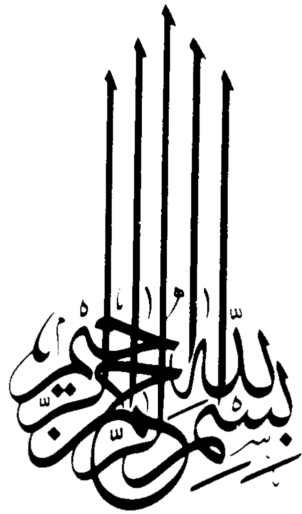

بسم الله الرحمن الرحيم

پلاک ڈکشنری

(پنجابی توں پنجابی)

پہلی جلد (آ۔بھ)

پنجاب انسٹیٹیوٹ آف لینگوئج، آرٹ اینڈ کلچر

پنجابی دے مہان کھوج کاراں، سوجھواناں

تے طالب علماں دے ناں

جیہناں واسطے ایس وڈے کم دی

نینہہ رکھی گئی۔

کتاب: پلاک ڈکشنری (پنجابی توں پنجابی)

پراجیکٹ انچارج: ڈاکٹر صغرا صدف

پراجیکٹ کوآرڈینیٹر: محمد عاصم چودھری۔ خاقان حیدر غازی

پراجیکٹ سپروائزر: ڈاکٹر شاہد محمود کاشمیری

کمپوزنگ: عبدالحفیظ، محمد نعیم

ٹائیٹل: فیضان امجد

ناشر: پنجاب انسٹیٹیوٹ آف لینگوئج، آرٹ اینڈ کلچر، لاہور

پہلی اشاعت: 2018ء

تعداد: 1000

قیمت: پاکستان: 12000 پاکستانی روپے فی سیٹ (6 جلد)

بیرون ملک: 150 امریکی ڈالر فی سیٹ (6 جلد)

ISBN: 978-969-9199-55-4

Punjab Institute of Language, Art & Culture

Punjabi Complex, 1-Gaddafi Stadium, Ferozpur Road, Lahore.

Ph: +92-42-99232165-70 E-mail: pilacpk@gmail.com

Website:http/pilac.punjab.gov.pk

ادارے ولوں

پنجاب انسٹیٹیوٹ آف لینگوئج، آرٹ اینڈ کلچر محکمہ اطلاعات وثقافت، حکومت پنجاب پنجابی زبان، فن تے ثقافت دے ودھالئی کم کر رہیا اے۔ اپنے بنن توں ہن تیکر ایہہ ادارہ پنجابی زبان، فن تے ثقافت اُتے سٹھ توں ودھ کتاباں چھاپ چکیا اے۔ ایہدے ہیٹھ پاکستان دا پہلا پنجابی ایف ایم ریڈیو اسٹیشن ''ایف ایم ۹۵۔ پنجاب رنگ'' وی پوری شان نال پنجابی پروگرام پیش کر کے پنجاب دھرتی دا شملہ اُچا کر رہیا اے۔ پنجاب دی ثقافت نوں نویں نسل تیکر اپڑاون لئی ایس ادارے نے ''میلہ بہاراں''، ''میلہ چراغاں'' تے ''پلاک کلچرل فیسٹیول'' دے ناں نال میلیاں دا پربندھ کر کے پرانیاں قدراں، رسماں تے ثقافتی ورثے دے ودھالئی نویکلا پیر چکیا اے۔ ایس توں اڈ پنجابی زبان وچ چھپن والیاں کتاباں تے ''شفقت تنویر مرزا ایوارڈ'' دتے گئے نیں۔ ایسے طرح ''پرائیڈ آف پنجاب'' دے ناں توں کھوج، نثر، شاعری، پنجابی تنظیماں، فلم، ڈرامہ تے موسیقی دے کھیتر وچ سالانہ ایوارڈ دتے جاندے نیں۔

ایہناں ساریاں کماں دے نال نال پلاک نے اک وڈی تے پکی پنجابی ڈکشنری بنان دے منصوبے دا وی پربندھ کیتا۔ ایس منصوبے دا مقصد کھوجکاراں، سوجھواناں تے طالب علماں نوں اک اُچی، غلطیاں توں پاک تے مکمل پنجابی لغت دینا سی۔ ایس مقصد نوں پورا کرن لئی ہن تیکر موجود سبھ ڈکشنریاں توں فائدہ چکیا گیا۔ خاص کر پنجاب دے کلاسیکل، فوک لور تے ہر علاقے دے وکھو وکھ پچھان دے ادب دی لفظالی لئی گئی اے۔ اجوکے دور دے شاعراں تے ادیباں دی لفظالی نوں وی ایس ڈکشنری دا حصہ بنایا اے تاں جے پنجابی دے ودھ توں ودھ اکھر ایس ڈکشنری وچ موجود ہون۔ ایس پاروں ایہہ ڈکشنری اک نویکلی تے

زباناں تے لہجیاں دے مخففات

افر	افریقی	سر	سرائیکی
انگ	انگریزی	سن	سنسکرت
پُر	پرتگالی	عبر	عبرانی
پو	پوٹھوہاری	عر	عربی
پوا	پوادھی	فا	فارسی
ت	ترکی	لہند	لہندی
ج	جٹکری	مُل	ملتانی
چھ	چھاچھی	ہ	ہندی
س	سندھی	ہند	ہندکو

اچھی ڈکشنری اے جیہدے وچ پڑھن آلے نوں اپنی لوڑ دی ہر شے لبھ سکدی اے۔ ایتھے ایہ دسنا وی ضروری اے کہ پنجاب حکومت دی مالی مدد نال ایس وڈے منصوبے نوں توڑ چاڑھیا گیا۔ پلاک ڈکشنری دی تیاری وچ پنجابی دے کھوج کاراں دا چناؤ اک اوکھا مرحلہ سی پر پلاک نے ایس مقصد لئی اخبار وچ اشتہار دتا تے باضابطہ ریکروٹمنٹ کمیٹی نے کھوج کاراں، کمپوزراں تے سپروائزر دا تقرر کیتا۔ سپروائزر دی ذمے داری ڈاکٹر شاہد محمود کاشمیری ہوراں نوں دتی گئی جیہناں ایہہ فرض ودھیا طریقے نال نبھایا۔ کھوج کاراں وچ چاند شکیل، محمد عرفان، نائلہ اعظم، مزنیٰ بیگ، حرا دلبر، عفت عاشق، ہما گلزار، عبدالوکیل، کرن شجاع (جز وقتی) تے بشریٰ اعجاز (جز وقتی) جد کہ کمپوزراں وچ عبدالحفیظ تے محمد نعیم شامل سن۔ عروبہ ناظم تے حرا شہزادی نے وی ایس ڈکشنری دی تیاری وچ اپنا حصہ پایا جیہدے لئی ادارہ ایہناں دا دِلوں شکریہ ادا کردا اے۔

ایس منصوبے لئی پلاک دی ٹیم وچ ڈی۔جی پلاک ڈاکٹر صغرا صدف، محمد عاصم چوہدری، خاقان حیدر غازی، شفاعت عباس، کوثر پروین تے ریاض قمر بٹ دی محنت وی شامل اے جیہناں ایہہ منصوبہ ڈیزائن کیتا، ایہدے واسطے فنڈز تے ایہنوں توڑ چاڑھن دا آہر کیتا۔ ایہہ ڈکشنری 6 جلداں تے مشتمل اے۔ مستقبل وچ وی پلاک ایس طرح دے ہور وڈے منصوبے لیاندا رہوے گا تاں جے ماں بولی پنجابی داناں ہر پدھر تے اُچا کیتا جا سکے۔ پلاک ایس ڈکشنری نوں اگلے منصوبیاں وچ پنجابی توں اردو تے پنجابی توں انگریزی وچ ڈھالن تے چھاپن دا آہر کرے گا۔ ادارے نے اپنے ولوں پوری کوشش کیتی اے کہ کوئی کمی نہ رہوے پر فیر وی سارے سوجھواناں اَگے بنتی اے کہ جے کر کوئی کمی کوتاہی رہ گئی اے تے ساہنوں دس پان تاں جے اگلے ایڈیشن وچ اوہ ٹھیک کیتی جا سکے۔

ڈاکٹر صغرا صدف

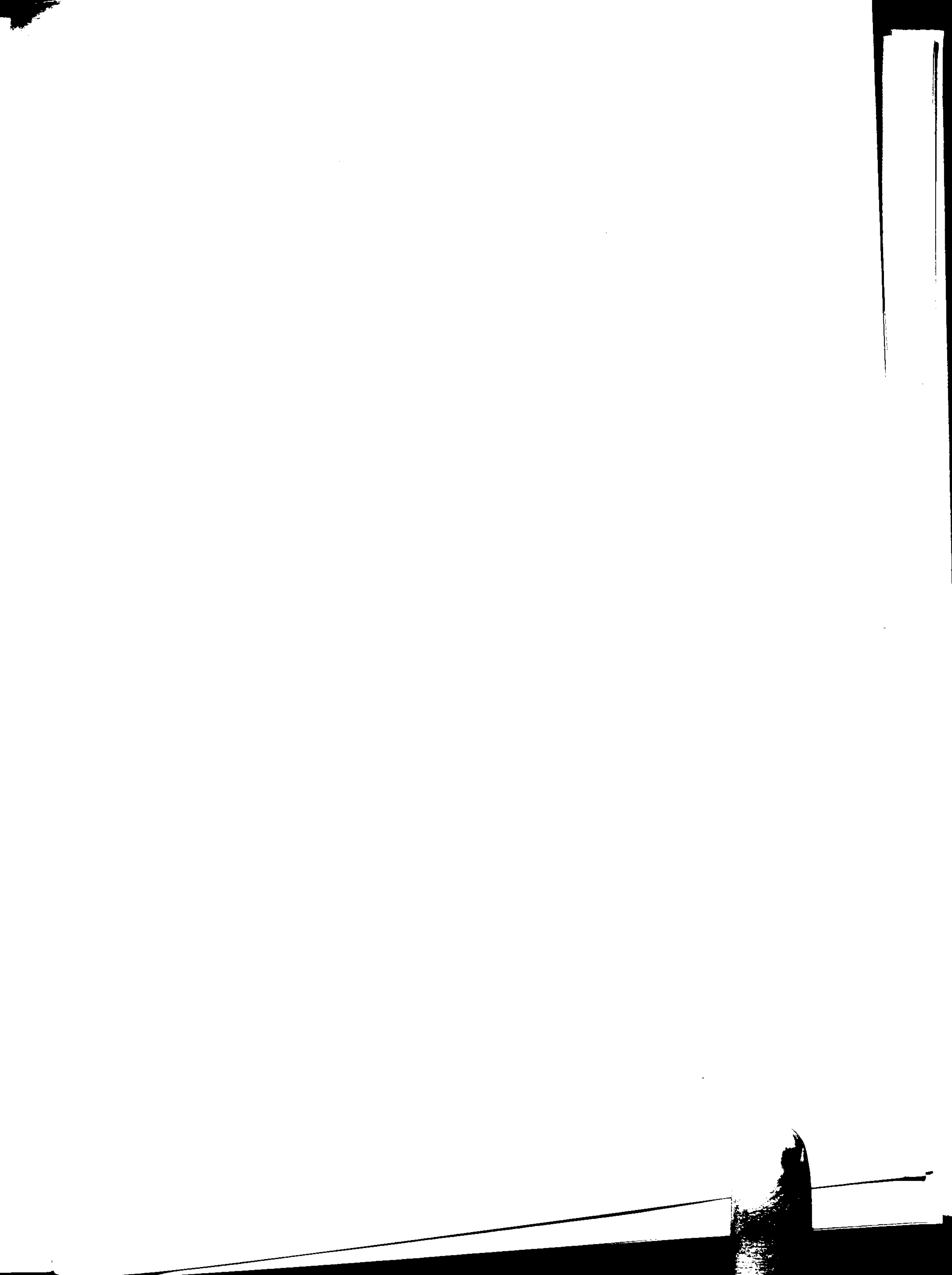
ڈائریکٹر جنرل

پنجاب انسٹیٹیوٹ آف لینگویج، آرٹ اینڈ کلچر، لاہور

گرائمر دیاں اصطلاحواں لئی ورتے گئے مخففات

اشارہ	اشارہ
اصطلاح	اصطلاح
اکھا	اکھان
بُجھارت	بُجھارت
بددعائیہ کلمہ	بددعائیہ کلمہ
جملہ	جملہ
حرف استثناء	حرف استثناء
حرف استدراک	حرف استدراک
حرف استفہام	حرف استفہام
حرف تشبیہ	حرف تشبیہ
حرف تعریف	حرف تعریف
حرف جار	حرف جار
حرف ربط	حرف ربط
حرف شرط	حرف شرط
حرف نفریں	حرف نفریں
حرف نفی	حرف نفی
حساب	حساب
روزمرہ	روزمرہ

فل	فعل لازم
فم	فعل متعلق
کلمہ اثبات	کلمہ اثبات
کلمہ استعجاب وحیرت	کلمہ استعجاب وحیرت
کلمہ اقرار	کلمہ اقرار
کلمہ انبساط	کلمہ انبساط
کلمہ ایجاب	کلمہ ایجاب
کلمہ تاسف	کلمہ تاسف
کلمہ تائید	کلمہ تائید
کلمہ تحسین	کلمہ تحسین
کلمہ تخاطب	کلمہ تخاطب
کلمہ تعجب	کلمہ تعجب
کلمہ حقارت	کلمہ حقارت
کلمہ فجائیہ	کلمہ فجائیہ
کلمہ مہمل	کلمہ مہمل
کلمہ ہذا	کلمہ ہذا
لاحقہ	لاحقہ
لوک گیت	لوک گیت

ڈکشنری وچ ونگی وجھوں شامل کیتے گئے شاعر تے نثر نگار

اک لمی فہرست توں بچن خاطر چند لکھاریاں دے ناں درج کر دتے گئے نیں
ایس توں اڈ وی چوکھے لکھاریاں دیاں کتاباں توں فائدہ چکیا اے۔

آزاد	آزاد	حامد	حامد شاہ
اجیت خالصہ	اجیت خالصہ	حشمت	حشمت
اجیت کور	اجیت کور	خواجہ	خواجہ غلام فرید
امام بخش	امام بخش	ڈگل	کرتار سنگھ ڈگل
امبرس	امبرس	دمو	دمودر داس
امرتا	امرتا پریتم	دمینتی	نل دمینتی
اونکار	اونکار	دولت رام	دولت رام
باڈھو	بار دے ڈھولے	دیا سنگھ عارف	دیا سنگھ عارف
باوابدھ	باوابدھ سنگھ	رزمی	احمد یار رزمی
برکت رام	برکت رام	رندھاوا	افضل احسن رندھاوا
بریتے	بریتے	رندھیر سنگھ	رندھیر سنگھ
بلجیت ٹلسی	بلجیت ٹلسی	روی داس	روی داس
بُلھے شاہ	بُلھے شاہ	ستھیارتی	دیوندر ستھیارتی
بوگا سنگی	بوگا سنگی	سُرجیت سنگھ	سُرجیت سنگھ
بھاگ سنگھ	بھاگ سنگھ	سری ترلوجن	سری ترلوجن
پدم	پدم	سیف، میاں محمد	سیف الملوک، میاں محمد بخش

صفت	صفت	متعدی المتعدی	متعدی المتعدی
ضم	اسم ضمیر	محا	محاورہ
فاعل	فاعل	مذ	مذکر
فص	فعل ناقص	مستقبل	مستقبل
فعل	فعل	مصدر	مصدر
فعم	فعل متعدی	مو	مونث
فعر	فعل امر	ندا،ندائیہ	ندائیہ

آ

آ: (مد)1- حروفِ تہجی دا پہلا حرف، ایہہ دو الفاں توں مِل کے بنیا ہویا اے، جیہدے وِچ پہلا الف زبر دی حرکت والا تے دُوجا الف ساکن اے، عام طور تے ایہنوں ''مد والا الف'' آکھدے نیں کیوں جے ایہہ لمکاواں پڑھیا جاندا اے 2- فارسی دی ہائے مختفی دی تھاں لفظاں دے اخیر وچ آ کے (آ) ہو جاندا ہے، جیویں: پردہ، پسینہ، نگینہ 3- سابقے تے مصدر دے مُڈھ وِچ لگ کے معنی دی شدت ظاہر کردا ہے جیویں: آ گمن 4- پالتو جانوراں تے پرندیاں نُوں بُلاون دی اواز 5- 'آونا' توں فعل امر، یعنی کسے بندے نُوں کول بُلاوَن واسطے ورتیا اکھر 6- نِکّے بالاں نُوں بہلاون دی اواز 7- گوئیے ولوں گاون توں پہلاں سُر ملاون والی اواز، سُر یاں تان لین دی اواز 8- چوکھی پیڑ یاں تکلیف دے اظہار سے مُونہوں نکلن والی اواز 9- شُعبدہ بازاں تے مداریاں ولوں کسے غائب شے نُوں حاضر کرن ویلے مُونہوں کڈھن دی اواز 10- کسے دی گل دی تائید وچ آکھیا جاون والا شبد 11- کسے دی گل دی نفی وِچ طنزیہ ڈھنگ نال آکھیا جاون والا لفظ 12- (فص) ہا، ہائی، سی، ہےسی دی تھاں ورتارے وِچ آوَندا اے، ونگی: 'اوہ وی اوکاڑے گیا آ'

آ آ، (ندائیہ) 1- ککڑیاں یاں دُوجے پالتو پنچھیاں یاں جانوراں نوں بُلاون دی اواز 2- نِکّے بالاں نوں بہلاون دی اواز

آ آ تے ہرتیج وِنجن، (محا) کسے کم لئی چکر کڈھ کڈھ کے ہمت ہار دیون

آ اَلی، (کلمہ تخاطب) آری، عورت دا دُوجی عورت نوں بُلاون دا کلمہ یاں مخاطب کرنا

آ بلائے گل لگ، (اکھا) خوامخواہ جھیڑے جھیڑن والے بارے آکھدے نیں، جیہڑا آپ مصیبت نُوں سدّ کے بُلاوَندا اے

آ بلائے مینوں مار، (اکھا) ویکھو: آ بلائے گل لگ

آ بنن، (محا) مشکل بنن، اوکھ آون، مصیبت پَے جاون، بلا آون، بپتا وِچ پھسّن

آ بنی جے سِر تے، چھڈ پرائی آس، (محا)1- اوکھے ویلے کسے توں اُمید نہیں رکھنی چاہیدی، مصیبت نال آپے ای نبڑنا چاہیدا اے 2- اپنے دُکھاں دا آپ ای دارُو کرنا چاہیدا اے

آ بہو بستی، دیندے گھِندے کُجھ نہ، جیبھ نہیں کھِسکدی، (اکھا) نکّے حوصلے دین والیاں چاتراں لئی آکھدے نیں

آ بھِڑنا، (محا) کسے گل پاروں آپس وِچ لڑپینا، تُوں تُوں مَیں مَیں کرنا

آ بیل مینوں مار، (اکھا) خوامخواہ مصیبت مُل لین والے بارے آکھدے نیں

آ پُجّن، (محا) 1- تھاں ٹکانے اپڑ جاون، پہنچ جاون 2- دُشمن دا سِر تے آجاون یاں حملہ کردیون

آ پَون، (محا)1- ہلّہ بولن، حملہ کرن 2- اچانک کسے مصیبت یاں آفت دا آجاون 3- ڈَھے پَون، ڈِگ پَون

آ پہنچن، (محا) ویکھو: آ پُجّن

پریتم سنگھ	پریتم سنگھ	سیکھ	سیکھ
پنج دریا	پنج دریا	ش م	شہباز ملک
جب.جی	جب.جی	شاہ حسین	شاہ حسین
جوشی	جوشی	شِو	شِو کمار بٹالوی
صاحب سنگھ	صاحب سنگھ	گرنتھ	گوروگرنتھ صاحب
صفوری	حاجی محمد صفوری	گوبی چند	گوبی چند
صوبا سنگھ	صوبا سنگھ	محسنین	محسنین
صوفی	مشتاق صوفی	محمد بوٹا	محمد بوٹا
عاجز	خواجہ عبدالرحیم عاجز	مقبل	مقبل
عارف	دیا عارف سنگھ	موہن	موہن سنگھ دیوانہ
عبدل	عبداللطیف افضل	میاں نورن گدائی	میاں نورن گدائی
غر	مولوی غلام رسول عالپوری	نادر شاہ دی وار	نادر شاہ دی وار
فرید	بابا فرید	نانک	گورونانک
فضل شاہ	سید فضل شاہ	نجم	نجم حسین سید
فیض بلوچ	فیض بلوچ	نوتیج	نوتیج
قادریار	قادریار	وا،وارث شاہ	وارث شاہ
کالی داس	کالی داس	ودھاتا سنگھ تیر	ودھاتا سنگھ تیر
کرتار سنگھ	کرتار سنگھ	ہاشم	ہاشم شاہ
کرم	استاد کرم امرتسری	ہاشم رچناولی	ہاشم رچناولی
کشتہ	مولا بخش کشتہ	ہر جرن سنگھ دیوانہ	ہر جرن سنگھ دیوانہ
گارگی	بلونت گارگی	ہدایت اللہ	ہدایت اللہ
گُر	بھائی گُر داس		

آپھسّن، (محا) ایویں کسے اوکھ یاں جھیڑے وِچ آ کے پھس جاون، قابو آ جاون

آپھسّن دی گل، (محا) مجبوراً ہر اوکڑ سہون یاں کوئی کم کرن ویلے آکھدے نیں

آپیا، (روزمرہ) آ وَندا رہ، بِنا بُھلے وی آ جا، نِسنگ آ جا

آتھمّن، (محا) 1-رُک جاون، ٹھہر جاون 2- ٹیک لاون، آسرا لون، سہارا لون

آتھمّن، (محا) ویکھو: آتھمن

آٹکرن، (محا) دوبدُو ہو کھلوون، مقابلے تے آون، آملن

آجانا، (محا) 1-آ وَنا، اپڑنا 2-سِکھ جانا، جاچ آونا، مہارت ہونا، پڑھیا ہویا سبق سُنا دینا

آجاون، (محا) 1- اپڑ جاون، پہنچ جاون 2- سبق دا آ جاون، کوئی شے یاں کم سِکھ لون، مہارت ہو جاون 3- رِیجھ پون، بھا جاون

آجُل، (فم) 1- آنا جانا 2- (فعمر) آ جا، یعنی کسے نوں کہنا کہ 'آجا'، 'آ وَنج'

آجُل آخنا، (محا) 1- کھلے دِل نال سواگت کرنا، گھروچ کسے آوَن والے پروہنے دی ٹہل سیوا کرنا، آوَ بھگت کرنا

آجُلاں، (فعمر) 1-آچلیئے، یعنی کسے اِک آدمی نوں کہنا کہ آجا (میں تے تُوں) دووِیں جایئے، جیویں آچلیے 2- (سوالیہ) (کیہ میں) آجاواں؟

آجُلدا، (مذ) 1- آجاندا 2-(تمنائی) (کاش) اوہ آجاندا

آجُلدِن، (پو، جملہ) آجاندے ہاں، تعظیماً صیغہ واحدلئی وی بولیا جاندا اے

آجُلدی، (تمنائی) آجاندی

آجُلدے، (تمنائی) 1- آجاندے، تعظیماً (صیغہ واحد لئی وی بولدے نیں) 2-(مذ) آجاندا اے

آجُلساں، (پو، جملہ) آجاواں گا

آجُلسن، (پو، جملہ) اوہ آجاون گے، تعظیماً صیغہ واحدلئی وی بولیا جاندا اے، استفسار دے طورتے وی بولدے نیں، یعنی (کیہ اوہ) آجاون گے؟

آجُلسو، (پو، جملہ) آجاوَ گے، استفسار دے لئی وی بولدے نیں یعنی (کیہ تُوں یاں تُسیں) آجاوَ گے؟

آجُلسی، (پو، مذ+ مو) آجائے گا یاں آجائے گی، سوالیہ فقرہ کیہ اوہ مرد یاں عورت آجائے گی؟

آجُلسیں، (پو، جملہ) آجائے گا، یعنی (کیہ تُوں) آجائیں گا؟ (جے) تُوں آجائیں، (جے) تُوں آجانا

آجُلن، (پو، جملہ) اوہ آجاون (کیہ اوہ) آجاون، صیغہ واحدلئی وی تعظیماً بولدے نیں

آجُلن آں، (پو، جملہ) صیغہ جمع، آجادے، صیغہ واحد لئی وی تعظیماً بولدے نیں

آجُلو، (فعمر) آجاوَ صیغہ جمع تے تعظیماً صیغہ واحدلئی وی اے

آجُلے، (پو، جملہ) آجائے، صیغہ مذکر و مونث دوہاں لئی بولدے نیں

آجُلے آ، (پو، جملہ) آجاندا یعنی (اوہ) آجاندا یاں اوہ آجاندی

آجُلیں، (فعمر) آجائیں یعنی (تُوں) آجائیں

آجی آیا، (روزمرہ) جی آیاں نُوں، خوش آمدید

آجی کرن، (محا) جی آیاں نُوں آکھن، خاطر تواضع کرن، آوَ بھگت کرن، سیوا داری کرن

آ دبوچن، (محا) پھڑلون، قابو کرن، اُتوں آ پئن

آ دھمکن، (محا) 1- اچن چیتی آ جاون، نجھک ہو کے آ جاون
2-ہنا سدیوں آ جاون

آ ڈٹن/آ ڈٹنا، (محا) 1- آ کے دھرنا مارلون، آ بہون، ڈیرا لا لون
2-مقابلے تے آ جاون

آ ڈہن، (محا) ویکھو: آ ڈٹن

آ رہن، (محا) 1- آ رہون، دوآبے دا لہجہ 2- آ پہنچن، اپڑ جاون

آ رہون، (محا) 1- کدھروں اُچل کے ہور کدھرے آون، ٹھہر جاون، ٹکن 2- ڈھے پون، ڈِگ پون

آ ریہا/آ ریہی آ، (جملہ) آ گیا اے

آ ساں، (جملہ) آواں گا، میں آواں گا، اسیں آواں گے

آ گچھ، (فم) آمدورفت، آنا جانا

آ گچھ آ کھنا، (محا) جی آیاں نوں آ کھنا

آ گچھاں، (سوالیہ) (کیہہ میں) آ جاواں؟

آ گچھساں، (سوالیہ) (کیہہ میں) آ جاواں گا؟

آ گچھسی، (سوالیہ) 1-(اوہ) آ جائے گا 2- (کیہہ اوہ) آ جائے گا؟ مونث تے مذکر دوہاں لئی بولدے نیں

آ گچھسیں، (سوالیہ) (کیہ توں) آ جائیں گا؟

آ گچھن، (فعمر) آ جاؤ، صیغہ جمع تے واحد لئی تعظیماً وی بولدے نیں

آ گچھن آں، (تمنائی) 1- آ جاندے یعنی (اوہ سارے) آ جاندے
2-(سوالیہ) (کیہ اوہ سارے) آ جاندے، تعظیماً واحد لئی وی بولدے نیں

آ گچھنا، (تمنائی) (اوہ) آ جاندا

آ گچھو، (فعمر) (تسیں سارے) آ جاؤ، تعظیماً واحد حاضر لئی وی بولدے نیں

آ گچھے، (سوالیہ) آ جائے یعنی (اوہ) آ جائے تے (کیہ اوہ) آ جائے؟

آ گوانڈھن لڑیئے، (اکھا) خواہ مخواہ دا جھگڑا سہیڑن والے بارے آ کھدے نیں

آ لاون، (محا) چغلی کرن، کنڈ پچھوں گل کرن

آ لگن، (محا) 1- نیڑے اپڑ پون، کنڈ ھے لگ جاون، اپڑ جاون
2- تاک وِچ رہون

آ لگنا، (محا) موت آ ونا، اچانک موت

آ لگی، (محا) موت آ جانی

آ لون، (محا) 1- پچھوں آ اپڑن 2- آ پھڑن، چھوہن 3- حملہ آور ہوون، مخالف نوں جا پون

آ لینا، (محا) پچھوں آ کے مِل پینا، چھوہنا، آ پھڑنا

آ مرن، (محا) آ جاون.....حقارت نال بولدے نیں

آ مرنا، (محا) آ جانا، حاضر ہونا، آ پہنچنا

آ مَلن، (محا) دھکو زوری حق جماون، تھاں یاں کوئی شے اپنے قبضے وِچ کرن

آ مِلن، (محا) 1- پچھوں آ کے نال رل جاون 2- سنگی ساتھی بن جاون

آ ملنا/آ مَل مارنا، (محا) آ کے مالک بن بہنا، حق جماونا

آ نکلن، (محا) بے دھیان کدھرے ٹُر جاون، اتفاقاً کِتے چلے جاون

آ ہوڑنا، (محا) اِکو دم کوئی خیال آ ونا، اچن چیت کوئی گل ذہن وِچ آ ونا

آ......ب

آب: (فا، مذ) 1- پانی 2- عرق، رس 3- خالص شراب

آب: (فا، مو) 1- چج، قدر 2- لشک، جوت، چمک، رونق 3- جھال، ملمع 4- پان، تلوار وغیرہ دی دھار دا کرڑا پن 5- عزت، آن 6- شادابی، بھرا پن

فارسیاں گھر گالے، جے جانا پُت پانی منگدا، بھر بھر دیندی پیالے،
(اکھا) اودوں ورتدے نیں جدوں کوئی آدمی پر چلت بولی نوں چھڈ کے نہ سمجھے جان والے شبد بولے تے نقصان اُٹھائے

آب آون/ آب آونا، (محا) 1- آب آنا، چہرے تے رونق آنا 2- اوزار دا تیز ہو جاون 3- پانی چڑھ جاون 4- چمک آون

آب اُترن/ آب اُتر جانا، (محا) 1- بے عزت ہونا 2- چمک نہ رہون، رونق جاندی رہون 3- کھُنڈا ہو جاون

آب اُڈن/ آب اُڈنا (محا) 1- تازگی نہ رہنا، مُرجھا جانا 2- چمک نہ رہون، رونق جاندی رہون

آب برسن / آب ورسن، (محا) 1- مینہہ پینا، مینہہ ورھنا 2- چمکنا، جگمگانا، رونق برسنا

آب بھر آون، (محا) ہنجو آ جاون، اکھاں وچ اتھرو آ جانا

آب پاشی، (فا، مو) 1- پانی چھڑکن دا عمل 2- فصلاں نُوں پانی دیون دا عمل

آب پانا، (محا) عزت قدر حاصل کرنا، عزت پانا

آب پیما، (فا، مذ) کسے مائع شے دے خالص یاں ناخالص ہون دا پتا دسن والا آلہ

آب تاب، (فا، مو) چمک دمک، جلال، چہرے دی خوبصورتی

آب جاندیاں رہون، (محا) 1- چمک نہ رہون، پان لہہ جاون 2- کھُنڈا ہو جاون 3- بے عزتی ہو جاون، آبرو نہ رہون

آب جل، (فا+ہ، مذ) 1- رزق، روٹی روزی 2- قسمت، نصیب

آب جُو، (فا، مذ) ندی، نہر، نالا

آب جوش، (فا، مذ) 1- شوربا، یخنی 2- پیون والا سوڈے دا پانی

آب جوشی، (فا، مو) پانی اُبالن دا عمل

آب چڑھاون، (محا) 1- چمکاون، قلعی کرن، صاف کرن 2- پان دیون

آبِ حرام، (فا+عر، صفت) شراب، ناپاک تے گندہ پانی

آبِ حیات، (فا+عر، مذ) امرت، اِک معجزاتی چشمہ جس دے پانی نوں پین والا امر ہو جاندا ہے، جیون جل، آبِ خضرؑ وی آکھیا جاندا اے کیوں جے اوہناں بارے آکھیا جاندا اے کہ اوہناں ایہہ پانی پیتا ہویا اے ایس کر کے اوہ قیامت تیکر زندہ رہون گے

آبِ حیاتی، (مذ) ویکھو: آبِ حیات

آب خورا، (فا، مذ) کسورا، کُولر، جس نال پانی دُدھ وغیرہ پیتا جاندا ہے، مٹی دا بنیا ہویا گلاس، مٹی دا کُجا

آب خورے بھرن، (محا) کسے منت دے پُوریاں ہوون مگروں آب خوریاں وچ دُدھ یاں شربت نیاز دیون لئی بھرن

آب دار، (فا، مذ، صفت) 1- اوہ بندہ جیہڑا پانی دا انتظام کرن لئی مقرر کیتا گیا ہووے 2- چمک دار، بھڑکیلا، لشکدار 3- تیز دھار والا، پان لگی والا 4- اُنکھ والا، عزت آبرو والا 5- سوہنا سُتھرا، ونگی: 'عقل ہووے گُم جوہریاں دی دند ویکھ بھلن آب دار موتی'

آب داری، (فا، مو) آب دار ہون دی حالت، آب دار ہون

داگن، صفائی

آب دانہ، (فا، مذ) 1- اَن جَل، دانہ پانی، روزی، خوراک 2- قسمت، نصیب

آب دانہ کھُٹن، (محا) حیاتی دے دِن پُورے ہونا، مر جانا

آب دانہ کھچی وَنجن، (محا) 1-حیاتی دے دِن پُورے ہونا 2- تقدیر نال کھچے ٹُرے آؤنا، قسمت دے وَس ہونا

آب دانے دی چھِک، (مو) 1-روزی روٹی دی کشش 2- قسمت دی گل

آب دست، (فا، مذ) استنجا، اوہ پانی جیہدے نال استنجا کیتا جاوے

آب دست داچج وی نہ ہوون، (محا) نِکیاں ہوون، بے سلیقہ ہوون

آب دست کرن، (محا) استنجا کرن، طہارت کرن

آب دِیدہ، (فا، صفت) جیہدیاں اکھاں وِچ ہنجو بھرے ہوئے ہوون، روون والا

آب دیون، (محا) 1- پان دیون، دھار تیز کرن، چمکاون 2- عزت دینا، ساکھ بنانا 3- بے عزت کرنا

آب رکھن، (محا) پان پت رکھن، بھرم رکھن، عزت بچاون

آب زم زم، (فا+عر، مذ) کعبے دے کھوہ دا پانی، اوس کھوہ یاں چشمے دا پانی جیہڑا حضرت اسماعیلؑ دیاں اڈیاں بال پُنے وِچ روندیاں ہویاں کعبے دے نیڑے تتی ریت تے مارن پاروں پھُٹیا سی

آب سَراب، (مذ) مرگ دا پانی (مرگ جل)

آب شکن، (محا) پانی داسُکنا

آب شار، (فا، مذ) اُچی تھاں توں ڈِگن والا قدرتی پانی، جھرنا

آب صفا، (فا+عر، مذ) 1- صاف پانی 2- اتھرو، ہنجو

آب کار، (فا، مذ) 1-شراب کشید کرن والا، شراب ویچن والا 2-ماچھی، بہشتی، گھر گھر پانی بھرن والا

آب کاری، (مو) شراب کشید کرنا، اوہ محکمہ جیہڑا شراب تے ہور نشے والیاں چیزاں تے محصول لاندا اے، شراب کڈھن دا پیشہ، کلال دا کم

آب کاری دروغہ، (مذ) ناجائز شراب کڈھن والیاں نوں پھڑن والا افسر

آب کاری کمشنر، (مذ) اوس محکمے دا کمشنر جس وِچ نشے والیاں شیواں تے محصول لیا جاندا ہے، آبکاری محکمے دا کمشنر

آب کاری محکمہ / آبکاری ڈیپارٹمنٹ، (مذ) شراب کڈھن اتے ویچن دا محصول اُگراہن والا محکمہ

آب کلانی، (مو) 1- وادھو پانی 2- بہت پانی ہون دا موسم (مئی، جون، جولائی، اگست)

آبِ کوثر نال جیبھ دھوون، (محا) بہت زیادہ پاکیزگی ورتن

آبِ کوثر نال مُونہہ دھوون، (محا) ویکھو: آبِ کوثر نال جیبھ دھوون

آب گُل، (فا، مذ) گُلاب دا عرق، پھُلاں دا عرق

آب گُماون، (محا) ویکھو: آب گواون

آب گواون، (محا) 1-چمک ضائع کرن 2- عزت خراب کرن، ذلیل ہوون

آب گواونا، (محا) قدریاں شان وِچ فرق آؤنا یاں پاؤنا

آب گوتپکن، (محا) آب لینا، عزت گواچن

آب گینہ / آبگینہ، (فا، مذ) 1-شیشہ، کچ 2- شیشے دا بھانڈا

آب لتھڑ، (صفت) بے آب، بے عزت، شان توں بنا، عزت

توں بغیر، بِنا ساکھ توں

آب لتھن، (محا) 1- پانی لہنا 2- بے عزت ہونا، شان جاندی رہنا

آب لہن، (محا) ویکھو: آب لتھن

آب نہ رہنا، (محا) شان وِچ فرق آونا، عزت قائم نہ رہنا

آب نہ رہیم، (جملہ) میری آب نہ رہی، میری عزت شان نہ رہی

آب وال/آب والا، (صفت) 1- عزت والا 2- چمکیلا، لشک دار

آب ویندی رہن، (محا) شان تے عزت جاندی رہنا

آب ہوائیں، (فا، مو) 1- پانی تے ہوا 2- موسم، فضا 3- ماحول

آباد: (فا، مذ) 1- وسیا ہویا 2- اوہ تھاں جتھے منکھ رہندے ہون 3- رونق والی تھاں، شاداب

آباد کار، (فا، صفت) جنگل نوں کٹ کے زمین نوں واہی بیٹھ لیاون والا، رڑے میدان وِچ کڑی محنت نال فصلاں اُگاوَن والا

آباد کاری، (فا، مو) کسے تھاں نوں آباد کرنا، آباد کرن دا حق، بے کار پئی زمین نوں واہ کے آباد کرنا

آبادی: (فا، مو) وسوں، وسوں دی تھاں، لوکاں دی گنتی، پنڈ، وستی، رونق، سکھ چین

آباں: (فا، مو) 1- 'آب' دی جمع 2- پتراں اندر پانی، رس 3- چمکاں

آبجیکٹ گلاس (Object Glass): (انگ، مذ) خورد بین یاں دُور بین وِچ موہرے لگا ہویا شیشہ

آبدک: (مذ) سالہوار، سالانہ

آبرو/آب رو: (فا، مو) 1- عزت، پان پت 2- ساکھ، اعتبار 3- بندگی

آبرو برباد ہوون، (محا) 1- بے عزت ہوون 2- عزت لُٹی جاون، عصمت لُٹیون 3- ساکھ تباہ ہوون، اعتبار نہ رہون

آبرو بگاڑن، (محا) بے عزت کرن، ساکھ گواون

آبرو بگڑن، (محا) بے عزت ہوون، ساکھ جاندی رہون

آبرو بنن/آبرو بناون، (محا) عزت قائم کرن، ساکھ قائم کرنا، بھرم بھا بناون

آبرو پاؤن، (محا) عزت حاصل کرن، بھرم بھا قائم کرن

آبرو پیدا کرن، (محا) عزت حاصل کرنا، شہرت حاصل کرنا، نامی گرامی ہو جاون

آبرو تے پانی پھرن، (محا) ویکھو: آبرو جاندی رہون

آبرو جاندی رہون، (محا) عزت نہ رہون، ساکھ خراب ہو جاون، ذلیل ہو جاون

آبرو حاصل کرن، (محا) ویکھو: آبرو پاون

آبروخراب کرن، (محا) عزت گواون، ذلیل کرن

آبروخراب ہوون، (محا) ویکھو: آبرو تے پانی پھرن

آبرو دا بُھکھا، (مذ، صفت) شہرت دا چاہیوان، کم ظرف، کمینہ

آبرو دا پاس کرن/آبرو دا خیال رکھن، (محا) عزت دا خیال رکھن، عزت دی حفاظت کرن

آبرو دا صدقہ جان، (اکھا) عزت قائم رکھن لئی جان دی پرواہ نہ کرنا، عزت جان نالوں وی پیاری ہوندی اے

آبرو دے پچھے پؤن، (محا) عزت خراب کرن دی کوشش کرنا

آبرو دیون، (محا) عزت دیون، ساکھ بنا دیون

آبرو رکھن، (محا) عزت دیون، بھرم بھا رکھلون

آبرو رہ جاون، (محا) عزت قائم رہ جاون، لاج بچ جاون، گل رہ جاون، بھرم بھا قائم رہ جاون

آبروریزی، (فا،مو) بے عزتی، بے حُرمتی، عصمت دری، کِسے سوانی نُوں جنسی زیادتی دا نشانہ بنانا
آبروسنبھالن، (محا) عزت دی حفاظت کرن، بھرم بھا قائم رکھن
آبروکرن، (محا) عزت کرن، آدر بھا کرن
آبروگھٹاون، (محا) بے عزت کرن، ذلیل کرن، ساکھ خراب کرن
آبروگھٹن، (محا) بے عزت ہوون، ذلیل ہوون، ساکھ خراب ہوون
آبرو لاہن/ آبرو لاہون، (محا) بے عزت کرنا، بے آبرو کرنا، پان پت لاہُنا، ذلیل کرنا
آبرو لٹاون، (محا) بے عزتی کراون، عزت نوں ہتھ پواون، عصمت دری کراون
آبرولٹن، (محا) بے عزتی کرن، عزت نوں ہتھ پاون، عصمت دری کرن
آبرو لہون/ لتھن، (محا) بے عزت ہوون، پان پت جاندی رہوَن، ذلیل ہوون
آبرومٹاون، (محا) عزت گواوَن، ساکھ خراب کرن
آبرومِٹن، (محا) عزت جاندی رہوَن، ساکھ خراب ہوون
آبرومٹی وِچ رولن، (محا) ویکھو: آبروگھٹاون
آبرو نال رہون، (محا) عزت نال حیاتی گزارن، بھرم بھا نال رہون
آبرونوں داغ لاون، (محا) ویکھو: آبرومٹی وِچ رولن
آبرونوں داغ لگ جاون، (محا) عزت نوں وٹا لگ جاون، بے عزتی ہو جاون، ساکھ خراب ہو جاون
آبرونوں گنڈھ وِچ بنھن، (محا) عزت دی حفاظت کرن، بھرم بھا دا خیال رکھن
آبرو ودھاون، (محا) عزت یاں ساکھ ودھاون، وڈیاون
آبرو ودھن، (محا) عزت یاں ساکھ گھنی ہوون
آبرو وگاڑن، (محا) ویکھو: آبرو بگاڑن
آبرو ویچن، (محا) عزت گواون، عصمت لٹاون، جسم فروشی کرن
آبڑغُت : (فم) اچانچک، اچانک، اچن چیتی، یکدم
آبلہ : (فا، مذ) چھالا، پھپھولا، پھالکا
آبلۂ فرنگ، (فا، مذ) اِک بیماری دا ناں جیہدے وِچ جُثے اُتے چھالے یاں زخم بن جاندے نیں، آتشک، بادِفرنگ
آبنا: (مو) حُقے دی سِدھی کھڑی نالی جیہدے تے چلم رکھی جاندی اے
آبنوس: (ع، مذ) اِک طرحاں دی کالے رنگ دی مضبوط لکڑ
آبنوسوں: (فم) آبنوس توں، اِک درخت جیہدی لکڑی کالی تے سخت ہوندی اے تے ڈھیر مُل پاوندی اے
آبنوسی: (صفت) 1- بہت کالا 2- آبنوس دی لکڑ دا بنیا
آبُو : (مذ، صفت) 1- ادھ بھُنے دانے، کچے دُودھکل سِٹے 2- ادھ پکیا، خام، کچا 3- آبی، پانی والا
آبوش : (ندائیہ کلمہ) گاں یاں مجھ نوں کول بُلاون دی اواز
آبوں : (مذ) شام ویلا، سُورج دے غروب ہوون دا وقت
آبھا: (س، مو) 1- لِشک، چمک، چانن، بھاہ، روشنی 2- جلال 3- عکس، پرچھائی
آبھار: (ہ، مو) 1- ذمے داری 2- احسان
آبھارا: (ہ، مذ) 1- ذمے دار 2- احسان مند
آبھاس: (ہ، صفت) 1- روشن ہونا 2- سما جانا 3- جھلک، سایہ
آبھاس واد، (ہ، مذ) بیدانت دا اوہ مذہب جیہڑا مائع برہم دا عکس

پین نوں منداا ے

آبھاش: (ہ،مو) گفتگو، گل بات

آبھاشن: (ہ، مذ) 1- دیباچہ 2- گل بات، بول چال

آبھتوں: (مذ) کچا پِٹا، آبھو

آبھجاتیہ: (ہ،صفت) اعلیٰ خاندان والا

آبھرن: (ہ، مذ) زیور، گہنا، ہارشنگار

آبھڑ بھاندیاں: (فم) اُبھڑ واہے، بے ساختہ، آپ مہارے

آبھگیہ: (ہ، مذ،صفت) آگاہ، واقف، جانو

آبھمکھیہ: (ہ، مذ) روبرو، ساہمنے، مخاطب

آبھو: (صفت) اڈھ پکا، اڈھ کچا (دانہ، سِٹا)

آبھوشن: (ہ، مذ) ویکھو: آبھرن

آبھیاسک: (ہ،صفت) عادت کرن والا

آبھیر: (ہ، مذ) 1- آہیر 2- گوالا 3- گوپ

آبھیری: (ہ،مو) 1- آہیرن 2- گوالن 3- گوپن

آبی: (فا،صفت) 1-پانی نال متعلقہ، پانی دا 2- پانی وِچ رہن والا 3- ہلکا نیلا (رنگ) پانی دے رنگ والا، نیلے رنگ دی بھاہ یاں بھاہ مارن والی شے

آبی اچار، (مذ) اوہ اچار جس وِچ تیل دی تھاں سِرکہ وغیرہ پایا جانداا ے

آبی بخارات، (مذ) بھاپ، گرمی نال اُڈ کے ہوا وچ ملیا پانی

آبی شکنجہ، (مذ) اوہ شکنجہ جو پانی دے زور نال چلداا ے

آبی مشین، (مو) پانی دے زور نال چلن والی مشین

آبیانہ / آبیانا: (فا،مذ) سنچائی دا لگان، پانی دا لگان، نہراں وغیرہ دے پانی دا محصول، حکومت ولوں فصلاں نوں دِتے جان والے پانی دا معاوضہ، معاملہ

آبیانی: (مو) ویکھو: آبیانہ

آ......پ

آپ: (ضم) 1- بہت سارے لوکاں لئی ایہہ شبد ورتدے نیں یاں فیر کسے اِک بندے نُوں عزت احترام وجھوں وی آکھیا جانداا ے، 'توں'، 'تُساں' لئی ورتے جاوَن والے شبد 2- خود، اپنا آپ 3- پرمیشر، رب 4- خود، خود ای، آپے، دُوجے کسے دی مدد بِنا، آپ ای

آپ آپ، (فم) آپ ای، آپے ای، خود بخود، اپنے آپ

آپ بیتی، (مو) اپنے نال ورتی ہوئی وارتا، اپنی رام کہانی، اپنا پُرانا حال، ہڈ ورتی، جگ بیتی دا اُلٹ، اپنی کتھا کہانی، اپنے حالات بارے لکھی گئی کتاب

آپ بھُکھا تے جگ بھُکھا، آپ رجا تے جگ رجا، (اکھا) بندہ جیہو جیہا آپ ہووے، اوہو جیہا دُوجیاں نوں سمجھ لیندا ا ے

آپ بھلا جگ بھلا، (اکھا) اپنے نیک ہون نال جگ دے سبھ بندے چنگے محسوس ہوندے نیں، جے بندہ کسے بارے بھیڑے وچار نہ رکھے تاں اوہ لوکاں دے وَیرتوں بچیا رہنداا ے

آپ پاوَلی تے سید نوکر، (اکھا) جدوں وسیبے دی عام مہاڑتوں ہٹویں گل یاں وتیرہ نظریں آوے، اوددوں آکھیا جانداا ے

آپ پنے تے گھوڑے گھِنّے، (اکھا) کجھ وی نہ ہوندیاں ہویاں اپنے آپ نوں بہت کجھ ظاہر کرن والے دے بارے آکھدے نیں

آپ تاں گلیوں باہمنا ججمان وی گالے، آپ تاں ڈُبیوں

باہمنا جمان وی نالے، (اکھا) اپنی غلطی نال ساتھیاں نوں وی نقصان پہنچانا، جدوں اِک دی غلطی دا بُرا اثر اوس نال جُڑے بہت ساریاں تے پئے تاں کہندے نیں

آپ تڑاپی، (مو) آپ دھاپ، نفسانفسی، گھبراہٹ تے افراتفری دی کیفیت

آپ تھوں آپ، (نم) اپنے آپ، خود بخود

آپ جِن سکھائے، اپنے آگے آئے، (اکھا) جس نوں سکھایا پڑھایا ہووے تے اوہ اوسے دا بُرا کرن لگ پوے تے آکھدے نیں

آپ جورا، (مذ، صفت) 1- آپ زورا، اپنی من مانی کرن والا 2- اپنی مرضی کرن والا بچہ 3- یتیم

آپ خوردہ، (مذ، صفت) 1- اپنی مرضی کرن والا، خود مختار 2- سرکش، باغی، خودغرض 3- احمق، بے وقوف

آپ دھاپ / آپ دھڑاپ/ آپ دھڑاپ، (مو) 1- آپا دھاپی، اپنی اپنی پے جانی، نفسانفسی 2- اپنے آپ 3- وکھو وکھ

آپ دھاپی، (مو) اپنے اپنے فائدے لئی دوڑ بھج کرنا، اپنی ای غرض مگر جانا تے دُوجے دا دھیان نہ کرنا، اپنی اپنی فکر، اپنے اپنے کماں دا خیال

آپ رُوپ مہا رُوپ، (اکھا) 1- خدا دا جلوہ سبھ توں اعلیٰ اے 2- کسے کامل فقیر نوں آکھیا جاندا اے کہ تہاڈا جلوہ خدا دا جلوہ اے

آپ زورا، (مذ، صفت) خودسر، مونہہ زور

آپ سروپ، (ہ، صفت) 1- واجب الوجود 2- خدا، دیوتا 3- آپنے آپ بنیا ہویا، خودساختہ، نام نہاد

آپ سُوارتھ / آپ سُوارتھی، (صفت) خودغرض، لالچی، مطلب پرست، کمینہ

آپ کاج مہا کاج، (اکھا) اپنے ہتھیں کیتا کم ای سبھ توں چنگا ہوندا اے

آپ کاجی، (صفت) اپنے کم نال غرض رکھن والا، خودغرض، لالچی، حرصی، مطلبی

آپ کالی تے پُتر بگّے...... پیودے آوندیاں ہِک نال لگے، (بُجھارت) رات تے چن تارے

آپ کُپتی تے ویڑھا دادے ہگونا، (اکھا) آپ کجھ نہ کرن تے دُوجیاں وِچ عیب کڈھن والے بارے آکھدے نیں

آپ پچّی، ویڑھے دوس، (اکھا) جدوں کوئی بے وصفا اُلٹا دُوجیاں نوں بھیڑا آکھے تاں طنزاً آکھیا جاندا اے

آپ کریئے سو کم پلّے ہووے جے دم، (اکھا) بندے وِچ ساہ ست ہووے تے دُنیا دے سو کم کرسکدا اے

آپ کول ہے تاں جگ کول ہے، آپ کول نہیں تاں کوئی کول نہیں، (اکھا) جے بندے کول دھن دولت ہووے تاں سبھ جگ اوس دی پُچھ پرتیت کردا اے، دُنیا والے اوہدا ہر مسئلہ حل کر دیندے نیں، پر جے بندہ کنگال ہووے تاں اوکھے ویلے کوئی اوس دی مدد نہیں کردا

آپ گُوں بھاہے، (اکھا) انگاں ساکاں وِچ جھگڑے جھیڑے ہوندے ای رہندے نیں

آپ گوایئے تاں سُکھ پایئے، (اکھا) پہلوں اپنا آپ ونجانا پیندا اے فیر کدھرے جا کے انسان سُکھ دا مُونہہ ویکھدا اے، سدا محنت نوں ای پھل لگدا اے

آپ گھات، (مذ) خودکشی، آپو مرنا

آپ گئے وساکھی، اسیں جوآں دی راکھی، (اکھا) آپ

موجاں مانن تے دُوجیاں نوں کم کار کر دیاں رہن دی تاکید کرن والیاں لئی آکھدے نیں

آپ متا/ آپ متیا، (مذ، صفت) 1- اپنی مرضی کرن والا، دُوجے کولوں صلاح نہ لین والا 2- اپنے دھیان وِچ رہن والا 3- ضدی، خودمختار 4- اپنے آپ نُوں سیانا منن والا

آپ مرے بھکھا، ادھی گُتّے نوں بھن پائی، (اکھا) اپنی حیثیت توں ودھ گل کرن، آپ تے بھکھیاں مردے ہوون تے آکھن ایہہ کہ اوہ دُوجیاں نوں پیٹ کھواندے نیں

آپ مرے (موئے) جگ پرلو، (اکھا) بندہ آپ مر جائے تے اوہدے لئی تے سارا جگ ای سویا ہوندا اے، اپنی مصیبت سبھ توں بھاری تے وڈی لگدی اے

آپ مویاں بِن سوَرگ نہیں ہوندے، (اکھا) محنت کیتیاں تے دُکھ اُٹھایاں بِنا کدی نہیں نیں لبھدا

آپ مہارا، (مذ، صفت) آپ ہُدرا، آپ متا، اپنی مرضی نال، اپنے آپ، خودبخود

آپ مہارے، (فم) 1- کسے خاص بی نوں بیجن توں بغیر موسم بہار وِچ اپنے آپ اُگن والے بُوٹے 2- اپنے آپ 3- خود رو بُوٹے

آپ مہانا، (مذ) اپنے آپ نال گلّاں کرن والا، خود کلام

آپ میاں منگتے، باہر کھڑے درویش، (اکھا) جیہڑا خود ضرورت مند ہووے، اوہ دُوجیاں دی ضرورت کیہ پوری کرے گا

آپ ننگ باپ ننگ نانکے، تِنّے ذاتاں کٹھیاں ہویاں سواہ پائی چھان کے، (اکھا) جدوں کوئی جدّی پُشتی مندے وتیرے والا ہووے، اودوں اوہنوں بندن لئی آکھدے نیں

آپ نوں ہپّ ہپّ دُوجیاں نوں تھو تھو، (اکھا) دُوجیاں نوں کسے چیز بارے کہنا کہ چنگی نہیں پر آپ ہڑپ جانا

آپ نہ جوگی گوانڈھ ولائے، (اکھا) آپ گھر کھاون نوں نہ ہوون تے آنڈھ گوانڈھ دعوتاں دیون والے بارے کہندے نیں

آپ نہ ونجے سَوہرے تے لوکاں متّیں دے، (اکھا) آپ اِک کم اُتے عمل نہ کرن تے دُوجیاں نوں اوسے دی نصیحت کرن لئی کہندے نیں

آپ نہ ویکھی تے جگ دا پانی بھراں، (اکھا) اوس کم دا دعویٰ کرنا جیہڑا اپنے کولوں نہ ہو سکے، آپ ویکھیاں نہ ہوون پر سارے جہان دی خدمت دی آرزو کرن

آپ وِچ دی، (فم) آپس وِچ، اپنے وِچکار، اِک دُوجے نال، آپسی

آپ وہاجے معاملے اپنے ای سر آئے، (اکھا) آپ خراب کیتے معاملیاں دا نتیجہ وی آپے بھگتنا پیندا اے

آپ ہُدرا، (مذ، صفت) من موجی، اپنی مرضی کرن والا، اموڑ، آپ مہارا

آپ ہُدری، (مو، صفت) آپ مہاری، من موجن، اپنی مرضی کرن والی

آپ ہووے تکڑی تے کیوں وجّے پھکڑی، (اکھا) جے کر انسان خود انصاف پسند ہووے تاں اوہنوں کوئی وی مہنا نہیں ماردا

آپا: (مذ) اپنا آپ، اپنا من، آتما، اپنی متا، اپنی ہستی

آپا بھُل جانا/ آپ بھُلنا، (محا) اپنے آپ دی سُدھ نہ رہنا، اپنے آپ نوں کھو دینا

آپا پر گٹاونا، (محا) نجی تجربیاں تے احساساں نُوں ہوراں نال

ساںجھا کرنا

آپا در، (فم) ویکھو: آپے در

آپادھاپی، (مو) اپنے اپنے فائدے لئی دوڑ بھج کرن دا عمل

آپا صدقے کرنا، (محا) اپنے آپ نوں قربان کرنا، ہنکار چھڈ نا

آپا کول، (فم) اپنے کول، اپنے نیڑے، کسے شے دا اپنے کول موجود ہونا

آپا وارنا، (محا) اپنی مَیں چھڈ دینا، اپنی غرض ول دھیان نہ دینا، اپنی ذات نُوں مٹا دینا، اپنا آپ قربان کر دینا، خودغرضی توں پاک ہو جانا

آپا ونجاون/ آپا ونجاونا، (محا) اپنی مَیں نُوں گواونا، ہنکار چھڈ نا، اپنی نفی کرنا، اپنا آپ تباہ کرن

آپاک: (ہ، مذ) آوا، مٹی دے بھانڈے بناون دی تھاں

آپان: (ہ، مو) شراب دی ہٹی

آپاں: (مو) 1- وڈی بھین، باجی 2- وڈی عمر دی عورت یاں کُڑی لئی کلمہ تخاطب

آپاں: (ضم) 1- اسیں، 'آپ' دی جمع 2- اپنی ذات، خودی، اپنا آپ

آپت: (فم) اپنت، سانجھ، رشتے داری، ساک داری

آپت دے، (فم) آپو وِچ، آپس دے

آپت کال، (ہ، مذ) آفت دا زمانہ، مصیبت دا ویلہ

آپت گراہی، (ہ، صفت) خودغرض، بخیل

آپت وِچ، (فم) آپس وِچ، اِک دُوجے نال

آپت وِچ پھٹ میلا پَون، (محا) آپس وِچ ناچاتی پَون، لوکاں دے وِچکار جھگڑا کراون

آپت ورگ، (ہ، مذ) رشتے دار، انگ ساک

آپتھیلموسکوپ(Ophthalmoscope): (انگ، مذ) اکھاں دے روگ وغیرہ ویکھن والا اِک آلہ

آپتّی: (س، مو) دُکھ، بپتا، مصیبت، آفت، وبال

آپٹیکل بنچ(Optical Bench): (انگ، مذ) اوہ بنچ یاں لکڑی دا سٹینڈ جس اُتے گول شیشے کھڑے کر کے اوہناں دے مرکز توں اوس چیز دا فاصلہ ناپیا جاندا ہے جس دا سایہ اوس شیشے وچ وی دِسدا ہوندا ہے، ایس فاصلے نوں فوکس لینتھ (وِتھ) آکھدے نیں

آپد: (س، مو) مصیبت، آفت

آپدجنک، (ہ، صفت) تکلیف دیون والا

آپدگرست، (ہ، مذ) تکلیف رسیدہ، مصیبت زدہ

آپدا: (ہ، صفت) ویکھو: آپد

آپرچھا: (ہ، صفت) سوال معلوم کرن دی خواہش

آپریشن(Operation): (انگ، مذ) جراحی، چیر پھاڑ، سریر دے کسے روگ دی دُرستی لئی چیر پھاڑ کرن دا کم

آپڑا: (پو، مذ، ضم) اپنا، ذاتی، نجی

آپس: (ہ، فم) اِک دُوجا، اپنائیت، ہر اِک، رشتہ داری، اِک دُوجے دے وِچکار (دی کوئی گل یاں معاملہ)

آپس داری، (مو) میل جول، رشتے داری، اپنائیت، آپا داری

آپس وِچ، (فم) ویکھو: آپ وچ دی

آپگا: (ہ، مو) ندی

آپکوہ: (ہ، صفت) تھوڑا پکیا ہویا، نیم پُختہ

آپلو: (ہ، مذ) پانی وچ چنگی طرحاں ڈوبنا، نہاونا

آپن: (ضم) اپنے، ذاتی، نجی، پرائیویٹ

آپَن وَتی/ آپنوَلی، (مو) برادری، رشتہ داری، تعلق داری

آپنا: (ضم) 1-میرا، ساڈا، تیرا، تہاڈا 2- انگ ساک، ساتھی، بیلی

آپنا آپ، (مذ) اپنی ذات، اپنا جی، اپنی جان، اپنا وجود

آپنا آپ دِسّے نہ تے لوک پسند آئے نہ، (اکھا) آپ کسے جیہا نہ ہونا تے دُوجیاں نوں گلّاں کرنا

آپنا آپ سنبھالیے تے چور کسے نوں نہ آکھیے، (اکھا) اپنی شے دی آپے راکھی کرنی چاہیدی، کسے نُوں دوش نہیں دینا چاہیدا

آپنا آپ گوایئے تاں پیارا پایئے، (اکھا) محنت کر کے ای کُجھ حاصل ہونداا ے، بِنا محنتوں مقصد حاصل نہیں ہو سکدا

آپنا آپنا، (صفت) 1- وکھرا وکھرا، جُدا جُدا 2- آپوآپنا، ذاتی، انفرادی، ہر اِک دا

آپنا آپنا، پرایا پرایا، (اکھا) 1- برادری نال جِنّا وی وگاڑ ہووے اوہ فیر وی برادری ای ہوندی اے تے بیگانے بھاویں کِنّے وی سجن بن بن رہون اوہ فیر وی بیگانے ای ہوندے نیں 2- اوکھے ویلے اپنا ای کم آوندا اے 3- اپنی شے اپنی ای ہوندی اے تے پرائی شے پرائی ای ہوندی اے

آپنا آپنا کماون تے آپنا آپنا کھاون، (اکھا) 1- ہر بندہ اپنی مرضی دا مالک ہونداا ے 2- جِنّا کوئی کماندا اے اونا اوس کھانا ہوندا اے

آپنا آپنا لہنا اے، (اکھا) ہر اِک دی قسمت اپنی وکھری ہوندی اے، سبھ دے نصیب اِک جیہے نہیں ہوندے

آپنا آپنا مقدر، (اکھا) ویکھو: آپنا آپنا لہنا اے

آپنا آپنا ہوندا اے غیر دا کیہ وساہ، (اکھا) اپنے دا اعتبار ہو سکدا اے بیگانے اُتے اعتبار نہیں کیتا جا سکدا

آپنا اُلّو سِدّھا کرن، (محا) کسے نوں دھوکھا دے کے اپنا کم کڈھن، خود غرضی اختیار کرن

آپنا ای رونا لے بیٹھن، (محا) اپنی ای رام کہانی سُنائی جاون

آپنا ای مُونہہ تے اپنی ای چپیڑ، (اکھا) جدوں کوئی اپنا نقصان آپ ای کرے تاں کہندے نیں

آپنا بھار آپ چاون، (محا) اپنی ذمہ داری آپ پُوری کرن

آپنا بھار کسے تے لدن، (محا) اپنی ذمہ داری کسے تے پاون

آپنا بیجیا ای وڈھی دا اے، (اکھا) بندے نوں اپنے کیتے چنگے مندے عملاں دا ای پھل مِلدا اے

آپنا بیگانہ/آپنا پرایا، (مذ) 1- ہر کوئی، ہر اِک، سارے دے سارے 2- اپنے پرائے، سجن دُشمن، تگڑا ماڑا

آپنا پرایا ہوون، (محا) اوپرا پن ہوون، رُکھا پن اپناون

آپنا پیٹ، (مذ) اپنا جم، اپنی اولاد، اپنا خون، رشتے دار

آپنا پیٹ پالن، (محا) اپنا گزارہ کرن، اپنے جوگا کماون، اپنے جوگا ہوون

آپنا پیٹ مارن، (محا) اپنی لوڑ یاں خواہش نوں چھڈ کے دُوجے دی لوڑ تھوڑ پوری کرن، قربانی کرن، ڈھڈ وڈھ کے دیون

آپنا تودھا اَنج پکاون، (محا) 1- ڈیڑھ اِٹ دی مسیت بنانا 2- اپنی گل منوانا

آپنا توسا آپ بھروسا، (اکھا) اپنے بھڑولے وِچ دانے ہون تے اوہناں دا ای حوصلہ ہوندا اے، پرائے مال اُتے بھروسا نہیں کرنا چاہیدا

آپنا ٹکانہ کرلون، (محا) 1- اپنی فکر کرلون، اپنی لوڑ نوں آپ پُورا کرلوَن 2- اپنا گھر وکھرا بنالوَن

آپنا خون، (مذ) اپنا انگ ساک، اپنے دادے دی اولاد، رشتے دار

آپنا خون اپنی گور گردن تے، (اکھا) اپنی کیتی اپنے سر
آپنا خون پیون، (محا) دُوجے دی گل جر جاون، صبر کرن، کجھ نہ آکھ سکن، دُکھ سہون
آپنا خون کرن ، (محا) اپنا نقصان کرن، جان لڑا دیون، ڈھیر کھیچل کرن
آپنا دام کھوٹا تے پرکھن ہارے نوں کیہ دوس، (اکھا) جدوں اپنی شے وِچ ای کمی ہووے تے فیر پرکھن والے تے الزام نہیں لاؤنا چاہیدا
آپنا دِل اپنی خوشی، (روزمرہ) ساڈی مرضی کسے نوں کیہ، اسیں جو چاہے کریئے
آپنا ڈھڈ تے کُتا وی بھر لیندا اے ، (اکھا) اپنی ذات واسطے تے جنور وی کجھ کر لیندے نیں، دُوجے دے کم آؤنا ای بندیائی اے
آپنا ڈِھڈ ننگا کرن، (محا) اپنے بھیت یاں دُکھ غلط بندے اگے پھولن، اپنی بے عزتی آپ کرن
آپنا ڈِھڈ وڈھن، (محا) اپنیاں لوڑاں تھوڑاں نوں نظر انداز کرن، قربانی دیون
آپنا راگ الاپن، (محا) اپنی گل کرن
آپنا رَج کرن، (محا)1- اپنا ڈِھڈ بھرن 2- خوش ہوون 3- اپنی تسلی کرن 4- کھوج کڈھن، گر یدن
آپنا رکھ پرایا چکھ، (اکھا) اپنی گنڈھ نوں پکیاں رکھن تے پرائے دھن نوں خرچن، اپنی شے نوں رکھ چھڈن تے دُوجے دی شے نوں ورتن
آپنا رکھے بیگانہ چکھے، اوس نوں ملن درگاہوں دھکے، (اکھا) جیہڑا بندہ اپنی شے چھڈ کے دُوجیاں دی شے ورتدا اے، اوہدی ہر کوئی نِندیا کردا اے

آپنا سر پٹن، (محا) انتہائی افسوس کرن، آپنا ای نقصان کرن
آپنا سر کھاون، (محا)1- غصہ برداشت کرن 2- کسے دا کجھ نہ وگاڑن جوگا ہوون
آپنا سمجھن، (محا) 1- اپنا جانن، اپنے ورگا جانن 2- کسے دی شے نوں اپنا خیال کرن 3- کسے دی شے دا دھیان کرن
آپنا سو جھلا کرن، (محا) اپنی آخرت سوارن
آپنا کان نہ نظرن، (محا) اپنا عیب نہ دسّن یاں ویکھن
آپنا کُکڑ کُجھ وِچ کرن، (محا) اپنا اُلو سِدھا کرنا، اپنا مطلب کڈھنا، اپنا کم سِدھا کرنا
آپنا کُکڑ کجھ وِچ گھتن، (محا) ویکھو: اپنا کُکڑ کُجھ وچ کرن
آپنا کم کر جاون، (محا) داء لا جاون، دھوکھا دے جاون، اثر کر دکھاون، اپنی خاصیت مُوجب کم کرن
آپنا کم کرن، (محا)1- ذاتی کم کرن، مرضی دا دھندا کرن 2- سونپیا ہویا کم کرن، فرض ادا کرن 3- کسے دھندے وِچ رُجھن 4- اپنا مطلب کڈھن، غرض پُوری کرن 5- دُوجیاں دے معاملے وِچ لت نہ مارن 6- اپنا اثر دکھاون 7- خُود کُشی کرن
آپنا کم کیتا تے کھسم نوں کھائے جمیتا ، (اکھا) اپنی غرض کڈھن تے کسے ہور دی پرواہ نہ کرن
آپنا کھاون تے اپنا پہنن، (اکھا) 1- کسے دا مُتھاج نہ ہوون 2- اپنی محنت نال روزی کماون
آپنا کیتا اگے آون، (محا) اپنے عملاں دی جزا یاں سزا پاون
آپنا کیتا ای پائی دا اے، (اکھا) ویکھو: اپنا بیجیا ای وڈھی دا اے
آپنا کیتا پاوَن ، (محا) آپنے عمل دا پھل پاون، جیہا کرن تیہا

پاون
آپنا کیتا چاون، (محا) اپنی کیتی دا پانا، اپنے عمل دا بدلہ پانا
آپنا گل کٹن، (محا) اپنے آپ نوں ہلاک کرن
آپنا گوشت کھاون، (محا) وِچو وِچ کُڑھن، غصہ پیون، مجبور ہو جاون
آپنا گھر بھرن، (محا) بیگانہ مال دھرلوَن، کسے دی پُونجی کھچ لون
آپنا گھر جانن، (محا) غیر نہ جانن، اوپرا پن نہ سمجھن، اپنا پن محسوس کرن
آپنا گھر جو چاہے سوکر، (اکھا) ویکھو: اپنا گھر ہگ کے بھر، دُوجے دے گھر تھکدا وی ڈر
آپنا گھر دُوروں ای دِس پیندا اے، (اکھا) ویکھو: اپنا گھر سوکوہ توں دِس پیندا اے
آپنا گھر سمجھن، (محا) آپنا گھر جانن، یعنی اپنے گھر وانگوں بے تکلفی سمجھو
آپنا گھر سوکوہ توں دِس پیندا اے، (اکھا) اپنی حیثیت داہر کسی نوں پتا ہوندا اے کہ اوہ کنے پانی وچ اے
آپنا گھر ہگ کے بھر دُوجے (پرائے) گھر تھکدا وی ڈر، (اکھا) اپنے گھر بندہ جیویں چاہوے رہوے پر دُوجے دے گھر جا کے بہت ای محتاط انداز نال رہنا چاہیدا اے
آپنا لال گوائے کے در در منگے بھیکھ، (اکھا) اپنا مال ضائع کر کے پرائے آسرے لبھن
آپنا لہنا لے لیے اگلے دا رکھیے دب، (اکھا) جیہڑا بندہ اپنا حق تے حیلے بہانے لے لوے، پر اگلے دا حق دیون لئی تیار نہ ہووے، اوس بارے آکھدے نیں

آپنا لہو پگھر نوں نہیں رہندا، (اکھا) اپنے نوں تکلیف وِچ ویکھ کے ہمدردی دا آپ مُہارا جذبہ اُبھر پیندا اے
آپنا لہو پیون، (محا) دُکھ سہون، اوکھیائی ویکھن
آپنا لہو ڈولھن، (محا) اپنے آپ نوں قتل کرن، اپنا نقصان کرن، اپنا آپ گالن، بہت زیادہ کھیچل کرن
آپنا مار چھاں بلہاوے پرایا مار دُھپ ساڑے، (اکھا) ویکھو: اپنا مارے گا تے چھاویں ای سُٹے گا
آپنا مار کے چھاں وِچ سٹیندے، (اکھا) ویکھو: آپنا مارے گا تے چھاویں ای سُٹے گا
آپنا مارے گا تے چھاویں ای سُٹے گا، (اکھا) اپنے انگاں ساکاں دے ظلم وِچ وی تھوڑی بہت ہمدردی ہوندی اے پر بیگانیاں کولوں ہمدردی دی اُمید نہیں رکھی جاسکدی
آپنا مال آپنی چھاتی تھلّے، (اکھا) اپنی چیز اپنے قبضے وچ ای محفوظ ہوندی اے، اپنے مال دی بندہ آپ ای صحیح طور تے حفاظت کرسکدا اے
آپنا مرض جگت دی ہانس، (اکھا) اپنی تباہی تے لوکاں دا ہاسا
آپنا مَسُورا آلیکن، (محا) اپنے مطلب دی گل کرنا
آپنا مطلب کڈھن، (محا) اپنا اُلّو سِدّھا کرن، اپنی غرض پوری کرن
آپنا مکان کوٹ سمان، (اکھا) اپنے مکان وِچ بندہ خود نوں انج محفوظ محسوس کردا اے جیویں اوہ قلعے وچ بیٹھا ہویا ہووے
آپنا مُونہہ تے ویکھ، (روزمرہ) تُوں ایس لائق نہیں، پہلاں اپنے آپ نوں ایس لائق تے بنا
آپنا مہینہ، (مذ) زچگی دا مہینہ

آپنا ناں کڈھن، (محا) نام پیدا کرن، شہرت حاصل کرن، ترقی کرن

آپنا نہ بھرے تے گُوماں اگے کیہ دھرے، (اکھا) جیہدے اپنے پلّے کجھ نہیں اوہ دُوجے نوں کیہ دے سکدا اے

آپنا نہر بھرن، (محا) اپنا ای ڈِھڈ بھرن، اپنا مطلب کڈھن، خود غرضی کرن

آپنا نینگر، پرایا ڈِھینگر، (اکھا) آپنی چیز نوں چنگیاں جانن تے پرائے نوں بندان

آپنا وکھرا آپ توں گُجھا نہیں رہندا، (اکھا) اپنیاں دے سبھا توں بندہ چنگی طرحاں واقف ہوندا اے

آپنا ہتھ آپنا چونڈا، (اکھا) آپنی بے عزتی دا موجب آپ بنن

آپنا ہتھ آپنی ڈاڑھی، (اکھا) اپنی آپے لاہون، اپنی بے عزتی دا سبب آپ بنن

آپنا ہتھ آپنے سر تے، (اکھا) جیہدا کوئی والی وارث نہ ہووے بلکہ آپ ای اپنے آپ نوں حوصلہ دیون والا ہووے، اوس بارے بولدے نیں

آپنا ہُنر وکھاون، (محا) 1- اپنی کاریگری دسّن، اپنے کمال وکھاون 2- نمائش کرن، شوخی بھورن، بن بن دسّن

آپنک: (ہ، مذ) دکاندار، بیوپار

آپنہ: (ہ، صفت) 1- بدقسمت، مصیبت زدہ 2- پایا ہویا

آپنی، (ضم) 1- ذاتی، نجی 2- میری 3- ساڈی 4- تہاڈی 5- اوہدی، اوہناں دی

آپنی آپ بالن، (محا) اپنا کم خود کرن، اپنا کماون اپنا کھاون

آپنی آپ لاہون، (محا) اپنی بے عزتی دا موجب خود بنن

آپنی آپنی، (مو) وکھو وکھ، الگ الگ، جدا جدا، ذاتی، انفرادی

آپنی آپنی بولی (بولیاں) بولن، (محا) وکھریاں وکھریاں واجاں کڈھن، اپنا اپنا وکھرا رولا پاون

آپنی آپنی پے جاون، (محا) سبھ نوں اپنی فکر لگ جاون، دُوجے دی پروا نہ کرن، آپو دھاپی دا مظاہرہ کرنا

آپنی آپنی تھاں، (فم) وکھو وکھ، جُدا جُدا، الگ تھلگ

آپنی آپنی ڈپھلی، اپنا اپنا راگ، (اکھا) 1- ہر اک دا حساب کتاب وکھرا ای اے، ہر بندے دا طور طریقہ اپنا ای ہوندا اے 2- اِکو جیہی صلاح نہ ہوون

آپنی آپنی سمجھ دی گل اے، (اکھا) کوئی بے وقوفی کرے تے اس تے بفدوی ہووے اوس ویلے طنزاً آکھدے نیں

آپنی آپنی گل وچ مست ہوون، (محا) اپنے حال وچ خوش ہوون، دُوجیاں توں بےخبر تے لاپروا ہوون

آپنی آپنی وجھلی اپنا اپنا راگ، (اکھا) آپو اپنی پئی ہوون، کسے دی کسے نال نہ بنن، آپو دھاپی، نفسا نفسی دی حالت ویکھ کے آکھدے نیں

آپنی آکھی کرن، (محا) 1- اپنی مرضی کرن، ضد کرن، قول دے پکیاں رہون 2- اڑے رہون

آپنی آئی تے آ گیا، (روزمرہ) ضِد وِچ آ گیا، نہ منیا، وِگڑ گیا، پھر گیا

آپنی آئی تے آون، (محا) بے حیائی تے اُتر آونا

آپنی اصلیت تے جاون، (محا) اپنی عقل موجب ہوون، اپنے وتیرے توں کمینگی دا اظہار کرن

آپنی اُکھ، پرایا ڈیلا، (اکھا) ویکھو: آپنا نینگر، پرایا ڈِھینگر

آپنی اکھ دا وَلا (شہتیر) وی نہیں دِسدا تے دُوجے دی اَکھ دا کَکھ (تیلا) وی دِس پیندا اے، (اکھا) اپنے وڈّے عیباں ول وی گھٹ ای دھیان جاندا اے پر دُوجیاں دِیاں نِکیاں نِکیاں خامیاں وی بندے نوں دِس پیندیاں نیں

آپنی اگے سڑن، (محا) حسد نال وِچے وِچ کُڑھن

آپنی اَل تے آون، (محا) اپنی آئی تے آون، اپنے اصلے تے آون

آپنی ای ماری جاون، (محا) گلّاں کردیاں کسے ہور دی گل ول دھیان نہ کرن تے آپنا ای راگ الاپن، اپنی گل ای کری جاون تے دُوجے دی نہ سُنن

آپنی بانی نہ چھڈن، (محا) اپنے آکھے دی پکھ کرن، ہٹھ تے رہون، ضِد کرن

آپنی بِیتا، (مو) آپ بیتی، آپنا دُکھ، اپنی کتھا کہانی

آپنی بھا بھلیسو، بیا ٹپاخا چڑھیسو، (اکھا) کوئی وی کم آپ کروتے چنگے ڈھنگ نال ہوندا اے دُوجے کول کراؤن وچ نقصان ہوون دا خطرہ بنیا رہندا اے

آپنی بھاویں مُجھ چلی جائے شریک دا کھلیاڑا ضرور ساڑنا اے، (اکھا) مخالف دا نقصان ضرور کرنا اے بھاویں ایس کم لئی اپنا نقصان ای کیوں نہ کرنا پوے

آپنی بین وجاون، (محا) اپنی گل کیتی جاون

آپنی پت آپنے ہتھ، (اکھا) دُوجے دی عزت کرن نال اپنی عزت آدر ہوندی اے

آپنی پگڑی آپنے ہتھ، (اکھا) اپنی عزت اپنے ہتھ ہوندی اے، اپنی آبرو دی حفاظت خود ای کرنی پیندی اے

آپنی پَون، (محا) 1-خطرہ لاحق ہوون، ڈر جاون 2-پریشانی ہوون 3-آپنے فائدے ول ای دھیان رکھن، خود غرضی کرن 4-دُوجیاں دا خیال نہ کرن

آپنی پَئی تے پرائی وِسری، (اکھا) اپنی مصیبت ویلے دُوجیاں دی مصیبت بُھل جاندی اے

آپنی پیڑ پرائیاں گلّاں، (اکھا) انسان اپنے ای دُکھ نوں بہتا جان دا اے، اوہنوں دُوجیاں دی تکلیف دا احساس نہیں ہوندا

آپنی تقدیر نوں روون، (محا) بدقسمتی دا گلہ کرن، اوکھے دِن گزارن، ناشکری کرن

آپنی تھاں، (مو) اپنے بدلے وِچ، اپنی تھاویں، اپنی جگہ

آپنی ٹنگ اُپر رکھن، (محا) کسی اُتے اپنا غلبہ رکھن، کسے تے اپنا بھار بنائی رکھن

آپنی ٹَیں وِچ رہون، (محا) اپنی آکڑ وِچ رہون، مغرور ہوون، دُوجیاں نالوں نکھڑ کے رہون

آپنی جان اُتے کھیڈن، (محا) اپنے آپ نوں دُکھاں وِچ پاون، جان دیون نوں ہوون، اپنے سِر تے جھلن

آپنی جان سبھ نوں پیاری ہوندی اے، (اکھا) 1-ہر انسان اپنی جان بچاون دا چارہ ماردا اے 2-جس ویلے کوئی اوکھت یاں خطرے توں بچن دی کوشش کرے اوس ویلے بولدے نیں

آپنی جان نوں روون، (محا) گلہ شکوہ کرن، اپنے دکھاں یاں لوڑاں تھوڑاں دا رولا پاون

آپنی جدّوں لیک لاون، (محا) خاندان واسطے بدنامی دا مُوجب بنن، وڈیاں دے ناں نوں وٹا لاون

آپنی چالوں اُکھڑن، (محا) اُک جاون، بُھل جاون، خراب

ہوون، نقصان اُٹھاون

آپنی چالوں نہ اُکن، (محا) 1-اپنی حرکتوں باز نہ آون، دھوکھا بازی نہ چھڈن 2-اپنی لگن وِچ مگن رہون

آپنی چھاہ کوئی کھٹّی نہیں کہندا، (اکھا) ہرکوئی اپنی چیز نوں چنگا آکھدا اے، بھیڑا نہیں کہندا

آپنی خیر مناون، (محا) اپنا آپ بچاون، اپنی بھلائی چاہون، اپنی فکر کرن، خودغرضی کرنا، اپنا مطلب کڈھن

آپنی داڑھی بے دے ہتھ ڈیون، (محا) اپنی بے عزتی دُوجے کولوں کراون

آپنی ڈیڈھ اِٹ دی مسیت وکھری بناون، (محا) دُوجیاں نالوں ہٹ کے کوئی وکھری روش اپناون، وکھریاں رہون، مرضی کرن

آپنی راہ لگن، (محا) 1-اپنے کم نال غرض رکھن 2-اپنے طور طریقے ورتن، اپنے رستے اُتے ٹُرن

آپنی راہ وِچ کنڈے بیجن، (محا) ویکھو: اپنے رستے وِچ کنڈے بیجن

آپنی راہ وڈّھن، (محا) ویکھو: اپنے رستے وِچ کنڈے بیجن

آپنی سُدھ آپ لئے، (اکھا) بندے نوں ہمیشہ اپنا خیال آپ ای رکھنا چاہیدا اے

آپنی سُدھ نہ رہون، (محا) بے خبری وِچ ہوون، اپنی ہوش نہ ہوون، حالوں بے حال ہوون

آپنی صورت تے ویکھ، (روزمرہ) ویکھو: اپنا مونہہ تے ویکھ

آپنی عزت آپنے ہتھ، (اکھا) اپنی عزت دی حفاظت بندہ خود ای کردا اے، اپنی آبرو بندے دے اپنے وس وِچ ای ہوندی اے، بندہ اجیہا کم ای کیوں کرے جیہدے نال عزت جاندی رہوے

آپنی عقل تے پرائی دولت ہمیشہ بہُتی لگدی اے، (اکھا) ہر بندہ اپنے آپ نوں دُوجیاں توں سیانا جان دا اے تے اپنے نالوں دُوجیاں نوں رجیا پجیا سمجھدا اے

آپنی عقل تے پرایا دھن ودھ ای دِسدے نیں، (اکھا) ویکھو: اپنی عقل تے پرائی دولت بہُتی لگدی اے

آپنی عمرے مرن، (محا) طبعی عمر مرن، طبعی موت مرن، بڈھیپے وِچ جا کے مرن

آپنی قبر کڈھن، (محا) اپنا نقصان آپ کرن، موت سہیڑن، اپنے آپ نوں وخت پالون

آپنی کُجھ وِچ بے دی ہتھ وِچ، (اکھا) اپنے عیباں اُتے نظر نہیں تے دُوجیاں دے عیب اُچھالدے پھرنا

آپنی کرنی آپنی بھرنی، (اکھا) 1-جیویں دا عمل کوئی کردا اے، تویں دا نتیجہ اوہدے ساہمنے آوندا اے، چنگ دا اجر چنگا تے مندا مندا لبھدا اے 2-آپنے ای دم قدم دا سہارا ہوندا اے

آپنی کیتی پاون، (محا) ویکھو: اپنی کیتی چاون

آپنی کیتی چاون، (محا) اپنے عملاں دی سزا بھگتن، جو کرن سو بھرن

آپنی گل تے آون، (محا) اپنے آکھے دی پک کرن، ضد کرن، اڑن، ہٹھ کرن

آپنی گل تے پکیاں ہوون، (محا) وعدے دا پورا ہوون، جو مُونہوں نکلے، پُورا کرن، قول نبھاون

آپنی گل رکھن، (محا) ویکھو: اپنی گل تے آون

آپنی گلی وِچ کُتا وی شیر ہوندا اے، (اکھا) اپنے علاقے وِچ بزدل نوں وی حوصلہ ہوندا اے کیوں جے اوتھے اوہنوں حمایت حاصل ہوندی اے

آپنی گوری گاون، (محا) اپنے ای گُن گاون، اپنیاں کماں نال کم رکھن، اپنی ای نبیڑن
آپنی لسّی نوں کوئی کھٹا نہیں آکھدا، (اکھا) اپنی چیز نوں ہر کوئی چنگا دسدا اے، اپنے کم دی ہر کوئی سلاہنا کردا اے
آپنی مجھ بھاویں بیٹھاں آجائے پر شریکاں دی کندھ ڈھے جائے، (اکھا) ویکھو: اپنی بھاویں مجھ چلی جائے، شریک دا کھلیاڑ ضرور ساڑنا اے
آپنی مجھ دا دُدّھ سَو کوہاں تے جا پیوی دا اے، (اکھا) چنگا سلوک کیتا ہویا کدی ضائع نہیں جاندا، نیکی کم آوندی اے
آپنی مراد نوں پاون، (محا) اپنے مقصد نوں حاصل کرن، آرزو پوری ہوون
آپنی موت آپ مرن، (محا) اپنے بُرے کماں پاروں آپ نقصان اُٹھاون
آپنی نبیڑن، (محا) اپنی فکر کرن، اپنے دھیانے لگیاں رہون، اپنے کم وچ مصروف رہون
آپنی نیند سوون آپنی نیند اُٹھن، (محا) سر تے کسے دی حکومت نہ ہوون، بے فکری ہوون
آپنی واری آئی تے ہل لمّی پائی، (اکھا) بندہ دُوجیاں بارے تے اصولاں نوں اٹل کرلیندا اے تے جدوں اوہناں اصولاں دی زد وِچ آپ ای آجاوے تے اوہناں وِچ نرمی پیدا کرلیندا اے
آپنی یلی مارن، (محا) اپنی گل کیتی جاون، اپنی ضد اُتے اڑن
آپنے: (ضم) 1- آپنا دی جمع، خود 2- آپ دے 3- رشتے دار، عزیز، سجن، بیلی
آپنے آپ نوں کُجھ سمجھن، (محا) 1- اپنے بارے بھُل ہوون، اپنی حیثیت بارے خوش فہمی ہوون 2- مغرور ہوون
آپنے آپ نوں کھچن، (محا) 1- کسے کولوں کتراون 2- غرور کرن
آپنے آپ نُوں گولن، (محا) اپنے من وِچ ڈُب جانا
آپنے آپ نوں منن، (محا) خود پرستی کرن، خود پسند ہوون، مغرور ہوون
آپنے آپ وِچ آون، (محا) 1- ہوش وِچ آون 2- اپنے آپ نوں جانن
آپنے آپ وِچ رہن، (محا) آپے وِچ رہن، اپنے ہت وِچ رہن
آپنے آپ وِچ مست رہون، (محا) ویکھو: آپنے آپنے حال وِچ مست رہون
آپنے آپ وِچ نہ رہون، (محا) اپنے وِت وِچ نہ رہن، اپنے وِچ نہ رہون
آپنے آپنے حال وِچ مست ہوون، (محا) کسے نوں کسے دی فکر نہ ہوون، سبھ اپنے دھندیاں وِچ مگن ہوون
آپنے آپنے گھر سبھ بادشاہ نیں، (اکھا) اپنی اپنی تھاں سبھ آزاد ہوندے نیں، ہر بندہ اپنے گھر اپنی مرضی موجب رہندا اے
آپنے آکھے دی لاج رکھن، (محا) اپنے وعدے دی پاسداری کرن، اپنا وعدہ نبھاون
آپنے اُپر لَے لین، (محا) اپنے سر تے لَے لون، اپنے ذمے کرن، دُکھ نوں جرن، وار جھلن
آپنے اختیار وِچ ہوون، (محا) اپنے آپ اُتے قابو ہوون، ہوش وِچ ہوون، مرضی دا مالک ہوون، اپنے وس وِچ ہوون
آپنے اللہ توں پاون، (محا) اللہ پاک دے عذاب دا شکار ہوون، سزا بھگتن

آپنے اَوگُن وی گُن جاپدے نیں، (اکھا) بندے نوں اپنے بھیڑے کم وی چنگے لگدے نیں تے دُوجیاں دے چنگے کم وی مندے جاپدے نیں

آپنے بالاں دا ڈِھڈ وڈّھن، (محا) اپنی اولاد دیاں ضرورتاں نوں نظر انداز کر کے کسے دُوجے لئی یاں کسے دُوجے تھاں خرچ کرن

آپنے بھانے، (فم) اپنے خیال وِچ، اپنے نزدیک

آپنے پالے آپ ٹھرن، (محا) اپنے عیب لکاوندیاں پھرن، اپنے عیباں دا بھیت ظاہر ہوون توں ڈرن

آپنے پت سپتّیں تے آپنے خاوند سُہاگن، (اکھا) اپنے پُتراں تے اپنے خاوند دے بھاگ ہوندے نیں

آپنے پیراں تے (پیریں) آپ کُہاڑی مارن، (محا) اپنا نقصان آپ کرن، بے وقوفی توں کم لون

آپنے پیو دا پُتر اے، (اکھا) اپنے پیو دیاں عادتاں والا اے، اپنے پیو دے پچھے ٹُر دا اے، اصلے دا اے

آپنے پیودا نہیں، (اکھا) حرام دا اے، کسے دی پرواہ نہیں کردا، بے شرم اے

آپنے تائیں (تیکر) رکھن، (محا) راز داری وِچ رکھن، کسے نُوں نہ دسّن

آپنے جائے آپ پالو، (اکھا) اپنیاں ذمہ داریاں نوں آپ ای نبھاونا چاہیدا اے

آپنے جوگی تھاں نہیں پنج پیر نال نیں، (اکھا) جتھے اپنی تے کوئی پُچھ پرتیت نہ ہووے اُتوں ہورناں نوں وی نال لے ٹُرے تاں آکھدے نیں

آپنے حال تے روون، (محا) اپنی حالت تے افسوس کرن، پریشان ہوون

آپنے حال تے رہون، (محا) حالت وِچ کوئی ادلا بدلی نہ ہوون، اِکو حالت ای رہون

آپنے حق وِچ کنڈے بیجن، (محا) ویکھو: اپنے رستے وِچ کنڈے بیجن

آپنے دِل دا بادشاہ ہوون، (محا) اپنی مرضی دا مالک ہوون، آزاد ہوون، من موجی ہوون

آپنے دِن پُورے کرن، (محا) 1- مندے حالیں زندگی گزارن 2- موت نوں اُڈیکن

آپنے دیس دا پانی دُوجے دیس دا دُدّھ اِک برابر ہوندا اے، (اکھا) جو سکھ اپنے دیس وِچ ہُوندا اے اوہ کدی وی پردیس وِچ نہیں لبھ سکدا بھاویں اوتھے لکھ سہولتاں ای کیوں نہ ہوون

آپنے ڈنڈاں دا زور ای کم آوندا اے، (اکھا) اپنی ہمت تے طاقت اُتے ای بندہ مان کرسکدا اے، دُوجیاں ول دیکھنا بے وقوفی اے

آپنے ڈھگے دے دند کیوں گِننے نیں؟ سِنگوں ای سُنجھاپدا اے، (اکھا) اپنے گھر دے بندیاں بارے پتا ای ہوندا اے جیویں گھر دے ڈنگراں دی عمر نوں جانن لئی اوہناں دے مُونہہ پٹ کے دند ویکھن دی لوڑ نہیں ہوندی

آپنے رب توں پاوَن، (محا) ویکھو: آپنے اللہ توں پاون

آپنے رستے وِچ کنڈے بیجن، (محا) اپنے مستقبل نوں آپ خراب کرن، اپنی راہ وڈّھن، اپنا نقصان کرن

آپنے رنگ وِچ رنگن، (محا) اپنے جیہا بناون، اپنے ڈھب دا کرن

آپنے سائے توں ڈرن، (محا) 1- بہت زیادہ ڈرن، ڈھیر

خوفزدہ ہوون 2-بدگمان ہوون 3- چوکنا ہوون 4- پریشان ہوون 5- پاگل ہوجاون

آپنے سر آفت لین، (محا) خود تکلیف اُٹھاون، کسے اوکھے کم نوں اپنے ذمے لَون

آپنے سر بلا لین، (محا) ویکھو: آپنے سر آفت لین

آپنے سر پرائی بلا لین، (محا) بیگانی تھاں مصیبت سہیڑن، دُوجیاں دے دُکھ چُکن

آپنے سر تے کھیڈن، (محا) اپنی ہت مُوجب عمل کرن، اپنی مرضی نال اوکھیائی وِچ پون

آپنے سر تے لین، (محا) اپنے ذِمے لَون، جھلن

آپنے سر مصیبت لین، (محا) ویکھو: اپنے سر آفت لین

آپنے سر دی پوون، (محا) اپنی فکر پون

آپنے کم دا ای ہوون، (محا) صرف اپنے مطلب دا ہوون

آپنے کم دا وی نہ ہوون، (محا) نکما ہوون، بے غرض ہوون

آپنے کم لگن، (محا) ویکھو: اپنے کم نال کم رکھن

آپنے کم نال کم رکھن، (محا)1- اپنے مطلب نال غرض رکھن، دُوجیاں دے کم وِچ دخل نہ دیون 2- اِک پاسے دھیان کرن 3- دھیان نال کم کرن

آپنے کیتے تے پچھتاون، (محا) اپنے عمل تے پشیمان ہوون، اپنے آپ نوں ہندن

آپنے کیتے دا مزہ چکھن، (محا) اپنے عمل دا پھل پاون

آپنے کیتے دی سزا پاون، (محا) بھیڑے عملاں دا نتیجہ پاون

آپنے گروان (گریبان) وچ جھاتی پاون، (محا) اپنے آپ دا آپ محاسبہ کرن، اپنے اندر جھاتی مارن

آپنے گھر آوندا کیہنوں بھیڑا لگدا اے، (اکھا) اپنا فائدہ سبھناں نوں چنگا لگدا اے

آپنے گھر آئے کُتے نوں وی نہیں دُھتکاری دا، (اکھا) گھر آئے نال مندا ورتارا نہیں کری دا، پروہنیاں نال بھیڑا سلوک نہیں کرنا چاہیدا

آپنے گھر بار والا ہوون، (محا) ویاہیا جاون، بال بچے دار ہوون، وکھریاں ہوون، ہانڈی چلھا اَڈ کرن

آپنے گھر پکائیں نہ تے ساڈے گھر آئیں نہ، (اکھا) نہ آپ کوئی کم کرن تے نہ ای دُوجیاں نوں کرن دیون

آپنے گھر خوش رہون، (محا) اپنے کم نال تعلق رکھن، دُوجیاں توں لاپروا ہوون

آپنے گھر کوئی چھج وجائے کوئی چھاننی، کسے نوں کیہ؟ (اکھا) کسے نوں وی کسے دے ذاتی معاملات وچ دخل دیون دا حق نہیں

آپنے گھر کیڑی (بلی) وی شیر ہوندی اے، (اکھا) ویکھو: اپنی گلی وِچ کُتا وی شیر ہوندا اے

آپنے گھر لگے تاں اگ، پرائے گھر لگے تاں بسنتر، (اکھا) دُوجے دے نقصان نوں نقصان نہ سمجھن تے اپنا نقصان ہوون تے دُکھی ہوون والے بارے آکھدے نیں

آپنے گھر وِچ کتا وی شیر ہوندا اے، (اکھا) ویکھو: آپنی گلی وچ کُتا وی شیر ہوندا اے

آپنے گھر ہر کوئی بادشاہ (راجا) اے، (اکھا) ہر کوئی اپنے گھر دے معاملیاں وِچ خودمختار ہوندا اے تے جیویں چاہندا اے کردا اے

آپنے گھروں ای اگ لگی اے، (اکھا) اپنیاں دی ای شرارت اے، کسے ہور دا کم نہیں، اپنے ای گھر دی پھُٹ دا نتیجہ اے

آپنے لیکھاں تلے بہن، (محا) کسے دا محتاج نہ ہونا
آپنے لیکھاں نوں رووَن، (محا) اپنی تقدیر دا گلہ کرن
آپنے لیکھے، (فم) اپنے حساب نال، اپنے کھاتے وِچ
آپنے متے وِچ، (محا) اپنی دُھن وِچ مست
آپنے مطلب دا، (مذ،صفت) خودغرضی، مطلبی
آپنے مطلب دا یار، (مذ،صفت) اپنی غرض نال غرض رکھن والا، خودغرض، مطلبی، حرصی، لوبھی
آپنے مَن تھیں جانیے اگلے مَن دی بات، (اکھا) جیہو جیہا کوئی کسے بارے نظریہ رکھدا ہووے اوہو جیہا ای اپنے آپ نوں دُوجیاں دی نظر وِچ ویکھدا اے
آپنے مُونہہ تے بُجّے مارن، (محا) بہت زیادہ غصے دا اظہار کرن
آپنے مُونہہ میاں مٹھو بنن، (محا) اپنی تعریف آپ کرن، اپنی وڈیائی دسن، پھڑاں مارن
آپنے نال آپ کرن، (محا) اپنا نقصان آپ کرنا
آپنے نال لبیڑن، (محا) اپنے نال دُوجیاں نوں وی ملوّث کرن، گندیاں کرن
آپنے نال لپیٹن، (محا) ویکھو: آپنے نال لبیڑن
آپنے نال لے ڈُبن، (محا) اپنے نال دُوجیاں نوں وی خراب یاں برباد کرن
آپنے ناں دا نیاں دیون، (محا) اپنے ناں دی لاج رکھن
آپنے نصیباں نوں رووَن، (محا) ویکھو: آپنے لیکھاں نوں رووَن
آپنے نین تُوں مینوں دے تے تُوں مٹکا وَندی پھر، (اکھا) 1- جس ویلے کوئی اجیہی چیز دُوجے کولوں منگے، جیہڑی اوہدے اپنے کول وی ساہمنے پئی ہووے 2- آپنی ہوندیاں سوندیاں وی دُوجے کولوں اجیہی شے منگنی جیہدی اوہنوں وی اَت لوڑ ہووے
آپنے نین گوائے کے در در منگے بھیکھ، (اکھا) آپنا مال ضائع کر کے دُوجیاں دی محتاجی لینا
آپنے ول کھچن، (محا) اپنے ول مائل کرن
آپنے وَید نوں گھولم گھالا، ساڈے وَید نوں پھُوکم پھاکا، (اکھا) اپنے کم دی واہ واہ تے دُوجے دے کم نوں تھُوتھُو، اپنیاں نال چنگا ورتارا تے بیگانیاں نال مندا سلوک کرن والے بارے آکھدے نیں
آپنے ہتھ ٹُک ڈیون، (محا) ویکھو: اپنے ہتھ وڈھن
آپنے ہتھ جگّن ناتھ، (اکھا) آپنی من مرضی کرن دا ہر کسے نوں اختیار اے
آپنے ہتھ وڈھن، (محا) کسے نوں لکھ کے کوئی وعدہ دے دیون، معاہدہ کر کے بے وس ہو جاون
آپنے ہتھیں آپنی قبر کڈھن، (محا) آپنے عمل نال اپنا نقصان کرلون، اپنا مندا آپ کرن
آپنیاں: (ضم) 1- 'آپنی' دی جمع، ذاتی، نجی، میریاں 2- ساڈیاں 3- اوہدیاں، اوہناں دیاں 4- تہاڈیاں
آپنیاں ای ماری جاون، (محا) دُوجے دی نہ سُنن، اپنی گل دا رولا پائی جاون
آپنیاں تے ونجن، (محا) 1- خاندانی عادتاں پھڑن، پیو دادے ورگا ہوون 2- بھیڑیاں عادتاں وِچ پَینا
آپنیاں دے میں گِنّے بھتّاں، پُھتاں پَیر پرایاں دے، (اکھا) اپنیاں نوں بُرا جانن تے بیگانیاں نوں چنگا سمجھن والے

بارے آکھدے نیں

آپنیاں ماواں ٹھنڈیاں چھاواں، (اکھا) ہر اِک نوں اپنی ماں بہت پیاری لگدی اے

آپنیاں میں کچھے ماراں بہہ پرائیاں پھولاں، (اکھا) اپنے بھیڑاں تے عیباں وَل دھیان کرن دی تھاں دوجے نوں بھنڈن والے بارے آکھدے نیں

آپنیاں نال وَیر، غیراں نال خیر، (اکھا) اپنیاں نال وِگاڑ تے بیگانیاں نال دوستی رکھن والے لئی آکھدے نیں

آپنیاں نہ دساں، پرائیاں کر ہساں (ہسے)، (اکھا) ویکھو: آپنیاں میں کچھے ماراں، بہہ پرائیاں پھولاں

آپنیاں وِچ، (فم) رشتے داراں وِچ

آپنیاں وِچ بھاہ، اوپریاں وِچ ساہ، (اکھا) اپنیاں نال وَیر تے دُوجیاں نال پیار

آپنیاں وِچ رلن، (محا) برادری وِچ ویاہ کرن، اپنیاں وِچ آون

آپنیں: (ضم) اپنی مرضی نال، از خود، آپ ای

آپنیں آکھی تے آون، (محا) اصل اُتے واپس آنا

آپنیں بیڑی وچ وَٹّے پاون، (محا) اپنے حق وِچ کنڈے بیجنا، اپنا نقصان آپ کرنا

آپنیں چھچھری ساڑن، (محا) اپنا نقصان آپے کرنا

آپنیں کیتی جاون، (محا) بُرائی دا انجام پانا

آپو: (ضم) آپ ای، خود، آپے ای، آپاں

آپو آپ، (فم) 1-اپنے آپ، آپے ای 2-رب ولوں

آپو آپ ترا پئی پوون، (محا) اپنی اپنی پَینا

آپو آپنی، (صفت) اپنی اپنی، جُدا جُدا، اڈ اڈ

آپو آپنی پَین، (محا) اپنی اپنی فکر ہوون

آپو آپنی چلاون/ آپو آپنی کرن، (محا) 1-اپنی اپنی مرضی کرن 2-اپنا کم آپ کرن 3-اپنا معاملہ آپ نبیڑن

آپو اپنا، (صفت) اپنا اپنا، ہر کسے دا، جُدا جُدا، ہر کسے دے نج دا

آپو اپنی پینا، (محا) ہر کسے نوں اپنی فکر لگنا، اپنی ای چنتا پے جانا، اپنے اپنے مفاد لئی بھج دوڑ کرنا

آپو اپنی چلاونا، (محا) اپنی ای مرضی کرنا، کسے دی نہ منا، اپنی مرضی مُوجب کوئی کم کرنا

آپو باہرا ہوون، (محا) بہت غصے وِچ آون، غصے نال لال پیلا ہوون

آپو بُجھو تاں تبی سُلکھن، وتی لوے تاں تبی سُلکھن، (اکھا) جے کر کوئی آپے ای سمجھ جاوے تے سبھ توں چنگا اے، تے جے کر کسے دی چنگی مت قبول کر لوے تے پھیر وی چنگا اے

آپو چیں، (فم) آپس وِچ دی

آپودھاپ/ آپودھاپی، (مو) 1-اپنی اپنی پَین، اپنے ول ای دھیان، خود غرضی، ذاتی فائدے لئی دوڑ بھج، مصیبت وچ یاں لُٹ ویلے ہر کسے دا جتن اپنے لابھ لئی ہونا 2-اِک کھیڈ دا ناں، ونگی: 'آپو دھاپ وچارن کھوجن، ڈھونڈن ڈھونڈ سوائی'

آپو وانی، (فم) اڈ واڈ، اپنے حساب نال

آپو وِچ، (فم) آپس وِچ، اپنے وِچکار، اِک دُوجے نال، اپنا ای

آپو وِچ ہانی، (صفت) 1-اِکو جیڈے، ہم عمر 2-اپنی واری سر

آپوڑما: (مذ) اپنا کوڑما، نزدیکی، شریکا، بھائی چارا، برادری، قبیلہ، خاندان

آپوڑی: (صفت) ضدی، اڑیل، ہوڈل

آپوزتی: (ہ، صفت) پورا، تمام، سالم

آپوں: (فم) آپیں، اپنے آپ، جان بُجھ کے، اپنی مرضی نال

آپوں دھاپ آپنا مونہہ تے آپنا ہاتھ، (اکھا) اپنی غرض ای ساہمنے رکھن، خودغرض بارے آکھدے نیں

آپھر: (فعمر) 'آپھرن' مصدرتوں فعل امر، آپھر جا

آپھر جاون، (محا) 1- ڈِھڈ دا پھُل جاون 2- رَج جاون 3- غرور کرن

آپھر چڑھن، (محا) مغرور ہو جاون

آپھر کے ٹُرن، (محا) غرور کرن، آکڑ کے چلّن

آپھرن: (مصدر) 1- ڈِھڈ دا پھُل جاون، پھوک چڑھ جاون، اپھریواں ہوون، 2- ہنکارن، گھمنڈ کرن

آپھرنا: (فل) 1- پیٹ دا ہوا نال پھُل جانا، ڈِھڈ دا اینا بھر جانا کہ پاٹن لگّے 2- بہت رَج جانا 3- ہنکاری ہو جانا 4- غصّے نال بھریا ہونا

آپھریا: (مذ، صفت) پھُلے ہوئے ڈِھڈ والا، بہتا رجیا ہویا

آپھریا پھِرن، (محا) 1- ہنکاریا ہویا پھِرن 2- غصّے وِچ بھریا ہویا پھِرن

آپھریا پھِرنا، (محا) غصّے وِچ پھِرنا، ہنکارے پھِرنا

آپھوک: (ہ، مو) افیم، افیون

آپی: (ضم) آپ ای، خود، آپے

آپی سِروں ننگی تے چولی کیہنوں دیاں منگی، (اکھا) جیہدے اپنے پلّے کجھ نہ ہووے اوہ کسےنوں کیہ دے سکدا اے

آپی: (مو) 1- وڈّی بھین، آپاں 2- دوست، مددگار، واقف

آپے: (فم) اپنے آپ، آپ ای، خود، اپنا آپ، میں اپنی مرضی نال

آپے آپ، (ضم) آپ ای آپ، اپنے آپ، خود بخود

آپے آپے، (فم) کلیاں کلیاں، اپنی مرضی موجب

آپے آر، (حرفِ تشبیہہ) اپنے ورگا، ہم شکل

آپے آں، (فم) اپنے آپ نوں، اپنی ذات نوں

آپے آئے تے آون دیو، (اکھا) بنا محنت دے کجھ حاصل ہوندا ہووے تے ہر کوئی لے لیندا اے

آپے بیجے آپے گاہوے، (اکھا) ویکھو: آپ ای بیج آپ ای گاہ

آپے پھاتڑیئے تینوں کون چھڈائے، (اکھا) آپنی سہیڑی دا اُپاء کسے کول نہیں ہوندا

آپے تک، (فم) اپنے تک، اپنے آپ تک، اپنی ذات تک، اپنے تیکر، اپنے تائیں

آپے توں باہر ہونا، (محا) بہتا خوش ہونا، سخت غُصّے وچ ہونا، اپنے آپ تے قابو نہ رہنا

آپے توں باہر ہوون، (محا) 1- بہت غصہ کرن 2- اپنے اُتے قابو نہ رہون 3- خوشی نال پاٹن

آپے جُماں جنج نال، (اکھا) دُوجے دے معاملے وِچ ایویں دخل دیون والے بارے آکھدے نیں

آپے دَر، (فم) اپنے وَل

آپے گریبان وِچ مُونہہ پاون، (محا) اپنیاں کرتوتاں ول ویکھن، اپنے عملاں توں شرماون، اپنی حیثیت ول ویکھن

آپے گئیوں آپے آئیوں اگ گوائیو ای رناں دا پت لہائیو ای بابے دی، تے نک وڈھایو ای اماں دا، (اکھا) اُدھل جان والی زنانی دُوجیاں زنانیاں دا اعتبار وی گوا دیندی اے تے ماپیاں دی بےعزتی دا مُوجب وی بن دی اے

آپے مرجان پچھوتان گے جیہڑے جیٹھ پین گے راہ،

(اکھا) بھُل کرن والیاں نوں اخیر اپنی بھُل تے پچھتانا ای پیندا اے، جیہڑے غلط ویلے ٹُرن گے اوہ سزا وی بھُگتن گے

آپے مَیں رجّی کجّی (پنجّی) آپے میرے بچے جیون، (اکھا) اپنی تعریف آپ کرن والے بارے آکھدے نیں

آپے نوشوہ دی بھُوآ، (اکھا) دُوجیاں دیاں معاملیاں وچ خواہ مخواہ دخل دین والیاں لئی آکھدے نیں۔

آپے وچ، (فم) آپس وچ، اک دوجے نال

آپیا: (روزمرہ) آوندا رہ، نسنگ وی آجا

آپیکشا: (ہ،مو) خواہش، چاہت، تمنا

آپین: (ہ،صفت) سخت، موٹا

آ......ت

آت: (مو) 1- اُلٹی، قے، اُباک 2- آرتی، پُوجا دی اِک رسم 3- چوتھ دا چن 4- لوڑ، ضرورت 5- کوشش، جتن

آت جَوں، (مذ) جَوآں دی اک قسم جیہدے دانے چھوٹے ہوندے نیں

آتا/ آتاں: (صفت) 1- لوڑ وند، ضرورت مند، غرضی 2- بے تاب، بے چین، بے قرار، حیران، پریشان

آتاپی: (مو) چیل

آتار: (مو) 1- آمد، آوَن دا فعل 2- اَوتار

آتاری: (مو) کُشتی دا اِک اوزار

آتپ: (ہ،مو) سورج دی روشنی / گرمی

آتت: (ہ،مذ) 1- پھیلانا 2- الزام لگانا

آتتائی: (ہ، مذ) 1- آگ لاونا 2- ہتھیار چلانا 3- زہر دینا

آتتھی: (ہ،مو) مہمان نوازی

آتر: (س، صفت) 1- دُکھی، گھبرایا ہویا 2- تنگ 3- بے چین، پریشان، حیران 4- غریب 5- ضرورت مند 6- بیمار

آتر: (مو) 'آدر' دا وِگڑیا رُوپ 1- خاطر تواضع، عزت احترام 2- ادب آداب 3- آؤ بھگت

آتر بھا، (مو) آدربھا توں وگڑ کے بنیا اے 1- آبرو، عزت، احترام، ادب آداب 2- آؤ بھگت، خاطر تواضع

آترا: (صفت) 1- بے چین، بے صبر، پریشان، بے قرار 2- مریض، روگی، بیمار

آترپن: (ہ، مذ) خوش کرنا، اطمینان

آتُرتا/ آترتائی: (مذ+مو) بے قراری، اضطراب، بے چینی

آترڑی: (مو) 1- عادت، واری 2- انتڑی، آندر 3- غوطہ، اُچھو، پانی پین لگیاں حلق وِچ پانی اڑن دا فعل یاں اتھرو وگنا

آتش: (فا،مو) 1- اگ، نار، ساڑ، جلن، سوزش 2- روشنی، چمک 3- چہرے دی لاٹ 4- شیطان دی ناری فطرت

آتش باز، (فا، مذ،صفت) اگ دے تماشے وکھاون والا، آتش بازی بناون والا، بارُود دیاں لچھیاں چیزاں بناون والا جیہناں نوں اگ لایاں وِچوں رنگ رنگ دے چنگیاڑے نکلن

آتش بازی، (فا،مو) اگ دی کھیڈ، اگ دے تماشے، بارُود بھر کے بنائیاں چیزاں جیہناں نوں اگ لا کے ویاہ شادیاں یاں خوشی دے موقعیاں تے تماشا ویکھدے نیں، انار، متابی، ٹوٹکا، چھچھندر، بان، چکری، پھُل جھڑی وغیرہ

آتش بازی چھڈن، (محا) ویاہ شادی یاں خوشی دے سمے بارود

دے بنے ہوئے گولے پٹاکے تے ٹُرلیاں وغیرہ نوں اگ لا کے چلاون

آتش پرست، (فا، مذ، صفت) اگ نوں پُوجن والا، زرتُشت نوں منن والا، مجوسی

آتش پرستی، (فا، مو) زرتُشت دی پیروی، اگ دی پُوجا

آتش خانہ، (مذ) اوہ جگہ جتھے اگ بلے، بھٹھی، انگیٹھی، چلھا

آتش گیر، (فا، صفت) اگ پھڑن والا، جو بہت چھیتی اگ پھڑے، جس نوں بہت چھیتی اگ لگ جاوے، چھیتی بل اُٹھن والا

آتشک: (فا، مذ) سوانیاں تے مرداں دے لُکے ہوئے انگاں دی بیماری، بادِفرنگ، گرمی، سفلس

آتشکیا: (مذ، صفت) جس نوں آتشک ہو گیا ہووے

آتشی: (فا، صفت) جس دا اگ نال تعلق ہووے، آتش سمبندھی، اگ والا، اگ وِچوں پیدا ہویا، اگ دی صفت والا، جس وِچ اگ ہووے یاں اگ پیدا کرے، تتا، گرم

آتشی اِٹ، (فا، مو) اِک خاص قسم دی بنی ہوئی اِٹ جیہڑی کیمیائی حساب نال بنائی جاندی اے

آتشی شیشہ، (فا، مذ) 1-اوہ شیشہ جس وِچوں نِکیاں چیزاں وڈِیاں دِسدیاں ہن 2-اوہ شیشہ جس وِچ پَین والیاں سُورج دِیاں کرناں جدوں کسے کپڑے وغیرہ تے پائیاں جان تاں اگ لگ جاندی اے

آتشی شیشی، (مو) 1- چنگی طرحاں پکا کے بنائی ہوئی کچ دی شیشی 2- اک قِسم دی شیشی جس دے ذریعے روغن کھچدے ہن، یاں جو ہرا اُڈاوندے ہن

آتشی گُلابی، (فا، مذ) اگ ورگا گوڑھا گُلابی رنگ

آتل پاتل: (مو) بچیاں دا اِک کھیڈ 'آتل پاتل مٹی چیکنی'

آتم: (سن، مذ، صفت) آتما، رُوح، اپنا، نجی، اپنا آپ، ذاتی

آتم پد، (مذ) آتما دا ٹکانہ یاں منزل، نج گھر، روحانی معرفت دی کیفیت

آتم تیاگ، (سن، مذ) قربانی، آپا وارن، اپنا آپ وارنا

آتم رسیا، (سن، صفت) اندر لے انند وِچ مست رہن والا

آتم گھات، (سن، مو) خودکشی، اپنے آپ نوں مار لینا

آتم گھاتی، (سن، مذ، صفت) اپنے ہتھیں اپنے آپ نوں مار لین والا، خودکشی کرن والا

آتم لیّنا، (سن، مو) آتما وِچ لینا، رُوح وِچ جذب ہونا، مراقبے وِچ ڈُبنا

آتم نرنے، (سن، مذ) اپنے آپ لئی فیصلہ کرن دی اہلیت یاں حق، اپنے بارے فیصلہ کرن دی خودمختیاری، حقِ خودمختاری

آتم واد، (سن، مذ) آتما (رُوح) نوں منن دا عقیدہ، آتما دی ہوند نوں منن دا عمل

آتم وِدیا، (سن، مو) آتما دے بارے جانکاری، روحانی علم

آتم وِشواس، (سن، مذ) اپنے آپ تے بھروسا، آپ بھروسا، خود اعتمادی

آتم ہتیا، (سن، مو) اپنے آپ نوں مارن دا عمل، اپنے آپ دا قتل، آتم گھات، خودکشی

آتما: (سن، مو) رُوح، جاندار، ضمیر، چِت، مَن، ذات، نفس

آتما بھیماں، (مذ) غرور، تکبر، آکڑ

آتما پرماتما، (مذ) جاندار دی آتما اتے پرمیشر، رُوح تے رب

آتما ٹھنڈی کرن، (محا) سُکھ ویکھن، رُوح راضی کرن، خوش

کرن

آتما جاتے آون، (محا) دِل دا سکون لبھ جاون

آتما رجّے تے پرماتما رجّے، (اکھا) بندہ بُھکھے ڈِھڈ رب دی عبادت وی چنگے ڈھب نال نہیں کر سکدا

آتمانند، (ہ، مذ) روحانی سرور

آتما: (سن، مو) 1- رُوحانیت، رُوح 2- شکتی، طاقت

آتمتائی: (مو) آتمتا، روحانیت

آتمج: (مذ) لڑکا، مُنڈا، پُوت، پسر

آتمجا: (مو) کُڑی، دِھی

آتمک: (صفت) آتمادا، رُوحانی، رُوح بارے

آتمک رس، (مذ) رُوحانی فیض

آتمن: (مو) 1- آتم، آتما 2- پھونکی ہوئی رُوح، ازلی رُوح

آتموبھوا: (ہ، مذ) بیٹی، دُختر، دِھی

آتمہ: (ہ، فم) 1- اپنا، خود کا 2- (مو) جان، روح

آتمہ بند، (ہ، مذ) انگ ساک

آتمہ بھو، (ہ) خداوند تعالیٰ

آتمہ بھود، (ہ، مو) روحانی علم، خود شناسی

آتمہ بودھی، (ہ، مذ) ویکھو: آتمہ بھود

آتمہ پالک، (ہ، مذ) خود غرضی، مطلبی

آتمہ پد، (ہ، مذ) روحانی درجہ

آتمہ تتو، (ہ، صفت) خُدا نوں جانن

آتمہ جن، (ہ، صفت) اپنے نفس نوں جانن والا

آتمہ چھدر، (ہ، صفت) نفس کُش

آتمہ درشی، (ہ، صفت) روح نوں ویکھن والا

آتمہ رکشا، (ہ، صفت) اپنی حفاظت کرن والا

آتمہ سکھ، (ہ، مو) لذتِ نفس

آتمہ سمبھو، (ہ، مو) بیٹا، پُتر

آتمہ سنیم، (ہ، مو) ضبط نفس

آتمہ شدھی، (ہ، مو) دل دی صفائی

آتمہ شکتی، (مذ) قوت، جبلی یا خلقی

آتمہ شلاکھا، (ہ، صفت) اپنی تعریف آپ کرنا

آتمہ کاریہ، (ہ، صفت) اپنا کم آپ کرن والا

آتمہ گراہی، (ہ، صفت) خود غرضی، مطلبی

آتمہ گرما، (ہ، مذ) غرور

آتمہ گویدن، (ہ، مذ) اپنے آپ نوں واصل حق کرنا

آتمہ گھات، (ہ، مو) نفس کشی، خودکُشی

آتمہ گیان، (ہ، مذ) علم روحانی، تصوف

آتمہ وادی، (ہ، مذ) عالمِ علم ونفس

آتمہ وِکرے، (ہ، صفت) آپنا آپ ویچنا

آتمہ ہت، (ہ، مذ) خود غرضی

آتمہ ہن، (ہ، مو) اِک بیماری دا ناں

آتمییہ: (ہ، فم) 1- اپنا، خود دا 2- (مذ) انگ ساک

آتن: (مو) ترنجن، کُڑیاں دے رل کے بیٹھن دی جگہ، شاعراں نے اکثر ایس اکھر نوں دُنیا دی علامت دے طور تے وی ورتیا اے

آتن دی رن، نہ کار نہ کم، (اکھا) آلھکی سوانی بارے آکھدے نیں خاص کر جیہدا خاوند وی آلھکی ہووے

آتن کتن، (محا) چرخہ کتن

آتنک: (ہ، مذ) 1- ڈر، خوف 2- وڈیائی، شان شوکت، عزت 3- روگ،

مرض، بیماری 4- ڈھول دی اواز

آتہ پتر: (ہ،مو) چھتری

آتھ: (مو) جھلک، نظارہ

آتھر/آتھُر: (مذ) گھوڑے تے کھوتے وغیرہ دی زین (کاٹھی) یاں سامان، کھوتے یاں بیل دا ساز، ٹُولا

آتھر چھنڈ، (مو) مار کُٹائی، پھنڈ

آتھر چھنڈ تھیون، (محا) مار پون، کُھل چڑھن

آتھر چھنڈ کرن، (محا) 1- مارنا کُٹنا 2- مار کُٹائی کرنا 3- خبر لینا

آتھرا: (صفت) 1- ضدی، سرکش، مونہہ زور 2- شرارتی، شوخا

آتھرن: (مصدر) کھوتے یاں بیل وغیرہ اُتے سامان بنھنا، جوتن لئی تیار کرنا

آتھریا: (مذ) گھمیاراں دی مٹی دی پکی تگاری جس وِچ چاک توں لاہ کے بھانڈے نوں رکھ کے تھتھوے نال گھڑدے اتے اوس دا سائز ودھاندے نیں، کوپرا

آتھڑ: (صفت) 1- اٹھویں حصے دا مالک 2- زمین دار دی نوکری 3- غلامی، نوکری

آتھڑ پنا، (صفت) 1- کاشتکاری وِچ حصے داری 2- زمین دار دی ملازمت 3- غلامی، نوکری

آتھڑی: (مذ) 1- زمینداری وِچ سارے دن دی نوکری، سویر توں شام تک دی نوکری، بغیر وقفے توں رُجھیاں رہون، ایہنوں 'آکھدی' وی کہندے نیں 2- اِک ڈُونگھا مٹی دا بھانڈا جیہدے وچ راب مِلا کے تماکُو بنایا جاندا اے

آتھن: (مذ) 1- دِلاسا، تسلی، دِلداری 2- اُمید، آس 3- جھوٹھا دِلاسا، دَم 4- مضبوطی، بل، طاقت، زور 5- شاماں ویلے، سُورج ڈُبن دا ویلا، ترکالاں، شام، اَیر وَیر لن

آتھن تڑکے، (فم) شامیں سویرے، صبح شام، ہر ویلے

آتھنا: (فعم) آکھنا، کہنا

آتھنا: (فل) سُورج دا غروب ہونا، سورج دا ڈُبنا، سورج چھپنا

آتھنی: (مذ، صفت) زمیندار دا دِن رات دا ملازم، مزارع

آتھنے: (پوا، فم) آتھنویں

آتھو باتھو: (مذ) باتھو، اِک اپنے آپ اُگن والی بوٹی

آتھوں: (مو) ویکھو: آتھن

آتی پاتی: (مو) بچیاں دی اِک کھیڈ (آتلا پتا تلا، آتل پاتل، آتلی پاتلی)

آتی پتنگ: (ہ،صفت) ہمیشہ لئی ہون والا

آ......ٹ

آٹ/آٹا: (مذ) آٹا بھتا

آٹ باٹ، (مذ) آٹا بھتا

آٹا: (مذ) پسیا ہویا اناج (کنک، مکئی وغیرہ دا)، بُورا، بہت باریک پسی ہوئی شے

آٹا بھڑکن، (محا) گُنھدیاں ہویاں تَون وِچوں تھوڑے جیہے آٹے دا بھڑک کے کنالیوں باہر ڈگ پَون، جیہوں پروہنیاں دے آون دا شگون سمجھیا جاندا اے

آٹا پالاہ گئی میری اپنی جان گوا گئی، (بجھارت) دھموڑی، شہد دی مکھی

آٹا پاون، (محا) خیر پاون، مانگت نوں آٹا دیون

آٹا تھپے ناہیں تے کنڈھے اگے وڑھے پھراندیں ،(اکھا) کسے کم کار جوگیاں نہ ہوون، نریاں پھڑاں تے ای گزارہ کرن

آٹا خراب ہوون، (محا)1۔بُری حالت ہوون، مندے حالیں ہوون 2۔بے عزت ہوون، بدنام ہوون

آٹا دال، (مذ) کھاد، خوراک، روٹی ٹکر، روزی

آٹا کرن/آٹا کرنا، (محا) بہت باریک پینا، بالکل ستیا ناس کر دینا، برباد کرنا

آٹا گِلا ہوون، (محا) کم خراب ہو جاون، رپھڑ پے جاون، مصیبت وِچ پھسن

آٹا گُنھدی ہلدی کیوں ایں؟ ،(اکھا) بے قصور اُتے حیلے بہانے الزام لانا

آٹا گھاٹا،(مذ) اِک طرحاں دی منت مَن جیہدے پُوریاں ہون تے روٹیاں تے بھیڈ دے گوشت دی دعوت دِتی جاندی اے

آٹا لُون ٹُرن، (محا) گھر دیاں ضرورتاں دا پورا ہوون، گزارہ ہوون

آٹا نہیں تاں دلیا، (اکھا) نقصان ضرور ہویا ہے بھاویں بہتا نہیں

آٹا وَٹن، (محا) پرونٹھا پکاون لئی آٹے دا پیڑہ بناون، ہتھ نال سیویاں بناون لئی آٹے دا گُلا بناون

آٹا ہو جاون، (محا) بہت باریک ہو جاون، خراب ہو جاون

آٹا ہونا/آٹا ہوون، (محا) پس جانا، بُری طرحاں دیڑیا جانا، لکڑی وغیرہ دا گھُن لگ کے بُورا ہو جانا، ستیا ناش ہو جانا

دھولی داڑھی تے آٹا خراب، (اکھا) وڈیرے یاں سیانے آدمی نوں شرم دواؤن لئی بولدے نیں

آثار: (مذ)1۔ سنسان، ریتلی زمین، اوہ تھاں جتھے آبادی نہ ہووے 2۔ صحرا، میدان

آٹاری: (مو)1۔ دو منزلہ مکان، چھت دا اُپرلا مکان، بالا خانہ، چُبارہ 2۔اُچا مکان، محل

آٹالا: (مذ) ٹالا، ٹال مٹولا، بہانے بازی، ٹرکاوا، بچ

آٹڑ: (صفت) 1۔ آٹے توں متعلق، آٹے دی طرحاں دا 2۔ گلیا ہویا

آٹل: (صفت) ویکھو: آٹڑ

آٹم پاٹم: (فم) 1۔ ہرتھاں، ہر جگہ 2۔ ایتھے اوتھے 3۔ اُپر تھلے

آٹن: (مصدر) 1۔ سونے چاندی نوں پگھلا کے صاف کرن 2۔ تڑپن، سڑن 3۔ضد کرن 4۔ کپڑے نوں کسے تیز شے نال پاڑن 5۔ گڑھے وغیرہ نوں بھرنا 6۔ روٹی پکان لئی سُکا آٹا، خشکا

آٹوب: (مذ)1۔بناوٹ 2۔قدرت 3۔رُوح، جان 4۔طاقت 5۔ ہُنر، گُن 6۔ تیزی

آٹوپ: (ہ، مذ) گھمنڈ، غرور، تکبر

آٹھ: (عدد، صفت) اَٹھ توں، سَت جمع اِک، نَوں توں اِک گھٹ، 8

آٹھ: (مو) تہہ، پیٹھ

آٹھ: (مہمل) اُٹھ آٹھ

آٹھ کاٹھ دا پنجرہ نواں تنداں دی ڈور ، بی بی چلّی ساہورے کون کھڈیسی مور، (بُجھارت) چرخہ

آٹھ کاٹھ دی پُتلی مونہہ چم دا ، دُونہہ مرداں نوں مار دی شابش ایس رَن دا، (بُجھارت) پرانی، ڈھگے ہِکن والی چھڑی

آٹھ کاٹھ دی کُکڑی پٹ پٹ آنڈے دے، دانہ کھائے نہ پانی پیّے آنڈے دیوے چھے، (بُجھارت) چرخہ

آٹھا: (مذ) اُٹھ دا اَنگ، 8، اَٹھاں دی رقم

آٹھا کاٹھا تن سوساٹھا، (اکھا) صرف جمعے دی نماز پڑھن والا،

اَٹھی دِنیں نماز پڑھن والا یاں نماز جنازہ تے عید پڑھن والا

آٹھاراں: (عدد، صفت) اٹھارہ، 18

آٹھانوے/ آٹھانویں: (عدد، صفت) اٹھانوے، 98

آٹھانی/اٹھیانی: (پوا، مو) اُٹھنّی، اٹھیانی، اَٹھ آنیاں دا اِک سکّہ، جیہڑا اج کل رائج نہیں

آٹھاون: (صفت) ویکھو: اٹھونجا

آٹھائی: (عدد، صفت) اٹھائیس، 28

آٹھائیا/ آٹھائیواں: (عدد، صفت) اٹھائیواں، اٹھائیا

آٹھتّی: (عدد، صفت) اٹھتّی، 38

آٹھر: (صفت) بھانڈے وِچ تھلّے بیٹھ گئی مَیل یاں کوئی ہور چیز، سُکّا ہویا، تلچھٹ

آٹھر: (فعمر) 'آٹھرن' مصدر توں فعل امر صیغہ واحد حاضر

آٹھر جاون، (محا) کجھ کجھ خشک ہو جاون

آٹھرن: (مصدر) 1- ذرا ہوون، گلّی شے دا تھوڑا جیہا سُک جاون 2- زخم تے پپڑی بجھن، انگوری آون، کھرنڈ آ جاون

آٹھرنا: (فل) کجھ کجھ سُک کے کاٹھا ہو جانا، ہلکا سُکنا

آٹھریا: (مذ، صفت) کجھ سُکیا ہویا، ٹھُٹھمر یا ہویا

آٹھو: (صفت) 1- اَٹھ توں متعلق 2- اٹھواں 3- حمل وِچ اَٹھ مہینے مگروں جمن والا بچہ

آٹھونجا: (عدد، صفت) اٹھاون، اٹھونجا، اٹھونجواں، 58

آٹھی: (مو) اَٹھ دا ہندسہ، اَٹھ نشاناں والا تاش دا پتہ

آٹھے ویلے: (فم) اَٹھے پہر، ہر ویلے، دِنے راتیں

آٹھیا: (مذ) رَونی کیتی ہوئی بھوئیں، بی پاون لئی تیار پَیلی، اوہ زمین جیہڑی خالی چھڈی ہوئی ہووے، وَتر آئی دھرتی

آٹی: (مذ) آڑی، ساتھی، جُٹ، نال دا، ہاڑی

آٹے: (مذ) ویکھو: آٹا

آٹے دا دِیوا، اندر چوہے باہر کاں نہ چھڈن، (اکھا) اینا کمزور کہ نہ گھر وِچ بچا ہے نہ باہر، ماڑے نُوں ہر کوئی تے ہر تھاں تے نقصان ای پہنچا سکدا اے

آٹے دال دا بھاء دسّن، (محا) 1- سِدھا کر دیون، وٹ کڈھن 2- ڈراون دھمکاون، زور آوری دسّن

آٹے دال دا بھاء معلوم ہو جانا، (اکھا) دُنیا دے اُتار چڑھاء دا پتا لگنا، فرق پتا لگنا، قدر معلوم ہونا، بھلیکھا نکلنا، کیتے ہوئے بُرے کم دا نتیجہ ساہمنے آونا، نصیحت ہو جانا

آٹے دال دی فکر ہونا، (محا) بہت غریبی ہونا، تھُڑ وِچ ہونا، گھر دے خرچیاں نوں پُورا کرن دی فکر ہونا

آٹے نال پلیتھن، (محا) قصور وار نال بے قصور دی سزا پاون، وڈیاں نال چھوٹے دی رَگڑے جاون، آٹے نال گھُن دی پس جاون

آٹے نال گھُن پسن (پسنا)، (محا) اِک دی وجہ نال دوجے نوں نقصان ہوون، وڈیاں سببوں چھوٹیاں دا نقصان ہوون، قصور وار نال بے قصور دا رگڑیا جاون

آٹے نال مطلب، نہ خرنشے نال، (اکھا) جیہڑی شے دی لوڑ ہووے صرف اوہدے تائیں ای غرض رکھنی چاہیدی اے، انب کھانے ہوون تے گِٹکاں نہیں گِنی دیاں

آٹے وِچ لُون ہوون (ہونا)، (محا) بہت تھوڑی مقدار وِچ ہوون، کسے گنتی وِچ نہ ہوون، نہ ہون دے برابر ہوون

آ......ث

آثار: (مذ) 1۔ 'اثر' دی جمع 2۔ چِنھ، نشانیاں، علامتاں، نقش 3۔ ڈھنگ، طور طریقہ 4۔ سُنتِ رسول اکرمؐ دیاں حدیثاں، صحابہ کرامؓ دے اقوال تے افعال 5۔ کسے ادیب یاں شاعر دیاں کتاباں 6۔ نینھ، بُنیاد، دیوار دی چوڑائی

آثار پیدا ہوون، (محا) 1۔ نشانیاں ظاہر ہوون 2۔ اُمید پیدا ہوون، توقع ہوون

آثارِ قدیمہ، (عر، مذ) پُرانیاں نشانیاں یاں عمارتاں، کھنڈرات

آ......ج

آج: (مذ) ویکھو: اج

آجا: (ہ، مذ) دادا، جد

آجاد: (صفت) فارسی اکھر 'آزاد' دا وِگڑیا رُوپ

آجار: (مو) فارسی اکھر 'آزار' دا وِگڑیا رُوپ

آجانو: (صفت) انجان، اَجانو

آجانو باہو، (ہ، صفت) جدے ہتھ گوڈیاں تیکر لمے ہون

آجت: (صفت) 1۔ عاجز، مسکین 2۔ غریب، جیہدے کول پیسے نہ ہون 3۔ کمزور 4۔ اپاہج

آجتی/ آجدی: (مو) 'عاجزی' دا وِگڑیا رُوپ

آجز/ آجد: (صفت) 'عاجز' دا وِگڑیا رُوپ

آجر: (عر، مذ) اُجرت دے کے کم لین والا، آقا، مالک

آجُر: (مو) وِنگار، بیگار

آجڑی: (مذ) اَیالی، بھیڈاں بکریاں چارن والا، بھیڑ وال، عیالی

آجنم: (ہ، مذ) جنم یعنی پیدائش توں لے کے

آجُو باجُو: (فم) اِردگرد، آسے پاسے، ایتھے اوتھے، نیڑے تیڑے

آجھ واجھ: (مذ) 1۔ حیلہ، وسیلہ 2۔ اثر، پہنچ 3۔ واقفیت 4۔ وج گج

آجھا: (صفت) 1۔ ناکارہ، اپاہج 2۔ مُتھاج، زیرِ کفالت

آجھا: (مذ) کارا، قول قرار، وعدہ، متھی ہوئی گل

آجھری آلاسَڈ ہوون: (محا) فضول گلاں کرن

آجھل/ آنجھل: (مو) 1۔ سایہ، کسے ناپاک (سُوتک والی) عورت دا کسے (بچے وغیرہ) تے منحوس سایہ، اثر 2۔ بھوت پریت دا سایہ 3۔ بیماری

آجھو: (پوا، صفت) ویکھو: آنجھا

آجھو: (فعر) اَجھک، ٹھہر، رُک

آجھوڑا: (مذ) قِسم

آجھوکا: (ہ، مذ) روزگار، پیشہ

آجھوکا آجھی، (مذ) قِسم

آجھی: (ہ، مو) لڑائی، جھگڑ

آجھی ماجھی: (مو، فم) دیر سویر

آجی: (کلمہ استقبالیہ) 1۔ آؤ بھگت، خاطر تواضع 2۔ جی آیاں نوں

آجی آیا، (محا) جی آیاں نوں، خوش آمدید

آجی کرن، (محا) جی آیاں نوں آکھن، خاطر تواضع کرن، آؤ بھگت کرن، سیوا داری کرن

آجیوکا: (مذ) 1۔ رزق، کھانا، خوراک 2۔ کمائی، کمائی دا ذریعہ 3۔ گزارہ، گزران

آ......چ

آچ: (مو) 1۔آنچ، اگ 2۔ چمک، دمک، تجلی 3۔ ناز نخرہ 4۔ اشارہ

آچار: (سن، مذ) 1 - چرتر،کردار، چال چلن، کرنی 2 ۔اخلاق 3۔ کرتب، کرم 4۔ دھرم، ورتوں، ویہار

آچار وان، (سن، مذ،صفت) پاکیزہ اخلاق تے کردار والا، نیک چلن

آچار ونت، (سن،صفت) چنگے کردار والا، پوترتا دا جیون جیون والا، نیک چلن،خوش اخلاق، ساؤ، شریف

آچارج: (ہ، مذ) ویکھو: آچاریہ

آچارک: (ہ، مذ) منیا ہویا،تسلیم کیتا ہویا

آچاری: (سن،صفت) 1۔ چنگے چال چلن والا، چنگے چال چلن والا بندہ، چنگے کردار والا 2۔ کھان والے اچار سمبندھی 3۔ دیندار، پرہیزگار، شریف

آچاریہ: (سن، مذ) گورو، وید پڑھاون والا، پنڈت، اُستاد، ادیب، پروفیسر، اِک خطاب جو تعلیم یافتہ پنڈتاں نوں دِتا جاندا اے، کسے فرقے دا بانی، برہمن

آچام: (مذ) ہدف، نشان

آچامی: (صفت) 1۔ نشانے باز، تیر انداز 2۔ بہانہ ساز 3۔ چرب زبان، فریب دین والا

آچرن: (سن، مذ) 1۔چال چلن، وتیرہ، ورتاؤ، سُبھا، لچھن 2۔ رسم و رواج، مذہبی رسماں

آچرن: (مصدر)1۔ کھاون، رجّن، ڈھڈ بھر کے کھاون 2۔ مال و دولت دا وادھا ہوون، دولت مند ہوون 3۔ مغرور ہوون

آچری: (مذ) ویکھو: آچاری

آچریا: (ہ،صفت) کرن جوگ

آچل: (مذ) ویکھو: آنچل

آچم: (فا، مذ) 1۔ نکانا 2۔ ناز نخرہ 3۔ دم، دِلاسا 4۔ بہانہ، حیلہ، سبب 5۔ نمونہ

آچماں: (مذ) 1۔ اِک طرحاں دی نشست، ناز تے نخرے نال بیٹھن دا اِک طریقہ 2۔ (صوت) کُلی، کُلی کرن دا عمل، کُلی کرن دی اواز 4۔ پُچمن دی اواز 5۔ حقے وغیرہ دی اواز 6۔ پانی دا چلو

آچمن: (سن، مذ) پانی پین دا کم، جپ توں پہلاں مُونہہ دی پاکیزگی لئی پانی دی کُلی پینا

آچمنی: (مو) چھوٹا چمچہ جس نال پوجا کرن ویلے پانی پیندے نیں، کُلی کرن دا چمچہ

آچھ: (مذ) دلیا، پرہیزی کھانا

آچھ: (فا،مو) 1۔ آش 2۔ صلاح، پیشکش، اعلان 3۔ جانچ 4۔ انعام، عطیہ، بخشش

آچھا: (مذ،صفت) اچھا، چنگا، ستھرا، کھرا، بہتر

آچھاوت: (ہ،صفت) لُکیا ہویا، چھپیا ہویا

آچھاوک: (ہ،صفت) لُکاون والا، چھپاون والا

آچھاون: (ہ، مذ) کسی شے دا پرچھاواں

آچھن: (مصدر) 1۔ اچھن، آون 2۔ ہوون

آچھنا: (ہ،فل) ہونا، باقی رہنا، بسنا

آچھنہ: (ہ،صفت) 1۔ لُکیا ہویا 2۔ پھیلیا ہویا

آچھو: (مذ،صفت) اچھا

آچھو/آچھوں: (صوت) اچھوں، نچھ مارن دی اواز
آچھی: (مذ، صفت) اچھی
آچھیپ: (ہ، مذ) 1- اکڑ 2- ملامت، الزام

آ......خ

آخ: (فعمر) 'آکھ' داوگاڑ، آکھنا توں فعل امر واحد حاضر، کہہ، بول
آخ: (مو) 1- کھنگھارن دی اواز 2- حقارت تے نفرت دا کلمہ
آخا: (کلمہ استعجاب) خوشی ظاہر کرن دا لفظ، واہ واہ، بہت ودھیا، خوب
آخا/آکھا: (مذ) 1- کہیا، حکم 2- نصیحت، مشورہ
آخانڈڑا/آخاؤ: (صفت) اکھوان والا
آخاں: (پو، جملہ) آکھاں، کہواں یعنی (کیہ میں) آکھاں؟
آخائی: (مو) کہلوان دا کم تے اوہدی اُجرت
آخت: (مو) 1- ارشاد، فرمان، حکم 2- کہاوت، آکھت
آختہ: (فا، صفت) جس دے خصیتے بیکار کر دِتے جان، خصی، نامرد
آختہ کرن، (محا) 1- خصی کرن 2- کسے نوں کسے کم جوگا یاں کسے پاسے جوگا نہ رہن دیون
آخدا: (مذ) کہندا، اوہ کہندا، کہہ دیندا
آخدِس: (مذ) کہندا اے یعنی (اوہ اوس نوں) کہندا اے
آخدِن: (مذ) کہندے نیں، تعظیماً صیغہ واحد حاضر تے واحد غائب لئی وی
آخدے: (مذ) 1- کہندے 2- سمجھدے یاں خیال کردے
آخُر: (پو، مو) لسی، کنگ

آخر: (عر، مو) 1- اوڑک، انت، موت 2- چھیکڑلا دِن، پرلو، قیامت، اوڑک نوں، انت نوں، چھیکڑ، اخیر، انجام، نتیجہ 3- بے حد، بہتی، بہت زیادہ، حدّوں ودھ، بے انتہا، بہتات، کثرت
آخر آونا، (محا) بے انصافی یاں بے رحمی دی حد ہو جانا
آخر تاون، (محا) بے حد تنگ کرن، پریشان کرن، زِچ کرن، اخیر کرن
آخر تپاون، (محا) ویکھو: آخر تاون
آخر جھوک فنا ہے، (روز مرہ) اوڑک دنیا فانی اے، دُنیا ختم ہو جائے گی اِک دِن
آخر چاون، (محا) ویکھو: آخر چکن
آخر چکن، (محا) اَت چاون، فساد کرن، کھپ کرن، ظلم کرن، انھیر مچاون، بہت سختی کرن
آخر چکنا، (محا) بہت ظلم کرنا، بڑی سختی کرنا، بے انصافی کرنا، رولا پاونا
آخر کار، (عر+فا، فم) اخیری، خاتمے تے، انجام کار، الغرض، اخیر نُوں، اَنت نُوں
آخر گوڑہ، (پو، مذ) 1- جنجال پورہ 2- وڈّا گھرانہ، وڈا خاندان
آخر لے آون، (محا) لوکاں نوں بہت تنگ کرن، اَت چاون
آخر وقت، (عر، مذ) اخیری ویلا، اخیر تے، موت دا وقت
آخر ہک، (پو، فم) وڈّی گنتی وِچ
آخر ہونا، (محا) مُک جانا، حد ہونا، انت آونا، مر جانا، ساہ چھڈنا
آخر ہوون، (محا) مُک جاون، مرجاون، حد ہوون، انجام تے اپڑن
آخر خاں: (صفت) آکڑ خاں

آخرت: (عر، مو) اخیر، خاتمہ، حشر داویلا، قیامت، حد، اَت، انتہا،
آخرت دا سفر، موت، عاقبت

آخرت چنگی تھیون، (محا) عاقبت بخیر ہوون، انجام چنگا ہوون

آخرت دا سفر، (مذ) موت، ایس دنیا توں کُوچ، خاتمہ، قیامت

آخرت دی فکر کرن، (محا) عاقبت بہتر بناون لئی بھلے کم کرن، نیکی ول دھیان کرن، نیک عمل کرن

آخرت دی کمائی، (مو) عبادتاں تے نیک عمل جیہڑے عاقبت نوں کم آون

آخرت دے تڈے وکھیٹن، (محا) لمی عمر پاون

آخرت سوارن، (محا) 1-عاقبت سوارن، چنگے عمل کرن، نیکی کرن 2- مستقبل واسطے کجھ کرن، محنت کرن

آخرت وِگاڑن، (محا) بھیڑے کم کرن، عاقبت خراب کرن

آخرت وِگڑن، (محا) عاقبت خراب ہوون، انجام برا ہوون

آخری: (صفت) اخیرلا، پچھلا، انتلا، موت

آخری بہار، (عر+ فا، مو) 1- سمے دا اخیر، جاندی بہار دا ویلا 2- عروج دے خاتمے دا وقت 3- رونق، حُسن یاں خوبی دا زوال

آخری دور، (فا+عر، مذ) 1- زوال دا ویلا 2- اخیری زمانہ، قیامت دے نیڑے دا وقت

آخری دیدار، (عر+فا، مذ) 1- مرن والے نوں آخری وار ویکھن، قبر وِچ اُتارن ویلے میت دا مونہہ ویکھن 2- کسے نال ہُن تیکر ہوون والی پھیکڑ لی ملاقات

آخری زمانہ، (عر، مذ) آخری دور توں

آخری ساہ، (مذ) 1- موت توں پہلاں دا ساہ 2- آخری گل، اخیری واقعہ

آخری گالھ، (مو، صفت) اخیری گل، مُکدی گل، اٹل فیصلہ

آخری ملاقات، (عر، مو) 1- آخری دیدار توں 2- اجیہی ملاقات جیہدے مگروں پھیر کوئی ملاقات نہ ہونی ہووے

آخری وار، (مو) اخیری وار، اوہ وار جس توں بعد کسے گل دا کوئی موقع نہ مِلے، موت ویلے آخری موقع

آخری وقت، (مذ) موت دے نیڑے دا سما، مرن ویلا، اخیر

آخسُ: (فعمر) آکھو یعنی (تُوں اوس نوں) آکھ

آخساں: (جملہ) آکھاں گا یعنی (میں) آکھاں گا یاں (اسیں) آکھاں گے

آخسُن: (جملہ) آکھاں گے، صیغہ جمع غائب (اوہ) آکھن گے، تعظیماً صیغہ واحد لئی (اوہ) آکھن گے، سوچن گے، سمجھن گے، بول چال وچ ایس انداز وچ بولیا جاندا اے، یعنی اوہ سوچن گے یاں اوہ سمجھن گے

آخسو: (جملہ) 1- آکھو گے یعنی تُوں آکھیں گا، تعظیماً صیغہ واحد حاضر لئی یعنی تسیں آکھو گے 2- سمجھو گے یاں سوچو گے یاں خیال کرو گے

آخسی: (جملہ) 1- آکھے گا صیغہ واحد غائب اوہ آکھے گا 2- سوچے گا، سمجھے گا، بول چال وچ اوہ 'سمجھے گا' یاں 'اوہ سوچے گا' دے مفہوم وچ وی بولدے نیں

آخسیں: (جملہ) آکھیں گا، یعنی تُوں آکھے گا، بول چال وِچ 'سوچے گا، سمجھے گا' دے معنی وِچ وی بولیا جاندا اے

آکھن: (مذ، صفت) اُستاد، پڑھاون سکھاون والا، معلّم، گورو، تعلیم دیون والا

آکھن: (پو، جملہ) آکھو، صیغہ جمع غائب یعنی (اوہ) آکھن تے

(کیہ اوہ) آکھن؟ تعظیماً واحد غائب لئی وی بولیا جاندا اے، سمجھو سوچو دے معنی وچ بولدے نیں

آ کھن آن، (جملہ) 1-اوہ کہندے یاں اوہناں نوں کہنا سی یاں کہنا چاہیدا سی 2-اوہ سمجھدے، خیال کر دے یاں سوچدے

آ کھنا/ آ کھنا: (پو، جملہ) آ کھنا، کہنا

آ خو: (کلمۂ اثبات) 1- آہو، ہاں جی، بالکل، کسے سوال دا جواب ہاں وچ دین لئی بولدے نیں، تصدیق یاں اقرار 2-(فعمر) 'آ کھو' دا وِگاڑ، 'توں' یاں 'تُسیں' آ کھو، گل بات دے دوران سمجھو یاں سوچو دے مفہوم وچ بولیا جاندا اے

آ خو آ، (جملہ) 1- کہندے یعنی تہانوں کہنا چاہیدا سی یاں تہانوں کہنا سی 2- تُسیں سوچدے یاں تُسیں سمجھدے

آ خور: (فا، مذ+ مو) 1- ''آب خور'' دا مخفف 2- کھرلی، گھاہ پٹھا پاون دی تھاں، چراگاہ، اصطبل 3- وادھو نکمی شے، رُوڑی، کُوڑا

آ خہا: (استعجاب) آہا، ارے، خوب، بہت ودھیا

آ خی: (پو، مو) آ کھی، کہی، یعنی کوئی وی گل کسے نے وی آ کھی

آ خے: (پو، جملہ) آ کھے، کہے، کوئی وی آ کھے (سمجھے یاں سوچے)

آ خے آ، (پو، جملہ) کہندا، کہندا سی، آ کھنا چاہیدا سی

آ خے دَے، (پو، جملہ) آ کھیا ہویا اے

آ خے لگنا، (محا) آ کھا منّا، مشورہ منّا، نصیحت منّا

آ خیا: (مذ) آ کھیا، کہیا، گل کیتی

آ خیر پوون: (محا) عذاب ٹُٹ پون

آ......د

آ د: (سن، مذ) 1- مُڈھ دا، پُرانا، بہت شروع دا، قدیمی، ازلی 2- شروع، ارنبھ، پہلا، مُکھ، مُکھی 3- سدا، ازل 4- (عدد) طاق عدد، اوہ گنتی جس دی اکائی اُتے اپنے آپ توں بنا ہور کوئی تقسیم نہ بن دی ہووے جیویں: 11, 5, 3, 2, 1 وغیرہ

آ دانت، (مذ) 1 -اگا تے پچھا، پہلا تے پچھلا حصہ، مُڈھ اتے چھیکڑ 2- مکمل، تمام، سارا

آ دِ بندُو، (عدد) صِفر، مُڈھ، آغاز، شروع

آ دِ پُرکھ/ آ دِ پُرش (مذ) 1- خُدا، رب، اکال پُرکھ 2- کائنات دی رچنا توں پہلاں دا پُرکھ، کائنات دا پہلا پُرکھ 3- حضرت آدمؑ

آ دِ پُورن انک، (عدد) مُڈھلا یاں پہلا پُورن ہندسہ

آ دِ جُگاد، (مذ) کائنات دا مُڈھ، کائنات دا آغاز، کائنات دا پہلا دیہاڑ، ازل، ہت سدا

آ ددی، (صفت) شروع دی

آ دسکشا، (ہ، مو) ابتدائی تعلیم

آ دِسکھیا، (مو) مُڈھلی وِدیا، شروع دی تعلیم، پرائمری تعیم

آ دسنکھیا، (مو) طاق گنتی

آ دشکتی، (سن، مو) رب دی شکتی، ربی طاقت

آ دِشکشا، (سن، مو) ابتدائی تعلیم، مُڈھلی تعلیم

آ دکانڈ، (سن، صفت) پہلا حصہ، پہلا باب، پہلی فصل

آ دکر، (سن، صفت) 1- پہلا خالق 2- پہلا لکھاری

آ دگرنتھ، (مذ) سِکھاں دی مذہبی کتاب، سری گورو گرنتھ صاحب دا پہلا نسخہ جس وِچ پہلے چھے گورو صاحبان تے دُوجے صوفیاں سنتاں دا کلام شامل اے

آ دگنن کھنڈ، (عدد) طاق عدد

آ دِ واسی/ آ دی واسی، (مذ) ازلی وسیندے (باشندے) اوہ جو

کسے تھاں بہت چراں دے وسّے ہوئے ہون

آدا: (ضم) ''آپ دا'' دا مخفف..... آپنا، اپنا

آ دَا: (مذ) 'آکھدا' دا مخفف جیہڑا بول چال دے دوران مختصر کر کے بولیا جاندا اے، جیویں: 'اوہ آدا' یعنی اوہ کہندا اسی

آداب: (عر، مذ) 1- 'ادب' دی جمع، طور طریقے، ڈھنگ، وصف، اصول، سلیقے 2- سلام 3- شکریہ 4- ادب، احترام دے اظہار دا کلمہ

آداب شاہی، (عر+فا، مذ) بادشاہاں دے دربار دے طور طریقے، بادشاہاں دے لائق ادب آداب دا ڈھنگ

آداب عرض کرن، (محا) سلام آکھن، آداب کہون

آدابِ مجلس، (عر، مذ) پڑھیا دے وِچ اُٹھن بہون تے گل کتھ کرن دے طور طریقے

آداب محفل، (عر، مذ) ویکھو: آداب مجلس

آدان: (مصدر) لینا، قبول کرنا، منظور کرنا

آدان پردان، (فم) لین دین

آدِتو: (ہ، مو) ترجیح

آدِتی: (ہ، مو) پندرھواں اُپران (ہندوواں دی مذہبی کتاب)

آدِتیہ: (ہ، مذ) سورج، دیوتا

آدِتیہ منڈل، (ہ، مو) کل کائنات (جتھے جتھے سورج دیاں کرناں پہنچدیاں نیں)

آدیتہ وار، (ہ، مذ) سورج، روز یعنی یومشمس، اتوار

آدر: (سن، مذ) 1- عزت نال پیش آون دا عمل، عزت، آدر، احترام، ستکار، ادب، لحاظ، قدر 2- آگت بھاگت، خاطر

آدر بھا، (مذ) سنمان، ستکار، خاطر داری، محبت دا سلوک، عزت والا سلوک

آدر پاون، (محا) عزت حاصل کرن

آدر تائی، (مو) آدر، آؤ بھگت

آدر تیری چادر نوں نوالہ، (بہنا) تیرے گہنے نوں (اکھا) عزت آدر دولت نوں ای ہوندا اے جے پلّے مال نہ ہووے تے چنگا بھلا بندہ وی کوڈیوں کھوٹا ہو جاندا اے

آدر دیون، (محا) ویکھو: آدر کرن

آدر کرتے آدر کرا، (اکھا) کسے دی عزت کر کے ہی اپنی عزت کرائی جا سکدی اے، جیہڑا عزت کردا اے اوہو ای عزت کرواندا اے

آدر کرن، (محا) عزت کرن، ادب کرن، احترام کرن، مان دیون

آدر مان، (مذ) آدر بھا، عزت، سنمان

آدر نال بٹھاون، (محا) عزت نال بٹھاون، عزت والی تھاں بٹھاون

آدر نال لیاون، (محا) استقبال کرن، اگے جا کے ادب آداب نال لیاون

آدر نوں آدر اے، (اکھا) ویکھو: آدر کرتے آدر کرا

آدرش: (سن، مذ) 1- درپن، شیشہ 2- اوہ لکھتی رُوپ جس وچوں گرنتھ دا نمونہ جھلکے 3- نمونہ، اوہ جس دے رُوپ تے گُن وغیرہ دی نقل کیتی جاوے، سبھ توں ودھیا چیز، نشانہ، مچا

آدرش واد، (ہ، اصطلاح) مثالیت پسندی، آئیڈیل ازم، کسے اعلیٰ مقصد یاں نظریئے ہیٹھ جیون بتاون دا مقصد، سبھ توں اُچا چال چلن بناون دا خیال

آدرش وادی، (مذ، صفت) صرف نظریئے نوں ساہمنے رکھ کے کم کرن والا، فلسفے دی اوہ شاخ جیہڑی سمجھدی اے کہ کائنات دی

اصل مادی نہیں

آدرشک: (صفت) آدرش والا، بہت اُچیرا، اعلیٰ ترین، مثالی

آدرشک غذا، (صفت) بہت ودھیا خوراک، اِک خاص معیار (لیچے) دی خوراک، مثالی غذا

آدرشن: (ہ، مذ) آئینہ، شرح، نقل، اظہار، نمائش، علامت

آدرن: (مصدر) آدر کرن، عزت کرن، آوَ بھگت کرن، خدمت کرن، آئے دِن سیوا کرن

آدرنا: (فعم) آدر کرنا، عزت کرنا، آوَ بھگت کرنا، خدمت کرنا، آئے دی سیوا کرنا

آدِشٹ: (ہ،مو) جنہوں حکم دِتا گیا ہووے، محکوم

آدک: (صفت) 1-آدی، پہلا، شروع دا، شروع توں متعلق 2- وغیرہ، ہور دُوجا، اگے، مزید، اوس ورگا، اجیہے

آدل: (صفت) آدی، بنیادی، ازلی، ابتدائی

آدم: (عر،مذ) 1۔آدمی، منکھ جاتی، بنی نوع انسان 2۔ پہلا منکھ جو عیسائیت، تمام مذہباں مطابق اللہ تعالیٰ نے پیدا کیتا تے اگوں پیدا ہون والے سارے منکھ اوس دی اولاد منّے جاندے نیں، مراد حضرت آدمؑ 3۔کائنات دے سارے آدمیاں واسطے بولیا جاون والا لفظ4- پہلے پیغمبر علیہ السلام دا ناں

آدم بو آدم بو کرن، (محا) انسان دے موجود ہون دا دسّن، دیوواں دا آدمی دے کِتے ہون بارے اعلان کرن، 'آدمی دی بو آوندی اے' کہنا، اپنی ظالمانہ عادت پُوری کرن لئی آدمیاں دے پچھے پینا، شکار لئی آدمی لبھدے پھرنا، جتّاں دیوواں وانگوں بندیاں دے پچھے پینا (لوک قصیاں وچ جتّاں دیوواں دے حوالے نال ایہہ ترکیب ورتوں وچ آوندی اے)

آدم ثانی، (عر، مذ) حضرت نوح علیہ السلام دا لقب، ایس لئی کہ ایہناں دے ویلے انسانی نسلاں طوفان پاروں تقریباً ختم ہو گئیاں سن تے انسانی نسل دا مُڈھ نویں سریوں بجھیا سی

آدم حوا، (عر،مذ) اسلام، عیسائیت تے یہودیت مذہباں مطابق پہلا مرد تے پہلی سوانی جیہناں نوں ساری خلقت دے ماں تے پیو منیا گیا اے

آدم خاکی، (عر+فا، مذ) مراد ''انسان'' کیوں جے انسان مٹی توں بنیا اے

آدم خور، (عر+فا، مذ) آدمی نوں کھان والا، راکشس، دیو، وحشی انسان، ظالم

آدم خوری، (عر+ فا،مو) آدم نُوں کھاون دا عمل یاں سُبھاء

آدم دی اولاد، (مذ) انسان، منکھ، ماتر

آدم دے ویلے دا، (مذ،صفت) 1- ڈھیر پرانا 2- مڈھوں ٹُریا آوَن والا وتیرہ یاں ورتارا

آدم زاد، (فا، مذ) آدم دی اولاد، آدمی دا بچہ، بندے دا جایا، انسان

آدم قد، (مذ) آدمی دے پُورے قد دا، جس دا جُثہ آدمی دے سر برابر جیڈا ہووے

آدم کٹھا ہوون، (محا) بندیاں دی بھیڑ لگن، ہجوم ہوون، اکٹھ ہوون

آدم کٹھیاں کرن، (محا) 1- حال دُہائی کرن 2- خوامخواہ لوکائی نوں ونگارن، آنڈھ گوانڈھ نوں سدّن

آدم گنتی، (مو) مردم شُماری، آبادی دی گنتی

آدم نہ آدم زاد، (اکھا) 1- جس بندے نال نفرت یاں وَیر

ہووے اوہنوں آکھدے نیں، نہ بندہ نہ بندے دی ذات
2- ویران تے اُجاڑ تھاں، سُنج مسان، سُنجی تھاں، ویرانہ

آدِمہ: (ہ، مو) اوہ شے جیہڑی پہلے پیدا ہوئی ہووے، ابتدائی

آدمی: (فا، مذ) 1۔ آدمی دی اولاد، مَنکھ (مرد یاں تیویں) جنا 2- لوک، نوکر، ملازم 3- سیانا، سمجھ دار یاں سُلجھیا ہویا آدمی 4- خاوند، گھر والا، مالک 5- ہرکارا، سنیہا دیون والا

آدمی آدمی انتر، کوئی ہیرا کوئی کنکر، (اکھا) ہر بندے دے مزاج تے سبھاوچ فرق ہوندا اے، کوئی چنگے سبھا دا ہیرے ورگا ہوندا اے تے کوئی مندے سبھا دا کنکر ورگا

آدمی اناج دا کیڑا اے، (اکھا) انسان اناج کھادیوں بنا زندہ نہیں رہ سکدا

آدمی بناون، (محا) وَڈے بندے نوں سدھیاں کرن، سُدھ بُدھ سکھاون، تہذیب سکھاون، تمیز دسن، مت دیون

آدمی بناونا/ آدمی بنا دینا، (محا) کسے بندے وِچوں جانوراں والا وحشی سُبھاء دور کرنا، عقل سکھاونا، سِدھا کرنا، مارنا، سزا دینا، عادتاں سُدھارنا

آدمی بننا، (محا) مہذب ہونا، چنگے اخلاق سِکھنا، مَت لینا، سودھی لینا، کھوٹی چال چھڈ کے چنگی پھڑنا

آدمی تے آدمی چڑھنا/ آدمی تے آدمی ڈِگنا، (محا) بہت بھیڑ ہونا

آدمی ٹھوکر کھا کے سنبھلدا اے، (اکھا) بندے نوں گھاٹا کھا کے ای عقل آوندی اے

آدمی جھگا، (مذ) کمینہ خاندان، گھٹیا لوک

آدمی چہرے مہرے توں پچھانی دا اے، (اکھا) انسان دا چہرہ اوہدے اندر دی نیکی بدی دا شیشہ ہوندا اے، ایس لئی اوہدی پچھان چہرے توں ای کیتی جاندی اے

آدمی دی قدر مریاں پچھوں ہوندی اے، (اکھا) مرن پچھوں ہر کسے دی گھاٹ محسوس ہوندی اے تے اوہدی قدر دا مُوجب بن دی اے

آدمی نہ آدمی دی ذات، (روزمرہ) جتھے کوئی نہ وسدا ہووے، اُجاڑ، ویران، سُنجی تھاں

آدمی نہ دِسن، (محا) نیک تے بھلا مانس بندہ نظر نہ آون

آدمی نہ مِلن، (محا) ویکھو: آدمی نہ دِسن

آدمی نہیں رہندا اوہدی گل رہ جاندی اے، (اکھا) بندہ مر مُک جاندا اے، پر اوہدی کیتی ہوئی چنگی ماڑی گل یاد رہ جاندی اے

آدمی نے کچا دُدھ پیتا اے، (اکھا) جدوں کسے بندے دی طاقت یاں صحت مندی بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں، کیوں جے کچا دُدھ ملاوٹ توں پاک ہوندا اے ایہدے راہیں ماں دے دُدھ دی اہمیت وی دسی جاندی اے 2- بندہ اوڑک خطا کار اے، کئی تھاواں تے ایہناں معنیاں وچ وی ورتیا جاندا اے

آدمی ہو جانا/ آدمی ہونا، (محا) جوان ہونا، عقل سِکھنا، سُدھر جانا، انسانیت وِچ ورتنا

آدمی ہوون، (محا) انسان ہوون، شریف ہوون

آدمیاں: (مذ) 'آدمی' دی جمع

آدمیاں دا جنگل، (مذ) 1- بہتی آبادی والا شہر گراں 2- جتھے بہتے بندے سِدھ پدھرے تے شریف طبع ہوون

آدمیاں نوں آدمی مِلدے نیں، کھوہاں نوں کھوہ نہیں ملدے، (اکھا) بندے نے لڑ بھڑ کے وی اخیر اِک دُوجے نال

تعلقات پیدا کرنے ہوندے نیں تے کھوہ ہمیش اِکو تھاں تے رہندے ئیں، مِل جل کے رہنا بندیاں دی مجبوری اے

آدمیت: (مو) 1- آدمی پُنا، منکھتا 2- بھلمنساہٹ، چنگا کردار ہونا

آدو: (ہ، فم) پہلے پہل، ابتدا وچ

آدھ: (مو، صفت) 1- اُدھ توں، اڈھا حصّہ، نصف 2- وِچالا، لک وچکار، ادھ وچ، برابر دا

آدھ پت، (ہ، مذ) مالک، آقا، خداوند

آدھ پتیلہ، (ہ، مذ) اختیار، سیاست (مو) حکومت، مالکیت، سلطنت

آدھار: (س، مذ) 1- آسرا، سہارا 2- نینہہ، بنیاد 3- آسرا دین والا، پالنا کرن والا

آدھار ہوون/آدھار ہونا، (محا) کُجھ ڈِھڈ وچ پے جانا، کُجھ کھِکھ مِٹ جانا

آدھاری: (مذ، صفت) آدھار کرن والا، سہارا رکھن والا، سہارے تے رہن والا

آدھان: (مذ) 1- خیال، تصوّر 2- حق، حصّہ 3- حمل دی حالت

آڈھل / آدِھل: (صفت) 1- ادھ، وچکار، وِچکارلا 2- کھوہ دے اڈھ دا شریک، برابر دا حصے دار

آدھل وِچ چھوڑ دیون، (محا) راہ وِچ چھڈ جاون، توڑ نہ نبھاون، کم نوں اُدھورا چھڈ دینا

آڈھلیا: (مذ، صفت) اڈھے حصے دا شریک

آدھن: (مصدر) مالش کرن، تیل وغیرہ جھسن

آدھُنک: (صفت) اجوکا، موجودہ، جدید، اج کل دا، نویں سمے دا

آدھُنِک کال، (مذ) نویں روشنی دا زمانہ، اج کل دا سما، موجودہ دور

آدھُنِکتا: (مو) نواں پن، تجدید، تازگی، عجوبہ

آدھو/آدھ سُہا: (پوا، صفت) ادھو، ادھ سُواہ

آدھوت: (ہ، مذ) پریشان

آدھی: (مذ، صفت) ادھ دا بھائیوال

آدھی ادھ، (فم) اُدھوادھ، اِکو جیہا حصہ، برابر دی ونڈ

آدھی: (ہ، مو) دل دی پریشانی، فکر، اُداسی

آدھی بھوت، (ہ، مو) مادی

آدھی بھوتک، (ہ، مو) دُکھ، اوہ تکلیف جو شہر یاں سپ وغیرہ دے وڈن نال یاں گھر ڈگن نال ہووے

آدھی پتیہ، (ہ، مو) حکومت، مالکیت

آڈھیا: (صفت) نصف دا حصہ دار

آدھیاپک: (ہ، مذ) اُستاد، مُعلم، مدرس

آدھیاتمک: (ہ، صفت) روح نال تعلق رکھن والی گل

آدھیان: (ہ، مذ) فکر، خیال

آدھیتا: (ہ، مو) بیوپاری، دلال

آدھین: (مذ) 1 بے گھر، مُتھاج، ہتھ بیٹھ، فرمانبردار 2- مسکین

آدھینا: (صفت) 1- محتاج، اپاہج 2- مسکین، وچارا، عاجز 3- نامکمل، اَپُورن

آدھینتا: (مو) مُتھاجی، عاجزی، مسکینی، وچارگی، مفلسی، اپاہج پن

آدِھینی: (مو، صفت) 1 -وچاری، مُتھاج، مسکین، عاجزی، مسکینی 2- نامکمل 3- مفلوج 4- اطاعت، فرمانبرداری

آدھییہ: (ہ، صفت) رکھن جوگ، جو شے رکھی جا سکے

آدی: (س، صفت) 1- پہلا، پُرانا، مُڈھلا 2- وڈّا، نُوہر والا، وڈیرا، فضیلت والا

آدیس/ آدیش: (س، مذ) 1۔ عدالت دے حاکم دا حکم 2۔ وکالت دا حق 3۔ حکم، فرمان 4۔ اوہ معاہدہ جس دی رُو نال کوئی آدمی بغیر معاوضے دے کسے سیوا نوں نبھاون دا اقرار کردا ہے 5۔ تعلیم، نصیحت، آدیش 6۔ پرنام، نمسکار، اجازت 7۔ پیش گوئی، فال، قیافہ 8۔ اِک حرف یاں جزونوں دُوجے نال بدلن دا عمل (صرف ونحو)

آدیشی: (س،صفت) 1۔ اجازت دین والا، حکم دین والا 2۔ غیر ملکی، بدیشی

آدینت: (ہ،فم) ابتدا توں انتہا تیکر

آدیوپانت: (ہ،فم) مُڈھ توں اخیرلا، ابتدا توں انتہا

آدیہ: (ہ، مذ) اگلا، مُڈھلا

آ......ڈ

آڈ: (مو) 1۔ سیاڑ، اوہ نالی یاں کھالی جس وِچ دی کھوہ دا پانی پیلی تک اپڑدا ہے، چھوٹا کھال 2۔ ٹیڈھ، وِنگ، ترچھا پن

آڈ جھلھاری، (مو) پانی دی چھوٹی جیہی گزرگاہ، کھالی، آڈ

آڈ کواڈ ،(مذ، صفت) 1۔ چنگ مند، رلیا ملیا 2۔ چالباز، فریبی، دھوکھا دین والا

آڈ کھالنا، (محا) پانی دی نالی یاں آڈ وِچوں مٹی گھاہ وغیرہ کُھر چ کے صاف کرنا

آڈا: (مذ،صفت) 1۔ ترچھا کٹیا کپڑا 2۔ جھگڑا، ضِد بازی، وَیر، فضول بحث

آڈا پاجامہ، (مذ) چُوڑی دار پاجامہ، جیہدی کٹائی ترچھی ہوندی اے

آڈا پاڈا، (مذ) ٹیڈھا، فضول، ایویں جیہا

آڈا ترچھا، (مذ) 1۔ وِنگا ٹیڈھا 2۔ کبا بندہ، بانکا

آڈا لاون ، (محا) متھا لاون، وَیر کماون، مقابلہ کرن

آڈا ہوون ، (محا) ترچھیاں ہوون، وِنگا ہوون

آڈاں: (مو) 'آڈ' دی جمع، باغ یاں کھیت نوں پانی دیون والی نکی نہر، کھالا، ناکا، وِنگی: 'آڈاں تے اج غسل میلا ہے کاواں دا' (نجم)

آڈاں لاؤنیاں، (محا) ویکھو: آڈا لاون

آڈت: (مو) اتوار

آڈٹ (Audit): (انگ، مذ) حساب کتاب دی پرکھ پڑتال

آڈر (Order): (انگ، مذ) 1۔ حکم، فرمان، اجازت، نصیحت 2۔ بپاری توں مال منگاون لئی لکھیا چٹھی پتر

آڈر سمپُورَن، (ہ، مذ) راگ دی اوہ قسم جیہدے چڑھاء وِچ پنج تے اُتار وِچ ست سُر ہوون

آڈر نکلنا، (محا) حکم جاری ہونا

آڈڑ: (مذ) آڑ، روک، پناہ

آڈ گواڈ/ آنڈھ گوانڈھ: (مذ) ہمسائے، گوانڈھی، اڑوس پڑوس

آڈمبر: (س،مذ) 1۔ اڈنبر، ظاہرداری، وکھاوا، ٹھاٹھ باٹھ 2۔ کوڑ کباڑ

آڈمبری: (صفت) 1۔ ساز و سامان مہیا کرن والا 2۔ خودنما بندہ

آڈن/ آڈنا: (مصدر) 1۔ نالی کھودنا، پانی دی نالی نال مٹی تے گھاہ پھُوس کڈھنا 2۔ ذمے واری لینا

آڈو: (ہ،مذ) راگ دی اوہ قسم جیہدے اُتار چڑھاء دونہاں وِچ پنج پنج سُر ہوون

آڈواں/ آڈھواں: (صفت) 1۔ آڈا کر کے، بردے پاسیوں 2۔ عرض دی طرفوں

آڈہن: (مصدر) ویکھو: آڈھن

آڈھ: (مو) 1۔ ستنان دی تھاں 2۔ سہارا

آڈھا: (مذ) ضد والی بحث، ضد بازی، جھگڑا، تکرار، وَیر کماؤنا
آڈھا بنھنا/ آڈھا لاونا، (محا) جھگڑا کرنا، ضد بنھنا، مقابلہ چکنا
آڈھن: (مصدر) 1-مالش کرن 2-سزا دیون، متھا لاون
آڈھی اُچی: (مو) ویکھو: آڈ
آڈھیلہ: (ہ،صفت) بھریا ہویا، پُر
آڈی: (مو) ٹیڈھی، وِنگی ترچھی
آڈی گوٹ: (مو) ٹیڈھا بنایا ہویا گوٹا جیہڑا کپڑیاں اُتے لاندے نیں
آڈیٹر (Auditor): (انگ، مذ) حساب کتاب دی پرکھ پڑتال کرن والا، محاسب
آڈیٹوریم (Auditorium): (انگ، مذ) 1- اوہ کمرہ جتھے تقریراں کیتیاں جاندیاں نیں تے جیہدے وِچ لوکاں دے سُنن دا چنگی طرحاں انتظام کیتا ہویا ہووے 2- گلّاں یاں تقریراں سُنن دی تھاں

آ......ذ

آذر پرست: (فا، مذ، صفت) اَگ نوں پُوجن والا، پارسی، مجوسی، زرتشتی
آذری: (مذ، صفت) 1- اگ نال نسبت رکھن والا 2- اگ والا

آ......ر

آر: (مذ) وانگ
آر: (مو) 1- موچیاں دا باریک نوک والا اوزار جس نال جُتیاں سیون ویلے چمڑے وِچ چھیک کردے نیں 2- پرانی نوں لگا نوکدار کِل جو بلداں نوں ہکن لئی چوبھدے نیں 3- اعتراض 4- شرم، غیرت
آر: (لاحقہ) 1- کسے لفظ والا حصہ جیہڑا اوہنوں اسم فاعل یاں مصدر بنا دیندا اے جیویں پھنک توں پھنکار 2- (فم) اُرلا پاسا، ایدھر، ایس طرف، اُرلے بنّے
آر پار، (فم) 1- ایس پاسے توں لے کے اوس پاسے تک (دریا) 2- ایدھر اودھر، ایس پاسے تے اوس پاسے، دوہیں بنّی، توڑ وِچ دی، دو پاسے 3- اِک سرے توں دُوجے سرے تیک دا فاصلہ
آر پروار، (مذ) ٹبر، قبیلہ، اوڑما کوڑما، بال بچے، جیا جنت
آر پوار، (فم) وار پروار
آر جار، (ہ، مو) آمدورفت
آر دینا، (محا) چوبھڑ دینا، بلاوجہ تنگ کرنا، بنا کارن دُکھی کرنا
آر دیون، (محا) ویکھو: آر دینا
آریاں پار، (روزمرہ) فیصلہ کُن گل
آرا: (س، مذ) کلوتر، لکڑی چیرن دا اوزار، وڈی آری، پرنا ہی
آرا پکاون، (محا) 1- دھرنا دینا 2- بھیڑے بندے دا جم جانا
آرا چلاون، (محا) 1- آرے نال چیرن 2- وادھا کرن، ظلم کرن
آرا چلن، (محا) 1- آرے نال لکڑی چیرن 2- وادھا ہوون، ظلم ہوون، مصیبت پون
آرا کش، (فا، مذ، صفت) آرا چلاون والا، آرے نال لکڑی چیرن والا
آرا مچھی، (مو) اِک طرحاں دی مچھی جیہدے مُونہہ اگے لم چپٹی ہڈی لگی ہوندی اے
آرا وَیہہ ونجن، (محا) قیامت ٹُٹ پینا، بھاری مصیبت آ پینا
آرات: (ہ، مذ) نیڑے، دور، دشمن
آرادھک: (ہ، مذ) پجاری، عبادت گزار
آرادھن: (مصدر) عبادت، پوجا، بندگی
آرادھنا: (فعم) 1- عبادت کرنا 2- پورا کرنا

آرادھیہ: (ہ، صفت) 1- پوجا کرن دے قابل، عزت، لائق
2- برہمنا دا اک فرقہ

آراستہ: (فا، مذ) بنیا سَوریا، بجیا ہویا، شنگاریا ہویا

آرام: (فا، مذ) 1- سُکھ، شانتی، امن، چین، سوکھ 2- صحت، تندرستی، شفا 3- نیندر، مزے

آرام آون، (محا) کسے تکلیف یاں روگ دا اگے نالوں گھٹ جاون، وَل ہو جاون

آرام پسند، (فا، مذ) آرام پسند کرن والا، نیستی دا ماریا ہویا، ہڈ حرام، سُست

آرام چونکی، (مو) ویکھو: آرام کُرسی

آرام دہ، (صفت) سُکھ دین والا

آرام دیون، (محا) سُکھ پہنچاون، سینہ ٹھارن

آرام طلب، (فا، صفت) 1- سُکھ چاہن والا ہڈ سُکھیارا 2- سُست، آلھکی

آرام طلبی، (فا، مو) سُکھ یاں آرام چاہنا، سُکھیارا پن، چین، امن

آرام کُرسی، (فا+عر، مو) اِک قسم دی کُرسی، جیہڑی آرام کرن واسطے بنائی جاندی اے

آرام کرن، (محا) 1- جھٹ گھساون، کنڈ سِدھی کرن، تھکیواں لاہون 2- سوون 3- چُپ کر کے بہون

آرام گاہ، (فا، مو) 1- آرام کرن دی تھاں، سون دی جگہ 2- قبر، مقبرہ

آرام لبھن، (محا) سُکھ حاصل ہوون، چین مِلن

آرام مِلن، (محا) ویکھو: آرام لبھن

آرام نال رہون، (محا) امن چین نال زندگی گزارن

آرام نال سَوون، (محا) مزے نال سوون، ندھڑک ہو کے نیندر مانن

آرام نال گزرن، (محا) مزے نال زندگی گزرن، سُکھ ویکھن

آرام ون، (ہ، مذ) اوہ باغ جو شہر وچ ہووے

آراھت: (ہ، صفت) جیہدی عبادت کیتی گئی ہووے

آراء: (عر، مو) 'رائے' دی جمع

آرائے: (فا، مذ) طبیعت، فطرت

آرائیں: (مذ) 1- اِک مشہور زمیندار قوم جیہڑی اک روایت موجب اک صحابی سلیم الراعیؓ دی اولاد وچوں اے پر اصل وِچ ایہہ ہندی الاصل قوماں وِچوں ای اے تے اصل وِچ 'آرائیں' لفظ آریا دی وِگڑی ہوئی شکل اے 2- سبزیاں اُگاؤن والی قوم

آرائش: (فا، مو) سجاوٹ، سنگار، پھبن

آربلا: (س، مذ) جیون کال، عُمر، زندگی دا سماں

آربلی: (س، مو) عمر، زندگی دی مُدت، جیون کال

آربی: (مو) اَروی، اک سبزی

آرپن: (مذ) پُن، نذرانہ، صدقہ، خیرات

آرت: (مو) ویکھو: آڑھت

آرتا: (مذ) آفت زدہ، مصیبت

آرتھک: (س، صفت) مال، دولت دھن دے بارے، مالی، اقتصادی

آرتھک یُدھ، (مذ) معاشی جنگ

آرتی: (س، مو) پُوجا والا دِیوا بال کے دیوتے دی مُورتی اگے پھیرن دی رِیت، ایس سمے تعریفیہ گیت گاؤندے تے گھنٹے کھڑکاؤندے نیں، کسے دیوتا یاں وڈے آدمی دے اگے اوہدی پُوجا دے طور تے تھال وِچ جگے ہوئے دِیوے اتے دُھپے رکھ کے تے تھال نوں ہتھاں وِچ پھڑ کے گھماون دا عمل، آرتی دوران گیت یاں بھجن گانا

آرتی اُتارنا، (محا)1۔ آرتی دی رسم راہیں کسے دا آدر یاں تعریف کرنا 2۔خوشامد دی نیت نال تعریف کرنا

آرتی سادھنا، (سن،مو) تیرتھ یاترا تے جانا (ہندوواں دا مذہبی فریضہ)

آرتی سوہلا، (مذ) جس بھریا چھند جو کسے دی وڈیائی وِچ گایا جاوے

آرتی: (صفت) ویکھو: آڑھتی

آرٹ: (مذ) ہلٹ، راہٹ

آرٹ(Art): (انگ، مذ)1- مصوری، مجسمہ سازی، شعروادب وغیرہ، فنونِ لطیفہ 2- کمال، ہنر، فن

آرٹسٹ(Artist): (انگ، مذ) ہنر مند، فنکار، شاعر، ادیب، مصور

آرٹیزن کھُوہ: (مذ) اُبھل کھوہ، کڑپاٹا کھوہ، آپ مہارے جس کھوہ نکلے

آرٹیکل(Article): (انگ، مذ)1- مضمون، مقالہ 2- قانون دی دفعہ 3- سودے بازی دی بات، گل بات

آرج: (ہ،صفت) شریف خاندان دا، آریائی نسل دا، بڑا، معزز، قابل احترام

آرجا: (مذ) عمر، حیاتی، جیون دا سما، زندگی

آرجب: (ہ،صفت) دیانت، راست بازی، صفائی، خلوص

آرجن: (ہ،مو) کمائی

آرجو: (ہ،صفت) نیک طبع، عاجز

آرچا: (ہ، مذ) عبادت

آرو: (فا، جملہ) لیائے، لیاؤندا اے، لیایا

آرداک: (ہ،مو) ادرک، سونٹ

آردھ: (سن،صفت) اڈھا، نصف

آرڈر (Order): (انگ، مذ)1- حکم، فرمان 2- فرمائش 3- درجہ 4- تمنا

آرڈر بک (Order Book)، (انگ، مو)1- اوہ کتاب جیہدے وِچ حکم لکھے ہوندے نیں 2- اوہ رجسٹر جیہدے اُتے حکم لکھ کے دفتریاں متعلقہ لوکاں تائیں گھلیا جاندا اے 3- اوہ رجسٹریاں کاپی جیہدے اُتے گاہکاں دی فرمائش لکھی جاندی اے

آرڈیننس(Ordinance): (انگ، مذ)1- حُکمی قانون، وائسرائے، صدر یاں گورنر دے خاص اختیار نال بنیا قانون، ضابطہ، حکم، اوہ ضابطہ یاں قانون جیہڑا حکومت یاں مارشل لا ، ایڈمنسٹریٹر ولوں وقتی لوڑاں لئی جاری کیتا جاندا اے 2- توپ خانہ، فوجی سامان، جنگی ساز وسامان

آرڈیننس وِبھاگ، (مذ) محکمہ جس دے ذمے فوجی سامان یاں جنگی ساز وسامان دی سنبھال اتے سپلائی دا کم ہووے، اسلحہ خانہ

آرزو: (فا،مو) خواہش، سدھر، تانگھ، آس، مراد، مطلب، تمنا

آرزو پوری ہوون، (محا) آس پُگن، مُراد پوری ہوون، مطلب حاصل ہوون

آرزوکرن، (محا) آس کرن، چاہون، منگن

آرزو مٹی وِچ رولن، (محا) آرزو تے پوریاں نہ اُترن، مایوس کرن، نااُمیدی ہو جاون

آرزومرجاون، (محا) ویکھو: آرزومرن

آرزومرن، (محا) آس نہ رہون، مایوس ہو جاون

آرزو مند، (فا،صفت) آس وند، اُمید رکھن والا، چاہن والا، اُمیدوار، تمنائی

آرزو مندی، (فا، مو) آس وندی، اُمیدواری، چاہنا، کسے گل دی خواہش کرنا

آرزوؤاں دا خون ہوون: (محا) آساں پُوریاں نہ ہوون، نامرادی ویکھن، مایوس ہوون

آرس: (ہ،مو) تھیوے دی تھاں شیشے والی مُندری، مُونہہ ویکھن والا شیشہ، کچ، مُندری

آرسی: (مو) 1-آلھسی، سُستی، کاہلی، کمزوری 2- شیشہ، اِک گہنا جس نوں زنانیاں ہتھ دے انگوٹھے وِچ پاؤندیاں نیں تے جس وِچ لگیا شیشہ مُونہہ ویکھن دا کم وی دیندا اے

آرسینک(Arsenic): (انگ، مذ) سنکھیا، زہر

آرش: (ہ) ویاہ دی اک رسم

آرک: (مو) 1- کہنی، ارک، بانہہ دا درمیانی جوڑ، اڑک 2- (صفت) اڑیل، اڑن والا

آرکیسٹرا (Orchestra): (انگ، مذ) 1-ساز وجاون والا گروہ، طائفہ 2- اوہ گاون جیہڑا سازاں تے گایا جاندا اے 3- سازینہ

آرگن(Organ): (انگ، مذ) 1-اک طرحاں دا واجا 2- آلہ 3- جُثے دا انگ

آرگن ٹائپ(Organ Type): (انگ،مذ) بنسری ورگا واجا، جس وِچ وجاون والے دی کُجھ ہیٹھ بنی ہوئی مشک جیہی وِچوں ہوا نکل کے سُر الاپدی اے، بین

آرمی(Army): (انگ،مذ) خشکی دی فوج، پیدل سوار، توپ خانہ وغیرہ

آرمیچر (Armature): (انگ، مذ) ڈائنمو دا اِک وڈا حصّہ، کسے وی موٹر دے اندر گھُمن والا اِک پُرزہ

آرن: (مو) لوہار دی بھٹھی، آہرن، نہائی، ونگی: 'مورت ویکھ اندر وچ تپیا عشق تیرے دا آرن'

آرنبھ: (س، مذ) 1-مُڈھ، شروع، آغاز 2- مُکھ بند، دیباچہ، تمہید

آرنبھ کرن، (محا) مُڈھ بنھن، چھوہن، ابتدا کرن، آغاز کرن

آرنبھک: (صفت) آغاز کرن والا، مُڈھ بنھن والا

آرنبھن: (س، مصدر) مُڈھ بنھن، آغاز کرن، ابتدا کرن

آرو: (ہ،مو) آواز، صوت

آرو: (ہند،فعم) آجا، کسے نُوں کول بُلاؤن لئی بولے جان والے لفظ

آروپ: (ہ،مذ) کسے دے ذمے کرنا، پیش گوئی، انقلاب، بناوٹ، سازش، منسوب کرنا

آروپت: (ہ، مذ) لایا ہویا، سونپیا ہویا، سپرد کیتا ہویا، امانت وچ رکھیا ہویا

آروپن: (مصدر) چڑھانا، جمانا، قائم کرنا

آروڈھ: (ہ، مذ) سوار

آروگ: (ہ،صفت) تندرست، جیہڑا بیمار نہ ہووے

آروگیا: (ہ،مو) صحت، تندرستی

آروگیا کاری، (ہ، مذ) صحت افزا

آروگیا وان، (ہ، مذ) صحت بخش

آروندھن: (ہ، مصدر) روکن، ٹھہران

آروہن: (ہ، مصدر) اُٹھن، نوے پودے دا اُگن، چڑھائی، سیڑھی سوار ہوون

آروہی: (مو) کسے راگ یاں راگنی دا چڑھاء، اُتلے کسے سُر تائیں چڑھدیاں جانا

آروینا: (ہ،فعم) درخت لانا، نصب کرنا، گاڑھنا

آرِہ: (ہند،فعم) آجا، آجاؤ

آرہی: (مو) 1- شیشی 2- نگ والی مُندری 3- مونہہ ویکھن والا شیشہ

آ رہئے: (جملہ) آ گیا اے

آ رئی اے: (جملہ) آ گئی اے

آری: (مو) 'آرا' دی تصغیر، چھوٹا آرا، لکڑاں چیرن والا ترکھاناں دا اوزار جو دندے دار ہوندا اے، ایس دے اِک پاسے لکڑ دا دستہ لگیا ہوندا اے تے ایہدے نال درختاں دے تنے یاں فرنیچر لئی چھوٹی موٹی لکڑی چیری جاندی اے

آری چلاون، (محا) 1- کسے شے نوں چیرن 2- دُکھ دیون، مصیبت وِچ پاون

آری چلن، (محا) 1- آری دا لکڑی چیرن دا عمل 2- دُکھ وِچ پون، اوکھ ویکھن

آری نوں اِک پاسے دندے نیں تے جہان (دُنیا) نُوں دو پاسے، (اکھا) لوکائی وِچ حیاتی گزارنا ڈھیر اوکھا ہوندا اے کیوں جے ایس نے پیر پیر تے دُکھ دینے ہوندے نیں

آرے: (فا، کلمۂ ایجاب) ہاں، بے شک

آرے: (مذ) 'آرا' دی جمع، لکڑی چیرن والا لمّا ترکھاناں دا اوزار

آرے چلاون، (محا) ویکھو: آری چلاون

آرے چلن، (محا) کسے نال بہت حسد رکھنا

آرے کرن، (محا) ہاں وِچ جواب دیون

آریا: (س، مذ) 1- آریا نسل دا فرد، اِک مشہور قوم جیہڑی وسط ایشیا وچوں نکل کے پاکستان، ہندوستان، ایران تے یورپ دے علاقیاں وِچ آباد ہوئی 2- سوامی دیانند ولوں شروع کیتے ہندو مت دے اِک فرقے نُوں مَنن والا 3- کسان، فصلاں اُگاون والا

آریا سماج، (س، مذ) اِک ہندو فرقہ

آریا سماجی، (س، مذ) دیانند سرسوتی دا پیروکار، آریہ سماجی فرقے دا فرد

آریامت، (س، مذ) سوامی دیانند دا پرچارت اِک ہندو مت

آریاورت، (س، مذ) آریہ لوکاں دے رہن دا دیش، ہندوستان دا شمالی حصہ جس دے شمال وِچ ہمالیہ تے جنوب وِچ بندھیاچل نیں

آریائی: (صفت) آریائی قوم دا، آریا قوم نال تعلق رکھن والی شے

آریہ: (س، مذ) ویکھو: آریا

آریہ پتر، (ہ، مذ) مالک، خاوند، مُرشد زادہ

آریہ مشر، (ہ، مذ) عزت دار

آ......ڑ

آڑ: (مو) 1- پردہ، اوٹ، سہارا، ٹیک، پناہ 2- آڈ، پانی دا چھوٹا کھال 3- وٹ، حد، کھیتاں دی حد بندی 4- گھاء دی ترتیب نال لائی ہوئی فر، پانی دی اَڈ

آڑ بند، (مذ) اِک طرحاں دا لنگوٹا جو ہندو سادھو بنھدے نیں

آڑ بھاڑ، (مذ) روہی جنگل، پھل بن

آڑ کواڑ، (فم) کوڑ کباڑ

آڑا: (مذ) 1- گُرمکھی لپی دا دُوجا اکھر 'ایڑا' 2- کھڑواں (جیویں آڑی لکیر) اِک سرے توں دُوجے سرے تک پسریا ہویا 3- رُکاوٹ 4- کشتی وِچ بھنی دی بانہہ 5- آڑھی، ساتھی 6- ونگا، ٹیڈھا، ترچھا 7- دھاری دھار ریشمی کپڑا 8- بنہ 9- کٹی ہوئی نکّی پہاڑی 10- اُچّی تھاں 11- وڈّا راہ، کھلا رستہ

آڑا گنن، (محا) رقماں نوں آپس وِچ ضرب دین دا عمل

آڑک: (پو، مو) ارک، کہنی، اڑک

آڑگ : (مذ) بدلی والا موسم

آڑنگ : (مذ) ہُمس، ہُم، جبس، گھُٹا

آڑنگا : (مذ) بُوہا بند کرن والی لکڑی، ارل، بلی، ڈگا

آڑو : (مذ) 1-اِک قِسم دا کھٹا مِٹھا پھل جس دے اُپر پتلا چھلڑ، اندر لال گُودا تے گُودے اندر گِٹک ہوندی ہے 2- (صفت) جھلّا، پاگل جس دا طنز نال مخول اُڈایا جاوے

آڑو داڑو، (مذ) آڑو تے کچّا انار وغیرہ

آڑو آڑ : (فم) آڈو آڈ، آڈ دے وِچ رہ کے

آڑواہ : (مذ) 1- عارضی (اڑی ہوئی شے) 2- چھپری (عارضی گھر) 3- کچّا پکّا، گزارہ، آسرا

آڑوت : (مذ، صفت) 1-اُڑن والا 2- ضدّی، اڑیل 3- ناسمجھ، بے وقوف

آڑھت : (مو) کمیشن لے کے مال وِیچن دا کم، ایجنسی، کمیشن، دلالی

آڑھتی/ آڑھتیا : (مذ، صفت) 1- آڑھت کرن والا، منڈی دی دُکان دا مالک جو وِکن آئیاں جنساں دی وِچولگی یاں دلالی لیندا اے، دلالی 2- کمیشن، محنتانہ، ونگی: 'تُل آڑھت کنڈے لاہی اساڈی لہہ وڑدی اے منڈی' (نجم)

آڑی : (مذ) 1-مِتر، دوست، ساتھی، کھیڈ وچ اپنے پاسے دا کھڈاری، یار، بیلی 2- مددگار، سہارا دیون والا

آڑی : (مو) آڈ، آڈی

آڑی آڑی، (فم) 1- راہ راہ 2- بنّے بنّے 3- (صفت) نواں بندہ

آڑے : (صفت) کھڑے، ٹیڑھے، ترچھے

آڑے ہتھیں لینا، (محا) تُرت ٹکر پینا، چنگی طرحاں خبر لینا، کسے دی چوکھی کھچائی کرنا

آ......ز

آز : (فا، مو) ہر قسم دی حیوانی خواہش، حرص

آزاد : (فا، مذ، صفت) 1- آزاد، خودمختیار، جو کسے دی قید وِچ نہیں، بَری، مُکت 2- آوارہ، پھرنتو، آپ ہُدرا، اپنے مُونہہ، بے فکرا، بے پرواہ 3- فقیر، ملنگ، بے تعلق، کھُلا ڈُلھا، پابندیاں توں آزاد

آزاد خیال پارٹی، (مو) 1- پارٹی یاں سیاسی گروپ جو آزاد خیالاں دا حامی ہووے، آزاد طبع، غیر متعصب پارٹی 2- انگلستان دی اِک پارٹی دا ناں، لبرل پارٹی

آزادی : (فا، مو) کھُل، خودمختیاری، مُکتی، نجات، اپنی مرضی تے چلنا، بے فکری، بے پروائی، غلامی دی ضِد

آزار : (فا، مذ) دُکھ، بیماری، روگ، مصیبت، رنج

آزر : (فا، مذ) 1- اگ، چنگ 2- ایرانی شمسی سال دا نوواں مہینہ 3- (ع) حضرت ابراہیمؑ دے والد یاں چاچے دا ناں جیہڑا بُت تراشی تے بُت پُوجا وِچ مشہور سی

آزُردہ : (فا، مذ، صفت) 1- اُداس، دُکھی، روگی، افسردہ 2- نموجھان، بُجھے ہوئے دِل والا

آزمائش : (فا، مو) پرکھیا، پرکھ، امتحان، تجربہ، جانچ، پڑچول

آزمودہ : (فا، صفت) ازمایا ہویا، جانچیا ہویا، پرکھیا ہویا

آزمیش : (مو) 'آزمائش' دا وِگاڑ

آ......س

آس : (مو) 1- اُمید، سدھر، آرزو، بھروسا 2- بال جمن دا امکان 3- گل یاں ساز دی اوہ اواز جیہدے سبھوں سنگی گویے نُوں ساہ لئی

وقفہ لبھ جاندا اے

آس اُمید، (صفت) آسا، آس، اُمید

آس اولاد، (مو) بال بچڑ، آل اولاد

آس بجھن، (محا) اُمید ہوون، کوئی کم پُورا ہوون دی اُمید پیدا ہون

آس بنھن، (محا) اُمید رکھن، آرزو کرن

آس پاس، (فم) نیڑے تیڑے، آل دوالے، گوانڈھ وِچ، پڑوس وچ، لاگے بنے، آلے دوالے

آس پاس پھرن، (محا) نیڑے نیڑے رہون، آل دوالے بھوون

آس پاسلا، (فم) آس پاس دا، لاگے دا، کول دا، گوانڈھلا

آس پجاون، (محا) آس پُوری کرن

آس پجاونا، (محا) مُراد پگاونا، منشا پُوری کرنا

آس پجّن، (محا) اُمید پوری ہوون، مُرادنوں پہنچن

آس پجنا، (محا) مُراد پگنا، منشا پوری ہونا، اُمید پُوری ہونا

آس پد، (ہ، مذ+مو) آمدنی، عہدہ، ذریعہ، تھاں

آس پُورنا، (محا) من دی کرن دینا، مرضی کرنا

آس پُوری کرن، (محا) توقع تے پوریاں اُترن، خواہش پُوری کرن، آرزو پجاون

آس پوری کرنا، (محا) دِل نہ توڑنا، مایوس نہ کرنا، بِنتی من لینا، توقع تے پُوریاں اُترن

آس پوری ہونا، (محا) جو کجھ چاہنا سو ہوجانا، من دی مُراد ملنا، آرزو پُوری ہونا

آس پوری ہوون، (محا) آرزو پوری ہوون، مراد وند ہوون، من دی مراد پجّن

آس پوون، (محا) دِل دی کر گزرن، مرضی کرن

آس تجن، (محا) اُمید لاہ دیون، خواہش چھڈ دیون، مایوس ہوون

آس ترٹن، (محا) مایوس ہو جاون

آس تکن، (محا) اُمید رکھن، بھروسا رکھن

آس تکنا، (محا) اُمید رکھنا، بھروسا، مدد ملن دی اُڈیک ہونا

آس توڑن، (محا) نااُمید کرن، نااُمید ہوون، آرزو ونج دیون

آس تے دُنیا قائم اے، (اکھا) اُمید ای بندے نوں زندہ رہن دا حوصلہ دیندی اے

آس ٹُٹن، (محا) مایوس ہوون، نااُمید ہو جاون

آس چھڈن، (محا) آس تجن توں، اُمید لاہ دیون، خواہش چھڈ دیون، مایوس ہو جاون

آس رکھن، (محا) اُمید رکھن، بھروسا کرن، توقع کرن

آس رکھنا، (محا) اُمید ہونا، چاہ ہونا، کسے دی مدد دی اُڈیک کرنا

آس کرن، (محا) تانگھ کرن، چاہون، اُمید کرن

آس کنکر پاس کنکر تے وِچکار کھجور، تُسیں پنجے ایتھوں مُڑ جاؤ، اسیں چلے آں دور، (بُجھارت) گراہی، لقمہ، نوالا

آس لاون، (محا) ویکھو: آس رکھن

آس لگن، (محا) اُمید ہوون، حاملہ ہوون

آس لگنا، (محا) حمل ہونا، نویں دُدھ ہونا، (گاں مجھ دا حاملہ ہونا) 2- اُمید ہونا

آس لگی رہون، (محا) اُمید پوری ہوون دی توقع ہوون

آس مراد، (فم) 1- سبھ دُنیاوی لوڑاں جیہناں وِچ اولاد وی شامل اے 2- رجیا پجیا، امیر آدمی 3- خوش قسمت، نصیبے والا

آس مراد پجن، (محا) اُمید پوری ہوون، دھن دولت لبھن

آس مراد والا، (مذ، صفت) 1- دُنیا دی کِسے شے توں جس نوں کوئی تھوڑ نہیں 2- بال بچڑدار، آل اولاد والا 3- خوش نصیب 4- دولت مند، امیر آدمی

آس وَتی بنّھ، (صفت) آس دا بدّھا ہویا، آس دا غلام، بندہ دُنیا وِچ آوندا اے تے آساں دا غلام بن کے چلدا پھردا اے

آس ودھاون، (محا) اُمید دوانا

آس وند، (صفت) 1- اُمید وار 2- اُڈیک وان، منتظر 3- حاملہ

آس ہونا، (محا) 1- اُمید ہونا، اُڈیک رکھنا 2- کسے وَل تکنا، بھروسا ہونا 3- حمل ہونا

آسا: (فا، حرفِ تشبیہہ) وانگوں، طرحاں، مانند، مثل

آسا: (س، مذ) 1- اگے نوں، کسے کم دے ہون دی اُڈیک، اُمید، چاہ 2- اک راگ جو سویرے امرت ویلے الاپیا جاندا ہے، آساوری، سویر 3- عربی لفظ ''عصا'' توں وِگڑیا ہویا...... سوٹا، ڈنڈا، چھڑی

آسا پاسا، (فم) اِردگرد، دوالا، لاگا بنّا

آسا پاسا دیسوا ٹھگ ٹھکر سنیارا تِنّے متر نہ ہوندے باندر، وید، کلال، (اکھا) درباری، ٹھگ، سُنیارے، باندر، وید تے کلال (شراب فروش) کسے دے سکے نہیں ہوندے کیوں جے ایہہ لوک خودغرض ہوندے نیں

آسا پجاونا، (محا) آس پُوری کرنا

آسا پوری کرنا، (محا) اُمید تے پُورا اُترنا

آسا جیے نراسا مرے، (اکھا) آس وند اوکھیاں سوکھیاں زندگی گزار لیندا اے پر مایوس تے نااُمید دا زندگی گزارنا مشکل ہو جاندا اے

آسا دی وار، (مو) اِک بانی، سری گورو گرنتھ صاحب وِچ راگ آسا دی اِک بانی جو گُر دواریاں یاں سِکھ دیواناں وِچ سویر ویلے گائی جاندی اے

آسا مرے نراسا جیئے، (اکھا) اُڈیک نالوں نااُمیدی چنگی اے کیوں جے اُڈیک وِچ رہن والا سَڑ دا کُڑھدا ای رہندا اے

آساوتی، (س، مو، صفت) پُر اُمید، آس لائی بیٹھی زنانی، ونگی: 'سوندی سیج نہ لاندی پاسا آساوتی کہندی'

آسا ہونا، (محا) اُمید ہونا، اُڈیک رکھنا، کسے ول تکنا، کسے دے آسرے رہنا

آسار: (س، مذ) 1- بارش دی دھارا، بوچھاڑ 2- بھیڑا، پھوکا، بے ارتھ، بیکار، معمولی 3- نہ رہن والا، فانی

آسامی: (ہ، مو) 'اسامی' دا وِگڑیا رُوپ 1- گاہک، خریدار 2- عہدہ، نوکری، ملازمت 3- بُدھو، ڈھاہے چڑھ جان والا 4- رجیا، پُجیا، امیر، دولت مند، مالدار 5- دِین دار 6- گواہ، مقدمے دا کوئی فریق 7- حوالاتی

آسان: (فا، صفت) سوکھا، سہل

آسان کرن، (محا) سوکھا کرن، مُشکل دُور کرن

آسان ہوون، (محا) سوکھا ہوون، مشکل جاندی رہون

آسانی: (فا، مو) سوکھ، سہولت

آسانی رہون، (محا) سوکھ رہون، اوکھ توں بچیاں رہون

آسانی ہوون، (محا) سوکھ ہوون، مُشکل دُور ہو جاون

آساں: (مو) 'آس' دی جمع، اُمیداں، سدھراں

آساں پربت جیڈیاں موت تناواں ہیٹھ، (اکھا) موت ولوں اِک پل دا وی وساہ نہیں، بندہ ایویں آساں دے پربت

نالوں وی اُچے محل اُسار دا رہندا اے

آساں تے پانی پھرن، (محا) ویکھو: آساں تے پانی پھرنا

آساں تے پانی پھرنا، (محا) آس پُوری نہ ہونا، کسے کارن مایوسی ہونا، اُمید مر جاون

آساں تے پانی پھیرن، (محا) اُمید تے پُوریاں نہ اُترن، مایوس کرن

آساں لہاون، (محا) نااُمید ہو جانا

آساوری: (مو) آسا راگ، آسا راگ دا گیت، اِک چھند

آسائش: (فا، مو) سُکھ، سہولت، سَوکھ، آرام، چین، فراغت

آستان: (فا، مذ) 1- چوکھٹ، دروازہ، بُوہا، مہاٹھ، سردل 2- درگاہ، کسے بزرگ دا مقبرہ

آستانہ: (فا، مذ) 1- چوکھٹ، بوہا، دروازہ 2- درگاہ، بزرگاں دا مقبرہ

آستانی: (مو) گیت دا مکھڑا

آستاں: (فا، مذ) ویکھو: آستانہ

آستاں بوسی، (فا، مو) 1- چوکھٹ چُمن دا عمل، عقیدت مندی، خدمت گزاری 2- خوشامد، چاپلوسی

آستاں بوسی کرن، (محا) 1- چوکھٹ چُمن، عقیدت دا اظہار کرن، حاضری بھرن 2- خوشامد کرن

آستر: (فا، مو) دُہریاں رُوں والے لیف یاں تلائی وغیرہ دی ہیٹھلی تہہ، اَبرے دی ضد

آسترن: (ہ، مو) ہاتھی دی جھول، اعلیٰ درجے دا فرش، بستر

آستک: (سن، صفت) رب دی ہستی نوں منن والا، جنت دوزخ تے یقین رکھن والا، خدا پرست، رب نُوں منن والا

آستکتا: (سن، مذ) رب نُوں منن دی حالت

آستہ: (مو) 1- 'آہستہ' توں، ہولی جیہی، چُپ کر کے 2- سنبھل کے

آستھا: (ہ، مو) 1- کوشش 2- دوستی

آستھان: (ہ، مصدر) مقام، تھاں، مسکن، مجلس، محفل، آشرم، سماج

آستے: (فم) 'آہستہ' دا وگڑیا رُوپ، ہولی ہولی، ملکڑے، سہج سبھا نال

آستین: (فا، مو) کُرتے دی بانہہ، کف

آستین اُلٹن، (محا) باہواں چڑھاون، لڑن لئی تیار ہوون، مقابلے تے آون

آستین پھڑن، (محا) 1- ڈکن، روکن 2- منت کرن، مدد منگن، سہارا بناون

آستین جھاڑن، (محا) 1- چھڈ دیون، اِک پاسے ہو جاون، کنارہ کشی کرن 2- خالی ہتھ ہو جاون، لٹیون

آستین چڑھاون، (محا) 1- لڑن لئی تیار ہو جاون، باہاں چڑھاون 2- تیار ہوون

آستین دا سپ، (مذ) دوستی دے پردے وچ دشمنی کرن والا، سجن بن کے وَیر کماون والا

آستین وچ سپ پالن، (محا) بُرے نال نیکی کرن، وَیری نال بھلائی کرن، بھیڑے نوں پالن

آسث: (ہ، مذ) 1- اتحاد 2- قُربت، نزدیکی

آسدک: (مذ) صدقہ، قربانی

آسُر: (سن، مذ) جن، راکشس، شیطان، دیو، جناں بھوتاں وغیرہ بارے

آسرا: (مذ) 1- سہارا، ڈھوہ، پناہ، بھروسا، ٹیک، اُمید 2- (صفت) سہارا دیون والا، جیہدے کولوں کسے طرحاں دی مدد دی اُمید

ہووے

آسرا پکڑن، (محا) اُمید رکھن، سہارا پھڑن

آسرا پھڑن، (محا) سہارالوَن، اُمید رکھن، کسے دا دامن پھڑن

آسرا تکن، (محا) 1- سہارالبھن، مدد لئی تانگھن، پناہ چاہون 2- راہ ویکھن، اُڈیکن

آسرا توڑن، (محا) بے آس ہوون، مایوس ہوون، نا اُمیدی ہوون

آسرا تھیون، (محا) سہارا ہوون، مدد ہو جاون

آسرا ٹُٹن، (محا) ویکھو: آسرا توڑن

آسرا دیون، (محا) سہارا دیون، مدد کرن، حوصلہ دیون، دِل ودھاون

آسرا کرن، (محا) ویکھو: آسرا دیون

آسرا گھِنن، (محا) سہارا لین، پناہ حاصل کرن

آسرا لاون، (محا) 1- اُمید رکھن 2- ٹیک لاون، ڈھوہ لاون

آسرا لبھن، (محا) ویکھو: آسرا تکن

آسرا لوَن، (محا) ویکھو: آسرا پھڑن

آسرا منگن، (محا) سہارا چاہون، مدد منگن

آسرا ہوون، (محا) اُمید ہوون، بھروسا ہوون، حوصلہ ہوون

آسِرت: (صفت) 1- جو آسرے تے ہووے، مُتھاج، آسرے وِچ آیا ہویا 2- نوکر، داس، سیوک 3- پناہی، ریفیوجی

آسرن: (ہ) بیچارہ

آسرنا: (فل) پناہ لینا

آسری: (ہ،مو) بدذاتی، شیطانی

آسُری: (سن،صفت) آسُر نال جُڑیا، دیوواں دا، جِناں دا، راکشساں دا

آسڑی: (مو) 'آس' توں تصغیر...... معمولی جیہی آس

آسِش: (ہ،مو) 1- تعلیم، تربیت، نصیحت 2- دعا گوئی

آسطے: (ہند،فم) 'واسطے' دا ہندکو تلفظ، دے لئی، دی خاطر

آسک: (صفت) سکت، ہمت، رمق

آسکت: (مو) آسک، ہمت، طاقت، آسنگ

آسمان: (فا، مذ) 'آس' بمعنی چکی تے 'مان' بمعنی مانند، ورگا دا مرکب یعنی چکی ورگا گول، فلک، آکاش، خلا

آسمانی: (مو) 1- آسمان توں متعلق، آسمان بارے 2- آسمان ورگی

آسمانی بجلی، (مو) بدلاں وِچ دو بجلیاں دے میل ویلے دی کڑک یاں لِشک، گرج

آسمانی کتاب، (فا+ عر، مو) زبور، توریت، انجیل تے قرآن پاک، اوہ کتاباں جیہڑیاں اللہ تعالیٰ نے اپنے پیغمبراں تے نازل کیتیاں

آسن: (مذ، جملہ) 1- بیٹھن دا بستر جس نوں وِچھا کے بیٹھدے نیں 2- غلیچہ جس اُتے بیٹھ کے ہندو پُوجا کردے نیں 3- استغراق یاں رب نُوں وچارن لئی بیٹھن دا ڈھنگ جیویں جوگ آسن 4- بھوگ (جنسی عمل) کرن دا ڈھنگ 5- نِت بیٹھن دی جگہ، ڈیرہ، سیٹ 6- پچھاے، سُتھن وغیرہ دا اوہ حصہ جو چولیاں کولھیاں وغیرہ نوں ڈھکدا اے، شلوار پاجامے دا وِچکارلا حصہ 7- گھوڑے تے بہن دا ڈھنگ 8- جوگیاں دے رہن بہن دی تھاں 9- پٹ دا بیٹھلا حصہ

آسن پھٹا، (صفت) 1- لاپرواہ 2- بے غیرت

آسن جماونا، (محا) 1- گھوڑے وغیرہ تے جم کے بیٹھنا 2- ڈیرہ جماون، رہائش اختیار کرنا 3- چنبڑ جاون، ٹکن، ڈٹ کے بیٹھنا

آسن لاونا، (محا) 1- بسترا لاونا، ٹھہرنا، وِسرام کرنا 2- دھرنا مار

کے بیٹھنا تے اوددوں تائیں نہ ہلنا جدوں تائیں خواہش پوری نہ ہو جاوے

آ سن وچھاون، (محا) ڈیرالاون، اڈّا جماون

آسَن : (ہند) 1- آواں گے 2- (سوالیہ) کیہ اوہ آوَن گے؟ واحد غائب لئی وی تعظیماً بولدے نیں

آ سنگ: (مو) ستیا، سریر وِچ چلن پھرن یاں ہلن جُلن دا بل

آسو : (جملہ) 1- آوَ گے تاکید اُوی بولیا جانداا ے یعنی تہانوں آنا پئے گا یاں تہانوں آنا ہوئے گا 2- (کیہ تسیں) آوَ گے (واحد متکلم) تے (کیہ تسیں) آوَ گے (جمع متکلم) واحد حاضر لئی تعظیماً وی بولدے نیں

آسُو : (مذ) آنسو، اتھرو، ہنجو

آسوآس : (فم) آسے آسے، آساں دے سہارے

آسوادک: (ہ، صفت) مزہ چکھن والا، ذائقہ لین والا

آسوادن: (ہ، مذ) مزہ، ذائقہ، چسکا

آسواس: (ہ، مذ) آرام، چین، تسلی، تسکین

آسوج: (ہ، مذ) ہندی سال دا چھٹا مہینہ

آسودگی : (فا، مو) 1- سُکھ، چین، آرام، خوشی 2- دولت مندی، فارغ البالی

آسودہ: (فا، صفت) خوش حال، سُکھالا، رجیا پُجیا، سُکھی، مطمئن، دولت مند

آسودہ حال، (فا+عر، صفت) 1- سُکھی، خوش، مطمئن 2- دولت مند

آسودہ ہوون، (محا) سوکھیاں ہوون، خوش ہوون، دولت مند ہوون

آسونی : (مو) چھوٹی جیہی آس، آس نال تعلق رکھن والا، آس دا، آس، اُمید

آسوں : (فم) 1- اُمیدوں، آس توں 2- نیڑیوں، کولوں، لاگیوں

آسوں بے آس تھیون، (محا) مایوس ہوون، بڈّوں ڈھیری ڈھاون

آسوں پاسوں جاون، (محا) رڈیاں جاون، چوہاں پاسیوں جُدا ہو جاون، اِکلیاں رہ جاون

آسوں پاسوں سہنی میانوں سنگھنی، (اکھا) اُتوں اُتوں تے گل برداشت کرلین پر وِچوں وَیر پالن یاں رُس جاون والے بارے آکھدے نیں

آسی: (صفت) آس رکھن والا

آسی: (جملہ) 1- آئے گا یاں آئے گی 2- (کیہ اوہ) آئے گا؟، (کیہ اوہ) آئے گی؟

آسے: (جملہ) اسیں ساں

آسے: (صفت) 1- آس وند، اُمیدوار 2- گبھن، حاملہ

آسے ہونا/ آسے لگنا، (محا) آس لگنا، نویں دُدھ ہونا، جانوراں دا حاملہ ہونا، گبھن ہوون

آسے: (فم) نیڑے، لاگے، بنے، دوالے

آسے پاسے، (فم) چوفیرے، آلے دوالے، نیڑے تیڑے، لاگے بنے، لاگے چاگے

آسے پاسے بنگلے وِچ لگّے دھاگے، رب دے سنیہے آئے سُتے بندے جاگے، (بُجھارت) مینہہ

آسے پاسے دے، (فم) دوالے رہن والے، آلے دوالے دے لوکیں، آسلے پاسلے

آسیا: (فا،مو) چکی، آٹا پیہن والی مشین

آسیب: (فا، مذ) 1- دُکھ، تکلیف، مصیبت 2- جن بھوت وغیرہ دا سایہ

آسیب زدہ، (فا، صفت) 1- دُکھی، پریشان حال 2- جس تے جن بھوت دا سایہ ہووے

آسیر باد: (ہ،مو) ویکھو: آشیر باد

آسیریت: (ہ،صفت) بھروسہ رکھن والا، اُمیدوار

آسیس: (س،مو) اسیس، خیر دی دُعا

آسین: (ہ،صفت) بیٹھیا ہویا

آسیں: (جملہ) 1- آؤ گے، (تُوں) آئے گا، یعنی تہانوں آنا ہوئے گایاں آنا پئے گا 2- (کیہ تُوں) آئے گا؟

آسیں پاسیں: (فم) ویکھو: آسے پاسے

آسیوں آسیوں: (فم) لاگے چاگیوں، آس پاس دے علاقے وِچوں، آس پاس توں

آسیہ: (ہ،مذ) مُکھڑا، چہرہ

آ......ش

آش: (ہ،فم) چھیتی نال، بُرت، تیزی نال

آش توش، (ہ، صفت) آسانی نال من جان والا، چھیتی خوش ہون والا

آشا: (س، مو) 1- توقع، تانگھ، تمنا، آرزو، اِچھا، خواہش، طلب 2- تھاں، ادھار جیویں: گربھاشا

آشا بھنگ، (ہ، مذ) مایوس، نااُمید

آشا پراپت، (ہ،مو) کامیابی حاصل کرنا

آشا تیت، (ہ،صفت) اُمیدتوں ودھ، آس توں ودھ

آشاواد، (س، مذ) ہمیشہ اُمید پرست رہن دا عقیدہ، ہر طرحاں دے حالات وِچ اُمید دا پلاّ ہتھوں نہ چھڈنا، مثبت وِچاراں نال بھرے ہونا

آشاوادی، (مذ،صفت) اُمید پرست، مثبت سوچ رکھن والا

آشاوان، (مذ،صفت) اُمیدوار، خواہش مند

آشاوند، (س،صفت) ویکھو: آشاوان

آشت بازی: (فا،مو) 'آتش بازی' دا وِگڑیا رُوپ

آشچریا: (ہ،مذ) تعجب، حیرانی، اچرج، انوکھا

آشر: (ہ،مذ) 1- معذرت 2- فریب

آشرم: (س، مذ) 1- تھاؤں، ٹکانا، استھان، پناہ گاہ، جھگی 2- سادھوواں اتے رِشیاں دے رہن دا ڈیرہ 3- پاٹھ شالا، درس گاہ 4- ہندومت مطابق جیون دی حالت جس دے چار بھید ہن، برہم چریہ، گرہست، بان پرست اتے سنیاس

آشفتگی: (فا،مو) 1- حیرانی، پریشانی، بےدِلی 2- دیوانگی، آوارگی 3- عاشقی

آشفتن: (ع،صفت) غصے وِچ آنا

آشفتہ: (فا،صفت) 1- حیران، پریشان، بے حال 2- دیوانہ، آوارہ 3- عاشق، فریفتہ

آشفتہ حال، (فا+ع، صفت) 1- پریشان، مندے حال والا 2- عشق دا کُٹھا ہویا، آوارہ دِل

آشُفتہ سر، (فا،صفت) پریشان، سر پھریا، دیوانہ

آشکار: (فا،صفت) دکھاوا، ظاہر، واضح، جیہڑا لُکیا نہ ہووے

آشکار کرن، (محا) ظاہر کرن، نمایاں کرن، اُبھارن

آشکار ہوون، (محا) ظاہر ہوون، نمایاں ہوون، اُبھرن

آشکتی: (مو) 1- اوہ کھچن والی طاقت جو آلے دوالے دی چیزاں نوں اپنے نال چمبڑی رکھدی اے 2- چپکاہٹ، جوگ، لگاؤ، سنیہ

آشگ: (ہ، صفت) 1- تیز چلن والا 2- (مذ) تیر 3- (مو) ہوا 4- دل

آشمسا: (ہ، مذ) 1- خواہش، التجا 2- شک، گمان

آشنا: (فا، مذ، صفت) 1- جانو، جان پچھان والا، واقف، باخبر، اپنا 2- دوست، یار، سجن، بیلی 3- ترن دا ڈھنگ جانن والا، تارو 4- ناجائز تعلق رکھن والا 5- عاشق

آشنائی: (فا، مو) 1- جان پچھان، واقفیت، باخبری 2- دوستی، یاری، سجنائی 3- ترن دا ڈھنگ 4- ناجائز تعلق

آشنائی کرن، (محا) دوستی کرن، سجنائی نبھاون، عشق کرن

آشدکار: (ہ، مذ) ڈر، خوف، شک، گمان

آشو: (مو) چھیتی، جلدی، تُرت پھرت، فٹافٹ

آشوب: (فا، مذ) 1- رولا رپا، فتنہ فساد 2- اکھ دا لالی نال پھُلیا ہوون

آشِن: (ہ، مذ) ہندی سال دا چھٹا مہینہ

آشیانہ: (فا، مذ) آلھنا، رہن دی تھاں یاں مکان

آشیاں: (فا، مذ) ویکھو: آشیانہ

آشیرباد/آشیرواد: (مو) 1- اسیس، دُعا، بھلیائی وجھوں بولیا گیا بول 2- تھاپڑی، شبہ، اُچھکل

آ......ص

آصف: (عر، مذ) 1- حضرت سلیمان علیہ السلام دے اِک وزیر دا ناں 2- لائق وزیر...... مجازاً آکھدے نیں 3- ملھیاں دی جھاڑی، اِک پھلّاں والی جھاڑی

آصف جاہ، (مذ) 1- اِک قسم دا خطاب 2- حیدر آباد دے حاکم دا لقب

آصف خان، (مذ) نور الدین جہانگیر دی ملکہ نور جہاں دے بھرا دا ناں جیہدا مزار دریائے راوی دے نیڑے جہانگیر دے مزار دے نال ای بنیا ہویا اے

آ......غ

آغا: (تر، مذ) 1- آقا، مالک 2- بعض قبیلیاں دا خاندانی ناں 3- وڈا بھرا

آغاز: (فا، مذ) شروع، ارنبھ، مُڈھ

آغاز انجام نہ سوچن، (محا) اگا پچھا نہ ویکھن، بِنا سوچیوں کم کرن

آغاز کرن، (محا) مُڈھ بنھن، شروع کرن

آغاز ہوون، (محا) مُڈھ بجھن، شروع ہوون، پہل ہوون

آغوش: (فا، مو) گود، جھولی، بغل

آغوں: (صوت) دُدھ پیندے بال دے مونہوں نکلن والی اواز

آغوں آغوں کرن، (محا) ویکھو: آغوں کرن

آغوں کرن، (محا) دُدھ پیندے بال دے مونہوں اواز دا نکلنا

آ......ف

آفات: (عر، مو) 'آفت' دی جمع، بھوت پریت دی جمع، مصیبتاں، اوکڑاں، دُکھ، تکلیفاں، اوکھیائیاں

آفاق : (عر، مذ) دُنیا، 'اُفق' دی جمع، آسمان دے کنارے، عالم، سنسار، جگ، دُنیا جہان (ایہناں معنیاں وِچ بطور واحد مستعمل اے)

آفاقی : (عر، صفت) پُوری دُنیا نال تعلق رکھن والا، بہت وسعت والا

آفت : (عر، مذ+مو) 1- مصیبت، قہر، دُکھ، تکلیف، عذاب، بلا، فتنہ، ظلم، ستم، مشکل، غضبِ الٰہی، وبا، قحط، عتاب، غصہ، بھُوت پریت، ناانصافی، زبردستی 2-(صفت) شرارتی تے چالاک بندہ، لڑاکا، رپھڑی، جھگڑالو، بڑی تیز عقل والا منکھ، چھنال زنانی، شوخ، چالاک

آفت آون، (محا) مصیبت آون، قہر یاں عذاب نازل ہوون، بیماری پھیلن

آفت پَون، (محا) 1- مصیبت پون، عذاب آون 2- بیماری آون

آفت تاون، (محا) اَت چاون، تنگ کرن، پریشان کرن، فساد کرن

آفت ٹالن، (محا) مصیبت دُور کرن، دُکھاں توں بچاون، مشکلاں آسان کرن

آفت دا پرکالا، (صفت) بہت شرارتی، عیار، شوخ، ہوشیار

آفت دا ٹوٹا، (صفت) 1- بُری مصیبت، ڈھیر شرارتی، ڈاڈھا رَکتی 2- پیارا، محبوب

آفت دا ماریا، (صفت) دُکھی، روگی سوگی

آفت دا نمونہ، (صفت) ویکھو: آفت دا ٹوٹا

آفت دی پُڑی، (صفت) رَپھڑی، بھنڈی پاون والا، دُکھ دیون والا، ڈھیر شرارتی، چالاک

آفت دی گتھلی، (صفت) مصیبتاں دی گنڈھ، ڈھیر شرارتی، بہوں چالاک، فسادی

آفت ڈیکھن، (محا) مصیبت نال واہ پون، دُکھ سہون

آفت رسیدہ، (عر+ فا، صفت) مصیبتاں وِچ پھسیا ہویا، دُکھی روگی

آفت زدہ، (عر+ فا، صفت) ویکھو: آفت رسیدہ

آفت سہون، (محا) مصیبتاں ویکھن، دُکھی ہوون

آفت مچاون، (محا) آفت تاون، مصیبت کھڑی کرن

آفت نازل ہوون، (محا) عذاب نازل ہوون، مصیبت آون، کسے شرارتی بندے دا آجانا

آفت نوں بلاون، (محا) پنگا مُل لین، مصیبت سہیڑن

آفت ویکھن، (محا) مصیبت نال واہ پون، دُکھ سہون

آفتاب : (فا، مذ) 1- سُورج، دُھپ 2- شراب دا پیالا 3- گنجفہ دا اک پتہ 4- کنایۃً: یکتائے زمانے، لاجواب، جیہڑا کوئی ثانی نہ ہووے 5- مجازاً.....محبوب، خوبصورت، سوہنا

آفتابہ : (فا، مذ) ٹُوٹی والا لوٹا، کروا

آفتابی : (فا، مو) 1- سورج ورگی گول، آفتاب توں منسوب 2- اوہ چمک دار شے جیہڑی دُھپ وِچ سُکی ہوئی ہووے 3- اِک قسم دی آتشبازی 4- اِک قسم دی پکھی 5- بھکھدی ہوئی

آفتابی چہرہ، (فا، مذ، صفت) گول چہرہ، سوہنی صورت

آفتاں : (مو) 'آفت' دی جمع، چوکھیاں مصیبتاں

آفتاں چکّن، (محا) مصیبتاں کھڑیاں کرن

آفتی : (مو) 1- آفت وانگ 2- مصیبت پان والی شے، بلا، چڑیل

آفریدی : (فا، مذ) پٹھاناں یاں افغاناں دا اک قبیلہ

آفریں : (فا، کلمہٗ تحسین) 1- شاباش، بلّے، اشکے، واہ واہ 2- (لاحقہ) فارسی مصدر، ''آفریدن'' توں فعل امر دا صیغہ، جیہڑا اسم دے آخر تے لگ کے اوہنوں اسم فاعل بنا دیندا اے، جیویں: جہان آفریں

آفس(Office): (انگ، مذ) دفتر، عہدہ

آفیسر(Officer): (انگ، مذ) افسر، حاکم، دفتر دا سربراہ

آفیشل(Official): (انگ، مذ) سرکاری، دفتری، افسر، عہدیدار، محکمانہ

آ......ق

آقا: (تُر، مذ) آقا، مالک، حاکم، خاوند، خداوند، صاحب

آقا باقا، (مذ) 1-انسان یاں جانور دی شکل دا ڈھانچا جو جانوراں نوں ڈراون لئی پیلیاں وِچ کھڑا کیتا جاندا اے، ڈراوا 2- بالاں دا بنایا ہویا مٹی دا کھڈونا جس نُوں زمین تے مار کے پٹاکا چلایا جاندا اے، کوجھا، بے ڈول منکھ

آ......ک

آک: (مہمل) 1۔بے معنی شبد جو ساک نال اوس دی شدت وکھاون لئی ورتیا جاندا ہے جیویں ایتھے ساڈا کوئی آک ساک نہیں 2۔(صفت) باغی، اَک لگیا ہویا

آک وَچن، (سن، مذ) 1۔اکھریاں فقرے نوں چھوٹا کرن دا کم 2۔دِل یاں ناڑ دے سنگون دا عمل

آکار: (سن، مذ) 1۔شکل صُورت، رُوپ، مُورت، قد، وجُود، بناوٹ، پھیلاؤ، ڈیل ڈول 2۔حجم، جنا آکاش کوئی چیز گھیردی ہے، کسے شے دا لمبائی چوڑائی اتے موٹائی وِچ ماپ، وِنگی: 'وِنگا ساڈا آکار مٹی دے توے دا ابجھدا اے اوہناں نوں'

آکاش: (ہ، مذ) آسمان، گگن، اُفق، فلک

آکاش دیپ، (ہ، مذ) اوہ چراغ جو کاتک دے مہینے وِچ اُچے بانساں اُتے ٹنگ دِتا جاندا اے، چراغ خوارہ

آکاش گامی، (ہ، صفت) غیر موسمی، بے وقت نمودار ہون، اجرام فلکی

آکاش گنگا، (مو) تاریاں دا جھرمٹ جو چوکھا لما ہون کر کے ندی وانگ جاپدا ہے، کہکشاں، دُب اکبر

آکاش گورا، (ہ، مذ) آسمانی گولا

آکاش مکھی، (ہ، مذ، صفت) شومت دے جوگی جو سورج ول ٹک ٹکی بنھ کے ویکھدے نیں

آکاش وانی، (ہ، مو) غیبی آواز، غیب دا علم، الہام

آکاش وست، (ہ، مذ) چاند، سورج، ستارے، اجرام فلکی

آکالک: (ہ، صفت) غیر موسمی، بے وقت نمودار ہون والا

اکانکشا: (ہ، مو) خواہش، تمنا، آرزو، مقصد، اُمید

اکانکشت: (ہ، مذ) آرزو کیتا ہویا

اکانکشک: (ہ، صفت) چاہن والا، آرزومند

آکچھے آ: (تمنائی) 1- (اوہ) آ جاندا، یعنی (اوہنوں) آ جانا چاہیدا سی، (کیہ اوہ) آ جاندا؟ یاں (کیہ اوہنوں) آنا یاں آ جانا چاہیدا سی

آکر: (ہ، مذ) اجتماع، ذخیرہ، مجموعہ، پتھر

آکرا: (صفت) تگڑا، جوان، ودھ زور والا، موٹا، کرڑا، آکھریا ہویا

آکرانت: (ہ، صفت) گھیریا ہویا، تھکیا ہویا

آکرت: (ہ، مذ) شکل صورت، جثہ

آکرش: (ہ، مذ) کھچنا، بُورنا

آکرشت: (ہ، صفت) جذب کیتا گیا، کھچیا گیا

آکرشک: (ہ، صفت) کھچن والا، مقناطیس، چُمبک

آکرشن: (ہ، مذ) کھچ، کشش، تناؤ، میل ملاپ

آکرشن شکتی، (ہ، مذ) کھچن دی طاقت

آ کرشنا: (س،مو) کشش، پُرکشش لگنا، من کھچویں
آ کرشی: (ہ،صفت) کھچن والا
آ کرکھ: (مو) 1۔ کھچ، موہ 2۔ اپنے اندر سمیٹن دا عمل 3۔ پرلو
آ کرکھن: (س،مو) کھچاؤ، کشش، کھچ
آ کرمن: (ہ) حملہ، چڑھائی، محاصرہ
آ کروش: (ہ) غصہ، بددعا، رضا
آ کر ید: (ہ) گھر دے کول دا باغ، شکار باغ
آ کریدن: (ہ) شکار، صید
آ کڑ/ آ کڑ: (مو) 1۔ گھمنڈ، غرور، ترو، تکبر، سرکشی، پھوں پھاں 2۔ اکڑاؤ، سخت ہون دا عمل یاں گُن، کرڑا پن 3۔ بدن دا اکڑاء، اینٹھ، کھچاء، کَس
آ کڑ آ کڑ بیہن، (محا) تینگرھن، پھوں پھاں وِچ رہن، پھُنڈ پھُنڈ بیہن
آ کڑ آ کڑ بیہنا، (محا) غرور کرنا، لوکاں دے ساہمنے اپنے آپ نوں وڈا درساونا، ترونگنا، ترونا
آ کڑ آ کڑ کے، (فم) بڑے مان تران نال، تینگرو کے، ہنکار نال
آ کڑ باز، (فا، مذ، صفت) بدن نوں اکڑا کے ٹُرن والا، پھوں پھاں وِچ رہن والا، مغرور، گھمنڈی، پھونڈی
آ کڑ بہنا، (محا) عاقی ہو جانا، باغی ہو جانا
آ کڑ بھن، (صفت) آ کڑ بھنن والا، ضِد توڑن والا
آ کڑ بھن دینا، (محا) ویکھو: آ کڑ بھن سُٹن
آ کڑ بھن سُٹن/ آ کڑ بھن سُٹنا، (محا) ہنکار توڑنا، سزا دے کے یاں مار کُٹ کے
آ کڑ بھنن، (محا) 1۔ انگڑائی لین، آ کڑی لین 2۔ کسے دا غرور توڑن، سِدھیاں کرن، مُٹاپا چاڑھن
آ کڑ بھننا، (محا) 1۔ انگڑائی لینا 2۔ کسے دا غرور توڑنا
آ کڑ پین، (محا) گُستاخ ہو جاون، مقابلے تے آون، ہنکار والا ورتارا کرن، لڑن نوں آون، اگوں سِدھیاں ہو کھلوون
آ کڑ پینا، (محا) 1۔ اندر آ کڑ بھری جانا، ہنکار ہو جانا، ہنکار بھریا ورتارا کرنا، گستاخ ہو جانا 2۔ مقابلے نوں تیار ہو جانا
آ کڑ ترٹن، (محا) غرور ٹُٹن
آ کڑ جانا، (محا) 1۔ سخت ہو جانا، پیڈھا ہو جانا، تَن جانا، سریر دا سردی نال سُن ہو جانا یاں مرن پچھوں تَن جانا 2۔ ہنکار جانا، وتیرہ ودھیرے سخت کر لینا نہ منا
آ کڑ جاون، (محا) 1۔ سخت ہو جاون، پیڈھا ہو جاون، سُن ہو جاون 2۔ سختی اختیار کر لین، نہ منن، ہنکاریا جاون، ضد کرن، تینگرون
آ کڑ خاں، (مذ، صفت) ابھیمانی، ہینکڑی، گھمنڈی، مغرور، ضِدّی
آ کڑ حج دی پیڑھی مُج دی، (اکھا) جیہڑے گجدے نیں اوہ ورھدے نہیں، خالی ڈھول، جھوٹھی مُوٹھی تے کھوکھلی شان وکھاون والا
آ کڑ شاکڑ، (مو) 1۔ غرور، تکبر، گھمنڈ 2۔ سرکش، پھوں پھاں والا
آ کڑ کڈھن، (محا) مار کُٹ کے کسے دی پھوں پھاں بھنن، سِدھیاں کرن، مارن کُٹن
آ کڑ کرن، (محا) غرور کرن، وڈیائی دسن، پھوں پھاں دسن
آ کڑ کنھا، (مذ، صفت) آ کڑی ہوئی دھون والا، گھمنڈی آدمی، مغرور منگھ ترو ترو دسن، لوکاں اگے آپنے آپ نوں وڈا کر کے دسن
آ کڑ کے بیٹھن، (محا) تُن کے بیہن، غصے نال مُونہہ پھُلا کے بیٹھن
آ کڑا: (مذ) نقلی ریشم، اِک قسم دا کپڑا

آکڑاں پنھاں: (محا) 1- لمے پے پے آکڑیاں لینا 2- غرور کرنا

آکڑن/آکڑنا (مصدر) 1- آکڑنا، گھمنڈ ہونا، غرور کرنا 2- ہنکار کرنا، گستاخی کرنا، ہنکار بھرے بول بولنا، گھمنڈ کرنا، جھگڑے واسطے تیار ہونا 3- سریدا پُوری طرحاں ٹُنیا جانا

آکڑی: (مو) جُثے دا آپ مہاریاں کھچی جاون، انگڑائی

آکسفورڈ (Oxford): (انگ، مذ) انگلستان دا اِک شہر تے ایسے ناں دی اوس شہر دی مشہور یونیورسٹی

آکسمات: (ہ) فوراً، یکا یک، اچانک

آکسمک: (ہ) بے وجہ، بلاسبب، اچانک

آکسن: (مذ) کوڑی بُوٹی

آکسیجن (Oxygen): (انگ، مو) اِک بے رنگ اتے بے بو گیس جس دی وجہ توں سارے جاندار جیوندے نیں، ایہہ گیس مُنھ نک راہیں کھچ کے پھیپھڑیاں وِچ پہنچاندے نیں، جے ایہہ گیس پھیپھڑیاں تیکر نہ پہنچ پائے تاں مُنھ دی موت واقع ہو جاندی اے

آکشیپ: (ہ) گنوانا، ضائع کرنا، الزام، اعتراض، شکایت

آکُل: (ہ) حیران، پریشان، دُکھی، بے چین

آکل باکل، (صفت) ڈور بھور، بے چین، گھبرایا ہویا، ستریا بہتریا، ویاکُل

آکلانت: (ہ) تھکیا ہویا، مجبور

آکُلت: (ہ) رنجیدہ، متفکر، پریشان

آکلتا: (ہ) بے چینی، پریشانی، حیرانی

آکمپت: (ہ) تھرتھراندا ہویا

آکمپن: (ہ) کنبنا، تھرتھرانا

آکن: (ہ) گھاس پھوس

آکنچن: (ہ) ٹیڈھا کرنا، مختصر کرنا

آ...... کھ

آکھ: (فعم) 'آکھن' مصدر توں امر، کہہ، بول

آکھ چا کھ کرن، (محا) سفارش کرنا

آکھ کے پھِرن، (محا) مُکر جانا، اپنے وعدے یاں گل توں پھر جانا

آکھا: (مذ) 1- آکھی ہوئی گل، قول، بچن 2- حکم، تنبیہہ 3- منت

آکھت: (مو) 1- آکھی ہوئی گل، اکھوت، بچن، بول 2- قول، قرار، وعدہ، وچن

آکھت تے لگن، (محا) کسے دی چُک یاں آکھن تے تُرن

آکھتا: (فا، صفت) 'آختہ' دا وِگڑیا رُوپ، جس دے خصیے بیکار کر دتے جان، کھسّی، نامرد

آکھر: (مو) لسّی، کنگ

آکھڑاں: (فعم) 1- بیان کرنا، آکھنا، حکم دینا 2- فرمائش کرنا 3- رائے دینا

آکھڑن: (مصدر) 1- لڑکھڑاون، ڈِگن 2- بُرائی اختیار کرن، بداخلاق ہو جاون

آکھن: (مصدر) 1- کہن، بولن، بیان کرن، دسن، فرماون، گل کرن 2- الاون، اُچرن

آکھن چاکھن، (فم) صلاح مشورہ

آکھنا: (فعم) 1- کہنا، دسنا، فرمانا، بیان کرنا 2- حکم دینا 3- گاونا 4- منگنا 5- اطلاع دینا 6- فرمائش کرنا 7- رائے دینا

آکھو: (کلمہ اثبات) 'آہوئیاں' 'آخو' کسے سوال دا جواب ہاں وِچ دین

لئی بولدے نیں

آ کھی: (مو) آ کھی ہوئی گل، حکم، بچن، آ کھی ہوئی، کہی ہوئی

آ کھی سُنی، (مو) کہیا کہایا، آ کھیا ویکھیا، سُنیا سُنایا، کہیا سُنیا

آ کھے: (مذ) گل، بول، کہن سنن، بچن

آ کھے لگنا، (محا) گل مننا، کہنا مننا

آ کھے وِچ، (روزمرہ) گل منن وِچ، فرمانبردار

آ کھے وِچ ہوون، (محا) گل منن وِچ ہوون، فرمانبردار ہوون

آ کھیا: (مذ) 1- کہیا، آ کھیا 2- منت 3- حکم

آ کھیا بائیا، (فم) آ کھیا ویکھیا، جیویں: آ کھیا ویکھیا معاف کریں

آ کھیا منّن، (محا) کہیا منن، گل سُنن

آ کھیرا: (مذ) آہلنا، گھونسلا

آ کھیرے: (فم) آ کھیرے وِچ

آ کھیں اکھائیں: (فم) 1- آ کھیں ویکھیں 2- کہن سُنن مگروں، مِنت ترلا کیتیاں

آ......گ

آ گ: (مذ) آ ک، گنّے دا اُپرلا حصّہ، پاند، گنّے دے پتے جیہڑے لمّے لمّے ہوندے نیں

آ گ: (مو) 1- اَگ، آتش، بھانبڑ، شعلہ، لانبو 2- واری تے کھیڈاں کھیڈاون دی اِک ریت، کھیڈ وِچ واری

آ گ دیون، (محا) کھیڈن وِچ واری بھُگتاون

آ گا: (مذ) 1- سونے چاندی نوں اگ وِچ پا کے صاف کرن دا کم 2- قمیض دا اگلا پاسا

آ گا: (فم) 1- ساہمنا 2- اگلا پاسا، فرنٹ، اگواڑا

آ گا پچھا ڈیکھن، (محا) 1- سیانف کرن، دُور اندیشی کرن 2- سوچن، سمجھن

آ گا ڈکھاون، (محا) صاف جواب دیون، اگلا گھر دسّن

آ گا کہنا، (محا) کسے نوں جی آیاں نوں آ کھنا، استقبال کرنا

آ گاس: (مذ) آ کاش، آسمان

آ گاہ: (مذ، صفت) 1- مالک، بادشاہ، آقا، راجا 2- شوہر، عاشق 3- وڈّا بزرگ، مُرشد، اُستاد، گورو

آ گاہ: (فا، صفت) خبردار، جانُو، آشنا، واقف، باخبر

آ گاہ کرن، (محا) دسّن، خبر دیون، سمجھاون

آ گاہی: (فا، مو) سمجھ، فہم، واقفیت، سُدھ بُدھ، آشنائی، باخبری

آ گاہیاں: (فم) اگاہاں توں، اگلے پاسے، اگے

آ گت: (مو) 1- آ ونا، پجُنا 2- آمدنی، کمائی، وصولی 3- آدر بھاء، آوَ بھگت 4- (فم) اگے

آ گت بھاگت، (مذ) آدر بھاوَ، خاطر، چنگا سلوک، ستکار، آوَ بھگت، جی آیاں نُوں کہنا

آ گت بھاگت کرنا، (محا) آدر بھاوَ کرنا، خاطر کرنا، گھر آئے دی دِل لا کے سیوا کرنا

آ گت پینا، (محا) 1- من بھاوندا ہونا 2- روپے دی وصولی رجسٹر وِچ درج ہو کے رسید کٹی جانا

آ گت کرنا، (محا) رقم وصول کر کے بہی کھاتے وِچ چڑھا لینا

آ گت ہونا، (محا) رقم وصول ہونا، روپیہ آونا

آ گٹ: (مذ) 1- نالا، ناڑا، ازار بند 2- (مو) شلوار، پاجامے وِچ پاون والی سُوتری

آ گجا/ آ گجی/ آ گجے: (صفت) اگ جیہا

آگرن: (مصدر) گنے دے زیادہ پکن پاروں پھُل نِکل آون، گنے دا نسرن
آگرہ: (مذ) بھارت دا اِک مشہور شہر جیہڑا دریائے جمنا دے کنڈھے تے آباد اے، ایس شہر وِچ ای دُنیا داستواں عجوبہ "تاج محل" اے
آگری: (مذ) آگ (آک) دا پھُل، گنے دا نسار
آگڑ: (صفت) اگو، اگلا، اگا
آگڑ پچھڑ، (فم) اگے پچھے، وارو واری
آگڑ دھوں، (فم) یکدم، اچانک
آگڑی: (صفت) اگے والا، پہلا، آگو
آگل: (مذ) 1-اگا، مستقبل، ممکن، اگوں آون والا 2- اگے توں، ساہمنے، اگے، پہلاں 3- چٹخنی، اَرل، بلّی
آگل: (صفت) وافر، بے شمار، زیادہ، کثیر
آگلی: (مو) 1- اِک جوڑتوں دُوجے جوڑ تائیں دا ٹوٹا، پوری، گنے دی مٹی 2- (فم) اگلی، پہلی، ایس توں اگلی
آگم: (سن، مذ) 1- آون، پہنچ 2- حصول، پراپتی 3- شاستر، مذہبی کتاب 4-(سابقہ) کسے اکھر دا اُپروں آ جانا جیویں 'اسٹیشن' وِچ 'ا'
آگمن: (مصدر) 1- آوند، آمد، پہنچ، آون، پدھارن 2- حاصل ہوون
آگنی: (سن، مو) مشرق تے جنوب دے وِچکار دی سمت
آگو: (فعمر) آجا
آگُو: (صفت) موہری، رہنما، پیشوا، سردار، سربراہ، لاگڑی، چودھری، کرتا دھرتا، اگے لگن والا، رہنمائی کرن والا، لیڈر، پہل کرن والا
آگُو بنن، (محا) 1- اگے جاون 2- خوشامد کرن
آگھات: (سن، مذ) 1- مار، چوٹ، ضرب 2- ٹھوکر، دھکا 3- اوہ تھاں جتھے پھانسی دِتی جاوے

آگے: (فم) اگے، پہلے، پھیر، مُڑ کے
آگیا: (سن، مو) 1- حکم، فرمان، بچن، آکھا، آدیش 2- اجازت
آگیا بھنگ، (مذ) کہا نہ منّنا، حکم عدولی
آگیا پالن، (محا) مسلسل گل منّ دیاں رہون، فرمانبرداریاں کردیاں جاون، حکم منّن، کسے دی مرضی مُوجب چلّن
آگیا پتر، (مذ) حکم نامہ، فرمان، اجازت نامہ
آگیا کار، (مذ، صفت) حکم منّن والا، تابع رہن والا، فرمانبردار
آگیا کاری، (مو، صفت) آگیا کار ہوون دی حالت، فرمانبرداری
آگیا گیری، (مو) آدَر بھگت، آدر بھا، فرمانبرداری

آ......ل

آل: (مو) اِک رُکھ جس دی جڑ وِچوں لال رنگ نکلدا ہے جو چم رنگن دے کم آؤندا ہے
آل: (فا، مذ) گھوڑے دی دَھون اُپر دے وال، ایال، جاداں
آل: (فم) نیڑے، دوالے، آل دوال
آل بتال، (مذ) بھلیاں، کُوڑ
آل بتال بولن، (محا) بے تکیاں گلاں کرن، بھلیاں مارن
آل پتال، (مذ) آکاش پاتال، بیٹھاں اُتے
آل دوالا، (مذ) ویکھو: آلا دوالا
آل دوالے کاٹھ، گِبھے بیٹھا جگّن ناتھ، (بھارت) بادام
آل مال، (مذ) مال ٹال، بے سُدھ
آل مال تھال، (مذ) کُڑیاں دی مشہور کھیڈ جیہدے وِچ گیند نال گیت گایا جاندا اے

آل : (صفت) خراب، وگڑیا ہویا

آل : (عر، مو) 1- سنتان، اولاد، بال بچے 2- دِھی دی اولاد، دوہترے دوہتریاں

آل اولاد، (عر، مو) دِھی یاں پُتر، پروار، ٹبر، بال بچہ، خانوادہ

آل اولاد اگے آونا، (محا) کسے دے بُرے کم دا نتیجہ اوس دی اولاد نوں بھگتنا پینا

آل پروار، (مو) بال بچے، ٹبر ٹیر، جیا جنت

آل جال، (مذ) اولاد دی کھِچ، سنسارک بندھن، دُنیا داری، دُنیا دی کھچ

آلِ رسُولؐ، (عر، مو) حضور پاکؐ دی اولاد، حضورؐ دی بیٹی حضرت فاطمۃ الزہراؑ دی اولاد

آلِ عبا، (عر، مو) حضرت علیؑ، فاطمۃ الزہراؑ، حسنؑ تے حسینؑ، (آکھیا جاندا اے کہ حضور پاکؐ نے ایہناں سبھناں نوں اپنی عبا وِچ چُھپا کے ایہناں لئی دعا کیتی سی)

آل عیال، (مذ) بال بچے

آل نال ہوون، (محا) اُمید نال ہوون، حاملہ ہوون

آلا : (مذ) 1- کندھ وِچ بنیا کُھڈا یاں رخنہ، طاق، طاقچہ 2- دُدّھ رڑکن والا کُھڈا 3- اہرا چُلھا 4- بُڈھے یاں بچے دا منداں توں خالی مونہہ 5- کچا 6- لفظ 'والا' دا ہندکو تلفظ، اضافتِ تملیکی: اُس آلا، گھوڑے آلا، گاڑی آلا وغیرہ 5- اواز، صدا

آلا بالا، (مذ) ٹال مٹول، حیلہ بہانہ

آلا بالا کرن، (محا) ٹال مٹول کرن، حیلہ بہانہ کرن

آلا بولا، (مذ، صفت) سِدّھا سادہ، جو چالاک نہ ہووے

آلا بھریا گوڈیاں داوِچ بیٹھی مٹکو، (بُجھارت) جیبھ

آلا بھریا کوڈیاں داوِچ تُو تک نچے، (بُجھارت) دند، جیبھ

آلا بھولا، (مذ، صفت) الّو، انجان، معصوم

آلا ٹولا / آلا ٹہلا، (مذ) 1- جھوٹھا وعدہ، لارا، حیلہ بہانہ، ٹال مٹول 2- فریب، دھوکھا

آلا دوالا، (فم) آنڈھ گوانڈھ، چوگردا، چوپھیرا

آلا (اعلیٰ) دوے نوالہ، (اکھا) جدوں کوئی کمینہ اُچی تھاں تے اپڑ کے وی کمینگی نہ چھڈے، اوس ویلے بولدے نیں

آلاپ : (مذ) ویکھو: الاپ

آلا پنا: (فعم) ویکھو: الاپنا

آلات : (عر، مذ) 'آلہ' دی جمع، ہتھیار، اوزار، دستاں

آلاوَن : (محا) چُغلی کرن، کنڈ پچھوں گل کرن

آلایا : (مذ) آکھیا، بولیا، آکھیا ویکھیا

آلت : (عر، مذ) 1- آلہ، اوزار، ہتھیار 2- مرداں دا خاص جسمانی انگ 3- بھانڈا 4- (مو) جہاز دی رسّی

آلتھ : (صفت) 1- بے لحاظ، بے دِید، بے شرم، بے حیا، بدکردار 2- مندے کم کرن والا 3- دلیر، بیباک، بہادر

آلتی پالتی : (مو) چوکڑی، بیہن دا اِک ڈھنگ

آلتی پالتی مارن، (محا) چوکڑی مار کے بیٹھن، ٹھ کے بہون

آلسن : (مو، صفت) آلکس دی ماری سوانی، بے وصفی زنانی، کم چور

آلسی : (صفت) آلس کرن والا، سُست، ڈھلا، آرام طلب، کم چور، نکما

آلسی سدا روگی، (اکھا) سُست آدمی ہمیشہ بیمار رہندا اے

آلکساون : (مصدر) ڈِھلا پین، سُست تھیون

آلکسی / آلھکی : (صفت) ویکھو: آلسی

آلن : (مذ) الن، ویسن یاں کنک دا آٹا جیہڑا ساگ گھوٹن ویلے پاؤندے نیں

آلنا: (مذ) ویکھو: آلھنا

آلنب : (س، مذ) 1- آسرا، سہارا، ٹیک، تھم 2- سِدّ ھا لٹکیا ہویا

آلنگ: (مو) 1- گھوڑی دا گھوڑے نوں چاہنا، گھوڑی دا مستی تے آؤنا 2- سوانی وِچ جنسی سِدّھر پیدا ہونی

آلنگن: (مصدر) ویکھو: آلنگ

آلو: (مذ) اِک مشہور سبزی جیہڑی دھرتی اندر اپنے بُوٹیاں دیاں جڑاں نال لگدی اے

آلو بخارا، (فا، مذ) آلُوچے وانگ اِک پہاڑی پھل

آلو مانو گئی بازار بھیڈ و بہہ رہیا، (بُجھارت) جندرا

آلُوچا: (فا، مذ) گُودے دار اک سوادلا پھل جو گول ہوندا اے، آلو بخارے نال رلدا ملدا پھل

آلُودگی : (فا، مو) گندگی، آلائش

آلودہ : (فا، صفت) بھری ہوئی، لبڑی ہوئی شے

آلودہ کرن، (محا) لبڑن، گندیاں کرن، داغدار کرن

آلُودہ ہووَن، (محا) لبڑن، گندیاں ہوون، گندگی وِچ پھسن

آلوک: (س، صفت) چانن، چمکار، سُورج دی روشنی

آلوں مالوں: (فم) اہل عیال، گھر والے

آلہ : (عر، مذ) 1- اوزار، ہتھیار 2- ذریعہ 3- طاق، کندھ وِچ بنیا جیہا سامان رکھن لئی تھاں

آلہ کار، (عر+ فا، مذ) 1- کم کرن والا اوزار 2- اوہ بندہ جیہڑا کسے دا مطلب کڈھن دا ذریعہ بن جاوے

آلہانے: (مذ) آلھنا، پنچھیاں دا گھاس پھوس دا بیٹھن گھر، گھونسلہ، گھروندہ

آلہگ / آلھگ : (مو) ویگ، بہاؤ

آلھ : (مو) ویکھو: آلھی

آلھا: (مذ) 1- تھناں دے اُپر دا تھیلی نما حصہ، ہوانا 2- نعرہ، اوازہ، للکار 3- تعریفی گاون گاونے

آلھکس: (مو) 1- آلس، سُستی، آہلک، آرام طلبی، ڈِھل مٹھ 2- آکڑی

آلھکس بھنن، (محا) آکڑی لین، انگڑائی لین

آلھکس دا ماریا، (صفت) سُستی دا ماریا ہویا، آلسی

آلھکس سٹن، (محا) آکڑی لیندیاں ہویاں دُوجے اُتے ڈِگ پَون

آلھکس کڈھن، (محا) ویکھو: آلس بھنن

آلھکس لوئی، (مو) سُستی دی کمبلی، سُستی تے آلس دی عادت

آلھن : (مصدر) رُکن، ٹِکن، رہن، ٹھہرن

آلھنا / آہلنا: (مذ) 1- پکھیرووَاں دا پھُس، ککھ، کاں وغیرہ دا بنیا گھریاں اڈا 2- چھوٹا جیہا گھر، مکان، رہن دی تھاں

آلھی : (مو) 1- رُوڑی، کھاد، گندگی 2- اوقات، حیثیت

آلھی نہ ہوون، (محا) مندا حال ہوون، کم ہمت ہوون، غریب ہوون

آلی: (مو) آلے دی تصغیر 1- نِکا جیہا کھرا 2- کھُڈی، طاقی 3- کپڑے تے بنایا ہویا بُوٹا 4- کندھ وِچ اواز لئی چھدیا ہویا سوراخ 5- وتری، گِلھی، مرطوب، وِلھی 6- دیگچی، چھوٹا جالا

آلی بھولی، (مو، صفت) نادان، معصوم، ایویں جیہی

آلے : (مذ) آلا دی جمع 1- دیوار وچکار بنایا ہویا طاقچہ، کھڈا، ونگی:

'اج دا دن وی ٹھپ کے آلے وچ ای لا دیئے' (نجم) 2- اضافتِ تملیکی...... ''والے'' دا ہندکو تلفظ، گھوڑے آلے، کار آلے 3- اُچی اواز دے سَد بُلاون، اوازاں، ونگی: 'ایسے ڈولے سیف ملوکے مارے ستر آلے'

آلے بالے، (مذ) ویکھو: آلا بالا

آلے بھولے، (مذ) مٹی دے کھڈونے یاں بازیاں جو ٹپری واس ویچدے نیں

آلے ٹولے، (مذ) لارے لپے، جھوٹھے قرار، بہانے بازیاں، حیلے بہانے

آلے ٹولے کرنا/ آلے ٹولے پاونا، (محا) کجھ ہتھ نہ پھڑاونا، ٹال وال چھڈنا

آلے دوالے، (فم) اردگرد، چار چوفیرے، آسے پاسے

آلے کوڈی چھکّے کوڈی کرنا، (محا) 'ایتھے رکھی سی اوتھے رکھی سی' کر چھڈنا، نہ لبھدی ہون دا بہانہ کرنا، ٹال مٹول کرنا، کویل کرن

آلے وِچ موتی وِچ بولے توتی، (بُجھارت) جیبھ

آ......م

آم: (مذ) انب، گرمیاں دا اِک مشہور پھل تے اوہدا درخت

آم شام: (مو) امانت، حفاظت وچ ہون دی حالت

آمادگی: (فا،مو) رضا مندی، تیاری

آمادہ: (فا،صفت) تیار، راضی، تُلیا ہویا، مائل

آمادہ ہوون، (محا) رضا مند ہوون، مائل ہوون

آماں گاماں: (مو) گہما گہمی، رونق میلہ، چہل پہل، آوا جاوی

آمد: (فا،مو) 1- آون دا عمل، آون، پہنچنا 2- آمدنی

آمدخرچ، (فا،مذ) آمدنی تے خرچا

آمدنکال، (مذ) ویکھو: آمدخرچ

آمدورفت، (فا،صفت) آون جاون، آوی جاوی

آمدن: (فا،صفت) 1- کمائی، آمدنی، کھٹی، کاروبار دے ذریعے آوَن والا پیسہ 2- پردیسوں لیاندا مال 3- مال آون دا ویلا 4- محاصل 5- محنت دا معاوضہ 6- (مصدر) آون

آمدن ٹیکس، (مذ) آمدن کر، کسے دی مہینہ وار یاں سالہوار کھٹی اُتے جو ٹیکس لگدا ہے، آمدنی تے سرکاری محصول

آمدن ٹیکس افسر، (مذ) اوہ افسر جو لوکاں دی آمدنی تے سرکاری محصول لاندا اتے اِکٹھا کردا ہے

آمدن خیر دی، (روز مرہ) 1- فاتحہ مگروں مستقبل واسطے دُعا 2- خوش آمدید، جی آیاں نوں

آمدنی: (مو،صفت) خرچہ، کمائی، بچت

آمدنی دی مد، (مو) اوہ کھاتا جس وِچ کھٹی یاں حصول دا حساب کتاب ہوندا ہے

آمدنی دے سِر سہرا، (اکھا) آمدنی ہووے تے بندہ تاں ای کھلا خرچ کر سکدا اے

آمدہ: (فا،مو) 1- 'آمد' توں اے، آون دا عمل یاں حالت 2- کلام دا بغیر کوشش دے ذہن وِچ آونا، کلام دی روانی تے بے ساختہ پن 3- آمدنی، کھٹی

آمدیم: (فا) 1- آمد ہوئی، مینوں آمد ہوئی 2- کسے خیال یاں گل دا اچانک ذہن وِچ آ جانا

آمر: (عر،مذ) حکم دیون والا، مطلق العنان حکمران

آمُر ادی: (فم) بے فائدہ، بنا ضرورتوں، حرام لِلّٰہ

آمُر ادی گالھ، (مو) فضول گل، بے مقصد گل، بے تُکی گل

آمرادہ: (مذ) 1-بے مقصد، فضول، ایویں ای 2-بے پرواہ، مرضی دا مالک

آمرزگار: (فا،صفت) بخش دیون والا، معاف کر دیون والا

آمریت: (ع،مو) مطلق العنان حکمرانی

آمڑا: (مذ) امب ورگا اِک رُکھ

آملہ: (فا، مذ) اِک کسیلا پھل جیہڑا دوائی وِچ وی پیندا اے تے ایہدا اچار تے مربا وی تیار کیتا جاندا اے

آملے دا کھادھا تے سیانے دا آکھیا بعد وچ فائدہ دیندا اے: (اکھا) جیویں آملہ کھاون لگیاں کسیلا لگدا اے، پر ایہدے فائدے بہت ہوندے نیں، ایسے طرحاں سیانیاں دیاں گلّاں پہلاں کوڑیاں لگدیاں نیں پر مگروں ایہناں دا فائدہ ساہمنے آوندا اے

آملیٹ (Omelet): (انگ، مذ) گنڈھے ملا کے پکایا ہویا نمکین آنڈا

آمن: (مصدر) ویکھو: آون

آمنّا: (ع،مو) 1-میں من لیا 2-حکم، حکم منّا 3-سیوا 4-اجازت

آمنّا کرن، (محا) منّن، قبول کرن، ہاں کرن

آمنّا منّن، (محا) حکم منّن، فرمانبرداری کرن، لحاظ کرن

آمنّا منّا، (محا) ماتحت ہونا، وَس وچ ہونا، حکم بجاونا، حضوری وچ کھڑے رہنا، لحاظ کرنا

آمنّا و صدّقنا، (ع) اسیں ایمان لیاندا تے اسیں تصدیق کیتی، ٹھیک اے، درست اے

آمنا: (فل) آوُنا

آمنا سامنا، (فم) ویکھو: آہمنا ساہمنا

آمنے سامنے: (فم) رُوبرو، آہمو ساہمنے، ٹاکرے تے، مقابل

آموختہ: (فا، مذ) پڑھیا ہویا، سکھیا ہویا، پچھلا سبق

آموختہ پڑھن، (محا) پڑھیا ہویا دوبارہ پڑھن، پچھلے سبق نوں دُہراون

آموختہ سُناون، (محا) پڑھے ہوئے سبق نوں سُناون

آمود: (فا، مذ) خوشی، رضامندی، من بہلاؤ، مطمئن

آمود کر، (مذ) ایسا ٹیکس یاں محصول جو من پرچاوے دے وسیلیاں تے لایا جاوے جیویں سینما وغیرہ

آمودہ: (صفت) مُودا، پُٹھا

آموز: (فا، لاحقہ) 'آموختن' مصدر توں امر دا صیغہ، جو اسم دے پچھے بطور لاحقہ آکے اسم فاعل بناندا اے، جیویں: عبرت آموز، نو آموز

آموزگار، (فا،صفت) سکھاون والا، پڑھاون والا، اُستاد، معلّم، گُرو

آموسام: (فم) آہمنا ساہمنا، ٹاکرا

آموسامنا: (فم) ویکھو: آہمنا ساہمنا

آمہارا: (مذ) ویکھو: آپ مہارا

آمھ سامھ: (فم) 1-دُوبدو، روبرو، آہم ساہم 2-آم شام

آمھن سامھن: (فم) 1-آہمن ساہمن، دُوبدو، اک دُوجے دے ساہمنے 2-ٹکر، لڑائی، مُڈھ بھیڑ

آمھنے سامھنے: (فم) آہمنے ساہمنے، دوبدو، مقابل

آمھنیوں سامھنیوں: (فم) آہمنیوں ساہمنیوں، اِک دوجے ولوں

آمھوسامھنا: (فم) آہموساہمنا، دوبدُو

آمھی: (مو) ویکھو: آمھیاں

آمھے سامھے : (فم) ویکھو: آمھنے سامھنے

آمھیاں : (مو) جَو آں یاں کنک دے بھُنّے ہوئے کچے سِٹّے

آمی : (صفت) بیماری، روگ، آزار

آمی : (مو) 'آمین' داوِگڑیا رُوپ

آمیختہ : (فا، صفت) 'آمیختن' مصدر توں اسم مفعول، ملیا ہویا، رَلیا ہویا، مرکّب

آمیز : (فا، فعمر) 'آمیختن' تے 'آمیزیدن' مصدر توں صیغہ امر، جیہڑا بطور لاحقہ اسم دے پچھے لگ کے اوہنوں اسم فاعل بنا دیندا اے۔ جیویں: کم آمیز

آمیزش: (فا، مو) 'آمیختن' تے 'آمزیدن' مصدر توں حاصل مصدر، ملاوٹ، رَلا

آمیزہ: (فا، مذ) غلط العام لفظ اے، رَلیا ہویا، مرکب، محلول، سَفُوف

آمین: (عر، کلمۂ تائید) 1- کوئی دُعا کرے تے بعد وِچ آکھیا جاندا اے، مطلب: انجے ای ہووے، رب انج ای کرے، ایہو منگدا ہاں 2- اِک رسم جیہڑی قرآن ختم کرن تے ادا کیتی جاندی اے، بچے دے اُستاد تے جماعتی مُنڈے اوہدے گھر دُعا لئی اکٹھے ہوندے نیں، بعد وِچ آمین آکھی جاندی اے

آمین آکھن، (محا) ہاں وِچ ہاں ملاون، حمایت کرن، تائید کرن

آمین آکھن والا، (مذ، صفت) ہاں وِچ ہاں ملاون والا، خوشامدی، چاپلوس

آمین پڑھن، (محا) آمین دی رسم ادا کرن

آمین کرن، (محا) ویکھو: آمین آکھن

آ......ن

آن : (عر، مو) 1- ویلا، لحہ، گھڑی، پل 2- سیال دا موسم

آن : (فعمر) 'آ نن' مصدر توں فعل امر، لیا، لے کے آ، گھن آ

آن : (سابقہ) 'آنن' توں ماضی مطلق دی اِک صورت جیہڑی بطور سابقہ استعمال ہوندی اے، جیویں: آن کے

آن ساں، (جملہ) (میں) لیاواں گا یاں لے آواں گا، (اسیں) لے آییے یاں لیاواں گے

آن سَو، (مذ) لیاؤ گے، لے آؤ گے، استفسار دے طور تے وی (کیہ) لے آؤ گے؟ بولدے نیں

آن سی، (جملہ) لے آوے گا یاں لیائے گا، استفسار دے طور تے (کیہ اوہ) لے آئے گا یاں لیاوے گا

آن سیں، (سوالیہ) (کیہ تُوں) لے آئیں گا یاں لیائیں گا

آن: (ہ، مو) 1- اَنکھ، غیرت، خودداری، عزت، آبرو، پت 2- سونہہ 3- آون 4- لیاون

آن ادا، (مو) 1- سینت 2- دکھاوا 3- ڈھنگ 4- شرم حیا 5- شان وشوکت

آن بان، (مو) ویکھو: آن شان

آن جان، (فم) آوا جائی، آمدورفت، میل جول

آن جان والا، (صفت) مسافر، راہگیر، راہی، تعلق دار، جیل ورتوں والا، آوندا جاندا

آن جاندی رہوَن، (محا) پَت لہہ جاون، عزت خراب ہوون، پلے لکھ نہ رہون، نموشی ویکھن

آن رہ جاون، (محا) عزت بچ جاون، گل رہ جاون، بھرم بھا

قائم رہون

آن شان، (مو) شان شوکت، بانکپن، سج دھج، ٹھاٹھ باٹھ

آن وَنجن، (محا) 1- اڑ جاون، پہنچ جاون 2- سبق دا آ جاون، کوئی شے یاں کم سِکھ لین، مہارت ہو جاون 3- رِیجھ پون، بھا جاون

آنا: (مذ) 1- اُکھ دا ڈیلا (پُتلی) 2- آنڈا 3- اعشاری نظام توں پہلے دے روپے دا سولھواں حصّہ

آنا: (فل) آونا، پہنچنا

آنا بچّہ، (مذ) تھوڑی پُونجی

آنا بہانہ، (مذ) فضول بہانہ، جھوٹھا عذر، پج، حیلہ

آنا تڑک وَنجن، (محا) احساس ہو جانا، سوچ پیدا ہونا

آنا جانا، (مذ) آوا جائی، اِکٹھ، رونق میلا

آنا بہانہ کرنا/ آنے بہانے کرنا، (محا) ٹال مٹول کرنا، جھوٹھے عذر راہیں، پج پانا

آناً فاناً: (عرفم) ایکدم، اچانک، فوراً، تیزی نال

آنبلا: (مذ) آملہ، آنولہ

آنت: (س،مو) آند، آندر، پیٹ دی انتڑی، ڈھِڈ وِچلیاں خوراک دیاں نالیاں

آنٹ: (مو) 1- گنڈھ، گرہ، دھوتی دی مروڑی، ڈب 2- سانجھ، تعلق، بھیالی 3- ساتھ، میل گیل، ایکا 4- اٹ وغیرہ دا اڑتّا، جو گڈّے نوں رِڑن توں بچاون لئی پہیے دے ہیٹھاں رکھدے نیں 5- اُلجھاء 6- مخالفت، دُشمنی، حسد، ساڑا 7- اوہ لکیر جو سنیار سونے چاندی نوں پرکھن لئی کسوٹی اُتے لاؤندے نیں

آنٹ پون، (محا) گُنجھل پَون، گنڈھ بجھن، مخالفت ہوون

آنٹ پَین، (محا) 1- گنڈھ پَین، گنڈھ وجن 2- دُشمنی ہوون 3- دوستی ہوون

آنٹ پینا، (محا) دُشمنی پیدا ہونا، غلط فہمی ہونا، دِلاں وِچ فرق آونا

آنٹ سانٹ، (فم) 1- سانجھ، شراکت، صلاح، متا، میل گیل، آنڈھا سانڈھا 2- گنڈھ تُرپ، ساز باز

آنٹ لاونا، (محا) گنڈھ پاونا، بندوبست کرنا، روک ہونا، چاندی نوں تپا کے کھرا کھوٹا پچھاننا، بان لاونا

آنٹ لگنا، (محا) 1- سہارا ہونا یاں ہو جانا، اوٹ مل جانا، سانجھ ہونا 2- گھاٹا پینا، پیچ وِچ آونا، پھس جانا

آنٹا: (مذ) انڈا، آنڈا

آنٹری: (مو) 'انڈا' دی تصغیر

آنٹی: (مو) انگریزی اکھر آنٹ Aunt توں بنیا اے، پُھپھی، ماسی، چاچی

آنٹی: (مو) دھوتی دی مروڑی، ڈب

آنٹی سانٹی، (مو) 1- جوڑ توڑ 2- میل ملاپ، دوستی 3- صلاح، مشورہ

آنٹی سانٹی رلاون، (محا) جوڑ توڑ کرن، صلاح کرن، سازش کرن، کسے دے خلاف متا پکاون

آنٹے/ آنڑے: (مذ) 1- 'آنا (اُکھ دا ڈیلا) دی جمع 2- لے آئے، لیائے

آنٹے مانٹے: (مذ) بالاں دے مشہور لوک گیت، لوری ہونٹے مانٹے

آنٹے مانٹے دیون، (محا) لمّے پیاں بال نوں پیراں اُپر بٹھا کے ہُونٹے دیندیاں ہویاں اِک خاص گیت جیہڑا آنٹے مانٹے یاں ہُونٹے مانٹے توں شروع ہوندا اے، گاون

آنج: (حرف تشبیہ) اِنج، ایس طرحاں

آنجھا: (صفت) گوچرا، جوگا، قابل، لائق

آنجھل: (مو) جن بھوت دا سایہ، آسیب

آنچ: (مو) 1-اگ، سیک، تاؤ 2- نقصان، ہانی، بحران 3- بپتا، دُکھ، صدمہ 4- محبت

آنچ آون، (محا) دُکھ دیکھن، صدمہ پہنچن، حرف آون

آنچ کھانا، (محا) کسر لگنا، نقصان برداشت کرنا

آنچ کھایا، (مذ، صفت) وڈے دِل والا، جی دار، جگرے والا انسان، کھلے دِل دا

آنچل: (مذ) پلو، چادریاں دوپٹے دا کنارا

آند: (مو) ویکھو: آندر

آندا: (مذ) آندا ہویا، لیاندا ہویا

آندا: (تمنائی) 1- آنا (آنا) توں آندا یاں کاش اوہ آ جاندا 2- (مذ) کسے کم نوں جاننا جیویں اُساں ایہہ کم آندا اے، (اوس نوں ایہہ کم آندا اے)

آندا جاندا، (مذ، صفت) 1- آیا گیا، پروہنا، مسافر، واقف کار 2- پڑھیا لِکھیا، سِکھیا سکھایا

آندا ہووے تاں چھڈیئے نہ، جاندا ہووے تاں غم نہ کھائیے، (اکھا) بندے نوں حالات دے مطابق گزر کرنی چاہیدی اے تے نقصان نوں وی حوصلے نال ای جرنا چاہیدا اے

آندر: (مو) آنت، انتڑی، پیٹ اندر لمی نالی جو پاخانے والی نالی دے آخری سرے تک ہوندی ہے، اوجھری

آندر بندھ، (مو) آندراں دی گنڈھ، آندراں دی اِک تھاں اِکٹھیاں ہو کے بنی ہوئی گنڈھ

آندر چال، (مو) آندراں دا لہراں وانگ سنگھڑن پھیلن دا عمل

آندر دی آندر، (روزمرہ) بہت لمی شے، لمی گل

آندر رس، (مو) آندراں دا رس، آندراں وِچلا رس

آندر گنڈھ، (مو) اِک بیماری، قولنج

آندر ودھ جاون، (فل) اِک بیماری جیہدے پاروں آندر نلاں تیکر ڈھلک جاندی اے تے پھیرنلاں وِچ پیڑ رہن لگ پیندی اے

آندر ودھائی، (مو) بچے دی ہڑکی یاں ہچکی

آندر ودھن، (فل) ویکھو: آندر ودھ جاون

آندر ہوون، (محا) عزیز ہونا

آندراں: (مو) 1- ڈِھڈ دیاں ناڑاں جیہناں دا تعلق ہاضمے دے نال اے 2- دِھیاں، پُتر

آندراں آپو وِچ لڑنا، (محا) بھکھ لگی ہونا

آندراں بلن، (محا) کسے واسطے دُکھ محسوس کرن

آندراں پٹیجن، (محا) ممتا بے چین ہوون

آندراں چھکیجن، (محا) محبت دی بے چینی ہوون

آندراں دا آپو وِچ لڑن، (محا) ویکھو: آندراں آپو وِچ لڑنا

آندراں دا قُل ھو اللہ پڑھن، (محا) بہت زیادہ بھکھ لگن، بھکھ پاروں آندراں دا گُڑگُڑ کرن

آندراں دا گُرل گُرل کرن، (محا) ڈھیر بھکھ لگن، بھکھ نال بے حال ہوون

آندراں دا کلول کرن، (محا) محبوب دی ڈھیر چِنتا ہوون

آندراں دا وِہڑ (ویہڑ)، (مذ) 1- خونی رشتہ 2- بال بچے، اپنی آل اولاد

آندراں سُکن، (محا) ڈھیر بھکھ تے تریہہ لگن

آندراں ٹُوں بھالگن، (محا) 1- حسد کرن، سڑن، غصے وِچ آون

2- تریہہ لگن

آندراں گل گوں (نُوں) آون، (محا) بہت بے چینی ہوون، کلیجہ مُونہہ نُوں آون

آندراں گلے آں (نُوں) آنا، (محا) چوکھی بھکھ لگنا

آندراں نکلن، (محا) بہت زیادہ بھکھ لگن

آندراں وچ گُرل گُرل ہوون، (محا) بھکھ یاں غصے نال بے قرار ہوون

آندراں وچ وَٹ پون، (محا) 1- ڈھیر غم یاں غُصے پاروں ڈھڈ دا دُکھن 2- کوئی گل آکھن لئی بے قرار ہوون

آندراں ہوون، (محا) انگ ساک ہوون، پیارے ہوون، بہت قریبی ہونا

آندری: (مذ) جُتیا ہویا بیٹھلا ڈھگا یاں سنڈھا

آندری باہری، (مذ) جوگ دے دوویں ڈھگے، اُتلا تے بیٹھلا دووِیں داند

آندری بھال کرن، (محا) آپنے گریبان وچ جھاتی پاون، اپنا جائزہ لین

آندری صفا کرن، (محا) دِل نوں بُرائیاں توں پاک کرن

آندری کِلّا، (مذ) کمرے یاں مکان دا آخری حصہ، خلوت خانہ

آندریں: (فم) آندر دے وِچ

آندریں وَٹ پون، (محا) ڈِھڈ وِچ مروڑ پَین، ڈِھڈ پِیڑ ہوون، دُکھ محسوس کرن

آندڑی: (مو) آندر، انتڑی

آندِس: (جملہ) 1- لے آیا اے، یعنی (اوہ کوئی مذکر واحد شے) لے آیا اے، (جمع مذکر چیزیں) لے آیا اے

آندِن: (جملہ) 1- (اوہ جمع غائب) آرہے نیں یاں آوَن والے نیں 2- (جمع مذکر چیزیں) لے آیا واں

آندولن: (س، مذ) تحریک، مہم

آندِیوں آندِیوں: (فم) آوَندے آوَندے، آوَندے ہوئے

آندی: (مو) آوَندی، پہنچدی، اپڑدی

آندی اے، (مو) 1- آرہی اے، آوَن والی اے 2- (مذ) لے آیا واں

آندی ڈِٹھی نہ جاندی ڈِٹھی واہوا بھینو گُڑوں مِٹھی، (بُجھارت) نیندر

آندی ہے گھوڑے چڑھی، وَیندی ہے جُوں وانگوں، (اکھا) بیماری بارے بولدے نیں پئی ایہہ بڑی تیزی نال آوَندی اے پر جاندی ہولی ہولی اے

آندَے: (جملہ) آرہیا اے

آندِیاں: (مو) (کسے نے بہت ساریاں مونث یاں مذکر شیواں) لیاندیاں

آندِیاں آندیاں، (فم) آئیاں آئیاں، آندے ہوئے

آندِیس: (جملہ) اوہ (مرد یاں عورت) کوئی شے لے آیا اے یاں لے آئی اے

آندِیئن: (جملہ) (بہت ساریاں مونث شیواں) لیاندیاں نیں، لے آیا واں، لے آئے آں

آنڈ: (مذ) 1- خصیے، فوطے، ٹٹا، پتالو، گولی 2- کیڑیاں دے آنڈے 3- آنڈے دی گولائی 4- بانھ، گھیرا

آنڈ پھٹنا، (محا) آنڈیاں وِچوں بہت سارے کیڑے مکوڑے نکل کے ظاہر ہو جانا

آنڈا: (مذ)1- آنڈا، اوہ شے جو پنچھیاں تے مچھیاں تے دھرتی اُتے رینگ کے چلن والے جانوراں دی مادہ دے رحم وِچوں نکلدی ہے2- گول شے 3- بجلی دا بلب 4- چِٹا، اُجلا

آنڈا بوسکی، (مو) اِک قسم دے نقلی ریشم دا چِٹا کپڑا

آنڈا پیٹا، (مذ) ڈھڈ دیاں آندراں دا کھادا پیتا

آنڈر: (فم) آوندیاں ہویاں، آون ویلے

آنڈر وَینڈر، (مذ) آوندا جاندا

آنڈرا: (مذ) 1- اجیہا جانور (خاص طور تے بیل) جیہنوں اجے تیک خصی نہ بنایا گیا ہووے، یعنی جس جانور دے خصیے نہ کڈھے ہوون

آنڈڑا: (مذ) انڈا، آنڈا

آنڈل: (صفت) 1- وڈّے آنیاں والا2- انڈے دین والی مُرغی 3- جوان بیل، سانڈ 4- سُست

آنڈو: (مذ،صفت)1- لَمّے تے بھارے والاں والا 2- جو خصی نہ کیتا گیا ہووے

آنڈھ: (مو) گنڈھ، گرہ، میل

آنڈھ سانڈھ، (فم) ویکھو: آنٹ سانٹ

آنڈھ سانڈھ کرنا، (محا) میل بناؤنا، جوڑ گنڈھنا

آنڈھ گوانڈھ، (فم) 1- پڑوس، آس پاس دی تھاں یاں لوک، ہمسائے2- کول کول

آنڈھ گوانڈھ گنڈھن، (محا) اپنے حق وِچ رائے تیار کرن، دُوجیاں نوں اپنے نال رلاون

آنڈھا: (مذ) 1۔گنڈھ، گرہ، سانجھ، بھیالی 2۔ ماپ، جانچ، پرکھ، ناکرا، پڑتال

آنڈھا سانڈھا، (فم) سانجھ سربندھ، بھیالی، ایکا، گنڈھ، رُوپ، متا، صلاح

آنڈھناں گوانڈھناں: (مو) پڑوسناں، آسے پاسے دیاں عورتاں

آنڈھی گوانڈھی: (مذ) ہمسائے، اڑوسی پڑوسی، آسے پاسے رہن والے

آنڈے: (مذ)'آنڈا' دی جمع

آنڈے بولن بچے چُپ، (بُجھارت) سُنگڑے دی پھلی

آنڈے دیون، (محا) ککڑی دا آنڈے پیدا کرن، آنڈے لاہون

آنڈے کِتے تے کُڑکُڑ کِتے، (اکھا) 1- فائدہ کسے نوں پہنچاون تے تعلق کسے نوں جتاون، منافقت توں کم لون 2- بے وجہ کم کرن، کُجھ دا اظہار کرن

آنڈے لاہون، (محا) ویکھو: آنڈے دیون

آنڈیاں: (مو) ککڑی دے آنڈے

آنڈیاں تے بہاوَن، (محا) چُوچے کڈھاون لئی ککڑی نوں آنڈیاں تے بہاوَن

آنڈیاں دی جھولی، (مو) اِک سے وِچ ککڑی جنے آنڈے لگاتار دیوے، اوہنوں اَنڈیاں دی جھولی آکھیا جاندا اے

آنریبل(Honourable): (انگ، مذ) آدر یوگ، معزز، ہائی کورٹ دے ججاں اتے وزیراں دے ناواں توں پہلاں آون والا شبد

آنریری(Honourary): (انگ، مو) بِنا تنخواہ، بِنا معاوضے، مفت، صرف عزت دی خاطر

آنریری مجسٹریٹ (Honourary Magistrate)، (انگ،مذ) اوہ مجسٹریٹ جس نوں تنخواہ نہ دِتی جاوے تے سرکار ولوں صرف عہدہ ای اوس نوں مِلیا ہووے، بِنا تنخواہ توں کم کرن والا مجسٹریٹ

آنسو: (مذ) اتھرو، ہنجو، اوہ پانی جیہڑا خوشی غمی یاں کسے تکلیف پاروں

اکھیاں وِچوں نکلدا اے

آنسو آون، (محا) ہنجو وَگن، اتھرو نکلن

آنسو پونجھن، (محا) اتھرو صاف کرن، تسلی دیون، حوصلہ بنھن، دلاسا دیون

آنسو پیون، (محا) اتھرو ڈکن، صبر کرن، چُپ رہون، ہنجو پیون

آنسو خشک ہوون، (محا) 1-روندیاں روندیاں اتھرو اکھیاں وِچوں سُک جاون، رَوون مُک جاون 2- صبر کر لیون، چُپ کر جاون، حوصلہ آجاون

آنسونکل جاون، (محا) ہنجو نکلن، خوشی، دُکھ یاں کسے غم پاروں اکھیاں وِچوں اتھرووَاں دا ڈُلھنا

آنسو وگن، (محا) اتھرو ڈِگن، ہنجو ڈُلھن

آنک : (مذ) گڈے دی چھت نوں مضبوط رکھن لئی ہیٹھ لگے ڈنڈے

آنکڑاں : (مذ) اندازہ، جٹ وَٹ، ٹیوا، گویڑ

آنکس : (فا، مذ) ہاتھیاں نوں سدھان والا آلہ، چھانٹا، چابک، کوڑا

آنکن : (مصدر) 1- نشان کرن 2- اندازہ کرن، جاچن، گِھن، تولن، جوکھن

آنکس : (مذ) ہمت، طاقت، اُدّم، واہ، سریر وِچ تُرن پھرن دی طاقت

آنگن : (مذ) ویڑھا، صحن

آنگن کانگن کھڑا نہ ڈُبے، ہاتھی کھلا نہاوے، جڑ پِپل دی ٹاھلی ڈُبے، ہرن پیاسا جاوے: (بجھارت) تریل

آنگھ : (مو) آگ (اِک کھیڈ)، واری تے کھیڈن دی رسم

آنگھے مانگھے : (فم) نانکے ماکے

آنِل : (صفت) 1- آنڈے دین والی کُکڑی 2- موٹیاں ڈیلیاں والا

آنن : (مصدر) لے آون، گِھن، لیاون

آننا: (فل) لیاونا

آنند: (سن، مذ) آرام، خوشی، اطمینان، عیش، موج، مزے، تحسین، ستائش

آنند بھیروں، (مذ) بھیروں ٹھاٹھ دا اِک مکمل راگ جیہدے وِچ سَتّے سُراں لگدیاں نیں

آنند پور، (مذ) ضلع ہوشیار پور وِچ اِک تاریخی نگر جس دی نینھ گورو تیغ بہادر صاحب نے رکھی تے جتھے گورو گوبند سنگھ صاحب ویلے شاہی ٹھاٹھ باٹھ نال خالصہ پنتھ دی ساجنا ہوئی

آنند رہون، (محا) مزے وِچ ہوون، خوش ہوون

آنندی: (مذ) خوشی، مزے کرن والا، شادمان

آنو: (فعمر) لیاؤ یاں لے آؤ، تعظیماً واحد حاضر دے نئی یعنی (تُسیں) لے آؤ یاں لیاؤ، وَنگی: 'دیساں جیکر آنو مطلب خوشی ہووے دلگیراں'

آنور: (مذ) آہر ساہر، آہور، بھار، بھار دا دوہاں پاسے اکو جیہا نہ ہونا

آنور سنور، (فم) آرسار

آنورھ: (سر، صفت) کجاوے یاں لکڑی دا اِک پاسیوں بھارا ہونا

آنول : (مو) اوہ ناڑ جیہڑی پیدائش ویلے بچے دی دھنی نال لگی ہوندی اے تے پیدائش ویلے اوہنوں کٹ دِتا جاندا اے، ناڑو، جیور

آنولا : (مذ) آملہ، اِک کسیلا پھل جیہڑا دوا وِچ وی پیندا اے تے ایہدا اچار تے مربا وی تیار کیتا جاندا اے

آنہ: (مذ) چار پیسیاں دے برابر دا سکہ، روپے دے سولھویں حصے دے برابر دا سکہ

آنہ بچہ، (مذ) تھوڑے جیہے پیسے، آنے دے لگ بھگ

آنہ : (مذ) ویکھو: آنا

آنہاں : (حرفِ نفی) نہ نہ، نہیں

آنہہ : (حرفِ نفریں) بددُعا دین لئی بولدے نیں......آہ

آنہہ پون، (محا) بددُعا لگن

آنہہ سٹن، (محا) بددُعا دیون

آنہہ نکلن، (محا) بددُعا نکلن، آہ نکلن

آنھر : (مذ، صفت) خصّی نہ کیتا ہویا سنڈھا

آنی : (صفت) فانی، پل دی پل جس دی ہوند ہووے

آنی : (مو) 1- آنی، آئی 2- آن والا ویلا 3- لیکھ، نصیب، لکھیا ہویا

آنے : (مذ) 'آنا' دی جمع، اکھ دا ڈیلا

آنے آلی جاء تے آون، (محا) 1- اپنی اوقات تے واپس آنا 2- بدحال ہوون

آنے بہانے، (فم) حیلے بہانے نال، دھوکھے فریب نال، چال بازی نال

آنے پتھرانا، (محا) 1- اک جگہ تے حیرت دے نال نظر دا ٹھہر جانا 2- اکھاں دیاں پُتلیاں دا ساکت ہو جانا

آنے پٹن، (محا) 1- جاگن 2- حیران ہوون

آنے پوڑن، (محا) اکھاں پاڑ پاڑ ویکھن، بھیڑی نظر نال ویکھن

آنے دہانے، (مذ) 1- بعضیاں دا آون تے بعضیاں دا جاون 2- بہتا ویلا لنگھ جاون

آنے ڈکھاون، (محا) گھورن، آکڑن، رعب پاون

آنے کڈھ کے دکھاون، (محا) گھورن، گستاخی کرن، ڈیلے وکھاون

آنے لہاون، (محا) ویکھو: آنڈے دیون

آنے والی تھاں، (محا) پُرانی تھاں، اوقات تے واپس آ جاون

آنیں : (مو) 1- اکھ دا ڈیلا 2- سُرے دانی

آنیں باہر آون، (محا) بھیڑی حالت ہوون

آنیں ٹانیں کھاون، (محا) 1- گھبرایا گھبرایا پھرن 2- کجھ نہ سُجھن

آنیں نچن، (محا) انتظار وِچ ہوون، اُڈیک کرن

آنیاں : (مذ) آنا دی جمع، اکھ دا ڈیلا

آنیاں اُگالنا، (محا) اکھاں وکھاونا، اکھاں کڈھنا

آنیاں تاڑنا/ آنیاں کڈھنا، (محا) گھورنا، ڈراونا، رعب دسنا

آنیاں تے بیہن، (محا) کُکڑی دا آنڈیاں توں سیون، آنڈیاں اُتے بیٹھن

آنیاں کڈھن، (محا) اکھاں وکھاون، گھورن، رُعب پاون، اکھاں کڈھن

آں : (ضم) 1- ایہہ لفظ ''ہاں'' ''ہوں'' تے ''نوں'' دے معنیاں وِچ استعمال ہوندا اے، جیویں کسے دی گل دے جواب وِچ 'ہوں' یاں 'ہاں' آکھدے نیں 2- 'نوں' دے معنی نیں جیویں 'اساں' یعنی 'اسیں نوں'

آ......و

آو : (ہ، صفت) 1- پہلا، ابتدائی، مُڈھلا 2- پُرانے ویلیاں دا 3- سدا، ہمیشہ

آو : (ضم) ویکھو: آپ

آؤ : (صفت) 1- آؤن والا 2- آوے گا

آوا : (مذ) گھوڑی دا اُٹھاء یاں جنسی موج

آوا : (مذ) کمہاراں دی بھٹھی جیہدے وِچ اوہ مٹی دے بھانڈے پکاندے نیں، اِٹاں دا بھٹھا

آوا اُوت جاون، (محا) ساریاں دا مندی چال چلن، سارے ٹبر یاں ڈھانی دا چال چلن خراب ہو جاون

آوا جاوا، (مذ،صفت) 1- 'آوا جائی' توں مکبّر 2- آون جاون والا

آوا جائی، (مو) 1- آنا جانا، آونا جانا، آمدورفت 2- کھلار، پھیلاؤ

آوا جائی لاون، (محا) آوندیاں جاندیاں رہون، میل جول رکھن

آوا جوڑن، (محا) بھٹھے وچ اِٹاں جوڑن

آوا چڑھاون، (محا) مٹی دے بھانڈے پکاون لئی آوے وچ چُنن

آوا لاونا، (فعم) کچیاں اِٹاں نوں پکاون لئی آوے وچ جوڑنا

آوا گون: (مذ) 1- ہندو عقیدے مطابق مرن مگروں اِک جسم وچوں رُوح دا دُوجے جسم وچ داخل ہون دا عمل 2- آوا جائی، بے معنی، نامناسب، فضول، ایویں ای 3- جاندار رُوح، کرماں دے پھل بھوگن لئی انسان، پشو، پنچھی وغیرہ چوراسی لکھ جُوناں وچ جمنا مرنا، مسئلہ تناسخ، چوراسی دا گیڑ

آوا گون کرنا، (محا) 1- فضول گواونا، اکارت کرنا، گوا دینا 2- ویران کرنا، غائب کر دینا

آوا گون وِچ، (فم) ایویں ای، فضول ای، بے فائدہ خواہ مخواہ

آوادان: (س،صفت) 1- آباد، خوشحال، رونقی، ہریا بھریا 2- صاحب اولاد 3- دولت مند

آوارجا: (مذ) آمدن تے خرچ دا حساب

آوارچہ: (فا، مذ) ویکھو: آوارجا

آوارگی: (فا، مو) پریشان ہوئے پھرن دی کیفیت، آوارہ ہون دی حالت، آوارہ گردی، ایدھر اودھر ایویں بھوَون

آوارہ: (فا، صفت) ایدھر اودھر پھرن والا، ویلھا پھرن والا، گلیاں کچھن والا، بے کار، بھوندا، آوارہ پھرن والا

آوارہ گرد، (مذ،صفت) بغیر کم کاریاں بنا کارن پھرن والا، لٹور بدمعاش، لفنگا، پریشان حال

آوارہ گردی، (فا، مو) آوارہ گرد ہونا، آوارہ پھرن دا کم، آوارگی، بے مطلب تے بے ہودہ پھرن دا کم

آواز: (فا،مو) 1- بولنا، چیکنا، صدا، بانگ، پُکار 2- بول، واک، ہاک 3- دھمک، گونج 4- مشہوری، کنسو 5- شیواں دی حرکت توں پیدا ہون والی توانائی 6- نغمہ، آہنگ، دُھن 7- گویئے دا سُر (مٹھا یاں کوڑا) 8- شُنوائی، سُنائی

آواز آون، (محا) سدّ پون، سُنیون، بڑک آون

آواز اُچی کڈھن، (محا) اُچی اُچی بولن، سنگھ پاڑ کے گل کرن، رَولا پاون

آواز بدل جاون، (محا) اپنی اصل اواز بدل کے کڈھن، بے رُخی کرن، بہروپ دھارن

آواز بھاری ہونا، (محا) بول بھاری ہونا، ریشے وغیرہ کر کے بول دی خاصیت ماری جانا

آواز بھر آون، (محا) 1- غم دے لمحے اواز بھاری ہو جاون، آواز دا کنبن، 2- روون، ہلکا ہو جاون

آواز بیٹھنا، (محا) گلا بیٹھ جانا، بول بہہ جانا، گھگّی یاں گھگھی بنھ جانی

آواز پاٹنا، (محا) گاوندے ہوئے راگی دا بول بھرڑاونا، چنگی طرحاں نہ بولیا جانا

آواز پیدا ہوون، (محا) اواز نکلن، گھسر پیدا ہوون، کسے مشینری وچوں رگڑ دی اواز نکلن

آواز پینا، (محا) 1- سدیا جانا، ہاک پینا 2- کچہری وچ پیش ہون

لئی سدیا جانا

آواز تے کن رکھن، (محا) کِسے دی اواز سُنن واسطے دھیان نال بہون

آواز تے کن نہ دیون، (محا) اَن سُنی کرن، پرواہ نہ کرن، بے تعلق رہون

آواز تے لگن، (محا) دُوجے دے اشارے تے کم کرن، بولی سمجھن، جانوراں دا اواز تے بولن، آون یاں ٹُرن

آواز دب جاون، (محا) اواز بیٹھ جاون، اواز نیویں ہو جاون، غیر اہم ہو جاون

آواز دینا، (محا) 1-ہاک مارنا، بُلاونا، سد مارنا، طلب کرنا، پُکارنا 2- جواب دینا، ہُنگارا بھرنا، کُوکنا

آواز صاف ہو جاون، (محا) گلے دا ٹھیک ہو جاون، اواز دا صحیح طرحاں نکلن، اواز دا بھاری پن زائل ہو جاون

آوازِ صور، (فا+ عر) اوہ اواز جیہڑی قیامت توں پہلاں حضرت اسرافیل صُور دے ذریعے پھُوکن گے، صُور دی اواز

آوازِ غیب، (فا+ عر، مو) الہامی اواز، آسمانی اواز، غیب دی اواز، ہاتف دی اواز، اوہ اواز جیہڑی عالمِ غیب توں آوے

آواز کڈھنا، (محا) چیکنا، کُسکنا، بولنا، کُوکنا

آواز کنیں پون، (محا) اوازیاں رَولا سُنیون، کِسے افواہ یاں خبر دا پتا لگن، بِڑک سُنیون

آواز لاونا، (محا) 1- کلیاں لاونا، ہیک نال گاونا 2- گداگری واسطے اواز کڈھن

آواز لینا، (محا) فقرہ لینا، فال لینا، سری گورو گرنتھ صاحب نوں کھول کے کھبے پنے دا پہلا شبد پڑھنا تے اوس توں اگے ہون والی گل دا اندازہ لاوُنا

آواز ملاون، (محا) گاون لگیاں اِکو جیہی اواز کڈھن، کِسے موقع تے اِکو گل آکھن، آپوں وِچ اواز رلا کے گاون

آواز نال آواز ملن، (محا) دو اوازاں دا اِکو جیہا ہوون، گاون لگیاں دو اوازاں دا اِک ہو جاون، بول مِلاون، ہم آہنگ ہوون، سُر نال سُر ملاون

آوازا : (فا، مذ) 1- شہرت، رَولا، ناموری 2- افواہ، دُھم 3- غُل، شور 4- طعنہ، پُکار

آوازا لینا، (محا) گورو گرنتھ صاحب وِچوں فقرہ لینا، حکم لینا، سوالاں دا جواب کڈھنا

آوازہ : (فا، مذ) ویکھو: آوازا

آوازے کسن : (محا) بولیاں مارن، اوئے توئے آکھن، مذاق کرن، طعنے دیون

آواسی : (مو) انگڑائی، جمائی، اُباسی

آوال پٹکا : (مذ) اوہ پھنسی جس دی وجہ توں اوہدے آلے دوالے دی تھاں سُج جاوے، پھنسی کارن آلا دوالا لال ہو جانا

آوان : (مذ) اعوان، اِک قبیلہ

آوانڈ گوانڈھ : (مذ) آنڈھ گوانڈھ، ہمسائے، پڑوسی، آلے دوالے

آوانڈا : (مذ) پانی دا نکا

آواہن : (مذ) منتر راہیں دیوتا نوں بُلاون دا عمل، بُلاوا، سدا، پُکار

آوائی : (مو) 1- اُڈدی اُڈدی خبر 2- افواہ

آوَت : (مو) وصولی، اُگراہی

آورتک : (صفت) وار وار آون والا، مُڑ مُڑ کے آون والا، دورے نال مُڑ کے آون والا

آوَ: (فعمر) 'آوَن' مصدر توں فعل امر، آ جاوَ، تشریف لیاوَ

آوَجی آوَ، (روزمرہ) جی آیاں نُوں

آودَن: (مو) آمدن، آمدنی

آورتی: (مو) 1-دُہرائی 2-اِک مصیبت مگروں دُوسری مصیبت دا آوَنا

آورد: (فا، مو) 1-آوردن مصدر توں ماضی مطلق حاصل مصدر 2-لیاندی ہوئی 3-سوچ وِچار تے محنت نال شعر کہون، آمد دی ضِد

آورنی: (مو) نویں ویا ہی ہوئی کُڑی، نورنی

آوشک: (س، کلمۂ اثبات) ضروری، یقینی

آوشکار: (س، مذ) کاڈھ، لبھت، معلوم کرنا

آوشکتا: (س، مو) لوڑ، ضرورت، درکار، حاجت، خواہش

آوَگ: (فل) آوے گا، اوہ آوے دا

آوگت چلّے نہ تے چوپٹ ڈِگّے نہ: (اکھا) ہر کم سوچ سمجھ کے تے چج نال کرنا چاہیدا اے، بے واہیا ٹُرن والا ہمیشہ مُونہہ بھار ڈِھے پیندا اے

آولا: (س، مذ) اک بُوٹا تے اوہدا کھٹا سواد والا پھل جس نُوں دوائیاں وِچ ورتدے نیں تے کچے دا اچار پیندا اے، آملہ، آنولا

آولا: (مذ) آوا، گھمیار دا چھوٹا گھٹا

آولی: (صفت) کوشاں، کوشش وچ لگیا ہویا

آولی: (مذ) لوہے دی چادر یاں مٹی دا بنیا پانی والا لوٹا جیہدے نال وضو کیتا جاندا اے

آولے دے کھادے دا تے سیانے دی آکھی دا پچھوں سواد آوندا ہے: (اکھا) سیانے دی مت پہلے نہیں بھاوَندی پر پچھے اوس دا پھل ویکھ کے اوس نوں سلاہی دا اے

آوم: (جملہ) 1-آوے گی 2-مینوں آیا

آون: (مذ) آونا، آگمن، پہنچن، تشریف لیاون

آون آپنے وَس تے ونجن پرائے وَس، (اکھا) پروہن چاری ویلے آون اپنی مرضی نال تے جاون دُوجے دی مرضی نال ہوندا اے

آون پرائیاں جائیاں وچھوڑن سکیاں بھائیاں، (اکھا) جدوں پرائیاں دِھیاں ویاہیاں آوَندیاں نیں تاں اوہ خصماں نوں بھراواں نالوں جُدا کرن دا ہر جتن کر دیاں نیں

آون تے ڈاڈھا دُکھ دین، جان تے بہت ستان، رام کرے نیکی کرن نہ آون تے نہ جان، (بُجھارت) اکھاں

آون جان، (مذ) آنا جانا، آوا جائی، تعلق، میل گیل، ورتن ورتاوَ، ورتارا

آون جان والا، (صفت) راہی، مسافر، پاندھی، واسطہ رکھن والا، میلی گیلی، واسطہ، نسبت، رشتے داری، قرابت

آون جاون اُس دا بھائے جس گھر جائے لکڑ کھائے، (بُجھارت) آری

آون سپتی، (فم) آوَندیاں ای

آون ونجن، (مذ) میل ملاقات، آوا جائی

آونا: (فل) 1-اپڑنا، پہنچنا، آ جانا 2- کوئی گل جاننا، ہتھ لگنا، حاصل ہونا

آونا جاونا، (فم) آنا جانا

آونت: (صفت) ویکھو: آس وند

آوَنج: (فعمر) آجا، آ جاوَ

آوَنجساں: (جملہ) آ جاواں گا بطور صیغہ جمع وی (اسیں) آ جاواں گے

آوَنجُسن: (جملہ) صیغہ واحد، اوہ جان گے، استفساریہ (کیہ اوہ) آجان گے؟ تعظیماً (کیہ اوہ) آجان گے؟

آ وَنجُن: (فعمر) آجاؤ، (اوہ سارے) آجاون، استفساریہ (کیہ اوہ سارے) آجاون؟

آ وَنجوَ: (فعمر) آجاؤ،تعظیماً واحد حاضر لئی (تسیں جاؤ)

آ وَند: (مو+مذ) 1- آمدن، کمائی، منافع 2- آمد، آمدا ہندکو لہجہ، جیویں فلاں دی آمد اے، یعنی فلاں آون والا اے

آوندا: (مذ،صفت) آون والا، جوایس ویلے آ رہیا ہووے

آوندا آئے جاندا جائے، (اکھا) جس دی مرضی ہے آوے، جس دی مرضی ہے جاوے، سانوں کوئی پرواہ یاں اعتراض نہیں

آوندا جاندا، (مذ)1- راہی، مسافر، پاندھی 2- آیا گیا، پروہنے 3- گیان، واقف 4- پڑھائی، سمجھ بُجھ، علم

آوندا جاندا ککھ (کجھ) نہیں، (اکھا) بالکل کجھ نہیں جان دا، کسے کم دی واقفی نہیں، ایہہ اکھان عام طور تے پڑھائی بارے ورتدے نیں

آوندا ہی آوے گا، (روزمرہ) 1-ہولی ہولی آوے گا 2- کاھلی نہ کرو ویلے سر آوے گا 3- چھیتی نہیں آئے گا 4- شاید نہ ہی آوے 5- ویلے سر نہیں آوے گا

آوندڑا: (مذ) ویکھو: آوندا

آوندی: (مو) آمدنی

آوندی باقی، (فم) آوندی واری، ہند یاں ہویاں

آوندیاں ہویاں: (فم) آون ویلے، ٹُرن لگیاں

آونسی: (مو) کسے دِن آون بارے فال، اونسی

آونی: (مو) آمد، آون، چال، ٹور

آونے: (فل) آونا

آوو: (فعمر) آؤ، جی آئے

آووا: (ضم) آپ دا، آپنا

آوی: (مو) 1- چھوٹا آوا، گھمیار دی بھٹھی جس وِچ کھڈونے یاں بھانڈے پکائے جاندے نیں 2- چھوٹی عمر دی اولاد

آوی جاوی: (مو) آمدورفت، آون جاون

آوے: (مذ) 'آوا' دی جمع اے، بھٹھا

آوے: (تمنائی) 1- آجائے 2- (سوالیہ) (کیہ اوہ) آجائے؟

آوے آ، (تمنائی) 1- آجاندا، یعنی (اوہ) آجاندا یاں صیغہ مونث لئی وی بولدے نیں (اوہ) آجاندی 2- (سوالیہ) (کیہ اوہ مذکر یاں مونث) آجاندا؟

آوے ای آوے، (روزمرہ) آئے ای آئے، انتخابی نعرہ، یعنی ساڈا اُمیدوار ضرور کامیاب ہووے گا

آوے تے نہ بھاوے تُھک ہے اُس آون نُوں، کھاوے تے نہ ماوے تُھک ہے اُس کھاون نُوں، گجے تے نہ وسّے تُھک ہے اس ساون نُوں، (اکھا) جے کوئی آپنی ظاہرداری مُوجب اپنا کردار نہ وکھاوے تاں اوہ ہندن جوگ اے

آوے دا آوا، (مذ) سارے دا سارا، سبھو

آوے دی اگ وانگوں تپن، (محا) اندروں دُکھی ہوون تے مُونہوں کُجھ نہ آکھن، وِچوں وِچ کُڑھن

آوِیچیم: (جملہ) آکے ویکھیا، ویچ دِتا

آویزی: (فا) ٹنگن، لٹکاون

آویش: (س، مذ)1- من دی التجا، ولولہ، من دی موج، جذبہ، شوق، جوش

آویشک: (س،صفت) جذباتی، موجی، جوشیلا

آ ..... ہ

آہ: (کلمۂ تاسف)1۔ صدمے یاں حیرانی وجھوں بولیا جاون والا شبد 2۔ ہاؤکا، ہوکا، ٹھنڈا ساہ، ٹھنڈی ساہ لینا 3۔ (ضم) ایہہ، ایہہ جو ساہمنے ہے 4۔ (کلمہ ایجاب) ہاں، ٹھیک اے 5۔ حسرت بھریا اکھر 6۔ (کلمۂ تحسین) واہ واہ، ہلاشیری دینا

آہ آہ، (کلمہ ندا) تا تا، اُتانہہ اُتانہہ...... بلداں نُوں اُٹلے بنے ول کرن لئی ایہہ اواز کڈھی جاندی اے

آہ بھر کے رہ جاون، (محا) مایوس ہو کے رہ جاون، ہوکا بھرن، دِل پھڑن

آہ بھرنا، (محا) ہوکا لینا، ہمدردی کرنا، ہائے ہائے کرنا، افسوس کرن

آہ پون، (محا) آہ دا اثر ہوون، مظلوم دی بدؑعا لگن

آہ گل کرنا، (محا) حیرانی بھری گل دسنا

آہ گل ہونا، (محا) ایوں ہونا

آہ مارنا، (محا) ہوکا لینا، دُکھ یاں لاچاری ظاہر کرنا، بدؑعا دے کے بہہ جاون، صبر کرن

آہ وفغاں، (کلمہ تاسب) ہائے ہائے، رونا پٹنا، افسوس کرنا

آہا: (کلمۂ انبساط) حیرانی یاں خوشی سبھوں بولیا جاون والا شبد

آہا: (فص) ہے سی، آہیا، ہا، ونگی: 'آہا پہلوے عشق ایمان کولوں مسئلہ ویکھیا عین کتاب تھیں میں'

آہا جی، (روزمرہ) کوئی شے لبھن یاں کسے دی کوئی خامی معلوم ہوون تے بولدے نیں

آہار: (سن،مذ) کھان پین دا سامان، خوردنی شیواں

آہاں: (کلمہ نفی) آیا نہ، نہیں، اونہوں نہ، نہیں، اُوہوں، کِسے گلوں ہٹکن لئی وی آکھدے نیں

آہاں دے گھر کہاں، (محا) جد کسے دی خیر خبر کوئی نہ لبھے یاں اوس دا تھوہ پتا کوئی نہ ہووے تاں کہندے نیں

آہاہا: (کلمہ تعجب وتحسین) واہ واہ، بہت ای اچھا، بلّے بلّے

آہبت: (پوا،مو) مدت

آہبُو: (مذ) آبھو، ادھ بھجّا، ادھ پکا

آہترافی: (مُل، مذ) دُکانداراں دا محصول یاں ٹیکس

آہٹ: (مو)1۔ پیراں دی اواز، بڑک، چاپ، کھڑکا 2۔ دوستی، منافقت 3۔ بندوبست، انتظام، حیلہ 4۔ کم کار، دھندا

آہٹنا: (فم) آپے، فطری طور تے، اوہ کم جو اپنے آپ ہو جاوے

آہدا: (فل) ''آہن'' توں فعل مضارع صیغہ واحد غائب..... آہندا، آکھدا، کہندا

آہدا: (صفت) سُست، آلکسی، ڈِھلا

آہڈا: (مذ) ویکھو: آڈا/ آڈھا

آہر: (مذ) 1۔ کم دھندا، انتظام، پربندھ، رُجھیواں، کم دا چاء، جدوجہد، اُدم، جتن، بھج نس 2۔ پہل کرن دی خاہش 3۔ بوجھ یاں بھار دا ساواں پن، اِکو جیہا ہونا 4۔ (مو) چھیتی، کاہلی، جلدی 5۔ تاکید 6۔ رائی

آہر پاہر، (صفت) آہر باہر کرن والا، سوچ وچار کرن والا

آہر سار، (مذ) اِکو جیہا ہونا

آہرا باہرا: (مذ) ویکھو: آہر پاہر

آہرانی: (مو،صفت) آجڑی دے گھر والی

آہرن: (مو) لوہار دی بھٹھی، آہرن جس تے لوہار گرم لوہا گھڑدا ہے، اِک لوہے دا اوزار

آہرن کچھے مارنی سوئی دا کرنا وان، (اکھا) وِچوں ظلم تے وادھا کرن تے وکھاوے لئی نِکیاں نِکیاں بھلیائیاں دا رولا پاون والے بارے آکھدے نیں

آہری: (صفت) 1-اُدمی، کاما، کم کار وِچ رُجھیا رہن والا 2- محنتی 3-انتظام کرن والا 4- ہمتی 5-(مو) زیور

آہری ساہری بھوئیں: (مو) اُچی نیویں تے ناہموار زمین

آہرے: (مذ) شغل، ہاسا مذاق

آہرے لانا، (محا) دھیانے لاونا، مصروف کر دینا، کسے کم وِچ رُجھا دینا

آہڑ: (مذ) ہاڑ دا مہینہ

آہڑت: (مو) ویکھو: آڑھت

آہڑک: (صفت) 1- ایال 2- ناسمجھ، کم عقل، نادان 3- نواں نواں ہل وچ جوتیا ہویا ڈھگا یاں گاں

آہڑنا: (فل) اہڑنا، پھرنا، سمجھ وِچ آونا، بُجھنا

آہڑی: (مذ) 1-ساتھی، کھیل داہانی 2- حمایتی، سہارا دین والا

آہڑے: (مذ) آئے ہوئے، پروہنے، مہمان

آہڑیاں: (مو) آئیاں ہوئیاں

آہُس: (فص) میں ہے سی، اوہ ہے سی، اوہ سی

آہسا: (مذ) سی، ماضی بعید دی علامت

آہستگی: (فا، مو) 1-ہولا پن، نرمی 2- آسانی 3- بے معلوی 4- تھوڑی جیہی اواز نال

آہستہ: (فا، صفت) ہولی جیہی، چُپ کر کے، سنبھل کے

آہستہ آہستہ، (فم) ہولی جیہی، ٹھہر ٹھہر کے، سنبھل سنبھل کے

آہسی: (مو) سی، ماضی بعید دی علامت

آہسے: (جملہ) اسیں ہے ساں، اوہ سن، ماضی بعید دی علامت

آہکس: (مو) ہمت، طاقت، جسم یاں جثے وِچ چلن پھرن یاں ہلن جُلن دا بل، انکس

آہل: (مو) کھاد، رُوڑی، کھاد دا ڈھیر، کھاد پانا، زرخیز کرن

آہل مال، (مذ) 1- اجڑ وادھا، بال بچے 2- کاٹھ کباڑ، گھر دا سامان

آہلا: (پُو، مذ) 1- چُلھے نال جُڑی ہوئی مگھوری جس وِچ چُلھے دا سیک جاندا ہے، لُونبی 2- انگیٹھی، جس وِچ کولے بلدے نیں 3- ٹلا، اوہ ڈربہ جیہڑے وچ دُدھ وغیرہ کاڑھن لئی رکھی دا اے

آہلک: (مو) آلس، سُستی، ڈِھلا پن، کم توں جی چُراون دی حالت

آہلکی: (صفت) آہلک کرن والا، آلسی، سُست

آہلن: (مصدر) ویکھو: آلھن

آہلنا/آلھنا: (مذ) پکھیرُ وواں دا پھُس، ککھ، کان وغیرہ دا بنیا گھر یاں اڈا، چھوٹا جیہا گھر، مکان، رہن دی تھاں، گھونسلا، آشیانہ

آہلو والیا: (مذ) 1-سِکھاں دیاں بارھاں مِسلاں وچوں اِک جس دا مکھیا سردار جسا سنگھ پنڈ آہلو (ضلع لہور) دا رہن والا سی 2- ایس مِسل دا بندہ 3-آہلو والیا ذات یاں برادری دا بندہ، کلال

آہلی: (مو) 1- بکریاں بھیڈاں دا رات نُوں کھیت وِچ کھاد لئی بٹھاون واسطے لے جانا 2- آجڑی دا مختنانہ، گوہا 3- 'آہلا' دی تصغیر

آہلی موالی، (مذ) والی وارث

آہم: (ج) ''ہوون'' دا پُرانا روپ جیہڑا ہُن ورتوں وچ نہیں آوندا

آہم: (جملہ) 1-میں ہے ساں، میں ہاں 2-اہم، ضروری معاملے

آہمنا ساہمنا: (فم) 1-ساہویں ہونا، مقابلہ، لڑائی 2-بھینٹ، بھیڑ، ٹکر

آہمنا ساہمنا ہوون، (محا) ٹاکرا ہوون، مقابلہ ہوون، لڑائی ہوون، روبرو آون

آہمنے ساہمنے: (فم) دُوبدُو، رُوبرُو، اِک دُوجے دے ساہمنے

آہمی: (مو) کنک یاں جوں دا بھُجا سِٹا، آ بھو

آہمی ساہمی، (فم) آہموں ساہمنے

آہمے ساہمے: (فم) ویکھو: آہمنے ساہمنے

آہن: (فص) ہے سن، سن، آہے، ہاں، ونگی: 'سارے سُتے پئے آہن'

آہن : (فا، مذ) لوہا

آہن گر، (فا، صفت) لوہے دا کم کرن والا، لوہار

آہن گری، (فا، مو) لوہے دا کم کاج، لوہارا

آہن : (مصدر) 1-اولے ڈِگن، الہن پین 2- آکھن، کہن 3- ٹڈی دَل

آہن پین، (محا) گڑے پین

آہنا/ آہناں: (فل) میں آکھداہاں، آکھنا

آہنگ: (فا، مذ) 1- اواز 2- گانا 3- نیت، ارادہ

آہنور: (مو) اِک پاسے دا جھکاؤ

آہنی: (فا، صفت) لوہے دا بنیا ہویا، لوہے ورگا، فولادی، طاقتور

آہو: (کلمۂ اقرار) ہاں، ٹھیک، ایویں ای، درست، ایداں ای

آہُو: (فا، مذ) 1- ہرن 2- نقص، عیب، تباہی، بربادی 3- پانی والا 4- ڈھیر

آہُو چشم، (فا، صفت) ہرن ورگیاں اکھاں والا، سوہنیاں اکھاں والا، وڈیاں ڈیلیاں والا

آہو لاہون، (محا) 1- قتلام کرن، ظلم کرن 2- ڈھیر کم کرن

آہو لتھن، (محا) قتلام ہوون، ڈھیر سارا کم نبڑن

آہو لہہ جانا/ آہو لہنا، (محا) بہت بھاری گنتی وِچ مارے جانا، ستھراں دے ستھر وِچھ جانا، بہت وڈھ ہونا، ٹک ہونا

آہوت: (مو) وگار، ونگار، منگ، مانگی

آہی: (لہند) 'ہونا' دا ماضی رُوپ، ہے سی، ہائی، سیگا، ونگی: 'بالڑی روندی پئی آہی'

آہے: (فص) 'آہا' دی جمع ہے، ساں، سو، ہے سو، سی، سن، سیگے، ہائین، ہے، آئے، ہا، ایہی ہے، ایہی، ونگی: 'شاعر شعر کریندے آہے نفسی چھری منہ دھر کے'

آہیا: (فص) 1- ہے سی 2- تُوں وی اوہنوں آکھیا

آہیاں: (فص) ہے سن، سن، سیکیاں، ونگی: 'آندھیاں گوانڈھیاں سبھے اوتھے بیٹھیاں ہوئیاں آہیاں'

آہیں: (کلمۂ اثبات) 1- آہو، ٹھیک، ہاں 2- (فص) سن، ہے سن (بیبیاں لئی) 3- (حرف استفہام) ہیں؟ ہائیں! غصے نال آکھدے نیں

آہیں: (فم) 1- ٹھنڈے ساہ، ہَوکے، ہائے، لما ساہ، ہاواں 2- 'آہ' دی جمع

آہیں بھرن، (محا) 1- ہوکے بھرن، ہائے ہائے کرن 2- افسوس دا اظہار کرن

آہیں کرن، (محا) 1- ہاواں بھرن 2- ہاں کرن، رضا مند ہوون

آہیں لاہن، (محا) بددُعاواں لینا

آ ...... ء

آءِ: (فل) آیا

آئندہ : (فا، صفت) آون والا، دوبارہ، پھیر کدی، مستقبل دا زمانہ

آئندہ کیتے کن تھیون، (محا) اگوں واسطے تنبیہہ ہوون، اگوں لئی

مت آ جاون

آوَ: (فعمر) ''آون'' مصدر توں فعل امر صیغہ جمع حاضر 'آ جاوَ' بطور حکم یاں احترام دوہاں طرحاں بولیا جاندا اے، آدر یاں حُکم نال بُلاونا، مُرغیاں کبوتراں وغیرہ پنچھیاں نوں سدّن دا شبد

آوَ آئی، (پو) لگے ہتھ

آوَ بھاگت، (مو) ویکھو: آوَ بھگت

آوَ بھگت، (مو) آگت بھگت، جی آیاں آکھنا، چاہ کرنا، خاطر، ٹہل، سیوا

آوَ بیٹھو، پیو پانی، ایہہ تِنّے چیزاں مُل نہ آنی، (اکھا) جی آیاں نوں آکھن اُتے کوئی خرچہ تے نہیں آوندا، پر ایہدے نال بندے دے اخلاق دا پتا ضرور لگ جاندا اے

آوَ بیٹھو سجنو! گھر بار تساڈا، کھاوَ پیو آپنا، گُن گاوَ ساڈا، (اکھا) جدوں کوئی بندہ سُکیاں پکیاں دعوتاں دیوے پر پلیوں کُجھ نہ جھڑے تاں اوس بارے آکھدے نیں

آوَ تاوَ نہ ویکھنا، (محا) اگا پچھا نہ سوچنا، نفع نقصان نہ وچارنا، بِنا سوچے سمجھے کم کرنا

آوَ جی کرن، (محا) آوَ بھگت کرن

آوَ سٹیں نہ کرن، (محا) آوَ بھگت نہ کرنا

آوَ سجنا! گھر بار تہاڈا، آٹا لَے آوَ آپنا تے توا لَے لو ساڈا، (اکھا) گلّیں باتیں خوش کرن والیاں تے وِچوں پُوریاں لوکاں بارے کہندے نیں

آوَ مست قلندر، مرد جو مُوترے اندر، باہر جائے تے خطا کھائے، اندر بہے تے سورگ نوں جائے، (اکھا) انجیہے لوکاں واسطے کہندے نیں جیہڑے ویلھیاں بہنا، کم کار نہ کرنا تے گھروں باہر نہ نکلنا اپنا وتیرہ بنالیندے نیں

آوَ ویکھنا نہ تاوَ، (محا) جھٹ پٹ کرنا، دیر نہ لاونا، سوچن وچرن دی ڈھِل وی نہ کرنا

آوُ: (جملہ مستقبل) آوے گا

آوٹ ہو جاون: (محا) بہتا نشہ کر کے ہوش گوا بہن، نشے دی حالت وچ اُوٹ پٹانگ مارن لگ پون

آوَراں: (پو، مذ) 1- آوَتاں 2- مٹی دا ڈول جیہدے ہیٹھ دانے کڈھن لئی سوراخ ہوندا اے

آوَڑن: (مصدر) دِل وِچ آون، چیتے آون

آوَل: (مو) 1- آنول، ناڑو، جیر، بال دی دُھنی نال لمکدی ہوئی ناڑ، زنانیاں دی جھلّی وغیرہ 2- کریچ، گِھن، کراہت

آوَل: (مو) بال دے دند کڈھن ویلے دی خارش، مسُوڑھے رگڑنا

آوَلی: (مو) 1- آئی ہوئی بِپتا 2- فصلاں دی پیائش دا اِک طریقہ 3- اِک قسم دا جُلّھا

آوَرِی: (کلمہء تخاطب) زنانیاں دا دُوجیاں زنانیاں نوں بُلاون دا کلمہ جیویں: آوَری!

آوَن جان: (مذ) ویکھو: آن جان

آوَن جان والا، (مذ) ویکھو: آن جان والا

آوَندا جاندا: (مذ) 1- لنگھدا، ٹپدا 2- سمجھ سجھا

آوَنسی: (مو) 'اونسی' دا وگاڑ، فال کڈھنا، عموماً زنانیاں کسے دی اُڈیک وچ زمین تے آڑیاں ترچھیاں لیکاں کڈھ کے فال کڈھدیاں نیں

آئی: (مو) 1- دُکھ دے ویلے دی آواز 2- دُرکارن لئی وی ورتیا جاندا اے 3- آ گئی، آون لگی آں 4- آون دا صیغہ ماضی 5- موت، آفت،

پتّا، مشکل

آئی پچ وَل نہ پانا، (محا) ہتھ دا کھلا ہونا، فضول خرچ ہونا، جو کجھ وی ہتھ وچ ہووے فوراً خرچ کر دینا

آئی بسنت پالا اُڈّنت، (اکھا) بسنت دے دِن توں موسم خوشگوار ہو جاندا اے تے دُھپاں لگن لگ پیندیاں نیں

آئی بلا سِروں ٹالنا، (محا) آئی ہوئی مصیبت سِر توں دُور کرنا، مشکل دُور ہو جانا

آئی تباہی، (مو) مصیبت، پریشانی، پتّا

آئی تے آون، (محا) ضدیاں ہٹھ کرن، اپنی عادت تے اُترن، غُصے وِچ آون

آئی تے روزی، نہیں تے روزہ، (اکھا) مل گیا تے کھالیا نہ مِلیا تے شُکر کر کے بھُکھے بہہ رہے

آئی ٹل جانا/ آئی ٹلنا، (محا) تھوڑے وِچ ہی مصیبت توں چھٹکارا ہو جانا، مصیبت دا مگروں لہہ جانا

آئی جو قبر وِچ جال کیہ سوڑی تے کیہ موکلی، (اکھا) آون والی مصیبت نوں ہر حال وِچ جرنا ای پیندا اے

آئی چلائی کرنا/ آئی چلائی ہونا، (محا) مساں گزارہ ہی ہونا، جو آونا سو خرچ ہوندا جانا، جمع کجھ نہ کرنا، کم مگروں لاہون، مشکل نال گزارہ ہون، بے دھیانی کرن یاں ہوون

آئی دا دارُو نہیں، (اکھا) موت دا ویلا پُج پوے تے کوئی دوا وی فائدہ نہیں دے سکدی

آئی ڈھایانی راہی، جُٹّے ماں بھڑولی پائی، (اکھا) بیجائی ویلے جٹ بڑا مصروف ہوندا اے تے اوہنوں کسے ہور کم واسطے ویلھ نہیں ہوندی

آئی قضائی، (فم) 1- اللہ ولوں 2- کدی کدی

آئی گوں ونجائی کرن، (محا) جھگڑا رفع دفع کرن، گل مُکاون

آئی گئی، (فم) کسے گل نوں اہمیت نہ دین

آئی گئی تھی ونجن/ آئی گئی ہوون، (محا) گل پُرانی ہو جاون، گئی گزری ہو جاون، چیتے نہ رہون، رفع دفع کرن

آئی گئی کرنا، (محا) ٹال دینا، کُھنجھا دینا، بہتا خیال نہ کرنا، ان ڈِٹھ کرنا، لاپروائی کولوں کم لینا، رفع دفع کرنا، اُگھ سُگھ نہ دسنا

آئی گئی نہ دینا، (محا) کجھ پتا تھوہ نہ دینا

آئی لولی گئی لولی، لولی دے گل اوہو چولی، (اکھا) دِھی دھیانی نوں پیکیاں ولوں جے کپڑیاں دا جوڑا نہ ملے تے دُوجے طعنہ ماردے ہوئے آکھدے نیں

آئی ماسی مسیا، جس کھان پین دسّیا، (اکھا) بہت ای کنجوس بندہ جے کدی کجھ خرچ کر دیوے تے آکھدے نیں

آئی مائی جِنداں، تِلّا مُلّا ویچ کے تے ہتھ پھڑائیاں پِنڈاں، (اکھا) کسے وجہ توں نقصان ہو جاوے تاں آکھدے نیں

آئی مائی شبرات، تیہہ ڈٹے لیائی نال، حلوا منڈا کھا گئی، تیہہ ڈٹے مگر لا گئی، (اکھا) شب برات مگروں روزیاں دا مہینہ آوندا اے، ایس اکھان وِچ تیہہ روزیاں ول اشارہ اے

آئی موج فقیر دی لائی جُھگّی نوں اگ، (اکھا) بے پرواہ بندہ جدوں اپنی موج وِچ آوندا اے تے فیر اوہ اپنے نفعے نقصان دا خیال نہیں کر دا

آئی ونجائی کرن، (محا) جھگڑا ختم کرن، گل مُکاون

آئی وی ہینٹھ وَلدی، (محا) ہونی ہو کے رہندی اے، موت آ کے رہندی اے

آئے: (فل) 'آیا' دی جمع

آئے بھابو دے سکّے، گھر کھیر تے پُوڑے پکّے، آیا بھایئے دا کوئی، بھابو سچ بھڑولا ہوئی، (اکھا) سوانیاں اپنے ساکاں دی تے خاطر خدمت ودھیری کردیاں نیں پر اپنے کھسم دے ساکاں دے آون تے متھے وٹ پالیند یاں نیں

آئے جی صدقے، گئے سر صدقے، (اکھا) کوئی آوے یاں جاوے سوبسم اللہ، سانوں کسے گل تے اعتراض نہیں

آئے دِن، (فم) روز، بنت، سدا

آئے دی خوشی تے نہ گئے دا غم، (اکھا) 1- نفع نقصان دوہاں دی فکر نہ ہوون 2- صابر شاکر ہوون

آئے صحن مُوٹھ کُرڑے ہن دِتا سیس گُندا لیا نہ آئے گل وِچ پا لیا، (اکھا) آ گیا تے بادشاہی، نہ آیا تے فقیری، عام طور اُتے بے سمجھی نال خرچہ کرن والیاں بارے آکھدے نیں

آئے گوں ڈیکھن، (محا) 1- آون والے نوں منن 2- آون والے دی گل منن

آئے گئے، (فم) آون جاون والے، پروہنے

آئے گئے دا خیال رکھن، (محا) مہمان نوازی کرن، ٹہل سیوا کرن

آئے گئے والا گھر، (مذ) اوہ گھر جتھے مہمان آوندے رہن

آئے نُوں پچھن، (محا) گھر آئے دی خاطر کرن، خیریت دی سارلین

آئے نیں رب دے سوالی، چِٹّے کپڑے تے کھیسے خالی، (اکھا) جیہڑا ظاہری طور تے بڑا چھب پھبا کے رہوے پر وچوں لِسا ماڑا ہوئے اوہدے بارے کہندے نیں

آئے نیں نہنگ، گُنڈا کھولھ دے نسنگ، (اکھا) شریف بندیاں بارے آکھیا جاندا اے کہ اوہناں کولوں کسے قسم دے نقصان دا خطرہ نہیں

آئیاں: (مو) صیغۂ مونث، اوہ زنانیاں آئیاں

آئیڑا: (مذ) ایڑا، گُرمکھی رسم الخط دا پہلا شبد "آ"

آئین: (فا، مذ) رسم، رواج، دستور، طریقہ

آئین دیوانی، (فا، مذ) لین دین دا قانون

آئین فوجداری، (فا، مذ) فوجی قانون، جُرم دی سزا دا قانون

آئینہ: (فا، مذ) 1- مُونہہ ویکھن والا شیشہ 2- چہرہ 3- بھڑولے دا جنس پاون والا مُونہہ جیہڑا چورس ہوندا اے تے جیہدے اُتے کدی مُونہہ ویکھن والا شیشہ وی سجاوٹ لئی لادیندے نیں 4- (صفت) حیران، ہٹ بٹ ویکھن والا

آئینہ انّھے نوں وکھاون، (محا) بے قدریاں نوں اپنا ہُنر دسن، عادی بُریاں نوں نصیحتاں کرن

آئینہ بن جاون، (محا) حیران ہو جاون، پریشان ہو جاون

آئینہ بناون، (محا) حیران کر دیون

آئینہ خانہ، (فا، مذ) 1- شیش محل، اوہ مکان جیہدے وِچ اندر وار چوپھیرے شیشے لگے ہوون 2- حیرت کدہ

آئینہ دار، (فا، صفت) شیشہ وکھاون والا، نائی

آئینہ ساز، (فا، صفت) شیشہ بناون والا

آئینہ کرن، (محا) 1- ظاہر کرن 2- چانن کرن، چمکاون 3- دس دیون 4- حیران کرن

آئینہ گر، (فا، صفت) ویکھو: آئینہ ساز

آئینہ وکھاون، (محا) اصلیت ظاہر کرن، عیب دسّن، نصیحت کرن، سمجھاون

آئینہ ویکھن، (محا) شیشے وچ اپنا مُونہہ ویکھن

آئینہ ہوون، (محا) جانن ہو جاون، پتا لگ جاون، راز کُھل جاون

آ ئیں: (اشارہ) 1-ایس پاسے 2-(کلمۂ اثبات) ہاں، ٹھیک

آ ئیں: (کلمۂ افسوس) دُکھ ظاہر کرن دا اِک اکھر

آ ئیں: (فعر) 'آون' توں فعل امر، آ جائیں، ایدھر آ ئیں

آئیں نہ جائیں منجے بیٹھا کھائیں، (اکھا) ایہو جیہے نکمے بندے نوں آکھدے نیں جیہنے ویلھا رہنا ای وتیرہ بنا لیا ہووے

آئیں بائیں شائیں (روز مرہ) بے تکیاں، بے تھویاں، بے معنی گلاں

آئیو باج مرنا: (محا) 1- بے موت مرنا 2- بے قرار ہونا

آ......ی

آیا: (مذ) آیا ہویا، جمیا، پیدا ہویا، جنم

آیا: (مو) دائی، بچے دی پالنا لئی مِتھی گئی عورت، دُدھ پیان والی، خادمہ

آیا: (مذ) سی، ماضی مطلق دی علامت

آیا بسنت، پالا اُڈنت، (اکھا) ویکھو: آئی بسنت پالا اُڈنت

آیا بندہ آئی روزی، گیا بندہ گئی روزی، (اکھا) بندہ اپنی قسمت دا ان پانی اپنے نال لے کے آوندا اے تے اوہدے جاون دے نال جاندا رہندا اے

آیا پوہ ہک کھاتے بئ جو، (اکھا) پوہ دے دن چھوٹے ہوون پاروں سویر دا کھانا کھاندیاں ای شام دے کھانے دی تیاری شروع ہو جاندی اے

آیا پھگن ماہ تے بھگل پھاہ، (اکھا) چنگے دن آون تے بھریواں وی چنگا ہونا چاہیدا اے

آیا تتی دا وارا، اُجڑ گیا تخت ہزارہ، (اکھا) نمانے دی واری سخاوت دی ہر موری بند ہو جاندی اے

آیا تے گیا، (روزمرہ) آوندیاں ای چلا گیا، آ کے چھیتی مُڑ گیا

آیا رمضان بھجیا شیطان، (اکھا) نیکی دے مقابلے تے بُرائی نہیں ٹکدی، حق آوے تے باطل بھج جاندا اے

آیا زال دا سکا، سٹک مالا پکا، (اکھا) سوانیاں اپنے پیکے ول دے رشتے داراں دا بہتا دھیان رکھدیاں نیں تے اوہناں دے آون تے ون سوَنے کھانے پکاوندیاں نیں

آیا ساون مانہہ تے رینڈے گل گئے، کوئی نہ بنیا میت کہ ویلے چھل گئے، (اکھا) 1- ویلا کسے دا سجن نہیں ہوندا، اک تھاں جے کسے نوں فائدہ دیندا اے تے دُوجی تھاں نقصان پہنچاندا اے 2- بنی تے کوئی میت نہیں بن دا

آیا ساون مانہہ رینڈے گل گئے، نت نہیں رُکھا ویلے چھل گے، (اکھا) ویکھو: آیا ساون مانہہ تے رینڈے گل گئے، کوئی نہ بنیا میت کہ ویلے چھل گئے

آیا سمجھو، (روزمرہ) بس آیا، جھٹ تائیں اپڑ جان والا اے

آیا سی آپ، نال رکھیا تاپ، (اکھا) بیماری تے پریشانی رب ولوں آوندی اے

آیا سی پوہ، کسے دی رن لیایئے کھوہ، جیون گے اوہ، جیہڑے سَون گے دو، (اکھا) پوہ دے مہینے بڑی سردی ہوندی اے جے دو دو بندے ہو کے نہ سون تے پالا نہیں لتھدا

آیا کُتا کھا گیا، توں بیٹھی ڈھول وجا، (اکھا) لاپرواہ تے آلکسی زنانیاں بارے آکھدے نیں جیہناں نوں کسے شے دے

خراب یاں ویران ہو جاون دی خبر نہ ہووے

آیا کہ آیا، (روزمرہ) 1- ہُنے آیا 2- جھٹ کونوں آیا 3- آیا جانو

آیا گیا، (مذ، صفت) 1- آون جان والا، پروہنا، مسافر 2- وِسریا ہویا

آیا گیا ہوون، (محا) بُھل بُھل جاون

آیا مرد دا سگّا، دیو سو دھرم دا دھگّا، (اکھا) سوانی اپنے خاوند دے انگاں ساکاں دی آدر بھا نہیں کردی

آیا وسا کھ ودھ گئی ساکھ، (اکھا) فصلاں دے پکّن نال کسان دی عزت تے اعتبار وی ودھ جاندا اے

آیات: (مذ) درآمد، ودیشی مال دا دیس وِچ آونا

آیات کر، (مذ) وِدیشی مال دے دیس اندر داخل ہون سمے دے محصول

آیات کر سُدھار، (مذ) درآمدی ٹیکس وِچ وادھ گھاٹ کرن دا عمل

آیاں: (فم) آئے ہوئے

آیاں پَرکھونہ گیاں سوگ، (اکھا) نہ آیاں دی خوشی نہ گیاں داغم

آیاں دے ہوئے جایاں دے نہ ہوئے، (اکھا) ماپیاں نوں بُھل کے مِلن ورتن والیاں دا ہو جاون، پُرانے رشتیاں نوں چھڈ کے نویں رشتے بناون ویلے آکھدے نیں

آیاں گیاں دا، (مذ، صفت) ہر اِک دا، سبھناں دا

آیت: (عر، مو) 1- قرآن مجید دیاں تحریر یاں فرمان، نشان، قرآن پاک دے اِک وقفے دا ناں، جیہڑا دائرے وانگوں ہوندا اے 2- قرآن پاک یاں انجیل دا پُورا فقرہ

آیت اُترنا، (فل) قرآن دی کوئی اِک آیت رب ولوں فرشتے راہیں پیغمبر اسلام ﷺ اُتے نازل ہونی

آیت الکرسی، (عر، مو) قرآن پاک دی سبھ توں لمّی آیت جیہڑی سورہ بقرہ وِچ آوندی اے تے جیہدے وِچ اللہ پاک دیاں اہم صفتاں دا ذکر اے، ایس آیت وِچ کُرسی دا لفظ آوندا اے، ایس کر کے ایہنوں 'آیت الکرسی' آکھیا جاندا اے

آیت وار، (مذ) سلسلے وار

آیتا/ آٹھیا: (صفت) چاہی زمین، اوہ بھوئیں جس نُوں کھوہ نال پانی دِتا جاندا اے

آیر: (مذ) 1- نشان، علامت 2- دستخط 3- نینہہ، بنیاد، جڑ، قیام، مُڈھ

آیڑیاں: (مو، صفت) آئے ہوئے

آیم: (جملہ) میں آیا، مینوں آیا، میرے آیا

آیو: (صفت) آون والا

آیو: (سن، مو) عمر، زندگی دی مُدت، حیاتی

آیوڈین (Iodine): (انگ، مو) اِک غیر دھاتی عنصر جو انگریزی دوائیاں وِچ ورتیا جاندا ہے، اِک انگریزی دوائی

آیوروید: (سن، مذ) ہندی حکمت دی تعلیم دی کتاب، ویدگی

آیورویدک: (سن، صفت) آیوروید دا، آیوروید نال جُڑیا

آیورویدی: (سن، صفت) آیور وید دا معالج یاں طبیب، آیور وید دے عالم

ا......ب

اب: (فم) 1- ایس واری، اب، ایسے ویلے، ہُنے 2- ایسے حالت وِچ، ایس زمانے وِچ، اَج کل 3- آوَن ویلے، فیر کدی 4- سدا، ہمیش، نت

اَب تائیں، (فم) ہُن تائیں، ہُن تیکر

اَب تب، (فم) 1- ایس ویلے تے اوس ویلے 2- حیلہ حوالہ، ٹال مٹول 3- دنیا تے آخرت 4- ہمیش بنت

اب جا، (فم) اب کی، ہُن تیک، چالو سے تیکر

اَب: (مو) شرم حیاء

اَب: (مذ) 1- پہاڑ، پربت 2- ہوا، پون 3- آک، مدار 4- ایہہ جہان، دُنیا 5- یہودیاں دا گیارھواں مہینہ 6- بکرا، مینڈھا 7- چوہا 8- ابو، پیو، پدر

اِب: (فم) 1- ایتکاں، ایس واری، اب، ایسے ویلے، ہُنے، ایہہ ویلا 2- ایسے طرحاں، جیویں، ونگی: 'اِب کے راہے جیں نہیں' (گرنتھ)

اِب کی، (پوا، فم) ایتکیں، ایس واری

اِب کے، (پوا، فم) ایتکاں، ایس واری

اب لگ، (پوا، فم) ہُن تک، اج تیک

ابا: (عر، مذ) 1- پیو، باپ، والد، پدر، پتا 2- وڈی عمر دے بندے نوں عزت لئی وی آکھیا جاندا اے، ونگی: 'رانجھے آکھیا پار لنگھا لتا...... (وارث)

ابا ابا کرن، (محا) خوشامد کرن

ابا بناون، (محا) 1- پیو بناون، پیو دی تھاں جانن، بزرگ جانن 2- ڈریاں حرص پاروں کسے اگے نیویاں ہوون، تریہون، چاپلوسی کرن

اباجی، (مذ) پیونوں لاڈ پیار تے عزت احترام نال بُلاون دا کلمہ

ابا سڈن سوکھا اے، تے سڈاون اوکھا اے، (اکھا) پیو آکھن سوکھا اے پر پیو بن کے وکھاون اوکھا اے، پُتر نالوں پیو دی ذمے داری ڈاڈھی اے

ابا میاں، (مذ) ویکھو ابا جی

اُبا: (مذ) گالی، بکواس

اباتبا، (مذ) گالھ مندا، بُرا بھلا بول

اباتبا کراون، (محا) گالھ مندا کراون

اباتبا کرن، (محا) گالی گلوچ کرن، بکواس کرن، بُرا بھلا کہنا

اِبا: (عر، مو) انکار، نفرت، پرہیز، نافرمانی، نہ کرنا

اُبا: (مذ) 1- جوش، خواہش 2- گرمی، ہُسڑ، وٹ، مُڑھکا 3- خبط، پاگل پن، جنون 4- سخت گرمی، دُھپ دی تپش 5- سیلاب دی وجہ توں تھلے رہ جان والا مادہ 6- پانی دے بخارات، بھاپ 7- رتّ دا مرض 8- گرم ساہ 9- ملیریا 10- پھوڑے پھنسی والی تھاں دے ارد گرد پیڑ، جبڑے وغیرہ دی پیڑ، گھٹ درد، دُس، لوہ

ابابیل: (عر، مو) 1- اِک قسم دی نکی جیہی چڑی جیہدی پُنجھ تے پر کالے تے سینہ چِٹا ہوندا اے۔ ایسے پنچھی نے اللہ تعالیٰ دے حکم نال اصحاب فیل اُتے کنکریاں ورسا کے اوہناں دی فوج نوں تباہ کر دتا سی۔ ایس پنچھی دا ذکر قرآن پاک وچ وی موجود اے 2- گروہ یاں جھنڈ

ابابیلیا: (مذ) اِک قسم دا کبوتر جیہڑا ابابیلاں نال رلدا مِلدا ہوندا اے

اباج: (مو) ویکھو: 'اواز' جیہدے توں ایہہ وِگڑ کے بنیا اے

اَباجا: (مذ) اواز

اَباجار: (صفت) اوازار، بیزار، اُکتایا ہویا

اَباجاری: (مو) اوازاری

اِباحت: (عر، مو) اجازت، جواز، ایسا فعل جس دے کرن یاں نہ کرن اُتے شرع وچ کوئی پابندی نہ ہووے

اباد: (مو) آباد، وسدا، وسدے

ابادان: (فا، صفت) 1- وسایا ہویا، وسدا، سہاونا، خوشحال، آباد

2- ایران دا اِک شہر (آبادان)

اَبادانی/ اوادانی : (مو) آبادی، خوشحالی، رونق

اَبادھ : (صفت) 1- بِنا رُکاوٹ توں، بے قید 2- ازاد

اَبادھا : (صفت) 1- بے قید، ازاد 2- صحیح

اَبادی : (مو) 1- آبادی، وستی 2- مردم شماری دے مطابق بندیاں دی گنتی 3- خوشحالی 4- چین، سُکھ آرام 5- چانن 6- رونق

اَبار : (مذ) 1- دُہائی، نجات، خلاصی 2- دریا دا اُرلا کنڈھا

اَبار : (صفت) 1- بِنا دیری توں، بغیر دیر کیتے 2- بے روک

اُبار : (صفت) رسا تُڑا کے بھجیا ہویا گھوڑا

ابارا : (صفت) اوارہ

ابارگی : (مو) اوارگی

اُبارن/ اُبارنا : (مصدر) 1- بچا کے رکھن، جمع جوڑ کرن 2- ازاد کرن، چھڈ دیون 3- باقی بچانا، رکھ لینا، بچالینا، جمع رکھنا 4- اُبھارنا 5- اُبالنا 6- دُہائی دینا

اُباس : (ہ، مو، صفت) 1- بدبو، گلن سڑن دی ہمک 2- خمیر

اُباسن/ اُباسنا : (مصدر) بُساونا، ترکاونا

اباسی : (مو) 1- اواسی 2- گل بانسی، گل عباس

اُباسی : (مو) اچانک مُونہہ کھول کے اندرلی ہواڑ باہر کڈھنی، سُستی یاں نیندر دے غلبے پاروں اچانک مُونہہ کھول کے اندرلی ہواڑ دے باہر نکلن دا عمل، اُواسی، جمائی، اُباسری

اُباسی دیوان، (محا) 1- جمائی لین، اواسی لین، مونہہ کھولنا 2- ہکا بکا رہ جانا

اُباسی لین، (محا) اواسی لین، جمائی لین

اُباسیاں : (مو) 'اُباسی' دی جمع، سُستی یاں نیندر دے غلبے پاروں اچانک مونہہ کھُل کے اندرلی ہواڑ دے باہر نکلن دا عمل...... جمائی، اُباسری

اُباسیاں ڈیون، (محا) سُستی تے آلکس وچ ویلا ٹپاون

اُباش : (فا، صفت) 'اوباش' دا وگڑیا رُوپ، عیبی، لُچا، لُکری، جھپٹ یاں جھراٹ مار کے کھا جان والا، شوہدا، بدمعاش، لفنگا

اباغوں : (صفت) اُجڈ، مُورکھ، جاہل، بیوقوف

اُباک : (صوت) 1- اُلٹی آون ویلے نکلی اواز 2- (مذ) ڈاکنی، اُپر چھل، اُلٹی، قے

اُباکڑ : (مذ) قے، اُلٹی، خُشک قے

اُباکڑن/ اُباکڑنا : (مصدر) اُلٹی کرنا، قے کرنا

اُباکڑی : (مو) 1- قے دا مواد 2- قے، اُلٹی

اُباکن/ اُباکنا : (مصدر) 1- اُلٹی کرنا، قے کرنا، اُگلنا 2- اُچھلنا، اُتوں سُٹن دی کوشش کرن

اُباکی : (مو) اُلٹی آون دی کیفیت

اُبال : (مذ) 1- جوش، ہانڈی دا جوش، کھولن دا عمل، اُبلن دی حالت 2- کف، جھگ، جھاگ 3- اُکساہٹ 4- غصہ، غصے دا جوش 5- جی دا بخار 6- شہوت دا جوش 7- جذبہ 8- اگ دے سیک پاروں دُدھ وغیرہ دا جوش 9- جذبہ، اُبھار، اُدم

اُبال اُٹھن، (محا) جوش آون، وٹ چڑھن، غصہ آون

اُبال اُٹھنا، (محا) من نوں جوش آونا، وٹ چڑھنا

اُبال لوَن، (محا) کاھلی کاھلی ہانڈی نُوں پکاون، کچا پکا کرن

اُبالا : (صفت) کاھلا، جلد باز

اُبالا : (مذ) اُبال، جوش، کھولن دا عمل تے حالت، کھولاؤ

اُبالماں : (صفت) 1- اُبلیا ہویا 2- اُبلن دے قابل

اُبالمیں/اُبالویں: (صفت) 1- اُبلے ہوئے 2- چاول وغیرہ جیہڑے صرف اُبالے ہون، چاولاں دانشکا پکانا

اُبالن/اُبالنا: (مصدر) 1- جوش دیون، کھولاون 2- اُچھکل دیون، غصہ دواون، ساڑن، اُبالنا یاں ترکیب تے ملاوٹ نال جوش دوانا، کسے چیزنوں کسے بھانڈے وِچ رکھ کے بہت گرم کرنا (آنڈا، آلو، وغیرہ)

اُبالو: (صفت) 1- اُبالن جوگ، جوش کھا جاون والا، جوشیلا، جذباتی، اُبلن والا، اُبلیا ہویا 2- پھرتیلا

اُبالو چاول، (مذ) پانی وچ اُبال کے پچھ کڈھے ہوئے چاول

اُبالواں: (صفت) اُبلیا ہویا، اُبلن دے قابل

اُبالہ: (مذ) جدی پُشتی، پیو دادے دا، آبائی

اُبالھ: (مو) 1- ات ضروری 2- چھیتی، جلدی، کاھی، پھرتی 3- گھبراہٹ 4- اُبال، جوش

اُبالھا: (مذ، صفت) 1- کاھلا، جلد باز، ترکھا، جوشیلا، جذباتی، پھرتیلا، چھیتی، تُرت، جلدی، فوراً 2- بے صبری 3- ضروری، لوڑیدا

اُبالھا ساہ، (مذ) 1- تیز تیز آون والا ساہ 2- تیز ساہ لین دا عمل

اُبالھو: (صفت) کاھلا، پھرتیلا، جوشیلا، جذباتی

اُبالھی: (مو) جلد بازی نال کم لین والی

اُبالھی کُتی انھے گُر جنے، (اکھا) کاھلی اگے ٹوئے، جلد بازی وِچ ہمیشہ کم وِگڑ جاندا اے

اُبالے: (مذ) اُبال دی جمع، اُبالے، جوش

اُباون: (مصدر) بیجن، اُگاون، بوٹا لاون، کاشت کرن

اُباہ/ آواہ: (صفت) 1- بانہواں توں بغیر 2- کمزور، ماڑا 3- نامرد 4- جو سواری نہ رکھدا ہووے

اُباہل/اباہل: (صفت) جلدی، کاھلی، تیزی، جلد بازی

اُباہلا: (مذ) ویکھو: اُبالھا

اُباہلیاں: (مو) اُبالھیاں، اُتاولیاں، کاھلیاں

اباہنا: (صفت) 1- پیراں توں ننگا، جیہدے پیراں وچ جُتی نہ ہووے 2- پیدل، جیہڑا کسے شے تے سوار نہ ہووے

اُباھل: (مو) اُباہل، کاھلی

اُبائی: (مو) بجائی، واہی، کاشت

ابھاگ: (س، مو) 1- بدقسمتی، بدنصیبی 2- مصیبت

ابیک: (س، مو) بے سمجھی، نادانی، ناتجربہ کاری

اُبت: (مذ) اُباک، جدوں اندروں کُجھ نکلن نُوں کرے پر نکلے نہ، قے، الٹی

اَبتّا: (مذ، صفت) 1- بے اولادا 2- احمق، بے وقوف 3- ذلیل، کمینہ، شرارتی، بدمزاج

اُبتّا: (مذ) اُلٹی، اُبھیک، اُباک، اُبکائی، قے، گھبراہٹ، سُستی، کمزوری دا احساس، متلی

اَبتُث: (عر، مذ) عربی الف ب دی پٹی دی ترتیب داناں، جیہڑی ایس طرحاں اے، ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ک ل م ن و ہ ء ی ے

اِبتداء: (عر، مذ) 1- مُڈھ، آغاز، شروع، ازل، مُڈھ بجھن دی تھاں یاں ویلا 2- علم عروض وِچ دُوجے مصرعے دا پہلا حصہ

اِبتداء کرن، (محا) مُڈھ بجھن، شروع کرن، چھوہن

ابتداء ہوون، (محا) مُڈھ بجھن، شروع ہوون، چھو ہیا جاون

ابتدائی: (عر، صفت) مُڈھلا، پہلا، بنیادی، اصلی

ابتدائی تعلیم، (عر، مو) مُڈھلی پڑھائی، پنجویں تیکر دی تعلیم

اِبتدائیہ : (مذ)1- اوہ مضمون جیہڑا کسے کتاب دے شروع وچ ہووے، دیباچہ، سرلیکھ، مُکھ بند، بھومکا، مقدمہ 2- مُڈھلا، پہلا، شروع والا

اِبتذال: (عر، مذ) 1- ہلکا پن، ذِلت، کمینگی، بازاری جیہا وتیرہ 2- شاعری وچ گھٹیا، بازاری، عامیانہ جیہے مضمون یاں لفظاں دی ورتوں

اَبتر : (عر، مذ،صفت) 1- پُوشَل وذھیا، بے پوچھلا، لنڈورا 2- بے اولاد، لاولد، جیہدا کوئی دھی پُتر نہ ہووے 3- بے ترتیب، تتر بتر، بے ربط 4- مندے حالاں والا، پریشان، بُری حالت وِچ 5- بھیڑا، بدچلن، آوارہ 6- اک قسم داسپ جیہدی پوچھل نکی ہوندی اے

ابتری: (فا، مو) 1- پریشان 2- کھیروں کھیروں ہونا 3- کٹیا ہویا، ناقص، خرابی، افراتفری، گڑبڑ 4- گنجفہ یاں تاش دے پتیاں دی ونڈ وِچ غلطی

اِبتلا : (عر،مو) 1- ازمانا 2- مصیبت وچ پینا

اُتّھن : (مصدر) اُلٹی کرن، اوکن، قے کرن، اُتوں سٹن

اُبتنا: (فل) ہلکی آونی، اُباک آونا، جی متلانا

ابتہاج : (عر، مذ) خوشی، چاہ

اُبتے آون: (فم) گھبراہٹ دا احساس ہوون، کمزوری محسوس ہوون، متلی آون

اَبٹ : (مذ) مشکل رستہ، گھاٹی

اُبٹانا/ اوٹانا : (فعم) 1- مشکل رستے تے پانا 2- مُڑنا، پچھے موڑنا

اُبٹن : (و، مذ) 1- فارسی وچ گلگونہ تے عربی وچ غازہ آکھی دا اے 2- اک خشبو دار مسالا جو پنڈے نُوں صاف تے ملائم بناون لئی ملیا جاندا اے

اَبّج : (مذ،صفت) 1- پانی توں پیدا ہویا 2- کنول 3- چاند

ابجد: (عر، مو) 1- عربی حروف تہجی دی اک خاص ترتیب داناں 2- مجازاً الف ب، مُڈھلیاں گلاں، معمولی علم یاں واقفیت 3۔ اَبْ، جَدْ، الف تے ب یعنی حروف تہجی دی اِک خاص ترتیب دا ناں، جیہدے مطابق ہیٹھلے اَٹھ لفظ بنائے گئے نیں۔ اَبجد، ہوَز، حُطّی، کلمن، سَعفص، قَرَشَت ثخذ، ضظغ، ایہناں اٹھائیاں حرفاں دے جیہڑے اُتلیاں اَٹھاں لفظاں وِچ آئے نیں، قاعدہ جمل دے حساب نال عدد مقرر کیتے گئے نیں۔ ایہہ عدد حرف وار ایس طرحاں نیں۔ ا ب ج د ہ و ز ح ط ی ک ل م ن س ع ف ۱ ۲ ۳
۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۲۰ ۳۰ ۴۰ ۵۰ ۶۰ ۷۰ ۸۰ ص ق ر ش ت ث خ ذ
ض ظ غ ۹۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰ ۶۰۰ ۷۰۰ ۸۰۰ ۹۰۰ 1000

اُنجھ : (صفت) 1۔ جو بُجھ نہ سکے 2۔ جو سمجھ وچ نہ آوے، جس دا جگنا یاں ہلنا بند نہ ہو سکے 3- سداجگدا، اِمِٹ 4۔ ناسمجھ، جاہل، نادان

اَبجی : (مذ) 'اباجی' دی تخفیف

اَبجیوکا : (مو) 1- گزارہ، گزران 2- رزق، روزی، کھانا، خوراک 3- کمائی، کمان دی طاقت

اَبچ : (صفت) 1- نہ بچیا ہویا 2- جیہڑا محفوظ نہ ہووے 3- جو صحت مند نہ ہو سکے

اَبچار : (صفت) 1- بے عقل، بے وقوف، مُورکھ 2- (مو) لاپرواہی، بے فکری، غفلت 3- ناانصافی، ظلم

اَبچاری: (صفت) ویکھو: اَبچار

اَنچَل : (صفت) 1- قائم، ثابت قدم 2- جیہڑا متحرک نہ ہووے، رُکیا ہویا، جو حرکت وِچ نہ ہووے 3- مضبوط، طاقت والا

اچل نگر، (مذ) 1- دسم گورو دا جوتی جوت استھان، رب دی اَٹلتا دا

اظہار 2- حیدر آباد وچ 'ناندیڑ' شہر پاس گوداوری دے کنارے گورو گوبند سنگھ جی دے جوتی جوت سماون دا استھان

ابچھ: (صفت) 1- اگلا مونہہ 2- نادانی، بے وقوفی

ابخرہ: (ع، مذ) 'بخار' دی جمع، بھاپ، دھواں، بخارات

اَبخورا: (فا، مذ) آبخورہ، پانی پین والا بھانڈا

ابخورے: (فا، مذ) 'ابخورا' دی جمع

ابخورے بھرن، (محا) آب خوریاں وچ شربت یاں دُدھ بھر کے نیاز دینی

ابخورے ونڈن، (محا) ویکھو: آب خورے بھرن

اَبد: (ع، مو) 1- کائنات دا سبھ توں اخیری دِن جیہدے بارے رب توں سوا کوئی نہیں جان دا، اخیر، انت، انجام 2- سدا، ہمیشہ، رہندی دُنیا تائیں

اَبد الآباد، (ع، مذ) ہمیشگی، سدا ای، دائمی (مجازاً اللہ تعالیٰ دی ذات)

اَبُد: (صفت) 1- پانی دین والا 2- بدّل، بارش 3- سال 4- اسمان 5- اِک پہاڑ

اَبَد: (مذ) ''ادب'' داوِگڑیا رُوپ

اَبَدا: (لاحقہ) ادب توں متعلق

ابدال: (ع، مذ، صفت) 1- بدل جان والا 2- (مذ) اولیاء دا اِک گروہ، ولی، زاہد، غوث، قطب 3- (مجازاً) مست، فقیر 4- تصوف نیڑے ولیاں دا اوہ گروہ جیہدے سپرد دُنیا دا انتظام اے 5- ولیاں دے دس طبقیاں وچوں پنجواں طبقہ جیہدے رُکناں دی کُل گنتی 40 دسی جاندی اے۔ جیہڑی اِک دی وفات یاں ترقی مگروں دُوجے دی شمولیت نال پُوری کیتی جاندی اے۔ ایس طبقے والے کیوں جے بدلدے رہندے نیں، ایس لئی ایہناں نُوں ابدال آکھیا جاندا اے

ابدالی: (مذ) 1- احمد شاہ ابدالی 2- (صفت) ابدال فرقے دا، افغانیاں دا اِک قبیلہ جیہدے وِچوں احمد شاہ ابدالی ہویا

ابدالے پدالے بھوَن: (محا) آنے دوانے پھرن، اگے پچھے پھرن، آسے پاسے گھُمن، منتاں ترلے کرن

ابدالیں: (ع، مذ) ویکھو: ابدال

اَبدر: (صفت) گندہ، جیہڑا صاف نہ ہووے

ابدُرن: (مصدر) اُودرن دا وگاڑ

ابدس: (مذ) 1- بدّل 2- سال 3- اک پہاڑ

ابدوت/ابدھوت: (مذ) 1- دُنیا توں لاتعلق 2- جوگی، بھگت، ہندو فقیر 3- (صفت) مست، بدمست، مشٹنڈا

ابدومان/ابدومانا: (مذ) 1- شادی ویاہ تے گائے جان والے گیت 2- طنزیہ تے فحش گیت، سٹھنیاں 3- گند بکواس، مندے بول، گندے گیت

اَبدہ: (صفت) 1- قاعدے توں بنا، قانون دے خلاف 2- بنا تعلق دے

اَبُدہ/ اَبُدھا: (صفت) بے عقل، بے وقوف، بے سمجھ، جاہل، مُورکھ

اَبُدھتا: (مو) ناواقفی، (بے علمی) کسے شے بارے پتہ نہ ہونا، ناسمجھی، بےوقوفی، نادانی

ابدُھوت: (مذ) جو دُنیاداری نُوں چھڈ دیوے

اَبدھی: (مذ) سمندر

اَبدی: (ع، صفت) سدا توں، غیر فانی، جیہدی کوئی حد بنا نہ ہووے،

ہمیشہ رہن والا، ہمیشہ ہمیشہ لئی، جویں کہ اللہ دی ذات اے

اَبدِ یا: (مو) 1- کسے شے بارے پتہ نہ ہونا، ناسمجھی 2- جہالت

اَبدِ یّت: (عر، مو) ہمیشگی

اَبُر: (عر، مذ) 1- بدل، گھٹا 2- اوہ نشان جو ہتھیار وغیرہ تے تیزاب راہیں پایا جاندا اے

اَبر: (صفت) 1- بہت خراب 2- دُم کٹیا 3- اوارہ، بدچلن، بدمعاش 4- پریشان

اَبَر: (فم) 1- ہُنے، ایسے ویلے 2- (صفت) بُڈھا، کمزور، مریل

اَبَّر / اَبھر / اَبَّرھ: (ہ، مذ) 1- تاوان، زبردستی وصول کیتا جان والا پیسہ (چٹی) 2- تہمت 3- قہر، ظلم

اُبُرّ: (مذ) 1- بول، اُچا بول بولنا 2- بچیا ہویا، باقی 3- اُبھار

اُبرّ سُبّر، (فم) 1- بچیا کھچیا، باقی ماندہ 2- بچیا ہویا (جوٹھا) کھانا

اُبر: (مو) عمر

اُبرا / انبرا: (مذ) 1- رضائی یاں لحاف وغیرہ دے اُپرلے پاسے لئی رنگدار ٹھپیا یاں چھاپیا ہویا کپڑا، دوہرے کپڑے دی اُپرلی تہہ تے لگا ہویا کپڑا 2- جُتی دا اُپرلا چمڑا

ابرا: (ہ، مذ) 1- اثیر دے نون غنہ دی تخفیف مگروں تصغیر، کپڑا 2- کمزور، لِسا، ماڑا، غریب

اُبرالا: (مذ) اواز، واج

ابرام: (عر، مذ) 1- اِک قسم دا چمکیلا معدنی پتھر 2- تنگ کرنا، چھیڑنا، اڑی کرنا 3- کسے کم نوں پکّا کرنا

اُبران / اُبرانا: (مصدر) بچانا، باقی بچانا، جمع کر کے رکھنا

اِبراہیمؑ: (عر، مذ) (عبرانی لفظ ابراہام دی عربی شکل) مشہور پیغمبر دا ناں، حضرت اسمٰعیل دے والد، خانہ کعبہ دے بانی، مسلماناں دے اک پیغمبر جو عیسیٰؑ توں 1500 سال پہلاں دے منے جاندے نیں، اوس ویلے دے بادشاہ نمرود نے آپ نوں اگ وچ سٹوا دِتا پر اوہ اگ رب دے حکم نال ٹھنڈی ہوگئی، ایہناں نوں خلیل اللہ وی آکھیا جاندا اے

ابراہیم ادہمؒ: (عر، مذ) مشہور بزرگ، جیہناں بارے آکھیا جاندا اے کہ اوہناں بلخ دی بادشاہی چھڈ کے فقیری نوں اپنا لیا سی

ابراوَن / اُبراوَنا: (مصدر) ویکھو: اُبران، اُبرانا

ابر بھانت: (مو) دوچھتی

اُبر بھاند: (فم) 1- اچانک، یکا یک 2- (مو) ہڑبڑاہٹ، ابتری، اُلجھن، پریشانی، گھبراہٹ 3- کچی نیند، سوئی جاگی حالت 4- (صفت) ہڑبڑایا، بوکھلایا، گھبرایا ہویا، ہڑبڑیا 5- ہڑبڑاندے ہوئے، چونکدے ہوئے، گھبرا کے، اِک دم

اَبرتھا: (صفت) ناکام، نِسپھل

اَبَرٹھ: (صفت) 1- اسمان توں ڈگا ہویا، اسمانوں ڈھٹھا 2- اعلیٰ، سوہنا 3- ودھیا

اَبرچھ / اَبرش: (صفت) داغدار، چتکبرا، چٹی دار، ڈب کھڑبا

اِبرز: (فا، مذ) اِب بمعنی بڑا، پہاڑ تے بُرز بمعنی چوٹی بلندی تے پہاڑ توں مرکب، ایران دا اِک مشہور پہاڑ، پہاڑ پربت

ابرس: (مذ) اِک قسم دا گھوڑا

ابرق: (عر، مو) 1- کان وچوں نکلن والی اِک پرت دار شے جیہدیاں تہواں باریک شیشے وانگ شفاف تے کاغذ وانگ لچکدار ہوندیاں نیں، جیہدیاں پھُل بوٹے تے ہور گھریلو شیواں بنائیاں جاندیاں نیں 2- سجاوٹ لئی ورتیا جان والا کاغذ 3- تِلے دی اک قسم ابرق دی مڑھی وچ قدرت دا پانی، بادشاہ جاؤ آوندی اے رانی،

(بھارت) آنڈہ

ابرقی کنول: (مذ) ابرک دا بنیا ہویا کنول دا پھُل

ابرک: (مو) 'ابرق' دا وِگاڑ

اَبرکھ: (مو) ویکھو: ابرق

ابرکھی: (صفت) ابرق دی طرحاں دا

ابڑن: (مصدر) 1- ودھن، لوڑوں وا دھو ہوون، ووہ رہن، بچن 2- بولن، پرتاوا دیون

اَبرن: (مذ) گہنا، زیور

اَبرن: (س، صفت) 1- بے رنگا 2- بھیڑے رنگ والا 3- نیچ، بدذات، کمینہ 4- جیہڑا (رنگ/ ذات) توں باہر ہووے (آدمی) 5- چھوت، شودر

اُبّرن/ اُبّرنا: (مصدر) 1- بچنا، باقی بچنا، رہنا، بقایا ہونا 2- بُری توں چنگی حالت وِچ آنا، اُتے آنا 3- نجات پانا 4- بولنا

اُبرُن: (مصدر) اُبلن، جوش کھاون

اَبرنی: (صفت) جو زخمی نہیں

ابرو: (مو) آبرو دا وِگڑیا رُوپ، عزت، مان، مرتبہ (محا) عزت آبرو

ابرو بننا، (محا) ساکھ قائم ہونا، بھڑ بننا

ابرو ڈیون، (محا) عزت بخشنا، تعظیم کرنا

ابرو لہاونا، (محا) ذلیل کرانا، بے عزت کرانا، باعث شرم ہونا، عزت گھٹاونا

اَبرُو: (فا، مذ + مو) بھواں، بھواں دے وال

ابروئی: (صفت) آبرو والا

بے ابروئی، (مو) بے عزتی، لہائی، جیہدے بھرو ٹے نہ ہون

اَبرَہ: (فا، مو) لیف تلائی دا اُتلا کپڑا، انبرا

اَبرَہہ: (عر، مذ) یمن دے حبشی گورنر دا ناں جیہنے حضور پاکؐ دی بعثت توں کجھ مہینے پہلاں چھیویں صدی وِچ ہاتھیاں دے لشکر نال مکّہ شریف اُتے کعبہ پاک نُوں ڈھاون لئی (نعوذ باللہ) حملہ کر دِتا پر ابابیلاں نے اوہنوں تباہ کر دِتا، قرآن کریم دی سورت "فیل" وچ ایسے واقعے دا ذکر اے

ابّرھ: (مذ) 1- وڈا بول، بڑائی، تکبر 2- قہر، ظلم 3- الزام، تہمت، ڈنڈ 4- جرمانہ، تاوان 5- نہ بھریا ہویا

ابری: (فا، مو) رنگدار، کئیاں رنگاں دا بوٹی دار، دھبے دار، رنگ برنگا یاں چمکدار کاغذ جس نوں باہلا کتاباں دِیاں جلداں اُپر لاوندے نیں

ابری: (مو) 1- افراتفری، بے ترتیبی، بدنظمی، گڑ بڑ 2- پریشانی، تباہی

ابریا: (صفت) 1- بچیا ہویا، دوجیاں دی لوڑ توں بچیا ہویا 2- ناکارہ، باسی، خراب، جُوٹھا (کھانا وغیرہ)

اُبرّیاون: (مصدر) بُجن، اُبھرن، اُتانہہ ہوون

ابریائیا: (صفت) ویکھو: ابریا

ابریشم: (فا، مذ) 1- کچّا ریشم، ریشم دے کیڑے دے لعاب دیاں تاراں جیہناں توں ریشمی کپڑا بندا اے 2- ساز دیاں تاراں

اِبریق: (فا، مذ) پیالہ

ابڑ: (مذ) ہُسڑ، وَٹ، گرمی، تاء

ابڑ بھاند، (فم) ویکھو: اَبر بھاند

ابڑ بھاندا، (صفت) 1- پریشان 2- امتیاز دے قابل نہ ہونا

ابڑ بھانڈ، (صفت) بے ڈھنگا، بے ڈول، بھدّا، پھوہڑ

ابڑ دبڑ، (مذ) ہفڑا دفڑی، رولا گولا، تھرتھلّی

اَبڑدھبڑ، (صفت) 1- بھدا، کھردرا، بنا موقعے توں 2- بے سُر، بے تال 3- (فم) ابے تبے 4- (مو) تیزی تے چھیتی دی حالت

اَبڑا: (مذ) بے ڈھنگا، بے ڈول، بھدّا، پھوہڑ

ابڑا اتبڑی، (مو) افراتفری، نس بھج

اَبڑا دھبڑی، (مو) ویکھو: ابڑا اتبڑی

ابڑائی: (پو،مو) امب دی پھاڑی

ابڑس: (مذ،مو) ہُسڑ، وَٹ، گرمی، حبس، تاء

ابڑغُت: (صفت) 'ابڑ گُھت' دا وِگڑیا رُوپ

ابّڑ کھبڑ: (صفت) کُھڈ بڑی سڑک، ناہموار سڑک، ان پدھری سڑک

اَبڑ گُھت: (فم) اچانک، اِک دم، اچن چیت

اِبڑو: (صفت) اینا وڈا، بہتا

اُبڑواہ: (مذ) نیندر وچوں اچانک جاگ پَین دی حالت

اُبڑواہا: (مذ) ویکھو' اُبڑواہ

اُبڑواہے بولن: (محا) اچانک گھبراہٹ نال بولن

اُبڑواہیا: (مذ،صفت) ڈونگھی نیندر وچوں کسے اواز یاں کھڑاک نال اچانک جاگن والا

اُبڑے: (صفت) برباد ہوئے، وسدے توں اُوسدے ہوئے، تباہ ہوئے

ابڑ یکی: (پو،مو) 1- امبا کڑی، کچا امب، امب دی پھاڑی 2- اَک دا پھُل

اَبَس: (مو،صفت) 1- بے بس، نمانا، بے کس، مجبور، ماڑا، کمزور 2- نافرمان، باغی، منہ زور 3- ناکارہ

اُبَس: (مو) حبس، ہُسڑ، تنگی

اُبس جانا، (فل) بُسنا

اُبساٹ: (مو) گلی سڑی شیواں دی بدبُو، بھیڑا مشک، بُسیان

اُبسان/ اُبسانا: (مصدر) گالنا، ساڑنا، خراب کرنا، باسی کرنا

اُبساند/ اُبساندھ: (مو) 1- باسی شے دی بدبُو 2- گلیاں سڑیاں شیواں دی بُو

اُبساون: (مصدر) تنگ کرن، پریشان کرن

ابساہی: (پو،مو) اُتاولا پن، بے چین

اُبَسن: (صفت) 1- کپڑیاں توں بِنا 2- ننگا 3- بِنا خواہش توں

اُبسن/ اُبسنا: (صدر) 1- بُس جاون، بیہا ہوجاون، باسی ہو جاون، گل سڑ جاون 2- اُداس ہوون، پریشان ہوون 4- تھک جاون 5- بے صبر ہوون 6- مُشکن 7- تر کن

اِبسواس: (ہ، مذ) اوِشواس، شک، شبہ، بے اعتمادی، بدگمانی

اِبسواسی: (صفت) 1- اوِشواسی، اعتبار نہ کرن والا، بدگمان، شکی 2- کافر

ابسوس: (پو،مذ) افسوس، دُکھ

ابسوسیا: (پو،صفت) افسوسیا، غمگین، غم کرن والا

اُبسی: (صفت) باسی، گلی سڑی

اُبسیا: (صفت) بُسیا ہویا، سڑیا ہویا، باسی ہویا، خراب ہویا

ابش آونی: (محا) شرم آونی

اَبطال: (عر،مذ) جھٹلاؤنا، جھوٹھا کرنا، (کسے نُوں) غلط متھنا

ابک: (مو) جھڑک، دَبکا، جھڑکی، ڈر، خوف

ابک دبک، (مو) اباتبا، ابے تبے، جھاڑ جھنب، جھڑکی، دابا شابا

ابکا: (مذ) 1- بے معنی شبد جو 'دبکا' دے نال اوس توں پہلاں آوندا اے، جیویں: ابکا دبکا 2- وڈیاں داڈر، خوف، بھو

اُبکا: (مذ) 1- اوہ گنڈھ جیہڑی پانی دے بھانڈے دی دھون وِچ پانی کڈھن لئی دِتی جاندی اے 2- تے، اُلٹی بھانڈے

اُبکاٹ: (مذ) اُچھال، تے

اُبکانا/اُبکاون: (مصدر) 1- اُلٹی کراون، قے کراون 2- اُلٹی کرن، قے کرن

اُبکائی: (مو) ڈاکی، اُپرچھل، اُلٹی، قے

اَبکت: (صفت) 1- ٹِکیا ہویا، جیہدا پتہ نہ ہووے 2- بے مطلب، بے معنی 3- نامعلوم مقدار دا حساب، الجبرا

اُبکم: (صفت) چُپ، خاموش، گونگا

اُبکن/اُبکنا: (مصدر) 1- اُباک کرن، اُلٹی کرن، قے کرن، اُپروں سُٹن 2- اُبھرن، اُٹھن، غوطہ کھا کے اُپر آون

اُبکوں ڈُبکوں: (صفت) ڈُبن ترن دی حالت

اُبکوں ڈُبکوں کرن، (محا) ڈُبن ترن، ڈُبن نوں ہوون

اُبکھاد: (صفت) بِنا فساد توں

ابکھی: (صفت) بھیڑا اویلا، بُرا اویلا

ابکی: (مو) دبکا، ڈر، خوف

اُبکیون: (مصدر) ویکھو: اُبکن

ابکت: (س، مو) 1- اوگت، بھیڑے حال، فضول، بے معنی 2- بے جسم 3- (صفت) لافانی، جو تباہ نہیں ہوندا 4- جو جانیا نہ جا سکے

ابکت جانا، (محا) اوگت جانا، اوت جانا، فضول جانا، کسے لیکھے نہ لگنا

ابکت جاون، (محا) ضائع ہوون، فضول جاون، کسے حساب وچ نہ آون

ابکت مرن، (محا) 1- حادثے وچ مرن، اچانک مر جاون 2- دوزخی ہوون 3- منجی یاں چُبارے اُتے مرن

ابکت مرنا، (فل) مرن والے دی دھرم سنسکاراں بغیر موت ہونا، حادثے وِچ مرنا، اچانکی موت مرنا

اَبگو: (صفت) نہ وِگڑن والا، جیہڑا وِگڑ نہ سکے

اَبگھن: (صفت) 1- بے روک، بغیر مزاحمت توں 2- بغیر خون خرابے توں 3- بے قصور

اَبل: (صفت) ماڑا، کمزور، وڈی عمر دا

اَبل عمر، (مذ) پہلی عمر دا، کچے ذہن والا، کم سن، نادان

ابل: (مذ) 'اوّل' دا وِگڑیا رُوپ

اُبل: (فعر) 'اُبلنا' مصدر دا صیغہ امر

اُبل اُٹھن، (محا) غصے وِچ آ جاون، بھڑک اُٹھن

اُبل اُٹھنا، (محا) غصے وِچ آ جانا، بھڑک اُٹھنا، چنگا مندا بولنا

اُبل اُچھل، (مو) جوش خروش، تپ چڑ

اُبل پَون، (محا) 1- غصے وچ آون، ناراض ہوون، چنگا مندا آکھن، آپے وِچوں باہر ہو جاون 2- ظاہر ہوون، دِس پَون 3- کمینگی ظاہر کرن

اُبل پینا، (محا) غصہ ظاہر کرنا، بُرا بھلا آکھنا، کسے شے دا اگ دے جوش نال اُچھلن لگنا یاں بھانڈے توں باہر ڈُلھنا

اُبل جاون، (محا) 1- جوش وچ آون 2- کمینگی نال بولن، غصے وچ بولن

ابلا: (س، مو) 1- کمزور یاں ماڑی سوانی، تتانی 2- استری، نار، عورت، زنانی

ابلا پن، (مذ) ابلا ہون دی کیفیت، کمزوری

اُبلاون: (مصدر) 1- پانی وِچ اُبالن، گالن 2- دُکھ دیون، تنگ کرن 3- غصہ چڑھاون

اُبلائی: (مو) 1- اُبلن دی کیفیت 2- اُبالن دے کم دی اُجرت

ابلق: (مذ) کوڈیاں دا چونا جیہڑا شنگار دے کم آوندا اے، البرق، طلق،

ابرق، نال چمکنا، روشن ہونا

اُبلواں: (پو،فل) ابالا کھانا، جوش وکھانا، غصہ کرنا، اوکھا ہونا

ابلق: (عر، مذ، صفت)1- کالا چٹا گھوڑا 2- دورنگا، کالا چٹا، ڈب کھڑبّ 3-پھلبہری دا مریض

اَبلقاں: (عر،صفت)'ابلق' دی جمع

ابلک: (صفت) ویکھو: ابلق

اُبلن/اُبلنا: (مصدر) 1- جوش کھاون،گرم ہوون،غصے وچ بولن،تتا ہوون، رجھن، سبزی وغیرہ دا پانی وچ اگ دے سیک نال نرم ہوون، دُدھ پانی وغیرہ مائع شیواں دا اگ دے تاؤ نال اُوپرنوں اُٹھن ،اوتن، کھولن 2- غصہ چڑھن، ناراض ہوون 3- کمینگی وکھاون

اُبلوان/اُبلوانا: (صفت) اُبالیا ہویا، اُبل گیا ہویا، اُبلی ہوئی حالت وچ، اُبل جان والا، اُبلن دا کم کراون، اُبالا دواون

اُبلواں: (مذ،صفت) جو اُبلیا ہویا ہووے، اُبل پین دے گُن والا

اُبلھ: (مو،صفت) کاھلی، چھیتی

اُبلّھا: (مذ،صفت) کاھلی وچ، کاھلا

اُبلّھا سُبلّھا، (مذ،صفت)ویکھو:اُبلّھا

اُبلّھی کُتّی انھے گُلّر جنے: (اکھا) کاھلی اگے ٹوئے، مندے کم دا مندا نتیجہ

اُبلیجن: (مصدر) ویکھو: اُبلن

ابلیس: (عر، مذ)1- شیطان، اصلی ناں عزازیل سی، خلق پکھوں جن سی، رب دی نافرمانی پاروں بارگاہِ الٰہی وچ ردیا گیا تے اِبلیس اکھوایا 2- راندیا ہویا، دھتکاریا ہویا، بُرا، بد، مردود، باغی، خبیث 3-مکار، دھوکھا دین والا،فریبی

اِبلیسی: (مو) 1-برائی، بدی، بغاوت، مکاری2- (صفت) دھوکھا دین والا

اُبلین: (مصدر) ویکھو: اُبلن

اُبلیندا: (صفت) 1- اُبلدا ہویا 2- اُبالن والا

اُبلیوا/ اُبلیواں: (مذ) 1- جوش، ابال 2- شہوت، جذبہ 3- غبار، غبارِ خاطر

اُبلیون: (مصدر) ویکھو: اُبلن

اِبن: (عر، مذ) 1- پتر، مُنڈا 2- بندہ، غلام، خوشامدی، چاپلوس

اِبنُ الخطاب، (عر، مذ) مسلماناں دے دُوجے خلیفہ حضرت عمرؓ جیہناں دے والد دا ناں خطاب سی

ابنُ الوقت، (عر، مذ) 1-ویلے دے نال ٹُرن والا، ویلے دے مطابق ڈھل جاون والا 2- موقع شناس، مطلبی

ابنِ بطوطہ، (مذ) اِک مشہور سیاح

ابن مریم، (عر، مذ) حضرت مریم دا بیٹا، حضرت عیسیٰ علیہ السلام دے قرآنی ناواں وچوں اک ناں

اِبن مُلجم، (عر، مذ) حضرت علیؓ دا قاتل جیہدا ناں عبدالرحمٰن سی

اُبن/ اُبنا: (مصدر) اُگنا، پھُٹنا، پیدا ہونا، پنگرنا

ابناس: (مذ،صفت) 1-ناس نہ ہون والا، غیر فانی 2- سلامتی، امن 3_اوناش

اِبناسی: (صفت) ناس نہ ہوون والا، خراب نہ ہوون والا، سدا رہن والا، لافانی

ابناشی: (مذ) ویکھو: ابناسی

اِبنامی: (مذ،صفت) ناش نہ ہون والا، سدا قائم، اٹل، پرمیشر، اللہ تعالیٰ

اَبنی: (عر،مو) دنیا، جگ، زمین، دھرتی

اُبنے : (مذ) 1- بے شرمی، بے حیائی 2- گستاخی، بدتمیزی

اَبنیت : (صفت) 1- بے شرم، بے حیاء 2- زانی، بدکار، بدچلن 3- گستاخ، بدتمیز

ابو: (عر، مذ) باپ، پتا، والد

ابوالبشر، (عر، مذ) انسان دا باپ، مراد حضرت آدمؑ

ابوالقاسم، (عر، مذ) قاسم دے باپ، حضور پاکؐ دی کنیت

ابوالہول، (عر، مذ) 1- خوف دا باپ 2- مصر دے علاقے غزہ وچ نصب اِک خوفناک بُت جیہدا مُونہہ زنانی تے جُثہ شیر وانگ اے

ابو بکر، (مذ) اصل ناں عبدالکعبہ سی، ابو بکر کنیت تے لقب عتیق تے صدیق سن۔ آپؐ دے دوست تے اسلام دے پہلے خلیفہ سن، آپ نے سبھ توں پہلاں حضورؐ دے معراج دے واقعے دی تصدیق کیتی، اسلام قبولن مگروں ناں عبداللہ رکھیا گیا

ابُو تراب، (عر، مذ) مٹی دا پیو، مٹی بھریا، حضرت علیؓ دا خطاب جیہناں نوں اِک واری مٹی تے لیٹیاں ویکھ کے حضور پاکؐ نے ایس ناں توں بُلایا سی

ابوجہل، (عر، مذ) 1- حضور پاکؐ دے چاچے ابو الحکم عمر بن ہشام مخزومی دی کنیت جیہڑی اسلام تے حضورؐ نال اوہدی بے پناہ مخالفت تے دُشمنی دے سببوں مشہور ہوئی، ابوجہل جنگِ بدر وِچ دونہہ مسلمان مُنڈیاں ہتھوں مریا 2- جاہلاں دا پیو

ابو حنیفہ، (عر، مذ) حضرت نعمان بن ثابت رحمتہ اللہ دی کنیت جیہڑے اہلِ سُنّت دے چونہہ وڈیاں اِماماں وِچوں نیں، فقہ حنفی ایہناں دے ناں نال ای منسوب اے، ایہناں دے پیروکار حنفی سُنی اکھواندے نیں

ابو ذر، (عر، مذ) جندب بن جنادہ الغفاری دی کنیت، جیہڑے حضورؐ دے مشہور صحابی سن

ابو سَمندر، (مذ) نواب عبدالصمد خاں، مغل دور دا صوبیدار لاہور

ابو طالب، (عر، مذ) حضور پاکؐ دے چاچے دی کنیت، اصل ناں عمران دسیا جاندا اے، ایہناں نے ای حضورؐ دی پرورش کیتی، ایہہ حضرت علیؓ دے والد سن

ابو لہب، (عر، مذ) حضور پاکؐ دے چاچے عبدالعزیٰ دی کنیت جیہدیاں گلھاں اگ وانگوں لال سن، ایس لئی اوہنوں ابولہب یعنی بلدی اگ دا باپ آکھیا جاندا اے ایہہ وی حضور ﷺ تے اسلام دا سخت دُشمن سی، بدر وچ قریش دی شکست دے غم وچ فوت ہویا قرآن پاک دی سورۃ 'لہب' وچ ابولہب دا ذکر آیا اے

ابو ہریرہ، (عر، مذ) حضور پاکؐ دے مشہور صحابی حضرت عبدالرحمٰن ابن عمیر یاں عمیر ابن عامرؓ دی کنیت جیہڑے بلیاں پالن دے شوق دے سببوں ابو ہریرہ مشہور ہوئے، ایہہ بے شمار حدیثاں دے راوی ہوئے نیں

ابوتھن : (مصدر) کھڑیاں لاون لئی ڈنگر دے پَیر بنھ کے اِنج ڈیگن کہ اوہدا مُونہہ اُتانہہ نوں ہووے

ابوجھ: (سن، صفت) 1- نہ بُجھیا جاسکن والا، سمجھ توں پرے دا 2- بے سمجھ، بدھو، بے عقل

ابودھ: (سن، مذ) 1- اگیان، ناواقفی 2- (صفت) جس نوں گیان نہ ہووے، مُورکھ، بے سمجھ

ابوساہی: (پو، مو) بے وساہی، جیہدے تے کوئی اعتبار نہ کرے

ابوساہیا: (پو، صفت) بے وساہیا

ابول: (مذ) بول بغیر، گونگا، خاموش، چُپ چاپ، کھوٹا روپیہ، جو ٹُکے نہ، بولا

ابولا : (صفت) 1- خاموش، بے اواز 2- چُپ رہن دا عادی، گھٹ بولن والا 3- بے زبان 4- گونگا، چُپ شاہ، سکتے دا مریض

ابہام : (عر، مذ) شک، کسے نوں وہم وِچ پانا، بھُلیکھا، وہم، وسوسہ، خیال، بہانہ، اندازہ لاؤنا

ابہتا : (مو، صفت) کنواری

ابھ : (پو، مذ) لالچ، حرص، لوبھ

اَبھ : (صفت) 1- بھیڑا، مندا، منحوس، ناپاک 2- اُپر 3- نیڑے 4- آل دوالے 5- چنگی طرحاں 6- بنا، سوائے 7- خواہش، آرزو 8- اندر 9- ایس وجہ توں 10- مقابلے وچ ودھ کے 11- متعلق 12- لئی 13- طرف، طرف نوں

اِبھ : (مذ) 1- ہاتھی، فیل 2- قبیلہ، خاندان

اُبھ : (صفت) 1- کھڑا، قائم 2- اُتلے، اُتلے پاسے 3- بالائی 4- (مذ) آسمان، فلک

اُبھ سک، (صفت) اوہ رُکھ جیہڑا کنڈیاں توں بغیر ای کھڑا کھڑا سُک جاوے

اُبھا : (مذ، صفت) 1- چڑھدا، دریا دا اُپرلا پاسا، پہاڑ والا پاسا، اُتر 2- اُچا، بالائی 3- مغربی 4- مشرقی 5- شمالی 6- دریا دے اُتلے پاسے دا حصّہ یاں علاقہ، دریا دے بہاؤ دی مخالف سمت 7- پنجاب دا مغربی علاقہ (ملتان، ڈیرہ غازی خاں تے ریاست بہاولپور) دا علاقہ 8- دریائے جہلم توں پار دا شمالی پہاڑی علاقہ 9- تیز ساہ، اوکھا ساہ

اُبھا لما، (مذ) چڑھدا لہندا، چار چوپھیر

ابھّا تبھا : (فم) حقارت دا اظہار

ابھّا تبھا کرن، (محا) ذلت آمیز بیان دیون، حقارت نال بولن، نفرت دا اظہار کرن

اُبھار : (مذ) 1- اُبھرے ہون دی حالت، اُٹھاؤ، سوج، پھُلاؤ 2- اُٹھان، اُبال، پُورب 3- سرکشی، بغاوت 4- جوش، ولولہ، خواہش 5- ودھوتری، ظہور ہونا 6- چھاتی، دُدھ، پستان

اُبھار دینا، (محا) چمکنا، بھڑکاونا، جوش دینا، اُٹھاونا، اُٹھالا دینا

اُبھارا : (مذ) اُبھارن دی حالت 2- چمک، بھڑکاؤ، اُچھالا، اُبالا

اُبھارا دیون، (محا) اُشکل دیون، اُچھکل دیون، جوش دلاون، بھڑکاون

اُبھارالین، (محا) 1- ڈُبدیاں ڈُبدیاں تر آون 2- حالت دا چنگیاں ہوون

اُبھارن / اُبھارنا : (مصدر) 1- اُچا کرن، اُتانہہ کرن، اُچھالن 2- چکن، اُکساون، بڑھکاون، اُچھکل دیون، شہہ دیون، ہلا شیری دیون، جوش دیون، تڑاون، تار تار کرن 3- سہارا دیون، سنبھالن 4- ودھاون، ترقی دیون، اُچے عہدے تے پہنچاون، شوق پیدا کرن، حرکت وچ لیاون، نمایاں کرن، واضح کرن

اُبھارُو : (صفت) اُبھارن والا، شہہ دیون والا، چکن والا

اُبھارُوں : (فم) مشرق ولوں، اُچیائی والے پاسیوں

اُبھاسرن / اُبھاسرنا : (مصدر) بولن، گل کرن، دل دی ہواڑ کڈھن، جی دا بھیت بیان کرنا، کُسکنا، گِلہ کرنا، شکایت کرنا

اُبھاسڑا : (مذ) گھبراہٹ، پریشانی، بے چینی

ابھاسی : (مذ) اِک پودا جس دی جڑھ جلاب دے کم آوندی اے

ابھاگ : (مذ) کھوٹی قسمت، بے نصیبی، بے نصیب، نمانا، بدقسمت

ابھاگا : (مذ، صفت) مندے بھاگاں والا، بے نصیب، بدقسمت

ابھاگت : (صفت) لامذہب، بے عقیدہ، جیہدا کوئی مذہب نہ ہووے

ابھاگت: (مو) 1-خلوص دی گھاٹ، بے مروتی 2-لاپرواہی، بے توجہی 3-غیر جانبداری 4- اچانک، اچن چیت

ابھاگن: (ہ، مو) ماڑے بھاگاں والی، بدنصیب، مندی قسمت والی سوانی

اُبھال: (مو) کاہلی، اُبال، جلدی کرن، پھرتی، فوراً

اِبھان: (فم) ہُن، ہُنے

اُبھان: (مذ) بھان، اِک سنگھنے رُکھ دا ناں، اِک رُکھ جس دیاں چھمکاں دیاں ٹوکریاں بندیاں نیں، لائی

اُبھان/ اُبھانا: (مصدر) ڈرانا، خوف دوانا

اُبھانا: (ہ، صفت) ناپسند، جیہڑا بھاندا نہ ہووے، مندا

اُبھاں: (فم) ہُنے ہُنے، ایسے ویلے

ابھاوتی: (صفت) 1- نہ پسند آون والی، ناپسند، مَندی 2- (مو) نیستی، محرومی

اُبھاوی: (صفت) ناگوار، جیہڑی پسند نہ آوے

ابھاؤ: (صفت) بھے توں ازاد، دلیر، نڈر، حوصلے والا

ابھپرائیہ: (مذ) مطلب، اُدیش، مقصد

اُبھُت: (صفت) انوکھا، عجیب، کراماتی، جناتی

اَبُجھ: (صفت) جو بجھ نہ سکے، ناسمجھ، نادان، جاہل، جو مٹایا نہ جا سکے

ابھدر: (س، صفت) جو چنگا نہیں، جو بھلا نہیں، کپتا، غُنڈا

ابھَر: (س، صفت) 1- جو بھرن دے قابل ہووے 2- جو خلاف قاعدہ اُگراہیا جاوے، ناحق وصول کیتا گیا (ٹیکس، چٹی وغیرہ) 3- جو بھریا نہ جا سکے 4- کسے طرحاں دی حق وصولی

اُبھردا، (صفت) ناجائز، چٹی

اُبھرواں، (صفت) نہ بھریا جان جوگا

ابھَر: (مو) تہمت، بدنامی

اُبھر: (مذ) مشرق والا پاسا تے اودھر دے رہن والے

اُبھر: (فعمر) 'اُبھرن' توں فعل امر

اُبھر آونا، (محا) پھُل جانا، سُج جانا، اُپرنوں اُٹھ آونا، بھڑک پینا، ترقی وچ ہونا

اُبھر اُبھر پین، (محا) 1- خوش ہوون 2- ودھ ودھ کے کم وچ حصہ لین 3- غصے وچ مارن نوں آون

اُبھر اُبھر پینا، (محا) 1- بہت خوشی وچ ہونا 2- ودھ ودھ کے کم کرنا 3- غصے نال مارن نوں آونا

اُبھرتے سیانا تھیون، (محا) 1- دینہہ چڑھ آون، سورج دا واہوا سارا اُتانہہ ہوون 2- انسان جیویں جیویں وڈا ہوندا اے تیویں تیویں سیانا ہوندا اے

اُبھر جاون، (محا) ودھ جاون، بہتا ہو جاون

اُبھراون: (مصدر) 1- اُبھارن دا کم کراون، سُجاون 2- اُچھالن، چَکّن 3- اُٹھاون

اُبھراونا: (متعدی المتعدی) اُبھارن دا کم کراونا

اُبھرت: (مذ، صفت) 1- جو بھریا ہویا نہ ہووے، خالی، نامکمل 2- ناحق تاوان، ڈنڈ، چٹی

اُبھردا: (مذ) اُبھار آیا ہویا، چڑھدا پاسا، پورب، مشرق والا پاسا، طاقت ورٹولا

اُبھر دے لہندے: (فم) مشرق تے مغرب ول یاں ولوں

ابھرک: (مذ) ویکھو: ابرک

ابھر گھت: (فم) ویکھو: ابھر گھٹ

ابھر گھٹ: (فم) اچانک، اچن چیت، اکت

اُبھرن: (مذ) گہنے، زیور

اُبھرن/ اُبھرنا: (مصدر) 1- اُپر اُٹھن، اُچا ہوون 2- اُچھلن، بُڑھکن، (گیند دا) 3- تَرن، ترآون (پانی تے لاش دا) 4- بھڑکن (اگ دا شعلہ) 5- ظاہر ہوون، نکلن (سورج، چھاتیاں) 6- بَجن (سریر دا کوئی تھاں) 7- پھُلن (خمیرا آٹا) 8- بھڑکن، شوخ جاپن، (زندگی اُبھری اُبھری لگنا) 9- بغاوت کرن

اُبھروپ: (صفت) 1- خوشگوار، مرغوب، سوہنا 2- (مذ) چِن 3- شوخی

اُبھرون: (مو) ماڑی ماڑی سوج، کُجھ کُجھ سوج وانگوں اُبھری ہوئی تھاں

اُبھروں: (مو) معمولی جیہی سوج یاں اُبھار، ورم، پھنسی، گلٹی

اُبھریاون: (مصدر) نَج جاون، ظاہر ہوون

اُبھریجن: (مصدر) ویکھو: اُبھرن

اُبھرین: (مصدر) ویکھو: اُبھرن

اُبھڑ واہ: (صفت) ویکھو: اُبڑواہ

اُبھڑ واہی: (مو) سُتے پئے اچانک جاگن دی حالت

اُبھڑ واہے: (صفت) کسے بھیڑے سفنے یاں کھڑاک پاروں اِک دم پریشان ہو کے نیند وِچوں اچانک جاگ پین دی حالت، ونگی:

'اُبھڑ باہے اُٹھ اُٹھ دیکھاں جت ول دُھمن دھوڑا ای'

اُبھڑ واہیا: (مذ) اُبھڑوایں، ڈونگھی نیندر وِچوں کسے کھڑاک یاں اواز نال اچانک جاگیا ہویا

اُبھسار: (مذ) 1- جنگ، لڑائی، دھاوا، حملہ 2- مشق 3- عاشق نال ملاقات 4- کوشش 5- اکٹھ، جلسہ

اُبھسرن: (مو) 1- اگے ودھن دا عمل 2- (مصدر) نیڑے جانا

اُبھسک: (صفت) کٹن توں اگوں یاں پہلاں جو رُکھ کھڑا ہی سُک جاوے، کھڑ سُک

اُبھک: (مذ) رِچھ، بھالو

اُبھگت: (صفت) 1- بے دھرم، بے دین، بے ایمان، کافر 2- (مو) عبادت توں غفلت، بے ایمانی، کُفر

اُبھکر: (مذ) ویکھو: ابرک

اُبھکھ: (سن، صفت) 1- جو کھان دے لائق نہ ہوئے، جیہدا کھانا مذہب یاں دھرم مطابق ناجائز ہووے، اکھاج 2- حرام، نِکھدھ، ممنوع، ناجائز

اُبھگت: (مذ، صفت) جو بھگت نہ ہووے، ادھرمی، بے دین، کافر، جس وچ بھگتی نہ ہووے

اُبھل: (مذ) تکلف، اُیچ

اُبھُل: (مذ، صفت) نہ بھُلّن والا

اُبھّل: (مو) اوہ تھاں جتھوں پانی اپنے آپ دھرتی وچوں باہر نکلدا ہووے، سوما، جس وچوں پانی اپنے آپ نکلدا ہووے جیویں اُبھّل کھوہ، اُبھّل دھرتی

اُبھّل کھوہ، (مذ) سوما، چشمہ

اِبھلاشا / اِبھلاکھا: (سن، مو) 1- محبوب نال مِلن دی خواہش 2- اِچھا، خواہش، اُمنگ، ریجھ، چاہ، لالسا

اِبھلاشی: (مذ) خواہش کرن والا، چاء کرن والا

اِبھلاکھی: (مذ) اِبھلاکھا کرن والا

اُبھمان / اُبھیمان: (مذ) غرور، تکبر، خود پسندی، اپنے آپ نوں وڈا سمجھنا، گمان، گھمنڈ، ہنکار

اُبھماں: (مذ) غرور، مان، تکبر، وڈیائی، گھمنڈ

اُبھیمانتا / اُبھیمانتائی: (مو) ہنکار، مغروری، گمان

ابھیمانی: (مذ،صفت) ابھیمان کرن والا، گھمنڈی

اِبھِمنیو: (ہ، مذ) کرشن دی بھین سُبھدرا تے ارجن دا پُتر، بڑی بہادری نال مہا بھارت دی جنگ وچ لڑیا تے تیرھویں دن ماریا گیا

ابھنج: (صفت) 1- نہ تقسیم ہون والا 2- جیہنوں شکست نہ ہو سکے

ابھنگ: (صفت) 1- جوٹُٹ نہیں سکدا، جو ختم نہیں ہو سکدا، مراد رب دی ذات 2- نہ ونڈیا جا سکن والا 3- مضبوط، پکا 4- نربھے، نڈر، بے خوف 5- اِک راگنی 6- اِک تال

اَبھنگو: (صفت) ویکھو: ابھنگ

ابھیمان: (مذ) غرور، گھمنڈ

ابھو: (مذ،صفت) 1- نربھے، بے خوف 2- نڈر، دلیر، جی دار

ابھوت: (صفت) 1- جیہڑا پہلاں نہیں ہویا 2- موجودہ حال وِچ ہون والا 3- غائب، ناپید 4- اِک طرحاں دے دیوتا

ابھوچر: (مذ) 1- مشرق دے متعلق، مشرقی 2- شمال دے متعلق، شمالی

ابھوکھن: (س، مذ) شِنگار دا سامان، گہنا، زیور

اَبھوگ: (صفت) 1- جیہڑا استعمال نہ ہو سکے، جیہڑا استعمال نہ کیتا جاسکدا ہووے 2- جیہدے تے قبضہ نہ ہووے 3- بے مزا 4- موسیقی وچ دھرپد دا چوتھا حصہ

اَبھوگی: (صفت) 1- نہ سہن والا، نہ برداشت کرن والا 2- حصہ نہ لین والا، شامل نہ ہون والا 3- قبضہ کرن والا 4- مزا نہ لین والا

ابھوگی کانڑا: (مذ+مو) اِک راگ تے راگنی

ابھول: (فم) لاشعوری وچ، بے خبری دی حالت، بے خبر، سہج سُبھا ہی، معصوم، سادہ، بھولا

ابھوم: (صفت) 1- جیہڑا زمین توں نہ بنیا ہووے، جیہدا زمین نال تعلق نہیں 2- تھوڑا، گھٹ

اِبھی: (مو) 1- مادہ فیل، ہتھنی 2- (صفت) ہاتھی والا، ہاتھی دا مالک

اِبّھی: (ہ، حرف ربط) ایہہ دی

اُبھی: (ہ، حرف ربط) اوہ دی

اَبھے: (صفت) بغیر بھے دے، نڈر، نربھے، دلیر، جیہنوں کوئی خوف نہ ہووے

اُبھے: (مذ) 'اُبھّا' دی جمع 1- چڑھدا، مشرق، اُچان، اُچا پاسا 2- پربت والا 3- تیز ساہ، اوکھا ساہ

اُبھے دی بولی، (مو) 1- چڑھدے پاسے دی بولی 2- پنجابی زبان دی لہندی شاخ

اُبھے ساہی، (مو) 1- دمے دی بیماری 2- ساہ دا گھٹ آنا، ساہ دا اوکھ نال آونا

اُبھے ساہیں، (فم) اوکھے ساہیں، مشکل نال

اُبھے لمے، (فم) چار چوفیرے، چاراں پاسے، چپ رے بنے

اُبھے لمے دیاں لاون، (محا) ایدھرلیاں اودھرلیاں مارن، جھوٹھ مارن، گوڑ بولن

اَبھَیا: (مو،صفت) 1- بہادر عورت 2- (مذ) اِک بوٹا

اَبھیار/ اَبھار: (مذ) 1- بداعتمادی، بے اعتباری 2- جس دا کاروبار وچ وِہار نہ ہووے

ابھیارے: (فم) خوش قسمتی نال، تقدیر ولوں

ابھیاگت: (س) 1- اوپرا منکھ جو اطلاع دِتے بنا اچانک روٹی کھان یاں لین آجاوے، فقیر، منگتا، رمتا سادھو 2- اجنبی، اوبھڑ

اُبھیان/ اُبھیانا: (مصدر) 1- اُٹھنا، اُپر اُٹھنا، ودھنا 2- سوجن، پھلنا 3- ساہ بند ہونا 4- تھکاوٹ محسوس کرنا، تھک جانا 5- کراہت آنا

ابھیت: (صفت) جس دا بھیت نہ پایا جا سکے

اَبھیت : (صفت) 1- نڈر، بے خوف 2- بہادری، بے خوفی، دلیری

اَبھیٹ : (مذ) وچھوڑا، جدائی، ہجر

اُبھچڑ : (صفت) پہاڑیا، پُوربیا، چڑھدے پاسے دی رہن والی، شمال نال تعلق رکھن والی، شمالی

ابھید: (مذ،صفت) 1- جس وِچ بھید نہیں، کھُلا، ظاہر 2- جس دی پچھان نہ ہو سکے، 3- جو وِنھیا نہ جا سکے

ابھیس : (مذ،صفت) 1- جیہدا کوئی لباس نہیں 2- بدروپ 3- بُرا روپ

اُبھیساہیں: (فم) اُبھا ساہی، کالھی وِچ

ابھیشٹ : (مو،صفت) جیہدی خواہش ہووے، پیاری، محبوب

ابھیشک : (صفت) 1- اشنان، غسل 2- تخت تے بیٹھنا 3- ہندوواں دی اِک رسم (بُت نوں نہوانا)

اُبھیک : (مذ) اُباک، متلی، تے، گھبراہٹ، سُستی، کمزوری دا احساس

اُبھیک آون، (محا) اُلٹی آون، اُباکن، اُتوں سٹن

اُبھیکن: (مصدر) 1 - اُلٹی کرن، تے کرن، اُبکن، اوکن 2- گھبراہٹ، سُستی کمزوری دا احساس ہونا

ابھیکھ : (ہ، صفت) 1- جیہنے کسے وی مذہب دا چولا نہ پایا ہووے، مذہب توں بغیر 2- بنا کپڑیاں توں

ابھیو : (مذ،صفت) ویکھو: ابھو

اَبھیہ : (صفت) بے خوف، جیہنوں کوئی ڈر نہ ہووے

اِبی: (پوا،فم) ایسے ویلے، اب کے، ہُنے ای

ابی کھبی: (مذ) چالاک، چودھری

اِبے: (پوا،فم) ایسے ویلے، ہُنے ای

ابے تبے: (مذ) ویکھو: اباتبا

ابے تبے کرن، (محا) فضول گلاں کرن، مند بولن، بکواس کرن

ابیات : (عر، مذ) 'بیت' دی جمع، گھر، شعر

ابیر : (مو) 1- اویر، کویل، چر، ڈھل، دیر 2- (صفت) پچھلا، اخیر لے موسم دا

ابیر سیر، (محا) دیر تے صبح ویلا، ویلے کویلے، اَگا پچھا ہونا

اَبِیر : (مذ) 1- عنبر، مشک، زعفران 2- بزدل، ڈرپوک، نامرد 3- گلال

اُبیرائی: (مذ) کھتریاں دی اک ذات یاں گوت

ابیرے : (فم) اویرے، دیر نال، اگے پچھے، ویلے کویلے، ہنیرے سویرے، کویلے، چرکا، ڈھل کر کے، اُپر نال

ابیلی: (صفت) 1- جیہڑا ابیلی نہ ہووے 2- سولھ ملوک عورت

ا......پ

اَپ : (سابقہ) 1- نقصان، تکلیف 2- نفی 3- مخالفت، وَیر 4- گھٹیا پن 5- خرابی 6- جدائی، وچھوڑا، دوری 7- اُلٹا، کھوٹا، بھیڑا، خراب 8- (فم) سوا، نیز، اگرچہ، یقیناً، بھاویں، پر، سوائے

اَپ بھرنش، (س، مو) 1- رگراوٗ، ڈِگاوٗ، پتن، دگاڑ 2- وِگڑیا ہویا لفظ/الفاظ، اپنی اصلی شکل توں وٹیا ہویا لفظ 3- چھیویں صدی عیسوی توں دسویں صدی عیسوی دے ویلے دی بولی، عوامی بولی، عام بول چال دی زبان

اَپ جَس، (صفت) بھیڑا کم، بدنامی، بے عزتی، رسوائی

اَپ راجن، (لہند،صفت) اَن پڑھ، جاہل، اُجڈ، احمق

اپ سکن، (س،صفت) بُرا سلوک، بدچلنی، بُری علامت، کُلچھن، بھیڑی نشانی

اپ سوارتھ، (س، مذ) خودغرضی، اپنا مطلب سِدھا کرنا

اپ سوارتھی، (س، مذ،صفت) اپنا مطلب کڈھن والا، خودغرض،

مطلبی، مطلب کڈھو

اُپ کار، (مذ) نقصان، گھاٹ، کم دا وگاڑ، خرابی، بھیڑا کم، وِگڑیا کم، نقصان

اپ کرم، (سن،صفت) بُرا کرم، کھوٹا کم، ادھرم، پاپ، گُناہ

اُپ کرمن، (سن،مو،صفت) بھیڑی عورت، گنہگار عورت

اُپ کرمی، (سن، مذ،صفت) بھیڑا کم کرن والا، پاپی، مجرم، گنہگار

اُپ لکشا، (مذ) 1-بدشگون، بدفال، بدبخت 2- بدشگونی

اُپ لکشن، (مذ،صفت) بدشگونی، بدفال، بُرا کہنا

اپ مان، (مذ) نرادری، بے عزتی

اپ واد، (سن، مذ) 1- بُرا کتھن، بھیڑی گل، ننِدیا، برائی 2-(صفت) اصولاں دا دُشمن

اپ وادی، (سن،صفت) نِندک، جھگڑالو، ماڑے بول بولن والا

اُپ یکشا، (سن،مو) 1- توجہ، مہربانی، خیال، دھیان 2- نسبت، تعلق 3- اُمید، آس، اُڈیک، توقع 4- مقابلہ

اُپ: (سابقہ) لفظاں دے شروع وچ لگن توں بعد ایہہ معنی دیندا اے 1- نیڑلا، جڑت، قرابت، انگ ساک 2- ماتحت، نیواں 3- اُپر، اُتانہہ 4- نال، ہم راہ 5- پہلو وچ 6- توں 7- ذریعہ 8- نِکا، چھوٹا، پست 9- خراب، بھیڑا، بد 10- پرایا، دُور دا 11- غیر معیاری

اُپ بن، (سن،مذ) 1- اوہ جنگل جس وِچ سوہنے ڈھنگ نال ویل بُوٹے تے رُکھ لائے گئے ہون، باغ باغیچہ 2- چھوٹے چھوٹے جنگل، درختاں دا چھوٹا جھنڈ

اُپ بھاشا، (سن،مو) 1- عوام دی زبان 2- بدیشی زبان 3- اوہ زبان جیہڑی ابلاغ دا کم نہ دیوے

اُپ بھنش، (سن،مذ) ویکھو: اُپ بھرنش

اُپ پران، (سن، مذ) دُوجے درجے دے پران

اُپ ترانا، (مذ،صفت) پیروں ننگا

اُپ جتن، (سن،مذ) 1- تدبیر، چارہ 2- محنت، تیاری

اُپ درِش، (سن،مو) عینک

اُپ درشک، (سن،مذ) 1- اَکھ دا شیشہ، جھپک 2- عینک 3- دربانی، دربان

اُپ درشن، (سن،مذ) ترجمہ، شرح، تفسیر

اُپ دِشا، (مو) دو سمتاں / طرفاں دے وچکار لی سمت، جیویں اُترا تے پُورب وِچکارلی وایو، پچھم اتے اُتر وِچکارلی سمت

اُپ دھات، (صفت) 1- گھٹیا دھات 2- [illegible] 3- ابرق

اُپ دھان، (ہ، مذ) 1- اوہ شیواں جنہاں دا سہارا لیا جاوے 2- سرہانہ، تکیہ 3- محبت، مہربانی 4- مذہبی [illegible] 5- زہر

اُپ دیش، (مذ) دیش دا اِک حصہ، وڈے دیش دا اک حصہ، جیویں بھارت دا پنجاب تے پنجاب دا مالوا، دوآبہ وغیرہ

اُپ راج، (مذ) چھوٹا راجا، مہا راجے دے ہیٹھ راجا

اُپ راج پرمکھ، (مذ) چھوٹا راج پرمکھ

اُپ رام، (صفت) اُچاٹ، اُداس، دُکھی، جذبیاں وچ

اُپ رامتا، (مو) اُپ رام ہون دی کیفیت، اُداسی، دُکھ، تیاگ

اُپ رس / اُپرس (مذ) 1- دوجے درجے دیاں دھاتاں (مثلاً لال کھریا مٹی) 2- دُوجے درجے دی رَس یاں جوش 3- گھٹیا ذائقہ یاں بُو

اُپ سرکی، (سن، مو) 1- غیبی اواز 2- نیندر وچ آن والی غیبی اواز، جیہڑی پیشین گوئی بارے ہووے

اُپ سرگ، (سن) 1- بدشگونی 2- جیہڑا قدرتی مظاہر توں شگون لیا

جاوے 3- بھوت پریت دا سایہ 4- اُپ سور کلمہ جیہڑا کسی حرف دے نال لایا جاوے

اُپ شانت، (سن، صفت) ٹھنڈا کیتا ہویا، منایا ہویا، بُجھیا ہویا، تسلّی، تسکین، اطمینان

اُپ شانتی، (سن، مو)1- تسلی، تسکین، بے فکری 2- (صفت) مطمئن 3- منایا ہویا 4- پالتو

اُپ کمشنر، (مذ) چھوٹا کمشنر

اُپ لکھن/ اُپ لچھن، (سن، مذ) ابلاغ کراون والی علامت، اشارہ، شبد دی اوہ طاقت جس راہیں اوس شبد دے اصل مطلب توں علاوہ اوس دی قسم دیاں ہور شیواں وی جانیاں جان جیویں 'چڑیاں چُگ گئیاں کھیت' وچ چڑیاں توں مراد ہور پنچھی وی نیں جو چوگا چُگدے نیں

اُپ مرتی، (سن، مو) بے وقتی موت، ناگہانی موت، کویلی موت

اُپ منتری، (سن، صفت) نِکا وزیر، چھوٹا منتری

اُپ نام، (سن، مو) دوجاں ناں، تخلّص

اُپ نیتا، (سن، مذ)1- خاوند، شوہر 2- مالک

اُپ نیتر، (سن، مو)1- دُوجے درجے دی اکھ 2- چشمہ، عینک

اُپ واس، (سن، مذ) ورت، روٹی نہ کھانا، روزہ

اُپ واسی، (سن، مذ) ورت رکھن والا، روزہ رکھن والا

اُپ وِش، (سن، مذ)1- مصنوعی زہر 2- نشلی شے (بھنگ، افیون وغیرہ)

اُپ ون، (سن، مذ) اُپ بن، ہتھ نال لایا ہویا جنگل یاں باغ

اُپ وید، (سن، مذ) ویداں وِچوں نِکلی تعلیم، ایہہ اُپ وید چار نیں، دھنر وید، گندھر وید، آیور وید، ستھاپتیہ وید

اُپ ہار، (سن، مذ) 1- ملاقات 2- تحفہ، بھینٹ، ڈالی، رشوت 3- پرستش، پوجا 4- مذہبی نشاط

اُپ ہارک، (سن، صفت) لٹیرا، ڈاکو، قزاق

اُپ ہاس، (سن، مذ)1- ٹھٹھا، مخول، ہاسی، دِل لگی 2- نِندیا، برائی

اُپ یکشا، (سن، مو)1- غفلت، سستی 2- حقارت، نفرت 3- دھوکا، فریب 4- تیاگ، ترک 5- بے قدری

اُپ یوگ، (مذ، صفت) بھال، لوڑ، ورتوں، استعمال

اُپ یوگی، (سن، صفت) لابھ دین والا، کم دین والا، مددگار، لوڑیندا، ورتوں دا، فائدے مند

اَپاپ: (صفت) بے گناہ، معصوم، پاک

اَپاپا: (صفت) ویکھو: اَپاپ

اَپاپن: (صفت) 'اپاپ/ اپاپی' دی تانیث، بے گناہ سوانی، معصوم پاک سوانی، بے دوش، نمانی، غریب

اپاپی: (صفت) بے گناہ، معصوم، پاک، بے دوش، نمانا، غریب

اَپات: (صفت) 1- بغیر پتیاں دے رُکھ 2- بے عزت، بے آبرو، گھٹ رتبے والا، بِنا ساکھ توں

اَپاتر: (صفت) 1- بے آبرو، گھٹ رُتبے والا، بِنا وُقعت 2- ناقابل اعتبار

اُپاٹن/ اُپاٹنا: (مصدر) 1- اُپاڑنا، اُکھاڑنا 2- تمام کرنا

اُپادان، (مذ) 1- قبول کرن، لین، حاصل کرن، منظور کرنا 2- گیان، کھوج، واقفی 3- اوہ کارج جو آپ ہی کارن وچ بدل جائے، جیویں مٹی گھڑے دا سبب ہے

اُپادن: (فعم) پیدا، پیداوار

اُپادھ: (ہ، مو)1- فساد، پواڑا، شرارت، فتور، ظلم، ناانصافی 2- ہنیر،

سختی، زبردستی 3-زنا بالجبر 4- نقصان، گھاٹا 5- دُکھ، تکلیف 6- فریب، دھوکا، مکاری، عیاری7- تمیزی خصوصیت 8- حد بندی 9- خطاب، وصف 10- حقارت دا ناں

اُپادھن: (مو،صفت) فساد کھڑا کرن والی، شرارتی

اُپادھی: (صفت) ویکھو: اُپادھ

اُپادھی دا مُول، (ہ،مذ،صفت) پگھاڑے دی جڑھ، کلھا کلندر، ناردمُنی، فسادی، ظالم

اُپادِھیانی: (مو) اُستاد دی بیوی، اُستانی

اپار: (صفت) 1-جیہدا کوئی پار نہ ہووے، جیہدی کوئی حد نہ ہووے، بے انت، ڈھیر سارا، وادھو 2-جیہدی کوئی مثال نہ ہووے

اُپارجت: (صفت) کمایا ہویا، جوڑیا ہویا

اُپارجن: (مذ) 1- فائدہ، منافع، کمائی، آمدنی 2- اکٹھا کرنا 3- پیدائش

اُپارن/ اُپارنا: (مصدر) 1- پُورا کرنا، مکمل کرنا، تمام کرنا2- افطار کرنا، روزہ کھولنا3- روزہ پُورا کر کے کجھ کھانا

اُپاڑن/ اُپاڑنا: (مصدر) 1- اکھاڑنا، جڑھوں پُٹنا، کھودنا 2- پورا کرنا، مکمل کرنا

اُپاس/ اُپاسا: (مذ) 1- روزہ2- پُوجا، بندگی، عبادت، گیان، دھیان 3- خدمت، سیوا4- عزت، بزرگی

اُپاسِت: (صفت) 1- معبود، جیہدی پُوجا کیتی جاوے 2- عابد، پُجاری، پوجا کرن والا، اُپاسک

اُپاسک: (مذ،صفت) 1- خدمت کرن والا، سیوا کرن والا 2- عبادت کرن والا، عابد، بھگت 3- خادم، ملازم، نوکر، داس

اُپاسن/اُپاسنا: (مصدر) 1- پوجا کرنا، عبادت کرنا، خدمت کرنا، عزت کرنا، احترام کرنا، ملازمت کرنا، ٹہل سیوا کرنا2- نیڑے بیٹھنا

اُپاسی: (مذ،صفت) 1- خدمت کرن والا، پوجا کرن والا، عبادت کرن والا 2- خادم، نوکر 3- پجاری، بھگت، جوگی، یوگی 4- روزہ دار، جیہنے ورت رکھیا ہووے

اُپاشک: (مذ) ویکھو: اُپاسک

اُپاشکی: (مو) اُپاشک دا کم یاں دھرم، اُپاشنا کرن والا، بھگت، سیوک، عقیدت مند، پُوجک

اُپاشنا: (مو) ویکھو: اُپاسن/اُپاسنا

اَپاک: (مذ،صفت) 1- کچا، خام، اَپک 2- خام، کچ پن 3- بدہضمی

اَپا کھیان: (ہ،مذ) کہانی، افسانہ، قصہ

اپان/اپانا: (مصدر) 1- حاصل کرنا 2- پیدا کرنا، کمانا، کمائی کرنا 3- تیار کرنا، بنانا، تخلیق کرنا 4- جتن کرنا 5- سپرد کرنا

اپانگ: (مذ) 1- اکھ دا باہرلا کونہ 2- متھے دا اِک قسم دا ٹکا، صندل دا تلک 3-اپاہج، معذور، لنگڑا، کسے انگ دا اُتلا یاں اہم حصہ

اُپانگھ: (مذ) ویکھو: اُپادھ

اُپاون/ اپاونا: (مصدر) 1- اُپجانا، پیدا کرنا 2- بنانا، تخلیق کرنا، وجود وچ لیانا، تیار کرنا 3- کمانا 4- اختیار کرنا 5- تجویز کرنا، تدبیر کرنا، علاج کرنا6- چال، داء، ڈھنگ، طور طریقہ

اُپاون ہار، (مذ) پیدا کرن والا، وجود وچ لیاون والا، خالق

اپاہج: (مذ) 1-ہتھوں پیروں رہیا ہویا2- لولھا لنگڑا، انھا محتاج، معذور 3- بے وس

اپاہج پُنا، (مذ) اپاہج ہوون دی حالت

اپاہج گھر، (مذ، صفت) 1-لولھیاں لنگڑیاں دے رہن دی تھاں 2- کوڑھ خانہ

اُپاء: (مذ) علاج، حل، دارُو، آہر پاہر، جتن، تدبیر، ڈھنگ، طور طریقہ،

ذریعہ

اُپاوٗ: (صفت) خالق، پیدا کرن والا

اُپاوَن/ اُپاوَنا: (مصدر) ویکھو: اُپان/ اُپانا

اُپائیا: (صفت) 1- پیدا کرن والا، خالق 2- تدبیر کرن والا، چارہ گر

اُپائیو: (ہ) اُپاہ، مسئلے دا حل

اُپایا: (مذ) اُپاء کرن والا

اُپایک: (صفت) 1- تجویز کرن والا 2- پیدا کرن والا 3- مجوزہ

اُپَت: (صفت) 1- معیوب، نازیبا 2- رُسوا، بدنام، بے آبرو، ذلیل 3- بے وس، محتاج، نِکما، سُست 4- (مو) رُسوائی، ذِلت، بدنامی، بے عزتی

اُپَت: (مذ،صفت) 1- بے اولاد، جیہدی نرینہ اولاد نہ ہووے 2- بھیڑا پُتر، بدکردار پُتر، کوپُت، کُپت، کپُتر

اُپت: (صفت) 1- اُپج، تخلیق 2- پیداوار، آمدنی، کمائی، حصول

اُپت: (مو) پیش کرن، رُوبرو ہوون، منظر عام تے لیانا، پیدا کرنا

اُپَتا: (صفت) 1- بے آبرو، بے عزت، ذلیل، بدنام، رُسوا 2- بنا پتیاں توں، جس دا پتہ نہ ہووے

اُپتا: (مو) 1- آفت، مصیبت 2- تکلیف، دُکھ 3- بدنصیبی، بدقسمتی

اپُتّا: (مذ، صفت) جیہدے گھر کوئی پتر نہ ہووے، اونترا، بے اولادا، لاولد، اوتن پُتا

اُپتاپ: (س،مذ) 1- گرمی، حرارت 2- پیڑ، درد، تکلیف 3- بدقسمتی 4- بیماری، دُھپ نال ہویا تاپ 5- جلن، تپ 6- چنتا

اُپتاد: (مو) 1- فارسی لفظ 'اُفتاد' دا وِگڑیا رُوپ 2- آفت، مصیبت، دُکھ 3- بیماری 4- بدقسمتی

اُپتر سُپتر / اُپتر سوپتر: (فم) رلیا ملیا، اُلٹا سِدھا، اُلٹ پلٹ

اپترا سپترا/ اُپتّر سُپتّرا: (فم) ویکھو: اُپتر سُپتر / اُپتر سوپتر

اُپترن: (مصدر) پلٹاون، پرتن، پرتاون، اُلٹھن، اُلٹاون

اُپتری: (مو) نافرمان دِھی، بھیڑی دِھی، کپُتری

اُپتریجن: (مصدر) 1- پرتیا جانا، پلٹاون، پرتاون، مودھیاں کرن 2- پاسا بدلن، بیٹھلی اُتلی کرن

اُپَتن/ اپتنا: (مصدر) 1- اُگن، پیدا ہوون، تخلیق ہونا، جنم ہونا 2- ظاہر ہوون، نترن، وکھائی دینا 3- پیدا کرنا، جمنا، نکلنا 4- اُگنا 5- واقعہ ہونا 6- سمجھنا، خیال آنا، ترقی ہونا، کمائی ہونا، منافع ہونا

اَپَتھ: (س، مذ) 1- غلط رستہ 2- رستے دا نہ ہونا 3- غلطی 4- پرہیز، بیماری دی وجہ توں کسے شے دا منع ہونا 5- رستے توں بھٹکیا ہویا

اُپّتی: (صفت) 'اُپتا' دی تانیث

اَپٹ: (صفت) 1 ناتراشیا ہویا، بھدا 2- کریہہ، جیہڑا فصیح نہ ہووے 3- بے ہُنر، بدسلیقہ 4- بیمار

اَپٹک: (مذ) معذور، اپاہج، فالج زدہ

اُپٹن/ اُپٹنا: (مصدر) 1- بہہ جانا، بھر جانا، بھر کے وَگ جانا 2- ڈُگ پینا، ضائع ہونا 3- لے کے جایا جانا

اُپٹھ: (صفت) 1- خلاف، مخالف، اُلٹا، کھچڑیا ہویا، الٹ، اُلٹی، پُٹھا پاسا 2- اُلٹا، پٹھا، ضدی اُجڈ 3- اگے پچھے، مخالف، اُتے تھلّے

اَپٹھّا: (صفت) 1- الٹا، اوندھا 2- پُٹھا، پُٹھا پاسا 3- ضدی، انموڑ، رستے توں بھٹکیا ہویا 4- خلاف، مخالف، اگے پچھے

اُپٹھا: (صفت) ویکھو: اَپٹھّا

اُپٹھڑ: (صفت) پُٹھی مت والا، ضدی، بُوڑ مت

اپٹھڑی: (مو) پُٹھی، اُلٹی

اُپٹھن: (مصدر) اُچٹن، اُچاٹ ہوون، اُکتاون، بیزار ہوون

اُپٹھی: (صفت) 'اُپٹھا' دا مونث

اُپٹھیاں: (صفت) پٹھے، اُلٹے

اُپج: (ہ،مو) 1۔ آپے، اپنے آپ 2۔ انوکھی گل، نرالا پن، نواں پن، جدّت، کاڈھ، پیداوار 3۔ راگ دا انتر، گاون والا گاندے گاندے جدوں نویں تان لیندا اے، اوہنوں اُپج آکھی دا اے

اُپجا/ اُپجاء: (مذ) 1- پیداوار 2- افزائش نسل

اُپجان/ اُپجانا: (مصدر) پیدا کرنا، اُگانا

اُپجاون/ اُپجاونا: (مصدر) اُگاونا، پیدا کرن

اُپجانک: (صفت) اُپجاون والا، پیدا کرن والا، اُگاون والا

اُپجاؤ: (صفت) 1- پیدا کرن والا، جو وجود وچ لیائے، جو پیدا کرے 2- جس تھاں پیداوار بہت ہووے، زرخیز (دھرتی)

اُپجائی: (مو) بیجائی دا کم یاں مزدوری

اُپجت: (مو) 1- پیداوار 2- پیدائش 3- (صفت) اُگایا ہویا، پیدا کیتا ہویا

اُپجت: (سن،صفت) جتیا گیا، ہاریا ہویا

اُپجس: (مو) رُسوائی، بدنامی، بے عزتی، ذلت، خواری

اُپجسی: (صفت) 1- رسوا، بے عزت، بدنام، ذلیل وخوار 2- (مو) بدنامی، ذلت، خواری

اُپجن/ اُپجنا: (مصدر) اُپجنا، اُگنا، جمنا، پیدا ہونا، پھٹنا، زندہ ہونا، خیال وچ آونا، وکھالی دینا

اُپجنہار: (صفت) اُپجن والا، جو اُپج سکے، پیدا ہوون والا، اُگن والا، پھٹن والا

اُپجیندڑ: (صفت) 1- پیدا کرن والا، اُپجارن والا، اُگاون والا 2- خالق، اللہ تعالیٰ

اُپجیوکا: (سن،مو) 1- روزی، رزق 2- روزگار، ذریعہ معاش 3- غذا، خوراک 4- گزارہ

اُپجیون: (مذ) گزارہ، اُپجیوکا، روزگار، جان دا ذریعہ، غذا، قوت، دُوجے دا سہارا

اُپچار: (سن، مذ) 1۔ علاج، روگی دا علاج کرن لئی کیتا جتن، چارہ، جیویں: دارُو، بُوٹی، سیوا، ٹُونا، منتر، جاپ وغیرہ 2۔ پیشہ، ملازمت، نوکری 3۔ رویہ، معمول، رواج، رسم، چلن 4۔ تحفہ، نذر، بھینٹ، رشوت

اُپچارک: (مذ) علاج کرن والا، منتریاں ٹُونا کرن والا

اُپچاری: (مذ،صفت) 1- علاج کرن والا 2- ملازم، نوکر 3- تابع، ماتحت

اُپچھ: (صفت) 1- دُم توں بنا، جیہدی پوچھل نہ ہووے 2- جیہنوں پُچھیا نہ جاسکے، نہ پُچھن دے قابل 3- جیہنوں کوئی نہ پُچھے یاں چاہوے

اَپچھرا: (سن،مو) 1-اپسرا، جنت دی پری، حُور 2- اندر دیوتا دے دربار وِچ نچن والی پری 3- خوبصورت عورت

اپدا: (سن،مو) مصیبت، آفت، تکلیف

اُپدا: (ہ،مو) 1- ملاقات 2- (مذ) نذر، تحفہ، ڈالی، رشوت

اُپدر: (سن، مو) 1 -خرابی، فساد، ہلچل، اودھم 2- (مذ) بھیڑا کم 3- انہونی گل، سینہ زوری، ظلم

اپدرو: (صفت) 1- بدفعلی، بدشگونی 2- فساد 3- ظلم 4- بغاوت 5- بے عزتی

اپدّری: (صفت) ویکھو: اُپدری

اُپدری: (صفت) 1- اُپدر دی، فسادی، جھگڑالو 2- باغی 3- ظالم 4- بدشگون 5- ناانصاف، بھیڑا، شرارتی، پاپی

اپدنش: (مذ) گرمی دی بیماری، آتشک

اُپدھاتو: (مو) دو دھاتاں دے میل نال بنی دھات، جیویں نیلا تھوتھا، ہڑتال وغیرہ

اُپدّھر : (صفت) 1- جیہڑا پدھرا نہ ہووے، اُچانیواں، ناہموار 2- ناموافق

اُپدھرا: (صفت) 1- ناہموار، اُچانیواں 2- غیر معیاری

اُپدھری: (صفت) ویکھو: اُپدھرا

اُپدیش: (س، مذ) 1- مفاد دی گل، سِکھیا، گورو دی مت، نصیحت کرنا 2- مشورہ 3- وعظ، نصیحت

اُپدیشک: (س، مذ، صفت) 1- سکھان والا، تعلیم دین والا 2- اُستاد، ناصح، گرو، مرشد، معلم (علم دین والا)، وعظ دین والا، لیکچرار

اُپدیشن: (مو) نصیحتاں کرن والی زنانی

اُپدیشن/ اُپدیشنا : (مصدر) وعظ کرنا، سکھانا، پڑھانا، لیکچر دینا، ہدایت کرنا، نیک صلاح دینا، جھاڑ جھنب کرنا

اُپدیشی: (مذ) نصیحتاں کرن والا، کسے دھرم دی تبلیغ کرن والا، تبلیغی

اُپَر : (صفت) 1- پچھلا، اگلا 2- تھلوکت 3- مغربی 4- گھٹیا، کمتر 5- دُوجا، مزید، اِک ہور 6- دُور 7- وکھو وکھ 8- ساہمنے 9- اڈ، علاوہ

اُپّر : (مذ) 1- بکرے یاں بھیڈاں دے سری پاوے 2- اُتے، اُتانہہ، اُچیائی تے، بلندی تے، چھت تے، اُتلے، کوٹھے تے، اسماناں تے 3- کسے سواری تے، کسے دے سہارے تے 4- اُپروں اُپروں، بالا بالا، اُتلا حصہ، ٹیسی، سِرا

اُپّر اُپّر ، (فم) اُتے اُتے، بالا بالا، اُتوں اُتوں

اُپرتھلّی ، (فم) 1- اُتلے تے ہیٹھلے 2- ترتیب نال، مسلسل، لگاتار 3- اُتلی شے دے تھلے آجان دی حالت 4- انقلاب 5- اِک دُوجے دے پچھوں

اُپرتھلی دے، (صفت) ہیٹھ اُتے دے، اُتوڑتی دے

اُپرتھلّی مارن، (محا) ہیٹھلی اُتلی مارن، چکر چلا کے کم کڈھنا، فضول گلاں کرن

اُپرتھلّے ، (فم) 1- ہیٹھاں اُتانہہ، درہم برہم 2- اِک دوجے دے مگروں، لگاتار 2- ترتیب نال

اُپر جاون، (محا) کوٹھے دی چھت تے جاون، چُبارے تے جاون، اُچی تھاں چڑھن، ترقی کرن، ودھن پھُلن

اُپر چڑھ جاون، (محا) ویکھو: اُپر چڑھن

اُپّر چڑھن، (محا) 1- اُپرلی تھاں تے جاون، ترقی کرن، اُچیاں ہوون 2- رعب وکھاون، دھکا کرن، دھکو زوری کرن 3- بھاراں تے پین 4- کپڑے داسنگو کے اتانہہ چڑھن

اُپر چھل، (مو) 1- اُچھل، تے، اُلٹی 2- لہر 3- بھرپور ہوون دا فعل 4- دولت مندی 5- فراوانی، بہتات

اُپر دا، (صفت) اُتے دا، اُتلے پاسے دا

اُپّردار ، (صفت) اُتلے پاسے ول

اُپر داروں/ اُپر داریوں ، (صفت) 1- اُتلے پاسیوں 2- ایس توں وکھ

اُپر داڑیوں ، (صفت) 1- اُتلے بنیوں، اُتلے پاسیوں 2- ایس توں وکھ 3- اچن چیت

اُپر داؤں، (فم) 1- اُتلے پاسیوں 2- اُتلے بنیوں

اُپر دائی، (صفت) 1- بدقسمتی 2- قے، الٹی 3- ہیضہ

اُپر دڑا، (مذ) ایس طرحاں داجھوٹھا بیان کہ سچا لگے، جھوٹھا بیان

اُپر دڑی، (مو) 1- فریب دی گل، دھوکے دا بچن، گپ 2- جھوٹھا بیان، پھڑ، ٹرپل

اُپر دِلی، (مو) ویکھو: اُپر دڑی

اُپرّ دوں، (فم) اُتوں، اُتلے بنے توں

اُپردی، (فم) 1-اُتوں دی، اُتلی، اُتلے پاسے والی 2- وادھا کر کے، سگوں

اُپردیوں، (فم) 1- اُتوں دی، اُتلے پاسے توں 2- ایس توں علاوہ

اُپر ڈگنا، (محا) 1۔ اک چیز دا دُوجی تے پینا 2۔ پریشان ہونا، لالچ کرنا

اُپر کرن، (محا) اُچا کرن، چکن، اُتے لیڑا لین، دوپٹا لین

اُپر کرنا، (محا) ویکھو: اُپر کرن

اُپر کھڑن، (محا) اُچی تھاں تے لے جان، اُتانہہ چڑھاون

اُپر کھڑنا، (محا) اُچے تھاں لے جانا، اُتانہہ چڑھاونا

اُپر لینا، (محا) 1- اُتے لینا، دوپٹا کرنا، کپڑے نوں سر اُتے تان لینا 2- اپنے سر کوئی ذمے واری لینا

اُپروار، (فم) اُپر، اُتے، اُپرنوں، اُتے نوں

اُپروارٹے، (فم) اُتوں دی، اُتانہہ دی، اُپروں اُپروں

اُپرواڑیوں، (پوا، فم) اچانک ای، اچانک، اچن چیت

اُپرول/اُپرولی، (فم) اُتلے پاسے، اُتلے پاسیوں

اُپرا: (مذ) اوپرا پن، اجنبی پن، اُپرا پن

اپراپار: (صفت) بے حساب، بے حد، بے انتہا، جیہدا کوئی حساب نہ ہووے

اپراپت : (صفت) 1- جو حاصل نہ ہو سکے، جیہدا حصول ممکن نہ ہووے 2- نامکمل، ادھا، اُپورن، ادھورا

اُپراٹھا: (مذ) پرونٹھا

اُپراٹھی: (مو) پرونٹھی

اُپراجن / اُپراجنا : (مصدر) 1- بنانا، تیار کرنا 2- پیدا کرنا، اُگانا، اُپجانا 3- کاشت کرنا، بونا

اَپراچین : (صفت) 1- جو پُرانا نہ ہووے 2- نویں دور دا، نویکلا 3- نواں، تازہ

اپرادھ: (مذ) گناہ، دوش، قصور، جرم، خطا، پاپ، گناہ، ظلم، زیادتی

اپرادھی: (صفت) 1-اپرادھ کرن والا مرد، مجرم، دوشی، قصور وار، تقصیری، عیبی، پاپی 2- تکلیف دین والا

اَپرادھک: (صفت) گناہاں نال بھریا، گناہ توں متعلق

اپرادھن: (مو، صفت) اپرادھی دا مونث، جرم کرن والی، مجرم، قصور وار سوانی

اپرادھیا: (مذ) مجرم، قصور وار، پاپی، گناہ کرن والا

اُپرار : (صفت) 1- اُتلا، اُپرلا 2- (فم) اُتلے پاسے ول

اُپراگ : (مذ) 1- ہنیرا 2- گرہن 3- آفت، مصیبت 4- رنگ و روغن

اُپرال : (مذ) مددگار، سنگی، حمایتی، راکھا

اُپرال : (فم) 1- اُتلے پاسے ول، اُتانہہ، اُتے 2-اپرالا دی تخفیف

اُپرالا : (ہ، مذ) امدادی جتن، مدد، ساتھ، بھج نس، راکھی، آہر پاہر، علاج، اُپاء

اُپرالا کرن ، (محا) آہر پاہر کرن، مدد کرن، ساتھ دیون، بھج نس کرن، راکھی کرن

اُپرالا : (صفت) 1- اُپروالا 2- بہت اچا 3- باہرلا 4- فضول خرچی 5-دخل دینا، کسے دی گل وچ بولنا 6- ذمہ داری، فرض 7- تکلیف 8-بندوبست

اُپرام : (صفت) اُداس، اُچاٹ، افسردہ، دُکھی

اُپران / اُپرانا : (مصدر) 1- اُتے آونا 2- انجان بننا، اوپرا بن

کے رہنا

اُپرانت: (فم) 1- پچھوں، مگروں، پھیر 2- علاوہ 3- ودھ کے، ایس توں وکھ 4- (صفت) بے جان

اُپراں: (فم) 1- اُتانہہ، اُتلے پاسے ول دا 2- (مذ) اجنبی، بیگانا، غیر

اُپراوری: (صفت) جھگڑالو، بلاوجہ پھڈے بازی کرن والا

اُپراون: (مصدر) اوپرا پن محسوس کرن، اجنبیت محسوس کرن، جھاکا آون

اُپراؤ: (مذ) 1- اوپرا، اجنبی 2- کسے ہور تھاں توں آیا ہویا، مسافر، راہی 3- اپھراؤ، اوہرا 4- (صفت) فالتو (بندہ)

اپرائینت: (مو) خاندانی تعلق، خونی رشتہ، قریبی رشتے دار

اپراہاں / اُپراہناں: (فم) اُتلے پاسے ول، اُتلے بنے ول، اُتانہہ

اپراہد: (مذ) ویکھو: اپرادھ

اپراہدن: (مو، صفت) ویکھو: اپرادھن

اپراہدی: (صفت) ویکھو: اپرادھی

اُپربھا: (مو) 1- تاریکی، ہنیرا 2- دُھندلکا

اپرتیت: (مو) 1- بے پرتیتی، بے اعتباری، بے وساہی، بے یقینی 2- بے قدری، ناقدری

اپرتیتا: (مذ) جس بندے تے یقین نہ ہووے، بے اعتبارا، جس دا اعتبار نہ کیتا جا سکے

اپرتیتن: (مو) جس عورت نوں اعتبار نہ آوے، بے وساہی

اپرتیتی: (مو) بے اعتباری، بدگمانی، بدظنی

اُپرچت: (صفت) 1- جیہڑا سیہانیا نہ جا سکے، جیہڑا واضح نہ ہووے 2- جیہڑا محسوس نہ ہو سکے

اُپرچلت: (صفت) 1- جیہڑا رائج نہ ہووے 2- جیہڑا ترک ہو چکیا ہووے 3- جیہدا دستور نہ ہووے 4- معمولی جیہا

اپرچیت: (پو) اچانک، اچن چیت

اپردائی: (مو) 1- بدقسمتی 2- قے، اُلٹی 3- ہیضہ

اُپردھان: (صفت) 1- ماتحت 2- چھوٹا 3- کمزور، بنا طاقت توں 4- کمینہ

اُپرس: (مذ) برص، کوڑھ، پھلبہری

اُپرسا: (مذ) 1- جیہڑا پسند نہ ہووے 2- نامہربانی، سختی

اُپرسدھ: (صفت) 1- جیہڑا مشہور نہ ہووے 2- گمنام 3- غیر معروف

اُپرسن: (صفت) 1- ناخوش، ناراض 2- ناگوار، ناپسندیدہ 3- مخالف، برخلاف

اُپرسنّتا: (مو) ناخوشی، ناراضی، بے اطمینانی، نامہربانی

اُپرش: (صفت) 1- نامرد، جیہڑا اولاد پیدا کرن دے قابل نہ ہووے 2- ہیجڑا، زنخہ، کھُسرا

اپرکاش: (صفت) جیہڑا وکھائی نہ دیوے، لکیا ہویا، ڈھکیا ہویا، مخفی

اپرکٹ / اُپرگٹ: (صفت) جو ظاہر نہ ہووے، لکیا ہویا، مخفی، نظر نہ آون والا

اُپرلا: (صفت) 1- اُپر والا، اُتلا، اُپرول دا پاسا، اُپرلین والا کپڑا 2- رب، پرمیشر 3- وادھو، فالتو 4- ظاہری، وکھاوے دا 5- رشوت، اُتلی کمائی، محنت دی کمائی توں علاوہ جو کجھ وی آوے یاں ملے

اُپرلا ساہ اُپر تے ہیٹھلا ساہ جانا، (محا) دم اُکھڑنا، اچانک غم یاں فراق دی حالت واپرنا

اُپرلا کم، (مذ) فالتو کم، اصل کم توں علاوہ کم، وادھو کم

اُپرلی: (مو) "اُپرلا" دی تانیث

اُپرلی آمدن، (مو) وادھو آمدنی، رشوت، محنت دی پکی، کمائی

توں علاوہ جو کجھ وی آمدن وجھوں آوے یاں ملے

اُپرلی آمدنی، (مو) اُپرلی کھٹی، وادھو آمدنی، رشوت، محنت دی کمائی توں علاوہ جو کُجھ وی آوے یاں ملے

اُپرلی کھٹی، (مو) ویکھو: اُپرلی آمدن

اُپرلے: (صفت) اُپرلا دی جمع

اُپرلے دِل نال / اُپرلے مونہہ نال، (محا) دلوں نہ آکھنا ظاہر داری والی، پرچاوے دی، دکھاوے دی گل کرنا اتوں اتوں، لوکا چاری

اُپرلے کم، (مو) وادھو دھندے، فالتو کم، کمائی دے خاص دھندے توں چھٹ ہور کم

اُپرّلے مونہہ نال، (روزمرہ) اُتوں اُتوں آکھی ہوئی گل، جو دِلوں نہ ہووے، ایویں کہویں

اُپرّلیوں: (فم) اُتلے پاسیوں، اُتلے بنیوں

اپرم: (مذ،صفت) اعلیٰ، ودھیا، سوہنا، چنگا، مہنگا، نایاب، نادر، عمدہ

اپرم پار، (مذ،صفت) 1-بے حد، جیہدا شمار نہ ہوسکے، بے انت، جیہڑی حساب وچ نہ آوے 2- خدا 3- جس دا کوئی پار نہ ہووے

اُپرمان: (صفت) ثبوت توں بغیر، جیہڑی مستند نہ ہووے، جیہدی تصدیق نہ ہوئی ہووے، جیہڑی صحیح نہ ہووے

اُپر مانک: (صفت) ویکھو: اُپرمان

اُپرمت: (صفت) ویکھو: اپرم پار

اُپرنا: (مذ) 1- وڈا رومال 2- دوپٹہ 3- صافہ، پرنا

اپرنپار: (صفت) ویکھو: اپرم پار

اُپرنت: (فم) 1- اُپرنوں، اُتلے پاسے، اُتلے بنے نوں 2- زیادہ 3- ایس توں ودھ، ایس توں علاوہ

اُپرند: (فم) 1- توں، تھوں، اُپرنت، بعد، ایس توں علاوہ، ایس توں دکھ 2- اُتلا پاسا، اُپرلی سطح 3- پچھوں، مگروں، پھیر

اُپرو اُپری: (فم) اُپر ہی اُپر، باہر باہر، وچکار لے وسیلے توں بغیر، اُتے ای اُتے

اپروان: (صفت) نامنظور

اپرواون: (مصدر) 1- بھیت کھولن، راز ظاہر کرن 2- دغا کرنا 3- دعا کرنا

اُپروڑی: (مو) جھوٹھ، جھوٹھا بیان، دھوکھے دی گل، پھڑ، گپ، ٹرپل

اپروکت: (صفت) اُپر کتھن کیتا گیا، اُپر آیا

اُپرونچا: (مذ) 1- تولیہ، صافہ، دوپٹہ 2- (صفت) اُتلے پاسے دا، اُتلا

اُپروں: (فم) 1- اُتوں، اُتوں اُتوں، جائز تنخواہ توں ودھ 2- اُتلے بنیوں، اُتلے پاسیوں 3- ایس توں علاوہ، ایس توں ودھ 4- اسمان توں، اللہ ولوں 5- چوٹی ولوں 6- اُتلے افسراں دا حکم 7- جُھونگا مونگا

اُپروں اُپر / اُپرو اُپر، (فم) اُپر ای اُپر، بغیر درمیانی وسیلے دے

اُپّروں اُپّروں، (فم) 1- اُتوں اُتوں 2- چپ چپیتے، وِچوں وِچ

اُپروں بلی، (فم) اِک دُوجے دے پچھوں، اِک دے پچھوں دُوجا

اُپّروں دیون، (محا) 1- چپیڑ مارن 2- وادھو چیز دیون، جھونگا دیون

اُپروہت: (مذ) مندر دا وڈا مہنت، وڈا پروہت

اُپرہان / اوپرہان: (صفت) اوپرا ہوون دا احساس

اُپرہاں: (مذ) اوپرا مَن دی حالت، اوپرے مُنّھ دے اگے ذرا جھپ جیہی کھا جانا

اُپری: (صفت) 1- اُپردی، اُتلی 2- اوپری، بیگانی، دُور دی 3- نامہربان

اُپرے آلا: (پو، صفت) 1- اُتے والا، مراد مولا، رب 2- اُت

چالاک بندہ، بہت چالاک بندہ

اُپرے دِل نال : (روز مرہ) ویکھو: اُپرّے مونہہ نال

اُپرّے مونہوں : (فم) اُپرے دلوں، بے دلی نال

اُپریت : (صفت) 1- نامہربان، سنگدل، ظالم 2- (مو) مخالفت، دشمنی، پرایا پن

اُپریتا : (صفت) نامہربان، سنگدل، بے مہر، ظالم

اپریٹس (Operatous): (انگ) سامان، کسے سائنسی استعمال وچ کم آون والیاں شیواں

اپریشن (Operation): (انگ، مذ) ڈاکٹری چیڑ پھاڑ، چیرا، جراحی

اُپریکشا : (مو) ثبوتاں دی کمی، تحقیقاں دوران ثبوتاں دی کمی ہونا

اپریل (April): (انگ، مذ) عیسوی سال دا چوتھا مہینہ جس دے معنی پھٹن دے نیں، کیوں جے ایہناں دِناں وچ بہار دا موسم جوبن اُتے ہونداا ے، ایس لئی ایس مہینے دا ناں اپریل رکھیا گیا اے

اُپریم : (س، مذ) محبت دی کمی، پتھر دلی، بے مہری، دشمنی

اُپریمی : (س، صفت) بے مہر، پتھر دل، نامہربان، ظالم، بے وفا

اُپریں دیون : (محا) پُٹھیاں سِدھیاں مارن، پھٹکن

اپڑ : (مذ) زمین دے نہ وگی ہون دی حالت، ان وگ، ان واہی زمین، اوہ زمین جس وچ ہل نہ چلیا ہووے، تپڑی

اُپڑ : (فعمر) 'اپڑنا' توں فعل امر، پہنچ، پہنچ جا، اپڑ جا، رسائی، پُج، توفیق

اپڑ آونا، (محا) پُج آونا، کرسکنا، پورے اُترنا، ٹکر لینا

اپڑ پین، (محا) 1- پُج پون، پہنچ جاون، دوڑ کے پھڑ لین 2- مقابلے تے آجاون، برابر دی ٹکر لین، دوڑ کے پھڑ لین 3- بدلہ لے لین

اُپڑ پینا، (محا) 1- اپڑنا، اپڑ جانا، پہنچ جانا، پہنچ حاصل کرنا 2- بدلہ لینا

اپڑ آوندا : (مذ) رجیا پجیا، کھاندا پیندا، سوکھا، گھلنا

اپڑا/ اپڑاء : (مذ) پہنچ، رسائی

اُپڑاڑاں : (ہند) لے جانا، گھلنا

اپڑان/ اُپڑانا : (مصدر) اپڑانا، پہنچانا، بھیجنا، گھلنا، بھجوانا، رلانا، ملانا، داخل کرنا

اپڑانت : (مو) 1- اپنائیت 2- عزیز رشتے دار 3- پہنچ، رسائی

اپڑاند : (مو) پہنچ، رسائی، اپنائیت، یگانگت

اپڑاں : (مذ) اپنا، ذاتی، کسے شے دا اپنی ذات نال تعلق ہونا

اپڑاوانا : (فعم) پہنچاون، پھڑاون، گھلن، پہنچاون

اپڑاون/ اپڑاونا : (مصدر) ویکھو: اپڑاوانا

اپڑاونی : (فم) ویکھو: اپڑاوانا

اپڑاونیا : (صفت) اپڑان والا، پہنچان والا، دین والا، پیغام دین والا

اپڑاوَ : (صفت) ویکھو: اپڑاونیا

اُپڑائی : (مو) 1- اپڑان دا کم تے اوہدی اجرت 2- رسائی، پہنچ 3- بارگاہ تے حاضری

اُپڑ بھوں/ اُپڑ بھوئیں : (صفت) 1- اوہ زمین جیہڑی کاشت لئی نہ ورتی گئی ہووے، جتھے ہل نہ چلایا گیا ہووے 2- واڈھی توں بعد واہی زمین 3- ویلھی چھڈی ہوئی زمین

اپڑ پیلی : (مو) ویکھو: اپڑ بھوئیں

اُپڑ چٹ : (مذ) بے ساختہ، فوراً، سوچے سمجھے بغیر، اچن چیت

اپڑن/ اپڑنا : (مصدر) 1- پجنا، پہنچنا، ڈھکنا، ٹکانے لگنا، رسائی حاصل کرنا، جا اپڑنا 2- بدلہ لینا 3- وعدہ پورا کرنا 4- مدد لئی اپڑنا 5- پھڑنا 6- ٹکانے لگنا

اُپڑن : (مصدر) 1- اکھاڑیا جانا، جڑھوں پُٹیا جانا، کھچیا جانا 2- کھل دا لایا جانا

اُپڑنا: (فل) پج جانا، پہنچ جانا، اپڑنا، پہنچنا
اُپڑو: (ہند) 1- پہنچو، اپڑن والا 2- اُپڑن دے نیڑے
اپڑواون/ اپڑواونا: (مصدر) ویکھو: اپڑاون، اپڑاونا
اُپڑوائی: (صفت) اپڑان دا کم تے اوہدی مزدوری
اپڑہن: (مصدر) ویکھو: اپڑن
اُپڑھ: (صفت) اَن پڑھ، جاہل، بےعِلم
اُپڑی: (مو) پہنچی، جا پہنچی، پج گئی
اُپڑے: (مذ) پہنچے، پجے
اپڑیا/ اپڑیا: (صفت) 1- اپڑیا ہویا، پہنچیا ہویا 2- بڈھا، عمر رسیدہ
اپڑیت: (صفت) اپڑاند، یگانگت
اپڑیجن/ اپڑیجنا: (مصدر) 1- پھڑے جانا، گرفتار ہونا 2- روکیا جانا
اُپڑین/ اپڑینا: (مصدر) ویکھو: اپڑن
اُپڑیندا: (صفت) 1- اپڑان والا 2- بارگاہ تے حاضری دین والا
اُپڑینڈڑ: (صفت) 1- اپڑان والا 2- پہنچن والا
اُپڑیواں: (مذ) رسائی، بازیابی، بارگاہ تے حاضری، پہنچا
اُپڑیون: (مصدر) ویکھو: اپڑن
اُپس: (مذ) 1- کم، فصل 2- کوئی مقدس کم 3- (صفت) ماہر، تجربہ کار، مہارت رکھن والا، گُنی
اُپس: (مو) 1- بُو، بساندھ، سڑاندھ 2- بوسیدگی 3- گندگی
اُپستھِت: (صفت) 1- حاضر، کول بیٹھیا، موجود، نیڑے، ساہمنے 2- تیار، راضی 3- آیا یاں ٹھہریا ہویا
اُپستھِتی: (مو) موجودگی، حاضری
اپسر: (مذ) 'افسر' دا وگڑیا رُوپ
اپسرا: (صفت) 1- خوبصورت عورت، پری صفت، حور 2- اِندر دیوتا دی سبھا وچ نچن والی پری
اپسری: (مو) 'افسری' دا وِگڑیا رُوپ
اُپسن/ اُپساند: (مصدر) ویکھو: اُبسن/ اُبسنا
اپسوس: (مذ) 'افسوس' دا وِگڑیا رُوپ
اَپک: (صفت) ویکھو: اَپکتا
اپکار: (سن، مذ) 1- وگاڑ، نقصان، مندا کم 2- پاپ، گناہ
اُپکار: (مذ) 1- دُوجے دی بھلائی دا کم، نیکی، احسان 2- مدد، امداد 3- خیرات، سخاوت
اُپکارک: (صفت) 1- اُپکار کرن والا، مدد گار، بھلا کرن والا، محسن، فائدہ دین والا 2- دُوجے دا کم کرن والی سوانی
اُپکارن: (مو) ویکھو: اُپکارک
اَپکاری: (صفت) 1- شرارتی 2- نقصان دین والا 3- دشمن 4- ظالم 5- گمراہ، پاپی، گناہ کرن والا 6- (مو) برائی، بدی
اُپکاری: (مو، صفت) ویکھو: اُپکارک
اُپکاری دھرم دھاری، (اکھا) اُپکار کرن والا، سدا دھرم دی مَن والا ہوندا ہے
اَپکتا: (مو) 1- جیہڑا پکا نہ ہووے 2- خام مال 3- بال، کچا پن 4- جیہنوں تجربہ نہ ہووے
اُپکرت: (مذ، صفت) جس تے احسان یاں نیکی کیتی جاوے
اُپکرم: (مذ) مندا کم، بھیڑا فعل، غلط کاری
اُپکرمی: (مذ، صفت) مندا کرم کرن والا
اُپکرن: (مذ) 1- سامان، مواد 2- راجے دا چھتر 3- چور دی نشانی وغیرہ
اُپکرنا: (سن، فل) اُپکار کرنا، بھلائی کرنا، مدد لئی پجنا

اَپکش : (صفت) 1- پراں توں بغیر 2- جیہدی کوئی مدد کرن والا نہ ہووے

اَپکیرت : (مو) بے عزتی، بے حرمتی، رسوائی، بدنامی

اَپکیرتی : (مو) ویکھو: اپکیرت

اَپکت : (مو) اچن چیت آ جاون والی موت، کویلے دی موت

اُپل : (مذ،صفت) کھتریاں دی اُپل ذات دا

اُپل : (مذ) 1- پہاڑ، پتھر 2- زیور، اِک قیمتی پتھر

اُپلا / اُپلا : (مذ) 1- گاں یاں مجھ دے گوہے دی پتھی ہوئی پاتھی، سُکی ہوئی پھوسی 2- (صفت) بھیڑا، ڈھن والا، بُجیا ہویا (مونہہ وغیرہ)

اُپلان / اُپلانا : (مصدر) 1- اِک دم اُٹھ کے کھڑے ہونا 2- اُبھرنا، سطح تے تر کے آنا

اُپلاون : (مصدر) 1- اُپر آون، ترن، تر کے اُپر آون 2- اُچھل کے اُٹھ کھلوون، اچان چک، اُٹھ کھلوون

اُپلی : (مو) 'اُپلا' دی تصغیر

اِپلیس : (مذ،صفت) انڈے ورگا، بیضوی

اُپما : (س، مذ) 1- مشابہت، مثال، مطابقت، برابری، دوستی 2- نقل 3- جوڑا 4- تشبیہہ، استعارہ

اُپماتا : (مو) دُدھ پیان والی سوانی، دائی، نرس، متریٔ ماں

اُپمان : (مذ) 1- گستاخی، بے ادبی 2- بے عزتی، ہتک، سُبکی 3- گھمنڈ، غرور کرنا

اُپمان : (مذ) 1- جس نال کسے نوں مشابہت دِتی جاوے، جیویں 'چن جیہا مُکھڑا' وِچ چن اِک ماترک چھند، نشانی چھند، مشبہ بہ 2- تشبیہہ، استعارہ 3- مطابقت، برابری، مماثلت، مشابہت، دوستی

اُپمانی : (صفت) 1- رُسوا، بے عزت، ذلیل 2- گستاخی بھریا، بے عزتی نال بھریا 3- گھمنڈی 4- گستاخ، بے ادب

اُپمانیا : (صفت) 1- گستاخ، بے ادب 2- رُسوا، ذلیل، بے عزت

اُپمت : (مو) 1- برابری، مشابہت، دوستی 2- عکس، تصویر

اُپمے : (مو) جیہنوں تشبیہہ دِتی جاوے جیویں 'چن ورگا مُکھڑا' وِچ چن

اُپمیہ : (مذ) جس توں تشبیہہ دِتی جاوے، جیویں 'چن ورگا مُکھڑا' وِچ مُکھڑا

اپن : (ضم) اپنا

اپن اپار، (صفت) اپرم پار، بے انت، بے حد، بے حساب، خدا

اپن اپاری، (صفت) 1- جیہدی پہلاں کوئی رِیت مثال نہ ہووے 2- بے انت 3- خدا

اپن اپارے، (صفت) بے مثل، بے روایت تے ان ہونے کم کرن والا، بے انت، خدا، رب، اللہ تعالیٰ

اپنا : (ضم) 1- اپنے آپ نال متعلق، نجی، نج دا، ذاتی، نزدیکی 2- (مذ) سربندھی، پیارا، متر، یار، مددگار

اپنا اپنا، (صفت) ہر اک دا وکھو وکھرا، آپو اپنا، ہر کسے دا نجی، ہر کسے دا نج دا

اپنا ای سر ہِلانا، (محا) اپنا ہی سر دھونا

اپنا ای نہ بھرے تے گرو ماں اگے کیہ دھرے، (اکھا) جد کوئی اپنے جوگا وی نہ ہووے تاں کہندے نیں

اپنا بنا لینا، (محا) دوستی وچ لے آونا، اپنے ہتھ کر لینا، اپنے نال جوڑ لینا اوس وچ لے آونا

اپنا بھت گھاٹا کرن، (محا) اپنا الو سیدھا کرن، اپنا مطلب کڈھن

اپنا بیگانہ، (مذ) گھر دے دی تے لانبھے دے وی، ہر کوئی، جانو ان جانو

اپنا پرایا، (محا) اپنے وی تے بیگانے وی، ہر کوئی

اپنا پرایا کرن، (محا) اوپرا جیہا سلوک کرن، تکلف کرن، رُکھا پن ورتن

اپنا راگ الاپنا، (محا) اپنے ہی مطلب دی گل کرنا، اپنی گل کری جانا تے دُوجے دی نہ سُننا

اپنا کر کے، (فم) اپنا سمجھ کے، پرایا نہ جان کے

اپنا کر لینا، (محا) کسے شخص نوں اپنی مرضی دے مطابق کر لینا، وس وچ لے آونا، ماتحت بنالینا، اپنے ہیٹھ کر لینا

اپنا کیتا پاونا، (محا) جیہا کم کرنا تیہا پھل پاونا

اپنا گھر ہگ ہگ بھر، پرایا گھر تھُکاں دا وی ڈر، (محا) اپنے گھر آزادی ہوندی اے

اپنا مریکی تاں وی چھاویں سُٹ سی، (محا) اپنیاں دی ہمدردی سدا اپنی رہندی اے

اپنا ہو جانا/ اپنا ہونا، (محا) سجن بن جانا، اپنے مفاد وچ کر لینا، وس وچ ہو جانا، قبضے وِچ آ جانا، نج دی چیز بننا

اپنام/ اُپنام : (مذ) خطاب، لقب، تخلص، خاندانی ناں، پیار دا ناں، دُوجا ناں

اپناں : (ضم) ویکھو: اپنا

اپناون/اپناونا : (مصدر) اپنا بناون، اپنا کرون، اپنے ورگا کرن، اپنے رنگ وچ رنگن، قبول کرن

اپناوَت : (مو) 1- اپنا پن 2- رشتہ داری، قربت، نزدیکی 3- دوستی، میل ملاپ، ملنا جلنا 4- پیار محبت، لگاؤ

اپناوَندڑ : (صفت) اپنا بنان والا، اپنان والا، اپنی ملکیت وچ لین والا

اپنائیت : (مو) 1- اپنا جاننا، اپنت، اپنا پن، نجی پن، سکا پن، ساکا داری 2- دوستی، میل، رشتے داری، بھائی چارہ، مہر محبت 3- قبیلہ، خاندان، ٹبر 4- قربت دا احساس، نیڑتا

اپنائیگی : (مو) 1- اپنا پن 2- میل ملاپ، دوستی، رشتے داری، قربت، پیار محبت، لگاؤ

اپنت : (مو) ذاتی، اپنا پن، رشتے داری، نیڑتا، اپنا ممن دا احساس یاں فعل

اَپَنتھ : (صفت) 1- گمراہ، بھٹکیا ہویا، بھُلیا ہویا 2- غلط رستہ، خراب رستہ 3- بدعت، گمراہی، دھرم ولوں گُرا ہے پیا ہویا

اَپنتھی : (صفت) گمراہ، غلط رستے تے ٹُرن والا، بھٹکیا ہویا، آوارہ، بدعتی، دھرم ولوں گمراہ

اپنڈت : (صفت) جس وِچ پنڈتاں والا گُن نہیں، جاہل، مُورکھ

اُپنشد : (س، مو) سنسکرت زبان وچ موجود صوفیانہ رسالے جیہڑے ویداں دا حصہ نیں، ایہناں وچ ویداں دی تشریح کیتی گئی اے، ہندوواں وِچ ایہناں دی مذہبی اہمیت بہت زیادہ اے

اُپنگ : (س، مذ) چھوٹا انگ، جسم دے انگ دا نِکا حصہ

اپنو : (ضم) اپنا

اپنو اپنا، (ضم) اپنا اپنا

اپنوت : (مو) ویکھو: اپناوَت

اپنون/ اپنونا : (مصدر) ویکھو: اپنانا

اُپنویش : (س، مذ) 1- اِک تھاں توں دُوجی تھاں جا وسنا، اُچالا، ہجرت 2- کسے دُوجے مُلک وچ آباد کیتی گئی نویں بستی، نو آبادی

اپنی : (ضم) ذاتی، نجی، ساڈی

اپنی اپنی، (ضم) ہر کسے دی اپنی، ہر کسے دی نجی

اپنی اپنی پے جانا، (محا) ہر کسے نوں اپنے حوالے نال فکر لگ

جانی، اپنا اپنا فکر ہو جانا، آپا دھاپی مچنا، ہر کسے دا اپنے لابھ پچھے دوڑنا، دُوجے دی پرواہ نہ کرنا

اپنی پگ اپنے ہتھ، (محا) اپنی عزت دا آپ ای خیال رکھنا پیندا اے

اپنی ڈھائی پاء کھچڑی الگ رِنھنا، (محا) ہورناں نالوں وکھرا ہو کے اپنی مرضی نال کوئی کم کرنا، دوجیاں ناں مل ورتن کیتے بناں اپنی مرضی سر کم کرنا

اپنی کرنی بھرنی، (محا) اپنے کیتے دا پھل پاونا، جیہو جیہا کم کرنا اوہو جیہا پھل پاونا، اپنے عمل دے مطابق بدلہ ملنا

اپنی گلی کُتا وی شیر ہوندا ہے، (اکھا) اپنی اپنی تھاں یاں اپنے ٹِکانے اُتے ہر کوئی نڈر ہو جاندا ہے

اپنی نیندے سونا اپنی نیندے جاگنا، (محا) سر تے کسے دی حکومت نہ ہونا، خود مختار ہونا، بےفکری ہونا، کسے دی پرواہ نہ ہونا

اپنی ولوں، (ضم) اپنی طرفوں، اپنے پاسوں، اپنے وت موجب، اپنی ہمت نال

اپنی ہی ماری جانا، (محا) گلاں کردیاں کسے ہور دی گل ول دھیان نہ کرنا، اپنا ہی راگ الاپنا، اپنی گل ہی کری جانا تے دوجے دی نہ سُننا

اپنے: (ضم) ساڈے، نجی، ذاتی، اپنے نال تعلق رکھن والے، نیڑلے، سجن

اپنے آپ وچ پھُلا نہ سماونا، (محا) بہت خوشی وچ ہونا، بڑی وڈیائی وچ آئے ہونا

اپنے آپ وِچ مست رہنا، (محا) اپنے آل دوالے وچ کوئی خاص دلچسپی نہ رکھنا، ہوراں ولوں بے پرواہی دا وتیرہ رکھنا

اپنے اگے کنڈے بیجنا، (محا) ایسا کم یاں گل کرنا جس دا پھل اوس دے اپنے ہی خلاف جاوے، ایسا کم کرنا جس نال اپنے آپ نوں نقصان پہنچے

اپنے ولوں (ضم) اپنی طرفوں، اپنے پاسوں، اپنے وتیرے مطابق

اُپنیاس: (سن، مو) 1- گل دا پھیلاؤ، ساہمنے رکھن دا عمل 2- ناول، ساہت دا انگ، سِکھیا دین والی کوئی تصوراتی کہانی، قصہ 3- قانون، حکم 4- دیباچہ 5- مقدمہ، اظہار 6- کرشن جی دا ناں

اپنیت: (مو) 1- پیار، محبت، لگاؤ 2- اپنا پن 3- دوستی، میل جول 4- انا، خودی

اُپنیم: (مذ) ذیلی اصول، ذیلی قاعدے، ذیلی قوانین

اُپنین: (سن، مذ) جنیو، زنار، ہندوواں دا مقدس دھاگا پان دی رسم، سولھاں سنسکاراں (رسم) وِچوں اِک سنسکار (رسم)

اَپو: (ضم) ویکھو: آپو داوگاڑ، اپنے

اَپُوت: (مذ، صفت) 1- ناخلف، نافرمان 2- کپتر 3- جیہدی نرینہ اولاد نہ ہووے، اونترا، بے اولاد

اپوتر: (صفت) جو پوتر نہیں، گندا، ناپاک، پلیت

اپوترتا: (مو) ناخالص، ناپاکی، غلاظت

اپوترتائی: (مو) ناپاک تے پلیت ہون دی حالت

اُپور: (ہ، صفت) اُدھورا، نامکمل، نہ بھریا ہویا، جیہڑا پُورا نہ ہووے

اُپُورا: (صفت) ویکھو: اُپور

اپُورب: (صفت) انوکھا، جو پہلاں کدے نہ ویکھیا [illegible]ے، بے مثال، انوکھا

اپُوربتا: (مو) اپورب ہون دی حالت

اُپُورت: (ہ، صفت) نہ بھریا ہویا، نامکمل، ادھورا

اُپُورتا: (مو) خامی، کمی، کسر

اپُورن: (صفت) جو پُورا نہ ہووے، ادھورا، نامکمل، نبڑیا ہویا، خالی

اَپُورن کال، (مذ)1- نامکمل زمانہ 2- وقت توں پہلوں، کویلے، بے موقعہ

اَپُورنتا: (مو) نامکمل ہون دی حالت، کمی، خامی، کسر

اپوڑ: (صفت) 1- مندے کم، بُرے لچھن 2- پیراں دا کھڑاک

اَپوڑن: (مصدر) 1- پیر مارن 2- مندے کم کرن، خواہ مخواہ لڑن، ودھ ودھ کے گلّاں کرن 3- پیراں نال کھڑاک کرن

اَپوڑی: (مو، صفت) 1- جیہدی پوڑی نہ ہووے، پچھل پیر 2- بدراہ عورت، پُٹھی مت

اپوزیشن (Opposition): (انگ، مو) مخالف گروہ، حزبِ اختلاف

اُپویت: (سن، مذ) ہندوواں دا مقدس دھاگا، جنیو، زُنار

اپہنچ: (صفت) جتھے پہنچ نہ ہووے، جس نوں کوئی پہنچ نہ سکے، پہنچ توں پرے، نہ پہنچ سکن دی حالت

اُپھ: (حرف حیرت و تاسف) 1- اُف، دُکھ دے اظہار لئی بولدے نیں 2- کسی شے دی ڈھیر بہتات تے کثرت ویلے بولدے نیں

اپھار: (مذ) ویکھو: اپھارا

اُپھار: (مذ) ویکھو: اُپھارا

اپھارا: (مذ) 1- اپھرا، اپھریواں، پھوک 2- ڈھڈ دا ہوا پاروں کُپیا جاون، ایہہ عام طور تے ڈنگراں لئی بولدے نیں

اُپھارا: (مذ) اُبال

اپھارن: (مصدر) پھوکن، پھوک مار کے پھلاون، اُبھارن، پھوکن

اپھارنا: (فعم) بہت رجاونا، تعریف نال پھلاونا، تڑاونا، پھوک دینا

اُپھالن/اُپھالنا: (مصدر) 1- ہل دے پھالے نال بیٹھلی مٹی اُتے کرن، ہل واہن 2- اُچھالن، اُبھارن، اپھرانا، کھلارنا

اپھتا: (مو) آفت، مصیبت، اوکھیائی

اَپھُر: (صفت) جیہنوں کجھ نہ سُجھے، جیہنوں کوئی خواہش نہ رہووے

اپھُر: (صفت) من دی اوہ حالت جس وچ کجھ نہ پھُرے، کسے گل دی بونہ اُٹھے، جو پھُرے نہ، جو نہ پُھر یا ہووے

اپھرا: (مذ) 1- اپھارا، ڈھڈ دا ہوا نال پھُل جانا، ڈِڈک، پھوک 2- گُھارنج، غصہ، ہرکھ

اپھران/اپھرانا: (مصدر) 1- ڈھڈ بھر کے کھوانا، زیادہ کھوا دینا 2- ٹھونسنا 3- بہت زیادہ دولت دے دینا 4- کھلار دینا 5- ناراض کر دینا، غصہ دوانا 6- چاپلوسی کرنا

اپھراؤ: (صفت) 1- اپھران والا 2- فالتو، بہتا، بیکار، فضول 3- جیہڑی شے اپھارے دا باعث ہووے 4- غصہ دواون والا

اپھراون/اپھراونا: (مذ) ویکھو: اپھران/اپھرانا

اپھرائی: (مو) 1- ڈِھڈ دا ہوا نال پھُل جانا 2- نک تیک بھر جانا 3- غصہ، ناراضگی، رسیواں 4- ودھیکی، زیادتی

اپھرن: (مصدر) 1- ڈھڈ دا پھُلن 2- رجن

اَپھُرن/اَپھُرنا: (مصدر) 1- کوئی خواہش نہ رکھنا 2- کجھ نہ سُجھنا 3- پھُلنا، موٹا ہونا 4- غصہ کرنا، ایویں کسے نال لڑ پینا

اُپھرن: (مصدر) خمیر دا اُٹھنا، روٹی، نان وغیرہ دا اُبھرنا

اپھروکتا: (مذ) موسیقی دے کھرج گرام دے ستویں مور چھنے دا ناں، سارے، گا، ما، پا، دھا، نی، دھا، پا، ما، گا، رے، سا

اپھریجن: (مصدر) ویکھو: آپھرن

اپھریما/اپھریماں: (مذ) ویکھو: اپھریواں

اپھرین: (فا، مذ) 'آفرین' دا وگڑیا رُوپ

اپھرین: (مصدر) ویکھو: آپھرن

اَپھریواں: (مذ) 1- اپھرا، اپھارا، آپھرن دی حالت 2- غصہ، ناراضگی

اپھریون: (مصدر) ویکھو: آپھرن

اپھل : (صفت) 1- بے پھل، ناکام، پھل نہ دیون والا، ونگی: 'سلوان سورج مہاراج دالتا اپھل والا' (نجم)2- ناجائز مال، اُتلا مال 3- ناکارہ، بے کار 4- جس نُوں کوئی پھل نہیں لگا، اونترا، بے اولاد، بے فائدہ

اپھل مال، (مذ) کھیچل بغیر حاصل کیتا ہویا مال اُتلی کمائی، ناجائز پیسہ

اَپھلت : (صفت) اَپھل، بے ثمر، جیہنوں کوئی پھل نہ لگے

اَپھلتا: (مو) 1- بانجھ پن 2- بے ثمر، بے پھل 3- اونتری، جیہنوں پھل نہ لگے

اُپھلن: (مصدر) 1- اُبھرن، پنگرن، اُپراُٹھنا 2- سوتا (پانی وغیرہ دا جاری ہونا، اُبلنا) 3- اُچھل کُد 4- شیخی مارنا 5- مغرور ہونا، متکبر ہونا

اُپھلنا: (فل) پھُل جانا، خمیرا ہونا، خمیرا اُٹھنا (آٹے وغیرہ دا پھُلپھنا ہونا

اُپھنن/ اُپھننا : (مصدر) 1- اُبلنا، جوش آجانا، بلبلے اُٹھنا، اُچھلنا، پانی دا اُبلنا، اُپراُٹھنا 2- سُج جانا، پک جانا، پھُل جانا

اپھیم : (مو) افیون، افیم، اِک نشے والی بُوٹی

اپھیمی : (صفت) افیمی، افیم پین والا

اپھین : (صفت) بغیر جھگ توں

اَپھینڈا : (صفت) 1- مغرور، متکبر، خودپسند 2- ضدی، ہٹھی، آکڑباز

اپّی کھبی والا : (صفت) سادہ بندہ، شریف النفس انسان، بھولا بھالا

اَپیت : (صفت) دشمنی، بیر، سنگدلی

اُپیت : (مذ) دلیل، ثبوت، گواہی، اندازہ

اَپیتا : (مذ،صفت) بے مہر، ظالم، سنگدل

اَپیڑ/ اَپیڑا : (صفت) 1- بلاتکلیف، جیہنوں کوئی تکلیف نہ ہووے، بے درد، سُکھی 2- پتھردل، ظالم، بے مہر

اُپیکشا : (مو) 1- نظر اندازی، ان ڈِٹھتا، لاپرواہی، غفلت 2- بے عزتی، دھوکھا، انکار

اُپیکھیا : (سن،مو) بے پرواہی، تیاگ، ان ڈِٹھتا

اپیل (Appeal)**:** (انگ،مو) بینتی، گزارش، منت، عرض، درخواست، پُکار، فریاد، پرین، ہیٹھلی عدالت دے فیصلے دے خلاف اُپرلی عدالت وچ دِتی گئی عرضی

اپیل بحال کرن، (محا) ماتحت عدالت دا فیصلہ رد کرن

اپیل خارج کرن، (محا) ماتحت عدالت دے فیصلے نوں برقرار رکھن، درخواست نامنظور کرن

اپیل داخل کرن، (محا) ماتحت عدالت دے فیصلے خلاف اُتلی عدالت وِچ درخواست دیون

اپیل داخل ہوون، (محا) ماتحت عدالت دے فیصلے خلاف اُتلی عدالت وِچ درخواست داخل ہوون

اپیل دائر کرن، (محا) ویکھو: اپیل داخل کرن

اپیل نویس، (مذ،صفت) اپیل لکھن والا، مُنشی

اُپینْدر: (مذ) 1- اِندر دا چھوٹا بھرا 2- کرشن جی دا ناں

ا......ت

اَت : (ہ،صفت) 1- زیادہ، بہت زیادہ، بہت وڈا، بے حساب 2- بہت عظیم، وڈا فاضل 3-(مو) انجام، انت 4- ظلم، زیادتی، ناانصافی، ہنیر

اَت چانی/اَت چانیاں، (محا) ویکھو: اَت چاوَنی

اُت چاڑنی، (محا)1- انھیر مچانا، حد توں ودھ جانا، ظلم کرنا
2- شوخیاں مارنا

اُت چڑھیا، (صفت) ظالم، قہر ڈھان والا

اُت خدا داویر، (اکھا) بہت زیادہ ظلم کرن، خدا نال ویر سہیڑن

اُت خدا دا ویر ہوندا اے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ
رب نوں انتا نہیں بھاوندی تاں آکھدے نیں

اُت دُرگت، (مو) سخت مصیبت، بڑی مشکل

اُت دُشوار، (مذ) بہت مشکل

اُت دُور، (مذ) بڑا فاصلہ، بہت دور

اُت دین، (مذ،صفت) مفلس، بہت غریب، بہت دُکھی، بیزار،
عاجز، بے وس، محکوم

اُت کتھنی، (فم) بہت وڈیاں وڈیاں گلاں کرنا، جیہناں وچ
حقیقت نہ ہووے، شوخیاں مارنا

اُت کومل، (مو) اوہ سُر جیہڑی خالص سُر نالوں دو درجے نیویں
ہووے

اُت نہ بھلا بولنا، ات نہ بھلی چپ اُت نہ بھلا منھگلا، ات
نہ بھلی دُھپ، (اکھا) ہر کم اعتدال وچ ای فائدہ مند اے،
حدوں ودھنا ہمیشہ نقصان دا موجب ای بن دا اے

اَت: (فم)1- پڑ، ایہہ، ایس پاسے، ایدھر، ایس تھاں، ایس دنیا 2- پرے،
اوس پاسے

اِت: (مو) بس، ختم

اِت سدھم، (اعوان) ایہہ ٹھیک اے، ایہہ ثابت ہوگیا ہے، ایہہ
کھرا اے

اِت کت، (فم) ایتھے کتھے

اِت کرتم، (اعوان) ایہہ ہوچکیا

اِت: (فم) 1- ایس پاسے، ایس طرف، [illegible] 2- ایسے تھاں، ایتھے
3-(صفت) اپنا، ایس قدر

اِت اُت، (فم)1- ایدھر اودھر 2- [illegible]

اِت بھت، (حرف تشبیہ) انج، ایس [illegible] ایسراں

اِت پاروں، (فم) ایس وجہ توں، ایس [illegible] توں، ایس پاسیوں

اِت کے نہ اُت کے وچ کھادے [illegible]، (اکھا) ڈھلمل یقین
بندہ کسے اک پاسے نہیں لگدا [illegible] ای دھکے کھاندا
رہندا اے

اِت گلّے، (فم) ایس وجہ توں

اِت واری/ اِتواری، (فم) ایس واری، [illegible] دفعہ

اِت ول، (فم) ایس پاسے، ایدھر

اُت: (س، مذ) سابقہ، جیویں اُتپتی، اُتشٹ [illegible]

اُت: (فم) 1- اُونا، اُوس قدر 2- اوہ، اوس 3-(صفت) اُتم، اعلیٰ،
اُپرلا 4- اُپر، پر، اوتھے، اوس تھاں

اُت آننی، (محا) ات لیاونی، انھیر مچانا، ظلم کرن

اُت باہی، (فم) اوس پاسے، اوس جانب، پرلے پاسے، اوس
کنڈھے تے

اُت بھج، (س، مذ) جو اُپرنوں پاڑ کے جمے، برچھ، رُکھ

اُت داں، (فم) اوس پاسے، پرلے پاسے، اوتھے

اُت ول/ اُت وَلے، (فم) اوس پاسے، اوس تھاں، اوتھے

اُت بُت: (صفت) احمق، بُدھو، بوچ، بے وقوف

اُت گُت: (مو) 1- اُگ سُگ، حقیقت، اصل گل، اصلیت، تہہ
2- کانا پھوسی، کُھسر پُھسر، مخبری

اُت گھت: (مو) اُچی نیویں، ودھ گھٹ

اُت گھت نہ کرن، (محا) ودھ گھٹ گل نہ کرن، اُچی نیویں نہ آکھن، تڑھی نال دوجے نوں روکن لئی بولدے نیں

ات گیتا: (مذ) اک ماترک چھند، لچھن چار چرن، پریت چرن 22 ماتراں، پندرھاں تے ستارھاں پُر وِسرام (وقفہ)، انت گورُ ولگھو

اتا: (تر، مذ) 1-باپ، پیو، والد 2- آقا، مالک، سردار 3- وڈا، بزرگ، پیر

اتاتُرک، (تر، مذ) تُرکاں دا باپ یعنی مصطفیٰ کمال پاشا

اُتا: (مہمل) پتا دے شروع وچ لگن والا، جیویں اتا پتا

اتا پتا/ اتہ پتہ، (مذ) پتا ٹھوہ، تھاں ٹکانا، اُگ سُگ، نشانی، سُر، اطلاع، حقیقت

اتا پتا دسّن، (محا) دس پاون، خبر دیون

اتا: (مذ) سسی پنوں دے قصے وچ اِک دھوبی دا ناں

اِتا: (صفت) اینا، اِتنا، ایس جتا

اُتا: (صفت) 1-بُنیا ہویا2- اُتے، کوٹھے تے

اُتا: (صفت) 1- اونا، اُتنا، اوس جتا2- اُتلا، جیویں 'اُتلا پاسا'

اُتا: (س، مو) خبر، خبرنامہ، سماچار، اطلاع، حال

اُتا کرنا، (محا) اُپرالا کرنا، جتن کرنا

اُتا واچنا، (محا) خبر، سُرت لینا یاں دینا

اتار: (مذ) اتوار

اُتار: (اصطلاح) ناٹک، ڈرامے دا چوتھا رنگ، خلاصی، چھٹکارا، نروان، حل، گنجھلاں دا کھلنا، ناٹک یاں ڈرامے دے چار حصیاں وچ پہلے نمبر تے مُڈھ، دُوجے تے اُلجھاؤ، تیجے تے عروج اتے چوتھے تے اُتار یاں (Final Action) تے پنجویں تے انجام یاں (Resolution) آوندا اے

اُتار: (مذ) 1- گھاٹ، زوال، گھاٹا، کمی 2- نشیب، ڈھلوان، نیواں، ڈھال 3-بدنامی، بے عزتی 4- جذر، جوار، پانی دا اُتار 5- صدقہ، کفارہ، فدیہ

اُتار آیو، (مو) بڈھیپا

اُتار اُتارنا، (محا) نقل کرنا

اُتار چڑھا، (مذ) مہنگائی ستائی (قیمتاں دی) قیمتاں دا ودھنا گھٹنا، چڑھن اُترن (ندی دا)، اُتانہہ بیٹھانہہ، لہن چڑھن، اُپرتھلے ہوون دی حالت، اُچی نیویں، گھاٹا وادھا

اُتار چڑھا ہوون، (محا) اُچی نیویں ہوون، وادھا گھاٹا ہوون، اُتانہہ بیٹھاں ہوون

اُتار چڑھاؤ، (مذ) چڑھن اُترن (ندی دا، قیمتاں دا، من دے جذبیاں دا) سے دا ہیر پھیر

اُتار: (مذ) تارکشی دا آخری ہتھ یعنی تار دی تیاری دا عمل جیہدے تے تار دی کھچائی ختم ہوندی اے

اُتارا: (مذ) 1-لِکھت دی نقل 2- ٹھہراؤ، پڑاء، بسیرا 3- سرتوں واریا ہویا صدقہ جیویں دانے، ٹکڑ وغیرہ 4- کمی، گھاٹا، زوال 5- نشیب، ڈھلوان 6- آمد، ٹھہرنا 7- ملاح 8- پریاں دا آنا 9- (صفت) اُتارن والا 10- پار کرن والا

اُتارا اُتارن، (محا) 1- وارن، صدقے کرن 2- عارضی طور تے کتے ٹھہرن، پڑا کرن 3- کسے شے دی نقل تیار کرن

اُتارا کرن، (محا) 1-اُترن، اُتوں ہیٹھاں آون، ڈیرا لاون، آون 2- پڑاء کرن، قیام کرن 3- صدقہ دیون، وارن

اُتارد: (مذ) بُدھ تارا، اتارد، عطارد

اُتارم: (سر) مینوں لاہوے گا، مینوں اُتارے گا

اُتارن/ اُتارنا: (مصدر) 1- کمی کر دینا 2- اُچی تھاں توں تھلّے لیانا 3- نازل کرنا 4- پیدا کرنا 5- تباہ کرنا، بنانا 6- رکھنا 7- پکانا 8- بدلنا، تبدیل کرنا 9- کڈھنا 10- ڈھانا، ڈگانا 11- مٹانا، اُڈانا 12- گھٹانا، گھٹ کرنا 13- وارنا، نچھاور کرنا، صدقے کرنا 14- موڑنا 15- بے باق کرنا 16- ضائع کرنا 17- ذلیل کرنا 18- یاد کر لینا 19- نقشہ وغیرہ کھچنا، تصویر لینا 20- ٹھہرانا، تھاں دینا 21- بے عزت کرنا 22- جسم توں لیڑے الگ کرنا 23- نگلنا، حلق توں نیویں لانا 24- نازل کرنا 25- اصلی تھاں توں ہٹانا،نقل کرنا، اکھاڑنا 26- پپوست کرنا، بھونکنا 27- کھوہ لینا 28- فرض ادا کرنا 29- دُور کرنا 30- اُدھیڑنا 31- قطع کرنا

اُتارُو: (صفت) 1- اُتارن والا 2- ڈھلواں 3- اُتاری 4- جیہنوں کِتوں تھلّے لاہ دِتا جاوے 5- لاہن والا، پارلے کے جان والا، ملاح 6- تیار 7- اپنے آپ نوں ذلیل کرن والا 8- (مذ) جیہڑا بندہ عہدے توں ہٹا دتا جاوے، جو تیر نہ سکے 9- جیہڑا ادا نہ ہو سکے 10- جیہنوں تجربہ نہ ہووے

اِتاری: (فم) ایس واری، ایدکیں

اُتارے دا منتر جنتر: (مذ) نظریاں جادو دے اثر نوں ہٹاون والا منتریاں ٹُونا

اُتاریا: (فم) نقل کیتا

اتاریندس: (سر) اُتاراں، ونگی: ولج لوئی کین اتاریندس، تنہنجا نجمل بھاہ میں باریندا س

اتاریوں: (پو) ایتوارنوں، اتوار

اُتاڑ: (مو) 1- اُتلی زمین، بِتہہ، اُچا پاسا، اُچی دھرتی، ہتھار دا اُلٹ 2- اُپر چھل، اُباک، ـــ قے 3- جس پاسیوں دریا آؤندا اے، دریا دا مشرقی کنڈھا، اپنے توں مشرق ول 4- گھاٹ، پتن، دریا دا کنڈھا 5- توڑ، اُپ، چھوٹی بیڑی 6- خشک تھاں، خشکی

اُتاڑاں: (صفت) اُتانا، اُلٹا، پُٹھا، لک بھار

اُتاڑو: (مذ، صفت) 1- اُتلا پاسا 2- اُتلے یاں چڑھدے پاسے رہن والے 3- دریا دے شمال یاں مشرق والے پاسے رہن والا، دریا دے بہاؤ دی مخالف سمت دے علاقے دا رہن والا

اُتاسی: (عدد، صفت) اک گھٹ اسی، ستر جمع نو، (79)

اِتال: (فم) اب، ایس ویلے

اُتالا: (صفت) ویکھو: اُتاولا

اُتالھا: (صفت) ویکھو: اُتاولا

اُتالھی: ویکھو: اُتاولی

اُتالی: (مو) 1- بے چینی، کاہلی، اضطراب 2- اتاولی

اتالیق: (ع، صفت) گورو، اُستاد، معلّم، سِکھیادین والا، ماسٹر، ادب سکھاون والا، نگران، گھر وچ تعلیم و تربیت دا کم کرن والا

اُتان: (صفت) 1- اُبل، کمزور، بے طاقت 2- بے سہارا

اُتان: (مو) 1- اُچی تھاں، بلند 2- (صفت) کھلرن والا، زمین نال لگ کے لیٹے پین والا 3- سِدھا، مونہہ اُتے رکھ کے لیٹے پین والا 4- گھٹ ڈونگھا 5- مغرور 6- کھُلا

اُتانا: (صفت) 1- بے طاقت، کمزور، لِسا 2- وچارہ، مفلس، دولت توں بغیر 3- کمر دے بل چِت لیٹیا ہویا

اُتانا: (مذ، صفت) 1- کنڈ بھار، پچھلے پاسے، چِت، مُودھا، پُٹھا 2- کھُلا ڈُلھا 3- اُتلا پاسا

اُتانگھ: (صفت) 1- نااُمید، اُداس، غمزدہ، بے سہارا 2- نااُمیدی

اُتانگھ: (مو) تانگھ، سدھر، خواہش

اُتانہوں: (فم) اُپرلی طرف، اَسمان توں، اُپرلی سرکار دا حکم

اُتانہہ: (فم) اُپر، اُپرلے پاسے اوہ پاسا جدھروں دریا یاں ندی آ رہی ہووے

اُتانہہ اُتانہہ اُتانہہ، (صوت) ہل واہندیاں ہویاں بلداں نوں سجے پاسے یاں ہتّے ول ہوون نوں آکھدے نیں

اُتاں: (فم) 1-اُتانہہ، اُپر، اُتے، اُچیائی ول، بلندی ول 2- پہاڑی علاقہ

اُتاں دو، (فم) اُتانہہ ول، اُپرنوں

اُتاول: (ہ،صفت) 1- تیزی، کاہلی، بیقراری، بے چینی، متجسّس، کوئی کم کرن لئی بے تاب، بے قرار، جوشیلا، جلد باز، اتاولا 2- چاہون والا 3- غصیل، چھیتی ناراض ہون والا، بدمزاج

اُتاولا: (صفت) کاہلا، جوشیلا، جذباتی

اُتاولا ساہ، (مذ) ٹُھڈا دم، چڑھیا ہویا ساہ

اُتاولا سوباولا، (اکھا) کاہلی کرن والا احمق ہونداا ے کیوں جے اوہ ہمیشہ بِنا سوچیوں بھجدا اے تے ٹوئے وِچ ڈِگدا اے

اُتاولاں نال: (فم) کاہلی کاہلی

اُتاولی: (مو) 1- جلد بازی، تیزی، کاہلی، پھرتی، عجلت 2- بے چینی، بے قراری 3- 'اُتاولا' دی تانیث

اتاونا: (فعم) انت کرنا، مُکاونا، سرے لاونا، نتیجے تے پہنچادنا

اُتاوے: (مذ) بے چین، بے صبرے، کاہلے، جوشیلے، جذباتی

اتاہاں: (فم) اُپر، اُپرلی طرف، اسمان دی جانب، اُتانہہ، اُتلے پاسے

اتاہل: (صفت) ویکھو: اُتاول

اتاہلا: (صفت) ویکھو: اُتاولا

اُتاہلی: (مو) ویکھو: اُتاولی

اُتاہوں: (فم) اُپرلی طرفوں، آسمان توں، اُپرلے افسراں ولوں

اتاوَل: (فم) ویکھو: اُتاول

اتاوَلڑا: (صفت) ویکھو: اتاوَلا

اتاوَلڑی: (صفت) 'اتاوَلڑا' دا مونث

اُتاوَلی: (فم) ویکھو: اُتاولی

اُتائی: (صفت) عطائی، جیہنے کوئی مہارت باقاعدہ نہ لیتی ہووے، بے اُستاد

اُتائی: (مو) 1- بُت، مورتی 2- بلندی، اچائی 3- وڈیائی 4- بُت، اُناون دی مزدوری

اِتائیں: (فم) ہُنے، ایسے وقت، ایسے ویلے

اِتبار: (مذ) عربی لفظ 'اعتبار' دا وگاڑ

اِتبار: (ہ،فم) ایدوں، مگروں، پچھوں

اِتباری: (صفت) 1- معتبر، عزت دار 2- ایماندار 3- اعتباری

اتباع: (عر، مذ) 1- پیروی کرنا، کسے دی گل یاں حکم پچھے ٹُرنا 2- تابعداری

اُتپات: (مذ) 1- ناانصافی، ظلم، زیادتی، سختی 2- جرم، گناہ 3- گھبراہٹ، بے چینی، تکلیف 4- نحوست 5- بدشگونی

اُتپاتک: (س،مذ) سنگین جرم، گناہِ کبیرہ، وڈا گناہ

اُتپاتکی: (س،مو،صفت) 1- مجرم، گناہ گار، پاپی 2- جرم، گناہ، پاپ

اُتپاتی: (صفت) 1- سخت، تیز 2- برباد کرن والا 3- پیدائش، جنم، پیداوار

اُتپادک: (س،صفت) پیدا کرن والا

اُتپادن: (مصدر) اُتپن کرن، پیدا کرن، تخلیق کرن، پیداوار دیون

اُتپت: (سن، مو) 1- پیداوار، پیدائش، پیدا ہویا، جمیا ہویا، اُگیا ہویا، رچیا ہویا، بنایا ہویا 2- اصل 3- تخلیق 4- ترقی 5- آمدنی

اُتپت ہونا، (محا) پیدا ہونا، بننا، وجود وچ آنا

اُتپتی: (مو) 1- پیدائش، پیداوار، جنم 2- آمدنی، کمائی

اُتپل: (مذ) 1- نیلا کنول، کمل، نیلوفر 2- اِک بوٹا 3- اِک ناگ 4- کوئی پھل

اُتپن: (سن، مذ) پیدا ہویا، اُگیا ہویا

اُتپُنا: (مذ) اُوتپُنا، کتپنا، بے وقوفی

اَتتھ: (صفت) 1- بے تاریخ، جیہدے رُکن یاں ہوون دی کوئی تاریخ نہ متھی ہووے 2- جیہدا کوئی ٹھکانہ نہ ہووے، بے گھر 3- (مذ) جوگی، سادھو، سنت، فقیر 4- پرایا، اجنبی 5- مہمان 6- مہمانی دا حقدار

اَتتھ سیوا، (صفت) مہمان دی خاطر تواضع، مہمان نوازی

اَتتھ سیوک، (صفت) مہمان نواز، میزبان

اَتتھا: (صفت) 1- بے طاقت، کمزور، لِستا 2- بے وس، بنا اختیاروں، مجبور، مفلس، وچارا 3- (مو) ناکسی، مجبوری، کمزوری، ناطاقتی

اَتتھی: (سن، مذ) جس دے آون دی کوئی تاریخ مقرر نہ ہووے، جو اچانک آ جاوے، اچانک آون والا پروہنا، اوپرا آدمی

اُتٹ: (صفت) 1- بے انت 2- نہ گھٹن والا

اَتجوگ: (صفت) بہت سزاوار

اَتجیرن: (صفت) 1- بہت بڈھا 2- سڑیا ہویا، ناکارہ، بودا

اَتچار: (مذ) سیاریاں دی محوری گردش

اتحاد: (عر، مذ) اِک ہک ہوون، وحدت، یکسانی، ایکا، اتفاق

اَتِدان: (مصدر) 1- بہت زیادہ خیرات کرن، سخاوت کرن 2- (مذ) دان، فیاضی، بخشیش

اَتِدرین: (صفت) 1- مفلس، بہت غریب 2- بدبخت، بدقسمت 3- بہت دکھی

اُتر: (مذ) 1- پہاڑ ول دا پاسا، شمال، پچھاں، جیویں پوربار دھ، اُبھا، پہاڑ، اُچا پاسا، پربت والا پاسا 2- پہلے، مگروں دا، بعد دا 3- ڈنگراں یاں کسے شے دے وٹاندرے وچ برابر کرن لئی دِتی قیمت، کسے مادہ شے (گھوڑی وغیرہ) دے وٹاندرے دا عمل 4- گل دا جواب

اُتر ادھیکاری، (مذ) جس نوں کسے دے مرن پچھوں اوس دی جائیداد ملن دا حق ہووے، وارث، جانشین

اُتر پُتر ہو جانا، (محا) اُدھار اُتر جانا، لیکھا صاف ہونا، ٹک چک ہونا، نبیڑا ہو جانا

اُتر پرشن، (مذ) سوال جواب، آپس وچ دی گل بات

اُتر پکھ، (مذ) ہنیرا پکھ، پہاڑ بنا

اُتر پینا، (محا) ڈیرہ لا دینا، متھ لینا، ٹھانا، تیار ہو جانا

اُتر دائک / اُتر داتا، (مذ، صفت) جواب دین دا اِدھیکاری، جوابدہ، ذمے وار

اُتر دکھن، (ہ، مذ) 1- شمال وجنوب 2- شمالاً جنوباً

اُتر میلے پُرا وسائے، دکھن وسدے نوں ونجائے جد دکھن وسائے تاں جل تھل پانی دا بنائے۔ (اکھا) اُتر والے پاسے دی ہوا بدلاں نوں جوڑدی اے تے پُرے دی ہوا مینہہ وساؤندی اے، دکھن دی ہوا وسدے ہوئے بدلاں نوں اُڈا دیندی اے پر جے کدی دکھن دی ہوا نال مینہہ ورھ پوے تے ہر پاسے پانی ای پانی ہو جاندا اے

اُترنہ اہوڑنا، (محا) کوئی جواب نہ سجھنا، نُرتر ہو جانا، لاجواب ہو

جانا، جھوٹے پینا

اُتر: (صفت) ویکھو: اُترا

اُتّر: (مذ) 1- اتراؤ، گھاٹی 2- نازل ہونا 3- جواب 4- قوت، طاقت 5- آمد 6- نتیجہ، حساب وچ فرق 7- اِک پہاڑ 8- بدلہ، عوض 9- دُور، پچھے 10- آخری 11 بہتر، اعلیٰ، ودھ کے 12- زیادہ طاقتور 13- بہت چنگا 14- جیہناں دا ذکر پہلے کیتا گیا اے 15- مستقبل 16- اگے 17- (فعمر) ''اُترن'' توں امر

اُترپتر ہوون، (محا) اُدھار لہہ جاون

اُتر سَاہی، (ہ،مو) ساہ پھُلّن دی بیماری، دمہ

اُتر کاری، (ہ،مذ) جواب دین والا

اُتر گتری، (ہ،فم) 1- اُپر تھلے، اُپر تلے 2- ترتیب نال 3- بدحالی

اُتر واٹک، (مذ) 1- جواب دین والا 2- مدعا الیہ

اِترا: (صفت) 1- اِتنا، اینا 2- ہنکار

اُترا: (صفت) اونا، اوس قدر

اُترادھی: (مذ) 1- اروڑیاں دی اترادھی ذات دا بندہ، اروڑیاں دی اِک ذات 2- شمالی 3- شمالی علاقے دا رہن والا

اُترا کھنڈ: (مذ) بھارت دا شمالی حصّہ جیہڑا بندھیاچل توں لے کے کشمیر تک جاندا ہے، کاشی توں کیلاش تک

اُتران/ اُترانا: (مصدر) 1- اتروانا، اُتارن دا کم کرانا 2- اُبل آنا، اُبلنا 3- جھک آجانا 4- سطح اُتے آجانا 5- اُتے آنا

اِترانا: (فعم) ناز ہونا، فخر کرنا، غرور کرنا

اُترانج: (مذ) نالا، ناڑا

اِتراں: (پوا،فم) ایس طرحاں

اُتراں: (فم) اُوس طرحاں، اُوس طریقے نال

اُتراون/ اتراونا: (مصدر) ویکھو: اتران/ اترانا

اُتراہا: (مذ) گھاٹی، اُترائی، نشیب

اُتراہدی: (مذ) ویکھو: اُترادھی

اُتراء: (مذ) ویکھو: اُتراؤ

اُتراء چڑھا، (مذ) 1- اُتار چڑھاء، اصلی حالت توں اُتانہہ یاں تھلے ہوون دا عمل 2- سوچ وچار 3- فائدہ تے نقصان 4- چڑھنا تے لہنا

اُترائن: (سن،صفت) شمال ول نوں سورج دی چال، شمال ول دا پاسا، سورج دی مکر توں کرک تک دی رفتار، ماگھ توں ہاڑھ تک چھ مہینے دا سما

اُتراؤ: (مذ) 1- ڈھال، ڈھلوان، گھاٹی، نشیب، اُترائی 2- اُترن 3- زوال، اُتار

اتراؤ چڑھاؤ، (مذ) لتھ چڑھ، اُچان نوان، پانی دا اُترنا چڑھنا، دِشا دا چنگا ماڑا ہونا، عروج تے زوال

اُتراؤ چڑھاؤ دسنا، (محا) کئی پینترے بدلنا (گل بات وِچ) چکما دین دے ارادے نال پہلاں کُجھ کہنا پھیر کُجھ کہنا

اُتراوَن/ اُتراوَنا: (مصدر) ویکھو: اُتران/ اُترانا

اُترائی: (مو) 1- اُترنا، بیٹھاں نُوں آونا، لہائی چڑھائی دا اُلٹ 2- ڈھال، گھاٹی، نیویں تھاں، ڈھلوان 3- اخیری عمر، بُڈھیپے دی شروعات 4- لاہون دی مزدوری 5- ندی پار کرن دی مزدوری، ملاحی 6- پہاڑ توں تھلّے آوَن دا کرایہ 7- نقل کرن دا معاوضہ 8- قرض دی ادائیگی 9- گھاٹ دا محصول

اُترپال: (مذ) اوہ زمین جس تے کُجھ کاشت نہ کیتا ہووے

اترپت: (صفت) نہ رجیا، بے سنتوکھا، بھُکھا، تسا، بہت پیاسا

اتر پرار: (فم) ترن سال پہلوں

اَتُرتا: (مو) 1-چالاکی، تیزی، ہوشیاری 2- کاہلی

اَتُرتائی: (مو) ویکھو: اَتُرتا

اُتر دا: (صفت) گھٹدا جانا، ڈھلدا

اُتردا چند، (مذ) چھپدا چند، ہنیرے پکھ دا چند جو اِک کلا روز گھٹ جاندا اے

اترسُوں: (فم) 1- اج توں تیجا دن 2- دودِن پہلے، اج توں دو دن پہلاں 3- پرسوں توں اگلا دِن

اِترکت: (صفت) 1- حدتوں ودھ کے 2- علاوہ، سوا 3- بہت زیادہ

اُتر گُھلیا: (مو) شمال دی ہوا چلی

اُتّرلا: (صفت) اُپرلا، اُتلا، اُتے دا، فالتو

اُتّرلی: (مو) اُتلی، اُتے دی، فالتو

اُتّرلے: (مذ) 'اُترلا' دی جمع، اُتے والے، اُتے دے، فالتو

اُترن/اُترنا: (مصدر) 1- اُچے تھاں توں ہیٹھاں لہنا (گھوڑے توں، منجے توں، پہاڑ توں) 2- لنگھنا (سنگھوں) 3- دنیا وچ آونا، پیدا ہونا (اوتار، رِشی، راجا) 4- اسمانوں لہنا (حضرت محمدؐ نوں اُتری وحی) 5- سستا ہونا (بھاء) 6- ڈھلنا (چہرہ) 7- لِستا ہونا (سریر، بدن) 8- بھُلنا (خیالوں) 9- قدر گھٹنا، پسند نہ رہنا، نفرت ہونا (دلوں) 10- بھرنا، ودھنا، آونا (دُدھ) 11- پسرنا، ہونا (رات) 12- پک کے ٹُٹنا (خربوزہ) 13- گھٹنا، اُداس ہونا (چہرہ) 14- مر جانا (بال) 15- چڑھاؤ گھٹنا (دریا، ہڑھ، تاپ، زہر) 16- تھاں توں ہلنا (بانہہ، موڈھا) 17- وگڑنا، پھکا ہونا (رنگ) 18- لگنا، ارنبھ ہونا (سیال، گرمی، بڈھیپا) 19- سرے چڑھنا، بن کے تیار ہونا (تانا) 20- پڑاؤ کرنا (ڈیرہ، قافلہ) 21- لتھنا (جُتی، جراب) 22- کھچیا جانا، درج ہونا (تصویر، فوٹو) 23- نقل ہونا (اتارا) 24- چلنا، جاری ہونا (نزلہ) 25- کٹیا جانا (سر) 26- لگی لپٹی چیز الگ ہونا (کھل) 27- تول بننا، یاں نکلنا (بوری، ٹومب کنی اتری ہے) 28- لڑن یاں گھُلن واسطے ساہمنے آونا یاں نترنا (رن وِچ، اکھاڑے وچ) 29- مکنا، چُکنا ہونا (قرضہ) 30- پک کے تیار ہونا (توے توں روٹی) 31- لگنا (داڑھ) 32- مٹنا، اڈنا (قلعی، ملمع)

اُترن پترن، (صفت) اُترن، لتھے ہوئے پُرانے لیڑے

اُترنگ: (ہ، مذ) اوہ لکڑ جو بوہے دے اُتلے پاسے چوکھٹ وِچ لائی جاندی اے

اُترنگا: (ہ، مذ) ویکھو: اُترنگ

اُترنی: (مو، صفت) 1- اُترن دا انداز یاں فعل 2- اُترن دی شے (سیڑھی) 3- اُترن والی، لتھن والی

اُترُو: (صفت) 1- اُترن والا، نازل ہون والا 2- اُترن نوں تیار 3- شمالی، شمال توں متعلق 4- اُپرلا، اُتلا 5- سِدھا 6- فاتح

اُتروان/ اُتروانا: (مصدر) اُتارن دا کم کروانا، لہواوَن دا کم

اُترواون/ اُترواوَنا: (مصدر) ویکھو: اُتروان/اُتروانا

اُتروائی: (مو) اتارن دی مزدوری یاں اُتارن دا کم

اُتروَرتی: (مذ) شمالی، شمال وچ پایا جان والا

اُتروکا: (صفت) پرسوں توں پہلے دا، ایس ویلے دا، ایس سمے دا، ایتکاں دا، ایس ورھے دا

اتروکڑا: (صفت) ویکھو: اتروکا

اتروکے: (فم) ایس وار، ایس ویلے، ایس سال، ایس موسم وچ، ایدکیں

اُتروگ : (مذ) دمہ، تپدق

اتروں: (فم) پرسوں توں پہلے، پرسوں توں بعد

اُتروں: (صوت) اُچھو، نچھ دی اواز

اُترویچن/اترویچنا : (مصدر) ویکھو: اُترن/اُترنا

اُتری: (صفت) 1- اُتنا، اوناکو 2- قُطب، قُطبی تارا 3- نمک والا علاقہ

اُتری: (مو) ساز دا اوہ پردہ جیہدے توں کسے سُر دی مدھم یاں کومل اواز پیدا ہووے

اِتری پھل : (مذ+مو) 1- اِک دوائی، ہرڑ، بہیڑہ، آملہ وغیرہ توں تیار کیتی ہووے 2- تن 3- پھلاں دا مرکب

اُتریا : (صفت) 1- اُتریا ہویا، نازل شدہ 2- غمگین، اُداس (چہرہ) 3- جیہدی طغیانی وِچ کمی آ گئی ہووے یعنی ہڑھ دا زور ٹٹ گیا ہووے (پانی/دریا)

اترپائیا: (صفت) ویکھو: اُتریا

اُتریت : (صفت) مضطرب، بے قرار، بے چین، نامطمئن

اُتریچن : (مصدر) ویکھو: اُترن

اتریکا: (صفت) اسّی سال دا

اُترِین : (مصدر) ویکھو: اُترن

اُترینڈا: (صفت) ویکھو: اُترینڈر

اُترینڈر : (صفت) 1- اُتارن والا، نازل کرن والا 2- اُترن والا

اُتریون : (مصدر) ویکھو: اُترن

اتریوں : (فم) 1- اترسوں، آون والے پرسوں توں اگلا دن 2- لنگھے ہوئے کل توں پہلے دا دن 3- کل توں بعد دا دن

اتریہوں : (پو،فم) گزریا کل، پرسوں، لنگھیا تیجا دِن

اتڑ: (صفت) روک، اڑِکا، اٹکاؤ، وِگاڑ

اُتڑ : (مذ) 1- انبار، ڈھیر 2- اُچائی، بلندی 3- اِک شے نوں دوجی شے تے رکھن دی حالت 4- اُتلا، اُپر والا 5- سدھے ہتھ دا 6- اُتم، اعلیٰ، بہترین، عمدہ

اتڑاونا: (فل) جنوراں دا زور نال بولنا

اتڑوں : (مو) اُچھو، نچھ دی اواز

اُتڑوں: (مذ) ہچکی، غوطہ

اُتڑوں آون، (محا) ہچکی لگن، غوطہ لگن، اُبت آونا، دم رُک جادن، دم گھٹن

اُتڑوں: (مذ) کھٹمل دی جسامت دا اک کیڑا جیہڑا کچے تے سیل زدہ مکاناں وِچ پیدا ہوندا اے تے انسان دے جسم نال لگ کے خون چوسدا اے

اَتسار : (مذ) دست، مروڑ، اسہال، پیچش

اَتِساری : (صفت) 1- جیہنوں دست لگے ہوون 2- جیہنوں جلاب دِتا گیا ہووے

اُتساہ : (مذ) 1- کوشش، سعی، محنت 2- ہمت، دلیری، حوصلہ 3- قوتِ ارادی، عمل کرن دی طاقت 4- جوش، جذبہ 5- تحمل 6- خوشی، فرحت 7- اُمنگ، موج 8- قوت، بل، زور

اُتساہی : (صفت) 1- محنتی، حوصلہ مند، شوق نال کم کرن والا، ہمت والا، ثابت قدم، طاقت والا 2- کوشش، محنت، حوصلہ تحمل

اَتسباجی/اَتسبازی : (مو) ویکھو: آتشبازی

اُتسرگ: (مذ) تیاگ دان، بھوگ، رشتہ، تعلق، گرامر دا کوئی عام اصول

اُتسک : (س، صفت) 1- خواہش رکھن والا، بے تابی نال کسے شے دی تانگھ کرنا 2- کسے گل نُوں جانن دی خواہش رکھن والا 3- تمنائی 4- چاہیوان، سدھر وِچ

اُتسکتسا: (س،مو) کسے شے نُوں حاصل کرن لئی بے قراری تے بے تابی، شوق تانگھ

اُتسو: (س، مذ) 1- خوشی دا موقعہ جس نوں بہت سارے لوک رل کے مناون، منگل، میلہ، جلسہ، تہوار 2- ناراضگی، غصہ 3- بے صبری 4- شادمانی، خوشی 5- (صفت) آرام دین والا، سکون دین والا 6- خوشی دین والا

اُتسی: (مو) لسی

اُتشاجنک: (صفت) اُتشاہی، جوش، جذبے نال بھریا

اُتشاہ: (س، مذ) شوق، چاہ، اُمنگ، جوش، حوصلہ ودھائی، خوشی بھریا اُدم

اُتشاہی: (صفت) اُتشاہ والا، اُدمی

اُتشکت: (صفت) بہت طاقتور، شجاع، قوی بہادر، بہت دلیر

اُتشکتا: (مو) ویکھو: اُتشکتی

اُتشکتی: (مو) وڈی قوت، طاقت، بہادری

اُتشیت: (صفت) بہت ٹھنڈا، یخ ٹھنڈا

اِتصال: (ع، مذ) 1- رلیا ہویا، ملنا 2- لگا تار کسے کم دا ہونا

اتفاق: (ع، مذ) 1- ایکا، اِکو اِک، سنگٹھن، جتھے بندی 2- موقع، سبب، اُوسر 3- اچن چیتی 4- خلوص، محبت، سنجوگ، میل ملاپ، ہم آہنگی 5- اِکو دم ہوون والا واقعہ 6- اتحاد نال، دھیان نال، آپسی رضا مندی نال

اتفاق کرن، (محا) منن، ہم خیالی ظاہر کرن، ہاں وچ ہاں ملاون

اتفاق کنوں، (ج،فم) اتفاقاً ہوون دا عمل، اِتفاق نال

اتفاق نال، (فم) اچانک، سبب نال، رب سببی، قدرتی، قُدرتوں، یکا یک

اتفاق نفاق، (فم) سنجوگ، میل جول نال

اتفاق وِچ بڑی برکت اے، (اکھا) رل مل کے رہن بہن نوں چنگا دسنا ہووے تاں آکھدے نیں

اتفاق وچ طاقت اے، (اکھا) ویکھو: اتفاق وچ بڑی برکت اے

اتفاق ہونا، (محا) سبب بننا، اچن چیت دی گل ہونا

اتفاق ہوون، (محا) اِک مِک ہوون، ایکا ہوون، اچانک کوئی گل یاں واقعہ پیش آون، موقع بنن

اتفاقاً: (ع،فم) اتفاق نال، ستے سدھ، اچانک، یک دم

اِتفاقی: (ع، صفت) اچانک، ناگہانی، غیر متوقع، بنا چاہے

اتفاقیہ: (فم) اچن چیت، اچانک، ستے سدھ، سہج سبھاء

اِتقا: (ع، مذ) 1- پرہیز گاری، اللہ توں ڈرنا 2- شریعت دیاں منع کیتیاں گلاں توں بچنا

اَتقی: (ع، مذ) گناہ توں بچنا، پرہیز گاری

اَتکا: (صفت) بہت زیادہ، وادھو

اُتکال: (س، مو) دیری، دیر

اُتکٹ: (س، صفت) 1- معمولی 2- حد توں ودھ 3- بہت وڈا 4- شرابی، شراب نال بھریا 5- پاگل، دیوانہ 6- ناراض 7- مغرور، متکبر 8- درشت 9- نشہ، خمار 10- غرور، تکبر 11- مست ہاتھی 12- دارچینی دی اِک قسم 13- بہت زیادہ

اُتکل: (مو) ویکھو: ہتکل / اُتشکل

اُتکنٹک: (س، مذ) کنڈیاں والا، کروند دا بُوٹا جس دے کنڈے اُپرنوں ہون

اُتکنٹھا: (س، مذ) 1- مرضی، تانگھ، خواہش 2- (صفت) طاقت والا

اُتکپت: (صفت) خفیہ، بہت لُکیا ہویا، بہت راز والا

اَتگت/اَت گت : (صفت)1-زیادہ ،بے انت 2- بہت وڈا 3-فضول 4-بے اندازہ، بے حساب، بے شمار

اَتگندھ : (مذ) اک قسم دی خوشبو دار گھاہ

اَتگھن: (مو) سخت نفرت، کراہت،تنفر، بے زاری، ہنکار

اَتل : (مذ) 1- پاتال، زمین دے تھلّے دا حصّہ 2- دوزخ دا اِک طبقہ 3-جیہدا کوئی تلاء نہ ہووے، ڈونگھا، گہرا

اَتُل : (صفت) 1- نہ تُلن دے قابل، جو تولیا نہ جاسکے 2- جو تولیا نہ گیا ہووے 3- بے شمار، بے حساب 4- بے مثل، بے نظیر، لاثانی

اِتل: (فم) اِتّ ول، ایدھر، ایس پاسے

اُتل : (فم) 1- اوس تھاں، اُس جگہ، اوتھے 2- اُتلا، اپرلا 3- جتیا ہویا 4-اعلیٰ 5-(مو) اشتعال

اُتل ہاؤں ، (فم) ویکھو: اُتلے دِلوں

اِتلا: (صفت) اینا، ایتنا

اُتلا: (صفت)1- اُپرلا، اُتے دا2- اُتنا، اُنا کو3- اُتلا کپڑا، دوپٹہ 4- اُتلی آمدنی، رشوت، وڈھی، ونگی: 'اُتلا چھڑ مدھانی دا تیرا کوئی تعلق نہیں' (ہیر دمودر)5- وافر مقدار وچ، کثرت نال

اُتلا پُتلا ، (صفت) اُپرلا، فالتو، زائد، وادھو، بھیتا

اُتلاپُڑ، (مذ) 1- چکی دا اُتلا پاٹ 2- آسمان 3- چتر چالاک آدمی

اُتلا ساہ اُتے تے تھلواں تھلّے ، (اکھا) کسے اچانک گل یاں واقعے پاروں کسے دے حیران رہ جاون ویلے بولیا جاندا اے

اُتلا کھیر، (مذ) ماں دے دُدھ توں ہٹواں ددھ، اوپرا ددھ

اُتلان/ اُتلانا : (مصدر) 1- کاہلی توں کم لینا، چھیتی کم کرنا 2- بے تاب ہونا، بے قرار ہونا، اُتاولا ہونا

اُتلانگر : (مذ) بندوق دے پاؤڈر والے بھانڈے دا کوریا اُچھاڑ

اُتلاون/ اُتلاونا : (مصدر) ویکھو: اتلان/اتلانا

اُتلاہٹ : (مو) کاہلی، اتاولاپن

اُتلایا/ اُتلائیا : (صفت) کاہلا، اتاولا ، بے چین ، بے قرار

اَتُلت : (صفت) 1- اَتل ، نہ تُلیا ہویا، جو تولیا نہ جاسکے 2- بے شمار، بے حساب 3-لاثانی، بے مثال، بے نظیر 4-اُتلا، اُپرلا

اُتلڑا : (صفت) لاڈلا، پیارا

اُتلنت : (صفت) 1- اُتاولا، کاہلا 2- چھیتی نال، کاہلی نال

اَتلواں : (صفت) 1- اَن تُلیا، جیہڑا تولیا نہ گیا ہووے 2-جیہڑا تُلن دے قابل نہ ہووے 3- بے شمار، بہت زیادہ

اُتلواں : (صفت) اُتلا، اُپروالا

اُتلویں : (صفت) 'اُتلواں' دا مونث

اَتلّی : (مو،صفت) 1- اَن تلی 2-جیہڑی تولی نہ گئی ہووے

اِتلی : (صفت) 1-جیویں ای، تا کہ، جس طرحاں 2- دو بندیاں یاں دوشیواں دے موازنے لئی ورتیا جاندا اے، اینی کُو

اُتلی : (مو) 'اُتلا' دا مونث، اُپرلی، اُتے دی، فالتو

اُتلی آمدنی، (مو) ناجائز آمدنی، وڈھی، چٹی، رشوت

اُتلی باہی ، (مذ) اُتے وال، اُتلے پاسے ول، اُتلا کنارہ

اُتلی پانڈ ، (مذ) اُتلا محلہ، پنڈ دا مشرقی یاں شمالی حصہ

اُتلی پکھ، (فم) اُتلی طرف یاں قطار، اُپر دی جانب

اِتلے وچ : (صفت) ہُنے ،ایسے ویلے، چالو ویلے

اُتلے : (فم) تد، تدوں، اُتے ویلے، اوسے ویلے، اوددوں دی، اُتلا دی جمع، اُپرلے، اُتے دے، فالتو

اُتلے پتلے ، (فم) فالتو کم کاج وغیرہ

اُتلے داؤں ، (فم) اُپرلی طرفوں

اُتلے دِل، (صفت) سرسری طور تے، اُتھلا، اُوپری
اُتلے دِلوں، (فم) بے دلی نال، مجبوراً، اُتوں اُتوں
اُتلے دِلوں آکھن، (محا) ویکھو: اُتلے مُونہہ نال آکھن
اُتلے منوں، (فم) 1- اُپرلے دِل نال 2- اَن چاہے دل نال
اُتلے مُونہوں، (فم) جھوٹھ مُوٹھ، اُپرلے دِل نال
اُتلے مُونہہ نال آکھن، (محا) دِلوں نہ آکھن، جھوٹھ موٹھ آکھن
اُتلے واہ، (صفت) سرسری طور تے، عام طور تے، اوپرے دِل
اُتلے ہاؤں آکھن، (محا) ویکھو: اُتلے مونہہ نال آکھن
اُتلیاں بتلیاں: (محا) 1- بے ہودہ تے بے سروپا گلّاں 2- غلط گلّاں، جھوٹھ مُوٹھ دے بہانے، ٹالن والیاں گلّاں 3 بچیاں دا اِک کھیڈ
اُتلیاں تلوِیاں لاون : (محا) ایدھرلیاں اودھرلیاں مارن، کوڑ مارن، دھوکھا دیون، بہکاون، پھُسلاون
اُتلیرا: (صفت) اُچائی، مقابلے وچ زیادہ اُپر والا، پرے والا
اُتلیرڑا: (صفت) ویکھو: اُتلیرا
اُتلیرڑی: (صفت) اُتلیرڑا دا مونث
اُتلیری: (صفت) اُتلیرا دا مونث
اُتم: (سن،صفت) 1- چنگا، ودھیا، عمدہ، کھرا، خالص، سوہنا، اعلی 2- بھرپور، مکمل، کامل، پورا 3- اُچا، پاک، شریف 4- راٹھ، اُچی ذات والا، نیچ دی ضد 5- قیمتی، نایاب، ودھ مُلا
اُتم بَل، (صفت) بہت طاقت والا، قوی جری
اُتم پُرکھ، (مذ) 1- نیک آدمی، بھلا پُرش، ایشور دا اوتار 2- بولن والا بندہ
اُتم کاج، (صفت) اعلیٰ کم، بہترین کم
اُتم گاون، مدھ وجاون، (اکھا) گاون نوں وجاون نالوں ودھ اہمیت ہوندی اے کیوں جے واجے گا جے بِنا وی گایا جاسکدا اے
اتمام: (عر، مذ) 1- پُورا کرنا، تمام کرنا 2- انجام نوں اپڑانا
اُتمانزئی: (مذ) پٹھاناں دی اِک ذات تے اوس ذات دا آدمی
اُتّمتا: (مو) فضیلت، وڈیائی، عمدگی، بھلائی، چنگیائی، بہتری، نفاست، شان، بزرگی
اُتّمتائی: (مو) ویکھو: اُتّمتا
اتن: (مذ) ویکھو: آ ئن
اُتّن: (مذ) کُڑیاں دے رل بیٹھن دی جگہ، ترنجن، بھنڈار، عورتاں دے اکٹھیاں بیٹھ کے چرخا کتّن دی تھاں، آ تن
اُتن: (فم) اوددوں تیک، اوس ویلے تک
اُتن: (صفت) لُٹ، کھوہا کھوہی، لُٹ مار
اُتن پتّن، (فم) مار دھاڑ، کھوہا کھوہی
اُتن پتّن کے لئے جانا، (محا) لُٹ پُٹ کے لے جانا
اِتنا: (مذ،صفت) ایس قدر، ایتا، ایس جِتا، اینا کُو
اِتنا جیہا مونہہ نکل آونا، (محا) چہرہ اتر جانا، اداس ہو جانا، غم یاں بیماری کر کے لِسّے ہو جانا
اِتنا کو، (صفت) ماسا جتا، تھوڑا جتا، ذرا کو، رواں جتا
اُتنا: (صفت) 1- اوس جتنا، اونا، اوس کم دا، اونا کُو 2- ایس قدر، اینا وڈا، اتّن
اُتنان/ اُتنانا: (مصدر) ویکھو: اُتنن / اُتننا
اُتناؤن/ اُتناؤنا: (مصدر) ویکھو: اُتنان / اُتنانا
اُتنائی: (مو) سوت دی بنیان یاں نالے پُونی وغیرہ دا تانا تیار کرن دا کم تے اوہدی اُجرت

اُتنگ: (سن، مذ) اُچا، اُپّر نوں لتا

اُتّنن/اُتنا: (مصدر) 1- اُپرنوں پسارنا، اُتے لاونا 2- دھاگے توں کوئی چیز نالا وغیرہ بناون لکلاں یاں کھونٹیاں وغیرہ اتے اوس اُنتی مطابق تانا لاونا جیویں نالا اُتنا، تانا تیار کرنا 3- لپیٹ وچ لینا جیویں، فلانے نوں وی وِچ اُتن لیا نیں

اُتنا پُتنا، (مذ) لُٹ لینا، ٹھگ لینا، گہنے کپڑے لاہ لینا

اُتنو/اُتنوں: (مذ) 1- اک طرحاں دے کیڑے جو اندر لڑدے نیں اتے جلن پیدا کردے ہن، چلونے، چمونے 2- ڈھڈ دے باریک کیڑے 3- ہچکی، غوطہ

اُتنوان/ اُتنوانا: (مصدر) سوت دی اَٹی بنوانا، تانا تیار کرنا

اُتنوائی: (مو) سوت دی اٹی بنان یاں نالا وغیرہ دا تانا تیار کرن دا کم تے اوہدی اُجرت

اُتنی: (مو، صفت) اونی، اوتنی، اوس جنی

اِتنی: (صفت) اینی، اُتنی، ایس جتی، اینی کُو، ماساکُو

اِتنی کُو جان، سوگز دی زبان، (اکھا) معمولی تے گھٹ عمر دا بندہ مُونہہ پھٹ تے بھونکا ہووے تے آکھدے نیں

اِتنے: (فم) اینے، ایس قدر، بہت ودھ

اِتنے چِر، (فم) ایس پاسے وچ

اِتنے وِچ، (فم) ایس ویلے نوں، اینے چِر وچ، ایس دوران وچ، تھوڑی گلے

اُتّو/اُتّوں: (فم) اُپروں، اُتوں، دِلوں نہیں

اُتّوَلی/ اُتّووالی، (مذ) 1- اُپرتوں 2- ایس توں ودھ کے

اُتّو: (صفت) 1- بدمست، نشے وچ دُھت، مخمور 2- (فم) اُپرتوں 3- (مذ) شِکن 4- کپڑے تے بیل بوٹے بنان دا کم 5- اِک آلہ جس توں اُتوں دا کم کیتا جاندا اے 6- نقوش جیہڑے اتوں نال لائے جاندے نیں، نقش نگاری، نقش کاری

اُتّو گر، (مذ، صفت) اُتّو بناون والا کاریگر

اِتوار: (مذ) ہفتے دا پہلا دن، ہفتے تے سوموار دے وچالے دا دن، سرکاری دفتراں وچ چھٹی دا دن

اتوار دی جھڑی کوٹھا نہ کڑی، (اکھا) اتوارتوں لگی جھڑی بارے مشہور ہے کہ سَت دن تیک رہندی ہے تے مکاناں نوں بہت نقصان پہنچدا ہے

اِتواراں: (فم) ایس دفعہ، ایس وار، ہن

اِتواری: (صفت) ایس واری، ایتکیں، ایدکیں، ایس ورھے، ایس ویلے

اُتواری: (فم) 1- اَوس ویلے 2- اوس واری، اوددوں

اَتواس: (مذ) اِک قسم دا روزہ

اُتواں: (مذ) اُچھاڑ

اُتواں: (صفت) اوس گنتی، ہندسے یاں نمبر دا

اِتواں: (صفت) 1- ایس نمبر دا، اپنے نمبر دا، اینواں 2- اینا سارا

اِتواں رکتواں، (حرف استفہام) اینا کہنا، اینا کتواں

اتوت: (مو) نکیاں بالاں دی آپوں وچ رکو یاں لڑائی

اُتوتا: (صفت) بے چین، بے قرار، کاہلا، اُتاولا

اتوتولی: (فم) اُتوں تھلی، اُتوڑتی، لگا تار، مسلسل

اُتّوتوئی: (صفت) 1- ایسے بچے جیہناں دی عمر وچ گھٹ فرق ہووے 2- اُپرتلے دے 3- سلسلہ وار، ترتیب نال

اُتوتوئی دے، (مذ) ہیٹھ اُپرلے نیانے، اُتورتی جمن والے

اُتّوتھلی: (فم) 1- اُپرتھلے 2- سلسلے وار، ترتیب نال، لگاتار 3- اُچا

نیواں سُر 4۔ انقلاب

اُتوڑتی/اُتوڑُتی: (فم) ہیٹھ اُپر، اُپر تھلے، اگڑ پچھڑ، سلسلہ وار، ترتیب نال، اِک توں پچھوں دُوجا

اَتول: (صفت) جو تولیا ہویا نہیں، جو تولیا نہ جا سکے

اِتوَل: (فم) ویکھو: اِت ول

اُتوَل: (فم) ویکھو: اُت ول

اتولواں: (صفت) 1- جو تولیا نہیں جا سکدا، بے حساب، ودھیرا، چوکھا، بہت زیادہ 2- بِنا تولیاں، اندازے سِر

اتولویں: (مو، صفت) بے تول، بِنا تولے، بے حساب، نہ تولی جا سکن والی

اَتولی: (مو، صفت) اَن تلی، بہت زیادہ

اتونہاں: (فم) اُچیرا، اُتانہہ نوں، اُتلا، پچھلا

اتونہاں تھیون، (محا) ودھن پھُلّن، پرورش پاون، ترقی کرن

اُتوں: (فم) 1- رب ولوں، اُپروں، اُپر ولوں، اُتے ولوں 2- اسمان توں 3- عین موقعے تے 4- ہور، تنخواہ توں چھٹ ہور کمائی

اُتوں آون، (محا) اُلٹی آون، تے آون، اسمانوں آون

اُتوں اُتوں، (فم) وکھاوے لئی

اُتوں بھولا وِچوں بمب دا گولا، (اکھا) جدوں کوئی اندروں بہت چالاک ہووے پر دِسن وچ بھولا جاپے تاں کہندے نیں

اُتوں بیبیاں داڑھیاں تے وِچوں کالے کاں، (اکھا) جیہڑے بندے اُتوں بڑے شریف تے وضع دار تے وِچوں ہر ویلے عیب وچ پئے ہوون اوہناں بارے آکھیا جاندا اے

اُتوں پھڑنا، (محا) عین موقعے تے گرفتار کرنا، کوئی بھیڑا کم کر دیاں پھڑ لینا

اُتوں پھڑیجنا، (محا) ویکھو: اُتوں پھڑنا

اُتوں تلوں پون، (محا) بے حد خوشامد کرن، بہت زیادہ چاپلوسی کرن، منت ترلے نال گھیرن

اُتوں تلوں دے، (فم) ویکھو: اُتوں تھلّی دے

اُتوں تلوں ہک کرن، (محا) مار مار کے سُجا دیون، بہت زیادہ کُٹن

اُتوں تلی، (فم) اِک توں بعد دُوجا، اگڑ پچھڑ، ہیٹھ اُپر

اُتوں تلی دا، (مذ) اِک توں بعد جمن والا دُوجا

اُتوں تلی دے وَیری، (مذ) 1- اُتوڑتی دے بھرا آپس وچ دشمنی 2- جدی پشتی مخالف

اُتوں تھلّی، (فم) اِک دے بعد دوجا، لگا تار، اُپر تھلّی، اُتڑتی

اُتوں ڈِگا (ڈگیا)، (محا) 1- اسمان توں ڈگا 2- جیہڑا ماں دے بطنوں نہ جمیا ہووے 3- بدنصیب، بدقسمت، محروم

اُتوں ڈِگا سنبھلے پر نظروں ڈِگا نہ سنبھلے، (اکھا) اُچی تھاں توں ڈگ کے لگن والی سٹ نوں تے آرام آ سکدا اے پر دوجیاں دی نظر وچ ذلیل ہو کے دوبارہ عزت حاصل کرنا بڑا ای اوکھا کم اے

اُتوں رُتی، (فم) لگا تار، مسلسل، ترتیب نال، اِک توں بعد اِک

اُتوں میاں تسبی تے وِچوں میاں کسبی، (اکھا) وچوں بدمعاش تے چالاک پر ظاہرا بھلا مانس لگن والے بندے بارے آکھدے نیں

اُتوں ننگا چِتّوں ننگا، (اکھا) الف ننگا، بے حیا تے بے غیرت آدمی

اُتوں ہویا سوتا کُچّی کُنّا دھوتا، (اکھا) جاتھی تے کُچی سوانی ہر کم کو ویلے کر دی اے

اَتہاس: (مذ) بہت زیادہ ہاسا، مذاق، ٹھٹھا

اِتہاس: (سن، مذ) تواریخ، پرانے سمیاں دا حال، پچھلا حال، ہوئی بیتی، قصہ، کہانی

اِتہاس کار، (مذ، صفت) اِتہاس لکھن یاں بناون والا، مؤرخ، تاریخ دان، اتہاس دا عالم یاں اتہاس دا لکھاری

اِتہاسک: (صفت) اِتہاس نال متعلقہ، تواریخ نال متعلقہ، تاریخی

اتہاسک پچھوکڑ، (صفت) منکھی جیون دی تاریخ نوں پوری طرحاں سمجھن لئی اوس دے حال تے ماضی دا اِکو جیہا جائزہ لینا

اتہاسک ناٹک، (مذ) کسے خاص سمے نوں پچھوکڑ وچ رکھ کے کسے انسانی کہانی نوں ناٹکی روپ وچ پیش کرنا

اِتہاسی: (صفت) اِتہاس سمبندھی

اِتہام: (عر، مذ) 1-الزام لانا، دوش دینا 2- تہمت لانا

اُتہاں: (فم) اُتانہہ، اُپروں، اُتلی طرفوں، اُچائی توں

اُتہنو: (مذ) چلوتا، چھوتا، ڈھڈ دے باریک کیڑے

اُتہوں: (فم) 1- اُپروں 2- اُپر دلوں

اتھ: (مذ) مُڈھلا اکھر جیویں پوتھی دے مُڈھ وچ لکھیا ہووے، اتھ (پوتھی داناں) لکھتے

اَتھ: (فم) 1- ایس طرحاں، ایویں 2- تدّ 3- ایس واسطے 4- ایس کر کے 5- فیر 6- ایتھے، ایتھوں شروع ہوندا اے

اِتھ: (فم) ایتھے، ایتھوں، ایس تھاہوں، ایدھر

اِتھ اُتھ، (فم) ایتھے اوتھے

اُتھ: (فم) اُتھے، اوتھے، اوس تھاں، اودھر

اِتھا: (پوا، فم) ایس تھاں، ایتھے

اُتھا: (مذ) سیلاب والی زمین توں اُٹھدا دھواں، ملیریا، سیلابی مٹی، کھوہ دی جلھن

اُتھارا: (مذ) 1-ڈراؤنا سپنا 2- ناخوشگوار واقعہ 3- ہول، خوف، دہشت

اُتھارا/ اتھاہرا: (صفت) ضائع

اُتھال دیون: (محا) اُچھال دیون، سطح تے لے آون، وڈیاون

اُتھالا: (مذ) اُچھالا

اُتھالن: (مصدر) اُچھالن، اُچا کرن، سطح بلند کرن، آپے چوں باہر کرن

اُتھان: (سن، مذ) 1- اُٹھاؤ، ترقی 2- جتھوں کوئی چیز اُگے اُپجے، چلے یاں شروع ہووے

اُتھانِکا: (سن) گرنتھ دا پیش لفظ، مُکھ بند، مُڈھلی گل، پوکھو

اِتھاں: (فم) ایہدے، ایتھے، ایس تھاں، ایس دُنیا وچ

اِتھاں اُتھاں، (فم) ایتھے اوتھے، ایدھر اودھر

اُتھاں: (فم) اُتھے، اوتھے، اودھر، اوس تھاں

اُتھاواں/ اتھانواں: (صفت) 1- بے گھر، بے تھاں 2- مجازاً خدا

اتھاوِیں: (مو، صفت) 'اتھاواں' دا مونث

اتھاہ: (صفت) جس دا تھاہ نہ پایا جائے، بہت ڈونگھا، گہرا

اتھاہنوں: (فم) ایس تھاں تے ہی، ایتھے ہی

اِتھاہی: (فم) ویکھو: اتھاہنوں

اُتھاہیں: (فم) اوسے تھاں تے، اوتھے ہی

اُتھاہیوں: (فم) اُتھوں ہی، اوتھوں ای

اِتھاؤں: (فم) اُودوں، اوس تھاں توں، ایتھوں، ایس تھاؤں

اَتھائی/ اتھائیں: (مو) اوہ تھاں جتھے لوک رل کے بیہن، چوپال

اُتھائی: (فم) اُتھے ہی، اوتھے ہی

اِتھائیں: (فم) بالکل اَیدھر، ایتھے ای، ایس تھاں
اُتھائیں: (فم) اوس تھاں تے، اوس تھاں ای، اوسے پاسے، بالکل اوتھے
اِتھائیوں: (فم) ایس تھاں توں، ایتھوں
اُتھائیوں: (فم) اوتھوں، اوس تھاہوں
اَتھِت: (مذ،صفت) 1-بے تاریخ، جیہدی مُدّت متھی نہ ہووے 2- بے قرار، بے چین 3- چنچل 4- کنبدا ہویا 5- فکر کرن والا 6- جوگی، فقیر 7- مہمان 8- بے قیام
اتھیتا: (مذ) جس دا کوئی اِک اصول یاں قاعدہ نہ ہووے، بے اصولا
اُتّھر: (صفت) شوخ، شرارتی، اتھر، بھیڑا، کبا، انموڑ، گستاخ
اتھر پُنا، (مذ) چھچھورا پن، چنچلتا
اتھر: (مو) ویکھو: اتھرو
اُتھر بھِنا، (مذ) 1- رویا ہویا، بھجیاں اکھاں والا 2- اُداس، دُکھی
اتھر نہ سُکنی، (محا) اتھرو نہ سُکنے
اتھِر: (سن،صفت) جو سِتھر (قائم) نہیں، نہ ٹکن والا، چنچل، نہ رہن والا، مٹ جان والا
اُتھر: (مذ) بلداں یاں ڈھکیاں نوں ٹورنا
اُتّھرا: (صفت) 1-بے چین، بے صبرا، تیز طرار، کاھلا، ٹِک کے نہ بیہن والا، خرمستی کرن والا 2- ڈاڈھا خراب 3- مُونہہ زور، بدتمیز، بے قابو، خودسر
اتھرو: (مذ) اتھر، آنسو، انجھ، ہنجو
اتھرو اِک نہیں کلیجا بیرے بیرے، (اکھا) کسے نوں جھوٹھی موٹھی ہمدردی جتاون والے نوں آکھدے نیں
اتھرو: (صفت) پیراں بھار

اُتھرو: (مذ) 1-پینڈیاں یاں کھاندیاں خوراک دے کسے ذرے دا ساہ لین والی نالی وِچ چلے جان نال ساہ وِچ گڑ بڑ 2- اُتھو، ہتھو، غوطہ، اِچھو
اتھرون: (سن، مذ) چوتھے وید دا ناں
اَتھرُوں/ اُتھروں: (پو،مذ) اتھرو، غوطہ
اُتھروہا: (صفت) اُکڑو، پیراں بھار
اتھرہا وید: (سن، مذ) ہندوواں دیاں چونہہ مذہبی کتاباں وِچوں چوتھی کتاب دا ناں اے جیہدے وِچ دُعاواں تے مناجاتاں شامل نیں
اُتھری: (مو،صفت) اتھرا دی تانیث، اِک تھاں نہ ٹکن والی، انموڑنی وسوں باہر، گستاخ، نچلی، خرمستی کرن والی، ضدی، باغی، تیز طرار، کاھلی
اُتھرے: (مذ،صفت) 'اتھرا' دی جمع۔ تیز طرار، کاھلے
اتھک: (صفت) ان تھک، بہت محنتی، کم نوں لگا رہن والا، سرگرم (کارکن)
اُتھل: (مو) 1-اُتے آون دی کوشش، کسے شے نوں اُلٹن دا عمل، ونگی: 'تُر بکا تُر بکا اُتھل پتر پتر پرتاوا' (نجم) 2- (مذ) اُچھل، اُتلا، گھٹ ڈونگھا 3- ڈھڈ دا ہولا، چھچھورا، چغل خور
اُتّھل: (مو) اشتعال، اکساہٹ، غصہ دوان والی شے، اُچکل
اُتھل پاونا، (محا) شیواں نوں اُگرو دُگرو کر دینا، تھاں توں اُکھیڑ دینا، اُلٹ پلٹ کرنا، اُتھل پتھل کرنا
اُتھل پتھل، (مو) 1- اُلٹا پلٹا، اُپر تھلے 2- تھلے اُتے کرن یاں بدلن دا فعل، بے ترتیب کرن دا کم 3- تلاشی
اُتھل پتھل کرن، (محا) اُلٹ پلٹ کرن، ہیٹھلی اُتے کرن،

پھرولا پھرالی کرن
اُتھل پُتھل مچاون، (محا) اُلٹ پُلٹ کرن، ردّو بدل کرن
اُتھل پُتھل ہوون، (محا) اُلٹ پُلٹ ہوون، پیٹھلی اُتے ہو جاون
اُتھل دیون، (محا) 1۔اُلٹ دیون، مودھیاں کرن، پُٹھیاں کرن، پیٹھلا پاسا اُتے کرن، اُچھکل دیون، اُکساون، پھسلاون، چکن، ہلا شیری دیون 2۔ تنگ کرن، زِچ کرن 3۔ اڑیس دے کے اُتانہہ چکن، ٹل دیون
اُتھلان / اُتھلانا: (مصدر) اُتھلن، اُتھلنا دا متعدی المتعدی
اُتھلّن / اُتھلّنا: (مصدر) 1۔ بدلنا، پہلو بدلنا، کروٹ لینا، اُچھلن، کسے شے دا رُخ بدلنا، روئی وغیرہ دا رُخ بدلنا 2۔ صفحے اُلٹانا 3۔ انقلاب لیاونا، وئگی: 'تُھلن اُتھلن تے آوندے' (نجم)
اُتھلّواں: (صفت) جیہدی کروٹ دوائی جا سکے یا رخ پلٹایا جا سکے
اُتھمنا: (مذ) 1۔ مغرب، سورج غروب ہون دا ویلا 2۔ (مصدر) غروب ہونا، سورج دا ڈُبنا
اُتّھن / اُتھنا: (مصدر) اُکسانا، اُبھارنا
اُتھنوں: (مذ) اُتھوں، اوتھوں
اِتھنوں: (فم) ایتھے
اُتھو / اُتھوں: (مذ) ویکھو: اُتھڑوں
اُتھو / ہُتھو: (مذ) 1۔ اوتھے، اُوس تھاں توں، بہتے اظہار واسطے ''ہتھو'' وی آ کھدے نیں
اُتھوا: (فم) 1۔ یاں 2۔ ہور 3۔ اَیویں
اُتھوری: (صفت) 1۔ گھٹ تنخواہ والا 2۔ گھٹ عقل والا 3۔ ٹٹ پُونجیے، غریب، نگونے، کھوتے چلاون والے

اَتھوڑی: (مو) اِک لوہار، اوزار، تھوڑی، ہتھوڑی
اَتھوک: (مذ) 1۔ فصل دا اونا کو کھلوتا حصّہ جو مالک خوشی نال مزارعے لئی چھڈ دیندا اے 2۔ کھلوتی فصل وچوں واہی وان دا 1/8 حصّہ
اَتھولا: (مذ) ایس توں علاوہ، ایس توں وی ودھ
اِتھوں: (پو، فم) ایس جگہ توں، ایتھوں، اِدھروں
اِتھوں اُتھوں، (فم) ایدھروں اودھروں، دو تِن تھاواں توں
اِتّھوں دی اُتھ لاون: (محا) لائی بجھائی کرن، چغلی کرن، کن بھرن
اُتھوں: (فم) اوتھوں، اُس تھاں توں، اُتھوں ہی، اوسے تھاں توں
اُتھّوں: (مذ) ویکھو: آتھو
اُتھوں آون، (محا) ساہ والی نالی وِچ خوراک دا جُھورا پھسّن، یاں گلے دی خراش پاروں کھنگھ آون
اِتّھی: (فم) ایتھے ای، بالکل ایسے تھاں
اُتّھی: (فم) اوتھے ای، بالکل اوسے تھاں، بغیر شک توں اوتھے ای
اِتھے: (فم) بالکل اَیدھر، ایس تھاں توں، ساڈے کولوں، ایتھے، ایس تھاں تے
اِتھے / ہِتھے، (فم) ایتھے، ایس تھاں، بہتے اظہار لئی ''ہتھے'' بولدے نیں
اُتّھے / ہُتھے: (فم) اوتھے، اوس تھاں بہتے اظہار لئی ہُتھے وی آکھدے نیں
اِتّھئی / ہتھئی: (فم) ویکھو: اِتھی
اَتی: (صفت) ات، ودھیک، زیادہ، بہت، ڈھیر
اِتی: (مو) 1۔ ایہہ (جو کجھ پہلاں کہیا جا چکیا ہے) 2۔ کتاب ختم ہوئی، اختتام، بَس، مکمل، اخیر

اِتی : (صفت) اینی، اِتنی، اِتلی، اتنی

اِتی سارا، (صفت) اینا سارا

اتی ساڑ، (مذ) 1-دست، پیچش 2- پتلے دستاں دا زیادہ آونا

اِتی سیاݨپ جم دا بھَو، (اکھا) بہتا سیانا بندہ جدوں بُھلدا اے تے ڈھیر دُکھ سہندا اے

اُتی: (صفت) 1- اِتنی، اونی، اینی وڈی 2- اُتلی

اُتی سارا، (صفت) اونا سارا

اُتی : (صفت) بے وقوف، نادان، مورکھ، بدھو، احمق، جیہڑا کسے شے توں واقف نہ ہووے

اُتے: (حرف عطف) دو شبداں یاں جُملیاں نوں جوڑن والا شبد، تے، ار، ہور، ایس توں ودھ، ایس توں علاوہ

اتے: (حرف عطف) ایسے تھاں تے، ہور، علاوہ، ایس دے، نالے

اُتّے : (فم) 1- بر، پر 2- اُتلا، اُپر، اُتانہہ، اُتلا 3- (صفت) بہتا، ایس توں علاوہ، گنتی یا مقررہ تعداد توں ودھ، ایس توں ودھ کے، بہترین

اُتے آݨ، (محا) مغرور ہوون، گھمنڈ کرن

اُتے بیٹھن ، (محا) اڑکا ڈاھون، رُکاوٹ بݨن

اُتے تلّے تھِیون، (محا) 1- جی گھبراون، دل کالھا پین 2- جی نہ کرن 3- کسے فیصلے تے نہ اپڑن

اُتے نہیں مُنڈا (گنڈا) تے ہاتھی پھرے لُنڈا، (اکھا) بے دید تے بے شرم ہو کے اپنی مرضی کرن والے بندیاں دے متعلق آکھدے نیں

اُتے وانگوں، (فم) اُتلے جیا، مندرجہ بالا دی طرحاں

اِتے : (صفت) اینے، ایس قدر

اتیاچار/اِتیاچار: (س،مذ) 1- سختی، ظلم، جبر 2- وادھا، ودھیکی

اُتیاچاری: (صفت) 1- ظالم، ظلم کرن والا 2- (مو) مذہبی تے اخلاقی گلاں دی تحقیر، بے ادبی 3- ظلم، ناانصافی

اِتیاط: (مو) 'احتیاط' دا وِگاڑ

اُتیت : (س، مذ) 1- مونہہ 2- ساہمنے دی وڈی رکاوٹ

اُتیت : (مذ) 1- لنگھیا ہویا، ختم ہویا ہویا، ماضی 2- ازاد 3- الی 4- غریب 5- آوارہ 6- بے تاریخ، جیہدی کوئی معیاد نہ ہووے 7- (صفت) جوگی، سادھو، فقیر

اتیت کال، (س، مذ) بیتیا ہویا سما، پچھلا سما، لنگھیا ویلا، ماضی

اتیج: (صفت) جوش جذبے توں خالی، جہالت، تاریکی

اُتّیجت: (س،مذ) بھڑکایا ہویا، تیز ہویا، آمادہ کیتا ہویا، بدذعادتا ہویا، خوف دلایا ہویا

اُتیجنا: (مو) جوش، گرمائی، بھڑکاؤ، التجا، اکساہٹ

اُتیر: (مو) اُچائی، اُپرلی تھاں

اُتیرا: (صفت) اُپرلا، اُتے والا، اُتلا، ہیٹھلے توں اُچا، پہلے توں اُچا، دوجیاں نالوں اُچا

اُتیرڑے/اُتیرے: (صفت) تھوڑا جیہا ہور اُتے

اُتیرن: (مصدر) تَر کے پار کرن، پار ہوون

اُتیری: (مو) ویکھو: ''اُتیرا'' دا مونث

اُتیرے: (فم) 1- اُپرلی طرف، ذرا ہور اُپرلے پاسے 2- اُچائی تے 3- زیادہ اگے ول 4- اُپر والے، اُتلے، نسبتاً اُتانہہ

اُتیریوں: (فم) اُپرلی طرف، ذرا ہور اپر دے پاسے، اُپرتوں

اتیسار: (س،صفت) 1- دستاں دی بیماری، اِک روگ جیہدے وِچ بار بار مروڑ اُٹھدا اے، پیچش دی بیماری، اسہال

اتیسار دے یار، (مذ) عمراں دے بیلی

اتیساڑ: (مذ) ویکھو: اتیسار

اِتیک: (فم) 1- ایتھوں تیکر 2- اینا، ایس قدر

اُتیک: (فم) 1- اوتھوں تیکر 2- (صفت) اونا، اوس جِنا

اُتیلے: (فم) 1- اُوس ویلے 2- اُوسے ویلے

اتیم: (مذ) 'یتیم' دا وِگاڑ

اتینا: (صفت) اتنا، ایہنا، اینا

اتیں: (حرفِ عطف) اتے، تے، نالے، ہور

اُتیں: (صفت) اُتلا، اُپر والا

ا......ٹ

اٹ: (مذ+مو، صفت) 1- سیلابی، سیلابی مٹی جیہنوں دریا نے اکٹھا کیتا ہوندا اے 2- اوکھ، مصیبت، پریشانی دا عالم 3- مصرعہ، شعر، بیت، نظم، شاعری کرن 4- ڈلا، وٹا 5- جلھن، کھوہ دا چکر، ہلٹ 6- اوہ نالے یاں جالے جو گاں مہیں، سُون مگروں سُٹدی رہندی ہے

اٹ سٹ، (مو) 1- جوڑ توڑ، سازش، گٹھ جوڑ 2- فریب، دھوکا 3- لین دین 4- یارانہ، آشنائی، تعلق، میل ملاقات

اٹ مٹ، (مذ) کھوہ دی جلھن یاں گار

اٹ: (مو) 1- کھال یاں نہر دی مٹی مِلی باریک ریت، بھَل، گار، چیکنی مٹی، وُھدّل 2- زمین دی اِک قِسم (دریا دی چھڈی ہوئی زمین)

اَٹ: (مذ) 1- مٹی دا ڈھیر جیہڑا مکان دی باہرلی دیوار دی مضبوطی دے واسطے اوس دی جڑ وچ لاؤندے نیں 2- اوہ چوڑی دیوار جیہڑی ہڑھ توں بچاؤ واسطے دریا دے کنڈے تے بناؤندے نیں، بنھ 3- اوہ چمڑا یاں کپڑا جیہدے نال کتاب دے پچھے دے پٹھے جوڑے جاندے نیں

اَٹ جاون، (محا) بھر جاون، جمع ہوون، گھٹے وُھدّل وغیرہ دا کسے شے اُتے چڑھ جاون، موری دا بند ہو جاون

اٹ ملّن، (محا) دُکھاں وچ پون

اٹ ودا، (مذ) فالتو ملبہ

اٹ ونجن، (محا) مٹی گھٹے نال بھر جاون

اِٹ: (مو) 1- آوے وچ پکی ہوئی جس نوں پہلے سانچے وچ پتھ کے اکثر چورس بنالیندے نیں، ایہہ کندھاں دی اُساری وِچ ورتی جاندی اے 2- سونے چاندی وغیرہ دھاتاں دی چورس ٹکی 3- تاش دے چونہہ رنگاں وِچوں ٹمکیاں والا اِک رنگ 4- بنیادی پتھر، مُڈھلا پتھر، نینہہ پتھر

اِٹ اِٹ کر دینا، (محا) تباہ کر دینا، ڈھاہ دینا، بربادی کرنا

اِٹ اِٹ کر دینی، (محا) ویکھو: اِٹ اِٹ کر دینا

اِٹ اِٹ کر دیون، (محا) برباد کر دیون، ڈیگ دیوَن

اِٹ اِٹ کرنا، (محا) کھیروں کھیروں ہو جاون، تباہ ہو جاون، ڈِگ ڈھے جاون

اِٹ اِٹ ہو جانا، (محا) ڈھے ڈھیری ہونا، برباد ہو جانا، تباہ ہونا

اِٹ اِٹ ہو جاون، (محا) ویکھو: اِٹ اِٹ کرنا

اِٹ اُساری، (مو) اِٹاں نال اُساریا ہویا مکان، اِٹاں دی بنی ہوئی عمارت، اِٹاں نال بنائی ہوئی کندھ یاں کوٹھا

اِٹ پتھن، (محا) سانچے وِچ گویا ہویا گارا پا کے یاں اُنجے ای ہتھاں نال ان گھڑت جیہیاں اِٹاں بناون

اِٹ پٹدے نوں پتھر تیار رکھن، (محا) مقابلہ کرن لئی چنگی طرحاں تیار رہون

اِٹ چکدے نوں پتھر چکّن، (محا) ویکھو: اِٹ پٹدے نوں پتھر تیار رکھن

اِٹ دا پتّا، (مذ) تاش دا اوہ پتا جس اُتے اِٹ دی شکل دے نشان ہوندے نیں

اِٹ دا جواب پتھر نال دینا، (محا) کسے دی دھمکی اگے نہ جھُکنا، مخالف نوں دُونے ہو کے ٹکرنا، مقابلہ کرن لئی چنگی طرحاں تیار ہونا، سخت جواب دینا، اِک دِیاں دو سُناون

اِٹ دا جواب پتھر نال دیون، (محا) مندی گل دا جواب اودوں ودھ مندی گل راہیں دیون، سخت جواب دیون، اک دیاں دو سناون

اِٹ دی دینی تے پتھر دی لینی، (اکھا) جو کوئی کسے دا بُرا کرے گا، اودوں ودھ بُرا کروالوے گا

اِٹ رنگا، (صفت) لال رنگ دا

اِٹ روڑا، (مذ) 1- اِٹّاں دے ٹوٹے 2- اِٹّاں روڑے رلے ملے 3- اِک کھیڈ

اِٹ سِٹ، (مو) اک سلُونی بوٹی جو دھرتی تے وِچھی ہوئی ہوندی اے تے اُوٹھ ایہنوں بڑے شوق نال کھاندے نیں، ایہدی تاثیر گرم دسّی جاندی اے، وَنگی: 'اِٹ سِٹ تے بھکھڑا کوار گندل ایس ہور دی بوٹیاں جاندے ہاں' (وارث)

اِٹ سٹ کے لڑن، (محا) لڑائی دا مُڈھ بنھن لئی کوئی پُٹھی سدھی گل کرنا

اِٹ کُتے دا وَیر، (مذ) پُرانا ویر، پرانی دشمنی، سخت دشمنی، بہت زیادہ مخالفت

اِٹ کُتے دا وَیر پاونا، (محا) انتاں دا وَیر، بہت زیادہ دُشمنی ہونا

اِٹ کٹ، (مو) رنجش، وگاڑ، چپقلش

اِٹ کری، (مو) چھوٹی اِٹ، روڑا

اِٹ کھٹ، (مو) ویکھو: اِٹ کٹ

اِٹ کھڑکا، (مذ) لڑائی جھگڑا، کھبہ کھبیڑ، منّا فساد، بول بُلارا، ٹوکا ٹوکی، اِک کھیڈ دا ناں جیہدے وِچ روڑے نال روڑے نوں پٹدے نیں

اِٹ کھڑکا لاون، (محا) لڑائی جھگڑا کرن

اِٹ کھڑکا لائی رکھن، (محا) چھیڑ چھاڑ کیتی رکھن، لڑائی جھگڑا کری جاون

اِٹ کھڑکاون، (محا) گھر دی عمارت تعمیر کرن

اِٹ کھڑکاؤ، (مذ) اک کھیڈ

اِٹ کھڑکنا، (مذ) بچیاں دا اِک کھیڈ

اِٹ گھڑے دا وَیر، (اکھا) بڑی بھاری دشمنی، سدا دا ویر، فطری ویر، سخت دشمنی

اِٹ لاون، (مصدر) اپنا قبضہ یاں تعلق پکا کرن، مکان دی نینہ رکھن

اِٹ لگن، (محا) 1- قبضہ ہوون 2- تعمیر دا مُڈھ بجھن

اِٹ لگنا/اِٹ لگی ہونا، (محا) پکا قبضہ یاں مکان قائم ہونا

اِٹ نال اِٹ کھڑکاون، (محا) ڈھا ڈھوائی کرن، کندھ کوٹھے نوں ڈھاون

اِٹ نال اِٹ وجاون، (محا) ڈھا دیون، تباہ و برباد کرن، بیٹھلی اُتے کر دیون، خرابی مچاون

اِٹ نال اِٹ وجاونا، (محا) تباہ برباد کر دینا، ڈھاہ ڈھیری کرنا، خرابی مچاون

اِٹ نال اِٹ وجّن، (محا) برباد ہوون، تباہ ہوون

اِٹ نہ لگن، (محا) پُورا اختیار نہ ہوون

اِٹ نہ لگنا/اِٹ نہ لگی ہونا، (محا) پکا اختیار نہ ہونا، ملکیت نہ ہونا

اِٹ وٹا، (مذ) 1- اِٹ روڑا، فضول چیزاں 2- مجازاً...... ڈھیٹھ، بےحس، نکما

موری دی اِٹ چوبارے نوں، (اکھا) جدوں کسے ماڑی چیز نوں چنگی نال جوڑ دتا جائے یاں کسے نااہل بندے نوں اُچی تھاں تعینات کردتا جاوے تاں ایہہ اکھان بولدے نیں، نیچ دا اُچ نال میل ہونا یاں کرنا، نیچ نُوں تاج پانا، ناقابل نُوں قابل قرار دینا

اٹا: (مذ) 1- مولی دا اک لچھا یاں گُنجی 2- آٹا، کنک وغیرہ دا پیٹھا ہویا دھوڑا، چونا 3- آٹا گُنھن دا عمل

اٹا اٹا تھیون، (محا) ذرہ ذرہ ہوون، گل جاون، سڑ جاون

اٹا ڈالا کرن، (محا) اُپرے دِل نال کوئی کم کرن، کم نوں گلروں لاہون، گزارے لائق کُجھ کرن

اُٹا: (مذ) چوبارہ، دُوجی منزل دا کمرہ، اٹاری، کوٹھا

اُٹّا: (فم) پُورا سما گیا، پُورا ہو گیا

اِٹّا: (مذ) 1- اِٹ، روڑا، ڈلا، ڈھیلا 2- 'اِٹ' دا مکبّر

اُٹاٹٹ: (صفت) ویکھو: اٹاٹوٹ

اُٹاٹک: (صفت) 1- متواتر، مسلسل، لگاتار 2- بھریا ہویا

اٹاٹوٹ: (صفت) 1- بالکل، اِک دم 2- سارے دا سارا، سارا، مکمل پورا 3- کنڈیاں تک بھریا ہویا

اٹارا پٹارا: (مذ) شیواں، سامان، مال اسباب

اٹارن/اٹارنا: (مصدر) بھرنا، بھرپور کرنا

اٹارنی (Attorney): (انگ، مذ) وکیل یاں مختار، جیہڑا مقدمے نوں تیار کر کے بیرسٹر دے حوالے کر دیندا اے

اٹاری: (مو) 1- اُچا گھر، ماڑی، محل، کوٹھی، حویلی چُبارا، بالا خانہ، اُتلا کمرہ 2- اِک پنڈ دا ناں جو امرتسر تے لاہور دے ادھ وِچ ہے

اٹاسا: (صفت) ساہ سوکھا، آرام وِچ

اٹا سٹا: (فم) 1- لگ بھگ، نیڑے تیڑے، اندازاً، انکل، قیاس 2- کسے شے دی مقدار، تعداد یاں مُل دے نزدیک ترین واسطے ورتیا جاندا اے 3- سازش، گٹھ جوڑ، جوڑتوڑ

اٹاگٹ: (صفت) اٹانک، اک ساہیا، متواتر، لگاتار، برابر، بِنا وقفے توں، بغیر رُکیوں، دِل لاکے

اٹا کنگنا: (مذ) آٹا تے بھیڈ دین دی منّت

اٹا گھٹا/اٹا گھٹا: (مذ) چڑھاوا، پیراں دے مزار تے چڑھاون لئی آٹا تے بھیڈ، بکرا دین دا عمل

اٹا گھٹا کرن، (محا) پیراں نُوں نذر نیاز دیون

اٹال: (مذ) 1- ڈھیر، انبار، تودہ، ذخیرہ 2- زیادتی، گھاٹا نہ ہونا، زیادہ تعداد وِچ ہونا، وادھو 3- گھاس دا ڈھیر 4- لکڑاں دا ڈھیر

اٹالا: (ہ، مذ) 1- گھر دا سامان، بوریا بسترا، جائیداد، دولت، دھن، کاٹھ کباڑ 2- ڈھیر، انبار، ذخیرہ 3- نکمی تے بےکار شے 4- بستی، محلّہ 5- قصائیاں دا محلّہ 6- درخت دے اردگرد دا چبوترہ

اٹالی: (مو) اوہ کھیت جس تے ہڑھ بھل سُٹ جاندا اے، اوہ تھاں جتھے سیلابی مٹی دی تہہ جم چکی ہووے

اٹالین/اٹیلین (Italian): (انگ، مذ) 1- اِٹلی دا واسی 2- اِک کپڑا جو کوٹاں دے اندرس واسطے ورتیا جاندا ہے

اٹان/اٹانا: (مصدر) 1- جوڑنا 2- لاؤنا 3- بھرنا 4- بنھنا 5- ''اٹنا'' دا متعدی

اٹانک: (فم) ویکھو: اٹاگٹ

اکھٹا : (مذ،صفت) 1- غافل، بے پرواہ، بے فکرا 2- تنگ مزاج 3- نااہل 4- گستاخ، باغی 5- ضدی، ہٹھی 6- بے قرار، بے چین 7- انوکھا، نیارا، عجیب 8- کٹھن، مشکل 9- اُلجھیا ہویا 10- الٹ پلٹ، بے ترتیبی 11- بے کار شیواں

اکھٹان / اکھٹانا : (مصدر) 1- حواس باختہ ہونا 2- ہچکچانا 3- گھبرانا 4- تھکنا 5- بیمار ہونا 6- بے چین ہونا، بے قرار ہونا 7- پُٹھیاں سِدھیاں گلاں کرنا، بکواس کرنا

اکھٹانگی : (مو) 1- تباہی، بربادی 2- نامعقولیت 3- بکواس، بے ہودہ بولنا 4- غربت، مفلسی 5- بدنصیبی، بدقسمتی

اکھٹی : (صفت) پُٹھی سِدھی، بے موقع، مشکل، ونگی، اُوٹ پٹانگ، ٹیڈھی

اٹٹ : (صفت) 1- نہ ٹُٹن والا، جیہڑا تقسیم نہ ہو سکے، مضبوط، پائیدار 2- اکسار، اِکتار، لگاتار، مسلسل 3- لازمی حصّہ

اَٹّھٹ : (مذ،صفت) 1- موٹا، مضبوط 2- مضبوط تے موٹا کپڑا، کھدر

اَٹّواں : (صفت) 1- مضبوط، پختہ، نہ ٹُٹن والا، پکا 2- لگاتار، تواتر نال، مسلسل

اَٹج : (مذ + مو) کُٹیا، جھونپڑی، مڑھی، سادھی

اٹروان / اٹروانا : (مصدر) 'اٹیرن / اٹیرنا' دا متعدی المتعدی

اٹرواون / اٹرواونا : (مصدر) 'اٹیرن / اٹیرنا' دا متعدی المتعدی

اٹرواؤن / اٹرواؤنا : (مصدر) 'اٹیرن / اٹیرنا' دا متعدی المتعدی

اٹریجن / اٹریجنا : (مصدر) 'اٹیرن / اٹیرنا' دا متعدی المتعدی

اٹرین / اٹرینا : (مصدر) 'اٹیرن / اٹیرنا' دا متعدی المتعدی

اٹڑہ : (مذ) 1- انڈہ 2- گٹو

اٹڑے کھٹڑے : (مذ) ویکھو: اٹرے گٹڑے

اٹرے گٹڑے : (مذ) 1- لکڑی دے بنے ہوئے کھڈونے 2- بچیاں دا اِک کھیڈ

اٹک : (مذ) سندھ دریا اُتے اوہدے اُتے وسیا اِک شہر

اٹک : (فعمر) 'اٹکن' مصدر توں فعل امر صیغہ واحد، حاضر، روک، بندھیج، ہیجھ، ٹھہراؤ، وِگھن، رُکاوٹ، اڑچن، اُلجھن

اٹک اٹک تے، (فم) ویکھو: اٹک کے

اٹک جانا، (محا) رُک جانا، اٹک جانا، اڑ جاون، رُجھن، پھس جانا (سنگھ وچ) رُکنا (پڑھدے، پڑھدے) نہ اُگھرنا (رُوپیاں دا)

اٹک جاون، (محا) اڑ جاون، رُک جاون، پھس جاون، رُجھن

اٹک رہون، (محا) ویکھو: اٹک جاون

اٹک کے، (فم) رُک رُک کے، اجھک کے، ٹھہر ٹھہر کے، ہولی ہولی، آہستہ آہستہ

اٹک مٹک، (مو) نخرہ، چوچلا، نخرے بازی

اٹک ونجن، (محا) رک جاون، روک آ جاون

اِٹک : (صفت) 1- چنچل، شوخ، شرارتی، منچلا 2- نہ رُکن والا، نہ ٹکن والا، آوارہ گرد 3- بے چین

اُٹک : (مو) ناراض، چڑ

اُٹک جانا، (محا) اچانک ٹپ جانا، چھپڑ مار جانا، اُچاٹ ہو جانا (نیندر۔)

اُٹک ڈیون، (محا) کسے دے خلاف اُبھارن، چکن

اٹکا / اٹکاء : (مو) 1- رُکاوٹ، مزاحمت، مداخلت، ناغہ، ٹھہریا، رُکیا 2- رُکن دا ویلا، رُکیا رہنا، ٹھہریا رہنا 3- ارام، ٹھہراؤ 4- دیر، کویل

اُٹکا : (فعمر) ''اٹکاون'' توں فعل امر صیغہ واحد حاضر (مذ) چھیڑ، اُچھال، شرارت

اُٹکا بازی، (مو) چھیڑ خانی، اِٹ کھڑکا

اُٹکا دیون، (محا) روک دیون، پھسا دیون

اُٹکا رکھن، (محا) ڈکی رکھن، لکاون، ٹال مٹول وچ رکھن، لارالاون

اٹکار: (مذ)، چُبھن، اکھ دی چوبھ، رڑک (اکھ دی)

اٹکاس: (مذ) ٹھہرائیا، رکوائیا

اَٹکاسَن: (پو، مذ) ٹھہراواں گے، رُکواواں گے، استفساریہ (کیہ اوہ جمع غائب) رکھواواں گے، ٹھہراواں گے؟ تعظیماً (واحد غائب) ٹھہراواں گے، رکواواں گے، استفساریہ تے تعظیماً (واحد غائب لئی)

اَٹکاسو: (پو، جملہ) ٹھہراؤ گے، رکواؤ گے، جمع حاضر لئی وی تے استفساریہ واحد حاضر تے جمع حاضر لئی وی (کیہ تیں) ٹھہراؤ گے یاں رکواؤ گے

اَٹکاسی: (پو، جملہ) ٹھہرائے گا، رکوائے گا

اٹکان/ اٹکانا: (مصدر) 1- ٹھہرانا، روکنا، توجہ ہٹانا، پھنسانا، الجھانا، پاؤنا، پاکے رکھنا، لاؤنا، مصروف کرنا 2- دیر کروانا 3- قیام کروانا 4- چمٹنا 5- دھیان دینا، توجہ دینا 6- ہچکچانا 7- لٹکنا 8- باز آنا، ٹل جانا 9- کم لٹک جانا، ملتوی ہونا 10- ملتوی کرنا 11- ادا نہ کرنا 12- اچاٹ کرنا 13- بھلانا، بُھلا دینا

اَٹکاں: (پو، مذ) 1- (کیہ میں) رُکاں، ٹھہراں 2- موسم سرما دا مُڈھ، پوہ

اٹکاوا: (مذ) روک، گُنجھل، ڈکا، اڑنگا، تعلق

اٹکاون: (مصدر) 1- اٹکاون، روکن، پھساون، اُلجھاون 2- چھیڑن، چڑاون 3- وگاہون، اُچھالن

اٹکاوے پَون: (محا) روک پے جاون، اڑ کے لگن، گُنجھل پے جاون

اٹکاء: (صفت) ویکھو: اٹکاون

اٹکائن: (صفت) ویکھو: اٹکان/ اٹکانا

اَٹکاؤ: (صفت) روکن والا، ٹھہرالین والا، دیر کرن والا، مزاحمت کرن والا، باز رکھن والا

اٹکاؤنا: (فعم) روکنا، ٹھہراونا، اڑاونا، ٹنگنا، لٹکاونا، ڈِھل کرنا (کم)

اَٹکاؤندڑ: (صفت) ویکھو: 'اُٹکاؤ'

اٹکاوَنی: (مو) 1- الجھن 2- بجھارت 3- (صفت) روکن والا یاں روکن والی

اٹکڑاں: (پو، مذ) اُچھل اُچھل ٹرنا، گیند طرحاں ٹپنا

اٹکل: (مو) 1- جاچ، چج، ڈھنگ، طریقہ، تمیز، شعور، منصوبہ، ول، سلیقہ 2- گویڑ، اٹا سٹا، اندازہ

اٹکل باز، (صفت) اندازہ کرن والا، بھانپن والا، تاڑن والا، جیہنوں اندازہ کرن دا پتہ نہ ہووے، طریقہ نہ ہووے

اٹکل بازی، (مو) 1- چالاکی، دھوکھا 2- قیاس، اٹکل پچو، اندازہ

اٹکل پچو، (فم) 1- اندازاً، فرضی، من گھڑت 2- ٹیوا، بغیر اندازے توں 3- بے سمجھے بُجھے 4- اُوٹ پٹانگ، واہیات

اٹکل پچو چوڑ چپٹ، (اکھا) ٹیوے ٹونے لاون والے دے سارے کم خراب ہو جاندے نیں، ایس لئی ہر کم سوچ و چار مگروں کرنا چاہیدا اے

اٹکل پھٹکل، (فم) اندازاً

اٹکل سٹکل، (مو) تدبیر، چالاکی، ہوشیاری، سمجھداری

اٹکل کرن، (محا) بندوبست کرنا

اٹکل مٹکل، (مو) اٹکن مٹکن، بالاں دی کھیڈ

اٹکل نال، (فم) 1- بہت احتیاط نال، ہوشمندی نال، سیانپ نال، ہوشیاری نال 2- بصیرت نال کم لین دا عمل

اُٹکلا: (مذ)اٹکل، اندازہ، تخمینہ

اُٹکلاں: (پو،صفت) اُچھلنا، پُٹنا، گیند وانگ ٹپے کھانا

اٹکلن/ اٹکلنا: (مصدر)1- آنکنا، اندازہ لاؤنا، اٹکل پچو توں کم لینا2- وچارنا، سوچنا، پرکھنا3- رُکنا، قیام کرنا4- جھیڑا کرنا

اُٹکلن: (مو،صفت) مکار عورت، پھپھے کٹن

اٹکلوں: (فم) اندازہ لا کے، گویڑ نال

اٹکلی: (مذ،صفت) اندازے لاؤن والا، اٹکل والا، ڈھنگ جانن والا، چالباز، چالاک، ہوشیار، سمجھدار، مدبّر

اٹکن: (مصدر) اڑن، پھسن، اُلجھن، رُکن، ٹھہرن، اٹکنا، ٹھہرنا، رُکنا، روکیا جانا

اٹکن بازی، (مو) بالاں دی اک کھیڈ

اُٹکّن: (ہند،مذ) اوہ جمع غائب رُکو، ٹھہرو، تعظیماً (واحد غائب) رُکو، ٹھہرو، استفساریہ (واحد غائب تے جمع غائب) (کیہہ اوہ ٹھہرے؟ رُکے

اُٹکن: (مصدر) 1- سٹ مارنا، چوٹ لاؤنا 2- اعتراض کرن دے ارادے نال پُچھنا، ٹوکنا، اعتراض کرنا

اُٹکن: (مصدر) 1- اکٹھن، اُکھڑن، اُچاٹ ہوون، اُکتاون 2- ہٹن نہ رہن، دھیان کسے ہور پاسے ہوون، پڑھدے پڑھدے رک جاون 3- ہٹکن 4- لُکن، چھپٹن 5- جنوراں تے پرندیاں وغیرہ دا اپنے بچیاں نُوں خوراک دیون توں ہٹ جاون 6- کُکڑیاں دا پاڑا چھڈن، آنڈیاں اُتے بیہنا چھڈن

اٹکنا: (فل) 1- رُکنا، ٹھہرنا (چلدے چلدے انجن ـــ) 2- لٹکنا (کوٹ کلّی نال مساں ہی اٹکیا رہیا ہے) 3- کھلونا (رستے وچ) 4- پھسنا (کسے چیز دا سنگھ وچ) 5- ٹلنا، مُڑنا (کسے خاص گلوں نہ) 6- اُڑیکنا (کسے لئی) 7- ادا نہ ہونا، نہ ترنا (قسط، معاملہ) 8- ملتوی ہونا، اگانہہ ہونا (مہینے لئی فیصلہ) 9- نکنا، رہ پینا (تیار ہو ہو کے) 10- ٹنگے جانا (تیر بیری وچ) 11- مبتلا ہونا

اَٹکنا: (مذ،صفت) پھسن والا، رڑکن والا

اُٹکنا: (فل) 1- بھلنا، اُکنا، کھنجھنا، دھیان اُکھڑنا (پڑھدیاں) 2- جی نہ لگا رہنا (کسے تھاں توں) 3- اک رس نہ ہونا، اُچاٹ ہونا (نیند) 4- ٹپنا، چھڑ مارنا، مجھ گاں دا دھار اُڈاندیاں لت مار دینا 5- اُٹک جانا، رُک جانا

اَٹکنی: (مو،صفت) 1- چخنی، مزاحمت کرن والا 2- رُکن دا فعل تے اندازہ 3- رُک جان والا، رکن دی حالت، ٹھہراؤ

اَٹکو: (فعمر) ٹھہرو، رُکو، صبر کرو، رُک جان والا

اَٹکومٹکو، (مو،صفت) نخرے کرن والی

اٹکوان/ اٹکوانا: (مصدر) 'اٹکان/ اٹکانا' دا متعدی المتعدی

اٹکواں: (صفت) اٹکن والا، جیہڑے کم وچ رکاوٹ آ جاوے، رُک جان والا

اٹکواون: (مصدر) اڑاون، پھسواون، رُکواون، ٹھہراون، مزاحمت کرن، محدود کرن

اٹکویجن/ اٹکویجنا: (مصدر) 'اٹکن/ اٹکنا' دا متعدی المتعدی

اَٹکویں: (مو) ''اٹکواں'' دا مونث

اٹکھا: (پو،مذ) ڈکا، روک، رکاوٹ، وگھن

اٹکھیل: (صفت) ویکھو: 'اٹھکھیل'

اٹکھیلی: (مو،صفت) شوخی شنگی، چھیڑ چھاڑ

انکھیلیاں: (صفت) ویکھو: انکھیلی جیہدی ایہہ جمع اے

انکھیلیاں کرن، (محا) کھیلن ملھن، ناز نخرے کرن، شوخی کرن،

چھیڑ چھاڑ کرن

اٹکیا: (مذ) ڈکا، روک، رکاوٹ، وِگھن

اٹکیجن: (مصدر) اٹکن، اڑن، پھسن، اُلجھن، رُکن، ٹھہرن، روکیا جانا

اٹکیندا: (صفت) ویکھو: اُٹکیندا

اٹکیندڑ: (صفت) اٹکانے والا، باز رکھن والا، روکن والا

اٹکیواں: (مذ) 1-اٹکا، روک، رکاوٹ، وِگھن، اڑ کا 2- قیام، ٹھہراؤ

اُٹکیون: (مصدر) ویکھو: اُٹکاؤن

اٹکین: (مصدر) ویکھو: اٹکیجن

اٹل: (صفت) 1-نہ ٹلن والا جو نہ ٹالیا جا سکے، جس توں کوئی بچ نہ سکے، جو اپنی تھاں توں ہل نہ سکے، جمیا ہویا 2-نہ بدلن والا، سدا رہن والا، یقینی، ناگزیر 3- پکا، مضبوط

بابا اٹل پکی پکائی گھل، (اکھا) مُفت خوریاں اتے منگتیاں دی کوئی شے حاصل کرن لئی پکار، بابا اٹل صاحب دے مندر تے لوڑونداں نوں مفت روٹیاں ورتاون دے چلن توں ایہہ اکھان چل گیا معلوم ہوندا اے

اُٹل: (فعمر) ''اُٹلن'' توں فعل امر...... اُلڈ، اپڑ، ٹُٹ

اُٹل پوَن، (محا) یکدم اُلڈ آون، ٹُٹ پوَن

اٹلتا: (مو) اٹل ہون دی حالت، مضبوطی، پائیداری، نہ ٹلن دی حالت

اٹلس (Atls): (انگ، مذ) نقشیاں دی کتاب، کسے شہر، مُلک یاں دُنیا دے نقشیاں دا مجموعہ

اُٹلن: (مصدر) اُلڈن، اپڑن، لتھن، ٹُٹن

اٹلواں: (صفت) اٹل، لازمی، جیہنوں ٹالیا نہ جا سکے

اٹن: (مذ) گھاسا، رگڑیاں گھسر لگ کے ماس دی بنی کاٹھی گنڈھ یاں گُھڑی جیہی، چنڈی

اٹن: (مصدر) بھرن، لبڑن، آلودہ ہوون دی حالت، سوچنا، بچاؤنا

اِٹن پٹن: (مذ) سڑی سیاپا، سٹپٹانا، کھپن دی حالت، کھپ کھپا، دُکھ دیون یاں دُکھی ہوون دی کیفیت

اٹنا: (فل) بھرنا، پُورنا، کسے چیز نال بند ہونا، بھر جانا (دھوڑ نال)، آلودہ ہونا

اٹنبر: (مذ) 1- قبیلہ، خاندان، کُنبہ 2- لوکاں دا جھرمٹ، گروہ، ہجوم

اٹنٹ: (مذ) پیارا، مِتر، محبوب

اٹنک: (صفت) دُنیا دے جھگڑیاں توں علیحدہ، وکھ، نِرلوپ، لاتعلق، ازاد، خودمختار، لاپرواہ، بے فِکرا

اٹنکن: (مو) 1- اعتراض 2- چوٹ، سٹ لانا

اٹنگ: (صفت) 1- بے لاگ، اٹنک 2- بے خبر، لاپرواہ 3- مست، ملنگ، درویش 4- سُکھی

اٹنگن: (مذ) 1- اک کنڈیاں والا رُکھ 2- اِک درخت دا بی 3- اِک دریا دا ناں

اُٹنگن: (س) 1- اعتراض، اگر، مگر، لیکن، ٹال مٹول 2- (مو) اک بُوٹی، کونچ پھلی

اٹنی: (مو) کمان دا وڈھے دار کونا جس دے وڈھیاں وچ تندی اڑی رہندی اے تے نکلدی نہیں

اٹوپٹ: (پو) چوڑ چپٹ، کھلا بُوہا

اٹوٹ: (صفت) 1- نہ ٹُٹن والا 2- جیہڑا تقسیم نہ ہو سکے 3- پکا، مضبوط 4- مسلسل، تواتر نال، لگاتار 5- لازمی حصہ

اِٹو روڑا: (مذ) 1- اِٹ کھڑکا، اِٹ نالوں ٹُٹا ہویا ٹکڑا، روڑا، اِٹاں تے روڑے ملے ہوئے، اٹاں دے ٹکڑیاں دا ڈھیر 2- اک کھیڈ دا ناں

اٹول: (صفت) 1- بے ڈول، بے ہنگم 2- بے ادب، بد سلیقہ، بد اخلاق، اکھڑ، باغی، ضدی 3- کھردرا، نہ چمکایا ہویا

اٹھواں / اولھوں: (فم) پُورناں دا ڈھار

اَٹھ: (عدد، صفت) اٹھ، 8، ست جمع اک

اَٹھ بہشت (مذ) 1- خُلد 2- دارالسلام 3- دارالقرار 4- جنت عون 5- جنت الماویٰ 6- جنت النعیم 7- علیین 8- فردوس

اٹھ پخا / اٹھ پکھا، (مذ) 1- اٹھ پہلوواں والا 2- اجیہا مکان جیہدے تے ست شہتیر پئے ہوون، اٹھ خانیاں والی چھت

اٹھ پکھ، (صفت) اٹھاں پاسیاں والا، اٹھ پہلو

اٹھ پہر، (مذ) دن رات دا سما، چار پہر دن دے تے چار رات دے 24 گھنٹیاں دا سما، چوی گھنٹے

اٹھ پہرا، (مذ، صفت) 1- اٹھ پہر دا، دِن رات دا 2- سحری توں بنا رکھیا ہویا روزہ 3- گاں یاں مجھ نوں دِن وچ اِک وار چون دا عمل 4- اٹھویں پہر مگروں

اٹھ پہرا لاوَن، (محا) گاں یاں مجھ نوں جان بُجھ کے دِن وچ دو وار چون دی تھاں اک وار چون لئی ڈکّن

اٹھ پہری، (مو) 1- دِن وچ اِک واری مِلن والی مجھ گاں 2- روٹی دے دو ڈنگاں وِچکار اٹھ پہراں دا فرق ہونا، ہر ویلے وجّن والا نقارہ 3- دن رات وچ صرف اک بار بھوجن کرنا

اَٹھ جُلاہے تے نوں حُقے، ایس تے وی دھکم دھکے، (اکھا) ضرورت توں ودھ شے ہون تے وی مُورکھاں دا اوس لئی لڑنا جھگڑنا

اٹھ چنڈا، (صفت) 1- اٹھ دے عدد نال تعلق رکھن والا 2- اٹھواں حصہ 1/8-3 اٹھ چنڈاں والا، اٹھ کونیاں والا، اٹھ نکراں والا

اٹھ سٹھ، (عدد، صفت) اٹھاٹھ، 68، سٹھ اُتے اَٹھ

اٹھ سٹھ تیرتھ، (مذ) بڑے مشہور تیرتھ جو اٹھاٹ (68) نیں

اٹھ سٹھا، (مذ) اٹا سٹا، گویڑ

اٹھ کاٹھیاں، (مو) اُچی نیویں تے وِنگی ٹیڑھی راہ

اٹھ کلیا، (مذ) اٹھ کلیاں والا

اٹھ کومل، (صفت) اٹھ آدمیاں دی کونسل یاں پنچایت، وزارت

اٹھ گُنا، (صفت) اٹھ واری ودھ، اٹھ حصے بہتا

اٹھ گوشہ، (صفت) 1- اٹھاں نکراں والا، اٹھ دے عدد نال تعلق رکھن والا 2- اٹھواں، 1/8

اٹھ ماسا، (مذ) 1- اٹھ مہینیاں دا 2- اٹھ ماشے دا وزن یا باٹ

اٹھ ماسی، (مو) ویکھو: اٹھ ماشی

اٹھ ماشی، (مذ) 1- اٹھ مہینیاں دی 2- اٹھوانسی 3- اٹھ ماشے دا وزن

اٹھ ماہا / اٹھ مانہاں، (مذ) 1- اٹھ مہینے دا 2- اٹھوانسا

اٹھ ماہیا، (مذ) اٹھ مہینیاں دا حمل، حمل دے اٹھویں مہینے جمن والا بال

اُٹھ: (مذ) 1- اُونٹھ دی اک قسم، بوتا 2- لما آدمی، مُورکھ آدمی 3- پھوڑے ورگا اک روگ

اُٹھ: (فعر) ''اُٹھن'' مصدر توں فعل امر صیغہ واحد حاضر

اُٹھ آون، (محا) 1- ٹُر آون، ہٹ آون، رُس کے آجاون 2- اُچل آون

اُٹھ آونا، (محا) مُڑ آونا، ہٹ آونا

اُٹھ بلد دا ساتھ، (مذ) نامناسب رشتہ، ناگوار صحبت، اجوڑ ساتھ

اُٹھ بیٹھ کرن، (محا) آرام نال نہ بیٹھن، پھڑ پھڑ کدیاں پھرن

اُٹھ بیٹھن، (محا) 1- لیٹن توں بیٹھن یاں بیٹھن توں کھڑے ہوون 2- صحت مند ہو جاون 3- جاگ پون 4- مدرسیوں پڑھنا

چھڈ دیون

اُٹھ پکھّی، (مذ) اُوٹھ ورگا پکھیرو، شُتر مُرغ

اُٹھ پَیر، (مذ) چتر، چتراں دا زمین اُتے بنیا ہویا نشان

اُٹھ جانا، (محا) چلے جانا، نٹھ جانا، نہ رہنا

اُٹھ جاون، (محا) 1- کھڑا ہوون، ٹُر جاون 2-نہ رہون 3- مر جاون 4-خرچ ہوون 5-دِل اُچاٹ ہو جاون

اُٹھ جُٹّن، (محا) کسے اتھرے نوں سمجھالین، قابو کرن، کسے مشکل کم نوں کرن، اوکھی گھاٹی سر کرن

اُٹھ دا اُٹھ رہ جاون، (محا) بے وقوف ای ثابت ہوون

اُٹھ دَوڑن، (محا) یکدم تیزی نال بھج پَون، نس پَون

اُٹھ دی بو کڈّھن، (محا) اپنے اصلے تے آون، اپنی فطرت دَسن، احمقانہ حرکت کرن

اُٹھ کھڑا ہوون، (محا) کھڑیاں ہو جاون، ظاہر ہوون، بغاوت ہوون، صحت یاب ہوون

اُٹھ کھڑن، (محا) ویکھو: اُٹھ کھڑا ہوون

اُٹھ کھڑونا، (فل) 1- بیٹھن دی حالت توں کھڑے ہو جانا، اچانک کھڑے ہو جانا، چلن نوں تیار ہو جانا 2- اُچاٹ ہو جانا (دِل) چھڈنا (سکولوں)

اُٹھ کھلوون، (محا) ویکھو: اُٹھ بیٹھن

اُٹھ نہ ہوندا فِٹے مونہہ گوڈیاں دا، (اکھا) اپنی خامی یاں کمزوری دا ذمے دار کسے ہور نوں دسن

اُٹھ نی نُو ہیں نسّل ہو، چرخہ چھڈ تے چکّی جھو، (اکھا) کسے نوں دُکھ دیون واسطے سوکھے کم توں ہٹا کے اوکھے کم لاون

اُٹھ والا وَیر رکھن، (محا) کسے بارے ہمیشہ کینہ یاں وٹ رکھن

اُٹھ والی کھور، (مو) دِل وچ سانبھ کے رکھیا وَیر، کینہ

اٹھا: (مذ) اُٹھ دا ہندسہ، تاش دا اُٹھا

اُٹھا مٹھا/اُٹّھا مٹّھا: (پو، مذ) بہی روٹی دا ٹکڑا تے اوہدے اُتے کھلار کے جمائی ہوئی مکھن دی تہہ

اُٹھا: (مذ) 1- سریر دے کسے انگ دا اُبھار یاں سوج نال لال ہو جانا، جو ویکھن نوں پھوڑے وانگ ہی ہوندا اے پر ایس دے کارن دا پتا نہ ہون دی وجہ توں ایہنوں اُٹھا آکھدے نیں 2- سٹ دا روبڑا 3-ڈُٹھا، ورھیا

اُٹھا: (فعمر) 1- ''اُٹھاون'' توں فعل امر صیغہ واحد حاضر- چک 2- ''اُٹھاون'' توں حاصل مصدر پھوڑا، گُرمّا، اُبھار

اُٹھا اُٹھن، (محا) پھوڑے دے اُبھار دا دِس پَون

اُٹھابلھا، (مذ) اُوٹھک بیٹھک، سزا، کسرت، ورزش

اُٹھابلھاون، (محا) جگاون، سُتے نوں اٹھاون

اُٹھا بھلا کرن، (محا) بار بار تکلیف دیون، وار وار دُکھ دیون

اُٹھادیون، (محا) 1- بجا دیون، ڈھانی یاں محفل وِچوں کڈھ دیون 2- جگا دیون 3- کُڑی دی شادی کر دیون، رخصتی کرن

اٹھاٹھ: (عدد، صفت) سٹھاں اُتے اُٹھ، 68

اٹھارھاں: (عدد، صفت) اٹھاراں، 18

اٹھارھی: (مو) چن دی اٹھارویں تاریخ

اٹھارھیا: (مذ، صفت) 1- اٹھاراں توں متعلق 2- اٹھاراں دا

اُٹھاڑنا: (فعم) 1- اُٹھاؤنا 2- اکھڑ پڑھنا

اٹھاس: (صفت) اٹھاں پاسیاں والا، ہشت پہلو

اٹھاسی: (عدد، صفت) اسّی اُتے اُٹھ، 88

اٹھاسیواں: (صفت) اٹھاسی دی گنتی پوری کرن والا، 88 واں

اٹھائٹ: (فم) اٹاکٹ، اٹھے پہر، لگاتار، برابر، اکو ساہے، مسلسل

اٹھاکل: (مذ،صفت) 1- جو اسانی نال نہ اُٹھ سکے، کمزور، سُست، کاہل، لاغر 2- اوہ ڈنگر جیہڑا بیماری دی وجہ توں نہ اُٹھ سکے

اُٹھال: (فعمر) ''اُٹھالن'' توں فعل امر صیغہ واحد حاضر...... اُٹھا، جگاکے، چُک کے

اُٹھالا: (مذ) 1- سوگ والے گھروں لوکاں دا آپنے آپنے گھر جاون، پھوڑھی چک دیون 2- اُٹھاون دی حالت 3- کسے شے دی کٹھی بولی یاں مُل 4- اوہ سامان جو ہجرت ویلے نال لے جایا جاندا اے

اُٹھالا کرنا، (مذ) گاہک یاں کرائے دار نوں بے دخل کرنا

اُٹھالن: (مصدر) اُٹھاون، بیٹھے ہوئے نوں کھڑا کرن، جگاون، جوش دیون، تُمبن

اُٹھامال: (مذ) ویکھو: اُدھ

اُٹھان: (مصدر) 1- اُبھار، اُچان 2- جوانی، شباب 3- آغاز، ابتداء، مُڈھ 4- عُروج

اُٹھانا: (فعم) چکنا، جگاونا، کھڑیاں کرن

اٹھانگ: (مذ) سجدے ویلے زمین نوں لگن والے اٹھ انگ

اٹھانگا: (مذ) اٹھواں حصہ، اٹھوگ، 1/8

اٹھانگلا: (مذ،صفت) 1- اٹھاں اُنگلاں جتا لمّا 2- جیہدے اِک ہتھ دیاں اٹھ اُنگلاں ہوون 3- ہاتھی دند 4- ہتھاں دا اِک زیور

اٹھانگلاں: (صفت) ویکھو: اٹھانگلا

اِٹھانہہ: (فم) ہیٹھاں، تھلّے، اُتران ول

اٹھانی: (مو) اُٹھ آنے، ادھا روپیہ، پنجاہ پیسے

اُٹھاوا: (صفت) 1- چکّن والا، اُٹھاون والا 2- اُٹھاون لئی تیار ہویا ہویا

اُٹھاون: (مصدر) 1- چکّن 2- اُسارن 3- مُڈھ بنھن 4- مصرع چکّن 5- پڑھن، لفظاں دی پچھان کرن 6- کھڑا کرن 7- جگاون، اُٹھاون

اُٹھاونا: (فعم) 1- چکاونا، لے جانا 2- اُٹھا دینا، کھڑا کرنا، جگاونا

اٹھاوی: (عدد،صفت)، دو گھٹ تیہہ، 28

اٹھاوِیہہ: (عدد) ویکھو: اٹھائی

اُٹھاہاں: (فم) اُٹھاہاں دا رُوپ انتر، ہیٹھاں، بیٹھاں، ٹھانہہ، تھلّے، نیچے

اٹھاہٹ: (عدد،صفت) ویکھو: اٹھاٹھ

اٹھاہٹھ: (عدد،صفت) سٹھاں اُتے اٹھ، 68

اٹھاہراں: (عدد،صفت) دس تے اٹھ، اٹھاراں، 18

اُٹھاؤ: (صفت) چکّن والا

اُٹھاؤ پڑا: (مذ،صفت) جو اِک تھاں ٹِک کے نہ بیٹھے، دُوجے دے تھاں تے کم کرن والا، قائم مقام

اٹھاوَت /اٹھوَت: (مذ) 1- اج توں اٹھویں دن 2- (صفت) اٹھواں 3-(مو) اُٹھان

اُٹھاؤ چلّھا: (مذ) 1- جیہڑا چلّھا اِک تھاں توں دُوجی تھاں لے جایا جا سکے 2- اوہ منکھ جو اِک دھڑے وچ نہ رہے، طنزاً...... اوہ بندہ جیہڑا اِک تھاں ٹِک کے نہ بہوے

اُٹھاوَنی: (مو) 1- چکّن دا انداز 2- اُٹھان 3- موت توں متعلق اک ہندووانہ رسم (ایس دن مُردے دیاں ہڈیاں دریا وچ وگاؤندے نیں) 4- حملہ، دھاوا

اٹھائی: (عدد،صفت) اُٹھ تے وِیہہ 28

اُٹھائی: (مو) 1- اُٹھاون دی حالت، چکائی 2- چکّن دی مزدوری

اُٹھائی گیرا / اُٹھائی گیرا، (مذ، صفت) چُک لے جان والا، چور چکار، اُچکّا، ڈِگی ڈھٹھی شے چُک کے لکالین والا

اٹھائیاں: (صفت) ویکھو: اٹھائیواں

اٹھائیواں: (عدد،صفت) اٹھائی دی گنتی پوری کرن والا، 28 واں

اٹھتالی/اٹھتالھی: (عدد،صفت) چالی جمع اٹھ، دوگھٹ پنجاہ، 48

اٹھتالیاں/اٹھتالھیاں: (عدد،صفت) اٹھتالھی دی گنتی پوری کرن والا

اٹھتالیہہ: (عدد،صفت) ویکھو: اٹھتالی

اُٹھتر: (عدد،صفت) اٹھاں اُپر ستر، 78

اُٹھتر واں: (عدد،صفت) اُٹھتر دی گنتی پُوری کرن والا

اُٹھتری: (عدد،صفت) اُٹھتی، 38

اُٹھتریا: (پو،عدد) ویکھو: اُٹھتریواں

اُٹھتریاں: (صفت) ویکھو: اُٹھتیو اں

اُٹھتریواں: (صفت) اُٹھتریاں دی گنتی پوری کرن والا

اُٹھتریہہ: (عدد) ویکھو: اُٹھتی

اُٹھتی: (عدد،صفت) اٹھاں تے تیہہ، سَیئیتیاں توں اک ودھ، 38

اُٹھتیاں: (عدد،صفت) اُٹھتی دی گنتی پُوری کرن والا، 38 واں

اُٹھتیو اں: (عدد،صفت) 38 واں

اُٹھد ے بہند ے: (فم) 1- ہر ویلے، ہروقت، سدا، سَبھ سُبھا نال، جدوں ویلھ لبھے 2- ہولی ہولی ٹھہر ٹھہر کے، ڈگدے ڈھیہند ے

اُٹھرا/ اُٹھراء: (مذ) اِک بیماری جیہد ے وچ بچہ سُک جاندا اے تے پھیر عموماً مر جاندا اے، عورتاں دی اک بیماری جیہد ے وچ اُٹھ ماہیا جمدا اے تے پھیر سُک کے مر جاندا اے

اُٹھرا پھٹرا: (مذ) تازہ دم، نرویا، چُست، صحتمند

اُٹھرنا: (فل) اٹھرا جانا، گرمی دا گھٹ جانا

اُٹھروآں: (مذ،صفت) گوڈیاں تے کہنی رکھ کے بیٹھا ہویا، اڈیاں تے چتڑ رکھ کے بیٹھنا، پیراں بھار بہنا، اٹرویاں

اُٹھرُ وہاں بیٹھا: (مذ) پیراں بھار بہنا

اُٹھرویاں: (صفت) ویکھو: اٹھروآں

اُٹھریجن: (مصدر) کُجھ خشک ہو جاون

اُٹھریون: (مصدر) ویکھو: آٹھرن

اُٹھڑاں: (پو،فل) اُٹھ کھلونا، کھڑا ہونا، نیندتوں جاگنا، ہمت تے کوشش کرنا

اُٹھک بیٹھک: (مو) اُٹھن بیٹھن دا عمل، سزا دے طور تے اُٹھنا بہنا، اِک کسرت، اِک ورزش

اٹھکّاں: (فم) اٹھے پہر، چوی گھنٹے

اُٹھکاں بیٹھکاں: (مو) بار بار اُٹھنا بہنا

اُٹھکون: (صفت) اٹھ کونیاں دی شکل

اُٹھکونا: (صفت) اٹھ کونیاں والا، ہشت پہلو

اُٹھکھیل: (صفت) 1- کھڈاری، شوخ، چنچل، الھڑ، ہوشیار 2- ناز، نخرہ، خوش دِلی

اُٹھکھیلا: (مذ) 1- شوخی خورہ، نخرے کرن والا، بانکا 2- چالباز، دھوکھے باز 3- کھِڈار، کھڈولا

اُٹھکھیلڑو: (صفت) کھیڈن کدن وِچ راضی رہن والا، شوخی کرن والا

اُٹھکھیلی: (مو) مستی یاں مٹک بھری چال، مستانی چال، نخرہ، مڑک، الھڑ پُنے دا چالا، چلاک، جو کئی کھیڈاں کھیڈ دی ہووے

اُٹھکھیلیا: (صفت) اُٹھکھیل، شرارتاں کرن والا، مستیاں کرن والا، شوخا

اِٹھلاون: (مصدر) اتراون، ناز کرن، نخرہ کرن، گھمنڈ کرن، مٹک مٹک کے ٹُرن

اُٹھلاوان: (متعدی المتعدی) ویکھو: اُٹھواؤنا

اُٹھلیجن: (فل) اُٹھایا جانا، چکیا جانا

اُٹھم: (صفت) اُٹھی، اٹھواں

اُٹھماں: (صفت) اٹھواں

اُٹھملاری: (مذ) اک قسم دا طمنچہ یعنی نکی بندوق جیہدے وچ اَٹھ کارتوس ہوندے نیں

اُٹھن: (مصدر) 1- لیٹن توں بیٹھن یاں بیٹھن توں کھڑیاں ہوون 2- اُچیاں ہوون، سنبھلن، بلند ہوون، اُبھرن 3- طبیعت اُچاٹ ہوون 4- ظاہر ہوون 5- جاندیاں رہون، ٹُر جاون 6- تندرست رہون 7- اُسرن 8- نہ رہوَن 9- نکلن

اُٹھن بہن، (محا) دیکھو: اُٹھن بیٹھن

اُٹھن بیٹھن، (محا) میل جول رکھن، رہن سہن، ملن جُلن، رل مِل بہون

اُٹھنا: (فل) 1- کھلو جانا، جاگنا، اُپر نوں ہونا، اُپر نوں نکلنا (دُھوں) 2- چھڈنا (سکولوں) 3 ختم ہو جانا (دانا پانی) 4- مستی وچ آونا (گاں، مہیں بول)، ویگ وچ آونا (جوش ترنگ)، جاری ہونا (دریا دا)، جاگنا، دین تیاگنا 5- گڈے دی مُوہر بیٹھ لگی اک طرحاں دی ڈاہی (ڈہی) جس نال گڈے دا اگلا حصہ مشین توں اُچا رہندا ہے

اُٹھنا بیٹھنا، (مذ) 1- میل ملاپ، میل ملاقات 2- اُٹھک بیٹھک، اُٹھن تے بیٹھن دا کم، بیٹھکاں کڈھن دا کم

اُٹھنگن / اُٹھنگنا: (مصدر) 1- بھروسا کرنا، اعتماد کرنا 2- سہار الینا 3- آرام کرنا 4- ٹھہرایا جانا 5- روکیا جانا

اُٹھنّی: (مو) اٹھ آنے دا سکہ، پنجاہ پیسے

اُٹھنی: (مو) اُوٹھنی، ڈاچی، اُوٹھ دی تانیث

اُٹھنی لگی ہوئی ہوون، (محا) 1- بے حد چِنتا ہوون، بے قراری ہوون، پریشانی ہوون 2- مستی وِچ آون

اُٹھو: (صفت) 1- اٹھے ہی، اٹھ دے اٹھ، اٹھاں والا 2- اڈے کھڈے یاں پاشے دی کھیڈ وچ اٹھ دانے

اٹھو اٹھ مارن، (محا) 1- جِتن دا دعویٰ کرن 2- بیھلیاں مارن 3- جھوٹھی گل تے اڑن 4- موجاں کرن

اٹھو اٹھ مارنا، (محا) اپنی گل نوں دسی جانا، موج مارنا، انند لینا، کسے دی فکر نہ رکھ کے اپنی لگن وچ رہنا

اٹھو پہر، (فم) اٹھے پہر، ہر ویلے، رات دِن

اٹھو ہاری، (مو) ساتا، ہفتہ، ست دناں دا سما

اُٹھو: (فعمر) 'اُٹھن' دا امر

اُٹھو مُردیو کھیر کھاؤ، (اکھا) نیستی دے مارے ہوئے لوکاں نوں اوہناں دے فائدے دی گل کر دیاں ہویاں تُچکر نال آکھدے نیں

اُٹھوال: (مذ) اُوٹھ پالن والا، اوٹھاں والا اوٹھی

اُٹھوان: (مصدر) 1- چکوان 2- اُسران 3- مُڈھ بنھان

اٹھواں: (عدد،صفت) ست دے بعد والا، کسے شے دا 1/8 اٹھاں حِصیاں وچوں اِک حصہ، اٹھواں حصہ

اُٹھواں: (صفت) اُبھریا ہویا، اُبھریا اُبھریا

اُٹھواں بہنا، (محا) گوڈے تے کہنی رکھ کے بہنا

اُٹھواون: (مصدر) اُٹھواؤنا، لکھت پڑھواؤنا

اُٹھواوَن: (مصدر) 1- چکواون 2- اُسرواون 3- مُڈھ بنھواون

اُٹھواونا: (متعدی المتعدی) کسے دُوجے توں بھار وغیرہ چکواونا

اُٹھواؤ: (صفت) اُٹھواون والا

اُٹھواؤن: (مصدر) دُوجے توں بھار اُٹھاؤنا

اُٹھوائی: (مو) چکاؤن دا کم یاں مزدوری، چکوائی، اُجرت، دہاڑی

اٹھوترسو: (صفت، عدد) سو اُتے اٹھ، 108

اٹھوتری: (مو) چیمن والی مالا جس دے 108 منکے ہوندے ہن

اٹھوتھ: (مو) اٹھواں دِن، اٹھویں دِن

اٹھور: (صفت) اٹھ ورھیاں دا جنور

اٹھورا: (مذ) اٹھواں حصہ

اٹھوڑا: (صفت) اٹھ گنا، اٹھ تہہ والا

اٹھوک: (مذ،صفت) اٹھواں حصہ، عورت نوں مرحوم خاوند دلوں ورثے وِچ لبھن والا حصہ

اٹھوگ: (مو) اٹھواں حصہ (زمین دا) اٹھانگا

اٹھونا: (صفت) اٹھ گنا، ٹھوڑا

اٹھونجا: (عدد،صفت) اٹھ اتے پنجاہ، 58

اٹھونجواں: (عدد،صفت) اٹھونجا دی گنتی پُوری کرن والا، 58واں

اٹھونی: (عدد) اٹھ گنا، اٹھاں نال گُنن تے جِتنا بنے

اٹھووار: (مذ) اٹھوار، اٹھ دِن

اٹھو وارا: (مذ) 1-ہفتہ، اٹھواں دِن جد کُڑی شادی پچھوں میکے گھر آوندی اے 2- اٹھ دن، اک ہفتہ 3- اٹھویں دن آون والا، اٹھویں دن لبھن والا، ہفتے پچھوں دِتی جاون والی قسط 4- شاعری وچ باراں ماہ وانگ دِناں دے ناواں تے چھندر چنا دا اِک رُوپ

اٹھو واری: (مو) اٹھویں دِن، ہفتہ وار، اٹھویں دِن اپنا ہل یا بیل زمیندار نُوں دین والا شریکِ کار

اٹھوہاری: (صفت) اٹھویں دِن

اٹھوہاں: (مذ) زہریلے ڈنگ والا اک کیڑا، اٹھوہاں، ٹھوآں، بچھو

اٹھوہیں: (مذ) (جمع) ٹھوہے، بچھو

اُٹھوّیا: (صفت) اُٹھن والا، اُٹھاون والا، چلاک، کُدن والا (گھوڑا، وغیرہ)

اٹھویں: (مو،صفت) اٹھیں، چاند دے مہینے دی اٹھویں تاریخ، اشٹمی، اٹھ دی گنتی پُوری کرن والا

اٹھویں باروِیں ہوون، (محا) اوکھے دِن ہوون، مشکل وچ ہوون

اٹھویں بارھویں ہونا، (محا)، مصیبت وچ ہونا، بہت پریشانی وچ ہونا، نجومی دے مطابق جنم کنڈلی دا اٹھواں گھر موت دا ہے اتے بارھواں خرچ دا

اٹھویں ستویں، (فم) ستاں یاں اُٹھاں دِناں مگروں، کدے کدائیں، وِچ وار

اٹھی: (مو) 1- تاش دے پتیاں وچ اٹھ نمبر دا کارڈ جیہڑا چار مختلف رنگاں وچ ہوندا اے 2- منجی دی اُنائی وچ وان دیاں رسیاں

اُٹھی اُٹھی تے، (فم) بار بار، جھٹ پچھوں، رہ رہ کے

اٹھے: (صفت) اٹھ دے اٹھ ای، سارے دے سارے

اٹھے پہر، (فم) ہر ویلے، دِن رات، ہر ویلے

اٹھے پہر سُولی اُتے ٹنگن، (محا) 1- ہر ویلے دُکھ دیون، ہمیشہ پریشان رکھن 2- بہت زیادہ کم دیون

اٹھے پہر سولی تے ٹنگی رکھنا، (محا) ہر ویلے دُکھی رکھنا، دن رات تنگ کردے رہنا، بہت کم لینا، لت کھڑی رکھنا

اٹھے پیر، (فم) ویکھو: اٹھے پہر

اٹھے گٹ، (فم) ہر ویلے، لگاتار، تواتر نال، چوّی گھنٹے، بنا ناغے توں

اٹھے ویلے، (فم) ہر ویلے، دن رات، ناغے توں بنا، مسلسل

اٹھیا : (مذ) 1-زمین دا اوہ پلاٹ جیہڑا کاشت کاری لئی موزوں ہووے نالے اوہدی نشان دہی ہووے 2- کھیت یاں فارم دا اوہ وکھرا حصہ جیہڑا مخصوص ہووے

اُٹھیائی : (مو) اٹھ آنیاں دا اک سِکّہ، جیہڑا اجکل رائج نہیں، پر ایہہ پنجاہ پیسے دے سکے دے برابر ہوندا سی

اٹھیٹھ: (عدد،صفت) اٹھاہٹھ، 68

اٹھیجن : (مصدر) ویکھو: اُٹھن

اُٹھیجنا: (فل) اُٹھایا جانا

اُٹھین : (مصدر) ویکھو: اُٹھن

اُٹھیون : (مصدر) ویکھو: اُٹھن

اُٹھیّا: (مذ،صفت) 1- اُٹھن والا، اُٹھاون والا 2- گھوڑا

اٹّی: (مو) 1-سُوتر دی لچھی، چھلّی 2- پولی، گٹھی 3- پگڑی 4- نیترا

اٹی سٹی، (مو) آنٹی سانٹی، کسے دے خلاف پکایا ہویا متا

اٹی لاون، (محا) اٹیاں نوں اک دُوجے وِچ پھساون، لڑا بناون

اٹی لگن، (محا) دونہہ اٹیاں دے سریاں دا اک دوجے نال جُڑن، لڑا بنن

اَٹّی : (مذ) بیلی، مِتر

اِٹّی: (مو) 1- دُدّھ رڑکن والے نیترے دے دوواں سریاں تے لکیاں گُلیاں وچوں اک 2- مدھانی 3- گُلی

اِٹی ٹالا/ اِٹی ڈنڈا، (مذ) گولی ڈنڈا، گُلی ڈنڈا

اِٹّی : (ج،مذ) 1- بھانڈے دا تھلا 2- اوہ بھانڈا جیہدے گل تے نقش کاری ہوئی ہووے

اَٹیٹوُیں : (مو،صفت) نہ ٹُٹن والی

اٹیجن: (مصدر) بھریا جانا، اٹیریا جانا

اٹیچی کیس (Attache Case) : (انگ ، مذ) چمڑے یاں ریکسین دا بنیا ہویا صندوقچہ، سُوٹ کیس

اٹیر: (فعم) 'اٹیرن' توں فعل امر صیغہ واحد حاضر

اٹیر گھتن، (محا) کھسکا لون، دھوکھے نال لے لون

اٹیر لے جانا، (محا) چھل نال یاں ٹھگ لے جانا، عورت کڈھ کے لے جانا

اٹیر لینا، (محا) ٹھگ لینا، چھل لینا، ہتھاں تے پا لینا، اڈّے لا لینا

اٹیرن: (مصدر)1- لکڑی دا اِک ڈھانچہ جس تے سُوتر دی چھلّی دے دھاگے نُوں لا کے اٹی بنائی جاندی اے 2- اٹیرن اُتے سوتر لپیٹن، چکر دیون، گھماون، گھول دا اِک داء 3- دھوکھے وچ پھساون، ماٹھن، ہتھیاون، ٹھگن، دھوکھا دیون 4- گھوڑا پھیرنے دا چکر 5- (صفت) کمزور، لاغر، پتلا

اٹیرن ہو جانا، (محا) سُک کے بہت ماڑا ہو جانا، سریر دیاں ہڈیاں نکل آونا، نرا ہڈیاں دا ڈھانچا رہ جانا، سُک کے بریڑ ہونا

اُٹیرن: (مصدر) ویکھو: 'اٹیرن'

اُٹیرن پٹیرن، (محا) داء دپّا لاون، دھوکھے نال لُٹن

اُٹیرن پھیرنا، (محا) گھوڑے نوں ایڑ لانا، گھوڑے نوں ٹورن لئی اشارہ دینا

اُٹیرن سلائی، (مو) 1- اٹیرن تے اوہدے نال دی لوہے دی سلاخ 2-(مذ) بُد بُد اک پنچھی

اُٹیرن کر دینا، (محا) ہرا دینا، تھکا دینا

اٹیرنا: (فعم) ویکھو: اٹیرن

اٹیرنی: (مو) ویکھو: اٹیرن

اٹیرُو : (مذ،صفت) 1-رسی وٹن دا آلہ 2- دھوکھے باز، ہتھیا لین والا،

مکار

اٹیروا: (مذ) رسّی وٹن والا چرخہ

اٹیرے جاون: (محا) 1- ٹھگ کے لے جاون 2- کسے زنانی نوں کڈھ لے جاون

اٹیک(Attack): (انگ، مذ) حملہ، ہلّہ، یورش

اٹیک: (صفت) 1- بے سہارا، جیہدی کوئی مدد کرن والا نہ ہووے 2- جیہڑا چنگی طرحاں نہ ٹکیا ہویا ہووے

اٹیکلا: (پو، مذ) ٹیکلا

اٹینک: (صفت) ویکھو: اٹیک

ا......ث

اثاثہ: (عر،مذ) پُونجی، گھر دیاں چیزاں شیواں، مال متاع، سرمایہ، جائیداد، سامان

اَثار: (مذ) 1- نشانی، آثار 2- دیوار دی کُرسی دی چوڑائی 3- نینہہ، بنیاد

اثبات: (عر،مذ) 'ثبت' دی جمع، اقرار ثابت کرنا، ہاں ہوون، وجود رکھن

اثر: (عر، مذ) 1- کسے چیز دا نشان، علامت 2- کسے واقعے پچھوں رہن والے نشان 3- خاصیت، تاثیر 4- فائدہ 5- پھل، نتیجہ، نچوڑ، سار

اثر پاون، (محا) تاثیر پیدا کرن، دبا پاون

اثر پَون، (محا) اثر ہوون، نشان لگن

اثر تھیون، (محا) کسے شے دا اثر ہوون، آسیب ہوون

اثر ڈِکھاون، (محا) ویکھو: اثر کرن

اثر رسُوخ، (مذ) رسائی، میل ملاقات

اثر رکھن، (محا) 1- خاصیت رکھن، تاثیر رکھن 2- رسُوخ رکھن

اثر سٹّن، (محا) متاثر کرن، رعب پاون، دباء پاون

اثر کرن، (محا) 1- تاثیر پیدا کرن، رنگ دکھاون، خاصیت ظاہر کرن 2- دبا پا دیون

اثر گولنا، (محا) 1- منّنا 2- توجہ کرنا 3- متاثر ہونا، گولنا

اثر والا، (مذ،صفت) اثر ہوون، تاثیر رکھن، خاصیت ظاہر ہوون

اثر ہوون، (محا) متاثر ہوون، سمجھ وچ آون، خاصیت ظاہر ہوون

اثرن / اثرنا: (مصدر) 1- قبول کرنا، من لینا 2- دھیان دینا 3- متاثر ہونا

اثریلا: (مذ،صفت) مؤثر، با اثر، اثر والا

اثنا عشری: (عر،صفت) 1- باروان 2- امامیہ شیعہ مسلک دا پَیروکار جیہڑا باراں اماماں نوں من دا اے 3- اِک آندر جیہڑی باراں گُتھ لتی ہوندی اے

اثنینیت: (مذ) ثانی، دُوجا، شریک ہوون دی حالت، دُوئیت

ا......ج

اج: (سن،مذ) 1- جنم توں اُتانہہ، جو جنم دا نہیں، رب دی اِک صفت 2- دشرتھ (راجہ دا ناں جو سری رام چندر دے والد سن)

اج: (پو،مذ) اگ

اج اج، (فم) اگ اگ

اج: (سن،فم) بیت رہیا دن، ایہہ دِن، موجودہ زمانہ، ایس دِن، چالو سما

اج اجوکڑی، (فم) موجودہ، اَج دی، چالو ویلے دی

اج ای مُکاون، (محا) اج ای کم مکمل کرن، اج ای وعدہ پورا کرن، اج ای نبیڑن

اج ای نبیڑن، (محا) ویکھو: اج ای مکاون

اج بھلک ، (فم) اَج کل، تھوڑے عرصے وچ، ایہناں دِناں وچ ای، اج یاں کل

اج بھلکے کرنا، (محا) بہانے بناونا، ٹال مٹول کرنا، لارے لاونا

اج پج، (فم) ٹال مٹول، حیلہ بہانہ

اج پج کرن، (محا) بہانے کرنا، ٹال مٹول کرن، لارے لاونا

اج پج لاونا، (محا) ٹالنا، بہانے کرنا، کم نہ کرنا

اج پیر، (پو،مذ) انگ پیر

اج تانی/اج تانیں/اج تائیں، (فم) اَج تک، ہُن تیکر

اج توڑی، (فم) ویکھو: اج تیک

اج تیک/اج تیکر/اج تیکراں (فم) اَج تک، ہُن تیکر

اج تیکن، (فم) ویکھو: اج تیک

اج دا، (مذ،صفت) اجوکا، نواں

اج دی کرن ، (محا) اج ای نبیڑن، اج ای مکاون، اج ای سرے چڑھاون

اج دے بابیے کل دے سیٹھ، (اکھا) زمانے دا انقلاب ہے، جو اج غریب ہے کل امیر بن جاوے گا

اج ڈیہوں، (فم) اج کل

اج سویرے کس چندرے دا ناں لیا سی، (اکھا) دن دے وقت حالات موافق نہ رہن تے بولدے نیں

اج کِدھر بھُل گئے، (روزمرہ) ویکھو: اج کِدھروں آ نکلے

اج کِدھروں آ نکلے، (روزمرہ) چر پچھوں آون والے نوں گِلے دے انداز وِچ آکھیا جاندا اے

اج کل، (مذ) 1-موجودہ سما، ایس ویلے، ہُن 2-اج یاں کل، چھیتی، تھوڑے دِناں وِچ

اج کل دسنا/اج کل کرنا، (محا) لارے لاونا، اقرار پورا کرن وچ ڈھل کرنا، کسے کم نوں روز روز ٹالدے جانا، جھوٹھا وعدہ کرنا، ٹالنا

اج کھاتے دیہاں خُدا، (اکھا) اج کھاتے کل دا خدا مالک اے

اج کیہدا مُونہہ ویکھیا سی، (اکھا) سارا دن پریشان یاں دُکھی رہن سمے کہندے نیں

اج مرے کل چوتھا، (اکھا) کسے گل یاں واقعے دے پُرانے ہو جان بارے کہندے نیں، مرن پچھوں کسے نوں چیتے وی نہیں رہندا

اُج: (پو،مو) فکر، پریشانی، چنتا

اُجّ: (مو) دوس، قصور، تہمت، الزام

اجا: (س،صفت) 1- بکری 2- جو پیدا نہ ہویا ہووے 3- دیوی

اجاب: (مذ) 'عذاب' دا وِگاڑ

اجابت: (ع،مو) 1- منظوری، قبولیت، لوڑ پوری ہوون، قبول، جواب دینا 2-رفع حاجت، پاخانہ

اجات: (مو، صفت) 1- جس آدمی دی کوئی ذات نہ ہووے، ذات توں باہر کڈھیا ہویا، چھیکیا ہویا 2- گنہگار، بدکار، قصوروار، جس دا جنم نہ ہویا ہووے، اوہ جیہڑا کسے توں پیدا نہ ہویا ہووے 3- بکرا 4- بروج فلکی وچوں اِک بُرج دا ناں یعنی حمل

اجات پنتھ، (مذ) سادھوواں دا اک فرقہ جو ذات پات دے وِتکرے توں بری ہے

اجات پنتھی، (صفت) 1- اجات پنتھ نوں منن والا سادھو یاں گرہستی 2- بھگت بھگوان دے فرقے دے اُداسیاں وِچوں اک سادھو سرجن داس ہویا ہے جس دی گدی اجنیوال ضلع گوجرانولا وِچ سی ایہہ بھیکھ اپنے آپ نوں ذات (جات) وغیرہ دے

بندھناں توں آزادظاہر کرداہے۔ ایس کر کے ایس دے چیلے اجات پنتھی اکھواوندے نیں

اُجاتی: (صفت) 1- اجات، ذات توں خارج 2- بُری ذات، نیچ ذات، انجانی، نامعلوم 3-(مذ) شودر، اچھوت

اُجاد: (صفت) 'ازاد' داوِگڑیا رُوپ

اجادی: (مو) اَزادی، آزادی

اجار: (فا، مذ) 'ازار' داوِگڑیا رُوپ، دُکھ، تسیہا، تکلیف، بیماری، روگ

اُجار: (مذ،صفت) اوزار، ہُشیار آدمی، دُوجے دا ہتھ ٹھوکا بن کے رہن والا بندہ

اجار بند: (مذ) شلوار، پجامے، گھگرے، وغیرہ دے نیفے وِچ پا کے اوہناں نوں دوالے کس لین والی دھاگیاں دی رسی جیہی، نالا، ناڑا

اِجارا: (عر، مذ) 1- ٹھیکا، کرایہ، بھاڑا 2- زبردستی زور قبضہ، لگان (زمین یاں مکان دا)

اِجارا دار، (مذ،صفت) ٹھیکے دار، قابض، جس نے اجارہ لیا ہووے، زمیندار، مالک

اِجارا داری، (مو) قبضہ ہونا، ٹھیکے داری، پُوری طرحاں مل مار لینا

اُجارا: (مذ) اُجالا، روشن

اجاری: (مذ،صفت) جس نوں ازار ہووے، روگی، ماندا، دُکھیا

اجارے دار: (مذ) ویکھو: اجارہ دار

اجارے داری، (مو) اجارہ داری، ٹھیکے داری، قبضہ

اُجاڑ : (صفت) 1- تباہ، ویران، اُجڑیا ہویا ، برباد، خراب 2- ویران تھاں، بے رونق 3- جنگل، بیابان، اوہ تھاں جتھے پانی تے گھاہ نہ ہووے

اُجاڑ بھالن ، (محا) کلیاں رہون نوں تانگھن ، آدم وِچ رہ بہہ کے گھبراون

اُجاڑ بھالنا، (محا) اِکلّے رہن دی خواہش کرنا، کسے نوں ویکھ نہ سکھاونا

اُجاڑ پاون ، (محا) اُجاڑن، برباد کرن، تباہ کرن، ویران کرن

اُجاڑ پاونا، (محا) اُجاڑنا ، برباد کرنا، تباہ کرنا

اُجاڑ پھیرن، (محا) ہر شے تباہ کر دیون، ہُونجا پھیرن، ککھ نہ چھڈن، ویران کرن، تباہی لاہون

اُجاڑ کرن، (محا) اُجاڑن، برباد کرن، تباہ کرن، ویران کرن

اُجاڑ کرنا، (محا) اُجاڑنا، برباد کرنا، تباہی کرنا

اُجاڑ ملّن ، (محا) اِکلاپا اختیار کرن، جنگلاں نوں ٹُر جاون، دُنیا نوں تیاگ دیون، رہبانیت اختیار کرن

اُجاڑ ملنا، (محا) گھر چھڈ کے جنگل وِچ چلے جانا، گرہستی نوں تیاگ کے فقیر ہو جانا

اُجاڑ منگن ، (محا) کلیاں رہون نوں چنگا جانن، لوکاں یاں شیواں کولوں پرانہہ نسن

اُجاڑ منگنا، (محا) اِکلّے رہن نُوں پسند کرنا، ہور کسے نوں کول نہ ویکھ سکھاونا ، اِکلیاں رہن نُوں تانگھنا

اُجاڑ نگری، سُنجا دیس ، (اکھا) ویران، تباہ تے برباد تھاں

اُجاڑ ہونا، (محا) برباد ہونا، بے رونقی ہونا

اُجاڑا : (مذ) 1- تباہی، بربادی، ویرانی، بے رونقی 2- فضول خرچی، اسراف 3-(صفت) اجاڑن والا، بربادکرن والا

اُجاڑن/ اُجاڑنا: (مصدر) 1- برباد کرنا، ویران کر دینا، تباہ کرنا، سختی کر دینا 2- ڈھاہنا، ڈگانا 3- نقصان کرنا، نقصان دینا، اُداس کرنا، دُکھ دینا 4- اُکھاڑنا، ٹکانے توں کڈھنا، کُجھ نہ چھڈنا، نوچنا، مٹانا

5- فضول خرچی کرنا، گنوانا، ضائع کرنا 6- گھر برباد کرنا، میاں بیوی وچ جھگڑا کروانا

اُجاڑو: (فعم) 'اُجاڑن' توں فعل امر صیغہ جمع حاضر، ویران کرو، تباہ کرو

اُجاڑو: (مذ، صفت) 1- اُجڑیا ہویا 2- انجان، دوجے شہر دا 3- فضول خرچ، اُجاڑن والا، برباد کرن والا، دولت لٹاون والا، ڈھیر خرچ کرن والا، تباہ کار

اُجاڑی: (مذ) 1- چرواہا، گڈریا 2- گنوار، اُجڈ، جاہل، بے وقوف، نادان

اجاڑی کھڑن، (محا) برباد کرن، تباہ کرن

اُجاڑی: (مو) 1- ویرانہ، ویران جگہ 2- ویران کھیتی، برباد کھیتی 3- چھڈی ہوئی، طلاق دے دتی ہوئی

اُجاڑیا: (صفت) برباد ہوگیا ہویا

اِجازت: (عر، مو) 1- آگیا، گھل 2- منظوری، حکم، قبولیت 3- چھٹی

اِجازت دیون، (محا) 1- کھُل دیون، موقع دیون 2- کسے نوں کوئی کم کرن دا اختیار دیون

اِجازت لین، (محا) 1- اختیار حاصل کرن، گھل منگن 2- کسے توں کسے کم کرن دا اختیار حاصل کرن

اِجازت نامہ، (عر+فا) منظوری پتر، آگیا پتر، منظوری دا خط

اُجاس: (مو) اُجالا، روشنی

اُجاغ: (تر، مذ) چلھا

اُجاق: (فا، مذ+مو) 1- بھٹھی 2- چلھا، ونگی: "آتش کدہ جس طرحاں زرتشتیاں دا، ہجر ایسا تپایا اُجاق دل نے"

اُجاکر: (صفت) 1- چمکدار، روشن 2- اُبھریا ہویا، نمایاں، ظاہر، واضح 3- رُجھیا ہویا، مصروف 4- اوکھ دیون

اُجاکر کرن، (محا) 1- چمکن، روشن ہوون 2- ظاہر کرن اُبھارن، واضح کرن 3- رُجھا دیون، مصروف کرن 4- اوکھ دیون

اُجاگر: (سن، مذ) 1- روشن، چمکیلا، چمک والا، جگمگ کردا، طلوع ہونا، جگمگ، جگمگ کرنا 2- بہت مشہور، اُگھا، ظاہر، منیا تنیا 3- اکھاں نال دِسن والا 4- جاگیا ہویا 5- گیانی، عالم 6- چانن، روشنی، چمک 7- شان تے شوکت

اُجاگر کرن، (محا) 1- چمکاون، روشن کرن 2- اُبھارن، نمایاں کرن، ظاہر کرن، واضح کرن

اُجاگر ہوون، (محا) 1- چمکاون، روشن ہوون، چمکن 2- اُبھرن، نمایاں ہوون، ظاہر ہوون، واضح ہوون

اُجاگری: (مو) 1- روشنی، تابانی 2- مشہوری، شہرت 3- جاگنا 4- لالٹین

اُجالا: (مذ، صفت) 1- چانن، پرکاش، لو 2- پوہ پھٹالا، سورج چڑھنوں کجھ پہلے دا ویلا 3- دُھپ، دِن دی روشنی 4- شان تے شوکت 5- فخر، غرور، ناز 6- سجاوٹ 7- روشن، صاف، درخشاں

اُجالڑا: (مذ) ویکھو: اُجالا

اُجالن: (مصدر) چمکاون، روشن کرن، صاف کرن، میل کچیل دُور کرن

اُجالنا: (فعم) 1- چمکانا، صاف کرنا، نکھارنا، میل کڈھنا، دھونا 2- روشن کرنا 3- مشہور کرنا

اُجالو: (صفت) اُجالن والا، صاف کرن والا، روشن کرن والا

اُجالواں: (صفت) 1- اُجلا، صاف کیتا ہویا، پالش کیتا ہویا، لشکایا ہویا، چمکایا ہویا 2- جیہنوں اُجالیا جا سکے

اجالی: (مذ) 'ایالی' دا وِگاڑ

اُجالے: (مذ) 1- 'اُجالا' دی جمع، روشنی، چمک، سویرا، صبح دی سفیدی 2- (فعمر) لشکائے، چمکائے، جلا دیوے

اجان: (فم) اجے، اجن، ہُنے، ایسے ویلے

اجان: (صفت) 1- ناواقف، انجان، معصوم 2- سِدھا سادہ، بھولا بھالا، بُدھو، 3- نِکا، بال 4- غیر، اجنبی، ناواقف 5- بے جان، لِستا، ماڑا

اجان پن، (صفت) انجانا پن، ناسمجھی، نادانی، بے وقوفی

اُجانا: (مذ،صفت) 1- نادان، انجان، ناسمجھ، مُورکھ، جیہنوں کسے کم توں واقفیت نہ ہووے 2- انجانا، نامعلوم 3- بال

اُجانو: (مذ،صفت) 1- ناواقف، بے خبر، اجنبی 2- نادان، بے وقوف، ناسمجھ

اُجانہہ / اُجہاں: (فم،حرف تشبیہہ) اوہدے ورگا، پہلے جیہا

اُجانی: (مو،صفت) 1- انجانی، نامعلوم 2- لاپرواہی، سُستی 3- سادگی، معصومیت

اَجاں /اَجّاں: (فم) 1- ہُنے، ایسے ویلے، ہُن تیکر، اجے تائیں، ہُن تائیں، حالے، وِنگی: 'اجاں غافل کو نہ خبر تھئی اے' 2- ضائع، زیاں، نقصان وچ

اجائی: (صفت) 1- جیہڑا پیدا نہیں ہویا 2- بُری تھاں 3- ضائع، بے کار

اجائے: (فم) بے معنی، بے کار، فضول

اجائیں: (فم) ایویں، بے فائدہ، فضول، بھنگ دے بھاڑے

اجائیں مرن/ اجائیں موت مرنا، (محا) بھوڑ متی وِچ موت سہیڑنا، کویلے دی یاں کوبلی موت مرنا

اجایا: (فم) 'ضائع' توں وِگڑ کے بنیا اے 1- فضول، بے کار، بے فائدہ، ایویں، اکارت، بے نتیجہ 2- بے کار، ناکام، غیر ضروری

اجپ: (صفت) جو جپن وچ نہ آوے، جاپ جو نہ جتن پیا ہووے

اجپا: (صفت) ویکھو: اجپ

اَجت: (مذ) سُورج

اَجِت: (سن،صفت) جو جتیا نہ جاوے، جو جتیا نہ گیا ہووے

اِجّت: (مو) عزت

اِجتماع: (عر،مذ) 1- جمگھٹا، اکٹھ، گھڑمس، مجمع، جلسہ 2- علم رَمل وچ گُرے دِیاں سولھاں شکلاں وِچوں چھیویں شکل، جیہدی عطارد نال نسبت اے 3- علم نجوم وِچ سُورج تے چن دا اِک درجے تے اِک پل وچ اِک بُرج تے ہون

اجتماعی: (عر،صفت) سانجھا، اکٹھا، مل کے کیتا ہویا، جماعتی، سماجی، معاشرتی

اجتناب: (عر،مذ) 1- بچنا، پرہیز کرنا 2- کنارہ کرنا، دُور رہنا

اجتہاد: (عر، مذ) 1- شریعت دے مسئلے مسائل دا حل قرآن تے حدیث مطابق کڈھنا 2- کوشش، بھج نس، چارہ 3- قیاس، اُپج، غور کرنا

اجُث: (صفت) جس دا جُٹ نہ ہووے، جو جُڑیا نہیں، اسنگ، وکھرا، بے مثال، جس دے نال دا دُوجا ہور نہیں

اجدہا: (مذ) ویکھو: اژدہا

اُجدھیا/اجودھیا: (ہ، مذ) راجا رام چندر جی دی جنم بھومی تے کوشلیا حکمراناں دا دارالحکومت جیہڑا دریائے گھاگرا دے کنڈھے فیض آباد (بھارت) دے نیڑے آباد اے

اُجڈ: (صفت) 1- بہتا مورکھ 2- بے خبر، بے سوجھ 3- اکھڑ، اڑھب، گوار، غیر مہذب، غیر شائستہ، بے تمیز، بے ہدایتا

اُجڈپن/ اُجڈپنا، (صفت) گنوار پن، بے ہودہ پن، نادانی، بیوقوفی

اُجڈّی : (مو) اُجڈ پن، اکھڑ پن، گنوار پن

اَجر : (صفت) 1- جو جریا نہ جا سکے، جو برداشت نہ ہو سکے، نہ سہن یوگ 2- کالھا 3- جو بڑھا نہ ہووے، امر، جوان

اَجر : (عر، مذ) انعام، ثواب، بدلہ

اَجّر / اَجّر : (فم) ہجے، ہُن تیک، ہُنے تے، ہجے تے

اُجر : (عر، مذ) 1- زور، طاقت، بل 2- اُجاڑ، غیر آباد 3- عذر

اَجرائیل : (مذ) عزرائیل دا دوگاڑ

اجرام : (عر، مذ) 1- 'جِرم' دی جمع ،اسمان دے ستارے 2- جسم، بدن، جثہ

اجرامِ فلک، (عر، مذ) تارے، سیارے، چن تے سورج تیک

اِجراء : (عر، مذ) 1- جاری ہوون، مڈھ بجھن، شروع ہوون 2- وہن، وگن 3- افتتاح، آغاز، مڈھ 4- کسے حکم نامے دی روانگی 5- جاری کرنا، کسے حکم نوں ورتوں وچ لیاونا

اِجراء کرن، (محا) مڈھ بجھن، شروع کرن، جاری کرن

اِجراء ہوون، (محا) ویکھو: اجراء کرن

اُجرت : (عر، مو) 1- مزدوری، کرایہ 2- بھاڑا 3- کسے کم یاں خدمت دا معاوضہ

اُجرتی : (عر، صفت) 1- اُجرت تے کم کرن والا، مزدور 2- اُجرت تے کیتا ہویا کم

اجرک : (مو) پُھل دار چادر، پھلکاری

اُجرلا / اُجلا : (فم) ہجے، ایس ویلے، ہجے

اُجرینڈر : (صفت) 1- اُجڑن والا 2- اُجاڑن یاں اُجاڑن دا کم کران والا

اُجّو : (صفت) اَج دا، اَج دی، موجودہ، چالو سمے دا

اِجڑ : (مذ) بکریاں دا جھنڈ، چھیڑ، ڈھیر ساریاں بکریاں، ایڑ، گاواں، مجھاں تے بکریاں وغیرہ دا گروہ

اِجڑ چارن، (محا) 1- بھیڈاں بکریاں چارن 2- وڈے سارے ٹبر نوں پالن

اُجّو : (مو، صفت) 1- اُجاڑ، ویرانہ، ویران جگہ، سنجان 2- غیر آباد تھاں، جنگل

اُجّو : (فعمر) 'اُجڑن' مصدر توں فعل امر

اُجڑ پایا، (صفت) اُجڑا، اُجڑیا ہویا، ویران، برباد، لٹیا پٹیا، غارت ہویا، خانہ خراب

اُجڑ پُجڑ، (صفت) ویران، برباد، تباہ، سُنسان، بے حال، بے رونق

اُجڑ پُجڑ جانا، (محا) گھروں بے گھر ہو جانا، کجھ نہ رہنا، بے حال ہونا، مندے حال ہونا

اُجڑ پُجڑ ہوون، (محا) ویران ہوون، برباد ہوون، تباہ ہوون، سُنسان، بے حال، بے رونق

اُجڑ جانا، (محا) اپنی تھاں تے دیس وغیرہ چھڈ جانا، نشٹ ہونا، برباد ہو جانا، بہت نقصان ہونا

اُجڑ جاون، (محا) 1- برباد ہوون، ٹُٹ بھج جاون، تباہ ہوون 2- خالی ہوون، ویران ہوون، بے آباد ہوون 3- اُجِّن، بے گھر ہوون 4- سُک سڑ جاون، بے رونق ہوون

اُجڑ جوہ، (صفت) اُجاڑ، اُجڑی ہوئی تھاں، ویرانہ

اُجڑ کھیڑا، (مذ) سُنجی تھاں، اُجڑیا ہویا پنڈ، کھنڈر

اُجڑان/اُجڑنا :(مصدر) کسے کولوں کوئی شے، کم یاں تھاں خراب کرواؤن، تباہ کرواؤن، برباد کراون

اجڑانی: (مو،صفت)بھیڈاں بکریاں چارن والی

اُجڑاونا: (متعدی المتعدی) بربادی کراونا، بے آباد کرا دینا

اُجڑاؤ : (صفت)1- اُجاڑن دا کم کران والا، تباہ تے برباد کرن والا 2-اُجڑاون والا، اُجاڑا کراون والا

اُجڑائی : (مو) اُجاڑن یاں برباد کرن دا کم یاں مزدوری

اُجڑن: (مصدر) 1-ٹُٹن بھجن، برباد ہوون 2- خالی ہوون، اُچلن، بے آباد ہوون، بے گھر ہوون، اِک تھاں چھڈ کے دُوجی تھاں چلے جاون 3- سُکن سڑن، بے رونق ہوون 4- گھر اُجڑ جانا 6- عورت نوں طلاق مل جانا

اُجڑو : (صفت) اُجڑن والا، تباہ تے برباد ہون والا

اِجڑوان: (مذ،صفت) آجڑی، ایالی

اُجڑوانہہ : (پو،مذ) رَش،ٹولہ، جتھا، وڈی ٹولی

اُجڑواون: (مصدر) کسے نُوں برباد کرن، برباد کرواون، خالی کرواون، بے آباد کرواون، بے گھر کرواون، بے رونق کرواون

اُجڑوائی : (مو) اُجاڑنے دی اُجرت

اُجڑی : (مذ،صفت) بھیڈاں بکریاں چران والا

اُجڑی : (مو،صفت) سُنسان، خراب، تباہ، برباد، ویران، کھنڈر، بے رونق

اُجڑی پجڑی، (صفت) اُجڑی ہوئی، تباہ حال، بربادہوئی

اُجڑی جھوک، (مو) ویران بستی، کھولا

اُجڑے پنڈ بھڑولا محل: (اکھا) جتھے چنگی چیز نہ ہووے اوتھے ماڑی دی ای قدر ہون لگ پیندی ہے

اُجڑیا: (مذ،صفت) سنسان، خراب، تباہ، برباد، ویران، کھنڈر، کھولا، بے آباد، نہ وسیا ہویا (تھاں)، بے رونق

اُجڑیا اُجڑایا، (مذ،صفت) بے رونق، مندے حالیں

اُجڑیا پُجڑیا، (صفت) برباد، بے رونق، ویران

اُجڑیاں دے لکھ اُجڑے: (اکھا) 1- جیہڑا اِک واری اُجڑ جاوے اوہ اُجڑ دا ای لگا جاندا اے 2- برباد ہوون والے دا سبھ کجھ برباد ہو جاندا اے

اُجڑیجن: (مصدر)1-اُجاڑیا جانا، برباد ہوون2-اُچلن، برباد ہوون، بے آباد ہوون، بے گھر ہوون، خالی ہوون

اُجڑین : (مصدر) ویکھو: اُجڑن

اُجڑیندا : (مذ،صفت) 1- اُجڑن والا 2- اُجاڑن یاں اُجاڑن دا کم کروان والا

اَجس : (مذ، صفت) 1- برائی، ظُلم، پاپ 2- بدنامی، ذِلت، خواری، رُسوائی 3-بدنام، بھیڑا، بے عزت

اجک : (صفت) ویکھو:: اجھک

اَجکت : (صفت) 1- خلاف، ناگوار، ناموافق 2- بے جوڑ، بے میل، نامناسب، ناقابل 3- (مذ) سختی، ظلم، زبردستی، صبر

اَجکڑا : (صفت) 1-اج دا، موجودہ، اجوکا، چالو2- بے کنارہ

اَجکن / اجکنا : (مصدر) ویکھو: اجھکن/اجھکنا

اجگاہ: (صفت) جس دی تہہ دا پتہ نہ لگے، بے تھاہ، بہت گہرا، بہت ڈونگھا

اُجگت: (صفت) 1- ناموافق، بے جوڑ، ناگوار، نامناسب 2- جبر ستم، ظلم، ناانصافی

اجگر: (سن،صفت) 1-اِک وڈا موٹا تے لماسپ، سرال2-وڈا، اعلی

اُجگری: (مو) 1-وڈا پن، عظمت 2- زبردستی

اَجل: (عر،مو) موت، قضا، مرگ، اخیری ویلا، ہونی

اجلّ: (عر، صفت) 1-اعلیٰ، وڈّا 2- عزت آبرو والا 3- شاندار 4- پڑھیا لکھیا

اُجل: (صفت) صاف، روشن، سفید، چِٹا، سُندر، نرل، شفاف، مَیل توں پاک

اُجل پنا، (صفت) سُتھرا، چانن بھریا، صاف

اُجل دیدار، (صفت) جس دا دیدار سُندر ہووے، آدر یوگ، جس دا درشن کرنا چنگا منیا جاندا ہووے، مُونہہ چِت لگدا

اُجلا: (مذ، صفت) 1-چِٹا، چانن، روشن 2- گورا 3- مہذب

اجلاس: (عر، مذ) جلسہ، سبھاء، اکٹھ، کچہری، بیٹھک، اِکترتا، اجتماع، عدالت

اِجلاس کرن، (محا) 1- اکٹھ کرن، جلسہ کرن، بیٹھن 2- حاکم یاں قاضی دا کچہری لاون

اجلال: (عر، مذ) 1- بزرگی، وڈیائی 2- شان تے شوکت

اجلام: (مذ) الزام دا وگاڑ

اُجلان/اجلانا: (مصدر) 1- اُجالنا، روشن کرنا 2- دھونا، صاف کرنا، مَیل کڈھنا

اُجلاون: (مصدر) چمکاون، روشن کرن، صاف کرن، میل دور کرن

اُجلائی: (مو) اُجلاپن، چمک، صفائی، اُجل کرن دا عمل، لشک

اُجلتائی: (مو) اجل دا، اُجل ہون دی حالت، چمک، صفائی، لشک، سُندرتا

اُجلن: (مصدر) 1- لشکن، چمکن، نکھرن، صاف ہوون، روشن ہوون 2- اجوڑن، وگاڑ پیدا کرن، نااتفاقی ہو جاون

اُجلواون: (مصدر) چمکواون، صاف کرواون، میل لواون

اجماع: (عر، مذ) 1- کسے اِک کم اُتے بہت سارے لوکاں دا اتفاق کرنا 2- جمع ہونا، بھیڑ

اِجمال: (عر، مذ) 1- تفصیل نال یاں کسے شے نوں کھول کے دسنا 2- مکمل بیان، جس وچ کسے موضوع اُتے کھل کے بیان کیتا جاوے

اجمودا: (صفت) 1- ازمودہ، آزمایا ہویا، جیہڑا امتحان وچ پُورا اُترے 2- معجزہ، کرامت

اجن: (فم) اجے، اجے تائیں، ہُن تیکر، ہُنے تیکر

اجن توڑی، (فم) 1- اج تیکر 2- ہُن تیکر

اجنبی: (عر، صفت) اوپرا، بیگانہ، ناواقف، انجان، پردیسی، نامحرم

اجنٹ: (مذ) 'ایجنٹ' دا وگاڑ، کارندہ، آڑھتیا، دلال، وکیل، منشی، گماشتہ

اجنٹی: (مو) ایجنٹ دا کم، گماشتگی

اجَنڈا: (مذ) دیکھو: ایجنڈا

اجنو / اجنوں: (فم) 1- ہُن، ہُن تیکر، ہُن تیک، حالے تیک 2- اج تیک

اجنوی: (صفت) اجنبی، انجان

اجو: (فم) حالاں، حالیں، حالے تیک، اجے، ہُنے، اج ای، اج دے دِن ای

اجواج، (فم) اج ہی

اُجو: (صفت) 1- جنم رہت، اجنم 2- جو پُجایا نہ جا سکے

اجوان: (مو) دیکھو: اجوائن

اجوائن: (مو) اِک تیز خشبو والا بُوٹا تے اوہدا بی جیہڑا دوائی وجھوں

ورتیا جاندا اے

اجوت: (صفت) 1-دُھندلا، بِنا چمک توں 2- بنجر، ویران

اجوٹنٹ: (مذ) ایجوٹنٹ، اِک فوجی افسر

اجُوٹھا: (صفت) 1- ان چھوہیا، ان چکھیا، اوہ کھانا جو جُوٹھا نہ ہووے 2- پاک، صاف

اجودھیا: (مو) اک پُرانا شہر جتھے سری رام چندر جی دا جنم ہویا سی، ضلع فیض آباد (بھارت) وچ راجا رام چندر دی پیدائش دی تھاں

اجورا: (عر، مذ) 1-اُجرت، معاوضہ، مزدوری، کرایہ، بھاڑا 2- پہلے دتی گئی اُجرت

اجوڑ: (صفت) بے مثال، جیہدا کوئی جوڑ نہ ہووے

اجوڑا: (مذ) 1- جھگڑا، وگاڑ، بکھیڑا، ریڈھ 2-جوڑ توں ازاد، جس وچ جوڑ نہ ہووے، جس دا جوڑ نہ ہووے، جس جیہا دُوجا نہ ہووے

اجوڑتا: (مو) 1- بے ڈھنگا پن، نا مناسب، بے جوڑ ہون دی حالت 2- دُشمنی، مخالفت، اَن بن

اجوڑن: (مصدر) توڑن، بھنن، وکھ ہوون، نِکھڑن، لڑائی پاون

اجوکا: (صفت) اج دا، اج دے دن دا، اج کل دا، موجودہ، اج دے ویلے دا

اجوکڑا: (صفت) اج دا، اجوکا، موجودہ، نواں

اجوکڑی: (صفت) ویکھو: اجوکی

اجوکی: (فم) اج دی، نروئی، نویں، اج دے ویلے دی

اجوگ: (صفت) جو جوگ نہ ہووے، جو ٹھیک نہ ہووے، نامناسب، نہ ڈھکدا، نہ بن دا

اجولا: (فم) وکھو وکھ، بے جوڑ

اجونی: (صفت) 1-جو پیدا نہیں ہویا، جو جُونی (رُوپ، شکل) وِچ نہیں پیندا، سدا رہن والا 2- گورو نانک دیو جی دے کلام 'جپ جی' دے شروع وچ لکھیا گیا اکھر 3- مراد رب دی ذات

اجوں: (فم) اج دے دن، اج توں، اج دے دن توں، اج تائیں، ہُن تائیں، ہُنے ای، ہُن تیک

اجوں توڑی، (فم) ویکھو: اجوں تیک

اجوں تیک / اجوں تیکر، (فم) 1- ہُن تیکر 2-اج تیکر، چالو سے تیکر

اِجہا: (حرف تشبیہہ) ایس طرحاں، ایس ورگا، انج دا، اجیہا

اجہا ہار، (حرف تشبیہہ) ایسے طرحاں

اُجہا: (حرف تشبیہہ) اوس ورگا، اُنج دا، اوہو جیہا

اجہو: (حرف تشبیہہ) ایہدے ورگا، اجیہا

اِجہو: (صفت) ایتھے، اب، تب

اجہے: (فم) ایویں، ایوے، ایس طرحاں، ایسے

اجہے سہے، (فم) ایویں ٹھیک اے، انج ای ٹھیک اے

اجہیا کہیا: (صفت) کُجھ ایس طرحاں دا

اَجھ: (ہند، فعمر) اجھنا (بہنا، بیٹھنا) دا امر، بیٹھ

اُجھ بُگھ: (مذ) 1- 'اُزبک' دا وگاڑ 2- بے ڈول، اُگھڑ جیہا، گل نوں چھیتی نہ سمجھن والا، اُن دا اُونٹا

اجّھا: (صفت) ناکارہ، اپاہج، مُتھاج، دُوجے دے سہارے

اُجھارن: (مصدر) کھنڈاون، بکھیرن، کھیروں کھیروں کرن

اَجّھاں: (ہند، جملہ) بیٹھاں، (کیہ میں) بیٹھاں؟

اُجھر: (مذ، صفت) ونڈیا ہویا، تقسیم ہویا

اُجھری: (مو) آندراں، انتڑیاں، اوجھری

اُجھڑ: (مو) آپس دی پھٹ مک جانا، اوجھڑ، بکھڑا راہ

اُجھڑ: (صفت) 1- جتھے جنگل جھاڑیاں یاں کھلھے لمے میداناں اروں راہ نہ لبھے، بیابان ویرانہ، اولا رستہ، گمراہ، پُٹھا سدھا راہ 2- کھلیا ہویا، رُلیا ہویا

اُجھڑن/اُجھڑنا: (مصدر) جھڑن، مُک جاون، گھٹن، گھٹ کے ختم ہو جاون

اُجھسن: (ہند، جملہ) بیٹھاں گے، اوہ (جمع غائب) بیٹھن گے کیہہ، اوہ (واحد غائب) (تعظیما) بیٹھن گے

اُجھسو: (ہند، جملہ) بیٹھو گے، استفساریہ کیہہ تسیں (جمع حاضر تے تعظیما واحد حاضر) بیٹھو گے؟ یاں بیٹھو گے (جمع)

اجھک: (مو) جھجک، دیری، ڈھِل، بے دھڑک

اُجھک: (فعمر) "اجھکن" توں فعل امر صیغہ واحد حاضر، ٹھہر، رُک

اُجھک اُجھک، (فم) ٹھہر ٹھہر کے، رُک رُک کے ٹھہر ٹھکیا، ونگی: تھر کھنڈیا بلاں اجھک اجھک دریا'

اُجھک: (صفت) 1- جو نہ جھکے، آکڑ خاں، ضدی 2- آن دا پورا، اڑیل

اجھکانا: (فعم) ٹھہراؤنا

اجھکن: (مصدر) 1- سنگن، جھکلن، جھجھکن، ہچکچاون 2- رکن، کھلوون، اٹکن

اُجھکواں: (صفت) 1- نہ جھکن والا، نہ جھکایا جا سکن والا 2- اُچا، تنیا ہویا

اجھکیائے: (مو) 1- جھجک 2- وقفہ، تاخیر، دیری 3- بندش، ٹھہراؤ، رُکاوٹ، روک

اجھکیَن: (مصدر) ویکھو: اجھکن

اجھل: (صفت) جس نوں جھلیا نہ جا سکے، نہ سہن یوگ، جو برداشت نہ ہو سکے، اسہہ

اُجھلن: (مصدر) اک بھانڈے وِچوں دوجے وِچ (شے) پین

اُجھّن/اجھنا: (مصدر) بیٹھنا، بہنا، رُکنا

اُجھّو/اجھوں: (فم) ہُنے، چھیتی ای، تُرت ای، اج ای، ایسے ویلے ای، چالو سمے ای

اجھے: (پو، مذ) اگ، بھاء

اجی: (کلمہ تخاطب) 1- سدن لئی شبد، خاوند نوں بُلاون دا شبد (تیویاں لئی) 2- اے جناب، اے صاحب، اوئے باؤ

اجی اجی کرنا، (محا) خوشامد کرنا، منتاں ترلے کرنا، باڑے کڈھنا

اجی: (پو،فم) اج ای، ہُنے ای، چالو ویلے وچ ای، چالو سمے

اِجی: (پو،فم) 1- پیو یاں وڈی عمر دے کسے بزرگ بندے لئی کلمہ تخاطب، کدھرے کدھرے مسجد دے امام صاحب لئی وی بولدے نیں 2- باوا، بزرگ، دانا، لوک، سردار

اجیاس: (مذ) ایت، اٹھار، نتیجہ، سِٹا

اجیت: (صفت) اِجت، جو جتیا نہ جاوے، جو سَر نہ ہو سکے

اجیت سنگھ، (مذ) گورو گوبند سنگھ جی دے صاحبزادے جو چمکور دی لڑائی وچ مارے گئے

اجیج: (صفت) 'عزیز' دا وگڑیا اکھر

اجیجی: (مو) نمرتا، حلیمی

اُجیڈا: (صفت) 1- اوس جیڈا، اوڈا 2- اوس طرحاں دا

اجیرن: (سن،مو) ان پچ، بدہضمی، اوکھی، مشکل

اجیو: (صفت) 1- جس وِچ جند نہ ہووے، بے جان، مُردہ 2- جین مت وچ ریاضت دا اک آسن

اجیوکا: (سن،مذ) 1- جیون دا ڈھنگ 2- رزق، روزی روٹی دا ذریعہ، روزگار، گزارہ، کمائی، تنخواہ، مزدوری، پیشہ

اجیہا: (حرف تشبیہہ) ایہو جیہا، ایس طرحاں دا، ایس شکل تے صورت دا، ایداں دا، اجیہا، ایسا، ایسے ڈھنگ دا، اِنج دا، ایسا، ایوں دا، ایس ورگا، انج

اِجیہا کجیہا، (صفت) ایویں جیہا، ایسا ویسا

اجیہا کہا، (صفت) اینا، ایتا، ایس جتا

اجیہا کیہا، (صفت) جیویں کیویں دا، ایویں کیویں، انجے دا

اجیہے: (حرف تشبیہہ) ویکھو: 'اجیہا' جیہدی ایہہ جمع اے

اجیئے: (فم) اجے، ہُنے، ایسے ویلے

اجیئے ای، (فم) اجے ای، ہُنے ای

اجے: (فم) ہُنے، حالے، ہُن تائیں، ہُن تیک، ہُن تیکر، ایس ویلے تائیں، اج دے دِن

اجے تائیں، (فم) ہُن تک، ہُن تیکر، چالو سے تیکر

اجے توڑیں، (فم) ہُن تائیں، ایس ویلے تیکر

اجے تیک/ اجے تیکر، (فم) ہُن تک، ایس ویلے تیکر، چالو سے تیکر

اجے کتھے، (فم) اجے کتھے، اجے نہیں

اجے: (س، صفت) 1- جو جتیا نہ جا سکے، جو سَر نہ ہووے 2- مضبوط

ا......چ

اچ: (صفت) اج، اج ای

اچ کلہ، (فم) اَج کل، کُجھ دِناں وچ

اَچ: (س، مذ) 1- مارے جانا 2- آ وَ بھگت کرنا 3- منگنا

اِچ: (فعمر) 'اِچن' مصدر توں فعل امر، مِن، ماپ

اِچ: (فم) وچ، اندر، درمیان، وچکار، وچالے

اُچ: (مذ) ریاست بہاولپور دی تحصیل احمد پور وچ ستلج دے دکھنی کنڈھے اک پُرانا نگر جتھے مسلمان پیراں دی اِک گدی ہے

اُچ: (پو، مذ) 1- سوچ، خیال 2- (مو) ضروری گل بات، تاکیدی گل

اُچ: (صفت) 1- اُچا (درجہ، مقام) اعلیٰ، اُچیرا (انسان) (خیال)، وڈے درجے دا، مہان 2- اُچی تھاں، اُچا، بزرگ

اُچ پیڑا، (مذ) بے چین، بے قرار، ٹِک کے نہ بہن والا

اُچ پیڑے لگن، (محا) اچوپائی ہوون، اِک تھاں نہ ٹکن، ہر ویلے سفر وچ رہون، ٹُردیاں پھردیاں رہون

اُچ جھک، (فم) 1- اُچی نیویں تھاں، ڈھلان والی، اُچان نوان 2- کسر، کمی، گھاٹ، خامی 3- حادثہ، اتفاق

اُچ جھک تھیون، (محا) 1- کمی یاں خامی رہ جاون، غلطی ہوون 2- حادثہ ہوون، اتفاق ہو جاون

اُچ دا پیر، (صفت) 1- اُچی ذات دا سید 2- اُچ شریف دے گدی دار 3- سِکھ لوک گورو گوبند سنگھ نوں وی آکھدے نیں

اُچ سچ، (مذ) وڈا سچ، بالکل درست، صحیح

اُچ نکا، (صفت) 1- اُچے نک والا، امیر 2- پھونڈی، جھوٹھی پھوں پھاں کرن والا، عموماً طنزاً بولدے نیں

اُچا: (مذ) 1- موچنا، وال چُنن دا اِک اوزار 2- اِک قِسم دا واجا 3- فوجی بگل 4- چمٹا 5- اُچا لمبا 6- اُچا سُننا، بولے ہونا، گھٹ سُنائی دینا 7- بہت اعلیٰ، وڈا آدمی 8- ہل وچ جُتے بیلاں دا سر چُک کے چلنا 9- عزت دی نشانی

اُچا اُٹھن، (محا) ترقی کرن، اُتانہہ نکلن، اگے ودھن

اُچا بُچا، (صفت) اُچیچا، خاص

اُچا بندہ، (مذ، صفت) 1- مغرور بندہ 2- وڈا بندہ 3- چالاک

4 بزرگ، رتبے والا

اُچا بول، (مذ) پھڑ، ہنکار دی گل، تکبر دی گل

اُچا بول بولن ، (محا) ہنکار کڈھن، تکبر کرن، مغرور ہوون، اوقاتوں ودھ گل کرن

اُچا بول بولنا، (محا) ہنکار بھری گل کرنا، بہت ودھ کے گل کرنا

اُچا بولن، (محا)1- سبھ توں ودھ کے بولی بولنا، رعب پانا2- تکبر نال بولنا3- چیز دا بھاء بہتا منگنا

اُچا پچا، (فم) اُچیچا، خاص کر کے

اُچا پکا، (فم) ویکھو: اُچا پچا

اُچا ٹبا، (مذ) 1- اُچا ٹیلا 2- بالاں دی اِک کھیڈ جیہدے وچ اِک بے ول بھجدیاں ہویاں چھوہ کے دُوجے مُنڈے نوں پھڑ دا اے

اُچا جوان، (مذ،صفت) کڑیل جوان، گھبرو

اُچا جھکا،(صفت) اُچا نیواں، اوبھڑ کھابھڑ

اُچا جھکا الاون، (محا) گستاخانہ گفتگو کرن، وادھو گلاں کرن

اُچا جھکا تھیون، (محا) کشمکش ہوون، تُو تکار ہوون

اُچا چڑھنا، (محا) کسے اُچی جگہ تے جانا، ہوا وِچ اُپر نوں اُٹھنا، ترقی کرنا، رُتبہ لینا، اپنی محنت نال دُوجیاں نالوں اگے لنگھ جانا

اُچا دیوان، (مذ) ویکھو: اُچا گھر

اُچا سُننا/ اُچا سنائی دینا، (محا) گھٹ سنائی دینا، بولے ہونا

اُچا کرنا، (محا) کسے نُوں اُپر اُٹھاؤنا، ترقی دینا، رُتبہ ودھاؤنا، کسے نوں وڈا بنانا

اُچا گھر، (محا) 1- رُتبے یاں تعریف دے لحاظ نال وڈا تھاں، وڈا گھر، امیر بندے دا گھر 2- راٹھ خاندان، رجیا پجیا گھر

اُچا لما گبھرو پلّے ٹھیکریاں، (اکھا) دِسن نوں چنگا بھلا پر گن ماڑے، اُچی دُکان پھکا پکوان

اُچا لمبا، (مذ،صفت) اُچے قد والا

اُچا نیواں، (صفت) 1- اَن پدھرا، اُگڑ دُگڑا، ٹوئے ٹبے 2- ماڑا چنگا

اُچا نیواں بولن، (محا) مندا بولن، بے عزتی کرن

اُچا نیواں تھاں ویکھن ، (محا) وڈے چھوٹے دی تمیز کرن

اُچا نیواں تھاں ویکھنا، (محا) وڈے چھوٹے دی پچھان کرنا، جیہا بندہ ہووے اوس نال تیہا ورتنا

اُچا نیواں ہونا، (محا) ودھ گھٹ ہونا، لڑن نوں پینا، لڑ پینا، کوڑے پھکے بول بولنا

اُچا نیواں ہوون، (محا) 1- لڑن نوں جی کرن، لڑ پین، اُچی نیویں آکھن، لال پیلا ہوون 2- تھاں دا سواہریاں نہ ہوون

اُچا ہتھ رہنا، (محا)1- جِت جانا، ودھ جانا 2- اُپر آونا

اُچا ہتھ مارن ، (محا) اعلیٰ مقصد پاوَن، چوکھا فائدہ حاصل کرن

اُچا ہتھ ہونا، (محا) جِت وچ ہونا، وادھے وچ ہونا، زور ہونا، تگڑا ہونا، وڈیاں ہونا

اُچا ہتھ ہوون، (محا) تگڑا ہوون، وڈیاں ہوون، جتیاں ہویاں ہوون

اُچا ہونا، (محا) تکبر کرنا، آکڑنا، سر نوں آنا

اُچا ہوون ، (محا) تکبر کرن، وڈا بنن، آکڑن

اُچاؔ: (مذ) اگ دے انگیار یاں تتی چیز پھڑن دا اک چھوٹا اوزار (دھات دی اِک پتری نوں لپھا کے اوس دے دوویں سرے اِک دُوجے نال برابر کر لئے جاندے نیں)

اُچاپت: (مو)1- قرضہ، ادھار، خاطر داری، دُکاندار کولوں اُدھار لیا

سودا، کسے دی ٹہل واسطے کسے کولوں ادھارلئی رقم یاں چیز، کھاتہ نامہ 2- کھپ، رولا

اُچاٹ: (ہ،صفت) اُداس، دُکھی، اُکتایا ہویا، بیزار، بد دِل

اُچاٹ پنا، (ہ،مو) بےقراری، بےچینی، اداسی

اُچاٹن: (مصدر) 1- اُچاٹ ہونا، غمگین ہونا 2- اُکھڑنا 3- اُکھاڑنا 4- دُور رکھنا 5-مُلک توں کڈھ دینا 6- جگانا، نیندر خراب کرنا 7- تقسیم کرنا 8- پلٹانا 9- غمگین کرنا 10- گھرکن، اکاون، کھجاون 11- بے دل کرنا، اُداس کرنا

اچاچیت: (فم) اچانک، انجانے، اچن چیت، یک دم، اتفاق نال

اچار: (مذ) رائی تیل لون مرچ مسالے وغیرہ نال پھل سبزی وغیرہ دی تیار کیتی ہوئی اِک کھان لائق سوادلی شے جیہڑی روٹی یاں چاول نال کھادی جاندی اے

اچار پاون، (محا) 1- مرچ مسالے پا کے کسے سبزی یاں پھل دا اچار تیار کرن 2- گالن، ساڑن، خراب کرن 3- کسے شے نوں بنا لوڑ کسے تھاں رکھ چھڈن

اچار مربہ، (مذ) اچار، چٹنی، مربہ وغیرہ

اچار: (سن، مذ) رہت بہت، رچ، لچھن، دستُور، ریت، رسم، روّیہ

اچار بھرشٹ ہونا، (محا) چلن وگڑنا، دھرموں گراہے پینا، لچھن خراب ہونا

اچار وَنت، (مذ،صفت) نیک وچار والا، نیک چلن

اچار وَنتی، (مو،صفت) چنگے وچار والی، نیک بی بی

اچار وہار، (مذ) رسم ورواج، ریت، چلن

اچار ہو جاون، (محا) مندا حال ہوون، شکل بدل جاون، بے رونق ہو جاون

اُچار: (مذ) 1- بول چال 2- بولن داول، طریقہ، ڈھنگ

اُچارا: (مذ) 'اُچارن' دا فاعل، اُچارن والا

اچارج: (سن، مذ) 1- گورو، خاص کر کے اوہ گورو جو طالب علم نوں جنیو پاوندا، وید پڑھاوندا تے دھرم دی سِکھیا دیندا ہے 2- وڈّا پنڈت، سُوجھوان، گیانی، اُستاد، پروفیسر، اگوائی کرن والا، لکھاری 3- باہمناں دی اوہ ذات جو مُردے دیاں اخیری رسماں ادا کردی اے

اچارجن: (مو) اوہ ہندو عورت جیہڑی کفن دفن دی نگرانی کر دی اے، اچارج دی بیوی، زنانی

اچارجی: (مذ) ویکھو: اچارج

اُچارن/اُچارنا: (مصدر) آکھن، بولن، گل بات کرن، تلفظ کرن، اوازدیون

اُچارن وِدیا، (مو) اوہ تعلیم جو بول چال بارے ہوندی اے، نصیحت، تعلیم

اچاری: (صفت) 1-اچار پاون دے قابل، اچار دا، اچار پاون والا 2- دھرم دیاں ریتاں اُتے چلن والا، دھرم دی طریقے تے چلن والا، بھگت، مہاتما، دھرمی

اچاریا: (مذ) اچار وِیچن والا

اُچاڑ: (مو+مذ) چڑھائی، اُچی تھاں، اُتاڑ، اُچا پاسا، اُچان، اُچّی بھوئیں

اُچاڑ جھکاڑ، (فم) اونچ نیچ، بلندی پستی، پست و فراز، نفع نقصان، گھاٹا وادھا

اچاڑن /اچاڑنا: (مصدر) 1- اچٹانا، وکھ کرنا، الگ کرنا 2- سٹنا 3- بیزار کرنا، اُداس کرنا 4- بھڑکانا 5- چٹخانا

اچاک / اُچاک: (مذ) اُچاٹ، پریشان، اُداس، بیزار

اُچالا: (مذ) 1-وچھوڑا، ہجرت، وِتھ: 'حق پردیس دُوجا دم دُکھی تیجے ہٹ اُچالے' 2-اوہ سامان جیہڑا ہجرت ویلے نال لے جایا جا سکے، چک، بھڑکاؤ، اُسکھ

اُچالن: (مصدر) 1-اُدھالن، نٹھاواں کرن، پٹ سٹن 2- وڈیائی دینا، عظمت دینا، عزت دینا

اچان چک: (فم) 1- یکدم، بے واہیاں 2- اتفاقی، ناگہانی

اچان چک آجاوَن، (محا) اچانک آجاوَن، یکدم آجاون، اچن چیت آجاون

اچان چکی، (فم) 1- اچانک، فوراً، اچانک ای 2- اک دم ساہمنے آن والی حالت

اُچان: (مو) 1- اُچیائی، بلندی، اُچی تھاں 2- وڈپ، وڈیائی، برتری

اچانک: (فم) اتفاق نال، اک دم، اچن چیت، یکا یک

اُچاواں: (مذ) 1- چکواں، جیہڑا اِک تھاں توں چک کے دُوجی تھاں لے جایا جا سکے جیویں اُچاواں چُلھا 2- اُچا کر کے بنایا ہویا (چُلھا) 3- ان ٹھکواں، بے اعتبار 4- کھڑن جوگا

اچاوت: (مو) 1- اُدھار سودا، اُچاپت 2- اُچیائی، بلندی

اُچاوچ: (س، صفت) اُچانیواں، چھوٹا وڈا، چنگا مندا

اُچاہٹ: (مو) 1- اُچائی، اواز اُچی ہونا، روکن ٹوکن، روک ٹوک، ٹوکا ٹوکی 2- کالھ، تیزی، جلد بازی 3- بدتمیزی، بے لحاظی 4- (مذ) ضد کرن والا، اُچاہٹی

اُچاہٹ پُنا، (مذ) ہٹھ، ضِد

اُچاہٹی: (مو) 1- روک ٹوک، ٹوک ٹاک، فضول خرچی، شوخی، فضول خرچی دی عادت، چغل پُنا 2- ہٹھی، ضِدی

اُچائی: (مو) 1- اُچیائی، چڑھدی جیویں پہاڑ دی اُچائی، زمین دی سطح توں اُپر اُٹھی شے دا ماپ 2- اُچائی، بلندی، اُچا پاسا

اُچپی: (مو) 1- چنچل، چلبلا، شرارت سجھن 2- جسم دا ٹُٹن بھجن

اچپلاہٹ: (ہ، مو) شوخی، بے قراری، چلبلا پن

اُچت: (مو، صفت) اُچا، بلند، چکیا ہویا، وڈیائی

اُچت: (س، صفت) قابل، مناسب، واجب، ٹھیک

اچتا: (س، صفت) بے فکر، لا پرواہ، بے دھیان، بے دلا

اُچتا: (مو، صفت) 1- اُچ، اُچا ہوون دی حالت 2- اُچا پن، اُچیائی، وڈیائی والا، درجہ 3- لیاقت، قابلیت

اچتے: (فم) اچن چیت، اچانک، یکا یک، اِکدم

اچتین: (صفت) 1- بے فکر، بے خبر، بے پرواہ، غافل 2- بے ہوش، بے سدھ 3- اِک دم

اُچٹ: (صفت) اوچاٹ، بیزار، غمگین

اُچٹا: (مذ، صفت) فصلاں وِچ کپڑے وغیرہ دا بنایا ڈراوا تاں جے پرندے فصلاں نوں تباہ نہ کرن، بھچکا، بڈاوا، ڈراوا

اُچٹن / اُچٹنا: (مصدر) 1- جمی ہوئی شے دا کسے دوسری نالوں اُکھڑن 2- دل اُداس ہوون، دل نہ لگن 3- مکر جاون، تھک کے چٹن 4- اٹکن، اُکن

اُچر: (فم) ہُنے، ایسے ویلے، فوراً

اِچر: (فم) اینے چر تائیں، اینی دیر وچ

اُچر: (فعر) 'اُچرن' مصدر توں فعل امر...... بول، آکھ

اُچر: (فم) اونے چر وچ، تد تیک، اوددوں تائیں

اِچراں: (فم) ایس ویلے، اینا چر، اینی دیر تیک

اِچراں نُوں، (فم) اِچر نوں، اینے چر دوران، اینے چر وچ

اُچراں: (فم) اوس ویلے

اُچراونا: (متعدی المتعدی) بُلواونا، کہاونا

اُچرائی: (مو) 1- بولن دا کم تے اوہدی مزدوری 2- بولان دا فعل

اِچربچر: (مو) دوچتی پینا، فیصلہ نہ کر پانا، کسے نتیجے تے نہ پہنچ سکنا، شش و پنج

اچرج: (ہ، مذ، صفت) 1- عجیب، انوکھا، نرالا، نویکلا، معجزہ، حیرانگی، حیرت 2- عمدہ، اعلیٰ، خوبصورت، جو کدی ویکھیا سُنیا نہ ہووے

اچرج پن / اچرن پنا، (صفت) انوکھا پن، حیرانی

اچرجا: (صفت) ویکھو: اچرج

اچرجی: (مو) حیرانی 'اچرج' دی مؤنث

اِچرک: (فم) ویکھو: اِچر

اُچرک: (فم) ویکھو: اُچر

اچرن: (س، مذ) 1- اچار، آچرن 2- کردار، اخلاق، طور طریقے

اُچرن / اُچرنا: (مصدر) بولن، آکھن، اُچارن کرن، مونہوں کہن، گل کرن، کتھن

اچرے: (فم) اجے تیکر، چالو ویلے تیکر

اچریجن: (مصدر) ڈِھڈ بھرن، نِہھَن

اُچرین: (مصدر) ویکھو: اُچرن

اچریوَن: (مصدر) ویکھو: آچرن

اُچڑ: (مو) 1- 'اُچڑنا' توں امر، بے سکون ہو، بے آرام ہو 2 بے سکونی، بے ارمان، پریشانی، تنگی 3- اک جگہ ٹک کے نہ بہنا، اُکھڑی ہوئی شے (پلستر وغیرہ)

اُچڑ پیڑا، (مذ) ٹِک کے نہ بیٹھن والا، بھَوندو، پھرونتو، بے چین

اُچڑ پیڑے، (مذ) اچوی، پھرن دی تھاں، پَیراں دے چکر

اُچڑ پیڑے لگن / لگنا، (محا) اِک تھاں ٹِک کے نہ بیٹھن نوں جی کرن، بے قراری ہوون، کیتے جان دا چاء چڑھن

اُچڑ جانا، (محا) اُچڑ پینا، بِکھرنا، اُٹھنا، لہنا

اُچڑ جاون، (محا) 1- اُکھڑیون 2- اُدھڑن، لتھن 3- اک تھاں توں دُوجی تھاں ٹُر جاون

اُچڑا: (صفت) 1- اُچا، مقابلے وچ وڈا 2- اعلیٰ، عظیم

اُچڑا: (مذ) ہنیری توں بعد اسمان (موسم) دے چھٹن دی حالت

اُچڑا پچڑا، (فم) اُچیرا، اُچیچا، خاص

اُچڑن / اُچیڑنا: (مصدر) جمی ہوئی شے نُوں کسے دُوجی نالوں وکھ کرن، اُتارن، اُکھیڑن، پُٹن، چُھٹن، وکھ ہوون، اُکھڑن، اُچٹن، اُدھڑن، لتھن، لہن

اُچڑو: (صفت) 1- اکھاڑن والا 2- اُچاٹ کرن والا 3- مشتعل کرن والا

اِچڑے: (پو، فم) اجے تیکر، ہُن تیکر، چالو ویلے تیکر

اُچڑے: (پو، فم) اوس ویلے تیکر، اوس ویلے تائیں

اُچک: (فعمر) "اُچکن" توں فعل امر

اُچک پچک، (مو) لاڈ پیار، چوما چاٹی

اُچک پُنا، (مو) چیزاں چک لین یاں ٹھگ لین دی عادت

اُچک لون، (محا) چھپٹا مار کے کھوہن، چُرالون

اُچک ودِیا، (صفت) ٹھگی، چوری، چُکن یاں چوری کرن دا ڈھنگ، جیب کٹن دا فن

اُچکا / اُچکّا: (مذ، صفت) 1- اُچکا، شرارتی، علتی، شیطان 2- چور، چیزاں چکن والا، چھپٹا مار کے لے جاون والا، بھچکا، اُچٹا، اُٹھائی گیر 3- بدمعاش، لفنگا

اُچکاپن، (مذ) بدمعاشی، چوری، شرارت

اُچکاون / اُچکاونا: (مصدر) چکاونا، بھکھاونا، بھڑکاونا

اُچکاؤ: (مذ،صفت) اُچکّا، بدمعاش، چور، شیواں چکن والا

اُچکڑا: (مذ، صفت) 'اُچکّا' دی تصغیر، اُچک کے لے جان والا، چراون والا

اُچکڑی: (مو،صفت) 'اُچکڑا' دی تانیث

اُچکل: (مو) ویکھو: اُچھکل

اچکن: (مو) اِک قسم دا لمّا کوٹ، خاص قسم دا بند گلے والا کوٹ، شیروانی، انگرکھا، شیروانی ورگا اِک لباس جیہڑا گوڈیاں تیکر ہوندا اے

اِچکن: (مصدر) دند کڈھ کے ہسّن

اُچکن/اُچکنا: (مصدر) 1- اچانک اُتانہہ اُٹھن، کد پون، چمک کے اُبھرن، کدّاڑا مارن، اُچھلن، جاگ پَون 2- جھپٹن، کھوہ لئے جاون، چھاپا مارن، چراون، اُچھل کے پھڑن، کھسکاون، اُڈالین 3- اُچاٹ ہوون

اُچکی: (مو) ٹھگی، چیزاں چکن والی، چوری کرن والی

اچکیجن/اچکیجنا: (مصدر) اُچکن/اُچکنا دا متعدی المتعدی

اَچّل: (س،صفت) 1- جو اپنی تھاں توں ہلے نہ، جڑ، ستھر، کھڑا، ٹھہریا ہویا 2- اِک تھاں ٹکیا ہویا، ساکن، جامد 3- متیا تتیا

اچل ٹھاٹھ، (ہ، مذ) ست خالص سُراں دا مڈھلا سرگم، بلاول ٹھاٹھ، قائم سُر، اٹل سُر

اچل سُر، (ہ،مو) سرگم دی اِک سُر دا ناں

اچّل ہونا، (محا) اِک تھاں ٹِک کے نہ بیٹھنا، شرارتاں چھیڑنا

اچّل چیت: (فم) اچن چیت، اچانک، یکدم، اوا گھت

اُچلا: (صفت) اُتلا......نچلا دی ضد

اُچلجنا: (مصدر) ''اُچلن/اُچلنا'' دا متعدی المتعدی

اُچلن: (مصدر) اک تھاں توں دُوجی تھاں چلے جاون، اُجڑ کے جاون یاں آون

اچلواں: (صفت) اچٹتا، اچٹتا جیہا، ادھورا جیہا

اُچلین: (مصدر) ویکھو: اُچلن

اُچلیوَن: (مصدر) ویکھو: اُچلن

اچمبا/اچمبھا: (مذ) 1- حیرانی، حیرت 2- حیرانی والا واقعہ، عجیب گل

اچمبھت: (صفت) ویکھو: اچمبھا

اُچمی/اُچمھی: (مو) اچپلاہٹ، چلبلا پن، بے قراری، بے چینی

اچمی ہووَن، (محا) اچوپائی ہوون، بے قراری ہوون، بے چینی ہوون

اچمیں: (مو) ویکھو: اچوپائی

اچَن: (مصدر) 1- کڑولی کرن 2- اچھن، آون، اپڑن

اچن چیت، (فم) اچانک، چانچک، جھٹ پٹ، اتفاق نال، سہج سبھا، اک دم

اچن چیت آپُجن، (محا) 1- چُپ کیتیاں آجاون 2- لُک چھپ کے بہہ رہوَن

اچن چیت آپوَن، (محا) اچانک آون، اوا گھت آجاون

اچن چیت کوئی گل ہو جاوَن، (محا) اچانک مُونہوں کوئی گل نکل جاوَن، یکدم کوئی واقعہ ہو جاوَن

اچن چیتڑا، (محا) اچانک ہو جان والا، اِک دم ہو جاوَن والا

اچن چیتڑے، (محا) اِک دم، اچانک، جیہدی خبر سار نہ ہووے

اچن چیتی، (فم) اچن چیت، اچانک، اچان چک، اِک دم

اِچّن: (مصدر) کھیڈ وچ وِتھی مِنن، میچ دا فیصلہ کرن، ناپن، کھیڈ وچ اِک گولی توں دُوجی گولی تیکر پینڈا ناپ کے واری مقرر کرن

اِچن مچن، (مذ) 1- پُگن 2- کامیاب ہوون

اِچنا: (فعم) کھیڈن دیاں واریاں، پک کرن لئی گھُتی وچ ریٹھا اخروٹ وغیرہ پاونا 2- اپنا چر، اپنے چر تیک، اپنے چر وچ 3 - (صفت) اِچھیا کرن والا، چاہک، چاہن والا، خواہش مند

اچنا پرمچنا، (مذ) بچیاں دی اِک کھیڈ

اچنبا / اچنبہ : (مذ) ویکھو: اچنبھا

اُچنبا ہوون، (محا) حیرانی ہوون، اوپری گل لگن

اچنبک : (صفت) اچھنبھک، حیران کرن والا

اچنبھا: (مذ) 1- حیرانی بھریا، اچرج، انوکھا پن، انوکھی گل، انوکھا، اوپرا، وکھرا 2- اِک خاص رنگ دا گھوڑا

اچنبھڑا : (مذ) حیرانی، اچنبھا

اچنبھک : (صفت) 1- حیران کرن والی، حیرانی دی گل 2- تعجب والی، حیران کرن والی

اچنبھلا : (مذ،صفت) حیران کرن والا

اچنبھلی : (مو،صفت) حیران کرن والی

اچنت : (س،صفت) چنتا توں خالی، بےفکر، بے دھیان، جو سوچیا نہ جا سکے، اچانک، سوچ وچار کیتے بنا

اچنتے: (فم) اچانک، اچن چیت

اچنچل: (صفت) 1- جو چنچل نہیں 2- اڈول، ستھر، گمبھیر، دھیرج وان، قائم 3- مستقل، مضبوط

اچنچلتا : (س، مو) 1- سادگی، سِدھا پن، شوخی تے شرارت نہ ہون دی حالت 2- ٹھہراؤ، سکون

اچنڈ: (صفت) 1- جو چنڈیا ہویا نہ ہووے، جو تِکھا نہ ہووے، جو سُدھرے نہ 2- سُست، کھر درا 3- بُدھو، اُجڈ، اکھڑ

اچوپائی : (مو) اچون، بیقراری، بے چینی، دھکھڑی، دھکھ، دُکھی، کھسی، کھوہی، اچمی، جیویں: 'راہ تکیندی، کاگ اڈیندی، اچو پنڈے تائیں'

اچوواہی: (مو) ویکھو: اچوپائی

اچوک: (صفت) جو اُکّے نہ، بے خطا نشانہ، جو بھلے نہ، جو غلطی نہ کرے، جو خالی نہ جاوے، یقینی

اِچّوں : (فم) وچوں، وچکاروں، وچالیوں، اندروں

اچوں: (مو) ویکھو: اچوپائی

اچوں بچوں کرن ، (محا) لاڈ پیار نال وگاڑن تے سر تے چڑھاون، بھوہے چڑھاون

اچوّی: (مو) 1- بے چین ہون دی حالت، بے چینی، کھوہی 2- ہتھاں پیراں دی کھوہن، اِک عارضی جیہا روگ جس وِچ پنڈا یاں کوئی انگ کھر کن نُوں کر دا اے

اچویں: (مو) بے قراری، بے چینی، دھکھڑی، کھوہی، اچمی

اِچھک: (صفت) چھک کرن والا، تانگھ، چاہیوان، خواہش مند

اُچھک : (صفت) سُکھی، تندرست

اُچی : (مو) لتاں دی پیڑ، تھکیواں

اُچی: (مو) چھوٹا موچنا

اُچی : (مو،صفت) 'اُچا' دی تانیث

اُچی اُچی ، (فم) اُچی اواز نال، زور زور دی

اُچی پدھر دا ، (مذ،صفت) اعلیٰ قسم دا، نمایاں، نویکلا، اُگھا، سر کڈھواں، معیاری

اُچی پیشیں ، (فم) ظہر دا ڈھلا ویلا، ظہر دے شروع ہون دا ویلا

اُچی جد، (مو،صفت) اُچا خاندان، اُچی ذات

اُچی دُکان پھِکّا پکوان، (اکھا) مشہوری مطابق گُن نہ ہووے

تاں کہندے نیں، اصل حقیقت نالوں ظاہر داری ودھ ہونا

اُچی دینی، (فم) اُچی اواز نال

اُچی ڈیگری، (مو) عصر دا ڈھلا ویلا، عصر دے شروع ہون دا ویلا

اُچی ساری، (فم) اُچی اواز نال

اُچی سُر، (مو، صفت) گان وچ اُچی اواز، گاون وجاون دی اُچی اواز، کھلی ڈُلھی گل

اُچی سوچ، (مو) ستھری سوچ، چنگا خیال، ودھیا گل

اُچی نیویں، (مو، صفت) لڑائی جھگڑا، وادھ گھاٹ

اُچی نیویں گل، (مو) جھگڑا جھیڑا، بحث تکرار، تو تکار، مندا بول

اُچے: (مذ، صفت) ویکھو: 'اُچا' جیہدی ایہہ جمع اے

اُچے لمے اُوٹھ کُٹھا، ہڈیاں کوڑیاں ماس مٹھا، (بجھارت) ون دیاں پیلوں

اُچے لمے اُوٹھ گڑاوے اوہدا ہگیا ہر کوئی کھاوے، (بُجھارت) چکی

اُچے لمے گھگی بولے بولے میں جانا بٹیرا تیرے پیو دی سنگھی گھٹی سارا ٹبرا میرا، (بُجھارت) جندرا

اُچے مُل دا، (مذ) مہنگا، قیمتی

اُچے نک والا، (مذ) وڈی عزت والا، لج شرم والا

اُچیار / اُچیارا: (صفت) 1- اُچا 2- اُچے رتبے والا

اُچیان / اُچیانا: (مصدر) 1- اُچا کرن، اُپر کرن، عروج نوازن، اُچے رتبے والا بناون، وڈیائی دیون 2- (مو) اُچان 3- اُچیائی، بلندی 4- وڈیائی، بزرگی، عظمت 5- چڑھائی، اُچی تھاں

اُچیاں: (صفت) 'اُچی' دی جمع

اُچیاں اڈاریاں مارن، (محا) اُچا اُڈن، اُچیاں ہواواں وچ ہوون، ایویں وڈھ وڈھ دسن

اُچیاون: (مصدر) 1- اچواون، نیویں تھاں توں اُتانہہ ول لے جاون 2- وڈیاون، اُچا کرن، اُپر کرن، اُچے رُتبے والا بناون

اُچیائی: (صفت) اُچی تھاں، بلندی، وڈیائی، رُتبہ، مرتبہ

اچیت پنا: (مذ) 1- لاپرواہی، بے فکری 2- سستی، غفلت 3- چوک، بھول، نسیان

اَچیتا: (صفت) 1- بے فکر، غافل، سست، کاہل 2- بھُل جان والا 3- حواس باختہ 4- (فم) اِک دم، اچانک 5- (مذ) نسیان، بھل چُک، یاد نہ رہن دی حالت

اُچیچ: (مو، صفت) 1- تکلف، خاطر تواضع، سیوا مہمان داری، کھیچل 2- گُن، خصوصیت 3- کھوج، پرکھ

اُچیچ ڈیوٹی افسر، (مذ) افسر بکارِ خاص، کسے خاص کم لئی مقرر کیتا افسر

اُچیچا: (صفت) خاص، خاص کر کے، انوکھا، خصوصی، عام وتیرے توں ہٹ کے

اُچیچا سلُوک، (مذ) چنگا سلوک، بہتی سیوا

اُچیچی: (صفت) ''اُچیچا'' دا مونث

اُچیر: (مو) 1- تکلف، کھیچل، خاص بندوبست، خاص طور تے کوئی کم کرن 2- اُچان اُچائی، مقابلے وِچ زیادہ اُچائی، بلند، مقابلے وِچ اُچا

اُچیرا: (صفت) ہور اُچا، پہلاں توں اُچا، خاص طور تے کیتا گیا، ودھیرا اُچا، کُجھ اُچا، کسے توں ودھ اُچا، دُوجے نالوں یاں اگے نالوں اُچائی وِچ، مقابلے وِچ اُچا، اعلیٰ، بزرگ، وڈا

اُچیڑا: (مذ،صفت) ویکھو: اُچیرا

اُچیڑو: (صفت) اُچا، مقابلے وچ اُچا، بلند

اُچیری: (صفت) 'اُچیرا' دی تانیث

اُچیڑ: (مو) 1- اُکھاڑن دا عمل 2- اُچاٹ کرن دا عمل، اُچاٹ کرن والا 3- اکھڑاوُ 4- اُچاٹ پن، دلگیری، اُداسی 5- چھیڑ خانی، اشتعال 6- دیوار توں پلستر دے اُکھاڑے ہوئے ٹوٹے 7- جُدائی، وچھوڑا 8- جھکھڑ جھلّن پچھوں اسمان (موسم) دے چھٹن دی حالت

اُچیڑاں اُچیڑن: (محا) پھولنے پھولن، کسے گل نوں نویں سر یوں چکن، مکی ہوئی نوں دوبارہ شروع کرن

اُچیڑن: (مصدر) پُٹ کے لاہون، ماس اُکھیڑن، زخم نوں چھلّن

اُچیڑنیاں کرن: (محا) کسے نوں بار بار آ کے زچ کرن، تنگ کرن، خواہ مخواہ پریشان کرن

اُچیڑو: (مذ) ویکھو: اُچیرا

اُچیلی: (مو) ویکھو: اچوپائی

اچین: (صفت) بے چین، بے قرار، چنچل، بے کل

اِچھ: (حرف جار) وچ، اندر، اِچ

اُچھ: (فعمر) 'اُچھن' مصدر توں امر

اُچھ جاون، (محا) 1- لہہ جاون 2- کھردرا ہو جاون

اِچھ اِچھ: (صوت) 1- ہُش ہُش (دی اواز) 2- اوٹھ نوں بٹھاون دا کلمہ

اچھا: (صفت) 1- چنگا، حامی بھرن دا اکھر، اچھا ٹھیک اے، جی جناب 2- بے روگ، صحت مند 3- مفید، سزاوار، مناسب، بہتر، صحیح 4- بھلا مانس، شریف، نیک، چنگے چال چلن والا 5- بہت خوب، ودھیا، اعلیٰ عیب توں بنا 6- کھرا، کم دا، جوگ، سوہنا، نواں نرویا 7- اصلی، خالص، صاف، پاک 8- ہوشیار، کاریگر 9- ستا، ہریا بھریا 10- حیرت واسطے وی بولدے نیں 11- پچھلی گل نوں ٹورن لئی بولدے نیں

اچھا اچھا، (فم) تسلی دیون لئی یاں کسے نُوں تڑھی دیون واسطے بولدے نیں

اچھا بُرا، (صفت) مندا چنگا، جیہو جیہا وی ہیگا، تھوڑا بہتا، کجھ نہ کجھ

اچھا بھلا، (صفت) ٹھیک ٹھاک، چنگا بھلا، ڈھیر سارا، تندرست (صفت) بچھا پچھا، ٹھیک ٹھاک، صحت مند، تندرست، صاف ستھرا

اچھا خاصا، (صفت) چنگا بھلا، ڈھیر سارا، بڑی حد تائیں

اچھا رہوَن، (محا) چنگا رہون، فائدے وچ رہون، سُرخرو ہوون

اچھا کرنا، (محا) 1- بھلا کرنا، چنگا کم کرنا 2- راضی کرنا، روگ ہٹاونا

اچھا لگنا، (محا) 1- بھلا جاپنا، سوہنا دِسنا، سجنا، چنگا لگنا، من نوں پسند آونا، بھاونا 2- فائدہ ہونا، چنگا اثر ہونا 3- دل نوں خُوشی ہونا

اچھا ہو جانا، (محا) 1- بیماری توں راضی ہو جانا، صحت پاونا، اروگ ہونا 2- نواں نرویا ہو جانا 3- راضی ہونا، چنگا ہونا 4- کوئی چنگی گل ہونا 5- من دی مرضی پُوری ہو جانا

اِچھا: (مذ،صفت) 1- آرزو، چاہ، خواہش، ضرورت، مقصد، منشاء 2- حکم، فرمائش، اِرشاد 3- اِرادہ، عزم

اِچھا شکتی، (مو) خیال دی طاقت، چاہنا، ارادی قوت

اچھاڑ: (مذ) کسے وی پیون والی شے دے بھانڈے وِچ تھلّے رہ جاون والی تہہ، تلچھٹ

اُچھاڑ: (مذ) 1- غلاف، کفن، سرہانے یاں گدی دا غلاف، دوالے ولن والا کپڑا، پردا، لیف، تُلائی یاں چھتری وغیرہ دے اُپر دا کپڑا، اُپرلی

ٹیپ ٹاپ 2- اوہ چادر جیہڑی انگ ساک میت اُتے پاندے نیں 3- مزار دی چادر

اُچھاڑھ: (مو) اُلٹی، قے، اُپر چھل

اُچھال: (مو) 1- اُبھار، جمپ 2- ندی وچ اِک دم آ جان والا اُبھار، چھل، ہڑھ

اُچھال: (فعمر) 'اُچھالن' توں فعل امر

اُچھال چھکا، (صفت) چھنال، فاحشہ، بدکار عورت

اُچھال دینا، (فم) 1- اندروں کڈھ دینا 2- نچھاور کر دینا

اُچھال دیون، (محا) 1- اُتانہہ سٹن، چُک کے سُٹ دیون 2- ترقی دیون، ودھاون، نمایاں کرن، وڈیاون 3- اُبھارن، چُکن، اُکساون، غصہ چڑھاون

اُچھالا: (مذ) اُچاٹنا، بھاو وچ تیزی، اُتانہہ سُٹے جاون دی حالت

اُچھالا دیون، (محا) ویکھو: اُچھال دیون

اُچھالا کھانا، (محا) اُپر نوں اُٹھنا، چت وچ ترنگ اُٹھنا، جذبے دا بھڑکنا

اُچھالن/اُچھالنا: (مصدر) 1- اُتانہہ سٹن، چُک کے پرانہہ سٹن، ایس طرحاں بلندی ول سٹن کہ پھیر تھلے آ جاوے 2- ترقی دیون، ودھاون، نمایاں کرن 3- اُبھارن، چُکن، اُکساون، غصہ چڑھاون 4- کسے گل نوں ودھا کے بیان کرن 5- ظاہر کرن، مشہور کرن، فاش کرن

اُچھالو: (صفت) اُچھالا دین والا، اُچھالن والا، رکن والا، سکھن والا

اُچھالی: (مو) 1- چھال، چھلانگ، اُپر چھالی، نِکا جیہا اُچھل 2- اُلٹی، قے

اُچھان: (مو) ویکھو: اچھاندھ

اچھاند: (مو) اچھائی، چنگیائی، بھلیائی، خوبی، چنگی گل

اُچھاندھ: (مو) بدبو، سڑاندھ، ہمکار، دُرگندھ، سڑیان، وِنگی: 'اینویں اُچھان نہیں جاندی' (نجم)

اُچھانھ: (مو) 1- بدبو 2- دُرگندھ 3- گھن

اُچھاہ: (مذ) 1- اُتشاہ، ہمت، سدھر، تمنا 2- شوق، جشن، خوشی، تیوہار

اُچھاہر: (مو) ویکھو: اُچھاڑھ

اُچھاہڑ: (مو، صفت) 1- گھِرنا، گِلانی، اُلٹی، قے 2- اُچھال 3- حوصلہ مند، ہمت والا 4- ہوشیار، چالاک

اُچھاہن: (مو) ویکھو: اُچھاندھ

اُچھاہون: (مصدر) ہلا شیری دیون، حوصلہ دیون، شہہ دیون

اچھائی: (مو) چنگیائی، اچھاپن، اچھے ہون دا گُن، چنگی گل، بھلیائی، خوبی

اِچھت: (صفت) چاہیا، منگیا، مَن بھاوندا، لوڑیندا

اَچھج: (مو) جو چھجے نہ، جو ناس نہ ہووے، اکھنڈ، ٹُٹن بھجن توں عاری

اچھر: (مذ) ویکھو: اکھر

اچھرا: (مو) ویکھو: اچھری

اچھرانگ: (مو) مُہر، ٹھپّا، چھاپا

اچھراں: (مو) اپسرا، پری، پُورن بھگت دی ماتا دا ناں، لاہور وچ اک مشہور تھاں دا ناں 'اچھرہ'

اچھرن: (مصدر) صاف ہوون، نترن، ملاوٹ توں پاک ہونا، ٹھیک ٹھاک ہونا

اچھری: (مو) حُور، پری، اپسرا

اچھریجن: (مصدر) ویکھو: اچھرن

اچھریؤن: (مصدر) ویکھو: اچھرن

اچھڑ : (صفت) وِچلے میل دا، درمیانے درجے دا، نہ چنگا نہ ماڑا، مقابلے وچ اچھا

اُچھڑن : (مصدر) 1- اُکھڑن 2- اُچڑن 3- اُچھلن

اِچھک : (صفت) چھک کرن والا، تانگھن والا، چاہیوان، طالب، تمنائی

اِچھک کریا، (س، مذ) اپنی خواہش موجب سریر دے رگاں یاں پٹھیاں نوں حرکت دین دا عمل

اُچھک : (مو) 1- چھال، کُدنا 2- اُچھلنے دا فعل 3- پھاندا، چوبھ

اُچھک : (صفت) خوشحال، بے فکرا، سُکھی، تندرست

اُچھک پُچھک، (صفت) ہسدا رسدا، خوش باش، نرول، ٹھیک ٹھاک

اُچھکل : (مو) اُتھی، چِک، اُتھل، چھیڑ خانی

اُچھکن : (مصدر) اُچھلن، کُدن، نچن، ٹپن

اُچھل : (مو) 1- پلسھ، لہر، کانگ 2- قے، اُلٹی، متلی، اُپر چھل

اُچھل : (فعمر) 'اُچھلن' توں فعل امر، اُبھر

اُچھل آون، (محا) 1- اُبھرن، تر آون، ہیٹھوں اُتانہہ آ جاون، سطح تے آون، دِس پَون، نمایاں ہوون 2- لہر دا اُبھر کے آون 3- قے آون

اُچھل اُچھل پَین، (محا) گرمی کھاون، غصہ کرن، گھابرن

اُچھل اُچھل پینا، (محا) کُد کُد پینا، غصے وچ آ بُڑھکنا

اُچھل پَون، (محا) اُبھر آون، تر پون، سطح اُتے آون، نمایاں ہوون

اُچھل جاون، (محا) 1- اُتانہہ آون، اُبھرن 2- اُبل پَون 3- غُصے وچ آون

اُچھل دھکا، (صفت) اوچھا، کمینہ، سِفلہ، کم ظرف

اُچھل دیوَن، (محا) 1- قے کرن، اُگلن، باہر کڈھن 2- پلسھ مارن، لہراں مارن

اُچھل کُد / اُچھل کُود، (فم) بھج نس، کھیڈن ملّھن

اُچھل وگن، (محا) 1- ڈُلھ پَون، تر جاون 2- بہت خوش ہوون 3- اوچھے پن دا مظاہرہ کرن

اُچھلدا اُپچھلدا : (مذ، صفت) 1- ہسدا کھیڈدا 2- نکو نک بھریا ہویا، کنڈھیوں ڈُلھدا

اُچھلدے پھرن : (محا) نچدے ٹپدے پھرن، خوش ہو جاون

اُچھلن : (مصدر) 1- نیویں تھاں توں اُچی تھاں ول آون، اُبھرن، چھال مارن 2- کُدن، نچن ٹپن، ٹپوسیاں مارن 3- اُبلن، کنڈھیاں توں باہر ڈُلھنا 4- بڑھکن، غصے وچ آون 5- شاخ یاں ٹہنی دا نکلن، پُھٹ جاون، نمایاں ہوون، بہار دا موسم آون 6- اُباکن، قے کرن 7- اُتوں سُٹن

اُچھلن کُدّن، (محا) ویکھو: اُچھلن

اُچھلنگا : (مذ، صفت) اُچھال، اُچھل کے باہر آون والی مائع

اُچھلین : (مصدر) ویکھو: اُچھلن

اُچھلیوَن : (مصدر) ویکھو: اُچھلن

اَچھن : (مذ) 1- نظر، بینائی 2- اکھ 3- اچھن، اچھنا

اَچھن / اَچھنا : (مصدر) 1- آنا، آمدن، آون دا عمل 2- ہونا، رہنا، زندہ رہنا 3- ٹھہرنا، کتھے رہنا

اَچھنا گچھنا، (فم) آونا جاونا، آنا جانا، آوا جائی

اُچھن / اُچھنا : (مصدر) 1- زخمی ہوون، رگڑ نال زخمی ہوون 2- کنڈیاں توں انگلاں یاں پپوٹیاں دا رگڑ کھا کے زخمی ہوون، لتھن، دُکھن 3- لہن (ماس دا) 4- پھٹن 5- ویران ہوون، تباہ

ہوون، ہلاک ہوون

اچھن گچھن : (محا) سیوا کرن، خدمت داری کرن

اِچھنا: (فعم) اِچھیا کرنا، چاہنا، منگنا

اُچھنگ : (مذ) 1- گود 2- چھت 3- گھاٹی، پہاڑاں دی ڈھلوان

اُچھنہار : (صفت) 1- رہن والا، رُکن والا 2- آن والا

اچھنے گچھنے : (مذ) سیوا داری، خدمت گاری، حضوری، اٹھنے بیٹھنے

اچھو : (مذ) منجی دا سنگھا

اُچھو : (پو، مذ) 1- اُتھو، اُتھور 2- کھان پین ویلے ساہ والی نالی وچ کجھ آ جاون نال آون والی کھنگھ، پھاہ، کھنگھ

اچھوانا : (مذ) سُوتک والی زنانی نوں دِتا جاون والا کاڑھا

اچھوانی : (مو) 'اچھوانا' دی تانیث

اچھوپ : (صفت) 1- عُریاں، فاش، ظاہر، ننگا 2- اچھوت، کمینہ، نیچ 3- (فم) اچانک، عالم بے خبری وچ، فوراً، اِک دم، دبے پیر، بے ساختہ

اچھوپ پوُن ، (محا) 1- سبب ہوون 2- اچانک آون

اچھوپلا / اچھوپلے : (فم) ملکڑے، اچانک، دبے پیر، چُوری، چُپ چپیتے

اچھوت : (مذ) 1- جو چھوہن دے جوگ نہیں، جس نوں چھوہیا نہ جائے، بھارت وِچ کجھ اجیہیاں ذاتاں جیہناں نوں اپنے آپ توں اُچی ذات دے مَنن والے چھوہندے نہیں 2- نواں، کورا، تازہ، بے عیب، داغ توں بنا 3- ادنیٰ ذات، نیچ، شودر، بھنگی، چمار 4- ناپاک، پلیت، گندہ، نجس

اَچھوتا : (مذ، صفت) 1- بغیر چھوا، اچھوت، بے ہتھ لگا 2- نواں، کورا، تازہ، عیب توں بنا 3- داغ توں بنا، پاک، صاف، ستھرا 4- نیارا، نرالا، اعلیٰ، اچرج 5- ٹھیٹھ، خالص 6- اکلا، تنہا، وکھرا

اَچھوتی : (صفت) ''اچھوتا'' دا مونث

اَچھوتی کُکھ ، (مو) اجیہی عورت جیہدا کوئی بال مریا نہ ہووے، بچاں والی

اچھوتھ : (صفت) ویکھو: اَچھوت

اچھوتھا : (صفت) ویکھو: اَچھوتا

اچھولنا: (فعم) جھوکنا، اُچھالنا، پانی وچوں کڈھ کے صاف کرنا

اچھوں : (صوت) نچھ دی اواز

اچھوہ: (صفت) 1- جس نوں چھوہیا نہ گیا ہووے 2- جو چھوہیا نہ جا سکے، بولاگ، سُچا، نواں، ان لگ 3- اینا تیز دوڑے کہ جو چھوہیا نہ جاوے 4- جس نوں چھوہنا نہیں چاہیدا 5- جس نوں چھوہیاں پلیت لگے

اچھوہٹ : (صفت) ویکھو: اچھوت

اچھویلے : (فم) اچانک، اِک دم، فوراً

اُچھیہن : (مصدر) کھل لاہون، اُدھیڑن، کھدیڑن، ودھیڑن

اچھی: (مو) 'اچھا' دی تانیث

اچھی بُری ، (مو، صفت) ویکھو: 'اچھا بُرا' جیہدی ایہہ تانیث اے

اچھی طرحاں نال، (فم) چنگی طرحاں، سوار کے، ہوشیاری نال، خبرداری نال

اچھی گزرن ، (محا) آرام نال گُزر ہوون، سَوکھے دن لنگھن، چنگا ویلا لنگھن

اچھی نظر نال ویکھن ، (محا) عزت کرن، چنگیاں جانن، پسند کرن

اَچھے :(مذ) ''اچھا'' دی جمع

اچھے اچھے ، (مذ) چنگے چنگے، وڈّے، بھلے، گُن والے

اچھے توں اچھا، (مذ،صفت) چنگے توں چنگا، بہت چنگا

اچھے تھاں لگن، (محا) 1- چج نال ورتیون، ٹھیک تھاں ورتیون 2- چنگی تھاں نوکری ہوون 3- چنگے پاسے لگن، چنگے بندے نال اُٹھن بیٹھن

اچھے سار، (فم) ٹھیک ٹھیک، مبالغے توں بغیر

اُچھیا: (کلمہ) 1- چنگا، بہتر، خوب 2- ہاں

اِچھیا: (ہ،مو) 1- سدھر، آرزو، خواہش، مراد 2- ارادہ، مرضی، نیت، مقصد 3- حکم، فرمائش، ارشاد

اِچھیا دھاری، (صفت) جو اپنی مرضی نال بہت سارے رُوپ دھار سکے، اِچھیا والا

اُچھیان: (مو) اچھائی، چنگیائی، بہتری، خوبی

اُچھیاندھ: (مو) بدبو، سڑاندھ

اُچھیاہن: (مو) چھاہن، ہمک، ہمکار، کچیان دی بو، مچھیاہن

اچھیائی: (مو) اچھائی، چنگیائی، بہتری، خوبی، نیکی

اُچھیجن/ اُچھیجنا: '(مصدر) 'اچھن/اچھنا' دا متعدی المتعدی

اچھید: (صفت) جس وِچ چھید نہ کیتا جا سکے، اٹٹ، اکٹ، اکھنڈ

اُچھیدن/ اُچھیدنا: (مصدر) 1- ٹویا کھٹن، پٹن، کھودن، اکھاڑنا، کھودنا 2- وڈھنا، ٹوٹے کرنا 3- تباہ کرنا، برباد کرنا، خراب کرنا

اُچھیر: (مو) 1- پانی دا کنارا 2- ہریالی اندر ڈنگراں نوں چروان دا کم، چراگاہ وچ چرنے دا فعل تے حالت 3- سویر، فجر

اچھیر پچھیر: (فم) اگوں پچھوں، سبھ پاسیوں

اچھیرا: (صفت) ہور اچھا، چنگا، بہت چنگا، درمیانے درجے دا

اُچھیرا: (مذ) ویکھو: ''وچھیرا''

اُچھیری: (مو) ''اچھرا'' دا مونث

اچھیک: (صفت) اچھید، جیہدے وِچ سوراخ نہ ہون

اُچھین/ اُچھینا: (مصدر) ویکھو: اُچھن/ اُچھنا

اُچّے: (مذ،صفت) 'اُچا' دی جمع

اُچّے مُل دا، (مذ) مہنگا، قیمتی، انمول

اُچّے نک والا، (مذ) 1- ہنکاریا ہویا، مغرور، پھونڈی 2- شیخی خورا، وڈی عزت والا 3- چودھری

اُچیاوَن/ اُچیاوَنا: (مصدر) ویکھو: اُچیان/ اُچیانا

اُچیائی: (مو) 1- اُچائی، بلندی 2- بزرگی، وڈیائی، عظمت، اُچی تھاں

اچیت: (فم) 1- اچن چیت، اچانک، جس دا پت چیتا نہیں 2- (صفت) بے سُرت، چیتے توں بنا، بے سُدھ، بے ہوش 3- مُورکھ، ہُوڑھ مت، بے پرواہ، بے فکر، بے عقل

اچیت بُدھ، (مذ) موٹی عقل رکھن والا، ہوڑھ مت

اچیت من، (مذ) بے سُوجھ من، شعور توں خالی من، باشعوری دا اُلٹ، دبے پئے خیالاں دی بھیڑ

اچیتتا: (مو) بے فکری، بے خبری، بے ہوشی

اچیتڑ: (صفت) 1- سُست، لاپرواہ، غافل 2- بھُل جان والا، بھُلکّھڑ، یاد نہ رکھن والا 3- اجیہی گل جو یاد نہ رہوے، فراموش شدہ 4- (فم) اِک دم، اچانک

اچیتڑی: (مو) اچانک، اِک دم ہون والا واقعہ

اچیتی: (مو،صفت) 1 ان چتی، اچانک، اچن چیت، یک دم 2- اچیت توں اے، چیتے توں بغیر 3- بے سُرت، بے سمجھ، چیتے نہ آون والا، لاشعورا

اچیچا: (مذ) خاص، انوکھا، انملا، عام وتیرے توں ہٹ کے، وکھرا، خصوصی

اچھیڑا: (مذ) اُچھا

اچھیڑی: (مو) اُچی

اُچیڑ: (مو) 1- اُچیڑن دا کم 2- حسد نال لایا گیا الزام 3- اُداسی، پریشانی 4- اشتعال، بھڑکاہٹ 5- کندھ نالوں اُکھڑے ہوئے پلستر وغیرہ دے ٹکڑے

اُچیڑاں اُچیڑنا: (محا) سُتیاں کلاں جگاونا، ٹھنڈے پئے معاملے نوں مُڑ بھکھاونا

اچینچتا: (صفت) بے خبری وچ بیٹھیا ہویا، بے فکرا

اچیواں: (مذ) 1- اُچائی، بلندی 2- وڈیائی، بزرگی، عظمت 3- گھمنڈ، انا، غرور، تکبر، ہنکار

اچیون / اچیونا: (مصدر) 1- اُچا ہونا 2- اُچے مرتبے والا ہونا 3- اُچا رتبہ دینا 4- وڈیائی بھنا

ا......ح

احاطہ: (عر، مذ) 1- گھیرا، چار دیواری نال گھِری ہوئی تھاں 2- صوبہ، پریذیڈنسی 3- دائرہ، حد بندی والا علاقہ 4- صحن، ویڑھا، کھلی تھاں 5- گھر 6- کھلار، پسار

احاطہ اُسارن، (محا) احاطہ بناون، چار دیواری کرن، ولگن ولن

احاطہ کرن، (محا) 1- چونہہ پاسیوں گھیرن، حد بندی وچ لیاون 2- اپنے اختیار وچ کر لوَن 3- کسے شے دی گُنہہ یاں اخیرلی حد تیکر اپڑن، چنگی طرحاں سمجھ جاون 4- حاوی ہوون، چھا جاون

احاطہ ولن، (محا) کسے تھاں نوں چار دیواری بنا کے قبضے وچ کرن، چار دیواری کرن، ولگن ولن

احبا: (عر، مذ) 'حبیب' دی جمع، بہت سارے دوست

احباب: (عر، مذ) 'حبیب' دی جمع، یار، دوست، سجن، بیلی، پیارے، متر

احتباس: (عر، مذ) 1- روکنا 2- کنجوسی کرنا 2- حبس

احتجاج: (عر، مذ) 1- کسے گل یاں رویے دے خلاف دلیل دیون یاں مظاہرہ کرن، مخالف اواز اُٹھاون 2- اعتراض، پروٹیسٹ

احتجاج کرن، (محا) کسے گل یاں رویے دے خلاف ردِ عمل دا اظہار کرن، مظاہرہ کرن

احتراز: (عر، مذ) 1- پرہیز کرنا، بچنا 2- کنارہ کرنا

احتراق: (عر، مذ) 1- سڑ جانا 2- ساڑنا 3- پھوکنا 4- گرمی دی شدت

احترام: (عر، مذ) ادب، عزت، لحاظ

احترام کرن، (محا) ادب کرن، عزت کرن

اِحتساب: (عر، مذ) 1- جانچنا، باز پرس، پرکھ پڑتال، حساب کتاب، جائزہ 2- روک ٹوک، پابندی، حساب لینا

اِحتساب کرن، (عر، مذ) 1- باز پُرس کرن، پرکھ پڑتال کرن، پُن چھان کرن 2- حساب کتاب لین 3- جائزہ لین، تختی کرن

احتشام: (عر، مذ) شان وشوکت، ٹھاٹھ باٹھ

احتضار: (عر، مذ) 1- نزع دا عالم 2- موت دا حاضر ہونا، موت دا ساہمنے نظر آنا

اِحتمال: (عر، مذ) 1- شک، شُبہ، گُمان 2- سہنا، برداشت 3- ڈر، خوف 4- اِمکان، توقع، گنجائش 5- بھار چکن، سہون 6- ممکن ہوون، پک ہوون، یقینی ہوون

اِحتمال ہوون، (محا) شک شُبہ ہوون، ڈر ہوون، توقع ہوون

اِحتیاج: (عر، مو) 1- حاجت، ضرورت، لوڑ تھوڑ 2- حاجت مندی، محتاجی

احتیاط: (عر، مو) 1- بچنا، حفاظت، سنبھال 2- سوجھا، سوجھی، خبرداری،

چوکسی 3-ہوشیاری ورتنا4- سوچ سمجھ کے کم کرن دی عادت، بچ بچا کرن، سمجھ، دھیان، دُور اندیشی5- کسے خاص سببوں کسے گل یاں عمل توں باز رہون، پرہیز کرن، کتراون

احتیاط کرن، (محا) ویکھو: احتیاط ورتن

اِحتیاط ورتن، (محا) سمجھداری توں کم لین، ہوشمندی تے دُور اندیشی نال پَیر پُٹن

احد: (صفت) جس دی حد نہیں، رب

احد : (عر، عدد) 1- اِک، اکلا، واحد، بے مثال، یکتا 2- اللہ تعالیٰ دا اِک ناں، ذاتِ باری تعالیٰ 3- اِک بندہ، اکلا آدمی

اُحُد : (عر، مذ) مدینے پاک دے نیڑے اِک پہاڑی دا ناں، جس تھاں مکّے دے کافراں نال حضور پاک صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم تے اوہناں دے صحابیاں دی جنگ ہوئی (جنگ اُحد)

احدی : (صفت) 1- عہدی، پُرانے بادشاہ دا اِک عہدے دار، ہر سمے نال رہون والا2- سرکاری واجبات وصول کرن والا کارندہ، سابق فوجی جیہڑا وقت پَین تے بُلایا جاسکے، ریزرو 3- بیکار، نکما، فضول

احدیت : (عر، مو)احد ہوون دی حالت یاں صفت، رب دا اِکو ہوون، توحید

اِحرام : (عر، مذ)1- حج کرن دی نیت کرنا 2- حرم دے نیڑے آجانا، حج تے عمرہ دے دِناں وچ اِک مقام توں شروع کر کے حج دے مناسک مکمل کرلین تائیں بعض حلال تے جائز چیزاں نوں آپنے لئی حرام قرار دیون، سیتے ہوئے کپڑے پاوَن تے خوشبو لاون توں پرہیز کرن، حج کر دیاں ہویاں اِن سیتیاں کپڑیاں نوں بطور لباس استعمال کرن

اِحرام بدّھن، (محا) ویکھو: اِحرام بنّھن

اِحرام بنّھن، (محا) حج تے عمرہ کرن ویلے ان سیتا کپڑا بطور لباس استعمال کرن، جیہڑا دو چادراں دا بنیا ہویا ہوندا اے

اِحساس : (عر، مذ) 1-وچار، سوچ، خیال، جذبہ 2- کِسے حِس نال معلوم کرن دا عمل 3-اندازہ، قیاس، وِجدان 4- تاثر

احساس ہووَن، (محا) دھیان ہوون، خیال ہوون

اِحسان: (عر، مذ)1- بھلائی، نیکی، مہربانی، عنایت، چنگا سلوک،، بھلا کرنا 2-تصوف وچ بصیرت دے نُور نال حق دا مشاہدہ صفات دے پردے وچ ذاتِ باری تعالیٰ دا دیدار 3- ممنون

اِحسان جتاون ، (محا) کسے نال چنگا سلوک کر کے اوہدا رَولا پاون

اِحسان چاون، (محا) ویکھو: احسان چکّن

اِحسان چڑھنا، (محا) احسان مند بنادنا

اِحسان چکّن، (محا) چنگے سلوک دا بھار چکّن

اِحسان دا مہنا مارن، (محا) ویکھو: احسان جتاون

اِحسان سہوَن، (محا) کسے دے چنگے سلوک نوں مجبوراً قبول کرن

اِحسان فراموش، (عر+فا) کسے دے چنگے سلوک یاں نیکی نُوں بھلا دین والا، محسن نُوں نظر انداز کرن والا

اِحسان کرن ، (محا) ویکھو: احسان چاڑھن

اِحسان لاون، (محا) احسان مند ہوون، ممنون ہوون، خوش کرن، احساس کرن، پاس کرن

اِحسان لاہون، (محا) کسے دے چنگے سلوک دا بدلہ چنگے سلوک نال دیوَن

اِحسان لہاوَن ، (محا) ویکھو: احسان لاہون

اِحسان مند (مذ) احسان مَن والا، کسے دی بھلیائی نُوں مَن والا

اِحسان مندی، (مو) کسے دی نیکی پاروں اوہدی عزت کرنا

اِحسان وَند، (صفت) ویکھو: احسان مند

اِحسانن: (مو، صفت) احسان مندعورت

احسانی: (صفت) 1- احسان کرن والا 2- احسان مند

احسان: (مذ) بھلائی، کرپا، عنایت، مہربانی

اُحقر: (عر، صفت) 1- بہت چھوٹا، ذلیل ترین 2- بے حقیقت، ناچیز، کُجھ وی نہ، کمینہ، ہینا

احکام: (عر، مذ) حُکم دی جمع

احمد: (عر، صفت) حضرت محمد ﷺ دا اِک ناں، بہت زیادہ تعریف دے لائق، بہت زیادہ حمد کرن والا

احمد شاہ دُرانی، نوکر اتھا گھوڑی کانی، (اکھا) ناں بہت وڈا ہووے پر وڈیائی والی کوئی گل نہ ہووے، دُوجے نُوں حقارت نال آکھیا جاندا اے، ایس اکھان دی بنیھہ احمد شاہ دُرانی بارے نفرت اُتے رکھی گئی اے، جیہدا اصل ناں احمد خاں دی تھاں احمد شاہ سی

اُحمدی: (عر، صفت) 1- غیر مسلم قادیانی یاں لاہوری مرزائی مرزا قادیانی دے پیرو کار ہون پاروں اپنے آپ نوں احمدی کہلواندے نیں 2- سلطان ٹیپو تے احمد شاہ ابدالی دے رائج کیتے ہوئے سِکے دا ناں

احمد یار: (مذ) لہندی دا اِک مشہور شاعر جیہڑا اپنی لِکھت ''قصہ پُورن بھگت'' پاروں بہت مشہور اے

احمق: (عر، مذ، صفت) مُورکھ، بے عقل، بے وقوف، جاہل، ناسمجھ، بے سُرا

احمق بناون، (محا) بے وقوف بناون، دھوکھا دیون

احمق پنا، (مذ) بے سمجھی، بے عقلی، مورکھتا، احمقتائی، بے وقوفی

احمقتا: (مو) مورکھتا، بے عقلی، مورکھ پنا، بے وقوفی

احمقتائی: (مو) ویکھو: احمقتا

احمقن: (مو، صفت) ''احمق'' دا مونث

احمقوائیں: (مو) حماقت، بے وقوفی

احمکھ: (پُو، صفت) ویکھو: احمق

احمکھتا: (پو، صفت) احمقتا، مورکھتا، بے عقلی

احمکھی: (پو، صفت) مورکھتا، مورکھ پنا

احناف: (عر، مذ) 1- 'حنفی' دی جمع 2- حضرت امام ابو حنیفہؒ دے فقہ دے پیروکار 3- اوہ لوک جیہناں اسلام توں پہلاں ای بُت پرستی چھڈ دِتی سی

احوال: (عر، مذ) 1- حال دی جمع اے 2- حالات، حال چال 3- بیان، سرگزشت، ماجرا، اطلاع 4- خیر و عافیت 5- تصوف دی رُو نال وجد دی کیفیت

احوال پُرسی، (فا، مو) حال چال دی گل، خیر و عافیت پُچھن دا عمل

احوال پُرسی کرن، (محا) حال چال پُچھن، خبر گیری کرن

احوں: (صوت) 1- کھنگورے دی اواز 2- کسے ول توجہ کروانا

اِحیاء: (عر، مذ) 1- زندہ کرن، زندگی دیون 2- کسے نظریے نوں پھیلاون دی تحریک 3- زندہ رکھن دا عمل

ا......خ

اخ: (صوت) 1- کھنگھار کے تھُکن دی اواز 2- نفرت ظاہر کرن دا کلمہ 3- مجازاً...... تھُک، کھنگھار

اخ تھو، (صوت) 1- کھنگھار کے تھُکن دی اواز 2- نفرت دے

اظہار دی اواز 3- لعنت ملامت کرن یاں مخالف نوں چھیڑ چھاڑ کرن دے انداز دی اواز

اخ تھو کرن، (محا) نفرت ظاہر کرن، پھٹکار کرن، لعنت گھلّن

اَخ: (کلمہ حیرت و استعجاب) 1-اخا!، آہا! 2-اُف!، آہ!

اَخّا: (کلمہ) اوس نے آکھیا، اوس نے فلانی گل آکھی

اُکھاڑن/اکھاڑنا: (مصدر) اُکھاڑنا

اکھان/اکھانا: (مصدر) ویکھو: اکھان، اکھانا

اُکھائی: (مو) ویکھو: اُکھائی، اکھیائی

اخبار: (عر، مذ + مو) خبر دی جمع، خبراں دا پرچا، روزنامہ

اخبار نویس، (فا + عر، مذ) ایڈیٹر، مدیر، خبراں لِکھن والا، پرچا کار

اخبار نویسی، (فا + عر، مو) اخبار نویس دا کم، پرچا کاری

اخباری: (صفت) اخبار نال متعلقہ، اخبار دا کم کرن والا

اختا: (صفت) 1-''آختہ'' توں وِگڑ کے بنیا ہویا 2- تنگ، تکلیف دا ماریا، کالھا 3- دُکھی، مجبور، لاچار آزردہ، اوازار، اکیا ہویا، اوکھا، زچ 4- خصی، نامرد، نکما

اختا کارن، (محا) تنگ کرنا، چِڑاونا، ستاونا

اختا کرن، (محا) اوازار کرن، زچ کرن، تنگ کرن، آزردہ کرن

اختائی: (مو) اختا ہوون دی حالت، کیفیت یاں مزدوری

اِختتام: (عر، مذ) ختم کرنا، اخیر، انجام، انت

اِختتام پاون، (محا) اخیر تک اپڑن، مُک جاون، خاتمہ ہوون

اِختتام ہوون، (محا) ویکھو: اختتام پاون

اَختر: (فا، مذ) 1- تارا، ستارہ، تاریاں دے حساب نال معلوم کیتی ہوئی قسمت 2- بھاگاں بھریا

اختراع: (عر، مذ + مو) 1- نویں گل پیدا کرنا 2- کوئی شے ایجاد کرنا، جیہڑی پہلے موجود نہ ہووے، کاڈھ، ایجاد، نواں پن، جدت 3- گوڑ، من گھڑت

اختصار: (عر، مذ) 1- کسے شے دے مطلب نوں گھٹ توں گھٹ لفظاں وچ ظاہر کرنا، چھوٹا کرنا 2- گھٹانا 3- تضاد 4- موافقت نہ ہوون، وکھرا پن 5- جُدائی، وِتھ 6- دُشمنی، جھگڑا، رپھڑ

اختصاص: (عر، مذ) کوئی خاصیت رکھنا، خاص کرنا، خاص ہونا، کسے کم وچ مہارت حاصل کرنا

اُختل: (عر، مو) بے چینی، اوازاری

اختلاج: (عر، مذ) دل دا معمول توں ودھ دھڑکنا، اِک روگ جیہدے وچ دِل دی دھڑکن تیز ہو جاندی اے

اختلاط: (عر، مذ) 1- میل ملاپ، دوستی، ربط ضبط 2- بے تکلفی، چھیڑ چھاڑ، پیار

اختلاف: (عر، مذ) 1- مخالفت، نااتفاقی، تضاد، موافقت نہ ہوون، وکھرا پن 2- فرق، وگاڑ، اَن بَن، دُشمنی، جدائی، وتھ، جھگڑا، رپھڑ 3- ضد، ہٹھ، تعصب

اختلافِ رائے، (مذ) رائے دا نہ مِلنا، رائے نال اتفاق نہ کرنا

اختلال: (عر، مذ) خلل، حواس وچ فتور آنا، بدحواسی

اختہ: (فا، صفت) 1- آختہ توں وِگڑ کے بنیا ہویا 2- دکھی 3- اوازار 4- پریشان، تنگ، گھبرا، نامرد، نکما، سُست، کسے نہ کم دا، اوہ ڈنگر جیہنوں خصی کر دتا گیا ہووے ونگی: 'دل میڈے کوں اختہ کیتا لوکاں دیاں طعنیاں تبراں'

اختہ تھیون، (محا) بہت تنگ ہوون، دُکھی ہوون، اوازار ہوون

اختہ کرن، (محا) ستاون، جیون اوکھا کرن، تنگ کرن، دُکھی کرن

اِختیار: (عر، مذ) 1-اختیار، وس، قابو، طاقت، کسے شے یاں گل تے

پورا پورا قابو 2- شکتی، بل، قدرت، مجال 3- حق، کھل 4- عہدے دار دا اختیار، حکومت، اقتدار، حاکمیت 5- مرضی، قبضہ، غلبہ 6- پروان، قبول 7- مرضی موجب کم کرن دی طاقت 8- گل کرن یاں کم کرن دی ازادی

اِختیارتوں باہر ہونا، (محا) اختیار وچ نہ ہونا، قابوتوں باہر ہونا، وس وچ نہ رہنا

اِختیار کرن، (محا) 1- پسند کرن، چُنن، اپناون 2- قابو کرن

اِختیار کرنا، (محا) دھارن، اپنے ذمے لینا، کوئی کم کرنا، شروع کرنا

اِختیار کھسن، (محا) بے اختیار ہوون، کھل نہ رہون، بے وس ہو جاون

اِختیار مِلن، (محا) اجازت لبھن، کھلھ ہوون

اِختیار مِلنا، (محا) ادھیکار حاصل ہو جانا، کھل ہونا

اِختیار وِچ ہونا، (محا) اپنے وس وچ ہونا، کجھ کر سکن دی صلاحیت رکھنا

اِختیار وِچ ہوون، (محا) وس وچ ہوون، قابو وچ ہوون

اختیاروں: (فم) وسّوں، اختیارتوں

اِختیاروں باہر، (فم) وسّوں باہر، قابو وچ نہ ہون

اِختیاروں باہر ہوون، (محا) وسوں باہر ہوون، قابو وچ نہ رہون

اِختیاری: (عر، صفت) 1- وَس دا، اختیار دا، مرضی دا، مرضی سر کرن جوگ 2- اختیاری، غیر لازمی

اَخذ: (عر، مذ) 1- پھڑ لینا 2- اختیار کرنا 3- حاصل کرنا

اخراج: (عر، مذ) خارج، باہر، باہر کڈھن دی حالت، کڈھنا، خارج کرنا

اخراج کرن، (محا) کڈھ دیون، باہر کرن، خارج کرن

اُخرانی: (مو) 1- کُھرلی، ڈنگراں نوں چارہ کھوان واسطے مٹی یاں لکڑی دا وڈا بھانڈا 2- آخور

اُخرَب: (عر، صفت) عروض وِچ اوہ سَت حرفی رُکن جیہدے وِچ خرب زحاف آوے جیویں، مفاعیلن توں مفعول

اخروٹ: (مذ) اِک قسم دا میوہ جیہدی چھلڑ سخت ہوندی اے، اِک خشک پھل والا رُکھ

اخروٹی: (صفت) اخروٹ دے رنگ ڈھنگ والا

اُخرَوی: (عر، صفت) آخرت نال منسوب، جس دا اگلے جہان نال تعلق ہووے

اِخفا: (عر، مذ) لکونا، پوشیدہ کرنا، اوہلے رکھنا

اَخفش: (عر، صفت) 1- کمزور نظر والا 2- اِک عالم تے فلسفی داناں جو سبق یاد کرن لئی اپنی بکری نوں وار وار سناؤندا سی، ونگی: 'اخفش وانگ بیان کریندا اثر اندر وچ دھائی'

اَخفیٰ: (عر، صفت) لُکیا ہویا، پردے وچ، پوشیدہ

اخگر: (فا، مذ) انگارا، چنگاری

اِخلاص: (عر+فا، مذ) 1- ہِتر تا، پیار، دلاں دی سانجھ، میل ملاپ، اُدارتا، اُدار چِتی، دوستی، محبت، خلوص 2- قرآن پاک دی اِک سورۃ دا ناں 3- تصوف وچ شرک توں دل دا پاک ہوون، بے غرض عمل یاں سلوک دی نیت، ملاوٹی توں پاک ارادہ

اِخلاص مند، (عر+فا، صفت) خلوص والا، سچا بیلی، بے غرض انسان، لوبھ، لالچ توں پاک بندہ

اِخلاص ودھاون، (محا) 1- میل ملاپ ودھاون 2- نیک عمل دا مظاہرہ کرن

اِخلاط: (عر، مذ) 'خِلط' دی جمع، بدن دے عناصر، مِلانے دی کوئی

اِک شے آمیزش، ملونی

اخلاق: (عر، مذ) 1-'خلق' دی جمع، چنگیاں عادتاں، چال چلن، سبھاؤ، تہذیب، اخلاق، اعمال، کردار، چنگی خصلت 2- فلسفے وچ اوہ علم جیہدے وچ تہذیب نفس، تدبیر منزل تے سیاست وِچوں کسے اِک تے بحث کیتی جاندی اے

اخلاق سِکھاون، (محا) 1- چنگیاں گلاں دسّن، تمیز سکھاون 2- سبق سکھاون، سِدھیاں کرن

اخلاق وَند، (صفت) اخلاق والا، چنگے خُلق والا، نیک شریف

اُخنی: (فا،مو) ویکھو: یخنی

اُخنی مُخنی، (مو) ذلیل، بدچلن تے بھیڑی عورت، اَیری غیری

اخوار: (مذ+مو) اخبار

اخوت: (عر،مو) بھرادا رشتہ، بھراپنا، بھائی چارہ، بجنائی، بلّپ، بھرا بناون

اخوشا: (پو،فل) خُوشا

اخورہ: (مذ) ویکھو: آب خورہ

اخوند: (فا، مذ) استاد، معلم، تعلیم دیون والا، ہُنر سکھاون والا، اگوائی کرن والا

اَخے: (کلمہ، مذ) 1- اکھے، مَیں آکھیا، تکیہ کلام 2- اوہنے آکھیا، گُفت 3- آکھدے نیں، اوس نے آکھیا سی

اَخے دی گل، (روزمرہ) 1- کہن والی گل، لوکاں دی آکھی ہوئی گل، ماڑا جیہا گلہ یاں شکوہ 2- سرسری گل

اخیر: (صفت) 1-انت، اخیر، انجام، موت دا ویلا 2- نتیجہ، پھل، سبھ توں آخر تے، پھاڈی، چھیکڑلا، پہلے توں مگرلا، آخر کار، اخیری 3- پچھلا حصہ

اخیر سما، (مذ) آخری وقت، نزع دا ویلا، خاتمے دا ویلا

اخیر وقت، (عر، مذ) خاتمے دا ویلا، نزع دا ویلا، نزع دا عالم

اخیرلا: (صفت) اخیر دا، پچھلا، چھیکڑلا، انتلا، آخری، سرے دا

اخیرلی: (صفت) ''اخیرلا'' دا مونث، آخری، اخیری، چھیکڑلی، انتلا

اخیرلی رُت، (مو) 1- جاندا موسم 2- بڑھاپا

اخیرواں: (صفت) آخری

اخیری: (صفت) اخیر دا مونث، انتلا، سبھ توں پچھلا

اُخیڑن/ اُخیڑنا: ویکھو: اُکھیڑن، اُکھیڑنا

ا......د

اد: (صفت) ویکھو: 'ادھ' جیہدا ایہہ مخفف اے

اُد: (سابقہ) 1- اُپر، بر، پر 2- اوتھے، اُت

اُڈّ: (مو) بیل گڈی دے تختے دا اِک کل

اَدا: (عر، مذ+مو) 1- نخرہ، بیان کرن دا ڈھنگ، بے باک، چُکا مُکا 2- ادائیگی، تکمیل، توڑ اپڑاون یاں اپڑن، پوریاں کرن 3- زبانوں حرفاں لفظاں دا بولن، بیان کرن 4- پیش کرن، حاضر کرن، دے دیون 5- فقہ وچ اوہ عبادت جیہڑی ویلے سر کیتی جاوے

اداپے جاون، (محا) عادت ہو جاون

ادا کرن، (محا) 1-انجام دیون، انت کرن، تعمیل کرن، عمل درآمد کراون 2- پیش کرن، بولی لاون، قیمت لاون

ادا کرنا، (محا) دے دینا، اُدھار لاہونا، پُورا کرنا (فرض)

ادا ہو جانا/ ادا ہونا، (محا) پورا ہونا (فرض) اُتر جانا (قرض)

اداہوون، (محا) قرض ادا ہوون، حساب بے باق ہوون، کوئی فرض پورا ہوون

اڈّا: (مذ) 1-وڈا بھرا، بھرا 2-پیو، ابا 3- گھر دا وڈا جی

اُڈّا: (صفت) اُودا

اِدابہ: (فا، مذ) گڈی، چھکڑا

اُدات: (سن، مذ) 1-اُدار، سخی، کھُلے دِل والا، چنگا، دریا دِل 2- اُچا سُر، اُچے سُر وِچ اُچاریا سُور

اُداتا: (صفت) 1- کنجوس، پیسہ ہوندیاں ہویاں وی نہ خرچ کرن والا 2- لالچی، حرص کرن والا 3- نہ دین والا

اُدار: (سن، صفت) 1- سخی، فیاض 2-بہترین، اعلیٰ 3- عزت والا 4- شریف 5-نرم طبیعت والا، ٹھنڈے مزاج والا 6- شرافت 7- سخاوت

اُدارچت، (صفت) کھُل دلا، دریا دل، سخی

اِدارت: (عر، مو) 1- اخبار یاں رسالے دی ترتیب تے نگرانی دا کم 2- کسے دُوجے دی کتاب نوں مرتب کرن

اُدارتا: (مو) 1- سخی ہون دی کیفیت، کھُل دلی، سخی پُنا 2- نیکی، بھلائی، حلیمی، شرافت

ادارہ: (عر، مذ) 1- محکمہ، دفتر 2- کسے مقصد لئی بنائی گئی کوئی تنظیم، مجلس، انجمن

اِداریہ: (عر، مذ) اخبار یاں رسالے دا مُکھ بند، دیباچہ، مُدیر دا ابتدائی مضمون

اُداس: (صفت) 1- اُچاٹ، بیزار، غمگین، افسردہ، وچھوڑے دا ماریا 2-جیہدا دِل نہ لگے، کسے نُوں مِلن دی آس 3- اُجاڑ، بے رونق، ویران، سنسان

اُداس پَوَن، (محا) دِل اُچاٹ ہو جاون، دِلگیر ہو جاون

اُداس پینا/ اُداس پے جانا، (محا) دِلگیر ہونا، چمک دمک نہ رہنا، پھکا پینا (رنگ)

اُداسا: (مذ) 1- فقیراں دا اِک فرقہ 2- بوریا بستر، اوڑھنا وچھونا 3- جنیئو دی طرحاں پان والی رسّی، ہندوواں دا گل وچ پان والا مقدس دھاگا

اُداسن: (مو) اُداس عورت، غماں وچ اُلجھی عورت

اُداسن/اُداسنا: (مصدر) 1- اُداس ہونا، دُکھی ہونا، اُچاٹ ہونا 2- اُداس کرنا، اُچاٹ کرنا

اُداسی: (مو+مذ) 1- غمگینی، افسردگی، دلگیری، غم دی کیفیت، بے رونقی، ویرانی 2-بابا نانک جی دے وڈے پُتر شری چند جی دے پیروکار سِکھ 3- فقیراں دا اک خاص طرحاں دا لباس 4- سادھواں دا اِک فرقہ، بن باسی، سادھو فقیر 5- (صفت) نازک گوشہ نشین، ایکانت وِچ رہن والا، اِکل واسی 6- افسردہ، اُداس، رنج وچ

اُداسی چھا جانا/ اُداسی چھانا، (محا) سوگ ورت جانا، مُونہہ دی چھب کُملا جانا، جوش جذبے توں خالی ہو جانا، مایوس ہو جانا

اُداسی وسنا، (محا) سوگی سوگی جاپنا، اُداس دِسنا

اُداسیا/ اُداسیائیا: (مذ) اُداس، غمگین، افسردہ

اُداسیا: (صفت) 1-فقیراں دے ''اداسین'' یاں ''اُداسی'' گروہ نال تعلق رکھن والا 2- دُنیا نوں تیاگن والا، فقیر، جوگی

اُداسین: (صفت) 1-خوشی تے غمی وچ اِکو جیہا، بے غرض، بے پروا، گوشہ نشین، سنیاسی، بیراگی، جوگی، زاہد، پرہیز گار 2- دُنیا دیاں شیواں نالوں تعلق توڑ لین والا، گوشہ نشین، دُنیاوی موہ توں خالی 3- سِپھی، فقیر، زاہداں دا اک فرقہ

اُداسین برتی، (مو) ویراگی سھاؤ، جس دا من سنسار توں اُک گیا ہووے

اُداسینتا: (مو) 1- گوشہ نشینی دی حالت، اُداسی، تیاگ، بے لاگ

2-مُردہ دلی، بے مہری، اُداسی

اداکار: (فا، صفت) ادا کرن والا، کسے ڈرامے وِچ کوئی خاص کردار ادا کرن والا، کسے حقیقی کردار دی نقل پیش کرن والا، فن کار

اداکاری: (فا، مو) کسے ڈرامے وِچ کوئی خاص کردار ادا کرن، تمثیل دے رنگ وِچ کم کرن

اُدال: (مذ + مو) 1- احاطہ، چوطرفہ، چوگردا 2- ماحول

اُدال پدال، (فم) اردگرد دا، (ماحول) چوپھیرا

اُدالا: (مذ) 1- آلا دوالا، آسے پاسے دا، لاگا بنا، چوگردا، اُدالے دا کپڑا 2- گہنا گٹا 3- پچھوکڑ، ماحول 4- کھیت دی ڈول یاں وٹ 5- احاطہ 6- پان اُتے چُونا کتھا لاون والا 7- اوزار، کھُرپی

اُدالا پدالا/اُدالا پُدالا، (فم) 1- اردگرد دا (ماحول) چوپھیرا 2- گہنا گٹا، زیور

اُدالے: (فم) آسے پاسے، دوالے، چوہیں پاسیں، چوپھیرے

اُدالے پُدالے، (فم) ویکھو: اُدالا پُدالا

اُدالے ہونا، (محا) 1- اِصرار کرنا 2- دِق کرنا 3- چنبڑ جانا

ادان/ادانا: (مصدر) ادا کرنا، انجام دینا، پورا کرنا، ونگی: 'ہر اک فرض ادایا' (فائق)

اِدّاں: (حرف تشبیہ) 1- ایس طرحاں، ایس طریقے نال، انج 2- (فم) ایس پاسے، ایس طرفوں

اُداں/ اُدّاں: (فم) 1- اُودن، تد، اُس سمے، اوس ویلے 2- اوس طریقے نال 3- اوس پاسے، اوس طرفوں

اُڈّاواڑی: (مو) خاندان، قبیلہ، کنبہ

اداون/ اداونا: (مصدر) ویکھو: ادان، ادانا

اداوَن/ اداوَنا: (مصدر) ویکھو: اُدان، ادانا

اِداوَں: (فم) ایس پاسیوں، ایس پاسیوں

اُداوَں: (فم) اوس پاسیوں، اودھروں

ادائی: (صفت) 1- ادا کرن والا 2- خوگر، عادی 3- مرکباں دے اخیر وِچ آوندا اے 4- ادا ہون دی حالت، رقم جیہڑی ادا کیتی جان والی ہووے یاں جیہڑی کیتی گئی ہووے، محصول یاں لگان

اُدائی: (مو) اوداپن، اُداہٹ

ادائیگی: (عر+فا، مو) ادا کرن دی حالت، رقم، قرض وغیرہ دا چُکانا

اِدائیں: (فم) ایدے ای، ایسے پاسے ای، ایدھرای

اُدائیں: (فم) اودے ای، اوس پاسے ای، اودھرای

اُداہٹ: (مو) ویکھو: اُدائی

اُداہرن: (سن، مو) نمونہ، مثال، ونگی

ادب: (عر، مذ) 1- احترام، ستکار، عزت مان، آدر 2- چنگے اخلاق نُوں اپناون، کسے دی وڈیائی دا دھیان، احترام 3- نظم تے نثر، زبان و بیان دا لِکھیا ہویا سرمایہ، ساہت 4- ڈھنگ، طور طریقہ، وتیرہ، قاعدہ، اصول

ادب پارہ، (عر+فا، مذ) اُچی پدھر دی نظم یاں نثر

ادب پکڑن، (محا) تہذیب اختیار کرن، چنگا وتیرہ اپناون

ادب دار، (عر+فا، صفت) ادب دا دھیان رکھن والا، سلیقہ مند، تہذیب یافتہ، سُلجھیا ہویا

اَدب سکھاون، (محا) 1- مت دیون، تہذیب سکھاون 2- سزا دیون 3- سِدھے راہ لاون

ادب سِکھن، (محا) 1- مت حاصل کرن، تہذیب سِکھن 2- سِدّھے راہ لگن

ادب سیتی، (فم) ادب گوچرا، ادب لئی

ادب کرن، (محا) احترام کرن، ادب آداب نال پیش آون، وڈیاں اگے عاجزی اختیار کرن، دید کرن، لحاظ کرن

ادب کرنا، (محا) مان کرنا، عزت کرنا، لحاظ رکھنا، اپنے توں وڈا منّنا، احترام کرن، ادب و آداب نال پیش آون، وڈیاں اگے عاجزی اختیار کرن، دید کرن

ادب لحاظ، (عر، مذ) دُوجے دا شرم حیا، عزت احترام

ادب نال، (فم) مہذب طریقے نال، عزت نال، آدر نال

ادب والا، (مذ) مہذب آدمی، ادب کرن جوگ، سلیقہ مند، تہذیب یافتہ

ادبار/اِدبار: (عر، مذ) 1-بدنصیبی، نحوست، پستی، بدبختی 2- غربت، بھکھ، تنگ 3-ہار، شکست، پچھا دکھاون، ہار منّن

اُدبودھ: (سن، مذ) 1- یاد 2- شناخت، پہچان

اُدبھت: (سن، صفت) 1- حیرت والا، عجیب، عجوبہ 2- انوکھا، نرالا، نویکلا 3- تعریف دے قابل 4- خوب، عمدہ

اُدبھو: (سن، مذ) پیدائش، پیداوار، ظہور، نمود

ادبی: (عر، صفت) نظم و نثر دے متعلق، زبان و بیان بارے، ادب نال نسبت رکھن والا

اُدپُد: (ہ، صفت) عجیب وغریب، حیران کرن والی شے، انوکھی چیز

اُدِت: (سن، صفت) 1- جو اُدے ہویا ہووے، نکلیا ہویا، ظاہر 2- تیار 3- اُچی گتی والا، مشہور

اُدُتی: (سن، صفت) جس نوں کسے دی مثال نہ دِتی جا سکے، جس دے مقابلے تے یاں جس ورگا دُوجا نہ ہووے، اِکو اِک، لاثانی

ادخال: (عر، مذ) داخل کرنا، داخلہ

اُدر: (ہ، مذ) 1- پیٹ، ڈھڈ، معدہ 2- رحم، کوکھ، گربھ، ماں دی ککھ 3- غار، گڈھا 4- دِل، جی 5- سوجن، اُبھار 6- قتل 7- جنگ 8- انتڑیاں 9- لُدھڑ، اُود بلاؤ، کیکڑا، پانی دا کوئی جانور

اُدر پاپی، (مذ، صفت) پاپ کرن والا، ڈھڈ، پاپی پیٹ

اُدر پورن، (محا) ڈھڈ بھرن

اُدر پُورن کرن، (محا) ویکھو: اُدر پُورن

اُدر پُورنا، (فعم) ڈھڈ بھرنا، گزارہ کرن

اُدر پَون، (مصدر) ویکھو: اودرن

اُدر ریکھا، (مو) ڈھڈ دے والاں دی لکیر

اُدرا: (مذ) 1-احتجاج، بحران 2- اعتراض ہوون، خوف زدہ ہوون 3- خطرے دی اطلاع، چوکس یاں چوکنا کرن 4- گھبراہٹ، بے چینی، اُداسی 5- ہلچل، کھلبلی

ادراک: (فا، مو) عقل، سمجھ

اُدران/ اُدرانا: (مصدر) 1- اُداس کرنا، اودر جانا، غمگین کرنا، اُچاٹ کرنا 2- اُچاٹ ہونا، اُداس ہونا، گھبرانا، بے کل، رنجور ہونا

اُدران ہوون، (محا) اودریا ہویا ہوون، اُداس ہویا ہوون

اُدراون/ اُدراونا: (مصدر) 1- اُدراون، پریشان کرن، اُلجھا دیون، اداس کر دینا، کسے دا دل ڈھاہ دینا، گڈمڈ کرن، درہم برہم کرن 2- اُلجھاون، مشکل پیدا کرن

اُدراوَن: (مصدر) کسے نوں اُداس کر دین، کسے دا دِل ڈھاہ دین

اُدرس/ اُدرسا: (مذ) اِک قسم دا باریک ململ (کپڑا)

اُدرِش: (صفت) 1- لُکیا ہویا، ڈھکیا چھپیا، پوشیدہ 2- نکیا ہویا، ڈھکیا ہویا

اُدرِش: (مذ) 1- اچانک، اتفاق نال 2- اچانک ہون والا خطرہ، جیہڑا ہووے نہ، پر ہو سکدا اے 3- نصیب، لیکھا، قسمت 4- شیشہ

ادرشٹ: (س، صفت) ان ڈٹھ، اڈٹھ، نہ ویکھیا ہویا، جو ویکھیا نہ جا سکے

ادرک: (فا، مو) اِک سبزی دی گنڈھی جس توں سُک کے سُنڈھ بن دی ہے تے جس نوں مسالے وچوں ورتیا جاندا ہے، ایس دا اچار وی پاؤندے نیں

اُدرکا: (مذ) جھرجھری، جھٹکا، دھکا، کنبنی

ادرکی: (صفت) ادرک دا، جس وِچ ادرک پیا ہووے، اِک قسم دی مٹھیائی، ادرک دا مربّہ

اُدرل: (صفت) موٹا، وڈے ڈِھڈ والا

اُدرماں: (مذ) اُدریواں، اُداسی

اُدرن: (صفت) ویکھو: اُدرل

اُدرنا: (صفت) ویکھو: اودرن، اودرنا

اُدرنی: (مو، صفت) 1- موٹی عورت 2- حاملہ عورت

اُدرُوں: (مذ) 1- اِک جنگلی جانور 2- اُلو، اُجڈ، آدمی

اُدروہ/ ادروھ: (مذ) 1- ظلم توں نجات 2- اعتدال، میانہ روی

ادروھی: (صفت) 1- کینہ توں پاک، رحمدل، نرم مزاج 2- معتدل، میانہ

اُدرھیڑن: (مصدر) ودھیڑن، کھولن

اُدری: (مو) 1- ڈِھڈ، ودھیا ہویا ڈِھڈ 2- حاملہ زنانی 3- (صفت) جس دا ڈِھڈ ودھیا ہویا ہووے

اُدرے: (مذ) کسے دی یاد وچ اُداس ہوون دی حالت، پریشانی، اُدریواں

اُدریجن: (مصدر) ویکھو: اُدورن

ادریس: (مذ) اِک نبی حضرت ادریسؑ جیہناں دی عمر 365 سال سی

ادریوڑا: (مذ) 1- اُداسی 2- خواہش، آس 3- ہجر، وچھوڑا

ادریون/ ادریونا: (مصدر) اُدرن/ اُدرنا دا متعدی المتعدی

اُدڑ پیڑ: (مو) ڈِھڈ پیڑ، معدے دی پیڑ، قولنج

اُدڑ ڈُھمّی: (محا) ویکھو: اُدھڑ ڈُھمّی

اُدڑ گدڑ: (مذ، صفت) 1- کوڑا کرکٹ، الم غلم، رڈی، بے کار شیواں 2- پاٹے پُرانے لیڑے، چیتھڑے 3- بے ترتیب

اُدڑن: (صفت) غیر، پرائے، دُوجے

اَدِشٹ: (مذ) 1- لازوال، تباہی 2- بدقسمتی، بدنصیبی 3- قسمت، بھاگ، لیکھ

اِدّعا: (ع، مذ) دعوے کرنا، خواہش کرنا

ادغام: (ع، مذ) غرق ہونا، مدغم ہو جانا

ادقچہ: (تر، مذ) منجی تے وچھان والا اِک قسم دا فرش جیہدا حاشیہ چاراں پاسیاں توں لٹکیا رہندا اے

اِدِک: (ہ، صفت) بہت زیادہ، ڈھیر سارا

اُدک: (س، مو) پانی، جل

ادکر: (مذ) ادرک، ادھرک، سُنڈھ

اُڈکو: (مذ) ڈُگڈگی دی طرحاں دا ڈھول

اُدِکھ: (صفت) لُکیا ہویا، نظر نہ آن والا، چھپیا ہویا

اُدگار: (س، مذ) 1- گل توں اُپر نوں آون والا، ڈکار 2- تھک 3- بھاپ 4- رولا 5- آواز 6- مہک، بُو 7- ہلکی حرارت 8- من دی ترنگ، من دی موج

اُدگت: (صفت) 1- اُلٹی کیتا ہویا، کڈھیا ہویا 2- اُگیا ہویا

اڈگلن: (مصدر) 1- کھنڈ پُنڈ جاون، میلے دا اُجڑ جاون 2- اُدھڑن، کھُلھن 3- رنگ دا اُترن یاں کھُرن

ادل: (مذ) بے معنی لفظ جو بدل دے نال چلدا ہے

ادل بدل، (مذ) وٹاندرا، (کسے چیز یاں تھاں دا) وٹا سٹا، تبادلہ، آپس وچ جگہ یاں چیز دی بدلی، ادلی بدلی

ادل بدل کرن، (محا) 1- وٹاندرا کرن، وٹا سٹا کرن، تبادلہ کرن 2- ہیر پھیر کرن، تبدیلی کرن

اَدّل بَدّل ہَونا، (محا) 1- کسے تھاں توں ایدھر اُودھر ہو جانا 2- کسے شے دا کسی دوجی شے نال بدل جانا

ادلا بدلا: (مذ) 1- عوض، معاوضہ، تبدیلی 2- وٹہ سٹہ، جوابی کارروائی، اِک شے نوں دُوجی شے دے بدلے لینا، اِک شے دے کے دُوجی شے لینا

اُدلاوَن/اُدلاوَنا: (مصدر) کسے نُوں اُداس کر دینا، کسے دا دِل ڈھانا

ادلن بدلن: (مو) 1- ادلی بدلی کرنا، تبدیلی کرنا 2- اُلٹ پھیر کرنا 3- تبادلہ کرنا

ادلُون: (مذ) اوہ تالاب یاں نالی جیہدے وِچ کھوہ دا پانی ڈِگدا اے

ادلے دا بدلا: (مذ) وٹے دا سٹا

اِدَم: (حرف تشبیہہ) 1- اَیہہ 2- ایتھے 3- ہن 4- نیز

اُدّم: (ہ، مذ) 1- چارہ، جتن، کوشش، محنت، حیلہ 2- ہمت، حوصلہ، جگرا، بہادری، دلیری 3- بہانہ 4- تدبیر، اُپاء

اُدّم اگے پچھی پکھے اگے پون، (اکھا) دھن واسطے جتن کرنا پیندا ہے

اُدّم ہارن، (محا) حیلہ ہارن، محنت بے کار جاون، ہار جاون، ہمت ہار دیون، دِل چھڈ دیون

اُدّم ہرجاون، (محا) 1- محنت بے کار جاون 2- ہمت ٹُٹ جاون

اِدِم آدم تے: (فم) مُڈھ قدیم توں

اُدما: (صفت) ودھیا، اُتم، چنگا، چونواں

اُدمات: (مو) مستی، خُماری، پاگل پن

ادماتا: (مو) ویکھو: اُمادا

اُدماتی: (مو) ویکھو: اُدمادی

اُدماد: (مذ) 1- مستی، شباب، ولولہ، جوش، جذبہ 2- شہوت دا جوش، مستی 3- خبط، پاگل پن، جنون 4- بے اعتدالی 5- غرور، گھمنڈ، تکبر، فخر، زعم 6- بدکاری، بدچلنی 7- نمود، نمائش 8- شوق، آرزو 9- ہمت، جتن، کوشش

اُدمادا: (صفت) متوالا، کملا، موہیا ہویا

اُدمادڑا: (مذ، صفت) ویکھو: اُدماد

اُدمادی: (صفت) 1- جوانی دے نشے وچ ڈُبیا 2- مست، شہوت پرست 3- مغرور، تکبر کرن والا 4- پاگل، خبطی، جنونی 5- (مو) مستی، جوش

ادمار: (مذ) جنسی خواہش، پاگل پن، مالیخولیا (دماغ دی بیماری)

اُدمَت: (صفت) اُدماد دی کیفیت، پاگل پن

اُدّمتا: (مو) 1- حوصلہ، ہمت، کوشش، جتن 2- بہادری، دلیری

اُدّمتائی: (مو) ویکھو: اُدّمتا

اُدمَر: (ہ، صفت) حرص، لالچی، پیٹو

اُدمڑی: (مو، صفت) لیرولیر ہوئی ہوئی

اُدمن: (مو) ''اُدّمی'' دا مونث، اُدم کرن والی زنانی یاں سوانی، ہمتن

اُدّھمن: (مصدر) ہُلّن، اگے ودھن

اُدّمی: (ہ، صفت) 1- حوصلے والا، ہمت والا 2- بہادر، دلیر 3- محنتی

ادمیت: (مو) آدمیت، منگھتا، اخلاقیات

اُدمیلا : (ہ،صفت) ویکھو: اُدمی

اُدمیلی : (ہ،مو،صفت) 1- حوصلے والی، ہمت والی 2- بہادر، دلیر 3- محنتی

اَدِن : (مذ) منحوس دِن، بھیڑا دِن، نامبارک دِن

اِدّن : (فم) 1- ایس دن، ایس روز 2- اَج دے دن

اُدّن : (فم) اُوس دن، اُوس دیہاڑ، اوددوں، تدوں، اوسے دِن

اُدّن جدّن، (فم) اُوس دن جدوں

اُدنا پدنا : (صفت) 1- وڈا تے چھوٹا، اعلیٰ، گھٹیا 2- کمینے لوک، نیچ لوکی

اُدنبر : (مذ) بڑ دی قسم دا اِک رُکھ، گولر

اُدنگل : (ہ،مذ) 1- جھگڑا، فساد، رپھڑ، لڑائی 2- دنگل، گھول دی تھاں 3- متھیاں ہوئیاں کُشتیاں

ادنیٰ : (عر،صفت) گھٹیا، بیٹھلے درجے دا، چھوٹا، نیواں، کمینہ، ہولا، تُچھ، نیچ

اڈّو : (حرف جار) ایدھر، ایس پاسے

ادوالا : (مذ) دوالا، چوپھیرا، چوگردا

ادوالے : (فم) دوالے، چار چوپھیرے، آسے پاسے

ادوان : (مو) ویکھو: ادوائن

اُدواہ : (مذ) ویاہ، شادی

اِدوائن : (ہ،مو) 1- منجی دی دَون، منجی کسن لئی پواندی وَل پائی ہوئی رسّی، پَیند 2- چرخے دی بیڑ

اُدوت : (صفت) 1- روشنی توں بِنا 2- رونق توں بغیر

اُدوت : (مو) 1- نور، روشنی، اجالا 2- شان تے شوکت

ادوسا : (ہ،صفت) بے گناہ، معصوم، جیہڑا مجرم نہ ہووے، بے تقصیر

اُدوسانا : (مو) ویکھو: اُدے ساوَنا

اُدوساونا : (فل) ودھنا، ترقی وچ ہونا، ٹہکنا، وِکسنا

اُدوساہ : (سن، مذ) حوصلے مند، ہمتی

اُدوسائی : (مو) ترقی، خوشحالی

اَدوش : (صفت) 1- بے دوش، بے گناہ، بے قصور 2- معصوم، پاک 3- داغ توں بِنا

اُدوکا : (فم) اوس ویلے دا، تدوں دا، پُرانا

اُدوکڑا : (فم) تدوں دا، اوس ویلے دا، پُرانے وقت دا

اُدوکنا : (فم) اوس ویلے دا، اوددوں دا، تدوں دا

ادوکنی : (مو) ادوکنا دی تانیث

اَدوکھ : (مذ،صفت) ویکھو: اَدوش

اَدوکھتا : (مو) 1- بے گناہی 2- معصومیت

اُدوِگن : (صفت) 1- ملول، دکھی، غم نال بھریا 2- حیران ہویا ہویا، حیران

ادوں : (پوا،فم) اِیدوں

اِدّوں : (پوا،فم) ایس ویلے توں، ہُن توں، اگے توں، ایس نالوں، ایس گلوں، ایس وجہ توں، اِدھروں

اُدوں : (پوا،فم) اُدھروں، اُس پاسیوں، اُس سمے، اودھروں، اودے، اوس پاسے

اِدوَین : (مو) ویکھو: اِدوائن

اُدہا : (مذ، صفت) 1- نرسُور، جنگلی سُوراں دی پُرانی نسل 2- سُور دا گوشت 3- اُوندھا، باہرلا، خنزیر

ادہم : (عر، مذ) ابراہیم ادہم بلخی جو راج چھڈ کے فقیر ہو گئے سن، وڈے شیخ جو ولیاں دے بادشاہ منّے جاندے نیں

ادہن : (ہ، مذ) اوہ پانی جیہڑا کھانا پکان لئی دیگ یاں ہانڈی وچ گرم کیتا جاندا اے

اُدھ: (سن،مذ) ادھا حصہ، نصف، گبھا، وچالا، لگ وچکار، برابر دا (ادھ وچ)

اُدھ اِچ رولن، (محا) اُدھ وچکار چھڈن، راہ وچ چھڈ دیؤن

اُدھ بُھجیا/ اُدھ بُھنا، (صفت) جو پُوری طرحاں نہیں بُھجیا، گھٹ بھنیا ہویا

اُدھ بھیالی، (مو) اُدھ تے کیتا ہویا کم، اڈھا، اڈھا حصہ

اُدھ پا، (صفت) اُدھا پاء، اُدھا پاء دا وزن کرن دا وٹا

اُدھ پا آٹا چوبارے رسوئی، (اکھا) اوس آدمی بارے آکھدے نیں جس دی حیثیت گھٹ ہووے تے شوخی بہتی مارے

اُدھ پاہر، (صفت) 1- اُدھا پہر 2- تڑکا، سویرے ساڈھے ست وجے دا ویلا

اُدھ پچدھ، (مذ،صفت) 1- بچیا کھچیا، رہند کھوند، تھوڑا بہتا 2- کسے وی چیز دا استعمال توں بعد بچیا ہویا حصہ 3- ادھے گو دے برابر، لگ بھگ اڈھا

اُدھ پچدھا، (صفت) ادھا گو، ادھورا

اُدھ پک، (صفت) نیم پختہ، اُدھ پکا

اُدھ پکا، (مذ،صفت) کجھ کجھ پکا، کچا پکا، جیہڑا پُوری طرحاں پکیا نہ ہووے

اُدھ پکڑ، (صفت) ویکھو: اُدھا پکا

اُدھ پندھ، (مذ) 1- ادھا راہ، ادھا راستہ 2- ہندو ریتی موجب گھر اتے شمشان دے اُدھ وچ اوہ تھاں جتھے مردے نوں زمین تے رکھ کے آٹے دا گولا دان کیتا جاندا ہے

اُدھ پوہر، (فم) صبح صادق دا ویلا، ادھا پہر، تڑکا

اُدھ پہر، (مذ) اڈھا پہر، سویرے جد سورج نکل آیا ہووے

اُدھ پھیرا، (مذ) رستے دا موڑ، پگڈنڈی دا موڑ

اُدھ پئی، (فم) اُڈھا پاؤ وزن، اَڈھے پاؤ وزن لئی استعمال ہون والا باٹا، تسلا

اُدھ تے دیؤن، (محا) گاں مجھ پالن لئی ایس شرط تے دین جے سُون تے ادھو اُدھ ہووے گا، ادھیارے تے دیون

اُدھ جوگیا، (مذ) ادھی جوگ والا، اک ڈھگے دی کھیتی والا، اِک ڈھگا رکھ کے واہی وچ حصے دار

اُدھ چندر، (صفت) اُدھا چن

اُدھ دِلی، (مو) کسے کم وچ پورا دل نہ ہون دی حالت، جوش جذبے توں خالی ہونا، دِل ڈھٹھنی، نا اُمیدی، بے دِلی

اُدھ ڈنڈیں، (صفت) 1- کچی عمر دا 2- ادھکھڑ جانور

اُدھ رات، (مو) ادھی رات، ادھی رات دا ویلا

ادھ راتا، (مذ) شب کوری، اکھاں دا مرض جس وچ شام ویلے اکھاں دی بینائی گھٹ جاندی اے

اُدھ رِجھ/اُدھ رِجھا، (صفت) کچا پکا، اُدھا پکیا ہویا (سالن وغیرہ)

ادھ ردھا، (صفت) کچا پکا

اُدھ رڑک/ اُدھ رڑکیا، (مذ،صفت) ادھا رڑکیا دہی جس وچوں مکھن نہیں کڈھیا ہوندا

ادھ رَنگ، (مذ) رَعشہ، اِک بیماری دا ناں جو جسم دے اعضاء نوں تھکا دیندی اے، جس نُوں لقوہ ہویا ہووے، فالج ناں دی بیماری جیہدے نال جثے دے اِک پاسے دا ادھا حصہ ماریا جاندا

اے یعنی سُن ہو جاندا اے، جھولا

ادھ رنگی، (صفت) 1-اَدھرنگ دا مریض 2- برص، پھلبہری، پنڈے دادورنگا ہونا

اَدھ رنگھا، (مذ) نیم وا، اَدھ کھلا

اَدھ سُتا، (صفت) جو پوری طرحاں سُتا نہ ہووے، نہ سُتا نہ جاگدا، جاگومیٹی

اَدھ سرا/ اَدھ سَرتا، (مذ) اَدھ سیسی، ادھے سر دا درد، دردِ شقیقہ

اَدھ سُرتا، (صفت) اَدھ جاگیا، جیہنوں پُوری ہوش نہ ہووے

اَدھ سرکاری چِٹھی، (مو) اک دفتر دے افسر ولوں دوجے دفتر دے افسرنوں سرکاری کم لئی گھلی گئی نجی چِٹھی

اَدھ سڑی، (مو،صفت) اَدھی سڑی ہوئی

اَدھ سِنیسا، (مذ،صفت) ویکھو: اَدھ سرا

اَدھ سیر، (مذ) اَدھ سیر دا وٹا، اَدھ سیر دے حساب نال جیویں ایس میدے وچ اَدھ سیرا مون پیندا ہے، اَدھ سیر برابر کوئی شے

اَدھ سیرا، (مذ) ادھے سیریاں اٹھاں چھٹاکاں دے وزن دا وٹا، پتھریاں لوہے دا بنیا ہویا اَدھ سیر

اَدھ سیرا منن، (محا) کسان دا پیلی دے مالک نوں فصل چکن مگروں زمین دا ٹھیکہ دیون

اَدھ سیری، (مو،صفت) اوہ بھانڈا جیہدے وچ اَدھ سیر وزن دی کوئی شے پے جاوے، اَدھ سیر برابر کوئی شے

اَدھ سیسی، (مو) ادھ سر دی پیڑ

اَدھ کاری، (صفت) ادھیکاری، اہلکار، عہدے دار

اَدھ کپالی، (مو، صفت) 1- درد شقیقہ، اَدھے سر دی پیڑ 2- دوجُویاں ہوئیاں سپاریاں

اَدھ کجیا، (صفت) ادھا ڈھکیا ہویا

اَدھ کچا/ اَدھ کچرا، (صفت) 1- کجھ کجھ کچا 2- اَدھ پچدھا پکا، ادھا کچا، کُجھ کچا کُجھ پکا، کچا پکا، ادھورے درجے دا، نہ پکیا ہویا (سبزی، پھل وغیرہ)

اَدھ کرڑا، (صفت) سخت، اڈھا سخت، اڈھا نرم

اَدھ کڑا/ ادھ کڑھ، (صفت) 1-ادھکھڑ، وِچکار 2- تھوڑا کڑھیا ہویا

اَدھ کہرا، (مذ، صفت) 1- بن بیاہا 2- جس دا اپنا کوئی گھر نہ ہووے، کسے دُوجے دے گھر وچ رہن والا

اَدھ گھارا، (مذ) ہچکی، رودن ویلے جیہڑا ساہ اٹک اٹک کے نکلدا اے

اَدھ گھارے پہرنا، (محا) رودن ویلے جذبات دی زیادتی نال ساہ دا رُک رُک کے نکلنا

اَدھ کھڑ، (صفت) ادھیڑ عمر دا، جس دی اڈھی عمر لنگھ گئی ہوئے، نہ بڈھا نہ جوان، درمیانی عمر دا

اَدھ کھڑدھ، (صفت) نصف، ادھے توں گھٹ یاں ودھ، تقریباً ادھا

اَدھ کھڑدھا، (صفت) تقریباً اڈھا

اَدھ کِھڑی، (صفت) اڈھی کِھلی ہوئی

اَدھ کِھڑیا، (صفت) جو پورا کِھڑیا ہویا نہ ہوئے

اَدھ کِھلا، (مذ،صفت) اڈھا کِھڑیا ہویا

اَدھ کھلیا، (صفت) جو پُورا کھلیا نہ ہوئے، اڈھا کھلا تے اڈھا بند

اَدھ گدرا، (صفت) کچا پکا

اَدھ گرڈّا، (مذ) نامکمل، اَدھورا

اَدھ گلّا، (مذ) ادھا گلیا ہویا، نیم پختہ

اُدھ لاپا، (مذ،صفت) ویکھو: ادھ لاپی

اُدھ لاپی، (مو) اِک سمجھوتا جس دے تحت بندہ اُدھ کھوہ یاں اُدھ زمین دا مالک بن جاندا اے

اُدھ لوپی، (مو) ویکھو: اُدھ لاپی

اُدھ مارگ، (مذ) 1-اڈھا پندھ، اڈھا پینڈا، اُدھ وچالے 2- ہندوواں دی مُردے نوں نہوان والے گھڑے نوں توڑن دی اک رسم

اُدھ ماس، (مذ،صفت) اڈھا مہینہ، ادھے مہینے دا سما، اوہ قمری مہینہ جو قمری سال نوں شمسی دے مطابق کرن لئی زیادہ کردے نیں

اُدھ ماسا/ اُدھ ماسی، (صفت)1- ادھے مہینے پچھوں ہون یاں مُکن والا، پندرھواں روزہ2- ادھا ماسا، اُدھ ماسے دا وٹا

اُدھ مانس، (صفت) کمزور آدمی، لِسا، ماڑا

اُدھ مَانھڑوُں، (مذ) معذور، جیہدے جسم دے اِک یاں بہتے انگ پیدائشی یاں حادثاتی طور تے ناکارہ ہوون

اُدھ ماہنو، (مذ،صفت) ویکھو: ادھ مُوا

اُدھ مُوا، (مذ،صفت) اُدھ مویا، نیم جان، مُرجھایا ہویا، کمزور، ، نموجھان

اُدھ مول، (مذ) پُرجوش، ہل چل ہوون، بےقراری، بےصبری، بےچین ہوون، (صفت) ادھا ملیا ہویا، اُدھ مویا، کُٹیجیا ہویا

اُدھ مویا، (مذ،صفت) مرن کنارے، مدھولیا ہویا، مرن دے نیڑے

اُدھ میٹیا، (مذ،صفت) اُدھ میٹیا ہویا، اڈھا کھُلیا تے ادھا بند

اُدھ ننگا، (مذ،صفت) ادھا ننگا، ادھا ننگا تے ادھا ڈھکیا ہویا

اَڈھ واٹ، (مذ،صفت) اڈھا رستہ، درمیان وِچ، اُدھ وچالے

اُدھ واٹا، (مذ،صفت) ادھا پندھ، اُدھ وِچالا

اَڈھ واٹڑے/ اُدھ واٹلے، (مذ)1- اَدھے رستے وِچ، اُدھے سفر وچ 2- درمیان وِچ 3- نامکمل حالت وِچ

اَڈھ واٹے، (فم) ادھی واٹ وِچ، اُدھ راہے، اُدھ وچالے، اپُورن، نامکمل

ادھ واٹے چھڈن، (محا) راہ وچ چھڈن، بےوفائی کرن، دھوکھا دیوَن

ادھ واٹیوں توڑن، (محا) راہوں پٹّن، راہ وِچ چھڈن، خراب کرن

اُدھ واڑ، (ہ،صفت) 1- ادھو اُدھ ونڈی ہوئی، دُونہہ برابر حصیاں وچ 2- اڈھا کِلا، چار کنالاں زمین 3- وچلا سنھ، وچکارلا 4- پُوری بوتل وچوں اڈھی بوتل 5- کسے شے دا اڈھا حصہ 6- اڈھی بوری

اُدھ واڑا، (مذ،صفت)1- اُدھ واڑ، اڈھا کِلا، چار کنالاں دی پیلی 2- وِچلا سنھ، درمیانی فاصلہ، وچکاہا

اُدھ وانجا، (مذ،صفت) 1- اڈھا ننگا 2- تریڑدر، ننگا ہو کے ٹونا کرن والا

اُدھ وِچ، (فم) وِچکار، وِچالے، درمیان وِچ

اُدھ وِچ رولن، (محا) اُدھ وِچکار چھڈن، راہ وچ ساتھ چھڈ دیوَن

اُدھ وِچکار/ اُدھ وِچکارے، (فم) ویکھو: ادھ واٹے

اُدھ وِچکاروں پینگھ ٹُٹن، (محا)1- جوانی وچ ای مر جاون 2- کم ادھورا رہ جاون، سرے نہ چڑھن

اُدھ ورتا، (مذ،صفت)1- ادھورا، نامکمل، ادھا کیتا ہویا، اَن مُکیا، اُدھ واٹے، اوہ کم جیہڑا وِچے رہ گیا ہووے 2- اَدھے سر دی پیڑ،

درحقیقۃ
اُدھ ویشن، (سن،مو) بیٹھک، جلسہ، دیوان، سبھا، اِکتر تا
اُدھ ہنڈھ، (صفت) 1- اَدھا استعمال ہویا ہویا 2- اَدھا لنگھیا ہویا 3- اَدھ ورتیا ہویا
اُدّھ : (صفت) 1- اُجڈ، بُدھو، بیوقوف 2- غصہ، ناراضی، رنجگی، وٹ 3- اُمنگ، لہر، ترنگ
اُدھ : (مذ) اُدر، لدھر
اڈّھا: (صفت) 1- کسے چیز دے دو برابر حصیاں وِچوں اِک، نصف 2- بیوقوف، احمق، پاگل بُدھو
اڈھا اڈھا، (مذ) نصف نصف، دوہاں دھریاں نوں برابر برابر
اڈھا اڈھا دیون، (محا) برابر برابر حصہ دیون، اِکو جیہا ونڈن
اڈھا اڈھا کرن، (محا) دونہہ برابر حصیاں وِچ ونڈن، تقسیم کرن، چیرن
اڈھا پا، (مذ،صفت) دو چھٹانک دا تول، دو چھٹانک دا وٹا
اڈھا پاگل، (مذ) ادھا شدائی، نیم پاگل
اڈھا پچدّھا، (صفت) معمولی، کجھ، تھوڑا جیہا، تھوڑا بہت
ادھا تِتر، (مذ) نہ تِتر نہ بٹیر
ادھا تِتر ادھا بٹیر، (محا) دوغلا، بے ڈھنگا، بے جوڑ، رلے دا، منافق
اڈھا تھیون، (محا) ویکھو: اڈھا رہ جاون
اڈھا دُکھ ونڈن، (محا) کسے نوں حوصلہ دیؤن، تسلی دیون
اڈھا دُکھ ونڈیا جاون، (محا) کسے کولوں حوصلہ یاں تسلی لبھن، ہمدردی دے بول مِلن
اڈھا رہ جاون، (محا) لِسّا ہو جاون، کمزور ہو جاون، تھوڑا رہ جاون
اڈھا کرن، (محا) 1- کسے شے دے دو برابر حصے کرن 2- لِسّیاں کرن 3- وِچھوڑا دیؤن 4- بہت دُکھ دیؤن
اڈھامُنّا، (مذ،صفت) اڈھا پونا، اُونا
اڈھا ناں لَون، (محا) پیار یاں حقارت نال ناں وگاڑ کے بُلاون
اڈھا نہ رہنا، (محا) بہت لِسّا ہو جانا، کمزور ہو جانا
اڈھا نہ رہوَن، (محا) بہت کمزور ہو جاون
اڈھا ہو جانا، (محا) لِسّا ہو جانا
اڈھا ہونا، (محا) جس کولوں کم سِرے نہ چڑھے، کُجھ کی وِچ، کسے کم نوں پُورا کرن دے قابل نہ ہونا
اُدھا/ اُڈّھا: (مذ) جنگلی سور، خنزیر، اُوندا، باہرلا
اُدھا سڑاں : (مذ) 1- ڈھاسنا، سرھانا، آسرا، سہارا 2- روک، ڈکا
اُودھاں بل بل اُٹھنا: (محا) مُڑ مُڑ کے رنج یاں غُصے دی لہر من وِچ آوَنا، غُصے دا اُبال مُڑ مُڑ آونا
ادھار: (ہ، مذ) 1- سہارا، آسرا، گزارے دا وسیلہ، بُنیاد، نینہ 2- ناشتے ویلے کُجھ کھاون
اُدھار: (مذ) 1- مکتی، چھٹکارا 2- قرض دی رقم یاں شے، نقد دی ضِد
اُدھار آون، (محا) 1- قرض چڑھن 2- قرض دی کوئی چیز لَون
اُدھار اُترن، (محا) سر چڑھی ہوئی رقم دا لہہ جاون، ادھار واپس کر دیؤن
اُدھار اُترنا، (محا) سر چڑھی ہوئی شے یاں رقم دا موڑیا جانا
اُدھار پاون، (محا) قرض چڑھن، قرض دی کوئی چیز لَون
اُدھار پتّا، (مذ) اوہ کاروباری سمجھوتا جیہدی ادائیگی مگروں ہوندی اے
اُدھار چکن، (محا) قرض وچ رقم یاں کوئی چیز لَون

اُدھار چُکنا، (محا) اُدھار لینا، قرض موڑنا، اُدھار لاہنا، قرضہ چُکا دینا، بھاجی لاہنا

اُدھار دیئن، (محا) قرض دیون

اُدھار سُدھار، (فم) لین دین، قرض، بیوپار، اوہار بیوپار

اُدھار کھانا/ اُدھار کھا جانا (محا) اُدھار لے کے کھانا، اُدھار لے کے رقم نہ دینا، کوئی چیز منگ لیاونا پر اوس نوں موڑنا نہ یاں موڑن توں انکار کر دینا

اُدھار کھاون، (محا) 1- اُدھار کھا جاون، اُدھار لے کے کھاون 2- اُدھار لے کے رقم نہ دیون، کوئی چیز منگ لیاون پر اوہنوں نہ موڑن یاں موڑن توں انکار کر دین 3- کسے گل تے اڑ جاون

اُدھار گھِن، (محا) قرض وچ رقم یاں کوئی شے لَون

اُدھار لاہنا، (محا) بدلہ چکاونا، کیتی دے بدلے کرنا

اُدھار لاہون، (محا) 1- قرض ادا کرن 2- بدلہ دیئن، بدلہ لَون

اُدھار لَون، (محا) دیکھو: اُدھار چکن

اُدھار لہنا، (محا) بدلہ لے لینا، بازی اُترنا

اُدھار وپار، (مذ) قرض لیکے کیتا ہویا کاروبار، اُدھار نال چلایا ہویا دھندا

اُدھار ہو جاون، (محا) سرتے قرض چڑھ جاون، قرضئی ہو جاون

اُدھار ہونا، (محا) اُدھار سر چڑھنا، سرتے قرضہ چڑھ جانا

اُدھار بیٹھ آجاون، (محا) 1- مقروض ہو جاون 2- مصیبت وچ پھس جاون

اُدھارا: (صفت) مانگواں، اُدھار تے لئی چیز، منگواں

اُدھارا سدھارا، (محا) 1- اُدھار لیا ہویا 2- اُدھار والین دین

اُدھارک: (صفت) چھڑان والا، رہائی دوان والا

اُدھارمک: (صفت) ظالم، فاسق، انصاف نہ کرن والا

اُدھارن/اُدھارنا: (مصدر) 1- چھٹکارن، رہائی دواون، چھٹکارا دواون، ازاد کراون، چھڑاون، نجات دواون، بچاؤ کراون 2- اُدھار کرن، قرض لین 3- قرض دین، اُچا کرن، بچاؤ کرن، ونگی: "آزادی' اسیں اُدھارن آئیاں آپنے آپ نوں تینوں" (نجم)

اُدھاروں: (فم) اوس پاسیوں، اودھروں

اُدھاری: (مذ) ایسا ڈھگا جیہدے کولوں کم نہ لیا گیا ہووے

اُدھاری: (مو،صفت) 1- اُدھار لئی ہوئی چیز، مستعار، قرض، اُدھار 2- اُدھار دین دا عمل

اُدھال: (مو،صفت) آوارہ عورت، کسے نال گھروں نکل جاون والی عورت، اُدھل کے آئی ہوئی زنانی

اُدھال پنا، (صفت) اغواء، اغواء ہون یاں کران دا عمل

اُدھال کھڑن، (محا) کسے زنانی نوں کڈھ لے جاون، نسا لے جاون، فرار ہو جاون

اُدھالا: (مذ) اغوا، کسے دی زنانی یاں دھی نوں نسا کے لیجان دا فعل، فرار

اُدھالا ٹِلا، (مذ) 1- اِک پہاڑی جیہدے بارے آکھدے نیں کہ جو عورت اوس اُتوں لنگھ جاوے اوہ اپنے خصم نوں چھڈ کے نس جاندی اے 2- مجازاً...... ڈِھل مِل یقین والا بندہ

اُدھالک: (مذ،صفت) کسے دُوسری عورت نُوں بھجا کے لے جاون والا، اُدھالا کرن والا، اغوا کرن والا

اُدھالن: (مذ) کسے عورت نوں کڈھ کے لے جاون، اغوا کرن، نسا کے لے جاون، (مو) اغواء کرن والی، اغواء کرن وچ مدد دین والی

اُدھالنا: (فعم) 1- کسے عورت نوں نسا کے لے جانا 2- اغوا کرنا

3- عورت نوں اغوا کر کے لے جانا

اُدھالو: (مذ،صفت) کسے دُوسری عورت نُوں بھجا کے لے جاون والا، اُدھالا کرن والا، اغوا کرن والا

اُدھالی: (مو،صفت) کڈھ کے لیاندی ہوئی زنانی

اُدھالیا: (مو،صفت) اغواء کرن والا

ادھامُوں: (ج، مذ) کسے مشکل کم دے پورا نہ ہوون تے نڈھال ہو جاون

ادھان: (س، مذ) گر بھ، حمل، ڈھڈ

ادھانس: (مذ) کمزور بندہ

اُدھانون: (فعم) مُودھا کرنا، پُٹھا کرنا

اُدّھاں: (مو) اُدھ دی جمع، غصہ، ناراضی

اُدّھاں بل بل اُٹھن، (محا) رہ رہ کے غصہ آون، بار بار رنج ہوون

ادھائی: (صفت) اڈھا جمع دو، دوہاں اُتے اڈھا، ڈھائی

اُدّھت: (صفت) 1- مغرور، متکبر، اپنے آپ نوں پسند کرن والا 2- گُستاخ، بدتمیز 3- (مذ) شاہی پہلوان

ادھر: (س،فم) 1- ایس پاسے، ایس طرف، ایدھر، ایس تھاں 2- زمین تے آسمان دی وچکارلی فضا، آکاش، ہیٹھلا نبھ

ادھر اُدھر، (فم) بنا مطلب، اُتاری

اِدّھرتوں، (فم) ایس پاسے توں، ایس طرفوں، ایدھروں

اِدھر تے، (پوا،فم) ویکھو: ادھروں

اِدّھر دیوَ ن، (فم) ویکھو: ایدھروں

اُدّھر: (مذ) اِک جنور دا ناں، لُدّھر

اُدّھر: (فم) اوس پاسے، اوس طرف نوں، اُتوں، اوس ول

اُدّھر دِیوں، (فم) ویکھو: اودھروں

اُدِھراج: (مذ) مہاراجا، وڈّا راجا

اُدِھرالن: (مصدر) چکی وِچوں آٹا یاں میدہ نوں مُکا دیون

اُدھرانا: (پو،صفت) ادھورانا کپڑا، اوہ کپڑا جو پُوری طرحاں پاٹا نہ ہوئے

ادھرانی: (صفت) استعمال کیتا ہویا، ہنڈایا ہویا، (کپڑا لتا)

ادھرک: (مذ) ویکھو: ادرک

اِدھرلا: (صفت) ایدھردا، ایس پاسے دا، ایس تھاں دا

اُدھرلا: (صفت) اودھردا، اوس پاسے دا، اوس تھاں دا

اِدھرلی: (مو) ویکھو: اِدھرلا

اَدھرم: (س، مذ) بے مذہبی، بے ایمانی، بے دین، جُرم، گناہ، بد اخلاقی

ادھرم پُنا، (مذ) گنہگاری، پاپ، نچّتا

ادھرم چاری، (صفت) 1- فاسق، شریر، نامنصف، بدمعاش، بدچلن 2- فسق، جیہدا کوئی مذہب نہ ہووے، الحاد

اَدھرمتا: (مو) 1- فسق، کفر، جیہدا مذہب نہ ہووے، جیہدا مذہب نال کوئی تعلق نہ ہووے 2- ظلم، ناانصافی

اَدھرمتائی: (مو) 1- دہریہ پن، لامذہبی، فسق، کفر 2- ظلم 3- بدچلنی، بدمعاشی

اَدھرمی: (س، صفت) 1- لامذہب، فاسق، دہریہ، کافر، مُلحد 2- انصاف نہ کرن والا، ظالم، پاپی

اُدھرن: (مصدر) 1- دُنیا توں کوچ کر جاون، مرجاون 2- قرض توں بچ جاون 3- (مذ،صفت) پارا اُتارا، اُپر اُٹھن دا عمل

اُدھرن ہارا، (مذ،صفت) نجات پاون والا، بچ جاون والا

اُدھرواون: (مصدر) کسے چیز نوں اُدھیڑنا یاں کھولنا، ڈھلا کرن
اُدھروڑن/ادھروڑنا: (مصدر) 1- اُدھیڑن (سُوت دا گچھا وغیرہ) 2- کھلارن، کھولن، ڈھلا کرن
اِدھروں: (فم) ایس پاسیوں، ایتھوں
اُدھروں: (فم) اُوس پاسیوں، اوتھوں
اِدھرے: (فم) ایتھے ای، ایتھے، ایس پاسے
اُدّھرے: (فم) اودھرای، اوس پاسے، اوتھے
ادھریاتم واد/ادھیاَتم واد: (صفت) روحانیت، روح دی طاقت یاں خصوصیت، رُوح نال تعلق رکھن والا
اُدھریڑن / اُدھریڑنا: (مصدر) 1 -اُدھیڑن (دھاگا وغیرہ) کھولن، بخیے لاہون، ٹانکے کھولن 2- دانے کیرن (چھلیاں دے)
اَدّھڑ: (صفت) اُدھا، نصف
ادھڑونجا، (مذ) ادھارستہ، وِچکار، اگے نہ پچھے، چادر اُپرلین دا اک ڈھنگ، جُثے دے اُپرلے حصے نوں اک ای کپڑے نال ڈھکن دا طریقہ، ادھ ننگا، ادھ ڈھکیا سریر، اِکو کپڑے نال سریر ڈھکیا ہویا (ایہہ تریمتی بولی دا اکھر اے)
اُدھڑ جاون: (محا) 1- بخیئے نکلن، سلائی کھل جاون 2- ظاہر ہوون
اُدھڑا: (صفت) اَدّھا، نیم، نصف، اَدّھے دھڑ والا، گھگنا
اُدھڑا پہیّا، (مذ) لوک کہانی دا اِک کردار (ادھے دھڑ دا بھائی)
اُدھڑان/ اُدھڑانا: (مصدر) اُدھیڑن دا کم کرانا
اُدھڑائی: (مو) اُدھیڑن دا کم تے اوہدی مزدوری
اُدھڑ دُھمّی: (مو) رولا پانا، شورشرابا، اُودھم مچاونا، کھپ پاونا، دھچڑ
اُدّھڑ گڈّھڑ: (صفت) بے ترتیب، بے ڈھبا، بے ڈھنگا
اُدّھڑن/اُدھڑنا: (مصدر) لپیٹی ہوئی شے دا کھل جاون (دھاگے دا گولی توں)، وٹ لہن (رسی دا)، اُچڑن (چمڑی) چھلیا جاون، تروپے کھلن، سیون کھلن، اُدھڑ یجن، سیون کھلن، ٹانکا ٹُٹن، کھل جاون، اُتار دیون، تخفیف کرن، مُکا دیون، کھولن، اُدھیڑن
اُدھڑُو: (صفت) اُدھڑ جان والا
اُدھڑوان/ اُدھڑوانا: (مصدر) ''اُدھڑن/ اُدھڑنا'' دا متعدی المتعدی
اُدھڑواون/ اُدھڑواونا: (مصدر) اُدھڑواؤنا، کھلواون، اُدھیڑن دا کم کرواون، کسے بنی ہوئی شے نوں ڈھاون
اُدھڑوائی: (مو) ویکھو: اُدھڑائی
ادھڑوپا: (مذ) 1- اناج ناپن دا اِک بھانڈا 2- اک ناپ یاں تول
اُدھڑوِیجن / اُدھڑویجنا: (مصدر) اُدھڑن/ ادھڑنا دا متعدی المتعدی
ادھڑی: (صفت) اَدّھا، نصف، ادھ ادھ، برابر برابر، اِکو جیہے حصیاں وچ، دھیلی، پنجاہ پیسیاں دا سکہ
اُدھڑیجن: (مصدر) اُدھیڑن، کھولن، بخیے لاہون
اُدھڑین/ ادھڑینا: (مصدر) اُدھڑن/ اُدھڑنا دا متعدی المتعدی
اُدھڑیواں: (مذ) اُدھڑن دا فعل تے اوس دا ڈھنگ
اُدھڑیون: (مصدر) ویکھو: اُدھڑن
اِدھک: (سن، صفت) 1- ودھیک، ہور، چوکھا، زیادہ، ڈھیر، بہت باہرلا، اتّ، حدوں باہرا، ہور ودھیک 2- گورمکھی لکھت دی اِک علامت، ایہہ جس اکھر توں پہلاں ہووے اوہ اکھر دوہری (دُتّ) اواز دیندا ہے- جیویں تتاپتّا وچ تا، ٹا
ادھک کون، (مو) اوہ کون جو 90 درجے دے زاویے کون توں وڈی ہووے

اُڈھک : (مذ،صفت) 1- اپھراء، بدہضمی (اِک بیماری) 2- سرپیڑ 3- ساہ رُکن دی بیماری

ادھکا : (مذ) لِستا، ماڑا، پریشان، ادھورا

ادھکا ہو ہو جاون ، (محا) پریشانی پاروں لسیاں ہوون، غمزدہ ہوون

ادھکار / اَدِھکار : (مذ) 1- طاقت، وَس، اختیار 2- نظم ونسق، انتظام، حکومت 3- بادشاہت 4- عہدہ، آسامی 5- ورثہ 6- حق 7- قبضہ

ادِھکار دیوَن ، (محا) اختیار دیوَن، حق دیوَن

اِدھکار مِلن ، (محا) اختیار لبھن، حق ملن

ادِھکاری: (ہ، صفت) 1- حق دار، ورثے دا مستحق، صاحب اختیار 2- حاکم، افسر، عہدہ دار 3- مالک، آقا، وارث 4- کارندہ

اَدِھکان/ اَدِھکانا : (مصدر) وَدھانا، زیادہ کرنا

اَدِھکائی : (مو) 1- زیادتی، اضافہ، بیشی 2- بزرگی، وڈیائی 3- جبر، ستم، زبردستی

ادھکرن: (س) 1- برتری، فضیلت، سہارا 2- پرکرن 3- سرلیکھ، سرناواں 4- گرامر وچ اکھر دا اوہ رُوپ جو فعل دے ہون دی تھاں دسدا ہے

ادھکڑ : (صفت) ادھکھڑ، اُدھیڑ، معمر، وِچلی عمر دا، درمیانہ، نہ بُڈھا نہ جوان

ادھکڑو : (صفت) ویکھو: ''ادھکڑ''

ادھکڑی :' (صفت) ادھکڑ دی تانیث

ادھکھڑ : (صفت) ادھیڑ عمر دا، پنجاہ سالاں دے اگے پچھے، نہ بُڈھا نہ جوان، درمیانی عمر دا، ونگی: 'مشین دے پچھوں دبی جیہی واج نال ادھکھڑ گویا' (نجم)

ادھکھل : (صفت) ویکھو: ادھکڑ

اُدھل: (فعمر) 1- 'اُدھلن' مصدرتوں امر......اُدھل جا، اغوا ہو جا 2- (مو) محبوب نال فرار ہو جاون والی عورت 3- اغوا کیتی گئی عورت 4- نسن والی زنانی، نکل گئی زنانی

اُدھل جانا، (محا) زنانی دا اپنے گھروں نس جانا

اُدھل وائی، (مو) اُدھلواون دا عمل، پھل، مزدوری یاں بھُنگا

اُدھلاپا : (مذ) 1- اِک قسم دا اجارہ جس وِچ اجارہ دار کھوہ دی اَدھی زمین دا مالک شمار ہوندا اے 2- اغوا، فرار

اَدھلاپی/ادھلوپی: (مو) 1- اِک قسم دا اجارہ 2- اَدّھے حصے دی شراکت 3- بنجر زمین نوں آباد کرن دا اَدھا حصہ 4- (مذ) اوہ ٹھیکا جس نال کھوہ یاں جائیداد وچ اَدّھے حصے دا حق بن جاندا اے

اُدھلاک : (صفت) اُدھلہا کی، اُدھل جان نوں تیار

اُدھلاکن : (مو) بھڑ دی، اُدھالے دے کم وچ شامل زنانی

اُدھلاگن : (مو) اغوا ہون والی، مفرور زنانی، بدکردار عورت، اغوا ہو کے واپس آن والی عورت

اُدھلاگی : (صفت) اُدھالو دا بیلی

اُدھلان/ اُدھلانا : (مصدر) اغوا کرنا، عورت نوں اغواء کر لینا

اُدھلاوَن : (مصدر) کسے دے راہیں کسے زنانی نُوں کڈھ لینا

اُدھلن / اُدھلنا : (مصدر) 1- اغوا ہونا، عورت دا اپنے یار نال فرار ہو جانا 2- عورت دا آوارہ ہو جانا 3- آپے توں باہر ہو جانا 4- زنانی دا مستی تے آنا 5- تباہ ہو جانا 6- خرچ کر دینا، جائیداد اُڈانا 7- ادھڑنا

اُدھلن ہاری، (صفت) مغویہ، فرار ہو جاون والی عورت، بدکردار عورت

اُدھلو : (مو) 1- اغوا کیتی گئی 2- مغرور عورت، بدکردار عورت

اُدھلوان/ اُدھلوانا : (مصدر) اغوا کرانا، عورت نوں اغوا کرن وچ مدد دینا

اُدھلواون/ اُدھلواونا : (متعدی المتعدی) ویکھو: اُدھلوان/ ادھلوانا

اُدھلوائی: (مو) 1- اغوا کرن دا معاوضہ 2- اغوا

اُدھلویجن/ اُدھلویجنا : (مصدر) اُدھلن/ادھلنا دا متعدی المتعدی

اُدھلی: (مو) 1- دُوجے متر نال نٹھ گئی ہوئی زنانی، مغویہ 2- شہوت پرست، پُرشہوت

اُدھلیجن / اُدھلیجنا: (مصدر) اُدھلن/ اُدھلنا دا متعدی المتعدی

اُدھلین/ اُدھلینا : (مصدر) اُدھلن/ اُدھلنا دا متعدی المتعدی

اُدھلیندا : (صفت) اغوا ہون والا

اُدھلیندڑ : (فم) ویکھو: اُدھلیندا

اُدھلیواں: (مذ) 1- اغوا 2- بدمعاشی، بدچلنی، بدکرداری

اُدھلیوَن : (مصدر) ویکھو: اُدھلن

ادھم : (سن، صفت) 1- گھٹیا، ادنیٰ 2- نیچ، حقیر، کمینہ 3- نا قابل اعتبار

اُدھم : (ہ، مذ) رولا پانا، شور وغل، رولا رپا، ہنگامہ، کھپ رولا

اُدھمتا: (مو، صفت) 1- گھٹیا پن، کمینہ پن، سفلہ پن، کمینگی 2- بدنصیبی، بدقسمتی

اُدھمی: (صفت) اودھم مچان والا، شور کرن والا، رپھڑی، فسادی، جھگڑالو، رولا پان والا

اُدھن : (صفت) دولت توں بغیر، غریب، محتاج

اُدھنا : (مذ) 1- اُدھے آنے دا سِکہ 2- دو پیسے دا سِکہ

ادھنا ئیک واد : (اصطلاح) شعور پیدا کرن والی سوچ، اصلاحی سرگرمیاں

ادھنگا: (صفت) ویکھو: ادھ

اُدھنگی : (صفت) مفلوج

اَدھنی : (مو) دو پیسے دا سِکہ، اَدھا آنہ

اُدھو : (مذ) کرشن جی مہاراج دا رتھ بان جیہڑا گوپیاں نوں کرشن جی دی خیریت دسّن لئی دوارکا توں آؤندا سی (بھارتی صوبہ گجرات دے نیڑے اِک تھاں)

اَدھواَدھ / ادھّو وَدھ : (ہ، مذ) 1- ادھواڑ، وچوں وِچ 2- جتھے کوئی چیز ادھوادھ ہووے، نصف، کسے چیز دا ادھا وزن 3- بہت لسا

اڈّھو اڈّھ دی سانجھ، (مو) ادھ بھیالی، ادھ تے کیتا ہویا کم، اڈّھا اڈّھا حصہ

ادھو ادھ کرن ، (محا) 1- اَدھو ادھ ونڈ ہوون 2- دونہہ برابر حصیاں وچ ہوون

ادھو پاڈی، (فم) لگا پگا، ادھا

ادھو پاڑی، (صفت) ادھو ادھ ونڈ ہوئی، وِچکارلا، وِچلا ستھ، وچکار، تقریباً اڈّھا، اڈّھے دے نیڑے تیڑے

ادھو ڈُوڈھا کرنا، (محا) کوئی چیز وچوں کھا جانا، ادھ دے حصے دار دا بے ایمانی نال کمائی وچوں کجھ حصہ ونڈائی توں پہلاں اُڈا جانا

اُدِھواس : (مذ) گھر، مکان، محل

اُدھوان : (مذ) درمیان، دریا دا وِچکار

اُدھوانا : (مذ) دَوانا، تربوز، ہدوانہ، متیرا، مدھاڑاں

اُدھوت : (ہ، مذ، صفت) 1- فقیراں دا اِک ہندو فرقہ جیہڑا پنڈے تے بھبھوت ملدا اے تے کم کار نہیں کردا 2- ہٹا کٹا، طاقت والا، نڈر، نہ ہلن والا 3- مُورکھ، احمق، بے وقوف

اُدھوتر : (مذ) اک قسم دا سوتی کپڑا

اُڈھورا : (صفت) 1- ناتمام، نامکمل، ناقص 2- کمزور، بے طاقت 3- جیہڑا کسے قابل نہ ہووے، جیہدے وچ طاقت نہ ہووے، کسر وندا، کسرولا، اپُورن، ادھ پچدھا

ادھورا جُٹ، (مذ) مرکب ناقص

اُڈھورا دھندا، (مذ) 1- فعل ناقص 2- نامکمل کم، ادھورا کم

اُڈھورا کم کرن، (محا) کسے کم نوں نامکمل چھڈن، اوہ کم جیہڑا وچے رہ گیا ہووے

اُڈھورانا: (صفت) 1- اندھے پایا ہویا 2- اڈھ پچدھا، ہنڈایا ہویا، پاٹ جان نوں تیار 3- پرانا، کھدا 4- ادھورا

اڈھورانی: (مو) ادھورانا دی تانیث

ادھورت: (مو) دھورت، ودھیا دیسی کپڑا

اُدھورِتا: (مذ) شقیقے دی پیڑ، اَدھے سر دی تکلیف

اڈھورتی گل کرن: (محا) گول مول گل کرن، صاف گل نہ کرن

اُدھورڑا: (مذ) ویکھو: اُدھورا

ادھورڑی: (مو) ویکھو: ادھورڑا

اُدھوری: (مو) ادھورا دا مونث

ادھوڑتے رہوَن: (محا) راہ وچ رہوَن، توڑ نہ پُجّن

ادھوڑن: (مصدر) اُکھیڑن، اُدھیڑن، کھولن

ادھوڑنا: (فعم) ویکھو: اُدھیڑنا

ادھوڑی: (ہ،مو) 1- گاں یاں مجھ دا چمڑا، گوکا ماجھا سُتھرایا ہویا چمڑا، موٹا کچا چمڑا 2- معدہ

ادھوس: (ہ،صفت) اپُورن، ادھورا چھڈن، نامکمل، ادھواٹے چھڈ دینا

اڈھو سُدھ / ادھو سُدھا: (فم) 1- اڈھو اڈھ، دو چیزاں برابر ملیاں ہوئیاں 2- ڈھیر سارا

ادھون: (ہ،مذ) اُدھا ناپ یاں تول، کسے شے دا اُدھا حصہ

اَدھونتی: (ہ،مو) ویکھو: ادھوت

اڈھی: (مو) 1- پیسے دا اٹھواں حصہ 2- اِک قسم دا باریک کپڑا 3- دو چپے روٹی، ادھی دمڑی، نصف

اڈھی پچدھی گل، (مو) ادھوری گل، نامکمل گل، تھوڑی بہت گل

اڈھی پکی، (صفت) کُجھ کُجھ پکی ہوئی، کجھ کچی کجھ پکی

اڈھی جوڑی، (مو،صفت) جوڑی دا اُدھ، اِک بلد

اڈھی رات، (مو،صفت) چوکھا چر گئی رات، بہت رات بیتے، رات نوں بہت دیر تک، رات دے جوبن دا سماں

اڈھی رات اگے اڈھی رات پچھے ہونا (اکھا)، رات دے باراں وجے دا سماں ہونا

اڈھی رات تے گوڑا سوتا، (اکھا) کویلے کم کرن دے نقصان بارے آکھدے نیں

اڈھی رات دی ہاہ، (مو) قبول ہو جان والی بددعا

اڈھی راتے، (فم) اڈھی رات ویلے

اڈھی روٹی، (مو،صفت) روٹی دا اڈھا حصہ، کھنّی روٹی

اڈھی گل کرن، (محا) ادھوری گل کرن، گل لکوون

اَڈھے: (صفت) اُدھا دی جمع، نصف

اَڈھے مُونہہ نال آکھن، (صفت) نہ چاہندیاں ہویاں وی کسے نُوں صلح مارن، اُتوں آکھن

اِڈھے: (فم) ویکھو: اِڈے

اُڈھے: (فم) ویکھو: اُدے

ادھیا: (مذ) رُوحانی اُستاد، گرو، مُرشد

اَڈِھیا: (مو،صفت) 1- دو برابر حصیاں وچ ونڈی 2- اَدھی پیداوار جو

مالک لگان دے طور تے وصول کردا اے 3- (مذ) اُدھے حصے دا مالک

ادھیا پک: (سن،مذ) پڑھاون والا، ماسٹر، راہ پان والا، گورو، اُستاد

ادھیاپکا: (سن،مو) اُستانی، تیویں، اُستاد

ادھیاتم: (سن،مذ) رب، پرمیشر، آتمایاں برہم نال متعلقہ

ادھیاتم وِدیا، (سن،مو) اوہ روحانی تعلیم جس نال آتما اتے پرماتما بارے جانکاری ہووے، برہم بارے تعلیم

ادھیاتمک: (سن،صفت) آتما نال تعلق، دھارمک، روحانی، مذہبی

اِدھیا تمِکتا: (اصطلاح) رُوحانی علماں یاں روحانیت تے مابعد الطبیعات لئی ایہہ لفظ ورتیا جاندا ہے

ادھیار: (مذ) ویکھو: ادھیارا

ادھیارا: (مذ) 1- ادھا حصہ، کسی جائیداد وغیرہ دا اُدھا حصہ 2- ڈنگر وغیرہ نوں کسے نوں پالن واسطے ایس شرط اُتے دینا کہ اُدھا حصہ مالک دا ہووے گا تے اُدھا حصہ پالن والے دا، اُدھے حصے دا شراکت دار، اُدھے حصے دی شراکت

ادھیارے تے دیئن: (محا) ویکھو: ادھ تے دیئن

ادھیاریا: (مذ) ویکھو: ادھیارا

اَدِھیاس: (مذ) غلطی، بھُل چوک، سہو

اَدّھیاسین: (صفت) اُپر بیٹھیا ہویا

اُدھیال: (مو،صفت) ویکھو: اُدھال

اُدھیان/ اُدھیانا: (مصدر) 1- اُچھل جانا، وگ جانا، اُبل جانا 2- اُڈ جانا، اُڈایا جانا 3- غصے ہونا، ناراض ہونا 4- اکھاں دا دُکھنا 5- زمین تے ڈگنا 6- خراب ہو جانا 7- کھو جانا 8- گواچ جانا

اُدھیانا: (مذ) اُدھے آنے دا سکہ

اُدھیانی: (مو) ادھا آنہ، ادھے آنے دا سِکہ، ٹکا، ٹکے دا سِکہ

ادھیاون: (مصدر) دونہہ برابر حِصیاں وچ ونڈن، ادھو اڈھ کرن، دوٹوٹے کرن

ادھیاؤ: (مذ) ادھیا، باب، بھاگ، حصہ

ادھیائی: (مذ) ویکھو: ادھیاؤ

ادھیائے: (مذ) حصہ، فصل، باب، سبق، مضمون

ادھیایہ: (مذ) ویکھو: ادھیا

اَدِھیر: (سن،صفت) 1- بے ثبات، کمزور، جیہڑا مستقل نہ ہووے، جیہڑا پائیدار نہ ہووے 2- گھبرایا ہویا، بے قرار، دھیرج توں خالی، بے چین، ویاکُل، کاھلا 3- حیران 4- بے سہارا

ادھیراج: (سن،مذ) وڈا راجا، مہاراج، بادشاہ، سُلطان

اَدھیرتا: (مو) 1- جیہدے وچ مضبوطی نہ ہووے، جیہڑا پائیدار نہ ہووے 2- بے صبری، بے چینی، بے قراری 3- حیرت، گھبراہٹ

ادھیرج: (مو) دھیرج دا اُلٹ، بے چینی، ویاکلتا، کاھلا، کاھلا پن

ادھیڑ: (صفت) 1- جیہدی جوانی ڈھل چکی ہووے 2- درمیانی عمر دا 3- ادھکڑ، نہ جوان نہ بُڈھا

ادھیڑ عُمر، (صفت) ادھ بُڈھ، ادھ کڑ، ادھ کھڑ

اُدھیڑ: (فعمر) اُدھیڑن مصدر توں امر

اُدھیڑ بُن، (مو) دلیل بناون تے فیر ڈھاہ دین دی حالت، چُک ڈھاہ یاں کٹ وڈھ کرن دا عمل، جکو تکی، سوچ وچار، شش و پنج، کدی اُدھیڑن کدی بُنن دی کیفیت، گومگو دی کیفیت

اُدھیڑ بُن وِچ رہنا، (محا) سوچ وچار وچ پیا رہنا، دلیلاں وچ ڈُبیا رہنا، جکو تکی وچ رہنا

اُدھیڑن/اُدھیڑنا: (مصدر) 1- کسے وُلھیٹی ہوئی چیز نوں کھولن (دھاگا) 2- وٹ لاہون (رسی--) 3- چھلن، اُچیڑن (چمڑی --) 4- سیتی ہوئی چیز دے تروپے توڑن، تروپے اڈ اڈ کرن (سیون) 5- پُرانا کاٹھ وغیرہ لاہنا (چھتا--) 6- سزا دیون 7- انھے واہ کھاون 8- تباہ کرن 9- پلیت کرن، راز کھولن، عیب کڈھن

اُدھیڑو: (صفت) 1- اُدھیڑنا 2- اُدھیڑن والا، اُدھیڑن دا کم کرن والا

اُدھیڑواں: (صفت) جیہڑا اُدھیڑیا جاسکے، جو اُدھڑ سکے

ادھیکار: (سن، مذ) اختیار، عہدہ، حکومت، علاقہ، راج، قبضہ، ملکیت، حق

ادھیکاری: (صفت) اختیار رکھن والا، افسر، حاکم

ادھیل: (ج، مو) کشتی دے اندرلا اوہ تختہ جیہڑا موسم دی جانکاری دیندا اے

ادھیل گٹا/ادھیل گھٹا: (مذ، صفت) 1- موٹا تازہ 2- کم عقل 3- بے اعتبارا 4- متعصب، پکھ پُورن والا

ادھیلا: (مذ) دھیلا، ادھا پیسہ (پُرانا سکّہ)، دو دمڑیاں دا پیسہ

ادھیلچا: (مذ) اَدھی پائی (اِک پرانا سکہ)

اُدھیلی: (مو) دھیلی، اٹھیانی، اَدھا روپیہ، اٹھنی (اِک سکّہ)، نویں دور وچ ایہہ پنجاہ پیسے دے برابر مِتھی جاندی سی

ادھین: (صفت) 1- تابع، اطاعت کرن والا، محکوم، ماتحت، دُوجے دے آسرے، پرائے وس، لاچار 2- غریب، بیبا 3- حلیم، نمرتا، وَس وچ رہن والا، فرمانبردار، حکم منن والا، رعایا 4- عاجز، غلام، بے وس، کسے ہیٹھ کم کرنا، وِنگی 'وہاری اوہناں دے ادھین آہے' (نجم)

ادھین راجا، (مذ) برائے نام حاکم

ادھین ہوون، (محا) مٹی ہوون، کمزور ہوون، عاجز ہوون، ماتحت ہوون

اَدھینا: (صفت) 1- عاجز، مسکین 2- اطاعت کرن والا، فرمانبردار

ادھینتا: (مو) ویکھو: ادھینتائی

ادھینتائی: (مو) فرماں برداری، تابعداری، نمرتا، حلیمی، غریبی

ادھینتی: (مو) 1- عاجزی، انکساری 2- ماتحتی، تابعداری

ادھینگی: (مو) 1- عاجزی، بے بسی، وچارگی، محتاجی 2- فرمانبرداری، اطاعت 3- مفلسی، غریبی 4- ٹوہر، رعب

ادھینگی جتاون، (محا) پھڑاں مارن، ٹوہر دسّن

ادھینگی وکھاون، (محا) ویکھو: ادھینگی جتاون

ادھیّہ: (سن، صفت) جس دا کوئی پیارا نہ ہووے، بے سہارا

اڈّی: (سر، مو) وڈی بھین یاں بھین دی برابر عمر دی عورت لئی کلمہ تخاطب

اَدی بدی: (مو) 1- الزام، بہتان 2- ہونی، بخت، لیکھ 2- تقدیر، بھاگ

اِڈّے: (فم) ایدھر، ایس طرف، ایس پاسے، ایدے، ایتھے، ایس تھاں

ادے آدے، (فم) ادھر اُدھر، آس پاس

ادے پرے، (فم) نیڑے دُور دے، آنڈھی گوانڈھی

اُدے: (فم) اُس پاسے، ظاہر، واضح جویں سُورج اُدے ہویا، اوتھے، اوس پاسے، وِنگی: 'کالا پانی تاں رہ گیا اُڈّے' (نجم)

اُدے: (مذ) 1- صبح، فجر 2- سورج دا نکلنا یاں چڑھنا 3- مشرق 4- روشنی 5- کامیابی، فتح حاصل کرنا 6- چنگی قسمت والا 7- سہاگ 8- عروج، بلندی

اُڈّے سا، (صفت) دلیر، ہمت والا، حوصلے والا

اُڈّے سادھن، (محا) ودھن پھُلن، خوشحال ہوون

اُڈے ساہ، (مذ) 1- صحت مندی، تندرستی 2- چنگی قسمت

اُڈے ساوَنا/اُدیساوَنا، (محا) تندرست ہونا، خوشحال ہونا، ودھنا، پھُلنا، ترقی کرنا

اُڈّے سائی، (مو) ودھن پھُلن دی کیفیت، خوشحالی، شادابی، کامیابی

اُدے کدے، (فم) اودھرے کدھرے، ایتھے اوتھے

اُدے وَدے، (مذ) ٹال مٹول، بہانے بازی

اُدیاپن: (مصدر) 1- ختم کرنا، سونپ دینا 2- ہندوؤاں دی اک رسم

اُدِیاچل: (س، مذ) اوہ پربت جس دے پچھوں سُورج چڑھدا دسدا اے

اُدِیان: (س، مذ) اِکانت تھاں، جنگل، اُجاڑ، بیابان، روہی، گھٹ آبادی ہوون دی حالت

اُدیان باسی، (صفت) بن باسی، جنگل وچ رہن والا، کلا رہن والا، جنگل وچ ڈیرا جماون والا

اُدیان جانا، (محا) گھربار چھڈنا، اُداسی لینا

ادیب: (عر، مذ، صفت) 1- علم ادب جانن والا، ادب سکھان والا 2- زبان دان 3- لکھاری

ادیرے: (پو، فم) بہت ای نیڑے، نزدیک، ایسے پاسے، ایدھر، ایتل، ایس ول، ایرے

اُدیرے: (فم) اوس پاسے، اودھر، اوتل، اوس ول

اُدیسا: (مذ) 1- تندرستی 2- کامیابی، فتح لبھنا

اُدیساوَن/اُدیساونا: (مصدر) ودھن پھلن، نرو یا ہوون، خوشحال ہونا، حوصلے وچ ہونا، بختاور ہونا

اُڈّیسائی: (مو) سدھی، کامیابی، سپھلتا

اُڈّیسائی آونا، (محا) ودھاؤ ہونا، صحت ہونا، تگڑا ہونا، ٹھیک آونا

اُڈّیش: (س، مذ) 1- پاسے، جانب، طرف 2- تلاش 3- رہنمائی، ہدایت 4- تحقیق 5- مقصد 6- خبر، اطلاع 7- مثال 8- پردیس، تھاں، ملک، علاقہ 9- پرنام ڈنڈوت 10- مطلب، غرض، مدعا 11- آ گیا، سکھیا، نصیحت

اَدَیگی: (مو) 1- ادا کرنا 2- بے باکی

اِدِیم: (مذ) 1- کھل، چمڑا، ادھوڑی 2- چمڑے دی خشبو 3- زمین دی سطح

اُدِیمی: (عر، صفت) ویکھو: اُدّمی

اُدیوگ: (مذ) ویکھو: اُدیوگتا

اُدیوگتا: (مو) 1- کوشش، محنت، مشقت 2- ثابت قدمی 3- تدبیر تے تجویز

اُدیوگی: (صفت) 1- جفاکش، محنتی 2- ثابت قدم 3- چُست تے چالاک

ا......ڈ

اُڈ: (صفت) وکھرا، الگ، جُدا، علیحدہ علیحدہ، اکلا، ونگی: 'علیحدہ علیحدہ وکھو وکھ اڈا پلڑے پاس پیاریاں دے منگن بھیکھ دیدار دیدار پےُ'

اڈاڈ، (فم) وکھ وکھ، الگ الگ، علیحدہ علیحدہ

اڈاڈ سُکھالے رہندے ہڈ، (اکھا) وکھرا کم کرن والا ای چنگا رہندا اے

اڈ پاس، (فم) کول، نیڑے، نیڑے تیڑے، لاگے بنے، آل دوال، اردگرد

اڈ کرن، (محا) 1- وکھریاں کرن، علیحدہ کرن 2- نونہہ پتر دا چُلھا

وکھرا کرن
اڈ کھالن، (محا) 1- کھال نوں چھانگن 2- صاف کرن، رستہ صاف کرن
اڈ کھائے سوڑ ڈکھائے، ونڈ کھائے تو کھنڈ کھائے، (اکھا) آپس وچ ونڈ کے کھانا چنگی گل اے ایہدے وچ بڑیاں برکتاں نیں
اڈ ہونا/اڈ ہوون (محا) 1- علیحدہ ہونا، جداہونا، وکھرا ہونا 2- نونہہ پتر دا ماپیاں نالوں چلھا منجا وکھریاں کرلین
اڈ : (فعم) 'اڈن' مصدر توں امر، اڈ کے رکھ، پھیلا کے رکھ (جھولی وغیرہ)
اڈ : (مو) آڑ، نالی، کھوہ دے پانی دی نالی
اُڈ : (فعم) 'اُڈن' مصدر توں امر
اُڈبھکھ / اُڈ پکھ، (مذ، صفت) 1- بالغ، شعور رکھن والا 2- بال، جیہڑا ہوش سنبھال چکیا ہووے 3- اُڈن دے قابل پرندہ 4- تیار
اُڈ بھنبیری ساون آیا، (اکھا) چنگے دِن آوندے دِس پین تے آکھدے نیں
اُڈ پڈ، (فم) غائب، الوپ
اُڈ پڈ جانا، (محا) 1- تتر بتر ہو جانا، الوپ ہونا، مک جانا، ختم ہوجانا، نہ رہنا 2- زنانیاں دی اِک گالھ یاں جھڑک
اُڈپڈ جاون، (محا) 1-ٹُر جان والا، نہ رہن والا 2- غائب ہو جان والا 3- دِس دسیوں کدھرے ٹُر جاون
اُڈپڈ وبجن، (محا) 1- اُڈن، پھنڈن، تڑن 2- بھج پین، نس پون
اُڈ جانا، (محا) 1-دوڑ کے جانا، تیز رفتار نال پہنچنا 2- غائب ہو جانا 3- کھسکنا، مکنا، ختم ہونا
اُڈجاون، (محا) 1- بھج جاون، غائب ہوون، ٹُر جاون، کھسکن 2- خرچ ہو جاون 3- مر جاون، مک جاون، نہ رہون 4- پرواز کر جاون، اُڈاری مارن
اُڈ جاوے، (روز مرہ، بد دعائیہ کلمہ) مر جاوے، مگروں لہہ جاوے برباد ہو جاوے، زنانیاں دا بدُعائیہ کلمہ
اُڈ کے آون، (محا) تیزی نال آون، بھج کے آون
اُڈ کے لگن، (محا) 1- تیزی نال اپڑن 2- پھرتی نال کسے نوں پھڑن
اُڈ گئی (گئے) وات، رہ گئی (گئے) کم ذات، (اکھا) جس ویلے چار چوپھیرے بھیڑے لوکی دِسن تے چنگے کدھرے نظر نہ آون تاں کہندے نیں
اُڈ مرے تاں تِڈا، بُڈ مرے تاں تِڈا، (اکھا) جدوں چھٹکارا کسے طرحاں وی ممکن نہ ہووے تاں آکھدے نیں، تِڈا بھاویں کسے حالت وچ وی ہووے اوہدی اوقات کجھ وی نہیں ہوندی
اڈا: (مذ) 1- پکی تھاں، مقرر کیتی جگہ، دُکان، ٹکانہ 2- مزدوراں دے جڑن دی تھاں جتھوں اوہ بھاڑے یاں مزدوری تے مل سکن 3- جتھے لوک اکثر بیٹھن کھلون یاں تاش وغیرہ کھیڈن 4- کبوتراں، ککڑاں وغیرہ دے بیٹھن لئی بنائی تھاں 5- نوار دری اُنن، جالی کڈھن، نالے پراندے بناون لئی سہارے وچوں ورتن نوں لکڑی یاں لوہے دا آلہ 6- جُتی دا اوہ پچھلا حصہ جو پاون والے دی اڈی نوں پچھوں ڈکدا ہے 7- ترپائی جس تے گوٹے کناری دا کم کیتا جاندا ہے 8- ٹانگے یکے لاریاں وغیرہ دے کھلون دی تھاں 9- عیبی یاں ویلداراں دے کٹھے ہون دی تھاں (جوئے بازاں دا اڈا) 10- جتھے زمیندار گھاہ پٹھا رکھن یاں کترن، پُہاڑا 11- اُچے تھاں چڑھن لئی چھوٹی پوڑھی یاں کوئی ہور شے جو مرضی مطابق دھری چکی

جا سکے 12- نیویں تھاں توں اُچے تھاں مزدوراں یاں پشواں دے چڑھن والے پھٹے اُتے پیر اڑن نوں لگے بازو 13- ترکھاناں دی دُسانگھی جس وچ لکڑنوں کھڑا کر کے پرنا ہی نال چیردے نیں

اڈّا بند، (صفت) بے حساب، بے شمار

اڈّا جم جاون، (محا) کم دھندا چل پون

اڈّا جماونا، (محا) ڈیرہ پا لینا، پیر جما لینا، پکی طرحاں داخل کر لینا، ٹکانہ بنا لینا

اڈّا جمنا، (محا) پکی طرحاں ٹھہرنا، کم چل جانا، ٹکانہ کرنا، اکٹھے ہو کے بیٹھنا

اڈّا کھالن، (محا) کھالی نوں چھانگن، صاف کرن، رستہ صاف کرن

اڈّا کھڈا، (مذ) بچیاں دی اِک کھیڈ جیہڑا بھوئیں تے خانے بنا کے کوڈیاں تے مہراں نال کھیڈی دا اے

اڈّا لاونا، (محا) 1- کاریگر دا دُکان لاونا 2- لکڑاں چیرن لئی اڈے دا قائم کرنا

اڈّا لگاونا، (محا) اڈا جماونا، دُکان لاونا

اڈّا لگنا، (محا) کسے پتھریاں کسے دُوجی شے نال اڑ کے ٹھیڈا لگنا

اڈّا مارنا، (محا) 1- جاندے آدمی دے پچھے ہو کے اوہدے پیراں دی اڈی نوں اپنے پیراں دا پنجا مار کے ڈیگن دا جتن کرنا، ٹھبی مارنا 2- کسے دے کم نوں خراب کرنا

اِڈا: (مذ) چور سپاہی کھیڈن دی حد

اِڈّا: (مذ، صفت) ایڈا، ایتا، اینا

اِڈا کڈا، (مذ، صفت) ایڈا کیڈا، ایڈا کو

اُڈّا: (فعمر) 1- 'اُڈانا' توں امر 2- اُڈیا

اُڈا دیون، (محا) 1- کسے پرندے نوں اُڈن دی کھل دیون، آزاد کرن 2- غائب کرلون، لُکالون، بند کرن 3- مشہور کر دیون 4- خرچ کر دیون، فضول خرچی کرن، لٹا دیون 5- پھبتی پھبتی کرن 6- نشانہ بنھ کے کسے شے نوں تباہ کرن

اُڈا لیاون، (محا) 1- ہوا دا کسے شے نوں اُڈا کے لے آون 2- چوری کر کے لے آون 3- پھنڈ لیاون

اُڈّا: (صفت) اونا کو، اوڈا کو

اُڈار: (صفت) 1- اُڈاک، اُڈن والا، ازاد، پرندیاں دا غول، ڈار 2- چالاک 3- پھیرے ٹورے والا، من مرضی کرن والا 4- ڈار، اڈرے ہوئے پرندیاں دا جھنڈ، گروہ، ٹولی 5- سوجھوان بالک، جیہڑا اپنی عقل نال کجھ کم کر سکے 6- (فعمر) 'اُڈارنا' توں امر

اُڈار کرن، (محا) 1- فخر کرن، غرور کرن 2- اپنے آپ نوں اپنی اوقات نالوں ودھ ظاہر کرن 3- اُکسا کے ٹور دیون 4- چالاک کر دیون

اُڈار ہو جانا، (محا) 1- کھسک جانا 2- اُڈن وچ ماہر ہو جانا (پرندے وغیرہ دا)

اُڈّار: (سن، صفت) کھلے دِل والا، کھل دِلا، سخی، دانی

اُڈارا: (صفت) 1- اُڈن والا 2- بالغ، نوجوان 3- پنچھی

اُڈارتا: (مو) 1- اُڈار ہوون دی حالت، کھل دلی، سخی پُنا 2- نیکی، بھلائی

اُڈارچیت: (صفت) کھل دِلا، دریا دِل، سخی

اُڈارن: (مصدر) 1- اُڈارن، اُڑاون، کسے بیٹھے ہوئے پرندے نوں تراہ کے اُڈا دیون 2- نشانہ لاون، فضول خرچی کرن 3- تباہ کرن، مٹاون، ٹوٹے ٹوٹے کرن 4- اُبالن، اُکالن

اُڈارنا: (فعم)1- اُڈانا 2- فضول خرچ، روپے پیسے نوں بلا ضرورت خرچ کرنا 3- کسے دی بلا وجہ تعریف کرنا

اُڈارو: (مذ،صفت) 1- اُڈن والا، جیویں اُڈارو پنچھی 2- اُڈ سکن دے لائق 3- ہوا باز، پائلٹ، اجیہا آدمی جیہدا کوئی تھاں ٹھکانہ نہ ہووے، اج ایتھے کل اوتھے 4- پردیسی، دُوجے شہر یاں مُلک دا واسی

اُڈارو ہو جانا، (محا) کوئی چیز لے کے نس جانا، من اُچاٹ ہو جان کر کے تیاگی ہو جانا

اُڈارو ہو جاون، (محا) 1- بھج جاون، اُڈن ہار ہوون 2- دِل اُچاٹ ہو جاون

اُڈاری: (مو) اُڈان، پرواز، اُڈن دی کیفیت، تاری، تیری، پنچھی دا اِک تھاں توں دُوجی تھاں جا بیٹھن تک دا فاصلہ یاں وقت

اُڈاری بنھ جاون، (محا) بھج جاون، تیزی نال ٹرجاون، اُڈ جاون

اُڈاری کھانا، (محا) 1- برتی نوں اُچا لے جانا، ودھنا، ترقی کرن 2- کم دی مہارت ودھانا

اُڈاری کھاون، (محا) 1- اُتانہہ چڑھن، ودھن ترقی کرن 2- کم دی مہارت ودھاون

اُڈاری مارن، (محا) 1- اُڈن، اُڑن 2- بھج جاون، چھائیں مائیں ہو جاون، لُک جاون

اُڈاری مارنا، (محا) 1- اُڈ بہنا، دُور چلے جانا، لُک جانا، کھسک جانا 2- چوری نس جانا 3- سپنے دی دنیا وچ پُج جانا، چھائیں مائیں ہو جانا

اُڈاسنا: (مذ) پھاسنا، پھسانا، گھیرنا

اُڈاک: (مذ،صفت) 1- جو ٹکرائی نال ڈگے 2- بھوئی وِچ پایا ہویا ڈنڈا جو اوس نوں تھمدا ہے 3- جو اُڈ سکے، اُڈار 4- آوارہ، پھرونتو 5- بالغ نوجوان

اُڈال: (مو) ویکھو: اُلار

اُڈان/اُڈانا: (مصدر) 1- آسمان نوں چڑھاونا (کوئی پنچھی یاں ہور شے)، اُڈاری، اُڈاون دا کم 2- مخول کرنا، بھنڈنا (ہاسا، کھلی۔) 3- ہٹواونا (داغ) 4- خرچ کرنا، ضائع کرنا (دھن) 5- وکھ کرنا (سِر) 6- چُراونا، لکاونا (دساں دا نوٹ اُڈا لیا) 7- کھانا پینا (گلچھرے اُڑاونا) 8- بھجاونا (گھوڑا) 9- اُدھالنا (کُڑی اُڈالئی) 10- چھلنا، مٹاونا (چاقو، ربڑ نال) 11- اُدھیڑنا، مارنا (دمڑی) 12- اُکھیڑ دینا (گولے نال رُکھ) 13- مارسُٹنا (توپ اگے) 14- اُڑا دینا (ہوش) 15- اُچھالنا (مٹی) 16- ویران کرنا، ختم کرنا (جڑھوں) 17- رونق ودھانا 18- بہلانا 19- ٹالنا

اُڈانا: (مذ،صفت) 1- جگنو 2- اِک قسم دا اُڈن والا سپ

اڈانگا: (مذ) کٹھن، مشکل، اوکھ

اڈانگے: (مذ) اڈانگا دی جمع، اوکھت، اوکڑ، مشکل، اڑیکے

اڈانہ: (مذ) 1- ٹکانہ 2- بندوبست، پربندھ

اُڈانہہ: (فم) اوس پاسے، اودھر

اَڈانی: (مذ) اڈانی، کشتی دا اِک داؤ، اڑنگا

اڈانے: (مذ) مکان جھونپڑی دے شہتیر تے کڑیاں نوں چھت اُتے ترتیب وار رکھن نوں اڈانہ آکھدے نیں، بندوبست، حالات، پربندھ

اُڈاون/اُڈاونا: (مصدر) ویکھو: اُڈان، اُڈانا

اُڈاونا پڈاونا: (فعم) برباد کرنا، ناس کرنا، کھنڈا پُنڈا دینا

پھکیاں اُڈاونا، (محا) بُری طرحاں مُکاونا، بُری مار مارنا یاں ہراونا

اُڈاونی : (مو) 1- مشکل، اُلجھن، گنجھل 2- رُکاوٹ، اڑچ، ڈکا، روک 3- بجھارت

اُڈاؤ : (مذ، صفت) فضول خرچ، بہت خرچیلا

اُڈاہوں : (فم) اوسے پاسیوں، اودھر، اودھروں

اُڈاہی : (فم) اودھر ہی، اوسے پاسے

اِڈاہیں : (فم) ایس پاسے، ایدھر، ایدائیں

اُڈاہیں : (فم) اوس پاسے، اودھرای، اوداہیں

اُڈاؤ : (صفت) بہت خرچ کرن والا، دھن گواون والا، اُڈان والا

اُڈاون/ اُڈاونا : (مصدر) ویکھو: اُڈان، اڈانا

اڈائی : (مو، صفت) 1- 'اُڈانے' دا فعل تے اوہدی اُجرت 2- اناج صاف کرن دا عمل تے اوہدی اُجرت 3- لڑائی، اڑچ، ڈکا، اُلجھن، مشکل 4- اگ دا لانبو، بھانبڑ

اڈ بنگ : (صفت) 1- وِنگا چبا 2- انوکھا 3- مشکل

اڈ بنگا : (صفت) 1- ضدّی، اڑیل 2- بانکا

اُڈپ : (مذ) 1- بیڑا، شہتیریاں بنھ کے بنائی ہوئی کشتی، جہاز 2- پَریاں کاگ (جو مچھی دی کُنڈی دے نال بنھ دیندے نیں) 3- چَن

اَڈ پھس : (مذ+ مو) ضِد بازی، اڑپھس، دِھک دِھک کے، اوکھے سوکھے ہو کے

اڈِتوار : (مذ+مو) اتوار، سنڈے (Sunday)، ہفتہ توں اگلا دن

اڈِٹھ : (صفت) ان ڈِٹھا، ان ویکھیا، جو ویکھیا نہ جاسکے، جیہنوں ویکھیا نہ گیا ہووے، اوہلے، پروکھے

اڈِٹھ کرنا، (محا) ان ڈِٹھ کرنا، ویکھ کے ان ویکھی جانا، کسے دا کوئی عیب یاں گُناہ جان دے ہوئے اوہدا پردہ رکھنا، نظر انداز کرنا

اُڈ دا : (مذ) اُڈن دی حالت وچ (پنچھی) گھٹ، مردا (تول)

اُڈدا پھرنا، (محا) پھُرتیلا ہونا، پیراں دا چھوہلا ہونا، خوشی وچ ہونا

اُڈدی : (مو، صفت) 1- اُڈن دی حالت وچ 2- اُڈدی اُڈدی (خبر)، اک دوجے دی زبانی پہنچی ہوئی (خبر)، کنوکنیں آئی ہوئی (خبر) افواہ، اواڑا، کچی خبر، لوکاں وچ پھیلی خبر

اُڈدی آئی، (مو، صفت) اُڈدی اُڈدی خبر، افواہ، مَن گھڑت گل

اُڈدی اوائی، (مو) ویکھو: اُڈدی آئی

اُڈڈو : (صفت) اُڈاؤ، فضول خرچ، اُجاڑو

اُڈر : (صفت) نڈر، بے خوف، دلیر

اُڈّر : (صفت) وکھرا، لاتعلق، نویکلا

اُڈّر ہون، (محا) وکھرا رہون، بےتعلق رہون

اُڈر : (صفت) 1- اُڈ کے، اُڈاری مار کے 2- اُڈّن والا، اُڈنا جانن والا

اُڈر پڈر، (فم) ویکھو: اُڈ پڈ

اُڈر : (مو) اُود بلاؤ، اِک جنور دا ناں، اُدّر، اُدّھر

اُڈرا : (مذ، صفت) وَکھ، جُدا، اَڈ جیہا، نویکلا، وَکھرا، نکھیڑواں، نمایاں

اُڈرا : (مذ) اُڈرک، اُڈن جوگ

اُڈراک : (صفت) 1- اُڈّن دے قابل، اُڈّن والا 2- بالغ، تیار 3- مکار، حرافہ، آوارہ عورت

اُڈّرن/ اُڈّرنا : (مصدر) 1- اُڈّن، پرواز کرن 2- ختم ہوون 3- ضائع ہوون 4- خوشی دا اظہار کرن 5- بالن، اُکالن

اُڈرن کٹوری، (مو) اُڈّن کھٹولا، اُڑن طشتری

اُڈرواُڈرا : (صفت) وکھو وکھ، الگ الگ

اُڈرواون : (مصدر) ویکھو: اُڈواون (کسے دوجے کولوں)

اُڈرے : (مذ، صفت) 'اُڈرا' دی جمع، اَڈ جیہا، نویکلا، وکھرا، جُدا،

نکھیرواں، نمایاں

اُڈریا: (ندائیہ) اَے اُڈن والے...... ندائیہ کلمہ، اڈن والے لئی کلمہ تخاطب

اُڈریا پُڈریا، (فم) حیران پریشان، اُجڑیا ہویا

اُڈریائی: (مو) علیحدگی، وکھرا پن، نویکلتا

اُڈِکّا: (مذ) اڑنگا، ہڈکا، اَڑِکا

اُڈکنا: (فعم) اُڈیکنا

اڈکھوڑا: (پو، مذ) 1- ٹُھڈا، ٹھیڈا 2- ٹھوکر، اڈّی کھوڑا

اُڈگ: (مذ، صفت) نہ ڈِگن والا، پکا، مضبوط، قائم، جمیا ہویا

اڈگوانڈھ: (مذ) 1- ہمسائیگی، پڑوس 2- آسے پاسے، ایڑے گیڑے

اڈلا: (صفت) ایدھردا، ایس پاسے دا

اُڈلا: (صفت) اُپرلا، اوس پاسے دا

اُڈلانا: (فعم) اُڈیک کرواؤنی، انتظار کرواونا

اُڈلّن / اُڈلّنا: (مصدر) 1- بے چین ہونا، بے قرار ہونا، اُداس ہونا، اُچاٹ ہونا 2- ڈول جانا، ہمت رہ جانا

اڈلو: (مذ) حوض، تلاء

اڈلوں: (مذ) 1- اوہ کھالا جیہدے وِچ کھوہ دا پانی ڈِگدا اے تے پیلیاں نوں لگدا اے 2- کھاڈا، چوبچہ

اڈمبر: (مذ، صفت) 1- کھوٹ 2- دِکھاوا، نمائش، ٹھاٹھ باٹھ، ظاہر داری 3- مان، غرور

اُڈّن: (مصدر) 1- تدن، تڈن، کھولن، چوڑیاں کرن، پسارن، کھلارن 2- وکھ کرن، جُدا کرن 3- لمکاون، لمّا کرنا 4- اُسارن، تعمیر کرن 5- مُڈھ بجھن، شروع کرن، ابتداء کرن

اُڈّن: (مصدر) 1- اُڈن دا عمل، اُڈنا، پرواز کرن، اُڈاری مارن، اُڈنا، پھیلانا، گڈنا 2- غائب ہوون، ٹُر جاون 3- لُک جاون، ختم ہوون، نہ رہوون، مر جاون 4- تباہ ہوون، برباد ہوون 5- مشہور ہوون، گل دا عام ہو جاون 6- تیز تیز ٹُرن

اُڈّن انار، (مذ) اگ سُٹن والی اِک قسم دی بارودی گولی، ہوائی

اُڈّن بیماری، (مو) لاگ دی بیماری، چھوت دا روگ جو اک توں دوجے نوں لگ جاندا ہے

اُڈّن جوگا، (مذ، صفت) 1- گروں لہنا، نہ رہنا 2- بھیڑا برا، قابل نفرت، زنانہ روزمرہ

اُڈّن شاہ، (مذ) گورو تیغ بہادر جی دے خاص الخاص سیوک بھائی گھنئیا جی توں چلیا فرقہ، سیوا پنتھ دے مشہور سنت

اُڈّن کھٹوری، (مو) اُڈن کھٹولا دی تانیث

اُڈّن کھٹولا، (مذ) اُڈن والا، کتھا کہانیاں دا اُڈن والا خیالی کھٹولا (منجا)

اُڈّن ہار، (صفت) 1- اُڈن والا، اُڈن نوں تیار 2- اخیری دماں تے 3- جُدائی دین والا

اُڈّن ہارا، (مذ، صفت) اُڈارو، اُڈ جان والا، نہ رہن والا

اُڈِن: (فم) تدوں، اُدِن، اوہدوں

اُڈنا: (مذ) 1- اُساری ہوئی تھاں، کوٹھا، مکان، گھر 2- کھولنا، ٹڈنا (مُونہہ) 3- پسارنا، ڈاہنا (ہتھ، جھولی) 4- چوڑا کرنا، وِرل ودھاونا (چر) 5- تاننا، لاونا (تانی) 6- ارنبھنا، چالو کرنا، بناونا (گھر)

اُڈنا اُڈّن، (محا) اُساری اُسارن، تعمیر کرن

اُڈنا: (فعم) 1- دھرتی توں آکاش ول چڑھنا (مٹی) 2- ہوا نال اُڈنا (کاغذ، کپڑا) 3- لہنا، ٹُٹنا، وکھ ہونا (چمڑی، چھوڈے) 4- مار پینا (چھمکاں نال) 5- خُوب کھادا پیتا جانا (شراب، ماس) 6- تاری

بھنا، نہایت تیز جانا (گھوڑا) 7- کٹنا، نوچنا (بوٹیاں، بُرکیاں) 8- پُرزہ پُرزہ ہونا (ٹُونبے) 9- مشہور ہونا، پھیلنا (خبر) 10- کجھ نہ کہنا، ویرانی پینا (خاک) 11- وٹنا، زخمی ہونا (چھت، ہتھ) 12- بہت محنت کرنا (سر، پیر، ہتھ) 13- نہ رہنا (وال) 14- گھبرانا (روش) اُڈاری مارن والا (جہاز، سپ) 15- اتھک 16- چلاک، ہوشیار، اُڈ جان والا، ٹرجان والا، رُس جان والا، آوارہ پھرن والا، ماواں عموماً بالاں لئی بولدیاں نیں

اُڈناسپ، (مذ، صفت) سپ دی اِک قسم جیہڑی رُکھ گو جیڈی ہوندی اے تے دُوروں چھال مار کے دُوجی تھاں جاہندی اے ایہدی چھال دس باراں ہتھاں جتنی اُچی یاں لمی ہوسکدی اے تے ایس اُڈاری راہیں اوہ ڈنگ وی لیندا اے

اُڈنبر: (سن، مذ) 1- اڈمبر، دکھاوا، ظاہر داری، نمائش، نمائشی کم 2- ٹھاٹھ باٹھ، ساز و سامان، اُپرلی بناوٹ

اُڈنبراں: (مذ) 'اُڈنبر' دی جمع 1- ٹھاٹھ باٹھ، ظاہری نمائش، ساز و سامان، شان و شوکت، سن والا اسباب، سنگھار، گہنے 2- ڈھول، نقارے وغیرہ دی اواز

اڈنبرن: (مو، صفت) اڈنبر کرن والی عورت، زنانی

اڈنبری: (صفت) اڈنبر کرن والا/والی

اُڈَنت: (مو) اُڈایا ہویا، اُڈگیا ہویا، بجھ گیا ہویا

اُڈَنٹ : (صفت) اڈیا ہویا، کِھلریا ہویا، تباہ شدہ، جو اُڈ جاوے، جاون ہار

اُڈنٹ ہو جاون، (محا) کِھسک جاون، نٹھ جاون، غائب ہو جاون

اُڈنی : (مو، صفت) اڈ جان والی، غائب رہن والی، پھرونتو، آوارہ، زنانیاں دا روزمرہ دا کلمہ

اُڈنی کھٹ، (مو) ویکھو: اُڈن کھٹولا

اڈو: (ہ، مذ) تارہ، ستارہ، نجم

اڈو اڈ: (فم) وکھرا، وکھو وکھ، علیحدہ علیحدہ، بھن بھن نکھیڑ کے، اِک اِک نوں

اَڈواَڈ کرن، (محا) نکھیڑن، وکھو وکھ کرن، علیحدہ علیحدہ کرن

اَڈواَڈ ہو جاون، (محا) 1- وکھ وکھ ہو جاون، جدا جدا ہو جاون 2- بھوئیں بھانڈا ونڈلون، چُلھا وکھرا کرلون

اڈو اڈ ہوون، (محا) ویکھو: اڈو اڈ ہو جاون

اُڈو: (فم) اُڈوں، تدوں، اُدھروں

اُڈّو: (فعم) 1- اُڈو، اُڈ جاؤ 2- بھج جاؤ

اُڈاون: (مصدر) 1- لمکاون، پسارن، اُڑاون 2- پھیلاؤنا، وڈاؤنا، گڈواؤنا، ڈھانچا کھڑا کراؤنا

اڈوائن : (مو) ادوائن، دوان، منجی دے پواندیاں ول پیراں والی رسی

اُڈواؤنا: (متعدی المتعدی) کسے نوں اُڈواؤنا، جیویں پتنگ اُڈاؤنا

اڈو جانا: (محا) چھیتی مر جانا، بھری جوانی مرنا، (اِک گالھ)

اڈوکھورا/اڈوکھوڑا: (مذ) گلی تھاں وچ کھوبے وجھوں بنے ٹوئے، کھڑنبے، اوہ چیز جس دے نال ٹھیڈا لگے، کھاتہ، ان پدھری تھاں، ٹھیڈے، کھڑوچے، ٹھوکر

اڈوکھوڑا لگن، (محا) 1- ٹھڈا لگن 2- پریشانی ہوون، ہبی لگن

اڈوکھوڑے : (مذ) اُچا نیواں، کھڑوبا، ان ہموار تھاں، کھڑوچ

اڈوکھوڑے کھائی جاون، (محا) اُچی نیویں تھاؤں کھائی جاون، جو لبھے کھائی جاون

اڈوکھیڑا: (مذ) ویکھو: اڈوکھورا

اڈول: (صفت) جو ڈولے نہ، پکا، قائم، ڈرڑھ، ثابت قدم، نہ ہلدا،

اٹل، ہولی ہولی، سہجے، سہج نال

اڈول بچن، (محا) 1- ہولی جیہی بچن، تھوڑا جیہا بچن 2- صاف صاف بچن، بالکل بچن

اڈولتا: (مذ) اڈول ہونا، دریڑھتا، ثابت قدمی، پختہ ارادے والا

اِڈوں: (فم) ایدھروں، ایس پاسیوں، ایتلوں

اُڈوں پاسوں: (فم) اردگردوں، ایدھروں اودھروں، چوپھیریوں، لاگوں بنیوں، آنڈھوں گوانڈھوں، آسوں پاسوں، آلے دوالیوں

اُڈوں مُڈھوں: (فم) شروع توں، مُڈھوں سُڈھوں

اُڈِیا: (مذ) اُڈاون والا

اڈھ: (مو) 1- سواہ 2- ادھا دمڑی دا، ادھا حصہ 3- کھالی، نالی

اڈھا: (مذ) اڈا

اِڈھا: (مذ) 1-اِک بالاں دی کھیڈ (چور سپاہی) دی حد بندی 2- اخروٹ یاں گولیاں وغیرہ کھیڈن وچ مِتھی حد

اِڈھا بنا، (مذ) اڈا بنا، حد بنا

اڈھا سڑاں: (مذ) گاؤتکیہ، بستر تے ورتیا جاون والا لمّا تکیہ

اِڈھانا: (مذ) 1- ٹکانہ، رہون والی تھاں 2- ڈھا

اُڈھاون/اُڈھاونا: (مصدر) کسے نوں کپڑے پواون، کپڑے اُتے لین لئی آکھن، اُڑھاون، پہناون

اُڈھاونی: (مو) اوڑھنی، دوپٹا، اُتے لین والی چُنی

اڈھائی: (صفت) ڈھائی (دو تے ادھا)، اڈھا جمع دو، 2.5

اڈھائی گھرا، (مذ، صفت) چھوٹا محلہ یاں پنڈ

اِڈھستا: (مذ) اوہ کپڑا جیہدی چوڑائی وِچ ڈھائی سو (250) دھاگا ورتیا جاندا اے

اِڈھسی: (ج، مو) ویکھو: اِڈھستا

اڈھواون: (مصدر) مالش کرواون، ملواون

اڈھوکڈھی: (مو، صفت) چتر چالاک زنانی، پھپھے کٹن

اُڈھو مُڈّھو: (فم) مُڈھ توں، ڈھروں مُڈھوں، نویں سریوں، مُڑ کے

اڈھوں مُڈھوں: (فم) ویکھو: اُڈھو مُڈّھو

اڈھئی: (عدد) ویکھو: اڈھائی

اڈھیڑے: (فم) 1- ادھیڑے، علیحدہ علیحدہ کیتے 2- ٹانکے توڑے، سلے ہوئے کپڑیاں دے تروپے کھولنا

اڈی: (مو) ایڑی، کھری، پیر دا پچھلا پاسہ، جُتی دی اڈی، Heel، پیراں دا پچھلا حصہ جولت ہیٹھ سِدّھا ہوندا اے، 'اڈا' دی تصغیر

اڈی ٹپنا / اڈی پٹنا، (محا) یک دم بھج اُٹھنا، بھج پینا، تیزی نال بھج پینا

اڈی بھُنجے نہ لگن، (محا) 1- ٹیڈیاں پھرن 2- بہت مصروف ہوون 3- امیر ہوون 4- بہت خوش ہوون

اڈّی ترپا، (پو، مذ) ویکھو: اڈی ٹپا

اڈّی توں چوٹی تیک، (فم) سرتوں پیراں تیک، اک سرے توں دُوجے تیک، نک سِک، سارا، سالم، پُورا پُورا

اڈّی ٹپا، (مذ) 1-کل کِل، تکرار، رپھڑ، خواہ مخواہ دا جھگڑا، اڈی چھڑپا 2- بالاں دی کھیڈ 3- رسی ٹپہ، ونگی: 'دھوں گھر ہستی اڈّی ٹپہ دھواں سادھ سناسی' (نجم)

اڈّی ٹپالاون، (محا) 1- لارا لپا لاون 2- خوامخواہ دا جھگڑا کرن، رپھڑ گھتن

اڈّی چوٹی دا زور لاون، (محا) پوری پوری کوشش کرن، پورا ٹل لاون

اڈّی چھڑپا، (مذ) بالاں دی اک کھیڈ، جیہدے وچ اُچھل

اُچھل کے رسی ٹپدے نیں، رسی ٹاپا

اڈی ڈیہاں دا، (مذ، صفت) ناپختہ، ناتجربہ کار، انجان، تھوڑی عمر دا

اڈی کھوڑا مارنا، (محا) 1- کُشتی دے کھیڈ وچ اُچھل کے مخالف دیاں لتاں تے اپنے پیراں دی اڈی نال وار کرنا 2- آڑا گوڑی

اڈی لاون، (محا) 1- گھوڑے نوں تیز بھجاون لئی اڈی نال اشارہ کرن 2- آرام کرن، ساہ لون

اڈی مارن، (محا) 1- اگے جاندے بندے نو پَیر دے گِٹے کول ٹھُڈا مار کے ڈیگن 2- گھوڑے نوں تیز کرن لئی پَیر دے پچھلے حصے نال ٹھگورن

اڈی مارنا، (محا) گھوڑے نُوں دوڑان لئی اڈی مارنا

اڈی نہ لاون، (محا) آرام نہ کرن، تُری جاون، مسلسل کم کرن

اڈی نہ لاونا، (محا) آرام نہ کرنا، دم نہ لینا، مسلسل تُری جاونا

اڈی نہ لگن/اڈی نہ لگنا، (محا) خوشی نال زمین تے پیر نہ ٹکنا، خوشی وچ پھُلے نہ سماونا، ٹِک کے نہ بہنا

اڈی نہ لگن دینا، (محا) 1- بھجائی پھرنا، کماں نوں توری رکھنا 2- مصیبت وچ پائی رکھن

اڈی نہ لگن دیوَن، (محا) 1- بھجائی پھرن، کسے نہ کسے کم توری رکھن 2- آرام نہ کرن دیون، مصیبت وچ پائی رکھن

اُڈّیِ: (مو) اُڈا دی تانیث

اُڈی اُڈی پونا، (محا) اُڈ اُڈ پینا، سوہنا لگنا، پھبنا، لڑن نُوں آونا

اڈے: (مذ) اڈے اُتے، ٹکانے، اڈا دی جمع

اڈے تے لاون، (محا) 1- ڈھائے چڑھاون، دھوکھے وچ آون 2- ہم خیال بناون

اڈے چڑھاونا، (محا) قابو کرنا، ہتھاں تے پاونا

اڈے چڑھن، (محا) کسے دے اڑ کے چڑھن، دھوکھے وچ آون، قابو آون، ڈھائے چڑھن، ٹیڈھے چڑھن

اڈے چڑھنا، (محا) کسے دے دھکے یاں اڑکے چڑھنا، دھوکے یاں سِکھاوٹ وچ آونا، قابو آونا، ٹیٹے چڑھنا

اڈے دار، (صفت) 1- اڈے والا، اڈے دا مالک 2- اڈے دا ٹھیکیدار

اڈے لاونا، (محا) اپنی مرضی یاں حساب دا کرنا، ہتھاں تے پاونا، کسے گل لئی منا لینا، ٹیٹے چڑھاون

اڈے لگن، (محا) ڈھائے چڑھن، کسے دی گل تے لگن

اڈے: (فم) اڈر، ایس پاسے

اڈے آڈے، (فم) ایدھر اُدھر، ایہدے اوہدے

اُڈّے: (مذ) 1- 'اڈا' دی جمع 2- ٹھوکریں

اِڈّے: (فم) ایدھر، ایدھروں، ایس پاسے

اِڈے اُڈے، (فم) ادھے اُدھر

اِڈّے لگنا، (محا) 1- ٹھوکراں لگنا 2- کسے دے نال رہنا 3- کسے دے ہتھے چڑھنا 4- ٹکانے لگنا، بنے لگنا

اُڈّے: (فم) 1- اوس پاسے، اودھر، اودھر توں 2- چھیتی چھیتی، بھج کے، خوشی نال

اَڈِیاں: (مو) اڈی دی تانیث

اڈیاں بھار، (فم) تیاری دی حالت، کم کرن لئی تیار بیٹھے

اڈیاں پھیرن، (محا) کالھی کالھی وچ شوخی نال تُر دیاں پھرن، چین نال نہ بیٹھن

اڈیاں رگڑ رگڑ کے مرن، (محا) سسک سسک کے مرن، ڈھیر

دُکھ سہہ کے مرن

اڈیاں رگڑ کے اپڑن، (محا) ڈھیر کھیچل کر کے پہنچن، تنگ دیاں کھا کے توڑ پجن

اڈیاں رگڑن/اڈیاں رگڑنا، (محا) 1- دکھ ویکھن، مصیبت بھوگن 2- ڈھیر کھیچل کرن

اڈیاں رگڑاون، (محا) 1- دُکھ دیون، مصیبت وچ پاون 2- ڈھیر کھیچل کرواون

اڈیاں گھس جاون، (محا) ڈھیر کھیچل کرن، بہت بھج نس کرن، چکر تے چکر لاون

اڈیٹر (Editor): (انگ، مذ) ایڈیٹر، مُدیر

اڈیٹری: (مو) ایڈیٹری، ادارت

اڈِیٹوریل (Editorial): (انگ، مذ) ویکھو: ایڈیٹوریل

اڈیجن: (مصدر) اَڈیا جانا، کھولن، چوڑیاں کرن، پسارن، کِھلرن

اڈیجیاں: (مو) کُھل گئیاں، صیغہ ماضی

اُڈیچنا: (فعم) اُلیچنا (پانی)

اڈیڈھ: (مو) ڈیوڑھا ہون دی حالت، اِک توں اڈھا وَدھ ہون دی کیفیت

اڈیڈھا: (مذ، صفت) اِک جمع اڈھا، ڈیوڑھا، 1.5

اُڈیر: (مو) چرخہ کتن ویلے دھاگے توں اُڈن والے ذرات

اُڈیک: (مو) انتظار، آون یاں مِلن دی آس

اُڈیک اُڈیک کے بُڈھا ہو جاون، (محا) بہت زیادہ اُڈیکن، انتظار کردیاں تھک جاون

اُڈیک نالوں کال چنگی، (اکھا) انتظار نالوں موت بہتر اے

اُڈیک ہوون، (محا) انتظار ہوون، اُمید ہوون

اُڈیکن / اُڈیکنا: (مصدر) انتظار کرنا، کسے دا راہ تکنا، اُڈیک کرنا، امید کرنا، آس رکھنا کسے دے آون دی

اُڈِیکُو: (مذ) انتظار کرن والا

اُڈیکواون: (مصدر) کسے نوں اُڈیک وچ رکھن

اُڈیل: (مو، صفت) اُڈنہار، چُست

اُڈیل: (مذ) عکس، خاکہ، پرچھاواں، ہم شکل، دُھند، جھکھڑ، جھولا

اُڈیلنا: (فعم) اُلدنا، ڈولھ دینا، اُنڈیلنا

اڈِین: (مصدر) 1-اڈیا جاون، اڈیون 2-اڈیندے نیں، کھڑے کردے نیں، قائم کریندے نیں، ٹکاوندے نیں

اُڈِین: (صفت) ویکھو: اُڈینا

اُڈِین: (مصدر) ویکھو: اُڈّن

اُڈِینا: (مذ، صفت) اُداس، دُکھی، ویاکُل، گھابریا ہویا، اودریا ہویا

اُڈِینی: (مو، صفت) اُڈینادی تانیث

اُڈِیون: (مصدر) ویکھو: اُڈّن

اڈیوں لنب لگی کے چوٹیوں جائیں نکلن: (محا) اڈی توں چوٹی تک اگ لگ جانا، بہت چالاک ہونا

ا......ذ

اِذ: (مذ) بدلہ، وٹا، عوض

اِذا: (مذ) ویکھو: 'ایذا' جیہدے توں ایہہ وِگڑ کے بنیا اے

اذات: (صفت) جس آدمی دی کوئی ذات نہ ہووے، ذات توں باہر کڈھیا

اِذاڑاں: (صفت) ایذا رسیدہ، دُکھی، جیہنوں ایذا مِلی ہووے، ایذا توں وِگڑ کے بنیا ہویا

اذان: (عر،مو) 1- بانگ 2- اطلاع، آگاہی، دس

اذان دیݨ، (محا) 1- نمازیاں نوں باجماعت نماز لئی سدن لئی مقررہ جُملے اُچی اواز نال آکھن 2- پیدائش ویلے مسلمان بچے دے بچے کن وچ اذان دے مقررہ لفظ دُہراون تے کھبے کن وچ تکبیر دُہراون 3- قدرتی آفتاں ویلے لوکاں دا اُچی اواز وچ اذان دے لفظ آکھن 4- ککڑ دی اواز کڈھن

اذفر: (عر،صفت) 1- خشبوئی گھاء، تیز خشبو والی شے، خس 2- خالص

اذلاں: (عر،صفت) ازل توں مُڈھ توں، مُڈھوں، شروع توں، پہلے دیہاڑ توں

اِذن: (عر، مذ) 1- اجازت، کھُل، چھُٹی، حکم، ارشاد 2- کن 3- کسے جھاڑ پھونک کرن والے توں جھاڑ پھونک کرن دی اجازت لینا

اذیت: (عر،مو) تکلیف، دُکھ، سزا، مصیبت

اذیتی: (صفت) 1- دُکھی، روگی سوگی 2- قیدی، مشقتی

ا......ر

ار: (ہ، مذ) 1- پہیے دا گز جو نابھ وچ ٹھُکیا ہوندا ہے تے جیہناں دے سریاں تے پھٹیاں جُڑیاں ہوندیاں نیں، ٹانگے ریڑھے یاں گڈے دے پہیاں دے ڈنڈے 2- اِک درخت جیہدی لکڑ دے صندوق تے تلوار دی میان بن دی اے 3- دندا، انگ

ار: (حرف شرط) 1- اتے، تے، ہور 2- جے

ار: (پو، حرف تشبیہہ) آر، وانگ

اُر: (مو) 1- چھاتی، من، دِل، دِکھی 2- زور، جتن، طاقت

اُر: (مذ) عراق دے اِک شہر دا ناں جتھے حضرت ابراہیم علیہ السلام رہندے سن

ارا: (مو) آری دی شکل والی لمی تھوتھنی والی مچھی

ارّا: (مذ) 1- آرا 2- پہیے دے اندرلا ڈنڈا

ارّا: (پو، مذ) شو، سجاوٹ

اُرا: (مذ) 1- ہالیاں دی اصطلاح، اُدرا، پاڑا 2- حد، بنا، مُڈھ، بِرا

اُرا: (فم) اُرلا، ایہہ والا، ایہوای

اُرا پرا، (مذ، صفت) 1- اُرلا پرلا، معمولی، ٹِک ٹک، جیہدے وِچ کوئی خصوصیت نہیں، گند بلا 2- ٹال مٹول

اُرا پرا کرن، (محا) ٹال مٹول کرن، جیسے بہانے کرن، ٹرکاون

اراٹ/اراٹا: (مذ) اڑاٹ، رولا شور، چنگھیاڑ، سنگھ پاڑ کے کُرلاون دا عمل

ارادت: (عر، مذ) ارادہ توں اے 1- دِل دی گل، منصوبہ، قصد، عزم، آرزو، خواہش، مرضی 2- اخلاص نال، ڈھِڈوں صاف ہو کے 3- یقین، اعتقاد، بھروسا، کسے بزرگ دی مُریدی وچ آنا، عقیدت مند بن جانا، ونگی: 'کرے عبادت دِن تے راتیں نال ارادت جُھک کے'

ارادہ: (عر، مذ) 1- صلاح، مرضی، خواہش، آرزو، دِل دی گل 2- منصوبہ، قصد، عزم

ارادہ کرن، (محا) منصوبہ بناون، متا پکاون، قصد کرن، آرزو رکھن

ارادہ ہوون، (محا) قصد ہوون، صلاح ہوون، مرضی ہوون

اگادیوں ارادے نال: (محا) جان بُجھ کے، دِل وچ ٹھان کے، نیت دھار کے

ارادھک: (ہ، مذ، صفت) پجاری، منن والا، تعریف کرن والا، عبادت گزار، عبادت کرن والا

ارادھنا: (فعم) پُوجا کرنا، دیوتا نُوں راضی کرن دا عمل، عبادت کرنا، منتر جپنا

اِرادی: (مذ) صلاح، مرضی، خواہش
اُرار: (فم) 1-ایس طرف، ایس کنارے تے، ایدھر، اُرلا پاسا، ایہہ کنڈھا، اُرلی باہی، اُرلا بنا 2- ایہہ دُنیا، ایہہ جہان
اُرار بھاڑا پار بھیڑا، (اکھا) پار جا کے جھگڑا کرن نالوں اُرانہہ ای کرایہ مُکا لینا چاہیدا اے
اُرار پارا، (صفت) اُرارلا، پارلا
اُرار پرار، (فم) اُرلا تے پرلا پاسا
اُرار دیاں سُنیاں نیں، تے پار دیاں وی سُن، (اکھا) دوہاں پاسیاں دیاں گلاں سُن کے ای بندہ صحیح نتیجے تے اپڑ دا اے، ایس لئی صرف اِک پاسے دی گل ای پلے نہیں بنھ لینی چاہیدی
اُرار دُکھن، (محا) انگ انگ دُکھن، لُوں لُوں دا پیڑ ہوون
اُرار کھتا پار کھتا، وِچ دھمن گڈیا: (بجھارت) آر
ارارات: (مذ) آرمینیا دے اِک پہاڑ دا ناں آکھیا جاندا اے کہ حضرت نوح علیہ السلام دی بیڑی ایسے پہاڑ اُتے آ کے رُکی سی
اُرارلا: (فم) اُرلے پاسے دا، اُرلا، ایدھرلا، ایس پاسے دا
اُرارلی: (مو،صفت) ارلی، ایدھرلی، ایدھر دے پاسے دی
ارا روٹ: (مذ) اِک قسم دا آٹا جیہڑا اِک پودے دیاں جڑھاں وِچوں نکلدا اے تے کھاون یاں کپڑیاں نوں مایا لاون دے کم آوندا اے
اُرارُوں: (فم) ویکھو: ارار، اُرار
اراڑی: (مو) مسراں ورگا اِک چھوٹا خودرو پودا تے اوہدا بی، رواڑی
اراضی: (عر،مو) ارض دی جمع، زمین، بھوئیں، پیلی، بنا
اراضی بندوبستی، (عر+فا، مو) اوہ زمین جیہدا بندوبست ہوگیا ہووے
اراضی خالصہ، (عر،مو) خالص سرکاری زمین
اراضی دریا بُرد، (عر+فا، مو) اجیہی زمین جیہڑی دریا دا حصہ بن جائے تے کاشت دے کم نہ آون جوگی رہوے
اراضی سکنی، (عر+فا، مو) 1- اجیہی زمین جیہدے تے مکان بنا کے لوک رہن لگ پئے ہون 2- مکان بناون لئی مخصوص کیتی گئی زمین
اراضی شاملات/ اراضی شاملاٹ، (مو) اجیہی زمین جیہڑی زمینداراں دی سانجھی ہووے تے اوہدے اُتے سرکار دا قبضہ ہووے
اراضی شور، (عر+فا، مو) کلر زمین، بنجر، بھوئیں
اراضی غیر مُمکن، (عر+فا، مو) ناقابلِ کاشت زمین، جس وِچ کوئی فصل نہ ہووے
اراضی معافی، (عر+فا، مو) اوہ زمین جیہدے اُتے مالیہ یاں لگان نہ لگے
اراضی منضبط، (عر+فا، مو) بحقِ سرکار ضبط کیتی ہوئی زمین
اراضی وقف، (عر+فا، مو) اجیہی زمین جیہڑی کسے بھلیائی واسطے دے دِتی گئی ہووے
اراک: (مذ) اِک رُکھ دا ناں جیہدیاں جڑھاں تے لگراں دیاں داتناں (مسواکاں) بن دیاں نیں
ارا کین: (عر، مذ) 1- رُکن دی جمع، کسے شے دا ضروری حصہ 2- باہر لا حصہ، گُٹھ، زاویہ 3- تھم، سہارا، ستون 4- مدد 5- کارکُن، سربراہ، سردار 6- عروض وِچ اوہ حصہ جیہڑا دُونہہ یاں تِناں ماتراں دا بنے، حصہ
اُرالا: (صفت) اُرلے پاسے دا، ایدھرلا، ایسے پاسے دا
ارام: (فا، مذ) 1- آرام، سُکھ، شانتی، امن، چین 3- سوکھ، سُکھالا،

صحت مندی

ارام چونکی، (مو) ڈھاسنے والی کُرسی

ارام طلب، (مذ،صفت) سُکھ چاہن والا، محنتی یاں کھیچل نہ کرن والا، سُکھیارا

ارام طلبی، (مو) ارام طلب ہون دی حالت، سُکھ دی چاہنا

ارام کُرسی، (مو) اِک قسم دی کُرسی جس اُتے سریرنوں بہت سارا پچھانہہ سُٹ کے ارام کیتا جاسکدا ہے

ارام کرنا، (محا) ٹھہرنا، کِدھرے رُک جانا، ٹِک جانا، سُکھ لینا

ارامی ہونا: (محا) ویکھو: آرام کرنا، ونگی: 'ہر کوئی آپے اپنی جائے، یا آرامی ہویا' (میاں محمد بخش)

ارانبھی: (مو) اگ لاون لئی بالی تیلی، مشعل، ہوائی (آتش بازی)

اُرانہہ: (فم) اُرے اُرے نوں، نیڑے نوں، ایدھر نوں، نیڑے

اُرانہہ پرانہہ، (فم) ایدھر اودھر، اُرے پرے

اُرانہہ پرانہہ کر دیون، (محا) لکو دیون، چھپا دیون، نظروں اوہلے کر دیون

اُرانی: (صفت) ننگی کنڈ والی گھوڑی

ارال: (مو) 'وراں' توں وِگڑیا ہویا، واری، نوبت

اُرال پرّال: (فم) ویکھو: اُرانہہ پرانہہ

اراہ: (مذ) پودیاں دوالے پانی پاؤن لئی بنائے ہوئے دور، ٹوئے، گنالی

اُراہاں: (صفت) نیڑے، کجھ نیڑے

ارائتا: (مذ) ریتا

ارائن: (مو) 1-ارائیں دی بیوی 2- مالی دی بیوی

ارائیں: (مذ) 1-آریائی دا وگاڑ، مسلماناں دی اِک ذات جیہڑی سبزی اُگاون تے ویچن دا کم کردی اے 2- ملا پڑے، ملنسار

ارائیں تے چنڈور دوویل مارے ضرور، اوہ وٹے کچیاں اوہ پٹے انگور، (اکھا) ایس اکھان وچ چنڈور دے نال نال آرائیاں دی نندیا کیتی گئی اے

ارائیں کم تائیں نہیں تے چھائیں مائیں، (اکھا) ایس اکھان وچ آرائیاں دی حرصی تے مفاد پرستی والی طبیعت نُوں دسیا گیا اے

ارب: (عدد،صفت) سو کروڑ

ارب کھرب، (عدد،صفت) بہت زیادہ، ڈھیر سارا، بے بہا، مناں مونہہ

ارباں پتی: (مذ،صفت) اوہ آدمی جیہدے کول ان گنت دولت ہووے، ڈھیر، رجیا پُجیا

اربراوَن: (مصدر) بڑبڑاون

اربع: (عر، مذ) 1- عربی وِچ چار دے ہندسے نُوں آکھدے نیں، اربع عناصر، 2- چار عناصر مٹی، اگ، ہوا تے پانی 3- پُرانے زمانے وچ سمجھیا جاندا سی کہ کائنات دی ہر شے چار تتاں (عناصر) نال رل کے بنی اے پر نویں سائنس ایہناں وچوں کسے نُوں وی عنصر نہیں مندی، ایس ویلے تیک کائنات وِچ 92 عناصر لبھے نیں تے 25 دے نیڑے مصنوعی عناصر وی تجربہ گاہ وِچ تیار کیتے گئے نیں

اربعین: (عر، مذ) 1- چالھی، اُنتالی جمع اِک، 40 2- اِک کتاب دا ناں

اربی: (مو) اروی، اِک سبزی دا ناں جیہڑی لیس دار ہوندی اے

اربیلا: (مذ،صفت) 1- سادہ، معصوم، بھولا، بھالا، سدِھڑ 2- اِک قوم دا ناں، بانکا 3- شیدائی، مست مولا، البیلا

اربیلڑ: (مذ) ویکھو: اربیلا

اُربیلی: (صفت) سینے دا بیلی، دِلی یار، محبوب، سجن

اربیلے: (صفت) سادہ، البیلا، وِنگی: 'ماہی نال وِنھ گئے ڈیہنہ اربیلے'

ارپن: (مو) نذر، بھینٹ، دان، عقیدت پاروں کوئی شے کسے نوں دیون

ارپن کرن، (محا) نذر کرن، دان کرن، تحفہ دیون

ارتاب: (مذ) 1- گتاوا، جانوراں دی خوراک 2- جو دا پانی

ارتانا: (مذ) رات نوں نہ دِسن دا روگ، اندھراتا، رتانا

اِرتباط: (عر، مذ) 1- میل جول 2- رابطہ 3- محبت

ارتداد: (عر، مذ) 1- مذہب توں پھر جانا 2- مُرتد ہونا 3- مسلمان دا کافر ہو جانا

ارتر: (پو، مو) ضد بازی، آڈالانا

ارتعاش: (عر، مذ) 1- کنبنا 2- اِک بیماری دا ناں جیہنوں "رعشہ" وی آکھی دا اے، جس وچ انسان نوں اپنے جسم دے حصّیاں تے قابو نہیں رہندا اتے اوہ کنبدے رہندے نیں

ارتفاع: (عر، مذ) 1- بلندی، اُچیائی 2- وڈیائی

اِرتقاء: (عر، مذ) ترقی، اُتانہہ جاون، ودھن پھُلن، عروج

اِرتقائی: (عر، صفت) 1- ترقی تے عروج نال نسبت رکھن والا 2- ترقی تے عروج دی کیفیت یاں حالت

ارتکاب: (عر، مذ) 1- گناہ کرنا، شروع کرنا 2- ناجائز کم دی ابتداء

اِرتکاز: (عر، مذ) اِک تھاں اکٹھا کرنا، اِک تھاں تے جمع کرنا

ارتل: (صفت) 'اردل' دا وگاڑ جیہڑا انگریزی لفظ (Order) آرڈر توں وِگڑ کے بنیا اے

ارتلی: (مذ) 'اردلی' دا وگاڑ جو انگریزی لفظ (Orderly) توں وِگڑ کے بنیا اے

ارتھ: (ہ، مذ) 1- اکھر دا مطلب، معنی 2- کسے شے دا اصل مادہ، بنیاد، کنہ 3- جائیداد، مال، دولت 4- قول، قرار، وعدہ 5- کارن، وجہ 6- دھن، دولت

ارتھ النکار، (اصطلاح) علمِ بیان دے جُز، کلام نوں سُہپن بخشنا

ارتھ سارنا، (محا) مطلب پورا کرنا، غرض پوری کرنا

ارتھ شاستر، (مذ) 1- کوٹلیہ ولوں رچی مُلکی نظام تے سیاست دے حوالے نال لِکھت، ریاست چلاوَن دا نظام سکھاون والی تعلیم دے نال تعلق رکھن والی کتاب 2- اوہ علم جس وچ روپیہ دولت کمان بارے احوال درج ہوون 3- حکمتِ عملی

ارتھ کرن، (محا) 1- پکا وعدہ کرن، قرارداد تیار کرن، ارادے دا اعلان کرن، ملاقات دا ویلا متھن

ارتھ لگنا، (محا) کامیاب ہو جانا، کسے شبد یاں جُملے دا مطلب سمجھ لینا

ارتھ وگیان، (مذ) ریاست چلاوَن دا نظام سکھاون والی تعلیم

ارتھ ہوون، (محا) پکا وعدہ ہوون، عزم دا اعلان ہوون

ارتھ (Earth): (انگ، مذ) فرش، زمین، دُنیا

ارتھات: (ہ، مذ) یعنی، مطلب ایہہ کہ دوجے شبداں یاں لفظاں وچ

ارتھی: (ہ، صفت) 1- لوڑوند، مطلبی، پینا، پنن والا 2- درخاست دین والا 3- دولت مند، امیر 4- فقیر، منگتا 5- سائل، مدعی 6- ملازم، نائب، ماتحت 7- اسامی 8- تاجر، وپاری 9- وانس دی پوڑھی

اَرتھی: (ہ، مو) ہندو مُردے دی لاش رکھن واسطے بنائی ہوئی منجی یاں پھٹا جیہدے اُتے میت نوں پا کے مڑھی یاں مساناں وَل لے جاندے نیں، جنازہ

ارتھیا: (ہ، صفت) منیب، موکل، گل نُوں اگے پہنچاوَن والا

اُرتے: (فم) اُتھے، اُریڑے، اُرانہہ، ایس پاسے، کُجھ نیڑے

ارٹ: (مذ) ہلٹ، رہٹ، چکّی

ارث: (عر، مو) ترکہ، وراثت، اوہ مال جو کسے دے مرن مگروں اوہدے وارثاں نُوں مِلدا اے

ارجن: (مذ) 1- پنج پانڈواں وچوں اک دا ناں 2- سکھاں دے پنجویں گورو صاحب دا ناں

اُرجھن: (مصدر) ویکھو: 'اُلجھن' جیہدے توں وگڑ کے بنیا اے

ارچ/ اُرچ: (صفت) جو نہ سُکھاوے، جو پسند نہ آوے، جس دا چاہ نہیں، بےسوادا، بے مزہ، چنگا نہ لگن والا

ارچا: (سن، مو) پُوجا، بھگتی، رب دی حمد و ثنا، آدر، ستکار، عزت، احترام، عبادت، بندگی، ریاضت

اُرچن: (مصدر) ویکھو: اُرچ

اُرچی: (مو) کھانے دی سدھر نہ ہونا، بھکھ نہ ہونا، دلچسپی نہ ہونا، طبیعت دا اُکھاپن

اَرحم: (عر، صفت) بہت مہربان

اُرد: (ہ، مذ) اُڑد، ماش، اِک اناج

اُرد برابر، (ہ، صفت) اُرد دے دانے برابر تھوڑا جیہا، ذرا کو، ماسا کو رتا

ارداس: (مو) 1- پرارتھنا، بینتی، عرض داشت، دُعا، عبادت، خواہش، فریاد 2- اِک گیت دا ناں

ارداس دیون، (محا) عرضی دیون، گزارش کرن، خواہش کرن

ارداسا: (مذ) سِکھاں دی ارداس، سِکھ مت دے مطابق اکال پُرکھ اگے بینتی

ارداساں کرن: (محا) فریاداں کرن، التجاواں کرن

ارداسن: (مو، صفت) فریادی بی بی، التجا کرن والی

ارداسی: (مذ، صفت) فریادی، خواہشمند

ارداسیا: (مذ، صفت) ارداس کرن والا، ارداس کرن دی ڈیوٹی والا خاص سکھ، پجاری، گرنتھی

اردبیگی: (مو) زنان خانے دی پہرے داری، ہتھیار لا کے پہرہ دین والی عورت

اردپن: (مذ) 1- نظر، بھینٹا، دان 2- کسے شے نوں پیش کرن دا عمل

اردق: (مذ) ویکھو: 'ارزق'

اِردگرد: (فم) آلے دوالے، سبھ پاسے، چوفیرے، آسے پاسے

اردل وِچ رہون: (محا) خدمت کرن، ہر ویلے کول رہون

اُردو: (تر، مو) اِک ہند آریائی زبان جیہڑی پنجابی زبان دی کُکھ وچوں نکلی تے بعدوں ایس وچ عربی، فارسی تے تُرکی زبان دے بہت سارے شبد شامل ہو گئے، اج پاکستان دی قومی زبان دا درجہ رکھدی اے

اُردو بازار، (تر + فا، مذ) چھاؤنی دا بازار

اُردوئے معلیٰ: (تر + عر، مو) 1- اُردو زبان، مغلیہ دربار دی زبان 2- مرزا غالب دہلوی دے خطاں دے مجموعے دا ناں

اِردہ گردہ: (فم) آلا دوالا، چوفیرا، گردنواح، چوگردہ، آہمو ساہمو

اردھ: (سن، صفت) ادھا، ادھی، نصف، وِچکار (کوتا یاں سماساں وِچ)

اردھ چیتن، (صفت) ادھا جاگدا، جاگو میٹی، کجھ کجھ سُچیت

اردھ چیتن من، (اصطلاح) 1- (Subconcious) 2- تحت الشعور، لاشعور، سچیت تے اچیت من دا وچکار

اردھ سریری، (مو) ویکھو: اردھنگی

اُردھ: (سن، فم) اُپر ول نوں، اُچا، اُتانہہ نوں، اُلٹ کھڑواں

اُردھ باہُو، (مذ) 1- اوہ تپسیا جیہدے وچ اپنیاں بانہاں اُپر نوں اُٹھائی رکھنا 2- وِشِشٹ دا پُتر 3- اِک رشی

اُردھ تپ، (مذ، صفت)1- زمین اُتے بالکل سدھیاں کھڑیاں ہوون دا عمل 2- اسماناں ول بانہواں کر کے کیتی ہوئی ورزش، اُپر نوں مکھ، نظریاں بانہہ کر کے کیتا تپ

اُردھ دھیانی، (مذ، صفت) اُپر آسمان وغیرہ وچ دھیان لاون والا تپسوی

اُردھ ریتا، (مذ، صفت) برہم چریہ رکھن والا جتی، رب دی راہ تے ٹُرن والا بندہ، پرہیزگار، جوگ لین والا، متقی

اردھاوا: (مذ) موٹا، دلیا ہویا گھوڑیاں لئی دانہ، دلیا

اردھنگی: (سن، مو)1- ووہٹی، گھر والی، اِستری 2- بجھل سوانی، فالج زدہ عورت

اُردے: (فم) ایدھر، ایدھر نوں

اُردے پَردے، (فم)1- ایدھر اودھر 2- ایس پاسے، اوس پاسے

اِردے گِردے: (فم) ویکھو: اردگرد

ارڑاٹ: (مذ) 1- ارڑاون دی اواز، چانگر، ڈھانہہ، گرلاٹ 2- دُکھ بھری اواز، حال پاہریا دی پکار

ارڑاٹ کڈھن، (محا) مار مار کے چیکاں کڈھن، رووا دیون

ارڑاٹ نِکلن، (محا) ڈاڈھی سٹ یاں پیڑ پاروں اُچی اُچی چیکاں نکلن

ارڑا کھول: (مذ) ویکھو: ارلاکوٹ

ارڑاون: (مصدر) اڑنگن، چیکاں مارن، رولا پاون، مونہہ پاڑن، ہاں ہاں کرن

ارڑاونا: (فل) 1- مجھ گئو اُٹھ وغیرہ پشواں دا زور نال بولنا، رینگنا، اڑنگنا، رنبھنا 2- بچیاں دا زور دا رونا، سنگھ اُڈنا

ارڑپوپو: (مذ) ہتھ ویکھن والا، رملیا، راول، بھاٹڑا، نجومی، دست شناس

ارزاق: (عر، مذ) 'رزق' دی جمع

ارزان: (مذ) سستا، تھوڑے بھاء دا، بے قدری

ارزانی: (صفت) سستا پُنا، کسے شے دا سستا ہونا، بے قدری، بہتات، کثرت

ارزانی کر دینا، (محا) چوکھا تے مفت دینا، عطا کرنا

ارزاں: (فا، صفت)1- گراں دی ضد، سستا، تھوڑے بھاء دا 2- ڈھیر، چوکھا سارا

ارزق: (مذ، صفت) 1- نیلیاں اکھیاں والا گھوڑا، اچھی نسل دا گھوڑا 2- بے مروت بُرا، بھیڑا

ارژنگ: (فا، مذ) چین دے اک مشہور مصور دا ناں، مشہور مصور مانی دی کتاب، اک فرضی دیو دا ناں جیہنوں رستم پہلوان نے ماژندران وِچ قتل کر دتا سی، اِک مشہور پہلوان دا ناں، نقش و نگار، بیل بُوٹے

ارژنگ سیانے، (فا، مذ، صفت) مصوری دے فن دے نقاد

اُرسا: (مو) چنچل، اِک قسم دا گول پتھر (جیہدے اُتے زعفران وغیرہ رگڑدے نیں)

ارسال/اِرسال: (عر، مو) 1-بھیجن، گھلن 2- رہا کرن، مقرر کرن 3- تحفہ، سوغات 4- مالگزاری گھلی ہوئی رقم

ارسال کرن، (محا) بھیجن، گھلن، روانہ کرن، تحفہ دیون، سوغات گھلن

ارسطاطالیس: (مذ) ویکھو: ارسطو

ارسطو: (مذ) اک مشہور یونانی فلسفی دا ناں جیہڑا افلاطون دا شاگرد تے

سکندرِ اعظم دا اُستاد سی، کنائیہ..... داناتے عالم فاضل بندہ

ارشاد: (عر، مذ)1- آکھیا، کسے بزرگ یاں وڈے دا فرمان، حکم 2- دُوجیاں نوں ہدایت دین والا، مرشد، خواہش، ہادی، پیری مریدی، آکھی ہوئی گل، بولن، سناون

ارشاد کرن، (محا) 1- گل آکھن 2- حکم دیون، ہدایت دیون 3- پڑھن، بولن، سناون

اِرشاد ہوون، (محا) 1- گل ادا ہوون، حکم ہوون 2- ہدایت آون یاں ہوون 3- پڑھن، سُناون

ارِشٹ: (مذ) 1- دوائیاں دا بنیا ہویا کاڑھا 2- محفوظ، سلامت، جو زخمی نہ ہووے، صحت مند 2- کاں، بگلا 3- بھیڑا کم، بدفالی، بدقسمتی 4- خوش قسمتی 5- نم دا رکھ 6- ریٹھے دا رکھ، تھوم، اِک قسم دی شراب

ارشد: (عر، صفت) بہت زیادہ ہدایت یافتہ، بہت نیک تے شریف، خدمت گزار، فرمانبردار

ارشہ درشہ: (فم) لیپا پوچی کرنا، نخرہ کرنا، خوشامد، استقبال، جی آیاں نوں

ارض: (عر، مو) زمین، دھرتی، علاقہ، مُلک، بھوئیں

ارضِ مقدس، (عر، مو) پاک پوتر زمین

ارغا: (مذ) نقصان، گھاٹا

ارغنُوں: (مذ) ارغن، یونانی واجا، آرگن، اِک قسم دا واجا جو افلاطون نے ایجاد کیتا

ارغوان: (مذ) بہت سوہنا تے رتے پھُل پھَل والا بُوٹا، ارغوانی رنگ، نارنجی، جوگیا رنگ

ارغوانی رنگ: (مذ) 1- انار دے رنگ نال رلدا مِلدا 2- لال تے زردہ رنگ نوں رلا کے بنایا گیا رنگ

ارفع: (عر، صفت) اُچا، اُچے مرتبے والا

ارک: (مذ، صفت) 1- ماڑک، ویہرکا 2- اڑک، ویڑھکا 3- جوان 4- اوہ جوان بلد یاں ڈگا جس نوں جوتیا نہ ہووے

ارک: (مو) کُہنی، بانہہ دے گُھٹے دا جوڑ، بانہہ دا وِچکارلے جوڑ دا پچھلا حصہ، وَنگی: 'میری ٹھوڈی تھلے ارک دینی تے آکھنا، میاں لگدی پھگڑی والے لوگ آن' (نجم)

ارک تے دیوا بالن، (محا) ناممکن کم کرن، انہونی نوں ہونی کرن

ارک تے دیوا بلن، (محا) 1- خوش قسمت ہوون 2- ڈھیر سوہنا ہوون 3- ناممکن کم دا ہوون

ارک تے سوٹا مارن، (محا) بہت زیادہ تکلیف پہنچاون، بہت دُکھ دیون

ارک لاہ دیون، (محا) کُہنی کڈھ دیون، کُہنی دا جوڑ اُکھیڑ دیون

ارک مارن، (محا) کُہنی نال دھکا دیون

ارکان: (عر، مذ) ویکھو: 'رُکن' جیہدی ایہہ جمع اے

ارکاں: (مو) 1- ارک دی جمع، کُہنیاں 2- بانہہ دے وچکارلے جوڑ دا پچھلا حصہ

ارکاں بھنن، (محا) 1- کہنیاں توڑن 2- پکی گل کرن، سنگ بھنی کرن

ارکاں تائیں، (فم) سارے دا سارا، پُورے دا پُورا، سالم

ارکس: (مذ، صفت) آرا چلاون والا، آراکش

ارکن مرکن: (پو، مو) اڑکن مڑکن، باہری شان

ارکھ: (مو) ویکھو: ارک

اِرکھر: (مو) 1- چھیڑ چھاڑ، بیہودگی 2- بے آرامی، پریشانی، گھتکھی

ارگا: (مو) 1- تکلیف، ٹیس 2- پیڑ دی لہر

ارگا: (حرفِ تشبیہہ) ورگا، رنگا، جیہا، جیسا، طرحاں دا

ارگا: (مذ) 1-اِک تانبے دی پرات جیہدے وِچ خاص لوکاں نوں پانی ورتیا جاندا اے 2- نقص، نقصان

ارگاون: (مصدر) چُپ وٹن، خموشی اختیار کرن

ارگاہ: (پو، مو) داغ، دھبہ، وَنگی: 'انشا اللہ مورت تائی کجھ اارگاہ نہ لگسی' (میاں محمد بخش)

ارگاہ لگن، (محا) 1- داغ لگن 2- نقصان ہوون

ارگجا: (مذ) اِک عطر جیہدا رنگ پیلا ہوندا اے

ارگڑا: (مذ) 1- اوہ لکڑی جس اگے جوڑ کے گھوڑیاں نوں بگھی اگے جُپنا سکھایا جاندا ہے 2- گھوڑے نوں سواری لئی یاں کرتب لئی سکھلاون دا کم 3- مال ڈنگر والے کوٹھے یاں اصطبل یاں دھون دغیرہ دے بُوہے اگے دتا ہویا لکڑی دا ارل جیہڑا دوواں پاسے دیاں کندھاں وچ پھساندے نیں تاں جے مال ڈنگر باہر نہ نکل سکے

ارگن: (فا، مذ) اِک واجے دا ناں

ارگھ: (مذ) 1- ہون وچ قربانی، صدقے وجھوں پاون والا چمچہ، پُوجا دی اِک رسم 2- شے جو پُوجایاں آدر وجھوں بھینٹ کیتی جائے 3- اوہ جل جس نوں پھُل، دبھ وغیرہ نال دیوتے دے اگے ڈولیا جاندا ہے 4- بھیٹا 5- مُل، قیمت، قدر

ارگھا: (مذ) شکتی ورگا اوہ بھانڈا جیہدے وچ ہندو عبادت ویلے پانی پا کے دیوتیاں اُتے چھڑکدے نیں

ارل: (مذ) کواڑاں (تختیاں) دے پچھے لگاون دا ڈنڈا، روک، چِٹکنی، اڑکا لاون والی چِٹکنی، مُہرے اڑاون والی کُنڈی، بناں جندرے دے اڑکا دین والا لوہے داونگا کِل، اِک قِسم دا دیسی لوہا، ولایتی گنڈا، ہُوڑا

ارل سٹن، (محا) 1- بڑکاون، چکر دیون، ٹالن 2- ڈکالاون، رکاوٹ پیدا کرن

ارل کھوڑ، (مذ) دروازے نوں دین والے ارل دے کھُڈّے

ارل گھوڑا، (مذ) 1- لکڑ دا گھوڑا 2- اوہ گھوڑا جیہنوں ارگڑے راہیں سکھایا جاندا اے

ارل لیاونی، (محا) ارلی آونی، ایسری آونی، انیری آونی (لیاونی)

اُرل: (مذ) اُرلا پاسا

اُرل پرل/ اُرلم پرلم، (فم) وادھو شیواں، پھٹکل چیزاں، غیر ضروری سامان، ایدھر اودھر دیاں چیزاں، نِکوسُکڑ، آسڑ گوسڑ، الم گلم

اُرلا: (فم) اُرے دا، ایس پاسے دا، نیڑے والا، ایدھر دا، ایس طرف دا

اُرلا: (مذ) 1- اوہ جُولا جیہدے وچ صرف اِک ڈھگا جویا جاندا اے 2- کھلا، موکلا

اُرلا پرلا، (مذ، صفت) فالتو، ایدھر اُدھر دا، ایرا غیرا، وادھو، نِکا موٹا، غیر ضروری

ارلا کوٹ، (مذ) فصل دے بچاء لئی ڈنڈی اُپّر گڈیا ہویا دو سانگھی لکڑ دا اک ڈھانچہ جس دے اُتوں دی صرف منکھ ہی لنگھ سکے، جانور نہ لنگھے، اڑاکھوڑ

اُرلا کوٹ گڈنا، (محا) کسے آدمی نوں سر پرنے کرنا، چڈے گاٹے کرنا، چوگڈی گڈنا

اُرلا ہتھ ہوون، (محا) کھان پین نوں بہت ہوون، سکھیائی ویکھن

ارلی: (مو) پنجالی دے سرے تے پھسایا ہویا لکڑی دا ڈنڈا جو بلد نوں باہر نکلن توں روکدا ہے، چِٹکنی، ہُکڑ الری

ارلی بھّن، (صفت) پنجالی دی ارلی نوں بھّن دین والا

ویڑھکایاں ڈھگا، اتھرا جنور

ارلی لاہون، (محا) ڈھکیاں نوں پنجالی وچوں کڈھن، ہل واہن دا کم ختم کر دیون

اُرلی: (صفت) اُرے دی، ایدھر دی، ایدھرلی، نیڑے دی، اُرارلی

اُرلیاں: (صفت) اُرلی دی جمع

اُرلیاں پتّن، (محا) بے معنی گلاں کرن، فضول گلاں کرن

اُرلیاں پرلیاں، (مو) ایدھر اودھر دیاں گلاں

اُرلیاں پرلیاں مارن، (محا) گپّاں مارنا، بیھلیاں مارنا، پھڑاں مارن، ایدھر اودھر دیاں فضول گلاں کرنا، بہانے سازی کرنا

اِرم: (عر، مذ) 1-اِک شہر دا ناں جتھے قوم عاد رہندی سی 2- اک مشہور باغ دا ناں جیہڑا شداد بادشاہ نے بنوایا سی، شدّاد دی جنت 3- مجازاً، جنت 4- اوہ پتھر جیہڑا سڑکاں اُتے پندھ دسّن لئی گڈیا ہوندا اے، میل پتھر

ارمان: (فا، مذ) 1- پُرانی خواہش، تانگھ، سدھر، ریجھ 2- حسرت، افسوس 3- آرام، صحت مندی

ارمان پورا ہوون، (محا) ویکھو: ارمان کڈھن

ارمان کڈھن، (محا) خواہش پوری ہوون، ریجھاں لاہون، سدھر پوری ہوون

ارمان کرن، (محا) افسوس کرن، پچھتاون، تعریف کرن، حسرت آون، آرام نال بیٹھن، چین کرن، سکون کرن

ارمان نال بہن، (محا) ویکھو: ارمان کرن

ارمانی: (صفت) پریشانی، حسرت زدہ

اِرمغان: (فا، مذ) 1- تحفہ، سوغات 2- پیشکش 3- نویں شے، انوکھی شے

ارموش: (ج، مذ) تیرہ ورھیاں توں وڈی عمر دا اُوٹھ

اُرن: (مذ) 1- سویرے دا ویلا 2- سورج اُبھرن دی لالی 3- گہری سُرخی، تڑکا، پربھات

اِرن: (مو) ویکھو: 'آہرن' جیہد اایہہ وگاڑ اے

ارنا: (صفت) 1- جنگلی سنڈھا یاں جھوٹا 2- جنگل وچ چگن والیاں ڈنگراں دا گوہا جو پیا پیا سُک گیا ہووے 3- موٹا کالا بندہ

اِرنَب: (عر، مذ) خرگوش نوں عربی بولی وچ رنگت دیاں قسماں وجھوں ایہناں ناواں نال وی سدیا جاندا اے، توشقان، درما، خزر

ارنبھ: (سن، مذ) مُڈھ، شروع، ابتدا

ارنبھن: (مصدر) مُڈھ بنھن، آغاز کرن، شروع کرن، ابتدا کرن

ارنبھنا: (فعم) کم کرن لگنا، ہتھ لاونا، ہتھ وچ لینا، شروع کرنا، کسے کم دا مُڈھ دھرنا، تورنا، چالو کرنا

اِرنڈ: (مو) اِک رُکھ جس دے بیاں وچوں تیل کڈھیا جاندا ہے جو کولیسٹر آئل کہاوندا ہے، ایہہ تیل جلاب وغیرہ دے کم وی آوندا اے

ارنڑ: (مو) 1- لوہے دا وڈا سارا ٹوٹا جیہدے اُتے لوہا کٹیا جاندا اے 2- (صفت) اِک لوہاری اوزار

اُرنگا: (مذ) آنکڑا، لوہے دی بنی ہوئی ہُک یاں کُنڈلی جیہڑی اِک کافی لمی ڈانگ دے سرے تے لگی ہوندی اے جیہدے نال اُچے اُچے رُکھاں توں پتے تے پھل سُٹے جاندے نیں

ارنولی: (پو، مو) ہرنولی

ارنی: (مو) 1- اِک خاص رُکھ جس دی لکڑی ونجھلیاں بناون دے کم آوندی ہے 2-اِک کاٹھ دا اوزار جس نال جگ لئی اگ پیدا کیتی جاندی ہے

ارنی: (عر) کوہِ طور تے حضرت موسیٰ علیہ السلام نے اللہ پاک نوں

آکھیا سی 'مینوں اپنا جلوہ وکھا' جیہدے جواب وچ اللہ پاک نے آکھیا سی 'لن ترانی' ، یعنی توں نہیں ویکھ سکیں گا قرآن وچ ایہدا ذکر موجود اے، ایہہ لفظ تلمیح دے رنگ وچ ورتیا جاندا اے (سورۃ الاعراف،143)

اُڑّو: (فم) ایس پاسیوں، اوس پاسیوں

اُڑّو پَڑّو، (فم) ایدھروں اودھروں، آسیوں پاسیوں

ارواح: (عر،صفت) رُوح دی جمع، بھوت پریت، روحاں

ارواح بخش، (محا) مُردیاں نوں ثواب اپڑاون لئی کوئی شے اللہ دی راہ وچ دیون

ارواحِ خبیثہ، (عر،مو) بدرُوحاں، جن بھوت

اُروار: (فم) 1- اُرلا بنا، اُرار، اُرلا پاسا، اُرارلا کنڈھا، پروار دا اُلٹ 2- اُرے، اُرلے پاسے

اُروار پار، (فم) آرپار، دوہاں کنڈیاں وَل، ہر پاسے، دوہاں کنڈیاں تے، ہر پاسے

اُروارلا: (لہند،فم) اُرارلا، اُرے دا، ایس پاسے دا

اروان: (مو) منجھی دے پیراں والے پاسے پائی جان والی رسی

اروَانہہ: (مذ) اِک پھل، اوہدیاں پھلیاں تے بی جیہڑے ہانڈی پکاون دے کم آوندے نیں

اُرواں: (صفت) ویکھو: اُرلا

اُروپ: (ہ،صفت) 1- رُوپ توں اُچیرا، جس دا رُوپ نہیں، جس دا اکھاں نال گیان نہ ہووے 2- رب، پروردگار 3- کوجھا پن، بھدا پن، بدصورتی، بے جسم

اروت پروت: (مذ) کپڑے لتے، لیڑے، تھگوے، پاٹے ہوئے کپڑے

اُروَر: (صفت) اِک اپسرا

اروڑا: (مذ) 1- ہندوواں دی اِک ذات 2- کنجوس، شُوم

اروڑن مروڑن: (محا) 1- وٹ چڑھاون، گول مول کرن، لوڑن مروڑن 2- برباد کرن، ضائع کرن

اروڑھ: (صفت) 1- چڑھیا ہویا، سوار 2- مشہور، پروان، اٹل ارادے نال اپنا لیا ہویا 3- تیار، رُجھیا ہویا، سرگرم

اروڑی: (مو) 1- روڑی دا وگاڑ 2- روڑی سُٹن دی تھاں 3- گند دا ڈھیر، گوڑا، ملھو، ریہہ 4- بے کار شیواں، ونگی: 'لیراں گنڈھ اروڑی اتوں چایاں کپڑیاں آیا دِیاں' (نجم)

اُروڑیاں: (مو) اروڑی دی جمع

اُروَشی: (صفت) اُپجاؤ دھرتی، ہندو دھرم دی اِک دیوی

اروک: (فم) بنا روک دے، رواں رویں، کھلا، نہ رُکن والا، بنا شک

اروگ: (صفت) روگ توں پاک ہون دی حالت، نواں نرویا، تندرست

اروگتا: (مو) تندرستی، روگ نہ ہوون دی حالت

اروگتا دھن نالوں ودھیک اے، (اکھا) تندرستی دولت نالوں چنگی ہوندی اے

اروگن: (مو،صفت) تندرست زنانی

اروگی: (صفت) جس نوں کوئی روگ (بیماری) نہ ہووے، نواں نرویا (منکھ)، تندرست (آدمی)

ارومرو: (فم) روندیاں پٹدیاں، ہر حالت وچ

ارونہہ / اریوں: (مو) سروں ورگا اِک بی

اُروں: (فم) اُریوں، نیڑیوں، ایس پاسیوں، ایتھوں

اُروں پروں، (فم) نیڑیوں تیڑیوں، ایدھروں اودھروں، نیڑیوں

ڈوروں

اُروں مُروں، (حروف شرط) جیویں وی ہو سکے، لازمی، ضرور، بے، بے کر

اروی: (ہ، مو) اِک مشہور ترکاری، کچالو ورگی سبزی جو زمین وچ آلوواں وانگ اُگدی اے تے ایہدے پتّے وڈے وڈے ہوندے نیں

اُرّہ: (فا، مذ) لکڑی چیرن والا آلہ

اُرہان/ اُرہاں: (فم) ایس پاسے، ایدھر، اُرے، ایدھرای، نیڑے، ایس پاسے

ارہر: (ہ، مو) غلّے دی اِک قسم جیہڑی دال وانگوں پکائی جاندی اے

ارہیوں: (مو) دائی

ارھیوں: (پو، مذ+مو) سرسوں دی طرحاں دا تیل، اِک جنس

اری: (مو) 1-اِک پھیرو 2- آری 3- پہیہ، چکر 4- سوانی نُوں اواز مارن دا کلمہ

اری: (مذ) دشمنی، وَیری، دُشمن نُوں مخاطب کرن لئی ورتیا جاون والا اکھر

اُری: (فم) ایتھے، ایسے تھاں، کول ہی، نیڑے ہی

اُرے: (فم) ایدھر، ایس پاسے، نیڑے، ایتھے

اُرے پرے، (فم) اگے پچھے، کراہے پے جانا، لُکیا ہویا، ایدھر اودھر، غائب، لُکیا ہو

اُرے پرے کرن، (محا) ایدھر اودھر کرن، کھسکا دیون، غائب کر دیون

اُرے پرے ہو جانا، (محا) تھاں کُتھاں چلے جانا، ایدھر اودھر ہو جانا، غائب ہو جانا، کِھسک جانا

اُرے پرے ہو سکّن، (محا) ہل جُل سکن، ٹُر پھر سکن

اُرے پرے ہوون، (محا) ہِل جاون، کِھسک جاون، ایدھر اودھر ہو جاون، لُک چھپ جاون

اُرے کرن، (محا) نیڑے کرن، نزدیک کرن، کول کرن

اُریاں: (صفت) ننگا

اُریب: (فا، صفت) 1- آڑا، ترچھا، سلائی وچ کپڑے دی اِک کاٹ جس وِچ تانا پیٹا ترچھے رُخ ہو جاندا ہے، جیویں چوڑی دار تنگ پجامے یاں کُھمبرے وچ، کپڑے دی ترچھی کاٹ 2- وَل، پیچ، اٹکن، اُلجھا 3- ٹیڈھا پن

اُریب پاجامہ، (مذ، صفت) تنگ چوڑی دار پاجامہ

اُریب کڈھن، (محا) ٹیڈھ کڈھن، ول کڈھن

اریتا: (مذ) ریتا

اُریڈ/ اُریڈا: (فم) بہت اُرے یاں نیڑے

اُریلا: (مذ، صفت) اُرلے پاسے والا، ایدھرلا

اُریرے: (فم) ہور نیڑے، ہور اُرانہہ، ایتھے، ایدھر نُوں، کُجھ ہور اُرے

اریڑ: (صفت) نیڑ، نزدیکی

اُریڑلا: (مذ، صفت) اُرے والا، نیڑے والا

اریڑن/اریڑنا: (مصدر) مالھ وچ لکڑی دے ڈنڈے بنھن، کھوہ دی ماہل وچ اریڑیاں پھساونا یاں اڑاونا

اریڑی: (مو) ریڑھی، لکڑ دا چھوٹا تے پتلا ٹوٹا جو ہلٹ دی ماہل دے دوواں رسیاں دے وچکار پوڑ سانگ دے ڈنڈے وانگ لگی ہوندی ہے۔ایس نال ٹِنڈ کسّی ہوئی ہوندی ہے

اُریڑے: (صفت) کجھ ہور نیڑے، نسبتاً نیڑے، اُرانہہ، اُرے

اُریڑیاں: (مو) 'اریڑی' دی جمع 1- کھوہ دی مالھ نال ٹِنڈاں بنھن

والیاں لکڑیاں 2- اُرلیاں نیڑے دیاں

اریکشن : (مذ) لکڑی چیرن والا آرا

اریناں: (مو) آرائن

اریں : (مو) واریں توں وگڑیا ہویا، واری ، باری، نوبت

اریوں : (فم) تھوڑا ایس پاسے، کولوں، نیڑیوں

ا......ڑ

اڑ: (مو) 1-روک، اٹک ، بندش 2- ضد، ہٹھ 3- اٹکا، آسرا، سہارا 4-اوہ قبض جو بچے نوں غذا ہضم نہ ہون دی وجہ توں ہووے

اَڑ اَڑ کے تے گل کرن، (محا) اٹک اٹک کے گل کرن، تھتھلاون، رُک رُک کے بولن

اڑبنھن ،(محا) ضد کرن، اَڑی کرن، محبت کرن، روکن

اڑ ہوَن ،(محا) اڑ جاون، اپنی ضِد تے پکے ہو جاون

اڑبھانا، (مذ،صفت) 1- جیہڑا نہ بھاوے، چنگا نہ لگن والا 2- ضد کرن والا، اڑی کرن والا

اڑبھنن، (محا) 1-ضد توڑن، رکاوٹ ہٹاون 2- گل من لَون

اڑ بھننا، (محا) ضد دُور کرنا، اپنی منا لینا

اڑ پکڑن، (محا) سہارا لون، ضد کرن

اڑ پَون، (محا) 1- اندر نوں ول پین 2- مجھ گاں نوں سَون ویلے ول پین 3- ضد کرن، اڑ جان

اڑپھس، (مو) جھگڑا، وَیر، دشمنی، مخالفت کسے نال ضد یا مخالفت ہو جاون دی حالت

اَڑ پینا، (محا) اندر ول پینا، گاں مہیں دے سُون ویلے بچے والی جھلی نوں مروڑی آ جانا، ولا پینا

اَڑ جاون، (محا) 1- ضد تے پکیاں ہو جاون ، جم جاون 2- پھس جاون، چُبھ جاون

اڑ ڈنڈا، (مذ) بُوہے دے پٹاں نوں اندروں بند رکھن والی اڑلیس جیہڑی اِک چکوریاں مضبوط لکڑ دی ہوندی اے، لوڑ ویلے ایہنوں اندروں کھچ کے بُوہا کھول دِتا جاندا اے

اَڑ کھلوون، (محا) ضد کر جاون، آکڑ جاون

اڑگڑا، (مذ) ارگڑا، ڈکا، رُکاوٹ، مصیبت، رپھڑ، رگڑا وی بولیا جاندا اے

اڑ گھتن ،(محا) رُکاوٹ پاون

اِڑ : (مو) آکڑ، غرور، گھمنڈ

اِڑ رکڑ، (مو) 1- آکڑ شاکڑ، پھوں پھاں ،گھمنڈ 2- وٹ، بغض، کینہ

اِڑ رکڑ نِکلن ، (محا) آکڑ پھاکڑ ختم ہوون، ٹھیک ہوون، سدھیاں ہوون

اُڑ: (فعمر) 'اُڑن' مصدر توں فعل امر 1-اُڈ جا 2- جُھک، نیواں ہو، سِر نیواں کر کے کھلونا تے ہتھ گوڈیاں تے رکھنا

اُڑ اُڑ ، (فم) اُنڈے ہو ہو کے، جُھک جُھک کے، نیواں ہو ہو کے، ونگی: 'اُڑ اُڑ گلاں کردے رہے' (نجم)

اُڑ اُڑ کے ، (فم) ویکھو: اُڑ اُڑ

اُڑ اُڑ کے ویکھن ، (محا) چوری چُھپے کسے دی گل دا پتا لون، بھنک لَون

اُڑتُھڑ ، (مو) 1- گھاٹ، خسارہ، کسارہ 2- لوڑ تھوڑ

اڑا: (صفت) اڑیا

اڑا: (مذ+مو) 1-رکاوٹ، اڑن والی تھاں 2-مشکل، تکلیف دین والا

3۔ اُلجھاؤ،قبض، اڑپھس 4۔ اٹکا، رکاوٹ، دیر، وجہ

اڑاپون، (محا) سُدّا ابجھن، ڈھڈ وچ وَٹ پون، سُول اٹھن

اڑادینا، (محا) کسے کم وچ پھسا دینا، نوکر کرا دینا

اڑاڈیون، (محا) اُلجھا دیون، اٹکا دیون، ڈکالا دیون

اڑا: (فعم) 'اڑاون' مصدر توں فعل امر

اڑّا: (حرف ندائیہ) تکلیف پاروں اچانک مُونہوں نکلی اواز

اِڑّا: (مذ) دُدّھ پینیدے بال دے ڈھڈ دا وٹ

اڑاپ: (مو) 1۔ سہارا 2۔ گنڈھ

اڑاٹ: (مذ) اُچی اواز، اڑاون دی اواز، بھیڑ یاں تنگی دی وجھوں اچانک مُونہوں نکلی اواز، چانگر، ڈڈیاک، ڈکرا، چیک

اڑاٹا: (مذ) شور، رولا، کھپ، جھگڑا، رپھڑ

اڑاکھوڑ: (مذ) 1۔ اِک قسم دا دیسی دروازہ، حویلی یاں کھیت دے بنّے تے دوشاخہ گڈی ہوئی لکڑی، بنا کواڑ دے دروازے تے بنیا ڈنڈا (جیہڑا اوہدے دوواں سریاں تے گڈیا ہوندا اے 2۔ اِک قسم دی چھنی 3۔ حویلی

اُڑان/اُڑانا: (مصدر) 1۔ جھکاون، نیواں، کوڈیاں کرن، اُلارن، لپھان 2۔ زیر کرن، ہرا دیون 3۔ اُڈان، پرواز، اُڈاری، اُڈارن

اُڑانا: (فعم) 1۔ مجھ گاں دا اڑنگنا، ڈڈیانا 2۔ روکنا 2۔ عارضی دھندے تے لاونا

اُڑاند: (مو) 1۔ رُکاوٹ، اُلجھا، اڑکا، ڈکا 2۔ رٹا، ضد 3۔ جھکا، لمّی شے، وادھو تول 4۔ اُڈاری، اُڈان، اُڈارن 5۔ ڈھڈ وچ رکاوٹ، کمی 6۔ وزن دا گھٹ ہونا

اُڑاندا: (مذ،صفت) وادھو ٹلیا ہویا

اڑاندی: (صفت) روک بنن والا، رکاوٹ پاون والا، اڑنگا ڈاہون والا

اڑانگ: (مو) اوکھی گھاٹی، اوکھا رستہ

اڑانگا/اڑانگھا: (مذ) اوکھا پینڈا، اوکھا گھاٹ

اڑانگھاراہ، (مذ) اوکھا راہ، مشکل گھاٹی

اڑانگڑی: (مو) تنگ اڑاوَن داعمل، کوڈی گھول دا اِک داء ورتن

اڑانگڑی مارن، (محا) تنگ اڑاون، کوڈی گھول دا اِک داء ورتن

اڑانگھ: (مو) ویکھو: اڑانگ

اڑانگے: (مذ) 'اڑانگا' دی جمع

اڑاون: (مصدر) 1۔اڑاونا، پھساونا، ارڑاون، رنگن، اُچی بولن، سنگھ پاڑ کے بولن، رولا پاون، واویلا کرن، چیکن، ہاڑے گھتن 2۔ اٹکاون، اڑ کے لاون، کسے شے نال منگن 3۔ جھکاون، کُبا کرن، دوہرا کرن، نوان 4۔ زیر کرن، ہرا دیون، روکن، پریشان کرن، رکاوٹ پاون 5۔ مزاحمت کرن، گرفتار کرن

اڑاونا: (فعم) رُکاوٹ پاونا، روکنا، پھساونا، تنگنا، بھیڑنا (دروازے)

اڑاونی: (مو) 1۔ اڑچ، ڈکا لاون، روک پیچیدگی، مشکل، الجھن، گنجھل 2۔ بُجھارت

اڑاونی پاون، (محا) ڈکا لاون، اڑچ ڈاہون

اڑاونی کھولن، (محا) گنجھل دُور کرن، مشکل حل کرن

اڑاہ: (مذ) اگ دا ڈھیر، چخا، اگ دا بھانبڑ، مچان، اگ دا لانبو

اڑاہ اڑایو، (محا) اگ وِچ سُٹیا

اڑّاہ: (مذ) 1۔ وڈا تے موٹا سوٹا، ایسا سوٹا جیہدی تراش خراش نہ کیتی ہووے 2۔ معدے دا بھاری پن، بدہضمی

اڑاہی: (مو) تکلیف، اڑ، رکاوٹ

اڑاہے دی گڑی، پڑاہے نوں ڈنڈ: (اکھا) کرے کوئی تے

بھرے کوئی، قصور وار کوئی تے جرمانہ کسے نوں

اُڑاؤ: (پو،صفت) فضول خرچ، اُڑاون والا، عیاش

اڑاونی: (مو) ویکھو: اڑاونی

اڑب: (مذ،صفت) اڑی کرن والا، کبّا، اویڑا، ضدی، اُجڈ، اڑیل، رپھڑی، لڑاکا، جھگڑالو

اڑب پُنا، (مذ) اڑی، اڑبائی، ہٹھ، ضد، اُلٹی سمجھ

اڑبا کھڑبا: (مذ) سامان، بوریا بسترا

اڑبال: (مذ) دُور دا رشتہ، دُور دی ساکا چاری

اڑبائی: (مو) 1۔ ہٹھ، ضد، اڑ 2۔ بے وقوفی، نادانی

اڑبڑا اڑبڑا: (صفت،فم) 1۔ کھر درا، اُچا نیواں 2۔ بے معنی، فضول 3۔(فم) بکواس، بک بک، جھک جھک

اڑبڑاٹ: (مذ+مو) 1۔بکواس، بے معنی گل بات 2۔ ہڑبڑاہٹ

اڑبنگ: (صفت) اُجڈ، اڑبھ، ضدی، بے وقوف، لاپرواہ، کبّا، اڑی خور

اڑبنگی: (صفت) ویکھو: اڑبوں

اڑبُونگ: (صفت) 1۔ رولا رپا، کھپ، شور 2۔ کھپی، شور، اُجڈ، بے وقوف

اڑبوں: (صفت) ضدی، اُجڈ، بے وقوف، احمق

اڑبھ: (صفت) ویکھو: اڑب

اڑپ پن: (مذ) اڑیل یاں ضدی ہوون دی حالت

اڑپ جھڑپ: (مو) کھوہا کھوہی، دھینگا مُشتی، دھکم دھکا

اڑپا چھڑپا: (مذ) کُڑیاں دی اِک کھیڈ، چِڈی چاپا

اڑت: (مذ،صفت) کسے بندے دی اجیہی زنانی دا پُتر جیہڑا اوہدے پہلے خاوند وچوں ہووے، ہڑت

اڑتل: (مو) مصیبت، اُلجھا، ڈکّا، روک

اڑتل پڑتل، (فم) اگلا پچھلا، اندر باہر، ظاہر باطن

اڑتل مارن، (محا) مصیبت توں بچن لئی حیلہ کرن، چارہ کرن، جتن کرن

اڑتلا: (مذ) لُکن دی تھاں، اوٹ دی تھاں، اوہلا، سر لُکا، بچا، روک تھام

اڑتن: (مو) بیوہ، رنڈی، جیہدا خاوند مرگیا ہووے

اڑتن: (مصدر) اڑن، ڈکّا لگن، رُک جاون، ٹھہرن

اڑتنے پڑتنے: (صفت) 1۔اگلے پچھلے 2۔ ظاہر، باطن، اندر باہر 3۔ راز دیاں گلاں

اڑتنے پڑتنے پاڑن، (محا) دُوجیاں دے پوتڑے پھولن، راز کھولن

اڑتھوں: (فم) 1۔تن دِن پہلوں 2۔ اج توں اٹھویں دِن

اڑچ: (مو) 1۔ روک، اٹک، ضد، ہٹھ 2۔ حجت، اعتراض، بہانے بازی، رپھڑ، ڈکا 3۔ دُشمنی

اڑچ پاون، (محا) ویکھو: اڑچ ڈاہون

اڑچ پون، (محا) اڑنگا پَون، جھگڑا پَون، ڈکا لگن

اڑچ ڈاہون، (محا) اڑنگا ڈاہون، روک بنھن، جھگڑا کھڑا کرن

اڑچاں: (مو) اڑچ دی جمع، روک، ضد، لتاں ڈاہون

اڑچاں بنھنا، (محا) ویکھو: اڑچاں ڈاہنا

اڑچاں پاونا، (محا) ویکھو: اڑچاں ڈاہنا

اڑچاں ڈاہنا، (محا) حُجت کرنا، وِگھن پاونا، اڑ کے ڈاہنا

اڑچن: (مو) روک، رکاوٹ، اڑکا، اڑچنا، اڑنگا

اڑچنا: (فعم) اڑنگنا، ٹنگنا

اڑچوں بغیر: (فم) روک توں بنا، ہیر پھیر توں بغیر

اڑد: (مذ) اُچی اُچی اڑاون یاں رونا

اڑد: (صفت) کٹک، فوج

اُڑد: (مذ) اک کالے رنگ دا اناج جس دے دانے تے نکی پھلّی یاں نکّوں ہوندی ہے، ماہنہ

اُڑدا: (صفت) تول وچ گھٹ، اُڈدا، تول توں ذرا گو ودھ، وزن وچ بھتا ہوون، جیوندا، نیوندا، جھکیا ہویا

اُڑدا تول، (صفت) تکڑی دا اوہ تول جیہدے وچ شے والا پلڑا جھکیا ہووے

اُڑد بزار: (مذ) 1 - چھاؤنی دا بازار، پلٹن دا بازار، صدر بازار 2- بھر بازار، لُک کونہ، ظاہر 3- اُردو بازار دا وگڑیا روپ

اڑدبیگن: (مو) ویکھو: اردبیگی

اڑدل: (مو) ویکھو: 'اردل' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

اُڑدل گڑدل: (مو) بے ترتیبی، گڈ مُڈ، پیچیدگی

اڑدلی: (مذ) ویکھو: 'اردلی'

اُڑدی: (صفت) اُڑدی ہوئی، افواہ، اواز، سُنی سُنائی خبر جس دی تصدیق نہ ہوئی ہووے

اُڑدی اُڑدی، (مو) افواہ (خبر) اواز

اُڑسّن: (مصدر) 1- اڑنگن 2- ٹنگن

اُڑسنا: (فعم) اڑنگنا، ٹنگنا

اڑک: (مو) 'اڑکن' توں حاصل مصدر 1- اڑچ، گُنجھل، اُلجھاء، اڑچس، روک 2- سوزش، چبھن، رڑک پینی

اڑِک: (صفت) اڑیل، اڑی کرن والا (ڈنگر)

اڑِک بڑکڑی، (مو) لُچ گھڑچیاں، حیل وحجت، ٹال مٹول

اڑک ڈھور، (صفت) اڑیل ڈھگّا یاں وچھا، دھوری، اڑی کرن والا ڈنگر

اڑک مڑک، (مو) بانکپن، نخرہ، ناز، ادا، چٹک مٹک

اِڑک: (مذ) 1- اِک جوان بَلد یاں ڈھگا 2- ارک، آرک، کُہنی

اڑکّا: (مذ) اڑیکا، ڈکا، روک، رکاوٹ، اُلجھن

اڑکّا ڈاہون، (محا) روک بنن، بکھن پاون، رٹا پاون

اڑکن: (مصدر) اڑکن، رُکن، اٹکن، پھسن

اڑکنا: (فل) رڑکنا، اٹکنا، رُکنا، اڑنا

اڑِکے: (مو) ویکھو: 'اڑک' جیہدی ایہہ جمع اے

اڑل: (مذ) ارل، ہوڑا

اُڑل: (صفت) ضدی، اڑیل

اڑل پوپو: (مو) فضول گلاں، بکواس، بک بک

اڑم ہونا: (محا) کسے کم نوں کران یاں نہ کران بارے اڑ جانا، رکاوٹ بن جانا

اُڑمت: (صفت) ہُوڑمت، موٹی عقل والا، مُورکھ، بے عقل

اڑن: (مصدر) 1- پھسن، اٹکن، رُک جاون، روک بنن 2- ضد کرن، ہٹھ کرن، آکڑن 3- پکیاں ہوون، جم جاون، قائم ہوون 4- ساہمنے آ جاون، مقابلہ کرن، ڈٹن، اڑ جانا، رُک جانا، ضد کر بہنا، پھسنا

اُڑن: (مصدر) 1- اُلرن، کوڈیاں ہوون، لیھن، جُھکن، کُبیاں ہوون، دوہریاں ہوون، اونڈیاں ہوون 2- ڈرن، نیویاں ہوون

اُڑن انار، (مذ) اگ سُٹن والی اک قسم دی گولی، ہوائی

اُڑن بیماری، (مو) لاگ دی بیماری، چھوت دا روگ، اُڈاک

اُڑن طشتری، (مو) رکابی دی شکل ورگی مشین جیہڑی بغیر کسے

بندے دے فضا وِچ اُڈدی اے دُوجی جنگ عظیم وچ بعضیاں تھاواں تے اُڑن طشتریاں ویکھیاں گئیاں سن

اُڑن کھٹولا، (مذ) اکاس وچ اُڈن دا اک طرحاں دا قالین

اُڑن کھٹولی، (مو) ویکھو: اُڑن کھٹولا

اُڑن مارے ہونا، (محا) ڈھیر لگنے

اَڑنا: (فل) ویکھو: اڑن

اُڑنا: (فل) 1- جھکنا، نیواں ہونا، دُہرے ہونا 2- عزت کرنا 3- اُڈنا، پرواز کرنا، اُڑان بھرنا

اڑنب: (مذ) ڈھگ، ڈھیر، تودہ، ٹبا

اڑنبھنا: (فعم) 1- ترُنبنا، چھیک کر کے پرونا، وِنھنا، کسے شے نُوں کسے اوزار دی نوک نال اڑا کے اُتانہہ چکن یاں الگ کرنا 2- وکھ کرنا، علیحدہ کرنا 3- اٹکاونا، ٹنگنا

اَڑنبی: (مو) 'اڑنبن' مصدر توں، کسے شے نوں کسے اوزار دی نوک نال اڑا کے اُتانہہ چکن یا الگ کرن، اٹکاون، ٹنگن

اڑنگ: (مذ) 1- بدلاں دا موسم، مینہہ ہوون دا موقع 2- ضِدی، ٹیڈھا 3- منڈی، مارکیٹ 4- کارخانہ 5- ڈھیر

اڑنگ بڑنگ، (صفت) 1- بے ترتیبا 2- فضول گلاں، گنجھلدار گلاں 3- مُنڈیاں دی اِک کھیڈ

اڑنگ بڑنگ ہو جانا/ اڑنگ بڑنگ ہونا، (محا) لیٹنا، پینا

اڑنگ بھڑنگ، (صفت) 1- بے ڈھنگی، بے ترتیب، اوٹ پٹانگ 2- ول دار، خم دار

اڑنگ بھڑنگ ہوون، (محا) 1- ونگیاں ٹیڈھیاں ہوون 2- سَوون، آرام کرن

اڑنگ بھڑنگا، (مذ، صفت) وِنگا ٹیڈھا، ترچھا، آڑا

اڑنگا: (مذ) 1- اڑا، اڑچ، ڈاہ، روک، ڈکا، رکاوٹ، مشکل، اٹکا، رپھڑ، مصیبت، گنجھل 2- ٹیک، سہارا، ڈھاسنا، ڈھوسو گھلن دا اِک داء 3- اڑن والا، ضِدی 4- لت وچ لت پھساون 5- بُوہے دے پٹ یاں پٹیاں رکھن دی روک یاں آڑ، گنگا، آڑنی

اڑنگا ڈاہون، (محا) ویکھو: اڑچ ڈاہون

اڑنگا لاون، (محا) رکاوٹ بنن، کسے لئی کوئی مشکل پیدا کرن، اوکھیائی دا موجب بنن

اڑنگا لگن، (محا) روک آ جاون، اوکھ آ جاون

اڑنگا مارن، (محا) گھول تے کوڈی وچ لتاں دا ولاواں دیون

اڑنگڑی: (مو) اڑنگڑی، رشتے داری، گلواڑی

اڑنگن: (مصدر) رِنگن، اڑاون، سنگھ پاڑ کے بولن، چیکن، مجھ دا بولن

اُڑنگن: (مصدر) 1- اڑنبن، ٹنگن، اڑاون، اڑِن، اٹکاون، کِلی یاں کھنگھی نال لٹکاون 2- اک چیز وچ دوجی چیز نوں پھساون

اڑنگنا: (فل) گاں یاں مجھ دا اُچی اواز نال بولنا، اڑاونا، ارڑاونا، باں باں کرنا

اُڑنگنا: (فعم) 1- ٹنگنا، اڑا دینا، کسے تھاں پھسا دینا 2- کھنگھی یاں کِلی نال ٹنگ دینا، کوئی شے اُتانہہ لٹکا دینا

اڑنگی: (مو) 1- چھوٹا ڈکا، روک، داء دپا 2- گھول تے کوڈی دا اک داء، اڑینگلی، لنگڑی

اڑنگی مارن، (محا) 1- رکاوٹ پاون، داء لاون 2- لتاں نال کسے نوں کنج لون، گھول تے کوڈی دوران اِک داء لاون

اڑنگے تے چڑھن: (محا) دھوکھا کھا جاون، فریب وچ آون، ڈھائے چڑھن

اڑنگیڑی: (مو) ویکھو: اڑنگڑی

اُڑنی: (مو) 1- کسے افواہ دا اُڈنا، لاگت بازی 2- اِک پاسے نوں جُھکی ہوئی

اُڑنے: (پو،مذ) فالتو، اوہ شے جس دی لوڑ نہ ہووے

اڑو: (صفت) ضدی، اڑب (اڑبھ)

اڑّو: (فعمر) رُک جا، ٹھہر جا، صبر کر

اڑوا: (مذ،صفت) 1- ضدی، اڑیل، بے وقوف، مُورکھ 2- چال باز، فریبی 3- اوہ بندہ جیہدی زبان وِچ تھتھا پن (لُکنت) ہووے

اڑوا: (مذ) صندوق

اڑواڑ: (مو) بولٹ، چٹخنی

اڑواڑا: (مذ) اوہ دو سانگھی لکڑی جیہڑی ٹُٹی ہوئی لکڑی یاں پھلاں دے بھار نال نیوندی ہوئی ٹہنی ہیٹھاں دے دیندے نیں، سہارا، ٹیک

اڑواڑی: (مو) اِک قسم دی مچھی

اڑوانگ: (مذ) اڑبنگ، ہٹھی، ضدی

اڑوانگ پُنا، (مذ) اڑنگ پنا، ضِد پُنا

اُڑواں: (مذ) ٹُٹ بھج کے دی اڑی ہوئی شے

اُڑواون: (مصدر) رکاوٹ پیدا کراون

اڑوت: (مذ) گتا، ضدی، خود سر، بے عقل، مُورکھ، اُوت، اڑیل، جاہل، اُجڈ

اُڑوت دا پڑُوت تے پڑُوت دا کلّا، (اکھا) پُشتاں پیڑھیاں دا وِگڑیا ہویا بندہ کدی نہیں سُدھر دا

اڑوس پڑوس: (فم) گوانڈھ متھا، آس پاس، نیڑے تیڑے دے تھاں، آنڈھ گوانڈھ

اڑوسی پڑوسی: (مذ) آنڈھ گوانڈھ رہن والے، آسے پاسے دے لوک

اڑُوک: (پو، مذ) اڑیکا

اڑوَلا: (مذ) دھوکھے باز، فریبی، پُٹھی مت والا

اَڑونجن: (مصدر) 1- ضد کرن، اُلجھ جاون، رُک جاون، پھس جاون 2- تھوڑی دیر ٹھہر جاون 3- رسائی پاون

اڑووّا: (پو،مو) چھت نوں سہارا دیون والی لکڑ، اٹکی ہوئی شے

اڑوہا: (مذ) 1- اڑن والی تھاں، جس نال اڑیا جاوے 2- بیٹھن لئی عارضی تھاں 3- روک، اڑکا، اڑچ 4- ماڑا جیہا سہارا، کچا سہارا، بے بنیاد

اڑوہے: (مذ) ویکھو: اڑوہا

اڑوہے لگن، (محا) معمولی جیہا سہارا پاون

اَڑہ: (فعمر) 1- 'اڑنا' توں امر، رُک، ٹھہر 2- معدے دا سخت ہو جانا، بدھضمی دا ہو جانا

اُڑھ: (صفت) وگیا ہویا

اڑھا: (مذ) اگ دا ڈھیر

اِڑّھا: (فم) ایہدا

اُڑّھا: (فم) اوہدا

اڑھب: (مذ) ویکھو: اڑب

اڑھب پنا، (مذ) کب پُنا، بے وقوفی، ضدی پُنا

اُڑھت: (مذ) عورت دے پہلے خاوند دا پُتر، پچھلگ (پُتر)

اڑِچ: (مو) 1- ہڑچ، روک، اٹک 2- مخالفت، ضد، وِگھن 3- حُجت، اعتراض، بہانے سازی

اُڑھک: (ہ،مو) 1- رڑک، کھٹک، چُبھن 2- معدے وچ درد

اُڑھکنا/اُڑّھکنا: (فل) رڑکنا، چُبھنا، کھٹکنا

اُڑھنا : (ہند،فل) 1- رُکھاں توں پھل داختم ہونا2-واہیا جانا

اڑھی : (کلمہ فجائیہ) او، اوہو، اوئے

اِڑھّی : (ہند،مو) اوہدی

اُڑھّی : (مو) اوہدی

اڑھے : (پو،صفت) بہت، وادھو، چوکھا، ڈھیر

اِڑھّے : (فم) ایہدے،ایس دے

اُڑھّے : (فم) اوہدے،اوس دے

اڑھیک : (مو) 1-ضد، اڑ، کب 2- انوکھی گل، عجیب گل 3- ریس، نقل

اڑھیک چال، (صفت) 1- اڑیل، ضدی، کبا 2- نخرہ، اڑی، ضد 3- ریس بریسی، نقل لاہون دی حالت، ویکھا ویکھی

اَڑی: (مو) 1-ضد، ہٹھ 2- ویلا، اوکڑ، مشکل، مصیبت، آفت 3- ضرورت 4- تنگی 5- مصیبت دا زمانہ 6- اڑی ہوئی، پھسی ہوئی

اَڑی بنھنا، (محا) بہت ہٹھ کرنا، ضد کرنا، کم ٹرن نہ دینا، گل نہ مکن دینا

اڑی باز، (صفت) اڑیل، ضدی، باغی، گستاخ

اڑی بجھن، (محا) ضد بن جاون، شرط لگن

اڑی بنھن، (محا) ضد کرن، ہٹھ پون

اڑی بھننا، (محا) ہٹھ توڑنا، اپنی مناونا، اپنی کرالینا

اڑی پاون، (محا) ویکھو: ضد بنھن

اڑی خور، (صفت) اڑیل، ضِدی، آکڑ خاں

اڑی خورا، (مذ،صفت) ویکھو: اڑی خور

اڑی کرن، (محا) اڑی کرن، ضد کرن، کسے گل اُتے اڑن، ڈھیٹھ پُنا کرن

اڑی کرنا، (محا) بالاں دا کسے گل تے ضد کرنا

اڑی مار، (مذ) لُچا، لفنگا، بدمعاش

اڑی وجن، (محا) نال لَے ٹُرن

اَڑی : (کلمۂ تخاطب) 1- کسے کُڑی نوں بُلاون واسطے بولیا جاون والا شبد 2- سکھی، سہیلی

اُڑی : (مو) جھکی ہوئی، دُوہری ہوئی

اُڑی تھُڑی، (مو،صفت) 1- بچی کھُچی، تھوڑی جیہی 2- لوڑوند زنانی، غریب عورت

اڑے : (مذ،صفت) 1- تکے ہوئے، رُکے ہوئے، اڑے ہوئے، پھسے ہوئے 2- اُلجھے ہوئے وال، ان گُندھے وال، وال دی گُنجھل

اڑے تھُڑے ویلے، (مذ) اوکھے ویلے، مصیبت ویلے، اوکڑ ویلے

اڑے رہون، (محا) قائم رہون، پکیاں رہون

اڑے کڈھنا، (محا) والاں دے گُنجھل کڈھنا، کم نوں آسان کرنا

اَڑّے : (حرفِ تخاطب) کسے نوں سدن لئی آکھیا جاندا اے، اوئے، او

اَڑّے : (مذ) 'آڑا' یاں 'اڑہ' دی جمع، سوٹے، موٹے ڈنڈے

اُڑّے پَڑّے : (فم) 1- ایدھرادودھر 2- سجے کھبے 3- اُرانہہ پرانہہ

اُڑے تھُڑے : (مذ) لوڑوند، مصیبت دے مارے ہوئے، غریب غُربا

اَڑیا : (کلمہ تخاطب) عورتاں دا بندیاں نوں بُلاون دا انداز، وئے، اوئے

اڑیا : (مذ،صفت) 1- رُکیا ہویا، پھسیا ہویا، اٹکیا 2- دُکھی

اڑیا آون، (محا) 1- ٹکدا جاون، اٹکی چلن، ضد کرن 2- نال نال

تُر یا جاون، نبھا کری جاون

اڑیا جُویا، (مذ،صفت) 1-جو سریر پکھوں کمزور ہووے 2- لِستا، ماڑا، کسے شے دے ٹُٹ جاون تے وی اوس دا اڑیا رہنا 3-باقی رہنا

اڑیا رہون، (محا) ضِد تے پکیا رہون، ہٹھ دا پورا ہووون

اُڑیا: (مذ) جُھکیا، گردن نوائی

اُڑیا تُھڑیا ، (مذ،صفت) 1- تھوڑ والا، غریب، مُتھاج 2- باقی بچدا، ودھیا گھٹیا

اُڑیا تُھڑیا ویلا، (مذ) مشکل وقت، اوکھا ویلا، ضرورت دی گھڑی

اڑیال: (مذ) 1- قبیل داری، آل پروار، نکے نیانے، بال بچڑ 2- ضدی، فصلاں نوں پے جان والا عادی جانور

اڑیالی : (صفت) 1- بھیڈاں بکریاں چارن والا ، آجڑی، ایالی 2- بال بچڑ دار، قبیل دار، آل پروار والا

اَڑیاں : (مو) 'اڑی' دی جمع 1- ضد، ہٹھ، رہاڑا، ریھڑ، رُکاوٹ، مشکل، مصیبت، دکھ، سختی 2- اوکھا ویلا 3- سہارا، رسائی

اڑیاں لاون، (محا) ضد کرن، کھہہ بہ کھہہ کرن

اڑِیچن: (مصدر) ویکھو: اڑن

اُڑِیچن: (مصدر) ویکھو: اُڑن

اڑیری: (مو) ریڑھی، ماہل دی لکڑی جیہدے اُتے ٹِنڈاں بجھدیاں نیں

اڑیڑا: (صفت) بے ڈھنگا، کوجھا

اڑیس: (مو) 1- کسے چیز نوں چکن لئی اوس تھلے دُوجی کسے چیز دا سرا اڑاونا 2- چِک، تل، کسے بھاری شے دا اِک پاسا اُچا کر کے بیٹھاں دِتی کوئی لکڑی یاں باری 3- آسرا، سہارا 4- الکس، آلکسی، جمائی، کاہلی، سستی

اڑیس دیون، (محا) کسے شے نوں چکن لئی اوس تھلے دُوجی کسے شے دا سرا اڑاون، سہارا دیون

اڑیساں پانا: (محا) مشکلاں پیدا کرنا

اڑِیک: (مذ) اڑِکا، داء بیٹھ آونا، اڑ کے چڑھنا، کسے دی مار تھلے آونا، کُشتی دے وِچ ڈھے جانا

اڑِیک چال، (مو،صفت) 1- اڑیل، ضدی، کبا 2- نخرہ، اڑی، ضد 3-ریس بریسی، نقل لاہون دی حالت، ویکھا ویکھی

اڑیکا: (مذ) اڑکا، اڑا، روک، ڈکا، پھاہی، وِگھن

اڑیکنا: (فل) ویکھو: اڑِنگنا

اڑیکے : (مذ) ویکھو: اڑیکا

اڑیکے چڑھن، (محا) ڈھائے چڑھن، قابو آون

اڑیکیاں : (مو) 1- اڑیاں، ضداں 2- ناز، نخرے

اڑیکیاں کرن، (محا) 1- اڑیاں کرن، ضد کرن 2- ناز نخرے وکھاون

اَڑیل: (صفت) سونے دے ورق بناون والیاں دا اک اوزار، اک طرحاں دا آلہ، تار کھچن والی جندری

اڑِیل: (صفت) 1- اڑی کرن والا، ضدی 2- رپھڑی، فسادی، جھگڑالو 3- گستاخ، ہٹھیلا

اڑِین : (مصدر) ویکھو: اڑن

اُڑین : (مصدر) ویکھو: اُڑن

اڑینگوی: (مو) 1-اڑن دی حالت، پھسپھسا 2- تعلق داری، بندھن 3- گھلن دا اک ڈھنگ جس وِچ لتاں اڑالیندے نیں، اپنی لت دے نال دوجے دی لت نوں قابو کرن دا عمل، کوڈی گھول دا اک داء، اڑِنگی

اڑینگوی پڑینگوی، (مو) 1- الجھاوا، بُجھارت، گنجھل 2- دُور دے ساک 3-ایرے غیرے، گنجھلا رشتہ

اڑینگوی پڑینگوی ڈھے پئی دے کنڈھے، (اکھا) لتے ماڑے نوں ہر کوئی دبالیندا اے

اڑینگنا: (فعم) ارڑاونا، اڑاونا

اڑیو: (مو، کلمہ تخاطب) ہم عمر سہیلیاں یاں زنانیاں نُوں کسے زنانی یاں بندے ولوں بُلاون دا ڈھنگ

اڑیوا/اڑیواں: (مذ، صفت) ویکھو: اڑنگا

اُڑیون: (مصدر) ویکھو: اُڑن

اَڑیئے: (کلمہ تخاطب) 1- کسے کُڑی نوں بلاون دا طریقہ 2- نی بھینے 3- نی کُڑے، سہیلیے، سکھیے

ا......ز

از: (فا، حرف جار) ولوں، نال، دا

از حد، (فا فم) بہت زیادہ، وادھو، حدوں ودھ

ازخود، (فا فم) 1- اپنے آپ، خود بخود 2- اپنے توں، اپنے ولوں 3- جان بُجھ کے، ارادے نال، متھ کے

ازغیب، (عر، صفت) بھیت نال، لکواں، لُکیا ہویا، ظاہر نہ ہون والا، گُجھے ڈھنگ نال، بھیت بھریا، غیبی

ازغیبوں، (فم) 1- اللہ ولوں، ربوں، غیبوں 2- نامعلوم طریقے نال 3- غیر متوقع حساب نال

ازغیبی، (فم) اکاشوں، نہ جانے کتھوں، آسمانوں، رب ولوں

ازاد: (فا، صفت) جس اُتے کسے قسم دی پابندی نہیں، جو کسے دا غلام نہیں، خودمختار، بندھن توں ازاد، جو قید وچ نہیں، جو کسے دے وس وچ نہیں، بری، رہا، آزاد

ازادی: (فا، مو) اپنی مرضی سر چلن دا عمل، کھُل

اَزار: (مذ) ازار توں وگڑ کے بنیا ہویا، دُکھ، تکلیف، بیماری، روگ

ازار سہیڑن، (محا) مصیبت سہیڑن، رپھڑ پالون

ازار: (فا، مو) پجامہ، پاجامہ

ازار بند، (مذ) نالا، شلوار وچ لک دے نال بنھی جاون والی رسی ورگا نالا، جیہڑا پجامے یاں شلوار دے نیفے وچ پایا جاندا اے

اِزارا: (مذ) کھوہ دا نچلا حصہ

ازاری: (صفت) 1- دُکھ دیون والا 2- دُکھی، روگی، بے چین

ازالہ: (عر، مذ) 1- گنوا دینا 2- ضائع کرنا 3- دُور کرنا، مٹاونا 4- اُپا کرن، تلافی کرن

ازالہ حیثیت عرفی، (عر، مذ) ہتک کرن، کسے دی عزت تے شہرت نوں وٹا لاون، تحریر یاں تقریر نال کسے نوں بدنام کرن، عزت وِچ خلل پاون

ازائی/ اجائی: (فم) فضول، بے مطلب، بے معنی، بھنگ دے بھاڑے

ازائیں: (فم) دُکھ نال، رُل رُل کے، فضول، خواہ مخواہ، رائیگاں، اجائیں وی بولدے نیں

ازائیں مرن، (محا) کویلی موت مرن، فضول موت مرن، ہوڑ متی نال جان گواون

ازائیں موت مرن، (محا) ویکھو: ازائیں مرن

ازبر: (فا فم) زبانی پکیا ہویا، زبانی یاد، حفظ کیتا ہویا

اُزبک: (تر، مذ) 1- تاتاری تُرکاں دے اِک قبیلے دا ناں 2- مُورکھ، احمق، ویکھن وچ مُورکھ جیہا، بے وقوف 3- ازبکستان دا وسنیک 4- بے وضع، بے ڈھنگا، بدسلیقہ 5- لُٹیرا

ازدحام: (عر، مذ) ہجوم، اکٹھ، رش، بھیڑ، مجمع

ازدواج: (عر، مذ) ویاہ، نکاح

ازدہا/ اژدھا: (فا، مذ) اجگار، اجگر، اِک وڈا سپ، اژدھا

ازدیاد: (عر، مذ) زیادتی، بہتات، بہتا ہونا، کثرت

ازردا/ ازُردہ: (فا، صفت) آزاردہ، ناخوش، خفا، رنجیدہ، نااُمید، مایوس، افسردہ، اُداس، متفکر، پریشان حال

ازرق: (عر، صفت) نیلا، نیل ورگا، آسمانی

ازکارۃ: (عر، مذ) افسانہ، سرگذشت، جریدہ، حساب

ازل: (عر، مو) 1-اوہ سما جدوں خلقت دا مُڈھ بجھیا سی، کائنات دی شروعات، مُڈھ، ازلی، کائنات دا سبھ توں پہلا دن بہت پرانا جس بارے رب توں سوا کوئی نہیں جاندا 2- شروع توں 3- قسمت، موت، اجل، اوہ ویلا جیہدا کوئی مُڈھ یاں حد نہ ہووے، مجازاً، ابتداء، آغاز، مُڈھ، اَبد دی ضِد، مقدر، تقدیر، ابدی زندگی، ہمیشگی، ازل توں ابد تک

ازلوں: (فم) مُڈھوں، مُڈھ توں، شروع توں، پہلے دہاڑیوں

ازلی: (عر، صفت) ازل توں، مُڈھوں، ازل نال تعلق رکھن والا

ازلی ابدی، (صفت) دائمی، سدا، سِتھر

ازمانا: (فعم) پرکھنا، جانچنا، کسے کم نُوں کر کے دیکھنا

ازماون: (مصدر) آزماون، پرکھن، ازمائش کرن، تجربہ کرنا، جاچن، امتحان لینا، کسے کم نُوں کر کے دیکھنا، اُدم، جتن کرن

ازمائش: (فا، مو) پرکھنا، تجربہ، امتحان، جانچ، پڑتال، دیکھ بھال

ازمائے دا کیا ازماون: (اکھا) اِک وار جیہڑا ازمائش تے پُورا نہ اُترے اوہنوں مُڑ توں نہیں ازمانا چاہیدا تے نہ ای اوس تے بھروسا کرنا چاہیدا اے

ازمُودہ: (فا، مذ) منیا ہویا، آزمایا ہویا، پرکھ وچ کامیاب یاں ناکام ثابت ہویا شخص یاں نسخہ

ازمودہ بھنن، (محا) 1- پرکھن، ازمائش کرن 2- ثابت کرن

ازمیجن: (مصدر) ازمایا جانا، ازماون توں وگڑیا ہویا پرکھن، ازمائش کرنا

ازمیخت: (مو) ازمائش، جانچ، پرکھ، پڑتال

اِزن: (مذ) 'اِذن' دا وِگڑیا رُوپ، اجازت، اختیار، عہدہ، اقتدار

ازہر: (عر، صفت) 1- بہت چمکدار، روشن، چمکیلا 2- کنایۃ جامعہ ازہر مصر دی مشہور یونیورسٹی جیہنوں فاطمی دور وِچ قائم کیتا گیا تے اج تک قائم اے

ا......ژ

اژدر: (فا، مذ) وڈا سپ، اژدہا

اژدہا: (فا، مذ) بہت وڈا تے موٹا سپ جیہڑا تیزی نال بھج نہیں سکدا تے اپنیاں اکھاں دی کشش نال شکار نوں اپنے ول کھچ کے کھالیندا اے، اجگر، اژدہا

اژدہے دے مُونہہ وِچ دیوَن، (محا) مصیبت پا دیون، آزمائش وچ پاون، بڑے خطرناک بندے نُوں چھیڑن، کسے بھیڑے بندے دے حوالے کر دیون، خطرناک تھاں تے گھل دیون

اژدہے دے مونہہ وچ ہتھ پاون، (محا) خطرناک کم کرن، دُشمن نوں للکارن

اژدہے دے مُونہہ وِچ ہوون، (محا) 1- دُشمن دی زد وچ ہوون، موذی نال واہ پَون 2- چوکھے مشکل حالات وچ ہوون

اژگر: (مذ) اجگر، اژدھا

ا......س

اُس: (ضم) جمع متکلم، فخریہ واحد متکلم دے واسطے وی آ کھدے نیں، اسیں، ساڈے، اساں، لوک، اسیں لوک، ساڈی ذات

اُس بلیس، (پو، مذ) کسے (بندے) بارے پُچھنا، سوال کرن دا اِک پوٹھوہاری طریقہ

اُس تُس، (ضم) اسیں، تُسیں

اُس گنج، (پو، مذ) باپ دادا، شجرہ نسب، اَل

اُس کی، (فم) اساں کی، سانوں

اَس: (صفت) 1-اِک بندہ، کوئی، اِکو، یک 2-ایس، ایہنے، ایہہ

اَس پر تے، (فم) ایس اُتوں، ایس تھاؤں

اَس دا ماریا، (فم) ایس کر کے

اِس: (ضم) ایہہ، ایہنے، ایس، ایس نے، ایس نُوں، ایس دے

اِس بابوں، (فم) ایس بابت، ایس دروازے توں، ایس وجہ توں

اِس جیہا، (حرفِ تشبیہہ) ایس ورگا

اِس جیہی، (صفت) ایہدے ورگی، ایس ورگا، اجیہی

اِس طرحاں، (حرفِ تشبیہہ) ایس طرحاں، اِنج، ایس طریقے نال

اِس کن سُننا اوس کن کڈھنا، (محا) سُنی ان سُنی کرنا

اِس کی، (ضم) ایس نُوں، ایہنوں

اِس ماں، (فم) ایس وچ

اِس ماں تے، (فم) ایس وچوں

اِس نا، (ضم) اِس دا، ایس دا

اُس: (ضم) اوہ، اوہنے، اوس نے، اوہنوں، اوہ، اُس نُوں، اُس دا

اُس جیہا /اوہا جیہا، (حرفِ تشبیہہ) اوہدے ورگا، اوداں دا، اوس ورگا

اُس طرحاں، (حرفِ تشبیہہ) اوس طرحاں، اُنج، اوس طریقے نال

اُس کس، (حرفِ استفہام) ویکھو: اُس کُس

اُس کُس، (حرفِ استفہام) اوس کیں، اوہنے کیہنے

اُس کی، (ضم) اوس، اس نوں

اُس لا، (صفت) اوس والا

اُس نا، (ضم) اوس دا، اوہدا

اُسا: (مذ) پُسا، ثابت پٹھیاں دا ڈھیر، کسے شے دا ڈھیر، بھریا ہویا، گھاہ یاں پٹھے تے بیٹھن دا طریقہ، پٹھیاں اُتے گھاء دا ڈھیر

اساتوں: (ضم) ساڈے توں، ساڈے کولوں

اساتھوں: (ضم) ساڈے توں، ساڈے کولوں، ایہناں کولوں، ایہناں توں

اُساتھوں: (ضم) اوہناں توں، اوہناں کولوں

اُساجنا: (فعم) چاننا کرنا، اُجالا کرنا

اُسادری: (ہ، مو) 1- اِک قسم دا باریک ریشمی کپڑا 2- اِک راگنی، اِک ٹھاٹھ دا ناں

اسادھ: (صفت) 1- نہ سادھیا جا سکن والا، لا علاج (روگ) 2- اپوتر، کھوٹے دل والا، دُشٹ، بھیڑا، اسبھ 3- (ویا) ایسا لفظ جو شاعری وچ نہ ورتیا جا سکے

اساڈرا: (ضم) اساڈا، ساڈا، اساں دا، آپاں دا، سبھ دا

اساڈری: (ضم) اساڈی، سانوں

اساڈڑا: (ضم) ویکھو: اساڈرا

اُسار: (فعم) 'اُسارن' توں فعل امر (مذ) چڑھا (کندھ دا) 1-سر 2-نینہہ، بنیاد، بناوٹ، اُٹھان، عمارت 3-تُہمت، الزام

اُسار اُسار کے ڈھاون، (محا) صلاحواں بنا بنا کے بدل دیون، ارادے کر کے بدلن

اُسار اُسارن، (محا) 1- گل دا گلاند بناون، گل ودھاون، تہمت لاون 2- اُسارن، منصوبہ بناون، عمارت تعمیر کرن 3- بناون، کھڑا کرن، اُچا کرن

اُسار اُسارنا، (محا) منصوبے بنھنا، دلیلاں دوڑاونا

اسارا: (س، مذ) بناشدہ، بے خبر

اُسارا: (مذ) 1- اِکی قسم دا نِکا جیہا سر لکاون والا چھپر جیہوں کسان پیلیاں کنڈھے پالیندا اے 2- اُساری ہوئی کندھ یاں کوٹھا، چُبارہ 3- سائبان، برآمدہ 4- بُوہا، سردل، دہلیز، ڈیوڑھی 5- راج مستری، اُسر، چُبارا، چنائی، کاریگر راج، معمار

اُسارن/اُسارنا: (مصدر) بناون، کھڑا کرن، اُچا کرن، کندھ کوٹھا بناون، پُورا کرن، مکمل کرنا، توڑ چاڑھن

اُسارُو: (مذ، صفت) اُسارن والا، کسے کم نُوں ترقی ول لے جان والا، ترقی پسند، اُسارن مصدر توں فعل امر، بناون والا، راج، معمار

اُساری: (مو) کندھ یاں عمارت دے چڑھاون دا کم، چنائی، اُسارن دا عمل، اُسری ہوئی کندھ یاں عمارت

اُساری لاون، (محا) کندھ کوٹھے دی تعمیر شروع کرن، تعمیر دا کم شروع کراون

اُساری لگن، (محا) کندھ کوٹھے دی تعمیر شروع ہو جاون

اُسارے: (فم) کھڑا کرنا، بناؤنا، بنیاد، بناوٹ، اُٹھاون، عمارت

اُسارِیندے: (فم) بناندے، چھتدے، تیار کردے، اُساری کردے، تعمیر کردے

اساڑا: (ضم) اساڈا، ساڈا، اساں دا

اساڑھ: (مذ) ہاڑ دا مہینہ، ہاڑ، اُنہال، گرمی دی رُت

اساڑھی: (مو) ہاڑی دی فصل

اساڑی: (ضم) اساڈی، مھاڑی، اساں دی

اساس: (عر، مو) بنیاد، جڑ، کُرسی، مُڈھ، نیر

اُساس: (س، مذ) 1- لما ساہ، اُبھا ساہ، ہوکا، ٹھنڈا ساہ، ہاء 2- بنیاد، نینہہ

اُساس بھرن، (محا) 1- ساہ کھچن، اُبھے ساہ لین 2- ہوکا بھرن، آہ کرن

اُساسا: (مذ) لما ساہ، ہوکا

اساک: (مذ، صفت) جس نال ساکا چاری نہ ہووے، ساک دا نہ ہووے، بے تعلق

اساکوں: (ضم) سانوں، اساں، لوکاں نوں

اساکھ: (صفت) جس دی ساکھ نہ ہووے، جس دا وساہ نہ ہووے، بے پرتیتا، بے ایمان، کھوٹا

اسالیب: (عر، مذ) اسلوب دی جمع، ڈھنگ، طور طریقے، انداز، وتیرے

اسامی: (مو) 1- قرض دار، اُدھار لین والا گاہک 2- گماشتہ 3- کسے دفتر وچ نوکری دی تھاں، عہدہ 4- سامی جس دے ذمے کرایہ، قرضہ یاں معاملہ وغیرہ دینا ہووے 5- گواہ 6- مقدمے دا کوئی فریق 7- مزارع، پاہی 8- حوالاتی 9- قبر دی اوہ تھاں جتھے مُردہ رکھدے نیں

اسامی بناون، (محا) اپنے لئی کسے نوں تیار کرن، بے وقوف بنا کے فائدہ حاصل کرن، ٹھگی ٹھوری کرن

اسامی تاڑن، (محا) 1- ٹھوری ٹھگی لئی کسے نوں چُنن، کسے نوں

لوبھ دیاں اکھاں نال ویکھن 2- نوکری واسطے کوئی ویلھی تھاں لبھن
تگڑی اسامی/ وڈی اسامی، (روزمرہ) دولت مند آدمی، پنجدا بندہ
اسان: (فا،صفت) سوکھا، سکھالا، سہل، سہجے ہون والا، آسان
اسانوں: (ضم) حاضر جمع دا صیغہ، سانوں
اسانہ: (ضم) اساں دی مفعولی حالت
اِسانہہ: (ضم) ایس نوں، ایہنوں
اُسانہہ: (ضم) سانوں، اسانوں، اُس نوں، اوہنوں
اُسانہہ تسانہہ، (ضم) اسانوں، تسانوں
اسانی: (مو) سکھال، سوکھت، سکھلا پن
اساں: (ضم) اسیں، میں دی جمع، سانوں، اسیں، ساڈے، جیویں: 'اَساں ایہہ کم کیتا' (اسیں ایہہ کم کیتا)، 'ایہہ کتاباں اَساں کول بھی ہین' (ایہہ کتاباں ساڈے کول وی نیں)
اساں آں، (ضم) اسانوں، اساں کوں
اساں تُساں، (ضم) سانوں، تہانوں
اساں توں، (ضم) ساڈے توں، ساڈے کولوں، اساتھوں
اساں دا، (ضم) اساڈا، اساڑا، ساڈا، مھاڑا
اساں داویلا پیا اپھنا تے گاہ پیا گھنا، (اکھا) کسے ضروری کم دے اُپروں ہور ضروری کم آ پین تے آکھدے نیں
اساں دھے، (ضم) اساں تے
اساں کوں، (ضم) اسانوں، سانوں
اساں گھر بنائے تساں ڈھائے کیوں، اساں بندوق چلائی تساں روئے کیوں، (بجھارت) ڈیکھوں

اِساں: (ضم) ایہنوں، ایس نوں
اُساں: (ضم) اوہنوں، اوس نوں
اساوری: (مو) آساوری، سویرے ویلے گاون دی راگنی، سری راگ دی اِک راگنی
اُساون: (مصدر) کنک وغیرہ نوں ہوا دے رُخ اُڈا کے تُوڑی وکھری کرن، اُڈاون
اُساہ: (مذ) اُساس، آہ، ہوکا، ٹھنڈا ساہ
اساہاں: (ضم) ساڈا، سانوں
اُساہاں/ اُسانہہ: (ضم) اُس نُوں ہی
اسا ہُور: (ج، مذ) سویرتن وجے داویلا
اساہی: (ضم) سانوں
اُساہی: (مو) کُجھ افاقہ، تھوڑا جیہا فائدہ، کُجھ آرام
اساہیں: (ضم) اسانوں
اَسباب: (عر، مذ) سامان، چیز، شے، لیڑا کپڑا، گھر دیاں شیواں، مال متاع
اِسبغول: (فا، مذ) 1-اسب بمعنی گھوڑا تے غول بمعنی کن، اسبغول دی شکل گھوڑے دے کن ورگی ہوندی اے ایس لئی ایہہ ناں رکھیا گیا اے 2- ایہہ لعاب دار بی مروڑاں وغیرہ لئی دوائی وجھوں ورتیا جاندا اے
اِسبغول تے کجھ نہ پھول، (اکھا) گند دی پھرولا پھرالی نالوں چُپ ای بھلی ہوندی اے کیوں جے اِنج پواڑے ودھدے نیں
اسبک زئی: (مذ) پٹھاناں دی اِک ذات تے اوس ذات دے آدمی
اسبن نسبن: (فم) حسباً نسباً توں وِگڑ کے بنیا ہویا، خاندانی حساب نال
اسبھ: (صفت) بدتہذیب، جاہل، گنوار، بدتمیز

اسبھیتا: (مو) سبھیہ یعنی تہذیب یافتہ نہ ہون دی حالت، بد تہذیبی، جانگلی پُنا

اسبھیہ: (سن، مذ) غیر مہذب، جس دے جیون وِچ تہذیب داخل نہ ہوئی ہووے، جس نُوں بولن دی تمیز نہ ہووے، جو سبھاء وِچ بیٹھن اتے بولن دا ڈھنگ نہیں جاندا، گوار، بے عقل

اسپ: (فا، مذ) گھوڑا، توسن، رخش، لاہوار، آت، اوغام، پشماق، پور، ایس توں علاوہ اسپ دے دُوجے بہت سارے ناں نسل، مقام، رنگ تے خوبیاں پکھوں نیں مثلاً، ادھم، راجل، بور، بوز، تازی، تگاور، بارگی، جرمہ، حصان، ختلی، خروط، خنگ، زائل، ذنوب، سابح، ساطی، سبزہ زردہ، چپا، سمندر، شبدیز، شموس، عوام، کیت، قلہ، گیلی، گلگوں، مُشکی، ہیگر، مادیان، نریان، نقرہ، لوند، یرغا، یعبوب، یراغ، یک ران، فسکل

اسپات / اِسپات: (مذ) چنگا خالص کیتا ہویا لوہا، ودھیا فولاد، سٹیل، کاربن اتے ہور دھاتاں دے میل توں بنیا ہویا لوہا جو بڑا کاٹھا (سخت) اتے کم آون والا ہوندا ہے

اسپاتی: (صفت) اسپات یعنی فولاد دا بنیا ہویا، فولادی

اسپانی: (مذ) دُسانگ جس وِچ بندوق پھسا کے چلائی جاندی اے

اسپشٹتا: (اصطلاح) Obscurity ، بے صورتی، گوڑھتا، گمنامی، تاریکی، ہنیرا، دُھندلا ماحول

اسپنج: (مو) سمندری جھگ، اِک طرحاں دا فوم

اسپند: (فا، مذ) پنجابی وِچ ہرمل آکھدے نیں، اِک بیج اے جدوں بھیڑی نظر لگ جائے یاں بدشگونی دُور کرنی ہووے تاں ایہدی دھونی دُھخاندے نیں، آتش پرستاں وِچ ایہہ مقدس تے پوتر سمجھیا جاندا اے

اسپھل: (صفت) نسپھل، اپھل، جو پھل صحت مند نہیں، ناکام، جس دا نتیجہ من مرضی دا نہ ہووے

اسپھلتا: (مو) کامیابی دا اُلٹ، ناکامیابی، ناکامی

است: (سن، مو) 1- مُردے دیاں سڑیاں ہوئیاں ہڈیاں، پھل 2-اجازت یاں قبولیت حاصل کرن دے معنیاں دا شبد 3-(صفت) چھپیا ہویا، جو نظر نہ آوے، خفیہ، ڈُبیا ہویا 4- لُکیا ہویا، غروب، شام، ترکالاں، مغرب

است است کرن، (محا) است است تے جی جی کرن، فرمانبرداری کرن، جناب جناب کرن

است است کرنا، (محا) ہاں جی ہاں آکھنا، بہت فرمانبرداری کرنا، آکھا نہ موڑنا، جناب جناب کرنا

است بہ است، (فم) است، اُلٹ پُلٹ، پُٹھی سدھی (گل) اباتبا، گالھ مندا

است ہوون، (محا) ڈُبن، غروب ہوون

است: (فا فص) ہے، اے، وا

اَسّت: (مذ) 1- جھوٹھ، کوڑ، جھوٹھی گل، بھُل، بھرم، ادھرم 2-انس تھرتا، (صفت) جھوٹھا، جو سچا نہیں، سچ توں عاری

است باز: (مذ) 'آتش' بازتوں وِگڑ کے بنیا ہویا، آتش بازی دا کم کرن والا

است بازی: (فا، مو) ویکھو: آتش بازی

است بازی دا انار، (مذ) اِک طرحاں دی آتش بازی جیہدے وِچوں فوارے وانگوں چنگاریاں نِکلدیاں نیں

است بازی دا چکوندھر، (مو) اِک طرحاں دی آتش بازی

است بازی دا دارُو، (مذ) 1- آتش بازی بناون دا بارود

2- بہت شرارتی آدمی

است بازی دا فیتا، (مذ) 1- آتش بازی وچ لگی ہوئی اوہ سُوتری جیہوں اگ لا کے آتش بازی چلائی جاندی اے 2- بہت شرارتی بندہ، رپھڑی

استا: (مذ) اِک گُن چھند جس دا ناں استرا، کلکا، تارک اتے تونک وی ہے، لچھن، چار چرن، پرت چرن چار سکن

استا جانا، (محا) کھلو جانا، چُپ کرنا، ستادونا، دم لینا

اُستا: (مذ) پٹھیاں دا ڈھنگ

استاچل: (س، مذ) اوہ پہاڑ جس دی اوٹ وِچ سُورج دا چھپنا پُراناں نے منیا ہے

اِستاد: (فا،مو) چوب، خیمہ

اُستاد: (فا،مذ) کم سکھاوَن والا، ہوشیار، ماہر، کسے کم یاں ہُنر نوں چنگی طرحاں جانن والا، پڑھاون والا، ٹیچر، ماسٹر، کوئی کلا یاں ہُنر سکھاون والا، چالاک، تعلیم دین والا، سکھان والا، علم یا کوئی کم سِکھاون والا، پیر، رہنما، مُرشد، آگو

اُستاد اُستادیاں پہلاں بٹالے پھیر قادیاں، (اکھا) علم سکھان والے تے علم سکھاون دے ڈھنگ پہلاں بٹالے ہوندے سن فیر قادیاں منتقل ہوگئے ایہہ دوویں شہر ضلع گورداسپور (بھارت) وِچ نیں

اُستاد بناون، (محا) ویکھو: اُستاد کرن

اُستاد دی مار تے ماں دا پیار، (اکھا) اُستاد تے ماں دی ڈانٹ ڈپٹ پیار پاروں ہوندی اے

اُستاد دیاں گالھاں، گھیو دیاں نالاں، (اکھا) جیویں گھیو نال جسمانی صحت بن دی اے ایویں اُستاد دی جھاڑ جھنب شاگرد دی ذہنی صحت بناوندی اے

اُستاد کرن، (محا) کسے کم نوں سکھن لئی کسے نوں اپنا راہنما متھنا

اُستاد منن، (محا) 1- کسے نوں اپنا رہنما جانن 2- ماہر تے پورا کاریگر منن 2- عزت دی تھاں تے سمجھن

اُستاداں دے وارے جائیے: (اکھا) اُستاد دی وڈیائی تے عظمت دے اظہار واسطے آکھدے نیں

اُستادنی: (مو) اُستاد دی مونث، پڑھاون والی تیویں، ماسٹرنی

اُستادی: (فا، مو) 1- استاد دا کم، مہارت، کاریگری، ہنر مندی 2- چالاکی، ہوشیاری

اُستادی آون، (محا) 1- ہنر مند ہو جاون 2- چالاکی آ جاون، ہوشیار ہو جاون

اُستادی دکھاون، (محا) ہوشیاری دکھاون، دھوکھا دیون، چالاکی کرن

اُستادی کرن، (محا) چالاکی کرن، داء لاون، ہوشیاری کرن

اُستادی کھیڈن، (محا) ویکھو: اُستادی کرن

اُستادی لاون، (محا) 1- کسے نوں داء لاون 2- چالاکی کرن، دھوکھا دیون 3- کاریگری دکھاون

اُستار: (مذ) ویکھو: اوستار

اُستاکار: (فا،مذ،صفت) 1- اُستاد، ماہر، ہُنر مند، کاریگر، کسے فن دا معلّم 2- چالاک، دھوکھے باز، ونگی: 'ایسے ساز والا اُستاد کار کیہڑا اے، جو بے چنگ ہر رنگ میں تار وجدی'

اُستاکار اُچکا چیلا چوڑ چپٹ، (اکھا) بھیڑے کماں وچ شاگرد اُستاد نالوں وی چار قدم ودھ جاوے تے آکھدے نیں

اُستاکاری: (فا،مو،صفت) فنکاری، استادی، چالاکی، دھوکھے بازی

استامبول/استانبول: (مذ) ویکھو: اِستنبول

اُستانی: (مو) پڑھاون والی بی بی، ٹیچر، ماسٹرنی

استاوا/استاوڑا: (فا،مذ) لوٹا، ٹوٹی، گڑوا، مسیتی لوٹا (نمازیاں دا)

استاون/استاونا: (مصدر) 1- اٹک جاون، ٹھہر جاون 2- آرام کرن، ستاون، ساہ کھنچاون

استاوی: (مو) تعریف، جیویں 'استاوی گانا'

اِستبرق: (عر،مذ) موٹا ریشمی کپڑا، ریشم تے سونے دیاں تاراں دا بنیا ہویا کپڑا، ونگی: 'کیتا ای استبرق چہار رنگ دا، قوس قزح نوں ابرو خمراز'

اُستُت: (سن،مو) 1- چھوٹے دی زبان توں کسے وڈے دی تعریف 2- کسے خدا یاں کسے دیوتا دی صفت جیہڑی گانے دے شروع وِچ گائی جاوے

اُستت ویاج بندا، (سن،مو) علمِ بیان دی اِک قسم جس وِچ وڈیائی دے بہانے بندا کیتی جاندی اے جیویں، خان سُورے چڑھے شکار، مکھی گھیری وِچ بزار، ماری نہیں پر لنگڑی کیتی، ایہہ دی فتح خدا نے دِتی

استتواد: (اصطلاح) Existentialism، وجودیت دی تحریک

استثارہ: (عر،مذ) مشورہ، صلاح

اِستثنا: (عر،مو) کسے عام حکم، اصول یاں قاعدے توں ہٹ کے کسے اِک یاں ودھ بندے، حرف یاں شے نال سلوک کرن، اُڈھون دی کیفیت

اُسجھ: (صفت) 1- اَن سُجھ، جیہڑا محسوس نہ ہووے، نامعلوم 2- لُکیا ہویا 3- بے خبری، بے ہوشی 4- بے شعور، نادان، بے وقوف 5- نہ سمجھن والا، مشکل

استحسان: (عر،مذ) نیک کم، نیکی، بھلائی

اِستحصال: (عر، مذ) 1- حاصل کرن، حاصل کرن دی تانگھ 2- کھوہن، دھکوزوری کھوہ لَون

اِستحصال کرن، (محا) دھکو زوری کھوہن، زیادتی کرن، ظلم کرن، وادھا کرن

اِستحصال ہوون، (محا) زیادتی ہوون، ظلم ہوون، وادھا ہوون

اِستحقاق: (عر، مذ) 1- اختیار، حق، دعویٰ دی قابلیت 2- حق ہوون، حق منگن، حق دار

اِستحقاق ہوون، (محا) حق ہوون، اختیار ہوون، حقدار ہوون

استحکام: (عر، مذ) 1- پختگی، مضبوطی، استقلال 2- مضبوطی چاہون

اِستحکام دیون، (محا) پختہ کرن، مضبوط کرن، استقلال دا مُوجب بنن

استخارہ: (عر، مذ) 1- کسے کم دے چنگ مند یاں اوہدے ہون نہ ہون بارے مقرر طریقے نال عبادت کر کے غیب ولوں اشارہ منگن 2- بھلائی چاہون، خیر منگن

استخارہ ڈیکھن، (ج) غیب دی گل دا پتا کرن

اِستخارا کرن، (محا) 1- کسے کم دے چنگ مند یاں ہون نہ ہون بارے مقررہ طریقے نال عبادت کر کے غیب ولوں اشارہ منگن 2- بھلائی چاہون، خیر منگن

اِستخراج: (عر، مذ) 1- کڈھنا 2- اِک گل دا کڈھنا

اُستخوان: (فا،مو) ہڈی

اِستدعا: (عر، مذ+ مو) اِلتجا، درخواست، دُعا، فریاد

اِستدلال: (عر، مذ) 1- دلیل منگن، دلیل دیون، سند دیون، دلیل کڈھنا 2- راہ نمائی چاہنا

اُستر: (مذ، صفت) 1- اندرس، رضائی تے کوٹ وغیرہ دے ہیٹھ لایا

ہویا کپڑا 2- پلستر 3- خچر دا نر بچہ، خچر 4- شرارتی بندہ 5- اوہ ہتھیار جو ہتھیں چھڈ کے چلایا جاوے 6- رنگ کرن توں پہلاں لکڑ دی پدھر نوں تِھنڈا کرن تے ریخاں نوں بھرن لئی سریش وچ بنیا مسالا جو روغنی رنگ کرن توں پہلاں تہہ کارن لایا جاندا اے

اُستربستر، (مذ) 1- کئی قِسماں دے کپڑے 2- اِک طرحاں دا ٹُٹا مال

اُستر دا پُت اُستر، (اکھا) کھچر ے تے شرارتی بندے بارے کہندے نیں

اُسترشستر، (سن، مذ) استر تے شستر، تیر وغیرہ ہتھوں چھڈ کے چلاون والے اتے تلوار وغیرہ ہتھ وچ پھڑ کے ورتن والے ہتھیار، لڑائی وچ کم آون والے ہتھیار، اسلحہ

اُستر کاری، (فا، مو) 1- پلستر کرن دا گُن یاں ہُنر، پلستر دا کم 2- کوٹ وغیرہ نوں اندرس لاون دا کم

اُستر لاون، (محا) دوہر یاں رُوں دے لیف یاں تلائی وغیرہ دی ہیٹھلی تہہ ہوون

اُستر : (سن، مذ) خچر

اِسترداد : (مذ) رد کرن، منسوخ کرن

اُسترا: (فا، مذ) 'اُسترہ' توں وِگڑ کے بنیا ہویا، چاقو یاں چھری ورگا تیز دھار والا نائیاں دا اوزار جس نال وال مُنّے جاندے نیں

اُسترا پھیرن، (محا) 1- ڈاڑھی مُنن 2- صفایا کرن 3- اُسترے نال زخمی کرن 4- ٹھگن، داء لاون

اُسترا پھیرنا، (محا) 1- مُننا، حجامت کرنا 2- ٹھگنا

اُسترا چاون، (محا) پاکی کرن، زیر ناف وال مُنن

اُسترا لاون، (محا) اُسترے نوں وٹیاں اُتے رگڑ کے تیز کرن

اُسترا لگن، (محا) 1- اُسترے نال زخم لگن 2- اُسترے دا تیز ہو جاون

اِستراحت : (عر، مو) آرام، سُکھ، چین، سکون

اِستری : (ہ، مو) 1- تیویں، بیوی، زنانی، پتنی، رَن 2- لوہے یاں پِتّل وغیرہ دا اوہ آلہ جیہنوں کوئلیاں یاں بجلی راہیں گرم کر کے کپڑے دے وٹ کڈھے جاندے نیں

اِستری جات/ اِستری جاتی، (مو) 'سوانیاں' دی جمع، سنسار بھر دیاں سوانیاں

اِستری دھرم، (مذ) زنانی نوں کپڑے آونا، ماہواری

اِستری دھن، (مذ) اوہ دھن یاں زیور وغیرہ جو ماپیاں ولوں اتے خاوند ولوں ویاہ سمے بیوی نوں مِلے ہوندے نیں

اِستری کامی، (مذ) زنانی نال بھوگ کرن والا، زنانی پچھے پھرن والا

اِستری لِنگ، (مذ) 1- زنانی دے پوشیدہ انگ 2- شبداں دا زنانہ رُوپ، جیویں: گھوڑا توں گھوڑی

اُسترے نال پٹاس ہوون: (محا) چالاک آدمی نال کِسے مزید چالاک دا ہوون، بُرے نال بُرے دا ہوون

اُستریاں دی مالا: (مو) 1- بہت ای اوکھا کم، دُکھ 2- دُکھ ہوئی جان پر ہر دم زِچ کرن والا

اِستریت : (مو) اِستری پن، تیویں دا گُن، تیویں پُنا

اِستریتو: (مو) اِستری پُنا، سوانی ہون دی حالت، عورت دی جُون

اِستصواب : (عر، مذ) 1- رائے لینا 2- مشورہ لینا 3- توفیق، حیثیت، مقرر 4- جِتا دین دی طاقت ہووے

استصواب رائے عامہ، (عر، مذ) کسے مسئلے تے رائے شماری

دے ذریعے عوام دی رائے نوں جانن

استعارہ: (عر،مو) 1- اُدھار منگن 2- کسے لفظ نوں اصل معنیاں دی تھاں ہور معنے دے کے انج ورتن کہ دوہاں معنیاں وِچ تشبیہہ دا تعلق موجود ہووے

استعجاب: (عر،مذ) اچنبھا، حیرانگی، تعجب، حیرت

استعجال: (عر،مذ) چھیتی کرنا، کاہلی پانا، عجلت

استعداد: (عر،مو) ملکہ، علمی طاقت، لیاقت، قابلیت، اہلیت، فطری صلاحیت

استعفٰی: (عر،مذ) 1- تیاگ پتر 2- نوکری چھڈن لئی سرکاری طور تے لکھیا گیا خط 3- نوکری چھڈن دی عرضی

اِستعمار: (عر،مذ) 1- وسّوں وِچ وادھا کرن، نفری بہتی کرن 2- نوآبادی قائم کرن، کسے آزاد مُلک نوں غلام بناون

استعماریت: (عر،مو) دھکو زوری دُوجے مُلکاں یاں آبادیاں نُوں قبضے وِچ کرن، زبردستی غلام بناون، جبر کرن، ظلم کرن

اِستعمال: (عر،مذ) 1- کم وِچ لیاون 2- استعمال، ورتوں 3- عمل، کم

اِستعمال کرن، (محا) ورتن، کم لون، فائدہ حاصل کرن

استعفیہ: (مذ) ویکھو: استعفٰی

اِستغاثہ: (عر، مو) فریاد، عدالت ولوں ڈگری جاری کرنا، دعویٰ، مقدمہ (فوجداری)

استغاثاء: (مذ) فریادی، خالص، دعویٰ، مقدمہ

اِستغراق: (عر،مذ) غرق ہونا، سوچاں وِچ ڈُبنا، محویت، خُدا دی یاد وِچ غرق ہو جانا، جائیداد نُوں قرض ادا کرن واسطے ذمے وار کر دینا

استغفار: (عر،مذ) 1- مغفرت منگنا، بخشش منگنا 2- گناہ بخشوانا 3- توبہ

استغفار کرن، (محا) 1- توبہ کرن، مغفرت چاہون 2- حیرانی ظاہر کرن

استغفاراں: (مذ) 'استغفار' توں اے، بخشش منگن، مغفرت چاہون، حیرانی ظاہر کرن

استغفر اللہ: (عر، کلمہ استغفار) 1- میں اللہ توں مغفرت چاہناں 2- توبہ

استغنا: (عر، مذ) بے نیازی، لاپرواہ ہوون، بےفکری

استفادہ: (عر،مذ) 1- فائدہ چکنا 2- نفع اٹھانا

استفاضہ: (عر،مذ) 1- فیض لینا 2- نفع پانا

استفتا: (عر، مذ) 1- کسے مسئلے تے فتویٰ چاہنا 2- مسئلہ پُچھنا، شرعی حکم پُچھنا

استفراغ: (عر،مذ) 1- فراغت پانا، کسے کم توں فارغ ہونا 2- جسم داگندے مادیاں توں خالی ہونا، قے کرنا، اُلٹی

استفسار: (عر،مذ) 1- دریافت کرنا 2- پُچھنا

استفہام: (عر، مذ) 1- کسے گل دا پچھنا 2- سمجھن دی خواہش 3- جیویں جانن دی کوشش کرنا کہ توں کون ایں 4- سوال

استفہامیہ: (عر،صفت) سوالیہ، اجیہا فقرہ یاں لفظ جیہدے وِچ کوئی گل پچھی گئی ہووے

استقامت: (عر،مو) 1 پائیداری، مضبوطی 2- قائم ہوون، سِدھیاں ہوون 3- قرار، سکون 4- کسے گل تے قائم رہنا

اِستقبال: (عر، مذ) سواگت، جی آیاں نُوں، اگے ٹُرن، اگے ودھن، آؤ بھگت، پیشوائی، آون والا زمانہ، مستقبل، خیر مقدم، اگوائی

اِستقبال کرن، (محا) سواگت کرن، آؤ بھگت کرن، خیر مقدم کرن

اِستقبالیہ: (عر، مذ) 1- اوہ دعوت یاں جلسہ جیہڑا کسے دے استقبال

واسطے ہووے 2- کسے دفتر یاں ادارے دے دروازے تے متعین اوہ عملہ جیہڑا پروہنیاں دی اگوائی کردا اے

اِستقبالیہ دیون، (محا) دعوت دیون، آوَ بھگت کرن

اِستقلال: (عر، مذ) 1- قرار، مضبوطی، صبر، ثابت قدمی، ضبط، تحمل، قیام، استحکام 2- کسے خودمختار حکومت دا قیام

اِستکار: (مذ) ہُنر مند، کسے کم وچ ماہر

استکاری: (صفت) ہُنر مندی

استکشاف: (عر، مذ) 1- کشف کرن، معلوم کرن، دریافت کرن 2- کسے شے دے اظہار دی خواہش کرنا

اِستماع: (عر، مذ) سُننا، غور نال سُننا

اِستمداد: (عر، مو) مدد چاہنا، اِمداد طلب کرنا

استمر: (ضم) اساں ماتر، ساڈے جیہے، ہماتڑ

اِستمراری: (عر، صفت) دائمی، سدیوی، پکّا، ستھر، نِکواں، ہمیشہ لئی

استمزاج: (عر، مذ) مرضی پُچھنا، رائے لینا

استن: (مو) آستین، بانہہ، بازو

اِستناد: (عر، مو) 1- بھروسا کرنا 2- سند پھڑنا، سند پیش کرنا

اِستنباط: (عر، مذ) 1- کڈھن، چُنن 2- اِک گل وِچوں دُوجی گل کڈھن، نتیجہ اخذ کرن

اِستنبول: (تُر، مذ) تُرکی دے اِک مشہور شہر تے بندرگاہ دا ناں، ایہنوں استامبول یاں استانبول وی آکھدے تے لکھدے نیں

استنبھ: (سن، مذ) تھم، تھملا، کھنبھا، کولا

استنجا: (عر، مذ) 1- مسلمان پیشاب کرن مگروں پانی نال ناپاکی دُور کرن لئی ڈھیلا یاں پانی ورتدے نیں ایس نُوں استنجا آکھدے نیں 2- پاک کرن، دھوون

اِستوا: (عر، مذ) 1- برابر ہوون، برابری 2- جغرافیے وچ اوس فرضی خط دا ناں جیہڑا قطب شمالی تے قطب جنوبی دے درمیان کھچیا گیا اے ایس خط تے سورج دیاں کرناں سِدھیاں پیندیاں نیں، ایس لئی ایس خط والے علاقے بہت گرم نیں

اِستوائی: (عر، صفت) 1- خطِ استوا والے علاقے 2- گرم علاقے

استھاپن: (سن، مصدر) ٹکاون، رکھن، دھرن، قائم کرن

استھاپن کرنا، (محا) ٹکاونا، رکھنا، قائم کرنا، مندر وچ مُورت رکھنا

استھاپنا: (فعم) 1- رکھنا، ٹکاونا، رکھن وغیرہ دا عمل 2- مندر وچ مُورتیاں براجمان رکھن دی ریت

اَستھان: (سن، مذ) 1- تھاں، گھر، ڈیرا، مکان 2- مندر، آشرم 3- دیوتاں دے رہن دی تھاں

استھاور: (سن، صفت) ٹھہرن والا، جڑھ، اٹل، پکی نینہہ والا

استھائی: (مو، صفت) 1- ستھائی، اِستھت ہون والا، ٹھہرن والا 2- نواس کرن والا، رہن والا 3- گانے دے مُڈھلے بول، 4- غیر مستقل، حرکت وچ

اِستھت: (سن، مو) قائم، ٹھہریا ہویا، ٹِکیا ہویا

استھر: (صفت) ویکھو: استھِر

استھِر: (سن، صفت) 1- تھِر، پکّا، قائم، نہ ہلن والا، اٹل، جس نُوں مٹایا نہ جا سکے 2- جیہڑا استھر نہ ہووے، جو ٹِکے نہ، بدل جان والا، دائمی، چنچل

استھِر مت، (مو) 1- اٹل، نِشچا، پکا یقین، دِرڑھ وشواس، سنجیدہ مت 2- جس دی عقل ڈانواں ڈول ہووے، ڈاواں ڈول چِت، پھر جان والی بُدھ

استھل: (سن، مذ) 1- تھاں، جگہ، دُنیا، بھوئیں، دھرتی 2- جوگیاں یاں

فقیراں دے رہن دی تھاں، 3-(صفت) غیر آباد، اُجاڑ

استھول: (سن، مو) 1- موٹا، سنگھنا 2- وشال، کھُلا

استی: (سن، مو) ہڈی، مُردے دی سڑی ہوئی ہڈی

استیا: (صفت) ڈُبیا، غائب

استیصال: (عر، مذ) اُکھیڑنا، دُور کرنا، جڑھوں اُکھیڑنا

اسٹام: (مذ) انگریزی لفظ (Stamp) دا وگاڑ، ویکھو: 'اشٹام' جیہڑا ایہنا ورتیندا اے

اَسٹڈ (Stud): (انگ، مذ) قمیض دے کف دے کاج نال لان والا بٹن

اسٹنٹ: (انگ، مذ) انگریزی لفظ "اسسٹنٹ" دا وِگڑیا رُوپ، مددگار، معاون

اسٹھا: (صفت) بے رحم، کٹھور چت، سخت دل

اسٹیشن (Station): (مذ) سٹیشن جتھے ریل گڈی یا بس آ کے رُکدی ہووے

اَسجر: (صفت) 1- جیہڑا برداشت نہ ہو سکے 2- اَجر

اَسجن: (صفت) 1- دُشمن، ویری، جیہڑا خیر خواہ نہ ہووے 2- نا قابل، نالائق 3- مناسب 4- جھوٹھا 5- کمینہ 6- بے وفا 7- بدنام 8- بدکار

اُسجن/اُسجنا: (مصدر) 1- اُبلنا، کھولنا 2- ہلکی آنچ تے اُبالنا یاں پکانا

اسچ: (مو) سچ دا اُلٹ، ناپاکی، ناخالص پن، کھوٹا

اسچرج: (صفت) 1- انوکھا، نرالا، عجیب 2- خوبصورت، سوہنا

اِسحاق: (عر، مذ) حضرت ابراہیمؑ دے پُتر، اِک پیغمبر

اسد: (عر، مذ) 1- شیر 2- اسمان دے بُرجاں وچوں اِک بُرج دا ناں 3- اُردو دے مشہور شاعر مرزا غالب دہلوی دا پہلا تخلص جیہڑا اوہناں دے ناں اسداللہ دا حصہ اے

اسدُ اللہ، (عر، مذ) خدا دا شیر، حضرت علیؓ دا لقب

اَسدا: (ضم) ساڈا

اِسدا: (ضم) ایہدا، ایس دا

اِسدھ: (سن) 1- ناقص، غیر ثابت، ناتیار، اَدھورا، کچا، نامکمل 2- جھوٹھ، ادھری 3- اوہ جیہڑا موثر نہ ہووے 4- بیمار، روگی

اُسدھ: (سن، صفت) 1- غلط، جیہڑا خالص نہ ہووے 2- ناپاک 3- بے خبر، بے ہوش، غافل، بے سُرت، بے ہوش، بے سُدھ

اسدھات پُنا: (مذ) حرام زدگی، حرامی پُنا کرنا، حرامی ہوون دی حالت

اسدھاتی: (صفت) حرامی، دوغلا

اَسدھتا: (مو) 1- گندگی، غلاظت، ناپاکی 2- جیہڑا خالص نہ ہووے

اِسدُھج: 1- جس دے جھنڈے تے تلوار دا نشان ہووے 2- مبارک گھڑی، رب دی ذات

اَسدی: (ضم) ساڈی

اِسدی: (ضم) ایہدی

اُسدی: (ضم) اوہدی

اَسدے: (ضم) ساڈے

اُسدے: (ضم) اودھے

اسڈّا: (ضم) ساڈا، اساں دا، مھاڑا

اِسڈّی: (ضم) ساڈی، اساں دی، مھاڑی

اسر/اسرّ: (صفت) 1- ناسمجھ، بے عقل 2- خودسر، آپ ہُدرا 3- غیر حساس، محسوس نہ کرن والا

اسربُدھی، (مو) پُٹھی مت، کھوٹی مت (والا)

اسربیوہ، (مو، صفت) ناسمجھ بیوہ، آپ ہُدری، مونہہ پھٹ، لڑاکی

عورت

اسرپسر، (صفت) بے معنی، تُچھ، نکارہ، نکما

اسر پُسر نہ آون، (محا) کجھ سمجھ نہ آون، بے امید ہو جاون

اسر جھوٹی، (مو) اوہ جھوٹی جیہڑی اجے آس نہ لگی ہووے، اوہ مجھ جیہڑی اِک واری نہ سُوئی ہووے، جوان مجھ، جوان کٹی، مجازاً...... موٹی تے ٹھلھی زنانی

اسر کُسر، (مذ) سُدھ بُدھ، جیویں 'اُسر کُسر بھل جانی' سُدھ بُدھ نہ رہنی

اَسُر: (س، صفت) 1- جاندار، طاقت والا، ہمت والا 2- رِگ وید وچ ایہہ اکھر خاص طور تے دیوتیاں لئی ورتیا گیا اے، پارسی وی اپنے دیوتے لئی ورتدے نیں

اَسُر: (س، مذ، صفت) 1- جن، بھوت، شیطان 2- سورج 3- بے سُر، بے سُرا، بھیڑی اَواز والا، جیہڑا سنگیت مطابق اواز دے اتار چڑھاؤ تے ترنم نال واقفیت نہ رکھدا ہووے 4- بدصورت 5- گناہ گار، پاپی، بد 6- بے اواز، خموش

اُسر: (فعمر) 'اُسرن' مصدر توں فعل امر

اُسر آون، (محا) 1- فصل یاں کندھ دا سر کڈھ آون، قد کڈھ جاون 2- برابر کھڑا ہو جاون

اُسر اُسر ہون، (محا) آکڑ آکڑ کے بیٹھن، اپنے آپ نوں وڈا مِتھن یاں دسن

اُتر پتر، (فم) ہوش حواس، لت پت، سُدھ بدھ

اُتر پتر مارنا، (محا) سُدھ بُدھ بھلانا، ہوش مت کھونا

اُسر کھلون، (محا) ویکھو: اُسر آون

اُسرا: (ضم) اسڈا، اساڈا، اساں دا، مھاڑا

اسرار: (عر، مذ) سِر' دی جمع 1- بھید، راز، لُکی گل، معرفت دیاں گلاں 2- جن، بھوت 3- سایہ، ہٹھ، ضِد، کسے گل تے زور دین یاں اَڑن دا عمل، آسیب، جن پری

اُسراڑ: (مذ) گہرا، پاتھیاں دا ڈھیر

اِسراف: (عر، مذ) درمیانی حدتوں اگے ودھنا، بے جا خرچ

اِسرافیل: (عر، مذ) اِک فرشتہ جو قیامت والے دِن صور پھوکے گا، اوس دی اواز سُن کے مُردے قبراں وِچوں اپنے عملاں دا حساب نبیڑن لئی خدا اگے پیش ہوون گے

اَسرال: (مو) 1- اِک طرحاں دا مگرمچھ، وڈا سپ، سرال، ناگ، اژدہا 2- جہنم، دوزخ 3- (صفت) بھیانک، ڈراؤنا، خوفناک

اِسراں: (فم، حرف تشبیہہ) ایس طرحاں، ایویں، ایس طریقے نال

اُسراں: (فم، حرف تشبیہہ) اوس طرحاں، اونج، اوس طریقے نال

اُسراون: (مصدر) اُساری کراون، تعمیر کراون

اُسراؤ: (مذ) 1- آسرا سہارا 2- پناہ، اوٹ

اُسرائی: (مو) 1- کندھ وغیرہ اُسارن دا عمل 2- اُساری دی مزدوری

اسرائیل: (عر، مذ) 1- اسماعیل دے پیروکار، یعقوبی، رات ویلے رب دی عبادت کرن والا 2- حضرت یوسف دے والد حضرت یعقوبؑ دا دوجا ناں، اسرائیلیاں دے آگو 3- خدا دا بندہ 4- یہودیاں دے مُلک دا ناں

اسرائیلی: (عر، صفت) 1- اسرائیل دا رہن والا، اسرائیل نال تعلق رکھن والا 2- یہودی قوم یاں اِک یہودی بندہ

اَسر ڈھا: (مو) 1- بدظنی، بے اعتبادی 2- نفرت، گھن

اُسرگا: (مذ) کم دا کھلار، حوصلہ، ہمت

اُسرگی: (مو) 1- سوجھی، ہوش، ڈھارس، جوش وخروش 2- کسے رشتے

دار ولوں آیا اُچیچا سُنیہا

اُسرن : (صفت) جس نوں کوئی پناہ یاں سہارا نہیں، بے سہارا، بے آسرا

اُسرن/ اُسرنا : (مصدر) 1- اُپر ہونا، قدم کڈھنا 2- تعمیر ہونا، بننا، عمارت بننا 3- ہوشیار، ہونا، جوش وچ آنا 4- پیچھے ہونا، شکست ہونا، حوصلہ ٹُٹ جانا 5- جھجکنا، کترانا 6- برطرف کیتا جانا 7- مکمل ہونا، چھیتی ختم ہونا 8- تیار ہونا، ہامی بھرنا

اُسرنی : (مو) بنی، تعمیر ہوئی، اُساری جانا، وادھے پینا

اُسرواون: (مصدر) اُسرواوَن، کندھ یاں مکان نُوں اُچا کروانا

اُسروپ :(مذ، صفت) 1- شکل، صورت، روپ 2- اپنی شکل 3- بے روپ، بے صورت، جیہدی کوئی شکل نہ ہووے

اُسرئیا : (مذ،صفت) 1- بنان والا، تعمیر کرن والا 2- بانی، موجد 3- راج، مزدور، عمارت بنان والا

اِسرے : (حرف تشبیہہ) ایس طرحاں دا

اُسرے : (حرف تشبیہہ) ویسے، ایسے طرحاں

اُسرے : (ضم) ساڈے، اساں دے مھاڑے

اُسریندا : (صفت) بنان والا، تعمیر کرن والا

اُسریندڑ : (صفت) ویکھو: اُسریندا

اُسریون : (مصدر) ویکھو: اسرن

اُسطوخودوس : (فا، مو) اک دوا دا ناں جیہڑی نزلے سر درد تے پاگل پن واسطے مفید ہوندی اے

اسفنج : (عر+ فا، مذ) اک مسامدار شے جیہدے وچ پانی جذب ہو جاندا اے تے نچوڑیاں نکل جاندا اے، اک مردہ سمندری جانور

اسفندیار/ اسفند باش: (فا، مذ) 1- قصہ سیف الملوک وچ اک قلعہ 2- ایرانی شمسی سال دا بارھواں ماہ جیہدے وچ 29 یا 30 دن ہوندے نیں، کالا دانہ، سپند، ونگی: رُستم بہمن اسفند یاروں دھنی ہویا تلواروں اِک بہادر بادشاہ، گستاسپ دا پُتر، ایس دا جسم لوہے دا بنیا منیا جاندا اے

اِسقادا : (مذ) غسل خانہ

اسقاط: (فا،صفت) گرانا (پودے تے بچے نُوں گرانا)، اسقاطِ حمل، گرنا، پیٹ گرنا

اسقاوہ : (مذ) استادہ، لوٹا، کروا

اِسکُ : (ضم) ایس نوں، بول چال وچ ''اِس کو'' دا مخفف تلفظ

اُسکُ : (ضم) اوہنوں، اوس نوں، بول چال وچ ''اس کو'' دا مخفف تلفظ

اِسکا: (پوا،ضم) ایس دا

اَسکّا : (صفت) 1- جس وِچ حقیقت نہ ہووے 2- جو سَکا نہ ہووے، پرایا 3- دُشمن، ویری، جیہڑا خیر خواہ نہ ہووے

اُسکا : (ضم) اوہنوں، اوس نوں

اُسکان/ اُسکانا : (مصدر) 1- روشن کرنا، بتی روشن کرنا 2- جوش دلانا، اُبھارنا، تحریک کرنا، اُکسانا، بھڑکانا 3- بُلانا 4- آہ بھروانا

اُسکاون : (مصدر) ہو کے بھرن، ٹھنڈے ساہ لون، ہولی ہولی بولن

اُسکاوَن/ اُسکاوَنا: (مصدر) ویکھو: اُسکان/اُسکانا

اِسکت : (س،مذ) پیار کرن والا، پریمی، عاشق

اَسکت : (صفت) 1- بے طاقت، کمزور، اَبل 2- آزاد، بنا بندھن توں

اُسکت : (مو) اساوا، اُچھکل، شیہ، اُشکل

اُسکت دیوَن، (محا) اُکساون، اُچھکل دیون

اِسکتی: (مو،صفت) 1- کمزوری، سستی، ناطاقتی 2- کمزور، بزبل
اِسکر: (ج،صفت) اکثر، عموماً
اُسکل: (مو) 1-اُچھکل، چھیڑکھانی 2- الزام، بہتان
اُسکلی: (صفت) شرارتی، الزام لاون والا
اُسکن/اُسکنا: (مصدر) 1-ہوکا بھرن، ہما ساہ لَون، ٹھنڈا ساہ بھرن، آہ بھرنا 2- کُسکن 3- ہولی ہولی بولن 4- اَمادہ ہونا 5- غصے وچ آنا، بھڑکنا 6- اُگنا، پھٹنا 7-اعتراض کرن
اسکندر: (عر، مذ) مقدونیہ دے حاکم فیلقوس دا پُتر جیہنے شمالی ہندوستان تیکر فتح حاصل کیتی تے ایتھوں واپسی تے مر گیا اتے انگریز اوس نوں سکندر اعظم آکھدے نیں
اسکندری: (صفت) 1- سکندر نال منسوب 2- منگنی دیاں والیاں، سکندری
اسکندریہ: (عر، مذ) بحیرۂ روم دے کنڈھے مصر دی مشہور بندرگاہ تے شہر دا ناں ایہہ شہر سکندر اعظم دے ناں تے وسایا گیا سی
اسکول: (مذ) سکول، مدرسہ، درسگاہ
اِسکھ: (صفت) 1- انجان، ان پڑھ، ان سِکھ، سِکھیا توں عاری، ان جانا 2- جو سِکھ نہیں، غیر سِکھ، بُرا سِکھ، جیہنے سِکھ دھرم اختیار نہ کیتا ہووے
اُسکھ: (صفت) رنج، ناخوشی، غم، بیماری، رنجیدگی
اَسکھت: (صفت) 1- جاہل، گنوار، اَن پڑھ 2- نادان، بے وقوف، مورکھ
اِسکی: (ضم) ایہنوں، ایس نوں
اُسکی: (ضم) اُس نُوں، اوس نوں، اوہنوں
اُسکیجن/اُسکیجنا: (مصدر) سکن/اُسکنا دا متعدی المتعدی

اُسگا: (مذ) 1- جھرمٹ، جھنڈ، گروہ 2- (صفت) سب، تمام، پُورا، سارے
اسگاہ: (صفت) بہت ڈونگھا، بہت گہرا، گھمبیر
اَسگن: (مذ) جو سگن نہ ہووے، بدشگونی، بدحالی
اسگند/اسگندھ: (ہ، مذ) آشو بمعنی گھوڑا، 'گند' بمعنی بو دے جوڑ توں وگڑ کے بنیا، اِک چِٹے رنگ دی جڑی بوٹی جیہدے وچوں گھوڑے دے مُڑھکے دی بو آوندی اے تے بطور دوا استعمال ہوندی اے
اُسل واٹا: (مذ) ویکھو: اُسل وٹ
اُسل وَٹ/ اُسل وٹا: (صفت) 1-پاسے پرتن دی حالت، کروٹ، انگڑائی 2- بےقراری، بے چینی 3- ڈِھڈ وچ پیڑ اُٹھنا
اُسل وٹے: (مذ) ویکھو: 'اُسل وٹ' جیہدی ایہہ جمع اے
اُسل وٹے بھنن، (محا) آکڑاں لین، وِچے وِچ وٹ کھاون، غصہ کرن، بےقرار ہوون
اُسل وٹے بھننا/ اُسل وٹے لینا، (محا) پاسے لینا، انگڑائیاں لینا
اُسل وٹے کھاون، (محا) ویکھو: اُسل وٹے بھنن
اُسل وٹے لین، (محا) ویکھو: اُسل وٹے بھنن
اسلا: (مذ) ویکھو: اسلحہ
اُسلا: (پو، مذ) منجے دا سیرو، سیروا
اسلاف: (عر، مذ) سلف دی جمع، پیو دادے، وڈ کے، گزرے ہوئے لوک، اگلے لوکی، بزرگ
اسلام: (مذ) 1- مسلماناں دے مذہب دا ناں، دِین محمدیؐ 2- منن، اطاعت کرن، نیوں جاون
اِسلام قبول کرن، (محا) مسلمان ہوون، اسلام دی سچائی نوں منن

کے مسلماناں وِچ شامل ہوون

اِسلامی/ اِسلامیہ: (ع، صفت) اسلام نال تعلق رکھن والا

اِسلاں: (فم) ایس ویلے، ایس وقت

اُسلاں: (فم) اوس ویلے، اوس وقت، اوددوں

اسلحہ: (ع، مذ) 1- سلاح دی جمع 2- ہتھیار، استر، دارُو سِکّہ، جنگ دا سامان، جنگ وچ کم آون والے ہتھیار 3- تلوار بندوق وغیرہ

اسلحہ خانہ، (ع+ فا، مذ) اوہ کوٹھا جیہدے وچ ہتھیار رکھے جاندے نیں

اُسلن/ اُسلنا: (مصدر) اُٹھنا، تنا، آمادہ ہونا، ہامی بھرنا

اُسلوب: (ع، مذ) انداز، طور طریقے، ڈھنگ، وتیرہ، راہ

اُسلی: (پو، مو) پیڑھی دا بازو

اِسلے: (فم) ایس ویلے، ایس وقت

اُسلے: (فم) اوس ویلے، اوس وقت، اوددوں

اُسلے مسلّے: (مذ) بُجھّاں، ڈھچراں، ڈھل مٹھ

اسلیٹ: (مو) سُستی، آلکس

اسلیٹی: (صفت) سُست، کالھ، کم چور، آلکس دا ماریا ہویا

اَسم: (صفت) 1- جیہنوں سام نہ چڑھی ہوئی ہووے 2- جیہڑا برابر نہ ہووے، اُچانیواں، ہُنا تے گھٹ 3- پتھر 4- پہاڑ، کوہ 5- ابر، بدّل

اِسم: (ع، مذ) 1- صرف نحو وچ اوہ کلمہ جو کسے جاندار یاں کسے شے نُوں دُوجیاں نالوں وکھریاں کرے، گھوڑا، سوئی وغیرہ 2- ناؤں، خدا دا ناؤں 3- سمرن، ذکر

اسم آلہ، (ع، مذ) اوہ اسم جیہڑا کسے ہتھیار دے معنے دیوے، جیویں چاقو، چھُری وغیرہ

اسم استفہام، (ع، مذ) اوہ اسم جیہڑا پُچھن ویلے بولیا جاوے جیویں کیہ وغیرہ

اسم اشارہ، (ع، مذ) اوہ اسم جیہدے ذریعے کسے ول اشارہ کیتا جاوے جیویں اوہ، ایس وغیرہ

اسمِ اعظم، (ع، مذ) اللہ تعالیٰ دے ناں وِچوں اِک خاص ناں جیہدیاں ڈھیر برکتاں دسیاں جاندیاں نیں

اسم بامسمّیٰ، (ع، مذ) جیہو جیہا ناں اوہو جیہے کم، اجیہا بندہ جیہدا عمل اوہدے ناں مطابق ہووے

اسم تصغیر، (ع، مذ) اوہ اسم جیہڑا اصل نالوں نِکا پن ظاہر کرے جیویں نِکا توں نِکوا، بچہ توں بچڑا وغیرہ

اسم تکبیر، (ع، مذ) اوہ اسم جیہڑا اصل نالوں وڈا پن ظاہر کرے، جیویں گل توں گلاں

اسم جامد، (ع، مذ) اجیہا اسم جیہڑا نہ خود کسے توں بنے نہ اوہدے توں کوئی اسم بنے، جیویں، لکڑی گھوڑا وغیرہ

اِسم جنس، (ع، مذ) کسے شے دی قسم یاں جنس دسے جیویں، بلی، ہاتھی

اِسم حالیہ، (ع، مذ) اوہ اسم جیہدے توں فاعل یاں مفعول دی حالت دا پتا لگے جیویں بھجا آوندا، لکھیا گیا

اِسم ذات، (ع، مذ) اوہ اسم جیہدے سببوں اِک شے دی اصل دُوجی شے نالوں وکھری ظاہر ہووے پر اوہدے وِچ وصف نہ پایا جاوے جیویں: مجھ، گاں

اسم صفت، (ع، مذ) اجیہا اسم جیہدے توں کسے بندے یاں شے دا کوئی خاص وصف ظاہر ہووے جیویں اُچا، کالا، لال وغیرہ

اسم ضمیر، (ع، مذ) اجیہا اسم جیہڑا ناں دی تھاں ورتیا جاوے جیویں اوہ، تُوں، میں

اسم ظرف، (عر، مذ) اجیہا اسم جیہد ے وِچ تھاں یاں ویلے دے معنے ہون جیویں گھر، رائیں، تھاں دی صورت وچ اسم ظرف، زبان وقت دی صورت وچ اسم ظرف، زبان وقت دی صورت وچ اسم ظرف مکان آکھدے نیں

اسم عدد، (عر، مذ) اجیہا اسم جیہد ے توں کوئی گنتی ظاہر ہووے جیویں35,25

اِسم عِلم، (عر، مذ) اجیہا اسم جیہڑا کسے خاص چیز یاں تھاں دا ناں ہووے جیویں انیس الرحمٰن، محمد سیف اللہ، اوکاڑا

اسم فاعل، (عر، مذ) اجیہا اسم جیہڑا کسے مصدر توں بنے تے فاعل دے معنے دیوے جیویں: آون والا، جاون والا

اسم مبارک، (مذ) مبارک ناں، سوہنا ناں

اسم مصغر، (عر، مذ) ویکھو: اسم تصغیر

اسم معاوضہ، (عر، مذ) اجیہا اسم مشتق جیہڑا کسے کم دی مزدوری دسّے جیویں: چڑھائی، وڈھائی، گڈائی

اسم معرفہ، (عر، مذ) اجیہا اسم جیہڑا کسے خاص بندے شے یاں تھاں دا ناں ہووے جیویں: مصطفیٰ پارک، کراچی، علامہ اقبال وغیرہ

اسم مفعول، (عر، مذ) اجیہا اسم جیہڑا مصدر توں بنے تے مفعول دے معنے دیوے جیویں: رِنھیا ہویا، کھادھا ہویا

اسم مکبّر، (عر، مذ) ویکھو: 'اسم تکبیر'

اِسم مَوصول، (عر، مذ) اجیہا نامکمل اسم جیہڑا کسے جُملے دا تاں حصّہ بنن دی اہلیت نہیں رکھدا جدوں تائیں اوہدے نال کوئی جملہ نہ آوے، موصول کلا نہ فاعل ہوندا اے نہ مفعول نہ خبر نہ مبتداء: جیویں جو، جیہڑا، جس

اِسم نکرہ، (عر، مذ) اجیہا اسم جیہڑا اک ای قسم دیاں ساریاں چیزاں نوں ظاہر کرے جیویں بندہ، کتاب، پنڈ

اسم نویسی، (فا، مو) گواہاں دی فہرست جیہڑی درخواست دے نال عدالت وچ پیش کیتی جاندی اے

اسماپت: (صفت) ناتمام، نامکمل، ادھورا

اسماعیل: (عر، مذ) 1-حضرت ابراہیم علیہ السلام دے وڈے پُتر دا ناں جیہڑے حضرت ہاجرہ وچوں سن ایہناں دا لقب ذبیح اللہ اے، باپ نے قربانی دینی چاہی تاں ایہناں دی تھاں اِک جانور آ گیا
2-اسماعیلی فرقے دے ستویں امام

اسماعیلی: (مذ) اسماعیل دے پیروکار، شیعہ فرقے دا ناں جیہڑا امام جعفر صادق ہوراں دے پُتر موسیٰ کاظم ہوراں دی تھاں اوہناں دے وڈے پُتر اسماعیل ہوراں نوں جانشین من دا اے

اسمان: (فا، مذ) 'آسمان' دا وِگڑیا رُوپ، آکاش، امبر، سیمان، سامان

اسمان اُتے اُڈّن، (محا) ویکھو: اسمان تے اُڈن

اسمان اُتے پھرن، (محا) 1- اُچیاں ہواواں وچ ہوون
2- خیالاں وچ رہون

اسمان اُتے چڑھاون، (محا) ویکھو: اسمان تے چڑھاون

اسمان بن جاون، (محا) 1- مغرور ہو جاون، ظلم تے اُترن
2- رُتبہ لبھ جاون، وڈیائی مل جاون

اسمان بُھوم، (مذ) چن تاریاں دا علم، فلکیات دا علم

اسمان توں اُترنا، (محا) انوکھا یاں غیر معمولی ہونا، اُچرج ہونا

اسمان توں ڈِگا کھجور وچ اڑیا، (اکھا) ویکھو: اسانوں ڈِگی کھجور تے اٹکی

اسمان توں ڈِگن، (محا) وڈے درجے توں ہیٹھاں آون، مندے دن ویکھن

اسمان توں ڈِگنا، (محا) پتن ہونا، وڈے درجے توں ہیٹھاں آونا، انوکھا ہونا

اسمان توں ڈِگیا ہونا، (محا) بہت اُچے مرتبے مقام توں نیویں آئے ہوئے ہونا

اسمان تے اُڈن، (محا) ہوائی گلاں کرن، غرور وچ ہوون، بہت دُور دے دعوے کرن، اُچیاں ہواواں تے ہوون

اسمان تے اُڈنا، (محا) ہوائی گلاں کرنا، غرور وچ ہونا، بہت دور دے دعوے بنھنا

اسمان تے پب دھرن، (محا) انوکھی گل کرن، طنزاً آکھدے نیں

اسمان تے تُھکن، (محا) کسے وڈے آدمی دی نندیا کرن، بیوقوفی کرن

اسمان تے تُھکنا، (محا) اوس نوں الزام دینا جس نوں لگ نہیں سکدا، کسے وڈے بندے دی نندیا کرنا، بے وقوفی کرنا

اسمان تے ٹاکی لاون، (محا) بڑی چالاکی کرن، مکاری توں کم لَون

اسمان تے چڑھاون، (محا) ہتھاون، وڈیاون، پھُلاون، عزت دیون، ڈھیر تعریف کرن، خوشامد کرن، سر تے چڑھاون، بھوئے چڑھاون، بد دماغ کرن

اسمان تے چڑھاونا/ اسمان تے چڑھا دینا، (محا) بہت تعریف کرنا، بہتا وڈیاونا، خوشامد کرنا، مغرور بنا دینا، پھُلا دینا

اسمان تے چڑھن، (محا) بھاراں تے پَون، وڈیاں بنن، ہتھن، پھُلن

اسمان تے دماغ چڑھن، (محا) بڑے مان یاں ہنکار وچ ہوون، بہت خوش ہوون، ہور ناں نوں پلے نہ بنھن، کسے نوں بالکل نہ کھنھن، کجھ نہ سمجھن

اسمان تے دماغ چڑھنا، (محا) بڑے مان یاں ہنکار وچ ہونا، بہت شوخی وچ ہونا، ہوراں نُوں نیواں جاننا

اسمان ٹُٹ پَون، (محا) وڈا وکھت پون، سخت مصیبت آپین، بُرے دِن آجاون

اسمان ٹُٹ پینا، (محا) 1- پرلو آجانا، آخر آونا 2- سخت مصیبت پینا

اسمان جیڈا، (مذ، صفت) بہت وڈا، وڈا بندہ، ڈھیر عزت والا

اسمان دا پڑ پاٹن، (محا) 1- بڑی مصیبت نازل ہوون، قہر ٹُٹ پَون 2- بہت زیادہ مینہہ پَون

اسمان دا تُھکیا مُونہہ تے آوندا اے، (اکھا) چنگے بندے تے گند اُچھالن والے دا گند اُوسے تے آکے ڈِگدا اے، چنگیاں نوں بریاں آکھن والا کدی چنگا نہیں بن سکدا

اسمان دا رنگ بدلن، (محا) حالات دا بدل جاون، ہوادا رخ ہور ہو جاون

اسمان دا کڑ پاٹ جانا، (محا) بہت مینہہ ورھنا

اسمان دی ٹاکی لاہ لیاون، (محا) بڑی انوکھی گل کر وکھاون، بڑی چالاکی وکھاون

اسمان دی ٹاکی لاہون، (محا) ویکھو: اسمان دی ٹاکی لاہ لیاون

اسمان دے تارے توڑن، (محا) بہت ای چالاکی دسن، اُستادی کرن

اسمان دے تارے توڑنا، (محا) بہت ہی چلاکی دسنا، اُستادی کرنا

اسمان دیاں گلاں، (مو) سمجھ وچ نہ آون والیاں گلاں، اُگڑ دُگڑ گلاں

اسمان ڈِگ پَون، (محا) مصیبت آجاون، مشکل وچ پھسن

اسمان ڈھے پَو ن، (محا) ویکھو: آسمان ڈِگ پَو ن

اسمان زمین دا فرق، (مذ) ڈھیر سارا فرق، وڈی وِتھ

اسمان زمین دے قلابے مِلاون، (محا) ٹرپل مارن، پکڑ مارن، بھلی مارن، ڈھیر جھوٹھ بولن، گپّاں مارن

اسمان سر تے چک لوَن، (محا) رولا پاون، اُچی اُچی بولن، کھپ پاون، شور شرابا کرن

اسمان سِر تے چکن، (محا) ویکھو: اسمان سِر تے چُک لوَن

اسمان صاف ہوون، (محا) 1- بدلاں دا اُڈ جاون 2- آس بجھن، امید دِسن 3- آسرا ہوون

اسمان کھا گیا کہ زمین، (اکھا) لبھیاں کوئی شے نہ لبھے تاں آکھدے نیں

اسمان نال ٹکر کھاون، (محا) ات چکن، گھمنڈ کرن، وڈیاں بن بن دِسن

اسمان نال ٹکر لوَن، (محا) اپنے توں تکڑے نال متھا لاون، ڈاڈھے نال کھہون

اسمان نال گلاں کرن، (محا) بہت اچا ہوون، ہنکاری ہوون، مغرور ہوون، اُچیاں ہواواں وچ ہوون

اسمان بِترن، (محا) بدل ہٹ جاون، نمبل ہوون

اسمان نوں ٹاکی لاونا، (محا) بہت ہوشیار تے چلاک ہونا، پرلے درجے دی نوسر بازی کرنا، ان ہونی گل کرنا، ناممکن کم کر وکھاونا

اسمان نوں کُتے بھونکدے نیں، (اکھا) جیہڑا بندہ آکڑ آکڑ کے تے اُتانہہ نوں دھون چُک کے ٹُردا ہووے اوس بارے آکھدے نیں

اسمان وَل تھُکیا مُونہہ تے، (اکھا) دُوجے تے تہمت دی بدنامی اپنے وَل ای آوندی اے

اسمان وَل ویکھن (محا) مشکل ویلے اللہ وَلوں مدد لوڑن، تکلیف دا اظہار کرن، اللہ پاک توں پناہ منگن

اسمان وِنا، (مذ) 1- نیلیاں اکھاں والا بِلا 2- فریبی، دھوکے باز

اسمان ہِلا دیون، (محا) اُچی اُچی ڈھائیں مارن، زور زور نال کُرلاون، ہاڑے گھتن

اسمان ہو جاون، (محا) ویکھو: اسمان بن جاون

اسمان: (سن، مذ) جو برابر نہیں، ودھ گھٹ، گھٹ، جو پدھرا نہیں، اُچا نیواں

اَسمان: (مذ) احسان

اَسَمان: (مذ) بے ادبی، گستاخی

اسماناں: (مذ) ویکھو: اسمان دی جمع

اسماناں تے اُڈّن، (محا) 1- اُچے خیالاں دا دماغ وچ آون 2- گھمنڈ کرن، غرور کرن

اسماناں دی سیر کرن، (محا) دور دیاں سُجھن، عموماً نشئیاں واسطے بولدے نیں

اسماناں دیاں سُجھن، (محا) دُور دیاں گلاں دِل وچ آون، وکھرے جیہے خیال دا ابھرن

اسماناں ول ویکھن، (محا) ویکھو: اسمان ول ویکھن

اسمانوں: (فم) اسمان توں، آکاش توں، اسمان ولوں

اسمانوں اُترن، (محا) ڈھیر چنگیاں ہوون، بہت ودھیا ہوون، نویں تے اچرج گل ہوون

اسمانوں اگ ورھنا، (محا) سخت گرمی پینا

اسمانوں بچ جاون، (محا) 1- مصیبت توں بچ جاون 2- ربوں بچ

جاون، تقدیری بچ جاون

اسانوں تارے توڑ لیان، (محا) ڈھیر اوکھا کم کرن، ناممکن نوں ممکن بناون

اسانوں تارے توڑن، (محا) ویکھو: آسانوں تارے توڑ لیاون

اسانوں خبراں لیاون، (محا) اُچیاں اُڑن، اُچیاں ہوون 2- انوکھی گل کرن اچرج کم کرن

اسانوں ڈِگا بکرا اوہدے مُونہوں ڈِگی رال، ڈِھڈ پاڑ کے ویکھیا وکھیاں اُتے وال، (بجھارت) انب

اسانوں ڈِگا بھوں پڑچھا، (اکھا) انگ ساک ہین تے بے آسرا ہون دی حالت بیان کرن لئی ایہہ اکھان ورتیا جاندا اے

اسانوں ڈِگن، (محا) 1- آبرو جاندیاں رہون 2- مندے دن آون 3- کسے شے دا ایویں ای لبھ جاون، بے موقع کسے کم دا ہو جاون

اسانوں ڈِگنا، (محا) بہت اُچے درجے توں نیویں آ جانا

اسانوں ڈِگی بھوں بھُڑ چی، (اکھا) وڈے درجے یاں رتبے توں تھلے آون والے بارے کہندے نیں

اسانوں ڈِگی کھجور تے اٹکی، (اکھا) اِک مصیبت وِچوں نکل کے کسے دُوجی مصیبت وِچ پھسن ویلے آکھدے نیں

اسانی: (فا،مو) 1- اسمان نال متعلقہ، اسمان اُتے وسن والی، جنت واسی 2- اسمان دے رنگ دا، ہلکا نیلا

اسانی آفت، (مو) ہونی، یکدم آون والی مصیبت

اسانی اِل، (مو) ویکھو: اسانی آفت

اسانی بلا، (مو) ویکھو: اسانی آفت

اسانی دروازے کھُلھن، (محا) 1- مینہہ ورھن 2- خوشحالی ویکھن

اسانی دھکا، (مذ) اچانک آون والا دکھ، تقدیری سٹ

اسانی رنگ، (مذ،صفت) ہلکا نیلا رنگ

اسانی زبان، (مو) ہر الہامی مذہب والیاں نیڑے اوہناں دی مذہبی زبان، خدائی کلام

اسانی زبان بولن، (محا) دُوجیاں نوں سمجھ نہ آون والیاں گلاں، طنزاوی آکھدے نیں

اسانی کتاب، (مو) اللہ تعالیٰ ولّوں نازل ہون والی کتاب، جیویں، زبور، توریت، انجیل، قرآن مجید

اسانی کھوہ، (مذ) زمین دی سطح توں بہت اُچیاں چلن والیاں ٹِنڈاں دا رہٹ، اوہ کھوہ جس دی ماہل تے ٹِنڈاں دھرتی توں کافی اُچیاں چلدیاں ہون بلداں دی جوگ لنگھ دے ہیٹھ دی پھِردی ہووے

اسانی گلاں، (مو) خدائی کم، تقدیروں ہوئیاں، قدرت ولوں ہوون والیاں

اسانی گولا، (مذ) 1- اچانک آئی ہوئی پیتا، بجّ 2- گڑے، برف 3- شرارتی منڈا، حقارت نال آکھیا جاندا اے

اسانیں: (مو) اسمان دی جمع

اسانیں ٹاکی لاون، (محا) بڑی چالاکی دکھاون، مکاری کرن، دھوکا دیون

اسانیں چڑھاون، (محا) ویکھو: اسمان تے چڑھاون

اسانیں چڑھن، (محا) 1- بھاراں تے پَون 2- بھُنجے چڑھن، مغرور ہوون

اسمبلی: (Assembly) (انگ،مو) 1- اکٹھ، ہجوم، انجمن 2- مجلس قانون ساز 3- سکول دے مُنڈیاں دا سویرے دعا لئی جمع ہوون

اَسمھو: (ہ، صفت) 1- نامکمل، اَدھا 2- نہ ہوون والا، نہ ہو سکن والا، ناممکن، نامناسب، ناموافق، اوکھا، انوکھا، گویڑ دے خلاف، بے ہودہ

اسپُورن: (صفت) اَدھورا، نامکمل، ناقص، ناتمام

اَسمتر: (پو، صفت) ہماتڑ

اَسمتّر / ہَشّمتّر: (ضم) اسیں لوک، ساڈے ورگے لوک

اَسمجھ: (صفت) بے عقل، سمجھ توں خالی، بے سمجھ، مُورکھ، اُجڈ، سیانف توں وانجھے

اَسمجھاؤنا: (مو) 1- اَدھوراپن 2- اختلاف، نامناسبت 3- جیہڑی گل داپتہ نہ ہووے پر اوہ اچانک ہو جاوے 4- بدنصیبی، بدقسمتی

اسمرتھ: (صفت) کمزور، نہ کر سکن جوگا، اختیار توں خالی، ناقابل، نالائق

اسمرتھا: (مو، صفت) 1- کمزوری 2- نالائقی

اسمرتھتا: (مو، صفت) ناطاقتی، نااہلی، ناقابلیت

اسمرتھن: (مو، صفت) کمزور یاں لِسّی تیویں

اسمرتھی: (صفت) 1- جو اہل یاں بااختیار نہیں 2- کمزوری، نربلتا، ناطاقتی، کمزور مرد

اسمٰعیل: (مذ) حضرت ابراہیم دے پُتر

اسُمیدھ: (سن، مذ) اوہ تھاں جتھے گھوڑے دی قربانی دِتی جاندی سی

اَسن: (مذ) 1- اولہ، ژالہ 2- خون 3- کھانا، خوراک، غذا

اُسن: (ضم) اوس نُوں، اُس نُوں، اوہنوں

اُسن: (مذ) 1- گرمی دا موسم 2- پیاز 3- اگ 4- سُورج 5- پُران دے مطابق اِک خاص دوزخ 6- (صفت) پھرتیلا، چالاک

اُسنا: (فم) 1- خوشی دے نال 2- چھیتی، فوراً

اُسناک: (مذ) 1- نیکیاں، احسان 2- (صفت) خیر خواہ، احسان کرن والا 3- حسین، سوہنا، خوبصورت، سندر 4- ہوشیار، چالاک، عقل مند

اُسنان/اُسنانا: (مصدر) ابالنا، جوش دینا

اَسنان: (ہ، مذ) اشنان توں وِگڑیا، نہانا، غسل کرنا

اسناں: (فعم) اکسانا، ابھارنا، پھُلنا

اُسناون/اُسناونا: (مصدر) ویکھو: اُسنان/اُسنانا

اَسنُبھ: (صفت) اَشُبھ، نامبارک، بدفال، بدشگون

اَسنبھوَ: (سن، صفت) ویکھو: اسمبھو

اُسنتاپ: (مذ) تپ، گرمی دا بخار، صفراوی Bilious Fever

اَسنُتان: (صفت) بے اولاد، اَبَر، اونترا، لاولد

اسنُتشٹ: (صفت) سنتُشٹ دا اُلٹ، غیر مطمئن، ناخوش، جس دی تسلی نہ ہووے

اسنُتشٹتا: (مو) ناخوش ہونا، بے دِل ہونا، دِل چھڈ دینا

اسنتوکھ: (مذ، صفت) سنتوکھ دا اُلٹ، بے صبری، لالچ، لوبھ، ناخوش، ناراضگی

اسنتوکھن: (مو، صفت) صبر تے حوصلہ نہ کرن والی زنانی

اسنتوکھی: (مو، صفت) 1 - ناراض، ناخوش، رنجیدہ 2 - بے صبر 3- بے صبری 4- ناراضگی، خفگی

اسنتوکھیا: (مذ) سنتوکھ نہ کرن والا آدمی، بے صبرا

اَسنجوگ: (مذ، صفت) 1- سنجوگ دا اُلٹ، نہ مِلن دی حالت، وِجوگ، وچھوڑا، جدائی، علیحدگی 2- بدقسمتی، بدنصیبی، بدفالی 3- ان بن 4- مرد تے عورت دی طبیعت الگ الگ ہونا

اَسنک: (صفت) 1- بے یارو مددگار، جس دا کوئی تعلق دار نہ ہووے 2- جیہڑا اپنا رُکے حرکت کرے 3- بے شرم، بے حیاء

اُسنک: (صفت) 1- پھرتیلا، ہوشیار، چالاک 2- تپاون والا

اسنکھ: (سن، صفت) گنتی توں باہر، ان گنت، بے شمار

اسنگ: (سن، صفت) 1- جس دا سنگی نہ ہووے، جو کسے دا سنگ نہ کرے، نیارا، نرلیپ 2- سنگ دا اُلٹ، نسنگ، نرلج، بے شرم، کھوٹی سنگت، بُری صحبت

اسنگت: (مو، صفت) 1- کھوٹی سنگت، ماڑی بہنی، کسنگت، بھیڑی صحبت 2- ناموافق، نامناسب، بے جوڑ، محبت جوگا نہ ہوون 3- خراب، بھیڑا 4- دُشمنی، وَیر

اسنگندھتا: (مو) بدبُو

اُسنن / اُسننا: (مصدر) کھولنا، جوش کھانا، اُبلنا

اُسنی: (مو، صفت) 1- نہ سُنی ہوئی 2- رسالہ، گھوڑیاں والی فوج

اُسنی: (فم) ویکھو: اُس نوں

اسنیت: (مو) دیت

اُسنیس: (مذ) ویکھو: اُسنیک

اُسنیک: (مذ) 1- تاج 2- پگڑی، دستار 3- اوہ شے جیہڑی دُھپ توں بچائے

اَسنیہہ: (مذ، صفت) 1- نامہربان، ظالم، پتھر دل 2- نامہربانی، بے مہری 3- پیار محبت

اسُو / اسوں: (مذ) 1- اِک دیسی مہینے دا ناں، اسوج 2- پندرہ ستمبر توں لے کے پندرہ اکتوبر تک

اِسّو: (فم) ایہنوں، اِس نوں

اُسّو: (فم) اوس نوں، اوہنوں

اُسّو: (مذ) اک بوٹا جس دے بیاں وچوں کڈھیا گیا تیل جتھے دیاں پیڑاں لئی مالش وجھوں ورتیا جاندا اے۔

اسُو آس لے گورکھ چھاں بہے، (اکھا) اسُو دے مہینے وچ دُھپ دے عادی وی دُھپ برداشت نہیں کرسکدے تے چھاویں بہندے نیں

اسُو جتے اسُو ہارے، (اکھا) اسُو دے مہینے وچ محنت کرن والا کسان چنگی فصل حاصل کر دا اے تے جیہنے ایس مہینے آلکس توں کم لیا اوہدی فصل کدی چنگی نہیں ہوندی کیوں جے ایہہ مہینہ فصلاں لئی کھیچل منگدا اے

اسُو دے ہاڑی ساونی مینہہ لائے، (اکھا) اسُوں دا مہینہ فصلاں نوں بھاگ لا دیندا اے

اسُو کتیں ماہ نرالے، دنے دُھپاں تے راتیں پالے، (اکھا) اسو وچ دِنے گرمی تے رات نوں ٹھنڈ ہوندی اے، متلون مزاج بندے بارے وی آکھدے نیں

اسُو مہینے مینہہ پوے تے دانے ڈھیر، (اکھا) ویکھو: اسُو دے ہاڑی ساونی مینہہ لائے

اسُو واہ بھاویں نہ واہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اسُو دے مہینے وچ زمین واہون دا کوئی فائدہ نہیں تاں کہندے نیں

اسوار: (فا، مذ، صفت) 1- سوار، اوہ آدمی جو گھوڑے، اُٹھ، ہاتھی یاں گڈی وغیرہ اُتے چڑھیا ہویا ہووے 2- رسالے یاں پُلس دا اہلکار جو گھوڑے یاں اُٹھ اُتے سوار ہو کے کم کرے 3- چڑھیا ہویا، نشے وچ چُور

اسوار ہونا، (محا) شراب پی کے مست ہونا، کسے اُتے زور پاونا

اسوارا: (مذ) سری گورو گرنتھ صاحب جی دی بج دھج نال کڈھی ہوئی سواری

اسوارا صاحب: (مذ) سری گورو گرنتھ صاحب جی دی بیڑ

اسوارتھتا: (مو) بےتعلق، بے غرضی، بِنا لالچ توں

اسوارتھی: (صفت) بے غرض، بےتعلق، بے لوث

اسواری: (فا، مذ) گھوڑے تے چڑھن دا کم، بس یاں ٹانگے تے جاون والا مسافر

اسوبھا: (مو، صفت) 1-بدصورتی 2- بدصورت، بدشکل، نازیبا، بے ڈول، بدوضع

اَسوت: (صفت) بے ڈھنگا، جیہڑا صحیح نہ ہووے

اُسوت: (صفت) کسوتا، بے ڈھنگا

اسوتا: (مذ) نیند دا اُلٹ، جگراتا، اُنیندا

اسُّوج: (مذ) بکری ورھے دا ستواں مہینہ، اسُّو

اسوجھ: (صفت) 1- سوجھوان دا اُلٹ، جس نوں سوجھ نہیں، بے سمجھ، اگیانی، مورکھ 2- بدصورتی، بدنمائی

اسوچ: (صفت) سوچ دا اُلٹ، سوچ توں وانجھا، ابوجھ، جو سوچ وِچ نہ آوے، جو سوچیا نہ جا سکے، سمجھ توں پرے، فہم توں خالی

اسوچا: (صفت) 1- چنتا توں وانجھا، بے فکر 2- جُوٹھا، ناپاک، پلیت، گندگی، نجاست

اَسوچتا: (مو) 1- بے فکری، بے خبری، تسکین، اطمینان 2- نہ سوچن دی حالت

اسوچی: (صفت) بے پرواہ، بے غرض

اَسوَد: (عر، صفت) کالا، سیاہ

اُسودا: (صفت) آسودہ، مطمئن، خوشحال، دولت مند

اُسودگی: (مو) 1- آسودگی، امن وامان، چین، آرام، سکون 2- دولت مندیا

اُسودہ: (صفت) ویکھو: اُسودا

اسودھ: (مو) دوائی، روگ ختم کرن والی شے

اَسوکھ: (مو) 1- جیہڑا خشک نہ ہو سکے 2- جیہڑا خشک نہ کیتا جا سکے 3- اوکڑ، دِقت، مشکل، ناآسانی، دشواری 4- بپتا، مصیبت، دکھ دا سماں، بدحالی

اَسوکھتا: (مو) 1- دِقت، دشواری 2- بدحالی

اسوگ: (صفت) سوگ توں دُور، خوش، مطمئن، سُکھی، آرام، امن، چین، عافیت

اسوگن: (مو) ویکھو: اسوگی

اَسوگیتا: (مو) تندرستی، سُکھ، خوش حالی، چین

اَسُونواں: (صفت) ناواقف، اجنبی، پرایا

اسُونہا/ اُسونہاں: (صفت) 1- اجنبی، پرایا 2- بےخبر 3- ناواقف

اَسونی: (مو) آس، خواہش، اُمید، آرزو، تمنا، ونگی: 'وت اَسونی بُجھی (فرید)

اُسوں: (مذ) اِک پودا، تارا میرا، کسُوں

اَسوہ: (صفت) 1- ناواقف، بےخبر، نادان 2- پرایا

اُسوَہ: (عر، مذ) نمونہ، چال، مثال

اَسوہاں: (صفت) ویکھو: اسُوہ

اِسہال: (عر، مذ) دست، پتلے پاخانے

اِسہاں: (ضم) ایہنوں، ایس نوں

اُسہاں: (ضم) اُوہنوں، اوس نوں

اسہہ: (صفت) جو سہیا نہ جاوے، جھلیا نہ جان جوگا

اُسی: (ضم) 1- ہتھیار، تِکھا کنڈا، اسیں 2- دُکھی 3- کنارہ، پاسا، کندھ دیاں تِکھیاں دھاراں، چورس چیز دے سرے دی دھار

اسّی: (عدد، صفت) ستر تے دس، چار وِیہاں (80)

اسّی بھجیاں ٹالھیاں تے پنجاہ بھجے پھلاہ، جیہڑا میری بات نہ بھجے روپئے دِئے پنجاہ، (بُجھارت) اسمانی بجلی

اسّی دِھیاں، چار جوائی، پنج دیور تے اک بھرجائی، (بُجھارت) تولے، پا، سیر، پنسیری

اسّی دِھیاں چار جوائی، سُندے رُگندے عقل گوائی، (بجھارت) ٹوڑی والا ترنگڑ

اسّی سِیاں گاجراں سَوسِیاں کماد، لاکے تے ویکھ کنک دا جھاڑ، (اکھا) ایس اکھان وچ دسیا گیا اے کہ مختلف فصلاں لئی کنی واری ہل واہنا ضروری ہوندا اے

اسی کوہ دا پوکھر جس وچ ہاتھی کھڑا نہائے، بجلی پوے ایسے پوکھر تے گھگی پیاسی جائے، (بجھارت) تریل

اسی: (ضم) میں تے میرے نال دے، اساں، اسیں

اسی: (پو،مو) 1- اُبھری ہوئی 2- ڈبل روٹی دی قسم

اِسی: (ضم) ایہنے، ایہنے ای، ایہی، ایہوای

اُسی: (ضم) 1- اوہنے، اوہنے ای 2- اوہی، اوہوای

اسی بھرنے: (صفت) وکھی دے بھار، اکواسا

اسی بھرنے مارن، (محا) وکھی بھار سُتّن

اسی لسی: (صفت) بڑھاپے دی کمزوری

اَسے: (صفت) آپے اُگیا ہویا، اسیا

اسے: (فم) ایس ویلے

اسَے: (صفت) خُودرو، بغیر بیجوں اُگن والا، اپنے آپ اُگن والا

اسے: (پو،فم) ڈھیر

اُسے: (ضم) 1- اوہی، اوہوای 2- اوہنے، اوہنے ای 3- اوسے نے، اوسے ای

اُسے لے، (فم) اوس ویلے، اودوں

اسیا: (صفت) آپے اُگیا ہویا

اَسّیا: (صفت) 1- اسی توں متعلق، اسی دا 2- سمت اسی 3- اسی تاراں والا

اَسّیاں: (صفت) 1- اسیواں، 80 واں 2- ''اسی'' (کنارے) دی جمع

اَسیت: (صفت) 1- جیہڑا سفید نہ ہووے 2- نیلا، پیلا، کالا وغیرہ

اُسیخن/ اُسیخنا: (مصدر) ویکھو: اسیکھن

اسیر: (عر، مذ) 1- قیدی، بندی وان 2- مجازاً عشق

اُسیر: (مو) 1- خواہش، شوق، آرزو، طلب 2- فکر، پریشانی، رنج 3- صبح، سویر، فجر، تڑکا، سوکھتا

اُسیرسادا/ اُسیر سار، (فم) سویر، سرگی ویلے، تڑکے، سوکھتے، جھلانگے

اسیرا: (صفت) آپ مہارا، اپنے آپ

اسیر باد: (ہ، مذ) ویکھو: آشیر باد

اُسیر باد: (مو) 1- دعا، دعائے خیر 2- سلام (ہندو مت وچ)

اُسیر بچن: (مذ) اشیرواد، دعا، خیر دی دعا (ہندو مت وچ)

اسیرواد: (مو) اشیر باد، دُعا، خیر دی دعا، دُعائیہ کلمات

اسیری: (مو) قید، قیدی

اُسیری: (صفت) 1- تڑکا، سویر 2- تڑکے نال تعلق والا، سرگھی والا

اُسیری: (مو) کسے شے دی تانگھ پاروں ہون والا ساڑا، بے صبری دی حالت

اُسیری کرن، (محا) کسے شے دی تانگھ پاروں کُڑھن، سڑن، قناعت نہ کرنا

اسیس: (سن،مو) 1- خیر دی دُعا، دُعائیہ کلمات 2- اُمید 3- اُڈیک 4- محبت، پیار

اَسِیس : (صفت) 1- مکمل، پُورا، سالم، سارا 2- انت، انجام

اُسِیس : (صفت) آہ، ٹھنڈی آہ، ٹھنڈا ساہ، ہوکا

اِسیسا : (مو) 1- عبادت، خیر دی دُعا 2- ہندوقوم دا مذہبی رسم رواج

اَسیساں : (مو) اَسِیس دی جمع

اسیساں دیون، (محا) ویکھو: 'اسیساں ڈیوَن'

اسیساں ڈیون، (محا) دُعاواں دیون

اَسِیسن/اسیسنا : (مصدر) دُعا دینا، وڈّے دا کسے چھوٹے نوں دُعا دینا، اشیرواد دینا

اَسِیسی : (صفت) آرام طلب، آلھکی

اسیکھ : (مذ،صفت) 1- مکمل، پورا، سالم، سارا 2- انجام، انت

اُسیکھ : (مو) اشتعال، تحریک، سکھلائی

اُسیکھن/ اُسیکھنا : (مصدر) بھڑکانا، غصہ دوانا

اسیل : (صفت) جو سیلواں نہیں، کھوٹے سبھاء والا، بدچلن

اُسیلا : (مذ،صفت) کم عقل، نادان، احمق، مورکھ، بُدھو

اِسیلے : (فم) ایس ویلے

اُسیلے : (فم) اُوس ویلے

اسیم : (صفت) جس دی کوئی حد نہیں، بے حد، بے انت، بہت لما چوڑا، بہت زیادہ

اُسین/ اُسینا : (مصدر) 1- پکانا، اُبالنا 2- گرم کرنا، تپانا

اسیئوں : (ضم) 1- اسیں آں 2- اسانوں، سانوں

اسیں : (مذ) اسوں دا مہینہ

اسیں مانہہ نرالے دِن نُوں دُھپ تے راتیں پالے، (اکھا) اسودی رُت وچ دِنے دُھپ تے رات ٹھنڈی ہوندی اے

اسیں : (مصدر) تتّا کرن، تپاون، سیکن

اسیں : (ضم) میں تے میرے نال دے، اساں، اسی

اسیں راضی ساڈا خدا راضی، (اکھا) کسے گل بارے اپنی رضا مندی دسن ویلے آکھدے نیں

اسیواں : (صفت) اسّی، اسی دی گنتی پُوری کرن والا

اسیَو ن : (ضم) اسیں ساں

اسیوں : (پو،مذ) اَسّو

اسیہا : (صفت) آپ مہارا

اسیئو : (ضم) اسیں ہی

اسیئوں : (مذ) اَسُوں، اَسُّو

ا......ش

اَش : (کلمہ تاسف) 1- اُف! ہائے 2- (مو) کُتے نوں دُور ہٹان دی اَواز

اِش : (کلمہ،مو) بال نوں پیشاب کراوندیاں جو اَواز کڈھی جاندی اے

اَش اَش : (کلمہ تحسین) 1- عش عش، واہ واہ، خوشی تے حیرت دے ویلے بولیا جاندا اے 2- شوخی، شرارت

اش اش کرن، (محا) بہت سلاہون، کسے دے کم تے بے اختیار واہ واہ آکھن

اُشا : (سن، مو) 1- فجر، سویر، سویرا، تڑکا 2- روشنی، سویر دی روشنی 3- سویر دی دیوی

اُشا کال، (مذ) فجر تڑکا، سحری دا ویلا، نُور دا تڑکا

اِشارت : (عر،مذ) اِشارہ توں اے، ہتھ یاں اکھ دی حرکت نال کوئی گل سمجھاون یاں کرن، ایما، رمز، کنایہ

اِشارتاں ڈیون : (محا) اشارے کرن، بہکاون

اِشارہ: (عر، مذ) 1- ہتھ یاں اکھ دی حرکت نال کوئی گل سمجھاون یاں کرن 2- ایما، رمز، کنایہ 3- سینت، سمجھوتی، مختصر بیان

اِشارہ پاون، (محا) کسے دی مرضی نوں جان لون، رمز نوں سمجھن

اِشارہ کرن، (محا) 1- ہتھ یاں اکھ دی حرکت نال کوئی گل سمجھاون یاں آکھن 2- اُکساون، بھلاون، چکّن

اِشارے: (عر، مذ) 'اِشارہ' دی جمع

اِشارے بازی کرن، (محا) 1- اشارے نال گل کرن 2- چھیڑ چھاڑ کرن 3- سینتاں مارن

اِشارے تے چلن، (محا) 1- کسے دی مرضی موجب کم کرن 2- جھولی چکّی پھرن

اِشارے تے لاون، (محا) اپنی مرضی موجب کم لون، اپنے اشارے دے مطابق ٹُرن دی عادت پا دیون

اِشارے تے لگن، (محا) کسے دی مرضی نوں سمجھن، کسے دے پچھے ٹُرن، سَینت موجب کم کرن لگ پون

اِشارے ہوون، (محا) کسے بارے سینتاں وِچ گلّاں ہوون، کسے آون والے واقعے دیاں علامتاں ظاہر ہوون

اِشاریہ: (عر، مذ) 1- کسے کتاب دے مضموناں یاں اوہدے وچ آون والے ناواں تھاواں دی فہرست 2- انڈیکس

اشاستر: (صفت) 1- قانون دے اُلٹ 2- ناجائز، قاعدے توں بنا 3- بے ربط، تعلق توں بنا 4- مذہب توں باہر، مذہب دے خلاف 5- غلط

اشاستری: (صفت) 1- اَن پڑھ، جاہل، نادان 2- جیہڑا بندہ شاستر نہیں جان دا 3- پاپی، گمراہ، عاصی

اشاعت: (عر، مو) پرکاش، پرچار، شائع کرنا، طباعت، ایڈیشن، مشہوری، پھیلاء، چھپائی، پرچار

اُشاک: (مذ) 1- ہوشیار، خبردار، سمجھ دار 2- اِک پودے دا ناں

اشانت: (صفت) 1- بے سکون، بے اَرام، بے قرار، بے چین، بے ہمت 2- پریشان، گھبرایا ہویا

اشانتی: (مو) بے چینی، بے اَمنی، بے سکونی

اُشبا: (مذ) ہُشبا، اِک بُوٹی جو دوائی لئی ورتی جاندی اے تے ایہدا عرق خون صاف کرن دے کم آوندا اے

اِشباع: (عر، مذ) 1- لفظاں دیاں حرکتاں نوں انج لما کے پڑھن جے زبر توں 'الف' زیر توں 'ی' تے پیش توں 'و' دی اواز پیدا ہووے 2- علم قافیہ وچ دخیل حرف دی حرکت دا ناں

اَشُبھ: (سن، صفت) شُبھ دا اُلٹ، کھوٹے بھاگاں والا، چندرا

اشُبھ چنتک، (صفت) بُرا، نقصان چاہن والا

اشُبھ چنتن، (صفت) بُرا سوچن یاں بُرا وچارنا

اشُبھتا: (مو) بدفالی، نحوست، بدشگونی

اِشپاوا: (مذ) اوہ ذرّے جیہڑے بندوق وِچ فائرنگ توں بعد رہ جاندے نیں

اِشتال: (مذ) ویکھو: 'اشتعال' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

اِشتباہ: (عر، مذ) 1- شُبہ ہوون، شک گزرن، دھوکھا لگن، بھُلن 2- گمان، دوشیواں اُتے اِکو جیہا ہوون دا گمان ہونا

اُشتر: (فا، مذ) اُونٹ، شتر، اِبل، جمل، دوکوہانہ

اُشترناواں/ اُشترنامہ، (مذ) پنجابی دی اک صنف

اِشتراک: (عر، مذ) سانجھ، حصے داری، مل ورتن، بھیالی

اِشتراکی: (عر، صفت) اشتراکیت دا حامی یاں پیروکار، کیمونسٹ خیال رکھن والا

اِشتراکیت: (اصطلاح) 1-معاشی وسیلیاں اُتے عوام دی ملکیت دے اصول نوں منن والا معاشرتی نظام 2- قومی آمدنی تے پیداوار وچ ہر اِک دی برابر شرکت تے حصے داری دا نظریہ

اِشتعال: (عر، مذ) 1- بھڑکاون، جوش دلاون، بہکاون، غصہ چڑھاون 2- شعلہ، لو، اُکساہٹ

اِشتقاق: (عر، مذ) 1-چیرن، ٹوٹے کرن، دو پھانگ کرن، کسے شے نُوں پاڑ کے کُجھ کڈھنا 2- کڈھن 3- اِک لفظ توں دُوجا لفظ بناون 4- مصدر توں اسم یاں فعل بناون

اِشتمال: (عر، مذ) 1-شامل ہوون یاں کرن ، ملاون 2-شامل ہوون دی حالت، رلاون

اِشتمالِ اراضی، (عر، مذ) واہی بیجی وچ سہولت لئی زرعی زمین دے چھوٹے چھوٹے حصیاں نوں اک تھاں کرن

اِشتمالی: (عر، صفت) اشتمالی معاشی نظام دا حامی یاں پیروکار سوشلسٹ، اشتمالیت نال منسوب

اِشتمالیت: (عر، مو) دولت پیدا کرن تے سبھناں مادی وسیلیاں اُتے قبضہ ہوون تے پُوری قوم دا اوہدے وِچ حصے دار ہوون، سوشلزم، مساوی ہوون، اِکو جیہا ہوون، اِک انقلابی نظریۂ حیات جیہڑا نجی ملکیت تے طبقاتی امتیاز دے خلاف اے

اِشتُوت: (مذ) 'شہُوت' دا وگاڑ

اِشتہا: (عر، مذ) خواہش، سدھر، بھکھ، حرص

اِشتہار: (عر، مذ) 1- اعلان، اِطلاع 2- لوکاں دی جانکاری لئی چھپیا کاغذ، اِطلاع نامہ

اِشتہار دیون، (محا) اخبار یاں رسالے راہیں کسے گل نوں چھپوا کے عام کرن

اِشتہار کڈھن، (محا) کسے شے یاں بندے بارے اطلاع نامہ چھپواون، شہرت کرن، بدنام کردیون

اِشتہار لگن، (محا) 1- شہرت ہوون، اشتہاراں دا کندھاں وغیرہ تے لگن 2- اطلاع نامے دا اخبار یاں رسالے وچ چھپن

اِشتہار نکلن، (محا) کسے بندے یاں شے بارے اطلاع نامہ چھپ جاون، بدنام ہوجاون

اِشتہاری: (صفت) اِشتہار نال متعلق، جس دے حوالے نال اشتہار نکلیا ہووے، اوہ مجرم جیہڑا نس گیا ہووے، جہدے لئی سرکار ولوں اشتہار کڈھیا گیا ہووے، بھگوڑا، روپوش، دس نمبریا، ڈاکو، چور، شکی

اِشتہاری مجرم، (عر، مذ) 1-اوہ مجرم جیہدے اُتے عدالت وچ حاضر نہ ہوون پاروں بذریعہ اشتہار اعلان کیتا گیا ہووے یاں اوہدی گرفتاری تے انعام دا اعلان ہووے 2- خطرناک مجرم

اِشتہاری ہوون، (محا) 1-اوہ بندہ جیہدے بارے کسے قسم دا اشتہار چھپ چکیا ہووے 2- مشہور ہوون

اشتیار: (مذ) 'اشتہار' دا وگاڑ

اِشتیاق: (عر، مذ) آرزو، شوق، خواہش، محبت

اشتیال: (مذ) 'اشتعال' دا وگاڑ

اَشٹ: (س، صفت) 1- غیر تربیت یافتہ 2- بدتمیز، بدتہذیب، بے ادب، گستاخ، بدزبان 3- اَٹھ

اشٹ بُھج، (صفت) اٹھ باہاں والا دیوتا، اٹھاں پاسیاں والی شے، اٹھ پہلو شکل

اشٹ بُھجی، (مو) اَٹھاں باہاں والی دیوی، دُرگا

اشٹ پدی، (مو) اَٹھاں پداں والا اک چھند، اَٹھاں پداں والی بالی

اشٹ دھات، (مو) اٹھ دھاتاں، سونا، چاندی، تانبا، جست،

پارہ، قلعی، لوہا، سِکہ

اِشٹ : (سن،مو) 1- پسندیدہ، مرغوب 2- محبوب، معشوق 3- پرستش کیتا گیا 4-(مذ) دیوتا، خدا 5- دھرم، ایمان 6- محبت، پیار 7- اعتماد 8- تربیت 9- بھینٹ چڑھان دی تھاں

اِشٹ دیو، (مذ) اپنے مت دا پُوجیہ دیوتا، کُل دیوتاں

اُشٹ : (سن، مذ) اُٹھ، اُوٹھ، اُونٹھ، لمی گردن والا سواری دا تے بوجھ ڈھون والا اِک جنور

اُشٹ لشٹکا نیائی، (اکھا) کسے دی آپ آکھی یاں منّی گل نال اوس نوں قائل کر دینا، ایہہ نیائی اُوٹھ تے لدیاں لکڑیاں وچوں اک لکڑی لے کے اُوٹھ نوں مارن تے ہکّن توں چلیا ہے

اشٹا:(سن، مذ) 1- کٹھور، بے ترس، بے رحم، بزدلی، سخت 2- اٹھ چیزاں دا گروہ

اشٹا پد، (سن ،مذ) 1-اٹھاں پیراں والا کیڑا، مکڑی 2- دھتورا 3- پربت 4- سونا

اشٹام (Stamp):(انگ،مذ) سرکاری کاغذ جیہدے اُتے سرکاری مہر تے اوہدی قیمت چھپی ہوئی ہوندی اے، ٹکٹ والا کاغذ، حلف نامہ

اشٹائی: (مو) بے رحمی، بے ترسی، سختی، کٹھورتا

اشٹڈ : (مذ) شوشا، دھوکھا، سٹنٹ

اشٹم پشٹم: (فم) ایدھر اودھر دیاں گپاں، چنگیاں مندیاں گلاں، بکواس، چھوٹیاں موٹیاں چیزاں، الم غلم

اشٹمی: (سن،مو) چن دی اٹھویں رات (تاریخ) جیویں: جنم اشٹمی

اشٹنا : (مو) پسندیدگی، عزت، احترام، آدر، مان

اِشٹنٹ : (مذ) جھوٹھ، مکر، فریب، دغا، چالاکی، ڈھونگ

اِشٹنٹی : (ج، مذ) شطلی، اشٹنڈ، چھڈن والا، گپ باز

اشٹنڈ / اُشٹنڈ : (انگ، مذ) 1- 'Stunt' دا وِگڑیا پنجابی رُوپ 2- شوشا، جھوٹھ، مکر، چالاکی، دنیا دا سارا تماشا، اجیہی گل جیہدے پاروں کسے دی بے عزتی مقصود ہووے 3- تہمت، ڈھونگ 4- بے سر پیر گل، افواہ، وہم

اُشٹنڈ پنا، (مذ،صفت) اُشٹنڈی دا کم

اُشٹنڈن: (مو،صفت) اُشٹنڈ کرن والی زنانی

اُشٹنڈی:(صفت) مکار، عیار، فریبی، دھوکے باز، مشٹنڈا، جھوٹھیاں گلاں کرن والا، پکھنڈی، ڈھکوسلے باز

اِشتی: (صفت) عقیدت رکھن والا، عاشق، پجاری

اَشجع : (ع،صفت) شجاع، بہادر

اَشدّ : (ع،صفت) بہت شدید تے بہت سخت

اِشدندی: (مذ،صفت) دربان، داروغہ

اَشُدھ: (سن، صفت) 1- غلیظ، ناپاک، میلا 2- وگڑیا ہویا 3- غلط، جیہڑا صحیح نہ ہووے

اَشُدھتا: (صفت) ویکھو: اَشُدھی

اَشُدھتائی : (صفت) ویکھو: اشدھتا

اَشُدھی: (سن،مو) 1- غلاظت، گندگی، میل، ناپاک ہوون دی حالت 2- غلطی، بھُل 3- نسیان، چُوک

اَشُدھیا: (سن، مذ،صفت) غلط لکھن یاں پڑھن والا

اَشر : (ع، مذ) ہنجو، آنسو، اتھرُو

اشرار : (ع، مذ) 1- شرارت کرن والا 2- جن بھوت وغیرہ

اشراف: (ع، مذ) 1- بہت شریف، بہت نیک 2- ڈھیر اُچے گھرانے دا، چنگے خاندان والا، خاندانی، بھلے لوگ، پنجابی وچ زیادہ تر بطور واحد استعمال ہوندا اے

اشرافت: (مو) شرافت، ساوَپنا، شریف پُنا

اشرافی: (مو) شرافت، نیکی

اِشراق: (عر، مذ) 1- سورج دا اُبھرن، سورج دے اُبھرن دا ویلا، آفتاب طلوع ہونا 2- اک نماز جیہڑی سورج اُبھرن مگروں پڑھی جاندی اے 3- دانائی، حکمت، روشن ضمیری، تصفیۂ باطنی

اشراقی: (عر، صفت) 1- حکماء دا اوہ گروہ جیہڑا باطن دی صفائی پاروں اپنے شاگرداں توں دُور رہ کے ای تعلیم دیندا اے 2- کشف راہیں شیواں دیاں حقیقتاں جان لین والا طبقہ

اشرب: (عر، مذ) طریقہ

اشردھا: (س، مو) 1- بدظنی، بے اعتباری، بھرم 2- نفرت، گھن

اشرف: (عر، صفت) 1- بہت شریف، بہت نیک 2- ڈھیر اُچے گھرانے دا

اشرف المخلوقات، (عر، مذ) ساری مخلوق وچوں چنگا، انسان

اشرفی: (فا، مو) مہر، اک پُرانا سونے دا سِکہ، پونڈ

اشرفیاں: (مو) اشرفی دی جمع

اشرفیاں دی لُٹ تے کولیاں تے مُہر، (اکھا) ویکھو: اشرفیاں لُٹا دتیاں تے کولیاں اُتے مُہرا اے

اشرفیاں لُٹا دتیاں تے کولیاں اُتے مُہر اے، (اکھا) اوس ویلے آکھدے نیں جدوں مہنگی شے دی ناقدری کریئے تے سستی شےنوں سینے لا لا رکھیے یاں فضول کماں تے بہت خرچ کیتا جاوے پر ضرورت ویلے کنجوسی کیتی جاوے

اَشَرن: (س، صفت) بے سہارا

اَشَریر: (صفت) جسم توں بغیر

اشعار: (عر، مذ) 'شعر' دی جمع، کلام

اشعری: (عر، مذ) اہل سُنت والجماعت دے مشہور امام حضرت شیخ ابو الحسن علی بن اسماعیل اشعری

اُشغلا: (عر، مذ) 1- فساد، فتنہ، فساد والی گل، شرارت 2- مخول، مذاق

اشک: (فا، مذ) ویکھو: اتھرو

اشک بار، (صفت) اتھرو کیرن والا، ہنجو وہاون والا

اشک باری، (فا، مو) اتھرو ڈُلھن، رووَن

اَشکاری: (مذ) شکاری، شکار کرن والا

اَشکان/ اُشکانا: (مصدر) اُبھارنا، اُبھرنا، اُتے کرنا، اُتے چکنا

اُشکاوَن/ اُشکاوَنا: (مصدر) ویکھو: اُشکان/اُشکانا

اشکت: (س، صفت) 1- جس وچ طاقت تے ہمت نہ ہووے، کم زور 2- نااہل، نالائق

اَشکتی: (مو، صفت) کمزوری، ناطاقتی، نربلتا

اَشکر: (پو، نم) اکثر، اخیر، مختصر

اَشکل: (صفت) سوہل، سوہنا

اُشکلا: (مذ) ویکھو: اُشکل

اشکلے: (کلمہ تحسین) اشکے، شاباشے، بلّے بلّے

اشکنجہ: (فا، مذ) کسے شے نوں آسیوں پاسیوں دبا دیون والا آلہ، شکنجہ

اشکے: (کلمہ تحسین) شاباشے، بلّے، صدقے، واہ واہ، شاباش، داد دیون دا طریقہ، واہ بھئی واہ

اشکے اشکے آکھن، (محا) واہ واہ آکھن، شاباش دیون

اَشکیل: (مو، صفت) سوہنی شکل والی زنانی

اَشکیلی: (مذ) لِکھن والا بندہ

اَشگن: (مذ، صفت) 1- بدفال، بھیڑا کم، منحوس 2- بدفالی

اُشلک: (تر،مو) تہمت، الزام

اشلیلتا: (ہ،مو) Obscene، فحاشی،عریانی، بے حیائی، پورنو گرافی

اُشم: (مو) 1- گرمی 2- طبیعت دی گرمی، غصہ

اُشم کال، (مو) 1- گرمی دا موسم 2- گرمی

اُشما: (مو) 1- گرمی 2- طیش، غصہ

اشمتر: (مذ) ویکھو: ہمتر

اُشمی: (مذ) حضرت یعقوبؑ، بنی اسرائیل دے پیغمبر

اُشن: (سن، مذ+مو) 1- گرمی، موسم 2- گرم 3- تلخ، کوڑا 4- تتا، گرم

اشنا: (فا،صفت) ویکھو: 'آشنا'

اُشناک: (صفت) 'ہوش ناک' دا وِگڑیا رُوپ، صفائی پسند، عقل مند، سمجھدار، شوقین، نفاست پسند، چالاک، سُوجھ والا، صاف سُتھرا

اُشناک باہمنی سینڈھ دا تڑکا، (اکھا) جدوں کوئی ہورناں دے تعلق وِچ بہت کرے پر آپ وِچ ولوں اُکا بے دھیان ہووے یاں کسے بہتے صفائی پسند توں چڑ کے وی کہہ دیندے ہن، ونگی: 'اُچی دُکان پھکا پکوان'، ظاہری طور تے بڑے صاف سُتھرے تے اندروں گندے بندے بارے آکھدے نیں

اُشناک پاوَلی نے ڈب وِچ نلیاں، (اکھا) ویکھو: بھکھا شوقین تے بوجھے وِچ گاجراں

اُشناک پُنا، (مذ) سیانپ، چترائی، صفائی

اُشناک چڑی تے ڈوا نگ وِچ آلھنا، (اکھا) بہتا سیانا بن بن دسن والا جس ویلے کوئی بے وقوفی دا کم کرے تاں آکھدے نیں

اُشناکت: (مو) نفاست پسندی، ہوشیاری، چالاکی، سوادلی، خوش ذائقہ

اُشناکن: (مو) اُشناک تیویں

اُشناکی: (مو) 1- صفائی، پاکیزگی 2- چالاکی، ہوشیاری 3- عقل مندی 4- سلیقہ ہونا، چج ہونا

اشنا گشنا: (پو،فل) آنا جانا

اِشنان: (سن، مذ) نہاون دی حالت، پانی نال سریر نوں دھونا یاں صاف کرنا، پانی نال پاک ہون دا کم، غُسل

پنج اِشنان، (مذ) مُونہہ اتے ہتھ پیر دھو لینا

گنگا اِشنان، (سن،مذ) 1- گنگا وِچ نہاونا، پوتر ہونا 2- ثواب دا کم

اِشنانن: (سن،صفت) نِت اشنان کرن والی زنانی

اِشنانی: (سن،صفت) بہت اشنان کرن تے پاک صاف رہن تے زور دین والا

اشناں: (پو،فل) آونا

اشنائی: (فا،مو) واقفی، دوستی، جان پچھان، آشنائی دا وِگڑیا رُوپ

اُشنتا: (مو) گرمی، سیک، تاء، تپش

اَشنی: (ہ،مو) بجلی، برق

اَشنے پشنے: (فم) بناوٹ، شدگار، ٹال مٹولا

اشنیوں: (فم) آوندے ہوئے، آوندے جاندے، آرہے نیں

اَشو: (مذ) گھوڑا، شطرنج دا مہرہ

اَشو پتی، (مذ) گھوڑے دا سوار، اسپ سوار

اشواس: (مو) 1- اواسی 2- گل بانسی، گل عباس

اشور: (مذ) سویر دا سما

اشوک: (مذ) 1- خوش، مطمئن، اک رُکھ جس دے پتے بارھاں مہینے ہرے رہندے نیں 2- بھارت دا پُرانے سمیاں دا اِک مشہور راجا جیہڑا بدھ مت دا پیروکار سی

اشوک بن، (مذ) سری لنکا وِچ راون دا اک خاص باغ جس دے

اندر رام دی بیوی سیتا نوں رکھیا گیا سی

اشوک چکر، (مذ) اشوک دے نام دا چکر جو انگریزی راج دے انت مگروں بھارت دے قومی جھنڈے تے اپنایا گیا اے

اشوک واٹِکا، (مو) لنکا دا باغ، جس وچ راون نے سیتا نوں قید رکھیا سی

اشہب: (عر، مذ) گھوڑا، کالا رنگ جس وِچ سفیدی غالب ہووے

اشہورتارا: (مذ) اوہ تارا جیہڑا دِن چڑھن توں تھوڑا چر پہلوں نکلدا اے، پچھلی رات دا تارا

اُشیر: (صفت) اُسیر، سویر، تڑکا، مُونہہ ہنیرا

اشیر باد/اشیر واد: (ہ، مو) اسیس، مبارک دُعا، نیک خواہش، خیر دی دُعا

اُشیر سار: (فم) سویر ہوندیاں ای، وڈے ویلے، سویر سار، مُونہہ ہنیرے، سویرے سویرے، تڑکے تڑکے

اشیل: (ہ، صفت) بھیڑا، بُرا، بُرے اخلاق والا، نیک خواہش، دُعا، خیر دی دُعا

ا......ص

اصالت : (عر، مو) 1- اصلی ہونا، بنیاد، جڑھ، پیدائشی، قومی اثر 2- نطفے دی تاثیر 3- ذات تے خاندان دا اثر

اصحاب : (عر، مذ) 1- صاحب دی جمع 2- ساتھی، نال اُٹھن بہن والا، سجن، بیلی 3- حضورؐ دے اُتے ایمان لیا کے اوہناں نال عمر بھر وفا کرن والے صحابہ

اصحابِ صُفّہ، (عر، مذ) حضور پاکؐ دے صحابیاں دی اوہ جماعت جیہڑی مسجد نبویؐ دے چبوترے تے ہر ویلے عبادت کردی تے علم سِکھدی سی

اصحابِ فیل، (عر، مذ) 1-ہاتھی والے لوگ 2- یمنی بادشاہ ابرہہ تے اوہدے لشکری جیہناں حضور پاکؐ دی بعثت توں پہلاں خانہ کعبہ اُتے ہاتھیاں نال حملہ کیتا سی تے ابابیلاں نے اوہناں نوں ہلاک کر دِتا سی

اصحابِ کہف، (عر، مذ) اوہ بندے جیہڑے ہزاراں ورھے پہلاں دقیانوس بادشاہ دے ظلم توں بچن لئی اِک غار وِچ لُک کے سوں گئے سن تے لمے چر پچھوں جاگے سن

اِصرار : (عر، مذ) ضد، ہٹھ، اڑی، کسے گل تے زور دیون، بار بار آکھن

اصطبل: (عر، مذ) طویلہ، گھوڑیاں دے بنھن دی تھاں

اصطلاح : (عر، مو)1- کسے گروہ دا کسے گل اُتے اکا کر لینا 2- اجیہا لفظ جیہنوں علم دے ماہراں نے کوئی خاص معنیاں لئی مقرر کر لیا ہووے، جیہڑے لغوی معنیاں توں ہٹویں ہوون

اصغر: (عر، مذ، صفت) چھوٹا، نِکا

اِصفہان: (فا، مذ) ایران دا اِک مشہور شہر

اِصفہانی: (صفت) اِصفہان دا رہن والا، اِصفہان نال متعلق، اِصفہان دی بولی، اِصفہان دی بنی تلوار

اصل: (عر، مو، صفت) 1- ٹھیک، سُچا، کھوٹ توں بنا، کھرا، ساؤ، مُڈھ 2- مُول دھن، پُونجی 3- کُل، وس 4- سچائی، جڑھ، بنیاد، نینہ، خالص، راس، سرمایہ، اوقات

اصل اصل ہے نقل نقل، (اکھا) اصل تے نقل شے وِچ بڑا فرق ہوندا اے

اصل اصول شہدۃ، (عر) ہر طرف اوہی اے، میں مشاہدہ کر لیا اے

اصل الاصول، (ع،مو) خلاصہ، لب لباب
اصل توں خطا نہیں، بداصل توں نفع نہیں، (اکھا) ویکھو: اصل کولوں خطا نہیں، بداصل کولوں وفا نہیں
اصل دا، (مذ) اپنے پیودا پتر، خاندانی
اصل دی گال، (مو) سچی بات، حقی گل
اصل کولوں خطا نہیں بداصل کولوں وفا نہیں، (اکھا) اصیل لوکاں کولوں کسے طرحاں دا خطرہ نہیں ہوندا پر بُرے دا کوئی اعتبار نہیں کرنا چاہیدا
اصل نسل دا، (مذ) اصیل، خالص، شریف
اصل وِچ، (فم، روزمرہ) حقیقت وچ
اصلا: (مذ) 1- مول، مُڈھ، جڑھ 2- کُل خاندان، پروار
اصلا ای وِگڑیا ہویا اے، (اکھا) نسل ای خراب اے، سارا ٹبر ای بُرا اے، آوے دا آوا ای وگڑیا ہویا اے
اصلے تے آون، (محا) 1- اپنے عمل نال اپنی ذات یاں خاندانی عادت دا ثبوت دیون 2- خاندانی کمینگی دا مظاہرہ کرن
اصلے دا، (صفت) نجیب، اصیل، شریف خاندان دا، خاندانی
اِصلاح: (ع، مو) 1- درستی، ترمیم، کانٹ چھانٹ 2- مرمت، سُدھارنا، غلطی ٹھیک کرنا
اصلاح تھیون، (محا) اصطلاح ہوون، درستی ہوون
اصلاح دیون، (محا) درستی کرن، خامی دور کرن
اصلاح کرن، (محا)، درست کرن، نظرثانی کرن
اصلاح گھِنن، (محا) اصطلاح لین، درستی کرواون، ٹھیک کرواون
اصلاح لَون، (محا) اُستاد کولوں اپنے شعریاں نثر دی درستی کرواون

اصلوں: (فم) بالکل، خاندان وِچوں، بالکل ای
اصلی: (ع، صفت) ٹھیک، سچا، کھرا، ذاتی، جیہڑا بناوٹی نہ ہووے، سُچا، کھوٹ، خالص، نقلی دی ضد، جماندرُو
اصلی رنگ، (مذ) اوہ رنگ جو مرکب نہ ہوئے بلکہ اصل ہووے اوہ آپ کسے رنگ نال نہ بنے بلکہ اوہدے توں دُوجے رنگ بنائے جاون، ایس طرحاں دے تِن رنگ لال، نیلا تے زردہ خالص یاں اصلی رنگ اکھواندے نیں باقی دے رنگ مرکب نیں تے ایہناں رنگاں نال تیار کیتے جاندے نیں
اصلیت: (ع، مو) 1- بنیاد، اصل گل، حقیقت، عنصر، وِچلی گل، راز 2- جڑھ
اصناف: (ع، مو) صنف دی جمع، قِسماں، ونگیاں
اصنام: (صفت) 'صنم' دی جمع، بُت
اصول: (ع، مذ) 1- اصل دی جمع 2- جڑھاں، نینہاں، مُڈھ 3- قاعدے، کُلیے، طریقے، ڈھنگ، قانون
اصولِ کلام، (ع، مذ) علم کلام وچ مسائل نوں عقل دلیلاں نال ثابت کرن دے قاعدے
اصولیں: (صفت) بہوں مُلّے، قیمتی
اصولی: (ع، صفت) قاعدے کُلیے والا، ڈھنگ اصول دے مطابق
اصیل: (ع، صفت) 1- سُگھڑ، شریف، چنگی نسل دا، خاندانی، بھلا مانس، سِدّھا سادہ 2- چنگے سُبھا والا، جو خراب نہ کرے 3- جڑھ، اصل، سچا، نچوڑ، عرق 4- نسلی مرغے دی اک قسم
اصیل ککڑ، (صفت) 1- اِک قسم دا لڑاکا مُرغا 2- شریف بندہ
اصیل ککڑ واکن لڑن، (محا) لڑائی ویلے کنڈ نہ وکھاون، مخالف دے ساہمنے ڈٹ جاون 2- ان تھک ہو کے کم وِچ جُتے رہن، ڈھیر

محنت کرن

اصیل گھوڑی دا کن کماون، (محا) ان تھک ہو کے کم وچ رُجھے رہون، ڈھیر محنت کرن

اصیلاں: (صفت) 'اصیل' دی جمع

ا......ض

اضافت: (عر، مو، صفت) 1- تعلق، نسبت، لگاؤ، میل 2- علم نحو دی رُو نال اِک اسم دا دُوجے اسم نال تعلق، پنجابی وچ دا، دی، دے ایس تعلق نوں ظاہر کردے نیں 3- اِک دُوجے نال نسبت کرنا

اِضافت اِستعارہ، (عر، مو) جدوں استعارہ تخیلیہ استعارہ بالکنایہ ول نوں مضاف ہووے تے اجیہی اضافت نوں اضافت استعارہ آکھدے نیں جیویں پیار دی اکھ وِچ پیار نوں جسم جان کے اوہنوں اکھ دِتی گئی اے

اضافت بیانی، (عر، مو) کوئی مادہ تے اوہدے توں بنی ہوئی شے دا تعلق، جس مادے توں کوئی شے بنی ہوئی ہووے جیویں سونے دا کڑا، لکڑی دا بُوہا، چاندی دا ہار

اضافت تخصیصی، (عر، مو) اجیہا تعلق جیہدے وچ مضاف دا مضاف الیہ واسطے ہونا ظاہر ہووے جیویں اوکاڑے دے امرود

اضافت تشبیہی، (عر، مو) مشبہ تے مشبہ بہ دا تعلق، ایہدے وچ مشبہ مضاف الیہ تے مشبہ بہ مضاف ہوندا اے، جیویں: اکھاں دی آری، گُلِ رخسار

اضافت تملیکی، (عر، مو) اجیہا تعلق جیہدے ذریعے مضاف دا مضاف الیہ دی ملکیت ہونا ظاہر ہووے جیویں میری کتاب، انور دا گھر

اضافت توصیفی، (عر، مو) اجیہا تعلق جیہڑا صفت تے موصوف وچکار ہووے ایہدے وچ مضاف الیہ صفت ہوندا اے جیویں چہرے دی لالی

اضافت توضیحی، (عر، مو) اجیہا تعلق جیہدے ذریعے مضاف الیہ مضاف دا نکھیڑا کرے جیویں قربانی دی عید، وارث شاہ دی قبر

اضافت ظرفی، (عر، مو) اجیہا تعلق جیہڑا ظرف تے مظروف دے وِچکار ہووے ایہدے وچ مضاف مظروف تے مضاف الیہ ظرف ہوندا اے جیویں نہر دا بنّا، ویلے دی گل

اضافہ: (عر، مذ) وادھا، بڑھوتری، ترقی، زیادتی، بیشی

اضافہ کرن، (محا) وادھا کرن، ترقی دیون، بڑھوتری دین

اِضافی: (عر، مذ) جو اصلی نہ ہووے، مددگار، معاون، نسبتی، اعتباری، زائد

اِضافیت: (عر، مو) 1- اعتباری یاں نسبتی تعلق، نقلی رشتہ 2- فلسفے دا اوہ نظریہ جیہدے موجب علم کوئی حقیقی تے اصلی شے نہیں بلکہ اعتباری یاں نسبتی گلاں دا ناں اے 3- علم طبیعات وچ آئن سٹائن دا نظریہ حرکت جیہدے مطابق حرکت آپ کوئی شے نہیں بلکہ اعتباری شے اے

اضائیں: (فم) ویکھو: ضائع

اضایا: (صفت) ویکھو: ضائع

اَضحیٰ: (عر، مذ) 1- قربانی، قربانی دا دِن 2- سویرے ویلے کم دھندا کرن

اِضطراب: (عر، مذ) بے قراری، گھبراہٹ، بے چینی، بھڑتھو، بے تابی، دھڑکو

اِضطرار: (عر، مذ) 1- بے اختیاری 2- بے قراری، بے وسی

اضعاف: (عر، صفت) اضافہ کرنا، دُگنا تگنا کرنا

اِضمحلال: (عر، مذ) 1- سُستی 2- مُرجھانا 3- اُداسی 4- مایوسی 5- کسل، افسردگی

ا......ط

اطاعت: (عر، مو) بندگی، فرمانبرداری، آکھے دا مان رکھنا، حکم مننا

اطالیہ: (عر، مذ) یورپ دا مشہور ملک اِٹلی

اطریفل: (مذ) اک قسم دی معجون

اطلاع: (عر، مو) خبر، واقفیت، رپٹ، اعلان، اشتہار، جانکاری

اطلاع پٹھن، (محا) ویکھو: اطلاع دیون

اطلاع دیون، (محا) خبر دیون، نوٹس دیون

اطلاع نامہ، (عر+فا، مذ) اجیہی چِٹھی یاں عبارت جیہڑی اطلاع دین لئی گھلی جاوے، سمن (کچہری ولوں) نوٹس، حکم نامہ، پروانہ

اطلاق: (عر، مذ) 1- آکھیا جانا 2- اِک شے دا دوجی شے اُتے حملہ کرنا 2- قیدتوں بنا 4- چھڈنا 5- کوئی اصول یاں ضابطہ لاگو کرنا، عائد ہونا 6- استعمال ہونا، جاری کرنا، رواں کرنا

اطلس: (عر، مو) اِک چمکدار ریشمی کپڑا، ساٹن

اطمینان: (عر، مذ) تسلی، دل جمی، ڈھارس، بے قراری دی ضِد، سکون، تسلی، دلاسا، صبر

اَطورا: (صفت) کجرو، بے ڈھنگا، بداطوار، بداخلاق، گمراہ

اَطہر: (عر، صفت) بہت پاک

ا......ظ

اظہار: (عر، مذ) 1- ظاہر کرنا 2- کھولنا 3- مجازاً اوہ بیان جیہڑا حاکم دے ساہمنے کہیا جائے یاں لکھیا جائے 4- دسّن، بیان کرن، گواہی دیون

اظہار حلفی، (عر، مذ) قسم دے کے دِتا ہویا بیان، قسمیہ گواہی

اظہار کرن، (محا) بیان کرن، دسن، ظاہر کرن

اظہار نامہ، (عر+فا، مذ) اشتہار، اعلان، اطلاع نامہ، عدالت دا سمن

اظہار نویس، (عر+فا، مذ) بیان لکھن والا، منشی، محرر

اظہار ہوون، (محا) ظاہر ہوون، دسن لگن، محسوس ہوون

ا......ع

اِعادہ: (عر، مذ) 1- لوٹاون 2- کسے گل نوں مُڑ مُڑ دُہراون، کوئی کم بار بار کرن

اعانت: (عر، مو) مدد، امداد، سہارا، حمایت، یقین، اعتماد، ساکھ، لحاظ

اعتبار: (عر، مذ) وشواس، بھروسا، یقین، قیاس کیتا ہویا، ساکھ والا، یقین لحاظ

اعتبار جاندیاں رہون، (محا) بھروسا نہ رہون، ساکھ ختم ہو جاون

اعتبار کرن، (محا) اعتماد کرن، سچ جانن، بھروسا کرن

اعتبار مُک جاون، (محا) ویکھو: اعتبار جاندیاں رہون

اعتبار ہوون، (محا) اعتماد ہوون، بھروسا ہوون، ساکھ ہوون، یقین ہوون

اعتباری: (صفت) 1- جس اُتے اعتبار ہووے، بھروسے یوگ 2- اعتبار والا 3- ساکھ والا

اِعتدال: (عر، مذ) میانہ روی، نہ ودھ نہ گھٹ ٹھیک، وتر، درمیانہ درجہ

اِعتدال پسند، (عر + فا، صفت) میانہ روی نوں چنگیاں جانن والا، ٹھنڈے مزاج والا، وت سر رہن والا

اعتدال چنگیری دوا اے، (اکھا) وِچلا رستہ ای چنگا رستہ اے، میانہ روی بڑی چنگی گل اے

اعتراض: (عر، مذ) اٹکن، وِرودھ، مخالفت، نکتہ چینی کرن، خامی دسّن، عیب کڈھن

اعتراض کڈھن، (محا) ویکھو: اعتراض کرن

اعتراض کرن، (محا) عیب کڈھن، نکتہ چینی کرن، خامی دسّن، ٹوکن

اعتراض واپس لون، (محا) عیب چُک لون

اعتراض ہوون، (محا) عیب ہوون، خامی ہوون، مخالفت ہوون

اعتراف: (عر، مذ) من جانا، غلطی من لینا، تسلیم کرنا، اقرار کرنا

اعتقاد: (عر، مذ) ویکھو: اعتبار

اعتقاد رکھن، (محا) کسے نال عقیدت رکھن، ایمان لیاون

اعتقاد لیاونا، (محا) یقین کرنا، بھروسا کرنا، ایمان لیانا، منا

اعتکاف: (عر، مذ) عبادت لئی مسجد وچ گوشہ نشینی اختیار کرن، نفس نُوں دُنیاوی سواداں توں باز رکھن

اعتکاف وچ بیٹھن، (محا) اعتکاف اختیار کرن، مُعتکف ہو جاون

اِعتماد: (عر، مذ) اعتبار، بھروسا، یقین، ساکھ

اعتماد کرن، (محا) بھروسا کرن، اعتبار کرن، یقین رکھن

اعتماد ہوون، (محا) بھروسا ہوون، اعتبار ہوون

اعتمادی: (عر، صفت) جیہدے تے اعتماد کیتا جاسکے، اعتماد دے لائق، اعتماد نال نسبت رکھن والا

اعراب: (عر، مذ) 1-زبر، زیر، پیش 2-حرفاں دیاں حرکتاں جیہناں دی مدد نال لفظاں دا تلفظ واضح ہوندا اے 3-عرب دے لوک، بدّو

اعرابی: (عر، مذ) عرب دے صحراواں وِچ رہن والا، بدّو، اُجڈ، گنوار

اعراف: (عر، مذ) 1-اوہ مقام جیہڑا جنت تے دوزخ وِچکار واقع اے 2-قران پاک دی اک سورت دا ناں

اعزاز: (عر، مذ) 1- آدر تے صلاحیتاں دے اعتراف وجھوں انعام نال نوازنا، منفرد حیثیت رکھنا 2- عزت دینا، رُتبہ دینا

اعزازی: (عر، صفت) 1- عزت ودھان والا 2- تعریفی 3- بلا معاوضہ عہدہ 4- تحفے وچ 5- خدمت، ہدیہ

اعشاری: (عر، صفت) دس دے متعلق، دس دس دیاں اکائیاں مُوجب اختیار کیتا گیا حساب

اَعصاب: (عر، مذ) 1-'عصب' دی جمع 2- پٹھے، نساں، ایہہ وکھرے وکھرے احساساں نُوں دماغ تیکر اپڑاندے نیں

اَعضاء: (عر، مذ) 1- عضو دی جمع 2- جسم دے جوڑ مثلاً ہتھ پیر وغیرہ 3- دِل جگر دماغ

اَعظم: (عر، صفت) بہت وڈا، بزرگ، مہا

اعلامیہ: (عر، مذ) سرکاری اعلان، اعلان

اعلان: (مذ) گوشنا، اطلاع نامہ، ٹلان، ڈھنڈورا، منادی، اشتہار، اظہار، سرکاری حُکم

اعلانیہ: (صفت) کھلے عام، سَجّ وچ کے

اعلاہ: (عر، مو) فریاد، بینتی

اعلیٰ: (عر، مذ) بہت اُچا، وڈے درجے دا، ودھیا، عمدہ

اعلیٰ افسر، (مذ، صفت) وڈا افسر

اعمال: (عر، مذ) عمل دی جمع، کم، کرم، آچار، چلن، کرنا

اعمال نامہ، (مذ) 1-اسلامی عقیدے مطابق انسان دے کیتے کم

دی اوہ کتاب جس نوں کراماً کاتبین دو فرشتے لکھدے ہن تے قیامت والے دِن جس نوں ویکھ کے رُوح نوں جنت یاں دوزخ وِچ گھلیا جاندا اے 2- کرنی، کرتوت 3- اوہ رجسٹر جس دے وچ سرکاری ملازماں دیاں کارگزاریاں لکھیاں جاندیاں نیں (Service Book) یاں A.C.R

اعناقی : (عر،مو) اعناق توں اے (اعناق دی جمع، عُنق) لمی دھون، جیہڑی دھون وِچ پٹہ ہووے

اعوان: (مذ) پھوہڑی بناون والا مسلمان، عرب نسل دے جٹ مسلمان

اعوان کاری، (مذ) اعوان ذات دے لوکاں دی بولی، ضلع میانوالی تے خوشاب دے علاقے دی بولی

اعیان : (عر،مذ) 1- عین دی جمع 2- اکھاں 3- سردار، امیر، وزیر

اعیش : (عر،مو) عیش دا وِگڑیا رُوپ، موج، عیاشی، سواد ماننا

ا......غ

اُغالدان : (مذ) اُگال دان، تھک سٹن والا بھانڈا، پان دی تھک سٹن لئی ورتیا جان والا بھانڈا

اُغالن/ اُغالنا : (مصدر) ویکھو: اُگالن/ اُگالنا

اُغالی : (صفت) ویکھو: اُگالی

اغاں/ اغانہہ : (فم) ویکھو: اگانہہ

اغاؤ : (مذ) ویکھو: گاؤ

اُغدُوں : (فم) ویکھو: اُگدُوں

اُغر : (صفت) ویکھو: اُگر

اِغراق : (عر،مذ) 1- غرق ہونا 2- ڈبو دینا، ڈبونا 3- ودھا چڑھا کے بیاننا

اغراہن/ اغراہنا : (مذ) ویکھو: اگراہن/ اگراہنا

اغراہی : (مو) ویکھو: گراہی

اُغرنا : (فعم) 1- اگرنا، کھوہ دا صاف ہونا 2- ڈرانا، دھمکانا، دھڑکنا

اُغل : (فعم) 1- اُگل 2- دُور ہو، پرانہہ ہو

اغل بغل : (فم) آلے دوالے، ایدھر اُدھر، نیڑے تیڑے، سجے کھبے

اغلا : (مذ،صفت) ویکھو: اگلا

اَغلاط : (عر،مو) 1- غلط دی جمع 2- بھُل چُک، نادانی

اِغلاق : (عر،مذ) کلام نُوں مشکل کرنا، اوکھا کرنا

اغلال : (عر،مذ) 1- غَل دی جمع 2- خیانت کرنا، کینہ رکھنا 3- زنجیراں، پابندیاں

اِغلام : (عر، مذ) 1- مُنڈیاں نال بدفعلی 2- فطرت دے خلاف جنسی تعلق

اِغلامی: (عر،صفت) لونڈے باز

اَغلب: (عر،فم) یقین دے نیڑے

اغلغوڑاں: (پو،فم) 1- اُغلغوناں 2- کافی، بہت کجھ، بہت زیادہ، وادھو

اغلن/ اغلنا : (مصدر) ویکھو: گلن/ اگلنا

اغلی : (پو،مو) ویکھو: اگلی

اغلے : (پو،مذ) اگلے

اغماز : (عر،مو) 1- 'اغماض' دی وِگڑی ہوئی شکل 2- لاپرواہی ورتنا، بے پرواہی، کسے نال بے رُخی ورتنا، غرور، ناز کرنا، اِتراونا، ناز و ادا، ونگی: 'اگے باغ وِچ ساہمنے یار بیٹھا، دِلوں صاف تے نظر اغماز بھارا'

اغماض: (عر، مذ) 1- اکھوں پرو کھے کرنا 2- بے پرواہی

اغن: (مذ) سُریلی اوازوالا اک پرندہ، اگن

اغوا: (عر، مذ) اُدھالن دا عمل، کڈھ کے لے جان دا کم، اُدھالا، ورغلانا

اغوا کرن، (محا) اُدھالن، بھجا کے لے جاون

اغوائی: (عر، مذ) اغوا کرنا، کڈھ لے جان دی کرتوت

اُغوں مغوں: (صوت) ڈُدّھ پیندے بال دی اواز

اغوے: (مذ) گُمراہ کرن والے خیال، وہم، قیاس، وِنگی: 'گوڑے اغوے اُٹھ اُٹھ یویں پاون اساں بھلاوے'

اغیار: (عر، مذ) 'غیر' دی جمع، بیگانے، پرائے، دوجے، ویری

ا......ف

اُف: (عر، کلمہ تاسف) 1- افسوس دا کلمہ، ہُل یاں دُکھ یاں وادھے دے اظہار دا کلمہ، آہ، ہائے، اوہو، ہائی 2- کسے شے دی زیادتی ظاہر کرن لئی وی بولیا جاندا اے

اُف اُف کرن، (محا) ہائے ہائے کرن، دُکھ یاں افسوس دا دسّن یاں اظہار کرن

اُف تڑف، (فم) گرمی محسوس کرنا، آہ آہ کرنا، بے چینی، تڑفن دی حالت، کراہنا

اُف توا، (کلمہ حیرت و استعجاب) اُف توبہ، کسے انوکھی شے نوں ویکھ کے یاں غلط گل تے آکھدے نیں

اُف تئیں نہ کرن، (محا) زبان تے شکایت نہ لیاون، ساہمنے ساہ نہ کڈھن

اُف کر دینا، (محا) 1- ساڑ کے سواہ کر دینا 2- اُجاڑ دینا، تباہ کر دینا

اُف کرن، (محا) مُونہوں ہائے نکلن، دُکھ دا اظہار کرن

اُف نہ کرن، (محا) دُکھ دا اظہار نہ کرن، اعتراض نہ کرن، صبر کولوں کم لون، ضبط کرن

اُف نہ کرنا، (محا) سی نہ کرنا، کُسکنا تک نہ، عذر نہ کرنا، جر جانا، سہہ جانا

اُف ہو جانا، (محا) خاک اُڈ جانا، کُجھ باقی نہ رہنا، سڑ کے سواہ ہو جانا، فنا ہو جانا

افات: (مذ) بڑا چالاک، نہایت تیز، چھنار (تیویں)

افاتی: (صفت) شیطان، شرارتی

افادت: (مو) فائدہ دینا

اِفادہ: (عر، مذ) 1- فائدہ، لابھ 2- فائدہ دینا 3- معاشیات پکھوں اوہ طاقت جو کسی انسانی لوڑ نُوں پُورا کر سکے 4- تعلیم، تربیت

افادۂ عام، (عر، مذ) سبھ نُوں فائدہ دینا

اِفاضہ: (عر، مذ) فیض دینا، فائدہ دینا

اَفاعیل: (عر، مذ) عروض دے علم دے رُکن جیہناں دے نال بحراں بنائیاں جاندیاں نیں

افاقہ: (عر، مذ) روگ گھٹ جانا، تھوڑا جیہا آرام، فائدہ، ارمان، دُکھ تکلیف یاں بیماری وِچ کمی ہوون، صحت، تندرستی

اُفتاد: (فا، مو) 1- اتفاقیہ حادثہ، اچن چیت ہون والا دُکھ [illegible] یا واقعہ 2- عِنہہ، مُڈھ 3- فطرت، سبھاؤ 4- پیڑ، دُکھ

اُفتادگی: (فا، مو) عاجزی، خاکساری

اُفتادن: (فا، مصدر) ڈِگ پون، سانجھ ہوون

اُفتادہ: (فا، صفت) 1- ڈِگیا ڈھٹھا 2- اوہ زمین جتھے کاشت نہ ہو سکے

اِفتاء: (عر،مو) فتویٰ دینا

افتتاح: (عر، مذ) 1- شروع، مُڈھ، ابتداء، کھولن، مُڈھ بنھن 2- کسے ادارے یاں کم دے شروع کرن دی رسم

افتخار: (عر، مذ) فخر، شیخی، گھمنڈ، مان، آدر

اِفتراق: (عر، مذ) ہجر، جدائی

افتراء: (عر، مذ) جھوٹھ، جھوٹھا اِلزام لانا، تہمت، من گھڑت گل

افجو: (صفت) 'افزوں' دا وِگاڑ 1- وادھو، ودھیک، ہور 2- لیکھ پورا ہون مگروں بچیا وادھو وِچار جو اخیر تے دِتا جائے، وادھو بیان

افراتفری: (عر، مذ) ہفڑا دفڑی، گڑبڑ، مصیبت، بیٹھلی اُتے، گھبراہٹ، ہرُدُڑ

افراد: (مذ، صفت) 1- وادھو 2- فرد دی جمع، بندے 3- بھگوڑا، بھجیا ہویا، پھروٹو 4- اِکلے اِکلے شعر جیہڑے کسے نظم یاں غزل دا حصّہ نہ ہوون

افراط: (عر، صفت) کسے شے دی ودھوتری پاروں بہت زیادہ نقصان یاں گھاٹا ہوون داعمل

افراطوں: (عر، صفت) حدتوں گزرنا، بہت ودھ کرنا، زیادہ کرنا

اُفراوُ: (مذ، صفت) فالتو بندہ، لاوارث

اُفرنا: (فل) اُچھلنا، جیویں: گیند دا

افرنگ: (فا، مذ) 1- انگریزی یاں یورپی خطے دا رہن والا 2- یورپی بولی، ونگی: 'نطق تپ دی پھرے افرنگ بولی'

افرنگی: (صفت) انگریز، فرانسیسی، یورپی باشندہ

افرو: (مذ) وادھو، وافر

افروزی: (عر، مو، صفت) روشن کرن والی

افروئی: (مو) 1- اُتلی (کھٹی) 2- واڈھو، جو کسے کم دی نہ ہووے

افریدی: (فا، مو) آفریدی، پٹھاناں دا اک قبیلہ جو شمال مغربی پہاڑاں یعنی صوبہ خیبر پختونخواہ وِچ آباد اے

افریقہ: (مذ) اِک براعظم دا ناں جیہڑا یورپ تے بحیرہ رُوم دے جنوب وِچ تے بحر ہند تے بحر اوقیانوس دے وِچلے حصّے خطِ استواء دے دوہیں پاسیں واقع اے

افریقی: (صفت) افریقہ دا رہن والا، افریقہ نال نسبت رکھن والا

افرین: (فا، کلمہ تحسین و آفرین) آفرین، شاباش، واہوا، واہ بھائی واہ، اشکے، بلّے

افزائش: (فا، مو) 1- وادھا 2- ترقی

افزونی: (فا، مو) 1- حملہ 2- زیادتی

افسانویت: (صفت) فارسی لفظ 'افسانہ' توں عربی طریقے نال بنیا ہویا جعلی لفظ، کہانی پن، افسانے دی کیفیت

افسانہ: (فا، مذ) 1- قصہ کہانی، حال 2- ادب وِچ اجیہا خیالی قصہ یاں کہانی جیہدے کردار فرضی ہون

افسانہ چھیڑن، (محا) کہانی بیان کرن، ہڈبیتی سناون

افسانہ سُناون، (محا) ویکھو: افسانہ چھیڑن

افسانہ سُنن، (محا) کہانی سُنن، وارتا سُنن

افسانہ کار، (فا، صفت) فرضی یاں تصوراتی کہانی لکھن والا، کہانی کار، کتھا کار

افسانہ گوئی، (فا، مو) افسانہ لکھن دا فن

افسانہ نگار، (فا، صفت) افسانہ لکھن والا

افسانہ نگاری، (فا، مو) افسانہ لکھن دا فن

افسانہ نویس، (فا، مذ) کہانی کار، قصہ کار

افسانہ نویسی، (فا، مو) کہانی لکھن دا عمل، کہانی لکھن دا گُن

افسر: (مذ) 1-انگریزی لفظ 'Officer' دا وگڑیا روپ 2- حاکم، عہدے دار، سرکاری نوکر، اہلکار، عامل

افسرِ اعلیٰ، (مذ) وڈا افسر، اعلیٰ عہدے دار

افسر دی اگاڑی بُری، گھوڑے دی پچھاڑی بُری، (اکھا) افسر دے ساہمنے تے گھوڑے دے پچھلے پاسے نہیں کھلونا چاہیدا کیوں جے افسر دے ساہمنے رہن نال کسے وادھو کم دے گل پین یاں اوہدی رنجگی دا خطرہ ہوندا اے تے گھوڑے دی پچھاڑی نیڑے کھڑے ہون نال دولتی دا ڈر رہندا اے

افسر مال، (مذ) محکمہ مال دا ضلعی عہدیدار جیہدے کول ضلعے دی مال گزاری تے زرعی زمین دی دیکھ بھال دا کم ہوندا اے

افسَر: (فا، مذ) تاج، بادشاہی ٹوپی

افسُردگی: (فا، مو، صفت) اُداسی، طبع دا بُجھیا ہویا ہوون دی حالت، دلگیری

افسُردہ: (فا، صفت) اُداس، مُرجھایا ہویا، نموجھان

افسری: (مو) افسر دا کم تے عہدہ، حکومت، سرداری

افسری ماتحتی، (مو) اِک آدمی دا افسر تے دُوجے دا عہدہ ماتحت عہدے دار ہونا

افسنتین: (مو) اِک ایسی دوا جیہڑی ڈھیر کوڑی ہوندی اے، جو جگر دیاں خرابیاں تے خون دی صفائی دے کم وی آوندی اے

افسوس: (فا، مذ) دُکھ دا اظہار، دُکھ، غم، پچھتاوا، ہرکھ، حیرت، کلمۂ تاسف دے طور تے وی ورتیا جاندا اے

افسوس رہ جاون، (محا) ہرکھ رہ جاون، منکھ رہ جاون

افسوس کرن، (محا) دُکھ ظاہر کرن، تعزیت کرن

افسوس لگن، (محا) چنتا لگن، پریشانی ہوون

افسوس ہوون، (محا) دُکھ ہوون، ہرکھ ہوون

افسوسن/افسوسنا: (مصدر) افسوس کرنا، پچھتانا، رنجیدہ ہونا

افسوسی: (صفت) افسوس کرن والا، جیہنوں افسوس لگیا ہووے، افسوس والا

افسوسیا: (صفت) 1-افسوس کرن والا 2- اُداس 3- جس نُوں پچھتاوا یاں غم لگیا ہووے

افسوں: (فا، مذ) 1-جادو، منتر 2-دھوکھا، فریب

اِفشا: (مذ) کھولنا، ودھاونا، ظاہر کرنا

افشاں: (فا، لاحقہ) 1- ودھان والا، جیویں رُوح افزا 2- (مو) گوٹے دی باریک کُترن جیہڑی کُتر کے متھے تے والاں اُپر چھڑکدے نیں، مختلف رنگاں دی پھوار جو رنگن دی بجائے کپڑے اُتے کیتی جائے

افضال: (عر، مذ، صفت) 1- 'فضل' دی جمع 2- مہربانیاں، عنایتاں

اَفضل: (عر، مذ، صفت) بہت وڈا، ڈھیر بزرگی والا، ودھیا، اعلیٰ

اِفطار: (عر، مذ) روزہ کھولنا

اِفطار کرن، (محا) روزہ کھولن

اِفطاری: (مو) 1- روزہ کھولن ویلے کھادیاں جان والیاں چیزاں 2- روزہ کھولن 3- سحری دی ضِد

افعال: (عر، مذ) 1- فعل دی جمع، کم، کاج، دھندا 2- اعمال، کرتوتاں 3- تاثیراں 4- مصدر دیاں مختلف حالتاں جیہناں وِچ زمانہ پایا جاوے

اَفعی: (فا، مذ) کالا زہریلا سپ، ناگ

افغان: (فا، مذ) 1- اِک قبیلے دا ناں، پٹھان 2- افغانستان دا وسنیک

افغانستان: (فا، مذ) افغان قوم دا مُلک جیہڑا پاکستان دے صوبہ خیبر پختونخواہ تے صوبہ بلوچستان دے نال واقع اے، پختون، فارسی

زبان تے اُزبک ایس ملک دے وسنیک نیں تے ایہہ تِنّے زباناں ایتھے بولیاں جاندیاں نیں

افغانی: (فا،صفت) 1- افغانستان دا واسی 2- افغانی بولی

افغانی ٹوپی، (مو) فردی ٹوپی جس نوں افغانی پہندے نیں

افغان: (مذ) فارسی وِچ پٹھان قوم نوں کہندے نیں

اُفقی: (ع، صفت) 1- اُفق نال نسبت رکھن والا، چوڑا، بجیوں کھِتے جاندا ہویا 2- عمودی دی ضد

افکار: (ع، مذ) 'فکر' دی جمع 1- پریشانیاں 2- سوچ وچار نال آکھیاں ہوئیاں گلّاں، خیالات، دانائی دیاں گلّاں 3- کسے شاعر دا کلام

افلاس/ اِفلاس : (ع، مذ) مفلسی، کنگالی، غریبی تے مُتھاجی، بھکھ ننگ

افلاطون: (مذ) 1- یونان دا اِک فلاسفر، یونان دے اِک مشہور حکیم دا ناں جیہڑا ارسطو دا اُستاد تے سقراط دا شاگرد سی 2- مجازاً: چالاک، ہوشیار

افلاطون دا سالا، (مذ) جو بڑا چالاک تے ہوشیار بنن دی کوشش کرے اوس دی ہِندیا وجھوں بولیا جاندا ہے

افلاطونی پیار: (مذ) قدیم یونانی فکر مطابق ایسا مجازی عشق جس وِچ جنسی جذبات شامل نہ ہوون، اوہ پیار جیہدے وِچ جسمانی پیار دی شرط نہ ہووے

افلاطونیاں مارن: (محا) چالاکیاں کرن، ہوشیار بن بن دسّن

افلاک: (ع، مذ) 1- 'فلک' دی جمع 2- آسمان، امبر، آکاش

افلن : (مصدر) دنداں دا کھٹیاں ہوون

افلوک : (مذ) سکیاں لسوڑیاں ورگا کالا جیہا اِک پہاڑی پھل

افواہ: (ع،مو) 1- اُڈدی ہوئی خبر 2- شہرت، چرچا 3- ایسی خبر جیہدی کوئی اصلیت نہ ہووے 4- جھوٹھی گل، گپ

افواہ اُڈاون، (محا) ایویں کوئی گل دُھما دیون، شُرلی چھڈن، جھوٹھی خبر مشہور کر دیون، بدنام کرن، بے اصل گل مشہور کرن

اِفہام : (ع، مذ) سمجھاون

افیر چفیر : (فم) چار چوفیرے، آس پاس

افیم: (مو) فیم، پوست دے ڈوڈے نوں ٹک دین مگروں نکلن والی گوند جیہڑی زہریلی تے نشے والی ہوندی اے تے دوا دارُو وِچ وی استعمال ہوندی اے، ہفیم، زہر، افیون

افیم دینا، (محا) کسے نوں مارن دی نیت نال افیم کھواونا، زہر دینا

افیم کر کے جاننا، (محا) زہر دے برابر سمجھنا، بُرا جاننا

افیم لاونا/ افیم لا لینا، (محا) ویکھو: افیم لگ جانا

افیم لگ جانا، (محا) افیم کھان دے عادی ہونا، افیم کھائے بِنا نہ رہ سکنا

افیم منگے ریوڑیاں، پوست منگے گنّے، بھنگ وِچاری آلی بھولی جو آیا سو بنّے، (اکھا) چالاک تے مکار لوکاں دے بارے آکھدے نیں

افیمچی: (صفت) ویکھو: افیمی

افیمن: (مو،صفت) 'افیمی' دا مونث، افیم کھاون والی

افیمی: (مذ،صفت) افیم کھان والا، آلھسی

افیمی چڑا، (مذ) بہت زیادہ افیم کھان والا

افیون: (مو) یونانی لفظ 'ایپون' دا معرّب، ویکھو: افیم

ا......ق

اقارب : (ع، مذ) 1- 'قرب' دی جمع 2- رشتے دار، انگ ساک، سکّے

سکیڑے

اقامت: (عر، مو) 1- ٹھہرنا، قیام، ٹھہراؤ، سکون 2- نماز دی اوہ تکبیر جیہڑی فرض ادا کرن توں پہلے آکھی جاندی اے، باجماعت نماز دی تکبیر جو مقتدی آکھدا اے 3- وطن، مسکن

اقبال: (عر، مذ) 1- خوش قسمتی، نیک بختی 2- عروج، بلندی 3- قبول کرن، منن، اِنکار دی ضد 4- اُردو تے فارسی دے مشہور شاعر علامہ محمد اقبالؒ

اقبال پسند، (مو) خوش نصیب، بھاگاں والا

اقبال جُرم کرن، (محا) جرم من لَون، قصور دا اقرار کرن، مجرم ہوون دا اعتراف

اقبال دعویٰ، (عر، مذ) کسے دے دعوے نوں من لَون، مخالف دے دعوے نُوں من لینا

اِقبال کرن، (محا) من لون، اقرار کرن

اِقبال مند، (عر+فا صفت) خوش نصیب، بھاگاں والا، خوشحال، آسودہ، بھاگ وند، خوش قسمت، نیک بخت، لیکھاں والا

اِقبال مندی، (عر+فا، مو) خوش نصیبی، چنگی قسمت والا، آسودہ حالی، آسودگی

اقبالاں: (مذ) 'اقبال' دی جمع، خوش بختی، خوش نصیبی

اقبالی: (عر، صفت) 1- قبول کر لین والا، اپنے قصور نُوں من لین والا، اقرار کرن والا، منن والا 2- رُتبے والا

اقبالی بیان، (مذ) مجرم دا اپنے جرم نوں قبولن دا بیان

اقبالی ہو جاون، (محا) کسے غلطی نوں من لون، جُرم دا اقرار کر لَون

اقبالی ہونا، (محا) اپنے دوش یاں پاپ نوں من لینا، جُرم دا اقرار کر لینا

اقبالی ہوون، (محا) ویکھو: اقبالی ہو جاون

اِقبالیا: (صفت) جس مجرم نے (عدالت وچ) اپنے دوش نوں من لیا ہووے

اقبالیائی: (صفت) جو مجرم اپنے جُرم نُوں منن لئی تیار ہووے، اقبالیائی بیان، اقبال کرلین والا بیان

اِقتباس: (عر، مذ) 1- روشنی لینا 2- کسے دے کلام نوں اوس دا دس کے اپنے کلام وچ درج کرنا، چُنن، انتخاب کرن 3- نقل کرن، حوالہ لوَن

اقتدار: (عر، مذ) 1- صاحب قدرت ہونا 2- عزت، طاقت، حکومت 3- عملداری، وڈیائی، برتری، شان، اختیار

اقتداء: (عر، مو) 1- پیروی کرنا 2- امام پچھے نماز پڑھنا

اقتراح: (عر، مذ) 1- فرمائش کرنا، تجویز کرنا 2- سوال کرنا، منگنا

اقتصاد: (عر، مذ) کفایت شعاری، میانہ روی

اقتصادی: (عر، صفت) دولت سمبندھی، روپے پیسے نال متعلقہ، مالی، معاشی

اِقتصادیات: (عر، مذ) اوہ علم جیہدے ذریعے دولت دی پیداوار تے اوہدی تقسیم بارے گل کیتی جاندی اے، معاشیات

اِقتضاء: (عر، مذ) 1- خواہش کرنا 2- کسے شے دا تقاضا کرنا 3- چاہنا

اقدار: (عر، مذ) 'قدر' دی جمع، اصول، چنگے رویے، معیار، قاعدے

اِقدام: (عر، مذ) 'قدم' دی جمع 1- اگے ودھن 2- ارادہ، عمل، کم

اقدس: (عر، صفت،) مقدس، پاک، پوتر، متبرک

اِقرار: (عر، مذ) قول، بول، آپس وِچ دا عہد پیان، وعدہ، وچن، قول، من لینا، ہامی بھرنا، ہاں کرنا

اِقرار فسک کرن، (محا) وعدہ توڑن، قول توں مُکر جاون، گل توں پھرن

اِقرار کرن، (محا) قول دیؤن، وعدہ کرن

اِقرار لَون، (محا) قول لَون، وعدہ لَون

اِقرار نامہ، (عر+ فا) سمجھوتے دی لکھت، دستاویز، اوہ کاغذ جس اُتے کوئی وعدہ یاں اقرار لکھ کے دِتا جاوے

اِقراری: (صفت) جس دا اقرار کیتا جاوے، جو چیز نقد نہ دِتی جاوے پر دین دا بھروسا دوایا جاوے، اقبالی، مَنن والا

اقراری ہوون، (محا) اقبالی ہوون، من لَون

اَقرب: (عر، صفت) بہت نیڑے، بہت قریب

اقرب حبل الورید، (عر، مذ) شہ رگ توں وی نیڑے 'اسیں شہ رگ توں وی نیڑے آں' (قرآن مجید)

اقساط: (عر، مو) 'قسط' دی جمع 1- حصے، ٹوٹے، ونڈیاں 2- معاہدے موجب رقم دے اوہ مقرر حصے جیہڑے طے شدہ حصے مگروں ادا کرنے ہوون

اِقسام: (عر، مو) 'قسم' دی جمع 1- ونگیاں، نمونے، جنساں 2- ڈھنگ، ول، ورتر 3- وَنڈیاں حصے

اقصیٰ: (عر، مو) بہت دُور، زمان مکان، بیت المقدس نُوں وی آکھدے نیں

اقطاب: (عر، مذ) 'قطب' دی جمع 1- اوہ کِل جس تے چکی گھُمدی اے 2- زمین دے محور دے سرے 3- سردار قوم، حاکم، افضل، اعلیٰ، اچیچ 4- اللہ والے لوک

اقلیت: (عر، مو) 1- گھاٹ، تھوڑ، گھٹ گنتی 2- اوہ قوم یاں جماعت جیہڑی کسے تھاں تے دوجیاں نالوں گنتی وچ گھٹ ہووے، جیویں پاکستان وچ ہندو تے بھارت وچ مسلمان قومیت یاں تہذیب د تمدن دے لحاظ نال گھٹ نیں

اقلیدس: (مذ) 1- جیومیٹری، علم ہندسہ دی کُنجی، اشکال ریاضی تے ہندسے دا علم 2- مصر دا اِک مشہور ریاضی دان جیہنے اسکندریہ شہر وِچ ریاضی سکھاون پڑھاون لئی اِک مدرسے دی نینہہ رکھی تے علم ہندسہ دے ای شوق پاروں اوہدا ناں اقلیدس مشہور ہویا

اقلیم: (عر، مو) 1- ستواں حصہ 2- ملک، دیس، ولایت، کُرہ زمین دا اِک حصہ

اقوال: (عر، مذ) 'قول' دی جمع، گلّاں، وعدے، سیانیاں دیاں آکھیاں ہوئیاں گلّاں

اقین: (مذ) یقین دا وگاڑ

ا......ک

اُک: (فعم) اکن مصدر توں فعل امر، (مذ) اُک جا، تنگ پے جا

اُک جانا، (محا) اُکتا جانا، تنگ پے جانا

اُک جاون، (محا) ست ہو جاون، تنگ آ جاون

اُک چُک، (مو) بھُل چُک، نشانے تے نہ اپڑن

اُک چونا، (محا) تنگ کرنا، ستانا، تکلیف دینا، دُکھ دینا

اُک چوون، (محا) زچ کرن، تنگ کرن، دُکھ دیون، نقصان پہنچاون

اُک ونجن، (محا) تنگ آ جاون، ستاون، تنگ کرن

اَک: (س، مذ) 1- اک رُکھ دا ناں جیہنوں آکھ، اکھڑا، مدار، اکواڑا، اکوا وی آکھدے نیں، اِک مشہور بُوٹا جیہدا دُدھ زہریلا ہوندا اے، بعض دواواں وچ وی ورتیا جاندا اے، ایس دے پتر چوڑے تے

چکھن وچ کوڑے ہوندے نیں، ایہدا دُدھ، پھل تے جڑاں دوائیاں وچ پیندیاں نیں 2-اُکتاہٹ، اوازاری

اَک بیج کے انب نہیں کھاہدے جاندے، (اکھا) مندے کم دا نتیجہ کدی چنگا نہیں ہوسکدا، انسان جو بیجے گا اوہی وڈھے گا

اَک تِڈ، (مذ) اَک دا طوطا، اَک دا ٹِڈا

اَک ٹِڈا، (مذ) اَک تے رہن والا ہرے پیلے رنگ دا ٹِڈا

اَک ٹِڈا اَک وچ تے ڈھک ٹِڈا ڈھک وچ راضی رہندا اے، (اکھا) ہر کوئی اپنے تھاں ٹکانے ای خوش رہندا اے، جتھے دی کوئی شے ہووے اوتھے ای چنگی رہندی اے

اَک چبّن، (محا) کوڑا گھٹ بھرن، اوکھا ہوون

اَک دا اِٹڈا، (مذ) ویکھو: اَک دا طوطا

اَک دا دُدّھ، (مذ) خود رو بوٹا، جیہدے پتر چوڑے تے چکھن وچ کوڑے ہوندے نیں، ایہدا دُدھ، پھل تے جڑھاں دوائیاں وچ پیندیاں نیں

اَک دا دُدّھ چووَن، (محا) وادھا کرن، دکھ دیون، خرابی کرن

اَک دا ڈوڈا، (مذ) وساکھ تے جیٹھ وچ اَک نال لگن والے کریلے جیہدے وچ کُولی کُولی رُوں جیہی ہوندی اے

اَک دا طوطا، (مذ) 1-اَک دے اُتے پیدا ہوون والا جنور جیہڑا اک دے پتے کھا جاندا اے 2-اَک دا ٹِڈا

اَک دا کیڑا، (مذ) ویکھو: اَک دا طوطا

اَک دا گھوڑا، (مذ) 1-اَک دا ڈوڈا، اَک دا ٹِڈا 2-جھینگر دی اِک قسم

اَک دی پھاڑ، (مو) 1-اَک دی جڑھ 2-اَک دا پھل 3-مجازاً جھگڑالو، بدمزاج

اَک دی چھلّی، (مو) ویکھو: اَک دا ڈوڈا

اَک دی ککڑی، (مو) ویکھو: اَک دا ڈوڈا

اَک کھکھڑی، (مو) اَک دا پھل

اَک مکڑ، (مذ) اَک دا طوطا، اَک دا ٹِڈا، اِک مکڑ

اِک: (عدد، صفت) 1- گنتی شروع کرن دا پہلا عدد 2- اِکلا، واحد، لاثانی، دوہاں وِچوں کوئی، سانجھا، اِکو جیہا برابر، یکساں 3-بےنظیر، بےمثال، یکتا 4- وڈا، بہت، اصل سجن، مراد رب تعالیٰ

اِک آ کھونہ چار سُنو نہ، (اکھا) کسے نوں بُرا آ کھو نہ آپ بُرا سُنو نہ

اِک آوَندا اے اِک جاندا اے، (اکھا) آوا جائی لگی ہوئی اے، اک جمدا اے تے اک مردا اے

اِک اُپّر اِک ڈِگّن، (محا) 1-بہت بھیڑ ہوون 2- بُہتی مانگ ہوون

اِک اڈّھ/ اِک اڈّھا، (صفت) اِک ادھا، اِکا دُکا، کوئی اِک، ٹاواں ٹاواں، کوئی کوئی، وِرلا وِرلا، شاید ای کوئی بچیا ہوئے

اِک اراں، (فم) اک واری، اک دفعہ

اِک ارِیں، (فم) ویکھو: اِک اراں

اِک اِک پل دا اِک اِک ورھا، (اکھا) ویکھو: اِک اِک دن ورھے برابر

اِک اِک تے دو گیاراں، (اکھا) اکٹھ وِچ طاقت ہوندی اے، دوجنیاں وِچ اکلّے نالوں دُگنی نہیں سگوں کئی گُنا طاقت ہوندی اے

اِک اِک دا پلّو پھڑ کے رووَن، (محا) بڑی بے بسی دا اظہار کرن، سبھناں نوں اپنے دُکھڑے سناون، ہراگے ڈھائیں مارن

اِک اِک دا مونہہ ویکھن، (محا) 1-آس وند نگاہواں نال ہر اِک ول ویکھن 2-مایوسی تے حسرت نال اکدوجے نوں تکن

اِک اِک دم وچ سَو سَو رنگ، (اکھا) اِک اِک لحہ اللہ دیاں سینکڑیاں قدرتاں وکھانداا ے

اِک اِک دن ورھے برابر، (اکھا) اُڈیکاں وچ ویلا نہیں گزردا

اِک اِک دو گیاراں بُھتیاں دیاں بہت بہاراں، (اکھا) ویکھو: اِک اِک تے دو گیاراں

اِک اِک دے دس دس ہوون، (محا) ڈھیر نفع ہوون

اِک اِک دے دو دو ہوون، (محا) دوگنا نفع ہوون، کاروبار ودھن

اِک اِک دیاں چار چار لاون، (محا) 1- تھوڑی دی تھاں گل بُہتی ودھا کے دسّن 2- ودھا چڑھا کے بیان کرن 3- لالا کے سُناون

اِک اِک کر کے، (فم) واری واری، چن چن کے، فرداً فرداً، اِکلّا اِکلّا، الگ الگ، اِک دے مگر دُوجا، اکلّے اکلّے، وارو واری

اِک اِک نوں آکھن، (محا) 1- بندے بندے نوں دسّن، تھاں تھاں رولا پاون 2- گل نوں کھلارن 3- کسے نوں بھنڈن

اِک اکارا، (مذ) کلا، تن تنہا

اِک اِکاند، (صفت) 1- نشانے تے تانیا ہویا تیر 2- بہترین، اُچا، اعلیٰ

اِک اِکلّا، (صفت) اِک، کلا، اِک بندہ، کلّا کارا، تنہا، چھڑا

اِک اِکلّا دو گیاراں، (اکھا) اتفاق وچ بڑی برکت اے، دو ہوون تے دوواں نوں حوصلہ رہندا اے

اِک اِکلا نہ کوئی بھلّا، (اکھا) اکلیاں کم کرن والا بعض ویلے بڑے مزے وچ رہندا اے کیوں جے کسے نال رپھڑ دا امکان نہیں رہندا

اِک اِکلّا نہ کوئی بُھلّا، تیجا رلیا تے جُھگّا گلیا، (اکھا) کسے کم وچ بہتے بندیاں دے عمل دخل نال خرابی پیدا ہو جان دا خدشہ ہوندا اے

اِک اکھ نال تکن، (محا) ویکھو: اک اکھ نال سبھ نوں ویکھن

اِک اکھ نال سبھ نوں ویکھن، (محا) 1- سبھناں نوں اکو جیہا جانن 2- ساریاں نال برابر دا سلوک کرن، ساواں ورتارا

اِک اکھ نال ویکھنا، (محا) اکو جیہا سمجھنا، فکر نہ جاننا، سبھ نال اِکو جیہا سلوک کرنا

اِک اکھ نہ بھاون، (محا) بالکل پسند نہ کرن، نفرت کرن

اِک اکھ نہ ویکھن، (محا) کسے نوں پسند نہ کرنا، وٹ رکھن، نفرت تے حقارت کرن

اِک اکھا، (صفت) کانا، جس دی اِکو اکھ ویکھ سکے تے دُوجی خراب ہووے، چیز دا اکو پاسا ساہمنے رکھن والا

اِک اکین، (صفت) 1- نشانے تے تانیا تیر 2- یکتا

اِک اِلفتا، (مذ) بہت شرارتی، بڑا لُچا

اِک انار سَو بیمار، (اکھا) جس ویلے چیز تھوڑی تے ضرورت مند بُہتے ہون تے آکھیا جاندا اے

اِک انگی، (صفت) 1- ادھورا 2- ایکانگی

اِک انھا دُوجا کندھاں تے بھجے، (اکھا) کسے نمانے بندے دا کوئی بے وقوفی دا کم ویکھن تے آکھدے نیں

اِک اہاری، (مذ) اٹھ پہری روٹی کھاون والا

اِک ایراں، (فم) اک وراں، اک واری

اِک ایریں، (فم) ویکھو: اِک ایراں

اِک بات وچ سو مزے، (اکھا) اِک چیز کولوں مختلف فائدے

حاصل ہوون تے آکھدے نیں

اِک باندر دُوجا ہلکا، (اکھا) جس ویلے کوئی کمینہ اُچّی تھاں تے اپڑ کے وی کمینگی نہ چھڈے یاں اگے نالوں ودھ گھٹیا پن دا مظاہرہ کرے تاں آکھدے نیں

اِک باندری دُوجی ہلکی، (اکھا) ویکھو: اِک باندر دوجا ہلکا

اِک باہی، (مو) 1- اِک بازو، اِک بانہہ 2- اِک پاسے 3- اِک گوشے وچ

اِک بچن، (ہ، مذ) ویکھو: اِک بات

اِک برابر، (صفت) اِکو جیہا

اِک بنلا، (فم) اِک پاسے دا، اِک طرف دا

اِک بنّے، (فم) 1- الگ، وکھریاں اِک پاسے، اِک طرف 2- اِکلّے کونے وِچ بہنا

اِک بنّے ہو جاون، (محا) اِک پاسے ہو جاون، دخل اندازی توں بچن، غیر جانبداری اختیار کرن

اِک بوتل دا نشہ، (مذ) عموماً کسے اچھی چیز نوں ویکھ کے یاں کوئی چیز کھا کے آکھدے نیں کہ اِک بوتل شراب دے نشے جِنا اے

اِک بوٹی سو کتّے، (اکھا) تھوڑی چیز تے لوڑ وند بہتے

اِک بولی تن کم، (اکھا) جدوں اِک وقت وچ یاں تھوڑے خرچے نال بہتے کم ہو جاون تاں آکھدے نیں

اِک بھرت، (صفت) اِکو واری ورتی ہوئی بوری یاں تھیلا

اِک بھکھا اِک ٹنگاری، (اکھا) بھکھا ننگا بندہ جس ویلے ناز نخرے کرے تے آکھدے نیں

اِک بھورا احسان نہ لون، (محا) کسے دا تھوڑے توں تھوڑا احسان نہ چکّن

اِک بیری، (پوا،فم) ویکھو: اِک واری

اِک بیلے وچ دو شیر نہیں رہ سکدے، (اکھا) ویکھو: اِک میان وچ دو تلواراں نہیں سما سکدیاں

اِک پاپی بیڑی نوں لے ڈُبدا اے، (اکھا) اِک بُرا سبھناں نوں بُرا بنا دیندا اے، اِک بھیڑے سبھوں ساری ڈھانی بدنام ہو جاندی اے

اِک پاسا اُجاڑ ہوون، (محا) اِک اکھ نہ ہوون، کانا ہوون، اِک پاسا ماریا ہویا ہوون

اِک پاسلا، (مذ، صفت) اِک طرف دا، اِک کنارے دا، اِک پاسے دا

اِک پاسے، (مذ،صفت) ویکھو: اِک طرحاں

اِک پاسے دا، (صفت) بغل والے، اِک طرف والے، پاسے دا

اِک پاسے ہو جاون، (محا) 1-اِک بنّے ہو جاون، رستہ دے دیون 2- بے تعلق ہو جاون، چُپ کر جاون

اِک پانی دا ویر، (اکھا) دو ویریاں یاں مخالف طبع بندیاں بارے آکھدے نیں، مزاج پاروں ایک دوجے دی دشمنی

اِک پانی دی دُشمنی، (اکھا) دو مخالف مزاج بندیاں دی گل کردیاں ہوئے آکھدے نیں ازلی دشمنی

اِک پتھر نال دو شکار، (اکھا) اِک جتن دے دو نتیجے یاں پھل ہون

اِک پٹک لیائیں نہ، لے آیوں تے پائیں نہ، پایو ای تے دھوئیں نہ، دھویو ای تے روئیں نہ، (اکھا) سن لگّڑے دے کیڑے بارے آکھدے نیں

اِک پچھوں اِک، (فم) اِک اِک کر کے، واری واری، اکلا اکلا

اِک پدنی سی پہلے گھر، دوجی آئی ڈولی چڑھ، (اکھا) اک مصیبت موجود ہووے اُتوں دُوجی نازل ہو جاوئے تے آکھدے نیں

اِک پرت/ اِک پرتا، (مذ،صفت) 1-اِک پاسے، اِک جانب دا 2-اِک تہہ والا، اِک پرتی 3- گھٹ بُدھی والا، احمق، گھٹ عقل والا

اِک پرت روٹی/ اِک پرتی روٹی، (مو) اوہ روٹی جس نُوں توے اُتے پا کے پرتیا نہ جاوے تے اوسے ہی پاسے پکن دِتا جاوے، اِکو پاسے پکائی گئی روٹی

اِک پرتے، (پو،فم) ویکھو: اِک پڑتے

اِک پرہیز سَو علاج، (اکھا) پرہیز علاج نالوں کدھرے بہتر اے

اِک پرہیز نوں سَو حکیم، (اکھا) علاج نالوں پرہیز بہت بہتر اے

اِک پڑتے، (فم) اِک پرتے ہی، اِک بانہہ اکٹھی کیتی

اِک پکھا، (مذ،صفت) اِک دھڑدی پکھ کرن والا

اِک پکھی، (مو) 1-اِک رُخی، جس دا اِکو ای پکھ ہووے 2-اِک خانے والی 3-اِک پاسے والی

اِک پل امیر، اِک پل فقیر، (اکھا) انسان دی حالت سدا اِکو نہیں رہندی، دولت اج کسے کول اے کل کسے کول اے، انسان کسے وی لمحے مندے حالات دا شکار ہو سکدا اے

اِک پل شرمندگی سارے دن دا اڈھر، (اکھا) اک پل شرمندگی برداشت کر لینا سارا دِن تنگ ہوون نال چنگا اے

اِک پل وِچ، (فم) فوراً، جھٹ پٹ، اکھ دے پلکارے وِچ، چٹکی وِچ

اِک پنتھ دو کاج، (اکھا) اِک کم نال دوجا آپے ہو جاون یاں ایک تدبیر نال ودھ کم بن جاون تے بولدے نیں

اِک پتنا دوجا حلوے دا خیر، (اکھا) خیر خیرات دی اپنی پسندوں لین والے بارے آکھدے نیں

اِک پولیا، (مذ) اجیہا بُوہا جیہدا اِکو ای پھٹ ہوندا اے، اِک پلّے والا

اِک پھاڑے، (صفت) اوہ اناج جس نوں دلن یاں کٹن نال دو پھاڑا نہ ہوندیاں ہون سگوں اک ہی پھاڑ رہندی ہووے

اِک پھُل نال بہار نہیں آوَندی، (اکھا) تھوڑی پونجی نال کم نہیں اُسردے

اِک پَیر اندر اِک پَیر باہر ہوون، (محا) ڈھیر رجھیواں ہوون، بہت بے قرار ہوون، اک تھاں ٹِکناں نصیب نہ ہوون

اِک پَیر تے کھڑیاں رہوَن، (محا) ڈھیر عزت کرن، بہت زیادہ فرمانبرداری کرن، اوکھیاں ہوون

اِک پَیر کِتے، دُوجا پَیر کِتے ہوون، (محا) ویکھو: اک پَیر اندر اک پَیر باہر ہوون

اِک پیڑ اتے سو ٹھُنگن والے، (اکھا) جدوں شے تاں تھوڑی ہووے تے لوڑ مند بہتے ہوون اودوں کہندے نیں، چیز تھوڑی تے لین والے بہتے

اِک تار، (فم) اِکسار، لگاتار

اِک تارا، (مذ) 1-جس دی اک تار ہووے 2-اک وجنتری ساز

اِک تاری، (مو) اِک طرحاں دی باریک ململ

اِک تاریا، (مذ) اِک تار والا، اوہ ساز جس وِچ اِک ای تار ہوندی اے

اِک تالا، (مذ) گانے دے تالاں وِچوں اِک تال، طبلے دی اک گت داناں

اِک تان، (مذ) 1-لگاتار، مسلسل 2- اِک رائے تے اتفاق کرنا
اِک تاں، (مذ) اِک توں، اوّل تے، پہلی گل ایہہ کے
اِک تائی، (صفت) ایکتا، ایکا، اکٹھ
اِک تُک، (صفت) اِک طرحاں، اِک طرحاں دا
اِک توڑکا، (پوا، مذ) ہتی رقم وِچ اِک روپیا توڑنا یاں گھٹاونا
اِک توں اِک ودھ کے، (صفت) بہت چنگے، اِک دوجے توں چنگے یاں ماڑے
اِک توں اِک ودھ ہوون، (محا) اِک توں اک چنگا ہوون، اِک توں اِک بھیڑا ہوون
اِک توں کھوہ کے دُوجے نوں دیو، (اکھا) اک دے فائدے لئی دُوجے دا نقصان ہو رہیا ہووے تے آکھدے نیں
اِک توں لوَے دُوجے نوں دوے، (اکھا) اللہ پاک کسے نوں غریب بنا دیندا اے، کسے نوں امیر
اِک توں ہزار ہوون، (محا) تھوڑی چیز وچ برکت پین، لکھ توں لکھ ہوون
اِک توے دی روٹی کیہ موٹی کیہ چھوٹی، (اکھا) اکو جیہیاں چیزاں ویکھ کے آکھیا جاندا اے
اِک تھورا، (مذ) 1- رل مِل کے 2- اِک تھاں تے
اِک تھوں چار ہوون، (محا) چوگنی ترقی کرن، بہت زیادہ ودھن پھلن
اِک تھیلی دے چٹّے وٹّے، (اکھا) اک گھریاں ڈھانی دے بندے، سبھناں دے اکو جیہے ہوون تے بولدے نیں
اِک تیر دو نشانے، (اکھا) ویکھو: اک پنتھ دو کاج
اِک تیلا وی نہ چھڈّن، (محا) سبھ کجھ چُرا کے لے جاون، اُجاڑا پھیرن، ککھ نہ چھڈن
اِک تیلے دا آسرا وی بڑا ہوندا اے، (اکھا) اوکھے ویلے تھوڑی بہت مدد وی کم کر جاندی اے
اِک تیلے دا سہارا نہ ہوون، (محا) معمولی مدد دا آسرا وی نہ ہوون، ذرا بھر آس نہ ہوون
اِک ٹانگا، (صفت) ویکھو: اِک ٹنگا
اِک ٹک، (مو، صفت) 1- بغیر نظر پھیریاں توں مسلسل تکنا 2- ٹکٹکی بنھ کے، متواتر، لگاتار، اک تار، لگاتار تاڑی لا کے ویکھنا
اِک ٹک لاون، (محا) کِتے نظر ٹکاون، لگاتار ویکھن
اِک ٹک ویکھن، (محا) ویکھی جاون
اِک ٹنگ اُتے کھلوون، (محا) ویکھو: اک پَیر تے کھڑیاں ہوون
اِک ٹنگا، (صفت) 1-اِک ٹنگ والا، لتوں لنگا 2- اِک ٹنگ تے کھلو کے تپ کرن والا 3- بچیاں دیاں پری کہانیاں دا اک کردار
اِک ٹھورا، (مو) 1-اِک ای تھاں، اِک تھاں تے 2- اِکٹھیاں رل کے
اِک جا، (فافم) اِک تھاں، اکٹھیاں مِل سکے، اِک مِک ہو کے
اِک جان، (صفت) 1- پوری طرحاں گھلے ملے، پوری طرحاں رلے ہوئے 2- سچے متر، پکے یار، اک دوجے نال ڈاڈھی پریت کرن والے
اِک جان اِک جگر، (اکھا) گوڑھے بیلی تے یاراں بارے آکھدے نیں
اِک جان اُتے سارے نچدے نیں، (اکھا) اِک بندے دی کمائی یاں کھچل پاروں سبھناں نوں عیش کردیاں ہویاں ویکھ کے آکھدے نیں

اِک جان سَو غم، (اکھا) اک بندے اُتے بہت مصیبتاں ہوون تے بولدے نیں

اِک جان کِدھر کِدھر جاوے، (اکھا) جس ویلے کم بہتے ہوون تے بندہ کلا ہووے تے بولدے نیں

اِک جان ہوون، (محا) اِک مِک ہوون، کوئی وِتھ نہ ہوون

اِک جُٹ ہوون، (محا) اِک جان ہوون، اِک مِک ہوون، اکوہاں دے ہوون

اِک جنا، (مذ) اِک بندہ، اِک فرد، اِک مرد

اِک جِند، (صفت) 1- اِک جان، اِک گل تے اتفاق کرنا 2- گھُلا مِلا 3- اِک بندہ

اِک جہا/ اِک جیہا، (مذ، صفت) اِکو ورگا، اِک جیہا، برابر، اِک طرحاں دا، مِلدا جُلدا، اِکو جیڈا

اِک جہان، (مذ) ساری دنیا، کُل مخلوق

اِک جی آئے، اِک بج آئے، (اکھا) کسے پروہنے دے آون تے خوشی گھٹ تے کھچل ودھ ہووے تاں آکھدے نیں

اِک جے / اِکے جئے، (پوا، صفت) اِکو جیہے

اِک جیہی بیتن، (محا) لگاتار اِک جیہے حالات رہن، اِک جیہی گزرن

اِک چُپ سَو سُکھ، (اکھا) نہ بولن پاروں بندہ ڈھیر سوکھا رہندا اے، بولیاں ای سارے رپھڑ ودھدے نیں

اِک چُپ ہزار سُکھ، (اکھا) ویکھو: اِک چُپ سَو سُکھ

اِک چُپ ہزار نوں ہراوے، (اکھا) اُچی نیویں سُن کے چُپ رہن والا اوڑک عزت پاندا اے تے اوسے دی اخیر جت ہوندی اے

اِک چِت، (صفت) 1- اِک دل، رل کے 2- بے فکر، اِک سُو، یک سُو، اِک دھیان وِچ مگن

اِک چڑھدے گھوڑیاں، اِک در در بھِکھ منگدا، (اکھا) سبھ دی تقدیر وکھری ہوندی اے، اِک بھرا بادشاہ ہوندا اے تے دُوجا فقیر

اِک چنا، ہیٹر کبوتراں دی، (اکھا) اِک انار سو بیمار

اِک چِنتن، (مذ) اِک نُوں ہی یاد کرنا

اِک چور اُتوں سینہ زور، (اکھا) گُناہ وی کرنا اُتوں آکڑنا وی

اِک چوری اُتوں سینہ زوری، (اکھا) ویکھو: اِک چور اُتوں سینہ زور

اِک چھال مار کے کوٹھے تے نہیں چڑھیا جاندا، (اکھا) کوئی اِک دم ترقی نہیں کرسکدا، ترقی واسطے مسلسل محنت کرنی پیندی اے

اِک چھال مار کے کھوہ وچ پَئی دا اے، پر سَو چھال مار کے وی باہر نہیں نکلیا جاندا، (اکھا) بندہ ذلیل چھیتی ہو جاندا اے تے پھیر عزت بڑی اوکھی لبھدی اے

اِک چھتر راج، (ہ، مذ) اجیہا راج جس وِچ مقابلے دا راجا کوئی نہ ہووے، بنگالی بادشاہاں دا درجہ (چکرورتی)

اِک حیاتی تے ہزاراں چاء، (اکھا) انسان دی زندگی بہت تھوڑی ہوندی اے پر اوہدیاں خواہشاں دی لام ڈوری کِتے وڈی ہوندی اے

اِک دا، (فم) اِک پاسے

اِک دا گل پھاہ چنگا، (اکھا) بہتیاں نالوں اِک دی غلامی وِچ بندہ سوکھا رہندا اے، اِک دا بُوہا بہتیاں دراں تے پھرن نالوں چنگا اے

اِک دا گولا چنگا، ستاراں دا مندا، (اکھا) ویکھو: اِک دے گل

پھاہ چنگا

اِک دا ہو رہون، (محا) اِک دا لڑ پھڑ لین، اِک در دا ہو رہن، اِک توں دُوجے ول نہ ویکھن

اِک دار، (پو) ویکھو: اِک دا

اِک دالے، (صفت) اوہ اناج جس نوں دلن یاں کُٹن نال دو پھاڑاں نہ ہوندیاں ہون سگوں اک ہی پھاڑ رہندی ہووے

اِک در بند سو در کھلا، (اکھا) اک تھاں توں روزگار بند ہون تے کہندے نیں کہ رب ہور ڈھولا دن والا ہے

اِک در بند، سَو در کھُلّھے، (اکھا) آمدن دا اِک ذریعہ بند ہووے تے سیکڑے ذریعے ہور پیدا ہو جاندے نیں، بندے نوں کدی مایوس نہیں ہونا چاہیدا

اِک درا، (مذ) اک دروازے والا

اِک دکڑ، (پوا، فم) اِکڑ دُکڑ

اِک دکھوں تے مر مر بچے ساں، (اکھا) اک مصیبت کولوں تے مساں جان بچی سی اُتوں دُوجی نے آلیا

اِک دل، (فم) اک مِک، یک جان

اِک دل ہوون، (محا) یک جان ہوون، رل جاون، متفق ہوون، ایکتا کرن

اِک دلی، (مو) اِک مِک یاں اِک جان ہوون دی حالت یاں کم

اِک دم، (فم) جھٹ پٹ، چھیتی، اچانک، اچن چیت، فوراً، یک دم

اِک دم دا میلہ، (اکھا) ایہہ زندگی بالکل نکی جیہی اے عموماً کسے مرگ نوں ویکھ کے بولدے نیں یاں کسے مایوسی دے لمحے بولیا جاندا اے

اِک دم دا وساہ نہیں، (اکھا) انسان دی زندگی دا کوئی بھروسا نہیں

اِک دم دے نال ای سبھ کُجھ اے، (اکھا) زندگی اے تے سبھ کُجھ اے

اِک دمڑی بی بی دے پلّے ہار گھتاں کہ چھلّے، (اکھا) پلّے کُجھ نہ ہوون پر دُوجیاں نوں ایہہ تاثر دینا کہ اوہدے کول ڈھیر پیسے نیں

اِک دن پروہنا دو دِن پروہنا، تیجے دِن دادے داڑھی گھونا، (اکھا) پروہنے دے آون تے بڑی خوشی ہوندی اے پر جے اوہ ڈیرے ای لا بہوے تے میزبان گھرانا کھجن لگ پیندا اے

اِک دن دی بھیڑی چال، آٹا گُنھے سر کھُلّھے نال، روٹی پونجے چُلھے نال، گھر آوے مہمان تے مارے بال، (اکھا) مونہہ زور تے بھیڑی خصلت والی زنانی بارے آکھدے نیں

اِک دن کھوٹا پیسہ وی کم آ جاندا اے، (اکھا) نکمی شے وی کدی نہ کدی کم آ جاندی اے

اِک دن مہمان، دو دِن مہمان تیجے دِن دادے مکھان، (اکھا) ویکھو: اک دن پروہنا دو دن پروہنا تیجے دن دادے داڑھی گھونا

اِک دھر، (فم) 1-اک پاسے 2-اک جُنڈی 3- اک فریق، اک بندہ، اک دھڑا، اک پارٹی، اک ٹولی

اِک دھروں، (فم) اک پاسیوں، اِک گروہ ولوں، اک ڈھانی ولوں

اِک دی دوا دو، (اکھا) دوجنے اک نوں آسانی نال کُنج لیندے نیں، اک دے دارُو دو

اِک دی دُوجے نال نہ بنن، (محا) آپس وچ اِٹ کھڑکا رہن، نااتفاقی ہوون

اِک دی سو سُناون، (محا) بہت لاہ پاہ کرن، بہت بے عزتی کرن

اِک دی سَیر، دودا تماشہ، تِن دا پنڈ، چوُنہہ دا سیاپا، (اکھا) جیویں جیویں بندے ہُنتے ہوندے جاون بکھیڑے وی ودھدے جاندے نیں

اِک دی ماں اَنھی، دونہہ دی کانی، (اکھا) اک بال ہووے تے ماں دا رویہ انھیاں والا ہوندا اے دو ہو جاون تے اوہدا حساب کانیاں والا ہوجاندا اے

اِک دے دا رُو دو، (اکھا) ویکھو: اِک دی دوا دو

اِک دے مگر پَین چار، اوہنوں کڈھن پنڈوں باہر، (اکھا) اِک بندہ بہتیاں دا مقابلہ نہیں کرسکدا

اِک دیاں سَو سناون، (محا) ڈھیر بدکلامی کرن، بے عزتی کرن، بہت لاہ پاہ کرن

اِک دیہہ، (مو) اِک دن، کسے دن، بہت جلد

اِک ڈالا، (مذ) اجیہا رُکھ جیہدی اک ای ٹہنی ہووے

اِک ڈُبے تے سبھ سمجھاون، سبھے ڈُبن کون سمجھاوے، (اکھا) اِک بندہ خرابی کرے تاں دُوجا سمجھا لیندا اے پر سارے خرابی تے اُتر آون تاں کون سمجھاوے، آوے دا آوا ای خراب ہو جاوے تے بہتری دی آس نہیں رہندی

اِک ڈول، (صفت) 1- اِکو جیہا، اکو جیہے سریر یاں جسامت والا، اِک سار بنتر دا 2- مسلسل، لگاتار 3- بِنا دیری توں، بِنا رُکیاں

اِک ڈھڈ دے / اِک ڈھڈّے، (مذ، صفت) اِک ماں دی کُکھوں جمے، سکّے بھرایاں بھیناں

اِک ذات، (صفت) اکو ذات، کُل، قسم یاں رنگ ڈھنگ دے، اِک طرحاں دے، ملے ہوئے، ابھید

اِک راشی، (صفت) اِک رقم والی، جس وِچ اِکو رقم ہووے

اِک رُتا، (صفت) جو سال وِچ اِک ہی فصل دیندا اے

اِک رستہ پھڑن، (محا) اِک اصول بناون، اِک گل دھار لون

اِک رسّی نال بجھن، (محا) آپس وچ اک مُٹھ ہوون، اتفاق نال رہون، سانجھی مصیبت ویکھن، اکو جیہا دُکھ سہن، برابر ہوون

اِک رُکھ ڈھیندا اے، دُوجا کمبیندا اے، (اکھا) جدوں اک مردا اے یاں مصیبت وچ پھسدا اے تے نال دا آپے ڈول جاندا اے

اِک رگ وادھو ہوون، (محا) بہت شرارتی ہوون

اِک رنگ / اِک رنگا، (صفت) اِک رنگ دا، اِکو طرحاں دا، اِکو جیہا

اِک رنگ آونا اِک رنگ جاونا، (محا) حیرانی یاں ڈر نال چہرے دے رنگ دا بدل جانا، فکر پینا، گھبراونا

اِک رُوپ، (صفت) اِکو جیہے روپ والا

اِک رُوپتا، (صفت) اِک روپ ہون دی صورت

اِک رُوپیہ، (صفت) اِکو شکل وچ رہن والا

اِک زبان رکھن، (محا) گل دا پکا ہوون، وعدے دا پورا ہوون

اِک زنانی پردے دار، آپ اوہ اندر تے گُت باہر، (بجھارت) چھلّی

اِک ساتھ، (فم) 1- اکٹھے، نال نال 2- اکو ویلے، اکو سمے

اِک ساتی، (مو) جس روز ہندو روزہ رکھدے نیں، اکادشی،

کاڑیسی، جِن دی گولائی

اِک سار، (صفت) اک سمان، پدھرا، ساواں، اکو جیہے، برابر، سُواہرا، اک تار، بِنا وقفے، اِکو قسم یاں ذات دا

اِک سارتا، (مو،صفت) 1-ہموار، مسلسل، اِکو جیہی، اک سُر، اک تال، آرام 2-سکون، امن 3- مسلسل

اِک سالہ، (مو) ورھے وار، سالانہ، ورھے وِچ اک وار رہن والی (واہی)، سال وچ اک وار ہون والی (فصل)

اِک ساہ وِچ کُجھ دُوجے ساہ وِچ کُجھ، (اکھا) اِک گل تے قائم نہ رہون والا، گھڑی وِچ تولہ گھڑی وچ ماسا، پیر پیر تے بدلن والے بارے آکھدے نیں

اِک ساہا، (مذ،صفت) لگاتار بولن یاں کم کرن والا، بِنا ٹھہراؤ یاں وقفے دے

اِک ساہری، (صفت) پدھرا، اکو پدھر دا، پدھر وچ، ساواں

اِک ساہے، (مذ،صفت) اِک ساہ وِچ، مسلسل

اِک سپ دُوجا اُڈنا، (اکھا) کسے بندے وچ منفی قسم دیاں اک توں ودھ گلاں ہوون تے آکھدے نیں

اِک ستاواد، (مذ) اوہ راجسی مت جس وِچ سیاہی سفیدی دے سارے اختیار اِکو شخص دے ہتھ ہون، ڈکٹیٹرشِپ

اِک سُٹن، (محا) اک چپیڑ مارن، تھپڑ مارن

اِک سچے دے ڈھلے ہوون، (محا) اِکو جیہے ہوون، ہم شکل ہوون یاں ہم عادت ہوون

اِک سِر ہزار سَو دا، (اکھا) انسان دے دل اندر ہزاراں سدھراں تے خواہشاں پنگر دیاں رہندیاں نیں

اِک سُر، (صفت) 1-مِلدے سُر والا (ساز) سُریلا، اِک سار تے اِک تان وِچ، سُر نال سُر ملاون والا2-اِک رائے تے اتفاق کرنا، اِک رائے رکھنا3-اِک صلاح والے، مُتفق، سہمت، اِکو جیہے، مل کے

اِک سُرتا، (مو) اِک سُر ہونا

اِک سرے توں دوجے سرے تک، (فم) شروع توں اخیر تک، مُڈھ توں انت تک، سارا، کُل

اِک سمان، (صفت) اکو جیہا، برابر، ساواں

اِک سمانتا، (مو) اک رُوپتا، اِکو جیہے ہون دی حالت

اِک سہاری، (صفت) پدھرا، اِکے پدھر دا

اِک سیِلا، (صفت) جس دا اِکو ای سیل ہووے

اِک شاہ دا دینا چنگا، دِھر دِھر دا دینا مندا، (اکھا) قرض اک بندے کولوں ای لینا چنگا ہوندا اے کیوں جے بہتیاں دا مقروض ہمیشہ ذلیل ہو جاندا اے

اِک طرحاں، (صفت) اِک قسم تے، اِک قسم نال، اِکو ریتی نال، اِکو ڈھنگ نال

اِک طرفہ / اِک طرفی، (صفت) 1- اِکو پاسے دا 2- اِکو دِھر دا 3- دُوجی دِھر دے حاضر ہوئے بِنا دِتی رائے یاں کیتا فیصلہ جو دُوجی دِھر دی پِٹھ پِچھے دِتا جاوے

اِک طرفہ ڈگری، (مو) اوہ ڈگری جو عدالت نے دوجی دِھر دے نہ حاضر ہون کر کے اوہدے خلاف دے دِتی ہووے

اِک طرفہ کارروائی، (مو) دُوجی دِھر دی پِٹھ پِچھے ہوئی کارروائی، جس فیصلے وِچ صرف اِک پکھ دا لحاظ رکھیا گیا ہووے

اِک فصلا، (صفت) جس دی سال وِچ اِک ہی فصل اُگدی ہووے

اِک قول، (مذ) اِک بات، پکی گل

اِک کھُرپ، اِک ڈھاکے، اِک رِڑھیا آوے آپے، (اکھا) کسے سوانی دے اُپر تھلّے بچے سارے نیانے ہوون تے آکھدے نیں

اِک کر دیون، (محا) کسے نوں غصے نال بھر دیون

اِک کرے دس بھرن، (اکھا) اِک دی کیتی بہتیاں اگے آوندی اے، غلطی اِک کرے تے بھگتنی کئیاں نوں پیندی اے

اِک کریلا دُوجا نِم چڑھیا، (اکھا) جدوں کسے وِچ خاندانی گھاٹاں توں علاوہ کوئی ذاتی گھاٹ وی ہووے تے طنزاً آکھدے نیں

اِک کُڑی تے بارہ جنجاں کیہدے کیہدے نال میں ونجاں، (اکھا) اِک انار سو بیمار، کوئی شے گھٹ ہووے پر اوہدے خریدار زیادہ ہوون، ایسے موقعے تے بولیا جاندا اے

اِک کُڑی نوں منکا لبّھا، دُھنی تے لٹکایا، (اکھا) کسے نے کوئی چیز ویکھی نہ ہووے تے اوہنوں تھوڑی جیہی وی لبھ جاوے تاں اوس چیز دے وکھاوے وِچ بہت خوش ہوندا اے

اِک کُکڑی کِتھے حلال ہووے، (اکھا) تھوڑی شے بہتیاں وِچ ونڈنی اوکھی ہوندی اے

اِک کماوے، دُوجا اُڈاوے، (اکھا) جس ویلے کماون والے دی کمائی نوں دُوجے فضول خرچ کری جان تے آکھدے نیں، کسے ول اُکا دھیان نہ دیون

اِک کن بولا تے دُوجا گونگا کرلین، (محا) بالکل لاپروائی ورتن، غفلت دا مظاہرہ کرن

اِک گل، (مو) 1- اِک سمتی، کوئی فرق نہیں 2- پکی گل، پورا پورا مُل، اِک مُل

اِک گل کرن، (محا) پکی گل کرن، پختہ وعدہ کرن

اِک گل نوں چھڈ کے دُوجی چھوہ لوَن، (محا) اِک کم ادھورا چھڈ کے دُوجے دا مُڈھ بنھ لون

اِک گل وِچ، (صفت) تھوڑے شبداں وِچ مختصر کر کے

اِک گندی مچھی سارے تلاء نوں گندہ کر دیندی اے، (اکھا) اِک بُری مچھ سارا وگ لبیڑ دیندی اے، اِک بھیڑا بندہ اپنی صحبت دے سارے بندیاں نُوں بھیڑا کر دیندا اے

اِک گودڑی وِچ وِیہہ فقیر سَوں سکدے نیں پر اِک راج وِچ دو راجے نہیں رہ سکدے، (اکھا) کئی ہماتڑ بندے آپو وِچ رل کے گزارہ کر لیندے نیں پر دولت مند لالچی ہوون پاروں اُنج نہیں کردے

اِک گورو دا چیلا ادھا سکھ اَدھا روہیلا، (اکھا) ایہہ اکھان اوس بندے واسطے ورتیا جاندا اے جیہڑا دوہری چال چلن والا ہووے

اِک گورو دے بالکے، (اکھا) مزاج دے اِکو جیہے لوکاں بارے آکھدے نیں

اِک گھاتی، (مو) پہلے درجے دی

اِک گھر دے دو بنّن، (محا) پھُٹ پین، نااتفاقی ہو جاون

اِک گھڑی دی بے حیائی سارے دِن دا اَدھر، (اکھا) ویکھو: اک پل دی شرمندگی سارے دن دا ادھر

اِک گیلو، (فم) اِک واری

اِک لاہم، (مذ) 1- اِک پاسے 2- وکھ

اِک لبڑی مجھ سارا وگ لبیڑے، (اکھا) ویکھو: اک مجھ لبڑی سارا وگ لبیڑ دی اے

اِک لت اُتے کھلا رہون، (محا) بڑی مشکل وِچ ہوون

اِک لَت ایدھر تے اِک لَت اودھر ہوون، (محا) دوہاں پاسے لتّاں ہوون، دو بیڑیاں وِچ پَیر ہوون، دو پاسیاں دا بھار سر تے ہوون، دوواں پاسیاں دی چِنتا ہوون

اِک لڑا، (مذ،صفت) اِک ڈوری والا، اِک لڑی والا، اِک لڑی دا ہار وغیرہ، جس دالڑ اِک ہووے یاں سُوت اکہرا ہووے

اِک لڑی وِچ پروئے ہوون، (محا) یک جان ہوون، اِک مُٹھ ہوون

اِک ماسی دا دم، اِک تختیاں دی جوڑی، (اکھا) تھوڑی رشتے داری تے گھٹ پونجی دے اظہار ویلے آکھدے نیں

اِک ماں پیو دا ہوون، (محا) دو غلا نہ ہوون، حلال دا ہوون، سکے بھین بھرا ہوون

اِک ماں نوں روندے نیں دُوجے مترئی نوں، (اکھا) ماں دے مرن دے دُکھ نال جے مترئی ماں ظالمانہ رویہ اختیار کرلوے تے بالاں دا دُکھ دُگنا ہو جاندا اے تے ویکھن والے ترس کھا کے اوہناں بارے آکھدے نیں

اِک مٹکے وِچ دو رنگ دا پانی، (بجھارت) آنڈا

اِک مُٹھ، (صفت) اتفاق نال رہن والے، اِک مِک ہوون، کوئی وِتھ، باقی نہ رکھن، یک جان ہوون

اِک مُٹھ ہوکے، (فم) اتفاق نال، اِک مِک ہو کے

اِک مُٹھ ہوون، (محا) یک جان ہوون، اِک مِک ہوون

اِک مٹی، (مو، صفت) 1- برابر، اِک جیہے 2- اکٹھیاں ہوکے، گھُل مِل کے 3- مسلسل، تواتر نال 4- بنا ذات پات دی تمیز توں

اِک مچھ لبڑی سارا وگ لبیڑ دی اے، (اکھا) ساری ڈھانی نوں اِک بھیڑا بندہ بدنام کر دیندا اے تے نقصان تے بدنامی دا موجب بن دا اے

اِک مچھلی سارا جل گندہ کردی اے، (اکھ) ویکھو: اِک مچھ لبڑی سارا وگ لبیڑ دی اے

اِک مراثی دُوجا فارسی پڑھیا، (اکھا) 1-اِک سپ دُوجا اُڈنا 2- اِک باندری دُوجی ہلکی

اِک مِک، (صفت) ملائی ہوئی، اِک مُٹھ، متفق، یک جان، دِلوں رلیا ہویا، اتفاق نال، رلیا ملیا، رچیا مچیا، رل گڈ، متفق، اِک مُٹھ، یک جان

اِک مِک ہو جاون، (محا) اِک جان ہو جاون، اتفاق کرلون

اِک مِک ہونا، (محا) مِل جانا، ایکا ہونا

اِک مکتا، (مو) اِک مِک ہون دی حالت، آپو وچ رل مل جانا، گھلیا ملیا ہوون دی حالت

اِک مُکی دی مار ہوون، (محا) بہت کمزور ہوون

اِک مُل، (مذ) ٹھیک قیمت، اوہ مُل جس توں گھٹ ودھ نہ ہوسکدا ہووے

اِک من ہوون، (محا) اِک مِک ہوون، اِک پاسے دھیان ہوون، یکسو ہوون

اِک منے، (فم) اِک بنے، اِک پاسے، الگ، وکھریاں، اِک طرف، اِک وتے، اِکل وانجے، نویکلیاں

اِک مول، (مذ) ٹھیک قیمت، اوہ مول جو گھٹ ودھ نہ ہو سکے

اِک مُونہہ، (مذ) ہم زبان، اِک جیہے

اِک مئی، (صفت) اِکو جیہا، چنگی طرحاں رلیا ملیا ہویا، ذات پات دا بھید نہ ہونا، ابھید، اِکسار، سانجھی وال

اِک مہی لبڑی سَو نوں لبیڑے، (اکھا) ویکھو: اِک مچھ لبڑی

سارا وگ لبیڑ دی اے

اِک میان وچ دو تلواراں نہیں سماندیاں، (اکھا) دو مخالفاں دی آپس وچ نہیں بنھدی

اِک مَیں تے میتھوں وی نچھٹ، (اکھا) ویکھو: اِک میں جیہیاں اک میرے توں وی نِکھد

اِک میں جیہیاں اِک میرے توں وی نِکھد، (اکھا) نکے تے آلکھی نوں اوس توں وی ودھ نکمّا جائے تے آکھدے نیں

اِک نالوں دو چنگے، (اکھا) کسے کم وِچ اِک بندے نالوں دونہہ بندیاں دا حصہ لینا چنگا ہوندا اے

اِک نسلا میل، (مذ) اک ہی نسل چوں بچے لینا، اِک نسل نُوں دوجی نالوں ملاون توں بنا نر دل اِک نسل دے نر اُتے مادہ توں بچے لینا

اِک نظر نال ویکھن، (محا) سبھ نوں برابر جانن، سبھ نال اکو جیہا سلوک کرن

اِک نظر ویکھن، (محا) کسے نوں اِک وار ویکھن، تر دی نظرے تکّن

اِک نک، (صفت) تنگ، پریشان، اُکیا ہویا

اِک نک تھیون، (محا) اُک جاون، تنگ آجاون

اِک نک کرن، (محا) اکاون، ستاون، تنگ آجاون

اِک نکے باڈھے تے دھرنا، (محا) اِک واڈھ دھرنا

اِک نمبُو تے پنڈ بھُسیاں دا، (اکھا) اِک انار سو بیمار، جدوں چیز تھوڑی ہووے تے لوڑ مند بہت ہوون اودوں آکھدے نیں

اِک نمبُو تُبّر بھُسیاں دا، (اکھا) ویکھو: اک نمبو پنڈ بھُسیاں دا

اِک نُور آدمی، سَو نور کپڑا، ہزار روپ گہنا تے سنکھ رُوپ نخرا: (اکھا) لباس، گہنا تے ناز نخرے حُسن وِچ وادھا کرن دا موجب بن دے نیں

اِک نوں پانی اِک نوں پچھ، (اکھا) انھیاں دی ونڈ بارے آکھدے نیں

اِک نوں سائی، اِک نوں ودھائی، (اکھا) ہر بندے نال قول قرار کرن والے بارے کہندے نیں

اِک نوں کیہ رونی ایں، اُوت گیا اِی آوا، (اکھا) سارا ٹبر ای وِگڑیا ہوئے تاں آکھدے نیں

اِک نوں وگّے واتے سمجھائے ویڑھا، ویڑھے نوں وگّے واتے سمجھائے کیہڑا، (اکھا) جدوں اک خراب ہووے تے اوہنوں دوجا سمجھا لیندا اے پر جتھے سارا ٹبر ای وگڑیا ہووے اوتھے کون کس نوں سمجھاوے

اِک نہ اِک، (فم) کوئی نہ کوئی، اِک اَدھ

اِک نہ چلّن، (محا) کوئی تدبیر کار آمد نہ ہوون، کوئی اثر نہ ہوون، ناکام ہوون، بے وس ہوون

اِک نہ دھا، (مذ) اِک نہ ادھا

اِک نہ سجھن، (محا) کجھ سمجھ نہ آون، کوئی راہ نہ لبھن، کوئی تدبیر ذہن وچ نہ آون

اِک نہ سَتر بلا ٹلے، (اکھا) اِک نہ کرن نال جیہڑے فائدے ہوندے نیں اوس بارے آکھیا جاندا اے

اِک نہ سُنن، (محا) بالکل دھیان نہ دیون، انکار کر دیون، اک نہ منن

اِک واڈھوں/ اِک واڈھیوں (فم) 1- اِک سرے توں، اِک پاسیوں، اِک طرفوں 2- ترتیب نال، بنا رُکیاں

اِک وار، (فم) اِک دفعہ، تھوڑے چر لئی، اچانک، اچن چیتی، یکدم

اِک واراں، (فم) اک واری، اک دفعہ

اِک واری، (فم) اِک دفعہ، کرناں، اک واری، اکاراں، اِک وار

اِک واسا/اُک واسا، (مذ،صفت) اک پاسا ترچھا، ٹیڑھا، اِک پاسے نوں ہویا ہویا، وکھی بھار، ٹیڑھا، ترچھا، ڈِنگا

اِک واسی روٹی، (مذ،صفت) اک پاسیوں سیکی ہوئی روٹی

اِک وال دا مُل نہیں، (اکھا) کوئی بہتا ای خوبصورت ہووے تے بطور مبالغہ آکھدے نیں کہ اوہدے اِکو وال دا مُل نہیں دے سکدے یعنی ڈھیر سوہنا اے

اِک وال نہ وِگڑن، (محا) کُجھ وی نہ وگڑن، صاف بچ جاون

اِک واں، (فم) 1- اک پاسے، اک طرف 2- کونے وچ 3- الگ، وکھ

اِک وجن، (محا) ویکھو: اک ونجن

اِک وچن، (ہ،مذ) اِک قول، اک بات، اِک وعدہ

اِک وراں، (فم) ویکھو: اِک واراں

اِک وَلاّ، (صفت) اک پاسے ہویا، اٹنک، ویہلا، نویکلا، اِک ورگا

اِک وتے لگن، (محا) کسے پاسے لگن، توڑ اپڑن، سرے چڑھن

اِک وتا، (مذ،صفت) 1- الگ، وکھرا، نویکلا 2- اِک پاسا، اِک بنا

اِک وتے، (فم) اِک پاسے، وکھریاں

اِک ویریں، (فم) اِک واری، اِک دفعہ

اِک ہتھ اگے، اِک ہتھ پچھے، (اکھا) فضول خرچ یاں لالچی بندے بارے آکھدے نیں

اِک ہتھ نال تاڑی نہیں وجدی، (اکھا) دشمنی یاں محبت اِک پاسیوں نہیں ہوندی

اِک ہتھ نال گِدّھا نہیں پیندا، (اکھا) ویکھو: اِک ہتھ نال تاڑی نہیں وجدی

اِک ہڈا، (صفت) اِک خاندان، اِک جنس، رشتے دار

اِک ہنر تے اِک عیب ہر بندے وِچ ہوندا اے، (اکھا) برائی بھلیائی ہر بندے وِچ ہوندی اے

اِک ہو جاون، (محا) اِک جان ہو کے، اتفاق تے سانجھ نال، اک مُٹھ ہو جاون، اک مِک ہو جاون، ایکا کرلین، اتحاد تے اتفاق نوں اپناون، سانجھ پاون

اِک ہو کے، (فم) اِک جان ہو کے، اتفاق تے سانجھ نال

اِک ہور، (صفت) اِک ودھ، دُوجا

اُک: (مذ) 1- دائرہ 2- دُکھ 3- پاپ

اُک: (فعمر) 'اُکن' مصدر توں فعل امر، بھُل، غلطی کر

اُک بھوگن، (محا) بھُل دی سزا پاون

اُک جاون، (محا) بھُل جاون، غلطی کرن، اُکھڑ جاون

اُک چُک پون، (محا) بھُل چُک ہو جاون، بے اُتر ہوون، ناکام تے نامراد ہوون

اُک چُک تھیون، (محا) بھُل چُک ہو جاون، غلطی ہو جاون

اُکا: (مذ) 1- اوازاری 2- تھکاوٹ 3- اُکتانا، اُکتاہٹ

اُکّا: (مو) 1- آپا، وڈّی بھین 2- کوئی بڈھی زنانی

اِکا: (مذ) اُکتاہٹ، اکیواں

اِکّا: (فم) اکلا، ٹاواں، کوئی، کوئی کوئی، اک ادھ، بس اِک ای، اِکوای

اِکّا: (ہ، مذ) 1- عورتاں دے اِک زیور دا ناں 2- شمع دان 3- اِک مگدر جیہڑا پہلوان طاقت ودھان لئی ہلاندے نیں 4- تاش دا اک

نشان والا پتا جیہڑا سبھ توں اہم ہوندا اے پر نمبر دے حساب نال ایہدا اک ای نمبر ہوندا اے 5- تانگا، یکا 6- بے مثال، جیہدا کوئی جوڑ نہ ہووے 7- اِک ہلکی بیل گڈی 8- بانہہ تے بنھن والا

اِکا دُکّا، (مذ،صفت) اِک اُدھا، کِتے کِتے، بہت گھٹ، کوئی کوئی

اِکا کار، (صفت) سارے دا سارا، لازمی طور تے

اِکا کارا، (صفت) 1- اِکلا 2- نشانے تے تانیا تیر 3- بے مثال، جیہدا جوڑ نہ ہووے

اُکا: (مذ،صفت) 1- بالکل اخیر توں، بالکل شروع توں، شروع توں 2- اِکٹھا، پورا، سالم، سارا 3- محض، نِرا، قطعی

اُکّا اِنکار، (مذ) صاف جواب، دھوتا ہویا جواب

اُکّا پُکّا، (فم) سارے دا سارا، سالم، چکدا، پُورے دا پُورا، کُل مِلا کے، مکمل، صاف

اُکّا جواب نہ دیوَن، (محا) بالکل جواب نہ دیون، لارا لائی رکھن

اُکّا سُکّا، (صفت) سارے دا سارا، چکدا

اُکا کار، (صفت) سالم، پورا، سارے دا سارا

اُکّا مُکّا، (مذ) کسے گل دا اخیری فیصلہ، سارا، کُل

اُکّا مُکّا تباہ کر چھڈن، (محا) بالکل تباہ کر چھڈن، سارا برباد کر دیون

اُکّا نہ بھاون، (محا) بالکل چنگا نہ لگن، اِک اکھ نہ بھاون

اُکّا نہ منّھن، (محا) قدر نہ جانن، کُجھ نہ سمجھن

اُکّا ویچن، (محا) منڈی دے بھاؤ تے ویچن

اَکابر: (مذ) 'اکبر' دی جمع، اِک وڈّا، بزرگ، وڈیا، وڈے، وڈیرے

اَکابری: (مو) وڈپ، بزرگی، وڈیائی، قابلیت، وڈا پن

اَکات: (مذ) اکا، اُکتاہٹ

اُکات: (مو) 'اوقات' دا وِگڑیا رُوپ، حیثیت، مجال، قدر، ساکھ

اکاتشی: (سن،مو) اِکادشی

اکاٹھ: (عدد،صفت) اِکاٹھ، اِک اُتے سٹھ، 61

اکاج: (مذ) 1- نقصان، گھاٹا، خسارہ 2- ظلم، کسے دا حق مارنا 3- نکمیاں ہونا 4- بھیڑا کم، منحوس عمل، برا کم 5- (صفت) نکما، ناکارہ، بے کار، فضول، ضائع، ایویں

اکاجن/ اکاجنا: (صفت) 1- نقصان دینا، نقصان کرنا 2- نکما کر دینا 3- مر جانا

اکاجی: (صفت) 1- نقصان دین والا 2- نکما بندہ 3- نکما پن

اکادس: (مو، صفت) 1- گیارہ، 11 2- قمری مہینے دی گیارہویں تاریخ

اکادشی: (سن،مو) چن دی یارھویں تاریخ، یارھویں (مسلمانی)

اکادمک: (مو) تعلیمی، تدریسی

اِکادمی: (مو) ویکھو: اکیڈمی

اکادھا: (صفت) اِک ای تہہ والا، اِک ای تار والا

اکادھی: (مو) 'اکادھا' دی تانیث

اکار: (سن، مذ) 1- سروپ، صورت، وجود، جسم، بدن، جُثہ شکل، روپ، شکل وچ آئی رچنا 2- ڈِیل ڈول، قد 3- بناوٹ، سنگھٹن

اُکار: (مذ) اُوڑا اکھر دا اُچارن، اونکار

اکارا: (مذ،صفت) اکہرا، اک پرت والا، پتلا

اِکارا دُکارا، (مذ،صفت) اکلا دُکلا

اکارت: (ہ،صفت) بے فائدہ، ضائع، رائیگاں

اکارت جاون، (محا) بے فائدہ ہوون، ضائع ہوون، بے نتیجہ ہوون

اکارت کرن، (محا) ضائع کرن، تباہ کرن، برباد کرن،فضول اُڑا دیون

اکارت ہوون، (محا) ویکھو: اکارت جاون

اکارتھ: (صفت) بے معنی، بے کار، فضول، ایویں، ناکام، ناکارہ، بِنا کسے استعمال دے، جو کسے کم نہ آوے

اکارتھی: (مذ،صفت) 1- لفظ اکارتھ توں 2- اکارت، فضول، ضائع، بے سود 3- جس دا نتیجہ صرف دُکھ ہی ہووے 4- بے ثمر، بے پھل، بے بر 5- نکما، ناکارہ 6- بے معنی، وِنگی: 'ایہہ عالموں کل فنا دا ہے، کیوں عمر اکارتھی کھوئیے جی'

اکارج: (مذ، صفت) 1- نقصان، گھاٹا 2- بھیڑا کم، منحوس عمل 3- ناکارہ، نکما

اکارڈ: (صفت) اُچی تھاں

اکارن: (مصدر) 1- بِنا کارن، بِنا سبب، ایویں، بلاوجہ توں، بِنا سببوں 2- بے بنیاد، بنیادوں بِنا 3- فائدے توں بغیر 4- قاعدے توں بِنا

اکاری: (صفت) 'اکارا' دا مونث

اُکاڑ: (مذ) گاواں دا واڑا

اکاڑاں: (پو،مذ) اُکانا، تنگ کرنا

اکاس: (ہ،مذ) اسمان، انبر، آکاش

اکاس بیل، (ہ،مو) 1- پیلے رنگ دی ڈوری ورگی ویل جیہڑی درختاں اُتے پلدی اے تے اوہناں نوں سُکا دیندی اے، ایہہ بعض دیسی دواواں وچ وی پیندی اے 2- امرویل

اکاس دی بانی، (مو) اسمان دی گل، اسمانی گل

اکاس ویل، (ہ،مو) ویکھو: اکاس بیل

اُکاس: (مذ) 'اُکسانا' توں متعلق، چوری چکاری، چُکائی، اُچک پُنا

اُکاسن: (مصدر) 1- بھڑکانا 2- اُچا کرنا، اُپر کرنا، چُکنا 3- چمکانا 4- کھوہنا

اُکاسنا: (فعم) اُپرنوں کرنا، چُکنا، چمکاونا، بھڑکاونا

اُکاسو/اُکاسی: (صفت) چُکن والا

اکاسی: (عدد،صفت) 1- اسی تے اِک، 81 2- اسمان توں متعلق

اکاسیا: (مذ،صفت) 1- اکاسی توں متعلق 2- سمت اکاسی 3- اکاسی تاراں والا کپڑا

اکاش: (س، مذ) اسمان، امبر، خلا، جِن تاریاں دی پہلی فلک

اکاش بانی، (مو) غیبی اواز، ربی گیان، رب ولوں اُتری ہوئی بانی، دیو بانی، الہام، وحی، ریڈیو

اکاش برت، (مذ) 1- رب آسرا 2- جو رب آسرے رہے، گزارے واسطے کوئی کم کاج نہ کرے

اکاش برتی، (مو) رب دے آسرے رہنا، رب ولوں جو کجھ مِلیا اے اوس تے صبر کرنا، جس دا کوئی پیشہ نہ ہووے

اکاش بیل/اکاش ویل، (ہ،مو) ویکھو: آکاش بیل

اکاش پون، (مو) آسمان وچ، اُپرلے پاسے چلن والی ہوا

اکاش دیپ/اکاش دیوا، (مذ) بانس وغیرہ تے اُچا ٹنگیا ہویا دیوا

اکاش گنگا، (مو) اسمان وچ تاریاں دا اک لما چوڑا جُھرمٹ جس نوں چِڑیاں کواریاں دا راہ وی آکھدے نیں

اکاش منڈل، (مذ) اسمان، امبر، ہوا دا گھیرا، کہکشاں

اکاش نال گلاں کرنا، (محا) بہت اُچا ہونا

اکاشتی: (مو) اُکا اُداسی، تنہائی، اکلاپا

اکاشی: (صفت) اکاش نال سمبندھت، اسمانی، اسمان نال تعلق رکھن والا

اِکاگر: (صفت) 1- جس دا دھیان اِک پاسے ہے، ستھر، چنچلتا توں خالی 2- شوخ

اِکاگرچِت، (مذ،صفت) جس دا من اِکو پاسے لگا اے، سنجیدہ مزاج والا، چنچلتا توں خالی، یکسُو، دھیان وِچ مگن

اِکاگرتا: (مو) 1- اکاؤ، ٹھہراؤ، چنچلتا دا اُلٹ 2- دل دی پاکیزگی، یکسُوئی، دِھیان وِچ لگن 3- سکون، ٹک

اکال: (ہ،مذ) 1- جس دا کال نہیں 2- ٹھیک سمے توں پہلاں 3- واہگورو 4- پرمیشر، پرماتما، جیہنوں موت نہ آوے 5- قحط، خشک سالی، مہنگائی

اکال اُستت، (مو) 1- واہگورو دی تعریف 2- دسم گرنتھ دی اِک بانی

اکال پُرکھ، (مذ) اوہ ہستی جس اُتے کال دا اثر نہیں، پرمیشر، واہگورو

اکال پنتھ، (صفت) سِکھاں دا اِک فرقہ، خالصہ پنتھ

اکال تخت، (مذ) سری امرتسر دے ہرمندر صاحب دے ساہمنے دا اُچا راج تخت جو سری ہرگوبند صاحب نال جُوت رکھدا اے اتے جس نوں سری گورو گوبند صاحب جی نے 1665 وچ تیار کروایا

اکال چلانا، (مذ) موت، رب نُوں پیارے ہو جانا

اکال چلانا کرن، (محا) ویکھو: اکال چلانا کرنا

اکال چلانا کرنا، (محا) 1- جوانی وچ مرنا 2- سورگ واس ہونا

اکال سر، (مذ) امرتسر وچ اِک کھوہ جو گورو گوبند صاحب جی نے 1669ء وچ لگوایا

اکال مرتُو/ اکال موت، (مو) کویلے دی موت، اچن چیت موت، دُرگھٹنا نال ہوئی موت

اکال ورشا/ اکال ورکھا، (مو) اکال ورشی، بے موقع بارش

اُکال: (مو) وٹ، حبس، ہُسڑ

اکالن: (صفت) اکالی، ہمیشہ رہن والا

اُکالن/ اُکالنا: (مصدر) 1- اُبالن، جوش دیون 2- دُھپ نال تکلیف اپڑن

اکالی: (مذ،صفت) 1- لفظ 'اکالی' اکال توں بنیا ہے، لازوال، غیر فانی، فنا نہ ہوون والا، اکال دا پیروکار، نہنگ سنگھ 2- سِکھاں دی اِک سیاسی جماعت اکالی دل دا ممبر 3- سدا رہن والا، اکال پُرکھ دا

اکالی دل، (مذ) اک تنظیم جو 1920ء وچ گوردواریاں دے سُدھار لئی بنی تے اگے جا کے سکھاں دی سیاسی پارٹی بن گئی

اُکالے: (فم) کال توں ازاد، سمے توں باہر، امر، رب

اکالیا: (مذ) ویکھو: اکالی

اکام: (س،صفت) 1- نکما، نکھٹو 2- خواہش توں خالی، بنا سدھر دے، جس تے کام دیو اثر نہ کرے

اَکان/ اَکانا: (مصدر) 1- اوازار کرنا، دکھ دینا، اکتاہٹ پیدا کرنا، ستانا، زچ کرنا 2- تھکانا، روکنا، ٹھہرانا

اَکانا/ اَکاوانا: (فعم) تنگ کر دینا، اُکتا دینا

اکانت: (س،مو) جتھے ہور کوئی نہ ہووے، اِکلاپا، اکل وانج، علیحدگی، رولے تے وسوں توں دُریڈے

اکانت دادا سا، جھڑ نہ ہاسا، (اکھا) اک پاسے رہن والا، خواہ مخواہ دے جھگڑے جھیڑیاں توں بچیا رہندا اے

اکانت قید، (مو) بندی خانے وچ کسے نوں اِکلیاں اِک کوٹھڑی وِچ بند کرنا، اوہ قید جس وِچ قیدی نوں اک کوٹھڑی وِچ کلیاں بند کر کے رکھیا جاندا ہے

اکانتی/ اکانتیا: (صفت) 1- کلا، دُنیا توں پرے رہن والا 2- تنہائی،

وکھ ہونا 3- اِک مِک ہو جانا، اکٹھے ہو جانا

کانگی: (صفت) اِک اَنگ والا، اک پکھ رکھن والا، اکو ڈراپ وچ
مُک جان والا ناٹک، چھوٹا ناٹک، جھلکارا

کانمے/اکانوے: (عدد، صفت) نبے جمع اک، 91

کانواں: (صفت) 1- اوازار کرن والا 2- اکتاہٹ پیدا کرن والا

کانویں: (عدد) ویکھو: اکانوے

کانہہ: (مذ) جنگل باردا اک درخت جیہدے پتے باریک تاراں
وانگوں لمے ہوندے نیں تے تنے دا رنگ سُرخی مائل ہوندا
اے، اُکاہ، فراش، پھرواںہہ

کاواں وار: (مذ) خطا جان والا وار، صحیح نہ لگن والا وار

کاون: (صفت) پچاس توں اُتے اِک، 51

کاون/اُکاونا: (مصدر) زِچ کرن، ستاون، تنگ کرن

کاہ: (مذ) پھرواہ ورگا، اِک بر چھ، وڈا کاہ

کاہٹ: (مذ، عدد) اکاٹھ، سٹھ جمع اک، 61

کاہٹا: (مذ، صفت) 1- اکسٹھواں، اکسٹھ، (61) 2- سمت

کاہٹھ: (عدد، صفت) اک اُپر سٹھ، 61

کاہٹھواں: (عدد، صفت) اِکسٹھواں، 61 واں

کاہر: (مو) 1- اکہرا پن 2- زمین وچ اِک وار ہل چلان دا فعل تے
اوہدی حالت

کاہرا: (صفت) اِک تہہ والا، اِک پرت والا، اکہرا

کاہری: (مو) ویکھو: 'اکاہرا'

کاٹھ: (صفت) اِکسٹھ، 61

اُکاؤ: (صفت) اَکاون والا، اکاون تے تُلیا ہویا، اوازار کرن والا،
اُکتاہٹ پیدا کرن والا

اکاؤنا: (فعم) تنگ کرنا، ستاونا، دُکھ دینا

اکاؤنٹ (Account): (انگ، مذ) حساب، کھاتا، رقم

اکاؤنٹنٹ (Accountant): (انگ، مذ) حساب کرن والا، حساب
دی دیکھ بھال کرن والا

اکائی: (مو) 1- اِک وحدت، اک توں نَوں تیکر دے درجے، حساب دا
اِک قاعدہ، یونٹ 2- اِک ہونا، اِک مِک ہونا 3- یونٹ، ماپ دا
بُنیادی مان جیویں دھن دولت دا روپیہ، تول دا سیر، لمائی دا گز
اکائی پرتی، (صفت) اک گھر، اِک نُوں جتنا آوندا ہووے
اکائی دا قاعدہ، (مذ) حساب دا اِک قاعدہ

اُکائی: (مو) 1- بھُل، چوک، خطا 2- بھُلاں دا فعل تے اوہدی
اُجرت

اکائیو: (صفت) تنگ کرن والا

اِکبارگی: (فم) 1- اِک ای وار 2- اِک دم، اچانک

اَکبر: (عر، صفت) 1- بہت وڈا، عظیم، اُچے مرتبے والا 2- مشہور مغل
بادشاہ جلال الدین دا لقب 2- پنجابی دے مشہور شاعر تے افسانہ
نگار محمد اکبر خاں لاہوری دا تخلص
اَکبر جیہا بادشاہ، بیکو جیہا جٹ، نہ ہویا پہلے، نہ کوئی ہوسی وت،
(اکھا) ایہدے وچ اکبر بادشاہ تے بیکو جٹ دی وڈیائی دسی
گئی اے

اِکنجا: (عدد) ویکھو: اکونجا

اکت/اِکت: (فم) 1- اِک تاں، اِک، اِک ہوون دی حالت، اِکو
ای 2- اِک 3- اِک دن 4- کوئی اِک 5- اِگت (ایکتا)

اَگِت: (مو) بدنامی، رُسوائی

اُکت: (ہ، صفت) 1- بولیا گیا، پہلوں کہیا گیا، اُپروکت، مندرجہ

بالا 2- جیہدا ذکر اُپر کیتا گیا اے، جیہڑا اُپر لکھیا گیا اے 3- گل بات 4- مذاق، مخول، طنز، پھبتی 5- ذہانت، لائق 6- ایجاد 7- اٹکل 8- تدبیر، چار، اُپا 9- پھرنا، پھوہ، اُپاؤ، اٹکل، گوھنا، دُکھ پاؤنا

اُکت آون، (محا) خیال آون، دھیان آون، چیتے آون، شرارت سُجھن

اُکت باز، (مذ، صفت) 1- جگت باز مسخری کرن والا، مخولیہ 2- اٹکل باز، اٹکل پچولان والا

اُکت بنانا، (محا) نویں گل گھڑنا، تُرت ہی کوئی دلیل گھڑ کے پیش کر دینا، گل بناونا

اُکت جگت، (محا) 1- تدبیر، اُپاء 2- طنز، مذاق، مخول

اُکتا : (صفت) 1- 'آختہ' توں وِگڑ کے بنیا اے، اوازار، اختا، اُکتایا ہویا 2- شرمندہ، اکیواں، اُکتاون دی حالت، اُکتا جاون دی کیفیت

اِکتا : (مو) 1- یکتائی 2- اتفاق، اتحاد، 'ایکتا' داوِگڑیا رُوپ

اُکتا : (مذ) اُکتاون دی حالت، اُکتاجان دی کیفیت، اکیواں

اُکتا : (فعمر) 'اُکتاون' توں فعل امر، اُکتا جا، تنگ پے جا

اُکتا جانا، (محا) (کسے کم توں) اُک جانا، دِل بھر جانا، تنگ آ جانا، اُداس ہو جانا

اُکتا جاون، (محا) کسے کم توں اک جاون، دل بھر جاون، تنگ آ جاون، اُداس ہو جاون

اِکتارا : (مذ) 1- اِک تار دا ساز 2- اک قسم دا باریک کپڑا

اُکتارن/ اُکتارنا : (مصدر) 1- اُکسانا، بھڑکانا، غصہ دوانا 2- امداد دینا، سہارا دینا 3- روانہ کرنا 4- ترقی دینا 5- تائید کرنا، تقویت دینا

اِکتالی : (مو، عدد) چالھیاں اُتے اِک، 41

اِکتالیا : (عدد، صفت) اکتالیواں، 41 واں

اِکتالیاں/ اِکتالیواں : (عدد، صفت) اکتالی دی گنتی پوری کرن والا، سمت یاں سال، اِکتالی

اُکتان/ اُکتانا : (مصدر) 1- اُچاٹ ہونا، غم کرنا، اُداس ہونا 2- تنگ آ نا، اوازار ہونا، کمزور ہونا، تھکیا ہونا

اُکتاون/ اُکتاونا : (مصدر) 1- بیزار ہوون، اکن، دِل اُٹھ جاون، تنگ پے جاون 2- اُداس ہو جاون، اُچاٹ ہوون 3- رَج جاون، دِل بھر جاون 4- تھک جاون

جی اُکتاونا، (محا) کوئی کم کرن نوں دِل نہ کرنا، من اُچاٹ ہونا، اُداسی محسوس کرنا، اُباسیاں آونا

اُکتاہٹ : (مو) اوازاری، اُداسی، بے دلی

اِکتاہلیاں : (عدد، صفت) اِکتالیواں، 41 واں

اُکتر : (فم) اِکٹھا، اِک تھاں

اِکتر : (عدد، صفت) اِکہتر، ستر جمع اِک (71) 2- وحدت 3- اکٹھ

اُکترتا/ اِکترتا : (مو) 1- اکٹھ، پنچایت، وحدت، یونین 2- اتفاق، یکتائی

اُکتری : (عدد، صفت) 31 توں متعلق، اِکتی

اِکتریاں : (عدد، صفت) اِکتیواں، اِکتیسواں

اِکتریہہ : (عدد) ویکھو: اِکتری

اِکتساب : (عر، مذ) 1- کوشش، حاصل کرنا 2- محنت نال کماون، جتن کر کے پاون

اِکتفا : (عر، مو) 1- کفایت کرنا 2- بس کرنا، قناعت کرنا، کافی ہونا

اُکتن : (مو) عقل مند زنانی، طنزاً......سیانی

اکتوبر : (انگ، مذ) عیسوی سال دا دسواں مہینہ جو اسوں کتک وچ

آوندا ہے

اُکتھ: (مذ) ان آکھی، جیہڑی کتھی نہیں گئی، جوڑی نہیں گئی، جو بیان نہ ہوسکے، آکھیا نہ جاسکے، جیہڑا دُہرایا نہ جاسکے، وَنگی: 'آئی گئی نال ناسوناسیں کریئے اُکتھ کہانی' (نجم)

اُکتھ: (مذ) 1- اکھان، کہاوت، مقولہ، بچن، بول 2- تعریف، حمد 3- پھبتی، مخول، طنز، مذاق

اُکتھنی: (مو) جیہڑی کہی نہ گئی ہووے، جیہڑی آکھی نہ جاسکے

اِکتی: (عدد، صفت) تیہاں اُتے اِک، 31

اُکتی: (مو، صفت) 1- گل بات، بیان، بچن 2- دلیل، تجویز 3- جگت، طنز، پھبتی 4- جگت باز، مسخرہ، مخولیہ

اُکتی جگتی، (صفت) 1- عقل مندی 2- تدبیر، اُپاء 3- موقع دا فائدہ چکن والا، عقل مند

اِکتے: (صفت) اِکو جیہا، اِک ای

اُکتیا: (عدد، صفت) اِکتیواں، 31

اُکتیاں: (عدد، صفت) اِکتیواں، 31 واں

اُکتیجن/اُکتیجنا: (متعدی المعدی) ویکھو: ''اُکتان/اُکتانا''

اُکتیوا/اُکتیواں: (مذ) اُکتاہٹ، اوازاری، بے دِلی

اَکٹ: (صفت) 1- نہ کٹیا ہویا، نہ کٹن دے قابل 2- مضبوط، ناقابلِ تردید (دلیل)

اُکٹان/اُکٹانا: (مصدر) 1- اُکھاڑنا، جڑھ توں اُکھاڑنا، کھودنا 2- بدلنا، اُلٹا دینا، اُچانیواں کرنا 3- راز کڈھنا 4- بدنام کرنا، گالھ دینا 5- لُٹ لینا

اُکٹاون/اُکٹاونا: (مصدر) ویکھو: ''اکٹان/اکٹانا''

اُکٹن/اُکٹنا: (مصدر) 1- اُکھڑنا 2- اُکھاڑنا، کھودنا 3- بدنام کرنا 4- لُٹنا، برباد کرنا 5- کھودیا جانا 6- راز جوئی کرنا

اکٹھ: (مذ) 1- کسے مقصد نال اکٹھے ہوئے بندے، بھیڑ، ہجوم، ایکا 2- اک تھاں اکٹھیاں ہوئیاں روشنی دِیاں کرناں 3- سلوک، اتفاق 4- جتھے بندی، جماعت

اکٹھ کرن، (محا) گٹھ جوڑ کرن، لوکاں نوں کوئی گل واضح کرنا، کٹھیاں ہوون، جلسہ کرن

اکٹھ کرنا، (محا) 1- اجلاس بُلاونا، پنچایت کرنا 2- کوئی گِلہ اُلانبھا، دسن لئی بھائی چارے یاں بھیالاں دا اکٹھ بلاونا 3- اتفاق کرنا، سلوک بنھنا

اکٹھ ہوون، (محا) ایکا ہوون، لوکاں دا اک تھاں جمع ہوون، گٹھ جوڑ ہوون

اَکٹھا: (صفت) سارا، احاطہ، تمام، اِک ورگا، اِکو جیہا، ملیا ہویا، اِک تھاں جُڑیا ہویا

اکٹھا کرنا، (محا) جمع کرنا، اِک تھاں کرنا، ڈھیر لاونا، سمیٹنا

اکٹھا ہونا، (محا) سنگھڑنا، سمٹنا

اَکٹھڑا: (صفت) ویکھو: اکٹھا

اَکٹھڑی: (مو) اکٹھا دا مونث

اَکٹھی: (مو) اکٹھا دا مؤنث

اکٹھیاں: (مو) اکٹھی دی جمع

اکٹھیاں رہون، (محا) رل مِل کے رہن، اِک تھاں تے رہن، اتفاق نال رہون

اکٹھیاں کرن، (محا) اِک تھاں کرن، جمع کرن، نیڑے کرن

اکٹھیاں وَگن، (محا) صلاح نال ٹُرن، رل کے ٹُرن، سانجھا وتیرہ اختیار کرن

اکٹھیاں ہوون، (محا) اکٹھ کرن، ایکا کرن، رل کے رہن، اِک تھاں ہوون، جمع ہوون

اَکثر: (عر،صفت) باہلا کر کے، بہت وار، بہت کر کے، عام طور تے، بہت سارا، کئی واری، بہتی

اَکثراں: (فم) اکثر، بار بار

اَکثریت: (عر،مو) 1-ادھ بہتات، ودھ گنتی 2- اوہ قوم یا جماعت جیہڑی کسے تھاں دوجیاں نالوں گنتی وچ ودھ ہووے جیویں پاکستان وچ مسلمان

اَکج: (صفت) 1- پردے بنا، ننگا 2-بنا نقص، بے عیب

اَکر: (صفت) 1-جیہدے تے کوئی محصول نہ لگا ہووے 2- ناقابل کردیون 3-جیہدا کرنا آسان نہ ہووے 4- ٹنڈا، لنجا

اکّر: (مذ،صفت) 1-ٹھنڈ نال جمیا پانی، اگر، ککّر 2- پوشیدہ دشمنی، لکواں وَیر

اِکر: (حرف تشبیہ) اِنج، ایس طرحاں

اُکر: (عر،مذ) عزت، مان، آدر

اُکر: (حرف تشبیہ) اوس طریقے نال، اُنج

اُکر: (مو،صفت) گُلی ڈنڈے دی کھیڈ وچ اِک واری دا فیصلہ کرن لئی کھڈاریاں دے ڈنڈے اُتے گُلی دا بڑھکاون اتے ایویں کردیاں ڈنڈے دی گُلی نال اِک ٹکور اِک اُکر ہے، ایہہ شبد اکثر جمع 'اُکراں' کر کے چلدا ہے

اکرّا: (مذ،صفت) 1-مہنگا، قیمتی 2- پیارا 3- اِک قسم دی گھاہ جیہڑی فصلاں وچ اُگ آندی اے 4- اِک سستا قسم دا غلہ (جیہڑا جانوراں نوں کھوایا جاندا اے) 5- اِک چھند (جیہنوں ''انکا'' وی کہندے نیں)

اِکرام: (عر،مذ) 1- وڈیائی، بزرگی 2- عزت

اُکران/ اُکرانا: (مصدر) 1-مارن نوں ہتھ یاں کوئی ہور شے اُتانہہ چکن 2- کھدوانا، کندہ کروانا 3- کشیدہ کاری لئی کپڑے تے پُھل بُوٹے بنوانا، خاکہ بنوانا

اِکراں: (حرف تشبیہ) اِنج، ایس طریقے نال، ایس طرحاں، ایویں

اُکراں: (حرف تشبیہ) اُنج، اوس طرحاں، اوس طریقے نال

اَکرت: (صفت) 1- نہ کیتا ہویا 2- بے ساختہ، قدرتی 3- جیہڑا کاشت نہ کیتا گیا ہووے 4- جیہڑا ترک کر دتا گیا ہووے

اُکرتوں: (مذ) عزت، مان، آدر

اکر کارا: (مذ) ملٹھی دی طرحاں دی اِک لکڑ جو دوا لئی ورتی جاندی اے

اُکرم: (س،مذ،صفت) 1- بھیڑا کم، گناہ، جرم، ذلیل کم 2- نا کرن والا کم 3- گناہ گار، بدعمل، گمراہ، جیہڑا چنگے کم نہ کرے 4- بے رحم، پتھر دل

اُکرما: (صفت) 1- بدنصیب، بدقسمت، بدبخت، منحوس 2- سُست، غافل، جو کم نہ کرے 3- کسے نہ کم دا

اُکرمی: (س،مو،صفت) 1- گناہ گار، پاپی، ظالم 2- پاپ گناہ 3- کمینگی

اُکرن: (مذ،صفت) 1- نہ کرن دے قابل 2- بہرا 3- بچہ

اُکرن/اُکرنا: (مصدر) 1- وڈھنا، ٹوٹے کرنا 2- کھودنا، لفظ یاں تصویر کھودنا 3- خاکہ تیار کرنا، کشیدہ کاری کرن لئی کپڑیاں تے خاکہ بنوانا 4- کسے طالب علم نوں تختی وغیرہ تے الفاظ یاں ہندسے وغیرہ دا خاکہ تیار کر کے دینا (تاکہ اوہ اوہدے تے قلم پھیر کے لکھ سکے)، کھرچن، کھوترن، کسے شے وچ کھرچ کے لکھن یاں شکل

بناون، اُبھری ہوئی کڈھائی کرن

اُکرنی: (صفت) 1- نہ کرن دے قابل 2- نامناسب، جیہڑا موزوں نہ ہووے 3- بے حیاء، بے شرم، لکڑی، دھات یاں پتھرنوں گھن کے کوئی لکھت یاں مُورت بناونا، اُکھنا، کھنا، کھودنا، چھلنا

اُکرو: (صفت) کُھدائی کرن والا

اُکرواون: (مصدر) کسے کولوں کُھرچ کے لکھواون

اُکرور: (صفت) 1- بے رحم، ظالم 2- نرم مزاج

اُکروڑا: (مذ) اِک قسم دی دوائی (جو حمل ضائع ہون تے عورتاں نوں کھوائی جاندی اے)

اِکروں: (حرف تشبیہہ) ایویں، ایس طرح، ایس طرف، انج

اکری: (مو) 1- کھیت وچ بیج سٹن والی نالی 2- اِک قسم دی جھاڑی 3- مہنگائی، قیمتاں دا زیادہ ہو جانا 4- قحط پے جانا 5- بہانہ 6- دھان

اکری پھکری، (مو) 1- ساری گل، تمام واقعات، نکیاں وڈیاں ساریاں گلاں 2- کھلی چھٹی، سبھو، ساری دی ساری

اُکرے: (پو، مو) چھٹی اُتے پائے کالے اکھر، پورنے

اُکرّے: (مذ) عزت، مان، آدر

اُکریا: (صفت) لکڑی یاں پتھر تے کھود کے لکھیا

اُکریا جاون، (محا) کھر چیا جان، کھرچ کے لکھیا جاون

اُکریانا: (صفت) 1- کھدیا ہویا، کندہ، تیار کیتا ہویا خاکہ 2- لکھیا ہویا، جس شے اُتے خاکہ تیار کیتا گیا ہووے 3- مصور

اُکریچن/ اُکریچنا: (مصدر) اُکریا جاون

اُکرین/ اُکرینا: (مصدر) ویکھو: اُکرن/ اُکرنا

اُکریندا: (صفت) کھودنے والا، کندہ کار، چتر کار

اِکریں: (فم) اِک واری، اِک دفعہ

اُکڑ: (مو، صفت) 1- سختی، اکڑاؤ، تناؤ 2- گھمنڈ، غرور، تکبر، جھوٹھی انا، آن بان 3- ضد، اڑیل پن 4- خودداری، خودی، ناز

اُکڑ اُکڑ کے ٹُرن، (محا) تکبر نال ٹُرن، غرور کرن

اکڑ باز، (صفت) شیخی خور، گھمنڈی، باغی، اڑیل، ضدی

اکڑ بازی، (صفت) 1- دکھاوا، غرور، فخر، باغی پن، گھمنڈ 2- آن بان

اکڑ پھوں/ اکڑ فُوں، (صفت) اکڑ بازی، نمائش، بانکا پن، ہنکار، آکڑ، اپنے آپ نُوں وادھو جاننا، اِترانا، گھمنڈ

اکڑ خان، (صفت) اکڑ باز، شیخی مارن والا، گھمنڈی

اِکڑ: (صفت) اگے، دُکڑ توں پہلاں آوندا شبد، اکلا

اِکڑ دُکڑ، (صفت) اِکادُکا، کلا دکلا، ٹاواں ٹاواں، اک اک دو دو کر کے

اُکڑو: (صفت) 1- غلطی کھان والا، چوک جان والا، بھلیا ہویا 2- گمراہ، غلطی کرن والا، پاپی

اُکڑا/ اکڑاو: (مذ) آکڑ جانا یاں گُن، تناؤ، اکڑیواں

اُکڑ اتکڑا، (صفت) طاقت ور، پہلوان

اُکڑا: (ہ، مذ) اک قسم دا کپڑا، نقلی ریشم، اک گُن چھند پچھن

اُکڑا: (صفت) اُکا توں..... بالکل، سارے دا سارا، قطعی

اُکڑا: (مذ) کسے نالوں طاقت یاں حیثیت وچ ودھ ہونا، ودھیا ہویا ہونا، سارے دا سارا، مکمل

اُکڑان/ اکڑانا: (مصدر) اکڑنے دا کم کرنا یا کراونا، اکڑاؤ پیدا کرنا، کھچاؤ پیدا کرنا

اُکڑ اڈ: (مو) پٹھیاں دی کھچ، اکڑ، تھکیواں

اُکڑاں: (پو،مذ) تنگ آونا، کسے کم توں دِل دا پھِر نا

اُکڑاون: (مصدر) غرور کرن، گھمنڈ کرن، تڑن، انگ پیار کے یاں ساہ کھچ کے سریر نوں تاننا اتے سخت کرنا، اگوں کھریاں ہو کے بولن

اُکڑائی: (مو) 1- اکڑانے دا فعل تے اوہدی اجرت 2- انگڑائی 3- آکڑی

اُکڑکار/ اُکراکارا: (صفت) 1- کلا 2- فقط، محض، صرف 3- لاثانی، بے نظیر

اُکڑکھلوون: (محا) 1- اگو سِدھا ہو کھلون، گستاخی تے اترن 2- اڑ جاون، ضد کر جاون

اُکڑن/ اُکڑنا: (مصدر) 1- جھپٹن، لپکن، جُھکن، اڑن، ول کھاون، مُڑنا 2- اکڑوں بیٹھنا

اکڑنا: (فل) 1- ہنکار کرنا، گستاخی کرنا، ہنکار بھرے بول بولنا، گھمنڈ کرنا، جھگڑے واسطے تیار ہونا 2- سریر دا پوری طرحاں تنیا جانا 3- غصہ وچ سینہ تان لینا، وگڑنا، زور وکھانا 4- سردی پاروں کسے شے دا سنگڑ کے سخت ہو جانا

اُکڑنا: (فعم) لکڑی یاں پتھر اُتے کھود کے کُجھ لکھنا

اُکڑواون: (مصدر) کھدواون

اُکڑول: (مذ،صفت) ویکھو: اکڑیل

اُکڑوں: (فم) 1- پیراں بھار 2- اِک قسم دا ہل (اُکڑوں ہل) 3- پباں دے بھار تے تھوڑا اگے جھک کے بہنا جیویں 'اُکڑوں بہنا'

اُکڑوں بیٹھن، (محا) پیراں دیاں تلیاں بھار بہن

اُکڑوں ہل، (مذ) جس ہل دا گڈو بھوئیں نوں نہ لگے

اَکڑی: (مو) اِک رُکھ دا ناں، ایس نوں پنیری آکھدے نیں تے ایہدے توں مِٹھیاں چیزاں وی بندیاں نیں

اُکڑی: (مو) 1- 'اُکڑا' دی تانیث 2- ودھی ہوئی، طاقت ور

اُکڑے: (صفت) 'اُکڑا' دی جمع، ودھے ہوئے

اکڑے تاؤن: (محا) اکادیون، تنگ وچ دم کرن

اُکڑیا/ اُکڑیا: (صفت) وَل والا، کمر دے بَل جھکیا ہویا، اُکڑوں

اُکڑیت: (صفت) مغرور، آکڑ باز، گھمنڈی، اڑیل

اکڑیجن: (مصدر) ویکھو: آکڑن

اُکڑیس: (پو، مو) اکڑاؤ

اُکڑیس پھرَ نا، (محا) جمائی لینا، انگڑائی لینا

اکڑیل: (صفت) اکڑول، گھمنڈی، آکڑ خاں، مغرور

اکڑین: (مصدر) ویکھو: آکڑ جاون

اکڑیند: (مو) آکڑ، اکڑاند

اُکڑیواں: (مذ) 1- آکڑ، پٹھیاں دا کھچا، بخار دی بھن 2- تناؤ، کھچاؤ، اکڑاؤ 3- غرور، گھمنڈ 4- سوجن، بُجیا پن

اُکڑیواں بھنن، (محا) آکڑی لین، آرام کرن، جھٹ گھساون، بدن دی تھکن دور کرن

اُکڑیواں لوَن، (محا) بدن نوں ترین دیون، انگڑائی لین، آکڑی لین

اُکڑیوَن: (مصدر) ویکھو: آکڑ جاون

اِکس: (پو، صفت) اک ہی، اک بندہ

اِکسا: (صفت) 1- اِک ای 2- اکٹھا

اُکساٹ: (مو) ویکھو: "اکساوٹ"

اِکسار: (ہ، صفت) 1- سر توں پیراں تک، سارے دا سارا، اِکو جیہا،

سواہرا، پدھرا، اکو جیہا ہوون دی حالت، برابر، ہموار 2- اِک وار، لگاتار، اتوڑتی

اِکسارکرن، (محا) اکو جیہا کرن، ہموار کرن، سواہرا کرن

کسان/ اُکسانا : (مصدر) 1- اُبھارنا، اُپرول چکنا 2- غصہ دوانا، بھڑکانا، ہکانا 3- منانا، آمادہ کرنا 4- چراغ دی بتی آگے ودھانا 5- اَگ بالنا، اَگ بھڑکانا

کساں : (صفت) یکساں، برابر، اکو جیہا

کساوا: (صفت) 1- اُکسان والا، غصہ دوان والا 2- ترغیب، بھڑکانا، بہکاوَنا

اُکساوٹ : (مو) 1- بہکاوا، ترغیب، بھڑکاوَ 2- آمادگی، بھڑکنا

اُکساون: (مصدر) اُبھارن، بھڑکاون، چُکن، اچھکل دیون، غصہ چڑھاون، بہکاون بھٹکاون

اُکساونا: (فعم) اُبھارنا، چک دینا، بھڑکاوَنا، اُتیجت کرنا، چمکاونا، سِکھنا، اُشکل دینا

اُکساہٹ: (مو) بھڑکاوَ، اُتیجنا، چُک، سیکھ

اِکسٹھ: (عدد، صفت) اِتے سٹھ 61

اکسمات: (س، فم) اچن چیت، اچانک، اتفاقیہ، اچھو پلے

اُکسن/ اُکسنا : (مصدر) 1- اُبھرن، سِر چکّن، اُتّر نوں اُٹھن 2- بھڑکنا، کسے شے ول توجہ ہو جانا 3- سِر چکنا، بغاوت کرنا 4- نمودار ہونا 5- ہلنا 6- بہکنا 8- آہ بھرنا، گہرا ساہ لینا

اکسو: (صفت) 1- رجسٹری شدہ، جس دے بناون تے وِکن دے حق کسے سند دُوارا سُرکھیت ہون 2- بہت ودھیا بنی ہوئی، ودھیا کاری گری نال بنی ہوئی

اکسو پتر، (مذ) ایسا کاغذ جس وچ کسے نوں کوئی چیز بناون یاں وِکن دے حق دِتے گئے ہون اتے اوہناں حقاں دی سُرکھیا بارے یقین دوایا گیا ہووے

اَکسی : (صفت) 1- اِک ہونا 2- کوئی، کوئی اِک 3- اِکو ورگی، اکٹھا، اِک ای، اِک نے اِی

اِکسے : (صفت) 1- کوئی، کوئی اِک 2- اِک طرحاں دے، اِکو ورگے

اُکسیجن/ اُکسیجنا : (مصدر) ویکھو: اُکسان/ اُکسانا

اَکسیر : (عر، مو) 1- کیمیا، رسائن، اوہ شے جیہڑی اک روایت موجب تانبے نوں لایاں سونا بن جاندی اے 2- بڑی اثر والی 3- اچھی، عمدہ، فائدہ مند، ونگی: 'خاک دی ہے اکسیر جہان تے آیاں کوں' (نجم)

اُکسیوا/ اُکسیواں : (مذ) تحریک، غصہ، بھڑکاوَ

اَکش : (مذ) 1- عدد 2- اَکھ 3- سورج 4- چن

اَکشر : (مذ) 1- حرف، لفظ 2- حروف تہجی، شبد

اَکشری: (مذ، صفت) 1- خواندہ، پڑھیا لکھیا 2- خوبصورت لکھائی والا 3- لفظی 4- پڑھیا لکھیا آدمی

اَکشل : (صفت) بدقسمت، بدنصیب، منحوس، نامبارک، نحس

اکل: (صفت) اک والا، ورتوں سابقے وجھوں

اکل بار، (صفت) اوہ دروازہ جس دا کھُلن والا پھٹا تختی یاں بھِت اِکو ہووے

اکل باہاں، (مذ، صفت) 1- جس دا کوئی بھرا نہیں، بے سہارا، کلّا کارا 2- اِک باہا، جس دی دُوجی بانہہ نہ ہوئے

اکل نگم، (مو) اقتدار دی واحد مالکی، جیویں ولایت دا بادشاہ تے لاٹ پادری

اکل وَنج، (مو) نویکل، اِکانت، علیحدگی

اُکل:(مذ،صفت)1-نیچ،کمینہ 2-بدنسل 3-شودر،چوہڑا،نیویں ذات دا،شودر

اِکل:(سابقہ،صفت)1- اِک والا، تنہائی، اکلاپا، اِکلّے ہوون دی حالت، اِکلّا پن، علیحدگی، نویکلا پن، ایکانت، اِک، اِکلّا یاں اِکلّی 2-اُجاڑ، سُنج، جنگل

اِکل خورا، (مو،صفت)1- کلّا کھان والا2- کلا خوش رہن والا 3-بے مروت، بے دید، بدلحاظ

اِکل کان، (مو)1- تنہائی 2- گھبراہٹ 3- اوازاری 4- نفرت، گھن

اِکل کھرا، (ہ،مذ) 1- جیہڑا دوجیاں نوں ویکھ نہ سکے، بس اپنا احساس کرے، جیہڑا صرف اپنا بھلا ویکھے 2- بے مروّت 3- تنہائی پسند

اِکل مِکل،(مذ)کلم کلّا،تنہا،اکلا پن،تنہائی

اِکل واس،(صفت)اِکواسا،اِک پاسے

اِکّل واسا،(مذ)نویکلا،انوکھا،نمایاں

اِکّل وانجا،(مذ،صفت)اِک پاسے ہویا ہویا،وکھرا،نویکلا

اِکّل وانجا ہوون، (مذ) نویکلا تے وکھرا ہوون، اِک پاسے ہوون، اکلّا کارا ہوون

اِکّل وانجے،(فم)اِک پاسے ہوکر وکھریاں،نویکلیاں

اِکّل:(مو)اِک کھیل دی گنتی،اِکل توں مراد پہلایاں پہلی

اُکل:(صفت)جس دی گل چنگی نہیں،ماڑی گل والا

اُکل:(مو)اُکلن دی حالت،اُکھیڑا

اُکل:(مذ)نتھارنا،خالص بناون،پاک صاف کرن،میل دور کرن

اُکل حلال،(مذ،صفت)جائز کھانا،جیہدے وچ حرام نہ ہووے

اُکل وشرب، (عر، مذ) کھانا پینا

اِکلا:(صفت) 1 -اِکے اک، علیحدہ، وکھرا،اِک، اِکو اِک، جُدا 2- ساتھی 3- باجھوں

اِکلّا اِکلّا، (فم)اک اک کر کے، وکھرا وکھرا، الگ الگ،جُدا جُدا

اِکلّا سبھ توں اولّا، (اکھا) کلّا کارا بندہ سبھناں توں وکھرا جیہا ہوندا اے

اِکلّے دُکلّے دا اللہ بیلی، (اکھا) اکلے آدمی دی کوئی پائیاں نہیں

اِکلاپ : (مذ) کلّا پن

اِکلاپ پُنا، (مذ)تنہائی، اکلاپا

اِکلاپا: (مذ) کلّا پن،تنہائی، اِکلّے ہون دی حالت،جس نال کوئی دوسرا نہیں

اِکلاپی :(مذ)'اِکلاپا' دی تانیث

اِکلان/اِکلانا : (مصدر) 1- گھبرانا، حیران ہو جانا 2- تنگ آجانا، اوازار ہو جانا، اُکتانا 3- جی دا خراب ہونا، متلی آونا 4- اُکھڑنا، جڑھاں وغیرہ دا اُکھڑنا، اُگلنا، اُلٹی کرنا

اُکلانا: (فل)ویکھو:'اُکلاونا'

اِکلاون : (مصدر) یاد کرن، چیتے کرن، گھبراون، تنگ پین، دُکھی ہوون

اُکلاونا: (فل) 1- گھبراونا، چت وچ دُکھ لیاونا، دُکھی ہونا، تنگ پینا 2- اُکلنا، اُکھڑ کے سُکنا 3- اُگلنا 4- اُلٹی کرنا 5- تنگ کرنا

اکلائی :(مو)1- کلّا پن،تنہائی 2- اِک ہونا3-اُبکائی، متلی، قے

اُکلائی: (مو) اُکلن دی حالت، اُکھیڑا

اُکلپن : (مذ)1-اصلیت 2- درستگی، بے ساختگی 3- اِکلا پن

اکلّپوں : (مو) اِکلا پن، تنہائی

اِکلّتا: (مو) اِکلّا پن، تنہائی، ایکانت

اَکلّتائی: (مو) علیحدگی، کلّا پن

اِکلّڑا: (مذ) کلّا، اِکّو، تنہا

اِکلّڑے: (صفت) جس دا لڑ اک ہووے، جو بہت اکہرا ہووے

اکلسر: (صفت) اِکلّا، کلّا کارا، کلّی جان

اکلسیر: (مو) اِکو اک، اکلاپا

اِکلم کلّا: (صفت) بلکل اکلّا، وکھرا

اُکلن/اُکلنا: (مصدر) 1-اُبلن، جوش کھاون، اُبل کے بھانڈیوں باہر ڈِگن دُھپ لگ جاون 2- اُکھڑنا، پودے دا جڑھ توں اکھڑنا، جڑھاں نوں سیونک لگ کے فصل دا سُکنا 3- فصلاں دا جڑھوں کیڑا لگن نال خشک ہو جانا 4- دھرتی گلّی ہون سے تیز ہوا چلن کر کے مکّی وغیرہ دیاں جڑھاں باہر نکل آون

اَکلنک: (س،صفت) 1- بے عیب، داغ توں بنا 2- جیہدا کوئی نشان نہ رہوے 3- خالص، پاک

اکلنکت: (مذ،صفت) جس نوں کلنک نہیں لگا، نہ کلنک، بنا کلنک

اَکلوتا: (مذ،صفت) 1- کلّا 2- کلّا پتر، جو ماں پیو دا کلّا پتر ہووے اوہنوں آکھیا جاندا اے

اَکلوتی: (مو، صفت) کلّی، کلّی کاری دِھی جیہدا کوئی بھائی بھین نہ ہووے

اَکلوٹھا: (صفت) ماپیاں دا کلّا پتر

اَکلّہ: (صفت) ویکھو: ''اِکلّا''

اُکلی: (مذ،صفت) 1- نیویں ذات دا بندہ 2- نیویں درجے دا

اِکلّی: (مو،صفت) کلی کاری، تنہائی، ''اکلّا'' دا مونث

اِکلّی جان، (مو،صفت) کلّا کارا جیہدا کوئی بھائی وال یاں ساتھی نہ ہووے

اَکلیا: (مذ،صفت) جوش ماریا، اُبلیا

اَکلیان: (صفت) 1- بدفال، بھیڑے شگن والا 2- ناخوش، نامراد

اُکلیجن: (مصدر) جوش مارن، اُبالیا جاون، اُبلیون

اَکلین/اکلینا: (صفت) 1- نیچ، کمینہ 2- ''اکلن/ اکلنا'' دا متعدی مجہول

اکلیواں: (مذ) اِکلّا ہون دی حالت، اِکلاپ، تنہائی، اکلاپا

اکلیوَن: (مصدر) چیتے آون، یاد آون

اِکم: (مو) قمری مہینے دی پہلی تاریخ

اَکماں: (صفت) 1- ناکارہ، خیرات، ردی 2- نکما، کسے نا کم دا

اَکمل: (مذ) نہایت کامل، کمال نوں پہنچیا ہویا

اَکن: (مذ) اِکٹھ، اکترتا، ابکتا

اَکّن: (مصدر) اُکتاون، سوڑیاں پین، تھکّن، تنگ آ جاون، ستن

اِکن: (مصدر) اَک جانا، تنگ آ جانا

اِکّن: (حرف تشبیہ) اِنج، ایس طرحاں، ایس طریقے نال

اُکن: (فم) اونج، اوس طریقے نال

اُکن: (مصدر) ناراض ہوون، خفا ہوون، رُس جاون

اُکّن: (مصدر) چُوکن، بھُلن، غلطی کھاون، خطا ہوون، نشانہ نہ لگن، کھنجن، تھڑکن

اَکن گر: (مو) زمین ہیٹھ بنی بھٹھی جیویں کہ حمام دے فرش ہیٹھ بنائی جاندی اے، کمرے دی کندھ وچ بنی ہوئی انگیٹھی نوں وی آکھدے نیں عام طور تے آتش دان آکھیا تے سمجھیا جاندا اے

اَکنا: (فل) تنگ آ جانا، اُچاٹ ہو جانا، تنگ پینا، ستنا، تھکنا

اُکنا: (فل) کھنجھنا، گھُسنا، چھڈ جانا، بھُل جانا، چُک جانا

اکناف : (فا، مذ) سمتاں، طرفاں

اِکنالجمنٹ (Acknowledgement): (انگ، مو) رسید، اقرارنامہ، جوابی اطلاع نامہ

اِکناں: (ضم) کُجھ لوک، کُجھ بندے، کئیاں نوں، بعض، کئیاں جانیاں نے، کوئی نے، وَنگی: 'اِکناں ول کلاوے، سجن بانہہ وچ'

اِکناں دے ٹبر وڈے، اِکناں دے ببّر وڈے، (اکھا) بعضیاں دے گھر جی بہتے ہون کر کے اناج بہتا لگدا اے پر بعضیاں دے ڈِھڈ اپنے وڈّے ہوندے نیں کہ تھوڑے جی ہون دے باوجود اوہ بہتا اَن کھا جاندے نیں

اکنتری: (پو، صفت) اکنت، اکنتی

اَکُنٹھ: (صفت) 1- تکھا، تیز 2- جیہڑا فنا نہ ہووے، جیہنوں زوال نہ آوے 3- ذہین

اُکنن/ اُکننا: (مصدر)، سُننا، کن دھرنا، توجہ کرنا

اکنو: (فم) ایس طرحاں، اِنج

اِکنویاں: (عدد، صفت) اکانوے دی گنتی پوری کرن والا، ۹۱واں

اُکنویں: (عدد، صفت) اکانوے، 91

اُکنی مکنی: (مو) کُڑیاں دا اِک کھیڈ، (جیہدے وِچ کُڑیاں سر تے مُٹھیاں رکھ کر آکھدیاں نیں "اُکنی مکنی کِنا گُو بھار")

اِکّو: (صفت) اک، اک ہی، صرف اک، نِرا اک، اِکلا، اکو ساہ، لگاتار، اک تار، اکو چھوٹ یاں سوٹ وچ، اکو جیہا، برابر برابر، سمان، اِکسار، (نُہار رنگ، قد یاں تیل وغیرہ وچ) ساواں، نہ ملدا، بالکل ملدا جُلدا، رلواں

اِکو آنڈا، اوہ وی گندا، (اکھا) جیہدا اِک ای پُتر ہووے، اوہ وی بھیڑا ہووے تے آکھیا جاندا اے

اِکو آوے دے بھانڈے، (اکھا) اک ای ڈھانی دے بندے، اِکو تھیلی دے چٹے وٹے، اک جیہیاں عادتاں والے، طنزاً وی آکھدے نیں

اِکو اِک، (صفت) صرف اک

اِکو بابے دے ہوون، (محا) اک وڈرے دی اولاد ہوون، اِک خاندان دے ہوون، رشتے دار ہوون، اِکو جیہیاں عادتاں والے ہوون

اِکو پاسے سُتا رہون، (محا) گھوک سوون

اِکو تارا اگوئے سبھ لجا دھوئے، (اکھا) اک وی لائق ہووے تے خاندان دا ناں روشن کر دیندا اے

اِکو ترچھک دیاں کانیاں نیں، (اکھا) ویکھو: اِکو آوے دے بھانڈے نیں

اِکو تھاں نوڑن، (محا) ویکھو: اکو رسے ساریاں نوں پھاہے دیون

اِکو تھیلی دے وٹے چٹے ہوون، (محا) اِک گروہ دے ہوون، اِکو جیہیاں عادتاں والے ہوون

اِکو ٹک، (صفت) لگاتار، مسلسل

اِکو جکا، (پوا، صفت) اکو جیہا، اِکو طرحاں

اِکو جیہا، (مذ) برابر، اکو ورگا، اِکو شکل دے

اِکو جیہا جوڑ ہوون، (محا) دو بندیاں یاں چیزاں دا اِک جیہا ہوون، برابر دا ہوون

اِکو جیہا کرن، (محا) برابر کرن، ہموار کرن، ٹھیک کرن، سِدھیاں کرن، نسل کرن، سواہرا کرن

اِکو جیہا ہوون، (محا) برابر ہوون، ہُو بہُو ہوون، ہموار ہوون، پدھرا ہوون، ٹھیک ہوون، سدھیاں ہوون

اِکو جیہڑا، (مذ) اِکو جیہا، اِک عمر دا، اِک قدبُت دا
اِکو جیہے دِن سدا نہیں رہندے، (اکھا) چنگے مندے دِن اوڑک گزر جاندے نیں، عموماً او کھے دِنیں حوصلہ ودھان لئی بولدے نیں
اِکو جیہے دن نہ رہنا، (مو) حالت بدلدی رہنا، دُکھ پچھوں سُکھ تے سُکھ پچھوں دُکھ دی حالت آونا، تبدیلی آ جاون، اِکو جیہی حالت نہ رہون
اِکو جیہے دِن نہ رہون، (محا) اِکو جیہی حالت نہ رہون، تبدیلی آ جاون
اِکو چونڈھی وڈھاں نوں من لہو کڈھاں، (اکھا) اِکو واری اگلی پچھلی ساری کسر کڈھن، کھجھے ہوئے تے پھونڈی لوک بولدے نیں
اِکو دادے دی اولاد ہوون، (محا) اک ای خاندان دے ہوون، قریبی رشتے دار ہوون
اِکو ڈگے، (فم) اِکے ڑکے، اِکو ساہے
اِکو رستے لنگھاون، (محا) ویکھو: اِکو رستے ساریاں نوں پھاہے دیون
اِکو رستے لنگھاونا، (محا) سبھ لئی اکو پیمانہ رکھنا، وِتکرا نہ کڈھنا، سبھناں نال اِکو جیہا سلوک کرنا
اِکو رستے پھاہ مِلن، (محا) وڈے چھوٹے دا کوئی لحاظ نہ ہوون، اِکو جیہا سلوک ہوون
اِکو رستے پھاہے دینا، (محا) اِکو جیہا سلوک کرنا، سبھ واسطے اکو قاعدہ یاں اصول ورتنا، وڈے چھوٹے دا لحاظ نہ رکھن
اِکو رستے ساریاں نوں پھاہے دیون، (محا) ہر کسے نال اِکو جیہا سلوک کرن، وڈے چھوٹے دا لحاظ نہ رکھن
اِکو رستے لنگھاون، (محا) سبھ لئی اک پیمانہ رکھن، سبھناں نال اِکو جیہا سلوک کرن، نکے وڈے وچ فرق نہ کرن
اِکو رستے مُنن، (محا) سبھ نال اِکو جیہا سلوک کرن، ساریاں نوں اِکو جیہا جانن
اِکو رستے نُوڑن، (محا) سبھ نال اِکو جیہا ای ورتارا کرن، ساریاں نوں اِکو جیہی سزا دیون
اِکوڑکی، (فم) 1-اِک دم، اچانک 2- تواتر نال، بِنا رُکیاں
اِکو ساہ بولن، (محا) اِکو ساہے بولن، لگاتار بولن
اِکو ساہے، (فم) اِک ای ساہ وچ، لگاتار، بِنا رُکیاں، تواتر نال، ونگی: 'اچن چیتی پھاہے گئے آں، تاہیوں اِکو ساہے گئے آں' (صابر علی صابر)
اِکو ساہے بولی جاون، (محا) لگاتار بولی جاون
اِکو ساہے جاون، (محا) 1- ساہ لیون بنا روون 2- مسلسل کم کرن
اِکو سچے دے بھانڈے، (اکھا) ویکھو: اِکو آوے دے بھانڈے
اِکو صلاح، (مو) ویکھو: اِکورا
اِکو گل پھڑ کے بہہ جاون، (محا) کسے گل تے ضِدی ہو جاون
اِکو گل تے کِلی دبی جاون، (محا) اِکو گل تے ضِد کری جاون، اِکو تھاں تے جمیا رہون
اِکو گھاٹ توں پانی پیئون، (محا) رل مِل کے رہون، سلوک پیار نال گزارہ کرن
اِکو لاٹھی نال سبھ نوں ہکن، (محا) وڈے چھوٹے دی تمیز نہ کرن، چنگ مند نہ ویکھن
اِکو مالا وچ پروون، (محا) چنگ مندے نوں اکو جیہا جانن، سبھ نوں اکٹھیاں کر دین
اِکو مُڈھ کمادے دا، کوئی نہ گنا سوادے دا، (اکھا) جتھے آوے

دا آوا ای وگڑیا ہووے اوتھے آکھدے نیں

اِکو مِکو، (محا) متحد، اِک گل تے اتفاق کرنا، اِک ای صلاح، اِکو جیہے

اِکو واری پھاہے چاڑھن، (محا) اکٹھیاں ای کم نبیڑ دیون، اکٹھیاں ای ساری رِیجھ کڈھن

دِن سدا اِکو جیہے نہیں رہندے، (اکھا) حالات سدا بدلدے رہندے نیں

اِکوا: (مذ) اِک بیانیہ چھند جس دا ناؤں اجبا کنیا اتے تیرنا وی اے، لچھن، چار چرن، پرت چرن، اِک مگن انت گورو

اِکواسا: (مذ،صفت) 1- اِک پاسے جھکیا ہویا 2- اِک پہلو تے، اِک زانو تے، وِنگا، ٹیڈھا، اُلریا ہویا

اِکواسی: (مو،صفت) 'اِکواسا' دا مؤنث، اِک پاسیوں

اِکواسی روٹی، (مو،صفت) اِک پاسیوں پکی ہوئی روٹی

اِکواک: (مذ) اتفاق، سہمتی، ایکا، جوڑ، میل، ملاپ، تنظیم

اُکواون/ اُکواونا: (مصدر) ویکھو: اکن، اکنا

اِکواہی: (مو،صفت) 1- اِک زانو تے، اِک پہلو تے 2- لگاتار، بنا رُکے 3- اِک پاسے جھکیا ہویا

اِکواہیا: (صفت) 1- اِک پہلو تے 2- اِک پاسے جھکیا 3- (فم) تواتر نال، مسلسل

اِکوائی: (مو) 1- لوہاراں دی اِک دونوکی اہرن جس نُوں زمین وِچ گڈ کے اوس اُتے چیزاں گھڑدے نیں، چماراں دا لوہے دا اڈہ 2- اوہ چوکور لوہے دا بلا جیہدے اُتے لوہار لوہا گھڑدے نیں، اُہرن، نہائی 3- موسیقی وِچ اِک تال

اِکوتر: (عدد،صفت) اکوتر، اِک اُتے سو (101)

اِکوتر سَو، (مذ) اِک تے سو توں وِگڑیا ہویا...... اِکوتر، کوتر سَو بہتا ورتیندا اے

اِکوتری مالا: (مو) اکوتری مالا، اِک سو اِک منکیاں دی مالا

اِکوڈّھوں: (فم) اِک پاسیوں

اِکورا: (مو) اِک ای صلاح

اُکورَن: (مصدر) کھرچن، اُکرن

اِکوڑکا: (فم) اِکّو ویلے ای، بیک وقت، یکدم

اِکوڑکی: (فم) ویکھو: اِکوڑکا

اِکوِنجا: (عدد،صفت) پنجاہ اُتے اِک، 51

اِکوی: (عدد،صفت) اِکی 21، وِیہہ تے اِک

اِکویواں: (ج،صفت) اِکویں

اِکہتّر: (عدد،صفت) اِک اُتے ستر، 71

اِکہترواں: (عدد،صفت) اکہتر دی گنتی، اکہتر دی گنتی پُوری کرن والا

اُکہتی: (صفت) اُکتا دین والا، اکلیا، جکّتی

اِکہرَ: (مو،صفت) اِک پلاّ، اِک پرت، اِک واری واہیا ہویا ہل، ہل دی پہلی واری دی واہئی

اِکہرا: (صفت) 1- اِک تہہ والا (کپڑا) 2- ہلکا پھلکا، دُبلا پتلا، جو موٹا نہیں (سریر) 3- اِک پاسے دا (لاگ ــ)

اِکہرَ ابدن، (مذ،صفت) دُبلا پتلا بدن، چھریرا جُثہ

اِکہرَ اسریر، (مذ،صفت) ویکھو: اکہرا بدن

اِکہرَ اکھیس، (مذ،صفت) اِک پرت والا کھیس

اِکہری: (مو،صفت) 'اکہرا' دی تانیث، اِک پرت والی، اِک تہہ والی، وِنگی: 'جند اکہری رہوے کہ نکلے' (نجم)

اِکہری اِٹ دے کوٹھے لئی مسجد ڈھاون، (محا) تھوڑے جیہے

فائدے لئی بہت نقصان کرن، دُنیا دے واسطے دِین گواون، ایویں عاقبت خراب کرن

اِکہری دھوتی، (مو،صفت) اِک پرت والی دھوتی

اِکہرِی سر، (مو) تاش دی اِک کھیڈ دا ناں

اِکہری کھیس لاؤنا، (محا) لکڑی دی موٹائی اِکو جیہی کرن واسطے رندے نال سِدھی لیک کڈھنا

اِکہری وٹویں ووٹ/ اکہری بدلویں ووٹ، (مو) دوتوں ودھ امیدواراں نوں ترجیحی ڈھنگ نال دِتی جان والی ووٹ یاں پرچی

اِکہرے : (مذ ، صفت) 1- اک تہہ والے 2- اک پرت والے 3- کلے، تنہا، اکیلے ونگی: گُجھے 'اناں ورگے حرف اکہرے' (نجم)

اکہہ: (صفت) جیہنوں لفظاں راہیں بیان نہ کیتا جاوے

اَکھ:(مو)1- سریر دا انگ جس نال ویکھی دا ہے، دِیدہ، نیتر، لوچن، آنکھ، چشم، ویکھن والا جسم دا حصہ، نظر، نگاہ 2- گوڈے دی چپنی ہیٹھ نیویں تھاں 3- بُوٹیاں دی گنڈھ کول کھرینڈ جیہا جتھوں ساء یاں تُئی پُھٹدی ہے 4- گنے دیاں گنڈھاں اُتے کالے رنگ دا پھوٹک جو سے دبن مگروں بی وانگوں پنگر دا اے

اَکھ آجاون، (محا) اَکھ دُکھن لگ پین

اکھ آؤنا، (محا) اکھ دُکھن لگ جانا

اَکھ اُبلن، (محا) اَکھ آون، آشوبِ چشم دی بیماری ہوون

اَکھ اُتے پڑدا پاونا، (محا) نہ دسنا، بُھل ہو جانا

اَکھ اٹکن ، (محا) اَکھ لڑن، محبت ہو جاون، کوئی چیز چنگی لگ جاون

اَکھ اُچی کر کے نہ ویکھ سکنا ، (محا) شرمندہ ہونا، لجت ہونا ،نموشی محسوس کرنا

اَکھ اُچی کر کے نہ ویکھنا، (محا) بہت ہی شرمیلا ہونا، شرم والے ہونا، دھیان نہ دینا

اَکھ اُچی کرن، (ج،محا) ویکھو: اَکھ ملاونڑ

اَکھ اُچی نہ کرنا، (محا) شرمندہ ہونا، شرم محسوس کرنا، سنگاؤ ہونا

اَکھ اُچی نہ ہونا، (محا) شرمساری یاں شرمندگی ہونا، غلطی یاں جُرم دا احساس ہونا

اَکھ اڑ جاون، (محا) کوئی چیز چنگی لگ جاون ، اَکھ کتے ٹِک جاون، اَکھ لڑ جاون، محبت ہو جاون

اَکھ اڑن، (محا) ویکھو: اَکھ اڑ جاون

اَکھ اگے سرہوں پھُلنا، (محا) ہنیری آونا، گھمیٹی آونا، دِسنوں ہٹ جانا

اَکھ اُگھڑن، (محا) اَکھ کھُلن ، جاگ آون، ہوش آون، خبردار ہوون

اَکھ اُگھڑنا، (محا) جاگ کھُلنا، ہوش پھڑنا، خبردار ہونا ، ہوشیار رہون

اَکھ بچا کے، (فم) چوری چھپے، لُک کے

اَکھ بچا کے لنگھن ، (محا) اَکھ چراون، کنی کتراون

اَکھ بچا کے مُڑن، (محا) ویکھو: اَکھ بچا کے لنگھن

اَکھ بچاون، (محا) کتراون، میل ملاقات توں بچن، دُوجے دی نظرتوں بچن، کِھسک جاون، بے مروتی کرن

اَکھ بچی کرن، (محا) چشم پوشی کرن، اَکھ بچاون، کتراون

اَکھ بدل جانا، (محا) سلوک وچ فرق آ جانا، مہربانی چھڈ کے نامہربان ہو جانا، پہلاں ورگا ورتاؤ نہ رہنا، رویہ بدل لینا

اَکھ بدل کے ویکھنا، (محا) غُصے والی نظر کر لینا ، پہلاں طرحاں

نہ ملنا

اَکھ بدلن، (محا) پہلے طرحاں نہ ملن، رویہ بدل لین

اَکھ بناونا، (محا) اپریشن کر کے اَکھ دی روشنی ٹھیک کرنا، اَکھ دا اپریشن کرانا

اَکھ بند کرن، (محا) فوت ہو جاون، بے دھیانی کرن

اَکھ بند ہو جانا، (محا) انھیاں ہو جانا، چانن مُک جانا، مر جانا، وفات پانا

اَکھ بوہے ول ہوون، (محا) کسے دے انتظار وچ ہوون

اَکھ بھوَن، (محا) اَکھ دا بینائی توں محروم ہو جاون

اَکھ بہہ جانا/ اَکھ بیٹھ جانا، (محا) اَکھ ماری جانا، نظر نہ رہنا، اَکھ خراب ہو جاون

اَکھ بھر آون، (محا) رووَن ہکا ہوون، ہنجو اُتر آون

اَکھ بھر کے نہ ویکھن، (محا) چنگی طرحاں نہ ویکھن، دھیان نہ کرن، کجھ نہ جانن

اَکھ بھر کے ویکھن، (محا) گھورن، چنگی طرحاں ویکھن، بھیڑی نظر رکھن

اَکھ پاون، (محا) اشارہ سمجھن، مرضی جانن، بصیرت حاصل کرن، فہم کھلّن

اَکھ پتھر ہو جاون، (محا) حیران ہو جاون، اَکھ دا نور جاندا رہوَن، بے دید ہو جاون، بے حس ہو جاون

اَکھ پتھراون، (محا) اَکھاں دا ٹھٹھر جاون، بے نُور ہوون، انھیاں ہوون، مر جاون

اَکھ پَٹ کناری ڈھیندی اے، (روزمرہ) ہوشیار ہو کے نقصان ہوون لگا اے

اَکھ پُٹ کے نہ ویکھنا، (محا) بُخار دا بہت زور ہونا

اَکھ پٹن، (محا) ہوشیار ہو جاون، جاگ پون، اَکھ کھولھن

اَکھ پُٹنا، (محا) بے ہوشی وچوں پرتنا، جاگنا، کُتّے دے گُلراں دا اَکھ کھولن

اَکھ پٹی کھڑن، (محا) گھور کے ویکھن، بھیڑی نظر نال ویکھن

اَکھ پچھانن، (محا) اشارہ سمجھن، مرضی جانن، کسے دی گل نوں جانن

اَکھ پرتنی، (محا) اَکھ پٹنی

اَکھ پسارن، (محا) دیدے پاڑ پاڑ ویکھن، دُور دُور تائیں ویکھن، حرص نال نظر مارن

اَکھ پسیجن، (محا) اَکھاں وِچ اتھرو آون، لحاظ کرن، ترس کھاون، شرم کرن

اَکھ پلکارا، (مذ) اَکھ دی جھمک، اک پل جِنا ویلا

اَکھ پلکارا ہوون، (محا) اِک پل وچ ہو جاون، جھٹ پٹ وچ ہوون

اَکھ پلکاون، (محا) اَکھ مٹکاون، اَکھ جھمکن

اَکھ پنگرن، (محا) شگوفہ پُھٹن، پودا اگن

اَکھ پُھٹن/ اَکھ پُھٹنا، (محا) 1- گنے وغیرہ دا پنگرن 2- اکھ جاندی رہنا، سٹ نال اَکھ پھُلّن 3- کرونبلی نِکلن

اَکھ پُھٹی ہونا، (محا) نظر نہ آونا، ویکھنا نہ

اَکھ پھرکّا، (مذ) بہت تھوڑا وقت

اَکھ پھرن، (محا) نظر دا اُک جاون، بھُل جاون

اَکھ پھڑکا، (مذ) بہت تھوڑا سما، اَکھاں دے پپوٹیاں دی اعصابی پھڑکن، آہندے نیں کہ سجّی اَکھ دے پھڑکن تے خوشی تے کھبی

دے پھڑکن پاروں غمی ویکھنی پیندی اے

اُکھ پھڑکنا، (محا) سکن، کُسکن دی نشانی ہونا، ماڑی گل ہون والی ہونا

اُکھ پھڑکنی نہ ملے تے مُونہہ وچ رہوے گرانہہ، لکھ لعنت سُتھریا جے دم دا کریں وسانہہ، (اکھا) زندگی بڑی بے اعتباری اے، کوئی پتا نہیں کیہڑے ویلے اُتلا ساہ اُتانہہ تے بیٹھلا بیٹھاں ای رہ جاوے

اُکھ پھسلن، (محا) چمکدار شے اُتے اکھ نہ ٹکن، نظر نہ جمن

اُکھ پھیر جاون، (محا) ناراض ہو جاون، ویری بن جاون، رخ بدل لون، بے مروتی کرن، بے لحاظ ہوون

اُکھ پھیرن، (محا) ناراض ہوون، ویری ہوون، بے رخی کرن، بے مروتی کرن

اُکھ پے جاون، (محا) نظر آ جاون، اتفاقاً دِس پون

اُکھ پیدا کرن، (محا) ویکھن، بھالن تے سمجھن دی لیاقت پیدا کرن

اُکھ تارلگن، (محا) نزع دی کیفیت ہوون، موت دا عالم ہوون

اُکھ تر ہوون، (محا) اتھرو ڈھلک پون، روون ہاکا ہو جاون

اُکھوں چکن، (محا) بچ نکلن، بھل جاون، رہ جاون

اُکھ تے تیلا رکھن، (محا) 1-اکھ دی پھڑک نوں روکن لئی پلک تے تیلا رکھن 2-ٹونا کا ورتن

اُکھ ٹڈی رہ گئی تے کجّل لے گیا کاں، (اکھا) جس ویلے کھچل دی کمائی کوئی دوجا لے جاوے تے انسان ڈورا بھورا ہو جاندا اے

اُکھ ٹھنڈی کرن، (محا) سینے ٹھنڈ پاون، خوش کرن، میل ملاقات کرن

اُکھ ٹیڈھی کرن، (محا) بے لحاظی کرن، بے مروت ہو جاون، ناراض ہوون

اُکھ جالڑن، (محا) محبت ہو جاون، نظر نال نظر ملن

اُکھ جاندی رہی تے روز روز دی پیڑوی مکی، (اکھا) کسے اُمید دے مر مُک جاون تے دِل نوں حوصلہ دین لئی آکھدے نیں

اُکھ جُڑن، (محا) اُکھ بند ہوون، کسے دی رائے نال اتفاق ہو جاون

اُکھ جماون، (محا) اُکھ رکھن، اُکھ ٹکاون، حرص نال ویکھن

اُکھ جھپکن، (محا) اُکھ جھمکن

اُکھ جھکاون، (محا) شرم نال اُکھ نیویں کرن، شرماون، نظر نہ ملاون

اُکھ جھمکا، (مذ) 1-اُکھ نوں بند کر کے بس کھول لین جنا سما، بالکل تھوڑا سما، 2-اکھاں اکھاں وچ پسندیدگی دا اظہار کرنا، کسے نال اکھاں لڑانا یاں اکھاں چار کرنا

اُکھ جھمکن، (محا) پلک دا بار بار بیٹھاں کرن، اشارہ کرن، سینت مارن، لشک دی جھال نہ جھلّن، خوف محسوس کرن

اُکھ جھمکن وِچ/اُکھ جھمکے وِچ، (فم) بڑی چھیتی، بڑی تیزی نال، پل وچ، وہند یاں وہند یاں ای

اُکھ جھمکنا، (محا) اُکھ بند کر کے چھیتی نال کھول دینا

اُکھ چاتے نہ ڈیکھن، (محا) 1- کوئی اہمیت نہ دیون 2- نظر نیویں رکھن

اُکھ چُبھان، (محا) اُکھ وچ خراش ہوون، کُرے پون

اُکھ چُجھ جاون، (محا) ویکھو: اُکھ چبھن

اَکھ چھائی کرنا، (محا) ٹرکاونا، اُتوں والی دا تھوڑا بہتا کم کرنا، وکھاوے دا کم کرن

اَکھ چُبھن، (محا) کسی نوکیلی شے دا اَکھ وچ لگن، کسے شے تے اَکھ آون، کوئی چیز دِل نوں چنگی لگن

اَکھ چُرا کے ویکھن، (محا) کانی اَکھیں تکن، نظر بچا کے ویکھن، لُک لُکا کے ویکھن، چوری چوری ویکھن

اَکھ چُراون، (محا) 1- کتراون، نظر بچاون، شرماون، بے رُخی کرن 2 -شرماون، شرم دے مارے اکھاں ساہمنے نہ آون 3-بدلحاظی کرن

اَکھ چپک کے ویکھنا، (محا) دھیان کرنا یاں دینا

اَکھ چکّی نہیں، تنبالوں غرق، (اَکھا) تھوڑی جیہی غفلت تے لاپروائی نال ڈھیر سارا نقصان ہو جاندا اے

اکھ چُنبھیجن، (محا) اَکھ وچ خراش آون، اَکھ چبھ جاون

اَکھ چُنھی ہوون، (محا) کسی روگ پاروں اَکھ دیاں پوریاں نہ کُھلن، آشوب ہو جاون

اَکھ چو جانا/اَکھ چو جاون، (محا) اَکھ دا خراب ہو کے بیٹھ جانا، ڈیلا پھس جانا

اَکھ دا اَنھا گنڈھ دا پورا، (اَکھا) بے وقوف گاہک، جیہڑا مال دی پچھان نہیں رکھدا اوہدے بارے کہندے نیں

اَکھ دا پانی ڈھل جاون، (محا) بے حیا ہو جاون، ڈھیٹھ ہو جاون

اَکھ دا پردہ، (مذ) اَکھ دے ڈیلے دی باریک جھلی، شرم، حیا، لاج

اَکھ دا پردہ چک دیون، (محا) بے حیا ہو جاون، بے لحاظ ہو جاون

اَکھ دا پلکارا، (مذ) اَکھ جھمکن جنا سما، بہت تھوڑا سما

اَکھ دا تارا، (مذ) 1- پیارا پُتر، لاڈلا، بہت عزیز 2- اَکھ دا تِل، اَکھ دی پُتلی

اَکھ دا تِل، (مذ) 1- اَکھ دی پُتلی، آنے دے چٹے حصے دا کالا نشان 2- دشمن، مخالف، بُرا لگن والا بندہ

اَکھ دا تِن، (محا) 1- اَکھ دی پُتلی 2- دُشمن، نہ بھاون والی چیز، بُرا لگن والا بندہ

اَکھ دا جالا، (مذ) موتیا بند، اَکھ دی بیماری نال پیدا ہو جان والی جھلی جیہدی وجہ نال نظر جاندی رہندی اے

اَکھ دا چھپر بھارا ہوون، (محا) نیندر دا زور کرن

اَکھ دا حجاب، (مذ) ویکھو: اَکھ دا پردہ

اَکھ دا ڈیلا، (مذ) اَکھ دے گھروندے وِچلا گولا، اَکھ دا آنا

اَکھ دا غُبار، (مذ) نظر دا دھندلا پن

اَکھ دا کجل چراون، (محا) 1- بڑی چالاکی ورتن 2- بہت رواون 3- دل جت لوون

اَکھ دا کنڈا، (مذ) برا لگن والا بندہ، مخالف، دشمن

اَکھ دا کھا جاون، (محا) نظر لگ جاون، نظر دا چبھ جاون، کسے دا چنگیاں لگن

اَکھ دا گمبھیر، (مذ) ویکھو: اَکھ دا کنڈا

اَکھ دا لانجھا، (مذ) 1- کُجھ چر 2- لمحہ

اَکھ دا لحاظ، (مذ) شرم، حیا، دید، دھیان

اَکھ دب جاون، (محا) ہر جاون، شرمندہ ہو جاون

اَکھ دبا کے ویکھن، (محا) 1- کسے عیب پاروں اَکھ ذرا بند کر کے ویکھن 2-اشارہ کرن، سینت مارن

اَکھ دبّن، (محا) کسے نوں اَکھ دے اشارے نال روکن، منع کرن

اَکھ دُکھن، (محا) اَکھ وچ پیڑ ہوون 2- حسد کرن، سڑن
اَکھ دی پُتلی، (مو) اَکھ دا کالا حصہ جیہد ے ذریعے نظر آوندا اے 2- بے حد پیارا
اَکھ دی ٹھنڈک، (مو) بے حد پیارا
اَکھ دی حیا، (مو) اَکھ دا حجاب، شرم، لحاظ
اَکھ دی دھی، (مو) ویکھو: اَکھ دی پُتلی
اَکھ دی دِھیری، (مو) ویکھو: اَکھ دی پُتلی
اَکھ دی ڈوری، (مو) اَکھ دی سفیدی اُتے اُبھرن والی لال ڈوری جیہڑی بہتا جاگن پاروں یاں نشے دے سببوں ابھر آوندی اے
اَکھ دی سفیدی، (مو) ڈیلے دا چِٹا حصہ
اَکھ دی سُول، (مو) ویکھو: اَکھ دا کنڈا
اَکھ دی کاکی، (مو) ویکھو: اَکھ دی پُتلی
اَکھ دی کوٹھی، (مو) اَکھاں دا گھر اجیہدے وِچ ڈیلا ہوندا اے
اَکھ دی گولی، (مو) اَکھ دا ڈیلا، آنا
اَکھ دی لُکری، (ج، مو) لُکن میٹی، اِک کھیڈ دا ناں، لُکن مچائی
اَکھ دی نِکرو، (مو) اِک کھیڈ دا ناں، لُکن میٹی
اَکھ دے پلکارے وِچ/ اَکھ دے پھورے وِچ، (فم) بہت چھیتی، بہت جلدی، جھٹ پٹ، فوراً
اَکھ دیوَن / اَکھ دے دیون، (محا) 1 -ویکھن دی اہلیت دیون 2- علم بخشن، فہم کھولھن
اَکھ ڈکھالن، (محا) جھڑکن، ملامت کرن، سرزنش کرنا، ڈانٹ ڈپٹ کرن
اَکھ رسیلی ہوون، (محا) 1- پیار بھری اَکھ ہوون 2- اکھ مست ہوون، اَکھ نشیلی ہوون
اَکھ رکھن، (محا) 1- اُمید رکھن، آسرا تکھن 2- نظر والا ہوون، سیہان رکھن، پرکھن دی لیاقت رکھن 4- بُری نظر نال ویکھن، تاڑن
اَکھ رکھنی، (محا) 1- آ کھ رکھنا 2- پیار دی تکنی 3- محبت رکھنا، اُمید رکھنا
اَکھ رِبجھن، (محا) کسے شے تے دل آون
اَکھ ساہمنے نہ کرنا، (محا) شرمندہ ہونا، جھینپا
اَکھ ساہنویں نہ ہونی، (محا) 1- کجھ ساہمنے نہ ہونا، شرم مارے اَکھ نہ چکنا، شرمندہ ہونا
اَکھ سجاخی، (پو، صفت) مستقبل تے نظر رکھن والی اَکھ
اَکھ سِدّھی نہ کرن، (محا) 1-رُکھیاں ہو کے مِلن، دلوں نہ مِلن 2- شرمندہ ہوون
اَکھ سِدّھی نہ کرنا، (محا) چنگی طرحاں نہ بولنا ورتنا، شرم منا، شرمندہ ہوون، دِلوں نہ مِلن
اَکھ سِدّھی ہونا، (محا) مہربانی ہونا، رحم دی نگاہ ہونا
اَکھ سِدھی ہوون، (محا) مہربان ہون، کرم دی نظر کرن
اَکھ سِلھی ہوون، (محا) اَکھاں وچ ہنجو آجاون، اَکھاں تر آون
اَکھ سیکن / سیکنی، (محا) نظر بازی کرن، اَکھ گرم کرن، گھورن، ویکھن
اَکھ شرمائی دِھی پرائی، (اکھا) جس ویلے رشتہ منگن والیاں دے ساہمنے جدوں دِھی والیاں دی اَکھ جھک جاوے تے ایہدا مطلب ایہہ ہوندا اے جے اوہناں دلوں ہاں اے
اَکھ عقیق، (مذ، صفت) عقیق دا اوہ پتھر جیہڑا اَکھ دی شکل ورگا

ہووے

اَکھ کڈھ دیون، (محا) اَکھاں دا ڈیلا ضائع کر دیون، انھا کر دیون، بہت زیادہ سزا دیون

اَکھ کڈھن، (محا) اَکھ وچ اَکھ پاون، غرور نال تکن، تینگھرون، گھمنڈ کرن

اَکھ کھُل جانا/ اَکھ کھلنا، (محا) جاگ پینا، ہوش آونا

اَکھ کھُلنی/ اَکھ کھُلھن، (محا) 1- جاگن 2- ہوشیار ہوون، عقل آون 3- ہوش آون 4- حقیقت دا علم ہوون 5- اَکھاں وچ نور آون 6- بعض جانوراں دے بچیاں دا پیدا ہوون مگروں کجھ دِناں بعد اکھاں کھولن

اَکھ کھولھن، (محا) 1- جاگن 2- ہوش آون 3- جم پون 4- دنیا دی ہوالگن 5- بالغ ہوون 6- اَکھ دے اپریشن مگروں پٹی دا کوھن

اَکھ لال کرن، (محا) غصے وچ آون

اَکھ لال ہوون، (محا) 1- اکھ دا دُکھن 2- غصہ آجان

اَکھ لاون، (محا) 1- سوَن 2- محبت کرن 3- اَکھ اڑاون

اَکھ لجائی دِھی پرائی، (اَکھا) جس ویلے رشتہ منگن والیاں ساہمنے کُڑی دے ماپیاں دی اَکھ شرما جاوے تے سمجھو اوہ رشتہ دین لئی تیار نیں

اَکھ لڑ جانی، (محا) 1- کسے تے مرمٹنا 2- عاشق ہو جانا

اَکھ لڑ جاون، (محا) پیار محبت ہو جاون

اَکھ لڑاون/ اَکھ لڑاونا، (محا) پریم دا اشارہ کرنا، اَکھ دے اشارے نال گل سمجھاونا، اَکھ ملاون، گھورنا، محبت کرنا، مقابلہ کرنا

اَکھ لڑن، (محا) پیار ہو جاون

اَکھ لڑنا، (محا) دُوجیاں دا آپس وِچ پریم دی نگاہ نال تکنا، عاشق ہونا، اِک دُوجے نوں ویکھدیاں ہی پریم ہو جانا

اَکھ لُکا کے، (فم) اَکھ بچا کے، کترا کے

اَکھ لگ جانا، (محا) نیندر آ جانا، سوں جانا، کِتے پیار ہو جانا

اَکھ لگ جاون، (محا) 1- نیندر آ جاون، سَوں جاون 2- کِتے پیار ہو جاون

اَکھ لگن/ اَکھ لگنی، (محا) 1- سَوں جانا 2- عاشق ہو جانا، دِل لگنا

اَکھ لگنا/ اَکھ لگی ہونا، (محا) 1- سوں جانا 2- پیار ہونا 3- تانگھ ہونا، اُڈیک ہونا

اَکھ لگی تے مال بیگانہ، (اکھا) ذرا جنی غفلت نال انسان اپنا نقصان کر بہندا اے، ایس کر کے ہمیشہ چوکنیاں رہنا چاہیدا اے

اَکھ للچاون، (محا) کسے پاسے حرص نال ویکھن

اَکھ مارن/ اَکھ مارنا، (محا) اَکھ دے اشارے نال کُجھ کرن یاں سمجھاون دا آکھنا، اَکھ دا اشارہ یاں سینت کرنا

اَکھ ماری جاون/ اَکھ ماری جانا، (محا) اَکھ نکاری ہونا، اَکھ دا چانن جاندے رہنا، اَکھاں دی روشنی مُک جانا، اَکھ دا ضائع ہو جانا، اَکھ داوگ جاون

اَکھ مٹکا، (محا) پیار دے اشارے، کسے نوں پسندیدہ نظراں نال ویکھنا، اَکھ لڑان دا فعل

اَکھ مٹکا کرن، (محا) اَکھاں بھڑاون، اک دوجے نوں پیار نال ویکھن

اَکھ مٹکا کھیڈن، (محا) ویکھو: اَکھ مٹکا کرن

اَکھ مٹکا لڑن، (محا) ویکھو: اَکھ لڑن

اَکھ مٹکا ہو جاون/ اَکھ مٹکا ہوون، (محا) اَکھ لڑ جاون، پیار ہو جاون

اَکھ مٹیجنی، (محا) 1- نیوں جانا 2- مر جانا

اَکھ مچن، (محا) اَکھاں دا پھُل جاون

اَکھ مچنی/ اَکھ مچ جانی، (محا) 1- اَکھ بند ہو جانا 2- مر جانا، فوت ہو جانا

اَکھ مچولی، (مو) بالاں دی اک کھیڈ جیہدے وچ اک بال اَکھاں بند کردا اے تے دُوجے لُک جاندے نیں پھیر اَکھاں بند کرن والا اوہناں وِچوں کسے اِک نوں لبھ کے چھوہ لیندا اے اوس توں بعد جیہنوں پہلے نے چھوہیا ہوندا اے اوہ اَکھاں بند کردا اے تے دُوجے لُک جاندے نیں، اَکھاں بند کرن والے نوں چور آکھدے نیں

اَکھ مِلاون، (محا) 1- نظر وچ کوئی گل سمجھاون،نظر ساہمنے کرن، اَکھ لڑاون، آہمنے ساہمنے ہوون، ٹاکرا ہوون، مقابلہ ہوون،اک دُوجے نوں ویکھ یاں سیہان لینا، اِک دُوجے نوں پریم دے احساس نال ویکھنا 2- کامیاب ہوون

اَکھ ملن، (محا) سُستی یاں اُونگھ دُور کرن لئی اَکھاں دا مِلنا، پریشان ہوون، حیران ہوون

اَکھ میٹن، (محا) 1- اَکھ بند کرن، سَون نوں کرن 2- مر جاون

اَکھ میٹی جاون، (محا) مر جاون

اَکھ میلنی، (محا) 1- اَکھ ملانا، کسے ول توجہ دینا 2- اَکھ لڑانا 3- ہمنے ساہمنے آنا، مِلنا 4- اقرار کرنا، حامی بھرنا

اَکھ مَیلی کرن، (محا) 1- مندا سلوک کرن، بے رُخی کرن 2- بُری نظر نال ویکھن، بدنیت ہو جاون

اَکھ مَیلی کرنا، (محا) وتیرہ بدلنا، ناراضگی دسنا

اَکھ مَیلی ہونا، (محا) کسے لئی جنسی وچار رکھنا، ، بے رُخی کرنا، بدنیت ہونا، بُری نظر نال ویکھنا، ناراضی ظاہر کرنا، مندا سلوک کرنا

اَکھ نال اَکھ لڑن، (محا) محبت ہوون، نگاہواں چار ہوون

اَکھ نال اَکھ لڑنا/ اَکھ نال اَکھ ملانا، (محا) پیار پے جانا، اک دُوجے نوں پیار دی نظر نال ویکھنا، مقابلہ کرنا، برابری کرنا، محبت ہونا، ساہمنے آونا، مقابلہ کرنا، برابری کرنا،

اَکھ نال اَکھ ملاون، (محا) ساہمنے آون، مقابلہ کرن، برابری کرن

اَکھ نال سلام دا جواب دیون، (محا) 1- تکبر نال سلام دا جواب دیون 2- پیار نال سلام دا جواب دیون

اَکھ نال گل کرن، (محا) اَکھاں دے اشارے نال اپنا مطلب سمجھاون

اَکھ نال گل کرنا، (محا) اَکھاں دے اشاریاں نال اپنا مطلب سمجھاونا، ساہمنے آون

اَکھ نک، (مذ) نین نقش

اَکھ نوائی کرن، (محا) رکھ رکھاؤ کرن، مطمئن کرن

اَکھ نُوٹ کرن، (محا) اُونگھن، جھپکی لَون

اَکھ نُوٹن، (محا) ویکھو: اَکھ بند کرن

اَکھ نوں لکھ پواون، (محا) 1- تکلیف سہون، دُکھ سہیڑن 2- حماقت کرن

اَکھ نہ اَکھیڑن، (محا) ویکھو: اَکھ نہ پٹّن

اَکھ نہ پٹّن، (محا) 1- لگاتار بے ہوشی وچ رہون 2- نہ جاگن

اَکھ نہ پُچھ (ویکھ)، ووہٹی ہیرے ورگی، (اَکھا) کانی ووہٹی بارے طنزاً آکھدے نیں یاں کسے شے وچ اِک ادھے نقص ول نہ دھیان کرن بارے کہندے نیں

اَکھ نہ ٹھہرن، (محا) چمک پاروں اَکھ چُندھیان، نظر نہ ٹِکن، نگاہ نہ جمن

اَکھ نہ جھکاون، (محا) ویکھو: اَکھ نہ جھمکن

اَکھ نہ جھمکن، (محا) 1- پیار نال تکدے جانا 2- ڈھیٹھ ہو جاون 3- جاگدیاں رہنا 4- غصے نال گھور کے ویکھن

اَکھ نہ چُکّن/اَکھ نہ چُکنا، (محا) 1- کم وچ رُجھیاں ہوون 2- شرم محسوس کرن 3- ادب کرن، حیا کرن 4- پروا نہ کرن، بے دھیانی کرن، اپنے دھیان رہنا

اَکھ نہ کھُلنا، (محا) اَکھ بند رکھنا، بے سُرتی دی حالت ہونا، بخار دی گھوکی ہونا، نیندتوں نہ جاگنا، بے ہوشی یاں غشی پاروں اَکھاں دا بند ہونا

اَکھ نہ کھولھن، (محا) 1- نہ جاگن، سُتیاں رہون 2- بے ہوشی یاں غشی پاروں اَکھاں دا بند رہون

اَکھ نہ لاون، (محا) جاگدیاں رہون، نہ سَوون

اَکھ نہ لگن، (محا) نیندر نہ آون، بیقرار ہوون

اَکھ نہ ملاون، (محا) 1- نگاہ ساہمنے نہ کرن 2- شرماون 3- جان بُجھ کے نہ پچھانن، واقف نہ بنن 4- کتراون

اَکھ نہ مِلاونا، (محا) جھینپنا، واقف نہ بننا، کتراونا، دوستی نہ ہونا

اَکھ نہ میلن، (محا) ویکھو: اَکھ نہ ملاون

اَکھ نیویں رکھن، (محا) ادب آداب کرن، شرماون، شرمندہ ہوون

اَکھ نیویں کرن، (محا) ویکھو: اَکھ نیویں رکھن

اَکھ نیویں ہوون/اَکھ نیویں ہوونا، (محا) 1- کسے دے احسان کارن شرمندہ ہونا 2- احسان مند ہونا 3- کسے دا کانا ہونا

اَکھ والا ہوون، (محا) سمجھدار ہوون، ہوشیار ہوون

اَکھ وٹاون، (محا) طوطا چشم ہوون، بے دِید ہوون

اَکھ وچ پھولا پَون، (محا) نظر خراب ہوون، پُتلی اُتے چِٹیائی آون

اَکھ وچ تِن، (مذ) جو اَکھ وِچ رڑکدا رہے، وَیری، دُشمن

اَکھ وچ تِن ہونا، (محا) اَکھ دا تِن ہونا، بُری لگن والی چیز ہونا، ڈیلے تے چِٹا داغ ہونا، اَکھ وچ کسے دا رڑکنا

اَکھ وچ تِن ہوون، (محا) 1- اَکھ دی پُتلی اُتے چِٹا داغ ہوون 2- اَکھ وچ کسے دا رڑکن

اَکھ وِچ چُبھ جاون، (محا) سوہنا لگن، من نوں بھاون

اَکھ وِچ چُبھن، (محا) 1- بھیڑا لگن، چنگا نہ لگن 2- سوہنا لگن

اَکھ وچ چُبھنا، (محا) 1- بُرا لگنا، نہ بھاونا، بھیڑا لگنا 2- سوہنا لگنا

اَکھ وچ چِٹّا پون، (محا) اَکھ وِچ چِٹا موتیا اُترن

اَکھ وِچ چوبھ آون، (محا) کسے شے نال اَکھ دا چُبھ جاون

اَکھ وِچ حیا ہوون، (محا) شرم حیا والا ہوون، دید لحاظ والا ہوون

اَکھ وچ رڑکن، (محا) ویکھو: اَکھ وچ چُبھن

اَکھ وِچ رڑکنا، (محا) بُرا لگنا، کوئی دُشمن وانگوں لگنا

اَکھ وچ سُور دا وال ہوون، (محا) اَکھ وچ حیا نہ ہوون، بے دید ہوون، بدلحاظ ہوون، بے حیا ہوون

اَکھ وچ مرچاں پاون، (محا) بہت زیادہ تکلیف دیون

اَکھ وچ مرچاں پَون، (محا) 1- انتہائی تکلیف ہوون 2- کسے گل دا بہت غصہ لگن

اَکھ وکھاون، (محا) 1- علاج لئی اَکھ کھولھ کے دسن 2- گھورن، دھمکاون، گھرکن، غصے دا اظہار کرن

اُکھ وگ جانا، (محا) اُکھ چو جانا، اُکھ ماری جانا، ڈیلا پھس جانا

اُکھ وگ جاون، (محا) اُکھ ماری جاون، ڈیلا پھس جاون

اِکھ: (مو) 1- گنا، کماد 2- وڈی اکھ، مُنڈھ 3- چھٹ، بورے 4- (فم) پاسا، آلا

اُکھا: (مذ) آکھیا ہویا، مقولہ

اُکھا: (مذ) 1- کجاوے دا اِک پاسا، گھڑے رکھن دا سٹینڈ 2- بوری، تھیلا 3- مُوری 4- نوک 5- وڈا سوراخ، کُھلا مونہہ، طاقچہ

اُکھّا: (مذ) 1- حلقہ (جیویں زنجیر دی کڑی دے حلقے ہوندے نیں)، پکش، دوشہتیراں دا درمیانی حصہ

اُکھاڑن: (مصدر) ویکھو: اُکھاڑن

اُکھاڑ: (ہ، مذ) 1- اساڑھ دا مہینہ 2- دنگل، کُشتی دا مقام 3- اکٹھ، سموہ

اُکھاڑ: (فعم) 1- اُکھاڑن مصدر توں فعل امر 2- اُکھاڑن مصدر توں حاصل مصدر 3- بربادی، تباہی

اُکھاڑ پچھاڑ، (ہ، مو) 1- اُلٹ پلٹ، ادلا بدلی 2- توڑ پھوڑ، پُٹائی دا کم 3- غیبت، لائی بُجھائی

اُکھاڑ پچھاڑ کرن، (محا) ادلا بدلی کرن، ہیٹھلی اُتے کرن، تباہی لاہون، اُلٹ پلٹ کرن

اکھاڑا: (مذ) 1- کُھلن دی تھاں، دنگل کرن والی جگہ، پہلواناں دے کسرت کرن دی تھاں، پڑ 2- رنگ بھومی، سٹیج (جتھے ناٹک کھیڈیا جاوے) 3- سادھوواں دی کوئی منڈلی یاں ڈیرہ 4- ہجوم، گروہ

اُکھاڑا جمن، (محا) 1- کھیڈ کاراں دا کھاڑے وچ کٹھیاں ہون 2- لوکائی دا مجمع لگن 3- نچن گاون والیاں دی محفل دا بھخن

اُکھاڑا جمنا، (محا) 1- کھڈاریاں دا اکھاڑے وچ پورے مچے تے کم کرنا تے ویکھن والیاں دا پوری توجہ نال سُنتا یاں ویکھنا 2- بہت سارے لوکاں دا پڑ دوالے جُڑنا 3- پڑ بھخنا

اُکھاڑا گرم ہونا، (محا) بہت اکٹھ ہونا، اکٹھ وچ رونق ہونا

اُکھاڑا گوڈن، (محا) کسی نال اکھاڑے دی مٹی نوں پولیاں کرن

اُکھاڑا مچن، (محا) فساد جاگن، جھگڑا اُٹھن

اِندر دا اکھاڑا، (مذ) 1- راجا اِندر دا دربار 2- سوہنیاں دی بیٹھک، پریاں دی محفل

پریاں دا اکھاڑا، (مذ) پریاں دا دربار، گویاں دی ٹولی

اُکھاڑا: (مذ) تباہی، بربادی

اُکھاڑن/اُکھاڑنا: (مصدر) جڑھوں کڈھ دیون، زمین نالوں وکھریاں کرن، پیروں کڈھن، دل اُچاٹ کرن، کم وگاڑن، پٹن، ڈھاون، وکھریاں کرن

اُکھاڑنا: (فعم) ویکھو: اُکھیڑنا

اُکھاڑھا: (مذ) ڈنگراں دے لنگھن دی تھاں، رستہ

اُکھاڑے: (مذ) ویکھو: 'اکھاڑا' جیہدی ایہہ جمع اے

اُکھاڑے وِچ آون، (محا) مقابلے تے آون، میدان وچ آون

اکھاڑے وِچ اُترن، (محا) ویکھو: اکھاڑے وِچ آون

اُکھالن: (مصدر) کھالن، کھالی یاں نالی نوں صاف کرن

اُکھان: (مذ) 1- اکھوت، کہاوت، ضرب المثل، قول، سیانی گل 2- لوکاں دی بول چال دا کوئی جملہ جو مثال دے طور تے بولیا جاندا ہے

اُکھان کرن، (محا) اکھوت دسّن، کہاوت بیان کرن، سیانی گل کرن، سیانیاں دی آکھی دسن

اُکھاتبہہ : (مذ) جنگل بار دے اک رُکھ دا ناں، اُکاتبہہ، فراش

اُکھاں : (مو) اُکھ دی جمع، اُکھ دا جوڑا یاں بہتیاں اکھاں

اُکھاں آ گھڑن، (محا) بھلیکھا لتھن، حقیقت دا پتا لگن، اکھاں کُھلن، جاگ آون

اُکھاں آون، (محا)1- اکھاں دا دُکھن، اکھ دی تکلیف ہوون، آشوب دی بیماری لگن 2- کسے دا چنگیاں لگن، کسے نال پیار ہو جاون

اُکھاں اُبل آون، (محا)1-اکھاں دا سُجھ جاون 2- آشوب دی بیماری لگن 3-ڈھیر روون

اُکھاں اُتے بٹھاون، (محا) بہت عزت کرن، آدر بھا کرن، خاطر تواضع کرن

اُکھاں اُتے بہاون، (محا) ویکھو: اکھاں اُتے بٹھاون

اُکھاں اُتے پٹی بجھن، (محا) ویکھو: اکھاں اُتے پردہ آون

اُکھاں اُتے پٹی بنھ لوَن/ اُکھاں اُتے پٹی بنھن، (محا) ویکھو: اکھاں اُتے پردہ آون

اُکھاں اُتے پردہ آون ،(محا) 1-لاپروا ہو جاون 2-بے غیرت ہو جاون

اُکھاں اُتے پردہ پوَن، (محا) ویکھو: اکھاں اُتے پردہ آون

اُکھاں اُتے چک لوَن/ اُکھاں اُتے چکّن، (محا) ویکھو: اکھاں اُتے بٹھاون

اُکھاں اُتے ہتھ دھرلوَن، (محا) 1-بہت شرمندگی محسوس کرن 2-بے غیرتی دھارلوَن

اُکھاں اُتے ہتھ دھرن، (محا) ویکھو: اکھاں اُتے ہتھ دھرلون

اُکھاں اکھاں وِچ ، (فم) اشاریاں نال، سیناں نال

اُکھاں اکھاں وِچ اشارے کرن، (محا) اکھاں نال سیناں مارن

اُکھاں اگوں دُور ہون، (محا) ساہمنے نہ رہون، اولھے ہو جاون

اُکھاں اگوں دُور ہونا، (محا) ساہمنے نہ رہنا، دِسنا نہ، پردکھے ہونا، اولھے ہو جانا

اُکھاں اُگھڑ جاون، (محا) سمجھ آ جاون، پتا لگ جاون، خبردار ہو جان

اُکھاں اگے، (فم) اکھاں دے ساہمنے، رُوبرو

اُکھاں اگے انھیرا آون، (محا) 1-دِل گھبرا جاون 2- کجھ نہ دِسّن 3-بہت پریشان ہو جاون

اُکھاں اگے پھِرن/ اُکھاں اگے پھِرنا، (محا) تصور ہونا، من ہی من وچ کسے نُوں کول بھاسنا، ہوبہو دِسنا، ساہمنے رہنا، کسے دا ناں بھُل جانا، چیتے آونا

اُکھاں اگے تارے بھوَن، (محا) بوندل جاون، کُجھ دی سمجھ نہ آون

اُکھاں اگے چربی آون، (محا)1- کسے نوں کجھ نہ سمجھن، تکبر کرن، ہنکار کرن 2-شک کرن

اُکھاں اگے چربی آونا، (محا) نہ دِسنا، ہنکارے جانا، چنگے مندے دی تمیز نہ رہنا، جان بُجھ کے انھے بن جانا، تکبر کرنا، شک کرنا، کجھ نہ سمجھنا، کسے توں دِل گھبرا جانا

اُکھاں اگے سرہوں پھُلّن، (محا) 1-چکر آون، غش کھاون 2-سُدھ بُدھ نہ رہون

اُکھاں اگے سرہیوں (سریہاں) پھل جانی، (محا) اُکھاں اگے سروں پھل جانی، اُکھاں ساہمنے ان ہونی ہو جانی

اَکھاں اگے ہنیرا آ جانا، (محا) چکر آونا، گھمیٹی آونا، دُھند ہونا، کجھ نہ سُجھنا
اَکھاں اگے ہنیرا آ جاون، (محا) کجھ نہ سُجھن، بوتل جاون، گھبرا جاون، چکرا جاون، بے ہوش ہو جاون
اَکھاں اُلٹ جاون، (محا) 1- مونہہ پھیرلون، رخ بدل جاون، بے مروّت ہوون، دھیان نہ کرن 2- مرن نوں ہوون
اَکھاں اندر وڑیاں ہون، (محا) بہت کمزور ہوون
اَکھاں انھیاں ہو جانا، (محا) کجھ نہ ویکھنا، خیال نہ کرنا، اکھاں دانُورتوں خالی ہو جانا، نیناں نوں کجھ سُجھائی نہ دینا
اَکھاں انھیاں ہو جاون، (محا) کجھ نہ دِسن، کجھ نہ سُجھن
اَکھاں اوہ نہ رہنا، (محا) پہلے ورگا سلوک یاں ورتارا نہ رہنا، وتیرہ بدل جانا
اَکھاں اوہ نہ رہَون، (محا) ویکھو: اَکھاں اوہ نہ رہنا
اَکھاں بدل لینا/ اَکھاں بدلنا، (محا) پیار یاں مہربانی کرنا چھڈ دینا، بے مروتی دسنا، رویہ بدلنا، بے دِید ہو جانا
اَکھاں بدلن، (محا) رویہ بدلن، اگے والا سلوک نہ کرن، بے دید ہو جاون، بے مروت ہوون، پہلاں ورگی محبت وچ فرق آ جاون
اَکھاں بند کر کے، (محا) بے سوچے سمجھے، انھے واہ
اَکھاں بند ہو جانا، (محا) 1- انھے ہو جانا 2- مر جانا
اَکھاں بند ہو جاون، (محا) 1- انھیاں ہو جاون 2- مرجاون
اَکھاں بنواونا، (محا) اپریشن کرا کے موتیا اتراونا
اَکھاں بنھن، (محا) انھیاں کرن
اَکھاں بہہ جاون، (محا) اکھاں وگ جاون، انھیاں ہو جاون
اَکھاں بھجن، (محا) اکھاں سلھیاں ہوون، اکھاں وِچ ہنجو اُتر آون، رِوون نوں ہوون
اَکھاں بھر آون/ اَکھاں بھر آونا، (محا) اَکھاں وچ پانی آ جانا، دُکھ یاں ہمدردی جاگنا، دُکھ یاں ہمدردی نال اتھرو آ جاون
اَکھاں بھر کے ویکھن، (محا) چنگی طرحاں ویکھن، غور نال ویکھن
اَکھاں بھر کے ویکھنا، (محا) گہری تاڑ نال یاں چنگی طرحاں ویکھنا، نظر بھر کے ویکھنا، غور نال ویکھنا
اَکھاں بھرن، (محا) اکھاں وِچ اتھرو آ جاون
اَکھاں بھکھن، (محا) 1- تاپ نال اکھاں وِچوں سیک نکلن لگ پون 2- غصے نال اکھاں تپن لگ پون
اَکھاں بھوں جاون، (محا) اَکھاں اُلٹ جاون، چکرا جاون، گھبرا جاون، بوتل جاون
اَکھاں پاٹ جاون، (محا) 1- کسے دی دولت یاں ٹوہر ویکھ کے حسد کرن یاں وِچوں ڈول جاون 2- حیران رہ جاون
اَکھاں پاٹن، (محا) 1- دُکھن پاروں اکھاں وچ درد ہوون 2- حیران ہوون
اَکھاں پاڑ پاڑ کے تکّن، (محا) ویکھو: اکھاں پاڑ پاڑ کے ویکھن
اَکھاں پاڑ پاڑ کے ویکھن، (محا) 1- بڑے ای دھیان نال ویکھن، حرص نال ویکھن 2- مصیبت وچ گھبرا کے ویکھن، ماڑی نظر نال ویکھن 3- حسرت نال ویکھن
اَکھاں پاڑ پاڑ ویکھنا، (محا) ویکھو: اکھاں پاڑ پاڑ کے ویکھن
اَکھاں پتھر ہو جاون، (محا) ویکھو: اَکھاں پتھرا جاون
اَکھاں پتھرا جانا/ اَکھاں پتھرا جاون، (محا) 1- اَکھاں دی حرکت بند ہونا 2- کوئی چیز ویکھ کے ات درجے دی حیرانی ہونا 3-

بیماری یاں ڈر نال اَکھاں دا جھمکنا بند ہو جانا تے کُھلا رہنا
اَکھاں پٹ پٹ ویکھن، (محا) بار بار ویکھن، چنگی طرحاں ویکھن، شک نال ویکھن، غور نال ویکھن
اَکھاں پٹ پٹ و یکھنا، (محا) ویکھو: اکھاں پٹ پٹ ویکھن
اَکھاں پچھانن، (محا) اشارہ سمجھن، مرضی جانن
اَکھاں پچھاننا، (محا) اشارہ سمجھنا، رمز پچھاننا
اَکھاں پرتا جاون، (محا) ویکھو: اکھاں پرتاون
اَکھاں پرتاون، (محا) رویہ بدل لوَن، بے مروت ہو جاون، پچھلا تعلق بُھل جاون
اَکھاں پک جاون، (محا) 1-اکھاں دُکھن 2-چر تائیں کسے دی اُڈیک وچ رہوَن
اَکھاں پوڑن، (محا) اکھاں نوں زخمی کرن، بہت زیادہ دُکھ دیون
اَکھاں پونجھن، (محا) 1-ہنجو صاف کرن 2- تسلی دیون، حوصلہ ودھاون
اَکھاں پھٹن، (محا) انھیاں ہوون، اَکھاں دا نُور جاندا رہون
اَکھاں پھیر کے جاندیاں رہون، (محا) مونہہ پھیر کے ٹُر جاون، اکھ بچا کے نکل جاون
اَکھاں پھیر لوَن، (محا) 1-بے رخی کرن، بے مروتی کرن 2- رنج ہو جاون
اَکھاں پھیر لینا، (محا) بے مروتی دسنا، ناراض ہونا، دھیان ہٹا لینا، بے وفائی کرنا
اَکھاں پھیرن، (محا) ویکھو: اکھاں پھیر لوَن
اَکھاں تاڑے لگن، (محا) مرن ویلے اَکھاں دی ٹکٹکی بجھن، پُتلیاں چڑھن

اَکھاں تتیاں ہوون، (محا) اکھاں وچ بہت رڑک پون، بہت غصے وچ ہوون
اَکھاں تر آون ، (محا) اکھاں وچ ہنجو آ جاون، رون ہاکا ہو جاون
اَکھاں تر کرن، (محا) روون دھون
اَکھاں توں اَنھی ، ناں نُور بھری، (اکھا) جدوں کوئی بندہ یاں شے اپنے وجود دے مطابق نہ ہووے تے طنزاً آکھدے نیں، ناں وڈا تے درشن چھوٹے
اَکھاں توں اَنھی ، ناں نَین سُکھ، (اکھا) ویکھو: اکھاں توں اَنھی ناں نُور بھری
اَکھاں توں پردہ اُٹھنا، (محا) اصلیت نظر آونا، اصل معاملہ ساہمنے آ جانا
اَکھاں توں پردہ لہہ جاون، (محا) ہوش آ جاون، اصل گل دا پتا لگ جاون، حقیقت دا چانن ہو جاون
اَکھاں توں دُور ہونا، (محا) ساہمنیوں چلے جانا، جُدا ہونا، وچھڑنا
اَکھاں توں رَت چوون، (محا) بہت زیادہ روون، بہت زیادہ غصے وچ ہوون
اَکھاں توں معذور ہوون، (محا) اکھوں مُنا کھیاں ہوون، نابینا ہوون
اَکھاں تھلّے گزارن، (محا) اُڈیک وِچ ویلا کٹن
اَکھاں تے بٹھاونا، (محا) سنمانا، آدر بھاء کرنا، احترام دینا، عزت دینا
اَکھاں تے بہاون، (محا) ویکھو: اَکھاں تے بٹھاونا
اَکھاں تے پٹی بَنھن، (محا) 1- انھیاں ہو جاون 2-جان بُجھ

کے بے خبر ہوون، بے دھیانی کرن، نظر انداز کرن 3- بے مروت ہوون، بے شرم ہو جاون 4- بے غیرتی پھڑن

اُکھاں تے پٹی بنھنا، (محا) دھیان نہ کرنا، خیال نہ کرنا، جان بُجھ کے نظر انداز کرنا، بنا سوچے کم کرنا

اُکھاں تے پردہ آون/ اُکھاں تے پردہ آونا، (محا) 1- کجھ نہ دِسنا 2- موتیا بند ہونا

اُکھاں تے پردہ پوَن، (محا) 1- بے وقوف بن جاون، خیال نہ رہوَن 2- دھوکے وچ آون

اُکھاں تے چربی چڑھن، (محا) 1- بے لحاظ ہو جاون، اُچی نیویں دی تمیز نہ رہوں، وڈے نِکے دی تمیز مُک جاون 2- کُجھ نہ سُجھنا 3- مغرور ہو جانا، کسے نُوں خاطر وچ نہ لیانا

اُکھاں تے رکھن، (محا) ادب کرن، متبرک جانن

اُکھاں تے ہتھ رکھن، (محا) 1- شرمندہ ہوون 2- بچھوں دی دُوجے دیاں اکھاں اُتے ہتھ رکھ کے اپنے بارے پچھن (اک کھیڈ)

اُکھاں ٹڈ کے ویکھن، (محا) حیران ہو کے ویکھن

اُکھاں ٹڈنیاں، (محا) اُکھاں پاڑنا، اُکھاں پاڑ پاڑ کے ویکھنا

اُکھاں ٹڈیاں رہ جانا، (محا) 1- حیرانی نال کسے شے یاں بندے نُوں ویکھنا 2- دُکھ یاں خوف نال اُکھاں کھلیاں دیاں کھلیاں رہ جانیاں

اُکھاں ٹڈیاں رہ جاون، (محا) حیران ہوون

اُکھاں چار کرن، (محا) 1- آہمنا ساہمنا ہوون 2- پیار ہوون

اُکھاں چڑھان، (محا) متھے وٹ پاون

اُکھاں چڑھن، (محا) پُتلیاں پھرن، مرن دے نیڑے ہوون

اُکھاں چمک جاون، (محا) 1- خوشی دا اظہار کرن 2- شرارت نوں جی کرن

اُکھاں چُندھیانا، (محا) ویکھو: اُکھاں چُندھیاون

اُکھاں چُندھیاون، (محا) 1- لِشک پاروں کجھ چرلئی اکھاں توں نہ دِسن 2- کسے شے دا بہت سوہنا لگن

اُکھاں چھپاون، (محا) 1- شرمندگی دا اظہار کرن 2- کتراون

اُکھاں دا پانی، (محا) 1- اکھاں دا نور 2- ہنجو، آنسو

اُکھاں دا پردہ، (مذ) اکھاں دے اُپر دی جھلی

اُکھاں دا تارا، (مذ) بہت پیارا، لاڈلا

اُکھاں دا تارا ہوون، (محا) بہت پیارا ہوون

اُکھاں دا ترسن، (محا) ویکھن لئی بے قرار ہوون، دیدنوں ترسن

اُکھاں دا تیل کڈھن، (محا) بہت زیادہ لکھائی پڑھائی کرن، بہت زیادہ محنت کرن

اُکھاں دا چانن، (محا) بہت پیارا، لاڈلا، اکھاں دا نُور

اُکھاں دا چانن منگن، (محا) 1- اولاد دی تانگھ کرن 2- سکون چاہون

اُکھاں دا دُکھ، (مذ) ہر ویلے دِسّن والا روگ، ہر وقت ساہمنے رہن والا دُکھ

اُکھاں دا کُکرا، (مذ) 1- تکلیف دیندیاں رہن والا بندہ 2- دُشمن 3- اکھاں دا اِک روگ

اُکھاں دا لہو ہو جاون، (محا) بہت رودن پاروں اکھاں دا لال ہو جاون

اُکھاں دا ناسور ہو جاون، (محا) لگاتار روندیاں رہون

اُکھاں دانخونا، (مذ) 1- اکھاں دا اِک روگ 2- پریشانی تے دُکھ دا

موجب بندہ

اَکھاں دا نُور، (مذ، صفت) 1-چانن، بینائی 2-اولاد، پتر 3-بہت پیاری شے

اَکھاں دا ہار دے جاون، (محا) نظر دا جاندیاں رہون، انھا ہو جاون، مناکھیاں ہوون

اَکھاں دھوون، (محا) مونہہ دھوون، اکھاں صاف کرن

اَکھاں دی ٹھنڈ، (مو) بہت پیارا، دل دا سکون

اَکھاں دی چھجلی، (مو) پلکاں، پیپیاں

اَکھاں دی رَوہ، (مذ) اتھرو، ہنجو

اَکھاں دی رَوہ پیون، (محا) اتھرو پیون، وچے وچ رُوون

اَکھاں دی رَوہ ڈولھن، (محا) ہنجو کیرن، رُوون

اَکھاں دی سونہہ، (مو) آل اولاد دی قسم، سبھ توں پیاری شے دی سَونہہ

اَکھاں دی لو، (مو) ویکھو: اکھاں دا چانن

اَکھاں دی لو بُجھ جاون، (محا) 1-اکھاں دا بے نور ہو جاون، بینائی جاندی رہون 2- اُمید مر جاون

اَکھاں دی لو بُجھن، (محا) ویکھو: اکھاں دی لو بُجھ جاون

اَکھاں دی لو وَدھ جاون، (محا) بہت خوشی ہوون

اَکھاں دے ڈورے، (مذ) اکھاں وچ لالی دیاں دھاریاں

اَکھاں دیاں پُتلیاں پتھراون، (محا) بہت زیادہ اُڈیکن

اَکھاں دِیاں سُوئیاں رہ گئیاں نیں، (اکھا) بُہتا کم مک گیا اے تے تھوڑا رہ گیا اے

اَکھاں ڈُب ڈُباون، (محا) اکھاں بھر آون، اکھاں وچ اتھرو آ جاون

اَکھاں ڈُلھ پوَن، (محا) ویکھو: اکھاں ڈُلھک پوَن

اَکھاں ڈُلھک پون، (محا) ویکھو: اکھاں وچ ہنجو آ جاون

اَکھاں ڈُلھک پینا، (محا) گلیڈ وبھر آونا، اَکھاں وچ ہنجو آ جانا

اَکھاں روشن ہوون، (محا) 1- کسے نوں مل کے خوشی ہوون 2- اولاد والا ہوون

اَکھاں ساہمنے پھِر جاون، (محا) مونہہ تے مُکر جاون

اَکھاں ساہمنے نہ کرن، (محا) شرماون، جھجھکن

اَکھاں سیکدیاں پھِرن، (محا) نظر بازی کردیاں پھرن، سواد لیندیاں پھرن

اَکھاں سیکن، (محا) ویکھو: اکھاں سیکدیاں پھرن

اَکھاں صاف نہ ہوون، (محا) دِل وچ وٹ ہوون، بُری نظر رکھن

اَکھاں فرش کر دیون، (محا) اکھاں وچھا دیون، بہت زیادہ دید کرن، آدر نال سواگت کرن

اَکھاں کڈھن، (محا) 1- گستاخی کرن، گھورن، ڈیلے وکھاون 2- انھیاں کرن، آنے کڈھن، غصّے نال تکن، روہ دی اکھ پلٹن

اَکھاں کڈھنا، (محا) گُھورنا، گُستاخی کرنا، آنیاں کڈھنا، آنیاں تاڑنا، لالیاں تاڑنا

اَکھاں کوڑیاں ہو جاون، (محا) دِل پھکا پین، نفرت ہو جاون، بیزاری ہوون

اَکھاں کُھل جانا/ اَکھاں کُھلنا، (محا) 1- جاگنا، ہوش آونا 2- سمجھ آونا، پتا لگنا، اصل حقیقت دا پتا لگ جانا

اَکھاں کُھل جاون، (محا) 1- اصل حقیقت دا پتا لگن، جاگن، ہوش آون 2- بلّی یاں کُتے وغیرہ دے بچیاں دا جمن دے کجھ دناں

مگروں ویکھن لگ پون

اُکھاں کھُلّھیاں رہ گئیاں پر بکری مر گئی، (اکھا) جدوں کسے کم وچ فائدہ گھٹ تے نقصان بہتا ہووے تاں کہندے نیں

اُکھاں کھول کے رکھن، (محا) محتاط ہوون، دھیان نال کم کرن

اُکھاں کھولن، (محا) 1- سوں کے اُٹھن 2- دھیان کرن 3- غشی دُور ہوون

اُکھاں گڈیاں جاون، (محا) کسے دا اکھاں وچ چُبھ جاون، حیران ہوون

اُکھاں گِلّیاں ہو جاون، (محا) اکھاں وچ ہنجوآ جاون، اکھاں تر پون

اُکھاں لال سُوہیاں ہوون، (محا) ویکھو: اکھاں لال کرن

اُکھاں لال کڈھنا/ لال لال اُکھاں کڈھنا، (محا) غصّے وِچ آونا، گھورنا، رُعب وکھاونا

اُکھاں لال کرلوَن، (محا) ویکھو: اکھاں لال کرن

اُکھاں لال کرن، (محا) 1- بہت زیادہ روون 2- غصے وچ آون

اُکھاں لال کرنا/ اُکھاں لال کر لینا، (محا) 1- غصّے وِچ آونا، بہت غُصے ہونا 2- رو رو کے اُکھاں وِچ لالی پا لینا

اُکھاں لال ہوون، (محا) 1- اکھ دُکھنی آون 2- غصہ آون

اُکھاں لڑاون، (محا) 1- پیار محبت کرن 2- اکھاں اکھاں وچ اشارے کرن 3- اِک دُوجے نوں گھورن

اُکھاں لڑن، (محا) پیار ہو جاون

اُکھاں لکاون/ اُکھاں لُکاونا، (محا) بُرا کم کر کے شرمندہ ہونا، کتراونا، مِلنوں سَنگنا، مِلن توں جھکنا

اُکھاں لگنا/ اُکھاں لگیاں ہونا، (محا) تانگھ ہونا، اُڈیک ہونا، پیار ہونا

اُکھاں لگیاں ہوون، (محا) 1- پیار محبت ہو جاون 2- اُڈیک وچ ہوون

اُکھاں مارن، (محا) اشارے کرن

اُکھاں متھے اُتے رکھن، (محا) بے دید ہو جاون

اُکھاں متھے تے لا لییاں، (محا) سر متھے تے رکھنا، بے دید ہو جانا

اُکھاں مٹکاون، (محا) نخرے کرن

اُکھاں منگن، (محا) اکھاں دا نور بھالن، اولاد دی تانگھ کرن

اُکھاں موند لینا/ اُکھاں مُوندنا، (محا) 1- انھے بننا، معاملے نوں جان بُجھ کے نظر انداز کرنا، ہنکار وچ انھے ہونا 2- سون لئی اکھاں بند کر لینا

اُکھاں مِیٹ جانا / اُکھاں مِیٹنا، (محا) مر جانا، مرنا، فوت ہو جانا

اُکھاں مِیٹ جاون، (محا) مرجاون، فوت ہوون

اُکھاں مِیٹ کے، (فم) لاپروائی نال، بے دھیانی نال، بے غیرتی نال

اُکھاں میٹ کے کم کرن، (محا) 1- لاپروائی نال کم کرن، بے دھیانی نال کم کرن 2- کسے کم دا ماہر ہوون

اُکھاں میٹن، (محا) ویکھو: اکھاں میچ لوَن

اُکھاں میٹے لنگھ جاون، (محا) چھیتی گزرن، پتا لگے بِنا ای بیت جاون

اُکھاں میٹیاں جاون، (محا) مرجاون

اُکھاں میچ لوَن، (محا) 1- لاپروائی کرن، نظرانداز کرن

2-شرماون 3-چلاناکر جاون

اَکھاں مچن، (محا) ویکھو: اکھاں میچ لوَن

اَکھاں میل کے ویکھن، (محا) 1-ساہمنا کرن، اکھاں وچ اکھاں پاون 2-پیار نال ویکھن

اَکھاں میل نہ سکن، (محا) شرمندہ ہوون، نموشی محسوس کرن

اَکھاں نال، (فم) غور نال، دھیان نال

اَکھاں نال بلاون، (محا) اشارے نال سدّن، سَینتاں مارن

اَکھاں نال پھُل نہ ڈِٹّھا، ناں گُل بی بی، (اکھا) ویکھو: اکھاں توں انھی ناں نور بھری

اَکھاں نال پیراں دیاں تلیاں ملن، (محا) 1-انوکھا کم کرن 2-بہت زیادہ عزت کرن 3-ڈھیر پیار کرن

اَکھاں نال پیون، (محا) عاشق ہوون، نثار ہوون

اَکھاں نال جہان اے، دنداں نال سواد اے، (اکھا) اکھاں تے دنداں دی اہمیت بارے آکھدے نیں

اَکھاں نال جھاڑو دیوَن، (محا) 1-بہت زیادہ عقیدت دا اظہار کرن، بہت زیادہ محبت کرن 2-بہت عزت تے مان کرن

اَکھاں نال کم کرن، (محا) 1-ویکھ کے کم کرن، عقل توں کم کرن 2-چائیں چائیں کم کرن

اَکھاں نال کھکھر لاہون، (محا) دُور کھلو کے تاڑن، نظر میلی کر کے ویکھن، بدنظری کرن

اَکھاں نال گلّاں کرن، (محا) اشاریاں نال اک دوجے نوں کجھ آکھن، سینتاں نال گلّاں کرن

اَکھاں نال لا رکھن، (محا) ویکھو: اکھاں نال لا کے رکھن

اَکھاں نال لا کے رکھن، (محا) ادب کرن، عزت کرن، محبت کرن

اَکھاں نال لاون، (محا) مقدس جانن، ڈھیر عزت کرن، محبت کرن، بہت زیادہ ادب کرن

اَکھاں نال مِنن، (محا) غور کرن، جائزہ لوَن

اَکھاں نال نہ ویکھن، (محا) بے دھیانی کرن، حقیر جانن

اَکھاں نال ویکھ کے کم کرن، (محا) دھیان نال کم کرن

اَکھاں نال ویکھن، (محا) آپ ویکھن، دھیان نال ویکھن

اَکھاں نُوٹیاں جاون، (محا) مرجاون

اَکھاں نُور نیں تے دند موتی، (اکھا) اَکھاں تے دنداں دی اہمیت بارے آکھدے نیں

اَکھاں نوں تیل لاون، (محا) بے وقوفی کرن، پُٹھا کم کرن

اَکھاں نیلیاں پیلیاں کرنا، (محا) غُصے وچ آونا، غُصے نال تاڑنا، ڈاڈھا غصّہ وکھاونا

اَکھاں نیں کہ بٹن، (اکھا) جدوں کسے نُوں ساہمنے پئی ہوئی شے نہ دِسّے تے طنزیاں مذاق کر دیاں ہویاں آکھدے نیں

اَکھاں نیں کہ کول ڈوڈے، (اکھا) ویکھو: اکھاں نیں کہ بٹن

اَکھاں نیوں جاون، (محا) 1-شرمندہ ہو جاون، شرما جاون 2-احسان مندی دسن 3-بےعزتی ہو جاون

اَکھاں نیویاں کر لوَن، (محا) شرم نال سِر نیواں کر لین، شرمندہ ہو جاون، دید لحاظ کرن

اَکھاں نیویاں کر لینا، (محا) 1-شرم نال بیٹھاں نوں ویکھنا، شرما جانا 2-شرمندہ ہو جانا 3-دِید لحاظ کرنا

اَکھاں وٹ جاون، (محا) کترا جاون

اَکھاں وٹیاں جاون، (محا) 1-بھوں جاون 2-اَکھاں لڑ جاون

اَکھاں وچ اتھرو نہ آون، (محا) 1- شدید غم کرن 2- بے حسی دا مظاہرہ کرن
اَکھاں وچ اَکھاں پا کے ویکھن، (محا) پیار نال ویکھن، نیجھ نال ویکھن
اَکھاں وچ اکھاں پالون، (محا) اکھاں لڑالون
اَکھاں وچ اکھاں پاون، (محا) 1- نظر ملاون، اک دوجے نوں گھور گھور کے ویکھن 2- آہمنا ساہمنا کرن، حیا نہ کرن، گستاخی کرن
اَکھاں وچ اَکھاں پاونا، (محا) اک دُوجے ول ویکھنا، نظر نال نظر ملاونا، آہمنا ساہمنا کرنا، گستاخی کرنا، حیا نہ کرنا
اَکھاں وچ انگیار بھکھنا، (محا) بہت غُصے وچ ہونا
اَکھاں وچ انگیارا بھکھن، (محا) سخت غصے وچ آون
اَکھاں وِچ پایاں نہ رڑکن، (محا) بھلا مانس ہوون
اَکھاں وچ پایاں نہ رڑکنا، (محا) بہت ساوَ تے بھلا مانس ہونا، آکڑ شاکڑ بھج کے ٹھنڈا ہو گیا ہونا
اَکھاں وِچ پھرن، (محا) تصور وچ رہون، ہر ویلے چیتے رہون، ساہمنے رہون
اَکھاں وِچ تر کلے چوبھن، (محا) بہت زیادہ ظلم کرن، ڈھیر دُکھ دیون
اَکھاں وِچ تولن، (محا) غور کرن، جائزہ لون
اَکھاں وِچ ٹھنڈ پھرن، (محا) سکون ہوون، خوشی حاصل ہوون
اَکھاں وچ ٹھنڈ ہووَن، (محا) ویکھو: اکھاں وچ ٹھنڈ پھرن
اَکھاں وچ جادو ہوون، (محا) اکھاں دا خوبصورت ہوون

اَکھاں وچ جان ہوون، (محا) 1- مرن دے نیڑے ہوون 2- اکھاں وچ چمک ہوون 3- اکھاں سوہنیاں ہوون
اَکھاں وچ جچن، (محا) 1- خوبصورت لگن 2- سوہنا ہوون
اَکھاں وچ چربی آون، (محا) ویکھو: اکھاں وچ چربی اترن
اَکھاں وِچ چربی اُترن، (محا) اکھاں تے پردہ آجاون، ہنکاریا جاون
اَکھاں وِچ چربی اُترنا، (محا) ہنکارے جانا، جان بجھ کے انھا بن جانا، چنگے مندے دی تمیز نہ رہنا، جانُواں نوں بُھل جانا، اَکھاں تے پردہ آجاونا
اَکھاں وچ خون اُترن، (محا) بہت غصے دی حالت وچ ہوون
اَکھاں وچ خون بھر آون، (محا) ویکھو: اکھاں وچ خون اترن
اَکھاں وچ دُنیا اَنھیر ہوجاون، (محا) 1- سبھ کجھ لُٹ جاون 2- بہت زیادہ دکھ پہنچن یاں نقصان ہوون
اَکھاں وچ دی کڈھنا، (محا) نظر مارنا، نظر ثانی کرنا، سرسری طور تے ویکھنا، ویکھ چھڈنا، پڑھنا
اَکھاں وچ ڈر نہ ہوون، (محا) 1- نڈر ہوون 2- گستاخ ہوون، ڈھیٹھ ہوون
اَکھاں وچ ڈورے پوَن، (محا) مستی یاں بیماری پاروں اکھاں وچ لالی آون
اَکھاں وچ ڈورے پینا، (محا) شراب پین نال، جنسی خواہش کر کے یاں روگ دی وجھوں اَکھاں وچ لال دھاریاں بن جانا، مستی یاں بیماری پاروں اَکھاں وچ آون والی لالی
اَکھاں وِچ رات کٹنا، (محا) جاگدے رہنا، نیند نہ آونا، جگراتا کٹنا، دُکھ یاں فکر دی رات گزارنا

اَکھاں وِچ رات کٹنی، (محا) 1-ساری رات جاگدیاں رہنا 2- بے قرار ہونا، بے چین ہونا

اَکھاں وچ رات کڈھن، (محا) ویکھو: اکھاں وچ رات کٹنا

اَکھاں وچ رات گزارن، (محا) جاگدیاں رات گزارن، بے قراری وچ رات لنگھن

اَکھاں وچ رات لنگھاون/اَکھاں وچ رات لنگھن، (محا) ویکھو: اکھاں وچ رات گزارن

اَکھاں وِچ رڑک پون، (محا) اکھاں وچ مٹی یاں روڑ پین یاں کسے ہور سببوں چوبھ پین

اَکھاں وچ رڑکن، (محا) بُرا لگن، کسے تے وٹ چڑھن

اَکھاں وچ رڑکنا، (محا) نہ بھاونا، بُرا لگنا، کسے نال حسدیاں ساڑا ہونا، کسے تے وٹ چڑھنا

اَکھاں وچ رتّہ آ جاون، (محا) غصے نال اکھاں لال ہو جاون

اَکھاں وچ ریت دُھوڑن، (محا) اکھاں وچ گھٹا پاون، بیوقوف بناون

اَکھاں وچ سُرمہ کڈھن، (محا) ہوشیاری وکھاون، دھوکھا دیون

اَکھاں وِچ سرھوں پھلّن، (محا) 1- پیلا نظر آون 2- خوش ہوون 3- رجیواں دِسن

اَکھاں وچ سرھوں پھلنا، (محا) پیلا ہی پیلا نظر آونا، امیری دکھاونا، خوش ہونا

اَکھاں وچ سلائی پھیرن، (محا) 1- انھیاں کر دیون 2- بہت زیادہ ظلم کرن

اَکھاں وچ سما جاون، (محا) ویکھو: اکھاں وچ سماون

اَکھاں وچ سماون، (محا) اکھاں وچ کھُھ جاون، بہت پیارا لگن، من نوں بھاون

اَکھاں وچ سُوئے مارن، (محا) ڈھیر دُکھ تکلیف دیون، بے رحمی نال پیش آون

اَکھاں وچ کُھبھ جاون، (محا) سوہنیاں لگن، من نوں بھا جاون

اَکھاں وِچ کُھبھن، (محا) جی نوں بھا جاون، پیارا لگن

اَکھاں وچ کُھبھنا، (محا) بہت پسند آونا، بہت چنگا لگنا، بھا جانا، بہت سُندر لگنا

اَکھاں وچ کھٹکن، (محا) اَکھاں وچ رڑکن، بہت ای بُرا لگن، نفرت جوگا ہوون

اَکھاں وچ گھٹا پاون، (محا) بُدھو بناون، بے وقوف بناون، دھوکھا دیون، مال دُھر کرن

اَکھاں وِچ گھٹا پاونا، (محا) بدھو بناونا، دھوکھا دینا، فریب کرنا، چھل نال کسے دا مال اُڈا لینا

اَکھاں وِچ گھر کر جاون، (محا) بہت پیارا لگن، من وچ سما جاون

اَکھاں وِچ گھسُن دے دے روون، (محا) بُری طرحاں روون، بہت پچھتاون

اَکھاں وِچ لالی آون، (محا) 1- اکھاں لال ہوون 2- اکھاں دُکھنیاں آون 3- بہت غصہ آون

اَکھاں وِچ لالی اُترن، (محا) غصّے نال اکھاں لال ہو جاون، بہت غصہ آون

اَکھاں وِچ لُون باہنا، (محا) اَکھاں وچ لون پاونا، دھوکھا دینا

اَکھاں وِچ لُون باہی جانا، (محا) ویکھو: اَکھاں وچ لُون باہنا

اَکھاں وچ لون پاون، (محا) 1-انھیاں کرن، دُکھ دیون 2-ڈنگراں دے آشوب دا علاج کرن

اَکھاں وچ لہو اُتر آون، (محا) غصے نال اکھاں دا لال ہو جاون

اَکھاں وچ لہو چووَن، (محا) ویکھو: اکھاں وچوں رَت چوون

اَکھاں وچ مٹی پاون، (محا) دھوکھا دیون، دغا کرن، بے وقوف بناون، فریب دیون

اَکھاں وچ مرچاں پاون، (محا) بہت زیادہ دُکھ دیون، بے حد ظلم کرن

اَکھاں وچ موتی بھر جاون، (محا) 1-اتھرو ڈھلک پون 2- روہ جاون

اَکھاں وچ ناسُور ہو جاون، (محا) وگ تگ ہنجو وگدیاں رہن

اَکھاں وچ نشہ چڑھن، (محا) اکھاں وچ مستی آون

اَکھاں وچ نقشہ پھر جاون، (محا) کسی شے دی تصویر نگاہواں ساہمنے آون

اَکھاں وچ نُور آون، (محا) 1-دوبارہ بینائی لبھ جاون 2- اولاد ہو پون 3-بہت خوشی ہوون

اَکھاں وچ نیل دی سلائی پھیرن، (محا) 1-انھیاں کرن 2- دھوکھا دیون

اَکھاں وچ واس ہوون، (محا) من نوں بھاون، بہت پیارا لگن

اَکھاں وچ وسن، (محا) چنگیاں لگن، محبوب ہوون، اکھاں وچ سماون

اَکھاں وچوں اگ نکلن، (محا) 1- اکھاں وچ ساڑ ہوون 2- بہت غصہ آون

اَکھاں وچوں پانی جاندیاں رہون، (محا) بے دید ہو جاون، حیا نہ رہون، انھیاں ہو جاون

اَکھاں وچوں چنگیاڑے نِکلن، (محا) بہت غصہ آون

اَکھاں وچوں چنگیاڑے نکلنا، (محا) اَت غصے دی حالت ہونا، بہت ناراض ہونا

اَکھاں وچوں دریا وہن، (محا) بہت زیادہ اتھرو وگن

اَکھاں وچوں رَت چونا، (محا) بہت غصّے دی حالت وِچ ہونا، غُصّے نال اَکھاں لال ہونا

اَکھاں وچوں رَت چووَن، (محا)ویکھو:اَکھاں وچوں رَت چونا

اَکھاں وچوں لہو چونا، (محا) بہت غصّے کر کے اَکھاں وچ لالی آ جانا، بہت غُصّے ہونا

اَکھاں وِچوں لہو دے اتھرو نِکلن، (محا) بہت دُکھی ہوون

اَکھاں وِچوں لہو ورھن، (محا) ویکھو: اکھاں وچوں رت چوون

اَکھاں وِچوں من من پانی جاون (محا) بہت زیادہ روون، زار وقطار روون

اَکھاں وچوں نیند اُڈ جانا، (محا) کسے بیماری، پریشانی یاں عشق دی کیفیت وچ نیند نہ آونا، سخت پریشان ہونا، بہت زیادہ اُڈیک ہونی

اَکھاں وچوں نیندر اُڈ جاون، (محا) 1- سخت پریشان ہوون 2- بہت زیادہ اُڈیک ہوون 3- کسے بیماری پاروں نیندر نہ آون

اَکھاں وچھا دیوَن، (محا) ویکھو: اکھاں وچھاون

اَکھاں وچھاون، (محا) بہت زیادہ عزت کرن، سواگت کرن، قربان ہو جاون

اَکھاں وکھاون، (محا) گھورن، دھمکاون، غصہ آون، ڈراون

اُکھاں وکھاونا، (محا) گھورنا، دھمکاونا، غُصہ دِسنا، ڈراونا

اُکھاں ہو جاون، (محا) مشہور ہو جاون

اُکھاون: (مصدر) جڑھوں کڈھ دیون، زمین نالوں وکھریاں کرن، پیروں کڈھن

اُکھاونا: (فعم) کہاونا، اکھوانا، کہلاونا

اُکھائیں: (مذ،صفت) آکھاں

اُکھٹ: (صفت) 1- نہ مُکّن والا، بنا ٹوٹ 2- امک، نہ تھُرن والی

اکھُٹنا: (مو) اکھٹ ہونا

اکھٹن: (مصدر) ٹھوکر کھاون، ٹھیڈا لگن

اُکھٹّن: (مصدر) کُھٹن، تھُرن، گھٹن

اُکھر: (مذ) 1- حرف، کلمہ، لفظ 2- مجازاً، گل بات 3- نشان، ترکیب، ہُنر

اُکھر بول، (مذ) فقرہ، جملہ

اُکھر پن، (مذ) بدتمیزی، سرکشی، ہٹ دھرمی

اُکھر پواون، (محا) لکھواون، دستخط کراون، سفارش کراون

اُکھر جاچ، (مو) نحو، نحو دا علم

اُکھر جاچ بھوم، (مذ) علم نحو

اُکھر جُٹ، (مذ) مرکب لفظ یاں الفاظ

اُکھر دھن، (مذ) لُغات، کوش، ڈکشنری

اُکھر دھن بھوم، (مذ) لُغات دا علم

اُکھر سہانن، (محا) الف ب دی پچھان کرن، تھوڑا بہتا لکھیا پڑھیا ہوون

اُکھر کھوترن، (محا) 1- حرف اُکرن 2- کسے لفظ یاں تحریر اُتے غور کرن

اُکھر لڑی، (مو) 1- لفظاں دی قطار، فقرہ 2- مصدر

اُکھر مُول، (مو) قواعد دی کتاب، گرامر دی کتاب

اُکھر مُول بھوم، (مذ) قواعد دا علم، گرامر بارے واقفیت

اکھر نال اکھر جوڑ کے پڑھنا، (محا) ہجے کر کر کے پڑھنا جیویں تھوڑا پڑھیا ہویا کردا ہے

اُکھر واکھر، (مذ) لفظ لفظ، حرف حرف

اکھروَٹ، (مو) کسے لفظ نوں لکھن واسطے حرفاں دا چُناؤ، ہجے، شبد جوڑ

اُکھر ورتارا، (مذ) لفظاں دی ورتوں

اُکھر ونڈ، (مو) 1- لفظاں دی تقسیم 2- شعر دی تقطیع

اُکھر ونگی، (مو) ویکھو: اکھر ونگی

اُکھر ہتھ، (مذ) دستخط

اُکھر: (صفت) 1- جو کُھر دا نہیں، نہ پگھلن والا 2- نہ جلن والا، پختہ

اُکھرالی: (مو) اُکھر لی، کھر لی

اُکھرانی: (مو) 1- ڈنگراں نوں اوکھر پاون لئی بنائی ہوئی تھاں 2- کُھر لی، ڈونگھی پانی دی نالی 2- گونڈا

اُکھراون: (مصدر) اِملاء، لکھن

اکھراونا: (فعم) کسے شبد نوں اکھراں وچ لکھنا

اُکھروٹ: (مذ) 'اخروٹ' دا وِگڑیا روپ

اکھرینا: (فل) کسے اکھر دا اکھراں وچ لکھیا جانا

اُکھڑ: (صفت) 1- اُجڈ، گھمنڈی، اموڑ، جھگڑالو، ایویں لڑ پین والا، اڑب 2- جاہل

اُکھڑ کھاند، (صفت) شرارتی، بدمزاج، بہت ای گستاخ

اُکھڑ مزاج، (صفت) ویکھو: اکھڑ

اُکھڑ: (مذ) 1-ہلنا، اپنی تھاں توں ہٹ جانا، وکھرا ہونا2- برباد ہونا
اُکھڑ پُکھڑ، (فم) ہل جُل، بھج نس، وکھو وکھ
اُکھڑ پُکھڑ جانا، (محا) اپنی تھاں توں ہل جانا، پُٹیا جانا
اُکھڑ پُکھڑ جاون، (محا) اُڈ اُڈ ہو جاون، نِکھڑ جاون، کِسے شے دے مختلف حصّیاں دا وکھ وکھ ہو جاون
اُکھڑ پُکھڑ ونجھنا، (محا) ناس ہو جانا
اُکھڑ جاون، (محا) جڑھوں نِکلن، پیروں ہلن، ارادہ بدلن
اُکھڑ کھوہا، (مذ) چکڑ وِچ لگ کے سُکیا ہویا کھر دا نشان، کھر وچ
اُکھڑا: (مذ،صفت) جیہنوں سخت ہون پاروں کھٹیایاں کھودیا نہ جا سکے
اُکھڑاونا: (متعدی المتعدی) کِسے کولوں فرش وغیرہ اُکھڑوانا
اُکھڑن/اُکھڑنا: (مصدر) 1- پُٹیا جانا، جڑھ سنے باہر آ جانا 2- گنڈیایاں جُڑیا ہویا مواد جُدا ہو جانا، جوڑ ہل جانا3- آوا جائی دا سلسلہ بند ہو جانا (ساہ) 4-اِک سار نہ رہنا (قدم) 5- فرق پینا (چال) 6- بے تال تے بے سُرا ہو جانا (اواز) 7- بھٹکن لگ جانا، اُچاٹ ہوجانا، ناراض ہو جانا (من)
اُکھڑن پُکھڑن، (محا) اپنی تھاں توں ہل جانا، پٹیا جانا، اُجڑ جانا، تباہ ہو جانا، اِک سُر نہ رہنا
اُکھڑواون: (مصدر) پُٹواون، اُکھڑواوَن
اُکھڑے: (مذ) 'اُکھڑے' دی جمع، پُٹے ہوئے، اوزار ہوئے
اُکھڑے پُکھڑے، (صفت) اُداس، اوازار، بے زار
اُکھڑیا ہویا: (مذ) 1- پُٹیا ہویا، برباد ہویا، جڑھوں نکلیا ہویا (تریمتاں دی گالھ) 2- بھٹکیا ہویا، بھلیا ہویا
اُکھڑیاں: (مو) 'اُکھڑی' دی جمع، پُٹیاں ہوئیاں، بیزار ہوئیاں

اُکھڑیاں اُکھڑیاں گلّاں کرن، (محا) بیزاری نال گلّاں کرن، بے جوڑ گلّاں کرن، وَٹ نال بولن، پُٹھے جواب دیون، لڑن نوں آون
اُکھڑیاں گالھیں کرن، (محا) ویکھو: اُکھڑیاں اُکھڑیاں گلّاں کرن
اُکھڑیجن/اُکھڑین: (مصدر) ویکھو: اُکھڑن
اُکھڑیوَن: (مصدر) ویکھو: اُکھڑن
اُکھل: (صفت) پُورا، سارا، مکمل، سرب
اُکھل: (س،صفت) 1-وڈی اُکھلی، موٹی لکڑ دا وڈا سارا چٹو جو کئی وار دھرتی وِچ گڈ لیا جاندا ہے2- گنڈ جو کھوہ دی من تے پانی لئی بنیا ہوندا ہے3- بھدا، بے وقوف
اُکھلن/اُکھلنا: (مصدر) 1-اُکھاڑنا، چوٹ مارنا2- اُکھلی وچ چھنا، اُکھل وچ پا کے دھان وغیرہ دا چھڑنا3-غرور کرن، ہنگڑن
اُکھلی: (مو) چٹو دھرتی وِچ اُپروں چوڑا تے تھلیوں سوڑا پُٹیا ہویا ٹویا جس وِچ چول وغیرہ چھڑے جاندے نیں
اُکھلی وچ دتا سر تے منگّی (مولھیاں) دا کیہہ ڈر، (اکھا) خطرناک کم ذمے لین مگروں ڈرن کیسا
اُکھلی وچ سردتا تاں موہلیاں دا کیہ بھار، (اکھا) اوکھا کم شروع کر کے اوس دیاں اوکڑاں توں کیہ ڈرنا
اُکھلی وِچ سر دے کے روون، (محا) لُک کے روون، خطرے وچ پے کے پچھتاون
اُکھلی وِچ سر دینا، (محا) کِسے اوکھے کم دی ذمے داری لینا
اُکھلی وچ سر دیون، (محا) خطرے وِچ پین، جان کے مصیبت سہیڑن، کوئی اوکھا کم اپنے ذمے لون

اُکھلی ہوون، (محا) کوئی دکھ یاں مصیبت وچ ہوون، تھک جاون

اُکھن: (مصدر) کھوون، پٹن، کھٹن، اکھوڑن

اُکھنڈ: (صفت) 1-'اکھان' دی جمع، آکھی گئی گل، کہاوت 2- لگاتار، مسلسل

اُکھنڈ پاٹھ، (مذ) گورو گرنتھ صاحب دی پہلے شبد توں لے کے اخیری شبد تیک اِکتار پڑھائی، اِکسارتا، لگاتار کتاب دا پڑھنا، اکسارتا، گورو گرنتھ صاحب نوں مسلسل پڑھنا

اُکھنڈا: (مذ) مچھی پھڑن لئی تالاب، کنڈھے اُتھلے پانی وچ بنایا اجیہا ڈونگھا کھڈا جیہدے وچ مچھیاں آ کے نکل نہ سکن

اُکھنا: (س، فعم) کُھتا، کھودنا، اُکرنا

تھولا اُکھنا، (فعم) جسم تے پکے گول نشان یاں مورت بناونا

ماتا اُکھنا، (فعم) ماتا دا ٹیکہ لاونا

اُکھنُوٹ: (مذ) بھکھ یاں کمزوری پاروں اکھاں دا بند ہو جانا، مُندی اکھاں والا، جیہدیاں اکھاں کمزوری پاروں مُندی ہو جاون

اُکھنوں: (مذ) اُتھوں، اوتھوں گوتا

اکھوانا: (متعدی المتعدی) کہلوانا

اکھواون: (مصدر) کسے نُوں آکھنا، کسے دُوجے کولوں کسے تیجے نُوں گل اکھوانی

اُکھوت: (مو) بول چال وچ بہت آون والا بنھیا ہویا فقرہ جس وچ کوئی تجربے دی گل مختصر رُوپ وچ اتے اکثر شعری بولی وچ کہی گئی ہووے، لوکاں دی زبان تے پکیا ہویا کوئی فقرہ جو مثال دے طور اُتے ورتیا جائے، اکھان، لوک، اُکتی، مثال

اکھوتا: (پو، صفت) کالھا

اکھوتا پینا، (محا) کالھا پینا، چھیتی کرنا

اکھور کے گل دا جواب دیون: (محا) 1- آکڑ پاروں کوڑا بولنا 2- بولن مہنگا ہوون

اکھوڑ: (پو، مذ) اخروٹ، کھوڑ

اکھوڑا: (مذ) 'اکھوڑن' دا حاصل مصدر، اکھیڑا

اکھوڑن: (مصدر) کھودن، کھٹن، جڑھوں پٹن، اُکھیڑن، اُدھیڑن، وکھ وکھ کرن

اکھوڑی: (پو، مو) ویکھو: اکھوڑ

اکھومکھو: (ہ، مو) چھوٹے بالاں نوں کھوائی دا اے، نکے بال دا کھانا

اکھونا: (مذ) 1- اکھ دا کونا 2- اکھواونا، کہلواونا

اُکھوں: (فم) اکھ وچوں، اکھ توں، اکھ نال

اُکھوں انھی تے ناں نور بھری، (اکھا) اوہناں وصفاں تے مان کرنا جیہڑے بندے کول نہ ہوون

اُکھوں انھی گِدّ ھے دا چا، (اکھا) کوئی وصف نہ ہونا، پر اوس توں متعلقہ کم کرن دی سدھر رکھنا، ونگی: 'اکھوں انھی میرے دا سرمہ'

اُکھوں اولھے گھت بھڑ ولے، (اکھا) پردیس گیا بھڑ ولے پیا برابر ہے کیونکہ اُکھاں توں اولھے اے، ساہمنے دِسدا ہون نوں وڈیایا اے، اُکھوں اولھے ہون والے دی پرواہ نہ کرن بارے کہندے نیں

اُکھوں اولھے ہوون، (محا) لُک جاون، کسے اوٹ وچ ہوون، نظر نہ آون

اُکھوں بچ نکلن، (محا) لُک چُھپ کے چلیاں جاون، قابو آون تے بچ نکلن

اُکھوں لاواں، (صفت) کانا، اِک اُکھ والا

اُکھوں لہہ جاون، (محا) بے وُقعت ہو جاون، قدر نہ ہوون

اَکھوں لہنا، (محا) پسند نہ رہنا، ویکھن نوں جی نہ کرنا، نفرت ہو جاون، دِل توں اُتر جانا

اَکھوں لہو ورھاون، (محا) بہت زیادہ رون پاروں اکھاں وچوں لہو دے ہنجو کیرن، زار قطار رون

اَکھوں لہون، (محا) نفرت ہو جاون، پسند نہ رہون، دِل توں اُتر جاون، ویکھن نوں جی نہ کرن

اَکھوں مُنا کھیاں ہوون، (محا) انھیاں ہوون، بینائی توں عاری ہوون

اَکھی: (مو) ویکھو: اکھ

اکھے: (کلمہ) 1- گل کردیاں ہویاں ایس لفظ نوں بطور تکیہ ورتدے نیں 2- 'اوہ آکھے' دا مخفف 3- اِکے، بکّے

اَکھیاں: (مو) 1-اکھ دی جمع 2-اکھاں، دِیدے

اَکھیاں بدل جاون، (محا) پہلے والا تعلق نہ رہون، بے رُخی ورتن

اَکھیاں بدل کے ویکھن، (محا) بے مروتی نال ویکھن، غصے نال ویکھن، اوپریاں والا سلوک کرن

اَکھیاں بڑی نعمت نیں، (اکھا) عام طور تے منگن والے منا کھے منگن ویلے آکھدے نیں

اَکھیاں بناون، (محا) اکھیاں دا آپریشن کر کے تندرست کرن

اَکھیاں بند کرلون، (محا) سَون، مرجاون، بے پروائی کرن، غفلت کرن، بے حیائی کرن، کسے کم ول دھیان نہ کرن

اَکھیاں بند ہو جاون، (محا) سوں جاون، مرجاون، بے پروا ہو جاون، کسے کم ولوں دھیان پاسے ہو جاون

اَکھیاں بنواون، (محا) موتیے دا علاج کراون، اکھیاں دا آپریشن، پتھر دے ڈیلے بنواون

اَکھیاں بھر جاون، (محا) رج جاون

اَکھیاں پلٹن، (محا) اکھیاں پھیرن، بے لحاظ ہوون، بے دید ہوون

اَکھیاں تاڑے لگنا، (محا) جان نکلن ویلے اکھاں دی پُتلیاں دا اِک جگہ ٹِک جانا

اَکھیاں توں اولھے ہوون، (محا) اکھاں توں دور ہوون، پردیس ٹر جاون

اَکھیاں تے چالوَن، (محا) بہت زیادہ استقبال کرن، ڈھیر سواگت کرن

اَکھیاں تے چُکی رکھن، (محا) بہت زیادہ عزت کری جاون

اَکھیاں پُچھیاں ہو جاون، (محا) 1-بہت زیادہ لو نال اکھاں دا چندھیاون 2-اکھاں تے پردہ پے جاون

اَکھیاں دا پانی مُک جاون، (محا) 1-ہنجو سُک جان 2- انھا ہوون

اَکھیاں دا تارا، (مذ) ویکھو: اکھاں دا چانن

اَکھیاں دا جادو، (مذ) نظراں دا موہ، اکھاں دی کشش

اَکھیاں ساہمنے کرن، (محا) بے دیدیاں وانگوں تکن، گستاخی کرن، شرمندہ ہوون، مجال نہ ہوون

اَکھیاں ساہمنے نہ ہوون، (محا) شرم آون، ویکھن دی ہمت نہ ہوون

اَکھیاں لال ہوون، (محا) غصے نال لال پیلا ہوون، ناراض ہوون

اَکھیاں لاون، (محا) پیار پاون، محبت کرن

اُکھیاں لبھن، (محا) روشنی دِسن، خوشی ہوون

اُکھیاں نال اکھیاں ملاون، (محا) ویکھو: اکھاں چار کرن

اُکھیاں وِچ سماون، (محا) اکھیاں وچ وس جاون

اُکھیاں وچوں دریا بہاون، (محا) زار قطار روون، بہت زیادہ اتھرو ڈولھن

اُکھیاں وچھاون، (محا) بہت زیادہ استقبال کرن، آدر بھا کرن، عزت کرن

اُکھیائی: (مو) اوکھ، تنگی، مشکل، کھیچل

اُکھیائی کٹ جاون، (محا) دُکھ، مصیبت سہہ لوَن، اوکھا ویلا گزار لوَن

اُکھیائیاں: (مو) 'اُکھیائی' دی جمع، مصیبتاں، دُکھ، اوکڑاں

اکھیجن: (مصدر) آکھیا جانا

اکھیجے: (ج، صفت) اگرچہ، باوجود کہ، مگروں، فیر

اُکھیرا: (صفت) ودھیرا اوکھا، ہوراں نالوں بہتا اوکھا، وسّوں باہرا کم

اُکھیرا کم، (مذ) 1-اوکھا کم 2- وسّوں باہرا کم

اُکھیرنا: (صفت) اوکھیرا، ہور اوکھا

اُکھیری کار: (مو) ویکھو: اُکھیرا کم

اُکھیڑ: (فعم) 'اُکھیڑن' مصدر توں فعل امر، اُکھاڑ، کشتی دا داء

اُکھیڑ لگن، (محا) 1- والاں دا جھڑن 2- ڈِگ پین والی سٹ یاں دھکا لگن

اُکھیڑ مارن، (محا) 1- پھیٹ مارن، دھکا دیون 2- داء مار کے ڈھالین

اُکھیڑ مارنا، (محا) تھلے سُٹ دینا، پیروں کڈھ دینا

اُکھیڑا: (مذ) 1- 'اُکھڑنا' توں مشتق، اپنے اصلے توں اڈ ہو جان دا عمل 2- اِک روگ جس وِچ وال جھڑ جاندے نیں 3- اک بیماری جس نال بُوٹیاں دیاں جڑاں گل جاندیاں نیں

اُکھیڑن: (مصدر) ویکھو: اُکھاڑن

اُکھیڑنا: (فعم) پٹنا، اڈ کر دینا، جڑھاں توں کڈھنا، اپنی تھاں توں ہلا دینا

اُکھیڑی: (مو، صفت) 'اُکھیڑن' دا فعل ماضی مُطلق دا صیغہ، پٹی، کھودی

اُکھیں: (فم) اپنیاں اُکھاں نال، آپ

اُکھیں اتھرو آون، (محا) روون، دل بھر آون

اُکھیں اُتے ہتھ ہوون، (محا) روندیاں رہوَن، روون دھوون

اُکھیں اگوں پردے آون، (محا) 1-بُرے بھلے دی تمیز نہ رہون 2- نزع دی کیفیت ہوون

اُکھیں انگیارے بھکھن، (محا) تیز بخار ہوون، بہت غصہ آون، بہت وٹ چڑھن

اُکھیں بند تھیوَن، (محا) مرجاون، غفلت دا شکار ہوون، بے غیرت ہوون

اُکھیں بھالن، (محا) اکھاں کھولھن، محتاط ہوون، پیار محبت تلاش کرن

اُکھیں بھرلوَن، (محا) اکھاں وچ ہنجولے آون، رون ہکا ہو جاون

اُکھیں پانیاں نہ ڈ ہکنا، (محا) اکھیں پائیاں نہ رڑھکنا

اُکھیں پونجھن، (محا) 1-رونوں ہٹ جاون، صبر کرن 2- حوصلہ دیون، روندے نُوں چُپ کراون

اُکھیں پھولا پے جاون، (محا) اکھاں نوں روگ لگ جاون

اَکھیں تارلگن، (محا) بہت زیادہ اُڈیک ہوون
اَکھیں ترسن، (محا) کسے دے دیدارلئی تانگھن، اُڈیک، آس
اَکھیں توں اودھڑ ہوون، (محا) اکھاں توں اوجھل ہوون، اکھاں توں دور ہوون
اَکھیں توں پردہ لہن، (محا) 1- حقیقت دا پتا لگن، لاعلمی دُور ہو جاون 2- کسے گل بارے چانن ہو جاون
اَکھیں تے بلہاون، (محا) اکھاں تے بٹھاون، عزت کرن
اَکھیں تے پٹی بدھن، (محا) 1- بے وقوف بن جاون 2- دھیان نہ رہون 3- بے حیائی ورتن
اَکھیں تے پردہ پوَن، (محا) 1- دھوکھا کھا جاون 2- غفلت کرن 3- کُجھ سمجھ نہ آون 4- بے حیائی ورتن
اَکھیں تے رات کڈھن، (محا) رات جاگ کے گُزارن
اَکھیں ٹھنڈ پوَن، (محا) دِل نوں سکون حاصل ہوون
اَکھیں چانن ہوون، (محا) اکھاں نوں نور لبھن، ڈھیر خوشی ہوون، بہت سکون لبھن
اَکھیں چڑھن، (محا) 1- جی نوں چنگا لگن، پسند آون 2- نزع دا وقت ہوون
اَکھیں دا سُرمہ ہوون، (محا) اکھاں دا تارا ہوون، بہت پیارا ہوون
اَکھیں دا عرق نکلن، (محا) 1- بہت زیادہ لکھائی پڑھائی کرن 2- دیدہ ریزی کرن
اَکھیں دا نُور ہوون، (محا) بہت پیارا ہوون، اکھاں دا تارا ہوون
اَکھیں دے بہون، (محا) 1- اکھاں بینائی توں محروم ہو جاون 2- کسے نوں سبھ توں پیاری شے دے دیون
اَکھیں ڈِٹھا، (مذ، صفت) اکھاں نال ویکھیا ہویا، چشم دید
اَکھیں ڈِٹھا بھاوے نہ تے کُھڑ بہے نلج، (اکھا) جیہڑا بندہ چنگا نہ لگے اوہدا نیڑے ہو ہو بیٹھن ہور وی بھیڑا لگدا اے
اَکھیں ڈِٹھا بھٹھ پوَن، (محا) کسے دے اکھیں ویکھے نوں نہ منن
اَکھیں ڈِٹھا بھٹھ پیا مَیں کنّیں سُنیا، (اکھا) کسے دی اکھیں ویکھی تے اعتبار نہ کرن نے اپنی کنیں ایدھروں اودھروں سُنی ہوئی گل دی درُستی واسطے ضد کرن والے واسطے آکھدے نیں
اَکھیں ڈورے آ جاون، (محا) اکھاں وچ لہو اُتر آون، بہت زیادہ غصہ چڑھن
اَکھیں رت روون، (محا) خون دے ہنجو روون، بہت روون، بہت زیادہ غم محسوس کرن
اَکھیں رڑکن، (محا) اکھاں وچ چُبھن، بہت تکلیف ہوون، بُرا لگن
اَکھیں رَوہ آون، (محا) اکھاں وچ اتھرو آون، روون
اَکھیں سرھوں پھُل جاون، (محا) پیلا ای پیلا دسن، اکھاں وچ خوشیاں دا سماں ہوون، خوش ہوون
اَکھیں سُکھ کلیجے ٹھنڈ، (اکھا) جیہڑے ویلے دسنا ہووے کہ سانوں تہاڈی گل دِلوں منظور اے تاں اوددوں کہندے نیں، سجناں پیاریاں نوں خوش ویکھ کے آپ خوش ہونا، چین تے آرام نال ہونا
اَکھیں سُکھ کلیجے ٹھنڈ ہوون، (محا) چین تے آرام نال ہوون، مطمئن ہوون
اَکھیں سُکھ کلیجے ٹھنڈک، (محا) 1- تہاڈا آکھیا سر متھے تے 2- اولاد توں سُکھ ویکھن والیاں ماواں دُوجیاں نوں اولاد بارے

دِس لگیاں آ کھدیاں نیں
اَکھیں سُکھ ہوون، (محا) خوش باش ہوون، کسے نوں مِل کے راضی ہوون
اَکھیں سُمن، (محا) اکھاں تر ہوون، اکھاں نم آلود ہوون، روون ہاکا ہوون
اَکھیں شکارا پون، (محا) 1-اکھاں وِچ تیز روشنی پون 2- کسے دا اچانک دِسن
اَکھیں فرش کرن، (محا) اکھاں وچھاون، بہت زیادہ عزت کرن
اَکھیں کوڑھیاں کڈھن، (محا) 1- بھونڈے طریقے نال ویکھن 2- غصے وِچ ویکھن، گوڑ نال ویکھن
اَکھیں کھُبھن، (محا) 1- بہت چنگا لگن، من نوں بھاون 2- برا لگن
اَکھیں گل آون، (محا) اشاریاں نال گل کرن
اَکھیں گھٹا پاون، (محا) دھوکھا دیون، فریب کاری کرن
اَکھیں گھرنا، (مذ، صفت) 1- ڈُونگھیاں اکھاں والا 2- عام طور اُتے سفلے یاں کھوچری بندیاں نوں آ کھدے نیں
اَکھیں لبھن، (محا) 1- نواں نواں پیار ہوون 2- اکھاں کھولن
اَکھیں لڑ جاون، (محا) اکھاں چار ہوون، محبت ہو جاون
اَکھیں لڑاون، (محا) کسے دا کسے نال عشق کرنا
اَکھیں لگن، (محا) 1- کسے نال پیار ہو جاون 2- نیندر آ جاون
اَکھیں لون پاون، (محا) دھوکھا دیون، اکھاں وچ گھٹا پاون
اَکھیں مارن، (محا) پیار بھری نظراں نال ویکھن، اکھ نال اشارہ کرن، سینت مارن، اکھ دے اشارے نال کجھ سمجھاون
اَکھیں متھے تے لاون، (محا) بے دید ہو جاون، بے حیا ہو جاون
اَکھیں میٹیاں ورھے لنگھ جاون، (محا) وقت دا بہت چھیتی لنگھ جاون
اَکھیں نال گالھیں کرن، (محا) 1- اکھاں نال گلاں کرن 2- بہت چالاک ہوون 3- سینتاں مارن
اَکھیں نال لاون، (محا) عزت کرن، دید لحاظ کرن، آدر بھا کرن
اَکھیں نُوٹ وجن، (محا) مر جاون، فوت ہو جاون
اَکھیں وِچ، (فم) اکھاں دے اندر، اکھاں دے ساہمنے، اشاریاں وِچ
اَکھیں وچ اکھیں پاون، (محا) اکھاں چار کرن، آہمنے ساہمنے ہوون
اَکھیں وِچ چُبھن، (محا) اکھاں وِچ رڑکن، بُرا لگن، کھڑکن، کسے توں نفرت آون
اَکھیں وِچ ریت گھتن، (محا) اکھاں وچ گھٹا پاوَن، بیوقوف بناون، کسے نوں دھوکھا دیون، دھوکھے بازی کرن
اَکھیں وِچ لنگھاون، (محا) اکھاں وِچ گزار دیون، انتظار کرن، مسلسل اُڈیکن
اَکھیں وِچ وسّن، (محا) اکھاں وِچ سما جاون، بہت چنگا لگن، من نوں بھاون
اَکھیں وسّن، (محا) اکھاں وچوں ہنجو کرن، زار قطار روون
اَکھیں ویکھ کے مکھی نِگلن، (محا) جان کے غلط کم کرن، دیدہ دانستہ بھُل کرن
اَکھیں ویکھ کے موہرا نہیں کھادا جاندا، (اکھا) ویکھو: اکھیں ویکھی مکھی نہیں نگلی جاندی
اَکھیں ویکھ نہ رجیا بہوں رنگ تماشے، (اکھا) زندگی وچ آون والے بیشمار واقعات نوں ویکھ کے وی انسان دا دل ایہدے توں

نہیں بھردا
اُکھیں ویکھی دسّن، (محا) 1-اپنیاں اکھاں نال ویکھی ہوئی گل سُناون 2-اپنے زمانے دی بات دسن
اُکھیں ویکھی مکھی تے نہیں نِگلی جاندی، (اکھا) جان بُجھ کے تے کوئی مصیبت نہیں سہیڑ دا
اُکھیں ویکھیا بُھل جاتے کسے بھلے مانس دا آ کھا من، (اکھا) جدوں کسے نوں اکھیں ویکھی گل دی تھاں اپنی گل یاں شرافت یاں وڈیائی پاروں کوئی منوائے تاں طنزاً آ کھیا جاندا اے
اُکھیں ویکھیا نہ کنیں سُنیا، (اکھا) عجوبہ شے بارے سنن یاں اوہنوں ویکھن ویلے آ کھدے نیں
اِکّی: (مو) اکائی، اِک، اک توں نوتک دے ہندسے
اِگّی: (مو) 1- 'اِک ای' دا مخفف، اِک ای، اِکو ای، اکلا 2- جُوئے دی اِک چال
اِکّی: (عدد، صفت) دیہہ جمع اک ''اِکّی'' اِکیس، (21)، اکیواں
اُنّی اِکّی، (صفت) بڑے تھوڑے فرق والا
اُکّی: (مو) 'اُکا' دی تانیث، جامع، پُوری، ساری، بالکل
اُکّی پکّی، (مو، صفت) 'اُکا پُکا' دی تانیث، ساری دی ساری
اُکّی زبان نہ رکھے تے آ کھن ہکلا اے، (اکھا) کسے دے عیب نوں بہت ای تھوڑا کر کے دسنا
اِکّی پُور: (مذ) بندمُٹھ وچ کسے شے دی گنتی دا اندازہ لاون دی کھیڈ
اَکی جانا: (محا) اک جانا، تنگ پے جانا
اکے: (حرفِ عطف) یا، یاں
اِکے: (صفت) اِکو، اِک ہی، اکلا ہی
اِکے تاں سوکا، اِکّے تاں ڈوبا، (اکھا) کِتے انتاں دی بھکھ تے کِتے انتاں دا رجیواں تے ایسے طرحاں دیاں متضاد گلاں دسّن بارے بولدے نیں
اِکے تھیلی دے وٹّے ہوون، (محا) 1-عادتاں دے اِکو جیے ہوون 2- اِکو نسل یاں گروہ دے ہوون
اِکے ڈگے پنڈ منگن، (محا) اِک ویلے ڈھیر سارے یاں بہت سارے کم کرن
اِکے راہ لنگھاون، (محا) 1- اِکو جیہا سلوک کرن 2- وڈے چھوٹے دا لحاظ نہ کرن
اِکے واہ، اِکے پاہ، (اکھا) پہلی نوں واہ کے روڑی پاون بڑا ضروری ہوندا اے
اِکے ہکے، (پو،فم) آخری گل، صرف اِک ای
اُکّے: (صفت) 'اُکا' دی جمع
اُکّے پکّے، (صفت) اُکا پُکا دا صیغہ جمع، سارے دے سارے، کُل، تمام
اَکیا: (صفت) اُکتایا ہویا، تنگ آیا ہویا
اَکیا تھکیا، (صفت) تھکا ٹُٹا
اَکیا تھکیا رہون، (محا) تھکیا ٹُٹیا رہون، بیزار ہوون
اَکیا ہویا، (مذ، صفت) ستیا ہویا، تنگ پیا ہویا، اوازار
اُکیا: (فل) اُبلنا، جوش کھانا، اُبل کے بھانڈیوں باہر ڈِگن لگ جاون
اُکیا نہیں تے گُھنجیا نہیں، (اکھا) ذراجنی بُھل بندے نوں منزل توں کدھرے دُور لے جاندی اے
اِکیٹھ: (عدد، صفت) اکاٹھ، اکسٹھ، سٹھ جمع اک، 61
اکیڈمی (Academy): (انگ، مو) علم تے ادب نوں ترقی دیون

والا ادارہ یاں انجمن

اُکیرا: (مذ) لکڑی یاں پتھر تے کھود کے لکھن والا کاریگر

اِکیراں: (فم) اِک ایراں، اک واری

اکیرت: (سن، مو) اپجس، بدنامی، بندا، نموشی

اکیرلے: (ج، صفت) پہلے، پہلوں

اُکیرن: (مصدر) ویکھو: اُکرن

اُکیرواں کھُسا: (مذ) تلّے والی جتی

اکیرے: (فم) پہلاں، پہلوں

اکیریں: (فم) اِک ایریں، اِک واری

اکیشور واد/ایشور واد: (مذ، Monotheism) توحید، وحدانیت، اِک رب دے وجود اُتے ایمان رکھنا، خدا دے اِک ہون اُتے یقین رکھنا

اکیلا: (مذ، صفت) اِکلّا، تنہا، کلّا کارا

اُکیلن: (مصدر) وٹی ہوئی ڈوری یاں رسّی دے وَٹ کھولن

اکیلی: (مو، صفت) 'اکیلا' دی تانیث، اِکلی، تنہا، کلّی کاری

اکیلے: (مذ) 'اکیلا' دی جمع

اکیلے دُکیلے دا اللہ بیلی، (اکھا) 1-اِکلّے بندے دا رب ای وارث اے 2- اکلے دا کوئی حال نہیں ہوندا

اُکین: (مصدر) ویکھو: اُکّن

اکیٹھن: (مصدر) اِکٹھا کرن، جمع کرن

اُکیں پلاہیں ہتھ پاونا/اکیں پلاہیں ہتھ مارنا: (محا) مایوسی یاں بے وسی دی حالت وچ معمولی سہارا بھالنا، کجھ نہ سُجھنا، دَھری چیز نہ لبھنا

اکیوا: (مذ) ویکھو: اکیواں

اکیواں: (مذ) 1-اَکن دی حالت، اوازاری 2- تھکّن

اکیوَن: (مصدر) ویکھو: اَکّن

اکیہرا: (صفت) اِکہرا، اِک تہہ والا، اِک پرت

اکیہواں/اِکیواں: (عدد، صفت) اِکیاں دی گنتی پوری کرن والا

ا......گ

اگ: (سن، مو) 1- پنجاں عنصراں وچوں اِک عنصر، اگنی بسنتر، گرمی 2- پیار، موہ، عشق، محبت، ممتا 3- کم 4- اِیرکھا، حسد، ساڑا، وٹ، جلن 5- دُشمنی، لڑائی جھگڑا، فساد 6- ڈاڈھی بھُکھ 7- مہنگائی 8- غصہ

اگ اُتے بالن پاون، (محا) ویکھو: اگ اُتے تیل چھڑکن

اگ اُتے پانی پاون، (محا) اگ نوں بُجھاون، جھگڑا فساد مکاون، غصہ ٹھنڈا کرن

اگ اُتے پانی سُٹن، (محا) ویکھو: اگ اُتے پانی پاون

اگ اُتے لِٹاون، (محا) ساڑن، ظلم کرن، تڑفاون، بے چین کرن

اگ اُتے لیٹن، (محا) سڑن، تڑفن، بے چین ہوون، محبت کرن

اگ اگ آکھیاں مُونہہ نہیں سڑدا، (اکھا) کسے شے دا ناں لیاں اوہدا اثر نہیں ہو جاندا، جتا چر اوہدے نال عمل وی شامل نہ ہووے

اگ انار، (مذ) اِک طرحاں دی آتشبازی

اگ بال دینا، (محا) اگ مچاونا، جوش چڑھاونا، فساد کھڑا کر دین

اگ بالن/اگ بالنا، (محا) 1- اگ روشن کرن 2- اگ لاون، فساد کراون، غصہ چڑھاون

اگ بگولا، (مذ) 1- سڑدا بلدا ہویا، لالو لال، بھکھدا ہویا 2- غصے

نال بھریا ہویا، قہری

اگ بگولا ہونا، (محا) غصے وچ آنا، غصے کارن لال پیلا ہونا، بھکھنا، قہری ہونا

اگ بگولا ہوون، (محا) ویکھو: اگ بگولا ہونا

اگ بل اٹھنا، (محا) 1-اک دم بہت غصے وچ آ جانا 2- بھڑک اُٹھنا 3- فساد ہو جانا

اگ بل بل اُٹھن، (محا) 1- رہ رہ کے اگ دا بلن 2- غصہ چڑھن 3- جوش آون

اگ بلن، (محا) 1- اگ روشن ہوون 2- لڑائی فساد ہو جاون

اگ بلن باجھ دھوں نہیں نکلدا، (اکھا) کوئی نہ کوئی گل ہوندی اے تاں ای لوکاں دے مونہاں اُتے آوندی اے

اگ بلے روٹیاں پکا کے، رن بنے کھسم نوں کھوا کے، (اکھا) کوئی وی چیز ویلے سر کم نہ آوے تاں اوہدا ہون نہ ہون برابر اے

اگ بن جانا، (محا) ویکھو: اگ بن جاون

اگ بن جاون، (محا) غصے نال لال پیلا ہو جاون، قہری ہوون

اگ بنا دُھوں کتھوں، (اکھا) کوئی نہ کوئی گل ہوندی اے فیر ای کھلر دی اے، ایویں کوئی گل نہیں بن جاندی ہر گل دی کوئی نہ کوئی وجہ ضرور ہوندی اے

اگ بنا دُھوں کتھے، (اکھا) ویکھو: اگ بنا دھوں کتھوں

اگ بناون/اگ بناونا، (محا) 1- آتشبازی بناون، بارود تیار کرن، تباہی بربادی دے سامان کرن 2- غصہ چڑھاون

اگ بھاء، (مذ) بھاء، قدر قیمت، مُل، نرخ

اگ بھبُوکا ہونا، (محا) غُصے نال مچ اُٹھنا، غُصے نال چہرے دا لال ہو جانا، غُصے نال بھر جاون

اگ بھبوکا ہوون، (محا) غصے نال بھریا ہوون

اگ بجھانا/اگ بُجھاونا، (محا) 1-اگ نوں ٹھنڈا کرنا 2- تریہہ مٹاونا، خواہش پوری کرنا 3- جھگڑا بکھیڑا مٹاونا، غُصہ دُور کرنا 4- صلح کراون

اگ بُجھاون، (محا) 1- اگ نوں ٹھنڈیاں کرن 2- غصہ دور کرن 3- لڑائی جھگڑا ہٹاون، صلح کراون 4- خواہش پوری کرن

اگ بُجھن، (محا) 1-اگ ٹھنڈی ہوون، غصہ جاندا رہون، لڑائی مُکن 2- آرزو پوری ہوون

اگ بُجھنا، (محا) 1- اگ دا بلدیاں نہ رہنا 2- تریہہ مِٹنا 3- امن ہونا 4- صبر آ جانا

اگ بھریاں ہوون، (محا) غصے والا ہوون، قہری ہوون، دُشمنی یاں حسد ڈھڈ وِچ ہوون

اگ بھڑک پَون، (محا) ویکھو: اگ بھڑکن

اگ بھڑکاون، (محا) 1- اگ نوں ہوا نال ودھاون 2- لڑائی جھگڑا ودھاون 3- غصہ چڑھاون 4- محبت گھنی کرن، بے چین کرن

اگ بھڑکن، (محا) 1- اگ تیز ہوون 2- لڑائی جھگڑا ودھن 3- غصہ چڑھن 4- محبت گھنی ہوون

اگ بھڑکنا، (محا) 1-اگ بہتی بل اُٹھنا 2- فساد کھڑا ہو جانا 3- لڑائی جھگڑا ودھنا

اگ بھکھ پَون، (محا) 1- اگ بل پَون 2- لڑائی فساد ہو جاون 3- غصہ چڑھ جاون 4- پیار دے بھانبڑ بل پَون

اگ بھکھاون/اگ بھکھاونا، (محا) بھانبڑ مچاونا، اگ نوں تیز کرنا، لاٹاں کڈھنا، فساد پاونا، ٹھنڈی پیندی لڑائی نوں تیز کرنا،

لڑائی کراونا

اگ بھکھن، (محا) ویکھو: اگ بھکھ پَون

اگ بیجن، (محا) لڑائی جھگڑے دامڈھ بنھن، شرارت کرن، فساد دامڈھ بنھن

اگ پانی دا میل، (اکھا) دو متضاد یاں مخالف طبع چیزاں یاں بندیاں دا آپس وچ ملاپ ویکھ کے آکھدے نیں

اگ پانی دا میل نہیں ہوندا، (اکھا) چنگے مندے آپس وچ رل نہیں سکدے، متضاد مزاج دے لوک سانجھ نہیں نبھا سکدے

اگ پانی دا میل ہوون، (محا) دو مخالف طبع چیزاں یاں بندیاں دا ایک تھاں اکٹھیاں ہوون، انوکھی گل ہوون، انہونی ہوون

اگ پانی دا وَیر، (مذ) 1-ازلی وَیر، بڑی سخت دُشمنی ہونا، دو وَیریاں یاں مخالف طبع بندیاں بارے آکھدے نیں 2-ناممکن

اگ پانی دا وَیر ہوون، (محا) دو ویریاں مخالف طبع بندیاں دا اک تھاں نہ رہ سکن، مزاج وکھو وکھ ہوون، اڈو اڈرائے ہوون، بہت زیادہ مخالفت ہوون ہونا

اگ پانی دی کھیڈ، (اکھا) 1-متضاد گلاں یاں مخالف طبع لوکاں دیاں گلاں 2-اگ تے پانی نال چلن والی مشین 3-ہانڈی روٹی پکاون دا کم

اگ پتھری، (مو) پتھر دی اِک خاص قسم جیہنوں رگڑن نال اگ بل پیندی اے، چقماق

اگ پکڑن، (محا) 1-اگ لگن، بلن لگ پین 2-بہت غصہ آون

اگ پون، (محا) اگ ورھن، اگ لگن

اگ پھڑن/اگ پھڑنا، (محا) ویکھو: اگ پکڑن

اگ پھکن/اگ پھکنا، (محا) 1-غصہ چڑھاون والیاں گلاں سُنن 2-اوکھے دِن ویکھن 3-چُغلی کرن، بدخوئی کرن 4-اوکھیاں ہوون

اگ پھُوک دینا، (محا) 1-گرمی کرنا، بہت گرمی ہو جانی 2-غُصے نال بھڑکا دینا، فساد پوا دینا، لائی بُجھائی کرن، چُغلی کرنا 3-مُونہہ یاں پھُوکنی نال اگ نُوں ہوا دینا 4-اُچھکل دیون، کن بھرن

اگ پھوکن، (محا) 1-مُونہہ یاں پھوکنی نال اگ نوں ہوا دیوَن 2-لائی بجھائی کرن، چُغلی کرن، کن بھرن، اُشکل دیون، غصہ ودھاون

اگ پھولدیاں رہوَن، (محا) 1-کوئی خطرناک کم کر دیاں رہون 2-جھگڑا کیتی رکھن

اگ پھولن، (محا) 1-کوئی خطرناک کم کرن 2-لڑائی جھگڑے نوں نویں سریوں چھیڑن

اگ پے جاون، (محا) اگ لگ جاون، سڑ جاون، فساد ہو جاون

اگ پینا، (محا) بہت گرمی ہونا

اگ تاپن، (محا) اگ نال اپنا جُثہ گرم کرن، اگ سیکن

اگ تولن، (محا) 1-بہتان لاون، جھوٹی گل آکھن 2-بے وقوفی دا کم کرن

اگ توں پانی ہو جانا، (محا) غُصہ ٹھنڈا ہو جانا، اک دم دشمن توں دوست بن جانا

اگ توں پانی ہو جاون، (محا) غصہ لہہ جاون، نرم ہو جاون

اگ تے پانی پاون/اگ تے پانی پاونا، (محا) غصے نوں ٹھنڈا کرنا یاں کراونا

اگ تے تیل پاونا، (محا) بلدی تے تیل پاونا، مچدی نوں ہور مچاونا، کوڑیاں گلاں کہہ کے فسادنوں ہور ودھا دینا

اگ تے تیل مارن، (محا) لڑائی نوں گلاں کر کر ہور ودھاون

اگ تے لِٹاونا، (محا) بہت دُکھ دینا، تڑفاونا

اگ تے لڑائی نوں ودھد یاں چِر نہیں لگدا، (اکھا) اگ تے لڑائی بڑی چھیتی ودھد یاں نیں، ایس بارے سمجھداری توں کم لینا چاہیدا اے

اگ تے لیٹنا، (محا) نہایت دُکھی ہونا، اوکھا کرنا

اگ ٹھنڈی کرن، (محا) ویکھو: اگ اُتے پانی پاون

اگ جاگن/اگ جاگن، (محا) 1- بُجھی ہوئی اگ دا دوبارہ بل پینا 2- جھگڑے فساد دامُڑ ہو جانا 3- بے چینی ہونا

اگ جانے لوہار جانے، پُھوکن والے دی بلا جانے، (اکھا) ویکھو: اگ جانے یاں لوہا پھوکنی والے دی بلا جانے

اگ جانے یاں لوہا پُھوکنی والے دی بلا جانے، (اکھا) شرارتی دا کجھ نہیں جاندا اوہنوں کیہ، لائی بجھائی کرن والا ٹھیک اندازہ نہیں لا سکدا کہ اوہدے ایس عمل پاروں دوجیاں اُتے کیہ بیت دی اے

اگ جایا، (مذ، صفت) پہلے خاوندیاں بیوی وچوں اولاد، اُڈت، ہڑت

اگ جگاون، (محا) 1- بُجھی ہوئی اگ نوں مُڑ بھڑکاون 2- بے چینی پیدا کرن 3- شوق ودھاون

اگ جھاڑن، (محا) اگ اُتوں سواہ لاہون، اگ نوں کڈھنی نال پھرولن

اگ چتڑاں نوں لگن، (محا) ڈھیر غصہ لگن، کسے گل دا چُبھ جاون، وٹ لگن

اگ دا بھانبڑ، (مذ) 1- اگ دی اُچی لاٹ، اگ دا شعلہ 2- بڑے غصے والا آدمی، ایسا آدمی جو تھوڑی گلوں ای مچ اُٹھے

اگ دا پُتلا، (مذ) غصے والا آدمی، سڑیا بلیا، سڑیل

اگ دا پُتلا اگ ول جاندا اے، (اکھا) ہر شے اپنے اصل ول جاندی اے، لڑاکا بندہ لڑن نوں بھجدا اے

اگ دا پتنگا، (مذ) 1- چنگاری، شرارہ 2- اگ دا پتلا، غصے والا

اگ دا پہاڑ، (مذ) 1- اگ دا بھانبڑ 2- بہت غصیل بندہ

اگ دا ٹوٹا، (محا) ویکھو: اگ دا پتنگا

اگ دا سڑیا اگ نال ای چنگا ہوندا اے، (اکھا) لوہے نوں لوہا ای وڈھدا اے جیہنے دُکھ دِتا ہووے سُکھ وی اوسے کولوں لبھے تاں چنگی گل ہوندی اے

اگ دا سڑیا ٹٹہنے کولوں وی ڈردا اے، (اکھا) مصیبتاں دا ماریا ہویا مصیبت دے ناں توں وی ڈردا اے

اگ دا کھڈاری، (مذ) خطرناک کم کرن والا

اگ دا گھر، (مذ) 1- لڑائی فساد دی جڑھ 2- غصے نال بھریا ہویا 3- غصیل، ٹبر، کبا، خانوادہ

اگ دا لنبو، (مذ) ویکھو: اگ دا پہاڑ

اگ دا لُونبا، (مذ) غصے نال بھریا ہویا، اگ دا پُتلا

اگ دا مُل، (محا) ویکھو: اگ دے بھاء

اگ دب دیون، (محا) ویکھو: اگ دبن

اگ دبن، (محا) 1- اگ نوں سواہ وچ نپن 2- لڑائی جھگڑے نوں سانبھ لون 3- دل وچ ویر لکاون 4- عشق دے روگ تے قابو پاون

اگ دکھاون، (محا) تیلی نال اگ لاون، ساڑن، بالن

اگ ڈھکن، (محا) اُتوں چُپ ہو جاون تے وچوں وَیر اووِیں ای

رکھن، ڈھڈ وِچ غصہ رکھن

اگ ڈھکھاون، (محا) ویکھو: اگ بھکھاون

اگ ڈھوکھن، (محا) 1- اگ نوں تیز کرن 2- ہاواں بھرن

اگ دھوون، (محا) ویکھو: اگ جھاڑن

اگ دی چِنگ، (مو) ویکھو: اگ دا پتنگا

اگ دی لاٹ، (مو) اگ دا لانبو

اگ دی ناڑ ہوون، (محا) نِرا غصے دا بھریا ہوون، لڑاکا ہوون

اگ دے بھاء، (صفت) ڈھیر مہنگا

اگ دے بھاء وِکن، (محا) بہت مہنگا وِکن

اگ دے تارے، (مذ) توے دے تارے، روٹیاں پکاون مگروں توے نوں چُلھے توں لاہون پچھوں اوہدے ہیٹھلے پتے پھٹن والیاں چِنگاں

اگ دے تیر مارن، (محا) طعنے مہنے مارن، بہت تنگ کرن

اگ دِیاں لاٹاں نکلن، (محا) 1- شدید بخار ہو جاون 2- بہت زیادہ اگ لگن

اگ دِیاں لاٹاں نکلنا، (محا) پِنڈا بہت تپنا، سخت بخار دی حالت ہونا، پِنج بھٹھ تاپ ہونا، بہت زیادہ اگ لگن

اگ دینا/اگ دیون، (محا) 1- اگ لاونا، سیک کرنا 2- لوتھ دے سنسکار لئی لنبُو لاونا 3- بھٹھے دی اگ بالنا 4- کسے نُوں بھکاونا، غصہ چڑھانا 5- ہندوآں دا لاش نُوں ساڑنا

اگ روشن کرن، (محا) اگ بالن، اگ بھکھاون

اگ روشن ہوون، (محا) اگ بل پون

اگ سجّن دُشمن نہیں ویکھدی، (اکھا) 1- غصہ کسے دا لحاظ نہیں کردا 2- لڑائی وِچ کوئی وی رشتہ چیتے نہیں رہندا

اگ سُلگاون، (محا) اگ بالن، اگ بھکھاون

اگ سُلگن، (محا) 1- اگ بلن 2- وِچے وِچ کُڑھن 3- محبت یاں حسد وِچ سڑن

اگ سوں جاون/اگ سوں جاونا، (محا) اگ اُتے سواہ پا دینا تاں جے سیک گھٹ ہو جائے، چھیکڑ نوں بجھ جانا، گل مٹھی پے جانا، جھگڑا مُک جاون یاں دَب جاون

اگ سیکن، (محا) 1- اگ تاپن 2- مشکل کم کرن

اگ صاف کرن، (محا) لڑائی ختم کرن

اگ کھاسی تے انگیار ہگسی، (اکھا) اگ کھاوے تے انگیار ہگے، جو غصہ کردا اے اوہ غصہ وکھاندا اے

اگ کھائے انگیار ہگے، (اکھا) بُری گل دا بُرا پھل، انسان جیہو جیہا عمل کردا اے اوہو جیہا پھل پالیندا اے

اگ کھایا، (پو، صفت) اگ کھان والا، اگ کھانا (اک گالھ)، غصہ پی جان والا

اگ کھلارن، (محا) لڑائی ودھاون

اگ لا/اگ لاؤ، (حقارتی کلمہ) دفع کر، جان دے، نہ لے

اگ لا تماشا ویکھنا، (اکھا) 1- فسادی آدمی واسطے کہندے نیں جو لڑائی پوا کے وکھرا ہو بہندا اے 2- نقصان کر کے خوش ہونا

اگ لا دینا، (محا) بھڑکا دینا، غصہ چڑھا دینا، فساد پوا دینا

اگ لا دیون، (محا) 1- اگ بھڑکاون 2- غصہ چڑھاون 3- جھگڑا کھڑا کر دیون

اگ لا کے پانی نوں بھجن، (اکھا) جان بُجھ کے جھگڑا پاونا تے پھیر اوس نوں جھوٹھی مُوٹھی مناون دا جتن کرنا

اگ لا کے تماشا ویکھن، (محا) فساد کھڑا کر کے سوادلین،

نقصان کر کے خوش ہوون

اگ لا کے کُتا روڑی تے، (اکھا) ویکھو: اگ لائی تے کُتا کندھ تے

اگ لاون، (محا) 1- اگ بھکھاون 2- فساد کھڑا کرن، لڑاون

اگ لاونا، (محا) 1- ساڑنا، پھوکنا، ناش کرنا 2- جھگڑا پاونا، فساد کراونا، بھڑکاونا، اُکساونا، غصہ چاڑھنا، اگ بھکھاون، پھڑنا

اگ لائی تے کُتا کندھ تے، (اکھا) جدوں کوئی جھگڑا کھڑا کر کے آپ پاسے ہو جاوے تاں کہندے نیں

اگ لائے تماشا ویکھے، (اکھا) شرارت کر کے پچھانہہ ہٹ جان والیاں لئی آکھدے نیں

اگ لائیا، (فعمر) اگ لائیو

اگ لگ جانا/اگ لگ جاون، (محا) 1- کسے چیز دا اگ لگ کے سڑن لگ جانا، اگ پھڑنا 2- بھڑک جانا، غصہ آ جانا، مشتعل ہو جانا 3- بھانبڑ مچن، مہنگائی ہونا

اگ لگاونا، (محا) اگ دینا، بھڑکا دینا، فساد پا دینا، لڑاونا

اگ لگن/اگ لگنا، (محا) 1- بھانبڑ مچن، سڑن لگ جانا 2- غصہ آونا 3- فساد کھڑا ہونا، 4- مہنگائی ہونا، ڈاڈھی بھکھ لگنا 5- کسے دا من نوں چنگا لگن

اگ لگی تے کھوہ پٹن، (محا) ویکھو: اگ لگی تے کُھوہ پٹنا

اگ لگی تے کُھوہ پٹنا، (محا) پہلاں ہون والا کم پہلاں نہ کرنا تے موقعے تے بھج نٹھ کرنا، عین لوڑ ویلے نس بھج کرن

اگ لگی جگراویں، دھوآں نکلیا گوپی راویں، (بجھارت) حُقہ

اگ لگے، (بد دعائیہ کلمہ) سڑ جاوے، تباہ برباد ہو جاوے، اُجڑ جاوے، ککھ نہ رہوے

اگ لگے تاں جل وِچ رہوے، آدر بھاء سبھ دا کرے، تن چیزاں دا ہے اوہ کھانا، اِک نہ ہووے تاں پوے شرمانا، (بجھارت) حُقہ

اگ لگے تے مُشکاں دے بھاء نہیں پُچھیدے، (اکھا) لوڑ ویلے مہنگا سستا نہیں ویکھی دا، لوڑ دی چیز ہر بھاء لینی پیندی اے

اگ لگیاں مینہہ کتھے، (اکھا) ویلے سر ضرورت دی شے گھٹ لبھدی اے

اگ لین آون/اگ لین آونا (محا) جلدی نال مُڑ جاون، چھیتی پچھانہہ پرتن، لوڑ پوری کردیاں ای واپس ہو جاون

اگ لین آئی گھر والی بن بیٹھی، (اکھا) نکا موٹا بہانہ بنا کے کسے شے تے قبضہ کرن والے بارے آکھدے نیں، جدوں کوئی کسے دی چیز اُتے تھوڑا جیہا سما پا کے خواہ مخواہ قبضہ کر بیٹھے تاں بولدے نیں

اگ لین جاون تے پیغمبری لبھ جاوے، (اکھا) کسے عام جیہے کم لئی گیاں کوئی بہت وڈا کم ہو جاوے تاں کہندے نیں

اگ مارن، (محا) اعتبار گواون، ساکھ خراب کرن، مستقبل خراب کرن

اگ مچ پوَن/اگ مچن، (محا) ویکھو: اگ بھکھ پون

اگ مچاون، (محا) 1- اگ بھکھاون، بھانبڑ لاون 2- جھگڑا فساد کھڑا کرن

اگ مدھم ہوون، (محا) 1- اگ بُجھن 2- فساد گھٹ جاون 3- گل مٹھی پے جاون

اگ مرندا، (مذ، صفت) حسد دا ماریا ہویا، سڑیل

اگ مزاجا، (مذ، صفت) اگ دی ناڑ، سڑیل، غصیلا، چڑچڑا،

اتھرے سجادا

اگ مکھی توں ڈریئے، ہور جو جی چاہے سو کریئے، (اکھا)

اگ تے حاکم توں ڈرو تے باقی جو من آئے سو کرو (ایہہ پنجاب وِچ پنگرے اِک دھارمک فرقے ''گلاب داسیاں'' دا قول اے)

اگ مواتا لاون، (محا) فساد کھڑا کرن، لڑائی کرا دیون

اگ مِّن، (محا) لڑائی فسادنوں رفع دفع کرن، گل مُکاون

اگ نِکلن/اگ نِکلنا، (محا) گرمی نال اکھاں یاں جسم وِچوں سیک نکلن

اگ نوں پُوجن، (محا)1- اگ دی پُوجا کرن 2- خطرناک کم کرن

اگ نوں پھوک مارن، (محا)1- اگ بھکھاون 2- فساد نوں ودھاون

اگ نوں کنڈھنی نال پھرولن، (محا) ٹھپی ہوئی گل نوں نویں سریوں ٹورن

اگ نوں لکھیں لکاون، (محا)1- بے وقوفی کرن 2- شرارت کرن3-انہونی تے انوکھی گل کرن

اگ نوں لکھیں لکاونا، (محا) 1-ناممکن گل کرنا 2- بے وقوفی یاں شرارت کرن

اگ نہ اُگل لعل اُگل، (اکھا) مندیاں گلاں نہ کر چنگیاں گلاں کر، برائی نہ کر بھلیائی کر

اگ وِچ اگ لاون، (محا) بلدی اُتے تیل چھڑکن، بلدی وِچ دھکھدا دیون

اگ وِچ اگ لاونا، (محا) تیزی دے موقعے تے ہور تیزی دی گل کرنا، بلدی اُتے تیل چھڑکنا

اگ وِچ پانی پاون، (محا) جھگڑے نوں ختم کرن دا چارہ کرن

اگ وِچ پانی پاونا، (محا) صلح کراونا، فساد رفع کرنا، جھگڑے نُوں ختم کرن دا چارہ کرنا

اگ وِچ پاون، (محا) 1- مصیبت وِچ پھساون 2-اپنی بلا دوجے دے گل پاون

اگ وِچ پوَن، (محا) 1- مصیبت وِچ پھسن 2- دوجے دی بلا آپ سہیڑن

اگ وِچ جھوکھن، (محا)1- اگ وِچ سٹ دیون 2- مصیبت وِچ پھساون

اگ وِچ چھال مارن، (محا) جھگڑے وِچ شامل ہوون

اگ وِچ دھکّن، (محا)1- زبردستی کسے نوں مصیبت وِچ پھساون 2- لڑائی فسادلئی مجبور کرن

اگ وِچ ڈِگن، (محا) مصیبت وِچ پھسن، دوجے دی بلا آپ سہیڑن

اگ وِچ ڈیگن، (محا) ویکھو: اگ وِچ پاون

اگ وِچ سُٹّن، (محا) ویکھو: اگ وِچ پاون

اگ وِچ سڑن، (محا)1- حسد کرن 2- ہجر دے دُکھ ویکھن، محبت کرن

اگ وِچ کُد پوَن، (محا) جان دی پرواہ کیتیوں بنا کسے اوکھیائی نوں سہیڑلون، خوامخواہ لڑائی وِچ شامل ہو جاون

اگ وِچ کُدّن، (محا) ویکھو: اگ وِچ چھال مارن

اگ وِچ کُدنا، (محا) فساداں وِچ شامل ہونا، لڑائی ہوندی دے نیڑے جانا

اگ ورگا، (صفت) 1- سُرخ لال 2- غصے نال بھریا ہویا

اگ ورگا لال ہوون، (محا) غصے نال بھخیا ہویا

اگ ورھاون، (محا)1- سورج دا بہت دُھپ دیون، گرمی چھڈن 2- آتش بازی چلاون 3- اسلحے نال گولیاں دی بوچھاڑ کرن

اگ وَرھن/اَگ ورھنا، (محا)1- بہت دُھپ ہوون، سخت گرمی پون2- اسلحے نال گولیاں دی بوچھاڑ ہوون 3- عذاب نال ہوون

اگ وسّن/اگ وَسنا، (محا) ویکھو: اگ ورھن

اگ ویکھن، (محا) بلن، سڑن، جلن

اگ ہو جاون، (محا) ویکھو: اگ بن جاون

اگ ہوون، (محا) لال پیلا ہوون، قہری ہوون، غصّے نال بھکھن

اگ : (مذ، صفت) 1- اگلا، اگا، پاسا، مُہرا 2- پہل، مُڈھ 3- بھاء، نرخ، مُل، قیمت

اُگ سُگ/اُنگ سُنگ : (مو) پتا، ٹکانہ، اُگھ سُگھ، خبر

اگا: (مذ)1- ساہمنا پاسا، موہرا، اگاڑ، اگاڑی، ہر شے دا اگلا حصہ، اگلا سرا2- گھر دے ساہمنے، کھلی تھاں 3- کُرتے دے اگلے پاسے دا ٹکڑا 4- سریر دا اگلا حصہ، گُپت انگ 5- آون والا سما، بھوکھت، مرن پچھوں دا جیون، دوسرا جہان، آون والا مستقبل

اگا بنھن، (محا)1- راہ ڈکن 2- مستقبل خراب کرن

اگّا بھارا کرن، (محا) پاپ کرن، گناہ کرن

اگا بھاری کرنا، (محا) پاپ کرنا، گناہ کرنا

اگا بھاری ہونا/اگّا بھارا ہوون، (محا)1-رستہ اوکھا ہوون 2-حاملہ ہوون 3- گناہ کر کے جہنم خریدنا، بہت ظلم کیتے ہونا

اگا پچھا، (مذ) 1- سوچ وچار، جھجک 2- اگا نہہ پچھا نہہ ہون دی حالت، ٹھیک ویلے سر نہ ملکن یاں ہون دی حالت 3- کپڑے یاں لباس دا اگلا پچھلا ٹکڑا 4- نتیجہ، انت، اخیر 5- انسان دیاں اگلے پچھلے خاص انگ 6- مُڈھ تے اخیر

اگا پچھا پُٹن/اگا پچھا پُٹنا، (محا) جیوندے موئے ساریاں نوں گالھاں کڈھن

اگا پچھا دیکھنا، (محا) اگے ول تے پچھے ول تکنا، سبھ طرحاں دی ویہار کر لینا، چوفیرے نظر مار لینا، سوجھی رکھنا، سوچ وچار کرنا، محتاط ہونا

اگّا پچھا سوچنا، (محا) کم کرن توں پہلاں اوس دے گھاٹے وادھے بارے سوچ لینا، ہر پہلو تے ویہار کر لینا، اپنی اوقات دا خیال رکھنا

اگّا پچھا کرن، (محا) بہانے کرن، حیل وُحجت کرن، ٹالن، چر کرن

اگّا پچھا نہ ویکھن، (محا) بے سوچیاں سمجھیاں کم کرن، اپنی اوقات ول دھیان نہ کرن

اگا پچھا نہ ویکھنا، (محا) کسے معاملے دے سارے پہلواں تے وچار نہ کرنا، نفع نقصان نہ سوچنا، بُرا بھلا نہ وچارنا، نتیجہ سوچے بنا کم کرنا، ڈِھل نہ کرنا، تُرت کر گزرنا، بھاویں چنگا بھاویں ماڑا، دھیان نہ کرنا

اگا پچھا نہ ہوون، (محا)1- لاوارث ہوون، کلا کارا ہوون 2- کسے شے دا مُڈھ سر نہ ہوون، دوہاں پاسیوں نامکمل ہوون

اگا پچھا ویکھن/اگا پچھا ویکھنا، (محا)1- سوچ وچار کرن، اُچی نیویں ول دھیان رکھن، محتاط ہوون، اپنی اوقات دا خیال رکھن 2- چوفیرے نظر رکھن

اگا پچھا ہوون، (محا)1- چر ہوون، نھیر سویر ہو جاون، کوئی سبب

ہو جاون 2-رجیاں پُجیاں ہوون، سائیں کھسم ہوون

اگا تگا، (مذ) آلا دوالا، اگا پچھا، چوگردا، اگاڑی پچھاڑی، کسے کم دا پہلا حصہ، کم شروع کرن توں پہلاں دی تیاری

اگا تگا لینا، (محا) 1-پروہنے نوں اگوں لین جانا یاں اُگلوانڈھی ملنا، آدرستکار کرنا، استقبال کرنا 2- بیمار پرسی کرنا

اگا تیرا پچھا میرا، (اکھا) دوجے نوں پہل کرن لئی آکھن، دوجے نوں اپنا رہبر منن دا اعلان کرن

اگا تیرا تے پچھا میرا، (اکھا) دوجے نوں پہل کرن واسطے ونگارنا، توں آگو بن میں تیرے پچھے لگاں گا، دُوجے نُوں اپنا رہبر منن دا اعلان کرن

اگا تینڈا پچھا مینڈا، (اکھا) ویکھو: اگا تیرا پچھا میرا

اگا خراب کرنا، (محا) آخرت خراب کرنا، بھیڑے کماں نال آون والا ویلا خراب کرنا، اپنے مستقبل نُوں ماڑے کم کرکے خراب کر لینا

اگا دوڑ تے پچھا چوڑ، (اکھا) 1- کم کرن وچ اگے ودھدے جانا پر پچھلا کیتا چوڑ ہوندا جانا، پچھلا پڑھیا آوندا نہیں تے اگوں پڑھی جاندا ہے، پچھلے نُوں سانبھ نہ رکھن تے اگے ٹُر پین 2- اِک کم نبیڑن توں پہلاں دُوجا چھوہ لین

اگا ڈک کھلوون، (محا) 1- اگوں روک لون 2- راہ مل کے کھلوون 3-روکاوٹ بنن

اگا ڈھکن، (محا) شرم کجن، شرم کرن

اگا روکن، (محا) 1- راہ وچ روک بنن 2- مستقبل خراب کرن

اگا سانبھن، (محا) 1- اگوں دادھیان رکھن، دور اندیشی کرن، انتظام کرن، پیشگی جمع جوڑ کرن 2- دشمن دا مقابلہ کرن لئی اگلے پاسے ہو کے لڑن

اگا سوآرنا/اگا سوارنا، (محا) نیکی کماونا، چنگے کم کرنا، بھگتی کرنا تاں جو مرن پچھوں سُکھ ملے، آون والے ویلے نوں نیک کماں راہیں چنگا بناونا

اگا شینہ دا پچھا گِدڑ ردا، (اکھا) ظاہر بہادر بنن والے پر وچوں بزدل بندے بارے کہندے نیں

اگا گوکا پچھا باکرا، (اکھا) بے جوڑ گل یاں کسے اجوڑ شے بارے کہندے نیں

اگا مارن، (محا) اگوں واسطے حالات خراب کرن، مستقبل وگاڑن، ساکھ نہ رہن دیون، عاقبت خراب کرن

اگا مارنا، (محا) 1- ساکھ مارنا، بنیا ہویا اعتبار گنوا دینا یاں لینا، آون والے ویلے نوں غیر یقینی بنا دینا، مستقبل وگاڑ دینا، ترقی وچ روک پاونا 2- ماڑے کرماں کر کے موت پچھے دے جیون نوں خراب کر لینا 3- ساہمنیوں حملہ کرنا

اگا ماریا جانا، (محا) ساکھ ماری جانا، پینٹھ ماری جانا، ترقی وچ رکاوٹ پینا، آون والیاں نسلاں دا بیڑہ غرق کر جانا

اگا وچارن، (محا) آئندہ بارے غور کرن، کل دی فکر کرن

اگا ویکھیا نہ پچھا، (روزمرہ) اُچی نیویں کجھ نہ ویکھی، بُرے بھلے ہوون بارے کجھ نہ سوچیا

اگا ہولا کرن، (محا) سخاوت کرن، دان کرن، عاقبت سوارن دی نیت نال

اگا ہولا کرنا، (محا) دان پُن کرنا، نیکی کرنا

اُگاّ: (مذ) 1- اُگن دی حالت 2- اُگاون مصدر توں فعل امر

اُگاتھا: (سن، مذ) اِک چار تکا گن چھند (شعر، بول، بحر، نظم)

اگادھ: (سن، مو) 1- اتھاہ، جس دی تھاہ نہ ملے، جس دا تھلا معلوم نہ

ہو سکے، ات انت گمبھیر، اپار، پرمیشر دی صفت 2-ڈونگھا، بے تہہ

اگادھ بودھ، (صفت) جس دے حوالے نال علم دی اخیر نہیں، اتھاہ

اگادھ گتی، (مو) ایسی حالت جس دا کوئی تھوہ سر نہ ہووے، جس دی منشا بابت کجھ کہیا نہ جا سکے

اُگادھ: (سن، مذ) اِک بیانیہ چھند جس نوں 'تلکرویاں' اتے 'یشودھا' دی کہندے نیں

اُگار: (صفت) سک کے پُورا بن گیا ہویا گوہا، ملھی، پاہ

اُگاری: (مو، صفت) ویکھو: اُگار

اگاڑ: (مو) اگاڑی، اگا، موہرلا پاسا، اگے دی مزین، اگلا پاسا، ساہمنے والا

اُگاڑ: (مو) اُگراہی، لین داری

اگاڑا: (مذ) آگا، اگلا پاسا، گھوڑے دے ساہمنا پاسا، مکان دا اگلا حصہ

اگاڑان: (پو، مصدر) مشہوری کرنا

اُگاڑن/اُگاڑنا: (مصدر) 1- تگادا، اُگراہی کرن، وصولی کرن، سرکاری محصول اکٹھا کرن 2- ادھار دی رقم اکٹھی کرن

اُگاڑو: (مذ، صفت) اُگراہو، اُگڑی کرن والا، وصول کرن والا، اُگراہی کرن والا

اُگاڑھ: (مذ) مجمع، اکٹھ، ہجوم، بھیڑ

اگاڑی: (مو) 1- اگلا حصہ، موہرلا پاسا 2- گاں، مجھ یاں گھوڑے وغیرہ دا اگلے پیراں نوں پاون والا رستا، رقم اکٹھے کرن دا عمل، مکان دا اگلا پاسا، اگلیاں ٹنگاں

اگاڑی بھنّن، (محا) آکڑی لین، آکڑاں بھنّن

اگاڑی پچھاڑی، (مو) 1- اگلا اتے پچھلا حصہ 2- گھوڑے دے اگلے پچھلے پیرنوں پاون والا رستا

اگاڑی پچھاڑی تڑاون، (محا) 1- گھوڑے دا اپنیاں اگلیاں پچھلیاں رسیاں توڑن 2- اچوپائی ظاہر کرن، بے قرار ہوون

اگاڑی پچھاڑی لاون، (محا) پابند کر دیون، بنھ دیون، قابو کرلون، نُوڑن

اُگاڑی: (مو) اُگراہی، وصولی، لین داری

اگاڑے: (فم) اگے، اگے اگے، ساہمنے

اگاس: (مذ) 1- آکاش، انبر، اسمان 2- اُچا ہونا 3- ات اُچی بولنا

اگاس بیل، (مو) اکاس، ویل، امرویل، امبرویل

اُگال: (ہ، مذ، صفت) پان دا تھک، اُگلی ہوئی چیز، پیک

اُگال دان، (مذ) اوہ بھانڈا جیہدے وچ تھک سُٹدے نیں، پیک دان

اُگالن/اُگالنا: (مصدر) 1- تھکن 2- اُگالی کرن 3- کھادی ہوئی شے نوں مُڑ مُونہہ وچ لیاونا، اُبت کرنا

اُگالی: (مو) ڈنگراں دی اُگل، اُگل کے چبھن دی کار، جُگالی

اُگالی کرن، (محا) ڈنگراں دا گھاہ پٹھا کھان مگروں اُگل اُگل کے چبھن

اُگالیاں: (صفت) 'اُگالی' دی جمع

اگانا: (فعم) ٹِکا لگاونا

اُگانا: (فعم) جمنا، پیدا کرنا، بُوٹے لاونا

اگانہہ: (فم) اگے، اگلے پاسے، آون والے سمے وچ، ودھ کے، ساہمنے، مستقبل وچ

اگانہہ پاونا، (محا) ملتوی کرنا، پھیر تے ٹالنا، ہُن نہ کرنا، ہُن نہ

دینا

اگانہہ پچھانہہ، (فم) ایدھر اودھر، اگاڑی پچھاڑی، موہرے پچھے

اگانہہ تھینا، (محا) اگے ودھنا

اگانہہ ڈوں، (فم) اگوں توں

اگانہہ کرن، (محا) اگے تائیں چھڈن لئی جاون، اگے کرن

اگانہہ لئی، (فم) اگوں واسطے، آئندہ لئی

اگانہہ نہ ٹُرن، (محا) اگے نہ چلن، رُک رہون، کھلور ہون

اگانہہ ودھو، (صفت) اگے ودھن والا، ترقی ول جان والا، ترقی پسند، اگانہہ نُوں پیر ودھاون والا، پچھلیاں رسماں ریتاں نوں چھڈ کے نویاں لیہاں تے چلن والایاں نویاں ریتاں پاون والا

اگانہوں: (فم) اگوں دی، اگانہہ، اگے نُوں

اگاں: (فم) ویکھو: اگانہوں

اگّاں: (مو) 'اگ' دی جمع

اگّاں لاون، (محا) لڑائی فساد برپا کرن، بدامنی دی فضا پیدا کرن، لائی بجھائی کرن

اگّاں لگن، (محا) لڑائی فساد ہو جاون، بدامنی ہوون

اُگاون: (مصدر) پنگراون، پیدا کرن، نشوونما کرن، بیجن، جماون

اُگاونا: (فم) ویکھو: 'اُگنا'

اگاہ: (س،صفت) اگادھ، اتھاہ، بہت ڈونگھا، جس دی تہہ دا پتا نہ لگے

اُگاہ: (مذ) ویکھو: گواہ جیہدے توں ایہہ وگڑ کے بنیا اے

اُگاہا: (مذ) 1-دو تکا ماترک چھند جس دی تک وچ 11+15 دے مطابق 26 ماتراں اتے انت گورو لاگو ہوندا ہے 2-اوہ مُٹھ بھر گھاہ جیہڑا، جانور دے مُونہہ وچ سما سکے

اگاہاں: (فم) اگاہاں، اگے اگے ول، ساہمنے

اگاہوں: (فم) 1-پہلے، شروع توں 2- کسے نوں رقم روپیہ ایڈوانس دیون

اگاھُوں: (فم) اگوں، اگلے پاسیوں، اگاڑیوں

اُگاہی/اُگواہی: (محا) ویکھو: گواہی

اُگاہی دیون، (محا) گواہی دیؤن دا وگاڑ

اگاؤ: (مذ،صفت) پیشگی چیز لین توں پہلاں جو قیمت دے دتی جاوے، بیعانہ، سائی، پہلاں توں، اگے توں

اُگاؤُ: (مذ) اُگاون والا

اگایُو: (صفت) پیشگی

اگت: (مو) آگت، آئی رقم، جمع ہوئی رقم

اگت: (مو) 1- مستقبل، آئندہ، زمانہ 2- موت، آخرت، اخیر 3-مصیبت، حاجت، لعنت، سزا

اُگت: (صفت) بدچلن، بدنام

اُگت: (مو) روئیدگی، ایجاد، پیداوار

اگتھ: (مذ) بھادوں، مہینے دا تیجا ہفتہ، اک جھکھڑ جو پاسے بدل بدل کے وگدا ہے تے کھڑی فصل مکئی وغیرہ دا کافی نقصان کردا اے، ایس دے مگروں ای پنجاب وچ مموے نظریں آوندے نیں

اُگج: (ج،مو) ٹپکاون، نچوڑن، چھانن دا عمل

اُگچھ: (مو) اُلٹی، اُپر چھل، تے، کسے جانور یاں پرندے دی اُلٹی

اُگچھن: (مصدر) 1-اُلٹی کرنا 2-جانوراں یاں پرندیاں دا اُلٹی کرن

اگدوں: (فم) پہلے ای، پیشگی ای، اگے نُوں، رسمی، پہلوں ای، اگے ای، اگوں، موہریوں

اگدی اگدی: (مو) ہتھ چالاکی

اگدیں: (فم) موہریوں، پہلوں، پہلے ای، اگے ای
اگر: (فم) اگے، اگے ول، ساہمنا
اگر گامی، (مذ) اگے ودھو، ترقی پسند
اگر: (س، مذ) اِک مشہور رُکھ جس دی گوند گُگل کہاوندی ہے تے جس دی لکڑی خوشبو دار ہوندی ہے
اگربتی، (مذ) اِک خوشبو دار تیلی جو خوشبو دے طور تے دُھکھائی جاندی ہے
اگردان، (مذ) چھوٹا جیہا برتن جس تے رکھ کے اگربتی دُھکھائی جاندی ہے
اگر: (حرفِ شرط) جے، جے کر، جیویں، بشرطیکہ، بھاویں
اگر مگر کرنا، (محا) ٹال مٹول کرنا، بُجھاں ڈاہنیاں، بہانے کرنا، سدھی گل نہ کرنا، اگا پچھا کرنا، اُرانہہ پرانہہ کرنا
اُگر: (س، صفت) 1- ظالم، اوکھا، بے رحم 2- اُپر نوں اُٹھیا ہویا، اُبھریا ہویا
اُگر اُگر آون، (محا) دیکھو: اُگر اُگر پین
اُگر اُگر پین، (محا) اُبھر اُبھر پین، لڑن نوں آون
اُگر اُلارکے، (فم) کس کے، کھچ کے
اُگرا: (مو، صفت) 1- ظالم تے غصے نال بھری سوانی، ظالم تیویں 2- کالی دیوی، کالکا 3- (مذ) اکھرا، اک پربت والا
اگران: (صفت) آگو، رہنما، راہ دسن والا
اُگران: (مصدر) مارن نوں ہتھ یاں کوئی ہور شے اُتانہہ نوں چکن
اُگراہا: (مذ) اگراہی کرن والا، وصولی کرن والا
اُگراہک: (مذ، صفت) اُگواہا...... اُگراہی کرن والا، وصولی کرن والا
اُگراہن/اُگراہنا: (مصدر) 1- وصول کرنا (چندہ، محصول وغیرہ) 2- کرایہ وغیرہ وصول کرنا 3- جمع جوڑ کرن 4- اُدھار واپس لون
اُگراہو: (مذ) اگراہی کرن والا، محصول اُگراہن والا، باچھ کٹھی کرن والا
اُگراہون: (مصدر) کٹھیاں کرن، وصول کرن، لین، جمع جوڑ کرن، اُدھار واپس لون
اُگراہی: (مو) وصولی کرنا، چندہ اکٹھا کرنا، اکٹھی کیتی ہوئی رقم
اُگراہی کرن، (محا) 1- وصولی کرن، اُدھار واپس لون 2- چندہ اکٹھا کرن
اُگراہی ہوون، (محا) 1- وصولی ہوون، اُدھار واپس ہوون 2- چندہ اکٹھا کرن
اُگراہے: (مذ) اُگراہی کرن والے، وصولی کرن والے، کھٹیان کرن والے
اُگراہیا: (مذ، صفت) اُگراہن والا، اُگراہا، محاصل، محصول اُگراہن والا
اگرچہ: (فا، حرفِ شرط) بھاویں، ہویا کیہہ، باوجود ایس دے
اگروال: (مذ) درویشاں دی اک ذات، بانیاں دی گوت
اگڑ پچھڑ: (فم) اگے پچھے، اِک دُوجے دے مگروں، دُوجا، بیٹھ اُتے، وارو واری
اگڑ چھ مارن: (محا) بے سر پَیر دیاں گلاں کرن
اُگڑ دُگڑ: (فم) 1- بے ترتیبا، اگے پچھے، کھنڈیا پنڈیا 2- بے سُریاں، بے تھیویاں، فضول
اُگڑ دُگڑ مارن، (محا) ایدھرلیاں اودھرلیاں مارن، گیارھاں بارھاں مارن، فضول قسم دیاں گلاں کرن
اُگرڑ دُگڑیاں: (مو، فم) بے واہیاں گلاں، بے سر پیر گلاں، یاریاں

باریاں

اُگڑ ڈگڑیاں مارن، (محا) ویکھو: اُگڑ ڈگڑ مارن

اُگڑم بگڑم: (مذ) 1- بے مطلب گلاں، گپ شپ، سمجھ وِچ نہ آون والیاں گلاں 2- کوڑا کرکٹ، گھاہ پھوس، سواہ کھیہہ

اُگڑن: (مصدر) اُگراہی ہوون، وصول ہوون، جمع ہوون

اُگڑاون: (مصدر) وصول کراون، اُگراہی کراون، وصول کراون

اُگڑوائی: (مو) وصول کرن والے دی مزدوری

اگست (August): (انگ،مذ) 1- انگریزی سن دا اٹھواں مہینہ 2-اِک رُکھ دا ناں 3-اِک تارے دا ناں جو 17 بھادروں توں 22 بھادروں تیک جنوب دی سمت ولوں ظاہر ہوندا اے تے ایہناں دِناں وِچ اِک وڈّی اَنھیری آوندی اے جس نوں مَکّیاں بھننی کہندے نیں 3- سرگست، اِک کاغذاں دا چھتر جس نوں گھوڑی تے چڑھے ہوئے لاڑھے دے سِر اُتے جھلاوندے نیں، چھتری

اگل: (مذ،صفت) 1-اگلا، اگے دا، ساہمنے دا، موہرلا 2- آوندے ویلے دا 3- چٹنی 4-لیڈر، آ گو، رہنما 5-رہت جویں اگل گونا، ان گونا، اگل مِتا، ان مِتا

اگل بگل، (فم) اک پاسے، نیڑے، کول، لاگے، سجے کھبے

اگل پچھل، (صفت) اگلا پچھلا، اگے پچھلے جُتے ہوئے ڈھگے یاں گھوڑے

اگل چڑھاون، (محا) جانوراں دا جگالی کرن

اگل گلونا، (پو،صفت) اُگ لگنا

اگل متا، (پو،صفت) مِتھیا ہویا

اگل متی، (پو،مو) حساب دے اندر

اگل نچھل، (صفت) بہت سارا، کافی، اُگلیا ہویا، نچھیا ہویا

اگل وانڈھی، (صفت) 1- اگے، اگوں دی 2- استقبال کرن والا، اگوں دی آ وَن والا

اگل وانڈھی جاون، (محا) استقبال کرن لئی جاون، سواگت کرن لئی اگوں دی جاون

اگل وانڈھی ہوون، (محا) ویکھو: اگل وانڈھی جاون

اگل ہتھا، (مذ،صفت) اگے رہن والا، موہری، رہبر

اُگل: (فعمر) 'اُگلن' مصدر توں فعل امر

اُگل نِگل کے کھاون، (محا) ناپسند چیز شرموں بے شرمی کھاون

اُگلّ وٹن، (محا) اُگالی کرن

اُگل: (پو،مو) اُنگلی

اگلا: (مذ،صفت) 1- موہرلا، مُڈھلا، پہلا، اول، پیشوا، مُکھیا 2-اگوں والا، اگوں مِلن والا، اگاہاں دا، دُوجا، نال لگیا ہویا، اگے والا، ساہمنے دا 3- پرلوک، اگلی دُنیا، ابدی زندگی

اگلا بولدا ہووے تے آپ چُپ رہیے، (اکھا) دوجے دی گل نوں راہوں نہیں وڈھنا چاہیدا، کوئی گل کردا ہووے تے وچ بولنا چنگا نہیں ہوندا

اگلا پاسا سوارن، (محا) آون والے زمانے نوں بناون، مستقبل دا خیال کرن

اگلا پاہر، (مذ) دوپہرتوں پہلاں دا ویلا، صبح نوں وجے دا ویلا

اگلا پچھلا، (مذ، صفت) 1- پہلا تے اخیرلا، پُرانا تے نواں 2- لگدالانا

اگلا پچھلا بھانڈا کڈھن، (محا) ساری کسر پوری کرن

اگلا پوچ، (مذ) آون والی نسل، اگلی پنیری، اگوں ہون والے لوک جو ہن ان جہانے نیں، پہلے، پہلے ہو چکے، اگوں ہون والے

اگلا پوس، (مذ) ویکھو: اگلا پوچ

اگلا پیر پچھانہہ پَون، (محا) گھبرا جاون، بوتّل جاون، کُجھ نہ سُجھن

اگلا جنم، (مذ) ہندوواں دے عقیدے موجب کسے بندے دے مرن مگروں اوہدی دوبارہ پیدائش، آواگون دا نظریہ

اگلا جہان، (مذ) ابدی زندگی، آخرت

اگلا زمانہ، (مذ) 1- پُرانا زمانہ، گزریا ہویا ویلا 2- آون والا زمانہ

اگلا سرا، (مذ) موت، اخیر، انت

اگلا کرے پچھلا بھرے، (اکھا) وڈے بھلاں کرن تے چھوٹے سزا پاون

اگلا گھر، (مذ) 1- آخرت دا گھر 2- قید خانہ 3- دوسرا گھر، ہور کسے دا گھر

اگلا گھر دسن، (محا) کم نوں دوسرے کسے تے پاون، کسے ہور دا رستہ وکھاون

اگلا گھر دسنا، (محا) کم نوں دوسرے کسے تے پا کے ٹال دینا

اگلا گھر وکھاون، (محا) 1- جواب دے دیوَن، اگے ٹورن 2- قید کراون 3- اپنا کم دُوجے اُتے سٹن

اگلا گھر وکھاونا، (محا) مار دینا، قید کر دینا، قید ہونا، اپنا کم دوجے تے سُٹن

اگلا گھر ویکھ آونا / اگلا گھر ویکھنا، (محا) قید کٹ آونا، قید ہونا

اگلا گھر ویکھن، (محا) قید کٹن، قید ہوون، جیل جاون

اگلا مُونہہ، (صفت) نوخیز، ناپختہ شعور، کچی عمر

اُگلا چھن / اُگلا چھنا: (مصدر) اُگلچھن، قے کرن، اُلٹی کرن

اُگلنا: (پوا، فل) 1- کھِنڈ پڈ جانا (میلے یاں بھاڑے دا) 2- اُدھڑ جانا (وَلے ہوئے دھاگے وغیرہ دا) اُلجھ جاون

اُگلچھ: (صفت) اُگلی ہوئی چیز، قے، اُلٹی

اُگلچھن: (مصدر) کھادھی ہوئی شے نوں مُونہہ راہیں باہر کڈھنا، کھادا ہویا اُگل دینا، اُگل سٹنا، اُلٹی کرنا

اُگلچھنا: (فعم) ویکھو: اُگلچھن

اُگلن / اُگلنا: (مصدر) 1- باہر کڈھنا، رنگ بدلنا، ڈاکنا، اُلٹی کرنا، اُپر چھل کرنا 2- کسے گل نوں ڈھڈ وچ نہ رکھنا، راز فاش کر دینا 3- کھادا ہویا مال مجبوراً واپس کرنا 2- اپر نوں اُٹھنا (دندا۔) اڈیاں جُدا ہونا (میل۔) کھنڈ پُنڈ جانا، رنگ دا پھٹ جانا، اُدھڑ جانا، نرم ہونا، کھر جانا

اگلوانڈی: (صفت) اگوں لین والے، اگوں قبول کرن والے، ملنی، اگوں ملن والے، ملنی کرنا

اُگلواون: (مصدر) 1- مُونہوں باہر کڈھوان 2- اقبال جُرم کراون 3- مال برآمد کرواون

اُگلواونا: (متعدی المتعدی) ویکھو: اُگلواون / اُگلواونا

اُگلیو: (کلمہ ندائیہ) اَے اگانہہ جان والیو، اَے اگے والیو

اگلی: (مو، صفت) آون والی، اگے والی، ساہمنے، ساہمنے والی، پہلی، پُرانی، پچھلی

اگلی دی چگلی، (مو) پہلے توں وی بدتر

اگلی لین گیا تے پچھلی گُتے لے گئے، (اکھا) لالچ کرن والا ہمیشہ گھاٹے وچ رہندا اے

اگلی ہتھ نہ آوے پچھلی کتا لے جاوے، (اکھا) ویکھو: اگلی لین گیا تے پچھلی گُتے لے گئے

اگلے:(صفت) 1-پہلاں والے، پہلاں دے لوک، وڈ وڈیرے 2-آون والے، اگے والے 3-بیگانے، غیر 4-ساہمنے والے

اگلے پچھلے، (مذ) انگ ساک، لگدے لانے، رشتے دار، داد کے نانکے

اگلے پچھلے پُنن/اگلے پچھلے پُتنا، (محا) وڈوڈیریاں نوں مندا آکھنا، جنن والیاں تے سہیڑن والیاں دوواں نوں بُرا بھلا کہنا

اگلے تکھی کرن، (محا) اگ بھڑکاون، بلدی تے تیل پاون

اگلے دفتر کھولن، (محا) پُرانے گِلے شکوے دُہراون، پوتڑے پھولن، بیتیاں گلاں نویں سر یوں کرن

اگلے سرے پچاونا، (محا) 1- توڑ پچاونا، سرے چاڑھنا، مُکانا، پورا کرنا 2-مار دینا

اگلے سوادوں جانا، (محا) پہلی حالت بھی نہ رہنا، اگے نالوں وی بھیڑی حالت ہو جانا

اگلے سوادوں جاون، (محا) پہلی حالت وی نہ رہن، اگے نالوں وی بھیڑی حالت ہو جاون

اگلے نک وڈھاون نوں پھردے نیں، تُوں نتھ گھڑا، (اکھا) کوئی بے موقع کم کرے تاں آکھدے نیں

اگلے نہیں بھاونے، ہور ڈِھڈ کڈھی آونے، (اکھا) جدوں اگلے ای نہ چنگے لگدے ہون تے اُتوں ہور آئی جان تاں کہندے نیں

اگلے واروں، (فم) موت دے نیڑے ہو کے بچ جانا، مرن کنارے ہو کے بچ جانا، بہت سخت بیماری توں بچیا رہنا

اگلے واروں ہو کے بچن، (محا) مردیاں مردیاں بچ جاون، شدید بیماری توں صحت یاب ہوون

اگلیاں: (مو، صفت)1- بہتیاں، چوکھیاں، وادھو2- اگے والیاں، ساہمنے والیاں

اگلیاں راہ تے پچھلیاں پینترے، (اکھا) پچھے ٹُرن والیاں لئی راہواں سوکھیاں ہوندیاں نیں تے اوہ ان جھک ہو کے اوہناں اُتے ٹُردے نیں

اگلیر ا: (مذ،صفت) ہور اگے دا، ہور زیادہ، کجھ اگے دا، نسبتاً اگلا

اَگلیر ی: (مو،صفت) بہتی، کجھ ودھ

اَگلیر ے: (صفت) بہتے، کجھ ودھ

اَگلیئے: (کلمہ ندائیہ) اَے اگے والیئے، اَے اگے جان والیئے

اگم: (س،مذ) 1- جتھے پُجیا نہ جا سکے، پہنچ توں باہر، جس تائیں اپڑیا نہ جا سکے، ہندو دھرم وچ بھگوان دا اِک ناں تے اوہدی صفت 2- نا معلوم گل، غیب دی گل، خفیہ گلاں 3- اگادھ یعنی بہت گہرا، ابودھ یعنی جس نُوں بُجھیا نہ جا سکے، دُرگم یعنی اوہ تھاں جتھے اپڑنا اوکھا ہووے، کٹھن، اوکھا 4- نغمہ، گیت

اگم باچنا، (مذ) غیب دا پتا، لُکیا گلاں دا بُجھنا

اگم بکتا، (مذ) اگم وکتا، اگے دی گل، عقلوں باہر دی گل

اگم دی خبر، (مو) غیب دی گل، گُجھی بات

اگم دی خبر لیاونا، (محا) نہ پہنچ سکن والے تھاں دا بھیت کڈھ لیاونا

اگم شاستر، (س، مذ) اوہ کتاب جس وچ غیب دیاں گلاں بارے دسیا گیا ہووے، علم نجوم دی کتاب

اگم واچنا، (محا)، غیب دا پتا دسنا، لُکویں بھیتاں نوں وچار راہیں بُجھنا

اگم ولپُو، (مذ) غیب دیاں گلاں دا جانو، علم نجوم دا ماہر

اگم وِدیا، (مو) اوہ علم جس نال غیب دیاں گلّاں دا پتا لگ جاندا ہے

اگم وکتا، (مذ) 1- تجربہ کار بندہ 2- اگلیاں پچھلیاں گلاں جانن دا علم رکھن والا، غیب دی گل دسن والا

اگمان : (مذ) اگے اگے چلن والا، اگل ہتھا، موہری، رہبر

اُگمن : (مصدر) 1- پھٹن، جمن، اُگن، پنگرن، اُتانہہ نُوں ودھن، اُبر اُٹھن، نکل کے باہر آون، پیدا ہوون، اُبھرنا 2- اچانک آ جاون 3- جھگڑا کرن، دھما کا کراؤنا

اُگمن : (صفت) جھگڑالو، غصیلا، اچانک لڑن مرن تے تیار ہو جاون والا

اگن: (ہ، مذ) 1- پنگل مطابق بھیڑا گن یعنی، جگن، سگن، رگن، تگن، وغیرہ 2- جو گنیا نہ جا سکے

اگن: (مذ) ویڑھا، صحن، چار دیواری، گھر دے اندر کھلی تھاں

اگن: (س، مو) اگنی، اگ، آتش

اگن استر، (مذ) بارود نال چلن والا ہتھیار جیہدے نال دشمن بھسم ہو جاندے نیں

اگن بان/ اگنی بان، (ہ، مذ) اِک طرحاں دی آتش بازی، اگ والا تیر، اگ سُٹن والا کوئی ہتھیار، جو اگ لگا دیوے، اِک شُرلی جو اُوپر جا کے چھُٹدی اے، آتش بازی

اگن بوٹ، (مذ) بھاپ دے زور نال چلن والی کشتی

اگن بھیٹ کرن / اگن بھیٹ کرنا، (محا) ساڑ دیونا، اگ وچ سٹنا

اگن بھیٹ ہونا/ اگن بھیٹ ہوون، (محا) 1- اگ نال سڑ جانا 2- ہندو عقیدے موجب بستر دیوتا دے لیکھے لگنا

اگن کُل/ اگنی کُل، (مو) راجپوتاں دے اِک کُل دا ناں جس دا جنم اگنی وِچوں ہویا منیا جاندا ہے اے جس دیاں چار شاخاں پرمار، پرہار، سُلنکی تے چوہان نیں

اگن کُنڈ/ اگنی کُنڈ، (مو) اِک ٹویا جس وِچ ہَون واسطے اگ بالی جاندی اے، ویدی

اگن کُنڈ وِچ گھر کیتا، جل وِچ کیتا نکاس، پردے پردے وِچ جاوے اوہ پی اپنے دے پاس، (بجھارت) تھُے دا دھواں

اگن کوٹ وِچ گھر لیا، دل وچ لیا نکاس (کیتا نواس)، پردے آ ویسی اپنے پیارے پاس، (بجھارت) تھُے دا دُھواں

اگن ہوتر/ اگنی ہوتر، (مذ) 1- ہَون کرن داعمل، گھیو وغیرہ شیواں دا وید منتر پڑھ کے اگنی وچ پایا جاندا سی اتے جو وَیری نوں بھسم کر دیندا سی 2- بارود وغیرہ نال چلن والے ہتھیار جیویں توپ، بندوق، بمب وغیرہ

اگن ہوم، (ہ، مذ) اگ وچ ہَون کرنا، اِک قربانی دی رسم جیہڑے ہندو باہمن کردے نیں

اُگّن : (مصدر) پنگرن، جمن، نشوونما پاون، پیدا ہوون

اُگنا: (فل) 1- اُگمنا، ظاہر ہونا، پیدا ہونا، جمنا 2- انگوری نکلنا، بیج دا دھرتی وچوں پھٹنا

اگندوں : (ج، مذ) اگدوں دا وگاڑ، آؤن والا سما، مستقبل

اُگنن : (مصدر) پنگرن، جمن، نشوونما پاون، پیدا ہوون

اگنی: (مو) اگ، بستر، آگ، آتش، آگ دا دیوتا، شمال، مشرق

اگنی دیوتا، (مذ) ویدک زمانے دا مشہور دیوتا جو اسماناں اُتے سورج دی شکل وچ ہواواں وچ بجلی دے رُوپ وِچ تے زمین اُتے اگ دی شکل وچ ظاہر ہویا، ہندو ایسے دیوتا دی نسبت نال

اگ نوں پوتر جان دے نیں

اُگّو: (مذ) آئندہ، اگے توں، ساہمنے

اُگو: (فل) اگوں، موہرلا، اگوں دی اگوں لئی

اگوبھرا، (ج، صفت) اُگھے، اُگھتے کرن

اگوبھگ، (صفت) موہرلا، اگے والا

اگووانی ہونا (ہوئی پینا)، (محا) اگوں والا ہونا (ہو پینا)

اُگو: (مذ، صفت) ویلنے وچوں نکلدیاں پچھیاں پھڑن یاں سانبھن والا

اُگو: (مذ) 1- تھن 2- (صوت) دُدھ پیندے بال دے موںہوں نکلن والی اواز 3- جانوراں دی اِک بیماری دا ناں، دل دی حرکت بند ہون دی بیماری، اوگو

اُگّو آں/ اُگّے آں: (فم) 1- آئندہ واسطے 2- مستقبل لئی

اگواٹوں: (فم) ویکھو: اگاہوں

اگواڑ: (مذ، صفت) پنڈ یاں شہر دا حصہ، محلّہ

اگواڑ: (فم) اگلا بنا، اگلا حصہ، صحن

اُگواڑا: (مذ) 1- اگلا حصہ، اگلا پاسا، ساہمنا بنّا، اُتے دا حصہ 2- برانڈہ 3- گھر دے ساہمنے کھلی تھاں، پچھواڑے دا اُلٹ

اگواڑا پچھواڑا، (مذ) گھر دا اگلا پچھلا پاسا

اگواڑی: (مو) ساہمنے والی کھلی تھاں، اگلا حصّہ

اگواڑی بھنّن، (محا) 1- شیر دا کسے نُوں مقابلے وچ ویکھ کے غصے نال زمین تے پیر مارن تے بھبکن 2- اگا مارن، روک ڈاہون

اگوال: (مذ) 1- آون والا ویلا، مستقبل 2- موہری، اگلا

اگوالی: (مذ) 1- آون والے ویلے دی، مستقبل دی 2- موہری، اگلی

اگوالی دھندا، (مذ) 1- فعل مستقبل 2- اگلا کم، آئندہ دا کم

اگوان: (صفت) اگے چلن والا، آگو، نیتا

اگوانا: (متعدی المتعدی) کسے کولوں اگواؤنا

اگوانی: (مو) 1- استقبال، اگوائی 2- (صفت) استقبال کرن والی، رہبری کرن والی

اگوانی کرن، (محا) 1- استقبال کرن 2- رہبری کرن، راہ وکھاون

اُگواہ: (مذ) گواہ، اُگاہ

اگواہا: (مذ، صفت) آگو، موہری، رہبر

اگواہا ہوون، (محا) آگو ہوون، موہری ہوون، رہبر ہوون

اگواہاں: (فم) اگلے پاسے، اگے

اُگواہی ڈیون: (محا) گواہی دیون، تصدیق کرن، شہادت دیون

اگوائی: (مو) 1- رہبری، رہنمائی، چودھراہٹ، اگے ہوون دی حالت، راہے پاون دا عمل 2- استقبال، عزت کرن 3- اُگراہی، اُگاون دا کم یاں مزدوری

اگوایا: (مذ) گھر دا پہلا مُنڈا، پلیٹھی دا مُنڈا

اگوت: (س، صفت) گوت توں بنا، جس دی کوئی گوت نہیں، نیچ گوت

اگوتی: (صفت) گوت دا نہیں، بھن گوت دا، وکھری ذات دا

اگوچر: (س، صفت) جو اِندریاں کر کے جانیا نہ جا سکے، گُپت، لُکواں، نامعلوم، چھپیا ہویا

اگوچھا/ انگوچھا: (مذ) انگ پونجھن والا کپڑا، پرنا، تولیہ، رومال، لک بنھن والی دھوتی

اگور: (مذ) ویکھو: انگور

اگوراہی: (مو) 1- کمرے دی اگلی دیوار 2- اگوں لایا ہویا ڈنّا، روک 3- کسے وی گل توں پہلاں ای اندازے نال کیتی گئی چڑھویں گل

اگوراہی مارن، (محا) اندازے نال خبر بنا کے پیش کرن، ڈھنگ

نال گل مناون، اگوں دی گل کرن

اگورنا: (فعم) اگولنا، رکھوالی کرنا، سنبھال رکھنا، حفاظت کرنا

اگوڑا: (مذ) کسے جگہ دا اگلا حصہ، اگواڑی

اگوڑن: (مصدر) اُگراہی کرن، وصولی کرن

اگول: (مو) تلاش، جستجو، لابھ، لالچ

اگولا: (مذ) گنے دے پتیاں والا حصہ، آگ، پاند

اگولا: (پو، فم) ویکھو: اگوں توں

اگولن/اگولنا: (مصدر) 1- بھالن، ٹہن، ڈھونڈن، گولن 2- راکھی کرن، سنبھالن، دھیان کرن، سوجھی رکھن، حفاظت کرن

اگونتری: (مو) ترقی، بڑھوتری

اگونتے: (حرفِ عطف) پہلے، نال

اُگونہی: (موفم) موہرے، اگونہی، خبر پہلے ہی، پہلے ہی خبر اپڑا دینا، اگوہی توں اے جیہدے معنے نیں سائی، پیشگی، بیعانہ

اگونہے: (فم) اگوہیں توں اے جیہدے معنے نیں، پہلے، اگیتر ے

اگوں: (فم) 1-اگے توں، اگوں، اگلے پاسیوں، موہرلے پاسیوں، ساہمنیوں 2- پہلاں پہلاں ہی، اگے ہی، سے توں پہلاں 3- اگ توں، بھاہ توں، آئندہ توں

اگوں آکڑن، (محا) تینگڑن، گستاخی کرن، بے ادبی کرن

اگوں آون، (محا) پہلے آؤن، جو بچن اوہی وڈھن

اگوں اگیں تے گلوں گلیں، (اکھا) اگ توں اگ بلدی اے، گل توں گل ٹُردی اے

اگوں بولن، (محا) اگوں آکڑن، بے ادبی کرن، گستاخی کرن

اگوں پچھوں، (فم) پہلے اتے پچھے، ٹھیک سے توں پہلاں یاں پچھوں، کدے نہ کدے، ویلے کویلے، گھیرے دی حالت، دوہاں پاسے، اِک توں بعد دُوجا

اگوں پچھوں بھوون، (محا) خوشامد کرن، چاپلوسی کرن

اگوں پچھوں تھیون، (محا)1- کم کڈھن لئی خدمت گزاری کرن 2- ڈھل مِل یقین ہوون، غیر مستقل مزاج ہوون

اگوں پچھوں رہن، (محا) نگرانی کرن، خیال رکھن

اگوں پوَن، (محا) لڑن نُوں آون، وڈھن نُوں آون

اگوں پئی نہ پچھوں کُتا لے گیا، (اکھا) جدوں کول موجود شے وی ضائع ہو جائے تے آکھدے نیں

اگوں تھیون، (محا)1- اگے ہوون، سردار بنن، وڈیاں بنن، موہری بنن 2-اگل وانڈھی جاون، استقبال کرن

اگوں تے، (فم) اگوں واسطے، مستقبل لئی

اگوں تے/اگوں توں، (فم) اگوں دی، آئندہ

اگوں تیں، (حرف عطف) آوندے ویلے یاں حالات بارے ورتیا جاندا اے

اگوں چاواں میں (تاں) ننگی، پچھوں چاوں میں (تاں) ننگی، (اکھا) اپنیاں دا گلہ شکوہ کردیاں بندے دا اپنا ڈھِڈ ای ننگا ہوندا اے، ایس کر کے چُپ ای بھلی ہوندی اے

اگوں چوڑا پچھوں بھیڑا ناں اوہدا دو کنا، جیہڑا میری بات نہ بُجھے رن نُوں آکھے اتاں، (بُجھارت) چھج

اگوں دوڑ پچھوں چوڑ، (اکھا) ویکھو: اگا اگے دوڑ پچھا چوڑ

اگوں دی، (فم) اگوں دی، اگلے پاسیوں

اگوں دی سوچن، (محا) آون والے ویلے دی فکر کرن

اگوں رکھن، (محا)1- پیش کرن 2- آگو بناون

اگوں لاون، (محا) بیوقوف بنائی رکھن

اگوں لگ تے پچھن، (محا) ہیر پھیر نال گل اُگلواون

اگوں لگ ٹرن، (محا) ٹال مٹول کیتیوں بنا ٹُر پین

اگوں لگوں، (صَوت) اغوں مغوں، نِکے بال دے رووَن دی آواز

اگوں نسن، (محا) مقابلے توں بھجن، ہار من لوَن

اگوں نیویں پچھوں اُچی وچوں دھور مدھوڑی، ایہہ بُجھارت نہ بُجھیں تے وڈھے تینوں کتُوری، (بُجھارت) کُھمیاری آری

اگوں وٹاں جیوڑی تے پچھوں وچھا کھائے، (اکھا) ویکھو: اگا دوڑ تے پچھا چوڑ

اگوں ولدی، (فم) اگوّ والی، اگوں دی، اُگل واندھی

اگوں ہوون، (محا) 1- راہ ڈکن، اگوں آ کڑن 2- اُگل واندھی ہوون، استقبال کرن

اگوں ہوئی کے ٹکرنا، (محا) اگے ہو کے ملنا، سواگت کرنا، استقبال کرنا

اُگوں: (مو) نِکے بالاں دے مُونہہ وِچوں نِکلی اواز جس توں دُدھ یاں روٹی منگن مرادلیا جاندا اے

اُگوں بگوں، (مو) بچگانی بولی

اُگوں جُلن، (ج،مو) اِک توں بعد دوجے دی پیروی کرن

اگوہاں: (فم) پہلا، اگے دا، پچھلا، سائی، بیعانہ، قبل از وقت، موہرے، اگوہاں جیون موہرے لگنا، اگوں، آوندے ویلے

اگوہاں تھیون، (محا) کسے دے کم وچ ودھ چڑھ کے حصہ لون

اگوہی: (مو) سائی، پیشگی، بیعانہ

اگوہیں: (فم) اگوں، پہلا، جیتے سے

اگوہیں خبر دیون، (محا) پیشگی اطلاع دیون، قبل از وقت دسّن، آوندے ویلے دی خبر دیون، پیش گوئی کرن

اُگویا: (مذ،صفت) اُگاون والا

اگہاں: (فم) اگانہہ، اگاہاں، اگے

اگہاں پاون، (محا) ٹرخاون، لارے لاون، ڈام لاون

اگہاں کرن، (محا) اگے کرن، اگے چھڈن جاون

اگھ: (مذ) 1- گناہ، دُکھ، عزت، پت، آبرو، وڈیائی، ساکھ 2- اگ، بھا، نرخ، مُل، اگھر بھا 3- بھلک، مستقل، اگا

اگھ مارنا، (محا) حق مارنا، بے اعتبارا کر دینا، مُل گھٹا دینا، ونگی: 'متاں نقل اصل دا اگھ نہ مار دیوے' (نجم)

اُگھ: (س،مو) 1- خبر، پتا، سُوہ، مشہوری، شہرت 2- زمین، بھوئیں

اُگھ اُس پایا جس رات نہیں کھایا، (اکھان) بھکھ دا پتا بھکھیاں رہ کے ای لگدا اے

اُگھ بگھ، (مذ) قیمت، بھاء، نرخ، مُل، اگھر بھا

اُگھ بگھ نہ پچھن، (محا) 1- بے حسابا ٹُرن، مرضی نال ٹُرن 2- بنا پیسے خرچیاں فائدہ حاصل کرن

اُگھ بھاء، (مذ) قدر و قیمت، مُل، نرخ

اُگھ بھن، (محا) موجودہ بھاء یاں نرخ نوں پکیاں کرن

اُگھ پتال، (مذ) زمین، آسمان

اُگھ پتال دی خبر لیاونا، (محا) دُور دی خبر لیاونا، بہت بھید دی گل دا پتا کڈھنا

اُگھ پتال دِیاں گلاں، (محا) بے معنی یاں بے سر پیر گلاں، پھڑاں

اُگھ پوَن، (محا) خبر ہوون، پتا لگن، سُوہ لگن

اُگھ پینا، (محا) خبر ہونا، پتا لگنا، پردیس گئے دی سُوہ لگنا

اُگھ دِیاں پتال مارنا، (محا) بے تھہویاں گلاں کرنا

اُگھ سُگھ، (مو) سُوہ، خبر، پتا

اُگھ مارن، (محا) ساکھ خراب کرن، اعتبار گواون، لہائی کرن، ڈوجیاں نُوں ہولا کرن

اُگھ نہ پیندی نانکا! جائے کتھابیں پائے، (اکھا) کندھ اولھے پردیس اکھوں اولھے ہو جاون والے دی کوئی سار نہیں ہوندی جیویں کجھ پتا نہیں ہوندا کہ اگلے جہان کیہڑا بندہ کتھے ہووے

اُگھ ودھاون، (محا) قیمت داودھ جاون

اُگھا: (مذ) 1- پُونجھن والا، پُونجھا 2- صافی، پُونجھن والا کپڑا 3- پوست دے ڈوڈیاں نالوں افیم لاہون والا 4- نویکلا، نمایاں، منفرد، نکھیڑواں، اُچی پدھر دا، سرکڈھواں، واضح، ظاہر

اُگھات: (مذ) سٹ، چوٹ

اُگھارا: (مذ، صفت) ظاہر، اُگھاڑا

اُگھاڑ: (صفت) 1- اُبھریا ہویا، روشن یاں نمایاں ہون دی کیفیت، اُبھرواں، عیاں، منیامنیا، بتر واں 2- اُگھاڑ توں امر

اُگھاڑن /اُگھاڑنا: (مصدر) 1- کھولن (بوہا وغیرہ) 2- راز فاش کرن، ننگا کرن، واضح کرن 3- بُوہا کھولنا 4- بالکل صاف ہو جاون، چمک اُٹھن 5- شوخ ہو جاون

اُگھاڑو: (فعمر) 'اُگھاڑنا' توں فعل امر، کھولو، نمایاں کرو، اُبھارو

اُگھاڑی: (مو) کھولی، نمایاں کیتی

اُگھاڑے: (صفت) اُبھرے ہوئے، روشن، اُبھرویں، نمایاں ہوون دی کیفیت، اگے ودھے ہوئے، نمایاں کیتے ہوئے، نکھڑویں

اُگھاڑیاں: (صفت) 'اُگھاڑی' دی جمع، اُبھریاں ہوئیاں، روشن یاں نمایاں ہون دی کیفیت

اگھال: (مذ) بھانڈے دی لگ لیڑ جیہڑی پانی نال صاف کیتی گئی ہووے، ہنگال

اگھالن: (مصدر) 1- ہنگالن، پانی پھیر کے بھانڈا صاف کرن 2- کپڑے نُوں کھالی پانی وِچوں کڈھنا، ہنگالنا

اگھانا: (فل) رجنا، مکمل ہونا، بھرپُور ہونا

اگھاں: (فم) ویکھو: اگانہہ

اگھاون: (مصدر) رجن، ڈھڈ بھریجن، چنگا بھاء مل جانا

اُگھٹا دینا: (محا) مہنے دینا، دھمکاونا

اُگھٹنا: (فعم) دھمکاونا، گھر کنا، مُنکھاں دا یاں دھن دولت دا ناں لے کے مہنا دینا

اُگھر: (فعمر) 'اُگھرن' مصدر توں امر، اُبھر، اُچھل

اُگھر اُگھر پین، (محا) سوٹا یاں مُکا مارن نُوں ہوون، گل پین نُوں آون

اُگھر اُگھر پینا، (محا) سوٹا یاں مُکا ماردین نوں تیاری دی حالت وچ جھپٹے لینا، سوٹا یاں مُکا اُگھر کے حملہ کرن نوں پینا

اگھرا: (صفت) ویکھو: اِگرا

اگھربھا: (مذ) اگھ، اگ بگھ، قیمت، بھاء، نرخ، مُل

اُگھرن /اُگھرنا: (مصدر) 1- اُگراہی ہوون، وصول ہوون، اُگراہی ہوون 2- اُبھرن، واضح ہوون، روشن ہوون 3- مارن نُوں سوٹی اُچی کرنا

اُگھری اُگھری پینا: (مو) اُچھل اُچھل پینا

اُگھرے: (فعمر) 'اُگھرن' توں فعل امر

اُگھڑ: (مذ) 1- نہ گھڑیا ہویا 2- گھر درا 3- بدتہذیب، الھڑ، جاہل

اُگھڑپُنا، (مذ) 1- اُگھڑ ہون دا بھاو، کوجھاپن 2- اُجڈپُنا، کبا پن

اُگھڑ چین، (محا) ظاہر ہوون، نمایاں ہوون، واضح ہو جاون،

چمک پین

اُگھڑ پینا، (محا) ظاہر ہونا، کُھلا خلاصہ ہونا، چمک اُٹھنا

اُگھڑ جانا، (محا) کُھل جانا، چوڑا ہو جانا، ظاہر ہو جانا، چمک اُٹھنا

اُگھڑ جاون، (محا) ویکھو: اُگھڑ پین

اُگھڑ دُگھڑا، (مذ،صفت) والاں والا، چٹے کالے والاں والا

اکھاں اُگھڑ جانا، (محا) ہوش آ جانا، سمجھ آ جانا، پتا لگ جانا، خبردار ہو جانا

اُگھڑا دُگھڑا: (صفت) 1- اُچا نیواں 2- کھِنڈیا پُنڈیا، بے ترتیبا، بغیر منصوبہ بندی توں

اُگھڑاونا: (متعدی المتعدی) کسے دُوجے کولوں اُگھڑوان دا کم کروانا

اُگھڑائی: (مو) اُگھڑاون دا کم یاں مزدوری

اُگھڑن /اُگھڑنا (مصدر) 1- کُھلنا، چوڑا ہونا (مُونہہ --) کھلنا (اکھاں دا) 2- ننگا ہونا، ظاہر ہونا (نقص، عیب، جرم، گن، بھید، پاپ، وغیرہ) 3- نکھرنا، شوخ ہونا (رنگ، جوبن، صورت -) 4- چنگا چڑھنا (رنگ--) 5- تُرنا، چمک اُٹھنا (ہنر وِچ، طبیعت--) 6- نکلنا (سورج چن وغیرہ دا) 7- ودھ ودھ بولنا

اُگھڑواں: (مذ،صفت) اُبھریا ہویا، روشن، واضح، نویکلا

اُگھڑی: (صفت) 1- ضدی، بے وجہ بحث تکرار کرن والا، جُھجی 2- مان تران والا، دِل گُردے والا، بلند مرتبہ، عزت والا، بہادر، دلیری

اُگھڑی اُگھڑی پینا، (محا) ویکھو: اُوگھر اُوگھر پینا

اُگھڑے: (صفت) کُھلے، اُبھرے ہوئے، نِترے ہوئے، ظاہر ہوئے، روشن ہوئے

اُگھڑیا: (صفت) ان گھڑیا، اناڑی

اُگھڑیجن: (مصدر) ویکھو: اُگھڑن

اُگھڑین: (مصدر) ویکھو: اُگھڑن

اُگھڑیون: (مصدر) ویکھو: اُگھڑن

اُگھل: (صفت) نہ گُھل سکن والا، جو گُھلیا نہیں، نہ گُھرن والا

اُگھلا: (مذ) اونگھ، اُنگھلاٹ، نیندر، غنودگی

اُگھلاٹ: (مو) اُگھلا، اُنگھلاٹ، اُونگھ

اُگھلاون/اُگھلاونا: (مصدر) 1- ہنگلاون 2- اُونگھن، نیند دے اثر بیٹھ سر جھکنا یاں جھکاونا، بیٹھے بیٹھے نیندر دی خماری نال اکھاں میٹنا، جھونکے لینا

اُگھلایا: (مو) اونگھ، اُونگھنا، اُونگھ آونی

اُگھلٹن: (مصدر) گھرکن، گھورن، دھمکاون، کسے گل دا مہنا مارن

اُگھلن: (مصدر) ہنگلیون، ہنگالیا جاون

اگھلیجن: (مصدر) ویکھو: اُگھلن

اگھمان: (مذ) فخر، غرور، ہنکار، گُمان، پب

اگھن: (مصدر) 1- مجرم بناون، بے قصور نُوں خواہ مخواہ قصور والا بناون 2- چاہت ہوون 3- مُل لاون، وِک جاون 4- عنایت کرن، عطیہ دیون 5- کامیاب ہو جاون 6- بری الذمہ ہوون

اُگھن: (مصدر) پونجھن، صاف کرن

اگھوج: (مذ) صاف کرن دا کم

اگھور: (مذ) شِو، مہادیو، اگھاڑ، کھولھ

اگھور پنتھ، (مذ) شو جی دے مَنن والے جوگیاں یاں فقیراں دا اک فرقہ جو سبھ کجھ کھا جاندے نیں، ایہہ آدمی دی لاش وی نہیں چھڈدے

اگھور پنتھی، اگھوری، (صفت) 1- اگھور پنتھ دے مَنن والا، سربنگی، سرب بھکھی 2- گندی طرحاں کھان والا آدمی، میلا کُچیلا انسان

اگھورن: (مصدر) اُگراہی کرن، وصولی کرن، کٹھیاں کرن

اگھوڑن: (مصدر) اُگھیڑن، اُبھارن، نتارن، ظاہر کرن، روشن کرن، کھولن

اِگھی: (مو) اوپری اجنبی، بیگانی

اُگھی: (مو) نویکلی، نمایاں، سرکڈھویں

اُگھی: (مو) پونجھ، مشہور جیویں اُگھی شخصیت

اُگھی: (مو) پوست دے ڈوڈیاں نالوں افیم لاہون دا عمل، صاف کرن دا عمل

اگھے: (پو) ملکھے، تھے، گل نوں ٹورن دا طریقہ

اُگھیجن: (مصدر) مُل پَون، بہت چاہیا جاون، پونجھیا جانا

اگھیرن: (مصدر) 1- ڈھیر سارا کھاون، نگھیڑن 2- چھولیاں دے دانے پوراں نال لاہون

اُگھیڑن/اُگھیڑنا: (مصدر) ویکھو: اُگھیرن/اُگھرنا

اُگھیلن: (مصدر) ویکھو: اُگھلن

اُگھیلون: (مصدر) ویکھو: اُگھلن

اگی: (پو، مو) اگ، شعلہ، آتش

اگی تے تیل پاوہنا، (محا) اگ تے تیل پاونا

اگی تے مُوترنا، (محا) کوجھے کم کرنا

اگے: (فم) 1- پہلاں، بیتے سمے 2- اگانہہ، موہرے، ساہمنے 3- آوندے سمے، مستقبل وچ، بھلک نوں

اگے آگرہ پچھے لاہور، (اکھا) غلط راہ تے ہوون

اگے آون، (محا) 1- ساہمنے آون، مقابلہ کرن 2- کیتی وڈھن، بُرے عمل دی سزا پاون

اگے آونا، (محا) 1- کول نوں ہونا، نیڑے ڈُھکنا 2- دِسن لگ پینا، ظاہر ہونا، معلوم ہو جانا 3- ساہمنا کرنا، کسے نال لڑنا چاہنا 4- رُو برو ہونا 5- بنا پڑدے ساہمنے آونا 6- کیتے دا پھل مِلنا، پیش آونا، مزہ ملنا

اگے آیت، (روزمرہ) فقرہ مکمل ہویا، گل مُک گئی، فقط، بس

اگے اگے، (فم) موہرے موہرے، سبھ توں ودھ رفتار

اگے اگے بھینا آئی پچھے پچھے مئیا، دند کڈھے باوا آیا، برقعے پائے مئیا، (بُجھارت) چھلنی

اگے اگے ٹُرن، (محا) اگوائی کرن

اگے اگے جا، کرماں دا کھٹیا کھا، (اکھا) اگے اگے (اگیرے) جا کے کرماں دا کھٹیا کھا

اگے اگے گُرو پچھے پچھے چیلا، (اکھا) جیہو جیہا اُستاد، اوہو جیہا شاگرد

اگے اگے ہونا، (محا) پیش پیش ہونا

اگے اِی، (فم) پہلے ای، ساہمنے ای، پہلے توں

اگے بتّو ٹپنی مگروں ڈھولاں دی گڑ گج، (اکھا) جیہنوں پہلاں ای کسے بھیڑ دی عادت ہووے اُتوں اوہنوں ماحول وی اوہو جیہا مل جاوے تے آکھدے نیں

اگے بنو سوہنی پچھوں سُتی اُٹھی، (اکھا) جمالیات دی رُو نال سوہنا بندہ سُتا اُٹھے تے ہور سوہنا لگن لگ پیندا اے پر بدصورت سون مگروں ہور وی بدصورت لگن لگ پیندا اے، ایہو جیہے دوہاں موقعیاں تے بولیا جاندا اے

اگے بولن/اگے بولنا، (محا) کسے وڈے اگوں بے ادبی نال بولنا، گستاخی کرنا، سوال جواب کرنا، برابری کرنا

اگے بیلی کوئی نہیں نہ بابل نہ پیر، (اکھا) اگلے جہان کوئی درد ونڈاون والا نہیں ہونا، ایس لئی انسان نُوں اپنے عملاں ول دھیان

کرنا چاہیدا اے

اگے پا دیون، (محا)1- مستقبل تے چھڈن، معاملہ لٹکاون، ملتوی کرن 2- ساہمنے رکھن

اگے پاون، (محا) قیامت نُوں بدلہ پاون، حشر والے دِن سزا ویکھن

اگے پچھے، (فم)1- اِک دے مگر دُوجا، واری واری، اک قطار وچ، پال دی پال 2- موہرے اتے مگر، ایدھر اودھر، لاگے بنے، آسے پاسے

اگے پچھے بٹھاونا، (محا) اگے پچھے پھرنا (بھاونا)

اگے پچھے پھرن، (محا) خوشامد کرن، چاپلوسی کرن، غرض لئی خدمت گزاری کرن

اگے پچھے پھرنا، (محا) خوشامد کرنا، چاپلوسی کرنا، کسے کو چری کوئی غرض ہونا

اگے پچھے ٹُرن، (محا)1- قطار وچ چلن 2- بے ترتیبی نال ٹُرن 3- چاپلوسی کرن، خوشامد کرن

اگے پچھے چلن، (محا) ویکھو: اگے پچھے ٹُرن

اگے پچھے چنگی تے دِن وِہار مندی، (اکھا) ضرورت ویلے کسے شے یاں بندے دا کم آون جوگیاں نہ ہوون تے کہندے نیں

اگے پچھے دی مَت، (مو) سدا یاد رہن والی گل یاں نصیحت

اگے پچھے کوئی نہ ہوون، (محا) ویکھو: اگا پچھا نہ ہوون

اگے پچھے نہ ویکھن، (محا) بے دھیانے چلن

اگے پچھے ہتھ دھرن، (محا)1- ننگا ہوون 2- غریب ہوون

اگے پچھے ہوون، (محا)1- خوشامد کرن 2- فرمانبرداری کرن 3- غائب ہوون، لُک جاون

اگے پچھے ہوئی گھنا، (محا) اگے پچھے ہو جانا

اگے پیر دھرن، (محا)1- اگانہہ ودھن، قدم ودھاون 2- ترقی کرن

اگے پین، (محا) ہارمنن، فرمانبرداری کرن

اگے پینا، (محا) غلامی قبول کرنا، ہارمنا، کسے دی برتری من لینا

اگے ٹُر پچھے کن، جو بجھے سو چتّن، (بُجھارت) خرگوش

اگے تگ ٹُرن، (محا) نال منوں کیتیوں بنا ٹُر یون

اگے توں کن ہوون، (محا) اگے لئی نصیحت ہوون، آئندہ لئی محتاط ہوون

اگے توں ہٹن، (محا)1- رستہ دیون، ویلھ کرن 2- مقابلہ چھڈ دیون 3- اگے جا کے واپس آ جاون، مُڑ آون

اگے توں ہٹنا، (محا) پچھانہہ چلے جانا، رستہ چھڈنا، راہ دینا، روک نہ بننا، مقابلہ چھڈنا

اگے توں ہوندی آئی اے، (اکھا) ازل توں ای انج ہو رہیا اے، ایہہ پُرانا وتیرہ اے

اگے جاندیاں گِٹے بھجّن، (محا) اگے جاون توں ڈرن، نہ جاون دا بہانہ بناون

اگے جاون، (محا)1- دُور نکل جاون، جِت جاون، ودھن، ترقی پاون 2- مر جاون

اگے جمی دو ہتری پچھوں جمیا نانا، (اکھا) کسے اچرج تے انوکھی گل بارے آکھدے نیں

اگے جو قسمت، (روزمرہ) ایدوں مگروں جو قسمت وچ ہووے گا، اگوں جو اللہ نُوں منظور

اگے جیہا، (صفت) پہلاں ورگا

اگے چل کے، (فم) تھوڑی دیر مگروں، پھیر، سلسلہ جاری رکھدیاں

اگے چلن/اگے چلنا، (محا)1- اگے ٹرنا، آگو بننا2- گل نوں اگانہہ ٹورنا 3-ویلیوں پہلاں ای کم شروع کرنا 4- دُوجیاں نالوں ودھ کم کرنا 5- تیز ٹرنا 6- راہ وکھاونا

اگے دوڑ پیچھا چوڑ، (اکھا)1- کسے کم دے انجام بارے سوچیوں بنا اوہدا مڈھ بنھن 2- اگے ودھدیاں جاون تے پچھے دا دھیان نہ رکھن 3- اِک کم نوں ادھورا چھڈ کے دوجے نوں لگن والے بارے کہندے نیں-

اگے دوڑن، (محا) اگے بھجن، اگانہہ ودھن

اگے دوڑنا، (محا) اگانہہ ودھ پینا، بھج کے اگوں پہنچنا، اگیتر سنیہا پُہنچاونا

اگے دھرلوَن، (محا)1- اگے لا لین، بھجا دین 2- کٹن لئی تھلے سُٹ لین 3- کھُلن لکیاں دُوجے نوں ڈیک لین

اگے دھرلینا، (محا) پھڑ کے موہرے لے چلنا، مُجرم بنا لینا

اگے دھرن، (محا) 1- اگے رکھن، پیش کرن 2- نذر کرن 3- بھینٹ دیون 4- مارن، کٹن

اگے دھرنا، (محا) بھینٹ کرنا، پیش کرنا، عزم آئیڈیل بناونا، نشانہ یاں ٹیچا بناونا

اگے ڈِگن، (محا) 1 -معافی منگن، منتاں کرن، عاجزی دسن، لاچاری دسن 2- پناہ لین

اگے ڈِگنا، (محا) پناہ لینا، ترلا مارنا، لاچاری جتاونا، معافی منگنا

اگے ڈِگیاں نوں شیر وی نہیں کھاندا، (اکھا) نیوں جاون والیاں نوں کدی نقصان نہیں ہوندا

اگے ڈھن تے پچھے ڈھیری، ایہہ بُجھارت بُجھ لویں تے ساری دولت تیری، (بُجھارت) مُوتر تے ٹٹی

اگے رکھ لوَن، (محا) ویکھو: اگے دھرلوَن

اگے رکھن، (محا) ویکھو: اگے دھرن

اگے رکھنا، (محا) چُک کے تھلے سُٹ لینا، ہیٹھاں پا لینا، ڈھاہ لینا، مُکھ رکھنا، نشانہ یاں عزم بناونا

اگے رہون، (محا) گاڑی ٹُرن، ساہمنے ٹُرن

اگے سپ پچھے شینہہ، (اکھا) ہر پاسے مصیبت ای مصیبت ہوون

اگے سٹ لوَن، (محا) اگے دھرلون، اگے لا لون، بھجا دیون، ہرا دیون، کٹن لئی ڈیگ دیون

اگے سُٹ لینا، (محا) ساہمنے رکھ لینا، چُک کے ہیٹھاں سُٹ کے آپ اتوں دبا لینا، لما پا لینا، ڈھاہ لینا

اگے سی کملی دُوجے پئی مڑھیاں دے راہ، (اکھا) لِسے نمانے نوں کوئی وکھت بن جاوے تاں بولدے نیں

اگے قدم رکھن، (محا) ویکھو: اگے پَیر دھرن

اگے قدم نہ اُٹھن، (محا) اگانہہ ودھن دا حوصلہ نہ ہوون، حوصلہ ڈھون

اگے کدھ تے پچھے اگ، (اکھا) جدوں بندہ چوہاں پاسیوں مصیبتاں وچ گھریا ہویا ہووے تاں کہندے نیں

اگے کر دینا، (محا) ذمے داری لین لئی کسے نوں ساہمنے کر دینا، پیش کرنا، پھڑا دینا

اگے کر دیون، (محا)1- پچھوں اگے کرن، ساہمنے لیاون، پھڑا دیون 2- اپنی تھاں دُوجے نوں مشکل وِچ پھساون 3- کسے نوں

ذمے دار بناون

اگے کرن، (محا) ساہمنے کرن، آہمنے ساہمنے کرن، اگانہہ ودھان، گھلن

اگے کرنا، (محا) ساہمنے لیاونا، روبرو کرنا، پیش کرنا، پھڑاونا، وکھالنا، ودھاونا

اگے کھوہ، پچھے کھڈ، (اکھا) جدھر ویکھو اودھر مشکل، کسے کم وچ پیر پیر تے اوکڑاں پیش آون دی حالت دسن ویلے بولدے نیں

اگے لاؤن، (محا) بھجا دیون، ہرا دیون

اگے لا لینا، (محا) نٹھا دینا، نسا کڈھنا، ہرا دینا، اپنی وڈیائی مناونا، اپنا ماتحت بنا لینا، اپنے کہے وچ کر لینا

اگے لاون، (محا) 1- اگے تورن، اگے لاون، وڈیائی دیون، راہنما بناون، آگومنن، اگے اگے تورن 2- کسے نوں ڈرا کے بھجا دین، ہرا دین، پسپا کر دین

اگے لاونا، (محا) ہکنا، موہرے تورنا، چودھری بناونا، آگو تھاپنا

اگے لگ چلن، (محا) 1- کسے دے آکھیاں اگے اگے ٹرن 2- ڈر دیاں اگے لگ کے بھجن 3- ہر کے بھج پین

اگے لگ چلنا، (محا) کسے دے ہیٹھ یاں ماتحت ہو کے اگے لگ ٹرنا، موہرے ٹر پینا، موہرے بھج پینا، ہار کے بھج وگنا

اگے لئی، (فم) اگے واسطے، اگوں توں، آون والے ویلے واسطے

اگے مونہہ پچھے مونہہ نیچے مونہہ اُپر مونہہ سر تے پیٹ اکٹھا، میں کہواں بات تے تسیں منوں گے ٹھٹھا، (بجھارت) مچھ تے اوہدا بچہ، دوھ چون والا تے دوجا بندہ، جیہڑا کٹے کٹی نوں پھڑ دا اے

اگے مینہہ تے پچھے کورا دل راہکاں دا ہوندا تھوڑا، (اکھا)

جس ویلے چار چوفیریوں مصیبت آ جاوے تے انسان دا دِل ڈردا ای جاندا اے

اگے نکل جانا/ اگے نکلنا، (محا) دُوجے نوں پچھے چھڈ کے اگے ودھ جانا، بازی لے جانا

اگے نکل جاون، (محا) مقابلے وچ دوجیاں نالوں ودھ جاون، جتن، ترقی کرن

اگے نِکلن، (محا) ودھ جاون، ترقی کرن

اگے نوں، (فم) 1- اگلے پاسے نوں 2- بھلک نوں، آون والے ویلے نوں 3- پھیر

اگے نہ مان مگروں ٹپ چڑھی اسمان، (اکھا) کم ظرف نوں وڈیائی مل جاوے تے اوہ پاٹ جاندا اے

اگے نہیں اُجڑی ہُن دینا راکھا رکھیا، (اکھا) کسے شے دا کوئی بے ایمان راکھا بن جاوے تے آکھدے نیں

اگے نہیں سن بھاؤندے، ہُن ڈِھڈ کڈھی آؤندے، (اکھا) انتہائی ناپسندیدہ لوکاں بارے آکھدے نیں

اگے نہیں سی مان دے جڑاوَ چھلا، ہُن گھڑائی نتھ وے رَبّہ کریئے اللہ، (اکھا) اوہ کم ظرف اگے ای مان نہیں سی ہُن ہور وڈیائی لبھ گئی اے خدا اسیں کیہڑے پاسے جایئے، مغرور تے نک چڑھے محبوب بارے وی آکھیا جاندا اے کہ پہلاں ای اوس نُوں اپنے حُسن دا مان بہت سی اُتوں جے اوہنوں ہور وی سوہنے کپڑے تے گہنے پاون نُوں لبھ جاون تاں اوس دا نخرہ دُونا ہو جاندا اے

اگے ودھ جانا/ اگے ودھنا، (محا) اگے لنگھ جانا، پیش قدمی کرنا، جت جانا، نمبر لے جانا، ترقی کرنا، اگانہہ جانا، سواگت کرنا، لڑن لئی آونا، مقابلے لئی ساہمنے آونا

اگے ودھاون، (محا) ترقی دیؤن

اگے وَدھن، (محا) 1- ترقی کرن، دوجیاں نوں پچھے چھڈ جاون، بازی لے جاون 2- گالھاں تے آ جاون، بدکلامی کرن، لڑن نوں آون، ساہمنے آون

اگے ویکھ کے چلن، (محا) سوچ سمجھ کے پیر چکن، سمجھداری نال کم کرن، اکھاں کھول کے ٹُرن

اگے ویکھ کے چلنا، (محا) کوئی کم پوری سوچ وچار نال کرنا، اپنے فائدے نوں دھیان وِچ رکھ کے قدم لینا، سوجھی یاں چوکسی نال ودھنا

اگے ویکھن، (محا) آؤندے ویلے یاں حالات بارے گوہ کرن

اگے ویکھنا، (محا) آون والے سمے یاں حالت دا گویڑ لانا، مستقبل نوں جاچنا سمجھنا

اگے ویکھو، (روزمرہ) اگلا گھر ویکھو، اگے جاؤ، دھیان نال ٹُرو

اگے ہو ہو بہن، (محا) چودھری بنن، اپنے آپ نوں پردھان سمجھن

اگے ہو ہو بہنا، (محا) چودھری بنن پینا، اپنے آپ نوں پردھان یاں مُکھیاں موہریاں وِچ سمجھنا

اگے ہونا، (محا) ساہمنے ہونا، رُوبرُو ہونا، اگے ودھنا، دلیری کرنا، موہر لینا، چودھری بنا، اگوانی اختیار کرنا

اگے ہوون، (محا) 1- موہری ہوون، ساہمنے ہوون 2- لڑن واسطے تیار ہوون، مقابلہ کرن 3- ترقی کرن، بازی لے جاون، سبقت لے جاون

اگیات: (صفت) 'گیات' دا اُلٹ، جو معلوم نہیں، جس دا پتا نہیں، نا معلوم، ناواقف

اگیال: (پو، مذ) مکان دا فرنٹ والا حصہ، ساہمنے والا حصہ

اگیان: (مذ) گیان دا اُلٹ، نہ جانن دی حالت، مورکھتا، انجان پُنا، لاعلمی، ناواقفی

اگیانتا: (مو، صفت) اجنبیت، مورکھتا، انجان پُنا، ناواقفی

اگیانن: (مو، صفت) بے سمجھ، مُورکھ یاں جاہل سوانی

اگیانی: (مذ، صفت) جس نوں گیان نہیں، اسوجھ، مُورکھ، جاہل، رب توں ان جانُو

اگیت: (مو، فم) ٹھیک یاں مِتھے سمے توں پہلاں ہون دا عمل، رُتوں پہلاں

اگیتا: (مذ، صفت) 1- ٹھیک یاں مِتھے سمے توں پہلاں دا، ٹھیک مکّے دا، جو پچھیتا نہیں 2- بہار توں اگوں ہی پکیا ہویا (پھل، وغیرہ) 3- جس دا اجے ویلا نہیں ہویا 4- پہلا، شروع دا

اگیتر: (صفت) 1- سمے توں پہلاں 2- (سابقہ) ناں توں پہلے لگن والی صفت، جیویں: چل سو چل، پُتر توں سپُتر، ایتھے "س" اگیتر (سابقہ) اے

اگیترا: (مذ، صفت) ویلیوں نسبتاً پہلاں دا، پچھیترا دا اُلٹ

اگیترا پچھیترا، (صفت) ٹھیک سمے توں اگوں یاں پچھوں ہون والا، اگوں یاں پچھوں، پہلے یاں پچھے

اگیتری: (مو، صفت) 1- پہلی، پہلاں دی 2- پہلاں بیجی ہوئی کوئی فصل

اگیترے: (فم) سوکھتے، ویلے سر، سویرے، تڑکے ویلے

اگیتے: (فم) ویکھو: اگیترے

اگیتے جھاڑ پچھیتے ستھری، (اکھا) اگیتی فصل ای بہُتا جھاڑ دیندی اے پچھیتی فصل دا جھاڑ بہُت تھوڑا ہوندا اے

اَیکیٹھی : (مو) انگیٹھی، اگ دان

اگچ : (فم) 1-اگے، ساہمنے، سبھ توں اگے، اگیرے 2- آ گو، موہری، رہبر

اگچ ہوہو بہون، (محا) اگے ہو ہو بیٹھن، وڈا بن بن دِس، وڈیاں وچ شامل ہون دا جتن کرن

اگچا: (مذ) اگے لگن والا، موہری، آ گو

اگچو: (مذ) چودھری، پردھان

اگچی: (صفت) اگوچی، اگچو، جھولی چک، خوشامدی

اگیڈے : (فم) ویکھو: اگے

اگیڈے پچھیڈے، (فم) اگے پچھے، اگڑ پچھڑ

اگیر: (صفت) اگے، اگانہہ ول، دوجیاں نالوں اگانہہ

اگیرڈے، (فم) اگیرے، اگانہہ، کجھ اگے، ہور اگانہہ، اگدوں، کجھ پہلاں

اگیرا: (صفت) ہور اگے دا، ساہمنے والا، نسبتاً پہلاں دا، اگے والا، اگیرا، موہرلا، ساہمنے والا

اگیری: (فم) اگانہہ، کجھ اگے، ہور اگانہہ، اگدوں، کجھ پہلاں

اگیرے: (فم) ہور اگے، پہلے، شروع دے، اگانہہ، اگے والا، موہرلا، ساہمنے والا، کجھ پہلاں، ہور اگانہہ، اگدوں، کجھ اگے، سوختے

اگیرے جانن، (محا) 1- ودھ جانن، اگے نکھن 2- ترجیح دیون

اُگیلنا: (فعم) دھاگا، رسی وغیرہ گولے، ریل یاں گوٹے توں اُدھیڑنا

اُگیلو: (صفت) پھٹ جان والا (رنگ)، کچا تے پھکا پے جان والا

اُرگین : (مصدر) ویکھو: اُگن

اگیں : (فم) 1- پہلا، بیتے سے 2- مستقبل وِچ، بھلک نوں 3- اگلے پاس، ساہمنے

اگیں : (مو) اگ دی جمع، آتش، بھا

اگیں لاون، (محا) 1- اگ لاون 2- لائی بجھائی کرن، چُغل خوری کرن، آتش وِچ ٹُراون

اگیں نا سڑیا ٹھانے کولوں ڈرکانیوں، (اکھا) اگ دا سڑیا ٹھنے کولوں ڈردا اے

اگیں ویکھن، (محا) او کھے دن ویکھن، مصیبتاں سہون

اُرگیوَن: (مصدر) ویکھو: اُگن

اگیوں: (فم) اگے توں، موہرلے پاسیوں

ا......ل

ال : (مو) 1-اوّل 2- گوت، عُرفیت، خاندانی ناں 2- چھیڑ 3- عادت، رسم، ریت، رواج، فطرت، اصلیت 4- سبزی، اِک قسم دا لمبا گھیا، لوکی

ال اُلاد، (مو) 'آل اولاد' دی تخفیف، بال بچے، دِھیاں پُتر، آل پروار

ال : (فم) ول توں بنیا، دے پاسے، دی طرف

ال : (عر، حرفِ تعریف) عربی زبان وچ اسم تے صفت دے شروع وِچ لگ کے اوہدے معنیاں وِچ خوبیاں پیدا کر دیندا اے، جیویں: الانسان النجم، پنجابی وچ وی ایہدے اثرات لبھ جاندے نیں

ال : (مذ) اِک سابقہ، ایویں، ایویں جیہا، بھورا، تھوڑا

اَل بُلاون، (محا) کسے خاص ناں یاں گوت دے حوالے نال بُلاون

اَل پکڑن، (محا) 1- کوئی ناں یاں گوت مشہور ہوون 2- عادت اپناون، اِک گل تے پکیاں ہو جاون

اُل پَوَن، (محا) ویکھو: اِل پے جاون

اُل پے جاون، (محا) کسے خاص سببوں کسے دا کوئی ناں مشہور ہو جاون

اِل تے آون، (محا) 1- اصلیت تے آون، اپنی اصلیت وکھاون 2- مجازاً کمینے پن دا مظاہرہ کرن

اِل: (مو) چیل، باز ورگا اک پنچھی، گِدھ

اِل بلا، (فم) اَرلم پرلم، نِک سُک، فضول چیزاں، گندمند

اِل دا کاں بناون، (محا) گل دا گلان بناون، رائی دا پہاڑ بناون، معاملہ ودھاون

اِل دا ناں کوکو نہ جاننا/اِل دا ناں کوکو نہ جان دا، (اکھا) اجیہے بندے بارے آکھیا جاندا اے جو کُجھ نہ جاندا ہوئے، مورکھ

اِل دا ناں کوکو نہیں جاندا، (اکھا) بالکل کُجھ نہیں جان دا ایویں گھگو ای اے

اِل دا ناں دیا کاں، (اکھا) ماڑے دا ماڑا ای حمایتی ہوندا اے

اِل کوکو اِل، آپ کھاندی گاجراں دِھی نوں دیندی سِکل، (اکھا) اجیہا لالچی جیہڑا اپنے سکیاں نال وی گھٹ نہیں کردا

اِل مُنڈا لے گئی جھیڑیاں دے سِر چڑھی، (اکھا) اپنے نقصان دی ذمے داری دھکو زوری تے احسان جتا کے دوجے دے سر مڑھن بارے آکھدے نیں

اُل: (مو) 1- اِک روگ جس وِچ پُڑپُڑی توں درد دی تراٹ اُٹھ کے اکھ وِچ جاندی ہے 2- راب توں گُلی نوں ڈنڈے دی اڑیس نال اُٹھا کے اُچا سُٹن دا عمل 3- شہرت

اُل بلّا، (صفت) اِل ولّا، کملا، جھلا، جو گل دے ول نوں نہ سمجھے، کُڈھبا، کُچّا

اُل بوچی، (مو) گُلی ڈنڈے دی کھیڈ، ڈنڈے نال گُلی نوں سُٹ کے بوچن دا کم

ال پکا: (مذ) اعلیٰ قسم دا باریک اُن دا کپڑا جو یورپ توں آوندا اے

ال پل: (مذ) الم غلم، نِک سُک، سواہ کھیہہ، اِک پل، لمحے

ال پل وچ، (فم) فی الفور، آناً فاناً، پل بھر وچ

ال پل ہوون، (محا) اک پل نہ لگن، جھٹ پٹ ہوون

ال پھل: (مذ) آوَ بھگت، خاطر تواضع، خدمت گزاری

اِل مل: (مذ) کوڑا کرکٹ، گندمند

اِل مل یقین، (صفت) بے اعتبارا، جیویں، اِل بل یقین' پکا یقین نہ رکھن والا

الا: (مذ، صفت) اواز، بول بھاشن، تقریر، درس

الا آون، (محا) قابل سماعت ہوون

الا بول، (مو) بول چال، تعلق، میل ملاقات، میل ورتن

الا بہن، (محا) اواز دا بھارا پن، کسے دی اواز کھو جاون

الا ڈیوَن، (محا) گستاخانہ گل بات کرن، اگوں جواب دیَن

الآ ملا: (پوفم) آلے دوالے دے، محلے والے، آنڈھ گوانڈھ، پڑوسی، ہمسائے

الّا بَلا: (مذ، صفت) 1- بے کار شیواں، بھیڑیاں چنگیاں شیواں 2- آسیب، سایہ، جن بھوت، شے، وبال، مصیبت

الا بلا اپنے سر لواں پرُ گناں لی کھِسکا لواں، (اکھا) کسے معمولی شے واسطے ہر اُچی نیویں سُنن لئی تیار لوکاں لئی کہندے نیں

الا پلا، (مذ) تن ڈھکن دے کپڑے

الا سوَلا، (مو) الا بلا، نِک سُک، بھیڑیاں چنگیاں شیواں

الّا: (مذ) 1- ہرا، کچا، تر، تازہ، نواں 2- آ بھو، کچا بھُٹا

اِلّا : (عر، مذ، حرفِ تعریف) سوائے، عربی وِچ اسم تے صفت دے شروع وِچ لگ کے اوہدے معنیاں وِچ خصوصیت پیدا کر دیندا اے، پنجابی وِچ وی ایہدے اثرات لبھ جاندے نیں

اِلّاَ بِاللّٰہ منکر ہونا، (محا) کسے جُرم یاں کِسے کم توں بالکل ای مُکر جانا

الاپ : (فعم) 1- 'الاپن' مصدر توں اَمر 2- (مذ) اواز دا لاہ چڑھا، سُر، تان، راگ دا مُڈھ، سنگیت، بول چال ویلے سُر ٹھیک کرنا 3- بات چیت

الاپن: (مصدر) اواز لاون، گاون، گاوّن دا مُڈھ بنھن، سُر لاون، تعریف کرن، بولن

الاپنا: (فعم) اُچارنا، سراں راہیں راگاں دا سروپ وکھاونا، سُراں دا میل کرنا، سنگیت دے مطابق گاونا، بولنا

اپنا اپنا راگ الاپنا، (محا) اپنی ہی من مرضی دی گل کرنا، اپنے ای فائدے دی گل کرنا

الاپیاں: (ہ، مذ) ویکھو: 'الاپ' جیہدی ایہہ جمع اے

الاٹ (Allot): (انگ، مذ) ناویں، ناویں کرن، ناویں لاون

الاٹ کرن، (محا) ناویں لاون، ونڈن، دیون

الاٹ منٹ، (Allotment) (انگ، مو) 1- ونڈ ناویں لگن دا عمل یاں حالت 2- بخشش 3- حصّہ، مقررہ ونڈ، بٹوارا 4- نامزدگی، تعین

الاچا : (مذ) اک قسم دا دھاری دار یاں ڈبیاں والا کپڑا، دھوتی تریڑ دی، مجھو

اِلاچی: (مو) اِک قسم دا نِکا پھل جیہدے اندر خوشبودار دانے ہوندے نیں، ایہہ دو قسم دی ہوندی اے، اِک چھوٹی الاچی، جس دا رنگ سبزی مائل یاں ہلکا پیلا ہوندا اے، ایہہ بڑی مفرح ہوندی اے، جدکہ وڈی الاچی دا رنگ سیاہی مائل ہوندا اے، ایہہ گرم مسالے وِچ پیندی اے نالے دوا پکھوں وی ورتی جاندی اے

الاچی دانہ، (فا، مذ) اِک قسم دی مٹھائی

اُلاد: (مو) 'اولاد' دا وِگڑیا رُوپ، سنتان، بال بچے، ٹبر، دِھیاں پُتر

اُلار: (مذ) جھکاوَ، بھار دا اِک پاسے جھک جانا

اُلار آنا، (محا) جھکیا ہویا، اُلار والا، اوگرا

اُلار : (ج، مذ) جنوراں دی اوہ خوراک جو بچ جاوے یاں ضائع ہو جاوے، بچے ہوئے پٹھے

اُلار کرن، (محا) پٹھے چھڈ دینے یاں خراب کر دینے

اُلارا: (مذ) اُلار، ہُلارا، بھیڑ دا دھکا

الارلا: (مذ، صفت) ویکھو: اوئیلا

الارم (Alarm): (انگ، مذ) 1- متھے سمے تے جاگن لئی گھڑی وِچوں چابی دے حساب نال نکلی اواز 2- متھے سمے تے جگاوّن والی گھڑی، ٹائم پیس 3- خطرے نوں جگاون والا بگل، گھگھو

الارم گھڑی، (مو، صفت) اوہ گھڑی جیہڑی الارم دیندی اے

اُلارن/اُلارنا: (مصدر) 1- مارن واسطے ہتھ اُٹھاون 2- دھمکاون، دھمکی دیون، ہتھ اُپر کر کے ڈراوّنا 3- اِک پاسے نوں جھکاونا، اکوا سا کرنا

اُلارناں: (فعم) ویکھو: اُگھرنا

اُلارُو: (صفت) 1- جو اُلر سکے، اُلر جائے، اِک پاسے جھکیا ہویا 2- اُلارن والا، جُھک جان والا، اِک لکڑ دا ڈنڈا یاں پاوا جیہا جو گڈے دے بیٹھ پچھلے تیر نال وِنھ کے لٹکایا ہوندا ہے تاں جو گڈا اُلرے تاں اوہدے نال رُک جائے

اُلارہ : (پو، مذ) لہر دا چڑھاوَ

اُلاس: (س، مذ)1- گرنتھ دا باب، باب 2- اِک ارتھ النکار

الاسٹک(Elastic) : (انگ، مذ)1- لچک والی کوئی چیز2- ربڑ تے دھاگے دا بنیا ہویا فیتا یاں ڈوری

اُلاسنا: (فعم) 1- ظاہر کرنا 2- کسے دی بھُل یاں کسے دے جُرم نوں اوہدے کول دُکھ نال دسنا، شکایت، گِلہ، مہنا، اُلاہما 3- اُلاہنا، جوش وچ آوَنا، اُمنگ پیدا ہونا

الاسی: (مو) اِک قسم دا بوٹا جس دے بیاں دا تیل کڈھدے نیں

اِلّا ما شاء اللہ : (عر، روزمرہ) 1- پر جو اللہ چاہوے 2- ٹاواں ٹاواں، کتے کتے، کوئی کوئی، کدھرے

الامان: (صفت) 1- سے توں نکلن والی، جگاون واسطے گھڑی دی اواز، وعظ کرن والا، تقریر کرن والا 2- اوہ جیہڑا حاضر دماغ ہووے

اُلامبھا: (پو، مذ) اُلاہمہ، طعنہ، دل وچ لگن والی گل، شکایت

الامنا: (مذ،فم) اللہ دی حفاظت وچ

الان: (مصدر) الاون، بولن، اواز کڈھن، گاون، ہاڑے پاون، اعلان داوگاڑ

اُلان: (مذ) الانا، پلان توں ہنا، کاٹھی وغیرہ توں ہنا، ننگی پٹھ

الانا: (مذ،صفت) بغیر کاٹھی یاں پلانے دے ننگی پٹھ والا، ننگا (گھوڑا یاں گدھا) بولنا، الاپنا، کہنا، بولاونا

الانبا: (مذ)لنبو، چواتا، اگ

اُلانبھا: (مذ) اُلاہما، شکایت، مہنا، گِلہ

الانبھڑا: (صفت) اُلانبھا توں تصغیر، اُلاہما، شکایت، شکوہ، گِلہ، وِگی: 'اوتھے گل کجھ اوہدی ہو آئی بھائیاں مفت الانبڑا آیا سی'

اُلانبھے: (مذ) اُلانبھا دی جمع، شکوہ، شکایت

اُلانگن: (مصدر) 1- کندھ ٹپن 2- پار کرن، چھال مار کے لنگھن

اُلانگھ: (مو) 1-اصول توڑ کے، کسے قانون، قاعدے یاں اخلاق دی حد توں باہر نکلنا 2- اِک بھرواں قدم، چلن ویلے دو پیراں دے وِچالے دا فاصلہ، قدم دی ذرا کو وِتھ، پلانگھ

اُلانگھن / اُلانگھنا: (مصدر) 1-اُپروں لنگھ جانا 2- اصول توڑنا، اگانہہ ودھنا، وادھا کرنا 3- وڈیاں وڈیاں پلانگھاں نال چلنا، پینڈا کٹنا

الانگھی : (مو) ویکھو: اُلانگھ

الانی : (مو،صفت) ویکھو: 'الانا' جیہدی ایہہ تانیث اے

الانی منجی، (مو،صفت) ننگی منجی، جس منجی اُتے کوئی کھیس بسترا نہ وِچھیا ہویا ہووے

اَلاں : (مو) 'اَل' دی جمع اے، گوتاں، قسماں

اِلاں : (مو) 'اِل' دی جمع ،گرجھ ورگا اِک پکھیرو، چیل، وِگی: 'پولو گراؤنڈ وِچ اِلاں بیٹھیاں ہوئیاں نے' (نجم)

اِلّاں دے آلھنیاں وِچ ماس کتھے؟، (اکھا) فضول خرچ بندے کول مال نہیں ٹکدا

اِلّاں کس پرنائیاں کس پنجرے پائے کاں، (اکھا) اَن ہوئیاں گلاں دا سُن کے آکھیا جاندا اے

اُلاواں : (مذ) 1- شیشے دا عکس، پرچھاواں 2- الٹا، پٹھا، ولدار

الاون / الاونا: (مصدر) 1- آکھنا، کہنا، اواز مارنا، بولنا، دسنا 2- گاونا، سُر لاونا 3- انسان یاں جنور دے رووَن دی اواز

الاونی: (مو) نوحہ، مرثیہ، ماتمی راگ

الاوے: (صفت) تلخ گلاں کرے

الاہ : (مذ) اِک قسم دا ریشمی باریک کپڑا

اُلاہ : (مذ) 1-بلندی، اسمان 2- اِک قسم دا ریشمی باریک کپڑا

اِلاہا: (مذ) اِلاہ توں، اِک قسم دا ریشمی کپڑا

اُلاہما: (مذ) اُلانبھا، شکایت، شکوہ

اُلاہے: (مذ) شکوے، شکایتاں، الزامات

اُلاہنا: (مذ) اُلاہما، گلہ

اُلاہنی/اُلاہُنی: (مو) مرن والے دے گُن دس کے روون دا عمل، ماتمی گیت، وَین، مرثیہ

الاہنیاں کرن: (محا) رورو کے ہاڑے پاون، فریاد کرن

الاچی: (مو) ویکھو: اِلاچی

الاچی دانہ، (مذ) 1-لاچیاں وِچوں کڈھے ہوئے بی 2- چھوٹے کھانے، کھنڈ نال گلیپھے ہوئے لاچی دے دانے

الاؤ: (فا، مذ) گرمائی لئی بالی یاں دُھخائی ہوئی اَگ

الاؤنس (Allowance): (انگ، مذ) بونس، بھتا، رعایت

الائی: (پو، مذ) سدّے گا، بُلاوے گا، پکارے گا

الایا بولیا: (مذ) آکھیا سُنیا، آکھیا ویکھیا، کہیا سُنیا

الایا بولیا معاف کرن، (محا) آکھیا ویکھیا معاف کرن، اُچی نیویں بخش دیون

الایو: (مذ، صفت) 1-الائے توں الایو 2- گل کرے، بولے 3- رب جانے

البتہ: (عر، حرفِ استدارک) بھاویں، مگر، پر، بیشک

البّر بھانڈ: (فم) فوراً، چھیتی، جلدی

البّر غُت: (صفت) اچانک

البروہ: (مو) عزت، آبرو

البم (Album): (انگ، مذ) تصویراں دی کاپی، اوہ کاپی جس وچ تصویراں لا کے رکھیاں جاندیاں ہن، تصویراں یاں ٹکٹاں وغیرہ دا مجموعہ

البُنو: (مذ) لانبو، شعلہ، بھانبڑ

البّھ: (صفت) جو نہ مل سکے، امؤلک، لُکیا ہویا، خفیہ، بہوں مُلاّ

البھل: (مذ+مو) 1- صدقے، قربان 2- خوشامد

البیلا: (صفت) 1- لاڈلا، بانکا 2- موجی، مست، بے پرواہ، آزادطبع 3- انوکھا 4- سِدا سادہ، بھولا بھالا

البیلا پن، (مذ) انوکھا پن، بانکپن، بھولا پن

البیلی: (مو، صفت) انوکھی، بانکی، بھولی، سوہنی، جوان

البیلی چال، (مو، صفت) انوکھی چال، بانکی چال، وکھری جیہی چال

الپ: (صفت) ذرا کو، گھٹ، تھوڑا جیہا

الپ اہار، (فم) تھوڑا کھانا

الپ اہاری، (مذ، صفت) تھوڑا کھان والا، کھان پین وچ کنجوسی کرن والا

الپ بُدھ، (صفت) تھوڑی عقل والا، بے سمجھ، انجان

الپال وِچ: (فم) پلاں وِچ

الپگ: (س، صفت) تھوڑا جانن والا، تھوڑی تعلیم والا

اِلپھ: (صفت) جو لِپھے نہ، اکڑواں، سخت، کرڑا، جو جھک نہ سکے

اِلپھواں: (صفت) جو لِپھ نہ سکے، جو لِپھایا نہ جا سکے

اِلت: (مو) شرارت، مستی، چھیڑ خانی

التا: (ج، مذ) 1-بنا پھوگ توں کھان والی شے 2- سُوہا کپڑا 3- عرق، نچوڑ، جوہر

التا کڈھن، (محا) 1- عرق کڈھن 2- بے کار کر دیون

اُلتانگر: (مذ) توپ دے بارُودی ڈبے دا ڈھکن

التانی من الرحمٰن: (عر) دیر ڈھل اللہ ولوں ای اے

اِلتاں: (مو) 'اِلت' دی جمع، شرارتاں، چھیڑ خانیاں

اِلتاں کرن، (محا) شرارتاں کرن، تنگ کرن، چھیڑن، زِچ کرن

التباس: (عر، مذ) شُبہ، شک

اِلتجا: (عر،مو) 1- منت سماجت، گزارش 2- آرزو، خواہش 3- خوشامد 4- منگنا، چاہنا

اِلتجا کرن، (محا) درخواست کرن، گزارش کرن، بینتی کرن، عرض کرن

اِلتزام: (عر، مذ) کسے کم دا اپنے اُپر لازم کرنا کہ میں ایہہ ضرور کرنا اے، ضروری قرار دے دینا

اِلتفات: (عر، مذ) 1- توجہ 2- مہربانی، رغبت، خیال، دھیان

اِلتماس: (عر،مو) بینتی، منت، گزارش

اِلتماس کرن، (محا) بینتی کرن، عرض کرن، منت کرن

اِلتوا: (عر، مذ) کجھ سے لئی سبھا وغیرہ دے کم نوں ملتوی کرنا، کسے میٹنگ وغیرہ دے کم نوں اُٹھا رکھن یاں روک دینا، آون والے ویلے تے پاون، ٹال دیون

اِلتوا وِچ پاون، (محا) ملتوی کر دیون، لمکا دیون

التہاب: (عر، مذ) 1- اگ بھڑکنا 2- اگ دا شعلہ، اَگ

التھ: (صفت) 1- کم عقل، بے وقوف، مورکھ، اُجڈ 2- اڑھب، جس نوں لتھی چڑھی دی نہ ہووے 3- دلیر، بے باک، بہادر 4- اویڑا، بے لحاظ، کوئی کم دلیری نال کرگزرن والا 5- بے شرم

التھ پلتھ، (مذ) ویکھو: اُلٹ پُلٹ

اُلتھا: (مذ) 1- ترجمہ، اِک رسم الخط وچوں دُوجے رسم الخط وِچ لکھی لکھت جیویں گورمکھی لکھت توں شاہ مُکھی رُوپ وِچ لکھنا 2- اُلٹیا ہویا

اُلتھا کار، (مذ، صفت) اُلتھا کرن والا 2- رسم الخط دا ترجمہ کرن والا

اُلتھاونا: (فعم) ویکھو: اُلتھا

اُلتھنا: (فل) اُپر ہیٹھاں ہونا، اُتھل پتھل ہونا، اُلٹنا، اُلٹا کرنا

اِلتی: (صفت) عِلتی، عِلت کرن والا، کھروی، عیبی، بھیڑا

التیام: (عر، مذ) 1- زخم دا بھرنا، صحت مند ہونا 2- برابر ہونا 3- آپس وچ ملنا، میل ملاپ

اُلٹ: (فعم) 1- اُلٹ دے، پرت دے 2- (مذ) خلاف، مخالف، دُوجا پاسا، پچھا، بدل، خلاف قاعدہ، ہٹھ، مُڑ کے

اُلٹ پلٹ، (فم) 1- اُتھل پتھل، گڑ بڑ 2- ادلی بدلی 3- اُپر تھلے کر دینا، گڈ مڈ، درہم برہم

اُلٹ پلٹ کرنا، (محا) 1- ایدھر دی چیز اودھر رکھ دینا، اگڑا دُگڑا کرنا، وگاڑ دینا 2- بدلنا، منصوبہ وگاڑنا، سوچی ہوئی تجویزیاں تدبیر مطابق نہ کرنا

اُلٹ پھیر، (فم) 1- ردو بدل، ہیر پھیر 2- مکر فریب، چکر

اُلٹ پھیر دیاں گلاں، (محا) دھوکھے بازی دے چالے، چلاکی دیاں گلاں

اُلٹا: (صفت) 1- مُودھا، پُٹھا، ہور دا ہور، دُوجے پاسے دا، سگوں، پُٹھی طرحاں، ایس دے اُلٹ، سِدھا دی ضِد

اُلٹا بانس بریلی نوں، (اکھا) پُٹھا چالا کرنا، پُٹھی ریت، اُلٹا کم

اُلٹا پلٹا، (فم) مودھا سدھا، گڑبڑی والا، بے ترتیبا، ہیٹھ اُتے، اندر دا باہر، باہر دا اندر

اُلٹا توا، (صفت) پُٹھے توے ورگا جس دا رنگ ہووے، ڈاڈھے کالے رنگ دا، اَت کالا کلوٹا

اُلٹا چکر چلنا، (محا) پُٹھا رواج ہو جانا، کجھ ان چاہیا ہو جانا، آس

کیتے دے اُلٹ نتیجہ نکلنا، موافق حالات توں غیر موافق حالات دا سلسلہ چل پینا

اُلٹا چور کوتوال نوں ڈانٹے، (اکھا) جدوں کوئی اپنے قصور لکاون لئی دُوجے یاں پُچھن والے دے گل پے جاوے اوس ویلے کہندے ہن

اُلٹا دھڑا ابھنا، (محا) بے گناہے نوں گنہگار آکھنا، نیویں پاسے نُوں ہور نیواں تے بھارے پاسے نوں ہور بھارا کرنا، سچائی دے خلاف لڑنا

اُلٹا زمانہ، (مذ) اوہ سما جدوں اُلٹی گل سِدّھی تے سِدّھی گل اُلٹی منی جاوے، وڈیاں دا چھوٹیاں والا تے چھوٹیاں دا وڈیاں والا کم کرنا، پُرانے سمے توں پرچلت رِیت دے اُلٹ چالا

اُلٹا وید پڑھنا، (محا) پُٹھی گل کرنا، رواج دے خلاف چلنا

اُلٹانا: (فعم) پلٹاؤنا، مُودھا کرنا

اُلٹاون/اُلٹاونا: (مصدر) 1- پلٹنا، خالی کرنا (بوری) 2- پاونا (دُدھ بھانڈے وچ) 3- پرتا آونا 4- پاسا بدلنا (کاغذ، روٹی، کپڑا) 5- ہیٹھلی اُتے کرنا (راج، بندوبست) 6- کجھ دا کجھ کر دینا، (مطلب) 7- چوکھی چنگی حالت توں چوکھی بُری حالت وِچ کر دینا، برباد کر دینا (تختہ) 8- ڈیگنا (گھوڑے دے اسوار نوں) 9- ہراونا، پچھاڑنا، ہیٹھاں سٹنا (ہیٹھلے، ڈھلوان، اُتلے نوں ہیٹھوں اُلٹا گھتیا) 10- ڈولھنا (پانی) 11- رد کرنا (گل، فیصلہ) 12- ٹھلنا، وکھاوے دا پڑھنا (ورقے) 13- پٹنا، پٹھا کرنا (ہل دا مٹی نوں) 14- چُک دینا، اُڈا دینا (واء دا پڑدے نوں) 15- اُلتھانا (پنجابی دے اک سکرپٹ توں دوجے وچ) 16- نہ منّنا (حکم) 17- مُودھا کرنا، پاسے پرنے ڈیگنا (دوات) 18- مار کے سُٹنا (لڑائی وچ ویریاں نُوں) 19- پاسا بدلنا (موچھا--) 20- اُکھیڑنا (غلط دوائی دا ساہ نوں)

اُلٹاؤ: (مذ) ویکھو: اُلٹا پلٹا

اُلٹائو: (صفت) اُلٹاون والا

اُلٹائی: (مو) الٹاون دا کم یاں مزدوری

اُلٹن/اُلٹنا: (مصدر) 1- پلٹنا، پُٹھا کرنا، خالی کرنا (دانیاں دی بوری) 2- پاونا (گڑوی دا دُدھ دوہنی وچ) 3- رُخ پرتنا 4- تہہ کاغذ 5- پاسا پرتاونا (کپڑا) 6- ہیٹھلی اتے ہونا (جگ- دُنیا) 7- بدل دینا 8- (پربندھ) ڈِگنا، ڈِگ کے خالی ہونا (گلاس) 9- بولنا وکھاوے دا پڑھنا (ورقے) 10- پلٹنا، پُٹھا کرنا (مٹی) 11- وٹنا، ہور ہونا (زمانہ) 12- ہٹنا (پردہ) 13- اُکھڑنا (ساہ) 14- پھِرنا (قسمت) 15- نہ منّنا (حکم)

الٹوہی: (مو) پتل دی گاگر، ولٹوہی

اُلٹی: (مو، صفت) 1- اُلٹے پاسے والی، پُٹھی، مُودھی، خلاف، سگوں، پُٹھی طرحاں، ڈاکی، ڈاکنی 2- اُپر چھپل، ہُکلی 3- قے، کھادا پیتا مُونہہ تھانی باہر آونا

اُلٹی پٹی پڑھاونا، (محا) کھوٹی مت دینا، کُراہے پاونا، غلط راہ وکھاونا، مخالف کرنا

اُلٹی سِدّھی، (مو، صفت) پُٹھی سِدّھی، بے ترتیب، درہم برہم، بے قاعدہ، بے ڈھنگی، بُری گل، گالھ، ابا تبا

اُلٹی سِدّھی سُناون، (محا) جو مُونہہ آوے آکھن، مندا بولن، بُرا بھلا آکھن

اُلٹی سِدّھی مارن، (محا) بے ربط گلّاں کرن، بے سر پیر دیاں مارن

اُلٹی سمجھ، (مو) ویکھو: اُلٹی مت

اُلٹی سمجھن، (محا) سِدھی گل نُوں پُٹھا سمجھن، غلط سمجھن، شکی طبیعت ہونا

اُلٹی کرن، (محا) قے کرن، اُتوں سُٹن، کھادا پیتا اُگلن، پُٹھی کرن

اُلٹی کھوپڑی، (صفت) ویکھو: اُلٹی مت

اُلٹی کھوپڑی انھا گیان، (اکھا) 1- منفی سوچاں سوچن والے دے متعلق آکھیا جاندا اے 2- بے سمجھ دی سوجھ وی پُٹھی ہوندی اے

اُلٹی کھوپڑی دا، (مذ،صفت) پُٹھی مت والا، بے وقوف، رپھڑی، ضدی، اپنی کرن والا

اُلٹی گنگا پہاڑ نوں، (اکھا) ویکھو: اُلٹا نوں مکھنڈیں اُلٹا پانی گنگا نوں

اُلٹی گنگا پہوئے نوں، (اکھا) اصول دے الٹ کم

اُلٹی گنگا وگن، (محا) کسے رِیت دا لوک رِیت دے خلاف ہوون، عام رویے دے اُلٹ کسے گل دا ہوون

اُلٹی گنگا وہاونا/ اُلٹی گنگا وگاونا، (محا) لوک رِیتی توں اُلٹ یاں انوکھا کم کرنا

اُلٹی مالا پھیرن، (محا) 1- اُلٹا کم کرن، انوکھا کم کرن 2- کسے دا کم خراب کرن لئی منتر پڑھن یاں کجھ بُرا چتونا

اُلٹی مت، (مو) پُٹھی سمجھ، کھوٹی مت، بے وقوفی، بے عقلی دی کیفیت

اُلٹی واوگن، (محا) ویکھو: اُلٹی گنگا وگن

اُلٹی وگن، (محا) اُلٹا اثر ہوون، پُٹھی ہوون

اُلٹی ہوا چلنا، (محا) سماج یاں دُنیا دِیاں چالو رِیتاں دے خلاف ہونا، زمانہ ہور ہونا

اُلٹی میٹم (Ultimatum): (انگ، مذ) اخیری تنبیہہ، اوہ آخری تجویز یا شرط جیہنوں فریق ثانی منظور نہ کرے تاں شرط پیش کرن والا بندہ اوہدے خلاف اعلانِ جنگ کر دیندا اے یاں اوہدے نال تعلقات ای ختم کر دیندا اے

اُلٹے: (مذ،صفت) اُلٹا دی جمع، پُٹھے

اُلٹے بانس بریلی نوں، (اکھا) رِواج دے اُلٹ چال، پُٹھی رِیت یاں اُلٹا کم کرن ویلے کہندے ہن

اُلٹے پیریں، (محا) جھٹ پٹ پچھے نوں، اوسے پیریں واپسی

اُلٹے پیریں بھجن، (محا) فوراً واپس آ جاون، بھج کے پرتن، پچھلے پیریں مُڑن

اُلٹے پیریں واپس جاون، (محا) ویکھو: اُلٹے پیریں بھجن

اُلٹے ساہ بھرن، (محا) 1- دُوجے پاسے یاں دُوجے دھڑے نال ہمدردی کرن 2- اوکھے ساہ لین

اُلٹے ساہ پھرن، (محا) دُوجے دھڑے نال ہمدردی کرن

اُلٹے کنڈے تولن، (محا) گھٹ تولن، بے ایمانی کرن

اُلٹے کنڈے تولنا، (محا) گھٹ تولنا، ڈنڈی مارنا، بے ایمانی کرنا

اُلٹیاں سِدھیاں سُناونا: (محا) بُرا بھلا آکھنا، کوسنا

اُلٹیجین/ اُلٹین: (مصدر) ویکھو: اُلٹیون

اُلٹیوَن: (مصدر) اُلٹ جاون، پرتیوَن، پُٹھیاں ہوون، مُودھیاں ہوون، مُدھیوَن

ارلج: (صفت) جس نُوں لج (غیرت) نہ ہووے، نلج، بے شرم، بے حیا، بے غیرتا

الجبرا: (عر، مذ) الجبرا و القابلہ دا مخفف، ریاضی دی اِک شاخ جس وِچ اکھراں راہیں تعلیم دِتی جاندی اے

الجدہ: (صفت) الگ، وکھ

اُلجھ: (فعمر) الجھن مصدر توں امر، (مو) اُلجھاؤ، گُنجھل، پھسپھسا

اُلجھ پینا، (محا) جھگڑ پینا، بحث وچ پھس جانا، لڑ پینا، بِھڑ پینا

اُلجھ جاون، (محا) پھس جاون، جھگڑا ہو جاون، دل فریب وچ آ جاون، پریشان ہو جاون، بھُل جاون، کجھ وی سمجھ نہ آ ون

اُلجھا: (مذ) بکھیڑا، رپھڑ، اُلجھن توں مصدر

اُلجھاون: (مصدر) اٹکاون، پھساون، رپھڑ وِچ گھُسن، بکھیڑے وچ پاون، مُڑاون، لکاون، ول پاون، دھوکھا دیون، سُلجھاون دی ضِد

اُلجھاؤ: (مذ) 1- سلجھاؤ دی ضد 2- پھسانا 3- پھندا، گُنجھل، ہیر پھیر، بھُل بھلیاں

اُلجھن: (مو) 1- اُلجھاؤ، مُشکل، پھسپھسا، اڑاونی، گُنجھل 2- گھبراہٹ، پریشانی

اُلجھنا: (فعم) 1- سُلجھن دا اُلٹ 2- پھسنا (مقدمے وچ-) 3- اٹکنا، رُکنا (جاندے جاندے کسے گل وچ-) 4- رُجھنا، لگنا (حساب دے سوال وچ- کسے کم وچ-) 5- جھگڑے بکھیڑے وِچ پینا (بدمعاش نال) 6- گُنجھل جانا، کواہرا ہونا، گنڈھاں پینا (وان-)

اُلجھیڑا: (مذ) اوکڑ، دُکھ، بکھیڑا، رپھڑ، پریشانی، مشکل، لڑائی، جنجال

اُلجھیڑے: (مذ) 'اُلجھیڑا' دی جمع، جنجال، جھگڑا

اُلجھیڑے وچ پاون، (محا) بکھیڑیاں وچ پؤن، مصیبتاں سہیڑن

الچنا: (فل) ویکھو: اُلجھنا

الچنا پلچنا، (فل) اُلجھنا پلجھنا

اِلچی: (مذ) سفیر، قاصد (ایلچی دا وگڑیا رُوپ)

الحاج: (عر، صفت) حاجی دی جمع، بہتے حجاں دی ادائیگی کرن والا

الحاح: (عر، مو) گڑگڑانا، منت نال منگنا، التجا، خوشامد

الحاد: (عر، مذ) دِین توں پھرنا

اِلحاق: (عر، مذ) سنجوگن، میل، لگاؤ نال ملاونا، اِک شے نُوں دُوجی نال ملا دینا

الحان: (عر، مذ) 1- راگ دی اواز 2- چنگی اواز

الحمد: (عر، مو) 1- صفت، تعریف 2- قرآن شریف دی سبھ توں پہلی سورت، سورۃ فاتحہ

الحمد اللہ، (عر، جملہ) خدا دی تعریف، کلمہ تشکر، اللہ دا شکر اے

اَلْحَمْدُ وَالْمِنَّۃُ لِلّٰہِ، (عر) صحیح بخاری جلد دوم صفحہ 687: "سارا شُکر تے احسان اللہ تعالیٰ لئی اے" (حدیث نبویؐ)

الحمرا: (عر، مذ) اُندلس دے شہر غرناطہ وِچ مسلماناں دا بنایا ہویا لال پتھر دا اِک خوبصورت محل

الخ: (عر، فم) 'اِلٰی اٰخِرِہ' دا مخفف، جدوں کسے عبارت دا ابتدائی تھوڑا جیہا حصہ لکھ کے اگے الخ لکھیا جاندا اے تے ایہدا مطلب ایہہ ہوندا اے کہ باقی دی عبارت وی شامل سمجھی جاوے

الخالق: (عر، مو) ریشم دی اک قسم جیہڑی کپڑیاں وچ ورتی جاندی اے، رُوئی دار قبا جس دا سینہ تے آستین دے چاک کھُلے ہوندے نیں

الخت: (مو) تنگی، پریشانی، بے چینی

الخت: (مو) گھن، کراہیت

اُلدّ پُلدّ: (فم) ویکھو: اُلٹ پُلٹ

اُلدسُٹنا: (فعم) کسے بھانڈے، بوری وغیرہ نوں اُلٹا کے اوہدے وچ پئی چیز نوں کڈھنا

اُلدّن/اُلدنا: (مصدر) 1- اُلٹاونا، ڈولھنا، لدّنا، اک بھانڈے وچوں دوجے بھانڈے وچ کوئی چیز پاونا، اُلٹا کے اندرلی چیز باہر کڈھنا 2- تھلے سُٹ دینا 3- اُیرن، وِیٹن 4- پاسا بدلنا 5- رد کرنا (گل--)

الدنیا غریب: (عر، جملہ) ایہہ دُنیا مسافر خانہ اے

اُلّر: (مذ) 1- اُلّرن توں اے 2- گڈے یاں ٹانگے دا بھار پچھلے پاسے بہتا ہوون 3- کسے ول دا دلوں ہو جاون، کسے اک پاسے نُوں جھکا کرن، کسے پاسے نوں بہتا جھک جانا 4- کسے دی ودھ حمایت کرنا 5- اک پاسے وزن زیادہ ہوون پاروں ہولے پاسے دا اُچا ہو جانا تے بھارے پاسے دا نیواں ہو جانا، وَنگی: 'میں پچھینی آں چھتوں اُلّر آ ملنے بیٹھی نوں'

اُلر اُلر کے، (محا) 1- کسے ول دا دلوں ہو جاون، کسے اک پاسے نوں جھکا کرن 2- خوشامد کرن

اُلّر بانہہ سُلکھنی وچوں پچھی سکھی، (اکھا) بھکھے شوقین بارے آکھدے نیں

اُلردی: (مو) کسے ول دا دلوں ہو جاون، کسے اک پاسے نوں جھکا کرنا

اُلرن/اُلرنا: (مصدر) 1- گڈے یاں تانگے دا بھار پچھلے پاسے بہتا ہونا 2- کسے ول دا دلوں ہو جاونا 3- کسے اک پاسے نوں جھک یاں ڈُلھ جاونا

اُلریجن/اُلرین: (مصدر) ویکھو: اُلرنا

اُلرِیوَن: (مصدر) ویکھو: اُلرنا

اِلڑ: (صفت) اَن گھڑ، ان ازمایا، الڑوچھا، چھیک دا مہری، بے تجربہ، ایان سیان

اِلڑو بلڑو، (فم) نیانیاں والیاں گلاں، بُدھوپن

اِلڑو پلڑو، (فم) ویکھو: ال پل

اِلڑو: (مذ) 1- 'ال' توں مکبر...... 2- وڈی اِل، گرجھ، وَنگی: 'اوہ ہسدی اے، اڑیے میرا الڑ ای'، اِل دا نر، اک طرحاں دا باز، (صفت) 3- مُورکھ آدمی، احمق، بیوقوف

الڑا: (مذ، صفت) 1- کچا، نرم، لوا، تازہ 2- نادان، بھولا، سدِھڑ

الڑا گھا، (مذ، صفت) 1- کچا زخم جیہدے اُتے اجے کھرنڈ نہ آیا ہووے 2- سجرا پھٹ

اُلڑاں: (پو، فعم) 1- کسے شے دا بے سمت ول سُٹ دینا 2- گڈی توں اُترنا

اِلڑی: (مو) اِک خود رو بوٹا اے جیہڑا کھیتاں وچ فصل حریف یعنی مکئی دے بوٹے نال اُگدا اے، تے ایہدے نال مختلف رنگاں دے پُھل کھِڑ دے نیں، جیہناں دی شکل بگل ورگی ہوندی اے

الڑیا: (صفت) ویکھو: اُپروٹا

الڑیں: (مو) بہت مروّت نال گھلّے گئے سَدّے دا قبول نہ ہوون

الرِیں: (مو) جُھوٹھی آؤ جی، اُتلے دِلوں دِتی ہوئی دعوت

الزام: (عر، مذ) 1- دوش، تہمت 2- الزام دینا، کسے گل تے کسے نوں قصوروار ٹھہرانا 3- کسے دی گل کسے اُتے پا دینا

الزام دینا/ الزام لاونا، (محا) دوشی ٹھہراونا، قصوروار بناونا، دُوشت کرنا، دوش دا ذمے وار ٹھہراونا

الزام دیون، (محا) ویکھو: الزام لاون

الزام گھڑن، (محا) بہتان تراشی کرن، بدنامی لاون

الزام لاون، (محا) تہمت لاون، قصوروار آکھن

الزام لگن، (محا) تہمت لگن، بدنامی آون

الزام مڑھن، (محا) ویکھو: الزام لاون

اُلس: (فا) کھان پین دی چیز جو امیراں یاں بزرگاں توں بچی ہووے، جُوٹھا بھوجن، بچیا ہویا تبرک، کسے دی جھوٹھی شے، بھانڈے وچ کھان توں بعد بچی ہوئی شے

اُلس کرنا، (محا) پاک پوتر ہستی دا کسے شے وچوں تھوڑا اکو لے لینا تاں جو اوہ سیت پرساد وجھوں ورتائی جائے

اُلّس: (مذ) مخلوق، لوکائی دا ہجوم، بھیڑ

السانا: (فل) آلکس کرنا، ڈِھلا ہو جانا، سستی کرنا، ست پینا

الست: (ع) قرآنی آیت اَلَستُ بِربِکُمْ ول اشارہ بمعنی بھلا میں تہاڈا رب نہیں آں؟ جدوں اللہ پاک نے روحاں نوں پیدا کیتا تے اوہناں کولوں ایہہ پُچھیا

اَلَست بِرَبِکُم، (ع) کیہ میں تہاڈا رب نہیں؟، پہلا دیہاڑا جدوں رب نے رُوحاں نوں جمع کر کے ایہہ سوال کیتا (قرآن پاک دی آیت) ''بھلا میں تہاڈا رب نہیں آں''

اَلسَّفرُ سُقُرولو کان شِبر: (ع) ''سفر دوزخ اے بھاویں اک گٹھ دا ہووے''

السَّلامُ علیکم: (ع، دعائیہ کلمہ) تہاڈے تے سلامتی ہووے، اِک دُوجے نال ملن یاں اِک دُوجے توں وچھڑن لگیاں اسلامی دعائیہ فقرہ

السی: (پو، مو) اک قسم دا بوٹا جس دے بیاں دا تیل کڈھدے نیں، ایس دے چھلکے دا کپڑا وی بن دا اے

السیٹ: (مو) الجھیڑا، نہ سلجھن والی گل، جھگڑا، دھوکھا، چھل، دھاندلی، فریب، دغا بازی، اُلجھاؤ، رُکاوٹ، اڑنگا

السیٹ لگ جاون، (محا) گھاٹا پے جاون، نقصان ہو جاون، دھوکھا ہو جاون

السیٹ لگنا، (محا) گھاٹے پے جانا، نقصان ہو جانا

السیٹھ: (مو) ویکھو: السیٹ

السیٹی: (صفت) السیٹ پاون والا، چھلیا، جھگڑا پاون والا، پکھنڈی

اُلش: (تر، مذ) کھانے پینے دیاں شیواں جو بزرگاں یاں امیراں توں بچیاں ہون، پس خوردہ، جوٹھا کھانا، بچیا ہویا کھانا

الطاف: (عر، مذ) مہربانیاں، عنایتاں

العَبد: (عر، مذ) عرضیاں درخواستاں دے خاتمے تے لکھن والے دے ناں توں پہلا ایہہ لفظ لکھیا جاندا اے، غلام، بندہ، خاکسار، ناچیز، فدوی

الغُر زا: (مذ) سیٹی، بانسری

الغرض: (عر، صفت) 1- بے پرواہ، غافل، لاتعلق 2- مُکدی گل، المختصر، قصہ مختصر، حاصلِ مطلب، الحاصل

الغرضی: (مو، صفت) بے پرواہ، غافل، مطلبی، اپنے مطلب دا، بے پرواہ، غفلت، اپنے فائدے دی خواہش، اپنا فائدہ ویکھنا

الغزہ: (مذ) الغوزہ، تُوتی

الغوزہ: (مذ) پھوک نال وجاون والا اک وِنجھلی ورگا پینڈو ساز جس نوں لمی ہیک نال وجایا جاندا ہے اکثر ایہناں دی جوڑی ہوندی ہے، مُرلی توں وڈا تے بانسری توں چھوٹا پھوک دا ساز

الغوزے: (مذ) 'الغوزہ' دی جمع، ونسری ورگا ساز

الغیاث: (عر، مو) مصیبت تے غم دی حالت وچ جدوں اوہ حدوں ودھ جان تے ایہہ لفظ کہیا جاندا اے، فریاد اے، دُہائی اے

الغیب: (عر، مذ) لُکیا ہویا، نہ دِسن والا

الغیب کنوں، (عر، فم) اچانک، اچن چیت

الف: (عر، مذ) پنجابی، عربی، فارسی تے اردو حروف تہجی دا پہلا اکھر

جوا' دی تھاں ورتیا جاندا ہے

الف بے، (عر، مو) حروف تہجی

الف بے پڑھاون ، (محا) کسے علم دیاں بالکل ابتدائی گلاں دسن، بے وقوف نوں کوئی گل سمجھاون، نیانے نوں ابتدائی قاعدہ پڑھاون

الف بے پڑھن، (محا) کسے علم بارے مُڈھلیاں گلاں سکھن، ابتدائی تعلیم حاصل کرن

الف توں بے تیکر، (فم) سارے دا سارا، کُل

الف تھیون، (محا) 1- کھڑا ہونا، اٹھاون، بناون 2- عقب، پچھلا یاں آخری حصہ، امداد کرن 3- ننگا ہوون

الف حُسینی، (مو + مذ) 1- امام حُسینؑ دی تلوار دا ناں 2- مجازاً ......تکھا نک

الف دا الف، (مذ،صفت) مادر زاد ننگا

الف دا ناں کوکو نہ جانن، (محا) بے علم ہوون، حرف پڑھن نہ جانن، ان پڑھ ہوون، بے وقوف ہوون، بے خبری تے طنز نال آکھدے نیں

الف دا ناں کوکو نہ جاننا، (محا) ویکھو: الف دا ناں کوکو نہ جانن

الف کنوں بے تئیں، (روزمرہ) حرف بحرف، پُورا قصہ، سارے دا سارا، رام کہانی

الف کُوں کلی نہ جانن، (محا) بالکل جاہل ہوون

الف ننگا، (صفت) بالکل ننگا، اُکا ہی ننگا

الَف : (عر، مذ) ہزار، دس سینکڑے

الَف لیلہٰ/الف لیلیٰ، (عر، مو) عربی زبان دی من گھڑت کہانیاں دی مشہور کتاب جیہدے وچ اِک ہزار راتاں وچ سُناون لئی اِک ہزار کہانیاں موجود ہون پاروں الف لیلہٰ بمعنی ہزار راتاں ناں رکھیا گیا۔ ایس کتاب نُوں الف لیلیٰ ہزار داستان وی آکھدے نیں

الفا: (مذ) انگرکھا

الفاظ: (عر، مذ) 'لفظ' دی جمع ، کلمے، گلاں، باتاں

اُلفت : (مو) پیار، محبت، مہر، دوستی، حُب، پریم، مترتا

اُلفت کرن، (محا) پیار کرن، دوستی کرن

الفتا: (مذ،صفت) چاتر، چالاک، لُچا، لفنگا، بدمعاش، مکّار

الفقر وفخری والفقر منی: (ع) فقر (درویشی) میرا فخر اے تے درویشی میرے وِچوں اے (حدیث)

الفل: (صفت) ویکھو: الف ننگا

الفو: (فم) مُڈھوں، شروع توں، ابتدائی

الفوتلفی: (مو) ہفڑا دفڑی، گڑبڑی، بھگدڑ

الفوں: (فم) ویکھو: الفو

الفوں اگے نہ بولن، (محا) مُڈھلے علم توں اگے کُجھ نہ جانن، گل کرن جوگا نہ ہوون

الفوں بے نہ جانن، (محا) کجھ نہ جانن، جاہل ہوون، بُدھو ہوون

الفوں بے نہ کرن، (محا) کوئی گل اگوں نہ کرن، چُپ کیتیاں رہن، کوئی عذر اعتراض نہ کرن

الفوں بے نہ کہنا، (محا) کجھ نہ آکھنا، اُکا چُپ رہنا، جان دینا، غُصے نہ ہونا

الفوں لے کے بے تائیں، (روزمرہ) شروع توں لے کے اخیر تائیں

الفی: (فا،مو) فقیراں دے پاون والا کھُلا جیہا کُرتا جس دیاں لمیاں باہواں ہوندیاں تے اگے پچھے گلما رکھیا ہوندا ہے، کفنی، لما چوغہ، چولی، کُرتا

الفی اللہ: (مذ) بالکل ننگا، صاف ننگا

الفیاں: (مو) 'الفی' دی جمع

القاب: (عر، مذ) 1- 'لقب' دی جمع، کسے صفت پاروں مشہور ہوون والا ناں، القاب بطور واحد وی ورتیندا اے 2- خط پتر وغیرہ اُتے مخاطب لئی لکھے گئے لفظ

القصہ: (عر،فم) مکدی گل ایہہ وے، الغرض، المختصر، قصہ مختصر

الک: (سن، مذ، صفت) 1- سدھا سادہ بندہ 2- ایانا، کم سن، معصوم 3- والاں دا گچھا، زُلف، لِٹ، میڈھی 4- نواں ویہڑکا جو اجے جوتیا نہ گیا ہووے، جیہڑا اجے جوون دے لائق نہ ہووے 5- گھبراؤ، الکت، توڑ، اڑکا 6- سُستی، آلس، آلکس

اُلک: (مو) بھُل، غلطی، اُک

اُلک جاون، (محا) 1- بھُل جاون، اٹکن، کھُنجن 2- چھال مار کے لنگھن

الکاون: (مصدر) آلکس کرن، الساون، الکساون، سُست ہوون

الکت: (مو) 1- اَوَل جو پہلن گاں مہیں دے ہوانے نوں ہتھ لائیاں مندی ہے 2- کھجھ، چڑ، گھبرا، تھوڑی تھوڑی بے چینی، توڑ

الکس: (مو،صفت) آلکس، سُستی

الکساون: (مصدر) آلکس کرن، سُست ہون

الکسی: (مذ) ڈھلا، سست، آلکسی، ویہلا تے نِکما آدمی

اُلکن: (مصدر) ویکھو: اُلک جاون

الکوحل (Alcohal): (انگ،مو) 1- تیز تے خالص شراب 2- شراب دا عرق 3- اسپرٹ

الکھ: (سن، صفت) 1- جڑھ، بیج، مُڈھ، نار، سنکھ، ونگی: 'وارث شاہ جھگڑیاں دی ایہہ تاں الکھ لا ہے سارے جگ دے وچ وکیل ہے جی' 2- جیہڑا لکھیا ہویا نہ ہووے، معلوم نہ ہوون والا، محسوس نہ ہوون والا، لُکیا ہویا 3- ربّ 4- بے نام، بے نشان 5- اللہ تعالیٰ 6- جوگیاں دا نعرہ 7- بے حد و حساب، گھبراہٹ، سُستی، آلکس

الکھ جاگے، (کلمۂ ندا) جوگیاں دا بول جس دا مطلب اے کہ خدا سبھ نُوں ویکھدا اے

الکھ جگاون/الکھ جگاونا، (محا) اُچی اُچی الکھ الکھ آکھ کے خیر خیرات منگن، بھیکھ منگن لئی اواز لانا

الکھ چُکاون، (محا) جانوں مار مُکاون، ختم کر دینا

الکھ داری، (مذ) الکھ دے اصولاں نوں منن والا، جوگیاں دا اک فرقہ جو سنن نوں الکھ من کے دھیاوندا ہے

الکھ لاہون، (محا) پوری طرحاں تباہ کرن، چنگی طرحاں برباد کرن، جڑھوں مُکاون، مُدعا غائب کر دین، جانوں مارن، رُوح نُوں جسم نالوں وکھ کرن

الکھ لتھ جاون، (محا) مر مُک جاون

الکھ مِٹا دیون، (محا) ویکھو: الکھ چُکاون

الکھ مُکا دیون، (محا) ویکھو: الکھ چُکاون

الکھ مُکاون، (محا) ویکھو: الکھ چُکاون

الکھ وجاون، (محا) 1- الکھ الکھ دی اواز کڈھن 2- سنکھ یاں ناد وجاون

اُلکھ: (مذ) اِک سابقہ

اُلکھ مُلکھ، (فم) مُلک بہ مُلک، ہر ہر مُلک

الگ: (مذ، صفت) 1- وکھرا، اڈ، نیارا، جُدا، نویکلا، علیحدہ 2- پرے، دور 3- بے سہارا، معلق 4- آزاد، بے تعلق، مستثنیٰ 5- خارج 6- بے لاگ

الگ الگ، (فم) وکھرا وکھرا، پراگندہ، تتر بتر

الگ الگ پھرن، (محا) دور دور رہون، وکھریاں وکھریاں رہون، وٹیاں وٹیاں رہون

الگ تھلگ، (فم) 1- پرانہہ پرانہہ، کلیاں، وکھریاں، تنہائی وچ، بے تعلق، اک پاسے، کنارہ کش 2- اچھوتا 3- وکھرے وکھرے، اڈو اڈ، جُدا جُدا

الگ رہون، (محا) ویکھو: الگ الگ پھرن

الگ کر دیون، (محا) ویکھو: الگ کرن

الگ کرن، (محا) 1- جُدا کرن، پرانہہ کرن، توڑ بھن کے علیحدہ کرن 2- چھڈاون اپنی تھاؤں بناون، نوکریوں جواب دیون، تنہا کرن 3- چُلھا بھانڈا وکھرا کرن، ٹبر نالوں وکھریاں کر دیون، علیحدہ گھر بنا دیون

الگ ہو جاون، (محا) ویکھو: الگ ہوون

الگ ہوون، (محا) ویکھو: الگ کرن

اِلگن/اِلگنی: (مو) کپڑے ٹنگن والی رسی، کلی، ٹنگنی

اُلگنا: (فل) 1- ٹھل جانا 2- اُلانگھ بھر کے لنگھ جانا، چھڈ جانا 3- اکنا، کھنجنا

الگوزا: (مذ) ویکھو: الغوزہ

اُلگھن: (مو) دہلیز، چوکھٹ

اُلگھنا: (فل) اُلنگھنا، اصول یاں طریقے دے اُلٹ چلنا، اُپر دی لنگھ جانا

الل بلل: (فم) ناسمجھی دیاں گلاں، بکواس، فضول

اللہ: (عر، مذ) 1- خداوند کریم دا ذاتی ناں، باقی سارے ناں صفاتی ناں منّے جاندے نیں، حسرت، خوشی، غمی دے ویلے وی اللہ آکھیا جاندا اے، رب، خدا، پرمیشر، ذاتِ واحد، واجب الوجود، خدادا اسم ذات، اللہ نگہبان 2- الٰ، لہٗ، کلمہ، تعجب، واہ، آہ، آہا

اللہ اکبر، (عر، صفت) 1- اللہ بہت وڈا اے، بطور حرفِ تکبیر استعمال ہوندا اے- اذان تے ذبح ویلے ایہہ تکبیر آکھی جاندی اے 2- عام بول چال وچ حیرت، شکایت، صفت، فخر وغیرہ واسطے بولدے نیں

اللہ اللہ، (عر، کلمہٗ فجائیہ) 1- واہ واہ، بہت خوب، اشکے، سبحان اللہ 2- اُداسی، شکایت، حیرت ویلے بولدے نیں

اللہ اللہ خیر سلا، (روزمرہ) گل مُکّی، چلو جان چھٹی، ویلھ ہوئی، جھگڑا ختم ہویا

اللہ اللہ کرن، (محا) اللہ نُوں یاد کرن، عبادت کرن، وظیفہ پڑھن، صبر تے توکل کرنا

اللہ امیر دے گوانڈھ قبر وی نہ بنواوے، (اکھا) رجیاں پُجیاں دی نِندیا کردیاں ہویاں کہندے نیں

اللہ ای اللہ، (کلمہٗ مبالغہ) شکر، حیرت، غم یاں مبالغے ویلے آکھدے نیں

اللہ ای اللہ کریا کرو، خالی دم نہ بھریا کرو، (اکھا) اللہ پاک دی یادتوں کدی وی غافل نہیں ہونا چاہیدا

اللہ بخشے، (کلمہٗ مغفرت) اللہ مرن والے نُوں معاف کرے، خدا مغفرت کرے

اللہ بس باقی ہوس، (اکھا) اللہ ای کافی اے، باقی سبھ ایویں لالچ

ای اے، سوائے اللہ دے ہور کجھ وی نہیں
اللہ بھانا، (دعائیہ کلمہ) اللہ مالک، اللہ حافظ و ناصر
اللہ بھاویں، (دُعائیہ کلمہ) اللہ کرے، اللہ چاہوے
اللہ بیلی، (دُعائیہ کلمہ) 1- رب راکھا ہے، رب سائیں مدد گار ہووے، اللہ محفوظ رکھے، جدا ہون ویلے بولدے نیں 2- سیوک، ساتھی، دوست، رفیق، یار، محافظ، نگہبان
اللہ تعالیٰ، (عر، مذ) خدا، رب، جو بہت وڈا اے، خداوند کریم، اللہ دی ذات
اللہ توبہ کرن، (محا) اوکھے ویلے رب نُوں پُکارن
اللہ توکل، (عر، فم) اللہ دے بھروسے تے، اللہ دے سہارے
اللہ جانے، (روزمرہ) اللہ ای جان دا اے، کسے گل نُوں نہ جاننا یاں سمجھ وچ نہ آونا، اچنبے دی گل پُچھے جان یاں ٹال مٹولا کرن ویلے بولدے نیں
اللہ چاہے، (فم) 1- اللہ چاہندا اے 2- جو وی اللہ دی مرضی ہووے 3- اللہ نے چاہیا تے
اللہ چکے، (بددُعائیہ کلمہ) موت آوے، مرے
اللہ حافظ، (دُعائیہ کلمہ) ویکھو: اللہ بیلی
اللہ خیر کرے، (دعائیہ کلمہ) کسے خطرے ویلے آکھدے نیں
اللہ دا باہنا، (مذ) رب دا بندہ، درویش، خدا تیک اپڑیا ہویا
اللہ دا بندہ، (مذ) 1- خدا دا بندہ 2- نیک دِل انسان 3- طنزاً سِدھا پدھرا، بُدھو، بے وقوف
اللہ دا پیارا، (مذ) 1- بزرگ، ولی اللہ، نیک لوگ 2- حضور پاکؐ دی ذات
اللہ دا دِیوا بِسر تے، (بُجھارت) چن
اللہ دا کلام، (مذ) قرآن پاک، قرآن دیاں آیتاں، قرآن دے حرف تے لفظ
اللہ دا گھر، (مذ) 1- خانہ کعبہ، بیت الحرام 2- مسجد 3- بندے دا دِل
اللہ دا محبوب، (مذ) ویکھو: اللہ دا پیارا
اللہ دا ناں، (مذ) سوائے اللہ دے ہور کجھ وی نہیں
اللہ دا ناں ای، (کلمۂ تخاطب) رب دا واسطہ ای
اللہ دا ناں لَون، (محا) 1- اللہ نُوں یاد کرن، اللہ اللہ کرن 2- اللہ توں ڈرن
اللہ دے تے بندہ سہے، (اکھا) اللہ دے دِتے نُوں صبر نال کھانا چاہیدا اے
اللہ دے تے بندہ لئے، (اکھا) کدھروں کوئی چیز رب سبّی لبھے تے سُٹنی نہیں چاہیدی
اللہ دے تے جر کے کھائیے، (اکھا) ویکھو: اللہ دے تے بندہ سہے
اللہ دی چوری نہیں تے بندیاں دی کیہ چوری، (اکھا) جس کم نُوں کردیاں اللہ پاک توں ڈر نہیں ہو سکدا، اوہ رڑے تے کرنا چاہیدا اے
اللہ دی رحمت بہانے لبھدی اے، (اکھا) اللہ تعالیٰ اپنے بندیاں تے پل پل رحمت کرنا چاہندا اے
اللہ دی رکھ، (مو) اللہ دی امان
اللہ دی شان، (مو) توقع دے برخلاف کوئی کم یاں واقعہ ہونا، نااہل نُوں وڈیائی مِل جاون دے موقع تے آکھدے نیں
اللہ دی لاٹھی بے اواز، (اکھا) اللہ تعالیٰ ظالم نُوں چپ چپیتیاں

سزا دے دیندا اے

اللہ دے گھر دی آس رکھ، (اکھا) اللہ تعالیٰ دی رحمت توں ناامید نہیں ہونا چاہیدا

اللہ راسی، (مذ، صفت) بے چارہ، اللہ دے بھروسے، رب دے آسرے، دکھی، درویش

اللہ راسے ورھے خدا، (اکھا) کم سِدھے کرن لئی اللہ تعالیٰ دے حضور اِک دُعا دے طور تے آکھدے نیں

اللہ رکھے، (دُعائیہ کلمہ) اللہ ہر مصیبت توں بچاوے، اللہ قائم دائم رکھے، اللہ سلامت رکھے

اللہ رکھے تے کون چکھے، (اکھا) جیہنوں اللہ بچاؤنا چاہوے اوہنوں کون نقصان پہنچا سکدا اے

اللہ سونا دیوے گھڑانا مہنگا اے؟، (اکھا) مفت لبھی ہوئی شے اُتے معمولی خرچ آوے تے پھیر وی سستی ہوندی اے

اللہ سئیں دی گاں، (صفت) 1- اللہ دی مجھ 2- بھولا بھالا، سِدھا سادا، سادہ لوح

اللہ کرے، (دُعائیہ کلمہ) خدا کرے، انج ای ہووے گا

اللہ لوک، (مذ، صفت) اللہ نال تعلق رکھن والا، مست ملنگ، بزرگ، سائیں لوک، رب دا بندہ، فقیر

اللہ ماریا، (مذ، صفت) ناکارہ، کم حیثیت والا، نمانا

اللہ میاں دی پوڑی، (مذ) بہت لمّا بندہ

اللہ میاں دی گاں، (مو) ویکھو: اللہ سئیں دی گاں

اللہ میاں دی گھوڑی، (مو) چیچ ووہٹی، بیر بوہٹی

اللہ میاں دی مجھ، (مو) 1- اِک کالے رنگ دا کیڑا جیہڑا عموماً برسات دے دِنیں ہوندا اے 2-(صفت) کالا دُھت بندہ، موٹا آدمی 3- سِدھ پدھرا بندہ

اللہ نامی، (صفت) اللہ دے نام

اللہ نُوں پیارا ہوون، (محا) مرجاون، فوت ہوون

اللہ نُوں سونپن، (محا) جُدا کردیاں ہویاں اللہ دے حوالے کرن، کدھرے ٹوردیاں ہویاں خدا حافظ آکھن

اللہ والا، (صفت) رب نوں مَنن والا، رب نال لو لاون والا، ربی بندہ، پرمیشر دا بھگت، پریمی، سائیں لوک

اللہ والی، (دعائیہ کلمہ) رب راکھا ہے، رب سہائی ہووے

اللہ ول نظراں رکھن، (محا) خدا تے بھروسا رکھن، خدا ولوں مدد دی آس رکھن، خدا دی رحمت دی اُڈیک رکھن

اللہ ہوا کبر، (ع، صفت) رب سبھ توں وڈا اے

اللہ ہو چڑے، اللہ گو چڑے، (اکھا) بالاں نُوں اللہ پاک ای پروان چڑھان والا ہوندا اے

اللہ یاد تے بیڑا پار، (اکھا) جس نُوں اللہ پاک چیتے رہندا اے، اوہنوں سدا کامیابی حاصل ہوندی اے

اللّے تللّے: (مذ) 1- لچھن، نازنخرے 2- فضول خرچی، عیاشی، ریل پیل، عیش عشرت

الم: (ع، مذ) رنج تے غم دی حالت، دُکھ، درد، غم، اندوہ

الّم غلّم: (مذ) بھیڑیاں شیواں، سواہ، کھیہہ، ال پل، نِک سُک

الم غلم کھاون، (محا) نکمیاں تے گھٹیا قسم دیاں چیزاں کھاون

الم نشرح: (ع، مذ) 1- رڑے تے ظاہر 2- قرآن پاک دی اِک سورت جیہڑی ایہناں لفظاں توں شروع ہوندی اے

الماری: (پُر، مو) 1- لکڑی دا اِک کھڑا صندوق جس وچ پھٹے لگے ہوندے نیں جیہناں پھٹیاں اتے کتاباں یاں کپڑے رکھے

جاندے نیں یاں کپڑے منگن لئی کھونٹیاں لائیاں ہوندیاں نیں
2- لوہے دا کھڑا صندوق جس وچ قیمتی چیزاں رکھدے ہن، سیف، خانے دار کھڑا بکسا
الماڑی: (مو) ویکھو: الماری
الماس: (فا، مذ) اِک قیمتی پتھر جیہڑا بہت سخت ہُوندا اے، ہیرا، رتن
المانی: (عر، صفت) جرمنی دا، جرمنی دا وسنیک
المانیہ: (عر، مذ) یورپ دا اِک مشہور مُلک، جرمنی
اُلمبا: (مذ) 1- اُلنبا، لانبو، لُونبا، جلن 2- سوج، گلٹی
المبے: (مذ) المبا دی جمع
المختصر: (عر، فم) ویکھو: القصہ
المدد: (عر، ندائیہ کلمہ) اوکھے ویلے دُوجیاں نُوں مدد لئی سد مارن دا لفظ
المست: (عر، صفت) مست، بے پرواہ، مستانہ، دیوانہ، عاشق، سرشار، بے ہوش
المونیم (Aluminum): (انگ، مذ) 1- ایلمونیم 2- اِک ہلکی چٹی دھات جس دے بھانڈے بندے ہن، سِلور، جرمن سلور
المیہ: (عر، مذ) 1- دُکھ بھریا واقعہ، تکلیف دہ گل 2- انگریزی لفظ 'ٹریجڈی' (Tragedy) دا ترجمہ
المیہّ: (عر، مذ) ویکھو: المیہ
اُلن: (مذ) 1- مکئی وغیرہ دا آٹا جو ساگ وچ پائی دا ہے 2- آلن 3- دو چیزاں دی ملاوٹ جیویں گھانی وچ توڑی یاں چولاں وچ دال
اُلن باکی: (پوا، مو) بچیاں دی اک کھیڈ جس وچ اوہ گیند نوں اُتانہہ سُٹ کے پھیر پھڑدے نیں
النا: (فل) اُلجھنا، پھسنا
اُلنا: (فل) 1- اُل دینا، اُتانہہ سُٹنا، اپرنوں وگاونا 2- اُلر کے پار کرنا
اُلنا ندے: (مصدر) ویکھو: اُلان
النب: (مو) انب، اگ دی لاٹ
اُلنبا: (مذ) ویکھو: اُلمبا
اُلنباقی: (مو) ویکھو: اُلن باکی
اُلنبڑا: (مذ) 'اُلنبا' توں تصغیر، لُونبی، مواتا، پلیتا، لُومبا
النبُو: (مذ) لنبُو، شعلہ، بھانبڑ
النبے: (مذ) ویکھو: النبو
النکار: (مذ) علمِ بیان، لفظ تے اوہدے معنی نوں ایس ڈھنگ نال لکھنا جس نال اوہدے وچ سہپن پیدا ہووے
النگ: (ہ، مذ) طرف، سمت، پہلو
النگ: (مذ) 1- دفاعی مورچہ، قلعے دی کندھ، چار دیواری، ڈھیر 2- ندی
اِلنگن: (س، مو) جپھی، کلاوا، گلوکڑی، گلپھڑی
اُلنگھ: (فعمر) 1- 'اُلنگھن' توں فعل امر (مذ) ٹپ جا، چھال مار 2- چھال مار کے ٹپن، کداڑی مارن، کسے شے دے اُپروں لنگھن 3- حد ٹپن، دھکا کرن، قاعدے قانون دی خلاف ورزی کرن 4- قول پورا نہ کرنا، وعدہ خلافی کرن
اُلنگھن: (مصدر) 1- آ گیا نہ منا، قانون دی مخالفت، قانون دے خلاف کسے اکھر دا صحیح منن 2- چھال مار کے ٹپن، اُپروں لنگھن، کسے شے دے اُپروں لنگھن
اُلنگھنا: (مو) 1- اوّ گیا، قانون دی مخالفت، کسے قاعدے دی خلاف ورزی 2- اُتوں دی لنگھنا، اُپر دی ٹپنا، حکم عدولی، اُلانگھنا
الگھنی: (مو) ویکھو: اُلنگھ

الئیڈر :(صفت) بولن والا، گل کرن والا

اُلّو : (مو) پیڑ، اُکساہٹ، سر یہ وچ جو بے چینی جیہی معلوم ہووے، سوون

اُلّو : (مذ) 1- رات نوں جاگن والا اتے ڈراونیاں اکھاں والا، دن دا انھا جانور جس دی شکل اِل ورگی ہوندی اے، اِک منحوس موٹیاں اکھاں والا پنچھی 2- مورکھ آدمی 3- فارسی وچ ایہنوں 'بُغد' تے بوم آکھی دا اے، ایہہ النگھنا کسے آبادی وِچ منحوس سمجھیا جاندا اے

اُلو باٹا، (مذ) مُورکھ، احمق، بُدھو، سدھا سادا، اَنّ دا اونٹا، مٹی دا مادھو

اُلو بناونا، (محا) 1- دھوکھا دینا، ٹھگ لینا، مُورکھ ثابت کرنا 2- ٹھٹھا کرنا

اُلو بننا، (محا) کسے دی چال وچ آ جانا، دھوکھا کھانا، بے سمجھی دا کم کرنا

اُلو بولنا، (محا) بے رونقی ہونا، اُجاڑ ہی اُجاڑ ہونا

اُلو بھلّو کرن، (محا) بال نوں ورچاون، پتیاون

اُلو دا پٹھا، (محا) 1- اک گالھ، اُلو دا بچہ 2- احمق، مورکھ

اُلو دا چرخہ، (مذ) ویکھو: اُلو دا پٹھا

اُلو سِدھا کرنا، (محا) گن کڈھنا، مطلب پورا کرنا

الوان : (ہ ،مو) پشمینہ جیہڑے تے کم کر کے دو شالہ رومال بنائے جاندے نیں

الوانا : (فل) ویکھو: الانا

اُلوان/الوآن : (مذ،صفت) جس دے چہرے اُتے لوں نہ آئے ہون، اوہ لڑکا جس نوں داڑھی مُچھ نہ آئی ہووے۔ ان داڑھیا، کولا

الواون : (مصدر) پچھن، کسے نوں رشتے بارے سنیہا گھلن، خبر کرن، بُلواون

الوپ : (صفت) 1-اڈِٹھ، اوہلے چلا گیا ہویا، غائب، نٹھیا ہویا، گپت، مٹیا ہویا، 2- گرائمر دی کتاب وچ کوئی اکھر جو آپ توں پہلے یاں اگلے اکھر دے نمت کر کے اُڈ جاوے جیویں عرض + داشت توں ارداس 'ض' اتے 'ت' غائب ہو کے بنیا

الوپ انجن، (مذ) اوہ سُرما جس نوں اکھاں وچ پا کے آدمی لوکاں دیاں نظراں توں اوہلے ہو جاندا ہے

اُلو تھا : (مذ) اُلٹا ہتھ، کھبا ہتھ، کھبا پاسا

الوچ : (صفت) ڈھیر لاڈلا، لِڈکا، وگڑیا ہویا

الوچا : (مذ) اِک پھل دا ناں، چھوٹا آلو بخارا، اک گول پیلا یاں لال میوہ جیہڑا مٹھا تے گودے دار ہوندا ہے

اَلو چا : (مذ،صفت) لاڈلا، پیارا

الوچن/الوچنا : (مصدر) تنقید کرنا، نکتہ چینی کرنا، پڑچول کرنا، پرکھنا

الوداع : (عر، مذ) 1- کلمہ رُخصت، خدا حافظ 2- جان لگیاں آکھے جان والے لفظ 3- ودھائی، ودائیگی، جدائی، رخصت ہوون

الوداع آکھن، (محا) خدا حافظ آکھن، رخصت کرن

الوداع کرن، (محا) ویکھو: الوداع آکھن

الوداع ہوون، (محا) رخصت ہوون، جدا ہوون، وچھڑ کے جاون، ودائی جملے یا لفظ، جدائی

الوف مات : (صفت) سینکڑوں، ہزاروں

الوک : (مذ،صفت) جو ایس دنیا وچ نہ ہووے، الوکِک، اسمانی

الّوکار : (صفت) جہانوں باہر، اچرج، انوکھا، وکھرا جیہا، ونگی: 'اج کتن اِک الوکار بن گیا' (نجم)

الوکِک : (س،صفت) جو لوک توں باہر ہووے، جگوں نیارا، اچرج،

عجیب، انوکھا، جو ایس دنیا دا نہیں

الوگڑ: (ج، مو، صفت) بیوہ، رنڈی

الول: (س، مذ) 1- نہ ہووے، نچلا 2- ات چنچل 3- بہت شوخ 4- خوش حالی، بچے دا مونہہ

الول: (مو) کلکاری، گدگدی، چھیڑ چھاڑ، چوہلیں

الول: (ج، مذ) وادھو، بہت زیادہ، بہتا، ودھیرا

الول پلول، (مذ) خاندان، کنبہ، قبیلہ، آل پروار

الُول جلُول، (ج، مذ) عادتاً گندا، لاپروا انسان، میلا کچیلا، بے ڈھنگا

الول کرن، (محا) الّلے تللّے کرن، وادھو ہوون

الول کلول، (ہ، مذ) کھر در، کھیل کود

الول مخول، (ہ، مذ) چہلاں، چہل، مزاحیہ، حجت

الُولڑیاں: (مو) نخرے، ناز

الولی: (صفت) خوش رہن والا، سکھ دا سادھان جتاون والا

اُلونا: (مذ، صفت) 1- بے سوادا، لون توں بغیر پھکا، رُکھا کھاون، پھکا کھاون، وچ لون نہ ہووے، لون توں بناں (دال، ساگ) 2- جٹاں دی اک گوت 3- بے وقوفی، غلطی، مورکھ دا گن

اُلونا کھاون، (محا) پھکا کھاون، رُکھا کھاون بغیر لُون دے کھاون

اُلوناں: (ج، صفت) ویکھو: الُونا

الونک: (مو) لونک (ساگ)

الونی: (مو، صفت) لون توں بغیر، پھکا، بے سوادا

الونی سل چٹنا، (محا) گھال گھالنا، اوکھی کار کماونا، اوہ کم کرنا جس وچوں پہلے پھل کوئی رس نہ بنے

اُلوں: (مذ) 1- نرم نرم وال جیہڑے اجے اُگ رہے ہون، لُوں 2- پولی عمر دا

الّوں: (فم) ولّوں، دی طرفوں

الوں/الوئیاں: (صفت) جس دے اجے روم نہ ائے ہون یعنی کچی عمر دا

الُوہا تلُوہا: (مذ) گھر دی شے، بھانڈا، سارا مال اسباب، سبھ کُجھ، ہر شے

الوہاں: (صفت) جس دی اجے داڑھی نہیں آئی

الُوہاں: (مذ، صفت) 1- نو مولود، نواں جمیا، تازہ، پنگریا 2- بے پرواہ، چنچل، لاڈلا

الِویائی: (مو، صفت) 1- پہلا بال جمن والی، زچہ 2- سُوتک

الویَن: (مصدر) تکن، ویکھن، نظر اُتانہہ چکن

اِلٰہ: (عر، مذ) اِلا لا، اللہ، جیہدی عبادت کیتی جاوے معبود، اللہ، خدا، دیوتا، ونگی: 'سُوکن مرغ کریاد نام اِلٰہ دا'

الہا: (مذ) عرق، پھوک، گدّا

اُلہا: (مذ) یبلا، چُلھا

الہام: (عر، مذ) جیہڑی گل اللہ ولوں دل وچ آ جاوے، دل وچ آئے سچے خیالات، اللہ ولوں آون والا پیغام (انسان نوں) غیب داعلم

الہڑ: (صفت) 1- نیانا، اناڑی، مت دا کچا 2- ناپختہ، کواری کُڑی

الہڑی: (مو) مُونہہ رکھنی، شوخی

الٰہی: (عر، مذ) رب، پرمیشر، خُدا، ربی، ایشوری، رب نال جُڑیا، خدائی، کرتار نال جوڑ، اِلٰہ نال منسوب، میرے اللہ، میرے خدا، میرے رب

الٰہی توبہ، (کلمہ حیرت و استغفار) 1- اے اللہ توبہ 2- کسے کولوں تنگ آون، کسے دے جھوٹھ بولن یاں ڈر دے ویلے آکھدے نیں

الٰہی جلوہ، (مذ) ربی جھلک، ربی پرتو، پرمیشر دے درشن

الٰہی خیر، (دعائیہ کلمہ) اے اللہ رحم کر دے، یا اللہ تیری پناہ

الٰہی مُہر، (مو) 1-شاہی مُہر، شاہی حکم موجب 2-لازماً، یقیناً، ضرور 3- اجیہا قرضہ جیہڑا لازمی طور تے ادا کرنا پوے

اِلٰہیات: (عر، مذ+ مو) الٰہی دے متعلق، اک علم جیہدے وچ خدا دے وجود اوہدی ذات تے صفتاں بارے گل کیتی جاندی اے

اُلھ: (فعم) اُلھنا دا امر، اُتر

الھا: (صفت) کچا، نہ پکیا ہویا

الھازخم، (مذ) اوہ زخم جس تے انگور نہیں آیا

اُلّھا: (مذ) 1- اوہا 2- چولہے دے اُتے دا گول حلقہ جیہدے اُتے ہانڈی یا دیگچی وغیرہ رکھی جاندی اے یعنی چھوٹی ہانڈی وغیرہ رکھن لئی ہوندی اے

اُلھانواں: (مذ،صفت) لمبا جیہا موتہہ

الھڑ: (صفت) 1- ان جان، انبھول، ناواقف 2- شوخ، چنچل 3- اناڑی، کچا 4- ایانا، انجانا، نہ سکھیا ہویا، جس نوں کم دا ڈھنگ نہیں آوندا، مت دا کچا

الّھڑ پُنا، (مذ) بھول پنا، نادانی، کمسنی

الّھڑ حساب، (عر، مذ) چلدا لیکھا جیہڑا مکیا نہیں

اُلھڑاں: (ج، مذ) اُترنا، یعنی بلندی توں یاں کسے جگہ توں تھلے اُترنا

الی: (مو) نکے نکے گھنگرو، پیراں دا اِک گہنا

اِلی: (عر،حرف جار) تک، طرف ول

اَلّی: (پو،مو) کچی، نرم گیلی زمین (وتر نہ آئی)

اَلّی: (کلمہ تخاطب) عورت دا دوجی عورت نوں مخاطب کرن دا کلمہ، جچ اردو وچ ''اری' یاں ''اے ری'' بولدے نیں

اُلّی: (مو) 1- کسے شے دے خراب ہو جاون دی وجہ توں سبز رنگ دی تہہ دا جم جانا، پھپھوندی، کائی دا آ جانا، پانی دی میل، جالا 2- اک طرحاں دی بناسپتی 3- اک روگ 4- گولا، بندوق دی گولی، توپ دا گولا 5- گُلی، گیند

اُلی ڈنڈا، (مذ) گُلی ڈنڈا

الی لگ: (پوا،فم) اب لگ، اج کل، تھوڑی دیر تیکر

اَلتے: (صفت) کچے جیویں: 'چھیٹر نہیں گھاو اَلتے'

اَلتے اَلتے، (کلمہ تحسین) حیرانگی یاں بہتی خوشی دے ویلے آکھدے نیں- غالباً ایہہ ''اللہ اللہ'' دا مقامی لہجہ اے

اِلتے بلّے: (مذ) مندی لکھائی جیہڑی پڑھی نہ جا سکے

اُلیا/ اُلیاؤ: (مذ) اولیاء، درویش، ولی، عارف

اِلیاس: (عر، مذ) عبرانی لفظ ایلیا توں مقرب، اِک مشہور پیغمبر دا ناں جیہناں بارے دسیا جاندا اے کہ اوہ زندہ نیں تے زمین دے خشک خطے وچ بھلیاں نوں رستہ دسدے نیں

الّیاں: (مو) آلیاں دی بدلی ہوئی صورت، کپڑے دے کنڈھیاں دے نال نال بنائے بوٹیاں دی قطار

الیاون: (مصدر) اُکرن، گھڑن، گھر چن

اُلیائی: (مو) ولی یاں اولیاء دا گن یاں عمل

الیتی: (ج،مو) اک چھوٹی سخت گھاہ دی قسم جیہڑی نکے کھالیاں دے کنڈیاں تے اُگی ہوندی اے، دبھ

الیٹی: (مو) ویکھو: الیتی

اُلیچن/اُلیچنا: (فعم) کلچھنا، ٹب یاں بھانڈے نال پانی باہر سُٹنا،

(پہلی جلد)

چھڑکنا، ترونکنا

اِیلچی : (مو) ویکھو: اِلاچی

اُلیرن/اُلیرنا: (مصدر) ہتھ اُچا کر کے مارنا

اُلیڑن/اُلیڑنا: (مصدر) کپڑے نوں سیوں کے بخیے توں اُپر دا حصہ دب کے پھیر سیونا

اُلیڑھن/اُلیڑھنا: (مصدر) ویکھو: اُلیڑن/اُلیڑنا

اُلیڑی: (مو) کپڑے دے کنارے نوں اندر نوں دبا کے ماری گئی سیون، سلائی

اُلیک سٹن: (محا) لِکھ مارن، چھیتی چھیتی لکھ دیون

اُلیکٹر: (صفت) آوارہ، اوباش، بے پرواہ

الیکٹروفورس(Electro force): (انگ، مذ) بجلی پیدا کرن دا اک قسم دا آلہ جس دے دو حصے چارج ہوندے نیں، اک تاں ایبو نائٹ دی گول تختی اتے دُوجی شیشے دی ڈنڈی والی پتل دی گول پلیٹ، ایبو نائٹ تختی نوں فلالین نال رگڑن کر کے بجلی پیدا ہو جاندی ہے اتے جس اُتے پلیٹ چھوہ دیندے ہن تے ایس وچ بجلی آ جاندی ہے

الیکٹرون(Electron): (انگ،مو) منفی چارج کرن والی طاقت یاں خُلیے

الیکشن (Election): (انگ، مذ) چوناں، انتخاب، عوامی نمائندے چُنن دا عمل

اُلیکن/اُلیکنا: (مصدر) لیک واہنا، خاکہ کھچنا (لیکاں نال) کسے شے دی روپ ریکھا کھچنا

الیکھ: (صفت) لیکھے توں باہرا، بہت زیادہ، جو لیکھے وچ نہ آوے

الیل: (صفت) 1- اوہ ویہڑکا جو ہلیں جویا نہ گیا ہووے 2- اوہ وچھیرا جس دی سواری اجے کسے نہ کیتی ہووے، اتھرا 3- الھڑ، انجان 4- شوخ

اُلیل: (مو) 1- تیبر اِچھا، تانگھ ہلورا، ترنگ، شوق، اُچیر، سوچ، لہر، مستی، ضبط، جذبا، اُچھل، اُچھالا، خواہش، تمنا، آرزو 2- بے قراری، شوخ، چنچل

اُلیلا: (مذ،صفت) چاواں والا، اُمنگاں والا، جذباتی جیویں: ''جون جنم اُلیلا''

اُلیلاں : (مو) اُلیل دی جمع اے ، اُڈیک، لہر، لور، ترنگ، خواہش، تانگھ، کواڑا، شوخی، دکھاوا، خیال

اُلیلی: (صفت) 1- جذباتی، ترنگی، ول بھریا، موجی 2- جو سوچ وچار توں کم نہ لوے تے من دی موج پچھے چلے، اموڑ

الیما : (مذ) جنگ وچ شامل ہوون دا کوئی نشان جیہڑا سپاہی اپنی وردی تے نالے گھوڑے دیاں جاداں تے رنگ برنگی اُن بنھ کے لاندا سی، مکمل جنگی تیاری بارے شاہی پڑتال تے ذاتی معائنہ، دگی: 'سیف الملوک شہزادے کارن ہویا تیار الیما'

الیندی : (مو) الاندی، بولدی

اُلینگھ : (مو) 1- رینگن والا جنور، رگڑ کھا کے ٹرن والا جنور 2- رینگن والے جنور دی لکیر 3- سپ وغیرہ دے لنگھن مگروں بن جاون والی لکیر

الیوم الآن : (ع) اج دا دن، خاص دن، اج ہی، ایسے ویلے

الیوم بصر حدید : (ع) اج اکھاں لوہے (وانگوں) تیز ہو رہیاں نیں، اج نگاہاں تیز ہویاں نیں

الیہ : (ع رقم) تک، طرف، اُوس تائیں، اوس پاسے، اوہدے تائیں، اوہدے ول

اُلیہڑ نا: (فعم)1- کپڑے دی کنّی موڑ کے سیونا 2- کپڑے دی پہلی سیون نوں پکیاں کرن لئی کنارے نوں موڑ کے دوجی واری سیونا

اُلیہڑی: (مو)1- کپڑے دے کنارے نوں اندر دبا کے ماری گئی سیون 2-الیہڑن دا کم یاں حالت

ا......م

ام: (فعم) امن مصدر توں امر بنھ پنھ

ام جاون، (محا) 1- بنھ جاون، پنھ جاون، تھک جاون، چُور ہوون 2- پک جاون 3- تُج جاون

اِم: (فم، حرف تشبیہہ) ایس قسم، ایس طرحاں، ایوں، انج

ام: (مذ) اک مشہور پھل، انب

ام آلو جابم آلو جا، سارے شہر وچ اک آلو جا، (بجھارت) چن

ام اَمب، (مذ) آم، مشہور پھل، پھلاں دا بادشاہ، آم دا مقامی لہجہ

ام چُور، (مذ) 1- کچے انب دیاں خشک پھاڑیاں 2- مجازاً، دُبلا پتلا تے لِسّا ماڑا بندہ

ام رس، (صفت) 1- انب دا رس 2- انب دے رس ورگا رنگ

ام رسیا، (مذ، صفت) انب دے رس ورگے رنگ والا

اُما: (عر، مو) 1- ماں 2- جڈھ، مُڈھ، اصل

اُما: (مذ) سوما، مُڈھ، نینہہ

اُما: (سن، مو) شِو دی تیویں، پرابتی، پربھا، روشنی، شِو اں دی شکتی

امار: (مذ) انبار، پھیر، ڈھیر، بوہل، گنج، ذخیرہ

امارت: (فا، مذ) 1- مکان، وڈا مکان، محل، حویلی، گھر، رہن دی تھاں 2 - بن رہیا مکان، اُساری 3- (مو) دولتمندی، حکومت، سرداری، امیری

امارہ: (عر، مذ) 1- بہت زیادہ حکم دیون والا 2- بُرائی ول اُکساون والا، سرکش 3- نفسِ انسانی دی اک قسم، حکم چلاون ہار

اماری: (سن، مو) مہاراجا اشوک تے شہنشاہ اکبر وغیرہ راجیاں دا حکم کہ خاص خاص دناں وچ کوئی جانور نہ ماریا جاوے

اماشا: (مذ) پیٹ دے اندر دی اوہ تھیلی جس وچ ان جمع ہو کے پچدا اے

اِمالہ: (عر، مذ) 1- مائل کرن، اُکساون 2- ادبی اصطلاح وچ 'الف' یاں 'ہ' تے مکن والے لفظاں پچھے جیکر کوئی حرف ربط آ جاوے تے 'الف' یاں 'ہ' نوں 'ے' وچ بدل دیندے نیں جیویں کوٹھا توں کوٹھے، اڈا توں اڈے

امام: (عر، مذ)1- جماعت دے اگے کھلو کے نماز پڑھاون والا، مولوی، ہادی، پیشوا، رہبر 2- شیعہ فرقے دے باراں امام 3- تسبیح دا اُتلا لما منکا

اِمام اعظم، (عر، مذ) حضرت امام ابو حنیفہؒ ہوراں نوں کہیا جاندا اے

امام باڑا، (مذ) اوہ خاص مکان جس دے وچ اہل تشیع حضرت حسنؓ حسینؓ دا شہیدی دن مناوندے نیں، اہل تشیع ولوں عاشورے دے دِنیں تعزیہ داری واسطے بنائی ہوئی تھاں، کربلا دے واقعات بارے مجلساں کرن دی تھاں، تعزیہ رکھن دی تھاں، کربلا دے واقعے دی یاد مناون دی تھاں

امام زادہ، (مذ) امام دا پتر

اِمام ضامن دا روپیا، (مذ) سفر تے جان والے دے گھر والے اوہدے ڈولے نال اک روپیہ اِمام ضامن دے ناں دا بنھ دیندے نیں تاں جے اوہ خیریت نال اپنا سفر مُکاوے بعض لوکی

پیسہ ٹکا یا اشرفیاں وی بھدے نیں

امام مہدی، (مذ) اسلام دا آخری امام جو حالیں پیدا نہیں ہویا تے قیامت توں تھوڑا چر پہلے پیدا ہووے گا

اِمام واڑا، (مذ) ویکھو: امام باڑا

امام دستہ: (مذ) حمام دستہ، پٹُو وٹا، اُکھلی اتے مُونگلی (مُوہلی)

امامت: (عر،مو) 1- اگوائی، راہبری، پیشوائی 2- نماز باجماعت پڑھاون دا کم

اِمامیہ: (عر،صفت) اوہ شیعہ فرقہ جیہڑا باراں اِماماں نوں مندا اے

امان: (مذ) 1-پناہ، حفاظت، سلامتی، بچاؤ،کوئی شے یاں مایا جو کسے نُوں سانبھن لئی دِتی جاوے، امانت، ایمان، آرام، اسیس 2- آسان

امان دار، (صفت) ایمان دار، خیانت نہ کرن والا

امان دیݨ، (محا) پناہ دیون، تحفظ کرن، حفاظت وچ رکھن

امان منگن، (محا) پناہ منگن، تحفظ چاہون

اُمانا: (فعم) سوکھ لینا، جذب کر لینا

امانت: (عر،مو) 1- کوئی شے یاں روپیہ جو کسے نوں سانبھن واسطے دتا جاوے، سپُرد کیتی ہوئی چیز 2- امن، سلامتی 3- ایمانداری، دیانت داری

امانت خانہ، (مذ) اوہ تھاں جتھے شیواں امانت رکھیاں جان

امانت دار، (عر+فا، مذ) امانت رکھن والا، کوئی شے عارضی طور تے رکھن والا

امانت رکھن، (محا) 1- کوئی شے کسے دے سپرد کرن 2- کوئی شے اپنے کول بطور امانت رکھن

امانت نامہ، (عر+فا، مذ) امانت رکھی ہوئی چیز دی لکھت، امانت رکھن دا اقرار نامہ

امانت وِچ خیانت کرن، (محا) 1- کسے دے رکھے ہوئے مال وچوں کجھ چرالین یاں سارا ای کھا جاون، بددیانتی کرن، بے ایمانی کرن، گھالا مالا کرن، غبن کرن 2- سپرد کیتی ہوئی شے وچوں کجھ ورت لینا، اوس سمبندھی کجھ ہیر پھیر کر دینا 3- سپرد کیتی چیز واپس نہ کرنا، کھا جانا

امانتی: (مذ،صفت) 1- امانت وجھوں، امانت دے طور 2- امانت رکھی ہوئی یاں امانت وچ دتی ہوئی 3- اوہ آدمی جیہدے کول امانت رکھی ہوئی ہووے، جس نے امانت سنبھالی ہووے

امانتیا: (مذ) آدمی جس کول امانت وچوں کوئی چیز رکھی ہووے

امانڈا: (مذ) میونڈا، کانی، بُہتا، ڈھیر

امانی: (صفت) کم جو دیہاڑی تے کیتا جاوے، جس کم دا ٹھیکہ نہ دتا جاوے تے اپنے طور تے کرایا جائے

امانی اوادانی، اجارا اُجاڑا، (اکھا) امانی کم پکا ہوندا ہے، ٹھیکے دا کچا

امّاں: (مذ) ام دی جمع، انب، آم

امّاں دی بُھکھ امباکھڑیاں نال نہیں لہندی، (اکھا) جدوں بہتی شے دی لوڑ ہووے پر تھوڑی تھوڑی توڑ کے ملے تاں کہندے نیں

امّاں: (مو) 1- ماں، ماتا، مائی، امی 2- مجازاً...... بڈھی عورت، مائی بڈھی

امّاں باپو دا مِٹھاناں، اوپرے چک کے ڈُھیپے سٹن، اپنے سٹن چھاں، (اکھا) ویکھو: اپنا مارے گا تے چھاویں سٹے گا

امّاں باوا، (مذ) 1- ماپے، ماں پیو، والدین، حسب نسب 2- سب کجھ ماں وی تے پیو وی

امّاں پکیاں، بابے پکیاں، میں نہ پکیاں تے کسے وی نہ پکیاں، (اکھا) اپنے پلّے کجھ وی نہ ہووے تے دوجیاں دے پلّے دے مال اُتے مان نہیں کیتا جاسکدا، دولت اوہ ای ہوندی اے جیہڑی اپنے پلّے ہووے

امّاں جائی، (مو) سکی بھین

امّاں جائے شریک، (اکھا) سکے بھرا وراثت دے برابر دے حصے دار ہوندے نیں، وراثت دے سلسلے وچ سکے وی دشمن بن جاندے نیں

امّاں جایا، (مذ) سکا بھائی

امّاں دے آئے پیکے، امّاں لال گلّے سیکے، بابے دا آیا کوئی، امّاں سُج بھڑولا ہوئی، (اکھا) تیویاں دے رشتے دار آون تے اوہ چائیں چائیں اوہناں دی چنگی ستھری سیوا کردیاں نیں پر جس ویلے مرد دے انگ ساک آجان تے اوہناں دا رویہ چنگا نہیں رہندا

امّاں مارے، مارن نہ دیوے، (اکھا) ماں دے پیار دی حالت ایہہ ہوندی اے کہ اوہ آپ تے مارلیندی اے پر کسے دوجے نوں مارن نہیں دیندی بھاویں اگلا لکھ کسے بھلائی پاروں ای کیوں نہ مار دا پیا ہووے

اماں مہٹر، (مذ) ماں مہٹر، جیہدی ماں نہ ہووے

امّاں میری نالے ہالی بچّی میری ڈھی بھالی، پیکے تے میرے ای تیں، (اکھا) اپنے نِکیاں وڈیاں نوں تے اپنے انگاں ساکاں نوں ہرکوئی چنگی ریت جاندا ہوندا اے

امّاں نالوں دھی سیانی، رِدھے پکّے پاوے پانی، (اکھا) بہت چالاک تے کنجوس زنانیاں بارے کہندے نیں

امّاں نی امّاں! میں رہ نہ سکاں، (اکھا) خواہ مخواہ لت اڑاون والے بارے کہندے نیں

امّاں نی امّاں! میں کیہڑے ویلے نکّما، (اکھا) آکھن ویکھن والیاں نوں نکمے لوک ڈھیٹھ پُنے نال اگوں ایہہ جواب دیندے نیں

امّاں وٹے پُونیاں بچّی نوں ہور تگاوے، (اکھا) ماپے لٹّور اولاد بارے آکھدے نیں

اماوس: (مو) چن دے مہینے دیاں اخیرلیاں اُنھیریاں راتاں، مسیا، اُنھیرے پکھ دی پندرھویں تتھ

اماون: (مصدر) میون، بھر جاون، ساون، نہ مکن

اُماوَ: (صفت) وگدا (پانی) رس رس کے آون والا پانی

اُماہ: (ہ، مذ) 1- اُمنگ، چاہ، خوشی 2- خواہش، جوش، اُٹھا، اُچھل 3- شادی، خوشی 4- دیگ، مشک

اُماہنا: (فل) اُماہ وچ آونا، خوش ہونا، شوق ہونا، شوق اُٹھنا

اماہو: (صفت) اُماہ وچ، جوش وچ، پُھٹ کے نکلن والا، ہمن والا (...... پانی)

امب: (مذ) اک مشہور پھل دار درخت یاں اوس دا پھل

امب چُور، (مذ) ویکھو: 'اچور'

امب رسی/ امب رسیا، (صفت) امب دے رس ورگا، ہرے پیلے رنگ دا

بنارسی امب، (مذ) امب جو اُپروں ہرا رہ کے وی وچوں پکا ہویا ہوندا ہے

پاَل دا امب، (مذ) پیل دا، پکن توں ذرا پہلاں ہی بھرو توڑی کُکھاں وغیرہ وچ رکھ کے پکایا ہویا امب

تخمی دا امب، (مذ) گٹک توں پیدا ہوئے بوٹے دا امب جاپے ایہہ قلمی امب دی گٹک توں ہی پیدا ہویا ہووے
توتا پری امب، (مذ) اک طرحاں دا توتے جِتا لما امب، مکھی امب
ٹپکا امب، (مذ) ٹاہنی دے نال ہی پک کے رُکھ توں آپے ڈگیا ہویا، قدرتی پکا ہویا امب
دُسہری امب، (مذ) ایہہ امب لبوترا (لموترا) اتے چنگا ذائقے دار ہوندا ہے
سفیدا امب، (مذ) امب دی اک قسم جو اندروں سفیدی تے ہوندا ہے
سندھوری امب، (مذ) امب دی اک قسم جس دا کجھ رنگ لالی تے ہوندا ہے
سونفیا امب، (مذ) جس وچ سونف ورگی خوشبو ہوندی ہے
قلمی امب، (مذ) جو کسے دوجے بوٹے دی لگی قلم دے بوٹے دا ہووے
گدھا امب، (مذ) اک قسم دا بہت وڈا امب
لنگڑا امب، (مذ) اک قسم دا بہت ودھیا امب جو بنارس وچ ہوندا ہے
مالدا امب، (مذ) بنگال دے ضلع مالدا دا امب جو لنگڑے تے دُسہری توں ذرا ہیٹھلے درجے دا منیا گیا ہے
مکھی امب، (مذ) ویکھو: توتا پری امب

امب جانا: (فل) ویکھو: امبنا

اَمب در بند: (مذ) ہزارہ ڈویژن توں ملحقہ ریاست دا ناں

امبا/ امباؤ: (مذ) امبیا ہون دی حالت، دب یاں نپیڑ نال پیدا ہویا درد

امباٹ: (مذ) ویکھو: 'امبنا'

امبارت: (مو) عمارت، حویلی، ڈھانچہ

امباڑی: (مو) امب دی پھاڑی، امب دی قاش، پھانک

امبا ساہیا: (صفت) بے وساہیا، بے اعتبارا

امباکڑی: (مو) 1- کٹ کے سُکائی ہوئی کچے امب دی پھاڑی جس نوں کُٹ کے امب چُور بندا ہے 2- چھوٹا کچا امب، امبی

امباہ: (مو) ڈھوڑ ڈنگر بھن دی کُھلی تھاں، بہک

امبر: (سن، مذ) آکاش، اسمان، بدل

امبر ویل، (مو) اک ویل جو رُکھاں اُتے پیدا ہو جاندی ہے تے دھاگیاں ورگی ہوندی ہے ایس دی جڑھ کوئی نہیں ہوندی تے رُکھ توں ہی اپنی خوراک لیندی ہے ایس دے پتر وی نہیں ہوندے، نرادھار، آکاش ویل

امبر تاژ: (فا، مذ) ٹبری واس، خانہ بدوش

امبرتی: (مو) ویکھو: امرتی

امبرس: (مذ) امباں دا رس

امبرسا: (مذ) اِک مٹھائی دا ناں جیہڑی چولاں دے آٹے تے چینی نال بنائی جاندی اے

امبُروت: (مذ) ویکھو: امرود

امبروں ڈِگی تے دھرت پُرچھی: (اکھا) وڈے مرتبے توں نِکے اُتے آ رہون، عزت توں ذِلت تائیں اپڑن والے لئی بولدے نیں

امبر ویل: (مو) پیلے رنگ دی پتلی ڈوری ورگی اک ویل جیہڑی رُکھاں دیاں ٹہنیاں وچ پھیلدی اے تے جس رُکھ اُتے ایہہ ویل ہووے اوہ عموماً سُک جاندا اے، آکاس ویل

امبری: (صفت) اسمان ورگا، اسمانی رنگ دا

امبڑ: (مو) ماں، امبڑی، لاڈیاں ہر کھ نال آکھدے نیں

امبڑ جائیاں، (مو) ماں جائی بھین

امبڑ واہیا، (صفت) نیندر توں اچانک اُٹھانا

امبڑاں: (پو، فم) پھٹنا، چشماں جاری ہونا

امبڑی: (مو) انبی، امب، امب دی پھاڑی، کچا چھوٹا امب

امبڑی: (مو) امّی، ماں، اماں، مائی، ماتا، پیار دا کلمہ

امبڑی جائی، (مو) سکی بھین

امبڑی جایا، (مذ) ماں جایا، ماؤں سکا بھرا

امبل تاس: (مو) املتاس، اک رُکھ جیہدی پھلی دا گدّا دوائیاں وچ ورتیا جاندا اے

املی: (مو) 1- امی، چھوٹا کچا امب 2- املی دا رُکھ اتے پھل 3- املی، نشئی

امبنا: (فل) سر یا دے کسے تھاں دا دب نال یاں بوجھ ہیٹھ دُکھدا جیہا ہو جانا

امبوا: (مذ) 1- چھوٹا امب، امب دا بوٹا 2- امب دے کولے کولے پتراں دے رنگ ورگا، ہرا جو پیلی بھاہ مارے

امبولینس (Ambulance): (انگ، مو) ویکھو: ایمبولینس

امبھ جاون: (محا) ہنبھ جاون، ہسھ جاون، تھک جاون

امبھّن: (مصدر) ویکھو: 'انبھن' جیہڑا صحیح اے

امبی: (مو) چھوٹا امب، چھوٹا کچا امب

امبے / امبن: (مو) بُہتی گھسائی نال سُن ہوون

امبیا: (مذ) ویکھو: انب

امبیاں ہلدی: (مو) ہلدی دی اک قِسم جس دیاں گُٹھلیاں امبیاں جیہیاں ں ہوندیاں نیں

امبیر: (پو، مو، صفت) ویکھو: 'امیر' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

اِمت: (سن، صفت) جو منیا نہ جا سکے، جس دی حد نہیں، بے حساب، بے شمار، بے انت

اُمّت: (عر، مو) اک مت یاں عقیدے دے لوکاں دی کُل، شیرینی، سنگت، سنپدائی، کسے نبی یا پیغمبر تے ایمان لیان والا گروہ یا قوم، اُپ دیش منن والی جماعت، حضرت محمد ﷺ دے منن والیاں دی کُل جماعت

اِمتا: (صفت) جو مِنیا ہویا نہیں، بے حد، بے انت

امتثال: (عر، مو) حکم منا

اِمتحان: (عر، مذ) اَزمائش، پرکھ پڑچول، پُچھ پرتیت، پرکھیا، جانچ، پرتاوا

امتحان پینا، (محا) ازمائش ہونا، مُشکل کم ذمے لگنا

امتحان وچ پاس ہونا، (محا) کٹھن کم کر گزرنا

امتحان وچ پُورا اُترنا، (محا) کٹھن ذمے واری پوری ہونا، آزمائش وچ کامیاب ہو نبھنا

اِمتحان وچ پُوریاں اُترن، (محا) آزمائش ویلے کامیاب ہوون، نہ ڈولن

امتزاج: (عر، مذ) ملاوٹ، آمیزش

اِمتلا: (عر، مو) خلاء دی ضد، معدے دا خوراک نال یا جسم دا مادے نال بھریا ہونا

امتناہی: (فعر) منع کرنا، رکاوٹ والے حکم

امتوج: (صفت) جس دے جلال دا پار اُروار نہ ہووے

اُمتی: (عر، مذ) کسے دھرم نوں منن والا، خاص کر کے مسلمان، کسے

پیغمبر دے پیروکار

اِمتیاز : (عر، مذ) نکھیڑا، تمیز، فرق، نجان، پچھان، ترجیح، مرتبہ، رُتبہ، سیہان، شناخت

اِمتیاز کرن، (محا) فرق رکھن، ترجیح دیون

اُمتیائیں : (صفت) حضور اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی نبوت تے ایمان رکھن والے، اُمتی

اِمٹ : (صفت) نہ مٹن والا پکا، قائم دائم، جو مٹ نہ سکے

امپائر (Umpire) : (انگ، مذ) کھیڈاں دا منصف، ریفری

امپورٹ (Import) : (انگ، مو) درآمدی مال، درآمد، دوسرے ملکوں آیا مال

امچور : (مذ) 1- کچے انب دا سُکایا ہویا چورا جو سالن وچ دی پایا جاندا اے 2- انب دی کھٹیائی، سُکے انب دیاں پھانکاں، مجازاً...... سُکیا سڑیا بندہ

اُمچھور : (مذ) اِک آلہ جیہدے نال برفباری دے موسم وچ کچے مکاناں دی چھتاں تے پئی ہوئی برف نوں صاف کیتا جاندا اے، جیویں: جدید دور دا (Wiper) ہوندا اے

امداد : (عر، مو) 1- مدد کرنا، ہتھ وٹاون دا کم 2- آسرا دیون، سہارا، آسرا، اعانت

اِمداد باہمی، (مو) اک دوجے دی مدد، لوکاں دا رضا کارانہ طور تے اکٹھا ہو کے اپنیاں قوتاں تے وسائل دا مشترکہ فائدے لئی ورتوں وچ لیاونا

اِمدادی : (صفت) 1- بطور مدد، مدد نال منسوب 2- مدد کرن والا، امداد دین والا، امداد لین والا

امدادی تھیؤن، (محا) مددگار بنن

اُمڈ : (مو) اُچھل، اُچھال

اُمڈ آونا/اُمڈ پینا، (محا) 1- اُلر پینا (ہجوم دا) 2- ندی دا زور نال چڑھنا 3- چڑھ آونا (دریا دا)

اُمڈنا : (فل) 1- جوش وچ آونا 2- بھر آونا (ہنجھو) 3- چڑھ آونا یاں جانا (بدل دریا دا) 4- اکٹھ کرنا، بھیڑ کرنا (لوکاں دا) 5- چڑھائی کرنا، حملہ کرنا (فوج دا)

امر : (ہ، صفت) 1- جو مرے نہ، سدا جیون والا، نہ مرن والا، جیہڑا ختم نہ ہووے، اَنمٹ، اٹل، مجازاً، رب، ایشور 2- حُکم 3- قدرتی اصول 4- اذن 5- امبر، آ کاش

امر : (فا، مذ) گل، حُکم، کم، معاملہ، مسئلہ، دھندا

امر بیل، (مو) ویکھو: امر ویل

امر پد، (مذ) امر پدوی، تا حیات عہدہ، دائمی عہدہ

امر پوری، (مو) بہشت، جنت

امر دُنیا، (مو) ہمیشہ رہن والا جہان، اگلا جہان، آخرت

امر کر دیوَن، (محا) ہمیشہ لئی زندہ کر دیون، لافانی کر دیون

امر لوک، (مذ) 1- عالمِ بقا، بہشت، جنت، سورگ، آسمان 2- اوہ مقام جتھے سکھ دھرم دے لوک اپنے دھرم موجب رسماں ادا کردے نیں، ہمیشہ دی دنیا

امر ویل اُمر ویل ٹُٹ گئے کُہیاں تے کُہاڑے اجے نہ ٹُٹی

امر ویل، (بجھارت) پرچھاواں

اُمرا/ اُمراؤ : (عر، مذ) امیر دی جمع، راجے دے کرم چاری، امیر وزیر، سیٹھ، سردار، کُلین، درباری، عہدیدار

امرادی : (صفت) ایویں، بے کار، نکمے ڈھنگ نال

امراں : (صفت) قدرتی، اچانک

اُمرائی: (مو) امیری، خوشحالی، سرداری، رجیواں

امرت: (سن،مذ) 1- اوہ شے جس دے پین نال جیو امر ہو جاندا ہے 2- پران موجب سمندر رڑک کے نکلے 14 رتناں وچوں اک جیہدے واسطے دیوتیاں تے دیتاں دی لڑائی ہوئی 3- اوہ ریت یاں مریادا جو سری گورو گوبند سنگھ جی نے سری کیس گڑھ صاحب (آنندپور) والی تھاں تے دیوان سجا کے پنج پیارے چُن کے اوہناں نوں امرت چھکا کے چلائی 4- انمرت، پوتر پانی، امرس، آب حیات 5- اک مٹھا پھل، شربت، مٹھا، شہد 6- بہت مزیدار تے مٹھی شے

امرت بانی، (مو) 1- مٹھیاں گلاں، مٹھی بولی 2- زندگی دی کہانی 3- ست پُرکھاں دی بانی، مہاں سوہنا کلام، گرو گرنتھ دے بول

امرت پھل، (مذ) 1- اک مشہور پھل ''سے'' سیو، سیب 2- کوئی چنگا تے مزے دار پھل

امرت جل، (مذ) آب حیات، آب بقاء

امرت چھکن، (محا) سنگھ سجاون

امرت دھارا، (مذ) اک مرکب محلول جیہڑا ست اجوائن، ست پودینہ، ست سونف تے مشک کافورنوں ملاون نال بندا اے، ڈھڈ پیڑتے ہور کئی مرضاں واسطے استعمال ہوندا اے، اک اکسیر دوائی، کمزوری اُپاء

امرت لوگ، (صفت) بہشتی، جنتی، سورگی

امرت ویلا، (مذ) انمرت ویلا، تڑکا، سوا پہر رات رہندی دا سماں، امرت، سویر ویلا جدوں اجے سورج نہ نکلیا ہووے

امرتسروں مینہہ لیاندی، چوٹی برانڈے بیٹھ سارا پنڈ چنگھ گیا، باہارہ گیا بیٹھ: (بھارت) مقہ

امرتی: (مو، صفت) 1- اک مٹھیائی جلیبی دی قسم دی اِک مٹھیائی جیہڑی ماش دی دال دے آٹے نال بندی اے 2- رسا، تری

امرس: (مذ) 1- امب دا شیرہ 2- امب دے رس دا بنیا ہویا حلوا، امب دے رس دی سُکی ہوئی موٹی تہہ، اماوٹ

امرسا: (مذ) ویکھو: امبرسا

امرسی/امرسیا: (صفت) امب رس، امب رسی، امب رسیا

امرود: (فا، مذ) اِک مِٹھا سوادلا پھل جو سال وچ دو واری لگدا اے

امروز فردا: (فا، مو) 1- اَجکل 2- ٹالنا مٹولنا 3- میں دے نال، جلد، کجھ دن چھیتی ای

امرولا: (مذ) اک بوٹے دا ناں جیہدا عرق تیزابی خاصیت رکھدا اے تے کپڑے توں لوہے دے زنگ دے داغ صاف کر دیندا اے

امروں: (پو، مذ) ربی سبھی، اللہ دی طرفوں ہویا کم

امروہی: (ہ، مو، صفت) کسے راگ یاں راگنی دا اُتار

اَمرویل: (مو) ویکھو: امبرویل

امری: (صفت) قدرتی، اسمانی، آپے ہی، بناں کسے صفت یاں وجہ دے

امریک: (فم) مڈھوں، سداتوں، ازلوں

امریکا (America): (انگ، مو) اک مشہور براعظم جو پندرھویں صدی وچ کولمبس نے لبھیا سی تے جس دا اُتلا حصہ شمالی امریکہ تے ہیٹھلا جنوبی امریکہ اکھواندا اے

امریکن: (صفت) 1- امریکا دا، امریکا دا بنیا ہویا 2- امریکا دا واسی

امریکی: (صفت) امریکا دا، امریکا دا رہن والا

امرنیء/امرونہی: (عر، مو) غلط کم توں روکنا تے نیک کم دا حکم دینا، ونگی: 'ایہہ سوہنی صورت آیت سورت دِسے میتوں امرنہی اوہ

گھروا ہاسہ متھے تے ول سبھ کجھ ایہا امرہی'

امڑ: (مو) امڑی توں امر، ماں، مائی، ماتا، والدہ

امڑی: (مو) ویکھو: امڑ

امڑی جایا، (مذ) ماں جایا، ماؤں سکا بھرا

اُمس: (س، مذ) ہوا نہ چلن پاروں ہوئی گرمی، گُما، گھما، وٹ، ات گرمی، ہمس، ہوا بند، حبس، ہُسڑ

امساک: (ع، مذ) 1- کنجوسی، رکاوٹ 2- بخل 3- اوہ دوا جیہدے نال ہم بستری دا ویلا ودھ جاندا اے 4- دیر توں نازل ہونا 5- خشک سالی

اُمسن: (مصدر) خراب ہوون، بلھکن، بُسن

اُمسنا: (فل) بھُسنا، بیہا ہو جانا، بُس جانا

امسوس: (مذ) افسوس، دُکھ، رنج، غم

اِمسیا: (س، مو) کرشن پکھ دی پندرھویں، اماوس جس رات نُوں چن نہ چڑھے

اُمک: (فم) ایسا ایسا، ایسا ویسا، فلاں

اُمک ڈھمک، (فم) 1- ایرا غیرا 2- الم غلم 3- بے قدر بندہ

اُمک: (مو) 1- سِک، ڈنجھ، تانگھ، پریل 2- مرضی، ترنگ 3- ریجھ، خواہش 4- اُمنگ، جوش

اُمک: (صفت) ان مک، نہ مکن والا، ڈھیر، وَنگی: 'راہیندے وچ لگا تار کم اے اُمک ہورہا' (نجم)

امکا: (صفت) فلانا

امکا ڈھمکا، (مذ) ویکھو: امک ڈھمک

اِمکان: (ع، مذ) ممکن ہوون، جیہدی آس ہووے، طاقت، مجال، فنا ہون والا جہان، عارضی وجود رکھن والا، ماسوا اللہ، طاقت، مقدور، مقدرت، قابو، اختیار

امکڑی: (مو) اندھڑیکی، امبڑیکی

اَمکن: (مصدر) تانگھن، لپکن

اُمکواں: (صفت) 1- نہ ختم ہون والا 2- بہت زیادہ، حدتوں ودھ

اَمکھیا: (صفت) معمولی، گھٹیا، گھٹ رتبے والا، حقیر، ناچیز

اُمگنا/ اُمنگنا: (فم) 1- اُبلنا، اُپر اُٹھنا 2- مرضی ہونا، من وچ خواہش پیدا ہونا 3- خوش ہونا

امل: (ہ، صفت) 1- نہ ملن والا، نرمل، صاف 2- کھٹا، کھٹائی 3- تیزاب

اَمل: (ہ، مذ) شراب توں علاوہ نشے والی ہر چیز، نشہ، وَنگی: 'نہ املیاں دا گھولیا اَمل نہ عاملاں دا بولیا عمل' (نجم)

اَمل پانی، (محا) 1- نشہ پانی، نشہ آور چیز دا کھانا پینا، بھنگ پینا

اَمل ناسو، (ہ، مذ+مو) اَمل تاس توں اے، اِک درخت تے اوہدا پھل جیہڑا فٹ ڈیڑھ فٹ لما ہوندا اے تے بطور دوا استعمال ہوندا اے

اَملُ/ امُلاّ: (صفت) جس دا مُل نہ پے سکے، بہتے مُل دا، انمول

املاک: (ع، مو) مُلک دی جمع، ملکیت، جائیداد

اِملاء: (ع، مذ) 1- رسم الخط دے مطابق لکھنا 2- یاد نال لکھنا 3- لکھوانا

اِملاء لکھن، (محا) 1- خط یاں لفظ پکاون لئی پھٹی یاں کاغذ کاپی تے لکھن 2- لکھن دی مشق کرن

املپتی: (مو) 1- اک طرحاں دی ویل 2- اِک سیون جو مہین کپڑے اتے املی دے پتے جہی چوڑی تر پی جاندی ہے

املتاس: (ہ، مذ+مو) املتاس، لشکے پیلے پھلاں دے گُچھیاں والا اِک رُکھ تے اوہدیاں پھلیاں جو دست لیاون والی ہوندی اے، گردلی،

ایہدا اصل وطن افریقہ اے

اَملک: (صفت) کامل، بالکل، سراسر، آ ولا

اَمَلک : (فم) ڈول، ہولی، سہجے، ملک دینی، ارام نال، چپ کیتے، آہستہ جیہے

املکوے: (فم) ملکوے، ہولی جیہی، ملک دینی

املن: (مصدر) منداں دا کھٹیاں ہوون

اُملن: (فل) تملاؤنا، پاگلاں وانگ گھمنا، جوش وچ آؤنا

املواں: (صفت) جو جڑے نہ، جو میل نہ کھائے، جوٹھیک مقابلہ نہ کھائے

اَملوک/ امبلوک : (مذ) 1- اک پہاڑی میوہ جیہڑا پک کے خشک ہو کے سیاہ ہو جاندا اے 2- بیر وانگ کالے رنگ دا پھل 3- ملوک، سکی لسوڑھی ورگا، ہکو بیر

اُملھنا: (فل) ابھر کے اُتے آونا، پھٹ نکلنا، اُمڈنا، اُماہنا، چیت دا اُچھالا کھانا، اُچھلنا

املی: (مذ،صفت) 1- کسے محکمے یاں دفتر دا کم کرن والے سارے نوکر 2- عملی 3- کوئی عمل ورتن دا عادی 4- کماں ولوں بے پرواہ، نکارہ 5- امبڑ، ماں، ماتا، مائی، امبڑ جائی 6- نشہ ورتن دا عادی

اِملی: (مو) اک رُکھ اتے اوس دی پھلی جس وچوں کھٹا رس نکلدا ہے، ایہہ چٹنیاں یاں دالاں، سبزیاں وچ کھٹاس لئی ورتی جاندی ہے، اک کھاون والی کھٹی چیز، تاثیر دے لحاظ نال ٹھنڈی جانی جاندی اے

املیا: (صفت) آدی، وگی: 'ست ولایت زمیں ابادی سنے تخت املیا'

املیاں: (مو) نکے نکے امب، امبیاں

اُمَم : (ع) اُمَمْ، اُمت دی جمع

اِممتا: (مو) وادھو، بے حسابا

اُمن: (فل) ورتنا، اُماہ

امن: (ع، مذ) 1- آرام، سکون، چین 2- چپ چاپ 3- صحت، صحت مندی، بے روگی ہون دی حالت، صلح صفائی، پناہ، حفاظت

امن امان/ امنا امان، (مذ) محفوظ، صحیح سلامت، سکھ ساند، بناں کچھ وگڑے تگڑے، پورا، ثابت، قائم، بناں لڑائی جھگڑے، ارام سکون دی حالت

امن پسند، (عر+فا،صفت) امن چاہن والا، جولڑائی جھگڑا پسند نہ کرے

امن پسندی، (مو) امن چاہن دا عمل

امن جمیت ، (پو، مذ) پُرسکون، قرار

امن چمن ، (مذ) سکھ چین، آرام، مزے

امن چین، (مذ) سکھ ساند، آرام، شانتی، سکھ، ٹھیک حالت، حفاظت، امن امان

امن چین نال رہوَن، (محا) سکون نال رہون، جھگڑے جھیڑے توں بچ کے رہون

امن کرنا، (محا) چپ ہونا، چپ ہو کے بیٹھنا، رولا نہ پاونا، دخل نہ دینا

امن نال بیٹھنا، (محا) چُپ کرنا، ٹھنڈا ہونا، جھور لہنا، شرارت کرنی چھڈنا

امن وچ رکھنا، (محا) کوئی تکلیف نہ ہون دینا، گڑ بڑ نہ ہون دینا، افراتفری نہ ہون دینا، سکھ نال رکھنا

امن وچ رہنا، (محا) آرام نال رہن، سکھ ویکھن، سکھی وسن

امن وچ ہونا، (محا) سکھی ہونا، ارام نال دن لنگھانا، بے فکری دی

زندگی ہونا

امن وچ ہوون، (محا) آرام نال ہوون، سُکھی ہوون، بے فکر ہوون

امّن : (مصدر) 1- بھنن، بھن، تھکن 2- پک جادن 3- بجّن

اُمنا : (عر،صفت) قبول کیتا، منیا

امنا : (مذ) مّن تے قبول کرن، ہارمن، امن، حفاظت،، سلامتی

امنا کرن، (محا) قبول کرنا، ہارمنا

اُمنا : (فل) رسنا

امنائے : (پو،فم) وادھو، ضائع

امنباری : (مو) ہودا، ہاتھی اُوپر (سواری کرن سے) بیٹھن دا ڈھانچہ

امنبی : (مو) چھوٹا امب، چھوٹا کچا امب

امنٹر : (پو،مذ) امن، تسلی نال بیٹھنا

اُمنگ : (ہ،مو) جوش، شوق، ترنگ، ولولہ، بہت خوشی، آرزو، تانگھ، جذبہ، سُکھ، مرضی، من دا بُلاس، ولولہ، موج، لہر

اُمنگی : (مذ) تانگھ رکھن والا، چاؤ والا، مرضی والا، ترنگی، جذباتی، موجی، خواہش رکھن والا

امنّا : (مذ) نہ منّا، مناہی

اُمُودا : (صفت) مُودھا، اُلٹا، پُٹھا

اموڑ : (صفت) انموڑ، نہ مُڑن والا، اکھڑ، مونہہ زور، ڈھیٹھ، ہٹھی، ہٹھل، ونگی: 'وارث شاہ اموڑاں نوں موڑ ناہیں' (وارث)

اموڑھ : (مذ) جاہل، بے عقل

اموڑی : (مو،صفت) ضدل، ضدی، موجی، نادان کُڑی

اموگھ : (سن، مذ) 1- خالی نہ جان والا، اچوک، نشانے تے لگن والا 2- بے خطا، نہ گھُسن والا، جو ناکام یاں بے خطا نہ جائے، سپھل، کامیاب

اُمول : (صفت) جس دا مُل نہ پے سکے، نہایت قیمتی، انمُلا

اُمول : (صفت) جڑھ بنا، نرمُڈھ، بے بنیاد

امولک : (صفت) جس دا مُل نہ پے سکے، بڑے کم دا، جس چیز نال سرے نہ

امولواں : (ہ،صفت) مہنگا، خریدیا نہ جاسکن والا

اموندا : (مذ،صفت) امودا، مودھا، اُلٹا، پُٹھا

امونیا (Ammonia) : (انگ،مذ) ایمونیا اک نظر نہ آن والی شے ،اک گیس، اک دوائی

امونیشن (Ammunition) : (انگ،مذ) بارود، جنگ دا سامان

اموں بھالے منبھگلا، بھلّی پھرے گوار : (اکھا) کسے شے دی تانگھ رکھن والیاں نوں آکھدے نیں

اموی : (صفت) امیہ خاندان وچوں، معاویہؓ دے خاندان وچوں، اُمیہ نال منسوب، ونگی: 'اموی خلفاء دے ناں تے دسو' (نجم)

امہاتڑ : (صفت) ہماتڑ

اُمہاری : (فم) آپ مہاری

امہب : (مذ) اسپ، گھوڑا

امھاتڑ : (فم) میں تے میرے ورگے ہور، لِتے ماڑے، ہماتڑ

اُمھنا/اُمبڑ اں : (مصدر) کسے تھاں توں پانی دا پھُٹ نکلنا، پھُٹ وگنا، اُبلنا

امّی : (مو) ماں، امّاں، والدہ، ماں لئی کلمہ تخاطب

امّی جمی، (فم) بڑی خوشی نال، تسلی نال، بے فکر ہو کے

اُمّی : (عر،صفت) 1- قاری دی ضد 2- جو عربی لکھدا پڑھدا نہ ہووے، حضور پاکؐ بارے وی ایہہ لفظ بولیا جاندا اے کہ اوہ لکھدے

پڑھے نہیں سن تے اوہناں دا دُنیا اُتے کوئی اُستاد نہیں سی پر ایس دے باوجود آپؐ جو کُجھ فرماندے اوہ لکھن پڑھن والیاں توں بھارا ہوندا سی

اُمی: (ہ، صفت) 1- مکئی دی چھلی یاں سِٹا (پہاڑ) 2- کنک دا بھُجا ہویا سِٹا یاں سِٹے وچ بھُجے ہوئے دانے، ورتوں صیغہ جمع

اُمیاں: (مذ) بھُجا ہوئے جوں، کنک، وغیرہ

امیٹ: (صفت) جو میٹیا نہ جا سکے، اٹل، سدا قائم، سدیوی

امیٹھن: (مو) ویکھو: آنٹ

اُمید: (فا، مو) آس، توقع، آسرا، تانگھ، حرص

اُمید اُٹھ جانا، (محا) آس نہ رہنا، نراستا ہونا

اُمید اُٹھ جاون/اُمید اُٹھ جاونا، (محا) آس نہ رہون، بے آس ہوون

اُمید بجھن، (محا) آس ہوون، توقع ہوون

اُمید توڑن، (محا) آس چھڈ دیون، حوصلہ ہارن

اُمید ٹُٹن، (محا) آس نہ رہون، مایوس ہوون

اُمید دوان، (محا) تسلی دیون، سہارا دیون، حوصلہ دیون

اُمید رکھن، (محا) آس رکھن، حوصلہ رکھن، توقع رکھن

اُمید لاہوَن، (محا) مایوس ہو جاون، آس توڑ دیؤن

اُمید لگ پوَن، (محا) کسے کم دے ہون دی توقع ہوون

اُمید نال ہوون، (محا) 1- آس مند ہوون 2- حاملہ ہوون

اُمیدوار: (فا، مذ، صفت) 1- آسرے والا 2- اُمید رکھن والا، آسوان، آس وند، کسے نوکری لئی بینتی کار، کسے چون وچ پیا فرد، آرزومند، خواہش رکھن والا

اُمیدواری: (فا، مو) 1- امیدوار ہونا، حمل ہون دی حالت، حاملہ ہونا، بچہ ہون دی آس 2- آرزومندی 3- نوکری دا انتظار، نوکری دی اُمید وچ کم کرنا

امیدواری تھیوَن، (محا) بال ہون دی آس ہوون، آس نال ہوون

اَمیدی: (مو) مٹھیائی وغیرہ، جیویں: اَمیدی نال بھر دیو تمارے (نادر شاہ دی ولو)

امیر: (عر، صفت) 1- مالدار، خوشحال، رجیا پُجیا 2- سردار، حاکم، حکم دیون والا، راجا، پردھان 3- سائیں، کُھلے دل والا، سردار، رہبر

امیر دا تھیا ہاسا، غریب دا بھنیا پاسا، (اَکھا) لِسے بندے دے نقصان نوں رجے پجے لوکی بعضے ویلے شغل بنا لیندے نیں

امیر دا گھوڑا تے غریب دا بھورا، (اکھا) بھلیائی دے کماں وچ لِسے ماڑے دا گھٹ توں گھٹ حصہ تکڑے دے ودھ توں ودھ دے برابر ہوندا اے

امیر دی اُگال غریب دا آدھار، (اکھا) جیہڑی چیز امیر دے کسے کم نہیں اوہ غریب لئی نعمت ہے، امیراں دے مونہوں کڈھی جوٹھ نال غریب رج جاندے ہن

امیر دی دائی سِکھی سکھائی، (اکھا) دولت دے ذریعے ہر وقت ماہر لوکاں دیاں خدمات حاصل کیتیاں جاسکدیاں نیں

امیر دی مرگئی کُتی، اوہ ہر کسے پُچھی، غریب دی مرگئی ماں اوہدا کسے نہ لیا ناں، (اکھا) رجے پجے دی رضا حاصل کرن لئی لوک ہر ویلے تیار رہندے نیں

امیر دے سالے بہت، غریب دا بھنوئیاں کوئی نہیں، (اکھا) رجے پجیاں دے کُجھ نہ لگن والے وی رشتے دار بن بن دسدے نیں، پر غریب دے نیڑے دے ساک وی اوہدے نال اپنی ساکا

چاری توں انکاری ہو جاندے نیں

امیر زاداہ، (فا، مذ) امیر دا پتر

امیر زادی، (فا،مو) امیر دی دھی

امیر کول تاں قبر وی نہ ہووے، (اکھا) امیر لاگے رہیاں نقصان یاں بیٹھی پلے پیندی ہے

امیر گونہہ کھادھا دوائی لئی، غریب نے ڈھڈ بھرن لئی ، (اکھا) رجیاں پُجیاں دے بھیڑے کم وی چنگے جانے جاندے نیں پر غریباں نال ایہہ سلوک نہیں کیتا جاندا

امیر المومنین : (عر، مذ) موموناں دا سردار، مسلماناں دا خلیفہ

امیر حمزہؓ: (مذ) حمزہ بن عبدالمطلب، حضور پاکؐ دے چاچے جو جنگ اُحد وچ شہید ہوئے ایہناں نوں حضور ﷺ نے سید الشہدا دا خطاب دِتا

امیرانہ: (صفت) امیراں وانگ، شاہی رنگ ڈھنگ، امیر دی مثل

امیر وال : (صفت) امیراں ورگا، امیرانہ

امیری: (مو) 1- امیر ہونا، امیری طرز، سرداری، دولت مندی، اُدارتا، شان، ٹھاٹھ، آن شان، حکومت، ریاست 2- بھاگلپوری ریشم تے سوت دا بنیا ہویا سوتی قسم دا کپڑا

امیری تے فقیری دی بو چاکھی ورھے نہیں جاندی، (اکھا) امیر پُنے اتے فقیر پُنے دا اثر بہت دیر تیکر رہندا ہے ، جدی پُشتی اثرات چھیتی کیتیاں نہیں نکلدے

امیری چوچلا، (مذ) امیراں دی طرز دا کوئی اچیچ ڈھنگ یاں وتیرہ

امیری دِل دی ہوندی اے، (اکھا) کسے دے مزاج وچ امیراں والیاں خصلتاں نہ ہوون تے اوہدا مال دولت دی اوہنوں دولت مند نہیں کرسکدا، اوہ کمینہ اے تے دولت دے باوجود اوہ کمینہ ای اے

امیری کارخانہ، (مذ) امیراں جیہا ساز وسامان

امیری نالوں سوبھا چنگی، (اکھا) عزت آبرو روپئے پیسے نالوں کدھرے چنگی ہوندی اے، ایس لئی پیسے جمع کرن نالوں عزت دی فکر کرنی چاہیدی اے

امیریا: (مذ) اک قسم دا کبوتر

امیسیاں: (مو) بواسیر دے موکے، اِک بیماری

امین: (عر، صفت) 1- امانتدار 2- زمین دی منتی اُتے کھیتی دی کوت (تخمینہ) کرن والا 3- مال دے محکمے دے عہدے دار

ا......ن

ان: (سابقہ، حرفِ نفی) 1- پنجابی، اردو، ہندی تے انگریزی وچ ایہہ بطور سابقہ اُلٹ تے منفی معنیاں دا موجب بن دا اے، ان ڈِٹھا، ان جھک، ان رجسٹرڈ وغیرہ 2- علاوہ، بغیر

اَن آ کھیا، (صفت) جو آکھیا نہ گیا ہووے، ان کہیا

اَن آئی آون، (محا) بے وقت موت آون، اچانک موت آون

اَن آئی موتے مرن، (محا) بے وقت موت مرن، بے موت مرن

اَن اتپت، (صفت) جس دی اُتپتی نہیں ہوئی، ان جمیا، ہمیشہ رہن والی روشنی

اَن ادھیکاری، (صفت) ادھیکار ملن دے مطابق، کسے عہدے دی مطلوبہ اہلیت نہ رکھدا ہووے، حق نہ رکھدا ہووے، نالائق

اَن امرتیا، (صفت) جس نے امرت نہ چکھیا ہووے

اَن اناج، (مذ) روٹی ٹکر، کھاد، خوراک

اَن اہاری، (صفت) روٹی کھان والا

اَن بان، (مذ) آٹا دانہ پاون لئی بنایا ہویا جھولا یاں تھیلا وغیرہ

اَن بدھ، (صفت) ان وِدھ، انسلا، بے چھیک

اَن بدھا، (مذ،صفت) کُھلا، جو بَنھیا نہ ہووے

اَن بدھے، (مذ،صفت) ویکھو: 'ان بدّھا' جیہدی ایہہ جمع اے

اَن بدھے ہرن بخشن، (محا) پرانے مال تے سخاوتاں کرن

اَن بن، (مو) اجوڑ، وَیر، بکھیڑا، نا اتفاقی، مُڈبھیڑ، ناراضگی، وگاڑ، پھٹ، رنجش، اِٹ کھڑکا، چھیڑ چھاڑ، بھنڈی

اَن بن رہون، (محا) ویکھو: اَن بن ہو جاون

اَن بن ہو جاون، (محا) پھٹ پے جاون، وگاڑ رہون، اِٹ کھڑکا ہو جاون، ناراضی ہو جاون

اَن بن ہوون، (محا) ویکھو: ان بن ہو جاون

اَن بنت، (مو) ان بن ہون دی وجہ

اَن بنّھیا، (مذ،صفت) ویکھو: ان بدّھا

اَن بنی، (مو) پریشان حالی، ناساز گار حالات

اَن بول، (صفت) جو بول نہ سکے، بن بولے، ناراض، چُپ

اَن بولیا، (مذ،صفت) جو نہ بولیا ہووے، جو چُپ رہیا ہووے

اَن بھاکھ، (مو) ناواقفی

اَن بھاکھا، (صفت) ان جانیا، بغیر واقفی توں

اَن بھالا، (مذ،صفت) ان ڈھونڈیا، ان ڈِٹھا

اَن بھانا، (مذ،صفت) ناپسند، چنگا نہ لگن والا

اَن بھاندا، (مذ،صفت) ویکھو: ان بھانا

اَن بھاؤندا ویلھک آؤندا، (اکھا) چسکورے ویلھیاں بارے آکھیا جاندا اے

اَن بھاؤندی عادت، (مو) ناپسندیدہ عادت، مندی حالت

اَن بھاؤندی گل، (مو) مندی گل، بُری گل

اَن بھاؤندیاں گلاں کرن، (محا) فضول گلاں کرن، گندیاں گلاں کرن

اَن بھِج، (صفت) 1- سُکا، جو بھجیا ہویا نہ ہووے، جس اُتے کوئی اثر نہ ہویا ہووے، کورا 2- رل کے نہ بہن والا، رُکھا، بے رُخ

اَن بھو/ ان بھے، (مذ) عقل، سُکھ دُکھ دا جانو، تجربہ، سمجھ، کم کرن دی جاچ

اَن بھول، (صفت) 1- نہ بھُلن والا 2- سدھا سادا، بھولا، سُتے سدھ، بنا کسے خبریاں تردّد دے

اَن بھول پھسن، (محا) بےخبری وچ قابو آون

اَن بھول ماریا جانا، (محا) ویکھو: اَن بھول ماریا جاون

اَن بھول ماریا جاون، (محا) ناواقفی پاروں، قابو آون یاں نقصان اٹھاون، پھس جاون، گھاٹے وچ رہون

اَن بھوی، (مو،صفت) نہ جانی ہوئی گل، انجانی، نامعلوم

اَن بھوی، (صفت) محسوس نہ کرن والا

اَن بیاہیا، (صفت) ان ویاہیا، جیہدا ویاہ نہ ہویا ہووے، کنوارہ، چھڑا

اَن بیتی، (مو،صفت) جو کدی نہ ہوئی ہووے، انہونی

اَن بیجیا، (مذ،صفت) جو اجے بیجیا گیا نہ ہووے

اَن پاپڑ، (مذ) پکے امباں دا رس جو اگ تے گاڑا کر کے پاپڑ دے طریقے تے پتلا چوڑا کر کے سُکایا ہوندا ہے

اَن پانی، (مذ) 1- دانہ پانی، کھاون پیون، روٹی پانی، روزی، ان جل 2- قسمت، زندگانی

اَن پانی دا میل ہوون، (محا) اُلٹ مزاج دیاں چیزاں یاں بندیاں دا ملن، انوکھی گل ہوون

اَن پانی کھائیں تے نک دی سیدھے جائیں، (اکھا) بن بلائے پروہنے نوں رُکھیاں ہو کے دسن ویلے آکھدے نیں

اَن پانی مُکن، (محا) دانہ پانی مُکن، مر جاون

اَن پُچدا، (مذ،صفت) 1-جیہڑا وسیلیاں دی تھوڑ پاروں کسے کم نوں کرن دی اہلیت نہ رکھدا ہووے 2- غریبڑا، لِسا، ماڑا

اَن پچ، (مذ،صفت) نہ پچن والا، نہ ہضم ہون والا، اک روگ جیہدے وچ کھادا پیتا پچدا نہیں، بدہضمی، سنگرہنی، اجیرن

اَن پچ دست، (مذ،صفت) بدہضمی پاروں آون والے پاخانے

اَن پچدا، (مذ،صفت) نہ ہضم ہون والا، نہ پچن والا

اَن پچدی، (مو) ویکھو: 'اَن پچدا' جیہدی ایہہ تانیث اے

اَن پچھے، (فم) بنا پُچھے

اَن پرنیا، (مذ) ان ویاہیا، کنوارا

اَن پڑھ، (صفت) جو پڑھیا ہویا نہیں، اُمی، مُورکھ، انجان

اَن پڑھیا، (صفت) جو پڑھیا ہویا نہیں، جو پڑھیا نہیں گیا، بنا پڑھن دے، ٹھپیا داٹھپیا

اَن پکا، (صفت) جو اجے پکا نہیں، کچا

اَن پوچیا، (صفت) جس تے پوچا نہیں پھیریا، جو صاف نہیں

اَن پُورا، (مذ،صفت) 1- جیہڑا اجے نامکمل ہووے، ادھورا 2- جیہڑا پوریا ہویا نہ ہووے

اَن پورنا، (مو) اک دیوی جیہڑی اَن دیندی اے

اَن پہملا، (مذ) بغیر ارادے توں، بے دھڑک، اک دم، سوچے سمجھے بغیر، کوئی کم کرنا، بے تکا

اَن پھبدا، (مذ) جیہڑا نہ پھبدا ہووے، ان سجدا

اَن پیہائی، (مذ،صفت) بنا پیسن توں

ان تارا، (مذ،صفت) ویکھو: اَن تارو

اَن تارو، (صفت) جس نوں ترن دی جاچ نہیں، جو تیرنا نہ جانے، مَن تارُو

اَن تاڑ، (صفت) ویکھو: ان تاڑا

اَن تاڑا، (مذ،صفت) منتارو، تیرنا نہ جانن والا

اَن تازہ، (صفت) جیہڑا تازہ نہ ہووے، بہیا

اَن تازہ حُقہ، ان دھوتا مونہہ، چندری نونہہ بندیاں ول کنڈ تے کندھ ولے مونہہ، ایہناں تِناں دا پھٹے مونہہ، (اکھا) کُجھ وتیریاں دی ہند یا بارے آکھدے نیں

اَن تریا، (مذ) 1- جیہڑا تریا نہ ہووے 2- اوہ لیکھا جیہڑا اجے وصول نہ ہویا ہووے

اَن تکڑا، (صفت) جیہڑا تکڑا نہ ہووے، ماڑا، لِسا، کمزور

اَن تولا، (مذ) جس دا وزن نہ کیتا گیا ہووے، بلاوزن

اَن تولی، (مو) وزن نہ کیتی گئی شے

اَن تولے، (مذ) اَن تولا دی جمع، جیہناں دا وزن نہ کیتا گیا ہوئے

اَن تولیاں، (مو) ویکھو: ان تولی

اَن تھاپیا، (مذ،صفت) جیہڑا تھپیا ہویا نہ ہووے

اَن تھاہ، (صفت) جیہدی کوئی تھاں نہ ہووے، بے ٹکانا، بے گھر

اَن تھک، (صفت) جو تھکے نہ، محنتی، سرگرم کارکن، بنا تھکن دے، لگا تار

اَن تھینی، (مو،صفت) ان ہونی

اَن ٹل، (صفت) نہ ٹلن والا، اٹل

اَن جان، (صفت) جاہل، اگیانی، مورکھ، جو کُجھ نہ جاندا ہووے، بےخبر، بھولا، نادان، انجان، ناواقف، اجنبی

اَن جان بنن/اَن جان بننا، (محا) جان بُجھ کے ان بھول بننا، جان بُجھ کے بےخبر بننا، اپنے آپ نوں بُدھو ظاہر کرانا، نہ پچھانا، نہ جانن دا بہانہ کرنا، یملا ہونا یاں بننا

اَن جان پُنا، (مذ) جہالت، بےعقلی، مورکھتائی

اَن جان وِدیا، (مو) اناڑپُنے والا کم، الھڑاں والی سیانپ یاں کرتوت

اَن جان وِدیا پراناں دا کھو، (اکھا) جدوں کوئی بچہ غلطی یاں بے وقوفی کر کے کوئی تکلیف اُٹھائے

اَن جان وَید (وِدّیا) پراناں دا کھوہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے جے ناتجربہ کار تے اناڑی بندے کولوں کم دے نقصان دا خطرہ ہوندا اے تاں کہندے نیں

اَن جانُو، (صفت) جونہیں جاندا، اوپرا، اجنبی، بیگانہ

اَن جانیا، (مذ، صفت) جیہنوں کوئی نہ جاندا ہووے، نہ ویکھیا بھالیا، اوبھڑ، اوپرا اجنبی، بیگانہ، نواں

اَن جل، (مذ) دانا پانی، کھان پین، روٹی پانی، روزی، قسمت، زندگانی

اَن جل اُٹھ جانا/اَن جل اُٹھ جاون، (محا) 1- زندگی دے دِن پُورے ہو جانا، نوکری وغیرہ دا ختم ہو جانا 2- بدلی ہونا 3- کسے جگہ رہن نوں دل نہ کرنا

اَن جل دے وس ہونا، (محا) کسے تھاں رہائش اختیار کرنا، قسمت وچ ہونا

اَن جل دے وس ہوون، (محا) دانے پانی دے اختیار وچ ہوون، قسمت وچ ہوون

اَن جل کرنا، (محا) کھانا پینا، روٹی کھانا

ان جل مُک جانا، (محا) زِندگی دے دِن پُورے ہو جانا، نوکری وغیرہ دا ختم ہو جانا، بدلی ہونا، کسے جگہ رہن نوں دل نہ کرنا

اَن جل مُکن، (محا) ویکھو: اَن جل اُٹھ جانا

اَن جنیا، (مذ) جیہڑا جنیا نہ گیا ہووے

اَن جوڑ، (مذ) جیہدا کوئی جوڑ یاں میل نہ ہوئے، ان بن، پھُٹ، پاٹک، ڈبھیڑ، بےاتفاقی

اَن جھک، (صفت) نڈر، بےدھڑک، ندھڑک، گستاخ

اَن جھک ہو جاون، (محا) 1- نڈر ہو جاون، ندھڑک ہو جاون 2- گُستاخ ہو جاون

اَن چارُو، (صفت) گھٹ چرن والا، تھوڑا کھان والا جانور

اَن چاری، (صفت) بُرے چال چلن والا، بدچلن

اَن چاہی، (مو) جیہنوں چاہیا نہ گیا ہووے، ناپسندیدہ، مرضی دے خلاف، مجبوری دی، خواہ مخواہ دی

اَن چاہیا خرچ، (مذ) اوہ خرچ جیہڑا خواہ مخواہ کرنا پے جاوے

اَن چاہیا کم، (مذ) مرضی دے خلاف کم، مجبوری دا کم

اَن چاہیاں، (مو) ان چاہی دی جمع

اَن چت، (صفت) سُنیوں بغیر، بِنا دسیوں، اچانک، یکدم، غیر متوقع

اَن چِتا، (صفت) ویکھو: اَن چت

اَن چتی، (مو) بےدھیانی

اَن چر، (صفت) ویکھو: ان چارُو

ان چنگاں، (ج،صفت) جیہڑا تکڑا نہ ہووے، ماڑا، لِسا، کمزور

اَن چھاتا، (مذ،صفت) ان چھانیا، ان پُنیا

اَن چھانتا، (پو،صفت) نہ چھانیا ہویا، بغیر صاف کیتے، نہ پُنیا ہویا

اَن چھانیا، (مذ،صفت) ویکھو: اَن چھانتا

اَن چھتھا، (صفت) جس نوں شروع نہیں کیتا گیا، نہ چھوہیا گیا، نہ پھڑیا گیا، جس نوں ہتھ نہیں لگیا

اَن چھلاً، (صفت) چھلیاں بغیر، جیہدا چھلکا نہ لاہیا ہووے

اَن چھلیا، (صفت) جو چھلیا نہیں گیا، جس دا چھلکا نہ لاہیا ہووے

اَن چھوہ، (صفت) جو چھوہیا نہیں گیا، ان لگ، نہ شروع کیتا ہویا، نواں، کورا

اَن چیتا، (مذ،صفت) جیہڑا چت چیتے وی نہ ہووے، غیر متوقع، اچانک یکدم

اَن چیتی، (مو) بے دھیانی

اَن چیتے، (فم) ان چیتی، جو دھیان وچ نہیں

اَن حق، (فم) اکارن، بے سبب، بے نیائیں، بغیر وجہ، بنا قصور دے

اَن حقی، (صفت) انھیاں والی، جھوٹھ، اجوگ، دِھنگانی، دھنگانے دی

اَن دا تاں ہر کوئی رن دا ناں کوئی نہیں، (اکھا) بدنظری تے بدنیتی کرن والے احسان فراموشاں بارے آکھیا جاندا اے

اَن دا کوان کرنا، (محا) چنگی بھلی چیز دا رسوئی تیار کرن والے دے کُچج دی وجھوں بے سواد بنا یاں اُکا وِچل جانا، اَن نُوں کچے پن نال ورتنا

اَن دا کیڑا، (مذ،صفت) 1- ان کھا کے جیون والا 2- انسان 3- بہتیاں روٹیاں کھان والا

اَن دا وَیری، (مذ) بہتا کھان والا، چرو، پیٹو

اَن داتا، (مذ) 1- ان دین والا 2- مالک، سائیں، پالنا کرن والا

اَن دانا، (مذ، صفت) 1- روٹی ٹکر دیون والا، رازق، خداوند تعالیٰ، پالن ہار 2- آقا، مالک، والی

اَن دانے رن دا ناں نہیں رکھی دا، (اکھا) ان پانی تے زنانیاں دا مندا ناں نہیں پاؤنا چاہیدا، ایہہ عمل بدشگونی توں اڈ فساد دا موجب وی بن جاندا اے

اَن دھڑک، (صفت) نڈر، بے دھڑک، بے خوف، دلیر

اَن دھن، (مذ) اناج تے دولت، مال اسباب، مال ڈنگر، کل سامان تے مال

اَن دھوئی/ان دھوتی، (مو) نہ صاف، میلی، جس (دال) دے دھو کے چھلڑ نہ لاہے ہون، چھلڑاں والی

اَن دھویا، (صفت) نہ دھوتا ہویا، کورا، میلا

اَن دیکھیا، (صفت) جس نوں اجے ویکھیا نہیں، بے خبری وچ پیا، گُجھا، گُپت، رمزاں بھریا

اَن ڈِٹھ، (صفت) جس نوں ویکھیا نہیں گیا، نظر توں اوہلے ہوون وجھوں، جو دسدا نہیں، جس دا کجھ پتا نہیں، اوہلے، پاہلے، پروکھے، گپت، پردے وچ

اَن ڈِٹھ کراڑی منکا لدّھا، ڈِھڈا اُتے لٹکایا، (اکھا) کسے شے دی ناقدری کرن والے بارے آکھدے نیں

اَن ڈِٹھ کرن، (محا) ویکھ کے نہ آکھن، چشم پوشی کرن، نظر انداز

کرن، انجان بنن

اَن ڈٹھ کرنا، (محا) کسے دے اوگناں نوں تک کے دوجے اگے بیان نہ کرنا، ویکھ کے ان جان بننا، ویکھ کے چُپ رہنا

اَن ڈِٹھا، (صفت) اڈِٹھا، جو ویکھیا نہیں، ان ویکھیا، بغیر ویکھیا

اَن ڈٹھا خدا کیویں مناں، (اکھا) سُنی سنائی گل تے کیویں یقین کراں

اَن ڈِٹھا خدا منن، (محا) سُنی سنائی گل تے یقین کرلون

اَن ڈِٹھی، (مو،صفت) ویکھو: ان ڈِٹھ

اَن ڈِٹھے، (مو،صفت) ناویکھے، بغیر دیتے

اَن ڈُدّھی، (مو، صفت) 1- جیہڑی اجے چوئی گئی نہ ہووے، جیہدیاں دھاراں اجے تھناں وچ ای ہون 2- امیر، رجیا پجیا

اَن ڈُدّھیاں چھڑ دِن، (اکھا) 1- گاواں مجھاں اینیاں زیادہ نیں کہ چوون دی نوبت نہیں آوندی تے اوویں ای چارن لے جاندے نیں 2- مالدار لوکاں بارے آکھدے نیں

اَن رادھا، (صفت) ان واہیا (کھیت)، ان واہی پیلی

اَن راہی، (مو) اوہ کھیت جیہدے وچ کوئی بیج وغیرہ نہ بویا ہووے

اَن رتھ، (مذ) اُلٹا ،انیاں ،ظُلم، زیادتی، ودھیکی، اُپدر

اَن رتھی، (مذ،صفت) ان رتھ کرن والا، پتا پاون والا، فسادی، پاپی

اَن رجسٹرڈ (Unregistered) : (انگ،صفت) جیہڑا درج نہ کیتا ہویا

اَن رچ، (صفت) جس دی رُچی نہ ہووے، جس وچ رُچی نہ بنے، بے سواد، جو من نوں نہ بھاوے، نہ سُکھاون والا، نہ پچیا ہویا

اَن رُچدا، (صفت) جو چنگا نہ لگے، بے سوادا، نہ سُکھاوندا

اَن رس، (مذ،صفت) جس وچ رس نہ ہووے، بے سواد، جو من نوں نہ بھاوے، رُکھا، پھِکا ،اک تہوار جو دیوالی دے اگلے دن ہوندا ہے جس تے گووردھن پُوجا ہو کے رلویں اناں دا پرشاد ونڈیا جاندا ہے

اَن رکھ، (صفت) جو کھان پین دا پرہیز نہ رکھے، رکھ نہ کرن والا، جس دا راکھی نہ ہووے، نِرا سرا

اَن رکھا ، (مذ) غیر پالتو، جیہدا کوئی مالک نہ ہووے، بغیر مالک توں

اَن ریت، (مو) بھیڑی چال، بُرا دستور، گراہ، کُریت، وڈیاں دی ریت چال دا اُلٹ

اَن سادھیا، (صفت) جو سادھیا ہویا نہ ہووے، ان سدھ، نہ کیتا، نہ سرے چڑھیا

اَن ساندھا، (مذ،صفت) ویکھو: 'ان سہندا' جیہڑا صحیح اے

اَن ستہ، (پو،صفت) بے جان، لاچار، مریا مُکیا

اَن سدا، (صفت) بِنا سدیاں، بِن بُلایا، ان سیتا

اَن سدیاں، (صفت) ویکھو: ان سدا

اَن سڈا، (صفت) ویکھو: ان سدا

اَن سِکھ، (صفت) اناڑی

ان سکھنڈر، (ج،صفت) ان جانو، اناڑی، نا اہل، نکما، جیہنے کجھ نہ سکھیا ہووے

اَن سِکھیا، (صفت) 1- جس نے کجھ نہ سکھیا ہووے، ان پڑھ، اناڑی 2- جو سکھیا نہیں گیا

اَن سِلا، (صفت) ان سِلیا، ان سیتا (کپڑا)

اَن سنجوگ، (صفت) سنجوگ دا اُلٹ، نہ ملن دا عمل، وچھوڑا، جدائی

اَن سنگ، (صفت) 1- جس دا کوئی سنگ نہ ہووے، جو کسے دا سنگ نہ ہووے، نیارا، سنگ دا اُلٹ 2- جیہڑا کسے کولوں نہ شرماوے، نہ سنگن والا

اَن سُنی، (مو، صفت) جیہڑی گل نہ سُنی ہوئی ہووے، وکھری جیہی، انوکھی، عام وتیرے توں ہٹویں گل، عجیب، حیران کرن والی

(محا) 1- کسے دی آکھی ول دھیان نہ کرن، بے دھیانی کرن 2- انوکھی گل یاں کم کرن

اَن سنیا، (مذ، صفت) کوئی گل سن کے اوس ولوں بے پرواہ ہو رہنا، دھیان نہ دینا، چتوں ٹال دینا

اَن سنیا کرن، (محا) آکھی ول دھیان نہ کرن، ان سُنی کرن

اَن سُو، (مذ، صفت) ویکھو: ان سوہاں

اَن سُوہاں، (صفت) انجان، ناواقف، اجنبی، اوپرا، منسوہاں

اَن سہارویں دُکھ، (مذ) اجیہے روگ جیہڑے وسّوں باہر لے ہوون، ہمت توں بہتے دُکھ

اَن سہندا، (مذ، صفت) حاسد، کینہ خور، ویکھ نہ سکن والا

اَن سہواں بھار آون، (محا) وسّوں باہری مشکل آون، توفیق توں ودھ خرچ کرنا آون

اَن سیتا، (مذ) جیہڑا سیتا نہ گیا ہووے

اَن سیتی، (مو) ان سِلی، جیہڑی سیتی نہ گئی ہووے

اَن سیتے، (مو) اَن سیتا دی جمع، اَن سلے، جیہناں دی سلائی نہ کیتی گئی ہووے، بنا سلائی کیتے ہوئے

اَن صاف کرن، (محا) بہت زیادہ کھاون، سارا کھا جاون

اَن قیاسا، (مذ، صفت) بے حسابا، اندازے توں بہتا

اَن کٹیا، (صفت) نہ کٹیا ہویا

اَن کڑکی، (مو) ناگہانی، اتفاقیہ، اچانک

اَن کگو، (پو، مذ) اُلو

اَن کہڑا، (مذ) بغیر کڑ ئیا، اوہ شے جیہڑی کسے خاص طریقے نال نہ بنائی ہووے

اَن کہڑی، (پو، مو) جس نوں تراشیا نہ ہووے

اَن کہی، (مو، صفت) 1- نہ دسن والی، وچلی گل 2- جیہڑی اجے کہی نہ گئی ہووے، جیہڑی دسی نہ گئی ہووے 3- بھیڑی گل، مندی بات

اَن کھادھا، (صفت) ان کھادا، بنا کھادے، نہ کھادا ہویا

اَن کھادھیاں سُول پوے تے پوے پیا، (اکھا) بنا سبھوں اوکھ آون یاں وٹ کھاون ویلے آکھدے نیں

اَن کُھٹ، (صفت) 1- جو کدی خالی یاں گھٹ نہ ہووے 2- لازوال، نا قابل ختم، ان تھک، لامتناعی، وادھو

اَن کھری، (مو) بنجر زمین

اَن کھڑواں، (صفت) جو نکھڑیا ہویا نہ ہووے، جو نکھڑ نہ سکے، جُڑواں

اَن کھلونی حیاتی، (مو) 1- مسلسل تغیر وچ زندگی 2- فانی زندگی

اَن کھنی، (مو) ان واہی

اَن گانجا، (مذ، صفت) ان وِڑھا

اَن گاہ، (مذ) اوہ پھلھا جس نال کنک تے جو وغیرہ نوں گاہ کے اناج نکھیڑی دا اے

اَن گتا، (پو، صفت) ویکھو: ان گنت

اَن گنت، (صفت) جو گنیا نہیں جا سکدا، جو گنیا نہیں گیا، بے شمار،

بے انت

ان گنتر، (ج،صفت) ان گنیا، بہت زیادہ، حدوں ودھ، بے شمار

اَن گنواں، (مذ،صفت) ان گنت، بہت زیادہ، بے حسابا، بے شمار

اَن گنی، (مو) اَن گنا دی تانیث، گنتی توں بغیر

اَن گِنے، (صفت) گنتی توں بغیر، گنتی نہ کیتے ہوئے

اَن گنیا، (صفت) ویکھو: ان گنت

اَن گہلی، (مو) غفلت، بے پرواہی

اَن گھاڑتو، (مذ،صفت) ان گھڑت، بے ڈھبا، کوجھا

اَن گھڑ/ ان گھڑت، (صفت) نہ گھڑیا ہویا، چنگی طرحاں نہ بنیا ہویا، بے ڈول، ان سدھ

اَن گھڑت گلاں کرنا، (محا) بے تکیاں مارنا یاں چلاونا، موقعے مطابق گل نہ کرنا

اَن گھڑی، (مو) اَن گھڑا دی تانیث، بنا تراشی ہوئی، گھڑن توں بغیر

ان گھڑیا، (صفت) ویکھو: اَن گھڑ/ان گھڑت

اَن گھوگ، (پو،صفت) گہری نیندر سُتا ہویا

اَن لپیا، (صفت) جو لپیا نہیں، جو لمبیا نہیں، ان پوچیا، جس تے لے نہیں چڑھیا، بے لیا

اَن لگ، (مو) نامقبول، ایسی شے جیہنوں کوئی قبول نہ کرے، ناپسندیدہ، کسے نوں پسند نہ ہونا

اَن لگا، (مذ) اَن لگ دی تانیث، نامقبول، ناپسندیدہ

اَن لگی، (مو) ویکھو: ان لگا

اَن لگے، (مذ) ان لگ دی جمع، ناپسندیدہ، نامقبول

اَن لمبیا، (صفت) ویکھو: ان لپیا

اَن لوڑا، (مذ) لوڑ توں بغیر، بے لوڑا

اَن مایا دے تِن نام، پرسو، پرسا، پرس رام، (اکھا) بندے دی مالی حالت دے نال نال اوہدے سماجی رُتبے وچ وی فرق آجاندا اے

اَن متا، (مذ) جس دا کوئی دھرم نہ ہووے، ادھرمی، بے اصولا، ٹال مٹول، بہانہ، ارادہ نہ ہونا

اَن متھواں، (صفت) جیہڑا طے شدہ نہ ہووے

اَن متیا، (پو،صفت) دُوجے مت دا

اَن مُک، (صفت) جو نہ مکّے، امکّ، جو ختم نہ ہووے

اَن مُکنا، (مذ) نہ مکن والا، جیہدی کوئی حد نہ ہووے

اَن مُکھیا، (صفت) پہلے توں پکا نہ کیتا ہویا

اَن مُل، (صفت) جس دا مُل نہ پے سکے، مفت، بنا مُل دے، بہت مُل والا، مہنگا، قیمتی

اَن مُلا، (مذ،صفت) بے قیمت، بے مول، اوہ شے جیہڑی مفت ہووے

اَن مُلی، (مو،صفت) ان مُلّا دی تانیث

اَن مُلے، (صفت) اَن مُلّا دی جمع

اَن منا، (صفت) سُست، اُداس، چنتا کرن والا، سوچاں وچ پیا ہویا، بے دلا، جس دا جی چنگا نہیں، روگی

اَن مناونا، (محا) گھبراونا، بے دل ہونا، ڈھیری ڈھاونا، گھبراونا، بے دل کرنا، بے چین کرنا

اَن منگیاں موتی مِلن، منگیاں ملے نہ بھِیکھ، (اکھا) بعضے ویلے بندے نوں بنا منگیاں بہت کجھ لبھ جاندا اے تے بعضے ویلے ٹکراں ماریاں وی کجھ نہیں لبھدا

اَن مِنیا، (مذ،صفت) ان تولیا، جیہڑا جوکھیا ہویا نہ ہووے، جو منیا نہیں گیا

اَن موڑ، (صفت) اموڑ، ضدل، ضدی

اَن مول، (صفت) امولک، جیہدا کوئی مول نہ ہووے

اَن میل، (صفت) 1- میل نہ کھاون والا، بے تُکا، بے جوڑ 2- نا ملن والا، نایاب 3- میل ملاپ نہ رکھن والا

اَن واقف، (مذ) ناواقف، انجان، اجنبی

اَن وانا، (پوا،فعم) منگواونا

اَن وانجیا، (مذ،صفت) کھلے دِل والا

اَن واندا، (مذ،صفت) مصروف، جیہڑا ویلھا نہ ہووے

اَن واہندا، (مذ،صفت) بیاج دے بدلے دتی گئی فصل جیہدا واہی بیجی دا سارا خرچہ دیون والے دے سر ہووے

اَن وٹ، (صفت) نہ بدلیا، نہ وٹیا، وٹ توں بغیر

اَن وِدھ/ان وِدھا، (صفت) 1- جس وچ چھیک نہ کیتا جا سکے، ان لگ، کنواری 2- قیمتی، مہنگا

اَن وسر، (مذ) 1- بے موقعہ، غیر مناسب ویلا 2- اک علم بیان دی اصطلاح جس وچ کسے گل دا بے موقعہ ہونا یاں کرنا بیان ہوندا ہے

اَن ونج، (صفت) جیہنوں کسے شے وچوں حصہ نہ لبھے

اَن وَہندا، (مذ،صفت) 1- وَہند دا اُلٹ 2- رُلیا ہویا، ٹھہریا ہویا

اَن ویاہیا، (صفت) نہ ویاہیا ہویا، جس نے ویاہ نہ کیتا ہوئے، چھڑا، کنوارا

اَن ہت، (مذ) بنا سٹ، چوٹ یاں ٹُنکار دے اُبھیا

اَن ہت شبد، (مذ) دسم دوار وچوں سُنائی دین والا اکھر

اَن ہونا، (مذ،صفت) جو نہ ہو سکے، ناممکن، مشکل

اَن ہوند، (مذ، صفت) 1- ہوند دا اُلٹ 2- جیہدی ہوند نہیں، غریبی، بے وجود، جیہدی ہستی نہ ہووے، نایاب 3- گھاٹ، ٹوٹ، تھوڑ 4- موج، کھان پین سے ہور لین توں منع کرنا، بس

اَن ہوندا، (صفت) جو ہوند وچ نہ ہووے، ناواجب، بے موقع، بِنا وجھوں، نہ ڈُھکدا، نہ بندا، ہوند دی نسبت، کسے چیز دے نہ ہون دی حالت، تھُڑ، ٹوٹ، گھاٹ، توڑا

اَن ہوندے، (صفت) نہ ہوندے، کول کُجھ وی نہ ہووے

اَن ہونی، (صفت) نہ ہوون والی، جو نہ ہو سکے، نہ ہو سکن دی حالت، ناممکن، انوکھی، اچرج

اَن ہونی کرن، (محا) 1- وادھا کرن 2- گالھ مندا بولن، نہ کرن والا کم یاں گل کرن

اَن ہونی نوں ہونی کرن، (محا) ناممکن نوں ممکن بناون، ارک تے دیوا بالن

اَن ہونی ہونی نہیں، ہونی ہوون ہار، (اکھا) جیہڑی مصیبت نہیں آ وَنی اوہ نہیں آ سکدی تے جیہڑی آ وَنی اے اوہنے نہیں رُکنا، لیکھاں دا لکھیا ہو کے رہنا اے

اَن ہونے کم کرن، (محا) ناممکن کم کرن، انوکھے کم کرن

اَن ہوئی، (مو، صفت) جو ہوئی یاں واپری نہ ہووے، جھوٹھی، بے سبب، اوہ گل جو نہ ہو سکن والی ہووے

اَن ہوئیاں، (مو) ویکھو: 'ان ہوئی' جیہدی ایہہ جمع اے

اَن ہوئیاں کر دسن، (محا) ناممکن کم کر دکھاون

اَن ہوئیاں کر دسنا، (محا) ناممکن کم کر دکھاونا

اَن ہوئیاں گلاں کرن، (محا) 1- نہ ہو سکن یاں نہ منّن والے کم کرن 2- کسے تے ایویں تہمت لاون

اَن ہوئیاں گلاں کرنا، (محا) 1- ایویں الزام لاونا، نہ ہو سکن

یاں نہ مُمکن جوگ کم کرنا، ناممکن کم کرنا 2- مبالغہ آرائی

اَن ہین، (صفت) جس کول خوراک نہ ہووے، لوڑ وند، بھُکھا

ان: (س، مذ) انجان، بھوجن، خوراک، کھان والی شے، جو شے اَن دی بنی ہوئی ہووے

اِن: (فم) ایدھر، ایس پاسے، ہن، ہین

اِن تے، (فم) ایدھروں، ایدھر، ایس پاسے

اِنّ: (ضم) ایس، ایسنے، ایہہ، آپ

اِنَّ اللّٰہ لطیفٌ بِّعبادِہٖ: (عر) قرآن مجید سورۃ الشوریٰ: 19، بے شک اللہ تعالیٰ اپنے بندیاں لئی بڑا مہربان اے

اِن بِن: (عر، حرف تشبیہ) بالکل، ہُو بہُو، ہِنست، اوویں جیویں، اوہو جیہا، ٹھیک اوسے طرحاں

اِن شاء اللّٰہ: (عر، حرف استثناء) جے رب نے چاہیا، جیکر رب نوں منظور ہویا

اِن مُجرا: (پوا، مو) اِین، مُتھاجی، محتاجی

اِنَّ مع العُسرِ یسراً: (عر) بناشک! اوکھت دے بعد سوکھت ہے (القرآن)

اُن: (مو) بھیڈ بکری وغیرہ دی جَت، جس نوں ٹُنب کت کے سُوت بنائی دا ہے تے پھیر گرم کپڑے بندے نیں

اُنّ لاہنا، (محا) لاگ لینا، ٹھگ لینا، بہتا منافع لینا، مناسب توں ودھ مُل لینا

اُن: (ضم) اون، اوہناں

انا: (فعمر) اناون مصدر توں امر، لیا

اناڈیون، (محا) لیادیون

انا: (عر، مو) 1- واحد متکلم دی ضمیر میں 2- آپا، خود داری، شعور، اپنی ہوند دا احساس

اِنا: (فم) اینا، ایتنا

اِنا: (ضم) ایہناں نوں، ایہہ لوکی، ایہناں نے

انّا: (تر، مو) بچے نوں ددھ پلاون والی ملازمہ

اِنّا: (عر، صفت) بیشک، ضرور

اِنّا لِلّٰہِ وَاِنّا اِلیہِ رَاجِعُون، (عر) بیشک اسیں اللہ دے ای آں تے اوسے ول پرت کے جان والے آں، ایہہ آیت عموماً موت دی خبر سُن کے پڑھی جاندی اے، دُکھ، مصیبت تے غم دے سمے وی آکھدے نیں

اُتنا: (صفت) اُتنا، اوس جتنا، اُونا

انا الحق: (عر، مذ) میں رب ہاں، منصور نوں ایہہ بول کہن تے پھانسی چڑھایا گیا سی 'میں سچ ہاں'

انا النار: (عر، صفت) میں اگ آں

انا انا تنّا تنّا: (پو، مذ) اک ہتھ اگے اک پچھے، سدا دا منگتا

اناپ شناپ: (مذ) چنگا مندا، بھلا بُرا، کئی طرحاں دیاں شیواں ملیاں ہوئیاں، اُرا پرا، اُرل پرل

اناپ شناپ بکنا، (محا) بنا سوچے سمجھے چنگیاں مندیاں گلاں مونہوں کڈھنا

اناتھ: (صفت) جس دا کوئی مالک نہیں، نخصما، جس دا کوئی سہارا نہ ہووے، غریب، ماڑا، مسکین، مہٹر، یتیم

اناتھ بنجر، (مذ، صفت) بے مالک، بنجر زمین جو بغیر کاشت پئی ہووے

اناتھالیہ: (س، مذ) یتیم خانہ، آشرم، جتھے یتیم بچیاں دا پالن پوسن ہوندا ہے

اُناٹھ: (عدد،صفت) اُناہٹھ، پنجاہ تے نو، (59)

اُناٹھواں: (صفت) اُناٹھ دی گنتی توں متعلق

اناج: (مذ) ان، خوراک، بھوجن، کنک، جوار، کھادے جان والے دانے

اناج دا کیڑا، (مذ) اناج کھا کے جیون والا جی، منکھ، ہر ویلے کھاندا ہی رہن والا، عموماً بچہ

اناج دا وَیری، (مذ،صفت) 1- ان دا ویری، بہت کھان والا، جو کھائے تاں بہتا پر کم تھوڑا کرے 2- پیٹو، چرو، بہت کھان والا

اناج کال نہیں، ایہہ راج کال ہے، (اکھا) ایہہ مہنگائی یاں مہنگ حکومت دی وجہ توں اے

اناج کالی نہیں ایہہ راج کالی ہے، (اکھا) ویکھو: اناج کال نہیں، ایہہ راج کال ہے

اناج منڈی، (مو) اوہ منڈی جتھے اناج وِکدا اے

اناجیل: (عر،مو) ویکھو:'انجیل' جیہدی ایہہ جمع اے

انادر: (مو) بے ادبی، بے حرمتی

انادی: (صفت) کائنات دی شروعات توں پہلاں دا، مصیبت دے ویلے دی شروعات توں پہلاں دا، پرانا

انادے: (صفت) جیہدا کوئی آغاز نہیں

انار: (فا،مذ) 1- اِک مشہور پھل دار رُکھ تے اوس دا پھل 2- آتش بازی دی اک چیز

انار دانہ، (فا، مذ) 1- کھٹے اناراں دے سُکائے ہوئے دانے 2- اک قسم دا چُورن جیہدے وچ انار دانہ پیندا اے 3- نِکیاں نِکیاں پھٹکیاں ورگیاں ڈبیاں والا اک قسم دا کپڑا

انارکلی، (مو) 1- انار دا پھُل 2- انارکلی، اک زنانی جیہدے تے شہزادہ سلیم عاشق ہوگیا سی 1599ء وچ اوہنوں اکبر بادشاہ نے مروا دتا، چھ ورھے مگروں جدوں شہزادہ سلیم نورالدین جہانگیر دے ناں نال بادشاہ بنیا تے اوہنے انارکلی دا مقبرہ بنایا جو لاہور سیکرٹریٹ وچ اے، لاہور دا اک مشہور بازار

اک انار سو بیمار، (اکھا) تھوڑی چیز تے بہتے لوڑوند

اُنار: (مو) ندی (ہزارا)

انارا: (مذ) کبوتر دی اک قسم جیہدیاں اکھاں لال ہوندیاں نیں

انارکسٹ (Anarchist): (انگ،مذ) پرچلت نظام دامخالف جو اوس دا تختہ اُلٹاون داجتن کرے، باغی، انتہا پسند

انارکی: (مو) لاقانونی، اراجکتا، لاقانونیت، افراتفری، سماجی، ابتری

انارگی: (مو) نِکا جیہا انار

اناری: (صفت) انار نال نسبت رکھن والا، انار ورگا

اناڑی: (صفت) انجان، ناتجربہ کار، بے سلیقہ، کچا، بھونڈے کم کرن والا

اُناسٹھ: (عدد) ویکھو: اُناٹھ

اُناسی: (عدد،صفت) ستر تے نو، 79

اُناسیا: (مذ) اُناسی بارے

اُناسیاں: (صفت) اُناسیواں، 79واں

اُناسیواں: (عدد،صفت) اُناسی دی گنتی پوری کرن والا

اناکتا واو آں (کیہ) بھونکے: (اکھا) جد کوئی فضول کم کرے تاں کہندے ہن

اَنا للعبد ارحم مِن ابویه : (عر) ''اللہ تعالیٰ دی ذات بندے لئی اوہدے ماپیاں توں ڈھیر زیادہ رحم دل اے'' (حضرت عمرؓ توں مروی)

انام: (مذ) گل وچ پاون والا اک گہنا

اِنّامِنّا: (حرف تشبیہہ) ہوبہو، اوویں دا

انامی: (عر، مذ) نام توں وانجھا، انعامی، نامعلوم، غیر مشہور

اُناتا: (فعم) ویکھو: اُناؤنا

اناناس /انناس: (مذ) اک مشہور پھل جیہڑا مٹھا تے خوشبودار ہوندا اے

اُنانمے: (عدد،صفت) ویکھو: اُنانویں

اُنانواں: (عدد،صفت) ویکھو: اُناسیواں

اُنانویں: (عدد،صفت) اسی تے نو، 89

اِنانہہ: (ضم) ویکھو: انا

انانیت: (عر،صفت) 1- خودی، ہنکار، انا پسندی، فخر، مان، خود پسندی 2- گپ، پھڑ

اِناں: (ضم) ایہناں، ایہناں تے

اِناں پیراں تیں/ اناں پیراں تھوں، (پوا،فم) ایہناں پیراں توں

اِناں کی، (ضم) ایہناں نوں، اوہناں نے

انّاں: (مو) لوڑ، ضرورت، غرض

انّاں انّاں کرن، (محا) لوڑنوں ترسن، وِلکن، منگدیاں پھرن

اُناں: (ضم) اوہناں

اُناں کو، (ضم) اوہناں نوں

اُناوت: (مو) اُنائی، اُنوائی، بُنائی

اُناوٹ: (مو) اُنائی، اُنی گئی چیز دی بناوٹ

اناوڈھ: (صفت) بے حد، بہت زیادہ

اناون: (مصدر) 1- لیاون 2- بُلا گھلن، منگواون

اُناونا: (فعم) اُنائی دا کم کراونا

اناہت: (مذ) اوہ اکھر جو کسے سٹ نال نہیں اُپجدا بناں ٹنکار اُپجیا اکھر، اگنت، کائنات دی اوہ اواز جو ازل توں اے تے کوئی اوہنوں وجانہیں رہیا

انائی: (ج،مو) مہنگ، کال، خشک سالی

اُنائی: (مو) اُنن یاں بُنن دی محنت، مزدوری، قیمت

انایا: (مذ،صفت) منگوایا

اناید: (صفت) جس دی شروعات نہ ہووے، دُھروں چلیا آیا

اناید بنجر، (مذ) اوہ بھوئیں جیہڑی نہایت قدیم زمانے توں بنجر پئی چلی آوندی ہووے، بنجر قدیم

انب: (مذ) 1- اک مشہور پھل جیہڑا برسات دے موسم وچ عام ہوندا اے، انب دا اچار تے مربہ وی تیار کیتا جاندا اے 2- اکھ دی اِک بیماری

انب آوے بھاویں چُھری گواچ جاوے، (اکھا) ویلے سر جدوں کوئی کم دی شے نہ لبھے تاں کہندے نیں

انب انبے دھرت کنبے، چور ویکھے لے نہ سکے، (بجھارت) ہاتھی

انب بھلے تے نیوندا اے، باتھو پھلے تے اُسردا اے، (اکھا) عقل مند آدمی بھاگ لگن تے عاجزی اختیار کردا اے پر نادان تے کم ظرف اوچھے پن دا مظاہرہ کردا اے

انب پاپڑا، (مذ) انب دے رس دا بنیا پاپڑ

انب پَیل دا کھاییے تے کھکھڑول نالوں، (اکھا) ایس اکھان وچ انب تے خربوزہ کھان بارے دسیا گیا اے کہ کس طرحاں دے کھانے چاہیدے نیں

انب چور، (مذ) کچے انب دیاں سکیاں پھاکاں، کچے انب نوں

سکا کے بنایا گیا چور، اچور

انب دئی پیل پاون، (محا) کچے انب نوں گھاہ پھوس وچ دب کے یاں مصنوعی گرمی دے کے پکاون

انب رس، (مذ) انب دا رس یاں شربت

انب رسا، (مذ) چاول دے آٹے توں بنائی گئی اک مٹھائی، اندرسا

انب کھانے نیں کہ رُکھ گننے نیں، (اکھا) اپنی غرض تیکر گل کرنی چاہیدی اے اودوں وڈھ فائدے دی تھاں نقصان دا موجب ہو سکدی اے

انب نہیں انار نہیں، مٹھے دا شمار نہیں، انب ہے رُکھ نال نہیں، (بجھارت) شہد

انب وڈھ کے اکّاں نوں واڑ نہیں دئی دی، (اکھا) گھٹیا چیز دی حفاظت لئی ودھیا چیز نوں قربان نہیں کیتا جاندا

انباں دی بُھکھ انبا کڑیں نہیں لہندی، (اکھا) بندے نوں جیہڑی شے دی لوڑ ہووے اوہ کسے ہور شے نال پوری نہیں ہو سکدی

انباں دے انب رُکھاں دے دام، (اکھا) کسے چیز دا دوہرا فائدہ ہون بارے آکھدے نیں

انباں دے پٹیوں اُک تے اکّاں دے پٹیوں انب، (اکھا) 1- بھلیاں گھر بُرے تے بُریاں گھر بھلے جم پیندے نیں 2- کوئی انوکھی گل ویکھ کے آکھدے نیں

انبا ہلدی: (ہ، مو) اک قسم دی سرخ ہلدی جیہڑی دواواں وچ شامل کیتی جاندی اے

انبار: (فا، مذ) غلہ گودام، ڈھگ، ڈھیر، بولھ، ذخیرہ

انبارت: (ج، مو) بلڈنگ، حویلی، شاندار عمارت

انبا کڑاں: (مو) اک دے ڈوڈے

انباہ: (مو) ڈھور ڈنگراں دے بجھن دی کھلی تھاں، بہک

انبر: (مذ) 1- چادر، کپڑا، لباس، غلاف 2- اسمان، اکاش، ونگی: 'لڑھک مہرے نال انبر بھنی جانور نوں دھواں وال کرے'

انبر داچوکیدار، (صفت) زُحل ستارہ، ونگی: 'نیزہ مار اُتار لیاون چوکیدار انبر دے' (سیف الملوک)

انبرا: (مذ) ویکھو: 'ابرہ' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

انبُرول: (مو) ویکھو: 'امرویل' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

انبڑ جائیا: (پو، مذ) امڑی جایا، ماں دا جمیا

انبساط: (عر، مذ) خوشی

انبل: (پو، مذ) عمل دا وگاڑ

انبلا: (پو، مذ) آملہ دا وگاڑ

انبلتاس: (مذ) 1- املتاس دا وگڑیا روپ 2- اک لمی پھلی جیہدا گُدا دوائیاں وچ کم آوندا اے

انبلوک: (پو، مذ) املوک، اک کھاون والا مشہور پھل، جاپانی پھل نوں وی آکھیا جاندا اے

اِنبلی: (ج، مو) ویکھو: 'اِملی' جیہدا ایہہ وگاڑ اے، انب دی تصغیر، انبی

انبلی: (پو، صفت) عملی دا وگاڑ

انبنا: (فل) بچے دے کسے حصے دا دباء نال یاں بھار بیٹھ آ کے دُکھدا جیہا ہو جانا، کسے شے دا انجنا

انبوساہی: (مو) بے وساہی

انبور: (مذ) جمور

انبوہ: (فا، مذ) ہجوم، جُھنڈ، بھیڑ

انبوہی : (فا، مذ) 1- انبوہ، ہجوم، بھیڑ، ڈھیر 2- بہتات 3- اگ دا مچ، الاؤ

انبھا تنبھا : (فم) پُٹھا سدھا، مودھا، ابھا تبھا کرنی، نانہہ نکر، بول کبول

انبھاکھ : (پوا، مو) ناکافی

انبھاوت : (مو) ہریاول، سبزہ

انبھن : (مصدر) 1- سنبھن، ہپھن، تھکن 2- سوچ ہوون 3- لاگ لگن

انبھو : (مذ) بھیڑ، جمگھٹا

انبی : (مو) انب دی تصغیر، چھوٹا جیہا کچا انب، کیری

انبیر : (صفت) ویکھو: 'امیر' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

انت : (س، مذ) 1- چھیکڑ، اوڑک، اخیر، حد، بنا 2- نتیجہ، سٹا، پھل 3- اودھ، موت 4- گجھی گل، بھیت، پچھلا، چھیکولا، آخری تھناں

انت، بے انت، جس دا انت نہیں، بے حد، بے کنارہ، پرمیشر، اک گہنا جس دیاں چوداں گنڈھاں ہوندیاں ہن اتے لوک جی بانہہ وچ پاوندے ہن

انت برے دا بُرا، (اکھا) مندے کماں دا نتیجہ اوڑک مندا ای نکلدا اے

انت بھلا سو بھلا، (اکھا) جس کم دا انجام بخیر ہووے اوہ کم چنگا ہوندا اے، اخیری بھلے دا ای بھلا ہوندا اے

انت بھلے دا بھلا، (اکھا) چنگے کم دا نتیجہ وی چنگا ہوندا اے

انت ڈیون، (محا) دِل دا راز دیون

انت سما، (مذ) چھیکولا وقت، آخری دم، مُک جان دا سما، موت دا ویلا

انت شمار، (صفت) جو گنیا نہ جا سکے، بے شمار، بہت زیادہ، لیکھا، گنتی، حد

انت کال، (مذ) 1- انت سما، چھیکولا وقت، آخری دم، مرن دا ویلا، موت 2- گھبراہٹ، بے چینی

انت کالھ، (مو) حدوں ودھ کاھلی، بے چینی، بے کلی، اچوپائی

انت کریا، (مذ) مرگ دیاں اخیرلیاں رسماں

انت گننا، (محا) انت لینا

انت گھنن، (محا) دِل دا بھید لَون

انت متا، (مذ) انت دے ویلے دے وِچار، مرن سمے دی برتی

انت متا سومتا، (اکھا) سوچ وچار کے جس نتیجے تے پہنچ جایئے اوہی ٹھیک ہوندا ہے

انت متا سوئی گتا، (اکھا) ہندو عقیدے موجب مرن ویلے جس دل خیال چلے جان مر کے جیونوں اوہی جنم حاصل ہوندا ہے

انت نوں، (فم) اوڑک، چھیکڑ، آخر، پچھوں، اخیر

انت نہ آونا، (محا) گنتی توں باہر ہونا، گنیا نہ جانا، حدیاں سیما دا پتا نہ لگنا، بے شماریاں بے انت ہونا

انت وچ، (فم) انت نُوں، اوڑک، اخیر

انت وچار، (مذ) 1- اخیر بارے کیتا گیا غور 2- زیادہ سوچیا گیا

انت وچارن والا، (مذ، صفت) انجام بارے گوہ کرن والا، برا بھلا سوچن والا

انت ویلا، (مذ) اخیری ویلا، مرن دا سماں، دنیا چھڈن دا ویلا، اخیر، نزع دا وقت، پران چھڈن دا ویلا، آخری قدم

جی انت کال آونا، (محا) دل کالھا پینا، گھبراہٹ ہونا، بے آرامی ہونا

اُنت : (س، صفت) اُچا ہویا ہویا، اُپرنوں اُٹھیا ہویا، مرتبے تے پجیا

ہویا، سوچ وچار یاں تہذیب وچ وڈا مقام، اُچا رتبہ

اُنت/اُنتی: (مو) اُنن دا عمل، اُنن دا کم یاں ڈھنگ، بُنتی، بُنت

اِنّت: (سن،صفت) جو نِت نہ رہے، سدا نہ رہن والا

اُنتا: (مذ،صفت) اونا، اوتنا، اوس جتنا

اُنتالھی: (عدد،صفت) ویکھو: اُنتالی

اُنتالی: (عدد، صفت) اک گھٹ چالھی 39 ، تیہہ جمع نو، تیہاں اُتے نو، اُنتالیس

اُنتالیا: (مذ) ویکھو: اُنتالیواں

اُنتالیواں: (صفت) چالھی دی گنتی دا اخیرلا اُنتالی ہے

انتاں نا: (پو،صفت) انتاں دا

اُنتاہلی: (عدد،صفت) ویکھو: اُنتالی

اُنتائی: (مو) تھوڑ، گھاٹ، کسر، کمی

اِنتباہ: (ع،مذ) 1- آگاہ کرن، تنبیہ کرن، خبردار کرن 2- آگاہی، اطلاع، خبر داری

انتخاب: (ع، مذ) 1- چُننا، چونواں، متھنا 2- چنگے تے بھیڑے نوں وکھو وکھ کرنا 3- پسند کرن دا عمل، چھانٹی دا عمل

انتر: (سن،مذ) 1- بھید، فرق، وتھ، وِرل، فاصلہ 2- ہردا، دل اندرلا یاں پچھلا، وچلا، وکھرا، اک پاسے، لانبھے، وچ، وِچکار، وچالے، دوشیواں دے وچکارلی تھاں

انتر برتی، (سن،مو) اندر ول دھیان لاون دی حالت، اپنے من نوں آتما وچ جذب کر دینا

انتر بودھ، (مذ) اندرلا گیان، بُوجھ، عقل دا امتحان، راز، گُجھی رمز، فرق، فاصلہ

انتر بھاو، (مذ) دل دا مطلب، منشا، لیفا، مگن ہون دی حالت

انتر جامی، (سن،صفت) 1-اندر دی گل جانن والا، من دی بات بُجھن والا، جان، روح 2- بھیت جانن والا، گُجھیاں رمزاں بُجھن والا، عقلمند

انتر دھیان، (سن،مذ) اندر لے پاسے دھیان، اندر دے کے خیال تے ٹکن دی حالت، من دا باہر لے پسارے ولوں ہٹ کے ٹکاؤ وچ ہون دی حالت یاں کیفیت

انتر دھیان ہونا، (محا) من نوں باہر ولوں ہٹا کے اندر کتے ٹکا لینا

انتر گت، (سن، مذ) اندرلا، اندر وچ سمجھیا جان والا، اندر آیا ہویا

انتر گتی، (مو) اندر گتی، اندرو اندر، پردے نال، چھپ کے، اندر حاصل ہوئے ہوئے مارنا، دیہہ تیا گنا

انتر مکھ، (صفت) من دے ویگ نوں باہروں روک کے اندر نوں کرن والا، اندرلیاں برتیاں تے سوچن والا

انترل، (سن،مو) من دی میل، پیٹ دی میل

انتر منتر، (ہ،مذ) جادو ٹونہ، جھاڑ پھنک، ٹونا ٹوٹکا، جادو، دم

اُنتّر: (عدد،صفت) اُنہتر، 69

انترا: (مذ) 1- راگ یاں گاون دی استھائی توں وکھ سارے انگ یاں مصرعے 2- فرق، بھید، فاصلہ، وتھ 3- جوگیاں موجب جو من دی حالت وچ پے جاندے نیں 4- دِل، بھیت، خیال، رکاوٹ

انترالون، (محا) اندیالون، دِلدی گل جانن، مرضی جانن

اُنترنگ: (سن،صفت) اندرلا، وچالا، بھیتی، اندرونی، دِلی، جگری

اُنترنگ سبھا، (مو) کم سدھارن والی کمیٹی، کسے سبھا دے عام ممبراں ولوں اپنے وچوں کجھ کو ممبر چُن کے بنائی اک چھوٹی سبھا جو نِت دے معاملیاں نوں نجٹھدی رہندی ہے

اُنترنگ کمیٹی، (مو) ایگزیکٹو کمیٹی، کم کار کرن والی کمیٹی

اُنتری: (عدد،صفت) اُنتی29 ، ویہہ تے نوں

اُنتری بُنتری: (مو) اُنت، بُنت

اُنترے: (مذ) ویکھو: 'انترا' جیہدی ایہہ جمع اے

انترے دی گل، (مو) اخیری گل، مُکدی گل، پکی گل

اُنتریاں: (عدد،صفت) اُنتیواں،29 واں

انتریو: (سن،صفت) اندر دا، گُجھا

انتریوی: (صفت) بھیتی

انٹرو: (مذ) روک، اڑکا، اٹکا، بنھ

انتڑی: (مو) ویکھو: اَندر

انتساب: (عر، مذ) 1- منسوب کرنا، نسبت کرنا 2- جوڑنا 3- پیوندلانا، تعلق، رشتہ

انتش کرن/ ان تہہ کرن: (مذ) اوہ حس جو تصور، وچار، نیت، ارادہ، سُکھ دُکھ وغیرہ دا احساس کردی اے

انتشار: (عر، مذ) بکھرن، کِھلرن، پھیلن، پریشانی، گھبراہٹ، بے سکونی، ترّ بتر

انتظار: (عر، مذ) اُڈیک، راہ تکن دی کیفیت، آس

انتظار کرن، (محا) اُڈیک کرن، آس رکھن، ویکھدیاں رہون، توقع رکھن

انتظار وچ پٹواری لگ جاون، (محا) ویکھو: انتظار وچ پٹواری لگن

انتظار وچ پٹواری لگن، (محا) ناکارہ ہو جاون، کسے کم جوگا نہ رہون

انتظار ہوون، (محا) اُڈیک ہوون، آس ہوون، توقع رکھن

انتظاری: (مو) اُڈیک، منتظر

انتظام: (عر، مذ) پربندھ، بندوبست

انتظامی: (صفت) انتظام کرن والا، بندوبست کرن والا، پربندھکی

انتظامیہ: (عر، مو) 1- حکومت دے اوہ ادارے جیہڑے قانون تے عمل کراون تے امن قائم رکھن دے ذمے دار ہوندے نیں
2- کسے وی ادارے دی مجلس جیہڑی اوہدا انتظام کردی اے

انتعاش: (عر، مذ) 1- کھڑا ہونا، اُچا ہونا، چنگے حال وچ ہونا
2- فارسی وچ عیش و آرام واسطے وی ورتیا گیا اے

انتفاع: (عر، مذ) فائدہ، نفع

انتقاد: (عر، مذ) 1- تنقید کرن، پرکھ پڑچول کرن 2- تنقید، پڑچول

اِنتقال: (عر، مذ) 1- اک تھاں توں دُوجی تھاں بدلن یاں چلے جان دا عمل، اک دے حق توں دُوجے دے حق وچ جان یاں کرن دا عمل
2- اگلے جہان ٹُر جاونا سدھار جان دا عمل، موت 3- اک مالِک توں دوجے مالک دے ناں لگنا جیویں زمین وغیرہ

اِنتقال اراضی، (عر، مذ) رجسٹری، اک دی زمین دوجے دے ناں ہوون

اِنتقال کرن، (محا) 1- مرن، موت ہوون 2- زمین دی رجسٹری دوجے دے ناں کرن

اِنتقال ہوون، (محا) 1- مر جاون 2- زمین دی رجسٹری دوجے دے ناں ہوون

اِنتقام: (عر، مذ) بدلا، وَیر

انتک: (سن،صفت) انت کرن والا، یم راج، ہندوواں وچ اوہ دیوتا جیہڑا جان قبض کردا اے، موت دا فرشتہ

انتلا: (صفت) ویکھو: اتم

انتلے سُواساں تے ہونا: (محا) مرن دے نیڑے ہونا، مرن

کنڈھے پجے ہونا، مرن والا ہونا

انتم: (سن، صفت) اخیری، انت دا، چھیکولا، انت والا

انتم یاترا، (ہ، مو) آخری سفر، موت دا سفر

انتوں باہر: (مذ) بے اوڑکی، ونگی: 'لکھاں تھان دتے زربفتوں دولت انتوں باہر'

اِنتہا: (عر، مو) اخیر، انجام، حد، نہایت

اِنتہا پسند، (عر+ فا، صفت) کسے گل یاں کم دے انت نوں ویکھن دا چاہیوان، شدت پسند

اِنتہا پسندی، (عر+فا، مو) کسے کم دے اخیر نوں ویکھن دی خواہش یاں عمل

انتہائی: (عر، صفت) انت دا، اخیرلا، سرے والا

انتی: (مو) موت، انت سمے

انتی آں آلے مارنے/ انتی کی آنے مارنے، (محا) موت نوں اوازاں مارنا

انتی جوآ/انتی جویا، (صفت) موت جوگا (اک گالھ)

اُنتی جوگا/اُنتی جوگا، (پوا، صفت) ویکھو: انتی جوآ

انتی چکنا، (محا) بھڑا دھڑی مچانا، جبر کرنا، زیادتی کرنا

انتی: (مو) کن دا گہنا، تنی

اُنّتی: (عدد، صفت) ویکھو: اِک گھٹ تیہہ، 29

اُنتی: (مو، صفت) 1- اُتائی، اُنت، اُتوت، اُنے جان دا ڈھب 2- ترقی، وادھا

اُنتی بیڑا، (مذ) کرتے یاں چوغے نوں بند کرن لئی لگیا بٹن اُتے گھرا، چھیک، کاج

اُنتیاں: (عدد، صفت) اُنتی دی گنتی پوری کرن والا

اُنتیواں: (عدد، صفت) ویکھو: اُنتیاں

اَنٹ: (پو، مو) وڈی گولی

انٹ سنٹ، (صفت) اوٹ پٹانگ، فضول، بے ہودہ، اوہ کم جس دا کوئی مطلب نہیں

انٹ شنٹ، (پو، صفت) ویکھو: انٹ سنٹ

انٹا: (پو، مذ) انڈا

اُنٹر: (مذ) سندھ دی جٹ قوم

انٹرمیڈیٹ(Intermediate): (انگ، مذ) 1- وچلا، درمیانی 2- بارھویں جماعت دا امتحان، باراں جماعتاں، ایف اے

انٹرنس(Interance): (انگ، مذ) دسویں جماعت دا امتحان، میٹرک

انٹرویو(Interview): (انگ، مذ) پچھ گچھ، کسے نوکری دیلے امیدوار دا زبانی امتحان، کسے بندے کولوں اوہدے نظریات یاں خیالات معلوم کرن، ملاقات، اخبار، ریڈیو، ٹیلی وژن یاں کسے ادارے دے ارکان دا سوالاں دے ذریعے کسے دے نظریات د خیالات معلوم کرنا

انٹڑا: (پو، مذ) انٹا، انڈا

انٹی: (ہ، مو) عورتاں دے کن دا زیور

انٹی: (مو) ڈب، پلا، بوجھا، کھیسا

انٹے: (مذ) انٹ دی جمع، آنڈے

انج: (پو، مذ) 1- سریر دا حصہ، انگ، جسم دیاں ہڈیاں 2-(صفت) وکھرا، الگ

انج انج، (فم) جوڑ جوڑ، انگ انگ، اِک اِک انگ، ایس ایس طرحاں

انج انج امن، (محا) جوڑ جوڑ بھن، انگ انگ تھک جاون
انج تھیون، (محا) وکھرا ہونا
اِنج: (فم) ایوں، ایس طرحاں، ایگر، ایس ڈھنگ نال
اِنج اُنج کرن، (محا) ٹال مٹول کرن، ٹکاون
اِنج بانہہ، (مذ) سارے ہی انگ
اِنج تھیون، (محا) وکھرا وکھرا ہوون، علیحدہ علیحدہ ہوون
اِنج کرن، (محا) وکھرا کھرا کرن، اڈ اڈ کرن، علیحدہ علیحدہ کرن
اِنج کیتی جیویں سوند ھے نے نونہہ نال کیتی، (اکھا) اجیہی کرنی جیہدی کوئی حد نہ ہووے، بہت بھیڑی کرن
اِنج گئے جیویں کھوتے دے سِروں سنگ، (اکھا) انج گئے چلے بھوں کے کجھ تھوہ پتا نہ چلیا
اُنج: (فم) 1- اوس طرحاں، اوس ڈھنگ نال2- اُنجے ای، بنا کم کاروں 3- مفت، بنا ملوں، اُس طرحاں، ویسے
انجام: (عر، مذ) آخر، انت، خاتمہ، انتہا، نتیجہ، اخیر، پھل، نتیجہ، سٹا، تھوہ
انجام پاون، (محا) اخیر توڑی اپڑن، پوریاں کرن، مکمل کرن
انجام دیون، (محا) توڑ اپڑاون، پوریاں کرن، مکمل کرن
انجام کرن، (محا) کم مکا دیون، کم مکا کے آرام کرن
انجام نوں اپڑاون، (محا) توڑ پہنچاون، پوریاں کرن
انجام نوں اپڑن، (محا) توڑ اپڑن، پوریاں ہوون
انجام ہو جاون، (محا) اخیر ہو جاون، پوریاں ہو جاون، مک جاون، نِگ پون
انجان: (مذ، صفت) جو کجھ نہیں جاندا، انوانا، اگیانی، ناواقف، چھوٹی عمر دا، نادان، بال بچہ
انجان پُنا، (مذ) انجان ہون دی حالت، نادانی، بے سمجھی
انجان سما، (مذ) 1- اوپرا موسم، عجیب جیہا موسم 2- عجیب جیہا ویلا
انجبار: (فا، مذ) 1- لال رنگ دی اک وِیل یاں اوہدی جڑھ جو بطور دوا استعمال کردے نیں 2- شربت انجبار بہت مشہور اے
اِنجر پنجر: (مذ) انسانی جُثہ، جوڑ جوڑ، ہڈیاں، ڈھانچا، ہڈی پسلی
اِنجر پنجر ڈِھلا کرن، (محا) تھکا دیون، ہلا دیون، بھا دیون
اِنجر پنجر ڈِھلا ہوون، (محا) تھک جاون، ہل جاون، ہِھ جاون
انجڑا: (مذ) 1- وکھ، اڈ 2- متفرق، مختلف
انجکشن(Injection): (انگ، مذ) ڈاکٹری ٹیکہ، سُوا، پچکاری راہیں سریر وچ داخل کرن والی یاں کیتی دوائی
اُنجل: (سن، مو) بُک، دوویں ہتھ میل کے ڈُونے ورگی بنائی شکل، بُک بھرے تُل، اک مٹھی، جِنّا بُک وِچ آ جاوے
انجلی: (سن، مو) 1- ڈُونے وانگوں ہتھاں دا بنایا بُک 2- موئے ہوئے وڈیاں نال منسوب دِتی پانی دی چُلّی
انجم: (عر، مذ) نجم دی جمع، تارے
انجم شناس، (عر+فا، صفت) نجومی، تاریاں دا حساب جانن والا
انجمن: (فا، مو) کٹھ، ڈھانی، جرگا، بزم، مجلس، محفل، گروہ، جھنڈ
انجن: (سن، مو) 1- سُرما، کجل 2- مایا 3- کوڑ کِرلی
اِنجن(Engine): (انگ، مذ) 1- مشیناں نوں چلاون والا یاں کسے وی قسم دا کم کرن والا آلہ، انجن دا کم، اک قسم دی طاقت نوں دوسری قسم دی طاقت وچ بدلن دی مشین 2- ریل دا بمبا 3- تیل 'بھاپ' بجلی نال چلن والی مشین
انجن ڈرائیور(Engine Driver)، (انگ، مذ) انجن چلاون والا
اِنجن شیڈ(Engine Shade)، (انگ، مذ) اِنجناں لئی کھڑے

ہون دا چھپر

انجنی: (مو) 1-ہنو مان دی ماں دا ناں 2- اوہ سوائی جو اکھاں وچ سُرما پاؤندی ہووے 3- کوڑ کرلی

انجو: (مذ) ہنجو، آنسو، اتھرو

اِنجو: (ضم) ایہدی، ایس دی

اِنجو/ہنجو: (مذ) ایس طرحاں، انج،شدت دے اظہار لئی ''ہنجو'' وی آکھدے نیں

اُنجو/ہُنجو: (مذ) اوس طرحاں، اُنج،شدت دے اظہار لئی ''ہُنجو'' وی آکھدے نیں

اَنجو اِنج: (فم) وکھو وکھرا،وکھووکھ، الگ الگ، اڈاڈ ، جدا جدا، جداگانہ، کھلریا پُلریا

اَنجو اِنج کرن، (محا) کھلار دیئ ن، وکھ وکھ کرن

انجو اِنج ہوون، (محا) کھلر پلر جاون، وکھ وکھ ہو جاون

انجوڑ: (صفت) 1 جوڑے دے اُلٹ 2- دور، جدا، وکھ، علیحدہ، ونگی:'اگے یار دے پریت آہی ہن نال ساڈے انجوڑ ہوگئی'

اِنجوں: (حرف استفہام) کیویں، کس طرحاں

انجھ: (مو) رسی دی گُنجھل، وٹ، مروڑی

اَنجھ: (مذ) 1- انگ 2- اتھرو، ہنجو، آنسو، سوگ یاں خوشی کر کے اکھاں وچوں نکلیا پانی

اَنجھ اَنجھ، (فم) انگ انگ، وکھ وکھ

اِنجھ: (فم) ویکھو: اِنج

اُنجھ: (فم) ویکھو: اُنج

اُنجھ اُنجھے، (فم) 1- اوسے طرحاں، اوویں ای، ایویں، بے معنی 2- بنا دام، بنا مُل

اُنجھ جاون، (محا) حوصلہ ہا رجاون، دِل چھڈ جاون، اُداس ہو جاون

اُنجھن: (مصدر) حوصلہ ہارن، دِل چھڈ ن، اُداس ہوون

انجھو/انجھو: (مذ) ہنجو، اتھرو، دُکھ، سوگ یاں خوشی کر کے اکھاں وِچوں نکلیا پانی

انجھو پونجھن، (محا) کسے نوں حوصلہ دیئ ن، تسلی دیون

انجھو پونجھنا، (محا) اتھرو پونجھنا، کسے دے من نوں تسلی دینا

انجھو کرنا، (محا) رون کر کے اکھاں وچوں پانی وگنا، اتھرو ڈِگنا

انجھو کیرنا، (محا) 1- رونا، ہنجو پونجھنا، اتھرو پونجھنا 2- حوصلہ دینا، تسلی دینا

انجئی: (مو) اک قسم دا معدنی پتھر جیہدے نال بینگنی رنگ تیار کیتا جاندا اے

اُنجے: (فم) اُویں، اُوسے طرحاں، مفت وچ، ایویں

انجیر: (فا،مذ) اِک مشہور پھل، انجیر دا رُکھ، پھگواڑا

انجیراں: (مو) 'انجیر' دی جمع

انجیل: (عر،مو) عیسائیاں دی مذہبی کتاب جس نوں انگریزی وچ بائبل آکھدے ہن، اوہ اسمانی کتاب جیہڑی حضرت عیسیٰ علیہ السلام تے نازل ہوئی

انجینئر (Engineer): (انگ، مذ) 1- مشیناں دے کم کاج دا ماہر، مشینری دی معلومات دا کاریگر، کل اتے اوس دے پُرزیاں تے اوس دے علم دا ماہر، انجن وغیرہ بناون والا 2- پُل، ریلاں، نہراں، وغیرہ بناون دی تعلیم دا جانو

انجینئرنگ (Engineering): (انگ، مو) 1- کلاں بناون دی تعلیم 2- سڑکاں، ریلاں، پل، نہراں وغیرہ بناون دی تعلیم

انجینئری: (مو) انجینئرنگ، انجینئر دا کم

انجیں: (فم) ایس طرحاں ای، ایسے طرحاں

اُنجیں: (فم) اوسے طرحاں، اُنجے

اُنجیں کنجیں، (فم) اوسے حالت وچ، اوسے طرحاں دا، اوسے طرحاں

اِنچ (Inch): (انگ، مذ) لمائی دا چھوٹا ناپ، فٹ دا بارھواں حصہ، گز دا چھتیواں حصہ، پُرانے پیسے جنی چوڑائی

اِنچارج (Incharge): (انگ، مذ) 1- کسے کم، ادارے یاں شعبے دا نگران، دیکھ بھال کرن والا، عہدیدار 2- قائم مقام

انچلا: (مذ) 'آنچل' توں تصغیر، پلّو، دامن

اُنچھ: (سن، مذ) واڈھی پچھوں کھیت وچ ڈِگے ہوئے دانے یاں سٹے چگن دا کم، اناج

اُنچھ میل، (سن، صفت) 1- جس دا کم سلھا چگنا ہووے، اوہ بندہ جو سلھا چگدا اے 2- جس دی کوئی حد نہ ہووے

انچھت: (صفت) جس دی خواہش نہ کیتی جاوے

انچھر: (ہ، مذ) حرف، بول، جادو دا فقرہ

اُنچھن/اُنچھنا: (مصدر) واڈھی مگروں وڈھ وچ ڈِگے ہوئے سٹے چگنا، اناج چگنا، امنا، پچھیا جانا، امبا دینا، پچھنا

اُنحد: (سن، مذ) عالمِ ارواح، وِنگی: 'اوہدی جند قالب نوں چھڈ گئی انحد جاوڑی'

انحراف: (عر، مذ) 1- پھِر جانا، مُکر جانا 2- بغاوت

انحصار: (عر، مذ) 1- گھیرنا، احاطہ کرنا، سمانا، گھرن، حصار وچ آون 2- منحصر ہوون 3- دارومدار، احاطہ، سہارا

انحطاط: (عر، مذ) 1- دام وچ گھاٹا ہونا 2- گھٹ جانا 3- تھلے لہنا

اند: (مذ) کھکھرین کھتریاں دی اِک ذات تے اوس ذات دا آدمی، انند

اِندا: (مذ) 1- لایا ہویا جوڑ، جوڑ لاون والا کڑا جیہڑا عموماً پتری دا ہوندا اے 2- گھس جاون مگروں دھوتی دے سرے جوڑ کے کیتی ہوئی سلائی

اِندارہ: (ہ، مذ) بہت وڈا کھوہ

انداز: (فا، فعمر) 1- انداختن مصدر توں امر، جیویں، تیرانداز 2- بطور لاحقہ آکے اسم نوں فاعل بناندا اے 3- (مذ) ڈھنگ، طور طریقہ، شکل صورت، لچھن، ادا، نمونہ 4- اندازہ، قیاس

انداز کرن، (محا) قیاس کرن، جٹ وٹ لاون

اندازہ: (فا، مذ) گویڑ، انکل، اٹاسٹا، جانچ تخمینہ، قیاس

اندازہ ہوون، (محا) جٹ وٹ لگن، قیاس ہوون

اِنداسن: (ہ، مذ) اِندر آسن، راجا اِندر دا تخت

اندام: (فا، مذ) 1- جُثہ 2- جُثے دے انگ

اندامی: (عر، مو) تنگ کپڑے، تنگ لباس

اندامے: (فا، مذ) 'اندام' دی جمع، سریر وِچ، وِنگی: 'مغزز کام اندامے سستی تن دُرستی جاوے'

انداہڑیا: (صفت) بِنا داڑھی دے، لوا، نڈھا، الواں

اندر: (سن، مذ) 1- وِچلا حصہ، وِچکار، باہر دی ضد 2- کمرہ، کوٹھڑی 3- پیٹ 4- دھرم 5- حمل دی حالت 6- دل، من، ہردا

اندر اگ بلن، (محا) اندر دی سوڑنوں زور دیون، بہت زیادہ غصے وچ ہوون، غصے نال لال پیلا ہوون

اندر اِی اندر، (فم) ویکھو: اندرخانے

اندر بال تے اُتے چام وچ بازاراں وِکے تمام، کھاندے

اُوس نوں خاص تے عام اوس جناور دا کیہ نام، (بجھارت)
انب

اندر بولن مرغیاں تے باہر بولن مور، (اکھا) من دے اندر تے گند ہے تے وکھاوا باہر دا سوہنا ہے

اندر بہہ کے پاپ کماوے سَو چَونہہ کوٹیں جائیے، (اکھا) گل کدے لُکی نہیں رہندی

اندر بھالن، (محا) اپنی خبر لَون

اندر بھوٹو باہر بھوٹو چھپیہ بھوٹو، (بجھارت) جھاڑو

اندر بیٹھی لکھ دی، باہر گئی ککھ دی، (اکھا) زنانی گھر وچ اپنے کماں دھندیاں وچ ای رُجھی ہووے تے عزت پاوندی اے، بازاراں وچ بھون والی دے پلے ککھ نہیں رہندا

اندر پکیاں باہر آون، (محا) دل دیاں گلاں باہر آون، گھر دیاں گلاں گلی بازاراں وچ آون

اندر پھرولن، (محا) دل ٹٹولن، اندر بھالن، اپنا آپ ٹوہن

اندر پین کڑلاں، باہر بنسری والے نال گلاں، (اکھا) وچوں کجھ تے اُتوں کُجھ ظاہر کرن والے بارے کہندے نیں

اندر جھاتی گھتن، (محا) 1- اندر نظر مارن 2- دِل دی گل جانن، اندیاؤن

اندر خانے، (فم) چوری چوری، لُکا چھپا کے، اندرو اندری، وچوں وِچ، چپ چپیتے، لُک لکا کے، گھر دے اندر، خفیہ طور تے

اندر خانیوں، (فم) وِچلے دِلوں

اندر دا بُرا، (مذ،صفت) ویکھو: اندر دا پلیت

اندر دا پلیت، (مذ،صفت) دل دا بھیڑا، بُرے ارادے والا

اندر دا جانن، (مذ،صفت) دل دا جانن، گیان، علم، سمجھ

اندر دا حال گھِنن، (محا) دل دا بھید لَون، دل دی گل پُچھن

اندر دا شیشہ، (مذ) 1- اندر دا حال 2- دِل 3- چہرہ، مُکھ

اندر دا کھوٹا، (مذ،صفت) بدنیت، دِل دا مندا، اندر دا بھیڑ

اندر دا ہَولا، (مذ،صفت) ڈِھڈ دا پولا، ڈِھڈ دا کچا، بے اعتبارا، راز کھولن والا

اندر دُکھا، (مذ) دِل دا بھیت نہ دیون والا

اندر دی بھا کڈھن، (محا) دل دا بخار کڈھن، ارمان کڈھن، بھڑاس کڈھن، غصہ کڈھن

اندر دی مار، (مو) نفسیاتی مار، اپنے آپ توں ندامت

اندر دیاں پکیاں ای باہر آوَندیاں نیں، (اکھا) جو کجھ اندر ہووے اوہو ای باہر آوَندا اے، کسے دی اصلیت ساہمنے آجاون تے کہندے نیں

اندر دیوں/ اندر دوں، (فم) اندرلے پاسیوں

اندر شے تے باہر ہوکا، (اکھا) گواچی ہوئی ہون دے بھلیکھے نال کسے چیز نوں ایدھروں اودھروں لبھدیاں پھرن جدکہ اوہ گھر وچ ہووے

اندر کافراں دے مُونہہ موموناں دے، (اکھا) جدوں کوئی ظاہر چنگا بن بن دسے پر وچوں مندا ہووے تاں آکھدے نیں

اندر گجھی مار، (محا) ایہو جیہی سٹ جیہدا جُثے تے کوئی داغ یاں نشان نہ ہووے

اندر مِلیاں تھلمیاں ویڑھیا السلام علیکم ،(اکھا) جدوں کدھرے گیاں نوں بہن کھلون جوگی تھاں نہ لبھے تے نموشی ماریاں پرتن ویلے آکھدے نیں

اندروار، (ج،فم) اندروں، اندر دے پاسے، اندرونی

اندر والا ، (مذ) 1- دل، جی، من 2- ڈِھڈ دا بال

اندر والی ، (مو) کلیجی...... بدشگونی پاروں بعض وہمی زنانیاں کلیجی دے ناں دی تھاں ایہہ لفظ بولدیاں نیں

اندر وِچ جھاتی پاون، (محا) اپنے گریبان وچ ویکھن، اپنے کرتوتاں تے شرمندیاں ہوون، اپنے عملاں دا احتساب کرن

اندر وِچ سُور ڈھکی وَتن، (محا) دل وچ کینہ رکھن

اندر وڑ کے، (محا) چوری چھپے، چُپ چُپیتے، کِسے نوں پتا لگے بِنا، پردے نال

اندر وڑ کے پردے نال، (اکھا) بِنا کسے نُوں دسّے

اندر وڑ کے ویکھن، (محا) اصلیت دا پتا لاون

اندر وڑ وڑ بہون، (محا) سہمدیاں پھرن، بہت زیادہ ڈر کے رہن

اندروگتی، (فم) اندرو اندری، بغیر کسے نوں اطلاع ہویاں، پوشیدہ طور تے، چُپ چُپیتے، اندر خانے

اندر ہووے سچ تے باہر کھڑا نچ، (اکھا) ویکھو: اندر ہووے سچ تے باہر کھلو کے نچ

اندر ہووے سچ تے باہر کھلو کے نچ، (اکھا) سچے بندے نوں کسے طرحاں دا کوئی ڈر خوف نہیں ہوندا

اِندر: (مو،صفت) 1- اوہ بکری جیہڑی بچہ دتیوں بنا دُدھ دیوے 2- اوہ عورت جیہڑی بچے پیدا کرن دے قابل نہ ہووے 3- اک قسم دے جُوں جیہڑے کالے تے باریک ہوندے نیں 4- سریر وچ کرم تے گیان دے وسیلیاں وِچوں اک

اِندر: (سن، مذ) دیوتیاں دا راجا، مینہہ ورساون والا دیوتا، بجلی، کڑک، گرج، مجازاً...... عیش کرن والا

اِندر پُری، (مذ) اِندر دی نگری، سورگ

اِندر جال، (مذ) جادو، چھل، فریب

اِندر جوں، (مذ) 1- اِک قسم دے جوں جیہناں دے سِٹے وڈے ہوندے نیں 2- اک دوائی

اِندر دا کھاڑا، (مذ) راجا اِندر دی مجلس، سوہنیاں دی بیٹھک، پریاں دی محفل

اِندر دھنش، (مذ) 1- گڈی گڈے دی پینگھ 2- قوس قزح، سَت رنگی پینگھ

اِندر رانی، (مو) 1- اِندر دی رانی 2- اک بُوٹی

اِندر سبھاء، (مو) 1- راجے اِندر دا دربار جتھے پریاں وغیرہ دا ناچ ہوندا اے، راجے اِندر دا اکھاڑا 2- امانت دا اِک مشہور ناٹک

اِندر گاں، (مو) اوہ گاں جو سُوئے بنا ای دُدھ دیوے، سُراگاں

اندرا: (مذ،صفت) ویکھو: اندرلا

اِندراج: (عر، مذ) 1- درج کرن، لکھن، داخل کرن 2- لکھت، تحریر، داخلہ

اندراس: (پو، مذ+مو) 1- پھنڈری کانج، بھری ہوئی کچ 2- زور لانا، زور لا کے کھچنا

اِندراکو: (مذ) سمجھ، عقل، ادراک، سُجھ

اندرا کھڑ: (مذ) اندرس، استر

اندران: (مو) تُمّا، اِک کوڑا پھل، کُرتماں

اندرانی: (مو) راجا اِندر دی ملکہ

اِندراں: (مذ،صفت) اکاش دا دیوتا، بہشت دا راجا، وَنگی: 'جوگی سوئی جو جوگ دی جُگت جانے جوگی سوئی جو اندراں پنج مارے'

اندراونا: (فعم) عزت نال گھر اندر لے جانا، ادب نال اندر لے جانا

اندرائن / اندرائین : (ہ، مو) 1-اک سبزی دا ناں جیہڑی گرمیاں وچ ہوندی اے تے ایہدی تاثیر بہت ٹھنڈی ہوندی اے 2- کدو، لوکی، گھیا کدو 3- خربوزے ورگا اِک کوڑا پھل جو بطور دوا ورتیا جاندا اے، تُمّا، حنظل

اندرجا: (مذ) اِک رُکھ دا پھل جیہڑا کھاون والا ہوندا اے تے دوائی دے کم آوندا اے

اندرس: (مذ) کوٹ واسکٹ وغیرہ دے اندر یاں پچھلے پاسے لگا کپڑا، استر

اندرسا: (مذ)1- گھیو وچ تلی ہوئی چولاں دے آٹے دی مِٹھی ٹکی 2-اِک طرحاں دی مٹھیائی

اندرش: (مذ) استر، کسے کپڑے یاں کوٹ وغیرہ دے اندر دی تہہ

اندرف : (مذ) اندرس، استر، اچکن، لما کوٹ

اندرکھا: (مذ) 1-دیوا رکھن والا سٹینڈ، آلہ 2-اک قسم دی واسکٹ،اوہ جیکٹ جیہڑی مرداں واسطے ہوندی اے

اندرلا: (مذ، صفت) اندر والا، اندر دے پاسے والا، ہردا، چِت، ضمیر، اندرونی

اندرلا ٹکانے آون، (محا) دل نوں تسلی ہو جاون، ضمیر دا مطمئن ہوون

اندرلا ساہ اندر باہرلا باہر رہ جانا، (محا) بہت ہی خوف دی حالت وچ ہونا، بہت ڈریا ہویا

اندرلی : (مو، صفت)1- باہرلی دی ضد، اندر والی کوئی شے یاں گل 2- گھول دا اک داء، پہلوانی دا اک گُر

اندرنی: (مو) اِندر دی رانی، شچی، راجا اندر دی ملکہ

اَندرَو : (ہ) اندرتوں، خفیہ، لُکیا ہویا، اندر ول

اندرو اندر، (فم) وچے وچ، اندر خانے

اندرو اندر زہر گھولن، (محا) دل وچ ای کڑھدے سڑدے رہون

اَندرَو اَندرَو، (فم) اندر اندر توں، خفیہ طور تے، اندرونی طور تے

اندرو اندری، (فم) وچوں وچ، چوری چوری، چُپ چُپیتے

اندرو اندری دُھکھن، (محا) اپنے لکھیں سڑن، کُڑھن، جھرن، اپنا دُکھ کسے نال سانجھا نہ کرن تے آپ ہی سہار دے رہنا

اندروار: (فم) بالکل اندر ول، پورے طور تے اندر ول، اندر دی طرف، اندرلے پاسے، وِچ، اوٹھے

اَندرَوٹھا : (مذ)پنڈاں تھاواں دے کچے مکاناں دے پچھلے کمرے جیہناں وچ عام طور اُتے پنڈ دے واسی سردیاں وچ جا کے رہندے نیں کیوں جے گرمیاں وچ دِن ویلے ایس کمرے دا تاپ مان درمیانہ جہیا رہندا اے

اَندرُوس : (مذ) آندراں وغیرہ، یعنی معدے یاں پیٹ دے اندر دیاں آندراں

اندرون : (فا ،حرفِ جار) ویکھو: اندر

اندرون خانہ، (فا فم) 1- گھر وچ، وچووچ 2- آپس وچ 3-(مو) گھر والی، بیوی، تیویں

اندرونا: (پو، مذ)اندرونی، اندرلا، ونگی: 'تپ تندور ہویا اندرونا جاگی آتش گرمی' (سیف)

اندرونی: (صفت) 1-اندر دا، گُجھا 2- وِچلا 3- دِلی، جگری 4- گھریلو، گھروکا

اندروں: (فم) اندرلے پاسیوں، وچوں، دِلوں، اندر توں، اندر واروں

اندروں اندری پی گھُٹنا، (محا) اندروں اندری پی جانا

اندروں باہروں بھَووَن، (محا) خوشامد کرن، چاپلوسی کرن

اندروں باہروں تھیون، (محا) رفع حاجت توں فارغ ہوون

اندرھال/ اندھالی: (مو) کسے کھیت دا پچھلا حصہ جس توں اگانہہ کھیت دی حد مُک جاندی اے تے اگانہہ منڈیر بنی ہوندی اے

اندری: (مو)نسل ودھاؤن والا انگ، مثانہ، پیشاب والی تھیلی

اندری جھاڑ، (مذ) پیشاب آور، مثانے دی صفائی والی دوا

اندریا: (مذ،صفت) ویکھو: اندرا

اندریاں: (مو) بدن دے اعضاء، کسے چیز دے حصے

اندریڑا: (مذ) بخار، تاپ، نزلہ، زکام

اندرینی میل: (مو) اندر دی میل، من دی میل، وچلی میل یاں گند

اندفاع: (فا، مذ) دفع ہونا، دُور ہونا

اُندگل: (مذ) بکھیڑا، جھگڑا، ٹاکرا، بھیڑ، لڑائی، دنگل

اندلا: (مذ) بام دی قسم دی دریا دے کنڈھے چکڑ وچ رہن والی سپ دی شکل دی مچھی

اُندلس: (عر، مذ) ویکھو: 'اسپین' جیہدا ایہہ عربی ناں اے

اندلے کندلے: (نم) ایدھرے کدھرے، ایس پاسے تے

اندمال: (فا، مذ) زخم بھرنا

اندوختہ: (فا، مذ) جمع کیتا ہویا

اندولن: (مذ) انقلاب، رواج، پلٹن، تبدیلی

اندوہ: (فا،مذ) رنج، فکر، دُکھ، غم، الم

اندھ: (س، صفت)1- انھا، نیتر ہین، سورداس (اک مشہور گاون والے دا ناں جیہڑا انھا سی)، سورما، دلیر، بہادر، سورما سنگھ 2- اگیانی، ناسمجھ، اجانکار، انجان مورکھ، جاہل، بُدھی ہین، اُلو، اچیت، غافل

اندھ پرنپرا، (س، مذ) بنا سمجھے بجھے کسے ریت دی پیروی، بھیڈ چال

اندھ جوگیاں، (مذ) ویکھو: اندھ

اندھ چڑھن، (محا) خواہش پوری کرن دی ہوس وچ انھا ہو جاون، کجھ نہ سُجھن

اندھ دھند، (مو) اندھ غبار، روشنی ہونا، سورج، چن وغیرہ دے وجود وچ آون توں پہلاں دا سما

اندھ رات/ اندھ راتا، (مذ) اِک روگ جس وچ رات نُوں کجھ نہیں دِسدا، رتانھا

اندھ راج، (مذ) لاقانونیت

اندھ راجیا، (مو) انھی سرکار، بے انصاف حکومت

اندھ غبار، (مذ) 1- ڈاڈھا ہنیرا، دُھند، گھٹا اُڈن کر کے جو ہنیر ا ہوجائے 2- مورکھتا تے دورِ حاضر دی ذلت، حقارت والی حالت واپری ہونا

اندھ کار، (مذ) 1-انھیرے، انھیرا، چانن دا اُلٹ 2- کالی بولی انھیری جس وچ دھوڑ اُٹھدی ہے اتے کجھ نہیں دسدا 3-اگیان 4- ظلم، زیادتی، بے اصولی

اندھ کوپ، (س، مذ) اینا ڈُونگھا کھوہ کہ اوس دا تھلّا نہ دِتے، ہنیر کھوہ، اِک دوزخ دا ناں

اندھ کھاتا، (مذ) جتھے کسے گل دا کجھ پتہ نہ لگے، گئی آئی چیز دا کجھ سُر پتا نہ ہووے، باقاعدہ دا حساب کتاب نہ رکھیا ہون دا طریقہ، گڑبڑ والا کم، انھا کھاتا، ہنیر کھاتا

اندھ گھور، (مذ) ڈاڈھا ہنیرا، ہنیر گھپ گھیر، اگیانتا، لاعلم، جہالت

اندھ نگری بیداد راجا ٹکے سیر بھاجی ٹکے سیر کھاجا، (اکھا)

جتھے بھلے بُرے دی تمیز نہ ہووے تے سبھناں نال اِکو جیہا مندا سلوک ہووے، اوتھے ایہہ اکھان بولیا جاندی اے

اندھا: (مذ،صفت) انھا، جیہنوں نظر نہ آوندا ہووے

اندھا بناون، (محا) اکھاں وچ گھٹا پاون، بیوقوف بناون

اندھا دوزخی تے ڈورا بہشتی انھا نرکی تے بولا سورگی، اندھا راجا بے دادنگری، (اکھا) کوئی نیاں نہ ہونا، اندھیاں وچ کانا راجا، انھیاں وِچ کانا آگو

اندھا دھند، (فم) انھے واہ، بہت تیز چال نال، بغیر سوچے سمجھے، دُھس نال، زور نال، بدانتظامی، ناانصافی

اندھا دھند لٹاونا، (محا) نفع نقصان سوچے بِنا رُوپے پیسے نوں خرچ کرنا، بے پرواہی نال دھن نوں ورتنا

اندھا دھند مچاوَنا، (محا) دِھگا زوری کرنا، نا انصافی کرن، بے قاعدگی کرنا، انھی پاونا

اندھا ڈاند، (مذ،صفت) بے سمجھ، بے وقوف، بُدھو

اندھا کھاتا، (مذ) ہنیر کھاتا، کُجھ پتا نہ لگنا

اندھا کھو، (مذ) قلعے دا تہہ خانہ، تنگ کوٹھڑی، پناہ دی تھاں، کمین گاہ

اندھا کیہ منگے دُو اکھیں، (اکھا) جدوں کسے نُوں اوہدی خواہش موجب کوئی شے مِل جاوے تے آکھدے نیں

اندھا گاوے ڈورا وجاوے، (اکھا) ویکھو: انھا گاوے بولا وجاوے

اندھا مندھا، (مذ) انھا، بے وقوف، انھا مورا

اندھا ونڈے خیرات ول ول اپنیاں کوں، (اکھا) جیہڑا صرف اپنے انگاں ساکاں تے ای مہربانیاں کردا ہووے اوہدے بارے آکھدے نیں

اندھا ویہہ، (مذ) مونہہ زور

اندھار: (مذ،صفت) ہنیرا، تاریکی، ظلم

اندھار پون، (محا) ظلم دا پھیلن، ناانصافی ہوون

اندھار پیا سرکار نُوں جو چور بدھے کتوال نُوں، (محا) اُلٹا راج، انھیر گردی، ظلم، انھاپن

اندھار کھاتا، (مذ) انھا کھاتا، کھوہ کھاتا، بُرا وہار، بے انصافی

اندھار گھلن، (محا) 1- جھکھڑ جُھلن، ہنیری آون 2- مصیبت آون، ظلم عام ہوون

اندھار مچاون، (محا) ظلم کرن، زیادتی کرن

اندھار مچن، (محا) اندھار پَون، ناانصافی ہوون، ظلم پھیلن

اندھارا: (مذ) ہنیرا، تاریکی، ظلم، انھیری

اندھارا گھگھ، (مذ) گُپ ہنیرا

اندھاری: (مو) ہنیری، ہنیر گردی، ڈراوَنا ہنیرا، گھوڑے دیاں اکھاں بند کرن والا چمڑے دا کھوپا، بِنا کسے دھریاں توں

اندھاری کوٹھی، (مو، صفت) تنگ تے تاریک کمرا، انھیری کوٹھڑی، کال کوٹھڑی

اندھاری وِچ جو پیٹ نال ہووے کون بھلا اوہ؟ جھٹ جمّ پوَے اوتھے ای جدوں رُشنائی ہو، مُنڈا بھوت نالوں کالا ہو، (بجھارت) سایہ

اُندھاریاں: (محا) ہنیرے، ہنیریاں راتاں

اندھالی: (مو) 1- بھکھ یاں کمزوری دی وجھوں اکھاں موہرے ہنیرا دسنا، سر چکراوَنا، گھمیر، نھیرنی، بھوانٹی، چکر 2- مرگی دا دورہ، غشی

اُندھاون: (مصدر) ڈولھن، وِیٹن، مُودھا کرن، اُلٹن

اندھپ: (مذ،صفت) اندھاپن

اندھراندھپ، (مذ) 1- اندھراتا، رات نوں نہ دسن دی بیماری
2- بہتات

اندھرس: (ہ،مذ) ویکھو: اندرس

اندھڑ: (صفت) انھا، لاپروا

اندھڑاقصئی، (مو) بالاں دی اک کھیڈ

اندھکار: (مذ،صفت) اندھ غبار، گھُپ ہنیر،نھیرا

اندھوچ: (مذ،صفت) 1- بے وقوف، لاپروا 2- انھا

اندھورا: (ج،مذ، صفت) 1- نھیرا، دُھندلاہٹ، ڈُونگھی شام
2- دھیماپن

اندھوڑا: (مذ،صفت) ویکھو: اندھورا

اندھی: (مو) ویکھو:'اندھا' جیہدی ایہہ تانیث اے

اندھی اندھارلیا، ہکو جھگّا گلیا، (اکھا) لاپروا تے بے وقوف میاں بیوی رل جاون تے گھر برباد ہو جاندا اے

اندھی پینڈی گئی، کُتے لکیندے گئے، (اکھا) بیوقوف بندے دی محنت اکارت جاندی اے کیوں جے دوجے اوہدے توں فائدہ حاصل کردے رہندے نیں تے اوہنوں پتا وی نہیں لگدا

اندھی دا اندھارا، (مذ،صفت) گُپ ہنیرا، اندھکار

اندھی سرکار، (مو) 1- اوہ حکومت یاں حاکم جیہدے ساہمنے ہر برائی ہوندی پھرے 2- بے غیرت بندے نوں طنزاً آکھدے نیں

اندھی کُوں اندھارا بھاوے، (اکھا) ہر کوئی اپنے مزاج موجب ماحول نوں پسند کردا اے

اندھی مچاون، (محا) ظلم کرن، لُٹ پاون

اندھی مینہ لوڑھا لتاڑے، (اکھا) لاپروا تے بے سلیقہ بندہ نقصان دا موجب بن دا اے

اندھی نہ ڈیکھے بجڑیاں دا مونہہ، (اکھا) 1- ہوا نہ لگن دیؤن، چُپ چاپ ہضم کر جاون 2- بدقسمت لوکاں نوں ویکھ کے کہندے نیں

اندھے: (مذ،صفت) ویکھو:'اندھا' جیہدی ایہہ جمع اے

اندھے اگوں روون، اکھیں دا زیان، (اکھا) ویکھو: انھے اگے روون اکھیاں دا کھوہون

اندھے دی ڈانگ، (مو) 1- سبھ لئی اِکو جیہا قانون 2- بڑھاپے دا سہارا

اندھے دے پَیر تلے بیڑا، (اکھا) کسے نوں اوہدی قابلیت توں ودھ شے مل جاوے تے آکھدے نیں

اندھے کیتے ڈینہ رات ہک برابر، (اکھا) اپنے اگے آون والے حالات دی فکر نہ کرن والا ویلے دی قدر نہ کردا ہووے ایجیے بندے لئی چنگی مندی ہر گھڑی برابر اے

اندھیاں اِچّوں کانا: (اکھا) بیوقوفاں وچوں تھوڑی بہت سمجھ والا بندہ

اندھیج: (ج، مذ) نھیرا، انّھ، انھاپن، اندھ کار، اندھ غبار، گھُپ ہنیرا

اندھیر: (ہ،مذ) ہنیر، قہر، ستم، ظلم، بے انصافی

اندھیر کوٹھڑی، (مو) 1- جیل دی اک کوٹھی جس وچ خطرناک مُجرم نوں بند رکھیا جاندا اے، کال کوٹھڑی 2- ماتا داڈھڈ، (مو) نھیری، ہنیری

اندھیر گردی، (مو) ویکھو: نھیر گردی

اندھیر گھتن، (محا) گڑبڑ مچانی

اندھیرا: (ہ، مذ) تاریکی، دھندلکا، ہنیرا

اندھیرا گھتن، (محا) 1- تشدد کرن، ظلم کرن 2- ظالم بن کے حکومت کرن 3- ناجائز اختیارات دا استعمال کرن

اندھیری: (مو) ہنیری

اندھیری وگنا، (محا) 1- تیز ہوا چل پینا 2- بہت ظلم ہونا 3- کوئی آفت پے جانا

اِندی: (مو) معمولی ریشم دا لال رنگ دا کپڑا جو ہندوواں وچ بعض تقریباں اندر وی ورتیا جاندا اے

اندے: (مذ) توپے، تروپے

اندے باہنا، (محا) اندے پاوَنا

اندے باہنا اُلیہڑ نا، (محا) مار مار کے اندے پائی چھوڑنا، جیویں: 'مار مار کے دُنبہ بنا دینا' بہت کُٹ مار کرنی، تنگ کرنا

اندے پاوَنا، (محا) ویکھو: اندے باہنا اُلیہڑ نا

اِندیا: (مذ) اندازہ، گویڑ، نظریہ، عندیہ

اِندیا لاون، (محا) اندازہ کرن، گویڑ لاون

اِندیا لگن، (محا) اندازہ لگن، گویڑ لگن

اِندیا لون، (محا) 1- انترالون، دِل دی گل جانن، مرضی پُچھن 2- اندازہ کرن

اِندیا ہوون، (محا) ویکھو: اِندیا لگن

اندیشہ: (فا، مذ) 1- فکر، چِنتا، خطرہ، ڈر، خوف، کھٹکا، دھڑکو 2- سوچ، فکر، خیال، وہم، گُمان

انڈ بردھی: (سن، مو) نلاں دی اِک بیماری، نلاں وچ پانی پین دی بیماری، نل اُترنا، پیٹ دی آندر داٹیاں وِچ لمک جانا

انڈ کوش: (ہ، مذ) پتالو، پھوڑا، انڈے دانی، اندرونی اعضاء، لکویں انگ

انڈا: (سن، مذ) اُوٹھ دے اِک پاسے دا بھار

انڈا: (پو) اکڑوں، رکوع دی حالت

انڈا: (مذ) 1- آنڈا 2- ٹھیڈا، ول، پیچ، ٹھوکر

انڈا کار، (مذ) انڈے دے اکار ورگا، انڈے دی شکل دا، گولا کار

انڈا مار، (مذ) کُشتی دا اِک داء

انڈا مارن، (محا) گھول وِچ لت دی اڑینگی مارن، ٹھُڈا مارن، ٹھوکر مارن

اُنڈا: (مذ، صفت) اُونڈا، کوڈا

اُنڈا اُنڈا، (مذ، صفت) 1- اُونڈا، کوڈا، کُبا، اُڑیا ہویا، جُھکیا ہویا 2- مودھا، پُٹھا

انڈار: (مذ) مجھ دے بولن تے اِڑنگن دی آواز

انڈِٹھا: (صفت) جس نُوں ویکھیا نہیں گیا، ان ویکھیا

انڈج: (مذ) انڈیاں وچوں پیدا ہون والے جنور، پرندے

انڈڑا: (ج، مذ) انڈہ، آنڈا

اِنڈس (Indus): (انگ، مذ) دریائے سندھ، اٹک دا ناں

انڈوری: (مو) ان بن، چکی دے اُپرلے پُڑ وچ لگی لکڑ، مانی

انڈوری منڈوری، (فم) ٹھنڈ نال سُنگھڑ کے، وِنگی: 'انڈوری منڈوری سُتا پیا'

انڈوسی: (مذ) آنڈیاں اُتے بیٹھا ہویا پنچھی

انڈوکھا: (مذ) انگوٹھا، مُچا، انوٹھا، ٹھینگا

انڈول: (فم) اڈول، ارام نال، ہولے جیہے

انڈونڈ: (مو) ونڈ، ونڈائی، تقسیم

انڈھانا: (فعم) استعمال کرنا، کسے وی شے نوں استعمال وچ لیانا

اَنڈھاں: (مو) کوئی وی استعمال کرن دی شے جیویں کپڑا، برتن وغیرہ، ہنڈھان

اَنڈی : (مو) طاقت ور ہوون دی حالت، صحت مند ہوون دی علامت

اُنڈی: (مذ،صفت) کوڈا، ترچھا، جُھکیا ہویا

انڈے پاوَن، (محا) انڈے پاون، پرانی چادر دے سرے سین تے وچکاروں پاڑ کے نویں سرے بناون

انڈیا(India): (انگ، مذ) بھارت، ہندوستان

انڈیال: (مو) کسے شے نوں انڈے وانگ گول کرن والا لوہاراں دا لوہے دا اک اوزار

انڈیاون : (مصدر) 1- آنڈیاں اُتے کُکڑی دا بہنا 2- ڈھگے نوں چڈی دیوَنا

انڈیکس(Index): (انگ، مذ) فہرست دا نیبل، اوہ مُڈھلا خط جس توں اندرونی موضوعاں یاں مضموناں دا علم ہوندا ہے، اوہ خط یاں کتاب جس وچ اکو قسم دیاں بہت ساریاں چیزاں یاں اوہناں دے انگاں اُتے شیواں دے ناں ترتیب وار درج کیتے ہوئے ہون

اِنڈین نیشنل کانگرس (Indian National Congress): (انگ،مو) ہندوستان دی اک سیاسی جماعت جو 1880ء وِچ بنی

انرتھ : (س،صفت) 1- غیر مفید، بے سُود، بے فائدہ، ضائع 2- غیر واجب، خلافِ دستور، بے بنیاد، بے دلیل 3- نقصان دہ

اَنس: (س، مذ) -1 حصہ، بھاگ، ٹوٹا، ست 2- اولاد، سنتان 3- طاقت، توانائی، جیویں: جسم وِچ انس نہیں رہیا

اِنس : (عر،مو) 1- انسان، آدمی 2- نسل، جنس، انس وی استعمال ہوندا اے

اُنس : (عر، مذ) الفت، تعلق، محبت، پیار، لگاؤ، موہ، ہترتا، اپنائیت، ملنساری

انسار : (صفت) ہُزت، پچھ لگ

اُنسار : (مذ) ریت، رسم، رواج

اُنسار : (حرفِ تشبیہہ) جیہا، وانگوں، ورگا

انسان: (عر، مذ) آدمی، منکھ، بندہ

انسان بناون، (محا) 1 - بندیائی سکھاون، تہذیب سکھاون 2- مارن کُٹن، سزا دے کے کسے نوں سدھیاں کرن

انسان بنن، (محا) 1- بندیائی سکھن، تہذیب سکھن 2- احتیاط کرن، حیا کرن، وادھا نہ کرن

انسان پُنا، (مذ) انسانیت، چنگے انساناں والی ورتوں، انسانیت

انساناں والے کم نہ کرن: (محا) پُٹھے سدھے کم کرن، خرابی کرن

انسانی: (عر، صفت) منکھی، انسان نال تعلق رکھن والی (گل، شے وغیرہ) انسان دا، انسان والی

انسانی فطرت، (مو) منکھی سبھا، منکھی طبیعت

انسانیت : (عر، مو) بندیائی، بندیاں ورگے وصف، تمیز، عقل مت، آدمیت

انسانیت وِچوں نکل جاون، (محا) بندیائی چھڈ دیون، بھیڑے رچھاں تے اُترن، بدتمیزی کرن، بے رحم ہو جاون

انسانیت ورتن، (محا) 1- بندیاں والے کم کرن 2- چنگے سلوک دا ورتارا کرن

انساون : (مصدر) الکساون، اُنگھلاون، سُست ہوون

انسائیکلوپیڈیا (Encyclopedia): (انگ،مذ) اوہ وڈا گرنتھ یاں

جامع کتاب جس وِچ دُنیا بھر دے وڈّے موضوعاں اُتے اوہناں دے انگاں بارے تفصیل نال ویرواِدتا گیا ہووے

انسب : (عر، مذ) بہت مناسب

انسپکٹر (Inspector): (انگ، مو) ہوراں دے کم دی ویکھ بھال کرن والا، کرم چاری، نگران

انسپکٹرنی: (مو) 1- انسپکٹر دے گھر والی، انسپکٹر دی تیویں 2- انسپکٹر دا کم کرن والی تیویں

انسپکٹریس (Inspectoress): (انگ، مو) تعلیم محکمے دی اِک سرکاری ملازم تیویں جو سکولاں دی دیکھ بھال دی ذمہ وار ہوندی ہے

انسٹیٹیوٹ (Institute): (انگ، مو) 1- ادارہ، محکمہ، شعبہ 2- علم وغیرہ دی ترقی لئی بنیا ہویا کوئی ادارہ

انسداد : (عر، مذ) 1- روکنا 2- بند ہونا، بندش، روک، ڈکا، ممانعت

انسرن : (مصدر) 1- پچھیٹرن، کسے دی پیروی کرن 2- نتیجہ نکلن، منحصر ہوون

اِنسلا : (مذ) پلا

انسولین (Insulin): (انگ، مو) شوگر دے روگیاں دی اک دوائی

انسی : (مو) اونسی، بھوئیں تے لکیر کھچ کے یاں اِک خاص شکل بنا کے گویڑ لانا، فال

انشاء : (عر، مو) 1- عبارت لکھن، گل بناون 2- تحریر، کاڈھ، نویں گل 3- اُردو دے مشہور شاعر انشاء اللہ خان تے اُردو پنجابی دے مشہور شاعر شیر محمد ابن انشاء دا تخلص

اِنشاء پرداز، (عر+ فا، صفت) ادیب، مضمون لکھن والا، نثر نگار

اِنشاء پردازی، (عر+ فا، مو) مضمون نویسی، نثر نگاری

اِنشائیہ : (عر، مذ) ادبی اصطلاح وِچ اک نثری صنف دا ناں جیہدا مُڈھ فرانس دے لکھاری مونتاں نے بنھیا تے اپنے مضموناں دا ناں Essay رکھیا ایہہ لفظ عربی 'انشی' دی فرانسیسی شکل اے جیہڑا انگریزی وِچ Essay ہوگیا۔ اُردو پنجابی وِچ ایہدا ترجمہ انشائیہ کیتا گیا، ہلکے پھُلکے انداز دی لکھت جیہدے وِچ خیال آرائی ہوندی اے

انشراح : (عر، مذ) 1- کھلنا، کشادہ ہونا 2- کھُل جانا

انشورنس (insurance): (انگ، مو) بیمہ، بیمہ کاری

انصار : (عر، مذ) ناصر دی جمع 1- امداد کرن والے، مددگار، ساتھی 2- مدینے دے اوہ لوک جیہناں حضور راکرمؐ تے مکیوں آون والے دُوجے مہاجراں دی بھراواں وانگوں مدد کیتی

انصاری : (عر، صفت) 1- انصار نال منسوب 2- اک قوم جیہڑی اپنے آپ نوں حضرت ایوب انصاریؓ دی اولاد دسدی اے اتے عموماً جولاہیاں دا کم کر دی رہی اے

انصاف: (عر، مذ) نیاں، نیاؤ، سچ جھوٹ دا نتارا، سچائی، عدل، فیصلہ کرنا

انصاف پسند، (عر+ فا، صفت) 1- انصاف نوں چنگا جانن والا 2- نیائیں

انصاف کرن، (محا) نیاں کرن، حق دا فیصلہ کرن، دیانت داری نال دادگری کرن

انصاف لبھن، (محا) نیاں ڈھونڈن، عدل لبھن، انصاف بھالن

انصاف منگن، (محا) نیاں چاہون، صحیح فیصلہ چاہون

انصاف ہوون، (محا) نیاں ہوون، صحیح فیصلہ ہوون

انصافی: (صفت) انصاف کرن والا، مُنصف

انصباب : (عر، مذ) ڈِگنا، پانی یاں کسی مادے داچو نا، ٹپکنا

انصرام : (عر، مذ) بندوبست، انتظام، آہر، پربندھ

انضباط : (عر، مذ) ضبط کرنا، برداشت کرنا، خاص خاص کماں لئی ویلا مقرر کرنا

انعام: (عر، مذ) تحفہ، خوش ہو کے دِتی جاون والی رقم، اجر، صلہ، چنگا کم کرن بدلے دِتی گئی کوئی شے، بخشیش، تحفہ نصیحت دینا، نعمت دینا

انعام کنام، (مذ) انعام وغیرہ، عزت تے تحفہ وغیرہ

انعامی: (صفت) 1- جس دا کوئی انعام رکھیا ہووے 2- انعام لین والا، جو انعام پاون یاں دین دے لائق ہووے، ودھائی، قرعہ 3-انعام وچ دتی ہوئی (چیز) 4- ودھیا، کھرا

انعقاد : (عر، مذ) 1- بجھن، گنڈھیا جاون، برپا ہوون 2- اکٹھ ، بیٹھک، عقد، اجتماع

انعکاس : (عر، مذ) 1- اُلٹنا 2- عکس دا کسے صاف شے (شیشے پانی وغیرہ) وچ دِسنا یاں بننا 3- نظر وچ آونا

انفاس : (عر، مذ) 1- نفس دی جمع 2- ساہ، دم

انفرادی : (عر، صفت) 1- فرد بارے 2- ذاتی، شخصی، کسے دی اپنی ذات

انفرادیت : (عر، مو) فرد ہون دے موجب کسے دی اپنی حیثیت، وکھراپن، وکھ وجود، نمایاں حیثیت

انفراغ: (عر، مذ) چھٹکارا، فارغ ویلا لبھنا

اَنفُس : (عر، مذ) نفس دی جمع، جاندار

انفصال : (عر، مذ) فیصلہ

انفعال: (عر، مذ) شرمندگی

انفکاک : (عر، مذ) 1-چھڈنا 2- الگ کرنا 3- علیحدہ ہونا 4- وکھ ہونا

انفلونزا (Influenza): (انگ، مذ) وبائی زکام، زکام نال ہوون والا تاپ

اِنفینٹری (Infantry): (انگ، مو) پیدل فوج، بری فوج دا جنگجو حصّہ

اِنقباض: (عر، مذ) 1- طبیعت وچ اداسی آنا 2- قبض

اِنقسام : (عر، مذ) ونڈنا، تقسیم کرنا

اِنقطاع : (عر، مذ) 1- وڈنا، قطع کرنا 2- وکھو وکھ کرنا

اِنقلاب : (عر، مذ) 1- ادل بدل، اُلٹ پُلٹ، ہیٹھلی اُتے ہوون 2- تبدیلی، اُلٹ پھیر، چکر، زمانے دی گردش، بنیادی تبدیلی، اوہ حکومتی تبدیلی جو لوکائی دی طاقت راہیں عمل وچ لیاندی گئی ہوئے

اِنقلابی : (عر، مذ، صفت) 1- تبدیلی دی سوچ رکھن والا، انقلاب لیاؤن والا، تبدیلی لیاؤن والا، انقلاب بارے 2- انقلاب نال متعلق 3- انقلاب نوں چنگیاں جانن والا، انقلاب پسند، انقلاب دا حامی کار 4- خاص، انوکھا، غیر معمولی قسم دا

اِنقیاد : (عر، مذ) 1- تابع ہونا 2- قید ہونا

انک : (سن، مذ) 1- چنھ، نشان 2- گنتی دا انگ، ہندسہ 3- کسے شاعری دا اک حصّہ

انکا: (مذ) اک گُن چھند جس دا ناں شیش بھی ہے، لچھن چار دے پرت چرن اک یگن

اِنکا: (ضم) ایہناں دا

اِنکار: (عر، مذ، صفت) 1- نہیں، نہ کر دینا، کسی گل دا نہ منا 2- ہاں دی ضد

اِنکار کرن، (محا) رد کرن، نہ مَنن، نامنظور کرن، جواب دیوَن

اِنکار ہوون، (محا) منیا نہ جاون، رد ہوون، جواب ہوون

انکارا : (عر، مذ) 1- انکار کرن والا، منکر جان والا 'اقرار' دی ضد، نہ

کرن، نہ منن، 2- پرہیز، نامنظوری

اِنکاری: (مذ،صفت) انکار کرن والا،مُکر جان والا

اِنکاری ہوون، (محا) مُکر جاون، اقرار نہ کرن

انکت: (صفت) لکھیا ہویا، چھپیا ہویا، اُکریا ہویا، اُکھنیا ہویا

انکڑن: (مصدر) دھپ یاں گرمی نال آکڑن، سُک جاون یاں سُنگڑون

اَنکس: (س، مذ) ہاتھی نوں مارن والا سُوا یاں کُنڈا جیہدے نال ہاتھی نوں قابو رکھیا جاندا اے

اَنکس مارن، (محا) کسے نوں وس وچ کرن، فرمانبردار بناون، سُوا کھبھوون، زخمی کرن

اِنکسار: (ع، مذ) 1- جُھکن، عاجزی دکھاون، ٹُٹ جاون، کسر لگن 2- عاجزی، کسر، خاکساری، عجز، جیہڑا کسے دی طبیعت وِچ ہووے

اَنکِشن: (س، جملہ) ٹھہراں گے، رُکاں گے (کیہ اوہ، جمع غائب) ٹھہرن گے، رُکن گے؟

انکش: (س، مذ) لوہے دی اک موڑویں سیخ جس نال مہاوت ہاتھی نوں قابو وچ رکھدا ہے، ہاتھی دا کُنڈا

اِنکشاف: (ع، مذ) 1- کھولن، ظاہر کرن 2- کُھلن، ظاہر ہوون 3- اظہار، وس، کسے نویں یاں گُجھی گل دا اعلان

اِنکم (Income): (انگ، مذ) آمدن

اِنکم ٹیکس (Income Tax)، (انگ، مذ) آمدن اُتے لگان، آمدن اُتے حکومت ولوں لگا ہویا ٹیکس

انکن: (مصدر) آنکن، بِکن، جاچن، اندازہ لاون

اِنکن: (مصدر) 1- کرا ہون، ہونگن 2- مرن نوں ہوون، ساہ اُکھڑن

اَنکھ: (مو) آن، غیرت، شرم، پَت، عزت نفس

انکھٹ: (صفت) ختم نہ ہوون والا، نہ مُکن والا، ونگی: 'بند اکھیاں وچ انکھٹ جنگل کھول گئے' (نجم)

انکھرکھا: (ج، مذ) انھا، اک اکھ والا

انکھری: (ج، مو) ویلھی چھڈی ہوئی قابل کاشت پیلی

انکھڑ: (صفت) نہ نکھڑن والا، جو نکھیڑ یا نہ جاسکے، جو کھرا نہ کیتا جا سکے

انکھڑواں: (صفت) ویکھو: انکھڑ

انکھڑویں: (صفت) نہ نِکھڑن والا، جو نکھیڑ یا نہ جاسکے

انکھڑی: (ہ، مو) اکھ، چشم

انکھن: (ہ، صفت) بھیڑے لچھناں والا، بدچلن، بدکردار

انکھی: (صفت) انکھ والا، غیرت والا، آنی، آن والا

انکھیلا: (صفت) ویکھو: انکھی

انگ: (مذ) 1- اگلا پاسا جیویں: 'آگا تینڈا پچھا مینڈا'، 2- دوست، سجن، ساتھی، رشتے دار، ساک، لگدے لانے 3- جسم دا کوئی حصہ یاں جوڑ، جسم، سریر 4- ونڈ، تقسیم، حصہ 5- ہندسہ 6- اندازہ، گویڑ 7- گنتی دسن والا 8- لاگ 9- دو سانگی 10- ناں 11- ماتا دا ٹیکہ 12- پلُو، لڑ، دامن 13- بحر دا رُکن 14- سُر 15- نشانی

انگ انگ پھڑکن، (محا) چُست چالاک ہوون، بہت خوش ہوون، لگن، شوق، مستی

انگ انگ ٹپن، (محا) بہت خوش ہوون، ٹِک کے نہ بیٹھن

انگ انگ ٹُٹن، (محا) جوڑ جوڑ دُکھن، تھکیواں ہوون، جسم دا بھجن ٹٹن

انگ انگ دُکھن، (محا) ویکھو: انگ انگ ٹُٹن

انگ انگ نچّن، (محا) ویکھو: انگ انگ پھڑکن

انگ بھنگ ہونا، (محا) کوئی انگ جاندا رہنا، کوئی انگ کٹیا جانا، لنجا وغیرہ ہو جانا

انگ بھنگ ہوون، (محا) سریر دا کوئی انگ ماریا جاون

انگ پالن، (محا) دوستی دی لاج رکھن، پکھ کرن، ساتھ رہون، دوستی نبھاون

انگ پاون، (محا) 1- ہندسے لکھن، درج کرن 2- ناواں لکھن 3- اندازہ لاونا 4- بپاری دے کسے مال تے لکھے ہوئے خفیہ ہندسے یاں نشانی جو اوس مال دا مُل دسدے نیں

انگ پورن، (محا) 1- جوتش دا حساب کرن 2- اُکرن 3- تصویر بناون

انگ پورنا، (محا) چوک پورنا، چوک دے گھر سکے آٹے وغیرہ نال گریہاں موجب بھرنا

انگ چولے نہ ساون، (محا) کپڑیاں وچ نہ ساون، بہت خوش ہوون

انگ دا پورا ہوون، (محا) 1- قابل اعتبار ہوون 2- جسم دا انگاں دے حساب نال صحیح ہوون

انگ ڈھنگ، (مذ) شکل صورت، اچھا نظر آون، سوہنا لگن

انگ راگ، (س، مذ) سریر اپّر لاون والا چندن کیسر، انگ نوں رنگن والا لیپ، زنانیاں دے پنج انگاں دی سجاوٹ

انگ رکھا، (مذ) تنیاں والا لما چولا

انگ ساک، (صفت) رشتے دار، دوست، سجن، ساتھی، برادری، بھین بھرا، سربندھی، لگدے لانے

انگ ساہرا، (صفت) اِک سار، اِک دم

انگ سنگ، (فم) نیڑے تیڑے، نال ای، آنڈھ گوانڈھ

انگ سوں جانا، (محا) 1- انگ وچ ہلن دی طاقت نہ رہنا، سریر دے کسے حصے دا سُن ہو جانا 2- ساتھ چھڈ جانا (دوست، رشتے دار، بیلی وغیرہ دا)

انگ سَوون، (محا) جُثے دے کسے انگ دا سُن ہو جاون

انگ سُہیلا، (مذ، صفت) 1- خوشبودار جُثہ 2- سجن، ساتھی، بیلی 3- خوبصورت تے سوہنا بدن، ونگی: 'رنگ نورانی انگ سُہیلا بے حساب ملاحت'

انگ سہیلی، (مو) گوڑھی سہیلی، رازدان

انگ کرن، (محا) 1- امداد کرن، حمایت کرن، پکھ کرن 2- نال رہون 3- بچاون، حفاظت کرن

انگ کھُسنا، (محا) توڑ لگنا، انگ پیر ٹُٹن لگنا، اچوں یاں اچوی ہونا

انگ لاون/ انگ لاونا، (محا) 1- گلوکڑی مارنا 2- کم آونا 3- پہلی واری کوئی گہنا یاں کپڑا پاونا 4- جسم نال چھو جاونا، نال لگنا 5- پیار کرنا، بیلی بناونا، لڑ لگنا

انگ لگانا، (محا) دوجے دے جسم نال اپنا کوئی حصہ لانا

انگ لگن، (محا) 1- کھادی خوراک دا بدن نوں موافق آونا 2- لڑ لگن، پلو پھڑن 3- نال لگن، گلوکڑی پاون، جپھی پاون، کسے دی گل دل نوں لگنا

انگ لین، (محا) 1- لاگی دا لاگ لین 2- اپنا حصہ لین 3- رگڑن 4- اشارے نال دسّن 5- جٹ وٹ لاون، اندازہ لاونا، اٹا سٹا لاون

انگ نہ ماون، (محا) بہت زیادہ خوش ہوون، جُثے وچوں باہر نکل نکل پہون

انگ وٹاون، (محا) شکل بدلن، بہروپ دھارن

انگ ونگ، (مذ) ہتھ پیر

انگ ہین، (صفت) جس دا کوئی اک انگ جاندا رہیا ہووے یاں بے کار ہو گیا ہووے، لنجا، ٹنڈا، ڈُڈا وغیرہ

اِنگ : (مذ) موریاں والا کپڑا، سوراخاں والا کپڑا

اُنگ : (مو) اُگ، سُونہہ، خبر، پتا

اُنگ سُنگ، (مو) اُگ سُگ، اتا پتا، خبر، خیر خیریت

اُنگ سُنگ لہن، (محا) ٹوہ لاون، اُگ سُگ لین

انگا : (ج، مذ) ٹیکا، لودا

اِنگا : (فم) ایدھر، ایس پاسے، شدت دے اظہار لئی 'ہنگا' وی آکھدے نیں

اُنگا : (فم) اودھر، اوس پاسے، شدت دے اظہار لئی 'ہُنگا' وی آکھدے نیں

انگار : (مذ) 1- اگ دا بھکھدا ہویا کولا، اگ دا انگارہ 2- کوئی بہت ای لال شے، شعلہ

انگارا : (مذ) ویکھو: انگار

انگارا بنن، (محا) 1- غصے نال لال پیلا ہوون 2- کسے شے دا بھخ بھخ کے لال ہو جاون 3- مصیبت دا موجب بنن

انگارا ہوون، (محا) ویکھو: انگارا بنن

انگاراں : (مذ) ویکھو: 'انگار' جیہدی ایہہ جمع اے

انگارہ : (مذ) ویکھو: انگارا

انگاری : (مو) 1- انگارا دی تصغیر 2- مجھاں گاواں دے تھن دی اِک بیماری

انگارے : (مذ) انگارا دی جمع

انگارے اُگلن، (محا) گندیاں گلاں کرن، بہت سخت گلاں آکھن، گالی مندا کرن

انگارے پھکّن، (محا) اوکھے دن ویکھن، بھیڑا نتیجہ ویکھن، وچوں وچ وٹ کھاون، مجبوراً کسے دی اُچی نیویں سُنن

انگارے ورھن/انگارے وسّن، (محا) شدید گرمی پَون، خدادا عذاب نازل ہوون

انگاریاں تے لٹاون: (محا) بہت دکھ دیون، مصیبت وچ پاون، تڑپھاون

انگاریاں تے لیٹن: (محا) 1- بہت دُکھ سہون، مصیبت وچ پھسن، تڑپھن، بے چین ہوون 2- حسد کرن، سڑن، کُڑھن

اَنگاس : (مذ) اسمان، اکاش

انگاسی : (ج، مو) ٹینکیاں وچ پانی بھرن دی چرخی، دُسانگل لکڑی، نکاسی، پانی دا راہ بنانا

انگاں : (صفت) انگ دی جمع

انگاں پَیراں والے، (صفت) ہڈاں پَیراں والے، طاقت ور، صحت مند، مضبوط، زوردار، تگڑے

انگاں ساکاں والے، (صفت) جیہناں دے ڈھیر سارے رشتے دار ہوون، برادری والے، تگڑے، یار بیلیاں والے

انگبین : (فا، مذ) شہد، ماکھی، ماکھیوں

انِگنا : (پو، صفت) ان گنیا

انگد : (ہ، مذ) 1- انگ دی رکھیا کرن والا، انگ نوں سنبھن دین والا 2- رکھیا لئی ڈولے تے بنھیا ہویا تویت، بانہہ 3- سکھ پنتھ دے دُوجے گورو

اَنگر : (مذ) کھنگی، کسی کپڑے دا کسے چُنج والی چیز نال اڑ کے پاٹ جانا

اَنگرلگنا، (محا) کھنگی لگنا، کپڑے دا پاٹ جانا

انگرا: (مذ) 1- لنگار، چیر، شگاف، جھرمٹ 2- (صفت) غرور کرن والا، ہنکارن والا

انگراڑانا: (فل) زور لاونا، تکلیف پاروں اواز کڈھنا

انگرش: (مذ+مو) لال گُلال

اِنگرن: (مصدر) غرور کرن، ہنکارن

اُنگرن/اُنگرنا: (مصدر) پنگرن، پھٹن، انگور آون، کرُونبل دا اُگن، جمن

انگرنا: (فل) کسے بیج دا زمین دی سطح توں پھٹ پینا

اِنگرنا: (ہ، مذ) غصے وِچ ہونا، عموماً جدوں اک کُتا کسے دُوجے کُتے نال لڑن واسطے تیار ہوندا تے جیبڑے مُونہہ بنا کے غراندا اے اوس نوں 'شنگرنا' یاں 'اِنگرنا' آکھدے

انگریر: (مذ) 1- جڑائی کرن والے 2- سُنیارے دا اوزار جو چھلائی دے کم آوندا ہے

انگریز: (پُر، مذ) پُرتگالی زبان دا لفظ اے، معنی: انگلینڈ دا رہن والا، فرنگی

انگریزی: (پُر، مو، صفت) انگریزاں دے دیس دا، انگریزاں نال سمبندھت، ولایتی، انگریزاں دی بولی

انگریزی ٹوپی، (مو) ہیٹ، فیلٹ

انگریزی گھوڑا، (مذ) 1- سائیکل 2- انگریزی لباس پاون یاں گل گل وچ انگریزی رلاون والے نوں طنزاً آکھیا جاندا اے

انگریزیت: (مو) انگریزاں دی تہذیب، انگریزاں دی جیون ریتی دی نقل نیں، نک بھوں چڑھانا

اُنگرِین: (مصدر) ویکھو: انگرن

اُنگریوَن: (مصدر) ویکھو: اُنگرن

انگڑا: (مذ) بحر دے کسے رُکن دا گھاٹے یعنی بحراں دے ارکان دا تغیر، بحراں وِچ کمی یاں زیادتی

انگڑائی: (مو) آلکس دور کرن لئی اگانہہ نوں تاننا، آکڑ

انگڑوٹھ: (ج، مذ) 1- اخروٹ 2- اِک سُکا پھل جیہڑا شمالی علاقیاں وچ پایا جانداا ے

انگس: (مو) پنشن (پرانے فوجیاں دا شبد)

انگساہرا: (پو، صفت) اک سار

انگشت: (فا، مو) اُنگل، اُنگلی

انگشت رکھن، (محا) ویکھو: اُنگلی دھرن

اَنگشتِ شہادت، (فا+عر، مو) سجے ہتھ دے انگوٹھے ول دی اُنگلی

انگشت کرن، (محا) انگلی دین، چھیڑن، شرارت کرن

انگشت نمائی، (فا، مو) بدنامی، رسوائی

انگشت نمائی کرن، (محا) بدنامی کرن، بھنڈن

اَنگشت نمائی ہوون، (محا) بدنامی ہوون، بھنڈیا جاون

انگشتانہ: (فا، مذ) اِک پتل یاں لوہے دی کنڈیاں والی اُنگل دی ٹوپی جیہنوں سلائی کرن ویلے سوئی چُبھن توں اُنگل نوں بچان لئی ورتیا جانداا ے

انگشتاں: (فا، مو) 1- 'انگشت' دی جمع 2- پیراں دیاں انگلیاں 3- اُنگل، اُنگلی

انگشتر: (فا، مو) انگوٹھی، اُنگلی دا گہنا

اُنگل: (س، مو) 1- ہتھاں تے پیراں دیاں ودھیاں ہوئیاں پنج پنج شاخاں وچوں کوئی اِک، کدے کدے انگوٹھے نوں اُنگلاں وچ نہیں

ِگن دے، اُنگلی 2- اُنگلی دی موٹائی جِنّا، لمائی دا ماپ (چار اُنگل، اک ِگراہ)
اُنگل اُنگل ویروا تے چپے چپے وِتھ، (اکھا) تھوڑا تھوڑا فرق ای اصل فرق ہوندا اے
اُنگل اُنگوٹھی دا سن ہوندا اے، (اکھا) سانجھ سجاتے اکے دی گل کردیاں ہوئیاں آکھدے نیں
اُنگل بہڑا، (ہ، مذ) 1- چھالا یاں پھوڑا جیہڑا انگلی یاں انگوٹھے دے ناخن دی تھاں ہیٹھاں ول نکل آوندا اے 2- چھلوری، بسہری
اُنگل پکڑن، (محا) سہارا لین
اُنگل تے نچاونا، (محا) دُوجے پاسوں اپنی مرضی مطابق کم کراونا، کٹھ پُتلی بنالینا
اُنگل دھرنا، (محا) 1- چُبنا، ٹِکنا 2- پچھاننا 3- عیب کڈھنا
اُنگل ڈیون، (محا) کسے نوں کسے دے خلاف بھڑکاون، اُشکل دیون، شرارت کرن
اُنگل رکھنا، (محا) ویکھو: اُنگل دھرنا
اُنگل کپی لہو وگایا ساڈا سنگی ہور وی آیا، (اکھا) بچیاں دے کھیڈ وچ مرے ہوئے متراں وچ اِک ہور مرے ہوئے دا وادھا ہو جانا، متر دوست
اُنگل کرن / اُنگل کرنا، (محا) 1- اشارہ کرنا 2- ناوُں دھرنا 3- دوش لاونا، اوج لاونا، الزام لاونا 4- چھیڑ خانی کرنا
اُنگل لاون، (محا) رہنمائی کرن، نال نال تورن
اُنگل مارن، (محا) دخل دیوَن، معاملہ خراب کرن
اُنگل مُنگل، (مذ) جھنبل ماٹا، جھنبلی، اولھا، اوٹ
اُنگل مُونہہ وچ پاون / اُنگل مُونہہ وچ پاونا، (محا) حیران ہونا، اچرج ہونا
اُنگل نال انگوٹھا، (اکھا) تعلق دار لوکاں نوں اِکٹھیاں ویکھ کے آکھدے نیں
اُنگل وڈھی چیچی وڈھی ساڈے ساتھی ہور آئے، (اکھا) اکو جیہے ویلیاں عیبیاں بارے آکھدے نیں
اُنگل ویڑھا، (مذ) اک بیماری دا ناں، اُنگلی اُتے نکلن والا چندرا، پکّا
وڈھی انگل تے نہ مُوترنا، (محا) اُکا آکھے نہ لگنا، سہایتا نہ کرنا، عزت نہ کرنا
اُنگلاں: (مو) اُنگل دی جمع
اُنگلاں اُتے نچاون، (محا) بہت تنگ کرن، بہت خراب کرن
اُنگلاون: (مصدر) 1- اُشکل دیون، اُکساون 2- تنگ کرن، زِچ کرن، چھیڑن، ہنگلاون، ہُونگن
اُنگلٹن / اُنگلٹنا: (مصدر) گھورنا، گُھرکنا، طعنے مہنے دینا
اِنگلستان: (فا، مذ) انگریزاں دا ملک، برطانیہ، انگلینڈ
اِنگلش (English): (انگ، مو) 1- انگریزی، انگریزی زبان 2- انگلینڈ دا واسی، انگلینڈ نال منسوب
اِنگلھانا: (فل) جمائیاں لینا، نیندر دی جھپکی آنا، اُونگھنا
اَنگلھانی / اُنگھلانی: (مو) اُونگھ، نیندر دی جھپکی آنا
اُنگلی: (مذ) اُنگل دی تانیث
اُنگلی اُٹھاونا، (محا) اوج لاونا، شک نال ویکھنا، الزام لانا
اُنگلی بھنن، (محا) حساب کتاب کرن، گنتی کرن
اُنگلی پھڑاون، (محا) 1- ٹُرنا سکھاون 2- سہارا دیون، آسرا کرن
اُنگلی پھڑن، (محا) 1- آسرا لون، سہارا لون 2- آسرا دیون، سہارا

دیون

اُنگلی پھڑی پونچا پھڑیا، (اکھا) کھلون نوں تھاں لبھ جاوے تے لوک بہن دی تھاں وی بنالیندے نیں

اُنگلی تے سنگلی، (مو) رشتے وِچ رشتہ

اُنگلی تے سنگلی کرن، (محا) رشتے داراں وچ ہور رشتہ کرن

اُنگلی تے لہو لا کے شہیداں وچ شامل ہوون، (محا) تھوڑا جیہا کم کر کے سارے کیتے دی وڈیائی لینا، کسے کم وِچ ذرا جنا دخل دے کے ساری نیکی لینا

اُنگلی ٹکن، (محا) 1- کھانے دی بُرکی مُونہہ وچ پاون لگیاں بے خیالی وچ اُنگلاں دا دنداں تھلّے آ جاون 2- کھانا بہت مزیدار لگن 3- وٹ کھاون 4- بہت ہرکھ کرن

اُنگلی جیہا پیڑ، چھپر جیہا پات، پھل لگن وکھو وکھ پکن کٹھے سار، (بجھارت) کمہیار دا چک، تھلّے دی ٹِکّی تے بھانڈے

اُنگلی چانا، (محا) کسے اُتے کوئی تہمت لاوُنی، الزام لانا

اُنگلی چلاون، (محا) 1- اشارے بازی کرن 2- کُھرکن

اُنگلی دھرن، (محا) اعتراض کرن، کیڑے کڈھن، نکتہ چینی کرن

اُنگلی دیوَن، (محا) اُکساون، اُچھل دیون، شہ دیون

اُنگلی رکھن، (محا) ویکھو: اُنگلی دھرن

اُنگلی کٹا کے شہیداں وچ رلن، (محا) تھوڑا کم کر کے بہتے معاوضے یاں سلاہنا دی توقع رکھن

اُنگلی کرن، (محا) 1- اشارہ کرن 2- چھیڑن، شرارت کرن

اُنگلی کناں وِچ دیون، (محا) نہ سُنن، ان سُنی کرن، کسے ولوں بے پروائی دکھاون

اُنگلی لاون، (محا) 1- نشان دہی کرن، ہتھ لاون چھیڑن، تنگ کرن، زِچ کرن

اُنگلی لاوُنا، (محا) 1- کسے بے سہارے دا سہارا بننا، کسے نُوں گَل لا لینا 2- اُنگلی وی نہ لاوُنی، کم نُوں شروع وی نہ کرنا 3- کسے لاچار نوں سہارا دے کے لیاونا، بندے یاں انھے نوں لیاونا، ٹُراونا، راہے پاونا 4- فساد کروانا، تنگ کرنا

اُنگلی مُونہہ وِچ پاون، (محا) حیران ہوون

اُنگلی نال کھٹ کھٹ کرو، اُنگلی نال اُنگلی ملو، (بُجھارت) کھٹل

اُنگلی نہ چکنا، (محا) 1- اگوں نہ بولنا، اعتراض نہ کرنا 2- رد نہ کرنا 3- دبدبہ منّنا

اُنگلی نہ لاون/اُنگلی وی نہ لاونا، (محا) 1- کجھ نہ آکھن، نہ چھیڑن، بالکل نہ چھیڑن، کسے نوں اُکا ہی نہ کُھجھاون 2- کم نوں اُکا ہی نہ چھوہنایاں کرنا

اُنگلیاں : (مو) اُنگلی دی جمع

اُنگلیاں اُٹھیوَن، (محا) اشارے ہوون، بدنام ہوون

اُنگلیاں توڑن، (محا) اُنگلیاں دے کڑاکے کڈھن، اُنگلیاں دیاں گنڈھاں دے پٹاکے کڈھن

اُنگلیاں تے گِنن، (محا) 1- اُنگلیاں دے حصیاں دی مدد نال گنتی کرن 2- تھوڑی گنتی دا دسّن

اُنگلیاں تے گِنن گوچرا ہونا، (محا) بہت تھوڑا ہونا، اُنگلیاں تے گنیا جانا

اُنگلیاں تے نچاون، (محا) 1- بے وقوف بنا کے مرضی دا کم لین، ذلیل کرن، بدّھو بناون، مذاق کرن 2- اشاریاں تے چلاون

اُنگلیاں ٹُٹن، (محا) اُنگلیاں وچوں پٹاکے نکلن

اُنگلیاں چِکن، (محا) ویکھو: اُنگلیاں اُٹھاون

اُنگلیاں دنداں نال وڈھن، (محا) حیران ہوون، بے حد افسوس دا اظہار کرن، دُکھ دا اظہار کرن

اُنگلیاں کنّاں وِچ دیوَن، (محا) 1- ان سُنی کرن، کسے گل ول دھیان نہ دیون 2- شور یاں کسے دے بولن اُتے بیزاری دا اظہار کرن، اُکتاہٹ نوں ظاہر کرن

اُنگلیاں گھساون، (محا) مسلسل کم کرن، لکھن پڑھن کر دیاں رہون

اُنگلیاں گھسنا، (محا) کسے کم نوں بہت چِرتوں کردے ہونا

اِنگلینڈ(England): (انگ، مذ) انگلستان، انگریزاں یاں فرنگیاں دا دیس، فرنگستان

انگن : (مذ) آنگن، صحن، ویڑھا

انگن : (مصدر) 1- پرکھن، جاچن 2- سوچ وچار کرن 3- ثبوت دیون 4- آنکن، گِنن

اَنگن/اَنگنا : (مصدر) چیچک دا ٹیکا لاوَنا، ماتا دا ٹیکا

اَنگی : (مو) بوہل تھلّے کمیاں لئی چھڈے گئے دانے

انگواون : (مصدر) ٹیکا لواوَن

اَنگوٹھ : (مذ) گوٹھ (بیٹھن دا اِک ڈھنگ)

اَنگوٹھ : (مذ) انگوٹھ دا مکبّر

اَنگوٹھا: (س، مذ) ہتھ یاں پیر دی سبھ توں موٹی اُنگلی، چار اُنگلیاں تے پنجواں انگوٹھا

انگوٹھا چمن، (محا) 1- دُوجے دا انگوٹھا چُم کے اپنی عقیدت یاں محبت دا اظہار کرن، عزت کرن 2- خوشامد کرن، چاپلوسی کرن

انگوٹھا چنگھدا ہونا، (محا) بال یاں انجان ہونا، کجھ نہ جاندے ہونا

انگوٹھا چنگھن، (محا) 1- بالاں دا اپنے انگوٹھے نوں چُنگھن 2- بالاں ورگیاں حرکتاں کرن

انگوٹھا چوس، (صفت) 1- ایانا بال 2- طنزاً، نادان، بے وقوف، بے خبر، نالائق، بالاں ورگیاں گلاں یاں حرکتاں کرن والا

انگوٹھا چوسن، (محا) ویکھو: انگوٹھا چنگھن

انگوٹھا چھاپ، (صفت) ان پڑھ، جیہڑا دستاویزاں تے دستخط دی تھاں انگوٹھا لاندا ہووے

انگوٹھا دکھاونا، (محا) ٹھُٹھ دکھاونا

انگوٹھا ڈکھاون، (محا) ویکھو: انگوٹھا وکھاون

انگوٹھا لاون، (محا) کسے تحریر تے دستخط دی تھاں انگوٹھے دا نشان لاون، تصدیق کرن

انگوٹھا لگواون، (محا) کسے لِکھت اُتے انگوٹھے دا نشان لگواون، قرضہ چکاون، ناویں لواون، پکی لکھت لکھواون

انگوٹھا لواونا، (محا) بہی تے انگوٹھے دا نشان کروا لینا، قرضہ چکاونا، ناواں لواونا، پکی لکھت لینا

انگوٹھا نچاون، (محا) چڑاون یاں چھیڑن لئی انگوٹھے نوں ہلا ہلا کے وکھاون

انگوٹھا وکھاون، (محا) 1- چھیڑن، چڑاون، زِچ کرن 2- جواب دیون، انکار کرن، کسے دی چیز واپس نہ کرن دا اظہار کرن

انگوٹھا وکھاونا، (محا) تُچھ جاننا، چڑاونا، پرواہ نہ کرنا، مخول کرنا، کسے کموں نہ کر دینا

گل انگوٹھا دینا، (محا) 1- گل دی سنگھی نوں انگوٹھے نال دب کے کسے نوں جان توں مار دینا 2- بہت مجبور کرنا، کسے کم لئی تنگ کرنا یاں گرسنا

اَنگوٹھڑا: (مذ) پیر دے انگوٹھے وچ پاون والا چاندی دا چھلا (کوتا) انگوٹھا دی تصغیر

اَنگوٹھی: (مو) انگلی وچ پاون والی مُندری، چھاپ، مُہر

انگوٹھے: (مذ) انگوٹھا دی جمع

اَنگوٹھے بَنّھن، (محا) میت دے پَیراں دے دونویں انگوٹھے بنا تاں جے پَیر سدّھے رہون

اَنگوٹھے جیہی جڑ چوڑا چکلا پاٹ، چھوٹے بڑے پھل نالو نال، (بُجھارت) کمہار دا چَک

اَنگوٹھے لواون، (محا) کسے مطالبے یاں تجویز دے حق وچ دستخط کرواون، حمایت حاصل کرن

انگوٹھے لواونا، (محا) میجر نامہ تیار کرنا، بہتے لوکاں دے کسے مطالبے دی درخواست تیار کرنا

اَنگوچھا: (مذ) جُثہ پونجھن والا کپڑا، تولیا، وڈا رومال، پرنا

اَنگوچھیاں: (پو، مو) وکھاوے دیاں گلاں، ہمدردی جتانا

انگور: (فا، مذ) 1- اک مشہور پھل جیہڑا ویلاں نال لگدا اے ذائقے وچ کھٹا وی ہوندا اے تے مِٹھا وی، وڈے انگور نوں خشک کر کے منقی تے چھوٹے نوں سُکا کے سوگی بناوندے نیں 2- زخم ٹھیک ہوون دی اک حالت، پھوڑے دا کھرینڈھ، پھوڑا بھرن دی حالت 3- بیج وچوں نویاں پھٹیاں پتیاں، پھکن چیتر دی پھوٹ، کرومبل

انگور آون، (محا) زخم ٹھیک ہوون، پھٹ بھرن

انگور آونا، (محا) زخم دا بھر جانا

انگور پھٹنا، (محا) زخم دا ہولی ہولی ٹھیک ہونا، پی دا پھٹنا

اَنگور دی ویل، (مو) 1- انگوراں دی ول 2- مجازاً، عشق، محبت، پیار

انگور مارنا، (محا) ویکھو: انگور پھٹنا

اَنگوری: (مو) 1- گھاہ یاں اناج دیاں نویاں پتیاں جو بیج یاں دھرتی وچوں پھُٹدیاں ہن، توئیاں 2- کرومبل 3- ہریائی 4- انگور والا، انگور دا، انگور ورگا ہلکا ہرا رنگ 5- انگور توں انگور رنگی 6- زخم وَل ہوون دی حالت 7- انگوراں دی شراب

انگوری آون، (محا) زخم وَل ہوون نوں کرن، انگوری پھُٹن، کرونبلیاں دا پنگرن

انگوری پھٹن، (محا) ویکھو: انگوری آون

انگوری جاون، (محا) 1- انگوری آون، کرونبلیاں دا پنگرن، پھٹن 2- زخم بھر جاون

انگوری رنگ، (مذ) 1- نیلے تے زردے رنگ نوں خاص ترتیب نال رلا کے بنایا گیا رنگ 2- کیلے دے نویں پتیاں نال رلدا ملدا رنگ

انگوری کڈھن، (محا) انگور بنن، دانے دار ہوون

انگوری کھنڈ، (مو) انگوراں دے رس توں تیار کیتی ہوئی کھنڈ، گلوکوز

انگوریا جاون: (محا) زخم دا بھر جاون، زخم ٹھیک ہو جاون

اَنگھلا: (مذ) لاپروا، انجھک، بےشرم

اَنگھلی: (مو) سُستی، آلکس، گھول

اُنگھ شنگھ: (مو) اُگھ سُگھ، اتا پتا، سُونہہ، نشان

انگھا: (مذ) سنگھا، دوشاخہ پتلی لکڑی، غلیل ورگی لکڑی

انگھال: (مذ) انگھالن توں حاصل مصدر، ہنگال، لبڑے ہوئے بھانڈے وچ پھیریا ہویا پانی، اُگھال

اُنگھالن: (مصدر) اُگھالن، ہنگالن

اُنگھتا: (مذ) دھمکی، گھوری، طعنہ

اُنگھتا دیؤن، (محا) 1- دھمکی دیؤن، گھورن 2- طعنہ دیؤن
انگھرا: (پوا، مذ) لنگار
اُنگھڑن: (مصدر) ویکھو: اُگھڑن
اُنگھل منگھل: (مو) جھب، پردے وچ لپیٹیا
اُنگھلاٹ: (مذ) اونگھ، آلکس، نیندر دا جھولا
انگھلانا: (فعم) اونگھ آؤنی، سُستی
اُنگھلاندا جاوے تے موئے دی خبر لیاوے: (اکھا) جس کم دے مُڈھ وچ ای آلکس توں کم لیا جاوے اوہدا انجام بہت مندا ہوندا اے
اُنگھلاون: (مصدر) جھونکا آون، نیندر دے جھوٹے آون، اُونگھن
اُنگھلاء: (مذ) ست، آلکس
اَنگھی: (مو) چھانی
اُنگھی: (مو) پنچھی، جیویں: 'اُنگھی وانگن دُم مریندا'
اَنگی: (پو، مو) 1- عورتاں دا چھاتی لئی بنایا ہویا اک لباس، سینہ بند، ڈھانچا 2- چھانی 3- کتاب دی جلد اُتے چاڑھیا ہویا کپڑا، کپڑے دی بنیان، انگیا، چھوٹا کُرتا، چولی
اَنگی دا دھونا کیہ تے نچوڑنا کیہ، (اکھا) تھوڑی شے کتھے کتھے ورتی جاسکدی اے، تھوڑی پونجی بارے ہرکھ نال آکھدے نیں
اَنگی کار: (س، مذ) منظور، قبول، پسند، پروان
اَنگی کاری: (مو) 1- منظوری، پروانگی 2- کجھ داری، ساکا داری، سمبندھ
اَنگیا: (مو) چولی، ایس نوں تیویاں چھاتیاں دی سنبھال لئی پاوندیاں ہن، سوانیاں دا لباس، جیہدے نال صرف چھاتیاں ڈھکیاں رہندیاں نیں

اُنگیا: (س، مذ) 1- اجازت، آگیا 2- اک معنی علم و بیان جس وچ کسے شے دے کوئی گُن ویکھ کے اوس نوں حاصل کرن دی آس جاگے
اَنگیار: (مذ) 1- اگ دا بھکھدا ہویا کولا 2- کوئی بہت ای لال شے، دھکھدا ہویا کولا، بلیا ہویا لال بھکھدا اگوہا
انگیار پینا، (محا) رات سمے سنجھے تھاں اگ دے شرارے اُڈنا جو بھوتنیاں دے اُڈائے منے جاندے ہن
اَنگیارا: (مذ) ویکھو: انگیار
اَنگیارا بنن، (محا) انگارا بنن، غصے نال لال ہو جاون
اَنگیاری: (مو) دُھکھدا ہویا کولا، لال بھکھدا ہویا
اَنگیارے/انگیاریاں: (مذ) 1- انگیار دی جمع 2- کولے، اگ دے بھکھدے ہوئے کولے، کوئی بہت ای لال شے، اگ تے زیادہ گرم ہو کے لال ہوئی شے
اَنگیارے اُگلن، (محا) اواتوا بولن، گندیاں گلاں کرن، بہت سخت گلاں کرن، گالی مندا کرن، بہت غصے وچ بولن
اَنگیارے پھکّن، (محا) اوکھے دن ویکھن، بھیڑا نتیجہ ویکھن، وپتّاں وچ وٹ کھاون، مجبوراً کسے دی اُچی نیویں سنن
اَنگیارے ورھن، (محا) شدید گرمی پَون، خدادا غضب نازل ہوون
اَنگیاریاں تے لٹاون، (محا) بہت دُکھ دیون، مصیبت وچ پاون، تڑپھاون
اَنگیاریاں تے لیٹن، (محا) 1- بہت دُکھ سہون، مصیبت وچ پھسن، تڑپھن، بے چین ہوون 2- حسد کرن، سڑن، کڑھن
اَنگیاڑ: (مذ) ویکھو: اَنگیار

اَنگیٹھا: (مذ) جتھے اگ بالی جائے، وڈی اَنگیٹھی، چِتا، سیکاں والا چُلّھا
اَنگیٹھی: (مو) نِکا چُلّھا، کولے بھکھاون والا جھرنے دار چلھا، اگ بالن دی تھاں، کمرے وچ سجاوٹ لئی بنائی ہوئی تھاں، کندھ وچ بنیا چلھا، جس وچ سیال دے دنیں سیکن لئی اگ بالدے نیں تے جس دا دھواں کندھ دے وچ دی اُپر نکل جاندا ہے
انگیجن: (مصدر) لکاون، او لھے رکھن
انگیختن: (فا، مصدر) اُٹھن، اُٹھان
انگیر: (مذ) انگارے، انگاراں دا ڈھیر
انل: (سن، مذ) 1- اگ، اگنی 2- اک پنچھی جس دا ناں ان لپک بھی ہے،لوکاں دا خیال ہے کہ ایہہ پنچھی آ کاش وچ ہی رہندا ہے اتے ایس دے آنڈے اپروں ڈِگ کے زمین تے پہنچن توں پہلاں ای پک جاندے نیں اتے اوہناں وچوں بچے نکل کے ہوا وچ اُڈن لگ پیندے نیں
انم: (پو، مذ) ویکھو: امب
انِما: (سن، مذ) اک علم دا ناں جس دا مطلب ہے خواہش موجب بہت چھوٹا ہو جانا
اُنماد: (سن، صفت) مستی، خماری، پاگل پن، سِرڑ
اُنمادک / انمادی: (صفت) مست، پاگل، سِرڑی، ہٹھی
انمان: (ہ، مذ) 1- انومان دا مخفف، نتیجہ، پھل 2- اندازہ، گمان، اٹاسٹا، انگل 3- آرام، چین، ارمان
انمبل: (مذ) ویکھو: 'عمل' جیہدا ایہہ وگڑیا روپ اے
انمبنا: (فل) ویکھو: ابنا
اُنمت: (سن، صفت) متوالا، جو اپنے آپ وچ نہ ہووے، بے سُدھ، پاگل، باولا
اُنمتتا: (سن، مذ) متوالا پن، بے سُدھی دی حالت، پاگل پن، باولا پن، بے عقل
اُنمد: (سن، مذ) 1- مستی، خماری، اُنمتتا 2- مستی والا، خماری والا
انمک: (صفت) نہ مکن والا، انگھٹ
انمُلّا: (صفت) مہنگا، ودھ مُلا، ات قیمتی، بے بدل
اُمن: (مذ) خوش اواز پرندہ، اُگن
اُنمنا: (سن، صفت) ڈھیہے ہوئے دل والا، اُکھڑے چِت والا، بے چون، گھبرایا ہویا، بیمار، رنجیدہ، پریشان، اُداس
اُنمنی: (سن، مو) 1- من دی اُپر نوں چڑھائی، اُچا من، اُچی برتی 2- تریا جوگ دی چوتھی مُدرا 3- ویاکُل ہو کے، جس دا من دُنیا توں اُٹھیا ہویا ہے
انموڑ: (مذ، صفت) موڑیا نہ جاون والا، واپس نہ ہوون والا، وَنگی: 'کالے پانی کاڑھ جیہڑے انموڑ کوئی' (نجم)
انمول: (صفت) 1- جس دا کوئی مُل نہ ہووے 2- مزدور نسل دیاں گھوڑیاں، نہایت عمدہ، اعلیٰ
انن: (صفت) 1- ہور کسے نال تعلقہ رکھن والا 2- اِک دی پوجا کرن والا، توحید پرست
اُنّن / اُننا: (مصدر) 1- سلائیاں نال اُونی یاں سُوتی دھاگے نوں کپڑے دی شکل دینا 2- بُننا، تانے پیٹے نوں اِک مِک کرنا 3- وان نال منجی دی چوگاٹھ وچ سون بھن لئی تھاں یاں سیٹ بناونا 4- وُنن، اُنتی کرن 5- اُڈن، اُڈرن
اَنَنّاس: (مذ) اک پھل دا ناں، اناناس
اننت: (مذ) ڈولے تے پاؤن والا اِک تویتی گہنا
اننت: (صفت) گنتی تے حدتوں اُتے، انت، بے انت، نہ مُکّن والا،

سدا بہار، ہمیش دا

انت انتر، (صفت) بے انت

اَنتی: (مو) کناں دی مُرکی، تتی، بالاں دے کناں دا گہنا

اُنجا: (عدد، صفت) اک گھٹ پنجاہ، 49

اُنجواں: (صفت) ویکھو: اُنجا

انند: (سن، مذ) 1- خوشی، سُکھ، اطمینان 2- ویاہ دی اک رِیتی 3- عیش، موج، لفظ آنندا وگاڑ اے، سواد، مزہ، نہال، اک ناں، ونگی: 'دوروں واء وچ کیڈی انند، بھرپور اُڈاری لگدی اے' (نجم)

انند ایکٹ، (مذ) سِکھ دھرم دے قانون موجب انند پڑھا کے ویاہ کرن دا قانون

انند پڑھاونا، (محا) سکھ ریتی موجب ویاہ کراونا

انند پڑھنا، (محا) سِکھ دھرم موجب ویاہ دے کلمے پڑھنا

انند دا کیڑا، (مذ) اناج تے جیون والا انسان

انند دانا، (مذ) دانا پانی، بھاگ، نصیب

انند سروپ، (مذ) 1- نہایت خوش، جس تے غم دی حالت کدے نہ واپرے 2- پرمیشر

انند صاحب، (مذ) سری گورو امرداس جی دی اک بانی

انند کارج، (مذ) سکھ دھرم موجب ویاہ دی رسم جس دے وچ لاواں پڑھن پچھوں 'انند صاحب' دا پاٹھ ہوندا ہے

انند کرنا، (محا) سُکھ بھوگنا، عیش کرنا، موج لینا، بُلّے لُٹنا، بس کرنا

انند لینا، (محا) موج کرنا، ویہلے پھرنا، بُلّے لُٹنا، کسے دی پرواہ نہ رکھنا

انند منگل، (مذ) موج، خوشی، سُکھ، بھوگ، عیش، ارام، موج میلا

انند وچ، (فم) مزے وچ، خوشی وچ

انند ہو جانا، (محا) 1- مر جانا 2- رج جانا

انند ہونا، (محا) 1- خوش ہونا، سُکھ پاونا، موج ہونا 2- شادی ہونا

انندت: (سن، مذ) خوش، سُکھی

انندتا/ انندتائی: (مو) خوشی، سُکھ، خوشحالی

انندے: (مذ، صفت) اطمینان دین والا، حوصلہ دین والا

انندی مائی: (مو) اک مشہور دیوی دا ناں

اُنوے: (عدد، صفت) اُنانویں، اسی تے نو، 89

اَنُو: (سن، مذ) کسے چیز دا بہت ہی چھوٹا حصہ، کن، آسان، بِریک

اَنُو کیٹ، (مذ) بہت چھوٹا کیڑا جو اکھاں نال نہیں ویکھیا جاسکدا ایہہ سریر دے لہو وغیرہ دیاں کثافتاں وچ ہوندا ہے

اِنّو: (مذ) کپڑے یاں ہور کسے شے دا بنیا ہویا کڑا جیہڑا گھڑا یاں تگاری وغیرہ سر تے چُکن توں پہلاں رکھیا جاندا اے تاں جے سر نوں تگاری وغیرہ نہ چُبھے، ہنّو

اُنّو: (مذ) ویکھو: اِنّو

اُنو ادی: (مذ، صفت) 1- ترجمہ کرن والا 2- جواب دین والا، مخالفت کرن والا 3- سنگیت وچ سُر دی اک قِسم جس دی کسے راگ وچ لوڑ نہ ہووے تے جس دے لگیاں راگ ناپاک ہو جائے

اُنو اسن: (مصدر) کورے یاں نویں بھانڈے نوں پہلی وار ورتن توں پہلاں ہنگالن، نویں بھانڈے نوں پہلی واری ورتن

اُنو ان: (سن، مذ) ویکھو: اُنمان

اُنّو اں: (فم) اوتنا، اونا، اونواں

اُنو بودھ: (اصطلاح) Perception، حواس خمسہ راہیں چھون، سُنن اتے سُنگھ کے نشے وچ ہونا، محسوس کرنا، محو ہونا، ادراک

اَنوبھو: (سن،مذ) گیان، محسوس کرن دی حالت، سہنا، سُکھ دُکھ دا تجربہ

اَنوبھو واد: (اصطلاح) Empricism، پرانا، فنی حوالے نال جانچیا پرکھیا

اَنوبھوتی: (صفت) Empathy،شعور، تجربہ، حسیّت

اَنوسندھاناتمک آلوچنا: (سن، اصطلاح) کھوج، بھرویں کھوج، تاریخی کھوج،لکھاریاں دا آپسی موازنہ کرنا

اَنوواد: (سن،اصطلاح) کسے بولی یاں لکھی گئی زبان نوں دوجی زبان وچ بدلنا، ترجمہ: اُلتھا، انواد، اُتارا

اَنُوادت: (صفت) انواد کیتا ہویا، اُلتھایا ہویا، ترجمہ ہویا

اَنُوادک: (مذ،صفت) انواد کرن والا، اُلتھاکار، ترجمہ کرن والا

انوار: (عر، مذ) اُجالے، روشنیاں

انوار: (مو) سُوتریاں نائلون وغیرہ دی پٹی جیہڑی منجیاں پیڑھیاں اُنن واسطے ورتی جاندی اے، نوار

اَنواری: (ج،فم) ایس واری، ایدکیں، ایس ورھے، ایس ویلے

اَنواسی: (مو،صفت) 1- ہنگالی ہوئی، ورتن وچ آئی ہوئی 2- ویاہی ہوئی.....کواری ہوئی دی ضِد

انّواں: (فم) ایتا، اینا، اینواں

اُنواون: (مصدر) 1- بنواون، بنواون دا کم کراون 2- منگواون

اُنوائی: (مو) 1- اُنواوَن دا کم اتے مزدوری 2- بافندی

انوائے: (مذ) منگوائے

انوپ: (ہ،صفت) 1- جس جیہا ہور نہیں، جس نوں کسے دی خواہش نہیں دتی جاسکدی، بے جوڑ، ادتی، انوکھا، سُندر، بے مثال، لاثانی، انوکھا، بےنظیر، منفرد، سوہنا 2- اوہ زمین جتھے پانی جمع ہوئے

انوپان: (سن،مذ) 1- عظمت، وڈیائی، مثال دے قابل 2- اوہ شے جو دوائی دے نال یاں پچھوں کھادی یاں پیتی جائے، جیویں مُنقہ، پتاسا،مکھن، ملائی،شربت، سردائی وغیرہ

انوپراس: (سن،مذ) اک علمی شبد جس وچ اِکو اکھر نظم یاں جملے دے شعراں یاں بیتاں وچ بار بار آوندا ہے

اَنوپم: (صفت) انوکھا، بے مثال، لاثانی

اُنوت: (مو) اُنتی، اُنے جان دا طریقہ، بنوت، اُناوٹ

انوٹ: (مو) وَیر، کرودھ، ضِد، ہٹ دھرمی

انوٹ: (ج، مذ) 1- انگشتی، انگوٹھی 2- اوہ انگوٹھی جیہدے اُتے چاندی یاں مینا کاری دا کم ہویا ہووے 3- پیر دے انگوٹھے دا چھلّا

انُوٹھا: (مذ) 1- نویکلا، عجیب، نادر، انوکھا، چنگا، سُتھرا 2- انگوٹھا، ہتھ یاں پیر دی موٹی اُنگلی، ٹھُٹھ

انُوٹھا دیون، (محا) کوئی شے دیون دی تھاں انکار کرن، ٹھُٹھ دکھاون

انوچت: (صفت) نہ اُچت، مخالف، نامناسب، ناواجب

اِنوڈّھے: (صفت) انودھ توں، ان وِنھیا (موتی)

انور: (عر، مذ، صفت) بہت نُور والا، بہت ہی روشن، بہت چمکیلا، سورج، روشن آفتاب

انوسار: (سن،فم) انوکول، مطابق، موجب، ڈھنگ تے، ڈُھکدا بندا

انوساری: (صفت) کسے دے کہے مطابق چلن والا

اَنُوکول: (سن،فم) انوسار، موافق، موجب، مطابق

انوکھ: (صفت) 1- اچرج، عجوبہ، وکھرا جیہا، انوکھا 2- کمین، ہولا، ناقص، نکما، ظاہر، نمایاں 3- چنگا، خاص، سُتھرا، وکھرا

انوکھا: (صفت) ویکھو: انوکھ

انوکھا پن، (مذ) انوکھا ہون دی حالت یاں کیفیت، عجیب و غریب

انوکھڑا: (صفت) انوکھا، نرالا، خاص، غیر معمولی، کلا

انوکھی: (مو) وکھری، نویکلی، نرالی، نکھیڑویں

انوکھی دا مُنس مویا، کوٹھے چڑھ پٹے، (اکھا) بے وقوفی دا اظہار کرن والے لئی آکھدے نیں

انوگُن: (مذ) اک علم بیان دا معنی جس وچ سنگت دے اثر نال سنگت کرن والے دا پہلا گُن ہور ودھ جانا، دسیا یاں وکھایا جائے

انول: (صفت) پہلا، پہلے درجے دا

انومان: (س، مذ) اٹاسٹا، اندازہ، تخمینہ، قیاس، خیال، شک

انو منو کوکلے: (مذ) بالاں دی اک کھیڈ

اُنونجا: (صفت) ویکھو: اُنجا

انُوندا: (مذ) کھالا، نالا، نالی

انونی: (ج، مو) کتے یاں گدڑ دے بھونکن دی آواز، لومڑ دی آواز

انوں: (پوا، مذ) ایہنوں

انوں کوان کرنا: (محا) چنگی بھلی چیز دا رسوئی تیار کرن والے دے کچج دی وجھوں بے سواد بنا یاں اُکا وِچل جانا، اَن نُوں کچے پن نال ورتنا

اِنّوں: (فم) ایدھروں، ایس پاسیوں

اِنّوں اُنّوں، (فم) ایدھر اودھر، چوپھیرے، ایدھروں اودھروں، چوفیریوں

اُنوں: (فم) 1- اُتھوں، اُدھروں، اوس پاسیوں 2- اوہنوں

انوہاں: (صفت) بے پردہ

اُنوی: (عدد) ویکھو: اُنویہہ

انوے آر: (پوا، فم) ایویں ہار

اُنویں: (عدد، صفت) اُنّی، دس تے نو، 19

اُنویں اُنویں، (فم) ویکھو: اُنجے

اُنوِیہ: (عدد، صفت) ویکھو: اُنویں

انہا: (مذ) 1- اوہ رسی جیہدے نال ہل نوں پنجالی نال بنھدے نیں 2- جوڑن، جکڑن

انہار: (مذ) 1- نہر دی جمع، نہراں 2- طرحاں، وانگ

انہارا: (مذ) ہنیرا

انہارا گھُپ، (مذ) ہنیرا گھُپ، بالکل ہنیرا

انہاری: (مو) ہنیری

اُنہال/ اُنہالا: (س، مو) جیٹھ ہاڑ دی رُت، گرمی دی رُت، گرمیاں، گرمیاں دا موسم

انہاں: (مذ) ایہناں

انہاندیاں: (مو، صفت) اوہناں دیاں، ونگی: 'نین چمکدے تاریاں وانگوں تیرا انہاندیاں نوکاں'

اُنہاں: (ضم) اوہناں دا، اوہناں نُوں

اُنہاں نُوں، (ضم) اوہناں نوں

اُنہاں کی، (مذ) ایہناں نُوں

اُنہاں: (صفت) اُوتلا، اوپر والا

انہت: (صفت) ویکھو: 'انہد' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

انہت ناد، (مو، صفت) انہد واجا، سنکھ

اُنہتر: (عدد، صفت) اک گھٹ ستر، 69

اُنہتروان: (عدد، صفت) اُنہتر دی گنتی والا

انہد: (مذ، صفت) عالم لاہوت وچ سالک نوں سنائی دین والیاں

اوازاں، بدن دے سارے چھیک بند کر کے بہن مگروں سالک نوں آوَن والیاں الٰہی اوازاں یاں الٰہی اوازاں آون دی کیفیت جدوں اک پل اجیہا آوَندا اے جے بندے نوں اِک ای اواز آوَندی اے جیہنوں صوتِ واحد آکھدے نیں

انہدام: (عر، مذ) 1- ڈگ جانا، ڈھہہ جانا 2- عمارت دا ڈھٹھ جانا 3- ڈھانا

انہدناد: (مو) ویکھو: انہت ناد

اِنہماک: (عر، مذ) 1- مگن ہوون، محو ہوون، کسے کم نوں کُھبھ کے لگیاں ہویا ہوون 2- محویت، توجہ، کسے کم وچ انج رُجھے ہونا کہ آسے پاسے دا پتہ نہ لگے

اُنہوں: (کلمہ نفی) انکار کرن یاں کسے نوں منع کرن ویلے بولدے نیں

اُنہہ: (ضم) اُنہاں نے، اوہناں نے

اُنہہ: (کلمہ نفی و حقارت) کسے گل توں انکار کرن یاں کسے بارے حقارت دا اظہار کرن ویلے بولدے نیں

اُنہیاں: (عدد، صفت) ویکھو: اُنہیواں

انہیر اگھوگھپ: (مذ) گھُپ انھیرا

انہیری: (مو) ویکھو: انھیری

انہیں: (ضم) ایہناں ہی دی مختصر شکل

انہیں پیریں، (فم) تُرت، بہت چھیتی، کھڑے پیر، کھڑے کھڑوتے

انہیں پیریں مڑنا، (محا) جھٹ پٹ واپس ہونا، تُرت مُڑنا

اُنہیواں: (عدد، صفت) اُنی دی گنتی پوری کرن والا، 19واں

انھ: (مذ) 1- نھیرا، تاریکی، کالکھ، انھا پن 2- ظلم، قہر

انھ آون، (محا) نھیرا ہوون، ہنھیری آون، مصیبت آون

انھ انھیر، (مذ) بہت نھیرا

انھ پاون، (محا) ویکھو: انھ مچاون

انھ راتا، (مذ) راتیں نظر نہ آون دی بیماری

انھ کھاتا، (مذ) ویکھو: انھا کھاتا

انھ کھوپڑی، (صفت) جیہدے بھیجے وچ عقل نہ ہووے، بیوقوف، بدھو

انھ مچاون، (محا) 1- انیاں کرن، عدل نہ کرن، ظلم کرن 2- ڈھیر ظلم کرن 3- فضول حرکتاں کرن

انھ مچن، (محا) 1- انھیر اچھا جاون، لُٹ مچن، لُٹ مار ہوون، ظلم ہوون 2- افراتفری دی حالت پیدا ہو جاون 3- مہنگ ہوون، آپا دھاپی پے جاون، ہفرا دفڑی

انھ ورت جاون، (محا) بہت ظلم ہو جاون، بہت وادھا ہو جاون، کٹ پے جاون، افراتفری ہوون، مہنگ ہو جاون

انھ ورتن، (محا) ویکھو: انھ ورت جاون

انھ ہنھیرا، (مذ) ویکھو: انھ انھیر

اِنھ: (ضم) ایس نے، ایہنے

اُنھ: (ضم) اوس نے، اوہنے

انھا: (مذ) چھانٹا (ہل دا)

انھا: (مذ، صفت) جس نوں اکھوں نہ دِسے، مناکھا، نابینا، دُھندلا

انھا اکھاں دی قدر سہاندا اے، (اکھا) جیہدے کول کوئی شے نہ ہووے اوہ ای اوہدی صحیح قدر جان سکدا اے

انھا بناون، (محا) 1- کسے دیاں اکھاں کڈھ دیوَن 2- بے وقوف بناون، دھوکھا فریب دیوَن

انھا بناونا، (محا) اکھیں گھٹا پاونا، دھوکھا دینا

انھا بنن، (محا) 1- بیوقوف بنن، دھوکھا کھاون 2- کسے پاسیوں اکھاں بند رکھن، دھیان نہ دیون، پروانہ کرن

انھا بولا کرن، (محا) 1- کسے نوں انھیاں تے بولیاں کر دیݨ ن 2-لاپروا کر دیون، بے وقوف بنا دیݨ ن 3- سنگدل بنا دیݨ ن

انھا پیسہ، (مذ) بہت زیادہ دھن، بہت زیادہ دولت

انھا تے وِہار ٹوریاں ٹُردے نیں، (اکھا) جیویں مناکھے بندے نوں ٹُرن لئی کسے دے آسرے دی لوڑ ہوندی اے ایسے طرحاں آپس داری وی اک دوجے دے آسرے دی محتاج ہوندی اے

انھا ٹیوا، (مذ) بنا سوچیا گویڑ، جٹ وٹ

انھا جیوندا اے بھیڑے حالوں، (اکھا) محتاجی دا جیون کوئی جیون نہیں ہوندا

انھا چُھا، (مذ، صفت) جس نوں چنگی طرحاں نہ دِسے، ماکھا ،چمکھا

انھا چُوہا، (مذ) چکوندر، چھچھوندر، گھیس

انھا چُوہا تھوتھے دھان، (اکھا) نادان تے بے وقوف بندے دے حصے ہمیشہ مندی تے نکمی شے ای آوندی اے

انھا خرچ، (مذ) بہت زیادہ خرچ، وادھو خرچ، بنا سوچے سمجھے خرچ کرنا

انھا دوزخی بولا بہشتی، (اکھا) مناکھا دُوجیاں بارے بدظنی وچ رہندا اے جد کہ بولا بندہ بہت ساریاں فضول گلاں دے سنن توں بچیا رہندا اے، ایس لئی مناکھے نوں دوزخی تے بولے نوں جنتی آکھ دِتا جاندا اے

انھا دُھوت، (مذ) بالکل انھا، نشے دی حالت

انھا راجا تے بیدا دنگری، (اکھا) ویکھو: انھا راجا چوپٹ نگری

انھا راجا چوپٹ نگری، (اکھا) جتھے سربراہ احمق ہووے اوتھے کوئی وی چنگ نہیں ہوسکدا اسگوں پوری نگری اُجڑ پُجڑ جاندی اے

انھا شکاری، (صفت) جیہنوں شکار دا ول نہ ہووے، بے وسہا آدمی، آوارہ، لُچا

انھا شوقین تے گارے وچ لتّاں، (اکھا) اپنے وتوں یاں عقلوں ودھ کسے کم نوں ہتھ پاون والے بارے آکھدے نیں

انھا شیشہ، (مذ) 1- مونہہ ویکھن والا اوہ شیشہ جیہدے وچوں صاف نہ دسدا ہووے، دُھندلایا ہویا شیشہ 2- اجیہا شیشہ جیہدے وچوں آر پار نہ دسے

انھا کُتا ہوا نوں بھونکے، (اکھا) کسے گل دا پتا تھوہ نہ ہوون دے باوجود دخل اندازی کرن والے بارے آکھدے نیں

انھا کُتا ہوا نوں بھونکے، سائیں دے لیکھے شکاری، (اکھا) ویکھو: انھا کُتا ہوا نوں بھونکے

انھا کرن، (محا) 1- مناکھا کرن، اکھاں کڈھ دیݨ ن 2- بے وقوف بناون، دھوکھا دیݨ ن

انھا کرنا، (محا) 1-اکھاں کڈھ چھڈنا 2- اکھیں گھٹا پاونا، دھوکھا دینا، اُلو بناونا

انھا کھاتا، (مذ) بدانتظامی، بے اصولی، گڑبڑی دی حالت، بے حسابا کم، بے انتظامی، گڑبڑی، بدعنوانی، بے اصولی

انھا کھدُو، (مذ) بالکل انھا، طنزیاں حقارت نال آکھدے نیں

انھا کھوہ، (مذ،صفت) 1- جس کھوہ وچ ہنیرا بہت ہووے تے جھاتی ماریاں کجھ نہ دِسے، غیر آباد کھوہ 2- اوہ بندہ جیہڑا ڈھڈ دی

گل باہر نہ کڈھے 3- طنزاً مناکھا، نابینا

انھا کیہ لوڑے دو اکھیاں، (اکھا) بندے نوں جس شے دی لوڑ ہوندی ہے کوئی اوہو دین لئی کہے تد ایہہ اکھان بولدے نیں

انھا گاوے بولا وجاوے، (اکھا) جدوں کوئی کم نااہل لوکاں دے سپرد ہووے تاں آکھدے نیں

انھا گون گاوے ڈورا واجا وجاوے، (اکھا) ویکھو: انھا گاوے بولا وجاوے

انھا گھوڑا، (مذ) فقیراں موجب جتی

انھا گیا گرو مائی نوں، آپ لوڑے کہ بھائی نوں، (اکھا) ضرورت مند پہلاں اپنی ضرورت نوں پورا کرن دا چارا ماردا اے

انھا مارے انھی نوں تے ڈانگ وجے تھمّی نوں، (اکھا) 1- دونہہ مورکھاں دی لڑائی وچ تیجے دھر دا نقصان ہوندا اے 2- بے سمجھی وچ کیتا ہویا کم ہمیشہ غلط ہوندا اے

انھا مُلّاں، ڈھٹھی مسیت، (اکھا) جینے ماڑے بندے دے حصے وںڈے جینی ماڑی شے ای آوندی اے

انھا مورا، (صفت) بالکل انھا

انھا وٹے رسی، پچھوں وچھا کھائے، (اکھا) کسے دی نالائقی یاں بے وقوفی پاروں اوہدا کیتا کرایا کم ضائع ہو جاون ویلے کہندے نیں

انھا ونڈے ریوڑیاں، بھوں بھوں اپنیاں نوں، (اکھا) اپنے انگاں ساکاں نوں فائدہ پہنچاون والے اوس بندے بارے آکھدے نیں جیہڑا دوجیاں واری بہانے بناوے تے ٹال مٹول کرے

انھا ونڈے شرینی مڑ گھڑ اپنیاں نوں، (اکھا) ویکھو: انھا ونڈے ریوڑیاں بھوں بھوں اپنیاں نوں

انھا ہاتھی لشکر دا اُجاڑا، (اکھا) تگڑا بے وقوف ہووے تے پوری ٹولی دی ویرانی تے بربادی دا موجب بن دا اے تے اوہ اپنے پرائے دی وی تمیز روا نہیں رکھدا

انھا ہو جانا، (محا) 1- اکھاں جاندیاں رہنا، کُجھ نظر نہ آونا 2- انھیاں وانگوں کم کرنا، ویکھ کے یاں دھیان نال نہ چلنا یاں ورتنا

انھا ہو جاون، (محا) ویکھو: انھا ہوون

انھا ہوون، (محا) 1- مناکھا ہوون، نابینا ہوون 2- بے وقوف بنن، دھوکھا کھاون 3- بے دھیانا ہوون، اگا پچھا نہ ویکھن، لاپرواہی کرن

انّھا: (ضم) ایہناں، ایہناں نے

انھارا: (مذ) 1- نھیرا، تاریکی، ہنیرا، اندھ 2- انھا، مناکھا

انھاری: (مو) نھیری، تاریکی

اُنھال: (صفت) گرمی، گرمیاں دی رُت، جیٹھ ہاڑ دے دن

انھامُناں: (پو، مذ، صفت) ناواقف، انجان، بےعلم

انھاں: (ضم) ایہناں

انھاں نُوں، (ضم) ایہناں نُوں

انھاں نُوں، (ضم) ویکھو: انھاں نُوں

اَنھر اتا: (مذ، صفت) راتیں نہ دِسن دی بیماری، اندھراتا، رتانھا، اڑتانھا

اَنھڑ: (مذ، صفت) 1- انھیرا، تیز ہوا 2- انھا، اکھاں توں رہیا ہویا، تحقیر نال بولدے نیں

انھڑے دی ووہٹی نوں شنگار نال کیہ: (اکھا) اوہ کم نہیں کرنا چاہیدا جیہدا کوئی قدردان نہ ہووے

انھی : (مو) 1- انھا توں تانیث 2- نابینا عورت 3- زیادہ، ڈھیر ساری، ان مک

انھی اک ای واری کھونڈی بھواندی اے، (اکھا) اگیا ہویا بندہ بھوت پوے تے اوہ کسے داوی لحاظ نہیں کردا، اوہ اپنا غصہ رج کے کڈھدا اے

انھی انھا، (مذ) پنڈاں تھاواں دی اک کھیڈ جیہدے وچ دیوا بتی بُجھا کے نھیرا کرن مگروں اک دُوجے نوں کُٹیا جاندا اے

انھی انھا ٹھیلھیا دوویں کھوہے وچ، (اکھا) جے آگو وی انجان ہووے تاں پچھلیاں سمیت رُل مردا اے

انھی انھا رلیا ہکا جھگا گلیا، (محا) میاں بیوی دونویں بے وقوف ہوون تاں ناس ای ناس اے

انھی انھا لڑے اِکو جُھگا گلے، (اکھا) بے وقوف آپس وچ لڑ کے اپنا گھر اجاڑ لیندے نیں

انھی بشین کانا بازدار، (اکھا) بُریاں دے جوٹی دار وی بُرے ای ہوندے نیں

انھی بلی چوہیاں دی محتاج، (اکھا) بھیڑا بندہ محتاج ہووے تے اوہناں لوکاں دا ای محتاج ہوندا اے جیہناں نال اوہ مندا سلوک کردا ہوندا سی

انھی پاون، (محا) ویکھو: انھی مچاون

انھی پچھے کانی نوں، نی سُوتر وٹائے تانی نوں، (اکھا) دوجے نوں دھوکھا دین دا جتن کرن نالے اُتوں احسان وی جتاون

انھی پون، (محا) لُٹ مچن، قانون دی پرواہ نہ رہن، انتظام وِگڑ جاون

انھی پے جاون، (محا) ویکھو: انھی پوَن

انھی پینا/انھی پے جانا، (محا) پربندھ وِگڑ جانا، لُٹ مچنا، قاعدے قانون دی پرواہ اُڈ جانا

انھی پیہوے کُتا چٹے، (اکھا) 1- بے وقوف دی محنت توں دوجے فائدہ حاصل کردے رہندے نیں تے اوہنوں ایس گل دا احساس تک نہیں ہوندا 2- لاپرواہی تے کُجھ نوں ویکھ کے وی آکھدے نیں

انھی پیہے تے کُتے چٹے، آٹا گھٹے کہ نہ گھٹے، (اکھا) ویکھو: انھی پیہوے کُتا چٹے

انھی جھات، (مو، صفت) نِکے نِکے بال اکدوجے نوں ویکھ کے ایہہ لفظ بولدے نیں

انھی دھناسری مچاون، (محا) 1- بے سُرا گاون 2- بھلیاں مارن، بکواس کرن

انھی دیوی نک وڈھے پجاری، (اکھا) جیہو جیہا کوئی آپ ہووے اوہو جیہے اوہنوں ساتھی وی لبھ جاندے نیں، رہے ہوئے دے قدر دان وی رہے ہوئے ای ہوندے نیں

انھی سرکار، (مو) اوہ حکومت جیہدے دور وچ ظلم وستم تے لاقانونیت عام ہووے

انھی کُتی جلیبیاں دی راکھی، (اکھا) کوئی کم کسے نااہل دے حوالے کردتا جاوے تے آکھدے نیں

انھی ککڑی پرائے گھر آنڈے دیوے تے کسے دا کیہ قصور اے؟، (اکھا) جدوں کوئی بے وقوفی نال دُوجیاں نوں فائدہ دیوے تاں آکھدے نیں

انھی ککڑی خس خس دا چوگ، (اکھا) نالائق تے نااہل دی قدر دانی ویلے آکھیا جاندا اے

انھی کمائی، (مو) بہت کمائی، بے حسابی آمدن

انھی کوٹھڑی پنج چور، (بُجھارت) 1-جُتّی 2-جُثہ، سریر
انھی کوٹھی، (مو) 1- نھیری تھاں 2- قبر 3- قید خانہ
انھی کھٹی، (مو) بہت کمائی، بے حسابی آمدن
انھی کھوپڑی، (صفت) ویکھو: انھ کھوپڑی
انھی ماں پُتاں دا مونہہ نہیں دھوندی، (اکھا) 1- آلھکیاں دی آلھک یاں کچیاں دا کچ اوہناں دے پیلی بنیوں دس پینیدا اے 2-اپنیاں دے کوجھ تے بھیڑ لکاون والیاں بارے آکھدے نیں
انھی ماں کوڑھے ویاہ، مونہہ ویکھے دھوا دھوا، (اکھا) اجیہی کھیچل کرن جیہدے بارے فائدہ حاصل نہ کیتا جا سکے
انھی ماں مسیتیں سٹ گئی، (اکھا) ویکھو: انھے نوں ماں مسیتے سُٹدی اے
انھی مجھ گتاوا کھاوے، (اکھا) بنا سوچے سمجھے تے بنا دیکھے بھالے کم کری جان والے بارے آکھدے نیں
انھی مجھیں دا ماس کھاون، (محا) بے فکر ہوون، مست ہوون
انھی مچاون، (محا) اُجاڑا پھیرن، ات چکن، لُٹ مچاون، انھیر پاون
انھی منجھ ترپّے لوڑھا، (بُجھارت) جُتی
انھی موری، (صفت) بالکل انھی
انھی نگری چوپٹ راجا، ٹکے سیر بھاجی ٹکے سیر کھاجا، (اکھا) جس تھاں نالائق حاکم ہوون اوتھے دی معاشی بدحالی بارے آکھدے نیں
انھی نوں سرمے دا چاء، (اکھا) ویکھو: انھی نوں گدّھے دا چاء
انھی نوں گدھے دا چاء، (اکھا) کسے نوں اپنے وسوں باہرلے کم نوں کرن دا شوق ہووے تے آکھدے نیں

انھی نین تے نھیرنا ونجھ دا، (اکھا) کوجھے کامے دے اوزار وی کوجھے ای ہوندے نیں
انھے: (صفت) انھا دی جمع
انھے اگے رونا دیدیاں دا کھونا، (اکھا) ویکھو: انھے اگے روئیے، اپنے نین کھوئیے
انھے اگے روون اکھیاں دا کھوہون، (اکھا) ویکھو: انھے اگے روئیے اپنے نین کھوئیے
انھے اگے روون، ڈورے اگے گل، گُنگے ہتھ سنیہڑا بھاویں گھل نہ گھل، (اکھا) بے فائدہ کماں کاراں بارے آکھدے نیں
انھے اگے روئیے، اپنے نین کھوئیے، (اکھا) بے درد اگے واسطہ پاون یاں دُکھ دسن دا کوئی فائدہ نہیں ہوندا
انھے اگے مُجرا، بولے اگے گل، (اکھا) جدوں کسے آدمی لئی اجیہا کم کیتا جاوے جیہدے توں اوہ کوئی فائدہ نہ اُٹھا سکے تاں کہندے نیں
انھے بنے، (فم) ہنے یاں بنے، ایس کنارے یاں اوس کنارے
انھے تاں ہو گئے آں پر سون دیاں موجاں نیں، (اکھا) کسے گھاٹ یاں نموشی نوں ٹالن لئی ودھ کر کے دسن، اپنی معذوری یاں بیماری وچوں وی کوئی فائدے یاں سُکھ دی گل لبھ لین
انھے دا چھا، (مذ) تنگڑا اکلاوا
انھے دا چھا تے روہی دا کھُڑپا، (اکھا) بے سُرے تے احمق نال واہ پے جاوے تے اوہ بندے دی حالت انجے ای کر دیندا اے جیویں کوئی انھا کسے نوں اپنے جپھے وچ لے کے یاں روہی دے علاقے دا کھڑپا سپ ڈنگ کے کر دیندا اے
انھے دا دِیوا، (اکھا) دوجے دے فائدے لئی کیتا ہویا کم

انھے دی جورو رب رکھوالا، (اکھا) غریب آدمی دی عزت آبرو دی راکھی بس اللہ تعالیٰ ای کر سکدا اے

انھے دی جورو سبھ دی بھابھی، (اکھا) لسے نمانے دی عزت نوں ہر کوئی ہتھ پاون ٹُر پیندا اے

انھے دی رن اللہ دے حوالے، (اکھا) ویکھو: انھے دی جورو، رب رکھوالا

انھے دی ریجھ گُلیل، (اکھا) اجیہی گل دا شوق جیہڑی وسوں باہر ہووے

انھے راجے دی نگری وچ ہر کوئی کوتوال، (اکھا) بھیڑے راج وچ ظلم ہوندا اے

انھے ساہمنے انھیرا چانن اکو جیہا، (اکھا) بے وقوف چنگ مند وچ فرق نہیں کر سکدا

انھے کتے ہرناں دے شکاری، (اکھا) ویکھو: انھی نوں گِدّھے دا چا

انھے کتے ہرناں مگر، (اکھا) ویکھو: انھی نوں گِدّھے دا چا

انھے کُکڑ کھڈے دا مڑ بھوے، (اکھا) بِنا اپنی حدّوں باہر نہیں نکلدا

انھے کوں توا تے آری برابر اے، (اکھا) ویکھو: انھے ساہمنے انھیرا چانن اکو جیہا

انھے کھوہ وچ جھاتی نہیں ماری دی، (اکھا) بے سود جتن دا کجھ فائدہ نہیں ہوندا سگوں زیاں دا خدشہ ضرور ہوندا اے

انھے نوں انھا کیویں راہ دسّے، (اکھا) آپ بھلیا ہویا دوجیاں نوں سدھے رستے نہیں لیا سکدا، بُرے نوں بُرا کیویں ہٹک سکدا اے

انھے نوں بولا دُھسدا اے، (اکھا) دونہہ بے وقوفاں نوں اڑپھس کردیاں ویکھ کے آکھدے نیں

انھے نوں کانا سَوول پا کے ملدا اے، (اکھا) اِکو جیہے ویلھے عیبی اک دُوجے نوں ہس کے ملدے نیں

انھے نوں لاٹھی ورگا سہارا دیون، (محا) بھیڑ پین تے بہت زیادہ مدد دیون، اوکھے ویلے ڈھیر امداد کرن

انھے نوں ماں مسیتے سُٹدی اے، (اکھا) کسے نوں جھوٹھا لارا لاونا حیلے بہانے مگروں لاہون

انھے نوں ہیرا کنکر اِکو جیہا، (اکھا) ویکھو: انھے ساہمنے انھیرا چانن اِکو جیہا

انھے واہ، (فم) 1- بنا سوچے سمجھے، بے دھیانے 2- بے حساب، بے دھڑک 3- بے احتیاطی نال، وِنگ نال، لا پرواہی نال، بے ڈھنگے طریقے نال

انھے واہ خرچ کرن، (محا) بنا سوچے سمجھے خرچ کرن، فضول خرچی کرن

انھے واہ کھاون، (محا) بہت زیادہ کھاون، انھا کھاون

انھے واہ نسّن، (محا) اگوں ویکھیوں بنا بھجن، بہت تیز دوڑن

انھے ہتھ بٹیرا آون، (محا) کسے ناقدرے ہتھ کوئی چنگی شے آون

انھے ہتھ بٹیرا، نہ تیرا نہ میرا، (اکھا) ناقدرے تے احمق ہتھ آئی چیز کسے دے کم دی وی نہیں رہ سکدی

اِنھے: (ضم) ایہنے، اِیس نے

اُنھے: (ضم) اوہنے، اُوس نے

انھیاں: (مذ) ویکھو: 'انھا' جیہدی ایہہ جمع اے

انھیاں اگے رونا، اکھیاں دا کھوہنا، (اکھا) بے حس تے بے

درد بندے اگے اپنا دُکھ پھولنا بے وقوفی اے
انھیاں دیاں دوبٹیاں نوں سنگار نال کیہ، (اکھا) اوہ کم نہیں کرنا چاہیدا جیہدا کوئی قدر دان نہ ہووے
انھیاں سَوں جا، آکھے اکھیاں ای میٹنیاں نیں، (اکھا) ہمیشہ اکوجیہی مندی حالت وچ رہون ویلے آکھدے نیں
انھیاں وچ کانا (راجا) سردار، (اکھا) ویکھو: اُجڑی میت تے گالھڑ امام
انھیاں ہار، (فم) انھیاں وانگوں
انھیاں ہو جاون، (محا) 1- مناکھا ہو جاون، نظر جاندی رہون 2- بہت غصے وچ ہوون 3- بہت نشے وچ ہوون
انھیر : (مذ) 1- اندھیر، ہنیر، ہنیرا، اندھکار، چانن دا اُلٹ 2- ظلم، سختی، ات خرابی، تباہی، بربادی
انھیر آون، (محا) 1- کُجھ نہ سُجھن 2- کسے شے دا ڈھیر ساریاں ہوون 3- اُلٹ کم کرن 4- کھرمستی کرن
انھیر آونا، (محا) 1- بہت مقدار وچ ہونا 2- لوکا چاری دے خلاف کوئی حرکت کرنا، ظلم ورتنا
انھیر اُٹھن، (محا) 1- انھیری آون 2- انیاں ہوون، ظلم ہوون 3- بدامنی ہوون
انھیر پاون، (محا) وکھت پاون، مصیبت پاون، ظلم کرن
انھیر پون، (محا) وکھت پین، مصیبت آون
انھیر پینا، (محا) انرتھ ہونا، ظلم آونا، تباہی تے بربادی دی صورت پیدا ہونا، بدامنی پھیلنا
انھیر تپ تار، (صفت) بہت زیادہ انھیرا
انھیر چانن، (مذ، صفت) دنے ہرا رہن والا پھوڑا، چنبل دی اک قسم
انھیر چکن، (محا) ویکھو: انھیر مچاون
انھیر چکنا، (محا) ظلم یاں دھکے تے اُتر آونا
انھیر دی کرپان، (مو) ظلم دا راج
انھیر سنھیر، (فم) ویلے کویلے
انھیر کالی، (مو) ہنیرا ای ہنیرا
انھیر کرن، (محا) 1- انیاں کرن، ظلم کرن 2- دھوکھا دیون 3- بدامنی پھیلاون
انھیر کرنا، (محا) 1- ظلم کرنا، قتل کرنا، دُکھ دینا 2- بے انصافی کرنا، انیاں کرنا
انھیر کوٹھڑی، (مو) 1- اجیہی تھاں جتھے انھیرا ای انھیرا ہووے 2- مجازاً: ڈِھڈ، معدہ 3- قبر 4- جیل دی اک کوٹھی جس وچ سنگین مجرم نوں بند رکھیا جاندا ہے 5- ماں دا پیٹ، بچہ دانی، رحم
انھیر کھاتا، (مذ) 1- حساب کتاب وچ ڈھیر گڑ بڑ 2- بے ایمانی، بے قاعدگی دی انتہا 3- مندا وہار 4- ظلم، وادھا، بے انصافی
انھیر گردی، (مو) ظلم، زیادتی، دھرو، اپدّر، سختی، فساد، بے اصولی، لاقانونیت
انھیر گھپ گھیر، (صفت) بہت زیادہ انھیرا، انھیر تپ تار، ڈاڈھا انھیرا، انھیر اندر
انھیر گھلن، (محا) ہنیری آون، ظلم دا عام ہوون
انھیر لیاون، (محا) 1- انھیر مچاون 2- کالھ کرن
انھیر لیاونا، (محا) ظلم کرنا، تباہی مچاونا
انھیر مچاون، (محا) انھیر کرن، انھی مچاون، ہیٹھلی اُتے کرن، ظلم کرن

انھیر مچاونا، (محا) انھیر لیاونا، انھی لیاونا، انھی پاونا، ہیٹھلی اتے لیاونا

انھیر مچن، (محا) ویکھو: انھ مچن

انھیر مُنھیر، (مذ) چوکھا ہنیرا

انھیر مونہہ، (فم) تڑکے، بہت سویرے

انھیر ہوون، (محا) انیاں ہوون، ظلم ہوون

انھیرا: (مذ) تاریکی، اُجالا دی ضد

انھیرا چڑھ آون، (محا) تاریکی ودھ جاون، تاریکی غالب آ جاون

انھیرا چھا جاون، (محا) تاریکی پھیل جاون

انھیرا کرن، (محا) دیوا بُجھا دیون، روشنی نوں روکن

انھیرا گُھپ، (مذ) بہت زیادہ تاریکی

انھیرا گُھپ گھیرا، (مذ، صفت) ویکھو: انھیر گُھپ گھیر

انھیرا ہوون، (محا) ڈونگھی شام ہوون، تاریکی ہوون

مونہہ انھیرا، (مذ) دن چڑھن توں پہلاں دا سما جدوں اک دوسرے دا چہرہ صاف نہیں دسدا، تڑکا ویلا

انھیری: (صفت) 1- تاریکی، سیاہی 2- مٹی والی تیز ہوا جیہدے نال چار چُفیرے نھیرا ہو جاندا اے، آندھی، ہنھیری، جس وچ کجھ نہ دِسے، دھندلی 3- ہوا دا بہت شور دا ویگ جس دے وچ گھٹا اُڈے، جھکھڑ 4- بڑی تیزی یاں پھرتی نال کم کرن والی زنانی، کارے ہتھی زنانی

انھیری آون، (محا) مٹی گھٹے دا طوفان آون، مصیبت آون

انھیری چکنا، (محا) رولا پاونا، بہت سیاپا پانا

انھیری دا کال، (مذ) بونتلیا ہویا، بھلیا ہویا

انھیری رات، (مو) 1- اوہ رات جس وچ چن نہ نکلے 2- ظلماں دی رات، ناانصافی دی رات

انھیری ساہمنے دیوا بالن، (محا) بے وقوفی دا کم کرن

انھیری کوٹھڑی، (مو) جس کوٹھڑی وچ مگھ، جھروکا، روشن دان وغیرہ نہ ہووے

انھیری کوٹھڑی وچ اُوٹھ ڈکراوے، (بُجھارت) چکّی

انھیری کوٹھڑی وچ بُڈھا ہڑ بڑائے، (بُجھارت) حقّہ

انھیری گھل پوَن، (محا) ہنھیری آ جاون

انھیری لیاون، (محا) ویکھو: انھیر لیاون

انھیری لیاونا، (محا) کاھلی پاونا، نہایت تیز رفتاری نال کم کرنا

انھیری وانگوں آون، (محا) تیزی نال آون

انھیریاں نماشاں: (مو) 1- ڈونگھیاں شاماں، گھُسمے دا ویلا 2- مُونہہ 3- چھا کھرا

اِنھیں: (ضم) ایس نے، اینے، ایہناں نے، ایہناں ای

اُنھیں: (ضم) اوس نے، اوہنے، اوہناں نے، اوہناں ای

انّی: (س، مو) چُنجھ، کِنارا، تِکھی نوک، برچھی، نیزے، سوٹے دی کھونڈی

انّی داد جُتی، (صفت) اوہ جُتی جیہدے پنجے دا سر البوترا ہووے

انّی مارن، (محا) 1- برچھی یاں نیزے دی چُنجھ چبھوون 2- ساہمنیوں حملہ کرن

انّی: (حرف ندائیہ) اڑیئے، انّی کُڑیئے، کُڑیاں نوں بلاون دا طریقہ

اَنّی: (پو، مو) 1- انا، غیرت 2- چوبھ، کونہ، چُنجھ

اَنّی: (مو) 1- جسم دے کسے حصّے دا سرا تے جوڑ، اعضا دے جوڑ دی جگہ 2- ہنیری، انھی، بے انصافی

اُنی: (عدد، صفت) دس جمع نو، اک گھٹ وِیہہ، 19

اُنی ویہہ، (مذ) تھوڑا جیہا فرق

اُنی ویہہ دا فرق، (مذ، صفت) تھوڑی جیہی وِتھ، تھوڑا جیہا گھٹ ودھ، معمولی فرق

اُنی ویہہ دا فرق ہوون، (محا) تھوڑا جیہا فرق ہوون، رتا کو ودھ گھٹ ہوون، جھگڑا جھیڑا ہوون، نیکی بدی ہوون، گڈ مڈ ہوون، ہرج مرج ہوون

اِنّے: (ضم) اینے، ایس نے

اُنّے: (ضم) اوہنے، اوس نے، اوہناں نے

اُنیا: (صفت) بُنیا ہویا

انیالا: (صفت) انی والا، جو کھُب کے پچھانہہ نہ نکل سکے

انیالا تیر، (مذ) اوہ تیر جو وَج کے پچھانہہ نوں نہیں کھچیا جا سکدا، بے خطا بچن

انیاں/ انیاؤ: (س، مذ) بے انصافی، ظلم، سختی، انیت، بے عزتی

انیاں دا، (مذ) بہت زیادہ ناانصافی کر کے آیا ہویا مال

انیائی: (صفت) 1- بے انصافی دی، ظلم دی 2- ان آئی، کویلے ویلے دی آئی

انیائی موتے مارن، (محا) بے موت مارن، برباد ہوون

انیائیں: (صفت) بے انصاف، ظالم، نیاں نہ کرن والا

انیایہ: (مذ) ویکھو: انیاں

انیت: (س، صفت) ظلم، بے نیائی، انیاؤں، ادھرم

انیتی: (مو) بھیڑی نیتی، نیتی (اخلاق) دے خلاف، بے ایمانی، بداخلاقی انیتیا، (صفت) انیت کرن والا

اُنیٹھ: (عدد، صفت) اُناٹھ، پنجاہ تے نو، 59

اُنیجَن: (مصدر) اُنیا جاون، بُن ہوون

اُنیجنا: (فل) اُنیا جانا

انیڑے: (فم) نیڑے، کول

اُنیسواں/ انیہواں: (عدد، صفت) اُنی دی گنتی پوری کرن والا

انیشور واد: (ہ، مذ) Atheism، رب دے وجود توں انکاری، دہریا، کافر، ملحد

انیک: (صفت) ان اک توں بنیا ہویا، اک توں ودھ، بہتے، کِنے ای

انیل: (صفت) 1- نیل یاں سو ارب دی گنتی توں پرے 2- ان گنت، بے انت 3- بے داغ، نرمل

انیلا پن: (ہ، مذ) 1- بانکپن، سادگی 2- کلّا

انیما: (یوا، مذ) 1- وڈی آنت راہیں پچکاری نال پانی چاڑھ کے آندراں اتے معدہ صاف کرن دا کم، وستی کرم 2- نواں

انیمت: (صفت) بے اصولا، بے قاعدہ، بےتعین

اُنین: (مصدر) اُن ہونا، اُنیا جانا، اُنائی ہوئی

اُنینا: (فل) اُنیا جانا

اُنیندا: (س، مذ) جگراتا، رت جگا، نہ سُتے ہون دی حالت، نیندر پوری نہ ہون دی حالت

اُنیندرا: (مذ، صفت) جس دی نیندر پوری نہ ہوئی ہووے، نہ سون کر کے تھکاوٹ تے اُنگھلاٹ محسوس کرن والا، جگراتا

اُنیندرا کٹن، (محا) جگراتا ویکھن، رات جاگ کے گزارن

اُنیندرے: (صفت) جو نہ سُتا ہووے

اِنئیں: (ضم) ایہناں نے

اُنئیں: (ضم) اوہناں نے، اوہنے، اوس نے

اُنئیں: (مصدر) اُنیا جاون

اُنیواں : (عدد، صفت) ویکھو: اُنجا

اُنیوَ ن : (مصدر) ویکھو: اُنیجن

انیہ: (ہ، صفت) 1- موہ توں خالی 2- دُوجا 3- الگ، وکھرا، بے تعلق

ا......و

او: (ضم) پڑناوی مُول، جو او، او نال وٹدا ہے جیویں اوس تھاں، اوس تھاں دی بجائے اوتھے، اوہ

او: (کلمہ تاسف) دُکھ ظاہر کرن دی اواز، اُف

او: (کلمۂ ندا) کسے سجن بیلی اپنے توں نکے یاں نیویں نوں بلاون لئی آ کھدے نیں، کسے نوں مخاطب کرن دی اواز، جیویں: اے بھائی، اے فلاں

اوِ: (سابقہ) ہندی لفظاں دے شروع وچ آ کے منفی یاں اُلٹ معنے پیدا کردا اے

اُوآ: (مذ) اک قسم دا اناج جو اکثر ستلج دریا دی بیٹ وچ بیجیا جاندا ہے

اُوآ بائی، (فم) اُرانہہ پرانہہ، ٹال مٹولا، حیلہ بہانا

اَوبھ : (مذ) 1- اندازہ کرنا، ذہن وچ تولنا، خیال کرنا، تصور کرنا 2- منا، تسلیم کرنا

اوِبھاگ : (مذ) بد قسمتی، بد نصیبی

اوِبھاگن : (مو، صفت) بد قسمت عورت

اَوپَرا : (مذ، صفت) اجنبی، غیر، ناواقف، اُتلا اُتلا، دِکھاوے دا، پردیسی، اوبھڑ

اَوپری : (مو، صفت) اوپرا دی تانیث، غیر، ناواقف، اجنبی

اَوپرے : (مذ، صفت) اوپرا دی جمع، اجنبی، غیر، ناواقف

اوپُنا : (مذ) مُورکھتا

اُوتا : (مذ) 1- بے اولاد 2- (صفت) احمق، بے وقوف 3- ذلیل، کمینہ، شرارتی، بدمزاج

اَوتار : (مذ، صفت) 1- راہبر، مُرشد، ولی، دیوتا 2- نیک آدمی 3- ہندوواں دے عقیدے موجب بندے دی شکل دھار کے بندیاں دی اصلاح کرن والا دیوتا یاں خدا، خدائی روپ

اَوترا : (مذ، صفت) بے اولاد، جیہدی اولاد نرینہ نہ ہووے، بھیڑا بندہ

اَوترا نکھترا، (مذ، صفت) اجیہا شخص جیہدی کوئی اولاد نہ ہووے نہ دھی نہ پتر

اَوتری : (مو، صفت) اَوترا دی تانیث، لاولد، بے اولاد، جیہدی اولاد نرینہ نہ ہووے

اَوترے : (مذ) اوترا دی جمع، بے اولاد، جیہناں دی کوئی اولاد نرینہ نہ ہووے

اَوتِلی : (ہ، مو) گھاتا، روکن، اُتلی، علاوہ، کسے شے دی اوہ مقدار یا رقم جیہڑی اوس شے دی قیمت توں علاوہ لئی گئی ہووے

اَوتِے اَوتِے اَوتِے : (مہمل) 1- ایہہ اک مہمل جملہ اے جیہڑا ہندکو دی اک پہیلی وچ شعر دے وزن لئی موزوں کرلیا گیا

اَونسی : (مو) بھوئیں تے لکیر کھچ کے یاں اک خاص شکل بنا کے گویڑ لاون، فال

اَوَّا : (پو، کلمہ ندائیہ) بے ارے

اوَاد : (صفت) ویکھو: آباد

اواڈا : (پو، صفت) اکلوانجھا

اواڈے : (پو، صفت) اکلوانجھے

اوارجہ : (مذ) فارسی لفظ، آوارچہ توں معرب، روزنامچہ، حساب کتاب

داروز نامچہ

اوارہ: (فا، مذ) اِدھر اُدھر پھرن والا، بِنا کم کاج دے یاں ویہلا پھرن والا، گلیاں کچھن والا، لنڈور، پھرنتو، بدچلن

اوارہ گرد، (فا، مذ) آوارہ پھرن والا، لنڈور

اوارہ گردی، (مو) بِنا کم دے پھرن دی عادت، ویہلا رہن دی عادت

اواڑاہ: (پو، مذ) 1- لاٹ، اگ دا الاؤ، مچ 2- نہ سمجھن والا

اواڑی: (مو) چنگیاڑی

اواز: (فا، مو) ویکھو: آواز

اوازا: (مو) 1- اواز دی وگڑی شکل 2- سد، پکار، بڑک، واج، شور کھڑکھڑ، ہاک، واج

اوازار: (مذ، صفت) 1- اوکھا، ستیا ہویا، دُکھی، تنگ، پریشان 2- اکیا ہویا، مُونہہ وٹیا

اوازار کرن، (محا) تنگ کرن، ستاون، دُکھ دیون

اوَازار ہو جاون، (محا) تنگ ہوون، ست ہوون، دُکھی ہوون

اوَازار ہوون، (محا) ویکھو: اوازار ہو جاون

اوَازاری: (مو) اُکھیائی، دُکھ، ستا، پریشانی، تنگی

اواسار: (صفت) 1- جیہدا کوئی مالک یاں سائیں نہ ہووے 2- لا پروا، بے احتیاط 3- بے گھر، بے خانماں

اُواسی: (ہ، مو) باسی، وَاسی، جمائی، انگڑائی، بدن وچ ذرا جیہا مروڑ آکے مونہہ دا کُھل جانا

اواک: (س، صفت) چُپ چاپ، گُم سُم، بانی توں بِنا، بے زبان، خاموش، گونگا

اواکی: (مو) نواکی، ناواقفی

اواگت: (فم) اچن چیت، اچانک، یکدم

اواگھت: (فم) ویکھو: اواگت

اوان: (مذ) اِک ذات دے لوک جیہڑے کھجور دے پتراں نال صَفاں اُندے نیں، اک پیشہ

اوَانجھا: (مذ) آپ دا

اواندھا: (مذ) 1- سُوما 2- پانی دا موگھا، رشوت، وڈھی

اوَاندھا بدّھن/اوَاندھا بنّھن، (محا) 1- نکّا بند کرن 2- راہ ڈکن، رولا پاون، بنّھ لاون

اواندھا لوان، (محا) نکّا کھولنا

اوَاندھا ولیندا، (صفت) چٹی کھاون والا، رشوت خور

اواںڈا: (فم) اِک پاسے، نویکلے

اوَانکھا: (مذ) بووالا، بدبودار

اوَایوَہڑ: (صفت) بُدّھو، بے وقوف، دلایوڑ

اوبا: (فم) اوہ، اوہو، اوہوائی

اوبارا: (مذ) اک پنچھی جس دے پراں، کھمباں نوں کلغی دی تھاں ورتدے نیں

اوبتا: (ج، مذ) قے، متلی، اُلٹی، کھادا پیتا اُگلن

اوبتے آون: (محا) قے آون، متلی آون، اُلٹی کرن، کھادا پیتا اُگلن

اُوبٹ: (مذ) اُچانیواں راہ، ناہموار رستہ

اوبرا: (مذ) پشواں والا کوٹھا، پشو بنھن والی حویلی، گڑھ، چُرھ

اوبری: (مو) پشواں دا چھوٹا کوٹھا

اوبڑ: (صفت) ویکھو: اوبھڑ

اُوبڑ: (مذ) اگھڑا دُگھڑا راہ، اُچانیواں رستہ

اُوبڑ کھابڑ، (صفت) اُچانیواں، جو پدھرا نہ ہووے، مپے والا

اوبل: (مذ) ویکھو: اوگل

اُوبھ: (صفت) 1- اُچّا اُبھریا ہویا، آ کاش 2- اُتشاہ، اُمنگ، حوصلہ 3- اُپر ول، اُتانہہ

اُوبھا: (مذ) کھڑا، سِدّھا، مُودھا

اوبھر: (مذ) 1- اُبھار، اُبھریا ہویا 2- اٹھان، پیدائش، اُگاس 3- چڑھدا، مشرق، ایسٹ

اوبھڑ: (صفت) اوپرا، ناواقف، جس نال کوئی جان پچھان نہ ہووے، پردیسی اجنبی، نواں آیا ہویا، نامحرم

اوبھن: (مصدر) 1- گھابرن، گھبراون، غش پین 2- اُکتاون، اکّن، بے زار ہوون 3- اُبھرن، اُبھرن ویکھن 4- اُسل وٹے بھنّن

اوپ: (مو) 1- چمک، دمک، آب پان 2- خوبصورتی، حُسن، جمال 3- رونق، جوبن

اُوپر: (فم) 1- اُپر، اُتے 2- چھت تے 3- اسماناں تے 4- وادھو، بہتا، فالتو

اوپرا: (صفت) 1- بیگانہ، بے پچھان، ان ڈٹھا، پرایا، پردیسی، ناواقف، اَت پرایا، اجنبی، اوبھڑ، پردیسی، انجانْ، جیہڑا پورا یاں صحیح صحیح نہ ہووے 2- نرالا، غیر، اوپرلا، اُتلا اُتلا، باہروں، وکھاوے دا

اوپرا پن، (مذ) بیگانہ پن، ناواقفی، پرایا پن

اوپرا دُدّھ، (مذ) ماں دے دُدھ توں ہٹواں دُدّھ

اوپراں: (پو، فم) اُتانہہ

اوپراہنا: (حرف جار) اُپّر، اُتے، اُپراہاں

اوپرائی: (مو) اوپرا پن، پرایا پن، اُدریواں

اوپری: (مو، صفت) 1- اُتلی اُتلی، وکھاوے دی 2- بیگانی، اجنبی 3- جیہڑی پوری یاں صحیح صحیح نہ ہووے

اوپری گل، (مو) 1- رسمی جیہی گل، اچرج گل 2- بیگانی گل، اُدھاری گل

اوپرے: (فم) بیگانے، پرائے، اُپرلے، اوپرے منوں، اوپرے دِلوں، اُپراواں، اتوں اتوں، دلوں نہ، مونہہ رکھن نوں

اوپرے چھک کے دُھپے سُٹن اپنے سُٹن چھاں، (اکھا) اپنے اپنے ای ہوندے نیں جے مارن گے وی تاں چھاویں سُٹن گے

اوپرے دل نال آ کھن، (محا) ویکھو: اوپرے دل نال ملن

اوپرے دل نال مِلن، (محا) ظاہر داری نال ملن، مجبوراً ملاقات کرن، دلوں نہ آ کھن

اوپریا: (مذ، صفت) غیر، بیگانہ، اجنبی، اوبھڑ

اوپریاں: (مو، صفت) اوبڑ، پرایاں، ونگی: 'تینوں کاہدیاں شرماں اوپریاں' (نجم)

اوپلا: (مذ) اُپلا، پاتھی، تھاپی، ایرنا گوہا

اوپنگ: (ہ، مذ) اِک ساز

اوپنی: (مو) چمکاون دا اوزار، اک قسم دی نرم جیہی سان جس اُپرلا کے اوزاراں نوں چمک دتی جاندی ہے

اوپیرا (Opera): (انگ، مذ) اجوکا ناٹک، موسیقی نال کھیڈیا جاون والا ناٹک، اٹلی وچ ہوون والا اِک میوزیکل ڈرامہ، اجیہا ناٹک یاں تحریر جیہدے اُتے موسیقی غالب ہووے، تمثیل، غنائیہ

اوت: (مذ) تانا، کپڑا اُنن لئی تانیا ہویا سُوت، تانی دی لمائی دا سُوت

اوت پوت، (فم) تانے پیٹے، تانے پیٹے وانجوں، اک مک

اوت: (مو) اوٹ، اولھ

اُوت: (صفت) 1- اونترا، بے سمجھ، جیہدی کوئی اولاد نہ ہووے، بے اولاد 2- اُجڈ، بے وقوف، جاہل، اویڑا، کبا 3- مرن نوں ہویا ہویا،

قریب الرگ 4- ان ہویا، خراب، برباد 5- اک گالھ

اُوت پُنا، (مذ) اُوت ہون دا عمل. مُورکھتا

اُوت پوت کرن، (محا) اک مک کرن

اُوت پوت ہوون، (محا) اک مک ہوون

اُوت جانا، (محا) بے اولاد مرنا، اپھل رہنا، نامراد رہون

اُوت دا گھسا، (صفت) 1- اک گالھ، مُورکھ دا پُتر، احمق داجنیا ہویا 2- مورکھ، احمق

اُوت کپت، (مو) مُونہہ آئیاں گلاں، ات پت، اول فول، بکواس

اُوت نوں، (پو، مذ) چھوٹا

اک نوں کیہہ روئی ایں اُوت گیا ای آوا، (اکھا) جدوں اک چیز دے نقص دا جھورا کوئی بہت کرے تدوں دُوجی وی اوہو جیہی ہی نکل پئے تد ایہہ اکھان بولدے نیں

اوتّا: (مذ، صفت) 1- اوپڑا، بیڑا، اُلٹی سمجھ والا، عُبّا، مُنکھ، اُلٹیاں گلاں کرن والا، پُٹھا 2- اوپڑا 3- اُتلا 4- اونا، اُتنا

اوتاد: (عر، مذ) وتد دی جمع، رب دی راہ تے ثابت قدم

اوتار: (مذ) رہبر، مُرشد، ولی، دیوتا، نیک آدمی، ہندوواں دے عقیدے مُوجب بندے دی شکل دھار کے بندیاں نال بھلیائی کرن والا دیوتا یاں خُدا

اوتار دھارنا، (محا) دیوتا یاں پرمیشر دا انسانی روپ وچ آونا، سریر دھارن کرنا، جمنا

اوتار واد، (اصطلاح) 1- پرماتما یاں کسے دیوی دا کسے مُنکھ دا روپ دھارنا 2- مچھ، موہنی، رام چندر، کرشن، بلرام، نرائن

اوتاری: (صفت) 1- اوتار نال مُجڑیا ہویا، اوتار دے گُناں والا 2- اوترک، بے اولاد، نامراد

اوتاری جی/اوتاری جیو، (مذ) اوتار دی صفت والا آدمی، بے مثال پرکھ

اوتانولا ساہ: (ج، مذ) ساہ دا گھٹ آوَن، دم گھٹن

اوتاولا: (مذ، صفت) 1- کاہلا، بے صبرا 2- پھرتیلا، جلد باز، تیز 2- اشتعال انگیز

اوتاولا سو باولا، (اکھا) کاہلی کرن والا بے وقوف ہوندا اے

اوتاولاں نال: (فم) 1- جلدی نال، تیزی نال، چھیتی نال 2- تُرت

اوتاوَلا: (ج، صفت) ویکھو: اوتاولا

اوتر: (مذ) ویکھو: 'ابتر' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

اوتر روح، (مو) بے اولاد

اوتر ساہی، (مو) ہونگنی

اوتر نکھتر، (پو، صفت) اوترا نکھترا، بے اولادا

اوترا/اَوتر: (مذ، صفت) 1- جس دے گھر اولاد نہ ہووے، نامراد، نمانا، بے اولاد، اک گالھ 2- پُٹھے کم کرن والا، خراب آدمی، کہی نہ کرن والا، بھیڑا بندہ، اونترا

اوترا جانا، (محا) بے اولاد مر جانا، عورتاں دی اک گالھ

اوترا نکھترا، (صفت) بے اولاد تے منحوس

اوتراک: (مذ، صفت) اوترا، بے اولاد

اوتراک دا مال، اگلے کو وی گال، (اکھا) بے اولاد دا مال کھانا اپنے مال نوں خراب کرن والی گل اے

اوترک: (مذ) اوترا، بے اولاد، نامراد، نمانا

اوترنیا: (صفت) اونتری دا، اِک گالھ

اوتری: (مو) زنانیاں دی اک گالھ

اوتری نا، (پو، صفت) اوتری دا (گالھ)

اوتری نکھتری، (صفت) بے اولادی، بانجھ، جیہدی کوئی اولاد نہ ہووے

اوتری ہو جاون، (محا) بے اولاد ہو جاون، اولاد مر جاون

اوتڑ: (مذ) رگڑے

اوتڑڑنا: (فعم) رگڑنا، کھبڑنا

اوتل: (فم) اودھر، اوس ول، اوس پاسوں، اوس پاسے

اوتلے: (فم) اوس ویلے، اودھر ای

اوتنا: (صفت) اونا، اوس جنا

اوتنی: (مو، صفت) اونی، اوتی

اوتواں: (مذ، صفت) اُتے تھلے پیدا ہوون والے بالاں وچوں چھیکڑلا بال

اوتھ: (فم) ویکھو: اوتھے

اوتھارا: (ج، مذ) 1- ڈراونا خواب 2- نیندر وچ ٹُرن

اوتھر: (مو) تیز ہوا

اوتھرو: (مذ) اُتھو، اُچھو

اوتھلا: (مذ، صفت) ویکھو: اُچا

اوتھوں: (فم) اوس تھاں توں، اوس جگہ توں، اوتلوں، اوس تھاؤں، اودھروں، اُوتھوں

اوتھے: (فم) اُوس تھاں، اوس جگہ، اوتھے، اگلے جہان، اوس تھاں تے، پرلوک وچ

اوتھے ای رہوں، (محا) 1- اپنی تھاؤں نہ ہلن، اڑے رہوں، ضد کرن، ہٹھ دا پکیاں رہوں 2- عادت نہ چھڈن

اوتی: (مو، صفت) اونی، اُتنی

اوٹ: (ہ، مو+مذ) 1- پردہ، اوٹھا، پناہ، اوٹھا کرن لئی کیتی ہوئی کندھ یاں کھندلا وغیرہ 2- آسرا، سہارا، شرن، بچا، لُکا، آڑ

اُوٹ پٹانگ، (صفت) بے تھوا، بے سر پیر، بے معنی، فضول، انٹ شنٹ، اُگڑ دُگڑ، بے سر پیر، بے معنی، فضول، واہیات

اوٹ لبھن، (محا) اوٹھا لبھن، پناہ لبھن

اوٹا: (مذ) 1- پردہ، اوٹھا، پردے دی کندھ، قنات 2- ویڑھے وچ چلے چُلھے دی اک پاسے دی چھوٹی کندھ، وٹ، پشت پناہ، اوٹ 3- منجی نوں اُچیاں کرن لئی اوہدے پاویاں تھلے دتے ہوئے ڈکے یاں روڑے، اوٹھا

اوٹا: (صفت) اُبالیا ہویا، گرم کیتا ہویا

اوٹالے: (فم) نال لے کے جاون والا سامان

اُوٹاونا: (فعم) 1- اُبالنا، گرم کرنا 2- بیٹھ اُپر کرنا، رتھے پاونا

اوٹکنا: (فل) اُٹکنا، اِک دوجے توں وکھ ہونا

اوٹل: (پوا، مو) 1- ایدھر اودھر ہو جانا، تھاں کُتھاں، تھاں سر نہ ہون دی حالت 2- ٹل جاون والا، بیٹھ اُتے

اوٹل جانا/ہو جاون، (محا) اوٹلن، بھُل جانا، گواچ جانا، اکھوں پرانہہ ہو جانا، چھپ جانا، تھاؤں ہل جانا

اوٹلن: (مصدر) رُل جاون، اکھوں اوٹھے ہوون، گواچ جاون، اکھوں پروکھے ہوون

اوٹن/اوٹنا: (مصدر) 1- جھلنا، سہنا، سہاونا، ذمہ داری لینا، اپنے سر لے لینا، اقرار کرنا، من لینا، جرم دا اقرار کرنا 2- اُبالنا، اُبالے کھانا 3- اُتھلنا، بیٹھ اُپر کرنا

اوٹناں: (پوا، فل) اُبلنا

اُوٹھ: (مذ) منڈیر

اوٹھ: (پو، مذ) 1- ہوٹھ، بُلھ 2- اک پودے دا ناں 3- اڑیل، سرکش

گھوڑا 4۔ اک پالتو پشو جس توں تھلاں وچ سواری اتے بھار لدن دا کم لیا جاندا ہے، شُتر، بوتا

اُوٹھ اڑاندے ہی لدی دے ہن، (اکھا) کم چور بندے روندے پٹدے ہی کم کردے نیں

اُوٹھ بڈھا ہویا پر ایہنوں مُوتنا نہ آیا، (اکھا) وڈے ہو کے وی عقل نہ آئی، بے سلیقہ

اُوٹھ پیرا، (نذ) اک بُوٹا جس دے پتے اُوٹھ دے پیراں ورگے ہوندے نیں

اُوٹھ، جویں، بھکھڑا تے چوتھا گاڑی وان، چارے مینہہ نہ منگدے بھاویں اُجڑ ونجے جہان، (اکھا) ایہناں چار چیزاں نُوں مینہہ پسند نہیں

اُوٹھ چالھی بوتا بتالیں، (اکھا) جدوں کوئی چھوٹی چیز دا مُل اوس ہی قسم دی وڈی چیز دے عام پرچلت مُل نالوں ودھ سُنائے تاں کہندے نیں

اُوٹھ چرھا، (نذ) اک جڑی بوٹی دا ناں

اُوٹھ چنگا مال، کھٹے سونا تے کھاوے جال، (اکھا) اُوٹھ کھاندا تاں معمولی اے پر کمائی بہت کراوندا ہے، اوٹھ دی سلاہنا لئی آکھدے نیں

اُوٹھ دے گل ٹلی، (اکھا) روہنی گھوڑ دا ان میل دسن نوں کہندے نیں جدوں اک بہت وڈا تے دُوجا بہت چھوٹا ہووے

اُوٹھ دے مُونہہ وچ زیرہ، (اکھا) جدوں وڈے قد والے تے پیٹو نوں تھوڑی چیز دتی جائے تاں کہندے نیں

اُوٹھ کٹارا، (نذ) اک بُوٹی جو ہاتھی سُنڈی نال ملدی جلدی ہوندی ہے

اُوٹھ کنگے چھوڑیئے تے ونجھ جبانہہ کھائے، (اکھا) آپو اپنی پسند دی گل

اُوٹھ وانگ مونہہ چُکی آونا، (محا) گل نوں سوچے سمجھے بناں آونا، سدھے ہی اگے ودھی آونا، بے وقوفاں وانگوں اگانہہ ٹُریاں جاون

اُوٹھ وانگ ودھ جانا، (محا) بہت لما ہونا، قد دا بہتا ودھ جاون

اُوٹھ ویکھیے کس کروٹ بہندا ہے، (اکھا) جدوں کسے معالمے دے نتیجے دا پتا نہ ہووے تاں کہندے نیں

اوٹھا: (نذ، صفت) 1۔ اُوٹھ دے رنگ ورگا، اُوٹھنا 2۔ اُوٹھ دا، اُوٹھ والا، اُوٹھاں دا پروار

اُوٹھک بیٹھک: (مو) 1۔ اُٹھن بیٹھن بارے، سزا دے طور تے اُٹھنا بیٹھنا، اک کسرت 2۔ میل ملاقات، بلنا، دوستی

اوٹھنی: (مو) اُوٹھ دی مادہ، ڈاچی، سانڈھنی

اوٹھوان: (نذ) 1۔ اُوٹھ ہکن والا، شُتر وان 2۔ جت لوک

اوٹھوانی: (مو) اُوٹھ واوَن دا کم

اُوٹھی: (نذ) 1۔ اُوٹھ ہکن والا، شُتر وان، اُوٹھاں والا، اُونٹھ پالن والا، اُوٹھ سوار 2۔ بلوچ لوک، جنّاں دی اک اَل جیہڑی کدی اوٹھوال اکھواندی سی، اوٹھ چلاون والا، جٹ لوک

اوج: (ع، نذ) سب توں اچیرا درجہ، اُچیائی، بلندی، رتبہ، ترقی

اوج سویں، (نذ، صفت) طاقت والا، اقتدار والا، اُچے رُتبے والا، بلوان

اُوج: (مو) تہمت، دوش، قصور، کلنک، بدنامی، کالک

اوجار: (نذ) اوزار دا وگڑیا رُوپ

اوجاڑ: (نذ، صفت) 1۔ اُجاڑ توں اے 2۔ تباہ، ویران، اُجڑیا ہویا،

برباد، خراب 3- ویرانہ 4- جنگل، بیابان

او جانے: (روز مرہ) تاں کیہ ہویا، کوئی گل نہیں، فکر دی کوئی گل نہیں، جاون دیو

اوِچّا: (مذ) تنگ پھنگ، اَوکھا

اوجری: (پو، مو) جانوراں دا معدہ جو کھاون لئی وی استعمال ہوندا اے

اوجڑ: (صفت) ویکھو: اوجھڑ

اوجل: (مو، صفت) سُگھڑ، تربیت، نیک بی بی

اوجہاں: (حرف تشبیہہ) اوہو جیہا، اوویں ہی، اوس ورگا

اوجھ: (مو) اوجھری، آندراں، انتڑیاں، معدہ، تو ند، وڈا ڈِھڈ

اوجھا: (سن، مذ) 1- پڑھاون والا، اُستاد 2- میتھل اتے گجراتی براہمن، مِتھلا دے براہمناں دا گوت، باہمن اُستاد

اوجھا کوجھا، (مذ، صفت) ایویں کیویں، وچارا، نمانا جیہا، لِستا ماڑا

اوجھاں: (حرف تشبیہہ) اوس ورگا، اوس جیہا

اوجھر: (مذ) اوجھری دا مکبّر، وڈا معدہ

اوجھری: (مو) اوجھڑی، آنتاں، وڈی آندر جیہدے وچ جانوراں دا فضلہ جمع ہوندا اے، معدہ، پچونی

اُوجھڑ: (مذ، صفت) 1- جتھے جنگل جھاڑیاں کُھلے لے میداناں پاروں راہ نہ لبھے، بیابان، ویرانہ 2- اولا رستہ، ٹیڈھا رستہ، بکھڑا راہ، گمراہ، پُٹھا سِدّھا راہ 3- بھُلیا ہویا، رُلیا ہویا، جھل واٹ 4- اوکھا راہ، پُٹھا راہ

اُوجھڑ بوجھڑا، (مذ) کوڑا، بہت بھارا، اُوٹ پٹانگ

اُوجھڑ پین، (محا) گُراہے پین، بھُلّن

اُوجھڑ جاون، (محا) ویکھو: اوجھڑ پین

اُوجھڑ راہ، (مذ) 1- اوکھا پینڈا، جنگل بیلے دا رستہ، گراہ 2- بے تھوہا، ویران

اُوجھڑ راہے پَون، (محا) غلط رستے ٹُر پین، بھُل جاون

اُوجھڑ مارن، (محا) 1- پھکڑ تولن، بکڑ مارن 2- آوارہ پھرن، اوکڑاں دا مقابلہ کرن

اُوجھڑ نوں پَون، (محا) 1- جنگلاں نوں مونہہ کرن 2- بھُلیں پون، گُراہے پوَن

اُوجھڑ واٹ، (مو) اُوجھڑ راہ، مشکل رستہ

اوجھل: (مذ) جو نہ دِسّے، پردہ، ایکانت، اوٹ، گُپھا، کندراں، اوہلے، اکھاں توں پرے لانبھے

اوجھل ہونا، (محا) آڑ، اولھ، پردے وچ، اکھاں توں اوہلے

اوجھلی/اوجھری (مو) ویکھو: اوجھل

اُوچ: (صفت) 1- اُچا ہونا، عظیم ہون دا گُن 2- اُچی جاتی دا، اُچے درجے دے لوک

اُوچ نیچ، (مو) 1- وادھا گھاٹا، لاہ چڑھا 2- ٹِبا ٹویا 3- بھلائی برائی 4- نفع نقصان 5- چنگا مندا، اُچے نیویں ہون دی حالت، بھید بھاو، بھِٹ، وادھ گھاٹ، تھاں کُتھاں 6- اُچی تے نیویں جاتی، اُچے تے نیویں درجے دے لوک

اُوچ نیچ دسن، (محا) بھلا برا ظاہر کرن، نیویاں ساہمنے یاں نیویاں دے مقابلے اپنے آپ نوں وڈیاں دسّن

اُوچ نیچ سوچن، (محا) نفع نقصان بارے گوہ کرن، بھلائی برائی دا دھیان کرن، چنگے مندے دی تمیز کرن

اُوچ نیچ نہ وِچارنا، (محا) وادھ گھاٹ نہ رکھنا، فائدے تے نقصان بارے نہ سوچنا، چھوہ نہ منّا یاں کرنا، نفع نقصان نہ سوچنا

اُوچ نیچ ہو جاون، (محا) کوئی خرابی ہو جاون، اگا پچھا ہو جاون

اوچار: (مذ) غلط وچار، مَندا اوچار (صفت) دُلن، بے سمجھی، بے وچارا

اوچاری: (صفت) بے سمجھ، وچار نہ کرن والا، وچار ہین، وچار رہت

اوچٹ: (مو) اوکھیائی، بحران، بھیڑی تھاں، اچانک، ترت، جھٹ پٹ، اُچاٹ، اُداس

اوچٹ پین، (محا) 1- کھورپین 2- تنگ آ جاون، اوکھیاں ہوون

اوچٹ جانا، (محا) وکھرا ہو جانا، اُکھڑ جانا (نیند دا–)، من ہٹ جانا، اُچڑنا، نکھڑ جاون، اُچاٹ ہو جاون، بیار ہو جاون

اوچر: (مو) 1- اوکڑ، مجبوری، مُشکل 2- غم، صدمہ، دُکھ

اوچرن: (مصدر) گھنا کھاون، اتنا کھاون جیہڑا ان پچ ہووے

اُوچک: (فم) اچانک، اچن چیت

اوچل: (صفت) نہ چلن والا، ہمیشہ اکسارا رہون والا، سدا بہار

اوچھ: (مو) تھوڑ، کسر، گھاٹ

اوچھا: (مذ، صفت) ہوچھا، کمینہ، تُچھ، خالی، سُنجا، دل دا ہولا، گھٹیا

اوچھاپن، (مذ) ہوچھا پن، اوچھے ہون دی حالت، کمینہ پن، تُچھتا، چھدرتا، نچتا، ہُلتن، کم ظرفی، کمینگی، ذلالت، گھٹیا پن، ہوچھا پن، کمینہ پن

اوچھا وار، (مذ) معمولی جیہا وار، کمینہ وار

اوچھلا: (مذ، صفت) ویکھو: اوچھا

اوچھی: (مو، صفت) 1- تھوڑ دِلی، کم ظرف، کمینی، ذلیل 2- ادھوری، ہولی، تھوڑے پانی وچ

اوچھی گل، (مو) ہولی گل، کمینی گل، نامناسب گل

اوچھی گل کرن، (محا) ہولی گل کرن، کمینی گل کرن، نامناسب گل، کمینگی دکھاون

اوچھے: (مذ) ویکھو: 'اوچھا' جیہدی ایہہ جمع اے

اوچھے دا احسان، (مذ) ہر ویلے دُکھ دین والی گل

اوچھے دا احسان لَون، (محا) کم ظرف کولوں مدد حاصل کرن، غلطی کرن

اوچھے ہتھیاراں تے آون، (محا) کمینگی تے آ جاون، وس نہ چلن، کم نکلن مگروں بھیڑا بن جاون

اُوچی: (مو) سر، مُنج، بگڑ

اوچیرا: (مذ) اُچاتے کولے پھڑن والا چمٹا

اوخر: (مذ) بچیا کھچیا، باقی بچیا

اُود: (فا، مو) 1- کالے رنگ دی اِک خوشبودار لکڑ 2- رُکھ دی اُتلی تہہ، چھِل 3- اگربتی

اودا: (مذ) کپاہ چُگن دے چکر

اُودا: (ع، مذ) 1- بینگنی رنگ کالا تے لال ملیا ہویا، جامنی رنگ، بینگنی رنگ دا 2- جنگلی سور

اودارنا: (فعم) اُداس کر دینا، دل تھوڑا کر دینا، نراس کر دینا

اُودانی: (مذ، صفت) اوداد توں نکلیا اے، آباد ہونا، وسنا وغیرہ، ڈیرا لانا، آبادی کرنا

اُوداں: (حرف تشبیہہ) 1- اُوس طرحاں، اُنج 2- تدوں، او سلے، اوس ویلے

اوداوَں: (مو) ویکھو: اودان

اُودبلا: (مذ+مو) 1- مچھیاں کھان والا پانی دا اک جانور، لدھر 2- بھدا، بے وقوف، بُدھو

اُود بلاؤ/ اُود بلاء: (مذ) ویکھو: اُدو بلا

اودرما: (مذ) ویکھو: اُدریواں

اُودرن/اودرنا: (مصدر) 1- اُداس ہو جانا، جی تھوڑا ہونا، جی نہ لگنا،

دل گیر ہونا، دل ڈھے جانا، حوصلہ چھڈ نا 2- اُلجھ جانا، پریشان ہونا 3- کوئی گل سُن کے ڈر جانا

اودرُو: (مذ،صفت) اودر جان والا

اودریا: (مذ) اُداس، پریشان

اودریا ہوون، (محا) اُداس ہویا ہوون، پریشان ہوون

اودریا ہویا ہوون، (محا) ویکھو: اودریا ہوون

اُودریواں: (مذ) اودرن دی حالت، اُداسی

اُودکافر: (مذ) جن، دیو، قد کاٹھ والا

اُودَن: (فم) ویکھو: اودِن

اودِن: (فم) اوس دن، اوس دیہاڑ

اودن کِدن، (فم) اودوں کدوں

اودُوت: (مذ) سادھو سنیاسی، جس نے دنیا توں کنارا کر لیا ہووے

اودوں: (فم) اوس دے نالوں، اوس توں، اوسے دے مقابلے وچ

اُودوں: (کلمہ ندائیہ) اوس سمے، اوس ویلے، تدوں

اودھ: (مو) عمر، عارضہ، پنیری، لاب، پودیاں دی قلم، داب، عموماً جمع دے معنیاں وچ ورتیندا اے، سیما، حد، ایودھیا

اودھ: (صفت) 1- اُچا، لما، اُودھ، چنچل، ہنکاری، ابھیمان 2- اوہ زمین جیہڑی رُکھاں دے بیٹھاں ہووے، جتھے کجھ نہ اُگے

اودھ: (مذ) بھارتی صوبے اُتر پردیش دا پوربی حصہ، لکھنو ایس دی راجدھانی ہے تے اجودھیا ایس دا مشہور شہر

اُودھ: (مذ) ہوانا، جانوراں دی دُدّھ دی تھیلی

اودھ لت مصری: (مو،صفت) مصر دی بنی ہوئی خاص قسم دی تلوار

اُودھا: (مذ، صفت) 1- اوندھا، مُودھا، اُلٹا، متھے پرنے 2- سُست، سدھرا، جو سُستی وجھوں نیویں پائی رکھے

اودھر: (فم) اوس پاسے، اوس طرف توں، اُتل اُتول، اوس ولوں، اُدھر، پرلوک

اُودھرتوں، (فم) اوس پاسے توں، اودھروں

اُودھر دیوں /اودھردوں، (فم) اوس پاسیوں، اُتلوں، اتے ولوں، اوس ولوں

اُودھرالنا: (فعم) چکی پیسن توں مگروں آٹا وغیرہ کڈھ لین دا عمل

اودھرلا: (فم) اوس پاسے دا، اوتل دا، اوس ول دا

اُودھرن: (مصدر) اُپراٹھن، ختم ہوون، پاراُتاران

اُودھرن ہارا، (مذ) پار ہون دا حق دار، چھٹکارا پاون جوگ، جو ختم ہو سکے

اُودھرنا: (فعم) 1- اُودھار پاونا، نِستارا پاونا یاں ہونا، مر جانا، بیماریاں توں نجات مل جانا 2- قرض توں بچ جانا

اودھروں: (فم) اوس پاسیوں، اوتلوں

اودھم: (مذ،صفت) اُپدر، دنگا فساد، رولا، ہُلڑ، شور شرابہ، دم پے جانا

اُودھو: (مذ) کرشن جی دا اک متر

اوَدُھوت: (سن،مذ،صفت) 1- اوَدُھوت، مست، فقیر 2- سادھوواں دا اک فرقہ

اودھوتیاں: (مذ) 1- اودھوت 2- مست، فقیر، ملنگ، ونگی: 'گھر باریاں اتے اودھوتیاں نیں'

اودھی: (مو) حد، سما، شرط، معیاد، مُہلت

اُودھی: (صفت) 1- اُلٹی 2- نیویں

اودی: (مو) گھات، شکار کرن دی اوٹ

اُودی: (مو) کُھتی، کھیڈن لئی پُٹیا ٹویا

اودے: (ضم) اوہدے، اوس دے

اُودے: (س، مذ) 1- سورج دا چڑھنا، چڑھاؤ 2- گریہہ یاں تارے دا آکاش وچ دکھائی دینا یاں چڑھنا

اودیا: (مو) 1- جہالت، ان پڑھتا 2- بے وقوفی

اودیں: (فم) اوس دن، اوس روز

اوڈ: (مذ) 1- دھرتی دے اندر لے بھیت جانن والی اک ذات ایس ذات دے لوک اکثر روڑ وٹے وغیرہ پٹ کے کڈھدے نیں تے کھوہ لاوندے نیں اتے تجربے توں اندازہ لا کے دس سکدے نیں کہ کھارا تے مٹھا پانی کس طرحاں دی زمین ہیٹھوں نکلدا اے، لوکی ایہناں کولوں پرانے (دبے ہوئے) کھوہاں نوں لبھن وچ وی بہت مدد لیندے نیں 2- بھیڈ بکریاں پالن والے 3- کچیاں کندھاں اُسارن والیاں دی اک ذات 4- اِک ہندو قبیلہ جو ٹُردا رہندا اے

اوڈا: (حرف تشبیہ) 1- اوس جڈا، پرلی چیز جڈا، پرلے بندے جڈا، اوہ جوڑا، اونا وڈا، اوڈا کیڈا، اوہناں جتا، اُتنا ہی وڈا جتا پہلوں سی، ویسے دا ویسا، نہ ودھ نہ گھٹ 2- (مذ) وڈا ٹوکرا

اوڈا کوڈا، (مذ) جُھکیا ہویا

اوڈا کیڈا، (حرف تشبیہ) اوڈا ای

اوڈاں دیاں اِٹاں: (مو) پیلی نوں پانی لاون مگروں وتر وچ چیرے دکھے بنائیاں ہوئیاں اٹاں جیہدے نال اوڈ اُساری کردے نیں، چلاں، چمیاں، چماں

اوڈاہے: (فم) خام خیالی، ہوائی قلعے

اوڈاہیں: (ج،فم) اودھروں، اُوس پاسیوں

اوڈاھوں: (ج،فم) اودوں، اوس ویلے

اوڈایاں: (فم) اوس پاسے، اودھر

اوڈک: (مذ) طوفان، واہ ورولا، جھکھڑ

اوڈنی: (مو) اوڈ دی ووہٹی، اوڈ ذات دی سوانی، زنانی

اوڈو: (مذ) پنجاں سُراں دا راگ جیویں مال کونس تے ہنڈول وغیرہ، نیڑے

اوڈوں: (ج،فم) اودوں، اوس ویلے، اُوتھوں، اودھروں

اوڈھا: (مذ) چم دا ٹوٹا، سوار دی کاٹھی وچ برچھا اڑاون واسطے جیہڑا چم دا ٹوٹا لگا ہوندا ہے، رکاب، تسما، تند دا اک حصہ، گھوڑے دی پیٹی دے سرتے لگا ہویا چم دا ٹوٹا

اوڈھاون: (مصدر) پہناونا، سروپا دے روپ وچ پہناونی دینا

اوڈھاوَنی: (مو) چُنی، اُڈھاونی، دوپٹہ، اُتے لین والی اوڑھنی

اوڈھر: (مذ، صفت) پردا، اوجھل، پردے دے پچھے، لکیا، غائب، اوڑھ

اوڈھر بھاتی، (مذ) ضمیر غائب

اوڈھراون: (مصدر) اوجھل ہو جاون، لُک جاون، اولھے ہوون

اوڈھرن: (مصدر) اکھوں اولھے ہوون، اوجھل ہوون، لُک جاون، غائب ہوون

اوڈھک: (پوا،مو) آس، اُمید، اِچھا، خواہش، رُکھ

اوڈھکا: (مو) ویکھو: اوڈھک

اوڈھن/اوڈھنا: (مصدر) پہننا، تن تے کپڑا پاونا، تن ڈھکن والا کپڑا، زنانی دے سر تے لین والی چُنی، وڈی اوڑھنی، اُتے لین دا کپڑا، چھوٹی چادر

اوڈھنی: (مو) زنانیاں دے سرتے لین والی چُنی، ساڑھی

اوڈی: (صفت) اوس جڈی، اودی، گھات، اوہ تھاں جس دی اوٹ لے کے شکاری نشانہ لایا کردے نیں، مورچے وانگ بنائی ہوئی

اک گھاٹی

اوڈی کیڈی، (حرف تشبیہہ) اوڈے دی اوڈی، نہ ودھ نہ گھٹ، اونے دی اونی

اوڈے: (فم) اُودھر، اوس پاسے، اودے

اُوڈیل : (مذ) دھندلا سایہ، دھندلا عکس یاں پرچھاواں

اور: (ہ، کلمہ عطف) 1- ہور، اَتے، تے 2- دو لفظاں نوں جوڑن والا لفظ

اَور: (سن، مذ) ول، طرف، پاسا، دِشا، کِنارا، پکھ، کنڈھا، انت، حد، سمت، خاتمہ

اور چھور، (مذ) 1- حد، بنا، کنارہ 2- ابتداء، انتہا، مُڈھ 3- اگلا سرا، اخیر 4- سر پیر، اُگ سُک

اُور : (مذ) 1- پکھیاں دا اکٹھ، پکھیروآں دا جھرمٹ 2- پہاڑی کِکّر 3- کنڈیالی جھاڑی

اورا: (مو) اوڑا، کھیت وچ ہل نال کڈھی ہوئی ریکھا، سیاڑ، لکیر

اورا بھر، (مو) واہن دے سیاڑاں نوں بھر دین والا مینہہ، بجائی لئی کافی مینہہ

اُورا: (مذ) 1- جلاہیاں دا اک سند جس تے سُوت دی اٹی چڑھا کے اوس توں نلیاں اتے نڑے وٹدے نیں 2- نامکمل، جو پورا نہیں 3-مُورکھ، بے علم، جاہل

اَورَاد : (عر، مذ) ورد دی جمع، وظیفے، دعاواں

اَوراق: (عر، مذ) ورق دی جمع، کاغذ دا اک تا، پرت، کاغذ ورگی کوئی شے

اوراں: (فم) ہوراں، جیویں لال اوراں

اوراں: (مذ) ہل دا پاڑا

اُوراں: (فم) اُرےنُوں، اُرانہہ، ایدھرنُوں

اُورج: (مذ) بل، ان، جیون کتک دا مہینہ

اورجھوا کرن : (محا) اکٹھیاں ہوون، گھیرا پاؤن

اُوردھ لوک: (مذ) اُپرلا لوک، سُرگ، آکاش، گگن، ست لوک، برہم لوک

اورَش :(مو) ایبٹ آباد دے رگرد اک اجیہی کھلی جگہ جیہنوں جغرافیہ دے وچ میدان رش لکھیا گیا اے، جتھے پہلے تے بڑے لمے چوڑے زرخیز کھیت ہوندے سن پر ہن ایتھے مکانات بن گئے نیں، ایس دا اصل ناں اُرش یاں اورش دسیا جاندا اے، ایہہ مقامی پٹھان (جدوں) قبیلے دی ملکیت اے

اورکشی: (مذ) پٹھاناں دی اِک ذات

اورکھور : (مو، صفت) سُونہے، بڑک، اُگ سُگ

اورکھور لَون، (محا) سونہہ لَون، بھیت لین، اُگ سُگ لین

اورل پرل: (مو) اُرل پرل، وادھے، گھاٹے، تک سُک

اورلا: (مو) اک قسم دی پنجالی

اورلا : (مذ، صفت) اولا، اُرلا، ایدھرلا، ایس پاسے دا

اورما: (مذ) 1- مغزی، لیس 2- سیون، جوڑ 3- اِک قسم دی سلائی

اُورمی: (مو) 1- لہر، ترنگ، موج 2- بھکھ، پیاس 3- گرمی، سردی 4- لوبھ، موہ 5- بڈھاپا 6- شوق، موت 7- دُکھ، تکلیف، غم 8- روشنی، پرکاش 9- بھرم 10- پھرتی، تیزی 11- پیدا ہونا، فرض، پختگی، عاجزی، خو بدلنا، فنا ہونا، ایہہ چھ ارمیاں نیں

اورنگ : (مذ) 1- کپڑے دا کارخانہ 2- کپڑا بناون والی فیکٹری

اَورَنگ : (فا، مذ) 1- تخت، بادشاہی تخت 2- اک قسم دا پھل

اورنگزیب: (مذ)1- تخت نوں سجاون والا 2- ہندوستان دے مشہور

بادشاہ مغل محی الدین عالمگیر دا لقب

اورنگ زیب عالمگیر کہے خوش کہے دلگیر، (اکھا) اجیہے بندیاں لئی آکھیا جاندا اے جیہناں دا مزاج پل پل بلدا اے

اورنگزیبی دور: (مذ) کرڑا سما

اورنگے دی جابری تے نادر دی قادری کس بھلائی: (اکھا) حکمراناں دے سخت رویے اُتے بولیا جاندا اے

اِورودھ: (مذ) مخالف دا اُلٹ، انوکولتا، میل ملاپ، صلح

اِورودھی: (صفت) ویر نہ رکھن والا، سجن

اورہاں/اورھاں: (فم) اُرانہہ، ایدھر، ایس پاسے، ایتھے، نیڑے

اورھاں پرھاں، (فم) ایدھر اودھر

اورھاں پرھاں کرڈیون، (محا) لکو دیون، چھپا دیون، نظروں اوہلے کر دیون

اَورھ: (مو) 1- اک مصالحہ جیہڑا اچار وچ پاؤندے نیں جیہدے نال اچار وچ تُرشی پیدا ہوندی اے 2- انکا، اُلجھا، خرابی، وگاڑ

اورھتے: (فم) اُرے، ارانہہ، ایس پاسے، کُجھ نیڑے

اورھو: (فم) ویکھو: اورھوں

اورھوں: (فم) ایدھروں، ایس پاسیوں، اُراہوں، اُریوں

اورھی: (مو) چرخی، چرخڑی، چکر

اورینٹل (Oriental): (انگ، صفت) مشرق بارے، مشرقی

اورینٹلسٹ (Oroientalist): (انگ، صفت) مشرقی زباناں دا عالم، مستشرق

اوری: (مو)1- کمان دا سرا 2- بونی، نکے قد والی 3- نالی 4- سیاڑ 5- اوہری 6- کھال 7- کھتی، کھیڈن لئی پٹیا ٹویا

اوری/اونی: (مذ) ہل دا پاڑا

اُوری: (مذ) معیادی بخار، خسرا، جیہدے کارن نکے نکے دانے نکل آندے نیں پنڈے تے

اورے: (فم) اُرے، ایدھر

اوریتے: (فم) ایس پاسے

اوریرے: (فم) اُرانہہ، نیڑے، کولے

اوڑ: (مو) مینہہ نہ وسن دی حالت، سوکا، خشک سالی

اوڑ جوڑ، (صفت) گیا گزریا، ناکارہ

اوڑ: (ج، مو) 1- آڑ 2- ہل واہن نال بھوئیں وچ پے جاون والی لمی لیک 3- کھالی 4- ہل چلائی

اوڑ: (مذ) ویکھو: 'اوڑ' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

اوڑ: (پو، صفت) ویکھو: اوڑک

اوڑ بنا، (مذ) ویکھو: اوڑک بنا

اوڑ بہوڑو، (مذ) 1- جو کسے چیز دا چھیکڑ تک پچھا کرے اتے اوس نوں موڑ لیاوے 2- (صفت) آسرا دین والا، حمایتی، سہایک، بانہہ دین والا، اوکھے ویلے مدد کرن والا، روکن والا 3- روکا، موڑا 4- روک، پابندی

اَوڑ بھنن، (محا) 1- آڑ بھنن 2- سیاڑ بھنن

اَوڑ پوڑ، (مذ) اُپا، آہر پاہر، دارو، علاج، تدبیر

اَوڑ جُھوڑ، (صفت) بھیڑ، اکٹھ، ہجوم

اَوڑ سوڑ، (مو) اوکھ، لوڑ تھوڑ، مشکل

اَوڑ گھدی آون، (محا) سیاڑ نال سیاڑ ملا کے ہل واہون

اَوڑ لگن، (محا) 1- مینہہ نہ پین، سوکا لگن، خشک سالی ہوون 2- وٹ دا ساں ہوون

اَوڑمت، (صفت) ہوڑمت، ضدی

اوڑا: (حرف تشبیہہ) اوہدے ورگا

اَوڑا: (مذ) 1- اُچٹا، ڈراوا، بھجگا، نقلی، چوکیدار، بڈاوا 2- ڈھچر

اُوڑا: (مذ) 1- پنجابی گورمکھی دا پہلا اکھر، کرم وچ پہلا یاں مُڈھلا 2- تھوڑی گھاٹ، کمی، قحط، کال 3- گوڑھا، تیز، زیادہ 4- حد، بنا، اخیر، اوڑک انت

اُوڑا اکھر مہہ برابر ہونا، (محا) ان پڑھ ہونا، بےعلم ہونا

اوڑا ابنا، (مذ) انت، حد، اوڑک، اخیر

اُوڑا اپون، (محا) کال پَون، بُھکھ پَون

اُوڑا نہ جانن، (محا) بالکل ان پڑھ ہون، الف بے نہ جانن

اوڑاں: (کلمہ احترام) ہوراں، صاحب

اَوڑاں: (مو) سوکے، مینہہ نہ پین پاروں لگن والے تاجیہناں دے سبھوں فصلاں سڑ سُک جاندیاں نیں، خشک سالی

اوڑ اونا: (فم) حد بندی کرنا، اوڑک بنھنا

اوڑر: (صفت) بھڑانے والا (راہ)، اوڑڑ

اوڑڑ: (مذ) جنگل، بکھڑا راہ

اوڑک: (صفت) انجام، انت، اخیر، خاتمہ، قیامت، آخر کار

اوڑک بچا مولیا! توں ہٹی بہنا، (اکھا) کسے کم دے کرن دی ضد کر لین اتے ایہیے بندے واسطے بولیا جاندا اے جیہدے بارے پک ہوئے کہ اوہ ایس کم کرن جوگ نہیں تے وچے ای چھڈ بیٹھے گا

اوڑک بنّا، (مذ) حد بندی کرنا

اوڑک چھوہا، (مذ، صفت) ڈاواں ڈول، ایویں ڈِگ پَین والا

اوڑک دا، (مذ، صفت) بہت زیادہ، ڈھیر سارا

اوڑک سبھ نے مرنا اے، (اکھا) حیاتی عارضی تے فانی اے، انت سبھ نے جانا اے، ایتھے کسے نہیں رہنا

اوڑک نیویاں دے پانی نیویں نوں جاندے نیں، (اکھا) ہر شے اپنے اصل دے مطابق ای اپنا آپ ظاہر کردی اے

اوڑک ہو جانا، (محا) ات ہو جانا، حد یاں اخیر ہو جانا، مکنا، مرنا

اوڑکا: (مو) اوڑ، آڑ، سیاڑ، ہل دی سیں

اوڑن: (ہ، مذ) ڈھال

اَوڑن: (مصدر) 1- فصل دا سڑ سُک جانا، پٹھیاں وچ کرُوتن پیدا ہوون 2- مینہہ نہ پین، قحط سالی دی وجہ توں فصلاں دا سُک جانا 3- سُجھن، چیتے آون، پٹھیاں وچ کرُوتن پیدا ہوون

اوڑنا: (فل) مینہہ نہ پین کر کے فصلاں نوں سوکا لگنا، اوڑ کارن چری دا زہریلا ہونا، جس نوں کھا کے پشو آپھر جاندا ہے تے اکثر موت ہو جاندی ہے

اُوڑھ: (فعر) اوڑھن مصدر توں امر، پہن، اُتے لے

اوڑھ پوڑھ، (مذ) ویکھو: اوڑ پوڑ

اوڑھ لَون، (محا) 1- بدن اُتے چادر لَون، کوئی کپڑ پاونا 2- کس کم نوں اپنے ذمے پالَون

اُوڑھا: (مذ، صفت) اُرے، اُسلا، ایدھر، ایدھرلا

اوڑھاون: (مصدر) کسے نوں کپڑے پواون، کسے دے بدن یاں سر تے چادر دیون

اوڑھن: (مصدر) 1- بدن اُتے چادر وغیرہ لَون، ننگ ڈھکن، پہنن 2- وتیرہ بناون، عادت کرلَون 3- سُجھن، چیتے آون، ہتھ آون، ہوون، ہوسکن

اوڑھن بچھاون (وچھاون)، (محا) 1- کسے شے نوں ہر ویلے استعمال کرن 2- روز دا کم دھندا

اوڑھنا: (مذ) اوڑھن والی کوئی شے، چادر، لوئی، کمبل

اوڑھنا بچھونا، (مذ) 1- بسترا، سوت، رضائی، لیف 2- ہر ویلے کم آون والی شے 3- وتیرہ، عادت، کم دھندہ

اوڑھنا بچھونا بناوَن، (محا) کسے نوں اپنی عادت دا حصہ بناون، کسے شے کولوں ہر ویلے کم لین

اوڑھنا وچھونا، (مذ) ویکھو: اوڑھنا بچھونا

اوڑھنی: (مو) اوڑھنا دی تصغیر، چھوٹا پرنا، چُنّی، دوپٹہ، چادر

اوڑھنی بدلن، (محا) اِک دوجے دے نال چُنّی بدلن، مونہہ بولی بھین بناون

اوڑھے: (پو، مذ) مشکل، اوکڑ، تکلیف

اوڑی: (مو) پونے چار سیر دی پڑوپی، ناپن دا اک پیمانہ

اُوڑی: (مو) لکڑی دا شہتیر، لکڑی دا بیم

اوڑے: (صفت) حداں، حد بندی، نقلی، چوکیدار، مُورے

اُوڑے توں اڑاڑے تک: (فم) سارا، کُل سموہ، کُل گنتی، سارے ہی، مُڈھ توں انت تک

اوزار: (مذ، صفت) 1- ہتھیار، سند کاریگراں دے کم کرن دے ہتھیار 2- چتر آدمی، چلاک آدمی 3- ہتھ ٹھوکا، کٹھ پتلی

اوزارگی/اوازاری: (مو) اکائیا، دُکھ، بے زاری، اُداسی

اُوزان: (عر، مذ) 1- وزن دی جمع 2- بھار، بوجھ 3- تول 4- تول دے وٹّے 4- علم عروض دے مطابق شعر دیاں بحراں

اوس: (مو) 1- اوس، تریل، شبنم 2- اُداسی

اوس پون، (محا) 1- تریل پَون، شبنم پَون 2- اُداسی چھاون

اوس: (صفت) بے وسی، جیہڑا اوس وچ نہ ہووے، ماڑا، مجبور

اوس: (اشارہ ضمیر، واحد غائب واسطے) اوس نے، اوہنے، دوجے نے، پرلے نے

اوس جے، (حرف تشبیہہ) اوہدے ورگے، اُجیہے، اوداں دے

اوس دِن، (فم) گزرے ہوئے فلاں خاص دن

اُوس کوس، (پو، ضم) اوس، کس، اوہنوں، کہنوں

اوس کی، (پو، ضم) اوس نوں، اوہنوں

اوس لے، (فم) اوس ویلے دا مخفف

اوس نا، (ضم، پو) اوس دا، اوہدا

اوساس چلانا: (محا) ہوکے ہاواں بھرنا، ٹھنڈے ساہ لینا، غم نال ہوکا آہ بھرنا، ونگی: 'نال افسوس اوساس چلایا آتش سرد کرائی'

اوسان: (مذ) ہوش، حواس، چیتنی، سُرت، سوجھی، ہوکے ہاواں بھرنا

اوسان خطا ہونا، (محا) سُدھ نہ رہنا، گھبرا جانا، بوتّل جاون، حواس قائم نہ رہنا، سُرت بھلنا

اوسان مارے جانا، (محا) ویکھو: اوسان خطا ہونا

اوَستا: (فا، مو) 1- پارسیاں یاں زرتشتیاں دی مذہبی کتاب جیہدے وچ مذہبی تعلیم دے قاعدے اصول، عبادت دے طریقے تے دُعاواں لکھیاں ہوئیاں نیں 2- ایہہ کتاب ''ہنجا منشی وحد'' دی یاد گار اے، جیہڑی 33 ق م وچ سکندر دے حملے وچ ضائع ہوگئی سی، موجودہ اوستا اشکائی عہد توں لگ کے ساسانی عہد دے وچکار مرتب ہوئی قدیم اوستا دے تن نسک سن

اوستار: (مذ) استار اصل وچ ایس توں مراد اوستا پڑھان والا سی جیہڑا بعد وچ اُستاد بن گیا

اوستھا: (ہ، مو، صفت) 1- دشتا، حالت 2- عمر

اوسٹاونا: (فعم) وکھرا کراونا، اُچیڑنا

اوسٹن: (مصدر) 1- وکھ ہو جاون، علیحدہ ہوون 2- چیتے آون

اوسٹنا: (فل) اوچٹنا، وکھرا ہو جانا، اُکھڑنا، جیویں کندھ توں پلستر

اُکھڑنا

اوسر: (پوا، مذ، صفت) آس لگن والی، نویں ہون والی (جھوٹی وغیرہ)

اوسر: (ہ، مذ) 1- راگ دی تال 2- ویلا، وقت، موقعہ، سبب، ڈھو، افسر، سنجوگ 3- اوکھ، دُکھ، بپتا 4- بنجر، ان اُپجاؤ دھرتی، کلر، تھور

اوسر پوسر، (صفت) بے ڈھبا، بے ترتیبا

اوسر پہ سہ، (پو، مذ) اثر

اوسر جھوٹی، (پوا، مذ) آس لگن والی جھوٹی، اوہ جھوٹی جو حاملہ ہوئے

اوسر چکن، (مصدر) 1- ویلیوں کھنجھن، گھُس جاون 2- بے تال ہو جاون

اوسر وقت، (مذ) نازک موقع تے، اوکھے ویلے

اَوسرا: (ہ، مذ) ویلا، داری، دَور

اَوسراں: (حرفِ تشبیہہ) اَوس وانگوں، اوس طرحاں، اوس طریقے نال

اوسط: (مو) 1- درمیانہ درجہ 2- دڑا، مہنگے سستے دا سمونا 3- کجھ رقماں دے جوڑ نوں اوہناں دی تعداد تے تقسیم کرن نال جو تعداد جواب وچ آوندی ہے اوس نوں اوسط آکھدے نیں، کجھ رقماں اوہناں دی دتی رقم تے تقسیم کر کے نکلیا جواب

اوسط گرمائی، (مو) درمیانی حرارت، اوسط گرمی

اوسط مُل، (مذ) درمیانے درجے دا مُل، کئیاں چیزاں دے مُل نوں جوڑ کے اوہناں چیزاں دی تعداد تے تقسیم کرن نال جو قیمت آوندی ہے اوس نوں اوسط مُل آکھدے نیں

اوسط ویگ، (مذ) اوسط رفتار، کسے خاص سمے وچ رفتار دے اُتار چڑھاؤ دی اوسط رفتار

اوسطاً: (فم) درمیانے درجے دا، وچکارلا، برابر دا

او سلے: (فم) اوس ویلے، اوس وقت، اوس سمے

اوسن: (مصدر) اُسن، اُبسن، بسن، سڑن، گلن، ترکن

اَوسن: (مصدر) نقل مکانی کرن

اوسو: (مذ) اک بوٹا جس دے بیاں وچوں تیل نکلدا ہے

اوسوس: (مذ) افسوس، دُکھ، (افسوس دا وِگڑیا رُوپ)

اوسی: (مو) اوس ہی دا مختصر روپ

اوسی: (مو) اک طرحاں دی شکل جو دھرتی اُتے کھچ کے لوک کسے گل دا قیافہ لاوندے نیں

اوسے: (ضم) اوس ہی، اوہ ہی، اوہنے، اوس نس

اوسے آں، (پو، ضم) اوسے نوں، اوہنوں ای

اوسے کی، (پو، ضم) اوسے نوں، اوہنوں ای

اوسے لے، (فم) اوسے ویلے دا مخفف

اوسے نا، (پو، ضم) اوسے دا، اوہدا ہی

اوسیاں پاونا: (محا) 1- کسے کم دے ہون یاں نہ ہون بارے غیب دا فیصلہ لینا، قیافہ لاونا 2- بہت صبر وچ ہونا

اوسیش: (صفت) سادھارن، معمولی، عام جیہا

اوسیکھ: (مو) چِک، پڑھاؤ، سکھوات

اوسیکھنا: (فعم) اُسیکھن دا کم، چِک دینا

اوش: (سن، فم) ضرور، لازمی ہی، یقینی

اُوشا: (مو) سورج نکلن دا ویلا، سویر دا چانن، تڑکا ویلا، (ہندوؤاں دی اک دیوی، کام دیو دے پُتر انپر دھ دی بیوی)

اوشٹی: (صفت) ہوٹھاں سمبندھی، اوہ اکھر جیہناں نوں بلھاں نال بولیا جاوے

اُوشَدھ: (س، مو) دوا، جڑی بوٹی، دھات، جیہڑی بطور دوا استعمال ہووے

اُوشَد ھالا/ اوشَد ھالیا: (س، مذ) دواخانہ، مطب، ہسپتال

اوشکتا: (مو) ضرورت، لوڑ

اوشیر: (مو) خس، پنھی دی جڑ جو خوشبو والی ہوندی ہے، ایس دیاں پکھیاں تے ٹوکریاں بندیاں نیں

اُوشیر سار، (فم) سویرا ہوندیاں ہی، سجرے، وڈے ویلے، سویر سار

اُوصاف: (ع، مذ) وصف دی جمع، خوبیاں، اچھائیاں، گُن، ہنر

اوغرا: (مذ) پیچھ، اُبلے ہوئے چاولاں دا پانی، مایہ

اُوفوابعھدی: (ع) قول میرا جے پورا کروگے

اُوقات: (ع، مذ) 1- وقت دی جمع 2- ویلے، سمے، مدّت 3- بطور واحد بمعنی حیثیت مالی حالت، حیثیت، پُجت، پہنچ، توفیق، تک، مجال، طاقت، فرصت، مقام، مرتبہ

اُوقات بجھان، (روز مرہ) اپنی حیثیت نوں پچھان، طنزاً آکھدے نیں

اوقات چلی جانا، (محا) گزر بسر ہوئی جانا

اوک: (ہ، مذ) 1- بُک 2- دونہہ ہتھاں دا پیالے وانگوں جوڑنا، دونہہ لپاں دا جُڑا 3- دونہہ لپاں وچ جہی شے آجاوے 4- پانی پین لئی دوویں ہتھاں نوں جوڑ کے پیالہ بنانا، لپ، بُک، دونہاں ہتھاں نوں جوڑ کے بنن والا

اوکا: (صفت) بلکل، اُکا پکا، چکدا

اوکاڑا: (مذ) 1- گاواں، بکریاں دا واڑا، بہک 2- پنجاب دا اک مشہور تجارتی شہر جیہدا ناں پرانے ویلے ''اُکانہہ'' رُکھ دی نسبت نال اُکانہہ والا پیا کیوں جے گنجی بار دے ایس علاقے وچ اُکانہہ کثرت نال ہوندا اسی ''اکانہہ'' والا ہولی ہولی ''اوکاڑا'' بن گیا، اوکاڑا لاہوروں کراچی جاندیاں ہویاں اسیاں میلاں دے فاصلے تے واقع اے، اک خیال ایہہ وی کہ اپنے لفظی معنیاں دے لحاظ نال چونکہ اوکاڑے دے علاقے دی گاں دُدھ دین وچ بہت مشہور اے ایس لئی ایہدا ناں ایس حوالے نال پے گیا ہووے 2- گلا بان دے رہن دی تھاں، آجڑی یاں چھیڑو دا گھر

اُوکاں چُوکاں: (مو) 1- بُھلاں 2- سُستی، آلکس 3- فضول تے بے کار کم

اُوکاں چُوکاں وچ دن کڈھن، (محا) 1- سُستی وچ دن گزارن 2- بے کار کماں وچ دہاڑی ضائع کرن

اوکت: (مو) اوگت، مندا حال، اوکھت، مصیبت

اوکت: (مذ) اعراب، دی ماترا دا نواں جیویں: 'کُرسی'

اوکر: (حرفِ تشبیہہ) اوویں ہی، اوسے طرحاں ہی

اوکر: (پو، مو) گلی ڈنڈے وچ ڈنڈے اُتوں گُلی دے بڑکاون دی ٹکور، بُچی، ٹل

اوکرا: (مذ) پُورنا، عموماً جمع دی شکل وچ ورتیندا اے

اوکرن: (مصدر) ویکھو: اُکرن

اوکرے: (مذ) اوکرا دی جمع، پورنے، پھٹی دے اُتے پائے اکھر

اوکرے پاون، (محا) پورنے پاون، سکھاون لئی حرفاں دے کچے نشان بناون تاں جے سِکھن والا اوس دے اُتے اُتے لکھے

اوکڑ: (مذ) اوکھ، بچا، کشٹ، مُشکل، رُکاوٹ، مصیبت، دُکھ

اُوکڑ پاون، (محا) مشکل کھڑی کرن، بچا پاون، مصیبت پاون

اُوکڑ شوہا، (مذ) بدن دا غیر متوازن ہو کے ڈگن نوں ہون دی حالت

اُوکڑ شوہا ہوون، (مذ) بدن دا اک پاسے نوں اُلرن

اُوکڑ گھتّن، (محا) ویکھو: اوکڑ پاون

اُوکڑ لونا، (محا) اڑک لاوَنا

اُوکڑ وچ بانہوڑن، (محا) مشکل وچ مددلئی آون

اُوکڑ وچ پھسن، (محا) مشکل وچ پھسن

اُوکڑاں: (مو) اوکڑ دی جمع

اوکڑاں سیکن، (محا) اُوکھ جھلّن، دُکھ سہوَن، مُشکلاں ویکھن

اوکڑن: (مصدر) اڑن، اُگانہہ نوں جھکن، کوڈیاں ہون، جھکن، لفن، ٹیڈھا، مشکل وچ پھسن، لاچار ہوون

اوکڑنا: (فل) ویکھو: اوکڑ

اوکڑو: (مذ) شریر نوں اگانہہ اُلار کے جھکیا ہویا، اگوں نیواں تے پچھوں اُچا جیویں ہل دا گو ہو جاندا ہے

اوکڑو ہل، (مذ) جس ہل دے پھالے دی موہری زمین نوں لگے پر سارا گو نہ لگے

اوکڑی: (صفت) اُوکھ، مشکل، اڑی، کبی

اوکسر: (مذ) 1- موقع، ویلا، وقت، سماں 2- اوکھ، پچا، دُکھ

اوکلی: (صفت) اوک ورگی، بُک ورگی

اوکن: (پو، حرفِ تشبیہہ) اوس وانگ، اوہدی طرحاں، اوس واکن، اُنج، اودیں

اوکن: (مصدر) 1- اُلٹی کرن، اہلّن، اُبکن 2- گُلی نوں ڈنڈے اُتے بھڑکاون، بچیاں پاون

اُوگو: (پو، کلمہ تاسف) 1- ہائے ہائے 2- (مذ) ظلم دا اشارہ، برباد ہونا، ظلم، قہر، جبر، ستیاناسی

اوکوں: (ضم) اوس نُوں، اوہنوں

اوکھ: (مذ) اوکھیائی، مُشکل، کھچل، پچا، کشٹ، اولا، دُکھ، جنجال، ان پدھر

اوکھ سوکھ، (فم) دُکھ سُکھ، اُچّی نیویں

اُوکھ سوکھ جھلّن، (محا) اُچی نیویں سہوَن، دُکھ سُکھ برداشت کرن

اُوکھ سوکھ نال، (فم) اوکھیاں سوکھیاں، جیویں کیویں

اوکھا: (مذ، صفت) 1- مصیبت دا سما، اوکھا ویلا، اوکڑاں بھریا (کم)، دُکھی، ناراض، رُسیا ہویا، تنگ 2- آکڑ خان، مغرور، رپھڑی باز، فسادی، جھگڑالو

اوکھا اوکھا بولن، (محا) غصّے نال گل کرن، ونگیاں بولن، وکھیوں بولن

اوکھا اوکھا بولنا، (محا) وکھیوں بولنا، ناراضگی دی گل کرنا

اوکھا بھارا ہون/ اوکھے پتّن پھسنا، (محا) اوکھیاں ہونا

اُوکھا تھیوَن، (محا) تنگ ہوون، غصے وچ ہوون

اُوکھا سَکھلَا، (محا) کجھ مشکل نال تے کجھ آسانی نال، کسے نہ کسے طریقے نال

اُوکھا سوَکھا، (مذ، صفت) تنگی پھنگی نال، جیویں کیویں

اوکھا کرن، (محا) تنگ کرن، پریشان کرن

اوکھت: (پو، مو) اوکھ، اُکھیائی، مصیبت، تکلیف

اوکھت سہارن، (محا) مشکل برداشت کرن، اُوکھیائی جھلن

اُوکھت سہون، (محا) ویکھو: اُوکھت سہارن

اوکھد: (مو) دوا دارو، دُکھ دُور کرن والا

اوکھدی: (سن، مو) دوا دارُو، روگ نوں ہٹاون والی شے

اوکھر: (مذ) 1- بچیا کُھچیا چارا، کھرلی وچ بچیاں کھچیا پٹھا دتھا، آخور

2- خراب ہویا چارا یاں دانہ

اوکھرا: (صفت) ہور اوکھا

اُوکھڑی: (مو، صفت) کُجھ بہتی اوکھی، اُکھیری

اُوکھی: (مو، صفت) مشکل، اوکھ، دُشواری

اُوکھی آبنن، (محا) مصیبت آ پین، مُشکل آ جاون

اُوکھی آون، (محا) ویکھو: اوکھی آبنن

اُوکھی ڈُھکنی، (محا) اوکھنی بنی

اُوکھی سوکھی، (فم) جیویں کیویں

اُوکھی گزارن، (محا) مشکل نال گزارہ کرن، غریبی دی زندگی گزارن

اُوکھی گھاٹی، (مو) اوکھا کم، مشکل پینڈا

اُوکھی گھڑی، (مو) مشکل ویلا، بھیڑ

اُوکھے: (مذ) 1- اوکھا دی جمع 2- مشکل، تکلیف 3- تنگ، بیزا، اوازار 4- تنھر، کانھ

اُوکھے سمے، (مذ) مشکل ویلے، مصیبت دے دن

اُوکھے ویلے، (مذ) ویکھو: اوکھے سمے

اُوکھیار: (مذ) دشوار، سختی

اُوکھیاں: (مو) اوکھی دی جمع، مشکل، بمشکل، مشکل نال

اُوکھیاں ہوون، (محا) دُکھ سہن، بپتا وچ ہوون، کھیچل کرن

اوکھیائی: (مو) مشکل، مصیبت زدہ، مشکل نال، اوکھا، تنگی، دُکھ، کشٹ، آفت، سختی

اوکھیرا: (مذ، صفت) بہتا اوکھا، مشکل

اوکھیریاں: (مو، صفت) اوکھیری دی جمع اے جیہدے معنے نیں، بہت مُشکل

اوگیہہ: (مذ) اُکانہہ، اکوانہہ، پھروانہہ، فراش

اَوگ: (مذ) 1- اک خاص ساخت دی تقریباً 6,5 انچ لمبی تے 3,2 انچ موٹی گول لکڑ جیہڑی کسان ہل وچ اوس جگہ لاوندے نیں جتھے ہل نوں گُندا تے پھال نوں جوڑیا جاندا اے ایہدے نال ہل مضبوط ہو جاندا اے تے فیر جدوں وی ہل ڈھلا پیندا اے تے ایس لکڑی تے ضرب لا کے دوبارہ ہل نوں مضبوط کیتا جاندا اے 2- پچر، پھانا

اَوگا: (مذ) 1- پنّا، گولا 2- جُتی دا اُتلا حصہ

اوگار: (مذ) سُکا گوہا، پاہ

اوگارا: (مذ) 1- اک قسم دی سردیاں نوں اُگن والی اک خودرو بوٹی جیہڑی ساگ وچ پیندی اے، باتھو ورگا ان 2- چولاں دی گاڑھی پِچھ 3- رُکھا، گھیو توں بناں

اوگان: (مذ) افغان، پٹھان

اوگانن: (مو) پٹھان دی زنانی، تیویں

اوگانی: (مو) 1- پٹھاناں دی بولی، پشتو 2- افغانی

اوگاہ/ اوگاہا: (مذ) گواہ، شہادتی

اوگایا: (مذ) 1- جانور لئی گھاہ دا اِک لُقمہ 2- گواہ، شہادتی

اوگت: (مذ، صفت) 1- بھجیا ہویا، نٹھیا ہویا 2- ہٹیا ہویا 3- بیکنا، بے پھل، اپھل، فضول، ضائع 4- بھیڑا رستہ، بھیڑے پاسے، فنا کرنا، برباد کرنا، تباہ کرنا

اوگت بولن، (محا) فضول بولن

اوّگت: (س، مذ) 1- ناس نہ ہوون والا 2- پرمیشر

اوگرا: (فم) ویکھو: اوگارا

اوگراہ: (ج، فم) اوگراہی کرنا

اوگراہی : (مو) 1- اُگراہی 2- وصولی، اُدھار دے پیسے دی واپسی دا مطالبہ

اوگڑ: (صفت) لوگڑ، کپاہ جو پنجاہ کے رضائی وچ بھری جاوے

اوگڑا: (مذ،صفت) 1- رُکھا، بدذائقہ 2- گاڑھی مچھ، گھیوتوں بغیر

اوگل: (مو) اُگالی، جُگالی

اوگل: (مذ) 1- اوگرے نالوں ذرا گو وکھرا ان جو اکثر پنجاب دے دریاواں دے کنڈھے ہوندا ہے 2- اُتے آئی ہوئی گِل سیجل سِلھ، سیلاب، زمین وچوں پھُٹ کے نکلیا ہویا پانی، سیم سیما

اوگن/ اوگن: (ہ، مذ) 1- گُن دے اُلٹ، بغیر کسے خوبی دے 2- بدی، بُرائی، خرابی، بے ہنری، گُن دی مند، گناہ، خامیاں، تھوڑاں، گناں توں بِنا، جرم

اوگن آرا، (صفت) گناہگار، بِنا گُن دے، بِنا کسے خوبی دے

اوگن ونت، (مذ) اوگن والا، قصوروار، دوشی، مجرم

اوگن ہار، (صفت) اوگن والا، قصور والا، اپرادھی، پاپی، بے گن

اوگن ہارا، (مذ) ویکھو: اوگن آرا

اوگن ہاری، (مو، صفت) گناہگار، جیھدے وچ کوئی خوبی نہ ہووے

اَوگنا: (مذ،صفت) کڑوا، کسیلا، عیب دار

اوگنہار: (صفت) غلطیاں کرن والا، جس وچ کوئی گُن نہ ہووے، نرگن، ونگی: 'اکھے دِھیئے اوگنہار اسیں ہوئے دُھر دے' (نجم)

اوگنہاری: (مو) گناہگار، جیھدے وچ کوئی خوبی نہ ہووے

اوگنے: (مذ) دوش، قصور

اوگو: (مذ) اک فرضی پرندہ جیھدے بارے آکھیا جاندا اے کہ ایہہ جس ڈھورا توں لنگھ جاندا اے اوہ پَیر تے ای پھُڑک کے مر جاندا اے، اصل وچ دِل دی حرکت بند ہون دی بیماری اے، اُگو

اوگو پین، (محا) ڈھورڈنگر دا اچانک مرجاون

اوگھاڑ: (صفت) اوگھڑتوں اے، کوجھا، بے ڈول، بدشکل، بے خبر، بے معلوم، بے اختیار، مجبور، آپ ہُدرا، ڈھیٹھ، ضدی، اڑیل، اموڑ

اوگھٹ: (مو) مصیبت، اوکھی گھڑی، اوکھا، مشکل، کٹھن، جوآوا جائی دے قابل نہ ہووے، جیھڑا گھاٹ نہ ہووے، اوگت، دُشوار

اوگھر: (مذ،صفت) ویکھو: اوگھڑ

اوگھرا: (مذ) 1- اوہ تھاں جتھے کھلو کے نیویں تھاؤں مٹی اُتانہہ پھڑائی جاندی اے 2- پب دھرن دی تھاں، پوڈا

اوگھڑ: (مذ، صفت) 1- ہندو فقیراں دا اک فرقہ جو بہت گندے رہندے نیں اتے کناں وچ پتل دیاں مُندراں پاوندے نیں 2- آپ ہُدرا، ضدی یاں ڈھیٹ آدمی 3- بھیڑی شکل دا، کوجھا، بے ڈول، کُروپ، بے خبرے، بے معلوم، بے اختیار، مجبور، آپ ہُدرا، ڈھیٹھ، ضدی، اُوہ رقم یاں پیسے جیھڑے اُگراہی کیتے ہوون

اوگھی: (مو) 1- کپڑے دے سِرے دی جھالر 2- اک لمی چابک 3- ہاتھی یاں شیر پھڑن والا ٹویا، گھات، کھڈا

اَوگی : (مو) ویکھو: 'اَوگا' جیھدی ایہ تصغیر اے

اوگیا: (سن، مذ) 1- نرآدر، بے ادبی، ایمان، آ گیا، بھنگ، حکم عدولی 2- قصور، جُرم

اول: (پوا،مو،صفت) 1- جیر، جیور، ناڑوآ، ناڑو 2- الکت

اول آونا، (محا) الکت آونا

اول: (مو) 1- اوٹی، آڑ، جامنی، کسے چیز دا کسے دوسرے کول بطور ضمانت دے اوودوں تک رہنا جد تک کہ اوس دے عوض وچ کجھ دتا نہ جائے 2- سُورن، جمی کند

اوّل:(عر،صفت) 1- پہلا 2- چنگا، اعلیٰ 3- اللہ تعالیٰ دا اک صفاتی ناں 4- مُڈھ، ابتدا، آغاز 5- جیہڑا اول دانہ ہووے، بے ڈھبا، بے سُرا 6- اَوکھ، مشکل، مصیبت، اَوہر

اوّل آخر، (عر،فم) پہلا، اخیرلا، مُڈھلا، چھیکولا، پہلا تے اخیرلا، اگے پچھے

اوّل اوّل، (عر،فم) پہلا، شروع دا، مُڈھلا

اوّل حاضر، (روزمرہ) سبھ توں پہلاں تسیں، بسر وچشم

اوّل درجہ، (صفت) ودھیا، عمدہ، مُڈھلا، پہلے نمبر تے، پہلے نمبر دا

اوّل درجے دا، (مذ،صفت) سبھ توں چنگا، بہت سُتھرا

اوّل نمبر، (صفت) ویکھو: اول درجہ

اُول: (مو) 1- طور طریقہ، عادت، رسم رواج 2- خاندانی وقار، خاندانی رواج، خاندانی سبھا جو اک نسل توں دوجی نسل دے وچ منتقل ہوندے نیں

اُول آل کے، (فم) گھیر گھار کے

اُول بھنن، (محا) عادل چھڑاون

اُول بھوم، (مذ) طبعیات داعلم

اُول پون، (محا) لت پَون، عادت پَون

اُول جلُول، (صفت) 1- بے سر پیر، فضول، بکواس 2- اولا مولا، بُدھو، بے وقوف 3- بے ڈھبا، بھدا، ان گھڑت 4- فضول، بیہودہ، بے ڈھنگا، بے معنی بول

اُول جلُول بولن، (محا) فضول گلاں کرن، فضول بولی جاون

اُول سُنڈھا، (مذ) سُنڈھا، گلٹی

اُول سول، (صفت) اُلٹا سِدھا، اوکھ سوکھ، نرمی سختی، چنگ مند، پُٹھ سِدھ، وِنگ سِدھ

اُول فول، (صفت) واہیات گلاں، گالھ مندا

اُول فول بکن، (محا) واہیات گلاں کرن، گالھ مندا کرن، بکواس کرن

اولا: (فا، مذ) مینہہ وچ ورھن والا برف دا گرولا، گڑا

اولا پون، (محا) عکس پَون، پرچھاواں پَین

اولا پینا، (محا) 1- زنانی یاں گئو مجھ وغیرہ جانور دے بچہ جمن سے بچے دا پیر وچ مروڑی کھا جانا تے پیدا ہون سے اوکڑ پینا، ولا پینا، آندر ول پینا 2- بچی بچے دی پیدائش ہونا

اولا ڈیون، (محا) اوِلھا کرن، پردہ کرن، حفاظت کرن

اولا سار، (مو) اک طرحاں دی صاف کیتی ہوئی گندھک

اولا گھتن، (محا) حفاظت دا دعویٰ کرن

اولا مولا، (پوا،صفت) آلا بھولا، سدھا پدھرا، بدھو، کملا

اوّلا: (صفت) چندرا، بھیڑا، جس نوں ول نہ ہووے، بے ڈھبا، کوَلا، کسوتا، الٹا 3- اک مشہور رُکھ تے اوس دا پھل

اولاّ: (مذ) 1- اولھا، پردہ، اوٹ 2- ہیولا، عکس 3- کھین گاہ، گھات 4- بُرا، مشکل، پُٹھا

اولاّ سولا، (مذ،صفت) پُٹھا سِدھا، وِنگ ٹیڈھ، اوکھا سوکھا

اولاّ: (مذ،صفت) اُرلا، ایدھرلا

اولاد: (عر،مو) ولد دی جمع، سنتان، بال بچے، نسل، اولاد، جد، اُتر، وارث، دھیاں پُتر، ڈِھڈوں جمے

اولادِ آدم، (عر،مذ+مو) آدمی، انسان، بندے

اُولار: (مذ،صفت) 1- اُلارتوں 2- جھکاوا، جھکاؤ، جھکیا ہویا، گڈے، ریڑھے یاں تانگے وغیرہ دے پچھلے پاسے ول بھار دا ہُتا ہوون پاروں اگلے پاسیوں اُتانہہ نوں ہو جاون دی حالت 3- جذبہ،

رغبت، رجحان، میلان 4- بھکولا، موج دنگی: 'قادر یار کیتھا گل ہیریاں داہتھیں کنگناں بانہہ اولار جاپے'

اولاگی: (مذ) اوہ منگھ جو اولگ دا حق رکھدا ہووے، لاگی

اولاں: (مو) 1- اوٹ، پردہ، اوہلا 2- عکس، پرچھاواں 3- پریشانی، مصیبتاں

اولاں وچ ہوون، (محا) مصیبتاں وچ ہوون، پریشانیاں وچ ہوون، سوچاں سوچن

اولاہمے: (س، مذ) اُلاہمے، شکایتاں، گلے، بدنامیاں، بُرائیاں، الزام

اولبا: (مذ) سُنڈھا، گلٹی

اولتی: (ہ، مو) کھپریل دا سرا، جتھوں مونہہ دا پانی ڈگدا اے، ڈھابے یاں چھپڑ دا اگے نوں جھکیا ہویا سرا جیہدے اُتوں یعنی چڑھائی دے پاسیوں پانی وگ کے ہیٹھاں ڈگدا اے

اوّلڑا: (مذ، صفت) اوّلا دی تصغیر، وکھرا جیہا تے نرالا، اچرج، انوکھا

اولڑاں: (مو) 1- دست، پاخانے، جیہناں بارے آکھیا جاندا اے کہ بچیاں نوں شیشے دے عکس پاروں لگ جاندے نیں 2- ڈھڈ دی اِک بیماری 3- شیشے دا عکس

اولڑی: (مو، صفت) اولڑا دی تانیث، بھیڑی، انوکھی، وکھری، نرالی

اولڑے: (صفت) اولڑا، اولا دی تصغیر، وکھرا، نرالا، انوکھا، بھیڑے، قاعدے توں باہری، انوکھے

اولڑیاں: (مو) اولڑے، اوّلے، عجیب

اولکھ: (مذ) 1- تہمت، کلنک، دوش، جُرم 2- جٹاں دی اک گوت

اولگ: (مذ) 1- فصل دا اوہ حصہ جیہڑا لاگیاں نُوں سیوا دے بدلے دِتا جاندا اے 2- سیپی جیہناں نوں واڈھی وچ حصہ لبھدا اے

اولما: (تر، مذ) 1- پانی وچ اُبالیا ہویا گوشت 2- جانور دے وال یاں پر پانی وچ اُبال کے لاہے گئے ہوون

اولو: (مذ) برف دے گولے جو کئی وار مینہہ نال پیندے نیں، اَولے، گڑے

اولو: (صفت) لدّن ویلے جانور دا بے قرار ہوون تے مجھ گاں نوں چوون لئی اوہدے تھناں نوں ہتھ لاون لگیاں اوہدی بے چینی دا اظہار، علّت

اولو اولوں، (مو) 1- جھورجیہی، الکت، جلوُن، کھجھاون دی چاہ 2- شیطانی، علت

اولوہارا، (مذ، صفت) نچا، ٹک کے نہ بیٹھن والا، شرارتی، علتی، پٹو

اولوہاری، (مو) علتی

اولوں: (مو) اولو، پانی اُتے پین والا عکس پرچھاواں

اولھ: (مو) 1- اولھا، پناہ 2- سرکار ولوں کھلوتی فصل دا اندازہ کر کے اوس تے عشر لاون والا، کنکوت

اولّھا: (مذ) 1- اوٹ، اوہلا، لکا، پناہ گاہ، پردہ 2- آسرا

اولھا تھولاں، (صفت) بے چین، بے سکون

اولھا تھولاں تھیون، (محا) بے چین ہوون، اچوائی لگن

اولھا دیون، (محا) پناہ دیؑن، پردہ داری کرن

اولھا رکھن، (محا) بھیت نہ دیون، پردہ رکھن، لکاون

اولھا کرن، (محا) پناہ منگن، اوٹ لبھن

اولھا گھنن، (محا) ویکھو: اولھا کرن

اولھا لبھن، (محا) پناہ لبھن، سہارا ڈھونڈن

اولھن: (مصدر) جھجھکدیاں ہویاں خواہش کرن، چھیہہ کے منگن

اولھی: (مذ) 1- کاچھو، کنکوت کرن والا، کھڑی فصل دا اٹا سٹا لاون والا

2- بیڑی دا چپا 3- ونجھ، چپّو 4- (مو) خاکی رنگ دی اِک چڑی

اوٹھے : (فم) اک پاسے، لانبھے، پرے دے وچ، اوٹ وچ، اولھ وچ، لُکیا، پاسے ہویا

اوٹھے پاٹھے، (فم) لُک چھپ کے، چوری چوری، اوٹ وچ

اوٹھے چھپے، (فم) لُک چھپ کے، علیحدہ، وکھریاں

اوٹھے ہو جاون، (محا) 1- لُک جاون، پروکھے ہوون 2- مرجاون

اولّی: (مو، صفت) 1- بپتا، دُکھ، تکلیف، مصیبت، مشکل 2- وکھری، عجیب، اچرج 3- خوبصورت 4- نایاب، نادر، اوکھی گھڑی، انوکھی، پُٹھی، وِنگی، کُرکی، جھلّی

اولّی بحث، (مو) کُرکی بحث

اولّی ٹلنی، (محا) اوکھی گھڑی دا ٹل جانا، سماں دُور ہو جانا، بلا دا سروں ٹل جانا

اولّی گل، (مو) انوکھی گل، پُٹھی گل، وِنگی گل

اولّی گل کرن، (محا) انوکھی گل کرن، پُٹھی گل کرن

اولٰی : (عر، مو، صفت) 1- اگیتری، پہلی، ابتدائی، مُڈھلی 2- ڈھیر چنگا، بہت اچھا

اولّے : (مذ) اولا دی جمع، بے ڈھبے، انوکھے، اوکھے، تکلیف دہ

اولے: (فم) ایدھراودھر، ایس پاسے تے اوس پاسے، آسے پاسے

اولے بتولے، (مذ) لٹک مٹک، کھیکھن، فضول گلاں

اولے بتولے کرن، (محا) فضول گلاں کرن، کھیکھن کرن، وقت گواون

اولے کولے جھاکنا، (محا) کجھ نہ سجھنا، جواب نہ اوہڑنا

اولے کولے موہنہ دینا، (محا) لُکدے پھرنا، کتراونا

اولے گولے، (ضم) واری صدقے جانا، قربان جانا

اولے گھولے، (مذ) کھکھن، فضول گلاں

اولے گھولے، (دعائیہ کلمہ) واری، قربان، صدقے، صدقے واری

اولیا: (عر، مذ) ولی، وڈا سنت، کامل بزرگ، مالک، مذہبی آگو، رہنمائی کرن والا، ولی دی جمع، اللہ والے، سائیں لوک، وڈا سادھو، پہنچے ہوئے، سدھڑ، نیک، خدا دے بندے، بزرگ، بیلی، آقا

اولیانا: (فعم) اُکرنا، گھڑنا

اولّیاں: (مو) 1- انوکھیاں، وِنگیاں، پُٹھیاں 2- جھلیاں

اولیائی: (مو) ولی یاں اولیا دا گن یاں کرم

اوّلیت : (عر، مو) پہل، فضیلت، بہتری، برتری

اُولیل کرن: (محا) عیش کرن، موج مناون

اوم: (سن، مذ) ہندوواں دے ایشور بھگوان دا سبھ توں مقدس ناں

اومی: (صفت) ان پڑھ، نرکھر

اون: (مو) کاٹ، کسر، گھاٹ

اون : (ضم) اوس، اوہنے

اُون: (اعوان) ہاں

اُون مجھونا : (صفت) نموجھانا، مُرجھایا ہویا، اُداس

اَونا: (مذ، صفت) پورے توں گھٹ، پوری مقدار توں گھٹ، گھٹ، تھوڑا، نیوندا جیہڑا چنگی طرحاں بھریا نہ ہووے، پَونا، مَنا

اَونا پَونا، (مذ، صفت) تھوڑا، تھوڑی قیمت تے ستا

اَونا جھونا، (صفت) تھُڑ وچ، کسروندا، اُداس، نراسا

اَونا کِنا/ اوناچِنا، (صفت) اونا ہی، اوس دے برابر، اوس جنا

اونا: (صفت) اُتنا، اوس جتنا، اوس جِنا

اوِناش: (مذ) ناش رہت ہونا، سلامتی، سدا استھر رہنا

اوِناشی: (صفت) ناس نہ ہون والا، امر

اونبر: (پو،مو) عمر

اونبراں نا: (پو،صفت) عمراں دا

اَونت: (صفت) اوت، اوترا، جسدے گھر اولاد نہ ہووے، بے اولاد

اَونتر: (صفت) 1- جس گھر اولاد نہ ہووے، بے اولاد 2- اک گالھ 3- خراب آدمی، پُٹھے کم کرن والا

اَونترا: (مذ) ویکھو: اونتر

اونترا نکھترا، (مذ) بے اولادا

اونتری: (پو،صفت) اونتی

اونتریاں: (پو،صفت) ویکھو: اونتیاں

اونترئیے: (صفت) اَونتر توں اے، اک گالھ

اُونٹ: (ہ، مذ) 1- اوٹھ 2- اک پالتو جانور جیہڑا عموماً ریتلے علاقیاں وچ سواری تے بھار لدّن دے کم آوندا اے، میدانی علاقیاں وچ گڈیاں کھوہاں اگے جون دے کم وی آوندا اے

اُونٹ کٹارا، (مذ) اک جھاڑی جس نوں اُوٹھ بہت کھاندا ہے، اک کنڈے دار بُوٹی جیہڑی اُوٹھاں نُوں بہت پسند اے

اَوٹنن: (مصدر) اُبلن، کھولن، جوش کھاون

اونٹنا: (مذ) کپاہ

اُونٹنا: (فل) 1- اُٹھن 2- (مذ) ٹھمنا جس نال گڈے دی موہر دھرتی توں اُچی رہندی ہے

اونٹنی: (مو) اُوٹھ دی مونث، اُوٹھنی

اُونٹھ: (مذ) ویکھو: اونٹ

اُونٹھ وان، (مذ) اُوٹھ ہنکن والا، شُتر وان

اونٹھ وانی، (مو) اوٹھ واہن دا کم

اُونٹھنی: (مو) اُوٹھ دی مادہ، ڈاچی

اونچ نیچ: (ہ،مو) بھیڑا تے چنگا، فائدہ تے نقصان، نیواں تے اُچا

اونجیں: (حرف تشبیہہ) اُوسے طرحاں، اُنج ای، اُوس طرحاں

اُونچ: (مو،صفت) اُچیائی، بلندی، برتری

اُونچ نیچ، (مو) بلندی پستی، وڈیائی چھوٹیائی، اُچیاں نیویاں

اُوند: (مو) اوہ رسّی جیہدے نال چھپر وغیرہ نوں اُتانہہ ول کھچ کے بنھدے نیں

اوندا: (ضم) اُس دا

اوندا/اونا: (مذ) رسی دا پھاہ یا پھیر جو چھپر دے سرے نوں کندھ نال بنن لئی کِلّ نال بنھن وجھوں لایا جاندا اے

اُوندھ: (صفت) مُونہہ بھار ہوون دی حالت، مُودھا

اُوندھ وکھیٹن، (محا) مُودھا کرن، پُٹھیاں کردیئن، اُلٹ دیون

اوندھا: (ضم) اوہندا، اوہدا

اوندھا: (صفت) مودھا، پُٹھا

اوندھا لاہوَن، (محا) 1- نکا کھولن 2- روک دور کرن

اوندھا موندھا، (صفت) بالکل پُٹھا

اُوندھا: (مذ،صفت) 1- اُدّھا، سُور، باہرلا 2- پُٹھا، اُلٹا 3- بے وقوف، بُدّھو

اُوندھی: (مو،صفت) شرمندگی، اوندھ، مونہہ نیواں کر کے، مونہہ بھار ہوون دی حالت، مودھ

اُوندھی پاون، (محا) 1- سر جھکالین، شرمندہ ہوون 2- فساد کھڑا کرن

اُوندھے مُونہہ: (فم) مودھرے مونہہ، مُونہہ بیٹھاں ہوون دی

حالت

اُونڈا: (صفت) 1- مودھا، پُٹھا 2- جُھکیا ہویا، اَڑیا ہویا، کوڈا، کُبا، اگےنُوں جھکیا ہویا، اکوڈا

اونڈانا: (فعم) اُوندھا کرنا، اُونڈھا کرنا

اونڈی اونڈی: (محا) اُڈ اُڈ پینا

اُونڈیاں ہوون: (محا) اَڑن، جُھکن، کُبیاں ہوون، دوہریاں ہوون، کوڈیاں ہوون

اونس(Ounce): (انگ،مذ) چیزاں جوکھن دا اک ماپ، ڈھائی تولے دا اک اونس اتے سولھاں اونس دا اک پونڈ بھار ہوندا ہے

اونسر: (مذ) کھار، کلر، تھور، اوہ بھوئیں جو فصل پیدا نہ کرے

اونسی: (مو) رل، سوبا، اونسائی، پنا لکیراں کھچ کے فال کڈھنا

اونسیاں: (مو) اک شگن، زمین تے لیکاں کھچ کے پتا کیتا جاندا اے کہ پیارا آ رہیا اے یا نہیں

اونسیاں پاون، (محا) 1- کسے کم دے ہوون یا نہ ہوون بارے زمین تے اک خاص شکل یاں لکیراں پا کے فیصلہ لین، گویڑلاون 2- بے صبرا ہوون، روندیاں رہون

اونکار: (مذ،صفت) 1- 'اوم' اکھر 2- واہگورو، ایشور، پرماتما، برہم

اونگ: (مو) اُونگھ، نیند دی جھپکی

اُونگل منگل: (پو،مو) اُنگل منگل، جھملی، اولھ

اُونگھ: (مو) اُونگھ، ادھ نیندرا، جھپکی، نیند، آلس، ہندرا

اونگھ منگھلا، (مو) اُہلا موہلا، پڑدا

اُونگھن/اُونگھنا: (مصدر) نیند دیاں جھپکیاں آونا، نیندر دا جھوکاں آونا، آلس آونا، سُستی ہوون

اونلا سار: (ج، مذ) شیشہ روپی، سَلفر، گندھک

اُونم جھونا: (صفت) اُداس، مُرجھائے من والا، دل ڈھٹھنی وچ

اونوّ اں: (مذ،صفت) 1- اونار، اونے، جتا 2- اوس گنتی دا، اتنواں

اونوں: (ضم) اوس نُوں

اونُوں: (ج، مذ) سر تے بھار چُکن واسطے رکھیا گیا صافہ

اونویں: (مذ،صفت) اونے، اونے جتے

اُونہہ: (کلمہ حیرت وحقارت) کسے کم تے حیرت یاں اوہدے کولوں نفرت دا اظہار کرن ویلے بولدے نیں

اونہی: (ضم) اوہناں نے، اوہناں

اُونھا: (مذ) ویکھو: اُوندھا

اُونی: (صفت) اوس جتنی، اوس جنی

اونے: (ضم) اوس نے، اوہنے

اونے پَونے، (مذ) مُل گھٹا کے، سستے بھا

اونے کیوں، (ضم) اوس نُوں

اوں: (سابقہ) جیویں: گھروں، ہتھوں آونا، تھوں توں

اوں: (کلمہ تاسف) اُہ، کسے کم کرن توں روکن والا اکھر، اوہنے، جیویں: کوکوں گھروں

اُوں: (حرف ایجاب+حرف انکار) 1- ہُنگارا بھرن لئی بولے گئے شبد 2- ایویں، اُنج 3- اُدات سُر ہووے تاں دُکھ دی ہواڑ دا اظہار 4- لوری دی دُھنی جو بچے نوں سون دی پریرنا کرن لئی دتی جاندی ہے 5- اُنج، ویسے، اوس طرحاں، بھاویں 6- مُفت، مُل بغیر

اُوں تاں، (فم) اوس طرحاں، اُنج

اُوں جیہا، (حرف تشبیہہ) اوس ورگا، اوس جیہا

اُوں دا، (ضم) اوس دا، اوہدا

اُوں ڈھوں، (ضم) اوس ول

اُوں ہُوں، (کلمہ تاسف) 1- جس ویلے کوئی کم خراب ہو جاوے تاں بولدے نیں، اوہو 2- جس ویلے کسے نوں کسے کم توں ڈکنا ہووے تے آکھدے نیں

اوور (Over): (انگ، مذ) کسے کھیڈ یاں تماشے دا ختم ہونا

اووَرٹائم (Over Time): (انگ، مذ) وادھو ویلا، اوہ مزدوری جیہڑی وادھو وقت کم کرن دے بدلے لبھے

اووَرسیئر (Overseer): (انگ، مذ) عمارتاں، سڑکاں، زیناں دی بنوائی تے نگرانی کرن والا عہدیدار

اووَرکوٹ (Over coat): (انگ، مذ) وڈّا کوٹ جیہڑا باقی سارے لباس دے اُتے پایا جاندا اے

اوورہال (Overhall): (انگ، مذ) کسے مشین وغیرہ نوں کھول کے صاف کرنا

اوویں: (فم) 1- اوسے طرحاں، اُداں 2- اویں، اُنج، ویسے 3- اوس طرحاں اوکر، اوویں ہی 4- جھبدے، جھٹ پٹ، تُرت جیویں ایہہ کم اوویں ہی ہو گیا

اوویں اوویں، (حرف تشبیہ) اوسے طرحاں، اوویں، بغیر مُلّوں، مُفت

اوویں ای، (حرف تشبیہ) اوسے طرحاں

اوویں جیویں، (حرف تشبیہ) اوسے قسم، اوکر

اوویں دا اوویں/اوویں دا اوویں ہی، (فم) جیویں پہلاں سی، اوویں ای، پہلی حالت وچ ای

اوویں کیویں، (فم) جیوں پہلے سی، اوسے طرحاں

اوہ: (کلمہ تاسف) 1- دُکھ یاں حیرانی نال بولیا جان والا اکھر 2- اُپھ، اُف، افسوس، ایہہ کیہ ہویا

اُوہ: (ضم) 1- دور یاں ساہمنے دی کسے چیز لئی بولیا جاندا، غائب دی کسے چیزیاں بندے واسطے 2- اوہ، پرلا، پرے دا

اوہ آ، (حرف اشارہ) اوہو ای، اوہو

اوہ پنڈ کیہ وسنے جتھے مغلاں دی سرداری، (اکھا) مغل راج دی کمزوری نوں ننڈیا گیا اے

اوہ تری، (کلمہ استعجاب) شوق یاں حیرانی دا اظہار

اوہ جا، (حرف تشبیہ) اوجھا، اوہو جیہا، اوس ورگا

اوہ جانے، (روزمرہ) 1- رب جانے، مالک جانے 2- کوئی پرواہ نہیں، چھڈو، جان دیو، تاں کیہ ہویا، کوئی گل نہیں

اوہ جاون، (محا) کھِسک جاون، دُور نکل جاون، جاندیاں رہوَن

اوہ دیہاڑا ڈُبا جدوں گھوڑی چڑھیا کُبا، غیر معمولی گل، (اکھا) پچھتاوے دا احساس ظاہر کرن یا ہوون ویلے ایہہ آکھان بولیا جاندا اے

اوہ راضی جیہڑی خصمے بھانی، (اکھا) زنانی جو اپنے پتی نُوں چنگی لگے اوہ صفتاں بھری تے سُگھڑ اکھواوندی اے

اوہ ہو، (کلمہ تاسف) دُکھ وچ نکلی اواز، افسوس والے اکھر

اوہا: (صفت) اوہو ای، اوہیو، اوہو، اودھر، دُوجا

اوہا جیہا، (حرف تشبیہ) اُسے ورگا، اُہا جیہا

اُوہانوں، (ضم) اوہناں نوں

اوہا: (مذ) چُلھے دا اوہ حصہ جیہدے اُتے کوئی بھانڈا یاں توا وغیرہ رکھدے نیں

اوہاں: (فعم) 1- اودھے، اوس تھاں 2- پرلوک، اگلا جہان

اوہتل: (فم) اودھر، اوس پاسے

اوہتوں: (ضم) اوس توں، اوہدے کولوں

اوہجا: (فم) ویسا، ماڑ، ماڑ وار

اوہجھڑ: (صفت) ویکھو: اوجھڑ

اُوہجی: (مو) اُنج دی، اودھے نال دی، اودھے ورگی

اُوہجے: (صفت) اوہجیا دی جمع، اُنج دے، اودھے ورگے

اوہجیا: (حرف تشبیہہ) اُنج دا، اوس طرحاں دا، اودھے ورگا

اوہدا: (ضم) اوس دا

اُوہڈی: (مو) لکڑی دا بنیا ہویا اک برتن نما پیانہ جیہدے نال پنڈاں وچ کسان غلہ ناپدے نیں، جیہدے وچ تقریباً 6/5 کلو وزن دا غلہ سما جاندا اے تے ایسے پیانے نال لین دین کیتا جاندا اے

اوہر: (مذ) 1- زور، غرور 2- تسلی، سہارا، دلاسا 3- چوری دے جانور چھپاون دی تھاں 4- رائے، مشورہ

اوہر: (پو، فم) 1- اودھر، اُدھر، سروں 2- رائی 3- (مو) تکلیف، روگ، برائی، بیماری، دُکھ 4- سرہوں 5- اڑکا، رُکاوٹ، روس، روک

اوہر پوہڑ، (مذ) ویکھو: اوہڑ پوہڑ

اوہر کوہر، (پو، فم) اودھر کدھر

اوہرا: (ج، صفت) 1- وِنگا، ٹیڈھا، پُٹھا، سخت، کُھردرا 2- اُچا نیواں

اوہرا کھوراں، (مو) پُٹھے سِدّھے کم، کرتوتاں

اوہرا کھوراں کرن، (محا) کرتوتاں کرن، پُٹھے سِدھے کم کرن

اوہری: (مو) 1- کھتریاں دی ذات، اوہری ذات دا بندہ 2- کھوہ دی آڈ، رائی

اوہڑ پوہڑ: (مذ) حیلہ، جتن، اُپرالا، اُپا، معمولی دارو درمل، دارو بوٹی

اوہڑنا: (فعم) سُجھنا، چیتے آ جانا، پھرنا

اُوہڑی: (مو) 1- گھیری، ددھیل جانوراں دی اوہ تھاں جیہدے وچ دُدّھ ہوندا اے

اوہڑے: (مصدر) اوہڑن دی وگڑی شکل اے ایہدے معنے نیں، پھرن، سُجھن، چیتے آون

اُوہگن: (صفت) 1- کچے مکاناں دی چھت دا روشن دان یا دریچہ، کچے مکان دی چھت وچ تقریباً 56 انچ گول سوراخ بنالیا جاندا اے 2- جیہدے تو روشنی وی آوندی اے تے دھواں وی باہر نکلدا اے

اوہل: (مو) 1- چھیتی، کاہلی، الکت 2- خار، اوکھ

اوہلا: (مذ) پردہ، پناہ، اوٹ، آسرا، لُکا، پردہ

اوہلا چولا، (مذ) 1- لُکا چھپا 2- دوجیاں توں چوری اپنے لئی بنائی ہوئی چنگی شے

اوہلا دینا، (محا) پناہ دینا

اوہلا رکھنا، (محا) بھیت نہ دینا

اوہلا کرنا، (محا) پردا کرنا، اوٹ کرنا، آسرا

اُوہلی: (مو) اوہلا دی تانیث، اوجھل، اوٹ وچ

اوہلے: (فم) پاسے، اک پاسے، لانبھے، پردے وچ لُکیا ہویا، بھید وچ، چھپیا، اوٹ وچ، جو نظر نہ آوے

اوہلے پاہلے، (فم) چھپ کے، چوری، پڑدے وچ

اوہلے چھپے، (فم) ویکھو: اوہلے پاہلے

اوہلے ہو جانا، (محا) لُک جانا، پاسے ہونا، وِچوں ہٹ جانا

اوہن: (ضم) اون، اوہنے

اوہناں: (ضم) اوس دی جمع، آدر کر کے اک لئی وی چلدا ہے

اوہندا: (ضم) اوس دا، اوہدا

اوہنوں: (ضم) اوس نوں

اوہنے: (ضم) اوس نے، اُہی

اوہنیں: (ضم) ویکھو: اوہنے

اوہو: (حرف تشبیہ) 1-اوہو ہی، اوہیو، اوہو، ایہو 2- (کلمہ تاسف) افسوس نُوں ظاہر کرن لئی بولیا جاون والا اکھر

اوہو جیہا، (حرف تشبیہ) اوسے طرحاں دا، اوسے ورگا، اوہا جیہا، اوس طرحاں دا

اوہوں: (اعوان،حرف نفی) نہیں نہیں، انکار

اُوہُوں: (حرفِ نفی) 1- کسے کم یاں گل توں ہٹکن لئی بولدے نیں، نانہہ دے معنیاں وچ ورتیا جان والا شبد 2- نہیں، ہے نہیں، نانہہ

اوہی: (حرفِ تشبیہ) اوہو، اوہو ہی، اوہا ہی

اوہی بُوڑی کھوتی اوہو رام دیال، (اکھا) جدوں کسے دی حالت نہ سُدھرے تے نہ اوس دے جیون ڈھنگ وچ کوئی تبدیلی آوے تاں اوہدے نال متعلقہ ایہہ اکھان بولدے نیں

اوہے جیہا: (صفت) ویکھو: اوہو جیہا

اوہیں: (فم) اوس تھاں، اوسے تھاں

اُوہیں: (فم) اوسے ای

اوہیو: (حرفِ تشبیہ) ویکھو: اوہو

اوہیہو: (حرفِ تشبیہ) ویکھو: اوہو

اوھر: (ج، مذ) اوہ تھاں جتھے چوری دے جنوراں نوں لکایا جاندا اے

اوھلا: (ج، مذ، صفت) اولھا، اوٹ، پردہ، اُرلا، اُرانہہ والا، نیڑلا، ایدھرلا

اوھلوُں: (ج، مذ) اوہ ہودی جیہدے وچ ٹنڈاں والے کھوہ دا پانی سبھ توں پہلا ڈِگدا اے

اوھو: (ج، فجائیہ کلمہ) 1- کسے کم دے یاں گل دے غلط ہو جاون ویلے بولدے نیں 2- افسوس ہوون

اُوَ: (فم) اوس پاسے، اوس طرحاں

اوئٹا: (مذ) اوٹ دیون والا، سہارا، پُشت پناہ، پردہ

اوئٹن: (مصدر) 1- اوٹ کرن، سہارا دیون، ٹھہراون 2- اکٹھا کرن

اُوَدھ: (مو) عمر، معیاد

اوئی: (ضم) ویکھو: اوہی

اُوئی: (اعوان،کلمہ استعجاب) دُکھ بھری اواز، ہائے جیویں 'اُوئی اللہ'، خطاب کرن لئی یاں کسے نوں مخاطب کرن لئی بولیا جاون والا شبد، جو آپ توں چھوٹے یاں نیویں نوں واج مارن لئی بولیا جاندا ہے

اُوئی پوئی، (مذ) بال بچے، اہل وعیال

اُوئی توئی، (مذ) لڑن ویلے بولیا جان والا لعن طعن بھریا شبد یاں گواک، ابا تبا، اوئی اوئی، تُوں تُوں، وغیرہ

اوئے: (کلمہ تخاطب) کسے نُوں اواز مارن لئی شبد، اُئے ہے، اے، کسے نوں غصے یاں نفرت نال مخاطب یا متوجہ کرن دا کلمہ

اوئے اوئے، (مو) بےعزتی، لہائی، لاہ پاہ

اوئے اوئے کرن، (محا) بےعزتی کرن، لاہ پاہ کرن

اوئے اوئے ہوون، (محا) بےعزتی ہوون، لاہ پاہ ہوون

اوئے توئے کران، (محا) لعنت ملامت کرن، جھاڑ جھنب کرن، لاہ پاہ کرن، توں توں میں، آ ڈالاون

اوئے توئے کران، (محا) ویکھو: اوئے توئے کرن

اُوئے ہُوئے، (کلمہ تحسین و آفرین) واہ وا، بہت خوب

اوئیلا: (مذ،صفت) اُرلا، ایدھرلا، اُرانہہ والا

اوئیلی: (مو،صفت) ویکھو: اُرارلی

اوئیں: (فم) ایویں ہی، ویسے ہی، اُنج ای، بناں کارن، سہج سبھاؤ، سُتے سِدھ

اویا: (مذ) کپاہ چُنن دا چکر، پکی ہوئی کپاہ دا ہر اٹھویں دن چنیا گیا

ڈھیر، مگرلی چٹائی

اُویا: (حرف اشارہ) اوہوای، اوہو، اوہوای، اوہے

اویر: (مو) 1- کویل، دیر، چر 2- رائی

اویرسویر، (فم) ویلے کویلے، اگا پچھا، دیری

اویرا: (مذ، صفت) 1- اویلا، کویلا، دیر، چر 2- نیڑ، نزدیکی، قُرب 3۔ضدی، چھوٹے بچے دی ضدلئی بولدے نیں

اویرے: (فم) دیرکرکے، چرکے، کویلے

اویرے سویرے، (فم) ان متھے ویلے، اچانک، کدے کدے

اویڑ: (صفت) بے ڈھبا، ٹیڑھا

اویڑا: (مذ، صفت) بیڑا، کبا، آکھے نہ لگن والا، اموڑ، اڑبنگ، اُلٹی سمجھ والا، بُریاں عادتاں والا، بے لحاظ تے کھردی گل کرن والا، اُلٹا، بُرے سبھاؤ دا، بے ڈھنگا، سخت مزاج، کورا، مشکل نال قابو آن والا، جھگڑالو، انوکھا، نرالا، بے ڈھبا، گنجھلدار، ظالم، قاتل، بیڑا، کبا، رپھڑی، ضدی، آکھے نہ لگن والا، بے لحاظ، سڑیل، چڑچڑا، سخت مزاج، کورا

اویڑھے/اویڑے: (مذ، صفت) اویڑا دا وگاڑ اے تے جمع دی، بیڑا، کبا، رپھڑی، ضدی، جھگڑالو، آکھے نہ لگن والا، اُلٹی سمجھ والا، بے لحاظ، انوکھا

اُویس قرنی: (مذ) اویس بن عامر قرنی یمن دے واسی تے مراد قبیلے نال تعلق رکھدے سن حضورؐ دے زمانے وچ موجود سن پر ملاقات نہ کرسکے۔ مرتبے وچ صحابیاں دے برابر منے جاندے نیں

اویسل: (مذ، صفت) بے خبر، غافل، ست، بے فکر، بے پرواہ

اویسلا: (صفت) 1- مچلا، بے پرواہ، ان گہل، ڈھلا، بے خبر، اچنت، غافل، جس دا من کسے خیال نوں گرہن نہ کرے، لاپرواہ، بے حس 2- من دا موجی

اویش: (س، مذ) 1- جوش، من دی موج 2- مرگی دا روگ 3- بھرمی لوکاں دا منیا ہویا بھوت پریت وغیرہ دا کسے سریر وچ اُترنا، داخل ہونا

اویل: (مو) دیر، کویل، چر

اویل سویل، (فم) نھیر سویر، ویلے کویلے، دیرسویر

اویلا: (مذ) بے وقعت

اویم: (مذ) پہاڑی گاں دے والاں دا بنیا ہویا موٹی قسم دا کمبل ورگا کپڑا جو کمبل دے طور تے ورتیا جاندا اے

اوین: (مصدر) ویکھو: آون

اِویں: (حرف تشبیہ) ایویں، اِنج، ایس طرحاں

اُویں: (حرف تشبیہ) ایویں ہی، اُنج ہی، اوسے طرحاں

اُویں جیویں، (حرف تشبیہ) اوسے طرحاں، اُنجے

اُویں کویں، (حرف تشبیہ) اوہو جیہا

اویو: (س، مذ) انگ، ٹکڑا، حصّہ، انس

اوے توے: (مو) ابے تبے، لعن طعن کرنا، لاہ پاہ کرنا

ا......ہ

اہ: (ضم) ایہہ، ایہو

اہ: (مو، کلمہ تاسف) 1- آہ، افسوس، ہائے 2- ساہ، دم

اَہ: (اعوان) اچرج، کھیڈ، خوشی، شکوہ، وغیرہ، خطابیہ لفظ

اُہ: (ضم) اوہ، اوہو

اہا: (کلمہ تحسین) واہ واہ، بلے بلے، شاباش

اہا: (فص) ہے ہی، ہی، آہا

اُہا: (حرفِ اشارہ) اوہی، اوہو، اوہا

اہا جیہا: (اعوان، حرفِ تشبیہہ) ویکھو: اِہجا

اہار: (مذ) بھوجن، کھانا، رسد، خوراک، کھان پین دا سامان، خوردنی اشیا

اہاری: (مذ) 1- کھان والا 2- کھان دے قابل شے

اک اہاری، (مذ) دن بھر وچ اک واری (روٹی) کھان والا، اٹھ پہری (روٹی) کھان والا

پون اہاری، (مذ) جو نرا ہوا دے آسرے جیوے، ان پانی نہ کھان والا

اہاڑ: (مذ، صفت) 1- ہاڑ دامہینہ، اک دیسی مہینے دا ناں، اک فصل جو ہاڑ دے شروع وچ بیجی جاندی اے (فصل ربیع) 2- جو ہاڑیا یاں تولیا نہ جاوے

اہاڑی: (مو) ہاڑی دی فصل

اہا کہا: (مذ) اُتلا، اُپرالا

اہالی: (ج، مذ) گند کوڑا لے کے جاون والا گڈھ

اہانت: (عر، مو) توہین، کسے نوں حقیر سمجھنا یا کہنا، نندیا کرنا، بے عزت کرنا

اہاں: (اعوان، کلمہ نفی) 1- نہ، نہیں 2- ہاں، منیا ہویا

اہاہا: (کلمہ تحسین) واہ واہ، بہت چنگا، بلے بلے

اہتراڈی: (مو) اِک ٹیکس جو دُکانداراں تے لگدا سی، لگان

اہتل: (فم) ایدھر، ایس پاسے

اہتمام: (عر، مذ) 1- کوشش کرن، انتظام کرن 2- کوشش، انتظام، بندوبست

اہتھی: (مو) اِک طرحاں دی گالھی

اِہجا: (حرفِ تشبیہہ) ایہو جیہا، ایہدے ورگا

اِہجا وِہجا، (مذ، صفت) ایسا ویسا

اُہجا: (حرفِ تشبیہہ) اوہو جیہا، اوہدے ورگا

اِہجی: (حرفِ تشبیہہ) ویکھو: 'اِجیہی' جیہدا ایہہ مخفف اے

اہجے: (حرفِ تشبیہہ) ویکھو: 'ایجے' جیہدا ایہہ مخفف اے

اہیجے: (حرفِ تشبیہہ) ایہو تے جیہے دا مرکب- ایس ورگے، ایداں دے، ایس طرحاں دے

اہدی: (مو) اوہدی، اوہا

اہڈا: (مذ) ویر، کرودھ

اہڈ الاون، (محا) متھا لاون

اہڈ ابّھن، (محا) اڈ الاون، ویر کماون

اہر: (مو) کوشش، جتن، رائے، اُدم، عزم، ارادہ، تاکید، تقاضا، توجہ، حیلہ، آہر، بندوبست

اُہر: (مو) 1- بیماری، کسر، قصور 2- اڑکا، انکار، وِگھن 3- رائی، سرہوں

اُہر سہُر، (مو) بیماری شماری، بیماری ٹھماری

اہر جاون: (محا) ہٹ جاون، ٹل جاون، کھسکن

اہرا: (ہ، مذ) دُدھ کاڑھن لئی مٹی دا بنیا ہویا آلایاں چُلھا جیہدے وچ گوہے دیاں پاتھیاں بالیاں جاندیاں نیں

اہرام: (عر، مذ) ہرم دی جمع 1- پرانے قدیم 2- چونہہ پہلوآں والے مخروطی مینارے جو مصر وچ لبھدے نیں، ایہہ مصر دے فرعوناں دے مقبرے نیں 3- حج، عمرہ تے خانہ کعبہ دا طواف کرن لئی پایا جاون والا مخصوص لباس

اہرمن: (فا، مذ) پارسیاں دے عقیدے موجب بدی دا خدا، مجازاً

شیطان

اِہرَن: (ہ،مو) سندان، اہرن، لوہے دا اوہ مربع نما آلہ جس تے لوہا رکھ کے کُٹی دا اے

اہری: (ج،صفت) محنتی، اُدمی، کاما، کم وچ رجھیاں رہن والا، محنتی

اُہری: (مو) کھتریاں دی اِک ذات تے اوس ذات دا بندہ

اِہڑا: (مذ،صفت) 1- ایہنا وڈا 2- اہم 3- ایہو جیہا

اہڑنا: (فعم) سُجھنا، کوئی گل دماغ نوں پھرنا

اہس: (فص) بے سو، بیس

اہفین: (س،مو) 1- سپ دے موہنوں نکلی جھگ 2- افیم

اِہگا: (جملہ) آوے گا

اہکس: (ج،مو) 1- قابلیت، لیاقت، ذہانت 2- طاقت، قوت زور

اہل: (صفت) نہ ہلن والا، جو ہلایا نہ جا سکے

اہل: (مو) گوہے دی رُوڑی، آلھی کھاد

اہل: (عر،صفت) 1- آدمی، منکھ، ویا کتی 2- وسنیک، کسے جگہ رہن والا، خاندان، گھر دے لوکی 3- مالک، آقا 4- یوگ، قابل، لائق، ذہین، سمجھدار

اہل اِسلام، (عر، مذ) مسلمان، اسلام دے پیروکار، اسلام نوں منن والے

اہلُ اللہ، (عر، مذ) اللہ والے، نیک، بزرگ

اہل ایمان، (عر، مذ) مومن، ایماندار

اہل باطن، (عر، مذ) کشف کرامت والے، عارف

اہل بشارت، (صفت) اکھ والے، بصیرت والے، بزرگ، کامل ولی، نیک انسان جیہناں نُوں رب دے بھیداں دا اپنے نیک عملاں یاں مذہبی لگاؤ پاروں وقت توں پہلاں خواباں راہیں پتا لگ جاندا اے

اہل بیت، (عر، مذ) حضور پاک صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے گھر دے جی (ازدواجِ مطہرات، بیٹے، بیٹیاں، نواسے، نواسیاں وغیرہ)

اہل تشیع، (عر، مذ) شیعہ فرقے دے لوک، جیہڑے خلفائے راشدینؓ وچوں حضرت علیؑ نوں مندے نیں

اہل تصوف، (عر، مذ) صوفی، تصوف دے مطابق حیاتی گزارن والے

اہل تقوی، (عر، مذ) اللہ کولوں ڈرن والے، متقی پرہیز گار

اہل جوانی، (مو) بھری جوانی، الھڑ جوانی، جوانی والا، جوان

اہل حدیث، (عر، مذ) مسلمان غیر مقلد فرقے دے اوہ لوک جیہڑے قرآن تے حدیث تے عمل کرن تے زور دیندے نیں

اہل خانہ، (عر+فا، مذ) گھر دے لوک، بال بچے، گھر وچ رہن والے، گھر دے وسنیک

اہل خرد، (عر، مذ) عقلمند تے دانے لوک، عقل پرست، سمجھدار لوک

اہل دل، (عر+فا، مذ) 1- دل گردے والے، بہادر حوصلہ مند، کھلے دِل والے، سخی طبع، ہمدرد 3- دل توں دماغ یعنی عقل نالوں ودھ اہمیت دین والے

اہل دُنیا، (عر، مذ) دنیا والے، دنیا دار، دنیا داری نوں اگے رکھن والے

اہل زبان، (صفت) زبان دا ماہر، کسے زبان نوں بطور مادری زبان دے بولن والا

اہل سخن، (عر+فا، مذ) شاعر لوک

اہل سنت والجماعت، (عر،مذ) امام ابوحنیفہ دے پیروکار

اہل سیف، (عر، مذ) تلوار دے دھنی، فوجی، جنگجو

اہل شرع، (عر، مذ) شریعت نوں جانن بُجھن والے، شریعت اُتے عمل کرن والے

اہل صُفّہ، (عر، مذ) ویکھو: اصحاب صُفّہ

اہل طریقت، (عر، مذ) طریقت تے عمل کرن والے صوفی

اہل عرفان، (عر، مذ) خدا دی معرفت رکھن والے عارف

اہل علم، (عر، مذ) عالم، پڑھے لکھے لوک، دانشور، سوجھوان

اہل قرآن، (عر، مذ) اوہ لوک جیہڑے صرف قرآن نوں مندے نیں تے حدیث یاں سنت نوں نہیں مندے، چکڑالوی فرقے دے لوک

اہل قلم، (عر، مذ) ادیب، شاعر، پڑھے لکھے لوک

اہل کتاب، (عر، مذ) 1- اوہ پیغمبر جیہناں اُتے اللہ تعالیٰ ولّوں کتاباں نازل ہوئیاں 2- ایہجے پیغمبراں دی اُمت دے لوک جیہناں اُتے کتاباں نازل ہوئیاں

اہل محلّہ، (عر، مذ) محلے یاں بستی دے لوک، آنڈھی گوانڈھی، اکو تھاں رہن والے لوک، آسے پاسے دے لوک

اہل معرفت، (عر، مذ) اللہ پاک دا عرفان رکھن والے، صوفی، پرہیز گار، عارف

اہل نظر، (عر، مذ) نظر رکھن والے، گل دی تہہ تک فوراً اپڑن والے، بصیرت رکھن والے، دانے، سیانے، سمجھدار، عارف

اہل : (مو) چھیتی، کاہلی، جلدی، شتابی

اُہلا: (مذ) اوہلا، پڑدا

اہلاد: (س، مو) خوشی، انند

اہلک : (مذ) ویکھو: آلھک

اہلکار: (مذ) کرم چاری، کارندہ، مُنشی، کم کار کرن والا، ملازم، سرکاری ملازم، سرکاری عہدے دار

اہلکی: (مذ) آلسی، سُست مرد، آلھکی

اہلمد : (مذ) 1- مال گزاری دا عہدیدار 2- عدالتاں دا محرر 3- دفتر اں دے کسے وی شعبے وچ کم کرن والا ملازم، کچہری دا اِک ملازم، مِسلاں رکھن والا منشی

اہلن : (مصدر) ٹکن، رُکن، ٹھہرن

اہُلنا: (فل) بھجنا، جلدی کرنا

اہلُونا: (فعم) قبول کرنا

اُہلوں: (مذ) چو بچہ، اولو

اہلی: (مذ) اوہ ڈھگا جیہڑا گوڑا ڈھووے

اہلی : (مذ) اہلکار، کرم چاری

اَہلیا : (ہ، مو) گوتم رشی دی تیویں دا ناں جیہڑی برہما دی دھی سی

اہلیّت : (عر، مو) لیاقت، قابلیت، صلاحیت، توفیق

اہلیہ: (مو) بیوی، زنانی، گھر والی، بیگم، تیویں

اہم: (صفت) 1- بہت ضروری، اہم، ضروری، لازمی 2- اوکھا، مشکل

اہمکھ : (صفت) ویکھو: 'احمق' جیھد اا ے وگاڑ اے

اہمیاں : (مو) ویکھو: اَنھیاں

اہن : (ج، مو) 1- اولہ، گڑا، ژالہ 2- جی آیاں نوں آکھن، استقبال کرن، اوہ آون گے

اِہناں : (ضم) ویکھو: ایہناں

اُہناں: (ضم) اوہناں نُوں، اُنہاں نُوں

اہنتا: (مو) خود پسندی، گھمنڈ، غرور، مان

اہنس : (س، فم) رات دن

اہنسا: (س) شدت دا اُلٹ، بندیاں نوں نہ مارنا

اہنکار: (سن، مذ) ہنکار، گھمنڈ، خودی، ہینکڑ

اہنکاری: (صفت) ہنکاری، گھمنڈی، ابھیمانی تکبر کرن والا

اہنگر نا/ اہنگڑ نا: (پو، فل) آ کڑ نا، تنگڑ نا

اہنکس: (مو) حوصلہ، طاقت، ہنکتا، ہمت

اہنی: (فم) اپنی، اتھی، ایتھی

اِہنے: (اشارہ) ویکھو: ایہنے

اہو: (اعوان) شوک اتے اچرج بے معنی شبد

اُہو: (ضم) اوہ، اوہی، اوہوای

اُہوا: (ضم) ویکھو: اُہو

اہوتی: (سن، مو) گھیو یاں ہور سمگری جو کسے دیوتا دی بھینٹا کرن لئی منتر پڑھ کے اگ وچ پائی جاوے ہوم، ہون

اہوتی دینا، (محا) قربان کرنا، کسے گل بدلے اپنی وار دینا

اہوجا: (مذ) اروڑیاں دی اک ذات

اہوجی: (کلمہ ایجاب) ہاں جی

اہولن: (مصدر) قبول کرن، منن، پروان کرن

اہونی: (صفت) نہ ہون والی، اسنبھو، نہ ہوسکن والی

اہوں اہوں: (حرف صوت) کھنگھن دی اواز

اہو وائی: (مو) اپڑی، بے چینی، گھبراہٹ

اہوئی: (مو) سانجھی دیوی، ایہہ نسل ودھان والی اک دیوی سمجھی جاندی اے، ایہہ کواری کنیا دی دیوی ہوندی ہے تے اسُو دے نوراتیاں وچ کواریاں کڑیاں ایس دیوی دی مٹی دی مورت بنا کے کندھ اُتے لاوندیاں اتھیں دا ورت رکھ کے دھوپ دیپ نال پوجا کردیاں اتے کتک وچ چن دی پہلی چانی رات نوں پانی وچ روڑھدیاں نیں یاں نذرِ آب کردیاں نیں

اِہی: (فم) ایہی، ایہہ ای، ایہو

اُہی: (فم) اوہی، اوہوای، اوہو

اہی تہی: (مو) اک ہلکی گالھ، بزادری دے شبد

اہی تہی پھیرنا، (محا) بہت جھاڑ جھمب کرنا، بہت غصہ ہونا

اہے: (فص) ہے، آہے، سن، ہے سن

اُہے: (صفت) اوہی، اوہوای

اہیاس: (پو، فص) ہے سی

اہیر: (سن، مذ) 1- گوالا، گجر، اِک ذات جس دا کم گاواں وغیرہ رکھنا تے دودھ ویچنا اے 2- اک چھند دا ناؤں، شکار، اوہ جیو جس دا شکار کھیڈیا جاوے

اُہیر اُسہیر ا: (صفت) اوکھے توں اوکھا

اہیرن: (مو) اہیر ذات دی زنانی

اہیری: (سن، صفت) شکار کرن والا، شکاری

اہیریا: (مذ) ویکھو: اہیری

اہیس: (پو، فص) ہے سا

اہیں: (فص) آہے، سن، ہسین

اہیں: (کلمہ ایجاب) ہاں، اچھا، ٹھیک، ہوں، اقرار، منظوری

اہیں نہیں، (مو) ہاں یاں نہ، منظوری یاں نامنظوری، کوئی جواب اقرار یاں انکار

ا......ء

ائمّہ: (عر، مذ) ویکھو: 'اِمام' جیہدی ایہہ جمع اے

اؤں: (حرفِ تشبیہہ) اوس طرحاں، اوسے طرحاں

اَئی: (کلمہ تاسف) ہے، جیویں رب دا ناں آئے

اَئی تئی کرن، (محا) معاملہ رفع دفع کرن

اُئی: (اعوان) دُکھ دالفظ، ہائے

اُئی اُئی کرن ، (محا) ہائے ہائے کرن، گرلاون، تکلیف نال نڈھال ہوون

اِئیانا: (حرف ایجاب) ایداں اے، انج اے نا

اُئیلا: (صفت) نیڑے، ایدھر

ائیں: (حرفِ تشبیہہ) اِنج، ایس طرحاں

ائیں ائیں کرن: (محا) ترلا پاون، منت کرن

ا......ی، ے

ای: (مذ) ایہہ، جیویں ای پاسے، ایس پاسے ای، ای کر کے، ایہہ کر کے، تاکید

ای: (حرف صوت) بچے دے رون دی اواز

اِی: (حرفِ ندا) مخاطب نوں دسن لئی جیویں: اوہ چلا گیا اِی

ای ٹی: (صفت) نیتر ے دیاں گیٹیاں

اکّی جمّی: (محا) جدی پشتی، آباءاجداد دے زمانے دا رہائشی

اے: (حرف ندا) 1- ہے، اڑیا، ایس دی ورتوں خطاب لئی ہوندی ہے جیویں اے کڑیے، اوئے، او، وے، نی 2- 'ہیں' دا بزبل روپ جیویں سوٹا ماردا اے، پیار کردا اے، کیہ کردا اے وغیرہ

اے: (مذ) ایہہ، (امدادی فعل) ہے، اہ، او، اے (واحد غائب)

اے: (فم) اوہ ہی، تُو ہی، کی، ہی

اے اے کرنا، (محا) ایہہ ایہہ کرنا

اے پلے، (فم) پاس، کول، نیڑے، جمع پونجی

اے جتی، (صفت) ایہے جتنی، بس اینی

اے وڈ، (صفت) اینا وڈّا، اجیڈا

اَے/اِے: (حرف جار) ہست، حاضر موجود ہونا

ایا: (صفت) مصدر توں اگے لگ کے فعل دے معنی دیندا اے، جیویں اُسریا، اُساری کرن والا

ایاصُوفیہ: (تر، مذ) قسطنطنیہ دی مشہور مسجد

ایاڑا: (پوا، مذ) پنچھی نُوں ڈراون لئی واہن وچ بنایا گیا بَجُوکا، ڈرنا، آڑی

ایاڑی: (پوا، مو) آڑی، اک پھل، ناشپاتی، بھٹھا، بھٹھی، آوا

ایاز: (عر، مذ) سلطان محمود غزنوی دا چہیتا، غلام جیہڑا چوک رنگ محل لاہور وچ دفن اے

ایاغ: (فا، مذ) پیالہ، جام، وگی: 'آتش عشق سی غش دم بدم پیندا اے، میرے ساقیاے بن ایاغ خشک اے'

ایالاں نوں ہتھ پاون: (محا) گھوڑے تے سواری کرن واسطے اوہدی دھون دے والاں نوں پھڑن

ایالو: (مذ) اُلو

ایالی: (مذ) آجڑی، چرواہا، بکریاں بھیڈاں چراون والا، انجان، چھیڑو

ایام: (عر، مذ) 1- یوم دی جمع، دن، دہاڑ، روز، دیہہ 2- ویلا، وقت، زمانہ 3- ماہواری دے دن

ایان: (مذ، صفت) 1- انجان توں وگڑ کے بنیا ہویا 2- نہ جانن والا 3- بچہ، بال، نیانا

ایان پنا، (مذ) اجان پنا، انجان پنا

ایانا: (مذ، صفت) نیانا، انجان، اگانی، چھوٹی عمر دا، بچہ، اناڑی

ایانا گل کرے سیانا قیاس کرے، (اکھا) بچہ یاں اگیانی بناسوچے گل کر دیندا ہے پر عقل والا بہت سوچ وچار کے گل کردا

ہے،بال گل اُلجھی ہوئی کردا ہے پر سیانا اوس توں اپنا نتیجہ کڈھدا ہے،سوجھ سیانف نال گل کرنا

اِیاپ: (مو) انجان پُنا، ناسمجھ، بال، بیوقوفی دی حالت

ایاڑا: (مذ) ویکھو: ایانا

ایاڑاں: (ج، مذ) اناڑی، سادہ لوح، نادان

ایانی: (مذ) ناسمجھ، بال

ایانے: (مذ، صفت) 1- نکی عمر دے 2- معصوم بچے، انجان، بالکل بال، بے سمجھ، نہ جانن والے، چھوٹی عمراں دے بال، نیانا، ناسمجھ

ایانیاں: (صفت) 1-ایان دی جمع، انجان توں، وَڑ کے بنیا ہویا 2- نہ جانن والا 3- بچہ، بال، نیانا

ایاں: (فم) انج، انج ای، ایویں

ایاہ/ ایاہے: (پو) آہو

ایا: (فم) ایہہ، ایدھر دا، ایس پاسے دا

ایبلا: (فم) ایا، ایہہ، ایدھر دا، ایس پاسے دا، ایدھرلا

ایبھڑ: (مذ) چھوٹا خربوزہ، ربھڑا

ایپی: (پو، مو) اِپی، بعد

ایپا: (لاحقہ) اسم دے اخیر دی کیفیت یاں حالت نوں ظاہر کرن لئی لاندے نیں، جیویں: رنڈیپا، بڑھیپا

ایپر: (اعوان) پر، پرنتو، تاں وی

ایت: (مو) بہت زیادہ اکٹھ، وہیر، دھپ

اَیت: (فم) ایس

ایت وار، (مذ) ہفتے تے سوموار دے وچلا دن، چنگا دہاڑ، عیسائی دھرم موجب عبادت دا دن، مقدس دن

اَیت وار نہ پچھن، (محا) چنگی گھڑی دا خیال نہ کرن، چنگے ویلے نوں نہ اُڈیکن

اِیتا: (صفت) اینا، ایتا، اِتنا، اینا

ایتاں: (پو،فم) اس طرحاں تاں، انج تاں، ایویں تاں

ایتر: (مذ) ویکھو: ایڑو

ایتڑا: (صفت) اِتنا، اِتا، اینا، ایڈا، اینا کو

ایتڑے: (صفت) اِتنے، اینے کو

ایتکاں: (فم) ہُن، ایس واری، ایس سال، ہُن دی واری، ایس دفعہ

اَیتکی: (فم) ایس واری، ایس ورھے

ایتکیں: (فم) ایتکی، ایس واری، ایس دفعہ، ونگی: 'ایتکیں مینہہ نہیں پیا' (نجم)

ایتکیوں: (فم) 1- ہُنے توں، ایس سال توں 2- ایس وارہی، ایس دفعہ ہی، ایتکیں ہی

ایتل: (فم) ایدھر، ایس پاسے

ایتلے: (فم) ایسے ویلے

ایتلے وچ، (فم) اینے وِچ

ایتنا: (صفت) اِتنا، اینا

ایتنی: (صفت) اینی، ایس جنی، کُجھ

ایتنے: (پو،فم) 1-اینے وچ، اینے چر نوں 2- ایس جنے

ایتنے بچیں، (پو،فم) ویکھو: ایتنے

ایتنے وچ، (فم) اینے وچ، اِتنے وچ، دھڑی چھیتی، تھوڑی گلے

ایتو: (پو،ضم) ایس توں

ایتوا: (صفت) ایڈی وڈی، ہنا متی گنتی دا

ایتوار: (مذ) 1-اتوار، روی وار، سُورج وار 2- اعتبار دا وگڑیا روپ، یقین، بھروسا

ایتوں: (پوا، حرف تشبیہ) ایویں، ایس طرحاں، انج

ایتھ: (فم) ایت، ایتھے

اَیتھا : (صفت) فصل بیجن لئی تیار زمین

ایتھاں : (فم) ایتھے، ایسے تھاں

اِیتھر : (مذ) اوہ اگوچر وستو جس وچ آ کاش اتے زمین تے آسمان دے وچکارلے ساریاں شیواں موجود نیں

اِیتھری : (صفت) اتھرا، چست، اِیتھر توں

ایتھو : (فم) ایس تھاں تے، اُوتھاں، اس تھاں توں جیویں ایتھوں پھُٹ گیا، چلا گیا

ایتھے : (فم) اِتھے، ایس تھاں، ایس جگہ

ایتھیں : (پو،فم) ایس تھاں، ایتھے، ایتھوں، ایتھو

ایتی : (مو،صفت) 1- اینی، اتنی 2- گُلّی ڈنڈے دی گُلّی

ایتے : (پو،ضم) ایہہ توں، ایس توں

ایتیں : (پو،فم) ایوتے، ایس طرحاں، انج تاں

ایٹر : (مذ) اجڑ، چھیڑ

ایٹم (Atom) : (انگ، مذ) کسے عنصر دا چھوٹے توں چھوٹا ذرہ جیہدی ہور ونڈ مکمل نہ ہو سکے

ایٹم بمب (Atom Bomb)، (انگ، مذ) ایٹمی طاقت والا گولا، جیہڑا جنگاں دے وِچ جہازاں دے ذریعے سٹیا جاندا اے تے بڑا ای تباہ کُن ہوندا اے

ایٹمی : (صفت) ایٹم والا، جوہری توانائی والا

ایٹھا : (مو) بیٹھا میدان، اوہ بھوئیں جتھے واہی بیجی نہ کیتی گئی ہووے، ویلھی پَیلی

ایٹینا مِیٹنا : (مذ) بالاں دی اک کھیڈ

ایثار : (عر، مذ) 1- اپنا نقصان کر کے کسے غیر نوں فائدہ دینا، قربانی، کسے ہور نوں اپنے نالوں ودھ عزت دینا 2- تحفہ دیون 3- دُوجے دی بھال، دوجیاں دے فائدے لئی خود نقصان سہن

ایجاب : (مذ) میاں بیوی دے نکاح پڑھن ویلے دی آپسی قبولیت، قبول کرنا، اقرار کرن، ہاں کرن، اقرار، ہاں

اِیجاب وقبول، (عر، مذ) نکاح ویلے لاڑے تے ووہٹی دا اک دوجے نوں قبول کرن دا اعلان

ایجابت : (مو) قبولیت، منظوری، پروانگی

ایجابجا : (مذ) کچا چٹھا

ایجاد : (عر، مو) کاڈھ، اُپج، کوئی نویں چیز بناون، پیدا کرن

ایجاز : (عر، مذ) 1- خلاصہ کرن، چھُنن، گھٹ کرن 2- خلاصہ، چون، اِختصار

ایجنٹ (Agent) : (انگ، مذ) آڑھتی، وکیل دا مُنشی، وچولا، کارندہ، مختیار، دلال، نمائندہ، کسے دا ملازم جیہڑا اپنے مالک دے فائدے واسطے ہر جائز ناجائز کم کرے

ایجنڈا (Agenda) : (انگ، مذ) کسے جلسے دی کارروائی لئی پہلاں توں تیار کیتا گیا خبرنامہ

ایجنسی (Agency) : (انگ، مو) اوہ دُکان جیہدے ذریعے کسے چیز دی خرید وفروخت ہووے کسے دُکان یاں کارخانے دے گماشتے دا کم، آڑھت، دلالی، کم مُنیمی، وِچولگی

ایجھا : (حرفِ تشبیہہ) ایس ورگا، ایہو جیہا، انج دا

ایجھاں : (حرفِ تشبیہہ) ایسا، ایس طرحاں دا، ایہو جیہا

ایجی : (حرفِ تشبیہہ) ایہو تے جیہی دا مرکب...... ایس ورگی ایداں دی، ایس طرحاں دی

ایجی ٹیشن (Agitation) : (انگ، مو) لوکاں ولوں مل کے کیتی مخالفت، مکاری، ہوشیاری، رولا، حال پُکار، حال ہُو ہُو، حال فریاد،

تحریک، ہنگامہ آرائی، افراتفری، گڑبڑ

اِیجے: (حرفِ تشبیہہ) ایہو تے جیہے دا مرکب، ایس ورگے، ایداں دے، ایس طرحاں دے

اِیجے بیجے کڈھن، (محا) عیب کڈھن، بُرائیاں دسن

ایچ پیچ: (مذ) چھل ول، ول وِنگ، ول پیچ، اُلجھاؤ، مشکل، اوکڑ، ہیر پھیر، داء دیا، چکّر، فریب

ایچ پیچ لاون، (محا) داء دیا لاون، ہیر پھیر کرن، دھوکھا دیؤن

اِیچگنا میچگنا: (مذ) اک درخت تے اوہدے بی

اِیچنا: (فعم) کسے کھیل یا کسے کم دا آغاز کرنا، شروع کرنا، مُڈھ بنا

اَیچوتانا: (مذ،صفت) خراب اکھیاں والا، چُنّھا

ایچی بیچی: (مو) اکھاں دی گِڈ، سویرے بچیاں دا مونہہ دھون لگیاں ماواں ایوں کہندیاں نیں، ایچی بیچی کوکو کھائے، گھیو دی چُوری کاکا کھائے

ایداں: (فم) اِیداں، اِیوں، ایس طرحاں، ایس وانگ، ایس طور، اِنج

ایدپھیر: (مذ) ہیر پھیر، دھوکھا، فریب چھل، مکر، چکّر

ایدرا: (مذ،صفت) ڈر، پریشانی، گھبراہٹ، دہشت، بےچینی

ایدر دوں: (پو،فم) ایدھروں، ایس پاسیوں

ایدر دی: (پو،فم) ایدھر دی

ایدرن: (مصدر) ڈرن، گھبراون، دہشت کھاون، پریشان ہوون، اُودرن

ایدن: (فم) تد، اوہ دِن، اُدن

ایدوں/ایدوَں: (فم) ایدھروں، ایس پاسیوں، ایس کارن، ایس گلے، ایدوں، ایس ویلے توں، ہُن توں، اگے نوں، ایس نالوں، ایس توں

ایدھر: (فم) ایس پاسے، ایس پاسے نوں

ایدھر دیئوں، (فم) ایس پاسیوں، ایس تھاں ولوں، ایس راہوں

ایدھر دی/ ایدھر دوں، (فم) ایس پاسیوں، ایس تھاں ولوں، ایس راہوں

ایدھرلا: (فم) اِدھرلا، ایس پاسے دا

ایدھروں کھوہن اودھر دیون: (محا) ناانصافی کرن، ظلم کرن

ایدھرے: (پو،صفت) ایدھرای

ایدھن/ایندھن: (مذ) 1- بالن، لکڑیاں 2- اگ بالن دا سامان

ایدھے: (پو،ضم) ایہدے، ایس دے

ایدی: (فم) ویکھو: ایدھر

ایڈ(Aid): (انگ،مو) مدد، اِمداد، سہایتا

ایڈ: (مو) اڈی دی ٹھوکر، اڈی، ٹُھڈا

ایڈ لاونا، (محا) اڈی دی ٹھوکر لا کے گھوڑے نوں زور نال چلاونا، گھوڑے نوں اڈی مار کے بھجاون

ایڈا: (مذ،صفت) 1- اِتنا وڈا، اتنا، اینا اُچا، اپنے قد دا، وڈا، اِڈا، ایس جیہا، اینا، اینا وڈا، اینا سارا، ایہڈی 2- چاہی زمین، اوہ زمین جس نوں کھوہ دا پانی لگدا ہووے

ایڈا بنّھن، (محا) اڈا لاون، متّھا لاون

ایڈا جڈا، (پوا،صفت) ایڈا جڈا، اینا کوجنا

ایڈا کِڈا، (پوا،صفت) ایڈا کیڈا، ایڈا، اپنے دا اینا

ایڈا وڈا، (مذ،صفت) اینا وڈا

ایڈا ہناں، (فم) ایڈر، اڑائی، ایسے پاسے

ایڈرے: (فم) ایڈر، ایس ناپ تول دے

ایڈریس(Adress): (انگ، مذ) 1- پتا، سرناواں 2- القاب، خطاب

3- سپاس نامہ

ایڈمرل (Admiral): (انگ، مذ) بحری فوج دا سربراہ

ایڈو: (صفت) 1- اِتنا، ایڈاوڈا، ایڈا سارا 2- اڈرے، اڈرا

ایڈو کڈ، (پوافم) ویکھو: اِڈا کِڈا

ایڈوانس (Advance): (انگ، مذ) 1- بیعانہ، پیشگی 2- اگے ودھن، پیش قدمی

ایڈورڈ (Adward): (انگ، مذ) برطانیہ دا بادشاہ جو 9 مئی 1910ء نوں فوت ہو گیا، ایسے دے ناں اُتے ای لاہور دا میڈیکل کالج اے جیہنوں کنگ ایڈورڈ میڈیکل کالج آکھیا جاندا اے

ایڈوں: (فم) اِڈوں، ایدھروں، ایس پاسیوں

ایڈوں اوڈوں، (فم) ایدھروں اودھروں

ایڈووکیٹ (Advocate): (انگ، مذ) وکیل، قانون دان، ہائی کورٹ وچ پیش ہوون والا وکیل

ایڈی: (مو، صفت) اینی، ایس قدر، اینی وڈی

ایڈی کیڈی اکھ روون، (محا) بہت روون، رورو کے اکھاں سُجالین

ایڈے: (فم) 1- اَیس پاسے، اَیدھر، اَیدھرنوں 2- ایڈا دی جمع، اینے، ایس قدر

ایڈیٹر (Editor): (انگ، مذ) 1- کسے کتاب، رسالے، اخباریاں رپورٹ وغیرہ نوں ترتیب دین والا، مدیر، سنپادک 2- حساب کتاب دی پڑتال کرن والا

ایڈیٹوریل (Editorial): (انگ، مذ) اداریہ، اخبار یاں رسالے یاں ترتیب دتی ہوئی کتاب دا دیباچہ، مُڈھلی گل

ایڈیشن (Addition): (انگ، مذ) اشاعت، چھپائی

اِیذا: (عر، مو) 1- دُکھ دیون، تنگ کرن 2- دُکھ، تنگی، تکلیف

ایذاں: (مو) اِیذا توں اے، تکلیف، دکھ دینا، اذیت دینا

ایر: (مذ) 1- ہنیرے وچ کسے چیز دے بُت دا جھولا نشان، مارک، ہنیرے وچ کسے شئے دے بُت دی جھلکی (جانیا، معلوم کرنا) 2- نشان، سوہ، بنیاد، ہیولا، سایہ 3- مکان دی بنیاد

ایر غیر، (مذ، صفت) 1- اوپرا، پردیسی، لانبھ دا، جو اپنا نہیں، جس تے یقین نہیں کیتا جا سکدا، بیگانہ، اجنبی 2- للو پنجو، ہر کوئی 3- بے حیثیت، عام لوک، معمولی

اَیرا: (مذ) 1- وٹ، بنا، رستے نال دی پیلی دی اُچی وٹ 2- کندھ دا نینہہ والا حصہ، بنیاد، مکان دی نینہہ، نشان

ایرا بدھن، (محا) نینہہ رکھن، مُڈھ بنھن

ایرا پھیری، (مو) ردو بدل، ہیر پھیر، دھوکھا، فریب، چھل

ایرا غیرا، (مذ) اوپرا، لانبھ دا، جو بھروسے لائق نہیں، جو اپنا نہیں، جنا کھنا

ایرا غیرا نتھو خیرا، (مذ) ویکھو: اَیرا غیرا

ایرا: (لاحقہ) ہور، جیویں اگلیرا، بتھیرا، پچھلیرا

ایراد: (عر، مذ) وارد کرنا، اعتراض کرنا

ایران: (مذ) فارس دیس دا دوجا ناں جتھے پہلاں پارسی لوگ رہندے سن

ایرانی: (صفت) 1- ایران دا رہن والا 2- ایران دی بولی

ایراں: (مو) ویراں توں وگڑیا ہویا، واری، باری، نوبت، موقع

اَیرا اَیریں: (فم) سویرے سویرے یاں شامیں شامیں، سورج دے طلوع یاں غروب دا ویلا

ایرت: (مو) زنانی، تیویں، عورت

ارکھا: (سن،مذ) ساڑا،جلن، دُکھ، کسے نوں خوش حال یاں سُکھی ویکھ کے ثابت نہ رہنا، ویر، دُشمنی، حسد، وٹ، کرودھ

ارکھا دے بھانبڑ بل اُٹھنا، (محا) بہت ہی ارکھا ہو جانا

ارکھا دے بھانبڑ بلن، (محا) حسد نال ڈھیروٹ اُٹھن، بہت زیادہ ویر رکھن

ارکھالُو: (صفت) دُکھ کرن والا، سڑن والا

ارکھی: (صفت) دُوجے دی ترقی ویکھ کے سڑن والا

ارن: (مذ) ہیرن، کن دی والی

ارنا: (صفت) جنگلی

ارنا گوہا، (مذ) ڈنگراں دا باہر کیتا سُکا گوہا، سُکی پھوسی، پاہ

ارو: (پوا، مذ،صفت) ارا غیرا

ارو ارا، (مذ) 1- دن تے رات دا ملاپ، شاما شامی زمین تے آسمان دے ملن دی لیک 2- حد، بنا

ارو اری، (پو، فم) مُونہہ انھیر ے، اوس سمے جد دوویں پُرمل رہے ہون

ارُوں پھیرُوں: (فم) ایدھروں اودھروں

اری: (مو) کھوہ دی آڈ

اری ارا، (مو) دو پڑملن دا ویلا، جدوں سورج اندر باہر ہووے، سندھیا دے ویلے

اریا(Area): (انگ، مذ) رقبہ، علاقہ، زمین، احاطہ

اریل(Aerial): (انگ، مذ) ہوائی، فضائی، ریڈیو، ٹی وی یاں وائرلیس وغیرہ دی اوہ تار جیہڑی ریڈیائی لہراں دی وصولی وچ آسانی پیدا کر دی اے

ارِیں: (مو) ویریں توں وگڑیا ہویا، واری باری، نوبت، موقع

ایڑ: (ہ،مو) 1-ہیڑ، اڈی، سانٹا، پیر دا پچھلا حصہ 2- اڈی دی مار، باڑھ، فصل نوں مال مویشی توں محفوظ رکھن لئی کھیت دے آلے دوالے جیہڑی خار دار باڑلائی جاندی اَے

ایڑ لاونا، (فم) 1- گھوڑے، کھوتے وغیرہ نوں تیز چلاونا 2- گھوڑے نوں ترکھیاں ٹورن لئی اڈی مارنا

ایَڑ: (مذ) اجڑ

اِیڑا: (مو) سریر دی اک ناڑی جس دا کھبی ناسکا نال تعلق ہے

ایڑا: (صفت) 1-ضد کر بیٹھا تھوڑے چر لئی لگیا، ایڈا، اینا وڈا 2- ایہے جیہے

ایڑا: (مذ) پنجابی گورمکھی حروف تہجی دا دوجا حرف

ایڑا گیڑی: (مو) 1- اندازہ، گویڑ 2- ہیر پھیر، دھوکھا

اِیڑاں: (ہ،مو) ایڑ دی جمع، رکاوٹ

ایڑ گیڑ: (مذ) اندازہ، گویڑ

ایڑو/ ایڑوَ: (پوا،صفت) ایڈا ای

ایڑھا: (مذ،صفت) اہڑا، اینا وڈا، ضروری

ایڑی: (مو) اڈی، پیر دا اخیرلا حصہ، جُتی دا پچھلا حصہ، اڈا

ایڑی: (صفت) ہاڑ دے مہینے دا لتھا ہویا پھل

اِیڑی: (مذ) پنجابی گورمکھی حروف تہجی دا تیجا اکھر

ایزد: (فا، مذ) خدا، اللہ

ایزدی: (فا،صفت) ایزد نال منسوب، خدائی

ایس: (ضم) 1- ایہہ جو ساہمنے یاں نیڑے ہے 2- ایہنے

ایس ارتھ، (صفت) ایس مطلب لئی قائم کیتی ہوئی، ایس مقصد لئی بنائی ہوئی، خاص

ایس جیہا، (حرف تشبیہہ) ایہدے وانگ یاں ورگا، ایس ورگا،

اجیہا

ایس طرحاں، (حرف تشبیہہ) ایوں، ایکر، ایویں، اِنج ،ایس طریقے نال

ایس وانگ، (حرف تشبیہہ) ویکھو: ایس طرحاں

ایس: (پو،صفت) 1- ایہا، ہیسن، اہا، اہ، جیہا 2-بُو، بساند 3-طعنہ مہنہ 4-غیرت

ایس پاسے، (فم) اَیدھر، اَیس طرف، ایدھرنوں

ایس تھاں، (فم) اَیس موقع تے، اَیس تھاں تے

ایس دے کارن، (فم) ایس لئی، ایس سببوں، ایس پاروں

ایس کر کے، (فم) ایس واسطے، ایسے لئی

ایس لوٹ، (فم) ایس طرحاں، انج، ایویں، اِکر

ایس ورھے، (فم) ایس سال، ایتکی

ایسا: (مذ) اِک ہندوواں دی رسم جیہدے وچ دریا تے اپڑ کے گھیو تے آٹا پکائی دا اے

ایسا: (حرف تشبیہہ) اجیہا، ایہو جیہا، ایسے طرحاں دا، ایہدے ورگا

ایسا تیسا: (مذ،صفت) چنگا نہیں، بدمعاش، لُچا، لفنگا

ایسا ویسا: (مذ،صفت) چنگا نہیں، شکی، پورے معیار دا نہیں، گھٹیا ،کم چلاؤ، معمولی، ایہا کیہا، نکارا، ورتھا، اجایا

ایسان: (مذ) احسان دا وِگڑیا رُوپ، نیکی

ایسبیسٹوس (Asbestos): (انگ،مذ) نہ جلن والا اک ریشے دار معدنی دھات

ایسپیریٹر (Aspirator): (انگ،مذ) ہوا کھچن والا پرزہ، مشین

ایسٹ: (پو،مو) 1- سختی، تکلیف 2- کشتی وچ پہلوان دا تھلیوں دا مار کے اُتے آ جاون 3- دھوکھا، فریب، چھل 4- ناجائز تعلق

اِیسٹر (Easter): (انگ،مذ) عیسائیاں دا اک تہوار جیہڑا اوہناں دے آکھن موجب عیسیٰ علیہ السلام دے سولی چڑھن مگروں زندہ ہو کے اسمان تے ٹر جان والے دن منایا جاندا اے، ایہہ تہوار 21 مارچ یاں ایہدے مگروں آون والے پہلے اتوار نوں منایا جاندا اے

ایسٹلین (Acetylene): (انگ،مذ) اک جلن شیل گیس جس دے جلن نال بہت تیز روشنی ہوندی ہے، ایہہ گیس کیلشیم کاربوہائیڈ تے پانی پاون نال پیدا ہوندی ہے

ایسٹے: (مذ) پلسیٹے، پاسے، بہانے بازی، ایسٹ دی جمع اُلجھن

ایسرا: (ضم) ایس نُوں

ایسراں: (حرف تشبیہہ) ایس طرحاں، اِنج

ایسوسی ایشن (Association): (انگ، مو) سبھا، منڈلی، مجلس، اکٹھ

ایسونٹی: (پو،مو) ٹھمی جتی

اَیسی: (مذ،مو) اک مخصوص علاقے دا لہجہ، آئے گایاں آئے گی

اَیسی: (مو،صفت) ویکھو: 'ایسا' جیہدی ایہہ تانیث اے

ایسی تیسی، (مو) 1- جیہی تہی، لاہ پاہ، دُرگت، نموشی، جس گل دا ناں نہیں لینا 2- اک گالھ

ایسی تیسی پھیرنا، (محا) ایہی تیہی پھیرنا، برا حال کرنا، جھاڑ پاونا، لاہ پاہ کرنا

ایسی تیسی کرن، (محا) 1- کسے نوں بُرا بھلا آکھن، کسے دی ماں بھین اک کر چھڈن، جھاڑ پاون 2- کم نوں وگاڑ دیون

ایسی تیسی ہو جاون، (محا) مصیبت پے جاون، نقصان ہو جاون

ایسے: (حرف تشبیہہ) ایس نے ہی، ایس ہی، ایس نُوں، ایسے نُوں

اَیسے: (صفت) ایس طرحاں دے، ایس شکل صورت دے، ایداں دے

ایسے ایتھے، (فم) ویکھو: ایسے ویسے

ایسے ایں، (فم) ایسے نُوں

ایسے باتوں، (پوا،فم) ویکھو: ایسے گلوں

ایسے چالوں، (پوا،فم) ایس کارن، ایس وجہ توں

ایسے کی، (ضم) ایسے نُوں

ایسے گلوں، (پوا، صفت) ایس گلوں، ایس وجہ توں

ایسے لئی، (فم) ایس کر کے، ایس وجہ توں

اَیسے وَیسے، (مذ) ایویں جیہے، بُرے بھلے، نکمے، فضول، بیکار، کسے نہ کم دے

ایشارا: (مذ) سنت، سادھو، عبادت گزار

ایشان: (فا،حرفِ اشارہ) اوہ

ایشان کون: (س، مذ) اُتر تے پورب دِشا دے وچکار دی گُٹھ

ایشر: (س، مذ) ویکھو: ایشور

ایشکل منونے: (محا) مُشکل مناوَنا

ایشکے: (پوا،کلمہ تحسین) آشکے، شاباش

ایشو (Issue): (انگ، مذ) 1- جاری کرنا 2- جھیڑا، مسئلہ

ایشور: (س،مذ) بھگوان، رب، خُدا، مالک، سائیں، راجا

ایشور پرائن، (صفت) 1- ایشور دے آسرے رہن والا، قسمت تے بھروسا رکھن والا 2- بھگوان، رب

ایشیا (Asia): (انگ ،مذ) دنیا دا سبھ توں وڈا براعظم جیہدے شمال وچ بحرِ منجمد شمالی جنوب ول بحرِ ہند، مغرب ول بحرۂ روم تے مشرق ول بحرالکاہل اے، پاکستان ایسے براعظم دا حصہ اے

ایشیائی: (صفت) 1- ایشیا نال نسبت رکھن والا 2- ایشیا دا وسنیک

اِیطا: (عر،مذ) 1- پھبن، لتاڑن، پامال کرن 2- علم عروض وچ قافیے نوں ہو بہو یعنی لفظ تے معنیاں دے اعتبار نال دوبارہ ورتن

اِیطائے جلی، (عر، مذ) دونہہ مصرعیاں وچ قافیاں دی تکرار واضح ہووے جیویں سوداگر تے کاریگر، شاعری وچ ایطائے جلی عیب گنیا جاندا اے

اِیطائے خفی، (عر، مذ) دونہہ مصرعیاں وچ قافیاں دی غیر واضح جیہی تکرار جیویں، اپنے دیکھے، سوچے، وغیرہ

ایصال: (عر، مذ) پہنچانا، ادا کرنا، ثواب اپڑانا، اپڑاون، پہنچاون، جوڑن ملاون

اِیصالِ ثواب، (عر، مذ) ثواب پہنچاون

ایضاً: (عر،فم) اوہو ای، ایہو جیہا ای، اوسے طرحاں دا، ہو بہو

ایف اے (F.A): (انگ، مذ) فرسٹ آف آرٹس یاں فیکلٹی آف آرٹس دا مخفف، دسویں توں اُتے دی جماعت، گیارھویں تے بارھویں جماعت

ایفا: (عر، مذ) 1- پورا کرنا، وفا کرنا 2- کسے دا حق ادا کرنا

ایک: (ہ) اک، اکو، اکلا، اِدُتی

ایک گیلاں، (پوا،فم) اِک وار

ایک گیلی، (پوا،فم) اِک واری

ایکا: (مذ) ایکتا، جوڑ، میل، اتفاق، ملاپ، سانجھ، اتحاد، صلاح

ایکا ایک، (فم) اچانک، یکا یک، اچن چیت، اک دم، اچھوپلے

ایکا ایکی، (فم) ویکھو: ایکا ایک

ایکا کرن، (محا) اتفاق کرن، مل بہن، کسے دے خلاف اکٹھیاں ہوون، سانجھ کرن

ایکا ہوون، (محا) اِک مُٹھ ہو جاون، اتحاد ہوون، کسے دے خلاف اکٹھیاں ہوون

ایکادشی: (مو) اِکادشی، قمری مہینے دی گیارھویں تاریخ

ایکاگر: (صفت) اکاگر، محو، مطمئن، سکون وچ

ایکاگرتا: (مو) ویکھو: اِکاگرتا

ایکاگرچت: (صفت) ویکھو: اِکاگرچت

ایکانت: (مو) 1- اکلاپا، تنہائی، گوشہ نشینی، وکھراپن، اکانت 2- اِک ہوون 3- علیحدگی

ایکانکی: (سن،صفت) اک والا، اک پکھ والا، اِک ایکٹ والا، اکانگی

ایکانکی ڈراما، (مذ) اِک ایکٹ والا ناٹک

ایکانگی: (مذ) اِک انگا، اِک حصے والا، ون ایکٹ ڈراما

ایکتا: (مو) 1- اتفاق، ایکا، سوتھا، سر جوڑ، جتھے بندی، میل، اکٹھ 2- وقت، تھاں تے عمل دی اکسارتا یاں میل جس دا ناٹک رچنا وچ خیال رکھنا ضروری ہوندا اے

ایکٹ (Act): (انگ،مذ) 1- کم، عمل، کارروائی 2- قانون، ڈرامے دا انگ، ناٹ

ایکٹر (Actor) (انگ، مذ) ڈرامے دا کوئی کردار ادا کرن والا اداکار، سوانگ بھرن والا، نقلیا

اَیکٹریس (Actoress): (انگ،مو) ویکھو: ایکٹر جیہدی ایہہ تانیث اے

ایکٹنگ (Acting): (انگ،مو) اداکاری، نقالی دا عمل یاں فن، فریب دکھاوا

اِیکر: (حرفِ تشبیہ) ایویں، ایسے طرحاں، اِنج، ایس طرحاں، ایوں، ایئں

ایکرُ: (فم) ویکھو: اِیکر

ایکراں: (فم) اِک واری

ایکڑ (Acre): (انگ،مذ) انگریزی لفظ دا وگاڑ اے، اٹھاں کنالاں، دو بگھے زمین

ایکسپورٹ (Export): (انگ، مو) مُلکوں باہر گھلن، برآمد

ایکسچینج (Exchange): (انگ، مذ) ادلا بدلا، وٹاسٹا، وٹاندرا

ایکسرے (X-Ray): (انگ،مذ) ایکس کرناں، ایہناں نوں رنجن رشماں وی کہندے نیں، لیزر شعاواں دی مدد نال جُثے دے اندرونی حصیاں نوں ویکھنا، جسم دے اندر دی فوٹو، ہڈیاں دا ایکسرے

ایکل: (صفت) اِکلا، تنہا

ایکل بیر، (مذ) اک بوٹا جس نوں اُوٹھ تے بکریاں کھاندیاں نیں

ایکم: (ہ،مو) 1- اک، ایکائی 2- پہلی تاریخ

ایکمئی: (صفت) اک سار داعمل، اکٹھے ہونا

ایکن: (فم) ایس طرحاں، انج

ایکن: (ج، مذ) 1- عدد، ہندسہ 2- اُنگلی، انگوٹھا 3- گول طشتری نما کوئی شے یاں شکل

ایکنترک: (مذ) سلسلے وار دو چیزاں وچوں اک دوجے دے پچھے آون والا

ایکوگل: (فم) اِکو وار

اَیکوں: (سر،فم) ایہنوں، ایس نوں

اِیکھ: (مذ) گنا

اِیکھ: (فعمر) ایکھن توں امر، ویکھ

ایکھڑنا: (پوا،فل) آکڑنا

ایکھڑ یا پھرنا: (محا) آکڑیا پھرنا

ایکھن: (مصدر) ویکھن، نظر کرن، دھیان مارن

ایکھی: (پو، مو) 1- ہوس، طمع، لالچ، لوبھ 2- آس، اُمید، اُڈیک،

چاہت، بے چینی

ایکے: (مذ) ایکا دی جمع

ایکے نال گزر کرن، (محا) سانجھ سہا نال گزر کرن، اتفاق نال حیاتی لنگھاون، رل مل کے رہوَن

ایکے وچ ڈھیکا لاون ، (محا) سانجھ دی ڈوری توڑن، پھٹ پاون

ایل: (مو) شمالی سمندراں دی وڈی نسل والی چھلکار مچھی

ایل کرنا ، (محا) زیر کرنا، ہرانا، مغلوب کرنا، قابو وچ کرنا، فتح کرنا

ایل ہونا ، (محا) زیر ہونا، قابو وچ آنا، ہرنا

ایل ایل ایم (L.L.M) : (انگ، مو) Master of Law، قانون دی اک ڈگری جیہڑی ایم اے، ایم ایس سی دے برابر ہوندی اے

ایل ایل بی (L.L.B) : (انگ، مو) Bachelor of Law، قانون دی اِک ڈگری جیہڑی بی اے، بی ایس سی دے برابر ہوندی اے

ایل ایل ڈی (L.L.D) : (انگ، مو) Doctor of Law، قانون دی اعلیٰ ترین ڈگری

ایلا: (مذ) پچھوں، صفت توں لاحقہ بنانا، جیویں: بھڑکیلا، شرمیلا

ایلا سار، (مذ) گندگی، املا سار

ایلاسٹک (Elastic) : (انگ، مذ) اک فیتا جیہڑا ربڑ تے سوتر دوہاں نال بُنیا جاندا اے

ایلائی: (مو) الائی پانے، ولی پانے

ایلجی: (مو) سمندری کائی

ایلچی: (تُر، مذ) 1- قاصد، دُوت، سُنیہا لے جان والا، ٹِلکدار 2- سفیر

اَیلڑو: (کلمہ استعجاب و حیرت) 1- اچھا 2- اینا سارا 3- ایہہ گل اے، انج اے

اَیلڑوا: (کلمہ استعجاب و حیرت) ویکھو: ایلڑو

اَیلڑواں: (کلمہ استعجاب و حیرت) ویکھو: 'ایلڑو' جیہدی ایہ جمع اے

ایلسی: (مو) السی، اک بیج نما پھل جیہڑی دوائیاں وچ استعمال ہوندی اے

ایلل: (مذ) ویکھو: ایلن

ایلن: (مذ) اک چھوٹا جیہا رُکھ جو پہاڑاں وچ بہت ہوندا اے ایس دے پتے تے ہرے پتر کھان نال ڈنگر مر جاندے نیں ایس دی لکڑی نرم ہوندی ہے اتے بالن تے کولے بناون دے کم آوندی ہے

ایلنیائی: (مو) الائی والی، رب نوں پُوجا

ایلوا: (ہ، مذ) ایلویا، اک رُکھ جس دے پتر پھل وغیرہ دوائیاں وچ کم آوندے نیں، کالا سُہاگا، مُصبّر

ایلوپیتھی (Allopathy) : (انگ، مو) انگریزی دوا دارو، علاج

ایلور: (مذ) اک چھوٹا جیہا رُکھ جو پنجاب دے پہاڑاں وچ بہت ہوندا ہے، ایلن

ایلومینیم (Aluminium) : (انگ، مذ) اک ہلکی پُھلکی سفید دھات جیہڑی پھٹکری دا مرکب ہوندی اے، سِلور، ہلکی دھات جس دے بھانڈے بندے نیں

ایلوں: (مذ) اک طرحاں دی بھاجی جو ماڑے لوک کھاندے نیں

ایلی بیلی: (مو) کبڈی دے کھیڈ وچ الی الی دی اواز

ایلے: (مذ) 1- ایلا دی جمع، ویلے، وقت 2- گیٹیاں وچوں کُڑیاں دا بیٹھلے اِک گیٹے نُوں چکنا

ایلیا: (عبر، مذ) 1- یوروشلم 2- الیاس دا عبرانی تلفظ، حضرت الیاس علیہ السلام

ایم او ایل (M.O.L) : (انگ، مذ) Master of Oriental

Learning، اک تعلیمی ڈگری جیہڑی ایم اے نالوں کُجھ وڈی گنی جاندی اے

ایم اے(M.A): (انگ)Master of Arts، ماسٹر آف آرٹس، یونیورسٹی دی اک ڈگری، سولاں جماعتاں، سولویں پاس دی ڈگری، سولاں جماعتاں پاس

ایم این اے(MNA) : (انگ،مذ) Member of National Assembly وفاقی مجلس قانون ساز دارکن

ایم بی اے(M.B.A):(انگ،مذ)Master of Business Adminstration، ایم اے دے برابر اِک ڈگری، جیہڑی کاروبارتوں متعلق اے

ایم بی بی ایس(M.B.B.S): (انگ،مذ) Bachelor of Medicine and bachelor of surgry ، طِب تے جراحی دی اک مشہور ڈگری

ایم پی اے(MPA) :(انگ،مذ) Member of Provincial Assembly ،صوبائی مجلس قانون ساز دارکن

ایم ڈی(M.D) :(انگ،مذ) Doctor of Medicine، ڈاکٹری دی اعلیٰ ڈگری

ایما: (پوا، مذ)زمین دی معافی

ایما: (عر،مذ) اشارہ

ایمان: (عر،مذ) عقیدہ، یقین، کوشش، دھرم، مت، بھروسا، دل دی صفائی، سچیائی

ایمان پھر جاون ، (محا) ایمان وچ خرابی آون، بد اعتقادی ہوون

ایمان ٹِکانے نہ رہون، (محا) بدنیت ہو جاون، لالچی ہو جاون

ایمان جاندا رہوَن، (محا) عقیدے وچ خرابی آون، نیت خراب ہوون

ایمان چور، (صفت) بے ایمان، بدنیت، دھوکے باز

ایمان چھڈ دیون، (محا) بے ایمانی کرن، دین نوں چھڈ دیون، مُرتد ہو جاون

ایمان درست نہ ہوون، (محا) ویکھو: ایمان چھڈ دیون

ایمان ڈاواں ڈول ہوون، (محا) ڈِھل مِل یقین ہوون، نیت وچ فرق آون، تھڑکن، عقیدہ قائم نہ رہن

ایمان رہنا، (محا) بچن تے قائم رہنایاں سچیائی برقرار رہنا، عقیدے وچ فرق نہ آونا، صدق نبھنا ہٹن، تسلیم کرن، دل دی گواہی، انصاف، عدل، یقین، خدا تے یقین رکھن تے حضور پاک صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی نبوت دا اقرار کرن، دین، مذہب، عقیدہ

ایمان کچھے مارن، (محا) بے ایمانی کرن، دغا کرن، جھوٹھ بولن

ایمان کنبن، (محا) اللہ کولوں ڈرن، بدی کولوں ترہن

ایمان گالن، (محا) ایمان برباد کرن

ایمان گواچن، (محا) نیک نیتی چھڈن، بے ایمانی کرن

ایمان گواون / ایمان گواونا، (محا) بے ایمانی کرنا، بدنیتی توں کم لینا

ایمان لیاونا/ ایمان لے آونا، (محا) کسے دھرم یاں مہاں ذات تے بھروسہ بنالینا، کسے نوں گورو یاں دیوتا من لینا

ایمان نال، (فم) دھرم نال، سچے دل نال

ایمان نِگل جاون، (محا) جھوٹھ مارن، دھوکھا دیوَن ، بے ایمانی کرن، بدنیتی تے اُترن

ایمان وچ فرق آون، (محا) یقین ڈھلا ہوون، عقیدے دے

پڑاں دا ڈولن، نیت وچ فرق آون، عقیدہ پکا نہ رہون

ایمان ویچنا، (محا) جھوٹھ بول کے یاں دھوکھا دے کے ایمان گواونا

ایمان ہارنا، (ہار دینا)، (محا) 1- جھوٹھی قسم چکنا2- دین والی رقم دب بہنا، کسے توں لئی ہوئی رقم نہ دینا، دھروہ کرنا3- پاپ کماونا، دھوکھا دینا، دھرم ہارنا

ایمان ہوون، (محا) یقین آ جاون، پک ہوون

ایماندار: (صفت) دیانتدار، سچ تے قائم، دھرم اُتے یقین رکھن والا، دھرمی، کھرا، سچا، دیانت دار، سچ تے قائم

ایمانداری: (مو،صفت) دیانتداری، راستی، سچا عمل، دھرم، عقیدہ رکھنا، کھراپن

ایمانداری دا سودا کرن، (محا) نیک نیتی نال خرید و فروخت کرن، نیک نیتی تے دیانت داری اپناون

ایمانوں پھرن: (محا) قول قرار توں مکرن، وعدہ خلافی کرن

ایمبولینس(Ambulance): (انگ،مو) بیماراں تے پھٹڑاں نوں لیاون یاں لے جان والی ویگن

ایمپولا(Ampolla): (انگ، مذ)1-دوہریاں مُٹھیاں والی صراحی یاں جھجر 2- اندر ودھے ہوئے یاں کھلے مونہہ والی ویہنی یاں دھمنی

ایمپئر (Ampere): (انگ، مذ) بجلی دے دھارا دے ناں دی اک اکائی

ایمک: (پوا،صفت) احمق، بے وقوف

ایمکتائی: (پوا،مو) احمق تائی، احمق پُنا

ایمل: (صفت) ان موڑ، نہ مُڑن ولا

ایملی: (مذ) فصل دا لگان تے پیداوار دے کسے حصے دی صورت وچ ادا کرن دا اقرار نامہ، بیولی پٹا، بٹولی ٹپا

ایملی: (مو) اِملاء، لکھائی

اَیمن: (فا+ہ، مذ) اک راگ یاں راگنی دا ناں...... پرانے حساب نال دیپک راگ دی اک راگنی تے نویں ونڈ موجب کلیان ٹھاٹھ دا مکمل راگ جیہڑا ایمن تے بلاول نوں ملاون نال بندا اے

ایمن آباد: (مذ) اک شہر دا ناں جو ضلع گوجرانوالہ وچ ہے

اَیمنی بلاول: (ہ، مذ) کلیان ٹھاٹھ دا مکمل رنگ جیہڑا ایمن تے بلاول نوں ملا کے بندا اے

ایمونیا(Ammonia): (انگ،مذ) تیز گندھ والی اک رسائنک گیس جس نال اکھاں وچوں اتھرو آ جاندے نیں، رواون والی گیس، اک بے رنگ گیس جیہڑی آسانی نال پانی وچ حل ہو جاندی اے

ایمونیکل(Ammonical): (انگ، مذ) جس وچ ایمونیا ملیا ہووے جس وچ نوشادر ملیا ہووے

ایمونیم ہائیڈروآکسائیڈ(Ammonium hydroxide): (انگ، مو) نوشادر اتے چونے دے میل توں بنیا ہویا تیزاب، تکھی بو والی تیز گیس

ایمی: (پوا،فم) ایویں ای، اویں ای

ایمے: (پوا،فم) ایویں

ایمے بچیں، (پوا،فم) ایویں پچی

ایمے بھونکنا، (محا) ایویں بولی جانا، فضول گلاں کرنا

ایمے جانا، (پوا،صفت) ایویں جانا، مرجانا (گالھ)

ایمے جبے / ایمے جبے، (پوا،فم) ایویں جیویں

ایمے جکن (پوا،فم) ایویں جیویں، ایسے طرحاں

ایمے جکو، (پوا،فم) ویکھو: ایمے جکن

ایے جیو / ایے جیوں، (فم پوا) ایوں جیہی، ایویں جیوں، ایویں ای

ایے ککن، (پوا،فم) ایویں کیویں

ایے کے، (پوا،فم) ویکھو: ایے ککن

ایے مردی، (پوا،فم) ایویں جیویں، ایسے طرحاں ای

ایمیں : (فم) ایویں دی بدلی ہوئی صورت، اِنجے، ایسے طرحاں، ایویں

ایمیوں: (پوا،فم) ایویں ای

این: (فا، مذ) آئین دا وگاڑ، قانون، قاعدہ، نیم، بِدھی، حکم

این بھراونا، (محا) ماتحت بناونا، آپ دی تابعداری وچ کرنا، اپنے حکم ہیٹھ رہن لئی پروان کراونا

این بھرنا / این منّا، (محا) کسے دے حکم وچ ٹُرنا، آ گیا وچ رہنا، ماتحت رہنا، پروان کرنا

این مناونا، (محا) ویکھو: این بھراونا

این: (ضم) ایس نے، ایہنے

اَین : (مذ) 1- بھانڈے دا ہیٹھلا چھیک جیہدے وچوں اناج چھن کے ڈگدا اے 2- بھڑوے دا ڈنّا 3- دانے کڈھن والا مگھورا

اِین : (مو) 1- اڑ، ضد، ہٹھ، مرضی 2- دستور، حکم

اِین مَنانا، (محا) ویکھو: اِین منّا

اِین مَنّا، (محا) کسے دی مرضی دے مطابق کم کرنا، کسے دی ضد منّا

اینا: (صفت) 1- ایتا، ایس جنا، اِتنا 2- بہت سارا، کافی

اینا جِتا، (مذ،صفت) 1- اینا کو، تھوڑا جیہا 2- نِکّا جیہا، بھورا کو

اینا سارا، (مذ،صفت) بہت سارا، ڈھیر سارا

اینا کو، (مذ،صفت) ویکھو: اینا جِتا

اینا وڈا، (مذ،صفت) ویکھو: اینا سارا

اینا: (پوا، مذ) ٹل وچلا، کھڑکن والا روڑا یاں اُسدی جیبھ

اینا بی: (صفت) اینا دی

ایناں: (اعوان) ویکھو: اینا

اینتکی / اینتکیو : (پوا،فم) ویکھو: اینتکی

اینتھر (Anthor): (انگ، مذ) گھنڈی دار، گھنڈی والا

اینتھریکس (Anthrox): (انگ) 1- پھوڑا، پھنسی 2- بھیڈاں دا بخار، بھیڈاں یاں پشواں دا تِلی دا بخار 3- ایسا پھوڑا یاں ایسی پھنسی جو بھیڈاں دے بخارتوں لاگ کر کے بندیاں دے نکل آوے

اینتی: (صفت) اینی کو، اتنی، بہت گھٹ، اینی جیہی

اَینٹو : (مذ) ڈوڈنی والا چِتّن

اینٹو مالوجسٹ (Entomologist): (انگ، مذ) کیڑے مکوڑیاں دا عالم، کیڑیاں بارے علم دا جانو

اینٹھ: (پوا،عدد،صفت) اُناہٹھ، پنجاہ تے نو، 59

اَینٹھ : (ہ، مذ) 1- وِل، مروڑا 2- غرور، تکبر، آکڑ، مان، ہنکار، ٹیں

اَینٹھ جاون، (محا) 1- ول پین، مُروڑیا جاون، آکڑ جاون، کھنچیون 2- ناراض ہوون، غصے ہوون

اینٹھا: (مذ) رسی وٹن والا چرخے ورگا اوزار

اینٹھن : (مصدر) 1- ول دیون، ول کھاون، مروڑن 2- آکڑن، غرور کرن 3- رُسّن، ناراض ہوون 4- مٹھرن، ہنگرون 5- کھوہن، قبضے وچ کرن، ہتھیاونا

اَینٹھی : (مذ،صفت) خود پسند، شیخی خورہ

اینٹھیا : (مذ) بنا واہی چھڈی ہوئی زمین

اَینٹی : (ہ،مو) 1- گنڈھ 2- دونہہ انگلیاں دی وِچلی تھاں 3- سُوتریاں

ریشم دی گُچھی 4- اوہ لکڑ جیہدے اُتے سُوتر چڑھاندے نیں 5- بوجھا، کھیسا، جیب 6- داء دِیّا لاون دی حرکت یاں عمل

اَینٹی باز، (ہ+فا، صفت) 1- اوہ بندہ جیہڑا اُنگلیاں دے وچکار کوئی شے لُکا لوے 2- دھوکھے باز، فریبی

اَینٹی پاون، (محا) ویکھو: اینٹی کرن

اَینٹی کرن، (محا) 1-سُوتر دی گُچھی بناون 2- دھوکھے نال کسے دا مال ڈُھر کرن

اَینڈا: (فم) آندا، ماضی تمنا

اِینڈا: (ضم) 1- ایہدا، ایس دا 2- آئندہ ویلا، فیر، مُڑ کے

اَینڈا ہوسی: (سر،ضم) آوَندا اے، آ رہیا اے

اِینڈھن: (ہ، مذ) بالن، لکڑی، کوئلہ وغیرہ

اَینڈی ہوسی: (سر، جملہ) آوَندی ہوئے گی

اَینڈے: (پوا،فم) ادھروں، ایدھروں

اَینڈے ہوسَن، (سر، جملہ) آوَندے ہوون گے

اینڈا: (پوا،صفت) ٹیڈا، آکڑ باز، مونہہ پھٹ، اُجڈ

اینڈو: (ہ، مذ) اِنّو، بِنّو

اَینگو: (حرفِ تشبیہ) ایوں، انج، ایس طرحاں

اینگو: (پو، مو) 1- انگڑائی، اٹھن دی حالت، ہینکو، آکڑ، پھٹ، ہنکار 2- سستی

اینگوا: (پوا،صفت) کڈھبا، آدمی

اَینگلو اِنڈِیَن (Anglo Indian): (انگ، صفت) اوہ انگریز جیہڑا ہندوستانی تے انگریزی مخلوط ماپیاں وچوں ہووے

اینگلیکن چرچ (Anglican Church): (انگ، مذ) گوردوارے یاں مندر وانگ انگریزاں دی اوہ پاک جگہ جتھے اوہ اپنی ریتی موجب دعا کرن جاندے نیں، انگریزاں دی عبادت گاہ، گرجا گھر

اینگے: (پوا،فم) ایتھے، ایدھر

اینھوں توں اینھاں: (پوا،صفت) نویں توں نواں

اینّاں: (کلمہ استفہامیہ) ایوں نہیں

اینو: (فم) اینو، بِنّو

اینو: (فم) ایتھے، ایس نُوں، ایہہ نُوں، اینو، ایدھروں

اینو اوہنو، (فم) آلے دوالے، ایدھر اودھر

اینوڈ (Anode): (انگ، مذ) بجلی دا جمع والا سرا (پول) بجلی دا منفی دے اُلٹ والا سرا (پول)

اینوں: (مذ) بِنّوں، کپڑے یاں رسیاں نوں ول کے پہیے وانگ گول مول بنایا ہویا ٹھمنا یاں اڈّا جس نوں سر اُتے بھار ٹکاون لئی رکھ لیندے نیں، انوں

اینویں: (حرفِ تشبیہ) ایس طرحاں، اِنج ای

اینھی: (مذ) ایہناں نُوں، ایہہ لوکی

اینھا: (ضم) ایہہ دی جمع، ایہناں

اینھا تِلاں وچ تیل نہیں، (اکھا) ایس پاسوں کسے لابھ دی آس نہیں، ایہدے توں کسے گل دی اُمید نہیں

اینھن: (مذ) اینڈھن، بالن

اینی: (صفت) اِینی، اِتنی، ایس جنی

اینی چنی، (مو) رتی چنی، ال پل، چھوٹیاں موٹیاں چیزاں، عام ورتوں دیاں شیواں، نِک سُک، بھانڈا ٹینڈا، گھر دا نِگا موٹا سامان

اینی کا، (پوا،صفت) ایہناں دا

اینی کُو، (صفت) اینی دے لگ بھگ، ایس مقدار وچ، اینی ماترا وچ

اینے: (کلمہ تخاطب) وڈیاں دا گویاں نوں بُلاوَن دا انداز، اڑیے،

گُوہیے، نی

اپنے توں اپنا کر دیوَن، (محا) تھوڑیوں بہتا کر دیون، چھوٹے نوں وڈیا کر دیون

اپنے / اپئنے: (ضم) اپہنے، ایس نے

اینیمو میٹر (Anemometer): (انگ، مذ) اوہ آلہ جس نال ہوا دی طاقت مِنی جاندی ہے

اپنیئیں: (پوا، فم) انج ای، ایہی، اپنا ہی

اَیں: (حرفِ تشبیہ) ایس طرحاں، اِنج، ایوں، ایویں

اِیں: (حرفِ تشبیہ) ویکھو: اَیں

اِیں اِیں کرن، (محا) ٹال مٹول کرن، رو کے دسّن، گل کرن توں کتراون

اِیں سانگوں، (فم) ایس پاروں، ایس گلوں، ایس سببوں، ایس وجہ توں

ایوّ: (فم) 1- ایہو 2- ایوں، اِنج، ایس طرحاں 3- یقین نال

ایوارا: (ہ، مذ) 1- واڑا، بھیڈاں بکریاں دے بھن دی تھاں، وگن 2- کھکھڑیاں خربوزیاں والی پیلی

ایوارڈ (Award): (انگ، مذ) 1- انعام، صلہ 2- عدالتی حکم 3- جرمانہ، سزا، تاوان

اَیوان: (فا، مذ) 1- محل، مکان 2- مجلس قانون ساز منتخب اراکین دا کوئی وی اِدارہ

ایوبؑ: (عر، مذ) اِک پیغمبر جیہڑے اللہ ولوں لکھاں آزمائشاں تے تکلیفاں پین اُتے وی اوہدی بندگی وچ رُجھے رہے تے کدی شکایت دا حرف زبان تے نہ لیاندا، ایہناں دا صبر اِک مثال دا درجہ اپنا چکیا اے، عبرانی اکھر 'ایوبھ'

اِیُودھیا: (سن، مذ) 1- جیہدے خلاف لڑائی نہ کیتی جاسکے 2- اودھ شہر دا پرانا ناں

ایوڈ: (صفت) اینا وڈا جیویں: ایوڈ اُوچا ہووے کوئی (جپ جی)

اَیورِسٹ (Averest): (انگ، مذ) ہمالیہ دی پہاڑی دنیا بھر چوں سبھ توں اُچی چوٹی جیہدی اُچیائی 29,035 فٹ اے۔ ایہہ چوٹی اِک انگریز کوہ پیما ایورسٹ دے ناں نال منسوب اے

ایوُڑ: (صفت) نہ ہٹن والا، نہ مُڑن والا، ان موڑ

ایوگ: (صفت) جو خاص نہیں، ناواجب، بے مناسب

ایوگتا: (مو) ایوگ ہون دی حالت

ایونٹ ٹھیونی: (پو، مو) کپت، خوشامد، جھوٹھی تعریف

ایوں: (فم) انج، ایس طرحاں، ایس ڈھنگ نال، ایداں

ایوں نہیں، (فم) ایس طرحاں نہیں، انج نہیں

ایوں ہی، (فم) ایسے طرحاں، انج ہی، ایسے قسم دا، ایویں ہی، اِنجے

ایوو: (فم) ایسے ہی، اینویں ایں

ایوے: (فم) اِیویں، ایسے طرحاں، بے مطلب، ایویں ای

ایئو: (فم) اوَں، ایس طرحاں، ایکر، انو، اِنج

ایویں: (فم) 1- ایس طرحاں، ایوں، انج، ایویں، قدرتی، فطری 2- مُکت، بِنا مُل

ایویں توں ساواں، (مذ) مٹی دے مُل، مُفتو مفت

ایویں توں ساویں ہوون، (محا) مُفت دا ہوون، بے مُلا ہوون، بہت سستا ہوون

ایویں جاون، (محا) فضول جاون، ضائع ہوون، بے نتیجہ رہوَن

ایویں جیہی نظر مارن، (محا) اُتلی، نظر مارن، سرسری نظرے

ویکھن

ایویں کیویں، (مذ) سادھارن، معمولی، تُچھ، ایس طرحاں، انج ہی

ایویں پچی، (صفت) ایویں ایویں، جھوٹھ موٹھ، بغیر کجھ لین دین دے، فرضو فرضی

ایہا: (فص) ماضی بعید دی علامت، ایہو سی، ہے سی

ایہا: (حرفِ تشبیہہ) ایہو، ایہو جیہا، ایسا، ایہہ ہی، ہور کوئی نہ، نِرا ایہہ، ایہو ہی

ایہا تے لا کے، (پوا، فم) ایتھوں لے کے

ایہا تیہا، (صفت) ایسا تیسا

ایہا جیہا، (صفت) ایہے جہے، ایس طرحاں دا، ایس ورگا، ایسے جیہا، اجیہا

ایہا لاگ، (پوا، فم) ایتھوں تیک

اِیہا: (مو) قریب دا اشارہ، ماضی بعید دی علامت

ایہاں: (فم) ایتھے، ایس تھاں، ایس جگہ، ایہہ تھاں

ایہاں اوہاں، (فم) ایتھے اوتھے، لوک پرلوک وچ

ایہاں اُوہاں کرن، (محا) ٹال مٹول کرن

ایہاں اوہاں کرنا، (محا) ٹالنا، ٹال مٹولا کرنا

اَیہتل: (فم) ایدھر، ایس پاسے

اِیہٹھ: (استفہامیہ) (میں) بیٹھاں (اسی) بیٹھے استفسار دے طور تے وی بولدے نیں یعنی (کیہ میں) بیٹھاں (کیہ اسیں) بیٹھیے

اِیہٹھن: (اوہ جمع غائب دا صیغہ) بیٹھن، تعظیماً (واحد غائب) دے لئی وی اے تے استفسار دے طور تے وی بولیا جاندا اے

اِیہٹھو: (پوا) بیٹھو (جمع حاضر لئی) تعظیماً واحد حاضر لئی وی بولدے نیں

اِیہجا/ایہجِیا: (حرفِ تشبیہہ) ایہو تے جیہا دا مرکب، ایس ورگا، ایداں دا، ایس طرحاں دا، ایہدے نال دا

اِیہجی: (مو، حرفِ تشبیہہ) ایہجا دی تانیث، ایہو جیہی، ایس طرحاں دی، ایس قسم دی

اِیہجے: (حرفِ تشبیہہ) ایہجا دی جمع، ایہو جہے، ایس طرحاں دے، ایس قسم دے

ایہرن: (پوا، مو) آیہرنے، نمی، آہرن

ایہڑا: (حرفِ تشبیہہ) ایہو جیہا، انج دا، ایسا، اس جیسا

ایہلا: (مذ، صفت) 1- خوبصورت، سوہنا 2- آسانی نال نہ مل سکن والا، نادر، نایاب 3- من موجی

ایہماں/ایہمے: (پو، فم) ایس وچ

ایہن: (پوا، مو) ویکھو: این

اَیہن: (مذ) ٹِڈی دل، بھیڑا، گڑا، چندرا، اولیا

ایہناں: (مو) نیڑے دیاں دو یاں بہتیاں لئی اشارہ

ایہناں / ایہنیں: (ضم) ایہہ دی جمع، ایہہ دا نال رلیا روپ، ایس نے

ایہندا: (ضم) ایس دا، ایہدا

اِیہنس: (ضم) انہی، انھی

ایہنے: (مو) 1- اونی، کوکر، بجلی 2- (اشارہ) ایس نے

ایہو: (ضم) ایہو، ایہے

ایہو جیہا، (حرفِ تشبیہہ) ایس ورگا، ایس طرحاں دا، ایہدے نال دا

ایہواں: (فم) ایتھے ہی، ہے ہاں

ایہوس: (فل) ہسے، ہے، ہون

ایہو ویلا ہس: (روزمرہ) اخیر لے دماں تے ہے

ایہہ: (ضم) جو ساہمنے یاں نیڑے ہے یاں جس دی گل ہو رہی ہے، عام اشارے (سینت) لئی ورتیا جاندا ہے، کسے نیڑے پئی چیز ول اِشارہ کر کے دسن والا اکھر

ایہہ بِدھ، (فم) ایس ڈھب نال، ایس قسم نال، ایس ریت نال، ایوں

ایہہ جیہا، (حرف تشبیہہ) ایہو جیہا، ایس جیہا

ایہہ مُونہہ تے مسراں دی دال، (اکھا) جدوں کوئی اپنی اوقات یاں حیثیت توں ودھ مطالبہ کرے تاں آکھدے نیں

ایہہ ویلا ہتھ نہ آسیا، (روزمرہ) ویلے دی قدر کرو ایہہ ویلا پھیر مُڑ کے نہیں آوے گا

ایہی: (پوا،فم) آئیں

ایہی: (فم) ایہو ای

ایہے: (فص) ہے، سیگا

ایہے: (فم) ایہہ، ایہو، ایہو ای، ایہا

ایہے جہے، (حرف تشبیہہ) ایہو جہو، ایسے ورگے، ایس طرحاں دے

ایہے جہیا، (مو) ایسے ورگا

ایہیا: (فل) کیہ تیرے کول ہے؟ ہئی، ہائی؟

ایہیں: (فم) ایس

ایہیو: (فم) ایہو، ایہہ ہی، ہور کوئی نہ

ایہیوس: (فص) ہے سو

ایئر ایئر: (پو، مذ) ہل واہندے سمے چلدے ہوئے بلدؤں موڑن دا اکھر

ایئر پمپ (Air Pump): (انگ، مذ) ہوا کڈھن والا پمپ، ہوا خارج کرن والا پمپ

ایئی / ایمئی: (پوا،فم) ایویں ای، ایوں ای

ایئو: (فم، پوا) ویکھو: ایہو

ایئی: (ضم) ایہی، ایہو ای

ایار: (مذ) ویکھو: عیار

لیّر: (ج، مذ) 1-ریوڑ، جھنڈ 2- پالتو جنوراں دا ریوڑ 3- اِک حلقے نال تعلق رکھن والے عیسائی

ب

ب: 1-''با'' دی صورت وِچ وی لکھی جاندی اے۔ ایس صورت وِچ ''با'' دا الف پڑھن وِچ نہیں آوندا جیویں 'بالآخر' وِچ ''بل آخر'' پڑھیا جاندا اے 2-(ہ، سابقہ) جیویں: بسا کھ، بستر، بشرام، بگانہ (بیگانہ) 3-(صوت) بکری دی آواز

ب......ا

با: (فا،حرف ربط+سابقہ) 1- ہمراہ، نال، ساتھ 2- باوجود، ایس دے نال 3- مطابق، موافق

باآبرو، (فا،صفت) عزت والا، آبرو والا

باآرام، (فا،فم) آرام نال، ونگی: سُکھ نال آہلنیاں تے بستر کیتے، باآرام تزرواں (سیف)

باآسانی، (فم) سوکھیائی نال، آرام نال، بنا کسے اوکھیائی دے

بااتفاق، (فا+عر،فم) 1-اتفاق نال، مِل کے 2-اچانک
بااثر، (صفت) اثر والا، موٴثر
بااختیار، (صفت) جس دے ہتھ وِچ اختیار ہون، اختیار رکھن والا، اقتدار والا، قدرت والا
بااخلاص، (صفت) سچے دِل والا، نیک دِل، خلوص والا، مخلص، نیک
بااخلاق، (صفت) 1-چنگے چال چلن والا 2-اخلاق والا، مِلنسار
باادب، (صفت) 1-ادب والا، تہذیب والا 2-(فم) احترام نال، ادب نال
باادب بانصیب، بے ادب بے نصیب، (اکھا) وڈیاں دا ادب کرن والا چنگے نصیب والا ہوندا اے
بااصول، (صفت) اصول والا، قاعدے کُلیے تے عمل کرن والا
بااعتبار، (صفت) یقین دے قابل، اعتبار دے قابل
باافضال، (فم) فضیلت نال، مہر نال، ونگی: 'وِچ بہشتاں ہووی داخل باافضال' (حامد)
بااقبال، (صفت) اقبال والا، عظمت والا، وڈیائی والا، خوش نصیب
باانصاف، (صفت) انصاف والا، سچ نوں سچ تے جھوٹھ نوں جھوٹھ جانن والا، انصاف کرن والا، انصاف پسند
بااَولاد، (صفت) اولاد والا، دِھیاں پُتّاں والا، سنتان والا
باتدبیر، (فا+عر،صفت) تدبیر کرن والا، سمجھدار، انکلی
باتعظیم، (صفت) ادب کرن والا، چنگی تربیت والا، ونگی: 'دِل وِچ بولن رب دیاں باتاں، باتعظیم ہو بھائی' (گل)
باتمیز، (صفت) تمیز کرن والا، سمجھدار، سلیقہ مند، سُگھڑ

باحیا، (صفت) عزت والا، شرم والا، شریف، نیک، حیادار
باخبر، (صفت) 1-ہوشیار، سُچیت 2-جانُو، جانکار، واقف
باخُدا، (فا،صفت) خُدا والا، خُدا پرست، نیک، دِیندار
بادلیل، (صفت) 1-دلیل بھریا 2-دلیل نال، مُدلل
باذوق، (صفت) شوق والا، باتمیز، گل نوں سمجھن پرکھن والا
باشرع، (صفت) شریعت دا پابند، نیک، دیندار
باشعُور، (صفت) عقل مند، سمجھ دار، ہوشیار
باضابطہ، (فم) قانون مُوجب، قاعدے نال، اصول مُوجب، قانونی طریقے دے مطابق
باطالع، (صفت) 1-بھاگاں والا، بھاگ بھریا، خوش قسمت 2-(فم) بھاگاں نال، چنگے لیکھاں نال
باعزت، (صفت) عزت والا، عزت نال، ساکھ والا
باعمل، (فا+عر،صفت) عمل کرن والا، اُدمی
باکمال، (صفت) پُورا ماہر، کاریگر، کامل، ماہر
بامحاورہ، (صفت) محاورے والا، محاورے دے مطابق
بامُراد، (صفت) مراد پاون والا، کامیاب
بامُروّت، (صفت) خوش اخلاق، ملنسار، چنگے سبھاء والا
بامزہ، (فا،صفت) 1-مزیدار، چنگے ذائقے والا 2-دلچسپ
بامُسلماں اللہ اللہ بابرہمن رام رام، (اکھا) ہر طرحاں دے بندے نال تعلق رکھن یاں صُلح کُل ہوون دی حالت
بانصیب، (فا،صفت) نصیبے والا، خوش قسمت
باوجود، (فا+عر،فم) ہوندیاں ہویاں، بھاویں
باوجودیکہ، (فا+عر،فم) ایس گل دے باوجود، ایہدے ہوندیاں ہویاں دی

باوردی، (صفت) اوہ جس نے وردی پائی ہووے، وردی والا
باوصف، (فم) باوجودیکہ، ایس گل دے باوجود،ایس دے ہوندیاں ہویاں وی
باوضع، (صفت) وضع دار، سلیقے مند، شریف
باوضو، (صفت) جیہنے وضو کیتا ہویا ہووے، پاک، صاف
باوفا، (صفت) وفادار، خیر خواہ، دوست ساتھی، گل دا پکّا
باوقار، (صفت) وقار والا، عزت والا، ٹوہر والا
باہوش، (صفت) ہوش والا، ہوش حواس وِچ
باب: (عر، مذ) 1- کانڈ، کتاب دا حصّہ یاں ونڈ 2- دروازہ، بُوہا، وَنگی: 'صبر اُتارے قُفل محمد، ہر ہر مُشکل بابوں' (سیف) 3- قسم 4- مقصد، مطلب
باب برابر فرق پَین، (محا) معمولی فرق آون، نہ ہون دے برابر فرق ہوون
باب بناونا، (محا) 1- حصے کرن، ونڈن 2- بہت بُری حالت کرن، وَنگی: 'کچھاں مار شریک مذاق کردے، بھائیاں رانجھے دے باہنایا ای' (اعوان)
باب کرن/ باب کرنا، (محا) بُرا بھلا کہنا
بابا: (فا، مذ) 1- پیو دا پیو، دادا 2- فقیر 3- بُڈھا آدمی 4- وڈّی عُمر والے لئی عزت وجھوں بولیا جان والا شبد 5- سَپ 6- سری گورو گرنتھ صاحب جی 7- پیو 8- بچہ 9- فقیراں دا اِک فرقہ 10- بھرا 11- گھر دا مالک (منگتیاں دی بولی وِچ) 12- (صوت) بکری دی آواز باں باں
بابا آدم، (مذ) عیسائی اتے اسلام مذہب موجب کائنات دا پہلا منکھ، پہلے نبی حضرت آدمؑ جیہناں توں انساناں دی نسل ٹُری

بابا آدم ای وکھرا ہوون، (محا) اپنی قسم دا آپ ای ہوون، دُوسریاں نالوں وکھری قسم دا ہوون
بابا آدم بدل جانا، (محا) طریقہ، ڈھنگ تے رویہ بالکل ہی بدل جانا
بابا آدم دا پوتا، (مذ) آدمی، انسان، پُرانا آدمی
بابا آدم نرالا ہونا، (محا) طریقہ، ڈھنگ تے چال ڈھال وکھری ہونا
بابا آوَتے بکریاں چراوَ، (اکھا) کم نوں کسے ہور اُتے چھڈ دیون یاں کسے دی جھک رکھن والے بارے آکھدے نیں
بابا آئے نہ تے گھنٹا وجے نہ، (اکھا) کسے دے نہ ہوون دے سببوں کوئی کم اٹکیا ہووے تے آکھدے نیں
بابا اٹل! پکی پکائی گھل، (اکھا) 1- نکمے بندے جیہڑے کسے دی آس اُمید تے بیٹھے رہندے نیں اوہناں بارے آکھیا جاندا اے 2- مفت خوریاں دا آوازہ، نعرہ، امرتسر وِچ بابا اٹل دے گُردوارے وِچ لنگر دیون ویلے اٹل ورتدا اے، جتھوں ایہہ اکھان ٹُریا
بابا دیاں کہانیاں پُت سُپت کرن، (اکھا) چنگی تے نیک اولاد وی اپنے وڈیاں نوں وڈیاندی اے
باباسوویں ایس گھر وچ تے پیر پسارے اُوس گھر وچ، (بجھارت) پرچھاواں
بابا سئیں، (مذ) 1- اباجی، والد صاحب 2- (حرفِ تخاطب) بزرگو، وڈیو
بابا فریدؒ، (مذ) حضرت بابا فرید الدین گنج شکرؒ جیہناں دا مزار پاکپتن وِچ اے
بابا فرید شکر گنجؒ، نہ رہے دُکھ نہ رہے رنج، (اکھا) ایس اکھان دا مُڈھ وارث شاہ دا ایہہ مصرعہ اے، وَنگی: 'شکر گنج نے آن مقام

کِتا دُکھ درد پنجاب دا دُور اے جی'

باباگیالاہور، بابے دی بوری ساڈے کول، (بھارت) گڈی، پتنگ، ڈور

بابالودی، چھٹنگاں تے اکو بودی، (بھارت) ترکڑی

بابالوک، (مذ) 1- بھلا آدمی، درویش، سائیں لوک 2- وڈا آدمی

بابا مویا،نہالا جمیا، پھیرترے دے ترے، (اکھا) کسے دے مرن جمن نال ٹبر وِچ وادھا گھاٹا نہ ہووے تاں کہندے نیں

بابانا، (مذ،صفت) 1- بابے دا 2- پیو دادے دا، آبائی، جدّی پُشتی

بابا نکا، (صفت) ویکھو: بابانا

بابانی، (مو،صفت) بابے دی، آبائی، جدّی پُشتی

بابا ولی، گجی بھلی، (اکھا) کسے وڈّے وِچ بُرائی ویکھ کے آکھدے نیں

بابا وی گرم تے بابے دیاں گولیاں وی گرم، (اکھا) گرم تے غُصیل بندے بارے کہندے نیں

بابارارا: (مذ) بھگدڑ، شور، افراتفری، ہُردُنگ

بابت: (عر، مو) 1-معاملہ، گل 2- بارے، لئی، واسطے، کارن، وجھوں 3- لائق، قابل 4- سفارش، وسیلہ، ذریعہ 5- بدلہ، عوض، وٹا 6- حساب وِچ، کھاتے یاں مدّ وِچ

بابچی: (مو) اِک بُوٹی دا ناں، باوچی

بابر: (مو) 1- گھاہ دی اک قسم جیہدا وان تے کاغذ بناؤندے نیں 2- اِک قسم دی مٹھیائی

بابر: (تُر، مذ) تُرکاں دی اِک ذات تے اوس ذات دا آدمی، ہندوستان وِچ مُغل راج دا بانی ظہیرالدین بابر(1530-1473ء)

بابروانی، (مو) گورو نانک ولوں بابر دے ہندوستان اُتے حملے ویلے ہوئی قتل و غارت تے لُٹ مار بارے رچیا گیا کلام، ونگی: 'بابر وانی پھر گئی کُرنہ روٹی کھائی' (گُر)

بابرچی: (مذ) 'باورچی' دا وِگڑیا رُوپ، کھان پکان دا کم کرن والا، رسوئیا، لانگری، خانساماں

بابرنگ: (مو) ویکھو: باوڑنگ

بابری: (ہ،مو) وال، سِر دے وال

بابریاں: (مو) بابری دی جمع، سِر دے وال

بابڑا: (مذ) بابا، بہت بُڈھا

باوڑنگ: (مو) اِک دوائی دا ناں جیہڑی کالی مرچ ورگی ہوندی اے، واوڑنگ

بابڑی: (مو) 1-افراتفری، بھگدڑ، شور 2- مصیبت

بابک: (مذ) بابا دی تصغیر

بابل: (عر، مذ) عراق وِچ دریائے فرات دے کنڈھے، کوفے دے نیڑے 60 میل جنوب ول نمرود دا وسایا ہویا شہر جتھے اِک کھوہ بارے دسیا جاندا اے کہ اوہدے وِچ ہاروت تے ماروت نُوں لمکایا گیا سی، سکندر اعظم ہندوستان توں واپسی تے ایتھے ای مویا سی، ایس شہر دے کھنڈر اج وی موجود نیں، ونگی: 'بابل دے کھوہ پین فرشتے، یاروغم دے مارے' (سیف)

بائل: (ہ، مذ) 1-پِتا، باپ، بابا، پیو 2- رُخصتی ویلے گایا جان والا گیت

بائل جائی، (مو) بھین

بائل جایا، (مذ) بھرا، بھائی، پیو جایا

بائل جیہے لدگئے اکبری کون وِچارا، (اکھا) ایہہ اکھان اوس ویلے آکھیا گیا جدوں کسے سوالی نُوں کسے دسیا کہ اکبر بادشاہ مرگیا تاں اوہنے جواب دِتا کہ 'بائل جیہے لدگئے اکبری کون وِچارا'

تے اوہدا ایہہ جواب اکھان بن گیا، مراد ایہہ کہ ہر کسے نے اِک نہ اِک دن مر جانا اے

بائل دِتی ڈھینگری، اوہ دی پروان (اکھا) دِھیاں ماپیاں دے دِتے داج نوں بہت کجھ سمجھدیاں نیں، بھاویں اوہ تھوڑا تے سستا کیوں نہ ہووے

بائل دِتی کھاتی، میں اِکو ڈنگ ہنڈائی، (اکھا) ویکھو: بابل میرے چیرا (چولا) دِتا ساہ لواں تے پاٹے'

بائل راجا کدے نہ نِیویا، دِھیاں آن نِوایا، (اکھا) دِھیاں دے ماپے اپنی دِھی نوں سوہریاں گھر خوشی نال وسدیاں ویکھن لئی اپنی ساری پھُوں پھاں چھڈ کے دِھی دے سوہریاں اگے نیوں جاندے نیں

بائل میرے چیرا (چولا) دِتا ساہ لواں تے پاٹے (اکھا) بھابیاں پسند دِیاں نہ ہون تے نناناں اوہناں بارے ایہہ اکھان بول کے اپنی ناپسندیدگی دا اظہار کردیاں نیں

بائلی: (فم) 1-پیو دے وَلّوں، پدری، پیو دی 2- (صفت) باوَلی، پاگل، جھلّی، کملی

بابَن: (مذ) ویکھو: بائل

بابو: (مذ) 1-باپو، باپ، پیو 2- بچہ، مُنڈا 3- کلرک، منشی، افسر، دفتر دا ملازم 4-دوست سجن 5- بھرا، بھائی 6- گھر دا مالک 7- ہر کسے لئی عزت دا لفظ 8- سر دکانیاں اُپرلا بُردار سِٹا، مکئی دی چھلی دے اُپرلے وال، مکئی دے ٹانڈے دا اُتلا سِٹا 9- اِک قِسم دی بُوٹی جس دا ساگ بن دا اے

بابُو آ، (ہ، مذ) کسے بچے یاں کسے رجّے پجّے نُوں بُلاون لئی ورتیندا لفظ

بابُو آنی، (مو) بابُو دی ووہٹی، سوانی، تیویں

بابُو آں تے آون، (محا) مکئی دا سٹیاں تے آون، سِٹے نکلن دا موسم

بابو آونے/ بابو نکلنے، (محا) مکئی دے ٹانڈے نوں سِٹے لگنے

بابُو پُنا، (مذ) شوقینی

بابُو گیری، (مو) بابُو دا کم، مُنشی پُنا، کلرکی

بابونا/ بابُونہ: (مذ) اِک بُوٹی جس دِیاں پتیاں دوائی وِچ ورتیاں جاندیاں نیں

بابِی: (مو) ویکھو: بی

بابے: (مذ) 'بابا' دی جمع

بابے آدم، (فم) ویکھو: بابا آدم

بابے آدم دا ویلا، (مذ) بہت پُرانا سما

بابے آدم دے ویلے، (فم) ڈھیر پُرانے سمے، بہت پُرانا، قدیمی

بابے آدم دے ویلے دا ہوون، (محا) 1- بہت پُرانا ہوون، کسے نہ کم دا ہوون 2- بہت بُڈھا ہوون

بابیلا: (مذ) واویلا، دُہائی، رولا رپّا

بابیہا: (مذ) ویکھو: بمبیہا

باپ: (مذ) 1- پیو، والد، پتا، بابُو 2- سوامی، مالک، ونگی: 'ناہیں تے گھر کو باپو رسائی' (گُر)

باپ بناون، (محا) 1- باپ دے برابر جانن، وڈّا تے عزت دار سمجھن، عزت دیون 2- چاپلوسی کرن، خوشامد کرن

باپ بنِیا، پُوت نواب، (اکھا) پیو کنجوس ہووے تے پُتر شاہ خرچ، تاں آکھدے نیں

باپ بھکاری، پُوت بھنڈاری، (اکھا) پھونڈی بندے بارے

آکھدے نیں

باپ پرُوت پِتا پر گھوڑا، بہتا نہیں پر تھوڑا تھوڑا، (اکھا) ہر بندے وِچ اپنے وڈیاں دِیاں خصلتاں کُجھ نہ کُجھ ضرور ہوندیاں نیں

باپ پھرے پھوسی پھوسی، پُتر بخشے گھوڑے، (اکھا) گھر دی غربت دا پُتر نوں احساس نہ ہووے تے اوہ شاہ خرچی دا مظاہرہ کرے تاں آکھدے نیں، یاں کوئی کم اصل جدوں وڈا بن بن دسے تاں کہندے نیں

باپ تک پہنچن، (محا) کسے دے وڈیاں نوں گالھ دیون یاں بُرا بھلا آکھن

باپ تے بیٹا ہِکّا نام، بیٹا پھرے گراں، بیٹی زمین تے ٹیسی، (بجھارت) اَنب

باپ جیہناں دے سُورمے، پُتراں دی اوہ خُو، (اکھا) بہادراں دے پُتر وی بہادر ہوندے نیں

باپ دا سایہ سِروں اُٹھ جاون، (محا) پیو دا مر جاون، کسے دا یتیم ہو جاون

باپ دا سمجھن، (محا) اپنا مال جانن، جدّی پُشتی یاں ذاتی شے سمجھن، نجی ملکیت سمجھن

باپ دادا، (مذ) وڈوڈیرے، خاندان دے بزرگ

باپ دادے دا ناں برباد کرن، (محا) وڈیاں دے ناں نُوں لاج لاون، خاندان نُوں وٹّا لاون، عزت خراب کرن

باپ دادے دا ناں ڈُبن، (محا) 1- وڈیاں دی عزت نہ رہون 2- خاندان وِچوں کسے فرد دا باقی نہ رہون، کسے جی دا باقی نہ رہون

باپ دادے دِیاں ہڈیاں، (مو) 1- وڈیاں دی لاج، خاندانی عزت 2-وراثت، وڈیاں دا بھوئیں بھانڈا

باپ دادے دِیاں ہڈیاں پٹواون، (محا) خاندان دی عزت آبرو خراب کران

باپ دادے دیاں ہڈیاں رولن، (محا) ویکھو: باپ دادے دیاں ہڈیاں پٹواون

باپ دادیوں، (فم) 1- پُشتاں توں، پیڑھیاں توں، سالاں توں 2- پیو دادے ولوں، داد کے خاندان ولوں

باپ دا دیوں اِک ہوون، (محا) اِک خاندان دا ہوون، سکّا ہوون

باپ کرے باپ اگّے آئے، پُتر کرے پُتر اگّے آئے، (اکھا) جیہڑا کرے اوہو بھرے

باپ نہ مارے گِدڑی بیٹا تیر انداز، (اکھا) جدوں کوئی اپنی اوقات توں ودھ ودھ کے گلّاں کرے تاں آکھدے نیں

باپار: (مذ) وپار، کاروبار، ونگی: 'آن باپار بج جو کریاؤ' (گر)

باپتا: (ہ، صفت) ویکھو: پڑا

باپر: (مذ) لین دین

باپُرا: (صفت) بپُرا، ونگی: 'تُم چندنم اِرنڈ باپُرے' (گر)

باپرن: (مصدر) واپرن، بیتن، گُزرن

باپڑا: (مذ) باپ دا وگاڑا اے

باپُڑا: (مذ، صفت) بے آسرا، بے سہارا

باپکا: (مذ) باؤلی، پوڑھیاں والا کھوہ

باپن: (مصدر) ویکھو: باپرن

باپو: (مذ) پیو، والد، باپ، پِتا، مالک

باپو آوے تے تُوڑی وجے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پیو کیوں جے کڑی محنت مگروں روزی کما کے گھر آوندا اے،

ایسی لئی خوشی دا موجب بن دا اے، تاں کہندے نیں
باپو باپو کہندے ساں، سدا سُکھی رہندے ساں، باپو باپو اکھوایا تے ڈاڈھا دُکھ پایا، (اکھا) ویکھو: 'باپو باپو کہندے سی، بڑے سُکھی رہندے سی، باپو باپو کہایا اُلٹا دُکھ پایا'
باپو باپو کہندے سی، بڑے سُکھی رہندے سی، باپو باپو کہایا اُلٹا دُکھ پایا، (اکھا) جدوں تک گھرِدیاں ذمے داریاں وڈیاں سر رہن ،بندہ سوکھا رہندا اے، جدوں گھر گھر ہستی دی پنجالی گل آپوے تاں بندہ بُہتا دُکھی ہو جاندا اے، یعنی قبیل داری وچ اوکھ ای اوکھ اے
باپو دے کن وِچ بے بے وڑگئی، (بُجھارت) کُنجی
باپھتا: (فا، مذ) بافتہ دا وگاڑ 1- فارسی دے مصدر 'بافتن' توں اسم مفعول دے معنیاں وِچ بنیا ہویا، مرکبات وِچ ورتیا جاندا اے، جیویں زربافتہ 2- (اسم) اِک قسم دا ریشمی کپڑا 3- اِک قسم دے کبوتر دا رنگ
بات: (ہ،مو) 1- گل بات 2- تقریر، بیان، بولی 3- مسئلہ 4- تجویز 5- منگنی یاں نسبت طے ہونا 6- درخواست 7- بحث 8- حجت 9- دلیل، ثبوت 10-حُسن و خوبی 11- قول، اُکھان 12- مثل، کہاوت 13- واقعہ 14- راز، بھیت، نکتہ 15- وعدہ 16- عزت، شان 17- نصیحت، ہدایت، صلاح، مشورہ 18- تعریف واسطے بولیا جاندا اے جدوں ''کیا بات'' آکھیا جاندا اے 19-شہرت 20-ساکھ، آبرو، اعتبار 21- خطا، قصور، کھوٹ 22- موقع 23-الزام، حرف 24- غلط خبر، جھوٹھا پیغام 25- رسم و رواج، طریقہ 26- برتاؤ 27- مسئلہ حل کرنا 28- سلیقہ 29-بات نوں پلّو نال گنڈھ دے کے رکھنا، کسے واقعے نوں جدوں یاد رکھیے تے ایس موقعے تے بولیا جاندا اے 30- کدورت 31- چال چلن 32- حُلیہ 33-میل جول 34- کھیڈ، معمولی بات، بے حقیقت گل 35- اتفاقیہ بات، شُدنی 36- چال ڈھال، سجاوٹ، بناوٹ 37- وجہ، سبب 38- بدزبانی 39- عزت 40- مطلب کڈھنا 41-حکایت، افسانہ 42- آزمانا، کسے گل دا تجربہ ہونا
بات آ بنن، (محا) 1- مشکل ساہمنے آون، مصیبت پین 2۔ کم بن جاون
بات آپڑن، (محا) ویکھو: بات آ بنن
بات آ کھ دیون/ بات آ کھن، (محا) گل آ کھ دیون، گل کر دیون
بات آ گے آون، (محا) 1- کیتی اگے آون 2- آ کھیا پُورا ہوون
بات آئی گئی کر دیون/بات آئی گئی کرن، (محا) 1- گل بھلا دیون، گل گوا دیون 2- لاپروائی کرن
بات آئی گئی ہوون، (محا) 1- گل دا بھُل جاون 2- معاملہ وِچے رہ جاون
بات اُتے مر جاون، (محا) ویکھو: بات اُتے مرنا
بات اُتے مرنا، (محا) گل دی پالنا کرنا، ونگی: 'مرد بہادر اوہو ہوندا، بات اُتے جو مردا'
بات اٹکا رکھن، (محا) کسے کم نُوں اُلجھائی رکھن
بات اٹکن/بات اٹک جاون، (محا) کسے کم دا اُلجھ جاون، گل رُک جاون
بات اُچی رہون، (محا) 1۔عزت آبرو رہون، ٹوہر بنن 2۔لت اُتے رہون
بات اُچی کرن، (محا) 1۔ عزت ودھاون، ٹوہر بناون 2۔

مشہوری کرن 3۔ جتاون

بات اُچی ہو جاون، (محا) 1۔ عزت بن جاون، بھرم بھا قائم ہوون 2۔جت جاون، ودھ جاون 3۔ مشہوری ہو جاون

بات اُڈ جاون، (محا) 1۔ بھیت نہ رہون، گل نکل جاون 2۔ افواہ پھیل جاون

بات اُڈا دیون/ بات اُڈاون، (محا) 1۔ کوئی گل چھڈن، افواہ سازی کرن، گپ چھڈن 2۔ سُنی ان سُنی کرن، گل نُوں ٹالن

بات ازمالوَن/ بات ازماون، (محا) کسے گل دا تجربہ کرن، کسے گل نوں پرکھن

بات اُلٹ جاون، (محا) گل ہور دی ہور ہو جاون، معاملہ بالکل اُلٹا ہو جاون

بات اُلٹ دیون، (محا) ویکھو: بات اُلٹن

بات اُلٹن، (محا) 1۔ گل نُوں بدل دیون 2۔ گل نُوں رد کرن 3۔مُکر جاون 4۔گل ہور دی ہور ہو جاون، معاملہ اُلٹ ہو جاون

بات اکھاں نال سُنن، (محا) بڑے دھیان نال گل سُنن، بڑی توجہ دیون

بات اگے آون/ بات اگے آ جاون، (محا) 1- کیتی اگے آون 2- آکھیا پورا ہوون

بات ایس کنوں سُنن تے اوس کنوں کڈھ دیون، (محا) ویکھو: بات ایس کنوں سُنن اوس کنوں کڈھن

بات بات، (مو) ہر گل، ہر عمل

بات بات تے بولن/ بات بات تے بول پوَن، (محا) گل گل تے نکتہ چینی کرن، ایویں بُڑ بُڑ کردیاں رہون

بات بات تے روپوَن/ بات بات تے رووَن، (محا) گل گل تے اتھرو کیرن

بات بات تے ہس پوَن/ بات بات تے ہسّن، (محا) گل گل تے ہسّن، ہر ویلے مُسکراندیاں رہون

بات بتولی، (بُجھارت) کہانی

بات بدل جاون، (محا) گل اُلٹ ہو جاون، معاملہ اُلٹا ہو جاون

بات بدلن/ بات بدلاون/ بات بدل دیون، (محا) 1۔ گل کردیاں کردیاں اوہدا رُخ بدل دیون 2۔ پلٹ جاون 3۔ وعدہ کر کے مُکر جاون

بات بدلی ساکھ بدلی، (اکھا) وعدہ خلافی کیتیاں انسان دی عزت نہیں رہندی

بات بُری لگ جاون/ بات بُری لگن، (محا) کسے دی گل دا بُریاں لگن، گل دا چُبھ جاون

بات بن جاون، (محا) 1۔ کم سَور جاون، معاملہ ٹھیک ہو جاون 2۔ کسے نتیجے تے اپڑ جاون 3۔ عزت ودھ جاون، آبرو رہ جاون

بات بنا دیون/ بات بناون (محا) 1۔ کم سوار دیون، معاملہ درست کر دیون 2۔گل نُوں ہیر پھیر نال اپنے وتر تے لیاون 3- بھرم رکھن 4۔گل گھڑن 5- غلط بیانی توں کم لوَن 6- کم سوارن، معاملہ سدھیاں کرن

بات بنن، (محا) 1۔ کم سوارن 2۔سُرخرو ہوون 3۔عزت بجھن

بات بنھ لوَن/ بات بنھن، (محا) جھوٹھ گھڑن، جھوٹھی دلیل دیون

بات بنی رہ جاون/ بات بنی رہون، (محا) بھرم بھا قائم رہون، عزت آبرو قائم رہون

بات بوڑ دیون/ بات بوڑن، (محا) ویکھو: بات ڈوبن

بات بھا جاون، (محا) ویکھو: بات بھاون

بات بھاری ہو جاون/ بات بھاری ہوون، (محا) 1- بھتی اوکھی ہوون، معاملہ وسّوں باہر ہوون 2- گل مندی ہوون 3- مشکل دے دِن ویکھن

بات بھاون، (محا) گل چنگی لگن، بات دِل نُوں سہاون

بات بھُل جاون، (محا) ویکھو: بات بھُلن

بات بھُلا دیون، (محا) ویکھو: بات بھُلاون

بات بھُلاون، (محا) 1- جان کے گل نُوں بھُلن 2- وعدہ چیتے نہ رکھن

بات بھُلن، (محا) 1- کم بھُل جاون، یاد نہ رہون 2- وعدہ پُورا نہ کرن 3- اپنی حیثیت یاد نہ رہون

بات پاواں بتولی پاواں بات پئی جیویں کُوئے، ہاڑ سَون دی رُت آ گئی شیطان شطونگڑے سُوئے، (بجھارت) مچھر

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لاواں پراندا، اِک پُرش میں ایسا ڈِٹھا پھِٹ پھٹ کردا جاندا، (بُجھارت) موٹر سائیکل

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لاواں واڑھا، پُت پوترے ویاہے گئے کوارا رہ گیا دادا، (بُجھارت) گھُمیار دا چک

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لگی چاندی، اساں اک زنانی ویکھی نِقہ پینڈی جاندی، (بجھارت) ریل گڈی

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لگے تارے اللہ میاں آوازے مارے کون اللہ دے پیارے، (بجھارت) اذان، بانگ

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لگے پچ، وڈّی بے بے نسن لگی سارے وڑ گئے وِچ، (بجھارت) ریل گڈی

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لگے گُنڈ ے، جھنڈ وکڑی ویاہن چلے سارے پِنڈ دے مُنڈ ے، (بجھارت) باندری دا تماشا

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لگے گُنڈ ے، نند کُڑی ویاہن چلے سارے شہر دے مُنڈ ے، (بجھارت) کھدّو

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لگے گُنڈ ے، ہری چند نوں ویاہن چلے سارے پِنڈ دے مُنڈ ے، (بجھارت) گُلّی ڈنڈا

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لگے گُنڈ ے، ہری سنگھ دی دھی ویاہی سارے شہر دے مُنڈ ے، (بجھارت) باندری دا تماشا

بات پاواں بتولی پاواں بات نوں لگے موتی، موتی جھڑ گئے بات رہی کھلوتی، (بجھارت) پیلوں دا بُوٹا، بیری، وَن

بات پاواں بتولی پاواں سُن بھائی دُلہا، دو جنے کھاون بیٹھے سپ اُتے سپولیا، (بجھارت) سیویاں

بات پاواں بتولی پاواں سُن تُوں بھائی کاکڑیا، اِک شخص اجیہا ڈِٹھا دھون لمّی سِر آ کڑیا، (بجھارت) اُوٹھ

بات پاواں بتولی پاواں سُن وے بھائی حکیما، لکڑیاں دا پانی کڈھ کے چِٹک بنائیاں ڈھیماں، (بجھارت) گنا تے گُڑ

بات پاواں بتولی پاواں سُن وے بھائی علی ولی، پُتر لبھیاں لبھے نہ تے پُھل وکیندا گلی گلی، (بجھارت) لُون (نمک)

بات پاواں پادی لئی، (بجھارت) بُرکی

بات پاواں کرتاروں پاواں بات نوں لگی دوانی، اٹھ پہر مردرہیا ناویں پہر زنانی، (بجھارت) دُدھ تے لسّی

بات پاواں کرتاروں پاواں جل وِچ بیٹھی نہاوے، ہڈیاں سُک کے بالن ہوئیاں پڑا شہر وکاوے، (بجھارت) پانی وِچ

ڈوبی سَن

بات پاواں ، گُت مُن کے لُون لاواں ، (بھارت) مُولی

بات پاواں گرُو گتوں (سکھوں) دی سرہٹھ تے لتاں اُتوں دی، (بھارت) گنڈھا

بات پاون، (محا) 1۔ بُجھارت پاون، بجھیلی پاون 2۔ کہانی سُناون

بات پچ جاون، (محا) ویکھو: بات پچن

بات پچالوَن، (محا) گل ڈھِڈ وچ رکھ لون، بھیت ظاہر نہ کرن

بات پچاون، (محا) ویکھو: بات پچالوَن

بات پچن، (محا) گل لُکی رہون، راز دِل وچ ای رہوِن

بات پُچھ لوَن/بات پُچھن، (محا) 1۔ سار لون، خبر پُچھن، حال پُچھن 2۔ کاڈھ کڈھن، وچلی گل لبھن، کھوجن 3۔ آدر بھا کرن، عزت کرن، خاطر تواضع کرن

بات پُچھا دیون/بات پُچھاون (محا) گل دی تصدیق کرا دیون

بات پرائی کرن/بات پرائی کر دیون، (محا) 1۔ کسے دی گل اگانہہ کر دیون 2۔ بھیت دس دیون 3۔ گل مُونہوں کڈھ دیون

بات پرائی ہوون، (محا) ویکھو: بات پرائی ہو جاون

بات پکڑ لوَن/بات پکڑن، (محا) 1۔ اعتراض کرن، نکتہ چینی کرن، تنقید کرن 2۔ اصل گل لبھ لوَن، راز نُوں پالوَن

بات پکّی کر دیون/بات پکی کر لوَن، (محا) ویکھو: بات پکی کرن

بات پکّی کرن، (محا) 1۔ پکا وعدہ کرن، قول لے دے لوَن 2۔ منگنی دی گل طے کرن، رشتہ طے کر لوَن

بات پکی ہو جاون/بات پکی ہوون، (محا) 1۔ پکا وعدہ ہوون 2۔ منگنی دی گل ہو جاون

بات پلٹ جاون، (محا) گل اُلٹ ہو جاون، گل ہور دی ہور ہو جاون

بات پلٹ دیون، (محا) گل اُلٹ دیون، گل ہور بنالوَن، ہیر پھیر کر دیون

بات پلٹا دیون/بات پلٹاون، (محا) 1۔ گل نُوں ہیر پھیر نال کرن، گل نُوں ادلن بدلن 2۔ کسے دی آکھی اوہنوں ہُو بہُو آکھن

بات پلٹن، (محا) 1۔ بات بدلن، گل وِچ ہیر پھیر کرن 2۔ گل واپس آ جاون

بات پلّے بنھ لوَن/بات پلّے بنھن، (محا) کسے دی دِتی مَت نُوں یاد رکھن، کسے دی آکھی گل دِل وِچ رکھن

بات پہنچ جاون، (محا) ویکھو: بات پہنچن

بات پہنچا دیون/بات پہنچاون، (محا) گل اپڑا دیون، بھیت دس دیون، اطلاع دے دیون

بات پہنچن، (محا) کسے گل دا اپڑن، راز دا پتا لگن، کسے اطلاع دا آون

بات پھیل جاون، (محا) ویکھو: بات پھیلن

بات پھیلا دیون/بات پھیلاون، (محا) 1۔ کوئی گل مشہور کرن، گل نُوں کُھلاون 2۔ بدنامی کرن 3۔ گل ودھاون، جھگڑا ودھاون

بات پھیلن، (محا) 1۔ کسے گل دا مشہور کرن، گل دا کُھل جاون 2۔ بدنامی ہوون 3۔ گل ودھن، جھگڑا ایہتا ہوون

بات پھینک دیون/بات پھینکن، (محا) 1۔ طنز کرن، طعنہ دیون، مہنا مارن 2۔ مت دی گل نُوں پلّے نہ بنھن، گل سُٹ دیون، گل ونجا دیون

بات پی جاون، (محا) 1۔ راز دی گل نُوں دِل وِچ رکھن 2۔ کسے

دی گل نُوں برداشت کرن، وادھاسہہ جاون

بات پیدا کرن، (محا) 1- حیلہ بہانہ کرن 2- گل وِچوں کڈھن، کوئی نویں گل کرن 3- کلام وِچ کوئی حُسن پیدا کرن 4- کمال حاصل کرن، مہارت حاصل کرن

بات پیون، (محا) ویکھو: بات پی جاون

بات تلخ ہو جاون/بات تلخ ہوون، (محا) گل کوڑی ہوون، گل مندی ہوون، گل چُبھویں ہوون

بات تہہ کر رکھن/ بات تہہ کرن (محا) 1- گل نوں لکو رکھن 2- گل پھیر کے رکھ چھڈن، مُلتوی کر چھڈن

بات ٹال جاون/ بات ٹالن، (محا) 1- ٹال مٹول کرن، گل دا جواب نہ دیون 2- اَن سُنی کرن 3- وعدہ خلافی کرن

بات ٹال دیون، (محا) ویکھو: بات ٹالن

بات ٹپک پَون /بات ٹپک جاون، (محا) ویکھو: بات ٹپکن

بات ٹپکا دیون /بات ٹپکاون (محا) گل ظاہر کر دیون، راز کھول دیون، بھیت دس دیون

بات ٹپکن، (محا) 1- گل ظاہر ہوون، راز فاش ہوون 2- کسے گل دا بھیت لبھ جاون، وِچلی گل باہر آ جاون

بات ٹُٹ جاون / بات ٹُٹن، (محا) 1- گل وِچے رہ جاون، گل دا ادھورا رہ جاون 2- وعدہ منسوخ ہو جاون 3- دوستی نہ رہوون

بات ٹُر پَون/ بات ٹُرن، (محا) 1- گل دامُڈھ بجھن 2- کم رِڑھن، کم دا شروع ہوون

بات ٹُری جاون، (محا) 1- گل دا اگانہہ ودھن 2- کم چلدا جاون، گڈی ٹُری جاون

بات ٹُری رہوون، (محا) 1- گل ہوندی رہوون 2- کم چلدا رہوون

بات ٹل جاون، (محا) 1- گل دا رفع دفع ہوون 2- جھگڑا ہوندا ہوندا رہ جاون 3- سِروں مصیبت ٹل جاون

بات ٹلن، (محا) ویکھو: بات ٹل جاون

بات ٹور دیون، (محا) ویکھو: بات ٹورن

بات ٹورن، (محا) 1- گل دامُڈھ بنھن 2- کم نوں رِڑھن، کم شروع کرن 3- گل اگانہہ کر دیون

بات ٹھنڈی پا دیون/ بات ٹھنڈی پاون، (محا) 1- گل وچ دلچسپی گھٹا دیون 2- جھگڑا مُکا دیون، معاملہ رفع دفع کر دیون

بات ٹھنڈی پَون، (محا) 1- جھگڑا ٹھنڈا ہوون، معاملہ رفع دفع ہوون 2- اَگے ٹُردی گل دا رُک جاون 3- کسے گل وچ دلچسپی گھٹ جاون

بات ٹھنڈی پے جاون، (محا) ویکھو: بات ٹھنڈی پَون

بات جاندی رہوون، (محا) 1- عزت آبرو نہ رہوون 2- ساکھ خراب ہوون 3- گل ہتھوں نکل جاون، موقع ضائع ہوون

بات جم جاون، (محا) ویکھو: بات جمن

بات جما لَون/ بات جماون، (محا) 1- دھاک بٹھاون 2- عزت قائم کرن، ساکھ بناون 3- گل دا اثر پیدا کرن

بات جمن، (محا) 1- گل ٹھنڈی پَون، معاملہ دب جاون 2- کسے گل دا اثر ہوون 3- گل دا دِل وچ بہہ جاون

بات جھٹھا دیون / بات جھٹھالن، (محا) کسے دی گل نوں جھوٹھا آکھن، جھوٹھا ثابت کرن دا جتن کرن

بات جھٹھاون، (محا) ویکھو: بات جھٹھا دیون/بات جھٹھالن

بات جھنڈے تے چڑھ جاون، (محا) 1- بدنامی ہو جاون 2- بات دا بتنگڑ بن جاون 3- گل تھاں تھاں تے کھلر جاون

بات جھنڈے تے چڑھاون، (محا) 1- کسے دی بدنامی کرن، کسے دے عیباں نوں عام کرن 2- نِکی جیہی گل نوں بہتا ودھا کے دسّن، گل دا گلان بناون

بات جھنڈے تے چڑھن، (محا) ویکھو: بات جھنڈے تے چڑھ جاون

بات چبا چبا کے کرن، (محا) 1- پھُنڈ پھُنڈ گلاں کرن، سِدھی طرحاں گل نہ کرن 2- اصل گل نوں لکاون دی کوشش کرن

بات چبال دیئ ن/ بات چبالن، (محا) ویکھو: بات چبلن

بات چبلن/ بات چبل دیون، (محا) 1- گل نوں گندیاں کرن 2- کھُچ مارن، کم خراب کرن 3- کسے گل نوں بار بار کرن

بات چِتھ جاون، (محا) 1- گل نوں ٹال دیون 2- گل نوں لکو جاون

بات چِتھ چِتھ کے کرن، (محا) ویکھو: بات چبا چبا کے کرن

بات چِتھن، (محا) ویکھو: بات چِتھ جاون

بات چُرا کے آکھن، (محا) لکو کے گل کرن

بات چِگل دیون /بات چِگلن، (محا) 1- گل نوں گندیاں کرن، کھُچ مارن، کم خراب کرن 2- گل نوں بار بار کرن

بات چل پوَن / بات چلّن، (محا) 1- گل دا مُڈھ بجھن، گل ٹُرن 2- کسے گل دا اہل پین

بات چلا دیون / بات چلاون، (محا) 1- گل دا مُڈھ بنھن، گل ٹورن 2- کسے گل دا اہل پون

بات چھیڑ دیون/ بات چھیڑن، (محا) 1- گل دا مُڈھ بنھن 2- پہل کرن، شروع کرن

بات چیت، (فم) بول چال، گل بات، ونگی: 'بات چیت لبھ رہی سیانپ' (باد)

بات چیت کرن، (محا) گل بات کرن، گفتگو کرن

بات چیت ہوجاون/ بات چیت ہوون، (محا) گل ہو جاون، گفتگو ہو جاون

بات دا بتنگڑ بنا لَون/ بات دا بتنگڑ بناون، (محا) گل نوں ودھاون، گل دا گلان بناون، نِکی جیہی گل نوں رپھڑ بناون

بات دا بتنگڑ بنا، (محا) چھوٹی جیہی گل دا گلان بنانا، گل دا ودھ جانا

بات دا بتنگڑ ہو جاون/ بات دا بتنگڑ ہووّن، (محا) نِکی جیہی گل دا ودھ جاون، گل دا گلان بن جاون

بات دا دِل وِچ پھِر دیاں رہون، (محا) ویکھو: بات دا دِل وِچ پھِرن

بات دا دِل وِچ پھِرن، (محا) 1- کسے گل دا چنگی طرحاں یاد نہ آون 2- کسے گل یاں واقعے دا بار بار خیال آون

بات دا سِر پیر نہ ہوون، (محا) بے واہی تے بے ترتیبی گل ہوون، بے تکی گل ہوون

بات دا کچّا، (مذ، صفت) 1- گل تے پکّا نہ رہون والا 2- بے اعتبار 3- گل پُوری نہ کرن والا، وعدہ خلاف، جھوٹھا

بات دا کچّا نکلن، (محا) 1- گل دا پکّا نہ نکلن، ننگا ثابت ہوون 2- وعدہ خلاف ثابت ہوون

بات دا کچّا ہوون، (محا) 1- گل تے قائم نہ رہون والا ہوون 2- وعدہ خلاف ہوون

بات دب دیون/ بات دب لَون، (محا) ویکھو: بات دبّن

بات دبا دیون /بات دباون، (محا) ویکھو: بات دبّن

بات دبّن، (محا) 1- گل نوں لکاون، گل نوں وِچے وِچ پیون 2- معاملہ رفع دفع کرن

بات دبی رہون، (محا) گل لُکی رہون، راز ظاہر نہ ہوون

بات دِل وِچ چُبھ جاون، (محا) 1- کوئی گل دِل وِچ رڑکن لگ پین، کسے گل دا بُرا لگن 2- کسے گل دا دِل وِچ بہہ جاون، اثر ہوون 3- کوئی گل ڈاڈھی چنگی لگن

بات دِل وِچ چُبھن، (محا) ویکھو: بات دل وچ چُبھ جاون

بات دِل وِچ چبھو دیون، (محا) طعنہ مہنا مار دیون، گل لا کے کر دیون، ٹچکر کر دیون

بات دِل وِچ چبھوون، (محا) ویکھو: بات دِل وِچ چبھو دیون

بات دِل وِچ رکھ لون / بات دِل وِچ رکھن، (محا) 1- گل دل وچ بٹھاون، چیتے رکھن 2- رکڑ رکھن، وَٹ رکھن 3- گل لکو لون، گل نہ کرن

بات دِل وِچ کُھبھ جاون، (محا) ویکھو: بات دِل وِچ چُبھ جاون

بات دِل وِچ کُھبھن، (محا) ویکھو: بات دِل وچ چُبھ جاون

بات دِل وِچ کُھبھوون، (محا) ویکھو: بات دل وچ چبھو دیون

بات دِل وِچوں کڈھ دیون، (محا) 1- گل نوں بُھلا دیون 2- غُصہ بُھلا دیون، دِل نوں صاف کر لون 3- گل کر دیون

بات دِل وِچوں کڈھن، (محا) 1- گل نوں بُھلا دیون 2- غصہ بُھلا دیون، دل نوں صاف کرن

بات دُور اپڑ جاون / بات دُور اپڑن، (محا) 1- گل دا گلادھڑ بنن، معاملہ ودھن 2- گل دا ہِل جاون، مشہور ہوون

بات دُور اپڑا دیون، (محا) 1- گل دا گلان بنا دیون 2- گل نوں بُلا دیون

بات دُور اپڑاون، (محا) 1- گل دا گلادھڑ بناون، معاملہ ودھاون 2- گل نوں بُلاون، مشہور ہوون

بات دُہرا دُہرا کے آکھن / بات دُہراون، (محا) 1- گل نوں مُڑ گھڑ آکھن 2- کسے گل بات نوں اُنجے ای دوبارہ آکھن

بات دی بتیں بناون، (محا) بات دا بتنگڑ بناون، معاملہ ودھا دیون، جھگڑا ہیتا کرن، رائی دا پہاڑ بناون

بات دی پت، (مو) آکھی ہوئی گل دی لاج، کہتے ہوئے قول دا پاس

بات دی پت رکھ لون / بات دی پت رکھن، (محا) کیتی ہوئی گل دی لاج رکھن، وعدے دا پاس کرن، قول نبھاون

بات دی پَت لاہ دیون/ بات دی پَت لاہون، (محا) 1- کیتی ہوئی گل دی لاج نہ رکھن، قول دا پاس نہ رکھن 2- کسے دی گل نوں بند دیون

بات دینی آ جاون/ بات دینی آون، (محا) 1- بھرنی پون 2- گل دی سزا بھگتن، کیتی ساہمنے آون 3- جواب دہ ہوون

بات ڈبو دیون / بات ڈبوون، (محا) ویکھو: بات ڈوبن

بات ڈوب دیون، (محا) ویکھو: بات ڈوبن

بات ڈوبن، (محا) 1- کُھچ مارن 2- کم خراب کرن، گل گالن 3- کسے دی نصیحت دا مُل نہ پاون

بات ڈھال لون/بات ڈھالن، (محا) 1- بات گھڑن، گل بناون 2- الزام تراشی کرن 3- گل مرضی دے مطابق کرن

بات ڈھونڈ لون/بات ڈھونڈن، (محا) 1- کوئی گل لبھن، کُریدن 2- بیتے چنگے دِناں نوں بھالن 3- ساک لبھن، رشتہ

ڈھونڈن

بات ذہن توں اُتار دیون ، (محا) گل بُھلا دیون، گل وسار دیون

بات ذہن توں اُتارن، (محا) ویکھو: بات ذہن توں اُتار دیون

بات ذہن توں اُترن، (محا) گل بُھل جاوٗن، چیتے نہ رہون

بات ذہن وِچ آون، (محا) 1- کوئی گل سُجھن 2- بُھلّی ہوئی گل چیتے آون

بات ذہن وِچ بہا دیون، (محا) 1- کسے گل دا یقین دوا دیون 2- گل چنگی طرحاں سمجھا دیون 3- شک پا دیون

بات ذہن وِچ بہاون، (محا) ویکھو: بات ذہن وِچ بہا دیون

بات ذہن وِچ پا دیون، (محا) 1- گل سمجھا دیون 2- گل دِل وچ بہا دیون 3- شوشہ چھڈ دیون

بات ذہن وِچ پاون، (محا) ویکھو: بات ذہن وچ پا دیون

بات ذہن وِچ رکھ لَون، (محا) ویکھو: بات ذہن وِچ رکھن

بات ذہن وِچ رکھّن ، (محا) 1- کسے گل نوں یاد رکھن 2- کسے گل دا اثر قبول کرن 3- دِل وِچ وَٹ رکھن، ڈِھڈ وِچ گیٹی بنھن

بات ذہن وِچوں کڈھ دیون ، (محا) ویکھو: بات ذہن وِچوں کڈھن

بات ذہن وِچوں کڈھن ، (محا) 1-سُنی ان سُنی کر دیون 2- گل دِلوں بُھلا دیون، معاملے نوں رفع دفع کر دیون

بات ذہن وِچوں نِکل جاوٗن، (محا) ویکھو: بات ذہن وِچوں نکلن

بات ذہن وِچوں نِکلن ، (محا) 1- بُھل جاوٗن، غلطی ہو جاوٗن ، وِسّر جاوٗن 2- رفع دفع کرن، دِل نوں صاف کر لَون

بات رکھ چھڈن، (محا) گل نوں دِل وچ سانبھ چھڈن، بات نہ بُھلاوٗن

بات رکھ لَون، (محا) 1- بھرم بھا رکھ لَون 2- اعتبار کر لَون 3- آکھا من لَون 4- عیب چھپا لَون 5- پُوری گل نہ کرن، کُجھ گل لکو لَون

بات رکھّن ، (محا) 1- بھرم بھا رکھن 2- اعتبار کرن 3- آکھا منّن 4- تہمت لاوٗن

بات رَو وِچ نِکل جاوٗن، (محا) بے دھیانی وِچ گل مُونہوں نکل جاوٗن، گل ایویں ہو جاوٗن، روا روی وِچ بھیت مُونہوں نکلن

بات رَوا روی وِچ ہو جاوٗن، (محا) ویکھو: بات رَو وِچ نکل جاوٗن

بات رہ جاوٗن، (محا) 1- بھرم رہ جاوٗن، عزت رہ جاوٗن 2- مُراد پوری ہوون 3- دِل دی دِل وِچ رہون 4- مُراد پوری نہ ہوون 5- کسے دا دتیرہ باقی رہ جاوٗن

بات رہون ، (محا) 1- بھرم رہ جاوٗن 2- بول چال رہون، صُلح ہوون

بات سُجھ جاوٗن، (محا) ویکھو: بات سُجھن

بات سُجھاوٗن، (محا) 1- کِسے نوں کسے گل دا دسّن 2- نویں گل کسے دِے دِل وِچ پاوٗن 3- کوئی تدبیر یاں راہ دساوٗن

بات سُجھن، (محا) 1- کوئی نویں گل دِل وِچ آون 2- کسے گل دا پتا لگن 3- کوئی تدبیر ذہن وچ آون

بات سُن لَون، (محا) گل سُن لَون

بات سُنا دیون، (محا) گل آکھ دیون

بات سُناوٗن ، (محا) 1- کوئی گل دسّن 2- کہانی سُناوٗن

بات سُنن، (محا) 1- کوئی گل سُنن 2- کہانی سُنن

بات سُنی اَن سُنی کرن، (محا) 1- بے دھیانی نال گل سُنن، دھیان نال نہ سُنن 2- ٹال مٹول کر دیون 3- لاپروائی کرن

بات سوار دیون /بات سوَارن، (محا) 1- گل دی اِصلاح کرن 2- کم ٹھیک کرن، بنّا سارن 3- عزت آبرو بناون 4- مُونہہ متھا بناوَن

بات سوچ کے کرن، (محا) گل تول کے مُونہوں کڈھن، سمجھداری نال گل کرن، احتیاط نال بولن

بات سوچ لوَن/ بات سوچن، (محا) 1- غور کرن، گوہ کرن 2- تدبیر لبھن 3- کوئی راہ ڈُھونڈن 4- راز دی گل لبھن

بات سوَر جاوَن /بات سوَرن، (محا) کم ٹھیک ہوون، معاملہ درست ہوون

بات سہوَن/بات سہہ جاوَن، (محا) کسے دی بُری بھلی گل نوں برداشت کرن، مندی چنگی گل نُوں سہہ جاوَن

بات ضائع جاوَن، (محا) 1- محنت برباد ہوون 2- گل تے عمل نہ ہوون 3- آکھی رائیگاں جاوَن 4- آبرو نہ رہون

بات ضائع ہو جاوَن /بات ضائع ہوون، (محا) ویکھو: بات ضائع جاوَن

بات ظاہر کر دیون ،(محا) بھیت کھول دیون، وِچلی گل دس دیون

بات ظاہر ہو جاوَن، (محا) بھیت کُھل جاوَن، بھانڈا بھج جاوَن

بات ظاہر ہوون، (محا) ویکھو: بات ظاہر ہو جاوَن

بات کُتر دیون /بات کُترن، (محا) ویکھو: بات کٹن

بات کٹ دیون /بات کٹّن، (محا) کسے دی گل دے وِچکار بولن، دُوجے دی گل نوں رڈن، گل پُوری نہ کرن دیون

بات کر نہ سکن، (محا) 1- مُونہوں گل نہ نکلن، بول نہ سکن 2- گل کرن دا موقع نہ لبھن

بات کردیاں پھُل کرن/بات کردیاں پھُل کیرن، (محا) مِٹھی گل کرن، سلیقے نال گل کرن

بات کرن، (محا) 1- گل کرن، بولن 2- شکایت کرن، گلہ کرن 3- الزام دیون 4- جواب دین، اگوں بولن

بات کُرید کُرید کے پُچھن، (محا) گل دی ٹوہ لاون، سُوہ لوَن

بات کُھوک جاوَن/بات کُھوکن، (محا) شُبہہ ہوون، شک پوَن، اندازہ ہوون، سُجھن، محسوس ہوون

بات کلاویوں باہر ہوون، (محا) گل دا ہمّت یاں وَسّوں ودھ ہوون

بات کلاویوں نِکل جاوَن، (محا) ویکھو: بات کلاویوں نِکلن

بات کلاویوں نِکلن، (محا) کسے کم دا وَسّوں باہر نکلن، گل بے وَسّی ہوون

بات کن پا دیون، (محا) 1- گل دس دیون، گل اپڑا دیون 2- شوشہ چھڈن

بات کن پاوَن / بات کن وِچ دیون، (محا) ویکھو: بات کن وِچ دے دیون

بات کن وِچ دے دیون، (محا) 1- گل سُنا دیون 2- بھیت کسے نُوں دَس دیون 3- کن بھر دیون

بات کنّی بنھ لوَن، (محا) ویکھو: بات پلّے بنھن

بات کنّی بنھن، (محا) ویکھو: بات پلّے بنھن

بات کنّیں سُن لوَن، (محا) ویکھو: بات کنیں سُنن

بات کنیں سُنن ، (محا) گل خود سُنن ، کسے گل نوں آپ سُنن
بات کوڑی لگ جاون / بات کوڑی لگن ، (محا) گل چُبھن ، گل ناگوار لگن
بات کوڑی لگن ، (محا) گل چُبھن ، گل ناگوار لگن
بات کوڑی ہوون ، (محا) گل چُبھدی ہوئی ہوون
بات کہہ دیوَن ، (محا) گل کر گُزرن ، گل آکھ دیون
بات کہہ کے گنہگار ہوون ، (محا) کوئی گل کرن مگروں پریشان ہوون ، گل آکھ کے شرمندہ ہوون ، گل کر کے بُرا بنن
بات کہہ لوٰن ، (محا) گل آکھ لوٰن
بات کہون ، (محا) 1- گل کرن 2- گل دسّن ، اطلاع دیون 3- کہانی سُناون 4- نصیحت کرن
بات کھٹائی وِچ پا دیون ، (محا) 1- کم نوں اُلجھا دیون 2- گل نوں لمکا دیون 3- جھگڑا ودھا دیون
بات کھٹائی وچ پاون ، (محا) ویکھو: بات کھٹائی وچ پا دیون
بات کھٹائی وِچ پےَ جاون / پوَن ، (محا) 1- کم دا اُلجھ جاون 2- کُجھ چِر لئی رُکاوٹ پیدا ہو جاون 3- جھیڑا کھڑا کرن
بات کھٹائی وِچ سُٹ دیون / بات کھٹائی وِچ سُٹّن ، (محا) ویکھو: بات کھٹائی وِچ پا دیون
بات کھٹک جاون ، (محا) ویکھو: بات کھٹکن
بات کھٹکن ، (محا) 1- گل چُبھن ، گل چنگی نہ لگن ، گل دِل وِچ رڑکن 2- کُرکن ، شُبہ ہوون ، شک پوَن 3- اندازہ ہو جاون
بات کُھل جاون // بات کُھلّن ، (محا) بھیت ظاہر ہوون ، گل ننگی ہوون ، اندر دی گل باہر آ جاون
بات گواون ، (محا) 1- بے ضرورت گل کرن 2- عزت خراب کرن 3- کم خراب کرن 4- ساکھ خراب کرلوٰن
بات گول کر جاون ، (محا) 1- گل ہیر پھیر نال کرن ، دھوکھا دیون 2- گل پی جاون
بات گول کر دیون ، (محا) 1- گل نوں مدھول دیون 2- گل نوں رولے وچ پا کے ٹھپ دیون
بات گول کرن ، (محا) 1- گل نوں ٹھپ دیون 2- گل صحیح نہ کرن ، ہیر پھیر نال گل کرن
بات گھڑن ، (محا) گل بناون ، کہانی گھڑن ، جھوٹھ بولن ، بے حقیقت تے اَن ہوئی گل کرن
بات گئی گزری ہو جاون ، (محا) 1- گل ٹھپی جاون ، معاملہ رفع دفع ہوون 2- گل پُرانی ہوون
بات لا کے کرن / بات لاون ، (محا) طنز کرن ، طعنہ دیون ، چوبھ لاون ، ٹچکر کرن
بات لٹک جاون ، (محا) 1- گل کھٹائی وِچ پے جاون 2- معاملہ ودھ جاون
بات لٹکا دیون / بات لٹکاون ، (محا) ویکھو: بات لٹکائی رکھن
بات لٹکائی رکھن ، (محا) 1- ٹال مٹول وچ رکھن ، گل نوں سرے نہ چاڑھن 2- ریڑکا پائی رکھنا 3- گل صاف صاف نہ آکھن
بات لٹکن ، (محا) ویکھو: بات لٹک جاون
بات لُکاوَن ، (محا) گل دا اوہلا رکھن ، گل چُھپاون ، پُوری گل نہ دسّن
بات لُکو کے کرن ، (محا) بات چُرا کے کرن ، اوہلا رکھ کے گل دسّن
بات لکولوٰن ، (محا) گل نہ دسّن ، بھیت چُھپا لوٰن

بات لِکھ رکھن ، (محا) گل نوں چنگی طرحاں چیتے رکھن، گل دِل وِچ رکھن

بات لِکھن ، (محا) گل نُوں لِکھ لَون، گل دِل وِچ بہالَون

بات لگ جاون ، (محا) ویکھو: بات لگن

بات لگن ، (محا) 1- گل چُبھن 2- گل پکّی ہوون 3- گل سِرے لگن

بات لمک جاون ، (محا) ویکھو: بات لمکن

بات لمکا دیون / بات لمکائی رکھن ، (محا) ویکھو: بات لمکائی رکھن

بات لمکن ، (محا) 1- گل لمّی ہوون 2- گل وِچ رکاوٹ آ جاون، التوا ہوون 3- معاملے دا ودھ جاون

بات لمّی چوڑی کر دیئن ، (محا) ویکھو: بات لمّی چوڑی کرن

بات لمّی چوڑی کرن ، (محا) 1- گل لمکا دیون 2- معاملہ لمکا دیون 3- جھیڑا اودھا دیون

بات لمّی چوڑی ہو جاون/بات لمّی چوڑی ہوون، (محا) 1- گل لمک جاون، گل پھیل جاون 2- معاملے دا کھِلر جاون، کم ودھ جاون

بات مارن ، (محا) 1- گل لاون، طنز کرن، طعنہ دیون 2- کم وگاڑن

بات من جاون / بات من لَون، (محا) ویکھو: بات منن

بات منالَون، (محا) گل اکھوائون، گل تے راضی کرلَون

بات مناون ، (محا) ویکھو: بات منالَون

بات منن، (محا) آکھے لگن، کہیا من لَون

بات مُونہہ تک نہ آون، (محا) 1- راز رکھن، بھیت چھپاون
2- جھجک پاروں گل نہ کرن

بات مُونہہ تے آ جاون ، (محا) ویکھو: بات مونہہ تے آون

بات مُونہہ تے آ کھ دیئن ، (محا) ویکھو: بات مُونہہ تے آ کھن

بات مُونہہ تے آ کھن ، (محا) ساہمنے گل کرن، دو بدو گل آ کھن

بات مُونہہ تے آون ، (محا) 1- دِل دی گل مُونہوں نکلن 2- شہرت ہوون، عام ذکر ہوون 3- بدنامی ہوون

بات مُونہہ تے رکھن ، (محا) 1- کوئی گل ہر ویلے کر دیاں رہن 2- گل جتاون 3- شکایت کرن، شکوہ کرن

بات مُونہہ تے رکھی رکھن، (محا) ویکھو: بات مُونہہ تے رکھن

بات مُونہہ تے لَے آون ، (محا) ویکھو: بات مُونہہ تے لیاون

بات مُونہہ تے لیاون ، (محا) 1- گل دا ذِکر کر دیون، گل آ کھ دیون 2- اپنا خیال ظاہر کرن 3- دل دی گل آ کھن 4- احسان جتاون 5- تمنا دا اظہار کرن

بات مُونہوں آ کھ دیون/ بات مُونہوں آ کھن ، (محا) گل خود آ کھن

بات مُونہوں نِکل جاون / بات مُونہوں نِکلن ، (محا) 1- رواروی وِچ گل ہو جاون 2- شکایت کرن، شکوہ کرن

بات مُونہوں نہ کڈھ سکن ، (محا) خوف یاں مصلحت سبھوں گل نہ کرسکن

بات مُونہوں نہ کڈھن ، (محا) 1- راز فاش کرن، بھیت نہ کھولن 2- دل دی گل نہ آ کھن 3- چُپ وَٹ لَون 4- کوئی شکوہ شکایت نہ کرن

بات مُونہوں نہ نِکل سکن ، (محا) خوف یاں مصلحت سبھوں گل کیتی نہ جاسکن

بات مُونہوں نہ نِکلن، (محا) 1- راز ظاہر نہ ہوون، بھیت نہ کُھلن 2- دل دی نہ آکھ سکن 3- شکایت نہ کرن

بات مُوہیں پَون، (محا) 1- گل دا عام ہوون، تھاں تھاں تذکرہ ہوون 2- بدنامی ہوون 3- چرچا ہوون

بات مُوہیں پَے جاون، (محا) ویکھو: بات مُوہیں پَون

بات نِبھ جاون/بات نِبھن، (محا) 1- وعدہ پُورا ہوون 2- کم سرے لگن

بات نبھا چھڈن / بات نبھا دیون، (محا) ویکھو: بات نبھاون

بات نبھاون، (محا) وعدہ پُورا کرن، قول تے پُورا اُترن

بات نِشتر بن جاون، (محا) ویکھو: بات نِشتر ہوون

بات نِشتر ہوون، (محا) گل چُبھویں ہوون، تکلیف والی گل

بات نشر کر دیوَن، (محا) 1- گل کُھلا دیون، گل دُھما دیون 2- بدنام کر دیون

بات نشر کرن، (محا) ویکھو: بات نشر کر دیوَن

بات نشر ہوون، (محا) 1- گل کُھل جاون، گل عام ہوون 2- بدنامی ہوون

بات نظر وِچ آ جاون، (محا) 1- گل دا پتا لگ جاون، گل کُھل جاون 2- گل چیتے آون 3- معاملے ول دھیان چلا جاون

بات نظر وِچ آون، (محا) ویکھو: بات نظر وِچ آ جاون

بات نظر وِچ ہوون، (محا) 1- گل دا پتا ہوون 2- گل یاد ہوون 3- معاملے ول دھیان ہوون

بات نِکل جاون/بات نِکلن، (محا) 1- بھیت کُھلن، بھانڈا بھج جاون 2- مُونہوں کوئی گل نِکلن

بات نوں پا جاون، (محا) وِچلی گل نوں سمجھ جاون، اصل حقیقت پا جاون

بات نوں پاون، (محا) ویکھو: بات نُوں پا جاون

بات نوں چبال دیوَن، (محا) 1- گل نوں گندیاں کرن 2- کُجھ مارن، کم خراب کرن 3- کسے گل نوں بار بار کرن

بات نوں چبالن، (محا) ویکھو: بات چبالن

بات نوں چبل دیوَن / بات نوں چبلن، (محا) ویکھو: بات چبلن

بات نوں چگل دیون / بات نوں چگلن، (محا) ویکھو: بات چگلن

بات نوں چولن، (محا) ویکھو: بات چبلن

بات نوں لمکا دیون/بات نوں لمکاون، (محا) 1- گل نوں لمیاں کرن 2- جھگڑا ودھاون

بات نوں لمیاں کر دیوَن /بات نوں لمیاں کرن، (محا) ویکھو: بات نوں لمکاون

بات نُوں وَٹا دیون/ بات نوں وَٹاون، (محا) بات نوں بدل دیون، بات ہور بنائون

بات نوں وٹّا لا دیون/ بات نوں وٹّا لاون، (محا) 1- گل نوں غلط ثابت کرن 2- بدنامی کرن 3- عیب کڈھن

بات نوں وٹّا لگ جاون، (محا) ویکھو: بات نوں وٹا لگن

بات نوں وٹّا لگن، (محا) 1- گل دا غلط ثابت ہوون 2- کم نوں گھاٹا آون 3- بدنامی ہوون

بات نوں وِچوں کٹّن، (محا) ویکھو: بات وِچوں کٹّن

بات نوں ہس کے ٹالن، (محا) گل دا مذاق اُڈاون، گل نوں حقارت نال ٹالن، مگروں لاہون

بات نہ پُچھن ، (محا) 1- سار نہ لَون، خبر نہ لَون 2- ہمدردی نہ کرن 3- لاپروائی توں کم لَون 4- آدر بھا نہ کرن، آؤ بھگت نہ کرن 5- اہمیت نہ دینا

بات نہ پُچھنا، (محا) ویکھو: بات نہ پُچھن

بات نہ سُن سکن ،(محا) 1- گل سُنن دا حوصلہ نہ ہوون 2- بے رُخی ورتن، اہمیت نہ دیون

بات نہ سُنن ، (محا) 1- دھیان نہ دیون، لاپروائی کرن 2- آواز نہ سُنن 3- گل نہ منن، آکھے نہ لگن

بات نہ کرسکن ، (محا) 1- گل کرن دا حوصلہ نہ ہوون 2- شرمندگی پاروں چُپ رہوں 3- جان کے گل نہ کرن، بے رُخی ورتن

بات نہ کرن، (محا) 1- کُجھ نہ آکھن 2- مُونہوں نہ بولن 3- غرور کرن، دُوجیاں نوں کجھ نہ سمجھن 4- ناراض ہوون

بات نہ ہوون، (محا) ایویں جیہی گل ہوون 2- واقفیت نہ ہوون 3- گل بات نہ ہوون 4- مُلاقات نہ ہوون

بات وِچ چپیاں لادیون ، (محا) ویکھو: بات وچ چپیاں لاون

بات وِچ چپیاں لاون، (محا) گل نوں ایدھر اودھر اُلجھاون، صاف سِدّھی گل نہ کرن، اصل گل وِچ ہور ہور گلاں چھیڑن

بات وِچ دخل دیون، (محا) کسے دی گل وِچ بول پَون، کسے دے معاملے وِچ لت اڑاون

بات وِچ کُد پَو ن /بات وِچ کُدّن ، (محا) 1- کسے دی گل نوں ٹوک کے اپنی گل کرن 2- خواہ مخواہ کسے جھگڑے وِچ شامل ہوون 3- دخل دیون 4- بے وقوفی کرن

بات وِچوں کٹ دیؤ ن ، (محا) ویکھو: بات وِچوں کٹن

بات وِچوں کٹن ،(محا) دُوجے دی گل وچ بول پَو ن

بات ودھ جاون ، (محا) ویکھو: بات ودھن

بات ودھ ودھ کے کرن ، (محا) 1- اپنی اوقاتوں ودھ کے گل کرن 2- اُبھر اُبھر کے گل کرن، پھُنڈ پھُنڈ کے گل کرن 3- شیخی وکھاون

بات ودھا دیوَ ن / بات ودھاون، (محا) 1- گل نوں لمکاون، گل نوں لمیاں کرن 2- جھگڑا کھڑا کرن 3- عزت زیادہ کرن

بات ودھدی جاون ، (محا) 1- کسے گل یاں معاملے دالمکدیاں جاون 2- جھگڑا ودھدا جاون

بات ودھن، (محا) 1- جھگڑا ہوون، بحث تکرار ہوون 2- کسے گل یاں معاملے دالمک جاون 3- عزت آبرو اگے توں زیادہ ہوون

بات وڈی کر دیوَ ن ، (محا) ویکھو: بات وڈی کرن

بات وڈّی کرن ، (محا) 1- دُوجے دی گل نوں ٹُکن 2- ہاں وِچ ہاں ملاون 3- عزت کرن 4- گل نوں لمکاون

بات وزنی ہوون ، (محا) 1- گل دا ٹھوس ہوون، بادلیل ہوون 2- قدر ہوون 3- گل سچی ہوون

بات وسّوں باہر کر دیون ، (محا) معاملہ بہتا ای وگاڑ دیؤ ن

بات وسّوں باہر کرن ، (محا) ویکھو: بات وسّوں باہر کر دیون

بات وسّوں باہر ہو جاون / بات وسّوں باہر ہوون، (محا) کم دا ہمت توں بہتا ہوون

بات وسّوں باہری ہوون ،(محا) ویکھو: بات وسّوں باہر ہوون

بات وِگاڑ دیون ، (محا) ویکھو: بات وگاڑن

بات وِگاڑن، (محا) 1- کم خراب کرن، گڑبڑ کرن 2- اعتبار گواون، ساکھ خراب کرن

بات وِگڑ جاون / بات وِگڑن،(محا) 1- کم خراب ہوون

2- ساکھ جاندی رہون، اعتبار نہ رہون 3- مندے دِن آون، حالات خراب ہوون 4- تہمت لگن، الزام لگن

بات ہتھ آ جاون/ بات ہتھ آون، (محا) 1- کسے دا بھیت لبھ جاون، کمزوری لبھن 2- سِٹّا نِکلن، نتیجہ ساہمنے آون

بات ہلکی ہو جاون/ بات ہلکی ہوون، (محا) ساکھ نہ رہون، عزت آبرو گھٹ جاون

بات ہور نِکل آون/ بات ہور نکلن، (محا) معاملہ جو سُنیا ہووے اوہدے اُلٹ ثابت ہوون، گل برعکس نکلنا

بات ہور ہو جاون / بات ہور ہوون، (محا) 1- گل اُلٹ جاون، گل بدل جاون 2- معاملہ اُلٹ ثابت ہوون

بات ہولی ہو جاون، (محا) ویکھو: بات ہلکی ہوون

بات بیٹھی ہو جاون/ بات بیٹھی ہوون، (محا) بے عزتی ہوون، وقار نہ رہون، گل جاندی رہون

باتا: (مذ،صفت) 1- باتلا، توتلا، تھتھا، تھتھلا، اَڑ کے بولن والا 2- اِک رُکھ دا ناں، پتیاں توں بغیر پودا، کریر دا پھل

باتا: (مذ) ویکھو: بادا

باتاں: (مو) بات دی جمع

باتاں آ جاون/ باتاں آون، (محا) 1- گلّاں آون 2- چالاک ہو جاون، مُونہہ پھٹ ہوون

باتاں بناونا، (محا) جھوٹھیاں گلّاں کرنا

باتاں سُناون، (محا) 1- حال احوال دسّن، واقعات بیان کرن 2- کہانیاں سُناون 3- طعنے دیون

باتاں سُنن، (محا) 1- کہانیاں سُنن 2- بُرا بھلا سُنن، گالی مندا سُنن 3- طعنے مہنے سُنن

باتاں وِچ ٹال دیون/ باتاں وچ ٹالن، (محا) گلّاں نال ٹال مٹول کرن، مگروں لاہون

باتاں ہونیاں، (محا) گلّاں چلنا

باتپوت: (سن،مذ) ہوائی جہاز

باتڑی: (مو) 1۔گل، بات، ونگی: 'پوچھہہ باتڑی آہ' 2۔ ناکاری گل

باتشاہ: (مذ) ویکھو: بادشاہ

باتشاہ زادہ، (مذ) بادشاہ زادہ، شہزادہ

باتشاہ زادی، (مو) بادشاہ زادی، شہزادی

باتگراں: (حرفِ تشبیہہ) وانگراں، طرحاں، وانگوں، وانگر

باتل: (صفت) 1- اِک کشمیری ذات 2- اِک اوڈ قوم 3- گالڑی، کہانیاں پاون والا

باتل ہوون، (محا) گپّی ہوون، گالڑی ہوون

باتلا: (مذ،صفت) تھتھا، اڑ کے بولن والا، توتلا، تھتھلا

باتن: (فم) باتاں نال، گلّاں نال، ونگی: 'باتن ہی بے کُنٹھ معاملہ' (گُر)

باتو: (پو،مذ) تاش دا بادشاہ

باتو: (صفت) ویکھو: باتی

باتُو: (صفت) 1- گالڑی، باتُونی، باتل 2- کھیڈ وِچ ہارن دی کیفیت

باتون: (صفت) ویکھو: باتونی

باتونگڑی: (مو،صفت) اوہ زنانی جو بہتیاں گلّاں کرے، باتُونی عورت

باتونن: (مو،صفت) بہتیاں گلّاں کرن والی عورت، باتن

باتونی: (صفت) جو بہت زیادہ گلّاں کرے، گلا دھڑ، گلاکڑ

باتونیا: (مذ،صفت) بہتیاں گلّاں کرن والا آدمی، گپّی، گالڑی، باتونی، ٹرپلی

باتھ (Bath): (انگ، مذ) 1- غُسل کرن، نہاون 2- غسل خانہ
باتھ روم (Bath Room)، (انگ، مذ) نہاون والا کمرہ، غسل خانہ
باتھاں: (مو) 1- ہتھاں دے اگے پھیلے ہوون دی حالت 2- جھولی، دامن
باتھو: (مذ) ساگ، گندم دی فصل وچ آپ مہارے اُگی جڑی بُوٹی جس نوں ساگ وِچ شامل کیتا جاندا اے، سردیاں نوں اُگن والی اِک خودرو بُوٹی جیہڑی ساگ وِچ پیندی اے
باتھو دا لڈو، (مذ) باتھو بھُن کے مِتّھار لایا لڈو
باتھُوں: (مذ) ویکھو: باتھو
باتی: (فم) ویکھو: باتیں
باتی: (مو، صفت) تھتھلی، ہتھی، اڑ اڑ کے بولن والی، توتلی
باتی: (مو) 1- چیز 2- بُتی، چوکھی 3- دِیوے دی بتی، سُوتر یاں رُوئی دی ڈوری جیہڑی لیمپ یاں دِیوے دے تیل وِچ رکھ کے بالدے نیں
باتی کھانا، (محا) چنگا چوکھا کھانا، سبھو کجھ کھا جانا
باتیں: (فم) باتاں نال، گلّاں نال
باتیں لا دیون/ باتیں لالوَن، (محا) ویکھو: باتیں لاون
باتیں لاون، (محا) بہلاون، پھُسلاون، دھوکھا دیون
باتیں لگ جاون/ باتیں لگّن، (محا) دھوکھا کھاون، گلّاں وِچ آون
باٹ: (مو) واٹ، دُوری
باٹ: (مذ) 1- وٹا، وزن تولن لئی لوہے دا بنیا وٹا 2- پنڈاں دی اِک خاص ڈِش جیہدے وچ مکی دے تازہ رس والے دانے لوڑ مُوجب ماترا وِچ کُٹ کے ایہناں وِچ کجھ مخصوص مسالے رَلا کے ہانڈی وِچ پکا کے کھادے جاندے نیں جیہڑی کہ بہت سوادلی ہوندی اے 2- سُکی روٹیاں دے ٹکڑیاں دا حلوہ
باٹ اَونی، (محا) واٹ پینا
باٹ پار، (صفت) بٹ مار، ڈاکو، ونگی: 'باٹ پار گھر موس پرانے' (گُر)
باٹ پاری، (مو) بٹ ماری، ڈاکا، راہزنی، لُٹ مار
باٹ پاڑ، (صفت) ویکھو: باٹ پار
باٹ چلن، (محا) سفر کرن، منزل مارن
باٹ دِکھا دیوَن/ باٹ دِکھاون، (محا) رستہ دسّن، رستے تے لاون
باٹ دیکھن، (محا) اُڈیکن، راہ دیکھن، انتظار کرن
باٹ روک دیوَن/ باٹ روکن، (محا) 1- رستہ بند کرن 2- کسے نوں سفر کرن توں ہوڑن 3- راہ نہ دیون
باٹ گھاٹ، (فم) باہر اندر، ونگی: 'باٹ گھاٹ تو سانگی مورے' (گُر)
باٹ مار دیون/ باٹ مارن، (محا) 1- پندھ کھوٹا کرن 2- نقصان دا موجب بنن
باٹ ہونی، (محا) پندھ پوَن، واٹ پینا
باٹا: (ج، مذ) 1- کچے شہتوت، بغیر پتیاں دے جھاڑی، کری دا پھل، درختاں دا بُور 2- سخت، کوڑا، کھرھوا 3- حصہ، ونڈ، بھاگ 4- تسلے ورگا لوہے دا بھانڈا 5- بے زبان، گُنگا، باتا 6- وڈا، چودھری، خان، جاگیردار، ونگی: 'جدھر ویکھداہاں باٹا کھوڑ ہے اج'
باٹا سلاٹا/ باٹ سلاٹا، (محا) 1- بہت سخت، بہت مضبوط، بہت سخت جان 2- سلاٹا، خاص قسم دا قدرتی بنیا ہویا گول پتھر جیہدے

نال سِل تے چیزاں پیہندے نیں

باٹا گاہی، (مو) پندھ، مسافرت، واٹ، پینڈا

باٹا گھاٹے، (فم) ویکھو: باٹ گھاٹ

باٹا گٹّے، (صفت) 1- نہایت سخت، نہایت مضبوط 2- نہایت کنجوس 3- نہایت سخت دل، پتھر دِل

باٹک: (صفت) بُنن والا، جولاہا، پاولی

باٹکا: (ہ، مذ) بگلا

باٹلا: (مذ) رستہ، راہ، واٹ، پینڈا

باٹلی: (مو) سڑک، گلی، رستہ، ڈنڈی، وِنگی: 'جہہ جانو تہہ بھیر باٹلی' (گر)

باٹنا: (فم) ویکھو: بانٹنا

باٹھ: (عدد، صفت) سٹھ جمع دو، دو اُپر سٹھ، 62

باٹھا: (مذ، صفت) 1- ڈنڈا، سوٹا 2- باٹھ ورھیاں دا

باٹی: (ج، مو) 1- اِک چھنّے ورگا پتل دا بھانڈا جس دے کنڈھے باہر نُوں ہوندے نیں، ولٹوہی 2- چھوٹا رستہ، راہ، ڈنڈی، راہ وِچ، وِنگی: 'ہائی باٹی روہ نرالے' 3- پِپل یاں بوڑھ دا پھل، گولھ 4- سپاہیاں دی وادھو رسد 5- روٹی دی چھوٹی ٹِکی 6- باڑی، پھلواڑی، باغ 7- رہون دی تھاں 8- لاٹھی، ڈانگ 9- سخت دِل، پتھر دِل 10- کنجوس 11- سخت، مضبوط

باٹی ٹیک دیون/ باٹی ٹیکن، (محا) 1- بہہ جاون، بُزدلی وکھاون، کنڈ وکھاون 2- دِل چھڈن

باٹی سلاٹی/ باٹ سلاٹی، (صفت) نہایت سخت، پتھر ورگا سخت

باٹے: (فم) راہ تے، رستے تے

باٹے پوَن، (محا) راہے لگن، رستے پَون، سفر تے روانہ ہوون

باٹے سلاٹے// باٹ سلاٹے، (فم) چوکھے سخت، چوکھے مضبوط

باٹے گھاٹ، (فم) ویکھو: باٹ گھاٹ

باج: (عر، مو+مذ) 1- گھوڑیاں دی اِک قسم، وِنگی: 'کالے کُلے نُکرے نیلے، ابلک باج پیڑائے' (دمو) 2- واجے دے وجن یاں وجاون دی حالت، واجا وغیرہ کوئی ساز، وِنگی: 'سُنیئے باجے باج سُہاوے' (گر) 3- 'آواز' توں وِگڑ کے بنیا ہویا، واج، سد 4- رسائی، اپڑ، پہنچ

باج گاج/ باجا گاج، (مذ) 1- واجے ساجے 2- واجے وغیرہ وجن دا کم یاں حالت 3- شان، شوکت

باج: (مذ) 1- فارسی لفظ 'باز' دا وگاڑ، اِلّ جیڈا اِک شکاری پنچھی جس نوں پنچھیاں دا شکار کرن لئی ورتدے نیں 2- (فا) معاملہ، محصول، لگان، مالگزاری دی رقم 3- خراج

باج دار، (فا، صفت) 1- محصول جمع کرن والا، محصول اِکٹھا کرن والا 2- باز رکھن والا (آدمی)، بازاں دی دیکھ بھال کرن والا (نوکر)

باج داری، (فا، مو) محصول جمع کرن دا عمل

باج گزار، (فا، صفت) مالیہ یاں معاملہ دین والا، خراج دین والا

باج گزاری، (فا، مو) مالیہ یاں خراج دیون دا عمل

باج گیر، (فا، صفت) باج دار، محصول جمع کرن والا، خراج لین والا

باج گیری، (فا، مو) باج داری، خراج گیری

باجا: (فا، مذ) وجاون والا آلہ، واجا

باجا بج جاون/ باجا بجن، (محا) 1- سازوجن 2- رولا پاون 3- شہرت ہوون 4- بھنڈیا جاون، تو الگن 5- ویاہ ہوون

باجا بجادیون / باجا بجاون، (محا) 1- بھنڈ دیون، بدنام کر دیون، توا لاون 2-ساز وجاون 3- وکھاوا کرن، نمائش کرن 4- اپنے سے وچ اپنا کم چج نال کرن

باجا بجاونا، (مذ) اپنے سے وِچ اپنا کم سوہنے ڈھنگ نال نبھاہ جانا

باجا کر دیون/ باجا کرن، (محا) ہِینا کرن، ہرا دیون، جِت جاون

باجا گاجا، (مذ) ویکھو: 'واجا گاجا'

باجا ہو جاون/ باجا ہوون، (محا) ہِینا ہوون، ہار جاون

باجار: (مذ) ویکھو: 'بازار' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

باجار کڈھنا، (محا) سڑک وغیرہ تے چھوٹی موٹی عارضی دُکان کھولنا، ونگی: باجاری باجار مہہ، آئی کڈھے باجار (گر)

باجاری: (صفت) ویکھو: 'بازاری'

باجب: (صفت) عربی لفظ 'واجب' دا وگڑیا رُوپ 1- ضروری، لازمی، ٹھیک 2- جیہڑا کسے دُوجے دا محتاج نہ ہووے 3- ماہوار آمدنی، تنخواہ، مہینے دی اُجرت 4- ہمیشہ 5- فقہ دی اصطلاح وِچ دِین دا اوہ حکم جینہوں بے عذر ادا نہ کرن والا گناہگار ہووے

باجرا: (مذ) ساونی دی فصل دا اِک اناج جس دے دانے بہت چھوٹے چھوٹے ہوندے نیں 2- نِکیاں نِکیاں کنیاں، پھُہار، پھُوہر

باجرا جیٹھا، (مذ) پُتر پلیٹھا، مال اوٹھا، گھر کوٹھا، (اکھا) جیٹھ وِچ بیجیا باجرا، پہلا پہلا جمیا (پلیٹھا) پُتر، مالاں وِچوں اُوٹھ تے جُھگی گھر ایہہ چار چیزاں چنگیاں نیں

باجرا مُرغ، (مذ) اِک پیلے رنگ دا باریک چتریاں والا پرندہ

باجرا ورھن، (محا) پھوہر پَین، پھُہار ڈِگن، کِن مِن ہوون

باجرو: (مذ) باجری، باجرے دی اک قسم

باجری: (مو) 1- باجرا، باجرے دی اِک باریک قسم 2- نِکا مُچھ

باجری کڈنی، (محا) مُکھ لڑنی

باجُڑ: (مذ) جھلا، بُدھو، بے سمجھ

باجن: (مذ) 1- دھپھڑ 2- ڈھول ڈھمکا

باجنتر، (مذ) واجا، ساز، ونگی: 'تارے گھور باجنتر تہہ' (گر)

باجنی: (مو) بازنی دا وگاڑ..... باز دی مادہ

باجو: (مذ) ویکھو: بازو بند

باجو بند، (مذ) 'بازو بند' دا وِگڑیا رُوپ

باجوا/ باجوہ: (مذ) جٹاں دی اِک ال تے اوس قبیلے دا کوئی بندہ، عام طور تے ایہدی اِملاء باجوہ رائج اے تے بعضے باجواہ وِی لکھدے نیں

باجوڑ: (مذ) دِیر، چترال دا بلوچستان دی سرحد نال لگدا علاقہ

باجوں: (مذ) ویکھو: بازو

باجوں: (مذ) ویکھو: بانجھوں

باجھ: (سن، مذ) واہی ہوئی بھوں

باجھ: (مذ) 1- ترس، رحم، ہمدردی 2- (حرفِ استثناء) بِنا، سوا، بغیر، علاوہ، اڈ، ایس توں چھٹ

باجھ شمار، (صفت) بے شمار، ان گِنت، ونگی: 'مچھلی باجھ شُمار بیان بیلی' (فضل شاہ)

پھُلاں باجھ نہ سوہندیاں ویلاں تے پُتراں باجھ نہ ماواں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ تیویں دی قدر پُتر نال ہی ہوندی اے تاں کہندے نیں 2- دُعا، بددُعایاں پھٹکارلئی دی ورتدے نیں

باجھا: (مذ) 1- بندھن 2- (صفت) باہر والا

باجھری: (مو) اناج دی اک قسم، باجری

باجھی: (مو) باضابطہ، قانون موجب

باجھوں: (فم) باجھ، بِنا، بغیر

عقلاں باجھوں کُھوہ خالی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بے عقلی نال خرچ کرن تے خزانے وی خالی ہو جاندے نیں اودوں کہندے نیں

باجھہُ: (فم) بغیر، سوا، بِنا، باجھوں، ونگی: 'کہے حُسین فقیر نمانا، تیں باجھہُ کوئی ہور نہ جانا' (شاہ حُسین)

باجی: (صفت) 1- وڈّی بھین، آپا، وڈّی بھین لئی کلمۂ تخاطب، اپنے توں وڈّی عمر دی عام کُڑی یاں عورت نوں وی باجی آکھدے نیں 2- بدھوز نانی

باجی: (مو) بازی دا وِگڑیا رُوپ 1- کھیڈ 2- کھڈونا 3- کھیڈ وِچ ہار 4- نٹاں دا تماشا 5- اُلٹی چھالاں، قلابازی، مداری پُنا 6- (صفت) بے وقوف، مُورکھ

باجی پاون، (محا) 1- بازیگراں دا تماشا دکھاون 2- اُلٹ بازی کھاون، کھڑ بازی لاون

باجی کردیون / باجی کرن، (محا) ہِنا کرن، ہرا دیون

باجی کِھڈان، (محا) کھیڈ کھڈاون

باجی کھیڈن، (محا) 1- کھیڈ کھیڈن 2- دھوکھا کرن، فریب دیون

باجی گر، (مذ) ویکھو: بازیگر

باجی گرنی، (مو) ویکھو: بازیگرنی

باجی گری، (مو) ویکھو: بازیگری

باجی لاون، (محا) 1- پُٹھی چھال لاون، کھڑ بازی لاون 2- بازیگراں دا تماشا

باجی لگّن، (محا) 1- کھیڈ ہوون، مقابلہ ہوون، شرط لگّن 2- بازیگراں دا تماشا ہوون

باجی ہو جاون / باجی ہوون، (محا) ہِنا ہوون، ہَر جاون

باجی: (فم) بُہت، ودھ، زیادہ، اکثر

باجی بیراں / باجی پھیری، (فم) بہت واری، کئی وار

باجی گیلاں، (فم) بہت واری، کئی وار، کدے کدے

باجے نی مُکان آوَنا: (محا) کبڈی دی کھیڈ وِچ اِک بازی جِت کے جیتو دھڑے دے آدمی دا ہاریاں ہویاں وَل کوڈی دین جانا

باجیاں: (مو) باجی دی جمع، بازیاں، پُٹھیاں چھالاں، اُلٹ بازیاں، کھڑ باجیاں

باجیاں کھاون، (محا) 1- پُٹھیاں سِدھیاں رڑھدیاں جاون 2- پُٹھیاں چھالاں لاون، کھڑ بازیاں لاون

باجیاں لاون، (محا) بازیاں کھاون، کھڑ بازیاں لاون، پُٹھیاں چھالاں مارن

باجیوں: (فم) کھیڈوں، بازیوں

باجیوں ہرن، (محا) کھیڈ وچ ہر جاون

باچ: (مذ) اِک بیماری، آتشک، بادِفرنگ

باچ: (مذ) واڈھو معاملہ، وادھو محصول

باچ بِگار، (مو) 1- اوہ محصول جو زبردستی اُگراہیا جاوے 2- بِنا کجھ دِتے کرائی گئی محنت مزدوری، وگار

باچا: (مذ) 1- گل، بچن، تول 2- 'بادشاہ' دا وگاڑ 3- بچہ 4- (صفت) بولن والا

باچنا: (فل) بچ جانا، بچنا، ونگی: 'ساچے سبد رتے سے باچے'

باچنا: (فعم) محصول اُگراہنا، کرایہ لینا، مالیہ لینا

باچولا: (مذ، صفت) وِچولا، وِچلا، گل بات کراون والا

باچھ: (مو+مذ) 1- مُونہہ، ہوٹھ، ہوٹھاں دی گُٹھ، وراچھ، بکھاں دا کنارہ 2- حصہ، ونڈ 3- چندہ، لگان، مالیہ 4- چوڑے مُونہہ والی ہانڈی 5- اُگراہی، بھائی چارے دا چندا

باچھ پاڑ دیون/باچھ پاڑن، (محا) سَٹ مار کے باچھ کھول دیون، مُونہہ تے پھٹ پا دیون

باچھ پاون، (محا) 1- اُگراہی کرن 2- حصہ پاون، پتّی پاون 3- لگان مقرر کرن، مالیہ مقرر کرن

باچھ پینا، (محا) فی بندہ دے حساب نال اُگراہی منگنا، چندا منگنا، چندا اکٹھا ہونا

باچھ کُھلن/ باچھ کُھل جاون، (محا) 1- گستاخ ہوون، مُونہہ پھٹ ہوون 2- باگھا اَڈّن، بہت زیادہ رودن 3- حیران رہون، مُونہہ اڈیاں رہون 4- کھِل کھِلا کے ہسّن 5- کوئی گل بجھن 6- سَٹ لگ کے پھٹ ہو جاون

باچھ کھول دیون، (محا) ویکھو: باچھ پاڑن

باچھ کھولن، (محا) 1- سَٹ مار کے باچھ کھول دیون، مُونہہ تے پھٹ پا دیون 2- للچا کے ویکھن

باچھ لگنی، (محا) ویکھو: باچھ پینا

باچھ ونگی کر دیون/ باچھ وِنگی کرن، (محا) 1- چیڑھ لاہون، نقل لاہون، سانگ لاہون 2- مُونہہ وگاڑن 3- کچی وٹّن 4- گھسُن مارن، بہت کُٹّن

باچھ وِنگی ہو جاون/باچھ وِنگی ہوون، (محا) 1- رُس جاون، رودن لگ پون، باگھا اَڈّن، اُچی اچی رودن 2- لقوہ ہوون

باچھا: (مذ) گاں دا بچہ، وَچھا، ویڑھا

باچھاں: (مو) باچھ دی جمع، وراچھاں، بکھاں دے کنارے

باچھاں پاٹ جاون/باچھاں پاٹن، (محا) 1- باچھاں پکن 2- بہت زیادہ ہسّن

باچھاں پاڑ دیون/باچھاں پاڑن، (محا) سَٹ مار کے باچھاں چیر دیون، بہت زیادہ مارن

باچھاں پڑوا لوَن/ باچھاں پڑواون، (محا) بہت زیادہ کُٹ کھالوَن، ڈھیر پھنڈ یون

باچھاں پک جاون/ باچھاں پکّن، (محا) بکھاں دیاں نکراں دا پھُل جانا

باچھاں کھِڑ جاون، (محا) ویکھو: باچھاں کھِڑن

باچھاں کھِڑا دیون، (محا) ہسا دیون، بہت خوش کر دیون

باچھاں کھِڑاون، (محا) ویکھو: باچھاں کھِڑا دیون

باچھاں کھِڑن، (محا) بہت خوش ہوون

باچھاں کھِل جانا، (محا) ڈھیر خوش ہو جانا، بہت زیادہ ہسنا

باچھاں کھِلار دیوَن/ باچھاں کھِلارن، (محا) خوش ہوون، کھِڑن

باچھاں کھلرنا، (محا) بہت خوش ہونا

باچھاں کُھلن/ باچھاں کُھل جاون، (محا) 1- خوشی دے لے ہاسا بکھاں تے آ جان، خوش ہو جاون 2- بہت مار کُٹ پاروں درا چھاں پاٹ جاون

باچھاں کھولنا / باچھاں کھول دیون، (محا) ظاہر کرنا، ساہمنے لیا دنا

باچھاں وِنگیاں کرن/ باچھاں وِنگیاں کر دیون، (محا)

1- چیڑھاں لاہون، نقلاں لاہون 2- مُونہہ وگاڑن 3- کچیچیاں وٹن 4- مُونہہ تے گھسن مارن، بہت زیادہ مارن کُٹن

باچھاں وِنگیاں ہو جاون/ باچھاں وِنگیاں ہوون، (محا) 1- رُس جاون، روون لگ پَون 2- لقوہ ہوون

باچھر: (مذ) وچھ، وِنگی: 'ساگر ترِیو باچھر کھوج' (گر)

باچھڑ: (مو) واچھڑ، پھوہار

باچھل: (صفت) وڈّے بُلھاں والے مرد یاں عورت نُوں حقارتاً کہندے نیں

باچھن: (مصدر) 1- گھاہ کڈھن، گھاہ مارن 2- چھبن، پُچھن، چھیلی کرن 3- چُنن

باچھنا: (فعم) ویکھو: بانچھنا

باچھی: (مو) باچھ دی تصغیر 1- مُونہہ، ہوٹھ، ہوٹھاں دی گُٹھ، وراچھ، باچھ 2- اُگراہی، حصّہ، پتّی 3- لگان 4- چھی، گلوکڑی

باچھی پاٹن، (محا) 1- باچھی پکن 2- بہت زیادہ ہسن

باچھی پاڑن/ باچھی پاڑ دیون، (محا) بہت زیادہ کُٹ پینی

باچھی پالوَن/ باچھی پاون، (محا) چھی پالوَن، کلاوے وِچ لےلوَن

باچھی پٹ جاون، (محا) ویکھو: باچھی پاٹن

باچھی پڑوالوَن/ پڑواون، (محا) بہت زیادہ کُٹ کھاوَن، ڈھیر پھنڈیون

باچھی پک جاون/ باچھی پکن، (محا) بُلھاں دی کسے نُکر دا پھُل جانا

باچھی کِھڑ پوَن/ باچھی کِھڑ جاون/ باچھی کِھڑن، (محا) بہت زیادہ خوش ہوون، ہس پون

باچھی کِھڑا دیون/ باچھی کِھڑاون، (محا) خوش کر دیون، ہسا دیون

باچھی کِھل پون، (محا) ہس پون، خوش ہو جاون

باچھی کِھل جاون/ باچھی کِھلن، (محا) 1- مُونہہ پھٹ ہوون، گستاخ ہوون 2- باگھا اَڈّن، بہت زیادہ روون 3- حیران ہوون، مُونہہ ٹڈیا رہون 4- کِھل کِھلا کے ہسن، کوئی گل تجھن 6- سَٹ نال پھٹڑ ہو جاون

باچھی کِھلا ر دیون/ باچھی کِھلا رن، (محا) خوش ہوون، کِھڑ ن

باچھی کھول دیوَن/ باچھی کھولن، (محا) باچھی پاڑ دینا، بہت زیادہ کُٹ چاڑھنا

باچھی وِنگی کر دیوَن/ باچھی وِنگی کرن، (محا) 1- چیڑھ لاہون، نقل لاہون، سانگ لاہون 2- مُونہہ وگاڑن 3- کچیچی وٹن 4- گھسن مارن، بہت مارن کُٹن

باچھی وِنگی ہو جاون/ باچھی وِنگی ہوون، (محا) 1- رُس جاون، روون لگ پوَن، باگھا اَڈّن 2- لقوہ ہو جاون

باچھیاں: (مو) ویکھو: باچھی جیہدی ایہہ جمع اے

باچھیاں پاٹ جاون/ باچھیاں پاٹن، (محا) 1- باچھیاں پکن 2- بہت زیادہ ہسن

باچھیاں پاڑدیون / باچھیاں پاڑن، (محا) سَٹ مار کے باچھیاں چیر دیون، بہت زیادہ مارن

باچھیاں پڑوالون/ باچھیاں پڑوان، (محا) بہت زیادہ کُٹ کھاوَن، ڈھیر پھنڈیون

باچھیاں پک جاون/ باچھیاں پکن، (محا) بُلھاں دیاں نُکراں دا پھُل جاون

باچھیاں کھڑ پؤن، (محا) (محا) بہت خوش ہوون
باچھیاں کھڑ جاون/ باچھیاں کھِل جاون، (محا) ڈھیر خوش ہوون، بہت ہسّن
باچھیاں کھڑا دیون/ باچھیاں کھڑا دیون، (محا) ہسا دیون، بہت خوش کر دیون
باچھیاں کھڑن، (محا) بہت خوش ہوون
باچھیاں کھِل پؤن، (محا) ہس پون، خوش ہو جاون
باچھیاں کھُل جاون/ باچھیاں کھُلّن، (محا) 1- خوشی ویلے ہاسا بلّھاں تے آ جاون، خوشی ہوون 2- بہت مار کٹ پاروں وراچھاں پاٹ جاون
باچھیاں کھِلا ر دیون/ باچھیاں کھِلا رن، (محا) خوش ہوون، کھڑن
باچھیاں کھول دیؤن/ باچھیاں کھولن، (محا) 1- ساہمنے لیاون، ظاہر کرن 2- ہسّن 3- مُونہہ اڈّن 4- بہت زیادہ مارن کٹّن
باچھیاں ونگیاں کر دیون /باچھیاں وِنگیاں کرن، (محا) 1- چیڑھاں لاہون، نقلاں لاہون، سانگاں لاہون 2- مُونہہ وگاڑن 3- کچیچیاں وٹن 4- مونہہ تے گھسن مارن، بہت زیادہ مارن کٹّن
باچھیاں وِنگیاں ہو جاون/ باچھیاں وِنگیاں ہوون، (محا) 1- رُس جاون، روون لگ پون، باگھا اڈّن، زور زور دی روون 2- لقوہ ہوون
باچھ: (مو) 1- دنداں دی ہیٹھلی پیڑ دا اِک پاسا، جباڑا 2- مُونہہ
باچھ بھنن، (محا) بہت مار کٹائی کرن
باچھ بھننا، (محا) بہت مار کٹائی کرنا

باچیاں: (مو) باچی دی جمع
باچیاں اُکھیڑن، (محا) بہت مارن، رج کٹّن
باچیاں بھَن دیون/ باچیاں بھنّن، (محا) دَب کٹّن، دند بھنّن
باچیاں کھُل جانا، (محا) 1- مُونہہ وِچ پانی آ جانا 2- بہت ہسنا، خوش ہونا
باچیاں کھُل جاون/ باچیاں کھُلّن، (محا) مُونہہ وِچ پانی آ جاون، بہت ہسّن، خوش ہوون
باچیاں مِل جاون/ باچیاں مِلن، (محا) 1- مار کھاون 2- چُپ ہوون
باچیاں میل دیون/ باچیاں میلن، (محا) 1- مار کٹائی کرن 2- چُپ کراون
باچیاں میلنا، (محا) مار کٹائی کرنا
باح: (مذ) پوہ پُھٹالا
باخڑ: (مذ) باکھڑ داوِگاڑ، شور کھپ، رولا
باخڑ باخڑ مچاون/ باخڑ باخڑ مچا دیون، (محا) 1- کھپ کرن، شور مچاون 2- بِلیاں دا آپس وِچ گھورن
باد: (مذ) 1- قول، بچن 2- بحث، تکرار 3- دعویٰ، مقدمہ، الزام 4- حوالے، سپرد 5- آتشک
باد: (صفت) 1- بعد، پچھوں، مگروں 2- فضول، بیکار
باد: (فا، مو) 1- ہوا 2- وائی بادی اِک بیماری
بادبان، (فا، مذ) کشتی یاں جہاز دے اُپّر ہوا روکن والا کپڑا، پردہ یاں تنبو تنا، جو کشتی، جہاز یاں بیڑی نوں ہوا دے زور نال چلن وِچ مدد دیندا اے
بادبانی جہاز، (فا، مذ) بادباناں دے ذریعے چلن والا جہاز

بادِ بہار، (فا، مو) بہار دے موسم دی ہوا، چیتر رُت دی ہوا

بادِ بہاری، (فا، مو) بہار نال نسبت رکھن والی ہوا، موسم بہار دی ہوا

بادپا، (فا، صفت) 1- تیز قدماں والا 2- ہوا وانگوں بھجن والا گھوڑا

بادپیا، (فا، صفت) 1- آوارہ، فضول، بکواسی 2- تیز دوڑن والا گھوڑا 3- جنگلاں وچ پھرن والا سیاح 4- ہوادا دباء میچن والا آلہ

بادپیائی، (فا، مو) 1- آوارگی، فضول کم 2- تیز دوڑن دا عمل 3- سیاحی 4- ہوا دا دباء میچن دا کم

بادِخزاں، (مو) پت جھڑ دی ہوا

بادخورہ، (فا، مو) اِک بیماری جیہدے نال گھوڑے دے وال جھڑ جاندے نیں

بادرفتار، (فا) بہت تیز چلن والا

بادِسُموم، (فا، مو) ساڑن والی ہوا، گرم ہوا

بادِصبا، (فا، مو) فجر ویلے وگن والی ہوا

بادِفرنگ، (فا، مو) اِک مرض دا ناں، آتشک

بادِمخول، (مذ) 1- ہسٹیریا 2- بھوت چمبڑنا

بادنُما، (فا، مذ) ککّڑ ورگا اِک آلہ جس توں ہوا دے رُخ دا پتا لگدا اے، ہوا دا رُخ ویکھن والا آلہ

بادا: (مذ) 1- تاش دا بادشاہ 2- گھوڑیاں دی اِک بیماری

بادام: (مذ) بادام، اِک خشک میوہ، ونگی: 'نین مست اوہدے جدوں یاد آون، لاواں اکھیاں نال بادام چُم چُم' (کُشتہ)

بادام روغن، (فا، مذ) باداماں دا کڈھیا ہویا تیل

بادامی: (فا، صفت) 1- بادام ورگا ہلکا جیہا ٹیالا رنگ 2- بادام دے رنگ دا 3- چاولاں دی اِک قسم دا ناں

بادامی اُکھ، (مو) بادام دی شکل ورگی اُکھ، خوبصورت اُکھ

بادر: (مذ) 1- بدّل، بادل 2- توفیق، حیثیت، اہلیت، قابلیت، ونگی: 'کرو قبیاس دِلے وِچ آپے کیہ کجھ اوس دا بادر' (سیف) 2- بہت ودھیا تے چنگی چیز

بادُر: (مذ) 1- شمار، حساب کتاب، میزان، تفصیل، آمد و خرچ دا حساب 2- ثبوت دینا، وضاحت پیش کرنا 3- اپنی قابلیت دا غلط استعمال کرنا

بادرلے: (فم) بدلے، وٹے، عوض، ونگی: 'کاچ بادرے لالو کھوئی ہے' (گُر)

بادری: (مو، صفت) دیر نال پکن والی کھجو

بادساہ: (مذ) ویکھو: بادشاہ

بادساہت: (مو) ویکھو: بادشاہت

بادساہی: (مو) ویکھو: بادشاہی

بادشاہ: (فا، صفت) 1- مہاراجا، پاتشاہ 2- مالک، آقا 3- تاش دا بیگم نالوں اگلا وڈا پتا جس تے بادشاہ دی تصویر ہوندی اے

بادشاہ دِل، (صفت) کُھلے دل والا، سخی

بادشاہ زادا، (مذ، صفت) بادشاہ دا پُتر، راج کُمار، شہزادہ

بادشاہ زادی، (مو، صفت) بادشاہ دی دھی، راج پُتری، راج کُماری، شہزادی

بادشاہ ہوون، (محا) 1- ملک دا مُطلق حاکم ہوون 2- لاپروا ہوون 3- بے وقوف ہوون

دِل دا بادشاہ، (مذ) 1- کُھلے دِل نال خرچ کرن والا 2- من موجی

بادشاہانہ: (صفت) بادشاہاں ورگا، شاہی، شاہانہ

بادشاہت: (فا، مو) 1- بادشاہی 2- حکومت، راج 3- سلطنت

بادشاہو: (کلمۂ تخاطب) بے تکلف دوست یاں شخصیت نوں بلاون لئی بولیا جاندا اے

بادشاہواں: (مذ) بادشاہ دی جمع

بادشاہواں دے معاملے دریاواں دے ویہن، (اکھا) جدوں کوئی معاملہ عام بندے دی سمجھ وچ نہ آون والا ہووے تاں آکھدے نیں

بادشاہی: (مو) بادشاہ دا، بادشاہ دے متعلق

بادشاہی بھوگنا، (محا) امیری نال دِن کٹنا

بادشاہی حُکم، (مذ) شاہی حُکم

بادشاہی خرچ، (مذ) کُھلے دِل نال کیتا جان والا خرچ

بادشاہی عدالت، (مو) شاہی عدالت، انصاف کرن دی شاہی عدالت

بادشاہی عمارت، (مو) شاہی محل

بادشاہی کرنا، (محا) عیش کرنا، سُکھ لینا

بادشاہی گھر، (مذ) راج گھرانہ، شاہی خاندان

بادشاہی گھرانا، (مذ) 1- بادشاہ دا خاندان، 2- رجیا پُجیا گھر

بادشاہی مال، (مذ) سرکاری جائیداد، بادشاہ دی ملکیت

بادل: (مذ) ویکھو: بدّل

بادلا: (مذ) 1۔ سونے دیاں تاراں نال اُنیا کپڑا، زری دے کم والا کپڑا 2۔ اِک قسم دی سُنہری یاں چاندی دی باریک تار 3۔ جموں حکومت ولّوں سرکاری عہدے دار نوں دِتا جان والا اعزازی کاغذ جس وِچ اوس دی نوکری دیاں شرطاں درج ہوندیاں نیں

بادلی: (مو) بادلا دی تانیث

بادن: (مصدر) بولنا، گل بات کرنا

بادن: (مو، صفت) 1۔ جھگڑالو زنانی 2۔ شرارتن

بادنا: (فل) بحث کرنا، باجنا

بادنجان: (عر، مذ) بینگن دا عربی وِچ ناں، اِک مشہور سبزی، بتاؤں

بادوان: (مذ) بادبان دا وِگڑیا رُوپ

بادہ: (فا) شراب

بادہ پرست، (فا، مذ) شراب پین والا، شرابی

بادہ پرستی، (فا، صفت) شراب پیوَن دی عادت، شراب خوری

بادہ خوار، (مذ، صفت) شرابی

بادہ کش، (فا، صفت) 1- شراب کڈھن والا 2- شراب پین والا، شرابی

بادہ کشاں، (فا، صفت) شراب پین والا، شرابی

بادہ کشی، (فا، مو) 1- شراب کڈھنا 2- شراب پیوَن دا عمل

بادہ نوش، (فا، صفت) ویکھو: بادہ پرست

بادہ نوشی، (فا، مو) ویکھو: بادہ پرستی

بادھ: (ہ، مذ) ڈوری، سُوتری، رسّی، تنی

بادھ: (مو) 1- وادھ 2- ودھی ہوئی شے، فالتو چیز 3- ودھاء، وافر، فالتو

بادھ بُدھی، (مو) کھوٹی مت، بھیڑی عقل، ہوڑمتی

بادھ: (صفت) رُکاوٹ پاون والا

بادھا: (مو) 1- روک، رُکاوٹ، اڑچن 2- ڈکّا، بند، ڈیم، پُشتہ 3- وادھا، زیادتی 4- پیڑ، تکلیف 5- مخالفت، وَیر 6- (صفت) بنھیا ہویا، بدّھا

بادھڑ وچھّی: (مو) دھاگیاں نال بنھ کے رنگی ہوئی چُنّی

بادھو: (صفت) 1- وادُھو، فالتو، بے لوڑا، 2- بہتا، گھنا، زیادہ

بادھی مارن: (محا) کاری داؤ لانا

بادھے: (مذ) 1-واڈھو، زائد 2- لبھیا ہویا، مُفت ہتھ آیا ہویا، خواہ مخواہ دا

بادھے دا، (مذ) ویکھو: بادھے

بادھے دا نیوندرا پاونا، (محا) ہور ودھیکی کرنا

بادھے مارن، (محا) وادھو دِیاں گلّاں کرن

بادی:(صفت) 1۔ لڑاکا، جھگڑالو، شرارتی 2۔ ٹُلارا 3۔ دُشمن، مخالف 4۔ بولن والا، تکرار کرن والا، ونگی: 'کھوجی اُجےّ، بادی ہِسے' (گُر)

بادی: (فا، مو) 1- پیٹ وِچ ہوا پیدا کرن والی خوراک 2- ہوا نال نسبت رکھن والا 3- ہوائی مخلوق 4- طِب وِچ اِک مزاج دا ناں 5- بواسیر دی اِک قسم 6- خوبی دی ضِد

بادی بواسیر، (فا، مو) بواسیر دا اک روگ جس وِچ خون آوَندا اے تے موہکیاں وِچ خارش تے چیساں پیندیاں نیں

بادی پن، (فا+مو) ہوا پیدا ہوون دی حالت

بادی چھڈّن، (محا) 1- گندی ہوا خارج کرن 2- سُستی چھڈ دیون

بادی والا بدن، (مذ،صفت) موٹا جُثہ، پُھلیا ہویا جسم

بادِیان: (فا،مو) سونف

بادیہ: (ع، مذ) 1- مٹّی یاں تانبے وغیرہ دا وڈّا پیالہ 2- اُجاڑ، بیابان، جنگل، صحرا، ونگی: 'کوجے بادیئے کرے تیار ایسے، جس ویکھیا سو طلب گارا آہا' (فضل شاہ)

بادیہ پیما، (صفت) جنگلاں، صحراواں دی خاک چھانن والا، اُجاڑاں وِچ بھون والا، ونگی: 'سی ہُن بادیہ پیا سکون بادا، تیرا عشق رہا کیہڑی کاردا اے' (قادری)

بادِیہ پیمائی، (مو) جنگلاں اُجاڑاں وِچ بھون دا کم

بادیہ گرد، (صفت) ویکھو: بادپیا

بادیہ گردی، (مو) ویکھو: بادپیمائی

باڈا: (مذ) حِصّہ، ونڈ

باڈر /بارڈر (Border): (انگ، مذ) 1- سرحد، سیما، سرحدی لکیر 2- کنارا، کندھی 3- حاشیہ، دُپٹے وغیرہ دے کناریاں تے لان دی جھالر، باڑھ 4-فوج، جتھا

باڈو: (صفت) بے وقوف، مُورکھ، نادان، احمق

باڈھ: (مو) 1- فصل پچھے دی واڈھ، وڈھ ٹک 2- جتھے ہتھ لگیا ہووے اوہ تھاں 3- پانی، دھار، چاقو، چھری وغیرہ دی دھار 4- کھیت دے کنڈے دی باڑھ

باڈھ لانا، (محا) چاقو، چھری وغیرہ نوں تیز کروانا، لوہار چاقو چھری یاں کلہاڑی وغیرہ نوں بھٹھی وِچ گرم کر کے باڑ تیز کرن توں بعد پانی وِچ پا کے ٹھنڈا کردا اے

باڈھا: (صفت) واڈھی کرن والا، واڈھا

باڈھن: (مصدر) 1- وڈھن، کٹّن 2- ودھن

باڈھنا: (فل) 1-ودھنا 2-باڑ تے چڑھانا، دھار تیز کرنا، سان تے دھرنا

باڈھو: (صفت) واڈھو، واڈھا، وڈھن والا

باڈھواری: (مو) تلوار

باڈھی: (مذ) ترکھان، لکڑی دا کم کرن والا

باڈھی: (مو) باڈھا دی تانیث، واڈھی کرن والی عورت

باڈی (Body): (انگ، مو) 1- سریر، جسم 2- موٹر گڈی وغیرہ دا ڈھانچا 3- چولی، انگیا

باڈی بِلڈر(Body Builder)، (انگ، مذ،صفت) جُثہ بناون والا،تن ساز، ورزشی،کسرتی

باڈی گارڈ(Body Guard)، (انگ، مذ) کسے وڈّے آدمی دے سر یر وغیرہ دی راکھی یاں رکھوالی لئی مقرر کیتا گیا دستہ یاں اوس دا کوئی آدمی، محافظ، راکھا

بار: (مذ) 1-باہر 2-بُوہا، سرَدل 3-عدالت، دربار 4- بال، بالک، بچّہ

بار: (مو) 1-پنجاب دے پُرانے غیر آباد تے جنگلی علاقے، باراں عام بھوئیں توں اُچیاں ہوندیاں سن جس پاروں ایہناں وِچ واہی بیجی مینہہ دے پانی یاں دریاواں دے ہڑھ آون اُتے ہوندی سی جس پاروں ایہہ بارانی بھوئیں سی تے ایسے لئی باراں آ کھیا گیا، اَن واہی دھرتی، ریتلی بنجر دھرتی، جہلم تے چناب دے وِچکار خشک علاقہ، جنگل، مغربی پنجاب دے نہراں نکلن توں پہلے غیر آباد علاقے جیویں ساندل بار، گنجی بار، نیلی بار، کڑانہ بار وغیرہ دا علاقہ 2-دیر، چر، دیری، ڈِھل 3- موقع 4- نوبت 5- واری 6- بولھ، کھلواڑا، ڈھیری 7-غلّے دا اوہ ڈھیر جس توں بھوسا وکھنہ کیتا گیا ہووے

بار(Bar): (انگ، مو) 1- عدالت وِچ وکیلاں دے کھلون دی تھاں 2- شراب خرید کے پِین والی تھاں 3- لوہے دا موٹا گول ڈنڈا جو بھاریاں چیزاں نوں ایدھر اودھر کرن دے کم وِچ ورتیا جاندا اے، ایس دے ہیٹھلے سرے نوں چوڑا کر کے، وِچ ٹک لا کے پاڑیا گیا ہوندا اے، عام طور تے ریل دے ملازم ایس نوں ورتدے نیں

بار ایسوسی ایشن(Bar Association) ، (انگ، مو) وکیلاں دی انجمن

بار روم(Bar Room)، (مذ) عدالت وِچ وکیلاں دے بیٹھن دا کمرہ

بار: (سن، مو) 1- سمجھ، سُوجھ بوجھ 2-عزت، مان، سَمان، پت، وگی:
'شاہ سپاہ تمام پُکارن، رکھیں بار خُدایا' (سیف)

بار: (فا، مذ) 1- بطورِ لاحقہ جیویں: اشک بار، دُربار 2- گاہے یاں اَن گاہے دا پڑ وِچ پیا ہویا ڈھور 3- بوجھ، بھار 4- گھمبیرتا، ٹھرما 5- فصیل، چار دیواری 6-دروازہ 7- حمل 8- دَخل، رسائی 9- ذمہ داری 10- قرض، اُدھار 11- عزت، آبرو 12- مہلت، فرصت

بار آور، (فا، صفت) 1- پھلدار، پھلّاں والا 2- اولاد والا، بال بچڑ دار 3- کامیاب، بامراد

بار آور ہوون، (محا) 1- پھلدار ہوون 2- کامیاب ہوون

بار آون، (محا) 1- تمیز آون، سمجھ آون، مت آون 2- پھل لگن 3- واری آون

بار بار/ بارمبار، (فم) وار وار، کئی وار

بار بُد، (فا، مذ) ایرانی بادشاہ خسرو پرویز دا اک درباری جیہڑا موسیقی دے فن دا بڑا ماہر سی اوہنوں ہر ویلے بادشاہ دی حضوری وِچ جاون دی اجازت پاروں ''باربُد'' آ کھیا جاندا سی

بار بردار، (صفت) 1- بھار چکّن والا 2- بھار چکّن والے ڈنگر مثلاً، اُونٹھ، ڈھگّا، خچر وغیرہ

بار برداری، (فا، مو) بھار چکّن دا کم یاں مزدوری

بار بنن، (محا) بھار بنن، مصیبت بنن

بار پاون، (محا) مان حاصل کرن، عزت ہوون، اہمیت پاون

بار پکڑن، (محا) 1- تمیز اختیار کرن، مَت پھڑن 2- گھمبیر ہونا، ٹھیہے والا ہونا

بار تھیون، (محا) 1- طبع تے بھار ہوون، مصیبت دا موجب بنن 2- احسان ہونا

بارٹلن، (محا) مصیبت مُک جانا، آفت ٹل جانا

بار چاون/ بارے چاون (محا) 1- کار چاون، بھار چُکنا 2- پڑ توں اناج ہٹاؤنا 3- ذمہ داری چُکن

بار چاون تے قیامت آون، (اکھا) قرضہ لینا مصیبت نوں سدّا دینا اے

بار دار، (صفت) پھل دار، ونگی: 'سپّ ابرِ نیساں دے کرم کولوں، باردار ہویا موتی نال میاں' (سیف)

بار دانہ، (مذ) 1۔ دُکاندار دے سامان رکھن دے برتن 2- بوریاں وغیرہ 3- کسے شے دے رکھن دا برتن 4- تھیلا، سامان، اسباب

بار ڈیون، (محا) 1- بھار پاونا، بوجھ دینا 2- عزت دینا، مان بخشنا

بار رکھن، (محا) بھرم رکھن، عزت رکھن، مان رکھن

بارِ عام، (فا، مذ) اوہ عام دربار جتھے سارے لوکی جا سکن

بار کرانا/ بار کڑانا، (مذ) کرانہ پہاڑی دے آلے دوالے دا علاقہ

بارکش، (فا، صفت) بھار چُکن والا، پلّے دار، قُلی، پانڈی

بارکشی، (فا، مو) بھار چُکن دا کم، پلّے داری دا کم

بارگاہ، (مو) 1- دربار 2- عدالت، کچہری

بارگور والا، (مذ) مشکل جیہا بندہ، سنجیدہ بندہ

بارگے، (فم) بُوہے اگے، دروازے موہرے، ساہمنے

بارلگ جاون، (محا) ویکھو: بارلگن

بارلگن، (محا) چنگا نہ لگن، ناگوار لگن، بوجھ لگن

بارلہہ جاون/ بارلہن، (محا) 1- بھار لتھن 2- مصیبت ٹلن 3- قرض ادا ہو جاون 4- ذمے داری مُکن

بارلہاون، (محا) 1- بھار لاہون، کم نبیڑن 2- ذمے داری واپس لے لوَن 3- ہتھ ونڈاون، تعاون کرن

بار ملن، (محا) اہمیت حاصل ہوون

بارنتر، (فم) باہراتے اندر

باروار، (فم) باہروار

بار وَنڈاون، (محا) غم ونڈانا

بار ہو لے کرن، (محا) ذمہ داریاں پوریاں کرنا

بار ہیرو، (مذ) لکڑی یاں لوہے دا تِن کونہ ڈھانچا، جس دِیاں تِن باہیاں ہیٹھ لوہے دیاں کھڑویاں تکھیاں کلیاں لگیاں ہوندیاں نیں جو کھیتاں دی کھرنڈ بھنن دے کم آؤندا اے

باریاب، (فا، صفت) 1- اجازت پاون والا، درباری 2- کامیاب

باریابی، (فا، مو) دربار دی حاضری، حضوری

بارا: (ج، صفت) 1- بھار، بوجھل، وزنی 2- ذمہ داری، بخت، نصیبا، بھاگ 3- کسے دے مرن تے دِتی گئی روٹی 4- کھوہ وِچوں پانی کڈھن دا چم دا بنیا ڈول، بوکا، چرسا

بارا: (فم) ویکھو: وارا

بارا پٹنا، (محا) پُکنا، نِبھنا

بارا پیون، (محا) ویکھو: بارا تھیون

باراتھی ونجن، (محا) بہت نقصان دینا

بارا تھیون، (محا) عذاب دا سبب ہونا، بہت زیادہ نقصان پہنچانا

بارا چالوَن، (محا) ویکھو: بارا چاون

بارا چاون، (محا) 1- بھار چُکن 2- ذمہ داری سر لین 3- قرض لوَن

بارادِک، (صفت) بوجھل، بھارا، وزنی، ٹھوس

بارا کر ڈیون، (محا) 1- پھٹ پوانا، دُشمنی پوانا 2- نقصان پہنچانا

بارا کرن، (محا) لُٹ لینا، نقصان دینا

بارا کھا سکنا/ بارا کھانا، (محا) ویکھو: بارا پٹنا

بارا کھل پؤ ن/ بارا کھل جاون، (محا) ویکھو: بارا کھلن

بارا کھلن، (محا) 1- نصیبہ جاگن، چنگے دِن آون 2- ویلا ڈھک پؤ ن

بارا لاونا، (محا) 1- بارے وِچوں دی تار کھچ کے پتلی کرنا 2- بنگی لاونا 3- ڈھڈ دیاں ناڑاں نوں پئے کڑل دُور کرن لئی ڈھڈ تے جگدا آٹے دا دِیوا رکھ کے اُپر گڑوا وغیرہ مُودھا مارنا

بارا ہوون، (محا) مصیبت دی وجہ ہونا، اہم ہونا

بارات: (مو) جج، لاڑے دے نال آون والا میل، جانجی

باران: (فا، مو) مینہ، ورکھا، بارش، ونگی: 'کہیا شاہ حسین نے روندی بی بی کیوں؟ آنسو تیرے چلدے بدل باران جوئیں' (جنگ، حامد)

بارانِ رحمت، (فا+عر، مذ) 1- رحمت دا مینہ، بارش 2- رحمت دا ورھا

بارانِ رحمت آون، (محا) 1- رحمت دا مینہہ آون، بارش ہوون 2- رحمت دا ورھا آون

باران رحمت ہوون، (محا) ویکھو: بارانِ رحمت آون

بارانی: (فا، مذ) 1- بارش نال نسبت رکھن والا 2- اوہ زمین جس تے واہی بیجی صرف بارش دے سہارے کیتی جاوے 3- اوہ فصل جیہڑی صرف بارش دے پانی نال پلی ہووے 4- اِک قسم دا کوٹ جیہڑا مینہہ توں بچن لئی پائی دا اے، برساتی 5- ورھن والا

بارانی زمین، (مو) اوہ زمین جس دا دارو مدار مینہہ دے پانی تے ہووے

باراں: (فا، صفت) 1- وسدا ہویا، ورھدا ہویا 2- وسن والا، ورھن والا

باراں: (عدد) گیاراں توں اگلی گنتی، گیاراں جمع اِک (12)، اِک درجن

باراں باٹ، (مذ) 1- باراں واٹاں دی اِک واٹ، لمی واٹ 2- بیابان، جنگل، ویرانہ

باراں باراں چو وِیہہ کوہ، (اکھا) کوہاں تائیں، دُور دُور تائیں

باراں بانی، (صفت) کھرا، خالص، بے عیب، بے نقص

باراں بچیاں والی ہون، (مو) 1- بہتے بال بچڑ والی 2- حقارت نال، سور دی مونث، سورنی 3- کنایتہً، سیانی عمر دی، وڈی عمر دی

باراں بُرج، (مذ) سورج دیاں باراں منزلاں جیہڑیاں اوہ ہر مہینے اِک اِک کر کے سال بھر وچ مار دا اے، نجوم دے علم موجب ایہناں دے ناں ایہہ نیں 1- حمل 2- ثور 3- جوزا 4- سرطان 5- اسد 6- سُنبلہ 7- میزان 8- عقرب 9- قوس 10- جدی 11- دلو 12- حُوت

باراں پتنوں پار، (محا) 1- بہت دُور، ڈھیر دُراڈا 2- پردیس

باراں پتنوں پار جاون، (محا) 1- بہت دور جاون، لمے سفر تے جاون 2- پردیس جاون

باراں پتنوں پار چلیا جاون (ہوون)، (محا) ویکھو: باراں پتنوں پار جاون

باراں پتھر، (مذ) چھاؤنی یاں شہر دیاں اوہ حداں جیہڑیاں باراں پتھر لا کے مقرر کیتیاں جاندیاں سن

باراں پتھر باہر جاون/ باراں پتھروں باہر ہوون، (محا) 1- پردیس وچ ہوون، شہر دیاں حداں توں دُور ہوون، وستیوں پرانہہ ہوون 2- شہر بدر ہوون

باراں پتھر پار/باراں پتھروں پار، (محا) 1- شہر دیاں حداں توں پرانہہ، وستیوں دُور سزا دے طور تے شہروں باہر کڈھ دیون

داوتیرہ

باراں پتھر پار جاون/ باراں پتھر پار ہوون، (محا) ویکھو: باراں پتھروں باہر جاون

باراں پتھروں باہر کڈھ دیون / باراں پتھروں باہر کڈھن (محا) کسے جُرم دی سزا وچ شہروں کڈھ دیون، شہر بدر کرن، دیس نکالا دیون

باراں تالن، (مو، صفت) انت چالاک، چاتر چالاک عورت، مکر فریب نال بھری ہوئی

باراں تالی، (صفت) چالاک، مکار، پھپھے کٹنی

باراں تالی ہوون، (محا) بہت چالاک ہوون، ڈھیر مکار ہوون

باراں ٹہنی، (مو) اِک کھیڈ دا ناں، باراں گاہٹ

باراں دری، (مو) اوہ چورس وڈا کمرہ جس دے ہر پاسے تن تن پٹاں والے کُل باراں دروازے ہوندے نیں

باراں سِنگا/ باراں سِنگھا، (مذ) اِک طرحاں دا ہرن جس دے سِنگاں وِچوں باراں دے لگ بھگ ہور سِنگھ اُگے ہوندے نیں، سانبھر

باراں کوہاں دی اُجاڑ منگن، (محا) 1- کوئی بندہ چنگا نہ لگن 2- کسے نال گل بات کرن یاں بہن اُٹھن نوں جی نہ کرن

باراں گاہٹ، (پو، مذ) اِک کھیڈ جس نوں زمین اُتے لکیراں پا کے دو آدمی کھیڈ دے نیں، ہر اِک دے کول باراں باراں گیٹیاں ہوندیاں نیں، باراں ٹہنی، باراں گیٹی

باراں ماسہ، (ہ، مذ) ویکھو: باراں ماہ

باراں ماسی، (صفت) 1- باراں مہینے ہرا بھرا رہن والا پودا، سدا بہار 2- ہر ورھے سُون والی مجھ، گاں

باراں ماسیہ، (مذ) ریل دی پٹڑی دی ماڑی موٹی مرمت کرن والا چھوٹے درجے دا ملازم

باراں ماہ/ باراں مانہہ، (مذ) باراں مہینے، اِک سال، شاعری دی اِک صنف جیہدے وِچ شاعر مہینیاں دے ناواں تے اوہناں دے مزاج نوں ساہمنے رکھدیاں ہویاں اپنے جذبیاں دا اظہار کردا اے

باراں ماہا، (مذ) ویکھو: باراں ماہی

باراں ماہی، (صفت) باریں مہینے آون والا، سالانہ

باراں ماہیا، (مذ) سارا سال رہن والا، سدا بہار

باراں من دی دھوبن، (مو، صفت) بہت موٹی عورت، بہت وزنی

باراں مہینے، (فم) سارا سال، سدا اِی، ورھا

باراں مہینے باراں ورھے ہوون، (محا) انتظار پاروں اِک اِک مہینہ سال سال دا ہو جاون

باراں مہینے تیہہ دِن، (محا) ہر ویلے، ہر وقت، ہمیشہ، لگاتار

باراں ہتھاں دی جیبھ، (محا) 1- بہت بڑبولی، عموماً عورتاں لئی بولدے نیں 2- چتر چتر بولن والے لئی ورتیا جاندا اے

باراں ہتھاں دی جیبھ رکھن، (محا) ویکھو: باراں ہتھاں دی جیبھ ہوون

باراں ہتھاں دی جیبھ کرن، (محا) 1- بہت گستاخی کرن، اگوں بولن 2- چتر چتر بولن، بہت بولن، وگ تگ بولن

باراں ہتھاں دی جیبھ ہوون، (محا) 1- بہت بڑبولا ہوون، ڈھیر لڑاکا ہوون 2- بدزبان ہوون، مونہہ پھٹ

باربر (Barber): (انگ، مذ) نائی، حجام، وال کٹن دا کم کرن والا

بارتا: (مو) ویکھو: وارتا

بارتک: (مو) کتھا، جگ بیتی یاں ہڈ بیتی

بارتک آکھن/ بارتک سُناون، (محا) کتھا سناون، جگ بیتی یاں ہڈبیتی سُناون، کوئی داستان سُناون

بارتنگ: (فا،مو) اِک دوا داناں اے، جیہڑی گھاء ورگی ہوندی اے

بارجہ: (فا، مذ) 1- چھوٹا دروازہ، کھڑکی 2- برآمدہ 3- ڈیوڑھی

بار چہ: (فا، مذ) ویکھو: بارجہ

بارِد: (عر،صفت) 1- ٹھنڈا، سرد، جمیا ہویا 2- سخت، مضبوط

بارِد کرن، (محا) 1- سیتل کرن، ٹھنڈا کرن، جماون 2- سخت کرن، پکّا کرن، مضبوط کرن

بارِد ہوون، (محا) 1- ٹھنڈا ہوون، جمیا ہوون 2- سخت ہوون، مضبوط ہوون

باردات: (مذ) واردات داوگاڑ

بارس: (مو) ہنیرے یاں چاننے پکھ دی بارھویں تاریخ

بارش: (فا،مو) برکھا، برتا، مینہہ

بارش آون، (محا) مینہہ آون، برسات آون، برکھا آون

بارش پؤن، (محا) مینہہ پؤن، بدّل وردھن

بارش وردھن، (محا) ویکھو: بارش پؤن

بارشی: (صفت) 1- بارش دا 2- برساتی، بارانی

بارک: (مو) بیرک، لوہے دی چادراں والی چھت دا مکان، بنگلہ

بارَک: (عر، دُعائیہ کلمہ) اللہ برکت دیوے

بارلا: (صفت) باہرلا

بارم بار: (فم) 1- وارو واری 2- گھڑی مُڑی، بھوں چوں کے، مُڑ گھِڑ کے

بارن: (مصدر) 1- روکن، ہٹاون، ہٹکن 2- وارن، صدقے کرن

بارنا: (فعم) وارنا، قربان کرنا

بارنی/ بارُنی: (مو) 1- ہاتھیاں دی فوج 2- نشے والیاں شیواں

بارو: (صفت) 1- بالک 2- جیہڑا بار بیٹھاں ہووے 3- باردا وسنیک، بار نال تعلق رکھن والا

بارُو تھیون، (محا) بھار تلّے ہوون، ذِمے داری والا ہوون، عذاب بن جانا

باروبار: (فم) وارو وار، وارو واری

بارو باری: (فم) وارو واری

باروبٹی: (فم) وارو وٹی

بارُود: (فا، مذ) گندھک دے شورے وغیرہ توں بنیا ہویا اِک قسم دا پاؤڈر جو اگ لگن تے زور نال بھڑک اُٹھدا اے، بُرود

بارُود اُڈّ جاون/ بارُود اُڈّن، (محا) 1- بارُود نوں اگ لگ جاون، بارُود دا سواہ ہو جاون 2- شدید گولا باری ہوون، جنگ ہوون

بارُود بناون، (محا) 1- بارُود تیار کرن 2- اگ بھر دیون 3- خطرناک موڑ تے لے آون، ہیجان پیدا کر دیون، غصے وِچ بھر دیون

بارُودبنن، (محا) بارُود تیار ہوون

بارُود خانہ، (فا، مذ) بارُود رکھن یاں بناون دی تھاں

بارُودنوں اگ لاونا، (محا) 1- بھڑ کے نوں ہور بھڑکاونا 2- اوس معاملے نوں چھیڑنا جو بہت ہی بھڑک جان والا ہووے 3- رِتھڑی نوں غُصّہ دواؤنا 4- بلدی تے تیل سُٹن، غصّے وِچ بھر جاون، بھڑک اُٹھن

بارُودنوں اگ لگ جاون، (محا) ویکھو: بارُودنوں اگ لاونا

باروں: (فم) باہروں

باروں پون، (محا) ناپسندیدہ ہو جان، بھاربن جاون، خرچ برداشت نہ ہوون

بارہ: (صفت، عدد) ویکھو: باراں

بارہ باٹ، (فم) تتر بتر

بارہ بنی، (مذ، صفت) بارھاں واری اگ وچ پا کے صاف کیتا ہویا خالص سونا

بارہ پتھر، (مذ) ویکھو: باراں پتھر

بارہ دری، (مو) ویکھو: باراں دری

بارہ سنگا، (مذ) ویکھو: باراں سنگا

بارہ ماسی، (مذ) بارھاں مہینے ہرا بھرا رہن والا پودا، سدا بہار

بارہ ماسیا، (صفت) ریل دی پٹڑی دی ماڑی موٹی مرمت کرن والا اک چھوٹے درجے دا ملازم

بارہ ماہا، (مذ) اوہ شعری صنف جس دا ہر بند سال دے دیسی مہینے دے ناں نال شروع کیتا جاوے

بارہ گاہٹ، (پو، مذ) ویکھو: باراں گاہٹ

بارہ وفات، (مو) عام روایت مُوجب ربیع الاوّل دی باراں تاریخ جدوں حضور پاک صلی اللہ علیہ وسلم نے وصال فرمایا تے ایسے تاریخ نُوں حضور پاکؐ دی پیدائش وی منّی جاندی اے پر عام لوک ایسے دِن نوں باراں وفات ای آکھدے نیں، چیتے رہوے کہ نویں کھوج مطابق ایس تاریخ اُتے اختلاف سامنے آیا اے

بارھ: (فم) باہر، اندر دا اُلٹ

اندر بارھ، (فم) ویکھو: اندر باہر

بارھو بارھ، (فم) باہر باہر

گھر بارھا/ گھر باہر، (صفت) ہرتھاں، سبھنیں تھائیں، ہرتھاں

بارھا: (مذ) 1- باراں اُنگلاں لمّا جتّی دا پیر 2- باراں اُنگلیاں لئے پیر دا جتّی لئی میچا 3- باہر دا وگاڑ، باہر رہون والا، باہر دا 4- وسوں باہر دا، بے قابو

بارھاں: (مو) 1- مرن والے نوں ثواب اپڑان لئی مرن توں بارھویں دن کیتی جان والی رسم 2- باراں، (12) 3- ویران

بارھاں باٹ، (مو) بیابان، جنگل

بارھاں بنی دا سونا ہونا، (محا) بہت ودھیا ہونا، اُچے درجے دا ہونا

بارھاں پتھر، (مذ) چھاؤنی دی حد

بارھاں تالا، (صفت) دھوکھے باز، فریبی، چھلیا

بارھاں ٹاہن، (مو) ویکھو: باراں گاہٹ

بارھاں دری، (مو) اوہ چورس مکان جس دے ہر پاسے تن یعنی کُل بارھاں دروازے ہوندے نیں

بارھاں سال پچھوں رُوڑی دی وی سُنی جاندی ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ چنگے دِن کدے نہ کدے ضرور آوندے نیں تاں کہندے نیں

بارھاں کوہاں دی اُجاڑ منگنا، (محا) کوئی بندہ چنگا نہ لگنا، کسے نال گل بات کرن یاں بہن اُٹھن تے جی نہ کرنا، اِکلتا پسند کرنی

بارھلا: (مذ) 1- باہر والا دا وگاڑ، باہر والے پاسے دا 2- کنایۃ ...... سُور

بارھو: (فم) ویکھو: بارھ

بارھو بارھ آون، (محا) ولا کے آون، اتّوں دی آون، لُک چھپ کے آون

بارھو باہر دی، (فم) ویکھو: بارھو بارھ

بارھو باہر دی آون، (محا) ولا کے آون، اُتوں دی آون، لگ چھپ کے آون

بارھو باہر دی جاون، (محا) ویکھو: بارھو بارہ جاون

بارھواں: (عدد،صفت) باروان، ترتیب وِچ گیارویں توں مگر لاتے تیرھویں توں پہلا 12واں

بارھوں: (فم) باہرتوں، باہروں

اندروں بارھوں، (فم) اندروں اتے باہروں

بارھی: (مو،صفت) 1- چن دی بارھویں تاریخ 2- وَس وِچ نہ رہون والی 3- باہر رہون والی

بارِھین: (فم) باراں دی، باراں وِچ

باری: (عر،صفت) پیدا کرن والا، رب، اللہ تعالیٰ، ونگی: 'برکت حشر دیہاڑے جس دی کھیتی ہے رب باری' (حشمت)

باری تعالیٰ، (عر،صفت) 1-اللہ تعالیٰ 2- پیدا کرن والا، خالق

باری: (مذ) 1- بار دے علاقے دا اُونٹھ، مجھ، گاں 2- بیاس اتے راوی دریا دے وِچکارلا دوآبہ

باری: (مو)1- کھڑکی، چھوٹا بُوہا، جالی، تاکی، ہوا تے روشنی آون لئی کندھ وِچ بنایا گیا چھوٹا بُوہا جس وِچ کئی وار سیخاں جالی وغیرہ لگی ہوندی ہے 2- کشتی دا اِک داء 3- واری 4- بھار، بوجھ 5- واری، موقع 6- روہ پاون والا مٹی دا بھانڈا 7- تیل یاں گھیو پاون والا چمڑے دا کُپا 8- نسارُوں سہارا دین والی لکڑی 9- واڑی، ونگی: 'ناؤ میرے کھوتی ناؤں میرے باری' 10- کپاہ دا بوٹا

باری باری، (فم) واری واری

باری بھرن، (محا) اپنی واری تے پہرا دیون، راکھی دی واری بھگتاون

باری بھگتاون، (محا) 1- واری پُوری کرن 2- سزا بھوگ لَون

باری بھگتن، (محا) 1- واری دیون، دُوجے نوں کھڈاون، اگے لگ کے کھڈاون 2- سزا بھوگن

باری توڑن، (محا) چوری کرن، سنھ لاون

باری ٹپن، (محا) 1- تاکی تھانیں لنگھن 2- حد اُلانگھن

باری جانا، (محا) واری جانا، صدقے جانا

باری دا بخار، (مذ) واری دا بُخار، تپیا

باری دار، (مذ) 1- واری لین والا آدمی 2-امیراں دا چوکیدار 3- گولائی دار، ونگی: 'سر کوچکی باریاں دار چھلّے' (وا)

باری دارنی، (مو) واری لین والی زنانی

باری دیون، (محا) کھیڈ وِچ واری دیون، دوجے نوں کھڈاون

باری سر، (فم) واری سر، اپنی واری نال

باری لاون، (محا) 1- ٹھُے دے دو چار سُوٹے پیون 2- پیلیاں نوں واری مُوجب پانی لاون 3- کھڑکی لاون

باری لواوَن، (محا)1- ٹھُے دے دو چار سُوٹے پیاون 2- کھڑکی لواون

بارے: (فم) بابت، متعلق، دے سلسلے وِچ

بارے بار، (فم) بار بار، گھڑی گھڑی

بارے تھیون، (محا) نفاق دے سبب کمزور ہونا

بارے کرن، (محا) نفاق پانا

بارے کھل پوَن، (محا) ویکھو: بارے کھل جاون

بارے کھل جاون/ بارے کھلن، (محا) بھاگ لگ جاون، نصیب جاگ پوَن

بارے کھلنا، (محا) بھاگ کھلنا، نصیب جاگنا، ونگی: 'دِسے اج کہ

دُھر درگاہوں کُھلے تیرے بارے' (کُشتہ)

باریک: (صفت) پتلا، بریک، نازک

باریک بین، (فا، صفت) نِکّی نِکّی گل تے نظر رکھن والا، سمجھدار، ہوشیار، سوجھوان

باریکی: (فا، مو) 1- پتلا پن، نزاکت، مہین ہون دی کیفیت 2- نکتہ، رمز، بھیت 3- اوکھ، مُشکل، دُشواری 4- اعتراض، تبصرہ

باریکیاں: (مذ) باریکی دی جمع

باریکیاں بھورن، (محا) طنزاً: نکتہ چینیاں کرن، اعتراض کرن، نُقص کڈھن

باریکیاں چھانٹن، (محا) ویکھو: باریکیاں کڈھن

باریکیاں کڈھن، (محا) 1- نِکیاں تے اہم نویاں گلّاں ساہمنے لیاون 2- اعتراض کرن، نکتہ چینی کرن 3- مشکلاں ول دھیان کراون

باڑ: (مو) 1- سپاہیاں دی قطار 2- بھکھ یاں تریہہ، کھان پین دی شدید خواہش 3- روک، رُکاوٹ، خاردار دیوار، واڑ، وَنگی: 'جِت ول باڑی کنڈلے آہے، راہ اُتے ول چلّے' (یوسف زلیخا)

باڑ اُڈاونا، (محا) اِکٹھیاں گولیاں چلاونا

باڑ جھاڑنا، (محا) ویکھو: باڑ اُڈاونا

باڑ چڑھ جاون/ باڑ چڑھن (محا) 1- جوش وِچ آون 2- شدید خواہش ہوون 3- دلیا جاون

باڑ کردیوَن/ باڑ کرن، (محا) 1- کِسے تھاں دوالے کنڈیاں والیاں تاراں یاں چھاپیاں لاون 2- وگلن وَلن 3- گھیرا پاون

باڑ مار دیوَن/ باڑ مارن، (محا) 1- خواہش پُوری کرن 2- وگلن وَلن 3- واڑ بنا دیون

باڑ مٹھی کر دیون/ باڑ مٹھی کرن، (محا) 1- جوش گھٹ کرن 2- جوش کڈھن 3- خواہش پوری کرن

باڑمناون، (محا) حسرت پوری کرنا

باڑا: (ہ، مو) 1- بوچھاڑ 2- بالیدگی 3- تلوار، چھری تے چاقو وغیرہ دی دھار تیز کرواناں 4- کھارا، کسیلا، کوڑا، تُرش یاں نمکین 5- گھیرا، واڑا، بھیڈ بکریاں نوں رکھن دا مکان یاں عارضی چھپر

باڑا دینا، (محا) واڑا دینا

باڑن/باڑنا: (مصدر) 1- واڑنا، گھُسیڑنا، ٹھونسنا، دھکیلنا 2- ختم کرنا، مُکانا، تباہ و برباد کرنا، نقصان دینا

باڑو: (فعر) واڑو، پاؤ، کوئی شے کسے دوجی شے وِچ پاؤ، واڑو

باڑھ: (مو) 1- ہڑھ، گولیاں دی بوچھاڑ 2- کنڈیالیاں تاراں نال حد بندی، وگلن 3- چرخے دی اوہ رسّی جس دے اُپر دی مالھ جاندی اے، بیڑ

باڑھ اُتر جاون، (محا) 1- تلوار وغیرہ دی دھار خراب ہوون 2- کسے اوزار دی پان دالتھ جاون

باڑھ بنّھ دیون/ باڑھ بنّھن، (محا) کنڈیاں والیاں تاراں نال وَلن، حد بندی کرن، رکاوٹ کھڑی کرن

باڑھ کردیون/ باڑھ کرن، (محا) ویکھو: باڑھ بنّھن

باڑھ لا دیون/ باڑھ لاون، (محا) ویکھو: باڑھ بنّھن

باڑھ لگ جاون/ باڑھ لگّن، (محا) 1- کنڈیاں والی تار وِچھ جاون 2- واڑ لگ جاون 3- رستہ بند ہو جاون

باڑھ بلاّ: (مذ) 1- باگڑبلاّ، باہرلا بلاّ 2- گھپاڑ

باڑھن: (مصدر) 1- باڑ لاون 2- ودھن، پھلّن

باڑی: (مو) 1- واڑی 2- کپاہ 3- پیلیاں، شہریاں پنڈ دے اندر دی پَیلی جیہڑی زرخیز ہوندی اے 4- واڑی، یعنی کوئی شے کسے دُوجی

شے وِچ پائی

باڑی کرنا، (محا) کپاہ بیجنا

باڑی گِنتا، (محا) کپاہ نوں پانی دینا

باڑی ہوون، (محا) جنسی بے چینی وچ مبتلا ہونا (مؤنث دے لئی)

کھیتی باڑی، (مو) واہی، زراعت، کاشتکاری

باڑے: (مذ) 1- باڑا دی جمع 2- واڑے، پائے

باڑیا: (مذ) فعل ماضی مطلق دا صیغہ، واڑیا، کسے شے نُوں کسے دُوجی شے وِچ پایا

باڑیا ہوون، (محا) جنسی بے چینی وچ مبتلا ہونا (مذکر واسطے)

باڑیا ہویا، (مذ) 1- تہایا، دھرپایا، تسا، خواہش مند 2- جوشیلا، جذباتی 3- بے چین، بے قرار

باز: (فا، لاحقہ) 1- کسے اسم دے اخیر تے بطور لاحقہ آ کے اوہنوں اسم فاعل ترکیبی بنا دیندا اے تے کھیڈ والے دے معنے پیدا کردا اے، جیویں: جُوئے باز، کبوتر باز، رنڈی باز 2- (مذ) عقاب، شِکرا، اِلّ جِنّا اِک شکاری پنچھی جس نوں پنچھیاں دا شکار کرن لئی ورتدے نیں 3- (سابقہ) سابقے دے طور وی ورتیا جاندا اے، جیویں: باز خواہ، باز دِید

باز: (مذ) 1- رنبا 2- داڑھی چڑھاون دی اِک قسم دی کِلّی 3- پاجامے اُتے شلوار وغیرہ وچ نالا پاون دی کِلّی 4- پھیر، مُڑ، دوبارہ

باز آ جاون/ باز آونا/ باز آ ونجن، (محا) 1- مُڑ جانا، رُک جانا 2- چھڈ دینا 3- توبہ کرنا

باز پُرس، (فا، مو) 1- پُچھ گِچھ 2- جواب دہی، جواب منگنا 3- ڈانٹ ڈپٹ کرنا

باز جُرّا، (مذ، صفت) اِک طرحاں دا چھوٹا باز جو تتراں دا شکار کردا ہے

بازخواہ، (فا، صفت) پُچھ گِچھ کرن والا، باز پُرس کرن والا

باز خواہی، (فا) پُچھ گِچھ کرن داعمل، باز پُرس کرن دا کم

باز دار، (مذ، صفت) 1- باز پالن یاں رکھن والا 2- شکار گاہ دا رکھوالا

بازدارنی، (مو) بازدار دی زنانی

بازداری، (مو) بازدار دا کم

باز دعویٰ، (فا+عر، مذ) دعوے نوں واپس لین دی درخواست

باز دعویٰ کرن، (محا) دعوے نوں واپس لین دی درخواست دیون

باز دے ہتھ تاما پھڑاونا، (محا) شکاری دے ہتھ شکار پھڑاونا، وَنگی: 'عقل شہور جو ماریا ای، تاماباج دے ہتھ پھڑانونے نوں' (وا)

باز دِید، (فا، مو) جوابی ملاقات

باز دِید کرلون/ باز دِید کرن، (محا) جوابی ملاقات کرن

باز دِید ہو جاون/ باز دِید ہوون، (محا) جوابی ملاقات ہوون

باز رکھ لون/ باز رکھن، (محا) روکی رکھن، ہٹاون، منع کرن، ہتک دیون

باز رکھنا، (محا) روکی رکھنا، ہٹاونا

باز رہنا، (محا) کسے کم دے کرن توں مُڑ جانا، دُور رہنا

باز رہوَن، (محا) کسے کم توں ہٹکیا رہون، دُور رہون، عادت چھڈ دیون

باز کُتّا، (مذ) اِک طرحاں دا وڈا باز جو خرگوش دا شکار کرلیندا ہے

بازگشت، (فا، مو) 1- واپس، فیر آنا 2- مڑ واپس اپنی تھاں تے آنا

بازیافت، (فا، مو) فیر پالینا، حاصل کرلینا، کوئی گواچی ہوئی شے

مُڑ کے لبھ جاون دی گل، فیر مل جانا، فیر پاون

چڑیاں توں باز لڑاونا، (محا) کمزوراں توں تکڑیاں نوں مرواونا، ماڑیاں توں تکڑیاں دا مقابلہ کرا کے ختم کراونا

بازار: (فا، مذ) اوہ گلی یاں سڑک جتھے وِکن والیاں چیزاں دیاں ہٹیاں ہون

بازار اُترن/ بازار اُتر جاون، (محا) کسے چیز دا بھاء گھٹ جاون، نرخ کم ہوون، بازار مندا ہوون

بازار بناون، (محا) 1- دُکاناں بناون، دُکاناں اُسارن 2- ساکھ بناون

بازار بند ہو جاون/ بازار بند ہوون، (محا) 1- دُکاناں دا کھلیا نہ ہوون 2- ہڑتال ہوون

بازار بنن، (محا) 1- کسے تھاں دُکاناں دا بنن 2- ساکھ بنن

بازار بیٹھ جاون/ بازار بیٹھن، (محا) 1- سڑک وِچ بیٹھن 2- چکلے بیٹھن 3- بھاء گھٹ جاون، مانگ نہ رہون

بازار تیز ہو جاون/ بازار تیز ہوون، (محا) بھاء دا چڑھ جاون، چیزاں مہنگیاں ہوون

بازار ٹھنڈا پَون/ بازار ٹھنڈا پے جاون، (محا) قدر گھٹ جاون، مانگ نہ رہون، بازار مندا ہوون

بازار ٹھنڈا کرن/ بازار ٹھنڈا کر دیون، (محا) 1- کسے دی قدر نہ کرن 2- کسے شے دی مانگ گھٹا دیون

بازار ٹھنڈا ہو جاون/ بازار ٹھنڈا ہوون، (محا) ویکھو: بازار ٹھنڈا پَون

بازار چڑھ جاون/ بازار چڑھن، (محا) بھاء چڑھن، چیزاں مہنگیاں ہوون

بازار چمک اُٹھن، (محا) 1- مانگ وده جاون، کاروبار وده جاون 2- قدر بہتی ہو جاون

بازار چمک پَون/ بازار چمک جاون، (محا) ویکھو: بازار چمک اُٹھن

بازار چمکن، (محا) 1- بہت کاروبار ہوون، مانگ ودھن 2- قدر بہتی ہو جاون

بازار دا بھاء، (مذ) ٹھیک ٹھیک بھاء، رائج قیمت

بازار ڈِگ پَون، (محا) بازار اُترن، بھاء گھٹ جاون

بازار سرد ہو جاون/ بازار سرد ہوون، (محا) 1- بھاء ڈِگ پَون، بازار ٹھنڈا ہوون 2- بے رونقی ہوون 3- بے قدری ہوون

بازار کھُل جاون/ بازار کھُلن، (محا) 1- دُکاناں کھُل جاون 2- ہڑتال ختم ہو جاون

بازار رِگر جاون/ بازار رِگرن، (محا) بازار ڈِگن، بھاء ڈِگن، قیمت گھٹن

بازار گرم ہو جاون/ بازار گرم ہوون، (محا) 1- بھاء چڑھ جاون، بھاء تیز ہوون 2- قدر وده جاون 3- رونق ہوون

بازار لگ جاون/ بازار لگن، (محا) 1- دُکاناں کھُلن 2- بھیڑ ہوون 3- چنگی خرید و فروخت ہوون

بازار وِچ آ جاون/ بازار وِچ آون، (محا) 1- سودا ویچن لئی آون 2- مقابلے تے آون، کھُل کے ساہمنے آون، میدان وِچ آون 3- ساہمنے آون، ظاہر ہوون

بازار وِچ اگ لگ جاون/ بازار وِچ اگ لگن، (محا) بھاء چڑھ جاون، شیواں مہنگیاں ہو جاون

بازار وده جاون/ بازار ودھن، (محا) 1- بھاء چڑھ جاون

2- بازار پھیل جاون

بازار ویکھ لوَن / بازار ویکھن، (محا) 1- بازار وِچ گھُم کے بھاء دی پڑتال کرن 2- سودا لین جاون 3- کنایۃً...... دُنیا ویکھن، زمانہ ویکھن

بازارُو: (صفت) 1- بازار دا، بازار نال تعلق رکھن والا 2- گھٹیا

بازاری: (مو) 1- بازار دا 2- بازار توں متعلق، آوارہ، گھٹیا، لفنگا 3- کنجری، فاحشہ عورت

بازاری آدمی، (مذ، صفت) بدمعاش، لفنگا، گھٹیا، کمینہ

بازاری خبر، (مو) جھوٹھی گل، افواہ

بازاری عورت، (مو، صفت) کنجری، فاحشہ عورت، بدکار زنانی

بازاری گل، (مو) فضول گل، افواہ، شوشہ

بازارے: (فم) بازار وِچ، بازار اندر

بازارے بیٹھن، (محا) 1- سڑک وِچ بیٹھن 2- چکلے بیٹھن

بازُو: (فا، مذ) 1- بانہہ، ڈولا 2- پر، پراں دا مُڈھلا حصّہ 3- منجی دی باہی 4- بھائی، بھرا 5- دروازے دی چوگاٹھ دِیاں سجّے کھبّے والیاں لراں، باہیاں 6- سجن بیلی، دوست 7- انگ ساک، خاندان دے لوک 8- فوج دا میمنہ تے میسرہ 9- ویاہ جوگ کُڑی

بازو بند، (فا، مذ) 1- بانہہ وِچ پاون دا اِک گہنا 2- ڈولے تے بنھن والا اِک گہنا

بازو بھنّن، (محا) آسرا توڑنا، سہارا ختم کرنا

بازو پرت جاون/ بازو پرتن، (محا) 1- بانہہ مُڑن، اُدھالی ہوئی زنانی واپس ہوون 2- امانت واپس مِلن

بازو پرتاون/ بازو پرتا دیون، (محا) 1- بانہہ موڑن، اُدھالی ہوئی زنانی واپس کرن 2- امانت واپس کرن

بازو پھڑکن، (محا) 1- ڈولے دے گوشت دا پھڑکن جو کہ سجن دے مِلن دا شگون جانیا جاندا اے 2- بھر جوانی وِچ ہوون

بازو توڑ دیون / بازو توڑن، (محا) 1- بانہہ بھنّن 2- دُوجے دے بھرانوں اپنے ول کر لوَن

بازو تولن، (محا) 1- پنچھیاں دا اُڈن لئی تیار ہوون 2- اُڈدیاں ہویاں پنچھیاں دا پراں نوں کھلاری رکھن 3- مقابلے دے کھڈاریاں دِیاں بانہواں دی طاقت دا جائزہ لین لئی پنجیاں نال اوہناں نوں اُتانہہ سٹّن

بازو ٹُٹ جاون/ بازو ٹُٹن، (محا) 1- بانہہ دا کڑک جاون 2- بھرایاں کسے سجن دا مخالف ہو جاون یاں چھڈ جاون 3- بھرایاں سجن دا مر جاون

بازو دعویٰ، (مذ) 1- اُدھالی ہوئی زنانی دے ماپیاں ولوں کیتا گیا دعویٰ 2- ماپیاں گھر ڈکی ہوئی زنانی دے خاوند ولوں کیتا گیا دعویٰ

بازو دیوَن/ بازو دے دیون، (محا) 1- دِھی دا ساک دیون، رِشتہ دیون 2- امانت واپس کرن 3- اُدھالی زنانی واپس کرن 4- مدد کرن، ساتھ دیون

بازو رہ جاون، (محا) بانہواں دا تھک جاون، بس جاون، بِنھ جاون

بازو منگ لوَن/ بازو منگن، (محا) 1- کُڑی دا ساک منگن 2- اُدھالی عورت نوں واپس منگن 3- مدد منگن، سہارا منگن

بازو نوں اگ لگن، (محا) 1- رپھڑی نوں غصّہ آون 2- بلدی تے تیل پانا 3- غصّے وِچ بھر جاون، بھڑک اُٹھن

بازو واپس دیون/ بازو واپس کرن/ بازو ہٹاون (محا) اُدھالی عورت نوں واپس کر دیون، بانہواں ہٹا دیون

باڑُو واپس لوَن، (محا) اُدھالی عورت نوں واپس لوَن

باڑُو واپس ہو جاون/ باڑو واپس ہوون، (محا) اُدھالی زنانی دا وارثاں نوں مِل جاون

باڑو ہٹوَن/ باڑو وہٹا دیون، (محا) ویکھو: باڑو واپس کرن

باڑوں: (مذ) باڑو دی جمع

بازی: (فا، مو) 1- تاش وغیرہ دی کھیڈ 2- کھیڈ تماشا 3- تاش وغیرہ دی اِک واری 4۔ اوہ شرط جو کھیڈ وِچ لائی جاوے 5۔قلابازی 6۔ بچیاں دے کھیڈن دی کوئی چیز، کھِڈونا

بازی آونا، (محا) کھیڈ یاں ونڈ سے چنگے پتے جصے آونا

بازی اَڑ جاون/ بازی اَڑن: (محا) شطرنج تے تاش کھیڈدیاں ہویاں وِچوں کِسے بازی دا دیر تک لمکن

بازی اُلٹ جاون، (محا) 1 - جِتدیاں جِتدیاں ہار آون 2- ہاردیاں ہاردیاں جِت جاون 3- قسمت دا ہار جاون

بازی اُلٹنا، (محا) قسمت دا ہار جانا، ونگی: 'کون بنے آ جانی اوس دا جس دی اُلٹے بازی' (گُل یوسف)

بازی پاون/ بازی پاونا ، (محا) بازی گراں دا قلابازی لاون، کرتب وکھاون

بازی پُٹھی پوَن، (محا) آس اُمید توں اُلٹ کم ہوون، جِتن دی تھاں ہرَن

بازی پُٹھی پینا/ بازی پُٹھی پے جاوَن ، (محا) ویکھو: بازی پُٹھی پوَن

بازی پوَن ، (محا) 1- بازی گراں دا تماشا ہوون 2- ہار آ جاون

بازی پینا، (محا) بازی گراں دا تماشا ہونا

بازی جِت جاون/ بازی جِت لوَن ، (محا) ویکھو: بازی جِتن

بازی جِت لوَن ، (محا) ویکھو: بازی جِتن

بازی جِتن/ بازی جِتنا، (محا) 1- کم سِرے چاڑھ دینا 2- سبھ توں ودھنا، اوّل رہنا

بازی چاڑھ دیون، (محا) ہینا کر دیون، ہرا دیون

بازی چڑھ جاون/ بازی چڑھن ، (محا) ہرنا، ہار جانا

بازی دیون/ بازی دے دیون، (محا) 1- ہرا دیون، مات دیون، جِت جاون 2- واری بھُگتاون

بازی کر دیون، (محا) 1- شطرنج تاش وغیرہ دی کھیڈ وِچ دُوسرے دے سِر بازی چڑھاون 2- ہرادیون، ہینا کرن

بازی کرنا، (محا) شطرنج، تاش وغیرہ دی کھیڈ وِچ دُوسرے دے سِر بازی چڑھاونا

بازی کھانا/ بازی کھاونا، (محا) 1۔ دھوکھا کھانا 2۔ سِر بھار کھڑے ہونا

بازی کھیڈن ، (محا) 1- تاش کھیڈن 2- کھڑ بازیاں لاون 3- کوئی کھیڈ کھیڈن

بازی گاہ، (مو) بازی پاون دی تھاں

بازی گر، (فا، مذ) 1۔ اوہ آدمی جو بانساں، رسیاں وغیرہ تے چڑھ کے تماشا کردا ہے، نَٹ 2۔ اِک قوم

بازی گرنی، (مو) 1۔ بازیگر دی تیویں 2۔ بازیگر ذات دی عورت 3۔اوہ عورت جو بازیگری دا کم کردی ہے

بازی گری، (فا، مو) 1- بازی گر دا کم یاں پیشہ 2- چالاکی، ہوشیاری، دھوکا

بازی لا کے کھیڈن ، (محا) شرط لا کے کھیڈن، ضدلا کے کھیڈن

بازی لاون، (محا) 1- تاش یاں شطرنج وغیرہ کھیڈن 2- شرط لاون، شرط لا کے کھیڈن

بازی لگ جاون، (محا) ویکھو: بازی لگن

بازی لگنا، (محا) 1۔ کھیڈ شروع ہونا 2۔ داء لگنا

بازی لے جانا، (محا) 1۔ کم سرے چاڑھ دینا 2۔ سبھ توں ودھنا، اول رہنا

بازی مات ہو جاون، (محا) ہار جاون، گھاٹا ہو جاون

بازی مارلوَن، (محا) ویکھو: بازی مارن

بازی مارنا، (محا) بازی گراں دا قلا بازیاں کھانا

بازی مُک جاون / بازی مُکّن، (محا) 1- کھیڈ ختم ہوون 2- معاملہ ٹھپ ہوون

بازی ملاوَنا، (محا) اِک کھیڈ توں مگروں تاش دے پتیاں نوں چنگی طرحاں پھینٹنا

بازی ونڈنا، (محا) کھیڈ وچ تاش دے پتے ونڈنا

بازی ہار دیون، (محا) ویکھو: بازی ہارن

بازی ہار کے بہہ جانا/ بازی ہار کے بہہ رہوَن (محا) ہمت ہار دینا، کسے کم وِچ کامیابی نیڑے پہنچ کے ہمت ہار دینا، ونگی: 'دولت رام جرم جوئے وچ رانی، بازی بہہ گئی اپنی ہار کے تے'

بازی ہارن، (محا) کھیڈ ہارن، شکست کھاون، ہار جانا، بازی ہار دینا

بازی ہتھ آجاون/ بازی ہتھ آون، (محا) بازی جِت لوَن، کامیاب ہوون، جِت جانا

بازی ہتھ رہوَن، (محا) ویکھو: بازی ہتھ آون

بازی ہتھوں جانا، (محا) کسے شے دا کُھنجھ جانا

بازی ہر جاون/بازی ہرنا، (محا) مات ہونا، ناکام ہونا

بازی ہرادیون، (محا) ویکھو: بازی ہراون

بازی ہراون، (محا) اِک نوں ہار دیون لئی دُوجے نال تعاون کرن

جان دی بازی لاونا، (محا) جان خطرے وچ پاونا

سر دھڑ دی بازی لاونا، (محا) وڈی توں وڈی قربانی لئی تیار ہو جانا، مرمٹن لئی تیار ہو جانا

باس (Boss): (انگ، مذ) آقا، افسر، مالک، سربراہ

باس: (فعل نہی) 1- کسے نوں کسے کم توں روکن لئی ''بس'' دے لفظ نوں کھچ کے بولدے نیں 2- کسے نوں صبر کرن تے خاموش رہن لئی وی بولدے نیں

بَاس بَاس، (فعل نہی) بس بس، یعنی بس ہُن ختم کرو، خاموش رہو، بس کرو، بس دے لفظ نوں لمبا کر کے بولدے نیں

باس: (مو) خوشبو، واشنا

باس آون، (محا) 1- مہک آون، خوشبو آون 2- محسوس ہوون 3- چنگا لگن، من نوں بھاون 4- اُگ سُگ لگن

باس مُک جاون/ باس مُکّن، (محا) خوشبو نہ رہن، مہک جاندی رہوَن

باسا: (فا، مذ) اِک شکاری پنچھی جو باز توں چھوٹا ہوندا ہے

باسا: (صفت) 1- بیہا، بُسیا ہویا 2- (مذ) واسا، رہائش دا طور طریقہ

باسا کرن، (محا) 1- بسیرا کرن، رات گزاری کرن 2- سکونت اختیار کرن، آبادی کرن

باسبتی / باسپتی: (مذ) ویکھو: باسمتی

باسرن: (محا) ڈھڈ دی ہوا دا نکلن، ریح خارج ہوون

باسڑا/باسڑیا: (مذ) ویکھو: باہڑا

باسڑی: (مذ) ویکھو: باسڑا

باسک: (مذ) اِک دیومالائی سپ، جس بارے ایہہ مشہور ہے کہ اوس نے دھرتی نُوں ولیا ہویا ہے تاں جو ایہہ پھٹ نہ جاوے

باسک پُوت، (مذ) سپ دا بچہ، سپ

باسک ناگ، (مذ) ویکھو: باسک

باسک ناگنی، (مو) ویکھو: باسک ناگ

باسکٹ (Basket): (انگ، مو) ٹوکری

باسکٹ بال (Basket Ball)، (انگ، مو) اِک کھیڈ، جس وِچ اُچے لگے ہوئے اک جال وِچ گیند سُٹ کے گول کیتا جاندا اے

باسمتی: (مذ) 1- چاولاں دی اک ودھیا قسم 2- ودھیا قسم دے چاول

باسمتی جیری، (مو) باسمتی چاولاں دے دھان

باسمہ: (عر، کلمہ آغاز) اوس دے ناں، یعنی اللہ پاک دے ناں نال

باسن: (مذ) 1- برتن، بھانڈا 2- گھر، نواس، تھاں 3- (مو) سُگندھی، خوشبو، واشنا 4- جس نال واشنا سُنگھیے، نک 5- خواہش، اِچھا، سدھر

باسنا: (مو) ویکھو: واشنا

باسنو: (مو) مہک، واشنا، خوشبو، ونگی: 'آس آس دی باسنو موہے پھلیرے'

باسو: (مذ، صفت) وسدا ہویا، ہسدا وسدا

باسوگھر، (مذ) وسّن والا گھر

باسی: (مذ) 1- وسّن والا، کسے تھاں دا رہائشی، واسی 2- باسی، بیہا، خراب، بُسیا ہویا (کھانا)

باسی: (عدد، صفت) ویکھو: بیاسی

باسی تباسی، (صفت) بیہی تربیہی

باسی عید، (مو) عیدوں دُوجا دِن

باسی کھانا، (مذ) رات دا بچیا ہویا کھانا، بیہا کھانا

باسی مُونہہ، (مذ، صفت) اَن دھوتا مُونہہ، نہار مُونہہ

باسی ہو جاون/ باسی ہوون، (محا) کل دا ہوون، بیہا ہوون

نہ باسی بچّے نہ کُتّا کھائے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ فالتو چیز دے ہوون تے ای نقصان ہو سکدا ہے اودوں کہندے نیں

باسیاڑا: (مذ) ویکھو: باہڑا

باسین: (مذ) باشین، باشا (پرندہ)، شکاری باز

باش: (فا، لاحقہ) لفظاں بعدوں لگ کے ہون والا یاں رہن والا، لاحقہ، جیویں: خوش باش، شاد باش، آسان باش

باشا: (فا، مذ) 1- بادشاہ 2- ویہلا رہن والا شوقین 3- باز طرحاں دا شکاری پرندہ 4- اِک قوم 5- شریر، چالاک تے ہوشیار 6- تتلی

باشا بنے پھرنا، (محا) 1- بن سنور کے ویہلا رہنا 2- عجیب پہراوا پہننا

باشت: (مو) 1- ضد، ہٹھ 2- مخالفت، دشمنی، کینہ

باشتی: (صفت) ضدی، کرودھی، کینہ پرور

باشن: (مو) باشین، باشا دا مونث، شکاری باز دا مونث

باشنا: (مو) ویکھو: واشنا

باشندہ: (فا، مو) واسی، وسنیک، ساکن، اوہ بندہ جیہڑا کسے شہر یاں مُلک دی حدود وِچ رہندا ہووے، کاروبار کردا ہووے، جائیداد دا مالک ہووے یاں اوتھے دے شہری حقوق رکھدا ہووے

باشہ: (فا، مذ) 1- شکاری پنچھی 2- چلاک آدمی

باشی: (مو) جھگڑالو تے فسادی عورت، اوباش، شریر

باصرہ: (عر، مو) باصر دی تانیث، ویکھن دی قوت، بینائی رکھن والی،

ویکھن والی

باصفا: (عر+فا،صفت) صاف، پاک، پوتر، پاکیزہ، ونگی: 'خصوصاً چار صفا کوں، جو تھے ارکانِ دینِ مصطفیٰ کوں' (غلام رسول)

باط: (مو) ویکھو: بطخ

باط باط، (حرفِ صوت) بطخاں بُلاون دی آواز

باطل: (عر، صفت) 1- جھوٹھ، غلط، سچ دی ضد، بے اثر، ونگی: 'کیوں تُدھ عدل انصاف نہ کیتا، باطل حق رُلایا' (سیف)

باطِل کرن، (محا) جھٹھلاون، غلط قرار دیون، ردّ کرن، منسوخ کرن

باطن: (عر، مذ) 1- اندر، لُکیا ہویا، پوشیدہ، لُکی ہوئی شے 2- دِل، من، رُوح 3- اندرلا، اندر دا، ونگی: 'باطن بات نہ کوئی جانے، قاضی سُخن بنائے' (بن بیہا بول)

باطن صفا، (صفت) ایماندار، صاف دل

باطن صفائی، (مو) ایمانداری

باطنوں: (فم) 1- اندروں 2- دِلوں، منوں، ونگی: 'انھا ظاہر باطنوں انھا عقلوں ہے، روزِ قیامت اُٹھسی انھا جیونکر ہے' (جنگ، حامد)

باطنی: (صفت) 1- اندرونی، ظاہر دی ضِد، پوشیدہ 2- فرقہ باطنیہ دا پیروکار

باطنی حِس: (عر، مو) 1- اندرلی حِس، چھیویں حِس 2- وسواس، قیاس

باطِنیہ: (عر، مذ) اِک شیعہ فرقہ جیہڑا امام جعفر صادقؑ دے پُتر اسماعیل نوں امام من دا اے، ایہدے عقیدے موجب ہر شرعی امر دا ظاہر کجھ ہوندا اے تے باطن کُجھ، نالے باطن دی گل صرف امامِ وقت ای جان دا اے، ایہہ فرقہ ایس لئی باطنیہ دسیا جاندا اے کہ ایہدے پیروکار اپنا مذہب ظاہر نہیں کردے، ایس فرقے نوں حسن بن صباح نے بڑی ترقی دِتی، ایہہ لوگ اپنے مخالفاں نوں دھوکے نال وڈھ دیندے سن، ایہناں نوں حشیشین وی آکھدے نیں کیوں جے ایہہ بھنگ پیندے سن

باعث: (عر، مذ) 1- کارن، وجہ، سبب 2- حقیقت، اصل، بنیہہ، مُڈھ

باعث بن جاون/باعث بنن، (محا) وجہ بنن، سبب بنن، حیلہ بنن، وسیلہ ہو جاون

باعث ہو جاون/ باعث ہوون، (محا) ویکھو: باعث بنن

باغ: (عر، مذ) 1- اوہ تھاں جتھے بہت سارے پھلاں پھلّاں وغیرہ دے درخت لگے ہون، باغیچہ، چمن، پھلواڑی، گُلزار 2- اِک قسم دا کُھردرا کپڑا جو ہر تھاں توں ریشمی دھاگیاں نال کڈھیا ہوندا ہے، پھلکاری 3- والاں نوں گُندھن دا اک خاص طریقہ 4- اِک قسم دی آتش بازی جس نوں چلاون تے اوس دے چنگیاڑے درخت دا رُوپ دھار کے کِھلر دے نیں

باغِ اِبراہیم، (مو) اوہ اگ جیہڑی نمرود نے حضرت ابراہیمؑ نوں ساڑ دیون لئی بالی سی، پر اللہ دے حکم نال گلزار بن گئی، گلزارِ ابراہیم، گلزارِ خلیل

باغِ اِرم، (مذ) اوہ باغ جو شدّاد بادشاہ نے بہشت دے نمونے تے بنایا سی

باغ باڑی، (مو) باغ، باغیچہ

باغ باغ کرن، (محا) 1- باغ دی راکھی کرن، مالی پُنا کرن 2- حکمرانی کرن

باغ باغ ہونا، (محا) بہت خوش ہونا، خوشی وِچ پھلّے نہ سماونا

باغ باغاں، (فم) بہت خوش، بہت زیادہ خوشی

باغ بان، (فا، صفت) باغ دی راکھی کرن والا، باغ لاون والا، پودیاں نوں پالن والا، مالی

باغ بانی، (فا، مو) 1- باغ دی راکھی کرن دا کم، پودیاں نوں پالن پوسن دا کم، اوہ فن جیہدے وچ درختاں دے بارے تعلیم دِتی جاندی اے 2- (صفت) باغبان دی ووہٹی 3- باغ دی رکھوالی کرن والی عورت، مالن

باغ بغیچہ، (مذ) باغ، چمن، پھلواڑی

باغ پروار، (مذ) بال بچے، خاندان، کنبہ

باغ پروار کھڑن، (محا) بال بچے ہوون، خاندان دا وڈا ہونا

باغ پھلّن، (محا) 1- باغ تے بہار آون 2- نسل ودھن

باغ دان، (صفت) ویکھو: باغ بان

باغ دانی، (مو) ویکھو: باغبانی

باغ لادیون/ باغ لاوَن، (محا) 1- پھل پھل والے پودے لاون 2- رونق لاون 3- سجاون

باغ نہ ہوون، (محا) کوئی شے عام نہ لبھن، تھوڑ ہوون

باغ ہواں، (مو) آتش بازی دی اک قسم جیہڑی ہوا وچ اُتانہہ جا کے باغ دے پھلاں وانگوں کھلری ہوئی دِسدی اے

باغ ہوون، (محا) کسے شے دا عام میسر ہوون، تھوڑ نہ ہوون، نہ میون

باغو باغ ہونا، (محا) ویکھو: باغ باغ ہونا

ڈھائی بُوٹیاں تے پھتو باغبان، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وِکھاوا کرے اودوں کہندے نیں

سبز باغ دکھاونا، (محا) اپنا کم کڈھن یاں دُوجے نُوں پھساون لئی جھوٹھے لارے لاونا

سدا نہ باغیں بُلبل بولے، سدا نہ باغ بہاراں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ زمانہ سدا اِکو جیہا نہیں رہندا اودوں کہندے نیں

کس (کیہڑے) باغ دی مولی، (اکھا) جدوں کسے آدمی دی بے حیثیتی درساونی ہووے اودوں کہندے نیں

کوڈی نہیں پلّے، سیر باغ دی چلّے، (اکھا) ویکھو: پلّے نہیں دھیلا، کردی میلہ میلہ

باغا: (مذ) باگا، مالی

باغات: (فا، مو) باغ دی جمع

باغاں موہیں: (صفت) بے حساب، بے انت (پھل وغیرہ)

باغچا: (فا، مذ) ویکھو: باغیچہ

باغِستان: (فا، مذ) باغ، بغیچہ، ونگی: 'باغِستان محمدی اُپر گھلی واؤ خزاں دی' (یوسف)

باغل: (فا+عر، مذ) شکنجے وِچ پھسیا ہویا، قابو آیا ہویا، ونگی: 'بیدل باغل نس نس مردے، پیراں ہیٹھ ملیندے، شیر دلیر پڑے وِچ تیغوں سر دھڑ کلماں تھیندے' (سیف)

بَاغلے: (مذ) 1- فراسبین دی پھلیاں، مُٹھ دی دال 2- اِک ترکاری داناں جیہدیاں اکثر پھلیاں پکائیاں جاندیاں نیں

باغی: (عر، مذ) 1- بغاوت کرن والا، نابری کرن والا، دُشمن 2- حکم توں باہر، عاقی، نافرمان، سرکش

باغی پُنا، (مذ) باغی ہون دا کم، نابری

باغیچہ: (فا، مذ) باغ دی تصغیر، 'باغچہ' دا وگاڑ، چھوٹا باغ، پھلواڑی

باغیچی: (مو) ویکھو: باغیچہ

باغیں بہار آون: (محا) چنگے دن آون، خوشی دے دن آون

باف : (فا،لاحقہ) 'بافیدن' توں امر جو بطور لاحقہ آ کے اسمِ فاعل ترکیبی بناؤندا اے جیویں: پارچہ باف

بافت : (فا،مو) 1- بُنائی، بُنتی، بُنتر، بناوٹ 2- مہین بُنتر والی چیز

بافتہ : (فا، مذ) اِک طرحاں دا ریشمی کپڑا

بافر : (صفت) وافر دا ہندکو لہجہ، فالتو، وادھو، بے شمار، بہت، زیادہ، عام

با فک : (صفت) عربی لفظ واقف توں وِگڑیا ہویا جانُو، باخبر

بافکّا : (مذ) اِک طرحاں دا، ریشمی کپڑا

بافکی : (مو) واقفی دا وگاڑ...... باخبری، تعلق داری

بافِندگی : (فا، مذ) جولاہے دا کم، کھڈّیاں دا کم

بافندہ : (فا،صفت) کپڑا اُبنن والا، جولاہا، پاولی

با قاعدگی : (مو) اصول مُوجب ہون دی حالت، ترتیب وار ہون دی حالت

با قاعدہ: (فا +عر، مذ) 1- قاعدے دے مطابق، اصول مُوجب 2- لگاتار

باقر خانی : (تر،مو) مَیدے دی بنی ہوئی مکھن یاں گائے دی چربی وچ گنھ

باقف : (لہند،مذ) واقف، جانو

باقف کار، (لہند،مذ) واقف کار، جانو

باقی : (عر،صفت) 1- واجب الادا، واجب الوصول، اوہ رقم جیہڑی ادا نہ ہوئی ہووے 2- بچی ہوئی رقم، بقایا چلی آ رہی رقم نوں اگوں ٹورنا 3- غیر فانی، سدا رہن والا، زندہ، حاضر، موجود 4- محصول

باقی آ بچن، (محا) تھوڑا رہ جاون، بھورا کو بچن

باقی اُگراہنا، (محا) کسے کولوں باقی رہندی رقم اکٹھی کرنا

باقی اللہ داناں، (اکھا) اللہ تعالیٰ ای ہمیش رہن والا اے باقی سبھ فنا ہون والا اے

باقی بچن، (محا) ودھ رہن، بچ جاون

باقی بیباق کرن، (محا) باقی رہندی رقم ادا کرن، کُل حساب بیباق کرن

باقی چکی جانا، (محا) بھٹھا بہہ جانا، ککھ نہ رہنا، وَنگی: 'تے جے سرکار ہتھ پا لوے تاں باقی چکی جاندی اے بندے دی' (پنج دریا)

باقی چُکاونا، (محا) قرضہ مُکاونا

باقی چلی آونا، (محا) بچی ہوئی رقم برابر لیکھے وچ لکھی جانا

باقی دار/ باقی وار، (مذ) اوہ جس دے ذمے کوئی رقم دینی بن دی ہووے

باقی داری/باقی واری، (عر+ فا،صفت) اوہ رقم جو کسے ول دینی رہندی ہووے

باقی دے دِن، (مذ) 1- عمر دا بچیا کُھچیا حِصہ 2- کسے وعدے یاں تہوار وِچ رہندے دِن

باقی دے دِن پورے کرن/ باقی دے دن گزارن، (محا) عمر دا بچیا کُھچیا حصہ گزارن، بڑھاپے دے دِن گزارن

باقی دے دِن پُورے ہوون / باقی دے دِن پورے ہو جاون، (محا) عمر دا رہندا حِصہ گزار لون، بڑھاپے دے دِن پُورے کرلون، مرجاون

باقی دے دِن گزرن، (محا) عمر دے بچے کُھچے دِن گزرن، بڑھاپا گزرن

باقی کڈھنا، (محا) 1- آمدن خرچ دا ویروا لکھ کے بچت دسنی 2- کھاتا جوڑ کے اخیر دا بقایا دسنا 3- بقایا چلی آ رہی رقم نوں اگے

ٹورنا

باقی ماندہ، (عر+ فا،صفت) باقی بچیا ہویا، رہند کھوندھ

باقی نکلن، (محا) کسے دے ذمے دین جوگی رقم نکلن

باقی وار، (صفت) جس دے ذمے کوئی رقم دینی رہندی ہووے

باقیاں: (مو،) باقی دی جمع

باقیاں کڈھن، (محا) چھڈے ہوئے کم نُوں پورا کرن

باک: (ج،مو) 1- بھیڈ یاں بکری دی آواز، ممیاہٹ 2- چیخ 3- فریاد

باک: (فا، مذ) ڈر، خوف، بھے، تریہہ، فکر

بے باک، (فا،صفت) 1- نڈر، بے خوف، آوارہ 2- ناشُکرا

باک: (مذ) واک دا وَگڑیا رُوپ 1- لفظ، گل، کہاوت، اکھان 2- بولی، زبان، گفتگو، تقریر 3- اک واجا، موسیقی

باک پٹ دیون/ باک پٹن، (محا) اُچی رودن، شور کرن

باک ڈیون، (محا) فریاد کرنا، ونگی: 'رو رو ڈیواں باک' (خواجہ فرید)

باک مارن، (محا) اُودھم مچانا، رولا پانا

باک وِدیا، (مذ) موسیقی دا علم

باکا: (مذ) 1- بول، بات، بُلارا 2- (صفت) بیہودہ، احمق، بیوقوف 3- بانکا

باکار: (مو) 1- رولا، کھپ، شور، اواز 2- بکری دی اواز

باکاں مار مار کے رووَن: (محا) پھُٹ پھُٹ کے رونا، بہت زیادہ رونا

باکاں مارن: (محا) رولا پاپا کے رونا

باکر: (مذ) بکریاں

باکرا: (صفت) 1- بکریاں دے متعلق 2- بکرے دا گوشت

باکرہ: (عر، مو) 1- اَن ویاہی کُڑی، کواری 2- بکری توں متعلق، بکری دا

باکری: (مو) باکرا دی تانیث

باکرے: (مذ) باکرا دی جمع

باکڑ: (مذ) اُلٹی، اُپرچھل، قے دا مواد

باکڑی: (مو) ویکھو: باکڑ

باکس (Box): (انگ، مذ) 1- بکس، صندوق، ڈبا 2- چھوٹی کوٹھڑی

باکسر (Boxer): (انگ، مذ) گھُسن مار، مُکے باز

باکسنگ (Boxing): (انگ، مو) گھُسن بازی، مُکے بازی، اِک مشہور کھیڈ

باکلا: (عر، مذ) باقلا، اِک قسم دا اناج

باکلی: (مو) اُبلیا ہویا اناج، بکلی گھنگنی

باکلیاں: (مو) باکلی دی جمع

باکن: (مصدر) 1- ممیاون، بکری یاں بھیڈ دا مَیں مَیں کرنا، میانکنا 2- بکنا، بکواس کرن، بھلیاں مارن 3- زور نال بولنا، چلاونا

باکوں نکل جانا: (محا) اموڑ ہو جانا، وسّوں باہر ہو جانا، ونگی: 'لے مُہار چمن ول ٹُریا، نکل گیا جیوں باکوں' (سیف)

باکھ: (مو) 1- سرگھی، تڑکا، پوہ پھٹن دا ویلا 2- مجھ گاں یاں بکری دا لیوا، ہوانا

باکھ پھٹ پوَن/ باکھ پھٹ جاون، (محا) ویکھو: باکھ پھٹن

باکھ پھُٹن، (محا) پوہ پھٹن، سرگھی دا نُور کھلرن

باکھا: (مذ) 1- پھوہ پھٹالا، ہلکی روشنی، جھلک، لشکارا 2- مجھ گاں یاں بکری دا لیوا، ہوانا

باکھر: (مذ) 1- ڈنگر بنھن دی تھاں، واڑا بہک، وگن 2- نکی جیہی

وستی، ٹھٹھہ، محلہ، جھوک 3- اوزاراں داتھیلا 4- ہل دی اِک قسم

باکھڑ: (مذ) شور، کھپ، رولا

باکھڑ: (صفت) کافی چر دی سُوئی ہوئی (گاؤیاں مجھ) کھانگڑ

باکھڑا: (مذ،صفت) سوئی مجھ دا پہلا دُدّھ، باکھڑی مہیں دا دُدّھ

باکھڑی: (مو) 1- کچے انب دی سُکھائی پھاڑی 2- چار پنج مہینے دُدّھ دین مگروں سُک جان والی مجھ، گاں یاں بکری 3- جوانی نُوں اپڑی ہوئی وچھی

باکھل: (مذ) ویکھو: باکھر

باکھلی: (مو) چار پنج مہینے دُدّھ دین مگروں سُک جان والی مجھ، گاں یاں بکری

باکھو چوڑ: (مو) علت، چھیڑ خانی

باکی: (مو) اُلٹی، قے

باگ: (مذ،صفت) چِٹا، سفید، بگّا

باگ: (مذ) باغ دا وِگڑیا رُوپ 1- بغیچہ 2- آتش بازی 3- ریشمی دھاگے دا کڑھائی والا کپڑا

باگ: (مو) واگ

باگ اُٹھالوَن / باگ اُٹھاونا، (محا) 1- واگاں چُک کے گھوڑا دڑاونا 2- ٹُر پین، روانہ ہوون

باگ پروار، (مذ) بال بچے، آل اولاد

باگ پھیرن، (محا) گھوڑے نوں کسے ہور پاسے ٹورن

باگ دیون، (محا) 1- گھوڑے دے مُونہہ نوں لگام چڑھاون 2- روکن، ڈکن، منع کرن

باگ ڈور، (مو) واگ، ڈور، لگام

باگ کھچنا، (محا) واگ کھچنا، قابو کرنا

باگ گندائی، (لہند، مو) واگ گُندائی، شادی دی اِک رسم

باگ موڑن، (محا) 1- گھوڑے دا رُخ دوجے پاسے کرن 2- دوجے پاسے دھیان کرن 3- واپس آون

باگ ہتھوں چھٹن، (محا) اختیار کول نہ رہون، بے قابو ہوون

باگ سُوا: (مذ) ویکھو: بکسُوا

باگا: (صفت) ویکھو: بگا

باگاں: (مو) باگ دی جمع، لگاماں، راساں، واگاں

باگاں مارن، (محا) ویلھے رہن، پیلاں پاوندے پھرن، مٹکدے پھرن

باگر: (مذ) 1- پانی وِچ گھری ہوئی اُچی تھاں 2- تیر دا پچھلا حصہ 3- واڑ

باگڑ: (مو+مذ) 1- تیر، سوٹی، ڈانگ دے سرے داوڈھا 2- بیکانیر بھارت دے علاقے دا اِک حصہ، مارواڑ 3- ہرن دا گلہ 4- جنگل، ویرانہ، بیلا 5- چرن دی تھاں، چراگاہ 6- بیٹھن اُٹھن دی جگہ

باگڑا: (مذ) باگڑ دے علاقے دی رُوں دا بنیا ہویا اُتے لین والا کپڑا

باگڑبل: (لہند، مو) گِدھ

باگڑبلا: (مذ) 1- جنگلی بلّا، وڈا بلّا 2- بگھیاڑ 3- جانوراں نُوں بچاوَن لئی بنیا ہویا فرضی جیہدا مُڈا، بڈاوا 4- وحشی آدمی

باگڑبلّا کھیڈن، (محا) بالاں دا اِک کھیڈ کھیڈن

باگڑی: (مو) 1- باگڑ دا وسنیک 2- شیر دے مونہہ والیاں چاندی دیاں نگر ٹانڈاں، زیور جو سوانیاں کہنی دے اُپرلے پاسے پہندیاں نیں، پھلواڑی 3- باگھڑی، جنگلی

باگڑیا: (مذ) 1- مارواڑی علاقے دا وسنیک 2- غلیظ، گندا

باگڑیانی: (مو) 1- باگڑیا دی تانیث، مارواڑی علاقے دی وسنیک

2۔ میلی عورت

باگڑین: (مذ) باگڑ دے علاقے یاں باگڑائی بولی دا اثر

باگسیری: (مو) اِک طرحاں دی راگنی

باگل: (لہند، مذ) شکنجے وِچ پھسیا ہویا، قابو آیا ہویا

باگلا: (مذ) 1۔ باگل، وگّن 2۔ بھیڈاں بکریاں دے چرن لئی بنی کُھلی تھاں

باگو: (مذ) باغ دا، باغ دے متعلق

باگو باگ، (مذ) 1۔ باغ باغ 2۔ بہت خوش

باگو باگ ہوون، (محا) بہت خوش ہوون

باگولا: (مذ) 1۔ ہوا دا گولا جیہڑا کہ بادی پاروں تلی وِچ بن جاندا اے تے شدید درد دا موجب ہوندا اے، قولنج دی پیڑ 2۔ واء ورولا

باگوں/باگھوں: (ج، مذ) پھینی نک والا مگر مچھ، گھڑیال

باگھ: (مذ) 1۔ اِک قسم دا موٹا کپڑا، جس اُتے ریشمی دھاگے نال بُوٹیاں کڈھیاں ہوندیاں نیں 2۔ چیتا، شیر، پہاڑی شیر، گھیاڑ 3۔ خنجر، ہتھیار

باگھ بچّہ، (مذ) 1۔ اِک قسم دا خنجر (جیہدے دستے تے شیر دی تصویر ہوندی اے) 2۔ شیر دا بچہ

باگھ بکری، (مو) 1۔ بالاں دی اِک کھیڈ دا ناں 2۔ شیر تے بکری

باگھ بکری دا اِکو گھاٹ پانی پینا، (محا) شیر بکری دا اِکو گھاٹ پانی پینا

باگھ بگھیلا، (مذ) 1۔ بگھیاڑیاں شیر دا بچہ 2۔ مجازاً: جنگلی جانور، درندہ

باگھ مُکھا، (مذ) شیر دے مونہہ والا، بُجّر

باگھ نکھ/باگھ نکھا، (مذ) 1۔شیر دے نہوں (ناخن) جیہا اِک ہتھیار 2۔سونے چاندی وغیرہ وِچ مڑھ کے بالاں دے گل وِچ حفاظت لئی پایا شیر دا نہوں

باگھا: (مذ) 1۔ باگھ، شیر، چیتا 2۔ جنگلی، بے ڈول، اُجڈ، غیر مہذب 3۔ مُونہہ، جباڑا 4۔ مُونہہ پاڑ کے رووَن دی حالت یاں عمل 5۔ اڈاٹ، رولا، شور 6۔ ناچ، ڈانس، گول ناچ

باگھا اڈّن/باگھا اڈنا، (محا) اُچی اُچی رونا، سنگھ پاڑ پاڑ رونا

باگھا ٹڈّن، (محا) ویکھو: باگھا اڈّن

باگھاں: (لہند، مذ) 1۔ وراچھاں 2۔ گول گھیرا پا کے کیتا جان والا اِک طرحاں دا ناچ

باگھاں مارنا، (محا) 1۔ ویہلے رہنا 2۔ پیلاں پاوندیاں پھرن، مٹکدے پھرنا

باگھڑ جوان: (صفت) جانگلیاں ورگا، قد کاٹھ والا بندہ

باگھڑیل: (مو) گِدھ، باگھڑیلا

باگھڑیلا: (مذ) 1۔ ہنوا 2۔ جنگلی بلا 3۔ موٹا کوجھا آدمی

باگھل: (صفت) 1۔ شیر، بہادر 2۔ اِک راجپوت قوم

باگھن: (مو) 1۔شیرنی 2۔ گورو گوبند جی دی اِک توپ دا ناں

باگھنبر: (مو) ہرن یاں باگھ دی کھل

باگھنی: (مو) 1۔ باگھ دی مادہ، شیرنی 2۔ چتّرنی

باگھوں: (لہند، مذ) اِک طرحاں دا ناچ، خوشی نال کچھاں وجاونیاں

باگھی: (مو) 1۔ خوشی نال کچھاں وجاون دی حالت 2۔ اِک قسم دا ناچ 3۔ بالاں دی اِک کھیڈ، اِک لوک ناچ، لُڈی، ماگھی 4۔ چڈیاں دا لاگا 5۔ سُنڈھا، گلٹی 6۔ شیر ورگی پھرتی، چھال 7۔ اُدّم 8۔ باگھا دی تانیث

باگھی مارنا، (محا) خوشی وِچ کچھاں وجاوندے ہوئے زور دی اواز

کڈھنا (عام طور تے منگتے لوکاں دا دھیان ک اپنے ول کھچن لئی پاوندے نیں)

باگھے: (مذ) باگھا دی جمع

باگھے کے: (مذ) اک خانہ بدوش ذات دے لوک، ساہنسی

باگھیاں: (مو) ویکھو 'باگھی' جیھدی ایہہ جمع اے

باگھیاں مارن، (محا) 1- آ کڑ کے ٹُرنا 2- بالاں دا خوش ہو کے ہتھ پیر مارن، نچن ٹپن

باگی: (صفت) باغ دا، باغ دے متعلق

باگی: (مو) 1- خوش رہنا 2- باگھی پاونی، کھیاں وجاونیاں 3- بچے دی پُٹھی، پپّی 4- واگ پھڑن والا، واگی

باگیری: (لہند، مو) اک طرحاں دی راگنی

بال: (فا، مو) 1- خوشہ، جیھنوں بالی وی آکھی دا اے 2- پرندیاں دے پر یعنی بانہواں جیھدے نال اوہ اُڈدے نیں

بال: (فعمر) 'بالن' توں فعل امر، اگ لا، روشن کر، جلا

بال(Ball): (انگ، مو) گیند، کھدّو

بال: (ہ، مذ) 1- خط پڑھنا 2- ٹُٹن دا اثر ظاہر ہونا 3- کدورت، رنج 4- رونگٹا، مُو، رُوواں، لُواں، وال 5- بالک، بچہ، نادان، نکی عمر دا 6- آسرا، سہارا 7- پر، پشم، بُر 8- ہوا 9- پیار 10- تریڑ، لیک 11- کرونبلی

بال آون، (محا) 1- تریڑ آون، تڑکن 2- کرونبل نِکلن 3- وال اُگن، پُربن

بال اُترن، (محا) والاں دا جھڑن

بال اُکھاڑن، (محا) وال پٹن

بال اُکھڑن، (محا) وال پٹے جاون

بال اُگن، (محا) وال آون، لُوں پھٹن

بال اوستھا، (مو) بچپن دی عمر، چھوٹی عمر، بال پنا

بال بال، (نم) ہر ہر وال، سر توں پیر تائیں، سارے دا سارا

بال بال بچ جاون/بال بال بچن، (محا) خطرے یاں نقصان کولوں مساں بچن

بال بال بچالون/بال بال بچاون، (محا) خطرے یاں نقصان کولوں بچالون

بال بال جکڑ جاون/ بال بال جکڑ دیون، (محا) 1- مقروض کر دیون 2- مصیبت وِچ پادیون

بال بال جکڑن/ بال بال جکڑیا جاون، (محا) 1- بُری طرحاں قابو آجاون 2- بہت زیادہ قرض وِچ پھس جانا

بال بال جکڑیا ہوون، (محا) 1- مصیبت وِچ پھسیا ہوون، قابو وچ آیا ہوون 2- بہت زیادہ مقروض ہونا

بال بال دُشمن کرلون/ بال بال دُشمن کرن (محا) ساریاں نوں ای دشمن بنالون، ہر اک نوں وَیری بنالون

بال بال دُشمن ہو جاون (ہوون)، (محا) 1- ساریاں دا دُشمن ہوون، ہر اک دا وَیری ہوون 2- بھیڑے دِن آون

بال بال گنہگار ہو جاون / بال بال گنہگار ہوون، (محا) بہت زیادہ گنہگار ہوون

بال بال موتی پرو دیوَن / بال بال موتی پرووَن، (محا) سرتوں پیر تائیں جثے نوں سجاون، بہت زیادہ سجاون

بال بال موتی پروئے جاون /بال بال موتی پرُچن، (محا) سرتوں پیر تائیں جثہ سج جاون، بہت زیادہ سج جاون

بال بچڑ، (مذ) ٹبر والا، اولاد والا، نیانے، آل پروار، ٹبر ٹیر

بال بچڑ دار/بال بچڑ والا، (مذ) ٹبر دار، ٹبر والا، بچیاں والا، قبیل دار

بال بچڑ دار ہوون/ بال بچڑ والا ہوون (محا) ٹبر والا ہوون، اولاد والا ہوون

بال بچوڑے، (مذ) بال بچڑ، نیانے، دِھیاں پُتر

بال بچہ، (مذ) 1۔ چھوٹے بچے، نِکے نیانے 2۔ٹبر، پروار

بال بچے، (مذ) ویکھو: بال بچہ

بال بچے دار، (مذ) ٹبردار، ٹبر والا، بچیاں والا، قبیل دار

بال بچے دار ہوون، (محا) ٹبر والا ہوون، بچیاں والا ہوون، اولاد والا ہوون

بال بچے والا، (مذ) ٹبر والا، گھر والا، اولاد والا، پروار والا، قبیل دار

بال بچے والا ہوون، (محا) ویکھو: بال بچے دار ہوون

بال بچیاں والی، (مو، صفت) نسلی، دِھیاں پُتراں والی عورت

بال بچیاں والی ہوون، (محا) دِھیاں پُتراں والی عورت ہوون، اولاد والی ہوون

بال بُدھ، (صفت) 1۔ بچیاں ورگی عقل والا (مو)2۔ بچیاں ورگی سمجھ 3۔ بے عقلی، ناتجربہ کار 4۔ بال بچڑ، جیا جنت

بال بِدھوا، (صفت) بال رنڈیپا، نِکی عمرے بیوہ ہو جاون دی حالت

بال برابر، (صفت) بہت ای مہین، تھوڑا جیہا، نہ ہوون دے برابر، نہایت معمولی، ذرا جیہا، جیویں وال برابر فرق نہیں

بال برابر فرق آون، (محا) ویکھو: بال برابر فرق پون

بال برابر فرق رکھن/ بال بھر فرق رکھن (محا) معمولی جیہا فرق رکھن، ہوا بھر فرق رکھن

بال برابر فرق نہ ہوون/ بال بھر فرق نہ ہوون (محا) معمولی فرق وی نہ ہوون، بالکل اِکو جیہا ہوون

بال برہم چاری، (مذ) اوہ آدمی جو بچپن توں ای برہم چاری ہووے

بال بِکھر جاون/ بال بِکھرن، (محا) والاں دا کھِلرن، وال اُلٹ پُلٹ ہوون

بال بلوتڑیاں وِچ، (فم) پیدائش دے مُڈ ھلے دِنیں

بال بِنگا نہ ہونا، (محا) وال وِنگا نہ ہونا

بال بِنگا نہ ہوون، (محا) کوئی نقصان نہ ہوون، رتی بھر فرق نہ پوَن

بال بھر، (صفت) ویکھو: بال برابر

بال بھر فرق آون/ بال بھر فرق پوَن (محا) معمولی فرق آون، نہ ہون دے برابر فرق ہوون

بال بھوَنری، (مو) متھے دے والاں دا اِک چکر جیہڑا انحس جانیا جاندا اے

بال پالن، (محا) 1۔ والاں نوں لما کرن، وال ودھاون 2۔ بالاں بچیاں دی پرورش کرن

بال پک جاون/ بال پکّن، (محا) والاں دا چِٹیاں ہوون، بڑھاپا آون

بال پن/ بال پُنا (مذ) 1۔ بچپن، لڑکپن، کم عمری 2۔ نادانی، ناسمجھی

بال توڑ، (مذ) وال دے کِھچے جان نال ہوئی پھنسی، اوہ پھنسی یاں پھوڑا جیہڑا وال ٹُٹ جان نال بن جاندا اے

بال توں باریک، (صفت) بہت ای پتلا، مہین

بال توں باریک ہوون، (محا) بہت پتلا تے باریک ہوون، بہت مہین ہوون

بال جتی، (مذ) بال برہم چاری

بال جمن، (محا) 1- وال اُگن، وال آون 2- بچے دا پیدا ہونا

بال جنن، (فعم) بال نوں جنم دینا

بال جھاڑن، (محا) 1- نہاون مگروں والاں نوں چھنڈن 2- کنگھی کرن نال والاں نوں کیرن

بال جھڑن، (محا) والاں دا کسے سبب پاروں ڈِگن لگ پَون

بال چر، (مذ+ مو) اک مرض جیہدے سبّوں سر داڑھی یاں جسم دے کسے وی تھاں والاں دیاں دھوڑیاں اُڈ جاندیاں نیں، وال خورا

بال چُنن، (محا) موچنے نال وال پٹّن

بال چنواون، (محا) موچنے نال وال پٹاون

بال چھڑ، (مذ، مو) بلی گھاہ، بلائی، اک خوشبودار گھاہ جیہدے تے بلی عاشق ہون پاروں لیٹ دی اے، ایہہ دوا دارو دے ڈھنگ نال وی ورتیندی اے

بال خورہ، (مذ) ویکھو: بال چر

بال دا بیج تے ماں دا رج، (اکھا) جدوں کوئی دُوسرے دے سہارے موجاں مارے اوددوں کہندے نیں

بال دا کمبل بناون، (محا) گل دا گلان بناون، خواہ مخواہ جھگڑن نوں آون

بال دار، (صفت) 1-جیہدے جُثے تے بُہتے سارے وال ہوون 2- تریڑ والا، تڑکیا ہویا

بال دھواون، (محا) کسے کولوں سر دے وال صاف کراون

بال دھوون، (محا) 1-سر دے وال دھوون 2- نہاون

بال دی بھیڈ بن جاون، (محا) ویکھو: بال دی بھیڈ بنن

بال دی بھیڈ بنا دیون، (محا) ویکھو: بال دی بھیڈ بناون

بال دی بھیڈ بناون، (محا) گل دا گلان بناون، وال دا کمبل بناون، اِل دا کاں بناون

بال دی بھیڈ بنن، (محا) گل دا گلان بنن، اِل دا کاں بنن، بال دا کمبل بنن

بال دی کھل لاہون، (محا) 1- نہوواں نالوں ماس وکھ کرن 2- بہت زیادہ ٹوہ لاون 3- بہتیاں باریکیاں وچ پَون

بال ڈہن، (محا) حمل ڈِگنا

بال رکھلون، (محا) ویکھو: بال رکھن

بال رکھن، (محا) 1- والاں نوں ودھاون 2- نویں پیدا ہوئے بال دی جھنڈ کراون مگروں اوہدے والاں نوں سانبھ رکھن، اک ہندوانہ ریت اے جو مسلماناں وچ وی رائج اے

بال رنڈیپا، (مذ، صفت) چھوٹی عمرے ای بیوہ ہو جاون دی حالت

بال رنڈیپن، (مو) چھوٹی عمر دی بیوہ

بال روم (Ball Room)، (انگ، مذ) ناچ گھر، رل کے نچن والی تھاں یاں محفل

بال سُبھائی، (صفت) بچیاں ورگا سُبھا، بچیاں جیہے سُبھا والا، سادہ مزاج آدمی

بال سٹّن، (محا) حمل ڈیگنا

بال سٹواونا، (محا) 1- حمل ڈِگواونا، بال کڈھانا، کچا کڈھوانا 2- بال جنن، بال نوں جنم دینا

بال سفید ہو جاون/ بال سفید ہوون، (محا) 1- سر دے وال چٹے ہو جاون 2- بڈھیاں ہو جاون، سیانی عمر دا ہو جاون، سیانا ہوون

بال سُک جاون، (محا) ویکھو: بال سُکّن

بال سُکاون، (محا) نہاون مگروں والاں نوں خشک کرن

بال سُکّن، (محا) گِلّے والاں دا سُک جاون، نہاون مگروں والاں دا خشک ہوون

بال سہائی، (صفت) بال پُنے دی عمر توں مدد کرن والا، مُڈھ دا مددگار، بال پنے دا ساتھی

بال صاف کر لوَن، (محا) ویکھو: بال صاف کرن

بال صاف کرن، (محا) ویکھو: بال مُنواون

بال کُبال، (مذ، صفت) بچہ وچہ، مُنڈا کھُنڈا، ناسمجھ، نادان

بال کُتر لوَن، (محا) 1- قینچی نال وال کٹ لوَن، حجامت بنا لوَن 2- ٹُونا کرن

بال کترواون، (محا) حجامت بنواون، وال کٹواون

بال کٹارا، (مذ) وال کٹاں، ابابیل

بال کڈھواون، (محا) حمل ڈِگواونا

بال کمانی، (مو) چھوٹی تے باریک جیہی کمانی، گھڑی دی اک کمانی دا ناں جیہدے پاروں گھڑی چلدی رہندی اے

بال کھچڑی کر دیون/ بال کھچڑی کرن، (محا) چٹے کالے وال کرن، کُجھ کالے تے کُجھ چٹے وال کرن

بال کھچڑی ہو جاون/ بال کھچڑی ہوون، (محا) چٹے کالے وال ہوون، کُجھ کالے کُجھ چٹے وال ہوون

بال کھِلارن، (محا) 1- والاں نوں درہم برہم کرن 2- غم دا اظہار کرن

بال کھِلر پوَن/ بال کھِلر جاون، (محا) ویکھو: بال کھِلرن

بال کھِلرن، (محا) والاں دا بکھر جاون، وال درہم برہم ہو جاون

بال گُنداون، (محا) والاں دی گُت بنواون، مینڈھیاں بنواون

بال گُندھن، (محا) گُت بناون، مینڈھیاں بناون

بال گوپال، (مذ) 1- چیلے، مُرید 2- بال بچے، نیانے، چھوٹے بچے

بال گوپال پنگھوڑیوں پچھانے جاندے نیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بچے دِیاں خصلتاں عادتاں دا چھوٹی عُمر توں ای پتا لگ جاندا اے، اودوں کہندے نیں

بال گُھر، (مذ) بچیاں والی ضد، بال ہٹھ

بال گھاتنی، (مو، صفت) بچیاں نوں مارن والی، ڈائن

بال لاونا، (محا) اوکھ وچ مدد دینا

بال لیلا، (مو) بچپن ویلے دی کھیڈ

بال مَت، (مذ) بال بُدھ، کم سمجھی، بے عقلی، ناتجربہ کاری

بال مُن لوَن/ بال مُنّن، (محا) وال صاف کرن، حجامت بناون

بال مُنوا لوَن/ بال مُنواون، (محا) وال صاف کراون، وال کٹواون، حجامت بنواون

بال موکھے تے بنھ لوَن/ بال موکھے تے بنھن، (محا) موکھے نوں سُکاون لئی اُتّے وال بنھن

بال ودھا لوَن/ بال ودھاون، (محا) وال لمّے ہون دیون، جتاں رکھ لوَن

بال ودھن/ بال ودھ جاون، (محا) والاں دا لمّا ہوون

بال وِدھوا، (مو، صفت) اوہ عورت جس دا شوہر چھوٹی عمر وچ مر گیا ہووے

بال وریس، (مو) چھوٹی عُمر، بچپن

بال وِنگا نہ ہوون، (محا) کوئی نقصان نہ ہوون

بال وِنگا ہوون/ بال وِنگا ہو جاون، (محا) نقصان ہوون

بال وِواہ، (مذ) چھوٹی عُمر وِچ کیتا گیا ویاہ

بال ہتیا، (مذ) بالاں دا قتل

بال ہٹھ، (مو) بچیاں والی ضِد

جوڑا بال ماں دا جنجال، (محا) جوڑے بچے ماں لئی پالنے اوکھے ہوندے نیں

کال دی بڈّھی نے نہ منگیا، بال دی بڈھی منگیا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ماواں نوں بچیاں لئی بہت کجھ کرنا پیندا اے اودوں کہندے نیں

بال ناتھ: (ہ، مذ) اِک گُرو دا ناں جیہدا ذِکر ہیر رانجھے دے قصے وِچ رانجھے دے جوگ لین دے سلسلے وِچ آوندا اے، وِنگی: 'چوری بھابیاں تے بھرجائیاں توں بال ناتھ گسائیں دے چیلیا اے' (مقبل)

بِالآخر: (عر،فم) اخیری، اخیر وِچ، اوڑک

بِالاِتفاق: (عر،فم) اتفاق نال، رل مل کے، اکٹھے نال

بِالاِرادہ: (عر،فم) مرضی نال، جان بُجھ کے، ارادے نال

بِالقابہ: (عر، مذ) اپنے سارے اعزازاں نال، پورے ٹوہر نال

بِاللہ: (عر،فم) اللہ دی سونہہ، خدا دی قسم

بالا: (مو) 1۔ کُڑی، مُٹیار، زنانی 3۔ تیویں، پتنی، بیوی

بالا: (مذ) 1- کن وِچ پاون دا اِک زیور 2- اکثر اقبال ناں نوں مختصر یاں لاڈ پیار نال بولیا جاندا اے 3- چھت نوں سہارا دین لئی شہتیراں یاں کندھاں اُتے رکھیا گیا لکڑی دا چورس لما ٹکڑا

4- گندھ بیل یاں گندھیل ناں دا پودا جو خوشبو دار ہوندا اے 5- سری گورو نانک دیو جی دا بھگت سِکھ جو اوہناں نال سارے سفراں وِچ رہیا 6- نادان 7- صاحب، مالک، آقا، اہلیت رکھن والا، وِنگی: 'اوہ نہ بالا بُڈھا بھائی' (گر)

بالا: (صفت) والا، اُبالا، کالھا

بالا: (فا، مذ) 1- اُپر، اتانہہ، اُتلا حصہ، اُتے 2- اُچا، وڈا 3- بانہواں دے زور نال سرتوں اُتانہہ کسے چیز نوں چکن دا عمل

بالا بالا، (فم) اُپروں اُپروں، اُتوں اُتوں، باہروں باہروں

بالا بھولا، (مذ، صفت) سدھا سادا، آلا بھولا، بھولا بھالا، ساد مرادا، شریف

بالا بھولا ہوون، (محا) سِدّھا سادہ ہوون، ساد مرادا ہوون

بالا پیر، (مذ) اِک پیر دا ناں، حضرت میاں میرؒ ہوراں دا مشہور ناں

بالا خانہ، (فا، مذ) 1- گھر دی اُپرلی چھت تے بنائی بیٹھک، چُبارہ 2- کنجری دا اڈہ، کوٹھا

بالا سار، (مذ) بالا حِصار جیہڑا صوبہ خیبر پختونخوا وِچ اِک قلعے دا ناں

بالا کڈھ دیون/ بالا کڈھ لوَن / بالا کڈھن، (محا) 1- کسے چیز نوں سروں اُتانہہ چکن 2- طاقت دا مظاہرہ کرن 3- بانہواں دے زور نال کسے چیز نوں سروں کڈھ کے اُتانہہ لے جاون

بالا کڈھنا، (محا) مگدر وغیرہ نوں سرتوں اوپر تک چکنا

بالائی: (فا، مو، صفت) 1- اُپری، اُتے دی 2- دُدھ دی ملائی

بالائی آمدنی، (فا، مو) تنخواہ توں ہٹویں آمدن، رشوت، وڈھی

بالائی آمدنی آون، (محا) رشوت مِلن، وڈھی آون

بالائی خرچ، (مذ) وادھو خرچ، اُتلا خرچ، زائد خرچ

بالپ : (مذ) بچپن، بال پُنا

بالتفصیل :(عرفم) پُورے وَیروے نال، تفصیل نال، کُھل کے

بالتن : (مذ) ویکھو: بالپ

بالٹا : (مذ): بالٹی دا مکّبر

بالٹی : (مو) لوہے دا کُنڈے دار برتن، ڈول ورگا اِک عام بھانڈا جیہڑا اُتوں بہتا کُھلا تے ہیٹھوں گھٹ چوڑا ہوندا اے، چھوٹا ڈول، ڈولچی

بالجبر : (عرفم) دھکو زوری، زبردستی، ظُلم نال

بالچر : (مو) اِک بیماری جس وچ سِر دے وال جھڑن لگ پیندے نیں

بالچھڑ : (مذ،مو) اِک خشبودار دوا

بالچھی : (مو) بالچھا دی تصغیر 1۔ چھوٹا بُرش 2۔ سفیدی کرن والی کُچی 3۔ سُور دے والاں دا بنیا بُرش جس نوں سُنیارے ورتدے نیں

بالڑ : (مذ) ویکھو: بالڑا

بالڑا : (مذ) 1- بال، بچہ 2- نادان، ناسمجھ، ناتجربہ کار

بالڑی : (مو) بالڑا دی تصغیر 1۔ بچی، نیانی، چھوٹی عمر دی کُڑی 2۔ الھڑ، انجان، نادان

بالڑے : (مذ) بال دی وَڈی شکل، بچہ، لڑکا، چھوہرا، مُنڈا

بالڑیاں : (مو) بالڑی دی جمع

بالش : (مو) 1- بالشت، گز دا چوتھا حصہ 2- تکیہ، سرھانا

بالشت : (فا،مو) ہتھ دے انگوٹھے دی نوک توں چیچی دی نوک تک دا فاصلہ، اوہ لمان جیہڑی اُنگلیاں پُوری طرحاں کھولن مگروں انگوٹھے تے چیچی دے وِچکار ہوندی اے

بالشتنی : (مو) بونی، ٹھگنی، چھوٹے قد دی، مدھری

بالشتیا : (مذ) 1-اک قسم دا سپّ 2-مدھرا، گٹھ مُٹھیا، نِکے قد والا، وَنگی: 'بالشتیا چاپیا سکھ چوڑا، کل ناسیا رنگ دِکھاوندے نیں' (وا)

بالشوک/ بالشویک(Bolshevik):(انگ، مذ) 1- ایہہ ناں رُوس دی 1917ء وِچ قائم ہون والی سوشل ڈیموکریٹک پارٹی نوں دتا گیا جیہڑی مضبوط تے طاقت ورسی 2- سوشل ڈیموکریٹک پارٹی دا رُکن 3- انقلاب پسند، انتہا پسند، اشتراکی ذہن رکھن والا

بالغ : (عر، مذ، صفت) 1- سیانا، جوان 2- اوہ جوان جیہڑا اٹھاراں سالاں توں اُتے ہووے 3- غور نال ویکھن والا، ہوشیار، تجربہ کار

بالغ نظر، (عر،صفت) 1-بڑی تیزنظر والا، گہری نظر والا، معاملے نوں چنگی طرحاں جانن پچھانن والا، باریک بین 2- تجربہ کار، سمجھدار

بالغ نظری، (مو) 1- گہری نظر، جانن پچھانن والی نظر، باریک بینی 2- تجربہ کاری، سمجھداری

نابالغ، (مذ) 1-نابالغی دی حالت 2-اٹھاراں سالاں توں گھٹ عمر دا بندہ

بالضرور : (عرفم) پک نال، یقیناً، لازمی طور تے سر پر

بالعموم :(عر،صفت) عام طور تے، عام کر کے، عموماً

بالفرض :(عرفم) من لیا، فرض کیتا، فرض کرو، وَنگی: 'بعد قرض ہے عرض بالفرض میری، غرض عرض چا کراں اظہار لیلیٰ' (فضل)

بالک : (مذ،صفت) بالک دی تصغیر 1- بچہ، بال 2- بے سمجھ، نادان، نِکا مُنڈا

بالک بُدھ، (مو) نادانی، بال پُنا

بالک پُنا، (مذ) 1-بالپن، بچپن 2- نادانی، بے سمجھی

بالک چوری، (مو) بچیاں دا اغواء

بالک گھو، (مذ) بچیاں جیہی ضد، بال ہٹھ

بالکا: (مذ) 1- چھوٹا بچہ، بال 2- مُرید، نِکی عمر دا چیلا، شاگرد، طالب علم

بالِکا: (مو) 1- ندی دی ریت 2- دھی، بیٹی، لڑکی

بِالکل: (عر، فم) پُورا پورا، سارا، نرا، اِن بِن، پُوری طرحاں، ہو بہو، سارے دا سارا

بالکنایہ: (عر، فم) اشارے نال، سَینت نال

بالکی: (مو) بالکا دی تانیث 1- چھوٹی بچی، نکی عمر دی کُڑی 2- چیلی 3- بالکے دی ووہٹی 4- چیلی، مُریدنی، شاگرد

بالم: (مذ) 1- بال پنے دی حالت، ونگی: 'بالم گئی بِرھ نہ عُمر ہوی، یُبار ہیں گی سدا یارے نی 2- پریتم، پیارا 3- کنت، پتی، خاوند 4- خوبصورت، سوہنا

بالم چاول: (مذ) چاول دی اک قسم

بالم کھیرا: (ہ، مذ) برساتی کھیرا

بِالمشافہہ: (عر، فم) آہمنے ساہمنے، رُوبرو، آپ مِل کے

بالمقابل: (عر، فم) آہمنے ساہمنے، مقابلے تے

بِالمقطع: (عر، فم) 1- بغیر بھاء کیتے 2- اکٹھا 3- کُل قیمت 4- پُن چھان، کانٹ چھانٹ

بالمیک: (س، مذ) 1- اِک مشہور رِشی جیہنے سنسکرت زبان وِچ رامائن لکھی سی 2- ہندی زبان دا اِک مشہور شاعر

بالمیکی: (ہ، مذ، صفت) 1- ہندوواں دا اِک فرقہ جیہدے بانی مہارشی سوامی گرو بالمیک سن، ایس فرقے دے لوک مُورتی پوجا نہیں کردے تے اپنے مُردیاں نوں دفن کر دے نیں 2- بالمیک دے پیروکار 3- چُوڑا، بھنگی، اچھوت

بالن: (مصدر) 1- اُبالن دی تخفیف..... جوش دیون 2- جلاون، ساڑن، روشن کرن 3- کُڑھاون، بیزار کرن، دِچے وچ ساڑن 4- غصہ چڑھاون 5- زور لوان 6- (صفت) لکڑیاں جو بالن دے کم آون، بالن دی کوئی وی شے، ایندھن، ناکارہ، وادھو شے

بالن پاون، (محا) 1- اگ جھوکھن، اگ بھکھاون 2- گل ودھاون

بالن جوگا، (مذ) 1- سڑن جوگا، نکما، مگروں لہنا 2- زنانیاں دا روزمرہ

بالنا: (فعم) 1- اگ وغیرہ جلاونا، جگاؤنا 2- تنگ کرنا، ستانا

پولا بالنا، (محا) 1- بُرا عمل کرنا، گناہ کرنا 2- کسے دے کردار تے داغ لاونا

بالنگو: (فا، مذ) اِک قسم دے بی جیہناں نوں گرمی دُور کرن لئی بھیوں کے پیندے نیں، اک دوائی دا ناں، بلنگو

بالو: (ہ، مو) 1- ریت، ریگ، موٹی ریت، بُھربُھری ریت 2- اک لوک کردار، ماہیا دی محبوبہ، معشوقہ، محبوبہ، اک لوک گیت 3- (فعم) جلاؤ، اگ بالو

بالُو: (مذ) 1- ساڑن والا، اگ بالن والا، روشن کرن والا 2- لوہا ساڑُو 3- ذمے داری سنبھالن والا 4- بھالو، ریچھ 5- ڈراوا، ہسوا، بھنگو

بِالواسطہ: (عر، فم) وسیلے نال، ذریعہ نال

بِالیقین: (عر، فم) یقین نال، یقیناً

بالو بُلا کا: (مذ) نک دا اک گہنا، ونگی: 'بالُو بُلا کا دا چاؤ گدِیا ظالما'

بالوچ: (مذ) اک مشہور قوم، بلوچ

بالوشاہی: (مو) اِک قسم دی مٹھیائی

بالہا: (صفت) پیارا، سوہنا

بالھُو: (مذ) بھالو، ریچھ، بالُو

بالھی: (ج، مو) تَرن لگیاں بانہواں مارن دا ڈھنگ، تَرن دا طریقہ

بالھے: (مذ) بہت، بہت زیادہ، حدوں ودھ

بالھے غصّے وِچ آ جاون/ بالھے غصّے وِچ آون، (محا) بہت غصّے وِچ آون، غصّے نال لال پیلا ہوون

بالی: (مو+ مذ) 1- مہیال براہمناں دی اِک ذات 2- ترن لئی بانہواں ہلانا 3- کناں دا اک گہنا 4- چھوٹی عمر دی کُڑی، ایانی 5- کنک یاں جوں دا سِٹا

بالی عمر، (مو) چھوٹی عمر، کمسنی، لڑکپن دی عمر

بالے: (ہ، مذ) 1- بالا دی جمع، کَن وِچ پاون دا زیور 2- جیویں: اوہ اگ بالے

بالیدگی: (فا، مو، صفت) 1- ودھوتری، ودھاء 2- پودیاں دے ودھن پھلّن دی حالت، ودھنا، جمنا 3- خواہش، ولولہ

بالیں: (فا، مذ) 1- سرہانہ، تکیہ 2- سراندھی، سر والا پاسا

بام: (فا، مذ) چھت، کوٹھے دا اُتلا حصّہ

بام: (مو، صفت) 1- کھبّا، بایاں 2- راگ دی اِک مدھم لے 3- فسادی، جھگڑالو 4- اک طرحاں دی ملھم جس نُوں سر تے لیپ کری دا اے 5- سوانی، زنانی 6- دُشمن، وَیری 7- ناگ، سَپ 8- اِک قسم دی سپ ورگی مچھی

باما: (صفت) سوہنا، سوہنی عورت

بامارن: (محا) پاگل کر دیون، جھلیاں کر دیون، مت مار دیون

باماریا ہویا: (مذ) 1- پاگل، سودائی 2- وائی بادی دا ماریا ہویا

بامن/ باھمن: (مذ) ویکھو: براہمن

بامنی/ باھمنی: (مو) 1- بامن دی تانیث، باہمنی 2- ڈنگراں دی اِک بیماری

بامنی لگنا، (محا) 1- ڈنگراں دی پُوچھ جھڑ جانی 2- اکھاں کچیاں ہو جانیاں

باھمنیانی: (مو) باہمن دی زنانی، باہمنی

بامی: (صفت) ترچھا، ٹیڈھا

بان: (فا، لاحقہ) اسم دے اخیر تے آ کے اسم فاعل بنا دیندا اے تے راکھی کرن والے یاں ہکّن تورن والے دے معنے دیندا اے جیویں: گاڑی بان، بادبان، باغبان، دربان

بان: (عر، مذ) 1- خوشبو دار رُکھ جیہڑا عرب وِچ ہوندا اے 2- مُشک، بید

بان: (ہ، مذ) 1- تیر 2- گھاٹا 3- آہر پاہر، جتن، کوشش، بھج نس 4- مُنج یاں سُوتر وغیرہ دی رسی جیہدے نال منجیاں اُن دے نیں، وان 5- گھیو دی سڑاندھ، اِک وڈّی قسم دا گھٹا

بان پرست، (مذ) ہندومت مُوجب چونہہ آشرماں وچوں تیسرا آشرم، جس وچ بن وچ جا کے رہنا دسیا اے، ونگی: 'جیہناں بان پرست قبول کیتا ہورہے جانور جنگلی بار دے جے' (دیا سنگھ عارف)

بان مارنا، (محا) 1- تیر مارنا 2- کوشش کرنا

جے بان لاگے، تے روس لاگے، (اکھا) جدوں کسے دی انکھ ونگاری جاندی اے اوہ جوش وِچ آ ہی جاندا اے ایہہ دسنا ہووے تاں کہندے نیں

ماں نے جے چندر بھان، ُکلّھے اگ نہ جے بان، (اکھا) جدوں کسے بچے نوں بدقسمت درساونا ہووے اوددوں کہندے نیں

بان: (مو) عادت، سُبھا، وتیرہ

بان پوَن/ بان پَے جاون، (محا) بھیڑی عادت پوَن، ہلتر پوَن

بان پینا، (محا) بھیڑی عادت پینا

بان کھاوَن، (محا) کسر کھاون، نقصان اُٹھاون

بان مارن / بان مار دیون، (محا) 1- تیر مارن 2- ڈھیر بھج نس کرن، بہت زیادہ جتن کرن

نیکی کردیاں آوے ہان، تاں وی نہ چھڈیئے نیکی دی بان،
(اکھا) 1- جدوں نیک عمل کرن دی تلقین ہوئے اودوں کہندے نیں2- جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ آدمی نوں نیکی دا پلّا کدی نہیں چھڈنا چاہیدابھاویں کِنّا ای نقصان کیوں نہ چُکنا پوے اودوں کہندے نیں

بانا: (فم) بن وِچ

بانا:(سن، مذ) 1۔لباس، پہناوا، پہراوا 2- شکل صورت، رنگ ڈھنگ 3۔سریر،جسم، وَنگی:'جس بانے دا مان کریں توں،سوبھی سنگ نہ جانا' (بلھے شاہ) 4- کم، کاج، روزگار5-(صفت) گھٹ بھریا، وِرلا تکا (مکئی وغیرہ دا سِٹا) 6-عرض دے دھاگے 7- ریشمی ڈورا 8- تانے وچ اُنیا جان والا سوتر پیٹا 9- تیر10- بان، وان 11-بندوبست، آہر، انتظام12-جوان، بہادر، دلیر، سورما 13-اِک قسم دا لوہے دا ڈول-14 جنگل، ویرانہ، بیابان 15- گولا، داس 16-ساز وسامان، بندوبست

بانا بدل لوَن/ بانا بدلن ، (محا) 1- لباس بدلن، کپڑے بدلن 2- بھیس دھارن، بہروپ بناون

بانا بنّھ لوَن/ بانا بنّھن، (محا) 1- شرط لاون 2- تیار ہوون 3- ذمہ لوَن

بانا بنھنا، (محا)1- گھر اُسارن لئی سبھ چیز وست تیار کر چھڈنا 2- ویاہ کرنا

بانا تھیون، (محا) ہکّابکّا تے حیران رہ جاون

بانات: (ہ،مو) اِک قسم دا موٹا اُونی کپڑا

باناتی: (صفت) بانات دا بنیا ہویا، بانات دے رنگ دا، بہت ہی لال رنگ دا

بانب: (مذ) 1-سَپ، ناگ 2- بام مچھی

بانبر / بانبھر: (مو) رولا،شور، کھپ

بانبر پاوَن/ بانبر پا دیون، (محا) 1-ایویں رولا پاون2- کوڑے بندے دا اُچّی اُچّی کھپ پاون

بانبرن: (مصدر) باں باں کرن،شور کرن

بانبرنا: (فل) وَٹ کھانا،غُصے وِچ آونا

بانبریاں: (مو) ویکھو: باوریاں

بانبڑ: (مذ) بھانبڑ، لانبو،شعلہ

بانبڑا: (مذ) مینہی بن کے تُرن دی حالت، گوڈیاں تے ہتھاں دے بھار تُرن دی کیفیت

بانبڑے: (صفت) گوڈیاں تے ہتھاں دے بھار تُرن دی حالت یاں کیفیت، رِینگنا، رِڑھنا

بانبڑے پوون/ بانبڑے ڈیون، (محا) بچے دا رِڑھ رِڑھ کے تُرنا، رِڑھنا

بانُبھ: (مو) چڑیل، ڈَین ،بھوتنی

بانبھن: (مذ) ویکھو: براہمن

بانبھی: (مو) 1- دیمک دا گھر 2- سپ دی کُھڈ

بانبی: (مو) 1- سوراخ 2- سپ دی کُھڈ، سپ دی رُڈ3- ورمی4- چھوٹا ٹیوب ویل، بانبھی5- سیونک (دیمک) دا گھر

بانٹ: (سن،مو) تقسیم، ونڈ

بانٹنا: (فعم) ونڈنا

بانٹو: (صفت) 1- ونڈن والا 2- (مذ) کچ دی وڈی گولی

بانجر: (مو) بنجر، ویران، اُجاڑ

بانجھ: (ہ، مو، صفت) 1۔بانجھ عورت، اوہ عورت جس دے اولاد نہ

ہوندی ہووے 2۔ اَن اُپجاؤ، کلر، شور (دھرتی) 3-(مذ) اِک پہاڑی رُکھ دا ناں جیہدے پھل دیاں گُٹھلیاں ہندو نیانیاں دے گلے وِچ بیماری توں محفوظ رکھن واسطے پاندے نیں

بانجھ پن، (مذ) بانجھ ہون دی حالت

بانجھا: (مذ،صفت) 1-وانجھا، محروم، سکھنا 2- (مو) بانجھ عورت

بانجھو/ بانجھوں: (حرفِ استثناء) باجھوں، بنا، بغیر

بانچا: (مذ) 1- پڑھیار، طالب علم، قاری 2- گویڑ لاون والا 3- گویڑ، اندازہ

بانچن: (مصدر) 1- پڑھن، تلاوت کرن 2- آرزو، تمنا، خواہش، تانگھ 3- گویڑ لاون، اندازہ کرن

بانچنا: (فل) بچ جانا، بچنا

بانچھا: (مذ) چاہ، آرزو، تمنا، خواہش، تانگھ

بانچھت: (صفت) چاہیا ہویا

من بانچھت، (صفت) دِلوں چاہیا ہویا

بانچھنا: (فعم) چاہنا، چاہ کرنا، آرزو کرنا

باند: (مو) قید، بندھن، باندھ، بنھ، روک، ڈکّا

باندا: (مذ) 1- بندہ، غلام، داس، نوکر، بندہ، خدمتگار 2- قیدی، وَنگی: 'چُپ یوسف تھیں سمجھیا مالک، ہے ایہہ شاید باندا' (گُل) اوہ بیل جیہڑی رُکھاں دے اُتے ہوندی اے تے اوہدے پتیاں توں اپنی خوراک حاصل کر دی اے، اکاس بیل، امر بیل 3- فارغ، اَت نکما، ویہلا، واندا 4- بے پرواہ 5- غیر شادی شدہ

باندا باچھڑ، (صفت) 1- بالکل فارغ، صاف، خالی 2- بالکل کھُلّا، بے پردہ 3- غیر شادی شدہ

باندڑ: (مو،صفت) زمین جو ہمیشہ واہی جاوے، واہندڑ

باندر: (مذ) 1-بندر، اِک جنور، اِک مشہور جنگلی جنور، درختاں تے رہن والا اک مشہور جانور جو آدمی نال ملدا جُلدا اے 2- مجازاً ...... شرارتی مُنڈا

باندر آلا پھٹ تھیون، (محا) اوہ خرابی یاں نقص پیدا ہونا جیہڑا صحیح نہ ہو سکے

باندر بھبکی، (مو) وکھاوے دی بڑھک، نمائشی گھرکی، جھوٹھا مُوٹھا ڈراوا

باندر دا پھوڑا، (مذ) 1- اوہ پھوڑا جیہڑا ول ہوون دا ناں نہ لوّے 2- اوہ مصیبت جیہڑی سدا نال نال رہوے 3- اوہ کم جیہڑا کدی مُکن نوں نہ آوے

باندر دی ٹوپی، (مو) اِک تھاں نہ ٹِکن والا، کِتے ٹِک کے نہ بہن والا، آوارہ

باندر دی یاری، (مو) 1- بے اعتباری دوستی 2- بے اعتبارے تے بے دِید بندے دی دوستی بارے کہندے نیں

باندر کِلّا، (مذ) بچیاں دی اِک کھیڈ جس وِچ اِک کِلّا گڈ کے اوس کول جُتیاں لاہ کے رکھیاں جاندیاں نیں تے اوس نال رسّی یاں پگ بنھ لئی جاندی اے جس دا دُوجا سرا میٹی دین والے دے ہتھ وچ ہوندا اے، اوہ دوجیاں بچیاں نوں جُتیاں چُکن توں روکدا ہے تے جس نوں اجیہا کردے پھڑ لوے اوس سر میٹی آ جاندی اے

باندر مُوہاں، (مذ) جس دا مُونہہ باندر ورگا ہووے

باندر نال یاری کرن، (محا) بے اعتبارے تے بے دِید بندے نال دوستی کرن، بے وقوفی کرن

باندر وانگ نچاون، (محا) بُرا حال کرن، بہت زیادہ تنگ کرن

باندر ونڈ، (مو) نیاں دے ناں تے کیتی گئی ونڈ جس وچ ونڈ کرن

والا ہی سبھ کُجھ ہڑپ کر جاوے

باندراں نوں بنات دیاں ٹوپیاں: (اکھا) جدوں کوئی بندہ کسے چنگی چیز دی قدر نہ جانے اودوں کہندے نیں

باندری: (مو) باندر دی تانیث، باندر دی مادہ، باندرنی

کھان پین نوں باندری، ڈنڈے کھان نوں رِچھ، (اکھا) جدوں محنت تاں کوئی ہور کرے تے فائدہ کوئی ہور اُٹھاوے اودوں کہندے نیں

باندھ: (مو) ویکھو: بانھ

باندھ بنھنا، (محا) ویکھو: بانھ بنھنا

باندھا: (مذ) بندھن، ونگی: 'دیو مسیح ہووے جس ویلے، گُھل ونجن سبھ باندھے' (سیف)

باندھاں: (مو) 1- شرطاں 2- بندشاں، روکاں

باندھنا: (فعم) ویکھو: بنھنا

باندھنو: (مذ) ویکھو: بانھنو

باندھو: (مذ) 1- ساک، سمبندھی، رشتے دار، انگ ساک 2- متر، دوست، بھائی بند، ونگی: 'ست میت باندھو بیت شے میت بھولن ہاریا'

باندھواں: (صفت) ویکھو: بنھواں

باندھی: (صفت) بنھیا ہویا، بانھا، قیدی

باندھی وان، (صفت) بندی وان، قیدی

باندی: (مو، صفت) باندا دی تانیث 1- فارغ، ویلھی، خالی 2- غیر شادی شدہ 3- گولی، داسی، کنیز، نوکرانی

باندے: (مذ) باندا دی جمع 1- فارغ، ویلھے 2- خالی، سکھنے 3- نوکر غلام، قیدی، 3- باہروار

باندِ یار / باندِ یاری: (مو) فرصت، ویلھ

باندیاں: (مو) باندی دی جمع

بانڈ: (مذ) 1- گھاٹا، نقصان 2- سرا، اخیر 3- (مو) ونڈ، تقسیم، ونڈن دا کم

بانڈ (Bond): (انگ، مذ) 1- اِک قسم دا اقرار نامہ 2- اِک طرحاں دی دستاویز جس وِچ لکھی رقم نوں خاص قانون دے تحت مقرر کیتے گئے سمے دے اندر ادا کردین لئی اِقرار ہوندا اے، ایہہ اکثر حکومتاں ولوں چالو ہوندا اے

بانڈا: (مذ، صفت) وِنگیاں لتاں یاں باہاں والا، کُبا، وِنگی ٹیڈھی ٹور والا

بانڈکی: (مو، صفت) لوگڑ بھر کے بنائی ہوئی صدری، پھتوہی، واسکٹ، جیکٹ

بانڈہ: (مذ) ہزارہ ڈویژن دے ضلع ایبٹ آباد تے ضلع مانسہرہ وِچ کئی اِک پنڈاں دے ناں دے نال سابقے یاں لاحقے دے طور تے ایہہ لفظ لایا جاندا اے جیویں: بانڈہ خیر علی خان، بانڈہ صاحب خان، بانڈہ پیر خان، بعض ویلے کسے رُکھ یاں رُکھاں دے ناں توں وی مشہور ہوندا اے، جتھے ایس قسم دے رُکھ بہتے ہوون مثلاً: بانڈہ بٹنگ، بانڈہ سنجلیاں، بانڈہ پھگواڑیاں وغیرہ وغیرہ

بانڈھ: (مو) وانڈھ، پردیس

بانڈھا: (مذ) ویکھو: بانڈھ

بانڈھلا: (مذ، صفت) 1- وانڈھلا، پردیسی، غیر مُلکی اجنبی 2- وانڈھے والا، پردیس دا

بانڈھن: (مصدر) وڈھن، کٹن، ٹوٹے کرن

بانڈھنا: (فعم) وڈھنا، کٹنا، ٹکنا

بانڈھی: (مو) مال مویشی رکھن دا کچا کمرہ یاں مکان، پنڈاں وچ کُجھ بستیاں دے ناں نال وی لاحقے دے طور تے ایہہ لفظ لایا جاندا

اے جیویں: سردار باڈھی، پھلاں دی باڈھی، باڈھی عموماً چھوٹی بستی نوں کہیا جاندا اے بھاویں بعد وِچ ایہہ پھیل کے وڈّا پنڈ یاں قصبہ بن جائے

باڈھے: (فم) واڈھے، پردیس وِچ

باڈھے جاون، (محا) واڈھے جاون، پردیس جاون، پروہنا بن کے جاون

باڈی: (مو) 1-سِنّاں والی ڈانگی، لاٹھی، سوٹی 2- لنڈی مجھ، گاں 3-مصیبت، اوکھ، بدنصیبی 4- بانے دی اِک قسم، لباس

بانر: (مذ) ویکھو: باندر

بانری: (مو) بندریا، باندری

بانڑ: (ج، مذ) 1- تیر 2۔ آہر پاہر، جتن، کوشش، بھج نس

بانڑی: (پو، صفت) بانی، بنیاد رکھن والا، وڈا، سرپرست

بانس: (مذ) 1- اِک پتلا لمّا گھاہ دی ذات دا بُوٹا، جس دا تنا گنڈھ دار ہوندا اے اتے وِچوں پولا ہوندا اے 2۔ ایس پودے دی لمی چھڑ، مجازاً......لمّا بندہ، لمو، 3- پیلیاں لئی سوا تن گز دا ناپ

بانس پھوڑ/بانس توڑ، (مذ) بانساں دا کم کرن والی اک ذات

بانس تے ٹنگ دیوَن / بانس تے ٹنگن، (محا) ویکھو: بانس تے ٹنگنا

بانس تے ٹنگنا، (محا) اوکھے کم وِچ پھساونا، اوکڑ وِچ پھساونا، بدنام کرن

بانس تے چڑھ جاون / بانس تے چڑھن، (محا) 1- بدنام ہوون 2-پھنڈن، ترٹن، بھاراں تے پین 3- اوچھا پن دسّن، کمینگی وکھاون

بانس تے چڑھ وجن، (محا) اکڑ جانا، مغرور ہو جانا

بانس چڑھیا، (محا) بدنام ہونا

بانس دیوَن، (محا) دُکھ دیون، ستاون، پریشان کرن

بانس واڑی، (مو) بانساں دا جنگل، بانساں دی پیلی

نہ رہے گا بانس، نہ وجے گی بانسری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے جھگڑے دی اصل وجہ مُکا دین نال کوئی جھگڑا ہی نہیں رہندا، اودوں کہندے نیں

بانسا: (ہ، مذ) 1- دوا وِچ کم آون والی بُوٹی 2- نلی، نالی، بانسری، اِک بُوٹا جس دے پتے توں سُرخ رنگ نکلدا اے جیہڑے دوا دے کم آوندے نیں

بانساں کوں بھاہ لاون: (محا) بلدی تے تیل پانا

بانسری: (مو) ویکھو: بنسری

بانسی: (مو) 1۔ نڑا 2۔ ڈولی نوں سہارا دین والا بانس

بانک: (لہند، مو) 1۔ چاندی دا اِک گہنا جس نوں عورتاں پیراں وِچ پاوندیاں نیں، پازیب 2۔ ہتھاں دا اِک گہنا، گوکھڑو 3۔ لکڑی دی چھری 4۔ اِک طرحاں دا چمڑی دا جمور ورگا آلہ جس وِچ چیزاں نوں کس کے لوہار یاں ترکھان رگڑائی یاں کٹائی وغیرہ کردے نیں، گول شے، شکنجہ 5- ٹیڈھ، وِنگ 6- تیل یاں گھیو پاون لئی بنیا چم دا کُپا 7- سجاوٹ، سنگار

بانک پٹا، (مذ) لکڑ دے بنے چھریاں نال کھیڈی جان والی کھیڈ

بانک پن، (مذ) 1 -ٹیڑھا پن، ٹیڈھ 2- شوقینی، شوخی، نخرہ 3- گستاخی، سرکشی، بغاوت 4- دھوکھے بازی

بانک پن وکھاون، (محا) شوخی کرن، شوقینی کرن

بانک پُنا، (مذ) 1۔ دھوکھے بازی، بدمعاشی 2۔ شوقین، بانکا پن

بانکا: (مذ، صفت) 1- خوش لباس، بن ٹھن کے رہن والا 2- سوہنا، چھیل

چھبیلا، البیلا 3- خودنُما، لُچا، شوہدا 4- ٹیڑھا، وِنگا

بانکا بنن، (محا) 1- شوخا بنن، شوقین بنن 2- شوہدا بنن

بانکا پن، (مذ) چھیل چھبیلا پن، شوخا پن، لفنگا پن

بانکا ہوون، (محا) 1- شوخا ہوون، شوقین ہوون 2- شوہدا ہوون

بانکپُن: (مذ) ویکھو: بانک پُنا

بانکڑا: (مذ) ویکھو: بانکا

بانکڑی: (مو) بانکی دی تصغیر 2- ڈِنگی چُھری

بانکی: (مو، صفت) بانکا دی تانیث 1- بن ٹھن کے رہن والی 2- من موہنی، چھیل چھبیلی 3- کھچری 4- ٹیڑھی، وِنگی 5- شوخی، شوقین کُڑی

بانکی آواز، (مو) دِل نوں چنگی لگن والی آواز، سُریلی آواز، من موہنی تان

بانکی آواز والا، (مذ) سُریلی تے من کھچویں آواز والا

بانکی آواز ہوون، (محا) سُریلی آواز ہوون، من موہنی آواز ہوون

بانکی ادا، (مو) دِل نوں موہ لین والی ادا

بانکی ادا والا، (مذ) من کھچویں ادا والا، سوہنی ادا والا

بانکی ٹور، (مو) ویکھو: بانکی چال

بانکی ٹور ٹُرن، (مو) ویکھو: بانکی چال چلن

بانکی چال، (مو) مٹک مٹک چلن دی عادت، پیاری چال

بانکی چال چلن، (محا) مٹک مٹک کے چلن، پیاری چال ٹُرن

بانکی نار، (مو) ویکھو: بانکی

بَانکے: (مذ، صفت) بانکا دی جمع

بانکے دہاڑے، (محا) مندے دِن، بونگے دِن، بھیڑے دِن

بَانکیار: (مذ) 1- خوش پوشی، خوش لباسی 2- چھبیلا پن، بانکپن

بانکیاں: (مو، صفت) بانکی دی جمع

بانگ: (فا، مو) 1- اواز، سدّ 2- اوہ اُچی سدّ جو کہ نماز دا ویلا دسّن لئی مُلّاں مسیت وِچوں لاوندا ہے، اذان 3- کُکڑ دے بولن دی اواز 4- لمے بانس تے لگی داتری دی شکل دی بِنا دندیاں توں مُڑی ہوئی لوہے دی پتری جو کہ درختاں نوں چھانگن دے کم آوندی ہے

بانگ دیوَن، (محا) 1- اذان دیون 2- اواز دیون 3- کُکڑ دا بولن

بانگ ڈیون، (محا) اعلان کرنا، علم وِچ لیانا

بانگ کرن/ بانگ مارن (محا) آواز دیون، سد مارن

بانگ ویلا، (مذ) کُکڑ بولن دا سما جو لگ بھگ فجر ویلے دا ہوندا اے

بانگا: (مذ) 1- بانگ دین والا، موذّن 2- وڈا الّو 3- پنجاب دی اِک ذات، رسّی دے سِرے تے بنی ہوئی منکے ورگی گنڈھ 4- کپاہ دا پودا، کپاہ دا کھیت، کپاہ

بانگا کُکڑ، (مذ) جوان کُکڑ، بانگ دیون والا، کُکڑ

بانگاں: (مو) بانگ دی جمع

بانگاں آکھن، (محا) کلیاں اُڈیکنا، کلیاں ہونا

بانگاں ڈیون، (محا) 1- مصیبت ویلے اذاناں دیون 2- دوجیاں دی بُریائی کردیاں پھرن

بانگر: (مذ) 1- مشرقی پنجاب وِچ کیتھل تے جیند دے آس پاس دا علاقہ 2- اوہ دھرتی جس دی واہی صرف بارش دے آسرے ہوندی ہے 3- سخت، بنجر، دھرتی 4- اوہ اُچی دھرتی جتھے ہڑھ دا پانی مار نہ کر سکے 5- (حرفِ تشبیہہ) وانگر، طرحاں

بانگرا: (مذ) جگت، سنسار

بانگرنی/ بانگریانی: (مو، صفت) بانگر دے علاقے دی جم پل عورت

بانگرو: (صفت) 1- بانگر دا وسنیک 2- بانگر دے علاقے دی بولی

3۔بے وقوف، مُورکھ، احمق

بانگرواہ: (لہند،مو) سُنجھا، ویران

بانگروں: (حرفِ تشبیہ) وانگروں، وانگوں، طرحاں

بانگّو: (صفت) بانگ دین والا، موَذن، بانگا

بانگڑوا: (مذ) 1۔ چھوٹے پھل دی اِک قسم دی بِنا دندیاں توں داتری، جس نال ملھے (موہلے) وغیرہ وڈھے جاندے نیں 2۔ کُھوہ وِچوں گادھ کڈھن لئی ورتے جان والے رتے دے ہیٹھلے سرے تے لگی دوسانگھی جو ہُک دا کم دیندی ہے

بانگُڑو: (صفت) بے وقوف، بے وسبا، بے سلیقہ

بانگُڑی: (مو) بانگڑوا دی تصغیر اے، بانگ توں تصغیر، بال دے کن وچ دِتی گئی بانگ

بانگلی: (مو) کڑنگڑی

بانگن/بانگنا: (مصدر) گڈے وغیرہ دے پہیے نُوں گریس وغیرہ دینا

بانگو: (مذ،صفت) ویکھو: بانگا

بانگوں: (حرفِ تشبیہ) ویکھو: بانگروں

بانگی: (ہ،مو) 1۔ نمونہ، ونگی 2۔ چاشنی

بانگی: (مذ،صفت) 1۔ اذان دین والا، بانگ دین والا 2۔ مُرغے نوں اذان دین دی نسبت نال بانگی وی آکھدے نیں 3۔ کھیڈن والا چھوٹا لاٹو

بانگی دیون، (محا) نمونہ دیون، مثال دیون

بانگی لاٹو، (مذ) آواز کڈھن والا لاٹو، بُہتا گُھمن والا لاٹو، چنگا لاٹو، وڈا لاٹو

بانگی وکھاون، (محا) ونگی وکھاون، نمونہ وکھاون

بانگی ویکھن، (محا) ونگی ویکھن، نمونہ ویکھن

بانگیاری: (مو، صفت) 1۔ چُوڑیاں ویچن والی 2۔ اِک کیڑی جس دے چھوہن نال خارش لگ جاندی اے

بانماں: (پوا،صفت) ویکھو: بانواں

بانمیں: (صفت) ویکھو: بانوے

بانن: (مصدر) بُجھن

بانوں: (مذ) 1۔انتظام، بندوبست 2۔ کپڑے نوں لہریا رنگن توں پہلوں بنن دی حالت 3۔ لپیٹے ہوئے رتے نوں بنن لئی وٹی گئی چھوٹی رسی

بانوں بنھنا، (محا) پکا پربندھ کرنا، کوئی منصوبہ بنانا

بانو: (فا،مو) 1۔ بی بی، سُگھڑ سیانی، عزت دار عورت 2۔ زنانیاں نوں مخاطب کرن لئی لفظ

بانو بازار، (مذ) انارکلی لاہور وچ عورتاں دی لوڑ دیاں شیواں دا اِک ذیلی بازار

بانوا: (صفت) 1۔ سچا، سِدھا 2۔ کُریا ہویا 3۔ اکانوے توں مگروں ترانوے توں پہلا

بانواں: (صفت) بانوے دی گنتی پُوری کرن والا، 92 واں

بانورا: (صفت) باورا، جھلا، پاگل

بانوراپن، (مذ) ویکھو: باوراپن

بانورا ہو جاون، (محا) ویکھو: بانوریا ہوون

بانورا ہوون، (محا) گھبرایا ہویا ہوون، بونتلیا ہویا ہوون

بانوریا / باوَرا: (صفت) گھابریا ہویا، بونتریا، پریشان، بدحواس، پاگل

بانولا: (مذ،صفت) پاگل، دِیوانہ، جھلا، کملا، مُورکھ

بانولی: (مو،صفت) جھلی، کملی، دیوانی، بے وقوف

بانونی: (مو) ویکھو: 'باونی' جو صحیح اے

بانوے: (عدد) نبے جمع دو، اٹھ گھٹ سو، 92

بانویں /بانوے: (عدد) نبے جمع دو، 92

بانہاں: (مو) بانہہ دی جمع، دوویں بازو

بانہاں آکڑنا، (محا) کسے نوں ملن لئی بے چین ہونا

بانہاں اُلارنا، (محا) خوشی دا اظہار کرنا

بانہاں بدھا، (صفت) زخمی، مجبور، بے بس

بانہاں بھج کے گل نوں ہی آوندیاں نیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مصیبت ویلے اپنے ای کم آوندے نیں، اودوں کہندے ہن

بانہاں پسار ملنا، (محا) بڑے پیار نال ملنا، بہت پیار دا اظہار کرنا

بانہاں ٹک ٹک کھانا، (محا) بہت ای رنج تے بے وسی دی حالت وچ ہونا، ونگی: 'رون باہاں ٹک ٹک کھاون، کر کر مندا حیلہ' (سیف)

بانہاں چا کے دُہائی دینا، (محا) اُچی اُچی رولا پاونا، ونگی: 'پاساں چنڈراں مول نہ پیر پھیھی، باہیں چا کے دیاں دُہائیاں میں' (محمد بوٹا)

بانہاں چڑھاونا، (محا) لڑن لئی تیار ہونا

بانہاں کجن/ بانہاں کجنا، (محا) جنگ یاں لڑائی تے راضی ہونا

بانہاں کجی رکھنا، (محا) 1۔ کسے کم نوں کرن لئی ہر ویلے تیار رہنا 2۔ لڑائی لئی تیار رہنا

بانہاں کھڑیاں کر کے رونا، (محا) ڈھاہیں مار کے رونا

بانہاں کھلیاں کر کے رونا، (محا) ڈھاہیں مار مار رونا، ونگی: 'روندی بی بی فاطمہ کر کے بانہہ کھلی' (سُرجیت سنگھ)

بانہاں لمکاوندے آونا، (محا) خالی ہتھ آونا

بانہاں لمیاں ہونا، (محا) دُور دُور تیک پہنچ ہونا، پہنچ والا ہونا

بانہاں مارنا، (محا) ہتھ پیر مارنا، کوشش کرنا

بانہاں مضبوط ہونیاں، (محا) 1۔ پچھلے رشتے داراں دا مضبوط ہونا 2۔ دھڑا بھارا ہونا

بانہاں والا، (صفت) بہت زیادہ پکے سمبندھاں والا، بھراواں والا

بانہاں وڈھ وڈھ کھانا، (محا) کچیچیاں وٹنا

چکیں بانہاں کپنا، (محا) بہت غصے وچ آونا، تلملاونا

کھان پین نوں ڈھائی منیاں، کم کرن نوں بانہواں بھنیاں، (اکھا) جدوں کوئی کھان پین نوں تاں بہت شیر ہووے تے کم کرن ویلے کنی کتراوے اودوں کہندے نیں

لمیاں بانہاں ہونا، (محا) بہت زیادہ رسوخ والا ہونا

بانہد: (پو، مو) فرصت، فراغت، ویہل

بانہواں: (مو) ویکھو: باہواں

بانہواں ٹھنکنا، (محا) لڑن لئی یاں کم کرن لئی تیار ہونا

بانہہ: (مو) 1۔ ہتھ توں لے کے موڈھیاں تیک سریر دا انگ، بازو 2۔ قمیض کوٹ وغیرہ کپڑیاں دا اوہ حصہ جس وچ بانہہ پائی جاندی ہے 3۔ معاون، مددگار 4۔ بھرا، ساک سمبندھی 5۔ باہی (منجی) 6۔ ساک، ناتا، منگنی 7۔ کلے دے کوٹ دا ساہمنا پاسا 8۔ گروائی یاں وٹے یاں پیسے لین کارن کسے عورت تے حق رکھن دی حالت

بانہہ اُچی کرن، (محا) 1۔ مدد منگن لئی اشارہ کرن 2۔ مدد دیون لئی اشارہ کرن 3۔ روکن لئی اشارہ کرن 4۔ عزت ودھاؤن

بانہہ اُچی ہوون، (محا) 1۔ طاقت ور ہوون 2۔ نامی گرامی ہوون، مشہور ہوون 3۔ سخی ہوون

بانہہ باڑو، (صفت) 1- سہارا، مددگار 2- سجن بیلی، بھرا، پُتر

بانہہ بٹی، (مو) اوہ زنانی جیہڑی بانہواں چوڑیاں توں گہنیاں توں خالی ہوون

بانہہ بدھیا، (مذ) بانھا، دست بستہ، نوکر، ملازم

بانہہ بل، (مذ) 1- بانہہ دی طاقت، زورِ بازو 2- مدد، حمایت، ساتھ 3- حمایتی، ساتھی، مددگار

بانہہ بن جاون، (محا) 1- سہارا بن جاون 2- مدد کرن دے قابل ہو جاون

بانہہ بننا/ بانہہ بنن، (محا) مدد کرن دے قابل ہونا

بانہہ بنھ دیوَن/ بانہہ بنھن (محا) 1- ٹُٹی ہوئی بانہہ نوں جوڑن 2- قابو کرن 3- روک دیون، منع کرن

بانہہ بھج جاون/ بانہہ بھجن، (محا) 1- بازو ٹُٹن 2- بھرا دا مر جاون 3- سنگی دا جُدا ہوون

بانہہ بھجنا، (محا) کسے بھرا یاں سجن متر دا مر جانا

بانہہ بھن دیوَن، (محا) 1- بانہہ توڑ دیون 2- سہارا کھوہ لوَن 3- قابو کرن

بانہہ بھن لوَن، (محا) بانہہ تڑوالوَن، بازو بھنا لوَن

بانہہ بھنی وَنجن، (محا) سہارا ٹُٹنا

بانہہ بھنیا، (مذ، صفت) 1- بانہہ بھجی والا 2- کم چور، نکما، ہڈ آرام

بانہہ بھنیجن، (محا) سہارا جاندا رہنا

بانہہ بیلی، (صفت) جوٹی دار، ساتھی، مددگار، معاون، سجن، بیلی

بانہہ بیلی بن جاون/ بانہہ بیلی بنن، (محا) ساتھی بنن، مددگار بنن، گوڑھا دوست بن جاون

بانہہ بیلی ہوون، (محا) پکا مددگار ہوون، گوڑھا دوست ہوون

بانہہ پوڑن، (محا) وینی پھڑن، بانہہ پھڑن

بانہہ پھڈن، (محا) سہارا دینا

بانہہ پھدنا، (محا) آسرا دینا، سہارا دینا، ونگی: 'وسیر دی تے بانہہ بیلیاں پھدلئی اے' (باڈھو)

بانہہ پھڑ لوَن، (محا) 1- آسرا کرن، سہارا دیون، مدد کرن 2- ساتھ دیون 3- پناہ دیون 4- وینی پھڑن، زور آزمائی کرن، بانہہ پوڑن 5- روکن، ٹوکن

بانہہ پھڑنا، (محا) 1- آسرا دینا، شرن وچ لینا، پناہ دینا 2- وینی پھڑنا

بانہہ پھڑنی، (مو) وینی پھڑن دی کھیڈ

بانہہ پھڑوانا، (محا) ذمے داری سونپنا، سُپردداری کرنا

بانہہ پھڑی دی لاج رکھن، (محا) دوستی دا لحاظ رکھن، بِلّپا نبھاون، ساتھ دیون

بانہہ پھساون، (محا) 1- بے جا مداخلت کرن، خواہ مخواہ مصیبت سہیڑن 2- سہارا دین لئی ہتھ ودھاوَن

بانہہ ٹُٹ جاون/ بانہہ ٹُٹن، (محا) بھرایاں سجن متر دا مر جانا

بانہہ ٹُٹی، (محا) ویکھو: بانہہ ٹُٹن

بانہہ دِکھاونا، (محا) حکیم وغیرہ توں روگ دی جانکاری لئی نبض دی پڑتال کروانا

بانہہ دھوڑنی، (محا) وِینی پھڑنا

بانہہ دینا، (محا) 1- آسرا دینا، سہارا دینا 2- دُکھ دینا، مصیبت وچ پاونا

بانہہ ڈک لوَن/ بانہہ ڈکن، (محا) 1- مقابلے وِچ بانہہ نہ چھڈان دیون، وینی پھڑن وچ جِتن 2- روک دیون، ہٹک دیون

بانہہ ڈے ڈیون، (محا) ایسی تیسی کرنا، سخت سزا دینا

بانہہ سر تے دھرن، (محا) باگھا اڈّن، روون، ہاں ہاں کرن

بانہہ سر تے رکھ لوَن/ بانہہ سر تے رکھّن / بانہہ سر تے دھرلوَن، (محا) ویکھو: بانہہ سر تے دھرن

بانہہ سر اندھی کر کے سوون، (محا) بے فکری نال سوون

بانہہ کھڑی کرنا، (محا) کسے دے حق وِچ رائے دینا

بانہہ گہنا، (محا) بانہہ پھڑنا

بانہہ لڈاونا، (محا) 1- بانہہ ہلا کے چلنا 2- بے فکری نال، کسے کیفیت وِچ مست ہو کے چلنا

بانہہ مروڑ دیوَن /بانہہ مروڑن، (محا) 1- مجبور کرن، اصرار کرن 2- بانہہ نوں مچکوڑن

بانہہ نہ چھڈّن، (محا) ساتھ نہ چھڈّن، توڑ نبھاون، وفا کرن، پُورا ساتھ کرن

بانہہ نہ چھڈنا، (محا) توڑ نبھاونا، پورا انگ نبھاونا

بانہہ والا، (صفت) بہت اثر رسوخ والا تے بہت بھائی بنداں والا

بانہہ ودھاونا/ بانہہ ودھاوَن، (محا) مدد کرن، تعاون کرن، سہارا دیون

بانہہ ودھن، (محا) 1- مدد لئی ہتھ ودھن 2- واقفیت ہُتی ہوون

اسمان جڈّے کھلاریاں لئی رب جڈّی بانہہ چاہیدی ہے، (اکھا) جدوں کسے وڈے کم لئی بہت وڈے جتن تے قابلیت دی لوڑ دسّنی ہووے اودوں کہندے نیں

اُگر بانہہ سُلکھنی پچھوں پچھی سکھنی، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا دکھاوا کرے اودوں کہندے نیں

سچّی بانہہ، (مذ) پکا مددگار، سچا ساتھی

کُجھ بانہہ پھڑنا، (محا) 1- پتا ڈھکنا، پتا لاونا 2- چھلنا

ویلنے بانہہ آونا، (محا) بہت وڈی مصیبت وِچ پھسنا

بانہیں: (مو) پلنگ دے بنّے کھبّے پاسے دا حصّہ

بانھ: (ہ، مو) 1- بانہہ 2- مددگار، رفیق، بھائی 3- سہارا 4- آستین، کُہنی توں بانہہ تک دا جسم دا حصّہ 5- بندھن 6- بنھ 7- بانھنو

بانھ بنھن، (محا) 1- شرط لاون 2- ذِمہ لوَن، وعدہ کرن 3- روک دیون

بانھ بنھنا، (محا) 1- کسے کم دا مُڈھ بنھنا 2- کسے مُقرر بھاء تے کوئی چیز لگاتار لین دا اقرار کرنا

بَانھ بھجنا، (محا) 1- بانھ دا ٹُٹنا 2- بھائی یاں کسے رفیق و مددگار دا مر جانا

بانھ دینا، (محا) کسے دی مدد کرنا، سہارا دینا

بانھ کرن، (محا) وعدہ کرن، قول دیون

بانھا: (لاحقہ) بنھن والے دے معنیاں وِچ لاحقے وجھوں ورتیا جان والا لفظ، جیویں: کنگھی بانھا، کوچ بانھا وغیرہ

بانھا/بانھاں: (مذ) 1- نوکر، خدمتگار، غلام، کاما 2- قیدی

بانھن: (مذ) 1- انتظام، بندوبست 2- کپڑے نوں ہریا رنگن توں پہلاں بنھن دا عمل 3- لپیٹے ہوئے رسے نوں بنھن لئی ورتی گئی چھوٹی رسّی

بانھنا: (فعم) 1- پانا، کوئی شے کسے شے وِچ پانا، داخل کرنا، کسے بھانڈے وِچ پانا 2- کھیت وِچ ہل واہنا 3- گلیاتی لہجے دے مطابق: دسنا، بیان کرنا

بانھنو بنھنا: (محا) 1- پکا پربندھ کرنا 2- منصوبہ بناونا 3- مکوٹھپنا

بَانھنی: (مو) 1- پاوَنی، واڑنی 2- کوئی شے کسے دُوجی شے یاں بھانڈے وِچ پاوَنی، پیلیاں وِچ ہل چلانی، تخم ریزی کرنا 3- بیان

کرنی، دسنی

بانھنے: (مذ) ویکھو: بانھنا

بانھو: (صفت) 1- شرط لاون والا 2- ضامن

بانھواں: (فا) ویکھو: بنھواں

بانھی: (مو) بانھا دی تانیث، باندی، نوکرانی، خادمہ، لونڈی

بانھیں: (مو) 1- باندی، نوکرانی، خادمہ، لونڈی 2- ہتھ نال بنایا گیا ہویا 3- ناجائز تعلق رکھن والی عورت

بانی: (مو) 1- بچن، گل بات 2- پُرکھاں یاں سنتاں دے جملے، سِکھ گورو صاحبان دے مصرعے جو سری گرو گرنتھ صاحب وِچ درج نیں 3- عادت، سُبھا، ونگی: 'پر درب ہرنی کی بانی' (پربھا، بنی) 4- رنگ، رنگت 5- قِسم، بھانت 6- گولی، داسی

بانی پڑھا دیون / بانی پڑھاون، (محا) سکھاون، اُکساون، گُراہے پاون

بانی پڑھاونا، (محا) سِکھاونا، اُکساونا، اُکساونا، ونگی: 'سن شیطان اوہناں دے تائیں بانی ایہہ پڑھاوئے

بھگت بانی، (مو) بھگتاں دی اُچارن کیتی اوہ بانی جو سری گورو گرنتھ صاحب وچ ہے

گوربانی، (مو) سری گورو صاحبان دے جملے جو سری گورو گرنتھ صاحب وچ نیں

بانی: (مذ) رچنا، بناوٹ

بانی: (عر، صفت) بنیاد رکھن والا، آگو، موڈھی، اُسریا

بانی کھٹ / بانھنی کھٹ: (مو) 1- بان، مُنج دی بنی ہوئی منجی 2- بسترے وغیرہ توں بغیر منجی

بانے: (مذ) 1- جل، پانی 2- بانا دی جمع 3- ورانے، بیابان 4- ریت، رسم

بانیا / بانیاں: (مذ) 1- بانیا، وپار کرن والی ہندوواں دی اِک ذات تے ایس ذات دا آدمی 2- اناج دا وپار کرن والا

بانیاں: (مذ) بانی دی جمع، کلام

بانیاں پاون، (محا) کہانیاں سناون، ٹال مٹول کرن

بانیاں پڑھاون، (محا) چالاں سکھاون، ڈھائے چڑھاون

بانیاں پڑھن، (محا) چالاں سِکھن، ڈھائے چڑھن

بانیاں پوّن، (محا) ٹال مٹول ہوون، کہانیاں پوّن

بانیاں سُناون، (محا) ویکھو: بانیاں پاون

بانیاں سُنن، (محا) ویکھو: بانیاں پوّن

باں: (مو) 1- اوہ کھوہ جِس وِچ پانی تک پہنچن لئی اِٹاں یاں پتھر دِیاں پوڑھیاں بنیاں ہوون، باؤلی 2- بنیاد، نینہہ 3- عقل، مَت، ہوش، حواس 4- حوصلہ 5- بلا، مصیبت 6- (مذ) اِک قسم دا گھتا جو لمّا اُچا ہوندا ہے

باں باں، (صوت، مو) 1- گاں وچھے دے بولن دی آواز 2- رولا، شور، کھپ

باں باں کر دیوّن / باں باں کرن، (محا) 1- رولا پاون، کھپ کرن 2- لوکاں اگے اپنا بھیت دسدے پھرن 3- ٹیس ٹیس کرن 4- دُہائی دیون، رونڈیاں پھرن

باں باں کرنا، (محا) 1- لوکاں اگے اپنا بھید دسدے پھرنا 2- رولا پاونا، بہت بولنا، ٹیں ٹیں کرنا، کسے دے رویے تے طنزاً یاں حقارتاً بولدے نیں کہ فلاں باں باں کردا اے 3- کسے جگہ یاں مکان دے غیر آباد ہوون دی وجہ توں خوفناک ہونا بھائیں بھائیں کرنا، بہت ای خاموشی دی کیفیت

باں باں گھت دیون/ باں باں گھتن ، (محا) شور کرن، اُچی اُچی روون

باں ٹُل وچ جاون / باں ٹُل وجّن ، (محا) دیوالیہ ہو جاون، قُرقی ہوون، غریب ہوون

باں بول جاون ، (محا) ہار جاون، رہ جاون، بہہ جاون

باں پُل وجّن ، (محا) حوصلہ جاندا رہنا، ہمت نہ رہنا

باں پُلّن ، (محا) حوصلہ جواب دے جانا

باں پوَن/ بال پے جاون، (محا) بلا پوَن، مصیبت آون

باں کروجّن ، (محا) حوصلہ ہار جانا

باں مارن ، (محا) 1- عینہہ پٹّن ، برباد کرن، تباہ کرن 2- مت مارن، پریشان کر دیون

باں ماری جاون ، (محا) مت ماری جاون، بونتل جاون

باو : (پو،مو) 1- لعن، طعن 2- ہوا، ریح

باوا: (صفت) کھبّا، کھبّے پاسے دا

باوا: (مذ) 1- سادھوفقیر 2 تیرہن یاں بھلّیاں دی اولاد (سکھاں دے پہلے ہتّاں گورو صاحبان دی اولاد) 3- گھر دا مالک (فقیراں دی بولی وِچ) 4- بیدی 5- بچے دی شکل دا کھڈونا، سوہنا بچہ 6- وبا، متعدی روگ 7- (کلمۂ تخاطب) دادا، نانا، پیو تے بڈّھے بندے لئی کلمۂ تخاطب، فقیر، بزرگ تے پِیر لئی وی بولدے نیں، بعض تھاویں کسے دی نِکّے وڈّے نوں مخاطب کرن لئی ایہہ لفظ بولدے نیں

باوا آدم، (مذ) عیسائیت، یہودیت تے اسلام مُوجب کائنات دا پہلا آدمی

باوا آدم بدل جاون/ باوا آدم بدلن، (محا) 1- رویّہ بدل جاون 2- ریت بدّل جاون

باوا آدم دا پوتا، (مذ) آدمی، انسان

باوا آدم دے ویلے دا، (مذ، صفت) بہت پُرانا، بہت وڈّی عمر والا

باوا آدم نرالا ہوون، (محا) چال ڈھال وکھری ہوون

باوا جان، (مذ) 1- ابّا جان 2- بزرگاں نوں عزت پاروں آکھدے نیں

باوا سائیں، (مذ) ویکھو: باوا جان

باوا فریدؒ، (مذ) بابا فریدؒالدین مسعود

باوا گری، (مذ) اِک قیمتی پتھر، عقیق

باوا گوری، (مذ) 1- سلیمانی پتھر، جندری 2- چھاپے خانے دا ٹائپ

باوا لوک، (مذ) 1- بھلا آدمی، درویش، سائیں لوک 2- وڈا آدمی

باواں : (صفت) کھبا، کھبے پاسے دا، کھبیاں

باوت : (پو،مو) وڈّی گل، نیکی، بخشش

باوچ: (مذ) سُہاگا، بورک

باور : (فا،مو) 1- جنگلی جانوراں نوں پھساوَن لئی ورتیا جان والا جال 2- یقین، بھروسا، وِنگی: 'سیف ملوک نہیں توں بھائی، شائد کرے نہ باور' (سیف)

باورا: (صفت) باولا، جھلا، پاگل

باورا پن، (مذ) جھلا پنا، پاگل پن، دیوانہ پن

باوراں: (مو) ویکھو: باوریاں

باورچن/ باورچنی/ باورچیانی: (مو) باورچی دی تانیث

باورچی: (فا،مذ) رسوئیا، لانگری

باورچی خانہ، (مذ) کھانا بناون دی تھاں، لنگرخانہ، رسوئی

باوری: (مو) باورا دی تانیث...... 1- باولی، بھولی بھالی، پاگل،

جھلی 2- دیوانی، عشق کرن والی، شیدائی، فدا 3- قربان یاں صدقے ہون والی

باورے: (مذ) باورا دی جمع...... صدقے قربان جان والے، نثار ہوون والے

باورے کرن، (محا) قربان کرن

باورے ہوون، (محا) قربان ہوون، فِدا ہوون، صدقے جاون

باورے ہو ہو جاون، (محا) قربان ہو ہو جاون، صدقے ہو ہو جاون، کملا ہو ہو جاون، فدا ہو ہو جان

باوریا: (مذ، صفت) 1- اوہ شکاری جو جنگلی جانوراں نوں جال وچھا کے پھنساؤندا اے 2- اک ذات تے اوہدا فرد

باوریاں: (مو) وال بناون دا ڈھنگ، ٹاکرا کرو، گُجر، بابری، مرا، لٹے گھنگریالے والاں دیاں لِٹاں

باوڑنا: (پو، مو) اللہ دی مدد، غیب توں امداد

باوڑی: (مو) اوکڑ، پریشانی، مشکل، مصیبت

باوڑی پَون/ باوڑی پے جاون، (محا) پریشانی آون، مصیبت پَون، بلا نازل ہونا

باول/ باولا: (مذ، صفت) باولا، پاگل، کملا، دیوانہ، جھلّا، ونگی: 'باولِ ہوئی سو سوہِ لوریؤ (فرید)

باولا ہو جاون/ باولا ہوون، (محا) پاگل ہوون، دیوانہ ہوون، فدا ہوون، جھلّا ہوون، کملا ہوون

باولی/ باوَلی: (مو) پوڑیاں والا کھوہ

باوَلی دا سَپ، (محا) آستین دا سَپ، لُکیا ہویا دُشمن، دوست دے رُوپ وِچ دُشمن

باولے: (مذ، صفت) باولا دی جمع، ونگی: 'رے من گہنے باولے' (فر)

باون: (مذ) 1- بونا، ٹھگنا 2- وِشنو دے اک رُوپ دا ناں 3- اک پُران دا ناں

باون: (عدد، صفت) بِونجا، 52

باون اکھر (مذ) ہندی بولی دے کُل حروف تہجی، جیہدی تعداد بِونجا (52) اے

باون اکھری، (مو) سری گورو گرنتھ وِچ آئی اک بانی جس دے شبد حروف تہجی دے وکھو وکھ اکھراں نال شروع ہوندے نیں

باون برنی، (مو) ویکھو: باون اکھری

باون بیر، (مذ) 1- تاریاں دا اک جُھنڈ 2- کھیتی، (اکھا) 'چڑھیا باون بیر گھٹن مجھیاں دے کھیر نالے گھٹن ندیاں دے' 3- تاش دے 52 پتے

باون پتری، (مو) تاش

باون گزا، (مذ، صفت) 1- لمّا، لم ڈھینگ، وڈّے قد والا 2- شرارتی 3- بے وقوف، بُدھو، مُورکھ

باونجڑ: (صفت) ترچھا، آڈھا، ٹیڑھا، جھکیا ہویا

باونجڑے: (صفت) جو سِدّھا نہ ہووے، ٹیڑھا، وِنگا

باونرا: (مذ، صفت) ویکھو: باورا

باوَنی: (مو) 1- جاگیر، جائیداد 2- بِونجا پنڈاں دی آبادی اُتے مشتمل جاگیر

باوی: (عدد، صفت) بائی، 22، ویہہ جمع دو

باوی: (مذ) بُڈھا، خبطی

باوی: (مو، صفت) 1- نیک زنانی، سادھنی، فقیرنی 2- سوہنی کُڑی 3- کھڈونا

باویلا: (مذ) واویلا دا وِگڑیا رُوپ، ہلّا گُلا، شور، کھپ، رولا رپّا،

پٹ سیاپا

باویلی: (مو) واویلی، بُڑبُڑاہٹ

باوِیہہ: (عدد) ویکھو: باوی

باہ: (پو،فعمر) کوئی شے پاون داحکم دینا، پا، ڈال

باہ: (پوا، مذ) واہ، وس، ٹل، زور

باہ بیلا/ باہ پیلا، (مذ) 1- پورا زور 2- بل، واہ

باہ جہان دی لاونا، (محا) بہت کوشش کرنا

باہ چلنا/ باہ چلن، (محا) واہ چلن، وس لگن

باہ لاون، (محا) ٹل لاون، زور مارن، جتن کرن

باہ لگدی/ باہ لگدے، (فم) واہ لگدے

باہ لگنا، (محا) واہ لگنا، وس چلنا

باہ نہ جانا/ باہ نہ جاون/ باہ نہ چلّن، (محا) وَس نہ چلنا، زور نہ چلنا، بہت جتناں مگروں وی کم نہ ہونا

باہا: (مذ) 1- رمبے یاں کڑاہی دی مُٹھ 2- چوڑائی، چُوتن 3- بھاء، مُل، قیمت 4- روہ دا بھریا گھڑا، بہا

باہاں: (مو) 1- بانہواں 2- دستہ

باہاں ٹُنگن، (محا) 1- لڑن لئی تیار ہوون 2- کسے کم لئی تیار ہوون

باہاں چھنڈن، (محا) ویکھو: باہاں ٹُنگن

باہبَل: (مذ،صفت) 1- بہت زیادہ طاقتور، زور والا 2- دوست، مددگار

باہتر: (عدد،صفت) بہتر، ستر اُتے دو، 72

باہٹ: (عدد) ویکھو: باہٹھ

باہٹا: (مذ،صفت) 1- ڈاکو، بٹ مار، لٹیرا 2- باہٹھ ورھیاں دا

باہُٹّا: (مذ) ڈولے دا اِک گہنا، بُہٹا

باہٹماں: (مذ،صفت) اِکاٹھ توں مگرلا تے تریٹھ توں پہلا، باٹھواں، 62 واں

باہٹھ: (عدد) سَٹھ اُتے دو، 62

باہٹھا: (مذ) 1- باہٹھ سال دا بُڈھا، باہٹھاں ورھیاں دی عمر والا 2- بوتھل گیا ہویا

باہٹھواں: (مذ،صفت) ویکھو: باہٹماں

باہج: (فم) 1- باجھ، بغیر، سوا 2- (مذ) واہیا ہویا کھیت 3- مٹی دی ڈھیم

باہجڑا: (مذ) ویکھو: باہڑا

باہجوں/ باہجھوں: (فم) بغیر، توں بغیر، بِنا، سوا

باہجے: (فم) ویکھو: 'بعضے' دا وِگڑیا رُوپ، کُجھ، چند اِک، وَنگی: 'ایہہ بالک اوتار دھرم دا، ہون اکاش اواجے کہندے باہجے' (کالی داس)

باہدا: (مذ) وادھا داوِگڑیا رُوپ، اضافہ، ترقی، بڑھوتری

باہدا کہاٹا، (مذ) وادھا گھاٹا، کمی بیشی

باہر: (ع،فم) 1- باہر، غیر ملک نوں 2- اصل تھاں توں وکھ 3- پرانہہ، پچھے 4- کسے نصیحت یاں متھی ہوئی حد توں وکھرا 5- اندر دا اُلٹ، الگ یاں نکلیا ہویا 6- ظاہریت، ظاہری حالت 7- روشن، صاف، واضح 8- چنگا، سُتھرا، اعلیٰ

باہر آون، (محا) اندروں نکلن، میدان وِچ آون، مقابلے تے آون

باہر اندر، (فم) 1- ہرتھاں 2- اُرے پرے، ایدھر اودھر

باہر باٹ، (فم) باہراندر، اندر باہر، وَنگی: 'باہر باٹے جاندیاں اتے گھر گھاٹے رہندیاں بھی نام چیں جانا'

باہر باہر، (فم) ویکھو: باہرو باہر

باہر بدھنا، (محا) چوکے چڑھنا

باہر بدھونا، (محا) چوکے چڑھاونا

باہر بہن جانا، (محا) زنانیاں دا پاخانہ پیشاب کرن جانا، پیشاب پاخانے لئی فصلاں پَیلیاں ول جاون، جھاڑے بیہن

باہر بہوَن، (محا) ویکھو: باہر بہن جانا

باہر بھیتر، (مذ) باہر اندر

باہر پلاّ، (مذ) جنگلی بلا

باہر پوَن، (محا) 1- اندروں باہر لیٹن یاں سوَن 2- واہر دا آون 3-چوری ہوئے ڈھور ڈنگر دے پچھے لوکاں دا آون

باہر پھرن جانا/ باہر پھرن جاون، (محا) 1- سیر کرن جاون 2- پاخانہ کرن لئی باہر جاون

باہر تھاں/ باہر تھاوَں، (مذ) پنڈ، گرانہہ

باہر جاون، (محا) 1- اندروں نکلن 2- پردیس جاون، دُوجے ملک جاون 3- سفر تے جاون، سیر کرن لئی جاون 4- حدّ وں نکلن، وادھا کرن 5- باہر بیہن جاون، جنگل جاون

باہر دا، (مذ،صفت) 1- پردیس دا 2- باہرلا 3- اوپرا، اوبھڑ، اجنبی

باہر دِھک دیون/باہر دِھکّن، (محا) باہر کڈھ دیون، دھکّو زوری کڈھن

باہر دی چکنی چوپڑی نالوں گھر دی رُکھّی ہی بھلی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ باہر جا کے بُہتی کمائی کرن نالوں گھر وچ رہ کے تھوڑا کماونا ہی چنگا اے اودوں کہندے نیں

باہر دی ہوا لگ جاون / باہر دی ہوا لگّن، (محا) 1- آوارہ ہوون 2- بیگانیاں دا اثر قبولن

باہر قدم پانا، (محا) گھروں باہر نکلنا، ونگی: 'تُوں آرام اساڈے دل دا، باہر قدم نہ پانا' (گل)

باہر قدم پاون، (محا) گھروں باہر نکلن

باہر کڈھ دیون/ باہر کرن/ باہر کرنا، (محا) ویکھو: باہر کڈھن

باہر کڈھن/ باہر کڈھنا، (محا) 1- چھیکنا 2- نوکری توں ہٹاونا 3- طاقت دینا (عورت نوں)

باہر لے جاون، (محا) گھروں باہر لے جاون، دوجے ملک لے جاون

باہر مُکھی، (صفت) باہری ہوائی چیزاں نال تعلق، جس دی برتی باہر نوں ہووے

باہر میاں پنج ہزاری، گھر بیوی جھولے دی ماری، (اکھا) جدوں کوئی گھروں تاں بھکھا ننگا ہووے اتے باہر جھوٹھی شان دکھاوے اودوں کہندے نیں

باہر میاں پھتو، گھر سارا نہ ستو، (اکھا) جدوں کوئی گھروں تاں بھکھا ننگا ہووے اتے باہر پھوکی شان وکھاوے اودوں کہندے نیں

باہر میاں صوبے دار، گھر وچ بیوی جھوکے بھاڑ، (اکھا) جدوں کوئی آدمی باہر تاں پھوکی شان دکھاوے پر پلّے کجھ نہ ہووے اودوں کہندے نیں

باہر نکلن، (محا) 1- گھروں نکلن، اندروں نکلن، باہر آون 2- پردیس جاون

باہر نہ ہونا، (محا) کہے وِچ ہونا

باہر وار، (فم) 1- باہر لے پاسے نوں 2- باہرو باہر

باہر والا، (مذ،صفت) بھوت، جن، آسیب، سایہ

باہر والی، (مو،صفت) چڑیل

باہر ورتی، (مو) باہر نال تعلق رکھن والی

باہر ہون جانا، (محا) 1- سیر کرن جانا 2- پاخانہ پیشاب کرن جانا

باہرو باہر، (فم) 1- باہر باہر دی، باہرلے پاسیوں 2- سبھناں

تھاواں توں

آپوں باہر ہونا، (محا) بہت غصہ آونا

آپے توں باہر ہونا، (محا) بہت غصّے وچ ہونا، اپنے تے قابو نہ رہنا

جیبھ دا اگّھا باہر ہونا، (محا) بہت بولن والا ہونا

دِن اندر باہر ہونا، (محا) سورج ڈُبن دا ویلا ہونا

کپڑیاں (جامے) توں باہر ہونا، (محا) بہت غصّے وچ ہونا، آپے توں باہر ہونا

گھر تپلی باہر سنگھنی، میلو میرا ناں، (اکھا) جدوں کوئی بندہ گھر دیاں نال تاں لڑائی رکھے تے باہر والیاں نال میل رکھے اودوں کہندے نیں

گھر دا جوگی جوگڑا، باہر دا جوگی سِدھ، (اکھا) جدوں گھر دے لائق بندے دی وی کوئی قدر نہ کرے تاں کہندے نیں

گھر دی اڈّھی باہر دی ساری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پردیس دی بُہتی کمائی نالوں گھر دی تھوڑی ہی چنگی ہوندی ہے اودوں کہندے نیں

گھر شاہ تے باہر شاہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ گھروں رجیا ہویا ہر تھاں رجیاں والا ہی کم کردا اے اودوں کہندے نیں

ماں منسے دِھی کھائے، گھر دی بلا باہر نہ جائے، (اکھا) جدوں اپنیاں دا ہی خیال کیتا جاوے اودوں کہندے نیں

باہرا: (مذ، صفت) 1- باہر دا، پرے دا 2- آکھے وچ رہن والا 3- پنڈاں دا اوہ جُھنڈ جس وچ اِک ذات دے لوک رہندے ہوون 4- آلا دوالا 5- (فم) باجھوں، بغیر

باہرا در بیٹھنا، (محا) جنگل پانی لئی بیہنا

باہرا دی شے، (مو) خنزیر، خوک، سُور، باہرلا، کیوں جے ایس جانور دا ناں لینا مقامی لوکاں وچ مناسب خیال نہیں کیتا جاندا بلکہ گناہ دے نیڑے سمجھیا جاندا اے ایس لئی جدوں ایس دا تذکرہ ہوندا اے تے ایہدے ناں دی تھاں 'باہرا دی شے' یاں 'باہرلا' آکھیا جاندا اے

جگوں باہرا، (صفت) نرالا، نیارا، عجیب، دُنیا توں وکھرا

حدّوں باہرا، (صفت) وادھو

باہراں/ بارھاں: (عدد) 12 دا ہندسہ

باہررا: (مذ) بارھواں، کسے دی موت توں بعد بارھویں دِن دی رسم (ہندو)

باہرلا: (مذ) 1- باہر دا، باہر والے پاسے دا، باہر رہن والا 2- سُور، خنزیر

باہرلا بلّا، (مذ) ویکھو: باگھڑ بلّا

باہرلا ساہ باہر تے اندرلا ساہ اندر ہی رہ جانا، (محا) بہت گھبرا جانا

باہرلی: (مو) 1- باہر والی کوئی شے یاں گل 2- گھول دا اِک داؤ، پہلوانی دا اِک گُر

باہرلی شے، (مو) 1- جن بھوت، آسیب، سایہ 2- سُور، اُدّھا

باہرلے: (مذ) باہرلا دی جمع، باہر دے، باہر والے، بیرونی

باہروں: (صفت) باہر ولوں، باہر والے پاسیوں

باہروں اندروں، (فم) اُتّوں، وِچوں، ہر پاسیوں، چوپھیریوں

باہروں تھیوَن، (محا) جنگل جاون، فصلاں یاں جھاڑیاں وِچ پاخانے لئی جاون

باہروں نہ ہوون، (محا) 1- آکھے وِچ ہوون 2- اندرای ہوون

باہری: (مذ، صفت) 1- کھتریاں دی اِک ذات 2- کھتریاں دیاں

بارھاں ذاتاں دا جُھنڈ

باہری: (مذ) 1- پڑ کوڈی کھیڈ وچ باہر لے پاسے ہل اُکھاڑنا ہوندا اے یاں سجے پاسے دا 2- (فم) باجھوں، بِنا، بغیر

باہرے باہر: (فم) باہر باہر دی، باہر لے پاسیوں دی

باہڑا: (لہند، مذ) دھاڑ، ظلم، گھیاڑ، بھیڑیا، پاہڑا

باہڑا: (مذ) پھگن اتے چیتر دے ہنیرے پکھ دے پہلے منگل وار والے دِن منایا جان والا اِک تیوہار جس وِچ ہندو عورتاں سوموار دی رات نوں مِٹھیاں روٹیاں یاں گلگلے وغیرہ بنا کے منگل وار نوں سویرے سیتلا دیوی نوں متھا ٹیک کے بیہا اَن کھانا ثواب دا کم یاں پوتر من دِیاں نیں

باہڑ بلاّ: (مذ) ویکھو: باگھڑ بلاّ

باہُڑن: (مصدر) 1- مُڑ آون، پرتن، بوڑھن 2- اوکھے ویلے کسے دی مدد نوں اپڑن

باہُڑی: (کلمہ تاسف) 1- دُہائی، حال، پُکار، فریاد 2- بچاؤ، مدد واسطے بُلانا 3- بانہواں کھڑیاں کر کے مدد لئی پُکار 4- بانہہ، بازو

باہڑی الاوَن، (محا) جپھی وِچ لوَن

باہڑی ولاون، (محا) بانہواں آل دوالے پاون، کلاوے وِچ لوَن

باہڑی ولاونا، (محا) جپھی وِچ لینا، گود وِچ لینا، وَنگی: مِلن میرے بیٹھلا لے باہڑی ولائی

باہک: (صفت) واہی بیجی کرن والا، واہک، کسان، مزارع

باہکل: (مذ، صفت) 1- اوہ ڈنگر جیہڑا ہل وِچ ٹُر دا ٹُر دا بیہہ جاوے 2- بیمار جانور 3- بہہ جان والا 4- کمزور، بزدل

باہکے: (مذ) بھروسے

باہگ: (مذ) ویکھو: باگھ

باہُل: (مذ) 1- زرہ بکتر، لوہے دا لباس 2- اگ، اَگنی، آتش 3- کتے (کتیں، کتک) دا مہینہ

باہُل: (مو) وافر، کثرت نال، ونو ون

باہلا: (صفت) وادھو، بہت زیادہ مقدار وِچ، ودھیرے

باہلڑا: (صفت) ویکھو: باہلا

باہلو: (مذ) ویکھو: بھالو

باہلی: (مو) 1- کُرتا یاں قمیض وغیرہ دی بانہہ، آستین 2- تیرن یاں تیرن دا اِک انداز 3- تیردیاں ہویاں بانہواں چلاون دا اِک انداز 4- (صفت) بہُتا، زیادہ، وادھو

باہلے: (مذ، صفت) باہلا دی جمع، بہت زیادہ، وادھو، حدوں ودھ

باہلے جوگی مٹھ اُجاڑ، (اکھا) جدوں بہت ہتھاں وِچ پیا کم سرے نہ چڑھے اودوں کہندے نیں

باہلے ڈومیں ڈھڈ نہ بھجنی، (اکھا) ویکھو: باہلے جوگی مٹھ اُجاڑ

باہلے مینہیں کن گھٹ، باہلے پُتریں عورت، (اکھا) 1- جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے چیز دی زیادتی کئی واری نقصان دین والی ہوندی اے اودوں کہندے نیں 2- جدوں کسے دی بہُتی اولاد ہوون تے وی اوس نوں اوس دا سُکھ نہ ملے تاں ورتدے نیں

باہلیاں: (مو) باہلی دی جمع

باہلیاں مارن، (محا) 1- بہُتیاں گلاں کرن 2- باگھیاں مارن، بالاں دا خوشی نال ہتھ پیر مارن

باہلیاں وجن، (محا) 1- بہُتیاں گلاں ہوون 2- باگھیاں وجن، بالاں دے خوشی نال ہتھ پیر وجن

باہلیک: (مذ) اِک قوم دا ناں

باہم : (فا،فم) 1- اِک دُوجے دے نال، مِل جُل کے، آپس دے وِچ، رل مِل کے 2- آپسی، باہمی، آپسی رضا مندی، سانجھ

باہمن: (صفت) 1- ایہہ باہمن ہندوواں دی اِک اُچے میل دی ذات اے ایہناں دا کم مندراں، پاٹھ شالاواں تے ہور ایجہے اداریاں وِچ عبادت کرانا تے تعلیم دینا اے 2- ہرے اتے لال رنگ دا اِک پنچھی 3- اَک دے پھل دا اُڈن والا پھنبا 4- (مو) بڈھی مائی

باہمنی: (مو) 1- براہمنی 2- اک قِسم دی کِرلی جس دی پُوچھل لال ہوندی ہے 3- اِک قسم دا روگ جس وِچ جھمیاں جھڑ جاندیاں نیں 4- مانہہ، مُوٹھ، مُونگی وغیرہ اناجاں دی اِک بیماری جس وِچ ایہناں دے پتراں تے چِٹے داغ پَے جاندے نیں

باہمنیانی: (مو) باہمن دی تانیث، باہمنی

باہن: (مذ+مو) 1- کسے قسم دی سواری دی شے، گڈی، چھکڑا، گھوڑا، ہاتھی 2- دیوتاواں دی سواری 3- راہ، رستہ 4- لیہہ دا نشان یاں لکیر 5- شرط 6- وعدہ، اقرار 7- قید

باہن بنھنا، (محا) شرط لاونا، شرطیہ طور تے کم کرنا، معاہدہ کرنا، ذمہ داری لینا

باہن: (مصدر) بیٹھن، تشریف رکھن، بہن

باہنا: (فل) ویکھو: بہنا

باہنا: (فعم) 1- گھسیڑنا 2- داخل کرنا، ہتھ پاؤنا 3- نقشہ کھچنا

باہُنا: (فعم) پاونا

باہندہ: (پو، مذ) غیر، دُور دے لوگ

باہنو: (مذ) 1- لہریا کپڑا 2- چنگا

باہنو بنھنا، (محا) چنگا، سُلجھیا ہویا بناونا

باہنواں: (صفت) 1- شرط کیتا گیا، شرط نال جُڑیا 2- مقرر کیتا گیا

باہنی: (مو) 1- سوار فوج 2- ندی، دریا، نالا 3- بہن دا ڈھنگ

باہنے: (فم) کِھبے پاسے

باہو: (سن، صفت) بہت، وادھو، زیادہ

باہُو: (مذ) 1- اللہ دے نال، اللہ دا محبوب 2- پنجاب دے اِک مشہور باعمل صوفی شاعر حضرت سلطان باہُوؒ دا تخلص

باہُو: (صفت) 1- بہن والا 2- واہن والا

باہُو: (مذ) 1- بانہہ 2- گھوڑے یاں کسے ڈنگر دا موڈھے توں اَرک تک دا حصہ، جانور دے اگلے پیر

باہُو بل، (مذ) 1- بانہواں دا زور، سریک طاقت 2- ساتھی، مدد کرن والا، وِنگی: 'عقل بُدھ گئی سوچ سُدھ گئی، دھیرج دھرم گیا باہو، بل گیا' (وِدھاتا سنگھ تیر)

باہُو مان، (مذ) بانہواں دا زور، جسم دی طاقت

باہواں: (مو) بانہہ دی جمع، کنایتاً...... اُدھالی عورت

باہواں اُڈن، (محا) گلو کڑی پاون نوں ہوون، محبت پیار دا اظہار کرن

باہواں اُکڑن، (محا) کسے نوں مِلن لئی بے چین ہوون

باہواں اُلارن، (محا) 1- خوشی دا اظہار کرن 2- مارن نوں آون

باہواں پرتادیون / باہواں پرتاون، (محا) اُدھالی ہوئی زنانی نوں موڑ دیون

باہواں پسار کے مِلن، (محا) بڑے پیار نال مِلن، بڑے جوش تے جذبے نال مِلن

باہواں ٹُنکن، (محا) 1- لڑن نوں آون 2- کم کاج لئی تیار ہوون

باہواں چاکے دُہائی دیون، (محا) اُچی اُچی رولا پاون، بُو بُو کرن

باہواں چڑھاون ، (محا) ویکھو: باہواں ٹنگن

باہواں گنجن ، (محا) لڑائی واسطے یاں کم کرن لئی تیار ہوون، باہواں ٹنگن

باہواں گنجی رکھن ، (محا) کسے کم نوں کرن لئی ہر ویلے تیار رہن

باہواں کھڑیاں کر کے روون ، (محا) چانگراں مار مار روون، ڈھائیں مار کے روون، بہت زیادہ روون

باہواں کھلیاں کر کے روون ، (محا) ویکھو: باہواں کھڑیاں کر کے روون

باہواں مضبوط ہوون ، (محا) رشتہ داراں دا پُجدے سردے ہوون، دھڑا بھارا ہوون

باہواں والا ، (صفت) بھراواں والا، خویش قبیلے والا ہوون، طاقتور ہوون

باہواں والے ، (صفت) بھراواں والے، برادری والے، تگڑے، زورآور

باہواں وڈھ وڈھ کھاجاون / باہواں وڈھ وڈھ کھاون ، (محا) 1- کچیچیاں وٹن، بہت غصے ہوون، بڑا تاء کھاون 2- بہت پریشان ہوون

باہوٹا: (مذ) بانہہ دا اِک گہنا، باہٹا، بہٹا، ونگی: 'میری بانہہ باہوٹا ڈولے نال تویت اے' (لوک گیت)

باہوڑن : (مصدر) 1- بوڑھن ، آون 2- مدد نوں آون 3- پرتن، مڑ کے آون

باہوڑی : (مو) مدد لئی آون دا عمل

باہوڑیں ربا : (کلمہ دُعائیہ) اَے اللہ! میری مدد نوں اپڑیں، مُشکل گھڑیاں وِچ بولدے نیں

باہولا : (مذ،صفت) بہتا، باہلا، ودھ، ودھیرا، چوکھا

باہولی : (لہند،مو) ترن لئی پانی وِچ بانہہ مارن دا عمل

باہی : (پو،مو) 1- چارپائی دے سجے کھبے لکڑ دے بازو، پوڑھی وغیرہ دے لٹے پاسے دی لکڑ 2- کاشت کاری، واہی 3- بانہہ، بانہہ دا اِک گہنا 4- کسے شے دا اِک پاسا 5- قلعے دی فصیل 6- واڑی، پائی 7- جانوراں دی اِک قسم دی بیماری جیہدے وِچ معدہ خراب ہو جاندا اے

باہی تاہی ، (مو) ماگھ دے مہینے دے مُڈھلے دن

باہی دبنی ، (محا) ڈیرہ پا بہنا

باہی مل کے بیٹھنا ، (محا) مہمان دا بہت چر ٹھہرنا

باہی مَلَن ، (محا) 1- بہت زیادہ بیمار ہوون، مرن دے لاگے ہوون 2- کسے دے مرن دی اُڈیک کرن 3- نیڑے ہوون 4- ضد کرن

باہی نال لگ کے بیٹھن ، (محا) 1- بہت زیادہ سیوا کرن 2- بہت نیڑے ہو کے بہون 3- کسے دے مرن دی اُڈیک وِچ ہوون 4- ضد ہوون

باہی نال لگ کے بیٹھنا ، (محا) بہت زیادہ سیوا کرنا

باہیآ : (مذ) 1- جانوراں دے معدے دی بیماری 2- (فعم) پایا، واڑیا

باہیا : (صفت) بائیواں، 22واں، بائی دے عدد توں متعلق

باہیا : (مذ) 1- بائی پنڈاں دا جھنڈ 2- ایہناں پنڈاں وِچ رہن والے اِکو ذات دے لوک

باہیاں : (مو) 1- باہی دی جمع، منجی دیاں باہیاں، منجی دی چوگاٹھ دیاں سجے کھبے دیاں لراں 2- (فعم) پائیاں، واڑیاں 3- بازو، باہواں 4- اُدھالی زنانی 5- بھرا، ہتھ پیر

باہیڑا : (مذ) ویکھو: باہڑا

بایرا: (مذ) باجرا

بایڑ: (مذ) کھوہ یاں چرخے دا اوہ حصہ جیہدے اُتے ماھل چلدی اے، بیڑ

ب......ب

بَبّ: (مذ) بابا دی تخفیف 1- دادا 2- پیو، باپ، پتا 3- بڈھا، بزرگ

بِب (Bib): (انگ، مذ) بچے دے کپڑیاں نوں رالاں وغیرہ توں خراب ہون توں بچاون لئی اوس دے گل نال بنھن لئی بنایا ہویا کپڑا

بِب: (صفت) دُوجا، دوسرا، کوئی، وگی: ہر ہر جن دُتے ایک ہیں، بب بچار کچھ ناہ

بب بولن، (محا) 1- بمب بولن، شہرت ہوون، بہت عزت تے شہرت ہوون 2- حد ہو جاون، رَج ہوون

بب دے دِتیاں نہیں رب دے دِتیاں رجّی دا اے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ آدمی دا کسے دے دِتیاں کجھ نہیں بن دا، رب دی مہر نال ای سبھ کجھ بن دا اے، تاں کہندے نیں

ببا: (مو) وبا دا وگاڑ، متعدی بیماری

ببّا: (مذ) ب، گورمکھی حروفِ تہجی دا اٹھائیواں اکھر جس دی ادائیگی ہوٹھاں توں ہوندی اے

بِبّا: (مو) ویکھو: بپتا

بُبّا: (سن، مذ) زنانی دا ممّا، پستان، چھاتی

بباد/بِباد: (ہ، مذ) وِواد دا وِگڑیا رُوپ، جھگڑا، فساد، جھیڑا

بِبادی/وِوادی: (صفت) 1- فسادی، جھگڑالو 2- راگ دا اِک بھیت

ببار: (صفت) پھٹے ہوئے رنگ دا

ببار: (مو) شیر دی دھاڑ

بباڑن/بباڑنا: (مصدر) 1- دھاڑنا، غرانا، گرجنا 2- بولنا، کہنا

بباسیر: (مو) ویکھو: بواسیر

بِباک: (مذ) ویکھو: بے باک

بِباکی: (مو) ویکھو: بے باکی

ببال: (مذ) 1- وبال دا وِگڑیا رُوپ، بپتا، مصیبت 2- ضمانت، ذمے واری

بِبان: (ہ، مذ) 1- مرے ہوئے بُڈھے آدمی دی ساڑن مگروں سواہ جو نیکی دی وجہ توں دُھوم دھام نال کڈھی جاندی ہے 2- دیوتیاں دا اُڈن کھٹولا

ببانا: (مذ، صفت) بابانا دی تخفیف، بابے دا، پیو دادے دا، آبائی، جدی پُشتی

ببانی: (مو) ببانا دی تانیث

ببانی داد، (مو) پیو دادے دی جائیداد

ببانے: (مذ) پیو دے رشتے دار

ببانیاں: (مو) ببانی دی جمع، پیو دادے دِیاں

ببانیاں کہانیاں پُت سپُت ای کردے نیں، (اکھا) اپنے وڈیاں نوں نیک اولاد ای وڈیاندی اے

بِباہ: (مذ) بیاہ، وِواہ، ویاہ، شادی

بِباہرا: (صفت) وسوں باہر، اختیاروں باہر

بِبّت: (مو) 1- بدعت دا وگاڑ 2- بھیڑی لت، بُری عادت 3- مشکل، اوکھ، تکلیف

بِپتا: (مو) بپتا، دُکھ، تکلیف، مصیبت، بلا، مصیبت دی کہانی

ببتھلی: (مو) بانہہ تے مُونہہ رکھ کے 'بب بب' کرن دا عمل، بڑھک، للکار

بپدھ: (صفت) انیک، بہت، ڈھیر

ببّر: (فا، مذ) 1- شیر دی اِک قسم جیہدی گردن دے آلے دوالے جت ہوندی اے 2- مٹی دے بھانڈے (گھوڑے وغیرہ) دا اوہ حصہ جو گل ٹُٹن توں مگروں رہ جاندا اے، کرینڈھل 3- سریر دا اگلا حصہ تے پاسے 4- پسلی، چھاتی دی ہڈی 5- ڈھڈ، پیٹ (بھرنا)

ببّر اکالی، (مذ) اکالی سکھاں دا سیاسی دھڑا جیہڑا پہلی جنگِ عظیم سے سرگرم سی اتے جس نے بھارت دی آزادی دی لڑائی وِچ حصہ پایا

ببّر بنھنا، (محا) 1- نقصان پُہچاونا 2- مارنا، پاسے سیکنا

بَبّر شیر، (فا، مذ) 1- وڈّا شیر، ایہدے بارے عام روایت اے کہ جے کر ایہدے ساہمنے ہتھ جوڑ کے خدا دا واسطہ دِتا جائے تاں فیر ایہہ آدمی نوں کجھ نہیں کہندا 2- شیر دی اِک قسم جس دی دھون دوالے جَت ہوندی اے

کِسے دا ٹمّر وڈّا کِسے دا ببّر وڈّا، (اکھا) جدوں کسے رقم وِچ کوئی ٹمر پالے تے دُوجے پاسے کوئی اِکلّا ای اونی رقم اُڈا جاوے تاں کہندے نیں

ببّرا: (مذ، صفت) نیلے رنگ دا اوہ کبوتر جیہدے پراں تے کالیاں چتریاں ہوون

ببرانا: (مو) فقیراں یاں بالاں دے لئے گھنگر یالے والاں دیاں لِٹاں، باوریاں

ببر جِت: (فعل نہی) منع کیتا ہویا

ببرچی: (مذ) ویکھو: باورچی

ببرکتی: (مو) بے برکتی، نااتفاقی

ببَرن: (مذ، صفت) 1- اچھوت، نیچ، کمین 2- بدرنگ، بے رنگ

ببّرو: (مذ) اِک طرحاں دی موٹی روٹی جس نوں عام طور تے پہاڑی علاقے وِچ رہن والے لوک کھاندے نیں، مَن

ببّری: (مو) 1- کٹے ہوئے وال، عورتاں دے متھے دے کٹے ہوئے وال 2- نیلی کبوتری

ببری: (مو) 1- ببرا دی تصغیر، ٹھیکری، کچے بھانڈے دا ٹوٹا 2- اِک خوشبودار بُوٹی، تُلسی، نازبو، ریحان، مُشک

ببریاں: (مذ) ببری دی جمع

ببریاں کھیڈن، (محا) بال ہوون، جوان تے سمجھدار نہ ہوون، بالاں ورگیاں حرکتاں کرن

ببریاں ہونا، (محا) کھوکھلیاں ہونا

ببّڑ: (مذ) بھورے چٹے رنگ دا اِک قسم دا گھاہ جیہڑا ٹبیاں تے ہوندا اے

ببڑاٹ: (مو) ویکھو: بڑبڑاہٹ

ببڑاون: (مصدر) سُتیاں ہویاں بولن، بُڑبُڑ کرن، بُڑبُڑاون

ببستھا: (مو) انتظام

ببسیہا: (مذ) پچھیاں دا اِک واجا جو ساہ نوں اندر باہر کیتیاں وجدا اے

ببعت: (مو) بدعت دا وگاڑ، بُری رسم

ببل: (مذ، صفت) 1- بنا بل، کمزور، ماڑا، نمانا 2- جس وِچ اخلاقی کمزوری ہووے

ببَلن: (مصدر) بلھکن، وِگڑن، وِنجیون

ببلی/ ببلی: (مو) بُلھاں نال وجائی پپلی، بُلھاں اُتے بانہہ رکھ کے 'بب بب' کرکے کڈھی ہوئی آواز

ببلی بُلاون، (محا) 1- بانہہ مُونہہ تے رکھ کے آواز کڈھن 2- کسے نوں مقابلے لئی ونگارن

دیون ویلے بولیا جاندا اے

پڑے: (مذ) باہمن ولوں ویاہ ویلے پڑھائیاں جان والیاں لاواں، پھیر

پل: (صفت) 1- بہت زیادہ 2- بہت گہرا، پھیلیا ہویا 3- حصہ 4- پل، ویلا

پنی: (مو) 1- پتن دی تصغیر، چھوٹا جنگل 2- دُکان، ہٹی

پھ: (مذ، صفت) جس نوں پھل نہ لگدا ہووے، اُپھل رُکھ

پھ پھ: (صوت) بھاپ نکلن دی آواز

پھا: (مذ) جُھا، کلاوا، گل وکڑی

پھا: (مو) والاں دی اِک بیماری، خشکی سِکری تے ایہدے سبّوں اُدھڑی ہوئی کھل

بپھا پے جاوَن/ بپھا پَون، (محا) سِکری پَون، والاں وچ خُشکی جمن

بپھا داری: (مو) وفاداری داوِگڑیا رُوپ

بپھات: (مو) وفات داوِگڑیا رُوپ

بپھارا: (مذ) 1- ورثہ، میراث، ترکہ 2- بھاپھ، آبی بخارات

بپھالنا/ بپھانا: (فل) 1- پھُلنا 2- شیخی مارنا 3- غرور نال پھُلنا، مغرور ہونا، تکبر کرنا 4- خواب وچ بولنا 5- بکواس کرنا

بپھرن/ بپھرنا: (مصدر) 1- جوش وچ آؤنا 2- غصہ کرنا، ناراض ہونا، بھڑکنا، اگ بگولہ ہونا، مچلنا 3- ضد کرنا، بدکنا، کِھلرنا، ڈھیٹھ ہونا 4- باغی ہونا 5- پریشان ہونا 6- تباہ و برباد کرنا 7- چمکنا، اُچھلنا، کدنا

بپھر کھلوون، (محا) لڑائی کرن لئی تیار ہوون، آکڑ کھلوون، تنگھرن

بپھرؤں/ بافرؤں: (مذ) پلکاں

بپھریا: (صفت) ہنکاریا، آکڑیا

بپھڑ: (مذ) کلاوا، جپھی، گل وکڑی

بپھل: (صفت) بے پھل، نکا پنجر جو پھل نہ دے، اپھل رُکھ

بپھلنا: (فل) ویکھو: بپھرنا

بپھی: (مونث) بپھادی تانیث، جپھی، گل وکڑی، کلاوا

بپی: (پو، مو) بوسہ، مُونہہ چم لینا

بپیرا: (صفت) بے پیرا، بے اُستادا، طنزاً آکھیا جاندا اے

ب......ت

بت: (مذ) فریب، پکھنڈ، ونگی: 'ایہہ بت تیرے کوئی ہتھ آیا' (صفوری)

بت: (مو) ہمت، وَس، وَت

بت چڑھنی، (محا) 1- کویلا یاں کُسماں ہو جانا 2- لوڑ توں ودھیک کڑھ جانا

بت سر، (فم) وٹ سر، وتر سر

بت کھنجنا، (محا) سانکل جانا، موقع کُھنجھ جانا

بت: (مذ) 1- اَبت، اُلٹی، قے، اُپر چھل، اُبک، ڈکار 2- فریب، دھوکھا، ٹھگی 3- چوہڑے تے چھکو دی اِک چال 4- کسے شے دے مُونہوں نکلن یاں چھٹن دی اواز 5- حملہ، دھاوا 6- ڈاکا، راہزنی 7- بتی دا مکر 8- ہنیری، تیز ہوا 9- جہازاں نوں لگن والا اِک کیڑا

بت: (فا، مو) 1- پانی دا اک پرندہ، مرغابی 2- بط، بطخ

بت: (ہو) 1- بات دا مخفف، گل، پھڑ، گپ 2- راہ، رستہ (پو) کھچڑی، حلوے دی طرحاں پکیا ہویا کھانا

بت: (مو) خیال، سوچ، وچار، ونگی: 'فقط چت دی بت نوں موڑنا

ایں،تسیں ہور وچار وچار دے ہوٗ (دولت رام)

بُتّ: (فا، مذ) 1- چُپ چاپ، خاموش، گُم صُم 2- بے وقوف، بے سمجھ، بُدھو، احمق 3- بے ہوش، بے خبر 4- گھسُن، مُکا، ہُورا، گُھم 5- بوٹ، مُرغیاں تے پنچھیاں دے نویں نکلے بچے 6- پتھر یاں کسے دھات وغیرہ دا بنیا انسانی وجود، مُورتی 7- سریر، جسم، دیہہ 8- محبوب، پیارا، جانی، معشوق 9- اک کھیڈ وچ کوڈی تے ماریا گیا نشانہ

بُت بن کے رہ جانا، (محا) حیران ہو جانا، ہکّا بکّا ہو جانا

بُت پرست، (صفت) 1- مُورتی دی پوجا کرن والا، مُورتی پُوجک 2- حُسن پرست، عاشق

بُت پرستی، (مو) مُورتی پوجا، بُتاں دی پرستش، ونگی: 'دِل دا ٹھاکر ٹھیک نہ کیا، کیتی بُت پرستی آ'

بُت پُوج، (صفت) مُورتی دی پُوجا کرن والا، مُورتی پُوجک

بُت پُوجا، (مو، صفت) مُورتی پوجا کرن دا عمل، مُورتی پُوجا

بُت پُوجک، (صفت) ویکھو: بُت پوج

بُت تراش، (فا، صفت) بُت گھاڑا، بُت بنان والا

بُت خانہ، (فا، مذ) بُت رکھن دی تھاں، مندر، شوالا

بُت دا بُت، (مذ، صفت) مٹی دا سادھو، ڈُنّ وٹا، خاموش، چُپ شاہ

بُت شِکن، (صفت) مُورتیاں توڑن والا، بُتاں نوں بھنن والا

بُت شِکنی، (مو) بُتاں نُوں توڑن دا عمل، مُورتیاں بھننا

بُت شلا، (مو) بُت گھڑن دی تھاں

بُت کار، (صفت) بُت گھاڑا، بُت تراش، بُت بناون والا

بُت کاری، (مو) بُت گھڑن دا کم، بُت تراشی

بُت کدہ، (مذ) مُورتی رکھن دی تھاں، مندر، بُت خانہ

بُت گھاڑا، (صفت) بُت گھڑن والا، مُورتیاں بناون والا

بُت گھاڑی، (مو) بُت گھڑن دا کم

بُت گھڑت، (مو) بُت گھڑنا

قد بُت، (مذ) قد، کاٹھ، سائز، ڈیل ڈول

بت بت: (صوت) 1- چپّن دی آواز، چنگل، چنگل 2- ہکلاہٹ، تھتھلاہٹ

بت بت: (مو) فضول گل، بے ربط گل

بت بت کرن، (محا) 1- بتلاون، گھبراہٹ نال بولن، تھتھلاون 2- چنگل چنگل کرن

بت بت گل کرن، (محا) بے ربط گل کرن، غیر مسلسل انداز نال بولن، ٹُٹویں گل کرن

بت بت گل ہوون، (محا) بے ربط گل ہوون، ٹُٹویں گل ہوون

بت بتّا، (مذ، صفت) گالڑی، گپّی، جھوٹیاں گلّاں گھڑن والا

بت: (مو) 1- اوقات 2- حد 3- حساب 4- حیثیت

بت توں باہرا، (مذ) وسّوں باہر، اوقات توں باہر

بت وِچ نہ رہون، (محا) اپنے آپ وچ نہ رہون، اپنی حیثیت وچوں باہر ہوون، کسے حساب وچ نہ رہون، اوقات توں باہر ہو ہوون

بتّا: (مذ) 1- گٹھ، بالشت 2- توتلا، تھتھا، اڑ کے بولن والا 3- پین والے سوڈے دی بوتل

بُتّا: (مذ) 1- دھوکھا، چھل 2- بہانہ، حیلہ 3- طاقت، ہمت، توفیق 4- خوشامد، چاپلوسی

بُتّا چلنا، (محا) حیلہ بننا، ونگی: 'داوٗ فریب بتھیرے کیتے مت کوئی چلے بُتّا' (سیف)

بتنگ ہوون، (محا) بیزار ہوون، عاجز ہوون

بِتنگا: (صفت) بہت زیادہ تنگ، ونگی: 'تاں دیکھ حکومت بھئی بتنگا

بتنگڑ: (مذ، صفت) گلّاں، فضول گل

بتنگڑی: (صفت) گپی، باتونی، بکواسی

بتّو: (مذ، صفت) 1- گالڑی، بُہتیاں گلّاں کرن والا 2- بتی توں مکّبر

بُتّو: (مذ) مُوتا، پیشاب، بَول، مُوتر

بتوا: (مذ) پونی

بتّوا: (صفت) 1- بُجھارت، بیہلی 2- دسّن والا

بتورا/بطورا: (صفت) 1- بدسلیقہ، گنمر اہ 2- بدشکل، بے وقوف 3- بے ڈھنگا 4- تھاپیاں دا ڈھیر، گھیرا، گھمیرا

بِتورا: (مذ) 1- اُلّو دی نسل دا اِک چھوٹا پنچھی، بِل بتورا 2- کنایۃً: گم صُم، گھگو جیہا، بُدھو

بِل بتورا، (مذ) اُلّو دی مادہ، اِک چھوٹا پنچھی، بتورا

بتوری: (مو) 1- بتورا دی مادہ 2- اوہ گل جس دا پتہ نہ ہووے

بِل بتوری، (مو) بِل بتورا دی مادہ

بتوڑی: (مو) بِل بتوڑی، بدشکل، چڑیل

بتُول: (عر، مذ) 1- پاک دامن عورت، پاکیزہ 2- کواری 3- دنیا نُوں تیاگ کے اللہ ول جھکی ہوئی عورت 4- حضرت فاطمۃ الزہرہؓ تے حضرت مریمؑ دا لقب

بتولا: (مذ) 1- دھوکھا، فریب 2- ہاسے دی گل 3- (صفت) دھوکھے باز، فریبی

بتولڑی: (مو) ویکھو: بتولی

بتولن: (مو، صفت) بتولا دی تانیث، دھوکھے باز عورت، فریبن

بتولنا: (فعم) اکٹھا کرنا، بٹورنا

بتولی: (مو) بات، بجھارت

بتولے: (مذ) بتولا دی جمع

بتولے بناون، (محا) جھوٹھیاں سچیاں گلّاں نال کسے نوں ولاون، دھوکھا دیون، گلّاں گھڑن

بتولے وِچ آجاون/ بتولے وِچ آون، (محا) گلّاں وچ آون، دھوکھا کھاون

بتولیا: (مذ، صفت) گالڑی، گپی، ٹرلی

بتون: (مذ) ویکھو: باتونی

بتونا: (فعم) بتاؤنا، دسنا، دس پاؤنی

بتونن: (مو، صفت) ویکھو: باتونن

بتُونی: (مذ، صفت) ویکھو: باتونی

بتونی: (مو) 1- بات، گل 2- طریقہ، ڈھنگ

بتوُں: (مذ) اِک مشہور سبزی، بینگن، وتوں، بتاؤں، وتاؤں

بتویا: (صفت) 1- دسّن والا 2- (مذ) گل بات

بَتہ: (پو، مذ) 1- پگڈنڈی 2- لکڑی دا بالا

وِتھ: (مو) 1- وِتھ، فاصلہ، دُوری، فرق 2- گھاٹی 3- ہتھ یاں پیراں دی انگلیاں دے وِچکار تھاں 4- خالی جگہ

بُتھ: (مذ) لہو دا لوتھڑا

بَتھا/بُتھا: (مذ) 1- بوتھا، چہرہ، مُکھ 2- سڑیا گلیا 3- بھریا ہویا، وَنگی: 'تُساں جو بلدی دے بُتھے جھوک دِتا'

بتھّا: (مذ) زور، طاقت، بل، ہمّت

بتھّا ڈیون، (محا) زور لاون، جُت جاون

بُتھا: (مذ) فصل وڈھن پچھوں رہے مُڈھ جو پیراں نوں چُبھدے نیں، کرچا، وڈھ (صفت) بدشکل، بھدّا، بُجّا، ونگی: 'ٹُٹ پییاں بُتھیاں

چوبراوے

بُتھا مُونہہ، (صفت) غمگین، اُداس، دُکھی

بلدی دے بُتھے جھوکنا، (محا) مصیبت وچ پھسا دینا

بتھار: (مذ) 1- کھلار، پھیلا 2- اڈمبر، دھوکھا، فریب

بتھارن: (مصدر) کھلارن، چھڑکن

بتھارنا: (فعم) کھلارنا، پھیلاوَنا

بُتھاڑ: (مذ) بُوتھی توں مکبّر 1- کسے پشو وغیرہ دا مُونہہ 2- بُوتھا، مُونہہ، حقارت نال آکھدے نیں

بُتھاڑ بھن سُٹنا/بُتھاڑ بھنن، (محا) مُونہہ بھنّا، بہت زیادہ مارنا، مُونہہ سُجا دینا

بُتھاڑ بھنّا، (محا) مار مار مُونہہ سُجا دینا، بہت مارنا

بُتھاڑ سُجنا، (محا) رُسنا، ناراض ہونا، مُونہہ سُجا لینا

بُتھاڑ سیکنا، (محا) بہت زیادہ مارنا (مُونہہ تے)، مار مار کے مُونہہ سُجا دینا

پتّن میو نہ چھیڑیے، ہٹی وِچ کراڑ، بنے جٹ نہ چھیڑیے بھن سُٹے بُتھاڑ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے دے اپنے ٹکانے تے اوس نوں چھیڑنا ٹھیک نہیں ہوندا اودوں کہندے نیں

بُتھاڑا: (مذ) مُونہہ کجن دا کپڑا، کجن

بُتھاڑا بدھنا، (محا) مُونہہ کجنا

بُتھاڑنا: (فعم) بُوتھا بھنّا، بہت زیادہ مارنا

بُتھاڑی: (مو) 1- بُتھاڑ دی تصغیر 2- چھوٹی بُوتھی، ونگی: 'بھیڑی شکل بُتھاڑی کوہنی، کالا کٹ حرامی' (گل) 3- چُنگھن یاں چرن توں روکن لئی ڈنگراں دے مُونہہ تے چڑھائی ہوئی چھکی، چھکلی، جالی

بُتھاڑے مارن: (محا) 1- آوارہ پھرنا 2- کوشش وچ پھرنا 3- بہت کوشش کرنا

دتھپنا: (فعم) 1- تھاپنا 2- رچنا، بناونا

دتھک: (مذ) ویکھو: دتھاک

بتھکواون: (مصدر) گھبرواون، ڈراون، خوفزدہ کرواون

بتھکیجن: (مصدر) گھبریجن، ڈریجن، تریہہ جاون

دتھل: (مو) پھسلن، زبان دی پھسلن

بتھّلنا: (فل) پھسلنا، خصوصاً زبان دا پھسلنا

دتھُلّنا: (فل) 1- تھر بھنا، جمنا (دُدھ) 2- پسینے نال تر ہو جانا

بتھنی: (مو) اکھ دی پھنسی، گوہ، ترکھی

بُتھوا: (مذ) اِک قسم دا خود رو ساگ، جیہڑا کنک دی فصل وچ پیدا ہوندا اے

دتھوا: (صفت) 1- جذباتی، کپڑیوں باہر، جوشیلا 2- بے خبر، بے سُدھ

بتھوڑی: (مو) 1- روڑی 2- روڑی سُٹن دی تھاں

بتھی: (مو) ہمیانی، ترکش

دتھّی: (مو) وِتھی، درز، وِرل

بُتھّی: (مو) 1- بُوتھی، تھوتھنی، مُونہہ 2- بھیڑ، گند

بتھیر: (پو، صفت) 1- بھٹھے دے مزدور 2- بتھیرے، نفری

بتھیرا: (مذ، صفت) کافی، وادھو، بہت زیادہ، وافر، ڈھیر، لوڑ مُوجب

بتھیرا اروون پٹّن، (مذ) ڈھیر کم دھندے، کئے ای بکھیڑے

بتھیرا اروون پٹّن کرن، (محا) 1- بہت سارا کم کار کرن 2- بہت کھچل کرن

بتھیرڑا: (صفت) ویکھو: بتھیرا

بتھیرڑی: (مو) بتھیرڑا دی تانیث

بتھیری: (مو) بتھیرا دی تانیث

بُتّیاں کٹنا، (محا) وگار دا کم کرنا

بُتّیاں، (بُتّی) کڈھنا، (محا) وگار کرنا

بتّیت: (صفت) 1- بہت ودھ، زیادہ، کافی 2- گزریا ہویا، بیتیا ہویا 3- بے دِید داوگاڑ، بدلحاظ، گستاخ

بتّیت کرن، (محا) 1- ودھاون، بہتا کرن 2- وقت کٹن، وقت گزارن، ویلا ٹپاون 3- بے دِید کرن، بدلحاظ بناون

بتّیت مان، (صفت) بیت جان والا

بتّیت ہوون، (محا) 1- ودھن، زیادہ ہوون 2- وقت گزرن، ویلا پٹن 3- بے دِید ہوون، بدلحاظ ہوون، گستاخ ہوون

بتّیتنا: (فل) لنگھ جانا، گزرنا

بتّیرڑا: (صفت) بتھیرا، کافی، واڈھو، چوکھا، ونگی: 'جد دا پیا جنجال گرہستی سانوں، اساں دکھ بتیرڑا جھاگیا ہے' (کالی داس)

بتیرہ: (مذ، صفت) پتھر کٹن والا

بتّیس: (مو) ویکھو: بتی

بتیسا: (مذ، صفت) 1- بتیاں چیزاں دی (دوائی) 2- اِک مٹھیائی دا ناں، پتیسا، 3- اِک قسم دا حلوہ جیہدے وچ 32 چیزاں پیندیاں نیں تے عموماً زچہ نوں کھواندے نیں، پنجیری، بھانڈا 4- بتّیاں دنداں والا 5- بتّیاں چیزاں دا بنڈل 6- بتی کہانیاں والی کتاب

بتیسی: (مو) 1- بتیاں چیزاں دا مرکب 2- بتیاں دنداں دا بیڑ

بتیسی باہر کڈھ دیوَن / بتیسی باہر کڈھن، (محا) بُوتھی بھنن، جباڑی توڑن، دند توڑن

بتیسی باہر کڈھنا، (محا) بُتھاڑ بھنا

بتیسی بند ہو جاون، (محا) دَندل پے جاون، غشی پاروں مونہہ نہ کھلن

بتیسی بند ہوون، (محا) ویکھو: بتیسی بند ہو جاون

بتیسی بھن دیوَن، (محا) ویکھو: بتیسی باہر کڈھن

بتیسی بھنّن، (محا) ویکھو: بتیسی باہر کڈھن

بتیسی بھنّنا، (محا) بُتھاڑ بھنّنا

بتیسی جھڑ جاون/ بتیسی جھڑن، (محا) سارے دنداں دا نکل جاون

بتیسی وکھاون، (محا) 1- زور نال ہسّن 2- مخول کرن 3- پَیں پَیں کرن، منت ماجرا کرن، ترلے پاون

بتیل: (مذ) چنگی طرحاں وٹیا ہویا دھاگا

ب......ٹ

بَٹ: (مذ) 1- 'بٹن' توں امر 2- وَٹ، پیٹ دے بل، مروڑناں 3- رسی دا تناء 4- غصہ آنا 5- ڈنڈی، پاہیا، رستہ، راہ 6- وٹا، تولن لئی بنایا ہویا لوہے دا ٹوٹا یا پیانہ 7- تقسیم، ونڈ، حصہ، ٹوٹا 8- اِک کشمیری ذات 9- بندوق دا پِچھلا حصہ، ونگی: 'لک وچ سٹ رڑکے، بٹ ٹُٹ جے رفل دا تیرا' (پریتم سنگھ) 10- شکن، بل، جُھری 11- گپ، ٹرپل 12- پھڑ بنا، بنیرا

بٹ پاڑ، (مذ) راہ وِچ لٹن والا ڈاکو، راہ مار

بٹ پاڑی، (مو) راہ وچ پئی لُٹ یاں دھاڑ، راہزنی

بٹ تھیوَن، (محا) کُتے دا اچانک حملہ کرن

بٹ ٹیلی، (مو، صفت) وٹی ہوئی، وٹ دے کے بنائی ہوئی

بٹ جاون، (محا) 1- ونڈیاں جاون، تقسیم ہوون 2- دل کھاون

بٹ کڑاک، (مذ+مو) گپ شپ، چولھ مولھ، ٹرپل

بٹ مار، (مذ، صفت) لٹیرا، ڈاکو، اُچکا

بٹ مارن، (محا) 1- لٹن، ڈاکا مارن 2- گپاں مارن

بٹ ماری، (مو) 1- لُٹ، ڈاکا، لوٹی 2- گپ بازی، گپ شپ

بَٹ مہر / گٹ مہر، (صفت) سنگدل، بدلحاظ

بَٹ مِہندی، (مو) پہاڑاں وچ بعض پتھراں تے اِک قسم دی کائی جم جاندی اے جس نوں پہاڑاں تے جان والے بچے بچیاں (پنڈاں دے بال) اپنے ہتھاں تے رگڑ دے نیں تے ہتھ مہندی دی طرحاں رنگلے ہو جاندے نیں

بٹ: (مو) دوہانیاں دا جوڑا، جُٹ

بٹ بٹ ویکھنا: (محا) پھٹی پھٹی اکھاں نال ویکھنا، لگاتار، تاری لا کے

بُٹّ: (مذ) 1- دنداں توں بنا مسوڑھا 2- پھوگ 3- مٹی دے بھانڈے دا ٹُٹیا ہویا حصہ 4- ہُسڑ، وَٹ، ہُمس 5- مُورکھ، بے وقوف، اُجڈ، بُدھو 6- خالی پنجرہ 7- زیورتوں بنا، ننگی 8- دُھت

بٹا / بٹّا: (مذ) 1- سُوتر دی اٹّی، دو اٹیاں 2- دُہرا، جوڑا 3- جُڑیا ہویا 4- ونڈ، تقسیم 5- بدنامی ... الزام، دھبا 6- کسر، گھاٹ، کمی، تھوڑ 7- مسالا پیہن والا پتھر دا اٹوٹا 8- روڑا، پکی اِٹ دا ٹوٹا 9- بے ترتیب، درہم برہم 10- تولن لئی بنایا ہویا لوہے یاں پتل دا وزن 11- حساب دی کسر، حساب دی گنتی وچ حصہ وکھرا کرن لائی جاون والی لکیر جیویں، 1/2 وچ 1 اتے 2 وچکارلی لکیر، ادھا حصہ، 1/4، چوتھا حصہ

بٹّا آون، (محا) 1- بدنامی ہوون، داغ لگن 2- گھاٹ آون، نقصان ہوون

بٹّا کھاتا، (مذ) وٹا کھاتا، جس رقم دی وصولی دا پتہ نہ ہووے

بٹّا لاون، (محا) 1- گھاٹا پورا کرن، کٹوتی کرن 2- بدنامی کرن، الزام لاون 3- نقصان پہنچاون، کسر لاون، تھک لاون

بٹّا لگن، (محا) ویکھو: بٹّا آون

بٹّا لوَن، (محا) 1- کٹوتی کرن 2- بدلہ لوَن

بٹا: (مذ) پتھر، بُت، مضبوط جسم والا

بُٹّا: (صفت) 1- ٹُٹیا پھٹیا (چینی دا سامان) 2- اک کن والا 3- جس دے گہنے نہ پائے ہون 4- سکھنا، خالی

بُٹّا بٹّا، (صفت) 1- جس نے کوئی گہنا نہ پایا ہووے 2- سکھنا، خالی

بٹارنا: (فعم) جُوٹھا کرنا، ناپاک کرنا، دگّی: 'دودھت بچھرے تھنہُ بٹاریؤ' (روی داس)

بٹّا سٹّا: (مذ) 1- وٹا سٹا، ادلا بدلا 2- وٹّے دا ویاہ، آہمنے ساہمنے رشتہ

بٹّا سٹّا کرن، (محا) 1- ادلا بدلا کرن، واری وٹا کرن 2- وٹّے دی شادی کرن

بٹّا سٹّا ہو جاون / بٹّا سٹّا ہوون، (محا) 1- ادلا بدلی ہوون، واری وٹا ہوون 2- وٹّے دی شادی ہوون

بٹاک / بٹاک: (مذ) 1- جھوٹھ، شیخی، گپ 2- چولھ مولھ، چھیڑ چھاڑ، ہاسے مذاق دیاں گلاں

بٹاک مارن، (محا) شیخیاں مارنا، گپاں چھڈنیاں، بے سر پیر دیاں گلاں کرنیاں

بٹاکی: (مذ، صفت) جُھوٹھا، شیخی خورہ، گپّی، ڈھونگی

بٹاکیا: (صفت) گالڑی، گپ باز، جھوٹھ مارن والا

بٹالنا: (فعم) 1- ونڈ داتا، ول دواتا 2- کوئی شے خرید کے کسے دوجے نوں نفع پہنچانا، نفع دواتا

بٹّالو: (مذ) آلو دی اک قسم

بٹانا: (فعم) 1- وٹانا، کسے اک شے دے بدلے دُوجی شے لینا 2- وٹنا، ول دینایاں ول دوانا

بٹاندرا: (مذ) 1- کسے شے دے بدلے وِچ کوئی شے دینا، وٹاندرا، تقسیم 2- رِدوبدّ ل

بٹاں: (مو) بٹ دی جمع، گلاں باتاں، گپاں، فضول گلاں

بٹاں سٹاں، (مو) باتاں شاتاں، گپاں شپاں

بٹاں مارن، (محا) گپاں مارن، گلاں مارن

بٹاں مارنا، (محا) گلاں کرنا، گپاں مارنا

بٹاوا: (مذ،صفت) 1- بٹائی تے واہی کرن والا، ادھ تے واہن والا، راہک، مزارع 2- ونڈن دی مزدوری 3- ونڈن داعمل، وئگی: 'پچھلے سولاں سالاں توں بٹاوا چلیا آوندا سی' (گارگی)

بٹاون: (مصدر) 1- وٹاون، بدلن، تبدیل کرن 2- ونڈن، تقسیم کرن

بٹاونا: (فعم) وٹاونا، بدلوانا

بٹاؤ: (فعمر) بٹاون توں فعل امر 1- وٹاؤ، بدلو 2- کجھ خریدو

بٹاؤُ: (مذ،صفت) 1- پاندھی، راہی، مسافر 2- وٹاون والا، ونڈن والا 3- وٹائے جان لائق

بٹائی: (مو) وٹائی داوِگاڑ

بٹپار: (مذ) لٹیرا، ڈاکو، اُچکا، راہزن

بِٹٹ: (مو) جھگڑا، وَیر، دُشمنی

بُٹر: (مو) جٹاں دی اِک گوت

بِٹر بِٹر: (فم) 1- بِنا اکھ جھپکائے 2- حیرانی نال

بِٹر بیٹھنا: (محا) وِٹر بیٹھنا، وِگڑ بیٹھنا

بِٹراونا: (فعم) وِٹراونا

بِٹرنا: (فل) روٹھنا، بکھرنا، وِگڑنا

بٹروپیا: (صفت) وَٹے ہوئے رُوپ والا، بدلے ہوئے بھیس والا

بٹریا: (مذ،صفت) راہی، مسافر، راگھیر، پاندھی

بٹک: (مذ) 1- بوڑھ، بوڑھ دا رُکھ 2- چُھٹ کے جاگن دی آواز

بٹک تھیوَن، (محا) زور نال جاگن، ٹھک دین لگن

بٹک/بَٹَک: (مو) آمدن، وِکری، فروخت

بٹکا: (مذ) 1- جھگڑا، فساد، رولا 2- شُغل، مذاق

بٹکا پا دیوَن/بٹکا پاون، (محا) رولا پاون، حال پاہریا کرن

بٹکالاون، (محا) تماشا کرن، مذاق کرن

بٹکار: (مو) 1- پچکار، ڈنگراں نوں بُلاون دی آواز 2- کسے دھات دی شے دے ڈِگن دی آواز

بٹکرنا: (فل) جھڑکنا

بٹکلَو: (مذ) اِک جنگلی رُکھ

بٹکی/بَڈگی/وَڈکی: (مو) بَڈکا دی تانیث

بٹکے: (مذ) بٹ دی تصغیر، ہاسے مذاق دیاں گلاں، گپاں، وڈکے داوگاڑ

بٹّل: (مذ،صفت) گپ باز بندہ، گپّی مرد

بٹّل: (مو، صفت) 1- گپ باز زنانی، گپّی عورت 2- (مذ) ہزارہ ڈویژن دے ضلع مانسہرہ دامشہور وڈّا قصبہ جیہڑا شاہراہ ریشم دے کنارے واقع اے

بٹلا: (صفت) وَٹے ورگا، بے ڈھنگا

بَٹلا/وَٹلا: (مذ،صفت) اکٹھا، جمع شدہ، یکجا

بٹلا کرنا، (محا) سمیٹنا، جمع کرنا، یکجا کرنا

بٹلوہا: (مذ) ولٹوہا داوِگاڑ، گاگر، دُدھ والا بھانڈا، بٹلوہ، بہت وڈا دیگچہ جس وچ اِک دومن شے پکے

بٹلوہی: (مو) بٹلوہا جیہدی ایہہ تصغیر اے

بَلی/وَٹلی: (مو) اِکٹھی، جمع شدہ، یکجا

بَلے: (مذ) اِکٹھے، جمع، جمع کیتے ہوئے، یکجا

بَلے کرنا، (محا) بٹورنا، سمیٹنا، اکٹھے کرنا، جمع کرنا

بٹماری: (مو) ڈاکا، راہزنی، لوٹی

بٹن: (مصدر) 1- روکن 2- نک، کن وغیرہ بند کراون 3- ہوا روکن 4- تقسیم ہوون، ونڈیا جاون، ٹکڑے ہوون

بٹن (Button): (انگ، مذ) پینٹ، قمیض، کوٹ وغیرہ پہنن والے کپڑیاں نوں جوڑن یاں بند کرن لئی لایا سپ، لکڑ، پلاسٹک یاں سونے وغیرہ کسے وی دھات دا بنیا چورس یاں گول ٹکڑا جو چھیکاں راہیں کپڑے دے اک حصے تے سیتا ہوندا ہے تے دُوجے حصے وِچ کاج وِچوں دی لنگھا دِتا جاندا ہے

بٹن دار، (صفت) بٹناں والا، جس نوں بٹن لگے ہون

بٹن وار، (مذ) بٹناں والا

اکھاں نیں کہ بٹن، (اکھا) جدوں کسے آدمی نوں نیڑے پئی شے وی نہ دِسّے، اودوں طنز نال کہندے نیں، جیویں: اکھاں نیں کہ کول ڈوڈے

ٹچ بٹن، (مذ) اِک قسم دا بٹن جو دوہاں حصیاں دے نپن نال پھس کے بند ہو جاندا ہے

بٹنا: (ہ، مذ) غازہ، اُبٹن، اک خوشبودار مصالحہ، وٹنا

بٹنا: (فل) مقابلہ کرنا

بُٹنا: (فعم) 1- رسّی وٹنا، رسی نوں وَل دینا 2- کمانا، فروخت دا نفع

بٹنت: (مو) اِک طرحاں دی چھوٹی ناشپاتی

بٹنڈ: (مذ) ویکھو: بٹنت

بٹنگ: (صفت) بے ٹنک، وِنگی: 'اُلو وانگ اُجاڑ پسند کیتی سیوا باگ (باغ) داچھڈ بٹنگ ٹریا' (برکت رام)

بٹنگ: (مذ) اِک چھوٹا سخت پھل، چھوٹا خربوزہ، ناشپاتی، اِک پھل جیہدیاں مختلف قسماں ہوندیاں نیں، ایہہ پہاڑی پھل اے، وِنگی: 'انب انار بٹنگ وستوا نبل تاس ہزاراں' (قادر یار)

بٹنگا: (مذ، صفت) سر ہیٹھ تے لتّاں اُتے کرن والا، کپال آسن لاون والا

بٹنگی: (مو) اِک پہاڑی رکھ تے اوس دا پھل جیہدی جسامت بیر دے دانے جنّی تے بالکل گول ہوندی اے، پک کے سیاہ تے نرم ہو جاندی اے، پر ایہہ بہت گھٹ کھادی جاندی اے

بٹوا: (مذ) 1- چم یاں کپڑے وغیرہ دی بنی ہوئی اک قسم دی خانے دار تھیلی جس وچ پیسے یاں نوٹ وغیرہ پائے جاندے نیں 2- بھسم وغیرہ پاون دا اک چھوٹا جیہا گُتھلا جس نوں سادھ لوک عام رکھدے نیں

بٹوا: (مذ) بیٹا، پُتر، برخوردار

بٹوار: (مذ) 1- چوکیدار، محافظ 2- محصول لوَن والا 3- ڈاکو

بٹوارا: (مذ) ونڈ ہونا، تقسیم ہونا

بٹوارا کر دیون، (محا) ویکھو: بٹوارا کرن

بٹوارا کرن، (محا) ونڈن، تقسیم کرن، ٹوٹے کرن

بٹوارا ہو جاون، (محا) ویکھو: بٹوارا ہوون

بٹوارا ہوون، (محا) ونڈیا جاون، تقسیم ہوون، ٹوٹے ہوون

بٹواڑہ: (مذ) بٹوارہ، تقسیم، وِنگی: 'واٹے مانس ماردا بیٹھا بلمیک بٹواڑہ' (بھاگ)

بٹوال: (مذ) چوکیدار، پنڈ دا سپاہی

بَجوَانی: (مو) استنجے دا ڈھیلا، وٹوانی

بٹواون : (مصدر) ونڈواون، تقسیم کراون

بٹوائی : (مو) بٹائی، ونڈائی

بٹوبٹ : (فم) تیزی نال، لگاتار، مسلسل، اُتوں تھلّی

بٹوٹیا : (مذ، صفت) ونڈن والا

بٹورا : (مذ) اِکٹھ

بٹورن : (مصدر) 1- دھوکھے فریب نال کسے کولوں کوئی شے یاں پیسے لے لوَن، وٹورن، ٹھگن، ماٹھن، پچھن، ولاون، اینٹھن 2- اِکٹھا کرن، جمع کرن، ڈھیر کرن 3- سین پرون، گنڈھن ٹرپّن

بٹورنا : (فعم) 1- کھنڈیاں ہویاں چیزاں نوں اِکٹھا کرنا 2- موچھنا، دھوکھے نال رقم ہتھیا لینا

پیسے بٹورنا، (محا) وڈھی لینا، پیسے وصول کرنا

بٹوسٹ : (فم) ویکھو: بٹوبٹ

بٹو سٹا : (فم) وٹا سٹا، ادل بدل

بٹولنا : (فعم) اِکٹھا کرنا، سمیٹنا

بٹوں : (ج، مذ) 1- اِک قسم دا آپ مہارا اُگن والا بُوٹا جیہڑا سردیاں دی فصل لئی نقصان دہ ہوندا اے، غریب لوگ ایس نوں ساگ دے طور تے ورتدے نیں 2- باتھو دا ساگ

بٹوہا : (ج، مذ) کپڑے یاں چمڑے دی بنی ہوئی تھیلی جیہدے وِچ پیسے رکھدے نیں، بٹوا، پرس

بٹوہلی : (مو) بٹیرے ورگا اِک چھوٹا جیہا پنچھی

بٹّہ : (مذ) وٹّا، بٹّا

بٹّہ سٹنا، (محا) کسے تھاں یاں شہر نوں بالکل بھُل جانا، دوبارہ کدے اوس شہر نہ آنا تے جد کوئی مُدتاں بعد واپس آوے تاں اوس نوں آکھدے نیں کہ ''ٹنڈھ تے بٹّہ ای سٹ چھوڑئیے''

بٹھ : (حرفِ فجائیہ) 1- کسے تے لعنت بھیجن دا لفظ 'دفع ہو جا' 2- (مو) وڈّی کڑاہی، چلّھا، تندور، بھٹھ، بٹھل 3- گیدڑیاں بھیڑیئے دے رہن والا غار، کھوہ

بٹھ بیہن، (محا) ناکافی ہونا

بٹھ پوَن، (محا) اگ لگّن، بھٹھی پون، ضائع ہوون

بٹھ پے جاون، (محا) ویکھو: بٹھ پوَن

بٹھ کھا جاون، (محا) کسے دی نقل کرن، ریس کرن

بٹھ گھتّن، (محا) چھڈ دیوَن، دفع کرن، گَروں لاہون

وِٹھ : (مو) 1- سُوتر دے دھاگے دی دوہری اٹی 2- پرندیاں تے مُرغیاں دا فضلہ، وِٹھ

بٹھّا : (مذ) 1- بہتا بیٹھن نال چتڑاں اُتے پیا نشان 2- پانی دی سطح توں ہیٹھ کھوہ دی کندھ دی موری

بٹھّا بلہاون، (محا) ڈھیر نقصان پہنچاون، گھاٹے دا مُوجب بنن

بٹھارا : (مذ، صفت) 1- بھٹھیارا 2- کھوتیاں تے مٹی ڈھون والا، کمہار، بھوجڑی 3- رسوئیا، کھانے پکاون والا، باورچی

وِٹھاری : (مو) 1- رسوئی دا کم کرن والی زنانی، بیٹھیاری 2- دائی

بٹھال رکھنا : (محا) 1- بٹھا رکھنا 2- کنوارا رکھنا (خصوصاً کُڑی نوں) 3- بے کار تے نکمّا رکھنا..... گھر وِچ رکھنا

بٹھالن : (مصدر) بٹھاون

بٹھالنا : (فعم) بٹھانا، بیٹھن توں بیٹھنا

بٹھالواں : (مذ، صفت) بٹھیواں، چپٹا

وِٹھاما : (صفت) بیٹھواں

بٹھانا : (فعم) 1- بہاونا، بٹھاونا 2- جوڑنا 3- کُکڑی نوں انڈیاں تے بٹھانا 4- تباہ کرنا، برباد کرنا

بٹھاوا: (مذ،صفت) بٹھاون والا

بٹھاواں: (صفت) ویکھو: بٹھاما

بٹھاون: (مصدر) کسے نُوں کُرسی یاں زمین تے براجمان کرن

بٹھاونا: (فعم) 1۔ کسے دُوجے آدمی نوں کسے تھاں یاں چیز تے براجمان کراونا، بٹھلاونا، بہالنا 2۔ ککڑی وغیرہ نوں چُوچے کڈھن لئی آنڈیاں تے بہالنا 3۔چھنڑ یاں بیوہ نوں دُوجا خاوند کراونا جے نہ جائے تے گودی چُک بٹھائے، (اکھا) جدوں کسے نال کسے دا زبردستی تعلق جوڑیا جاوے تاں کہندے نیں

بٹھاؤُ: (صفت) بٹھاوا، بٹھاو، بٹھاون والا

بٹھاؤنڈر: (صفت) ویکھو: بٹھاؤ

بٹھائی: (مو) بہالن دا کم، بٹھاون دا کم

بٹھل: (مذ،صفت) وِٹھل، وِٹھاں کرن والا

بٹھل: (مذ) گونڈے دی شکل دا لوہے یاں مٹی وغیرہ دا بھانڈا

بٹھلا: (مذ) 1۔ وڈا پیالہ، مٹی دا وڈا بھانڈا 2۔ تسلا، تانبڑا، کڑاہیا، تگاری

بٹھلا: (مذ) کھلا، پورا، مکمل

بٹھلھا: (مذ) ویکھو: بٹھلا

بٹھلی: (مو) بٹھل دی تصغیر، چھوٹا بٹھل، کڑاہی

بٹھوا: (مذ) اوہ نِکا ٹھونہواں جیہڑا ڈنگ مارن لئی تیار ہووے

بٹھور: (مو) تندور دی مٹی جیہڑی کدی روٹی نال دی چنبڑ جاندی اے، سڑی ہوئی لال مٹی، ایہنوں بعض زنانیاں کھاندیاں وی نیں

بٹھونہاں/بٹھوہاں: (مذ) ٹھونہاں، بچھو

بٹھوواں: (مذ) ٹھوواں، بچھو، ٹھونہاں

بٹھی: (مو) 1۔ بھٹھی اوہ تھاں یاں کپڑا جس اُتے نیل سُکایا جاندا اے

بٹھی بھرن، (محا) 1۔ نیل سُکنے پاون 2۔ بٹھی نوں بالن نال بھرن 3۔ آدمی نوں بھانڈیاں یاں اِٹاں نال پُر کرن

بٹھی دا بیل، (مذ) ناکارہ، نکما، بے فائدہ، بے سُود، کسے نہ کم دا، وادھو

بٹی: (مذ،صفت) 1۔ گِٹی، جھوٹھا، گالڑی 2۔ چھوٹا پھل 3۔ ناریل دا گولا 4۔ عرق کڈھن والا ڈبہ، بھبکا

بٹی: (مو) 1۔ وٹنا توں وٹی (ول دتی ہوئی) 2۔ منافع وچ حاصل کیتی 3۔ چٹان 4۔ بتی 5۔ چاقو چھری تیزی کرن دا آلہ

وِٹی: (مو) سونے دا اِک سِکہ

وِٹی: (مو) ویکھو: بٹی

وِٹی گنتی: (مو) 1۔ سیانف 2۔شوم پُنا، کنجوسی

بٹے: (مذ) دریا وِچکار مٹی والی زمین، بیٹ

بٹے: (مذ) 1۔ وٹے دا ہندکو رُوپ، بٹا دی جمع، نِکے وڈے پتھر 2۔وزن کرن دے وٹے 3۔ ونڈ، تقسیم 4۔ بدنامی 5۔ (صفت) چالاک

بٹے باز، (صفت) دھوکے باز، چالاک

بٹے بازی، (مو) دھوکے بازی، چالاکی

بٹے بازی کرن، (محا) چالاکی کرن، دھوکھا کرن

بٹے بازی ہوون، (محا) چالاکی ہوون، دھوکھا ہوون

بٹے دا، (فم) وٹے دا

بٹے دابٹہ، (مذ) بالکل چُپ چاپ، بالکل خاموش ہونا

بٹے سٹ، (فم) لگاتار، اُتوں تھلی، وَنگی: 'بٹے سٹ لگن پئے وٹے، جیوں ساون دیاں باراں، (گل)

بٹے سٹے، (فم) وٹے سٹے، بدلے وِچ

بٹے کھاتے، (مذ) 1۔ وصول نہ ہون والی رقم دے کھاتے 2۔ نفع

نقصان

بٹے کھاتے چڑھاون، (محا) ویکھو: بٹے کھاتے لِکھن

بٹے کھاتے لکھن، (محا) وصول نہ ہون والے کھاتے چڑھاون

بٹے وِچ: (فم) وٹے وِچ

بٹّیا/ بٹہ: (مذ) 1- پتھر 2- سخت 3- وزن کرن دا پتھر، مسالا پیسن دا پتھر (سِلبٹہ)

بٹیجن: (مصدر) بٹیا جانا، بند کیتا جانا، (نک وغیرہ دا)

بٹیرا/ بٹیرا: (پو، مذ) فصلاں وِچوں پھڑیا جاون والا پرندہ، اِک پالتو پرندہ، جس نوں لڑائی واسطے وی تیار کیتا جاندا اے، تتر ورگا اِک چھوٹا پنچھی، بٹیر، اِک نِکّا جیہا پرندہ جیہدا گوشت بہت لذیذ ہوندا اے، جیہنوں پال کے دُوجے بٹیرے نال لڑاون لئی سدھایا جاندا اے

بٹیر باز/ بٹیرے باز، (صفت) بٹیریاں نوں پالن یاں لڑاون والا

بٹیر بازی، (مو) بٹیرے پالن یاں لڑاون دی حالت

بٹیر (بٹیریاں) دا کیہ لڑنا اے؟ اُستاداں دے ہتھ لڑدے نیں، (اکھا) شاگرداں دا ہنر تے کمال اُستاداں دی نظر دا فیض ہوندا اے

بٹیر لڑاون، (محا) 1- بٹیریاں دا مقابلہ کراون 2- اپنے چیلیاں نوں دوجیاں نال لڑاون، فساد کراون

انھے ہتھ بٹیرا آؤنا، (محا) کوئی شے اچانک یاں تکّے نال ہتھ لگ جانی

پیر ہیٹھ بٹیرا آونا، (محا) بغیر محنت کیتیاں کوئی چیز مل جانا

جل بٹیرا، (مذ) اِک پنچھی

بُٹیر: (مذ) 1- پانی وِچ اُگن والا اِک قسم دا چوڑے اتے لمے پتیاں والا اُچے قد دا گھاہ 2- بٹیرا، اِک پرندہ

بٹیری: (مو) ویکھو: بٹیر

بٹیڑرا: (مذ، صفت) ویکھو: بٹیرا

بٹیرڑی: (مو) بٹیری دا وگاڑ

بٹیکا: (مذ) 1- مارکٹ، چھینٹی 2- زنانیاں دا آپس وِچ جھگڑا فساد

بٹیکا پؤن، (محا) زنانیاں دا آپس وِچ جھگڑن

بٹیکا پے جاون، (محا) ویکھو: بٹیکا پؤن

بٹیل: (صفت) 1- سخت وٹی ہوئی رسّی 2- گپّی، گپوڑی، خوش طبع، شرارتی 3- (فعمر) سمیٹنا دا امر، سمیٹ

بٹیلنا: (فعم) سمیٹنا، اِکٹھا کرنا، جمع کرنا

بٹیہری: (مو) ویاہ دے پہلے دِن کُڑماں ولوں جنج لئی بھیجی جان والی رسد، خوراک، اَن

ب......ج

بج: (فعمر) بجن توں امر، اواز کڈھ، کھڑک، وَج

بج: (مو) 1- کلنک، داغ 2- انگ ماریا جانا، کسے وی طرحاں دا جسمانی نقص 3- کجاوے دی اوہ لکڑی جس نال سامان بنھیا جاندا اے 4- گھاٹا، نقصان

بج بن ونجن، (محا) بدنامی دا سبب ہونا، باعث ننگ ہونا

بج بنن، (محا) ویکھو: بج بن ونجن

بج دار، (صفت) خامی والا، نقص دار، بجی

بج گھوکھ، (مو) بجلی دی کڑک

بج لادیؤن/ بج لاون، (محا) 1- داغی کرن، لت بانہہ توڑن 2- بے آبرو کرن، بدنام کرن، خرابی پیدا کرن 3- شرم دا مُوجب بنن

بج لاونا، (فعم) کلنک لاونا، وتگی: 'کیہڑا انک لے کے باہر نکلیں گی، تینوں عُمر دا لائیکے بج گیا' (کالی داس)

بج لگ جاون/ بج لگّن، (محا) 1- داغی ہو جاون 2- لت بانہہ ٹُٹ جاون، مفلوج ہوون 3- بے آبرو ہوون، بدنامی ہونا

بج: (مو) 1- بجلی، خدائی مار، کڑک، آفت 2- بیج، بی، تخم، پنیری 3- بلا، مصیبت، آفت 4- نینہہ، بُنیاد

بجّ آ پینا، (محا) اچانک مصیبت آ جانا

بجّ پون، (محا) 1- بی پے جاون 2- اچانک مصیبت آون 3- بجلی ڈِگن

بجّ پے جانا، (محا) اچانک مصیبت آ جانا، آفت دا آونا

بجّ پے جاون: (محا) ویکھو: بجّ پون

بجّ چمبڑ جاون/ بجّ چمبڑن، (محا) لُلّھ لگن، کسے دا لیچڑ ہو کے پچھے پَون، مصیبت آ پَون

بجّ چھٹن، (محا) بی کھلارن، بیجن، چھٹا دیون

بجّ چھلّن، (محا) 1- وال دی کھل لاہون 2- بی نوں چھِل کے گودا کڈھن

بجّ ڈِگنا، (محا) مصیبت پینا

بُجّ: (صفت) گھٹ عقل والا، بُگت

بُجّ: (مذ) بُجّا، بھاٹ

بجا: (فعم) 1- بجاون توں امر، آواز کڈھ، کھڑکا، وجا 2- (مو) فالج، مرگی، غشی، دورہ

بجا: (فا، صفت) ٹھیک، واجب، مناسب

بجا آوری، (فا، مو) تعمیل، حکم منن دی کیفیت

بجا آون، (محا) 1- حکم نوں منن، تعمیل کرن 2- عمل کرن، انجام دیون

بجا کرن، (محا) درست کرن، ٹھیک کرن

بجا لیاونا، (محا) حُکم منّنا، وتگی: 'ہیر ملے تاں شُکر بجا لیایئے، اگ نال رقیب نوں ساڑیے جی' (مقبل)

بجا ہوون، (محا) درست ہوون، ٹھیک ہوون

بُجّا: (مذ) 1- کسے موری وغیرہ نُوں بند کرن لئی ورتیا جان والا کپڑا، گھاہ یاں لکڑ دا گولہ، ڈاٹ، کاک، گن وِچ آواز پین توں روکن لئی رُوں یاں کپڑا وغیرہ ٹُنا، وتگی: 'کنیں بُجے دے رہاں کیتی وگے پیُون' (فر) 2- کسے دے مُونہہ اگے شرمسار کرن لئی کُھلا ہتھ پھیرن دا عمل 3- نقصان، گھاٹا (ید)

بُجّا اڑاونا، (محا) روک پاونا، اڑچن ڈاہونا

کناں وِچ بُجّا دینا، (محا) کسے دی گل ول دھیان نہ دینا

بجات: (صفت) بد ذات دا وگاڑ، بُری خصلت والا، کمینہ

بجاج: (عر، مذ) 1- کپڑے دی دُکان کرن والا آدمی 2- اروڑیاں دی اِک ذات

بجاج ہٹّا، (مذ) 1- اوہ بازار جتھے عام طور تے کپڑے دیاں ہٹّیاں ہون 2- (پو) منیاری، کھڈونے، اوہ شیواں جو پائیدار نہ ہوون

بجاجا: (مذ) اوہ بازار جتھے بجاجاں (بزازاں) دیاں ہٹّیاں ہون، بجاج ہٹّا

بجاجن/ بجاجنی: (مو) بجاج دے گھر والی

بجاجی: (مو) 1- بجاج (بزاز دا کم) 2- بجاج دی ہٹّی دا مال 3- اوہ کپڑا جو ویچن دی نیت نال رکھیا جاوے 4- منیاری دی دُکان کرن والا

بجار: (فا) 1- فارسی لفظ بازار دا وِگڑیا رُوپ 2- اوہ تھاں گلی یاں سڑک

جتھے وِکن والیاں چیزاں دیاں ہٹیاں ہون

بجار: (مذ، صفت) بیجن والا

بجار: (مذ) سنڈھا

بجارا: (مذ) پنیری، لاباں، پوچ

بجارا لاون، (فعم) پنیری بیجن، بی بیجن

بجارا لگن، (محا) پنیری لگن، بی بیجیا جاون

بجارت: (صفت) ویکھو: بجائیتا

بجاری: (صفت) بیجن والا، کاشتکار، واہی وان

بجاک: (مذ، صفت) 1- بیجن والا 2- (ساز) وجاون والا

بجالا: (مذ، صفت) بہتیاں بیجاں والا، بیاں نال بھریا ہویا وتاؤں، بینگن

بجان: (مصدر) ویکھو: بجاون

بجان/ بجانا: (مصدر) بونا، بون دا کم کرنا، واہی بیجی کروانا

بجانب: (فا فم) سبب، وجہ، ایس کر کے، ایس پاروں

بجانڈر: (صفت) بیجن دے قابل بھوئیں

بجاں: (مو) ویکھو: بج

بجاں چمبڑن/ بجاں چمبڑ جاون، (محا) مصیبتاں آون، آفتاں وِچ پھسن

بجاوت: (مو) 1- بجائی، بوائی 2- بجائی دا موسم

بجاون: (مصدر) 1 - وجاون، واجے دی سُر کڈھن، کھڑکاون 2- جانچن، پرکھن، رُپیے یاں سکّے نوں چٹکی مار کے اواز کڈھن، ٹنکاون 3- خدمت کرن، حکم تے عمل کرن 4- مارن، کٹن

بجاون ہارو، (صفت) (واجا) وجاون والا

بجاونا: (فعم) ویکھو: بجاون

ٹھوک بجاونا، (فم) ٹھوک وجاونا

گل پیا ڈھول بجاونا، (محا) ویکھو: گل پیا ڈھول وجاونا

بجاونا: (متعدی المتعدی) بیجن دا کم کرواونا

بجاہر: (فم) فارسی لفظ بظاہر داوِگاڑ، ظاہر طور تے، ویکھن نُوں

بجاو: (صفت) بجائی دے قابل

بجائی: (مو) 1- بوائی، بون دا کم تے اُجرت، بون دا موسم 2- اوہ اناج جیہڑے غریب لوگ کھیتاں وِچوں لے جاندے نیں

بجائی: (فا، فم) بدلے وِچ، تھاں تے، وٹے

بجائیتا: (صفت) بج والا، انگ ہین، معذور

بجتر: (مذ) واجا

بجٹ (Budget): (انگ، مذ) کجھ خاص سمے لئی آمدن خرچ وغیرہ دا پہلاں توں ہی اندازا تیار کیتا لیکھا

بجد: (صفت) 1- کھچل کرن والا 2- ضد کرن والا

بجد ہوون، (محا) کھچل کرن، ضد کرن

بُجدِل: (صفت) فارسی لفظ بُز دِل داوِگاڑ، بُزدل، ڈرپوک

بجّر: (صفت) 1- سخت، کرڑا، ٹھوس، پتھریلا، بھارا پتھر 2- اوہ دان جو اوکھا پچے 3- بوجھل، وزنی 4- سُست، کاہل 5- سُست رفتار 6- اوکھا، مشکل، کٹھن 7- ہیرا 8- وڈّے ڈھِڈ والا، ڈھِڈل 9- اِک قسم دی سیر کرن دی بیڑی جو چھتی ہوئی وی ہوندی ہے 10- جٹاں دی اِک ذات تے اوس ذات دا آدمی

بجّر پاپ، (مذ) مہاں پاپ، گھور پاپ، اچانک پئی مصیبت

بجّر چِتّ، (صفت) کٹھور چِت، بے رحم

بجّر گرہتی، (مو) سِکھ دھرم مُوجب چونہہ گریتیاں وِچوں کوئی اک گریتی

بجراہی: (مو) زمینداراں کولوں بجائی سے کامیاں تے کمیاں نوں دِتا جان والا اناج جو ترکھاناں، گھمیاراں، نائیاں تے لوہاراں نوں 6 سیر، موچیاں نوں 3 سیر، اتے سیپیاں نوں 7 سیر فی کس مِلدا اے

بجر بٹو: (مذ) نظر بٹو داوگاڑ

بجر تا: (مو) کٹھورتا

بجرک وار: (مذ) ویکھو: بزرگوار، ونگی: 'لکھ لکھ بجرک وار من پر چاونے'

بجر کی: (مو) بزرگی

بجرگ: (صفت) بزرگ

بجرنگ: (صفت) 1- سخت جُثے والا 2- مزدور، محنت کش 3- اِک دیوتا، بجرنگ بلی، ہنومان

بجرنگ بلی، (مذ) ہنومان جی دا اک نام، پتھر دے رنگ والا

بجرنگی: (مذ) ویکھو: بجرنگ بلی

بجری: (مو) 1- موٹا موٹا دلیا ہویا پتھر، روڑی 2- کنکر دی شکل دے اسانوں ڈِگن والے گڑے، اولے، چندرا 3- شیڈ والی چھتی ہوئی نِکی بیڑی، کشتی

بجری: (مو) بجلی

بجریک: (صفت) سخت بدن، کھردرا جُثہ

بجریک: (مو) غُصہ، کھِجھ، وٹ

بجڑ: (مو، صفت) پھوہڑ، بدسلیقہ زنانی

بجڑا: (مذ) اک پنچھی جو بہت سوہنا آلھنا بناوندا اے، بیا

بجڑی: (مو) ویکھو: بجڑے

بجس: (صفت) شرارتی، کمینہ

بجس: (مو) اوکھت، آفت، بلا، مصیبت

بجک: (مو) ویکھو: بجس

بُجکا: (مذ) ویکھو: بُکچا

بجکانی: (مو) بجگانی داوگاڑ

بجکی: (مو) ویکھو: بُکچی

بجگارا: (مذ، صفت) 1- ڈھول مڑھن والا 2- پاپی، گنہگار، عیبی ویلی

بجگر: (صفت) ویکھو: بجگارا

بجگو: (مذ) بُکچی، ونگی: 'کتنے جے چلنا بدھی لے بجگو'

بجگیر: (مذ) 1- ٹہلیا، سیوک، نوکر، کاما 2- واری کرن والا

بجگیری: (مو) ٹہل سیوا، خدمت، نوکری، واری

بجل: (صفت) بج والا، نُقص دار، معذور، داغی

بجل کرن، (محا) خوب مارن، داغ دار کر دیون

بُجل: (مذ) اسمانی بجلی

بجلی: (مو) 1- ورکھا ویلے بدلاں دی رگڑ نال پیدا ہون والی لشک 2- پانی وغیرہ دے زورتوں پیدا کیتی اک طاقت

بجلی پینا، (محا) مصیبت آونا

بجلی چمکن، (محا) بدلاں دی رگڑ نال لشک پیدا ہوون

بجلی چمکے ہر دوارے، چکّو کرے نانک دے بارے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بدلاں بارے کوئی پکا نہیں آکھیا جا سکدا کہ جتھے اوہ گجدے نیں اوتھے ضرور ہی وسن گے، تاں آکھدے نیں

بجلی دی تلوار، (مو) تیز دھار والی تلوار، بجلی نال چلن والی تلوار

بجلی دی چمک، (مو) بدلاں دی رگڑ نال پیدا ہون والی روشنی

بجلی دی کڑک، (مو) ویکھو: بجلی دی گرج

بجلی دی گرج، (مو) بدلاں دی رگڑ، بدلاں دی اواز

بجلی دی لشک، (مو) ویکھو: بجلی دی چمک

بجلی ڈِگ پون/ بجلی ڈِگن، (محا) 1۔ آسمانی بجلی پین 2۔ مصیبت نازل ہوون، آفت آون

بجلی ڈھون، (محا) 1۔ آسمانی بجلی ڈِگن 2۔ مصیبت پون، اوکھ آون، مشکل پیش آون

بجلی ڈھے پون، (محا) ویکھو: بجلی ڈھون

بجلی سِیہے تے ای پیندی اے، (اکھا) تگڑے دا زور ماڑے اُتے ای پیندا اے

بجلی کڑکن، (محا) بدلاں دی رگڑ نال گرج دی اواز آون

بجلی کھِمنا، (محا) بجلی چمکنا، بجلی کڑکنا، بجلی لشکنا

بجلی گرا دیون/ بجلی گراون، (محا) مصیبت نازل کرن، اوکھ دیون، ظلم کرن

بجلی گرن، (محا) 1- بدلاں دی بجلی دھرتی تے ڈِگن 2۔ مصیبت نازل ہوون، اوکھ آون، ظلم ڈھین

بجلی گھر، (مذ) 1-اوہ تھاں جتھے بجلی پیدا کر کے ونڈن لئی مشینری لگی ہوندی اے 2- اوہ تھاں جتھوں شہر دی بجلی مہیا کیتی جاندی اے

بجلی لاونا، (محا) کسے بیماری دا علاج بجلی دا جھٹکا دے کے کرنا

بجلی وانگ کڑکنا، (محا) بہت اُچی بولنا

بُجلی: (مو) 1۔ عورتاں دے کن دا اِک گہنا جو کن دے ہیٹھلے پاسے وڈے چھیک وچ پائیدا ہے، ایہہ گول اتے اندروں خالی ہوندا ہے 2- گھوہ دی نال

بجلیاں: (مو) بجلی دی جمع

بجلیاں سُٹن، (محا) 1- حُسن دے جلوے وکھاون 2- ظلم کرن، آفت نازل کرن

بجلیئے: (صفت) ویکھو: بجلی

بجمندر: (مذ) محل، اُچا مکان، ماڑی

بجن: (مذ) وزن دا وگاڑ

بجن دار، (صفت) وزن دار، زیادہ وزن والا، بھاری

بجنا: (فل) 1- وجنا، سازاں دا وجنا 2- کسے تے حملہ کرنا 3- گلے پے جانا، لڑنا

بجنتر: (مذ) 1- باجا، وجن والا، کھڑکنا 2- کاریگری، مہارت

بجنترن: (مو) وجنترن دا وِگاڑ

بجنتری: (صفت) 1- باجا وجاون والا 2- کاریگر، ماہر، ہوشیار

بجندا: (مذ،صفت) بجاون والا

بجِنس: (فم) ہو بہو، عین عین

بجنی: (مو) کھیت دی پیداوار دا اوہ حصّہ جو مراثیاں وغیرہ نوں دین لئی سکھ راج سمے دے رواج مُوجب وکھ کیتا جاندا ہے، رڑکی

بجّو: (مذ) 1۔ اِک مشہور جنور جو قبراں وچوں مُردے پٹ کے کھا جاندا ہے 2۔ مُورکھ آدمی 3۔ کوجھا آدمی

بجُّوبتا، (صفت) بج والا، ونگی: 'ایہہ پراہنا میرے پسند نی بجوبتا جیہا

بجوان: (مصدر) ویکھو: بجواون

بجوانی: (صفت) بچولا، لائی، تریاکل

بجواون: (مصدر) 1- اواز کڈھاون، بُلواون، کھڑکوان 2- کسے کولوں سُر پیدا کراون 3- ٹُلاون

بجوائی: (مو) 1- بیجن دی مزدوری 2- بیجن داعمل

بجوٹھا: (مذ) بانہہ دا اِک گہنا

بجوت: (مو) بیجن دا کم یاں ڈھنگ

بجَوّر: (مذ) 1- ترنج 2- نمُوآں دی قسم دا اِک رُکھ 3- مارکٹ

بجوری: (پو) ویکھو: بجور

بجوری ڈُھکھنا، (محا) چھاتی دا سڑنا، ٹھکھ کر کے ڈِھڈ وِچ کڑول پینے

بجوری ساڑنا، (محا) چھاتی ساڑنا

بجوڑ: (مذ) دُشمنی، نااتفاقی، کینہ

بجوڑن: (مصدر) مارن، کُٹن

بجوگ: (ہ، مذ) 1- حادثہ، صدمہ، بدبختی 2- جُدائی، علیحدگی 3- منحوس ستاریاں دا اجتماع

بجوگن: (مو) وِجوگن دا وِگڑیا رُوپ

بجوگی: (مذ) وِجوگی دا وِگڑیا روپ

بجونک: (صفت) بے ذوق دا وکاڑ

بجونکی: (مو) 1- بدذوقی 2- بے چینی، افسردگی، غمگینی، دکھ، مصیبت

بجوُں: (مذ) ویکھو: بجُو

بجویّا: (مذ) واجا بجاون والا

بجَوری: (صفت) 1- بجور (باجوڑ) دے علاقے دا رہن والا، ونگی: 'لوڑے داخ بجَوریاں، کیکر بیجے جٹ' 2- (مو) اک قسم دا نمبو ورگا پھل

بجئے: (فم) بجائے توں وِگڑیا ہویا دے بدلے دی تھاں

بجھ: (فعمر) بجھن دا فعل امر، بنھ

بجھ کے لڑائی کرن، (محا) ڈٹ کے مقابلہ کرن، جم کے لڑن

بجھ کے لڑائی ہوون، (محا) ڈٹ کے مقابلہ ہوون، جم کے لڑائی ہوون

بُجھ: (فعمر) بُجھن توں امر، گویڑ لا، دَس

بُجھ بُجھ جانا، (محا) 1- دِل گھٹنا 2- ڈھیہندیاں گلاں وِچ جانا

بُجھ بُجھیا، (مذ) بالاں دی اک کھیڈ جیہدے وِچ اک دیاں اکھاں بند کر کے دُوجے اوہنوں ہتھ لاؤندے نیں تے اوہ بُجھ لوے تے ہتھ لاؤن والے دی واری آ جاندی اے

بُجھ کیہ؟ آ کھے چکّی دا پٹ، (اکھا) کوئی انہونی یاں بے وقوفی دی گل کرے تاں آ کھدے نیں

بجھّا: (مذ،صفت) 1- بدھا ہویا، بنھیا ہویا، قیدی 2- قول دا پابند 3- پکا، صحیح، سالم، پُورا 4- اُداس، غمزدہ

بجھّا بجھایا، (صفت) بدھا بدھایا، بنھیا بنھایا

بُجھّا: (مذ) 1- ہتھ دے اشارے نال بُلاون دا اشارہ 2- ہتھ ہلا کے وِداع کرن دا اشارہ

بُجھّا: (مذ،صفت) 1- بُجھیا ہویا 2- اُداس، غمگین

بجھات: (مو) ویکھو: بجھارت

بجھار: (مذ،صفت) بُجھن والا، سمجھدار

بجھارت: (مو) 1- گُجھ لین لئی اشارہ 2- پہیلی، اڑاونی

بُجھارت گو، (صفت) بُجھارتاں پاون والا

بُجھارتاں: (مو) ویکھو: بُجھارت

بجھارتاں بُجھاون، (محا) پُٹھیاں تے نہ سمجھ آون والیاں گلاں کرنا

بُجھارتاں بُجھنا، (محا) گُنجھل دار گلاں نوں سمجھنا

بُجھارتاں پاونا، (محا) سِدھی طرحاں گل نہ کرنا، ول پیچ پا کے گلاں کرنا

بُجھارتھ: (مو) ویکھو: بُجھارت

بُجھاڑ: (صفت) بُجھاون والا (اگ وغیرہ)، ونگی: 'اک بُجھار ہووے تے دوجا آن مواتا بالے' (گل)

بُجھاکل: (مذ،صفت) بُجھن والا، سمجھدار

بجھاکو: (مذ) ویکھو: بُجھاکل

بُجھان: (مصدر) ویکھو: بجھاون

بجھانا: (فعم) 1- بلن نہ دینا 2- لاٹ یاں کسے ہور شے دی گرمی نُوں ٹھنڈا کرنا 3- تریہہ مٹانا 4- خواہش پُوری کرنا 5- حوصلہ توڑنا 6- غصہ ٹھنڈا کرنا 7- حل کرنا 8- گل سُننا، گل نوں نشر کرنا

بُجھانت: (مو) ویکھو: بُجھارت

بُجھاون: (مصدر) جکڑاون، بنھاون، کساون، پھساون، قید کراون

بُجھاونا: (فعم) ویکھو: بُجھانا

اگ بُجھاونا، (محا) شرارت یاں بکھیڑا مٹاونا

لگی بُجھاونا، (محا) دُکھ دور کرنا

بُجھدے دیوے دی لاٹ بننا: (محا) دِن بدن نکھر دے جانا، ڈھیہندیاں کلاں ول جانا

بُجھدے دِیوے وِچ تیل پے جانا، (محا) نااُمیدی دی اُمید ہونا

بجھڑا: (مذ) ویکھو: بجڑا

بجھڑک: (مو) 1- ڈکا، روک، اڑاونی 2- بلغم دا جم جانا

بجھڑن/ بجھڑنا: (مصدر) بچھڑنا، وچھڑنا، دکھ ہونا، جدا ہونا

بجھک: (صفت) ویکھو: بھچکا

بجھکا: (مذ) ویکھو: بُجھارت، ونگی: 'بُجھ میرا بُجھکا تینوں باندر لڑے گا'

بُجھکا: (مذ) بُچکا، بقچہ، گٹھڑی

سُوئی سلائی دے چلی دے بُجھکا گھاؤ گھپ، (اکھا) جدوں بہتا مال تاں آپ ہضم کر لیا جاوے تے ماڑی موٹی چیز دے دِتی جاوے اودوں کہندے نیں

بجھکڑ: (مذ،صفت) بُجھن والا

بوجھ بجھکڑ، (پوا،صفت) سِدّھا سادا، سِدّھڑ

بجھکی: (مو) ویکھو: بُجھکا

بجھن: (مصدر) جکڑواون، بنھاون، کساون، پھساون، قید کراون

بجھن: (مصدر) 1- اگ وغیرہ دا بُجھ جانا، ٹھنڈا ہونا 2- اُداس ہونا 3- ہمت ہارنا 4- پانی چڑھنا 5- زہر وِچ لبڑیا ہونا 6- پیاس بجھنا 7- ملائم ہونا 8- مِٹھا پینا

بجھن ہار، (صفت) بُجھ لین والا

بجھنا/بجھنا: (فل) 1- مقرر ہونا 2- بنھیا جانا 3- پابند ہونا، پھسنا 4- صاف ہونا 5- تھر جمنا (دہی وغیرہ دا) 6- قید ہونا

پٹی بجھنا، (محا) منصوبہ بننا، بات بننا، ونگی: 'کتے پکی نوکری دی پٹی بجھی کہ نہ' (گارگی)

بجھنا: (فل) 1- سمجھنا، جاننا، پچھاننا 2- بُجھارت وغیرہ دا جواب دسنا، ونگی: 'آئے جد بھرا یوسف دے، یوسف بجھے سارے' (گل)

چاہ بجھنا، (محا) جوش مٹھا پینا

بجھنا: (فل) ویکھو: بجھن

دِل بجھنا، (محا) حوصلہ نہ رہنا، اُداس ہو جانا

دل دی بجھنا، (محا) من دی گل سمجھ لینا

بجھنگی: (مو) جھولی، تھیلی

بجھو: (فعم) بجھن دا فعل امر، بیٹھو، تشریف رکھو

بجھواں: (مذ) 1- بنھیا ہویا، مجبور، قیدی، باندا 2- مجبوری نال کیتا گیا کم 3- پکا، پیڈا 4- تہہ دار، گتھیا ہویا 5- لگاتار

بجھواون: (مصدر) 1- بنھواوان، جکڑاون، کسواون 2- پھسواون،

قید کرواون

بجھوت : (مو) بُجھارت، معما، بہیلی

بجھوڑ کی : (مو) مجبوری، بجھیاں ہون دی کیفیت

بجھو گیری : (مو) 1- ذمہ داری 2- قید، شرط، پابندی، بدھو گیری

بجھونا: (فعم) ویکھو: بجھاونا

بجھونگا : (مذ) جھولا، تھیلا

بجھونگڑی : (مو) بجھونگی، تھیلی، جھولی

بجھونگی : (مو) 1- جھولی، تھیلی 2- کنڈ تے کپڑا بنھن دا اک خاص ڈھنگ

بُجھوّل : (مذ) بُجھ، بجھارت، معما، بہیلی

بجھوں: (مو) ویکھو: بانجھوں

بجھوں بجھوں کرنا، (محا) مرن کنارے ہونا، ختم ہون نوں ہونا

بجھی : (مو) بجھا دی تانیث، بدھی ہوئی، پابند

بجھی بجھائی، (مو،صفت) بنا کھلے ہوئے، بنھی بنھائی

بجھے کھرینڈ اُچیڑ سُٹنا: (محا) پرانے دُکھ یاد کرا دینا

ڈھکی رِجھے کوئی نہ بجھے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پردہ داری چنگی ہوندی ہے اوددوں کہندے نیں

بجھیا: (مذ،صفت) بنھیا ہویا، مقرر کیتا ہویا

ماواں دِھیاں گُجھیاں، کِسے نہ بجھیاں، (اکھا) جدوں کوئی دو آدمی اپنے بھیت دی گل کسے نوں نہ دسن تاں کہندے نیں

بجھیا بجھیا، (صفت) اُداس

بجھیون : (مصدر) 1- گل ہوون 2- مٹیون، لتھیون 3- بجھارت دا بجھیا جاون، بجھیون، گویڑ لگن

بجی : (مو) بجنا دا فعل ماضی مطلق

بجّی : (صفت) عیب دار، نقص دار

بجّی لاچی: (مو) چھوٹی لاچی، چھوٹی اِلاچی

بجّے : (مذ) بجنا دا فعل مضارع

بجے : (ہ،مو) جِت، فتح، وِجے

بجیا: (مذ) 1- بھنگ دا بُوٹا 2- بھنگ، سُکھا

بجَیجڑ: (صفت) بیج والا

بجیر : (مذ) وزیر دا وگاڑ

بجیرا / بجیلا : (مذ) بہتے بیجاں والا پھل یاں سبزی، بیج دار، بیاں والا، بجالا، بجل، بیجل

بجیری: (مو) وزیری دا وگاڑ

بجین / بجینا : (مصدر) کسے کولوں بیجائی دا کم کروانا

ب......چ

بچ: (فعم) بچن توں امر، پاسے ہو جا یاں محفوظ رہ، ونگی: 'تیہا ہی اوہ من، بچ، کرم کر یک اوہ ہووے

بچ بچ کے، (فم) اپنے آپ نوں محفوظ رکھدیاں ہویاں

بچ بچ کے ٹُرن، (محا) ویکھو: بچ بچ کے چلن

بچ بچ کے چلن / بچ بچ کے چلنا، (محا) 1- بہت سوچ وچار مگروں کوئی کم کرن 2- احتیاط نال ٹُرن 3- راہ چھڈ کے ٹُرن، ہٹ کے ٹُرن

بچ بچا، (مذ) 1- بچت، لابھ، نفع 2- بچن دا ڈھنگ، بچاء

بچ بچا کرن، (محا) معاملہ رفع دفع کرن، دو فریقاں وچ پے کے معاملے نوں ختم کراون، جھگڑے نوں ٹالن

بچ بچا ہو جانا، (محا) لڑائی جھگڑا ہوندے رہ جانا

بچ بچا ہوون ، (محا) بچاء ہوون، بچت ہو جاون، نقصان توں بچن، جھگڑا ٹل جاون

بچ پوَن ، (محا) 1- بچ جاون، کسے مصیبت یاں آفت توں بچ رہون 2- بیماری توں صحت یاب ہوون

بچ جانا، (محا) 1- باقی رہنا 2- مصیبت وغیرہ توں محفوظ رہنا 3- نقصان ہوندے ہوندے رہ جانا 4- نفع ہونا

بچ جاون، (محا) 1- باقی رہون 2- مصیبت توں محفوظ رہون

بچ رکھ دیوَن / بچ رکھن ، (محا) 1- وچکار رکھن ، درمیان دھرن 2- راہے رکھن

بچ رہنا، (محا) 1- باقی رہنا 2- نفع ہونا

بچ رہوَن ، (محا) 1- باقی رہون، ودھ جاون 2- محفوظ رہون

بچ کچ، (مذ،صفت) بچیا کھچیا، رہند کھوندھ

بچ کھچ، (مو) 1- باقی بچی چیز 2- جُوٹھ

بچ کے، (فم) پاسے ہو کے، سنبھل کے

بچ کے پیر رکھن ، (محا) ویکھو: بچ کے قدم رکھن

بچ کے ٹُرن ، (محا) ویکھو: بچ کے چلن

بچ کے چلن، (محا) احتیاط نال ٹُرن، راہ چھڈ کے ٹُرن، ہٹ کے ٹُرن

بچ کے قدم رکھن ، (محا) احتیاط نال ٹُرن، سنبھل کے ٹُرن

بچ کے کھیڈن، (محا) دھیان نال کھیڈن، احتیاط نال کھیڈن، سوچ وچار کر کے کھیڈن

بچ کے نکل جاون، (محا) سلامت ٹُر جاون، نقصان اُٹھائے بنا چلے جاون، دُشمن دے وارتوں بچ کے چلے جاون

بچ کے نکلن ، (محا) مشکل توں چھٹکارا پاون، اکھ بچا کے لنگھن، قبضے چوں نکل جاون، دُشمن دی بُریائی توں بچ جاون

بچ کے نکلنا، (محا) 1- اوکڑ توں چھٹکارا پاونا 2- اکھ بچا کے لنگھنا 3- قبضے وچوں نکل جانا

بچ ودھاون، (محا) جرأت ودھانا، حوصلہ دینا

بچ وَنجن ، (محا) ویکھو: بچ جاون

بچ : (مذ) 1- مچھیاں، ٹِڈیاں یاں کیڑیاں دے آنڈے، چھوٹے بچے 2- بال بچے

بچ کچ، (مذ) 1- مچھی دا پونگ، مچھیر چینگا پوٹے 2- بال بچڑ

بچ : (مو) اِک جڑی بُوٹی داناں، ورچ

بچ : (مذ) 1- وِچ، درمیان، اندر، وچ دا ہندکو لہجہ 2- ترلے پانا، نشان کرنا

بچ بازار دے ، (فم) رزے تے، بھری محفل وچ، سرِ عام

بچ بچ کرن ، (محا) ترلے کرن، مِنتاں کرن، خوشامد کرن

بچ بچ کرنا، (محا) ترلے کرنا

بچ بچ ہوون ، (محا) ترلے منتاں ہوون، خوشامد ہوون

بچ بچالے، (فم) وِچ وچالے

بچ پاون ، (محا) کسے نوں وچولا بناون، تریا کل بناون

بچ پاونا، (محا) کسے نوں وچولا بناونا

بچ پوَن، (محا) 1- کسے جھگڑے وچ ایویں ای بن کے شامل ہوون 2- اپنے آپ نوں ملوث کرلوَن

بچ تے ، (فم) 1- وچوں، وچوں دی وچکاروں 2- بچیاں پا کے

بچ چوراہے دے ، (فم) ویکھو: بچ بازار دے

بچ دا ، (فم) وِچلا، درمیانی، وِچکارلا، گبھلا، سنھ، وچالے دا

بچ ڈاھوَن ، (محا) 1- کسے نُوں جھگڑے وِچ پالوَن 2- پھساون

3- بالن بھٹھ وغیرہ وِچ سُٹن

بچ رہ جاون/ بچ رہوَن ، (محا) 1- ادُھورا رہن ، نامکمل رہن 2- اندر رہن

بچ وِنجن ، (محا) 1- پُورا آون 2- اندر جاون 3- وِچکار جاون

بچ ہووَن ، (محا) 1- وِچکار ہوون 2- وِچولا ہوون، شامل ہوون

بچ بچ: (فم) دنداں نال کوئی شے چباون دا عمل

بچ بچ کرن، (محا) 1- دنداں نال چباون، دنداں نال کٹن 2- ہونٹ چبن دی آواز 3- کریچنا، بچا کے مارنا

بُچ بُچ: (فم) پچکارن دا عمل، پُچکارنا

بُچ بُچ کرنا، (محا) ویکھو: بُچ بُچ کرنا

بچا: (مذ،فعم) (مصدر) 1- بچاون توں امر، سنبھال، سانبھ، محفوظ رکھ، سلامتی 2- (مذ) پناہ، تحفظ

بچا کڈھنا، (محا) اُپا لبھنا

بچا کرن، (محا) 1- سنبھلن، محفوظ ہوون 2- سنبھالن، محفوظ کرن، معاملہ رفع دفع کرن، وچ پے کے معاملے نوں ختم کراون، جھگڑے نوں ٹالن

بچا گھِنن ، (محا) بچاون، کسے نوں مصیبت توں بچالوَن

بچا لوَن، (محا) 1- بچت کر لون، باقی رکھ لون 2- کسے مشکل یاں خطرے توں محفوظ کر لون

بچا وِنجن ، (محا) بچالون، باقی رکھ لون، سنبھال لون

بچا ہو جاون/ بچا ہوون، (محا) 1- محفوظ ہو جاون، خرابی توں بچ جاون 2- بچت ہوون، بچ بچا ہوون

بَچّا: (مذ،صفت) 1- بچہ، بال، بالک 2- ہر جاندار دی نِکّی اولاد 3- رُکھ دا نواں بُوٹا 4- شاگرد، مُرید، چیلا 5- نادان، ناتجربہ کار، ناسمجھ، ہولی عمر دا

بُچّا: (ہ،مذ) 1- کن کٹیا، چھوٹے کناں والا 2- جیہدی داڑھی دے وال نہ ہوون، کھودا 3- کٹے ہوئے پراں والا پرندہ 4- تھوڑے والاں والا 5- آرائش توں بغیر، گہنیوں خالی کن 6- بے حیا، بے شرم 7- سکھنا، خالی

بُچّا بُچّا، (صفت) سُنا سُنا، خالی خالی

لُنڈا بُچّا، (صفت) ہر کوئی، گھٹیا قسم دا

نِکلا بُچّا، سبھ توں اُچّا، (اکھا) جدوں کوئی پھوکی آکڑ وکھاوے تاں کہندے نیں

بچار: (ہ، مذ) 1- حساب، شمار، تجویز 2- فیصلہ 3- خیال، سوچ، فکر

بچار کرن، (محا) وچار کرن، قیاس کرن، غور کرن، گویڑن، گوہ کرن، سوچن سمجھن، اندازہ کرن

بچارا/ بچارا: (مذ،صفت) وچارا، غریب، ماڑا

بچارن: (مصدر) 1- سوچن، سمجھنا، اندازہ کرن، قیاس کرن، گوہ کرن، گولن، گاھن 2- رائے دیوَن 3- تدبیر کرن

بچارنا: (فعم) سوچنا، وچارنا، غور کرنا

بچاروان: (صفت) سُوجھوان، مفکر، دانشور

بچارہ: (مذ،صفت) وچارہ، غریب

بچاری: (صفت) 1- سوچ دے قابل، سوچن جوگا، جیہدے لئی سوچ یاں بحث دی ضرورت ہووے 2- بچارک 3- وچاری، نمانی، غریب

بچالا: (مذ) طاقچہ، دیوار وِچ بنیا ہویا طاق

بچالا: (صفت) وِچالا، درمیان

بچالڑا: (صفت) وِچکارلا

بچالن/ بچالنا: (مصدر) بچانا، نجات دلانا

بچالی : (مو) پرالی، سُکا گھاہ

بَچالے : (فم) وِچالے، وِچکار، گبھے، ادھ وچ، ادھ واٹے

بچاماں : (پو،مذ) بچت دے نال، گھاٹا نہ ہووے

بچان : (مصدر) بچاون، نجات دِلاون، راکھی کرن

بچانڈڑ : (صفت) بچاون والا، راکھی کرن والا، بچت کرن والا

بچاوا : (مذ،صفت) بچاون والا

بَچاوِلے : (فم) وِچالے، وِچکار، درمیان

بچاون : (مصدر) ویکھو: بچانا

بچاونا : (فعم) 1۔ باقی رکھنا، بچا کے رکھنا2۔ مصیبت وغیرہ توں بچا کے کرنا3۔ پچھے پاونا، جوڑنا4۔ اِک پاسے ہٹاونا5۔ لُکاونا، چھپاونا

بچاوی : (مو) بچاوا دی تانیث، بچاون والی، حفاظت کرن والی، بچ بچا کراون والی

بچاویاں اکھاں نال ویکھن : (محا) کانی اکھ نال ویکھن، چوری چوری ویکھن

بچاؤ : (صفت) 1۔ حفاظت 2۔ نجات، چھُٹکارا

بچاؤُ : (ہ، مذ،صفت) حفاظت کرن والا، بچاون والا، بچت کرن والا، راکھا

بچاؤندڑ : (صفت) ویکھو: بچاؤ

بچائی : (مو) بچن یاں بچاون داعمل

بچائی رکھن : (محا) باقی رکھن، محفوظ رکھن، سانبھی رکھن

بچایا : (مذ) 1۔ بچت 2۔ امن 3۔ رکھوالی

بچپن : (مذ) 1۔ لڑکپن، بال عُمر، چھوٹی عُمر۔ عقل یاں تجربے وغیرہ دا اگے نہ ودھنا

بچپن بادشاہی ہوندی اے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بچپن دی عُمر بڑی بےفکری دی عمر ہوندی ہے اودوں کہندے نیں

بچپن دیاں گلاں، (مو) 1۔ نکیاں ہوندیاں دیاں گلاں 2۔ نادانی دیاں گلاں

بچپّن دیاں یاداں، (مو) نِکیاں ہوندیاں دیاں گلاں، معصوم یاداں

بچپن کرن، (محا) بے وقوفی کرن، نادانی کرن

بچپن ہوون، (محا) نِکی عمر ہوون، ایانی عمر، ایانا پن

بچت : (مو) 1۔ بچی ہوئی رقم، بقایا2۔ لابھ، نفع3۔ بچائی ہوئی رقم

بچت تھیوَن، (محا) فائدہ ہوون، نفع ہوون، بچ جاون

بچت ڈِکھاوَن، (محا) نفع وکھاون، فائدہ ظاہر کرن

بَچِت : (مذ) کھوج، بھال

بَچِتّا : (صفت) بے چِتّا دی تخفیف، بے دھیان، لاپروا

بچتاں : (مو) ویکھو: 'بچت' جیہدی ایہہ جمع اے

بچتاں کرن، (محا) کرس کرن، پس انداز کرن، کنجوسی کرن

بچتاں ہووَن، (محا) کرس ہوون، کنجوسی ہوون

بچتائی / بَچِتّی : (مو) بے دھیانی، غفلت

بچتر : (مذ) کردار، اخلاق، سیرت

بچتی : (مذ،صفت) بچت کرن والا، کفایت شعار

بچّر : (مذ،صفت) سخت، کھرھوا

بچّر وٹو : (مذ) نظر وٹو داوِگاڑ

بچرا : (مذ) ویکھو: بچڑا

بچرنا : (فعم) وچارنا

بچڑ : (مذ) ویکھو: بچڑا

بچڑ : (مذ) ویکھو: بچُڑ

بُچڑ خانہ، (مذ) اوہ تھاں جتھے جانور ذبح کیتے جاندے نیں

بُچڑ وال، (مذ+مو) بال بچیاں والا (والی)

بُچڑ (Butcher): (انگ، صفت) 1-جانوراں نُوں ذبح کرن والا، قصائی 2- کن کٹا

بچڑا: (مذ) 1- بچہ، بال، بالک، معصوم بچہ 2- (ندائیہ) اَے بچہ، اَے پُتر، پیار وجھوں بچے نُوں بُلاون دا شبد 3- لڑکا، پیارا، لاڈلا

بچڑو: (مذ) ویکھو: بچڑا

بچڑی: (مو) بوری، گھاہ تیلے وغیرہ دی اُتنی کو مقدار جیہڑی اِک مُٹھ وِچ پھڑی ہون تے کجھ حصّہ باہر وی رہے

بچڑی: (مو) 1- بچّی، معصوم بچّی 2- چھوٹی عُمر دی لڑکی لئی پیار وجھوں ورتیا جان والا شبد 3-(ندائیہ) اے بچّی، اے پُتری، پیار نال بُلاوَن دا شبد

بچڑے: (مذ) ویکھو: بچڑا

بچشم: (فا،فم) اکھ نال

بچشمِ خود، (فا،فم) اپنی اَکھ نال

بچشمِ خود ویکھن، (محا) اپنی اکھ نال ویکھن، خود ویکھن، آپ ویکھن

بچک: (مذ) 1-کھان ویلے مُونہہ وِچوں نکلن والی اواز، بچاکا 2- مُونہہ گُھٹ کے گلّاں کرنا، بچک

بچک بچک، (مو) روٹی کھاون دی آواز

بچک بچک کرن، (محا) 1- پُھسپُھسا ہو جاون 2- ڈُروں ڈُروں کرن

بچک بچک ہوون، (محا) 1-ڈُروں ڈُروں ہوون 2- پُھسپُھسا ہوون

بُچکا: (مذ) ٹکیا، گٹھڑی، جھولا، پوٹلی، گنڈھڑی

بُچکا پٹ دا، وِچوں نکلیا ڈیڈھ، (اکھا) جدوں دِکھاوا تاں بہت ہووے تے اندروں کُجھ وی نہ ہووے اودوں کہندے نیں

چور دی نگاہ بُچکے وچ، (اکھا) جدوں کسے دا اپنی غرض وچ ہی دھیان رہے اودوں کہندے نیں

بچکار: (مو) کھاون ویلے مُونہہ وِچوں نکلن والی واج

بچکار/بچکار: (فم) وِچکار، درمیان، وچ اندر، وچکار دا ہندکو لہجہ

بُچکار: (فعمر) پُچکار، پچکارتوں فعل امر، دلاسا دے

بچکارن: (مصدر) کھاون لگیاں مُونہہ وِچوں بچک بچک دی آواز کڈھن

بُچکارن: (مصدر) پُچکارن، وچارن، ولاون، دھیانے لاون

بچکال/بچکال: (فم) وِچکال، وِچکار

بچکالا: (مذ) ویکھو: بچکاہا

بچکالے، (فم) وِچالے دا وگاڑ

بچکانہ: (مذ،صفت) 1- بچکانہ، بچے دا، بچیاں ورگا 2- بچیاں دے نکے سخت بوٹ، بچے دی جُتی 3- چھوٹا بچہ 4- کوئی چھوٹی شے 5- تنگ تے چھوٹی جُتی

بچکانی: (مو) 1- چھوٹی لڑکی دی جُتی وغیرہ 2- چھوٹی لڑکی

بچکاون: (مصدر) 1- بھچکاون، وِچکاون، ڈراون، تھکاون 2- نساون، بھجاون، پچھانہہ ہٹاون 3- نااُمید کراون، نااُمید کرن 4-وعدیوں پھرن، مُکرن

بچکاہا: (فم) درمیان والی تھاں، سنھ، بچالا

بچکاہے: (فم) وِچکاہے، وِچکالے، ادھ وچکار

بچکر: (مذ) مُگدر

(پہلی جلد)

بُچکر: (مو) ویکھو: پُچکار

بُچکر ڈیون، (محا) 1- آمادہ کرنا، اُکسانا 2- حوصلہ ودھانا

بُچکر مارنا، (محا) پشونوں خاص اواز نال بلاونا، پچکارنا، ونگی: 'جتے کھتے نوں پینڈیاں مار ڈُھڈّ اں، لوکیں پچکاراں رج کے مارتھکے'

بُچکری: (صفت) پُچکارن والا، ونگی: 'چُپ ہوئے حمیلاں دے گھنگرو وی، حالی بُچکری وی بے زبان ہویا' (دمو)

بُچکوی: (مو) ویکھو: بُچکی

بچکل: (پو، مذ) 1- کینچوا 2- گڈویا 3- جوک

بَچکن: (مصدر) 1- بھچکن، وچکن، ڈرن، گھابرن، بتھکن، خوف زدہ ہوون 2- نسن، بھجن، دوڑن 3- بے آس ہوون، نااُمید ہوون، مایوس ہوون 4- مکرن، وعدیوں پھرن

بَچکنا: (مذ) وِچکنا داوگاڑ

بَچکنی: (مو) بچکنا دی تصغیر، کن دی بکی والی

بَچکواون: (مصدر) 1- ڈرواون، گھبرواون، بتھکواون 2- بھجواون، نسواون 3- نااُمید کرواون

بَچکھن: (مذ، صفت) چتر، دانا، چترائی والا

بُچکی: (مو) گنڈھڑی، گٹھڑی

بھری ڈُنگی چُپ چُپیتی، کھڑ کے بُچکی سکھنی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہوچھے بندے ہی بہتا اُچھلدے نیں اودوں کہندے نیں

ماں مرگئی ننگی، دِھی داناں بُچکی، (اکھا) جدوں کوئی وچوں تاں بہت غریب ہووے اتے امیری دیاں شیخیاں مارے اودوں کہندے نیں

بچکیجن: (مصدر) 1- بھچکیجن، گھبریجن، بتھکیجن 2- نسیجن، بھجیجن 3- نااُمید ہوون

بَچکیون: (مصدر) 1- بھچکیون، گھبریون، بتھکیون، ڈریون 2- نسیون، بھجیون 3- بے آس ہوون، نااُمید ہوون

بچگانہ: (مذ) ویکھو: بچکانہ

بچگانی: (مو) بچیاں ورگی

بچگی: (مو) بچپن، لڑکپن، بال پُنا

بچل: (صفت) 1- مُورکھ، بے سمجھ، بے عقل 2- بچے دی طرحاں معصوم

بَچلا: (مذ، صفت) 1- درمیان والا، وِچکارلا، اندرلا 2- دِل، مَن، جی 3- ثالث، تریاکل 4- دلّا، دلال، وِچولا

بَچلاون: (مصدر) 1- وِچلاون، وِپھلاون، مچلاون، بھڑکاون، بدکاون 2- وِگڑاون، خراب کراون

بَچلاونا: (فعم) ویکھو: بچلاون

بَچلن / بَچلنا: (مصدر) 1- جگہ توں ہلنا، حرکت کرنا، جگہ تے نہ رہنا، ہلدے رہنا 2- وِگڑنا، دِل پھیر لینا، رُس جانا، ناراض ہو جانا 3- بھٹکنا، غلطی کرنا 4- رستہ گُم کرنا، گُم جانا 5- وِچھڑنا، وکھ ہونا 6- پچھے ہو جانا 7- گڈمڈ ہونا 8- آپے توں باہر ہونا، بھڑکنا، بدکنا، مچلنا

بچلہ: (پو، مذ) کونہ، مکان داکونہ، چھوٹی جگہ

بچلی: (مو) بچلا دی تانیث، وِچلی، وِچکارلی، گبھلی، درمیانی

بَچلی اُنگلی، (مو) انگوٹھے تے چیچی والے دونہاں پاسوں تیجی اُنگلی، شہادت دی اُنگلی نال دی

بَچلے: (مذ) بچلا دی جمع، درمیانے، درمیان والے، اندرلے

بَچلیا: (کلمہ تخاطب) وِچلیا، درمیان والے لئی کلمہ تخاطب یعنی: اے درمیان والے

بچلیجن: (مصدر) 1- وچلیجن، وپھلیجن،

بھُڑکیجن، بدکیجن 2- وِگڑیجن، خراب ہوویجن

بچلیوَن: (مصدر) 1 - وِچلیوَن، وِپھلیوَن، بھڑکیوَن، بدکیون 2- وِگڑیوَن، خراب ہووَن

بچلیئے: (مو، کلمۂ تخاطب) وِچلیئے، درمیان والی لئی کلمہ تخاطب یعنی اے درمیان والی

بچّن: (مصدر) 1- پورا اُترن، درست ثابت ہوون 2- کھدّو یاں گُلّی نوں ڈنڈے نال اُپر اچھالن 3- کسے مصیبت توں محفوظ رہن، حملے وغیرہ وِچ زندہ رہ جاون

بچن: (مذ) 1۔ بہت اچھا، ٹھیک، سرمتھے تے 2۔ قول، بانی، واک، وَنگی: 'اُتم سلوک سادھ کے بچن' (سکھ منی) 3۔ وعدہ، اقرار

بچن بال، (صفت) وعدے دا پکّا، گل دا پُورا

بچن بدّھ، (صفت) بچناں دا بدّھیا ہویا

بچن بِلاس، (مذ) گل بات

بچن بھنگ کرنا، (محا) اِقرار توں مُکرنا

بچن پالن، (محا) اقرار پُورا کرن، گل کر کے نبھاون

بچن پالنا، (محا) کیتے اِقرار پُورا کرنا، اپنے بچن تے اپنے وعدے مُوجب سچّا رہنا

بچن پتّر، (مذ) اقرار نامہ، عہد نامہ

بچن توڑ دیوَن / بچن توڑن، (محا) وعدہ خلافی کرن، قول پُورا نہ کرن

بچن تے پُورا اُترن، (محا) اپنے قول قرار نوں پُورا کرن، وعدہ نبھاون

بچن دینا، (محا) وعدہ کرنا، زبان کرنا

بچن دیوَن، (محا) وعدہ کرن، زبان دیوَن، قول دیوَن، ہاں کرن

بچن کڈھنا، (محا) ودھ گھٹ گلّاں کرنا

بچن کرنا، (محا) سادھوسنتاں دا نصیحت وجھوں کجھ کہنا

بچن لوَن / بچن لینا، (محا) وعدہ لین، اقرار کراون

بچن مارن، (محا) وعدہ کرن، اقرار کرن

بچن مارنا، (محا) اِقرار کرنا، وعدہ کرنا

بچن منّن، (محا) گل منّن، آکھا منّن

بچن نبھاون، (محا) اِقرار پُورا کرن، وعدہ نبھاون، زبان پُوری کرن

بچن نِکلن، (محا) اچھا شگون ہوون، چنگی فال نکلن

بچن نکلنا، (محا) سادھوسنتاں مُونہوں سہج سبھا کوئی گل نکلنا

بچن ہارن، (محا) کیتی گل توں پھر جاون، وعدہ پورا نہ کرن، گل نبھا نہ سکن

بچناں تے پورا اُترنا، (محا) اپنے قول قرار نوں پُورا نبھاونا

بچناں دا پکّا، (مذ، صفت) زبان دا پکّا، اپنے قول تے پُورا رہن والا

بچنوں پھرنا، (محا) زبان پُوری نہ کرنا، کیتے وعدے توں مُکرنا

بچنوں ہرن، (محا) وعدے تے پُورا نہ اُترن، قول پُورا نہ کرسکنا

ست بچن، (کلمۂ ایجاب) ہاں جی، بہت اچھا، ٹھیک، سرمتھے تے

ست بچنیا، (صفت) 1۔ ہاں ہاں کرن والا، آگیا کار، فرمانبردار 2۔ خوشامدی

بچّن: (مصدر) 1- الگ رہن، وَکھ رہن، پرے رہن، دُور رہن، پرہیز کرن 2- ودھن، اُبھرن 3- باقی رہون، سلامت رہون، محفوظ رہون 4- خطرے وِچوں نکلن، بیماری توں صحت مند ہوون

بچ رہن، (محا) ویکھو: بچ رہنا

بچنا: (فل) 1۔ باقی رہنا، بچ جانا 2۔ مصیبت وغیرہ توں محفوظ رہنا 3۔ کسے خاص کارن کر کے گل وغیرہ توں الگ رہنا 4۔ اِک پاسے رہنا، کنارے ہونا 5۔ نقصان ہوندے ہوندے رہ جانا 6۔ نفع ہونا

وال وال بچنا، (محا) کسے مصیبت وغیرہ توں ایس طرحاں بچنا کہ بہت تھوڑی کسر رہ جاوے

بچّنا: (فعم) بچیاں لا کے میٹی دا فیصلہ کرنا

بچناری: (صفت) باتونی، گالڑی، گپّی، ٹرِلّی

بچنگ: (مذ) پھلاں دا گُچھا

بچنگڑا: (مذ) بہت چھوٹا بچہ

بچنی: (صفت) بول بچن نال کم کڈھن والا، گلاں کرن والا

ست بچنی، (صفت) ویکھو: ست بچنیا

بچو: (فعم) مصدر بچن توں امر

بچُو: (مذ) 1۔ بچہ دی تصغیر، بچڑا، پیارا، پُتر 2۔ لاڈ نال بال نوں تے غصہ، تنبیہ یاں حقارت نال مخالف نوں کہندے نیں

بچو بچو کروں، اَن تلی تے نہ دھروں، (اکھا) اجیہے بندے بارے آکھدے نیں جیہڑا گلّیں باتیں پیار دا اظہار کرے پر اپنے پیار دا عملی ثبوت پیش نہ کرے

بچُو بنالوَن / بچُو بناونا، (محا) قابو کرنا، داس بناونا، زیر کرن

بچّو: (مذ) 1۔ بچھو، ٹھوہاں 2۔ (فم) وِچ والا، وِچولا 3۔ وِچّو، اندروں، اندرولوں 4۔ خفیہ، لُکیا ہویا، ظاہر دی ضد

بچّو بچ، (فم) اندرو اندری

بچُو: (صفت) کھودی داڑھی والا، کھودا

بچواون: (مصدر) 1۔ محفوظ کرواون، دُور رکھواون 2۔ باقی رکھواون، پڑچھواون، جُھواون، بچ نکلن یاں محفوظ ہوون دا سبب بنن

بچوائی: (مو) بال پُنا، چھوٹی عُمر

بچوَرن / بچُورنا: (مصدر) 1۔ مَلنا، ملیدہ کرنا، پُرزے پُرزے کرنا، رگڑنا 2۔ اُدھیڑنا، دکھ کرنا 3۔ رُواں رُواں

بچول رگری / بچولگیری: (مو) ویکھو: وچولگیری

بچولا: (صفت) وِچولا دا وگاڑ

بچولگی: (مو) وِچولگی، ثالثی، ضمانت

بچولی: (مو) بچولا دی تانیث 1۔ وِچولی 2۔ ثالث، ضامن، نیائیں، تیجی دِھر 3۔ شادی کران والی

بچولیا: (مذ) 1۔ وِچولیا، وِچولا 2۔ ثالث، ضامن، نیائیں، تیجا دِھر 3۔ شادی کران والا

بچونگا: (مذ) پیلھاں پاون لئی گھٹویں گل والی تیلیاں دی بنائی اِک قسم دی ٹوکری

بچونگڑا: (مذ) بلی دا بلونگڑا، چھوٹا بچہ

بچوں: (فم) وِچوں، وِچکاروں، وِچلے سَنھوں، درمیان، وِچوں

بَچہ: (مذ) ہل دی درمیانی لکڑ

بچہ: (فا، مذ) 1۔ کسے وی جاندار دی اولاد 2۔ چھوٹی عمر دا بال 3۔ پُتر، لڑکا 4۔ ناتجربہ کار آدمی 5۔ سِدھڑ، بولا 6۔ الھڑ، انجان، بے سمجھ

بچہ بازی، (مذ) غلام پرستی، لونڈے بازی، مُنڈے بازی

بچہ بگھی / بچہ گڈی، (مو) چھوٹی جیہی چار پہیاں والی گڈی جس وِچ چھوٹے بچیاں نوں پا کے سیر کرائی جاندی ہے

بچہ بلوڑا، (مذ) ویکھو: بچی باچ

بچہ پٹے، (پو، صفت) بچے نوں پٹّن والے (گالھ ہے)

بچہ جناون، (محا) دائی دا کم کرن

بچہ جنن، (محا) بال نوں جنم دیوَن

بچہ کچا، (مذ) بال بچہ، نسل، ونگی: 'بچہ کچا ایس جنسے دا پٹاں تخم زمینوں' (سیف)

بچہ کُش، (فا، صفت) بچیاں نوں قتل کرن والا، بال ہتیا دا مرتکب

بچہ کُشی، (فا، مو) بچیاں نوں مارن دا کم، بال ہتیا

بچہ لینا، (محا) کسے دے بچے نوں گود لینا

اوڑک بچہ مولیاں توں ہٹی بہنا، (اکھا) جدوں ہر کم دے جتناں دے باوجود وی ہار کے مُڑ گھڑ کے اوہی کم کرنا پوے اودوں کہندے نیں

بچیاں دی کھیڈ، (مو) معمولی کم، سوکھا کم

جیہی کوکو تہے بچے، (اکھا) ایہہ دسنا ہووے کہ اولاد اپنی ماں تے ہی جاندی ہے اودوں کہندے نیں

زچہ بچہ، (مذ) پرسوتا اتے نواں جمیا بچہ

سَن بچہ کوہلو وِچ پڑواونا/ سن بچہ گھانی پیڑنا، (محا) سارے پروارنوں پھاہے لا دینا، خاتمہ کر دینا

سن بچے کوہلو پیڑنا، (محا) سارا خاندان یاں کنبہ ہی مار دینا

ماں ٹٹیہری پئیو کُرنگ، بچے نکلے رنگ برنگ، (اکھا) جدوں کسے دی اولاد بدچلن تے نالائق نکلے اودوں کہندے نیں

بچُونگا: (مذ) نیانا، نکا بال، ننکڑو

بچونگڑا: (مذ) بہتا چھوٹا بچہ، بچونگ دی تصغیر، چھوٹا بچہ

بچونگڑی: (مو) بہت چھوٹی بچی، بچونگڑا دی تانیث، بہت چھوٹی بالڑی

بچی: (مو) بچہ دی تانیث 1- چھوٹی عُمر دی لڑکی 2- لڑکی، پُتری، دِھی 3- ناسمجھ لڑکی، الھڑ کُڑی 4- گُلی ڈنڈے دی کھیڈ وچ میٹی توں علاوہ کمائی ہوئی واری 5- ببّر

بچی باچ، (مذ) بال بچے، آل اولاد

بچھ: (مذ) 1- وَچھا، بچھڑ 2- بچھانہ چھڈن والا، لچڑ 3- ہر ویلے نال رہن والا 4- چھاتی دا اِک پاسا

بچھ: (ج، مو) جال، پھندا

بچھ لگ جاون / بچھ لگن، (محا) کسے بندے یاں گل دے نال لگن، جھولی چُک دا ہر ویلے نال رہون، لِل لگن

بِچھ: (مذ) بچھو دی تخفیف، اٹھواہاں

بِچھ: (فعم) بچھن توں امر، بچھ جا، لیٹ جا

بِچھ پَوَن/ بچھ جاون، (محا) 1- پھیل جاون، زمین تے کھِلر جاون 2- عاجزی اختیار کرن 3- چاپلوسی کرنا 4- رَجھن، فریفتہ ہوون

بِچھا: (فعم) بچھاون (مصدر) توں امر، وِچھا، کھلار

بچھا لین، (محا) شکار دے مگر کُتے چھڈنا

بَچھّا: (مذ) 1- وچھا، گاں دا بچہ 2- چُغلی کرن

بَچھا چھوڑن، (محا) 1- گاں چون لئی وچھا چھڈن 2- کن بھرن، چُغلی کرن

بچھا دیوَن، (محا) 1- کھلارن، پھیلاون 2- بسترا کرن، فرش وچھاون 3- برابر کرن، ہموار کرن

بچھا: (مو) خیرات، بھِکشا، بھکھیا

بچھال: (مو) گھوڑیاں وغیرہ دے تھلے وچھائی پرالی، وچھالی

بچھاماں: (پو، مذ) 1- سایہ، کسے شے دا اثر ہو جانا 2- بچے نوں سوکڑا ہونا

بچھان / بچھاہن: (مو) 1- بو، بھیڑی بو 2- نفرت، کراہت، حقارت، خار

بچھانا: (فعم) بھڑکاؤنا، وچھانا

بچھاواں: (مذ) پرچھاواں

بچھاون: (مصدر) 1-شکار مگر کُتے چھڈنا 2- کسے دے خلاف چُغلی کرن، اُچھکل دیون، مشکل کرن 3- کھلارن، پھیلاون 4- بسترا کرن، فرش وچھاون 5- برابر کرن، ہموار کرن

بچھاونا: (فعم) وچھاونا، بھڑکاونا

بچھائی: (مو) وچھائی داوگاڑ

بچھرا: (مذ) ویکھو: بچھڑا

بچھرٹا: (مذ) بہت نِکا وچھیرا

بچھُرنا: (فل) وچھڑنا

بچھُروٹ: (مذ) گاں دانواں جمیا بچہ

بچھڑ: (فعم) بچھڑن مصدرتوں امر، نکھڑ، جُدا ہو

بچھڑ جاون، (محا) نکھڑن، جدا ہوون

بچھڑا: (مذ) بچھا دی تصغیر، گاں دا بچہ، وچھا، وَہیڑا

بچھڑان/ بچھڑانا: (مصدر) وچھڑان، وچھڑانا

بچھڑاون: (مصدر) نکھیڑن، جُدا کرن، الگ کرن، جدائی پاون

بچھڑنا: (مذ) بچھڑا، گاں دا بچہ

بچھڑنا: (فل) وچھڑنا

بچھڑو: (مذ) ویکھو: بچھڑا

بچھڑی: (مو) گاں دی مونث، بچہ

بچھکارنا: (فعم) ویکھو: بچکارنا

بچھل: (صفت) 1- بچھی پاون والا، جھی وچ لین والا، مہربان 2- پیار تے شفقت کرن والا

بچھل: (مذ) عربی لفظ بصل داوگاڑ، گنڈھا، پیاز

بچھلاون: (مصدر) بھلاون، تھڑکان، گراہے پاون

بچھلک: (صفت) اَنگ ساک، رشتے دار

بچھلاون: (مصدر) شکار دے مگر کتا چھڈاونا

بچھن: (مصدر) 1- کھلرن، پھیلن، فرش ہوون 2- کسے دی گل تے لگن، مشتغل ہوون، بھوترن 3- نیواں ہو ہو جاون، چاپلوسی کرن 4- آدر بھا کرن، سیوا کرن 5- بھلّن، تھڑکن، اُکن، تلھکن

بچھن: (مصدر) بُسن، ہلھکن

بچھنا: (صفت) وِچھنا، جُدا، ہجر دا ماریا ہویا

بچھنا: (فل) 1-وچھنا داوگاڑ 2- وِچھڑنا 3- کسے چیز دی تھوڑ ہونا

بچھو: (مذ) ڈنگ مارن والا اِک کیڑا، ٹھونہاں

بچھو بوٹی، (مو) اک پہاڑی بوٹی جیہد ے نال بدن دا کوئی حصّہ لگ جاوے تے بہت زیادہ کُھرک تے سڑکن ہوندی اے

کمینے دی یاری بچھو دا ڈنگ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بُرے آدمی دی دوستی توں سدا نقصان ہی پہنچ دا ہے تاں آکھدے نیں

بچھوآ/ بچھوا: (مذ) 1- اِک طرحاں دا خنجر یاں کٹار، تلوار دی اِک قِسم 2- پیر دے انگوٹھے وچ پاون والا اِک گہنا، پازیب 3- بچھو بوٹی 4- بچھو

بچھوان: (مصدر) وِچھوان، بستر کرواون یاں کوئی چادر، کھیس دری وغیرہ زمین تے وِچھوان

بچھواون: (مصدر) ویکھو: بچھوان

بچھو چھک: (مذ) ہیضہ

بچھوڑا: (مذ) وچھوڑا، جدائی، علیحدگی

بچھوڑن: (مصدر) 1- وِچھوڑن، چھڈ دیؤن، جُدا ہوون، وکھریاں ہوون 2- دُور ٹُر جاون، پچھے ہٹ جاون 3- جُدا کرن، نکھیڑن،

الگ کرن

بچھوڑنا: (فعم) وچھوڑنا دا وگاڑ

بچھونا: (مذ) 1- وچھونا، بستر 2- جیہڑی شے وِچھائی جاوے، دری، قالین 3- جس دری تے بہہ کے ہندو عورتاں ماتم کردیاں نیں

بچھونا کرن، (محا) بسترا وچھاون، سَوت کھلارن

بچھونا: (فعم) بستر بچھانا

بچھونی: (مو) بچھونا دی تصغیر، وچھونی، نِکا بستر

بچھّ: (مذ) گاں دا نر بچہ، وَچھا

بچھی: (پو،مو) 1- بچھا دی تانیث، وچھی، گائے دی بچی، پُڑپڑی کنپٹی 2- چِھی، گلوکڑی

بچھی: (مو) بچھیا، گاں دا مادہ بچہ، وچھی

بچھے: (مذ) بچھا دی جمع، بچھڑے

بچھیا: (مو) بھیکھ، خیرات، منگی ہوئی شے

بچھیپ: (مذ) من دے پُرسکون نہ ہون دی حالت، پریشانی، وَنگی: 'دیرکھل بچھیپ اورن تائیں، (دولت رام)

بچھیجن: (مصدر) جِکیون، اُکسایا جاون

بچھیرا: (مذ) 1- گدھے دا بچہ 2- وچھیرا، گھوڑی دا بچہ، بچھڑا

گدھا دھوتیاں بچھیر (بچھیرا) نہیں بن دا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بناوٹ نوں اصلی نہیں کہیا جا سکدا اودوں آکھدے نیں

نکند بچھیرا، (مذ) 1۔ چھوٹی عمر دا اوہ وچھیرا، جس دی سواری نہ کیتی گئی ہووے 2۔ بے سمجھ آدمی، الھڑ منکھ

بچھیرٹو: (مذ) بہت نِکا وچھیرا

بچھیرٹی: (مو) بہت نِکی وچھیری

بچھیرُو: (مذ) بچھیرا، وچھیرا

بچھیری: (مو) بچھیرا دی تانیث، وچھیری، گھوڑی دی مادہ بچی

بچھیرے: (مذ) بچھیرا دی جمع، گھوڑی دے نر بچے

بچھیک: (مو) وچھے وِچھیاں دا واگ

بچھیکڑ: (مذ) وَچھے، وَچھیاں

بچھیکیا: (مذ) وَچھے وَچھیاں دا واگی

بچھیلا: (پوا، مذ) پٹُو نوں تھمن لئی مُنے وچ لگی لکڑ

بچھیندا: (مذ) نیوں نیوں جاندا، وِچھدا

بچی: (مو) بچّا دی تانیث 1- کُن کٹی 2- بے شرم، بے حیا 3- جس زنانی دے کناں وچ کوئی زیور نہ ہووے 4- چھوٹی یاں کھوٹی داڑھی

بچّی: (مو) ہل دے پھل دا وچکارلا حصہ

بچّی: (مو) گُلی ڈنڈے دا ٹُل جیہڑا میٹی دا فیصلہ کرن لئی لاوندے نیں، ڈنڈے تے گُلی نوں اچھالن دی حالت

بچّے: (مذ) بچہ دی جمع، بُہتے بال، نیانے

بچے بچے دے مُونہہ تے ہوون، (محا) عام چرچا ہوون، شہرت ہوون

بچے چوء، (مذ) بچیاں نوں چکّن والا، اغوا کرن والا

بچے چھڈ جاون، (محا) راہے چھڈ جاون، اڈھورا رہن دیون، توڑ نہ اپڑاون

بچے دانی، (مو) عورتاں دے پیٹ وِچلی اوہ تھاں جتھے بچہ پرورش پاندا اے

بچے دیون، (محا) مادہ جانور دا بچہ جننا

بچے کچّے، (مذ) بال بچّڑ، نِکّے نیانے

بچے کڈھاون، (محا) چوچیاں لئی ککڑی وغیرہ نوں آنڈیاں تے

بٹھاون

بچے کڈھن، (محا) کسے پرندے دا آنڈیاں تے بہہ کے بچے کڈھن

بچے گُھٹ، (صفت) 1-بالاں نوں اغوا کرن والا2-بدکردار

بچے نِکلن، (محا) آنڈیاں وِچوں چُوچیاں دا باہر آون

بچّے: (فم) وِچکار ای، درمیان ای، ستھ وچالے

بچّے چھڈ دیون/ بچّے چھڈن، (محا) ویکھو: بچے چھڈ جاون

بچیا: (مذ) محفوظ، سُرکھیت، باقی ماندہ

بچیا بچایا، (مذ، صفت) بچ گیا ہویا، باقی رہ گیا ہویا، باقی ماندہ

بچیا کُھچیا، (مذ، صفت) بچیا ہویا، باقی ماندہ

بچیا! لُون پانی کھائیں تے نک دی سیدھے جائیں، (اکھا) جدوں سِدھے سادے جیون بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بچیانہ: (صفت) ویکھو: بچگانہ

بچّیاں: (مو) بچی دی جمع، گُلّی ڈنڈے دے ٹُل ٹولے

بچّیاں پاون، (محا) ڈنڈے اُتے گُلّی نوں بھڑکا کے گنتی کرن

بچیائی: (مو) 1- بچت 2- بچا، حفاظت 3- چھوٹ، رہائی، خلاصی 4- بچہ پن، مُنڈ پُنا

بچیت: (مو) جڑ

بچّیت: (صفت) بے چیت دی تخفیف، بے خبر، بے ہوش، بونتریا

بچیجن: (مصدر) ویکھو: بچّیون

بچیڑن: (مصدر) رگڑن، گھوٹن، بھچن

بچیل: (پوا، مو) وَچھے دا چم، وچھے دی کھل

بچّیں: (فم) وِچ ای، درمیان وِچ

بچیون: (مصدر) 1-بچ جاون، دُور رہون، پرانہہ رہون 2- ودھ رہون، باقی بچ جاون

ب......ح

بحال: (صفت) 1-پہلاں دی طرحاں قائم، جیوں داتیوں حال، نگڑا 2- بے حال، پریشان، غمزدہ 3۔صحت مند، تگڑا

بحال رکھن، (محا) پہلی حالت تے رکھن، سنبھالی رکھن

بحال کر دیون/ بحال کرن، (محا) پہلے حال تے لیاون، پہلی حالت وچ کرن

بحال ہو جاون/ بحال ہوون، (محا) پہلی حالت وِچ آون، اوسے تھاں تے آون

بحالی: (مو) 1۔مُڑ پہلی حالت وچ آون دی کیفیت 2۔ ملازمت تے مُڑ تقرری 3۔نِکا، ستھرتا، ونگی: 'قفلا تارے سروآیا، دل وچ کرو بحالی' (قادر)

بحث: (عر، مذ) 1۔گلاں راہیں جھگڑا 2۔ وکیل وغیرہ دا مقدمے نوں دلیلاں نال لڑن دا طریقہ 3۔ جھگڑا، تکرار 4۔ کسے علمی ادبی معاملے تے گل بات، علمی مباحثہ

بحث آپَون، (محا) تکرار ہو جاون، جھگڑا ہو جاون

بحث بانی/ بحث بائی، (مو) بحث تکرار

بحث پَون، (محا) 1- تکرار ہوون، تکرار کرن 2- جھگڑا ہوون، جھگڑا کرن

بحث پینا، (محا) جھگڑنا، تکرار کرنا، جھیڑا کرنا

بحث جاون، (محا) تکرار کری جاون، جھگڑی جاون، ریڑکا پائی جاون

بحث طلب، (صفت) بحث دے لائق، سوچ وِچار گوچرا

بحث کرن، (محا) 1- تکرار کرن، جھگڑن 2- تبادلہ خیال کرن

بحث مباحثہ، (مذ) 1۔ بحث کرنا 2۔ جھگڑا، تکرار، علمی موضوع تے گل بات

بحث مباحثہ کرن، (محا) بحث کرن، تکرار کرن، علمی موضوع تے گل بات کرن

بحث نہ ہوون، (محا) 1- کوئی تعلق نہ ہوون، غرض نہ ہوون 2- تکرار نہ ہوون، جھگڑا نہ ہوون 3- تبادلہ خیال نہ ہوون

بحث ہوون، (محا) 1- تکرار ہوون، جھگڑا ہوون 2- تبادلہ خیال ہوون

بحثڑ: (صفت) بحث کرن والا، جھگڑالو

بحثن: (مصدر) عربی لفظ بحث توں بنایا ہویا جعلی مصدر، بحث کرن، تکرار کرن، ضد کرن، جھگڑن، کھیہڑن

بحثنا: (فل) 1۔ بحث کرنا 2۔ وکیل وغیرہ دا کسے مقدمے نوں دلیلاں نال ثابت کرنا 3۔ جھگڑا کرنا، تکرار کرنا

بحثہ بحثی: (مو) 1۔ بحث کرن دی حالت 2۔ جھگڑا، تکرار

بحثیا: (مذ، مذ) ویکھو: بحثڑ

بحر: (عر، مو) علم عروض مُوجب شعر دا وزن، اوہ کجھ کلمے جیہناں تے شعر دا وزن ٹھیک کری دا اے، چھند دا تول، چھند چال، چھند

بحر: (عر، مذ) 1۔ سمندر 2۔ وڈّا دریا

بحر اوقیانوس، (مذ) اٹلانٹک دا وڈا سمندر

بحر بحر، (مذ + مو) خوشحالی، لہر بحر

بحرِ بیکراں، (عر + فا) اتھاہ سُمندر، اوہ سمندر جس دے کنارے نہ ہون، ونگی: 'بحر بیکراں کیتا جس خلق سیتی، قطرے قطرے نوں دے پیغام تیرا' (قادر)

بحرِ حیات، (عر، مذ) جیون دا سمندر، ونگی: 'بحر حیات ہے نام بنیا، ایہہ دریا کہیدا' (قادر)

بحر زخار، (عر، مذ) 1۔ اُمڈدا ہویا دریا 2۔ بھریا ہویا دریا دا پانی 3۔ لبریز، پانی دا چڑھنا

بحرِ عمیق، (مذ) ڈونگھا سمندر، ونگی: 'پُن دان تے سچ زبان اُتے، بیڑا بحرِ عمیق نوں پار ہوئی

بحر کھل جانا، (محا) بہت سارا علم حاصل ہو جانا، فہم کھل جانا، جھاکا لہن

لہر بحر، (مو) خوش حالی

بحران: (عر، مذ) 1- طب دی زبان وچ بیماری دے زور دا دِن 2- خرابی، وگاڑ، صورتِ حال وچ خرابی پیدا ہونا

بحرانا: (مذ) 1- دریاواں پانی دا نذرانہ، جیہڑی شے بطورِ منّت دریا وچ سُٹی جائے 2- اِک رسم جیہدے وِچ حاملہ زنانیاں دریا وِچ اناج سُٹدیاں نیں

بحراون: (مصدر) سمندریاں دریا وِچ نذر نیاز دی کوئی شے سُٹن

بحرمتی: (مو) بے حُرمتی، بے عزتی

بحر و بر: (عر+ فا، مذ) 1- سمندر تے زمین، پانی تے خشکی 2- ساری دُنیا، سارا جگ

بحری: (عر، مو) سمندری، دریا پار کراون دی مزدوری، سمندر نال متعلق

بحری بیڑا، (مذ) سمندری بیڑا، سمندری جہازاں دا قافلہ، سمندر وِچ چلن والے جنگی جہازاں دا دستہ

بحری رَو، (عر+ فا، مو) سمندر وِچ نہر نما اوہ حصہ جیہڑا کسے اِک پاسے نوں لگاتار وگدا ہوندا اے

بحری فوج، (مو) سمندری فوج، سمندر وچ لڑن والی فوج، بحریہ

بحری لڑائی، (مو) سمندری لڑائی

بحساب: (فا+عر، فم) حساب نال، دے حساب نال، حساب موجب

بحضور: (فا+عر، فم) آہمنے ساہمنے، رُوبرو، خدمت وِچ

بحق: (فا+عر، فم) حق وچ، معاملے وچ، مَدد وچ

بحکم: (فا+عر، فم) آکھے مُوجب، حکم نال

بحمدِ اللہ: (عر، فم) 1- اللہ پاک دی تعریف نال 2- خدا دے شکر نال

بحیرہ: (عر، مذ) بحر دی تصغیر، چھوٹا سمندر، سمندر دا اوہ چھوٹا حصہ جو سمندر وچ ہووے

بحیرۂ عرب، (عر، مذ) عرب ساگر، مُلک عرب نال لگدا سمندر

ب......خ

بخا: (مذ) بخیہ، توپا، تروپا، ٹانکا، مضبوط تے نیڑے نیڑے دے سیون

بخا کرن، (محا) بخیہ کرن، سیون

بخا لاون، (محا) 1- سیؤن، سلائی کرن 2- گل بات وِچ لُقمہ دیون، ہُنگارا دیون

بخا لون، (محا) ویکھو: بخا لاون

بخا مارن، (محا) 1- بخیہ مارن، تڑپّن، گنڈھن 2- گپ مارن

بُخّا: (عر، صفت) ہٹا کٹا تے کم عقل (مَنکھ)

بُخار: (عر، مذ) 1- سیک، گرمی 2- تاپ، کس 3- دُھوں، دھواں 4- غصہ، زور 5- بھاپ، ہواڑ

بُخار آون، (محا) 1- تاپ چڑھن، حرارت ہوون 2- ڈرن، تربھکن

بُخار اُترنا، (محا) گھبراہٹ دُور ہونا، فکر ہٹ جانا

بخار اُٹھن، (محا) 1- بھاپھ اُٹھن، دُھواں نکلن 2- ڈر لہہ جاون 3- فکر نہ رہون 4- گھبراہٹ ہوون، فکر ہوون

بخار ٹُٹنا، (محا) بُخار دا گھٹنا شروع ہونا

بخار چڑھ جاون/ بخار چڑھن، (محا) 1- تاپ ہوون 2- غصہ چڑھن 3- ڈر لگن 4- گھبراہٹ ہوون، پریشانی ہوون

بخار دِل وِچ رکھن، (محا) دُشمنی رکھن، وَٹ رکھن، ڈِھڈ وِچ گیٹی بنھن

بخار دِل وِچ رہون، (محا) 1- دُشمنی دِل وِچ ہوون، وَٹ ہوون 2- ہر کھ رہ جاون، منکھ رہون

بُخار کڈھنا، (محا) غصہ یاں بھڑاس کڈھنا

بُخار ہوون، (محا) ویکھو: بخار چڑھن

بخار: (مذ) لوہڑی توں پہلاں منگیاں گوہے لکڑاں وغیرہ نوں ہر ہفتے دی رات نوں بالن دی اک رسم

بخار منگنا، (محا) لوہڑی توں پہلاں منگے (گوہے، لکڑاں وغیرہ) نُوں ہر ہفتے دی رات نوں اگ بالن لئی لکڑاں وغیرہ منگنا

بخار وِیا ہونا، (محا) بخار دی بلدی اگ وِچوں اِک بلدی لکڑ لے جا کے دُوجی ڈھانی وچ پاونا

بُخارا: (مذ) 1- رُوس دے اُزبکستان سوویت دے اک مشہور شہر دا ناں 2- اک قسم دا کپڑا جس دیاں سُتھناں بناوندے سن 3- گڈے دے ہیٹھلے پاسے چیزاں رکھن لئی بنھیا جان والا ٹوکرا

بخارات: (مذ) 1- بخار دی جمع 2- پانی دے گرم ہون پچھوں اوس دی بدلی ہوئی حالت 3- بھاپ

بخارچا/بخارچہ: (مذ) اُتلی منزل تے ہوادار نِکا کمرہ، چھوٹی بخاری، کوٹھڑی، وِنگی: 'میناونتی بخارچے وچ بہہ، آن اکھیاں نیر وہان لگی'

بخارُو: (صفت) بخار دا مریض

بُخارِی: (مو) 1-پنڈاں وچ چلھے دی جگہ اک وڈا جیہا خانہ بنالیا جاندا اے تے ایس دے وِچوں دُھواں باہر نکلن دی تھاں ہوندی اے جیویں دیوار وِچ انگیٹھی بنائی جاندی اے 2-دانے رکھن دی بھڑولی 3-اناج رکھن لئی زمین وچ بنایا بھورا، کھتی 4- کندھ وچ بنی انگیٹھی

بُخارِی: (عر، مو) 1-حدیثاں دی اک کتاب بُخاری شریف 2- امام بُخاری، بُخارا دا واسی

بخانا/ بکھانا: (فعم) خواب بیان کرنا

بخاون: (مصدر) تڑپن، بخیہ لاون، سیون، جوڑن

بخت: (فا،صفت) بھاگ، نصیب، قسمت

بخت آزمائی، (مو) تقدیر دا امتحان، لیکھاں دی آزمائش

بخت آزماون، (محا) نصیبے دا امتحان لون، کوئی کم کر ویکھن

بخت آزمائی کرن، (محا) نصیبہ آزماون، تقدیر دا امتحان لون

بخت آزمائی ہوون، (محا) تقدیر دا امتحان ہوون

بخت آور، (فا، صفت) 1۔ بختاور، خوش نصیب 2۔ خوش حال، سوکھا

بخت آوری، (فا، مو،صفت) 1۔ بختاوری، خوش نصیبی 2 ۔ خوش حالی، سوکھ

بخت اُلٹ جاون/ بخت اُلٹن، (محا) 1۔ نصیبہ خراب ہوون، قسمت دا پلٹن 2۔ نصیبے نُوں بدلن 3۔ تباہ کرن، برباد کرن 4۔ بنا دیون، سوارن

بخت بازی، (فا،مو) ویکھو: بخت آزمائی

بخت بخیل ہوون، (محا) نصیبے دا ماڑا ہوون، بدقسمت ہوون

بخت بُلند ہوون، (محا) خوش نصیب ہوون

بخت بھاگ، (فا،مذ،صفت) خوش نصیبی

بخت بھڑ جاون/ بخت بھڑن، (محا) 1۔ موقعے دا لبھ جاون 2۔ کم ہو جاون

بخت بھڑاون، (محا) لیکھ چنگے ہونا

بخت پاسے تھیون، (محا) بدبختی آنا

بخت پسیلہ تھیون، (محا) بدبختی آنا

بخت پکّن، (محا) نصیب جاگنا

بخت پھرن، (محا) 1۔ بخت اُلٹن، قسمت دا خراب ہوون 2۔ چنگے دِن آون

بخت پھڑاون، (محا) 1۔ موقع مِلن 2۔ موقعے دی تلاش کرن 3۔ نصیبے نُوں آزماون

بخت تخت والا، (مذ،صفت) خوش نصیب، موجاں مانن والا، خوش حال

بخت جاگن، (محا) نصیب جاگن، بھاگ لگن

بخت جگ پئن، (محا) ویکھو: بخت جاگن

بخت جگاون، (محا) خوش بختی لیاون

بخت جوان ہوون، (محا) 1- نصیبہ بُلندی تے ہوون، چنگے دِن ہوون 2۔ ترقی تے ہوون

بخت چمک اُٹھن، (محا) ویکھو: بخت چمکن

بخت چمکن، (محا) 1-بھاگ جاگن 2- ترقی کرن

بخت چھتا کُتا ہے جیکوں چمبڑے، (اکھا) جس دی قسمت وچ جو کجھ ہووے اوہ اوہنوں لبھ ای جاندا اے

بخت دا ماریا، (مذ،صفت) بدنصیب، بدقسمت، نمانا

بخت ڈھلّن ، (محا) چنگے دِن نہ رہنا

بخت رتّا، (مذ) بھاگاں والا، خوش قسمت

بخت سازگار ہوون، (محا) حالات موافق ہوون، چنگے دِن ہوون

بخت سُتّے ہوون، (محا) ویکھو: بخت سیاہ ہوون

بخت سِدّھے ہو جاون/بخت سِدّھے ہوون، (محا) بخت کھلّن، چنگے دِن آون

بخت سڑ جاون، (محا) ویکھو: بخت سڑن

بخت سڑن، (محا) بھاگ سڑن، بدقسمت ہوون، برباد ہوون

بخت سڑی، (مو،صفت) بھاگ سڑی، بدقسمت عورت، تباہ حال

بخت سڑیا، (مذ،صفت) بھاگاں سڑیا، بدقسمت، تباہ حال

بخت سمن، (محا) ویکھو: بخت سوون

بخت سوالی، (مو،صفت) خوش قسمت عورت، بھاگ بھری

بخت سوایا ہوون، (محا) اگے نالوں ودھ خوش حال ہوون

بخت سَوں جاون، (محا) ویکھو: بخت سوون

بخت سوون، (محا) بدنصیبی دے دِن آون، مندے دِن ہوون

بخت سیاہ ہو جاون/بخت سیاہ ہوون، (محا) بدبخت ہوون، بدنصیب ہوون

بخت کنارا کرن، (محا) بدبختی آون

بخت کوں کھلّے مارن، (محا) خوش بختی نوں کوسنا

بخت کُھل جاون، (محا) قسمت جاگ پون، چنگے دِن آ جاون

بخت کُھلّن، (محا) ویکھو: بخت کُھل جاون

بخت کُھلنا، (محا) بھاگ جاگنا، ونگی: 'کس دے اج ہُن بکت سوائے کُھلن اُپر آئے' (گُل)

بخت لڈیجن، (محا) بھیڑے دن آنا

بخت لگّن، (محا) ویکھو: بخت سِدّھے ہوون

بخت نکھٹ جاون، (محا) بھاگ سڑ جاون، بُرے دِن آون

بخت نکھٹّن، (محا) ویکھو: بخت نکھٹ جاون

بخت وارا ڈیون، (محا) تقدیر دا ساتھ دینا، خوش قسمتی آنا

بخت واری ڈیون، (محا) ویکھو: بخت وارا ڈیون

بخت وَلّن، (محا) چنگے دن آنا

بخت ہار جاون/بخت ہارن، (محا) ویکھو: بخت ہر جاون

بخت ہر جاون، (محا) مندے دِن آون، بخت سڑ جاون

بخت ہرن، (محا) ویکھو: بخت ہر جاون

بخت یاد رہوون، (محا) نصیب چنگے ہوون، قسمت دا ساتھ دیون

بخت یار، (فا،صفت) خوش نصیب، کامیاب

بد بخت، (صفت) ابھاگا، بدنصیب

بدبختی، (مو،صفت) بدقسمتی، بدنصیبی

سُتّے بخت بے دار ہونا: (محا) سُتی قسمت جاگنا، ونگی: 'سُتے بخت بیدار اوہناں دے لیکھے وچ ہو جاسن' (گُل)

کم بخت، (صفت) بدقسمت، ابھاگا، اک خاص گالھ

کور بخت، (صفت) ویکھو: کم بخت

کور بختی، (مو،صفت) بدبختی، بدقسمتی

نیک بخت، (صفت) چنگے بھاگاں والا، خوش نصیب

بختاں: (مذ) بخت دی جمع

بختاں بھریا، (مذ) 1- نصیب والا، بھاگاں والا، چنگے مقدراں والا 2- امیر، دھنی، دولت مند

بختاں بھریا ہوون، (محا) 1- نصیبے والا ہوون 2- آل اولاد والا ہوون

بختاں پھڑیا، (مذ،صفت) وکھتاں دا پھڑیا ہویا، بدقسمت

بختاں پھڑیا ہوون، (محا) بدنصیب ہوون

بختاں داوِن، (مذ،صفت) منحوس، نحس قدماں والا

بختاں داوِن ہوون، (محا) منحوس ہوون

بختاں دا پھڑیا، (مذ،صفت) ویکھو: بختاں پھڑیا

بختاں دا پھڑیا ہوون، (محا) بدنصیب ہوون

بختاں دا ماریا ہوون، (محا) بدنصیب ہوون، بدقسمت ہوون

بختاں دا ولی، (مذ،صفت) ماڑے نصیباں والا، غریب، نمانا

بختاں داہریا، (مذ،صفت) قسمت دا ماریا، بدنصیب

بختاں سڑی، (مو،صفت) ویکھو: بخت سڑی

بختاں سڑیا، (مذ) ویکھو: بخت سڑیا

بختاں سڑیا ہوون، (محا) بدقسمت ہوون

بختاں ماریا، (مذ،صفت) نصیباں دا کُٹھیا ہویا، بدقسمت

بختاں ماریا ہوون، (محا) بدقسمت ہوون

بختاں نُوں اگ لگ جاون، (محا) ویکھو: بختاں نُوں اگ لگن

بختاں نُوں اگ لگن، (محا) بھاگ سڑ جاون، مندے دِن آ جاون

بختاں نُوں کھلے مارن، (محا) چنگے موقعیاں توں فائدہ حاصل نہ ہوون

بختاں نُوں کھلے وجن، (محا) ویکھو: بختاں نُوں کھلے مارن

بختاں والا: (صفت) ویکھو: بختاں بھریا

بختاور/بخت آور: (فا،صفت) 1۔ چنگے بھاگاں والا، چنگے نصیباں والا 2۔امیر، دھنی، دولت مند،خوش حال،سوکھا3۔ بدقسمت (طنز نال)4۔غریب (طنز نال)

بختاور کھاندے ورتاندے نیں، شُوم تے بھُکّھے گلّاں نال رجاندے نیں، (اکھا) شُوم لوکاں دی نندیا ویلے کہندے نیں

بختاوراں دا آٹا گُھدا رہندا اے، (اکھا) خوش قسمت لوکاں نُوں کدی تُوٹ نہیں آوندی

بختاوری: (مو) 1۔ چنگی قسمت 2۔ امیری 3۔ خوش حالی

بختی: (فا،مذ) 1۔ بخت نصر بادشاہ نال منسوب 2۔ دو کوہاناں والا تیز رفتار اُوٹھ جیہڑا خراسان دے علاقے وِچ ہوندا اے، آکھیا جاندا اے کہ بخت نصر بادشاہ نے عرب تے ایرانی اُوٹھاں توں ایہہ نسل تیار کرائی سی، ونگی: 'کجھ بلخ بغدادی اُشترا، کجھ بختی، کسیانی'

بختے: (فم) بھاگاں نال، قسمت سیتی

بختے: (مذ) بِنا چھلکیوں بھُنے ہوئے چھولیاں دی دال

بختیار: (فا،صفت) ویکھو: بخت یار

بختیاری: (مو،صفت) ویکھو: بخت یاری

بختیں: (فم) بختاں نال، نصیبے نال

بختیں بھریا ہوون، (محا) بھاگاں والا ہوون

بختیں والا، (مذ،صفت) خوش قسمت، بُلند اقبال

بختیں والا ہوون، (محا) خوش قسمت ہوون

بخدا: (فا،فم) 1- خدا دی سونہہ 2- سچی مُچی

بخرا/بخرہ: (فا،مذ) 1- ٹوٹا، حصہ 2- قسمت، نصیب، بھاگ، بھاجی

بخرہ کرن، (محا) ونڈن، تقسیم کرن، حصے کرن

بخرہ ہوون، (محا) ونڈ ہوون، تقسیم ہوون

بخرے: (پو،صفت) 1-نال نہ رہن دی حالت 2-دُور دُور، وکھرے وکھرے

بخسانا: (فعم) بخشانا داوِگڑیا رُوپ، معاف کرن والا، کھما کرن والا

بخساوَن : (مصدر) بخشاون داوِگڑیا رُوپ

بخسن : (مصدر) بخشن داوِگڑیا رُوپ

بخسند : (فا، مذ) بخشند داوِگڑیا رُوپ

بخش : (فا، مو) دان، بخشش، دین، وگی: حُسن محبت تینوں مینوں کیتی بخش حضوریؔ (سیف)

بخش بخشوا ہوون، (محا) 1۔ معافی ہوون، جان خلاصی ہوون 2۔ مرن والے دے رشتے داراں دا پچھلیاں گلّاں بھُل بھُلا کے اِک دُوجے نُوں معاف کرنا

بخش بخشیج، (ج، مو) ویکھو: بخش بخشیش

بخش بخشیش، (مو) 1۔ تحفہ، بھینٹ، انعام 2۔ نوکر بیرے وغیرہ نوں دِتا جان والا انعام

بخش دیون/ڈیون، (محا) بخشن، معاف کرن، معافی دے دیون

بخش گُزرن، (محا) معاف کرن، جان دیون، کُجھ نہ آکھن

بخش ہوون، (محا) بزرگاں دی دُعا ہوون، بزرگاں دی دُعا یاں نظر کرم دے سبوں کوئی شے لبھن

بخش : (فعر) جعلی مصدر بخشن توں فعل امر، معاف کر دے، دے دے

بخش : (فا، لاحقہ) بخشواون مصدر توں فعل امر دا صیغہ واحد حاضر جو کسے اسم دے مگر آ کے اوہنوں اسم فاعل بنا دیندا اے، جیویں: فیض بخش

بخش : (فا، مذ) حصّہ، ٹکڑا، پاسا

بخشان/ بخشانا : (مصدر) معاف کرانا، معافی منگنا، بخشوانا

بخشانی : (مو) معافی، بخشش

بخشاں مارن : (محا) وڈے دعوے کرن

بخشاون/ بخشاونا : (مصدر) بخشوان، معاف کراون، دِواون گئے سی نماز بخشاون گل پے گئے روزے، (اکھا) جدوں کوئی کسے کم توں کھیہڑا چھڈاون دی کوشش کرے اتے اُلٹی ہور مصیبت وِچ جاوے تاں کہندے نیں

بخشاوَ : (صفت) بخشواون والا

بخشاوَندڑ : (صفت) بخشاون والا

بخشائی : (مو) بخشش، نجات، معافی

بخشایش : (فا، مو) 1۔ کوئی بخشی ہوئی چیز 2۔ معافی

بخشش : (فا، مو) 1۔ دات، دان 2۔ مہر، فضل، رحمت 3۔ معافی

بخشن/ بخشنا : (مصدر) 1۔ معاف کرن 2۔ عطا کرن، دیون، پُن کرن 3۔ دُعا کرن

بخشن بخشان والا، (مذ) ناراضیاں دُور کرن والا، صلح کران والا

بخشن جوگ، (صفت) 1۔ جو بخشن دی طاقت رکھے 2۔ معاف کرن دے قابل 3۔ پُن دان دے لائق

بخشن ہار، (مذ، صفت) بخشن والا، معاف کرن والا، کجھ نہ آکھن والا

بخشن ہارا، (مذ، صفت) ویکھو: بخشن ہار

بخشند : (فا، صفت) بخشن ہار، بخش دین والا، مہربان، دیالو، کرپالو

بخشندا : (صفت) ویکھو: بخشن ہار

بخشندگی : (فا، مو) 1۔ بخشش 2۔ معافی نامہ 3۔ گناہ بخش دین یاں عطا کرن دا کم

بخشندہ : (صفت) ویکھو: بخشن ہار

بخشو : (صفت) بخشن والا، بخش دیون والا

بخشوئی : (مو، صفت) بخشش، پُن دان، نجات

بخشی: (فا، صفت) 1۔ فوج نوں طلب دین والا اعلیٰ عہدے دار 2۔ فوج دا مُکھیا جرنیل 3۔ اک ذات 4۔ بخشش، رحمت، مہر، ونگی: 'پھیر اوہ کیوں کرن بخشیاں جیہڑی پچ مقیم گزار' (بُلھا)

بخشی خانہ، (فا، مذ) 1۔ فوج دی تنخواہ دی ونڈ دا دفتر 2۔ اوہ تھاں جتھے قیدی نُوں رہائی دیوان توں پہلاں اوہدیاں چیزاں موڑیاں جاندیاں نیں

جان بخشی/ جاں بخشی، (مو) چھٹکارا، خلاصی

بخشیا: (مذ، صفت) 1۔ بخشیا ہویا 2۔ مریا ہویا، مرحوم

بخشیجن: (مصدر) بخشیا جاون، عطا ہوون

بخشیجنا: (فل) بخشیا جانا

بخشیش: (مو) 1۔ نوکر، چیڑاسی یاں بیرے وغیرہ نوں دتا جان والا انعام 2۔ تحفہ، بھینٹ 3۔ معافی، کھما 4۔ مختانہ 5۔ بخشی ہوئے شے، عطا، عنایت، اللہ واسطے دِتی ہوئی شے

بخشیش دیون، (محا) ویکھو: بخشیش کرن

بخشیش کرن، (محا) پُن کرن، دان دیون

بخشیش کرنا، (محا) دان وجھوں کجھ دینا

بخشیش نامہ، (فا، مذ) اوہ لِکھت جس دے راہیں کوئی شے کسے نُوں بنا مُل دے دِتی جاوے

بخشین: (مصدر) بخشیا جاون

بُخفہ: (پوا، مذ) وقفہ دا وگاڑ

بُخل: (ع، صفت) کنجوسی، تنگدِلی، ونگی: 'کیوں ہے بُخل کریندا اتنا، تیرا اللہ سائیں' (گُل)

بُخل بخلیلی، (مو) 1۔ کنجوسی، تنگ دِلی 2۔ حرص، لوبھ

بُخمل: (ج، مو) مخمل توں وگڑیا ہویا...... اک قسم دا کپڑا، نرم کپڑا

بخملی: (صفت) مخملی، اِک قسم دے نرم کپڑے دی خصوصیت والی شے

بخوبی: (فا، فم) بہت چنگی طرحاں، ونگی: 'وڈے گئے تسیں چھڈ تھائیں، ایہہ تل یاد بخوبی

بخور: (ع، مذ) اوہ شیواں جیہناں دے بالن نال خوشبو نکلدی اے، جیویں، لوبان عود وغیرہ

بخورا: (مذ) آبخورہ دی تخفیف، پانی پین والا مٹی دا گلاس، کُجا، مٹی دی پیالی

بخوری: (مو) بخورا دی تانیث

بخہ: (مذ) ویکھو: بخیہ

بخہ ادھوڑن، (محا) 1۔ ٹانکا اکھیڑن 2۔ تنکیاں کرن 3۔ بھانڈا بھنن

بخہ لاونا، (محا) بخیہ کرنا، تروپا لانا، گانڈھا لاونا

بخہ مارنا، (محا) بخیہ مارنا، گانڈھیا مارنا، سیون

بَخَّے: (فا، مذ) بخا دی جمع، ٹانکے

بخیا: (مذ) بخیہ، تروپا، سلائی دا ٹانکا، دوہری سیون، اک قسم دی پکی سلائی

بخیاون: (مصدر) بخیے لاون، توپے بھرن

بخیر: (فا+ع، فم) چنگی طرحاں، خیر خیریت نال، بھلائی نال

بخیر و عافیت، (فا+ع، فم) خیر خیریت نال، بنا کسے تکلیف دے

بخیرن/ بخیرنا: (مصدر) ویکھو: بکھیرن/ بکھیرنا

بخیڑا: (مذ) بکھیڑا، جھگڑا، مسئلہ

بخیس بھریا: (مذ) بھاگ وند، خوش نصیب

بخیل: (ع، مذ، صفت) 1۔ کنجوس، شوم 2۔ لالچی، پیسے نال پیار کرن والا 3۔ چُغلی کرن والا 4۔ جھگڑالو

بخیلڑی: (مو) بخیلی دی تصغیر، کنجوسی، بخیلی

بخیلن : (مو،صفت) بخیل دی تانیث

بخیلو : (صفت) بخیل، کنجوس

بخیلی :(مو)1۔ شُوم پنا، کنجوسی2۔ بکھادھ، جھگڑالو3۔ ایرکھا، حسد 4۔ چغلی 5۔لوبھ 6۔غصہ، وَٹ

بخیلی چڑھن، (محا) بہت زیادہ غصہ آون

ایرکھا بخیلی، (مو) حسد، ساڑا، وِیر، مخالفت

بخیہ: (فا،مذ) اِک طرحاں دی پکی اتے پیڈی سیون، تروپا، بخا

بخیہ اُدھڑ جاون، (محا) ویکھو: بخیے اُدھڑن

بخیہ اُدھیڑن، (محا) 1- بھانڈا بھنن، ننگا کرن، حقیقت ظاہر کرن، بھیت ظاہر کرن 2- ٹانکا توڑن

بخیہ توڑ دیون ،(محا) ویکھو: بخیہ توڑن

بخیہ توڑن، (محا) 1 -ٹانکا کھولن، سیون اُدھیڑن 2- نقصان پہنچاون

بخیہ ٹُٹ جاون ،(محا) ویکھو: بخیہ ٹُٹن

بخیہ ٹُٹن ، (محا) ٹانکا کُھلن ،سیون ادھڑن

بخیہ کھلن /بخیہ کُھل جاون ،(محا) ویکھو: بخیہ اُدھیڑن

بخیہ گر، (فا،صفت) بخیہ کرن والا

بخیہ گری، (فا،مو) بخیہ کرن دا کم

بخیہ نِکلن ، (محا) ٹانکا اُدھڑن

بخیے /بخیئے : (مذ) بخیہ دی جمع، ٹانکے، تروپے

بخیے اُدھڑن، (محا) 1- ٹانکے ٹُٹن، تروپے اُکھڑن 2- بھیت کُھلن ، راز ظاہر ہوون

بخیے اُدھیڑ دیوَن ، (محا) ویکھو: بخیے اُدھیڑن

بخیے توڑ دیوَن/بخیے توڑن، (محا) 1- ٹانکے کھولن، سیون، اُدھیڑن 2- نقصان پہنچاون

بخیے ٹُٹ جاون/بخیے ٹُٹن ، (محا) ٹانکے کُھلن، اُدھڑن

بخیے کُھل جاون/بخیے کُھلن ، (محا) ویکھو: بخیے اُدھڑن

بخیے نِکل جاون/بخیے نِکلن ، (محا) ٹانکے اُدھڑن

ب......د

بد: (فا، صفت) 1- بھیڑا، خراب، بُرا 2- بدمعاش، دُشٹ 3- سُور (گالھ دے طور تے ورتدے نیں)

بدآغاز ، (فا،صفت) ماڑے اصلے دا، بدذات

بداختر ، (فا،صفت) بھیڑے ستارے والا، بدنصیب،بدقسمت

بداخلاق، (فا+عر،صفت) بدتمیز، بھیڑے اخلاق والا،مُونہہ پھٹ

بد اخلاقی، (فا+عر،صفت) 1- بھیڑے چال چلن والا2- بُرا سلوک کرن والا

بداسیس، (مو) 1-بد دُعا2- بے آرام، بے سکون

بداصل ، (فا+عر،صفت) مندے اصلے والا، بدذات،کمینہ

بداصلا ، (مذ،صفت) بداصل، کمینہ

بداصول ، (فا+ عر، صفت) بُرے وتیرے والا، بھیڑے طریقے والا

بداصولا ،(عر+فا،صفت)1- بداصُول، بے اصول 2- بے ڈھبا، بدوضع

بداصولی ، (فا+عر،مو) بے اصولی ، بے قاعدگی، مندا وتیرہ

بداعتقاد ، (فا+عر صفت) بُرے عقیدے والا

بداعتقادی، (فا+عر،صفت) عقیدے دے بُرا ہون دی حالت، بے ایمانی، بدظنی، بداعتمادی

بداعمال، (فا+عر،صفت) بھیڑے عملاں والا، بدکردار

بداعمالی، (مو) بھیڑے عمل، مندے کرتوت، بدکرداری، بدچلنی

بدافعال، (فا+عر،صفت) بدکردار، بدمعاش، بدعمل

بدافعالی، (فا+عر،مو) ویکھو: بداعمالی

بَد اَلاون، (محا) بدزبانی کرنا

بدامنی، (فا+عر،مو) بغاوت، دنگا فساد، اشانتی، انارکی

بدامنیا، (مذ،صفت) بدامنی پھیلاون والا

بدانتظامی، (فا+عر،مو) بھیڑا پربندھ، بھیڑا انتظام

بداندیش، (فا،صفت) بُرا چاہن والا، بُرا چِتون والا، ونگی: 'وفادار بیگانہ اپنا، بداندیش اپنا بیگانہ'

بداندیشی، (فا،مو) بُرا سوچنا، مندے وچار رکھنا

بدبات، (مو) بُری گل، عیب، ویل

بدبات کھُلن، (محا) بُری گل دا مشہور ہوون، عیب کھُلن، عیباں دا پتا لگ جاون

بدباطن، (فا+عر، صفت) بدنیت، منافق، حسد کرن والا، بُری سوچ والا

بدباطنی، (فا+عر،مو) بدنیتی، منافقت، حسد، بُری سوچ

بدبخت، (فا،صفت) ابھاگا، بدقسمت، مند بھاگا

بدبختا، (مذ،صفت) بدبخت، بدقسمت

بدبختی، (فا،مو) 1۔ بدنصیبی، بدقسمتی 2۔ شامت، کم بختی

بدبخیل، (فا+عر،صفت) ڈھیر کنجوس، شُوم

بدبخیلی، (فا+عر،مو) بہت کنجوسی، شُومی، کمین پُنا

بدبر، (صفت) بدظن، بدگمان، شکی

بدبر کردیوَن، (محا) بدظن کرن، بدگمان کرن، شک پاون

بدبر ہو جاون، (محا) بدظن ہوون، بدگمان ہوون، شکی ہوون

بدبلا، (فا+عر،صفت) 1۔ خراب چیز، بھیڑی خوراک 2۔ چُڑیل

بدبو، (فا،مو) بھیڑی بو، دُرگندھ، مُشک، سڑاند

بدبودار، (فا،صفت) دُرگندھ والا، گندی بو والا

بدبوئی، (فا،مو) 1۔ بدبو 2۔ بدمزاجی

بدپرہیز، (فا،صفت) کھان پین دا دھیان نہ رکھن والا، پرہیز نہ رکھن والا

بدپرہیزی، (فا،مو) 1۔ پرہیز نہ رکھنا 2۔ عیاش

بدتخم، (فا،صفت) نیچ، کمینہ

بدتر، (فا،صفت) 1۔ ودھیرے بُرا 2۔ ودھیرے خراب

بدتری، (مو) ودھیرے خراب ہوون دی کیفیت، بھونڈا پن، کوجھ

بدترین، (فا،صفت) بہت ای بُرا، سبھ توں بُرا، سبھ توں بھیڑا

بدتقدیر، (فا+عر،صفت) بُری قسمت والا، بدنصیب

بدتقدیری، (مو) بھیڑی قسمت

بدتمیز، (فا+عر،صفت) بھیڑے سلیقے والا، جس نوں گل بات کرن دا سلیقہ نہ ہووے، گستاخ

بدتمیزی، (فا+ عر، مو) اُجڈپنا، بدتمیز ہوون دی حالت، بے شعوری، گستاخی پھوہڑپنا

بدتہذیب، (فا+عر،صفت) جاہل، بداخلاق، بھیڑے چلن والا

بدتہذیبی، (فا+عر،مو) بدتمیزی، لُچا پن

بدجات، (صفت) بدذات داوِگاڑ

بدچالا، (صفت) بُرے چالیاں والا، بدچلن، بدچلنی، ونگی: 'چل گئے نیک طریقیاں والے، باہر رہے بدچالے' (گُل)

بدچشم، (فا،صفت) بُری نظر والا، بدنیت، لالچی، لوبھی، حرص

بدچشمی، (فا،مو) بدنظری، بدنیتی، لالچ، لوبھ، حرص

بدچلن، (صفت) بھیڑے چال چلن والا، بد اخلاق، بدمعاش، بُرا، بھیڑا، بدکردار

بدچلنی، (مو) بدکاری، بدمُعاشی، بُرائی، بدکرداری

بد چنگا بدنام بُرا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بدنام ہونا بہت بُرا ہے اودوں کہندے نیں

بدحال، (فا + عر، صفت) 1۔ بے حال، مند حال 2۔غریب، کنگال

بدحالا، (صفت،مذ) بھیڑے حال والا، رُلیا ہویا، بدقسمت، مندے حال والا، ونگی: 'کوہڑا، بھیڑیاں ناساں والا، بد حالا، بد چالا' (گل)

بدحالی، (مو) 1۔بھیڑی حالت، غریبی، کنگالی 2۔ بدقسمتی

بدحواس، (فا + عر، صفت) 1۔ جس دے ہوش ٹھکانے نہ ہون، بوندلیا ہویا 2۔ بے ہوش

بدحواس ہو جاون /بدحواس ہوون، (محا) بوتّل جاون، بگھوترن

بدحواسی، (مو) 1۔گھبراہٹ، بے چینی 2۔ بے ہوشی

بدحواسی پھیل جاون/ بدحواسی پھیلن، (محا) افراتفری دا عالم ہوون، بے چینی ہوون

بدحواسی پھیلا دیو ن، (محا) افراتفری پھیلاون، بے چین کرن

بدخبر، (فا+ عر،مو، صفت) 1 - بُری اِطلاع، موت دی خبر 2۔(صفت) مندیاں گلّاں کڈھن والا

بَدخبرا، (مذ) بھیڑی خبر سُناون والا، جیہڑا آدمی اتفاق نال جدوں آدے یاں جدوں ملے تے بھیڑی خبر ای سُنائے تاں فیر اوہ بدخبر ادے ناں توں بدنام ہو جاندا اے

بدخبری، (مو) بُری خبر، موت دی خبر

بدخصلت، (فا+عر، صفت) بھیڑی عادت والا، مندے لچھناں والا، بدفطرت، اکھڑ، بدمزاج

بدخصلتا، (مذ) ویکھو: بدخصلت

بدخصلتی، (مو) بدفطرتی، بدمزاجی، اکھڑ پن

بدخصلتی دسّن، (محا) بدمزاجی دسّن، بدفطرتی دا مظاہرہ کرن

بدخصلتی وکھاون، (محا) بدمزاجی وکھاون، بدفطرتی دا مظاہرہ کرن

بدخط، (فا+ عر، صفت) مندے خط والا، جیہدی لکھائی چنگی نہ ہووے

بدخطی، (مو) مَندا خط، مَندے خط والی لکھائی

بدخلق، (فا+ عر، صفت) مَندے وتیرے والا، بُرے سلوک والا، بدمزاج، رُکھا

بدخُلقی، (مو) بداخلاقی، مندا وتیرہ، رُکھا پن

بدخو، (فا، صفت) 1- بُری عادت والا، بدخصلت، بدتمیز 2۔بُری عادت 3۔ لڑاکا، جھگڑالو، غصّے والا

بدخواب، (فا،صفت) 1- کچّی نیندروں جاگیا ہویا 2۔ بھیڑا سُفنا

بدخواب کر دیو ن/بدخواب کرن، (محا) نیند خراب کرن، کچّی نیندرے جگا دیو ن

بدخواب ہو جاون / بدخواب ہوون، (محا) کچّی نیندرے جاگن، نیندر خراب ہوون

بدخوابی، (مو، صفت) 1- جگراتا، نُٹویں نیندر آون دی حالت، بے خوابی 2۔ بھیڑا خواب ویکھن دی حالت

بدخواہ، (فا، صفت) بُرا چاہن والا، ونگی: 'بھاویں رب ہووے کل حال چنگا، مر جاوے بدخواہ مردود تیرا' (مقبل)

بدخواہی، (فا، مو) 1-بُرا چاہون دا کم 2- دُشمنی، مخالفت، وَیر 3- مندی عادت، بدخصلتی 4- چُغلی، ہندیا، بُرائی

بدخوئی، (فا، مو) ہندیا، بُرائی، بھیڑی عادت، غیبت، چغلی، شرارت

بدخوئی کرن، (محا) 1- چُغلی کرن، ہندیا کرن، برائی کرن 2- بدمزاجی وکھاون، بدتمیزی وکھاون

بدذاتی: (محا) زانی دا پُتر، تخمِ خنزیر (اک گالھ)

بددستور، (مذ) بھیڑے رسم رواج، غلط طورطریقے، غلط عادتاں

بدُعا، (فا + عر، مو) بد اسیس، بَد اسیس، کسے دا بھیڑا چاہن دی دُعا

بدُعا کرن، (محا) کسے دا بُرا چاہون نی اللہ اگے ہتھ چُکن، مندا بولن، موہوں بھیڑا بول کڈھن

بدُعا لگ جاون/ بدُعا لگّن، (محا) کسے دی بھیڑی دُعا دا اثر ہوون

بدُعا لوَن، (محا) بُری حرکت پاروں بُری دُعا لوَن، گالھ مندا سُنن

بدُعائی، (مو) ویکھو: بدُعا

بدِل، (فا، صفت) ٹُٹے دِل والا، نراش، نا اُمید

بدِل کردیوَن/بدِل کرن، (محا) 1- بیزار کرن، جی اُچاٹ کرن 2- بدظن کرن، ناراض کرن، ناخوش کرن

بدِل ہو جاون/بدِل ہوون، (محا) 1- بیزار ہو جاون، جی اُچاٹ ہو جاون 2- بدظن ہو جاون، ناراض ہو جاون، وَٹ کھا جاون

بدِلی، (مو) 1- ناراضی 2- نااُمیدی، مایوسی 3- بزدِلی

بدماغ، (فا+عر، صفت) مغرور، گھمنڈی، آکڑ باز

بدماغ تھی ونجن، (محا) گستاخ تے بدلحاظ ہو جاون

بدماغ ہو جاون/ بدماغ ہوون، (محا) مغرور ہو جاون، بدمزاج ہو جاون

بدماغی، (مو) بدماغ ہونا، غرور، ہنکار

بد دیانت، (فا + عر، صفت) امانت وِچ خیانت کرن والا، بے ایمان

بددیانت ہوون، (محا) بے ایمان ہوون، ہیرا پھیری کرن والا ہوون، دغا باز ہوون، فریبی ہوون

بد دیانتی، (مو) بے ایمانی، دغابازی

بددیانتی کرن (محا) خیانت کرن، بے ایمانی کرن، دغے بازی کرن

بددیانتی وکھاون، (محا) ویکھو: بددیانتی کرن

بد دیانتی ہوون، (محا) بے ایمانی ہوون، خیانت ہوون

بد ذات، (فا + عر، صفت) 1- کمینہ، نیچ، بدمعاش 2- بے اصولا 3- اِک گالھ

بدذاتی، (مو) کمینگی، نیچتا، بدمعاشی

بد ذائقہ، (فا+عر، صفت) بے مزہ، رُکھا، بے سوادا، ناگوار، ناپسندیدہ

بدذوق، (فا+عر، صفت) بدمذاق، بدسلیقہ

بدذوق ہوون، (محا) بدسلیقہ ہوون، بدمذاق ہوون

بدذوقی، (مو) بدمذاقی، پھوہڑ پن

بدراہ، (فا، صفت) بدچلن، بدکار، بے دِین، بُرے چالے والا، بدچلن، ونگی: 'ہیر ہوئی بدراہ یارو، نیک جو سدا وندی'

بدراہ تھیون، (محا) گُراہے پین والا، بُرے راہ جاون والا، پُٹھے

رستے پَے جاون

بد راہ کرن، (محا) گمراہ کرن، بھٹکاون، بھیڑے کم دی ترغیب دیون

بَدرَاہ ہونا، (محا) 1- گمراہ ہونا، بدچلن ہونا 2- اپنے مذہب یاں مسلک نوں چھڈ کے دُوجے مذہب یاں مسلک وِچ داخل ہو جانا

بدراہن/ بدراہنا، (مصدر) 1- گمراہ کرنا، مشتعل کرنا، بھڑکانا، اُلٹے راہ پاؤنا، وَنگی: 'جس دا مُرشد کامل، اوس نوں شیتاں نہ بدرا ہوئے' (گل) 2- بدنام کرنا

بدراہُو، (صفت) 1- گمراہ کُن، گمراہ کرن والا 2- شیطان صفت بندہ، کُراہے پیا ہویا، بُرا

بدراہی، (مو) 1- گمراہی، کُراہی، گُمراہ کرن دا فعل تے اوہدی حالت، بھیڑی نصیحت 2- بدکرداری، بدخصلتی 3- بدمعاشی 4- (صفت) بُرے راہ جان والا

بدراہی دیون، (محا) کُراہے پاون، پُٹھے پاسے لاون

بدرنگ، (فا، صفت) 1- جس دا رنگ بدل گیا ہووے یاں پھِکا پے گیا ہووے 2- تاش کھیڈ دیاں ہویاں ملے ہوئے رنگاں توں بغیر دُوجے تِن رنگ 3- چوپٹ دیاں سولاں گوٹاں وِچوں اوہ اَٹھ گوٹاں جیہناں نال دُوجی واری کھیڈیا جاوے

بدرنگا، (مذ، صفت) 1- اُڈّے ہوئے رنگ والا، پھِٹے ہوئے رنگ والا 2- ماڑے یاں ناپسندیدہ رنگ والا 3- بے وصفا، بے سلیقہ، کُچجا

بدرنگی، (مو) 1- پھِٹیا ہویا یاں پھِکا رنگ ہوون دی حالت 2- تاش وغیرہ وچ رنگ دا پتّا نہ ہوون دی حالت 3- کوجھ، کُچج

بد رَو، (فا، صفت) 1- بھیڑی چال والا، مندے وتیرے والا، بدکردار 2- وڈا، گندا نالا

بَدرُوَّا، (مذ، صفت) کسے نوں حقارتاً کہندے نیں یعنی بدشکل

بدرُوح، (مو) جِن، بھوت، چُڑیل

بدروز: (فا، صفت) بدقسمت، بدنصیب

بدرَوں، (مو) ویکھو: بدرَد

بَدرُوہا، (صفت) بدصُورت

بدرُوئی، (مو) بُری شکل ہونی، بدصورتی، کوجھ

بدزبان، (فا، صفت) 1- کبول بولن والا، کوڑا بولن والا 2- گستاخ، مُونہہ پھٹ

بدزبان ہوون، (محا) بدتمیز ہوون، مُونہہ پھٹ ہوون، گستاخ ہوون

بدزبانی، (مو) 1- کوڑا بول، کبول، گالھ مندا 2- گستاخی

بدزبانی کرن، (محا) گستاخی کرن، گالھ مندا آکھن

بدزَن، (فا، صفت) کسے لئی بُرا وچارن والا، بدگمان

بدزَنی، (مو) کسے لئی بُرا خیال رکھنا، بدگمانی

بدزیب، (فا، صفت) بھدّا، بھیڑا، بدنُما

بدستارہ، (صفت) بدقسمت، اَبھاگا، وَنگی: 'ہیسی مُحب دا اوہ بیٹا، طالع، بدستارہ' (گل)

بدسرشت، (فا، صفت) بداصل، بدخصلت، بدفطرت، بُرے ضمیر والا

بدسرشت ہو جاون/بدسرشت ہوون، (محا) بدفطرت تے بدخصلت ہوون، بھیڑے لچھن والا ہوون

بدسرِشتی، (مو) بداصلی، بدخصلتی، بدفطرتی

بدسکن/ بدشگن، (مذ، صفت) بھیڑا سکن، اپ سکن

بدسکنا/بدشگنا، (مذ، صفت) ماڑے پیڑے والا، منحوس

بدگنی/بدشگنی، (مو) بھیڑا سگن، اَپ سگن، کُسگن

بدسلوک، (فا+عر، صفت) بھیڑے ورتارے والا، بدخُلق

بدسلوک ہو جاون، (محا) 1۔ بدلحاظ ہو جاون، بدید ہو جاون 2۔ مغرور ہو جاون، اکھاں متھے تے رکھ لون

بدسلوک ہوون، (محا) بے لحاظ ہوون، بھیڑے ورتارے والا ہوون

بدسلوکی، (مو) بھیڑا ورتاؤ، کوجھا ورتارا

بدسلوکی کرن، (محا) بھیڑا ورتارا کرن، بدخُلقی نال پیش آون

بدسیس، (مو) بددُعا

بدسیسی، (مو) بددُعا، بداسیس

بدشکل، (فا+عر، مذ) بھیڑی شکل والا، بدصورت، کسوہنا

بدشکل ہوون، (محا) کوجھا ہوون، بھیڑے نین نقش والا ہوون، بدصورت ہوون، کسوہنا ہوون

بدشکلا، (مذ، صفت) بدشکل، کرُوپ، کسوہنا، غصے یاں حقارت نال کہیا جاندا اے

بدشکلی، (مو) بدصورتی، کوجھ، کوڑھ، بھدا اپن

بدشگن، (مذ) بھیڑا شگون، نحوست، بھیڑا کم، بھیڑے شگن والا، منحوس

بدشگن ہوون، (محا) منحوس ہوون، بھیڑے شگن والا ہوون

بدشگنی/بدشگونی، (مو) بھیڑا شگن، بدفالی، نحوست

بدصورت، (فا+عر، صفت) بدشکل، کرُوپ، کسوہنا

بدصورت وکھاون: (محا) 1۔ منحوس شکل وکھاون 2۔ نقصان دا مُوجب بنن

بدصورتی، (مو) بدشکلی، کوجھ، بھونڈا پن

بدطینت، (فا+عر، صفت) بدخصلت، بدعادت، بدفطرت، بدمعاش

بدظن، (فا+عر، صفت) شکی، وہمی، بدگمان

بدظن ہو جاون/بدظن ہوون، (محا) 1۔ شکی ہوون، وہم وِچ پَون 2۔ کسے بارے بھیڑا سوچ لَون

بدظنی، (مو) شک، بدگمانی، بُرا خیال

بدظنی کرن، (محا) شک کرن، بدگمانی کرن

بدظنی ہوون، (محا) شک ہوون، بدگمانی ہوون

بدعقیدہ، (فا+عر، صفت) جیہدا عقیدہ درست نہ ہووے، بداعتقاد

بدعمل، (فا+عر، صفت) 1۔ مندے کرم کرن والا 2۔ (مذ) بھیڑا کم، مندے کرم

بدعملا، (ج، مذ، صفت) بھیڑے کم کرن والا، گناہی، وَیلی، عیبی

بدعملی، (مو) بدامنی، بدانتظامی، انھیر، بُرائی، بھیڑ

بدعہد، (فا+عر، صفت) اِقرار پُورا نہ کرن والا، وعدہ خلاف، بے وفا

بدعہد ہوون، (محا) وعدہ خلاف ہوون

بدعہدی، (مو) اقرار توڑنا، بچناں توں پھر جانا، وَنگی: 'کدی نہ پیغمبراں دے کولوں ہے بدعہدی ہوئی' (گُل)

بدعہدی کرن، (محا) ویکھو: بدعہدی

بدعہدی ہو جاون، (محا) بدعہدی ہوون، وعدہ خلافی ہو جاون

بدفعل، (فا+عر) ویکھو: بدعمل

بدفعل ہوون، (فا+عر، صفت) بدکار ہوون، بدکردار ہوون

بدفعلی، (صفت) 1۔ بھیڑے کردار والا 2۔ (مو) بھیڑا کم، کُکرم، حرام کاری، بدچلنی، اِغلام بازی 3۔ بدکاری، زنا کاری

بدفعلی کرن، (محا) بدکاری کرن، بھیڑا کم کرن

بدقدم، (فا+عر،صفت) بُرے قدم والا، منحوس

بدقدمی، (مو) نحوست

بدقسمت، (فا+عر،صفت) بھیڑی قسمت والا، ابھاگا

بدقسمت ہوون، (محا) بھیڑے نصیب والا ہوون، منحوس ہوون

بدقسمتا، (صفت) ویکھو: بدقسمت

بدقسمتی، (مو) مند بھاگی، ابھاگا پن، مندی قسمت، بدنصیبی

بدقول، (فا+عر،صفت) قول اقرار توں پھر جان والا، وِنگی: 'بد ذات نہیں تے بے وفا نہ ہاں گے بدقول' (حامد)

بدقولی، (مو) قول اقرار توں پھر جانا، وِنگی: 'کار میری جند واراں تیتھوں کم تیرا بدقولی' (سیف)

بدکار، (فا،صفت) 1۔ بُرا کم کرن والا منکھ، آدمی 2۔ بھیڑے کردار والا منکھ، مندے اخلاق والا، لُچا، بدمعاش

بدکار ہوون، (محا) بدفعل ہوون، بدکردار ہوون، پاپی ہوون، گنہگار ہوون، لُچا لفنگا ہوون، بُرا کم ہوون، بدفعل ہوون

بدکارن، (مو،صفت) 1۔ بھیڑی زنانی 2۔ بھیڑے عملاں والی زنانی، بدکردار عورت

بدکاری، (مو) 1۔ بھیڑا کم کرنا 2۔ لُچا پن، بدمعاشی، بدفعل، بدکرداری، پاپ

بدکاری کرن، (محا) بُرے کم کرن، بدمعاشی کرن، بدفعلی کرن، پاپ کرن

بدکردار، (فا،صفت) 1۔ بھیڑا کم کرن والا، کُکرمی 2۔ پاپی، وِنگی: 'بھاویں نے کوکار تے بھاویں ٹولا بدکرداراں' (گل)

بدکردار ہوون، (محا) بدعمل ہوون، بھیڑے لچھن والا ہوون، پاپی ہوون

بدکرداری، (مو) بُرائی کرن دا کم، بدکاری، پاپ، بھیڑا عمل، وِنگی: 'رات دِنے اوہ کرماں ماری کردی بدکرداری' (گل)

بدکلام، (فا + عر، صفت) بول کبول بولن والا، مندا بولن والا، بدزبان

بدکلامی، (مو) بول کبول بولنا، بدگوئی، بدزبانی، بُرا بولن دا کم

بدکویزا، (مذ، صفت) بے ادب، بدتمیز، گُستاخ، بے قاعدگی ورتن والا

بدگفتار، (فا، صفت) بھیڑا بولن والا، بد زُبان، وِنگی: 'کویں مت آوے ایہہ کہ مت ماری، کڈھ مت مونہوں بدگفتار باہر' (فضل)

بدگفتاری، (مو) بدگوئی، بدکلامی

بدگمان، (فا، صفت) 1۔ہنکاری، ہینکڑ والا 2۔ شکی، بدظن، بے یقین

بدگُمان رکھن، (محا) شک کرنا، اعتبار نہ کرنا

بدگُمان کرن، (محا) بدظن کرن، دُور کر دین

بدگُمان ہوون، (محا) بدظن ہوون، شکی ہوون، کسے بارے بھیڑا سوچ لون

بدگمانا، (فا،صفت) بدگمان، کسے بارے شک وچ پے جان والا

بدگُمانی، (فا،مو) شک شبہہ، وسواس، بے یقینی

بدگُمانی پا دیون، (محا) شک پا دیون، بدگمان کر دیون

بدگُمانی پوَن، (محا) ویکھو: بدگُمانی پے جاون

بدگُمانی پے جاون، (محا) شُبہ پے جاون، وسواس ہو جاون

بدگُمانی جاندی رہون، (محا) شک نہ رہون، وسواس مُک جاون

بدگُمانی دُور کر دیون/بدگُمانی دُور کرن، (محا) شک کڈھ دیون، شُبہ رفع کر دیون

بدگمانی دُور ہو جاون/بدگمانی دُور ہوون، (محا) ویکھو: بدگمانی جاندی رہون

بدگمانی رفع کر دیون/بدگمانی رفع کرن، (محا) ویکھو: بدگمانی دُور کر دیون

بدگمانی رفع ہو جاون/بدگمانی رفع ہوون، (محا) بے یقینی جاندی رہون، شُبہ نکل جاون

بدگمانی ظاہر کرن، (محا) بداعتمادی دا اظہار کرن، شُبہ کرن

بدگمانی کڈھ دیون، (محا) شُبہ دُور کر دیون، یقین کرا دیون

بدگمانی کڈھن، (محا) ویکھو: بدگمانی کڈھ دیون

بدگمانی کرن، (محا) شک کرن، شُبہ کرن، یقین نہ کرن

بدگمانی گُزرن، (محا) شک پون، گمان ہوون

بدگمانی نِکل جاون، (محا) شک دُور ہو جاون، شُبہ جاندا رہون

بدگمانی وِچ پا دیون/بدگمانی وچ پاون، (محا) شُبہے وچ پا دیون، بدگمان کر دیون

بدگمانی وِچ پَون، (محا) ویکھو: بدگمانی وچ پے جاون

بدگمانی وِچ پے جاون، (محا) شُبہے وچ پے جاون، بدگمان ہوون

بدگمانی ہوون، (محا) شک ہوون، بدظنی ہوون

بدگو، (فا، صفت) 1۔ بدخُو، بدکلام، گالھ مندا بولن والا، کوڑا 2۔ چُغل خور، کنڈ پچھے گل کرن والا 3۔ لڑاکا، جھگڑالو

بدگوئی، (فا، مو) نِندیا، بھنڈی، بدخوئی

بدگوئی کرن، (محا) 1۔ بدکلامی کرن، بدزبانی کرن، بکواس کرن 2۔ چُغلی کرن، برائی دسّن

بدگھوڑا، (مذ) مندی عادت والا گھوڑا، سوار نُوں تنگ کرن والا گھوڑا

بدلحاظ، (فا+عر، صفت) جس نوں کسے دا لحاظ نہ ہووے، بے لحاظ

بدلحاظی، (مو) ندیدہ پن، بے شرمی، رُکھا پن

بدلگام، (فا+صفت) 1۔ بے لگام، مُونہہ زور (گھوڑا) 2۔ نافرمان، جو حکم نہ منّے 3۔ گُستاخ، مُونہہ پھٹ

بدلگام کر دیون / بدلگام کرن، (محا) مونہہ پھٹ بنا دیون، گستاخ کرن

بدلگام ہو جاون / بدلگام ہوون، (محا) مونہہ پھٹ ہوون، مونہہ زور ہوون، گستاخ ہوون

بدلگامی، (مو) مُونہہ زوری، گستاخی، مونہہ پھٹ ہوون دی حالت

بدلگامی کرن، (محا) گستاخی کرن، بدکلامی کرن

بدلگامی ہوون، (محا) گستاخی ہوون، بدکلامی ہوون

بدلوک، (صفت) بھیڑے لوک، مندیاں عادتاں والے

بدماس، (صفت) ویکھو: بدمعاش

بدماسی، (مو) ویکھو: بدماشی

بدماش، (فا+ عر، صفت) 1۔ بھیڑے چال چلن والا، لُچا، بد چلن 2۔ غنڈہ 3۔ شرارتی

بدماشن، (مو) بدمعاش دی تانیث، بدمعاش عورت

بدماشی، (مو) 1۔ بدچلنی، لُچ پُنا 2۔ غنڈ پُنا 3۔ شرارتی

بدمانس، (فا، صفت) 1۔ بن مانس 2۔ شریر

بدماہنو، (مذ، صفت) 1۔ بھیڑی شکل والا، کوجھا 2۔ بن مانس، جنگلی انسان

بدمجاج/ بد مزاج، (مذ، صفت) کوڑی طبیعت والا، گھمنڈی، مغروری، پھُوں پھاں وچ رہن والا

بدمجاجن، (مو، صفت) بدمزاج زنانی

بدمخول، (صفت) 1۔ بھیڑے مذاق کرن والا 2۔ ناشکرا

بدمخولی، (مو) 1۔ بھیڑا مذاق، چھیڑ خانی 2۔ ناشکری

بدمخولیاں کرن، (محا) 1۔ بھیڑے مذاق کرن 2۔ ناشکری کرن

بدمخولیاں ہوون، (محا) 1۔ بھیڑے مذاق ہوون 2۔ ناشکری ہوون

بدمذہب، (فا+ عر، صفت) 1۔ بدعقیدہ، بداعتقاد 2۔ بے ایمان

بدمزاج، (فا+ عر، صفت) بھیڑے سُبھا والا، جو ہر ویلے کھجیا رہے، سڑیل، چڑچڑا

بدمزاجی، (مو) بھیڑا سُبھا، ہر ویلے کھجے رہن دی کیفیت، تند خوئی، چڑچڑاپن

بدمزگی، (مو) 1۔ بے سوادی، ذائقے دی خرابی 2۔ جھگڑا، رنجش

بدمزگی کر دیون/بدمزگی کرن، (محا) بے سوادی کرن، رنگ وچ بھنگ پاون، مزہ خراب کرن، مزہ کرکرا کرن

بدمزگی ہوون، (محا) بے سوادی ہوون، رنگ وچ بھنگ پون

بدمزہ، (فا، صفت) 1۔ بے مزہ، بے سوادا، رُکھا 2۔ بیمار، روگی 3۔ ناراض، غصے 4۔ ناگوار، ناپسندیدہ

بدمزہ کر دیون، (محا) ویکھو: بدمزہ کرن

بدمزہ کرن، (محا) 1۔ بے سواد کرن 2۔ ماحول خراب کرن

بدمزہ ہو جاون/بدمزہ ہوون، (محا) 1۔ چنگے سواد والا نہ ہوون، بدذائقہ ہوون 2۔ مُونہہ دا سواد خراب ہوون 3۔ ناگوار ہوون، ناپسندیدہ ہوون

بدمست، (فا، صفت) 1۔ نشے وچ چُور، بہت زیادہ نشہ کرن والا 2۔ مستی وچ ڈُبا ہویا، بے سُرت، مدہوش

بدمست ہو جاون، (محا) ویکھو: بدمست ہوون

بدمست ہوون، (محا) نشے وِچ چُور رہوون دی حالت، مدہوش ہوون، خرمست ہوون

بدمستی، (مو) 1۔ نشے وچ چور ہون دی کیفیت 2۔ کسے خوشبو وِچ ڈُبے ہونا، آل دوال توں انجان ہو کے مست ہونا 3۔ شرارت، خرمستی، مدہوشی

بدمستی کرن، (محا) خرمستی کرن، کھورُو کرن

بدمستی وِچ ہوون، (محا) نشے وچ چُور رہوون، مدہوشی وچ ہوون

بدمستی وکھاون، (محا) کھرمستی وکھاون، کھورو کرن

بدمستی ہوون، (محا) کھورو ہوون، کھرمستی ہوون

بدمعاش، (صفت) 1۔ ناجائز تے غلط وسیلیاں نال روٹی کمان والا 2۔ مندے چال چلن والا 3۔ لُچا، لفنگا، غنڈہ، شرارتی

بدمعاشی، (مو) بدچلنی، لُچ پُنا، غُنڈ پُنا، شرارت

بدمعاشی کرن، (محا) لفنگ کرن، غنڈ پُنا کرن

بدمعاشی وکھاون، (محا) ویکھو: بدمعاشی کرن

بدنالوں بدنام بُرا، (اکھا) ویکھو: بد چنگا، بدنام بُرا

بدنام، (فا، صفت) جو بُرا مشہور ہوگیا ہووے، جیہدی شہرت اچھی نہ ہووے

بدنام کر دیئون/ بدنام کرن، (محا) بُری شہرت کرن، الزام لاون، عزت خراب کرن

بدنام ہو جاون/ بدنام ہوون، (محا) بُرا مشہور ہوون، بُرا ہوون

بدنامی، (فا، مو) بُری شہرت، بُرائی، بھنڈی، ذِلّت، رُسوائی

بدنامی آون، (محا) بُرائی آون، اُلاہما آون

بدنامی دا داغ، (مذ) بُری شہرت دا دھبا، بُرائی دا الزام، بھیڑی

عزت دی شہرت

بدنامی دا داغ لا دیو ن، (محا) 1- بُرائی دا الزام لاون 2- بُہتان لاون

بدنامی دا داغ لگ جاون، (محا) 1- بُری شہرت دا دھبا لگن، بُرائی داالزام لگن 2- بہتان لگن

بدنامی دا داغ لگن، (محا) ویکھو: بدنامی دا داغ لگ جاون

بدنامی سمیٹن، (محا) 1- بُرائی کٹھی کرن، بدنامی لون 2- بُرائی نوں لکوون 3- بُری شہرت نوں دُور کرن

بدنامی لا دیو ن/بدنامی لاون، (محا) الزام لاون، بُری شہرت کرن، بُری مشہوری کرن

بدنامی لگ جاون/بدنامی لگن، (محا) الزام آون، بہتان لگن، دھبا لگن

بدنامی لگنا، (محا) بدنامی ہونا، دھبا آونا، ونگی: 'بے گناہی بے دوسے تائیں، آن لگی بدنامی' (گُل)

بدنامی مِٹ جاون، (محا) بُری شہرت دا جاندیاں رہن، چنگی شہرت ہو جاون

بدنامی مِٹا دیون، (محا) بُری شہرت نوں دُور کرن دی کوشش کرن

بدنامی مٹاون/بدنامی میٹن، (محا) بھیڑی شہرت نوں دُور کرن دی کوشش کرن

بدنامی مِٹن، (محا) بُری شہرت دا جاندیاں رہن، چنگی شہرت ہو جاون

بدناں، (صفت) 1- بدنام 2- بھیڑی شہرت

بدناوی، (مو) ویکھو: بدناویں

بدناویں، (مو) 1- بدنامی 2- بدنام زنانی

بدناؤ، (صفت) ویکھو: بدنام

بدناوں، (صفت) ویکھو: بدنام

بدنائیں، (صفت) 1- بدنام 2- (مو) بدنامی

بدنسل: (فا+عر، صفت) بداصل، بُرے اصلے دا، کمینہ، بدذات

بدنسلی: (مو) بُرے اصلے دا ہوون دی حالت، کمینگی، بدذاتی

بدنصیب، (فا+عر، صفت) ابھاگا، مندی قسمت والا، بدقسمت

بدنصیب ہوون، (محا) بھیڑے نصیباں والا ہوون، مندے بھاگاں والا ہوون

بدنصیبی، (مو) 1- بدقسمتی، مندے لیکھ 2- بلا، آفت، شامت، زوال، تباہی 3- سیاہ بخت

بدنظر، (فا+عر، صفت) 1- بھیڑی نظر والا، بھیڑی تکنی والا 2- اوہ جس دی نظر دُوسرے نوں لگ جاوے 3- بے ایمان، بدنیت، حسد کرن والا

بدنظر ہونا، (فا، مذ) 1- بھیڑی نظر ہونا، نفسانی خواہش دے ارادے نال گھورنا، 2- دُشمنی دی نظر نال ویکھنا

بدنظری، (مو) بُری نظر نال ویکھن دا کم، بے ایمانی، بدنیتی

بدنظمی، (مو) ویکھو: بدانتظامی

بدنفس، (فا+عر، صفت) بدفطرت، بدکار

بدنفسی، (مو) بدفطرتی، بدکاری

بدنگاہ، (فا، صفت) ویکھو: بدنظر

بدنگاہ نال ویکھن، (محا) مندی نظر نال ویکھن، بُری نیت نال ویکھن

بدنُما، (فا، صفت) 1- بھدا 2- بدشکل، کرُوپ

بدنُمائی، (مو) بدشکل، کوجھ، کوڑھ

بدنیّت، (مو، صفت) مندی سوچ والا، جس دی نیت بدل گئی ہووے، بھیڑی نیت والا، ونگی: 'ایہہ نین خونی نین چودنیں بھن بدنیت بدراہ' (مرزا، حافظ)

بدنیت ہوون، (محا) بھیڑی نیت والا ہوون، بے ایمان ہوون

بدنیتا، (مذ، فا، صفت) جس دی نیت بدل گئی ہووے، بُری نیت والا

بدنیتا ہوون، (محا) ویکھو: بدنیت ہوون

بدنیتی، (مو) بھیڑی نیت، بے ایمانی، بددیانتی

بدوضع، (فا+عر، صفت) بھیڑی شکل والا، بدصورت، کوڑھا، کوجھا

بدہضمی، (مو) ہضم نہ ہونا وغیرہ، نہ پچنا وغیرہ، ہضم نہ ہوون دی حالت، طبیعت دی گرانی

بدہضمی ہو جاون/بدہضمی ہوون، (محا) معدہ خراب ہوون، ہاضمہ خراب ہوون

بدہنیرا، (صفت) 1- بدذات، ذلیل، کمینہ 2- فحش (جیویں: بدہنیر یاں گاہلاں) گندیاں گاہلاں

بدیقین، (فا+عر، صفت) 1- بدعقیدہ، بداعتقاد 2- یقین نہ کرن والا

بدیقین ہوون، (محا) 1- وسواسی ہوون 2- کمزور ایمان والا ہوون، بدعقیدہ ہوون

بدیقینی، (مو) بداعتقادی

بد : (مذ) 1- سُنڈھا، گلٹی 2- سُور، باہرلا 3- ذِے، متعلق 4- داء 5- شرط، ضِد، بانھ

بِد : (مو) 1- بوند 2- اوہ سوغاتاں جو ویاہ والے دِن لاڑھے ولوں کُڑی والے گھر لیائیاں جاندیاں نیں، مٹھیائی، شالاں وغیرہ دی گنڈھ

بِد ملاون، (محا) برابر کرنا، اِکو ورگے کرنا

بِدا: (ہ، مذ) بِدن مصدر توں، متھی ہوئی، طے شدہ، ازلوں لکھیا ہویا

بِدا: (مو) وِداع داوگاڑ، رخصتی، خدا حافظ آکھنا

بِدا دینی، (محا) وداع کرنا

بدابدی: (فم) ویکھو: بدھو بدھی

بِدادی: (مو) ویکھو: بے دادی

بِدار: (مذ) ویکھو: بیدار

بِدار: (مذ، صفت) تباہ کرن والا، برباد کرن والا، ناش کرن والا

بدارک: (صفت) چیرن پاڑن والا

بِدارنا: (فعم) 1- نشٹ کرنا، برباد کرنا، مِٹا دینا 2- میٹنا، ہٹادنا، ونگی: 'کھولن دھڑیاں ماگ بِدارن

بِداری: (مو) ویکھو: بیداری

بداس: (صفت) اُداس، نموجھان

بدام/ بادام: (فا، مذ) 1- اِک قسم دا مشہور خشک میوہ، جس دی گری طاقتور ہوندی ہے 2- (صفت) چھوٹے 3- بٹن 4- مجازاً: محبوب ی اکھ

بدام اکھی، (مو) سوہنیاں اکھاں والی، محبوب دیاں اکھاں

بدام روغن، (مذ) بداماں دیاں گریاں دا تیل

بھجے بدام، (مذ) 1- بھجے ہوئے چھولے 2- بھُجی ہوئی مونگ پھلی

بھکھ وچ چھولے وی بدام ہوندے ہند، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ وِچ سبھ کجھ سوادی لگدا ہے اوددوں کہندے نیں

پشوری بدام، (مذ) پشور دے علاقے دا بادام جو ودھیا سمجھیا

جاندا ہے

کاٹھا بدام، (مذ) بادام دی اک گھٹیا قسم جس دی چھلکو بہت موٹی ہوندی ہے

کاغذی بدام، (مذ) بادام دی اک قسم جس دی چھلکو بہت نرم ہوندی ہے

گولا بدام، (مذ) اِک قسم دا بادام جو شکل وِچ گول ہوندا ہے

بدامچا: (مذ) اِک قسم دا تیر، بادامچہ

بدامی: (صفت) 1۔ بادام دے رنگ دا 2۔ بادام دی شکل دا

بدان: (مذ) لوہے دا وڈّا تے وزنی ہتھوڑا جیہد ے نال گرم لوہے نوں کُٹ کے مطلوبہ چیز بنائی جاندی اے یاں وڈّے وڈّے پتھراں نوں توڑیا جاندا اے

بدانا: (مذ) 1۔ تُوت دا پھل جو بہتا لما نہیں ہوندا 2۔ اِک طرحاں دی مٹھیائی جس دے دانے چھوٹے انگوراں ورگے ہوندے نیں 3۔ بیج توں بغیر (انگور، انار) وغیرہ

بدانا انار، (مذ) اِک قسم دا ودھیا انار جو افغانستان وِچ ہوندا ہے

بِدانی: (ہ، صفت) وِدوان، دانشور، سُوجھوان

بدّاں دُھوون: (محا) خدمت کرنا، خوشامد کرنا

بداوا: (مذ) ویکھو: بے دعویٰ

بداونا: (متعدی المتعدی) شرط لواونا، ہتھ کرواونا

بدائی: (پو، مو) 1۔ بچّے دے جنم تے پیسے تے کپڑے دین دی اِک رسم 2۔ پیر بدائی، تھاں داناں

بدائی: (مذ) بکواس

بدائیگی: (مو) وداعیگی، رخصتی

بُدبُدا: (مذ) بُلبُلہ

بُدبُداونا: (فل) 1۔ بُلبُلے اُٹھنا 2۔ اُبلنا

بِدّت: (مو) بِدعت، شریعت وِچ کوئی نئی گل کڈھنا، ونگی: بدت شرع بناں ہی سبھو، اُڈ ہوائی ہوئیاں' (گل)

بِدّتی: (صفت) بِدعتی دا وِگاڑ 1۔ مذہب وچ نویں دھارا چلاون والا 2۔ فسادی، شرارتی، ونگی: مُشرک کافر بدلی تائیں، سبھ خوار کریسن' (گل)

بَدّخ / بَدّک: (مو) بطخ دا ہندکو لہجہ، بطخ نوں فارسی وچ بت تے عربی وچ ''بط'' کہندے نیں، بطخ توں وِگڑ کے بنیا ہویا

بَدخا / بَدکا: (مذ) بتکا، بطخ دا نر

بدخش / بدخشاں: (مذ) اِک شہر جتھوں دے لعل مشہور نیں، ونگی: 'متھا چمکدا اے چن چودھویں دا، جیوں ڈلھک بدخش دے لال دی اے

بدر: (فا، صفت) 1۔ باہر، گھروں باہر، ونگی: 'اُتنا ظلم نہ ہوون دیندے، شہروں بدر کریندے' (ہا) 2۔ نقص، عیب 3۔ بقایا، باقی ماندہ

بَدّر آنا: (محا) الزام آنا، تہمت لگنا

بدر کر دینا، (محا) 1۔ کڈھ دینا 2۔ جلا وطن کر دینا، دیش نکالا دے دینا

بدر: (مذ) 1۔ بیر، بیری 2۔ بتولا

بدر: (عر، مذ) چودھویں دا چن، پُورا چن، ونگی: 'گل بدن تے بدر منیرو، چہرے نور زیادہ' (سیف)

بدرُ الدُّجیٰ، (عر، صفت) 1۔ انھیری رات دا چن، روشنی کرن والا چن 2۔ حضور پاک ﷺ دا لقب کیوں جے آپؐ نے جہالت تے ظلم دے انھیریاں نُوں دُور کیتا سی

بدرمنیر، (عر، مذ) چودھویں دا چن، پُورا چن، ونگی: 'گل بدن تے

بدر منیروں، چہرے نور زیادہ' (سیف)

بدر ہلال، (مذ) پہلی دا چن، چن دی پہلی تاریخ، ونگی: 'روند کھول زیارتاں لوک کرن، عیدالفطر دے بدر ہلال دیاں' (قادر)

بدَّ ر: (مذ) بدل دا وگاڑ، بھادروں، بدرا، ساون توں اگلا مہینہ

بِدر: (مذ) اِک شہر دا ناں

بدرا: (ہ، مذ) 1-بدّل، بھادروں دا مہینہ، ساون توں مگروں آون والا مہینہ 2-بدّل

بدرا دی پِنڈ تے کتیں دی چھاہ، بُرے دا راہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھادروں دے مہینے کھجوراں کھانا اتے کتک وِچ لسی پینا بخارنوں سدّا دینا ہے اودوں کہندے نیں

بدُّ رلاں: (پو، صفت) اوہ آدمی جو اپنا سما عورتاں وچ خراب کرے اتے اپنے کم ول دھیان نہ دیوے

بدر جہا: (فا+عر، فم) بہت زیادہ، حدوں ودھ، بے انت، بے اوڑ

بِدرد: (صفت) بے درد، ظالم، بے حِس، ونگی: 'درد ونداں دے نال بِدردا، رل کے دغا کمایا' (ہا)

بدردن: (مو، صفت) بے درد، سنگدل زنانی

بدردی: (صفت) بے دردی توں وِگڑیا ہویا، بے رحم، ظلم

بدرّقہ: (فا، مذ، صفت) رستہ وکھاون والا، رہبر

بدرّقی: (مو، صفت) رستہ وکھاون والی، رہبر

بدر کنا: (فل) خوفناک، دہشت دی حالت، نیندر وچ ڈر کے اُٹھ جانا

بدرہ: (فا+عر، مذ) 1-تھیلی، توڑا، ونگی: 'نانک بدرہ مالک، بھیتر دھریا آن' 2-ہزار روپیے دی تھیلی

بدرہ خاتون: (مو) قصہ سیف الملوک دی اِک پری کردار دا ناں

بدرھکا: (پو، صفت) ڈرن والا، بدری

بدری: (مو) بدرہ دی تصغیر، چمڑے دا تھیلا جس وچ آٹا پایا جاندا اے، تھیلی، گُتھی، چھوٹا بٹوا

بدری: (ہ، مو) 1-بدلی، بدّل 2-بیری 3-کپاہ دا بوٹا

بِدری: (مو) چادراں یاں شالاں دی گنڈھ

بِدری: (مذ) 1-بدر شہر دا، بِدر نال سمبندھت 2-جست اتے تانبے دے میل توں بنے برتن جیہناں اُتے چاندی یاں سونے دیاں تاراں نال نقاشی دا کم کیتا ہوندا ہے 3-دھات دا ٹُکڑا جس اُتے چاندی دا کم ہووے

بدری ناتھ: (مذ) ہندوواں دا اک مشہور تیرتھ جیہڑا ہمالیہ وچ ہے

بدری نارائن: (مذ) ویکھو: بدری ناتھ

بدرین: (پو، صفت) ہر سال بچہ جمن والی گاں یاں مجھ

بدَست: (فا، فم) 1-ہتھ وچ، ہتھ نال، ہتھیں 2-ذریعے، راہیں

بدستور: (فا، فم) اووِیں کیویں، اوسے طرحاں، اُنجے، قاعدے یاں عادت موجب

بِدعت: (عر، مو) 1-نویں گل 2-اسلام وِچ اوہ گل جو حضرت محمد ﷺ سے نہیں سی 2-کُفر، بھیڑی گل، بھُل 3-دِین وچ کوئی نویں شے پیدا کرنا، ونگی: 'بدعت کہن مُلاّں ذکر عشق دے نوں، معلوم کسے نہ راز نہاں کیتے' (محمد بوٹا)

بدّک: (مو) 1-اِک مشہور جانور، بطخ جیہدا ایہہ وگاڑ اے 2-اِک مشہور پرندہ جیہڑا عموماً پانی تے تردا رہندا اے تے چکڑ پانی وِچوں اپنی خوراک لبھدا اے

بُدکا: (مذ) بُجکا

بدکی: (مو) بندگی، جاپ، بھجن

بِدکے: (فم) ضِد کر کے، شرط لا کے

بدل: (عر، مذ) 1۔ اک چیز دی تھاں تے ورتی یاں دتی جان والی چیز، عوض 2۔تبدیلی، بدلاؤ 3۔(فم) عوض وِچ، بدلے وچ، معاوضہ
بدل بدل کے، (فم) واری واری نال
بدل بدلاون ، (محا) ادل بدل کرن، ہیر پھیر کرن، داء لاون، بددیانتی کرن
بدل جانا/ بدل جاون ، (محا) 1- تبدیل ہو جاون 2- رویے وچ فرق آ جاون 3-زبانوں پھِر جاون، مُکر جاون 4- اکھاں پھیرلوَن
بدل چوکی ، (مو) مزدوری لئی مقرر وقت، شفٹ
بدل سدّل، (پو، مذ) ادل بدل
ادل بدل، (مذ) 1۔ وٹاندرا (کسے چیز یاں تھاں دا) وٹا سٹا 2۔ تبدیلی، بدلاؤ، ہیر پھیر
بدّل: (مذ) 1۔آسمان وِچ اکٹھی ہوئی ہوئی بھاپ جس توں مینہہ ورھدا اے، ابر، بخارات، جھڑ، میگھ 2۔بدّل دی شکل دا کپڑا
بدّل آ جاون/ بدّل آون، (محا) 1- کسے چیز دی تھاں تے دوجی چیز رکھ آون، تبدیل کراون 2- گھٹا آون، بدلاں دا آسمان تے آون
بدّل اُٹھن ، (محا) بدّل آون، بدّل چڑھن
بدّل اُڈ جاون/ بدّل اُڈّن ، (محا) آسمان صاف ہوون، بدّل چھٹن
بدّل برسن ، (محا) مینہہ پَین ، بارش ہوون
بدّل پاٹ جاون/بدّل پاٹن، (محا) بدلاں وچ وِتھ آ جاون، مطلع صاف ہو جاون، آسمان صاف ہوون
بدّل پھٹن، (محا) ویکھو: بدّل پاٹن
بدّل پھٹنا، (محا) ویکھو: بدل پاٹ جاون

بدّل پھیلّن، (محا) بدّل چھا جاون
بدّل جُھکن، (محا) بدلاں دا نیڑے آون، بدلاں دا نیواں ہوون
بدّل چال، (مو) اسمان وِچ بدّل ہون دی حالت
بدّل چڑھ آون، (محا) گھٹا دا اگانہہ ودھ آون، گھٹا چھا جاون
بدّل چڑھن، (محا) گھٹا دا اگانہہ ودھن، بدّل اُٹھن، بدل آون
بدّل چڑھیا ٹلّیوں، گاں نہ کھولن دیوے کِلّیوں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ٹلے دی پہاڑی ولّوں بدّل آوے تاں اوہ اک دم ہی ورھ پیندا ہے، اوددوں کہندے نیں
بدّل چڑھیا چنبلوں، ڈنگر وچھا سنبھلو، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ چنبل پہاڑی ولّوں بدّل آوے تاں اوس دے وسّن دا بہت امکان ہوندا ہے اوددوں کہندے نیں
بدّل چھا جاون/بدّل چھاون، (محا) ویکھو: بدّل پھیلن
بدّل چھٹ جاون، (محا) ویکھو: بدّل چھٹن
بدّل چھٹن، (محا) آسمان صاف ہوون، بدّل پھٹن
بدّل چھلن ، (محا) بدلاں دا ایدھر اودھر ہوون
بدّل دا بھجن ، (محا) بدّل دا تیز اُڈن
بدّل دا روون ، (محا) مینہہ ورھن
بدّل دا گرجن ، (محا) بدّل دا گڑ گھاون، بدّل دا گڑ گج کڈھن
بدّل دوڑن ، (محا) بدّل دا تیز تیز چلن، بدّل دا اُڈن
بدّل دی تڑکی، سس دی جھڑکی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بدلاں توں مگروں نکلی دُھپ اتے سس دی جھڑکی چُبھویں ہوندی ہے اوددوں کہندے نیں
بدّل دی چھاں، (مو) تھوڑے دن رہن والی چیز، مایا، عارضی شے

بدّل دی گرج، (مو) ویکھو: بدل کڑکن

بدّل شدّل، (فم) بدّل وغیرہ

بدّل کڑکن، (محا) 1- بدلاں دا رگڑ دی آواز کڈھن 2- ظلم دا دور دورہ ہونا 3- عذاب دا خوف ہونا

بدّل کنی دی رُت، (مو) مینہہ کنی دی رُت، برسات دا موسم

بدّل گرجن، (محا) ویکھو: بدّل دا گرجن

بدّل گھر آون، (محا) بدّل دا آسمان تے چڑھ آون، بدّل چھا جاون

بدّل گئے لَے داء، اُٹھ نی رنّے مُوڑھا چاء، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دکھن ول نوں جان والا بدّل ضرور ورھدا ہے اودوں کہندے نیں

بدّل وانگوں گرجن، (محا) 1- رولا پاون، شور کرن 2- اُچّی اُچّی غصے نال بولن

بدّل وائی، (مو) بدل چھائے ہون دی کیفیت، جھڑی، بدلاٹ

بدّل وٹجن، (محا) تبدیل ہو جاون، شکل صورت ہور ہو جاون

بدّل ونج اُبھار ٹیل، توا مودھا مار، (اکھا) پہاڑ پاسیوں چڑھیا بدل ضرور وَرھدا اے تے چھیتی وَرھدا اے

بدّل ونجن، (محا) ویکھو: بدل وجن

بدّل ونجن اُبھار، پتّل عمدہ مار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے بدل چڑھدے ول جا رہے ہون تاں ورکھا بہت گھٹ ہوندی اتے ایسے کر کے فصل وی گھٹ ہوندی ہے اودوں کہندے نیں

بدّل ونجنا ڈِلاہ، ہک پکیندی پنج پکا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بدل پچھم ول جاندے ہون تاں ورکھا بہت ہون کر کے فصل بہت ہوندی ہے اودوں کہندے نیں

بَدّل وَٹّن/ بدل ویکھن، (محا) مُکر جانا، کسے گل توں انکاری ہو جانا

بدّل ویکھ کے گھڑے بھن دیوَن، (محا) ویکھو: بدّل ویکھ کے گھڑے بھنّن

بدّل ویکھ کے گھڑے بھنّن، (محا) آس پُوری ہوندی دیکھ کے نقصان کر بیہن

چچالی بدّل گجّے، گاں ڈھگیندا بجھّے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اُتر پچھم وِچ بدل گجدیاں سار ای مینہہ آ جاندا ہے اودوں کہندے نیں

بدلا: (مذ) 1- تبدیلی، وٹاندرا 2- (فعمر) بدلاون (مصدر) توں فعل امر..... تبدیل کر، بدل دے

بدلا آون، (محا) بدل آون، تبدیل کر آون

بدلا جاون، (محا) بدل کے ٹُر جاون

بدلا کے دسّن، (محا) گل اُلٹ کر کے بیان کرن

بدلا گھِتّن/ بدلالوَن، (محا) تبدیل کرلوَن، بدل لوَن

بدلا: (صفت) 1- بے دِل، ڈرپوک، بُزدِل 2- اُداس، غمگین، دُکھی

بدلاٹ: (مو) بدل وائی، بدّل چھا جانا، جھڑ

بدلار: (پو،مو) چنگی ورھن والی بارش، تیز مینہ

بدلاڑاں: (پو،مذ) ادل بدل کرنا، وٹاندرا

بدلاکھی دُھپ: (مو) بدلاں نوں پاڑ کے نکلی دُھپ

بدلان/ بدلاون: (مصدر) 1- تبدیل کرن، بدلن، وٹاون، پرتاون، پلٹاون، پھیرن 2- بدگمان کرن

بدلانا: (فعم) وٹانا، تبدیل کرنا

بدلاؤ: (صفت) بدلاون جوگ، وٹاون جوگ

بدلائی: (مو) بدلاون دی مزدوری یاں کم

بدلن: (مصدر) 1- پھیرن، تبدیل کرن 2- ادل بدل کرن، پھکا پاون، اُلٹ پُلٹ کرن 3- تبدیل ہوون، ادل بدل ہوون، ہور دا ہور ہوون، پاسا تبدیل کرن 4- پھِرن، مُکرن 5- بے وقوف بنن، پاگل یاں جھلاّ بنن

بدلن ہار، (مذ،صفت) جیہڑا بدل جاوے، جو بدل سکے

بدلن ہارا، (مذ) ویکھو: بدلن ہار

بدلنا: (فعم) 1- تبدیل ہونا، ہیر پھیر ہونا 2- اک تھاں توں دُوجی تھاں تے چلے جانا 3- مقرر ہونا 4- دُوجی شکل اختیار کرنا، ہور دا ہور ہونا 5- پھرنا 6- پھکّا پینا (رنگ وغیرہ دا) 7- تبدیل کرنا، وٹاندرا کرنا 8- کسے چیز دی تھاں تے دُوسری چیز رکھنا 9- پاسا پلٹانا (روٹی وغیرہ)

پانی بدلنا، (محا) 1- ہوا دی تبدیلی نئی اک تھاں توں دُوسری تھاں تے چلے جانا 2- اُچل کے دُوجی تھاں ٹُر جانا 3- حُقہ تازہ کرنا

پل پل بدلنا، (محا) کسے اک گل تے قائم نہ رہنا، کدے کجھ کہنا کدے کجھ کہنا

جُون بدلنا، (محا) حالت چنگی ہو جانا

زمانہ بدلنا، (محا) 1- قسمت پھرنا 2- سمے دے حالات تبدیل ہو جانا، ہور طرحاں دا سماں آ جانا

گل بدلنا، (محا) چلدی گل نوں چھڈ کے دُوسری گل کہنا

بدلوان: (مصدر) ویکھو: بدلواون

بدلواں: (مذ،صفت) 1- ہور، دُوسرا 2- جو بدلیا جا سکے، بدلن جوگ

بدلواون: (مصدر) 1- دُوجے دے وسیلے نال تبدیل کرن، پرتاوَن 2- بدلن تے مجبور کرن 3- مُکراون

بدلوائی: (مو) 1- آسمان وِچ بدل چھا جان دی حالت، جھڑ 2- تبدیلی، وٹاندرا

بدلوائی ویکھ لینا، (محا) طاقت دا اندازہ لا لینا

بدلوٹڑی/ بدلوٹی: (مو) چھوٹا بدّل، بدلی

بدلہ: (ع، مذ) 1- وٹا، وٹاندرا 2- عوض، معاوضہ 3- صِلہ، پھل، نتیجہ 4- کسے راہیں کیتے گئے بُرے ویہار لئی کیتا جان والا اوسے طرحاں دا یاں ہور ودھ گھٹ کے کیتا ویہار

بدلہ اُتار دیوَن، (محا) بدلہ لے لینا، انتقام لے لینا، زیادتی دا حساب لے لینا

بدلہ بھرنا، (محا) کیتے دا پھل بھگتنا، ونگی: 'وانگ کیزاں اوس دے تائیں، بدلہ بھرنا پوندا' (گل)

بدلہ پاوَن، (محا) کیتے دا پھل پاون، عوض پاون

بدلہ پاونا، (محا) کیتے دا پھل پاونا، ونگی: 'بلکہ ایسے دنیا اُتے اپنا بدلہ پاندا' (گل)

بدلہ چُکا دیون / بدلہ چُکاون، (محا) کسے دے کیتے کم دے بدلے اوس دی بھلائی کرن

بدلہ چُکاونا، (محا) ویکھو: بدلہ چُکا دیون

بدلہ دیون، (محا) معاوضہ دیوَن، صِلہ دیون

بدلہ گھِنّن، (محا) وٹ کڈھن، انتقام لوَن

بدلہ لوَن، (محا) ویکھو: بدلہ گھِنّن

بدلہ لہاون، (محا) احسان لاہون

بدلہ مِلن، (محا) کیتی دا پھل پاون

بدلہ منکن، (محا) صِلہ منکن

بدلہ ہتھ آون، (محا) بدلہ لین دا موقعہ ملن

بدلہ ہتھ آونا، (محا) بدلہ لین دا موقعہ ملنا، ونگی: 'ماراضائیں کرساں تینوں اج بدلہ ہتھ آیا' (سیف)

ادلہ بدلہ، (مذ) 1۔ وٹاندرا، وٹا سٹا 2۔ کسے کارروائی دی جوابی کارروائی

ادلے دا بدلہ، (اکھا) جدوں کسے نُوں برائی یاں چنگیائی دا اوسے طرحاں دا پھل ملے تاں کہندے نیں

بدلہا: (فم) بدلے وِچ، عوض وِچ

بدلی: (مو) 1۔ اِک تھاں توں ہٹا کے دُوجے تھاں لیانا، تبدیلی 2۔ وٹا سٹا 3۔ اوہ آدمی یاں چیز جو کسے دی تھاں تے آوے یاں لئی جاوے 4۔ پہرہ بدلنا

بدلی جاون، (محا) بدل جاون، تبدیل ہوون، تبدیل کیتی جاون

بدلی سدلی، (فم) ادلہ بدلہ

بدلی وِچ، (فم) کسے چیز دے بدلے

ادلا بدلی/ ادلی بدلی، (مو، فم) 1۔ وٹاندرا، تبادلہ 2۔ اک چیز دے کے اوس دے بدلے دوسری لین دا عمل، وٹا سٹا

ہوا بدلی، (مو) آب و ہوا بدلن لئی کسے دُوسرے تھاں تے جان دا عمل

بدّلی: (مو) بدّل دی تصغیر، چھوٹا بدّل

بِدلی: (مو) بے دِلی دا وِگڑیا رُوپ

بدلے: (مذ) 1۔ بدلہ دی جمع 2۔ (فم) واسطے، خاطر، لئی، دی تھاں

بدلے خور، (صفت) 1۔ بدلہ لین والا 2۔ کینہ پرور، کرودھی

بدلے دی اگ وِچ سڑن، (محا) کسے کولوں بدلہ لین لئی بہت اُتاولے ہوون

بدلے دیوَن، (محا) 1۔ صِلے دیون 2۔ سزا بھوگن

بدلے کڈھن/ بدلے لوَن، (محا) انتقام لوَن، دُشمنی کڈھن

بدلے وِچ، (فم) 1۔ بدلی وِچ، کسے دی تھاں تے 2۔ وٹے وِچ

بدلے ہوون، (محا) تبدیل ہوئے ہوون

گِن گِن کے بدلے لینا، (محا) بہت بُری طرحاں تنگ کرنا

بدلیجن: (مصدر) 1۔ بدل دیون، تبدیل کرن 2۔ داء لاون، بد دیانتی کرن

بدرلیں: (فم) بدلاں وِچ، بدلاں تائیں

بدلیں لگ جاون/ بدلیں لگّن، (محا) بَلّے پوَن، اسانیں لگن، اُچا ہو جاون، بھاریں پوَن

بدلیوَن: (مصدر) وٹیون، تبدیل ہو جاون، بدلیا جاون، ہور ہو جاون، مختلف تھیون، کجھ ہور تھیون

بِدّمان: (صفت) وِدوان، دانشور، سُوجھوان

بدن: (عر، مذ) دیہہ، جسم، پنڈا، جُثہ، سریر

بدن اُنبھ جاون، (محا) جُثہ تھک جاون، ہسھ جاون

بدن بلّن: (محا) ویکھو: بدن سڑن

بدن بلّن لگ پوَن، (محا) بیماری یاں بڑھاپے پاروں جُثے دا بہت زیادہ کمزور ہو جاون، رعشہ ہو جاون

بدن بھجّن، (محا) جُثے داڈکھن، ہلکا ہلکا تاپ ہوون، تھوڑی جیہی بھن ہوون، کس ہوون

بدن بھکھن، (محا) جسم دا بہت تپّن، بخار ہوون

بدن پاٹن، (محا) بہت زیادہ موٹا ہوون

بدن پاک کرن، (محا) جُثے نوں گندگی توں صاف کرن، نہاون

بدن پاک ہوون، (محا) جُثے دا صاف ستھرا ہوون، گندگی توں

پاک ہوون

بدن پھِکا ہوون/ بدن پھِکا ہو جاون، (محا) ویکھو: بدن تختہ ہوون

بدن پُھل ہو جاون، (محا) تھکیواں لہہ جاون، جُثہ ہولا ہو جاون

بدن تختہ ہو جاون / بدن تختہ ہوون، (محا) جسم آکڑ جاون، پٹھے کِھچے جاون، جُثے نوں اکڑا ہو جاون

بدن تڑک جاون، (محا) ویکھو: بدن تڑکن

بدن تڑکن، (محا) 1- جسم تے چتِگاں پُھٹن 2- جُثہ ٹُٹن

بدن توڑن، (محا) 1- تھکا دیون 2- زور نال جسم نوں سادھن، ترین دیون، اکڑیواں لین، آکڑی لون

بدن تے بوٹی چڑھن، (محا) ویکھو: بدن تے ماس چڑھن

بدن تے بوٹی نہ رہون، (محا) جُثے دا سُک کے پنجر رہ جاون

بدن تے بوٹی نہ ہوون، (محا) بہت ماڑا ہوون، ہڈیاں دا پنجر ہوون

بدن تے رونگٹے کھڑے ہو جاون، (محا) ڈریاں پالا لگن پاروں رونگٹے کھڑے ہوون

بدن تے رونگٹے کھڑے ہوون، (محا) ویکھو: بدن تے رونگٹے کھڑے ہو جاون

بدن تے ماس چڑھ جاون/ بدن تے ماس چڑھن، (محا) موٹا ہوون، پھٹ جاون

بدن جلن، (محا) ویکھو: بدن سڑن

بدن چُور چُور ہو جاون/ بدن چُور چُور ہوون، (محا) بہت زیادہ تھکن ہوون

بدن خشک ہو جاون/ بدن خشک ہوون، (محا) 1- جسم اُتے خشکی دا ہو جاون 2- جسم رِگا ہون مگروں سُک جاون 3- کمزور ہوون

بدن دا گدلاون، (محا) جسم دا موٹیاں ہو جاون، جُثے تے ماس چڑھن

بدن دُکھن، (محا) جُثے وِچ مِٹھی مِٹھی پیڑ ہو جاون، پٹھیاں دا درد کرن، جسم تھک جاون

بدن دوہرا ہو جاون / بدن دوہرا ہوون، (محا) 1- جسم جھک جاون، کُبا ہو جاون 2- بہت تھک جاون 3- موٹیاں ہو جاون

بدن دے لُوں کنڈے ہوون، (محا) ڈریاں پالا لگن پاروں رونگٹے کھڑے ہوون

بدن ڈھانچا ہو جاون، (محا) بہت زیادہ کمزور ہوون، سُک کے پنجر رہ جاون

بدن ڈھانچا ہوون، (محا) ویکھو: بدن ہڈیاں دا ڈھانچا ہوون

بدن ڈھل جاون، (محا) ویکھو: بدن ڈھلکن

بدن ڈِھلا پَون، (محا) ویکھو: بدن ڈِھلا ہوون

بدن ڈِھلا کرلون، (محا) ویکھو: بدن ڈِھلا کرن

بدن ڈِھلا کرن، (محا) 1- سُستی اختیار کرن 2- اپنے آپ نوں کسے دے سُپرد کرن

بدن ڈِھلا ہو جاون، (محا) ویکھو: بدن ڈِھلا ہوون

بدن ڈِھلا ہوون، (محا) بدن وچ طاقت نہ رہون، ہڈیاں دا ماس چھڈ جاون

بدن ڈھلک پَون/ بدن ڈھلک جاون، (محا) ویکھو: بدن ڈھلکن

بدن ڈھلکن، (محا) ماس دا ہڈیاں چھڈ کے لمک پَون، جُثے دا

ڈھلا ہو جاون، کمزور ہو جاون

بدن ڈھلن، (محا) جُثّہ لِستا ہوون، بدن اُترن

بدن سچّے وچ ڈھالن، (محا) جسم نوں سُترا کے رکھن، کسرت کرن

بدن سچّے وچ ڈھلن، (محا) بدن کسرتی ہوون، جسم دا ہٹا کٹا ہوون، جُثّے دا خوبصورت ہوون

بدن سڑن، (محا) تاپ بہت تیز ہوون

بدن سُک کے تیلا ہو جاون/ بدن سُک کے تیلا ہوون، (محا) بہت دُبلا پتلا ہوون، بہت ماڑا جسم ہوون

بدن سُک کے کنڈا ہو جاون، (محا) ویکھو: بدن سُک کے تیلا ہوون

بدن قیمہ کر دیوَ ن/ بدن قیمہ کرن، (محا) بہت زخمی کرن، بہت تھکا دیون، جُثّے نوں پھیتی پھیتی کرن

بدن قیمہ ہوون، (محا) جسم دا بہت زیادہ زخمی ہوون، بہت زیادہ تھک جاون

بدن کھُل جاون، (محا) 1- پسینا آ کے جسم دا ہولا ہو جاون 2- چُست ہو جاون

بدن کھُلن، (محا) ویکھو: بدن کھُل جاون

بدن گھُل جاون، (محا) ہولی ہولی جسم دا پنجر ہو جاون، غم نال لاغر ہو جاون، سُک جاون

بدن لُکاون، (محا) شرم پاروں لُکن

بدن لُوسن، (محا) ویکھو: بدن سڑن

بدن مٹّی ہو جاون/ بدن مٹّی ہوون، (محا) 1- بہت زیادہ تھک جاون 2- جسم دا سُست ہو جاون 3- ہلکا جیہا تاپ ہوون، بھَن ہوون

بدن مَلن، (محا) جسم نوں مالش کرن

بدن ملواون، (محا) جسم نوں مالش کراون

بدن موم ہو جاون/ بدن موم ہوون، (محا) جسم نرم ہو جاون

بدن مَیلا ہو جاون، (محا) جُثّہ گندہ ہو جاون، جسم لبڑ جاون

بدن مَیلا ہوون، (محا) ویکھو: بدن مَیلا ہو جاون

بدن نوں اَگ لگن، (محا) ویکھو: بدن وِچ اگ لگن

بدن نوں غذا نہ لگّن، (محا) چنگا کھاون دے باوجود لِستا ہوون

بدن نیلا کر دیوَ ن، (محا) بہت زیادہ مارن، نیل پا دیون

بدن نیلا کرن، (محا) ویکھو: بدن نیلا کر دیوَ ن

بدن نیلا ہو جاون، (محا) بہت زیادہ ستّاں لگن پاروں جسم اُتے نیل پے جاون، جسم وچ زہر پھیل جاون

بدن نیلا ہوون، (محا) ویکھو: بدن نیلا ہو جاون

بدن وچ اگ لگ جاون/ بدن وِچ اگ لگّن، (محا) 1-بہت غصہ لگن 2-بہت تیز تاپ ہوون

بدن وِچ جان نہ ہوون، (محا) 1- بہت کمزور ہوون 2- بہت تھک جاون

بدن وِچ دم نہ رہون، (محا) 1-سریر وِچ پیڑ ہونا، ہڈ پیر ٹُٹن 2- زور کرن نال سریر دا سادھیا جانا

چور بدن، (مذ) طاقتور انسان جو ویکھن وِچ ڈرپوک تے کمزور لگّے

بدّ ن : (مصدر) 1-بدّھن، مقرر کرن، طے کرن 2- ازلوں لکھیا ہویا ہوون، پہلے توں فیصلہ ہوون

بِدن : (مصدر) 1- ضد کرن، اَڑی کرن، شرط لاون 2- پرواہ نہ کرن،

کے نُوں اپنے ٹل دا نہ سمجھن

بدنا: (فعم) 1۔ بولنا2۔ تھاپنا3۔ منا4۔ شرط لاونا5۔ دھیان رکھنا 6۔(مذ) کٹورا، پیالہ

بدّنا: (فعم) 1۔شرط لاونا2۔ضد کرنا3۔ پرواہ نہ کرنا

بدنا: (مو) ویکھو: بدھنا، ونگی: 'لکھے اکھر جو بدنا چت نے'

بدنت: (پو، مذ) وگڑیا زخم، ناسور

بدنی: (صفت) 1۔سریک، جسمانی، ونگی: 'حل کرے رب اوس دی مشکل، مالی بدنی ساری' (گل) 2۔ وپاریاں دا اک قسم داجوا جو کوڑاں نال اتے گل بات نال کسے چیز دے لین دین دے دعدے نال ہو جاندا ہے 3۔ اوہ اقرار نامہ جیہدے وچ قرض لین والا کھڑی فصل بطور ضمانت لکھ کے دیندا اے 4۔اوہ تحریر جیہدے وچ کھڑی فصل دا بھا لکھیا ہوندا اے 5۔بیعانہ، سائی

بدّو: (عر، مذ، صفت) 1۔عرب ریگستان دا وسنیک، رہن والا2۔ دیہاتی عرب 3۔غیر مہذب، احمق، اُجڈ 4۔ بدنام

بدّو آنی، (مو) بدو ذات دی زنانی

بدّو کر دیون، (محا) بدنام کر دیون، بھنڈ دیون

بدّو کرن، (محا) بدنام کرن، بھنڈن

بدّو ہو جاون، (محا) بدنام ہو جاون، بھنڈیون

بدّو ہوون، (محا) بدنام ہوون، بھنڈیون

بدواون: (مصدر) پہلے توں فیصلہ کرواون

بدواون: (مصدر) 1۔ ضد کرواون، اَڑی کرواون2۔ شرط لواون 3۔پروانہ کرواون

بدوبدی: (فم) ملوملی، زبردستی، دھکو زوری

بدوبدی دی پنڈ، (محا) مجبوری دا کم، مجبوری

بدود: (مو) بُری، بھیڑی، مندی

بدوڑی: (مو) گت، لِٹ، جوڑا

بدوسا: (صفت) بے گناہ، بے دوسا

بدُوق/بدُوک: (مو) بندوق

بدُوقڑی/بدُوکڑی: (مو) ویکھو: بندوق

بدوقن/بدوقنا: (مصدر) بندوق چلانا، بندوق نال مارنا

بدُوکھ: (مو) بندوق دا وِگاڑ

بدُوکھڑی: (مو) بندوکھ دی تصغیر، چھوٹی بندوق

بدوکھی: (صفت) ساجن، ہمدرد، سنگی، ساتھی

بدولت: (فام)1۔ آسرے، راہیں، کر کے 2۔ کسے وجہ توں، سبب نال 3۔ذریعے، طفیل، وسیلیوں

بدوناں: (فعم) بُرائی کرنا، کسے نوں برا بھلا آکھنا

بدوں: (مو) بدنامی

بدوں دھرنا، (محا) نشر کرنا، نندنا

بدُّوں: (مذ) ویکھو: بدو

بدوہنا/بدُوہنا: (فعم) 1۔ بدو کرنا، بدنام کرنا2۔ نقص کڈھنا، حسد یاں دُشمنی پاروں کسے شے یاں کم وچ نقص کڈھنا بھاویں اوہ کم یاں شے چنگا ای کیوں نہ ہووے

بدُہ: (ج، مذ) دریا دا ٹکا

بدہی: (ج، مو) 1۔ کسے دی بھائیوالی نال کوئی شے نوں تیار کر کے مہنگے مُلاہ ویچنا 2۔ اِک انگوٹھی

بدھ: (ہ، مو) دُکانداراں دی زبان وِچ سارے حساب کتاب تے کھاتے چُکتا کر دینا کہ سارا حساب صاف ہو جاوے

بدّھ: (فعم) بدّھن توں فعل امر۔۔۔۔۔۔بنھ، جکڑ

بدّھ: (پوا، صفت) بنھیا ہویا، بجھیا ہویا

بدّھ بدّھ تے لاون، (محا) 1۔ بنھ بنھ کے مارن 2۔ زرا جھوٹھ بولن، ٹرپل مارن، پھڑاں مارن

بدّھ بلھاون، (محا) پابند کر دیون، بنھ کے بہا چھڈن

بدّھ ڈھک، (مو) روک، پکڑ، ڈکا، رخنہ

بدھ رڈھ، (مو) بدھ ڈھک، پکڑ دھکڑ، گیرو دار

بدھ: (سن، مذ) 1- دُکھی کرنا 2- جانوں مارنا، قتل 2- رہنا 3- روکنا

گو بدھ، (سن، مذ) گئو ہتیا

بُدھ: (صفت) ودھ، زیادہ، بہتا، اضافی، فالتو

بدھ گھٹ، (مذ) وَدھ گھٹ، تقریباً، نیڑے تیڑے

بِدھ: (پو، مو) دیسی توری دا وڈا پھل، پکی توری

بِدھ: (پوا، مو) سوراخ، وِرل، موری

بُدھ: (مذ) بُڈھا (دریا)، وڈی عُمر دا

بُدھ: (مذ) گوتم بُدھ جیہناں دا پہلا ناں سدھارتھ سی

بُدھ مت، (مذ) گوتم بُدھ دا چلایا اک مت

بُدھ: (مو) 1۔ بُدھی، عقل 2۔ سمجھ، سُوجھ 3۔ سیانپ

بُدھ بل، (مذ) سیانپ، سُوجھ، طاقت

بُدھ بھرشٹنا، (محا) عقل ماری جانا، عقل توں کم نہ لینا

بُدھ پھٹنا، (محا) مت ماری جانا

بُدھ تے پڑدہ پینا، (محا) عقل ماری جانا

بُدھ تے لاوَن، (محا) کوڑ مارن، ٹرپل مارن

بُدھ دا دیوا گُل کرنا، (محا) عقل توں کم نہ لینا، ونگی: 'دیوے بُدھ دے چندری گُل کیتے کام دیو دی روشنی لائی بیٹھے'

بُدھ موٹی ہونا، (محا) موٹی عقل والا ہونا، گھٹ سیانا ہونا

بُدھ واد، (مذ) اوہ عقیدہ جس وچ ہر نظریے دی بنیاد عقل ہی منی جاندی ہے، عقلیت پرستی

بُدھ وان، (صفت) عقل مند، سیانا

بُدھ وانتا، (مو) عقل مندی، سیانپ

بُدھ وانی، (مو) ویکھو: بُدھ وانتا

بُدھ ونت، (مذ، صفت) 1۔ بُدھیمان، سیانا، عقلمند 2۔ وِدوان

بُدھ ونتا، (مذ، صفت) ویکھو: بُدھ ونت

بُدھ ہارنا، (محا) مت ماری جانا، ونگی: 'سین سمجھ راجا تیری بُدھ ہاری' (قادر یار)

بُدھ ہین، (صفت) بے عقل، مُورکھ، بُدھو

اچیت بُدھ، (مذ، صفت) موٹی عقل رکھن والا، ہُوڑھ مت

جیہا دُدّھ تیہا بُدھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اولاد اپنی ماں تے جاندی ہے اوددوں کہندے نیں

دُدّھ تے بُدھ پھٹدیاں دیر نہیں لگدی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ آدمی دے خیال بدلدیاں دیر نہیں لگدی اوددوں کہندے نیں

سُدھ بُدھ، (مو) سُدھ، سُرت، ہوش

سُدھ بُدھ بلاونا، (محا) بہت حیران پریشان کرنا

موٹی بُدھ، (مو) گل نوں چھیتی نہ سمجھ سکن والی عقل

نمدا بُدھا، (مو) موٹی عقل، گھٹ سمجھ

وِناش کالے وِپریت بُدھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڑے دِناں وِچ مت ماری جاندی ہے اوددوں کہندے نیں

بُدھ: (مذ) 1- بُدھ وار 2-عطارد، اِک سیارہ 3- گیانی، عارف، خدا نُوں پچھانن والا

بُدھ شنیچر کپڑا، گہنا ایتوارے، جے سُکھ سُتا لوڑیئے، منجی اُنی سوموارے، (اکھا) جدوں کپڑے گہنے وغیرہ دی خریدیاں ورتوں لئی چنگا دِہاڑا دسنا ہووے اودوں کہندے نیں

بُدھ کم سُدھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بُدھ وارنوں کیتا کم چنگا منیا جاندا اے اودوں کہندے نیں

بُدھ وار، (مذ) منگل وارتوں اگلا دِن

منگل بُدھ نہ جایئے پہاڑ، جتی بازی آیئے ہار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ منگل وار اتے بدھ وارنوں اُتر دِشا ول جانا بھیڑا سمجھیا جاندا اے اودوں کہندے نیں

منگل داتی، بُدھ بیائی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بُدھ وارنوں بجائی کرنا چنگا ہوندا اے اودوں کہندے نیں

بدّھا: (صفت) 1۔ بنھیا ہویا 2۔ مجبور 3۔ قید کیتا ہویا، غلام

بدّھا بدھایا، (فم) بنھیا بنھایا، بجھیا بجھایا

بدّھا چٹی جو بھرے، نہ گُن نہ اُپکار، (اکھا) جدوں کوئی آدمی مجبور ہو کے کسے کم نُوں کرے، پر اوہ دِلوں نہ چاہندا ہووے اودوں کہندے نیں

بدّھا رُدھا، (صفت) 1۔ مجبور، پابند 2۔ مصروف 3۔ سالم، پورا، ثابت

بدّھا سودا، (مذ) 1۔ اِک مُل دا سودا 2۔ سارا سودا

بدّھا: (مذ) بنھنا دا فعل ماضی، بندھا، بنھیا، قید کیتا

بدّھا: (مذ) ٹوٹا، ٹکڑا، حصہ، بھاگ

بدھاتا: (صفت) 1۔ تخلیق کرن والا، ترتیب دیون والا، پیدا کرن والا 2۔ خدا، رب 3۔ قسمت، مقدر

بدھاتی: (مذ) وِدھاتی دا دوگاڑ

بُدھار: (مذ) بُدھوار، ہفتے دے اِک دن دا ناں، بُدھ، چارشنبہ

بدھاریں: (فم) بُدھ وارنوں

بدھاگل / بدھاگھل: (مو، صفت) بہت دُدھ دین والی گاں

بدھان: (مذ) 1۔ ویاہ شادی وغیرہ خوشی دے موقع تے جو رقم دینی ٹھہرائی ہووے، لاگ 2۔ ڈھنگ، طریقہ، قاعدہ، اصول 3۔ لابھ، فائدہ 4۔ دھن، دولت، مال 5۔ کوشش، جتن

بدھاوا: (مذ) ودھاوا دا دوگاڑ

بدھائی: (مو) ودھائی دا دوگاڑ، مبارک باد، سلامی

بدھائی آکھن، (محا) مبارکباد کہن

بدھائی تے جاون، (محا) خوشی دے موقعے تے جاون

بدھائی دیوَن، (محا) 1۔ مبارکباد آکھن 2۔ سلامی دیون 3۔ بنھائی دیون، بنھن دی مزدوری دیون

بدھائی کہوَن، (محا) ویکھو: بدھائی آکھن

بدھائی گاون، (محا) ویاہ شادی یاں لڑکا جمن دی خوشی تے مبارکبادی دے گیت گاون

بدھائی لوَن، (محا) 1۔ سلامی لوَن 2۔ مُبارکبادی دا انعام لوَن

بدھائی: (مو) 1۔ بنھن دی مزدوری، بنھائی 2۔ بڑھوتری، ترقی، ودھائی

بُدھتا: (مو، صفت) دانائی، عقلمندی، سمجھداری

بدھر: (پو، مو) 1۔ سن دیاں تیلیاں توں اُتری ہوئی چھِل جس دیاں رسیاں بن دیاں نیں 2۔ سخت ریشے، بے جان، جس وِچ حرکت نہ ہووے

بدھر: (مذ) بولا، بہرہ

بدّھر: (مذ) ودھر دا دوگاڑ، چمڑے دی پٹی

بدّھرا: (مذ) بھادروں دامہینہ
بَدھرَا: (مذ) سِدّھا، ہموار
بدّھری: (مو) ودھری، چمڑے دا پٹّا یاں پیٹی
بدھڑ: (مذ) 1- چھوٹے بچے دے کپڑے 2- (صفت) بدّھا ہویا، پابند
بدھڑا: (مذ، صفت) ویکھو: بدھک، بدھیک
بدھڑانا: (فل) اگے ودھنا، اگے نکلنا، امیر ہو جانا
بدھڑک: (صفت) بے دھڑک دی تخفیف، بے خوف، اَن جھک
بدھک/بِدھک: (مذ، صفت) قیدی، بانھا، بنھیا ہویا، خادم، غلام
بدّھک: (مذ، صفت) 1- پنچھیاں نوں پھڑن والا، چڑی مار 2- شکاری 3- قصائی، بُچّڑ 4- قیدی
بُدھکا: (مو) مٹی یاں لکڑی دی دوات جس وِچ پھٹّی تے لکھن والا رنگ پایا جاندا ہے
بُدھکی: (مو) ویکھو: بُھگتی
بدّھل: (مذ، صفت) 1- بنھیا ہویا، پابند، قیدی، غلام 2- وعدے دا پکّا، وعدہ پُورا کرن والا
بدّھل رقم تارن: (محا) ڈُبی ہوئی رقم دی وصولی کرن
بدھما: (مو، صفت) بیوہ، بِدھوا
بُدھمان: (صفت) عقلمند، سیانپ
بُدھمانتا: (مو) عقل مندی، سیانپ
بُدھمانی: (مو) عقل، سیانپ، لیاقت
بدھن: (مصدر) 1- بنھن، نُوڑن، جکڑن 2- تدبیر کرن، ترکیب کڈھن 3- کسے کم نُوں ختم کرن
بِدّھن: (مصدر) 1- وِجھن، وِنھیا جاون 2- اثر کرن

بدھنا: (مذ) مٹی دا ٹُوٹی دار لوٹا
بدھنا: (فم) 1- ودھنا، اضافہ کرنا، لمبا کرنا 2- حدتوں اگے ودھ جانا، زیادہ ہونا 3- ترقی کرنا، نفع ہونا 4- اُچّا ہونا 5- جانوں مارنا، قتل کرنا
بدھنت: (مذ) روگ وِچ وادھا ہونا
بِدّھنس: (مذ) ناش
بدھنی: (مو) بدھنا دی تصغیر اے
بدھنیک: (فم) کئی ڈھنگاں نال، کئی طرحاں
بِدھو: (صفت) اُلٹ، خلاف، مخالف، برعکس
بُدّھو: (صفت) 1- بُدھ والا، عقل والا، سمجھدار 2- مجازاً: ناسمجھ، بے وقوف، سِدّھڑ 3- بُدھ وار نُوں پیدا ہویا مُنڈا یاں کُڑی
بُدّھو بناونا، (محا) مخول اُڈاونا، موجو اُڈاونا، بے وقوف بنانا
بُدّھو پن/بُدّھو پُنا، (مذ) مُورکھتا، بے وقوفی
بُدّھو لانا، (مذ) 1- کملاٹبر 2- مُورکھاں دا ٹولا
بُدّھو ناتھ، (صفت) مُورکھ، بے وقوف
بُدّھو ناتھا کھُلّی گئی بٹیر پھاتا، (اکھا) جدوں کوئی وڈّی چیز تاں نہ ملے کوئی ہور چھوٹی ہی ہتھ آ جاوے اودوں کہندے نیں
بدّھو: (مو) 1- مجبوری، مصیبت 2- پابندی
بدّھو گاری، (مو) مجبوری، بانھ، دھکّو زوری، پابندی، روک
بدّھو گاہی/بدّھو گیری، (مو) ویکھو: بدھو گاری
بِدھوا: (مذ، صفت) 1- بجھیا ہویا، بنھیا ہویا 2- (مو) بندیج، پابندی
بدھوا پَون / بدھوا پَے جاون، (محا) مجبوری آون، مصیبت آون، آفت آون
بِدھوَا: (ہ، صفت) 1- وِدوا، بیوہ، رنڈن 2- بانجھ
بُدھوان: (صفت) بُدھیمان، سُوجھوان، ونگی: بُدھوان تے گُناں دی

کھان راجا، کردا دان تے نام ادھار لوکو

بدھواون: (مصدر) 1-وِچھواون، وِنھواون، چھیک کرواون 2-اثر کرواون 3-بنھوان، قید کراون، پھساون، پھڑواون

بدھو بدھی: (فم) اِک دُوجے توں ودھ چڑھ کے، اِک دُوجے تے سبقت حاصل کرنا، ودھ چڑھ کے

بدھو بدھی ہوون، (محا) ہتھو پائی ہوون

بدھوتر: (مو، صفت) بچیا ہویا، واذھو، خاص طور تے اوس تھوڑے جیہے اناج لئی ورتیا جاندا اے جو دھڑ نوں زمیندار تے شاہوکار وِچ ونڈ لین پچھوں بچ جاندا اے

بدھوتری: (مو) ویکھو: بدھوتر

بدھورو: (پو، صفت) بُدھو آدمی، بے وقوف

بدھوں: (صفت) 1-بے وقوف، سدھڑ، ناسمجھ 2-بدّو، پینڈو، اُجڈ، نادان 3-ربی قبائل دے اوہ لوک جیہڑے قانون دی پرواہ نہیں کردے

بدّھی: (مو) 1-اتحاد، اتفاق، ایکا 2-بالمقطع، یک مُشتی 3-(صفت) بنھی ہوئی، قابو کیتی ہوئی 4-چھمک یاں سانٹے دی لاسی 5-پٹکا 6-اُسترہ لاون لئی بنائی چمڑے دی ودھری 7-زیادتی، ودھیکی 8-فالتو، ودھی ہوئی 9-کجھ آدمیاں دا رل کے کسے چیز نوں خریدن تے ودھ مُل تے دیچن دا عمل

بدّھی چھوڑی، (مو) بنھن چھڈن دا عمل یاں اختیار

بدّھی چھوڑی والا، (مذ، صفت) 1-کُل اختیار والا، کار مختار 2-رجیا پجیا

بدّھی دا ثابت، (محا) قول دا پکا، اپنی گل تے قائم رہن والا

بدّھی لگی، (مو) 1-مُقررہ مُل 2-طے شدہ گل

بدّھی: (فم) تیک، تک، تائیں، جیویں: مہینیاں بدّھی، ورھیاں بدّھی وغیرہ

بِدھی: (مو) 1-طریقہ، ڈھنگ، وِدّھی: ”سُن کے گل ایہہ روپ اندیا ہویا، آکھے ربّ نے بِدھی ملا دتی“ 2-بھیڑا رستہ، غلط راہ

بُدّھی: (مو) 1-عقل، بُدھ 2-سیانپ 3-سوجھ

بُدّھی اُلٹ جانا، (محا) مت ماری جانا

بُدّھی بل، (مذ) سوچن دی صلاحیت یاں طاقت

بُدّھی پروین، (صفت) عقل مند، سیانا

بُدّھی تے پردہ پینا، (محا) مت ماری جانا

بُدّھی ماری جانا، (محا) مت ٹکانے نہ رہنا

بُدّھی مان، (مذ، صفت) 1-عقل مند، سیانا، سمجھ دار 2-بھارتی پنجاب وِچ گُرمکھی لپی وِچ یونیورسٹی سطح دا اِک امتحان

بُدّھی مانی، (مو) 1-عقل مندی، سیانپ 2-بھارتی پنجاب وِچ گُرمکھی لپی وِچ ہون والا اِک یونیورسٹی امتحان

بُدّھی متا، (مو) ویکھو: بُدّھی وانتا

بُدّھی واد، (مذ) ویکھو: بُدّھ واد

بُدّھی وان، (صفت) ویکھو: بُدّھی مان

بُدّھی وانتا، (مو) عقل مندی، سیانپ

موٹی بُدّھی، (مو) موٹی بُدّھ، گھٹ عقل

وِناش کالے وِپریت بُدّھی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڑے دِناں وِچ مت ماری جاندی ہے اودوں کہندے نیں

بِدھے: (حرفِ تشبیہ) طرحاں، وانگ

بدّھے: (مذ) 1-مشکل، اوکھ، پابندی، روک 2-’بدّھا‘ دی جمع، بنھے ہوئے، قیدی

بدّھے لک خدمت کرن، (محا) رج کے خدمت کرن، ہر ویلے

تنوں منوں سیوا کرن، بہت زیادہ مہمان داری کرن

بدّ ھے ہتھیں غلام ہوون، (محا) بہت فرمانبردار ہوون، ہر حکم منن لئی تیار ہوون

بدّ ھے ہتھیں کھلوتے رہون، (محا) حکم دے انتظار وچ رہون، ہر گل منن لئی تیار رہون

بدھیا: (صفت) 1۔ کھسّی (گھوڑا، بیل وغیرہ) 2۔ ودھیا دا دگاڑ، عمدہ

بدھیا چل: (مذ) اِک مشہور پہاڑ جیہڑا بھارت دے وسط وچ پورب توں پچھم ول نوں پھیلیا ہویا ہے

بدھیج: (مذ) نارمل طریقے نال پیشاب یاں بلغم دے رُک جان دا عمل

بدھیجن: (مصدر) 1- وِنھیا جاون 2- اثر ہوون

بدھیرا: (مذ،صفت) ودھیرا، زائد، چوکھا

بدھیک: (صفت) اضافی، ودھیک، زائد

بدھیکی: (مو) زیادتی، ودھیکی، ناانصافی

بدھیلو: (صفت) 1- بَجھا رہون والا ڈنگر 2-قیدی، پابند، غلام 2۔ پشو جو باہر چرن لئی نہیں بھیجیا جاندا بلکہ کِلّے تے ہی بَنھے نوں چارا پایا جاندا ہے

بِدھیوَن: (مصدر) ویکھو: بِدھیجن

بدی: (فا، مو) 1۔ بُرائی 2۔ پاپ، گُناہ 3۔ شرارت، بدمعاشی 4۔ چوری ڈاکا 5۔ چوری دا مال

بدی اُٹھاونا، (محا) بدنامی کرنا، کلنک لاونا، ونگی: 'بے تقصیر کے ڈِٹھے مینڈا، کوڑی بدی اُٹھائی' (دمودر)

بدی تے آ جاون / بدی تے آون، (محا) بُرائی کرن لئی آمادہ ہوون، دُشمنی تے اُتر آون

بدی خور، (صفت) بُرائیاں کرن والا، بُرا، بھیڑا

بدی ڈیون، (محا) الزام لاونا، برائی ذمے لاونا

بدی کرن، (محا) ویکھو: بدی تے آون

بدی کماونا، (محا) بُرا کم کرنا

بدی کھلارنا، (محا) ہر ویلے بُرائی کرنا، ونگی: 'کسے نال صلح سلوک کیتا، سارے جگ تے بدی کھلاری چھڈی' (دیا سنگھ عارف)

نیکی بدی، (فم) 1۔ بھلیائی برائی 2۔ پاپ پُن 3۔ چنگا ماڑا سما

بُدّی: (ج،مو) 1-چوری، ڈاکا 2- چوری دا مال

بدی بدی: (پو،فم) 1-ودھ چڑھ کے 2- فصل دا ودھنا پھلنا

بدی برائی: (پو،فم) سبھ توں ودھ کے، سبھ نالوں اگے

بِدیّا: (ہ،مو) روانگی، الوداع

بِدیّا کرنا، (محا) رخصت کرنا، الوداع کرنا

بِدیّا ہونا، (محا) رخصت ہونا، الوداع ہونا، روانہ ہونا

بِدّیا: (مو) 1- وِدیا، علم، ہُنر 2-فلسفہ 3- علم دی دیوی 4- ہوشیاری، چالاکی

برہم بِدّیا، (مو) ویکھو: برہم وِدّیا

چودھاں بِدّیا بِدھاں، (روزمرہ) 1۔ شاستراں موجب چودھاں عِلماں دا ماہر 2۔ بہت چلاک، کاریگر 3۔ مہاں مُورکھ (طنز نال)

بِدّیارتھی: (ہ،صفت) طالب علم، علم پڑھن دا شوقین، پاڑھو

بدیاں: (مو) بدی دی جمع

بدیاں کرن، (محا) بدمعاشی کرن، برائی کرن، مندے کم کرن، گناہ کرن

بدیاں لاون، (محا) 1- الزام لاون، تُہمت لاون، بدنام کرن، بھنڈن 2-بدمعاشی کرن

بدیاں لاونا، (محا) بدنام کرنا، دوش لاونا، ونگی: 'یاراں نالوں یار

وچھوڑن، بدیاں نال کوائی' (سیف)

بڑیاواں: (ہ،صفت) عالم، گیانی، پڑھیا لکھیا، فلسفی

بدیچھا: (مذ) جٹاں دی اک گوت

بدید: (صفت) بے دید، بے لحاظ، ندیدہ

بدید ہو جاون، (محا) بدلحاظ ہو جاون، ندیدہ ہو جاون

بدید ہوون، (محا) ویکھو: بدید ہو جاون

بدیس: (مذ) بدیش، پردیس، وٹگی: 'بھیجن بہت محال پنوں نوں، ملک بدیس بیگانہ، (با)

دیس بدیس، (فم) ہر اک ملک، ہر ملک وچ

بدیسی: (صفت) بدیشی، پردیسی، غیر ملک دا، مسافر

بدیش: (مذ) دُوجا ملک، دُوجا دیش، پردیس

دیش بدیش، (فم) ہر ملک، ہر ملک وچ

بدیشک: (ہ، مذ) اُپ دیشک، واعظ، ناصح، اُستاد

بدیشی: (صفت) دُوجے دیش نال تعلق رکھن والا، دُوجے دیش دا وسنیک

بدیع: (عر) 1۔ عجیب، انوکھا 2۔ اَدُتی، بے مثال، حُسن و جمال وچ بہت ودھ کے 3۔ نواں، نویں گل، ایجاد 4۔ اِک علم جیہدے وچ کلام دیاں لفظی تے معنوی خوبیاں دسیاں جاندیاں نیں

بدین: (عر،صفت) 1۔ حیران 2۔ تنگ

بدینی: (مو) 1۔ حیرانی 2۔ تنگی

بڑیون: (مصدر) 1۔ ضد کریون، اَڑی کریون 2۔ پرواہ نہ کریون

بدیہہ: (عر،صفت) 1۔ بے جسم، بنا سریر 2۔ رب، خُدا

بدیہہ گوئی: (فا+عر، مو) 1۔ غور فکر توں بنا گل کرن یاں شعر آکھن 2۔ حاضر جوابی

بدیہی: (عر،صفت) 1۔ ٹھیک، ظاہر، واضح، صاف 2۔ بنا غور فکر دے سمجھ آون والی گل، جیہدے وچ دلیل دی لوڑ نہ ہووے

ب......ڈ

بڈ: (ج، مذ) وڈ، وڈیائی، وڈپ، وڈاپا

بڈبھاگ، (مذ،صفت) اُچے بھاگ، اُچی قسمت

بڈبھاگا، (مو،صفت) خوش نصیب، اُچے لیکھاں والا

بڈبھاگی، (مو،صفت) چنگے لیکھاں والی زنانی، بھاگاں بھری

بڈپن، (مذ) وڈاپن، وڈیائی

بڈپنا، (مذ) ویکھو: بڈپن

بڈپھوگی، (مو) 1۔ فضول خرچی 2۔ خرچ 3۔ جھوٹھی شیخی

بڈکنا، (مذ) 1۔ بُڑکن والا، بُڑبُڑ کرن والا 2۔ وڈے کناں والا

بڈمُلا، (صفت) وڈا، قیمتی، مہنگے مُلاں والا

بڈنامی، (مو) وڈنامی، نیک شہرت

بڈ نِک سیانا، (محا) 1۔ وڈے چھوٹے وِچ تمیز کرنا، لحاظ کرنا، امتیاز کرنا 2۔ حیثیت دے مطابق سلوک کرنا

بڈّ: (مو) گھیئے ورگی اِک قسم دی سبزی

بڈ: (مو) 1۔ اوہ زمین جس وِچوں فصل کڈھ لئی ہووے یاں جس نوں چارے لئی رکھیا جائے 2۔ کٹی ہوئی فصل

بڈ: (صفت) 1۔ مدھراپن، گٹھاپن 2۔ بُڑبڑاہٹ

بڈ: (پو،مو) احسان، نیکی

بڈ: (فعمر) بُڈن توں فعل امر ڈُب، ڈُب جا

بڈ: (مو) 1۔ اوہ برساتی نالا جیہڑا دریا وِچ آکے ڈِگدا اے 2۔ اوہ تھاں جتھے دریا مستقل پانی چھڈ جاندا اے 3۔ بُڑبُڑ دی اواز

بڑا/بَڈّا : (مذ، صفت) 1-وَڈّا، بڑا، قد وِچ وڈّا، حیثیت وِچ وڈّا، عمر وِچ وڈّا 2- پھیہنے تک والا 3- مدھرا، ٹھگنا، نکڑو
بڈّا بڈّھیرا، (صفت) وڈّا وڈیرا، بزرگ
بڈّا گھاگ، (مذ، صفت) ہوشیار چالاک یاں سیانا بڈّھا
بُڈّا : (مذ) ڈبیا ہویا
بڈار : (صفت) 1-جادو دے زور نال بھوت کڈھن والا 2- باہر کڈھ دیون والا 3- اُڈار، اُڈارو 4- تباہی پھیرن والا
بڈارن : (صفت) پاڑ دین والا، ختم کرن والا
بڈارنا : (فعم) 1- ڈرا کے نسا دینا 2- باہر کڈھنا، ہٹاونا
بڈاری : (مو) اُڈاری، اُڈان
بِڈال : (مذ) بِلا
بِڈالی : (مو) بڈال دی تانیث، بِلی
بڈان : (مصدر) ویکھو: بڈاون
بڈانا : (مذ، صفت) وڈیرا، چودھری، سردار، وڈا بزرگ
بِڈانا : (صفت) بیگانہ، اوپرا
بُڈانکا : (مذ) بے شرم، بے حیا
بڈانی : (صفت) زوردار، پُر بول
بڈانی : (صفت) دھوکھے باز، فریبی
بڈانی : (مو) حیرانی، پریشانی
بڈاوا : (مذ) 1- چھلاوا، چھلیڈا، آسیب 2- فریب دین والا 3- ڈراوا
بڈاون : (مصدر) 1- وڈیاون، وڈا آکھن، عزت دیون 2- تڑاون، پھنڈاون
بڈائی : (مو) وڈیائی
بُڈبُڈ : (مو) 1- بُڑبُڑ، بُڑبُڑاہٹ، بکواس 2- ڈُبے دی اواز 3- تنگ مونہہ دے بھانڈے وِچوں مائع شے وگن دی اواز
بُڈبُڈ ونجن، (محا) 1- ڈُب ڈُب جاون 2- بہت زیادہ روون، زارو قطار روون
بڈبول : (مو) ویکھو: بڑبول
بڈبولا : (مذ) بڑبولا، گلادھڑ مرد، حیثیت توں ودھ گلاں کرن والا
بڈبولی : (مو، صفت) بڑبولی، گلادھڑ سوانی، حیثیت توں ودھ گلاں کرن والی
بُڈبھج : (صفت) ویلھیاں کھاون والا، بنا کمائی توں دُوجیاں دے پلیوں کھاون والا
بڈَتّوں : (مو) وڈیائی، بزرگی، وڈَتّوں
بڈ دے تارن : (محا) ڈُبی ہوئی شے وصول کرنا (خاص کر قرض یاں کوئی رقم)
بِڈ ڈراون : (مصدر) بڈیڈراون، کھلاون، بکھراون
بِڈڈرن : (مصدر) بڈیڈرن، کھولن
بَڈڈرن/بڈڈرنا : (مصدر) چونکنا، ڈرنا، حیران ہونا
بِڈڈریا : (صفت) 1- گھابریا ہویا، متعجب، حیرت زدہ، سہمیا ہویا، حیران 2- بےخبر، بے ہوش
بڈر : (مذ) 1- وڈھن جوگ 2- ڈبلا پتلا جانور
بِڈرن : (مصدر) دِتھرن، کھِلرن، بکھرن
بِڈرنا : (فل) ڈرنا، ڈور بھور ہونا
بِڈرواون : (مصدر) دِتھرواون، کھِلرواون، بکھرواون
بڈروپ : (صفت) 1- ڈراونا، بھیانک 2- بدصورت، کوجھا
بِڈریجن : (مصدر) بتھریجن، کھِلریجن، بکھریجن
بِڈریون : (مصدر) دِتھریون، کھِلریون، بکھریون

بڑڑا: (مذ،صفت) کھبیا ہویا، ڈبیا ہویا

بڑڑیا: (مذ،صفت) جس نوں ڈر نہ ہووے، نڈر

بڑکا: (صفت) 1- بزرگ، سمجھ دار 2- کسے قوم دا وَڈکا، سرپنچ یاں سردار، مختیار 3- (فم) واڈِکا، وڈآوڈیرا

بڑکا: (مذ) بڈا، ٹھکنا، مدھرا، گٹھ مُٹھیا، بونا

بُڑکنی/بَرُکنی: (مو) 'بڑکنا' دی تانیث

بڑکھوا: (پو،مذ) گھر دا مہمان بندہ، معزز، وڈی حویلی والا

بڑکی/وَڈکی: (مو) بڑکا تے وڈکا دی تانیث

بڑکی: (مو) بڈی، مدھری، چھوٹے قد دی، بونی

بڑکے/وَڈکے: (مذ) بڑکا تے وَڈکا دی جمع

بڑکیرناں: (محا) غصے وِچ مُونہہ بنانا، ناپسندی دا اظہار کرنا

بڑّل: (صفت) 1- ڈُبّن والا 2- نہ وصول ہون والی رقم

بُڑن: (مصدر) 1- ڈُبنا، غرق ہونا 2- پانی وِچ نِگھرن، شرمندہ ہوون

بُڑن کار، (صفت) ڈُبّن نوں، تنزلی ول نُوں جاندا ہویا

بُڑمرن، (محا) 1- بہت شرمندہ ہونا 2- گواچ جانا

بُڑمرن آون، (محا) بہت زیادہ شرمندگی ہونا

بُڑوجن، (محا) 1- ڈُب جاون، غرق ہوون 2- شرمندیاں ہوون 3- غروب ہوون 4- بے ہوش ہو جاون 5- کسے کم وِچ محو ہوون 6- ضائع ہو جاون

بُڑوَنجن، (محا) 1- گواچ جانا 2- اپنے آپ وِچ ڈُب جانا

بِڑنا: (فعم) وِڑنا دا وگاڑ

بِڑنا: (فل) محو ہونا، لین ہونا، مشغول ہونا، وَنگی: 'اللہ تعالیٰ دے پیار وِچ بُلھے دامن اگے ہی بِڑ گیا سی'

بڑّنا: (فل) ویکھو: ڈُبنا

بِڑنگی: (مو) گھوڑا

بُڑنی: (مو) رقم ڈُبی

بڑو: (مذ، صفت) ٹھکنا، مدھرو، بکّو، مدھرے نوں تحقیر نال آکھیا جاندا اے

بُڑواون: (مصدر) ڈُبواون، غرق کرواون

بڑورنا: (فل) اکھاں پھاڑ پھاڑ کے ویکھنا

بڑوریا: (مذ) حیران، سہمیا ہویا

بڑوریا جاون، (محا) گھابر جاون، پریشان ہو جاون

بڑول: (مذ، صفت) بے ڈول، جس دی شکل یاں بناوٹ چنگی نہ ہووے، بے ڈھبا، بے ڈھنگا، ونگ تڑنگا

بڑولتا: (مو) ویکھو: بے ڈولتا

بڑونا: (مذ) وڈا، وڈیائی والا

بڑھ: (فعم) بڑھن توں فعل امر، وڈھ، کٹ، ٹوٹے کر

بڑھ: (مذ) 1- بیٹا، چڑوکا، وڈّا 2- کٹی ہوئی تھاں 3- کٹائی یاں وڈھائی دا بسرا، ٹک

بڑھ دیون، (محا) وڈھ دیون، کٹ دیون، ٹوٹے ٹوٹے کرن

بڑھ کھاون، (محا) وڈھ کھاون

بِڑھ: (مو) 1- بنیاد، نینہہ، اصلیت 2- چالاکی، ہوشیاری

بُڑھ: (صفت) 1- بُڈھا (دریا) 2- (مو) پرانی (نہر) ساندل بار دے درمیانی علاقے وِچ سنگھیاں جھاڑیاں دا خطہ 3- بڑھاپا، بُڈھا ہون دی حالت 4- طنزاً.....بڈھا بندہ یاں زنانی 5- اوہ برساتی نالے جیہڑے دریا وِچ ڈِگدے ہوون 6- دریا دی پُرانی گزرگاہ وِچ کھڑے پانی والی تھاں 7- احسان، نیکی

بُڑھ بُڑھیاں تیئیں، (فم) بڑھیاں ہونیاں تیکر، آخری عمر

تائیں

بڈھ پُرانا ، (مذ) وڈ قدیمی، بہت پرانا

بُڈھ پُنا ، (مذ) بزرگ عمر، بُڈھیپا

بُڈھ سہاگن ،(مو، صفت) 1- بڈھے وارے ویاہ کرواون والی عورت 2- سدا سہاگن، اوہ بُڈھی زنانی جس دا خاوند جیوندا ہووے 3- ساری عمر دی سُہاگن رہن لئی کیتی جاون والی دُعا

بُڈھ مرنا ، (محا) 1-بُڈھے دا مرنا، بُڈھا ہو کے مرنا2- ڈُب مرنا

بُڈّھا:(مذ) 1- وڈی عمر والا، بُوڑھا، پیو، بزرگ، عمر رسیدہ، ضعیف، ونگی: 'بُڈھا چور مسیتی ڈیرا' (اکھا) بڑھاپے وچ موت نیڑے نظر آوندی اے تے اپنیاں کیتیاں دا وی پتا ہوندا اے ایس لئی اپنے گناہ بخشواون واسطے بُڈھے مسیت وِچ ڈیرہ لا لیندے نیں 2- کمزور، لاغر 3- پُرانا، قدیمی

بُڈھا بابا، (مذ) وڈیری عمر دا انسان

بُڈّھا بُھرٹ ، (مذ) بہت بُڈّھا، بُڈھا کھوسٹ

بُڈّھا بکرا ، (مذ) 1- بوبکرا، جوان تے مست بکرا 2- طنزاً......بُڈھا بندہ

بُڈّھا بوبک ، (مذ، صفت) 1- بُڑھاپے وِچ شوقینی کرن والا 2- بُدھو، مُورکھ، احمق 3- لالچی، حرصی

بُڈّھا بُوچ ، (مذ، صفت) ویکھو: بُڈھا پونگ

بُڈّھا بھولُوں ، (مذ) 1- بیوقوف بُڈھا 2- بڈھا باندر

بُڈّھا پونگ ، (مذ، صفت) 1- بہت بُڈھا، بڈھا کھوسٹ 2- بیوقوف بُڈھا، بے عقل بُڈھا

بُڈّھا پونگ ہوون، (محا) 1- بہت وڈیری عمر دا ہوون 2- اکھترا بہترا ہوون

بُڈھا پھوس ، (مذ، صفت) ویکھو: بُڈھا پونگ

بُڈّھا ٹُھڈّا ، (مذ) بہت بُڈّھا

بُڈّھا ٹُھس ، (مذ) بُڈھا کھوسٹ، بہت بُڈھا

بُڈھا ٹھیرا ، (مذ) کوئی وی بہت وڈی عمر دا آدمی، کمزور

بُڈّھا چونچلا ، (مذ) بُڑھاپے دا نخرہ

بُڈّھا چُونڈا ، (مذ) 1- سر دے چِٹے وال 2- بُڑھاپا

بُڈّھا چُونڈا اہلاون ، (محا) بُڈھے وارے جواناں وانگر نخرے کرن

بُڈّھا کھرانٹ ، (مذ، صفت) گھاگ تے چالاک بُڈھا، تجربہ کار بُڈھا

بُڈّھا کُھل ، (مذ، صفت) ڈھیر بُڈھا

بُڈھا کھوچڑ ، (مذ) مکار بُڈّھا

بُڈّھا کھولا ، (مذ) بہت ای بُڈّھا، ہڈیاں دا پنجر

بُڈّھا کُھوہ ، (مذ) 1- پُرانا کُھوہ 2- تجربہ کار، کاریگر بندہ

بُڈّھا لُٹّھا ، (مذ، صفت) 1- بہت زیادہ عمر والا، بُڈّھا کھوسٹ 2- بُڈھا ڈھگا

بُڈّھا لگن ، (محا) تھوڑی عمرے ای بُڈّھا دِسن

بُڈھا مرنا ، (محا) 1- بڈھے دے مرن دیاں رسماں 2- کسے سیانی عمر والے دا مر جاون

بُڈھا وارا ، (مذ) بُڈھاپا

بُڈّھا ہوجاون ، (محا) وڈیری عمر دا ہو جاون، ضعیف ہو جاون

بُڈّھا ہوون ، (محا) وڈّی عمر دا ہوون، لمّی عمر پاون

بڈھار : (مذ) برات نوں دُوجے دِن رکھن دا عمل

بڈھاری : (مو) وڈھن والی تِکھی تلوار

بڈھالی : (مو) ویکھو: بڈھاری

بڈھانا: (متعدی المتعدی) وڈھانا، کٹوانا، لہوانا

بڈھاوا: (مذ) ودھاوا، بڑھوتی، بڑھت

بڈھائی: (مو) 1- وڈھائی دا کم 2- وڈھائی دی مزدوری

بڈھائی: (مو) بڈھاپا، پیری

بڈھڑ: (مذ) بڈھا توں مکبّر، عمر رسیدہ بندہ ، بڈھا، پیو، دادا، طنزاً آکھدے نیں

بڈھڑ: (مو) بڈھی، ماں، دادی، طنزاً آکھدے نیں

بڈھڑا: (مذ) ویکھو: بڈھڑ

بڈھڑا بڈھڑی، (ہ، صفت) 1-بڈھا بندہ تے بڈھی عورت 2- ماں پیو، دادا، دادی 3- اک خوشبو دار گھاہ

بڈھڑا تھیون، (محا) وڈی عمر دا ہوون، بڈھا ہوون

بڈھڑا کھڈھڑا، (مذ) بڈھا کھڈا، بہت بڈھا

بڈھڑائی: (مو) بڈھاپا، پیری

بڈھڑی: (مو، صفت) بڈھی، وڈیری عمر دی، عمر رسیدہ، بڈھی ٹھیری

بڈھک: (صفت) ویکھو: بڈھیک

بڈھکا: (مذ، صفت) 1- وقت توں پہلاں جمن والا بچہ 2- چُست چالاک

بڈھکاں: (مو، صفت) چالاک تے پھپھے کٹنی بڈھڑی

بڈھن: (مصدر) 1- وڈھن، کٹن، ٹک لاون 2- قتل کرن 3- روکن

بڈھن: (مو) بڈھی عورت، مائی

بڈھن: (مصدر) 1- بڈھا کرن 2- بڈھا ہوون

بڈھند: (صفت) ودھاون والا

بڈھنی: (مو) بہاری، جھاڑو، بوہکر

بڈھولا: (مذ، صفت) ویکھو: بڈھیک

بڈھی: (مو) سنجھی نہر، دریا چناب دی اکلوانجھے اک شاخ

بڈھی: (مو) 1- بڈھا دی تانیث 2- زنانی، عورت 3- بیوی، سوانی، تویں 4- ضیعفہ، وڈی عمر دی

بڈھی پھاپھاں، (مو، صفت) وڈیری عمر دی مکار عورت

بڈھی ٹھیری، (مو، صفت) بہت ای عمر رسیدہ عورت

بڈھی ڈراوا دیؤن، (محا) ڈراون، جھکاون

بڈھی ڈھڈو، (مو، صفت) 1- بڈھی عورت 2- بے وقوف زنانی

بڈھی عید، (مو) اوہ عید جیہڑی تیہاں روزیاں مگروں آوے

بڈھی مائی، (مو) اک دی پھلی وچوں نکلن والا رُوں دا پھمبا جو بڈھی عورت دے سفید والاں وانگ ہوا وچ اُڈدا پھر دا اے

بڈھی مکاراں، (مو، صفت) مکار بڈھی، بڈھکاں

بڈھی موہا، (مذ، صفت) اوہ بندہ جیہدی صُورت زنانیاں ورگی ہووے

بڈھی میوہ، (مذ) جنگلی پھل، جڑی بوٹی

بڈھی پریف، (مو) نہایت ضعیفہ، نہایت بڈھی، بڈھی ضعیف

بڈھے: (مذ، صفت) 'بڈھا' دی جمع

بڈھے توتے پڑھاون، (محا) 1- وڈیری عمر والیاں نوں علم سکھاون یاں کوئی ہنر دسن 2- بڈھو لوکاں نوں مت دیون، بیوقوف نوں سمجھاون

بڈھے توتے دا پڑھن، (محا) وڈیری عمرے علم حاصل کرن یاں ہنر سکھن

بڈھے ٹھیڑے، (مذ) پچھلی عمر دے لوک، بالکل بڈھے

بڈھے وارے، (فم) بڈھیپے وچ

بڈھیاں: (صفت) بڈھی دی جمع

بڈھیاں کر دیؤن / بڈھیاں کرن، (محا) دکھ دے دے کے

عمروں پہلاں ڈھال دیون

بُڈّھیاں ہو جاون/بُڈّھیاں ہوون، (محا) 1- وڈی عمر دا ہوون 2- تھک جاون، بہہ جاون

بڈھیائی: (مو) وڈھیائی، بڑھیائی، تعریف

بُڈھیپا: (مذ) بڈھاپا، بڑھاپا، وڈیری عمر

بُڈھیرا: (صفت) تھوڑا ہور بڈّھا

بُڈھیڑ: (مذ) پکی عمر دا، وڈّی عمر دا، بڑھاپے دے نیڑے

بُڈھیک: (صفت) 1- وڈّی عمر دا 2- بے وقوف بڈّھا (طنزاً بولدے نیں)

بُڈھیکڑ: (مذ،صفت) 1- وڈّی عمر دا 2- بے وقوف بڈّھا (طنز نال)

بڈھیلا: (مذ) جنگلی سُور

بُڈھیما: (مذ) بڑھاپا، ضعیفی

بُڈھینگ: (مذ) 1- لم ڈھینگ 2- اِک پکھیرو، سارس دی قسم

بَڈّی: (مو) 1- وڈّی، قد، عمریاں حیثیت وِچ وڈی 2- وڈھی، رشوت

بڈی پیشی، (فم) شام ویلا

بڈی خور، (مذ،صفت) وڈّھی خور، رشوت خور

بڈی ماتا، (مو) 1- وڈّی ماتا 2- چیچک ناں دی اِک بیماری

بِڈّی: (مو) 1- اوارہ پھرن دی اوکھ، خجالت 2- (صفت) چھوٹے قد والی، مدھری، ٹِنگو، نکڑی

بِڈی: (مو) واٹ

بُڈی: (مو،صفت) ڈُبی ہوئی، غرق شدہ

بڈی بیڑی دیاں ہریڑاں ترن، (محا) نقصان وِچوں کُجھ نہ کُجھ بچ جاون

بَڈّے: (مذ) 'بڈّا' دی جمع، وڈّے، قد، عمریاں حیثیت وچ وڈے

بڈّے بیلے، (فم) وڈّے ویلے، سویرے

بُڈّے: (مذ) ماضی دا صیغہ، ڈُبے، غرق ہوئے

بُڈّے تارن، (محا) نقصان دی بھرپائی کرنا (قرض دی وصولی)

بُڈیا: (مذ،صفت) ڈُبیا ہویا

بُڈیا ہوون، (محا) 1- اپنے آپ وِچ مگن ہونا 2- مست ہونا

بَڈّیا/ وَڈیا: (کلمۂ تخاطب) وڈے نُوں بُلاون لئی یعنی: اَے وڈے

بڈیار/ وَڈیار: (مذ) نازنخرہ، غرور، تکبر

بڈیارنا: (فعم) شیخیاں مارنا، بڈیا مارنا

بڈیانا: (فعم) 1- وڈیاونا 2- ونڈ پانا

بڈیاونا: (فعم) وڈیاونا دا وگاڑ

بڈیائی: (مو) وڈیائی، بڑائی، بزرگی، وڈپ

بڈیائیں: (مو) ویکھو: بڈیائی

بُڈیجن: (مصدر) ڈُبن، غرق ہو جاون

بڈیڈرا: (مذ،صفت) ڈریا ہویا، سہمیا ہویا

بڈیڈرنا: (فعم) کھولنا، اُڈنا، ونگی: 'اوس دے وال کُھلے ہوئے تے، اکھاں بڈیڈریاں پیاں سن'

بڈیڈرواون: (مصدر) اڈواون، کُھلواون

بڈیرا: (مذ، صفت) 1- وَڈیرا، بزرگ، وڈی عمر دا آدمی 2- معزز، صاحب حیثیت، وڈِیا ہویا، نواجیا ہویا، امیر آدمی، رجیا پُجیا

بڈیرڑا: (مذ) ویکھو: بڈیرا

بڈیری: (مو) وَڈیری، 'بڈیرا' دی تانیث، وڈّی عمر دی، معزز

بڈیرے: (مذ) 'بڈیرا' دی جمع، وَڈیرے، وڈّی عمر دے معزز لوگ

بڈیک: (مو) ویکھو: اُڈیک

بڈیل: (مو) پنجی نوں باہر نِکلن توں روکن لئی گڈّے دے تیراں

وِچ لکیا کل، بڈھیل، مُنڈھیل، گنڈی

بڈینگ : (مذ) ویکھو: بڈھینگ

بڈیواں : (مذ) وڈیواں، ونڈارا

بڈیون : (مصدر) ڈُبیون، پانی وِچ غرق ہوون

ب……ذ

بذاتِ خود : (فا،فم) خود، آپ، آپے

بذاتہٖ : (عر،فم) خود اپنی ذات نال، اکلیاں

بذریعہ : (فا+عر،فم) دے راہیں، دے ذریعے نال، دے ہتھیں، دے وسیلے، دے راہ

بذل : (عر،مذ) انعام، بخشش، عطیہ

بذلہ :(عر،مذ) لطیفہ، چٹکلا، ہاسے والی گل

بذلہ سنج /بذلہ گو، (عر+فا،صفت) خوش طبیعت، لطیفہ سُناون والا، ہساون والا، کامیڈین

بذلہ سنجی/ بذلہ گوئی، (فا،مو) ظرافت، خوش طبعی

ب……ر

بر : (مو) اک بیماری

بر : (فا،حرفِ ربط) 1- اُتے، اُپر 2- اُچا 3- وِچ 4- نوں

بر : (فا، مذ) 1- لاحقہ بُردن مصدر توں فعل امر، جیہڑا اسم دے اخیر تے لگ کے اسم فاعل بنا دیندا اے تے لے جان والے دے معنے دیندا اے جیویں دل توں دلبر، نامہ توں نامہ بر 2- کپڑے دی چوڑان، عرض، چوڑائی 3- رشتہ دار، نیک عورت، خاوند، شوہر 4- نیک، مہربان 5- جسم، بدن، جثہ 6- نیڑے، نزدیک 7- پھل، صلہ 8- گودی، جھولی 9- کچھ، بغل 10- چھاتی، سینہ

برآمد، (مو) 1- دیسوں باہر گھلی ہوئی چیز، دُوجیاں مُلکاں نال تجارت دا اوہ مال جیہڑا گھلیا جاندا اے 2- مال دی نکاسی 3- اُبھار 4- ظاہر ہوون دی حالت، ظہور، طلوع

برآمد کرلوَن، (محا) ویکھو: برآمد کرن

برآمد کرن، (محا) 1- چور کولوں چوری کیتا ہویا مال کڈھاون 2- تجارت لئی دُوجے مُلکاں نُوں مال گھلن 3- کھوج کڈھن، ظاہر کردیون

برآمد ہو جاون/برآمد ہوون، (محا) 1- چوری دا مال لبھ جاون 2- دُوجے مُلکاں نُوں مال گھلیا جاون

برآمدگی، (مو) برآمد ہون دا کم، وصولی

برآمدگی کرن، (محا) وصولی کرن، کڈھا لوَن

برآمدگی ہوون، (محا) وصولی ہوون، ہتھیں آون

برآمدہ، (فا،صفت) برانڈا، کوٹھے اگے چھتیا ہویا ویڑھا

برآورد، (فا،مو) 1- حساب دا گوشوارہ، تنخواہ دا بل 2- اندازہ

برآورد بناون، (محا) حساب دا گوشوارہ بناون، تنخواہ دا بل تیار کرن، تقاضا پُورا کرن

برآورد بنن، (محا) حساب دا گوشوارہ بنن، تنخواہ دا بل تیار ہوون

برآوردہ، (فا،صفت) 1- اوہ رقم جیہڑی اِک کھاتے وچوں کڈھ کے دُوجے وچ پائی جاوے 2- سدھر پُوری کرنا 3- تقاضا پُورا کرنا 4- رقم دا پُورا کرنا

برآون، (محا) پُورا ہوون، سرے چڑھن، حاصل ہوون

برآونا، (محا) ویکھو: برآون

برجوگ، (مو،صفت) شادی دے قابل، جوان کُڑی

بر دایک، (صفت) کڑی دا رشتہ دیون والا، ووہٹی دا پیو

بر دکھاوا، (مذ) ویکھو: بر دکھائی

بر دکھائی، (مو) پکی گل کرن توں پہلاں مُنڈے دا کُڑی دے گھر مُونہہ دکھائی لئی جاون دی رسم

بر مچنا، (محا) 1- میل ہوون 2-وارلے آونا 3- دُونہاں جیاں دا آپس وِچ چنگا وقت نبھن 4- کڑی مُنڈے دا اِکو جیہا جوڑ ہوون 5- برابر ہونا

بر میچنا، (محا) 1-رِیس کرنا، برابری کرنا 2- کپڑے دی چوڑائی مِنن 3- پسند دا رشتہ لبھن

برّ: (مذ+مو، صفت) 1- گھوڑیاں دی اک بیماری 2- زخم والی جگہ، سوجن، انفیکشن

بَرّ: (عر، مذ) 1- زمین دا خشک حصہ، تھل، بیابان 2- مُلک، علاقہ، ونگی: 'کوئی کوہ کاف سمندر لنگھے، کوئی شہراں، کوئی برّاں' (میاں محمد بخش)

بَرِّ اعظم، (عر، مذ) مہادیپ، خشکی دا بہت وڈا ٹوٹا جیہدے وِچ بہت سارے مُلک ہوون

بِرّ: (صفت) 1- آوارہ، لٹور 2- تباہ، برباد، اُجڑیا ہویا 3- بد دِل، مُتنفر

بُر: (فا، مو) 1- تولیے وغیرہ دے لُوں 2- سنت، فقیر ولوں اپنے چیلیاں نوں پرشاد وجھوں دِتا ہویا اپنے گل دے کپڑے دا ٹکڑا 3- لکڑی دا بورا 4-گھوڑے یاں کُتے دی جت 5-ملائم سطح 6- وال والی بنی ہوئی چادر یاں لوئی 7- پتنگے دے وال 8- گمراہ فقیراں دا اپنے مُریداں نُوں گمراہ کرن لئی کپڑا پھاڑ کے تعویذ دیون

بُر چاڑھن، (محا) خوش کرن، نہال کرن، راضی کرن

بُر چڑھ جاون، (محا) ویکھو: بُر چڑھن

بُردار، (صفت) بُر والا، لُوں دار

بُرلتھن، (محا) ویکھو: بُرلہون

بُرلہون، (محا) 1- کپڑے دے لُوں صاف ہوون 2- تڑپھڑ جاندی رہون 3- خوشی داغم وِچ بدل جاون 4- وال صاف ہو جاون

فقیر دی بُر تے امیر دی دُر برابر ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پیر درویش دی دُعا امیر دے دِتے موتیاں نالوں ودھیرے چنگی ہوندی اے اودوں کہندے نیں

برا: (مذ) 1- بڑا، وڈا 2- چھولے، ماںہہ تے مُونگی نُوں رلا کے بنائی ہوئی وڈی ٹکی، بڑا، وڑا 3- (فا) بھنیا ہویا لیلا

برّا: (مذ) 1- جھوٹھا الزام، اوج، کلنک 2- تاپ، بخار، کس، کانبے والا بخار 3-بلّی ورگا اِک جنگلی جانور

برّا اپوون، (محا) بخار چڑھنا، مصیبت نظر آنا

برّا چڑھ جاون/برّا چڑھن، (محا) 1- تاپ ہوون، بخار چڑھن 2- کسے کم دی فکر ہوون، اوکھیاں لگن، گھبراہٹ طاری ہونا

نہ کھا ذرا، نہ چڑھی برّا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ تھوڑی جیہی بدپرہیزی نال تکلیف ودھ جاندی اے تاں اودوں کہندے نیں

بُرا: (مذ) انگوٹھے اتے اُنگل دا پاکا، برناما

بُرا: (س، مذ، صفت) 1-بھیڑا، ماڑا، بد، خراب 2- نقصان، خرابی 3- خاوند دے مرجان تے ستارھویں والے دِن بیوہ عورت نوں انگ ساکاں ولوں کپڑے، گہنے وغیرہ دین دی رسم 4- کبول، بُرا بھلا

بُرا بُرا لگنا، (محا) بہت بُرا لگنا، چنگا نہ لگنا

بُرا بناونا، (محا) 1- کسے نُوں کسے دِیاں نظراں وِچ ڈیگنا، بدنام کرن، ذلیل کرن، الزام لاون 2- مخالف بنن

بُرا بننا، (محا) بدنام ہونا، بدنامی کھٹنا، کسے بندے دا شرارتی یاں بھیڑا سمجھیا جانا، الزام لگن

بُرا بولنا، (محا) بول کبول کہنا، کوڑے شبد بولنا، ونگی: 'تینوں پیر جی بھُل کے بُرا بولیا، بھُلی وِسَری آن وگوئیاں میں' (وارث)

بُرا بھلا، (مذ) 1۔ بول کبول، جھاڑ جھنب 2۔ نکتہ چینی 3۔ نقصان، ایرا غیرا، مندا چنگا

بُرا بھلا نہ سمجھنا، (محا) نفع نقصان نہ سوچنا

بُرا بیجنا، (محا) پاپ کماونا، مندا کم کرنا، بدی کرنا، بُرائی دا مُڈھ بنھن

بُرا پن، (مذ) بُریائی، برائی

بُرا پھسنا، (محا) بڑی بھاری اوکڑ وچ آونا

بُرا جناور، (مذ) سُور

بُرا چالا، (مذ، صفت) بُرا چال چلن، بھیڑا انداز

بُرا چاہنا، (محا) کسے واسطے دل وِچ بھیڑے جذبات ہونا، کسے دی بُرائی منگن، کسے دے نقصان دی خوشی کرن

بُرا چیتنا، (محا) بُرا خیال رکھنا، کسے دا نقصان ہون دی سدھر کرنا

بُرا حال تے بانکے دیہاڑے ہونا، (محا) بہت بُری حالت ہونا، مصیبت وِچ پھسنا، مندے حال ہوون

بُرا حال کرنا، (محا) 1۔ بے عزت کرنا 2۔ رولنا 3۔ خراب کرنا، پریشان کرنا

بُرا دِکھائی دینا، (محا) بِنا آون دے آثار دِسنا

بُرا دن، (محا) منحوس دن، دُکھاں والا دن

بُرا دن کرن، (محا) مندا حال کرن، بُری گت کرن

بُرا دن ہوون، (محا) منحوس ہوون، مصیبت دا زمانہ ہوون، بُرا حال ہوون

بُرا دہاڑا کرن، (محا) ویکھو: بُرا دن کرن

بُرا دہاڑا ہوون، (محا) ویکھو: بُرا دن ہوون

بُرا ڈُھک جاون، (محا) بُرا ہوون، مندا ہوون

بُرا ڈھکنا، (محا) بُرا ہونا، ونگی: 'بہت کم جگت دے جیہڑے، بُرے ڈُھکن تقدیروں، (سیف الملوک)

بُرا راج، (مذ) بدانتظامی، بدنظمی، بدامنی، افراتفری

بُرا زمانہ، (مذ) ویکھو: بُرا دن

بُرا سمجھن، (محا) مندا جانن

بُرا سُناون، (محا) گالھی مندا آکھن

بُرا سُنن، (محا) 1۔ بُری گل سُنن 2۔ گالھی مندا سُنن

بُرا غریب دا مارنا، بُری غریب دی آہ، موئے بکرے دی کھل توں لوہا بھسم ہو جا، (اکھا) غریب نوں ستانا چنگا نہیں کیوں جے غریب دی بدُعا اللہ دے عذاب دا مُوجب بن جاندی اے ایہہ انجے ای اے جیویں موئے بکرے دی کھل دی پھُوکنی جدوں بھٹھی نوں ہوا دیندی اے تے لوہا پانی ہو جاندا اے

بُرا فروختہ، (فا، صفت) غصّے وچ بھریا ہویا، ناراض

بُرا کُتا کھسے (کھسّے) گالھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ غلطی تاں گھر دا کوئی چھوٹا کرے تے سزا گھر دے سربراہ نوں بھگتنی پوے اودوں کہندے نیں

بُرا کراون، (محا) بدکاری کراون

بُرا کر بُرا ہوگا، (اکھا) کسے دا بُرا کرن وچ اپنا ای بُرا ہوندا اے، جیسا کرن ویسا بھرن

بُرا کرن، (محا) 1۔ بدسلوکی کرن 2۔ بھیڑ کرن، بدکاری کرن،

زبردستی زنا کرنا 3- عزت خراب کرن، بدنام کرن 4- نقصان پہنچاون

بُرا کرنا، (محا) پرائی عورت نال زبردستی کرنا

بُرا کم، (مذ) پاپ کرنا

بُرا کم کرن، (محا) بدکاری کرن، حرامکاری کرن

بُرا کم ہوون، (محا) بدکاری ہوون، پاپ ہوون

بُرا کماون / بُرا کماونا، (محا) بُرا کماونا، بُرائی کرن، بھیڑ کرن

بُرا کہون، (محا) بُرا آکھنا، ہند یا کرنا، بھنڈنا

بُرا لگن، (محا) چنگا نہ لگن، پسند نہ آون، کسے گل دا چُبھن

بُرا لگنا، (محا) دِل نُوں چنگا نہ لگنا، من نوں پسند نہ آونا

بُرا لوچنا، (محا) ویکھو: بُرا چیتنا

بُرا لوڑن، (محا) کسے دے نقصان دی خوشی کرن، کسے دی بُرائی منگن

بُرا من لوَن، (محا) ویکھو: بُرا منن

بُرا مناونا، (محا) غصہ کرنا

بُرا منگن، (محا) بدخواہی کرنا، بددُعا دینا

بُرا منگنا، (محا) بُرا چتونا، اجیہی خواہش کرنا جس نال کسے نُوں نقصان پہنچے

بُرا منن، (محا) 1- ناراض ہوون، غصے ہوون 2- پسند نہ کرن

بُرا منا، (محا) ویکھو: بُرا منن

بُرا مُونہہ بناون، (محا) 1- ناپسندیدگی دا اظہار کرن 2- اُداس ہوون 3- رُس جاون

بُرا مُونہہ بناونا، (محا) 1- اُداس ہونا 2- رون ہاکا ہونا، رونی صورت بناونا، ونگی: 'اوئے رونیاں خبر کیہ لیایا ہیں، مُونہہ کاس نوں بُرا بنایا ای؟' (وارث)

بُرا مُونہہ بنن، (محا) چہرے توں ناپسندیدگی دِسّن

بُرا وقت، (مذ) مصیبت، دُکھی ویلا

بُرا وقت آ جاون / بُرا وقت آون، (محا) دُکھ تکلیف دے دِن آون، مندے دِہاڑے آون

بُرا وقت ٹال دیوَن / بُرا وقت ٹالن، (محا) اوکھے دِن جیویں کیویں گزارن، مصیبت دے دِن صبر نال کڈھن

بُرا وقت ٹل جاون / بُرا وقت ٹلن، (محا) اوکھے دِن مُک جاون

بُرا وقت ویکھن، (محا) مصیبت دا زمانہ ویکھن

بُرا وقت ہوون، (محا) دُکھ تکلیف دے دِن ہوون، بدبختی دے دِن ہوون، مندے دِن ہوون

بُرا ہو کے ٹکرن، (محا) بھیڑا سلوک کرن

بُرا ہوون، (محا) 1- بھیڑ ہوون، بدکاری ہوون 2- بدنام ہوون 3- خراب ہوون، خرابی ہوون 4- بدمعاش ہوون، بھیڑا ہوون 5- چالاک ہوون

باڑ اندھوری ساون پُرا، اوہ وی بُرے توں بُرا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہاڑ مہینے وچ ہنیری تے ساون وچ پُرے دی ہوا چنگی نہیں ہوندی تاں کہندے نیں

بد نالوں بدنام بُرا، (اکھا) جدوں کسے توں بچن لئی زیادہ زور دینا ہووے اودوں کہندے نیں

ساون مانہہ دا پُورا، بُڈھی مجھ تے کھنڈھا چھرا، اوہ وی بُرے توں بُرا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون مہینے وچ پُرے دی ہوا فصل لئی نقصان دہ ہوندی اے، بُڈھی مجھ دُدھ گھٹ دیندی اے اتے کھنڈھا چھرا کسے کم نہیں آوندا اودوں

کہندے نیں

ساون وگے پُرا، براہمن دے ہتھ چھرا، جٹ چڑھے تُرا، ایہہ ساریاں نالوں بُرا، (اکھا) جدوں پُرے دی ہوا تے براہمن دے ہتھ چُھرے نالوں ودھ بُرا زمیندار دا گھوڑے تے چڑھے پھرنا دسیا جاوے اودوں کہندے نیں

ہلیا لینے والے کنوں وی بُرا، (اکھا) جدوں گجھے ہوئے بندے نوں بہت بُرا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

برا: (پو،مو) وادھا، ودھ، پھلن پھولن

برّاںڈ: (مذ) وڈا سارا کھیت یاں کھیتاں دا جُھنڈ جس وچ فصل کھڑی ہووے

برابر: (فا) 1۔ہموار، پدھرا 2۔ٹھیک، ڈھکواں 3۔سمان، تُل، اِکو جیہا 4۔اِکو جتا، اک سار 5۔ہان دا، ہم عُمر 6۔سِدھا 7۔مسلسل، لگاتار 8۔نال، کول 9۔ نال نال 10۔ (لائن وچ) سِدھی طرحاں 11۔ٹھیک ٹھیک 12۔بیشک، ضرور

برابر آون، (محا) اکو جیہے رہون

برابر آونا، (محا) دوڑ، کھیڈ، امتحان وغیرہ وِچ اکو جیہا رہنا

برابر اُترن، (محا) اِکو جتا رہون، ہم وزن ہوون

برابر اُترنا، (محا) مقابلے وِچ پُورا ہونا

برابر اُٹھن، (محا)1۔اکو ویلے اُٹھن 2۔پُورے بھاوِکن

برابر برابر، (فم) 1۔ اِکو جیہا، اکو جتا 2۔ نال نال، نیڑے نیڑے، قریب قریب 3۔ اڈھا اڈھا، نصف نصف 4۔لگاتار، مسلسل

برابر پیش آون، (محا) جیہو جیہا کوئی سلوک کرے اوہو جیہا اگوں سلوک کرن

برابر تھیون، (محا) ہم مرتبہ ہونا، برابر ہونا

برابر جانن، (محا) اِکو جیہا سمجھن

برابر چھٹن، (محا) مقابلے وِچ برابر رہون، اِکو جیہا ہون

برابر دا، (صفت) 1۔جوڑ دا، مقابلے دا 2۔ہم عُمر، ہانی 3۔اِکو جیہی عمر، طاقت یاں حیثیت دا 4۔تبادلے وِچ اِکو جتی قیمت دا

برابر دا پُتر، (محا) جوان پُتر

برابر دا پُتر ہوون، (محا) جوان پُتر ہوون

برابر دا جواب دیوَن، (محا) دوبدو بولن، گستاخی نال بولن، اگوں بولن

برابر دا جوڑ، (محا) اِکو جیہی طاقت والے، دویاں مقابلے دے پہتے، مقابلے دی طاقت والا

برابر دا جوڑ ہون (ہوون)، (محا) مقابلے دا طاقت ور ہوون، اِکو جیہے ہوون، مقابلہ برابر رہون

برابر دی بانہہ، (محا) نِکا بھرا، جوان بھرا، ساتھی، مددگار

برابر دی ٹکر، (محا) برابر دا جوڑ، مقابلے دا، اِکو جیہا، ہم پلّہ

برابر دی ٹکر رہون، (محا) مقابلہ برابر رہوَن

برابر دی ٹکر ہوون، (محا) ویکھو: برابر دا جوڑ ہوون

برابر دی چوٹ، (مو) ٹکر دار، مقابلے دا، اِکو جیہی طاقت والا

برابر دی چوٹ کرن، (محا) 1۔ برابر دا وار کرن 2۔ اوہو جیہی ٹچکر کرن

برابر دی چوٹ ہوون، (محا) ویکھو: برابر دا جوڑ ہوون

برابر دی دِھی، (محا) جوان دھی

برابر دی نِکل جاون، (محا) کولوں دی لنگھ جاون

برابر دی نِکلن، (محا) کولوں نِکلن، لاگیوں لنگھن

برابر سمجھن، (محا) ویکھو: برابر جانن

برابر کانٹے ، (مذ) ہم وزن، ہم پلّہ، اکّو جیہا

برابر کرن، (محا) 1- اِکّو جیہا کرن، ہموار کرن، پدھرا کرن 2- پُورا کرن، ساواں کرن، بھر دیون 3- حساب بے باق کرن 4- ساہمنے کرن، مقابلے تے لیاون

برابر کرنا، (محا) 1- صفایا کرنا، ضائع کرنا 2- ہموار کرنا، اِکّو جیہا کرنا

برابر نکلن ، (محا) اِکّو جیہا ثابت ہوون، ہم پلّہ ہوون

برابر والا ، (مذ) 1- نال دا، گوانڈھی 2- اِکّو جیہا، ہم پلّہ

برابر وِچ ، (فم) 1- نال ای، گوانڈھ 2- نال نال

برابر ہو جاون/ برابر ہوون، (محا) 1- اِکّو جیہا ہوون ، ہم وزن یاں ہم پلّہ ہوون 2- پدھرا ہوون، ہموار ہوون 2- حساب دا بے باق ہوون 4- نال ای ہوون، گوانڈھ ہوون 5- آہمنے ساہمنے ہوون، مقابلے تے ہوون

آپ برابر، (فم) اپنے برابر دا

اِک برابر، (صفت) اِکّو جیہا

سپ لمّا گوہ چوڑی، لیکھا برابر، (اکھا) جدوں دو برابر دیاں چیزاں ویکھن یاں شکل وغیرہ وچ وکھریاں ہون پر دوواں دا نتیجہ اکّو جیہا ہی ہووے تاں کہندے نیں

کالا اکھر میھس برابر، (اکھا) جدوں کسے ان پڑھ آدمی نوں بند نا ہووے اوددوں کہندے نیں

کسے چھابے برابر نہ ہون دینا، (محا) کوئی پیش نہ جان دینا

کھا پی برابر کرنا، (محا) سارا کُجھ خرچ کر دینا، کُجھ نہ رکھنا

گدھا (کھوتا) گھوڑا اِکّو برابر، (اکھا) جدوں کسے چنگی چیز دا آدر نہ ہووے تے مندی نوں ماڑا نہ سمجھیا جاوے اوددوں کہندے نیں

گھر دی مُرغی دال برابر (بروبر)، (اکھا) جدوں گھر دی چنگی چیز دی وی کوئی قدر نہیں ہوندی اوددوں کہندے نیں

گھوڑے کن برابر ہونا، (محا) 1- جو کھٹنا، کھا چھڈنا 2- کسے چیز دا بڑی مشکل نال پورا اُترنا

مویا سُتا اِک برابر، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ سُتے آدمی نوں کسے گل دا پتا نہیں ہوندا اوددوں کہندے نیں

برابروں: (فم) کولوں دی، نیڑیوں دی

برابری: (فا، صفت) 1- مشابہت 2- مُقابلہ، ساہمنا

برابری کرن، (محا) 1- مقابلہ کرن، ساہمنا کرن 2- گستاخی کرن، بے ادبی کرن، بن کے وکھاون

برابری کرنا، (محا) کسے وڈّے دے ساہویں بولنا، اگّوں بولنا

برات: (ہ، مو) 1- جنج 2- حقیقت

برات آون ، (محا) جنج دا ڈھکن، کُڑی والے گھر لاڑے تے جانجیاں دا آون

برات اُترن ، (محا) ویکھو: برات آون

برات جاون ، (محا) جانجیاں دا ووہٹی دے گھر ول روانہ ہوون

برات چڑھن/ چڑھنا ، (محا) جنج چڑھن، جانجیاں دا ووہٹی دے گھر نوں روانہ ہوون

برات دا ماریا ، (مذ، صفت) قسمت دا ماریا، بدنصیب، مندے لیکھاں والا

برات دا ماریا ہوون، (محا) قسمت دا ماریا ہوون، بدنصیب ہوون

برات دامُل گُنالیاں لے لیندیاں نیں ، (اکھا) تھوڑا تھوڑا کر کے بُہتا ہو جاوے

برات دا مہار چاون، (محا) 1- روٹی پانی اُٹھ جاون، تنگی آون
2- موت دا ویلا نیڑے پون

برات دی سوبھاواجا ، (اکھا) واجے گاجے نال جنج دی ٹوہر ہوندی اے

برات دی سوبھا واجا، جنازے دی سوبھا سیاپا، (اکھا) کسے دی خوشی وچ خوش تے غمی وچ غمگین ہونا ای ہمدردی تے تعلق داری دا اظہار اے انجے ای جیویں واجا برات نال تے ماتم میت نال پھبدا اے، غمی خوشی ویلے معاشرے دی ریت مُوجب چلنا چاہیدا اے

برات ڈھکن ، (محا) برات دا کُڑی والے گھر اپڑ جاون

برات کڈھنا، (محا) پوتیتیاں دا دھوتیتیاں دے گھر ویاہن لئی پجُنا

برات لے آون، (محا) بندیاں دا بیڑ کٹھا کر لیاون

برات لے جاون ، (محا) 1- جنج لے کے کُڑی دے گھر نوں ٹُرن
2- کسے دے بُوہے تے بہتے سارے بندے کٹھے کر کے لے جاون

برات: (ع،مو) 1-حصہ، بھاگ 2- قسمت، لیکھے، نصیب 3- پنشن 4- جاگیر

برات خور، (مذ) پینشنر

برات دا مُہار چانا، (مذ) ان جل اُٹھ جانا، دانے پانی نے کچھ پاونی، ونگی: 'جیہڑے پاسے برات مُہار چائیں' (پنج دریا)

برات والا ، (مذ) قسمت والا، خوش نصیب، بختاور

براتا: (صفت) رنگیا ہویا

براتاں : (مو) برات دی جمع

براتی : (صفت) 1- برات وِچ شامل ہون والا 2- آدمی، جانجی، جنیتی 3- پنشنر

براتیا: (مذ) ویکھو: براتی

براتیاں نوں برات نال، لاڑے نوں ووہٹی نال، (اکھا) جیہدے نال کسے نوں مطلب ہووے اوہ اوہدے نال ای غرض رکھدا اے ہر بندہ اپنی غرض تائیں ہوندا اے

برأت : (ع،مو) 1-چھٹکارا 2- چھٹی 3- آزاد ہونا 4- علیحدگی

براٹ : (مذ+مو) 1- سُہپن، خوبصورتی، ٹوہر، شان وشوکت، وَج گج 2- دھن دولت، مال 3- رُوح، آتما 4- کوڈی

براٹ: (مذ) دریا وچ دا بریتا

براٹکا: (مذ) کوڈی

براٹھ: (مذ) ویکھو: وراٹ

براٹی: (مو) ویکھو: براٹ

براج : (مذ) اِک گیت دا ناں جیہنوں وجوہا یاں دموہا دی آکھدے نیں

براجا : (مذ) 1- فساد ، جھگڑا، لڑائی، کپت 2- نادر گردی، راج پلٹا، بغاوت

براجمان: (صفت) 1- عظیم الشان، چمکدار، تاباں 2-صدر مجلس 3- دربار وچ اُچی تھاں تے بہن والا

براجمان کرن ، (محا) گدی تے بٹھاون، اُچی تھاں دیون، عزت دیون

براجمان ہو جاون، (محا) ویکھو: براجمان ہوون

براجمان ہونا، (محا) رونق لانا، تخت یاں گدی تے بیٹھنا

براجمان ہوون ، (محا) 1- اُچی تھاں بیٹھن، تشریف رکھن 2- رونق دا موجب ہوون 3- مزے نال رہون

براجنا: (فل) براجمان ہونا

براجناون: (مصدر) 1- بٹھاون، ٹوہر نال بہاون، تشریف رکھاون

2- رونق دا مُوجب بناون 3- سہولتاں وِچ رکھن

براچھ: (مو) 1- مُونہہ، ہوٹھ، ہوٹھاں دی گُٹھ، باچھ 2- حصّہ، پتی، ونڈ 3- چندہ، لگان، مالیہ 4- خراج 5- مُچھیا ہویا گھاہ 6- چوڑے مُونہہ والی ہانڈی

براچھ پاڑ دیوَن، (محا) سٹ مار کے باچھ کھول دیون، مُونہہ تے پھٹ پادیون

براچھ پاڑن، (محا) ویکھو: براچھ پاڑ دیون

براچھ پاون، (محا) 1- اُگراہی کرن 2- حصّہ پاون، پتی پاون 3- لگان مقرر کرن، مالیہ مقرر کرن

براچھ کھُل جاون/ براچھ کھُلن، (محا) 1- گستاخ ہوون، مونہہ پھٹ ہوون 3- باگھا اڈّن، بہت زیادہ روون 3- حیران رہون، مُونہہ ٹڈیا رہوَن 4- کھِل کھِلا کے ہسّن 5- کوئی گل سمجھن 6- سَٹ لگ کے پھٹ ہو جاون

براچھ کھول دیوَن/ براچھ کھولن، (محا) ویکھو: براچھ پاڑن

براچھ وِنگی کر دیوَن/ براچھ وِنگی کرن، (محا) 1- چیڑھ لاہون، نقل لاہون، سانگ لاہون 2- مُونہہ وگاڑن 3- کچیّ وٹن 4- گھسُن مارن، بہت کٹن

براچھ وِنگی ہو جاون/ براچھ وِنگی ہوون، (محا) 1- رُس جاون، رون لگ پوَن، باگھا اڈّن 2- لقوہ ہوون

براچھاں: (مو) براچھ دی جمع

براچھاں پاٹ جاون/ براچھاں پاٹن، (محا) 1- براچھاں پکّن 2- بہت زیادہ ہسّن

براچھاں پاڑ دیوَن، (محا) سَٹ مار کے باچھاں چیر دیون، بہت زیادہ مارن

براچھاں پک جاون/ براچھاں پکّن، (محا) بلّھاں دیاں نکراں دا پھُل جاون

براچھاں کھِڑ پوَن/ براچھاں کھِڑن، (محا) بہت خوش ہوون

براچھاں کھِڑ جاون، (محا) ویکھو: براچھاں کھڑن

براچھاں کھِڑا دیوَن / براچھاں کھِڑاون، (محا) ہسا دیوَن، بہت خوش کر دیوَن

براچھاں کھِڑ نیاں، (محا) بہت خوش ہونا

براچھاں کھِل پوَن، (محا) ہس پوَن، خوش ہو جاون

براچھاں کھِل جاون، (محا) بہت ہسّن، ڈھیر خوش ہوون

براچھاں کھُل جاون/ براچھاں کھُلّن، (محا) 1- خوشی دیلے ہاسا بلّھاں تے آ جان، خوش ہو جاون 2- بہت مارکُٹ پاروں وراچھاں پاٹ جاون

براچھاں کھِلا ر دیوَن / براچھاں کھِلا رن، (محا) خوش ہوون، کھِڑن، ہسّن

براچھاں کھول دیوَن/ براچھاں کھولن، (محا) 1- ساہمنے لیاون، ظاہر کرن 2- ہسّن 3- مُونہہ اڈّن 4- بہت زیادہ مارن کُٹن

براچھاں وِنگیاں کر دیوَن / براچھاں وِنگیاں کرن، (محا) 1- چھیڑاں لاہون، نقلاں لاہون، سانگاں لاہوَن 2- کچیاں وٹن 3- مُونہہ وگاڑن 4- مُونہہ تے گھسُن مارن، بہت زیادہ مارن کُٹن

براچھاں وِنگیاں ہو جاون/ براچھاں وِنگیاں ہوون، (محا) 1- رُس جاون، رون لگ پوَن، باگھا اڈّن 2- لقوہ ہوون

بَراخُدائی: (روزمرہ) ساری خدائی، مخلوقِ خدا

بُرادا: (مذ) 1- بہلاوا، بہانہ، ٹال مٹول، دھوکھا، فریب 2- بورا، لکڑی دے آرے بیٹھلا چُورا

بُرادا دیون، (محا) 1- بہلاون، بہانہ کرن، ٹال مٹول کرن 2- دھوکھا، فریب دیون

بُرادت: (مو) پیہی ہوئی کوئی چیز، بُورا، چُورا، بھور چور

برادر (Brother): (فا + انگ، مذ) بھرا، بھائی

برادرِ حقیقی، (فا + عر، مذ) ماں پیو جایا بھرا، سکا بھائی

برادرِ نسبتی، (فا + عر، مذ) 1- زنانی دا بھرا، سالا 2- بھین دا خاوند، بھنویا

برادرانِ یُوسف: (فا، تلمیح) 1- حضرت یوسفؑ دے بھرا جو اوہناں دے دشمن ہو گئے سن 2- مجازاً مخالف بھرا، بے مروت بھائی

برادرانہ: (فا، صفت) 1- بھراواں ورگا 2- بھراوا، آپس دا

برادری: (فا، مو) بھائی چارہ، رشتے دار، قبیلے دار، ساک سین، بھائی بندی، اک ذات دے لوکیں، ہم قوم، ہم مذہب، ہم پیشہ، ہم خیال لوک

برادری وِچ امیر غریب سبھ برابر ہوندے نیں، (اکھا) برادریاں وِچ بندیاں دی قدر تے عزت برابر دی ہوندی اے تے اوہناں دے مال و دولت یاں امیری غریبی دی کوئی اہمیت نہیں ہوندی

برادری وِچ نہ رلن، (محا) 1- انگاں ساکاں توں وکھ رہون 2- انگاں ساکاں دیاں عادتاں تے بھریوے توں اڈ عادتاں تے بھریوا ہوون

برادری وِچ نہ رہوَن، (محا) ویکھو: برادری وچوں باہر نِکلن

برادری وِچوں باہر کڈھ دیوَن، (محا) ویکھو: برادری وچوں باہر کڈھن

برادری وِچوں باہر کڈھن، (محا) اپنیاں وچوں کڈھ دیون

برادری وِچوں باہر نکل جاون/ برادری وِچوں باہر نِکلن، (محا) اپنیاں نوں چھڈ جاون، برادری دا تیرہ چھڈ دیون

برادری وِچوں باہر ہوون، (محا) ویکھو: برادری وچوں باہر نِکلن

برادری وِچوں کڈھ دیون/ برادری وِچوں کڈھن، (محا) ویکھو: برادری وچوں باہر کڈھن

برادری وِچوں نِکل جاون/ برادری وِچوں باہر ہو جاون، (محا) ویکھو: برادری وچوں باہر نِکلن

ذات برادری، (مو) اِکو ذات دے لوکاں دا بھائی چارہ، انگ ساک

بُرادہ: (فا، مذ) لکڑ، لوہے یاں کسے دھات دا چُورا جو آری وسوہن توں نکلدا اے

بُرادہ اِسبغول، (مذ) اسبغول دوا دا چُورا جو عام طور تے پیٹ دی بیماری لئی ورتیا جاندا اے

برادھ: (مذ) 1- پیڑ، دُکھ، درد 2- راکھشس، شیطان، بھیڑا آدمی

براڈ کاسٹ (Broadcast): (انگ، مذ) ریڈیو سٹیشن توں نشر کرن دا عمل

برار: (مذ، صفت) جوان، طاقتور، دلیر، بہادر

براڑ: (مو) جٹاں دی اِک ذات

براس: (صفت) بے راس، ونگی: 'جھوٹھ چھڈ تاں راس براس ہووے'

براستہ: (فا، م) رستے توں، راہوں، راہیں

براش: (مو) باچھ، وراچھ

بُراق: (عر، مذ) 1- گھوڑا 2- اوہ گھوڑا جس تے حضور محمدؐ سوار ہو کے اسمان وچ گئے سن تے مُڑ مکے واپس آئے سن، ونگی: 'گئے پیڑ بُراق

رسول اکرم، جبرائیل وکیل ہمراہ ہویا' (محمد بوٹا)

براگ: (مذ) 1-وِچھڑن دا روگ 2- آس 3- بے پروائی 4- پرہیز

براگ لینا، (محا) دُنیا نوں چھڈ کے ویراگ دھار لینا

براگن: (مو) براگی دی تانیث 1- جوگن، اوہ عورت جس نے ویراگ دھار لیا ہووے 2- ویراگ مت دی عورت 3- سہارا لین لئی سادھواں دی 'T' دی شکل دی لکڑی دی بنی اک شے، جوگن، وراگن

براگنا: (مذ،صفت) ویراگ ہویا، جوگی، دنیا توں تیا گیا ہویا

براگھ: (ہ، مذ) باگھ

براگی: (ہ، مذ) 1- اوہ آدمی جس نوں ویراگ ہویا ہووے 2- وِشنو سادھوؤاں دا اِک فرقہ جس دے اچاریہ سری راما نند جی سن 3- ایس فرقے دا سادھو

برال: (مذ) بگولا، واورولا

بُرالا: (مذ) 1- بھگدڑ 2- جھگڑا، فساد 3- بُلارا، شور رولا، ڈنڈ، کھپ، بروالا، شوروغل 4- (صفت) بُلاون والا

برالی: (مو) بھڑولی، کوٹھی، مٹی دی الماری

برام: (مذ) 1- ٹھہراؤ، سکون 2- خاتمہ، انت، وِسرام فُل سٹاپ، اِک نشان جیہدا مطلب اے ایس حرف تے کوئی اعراب نہیں

برامی: (مو) بے آرامی دی تخفیف، بے تاب، بے چین، بے سکون

بران: (مذ، صفت) 1- ویران، اُجاڑ، بیابان، جنگل 2- (مصدر) بڑبڑانا، نیندر وِچ بولنا

برانا: (مذ) ویرانہ دا وگاڑ 1- اُجاڑ، بیابان، جنگل 2- (صفت) بے گانہ، دُوجے دا، اوپرا 3- بدیسی، باہر دا

برانا: (فعم) مذاق اُڈانا، چھیڑنا، طعنے مارنا، چڑانا

برانٹا: (مذ) بنٹا، بانٹا، گولی، پل گولی

برانچ (Branch): (انگ، مو) 1- ٹہنی، شاخ 2- کسے ادارے دا ذیلی دفتر یاں شاخ

برانڈ (Brand): (انگ، مذ) مارکہ، لیبل یاں کوئی خاص نشان

برانڈا/برانڈہ: (مذ) برآمدہ دا وِگڑیا رُوپ، کمرے دے اگے چھتی ہوئی تھاں جس دا دروازہ نہیں ہوندا، برامدہ، ویڑھا، صحن

بَرانڈھ: (مذ) مکان دے اگے نکلی ہوئی چھت

برانڈی: (مو) فوجیاں یاں سپاہیاں دا اِک طرحاں دالمّا گرم کوٹ

برانڈی(Brandy): (انگ، مو) 1- شراب توں کشید کیتا اِک قسم دا ودھیا نشیلا عرق 2- پھلاں دے خمیر توں کڈھی گئی ودھیا قسم دی شراب 3- انگوری شراب

برانگھ: (مو) اُلانگھ، ڈگ، قدم

برانگیختہ: (فا،صفت) بھوتیا ہویا، غصے نال بھریا ہویا، طیش وِچ آیا ہویا، مشتعل

برانگیختہ کردیون/ برانگیختہ کرن، (محا) بھُتاون، غصہ چڑھاون، اُبھارن، مشتعل کرن

برانگیختہ ہوجاون / برانگیختہ ہوون، (محا) بھُوتن، غصے وچ آون، مشتعل ہوون، بھڑکن

بُرّاں: (صفت) 1- وڈّھن والی (تلوار وغیرہ) 2- تیز، تِکھا، کاٹ کرن والا، وَنگی: 'چمکے تیغ بُرّاں میدان اندر، ڈھیر مُردیاں دے لگے آن سائیں' (فضل)

براوُردہ: (فا،مو) 1- خرچ دے حساب دی مِثل 2- تنخواہاں دا گوشوارہ

براون: (مصدر) 1- سُتیاں پیاں بُڑ بُڑ کرن، خواب وِچ بولن 2- بھکن

براونا: (فل) ویکھو: براون

براہ: (فاٖ،م) 1۔ راہ تے، راہ توں، راہیں، راہوں، وَنگی: 'واسطے نیناں دی روشنائی حافظ، کہہ توں براہ خدائی' (گل) 2۔(مذ) سُور، خنزیر

براہِ راست، (فاٖ،م) سِدھیاں، سِدھے طور تے

براہمن: (سن،مذ) 1۔ ہندوواں دیاں چونہہ ورناں وِچوں پہلا ورن یاں ذات جو ہندو شاستراں دے مطابق ساریاں نالوں اُچّی منی جاندی اے 2۔ ایس ورن یاں ذات دا آدمی

براہمنی: (مو) براہمن دا مونث رُوپ 1۔ برہمن ذات دی عورت 2۔ براہمن دے گھر والی، باہمنی

براہنی: (مو) 1۔ سُورنی 2۔ کنایۃً "سُور دی شکل والی، مادہ سُور

براہیا: (صفت) 1۔ گمراہ، بے دین، کُراہے پیا ہویا 2۔ سرکش، خودسر

براہیکے: (صفت) براہیا دا وَڈریا رُوپ 1۔ گمراہ، بے دین، کُراہے پیا ہویا 2۔ سرکش، خودسر، وَنگی: 'بنجوں مینہہ براہیکے خاک کرے نمناک'

براہیم: (مذ) ابراہیم دی تخفیف، حضرت ابراہیمؑ

بُرائی: (مو) 1۔ بھیڑ، مند، خرابی، بدی 2۔ چغلی، غیبت 3۔ بدکاری، بدکرداری 4۔ الزام، تُہمت، بہتان 5۔ پاپ

بُرائی آون، (محا) 1۔ اُلاہما، شکایت آون 2۔ الزام لگن، بدنامی آون 3۔ کیتا پاون

بُرائی اگے آون، (محا) اپنا کیتا پاون، مندے کماں دا مندا پھل پاون

بُرائی اگے آونا، (محا) اپنا کیتا پاونا، مندے کماں دا مندا پھل پاونا

بُرائی بھلائی، (مو) 1۔ نیکی بدی، بُرائی بھلائی 2۔ کسے گل دا ہر پکھ

برائی دیؤن، (محا) بدنام کرن، الزام لاون، بھلے داصِلہ بُرے وچ دیؤن

بُرائی کرن، (محا) بُرا کم کرن، بدکاری کرن

بُرائی مُل لوَن، (محا) جان بُجھ کے برائی کرن

بُرائی مُل لینا، (محا) جان بُجھ کے بُرا بننا

برائے: (فم) واسطے، لئی، برکت نال، دے وسیلے، دے واسطے

برائے خُدا، (فاٖ،م) خدا واسطے، خدا دے ناں تے

برائے نام/برائے ناں، (فاٖ،صفت) معمولی، ذرا کو، ناں دا

بَرائیت: (عر،مو) 1۔ بَری ہوون دی حالت، چھٹکارا، نجات، آزادی 2۔ صفائی، پاکیزگی

بر با: (مذ) ویروا، تفصیل، کھلار

بر با کرنا/بر با ہونا، (محا) ویروا دسنا

برباد: (فاٖ،صفت) اُجڑیا ہویا، تباہ، ویران، خراب

برباد کردیون/برباد کرن، (محا) اُجاڑن، تباہ کرن، ویران کرن، ضائع کرن

برباد ہو جاون، (محا) اُجڑ جاون، تباہ ہو جاون، ویران ہوون، ضائع ہوجاون

برباد ہوون، (محا) ویکھو: برباد ہو جاون

خانہ برباد، (صفت) 1۔ جس دا گھر گھاٹ برباد ہو چُکیا ہووے، اُجڑیا پُجڑیا 2۔ جس دی ووہٹی مر گئی ہووے

بربادی: (مو) اُجاڑ، تباہی، ویرانی، خرابی

بربادی مچا دیؤن/بربادی مچاون، (محا) اُجاڑا پھیرن، تباہ کرن، ضائع کرن

خانہ بربادی، (مو) 1۔ گھر اُجڑنا، گھر دی تباہی 2۔ گھر والی دے

جنتی ہو جان دی حالت

بربت: (مذ) اِک قسم دا سپ

بربر: (صوت) 1-بلد نوں جوتن یاں ہکّن ویلے کڈھی جاوَن والی آواز 2- بک بک، بکواس، گالھی، افسوس، ہائے ہائے

بربر: (فا، مذ) 1- اُجاڑ، جنگل 2- مصر تے بحراوقیانوس دے وِچلا شمالی افریقہ دا علاقہ جیہڑا صحرائے اعظم دے شمال والے پاسے واقع اے 3- اِک قوم جیہڑی ایس علاقے وِچ رہندی اے

بربرگاہ، (فا، مو) اُجاڑ، جنگل، ویران تھاں، ونگی: 'ہاشم جان مہال اِکلّی، بربرگاہ بیابانی' (ہا)

بربر: (صفت) برابر دی تخفیف، اکو جیہا، یکساں

بربر پہالنا، (محا) اکھ جھمکے بغیر ویکھنا، ٹکٹکی بنھنا

بربر تکنا، (محا) بٹ بٹ تکنا، لگاتار تکنا، ونگی: 'سارے میں ول بر بر تکن، اوہناں شناس نہ کائی' (میاں محمد)

بربر کرن، (محا) اتھروواں دا ٹپ ٹپ وگن

بربر ویکھن، (محا) بٹ بٹ ویکھن، اکھ جھمکیوں بنا ویکھن، لگاتار ویکھی جان

بربر ہنجوں وہن، (محا) اتھروواں دی جھڑی لگن

بربر ہو جاون، (محا) ذلیل ہو جاون، بدنام ہو جاون

بربرتا: (مو) جنگلی پُنا، وحشی پُنا

بربری: (مو) 1- بربر قبیلے یاں علاقے نال منسوب 2- بربر دے علاقے دی چھوٹے قد والی بکری، ہرن تے بکری دی مخلوط قسم 3- ظالم وحشی، اُجڈ، گوار 4- ویرانی، بربادی، تباہی

بربری: (مو) ویکھو: بروٹھی

بَرَبُل: (مو) بُلبل، اِک پرندہ، بُلبل دا ہندکو لہجہ

بُربلا: (مذ) بُلبلا

بَربلاّ: (مذ) وڈا بلاّ، جنگلی بلاّ، غیر پالتو بلاّ

بَربلی: (مو) بَربلاّ دی تانیث، جنگلی بلی، غیر پالتو بلی، وڈی بلی

بَربلی بکری: (مو) بربری بکری، بغیر سنگاں دے چھوٹے قد دی بکری جیہدے متعلق مشہور اے کہ ایہہ ہرن تے بکری دے ملاپ نال پیدا ہوئی، ملک بربر دی بکری، بکری تے ہرن دی مخلوط نسل ہوندی اے

برت: (ہ،مو) 1- برتی 2- روزی، جیوکا، آمدنی 3- براہمناں وغیرہ دی جممانی دا ویہار 4- جائیداد، ملکیت، جاگیر 5- بخشش، عطیہ، خیرات 6- ماہانہ، وظیفہ، گزارہ، الاوَنس 7- ورثہ 8- معافی دی زمین

برت پٹیجن، (محا) جوبن جاندا رہنا، جوانی ڈھل جانا

برت مریجن، (محا) شان نہ رہنا، جوبن جاندا رہنا

برت: (مذ) گول دائرہ (جیومیٹری)

برت تُریا، (مذ) گول دائرے دا چوتھا حصہ

برت کھنڈ، (مذ) گول دائرے دا حصہ

تُل برت، (مذ) برابر گول دائرے

سجاتی برت، (مذ) اکو جِڈے تے گول جیہے دائرے

بُرت: (ہ،مذ) 1-ورَت، روزہ، فرض، مذہبی فریضہ، کوئی مذہبی کم جیہڑا اپنے اُتے فرض کر لیا جاوے، نیکی دا کم، عبادت، ثواب، فاقہ، نفس کشی 2- رسی، تسمہ 3- چوٹ دا نشان

برتا: (ہ،مذ) 1 حوصلہ، طاقت، زور، بل، قابلیت، حیثیت، ونگی: 'جگرے باجھوں اَیڈ باری کس برتے تے یاراں' (پنج دریا) 2-ذریعہ، سہارا 3- عمل، کردار 4-اک مذہبی دان، وقت، زمین دا دان جو کسے آدمی نوں خاص شرط تے دِتا گیا ہووے

برتارا: (مذ) 1-حصہ، ٹکڑا، ونڈ ٹوٹا 2- (صفت) برتاؤ، برتان والا، ورتارا، تقسیم کار 3- میل ورتوں، رویہ، سلوک

برتانا: (فعم) ورتانا، ونڈنا، تقسیم کرنا

برتانت: (مذ+مو) 1- جیون بیتی، ماجرا، کہانی، قصہ، واقعہ، حادثہ 2- خبر، اطلاع 3- مضمون 4- حالت، کیفیت، وضع 5- طریقہ

برتانتک: (صفت) 1-بیانیا 2- بیانیہ

برتانتی: (صفت) جس وِچ کسے چیز دا بیان یاں کہانی ہووے، بیانیا، برتانتک

بَرتاوا: (مذ) ورتاوَ، سلوک، ونڈ دا طریقہ، سلوک دا عمل

برتاؤ: (مذ) 1- سلوک 2- رواج 3- دستور 4- حلیہ 5- ڈھنگ، ورتاوا، رویہ

برتاؤنا: (فعم) ورتاؤنا، ونڈنا، تقسیم کرنا

بِرتَر: (مذ) جانگلی تتر، ریگستانی تتر، خشک علاقیاں وچ پایا جان والا تتر

برتر: (صفت) 1۔ ودھیرے اُچا، ودھیرے بلند، اعلیٰ، دُوجے نالوں اُچا 2۔ودھیرے وڈا، ونگی: 'رب تکبر برترا اے، جس ہتھ ساری شاہی' (محسنین)

برتر سمجھن، (محا) اُچیرا خیال کرن، وڈیائی والا سمجھن

برتر ہوون، (محا) اُچیرا ہوون، وڈیائی والا ہوون

برتری: (صفت) 1۔ بلندی، اُچیائی 2۔ وڈیائی، ونگی: 'سبھ دے نالوں برتری، حاصل جس تھیں دیوے سائیں' (گل)

برتری وکھاون، (محا) اُچیائی وکھاون، وڈیائی وکھاون

برتری ہوون، (محا) وڈیائی ہوون، اُچیائی ہوون

برتمان: (مذ) 1-ورتمان، اجوکا، حال دا، زندہ، حیات 2- (صفت) جاری، لکھیا ہویا

برتن: (سن، مذ) مٹی یاں پتّل وغیرہ دی بنی ہوئی چیز جس وِچ عام طور تے کھان پین دِیاں چیزاں رکھیاں، پکائیاں یاں کھادیاں جاندیاں نیں، بھانڈا

برتن: (مصدر) 1- ورتن، استعمال کرن 2- خرچ کرن 3- برتاؤ کرن، سلوک کرن

برتن ہار، (صفت) پھر جان والا، ٹل جان والا، مکر جان والا

برتنت: (مذ) برتانت، بیتیا ہویا، ونگی: 'دولت راما کرپا رام نوں، سبھ برتنت سنایا

بَرتول مارن: (محا) 1- فضول گوئی کرنا 2- بکواس کرنا 3- اول فول بکنا

برتوں: (مو) ورتوں، استعمال

برتھ (Birth): (انگ، مو) جنم، پیدائش

برتھ کنٹرول (Birth Control): (انگ، مذ) پیدائش دے عمل دی روک، پیدائش نوں روکنا، بہتے بچے نہ ہوون دینا

برتھا: (مذ) 1۔اُبالی ہوئی یاں تلی ہوئی سبزی 2۔ بھڑتھا

بَرتھا بناون، (محا) مار مار کے ستیاناس کرنا، رُوئی دی طرحاں دُھنا، مجھ کڈھ دیون، تباہ کرن

بَرتھا تھیون، (محا) چکناچور ہونا، معاشی طور تے بدحال ہو جانا

برتھا: (مذ، صفت) جس دا کوئی فائدہ نہیں، بے معنی، بے قیمت، دوم، خالی، بلاضرورت

مرد دا بولیا تے فجر دا گجیا برتھا نہ جائے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ سچے آدمی دے بول وچ اثر ہوندا اے تے سویر ویلے گجن والا بدل ضرور وسدا ہے تاں آکھدے نیں

ٹُونہہ تے بیل نوں کھوایا برتھا نہیں جاندا، (اکھا) جدوں ایہہ

دسنا ہووے کہ گھر وچ رہن والی اُتے خرچ کرن وچ کوئی نقصان نہیں ہوندا تاں آکھدے نیں

تُونہہ دا کھادا تے کٹی دا لہا برتھا نہیں جاندا، (اکھا) ویکھو: تُونہہ تے بیل نوں کھوایا برتھا نہیں جاندا

برتھا: (مو)1- برہا، جُدائی، ہجر، وچھوڑا 2- پیڑ، درد 3- مصیبت، آفت

برتھی: (ج، مو)1- بھرتی (فوج دی)، اضافہ، فوج یاں پولیس وچ نوکری 2- منگنی، سگائی 3- وعدہ، قول قرار

برتھی تھیون، (محا) بھرتی ہوون، شامل ہوون، ملازمت مِلن

برتھی کرن، (محا) 1- بھرتی کرن 2- فوج یاں پولیس وچ نوکری دیون

برتھی: (مو) اِک بلا جو کہ آکھیا جاندا اے کہ لوکاں نوں کھان لئی چیتے دا رُوپ اختیار کر لیندی اے

بَرتی: (پو،مو)1- گزری، لنگھائی، بیتی 2- پیش آئی

برتی: (ہ، مذ)1- ورتی، روزہ رکھن والا، تپسوی، روزہ دار 2- اِک قسم دا پودا

بِرتی: (مو)1۔ من دا ٹکاء، دھیان، سُرت 2۔ سُبھا 3۔ روزی، جیوکا

بِرتی ایکا گر ہونا، (محا) دھیان جُڑنا

بِرتی لگنا، (محا) کسے اک پاسے لگن لگنا

آکاش بِرتی، (مو) گزارے دا پکا وسیلہ نہ ہونا، رب دے آسرے تے ہونا

انتر برتی، (مو) اپنے من نوں رُوح وِچ جذب کرن دی حالت

تُچھ برتی، (مو) کمینہ سُبھا ہونا

سادھو برتی، (مو) چنگا سُبھا، سادھو سُبھا

سُوکھم برتی، (مو) باریک تے رمز بھریاں گلاں نوں سمجھ ہی قبول کر لین دا سُبھاء یاں برتی

بَرتے/برتے: (مذ) پیش آئے، لنگھے، گُزرے

بَرتیا: (مذ)1- ورتیا، ونڈیا 2- پیش آیا، سلوک کیتا

بَرتیوا: (مذ)1- ورتاؤ، سلوک، میل ملاپ 2- ونڈ، طریقہ

برٹش (British): (انگ، صفت) برطانیہ دا، برطانیہ نال تعلق رکھن والا

برٹویا: (مذ) وڈا دیگچہ

برشہ/برسا: (مذ) ورشہ دا وگاڑ

برج: (س+ہ، مذ)1- شہر متھرا وچ اِک مقام اے جتھے کرشن چندر جمیا سی، متھرا تے آگرہ دا علاقہ 2- گاواں دا واڑا 3- اکٹھ، مجموعہ

برج بھاشا، (ہ، مو) متھرا تے آگرہ وغیرہ دے علاقے وچ بولی جان والی زبان

برج بھومی، (مو) برج دا علاقہ

برج منڈل، (مذ) ویکھو: برج بھومی

بِرج (Bridge): (انگ، مذ)1- تاش دی اِک کھیڈ 2- پُل

برج لوٹ، (مو) توڑے دار (بندوق) ونگی: برج لوٹ بندوق جے ہتھ پکڑی لائی گا ترے ڈھال تلوار یارڈ

بُرج: (ع، مذ)1- چوٹی 2- مُنارا، گُنبد، گُمٹی، گُنبد دی شکل دا بنیا مکان 2- گھوہ دی کوٹھی، کاغذ دا پھلوس، غبارہ جس وچ اگ دی لاٹ بالی جاندی اے اتے اوہ ہوا وچ اُڈ جاندا اے 3- ستارے دا تھاں مقام، اسمان دے باراں دائریاں یاں تھاواں وچوں اِک ستارہ، راس، راشی، گریہہ، نچھتر،

بُرج دا بُرج ہونا، (محا) بہت موٹا تے اُچا لما ہونا

بُرج ڈھیہنا، (محا) مر جانا

بُرج وانگ ڈھیہنا، (محا) دھڑم کر کے ڈِگنا

سمن بُرج، (مذ) لاہور دے قلعے دا مشہور بُرج

برجاونا: (فعم) ورجاونا دا وِگڑیا روپ

برجس: (مذ) انگریزی لفظ Breeches دا وِگڑیا رُوپ، گھوڑسواری ویلے پاون والی بھیڑے پونچیاں والی اِک خاص پینٹ، تنگ پتلون

برجستہ: (فا، صفت) 1- بنا سوچیوں، فی البدیہہ، بے ساختہ، تُرت آکھیا گیا، چھیتی کہیا گیا 2- اُچا، بلند 3- موقعے دے مطابق، مناسب، موزوں 4- ڈھکواں، پھبواں

برجستہ آکھن، (محا) 1- بنا سوچیوں آکھن، فی الفور آکھن 2- عین موقعے تے آکھن

برجستہ کہون، (محا) ویکھو: برجستہ آکھن

بُرجوا/ بُرزوا/ بورژوا (Bourgeois): (انگ، صفت) 1- درمیانہ طبقہ 2- جاگیردار، سرمایہ دار

بُرجوا شرینی، (مو) سرمائے دار جماعت

بُرجوا ژی: (صفت) قدیم، پونجی وادی، امیرانہ، سرمایہ دارانہ

برجی: (مو) برج دی زبان

بُرجی: (مو) بُرج دی تصغیر 1- چھوٹا بُرج 2- حد بندی لئی گڈیا نشان 3- پانی دے ویہن نوں ماپن لئی نہر وغیرہ وچ پُل دے ہیٹھ بنی ہوئی کوئی اُچی تھاں، میل، پتھر، حد بندی واسطے لائے پتھر 4- چوکیدار دے پہرہ رکھن دی تھاں

بُرجی نما، (صفت) بُرجی دی شکل دا، بُرجی ورگا

برچا: (مذ) اِک قسم دا رُکھ

برچھ: (ہ، مذ) رُکھ، درخت، برکھ، پیڑ، پودا، بوٹا

کلپ برچھ، (مذ) جنگ دا اک دیو مالائی رُکھ جس نوں ساریاں سُراں پوریاں کرن والا دسیا جاندا اے

مرد دی مایا، برچھ دی چھایا، چلدیاں دیر نہیں لگدی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دھن دولت آون جاون والی اے تاں کہندے نیں

برچھا: (فا، مذ) اِک ہتھیار جس دا چھڑ وانس دا ہوندا اے تے اگے لوہے دا پھل لگا ہوندا اے، نیزہ، بلم

بُرچھا: (صفت) 1- کبا، اڑ، ڈاڈھا، تگڑا، جھگڑالو، اتھرا، دھکے باز، غنڈا، مشٹنڈا، 2- گنوار، بھوچڑ، مورکھ

بُرچھا گردی، (مو) انھیر گردی، غنڈہ گردی

بُرچھے گرد، (پن، صفت) 1- کھپ پاون والا، کھرودی 2- کھپ رولا پاون والا

بُرچھنا: (س، فعم) 1- کٹنا، تھوڑا تھوڑا کر کے کٹنا 2- تراشنا، وڈھن، کُترن

برچھی: (مو) برچھا دی تصغیر، چھوٹا برچھا، چھوٹا نیزہ

برچھی مارنا، (مذ، صفت) 1- برچھی مارن والا 2- (صفت) بہت دُکھ دیون

برحال: (فم) بہرحال، ہر حال وچ، بھاویں کجھ وی ہووے

برحال تھیون، (محا) بحال ہوون، سنبھلن

برحق: (فا+ عر، صفت) 1- سچائی تے مبنی، سچو سچ، درُست، ٹھیک 2- بیشک، لازمی

بُرحیلہ: (مذ) بُرے حیلے والا، شرارتی

بُرحیلی: (مو) ویکھو: بُرحیلہ جیہدی ایہہ تانیث اے

برخ کڈھن: (محا) ستیاناس کرنا، ذلیل کرنا، بے عزتی کرنا

بُرخا: (مذ) بُرقعہ، نقاب کرن والا چولا، ٹوپی والا بُرقعہ

برخاس: (مو)ویکھو: برخاست

برخاست: (فا،مذ، صفت) 1- بند، ختم (اجلاس وغیرہ) 2- جو نوکری توں ہٹا دتا گیا ہووے، موقوف، برطرف، فارغ شدہ

برخاست کر دیون / برخاست کرن، (محا) ختم کرن، کڈھ دیون، ہٹا دیون، موقوف کرن، نوکریوں لاہ دیون

برخاست ہو جاون / برخاست ہوون، (محا) 1- ختم ہوون، اخیر ہوون، بند ہوون 2- برطرف ہوون

برخاستگی: (فا،مو) 1- میٹنگ وغیرہ نوں ختم کرن دی حالت 2- کسے آدمی نُوں نوکریوں ہٹا دینا، جلسے نوں ختم کرن دا کم یاں حالت

برخلاف: (فا+عر، صفت) اُلٹ، متضاد، مخالف، برعکس

برخوردار: (فا، صفت) 1- پیارا، عزیز 2- خوش قسمت، بخت آور، کامیاب 3- پتّر، دھی 4- بھلامانس، بیبا، فرمانبردار

برخوردار رہون، (محا) فرمانبردار رہون

برخوردار ہوون، (محا) 1- پیارا ہوون، عزیز ہوون 2- فرمانبردار ہوون

برخورداری: (فا،مو) 1- فرمانبرداری 2- پیارا ہوون دی حالت 3- خوش قسمتی، بختاوری

برخورداری کرن، (محا) فرمانبرداری کرن

برخورداری لوَن، (محا) واہ واہ کھٹنا، شاباش لینا

برد: (مذ) ڈھگّا، بلد، بیل

بِرد: (مذ) 1- مُرید، چیلا، سکھ، خالصہ 2- مشہوری، شہرت

بِرد پال، (صفت) شہرت رکھن والا

بِرد کھلارنا، (محا) بے شرم ہونا

بِرد: (عر، مذ) 1- وِرد 2- ہر روز دا کم، بنت کرم 3- پُوجا

بِرد کرنا، (محا) رب دا ناں لینا، تسبیح کرنی، پُوجا کرنا، روز دی عبادت کرنا

بُرد: (فا،مو) 1- بِد، داء، شرط 2- شطرنج دی بازی وِچ ایسی مات کرنی کہ صرف بادشاہ ہی رہ جاوے 3- مقابلہ، ٹاکرا، برابری 4- ککّو، تتّر بٹیر وغیرہ پنچھی یاں جنور جو شرط لاون لئی لڑائے جاندے نیں 5- (صفت) برباد، تباہ، خاتمہ 6- جُوئے وچ اِک وار وچ جتی ہوئی رقم 7- آمدنی، نفع، مفت دی رقم

بُرد بار، (فا، صفت) حوصلے والا، ٹھرمھے والا، گھمبیر، صابر

بُرد باری، (مو) 1- سنجیدگی 2- صبر، حوصلہ

بُرد باز، (صفت) شرط لاون والا

بُرد کھانا، (محا) وٹا کھانا

بُرد مارنا، (محا) شطرنج دی ادھی بازی جتنا

بُرد و بُرد، (فم) شرطو شرطی، ضدّ دی حالت، ضدّ ی، مقابلے تے

بُرد و بُردی، (فم) ضِدّ وضِدّ ی، ریسو ریسی، ریسم ریسی، دیکھو دیکھی

بُرد بُرد، (مذ) کھادے پیتے جان دی حالت، برباد ہو جان دی حالت

بردا: (مذ) پنجابی زبان دا مشہور شاعر، بردا پشاوری

بردا: (صفت) 1- بردیون والا 2- مہربان

بردا تا: (صفت) بردیون والا، رشتہ دیون والا، کُڑی دا پیو

بردار: (فا، لاحقہ) برداشتن مصدر توں فعل امر ...... جیہڑا اسم دے اخیر تے لگ کے اسم فاعل بناؤندا اے جیویں: برچھی بردار، مشعل بردار

برداری: (فا،مو) 1- چکّن دا کم 2- بطور لاحقہ، جیویں: بار برداری،

ناز برداری

برداشت : (فا، مو) 1- چکن دا عمل، سہن دا کم 2- قرض، اُدھار 3- صبر، بُردباری

برداشت کرلوَن، (محا) 1- سہہ لون، سہار لوَن، چک لون 2- ذمے داری پوری کر دیوَن

برداشت کرن، (محا) 1- سہون، چکن، سہارن 2- ذمے داری نبھاون 3-بُردباری وکھاون

برداشت کرنا، (محا) سہن کرنا، سہارنا

برداشت ہو جاون/ برداشت ہوون، (محا) سہہ ہوون، چکیوَن

بردان: (مذ) وردان دا وِگڑیا روپ

بُرداونا: (فعم) 1۔ جس کرنا، حمد و ثنا کرنا 2۔ لاج رکھنا، وَنگی: 'پنجے تن اساڈھ ساڈھ، ساڈھ سدائے، ساڈھو بردائیا'

بردگی: (مو) بردہ ہون دی حالت، غلامی، وَنگی: 'بردگی حالت شفقت تیری، بہت اساتھے ہوئی' (گُل)

بُرِدَم: (صفت) بےغم، بےفکر، مطمئن

بردوش: (فا، فم) موڈھیاں اُتے

بردہ: (فا، مذ) 1۔ جنگ دا قیدی 2۔ نوکر، غلام، زرخرید لونڈا، بندہ، کاما، وَنگی: 'چارے یار نبی صاحب دے، اسیں چونہاں دے بردے (امام بخش)

بردہ فروش، (فا، صفت) غلاماں دا وپار کرن والا

بردہ فروشی، (فا، مو) غلاماں دی تجارت، غلام ویچن دا پیشہ

بَردھ: (مذ) بلد، ڈھگا، بیل

بِردھ: (ہ، مذ) غصہ، نفرت، دُشمنی

بِردھ: (صفت) وڈیری عُمر دا، بُڈھا

بِردھ اوستھا، (مو) وڈیری عُمر

بِردھ مان، (صفت) ودھیا ہویا

بِردھو سریر، (مذ) کمزور آدمی، وڈیری عمر دا آدمی

بِردھی، (مو) وڈیری عمر، بُڈھیپا، وَنگی: نہہ بارک نہہ جوبنے، نہہ بِردھی کچھ بندھ' (باو)

بِردھی: (مو) اِدھکتا، زیادتی، ودھیکی

بردی: (مو) 1- غلام عورت، گولی، وَنگی: 'قادر یار کہے کھڑے ہو رہو اِتھے، روز حیرانگی ہوئی غلام بردی' (کالی داس) 2- 'وردی' دا وگاڑ، فوجی لباس، کسے جماعت یاں گروہ لئی مقرر کیتا ہویا لباس، یونیفارم 3- فوجی پریڈ والا واجا، بگل، 4- موٹا پن 5- پاگل پن، دیوانگی

برڈّا: (مذ) گھاہ دا گھوڑا

بُرڈّلانا: (فعم) شرط بنھنا

برڑ: (مذ) 1۔ کھردری اواز، بُڑ بُڑ 2۔ جھوٹھی شیخی، گپ بازی 3- (صفت) اِک نیویں ذات جو منگ کے گزارہ کردی اے، اتے ایس ذات دا آدمی 4- چھیک، مورا، سوراخ

برڑ برڑ، (مذ، مو) ویکھو: بُڑ بُڑ

برڑ برڑ بولی جانا، (محا) بِنا سوچے سمجھے کُجھ وی بکی جانا

برڑا: (مذ، صفت) 1۔ بُڑ بُڑ کرن والا، وادھو بکواس کرن والا 2۔ بےتکا بولن والا آدمی جس دی گل دا وساہ نہیں کیتا جاندا 3- (گھوڑا وغیرہ) جس دی اکھ وچ چِٹا پیا ہووے 4- (آدمی) جو ٹیرا ہووے، چِٹ اکھا، چِٹا کھ

برڑاٹ: (مو) برڑاون دی کیفیت، اڑاٹ، ہُوک، دُکھ بھری آواز، اُچی آواز، بکری دی مَیں مَیں

برڑاونا: (فعم) 1۔ نیندر وچ سُتے سُتے بولنا 2۔ بے معنی بکواس کرنا 3۔اُبھڑ واہے بولنا، بُڑ بُڑ کرنا

برڑی: (مو) 1۔ اجیہی مَجھ جیہدی اِک اکھ دا ڈیلا چِٹا تے دُوجی دا کالا ہووے 2۔ برڑ ذات دی عورت 3۔ وڈّا، اُدم، عظیم 4- آدریوگ 5-واڈھو بکواس کرن والی زنانی

بُرز: (فا+ عر،مذ) 1- بُرج، چوٹی، گنبد، پہاڑ 2۔سردار، عزت دار، اشراف 3- شرط 4۔اگ دا گولا

برزخ: (عر،مو) 1۔ مرن توں قیامت تک دا زمانہ، ونگی: 'برزخ والی جا گی جگاوے' (کُشتہ) 2۔ وقفہ 3- دُنیا تے آخرت دے درمیان اوہ تھاں جتھے مرن توں مگروں قیامت تیکر رُوحاں رہن گیاں 4- جھٹ گھُسان دی تھاں 5- دُوہنہ حالتاں دے وِچکار دی اِک تیجی حالت 6- کندھ، دیوار 7- اولھ 8- خیالی شکل، عجیب و غریب شکل

بُرزَم تھِیون: (محا) فنا ہونا، مِٹ جانا، غائب ہو جانا

بُرزوائی: (مو) بُرزوا جماعت نال جُڑیا ہویا، بورژوا، سرمایہ دارانہ

بُرزی: (ج،مو) بُرجی داوِگڑیا رُوپ...... 1- چھوٹا بُرج 2- میل پتھر، حد بندی واسطے لائے پتھر

برس: (مصدر) (مینہہ) برسن توں فعل امر: وَس، بَرس جا

برس: (ہ، مذ) ورھا، سال، سن، اِک سال دا عرصہ جیہدے وچ 365 دِن ہوندے نیں

برس گانٹھ، (مو) ورھے گنڈھ، سالگرہ

برس گنڈھ، (مو) ویکھو: برس گانٹھ

برساسیں، (فم) بہت سے تک

برساں بدّھی، (فم) کئی سالاں تک، ورھیاں بدّھی، ورھیاں تیکر

بِرس: (صفت) بے رس داوِگڑیا رُوپ

برسات: (مو) 1۔مینہہ، بارش، ورکھا، برکھا 2۔ مینہہ دی رُت

برساتو: (مذ، صفت) 1۔ مینہہ دے دِناں وِچ پاون جوگا (کپڑا) 2۔مینہہ دے دِنیں اُگیا ہویا (گھاہ)

برساتی: (مو) 1- برسات دا مینہہ، برسات نال جُڑیا ہویا 2۔مینہہ وچ پاون والا کوٹ 3۔مینہہ وغیرہ دے بچاؤ لئی اُپرلی چھت تے بنایا کمرہ جو عام طور تے کھلا ہوندا اے 4۔گھوڑیاں دی اک بیماری

برساتی ندی، (مو) اوہ ندی جو برسات دے دناں وچ ہی وگدی ہووے

برساتی نہر، (مو) اوہ نہر جس وچ برسات دا پانی آوندا اے، اوہ نہر جس وچ ساوَنی دی فصل لئی پانی چھڈیا جاندا اے

برساجنا: (فعم) جُتیاں یاں چپیڑاں نال مارنا

برسالی: (فم) سال توں، سال مگروں، ونگی: 'ماتا ہوندی جھے مہینے، پتا روے برسالی' (کویتا)

برساونا: (فعم) 1۔وَر پاونا، پھل پاونا 2۔ مینہہ پاونا، بہت دان کرنا

برساؤ: (صفت) وَسن والا، ورھن والا

بِرسٹ: (مو) برسات، بارش، برکھا

بِرسٹر: (مذ) ویکھو: بیرسٹر

بِرسٹری: (مو) ویکھو: بیرسٹری

برسنّا: (مذ، صفت) مینہہ ورھاون والا

برسنّی: (مو، صفت) مینہہ ورھاون والی

برسر: (فا، صفت) 1- برابر، پورا 2- سر تے، اُتے، اُپر 3-(مذ) اندازہ، گویڑ، خیال، گُمان

برسرآون، (محا) کسے چیز دا پُوریاں ہو جاون

برسرآونا، (محا) کسے چیز دا پُوریاں ہو جانا

برسرِ اقتدار، (صفت) بہت زیادہ اختیارات والا، حکمران

برسن: (مو) اِک قسم دا چارا، برسیم، چھٹالا، شٹالا، برسینگ، ونگی: 'لوسن برسن جوار مکی ہر ہر، ساوے کھیت بہشت نظارڑا ای' (قادری)

برسن: (مصدر) ورھن، برکھن، وسّن، بارش ہوون

برسنا: (فل) ورھنا، مینہہ پینا وغیرہ

برسے چیت، ککھ تھوڑے جانے لبیکھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے چیت وچ مینہہ ورھے تاں اناج بہت ہوندا اے پر توڑی بہت گھٹ ہوندی اے تاں کہندے نیں

بُرسنا: (س،فعم) 1۔ تھوڑا تھوڑا کُتنا 2۔ رتا رتا کٹ کے چِٹرا ٹھیک کرنا

برسی: (مو) کسے دی یادگار وجھوں ہر سال منایا جان والا مرن دیہاڑا

چُھبرسی، (مو) مرن پچھوں چوتھے ورھے ہویا عمل، موئے بندے دی چوتھے ورھے کیتی جان والی اوہ رسم جو مرے ہوئے دی نسبت نال کیتی جاوے

برسیم / برسین: (مو) گھاہ، اِک قسم دا چارہ، شٹالا، چھٹالا

برسینی: (مو) 1۔ مسلماناں وِچ ورھے پچھوں موئے بندے دے ناں تے دِتی جان والی نیاز 2۔ برسی دے متعلق

برش: (فا،مو) تیزی، کاٹ

بُرش(Brush): (انگ، مذ) 1۔ رنگ کرن یاں تصویراں وچ رنگ بھرن دی کوچی 2۔ کپڑیاں، دنداں یاں جُتیاں وغیرہ نوں صاف کرن دی اک قسم دی کوچی، پادلیاں دی کُچ

برشچک: (مو) جوتش دیاں بارھاں راساں وِچوں اٹھویں راس

برشکال: (فا،مو) 1- برسات 2- بہار دی رُت، موسم بہار

برشگال: (فا، مذ) بدل، انبر

بُرشن: (مصدر) 1۔ صفائی لئی تھوڑا تھوڑا وادھو چِٹرا کُتنا 2-قصائی وانگ جانورنوں کوہون

برص: (عر،مو) اِک قسم دا کوڑھ، اِک جلدی بیماری جیہدے وچ جلد اُتے ڈَب پے جاندے نیں، پھلبہری، ونگی: 'فرعونے گھے بٹی نالے پکڑی برص اجاروں' (گل)

برصغیر: (عر، مذ) خشکی دا چھوٹا ٹکڑا، بنگلہ دیش، پاکستان تے بھارت دے خطے لئی ایہہ ناں مشہور اے

برضرور: (فا،فم) ضرور، ضرور برضرور، لازمی طور تے

ضرور برضرور، (فم) ہر حالت وچ، لازمی طور تے

برطانوی: (فا،صفت) برطانیہ توں، برطانیہ نال وابستہ، انگلستان دا وسنیک

برطانی: (فا،صفت) ویکھو: برطانوی

برطانیہ: (فا، مذ) یورپ دا بریٹین نامی مشہور دیس جو انگریزاں دا دیش اے، انگلستان، بحرِ شمال دے جزیریاں وچوں اِک جیہدے وچ سکاٹ لینڈ تے آئر لینڈ شامل نیں

برطرف: (فا+عر،فم) 1- بالائے طاق، جیہڑا ذکر دے لائق نہ ہووے 2- اِک پاسے وکھرا، جُدا 3- وکھرا کیتا ہویا، نوکریوں لاہیا ہویا، موقوف، معطل

برطرف کرن / کر دیون (محا) الگ کرن، نوکریوں لاہون

برطرف ہوون / ہو جاون، (محا) الگ ہوون، نوکریوں لوٓن

برطرفی: (مو) موقوفی، برخاستگی، نوکریوں لتھن دی حالت، علیحدگی

برعکس: (فا،فم) اُلٹ، خلاف، مخالف

بُرغو: (فا،مذ) اِک قسم دا واجا، تُوتی

برف: (فا،مو) 1۔ ٹھنڈ نال جمیا ہویا پانی 2۔ مشیناں وغیرہ نال جمایا پانی جو پانی وغیرہ نوں ٹھنڈا کرن لئی ورتیا جاندا اے 3۔ مشیناں نال

جمایا دُدھ وغیرہ

برف باری، (فا،مو) برف پین دا عمل، برف پین دی حالت

برف پینا، (محا) بہت ٹھنڈ پینا، بہت پالا پینا

برف وانگ پگھرن، (محا) آسانی نال برباد ہوجانا

برف وچ لاونا، (محا) 1۔ کسے چیز نوں برف وچ رکھ کے ٹھنڈا کرنا 2۔ گل کرن یاں ہلن جوگا نہ رہن دینا

برف ہونا، (محا) ٹھنڈا یخ ہونا، بہت زیادہ ٹھنڈا ہونا

برفانی: (صفت) 1- برف والا 2- بہت ٹھنڈی (ہوا)،ٹھنڈے علاقے دا

ٹھنڈا برف، (صفت) بہت ٹھنڈا، ٹھنڈا یخ

برفی: (فا،مو) اک طرحاں دی مٹھیائی جو خاص کر کے کھوئے تے کھنڈ دی ہوندی اے

برفیلا: (مذ،صفت) برف دا، برفانی، ٹھنڈے مزاج دا، برف نال تعلق رکھن والا

برق: (عر،مو) 1- بجلی 2- تیز رفتار 3- چالاک ، ہوشیار 4- صاف شفاف، چمکدار، چمکیلا، ونگی: 'عربی برق، رشک برق آسمانی، کیوں تختہ زمین جلانو دی نہیں' (قادری)

برق انداز، (فا+عر،مذ) ہتھیار بند سپاہی

برقا: (مذ) ورقا داوگاڑ، پنا، صفحہ

برقرار : (فا،صفت) 1- بحال، قائم، ستھر، ثابت، اوویں دا اوویں 2- موجود، زندہ، صحیح سالم، جیوں دا تیوں

برقرار رہون، (محا) قائم رہون، ثابت رہون، صحیح سالم رہون، کسے موقف یاں کسے گل تے پکیاں رہون

برقرار ہوون، (محا) 1- ثابت ہوون، قائم ہوون، صحیح سالم ہوون 2- اپنے موقف یاں کسے گل تے پکیاں ہوون

برقراری: (مو) برقرار رہون دی حالت، پکیاں رہون دی کیفیت

برقڑی: (مو) کپڑے دا چھوٹا ٹکڑا

بُرقع: (عر،مذ) اوہ کپڑا جس نوں مُسلمان زنانیاں پردہ کرن لئی پاوندیاں نیں، نقاب، حجاب، پردہ

بُرقع پوش، (عر+فا،صفت) جس نے بُرقع پایا ہووے، پردہ دار، نقاب پوش

بُرقع نہ بُگل، بی بی مستور ہے، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وِکھالا کرے اودوں کہندے نیں

بُرقعے بیٹھ، (نم) لُکا کے، پردے نال، اولھے وچ

مُونہہ توں بُرقع لاہُنا، (محا) شرم لاہ سُٹنا، بے شرم ہونا، بے پردا ہوون

برقی: (عر،صفت) 1- بجلی دا، برق نال تعلق رکھن والا 2- بجلی نال وڈھن والی موٹی شے

بَرک: (فا، مذ) 1- اُوٹھ دی اُن دا بنیا ہویا کپڑا 2- صدری، پھتوہی 3- دیسی کھدر، کھیدرا، باراں گز لمبا تھان 4- ورق دا وِگاڑ، پنا، کاغذ

بُرک: (مذ) وڈی بُرکی، وڈی گراہی

بُرک بھرنا، (محا) پشو وغیرہ دا جاندے جاندے پٹھیاں نوں مونہہ مارنا

بُرک مارنا، (محا) 1۔وڈیاں وڈیاں بُرکیاں مونہہ وچ پادنا 2۔جانور وغیرہ دا کسے نوں وڈھن نوں پینا

بُرک لینا، (محا) کھا جانا، ہضم کر جانا، لاپرن، ونگی: 'بوہل میرا لگنا کیہ، چھڈ یا اُجاڑ اپنے بُرک لیا ایس میرا ایداں سونا چاندی اے'

برکا: (مذ) ورقا توں وگڑ کے بنیا ہویا، ورق، کاغذ، پنا

بَرکا: (مذ) 1- باہر والا، دیسوں باہر دا، پردیسی، اجنبی 2- مسلماناں دی اِک نیویں ذات

بُرکا: (مذ) 1- بُرکنا توں 2- ترونکا، چھڑکا 3- وڈی بُرکی 4- چک 5- لقمہ 6- کنایۃً لالچ، حرص 7- رشوت

برکات: (عر، مو) برکتاں، ترقیاں، مہراں، ونگی: 'آیا اوہ ذیشان پیارا ظل فیضان برکتاں' (گل)

برکت: (عر، مو) 1- وادھا، ترقی 2- مہر، کرپا، فیض 3- خوش قسمتی، چنگا نصیب 4- رونق 5- تولن سے پہلی دھارن لئی ورتیا جان والا اکھر

برکت پینا، (محا) وادھا ہونا، نفع ہونا، ترقی ہونا

برکت جاندی رہنا، (محا) برکت نہ رہنا، رونق نہ رہنا، نفع نہ ہونا

برکت نہ رہنا، (محا) کسے چیز دا نفع گھٹ جانا

برکت وند، (صفت) برکت والا، جس تے رب دی مہر ہووے، ونگی: 'برکت وند سہی سچ ہے ایہہ، ازمائے دا کیا ازمائی' (دمو)

بَرکت ہَووِئے، (اِک دُعائیہ کلمہ) خاص کر پنڈاں وِچ جداک یاں اک توں بہتے بندے کھیتاں وچ ہل واہندے، بیج بوندے تے فصل کدے یاں اجیہا کوئی کم کر رہے ہوندے نیں، سلام توں بعد ایہہ جملہ کہندے نیں تے کم کرن والا آمین کہندا اے

برکتا: (مذ) 1- برکت، وادھا 2- مہر، کرپا

برکتی: (مذ، صفت) 1- برکت والا، امیر، دھنی 2- (فم) برکت نال، مہر نال

برکتیلا: (مذ، صفت) برکت والا

برکشتہ: (فا، صفت) برگشتہ دا وگڑیا روپ 1- پھریا ہویا 2- بددل، اُکتایا ہویا 3- سرکش، باغی

برکن: (مذ) کُسکن دی حالت

بُرکن: (مصدر) 1- اُبالا آون 2- مینہہ دا دسنا، پھوار پینا 3- دھوڑنا، بکھرنا، ترونکا دینا 4- بُردان، بھوگن، سفوف وغیرہ چھڑکن 5- فصل وڈھن، لاپرن 6- ترٹکن 7- بُرک مارن، مُونہہ مارن 8- کھاون برکن داجی، (مو) برکن داج دا کم

برکنا: (فل) 1- بولنا 2- ڈردے مارے بولنا 3- کسکنا

بُرکنا: (فعم) 1- دھوڑنا، بھکنا 2- چھڑکنا، ترونکا دینا

برکنداج: (فا، مذ) 1- پولیس دا سپاہی 2- پنڈ داچوکیدار

برکھ: (مذ) 1- سال، ورھا، برس 2- ٹوٹا، ٹکڑا، بھورا 3- تریل، شبنم، تُبکا 4- تلاء، تالاب، چھپڑ 5- 'برق' دا وگاڑ، بجلی

برکھ: (مذ) 1- درخت، رُکھ، بُوٹا، برچھ 2- بارھاں راساں وچوں دُوجی راس جس نُوں ثور وی آکھدے نیں، راس جوتشاں دے عمل وچ پائیاں جان والیاں لیکاں نوں آکھدے نیں، جیہدے راہیں اوہ کسے گل دا حساب لاؤندے نیں، عام طور تے ایہناں راساں دی تعداد 12 ہوندی اے 3- ڈھگا، بلد، داند 4- مور دی دُم

برکھا: (مو) مینہہ، بارش، برسات

برکھا رُت، (مو) برسات دا موسم، ساون رُت، مینہہ دا موسم

بُرکھا: (مذ) بُرقع دا وگاڑ

بُرکھائی: (مو) ورکھا دی رُت، برسات دا موسم

برکھنا: (فل) مینہہ ورھنا، بارش برسن، بدل وسن

برکی: (مو) چٹے تے کالے رنگ والی گاں یاں بکری وغیرہ

برّکی: (صفت) افغاناں دا اِک قبیلہ

بُرکی: (مو) 1- لُقمہ، کسے چیز دی چُونڈی بھر مقدار، نوالا، دندی، گرانہہ 2- کپاہ پاون دی لمی بوری، بورا، تھیلا 3- لُون یاں کسے مصالحے نوں معمولی مقدار وچ چھڑکنا 4- اِک کھیڈ

بُرکی پاونا، (محا) 1۔ رِشوت دینا 2۔ لالچ دے کے چُپ کروانا

بُرکی سُٹنا، (محا) رِشوت دینا

بُرکی کھوہنا، (محا) روزی مار لینا، بے روزگار کرنا

بُرکی مُونہہ نوں آونا، (محا) کسے دُکھ وجھوں کجھ کھادا نہ جا سکنا

بُرکی نہ لنگھنا، (محا) 1۔ فکر مند ہونا 2۔ دُکھی ہونا، بے حد غم دی حالت وچ ہوون

سنگھوں بُرکی نہ لہنا، (محا) ویکھو: بُرکی مونہہ نوں آونا

کتھاوَں بُرکی پینا، (محا) نااہل نوں نوازنا

مُونہہ دی بُرکی وی دے دینا، (محا) اپنا حصّہ وی دے دینا

بُرکیاں: (مو) بُرکی دی جمع

بُرکیاں دینا، (محا) کسے نوں بھُلّی ہوئی گل تھوڑی تھوڑی کر کے دسنا، تھوڑا تھوڑا کر کے دیون

بُرکیاں کھانا، (محا) 1۔ بہت زیادہ دندیاں وڈھنا 2۔ وڈھوں کھاوَں کرنا، کھان نوں پینا

برگ: (فا، مذ) 1۔ پتّا 2۔ لباس، پوشاک 3۔ روٹی دا ٹکڑا 4۔ سامان، وستاں 5۔ منڈلی، پاسا، سمت، طرف، وِنگی: 'دس عقل، نوامبر، اٹھ سرگ، ست ستارے اتے چھے برگ'

برگا: (حرف تشبیہ) ورگا، جیہا، وانگوں

برگا: (مذ) 1۔ کالے تے سفید دھبیاں والے وانس دے نِکے نِکے ٹکڑے جو قبر بند کرن واسطے ورتے جاندے نیں 2۔ کچے مکان دی چھت، پاٹنے دی گول تے لمبی لکڑی، کسے رُکھ دا لمبا تے گول تنا 3۔ چِٹے داغاں والا، جیویں برص دے داغ 4۔ اوہ بیل جیہدے جسم دا رنگ کالا ہووے پر اوہدے جسم تے تھاں تھاں چِٹے رنگ دے وڈے وڈے نشان ہوون

برگزیدہ: (فا، صفت) معتبر، سرکڈھواں، مقبول

برگشتگی: (فا، مو) سرکشی، بغاوت، نابری

بَرگلا: (ہ، مذ) بَرنگا، لکڑی دا نِگا جیہا بیم جیہڑا کچے مکان دی چھت پاوَن دے کم آوَندا اے، کڑی، شہتیر

برگموٹ: (مذ) اِک درخت دا ناں

برگی چھاں: (مو) اجیہی چھاں جیہدے وِچ کدھرے کدھرے دُھپ وی ہوئے، رُکھاں وِچوں لنگھ کے آوَن والی دُھپ

برگیڈ: (Brigade) (انگ، مو) 1۔ فوج دی اِک ونڈ 2۔ پیدل فوج یاں رسالا جس وِچ دو یاں ہور ودھ رجمنٹاں ہون اَتے جو اِک جرنیل دے ماتحت ہوندی اے، اِک دستے وِچ اَٹھ ہزار سپاہی ہوندے نیں

برگیڈیئر (Brigadier): (انگ، مذ) برگیڈ دا انچارج افسر

برل: (مذ، صفت) 1۔ کملا، جھلاّ، سُدائی، پاگل، دیوانہ 2۔ (مو) نشے کارن آئی بدمستی 3۔ بے شرمی

برل جانا، (محا) 1۔ بدمست ہونا 2۔ بے شرم ہونا

برّل: (مذ) چھت دا گولا، شہتیر

بِرل: (مو) وِرل دا دوگاڑ، جھیت، سُوراخ، موری، چھید

بَرلا: (پو، مذ) جتھوں تیکر نظر جاوے، غیر آباد، کھُلا رقبہ

بِرلا: (پو، مذ) وِرلا وِرلا، کوئی کوئی، ٹاواں ٹاواں، کھُلا، دُراڈا

برلا بانجھا، (فم) ٹاواں ٹاواں، کوئی کوئی

بِرلاپ: (مذ) رون دھون، وَین، الاپ، وِرلاپ، وِچھوڑا

برلاٹ: (مو) بکواس

بُرلانا: (فل) ویکھو: بُرڑاونا

برم: (مذ) ورم دا دوگاڑ، سوج

برم لالہنا، (محا) ارمان پُورے نہ ہونا، وِنگی: 'برم نہ لتھا آیا' (محمد بخش)

برم راکس: (ہ،مذ) 1-مرے ہوئے برہمن دی رُوح 2- اِک خاص قسم دا خبیث

بَرما: (مذ) 1-لوہے دا چُوڑی دار آلہ جس نال سوراخ کیتا جاندا اے،سُنبہ، ورما دا وگاڑ 2- بھارت تے بنگلہ دیش دے مشرق ول دا اِک ملک جس دا دارالحکومت رنگون اے

برمانا: (فعم) سُوراخ کرنا، موریاں کرنا

برماونا: (فعم) 1-بھر ماونا 2-خوش کرنا، مطمئن کرنا، رِجھاونا

بُرمبا: (ج،مذ) 1- کڑوا کھیرا 2- کوڑا اتّما، بہت زیادہ کوڑا

برمحل: (فا+عر،فم) 1-موقعے دے مطابق، ویلے سِر 2- مناسب، ٹھیک، موزوں

برملا: (فا،صفت) ننگا چِٹا، علی الاعلان، کھُلم کھُلا، واضح رنگ وچ، دو بدو ساہمنے برملا آکھ دیون/ برملا آکھن، (محا) کھُلم کھُلا کہن، مُونہہ تے آکھن

برملا دس دیون/ برملا دسّن، (محا) اعلانیہ کہن، مُونہہ تے کہن، ڈرے بغیر آکھن

برملا سُنا دیون/سناون (محا) ویکھو: برملا آکھن

برمنا: (فل) 1-ٹھہرنا، اٹکنا 2- پردیس وچ دل لگ جانا

برمور: (مذ) اِک طرحاں دا اُونی بُر والا گھٹیا کپڑا

برمُونہاں: (مذ، صفت) بھیڑے مونہہ والا، بدصورت، بدشکل، مندی شکل (گالھ وجھوں کہندے نیں)

برمُونہی: (پو،مو) 1- بدشکل عورت، بھیڑی بُوتھی 2- سُورنی

برمُوہاں: (صفت) ویکھو: بُرمونہاں

برمُوہی/ برمُوہیں: (مو) برمونہاں دی تانیث 1- بدشکل، کوجھی، کوڑھی 2- منحوس 3- بِلّی 4- جیہدے مُونہہ تے بُر ہوون

برمھ: (مذ) ویکھو: برہم

برمھا: (مذ) ویکھو: برہما

برمھچاری، (مذ) 1- برہم چاری، گوروکُل وِچ رہ کے برہم چرج دی پالنا کرن والا بندہ 2- طالب علم 3- اِک قسم دا سادھو

برمی: (مذ،صفت) 1- برما دیش دا وسنیک 2- (مو) برما دیش دی زبان

برمیچن: (محا) 1- کپڑے دی چوڑائی مِنن 2- رِیس کرن، برابری کرن، مقابلہ کرنا، مدمقابل ہونا 3- پسند دا رشتہ لبھن

برن: (ہ،مذ) 1-وڈیائی، تعریف، حمد 2- پسند، پیشہ چون، انتخاب 3- ولگن، احاطہ، بند 4- شادی کرن، ویاہ کرن 5- سڑن، جلن 6- جنس، سراپا، حلیہ، شکل

برنا: (مذ) 1-اِک رُکھ جس دی چھاں بڑی سنگھنی ہوندی اے 2-اوہ کپڑے گہنے جو ویاہ توں پہلاں مُنڈے والے کُڑی لئی بھیج دے نیں

برنا: (فا،مذ) جوان، گبھرو، وِنگی: 'برنا پیر صغیر کبیر تائیں نچ گا کے خوب ہسایا جی' (فضل)

برنا: (فل) لنگھیا، بیتیا، پیش آیا

برنا: (فعم) 1- ورچنا، آزمائش کرانا 2- رون توں چُپ ہونا

برنا: (فل) پہنچنا، اپڑن، پجّن

برنا: (فل) برسنا، بارش چھانڈاں نال پینا

برنامہ/ بُرناما: (مذ) انگوٹھے یاں اُنگل دے پک جان دی حالت، پاکا

برناں سرناں: (صفت) خوش حال

برنج: (فا،مذ) چول، چاول

شیر برنج، (مو) کھیر، ونگی: 'مٹھے چلّے دہیں منگائے، شیر برنج ملائی'
(یوسف زلیخا)

برنجی: (مو) بہت ہی چھوٹا پتلا کِلن، نکی جیہی کِل، لوہے دی نکی جیہی کِل جیہڑی اکثر جُتیاں دے تلویاں وِچ جوڑن لئی لائی جاندی اے، کانٹا، میخ، کوکا

برنج: (مذ،صفت) سنسار دے رچن والا، برہما

برنڈا: (مذ) اِک جنگلی جنور،ونگی: 'شیہہ برنڈے چیتے موئی سبھے زیارت آئیاں' (دمودر)

برنر(Burner): (انگ، مذ) لیمپ، گیس، سٹوو وغیرہ دی ٹوٹی جس وچوں دی گیس نکل کے بلدی اے

برنگ: (مذ) انگریزی لفظ 'Bearing' دا وِگاڑ، بنا ٹکٹ یاں گھٹ ٹکٹ لا کے ڈاک راہیں بھیجیا ہویا خط وغیرہ

برنگ: (مذ،صفت) تاش دی کھیڈ وِچ ملّے ہوئے رنگ توں علاوہ ہور کوئی رنگ، دُوسرا رنگ، بے رنگ توں وِگڑ کے بنیا، بدرنگ

بُرنگ: (مو) کالے رنگ دی اِک دال

برنگا: (مذ، صفت) بے رنگا توں وِگڑیا ہویا، تاش دی کھیڈ وچ ملّے ہوئے رنگ توں وکھ کسے ہور رنگ دا

برنن: (مصدر) بیان کرن، لِکھن، دسّن

برنوٹا: (مذ) ویکھو: برنوٹڑا

برنوٹڑا: (مذ) اِک رُکھ جس دی چھاں سنگھنی ہوندی اے، ونگی: 'ڈھگے ہیٹھ برنوٹڑے چھڈ رانجھا آپ ملدا چھاں ونوٹوی دی' (قادری)

برنی: (مذ) خاندان دا مُرشد، پروہتی

برنی: (مو) 1- ظروف، برتن، مرتبان 2- نقدی، اناج دی اک قسم 3- بھونڈ

برو: (مو) ویکھو: بروں

برو: (مذ) اِک قسم دا چرھی دی نسل دا گھاہ جیہڑا ڈنگراں نوں لڑ جائے تے اوہناں نوں اپھارا ہو جاندا اے، کانیاں دا پھل، گنے دا پھل

برُو: (مذ) برچھا، بھالا

بروا: (مذ) 1- اِک راگنی جس دے گاون نال سپ یاں ہرن مست ہو جاندا اے 2- اِک نظم، گیت، کافی، ٹھاٹھ دی اِک آڈ، مکمل راگنی جو تیجے پہر گاندے نیں 3- رُکھ، بُوٹا، رُکھ، (بیج یاں بارھاں مہینیاں دا) پودا، ونگی: 'سبھ جنگل بروا شوکدے، وائی وگی سخت شکار دی'، 4- بال، نکی عُمر دا مُنڈا

برواس لیکا: (مذ) عرض بلد دا خط

بروالا: (مذ) 1- مُسلماناں دی اِک نیویں ذات 2- چوکیدار

بروالی: (مو) 1- بروالا ذات دی زنانی 2- چوکیدارنی، ونگی: 'لاچے لُنگیاں تے گہنے کھیڑیاں دے، وہم بل پئی اے'

بروالے: (فا، مذ) 1- کپڑا اوڑھن والا 2- برابری کرن والے

بروبر: (صفت) 1- برابر، اِکو جیہا، یکساں 2- پُورے عرض یاں چوڑائی والا کپڑا

بروبر بروبر، (فم) 1- آہمنے ساہمنے 2- برابر

بروبری: (مو) 1- مساوات، یکسانیت، مقابلہ 2- ہان، ہم عمری

بروپ: (صفت) بے رُوپ دی تخفیف، بدشکل، ڈراؤنا، بہروپ

بروپیا: (صفت) بہروپیا، فریبی، دھوکھے باز

برُوت: (مذ) برُود، بارود

برُوتا: (ج، مذ) اِک رُکھ دا ناں

بروٹا: (مذ) بوڑھ دا رُکھ، جھاڑ بوجھا بوٹا

بروٹا: (مذ) بازو بند، انت، بھوٹا

بروٹھا: (مذ) برآمدہ، ڈیوڑھی، سردل، دہلیز، برویاں

بروٹی: (مو) 1۔ بروٹا، بوڑھ 2۔ چھوٹی جیھی بیری، سر تے جھکی ہوئی لکڑاں دی گٹھ

بروجا: (مذ) ویکھو: بروزہ

بُروچھنا: (فعم) 1۔ رُکھ دی ٹہنی توں پتے وغیرہ ہتھ دی مُٹھ وچ لے کے کھچ کے لاہنا 2۔ مُرنڈنا، ولوندھرنا

بُرود: (مذ) بندوق وغیرہ وچ چلن والا بارُود

بُرود بھرنا، (محا) بھڑکاونا، اُبھارنا، چکنا

بُرود خانہ، (مذ) بارود رکھن یاں بناون دی تھاں

بُرود نوں پلیتا ڈاہنا، (محا) چھیتی بھڑک اُٹھن والے نوں ہور بھڑکاونا

برودھ: (مذ) وِرودھ دا وگاڑ، مخالفت، دُشمنی

برودھان، (صفت) وِرودھ کرن والا، کھوری، وَیری

برودھن، (مو) وِرودھن دا وگاڑ، مخالف سوانی، وَیری عورت

بُرودی: (صفت) بُرود دی تصغیر

برور: (مذ) اُجاڑ، جنگل، ویرانہ، ونگی: 'دائم جنگل برور اندر، اجّو پھر دو چنگھاندے (گُل)

بُرور: (مذ) سرِیر دی چمڑی اُتے نکلن والے نکے نکے دانے، دھپھڑ، پِت

بُرورنا: (فعم) 1۔ دھوڑنا، چھڑکنا، جیویں نمک چھڑکنا وغیرہ 2۔ بڑکنا، کیرنا

بُروری: (ج، مو) پھنسی، پھمنی، گرمی دانے، پت

بُروری: (Brewery) (انگ، مذ) شراب دا کارخانہ

بروساونا: (فعم) لبھنا، ورسانا

بروسنا: (فعم) ویکھو: بروچھنا

بروقت: (فا+عر، فم) ویلے سر، ضرورت ویلے، لوڑ موجب

بروگ: (ہ، مذ) 1۔ جُدائی دی مصیبت 2۔ تفرقہ

برولا: (پو، صفت) بُری حالت والا

برولا: (مذ) واورولا

برولنا: (فعم) رڑکنا

بَرولی: (مو) اِک ہرن نال مِلدی جُلدی بکری

بَرومبل: (مو) ویکھو: پرومبل

برومل: (مو) ویکھو: پرومبل

بَرون: (مو) پھوڑے وغیرہ دی سوج

برونہاں: (مو) برونہہ دی جمع، سُردل، دہلیز، مہاٹھ، دروازہ

بُرونہہ: (مذ) سردل، دہلیز

بُرونہیں: (فم) دہلیز تے، سردل تے

بروں: (مو) بُریائی، بدنامی

بروں: (فا، مو) اُن، رسد، خوراک

بَرّوں: (مذ) اِک قسم دی چوڑے پتیاں والی گھاہ

بروہ: (فا، مذ) دہلیز، سردل

بروہچی / برہوچی: (مذ) 1۔ پنڈ دا رہن والا، مضافات دا واسی 2۔ شہر وں دُور وسن والا

بروہی: (مو) بے عزتی

بَرہ: (س، مذ) 1۔ بولنا، دُکھ دینا 2۔ مارسُٹنا، برباد کرنا 3۔ (عر) بکری یاں ہرن دا بچہ

برہ: (مذ) ویکھو: برہا

برہا: (مذ) 1۔ جدائی، وچھوڑا 2۔ وچھوڑے دا دُکھ

بِرہال: (پو،مو) وِرہال، واہی ہوئی بھوئیں

بُرہان: (عر،مو) دلیل، ثبوت

بِرہڑا: (صفت) 1۔ برہاوالا، مُرید، حکیم 2۔ برہا نال متعلقہ، ونگی: ''گواہ، کیتن برہڑا'' (گر)

برہسپت / برہسپتی: (مذ) 1۔ دیوتیاں دا گورو 2۔ اِک تارے دا ناں 3۔ جمعرات

برہم: (سن، مذ) ہندوواں دے تن وڈے دیوتیاں وِچوں اِک دیوتا، خالق کائنات، تخلیق کائنات دے بعد ایہدا کم ختم ہوگیا، ہندو ایہنوں پُوجدے نیں

برہم اگن / برہم اگنی، (سن، مو) 1۔ برہم گیان رُوپ اگنی، گیان دا پرکاش 2۔ تپ دا ہنکار

برہم بھوج، (سن، مذ) باہمناں نوں روٹی کھواون دا عمل

برہم پُوری، (سن،مو) برہم لوک

برہم تیا، (سن، مذ) کرتارے دے وِچرن دی تھاں

برہم جوگ، (سن، مذ) رب دا ناں چتار کے اوس نال من جوڑن دا عمل

برہم چاری، (سن،مذ) 1۔ وید پڑھن والا 2۔ جتی ستی 3۔ اک طرحاں دا سادھو

برہم چارنی، (سن،مو) برہم چرج دا پالن کرن والی زنانی

برہم چج، (سن، مذ) ویکھو: برہم چرج

برہم چرج، (سن، مذ) 1۔ شاستراں موجب چونہہ آشرماں وچوں پہلا آشرم 2۔ جت ست

برہم ڈنڈی، (سن،مو) اِک بُوٹی دا ناں

برہم رِشی، (سن، مذ) اوہ رِشی جو باہمن توں بنیا ہووے، بزرگ وغیرہ

برہم ستا، (سن، مو) برہم طاقت، واہگورو دی طاقت

برہم سماج، (سن، مذ) ہندوواں دا اک نواں فرقہ جو صرف برہم دی ہی عبادت کردا اے

برہم سماجی، (سن، صفت) برہم سماج نال جُڑیا ہویا، برہم سماج نوں مَنن والا

برہم کرم، (سن، مذ) برہم دی خوشنودی لئی کیتے عمل

برہم گیان، (سن، مذ) برہم توں متعلقہ علم یاں رب دا گیان

برہم گیانی، (سن، مذ) برہم نوں جانن والا

برہم ودیا، (سن، مذ) برہم دے سروپ نوں جانن والا، آتم گیانی

برہم ہتیا، (سن،مو) برہمن نوں جانوں مارن دا عمل یاں حالت

بال برہم چاری، (مذ) اوہ آدمی جو بچپن توں ہی برہم چاری ہووے

برہما: (سن، مذ) 1۔ پُراناں موجب تن دیوتیاں وچوں اوہ دیوتا جس نوں نظام کائنات دا سر جنہار منیا جاندا اے 2۔ باہمن

برہمانی: (مو) برہما دی پتنی

برہمت: (مذ) باہمن پنا

برہمن: (مذ) ویکھو: براہمن

برہمنڈ: (مذ) ساری دُنیا، عالم

برہمنڈی: (صفت) کائنات نال وابستہ

برہمنی: (مو) ویکھو: براہمنی

برہمو سماج: (مذ) ویکھو: برہم سماج

برہمی: (مو) 1۔ بھارت دی اِک پُرانی لِپی جس وچوں دیوناگری وغیرہ تے ہور کئی لپیاں نکلدیاں رہیاں نیں 2۔ اِک بوٹی جو حافظہ

ودھاون والی اے، گھوڑ سی

برہن: (صفت) 1-وچھوڑا، جدائی، ہجر، فراق، ونگی: 'لیلیٰ لیل نہارا بیمار دائم، برہن کاتیاں کالجاں کھاندیاں نے' (قادری) 2-(مو) خاوندتوں وِچھڑی عورت، وجوگن

برہنہ: (فا،صفت) ننگا، ظاہر

برہوں: (مذ) جدائی، وچھوڑا، ہجر، فراق

عقلاں دا دِیوا کیکن بلے، جد برہوں ہنیری جھلّے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ وچھوڑے دے دُکھ وِچ عقل وی کم نہیں کردی تاں کہندے ہن

برہی: (مذ،صفت) سجناں توں وِچھڑیا ہویا، ویوگی

بُرھا: (پوا،مذ) ورھا،سال

برھاں: (فا،مذ) واسطے

برھاونا: (فعم) ورھاونا دا وگاڑ

برھاؤ: (فعمر) ورھانا توں فعل امر، ورھاؤ، برساؤ

برھڑا: (صفت) 1-گھٹیا (کپڑا) 2-کھروی (لکڑ)

برھم: (مذ) ویکھو: برہم

برھما: (مذ) ویکھو: برہما

برھمی: (مو) ویکھو: برہمی

برھنا: (فل) وسنا، بدّل وسنا، کسے شے دا کثرت نال ہونا

برھنہار: (صفت) وسّن والا، وسن نوں تیار، چھیتی وسّن والا

بُرھواون: (مصدر) بُہارن دا عمل

برھوٹھا: (مذ) بروٹھا، گھر توں باہر دا حصہ، ڈیوڑھی، دہلیز، چوکھٹ

برھوں: (مذ) وِچھوڑے پاروں جدائی سہون، دُوری دلوں

برّھی: (مو) وسّی، ورسی، برسی

برّھے: (مذ) ورھے، برسے

بری: (مذ) کوٹ دا اگلا حصّہ

بری: (عر،صفت) 1-کسے دوش توں آزاد ہویا، بے قصور ثابت ہویا 2-کسے ذِمّے داری توں آزاد، بے گناہ، بے قصور

بری کرنا، (محا) 1-مقدمے وغیرہ وچ ملزم نوں بے قصور سمجھدیاں چھڈ دینا 2-ذمے داری توں آزاد ہونا

برّی: (عر،صفت) خشکی نال وابستہ، تھل نال وابستہ، ونگی: 'بحری برّی شہراں اندر جو میں نظریں آوے' (میاں محمد)

بری/برھی: (مو) 1-بلّی ورگا اِک جنگلی جانور 2-اِک لفظ جو ہاتھی نوں روکن لئی بولیا جاندا اے، ہکّن دی آواز 3- بیڑی، کشتی 4-پان دی گلوری

بری (وَری) دا جوڑا: (محا) شادی تے اوہ لباس جیہڑا مُنڈے والے دے ولوں بہت ساریاں زنانیاں لے کے جاندیاں نیں تے کُڑی نوں پواندیاں نیں

بُری: (مو) بھیڑی، مندی، خراب، گُناہ بھری

بُری بات کرنا، (محا) 1-بہت بے عزت کرنا 2-بہت زیادہ مارنا

بُری بلا، (مو) 1-خطرناک (چیز)، بہت بھیڑی (چیز) 2-زور آور، طاقتور

بُری بلا چمڑنا، (محا) مصیبت گل پینا

بُری بھا کرنا، (محا) ویکھو: بُری بات کرنا

بُری چتونا، (محا) کسے دا مندا سوچنا

بُری چلاونا، (محا) اَت چکنا، ہنیر لیاونا

بُری دُعا، (مو) بد دُعا، ونگی: 'بے تقصیر تائیں بُرا بولنی ایں، نالے دینی ایں بُری دُعا مائے' (سوہنی مہینوال)

بُری طرحاں، (فم) بھیڑی طرحاں، حدوں ودھ، بہت زیادہ

بُری طرحاں پیش آونا، (محا) 1۔ بھیڑا ورتاؤ کرنا، بدتمیزی نال ملنا2۔سختی دا سلوک کرنا، بُرا سلوک کرنا

بُری طرحاں ٹکرنا، (محا) 1۔ مقابلے وِچ سختی نال پیش آونا2۔ کسراں کڈھنا، رڑکاں کڈھنا

بُری طرحاں چمبڑنا، (محا) مگر پے جانا، کھہڑا نہ چھڈنا، لینجھ ہو کے چنبڑن

بُری کرنا، (محا) 1۔ بُرا حال کرنا2۔ بُرا سلوک کرنا، بے عزتی کرن

بُری گت بناونا، (محا) بہت بُری طرحاں مارنا

بُری گت کرنا، (محا) بھیڑی حالت بناونا، تکلیف وچ پا دینا

بُری گھڑی، (مو) مصیبت، بپتا، دُکھ، تکلیف، منحوس ویلا، بھیڑا وقت، دُکھ

بُری واء وگنا، (محا) بھیڑا رواج پینا

بُری وَست، (مو) حرام چیز، بُری چیز (جس طرحاں مسلمان لئی سُور)

بُری ہونا، (محا) 1۔نقصان ہو جانا2۔ بےعزتی ہونا3۔ سُتھری ہونا

غریب دی ہاہ بُری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دُکھی نوں دُکھاونا چنگا نہیں ہوندا اودوں کہندے نیں

ہل واہ پٹھیاں نوں جانا، جٹ دی جُون بُری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جٹ نوں بے حد محنت کرنی پیندی اے،اودوں کہندے نیں

بَرے / بَرّے :(حرف استثناء) پر، لیکن (ایہہ لفظ مشدّ د تے غیر مشدّ د دوویں طرحاں بولدے نیں)

بُرے: (صفت) بُرا دی جمع، بھیڑے لوک، خراب لوک، گندے لوک

بُرے آدمی دی بُری بھا کھیا، (اکھا) مُردہ بولے کفن پاڑے

بُرے پینا، (محا) 1۔ بھیڑا بننا2۔ پھکا پینا3۔ سمبندھ وگاڑ لینا، ہولا پن، شرم محسوس کرن

بُرے حال، (فم) 1۔بھیڑی حالت وِچ2۔ مندے حال وِچ، بڑی مشکل نال

بُرے دِنہہ، (مذ) 1۔ بدقسمتی2۔ مصیبت دے دن، کمبختی دے دن3۔قحط سالی دا سما، ونگی: 'ایتھوں نکل گئیں برے دِہاں وانگوں، انت سوہرے جائی پچھیئے نی' (وارث)

بُرے دی بُرائی توں ہر کوئی ڈردَے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڑے بندے توں سبھ ٹل دے نیں اوددوں کہندے نیں

بُرے دی جان نوں رونا، (محا) ظالم آدمی نوں بُد دعا دینا

بُرے دے گھر تک جانا، (محا) 1۔ کسے گل دی تہہ تک پہنچنا، پُوری پُوری کھوج کرنا، پُورا پُورا زور لاونا2۔ انت ویکھن، حد کر دیون

بریا: (مذ) ورھا، سال

بریا: (فا،صفت) پیراں اُتے، قائم، کھڑا

بریا: (مذ،صفت) ورھیا، ویاہیا ہویا، شادی شدہ

بُریا: (مذ، صفت)1- بُرا، مندا، بھیڑا2- (حرف تخاطب) اوئے بھیڑیا، مندیا

بُریا تیرے توں نہ ڈریے تیری بُریائی توں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کمینے دا اپنا ڈر نہیں ہوندا بلکہ اوس دیاں کوجھیاں حرکتاں توں بےعزتی ہون دا ڈر لگدا اے اوددوں کہندے نیں

بُریار: (صفت) بُرا، بھیڑا، لگڑی، پاپی، بدچلن، بدکار، بُرے دا بیلی

بُریاری: (مو) 1-بدی، بُریائی، بدکاری 2- بُرے دی دوستی 3- مندی یاری

بریام: (مذ،صفت) وریام، بہادر، اُڈمی

بریان: (صفت) ویران، حیران پریشان

بُریاں: (مو،صفت) بُری دی جمع

بُریاں بھلیاں سُناونا، (محا) بول کبول کہنا

بُریاں دے سنگ بیٹھ کے، بھلیاں دی پت جائے، (اکھا) جدوں بُریاں دی سنگت دی نکھیدھی کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بریاں: (فا،صفت) 1- بھنجیاں ہوئیاں 2- غماں نال اندروانددری سڑگیا ہویا 3- کھچیا ہویا، ونگی: 'شاید دکیھ ہویا دِل بریاں، وانگ پتنگ سپاہی' (محمد بخش)

بریاں: (مو) قمیض دے چاک، 'بری' دی جمع

بریاونا: (فل) برآونا، مُراد پوری ہونا

بریائی: (مو) 1- وڈیائی 2- خواہش، اُمنگ، آرزو، تمنا

بُریائی: (مو) بُرائی، بدی، بدنامی، بھیڑ، بُراپن

بُریائی دے مُونہہ آونا، (محا) بدنامی کھٹنا

بُریائی کھٹنا، (محا) 1- بدنامی مُل پینا 2- بُرا کم کرنا

بریّت، (مو) برأت داوِگاڑ، رہائی، خلاصی، چھٹکارا

بریتا: (مذ) 1- دریا دے وِچکار نکلی ریتلی تھاں، پانی دے کنڈھے دی ریتلی تھاں، دریا وِچ اُبھریا ہویا ریتلا ٹبا 2- دریا ندی وغیرہ دی ریت

بریتڑا: (مذ) ویکھو: بریتا

بریتی: (مو) بریتا دی تانیث، دریا دے وِچکار نکلی ریتلی تھاں، ونگی: 'ہوئیاں تر بریتیاں، لئیاں نیر چھپا' (قادر یار)

بریتے: (مذ) 'بریتا' دی جمع

بریتے وِچ مچھیاں پھڑن، (محا) اوہ کم کرنا جس توں کوئی لابھ نہ ہووے

بریٹا: (مذ) خلّھے دی اک باہی

بریٹھا: (ہ،مذ) دھوبی چھیبا

بریٹھن: (ہ،مو) بریٹھا دی تانیث، دھوبن

بریڈا: (مذ) 1- اِک جنگلی جنور 2- اک درندہ، چیتا، چترا 3- شورا، شوربا

بریس: (مذ) اِک قسم دا پودا

بریری: (مو) ویکھو: برؤری

بریس: (مذ) اِک طرحاں دا ورما جو ہتھ نال گھمایا جاندا اے تے سوراخ دے کم آوندا اے، ہتھی ورما، بریس ورما

بریس: (مو) 1- عُمر 2- ریس، نقل، برابری

بِریسا: (مذ) ورھا، سال

بریک: (Break) (انگ،مو) گڈی، موٹر تے سائیکل وغیرہ وچ لگا اک طرحاں دا پُرزہ جس نال ایہناں نوں چلن توں روکیا جاندا اے

بریک فیل ہونا، (محا) بریکاں دا موقعے تے کم نہ کرسکنا

بریکاں لگنا، (محا) رُکاوٹ پے جانا، روکنا، کھڑیاں ہو جانا

پیڈل بریک، (مو) سائیکل وِچ لگی اک طرحاں دی بریک جو پیڈل چلاون تے سائیکل روک دیندی اے

بِریک: (مو،صفت) 1- مہین، پتلا 2- سُکیا 3- باریک، نِکا

بِریک بین، (صفت) تیز دماغ والا، تیز فہم

بِریک بینی، (مو) 1- باریک ہون دی حالت 2- سوکھم 3- کسے چیز دا چھوٹے توں چھوٹا نکتہ، کسے گل دی تہہ تک پہنچن دا کم، تیز فہمی

بِریک کم، (مذ) اوہ کم جس وِچ بہت زیادہ نجھ لگدی ہووے

بریکیاں چھانٹنا، (محا) نکتہ چینی کرنا، اعتراض کرنا

بریکیاں کڈھنا، (محا) ویکھو: بریک چھانٹنا

بریکٹ: (Bracket)(انگ، مو) 1۔ کجھ لفظاں یاں ہندسیاں نوں باقیاں نالوں نکھیڑن لئی اوہناں دے شروع وچ تے انت وچ پائی گئی علامت 2۔ کسے کندھ تے لگی پھٹی وغیرہ نوں سہارا دین لئی ہیٹھ لگے لوہے یاں لکڑ دے ٹکڑے 3۔ لکڑ دے گول ٹکڑے جیہناں تے بجلی دے سوچ ہولڈر، فیوز وغیرہ لگائے جاندے ہن، کمانی، قوسی، خطوط، وحدانی

بریل (Braille): (انگ، مذ) انھیاں دے پڑھن لئی بنائی گئی اک طرحاں دی لپی جس دے اکھر اُبھرویں نقطیاں دے بھن بھن رُوپاں نال بلدے نیں، اُبھریا ٹائپ

برین گن (Brain Gun): (انگ، مو) اپنے آپ تیزی نال لگاتار گولیاں دی بوچھاڑ کرن والی اِک طرحاں دی بندوق

بریں: (فا، صفت) بلند، اُچا (ایہہ لفظ عام طور تے کسے ہور لفظ دے اگے لگدا اے جیویں: عرش بریں، اُچا اسمان، ونگی: 'عرش بریں تے آ ذرا میرے محمد پیاریا' (کشتہ)

بَریوں: (پو، مو) زیادہ بارشاں، بارش دا مِل

بِریوں: (مو) اِک بُوٹی جس نوں چارے وچ کھا جان نال جانور بیمار ہو جاندا اے، بڑو

بریہی: (مو) اوہ دھرتی جس نوں پُورا ورھا نہ واہیا جائے

ب......ڑ

بڑ: (سن، مو) 1۔ دیوانیاں تے مجذوباں دیاں گلاں جیہڑیاں بے ترتیبیاں ہوندیاں نیں 2۔ پھڑ، بکڑ، ٹرپل، لاف، گپ 3۔ وڈپ، وڈا، وڈیائی 4۔ بہت، کافی، زیادہ

بڑ: (صفت) بڑا دی تخفیف، جو سابقے دے ڈھنگ نال ورتی جاندی اے، جیویں: بڑبولا

بڑبول، (پو، صفت) 1۔ بڑبولا 2۔ وڈا بول، بے تکا بولنا، وڈی گل

بڑبولا، (مذ، صفت) 1۔ بہت بولن والا 2۔ گستاخ 3۔ شیخی مارن والا، ٹرپلی 4۔ طنز کرن والا (آدمی)

بڑبھاگ، (مذ) وڈ بھاگ

بڑبھاگا، (مذ) وڈے بھاگاں والا، خوش نصیب

بڑبھاگی، (صفت) وڈبھاگی

بڑبھاگیا، (صفت) وڈبھاگیا، وڈے بھاگاں والا

بڑماں، (مو) وڈی اماں

بَڑ: (مذ) اِک چھتنار رُکھ، جیہنوں بوڑھ وی کہندے نیں، برگد دا درخت

بڑّا: (مذ) 1۔ کپڑے یاں کاغذ دا موٹا پھوہا بنا کے بوتل وغیرہ دے مُونہہ نوں بند کردے نیں 2۔ کپڑے یاں رُوئی دا پھوہا جس نُوں دُدھ وغیرہ وچ تر کے نوزائیدہ بال دے مُونہہ وچ دیندے نیں

بڑا: (مذ، صفت) 1۔ چھوٹا دا اُلٹ، وڈا، اُچا 2۔ بہتا 3۔ چوڑا، کھلھا، وسیع 4۔ لما، بلند 5۔ بھارا، وزنی 6۔ شاندار، اعلیٰ، عہدہ 7۔ عزت دار، آن بان والا، سردار، وڈیرا، امیر 8۔ باپ دادا، اُستاد، سرپرست 9۔ مُونگی یاں ماہنہ دی دال دیاں ٹکیاں جیہڑیاں پکائیاں جاندیاں نیں

بڑا کوئی دا، (صفت) 1۔ وڈا ابھرا 2۔ معتبر کا (پیار وجھوں)

بڑا: (مذ) 1۔ وانس دا رُکھ 2۔ وانس دے رُکھاں دا جھنڈ 3۔ کانیاں دا جھنڈ

بُڑا: (مذ) 1۔ رُوں دا پھنبا، تُونبا، پھوہا، پھُتی، ونگی: 'ایسے بُڑے

اُداساں اوس دے، تکسی خلقت ساری' (گل) 2- سریر دا شناختی نشان 3- کسے اِک کَن دا داغ 4- پُرزہ، ٹکڑا، ٹوٹا 5- وڈّا سارا ٹمر 6- ٹبکا، کتّی

بُوا اُڈاوبا/ بُڑے اُڈاونا، (محا) پُرزے اُڈاونا، بُونبے اُڈاونا، وگی: 'ایسے بُوے اُڈاساں اوس دے، تکسی خلقت ساری' (گل)

بُوا: (اعوان، مذ) ہائے، اوہو

بُواں پینا: (محا) 1- رُکھ وڈھے جانا 2- قتلام ہونا

بُواٹ: (مذ) ویکھو: برزاٹ

بُواٹ پینا، (محا) بہت تڑفنا، برزاٹ پینا، چیساں پیئیاں

بڑانگنا: (فل) 1- ڈکارناں 2- (مو) گاں دی واج

بڑانگھ: (مذ) رُکھاں دے وڈّے ٹاہنے

بڑانگھ پونا، (محا) چھانگن دا کم کرنا

بڑانگھ پینا، (محا) چھانگنا

بڑانگھ لگنا، (محا) ویکھو: بڑانگھ پونا

بڑاونا: (فل) سُتے پیاں سُفنے وِچ بولنا، بڑبڑاونا، بڑاونا

بُڑاونا: (فل) ویکھو: برڑاونا

بڑ بڑ: (مو) ویکھو: بُڑ بُڑ

بُڑ بُڑ: (مو) 1- غصّے یاں روس وجھوں مُونہہ وِچ ہولی کُجھ نہ کُجھ بولن دی حالت 2- بُلبُلے چھڈن دی اواز

بُڑ بُڑ کرن، (محا) 1- منکن، مُونہہ وِچ بولن، بُرا بھلا آکھن 2- حقّہ پیون ویلے نڑی دی آواز نکلن

ٹھیک منکے تے منکا بُڑ بُڑ وادھے دی، (اکھا) جدوں کوئی وادھو دا پکھنڈ کرے تاں کہندے نیں

بُڑ بُڑا: (مذ) بُلبُلا، پانی دا بُلبُلا، 'بُلبُلا' دا ہندکو لہجہ

بُڑ بُڑا: (مذ) حقہ، چھوٹا حقہ

بُڑ بُڑاٹ: (مو) بُڑ بُڑ، بکواس

بُڑ بُڑانا/ بڑبڑاونا: (فل) بُڑ بُڑ کرنا

بُڑ بُڑی: (مو) 1- پانی دا بُلبُلہ 2- چھوٹا بُلبُلہ

بُڑ بُڑی چھڈنا، (محا) کسے چیز دا پُس جانا، ترک جانا

بُڑ بُڑے: (مذ) بُلبُلے، بُلبُلا دی جمع

بُڑ بُڑے چڑھنا، (اکھا) بُلبُلے پیدا ہونا

بڑبڑیا: (مذ، صفت) بڑ بڑ کرن والا

بُڑ بُھس: (مذ) نکما، بُڈھا

بڑتولے مارن: (محا) پُٹھی سِدھی ہانکنا، ٹرپل مارن، پھڑاں مارن

بُڑدول مارن: (محا) ہذیان بکنا

بڑک: (مو) 1- شوخ ہونا 2- وکھاوا کرنا 3- جنوراں دا اُچی اواز وچ بولنا

بڑک: (مو) 1- پیراں دا کھڑاک، آہٹ 2- کھڑاک جیہڑا بھانڈیاں دے آپس وِچ ٹکران نال پیدا ہووے 3- سُوہ، بھنک 4- دھیان، گویڑ

بڑک ملنا رکھنا، (محا) دھیان رکھنا، چوکنا رہنا

بڑک نہ پینا، (محا) کنسو نہ لبھنا، سُوہ نہ ملنا

بُڑک بُڑک کرنا: (محا) پانی دے اُبلن دی آواز

بڑکا: (مذ) 1- وڈکا، وڈّا 2- اُبال، جوش 3- للکر، للکار، نعرہ

بُڑکا: (مذ) 1- بُڑک توں مکبّر، دنداں دا نشان، چک، دندی 2- وڈا لقمہ

بُڑکا مارنا، (محا) دندی وڈھنا، چک وڈھنا

بُڑکاون: (مصدر) 1- بُکھاون، رِنگاون، بکرے یاں اُوٹھ دا بُلاون 2- حقّے وِچ پانی دی جانچ کرن لئی زور دی پھوک مارنا 3- چھڑکاون

4- اُبالن

بُڑکاونا: (فعم) حُقے دی نڑی وِچ پھوک مار کے پانی دی ٹھیک مقدار دا اندازہ لاونا

بڑکن: (فل) اُبالنا

بُڑکن: (فل)1- بُڑھکنا 2- پینا (حُقہ)

بڑکن / بڑکنا: (مصدر)1- بولنا 2- ڈر دے مارے بولنا 3- کسکنا، وَنگی:
'گوانڈھیاں دے ڈروں اُچی بڑکن دا کسے نوں ہیاں نہیں سپے رہا'
(نانک سنگھ)

بڑکنا: (مذ)1- بُڑکن والا، بُڑبُڑ کرن والا 2- وَڈے کناں والا

بڑکنا: (فل) بڑکنا، اُچھل کود کرنا

بُڑکنا: (فل) مستی یاں بُھکتی دے دِناں وِچ ڈھگے دا بُڑکنا

بَڑنا: (صفت) وَڑنا، داخل ہونا، اندر پہنچنا

بڑنا: (فل)1- گھر وِچ وڑنا، شرم کرانا 2- ہل چلانا، کاشت کاری کرنا 3- وِگڑنا، پاسا بدل جانا، ناراض ہو جانا

بڑنگ: (صفت)1- زبردست، وڈا 2- بے ترتیب، بے ڈھنگا، گڈمڈ

بڑنگا: (صفت) وِنگا داوگاڑ

بڑنگو: (مذ) اِک پھل دا ناں

بڑنگی: (مو)1- بڑنگا دی تانیث تے تصغیر 2- موٹی سوٹی

بڑو: (فعمر) وڑن مصدر توں فعل امر 'وڑو' داخل ہو جاؤ

بڑوچ: (مو) بج دا وگاڑ

بڑوز مارن: (محا) اُچے بول بولنا، وڈیائی دا اظہار کرنا

بڑوگ: (صفت) مُونہہ پھٹ، چتر، چالاک

بڑونا: (مذ) بوڑھ دا چھوٹا بُوٹا یاں پھل

بڑونا: (فل) ویکھو: بڑاونا

بڑوواں: (پو، مذ) تھوڑا جیہا رُوں دا پھنبا جس دے نال کوئی دوائی لگی ہووے، بُڑا

بُڑہکا: (مذ) ویکھو: بڑھاکا

بڑھ: (فعمر) بڑھنا دا امر، وَدھ

بُڑھ: (مو)1- واہی ہوئی زمین 2- بُڑھاپا، بُڈھاپن

بُڑھا: (صفت، مذ) ویکھو: بُڈھا

بُڑھا ٹھیرا، (مذ، صفت) ویکھو: بُڈھا ٹھیرا

بُڑھاپا: (مذ) ویکھو: بُڈھاپا

بُڑھاکا: (مذ) گُڑگُڑ دی اواز (حُقے دی)

بُڑھانگھ: (مو) شیخی، ڈینگ

بڑھدا: (مذ)1- صلاحیت، اہلیت 2- لاگت، راس

بڑھک: (مو)1- بھبک، گرج، غصے وِچ اُچی اواز 2- بُڑبُڑ دی اواز، بُڑبُڑی (اُوٹھ دی)

بڑھک بڑھک پینا، (محا) غصے وِچ اُٹھ اُٹھ کے مارن نوں جانا، بھج بھج پینا

بڑھکاں مارنا، (محا) کسے نوں ڈراون یاں رُعب پاون لئی اُچی اُچی گجنا

بُڑھکاونا: (فعم)1- ڈاڈھا کُٹنا، بہت مارنا 2- حُقے وِچ پانی دی جانچ کرن لئی زور دی پھوک مارنا

بڑھکنا: (فل)1- اُچی اُچی بولنا، گجنا 2- اُبلنا 3- مشتعل ہونا، غصے وِچ آونا

بُڑھکنا: (فل)1- بُڑبُڑ کرنا 2- (مذ) حُقہ پین سے پیدا ہون والی اواز، گُڑگُڑ 3- حُقہ

جان بُڑھکنا، (محا) تڑفنا، تڑپنا

کھتّی لسّی وانگ بُڑھکدے رہنا، (محا) فضول ہی بُڑ بُڑ کردے رہنا

بڑھنا: (فعم)1- کُتّے دا وڈھنا 2- سپ تے دُوجے مُوذی حشرات دا وڈھنا

بڑھنا: (فعم)1- نشانہ پھُنڈنا 2- طعنہ مارنا

بڑھنا: (فل)1- لپٹنا 2- بینت وغیرہ دی مار دا نشان پینا، ناس پینا 3- رسّے وغیرہ دی گنڈھ دا پیچ جانا

بُڑھی: (مو) مکّی نوں وڈّھ کے مُٹھاں دا اک تھاں تے خاص طریقے نال ڈھیر لانا، جیہڑا عمودی شکل وِچ تہہ در تہہ رکھیا جاندا اے

بڑھی: (مو) ویکھو: بیڑھی

بُڑھی: (مو) ویکھو: بُڈھی

بڑی: (مو) چوکھی، کافی، بہت

بڑی چلنا، (محا) بہت زیادہ رسوخ ہونا، ہر تھاں گل منّی جانی

بڑی ہونا، (محا) بہت زیادہ نموشی ہونا، بہت زیادہ ذلالت ہونا

بڑی: (پو،مو) جڑھ والی پھنسی، اُنگلی تے نکلی چنڈ

بڑے: (مذ) بڑا دی جمع، بہت زیادہ، چوکھے

بڑے لفافے بناونا، (محا) بہت چلاکی والیاں گلّاں کرنا

بڑے ویلے، (پو،فم) سویرے سویرے، تڑکے

بڑیا: (مذ،صفت) راہ گیر، مسافر، پاندھی

بڑیت: (پو،مو) بڑائی، کھڑپینچی، وڈّا پن

بڑیکن: (پوا،مذ) بوتل دا کارک یاں سُرے دانی دا ڈھکن

بڑیڈ: (پو،مذ) شوخ ہونا، ہوچھیاں حرکتاں کرنا

بڑیماں: (مذ) وڑیرواں، وڈیواں، بنولہ

بڑینھ: (فم) تھلّے، تھلّے ول

بڑیواں: (پو،مذ) بنولہ، روئی توں نکلیا بی، بڑیماں

ب......ز

بزار: (مذ) بازار، مارکیٹ، خرید و فروخت دی تھاں

بزار: (مو،صفت) بیزار، اوازار

بزار: (فا،مو) جتّی

بزارو: (صفت) 1- بزار نال وابستہ، بزار دا 2- گھٹیا

بزارو بزار، (فم) بازار وِچ دی

بزارو خبر، (مو) اوہ خبر جس دے سچے ہون وِچ شک ہووے، افواہ

بزاری: (صفت) 1- بازاری 2- بازار دا 3- گھٹیا

بزاری پن، (مذ) گھٹیا پن

بزاری خبر، (مو) اُڈدی خبر، افواہ

بزاریا: (مذ،صفت) بزار وِچ رہن والا

بزّاز: (عر،مذ) 1- کپڑا ویچن والا، کپڑا فروش، بجاج 2- اک قبیلے دا ناں

بزبان: (مذ،صفت) بے زبان، گونگا

بزتی: (مو) ویکھو: بے عزتی

بُزدل: (فا،صفت) ڈرپوک، ڈراکل، کائر

بُزدِلا: (صفت) ویکھو: بُزدل

بُزدلانہ: (صفت) بُزدلانہ جیہا، ڈرپوکاں ورگا

بُزدلی: (مو) بُزدل ہون دی حالت، کائرتا

بُزرک: (مذ،صفت) بُزرگ، بڈھا، ونگی: 'اتا نام مثال فرشتے، بُزرک نیک ستارے' (ہا)

بزرگ: (فا،صفت) 1-وڈی عمر دا، وڈیرہ، بڈھا 2-وڈا آدمی 3-وڈے وڈیرے 4- قابل احترام، وڈی عمر دا آدمی، وڈا وڈیرا، وڈکا، پیو دادا 5- طنزاً بُرے آدمی نوں وی آکھدے نیں

بزرگ جانن، (محا) 1- احترام دے قابل سمجھن، عزت کرن 2-اپنے آپ نوں وڈا سمجھن

بُزرگ وار/بُزرگ واری (صفت) بُزرگی

بزُرگانہ: (صفت) بزرگاں ورگا، وڈیاں ورگا

بزُرگی: (فا، مو) 1- بزرگ ہون دی حالت 2-وڈے ہون دا گُن 3-معجزہ، بزرگ ہونا، وڈے ہون دا گُن، وڈیائی، کرامات

بُزغالہ: (فا) بکری دا بچہ، بکروٹا، ونگی: 'مونہہ بگھیاڑاں دے وچ دے کے آپ رکھے بُزغالہ' (محمد بخش)

بُزکر: (مذ) سوٹا، ڈنڈا

بزگاری: (صفت) گناہ گار، پاپی، ونگی: 'تتاں دل کُھدائی دے، کیونکر پیا ہوئے بجگاری'

بزم: (فا، مو) سبھا، مجلس، محفل، جلسہ

بزمیہ: (صفت) محفل نال وابستہ، عیش عیاشی نال وابستہ

بزن: (پو، مذ) 1- بغیر 2- کسے شے توں وکھرا ہونا

بزورا: (مذ) مالٹے دی قسم دا اک پھل جیہدا ذائقہ کھٹا ہوندا اے تے یرقان دی بیماری واسطے نہایت مفید ہوندا اے

بزوری: (مو) اِک بُوٹی جس دا عرق تے شربت بن دا اے

ب.....س

بس (Bus): (انگ، مو) مسافراں نوں اِک تھاں توں دُوجی تھاں لے جان لئی سڑک تے چلن والی اک طرحاں دی وڈی موٹر، جس دا انجن پٹرول گیس وغیرہ نال چلدا اے، لاری

بس: (مذ) 1- قابو 2- اختیار 3- زور، طاقت، وَس، ہمت 4- داء، موقع 5- چارہ، علاج

بس: (فعم) بس مصدر توں فعل امر، کسے تھاں رہ، وسیا کر، وَس

بس: (فا، فم) 1- ختم القصہ 2- بہت کافی، کافی اے 3-صرف 4- ہُنے، ایس ویلے 5- نہیں 6- سارا، تمام، کُلہم

بس بس، (فم) کافی، بہتا، بڑا اے، ہور نہیں، چُپ کر، خاموش

بس پے جاون/بس پوَن، (محا) 1- کسے دے قابو آون، سپُرد ہوون، اختیار وِچ آون 2- کِتے رہ پوَن، وَس پوَن

بس کر جاون/دیون، (محا) ویکھو: بس کرن

بس کرا دینا، (محا) 1- سرے تک پہنچا دینا، اخیر تک پہنچا دینا 2-خوش کرا دینا

بس کرا دیوَن، (محا) 1- سرے تک پہنچا دیون 2- ہمبھا دیون، تھکا دیون

بس کرن، (محا) ختم کرن، کسے کم نوں جاری رکھن توں انکار کرن یاں رُک جاون

بس کرنا، (محا) 1- ختم کرنا، مکاونا 2- کسے کم نوں جاری رکھن توں انکار کرنا یاں رُک جانا

بس نہ چلن، (محا) واہ نہ لگن، زور نہ چلن

بس نہ ہوون، (محا) 1- قابو وچ نہ ہوون، اختیار وچ نہ ہوون، طاقت توں باہر ہوون 2- نہ رُکن 3-ہمت نہ ہارن

بس وِچ آون، (محا) وس وچ آون، قابو وچ آون، قبضے وچ آون

بس وِچ رکھن، (محا) قابو وچ رکھن، سانبھ کے رکھن، ہلن نہ

دیوَن

بس وِچ رہوَن، (محا) قابو وچ رہوَن

بس وچ ہوَون، (محا) قابو وچ ہوون، اختیار وچ ہوون

بس ہونا، (محا) ہمت ختم ہو جانا

بس ہوون، (محا) ہمت ختم ہو جاون، بُجھ جاون، تھک جاون

بِس: (مو) 1-وِس، سپ دا مرن ویلے بَل، سپ دا زہر، کسے زہریلے کیڑے یاں سپ وغیرہ دے وڈھن نال جسم وِچ جیہڑا زہر بھر جاندا اے 2- کڑتن 3-غصہ، حسد، کینہ 4- عیب جوئی 5- پِتل تانبے دے بھانڈے دا ہرے رنگ دا زنگار جیہا

بِس اُگلن، (محا) 1- زہر اُگلن 2- غصے نال بولن، گالھی مندا کرن

بِس بھریا، (مذ) زہریلا، فسادی، غصیل

بِس بیجن، (محا) 1- فساد دا مُڈھ بنھن 2- بُرائی دی نینہہ رکھن

بِس چڑھ جانا، (محا) وِس چڑھ جانا، غصہ آ جانا

بِس چڑھ جاون / بِس چڑھن، (محا) وِس چڑھ جاون، زہر چڑھ جاون، زہر دا جسم وچ پھیل جاون

بِس دی پُڑی، (صفت) 1-زہر دا بھریا ہویا 2- فسادی، شرارت دی جڑ

بِس دی کان / بِس دی گنڈھ، (صفت) ویکھو: بِس دی پُڑی

بِس دینا، (محا) دھوکھے نال زہر کھوانا

بِس کھالوَن / بِس کھاون، (محا) 1- زہر کھاون 2- غصہ کرن 3- وَٹ کھاون

بِس کھپرا، (مذ) 1- اِک بُوٹی دا ناں 2- چھوٹی بَرکی 3- گوہ دی اِک قسم

بِس کھیرا، (مذ) 1- اِک بُوٹی 2- چھوٹی بَرکی

بِس گھولن / گھولنا، (محا) 1- وِچے وِچ کُڑھن 2- کسے دی بَند یا کرن 3- سپ طرحاں بل کھانا 4- آ کسی دا ماریا ہونا

بِس مِلا دیوَن / بِس مِلاون، (محا) 1- زہر بھرن، زہر رلاون 2- نقصان کرن

بِس ہوون، (محا) 1- بُرا زہر ہوون 2- غصیل ہوون 3- کوڑا ہوون

بُس: (مو) 1- بُس، زور، طاقت 2- مٹی 3- زیور توں خالی کن یاں بانہہ، نَج 4- اُداسی، گھٹن، غمگینی

بُس بُس، (مو) 1- بُسبسا ہون دی حالت 2- سسکی، ہٹکورا

بُس بُس کرن / بُس بُس کرنا، (محا) 1-ہانڈی دے بُڑکن یاں اُبلن دی آواز آون 2- ڈُسکن، بُسکن، وِچے وِچ روون

بُس بُس ہوون، (محا) ویکھو: بُس بُس کرن

بُس بُسا / بُسبُسا، (صفت) 1- رونی شکل والا 2- اُداس

بُس بُساٹ، (مو) بُس بُس کرن دی حالت

بُس بُسی، (مو) ویکھو: بُس بُس

بُس بھنّن / بُس بھننا، (محا) 1- چھوٹا موٹا گہنا پا کے بُسّا پن دور کرنا 2- سادی جیہی چیز دی تھوڑی جیہی سجاوٹ کرنا

بُس لاہوَن، (محا) 1- زیور پاون 2- سوگ دے دِن گزرن مگروں زیور پاون 3- کسے وڈّے دے مرنے تے بھیناں بھراواں نُوں کپڑے دیون

بسا: (فا، صفت) 1- کئی واری، اکثر 2- زیادہ، بہت زیادہ، ونگی: 'بسا تقصیر مندو پُر گُنا ہوں' (غلام رسول)

بسااوقات، (فا+عر، فم) بعضے ویلے، بعض دفعہ، اکثر، کئی وار، بار بار

بسا: (مو) گودا، مغز، چربی

بسّا: (مذ) رہن والا، وسنیک

بُسّا: (صفت) 1-بُو ماردا ہویا، بدبودار 2- اُداس 3- گھیاں توں بنا، بُٹا

4- (مذ) سوگ

بُسّا بُسّا، (مذ) بھُسیا بھُسیا، بلھکیا ہویا

بساپت: (مو) 1- رہن دی تھاں 2- رہن سہن، رہتل

بساتی: (صفت) برساتی دی تخفیف...... برسات نال تعلق والا، برسات دے دِناں دا

بساتی: (مذ) دُکاندار، ہٹی والا

بساخ: (پو، مذ) بیساکھ دا مہینہ، وساکھی دا میلہ

بسار: (ہ، مذ) اُدھار لیا ہویا بی جیہڑا فصل پکن مگروں واپس دِتا جاندا اے، بیار

بِسار: (فعم) بسارن مصدر توں فعل امر...... بھُل، بھُلا دے، وِسار دے

بِسار دیوَن، (محا) وِسار دیوَن، بھُلا دیون، منوں لاہ دیون

بسار: (پو، مذ) کچّا ویڑھا، اوہ تھاں جتھے مال ڈنگر بنھیا جاندا اے

بسار: (مو) سار، ہلدی، ہلدّر

بسار جیہا لگن، (محا) پیلا پیلا جاپن

بسار جیہا لگنا، (محا) پیلا جاپنا

بسار جیہا ہونا، (محا) پیلا بھوگ پے جانا

بِسارن: (مصدر) وِسارن، بھُلن، منوں لاہون

بسارنا/بِسارنا: (فعم) وسارنا، بھُل جانا، بھُلانا، یاد وِچ نہ رہنا

بسارُو: (مذ، صفت) بھُلکڑ، بھُل جان والا، کند ذہن

بساری: (مو) اگ جلاون دی کچی کوٹھی

بِساس: (مذ) وشواس، یقین، بھروسا

بساس گھاتی، (مذ، صفت) وِشواس گھاتی، دھوکھا دین والا، ونگی: 'بساس گھاتی اکرتگھن میں کو نہ رکھدا'

بساط: (فا، مو) 1-فرش 2- وِچھونا 3- بستر

بساط: (ع) 1۔ حیثیت، اوقات 2۔اہلیت، قوت 3۔پُونجی، سرمایہ 4۔اوہ کپڑا جس تے شطرنج یاں چوپڑ کھیڈ دے نیں

بِساطی: (ع، مذ، صفت) 1- منیاری دی دُکان کرن والا 2- موٹیاں چیزاں نُوں پھیری لا کے ویچن والا

بِساطیا: (مذ، صفت) ویکھو: بساطی

بساکھ: (مذ) 1- وساکھ دا مہینہ 15 اپریل توں 15 مئی، بکرمی ورھے دا دُوجا مہینہ، وساکھ، بیساکھ جس وِچ کنکاں نوں واڈھی پاندے نیں 2- 27 نچھتراں وِچوں اک نچھتر

بساکھا: (مذ، صفت) بے ساکھ، بے اعتبارا

بساکھی: (مو) وساکھی دا تیوہار

بساکھی: (مو) 1۔ کچھ وِچ لین والی پھاوَڑی، جس دے سہارے لنگڑے چلدے ہن، کاٹھ کٹھوری 2۔ دروازے دی تھونی 3- آسرا، سہارا

بِسال: (صفت) 1-وسیع، موکلا، پھیلیا ہویا 2- وڈا، مہان

بسالتا: (مو) وڈیائی، وڈّپ

بَسَالنا: (فعم) وسانا توں وَسوانا، آباد کروانا

بِسان: (مو) بساند، بدبو، سڑاند

بُساند: (ہ، مو) 1- مچھلی، کچے گوشت یاں دُدھ لسّی والے بھانڈے وِچوں آون والا ہمکار، بُسیان، چھانھ 2- بدبو، سڑاندھ 3- خاندانی عیب یاں نُقص، کمینہ پن

بساندا: (مذ، صفت) 1- بدبُودار 2- بھیڑے ذائقے والا، بدمزہ 3-بُسیا

ہویا، ہمکاروالا 4- اُجڈ، غیر مہذب، گنوار 5- کمینہ، گھٹیا 6- جوشاندہ

بسانده: (مو، صفت) سڑاندھ، بدبو

بساندی: (مو) بساندا دی تانیث

بسانگھ: (مو) دو سانگاں والی سوئی یاں ہتھیار، دوسانگی

بسانگی: (مو) بسانگ دی تصغیر، دُسانگھا

بسانہہ: (مو) وسانہہ دا وِگڑیا رُوپ

بساوا: (مذ) توا

بُساوا: (مو) 1- بُسن دی حالت 2- چھانھ، بُساند، چھان، ہواڑ

بساوت: (مو) 1- رہن سہن 2- رہن دی تھاں 3- حیاتی، زندگی

بساوٹ: (ہ، مو) مہک، خوشبو

بساون: (مصدر) 1- بے حوصلہ کرن، دِل ڈھاون 2- وساون، آباد کرن 3- ورھاون، مینہہ ورھاون

بُساون: (مصدر) 1- ترکاون، بیہا کر دیون 2- ڈسکاون، بُسکاون

بساونا: (فعم) آباد کراؤنا، کسے بندے نُوں کسے تھاں تے واسا کرواتا

بساونا: (فل) وَس چلنا

بُساونا: (فعم) ترکاونا، چیز بیہی رکھ کے بو چھڈاونا

بساہ: (مو) اوہ تھاں جس وِچ اک سال تک باجرہ مکی نہ بوئی جائے تے اوس نوں کنک لئی چھڈ یا جائے

بساہ: (مذ) 1- وساہ، اعتماد، اعتبار 2- آس اُمید

بساہ کے مارنا (محا) دھوکھے نال نقصان کرنا

بساہ گھاہ، (مذ) ویکھو: وساہ گھات

ساہ دا کوئی بَساہ نہیں (اکھا) مطلب دم دا کوئی بھروسا نہیں، آئے آئے، نہ آئے، نہ آئے

بساہن: (مصدر) مُل لین، کھٹن

بساہن: (مذ) ویکھو: بسانہہ

بسبسا: (مذ) پھُسپھُسا، کھٹا، رونی شکل والا، اُداس

بُسبُسی: (مو) 1- بُسبُسا ہون دی کیفیت 2- سِسکی، ہٹکورا

بست: (مو) 1- وست، شے، بھانڈا ٹینڈا، گھر دا سامان، اسباب 2- (صفت) آباد، وسیا ہویا

بست: (مذ) بیاست، بیاس تے ستلج دا دوآبہ

بستا: (مذ) 1- کاغذ پتر بنھن دا بیتا یاں اَن سیتا کپڑا 2- راشن

بِستا: (صفت) بے ستا دی تخفیف..... ناطاقتا، کمزور، نادار

بستار/ بِستار: (مذ) 1- کھلار، پھیلاؤ، کھُلا پن، چوڑائی 2- تشریح، وضاحت، تفصیل 3- تعریف

بستاسہ: (مذ) ویکھو: پتاسہ

بُستان: (فا، مذ) بوستان، باغ، باغ نال متعلق ونگی: 'تیوں کر کالی مس بروری، با سبزہ بُستانی'

بُستانی: (فا، صفت) باغ دے متعلق، باغ دا

بستاوا: (مذ) پچھتاوا، پریشانی

بَستر: (فا) 1- اُشتر، اُوٹھ، پہہ اُستر، زند 2- (صفت) ہٹا کٹا مُورکھ

بَستَر: (مو) گھر دیاں شیواں جیہڑیاں گھر وِچ وَسن دے دوران کم آوندیاں نیں

بِستر: (ہ، مذ) 1- کپڑا، پوشاک، لباس 2- سامان، اسباب، وستاں، بسترا او چھاؤنا

بِستر بند، (مذ) بسترے دوالے لِھیٹن والا کپڑا یاں وڈا تھیلا جیہدے وِچ بسترا بنھیا جاندا اے

بِسترا: (فا، مذ) 1- سون لئی وِچھائے جان والے یاں وِچھائے گئے کپڑے 2- فقیر دا ڈیرا

بِسترا اِکٹھا کرن، (محا) بِسترا چکن، بِسترا وَلھیٹن

بِسترا بدّھن / بِسترا بنھن: (محا) 1۔ بِسترا وَلھیٹن 2۔ بِسترا اِکٹھا کرن

بِسترا بَنّھن ، (محا) ویکھو: بسترا بدّھن

بِسترا بنھنا، (محا) جان دی تیاری کرنا

بِسترا بوریا گول کرنا، (محا) 1۔ جان لئی مجبور کر دینا 2۔ بوریا بسترا گول کرنا 3۔ خاتمہ کرنا، مُکاونا

بِسترا پھڑنا، (محا) جان دی تیاری کرنا

بسترا جماون، (محا) 1-ڈیرا جماون، آرام کرن 2-رات نوں سون دا انتظام کرن

بِسترا چکن، (محا) 1۔ بسترا وَلھیٹن، بسترا اِکٹھا کرن 2۔ بِسترا چوری کرن

بسترا کرن ، (محا) سوت وچھاون، بسترا لاون

بِسترا گول کرن، (محا) 1-ٹُر جاون، اُٹھ چل جاون 2- کوچ لئی تیاری کرن

بسترا گول ہو جاون ، (محا) ویکھو: بسترا گول ہوون

بسترا گول ہونا، (محا) جان لئی مجبور ہونا

بسترا لا کے بہون ، (محا) پکا ڈیرہ لاون، ٹِک کے بہہ رہون

بِسترا لاون، (محا) 1- سوت وچھاون، بسترا کرن 2- کِتے رہن لگ پَون، سکونت اختیار کرن، آرام کرن

بِسترا لگن ، (محا) 1- وڈیرے ہوون، سکونت کرن 2- سوت وِچھن

بِسترا ملّنا، (محا) بیمار پے جانا

بِسترا نہ چھڈنا، (محا) ہر ویلے بیمار رہنا

بِسترا وِچھاون ، (محا) 1- بسترا کرن 2- رات گزاری دا سامان کرن

بِسترا وِچھن ، (محا) رات گزاری دا سامان ہوون

بِسترا وَلھیٹنا، (محا) 1۔ چلے جانا 2۔ خاتمہ کرنا، مُکاونا

بِسترا وَلھیٹیا جاون ، (محا) ویکھو: بسترا گول ہوون

بِسترا ہوون ، (محا) ویکھو: بسترا لگن

بوریا بسترا چکنا، (محا) کسے تھاں توں چلے جانا

بُستر : (صفت) ہٹا کٹا، مُورکھ

بَستری : (مو) تنبوواں وِچ رہن والی فوج

بِسترے : (مذ) بِسترا دی جمع

بِسترے بند، (مذ) ویکھو: بستر بند

بِسترے تے مر جاون ، (محا) بھیڑی حالت وچ مرن

بِسترے تے مرنا، (محا) بھیڑی حالت وِچ مرنا، بہت بُری حالت وچ مرنا

بِسترے لگن ، (محا) ویکھو: بسترا لگن

بِسترے نال لگن / بسترے نال لگ جاون ، (محا) بیمار ہوون، بیماری پاروں کمزور ہوون

بستنی: (فا، مو) اوہ کپڑا جس وِچ کپڑیاں نوں لپیٹ سانبھ کے رکھدے نیں، بستہ

بستنی والا ، (مذ،صفت) وڈے آدمی دی بستنی رکھن والا نوکر

بستو : (مو) چیز، وست، شے

بستُو : (مذ) 1- وسنو، وستاں والا 2- (صفت) وَسن والا، رہن والا

بستہ : (فا،صفت) 1۔ اوہ کپڑا جس وچ کتاباں یاں کاغذ وغیرہ بھجے جاندے ہن 2۔ بنھیا ہویا بنڈل 3۔ مُلازماں نوں راشن پانی ملن والا معیادی بھتا 4۔خوراک دی اونی مقدار جنّی اِک واری کسے جانور

نوں وِتی جاندی ہے 5۔ روز دی خوراک، راشن 6۔ جمیا ہویا

بستہ بنھن، (محا) 1۔ بستے وِچ کتاباں کاپیاں نوں سمیٹ لوَن 2۔ کم ختم کرن، کم مُکاون

بستہ بنھنا، (محا) ویکھو: بستہ بنھن

بُستھا: (ہ، مذ) 1۔ سماں، ویلا 2۔ کیفیت، حالت 3۔ عمر

بُستھار: (مذ) 1۔ وِستھار، پھیلاؤ، کھلار، پسار 2۔ شرح، تشریح، تفصیل

بستھارنا: (فعم) 1۔ پھیلانا، کھلارنا 2۔ تفصیل نال بیان کرنا

بِستھیرن: (صفت) پھیلیا ہویا، کھِریا ہویا

بَستی: (مو) 1۔ وستی، پنڈ، گراں 2۔ آبادی، آبادتھاں 3۔ رونق، چہل پہل

بستی آباد کرن، (محا) آبادی دی تھاں بناون، چہل پہل کرن، رونق ہوون

بستی آباد ہوون، (محا) چہل پہل ہوون، رونق ہوون

بستی اُجڑ جاون / بستی اُجڑن، (محا) آبادی ویران ہوون، گھر گھاٹ تباہ ہوون

بستی کرن، (محا) آبادی کرن، رہون، وسن

بُستیرن: (مصدر) 1۔ کھلارن، وڈا کرن 2۔ لما کرن، ودھان 3۔ چوڑا کرن، کھولن

بستین: (مو) زین، کاٹھی تے پاون والا کپڑا

بِسٹ: (فم) یکدم، زورنال

بسٹھ: (مذ) پہاڑ وِچ رہن والی اِک ذات

بُسٹی آنا: (محا) بے سُدھ ہونا، بھکھ یاں جسمانی کمزوری دے پاروں نڈھال تے بے سُدھ ہو جانا

بسد/بُسد: (فا، مذ) اِک طرحاں دا قیمتی پتھر، مونگا، وِنگی: 'چینی بسد بلوری کولوں مُل ودھیرے پاونے' (ہا)

بِسُد: (صفت) 1۔ چِٹا، سفید، گورا 2۔ چِٹا رنگ

بسدا: (مذ، صفت) وسدا، آباد، خوش حال

بسدا رسدا، (فم) آباد، خوش حال، خوش خرم، راضی بازی، ٹھیک ٹھاک

بسُدھا: (مذ) 'بے سُدھا' دی تخفیف، بے عقل، بے وقوف، احمق، مورکھ

بُسّدھا: (مو) 1۔ جہان، دُنیا، دھرتی 2۔ (صفت) دھن والی عورت

بسدیاں: (مذ، صفت) ویکھو: وسدیاں جیہدا ایہہ وگاڑ اے

بسدیاں وِچ کرنا، (محا) جیوندیاں وِچ کرنا، سوکھا سکھالا کرنا

بسدیاں وِچ ہونا، (محا) جیوندیاں وِچ ہونا، سوکھا ہونا

بسر: (فا، مو) 1۔ گزارن دا کم 2۔ نرباہ، گزارہ

بسر اوقات کرن، (محا) گزارہ کرن، گزر اوقات کرن

بسر اوقات ہوون، (محا) گزارہ ہوون، گزر اوقات ہوون

بسر کرن، (محا) 1۔ گزارہ کرن 2۔ گزارن 3۔ رات گزارن

بسر کرنا، (محا) گزارنا، بتاؤنا

بسر نہ جانا، (محا) مقابلہ نہ ہوسکنا، وِنگی: 'جس دے نال سر نہ جاوے، اوس نوں نت سلامیے' (گل)

بسر نہ کرن، (محا) 1۔ کِتے رات نہ رہوَن 2۔ گزارہ نہ کرن 3۔ مقابلہ نہ ہوسکن

بسر ہوون، (محا) گزر اوقات ہوون، گزر بسر ہوون، گزارہ ہوون

بِسر: (فعم) بِسرن مصدر توں فعل امر..... بُھل، بُھلا دے، وِسار دے

بِسَر: (حرفِ استثنا) بِن، بغیر، بِنا

بِسُر: (صفت) بے سُر دی تخفیف، جیہڑا سُر وچ نہ ہووے، بے تال

بُسرا: (مذ) بے سُرا دی تخفیف، بے تال

بِسرا: (مذ) 1- تباہ، پریشان 2- بھُلا ہویا، وساریا ہویا

بِسرات: (مو) 1- بشارت، خوشخبری 2- پُونجی، جمع، دولت

بِسراس: (مذ) بھروسا، اعتبار

بِسرام: (ہ، مذ) وِسرام، وقفہ، ٹھہراؤ، پڑاء

بِسرام چرن، (محا) بھٹکدے نُوں چرنیں لاوَن والا

بِسرام چنھ، (مذ) وقفے دی علامت یاں نشان

بسرام کرن، (محا) 1- آرام کرن 2- رات گزارن، رات لنگھاون

بِسرام نِدھ، (صفت) 1-وِشرام دا بھنڈار 2-(مو) عالم ہون دی حالت، علم دی حالت

بِسرام ہوون، (محا) 1- آرام ہوون 2- رات گزرن

بِسراون: (مصدر) وِسراون، بھُلاون، بھُل جاون

بِسراہٹ: (مو) بُھل، غلطی، خطا

بُسرت: (صفت) بے سُرت دی تخفیف، بے عقل، مورکھ، نادان، بے وقوف

بُسرتا: (مذ، صفت) بے سُرتا دی تخفیف، بے عقلا، بے وقوف، بُدھو

بُسرتا ہوون، (محا) بے عقلا ہوون، بُدھو ہوون

بُسرتی: (مو) بے سُرتی، بے ہوشی

بِسرچیت: (صفت) چھڈیا ہویا، تیاگیا ہویا

بِسرن: (مصدر) بھُلن دی حالت، بھُل جاون، وسر جاون

بِسرنا: (فل) بُھلنا، یاد نہ ہونا، کسے نوں بھُلا دینا یاں بھُل جانا، کوئی خیر خبر نہ لینا

بسرہ: (عر، مذ) چہرہ، مُہاندرا

بُسری: (مو) ویکھو: بھُسری

بُسّڑ: (صفت) بیہا، بُسیا ہویا

بِسکّ: (صفت) بے شک دا وِگاڑ 1- بغیر شُبہے دے، یقینی، ضروری، لازمی 2- دُرست، صحیح

بُسک: (فعم) بُسکن توں امر

بُسک تھیون: (محا) 1- پچک جاون، چپ ہو ن 2- بہہ جاون، ہمّت ہارن

بُسکا: (مذ) بیٹھا ہویا گلا، سینے دا بھارا پن

بسکار: (مو) خرخری، گلے دی خراش

بُسکار: (مذ) 1- ہانڈی دے اُبلن دی آواز 2- ڈُسکارا، وِچوں وِچ رووَن دی آواز

بُسکارنا: (فعم) ہچکارنا

بسکاوَن: (مصدر) 1- چنگی رِیت نہ بھرن، بعضیاں ایس نوں اُلٹ معنیاں وچ ورتیا اے 2- کھڑاون 3- ہساون 4- پھُلاون

بُسکاون: (مصدر) رواون، ڈُسکاون، رووَن توں پہلاں بُکھ تھرکاونا

بِسکُٹ (Biscuit): (انگ، مذ) آٹے، میدے وغیرہ دِیاں بھٹھیاں وِچ پکائیاں ہویاں نمکین یاں مٹھیاں کئی قسماں دِیاں ٹِکیاں جو کھان دے کم آؤندیاں نیں تے خستہ ہوندیاں نیں

بِسکُٹی: (صفت) بِسکُٹ ورگے رنگ دا

بسکن: (مصدر) بلغم دا سینے وِچ کھڑ کھڑاون، بلغم دا جم جاون

بِسکن: (مصدر) 1- کھِڑن، مُسکراون 2- پھُلن، پُور ہو ن

بُسکن: (مو) 1- ہانڈی دے اُبلن یاں بلھکن دی اواز 2- ڈسکورے بھرن دی کیفیت یاں حالت

بُسکنا: (فل) بالاں وانگ ہولی ہولی رونا، ڈُسکنا

بسکوآ: (مذ) بکسوا توں وِگڑ گے بنیا ہویا، لوہے دا کنڈا

بُسکواون: (مصدر) ڈُسکواون، پھُسکواون، رواون

بَسکھ: (صفت) اَن گِنت، جیہڑے گنتی وچ نہ آون، بہت زیادہ وادھو

بِسکھ: (صفت) 1- گنجا، روڈا، گھونا 2- گھونا تیر جیہڑا زہر وِچ بھجیا ہوندا اے

بسکھ پوٹ، (مذ) اک جانور دا ناں جیہدے بارے مشہور اے کہ اوہ اپنے پنجے انسان دی کھوپڑی وچ گڈ کے اپنی پُنجھ نال ٹھونگے مار مار کے اوہدا بھیجا کھاندا اے

بِسکھا گر: (مو) تیر دے مونہہ تے لائی جان والی زہر تے اوہدا کم

بِسکھپرا: (مذ) 1- اناج دا اک کیڑا 2- پاتھیاں رکھن دی تھاں، گھیرا، گیرا

بسکھپرا: (مذ) بس کھوپڑا، اک سپ، کوبرا دا دوگاڑ

بُسکی ہوئی: (فم) تھوڑی جیہی اونی، تقریباً تک تائیں بھری ہوئی

بُسکیون: (مصدر) ڈُسکیون، پھسکیون، رون توں پہلاں بُلھ تھرکیون

بسکوٹ: (مذ) اک قسم دی خوراک، بسکٹ

بَسَل: (مذ) عربی لفظ بصل دا وگاڑ، پیاز، گنڈھا

بِسل کرنی: (مو) اک طرحاں دی بُوٹی جس نوں ورتن نال زخم بھر جاندا ہے

بِسلا: (مذ، صفت) زہری، زَہریلا، وِہولا، ونگی: 'پڑھ منتر تے جنتر کڈھساں، بِسلا زہر فراقوں' (محمد بخش)

بُسلانا: (فل) نیندر وِچ گلاں کرنا

بِسم: (صفت) حیران، ونگی: 'بِسم بھئے گُن گائے منوہر'

بِسم اللہ: (کلمہ تشکر) رب دے شکر یئے دا کلمہ، رب دے ناں نال (شکر کرداہاں)

بِسم اللہ آکھن، (محا) 1- 'شروع کرو' آکھن 2- 'تسیں کھاؤ' آکھن 3- جی آیاں نوں آکھن

بِسم اللہ آئے دی سکیں، (روز مرّہ) گرم جوشی نال استقبال کر دیاں ہویاں آکھدے نیں

بِسم اللہ ای غلط ہو جاون، (محا) ویکھو: بسم اللہ ای غلط ہوون

بِسم اللہ ای غلط ہوون، (محا) مُڈھ وِچ ای غلطی ہوون، پہلا کم ای خراب ہوون

بِسم اللہ دے ویلے دا، (مذ) برکت والے سمے داجمیا ہویا، نیک بخت، خوش قسمت

بِسم اللہ ہوون، (محا) مُڈھ بھجن، ابتدا ہوون، شروع ہوون

بِسما: (صفت) حیران، جس نوں اچنبھا ہووے

بِسماد: (مو، صفت) اچرج، انوکھی، عجیب وغریب

بِسمادی: (مو) اچرج بھری، نویکلی، عجیب وغریب

بِسمار: (مذ) 1- زہر دا اثر ہٹاون والی اک بوٹی 2- غصے نوں روکن والا منکھ

بِسماون: (مصدر) وِسماون، تباہ برباد کرن، ٹوٹے کرن

بِسماونا: (فعم) 1- ارام کرنا 2- بجھاونا (دیوا) 3- توڑنا (موتی وغیرہ)

بِسمبھر: (مذ) 1- سِری کرشن 2- پرماتما، اِک دیوتا دا ناں

بِسمرت: (مذ، صفت) بھُلیا ہویا، چیتیوں اُتریا ہویا، وِسریا ہویا

بِسمِل: (فا، صفت) 1- گھائل، زخمی 2- ذبح کیتا ہویا، قربان کیتا ہویا

بِسملیاں: (کلمہ تشکر) 1- جی آیاں نوں، خوش آمدید 2- خدا دا شکر اے

بِسملیاں آکھن، (محا) جی آیاں نوں آکھن، خوش آمدید کہون

بِسمن: (مذ) حیران ہون دی حالت

بِسمنا: (فل) بُجھ جانا (دیوا)

بِسمواون: (مصدر) 1- تُڑواون، ٹوٹے کرواون 2- تباہ کراون، برباد کراون

بِسمِہ اللہ: (عر) رب دے ناں نال (شروع کرداہاں)، ونگی: 'اوّل پڑھ بسمہ اللہ تے پنج کلمے، اگے صفتاں ایمان سُناونے نوں' (مقبل)

بسمِہ اللہ کرنا، (محا) شروع کرنا، مُڈھ بنھنا، ابتدا کرنا

بِسمِہ اللہ ہی غلط (بھیڑا) ہونا، (محا) 1- مُڈھوں ہی کم خراب ہوون 2- کوئی کم شروع کردیاں ہی نُقص پے جانا یاں کسر رہ جانا

بِسمے: (مذ) حیرانی، اچنبھا

بِسمے جنک، (صفت) حیرانی بھریا، اچرج

بسن: (مصدر) وَسن، رہون، ٹھہرن، آباد ہوون، سکونت اختیار کرن

بِسن: (مذ) 1- وِشن، وِشنو 2- بُری عادت 3- نفسانی خواہش

بِسّن: (مصدر) وِسّن 1- بھُلّن 2- اعتماد کرن، بھروسا کرن 3- بے حوصلہ ہوون، ڈھیری ڈھاون

بُسّن: (مصدر) 1- اُداس ہوون، بے رونق ہوون، اُجاڑ ہوون 2- بیہا ہوون، باسی ہوون، گلن، بوچھڈن 3- ڈُسکن، بُسکن

بسنا: (فل) 1- وَسنا، آباد ہونا، ڈیرہ لانا 2- (صفت) وَسن والا، رہن والا 3- بہومُلا، قیمتی

بسنا: (مذ) 1- موضوع 2- رس، روہ

بُسنا: (فل) بیہا ہونا، باسی ہونا

بسنت: (مو) 1- گرمیاں توں پہلاں آون والی اِک رُت، جیہڑی چیتر تے وساکھ دے مہینے وِچ آوندی ہے، بہار دی رُت 2- اِک مشہور تہوار جس تے گُڈیاں اُڈایاں جاندیاں ہن 3- (مذ) اِک مشہور راگ، جس نوں رات سمے یاں بسنت رُت وچ گایا جاندا اے، سری راگ دی چوتھی راگنی

بسنت پنچمی / بسنت پنچمیں، (مو) اِک مشہور تہوار جو ماگھ سُدی دی پنجویں نوں ہونداا ے

بسنت پھلنا، (محا) سرہوں دے پھُل نکلنا

بسنت رُت، (مو) بہار دا موسم

بسنت کھِڑنا، (محا) بسنت رُت وچ پھُلاں دا کھِڑنا

بسنت مالتی، (مو) آیورویدحکمت دی اک مشہور دوا

بسنت مناون، (محا) 1- بسنت تہوار مناون، خوشی مناون 2- پتنگ اُڈاون

آئی بسنت، پالا اُڈنت، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بسنت رُت شروع ہون تے ٹھنڈ ختم ہونی شروع ہو جاندی ہے تاں کہندے ہن

بسنت: (صفت) وَسن والا، رہن والا

بسنتر: (مذ، صفت) 1- اگ، اَگنی 2- بھارتی پنجاب وچ دریائے راوی دا اِک مددگار نالہ

بسنتر دیوتا، (ہ، مذ) اَگنی دیوتا

بسنتر نوں اگ بناون، (محا) رائی دا پہاڑ بناون، گل دا گلان بناون

اپنے گھر لگّے تاں اگ، پرائے گھر لگّے تاں بسنتر، (اکھا) جدوں کوئی دُوسرے دے نقصان نوں نقصان نہ سمجھے تے اپنا نقصان ہون تے دُکھی ہووے اودوں کہندے ہن

گُڑ گھیو، میدہ تیرا، جل، پھوک، بسنتر میرا، (اکھا) جدوں کوئی اپنا خرچ تاں اُکا ہی نہ کرے اتے بھائی وال بنن دا جتن کرے تاں کہندے ہن

بسنتی: (مو، صفت) 1۔ سرھوں پھلّے رنگ دا، پیلے رنگ دا 2۔ بسنتی رنگ دے کپڑے 3۔ بسنت نال نسبت رکھن والا

بسنتی پوش، (ہ+ فا، صفت) 1۔ پیلا لباس پاون والا، سادھو، ملنگ 2۔ مجازاً محبوب

بسندھر: (صفت) دھنی، دولتمند

بسُندھرا: (مو) دھرتی، دُنیا

بسُنی: (ہ، مو) 1۔ تھیلی، بٹوا، گُتھلی، جھولی 2۔ رہن سہن دے ڈھنگ

بسُنی: (ہ، صفت) 1۔ آوارہ، لفنگا، لُچا، بدمعاش، بدکار 2۔ خوش لباس، سُتھرے کپڑے پاون والا 3۔ جیب کترا، اُچکا

بسنیک: (صفت) وسنیک، واسی، باشندہ، کسے تھاں دا رہن والا

بسنیکا: (مذ) وسنیکا، آبادی، وسوں

بسو: (مذ) کُل سنسار، سارا، تمام

بسُو: (مذ) زہر، وِہو، وِس

بسوا: (مذ) 1۔ اک وِگھے زمین دا ویہواں حصہ 2۔ زمین مِنن دا اِک پیمانہ

بسواد: (صفت) بے سواد، بے ذائقہ

بسواس/بسواس: (مذ) وِسواس، یقین، بھروسا

بسواسن: (مو) 1۔ یقین رکھن والی عورت، بھروسا رکھن والی بی بی

بسواسی: (صفت) 1۔ وِسرے دا ویہواں حصہ 2۔ عقیدہ رکھن والا، یقین رکھن والا

بسُواں: (مذ) بستی دی حد، وسوں دی تھاں، گھر ڈیرہ، رہن دی تھاں

بسُواں: (مذ، صفت) بُس سکن والا

بسواون: (مصدر) 1۔ بے حوصلہ کراون، ڈھیری ڈھواون 2۔ ترکواون، بیہا کراون، 3۔ ڈسکواون، بُسکواون

بسوتکا: (مذ) ویکھو: بسوچکا

بسُوٹی: (مو) اک طرحاں دی جھاڑی

بسوجھ: (مذ، صفت) بے سوجھ، مُورکھ، بے عقل

بسوچاری: (مو) اُپا، چارا، علاج، حل

بسوچکا: (مذ) اُپرچھل اتے دست لگن دا روگ، ہیضہ

بسور: (مذ) رنج، صدمہ، دُکھ

بسورتی: (صفت) ماتحت، تابع

بسورن: (مصدر) رون توں پہلا مُونہہ وگاڑن، رون ہکا ہوون، روون

بسوریا: (مذ، صفت) روون ہکا، رونی صورت، ہر ویلے روون والا

بسوس: (مذ) افسوس دا اوگاڑ

بسُوع: (مذ) 1۔ کاں 2۔ بھیڈ

بسوک: (صفت) ویکھو: بسوگ

بسوکڑ: (صفت) بزدل، بے حوصلہ، نمانا

بسُوگ: (صفت) بے سوگ دی تخفیف، خوش، تندرست

بسولا: (مذ) 1۔ کھدائی، پٹائی کرن والا اک اوزار، گینتی 2۔ لکڑاں چھلّن والا اک ترکھاناں دا اوزار، تیسا 3۔ سُولاں والا 4۔ دُکھی کرن والا

بسُولا: (مذ) بے ڈول، بھدا، بدوضع

بسَولی: (ہ، مو) بسولا دی تانیث...... تیسی جیہڑی کندھاں اُسارن ویلے اِٹاں نوں پچھن لئی راج ورتدے نیں

بسُونگرن: (مصدر) بسورن، اُداس ہوون، اُچاٹ ہوون

بسُونگرنا: (فل) بُوتھی لمکائی پھرنا، اُداس ہونا

بسونگریا: (صفت) اُداس، غمگین

بُسونی: (مو) فصل وِچ وادھو اُگی گھاہ بُوٹی

بسّوں: (مو) وسوں، آبادی، ٹکانہ، ڈیرہ

بِسہا: (مذ) زہریلا، وِس والا

بِسہر: (صفت) 1- تریاق، زہر دُور کرن والا 2- وِس والا

بِسہری پالا: (مذ) ملوک ناں دا رُکھ

بُسی: (مو، صفت) بھکھ یاں کمزوری دے پاروں بے سُدھ ہو جاون دی حالت

بُسی: (پو، مو) باسی شے، بُسی ترکی

بسّی: (مو) 1- وستی، وسوں، آبادی، تھیہہ 2- (صفت) وسّی، آباد ہوئی

بسے: (مو) ٹہنی، ٹاہنی

بسے: (حرف شرط) جے تیرے وس ہووے

بسے: (فم) بہہ کے، رہ کے

بُسیا: (مذ، صفت) سڑیا، خراب ہویا

بُسیا سڑیا، (صفت) ترکیا ہویا، بو ماردا ہویا، بیہیا

بِسیار: (فا، صفت) بہتا، زیادہ، ونگی: 'نہ بِسیار کرے کم ذرا، ونڈ بارات پچاندا' (قادر یار)

بسیار: (مذ) بے شمار، ڈھیر، چوکھا، چوکھی

بسیاندھ: (مو) بُسّا پن، سڑاند، بدبو

بسیا: (مذ) 1- وسیبا، رہن سہن، رہتل 2- (صفت) بزدل، ڈرپوک، بے حوصلہ

بسیا ہویا: (مذ) بے حوصلہ، بزدل، وِچوں ہلّیا ہویا

بسِیت: (مذ) ویکھو: بسیٹ

بسِیٹ: (ہ، مذ، صفت) 1- پنڈ دا معزز بندہ، چودھری، نمبردار 2- وکیل، سفیر 3- شرارتی، چُغل خور، لائی بُجھائی کرن والا 4- بھیجیا ہویا

بسیٹھ: (مذ) دو دِھراں وِچکار سمجھوتا کراون والا، وِچولا، ثالث

بسیٹھا: (صفت) وِچولا، ثالث

بسیٹھنا: (مو) وِچولا پن

بسیٹھی: (ہ، مو) 1- چودھراہٹ، سرداری 2- وکالت، دلاّلی 3- چُغل خوری، لائی بجھائی

بسیجن: (مصدر) بدل ہو جاون، بھیڑیاں پَون

بسیرا: (ہ، مذ) 1- رات گزاری 2- رات گزاری دا ویلا 3- رات گزاری دی تھاں، آلھنا 4- تھاں ٹکانہ، گھر بار

بسیرا بولن، (محا) شامیں چڑیاں دا رُکھاں اُتے اکٹھیاں ہو کے بولن

بسیرا کرن، (محا) رات رہون، رات گزاری کرن

بسیرا ہوون، (محا) رات گزرن، رات گزاری ہوون

بسیرے دا ویلا، (مذ) شام دا ویلا، پکھوواں دے آلھیاں ول جان دا ویلا

رین بسیرا، (مذ) تھوڑے دِن لئی رہن دی تھاں

بِسیس / بسیکھ: (صفت) وِشیش، خاص، اُچیچا

بَسِیط: (عر، صفت) 1- پھیلیا ہویا، وسیع، کھُلّھا ڈُلّھا، کھلریا ہویا 2- خالص، کھرا 3- علم عروض وِچ اک بحر دا ناں

بسیکنا: (فعم) ہارمن لینا

بسیکھ: (مذ، صفت) 1- دات، ور، وردان، نعمت، تحفہ 2- عقل، سمجھ، گیان

بِسیکھتا: (مو) وِشیشتا، خصوصیت، اُچیچتا

بِسیلا: (مذ، صفت) 1- وِسلا، زہریلا، زہر نال بھریا ہویا 2- غصیل،

رپھڑی

بسیلہ: (مذ) وسیلہ داوگڑیا رُوپ

بسیم: (مو) ویکھو: برسیم

بسین: (فا) 1-بادشاہ دی مونث، ملکہ، ونگی: 'اُٹھی وانگ بشین جیوں تاں لگی گل آئے' 2-(مو) اک سُندر تیز چڑی، بھیسن، ونگی: 'اُڈّی وانگ بھیسن جیوں' (ہیر دمودر)

بسینا: (مذ، مو) ویکھو: بسّی

بسیندھا: (ہ، مذ، صفت) بُسانده والا، بووالا، گلیا سڑیا ہویا، بُسیا ہویا

بسیوا: (پو، مذ) گزر بسر، گزارہ کرنا

بسیواں: (مذ) حد، بنّا

بسیوں: (مو) دسوں، رہتل، وسیب، کلچر

بِسیئر: (مذ) سپ

ب......ش

بِش: (صوت، پو) بلّی نوں مارنا، پرے کرنا، دور کرنا

بشا: (مذ) موضوع، مضمون

بشات: (صفت) 1- بے سوادا، کوڑا 2- دھن، دولت

بشارت: (عر، مو) 1- خوش خبری، غیبی اطلاع، اوہ گل جیہدا خواب وچ اشارہ ملے 2- الہام، ونگی: 'پھیر اگوں داوَد پیغمبر من بشارت لیتی' (قادر)

بشارت دیوَن، (محا) خوشخبری دیون

بشارت سُنن، (محا) خوشخبری سُنن، چنگی گل سُنن

بشارت مِلن، (محا) خوشخبری مِلن

بشارد: (صفت) خزاں دیاں پت جھڑ رُت دا سوہنا مہینہ، ونگی: 'چڑھیا اسو ماہ بشارد'

بشاش: (صفت) خوش، ہس مُکھ، صحت مند

ہشاش بشاش، (فا، صفت) 1- خوش، راضی، مطمئن 2- ہس مُکھ

بشاشت: (عر، مو) خوش، پُرسکون تے بے غم ہون دی کیفیت

بشانده: (مذ) جوشانده داوگاڑ، اُبلی ہوئی دوا

بشپ (Bishop): (انگ، مذ) گرجے داوڈّا پادری

بشتی: (مذ) بہشتی، ماشکی

بشٹھا: (مذ) گندگی، گند، فضلہ

بشٹی: (مو) 1- لنگوٹی، کچھا، جانگھیا 2- ٹوٹا، ترٹی، لیر، ٹلّی 3- مینہہ، بارش

بشر: (عر، مذ) آدمی، مُنکھ، بندہ، ونگی: 'بھلن ہار، بشر ہے کُشتہ، بھلے گلے گلے' (کُشتہ)

بشرطیکہ: (فا+عر، فم) ایس شرط تے، جے، جیکر

بشرم: (صفت، مذ) بے شرم، بے حیا، بے لحاظ

بشرم مُوہاں، (صفت) بدلحاظ، بے رُخا، رُکھا، بے دید، بے حیا، گستاخ

بشرم وائی، (مو، صفت) بے شرمی، بے حیائی

بشرمی: (مو) بے شرمی دی تخفیف، بے حیائی، بدلحاظی، گستاخی

بشرمی مل لوَن، (محا) ویکھو: بشرمی ملن

بشرمی ملّن، (محا) ڈھیٹھ ہو جاون

بشرنا: (مذ، صفت) بے شرم، بے حیا

بشرہ: (عر، مذ) 1- چہرہ مُہرہ 2- متھا 3- حُلیہ

بُشرَہ: (عر، مذ) عربی وچ صحیح تلفظ 'بَشرَہ' اے، چہرہ مُہرہ، شکل، حُلیہ، صورت، مُہاندرا

بشرہ وِگڑنا، (محا) چہرے دا وِگڑنا، انسانی شکل وچ نہ رہنا

بشری: (عر، صفت) بشر نال تعلق والا

بشری تقاضا، (عر، مذ) انسان دے جُثے دی لوڑ تھوڑ

بشریت : (عر، مو) 1-بشر ہوون دی حالت، آدمیت، انسانیت 2- اوہ کم جیہڑے انسانیت دا تقاضا ہوون

بشک : (فعمر) بخش دا وگاڑ، معاف کر، پُن کر، دے، بخش، عطا کر

بشک بشکا، (فم) بخش بخشا

بشک : (مو) بے شک دی تخفیف 1- شک شبہیوں خالی، یقینی، لازمی 2- صحیح، درست، ضرور 3- بھاویں

بُشکا: (مذ) گٹھڑی، پوٹلی، بچکا

بشکار: (پو، مذ) وِچکار، سنھ وچالے، وِچکارے، درمیان

بشکارلا: (پو، صفت) وِچکارلا، درمیان، وِچلا، وِچکار دا

بشکاروں: (فم) درمیان توں، وِچکاروں

بشکانہ: (فعم) بخشاونا دا وِگڑیا رُوپ، معاف کراؤنا

بُشکرا: (صفت) بے شُکرا دی تخفیف، ناشکرا، بے صبرا

بشکل: (فا+عر، فم) شکل نال، صورت وِچ

بشکن: (مصدر) بخشن توں وِگڑ کے بنیا ہویا، معاف کرن، عنایت کرن، دیون، پُن کرن

بشکیال: (مذ) بخشی (اِک ذات دا ناں)

بشگنی : (مو) بدشگنی دی تخفیف، مندی فال

بِشلی: (مو) باجرے دا مِٹھا یاں سادہ پرونٹھا

بشمول: (فا+عر، فم) شامل کر کے، سمیت، سنے، نال

بِشن : (سن، مذ) 1-وِشنو، خدا، بھگوان، ہندوواں دے تن پردھان دیوتیاں وچوں اِک جس نوں کائنات دا پالنہار منیا جاندا ہے، وِشنو 2- اِک تھاں دا ناں بِشن پدا، (مذ) 3- وِشنو بھگوان دی تعریف وچ گایا جان والا بھجن 4- کوئی بھجن 3- 26 توں 27 ماتراں تک دا اِک قسم دا گیت جس دے کئی بھید ہوندے نیں

بشندہ: (مذ) باشندہ دا وِگڑیا رُوپ، واسی، وسنیک

بِشنی : (مذ، صفت) بدچلن، بُری عادت والا

بشو / بِشی : (مو) بِشو دی تخفیف، بلّی

بِشواس : (مذ) وِسواس، افسوس، یقین

بِشیر : (مذ) وِس والا، زہریلا، کالا ناگ، زہری سپ، بشیر وی ورتیندا اے

بشی : (مو) کلر والی، زہریلی زمین

بشیر: (عر، مذ، صفت) خوش خبری دین والا، ونگی: 'خوب غزالی لکھیا ایہہ سام احوال، وچ کتاب بشیر دے باطن وچ کمال' (جنگ، حا)، حضور ﷺ دیاں صفتاں وِچوں اِک صفت

بشیش: (ہ، صفت) وِشیش، خاص، اہم

ب......ص

بصارت : (عر، مو) 1- اکھ دی لو، بینائی، نظر، نگاہ 2- پچھان، شناخت

بصائر: (عر، مو) بصیرت دی جمع

بصر: (عر، مو) 1- اکھ 2- مجازاً: نظر، بینائی، نظر، بصارت، وِنگی: 'توں تسکین دِلے دی میری، نُور بصر دا میرا' (محمد بخش)

بصرہ : (عر، مذ) عراق دا اِک مشہور شہر تے منڈی

بصرہ لگن، (محا) موج ہوون، ناجائز ذریعے نال کمائی کرن

بصرے دی کھٹی، (محا) مفت دی کمائی

بھرے دی کھٹی کھاون، (محا) مفت دی کمائی کھاون

بَصَل: (عر، مذ) گنڈا، پیاز

بصُورت: (فا+عر، فم) 1۔ ظاہر طور تے اُپروں، وِنگی: 'بصورت سعد اندر عمل دے چور' (غلام رسول عالمپوری) 2۔ اوس حالت وِچ

بصُولا: (صفت) بے اصولا دی تخفیف، جیہدا کوئی اصول نہ ہووے

بصُولی: (مو) وصولی دا وگاڑ، اُگراہی

بصیر: (عر، صفت) 1۔ اللہ تعالیٰ دا اک صفاتی ناں، ویکھن والا، وِنگی: 'میں بصیر تکاں ہر اک نوں کوئی کرے اذکاراں' (گُل) 2۔ دانا، سیانا

بصیرت: (عر، مو) 1۔ یقین، اندر دی روشنی، دِل دی نظر، دانائی، سمجھداری، 2۔ عقلمندی 3۔ دل دی دانائی

بصیغہ: (فا+عر، فم) کھاتے وِچ، مد وِچ، سلسلے وِچ

ب......ض

بضاعت: (عر، مو) 1۔ تجارت دا سرمایہ 2۔ پونجی

بضد: (فا+عر، فم) ہٹھ نال، ضد نال

بضع: (مذ) 1۔ تن توں نوں تیکر دا عدد 2۔ نکاح 3۔ گوشت کٹنا

ب......ط، ظ

بط: (عر، مو) 1۔ اک آبی پرندہ 2۔ شراب دی صراحی نوں وی آکھیا جاندا اے پر اوہنوں بطے آکھی دا اے، خالی بط نہیں آکھدے، بطخ، مرغابی، وِنگی: 'چوی چوا بط مرغابیاں مارن سر وِچ غوطے' (میاں محمد بخش)

بط بط: (صوت) بطخاں نوں بلاون دی آواز

بطاطہ: (مذ) آلو

بطال: (صفت) 1۔ جھوٹھا 2۔ وڈا بہادر......طنزاً

بطالت: (مو، صفت) دلیری

بطاء: (مو) دیر

بطحیٰ: (مو) پتھریلی تے ناہموار زمین

بطخ: (فا، مو) اِک مشہور پرندہ جیہڑا عموماً پانی تے تردار ہوندا اے تے چکڑ پانی وِچوں اپنی خوراک لبھدا اے

بطخا: (عر، مذ) 1۔ پانی دا لانگھا، پانی دی گزرگاہ 2۔ اجیہی پتھریلی یاں سخت تھاں جیہڑی پانی دی گزرگاہ رہی ہووے 3۔ مکہ معظمہ دی وادی

بطخا چھڈن، (محا) گپ مارن، پھڑ چھڈن، ٹرپل مارن

بطخی: (مو) ویکھو: بطخ جیہدی ایہہ تصغیر اے

بطر: (صفت) آپ مہارا

بطرز: (فا+عر، فم) بت موجب، طرز نال، طریقے نال

بطرف: (فا+عر، فم) پاسیوں، پاسے نال، پاسے ولوں، پاسے ول

بطریق: (فا+عر، فم) اندازے موجب، طریقے نال، حساب نال

بطک: (مو) 1۔ بطخ دی تصغیر 2۔ شراب دی چھوٹی صراحی

بطکا: (مذ) ویکھو: بطخا

بطل: (صفت) دلیر، شجاعت

بطل بطورا: (صفت) 1۔ بھدا، بے ڈھنگا 2۔ حیران، پریشان 3۔ بیوقوف

بطلان: (مذ) بے کارشے

بطن: (عر، مذ) ظاہر دی ضد، اندرونا، ڈھڈ، پیٹ

بطن: (مذ) وطن دا وِگڑیا رُوپ

بطنہ: (مذ) بھریا ہویا ڈھڈ

بطور: (مو) دیر

بطور: (فا+عر،فم) طور تے، طریقے نال، روپ وچ

بطون: (عر، مذ) بطن دی جمع 1- راز، بھید 2- اندرونی حالت
3- اُردو وچ مفرد دی طرحاں مستعمل اے

بطی: (صفت) دیر کرن والا

بطی الاثر، (صفت) دیر وچ اثر کرن والا

بطیخ: (مذ) خربوزہ یاں ہدوانہ

بطین: (مذ) توند، ڈھڈ

بظاہر: (فا+عر،فم) ظاہر طور تے، ویکھن وِچ، اُتوں

ب......ع

بعال: (مذ) زنانیاں نال کھیڈنا

بعثت: (عر،مو) 1- گھلیا جاون، رسول بنا کے گھلّیا جاون 2- پیغمبری، رسالت دا زمانہ

بعد: (عر،فم) پچھوں، مگروں

بعد ازاں، (فا+عر،فم) ایدوں مگروں، ایس توں پچھوں

بعد الموت، (مذ) مرن توں بعد

بعد پوَن، (محا) مگر پوَن

بعد پے جاون، (محا) مگر پے جاون

بعد پینا، (محا) مگر پینا

بعد وِچ، (فم) پچھوں، پھیر، مگروں، چرکا

بعدوں: (فم) ویکھو: بعد وِچ

بعض: (عر،صفت) کجھ، کوئی، کئی، متفرق، خاص

بعض اوقات، (عر،فم) بعض ویلے، کدی کدی، کدے کدائیں، اکثر، کسے وقت

بعض بعض، (عر،فم) کوئی کوئی، ٹاواں ٹاواں، وِرلا وِرلا

بعضا: (مذ) کوئی، کوئی اِک، ٹاواں، وِرلا

بعضے: (مذ) بعض یاں بعضا دی جمع، کوئی کوئی، کئی، کُجھ، وِرلے

بعضے ویلے، (فم) کسے ویلے، کدی کدی، کدی کدائیں، بعض اوقات

بعل: (عر، مذ) 1- اک بُت دا ناں، اک دیوتا 2- خاوند 3- آقا، مالک

بعوض: (مذ) بدلے، بجائے

بعید: (عر،صفت) 1- دُور، پرے 2- وکھ، الگ، جُدا 3- خلاف، وَنگی:
'تیری کوہنا بعید مزید تھلوں حدوں پار اسرار دا بام تیرا' (قادری)

بعینہ: (عر،فم) ہُو بہو، اُنجے دا اُنجے

ب......غ

بُغ: (فا، مذ) 1- تلوار بندوق، ڈھال یاں واجے وغیرہ دا اُچھاڑ 2- آکڑیا ہویا موٹا کپڑا 3- (صفت) مُورکھ، موٹی عقل والا

بغا: (پو،صفت) بیگانہ، اوپرا، غیر، دُوجا

بغا (بگّا): (مذ) 1- ڈرپوک، بُزدِل 2- بھگوڑا

بغا پوون، (محا) 1- لڑن توں ڈرنا 2- تھک کے راہ توں ہٹ جانا

بغا کرن، (محا) 1- ڈرن 2- نسن

بغار: (مذ) بیگار دا وگاڑ، بغیر اُجرت دے کم، دھکّو زوری کروایا ہویا کم، بے دِلی نال کیتا ہویا کم

بِغانی: (مو) بیگانی، اوپری، غیر

بِغانی سُتھن اِچ لتّاں اَڑاون، (محا) 1- پرائے معاملے وِچ لت اُڑانا 2- بگانے مسئلے وِچ دخل دینا

بغاوا: (مذ) بغاوت، فساد، کینہ، رولا

بغاوت: (عر،مو) 1- سرکشی 2- نافرمانی، وِدروہ، غدر کرن دی حالت، باغی ہون دا کم، غداری کرن دا کم

بغاوت کرن (محا) نابری کرن، نافرمانی کرن، سرکشی کرن

بغاوت ہوون، (محا) نابری ہوون، نافرمانی ہوون، سرکشی ہوون

بغائی: (پو،مو) نفرت نال کسے دی شےنوں واپس کر دینا

بُغچہ / بُغیچہ: (فا،مو) گنڈھڑی، گٹھڑی، پوٹلی

بُغچی: (مو) چھوٹی گنڈھڑی، چھوٹی گٹھڑی

بغداد: (فا+عر، مذ) عراق دا اک مشہور شہر، جیہڑا دارالحکومت وی اے،لفظی معنے: خدا دا دِتا ہویا

بغدادی: (صفت) 1- بغداد دا، بغداد نال نسبت رکھن والا، ونگی: 'کجھ بنی بغدادی اُستر، کجھ بُھستی کنیانی' (با) 2- چنگی نسل دا اُوٹھ

بغرض: (صفت) ویکھو: بےغرض

بُغض: (عر، مذ) 1- غصہ 2- دُشمنی، وَیر 3- ایرکھا، ساڑا، عداوت، کینہ

بُغضی: (مذ،صفت) کینہ رکھن والا، کُھسنی، کھوری

بغل: (مذ) زمین دا نوتا، واڑ

بغل: (فا، مو) 1- موڈھے دے ہیٹھلی تھاں، کچھ 2- بجے کھبے دا حصہ، پاسا، وکھی 3- اوہ کپڑا جو کُرتا وغیرہ سیون سے کچھ والی تھاں اُتے وادھو لایا جاندا ہے 4- گُٹھ، واڑ 5- کنڈھا، کنارہ 6- نیڑے، نزدیک

بغل بچہ، (مذ) 1- شاگرد، پٹھا، فرمانبردار 2- گھڑے دی مچھی 3- خوشامدی، جھولی چک

بغل بلائی، (مو) کچھ دا پھوڑا، کچھر الی، لگرالی

بغل بند، (فا،صفت) اوہ کپڑا یاں رسی جیہڑی کچھاں تھلیوں بنھی جاندی اے

بغل پاؤنا، (مذ،صفت) مانگت، منگتا، بھکاری

بغل تا کی، (مو) بغلاں دے ہیٹھ دی لنگھا کے چادر بنھن دا ڈھنگ

بغل دیؤن، (محا) سنھ لا کے اندر آوڑن

بغل گن، (مذ،مو) ویکھو: بغل گنھ

بغل گندھ، (مو) کچھ وِچوں بدبو آون دا روگ

بغل گنھ، (مذ+مو) 1- کچھ وِچوں بدبو آون دی بیماری 2- کچھ وِچ نکلن والا پھوڑا

بغل گیر، (فا،صفت) جپھی پاون والا، گلوکڑی پاون والا

بغل گیر ہوون، (محا) گلوکڑی پاون، جپھی پاون، گلے مِلن

بغل گیری، (مو) جپھی، گلوکڑی

بغل لگن، (محا) 1- سڑک دے اِک پاسے رہن 2- گُٹھے لگن، الگ رہن

بغل لون، (محا) 1- کچھڑ لون، جپھی پاون 2- گھیرا پاون 3- اگانہہ لنگھ جاون

بغل لینا، (محا) 1- گھیرا پاونا 2- اگانہہ لنگھ جانا

بغل مارن، (محا) 1- نہ کرن، انکار کرن 2- گُھلن ویلے اِک خاص داء لاون

بغل مارنا، (محا) کُشتی دا اک داء (وِروِدھی پہلوان دی بانہہ اپنی بغل وِچ گُھٹ کے داء لاونا)

بغل وجاون، (محا) 1- کچھاں مارن، خوش ہوون 2- کسے دا مذاق اُڈاون، ٹھٹھا کرن

بغل وجاونا، (محا) 1۔ بہت خوش ہونا 2۔ ٹھٹھا کرنا

بغل وِچ، (فم) کول، نیڑے، پاس، کچھ وچ

بغل وِچ پالن، (محا) اپنی نگرانی یاں سرپرستی وچ پرورش کرن

بغل وِچ دباون، (محا) کچھ ہیٹھ لکاون، کچھے مارن

بغل وِچ دباونا، (محا) کچھ ہیٹھ لکاونا

بغل وِچ دبّن، (محا) ویکھو: بغل وِچ دباون

بغل وِچ سوَن/ بغل وِچ سَوں جاون، (محا) نال سَون، جھولی وچ سَوَن

بغل وِچ لوَن، (محا) بغل گیر ہوون

بغل وِچ لَے کے بیٹھن، (محا) نال لا کے بہن، جھولی وِچ لَے کے بہن، ہرویلے نال رکھن

بغل وِچ لَے کے سو جاون/ بغل وِچ لے کے سَوون، (محا) نال لٹا کے سون، جپھی پا کے سَون

بغل وِچ مارنا، (محا) کچھ ہیٹھ لکاونا

بغل وِچ ہو جاون، (محا) 1- اِک پاسے ہو جاون، الگ ہو جاون 2- نال لگ جاون

بغل ہونا، (محا) اِک پاسے ہونا

اغل بغل، (فم) ایدھر اودھر

مُونہہ وِچ رام رام، بغل وِچ چھُری، (اکھا) جدوں کوئی آدمی اُتوں کجھ ہور تے اندروں کجھ ہور ہی نکلے اوددوں کہندے نیں، (اکھا) 'باہروں چٹے بگلے اندروں کالے کاں'

بغلا : (پو، مذ) سفید اُچی لتاں والا بگلہ، آبی پرندہ

بغلاں : (مو) بغل دی جمع

بغلاں بنّن، (محا) کچھاں دے وال صاف ہوون

بغلاں بنواون، (محا) کچھاں دے وال صاف کراون

بغلاں جھاکن، (محا) شرمندہ ہوون، لاجواب ہوون

بغلاں جھاکنا، (محا) 1۔ شرمندہ ہونا 2۔ لاجواب ہونا

بغلاں سُنگھن، (محا) 1۔ تے ہٹاون لئی کچھاں نوں سُنگھن 2- نموشی محسوس کرن، شرمندہ ہوون

بغلاں لاہون، (محا) کچھاں دے وال مُنن

بغلاں لتھن، (محا) ویکھو: بغلاں لاہون

بغلاں لینا، (محا) جپھی پاونا، گلوکڑی پاونا

بغلاں مارن، (محا) ویکھو: بغلاں وجاون

بغلاں وجاون، (محا) 1- کچھاں مارن، خوش ہوون 2- کسے دا مذاق اُڈاون

بغلن : (مصدر) کسے نوں گھیرا پا کے اگوں روکن، ولن، گھیرا پاون

بغلنا: (فعم) 1۔ کسے نوں گھیرا پا کے اگوں جا کے روکنا 2۔ گھیرا پاونا، ولنا

بغلول : (صفت) بگلول توں وِگڑ کے بنیا ہویا، بگلے ورگا، بگ، بُدھو، بےشعور، لم تڑنگا، بگ، ونگی: 'نہ کر بھگی بن بغلول' (امرس)

بغلی: (مو) 1- موڈھے اُتے لمکاون دی جھولی، جس وچ عام طور تے فقیر منگی خیرات پاوندا ہے 2- (صفت) بغل والا، بغل دا، کچھ دے متعلق

بغلی پاونا، (صفت) منگتا، بھکاری

بغلی تکیہ، (مذ) کچھ وچ رکھن لئی بنایا ہویا سرہانا

بغلی چور، (مذ) منافق ساتھی، خفیہ دشمن

بغلی دُشمن، (مذ) ویکھو: بغلی چور

بغلے : (فم) بغل وِچ، کچھ اندر

بغلے لاون، (محا) اِک پاسے کر دیون، کُنجے لاون، الگ کرن

بغلے مارنا، (محا) کچھ ہیٹھ لُکاونا

بغلے وجن، (محا) کچھاں ہیٹھ ٹکن، کچھے وجن

بغُوچڑا: (مذ) بغوچہ توں تصغیر، بہتا چھوٹا باغ

بغوچہ: (مذ) باغیچہ توں وِگڑ کے بنیا ہویا، چھوٹا جیہا باغ

بغُوچی: (مو) باغیچی توں وِگڑیا، چھوٹی کیاری

بغیچا/بغیچہ: (مذ) چھوٹا باغ، پھلواڑی

بغیچی: (مو) بغیچہ دی تصغیر، چھوٹا باغیچہ، پھُلاں دی کیاری، پھلواڑی

بغیر: (فا+عر، مذ) بِنا، باجھوں، سوائے

بغیراں/بغیروں: (مذ) ویکھو: بغیر

بغیرت: (صفت) بے غیرت دی تخفیف، بے حیا، بے شرم

ب......ف

بفا: (مذ) 1-بھاف، بھاپ، انجن توں نکلن والا دھواں 2-(صفت) ڈرپوک، بُز دِل، بھگوڑا

بفا: (فا، مو) سردی، سکری، والاں دی خُشکی

بفا: (مذ) وفا داوِگڑیا رُوپ

بفادار، (مو، صفت) وفا دار، دوستی یاں تعلق نبھاون والا

بفاداری، (مو) وفاداری

بفات: (مو) 'وفات' داوِگاڑ

بفاونا: (فل) شیخی مارنا، پھُلنا

بفائی: (مو) بے وفائی داوِگاڑ

بفڑیاں: (پو، مو) چلدیاں ہواواں، حالت جنگ وِچ تلواراں دا چلنا

بفضلہٖ تعالیٰ: (عر، فم) خدا دے فضل نال، اللہ دی مہربانی نال

ب......ق

بقا: (عر، مو) 1-جیون، زندگی 2-سدیوتا، امرتا، ہمیشگی

بقا رہن / بقا رہنا، (محا) ہمیشہ زندہ رہنا، ونگی: 'وس نہیں کُجھ چلدا ڈاڈھی رب رضا، ناہیں کوئی جہان وچ رہیا بت بقا' (ہا)

بقاؤں کوچ کرنا، (محا) مر جانا، چلانا کرنا، ونگی: 'کرگئی مائی کُوچ بقاؤں، وج گیا کُوچ نگارہ' (گُل)

بقال: (عر، مذ) بانیا، بنیا

بقایا: (عر، مذ) بقیہ دی جمع 1-بچ رہیا ہویا، بچیا کھچیا، بچیا ہویا، باقی، باقی بچی ہوئی (رقم، چیز وغیرہ)، باقی حساب 2-بچت، خرچ مگروں جو کجھ وڈھ رہیا ہووے

بقچہ: (فا، مذ) گٹھڑی

بقچی: (فا، مو) چھوٹی گٹھڑی

بقراط: (مذ) اِک مشہور یونانی دانشور تے حکیم دا ناں

بقر عید: (مو) قربانی والی عید، وڈی عید، عید الاضحیٰ

بقعہ: (عر، مذ) 1-جگر داٹوٹا، جان نالوں عزیز، پیارا 2-گھر

بقلم خود: (فا+عر، فم) اپنی قلم نال، اپنے ہتھ دی لکھت نال

بقول: (فا+عر، فم) آکھن مُوجب، قول دے مطابق، کتھن موجب، ونگی: 'جیفرسن دے بقول کدھرے آون والا زمانہ مولوی فرید احمد نوں وڈا شاعر نہ سمجھے' (پنجابی ادب)

بقیہ: (عر، مذ) 1-باقی 2-بچیا ہویا

ب......ک

بک: (مذ) 1-ہرن دا بچہ، ہرنوٹا، میمنا، لیلا 2-بگلا 3-پٹاں اُتے تھاپی

مارن دا عمل، کلاوا، بکا دینا، کشتی کرنا، ہیرنوٹا 4- کھیڈ وچ ہانیاں دا جوڑا

بک : (فعمر) بکن مصدر توں امر، بکواس کر، مُونہوں گل کڈھ، بول 2- (مو) بکواس، فضول گل، بھیڑی گل 3- قے، جی متلانا

بک بائی، (مذ) بکواس

بک بائیا، (مذ) بکواس، فضول گل

بک بک، (مو) بکواس، فضول بحث

بک بک کرن، (محا) بکواس کرن، بیہودہ گوئی کرن، وادھو گلاں کرن

بک بک کے بھیجا کھاون، (محا) بک بک مچاون، بکواس کر کر کے تھکا دیون، فضول گوئی نال پریشان کر دیون

بک بک کے دماغ کھاون/ بک بک کے سر کھاون، (محا) ویکھو: بک بک کے بھیجا کھاون

بک بک کے کن کھاون، (محا) ویکھو: بک بک کے بھیجا کھاون

بک بک کے مغز چٹ لوَن، (محا) ویکھو: بک بک کے بھیجا کھاون

بک بک لا دیوَن / بک بک لاون، (محا) فضول گلاں کرن، ایویں کن کھاون

بک بک لاونا (کرنا)، (محا) فضول دیاں گلاں کرنا، ایویں کن کھانا

بک بک مچا دیوَن / بک بک مچاون، (محا) بک بک کرن، فضول بولن، ایویں کن کھاون

بک بکا، (مذ،صفت) جس سواد نال جی گھرے، بے سُوادا، پھِکّا، بدمزہ، بے سوادا کسیلا پن

بک بکاٹ، (مذ) جی گھِرن دی حالت

بک بکاونا، (فل) 1- جی خراب ہونا 2- پیٹ وچ گڑبڑ ہونا

بک بکاہٹ، (مذ) فضول دیاں گلاں، بکواس

بک بکاؤ، (مذ) ویکھو: بک بکاہٹ

بک بکی، (مو) اُباک، اُپرچھل، اُلٹی، قے

بک بکیا، (مذ) بکواس کرن والا، فضول بولی جان والا

بک پؤن، (محا) بچی گل دس دیوَن، راز ظاہر کر دیون

بک جاون، (محا) بھیت اُگل جاون، راز دی گل دس دیوَن

بک جھک، (مو) بک بک، بکواس

بک جھک کرن، (محا) رون پٹن، رولا پاون، بکواس کرن

بک جھک کے، (فم) روپٹ کے، بکواس کر کے، کُجھ کے

بک جھک لاون، (محا) بکواس کرن، کِل کِل کرن، جھگڑن

بک چھڈن، (محا) گل یاں بھیت دس دیوَن

بک دیون، (محا) 1- من لوَن، اقرار کرلوَن 2- راز دی گل دس دیوَن

بِک : (مذ) کُٹنا، مارنا

بِک چیڑنی، (محا) 1- چھِل لاہنا، کھَل لاہنا، زیادہ منافع لینا 2- بہت مارنا

بِک لاہنا، (محا) بہت کُٹنا، مارنا

بُک (Book): (انگ،مو) 1- قطار، کتاب، کاپی 2- وقت توں پہلوں مقرر کراون دی حالت (سیٹ وغیرہ)

بُک بائینڈنگ (Book Binding)، (انگ،مو) جلد سازی

بُک پوسٹ (Book post)، (انگ،مذ) چھپن والا یاں چھاپیا ہویا میٹر جس نوں بھیجن لئی رعایتی ڈاک خرچ لگدا ہے

بُک ڈپو (Book Depot)، (انگ،مذ) کتاباں دی وڈی دُکان

بک سٹال(Book Stall)،(انگ ،مذ) کتاباں دی دُکان

بک سیلر(Book Saller)،(انگ ،مذ) کتاباں دی دُکان وِچ کم کرن والا آدمی

بک شیلف(Book Shelf)،(انگ ،مذ) کتاباں رکھن دی الماری نما شیلف

بک کراونا، (محا) کوئی چیز باہر بھیجن لئی سٹیشن یاں موٹر اڈے وغیرہ تے بلٹی لے کے دینا، بلٹی کروانا، اک تھاں توں دوجی تھاں اپڑان دا معاہدہ کرن

بک کیپنگ(Book Keeping)،(انگ ،مذ) ترتیب موجب علمی لیکھا کاری

کیش بک(Book Cash)،(انگ، مو) خریداری دی کتاب

بک: (مذ)1- گردہ2- (مو) دُوواں ہتھاں نوں اکٹھے کرن نال بنیا ٹویا جیہا جس وچ بھر کے کوئی چیز دِتی جاندی ہے، دُو ہتھاں دا پیالے وانگوں جوڑ، دُولپّاں دا جُٹ، دُونہہ لپاں جُڑیاں وِچ جتی شے آ جاوے 3-۔ اوہ ماترا جو ایس خالی تھاں وِچ سما سکے 4- (فم) تھوڑا جیہا

بک اُڈنا، (محا) ہتھ پسارا، منگنا

بک بک، (فم) بہت مقدار وِچ، چوکھی ماترا وِچ، وَنگی: 'ہردے اندر رسن والیا، بک بک رس پیا' (بلجیت تُلسی)

بک بک رونا، (محا) بہُت رونا، زار قطار رونا

بک بھر، (فم) تھوڑا جیہا

بک بھر بھر دینا، (محا) کُھلے دِل نال کوئی چیز دینا

بک بھر کے لُٹنا، (محا) چنگی طرحاں لُٹنا

بک کُو، (فم) تھوڑا جیہا

اگیتا اِک پچھیتی بک، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ موقع کُھنجا کے کیتا جان والا کم کوئی خاص فائدہ نہیں دیندا اودوں کہندے ہن

بُکاں بھر بھر رونا، (محا) چھم چھم رونا، زارو قطار رودن

بُکاں دے بک، (فم) بہت زیادہ

بُکاں موہیں، (فم) بہت مقدار وِچ، بہت زیادہ

بُکاں نال سمندر چھٹن، (محا) ناممکن کم کرنا، وَنگی: 'پار روئے سمندروں ہیر بیٹھی، بیوقوفی کرن، بُکاں نال سمندر نوں چھٹ سُٹاں' (وارث)

بکُو بک، (فم) 1۔ دوواں ہتھاں نال 2۔ نکو نک

بکا: (مذ) بک بک کرنا، گل اُگل دینا، راز دس دینا

بکا تے گل لگ جاون / بکا تے گل لگن، (محا) ڈھاہیں ماردیاں ہویاں گل نال لگ جاون

بکا لینا، (محا) سچی گل اگلوا لینا

بُکّا: (مذ) ہوا نال اُڈ کے آیا ہویا تھوڑا جیہا گھٹا

بکاٹ: (مو)1۔ بھیڈ دی اواز 2- رودن دھوون، چیخ، کُرلاٹ

بکاٹ پٹن، (محا)1۔ بھیڈاں دا مسلسل بولن 2- اُچی اُچی رودن

بکاٹا: (مذ) چیخ چہاڑا

بکاٹا مارن، (محا) رولا پاؤنا

بِکاؤُ: (مذ) وِکن دا، فروختی

بکار: (فا،مو) لوڑ والی، جس دی لوڑ ہووے، لوڑ والی، وَنگی: 'دُوجی کیہڑی چیز پیاری دس بکار جو تینوں' (گُل)

بکار: (مو) 1۔ اُچی اُچی بلاون دی حالت 2۔ بھیڈاں دی میں میں

کرن دی اواز

بِکار: (صفت) ویکھو: بے کار

بکارا: (مذ) 1- بیماری، روگ، دُکھ 2- جھگڑا، فساد 3- بے معنی گل، بکواس، بُڑبُڑاہٹ 4- رہبر 5- فجر، ایلچی، قاصد 6- چالان 7- خط

بُکارا: (مذ) 1- للکارا، آوازہ 2- نکما، ناکارہ، نکھد

بکاری: (مو) بے کاری دی تخفیف، کم کا جوں وانجھا ہوون دی حالت، ویلھا پن

بکاس: (مذ) وکاس، آسمان تے زمین دے وِچکارلی خالی تھاں، خلا

بکال: (مذ) 1- بکا توں مکّبر......ڈھیر بک بک 2- مجازاً......فضول جیہی گل دا بار بار بیان ہوون والا 3- دن دا پچھلا پہر 4- مندی گھڑی

بکالنا: (متعدی المتعدی) وِکوانا، فروخت کروانا، کسے کولوں کوئی شے وِکوانا

بِکانا: (متعدی المتعدی) ویکھو: بکالنا

بکانی: (مو) بھیڈ بکری دی مَیں مَیں کرن دی اواز

بکّاں: (مو) بکّی دی جمع، بکھی، وکھی

بکّاں پوَن، (محا) بکّیں پوَن، لڑن نوں آون، وکھیں پین

بکاواد/ بکاوادھ: (مو) بکواس

بکاولی: (مو) 1- اِک افسانوی کردار 2- بطخاں دا جوڑا یاں بہتیاں ساریاں بطخاں 3- بطخاں ورگی سفید

بکّاون: (مصدر) گُتھم گُتھا کراون، گھلاون، بکھیو بکھی کراون

بکاونا: (متعدی المتعدی) 1- بے فائدہ بُلاونا 2- سچی گل اکھوا لینا

بکائن: (مذ) نم دی نسل دا اک درخت

بِکاوَ: (مذ) ویکھو: وکاوَ

بِکاوَمال، (مذ) 1- وِکن دی شے 2- طنزاً ایہے بندے نوں آکھدے نیں جیہڑا لالچ وِچ آ کے اپنے وعدے توں پھر جاوے یاں وِک جاوے

بِکائی: (مو) وِکری، فروخت

بکباس: (مو) بکواس دا وِگاڑ

بکبکاٹ: (مو) 1- فضول گلاں 2- بے سواد تے بے ذائقہ ہون دی کیفیت

بکبکاون: (مصدر) جی خراب ہوون، تے آون نوں ہوون

بکبکاؤ: (مو) فضول گلاں، بکواس

بکبکی: (مو) 1- بکبکا دی تانیث، بے سوادی، پھکّی 2- اُباک، اُپرچھل، اُلٹی، تے

بکت: (مذ) وقت دا وگاڑ، ویلا، سما

بکتا: (مذ) 1- بولن والا، کہن والا 2- تعلیم دین والا 3- گاڑی

بکتر: (فا، مذ+مو) لڑائی وِچ جسم نوں بچاون والیاں لوہے دیاں کڑیاں دی بنی پوشاک، کوچ، زرہ بکتر

زرہ بکتر، (فا، مو) لوہے دا لباس جیہڑا پُرانے سمے لڑن والے پہندے سن

بکٹ: (صفت) 1- وکٹ 2- عجیب، انوکھی

بِکٹ: (صفت) 1- اوکھا، کٹھن، کرڑا 2- بُری شکل دا، بھیانک 3- ڈراوَنا، خوفناک، خطرناک 4- وڈا 5- (مذ) پھوڑا، پھٹ

بکٹا: (صفت) کوڑا، کسیلا، بکبکا

بکجی: (مو) 1- بے کجی دی تخفیف، بے حیائی، بے شرمی 2- بے شرم زنانی، بے حیا عورت

بکر: (مذ) 1- بکرا 2- مجازاً......گبھرو، جوان

بکر جوان، (مذ) بھر جوان، تندرست تے جوان مرد

بکر جوان ہوون ، (محا) گبھرو ہوون، مرد ماہنو ہوون، صحت مند ہوون

بکر داڑھی ، (صفت) اوہ آدمی جس دی داڑھی دے وال گھٹ ہوون

بکر داڑھی ہوون ، (محا) بکرے ورگی داڑھی والا ہوون، وِرلے والاں والا ہوون

بکر داڑھیا ، (مذ، صفت) ایسا بندہ جس دی داڑھی دے وال گھٹ ہوون

بکّر زال، (مو) بھر جوان عورت، تندرست تے جوان عورت

بکر قصائن، (مو) بکرے مارن والی قصائن

بکر قصائی، (مذ) اوہ قصائی جو بکرے مارے، اوہ قصائی جیہڑا صرف بھیڈ یاں بکری دا گوشت ای ویچے

بکر وال ، (مذ) بکریاں چراون والا، چھیڑو، آجڑی، عیالی

بکر وال سڈ ، (مذ، مو) بے مقصد گلاں

بکروان، (مذ) آجڑی، ایالی، بھیڈاں بکریاں چارن والا، چارو، چھیڑو

بکّرا : (مذ) 'بکری' دا مذکر، اِک پشو جو دو تِن فٹ اُچا ہوندا اے تے جس دا گوشت کھادا جاندا اے

بکّرا بُلاون/ بُلاونا (محا) 1- مُونہہ تے پُٹھا ہتھ رکھ کے بڑھکاں مارن، باگھیاں پاون 2- ہنکارن 3- للکارن، ونگارن

بکّرا داڑھی ، (مو) ویکھو: بکّر داڑھی

قربانی (بَلی) دا بکرا بننا، (محا) کسے دے کم دی سدھی لئی انجانے یاں مجبوری وجھوں آپ نقصان اُٹھاونا

کُدنا بکرا، (مذ) قربانی دا بکرا

بکرار : (مذ) بکریاں داعیالی، آجڑی

بکراس : (مو) بکریاں دی قربانی

بکرال : (مو، صفت) بکریاں چارن والی

بکرال سُروپی، (صفت) بھیانک سروپ والا

بُکرالنا: (فل) بہت تِہائے یاں گھبرائے ہوئے ہونا

بُکرا لیا ہویا، (صفت) 1- گھمنڈی، ہنکاری 2- گھبرایا ہویا، پریشان ہویا ہویا

بُکرم (Buckram): (انگ، مذ) اِک قسم دا سخت موٹا کپڑا جو تہہ وِچ دین دے کم آوندا اے

بِکر ماجیت: (ہ، مذ) اِک مشہور راجا جس دے ناں تے بِکرمی سمت چلیا ہویا اے

بِکر ماجیتی: (صفت) 1- بِکر ماجیت نال تعلق 2- بِکر ماجیت دا

بِکرمی: (صفت) بِکر ماجیت نال تعلق (مذ) بکرمی سمت

بِکرمی سال، (مذ) بِکر ماجیت نال متعلق سال، بکرمی سمت

بِکرمی سمت ، (مذ) بکر ماجیت دے ناں تے چلیا سمت جو عیسوی سن توں 51 سال پہلے شروع ہوندا اے

بِکرمی: (پوا، صفت) بھیڑے کم

بکرمیوہ : (صفت) جنگلی پھل

بکرن: (مذ) پتھریلی دھرتی وچ رہن والا اک طرحاں دا اجگر جیہڑا زہریلا نہیں ہوندا

بکرُو : (مذ) ویکھو: بکرا

بکّر وال: (مذ) بکریاں چارن والا، آجڑی، ایالی

بکروٹ : (مذ) بکرا دی تصغیر، بکری دا بچہ، چھوٹا بکرا، پھٹورا، میمنا، میمنی

بکروٹا: (مذ) 1۔ پلیا ہویا جوان بکرا، بکری دا بچہ، لیلہ، میمنا 2۔گبھرو3۔ مدھرے قد دا آدمی

بکروٹڑا: (مذ) ویکھو: بکروٹا

بکروٹی: (مو) 1۔ پلی ہوئی جوان بکری2۔ مٹیار کُڑی3۔ مدھرے قد دی زنانی

بکری: (مو) اِک چھوٹے قد والا دُدّھ دین والا جانور، بکرے دی مادہ

بکری بلھاون، (محا) برباد کر دینا

بکری دُدّھ تاں دیندی ہے پر مینگناں پا کے، (اکھا) جدوں کوئی آدمی بُہتی بےسوادی کر کے کم کرے تاں کہندے نیں

بکری لئی مجھ کوہ دیؤن، (محا) تھوڑے فائدے لئی بُہتا نقصان کرلوَن

بکری وانگ مُونہہ مار دے پھرن، (محا) ویکھو: بکری وانگ مُونہہ ماردے رہون

بکری وانگ مُونہہ مار دے رہوَن، (محا) ہر ویلے کُجھ نہ کُجھ کھاندے رہون

بکری وانگر چرن / بکری وانگوں کھاون، (محا) ہر ویلے کھاندیاں رہوَن

بکری وانگوں مُونہہ چلّن، (محا) ویکھو: بکری وانگوں کھاون

پیچو بکری، (مو) بچیاں دی اک کھیڈ

سانگے دی بکری کُسانگے دی مجھ، (اکھا) ایہہ دسنا ہووے کہ تھوڑا نقد بُہتے اُدھار نالوں چنگا ہوندا اے اوددوں کہندے نیں

شیر بکری دا اِکو گھاٹ پانی پینا، (اکھا) امن امان دا ورتارا ہونا

کُڑیاں چڑیاں بکریاں تِنّے ذاتاں اتھریاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کُڑیاں چڑیاں تے بکریاں تِنّے ہی ٹک کے نہیں بہندیاں اوددوں کہندے نیں

کھاوے بکری وانگ سُکے لکڑی وانگ، (اکھا) جدوں کسے نوں کھادا پیتا نہ لگے تاں کہندے نیں

بِکری: (مو) وِکری، فروخت

بکرے: (مذ) 'بکرا' دی جمع

بکرے بُلاون، (محا) ویکھو: بکرا بلاون

بکرے دی اولاد، (صفت) حرام دا، حرامی

بکرے دی اولاد ہوون، (محا) حرام دا ہوون، حرامی ہوون

بکرے دی بولی بولن، (محا) 1۔ بےوقوفاں طرحاں بولن 2۔ اُلٹی کرن، قَے کرن

بکرے دی جان گئی پر کھان والے نوں سواد نہ آیا، (اکھا) جدوں کسے دے کم لئی بہت جتن تے گھالنا کیتی جاوے پر اوہ اوس نوں کسے گنتی وچ ہی نہ لیاوے تاں کہندے نیں

بکرے دی ماں کدتک خیر مناوے گی / بکرے دی ماں کِنا کُو چِر سُکھ مناؤ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ گُناہگار نوں اپنے گُناہ دا پھل ضرور ہی بھوگنا پیندا اے اوددوں کہندے نیں

بکرین: (صفت) بہت ای موٹا سپ

بکڑا: (مذ) بڑبڑاہٹ، بکواٹ، بکواس

بکڑاٹ: (مذ) ویکھو: بکڑا

بکڑ سُوہا: (مذ) بکسُوہا دا وِگڑیا رُوپ، لوہے دی لمی ڈبل پن جس نوں بٹن دی تھاں ورتیا جاندا اے، یاں کپڑے دے پھٹ جاون تے وقتی طورلئی سیون دی تھاں لایا جاندا اے، بکل، پن

بکڑواد: (مو) بکواس، فضول گلاں

بکروال: (پو،مذ) ویکھو: بکروال

بکرواہ: (مذ) بکواس

بکرونڈی: (مو) اوہ رسی جس دے سہارے منجی اُنی جاندی اے، مُل، سنگھا

بکس(Box): (انگ، مذ) صندوق، ٹرنک، ڈبی، ڈبا، پیٹی

ٹول بکس (Toll Box)، (انگ، مذ) موٹر وغیرہ دی مرمت لئی ورتے جان والے اوزار وغیرہ رکھن دا ڈبا

شنگار بکس، (مذ) اوہ ڈبا جس وچ عورتاں شنگار وغیرہ دا سمان رکھدیاں نیں

لیٹر بکس، (Latter Box) (انگ، مذ) 1۔ سرکار ولوں تھاں تھاں تے رکھے گئے لوہے وغیرہ دے اک قسم دے ڈبے جیہناں وچ باہر بھیجن لئی چٹھیاں وغیرہ پائیاں جاندیاں ہن 2۔چٹھیاں حاصل کرن لئی گھراں دے باہر کندھ وغیرہ نال لایا لکڑی وغیرہ دا ڈبا، جس وچ ڈاکیا چٹھیاں چھڈ دا اے

بکسا: (مذ) صندوق، ٹرنک

بکساون: (مصدر) بخشاون دا وگاڑ، معاف کراون

بکساونا: (متعدی المتعدی) ویکھو: بخشاونا

بکساہٹ: (مو) کڑواہٹ، کسیلاپن

بکّسن: (مصدر) بخشن توں وِگڑ کے بنیا، معاف کرن، پُن کرن، دیؤن

بکسنا: (فم) ویکھو: بخشنا

بکسوآ/ بکسُوا: (مذ) 1۔ دو چیزاں نوں جوڑن لئی یاں کسن لئی تار دی بنی ہوئی اک طرحاں دی سوئی جس دا نوک والا حصہ چبھن توں بچن لئی نال ہی بنی ہوئی ہُک وچ اُڑا دِتا جاندا اے، سیفٹی پن 2۔لوہے، پتّل وغیرہ دا چکور یاں گول چھلا، جس وچ لگی سوئی نال تسمے فیتے وغیرہ نوں کسیا یاں جوڑیا جاندا اے، بکلس 3۔ کپڑے یاں چمڑے وغیرہ دے حصیاں نوں آپس وچ جوڑن لئی بنایا ہویا کُنڈا، کانٹا

بکسیلا: (مذ، صفت) کوڑا، کسیلا

بکشیش: (مو) بخشیش دا وِگاڑ

بکف: (فا، فم) ہتھیلی تے

بکل: (مذ) 1۔ بکواس، بیہودہ گل، بیوقوفی دی گل 2۔ بے ترتیبی 3۔ (صفت) چوری دا مال 4۔ بیہا، پھکا، کسیلا، پھکّا، بے سوادا 5۔ اُبالے ہوئے چھولے کنک وغیرہ جو مجھ نوں ونڈ وجھوں توڑی وچ گُٹ کے پائے جاندے ہن، ہولاں، مکی دے ادھ، بُھجے دانے

بکّل(Buckle): (انگ، مذ) لوہے، پتّل وغیرہ دا چکور یاں گول چھلا جس وچ لگی سوئی نال تسمے فیتے وغیرہ نوں کسیا یاں جوڑیا جاندا اے

بِکل: (صفت) 1۔ وِیاکُل، گھبرایا ہویا 2۔ سودائی 3۔ کمزور 4۔ نامکمل، بے عقل

بُکّل: (مو) 1۔ چادر یاں دُپٹے دے اُپر لین دا اک ڈھنگ جس وچ اک لڑ موڈھے اُتوں دی ہو کے پچھے لمکدا اے 2۔ چادر لین دا اک ڈھنگ

بُکّل دا چور، (مذ) ویکھو: بُکّل دا سیری

بُکّل داسپ، (مذ) وِکھاوے دا دوست پر وچوں ویری

بُکّل دا سیری، (صفت) بھیتی، ہمراز، دِل جانی

بُکّل سانجھی ہونا، (محا) اک دوسرے دا بھیت جاننا

بُکّل گُڑی پنڈ ڈھنڈورا، (اکھا) کُچھڑ کُڑی شہر ڈھنڈورا

بُکّل کھولنا، (محا) بھید کھولنا، ونگی: 'ہیر آکھیا جائیکے کھول بُکّل' (وا)
بُکّل لگنی، (محا) 1۔گلوکڑی پینی 2۔ مرغاں دا اک پاسیوں ہو کے دوجے پاسے لنگھ جانا
بُکّل مارنا، (محا) بُکّل دے ڈھنگ نال اپنے اُپّر کپڑا لینا
بُکّل وِچ، (فم) چوری، لُکا کے
بُکّل وِچ جانا، (محا) پناہ لینا
بُکّل وِچ جھاڑی مارنا، (اکھا) اپنے اوگناں نوں آپ کھوجنا
بُکّل وِچ سپ پالنا، (محا) نقصان پہنچاون والے دی تعریف یاں پکھ کرنا
بُکّل وِچ گُڑ بھننا/ بُکّل وِچ روڑی بھننا، (محا) کوئی کم لُکا کے کرنا
بُکّل وِچ مُونہہ پاونا، (محا) اپنے اندر جھات پاؤنا
بُکّل وِچ وڑنا، (محا) پناہ لینا، آسرا لینا
چور دی ماں بُکّل وِچ سونہہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ قصوروار ہمیشہ شرم نال نیویں پالیندا اے اودوں کہندے نیں
ڈڈ ٹپوسی کنگنی، ڈانگو ڈانگ کپاہ، سیف دی بُکّل مار کے چھلیاں وِچوں جاہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کنگنی کپاہ اتے مکّی دی چنگی فصل حاصل کرن لئی بیجائی سمے لگ بھگ کِنّا کِنّا فاصلہ رکھنا چنگا ہوندا اے، اودوں کہندے نیں
گل ہوئی پُرانی، بُکّل مارنھی چودھرانی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ گل پُرانی ہون تے وِسر جاندی اے اودوں کہندے نیں
نہ بُکرا نہ بُکّل، بی بی مستور ہے، (اکھا) جدوں کوئی پھوکی شان وکھاوے اودوں کہندے نیں

بُکّل: (مُل، مذ) اِک طرحاں دا گُجھ گُجھ ریتلی دھرتی تے ہون والا پودا
بکلا: (مذ) ویکھو: بگلا
بکلاون: (مصدر) 1- سواد وگاڑن 2- تریہہ نال بے سُدھ ہوون
بکلن: (مصدر) 1- بکبکا ہوون، بیہا ہوون، بے سوادا ہوون 2- تریہہ نال بوندلن، بدحواس ہوون
بکلنا: (فل) 1۔گھبرا جانا، ویاکُل ہونا 2۔ بہت پیاس لگنا
بکلواون: (مصدر) 1- سواد بدلواون، ذائقہ بدلواون، پھل دا ذائقہ کرلون 2- پیاس نال بدحواس کراون
بکلول: (مذ) بغلول، بگلول، بے وقوف، بُدھو، احمق، مورکھ
بکلی: (مو) 1-باکلی دی تخفیف 2- گھنگنی، اُبلیا ہویا اناج
بُکّلی: (مو) چھوٹی بُکّل، بُکّل دی تصغیر
بکلیا: (صفت) بیہا، بکبکا، کوڑا، کسیلا، پھِکّا، بے سوادا
بکلیا ہوون، (محا) بکبکا ہوون، کوڑا کسیلا ہوون، پھِکّا ہوون
بکلیاں: (مو) مسالے دار گھنگنیاں
بُکم: (عر، مذ) گونگا آدمی، ونگی: 'صُم، بُکم ہو کے بھائی، اپنا سمجھیں ذات مناہی' (حشمت)
بکن: (مصدر) اباتبا بولن، بکواس کرن، بُرا بھلا آکھن، بیہودہ بولن، وِچلی گل دسّن
بکن: (مصدر) وِکنا، پھر کے آون
بکن: (مذ) 1۔ٹھیک (فٹ) بیٹھنا 2۔اک مِک ہونا 3۔ چمڑنا
بکّن: (مصدر) گُتھم گُتھا ہوون، گھلن، بکھو بکھی ہوون
بکّن: (مذ) پانی کنڈھے اُگن والی اِک بُوٹی
بکنا: (فل) 1۔ وادھو گلاں کرنا، بک بک کرنا 2۔ گندیاں گلاں کرنا،

بولنا، بچن کہنا

بکنا/ بُکنا: (فل) 1- وِکنا 2- گجنا، دھاڑنا (شیر دا)، ونگّی کالی رات ڈراونی بیلے بُکن شیر' (بھگوان سنگھ)

بکند: (صفت) بے غیرت، بے شرم، بے حیا

بکنی: (مو) پنی، اکھ دی گنی، پلکاں دا کنڈھا

بکنیں چوائیں: (محا) ہر طرحاں نال مدد کرنا، ساتھ دینا، بانہہ بیلی

بکوات/ بکواد: (مو) بکواس، فضول گلاں، گندیاں گلاں

بکواتن: (مو) ویکھو: بکواسن

بکواتی: (صفت) بکواسی، بکواس کرن والا

بکوادن: (مو) بکواس کرن والی عورت، بکواسن، 'بکوا' دی تانیث

بکوادِن: (مو) ویکھو: بکوادن

بکوادھ: (مو) ویکھو: بکواہ

بکوادھن: (مو) ویکھو: بکوادن

بکوادھی: (مذ) ویکھو: بکوادی

بکوادی: (صفت) بکواسی، فضول گلاں کرن والا

بکواس: (مو) نکمّی گل بات، فضول گلاں، گندیاں گلاں

بکواسن: (مو) بکواسی دا مونث، بکواس تے فضول گلاں کرن والی عورت

بکواسی: (مذ) بکواس کرن والا، ٹرٹر کرن والا، فضول گلاں کرن والا

بکوان: (مذ) ویکھو: بکواون

بکوانا/ بکاؤنا: (متعدی المتعدی) کسے کولوں اصلیت یاں کوئی بھیت قبول کرواؤنا

بکواون: (مصدر) 1- وِچلی گل کڈھواون 2- بکواس کرواون، گُتھم گُتھا کراون، گھلاون، بکھیو بکھی کراون

بکواہا: (مذ) 1- فضول گلاں کرن والا آدمی 2- گالڑی

بکواہد: (مو) ویکھو: بکواس

بکواہی: (مو) بکواس کرن والی عورت

بُکو بُکی: (فم) بُک بھر بھر کے، بُکو بُک

بکُوٹن: (مصدر) کُھرچن، کُریدن، نہونہہ نال چھِلن

بکولا: (مذ) کپڑے یاں کمبل وغیرہ دا اوہ ٹوٹا یاں حِصّہ جو فقیر اپنے سر اُتے پاندے نیں

بکولی: (مو) 1- بکولا دی تصغیر، کپڑے یاں کمبل دا چھوٹا ٹوٹا 2- اک کیڑا جیہڑا چھولے دی فصل نوں لگ جاندا اے

بکوندی: (صفت) گبھن، حاملہ (گاں، مجھ وغیرہ)

بکوَیا: (مذ) بکن والا، بکواسی، بکوادھی

بکہند: (صفت) بے کہند دی تخفیف، نافرمان جو آکھن وِچ نہ ہووے، جو نہ مُڑے

بکھ: (پو، مذ، صفت) وکھ، الگ، جدا

بکھّ: (مو) بکھی دا مکبّر، وکھی، پاسا

بکھ بھار، (فم) وکھی پرنے، اِک پاسے

بکھ پناون، (محا) در بدر پھرانا

بکھ دینا، (محا) پاسا دینا

بِکھ: (ہ، مو) بِس، وِس، زہر

بُکھ: (مو) بھُکھ، ڈھڈ دے خالی ہوون دی حالت

بُکھ بکھ، (مو) گُجھ رساں کرن مگروں اپنے وَڈ وڈیریاں لئی دِتی گئی بھینٹ جو جنگلاں وِچ سُٹ دِتی جاندی اے

بُکھ کٹّن، (محا) بھُکھ برداشت کرنا، زوال دے دِن لنگھانا

بُکھ لگنا، (محا) بھُکّھا ہونا

بُکھ مرن، (محا) بھکھیاں مارنا، بھکھ نہ لگن

بُکھ تنگ ہوون، (محا) خستہ حالی ہونا

بُکھا: (مذ،صفت) بھکھا، ضرورت مند، لوڑ تھوڑ والا

بِکھاد: (مو) مصیبت، آفت، پِتا

بکھادھ: (مذ) 1۔ وَیر، وِردوھ، مخالفت 2۔ جھگڑا، بکھیڑا، فساد 3۔ بے چینی، بے قراری

بکھادھ ونت، (صفت) 1۔ فسادی، جھگڑالو 2۔ گھابریا ہویا

بِکھادھن: (مو) جھگڑا کرن والی عورت

بِکھادھی: (مذ) جھگڑا کرن والا آدمی

بکھار: (مو) دانیاں والی کوٹھی، بھڑولی

بکھار: (مذ) بخار دا وِگاڑ، تاپ، کَس

بکھارا: (مذ) 1۔ اِک طرحاں دا لال بُوٹیاں والا کپڑا 2۔ گڈے دے ہیٹھلے پاسے بنھیا جان والا اِک طرحاں دا ٹوکرا

بکھاری: (مو) کندھ وِچ بنی ہوئی انگیٹھی، اناج دا گودام، کوٹھی، بھڑولا

بِکھاری: (صفت) زہر دُور کرن والا

بِکھاڑا: (مذ) 1۔ اوکھا کم 2۔ گھول، بکھیڑا، جھگڑا

بکھان : (مصدر) 1۔ بھکھاون، اُکساون، غُصہ دِلاون دا کم 2۔ گالھ مندا 3۔ بھنڈن دا کم، لعنت، ملامت، مذمت 4۔ قول، گل بیان، اکھان 5۔ تعریف، وڈیائی 6۔ شرح، تشریح

بکھان پاون، (محا) کسے نُوں بھنڈن، مُذمّت کرن، بِندیا کرن

بکھان کرن، (محا) 1۔ جوش دِلاون، غصہ چڑھاون 2۔ گالھ مندا کرن 3۔ بھنڈن، مذمت کرن

بکھاندھ: (مذ) ویکھو: بکھادھ

بکھانن : (مصدر) 1۔ بھکھاون، جوش دلاون 2۔ بُرا بھلا آکھن، گالھ مندا کرن 3۔ بھنڈن، بدنام کرن

بکھانا: (فعم) چنگی طرحاں دسنا، بیان کرنا

بکھاون : (مصدر) 1۔ بھکھاون، چمکاون، چمکارن 2۔ سُلگاون، دُھکھاون، جلاون 3۔ تھوڑا تھوڑا ظاہر کرن

بکھاہندا: (فم) سڑک توں پرے، راہ توں اک پاسے

بَکھائی : (مو) پنیری، پودیاں دا ذخیرہ

بِکھائی: (مذ) وِتھ، فرق

بکھت : (مذ) وخت دا وگاڑ، مصیبت، رپھڑ، اوکھ

بکھت نوں پھڑیا، (صفت) مصیبت وِچ پھسیا

بکھتاں پھیڑیا/ بکھتاں ماریا: (مذ،صفت) وختاں دا ماریا

بکھتاں دا پھڑیا، (مذ،صفت) وختاں دا ماریا ہویا

بکھتابر/ بکھتاور : (صفت) بختاور دا وگاڑ، نصیباں والا، خوش قسمت

بکھتر : (مذ) بکتر توں وِگڑیا ہویا، لوہے دا لباس، زرہ بکتر، کوَچ

بکھر: (مو، صفت) موٹی موٹی پسی ہوئی سرہوں، اوہ سرہوں جس نال تیل کڈھیا جاندا اے

بِکھر : (مذ) کھلرن، پھیلن

بکھر جاون ،(محا) کھِلّر جاون، ہتھوں نکل جاون

بکّھرا: (صفت) وکھرا دا وِگاڑ

بکھراون : (مصدر) کھلارن، کھلیرن، ہتھوں سُٹن

بِکھراونا: (فعم) پکھنڈاونا، کھلیرنا

بکھرن : (مصدر) کِھلرن، پھیلن، منتشر ہوون، پریشان ہوون، بے حال ہوون

بکھرنا: (فعم) وَکھ وَکھ کرنا، اَڈ اَڈ کرنا

بکھرنا: (فل) کھلرنا، پرے پرے ہو جانا

بکھرواں: (مذ،صفت) کھلریا ہویا

بکھرواون: (مصدر) کھلرواون

بکھڑ: (مذ) 1۔ خودغرض، مطلبی، مفاد پرست 2۔ دوسرے دا بُرا چاہن والا

بکھڑا/ بھکھڑا: (مذ) اِک قسم دا گھاہ تے اوہدا بی، بھکھڑا، رنگ برنگا، چتر بترا

بکھڑا: (صفت) 1۔ بکھیڑا دی تخفیف، اوکھا، مشکل، ٹیڈھا، وِنگا 2۔ کھردرا، ناہموار 3۔ کھلریا ہویا

بکھڑی: (مو) بکھڑا دی تانیث

بکھڑی گھاٹی ہوون، (محا) بہت مشکل ہونا

بکھساونا: (فعم) بخشاونا

بکھسن: (فا،مصدر) بخشن دا وگڑیا روپ

بکھسنا: (فعم) ویکھو: بخشنا

بکھسندگی: (مو) بخشن دا گن، ونگی: 'تیری پنہ خدائے توں بخشندگی' (فر)

بکھسوچر: (مذ) چکور

بکھسی: (مذ) ویکھو: بخشی

بکھسیسی: (صفت) بخشن والا

بکھفا: (مذ) وقفہ دا وِگاڑ، وِسرام، پڑاء، ٹھہراؤ

بکھل: (مذ) وکھل، احاطہ، محلّہ، کوچہ

بکھل: (صفت) 1۔ بے مذہب، بے دین 2۔ اچھوت، شودر، کمینہ، نیچ

بکھل: (مذ) 'بخل' دا وگاڑ، کنجوسی، کمینہ پن

بکھلا جاون: (محا) گھابر جاون، بوکھلا جاون، پریشان ہوون، بدحواس ہوون

بکھلاون: (مصدر) گھبراون، پریشان ہوون، بدحواس ہوون

بکھلاہٹ: (مو) گھبراہٹ، پریشانی، بدحواسی

بکھلیا: (مذ،صفت) زہری، زہریلا

بکھم: (صفت) اَن پدھری، اُچی نیویں تھاں، ڈراؤنا، خوف ناک

بکھن: (فل) دھکھنا، سُلگنا

بکھنا: (مصدر) 1۔ چمکن 2۔ بلن، بھکھن، دُھکھن، تھوڑا تھوڑا کر کے ظاہر ہوون

بکھنڈنا: (فعم) پکھنڈ کرنا

بکھو: (مذ) زہر، بچھو، وِس

بکھوا: (مذ) زہر

بکھو بکھ: (فم) وکھو وکھ، الگ الگ، جُدا جُدا، علیحدہ علیحدہ

بکھو بکھی: (فم) وکھو وکھی، الگ الگ، جُدا جُدا، علیحدہ علیحدہ

بکھوٹ: (مذ،صفت) زیادہ کھان والا، چڑو

بکھوڑ: (پو،مذ) پٹھیاں دا کھچیا جانا، پٹھے دا چڑھ جانا

بکھوڑ پینا، (محا) ناڑ تے ناڑ چڑھنا

بکھوہا: (مذ) ہندوواں دا پتراں دے نال بنایا ٹویا جتھے وڈیریاں دی پُوجا کردے نیں

بکھئی: (صفت) زہریلا، زہری

بکھی: (مو) 1۔ پہلو، وکھی، کُچھڑ 2۔ کُچھ دا ہیٹھلا حصہ، وکھی، پسلیاں والی تھاں

بکھی بھار، (فم) وکھی بھار

بکھی بھانے/ بکھی بھرنے، (فم) وکھی بھار

بکھی پوَن، (محا) لڑن نوں آون، جھگڑن، گل پوَن

بکھی پے جاون، (محا) ویکھو: بکھی پوَن

بُکھی: (مو) بُکھ دی تانیث، بُھکھی، جیہنوں بُھکھ لگی ہووے
بُکھی اکھ، (مو) لوبھی اکھ، لوبھی، حرصی، لالچی
بُکھی اکھ رکھن، (محا) لالچ بھریاں نظراں نال تاڑن
بُکھی اکھ نال تانگھن / بُکھی اکھ نال ویکھن، (محا) لوبھ لالچ بھریاں اکھاں نال ویکھن، بھیڑی نیت نال ویکھن
بکھے: (مذ) جِنّاں راہیں قبولن یوگ شبد، لس، روپ، رس، خوشبو وغیرہ
بِکھیا: (مذ) 1- زہری، زہریلا 2- تماکھو 3- وِشا، رُوپ، رس، گندھ وغیرہ
بکھِیات: (صفت) مشہور، نامی گرامی
بُکھیار: (صفت) بُھکھا
بکھیان: (مذ) ویکھو: وِکھیان
بکھیاندھ: (مذ) ویکھو: بکھادھ
بکھیاں: (مو) بکھی دی جمع
بکھیاں اندر پادیؤن / بکھیاں اندر پاون، (محا) 1- مار مار کے پسلیاں توڑ دیؤن 2- بہت ہساون
بکھیاں اندر پؤن، (محا) ویکھو: بکھیاں چڑھن
بکھیاں بھنّا، (محا) وکھیاں بھنّا
بکھیاں توڑ دیون، (محا) ویکھو: بکھیاں اندر پاون
بکھیاں ٹٹن لگ پؤن، (محا) ہسدیاں ہسدیاں وکھیاں وِچ پیڑ ہون لگ پؤن
بکھیاں چڑھن، (محا) بہتا ہسن پاروں وکھیاں دے پٹھے کِھچے جاون، پسلیاں چڑھن
بکھیاں دُکھن لگ پؤن، (محا) ویکھو: بکھیاں چڑھن
بُکھیاں: (مو) بُکھی دی جمع
بُکھیاں اکھیں ویکھن، (محا) حرص رکھن، لوبھی نظر نال ویکھن
بکھیاونا: (فعم) بکھیا کرنا
بکھیجن: (مصدر) ویکھو: بکھیؤن
بکھیر: (مذ) کھلار، گنجھل دار کم
بکھیر دیؤن، (محا) کھلار دیؤن، اڈا اڈا کر دیون
بکھیرا: (مذ) ویکھو: بکھیڑا
بکھیرنا: (فم) کھنڈاونا، کھلارنا
بکھیرو: (صفت) کھلارن والا
بکھیڑ: (مو) چولھ، چھیڑ، مذاق، مخول، طنز، بولی، جھگڑا
بکھیڑ کرن، (محا) مذاق کرن، مخول کرن، چھیڑن، موج اُڈاون، طنز کرن، بولی مارن
بکھیڑ ہتھا، (صفت) فسادی، لڑاکا
بکھیڑا: (مذ) 1- جنجال، جھگڑا، لڑائی، رپھڑ 2- مذاق، مخول، ہاسا 3- دھندا 4- طنز
بکھیڑا پادیون / بکھیڑا پاون، (محا) جھگڑا کھڑا کرن، فساد برپا کرن
بکھیڑا پاونا، (محا) جھگڑا کھڑا کرنا
بکھیڑا پیون / بکھیڑا چھڑنا، (محا) جھگڑا کھڑا ہونا، لڑائی چھڑنا
بکھیڑا چھیڑن، (محا) جھگڑا کھڑا کرن
بکھیڑا کرن / بکھیڑا کر دیون، (محا) 1- جھگڑا کرن 2- مخول کرن، چھیڑن
بکھیڑا کھڑا کرن / بکھیڑا کھڑا کرنا، (محا) جھگڑا چھیڑن، رپھڑ پاون
بکھیڑاں کرن، (محا) ہلتاں کرن، مخول کرن، ٹھٹھے کرن، مذاق

کرن، تنگ کرن

بکھیڑو/ بکھیڑو: (صفت) 1- بکھیڑا کرن والا، رپھڑی، جھگڑالو، پھڈے باز 2- مذاق کرن والا، شُغلی

بکھیڑے: (مذ) بکھیڑا دی جمع

بکھیڑے کرن، (محا) مخول کرن، چھیڑن، تنگ کرن

بکھیڑے کھلارن، (محا) بہتے کم چھیڑن، کھلار کھلارن

بکھیڑے وِچ پا دیوَن، (محا) ویکھو: بکھیڑے وچ پاون

بکھیڑے وِچ پاون، (محا) جھگڑیاں یاں مصیبتاں وِچ پھساون، دھندیاں وِچ اُلجھاون

بکھیڑے ہتھا، (مذ) بکھیڑے کرن والا، لڑاکا، پواڑیاں دی جڑھ

بکھیڑے ہتھی، (مو) بکھیڑا کرن والی، لڑاکی، لڑائی دی جڑھ، پواڑا پاون والی

بکھیڑیا: (مذ) بکھیڑا پاون والا، جھگڑا کھڑا کرن والا

بکھیڑیاں: (مذ) 1- جھگڑا پاون والا 2- مخولیا، ہسن ہساوَن والا

بکھیڑیاں وِچ پاون، (محا) ویکھو: بکھیڑے وِچ پاون

بکھیڑیاں وِچ رہون، (محا) 1- جھگڑیاں یاں کماں دھندیاں وِچ پھسیا رہون 2- ہر ویلے مخول کر دیاں رہوَن

بکھیڑیاں وچ سُٹ دیوَن، (محا) ویکھو: بکھیڑیاں وچ سُٹن

بکھیڑیاں وِچ سُٹن، (محا) جھگڑیاں یاں مصیبتاں وِچ اُلجھا دیون

بکھیل: (مو) ڈنگراں دے پانی پین دی کھیڈ

بکھیوا: (فم) وکھریواں، جُدا ہوون دی حالت، ہجر، جدائی

بکّی: (مو) 1- ہرنی، ہرنوٹی 2- مرزا صاحباں قصے وِچ مرزا دی گھوڑی داناں

بکّی: (مو) 1- چھوٹا بک 2- ہتھ دا چپّی دے نال لگدا پاسا 3- گُردہ

بکّی: (صفت) بکواسی، بک بک کرن والا

بکی جانا، (محا) ایویں بولی جانا، گند مند بولدے جانا

بکی جاون، (محا) بکواس کری جاون، بولی جاون، بُڑبُڑ کری جاون، بھونکی جاون

بکی ڈیوَن، (محا) گھلن، کشتی کرن

بکی لاون، (محا) زبانی جھگڑا کرنا

بکّے پوَن: (محا) گُتھم گُتھا ہوون، وکھی پوَن لڑن، جھگڑن

بکیا: (مذ،صفت) بولن والا

بکیجن: (مصدر) ویکھو: بکیوَن

بکیل: (مذ) وکیل دا وگاڑ

بکین: (مو) بکائن، دھریک دی قسم دا رُکھ جس دیاں ٹاہنیاں تے پتے چھتری وانگ کھلرے ہوندے نیں

بکینی: (مو) اوہ گاں مجھ جیہدا دُدھ گھٹ گیا ہووے

بکّیں: (فم) بُکّاں نال، بُکّاں وچ

بکّیں بکّیں، (فم) بُکّاں نال، بک بھر بھر کے

بکّیں بکّیں رونا، (محا) ویکھو: بُکّاں بھر بھر رونا

چھجّیں بکّیں، (فم) بہت مقدار وچ

بکیوَن: (مصدر) 1- بکواس کریون، ایویں بولیوَن، بیھلیاں مارن 2- گتھم گتھا ہوون، بکھیو بکھی ہوون

بُکیونا: (فعم) بُکنا، ونگی: 'صبر دِلاں دے ماجھان پُٹن، اُچا خاص نوں اساں بُکیونا ای' (او)

ب......گ

بگ : (مذ،مو) کافی ساریاں مُرغیاں، ککڑیاں دا وَگ

بگ : (مذ)1- چٹ، چٹاپن، سفیدی، وَنگی: 'ہوئے بگ تمامیاں والے رُخ مبارک ہسدے' (گل) 2- بگلا، اِک مشہور پکھیرو 3- لکڑی دی چھِل دی باہرلی تہہ

بگ ہنس، (مذ) سیاہی مائل سفید رنگ دا ہنس

بگ : (مو)1- باگ دا مخفف، واگ، لگام 2- سفیدی، چِٹیائی

بگ ٹُٹ، (صفت) 1- سرپٹ بھجدا ہویا گھوڑا 2- ٹُٹی واگ والا گھوڑا 3- بے انت، بہت زیادہ

بگ چھٹ، (صفت) 1- جس گھوڑے دی واگ ہتھوں چھٹ گئی ہووے، سرپٹ دوڑ دا ہویا 2- گستاخ، سرکش، باغی 3- بدزبان

بگّ : (مذ) لکڑی دا اُپرلا نرم چھلکا

بُگّ : (تر، مذ) چابک دی سزا دین والا افسر

بُگ : (صفت) بے شعور، بغلول، بے وقوف، بے عقل، بونگا

بگّا : (مذ) 1- نہایت چٹی رنگت والا آدمی، چِٹا، سفید 2- بھُورا، بھُورے تے چٹے رنگ دا جانور 3- پھلبہری دا مریض 4- بُزدل 5- چُمی (بچے دی) 6- چِٹا بگا، سفیدی مائل 7- مکئی یا باجرے دی کٹی فصل دا گول ڈھیر

بگا بھُوں، (صفت) کنک تے جواں دی تُوڑی

بگا پُونی، (مذ،صفت) پُونی ورگا چِٹا، بہت ای چِٹا

بگا پُونی ہوجاون/بگا پُونی ہوون، (محا) ڈرنال رنگ اُڈ جاون، بیماری نال رنگ چِٹا ہو جاون

بگا پُونی ہونا، (محا) 1- ڈرنال رنگ اُڈ جانا 2- بیماری کارن سریر دا کمزور ہونا

بگا پیلا ہونا، (محا) 1- ڈر نال رنگ اُڈ جانا 2- بیماری وجھوں رنگت وچ پیلاہٹ آنا

بگا جھاٹا، (مذ) دھولے وال، چٹے وال، بڈھاوارا

بگا چِٹا، (صفت) بہت چِٹا

بگا شیر، (مذ،صفت) بہادر، دلیر

بگاوِل، (مو) بگلے جیہی سمادھی

بگا ہوجاون، (محا) ویکھو: بگا ہوون

بگا ہونا، (محا) ڈردے ماریاں چہرے دا رنگ اُڈنا

بگا ہوون، (محا) ڈردے ماریاں چہرے دا رنگ اُڈن

بگی ڈِین، (مو) رُوپیہ (سکہ)

چہرہ بگا ہونا، (محا) ڈریاں پریشانی نال مُونہہ توں لالی اُڈ جانا

کالے کدی نہ ہوون بگے، بھاویں سومن صابن لگے، (اکھا) جدوں کسے دے سُبھا وچ کسے قسم دی تبدیلی نہ آوے اوددوں کہندے نیں

بُگا : (مذ)1- بھولا بھالا، معصوم، بُدھو، بے وقوف، نادان 2- تلوار، بندوق، ڈھال یاں واجے وغیرہ دا اُچھاڑ 3- موٹا ٹُھلھا 4- آکڑیا ہویا موٹا کپڑا 5- بوسہ، چُمی، مِٹھی

بگار: (مو) بیگار دی تخفیف...... وگار، ونگار

بگار پینا، (محا) مفت وچ کم کرنا پینا

بگارنا: (فعم) وگاڑنا، کم خراب کرنا

بِگاری: (مذ) وِگاڑی، خراب کیتی

بگاری: (صفت) وگاری، ونگاریا ہویا

بگاریا: (مذ) وگاریا، وگار کرن والا، وگاری

بگاڑ/ بِگاڑ : (ہ، مذ) 1- جھگڑا، ناچاقی، ان بن، ناراضی، لڑائی 2- خرابی، تباہی، بربادی، بُرائی، کھوٹ 3- نااتفاقی، پھُٹ

بگاڑ آون، (محا) 1- خراب کر آون، جھگڑا کر کے آون 2- خرابی آون، تباہی آون

بگاڑ بہوَن، (محا) ویکھو: بگاڑ بیٹھن

بگاڑ بیٹھن، (محا) خراب کر بہون، وگاڑ لون

بگاڑ پادیوَن /بگاڑ پاون، (محا) 1- خرابی پیدا کرن 2- پھُٹ پاون

بگاڑ پوَن، (محا) 1- لڑائی ہوون، رنجش ہوون 2- نااتفاقی ہوون، پھُٹ پوَن

بگاڑ پے جاون، (محا) ویکھو: بگاڑ پوَن

بگاڑ دیوَن، (محا) خراب کر دیون، برباد کر دیون

بگاڑ کرن، (محا) 1- خرابی کرن 2- لڑائی کرن، جھگڑا کرن

بگاڑن: (مصدر) 1- وگاڑن، خراب کرن، تباہ کرن، ضائع کرن، نقصان کرن 2- ناراض کرن 3- لڑائی کرن، جھگڑن

بگاڑو: (مذ) وِگاڑن والا، خراب کرن والا، برباد کرن والا

بگاس: (مو) کانی، گنّے دا پھوگ، پچھیاں

بگاسی: (صفت) 1- کھِڑیا ہویا، پھلیا ہویا 2- خوش

بگانا: (مذ) بیگانہ دا وگاڑ، غیر، کوئی، اوپرا، اوبھڑ، پرایا

بگانا کشٹ جھلن، (محا) پرائی تھاں تے مصیبت سہون، پرائی اگ سڑن

بگاند: (مو) سفیدی، چِٹیائی

بگانڑا: (مذ، صفت) بیگانہ، اوپرا، انجان، وِنگی : 'پُت مروان بگانڑے دھونے دے کے لت (دمودر)

بگانہ: (مذ) بیگانہ، اوپرا، اجنبی، غیر

بگانہ سیر پسیری دی تھاں، (اکھا) دُوجے دی ودھیا شے وی نکمی لگدی اے، غیر دا لحاظ نہیں ہوندا

بِگانہ گھر، (مذ) سوہرا گھر، کُڑی دا ہون والا سوہرا گھر

بِگانہ مال سمجھ کے خرچنا، (محا) بہت بے دردی نال خرچ کرنا

اپنا بِگانہ، (مذ) ہر آدمی

اپنی عقل تے بِگانی مایا ہمیش بہتی لگدی ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر آدمی اپنے آپ نوں سیانا تے دُوجیاں دے دھن نوں بہتا ای سمجھدا ہے تاں کہندے نیں

ست بِگانی، (صفت) بُہت بِگانہ، بُہت دُور دا

غصہ کھادھا مال بگانہ، (اکھا) جدوں کوئی آدمی طیش وِچ آ کے اجیہا کم کرے جس توں نقصان ہون دا ڈر ہووے اپنی مرضی نال کر لوے اودوں کہندے نیں

بگانی: (مو) بگانہ دی تانیث، اوپری، اجنبی، دُوجے دی، کسے دی

بگانی شہہ تے مُچھاں مناونا، (اکھا) 1- دُوجے دی شہہ تے چلنا 2- جھانسے وِچ آونا

بگانی گاں دا ہوانا وڈا جاپدا اے، (اکھا) پرائے مال وِچ کُجھ ہوندی اے

بگانی مہیں دا ہوانا وڈّا ہی دِسدا ہے، (محا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بِگانی چیز بہتی ای دِسدی اے تاں کہندے نیں

بگانے: (مذ) ویکھو: بگانہ جیہدی ایہہ جمع اے

بگانے پُتر چُمے تے مُونہہ لالیں بھریا، (اکھا) بگانے مال تے موجاں کرن والے بارے کہندے نیں

بگانے کھنبیں اُڈّن، (محا) کسے دے سہارے آکڑن

بِگانے محل ویکھ کے اپنی کُلّی ساڑنا، (محا) کسے دا ہِتا مال ویکھ کے حسد پاروں اپنا تھوڑا وی گنوا دینا

بگانے ہتھ اُتے شِکرا پالن، (محا) کسے دے بھروسے کم کرن

بِگانیاں بُوہیاں دیاں آساں تکنا، (محا) دُوجیاں دی کمائی تے آس رکھنا، دُوجیاں دے ہتھ ول ویکھنا

بِگانیاں پُتراں دے وس پینا، (محا) ڈاڑھیاں دے وس پینا

بِگانیاں وس پینا، (محا) غیراں دے آسرے ہونا

بگاہنا: (فعم) وگاہنا، وگاہ مارنا (کوئی شے)

بگائی: (مو) مکھی دی اِک قسم......مُتا مکھی

بِکت: (صفت) 1۔ بیتیا ہویا 2۔ ختم ہویا، ناش ہویا

بِکتنا: (فل) وِکتنا، وگڑنا، ونگی: 'یار نکھیڑ پیا ہُن جانا، کاہنوں آئے بِکتنے' (میاں محمد)

بُگتی: (مو) 1۔ مہاراجا رنجیت سنگھ دے سمے دا سونے دا اک سکہ جس دا مُل پنج روپے دے برابر ہوندا سی 2۔ ایہناں سِکّیاں دا بنیا گل دا اِک ہار

بگتیاں: (مو) بُگتی دی جمع، پیسیاں دا ہار

بِگچا: (مذ) بُقچہ دا وِگاڑ

بِگچی: (مو) بُقچی دا وِگاڑ

بُگدر: (مذ) مُگدر، لکڑی دا خاصا بھارا گول ٹوٹا جس نوں چُک کے کسرت کردے نیں

بُگدرو: (مذ) ویکھو: بُگدر

بُگدو: (مذ) کچایاں صاف نہ کیتا شورا

بگدھری: (مو) گھوڑے دی نچ ٹپ

بگدی: (مو) وَگدی، وَگدی ہوئی یاں وگن والی

بِگر: (حرف استثناء) بغیر، بِنا، باجھوں

بِگُرا: (صفت) بے گُرا، بے اُستادا

بگرنا: (فل) وِگڑنا

بگروٹا: (مذ) ویکھو: بکروٹا

بگری: (مو) 1۔ چاولاں دی اِک قسم 2۔ بغلی تھیلی، فقیراں دی جھولی

بگریلی: (مو) اِک قسم دی چھوٹی جیہی چڑی، پدّی چڑی

بگڑ: (مذ+مو) 1۔ اِک طرحاں دا گھاہ جس دے موٹے رسّے وٹیندے ہن، مُنج 2۔ (صفت) گھٹیا قسم دے لال چاول 3۔ بھجے ہوئے سٹھی دے چاول 4۔ اِک پرندے دا ناں 5۔ 'بگا' توں مکبّر، چِٹّا، سفید 6۔ جوار دا موٹا ٹانڈا

نالے دیوی دے درشن نالے منج بگڑ دا سودا، (اکھا) جدوں کسے آدمی نوں کسے کم وِچوں دُہرا لابھ ہووے، اودوں کہندے نیں

بِگڑ: (فعم) بگڑن مصدر توں فعل امر، وِگڑ جا

بگڑ بیٹھن، (محا) ناراض ہو جاون، رُس جاون، باغی ہو جاون، وِٹر جاون

بگڑ جاون، (محا) ویکھو: بگڑن

بگڑ رُوپ، (صفت) جس دا رُوپ وِگڑ گیا ہووے

بگڑ کے ٹُر آون، (محا) ناراض ہو کے آ جاون، لڑ جھگڑ کے پرت آون

بگڑ کے ٹُر جاون، (محا) ناراض ہو کے چلا جاون، وِٹر کے ٹُر جاون

بگڑا: (مذ) 1۔ جھگڑا، تکرار 2۔ دُکھ، تکلیف 3۔ حیلہ، بہانہ 4۔ دھوکھا فریب

بگڑاؤ: (مذ) بگاڑ، جھگڑا، وگاڑ

بگڑن: (مصدر)1- سَورن دا اُلٹ، وِگڑ جاون، خراب ہو جاون 2- برباد ہوون 3-ضائع جاون 4- گلن سڑن 5-ناراض ہوون 6- آکڑن، وِٹرن، سرکش ہوون 7- نقصان ہوون 8- بدلن، پھرن 9- آوارہ ہوون، بدچلن ہوون 10-پریشان ہوون 11- رنجش ہوون 12- اَن بَن ہوون

بگڑنا: (فل) وِگڑنا، رُس جانا، ناراض ہو جانا

بگڑو: (مذ+ مو) 1- لوک گیتاں دی اک صنف، ماہیا 2- بگڑو نامی عورت جس توں ماہیا یاں بگڑو صنف ٹُری

بگڑی: (مو) ویکھو: بنکوڑی

بگڑی: (مو،صفت) 1- وِگڑی ہوئی، خراب 2- بدچلن، بدکردار، آوارہ عورت 3- اَتھری

بگڑی بات بن جاون، (محا) ویکھو: بگڑی بات بنن

بگڑی بات بنا دیوَن، (محا) خراب ہوئے معاملے نوں ٹھیک کرن

بگڑی بات بنن / بگڑی بن جاون، (محا) مندی حالت دا سُدھر جاون، بدنصیبی دا خوش نصیبی وچ بدل جاون

بگڑی ویلے بجن بیلی وی چھڈ جاندے نیں، (اکھا) مصیبت آوے تے کوئی ساتھ نہیں ہوندا

بگڑے: (مذ) بگڑوا دی جمع ..... وِگڑے ہوئے، خراب، آوارہ

بگڑیا: (مذ،صفت) 1- وِگڑیا ہویا، خراب 2- بدچلن، بدکردار، آوارہ 3-اتھرا، فسادی، جھگڑالو 4- ناراض، غصیلا 5-بُری شکل والا

بگڑیا پُتر تے کھوٹا پیسا کدی نہ کدی کم آ ای جاندا اے، (اکھا) اپنی چیز بھاویں کِڈی نکمی کیوں نہ ہووے لوڑ ویلے کم آ جاندی اے

بگڑیا رئیس، (مذ) اوہ امیر بندہ جیہڑا فضول خرچیاں پاروں غریب ہوگیا ہووے

بگڑیا شاعر مرثیہ گو، بگڑیا گوّیا مرثیہ خواں، (اکھا) معمولی قسم دا شاعر مرثیے لکھدا اے تے ایویں جیہا گویا مرثیے گاوندا اے

بگڑیا ہویا، (مذ،صفت) ویکھو: بگڑیا

بگسانا: (فل) کھڑنا

بگسوا: (مذ) ویکھو: بکسُوا

بگل: (مو،صفت) بگلے وانگوں گوری چِٹی عورت

بگل: (مذ) ویکھو: بگلا

بِگل (Bugle): (انگ، مذ) 1۔ اِک طرحاں دا مُونہہ نال وجاون والا واجا جو عام طور تے فوجی سپاہی وغیرہ ورتدے نیں 2۔ ایس واجے دی اواز

بگل گنگا، (مو) مشک، پکھال

بگل وجاؤنا، (محا) خطرے توں خبردار کرنا

بگل وجنا، (محا) 1- بچے دا رونا 2- خطرے دا الارم ہونا

بگل ہونا، (محا) بگل دا وجنا، اطلاع ہونا، خبردار کیتا جانا

خطرے دا بگل وجنا، (محا) خطرے دا اعلان ہونا

کُوچ دا بگل وجنا، (محا) 1۔ چلن لئی تیاری دا حکم ہونا 2۔ موت وکھائی دینا

بگلا: (مذ) اک پرندہ جیہدا رنگ سفیدیاں مُیالا ہوندا اے، عموماً پانی دے نیڑے رہندا اے، مچھیاں تے پانی سببوں پیدا ہون والے کیڑے مکوڑے کھاندا اے

بگلا بھگت، (مذ،صفت) اوہ آدمی جو اُپروں سِدھا سادہ جاپے پر

اندروں بہت بُرا تے چالاک ہووے، بدنیت، بدفطرت، بدباطن

بگلا بھگت تے مچھلیاں دا ٹرکاؤ، (اکھا) جیہڑا بندہ اُتوں بھولا بھالا تے وِچوں کھچرا ہووے اوہدے بارے کہندے نیں

بگلا ماریاں کھنبھاں دا ڈھیر ای ہتھ آوندا اے، (اکھا) کسے نمانی شے نوں مارن دا کوئی فائدہ نہیں ہوندا

بگلا وی دھوبی دا بھرا ہوندا اے، (اکھا) ہر ویلے پانی نال واہ ہون پاروں آکھیا جاندا اے

بگّلا: (مذ) ویکھو: بگلا

بگلارا: (مذ،صفت) 1- بگلے ورگا 2- فریبی، مکّار، میسنا

بگلچی: (مذ،صفت) بگل وجاون والا

بگّلنا: (فعم) جانوراں، مویشیاں نوں ہانکنا

بگلوٹا: (مذ) چھوٹا بگلا

بگلول: (صفت) 1- بگلے ورگا 2- بُدھو، بے وقوف 3- لم ترنگا، احمق، مورکھ، بونگا، بھاوا 4- ان گھڑت، بے ڈول

بگلولو: (مذ) بگلے دا بچہ

بگلی: (مو) بگلے دی مادہ

بگلے: (مذ) بگلا دی جمع

بگلے باہروں چٹے، اندروں کالے کاں، (اکھا) جدوں کوئی آدمی اُتوں کجھ ہور وکھائی دیوے پر اندروں ہور نکلے اودوں کہندے نیں

بگلے پھڑن، (محا) فضول ترکیباں کرن، فضول کم کرن، بے وقوفی کرن

بگلے داپر، (مذ،صفت) بہت چٹا، صاف ستھرا

بگلے دے سر تے موم رکھ کے پھڑن، (محا) ویکھو: بگلے پھڑن

بگمار: (مو) اِک قسم دی بندوق

بگّن: (مو) ویکھو: بگّن بلّا

بگّن بلّا/ بوگن ویلیا (Bougainvillea)، (انگ،مذ) دا پنجابی رُوپ، اِک طرحاں دی ویل جس نوں لال پھُل لگدے نیں

بگنا: (فل) وَگنا، بہنا، ترنا، وگدا، تردا

بگّنا: (مذ) گانی، گلاواں، رسی

بگندھ: (مو) بدبو، سڑاند

بگنہت: (مذ) 1- وگاڑ، فساد، خرابی، ناچاقی 2- زخم دا وِگڑ جانا

بگنی گر: (فا،صفت) 1- جوواں تے چاولاں دی شراب بناون والا، ونگی: 'بھنگ ہیرے ہوئے کیتڑے بگنی گراں کلال ہوائی' 2- پیٹھن والا

بگّو: (مذ،صفت) بگا، چٹا، سفید، گورا

بگوتا: (مذ،صفت) برباد ہویا، ختم ہویا

بگوچا: (مذ) 1- وگوچا، تھوڑ، گھاٹ، کمی، ٹوٹ 2- باغیچہ

بگوڑ: (پوا،مذ) بگّاپن، بگّوں

بگوڑ چکنا، (محا) گلوں اُڈا دینا، چٹیائی دُور کرنا، ونگی: 'مُن کاہندا گھاٹا اے پھتو، چک دوں بگوڑ کراں تاں'

بگوگوشہ: (مذ) ناکھ دی قسم دا مشہور پھل

بگول: (مو) 1- چٹیائی، سفیدی 2- لکڑی دی وِچلی سفیدی، کچی لکڑ

بگولا/ بگولہ: (ہ،مذ) 1- بونڈر 2- ہوا نال یاں ہنیری نال اُڈدی مٹی جو گول ہو کے اُڈدی اے 3- چکر کھاندی ہوئی ہوا، واورلا، گرد بار

بگولے: (مذ) بگولا دی جمع

بگولے اُٹھن، (محا) 1- واورولے بن کے اُٹھن 2- ڈِھڈ وِچ وَٹ پھرن 3- کسے تے بہت غصہ آون

بگونا: (فعم) 1- بندیا کرنا، بدگوئی کرنا 2- نقصان پہنچاونا، اُجاڑنا

بگھاڑ: (مذ) بگھیاڑ، بھیڑیا، باگھ

بگھاڑی: (مو) باگھنی، بگھیاڑ دی مادہ

بگھہ: (مذ) ویکھو: بگھا

بگھ: (مذ) 1- بگ، چٹ، سفیدی، چٹاپن 2-اِک چٹے رنگ دالمی دھون والا پکھیرو 3- باگھ، شیر، جنگلی جانور 4- مگھ، سوراخ، منگھورا

بگھ بگھ کرن، (محا) 1- پانی دا اواز نال نکلن 2- اُونٹھ یاں شیر دا نُھی تے لمی اواز نال بولن

بگھ بگھاون، (محا) اُونٹھ یاں شیر وغیرہ دا مدھم تے لمی ہیک والی اواز نال بولن

بگھ بگھاہٹ، (مو) بگھ بگھ کرن دی اواز

بگھ تھیوَن، (محا) مگھ کھُلن، بندٹٹ جاون، مورا ہو جاون

بُگھ: (مو)1- گرج، دھاڑ، للکار 2- تنگ مُونہہ دے بھانڈے وِچوں پانی یاں ہورکوئی شے نِکلن دی اواز

بگھ بگھ، (مو) 1- پانی دے نِکلن یاں اوہدے بہاء دی اواز 2- بگھبگھاون دا کم 3- باریک آکڑی ہوئی ململ، آرکنڈی

بُگھ: (مذ، صفت) 1- سادہ لوح، بُدھو، بے وقوف، مُورکھ 2- اِک قسم دالال رنگ دا اُونی کپڑا

بگھ بلاون، (محا) للکارن، ونگارن

بُگھ بول جاون/ بُگھ بولن، (محا) بھیں ہو جاون، بس ہو جاون، تھک جاون

بُگھ دا بُگھ رہ جاون، (محا) بُدھو رہ جاون، بے وقوف رہ جاون

بُگھ دا بُگھ رہون، (محا) بُدھو رہون

بگھ نکھا: (مذ) شیر دے پنجے ورگااِک طرحاں دا ہتھیار، ونگی: 'جم داڑھ کٹاراں کھچ پئے، بگھ نکھے، اُلیر اُلیر پئے' (ازاد)

بگھا: (مذ) باگھ، شیر

بگّھا: (مذ) 1- حلوائیاں دا دُدھ ماپن دا اِک بھانڈا 2- مُکّا، گھسُن 3- ہلکار 4- بلّا، دھکّا

بگّھا بھوں: (مذ) کنک تے جَوآں دی ٹوڑی

بگھاٹ: (مذ) پگھاٹ، اِک خود رو بُوٹی جیہدیاں بھوکاں ہوندیاں نیں

بگھار/ پنگھار: (مذ) 1-تڑکا لاون لئی پنگھاریا ہویا گھیو یاں تیل 2- منگھورا، وڈّا مورا

بگھار دینا، (محا) تڑکا لاونا

بگھار دیؤن، (محا) تڑکا لاون

بگھارنا: (فعم) تڑکا لاونا

بگھاڑ: (مذ) ویکھو: بگھیاڑ

بگھانہ: (مذ) گھڑے دا گلاواں

بگھاونا: (فعم) دگاہنا، کوئی شے بھواں کے سُٹنا

بگھا کے مارنا، (محا) وگاہ مارنا

بگھتا: (مو) وگاہنا داوِگاڑ

بگھتائی: (مو) ویکھو: بگھتا

بگھتی: (مو) بُگتی، سونے دا رنجیت سنگھ دے ویلے دا سِکّہ تے اوہناں سکّیاں دا ہار

بُگھدو: (پوا، مذ) گُھگھو

بُگھدو بُلاونا، (محا) ہرا دینا

بگھر: (صفت) بے گھر جیہدی ایہہ تخفیف اے، جیہدا کوئی تھوہ ٹکانہ ہووے

بگھرواونا: (متعدی المتعدی) تڑکا لاونا، تڑکواونا

بگھڑ: (مذ، صفت) موٹیاں گلھاں والا

بکھڑاں: (ج، مذ)1- کھوہ توں پانی کڈھن والا مٹی دا بھانڈا 2- اوہ ڈوری یاں رسّی جیہدے نال پانی بھریایاں کڈھیا جاندا اے

بکھڑی: (مو،صفت) ویکھو: بگھاڑی

بِکھن: (مذ،صفت) وِگھن، رکاوٹ، اڑچ، اڑِکا

بگھنا: (مذ) 1۔ اِک قسم دا گڑوی دی شکل دا بھانڈا جس دا مُونہہ گھٹ چوڑا ہوندا ہے، جس وچ جمع کرن لئی پیسے پائے جاندے نیں 2۔ رسّے دا اوہ گنڈھ والا حِصّہ جو بھانڈے دے گل وچ پایا جاند اے، ونگنا 3۔دیگ چکن والا رسی دا بنیا ہویا ولاواں، ونگنا، ڈھکنا 4- (صفت)بُدھو، بے وقوف، سادہ لوح 5- گھڑا، گھڑے ورگا، پتّل یاں مٹی دا بھانڈا

بُگھنا: (فل) 1- شیر دا دھاڑنا 2- بکرے دا بولنا 3- نعرہ لاوَنا

بگھنی: (مو) مٹی وغیرہ دا بند مونہہ دا کُجا جس وِچ بچے پیسے جمع کردے نیں

بگھّو: (مذ) مُکّا، گھسن

بُگھّو: (صفت) 1-باگھ، شیر 2- دھاڑن والا

بگھو: (مذ) 1۔موٹا آدمی 2۔مُورکھ، بے وقوف

بُگھواون: (مصدر) 1 -بلواون، بکبکواون، گڑھکواون 2- اُٹھ دا بلواون، گرڑواون

بگھوتر: (مذ، صفت) بے عقل، پاگل، بے وقوف، بُدھو، مُورکھ، بونتلیا ہویا

بگھوترا: (مذ) ویکھو: بگھوتر

بگھوتراون: (مصدر) پھاوا کراون، بونتلاون، بوندلاون

بگھوترن: (مصدر) پھاوا ہوون، بونتلن، بوندلن، بھوں جاون، بدحواس ہوون

بگھوتریجن/ بگھوتریوَن: (مصدر)بونتل جاون،خوفزدہ ہو جاون

بگھوڑا: (مذ،صفت) بھگوڑا، بھجوڑ، نسوڑ، بھج جان والا، روپوش

بگھولا: (مذ) کنک وغیرہ نوں سِٹے لگن دی حالت

بگھولے: (مذ) بگھولا دی جمع

بگھولے تے آون، (محا) سِٹے وغیرہ نکلن ,لگن

بگھونا: (پوا،مذ) اک قسم دا پتیلا

بُگھوں: (مذ) 1-پھینے نک والا 2- مگر مچھ

بگھّی: (مو) 1- پُچّی، پیار، پپی، مِٹھی 2- چھوٹا بُگھا

بگھّی دیوَن، (محا) پُچّی دیون، پپّی دیون

بُگھّی لوَن، (محا) پُچّی لوَن، پُچّمن، مِٹھی لوَن

بگھیاڑ: (مذ) 1۔ کُتے دی شکل دا پاڑ کھان والا اک جنگلی جانور، بھیڑیا، باگھ 2۔لکڑی دا اِک ٹکڑا جس دا اِک سرا زمین اُتے تے دُوجا جھلن اُتے رہندا ہے 3- بیڑ دے دُھرے دا اک سِرا

بگھیاڑ وانگوں پوَن، (محا) کھان نوں پوَن، وڈھن نوں آون

بگھیاڑو: (صفت) 1- بگھیاڑ دا بچہ 2- ظالم، خونخوار

بگھیاڑی: (مو) 1- بگھیاڑ دی مادہ، باگھنی 2- ویلنا ٹھیک کرن دا اِک اوزار 3-پراندے اُپر دی پایا جان والا سونے یاں چاندی دا گہنا، ونگی: 'چوکیدارنی بنی بگھیاڑی، نیلی بنی ٹہلدارنی' (لوک گیت) 4۔ سُنتاں کرن ویلے ورتیا جاوَن والا اک اوزار

بگھیڈ: (مذ) بگھیاڑ، بھیڑیا

بگھیل: (مذ،صفت) 1-باگھ،شیر دا بچہ، بگھیاڑ، ونگی: 'بلھے شاہ دا عشق بگھیل، رَت پیندا گوشت چِردا نہ' (بُلھا) 2- بھگوڑا، نس جان والا 3- راجپوتاں دا اِک قبیلہ 4- چکوراں، بٹیرں وغیرہ دی لڑائی وِچ بھج جان والا بٹیرا

بگھیلا: (مذ) ویکھو: بگھیل

بگھیلڑا: (مذ) ویکھو: بگھیل

بگھیلن: (مو) بگھیلا دی تانیث

بگھیلو: (مذ) ویکھو: بگھیل

بگھیلی: (مو) باگھ یاں چیتے دی مادہ

بگھیلے: (مذ) بگھیلا دی جمع

بگھیون: (مصدر) بُلیون، گڑھکیون

بگّی (Buggy): (مو) چھتر دار چار پہیاں والی اک قسم دی گھوڑا گڈی جس نوں اک یاں اک توں ودھ گھوڑے کھچدے نیں

بگّی: (مو) 1- گھوڑیاں نوں تنگ کرن والی اک مکھی دی قسم 2- چٹی، سفید 3- چُمی، بوسہ (چھوٹے بچے دا)

بگّی بگّی، (مو) چُمی، پیار

بگّے: (مذ) 'بگّا' دی جمع، چِٹّے، چٹیائی والے

بگّے آنے ڈکھاون، (محا) غصے دا اظہار کرنا

بگّے آنے ڈیکھن، (محا) گستاخی نال ویکھن، بے دِید ہوون

بگّے آنیاں والا، (مذ) گستاخ، بے دِید، بے مُروّت

بگّے کلے والا، (مذ) ڈرپوک، ڈرو، بزدِل، بے حوصلہ

بگیارا: (مذ،صفت) ونجارا، چوڑیاں ویچن والا

بگیارن/ بگیارنی: (مو) بگیارا دی تانیث

بگیان: (مذ) وِگیان، سائنس، سائنسی علوم

بگیاں نوں لاج لاون: (محا) نموشی کھٹن، بے عزتی کراون

بگیچا: (مذ) باغیچہ دا وِگڑیا رُوپ

بگیرا: (مذ،صفت) بگّا، بہتا چِٹّا

بگیرت: (صفت) بے غیرت دا وِگڑیا رُوپ

بگیڑ: (مو) 1- سویر دا سوجھلا، سویر دی لو 2- ہلکی سفیدی، چٹیائی، بگّا پن 3- وگاڑ، فساد

بگیسری: (مو) اِک راگنی جس نُوں باگیسری یاں بھاگیہ شری وی بولدے نیں

ب......ل

بل: (مذ،صفت) 1- تندرست، ٹھیک، راضی 3- سوہنا، سُتھرا، چنگا، اچھا 4- جٹاں دی اِک ذات

بل: (فم) ول، پاسا، طرف

بل: (ہ، مذ) 1- سکت، زور طاقت، تران، ہمت 2- وَل، جاچ 3- بال دا مخفف 4- فوج، لشکر 5- لشکارا، چمک، جھلک 6- قابلیت، لیاقت 7- غرور، گھمنڈ 8- سختی، تیزی، شدّت 9- محنت، کوشش، جتن 10- موٹاپا 11- حمایت، سہارا، آسرا، مدد

بل اُڈ جانا، (محا) ساہ ست ختم ہو جاون، نربل ہو جاون، بے طاقت ہو جانا، بس ہو جانا

بل بُتّا، (مذ) ویکھو: بل بوتا

بل بوتا/ بُوتا، (مذ) آسرا، سہارا، زور، طاقت، قوت

بل بیر، (مذ،صفت) طاقت ور، بل وان، بہادر

بل پوربک، (فم) زبردستی، دھکے نال

بل سورا، (صفت) بہت تگڑا، بہت طاقتور

بل شالی، (صفت) بلوان، طاقتور، پہلوان، دلیر، طاقتور

بل مان/ بل وان، (ہ، مذ) پہلوان، طاقتور

بل مُکتا، (صفت) اُکا پکا، سارے کم دا اِہی

بل ناکھ، (مو) موٹی اتے کھٹی ناکھ (کھجور)

بَل والا ، (مذ،صفت) زور والا، تگڑا، طاقت ور

بَل وان، (صفت) بہادُر، دلیر، طاقتور، پہلوان

بَل وانی، (مو) بہادری، طاقت، دلیری

بَل وَنت، (مذ،صفت) طاقت ور، بہادر، دلیر

بَل ونچیا، (مذ) بل نال ٹھگّن والا، زور نال ٹھگّن والا

بَل ہارنا، (محا) کمزور ہو جانا

بَل ہین، (مذ،صفت) اپاہج، کمزور، ماڑا، بیمار، لِسّا

بُدھی بَل، (مذ) عقل، بُدھی، سیانف، سمجھ بُجھ

بل : (مذ+مو) 1- بیل، ویل 2- ول، وَٹ، مروڑی، پیچ، ٹیڈھ 3- تیوڑی، جھرڑی 4 ٹُب 5- سُہاگے یاں ہل دی رسّی

بل آ جاون / بل آ ون، (محا) 1- ول پَین، مروڑیا جاون، تیوڑی پَین 2- آ کڑن، کھچیا جاون

بل اُتر جاون / بل اُترن، (محا) 1- وٹ لہوَن، مروڑی لتھن 2- غُصہ جاندا رہون

بل پا دیون (محا) 1- وٹ چاڑھن، پیچ پاون 2- گول کرن، دھوکھا دیون

بل پَون، (محا) 1- وٹ پون، تیوری چڑھن، غصہ آون 2- ول پون، پھیر پون، چکر پون 3- رسی یاں دھاگے دی گنڈھ آ جاون 4- بھلیکھا لگ جاون 5- پیچ پون، چ پون، جل پون 6- حسد کرن

بل پے جاون، (محا) ویکھو: بل پون

بل چھل، (فم) ول چھل، دھوکا، فریب، ناز نخرہ

بل دار، (صفت) ولدار، پیچ والا، وٹیا ہویا، موڑاں والا، وِنگا ٹیڈھا

بل دی گل، (مو) 1- گول گل، پیچ دار گل 2- کسے دی حمایت دی گل

بل دینا، (محا) ویکھو: وَل دینا

بل رکھن، (محا) 1- وٹ رکھن، دشمنی رکھن 2- مروڑی رکھن، سِدھی گل نہ کرن

بل رہ جاون/ بل رہون ، (محا) وٹ یاں مروڑی رہ جاون، غصہ پُورا نہ نکلن

بل کڈھ دیوَن/ بل کڈھن ، (محا) 1- ٹیڈھ دُور کرن، سِدھیاں کرن 2- سزا دیوَن 3- ٹھیک کرن 4- آ کڑ نہ رہن دیوَن

بل کھانا/ بل کھاون ، (محا) 1- وٹ کھاون، مروڑیا جاون 2- غصے وچ آون 3- مُڑ جاون، جھکن، ٹیڈھا ہوون 4- ہنگرون 5- وِٹرن، آ کڑن 6- وِگڑن

بل کھُل جاون/ بل کھُلن، (محا) 1- وَٹ نِکلن، مروڑی سِدھی ہوون 2- ٹیڈھ نکل جاون، سدِھیاں ہوون 3- غصہ جاندا رہون 4- تکبّر نہ رہون 5- اُلجھن دُور ہوون، مشکل حل ہوون

بل کھولن، (محا) 1- وٹ کڈھن، مروڑی نہ رہن دیون 2- ٹیڈھ سِدھی کرن، سدھیاں کرن 3- غصہ چھڈ دیون 4- تکبّر چھڈ دیون 5- اُلجھن دُور کرن، مشکل حل کرن

بل لوَن، (محا) وَل لون، وَٹ کھاون، گھیر لوَن

بل نکل جاون، (محا) 1- ٹیڈھ دُور ہوون، سدِھیاں ہوون 2- بھُگتنا، بھُگتن 3- درست ہو جاون 4- گھمنڈ نہ رہون

بل نکلن، (محا) ویکھو: بل نکل جاون

بَل وِچ آون ،(محا) 1- فریب وِچ آون، دھوکھے وِچ پھسن 2- طاقت وِچ آون 3- تکبّر کرن

بل ہوون، (محا) 1- وٹ ہوون، پیچ ہوون 2- کسر ہوون، فرق ہوون 3- زور ہوون 4- حساب وِچ وادھا گھاٹا ہوون

بل: (فعر) 1-بلن مصدر توں امر، بل جا، سڑجا 2-(مذ) بالن، اینڈھن، بالن والیاں لکڑاں 3- رنجش، ناراضی، غصہ 4- کینہ، حسد، کرودھ، دُشمنی

بل اُٹھن/بل پوَن، (محا) بل جانا، روشن ہو جانا (بلب وغیرہ دا)

بل بل اُٹھنا، (محا) بہت زیادہ سڑنا

بل بل بلنا، (محا) بہت غصہ تے طیش آونا، وَٹ چڑھنا

بل بل پینا، (محا) اگ دا رہ رہ کے بلنا

بل بُجھ کے رہ جاون، (محا) ویکھو: بل بُجھن

بل بُجھن، (محا) 1- سڑ کے سواہ ہو جاون، سڑ بُجھ ہٹن 2- نااُمید ہو جاون

بل بھرن، (محا) 1- بھرواں جوان ہوون، طاقت آون 2- ناراض ہوون، غصے ہوون

بل پک جاون، (محا) 1-سڑ سُک جاون 2- تنگ آ جاون، بیزار ہو جاون

بل پکّن، (محا) ویکھو: بل پک جاون

بل سٹن، (محا) بھٹھی یاں تندور وچ بالن، سٹن

بل کے خاک ہو جاون، (محا) سڑ کے سواہ ہو جاون، سخت غصے وچ آون

بل کے خاک ہوون/بل کے مٹی ہو جاون، (محا) ویکھو: بل کے خاک ہو جاون

بل کے راکھ ہو جاون، (محا) سڑ بُجھ جاون، حسد کرن، بہت اُت کرن

بل کے سواہ ہو جاون / بل کے کولا ہوون، (محا) سڑ بُجھ جاون، حسد کرن

بل کے کباب ہوون، (محا) ویکھو: بل کے راکھ ہو جاون

بل مرن، (محا) 1- گل لا کے مر جاون 2- حسد نال مرن، سڑن بُجھن

سڑ بل کے کولا ہونا، (محا) بہت غصہ چڑھنا

بل: (مو) قربان، قربانی، بھینٹ

بل اوئے جُے تیرے ٹُوہر، (اکھا) ایویں جیہی شکل والے نوں طنزاً آکھدے نیں

بل بکرا، (مذ) قربان کیتا گیا بکرا

بل بل، (کلمۂ تحسین و آفرین) بلّے بلّے، واہ واہ، شاباش

بل بل جانا، (محا) 1- وارے جانا، قربان جانا، بلہار جانا، صدقے جاون 2- سڑ سڑ جاون، بہت کُڑھن

بل بل جاون، (محا) 1- صدقے جاون، قربان ہوون 2- سڑ سڑ جاون، بہت کُڑھن

بل بل کرن، (محا) ڈھیر چمکن، ڈھلکاں مارن، لش لش کرن

بل بل ہوون، (محا) بلّے بلّے ہوون، شاباش ملن، واہ واہ ہوون، شہرت ملن

بل بھکھ، (مذ) 1- بھیٹ کیتی ہوئی چیز 2- بَلی شے 3- بلی (قربانی) کھان والا

بل دان، (مذ) بلی (قربانی) دین دا کم

بل وان، (مذ) ہندو فقیراں دا نفس کُشی دا اک طریقہ جس وچ اپنے آپ نوں کسے بُت دی بھینٹ چڑھا کے خودکشی کرلئی جاندی اے

بل: (س، مذ) وال، بال

بل توڑ ،(مذ) بال توڑ، وال دے ٹُٹن نال بنن والی پھنسی یاں پھوڑا

بل گُندھن، (محا) وال گُندھن، مینڈھیاں بناون ، وال گُندھن دی تقریب جیہڑی ویاہ ویلے کُڑی دے وال گندھ کے منائی جاندی اے

بل تاڑ : (مذ) پودے دا اوہ ناڑ جیہدے اُتے پتے لگدے نیں

بل ٹِنڈن : (مذ) ٹِٹہنا، جگنو

بل سر: (مذ) قالین

بِل : (پو،مو) نمی، اوس، پانی دے نکے نکے قطرے جو پودیاں تے ٹھہر جاندے نیں

بِل: (مذ) 1۔ رُڈ کھڈ 2۔ کندرا، گپھا 3۔ بھڑولے دے مُونہہ دا کنگرا

بِل (Bill): (انگ،مذ) 1۔ وصولن یوگ رقم دا ویروے سمیت حساب 2۔ ہُنڈی 3۔ قانون دا مسودہ جو منظوری لئی صوبائی یاں قومی اسمبلی وغیرہ وِچ پیش کیتا جاندا ہے

بِل ادا کر دیؤن / بل ادا کرن، (محا) واجب الادا پیسے دیؤن

بِل ارسال کر دیؤن / بل ارسال کرن، (محا) بِل گھلّن ، بل بھیجن، واجب الوصول رقم دی پرچی گھلّن

بِل بُک ، (مذ) اوہ رجسٹر جس وِچ بلاں دا ویروا درج کیتا جاندا اے

بِل تارنا، (محا) بل دی ادائیگی کرنا

بِلّ : (مذ) اِک رُکھ دا ناں تے اوس دا پھل

بِل پتر ، (مذ) بِل دے رُکھ دا پتّا جو پُوجا وغیرہ وِچ ورتیا جاندا ہے

بِل پتری / بِل پتی ، (مو) بِل رُکھ دے پتے جو شِو جی تے پُوجا سمے چڑھائے جاندے ہن

بِل کتھ ، (مو) بِل دے رُکھ دا گوُدا

بِلّ : (مذ) 1۔ بِلی دی اکھاں دا رنگ 2۔ اکھاں دی ہری بھا

بِل بتورا: (مذ) 1۔ اُلّو دی نسل دا اِک پنچھی 2۔ بے وقوف، پُغل خور، بھوندو

بِل بتوری: (مو) بِل بتورا دی مونث

بلا: (عر،مو) 1۔ پِتّا، دُکھ، تکلیف، مصیبت، قہر، عذاب 2۔ بھوت، چڑیل، ہوّا، جن، سایہ، آسیب 3۔ ڈراؤنا، بھیانک، خوفناک 4۔ لڑاکا، فسادی، رَپھڑی، شرارتی 5۔ کمینہ، گھٹیا، لینچ 6۔ وادھو، بہت کثرت نال 7۔ کمال دا، ودھیا 8۔ تیز، تکھا، چالاک 9۔ سختی، اوکھ 10۔ ماہر، کاریگر 11۔ اہم، خاص

بلا آون، (محا) مصیبت آون، اوکھا ویلا آون

بلا اپنے سرلئے لون، (محا) کوئی ذمے واری اپنے سرلئے لوَن، مصیبت سہیڑ لوَن

بلا اُترن، (محا) اُتوں عذاب آون، کوئی مصیبت نازل ہوون

بلا پالن، (محا) 1۔ بُریاں عادتاں اختیار کرن 2۔ بُرے آدمی دی پالنا کرن بلا پچھے لا لوَن / بلا پچھے لاون، (محا) 1۔ روگ لا لوَن 2۔ کوئی مصیبت سہیڑ دیون 3۔ کسے لیچڑ تے بُرے بندے نُوں نال لا لوَن

بلا پچھے لگّن ، (محا) 1۔ روگ لگن 2۔ مصیبت آون 3۔ کسے دا پچھے پے جاون 4۔ پیار ہو جاون 5۔ کسے مندے آدمی دے مگر لگن

بلا پلّے پَوَن / بلا پلّے پے جاون (محا) 1۔ مصیبت آ جاون، روگ لگ جاون 2۔ کپتی تیویں نال واہ پے جاون 3۔ کسے نال خواہ مخواہ متھا لگن

بلا پَوَن، (محا) مصیبت پون، دُکھ آون، عذاب نازل ہوون،

انہونی ورت جاون

بلا پَے جاون، (محا) ویکھو: بلا پوَن

بلا پیش پوَن، (محا) مصیبت نال واہ پوَن

بلا توں، (روزمرہ) کوئی گل نہیں، کوئی پرواہ نہیں

بلا توں جان چھٹّن، (محا) بلا توں نجات پاون، مصیبت توں چھٹکارا حاصل کرن

بلا توں جان چھڈاون، (محا) مصیبت کولوں بچن لئی چارہ مارن

بلا توں چھٹکارا پاون/ بلا توں چھٹکارا پالوَن، (محا) مصیبت توں جان چھٹّن

بلا توں چھٹکارا لبھّن، (محا) ویکھو: بلا توں چھٹکارا پاون

بلا توں چھٹکارا مِل جاون، (محا) ویکھو: بلا توں چھٹکارا مِلن

بلا توں چھٹکارا مِلن، (محا) مصیبت توں نجات حاصل ہوون

بلا توں نجات پالوَن/ بلا توں نجات پاون، (محا) مصیبت توں جان بچن، مصیبت گلروں لہہ جاون

بلا توں نجات حاصل کرلوَن، (محا) ویکھو: بلا توں نجات پاون

بلا توں نجات لبھّن، (محا) دُکھ کولوں سُکھ منگن، اوکھ کولوں سوکھ بھالن

بلا ٹالن، (محا) مصیبت توں نجات مِلن، بُرے توں پچھا چھٹّن، تکلیف دا مُک جاون

بلا ٹالنا، (محا) مصیبت توں پچھا چھڈاونا

بلا ٹل جاون/ بلا ٹلن، (محا) مصیبت توں نجات مِلن، بُرے توں پچھا چھٹّن، تکلیف دا مُک جاون

بلا جانے، (روزمرہ) لاپروائی ظاہر کرن لئی بولدے نیں، جتّی جانے

بلا جھلّن، (محا) مصیبت ویکھن، دُکھ سہون

بلا چمبڑن، (محا) 1۔ عشق ہو جاون 2۔ کسے دا کسے کم لئی مگر پے جاون، کھہڑے پون 3۔ کسے عادت دا پکیاں ہو جاون 4۔ کسے مصیبت وچ پھسّن

بلا چمڑنا، (محا) کسے آدمی دا کوئی کم کراون لئی پچھے پینا

بلا دا، (صفت) غضب دا، کمال دا

بلا دِسّن، (محا) 1۔ اوکھا لگن 2۔ بھَیڑا معلوم ہوون 3۔ مصیبت نظر آون، مصیبت لگّن

بلا دفع کرن، (محا) 1۔ مصیبت نُوں ٹالن 2۔ مندی عادت نُوں چھڈ دیون 3۔ کسے نُوں گلروں لاہون

بلا دفع ہوون، (محا) ویکھو: بلا دُور ہوون

بلا دُور کرن، (محا) ویکھو: بلا دفع کرن

بلا دُور ہوون، (محا) 1۔ مصیبت توں جان بچن، مشکل نہ رہون 2۔ کسے پچھے پئے ہوئے دا گلروں لہہ جاون

بلادی کار چنبڑ وَنجن، (محا) بُری طرحاں چمبڑنا، بھیڑی طرحاں ذِتے لگنا

بلا دے قابو آ جاون/ بلا دے قابو آون، (محا) مصیبت دے ڈھائے چڑھن

بلا دے وس پوَن، (محا) 1۔ مصیبت وِچ پھسّن 2۔ سنگدل نال واہ پوَن

بلا دے وَس پَے جاون، (محا) ویکھو: بلا دے وس پوَن

بلا دیکھن، (محا) مصیبت دیکھن، دُکھ دے دِن گزارن

بلا رد کرن، (محا) مصیبتاں دُور کرن، بلا دفع کرن

بلا رد ہو جاون/ بلا رد ہوون، (محا) مصیبتاں مُک جاون، بلا

ڈور ہوون

بلا سارا، (مذ) ڈھیر سارا، گھنا، بہتا، بے حد، کِنّا ای، وادھو

بلا سارا ہوون، (محا) ڈھیر سارا ہوون، واڈھو ہوون

بلا سِر تھپّن، (محا) مصیبت وِچ مُبتلا کرن، کسے تے الزام لاون

بلا سِر تے آ جاون، (محا) مصیبت دا آ جاون، کوئی رپھڑ پے جاون

بلا سِر تے آون، (محا) ویکھو: بلا سر تے آ جاون

بلا سِر مڑھن، (محا) مصیبت وچ مبتلا کرن، کسے تے الزام لاون

بلا سِروں ٹال دیون، (محا) بلا رد کرن، مصیبت ڈور کرن، بُرا وقت ختم ہوون

بلا سِروں ٹل جاون/ بلا سِروں ٹلن، (محا) بلا رد ہوون، مصیبت ڈور ہوون

بلا کٹن، (محا) 1۔ مصیبت سہن 2۔ دُکھ دُور ہوون 3۔ مصیبت دُور کرن

بلا گل پوالوَن، (محا) مصیبت سہیڑ لوَن

بلا گل پون/ بلا گل پے جاون، (محا) ویکھو: بلا گل پوَن

بلا گلوں لتھ جاون، (محا) ویکھو: بلا گلوں لتھن

بلا گلوں لتھن، (محا) مصیبت ٹلن، بلا سروں ٹلن، مگر پئے ہوئے دا مگروں لہہ جاون

بلا گلوں لتھنا، (محا) مصیبت ٹلنا

بلا لوَن، (محا) 1۔ مصیبت مُل لوَن، دُکھ سہیڑن 2۔ واری صدقے جاون، قربان جاون

بلا لینا، (محا) دُوسرے دی مصیبت اپنے گل لینا، مصیبت سہیڑ لینا

بلا مار جاون، (محا) دُکھاں ہتھوں ہَپھ جاون، مصیبتاں توں عاجز آون

بلا مگر پون، (محا) 1۔ مصیبت پے جاون 2۔ مصیبت ول نوں آپ جاون 3۔ موت نُوں ماسی آکھن

بلا مگر لگ جاون/ بلا مگر لگن، (محا) 1۔ کسے نال پیار کرن 2۔ موت نُوں ماسی آکھن 3۔ مصیبت دا پچھے پے جاون

بلا مُل لوَن، (محا) خواہ مخواہ مصیبت سہیڑن، جان بُجھ کے مصیبت گل لاون

بلا نازل ہوون، (محا) عذاب نازل ہوون، مصیبت آون، اُتوں آون

بلا نال کھیڈن، (محا) خطرناک کم کرن

بلا نِکلن، (محا) 1۔ مصیبت دا مُوجب بننا 2۔ زبردست یاں تگڑا ثابت ہوون 3۔ چنگا نکلن

بلا نوش، (ع+فا، صفت) بہت زیادہ پیون والا، ڈھیر کھا پی جان والا

بلا نُوں، (روزمرہ) پرواہ نہیں، ویکھی جاوے گی، جّتی نُوں

بلا نُوں اپنے سِر لوَن، (محا) مصیبت یاں ذمے داری نُوں اپنے سر چکن، کسے دے رپھڑ آپ سہیڑن

بلا نُوں پچھے لاون، (محا) ویکھو: بلا نُوں واجاں مارن

بلا نُوں واجاں مارن، (محا) جان بُجھ کے اوکھے کم کرن، مصیبت وچ پوَن، موت نُوں ماسی آکھن

بلا وانگوں پچھے پوَن/ بلا وانگوں پچھے پَے جاون، (محا) رج کے مگر پوَن، دُشمنی وِچ حد کر دیون

بلا وانگوں چمبڑن، (محا) کسے دا خواہ مخواہ پچھے پَے جاون، گل نُوں آون، سرے چڑھن

بلا وِچ پَون ، (محا) مصیبت وچ پَون

بلا وِچ پھسن / بلا وِچ پے جاون ، (محا) ویکھو: بلا وچ پَون

بلا ہو جاون/ بلا ہوون ، (محا) 1- مصیبت ہوون، مصیبت بن جاون 2- بہت تیز ہوون 3- چالاک ہوون ، ہوشیار ہوون

بَد بلا ، (مو) گندی مندی چیز، گند بلا

بلائیں کُٹّھا ، (مذ،صفت) مصیبتاں دا ماریا، روگی، دُکھی

بلائیں لینا ، (محا) 1- دُوسرے دی مصیبت اپنے گل لینا 2- پیار نال سِر تے ہتھ پھیرنا

پرائی بلا اپنے گل پاونا ، (محا) دُوسرے دی مصیبت اپنے گل سہیڑنا

دو پئیاں وِسر گئیاں ، باراں دیاں دُور بلائیاں ، (اکھا) جدوں کوئی مار کھا کے وی اوس دا اثر نہ منّے اوددوں کہندے نیں

گند بلا ، (مو) گندی مندی چیز، بد بلا

بلاّ : (مذ) کرکٹ وچ گیند نوں سٹ مارن لئی دستے والی اِک قسم دی موٹی تے لمی پھٹی ، بَیٹ (Bat)

گیند بلا ، (مذ) کرکٹ

بلا : (مذ) لکڑی دا کھمبا، گول لمی شتیری والا ولا

بلا : (فا، سابقہ) بغیر، بِنا، شبداں توں پہلاں لگ کے 'بغیر' دے معنی دیندا اے جیویں: بلا مبالغہ

بلا تعطل ، (فا+عر،صفت) بِنا ڈِھل کیتیوں، بغیر سوچیں پیوں

بلا جلد ، (فا+ہ،صفت) جلد توں بِنا، جس دی چھِتی نہ ہووے

بلا حساب : (عر+فا) بغیر حساب دے، بہت زیادہ، وادھو

بلا خوف ، (فا+عر،صفت) بِنا کِسے ڈرتوں، ڈرتوں بغیر

بلا شُبہ ، (فا+عر،صفت) بِنا شک توں

بلا شرط ، (فا+عر،صفت) بغیر کِسے پابندی دے، ایویں ای

بلا شک ، (فا+عر،صفت) بِنا شک دے، وَنگی: 'گھیلا وے سنگ بلاشک، عقد کریساں تیرا' (گُل)

بلا عُذر ، (فا+عر،صفت) نانہہ نکر کیتے بِنا، بِنا کِسے بہانے دے

بلا قصور ، (فا+عر،صفت) بِنا کِسے قصور دے

بلا مرضی ، (فا+عر،صفت) بِنا رضا مندی دے

بلا ناغہ ، (فا+عر،صفت) ناغے توں بِنا، ہر روز، لگاتار

بِلا : (مذ) وسیلہ، حیلہ

بِلاّ : (مذ) 1- کپڑے دی نِکی پٹی جو چپڑاسی وغیرہ ملازماں نوں اپنی پچھان لئی لاؤنی پیندی ہے، پچھان دا نشان، بیج، تمغہ 2-(صفت) بِلّی ورگیاں ہلکے بھورے رنگ دیاں اکھاں والا 3- بِلّی دا نر

بُلاّ : (مذ) 1- ہوا دا جھونکا، بُلاّ، لہر 2- بُلبُلا 3- دُدھ نہ دین والی مجھ نال کیتا جان والا مکرُوہ کم 4- موج، مزہ، لُطف، عیش، سواد

بُلاّ اُٹھن ، (محا) 1- بُلبُلا پیدا ہوون 2- ڈھڈ وِچ آئی بادی دا گولا بنن

بُلاّ لُٹن ، (محا) 1- موجاں کرن، عیش کرن، مزے کرن 2- بدکاری کرن

بُلّے لُٹنا ، (محا) عیش کرنا، موجاں ماننا

بُلاّ لگنا ، (محا) ہوا لگنا، زکام ہونا

بُلّے وڈھنا ، (محا) عیش کرنا، موجاں ماننا

ہنیری دے بُلّے وانگ لنگھنا ، (محا) بہت تیزی نال لنگھنا

ہوا دے بُلّے نال ڈِگ پینا ، (محا) بہت کمزور ہونا

بلّا بلّا : (کلمہ تحسین و آفرین) بلّے بلّے

بلا بتّر : (مذ) قسم قِسم دِیاں غیر ضروری شیواں، وکھریاں وکھریاں

شیواں، کئی چیزاں وغیرہ، ونگی: 'زمین اے، پیسہ کول سُو، ہور سو بلا بتر ایں' (پنج دریا)

بلا پنا: (فل) ورلاپ کرنا

بلاتکار: (مذ) زبردستی، دھگّا، ظلم، زیادتی، سختی

بلاٹنگ پیپر (Blotting Paper): (انگ، مذ) سیاہی نوں خُشک کرن والا کاغذ، سیاہی چُوس

بلاٹھی: (مو) بِل دی لکڑ دا ٹکڑا جو متھے تے تِلک لاون لئی ورتیا جاندا اے

بلاج: (صفت) بے لاج، نرلج، بے شرم، بے حیا

بلاج: (مذ) دیوالی دے مگروں پہلے تے دُوجے دِن ترکھاناں تے ہورناں کاریگراں تے براہمناں نوں دِتی جان والی چیز

بلادری: (مو) برادری، ذات، قوم، اِک پیشے دے لوگ، بھائی چارہ

بلادھا: (حرفِ استثناء) بِن، بِنا، بغیر، سوا

بلادھا: (صفت) 1- مُورکھ، احمق، بیوقوف 2- اکارت، فضول 3- بے ہوش، بے سُرت 4- نایاب، انمُلی

بلاڈھی: (مو) بلادھا دی تانیث

بِلارا: (ج، مذ) 1- جزیرہ، ٹاپو 2- زمین دا اوہ ٹکڑا جیہدے آل دوالے پانی ہووے، پانیاں دے وِچکارلا زمینی حصہ

بُلارا: (صفت) 1- بولن والا، سپیکر، لیکچر دین والا 2- جانوراں نوں بُلاون والا 3- بُلاوا، سدّا، عدالت دا بُلاوا 4- ہوکا 5- منکھاں دی اواز 6- رولا 7- پنچھیاں نوں بول کے پھساون والا نر پنچھی 8- بولن والے بٹیریاں دا گروہ

بُلارا کرنا: (محا) اواز دینا، بولنا، ونگی: 'کہندے اجے نہ ہویا ہُن تک، کردا پیا بُلارا' (گُل)

بلاری: (مذ، صفت) طاقتور، زورآور، تگڑا

بلاری: (مو، صفت) کواری کُڑی، دُلاری

بلاڑا: (مذ، صفت) ہوشیار، چالاک

بلاس: (ہ، مذ) 1- عیش، مزہ، خوشی، لطف، سرور، عیاشی 2- کھیڈ تماشا، ونگی: 'کِتے دان اشنان تے پاٹھ پوجا، کِتے یاس بلاس کلول ویکھ'

بلاسی: (صفت) 1- عیش پرست 2- مخولیہ

بلاغت: (عر، مو) 1- لکھن دا اجیہا ڈھنگ جس وِچ علم الکلام دی ورتوں کیتی گئی ہووے 2- سے نال ڈھکدی کیتی گئی چنگی گل بات، مٹھا بول، رسیلی گل 3- بہت گھٹ شبداں وِچ ڈونگھی تے ودھیا گل کرن دا ہنر، ونگی: 'بہت فصاحت نال بلاغت کرے کلام زبانوں' (میاں محمد بخش) 4- پہنچاون دا عمل، پہنچ

بلاق/بُلاقُو: (تر، مو) 1- نک دی وِچکارلی ہڈی 2- نک دا اک زیور، وڈی نتھ، گول بالی 3- لمبا جیہا موتی، ونگی: 'نک بُلاق سہانو دی پھرے لباں پر چل' (قادر یار)

بلاقن: (مو) زنانی جیہنے بلاق پائی ہووے

بلاک: (مذ) کُونج دی اِک قسم

بلاک (Block): (انگ، مذ) 1- عمارت دا اک حصہ 2- کسے آبادی دی وڈی ونڈ 3- چھپائی لئی اُبھرے ہوئے لفظاں دا جستی ٹوٹا جیہنوں لکڑی دے ٹوٹے اُتے جڑ کے چھاپیا جاندا اے 4- اوہ گروہ یاں منڈلی جس وِچ کسے ساجھے مقصد نوں پورا کرن لئی کئی قوماں، پارٹیاں یاں دھڑے شامل ہوون

بلاکا: (مو) کُونج، سارس، کُونجاں دی ڈار، بگلیاں دی ڈار

بلامبھا: (مذ) 1- اگ دالمبو، لاٹ 2- اُلاہما، شکوہ

بلامت: (مو) 1- ملامت دا وِگڑیا رُوپ، مصیبت، لینجھ، ونگی: 'اچھا

ڈومنی منگتی چاہ چوہڑی، گھروں کڈھ بلامتاں لگیاں نوں‘2- نموشی

بلامت چمبڑن، (محا) 1- بلا چمبڑن، آفت آون 2- کسے بندے دا خواہ مخواہ مگر پوَن

بلامت چمبڑی جاون، (محا) ویکھو: بلامت چمبڑن

بلامت مگروں نہ لتھن، (محا) ویکھو: بلامت مگروں نہ لہوَن

بلامت مگروں نہ لہوَن، (محا) کسے خواہ مخواہ دا پچھوں نہ لہوَن

بُلان/بُلانا: (مصدر) آواز مارنا، ٹوکنا، بُلاونا

بلانا: (مذ،صفت) 1- بیتیا ہویا 2- فنا ہوگیا ہویا

بلانب: (مو) دیر، سُستی، تاخیر

بلانبھا: (مذ) 1- اَگ دی لاٹ 2- اُلاہما، گلہ، شکوہ

بِلاند: (ہ،مو) بالشت، سولہ اُنگل عرض دا پیمانہ

بلانگ/بلانگھ: (مو) پُلانگھ، چھال، چھلانگھ

بلانگ بھرن (محا) چھال مارن دا عمل، ٹپنا

بلانگا: (مذ) سواری دے جانور تے دوویں پاسے لتاں کر کے بیٹھن دا طریقہ

بلانگھڑ: (مو) اُلانگھ، چھال، ڈگ، قدم

بلالؓ: (عر، مذ) اسلام دی تاریخ دے پہلے موذن دا ناں، اک مشہور صحابی

بلالا: (مذ) ویکھو: بُلارا

بِلانی/بِلانیں: (مو) بیلی دی تانیث، محبوبہ، معشوقہ، داشتہ، سہیلی، ونگی: ’واہ تینڈی بلانی‘

بلاں: (صفت) بہت، بہت زیادہ، ڈھیر، ان گنت

بلاں باہلا، (صفت) بہت زیادہ

بلاں دا، (مذ،صفت) 1- بہت زیادہ 2- بہت چالاک 3- بلاں نال نسبت رکھن والا

بلاں سارا، (محا) ڈھیر سارا، گھنا، بہت زیادہ، بے حد، وادھو، کِتاری

بلاں سارا ہوون، (محا) ڈھیر سارا ہوون، وادھو ہوون

بلاں: (مذ) بلا دی جمع تے ’وِگاڑ‘ 1- مصیبت، آفت 2- بل دی جمع، زور، طاقت

بلاں آجاون، (محا) مصیبت نازل ہوون، رَپھڑ پے جاون

بلاں آون، (محا) مصیبت آون

بلاں اُترن، (محا) اُتوں عذاب آون، کوئی مصیبت نازل ہوون

بلاں بنن، (محا) 1- مصیبت آون، دُکھ آون، رپھڑ پوَن 2- مصیبت بن جاون 3- موٹا تگڑا ہو جاون، وڈا ہو جاون

بلاں پالن، (محا) 1- بُریاں عادتاں اختیار کرن 2- بُرے آدمی نال مروّت کرن 3- کسے نال ڈھیر محبت کرن

بلاں پچھے لالوَن / بلاں پچھے لاون، (محا) 1- روگ لالوَن 2- مصیبت سہیڑلوَن 3- کسے بُرے بندے نوں نال لالون

بلاں پچھے لگ جاون / بلاں پچھے لگن، (محا) 1- روگ لگن 2- مصیبت آون 3- کسے دا پچھے پے جاون 4- بیمار ہو جاون 5- کسے مندے آدمی دا مگر لگن

بلاں پلّے پوَن، (محا) 1- مصیبت آجاون، روگ لگ جاون 2- کپتی تیویں نال واہ پے جاون 3- کسے نال خواہ مخواہ متھا لگن

بلاں پلّے پے جاون، (محا) ویکھو: بلاں پلّے پوَن

بلاں پوَن/بلاں پے جاون، (محا) مصیبت پوَن، دُکھ آون، عذاب نازل ہوون، انہونی ہوون

بلاں توں بچن، (محا) مصیبتاں توں بچن

بلاں توں جان چھٹ جاون/ بلاں توں جان چھٹن ، (محا) بلاں توں نجات پاون

بلاں توں جان چھڑاوَن/ بلاں توں جان چھُڑاون ، (محا) مصیبتاں توں پچھا چھڈا لینا

بلاں توں چھٹکارا اپون / بلاں توں چھٹکارا پاوَن، (محا) مصیبت توں نجات حاصل کرلوَن، اوکڑاں تے مصیبتاں توں کھہڑا چھڈاوَن

بلاں توں چھٹکارا لبھن ، (محا) ویکھو: بلاں توں چھٹکارا پاون

بلاں توں چھٹکارا مل جاون ، (محا) ویکھو: بلاں توں چھٹکارا مِلن

بلاں توں چھٹکارا مِلن ، (محا) مصیبت توں نجات حاصل ہو جاون

بلاں توں نجات پاوَن / بلاں توں نجات پاون، (محا) مصیبت توں چھٹکارا ہوون ، بپتا دا گروں لہہ جاون

بلاں توں نجات حاصل کرلوَن / بلاں توں نجات حاصل کرن ، (محا) ویکھو: بلاں توں نجات پاون

بلاں توں نجات لبھن ، (محا) دُکھ کولوں سُکھ لبھن ، اوکھ کولوں سوکھ بھالن

بلاں ٹالن ، (محا) مصیبت توں پچھا چھڈان، بُرے نوں گروں لاہون، جان چھڈاون

بلاں ٹل جاون/ بلاں ٹلن ، (محا) مصیبت توں نجات ملن، بُرے توں پچھا چھُٹن ، تکلیف دا مُک جاون

بلاں جانے ، (روز مرہ) لاپروائی یاں حقارت دا اظہار کرن لئی بولدے نیں، جتی جانے

بلاں چھلّن ، (محا) مصیبت ویکھن ، دُکھ سہن

بلاں چمبڑ جاون/ بلاں چمبڑن، (محا) 1- پیار ہو جاون 2- کسے دا کسے غرض پاروں گر پے جاون، کھہڑے پوَن 3- کسے عادت دا پکیاں ہو جاون 4- مصیبت وچ پھسن ، آفت آون

بلاں دا بنیا ہویا ہوون، (محا) بہت چالاک ہوون، نِری مصیبت ہوون، آفت ہوون

بلاں دا سر تے بولن ، (محا) مصیبت دا سر تے آ جاون، عذاب نازل ہوون، آفت نال واہ پے جاون

بلاں دِسن، (محا) 1- اوکھا لگن 2- زیادہ معلوم ہوون 3- مصیبت لگن ، مصیبت نظر آون

بلاں دفع کرن، (محا) 1- مصیبت نوں ٹالن 2- مندی گل نوں چھڈ دیون 3- کسے نوں گروں لاہون

بلاں دفع ہوون، (محا) ویکھو: بلاں دُور ہوون

بلاں دُور کرن ، (محا) ویکھو: بلاں دفع کرن

بلاں دُور ہو جاون/ بلاں دُور ہوون، (محا) 1- مصیبت توں جان بچ جاون، مشکل جاندی رہون 2- کسے پچھے پئے ہوئے دا گروں لہہ جاون

بلاں دے قابو آ جاون/بلاں دے قابو آون، (محا) مصیبت دے ڈھائے چڑھن

بلاں دے وس پوَن، (محا) 1- مصیبت وچ پھسن 2- سنگدل نال واہ پوَن

بلاں ردّ کرن، (محا) دُکھ دُور کرن، بلاں نوں دفع کرن

بلاں ردّ ہوون، (محا) مصیبت مُک جاون، بلاں دُور ہوون

بلاں سر تھپّن ، (محا) 1- مصیبت وِچ مبتلا کرن 2- کسے تے الزام

لاون

بلاں سر تے آجاون / بلاں سر تے آون ، (محا) مصیبت دا آجاون، کوئی رپھڑ پے جاون، اوکھا ویلا آ جاون

بلاں سر مڑھ دیوَن (محا) مصیبت وِچ مُبتلا کرن، کسے تے الزام لاون

بلاں سروں ٹالن/ بلاں سروں ٹالی دیوَن، (محا) بلاں ردّ کرن، مصیبت دُور کرن

بلاں سروں ٹل جاون / بلاں سروں ٹلن ، (محا) بلاں دُور ہوون، مصیبت دُور ہوون

بلاں گل پوَن/ بلاں گل پے جاون ، (محا) مصیبت آون، روگ لگن

بلاں گلوں لتھ جاون / بلاں گلوں لتھن ، (محا) مصیبت ٹلن، بلاں سروں ٹلن، گر پئے ہوئے دا گروں لہہ جاون

بلاں لوَن، (محا) 1- مصیبت مُل لوَن، دُکھ سہیڑن 2- صدقے واری جاون، قربان جاون

بلاں مار جاون، (محا) دُکھاں ہتھوں بہہ جاون، مصیبتاں توں عاجز آون

بلاں گر پوَن، (محا) 1- مصیبت پے جاون 2- مصیبت دل نوں آپ جاون 3- موت نوں ماسی آکھن

بلاں گر پے جاون/ بلاں گر لگ جاون، (محا) ویکھو: بلاں گر پوَن

بلاں گر لگن، (محا) ویکھو: بلاں گر پون

بلاں مُل لوَن، (محا) خواہ مخواہ مصیبت سہیڑن

بلاں نازل ہو جاون/ بلاں نازل ہوون، (محا) عذاب نازل ہوون، مصیبت آون

بلاں نال کھیڈن، (محا) خطرناک کم کرن

بلاں نکلن، (محا) 1- مصیبت دا مُوجب ثابت ہوون 2- زبردست یاں تگڑا ثابت ہوون 3- چنگا نکلن

بلاں نوں، (روزمرّہ) پرواہنیں، ویکھی جاوے گی، جتی نوں

بلاں نوں اپنے سر لوَن، (محا) مصیبت یاں ذمے داری نوں اپنے ذمے لوَن، کسے دے رپھڑ آپ سہیڑ لوَن

بلاں نوں پچھے لاون، (محا) ویکھو: بلاں نوں واجاں مارن

بلاں نوں واجاں مارن ، (محا) جان بُجھ کے اوکھے کم کرن، مصیبت سہیڑن، موت نوں ماسی آکھن

بلاں وانگوں پچھے پوَن ، (محا) ہتھ کے گر پوَن، دُشمنی وِچ حد کرن

بلاں وانگوں پچھے پے جاون / بلاں وانگوں چمبڑ جاون ، (محا) ویکھو: بلاں وانگوں چمبڑن

بلاں وانگوں چمبڑن، (محا) کسے دا خواہ مخواہ پچھے پے جاون، گل نوں آون، سرے چڑھن

بلاں وانگوں نازل ہوون، (محا) عذاب بن کے آون، ڈھیر مصیبت دا موجب بنن

بلاں وِچ پوَن، (محا) مصیبت وِچ پوَن

بلاں وِچ پھس جاون/ بلاں وِچ پھسن ، (محا) ویکھو: بلاں وِچ پوَن

بلاں ویکھن ، (محا) مصیبت ویکھن ، دُکھ دے دن گزارن

بلاں ہو جاون، (محا) مصیبت بن جاون

بلاں ہوون، (محا) 1- مصیبت ہوون 2- بہت ہوون 3- چالاک

ہوون 4- طاقتور ہوون

بُلاوا: (مذ)1- بُلاون دا سدّا ، دعوت 2- (صفت) سدّن والا، بُلاون والا، ہرکارہ

بُلاوا بنیا ہویا ہوون، (محا) بہت چالاک ہوون، نری مصیبت ہوون، آفت ہوون

بُلاوا سر تے بولن، (محا) مصیبت دا سر تے آ جاون، عذاب نازل ہوون، آفت نال واہ پے جاون

بُلاوا گھنٹی، (مو) بلاون والی گھنٹی

بُلاوے تے بُلاوا آونا، (محا) بہت زیادہ سدّے آونا

بلاواں: (مذ)1- بالاں ورگا، احمقانہ، لڑکپن، بچپن 2-(صفت) بچپن دا

بلاواں: (مو) بلا دی جمع

بلاواں جوگا ،(مذ) مصیبتاں وِچ پھسیا ،عموماً زنانیاں کُھجھ کے آکھدیاں نیں

بلاواں جوگا ہوون، (محا) مصیبتاں وچ پھسیا ہوون، دُکھاں وچ گِھریا ہوون

بلاواں چمبڑ جاون / بلاواں چمبڑن، (محا) ڈھیر مصیبتاں آجاون، دُکھاں وِچ گِھر جاون

بلاواں دا پروہنا بنن، (محا) 1- خواہ مخواہ مصیبتاں سہیڑن 2- دُشمناں دے محلّے جاون

بلاواں دے گھر رہوَن / بلاواں دے نگر وِچ رہون، (محا) 1- بُرے لوکاں وچ رہوَن 2- مُشکلاں وچ ہوون

بلاواں دے وس پوَن، (محا) مصیبتاں نال واہ پوَن، بُرے لوکاں نال واسطہ پوَن

بلاواں دے وس پے جاون ، (محا) ویکھو: بلاواں دے وس پوَن

بلاواں گھلّن، (محا) کسے لئی مصیبتاں کھڑیاں کرن

بلاواں لوَن ، (محا) 1- واری صدقے جاون، قربان جاون 2- مصیبتاں سہیڑن

بلاواں لینا، (محا) کسے دی مصیبت خوشی نال اپنے سر تے لینا

بلاواں نال متھا لاوَن / بلاواں نال متھا لاون ، (محا) ویکھو: بلاواں نوں چھیڑن

بلاواں نوں چھیڑ بہوَن / بلاواں نوں چھیڑن، (محا) 1- خطرناک کماں وِچ پوَن 2- بُرے یاں تگڑے لوکاں ناں متھا لاون 3- موت نوں ماسی آکھن، مصیبت سہیڑن

بلاواں نوں رجاون، (محا) 1- مصیبتاں نوں پالن 2- بُریاں عادتاں تے فضول پیسے اُڈاون 3- بُرے لوکاں نوں کھواون پیاون 4- اپنے آپ نوں اُجاڑن

بلاواں نوں گھر سدّن ، (محا) ویکھو: بلاواں نوں واجاں مارن

بلاواں نوں واجاں مارن، (محا) موت نوں ماسی آکھن

بلاواں وِچ رہون، (محا) 1- مصیبتاں وچ زندگی گزارن 2- بُرے ماحول وچ گزر بسر کرن

بلاوڑا: (مذ) ویکھو: بلاوا

بلاول/بِلاول: (ہ، مذ) اِک راگنی دا ناں، اِک ٹھاٹھ دا ناں

بِلاولیاں کرن: (محا) لاڈ پیار کرنا

بلاونا: (فعم) بہلاوَنا، من پرچاوَنا

بُلاونا/بُلاوَنا: (فعم) 1- سدّنا 2- گل کرنا 3- اکھواوَنا 4- افسوس کرنا

بُلاونا جانا، (محا) کسے دے مرن تے افسوس کرن لئی جانا

بُلاونا چلاونا، (محا) گلّاں کرنا

آفت نوں بُلاونا، (محا) مصیبت سہیڑنا

اپنی جے آپ بُلاونا، (محا) اپنی تعریف آپ کرنا

اڈھی زبان نال بُلاونا، (محا) دِلوں گل نہ کرنا

پار بُلاونا، (محا) جانوں مار مُکاونا

بُلا بھیجنا، (محا) سدّنا

بُلایاں نہ بولنا، (محا) اُکا ای نہ بولنا، چُپ وَٹنا

سدّی نہ بُلائی، میں لاڑے دی تائی، (اکھا) جدوں کوئی دھکّے نال ای مہمان بنن دی کوشش کرے تاں کہندے نیں

سدّیا نہ بُلایا، تُمر گھِسن بُوہے آیا، (اکھا) جدوں کوئی بنا سدّے آجاوے تاں کہندے نیں

فتح بُلاونا، (محا) خالصے دا آپس وِچ ملن ویلے ادب وجھوں 'واہگورو جی دا خالصہ واہگورو جی کی فتح، ایہہ شبد کہنا

بلاونی: (مو) 1- بلا، چڑیل، ڈائن 2- بُلاون دا ڈھنگ

بُلاوی: (مو، صفت) سکول دی مائی جو بچیاں نوں گھر گھر توں بُلا کے لیاؤندی اے، قاصد، چپڑاسن، دفتر دی ملازمہ

بلاوِیں: (مو) 1- بالاں دی اک بیماری 2- بالاں دی 3-احمقانہ

بُلاہٹ: (مو) سدّا، بلاوا

بلائت / بلایت: (مذ) 1 -ولایت دا وگاڑ، غیر مُلک، پردیس 2- مجازاً..... یورپ، انگلستان، پردیس

بلائتن / بلایتن: (مو) ولایتن، غیر مُلک دی زنانی، انگریز بی بی

بلائتی / بلایتی: (صفت) ولایتی، غیر مُلک دا

بلائنڈ (Blind): (انگ، صفت) 1- انھا مرد، انھی عورت 2- (مو) اوہ رقم جو فلیش دی کھیڈ وِچ تاش ورتاون والے توں اگے والا اپنے بوٹ دے حصّے توں وَدھ پاوندا ہے، ایس طرحاں اوس توں اگلے کھڈاری نوں پہلے دی سُٹی رقم نالوں دُگنی رقم دی چال کروانی پیندی ہے

بلاؤ: (ہ، مذ) بلّی دا نذکر، بِلّا

بلاؤز (Blouse): (انگ، مذ) زنانیاں دے پہنن دی اِک طرحاں دی کُرتی

بلائی / بلائیں: (مو) 1- مصیبت، بِپتا، اوکھ 2- چڑیل، بھوت، وَنگی: 'تُدھ سوہیاں نہ ڈرن بلائیاں توں، راتیں چیر دنجن دریا دھیا' (فضل شاہ)

بُلائی: (مو) بولن دا ڈھنگ

بلب (Bulb): (انگ، مذ) بجلی نال روشن ہون والا شیشے دا لاٹو

بُلبٹین: (مو) انگریزی لفظ 'Velveteen' دا وِگڑیا رُوپ، اک قسم دی مخمل

بُلبُل: (عر، مو) 1-اِک چنگی اواز والے پرندے دا ناں، جیہنوں شاعر پھُلّاں دا عاشق فرض کردے نیں، ایران وِچ عام ہوندا اے تے کئی طرحاں دیاں آوازاں کڈھدا اے تے اپنیاں سُریلیاں آوازاں پاروں ای مشہور اے، ایہہ موسم بہار دے پہلے بُٹّے تے پھُلّاں دوالے اُڈدا ہلکان ہو جاندا اے، پاکستان ہندوستان وِچ اک ایسے پرندے نوں بُلبُل آکھدے نیں جیہڑا چڑی نالوں کُجھ وڈّا سُرمچی رنگ دا ہوندا اے تے ایہدی دُم ہیٹھلے پاسوں لال ہوندی اے 2- پیار وجھوں ورتیا جان والا اکھر 3- معشوق

بُلبُل باز، (عر+ فا، صفت) بُلبُل پالن والا

بُلبُل بازی، (عر+ فا، مو) بُلبُلاں پالن یاں لڑاون دا کم یاں شوق

بُلبُل بوستاں، (مو) اک قسم دی بُلبُل جو دُوجے پنچھیاں دی نقل اُتار دی اے

بُلبُل چشم، (مذ) اِک قسم دا دو رنگا کپڑا

بُلبُل چشم کھیس، (مذ) اِک طرحاں دا مُلتانی کھیس جس دی ڈبّی ورگی بُنائی ہوندی اے اتے ڈبی دے اندر اَکھ جیہی بنی ہوندی اے

بُلبُل گئی چٹوکاں لا، کُھر سو بیٹھ چُوریاں کھا، (اکھا) جدوں کوئی شکار کسے دے ہتھوں نکل جائے اودوں کہندے نیں

گُل و بُلبُل، (مذ) عاشق تے معشوق

بِلبِلاپ: (مذ) بے قرار ہو کے کُرلاون دی حالت

بِلبِلاٹ: (مو) ویکھو: بِلبِلاہٹ

بلبلاون: (مصدر) 1- جوش اُٹھن، خمیر اُٹھن 2- بُکھن، اڑاون، بکھبگاون، اُٹھ دا بولن 3- رُوون، گڑگڑاون، بے چین ہوون 4- بڑبڑاون، غصّے نال بولن

بِلبِلاونا: (فل) 1- بے چین ہونا، بے تاب ہونا 2- ترلے کڈھنا 3- رونا، کُرلاونا

بِلبِلاہٹ: (مو) 1- بِلبِلاون دی حالت، کُرلاہٹ، بےقراری، بے چینی، بھڑتھو 2- عاجزی، ترلا، مِنّت، ہاڑا

بلاہُو: (مذ) قاصد، چوکیدار

بلبلواون: (مصدر) 1- جوش اُٹھواون، خمیر اُٹھواون 2- بکھواون، اُٹھ دا بلواون 3- رواون، گڑگڑواون، بے چین کرواون 4- بڑبڑواون، غصے نال بلواون

بُلبُلہ: (مذ) 1- ہوا بھریا پانی، بُدبُدا 2- ٹھکانا 3- (صفت) فانی، عارضی 4- چھالا، پھنسی

بُلبُلہ پھٹنا، (محا) 1- کسے چیز دا ختم ہو جانا 2- مر جانا

آدمی پانی دا بُلبُلہ ہے، (اکھا) جدوں زندگی نوں مُک جانا دسنا ہووے اودوں کہندے نیں

بُلبُلی: (مو) 1- اک قسم دی مخمل جس نُوں انگریزی وچ 'Velvet' آکھدے نیں 2- چھوٹا بُلبُلہ

بُلبُلی: (صفت) بُلبُل ورگا، بُلبُل دے رنگ دا، بُلبُل دے رنگ دی اِک قسم دی شراب

بلّبھ: (صفت) 1- پیارا، محبوب، عزیز، یار 2- انمول، نایاب

بلبھا: (مو) پیاری، بیوی، جورو، تیویں

بلبھدر: (مذ) سری کرشن جی دا وڈا بھرا، بلرام

بلپ/بلپا: (مذ) 1- سہیل پُنا، دوستی 2- ورلاپ

بِلپٹا: (مذ) ورلاپ کرنا، رونا، کُرلاونا، ماتم، بین، چیخ چہاڑ

بلپّن: (مذ) 1- بال پنا، بچپن، چھوٹی عمر 2- بیلی پُنا، دوستی، یاری

بُلٹن (Bulletin): (انگ، مذ) لوکائی لئی سرکاری اطلاع، خبرنامہ

بلٹوہ/ بلٹوہا: (مذ) ولٹوہا

بلٹوہی: (مو) ولٹوہی

بِلٹی: (مو) انگریزی لفظ (Billet) توں وِگڑ کے بنیا ہویا، ریل یاں جہاز وغیرہ راہیں بھیجے جان والے مال دی اوہ رسید جس نوں وکھاون تے حاصل کرن والے نوں اوہدا مال مِل جاندا ہے

بِلٹی چھڈاونا، (محا) بِلٹی دے کے باہروں آیا مال وصول کرنا

بِلٹی کٹاونا، (محا) بھیجیا جان والا مال جمع کر کے اوس دی رسید لینا

بلّجا: (مذ، صفت) بےلجّا دی تخفیف، بےشرم، بے حیا

بلخ: (فا، مذ) افغانستان دا اِک پُرانا شہر، وَنگی: 'سُنوں بلخ بخارے دی گل میتھوں، دووِیں شہر سن بہت آباد پیارے' (سوہنی، شاہ)

جو سُکھ چھجّو دے چوبارے، اوہ بلخ نہ بخارے، (اکھا) شاہ حُسین دے ویلے دا اِک ہندو بھگت جس نُوں چھجّو بھگت کر کے جانیا

جاندا اے، کہیا جاندا اے کہ اوس دے ڈیرے تے آوَن والے دُکھی لوکاں دِیاں مُراداں پُوریاں ہو جاندیاں سن، جس کر کے ایہہ اکھان مشہور ہویا

بلخی: (فا،صفت) بلخ دا، بلخ نال تعلق رکھن والا، بلخ دا وسنیک، وَنگی: 'کُجھ بلخی بغدادی اوستر، کجھ بختی کنعانی'

بلخی: (مو) 1- جولاہے دے بُنے ہوئے کپڑے دا اوہ حصہ جیہڑا اَن بُنیا رہ جاندا اے 2- گوٹ 3- کپڑے دے سرے تے جھالر، گوٹا 4- (صفت) لڑاکی رَن

بلد: (مذ) 1- بیل، نرگاں 2- لدّو بیل 3- (صفت) طاقت دین والا

بلد لیئے لانے دا تے دھی لیئے گھرانے دی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے بلد لینا ہووے تاں چنگے زمیندار کولوں لیئے تے دِھی دا ساک لینا ہووے تاں خاندان ویکھ کے لینا چاہیدا اے اودوں کہندے نیں،

کوہلو دے بلد نوں گھر پنجاہ کوہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پیٹا دے مارے نوں گھر وی چین نہیں مِلدا اودوں کہندے نیں

گورا بلد، (محا) 1- اوہ آدمی جو ویکھن نوں سوہنا ہووے پر کم کار نہ کرے 2- نمائشی گھوڑا

گھال گھال بلد میرے، کھیتی چرے تُرنگ، (اکھا) جدوں ہمت کوئی ہور کرے تے فائدہ کوئی ہور چکّے تاں کہندے نیں

مانگویں بلد دے دند کون ویکھدا اے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اُدھار لیاندی چیز توں اگلا اپنا مطلب سارن دی کردا اے تاں کہندے نیں

بَلَد: (ع، مذ) 1- شہر، وستی، وسّوں، گراں 2- علاقہ، خِطّہ

بلدالامین، (ع، مذ) مکّہ معظمہ

بلدا: (مذ،صفت) جلدا ہویا، مچدا ہویا، سڑدا ہویا

بلدا بلدا، (مذ) جلدا جلدا، سڑدا سڑدا، مچدا مچدا

بلدانہ: (مذ) بلداں دا محصول

بلداوٗ: (صفت) ڈھگّے ہکّن والا

بلدڑاں: (مو) پلٹیاں کھانا، لوٹنا پوٹنا

بلدی: (صفت) 1- جلدی ہوئی، سڑدی 2- بلد ہکن والا

بلدی اُتے تیل پادیوّن/ بلدی اُتے تیل پاون، (محا) لڑائی جھگڑے نوں ہور ودھاون

بلدی اُتے تیل چھڑک دیوّن/ بلدی اُتے تیل چھڑکن، (محا) بلدی وِچ دھکّا دیوّن، اگ وِچ اگ لاون، فساد ہور ودھاون، جھگڑے نوں ودھاون

بلدی اگ اُتے پانی پادیوّن/ بلدی اگ اُتے پانی پاون، (محا) ویکھو: بلدی اگ بُجھاون

بلدی اگ بُجھاون، (محا) لڑائی جھگڑے نوں مُکاون، غصہ ختم کرن

بلدی اگ وِچ چھال مار دیوّن، (محا) ویکھو: بلدی اگ وِچ چھال مارن

بلدی اگ وِچ چھال مارن، (محا) جان بُجھ کے خطرے والا کم کرن یاں مصیبت وِچ پھسن

بلدی اگ وِچ چھال مارنا، (محا) جان بُجھ کے خطرے والا کم کرن یاں مصیبت وِچ پھسنا

بلدی اگ وِچ کدپوّن/ بلدی اگ وِچ کدّن، (محا) لڑائی جھگڑے وِچ شامل ہوون، کسے دی مصیبت نوں سہیڑن

بلدی بھاہ ، (مو) 1- بھکھدی اَگ 2- فساد، ہنگامہ

بلدی بھاہ وِچوں کڈھن ، (محا) وڈّی مصیبت توں چھٹکارا دوانا

بلدی دے بُوتھے آجاون/ بلدی دے بُوتھے آون ، (محا) بہت زیادہ مصیبت وِچ پھسن

بلدی دے بُوتھے دیؤن ، (محا) بہت زیادہ مصیبت وِچ پھسا دیؤن

بلدی دے بُوتھے ڈاہ دیؤن ، (محا) ویکھو: بلدی دے بُوتھے دیؤن

بلدیا : (مذ، صفت) ڈھگیاں نال تعلق رکھن والا، واندکن والا

بلدیاتی: (صفت) بلدیہ نال متعلق، بلدیہ بارے

بلدِیَہ : (عر، مو) لوکائی دے چُنے ہوئے بندیاں دا اوہ اِکٹھ یاں ادارہ جیہڑا شہر گراں دی صحت، صفائی، روشنی، تعلیم وغیرہ دا انتظام کردا اے، میونسپلٹی، میونسپل کمیٹی

بلڈ : (صفت) بہت وڈّا، عظیم

بلڈّ(Blood): (انگ، مذ) خون، لہو

بلڈ بنک(Blood Bank)، (انگ، مذ) ہسپتال دا اوہ حصہ جتھے خون لے کے جمع کیتا جاندا اے

بلڈ پریشر(Blood-Pressure)، (انگ، مذ) خون دا دباء

بِلڈنگ(Building): (انگ، مو) عمارت، مکان

بلر : (مذ) بال، بچہ، بلّا

بلرام: (مذ) سِری کرشن جی دا وڈّا بھرا، بلبھدر

بلرو: (مذ) ویکھو: بلری

بلرِی : (مو) بالڑی، کُڑی، مٹیار

بلری: (مذ) 1- اِک چھوٹی چراگاہ، جُوہ 2- ندی دا کنڈھا

بِلریا/ بِلریا: (مو) بِلّی

بلڑاون : (مصدر) شیر وغیرہ دا دھاڑن، چانگرن

بلڑی : (مو) 1- دِھی، بیٹی، بلری، چھوکری، کُڑی 2- معشوقہ

بلَسان : (عر، مذ) زیتون دا درخت جیہدے پتیاں وِچوں تیل کڈھیا جاندا اے

بلستِیا : (مذ، صفت) بالشتِیا دا وِگاڑ..... بونا، نکّے قد والا، مدھرا، گٹھ مُٹھیا

بِلسٹ : (صفت) بھلوان، طاقتور، بہادر

بِلسنا: (فل) 1- موجاں مارنا، موجاں کرنا 2- عیشاں لُٹنا

بلِشت : (مو) بالشت دی تخفیف، گٹھ

بلشتن : (مو) بالشتنی دی تخفیف، نکّے قد والی زنانی، بونی

بُلغ : (عر، مو) گل بات، بول

بُلغار: (فا، مذ) اِک قسم دا خوشبودار چمڑا جو بلغاریہ وِچوں آوندا اے، ونگی: 'بوچلی بُلغاروں لوک رہ گئے چمچاندے' (سیف الملوک)

بلغم : (عر، مو) کھنگن نال مُونہہ دے رستے نکلن والا اِک طرحاں دا مادہ

بلغم آون، (محا) بلغم نِکلن، نزلہ ہوون

بلغم بولن، (محا) 1- چھاتی وِچ بلغم جمع ہوون 2- کھنگ نال بلغم پاروں چھاتی دا کھڑکن

بلغم سڑ جاون/ بلغم سڑن، (محا) 1- بلغم دا کالا پے جاون 2- بلغم دا مُک جاون 3- بُرائی دا ختم ہو جاون

بلغمی: (صفت) 1- بلغم والا، بلغم دا مریض 2- موٹا، بادی والا، پھلیا ہویا 3- سُست، نکمّا

بِلغہ : (مذ) 1- آثار 2- مختلف شیواں

بِلغہ گُمانا، (محا) آثار تک مٹا دینا، کوئی نشان تک نہ چھڈنا، کسے شے دا کوئی نشان تک باقی نہ چھڈنا

بلک: (حرفِ عطف) بلکہ، سگوں

بِلک: (مو) 1- چھِل 2- بِلّی

بِلک لاہنا، (محا) چھِلن لاہنا، نفع، بہتے پیسے کمانا

بلکا: (ہ، مذ) بچپن، لڑکپن

بلکار: (مو) 1- کھُرک، کھاج، خارش 2- آواز، بُلارا، شور 3- کُلبلاہٹ، افراتفری، ہلچل 4- چھنکار 5- لڑائی، فساد، جھڑپ

بلکار: (مذ) 1- بل کار، بل والا، طاقتور 2- ہنکار، غرور، تکبر 3- ظلم، جبر 4- ہوشیار، چالاک 5- مدد، سہارا 6- زور، طاقت، گھمنڈ

بلکارتا: (مو) طاقت، اہلیت، صلاحیت، سمرتھا

بلکارک: (صفت) بل دین والا، طاقت دین والا

بلکاری: (صفت) بھلوان، طاقتور، زور آور، ہمت والا، جی دار، سُورما، دریام، بہادر، ونگی: 'میں راجا تدے ہی، ویر جونیں بلکارے'

بلکان: (مو) نچ ٹپ، کدّن اُچھلن دی حالت

بلکاون: (مصدر) 1- بلکن، وِلکن، کُرلاون 2- بھُوتراون، غصہ چڑھاون

بِلکاونا: (متعدی المتعدی) وِلکاونا، کسے نُوں رواونا

بلکائی: (مو) بالپن، چھُٹپن

بلکڑیں: (مو) 1- دیوار دی درز 2- وقفہ 3- بالکنی

بلکل: (مذ) 1- رُکھ دی چھِل 2- رُکھ دے چھِلکے دا کپڑا، چھلکا، چھلڑ، بکل، ونگی: 'پئے سو بھدے کپڑے بلکاں دے، اپنی سادگی وچ سہانے پیاں'

بلکم: (مذ) ویکھو: بلغم جیہدا ایہہ وگڑیا روپ اے

بلکن: (مصدر) 1- ہِملیاں مارن، غصے نال گالھ مندا بولن، بُڑبُڑاون، بہت زیادہ غصے ہوون، بھُوترن 2- مستی تے آون، مست ہو کے بولن

بِلکنا: (فل) سِسکنا، رونا، جوش وچ آونا

بِلکنی: (مو) رونا، وِلکنی، سِسک

بلکواون: (مصدر) ہملیاں مراون، غصہ چڑھاون، بھُوتراون

بلکہ: (ع+فا، حرفِ عطف) عربی لفظ 'بل' تے فارسی 'کہ' توں بنیا ہویا...... سگوں، پر، پھیر وی، ہور، ہور وی، علاوہ

بِلکھنا: (فل) رونا، تڑفنا، وِلکنا

بلکھو: (مذ، صفت) جھگڑالو، فسادی، بھیڑی عادت والا

بلکھی: (مو) جھگڑالو، فسادی عورت، کپتی رَن

بلکی: (صفت) بچگانہ

بلکیوَن: (مصدر) بِلکن، وِلکن، روون، کُرلاون

بلگ: (مذ) 1- جُدائی 2- اختلاف، نااتفاقی

بِلگا: (مذ) سنھ (نقب) لاون دا اوزار، ونگی: 'دِتی سن لیتی ہتھ بِلگا، سُن پچھوں میں دھایا' (دمو)

بلگائی: (مو) جُدائی، جُدا ہوون یاں وکھ ہوون دی حالت

بلگن: (مذ) وِلگن، احاطہ، وَلی ہوئی تھاں، گھیرا

بِلگن: (مو) بلنگن، ٹنگنا

بلگیری: (مو) پلنگھیری، چھوٹا پلنگ، کھٹولا، چھوٹی منجی، ونگی: 'کالی داس پلنگیریوں اُتر تھلے، وچ قہر دے چھیج وچھاونی اے'

بلّل: (صفت) بے سلیقہ، گُچّا، کسے کم دا دِل نہ ہونا

بِلل: (صفت) 1- وِیاکُل 2- شوخ، چنچل 3- گھابریا ہویا، کنبدا ہویا

بلَلَا: (مذ، صفت) 1- احمق، بے وقوف، سادہ لوح 2- بے سلیقہ،

ناتجربہ کار

بلّلا پن، (مذ) سادہ پن، حماقت، اناڑی پن

بِلّلاٹ: (مو) ورلاپ، کرلاہٹ، دُہائی

بلّلی: (مو،صفت) پھوہڑ زنانی، بے سلیقہ عورت، بے وقوف بی بی۔

بلّم: (مذ) 1-برچھا، بھالا، نیزہ 2-اوہ ڈنڈا جیہدی لکڑی تے چاندی داخول چڑھا کے امیراں دی سواری دے نال اگے اگیڑدے نیں

بلّم بردار، (ہ+فا، صفت) سپاہی یاں خدمت گار جیہڑا بلم چک کے سواری دے اگے اگے چلدا اے یاں دروازے اگے کھڑا رہندا اے

بلّم برداری، (مو) بلّم بردار دا کم

بلما: (ہ،مذ) بالم، محبوب، سجّن

بلماون: (مصدر) 1۔ بہہ رہون، رُکن، ٹھہرن، چر کر دیون 2۔ پابند کرن، روکن، ٹھہراون، پھڑ رکھن 3۔ دِل لاون 4۔ محبوب بناون 5۔ موہ لون 6۔ شادی کرن

بِلماونا: (فعم) 1۔ اٹکاونا، روکنا 2۔ دیری لاونا

بلمب / بِلمب: (مو) دیر، کویل، ونگی: 'سن کے لوک بلمب نہ لاوندے نیں، آپو اپنے گھریں سدھاوندے نیں

بلمبری: (صفت) کاشنی یاں جامنی رنگ وِچ گلابی رنگ مِلا کے بنایا ہویا (رنگ)

بلمبھ: (مو) ویکھو: بلمب

بلمبھری: (صفت) ویکھو: بلمبری

بلمپت: (مو) موسیقی دی اِک لے جیہڑی بڑی دھیمی ہوندی اے

بِلمنا/بلّمنا: (فل) 1۔ اٹکنا، رُکنا 2۔ دیر لاونا، ڈھِل کرنا

بلمیا: (مذ،صفت) بلم والا، بلم بردار

بلن: (مصدر) 1۔ جلن، روشن ہوون، سڑن، سُلگن، وگن، سواہ ہوون 2۔ وَل دیون، وَٹن 3۔ گھیرا پاون، وَلن، احاطہ بناون 4۔ غصہ کھاون، کُڑھن، وِچے وِچ سڑن 5۔ زور لاون

بلن سڑن، (محا) 1۔ حسد کرن، سڑن بُھجّن، وِچو وِچ وَٹ کھاون 2۔ غصے ہوون، ناراض ہوون

بلنا: (فل) 1۔ جلنا، بھکھنا، مچنا 2۔ سڑنا

سڑنا بلنا، (محا) بہت کُڑھنا

بلنا: (فعم) وَلنا، وَٹنا، مروڑیاں دینا

بلنج: (مذ) زور نال کھوہن دا عمل

بلند: (فا،صفت) 1۔ اُچا 2۔ لمّا 3- وڈّا، بزرگ، عالی

بلند پرواز، (فا،صفت) 1۔ اُچا اُڈّن والا 2۔ اُچے خیال رکھن والا 3۔ وڈّے دماغ والا

بلند پروازی، (مو) 1۔ اُچّی اُڈان 2۔ بلند خیالی

بلند حوصلہ، (فا+عر، صفت) 1۔ وڈّے جگرے والا، نہ ڈولن والا 2۔ سخی مزاج 3۔ بہادر، دلیر

بلند ستارہ، (صفت) اُچے اقبال والا، بھاگاں والا، ونگی: 'توں آدمی اوہ پری شاہزادہ، وڈّی بلند ستارہ' (سیف)

بلند مرتبہ، (فا+عر، صفت) اُچے رُتبے والا، عزت دار

بلند نظر، (فا+عر، صفت) کھُلّے دِل والا، عالی ظرف، تنگ نظر دا اُلٹ

بلند ہمّت، (فا+عر، صفت) ویکھو: بلند حوصلہ

سِتارہ بلند ہونا، (محا) قسمت چمکنا، بھاگ جاگنا

بلندڑا: (مذ،صفت) بلدا ہویا، بھکھدا ہویا

بلندڑی: (مو،صفت) بلدی ہوئی، بھکھدی ہوئی

بلندی: (مو) 1۔ اُچائی، بلندی 2۔ ترقی، عروج

بلنک: (مذ) سمندر دا کنڈھا

بلنگرا: (مذ) بلونگڑا، بلّی دا بچہ

بلنگن / بلنگن: (مصدر) 1۔ اُچھل کے پھڑن، ٹپ کے جھپٹن 2۔ پلانگھ بھرن، کُدّن، ٹپن 3۔ اُلنگھن

بلنگنا: (فعم) ٹنگنا، لٹکانا

بلنگو: (مذ) اِک رُکھ دے بی جیہناں دی تاثیر ٹھنڈی ہوندی اے

(مو) 1۔ پلکاں یاں بھواں دے وال جھڑن دا روگ، ونگی: 'بلنی ہوئی اکھیاں جھڑن لگیاں' (قادری) 2۔ پلی ہوئی زنانی، بھلواناں ورگی 3۔ کاڑھنی

بلّو: (مذ) 1۔ساویاں (تیاں) پچھوں اخیر لے دِن پایا جان والا گِدّھا 2۔ اپنے توں چھوٹی عمر دے بچے نوں پیار نال بلاون دا اکھر جو عام طور تے کُڑیاں لئی ورتیا جاندا اے

بلُو: (مو) بول، اواز

بلُو پینی، (محا) اواز پینا

بلّو: (مو) 1۔ اپنے توں چھوٹے نُوں لاڈیاں نصیحت ویلے بُلاوَن لئی ورتیندا لفظ 2۔ لیاقت، سیانف، ہوشیاری، مکّاری

بلوآ: (ہ، مذ) 1۔ کِرکرا، ریتلا، ریت دا بنیا ہویا 2۔ کچا، عارضی، ناپختہ

بلواجی: (مو) بل بمعنی دِل (وانگوں اُلٹا) تے بازی توں وِگڑ کے بنے ہوئے لفظ واجی دا مرکب...... اُلٹ بازی، کھڑباجی، پُٹھی چھال

بلوان: (ہ، صفت) 1۔ طاقتور، زورآور، بھلوان، بل وان، شکتی والا 2۔ (مصدر) جلن دا کم، روشن کرانا، جلوانا

بلوانگی: (مو) شکتی، طاقت

بلوانی: (مو) ہمت، دلیری، بہادری

بلواون: (مصدر) 1۔ جلواون، دُکھواون، سڑواون، کوئلہ کرواون 2۔ کُڑھواون، بیزار کرواون، وِچے وِچ سڑواون، غصّہ چڑھاون 3۔ زور لواون 4۔ جتن کراون، کوشش کراون

بلوائی: (مذ+مو) بالن دی مزدوری یاں کم

بلوائی: (صفت) بلوہ کرن والا، حملہ کرن والا، فساد کرن والا

بلوتڑاں: (مذ) نِکیاں بالاں نُوں بنّھن والا کپڑا، پوتڑا

بلوچ: (فا، مذ) 1۔ بلوچستان دا وسنیک 2۔ بلوچستان، سندھ تے بہاولپور دے علاقیاں وِچ رہن والی اِک قوم جیہڑی عموماً اُوٹھ پالدی تے خانہ بدوشاں وانگوں رہندی بہندی اے 3۔ اُوٹھاں والا

بلوچانی: (صفت) بلوچاں وانگوں

بلوچڑ: (مذ، صفت) بلوچ

بلوچستان: (مذ) پاکستان دے جنوب مغرب وِچ واقع اِک علاقے تے صُوبے دا ناں

بلوچن: (مو) 1۔ بلوچستان دی وسنیک عورت 2۔ بلوچ ذات دی اِک عورت 3۔ بلوچ دی تیویں

بلوچنی: (مو) ویکھو: بلوچن

بلوچھی: (مو) سُور دے والاں دا نِکّا بُرش جو سُنیاریاں دے کم آوَندا اے، باچھی

بلوچی: (فا، صفت) 1۔ بلوچستان دا، بلوچستان دا وسنیک 2۔ (مو) بلوچستان دی زبان

بلودھر: (مو) ولوندھر، بلّی دے ناخناں دی خراش یاں جھریٹ

بلودھر سٹنا، (محا) لڑائی جھگڑے وِچ کسے نُوں نہوواں یاں ہتھیار نال چھِل کے رکھ دینا، جھریٹاں پا دیناں

بلودھرنا: (فعم) نہوواں نال کوئی شے چھِل دینا

بلور: (مذ) 1۔ بلی دا بچہ، بلُونگڑا، پوٹا 2۔ بچہ 3۔ بلی دا گونہہ

بلور/ بِلور: (عر، مذ) اک قِسم دا چمکدار شیشہ، ونگی: کچ کچّا ہیرا 'ٹھوڈی صاف سی صاف بلور کولوں، شرم سار موتی ویکھ دند ہووے

بلورنا: (فعم) ولوندھرنا، نہوواں نال خراشاں پا دینا، ونگی: 'بار بار یاد کرنا سُندرتا نوں بلورن دی کریا ہے'

بلوری: (فا، صفت) بلور ورگا، شیشے ورگا

بِلوڑا: (صفت) بے لوڑا، بِنا لوڑ دا

بِلوڑا: (مذ) مُنڈا، لڑکا

بلوڑی: (مو) کُڑی، لڑکی، مُٹیار

بلوز: (مذ) ویکھو: بلاؤز

بلُوط: (عر، مذ) 1- اِک طرحاں دا رُکھ جس دی لکڑ میزاں کُرسیاں وغیرہ دے کم آوَندی اے، ایس توں اَڈ دوا دارُو وِچ وی پیندی اے 2- سپاری

شاہ بلوط، (مذ) اِک پہاڑی درخت، رُکھ

بلوغت: (عر، مو) 1-بالغ ہوون دی حالت، جوانی، ونگی: 'پہلی عمرے نال مَیں وِچ بلوغت حال' (کشتہ) 2-حدُوں اپڑن دی کیفیت

بلوک: (مذ) 1۔ مٹی دا بخورہ 2۔ مجازاً...... احمق، بُدھو، مُورکھ ۔

بلوکا: (مذ) 1۔ لمّا 2۔ بچگانہ

بلوکا مُونہہ، (مذ) لمّا چہرہ

بلوکن: (مذ) نظارہ، نظر، منظر

بلوکنا: (مذ) پھٹیاں اُتے لکھن والے رنگ دی کُجی (اکثر سکول دے بچے ورتدے نیں)

بلوکنی: (مو) مٹی دی دوات

بلُوکھا: (مذ) دراڑ، تریڑ، سوراخ، مورا

بلوکی: (مو) پلاکی، تھبوکی، چھال، ونگی: اِک بلوکی نال گڈّے دی کُجی اتے بیٹھا' (دھیر)

بلول: (صفت) بغلول، بُدّھو، بے وقوف، احمق، مُورکھ

بلونا/ بِلونا: (فل) رِڑکنا، متھنا، بلوہنا

بلونت: (سن، صفت) طاقتور، دلیر، بہادر

بلونت کاری، (صفت) بل والا، طاقت والا

بلونچ: (صفت) 1۔ ڈاکو، اُچکّا 2۔ دھوکھے باز، مکّار

بلونچا: (مذ) ویکھو: بلونچ

بلوند: (صفت) بلونت، زور آور، طاقتور

بِلوندھرنا: (فعم) ویکھو: بلودھرنا

بلونڈ: (مذ) اِک ربابی دا ناں، جو سری گورو انگد دیو جی، گورو امرداس جی تے گورو ارجن دیو دے دربار دا ربابی سی اتے اوہ ستا نامی ربابی نال مِل کے بھجن گاون دا کم کردا سی

بلونگا: (مذ) ویکھو: بلونگڑا

بلونگڑا: (مذ) بلّی دا بچہ، بلّی دا چھوٹا بچہ

بلونگڑی: (مو) بلی دا مادہ بچہ

بلونگی: (مو) 1۔ بلُونگڑی، بلوٹی، بلّی دا مادہ بچہ 2۔ اِک قسم دی گھاہ

بِلُّوں: (پو، مذ) رُوئی

بلُوں بجھوں ہوون: (محا) ڈِھلمل یقین ہوون، آس نراس دی حالت ہوون

بِلوں بِلوں: (فم) ترلے کڈھن دی حالت، روون دی حالت

بلوں بلوں کرنا، (محا) 1-ہر ویلے ترلے ای پاندے رہنا، تنگی تُرشی دا رولا پانا 2- گھبرانا، بونتر جانا، ونگی: 'اجانے بھکھے بلوں بلوں

کردے نیں' (سیکھوں)

بُلوں: (مذ) 1۔ باجرے دے سِٹے دی توہ دا اُتنا کو حصہ جس وچ تقریباً اک دانہ ہوندا اے 2۔ باجرے دی توہ

بلوہ: (عر، مذ) 1۔ ہنگامہ، ہلڑ، شور 2۔ بہتیاں دا رَل کے کیتا ہویا حملہ 2۔ سرکشی، بغاوت، نابری 3۔ بھاجڑ، افراتفری، بدنظمی، ہلچل 4۔ مجمع، بھیڑ، اکٹھ

بلوہ کرن، (محا) سرکشی کرن، افراتفری پھیلاون، فساد کرن

بلوہ ہوون، (محا) سرکشی ہوون، افراتفری ہوون، فساد ہوون

بلوہنا: (مذ) داور والا، گبولا

بلوئی: (مذ، صفت) بلوائی، بلوا کرن والا

بلوئی: (مو) مدھانی، رڑکنی

بلّہا: (مذ) خاوند، شوہر، پتی، ونگی: 'دہ ناری دا بلّہا' (بھاگ)

بلہا: (مذ) دٹھا، قرار کمیٹی، بیٹھک

بلہا بلہاون، (محا) 1۔ بٹھاون 2۔ جلسہ کرواون 3۔ جرگہ بٹھاون، کمیشن بٹھاون 4۔ گاہی ہوئی کنک نوں اکٹھا کرن

بلہا ڈیون، (محا) 1۔ دٹھا دیون 2۔ پڑھنے پاون 3۔ نقصان پہنچاون

بلہار/ بِلہار: (ہ، صفت) 1۔ قربان، صدقے، واری 2۔ شاباش، واہ، واہک

بِلہار جانا/ بِلہاری جانا، (محا) قربان جانا، صدقے جانا

بلہار جاون، (محا) قربان جاون، صدقے جاون

بلہار ہوون، (محا) ویکھو: بلہار جاون

بلہارن/ بِلہارن: (مذ) 1۔ کپڑے وغیرہ ٹنگن والا اِک وانس 2۔ جولاہے دی کھڈی نوں آسرا دین والا اِک وانس

بلہاری/ بِلہاری: (مو) قربان، صدقے، واری، گھولی

بِلہاری جانا، (محا) قربان ہونا، صدقے جانا، واری، گھولی

بلہاون: (مصدر) دٹھاون

بِلہرنا: (فل) بِلہار ہونا، قربان ہونا

بلہی: (مذ) اک چھوٹی چراگاہ یاں ندی دا کنڈھا

بلّھ: (مذ) متھے دی سفیدی

بِلھ: (مو) 1۔ بیل، بوٹے دی ٹاہنی 2۔ نمی، رطوبت

بلّھ: (مذ) ہونٹھ، ہونٹ، لب

بلّھ بناونا، (محا) نخرے کرنے، نزاکت وکھاونی

بلّھ توں بلّھ نہ چکنا، (محا) کوئی گل نہ کرنی، چُپ رہنا

بلّھ ٹکنا، (محا) 1۔ غصے وچ ہونا 2۔ کُڑھنا، سڑنا

بلّھ ٹیرنا، (محا) 1۔ پسند نہ کرنا 2۔ نفرت کرنا 3۔ ناراض ہونا، ونگی: 'تھوڑی گل پچھے نی بلّھاں نوں ٹیرنا' 4۔ روون ہاکا ہونا

بلّھ چبنا، (محا) بہت غصے وچ ہونا

بلّھ ڈِھلے کرنا، (محا) 1۔ حوصلہ چھڈ بہنا 2۔ اُداس ہونا

بلّھ سیتے ہونا، (محا) کجھ نہ بولنا، چُپ رہنا، کوئی گل نہ کرنا، بلّھ توں بلّھ نہ چکنا

بلّھ سیڑنا، (محا) چُپ سادھ لینا، خاموش رہنا

بلّھ سیونا، (محا) چُپ رہنا

بلّھ کڈھنا، (محا) رُس جانا

بلّھ کُھلنے، (محا) مونہوں گل نکلنا، بولنا

بلّھ کھولنے، (محا) بولنا، گل کرنی

بلّھ لمکاونا، (محا) 1۔ اُداس ہو جانا 2۔ روون ہاکا ہونا

بلّھ میٹنا، (محا) چپ کر جانا، گل دا کوئی جواب نہ دینا

بّلھ میچنا، (محا) ویکھو: بّلھ میٹنا

بّلھ وَٹنا، (محا) 1۔ غصے وِچ آونا، ناراضگی ظاہر کرنا 2۔ پسند نہ کرنا

بّلھ وٹیرنا (اٹیرنا)، (محا) رُسنا، رُوون نوں ہونا

کن بّلھ جوڑنا، (محا) چغلیاں کرنا

نک بّلھ چڑھاونا، (محا) 1۔ کھجنا 2۔ گھِرنا کرنا، گھِن ظاہر کرنی

نک بّلھ مارنا، (محا) 1۔ پسند نہ کرنا 2۔ بُرا منّنا

نک بّلھ وٹنا، (محا) 1۔ چڑکھانا، کھجنا 2۔ پسند نہ آونا

بلّھا: (صفت) 1۔ متھے تے چٹے نشان والا پشو 2۔ چٹے ڈَب والا 3۔ پنج کلیاں 4۔ دوغلا

بلھے دا بلھا نہ ہووے گا تاں متھے پھُلی ضروری ہووے گی، (اکھا) پُتر پیو تے جاندا اے، اوہدے وِچ پیو والی کُجھ نہ کُجھ خوبی ضرور ہوندی اے

بّلھا: (مذ) ویکھو: بّلھے شاہ

بّلھا دیون/ بّلھا ڈیون: (محا) 1۔ گئو دے نہ پسمن تے پیشاب کرن دی تھاں وِچ پھُوک مارنا 2۔ دھّا دیون، نقصان پہنچاون، تباہ کرن

بُلھاری: (مو) ٹلاوا، سدّا

بِلھانگ: (مل، مو) پلانگھ، چھال، چھلانگ

بلھانگ بھرن، (محا) کوئی وڈّا کم کرنا، کوئی اوکھا کارا کر بیٹھنا

بّلھاں: (مذ) ویکھو: بّلھ جیھدی ایہہ جمع اے، دووّیں بُلھ

بّلھاں بّلھاں وِچ، (فم) بہت ہولی آواز نال، بہت ہولی

بّلھاں تے پپڑی جمنا، (محا) اُداس ہونا، فکرمند ہونا

بّلھاں تے مُسکان نچنا، (محا) بہت خوش ہونا

بّلھاں تے مُسکراہٹ آونا، (محا) دل خوش ہونا، من خوش ہونا

بّلھاں تے مُہر لگنا، (محا) چُپ رہنا، کوئی گل نہ کرنا

بّلھاں نوں سی لینا، (محا) چُپ وٹ لینا، کوئی گل نہ کہنا

بّلھاں وِچ ہسّنا، (محا) بہت ہولی اواز نال، بہت ہولی مُسکراونا

بلھاواں: (مذ) بالاں نُوں بیٹھنا سکھاون لئی کچی مٹی دا بنایا گھر

بِلھاون: (مصدر) بِٹھاون

بِلّھپا: (مذ) سہیل پُنا

بُلھدار: (مذ) نمناک، گلّی، رطوبت والی، نمی والی

بُلھڑ: (صفت) موٹے بّلھاں والا

بِلھڑی: (مو) بلھ (بیل) دی تصغیر تے تانیث، نکّی بیل

بُلّھڑی: (مو) چھوٹا بّلھ

بلھڑیاں: (مو) مادہ بیل دی جمع، بیلاں

بلھکن: (مصدر) بُسکن، بُس جاون

بُلھّن: (مو) 1۔ وہیل دی قسم دی اِک مچھی جو لگ بھگ پنج توں اُٹھ فٹ لمی ہوندی اے، ونگی: 'وانگ خراساں پھِردیاں بُلھناں لاڈ کرن' (قادریار) 2۔ کہاڑی یاں تیسے وغیرہ دی پین بناون لئی سانچے وجھوں ورتیا جان والا لوہے دا ٹکڑا

بلھنا: (فل) نم ہونا، سلھیاں ہونا، آلودہ ہونا

بلھنا: (مذ) مٹی دا چھوٹا بھانڈا جس دا مُونہہ چوڑا ہوندا اے

بلھنی: (مو) ویکھو: بلھنا

بلھواون: (مصدر) 1۔ گھلواون، ارسال کرواون 2۔ بہاون، دِتھواون

بلھول: (صفت) 1۔ مخولیہ، مذاقیہ، خوش طبع 2۔ نیک، بزرگ، بھلا مانس

بلھی: (مو) چھوٹا بلھ

بلھی کتّا، (مذ) اک قسم دا کتّا جس دا مونہہ چپٹا ہوندا اے

بلھے: (مذ) ویکھو: 'بلھا' جیہدی ایہہ جمع اے

بلھے شاہ: (مذ) اک مشہور صوفی فقیر جیہناں دیاں پنجابی بولی وچ کافیاں مشہور نیں

بلھیاں: (مو) ویکھو: 'بلھ' جیہدی ایہہ جمع اے، دو بلھ

بلھیاں اٹیرنا/ بلھیاں میرنا، (محا) روسے وجھوں رونا، ونگی: 'اُتھد ادھواں بلھیاں میرے، واسن بال انجانے' (شو)

بلھیاں جُڑنا، (محا) چُپ رہنا، خاموش ہونا

بلھیں زبان پھرنا، (محا) 1۔ پریشان ہونا، حیران ہونا 2۔ گھبرا جانا، ونگی: 'دھوناں وچ خم پے گئے، بلھیں پھری زبان'

جان بلھیاں تے اٹکنا، (محا) مرن کنارے ہونا

زبان بلھیں پھرنا، (محا) ڈر دے وجھوں زبان دا سکنا، سہم جانا

بُلھیجن: (فل) 1۔ بیٹھنا 2۔ (فعم) بٹھاونا

بلھیون: (مصدر) 1۔ گھلیون 2۔ بھون

بلی: (صفت) 1۔ طاقتور، بہادر، سورما 2۔ اک مشہور دانی راجا جو پرہلاد بھگت دا پوترا سی 3۔ پیار نال یاں نصیحت دے انداز نال بولدیاں ہویاں بالاں نوں آکھدے نیں 4۔ پیارا، بال

واہ قسمت دیا بلیا، رِدّھی کھیر تے ہو گیا دلیا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مندے بھاگاں ویلے سونا وی ہتھ لاون نال مٹی ہو جاندا اے، تاں کہندے نیں

بلی: (ہ، مو) 1۔ قربانی، نذر نیاز 2۔ کسے دیوی دیوتا نوں دِتی جان والی بھینٹ

بلی چڑھاونا، (محا) قربانی دینا، نذرانہ دینا

بلی دا بکرا، (مذ) اوہ بندہ جس نوں بنا کارن دے قصوروار بنا کے سزا دِتی جاوے اَتے اپنے لابھ لئی ورتیا جاوے

بلی دان، (مذ) 1۔ کسے دیوی دیوتے نوں دِتی جان والی بھینٹ 2۔ قربانی

بلی دے بُوتھے دینا، (محا) مصیبت وِچ پھساونا، قربانی دا بکرا بناونا بلی دینا، (محا) قربانی دینا

بلّی: (مو) 1۔ کھوہ وِچوں برتن کڈھن والا اوزار 2۔ لکڑی دی چھنی 3۔ جہاز دا لنگر 4۔ ورزش کرن دی گھوڑی 5۔ وانس، چپو، ونجھ، ولاٹھی، تھونی، سہارا 6۔ کنک یاں جوں دا سِٹا 7۔ حد لئی رکھی گئی کوئی شے، حد دی بُرجی، چھوٹی جیہی ڈھیری 8۔ محبوبہ، بلائی 9۔ کڈ وکش، مُولی کنڈا

بلی مارنا، (محا) کشتی نوں چلاون لئی پانی وِچ زمین دی تہہ تے بانس گڈنا

بلّی: (مو) اِک جانور جس نوں گھراں وچ پالیا وی جاندا اے، بلے دی مادہ

بلّی آلی شُوں شُوں کرن، (محا) سُن گُن لینا

بلّی اکھا/ بلّی اکھاں، (صفت) بھوریاں اکھاں والا، بلا

بلّی اُلانگھن، (محا) 1۔ جدھروں دی خاص کر کالی بلی لنگھ کے گئی ہووے اوتھوں دی اُلنگھ کے جاون، جیہنوں منحوس جانیا جاندا اے تے لڑائی جھگڑے دا شگون سمجھیا جاندا اے 2۔ لڑائی نوں تیار ہوون

بلّی پَیں، (فم) اچھویلے، بلی وانگوں قدماں دی چاپ کیتے بنا چلنا

بلّی پَون، (محا) نقصان ہوون

بلّی چھک جانا، (محا) وِگھن پینا، وِگاڑ پینا

بلّی داراہ کٹنا، (محا) بدشگونی، بھیڑا شگن

بلّی دے بھاگیں چھکّا ٹٹّا، (اکھا) جدوں کسے دی لوڑ اچانک پوری ہو جاوے اودوں کہندے ہن

بلّی دے خواب وچ چھیچھڑے، (اکھا) جدوں کسے نوں اپنا ای ودھیرا خیال ہووے تاں کہندے ہن

بلّی دے سرہانے دُدّھ نہیں جمدا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کھوٹی نیت والے کول کوئی امانت رکھنی ٹھیک نہیں اودوں کہندے نیں

بلّی دے گل ٹلّی بنھنا، (اکھا) جدوں کوئی اوکھا کم کرن دی کوشش کرے اودوں کہندے نیں

بلّی شینہہ پڑھایا، ہُن بلّی کھاون آیا، (اکھا) جدوں چیلا گورو دا نقصان کرن تے تُل آوے اودوں آکھدے نیں

بلّی کُتّے داوَیر، (محا) جانی دشمنی، سخت وَیر

بلّی گھاہ، (مذ) اِک خوشبودار گھاہ جیہدے تے بلّی عاشق ہوندی اے، بلائی، لوٹن، بالچھڑ

بلّی لنگھ جاون، (محا) بدشگونی ہوون

بلّی لوٹن، (مو) اِک دوائی دا ناں، بالچھڑ

بلّی نچھ جانا، (محا) بھیڑا شگن ہونا

بلّی نوں چوہیاں دے سُپنے، (اکھا) جدوں کسے نوں اپنے مطلب دی گل ہی سُجھے اودوں کہندے ہن

بلّی ہار، (صفت) بلّی ورگا

جام دی رن تے بلّی دے کن، (اکھا) جدوں کوئی امیر ہو کے کنجوسی کرے اودوں کہندے نیں

حرام دی کمائی، کُتیاں بلّیاں کھائی، (اکھا) جدوں بے ایمانی نال کیتی کمائی اُجاڑی جاوے اودوں کہندے نیں

گھر دی بلّی گھر نوں میاؤں، (اکھا) جدوں کوئی جس کولوں کھاوے یاں فائدہ چکّے، اوسے نوں گھورے اودوں کہندے نیں

نوّں سو چوہے کھا کے بلّی حج نوں چلی، (اکھا) جدوں کوئی آدمی بہت سارے گناہ کر کے مذہبی بن جاوے تاں کہندے نیں

بلّے: (کلمہ تحسین) شاوا، شاباش، بلّے بلّے

بلّے بل، (کلمہ تحسین) 1۔ قربان، صدقے، واری 2۔(فم) کئی واری، گھڑی مُڑی

بلّے بلّے، (کلمہ تحسین) واہ واہ، آہا، شاباش

بلّے بلّے ہونا، (محا) نیک نامی ہونا، وڈیائی ہونا

بلّے باز: (مذ،صفت) کرکٹ دی کھیڈ وِچ اوہ کھلاڑی جس دی واری بیٹ نال ہٹ مارن دی ہُوندی اے

بلّے بازی: (مو) کھدّ وکھونڈی تے کرکٹ دی کھیڈ

بلّے بازی کرن، (محا) کھد وکھونڈی یاں کرکٹ کھیڈن

بلّے بازی کھیڈن، (محا) ویکھو: بلّے بازی کرن

بلّے لاون: (محا) 1- سپرد کرنا، حوالے کرنا 2- ٹھکانے لانا

بلّے لاونا: (محا) ٹکانے لاونا

بلیا: (مذ،صفت) بلوان، طاقتور

بلیارا: (مو) گاواں مجھاں نوں لڑن وڈن والی وڈّی مکھی

بلیاڑو: (مو) اِک قسم دی کشتی

بلّیاں: (مو) ویکھو: 'بلا' جیہدی ایہہ جمع اے

بلیت: (مو) ولایت، پردیس، انگلستان

بلیتی: (مو) پردیس دی، ولایتی، انگلستانی

بلیٹ: (فعمر) بلیٹن توں فعل امر..... ولھیٹ، لپیٹ، کٹھا کر، گول کر

بلیٹن: (مصدر) 1-وِلھیٹن، لپیٹن 2- کٹھا کرن، سانبھن، گول کرن

بُلیٹن: (مذ) ویکھو: بُلٹن

بلیٹھن: (مصدر) ول کھاون، وَٹ کھاون

بلیجن: (فل) بٹھایا جانا

بلیچ: (مذ) بلوچ دا وگاڑ

بلیچن: (مذ) بوتل دا کارک یاں سَر ے دانی دا ڈھکنا

بلیچنگ پاؤڈر (Bleaching Powder): (انگ، مذ) رنگ، میل یاں دھبّے وغیرہ نوں لاہون تے صاف کرن والا کیمیاوی سفوف

بلید: (مذ) 1- بلداں دی ہیڑھ 2- مجھاں دی ہیڑھ

بلیدا: (مذ) بلد، ڈھگا، داند

بلیدھا: (مذ، صفت) روندا ہویا، وِین پاندا ہویا

بلیدی: (مذ، صفت) بلداں نوں اکٹھا کرن والا یاں چارن والا، چھیڑو

بلیڈ (Blade): (انگ، مذ) 1- لوہے دی بہت پتلی چھوٹی جیہی پتی جس دے دووِیں کنارے بہت تیز ہوندے نیں تے جو حجامت کرن دے کم آوندی اے 2- لوہے دا چوڑا پترا جو اِک پاسیوں بہت تیز ہوندا اے جس نوں وکھ وکھ مشیناں وِچ فٹ کر کے پتھے، کاغذ یاں ٹین وغیرہ کٹن لئی ورتدے نیں

بلیڈا: (مذ) اوہ وَلا یاں شہتیر جیہدے اُپر چھپّر ٹکدا اے

بلیڈر (Bladder): (انگ، مذ) 1- فٹ بال وغیرہ دے اندر لاٹوئی دار موٹے ربڑ دا بھُکانا، غبارہ 2- مثانہ

بُلیر: (مو) بول بُلارا، کھپ رولا

بلیرا: (صفت) بہت زیادہ، باہلا، کافی

بلیرا: (مذ) ہنیرا، بنّا، وٹ، چھوٹی کندھ

بلیزر (Blazer): (انگ، مذ) 1- اِک قسم دے گرم کپڑے دا کوٹ جو عام طور تے کھلاڑی یاں کالجاں سکولاں دے مُنڈیاں لئی ہوندا اے 2- کوئی خاص اعزاز جیہڑا کوٹ یاں جرسی اُتے کڈھیا ہوندا اے

بلیس: (مذ) 1- بَل، مروڑے 2- کپت

بلیغ: (عر، صفت) 1- پکّی تے ڈھکویں گل بات کرن والا، چجویں گل کرن والا 2- عمدہ کلام 3- کامل، مکمل، پُورا، وَڈی: 'اِک شاعر نوں دو ناواں نال متعارف کراون لئی سعی بلیغ کیتی گئی' (پنجابی ادب تنقید)

بلیک (Black): (انگ) 1- کالا 2- (مو) چور بازاری، بلیک مارکیٹ

بلیک آؤٹ (Black Out)، (انگ، مذ) 1- ہوائی حملے وغیرہ دے خطرے تے شہر یاں نگر وغیرہ وِچ بتیاں بُجھا کے ہنیرا کر دین دی حالت 2- بتیاں بُجھ جاون کارن ہنیرا ہو جانا، کسے خرابی کارن کسے وڈّے علاقے وِچ بجلی دی سپلائی رُک جانی

بلیک بورڈ (Black Board)، (انگ، مذ) اوہ تختہ جس اُتے سکول وِچ اُستاد چِٹے چاک نال لکھدے ہن، سیاہ تختہ، کالا پھٹّا

بلیک مارکیٹ (Black Market)، (انگ، مو) چور بازاری، مقرر بھاء توں ودھ بھاء وصولن دا وتیرہ

بلیک مارکیٹیا، (مذ، صفت) بلیک مارکیٹ کرن والا

بلیک میل (Black Mail): (انگ، مذ) بھیت کھولن دی دھمکی دے کے کسے کولوں ناجائز پیسہ بٹورنا یاں کم لینا

بلیک میل کرن، (محا) بھیت کھولن دا آکھ کے رشوت یاں فائدہ حاصل کرن

بلیک میل ہوون، (محا) بھیت کھُلن دے ڈر توں رشوت یاں کوئی ہور فائدہ کسے نُوں دیون

بلیکھا: (مذ) بھلیکھا، غلط فہمی، بھُل

بلیکھا: (صفت) بےلیکھا دی تخفیف، اَنتاں دا، اَن گنت، بے شمار

بلیکیا: (مذ) چور بازاری کرن والا

بلیل / بُلیل: (مو) 1۔ بولن دی اواز 2۔ گل 3۔ خبر 4۔ بھنک، سُوہ، ونگی: 'اِند مکھی دے کن بلیل بیٹھی، روز کردی بسنت دی بھال بیلی

کن بُلیل پینا، (محا) کنسو ملنا، خبر ملنا

بلیلا: (مذ) بکھیڑا، بھیڑا

بلیلن: (مو، صفت) جھگڑالو، لڑاکی

بلیلہ: (فا، مذ) اِک دوائی دا ناں، بہیڑا، ترپھلے دا اِک جز

بلیلی: (مذ، صفت) بحث تکرار کرن والا، جھگڑالو

بلیما: (مذ) ولیواں دا وِگاڑ

بُلینا: (فعم) بولنا، کہنا (فل) بولیا جانا، ونگی: 'اِن شاء اللہ ہک عدالت وِچ نہ کجھ بلیوے' (گل)

بلینڈی: (مو، صفت) بلدی ہوئی، جلدی ہوئی

بلینڈا: (مذ) اوہ لمّا ولا جس دے آسرے تے چھپّر ٹھہردا ہے، شہتیر

بلینڈر: (مو) بکواس، بکنا، فضول گلاں

بلّیں: (فم) ہولی، آہستہ جیہی

بلیں بلیں، (فم) ہولی ہولی، بچے بچے، آہستہ آہستہ

بلیوا: (مذ) 1۔ ولیوا، چکر، پھیر 2۔ ول، دھوکھا، فریب

بلیوا: (مو) مال و دولت، زیور، گہنے

بلیون: (مصدر) 1۔ جلیون، ڈکھیون، سڑیون، کوئلہ ہوون، سواہ ہوون، زور لگیون 2۔ کُڑھیون، وِچے وِچ سڑیون، غصہ چڑھن 3۔ زور لویون 4۔ جتن کریون، کوشش کریون

بلیہڑ: (مذ) پریشانی، فساد، جھگڑا، گنجھل

بلیئرڈ (Billiard): (انگ، مو) اِک قسم دی ولایتی کھیڈ جو اک وڈّے میز اُتے رنگ برنگیاں لکڑیاں دیاں گینداں رکھ کے لمّے گزاں نال کھیڈی جاندی اے

ب......م

بم: (مذ) بمب، بارُود دا گولہ

بم بول جاون، (محا) ویکھو: بمب بولن

بم بولنا، (محا) ویکھو: بمب بولنا

بم: (مو) 1۔ شِو مہا دیو جی نوں خُش کرن لئی پُوجا وغیرہ ویلے بولیا جان والا اکھر، جیویں: بم بم مہاں دیو 2۔ برہما، برہم

بم مہا دیو، (مذ) اوہ لفظ جو شِو مہا دیو جی نُوں خوش کرن سے بولیا جاندا اے

بم: (فا، مو) سنگیت دی مدھ سُر

بم: (ہ، مو) پانی دی ڈُونگھیائی ناپن والی رسی

بم: (پو، مذ) 1۔ پانی دا زور نال نکلنا، چشمہ نالا 2۔ شور، رولا

بم سووا: (پو، مذ) لال سُرخ، سُوہا

بِماتا: (صفت) جیہدی ماں نہ ہووے، متریٔ ماں، سوتیلی والدہ

بِماتر: (مو) ویکھو: بِماتا

بمار: (صفت) بیمار دا وِگڑیا رُوپ

بمار پُرسی، (مو) بیمار پُرسی، عیادت

اِک انار سو بمار، (اکھا) جدوں کوئی چیز تھوڑی مقدار وِچ ہووے، پر اوس نُوں حاصل کرن دے چاہیوان زیادہ ہون تاں کہندے نیں

بماری: (مذ) ویکھو: بیماری

بماری وانگ قُلّیں تے آون، (محا) بے وقت کم کرنا

بمالک: (صفت) 1۔ بے مالک، جس دی مالکی کُھس گئی ہووے

2۔جس دا کوئی مالک نہ ہووے

بِمان: (صفت) بے ایمان دا وِگڑیا رُوپ، ونگی: 'ویکھ بے ایمان وِچ شِکم دے رب تھیں کرے وعدے، بندا باہر آ کے پھیر بِمان ہوندا'

بمب: (مذ) 1۔ ٹانگے وغیرہ دے اگانہہ نوں لگے دو بانس جیہناں دے وِچکار گھوڑے وغیرہ نوں جویا جاندا ہے 2۔ بانس دی نالی جس نال پانی اک تھاں توں دُوسرے تھاں پہنچایا جاندا اے

بمب(Bomb): (انگ، مذ) توپ یاں ٹینک دا اوہ گولا جو دُشمن اُتے اوس نوں مارن نئی سُٹیا جاندا اے

ایٹم بمب(Atom Bomb)، (انگ، مذ) ایٹم دیاں طاقتاں توں تیار کیتا گیا بہت ای خطرناک بمب جو ودھیرے تباہ کُن ثابت ہویا اے

دستی بمب، (مذ) اوہ بمب جو ہتھ نال سُٹیا جاندا اے، ہینڈ گرنیڈ

ہائیڈروجن بمب(Hydrogen Bomb)، (انگ، مذ) اک قسم دا وڈا تباہ کُن بمب

بمب: (مذ) 1۔ نیک نامی، رونق، مشہوری، ونگی: 'باہر بھئی نوں' 2۔ مار کُٹائی، چھِترائی

بمب بُلا دیوَن / بمب بُلاوَن، (محا) 1۔ بہت مارن، توبہ کراون 2۔ پورا کرن، کھوکھلا کر دیون 3۔ خراب کر دیون 4۔ حد کر دیون 5۔ ودھ کرن، وَدھاون، ڈھِگاون 6۔ شہرت کرن، کمال کرن

بمب بُلاونا، (محا) توبہ کراونا

بمب بول جاون / بمب بولن، (محا) 1۔ تھک جاون، بہہ جاون 2۔ خراب ہوون 3۔ ڈھگ لگن، کسے شے دی کثرت ہو جاون 4۔ شہرت ہوون 5۔ کمال ہو جاون 6۔ حد ہو جاون 7۔ پھوک نِکلن، پولا ہوون

بمب بولنا، (محا) پھوک نکل جانا

بمب چاڑھن، (محا) 1۔ کنڈھیاں تیکر بھر دینا 2۔ بہتا کر دینا

بمب چھوڑن، (محا) مال، اسباب نال لد دینا

بمب کڈھن، (محا) ویکھو: بمب بُلا دیوَن

بمب نِکلن، (محا) ویکھو: بمب بولن

بمب: (مذ) پھُٹ کے نکلن والی پانی دی دھار

بِمب: (مذ) 1۔ مینہہ دے پانی نال چھلکدا ہویا، ڈُلھ ڈُلھ پیندا ہویا 2۔ بڑھ 3۔ جل، پانی 4۔ بُلبُلہ 5۔ جھولا، سایہ، مُورت، پرچھاواں 6۔ سُورج چن دی ٹِکی 7۔ اِک پودا تے اوہدا پھل 8۔ علم عروض وِچ اِک بحر دا ناں

بمب: (مذ) جھولا، سایہ، مُورت، پرچھاواں سُورج چن دی ٹِکی، اِک پودا تے اوہدا پھل، علم عروض وِچ اِک بحر دا ناں

جل بِمب، (مذ) 1۔ پانی وِچ جھلکن والا عکس 2۔ بُلبُلہ 3۔ بڑھ

بمبا: (مذ) 1۔ موٹی دھار والا اوہ نلکا جس وِچ سرکاری پانی آوندا اے، ٹیوب ویل 2۔ ریل گڈی دا بھاپ والا انجن 3۔ تیز دھار والا 4۔ بہت زیادہ، لوڑ توں ودھیرے

بمبار: (مذ، صفت) 1۔ بمب سُٹن یاں مارن والا 2۔ بیمار توں وِگڑ کے بنیا ہویا، روگی، مریض

بمباری: (مو) ہوائی جہاز تے توپاں وغیرہ نال بمب یاں گولے سُٹن دا عمل

بمبال: (مو) وبال دا وِگاڑ 1۔ پِٹا، مصیبت، جنجال، بھسوڑی، رپھڑ 2۔ ضمانت، ذمہ داری

بمبل تارے: (مذ) کمزوری یاں سٹ وغیرہ وجہوں اکھاں اگے تاریاں ورگے وکھائی دین والے نشان

بمبلا: (صفت) باوریاں والا، ڈب کھڑبا، ونگی: 'سارے پنڈ دے منڈے بمبلے، کوئی نہ من نوں بھائے'

بمبُو (Bamboo): (انگ، مذ) وانس

بمبوکا: (مذ) بھبوکا، بلّا

بمبوکاٹ: (مذ) 1-انگریزی لفظ 'Bamboo Cart' دا وِگاڑ 2- اِک قسم دا ٹانگا 3- موٹر سائیکل

بمبول: (مذ) ببول، کِکر

بمبوہا: (مذ) 1- اک کیڑا جو عام کر کے گُتھاں کو نیاں وِچ اپنا چِٹا اتے ریشمی کپڑے ورگا کولا گھر بناوندا اے 2- اِک کیڑے دا گھر 3- مکڑی

بمبوہی: (مو) مکڑی

بمبی: (مو) 1- ناف 2- سوتا، چشمہ، سوما 3- نہر، نالا 4- ٹیوب ویل، کھیتاں وچ پانی دین لئی لگایا گیا کھوہ جس وِچوں بجلی دے انجن نال پانی کڈھیا جاندا اے

بمبی: (مو) کٹیاں وچھیاں دے مونہہ نوں چاڑھی ہوئی چھِکّی

بمبیالہ: (صفت) اوہ کھوہ جس وِچ بمبی لگی ہووے

بمبیہا: (مذ) اِک چھوٹا پنچھی، پپیہا، چاتک

بمبھا: (مذ، صفت) 1- بہت، بتھیرا 2- لپکدا ہویا شُعلہ

بمپر (Bumper): (انگ، مذ) 1- موٹر دی حفاظت لئی اگے پچھلے بنّے ودھا کے لائی گئی ٹھوکر جو لوہے دیاں موٹیاں پتریاں دی بنی ہوندی اے 2- تانگے دا بانس

بمچخ: (ہ، مو) رولا، فساد، جھگڑا

بمشکل: (فا+ع رقم) اوکھیاں ہو کے، مشکل نال، مساں دی

بِمل: (صفت) 1- بے مَیل دی تخفیف، پاک صاف، مَیل توں پاک، نرمل، شُدھ 2- خاص کر کے مَیل والا

بمنا: (فل) بُجھ جانا، دھمینا

بمنا: (مذ) کبوتر دی اک قسم

بِمنصف: (مذ، صفت) بے منصف دی تخفیف، نیاں نہ کرن والا، بے انصاف، انیائی

بِمنصفی: (مو) بے منصفی دی تخفیف، بے انصافی، بے عدلی

بمنیٹا: (مذ، صفت) باہمن، باہمن دا مُنڈا

بمنیڑا: (مذ، صفت) ویکھو: بمنیٹا

بمنیڑی: (مو) باہمن دی کُڑی

بموجب: (فا+ع رقم) مطابق، موجب

بِموچنہار: (صفت) 1- مُکت کراون والا 2- چھڈاون والا، ونگی: 'پُتری بھاگیرتھی، باب بموچن ہار'

بموہت: (صفت) 1- موہت کیتا ہویا 2- بُھلیکھے وچ پیا ہویا 3- ودھ بچیا ہویا

بِموہن: (مذ) 1- موہت کرن دا عمل 2- بُھلیکھے وچ پاون دی کوشش

بمھنو: (مذ) برہمن پُنا

بمھنیٹا: (مذ، صفت) ویکھو: بمنیٹا

بمھنیٹی: (مو) برہمن دی دِھی یاں ووہٹی

بمی: (مو) گُجراں دی اِک ذات

ب......ن

بن: (مذ) 1- جنگل، ون 2- پیلو دا رُکھ

بن باس/ بن واس، (مذ) 1- جنگل وِچ رہن دی حالت 2- گھر نکالا 3- مُلک نکالا

بن باسن/ بن واسن، (مو،صفت) جنگل وچ رہن والی عورت

بن باسو/ بن باسی، (مذ) جنگل وِچ رہن والا، جنگلاں دا وسنیک

بن بدھین، (محا) ودھنا، پھلنا، جوان ہونا، وڈا ہونا

بن بلاّ، (مذ) جنگلی بلاّ

بن بن دی لکڑی اکٹھی ہونا، (محا) بھانت بھانت دے وچاراں دے آدمیاں دا اکٹھا ہونا

بن بناسپتی، (مو) جنگلی پھل

بن بہار، (مو) جنگل دی بہار

بن بھاٹا، (مذ) جنگل دا بتاؤں، بینگن

بن پشو (مذ) جنگلی جنور، جنگل وچ رہن والا جانور

بن تتر، (مذ) اک قسم دا تتر، جنگلی تتر

بن جین، (مذ) ویکھو: بن پسور

بن چر/ بن چریا، (مذ) اجیہا جنور جیہڑا جنگلاں بیلیاں وِچ پھر ٹُر کے گھاہ پتھا چردا ہووے

بن راج، (مذ) 1۔ جنگلاں دا راجا، 'بن' دی جمع 2۔ کلپ، برچھ 3۔ شیر

بن راجا، (مذ) جنگل دا بادشاہ، شیر

بن کھنڈ، (مذ) جنگل

بن مالا، (مو) جنگلی پھلاں دی مالا

بن مانس/ بن مانہو، (مذ) منکھ دی شکل نال مِلدا جُلدا اِک جنگلی جنور، گوریلا

بن واسی، (مذ) ویکھو: بن باسی

بن ہاری، (مو) بنسپتی

بن: (فعمر) بنن مصدر توں فعل امر، بن جا، تیار ہو جا

بَن آون، (محا) کم بنن، کم ٹھیک ہوون، مُراد پُوری ہوون، قسمت کھُلن

بَن بَن بہوٗن، (محا) بہت سج دھج کے رہون، بناوٹ کر کے دکھاون، نمائش کر کے دسن، شوخی وکھاون، ہار شنگار کرن

بن بن دسّن/ بن بن کے بہوٗن، (محا) ویکھو: بن بن بہوٗن

بن بن کے وِگڑن، (محا) 1۔ کسے کم دا ٹھیک ہو کے خراب ہو جاون 2۔ اُتوں اُتوں غصہ یاں روسا وکھاون

بن بنا، (مذ) سجاوٹ، سنگار، آرائش

بن بنا کے، (فم) 1۔ آپس وچ مِل ملا کے 2۔ بن پھب کے

بن بنتر، (مو) کسے شے دی شکل صُورت، ساخت

بن بنیاد، (فم، مو) اصل، جڑ، بینبہ، مُڈھ، نسل

بن بیٹھن، (محا) 1۔ خود ای کوئی تھاں مل لوٗن 2۔ کوئی روپ دھارن

بن پھب کے، (فم) سج بن کے، ہار سنگار کر کے

بن پھب کے آون، (محا) سج بن کے آون، ٹوہر کڈھ کے آون

بن پھب کے بہوٗن/ بن پھب کے بیٹھن، (محا) ہار سنگار کر کے بیٹھن

بن پھب کے جاون، (محا) بن ٹھن کے جاون، ہار سنگار کر کے جاون

بن تن کے، (فم) سج سجا کے، بن ٹھن کے

بن ٹھن، (فم) ہار سنگار

بن ٹھن کے/ بن سنور کے، (فم) سج سجا کے، ہار شنگار کر کے

بن ٹھن کے بہوٗن/ بن ٹھن کے بیٹھن، (محا) سج سجا کے بیٹھن، پھب کے بہون، ہار سنگار کر کے بہن، ٹشن کڈھ کے بہن

بن ٹھن کے جاون، (محا) سج سجا کے جاون، پھب کے جاون، ہار شنگار کر کے جاون، ٹشن کڈھ کے جاون

بن جاون، (محا) 1۔ بہت امیر ہو جاون 2- سج جاون، سوہنا ہو جاون 3- کسے شے دا ذائقہ دُرست ہو جاون 4- مصیبت پے جاون، مصیبت آ جاون 5- مکمل ہو جاون 6- نواں روپ دھارلوَن

بن جُڑ تے وجن، (محا) بن ٹھن کے جاون، پھب کے جاون

بن سَور کے، (فم) ویکھو: بن ٹھن کے

بن سَور کے بہوَن، (محا) ویکھو: بن ٹھن کے جاون

بن سَور کے جاون، (محا) ویکھو: بن ٹھن کے جاون

بن کے، (فم) 1- مکمل ہو کے، تیار ہو کے 2- بناوٹ نال، بن ٹھن کے 3- آکڑ کے، پھُنڈ کے

بَن : (مذ) 1- بند بنھ، وڈا نکا، ہڑھ وغیرہ دے پانی نوں روکن لئی بنایا گیا پُشتا 2- قہوہ

بن: (مذ) وَٹا

بن لگنا، (محا) وَٹا، ملیا جانا

بن لونا، (محا) وَٹا، ملنا

وِن : (حرفِ استثناء) بِنا، بغیر، سوائے

وِن آکھے، (فم) بن منگے، وِن کہے

وِن آئی، (مو) اچانک موت، انیائی موت

وِن آئی دے مرن، (محا) 1- اچانک کسے سببوں مرن، ویلے کویلے مرن 2- ایویں کسے مصیبت یاں آفت دا شکار ہوون، بے گناہ، قابو آ جاون

وِن آئی دے مُونہہ آ جاون / وِن آئی دے مُونہہ آون، (محا) ایویں کسے وخت نوں پھڑیا جاون، ناحق پھس جاون

وِن آئی مارنا، (محا) اچانک مر جانا

وِن آئی موت مر جاون/ وِن آئی موت مرن، (محا) ویکھو: وِن آئی دے مرن

وِن آئیوں مر جاون / وِن آئیوں مرن، (محا) وقت توں پہلاں مرن، بے موت مرن

وِن بُلائے دا مہمان ہونا، (محا) ملو ملی یاں بدو بدی کسے دا مہمان بننا

وِن پُچھیں، (فم) بِنا پُچھیوں، بغیر اجازت لوون دے

وِن ٹکے، (فم) مُل بھرے بغیر، مفت

وِن جانے بُجھے، (فم) بغیر کسے جان پچھان دے

وِن چھُری حلال ہوون، (محا) عاشق ہوون، دِل دے بہن، رِیجھ جاون

وِن داموں غلام ہوون، (محا) بے حد فرمانبردار ہوون، ایویں خدمت کرن

وِن داموں کھوٹا ہوون، (محا) مفت مِلیا وی چنگا نہ ہوون

وِن سدّیاں آبہوَن، (محا) بغیر دعوت دے آ جاون، وِن بُلایوں آ جاون

وِن سدّیاں آپُجّن / وِن سدّیاں آون، (محا) ویکھو: بن سدّیاں آبہوَن

وِن سوچے، (فم) بغیر سوچیوں، غور کیتیوں بنا

وِن سیوا میوہ نہیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ سیوا توں بنا کسے چیز دا حصول نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

وِن شنگ، (فم) بِنڈر ہو کے، نڈھڑک

وِن مارے توبہ کرن، (محا) ایویں پیا ڈرن، دُکھ آون توں

پہلاں ای کنہن تے گر لاون

بن مارے شہید ہوون/ بن مارے مر جاون، (محا) ایویں مر مر جاون، محبوب دے اشارے تے جان دیون

بن مونہی، (مو) 1- جیہدا مونہہ نہ ہووے 2- بے شمار، بہت زیادہ

بن: (عر، مذ) ابن دی تخفیف، پُتر، بیٹا، عرباں دے رواج مُوجب پُتر دے ناں نال عموماً پیو دا ناں استعمال کر دے نیں تے دوہاں دے وچکار 'بن' لکھدے نیں جیویں: عبداللہ بن عمرؓ

بُن: (فعم) بُنن مصدر توں فعل امر، اُن

بُن: (فا، مذ+مو) 1- جڑ، نینہہ 2- بیٹھاں، تھلّے 3- بیٹھلا حِصّہ 4- تہہ، پاتال 5- انتہا، حد

بَنّا/ بَنّاں: (مذ) 1- حد، سیما 2- کنارا، کنڈھا 3- پاسا 4- وٹ 5- کھیت دے کنارے زمین دا اوہ حصّہ جو جنوراں دے چرن لئی ہوندا اے، کھیتاں دی حد، وٹ بندی 6- آدھار، آسرا 7- لاڑا، دُلہا 8- تفریق کرنا 9- فیصلہ کرنا

بنا پاونا، (محا) 1- روکاں پاونا، رُکاوٹاں پاونا 2- پھٹ پاونا

بنا پکڑن، (محا) 1- اپنا رستہ پکڑن، علیحدگی اختیار کرن 2- اپنے کم نال غرض رکھن

بنا چنّا، (مذ) 1- سیما، حد 2- حد بنا 3- بنا بناون لئی وَٹ پائی مٹی

بنا چھانگن، (محا) 1- کہی نال بنّے دے دو پاسیوں گھاہ بُوچ لاہون 2- رستہ صاف کرن

بنا چھڈ دیؤن، (محا) ویکھو: بنا چھڈن

بنا چھڈ کے ورھن، (محا) پرانہہ پرانہہ ورھن، وِتھ وِتھ تے وَسن، عموماً بھادوں دے مہینے بارے آکھدے نیں

بنا چھڈا دیؤن/ بنا چھڈاون، (محا) پاسا چھڈا دیون، تعلق داری ختم کرا دیون، عادت ترک کرا دیون

بنا چھڈن، (محا) 1- وٹ توں پچھانہہ رہوُن 2- پاسا یاں علاقہ چھڈن 3- تعلق ختم کرن 4- ولا جاون

بنا ڈیون، (محا) 1- بند بنھن، بنّھ مارن 2- حد بندی کرن

بنا رکھن، (محا) 1- بنّا پاون، وکھرا ہوون 2- کوئی راہ باقی رکھن

بنا کڈھن، (محا) 1- بنّے بناون 2- کوئی صورت کڈھ لوَن

بنا گھس جاون/ بنا گھسن، (محا) بہتے لانگھے پاروں بنّے دا گھس جاون، بنّے وِچ ٹوئے پے جاون

بنا گھساون، (محا) کسے راہوں بار بار لنگھن

حدّ بنا، (مذ) سیما، حد

بَنّا: (مذ) لاڑا، دُلہا

بنو/ بنّی: (مو) لاڑی

بنّی بنا راضی تے کیہ کرے گا قاضی، (اکھا) میاں بیوی راضی تے کیہ کرے گا قاضی

بِنا: (عر، مو) 1- مُڈھ، شروعات، بنیاد 2- جڑ 3- سبب، مُوجب

بِنا پٹّن، (محا) بنیاد اُکھیڑنا، نینہوں پُٹ دینا

بِنا مارن، (محا) 1- بنیاد خراب کرن، جڑ ضائع کرن 2- مَت مارن، پریشان کرن

بِنا/ بِناں: (حرفِ استثناء) بغیر، سوا، دُوجے بغیر، باجھوں

بِنا پانی توں موزے کھولنا، (محا) بے مطلب اوکھے ہوئے پھرنا، موت توں پہلاں واویلا کرن لگ جان

بِنا رویاں ماں وی دُدّھ نہیں دیندی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بِنا جتن کجھ نہیں ملدا تاں آکھدے نیں

بِنا سنگ، (فم) بِڈر ہو کے، نِسنگ

بِنا شک: (فم) بغیر شُبہے دے، لازمی، یقیناً

گورو بِنا گت نہیں، شاہ بِنا پت نہیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ گورو بِنا مُکتی دا حصول نہیں ہوندا تے آدمی نوں شاہوکار نال کدے نہ کدے واہ پے ہی جاندا اے تاں آکھدے نیں

بِنا: (مذ) 1۔ پنچھی یاں کھجور دے پتیاں دا بنیا ہویا لیٹواں مُوڑھا 2۔ کپڑے یاں رسیاں نوں وَل کے پہیے وانگ گول بنایا ٹھُھنا یاں اڈّا جس نوں سِر تے بھار رکھن توں پہلاں رکھدے ہن، اِنّوں، بِنّو

بنات: (مو) اِک طرحاں دا اُونی کپڑا

بِنات: (عر، مو) ویکھو: 'بنت' جیہدی ایہہ جمع اے

بناتُ النعش، (عر، مو) میّت نال جان والیاں کُڑیاں...... اسمان دے اوہ ست تارے جیہڑے پہاڑوں قطب شمالی دے دوالے کِتے نہ کِتے نظر آوَندے نیں، ایہناں وِچوں چونہہ دا اک چوکھٹا پلنگ یاں جنازہ متھ کے تے باقی تِنّاں نوں جنازے نال ٹُرن والیاں کُڑیاں فرض کر کے ایہہ ناں دِتا گیا اے

بناتی: (مو، صفت) بنات دے کپڑے دا بنیا ہویا

بناتی جُتی، (مو) بنات دی بنی ہوئی جُتی

بنادھا: (مذ، صفت) خالی، مِٹ جاون والا

بنار: (مذ) اوک ناں دے رُکھ دی لکڑی دا موٹا ٹکڑا

بنارا: (مذ) بنّا، بنالا، بنیرا، حد بندی

بنارس: (مذ) ہندوواں دا اِک مشہور مذہبی علاقہ یاں مندر جو اُتر پردیش وِچ گنگا ندی دے کنڈھے آباد اے، کاشی، وارانسی

بنارس دا ٹھگ، (مذ) ویکھو: بنارسی ٹھگ

بنارسی: (صفت) بنارس دا، بنارس نال متعلقہ

بنارسی اولا، (مذ) اِک قسم دا موٹا اولا جو مُربّے دے کم آوَندا اے

بنارسی پان، (مذ) اِک قسم دا مشہور پان

بنارسی ٹھگ، (مذ) بہت چالاک یاں دھوکھے باز آدمی

بنارسی ساڑھی، (مو) ساڑھی دی اِک خاص قسم

بنارسی کپڑا، (مذ) اِک خاص قسم دا کپڑا جس وِچ سلمے ستارے دے بیل بُوٹے بنے ہوندے نیں

بنارسی لنگڑا، (مذ) اِک وڈے سائز دا انب جیہڑا بڑا مزے دار ہوندا اے

بناس/بِناس: (مذ) 1۔ ستیاناس، تباہی، بربادی 2۔ موت، فنا

بناسپتی: (صفت) 1۔ بناوٹی، نقلی 2۔ جنگلی پُھل بُوٹے

بناسپتی سیّد، (مذ) بناوٹی سیّد، جعلی سیّد

بناسپتی گھیو، (صفت) سویابین، سورج مکھی دے بیاں توں بنایا ہویا گھیو

بِناسن: (مذ، صفت) ناش کرن والا، تباہ کرن والا

بناسی: (مذ، صفت) مٹ جان والا، فنا ہون والا

بِناشی: (صفت) ویکھو: بِناسی

بِناغہ: (فم) بے ناغہ، بلا ناغہ

بِناکھا: (مذ) انّھا، اندھا، بے بصیرت

بنالا: (مذ) بنّا، بنارا، بنیرا، حد بندی

بنام: (فا، فم) 1۔ ناں تے، ناموں 2۔ برخلاف (عدالتی زبان وِچ)

بنانا/ بناونا: (فعم) 1۔ تیار کرنا 2۔ ٹھیک کرنا، راس کرنا 3۔ مرمت کرنا، سنوارنا 4۔ جھٹکاونا (بکرا)، پکاونا، رِنھنا (دال، بھاجی) 5۔ کسے نوں کسے عہدے تے تعینات کرنا 6۔ طے کرنا، فیصلہ کرنا 7۔ سجاونا، شِنگار کرنا 8۔ کمائی کرنا 9۔ میل رکھنا، بِتر تا کرنا 10۔ لِکھنا، مرتب کرنا، جوڑنا 11۔ موجو بناونا 12۔ کسے شے نوں دُوجی شے وِچ بدلنا

13۔ ایجاد کرنا 14- اُسارنا، گھڑنا، تعمیر کرنا

بنا بناکے لاون، (محا) جھوٹھ گھڑن، بہانہ بناون

بنا بناون، (محا) جوڑ جوڑن، جھوٹھ گھڑن، بہانہ بناون

بنا بنایا، (مذ، صفت) بنیا بنایا، پہلے توں تیار شدہ

بنا بیٹھن، (محا) تیار کر بیٹھن، غلطی نال بنالوَن

بنا تنا، (مذ) ہارشنگار

بنا تنا کے، (فم) 1۔ چنگی طرحاں سجا کے، سجا پھبا کے 2۔ ڈھکا کے 3۔ مرچ مصالحہ لا کے، ونگی: 'خوب بنا تنا کہانی ملکا جدوں سُنائی' (سیف)

بنا شنگار، (مو) سج، سجاوٹ

بنا کے، (فم) چنگی طرحاں

بنا کے رکھن، (محا) چنگے تعلقات قائم رکھن

بنالوَن، (محا) 1- تیار کرلوَن 2- تعلق پیدا کرلوَن 3- ٹھیک کرلوَن

بنا لیاون، (محا) 1- تیار کر کے لے آون، ٹھیک کر لیاون 2- گھڑ لیاون

بنائے نہ بنن، (محا) تدبیر ناکام ہوون، وس نہ چلن

مرغا بناونا، (محا) سخت سزا دینا

ملیدہ بناونا، (محا) چنگی طرحاں کُچل دینا، کُچھ کڈھنا

موجو بناونا، (محا) مخول اُڈاونا، بے وقوف بناونا

مُونہہ بناونا، (محا) 1۔ نخرے کرنا 2۔ مُونہہ چڑھاونا

بُنائی: (مو) اُنائی

بناوت: (ہ، مو) 1- ساخت، وضع، بنتر 2- سجاوٹ، سنگھار 3- اُپرلا دکھاوا

بناوٹی/ بنوٹی: (مو، صفت) 1- بناوٹی، نقلی، مصنوعی 2- کھوٹا

بناون: (مصدر) 1- سرجن، تخلیق کرن، اُناون، بُنتی کراون، اُنتی کراون، اُساری کراون، پروان چڑھاون 2- تیار کرنا 3- سجاونا 4- مرمت کرنا، سنوارنا 5- لکھنا

بناون ہار، (صفت) بناوَن والا، سرجن والا، گھڑن والا، خالق

بُناوٹ: (مو) اُنن دا ڈھنگ، بُنتی

بُناونا: (متعدی المتعدی) اُنن دا کم کراونا

بناوَ: (مذ) 1۔ بناوٹ، بنتر 2۔ شنگار 3- میل جول، دوستی

بناوَ شنگار، (مذ) سجاوٹ

بناوَنا: (متعدی المتعدی) اُنن دا کم کراوَنا

بنائی: (مو) بناون دا کم یاں مزدوری

بنایا: (مذ) ماضی مُطلق دا صیغہ، شکل دِتی، جوڑیا

بِنایک: (مذ) اُستاد، مُرشد، پنڈت، گُرو

بُنب: (ع، مذ) 1۔ پانی دا چشمہ 2۔ بُلبُلہ 3- پانی دے پھُٹ کے نکلن دی حالت، اُچھال

بُنب کھوہ، (مذ) کڑ توڑ کھوہ

بنبر: (مذ) بُلبُلہ، حباب

بنبری: (مو) تُلسی، اِک بوٹا

بُنبل / بُمبل: (مذ) 1- کھیس دے سِرے دے دھاگے جیہڑے چار چار، چھ چھ کر کے وٹے جاندے نیں، جھالر 2۔ گھاہ وغیرہ دا نواں پھُٹیا نرم حصہ، کرُومبل 3۔ پھُندنا، پھُمن 4۔ مکئی وغیرہ دی چھلّی دے وال، بابو

بنبلی: (مو) بدنامی، بے عزتی، ذلّت

بنبن: (لہند، مذ) کنک دی اِک قسم

بنبو: (پو مو) 1- لوہے دی نوک دار نالی 2- اناج دیاں بوریاں دی کوالٹی

چیک کرن والا آلہ

بنبور: (مذ) ببول، کِکّر دا رُکھ

بنبول: (مذ) 1-ببول، کِکّر دا رُکھ 2-شاخاں دے نرم سرے، اوہ پھّل جو ہوا چلن نال اُڑ جاون 3-اسمان تے چڑھی دُھوڑ

بنبو ہا: (مذ) اِک لمّیاں لتّاں والا کیڑا جیہڑا کندھاں کوٹھیاں یاں الماریاں دیاں گُٹھاں وچ اپنے لعاب دیاں چٹّیاں تاراں نال گھر بناؤندا اے تے اوہدے ذریعے ای کھیاں دا شکار کردا اے، ڈور، مکڑا

بنبو ہی: (مو) بنبو ہا دی مادہ، مکڑی

بُنبھ: (مو) دھار، ونگی: 'لہو دی بُنبھ آئی دُنالے وانگوں، تُو تاں تریپتاں'

بلبھا: (مذ) شعلہ، لاٹ

بُنبی: (مو) 1-چنگیر، چھّبی، چھابی 2-چھکو 3-پٹاری 4-پٹھو

بنبیہا: (مذ) پپیہا، اک پنچھی

بنت: (مو) 1-بنتر، بناوٹ 2-جوڑ، میل، ایکا 3-لیس، کناری، کنگری

بنت بنا، (مذ) 1-سنگار، سجاوٹ، ونگی: 'پریاں بنت بنا بنائے، زیور پہن پوشاکاں' 2-بنتر، بنت 3-جوڑ، میل، ایکا

بنت بناونا، (محا) سکیم بناونا، جوڑ میل کراونا، ارادہ کرنا

بَنت بنن، (محا) متّا پکن، اِرادہ ہوون، منصوبہ بنن

بَنت ٹھنَت، (مو) ویکھو: بنت گھڑت

بَنت جُڑت، (مو) آلائش، زیبائش، میل جول

بَنت گھڑت، (مو) بناوٹ، ساخت، شکل صورت، چھبن

بِنت: (عر،مو) دھی، بیٹی، کُڑی، جیویں: آمنہ بنت سُہیل، یعنی آمنہ سُہیل دی بیٹی اے

بنتِ عنَب، (عر،مو) لفظی معنی: انگور دی بیٹی، مراد انگور دی شراب

بِنت: (مو) 1-بُنائی، بُنن دا کم، بُنتر 2-جھوٹھ سچ گھڑن، ونگی: 'چڑھدے چیت لگی ایہہ بنت کراں میں بِنتی'

بُنت: (مو) 1-بناوٹ، بُنائی 2-بنت، سکیم

بُنتا: (مذ) بُنن والا، جولاہا، پاولی

بُنتا کھاتا، (مذ) مِل دا اوہ شعبہ جیہدے وِچ بُنائی دا کم ہوندا اے، کھڈیاں والا کھاتا

بِنتا: (مو) 1-عورت، زنانی 2-ووہٹی

بِنتائی: (مو) بینتی، عرض، درخاست، منگ، ونگی: 'دیو گیان کادان اگیان ہرے، پروان کرو ہمری بِنتائی'

بنتر: (مذ) 1-بناوٹ، ساخت 2-باندر، بندر

بُنتر: (مو) بُنتی، بُنائی، بُنت، اُنن دا ڈھنگ، بناوٹ، بناؤ شنگار

بِنتریاں: (مو) چالاکیاں، دھوکھے بازیاں

بِنتوں باہرا: (مذ) وسّوں باہرا، سیچّے توں بِہتا

بنتھن: (صفت) 1-بےعقل 2-بےشکل

بِنتی: (مو) 1-اِلتجا، عرض، مِنّت، ترلا، بینتی، ونگی: لوک دین تے کرن بِنتیاں نیں' 2-معذرت، معافی منگن دا کم 3-مِنتی، میچ، میچا 4-وڈیائی، وڈپ

بُنتی: (مو) اُنن دا کم یاں ڈھنگ، اُنتی، بُنتی دا نمونہ

بنٹ: (مو) 1-ونڈ، تقسیم 2-پِنگل، عروض، تقیطع

بنٹا: (مذ) کچ دی گولی، کھیڈاں وِچ استعمال ہوون والی گولی

بنٹوارا: (مذ) بٹوارا، ونڈ، جائیداد دی تقسیم

بنٹو یّا: (مذ،صفت) ونڈن والا، تقسیم کار

بِنّھ: (مذ،صفت) فنا ہویا، تباہ ہویا

بٹھاون : (مصدر) برباد کرن، تباہ کرن، ناش کرن، ویران کرن
بٹھن : (مصدر) برباد ہوون، تباہ ہوون، ناش ہوون، ویران ہوون
بٹھواون : (مصدر) برباد کراون، تباہ کرواون، ناس کرواون، ویران کرواون
بٹیت : (مذ،صفت) ویکھو: بنٹو یا
بنج : (مذ) ونج، تجارت، سوداگری، وپار
بنج بپار، (مذ) ونج وپار، تجارت، سوداگری
بنجارا: (مذ) ونجارا، گلی گلی پھر کے چُوڑیاں ویچن والا
بنجارن: (مو) بنجارہ دی مونث یاں بیوی، چُوڑیاں ویچن والی
بنجاری: (مو) ویکھو: بنجارن
بنجاونا: (فعم) ونجاونا، ضائع کرنا، گوا بیٹھنا
بُنجاہی: (مذ) 1۔ کھتری ذات دی اک ونڈ جس وِچ 52 گوت شامل نیں، ایہہ آپس وِچ ویاہ کردے بن تے دُوسرے کھتریاں نالوں وکھ رہندے نیں 2۔ ایہناں وِچوں کسے اِک گوت دا آدمی 3۔ برہمن ذات دی اک ایہو جیہی ونڈ جس وِچ سینکڑے گوت شامل نیں
بنجر: (ہ، مو، صفت) 1- نا قابلِ کاشت زمین 2- ویران، تباہ شُدہ، اُجاڑ، سُنسان
بنجر بھوئیں/ بنجر زمین، (مو) اوہ زمین جو کاشت دے لائق نہ ہووے
بنجر توڑن، (محا) 1- ویرانی مُکاون 2- نا قابلِ کاشت زمین نُوں قابلِ کاشت بناون، بانجھ پن توڑن
بنجر جدید، (ہ+عر، مو) 1- اوہ زمین جیہدے وِچ پچھلے چونہہ ورھیاں توں مسلسل کوئی فصل نہ ہوئی ہووے تے نہ ای کوئی پھلدار رُکھ اُگے ہوون 2-مُدّت تیکر بنجر رہن مگروں قابل کاشت ہون والی زمین
بنجر خارج الجمع، (ہ+عر، مو) اوہ نا قابل کاشت زمین جیہدا لگان معاف ہووے
بنجر قدیم، (ہ+عر، مو) اجیہی زمین جیہدے وِچ چراں توں کُجھ نہ اُگدا ہووے
بنجری : (مو) اوہ زمین جیہڑی نہر دے پانی توں قابل کاشت ہووے 2- بنجر زمین
بنجن : (مذ) 1۔ روٹی وغیرہ نال لا کے کھان دی چیز، بھاجی، وِنجن، سالن، بھوجن 2- مصالحہ، چاٹ
بنجہ : (پو، مذ) ہاکی نما ڈنڈا، کلہاڑی دا دستہ
بنجھ : (مذ) ونجھ، بانس، چپّو
بنجھڑنا: (فل) وِچھڑنا، وکھ ہو جانا
بنجھلی : (مو) ویکھو: بجلی
بُنجھلی : (مو) ونجھلی، بانسری
بنچ (Bench): (انگ، مو) 1- بیٹھن دی تپائی 2- ججاں دی اِک خاص گنتی وچ بنائی گئی عدالت جیہڑی ہائی کورٹ تے سپریم کورٹ دی سطح دی ہوندی اے
بنچاری : (صفت) جنگل دا جنور
بنچک : (مذ) گِدڑ
بنچک : (صفت) ٹھگ، ٹھگن والا
بنچلا : (صفت) ٹھگیا گیا
بنچھ : (مو) 1- چھاتی، ہِک 2- چاہت 3- دِل
بنچھت : (صفت) چاہیا ہویا

بنچھنا: (فعم) چاہنا

بَند : (مذ) انگریزی لفظ (Bun) دا دگاڑ، مٹھا گلچا، اِک قسم دی چھوٹی ڈبل روٹی جیہڑی گول ہوندی اے

بَند: (مذ) 1- نمسکار کرن جوگ 2- نمسکار، پرنام

بَند: (فا، صفت) 1- بھیڑیا ہویا 2- رُکیا ہویا 3- روکیا ہویا 4- ڈھکیا ہویا 5- نہ کُھلیا ہویا 6- بنھیا ہویا 7- چلنوں رُکیا ہویا، کھڑا 8- خاموش، چُپ 9- ذاتوں باہر 10- (مذ) بنھن دا عمل یاں حالت 11- بند کرن دا عمل یاں حالت، گنڈھ 12- قید، بندش 13- رکاوٹ، اٹکا 14- رسّی، تنی 15- ندی وغیرہ دا بنیا پکا کنڈھا، بنھ 16- سریر دے انگ دا جوڑ 17- عورتاں دے ہتھ دا گہنا 18- نظم وِچ دو چار یاں پنج مصرعیاں دی اِکائی 19- پہلواناں دا اِک داء 20- کاغذ دا پُرزہ 21- اوہ کھیت جس دے دوالے بنھ ماریا ہووے تاں جو پہاڑی ندیاں دا پانی وچ نہ آ سکے، پانی دے تسلسل نوں روکن واسطے بنایا جاون والا بندھ یاں پُشتہ 22- ڈکا، روک، نکا 23- اِک حصہ 24- مکئی دے ٹانڈیاں دا پولا

بندبست، (مذ) ویکھو: بندوبست

بند بند، (فا، مذ) 1- سریر دا ہر انگ 2- (صفت) چُپ چاپ، خاموش

بند بند پھٹیا جاون، (محا) ویکھو: بند بند ٹُٹن

بند بند پھڑیا جانا، (محا) ویکھو: بند بند ٹُٹن

بند بند ٹُٹن، (محا) سریر دے ہر انگ وِچ درد ہووون

بند بند جُدا کر دیؔن/ بند بند جُدا کرن، (محا) ہر جوڑ وکھرا کرن، ٹوٹے ٹوٹے کرن، بیرے بیرے کرن

بند بند جُدا ہو جاون/ بند بند جُدا ہوون، (محا) جوڑ جوڑ دا اُڈ ہوون، ٹوٹے ٹوٹے ہوون، بیرے بیرے ہوون

بند بند جُڑ جانا، (محا) ویکھو: بند بند پھڑیا جانا

بند بند جکڑن، (محا) جوڑ جوڑ پھڑیا جاون، سارے پنڈے دا کھچیا جاون، جسم آ کڑن

بند بند دُکھنا، (محا) سریر دے ہر انگ وِچ پیڑ ہونا

بند بند ڈکرنا، (محا) انگ انگ وڈھنا

بند بند ڈِھلّے تھیون، (محا) جوڑ جوڑ ہل جاون، جسم دا ڈھیر تھک جاون

بند بند کرنا، (محا) ٹوٹے ٹوٹے کرنا، ٹکڑے ٹکڑے کرنا

بند بنداؔ کرن، (محا) انگ انگ وڈھن، ٹوٹے ٹوٹے کرن

بند بنّھن، (محا) 1- گنڈھ بنّھن 2- وڈّا کنڈھا بناون 3- پُشتہ لاون 4- ڈکا لاون 5- روکن 6- کشتی دا اِک داء لاون 7- ٹُونا کرن

بند بیٹھن، (محا) کِسے گل دا سرے چڑھن

بند بیٹھنا، (محا) کِسے گل دا سرے چڑھنا

بند چھٹّن، (محا) 1- قید وِچوں رہائی مِلن، زنجیراں ٹُٹن، آزاد ہوون، مشکل رفع ہوون 2- جوڑ وکھرے ہوون

بند چھڈانا، (محا) اوکڑ وِچوں کڈھنا، ونگی: 'لکھ ہزاراں دی حضرت نے مُشکل بند چھڑوائی' (گُل)

بند خانہ، (فا، مذ) بندی خانہ، قید خانہ، جیل، ونگی 'بارھاں کوہ گھراں تھیں باہر، یوسف دا بند خانہ' (میاں محمد بخش)

بند خلاص ہونا، (محا) چھٹکارا ملنا، ونگی: 'ہووے بند خلاص طفیل تیری، کوئی تیز تدبیر چلا سائیں

بند خلاصی، (مو) چھٹکارا

بند رہنا، (محا) 1۔ کسے کم وِچ رُجھے ہونا2۔رُکے رہنا

بند رہوَن، (محا) 1- قید رہوَن 2- کسے کم وچ رُجھے رہوَن 3- رُکے رہون 4-چُپ رہوَن، افسوس رہوَن 5- نہ کھُلن دی حالت وچ رہوَن ،چھُٹی رہوَن

بند کٹنا، (محا) رِہا کرنا،خلاصی کرنا

بند کرن، (محا) 1- روکن، ہٹکن، ہوڑن 2- چُپ کراون 3- بس کرن،ختم کرن 4- قید کرن، ڈکن 5- چھڈ دیوَن، ترک کرن

بند کس لوَن، (محا) ویکھو: بند کسّن

بند کسّن، (محا) مُشکاں بنّھن، لتاں بانہواں بنّھن، قابو کرن

بند کھول لوَن، (محا) ویکھو: بند کھولن

بند کھولن، (محا) 1- گنڈھ کھولن 2- رہا کرن، آزاد کرن 3- مُردے نوں قبر وچ پاون مگروں اوہدے کفن دیاں گنڈھاں کھولن

بند گلی، (مو) اوہ گلی جو سرے تے جا کے بند ہووے

بند گوبھی، (مو) اِک قسم دی پرت دار پتّیاں والی گوبھی جس دی سبزی بن دی اے

بند لا دیون/ بند لاون، (محا) 1- بنھ بنّھن 2- ڈکا لاون، رُکاوٹ کھڑی کرن 3- گھُٹ کے پٹی بنّھن

بند لگ جاون / بند لگّن، (محا) 1- بنھ بجھن 2- ڈکا لگّن، رکاوٹ آون 3- گھُٹ کے پٹی بجھن

بند مُٹھ، (مو) راز دی گل، جیہدے سر پیر دا پتا نہ ہووے

بند مُونہہ دی الاچی ہوون، (محا) ظاہرا چُپ شاہ تے وِچوں بڑ بولا ہوون

بند نالوں بند وکھرا کرن، (محا) ویکھو: بند بند جُدا کرن

بند نالوں بند وکھرا ہوون، (محا) ویکھو: بند بند جُدا ہوون

بند نہ ہوون، (محا) وگدیاں رہن، نہ رُکن

بند و بند، (مذ) ویکھو: بند بند

بند وِچ، (فم) قابو وِچ

بند وِچ پینا، (محا) قیدی ہونا

بند ہوون، (محا) 1- رُک جاون، ہٹ جاون 2- بس کرن 3- قید ہوون 4- کسے عادت نوں چھڈ دیون

بند ہیضہ، (فا+ عر، مذ) ہیضے دی اوہ قسم جیہدے وِچ تے دست نہیں آوندے، گُم ہیضہ

چارے بند چھُٹ پینا، (محا) چارے کلاں چھُٹ جانا، اُلٹیاں، جُلاب، پیشاب وغیرہ دا اِکٹھیاں جاری ہو جانا، ایہہ حالت روگی لئی بہت خطرناک سمجھی جاندی اے

چکّی بند کرنا، (محا) جیل وچ قیدی نوں چکی پیہن دی سزا دینا

حُقہ پانی بند کرنا، (محا) برادری وچوں باہر کڈھنا

گھر بند ہونا، (محا) شطرنج یاں چوسر وِچ کسے مہرے دا کسے گھر وچ نہ جا سکنا

بِند : (مو) 1-ٹِکہ، نقطہ، بندی ٹِکہ، وڈا گول نشان 2- چیچک دے دانے 3- پل،تھوڑا چر 4- بوند، قطرہ

بند پل، (فم) تھوری دیر، تھوڑے سے لئی

بند جھٹ، (مذ) جھٹ پل

بند دی بند، (فم) گھڑی دی گھڑی، کجھ دیر لئی

بند کو، (فم) جھٹ کو، گھڑی کو، پل کو، منٹ کو

بند کو پل، (فم) جھٹ، پل

بند نہ پین دینا، (محا) بہت چھیتی کرنا

جھٹ بند، (مذ) ویکھو: رتی بند

رتی بند، (مذ) بہت تھوڑا چر

بُند: (مو) 1- بُوند، قطرہ، تُبکا 2- چکّر، گول چیز، گولائی

بُندا: (مذ) ڈکا، روک، نکّا

بندا بندی، (مو) روک، پابندی، قید

بِندا: (مذ) 1- بندی 2- بُوند 3- تِلک، نقطہ، دھبّا

بُندا: (مذ) کنّاں دا اِک گہنا، مُرکی، جھمکا، والی

بندا (بندہ): (مذ) داس، سیوک، انسان

بِنداونا: (متعدی المتعدی) کھاتے چڑھاونا، جمع کراونا، ٹپاؤنا

بندر: (ہ، مذ) اِک مشہور جنور جیہنوں بوزنہ دی آکھی دا اے تے باندر دی کہندے نیں

بندر بانٹ، (مو) اجیہی ونڈ جیہدے وِچ ونڈن والا فائدے وچ رہوے تے اصل حقدار بندہ گھاٹے وِچ رہوے، منصف ولوں حقدار دے مال نوں ہڑپ کر جان دا عمل

بندر بانٹ کرن، (محا) حق دار دا مال ہضم کر جاون

بندر بھبکی، (مو) سُکی تڑی، اُتلی دھمکی، خالی رعب پانا

بندر: (فا، مذ) 1- اوہ ساحلی تھاں جتھے آکے بحری جہاز رُکدے نیں تے مال لاہندے تے لے جاندے نیں، بندر گاہ 2- دریا دی گُزرگاہ 3- سمندر دے کنڈھے والا شہر یاں تجارتی مرکز

بندرگاہ، (فا، مو) 1- اوہ ساحلی تھاں جتھے آکے بحری جہاز رُکدے نیں تے مال لاہندے لے جاندے نیں 2- اوہ شہر جس وچ بندرگاہ موجود ہووے

بندر: (مو) گھاہ پٹھا پاون والی چرنی، کھرلی

بِندر: (مذ) اکٹھ، جھنڈ

بُندرا: (ہ، مذ) کھتریاں دی اک ذات

بِندرا بن: (ہ، مذ) متھرا ضلعے دا مشہور تیرتھ استھان (ہندوؤاں دی مذہبی، مقدس تھاں) جتھے سری کرشن جی بچپن وِچ رہندے سن

بُندرال: (مو) پرالی دی بنی ہوئی پھوہڑی یاں صف

بندری: (مو) ویکھو: باندری

بندریا: (ہ، مو) 1- باندر دی مادہ 2- اک گھاہ اے

بُندڑ: (مذ) بُندا، والی، ونگی: 'کن لاڈلے دے بنے بُندڑے جے'

بُندڑا: (مذ) بُندا، مُرکی، گھنگرووآں والا چھلّا

بندڑہ: (مذ) 1- بندہ، مُنکھ 2- نوکر، داس

بندڑی، (مو) 1- بندی، عورت، زنانی 2- داسی، نوکرانی، گولی

بُندڑی: (مو) بُندڑا توں تصغیر، چھوٹا بُندا، مُرکی، والی

بندِس: (مو) ویکھو: بندِش

بندش: (فا، مو) 1- قبض 2- مناہی، ممانعت، بند ہو جان دی حالت، روک، رکاوٹ، ممنوع 3- بندھن، بناوٹ، رچنا

بندشی: (صفت) روکیا ہویا، رُکیا ہویا

بندک: (مو) روک ٹوک، مناہی، بندش

بندک ہو جاون/بندک ہوون، (محا) روک ٹوک ہوون، مناہی ہوون

بِندک: (مو) 1- اِک پل، تھوڑی دیر 2- بندی توں تصغیر، کنی، چھوٹا قطرہ، چھوٹا دھبّا یاں نشان

بندگی: (مو) بندگی دا وِگاڑ 1- فرمانبرداری، خدمت، عاجزی 2- ملازمت، نوکری

بُندکی: (مو) 'بُندی' دی تصغیر...... 1- چھوٹی گول بندی جیہڑی وِچوں خالی ہووے، چھوٹی مُرکی 2- چھٹے، نکے نکے نشان، دھبّے

بندگا: (مذ) بندگی، سلام

بندگی: (فا، مو) 1- پرنام، نمسکار 2- بھگتی، رب دی حمد و ثنا 3- سلام آکھن

بندگی دُوروں کرن، (محا) کنّی کتراون، دُوروں سلام آکھن

بندگی دیوَن، (محا) 1- نذر نیاز دیوَن 2- ہٹیتے سودے والے گاہک نوں کوئی شے خوش کرن لئی دیوَن 3- سودے دا نمونہ دیون

بندگی قبول نہ ہوون، (محا) ہتھ نہ اپڑن، گل نہ منّن، ناکام ہوون، گل نہ منیون، ردّ ہو جاون

بندگی قبول ہو جاون/ بندگی قبول ہوون، (محا) 1-عبادت قبول ہوون، نذر نیاز قبول ہوون 2- گل منّی جاون، ہتھ اپڑن

بندگی کرن، (محا) 1- غلامی کرن 2- عبادت کرن 3- فرمانبرداری کرن

بندگی لوَن، (محا) 1- نذر نیاز لوَن 2- ہٹیتے سودے دے گاہک دا دُکاندار ولوں تحفہ لوَن 3- سودے دا نمونہ لوَن

بندگی وِچ خدائی کرن، (محا) نوکری وچ حکومت کرن، غلامی وچ مزے کرن

بُندگی: (مو) چھوٹی گول بندی، ونگی: 'چنن دے لیپ نال بُندگیاں لا لئیاں ہون' (دیوندر ستیارتھی)

بُندل: (صفت) موٹا تازہ، پلیا ہویا، ہٹا کٹا

بُند لاونا: (فعم) کسے نوں چکر وِچ پاونا، دھوکھا دینا، بونترا دینا

بندلی: (مو) چاول دی اک قسم

بِندلی: (مو) 1- متھے تے لایا جان والا گول نشان 2- متھے دا گہنا عورتاں دے متھے دی بندی، ونگی: 'بندلی مانگ ٹیک جھڑ لاگن، بن رہی کامن'

بندن: (مذ) نمسکار، پرنام، ہندوواں دا سلام آکھن دا طریقہ

بندنا: (مذ) نمسکار، پرنام، ہندوواں دا اِک دُوجے نوں ملن سمے بولن والا لفظ

بِندنا: (فعم) 1- بندی لاونا 2- جمع کرنا، کھاتے چڑھاونا، ٹپنا 3- ورجنا، منع کرنا

بِندُو: (مذ) 1- پل، جھٹ، تھوڑا چر 2- نُقطہ 3- جانن والا، جانیا ہویا

بندوا/بندُآ: (مو) ہندوواں دی اِک رسم جس مُوجب بھادوں دے پہلے پکھ دی بارھویں تاریخ نوں چھوٹے بچے نوں گلی مٹی دے ڈھیر اُتوں ٹپا ریا جاندا اے

بندوا: (مذ) قیدی، گرفتار، بنھیا ہویا، ونگی: 'گھیرے ہوئے دوہے بندوئے، اگوں میں پکڑ بہائے' (دمودر)

بندوبست: (فا، مذ) 1- پربندھ، انتظام 2- زمین دی حد بندی دے معاملے دا فیصلہ وغیرہ

بندوبست اِستمراری، (مذ) زمین دا سرکار ولوں کیتا گیا پکا بندوبست جو مُڑ نہ بدلے، پکا بندوبست

بندوبست دوامی، (مذ) بندوبست، کسے آزاد دیش نوں غلام بنا لینا، پکا دوست

بندوبست کرن، (محا) انتظام کرن، پربندھ کرن

بندوبست کرنا، (محا) ٹھیک کرنا، دُرست کرنا، ملکوٹھپنا

بندوبستی: (مو) بندوبست، پربندھ، انتظام

بندُوخ: (مو) ویکھو: بندوق

بندُوخڑی: (مو) ویکھو: بندوق

بندوڑ: (مو) نیویں ذات دی ٹہلن

بندوق: (عر، مو) اِک طرحاں دا ہتھیار، جس دے اگے اِک یاں دو

لوہے دیاں نالیاں لگیاں ہوندیاں نیں جیہناں وچ بارُود والیاں گولیاں بھر کے چلائیاں جاندیاں نیں

بندوق بھرن، (محا) بندوق وچ گولی پاون

بندوق چل جاون/ بندوق چلن، (محا) بندوق دا خود بخود چل جاون

بندوق چلاون، (محا) بندوق دا گھوڑا دب دیون، بندوق واگ دیون

بندوق ساز، (ع+فا،صفت) بندوق بناون والا

بندوق سازی، (مو) بندوق بناون دا کم

بندوق لگن، (محا) 1- بندوق دی گولی لگن، گولی نال زخمی ہوون 2- گل دا بُرا منّاون، گل چُبھن

بندوق واگ دیون/ بندوق واگن، (محا) بندوق چلاون، بندوق دا گھوڑا دبّن

بندوقاں دی واڑ جھاڑن، (محا) 1-لگا تار گولیاں چلاون 2- وگ تگ گالھاں کڈھن

کسے دے موڈھے تے رکھ کے بندوق چلاونا، (محا) اپنا کم کڈھن لئی دُوسرے نوں ورتنا

بندوچی: (مذ،صفت) بندوق چلاون والا

بندوقڑی: (مو) چھوٹی بندوق

بندوقنا: (مذ) وڈی بندوق

بندوقی: (مذ) بندوق چلاون والا

بندوکھ: (مو) بندوق دا وِگاڑ

بندُول: (مذ) بندہ، بانھا، غلام، گولا

بُندولا: (مذ) 1- بُندیل کھنڈ دا وسنیک 2- راجپوتاں دی اک قوم

بُندُوہا: (مذ) واورولا، بگولا، ہوا دا چکّر

بندُوُ: (صفت) بندیائی، بندہ پن

بندویا: (مذ،صفت) سپ دی اِک قِسم

بندہ: (فا، مذ) 1- منکھ 2- نوکر، داس 3- وڈے آدمی دے ساہمنے عاجزی دسّن لئی اپنے لئی ورتیا جان والا لفظ

بندہ بشر، (مذ) 1- اجیہا انسان جیہڑا بشری تقاضیاں والا ہووے 2- مجازاً: بھلّن ہار

بندہ بنا دیون، (محا) 1- مہذب بنا دیون، تمیز سکھا دیون 2- ہُنر سکھا دیون 3- تار دیون، رُتبہ دیون

بندہ بنا لون، (محا) 1- آداب سکھا دیون 2- فرمانبردار بنا لون 3- قابو کر لون، فرمانبرداری دسّن

بندہ بناون، (محا) 1- آداب سکھاون، تمیز دسّن، تربیت کرنا، کسے وِچ خوبیاں پیدا کرنا 2- کوئی ہُنر سکھاون 3- سزا نال سدھیاں کرن

بندہ بندے نوں مل جاندا ہے، کھُوہ کھُوہاں نوں نہیں ملدے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جیوندے بندے کدے نہ کدے مِل ہی جاندے ہن اوددوں کہندے نیں

بندہ بنن، (محا) 1- آداب سِکھ لون، مہذب ہوون، چنگا رویہ اختیار کرن 2- کوئی ہنر سِکھ لون

بندہ بننا، (محا) شرارتی اتے فسادی سُبھا چھڈنا، ساؤ بننا، بیبا بننا

بندہ بہادر، (مذ) مادھو داس ناں دا مشہور سادھو جس نوں نانڈیڑ دکن وِچ سِری گورو گوبند سنگھ جی نے امرت چھکا کے تے سنگھ سجا کے پنجاب بھیجیا سی، ایس نے ای چھوٹے صاحبزادیاں دی شہیدی دا بدلہ لین لئی سرہند (اِک شہر دا ناں) نوں تباہ کیتا

بندہ پرور، (فا،صفت) سیوکاں دی پالنا کرن والا،غریب پرور

بندہ پروری، (مو) بندہ پرور ہون دا گن ،غریب پروری

بندہ تاں پانی دا بُلبُلہ اے، (اکھا) جدوں منکھی جیون دی اصلیت یاں اہمیت دسنی ہووے اوددوں کہندے نیں

بندہ جوڑ پلی پلی، تے رام رڑھاوے کُپا،(اکھا) جدوں کوئی آدمی بڑی مشکل نال تھوڑی تھوڑی کر کے کوئی چیز اکٹھی کرے، پر اوہ اِک دِن وچ ہی نکل جائے یاں برباد ہو جائے تاں کہندے نیں

بندہ کُبندہ ویکھ لوَن ، (محا) ویکھو: بندہ کُبندہ ویکھنا

بندہ کُبندہ ویکھنا، (محا) چنگے مندے بندے دی پچھان کر کے اوسے مطابق اوس نال سلوک کرنا

بندہ نواز،(فا، صفت) اپنے سیوکاں تے بھگتاں تے رحم تے سخاوت کرن والا،غریب پرور

بندہ نوازی، (فا،مو) بندہ نواز ہون دا گن ،غریب پروری

خاکی بندہ، (مذ) مٹی دا پتلا ،منکھ

روہ والا بندہ، (صفت) بڑے دِل والا آدمی، بہادر آدمی

کم دا بندہ، (صفت) 1 ۔ کم کرن والا آدمی، محنتی آدمی 2۔ ویلے سر کم آون والا آدمی، چنگا آدمی

مار مار کے بندہ بناونا، (محا) بہت مارنا، کُٹائی کرکے سِدھے رستے لیاونا

ماڑا بندہ، (مذ،صفت) 1 ۔غریب آدمی 2۔ بھیڑا آدمی

وقت وچارے سو بندہ ہوئے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جو آدمی موقع ویکھ کے گل کردا اے اوہو ای سیانا ہونداا ے اوددوں کہندے نیں

بندھ:(مذ) 1۔ بندھن 2۔ روک، رکاوٹ، وگی: 'ڈھاہن لاگے دھرم رائی رکہہ نہ گھالیو بندھ' (باو) 3۔ حد، سیما 4۔ سنجوگ، میل 5۔ ٹھہر، ٹھن 6۔ بنھ، ڈیم 7۔(صفت) بنھیا ہویا، رشتے دا سمبندھی 8۔ (مو) رشتے داری، تعلق داری

بندھ پَین، (محا) 1 ۔ ڈنگراں نوں بنھ دی بیماری ہوون 2۔ رُکاوٹ ہوون

بندھ پے جاوِن، (محا) ویکھو: بندھ پَین

بندھا: (مذ) 1۔ بنھ، روک 2۔ وعدہ پُورا کرن وجھوں گل وِچ بنھیا دھاگا، مولی 3۔ سہارا 4۔ گہنے رکھن والی چیز

بندھالونا، (محا) بنھ مارنا

بندھان: (مذ) 1۔ بنھیا ہویا اصول 2۔ اصولاں دی پابندی 3۔ مُقرر گزارہ 4۔ ویاہ شادی وغیرہ خوشی دے موقع تے جو رقم دینی ٹھہرائی ہووے، لاگ

بندھائی: (مو) بنھن دا کم یاں اُجرت

بندِھپ: (مذ+مو) بنھے ہوئے ہوون دی حالت

بندھت: (مذ) روگ وِچ وادھا ہون دا کم

بنُدھتا: (مو) رشتہ داری، تعلق داری، آشنائی

بندھڑ: (صفت) بنھیا ہویا، بجھا ہویا، قیدی

بندھک: (مذ) 1۔ قصائی، بُچڑ 2۔ شِکاری، چڑی مار

بندھکاری: (صفت) بنھن والا

بندھکی: (مو) 1۔ بانجھ 2۔ چھنال، بدکردار

بندھل: (مذ) بنھ، روک، ڈکا

بندھلی: (مو) بندھ دی تصغیر 1۔ چھوٹا ڈکا، چھوٹا نکا، چھوٹا بنھ 2۔ بنیرا

بندھن: (مذ) 1۔ اوہ چیز جیہدے نال کسے نُوں بنھیا جاوے، پھاہی،

پھندا 2- رُوک، رکاوٹ، بنھ 3- جنجال 4- وعدہ، قول قرار 5- پرہیز 6- پٹی

بندھن مُکت، (صفت) تعلق توں آزاد، بے تعلق

بندھن مُکتا، (صفت) ویکھو: بندھن مُکت

بندھن وار، (ہ، مذ) اَمب دے پتیاں دا ہار جیہنوں خوشی دے موقع تے عموماً ہندو لوکیں دروازیاں تے بنھدے نیں

بِندھنا: (فعم) 1- بنھنا 2- وِنھنا، سوراخ کرنا، چھِدنا خاص کر نک یاں کن نوں سوئی دے نال وِنھنا

بندھنُو: (مذ، صفت) بنھن والا

بندھنی: (مو) اوہ چیز جس نال بنھیا جاوے

بندھو: (مذ) رشتے دار، ساک، سربندھی

دِین بندھو، (صفت) غریباں دی پالنا کرن والا، پرماتما، رب

بندھوا: (مذ، صفت) قیدی، باھا، بنھیا ہویا منگھ، بندہ

بندھواون: (مصدر) بنھواون، رُکواون

بُندھوک: (مذ) 1- لالہ دا پھُل 2- اِک رُکھ

بندھوگیری: (مو) 1- بانھ، بندِش 2- ذمہ داری

بنِدھیا: (مو) اوہ تیویں جس دے اولاد نہ ہوندی ہووے، بانجھ

بندھیا: (مذ، صفت) بنھیا ہویا، مشروط

بندھیان: (مذ) 1- نذرانہ، وظیفہ، تنخواہ 2- یقین، اعتبار

بندھیپ / بندِھیپ: (مذ) ساک، سمبندھی، رشتے دار، وِنگی: 'گورو دیو بندِھپ سہودرا'

بندھیج: (مذ+مو) 1- پابندی، بندھن، بندش 2- پگ بنھن دا اِک ڈھنگ 3- کپڑے نوں لہریا رنگن توں پہلاں للاری دی لپیٹے ہوئے کپڑے تے تھوڑی تھوڑی وِتھ تے رسی بنھن دا عمل 4- سِتھرتا 5- ترتیب 6- کنجوسی، شوم پُنا 7- جگت 8- بندھان، لاگ

بندھیجو: (صفت) جو بندھیج رکھے، پابند

بندھیجی: (صفت) 1- بنھیا ہویا 2- لہردار بنایا ہویا (کپڑا وغیرہ) 3- پرہیز نال کھان پین والا

بُندھیلا: (مذ) راجپوتاں دی اِک ذات، بُندیل کھنڈ دا وسنیک

بُندھیلن: (مو) ویکھو: بُندیلن

بُندھیلی: (مو) بُندیل کھنڈ دی بھاشا، بُندیلی

بندی: (مو) عورت، زنانی

بندی اللہ دی، (مو) نیک عورت، بھلی مانس عورت

بندی جوڑن، (محا) کوئی کم کرن لئی کسے نوں موہرے لاون

بندی: (فا، مذ) 1- قیدی 2- گولی (مو) 3- قید 4- لیکھے داچٹھا

بندی چھوڑ، (مذ) 1- قید توں چھڈاون والا 2- نجات یافتہ 3- چھیویں گورو سری گورو ہرگوبند صاحب

بندی خانہ، (مذ) قید خانہ، جیل

بندی گریہہ / بندی گھر، (مذ) قید خانہ

بندی مان / بندی وان، 1- (مذ) قیدی 2- (مو) قیدن

بندی موچ، (صفت) قید توں چھڈاون والا، بندی چھوڑ، وِنگی: 'راکھِ لیہہ میرے صاحب بندی موچ' (بارھاں ماہ)

بندی وانی، (مو) قید، اسیری

بندی وِچ آ جاون / بندی وِچ آون، (محا) قید ہوون، قابو آون

بِندی: (ہ، مو) 1- بہت چھوٹا نشان، نقطہ 2- صفر 3- شنگار یاں سُہاگ وجھوں متھے دے وِچکار لایا جان والا اِک گول نشان 4- عورتاں دے متھے دا اِک گہنا 5- گرائمر وِچ کِنے، بہاری، لاں،

ڈلائیاں، ہوڑلے،کنوڑے توں بعد لایا جان والا نشان جو انوناسک دی دُھنی نوں ظاہر کردا اے

بندی دار، (مذ،صفت) بندیاں والا

بُندی: (مو) چھوٹا بُندا

بندے: (مذ) بندہ دی جمع

بندے تے بندہ چڑھن، (محا) بہت رش ہونا، بندے تے بندہ ڈگنا

بندے تے بندہ چڑھیا ہوون، (محا) گھڑمس ہوون، بہت بھیڑ ہوون

بندے چُراون، (محا) چالاک تے تجربہ کار ہونا، چالاکیاں کرنا

بندے کوں بندہ نہ جانن، (محا) 1- سبھ نوں بے وُقعت جاننا 2- ساریاں نوں اپنے آپ توں گھٹ جاننا

بندے لاگ نہ ہوون، (محا) تنہائی پسند ہوون، کسے نال لا کے نہ کھانا

بندے ماترم، (سن، مذ) لفظی معنے 'اے ماں اسیں تیرے بندے'، بھارت دا قومی نعرہ

بندے: (فم) جھٹ، پل، پل کُو

بندیا: (مذ) تانے دے دھاگیاں نوں اک دُوسرے وچ رلن توں وکھرے رکھن لئی پایا گیا دھاگا

بندیائی: (مو) انسانیت، منکھتا، بندہ ہوون دی حالت

بندیائی پرکھلون، (محا) انسانیت دیکھلون، آزمالون

بندیائی پرکھن، (محا) انسانیت ویکھن، آزماون

بندیائی چھڈ دیون، (محا) 1-مندا وتیرا اختیار کرن، بدتمیزی کرن 2- سنگدل ہو جاون، وحشی ہو جاون

بندیائی چھڈن، (محا) ویکھو: بندیائی چھڈ دیون

بندیڑ: (مو) بھیڑ، وس، وہیر

بندیگی: (مو) روک، بندش

بندیل: (مذ+مو) پگ، پٹکا، صافہ

بُندیل کھنڈ: (مذ) بھارت وِچ اُتر پردیش دا اک علاقہ

بُندیلن: (مو) بُندیل کھنڈ دی وسنیک عورت

بُندیلی: (مذ) بُندیل کھنڈ دا رہن والا

بندیو: (مذ) بندہ، آدمی

بنڈ: (مو) ونڈ، تقسیم

بنڈ چھڈنا، (محا) ونڈ چھڈنا

بَنڈ: (مذ) 1-ونڈا، مُتاوا، ڈنگراں دا بھت 2- کُہاڑے دا دستہ، وِچھا

بُنڈ: (مو) 1- سریر دے پچھلے پاسے موری جس راہیں جُثے دا گند باہر آوندا اے، وڈی آندر دا اخیری سرا 2- سرین، چُوتڑ

بِنڈا: (پو،مو) شادی دی اِک رسم، مہندی

بِنڈا: (مذ) 1- لکڑیاں دا گٹھا یاں گھاہ وغیرہ دی پنڈ جیہڑی کھجوراں دی حفاظت لئی بنائی جاوے 2- اِک چھوٹا کیڑا جو بہت زور نال بولدا اے، بینڈا 3- بچیاں دا اِک کھڈونا جو گھُمان تے کرو کرو دی آواز دیندا اے 4- اُچی اُچی بولن والا مُنڈا 5- لکڑ دا پھٹا جس اُتے کپڑے دھوندے، بیٹھدے یاں نہاؤندے نیں 6- کھجور دے پتیاں وغیرہ دیاں بنایاں چٹائیاں وغیرہ نال بنایا ہویا وڈا جیہا گھیرا جس وِچ کنک وغیرہ رکھدے نیں

بنڈائی: (مو) ونڈائی، تقسیم

بُنڈری: (مو) ڈُھوئی، بُنڈ، چتڑ

بُنڈڑ: (مذ) ویکھو: بُنڈری

بنڈڑا: (مذ) لکڑی دا پھٹا جس اُتے کپڑے دھوندے، بیٹھدے یاں نہاوندے نیں

بنڈل(Bundle): (انگ، مذ)1- کِسے چیز نوں کپڑے یاں کاغذ وغیرہ وِچ لپیٹ کے بنایا گیا پیکٹ، پلندا2- گٹھا، گٹھڑی، بوجھا

بنڈنا: (فعم) ونڈنا دا وِگاڑ

بنڈوا: (مذ) اک طرحاں دی کِرلی جو بہت زہریلی ہوندی اے

بنڈوہا: (مذ) دا وِرولا، بگولہ

بنڈہ: (مذ)1- بیٹھن لئی لکڑ دی بنی ہوئی چورس چونکی 2- جھینگر

بنڈھل: (مو) اُچی وٹ، بنّا

بنڈی: (مو) 1- گڈا 2- اِک طرحاں دی رُوں والی تھپوہی، سلُوکا، جیکٹ 3- عورتاں دا اندر لا کُرتا، قمیض

بنڈی: (مو) 1- پینگھ دی پھٹّی جیہدے اُتے بہہ کے جھوٹدے نیں 2- کشتی وِچوں پانی باہر کڈھن لئی پلّی 3- بہت چھوٹا نشان یاں نقطہ 4- کھجور دے پتّیاں یاں گھاہ دا تھیلا جیہڑا کھجوراں دی حفاظت لئی بنایا جاندا اے 5- وڈّے گڈّے نال جُتی ہوئی اگلے بلداں دی جوڑی دے اگے جُتیا اُوٹھ، جھوٹا یاں بلد

بنڈی جوڑنا، (محا) کوئی کم کرن لئی کسے نوں، موہرے لاونا

بنڈے: (مذ) بنڈہ دی جمع، بیٹھن لئی چونکیاں

بنڈے بہنا (محا) کھارے چڑھنا

بنڈیری: (مو) اوہ لکڑ جس تے چھپر رکھدے نیں، وَلا، گولا، چھتیر

بنڈیلا: (مذ) اُڈھا، سُور، خنزیر

بنڑا: (مذ) 1-بنا دی تصغیر...... لاڑا 2- ویاہ شادی دا گاون

بنڑی: (مو) بنڑا دی تانیث...... ووہٹی، لاڑی، بنّی

بنڑا: (مذ) لاڑا، وِنگی: 'میں راجا رسالو تیرا بنڑا، توں کوکلاں میری نار'

بنس: (مذ) 1- کُل، گھرانا، خاندان 2- اولاد، سنتان

بنس بوٹا، (مذ) کُل، نسل، پیڑھی

بنس پت / بنس پتی، (مذ) پیڑ، پودے، برچھ، بوٹے

بنس پتی وِگیان، (مذ) اوہ تعلیم، جس وِچ پیڑ پودیاں وغیرہ دے رنگ رُوپاں، جاتیاں اتے وکھو وکھ انگاں وغیرہ بارے جانکاری دِتی ہوندی اے

بنس پتی وِگیانی، (مذ) پیڑ، پودیاں دے علم دا ماہر

بنس لوچن، (مذ) بانساں توں حاصل ہون والی چِٹّے رنگ دی اِک دوا، طباشیر

بِنس: (مو) نسل، پرِوار، پیڑھی

بِنس ہار / بِنسن ہارا، (صفت) ختم ہون والا

بنسا: (مذ) مُونجی وِچ اُگن والی اِک گھاہ

بنسا: (مو) لکڑی چیرن والی مشین

بنساولی: (مو) پیڑھی نامہ، کُرسی نامہ، شجرہ نسب، نسب نامہ، خاندان دی لڑی

بنسری / بنسی: (مو) بنسی، مُرلی، ونجھلی

بنسن: (مو) بنسی دا مونث روپ

بِنسنا: (فل) ناش ہو جانا، ختم ہو جانا، مرجانا، وِنگی: 'کدی ہوندے نیں کدے بِنس جاندے، جیویں بجلی دا چمتکار لوکو'

بنسواری: (مو) بانساں دا جنگل

بنسواون: (مصدر) 1- تباہ کراون، برباد کراون، ویران کراون 2- ختم کراون، مکواون 3- گماون، غائب کراون 4- مرواون

بنسی: (ہ، صفت) بنس دا، کُل دا، جیویں: کبیر بنسی

بنسیا: (صفت) بنس دا، کُل دا، جیویں: کبیر بنسیا

بنیدھر: (مذ) بانس دا واجا، مُرلی، بانسری

بنفشہ: (مذ) اِک بُوٹی، جس دا پھُل نیلے رنگ دا ہوندا اے، ایس دے پھُل پتّاں تے جڑھاں دوائیاں دے رُوپ وِچ ورتیاں جاندیاں نیں

بنفشئی: (فا،صفت) 1۔ بنفشے دا 2۔ بنفشے دے رنگ دا

بنک(Bank): (انگ، مذ) بینک

بنک بیلنس(Bank Balance): (انگ، مذ) بینک وِچ پئی رقم، کھاتے وِچ موجود رقم

بنک: (صفت) وِنگا، ترچھا، ٹیڑھا

بنک دُوارہ: (مذ) 1۔ راج محل دا ڈاٹ دار وڈّا دروازہ 2۔ سُندر محل

بنکا: (صفت) 1۔ بانکا 2۔ پتی ورتا 3۔ گھوڑا

بنکار: (مو) 1۔ کُتّے یاں شیر دی اواز 2۔ رولا، شور، کھپ

بنکارن: (مصدر) 1۔ اُچی بولن، کھپ پاون، چیکاں مارن 2۔ ٹرپلّ مارن، پھڑ مارن، شیخی کرن، گپ مارن 3۔ بھانڈا بھنن، بھیت کھولن 4۔ بکواس کرن

بنکڑا: (مذ،صفت) 1۔ وِنگا، وَل دار 2۔ بانکا

بنکھ: (مذ) سمندر، بحر، ساگر

بنکے: (فم) بھاسر، صحیح مُل تے، ٹھیک ٹھیک

بنکیت: (مذ) 1۔ بانکپن 2۔ لڑن تے تیار

بنگ: (مذ) بنگال

بنگ: (پو،مو) چوڑی، وَنگ

بنگ: (مذ+مو) وِنگ، ٹیڈھ، آڈھاپن، کان

بنگ بل، (مذ) ویکھو: وِنگ ول

بنگ بنگ، (مو) 1۔ غریبی، غریبی دی حالت 2۔ حال دُہائی، رولا

بنگ بنگ کردے پھرن، (محا) غریبی دا رولا پاون، مروں مروں کردے پھرن

بنگ بنگ ہوون، (محا) محتاج ہوون، غریب ہوون

بنگ تڑنگ، (فم) وِنگ تڑنگا

بنگ: (فا،مو) بھنگ

بنگ: (مذ) 1۔ طنز، مہنا 2۔ چھرا

بنگا: (مذ) 1۔ خربوزے ورگا اِک پھل جیہڑا پکن توں پہلاں ای کھادا جاندا اے 2۔ ڈنڈا، سوٹا، بانس، لکڑ دی کلی 3۔ بانس دی جڑ دی گنڈھ 4۔ زمین دی اِک قسم

بنگا ٹھوکن، (محا) 1۔ کِل ٹھوکن 2۔ کسے دے کم وِچ لت مارن، ڈنگے ڈاہون

بنگا: (مذ،صفت) وِنگا، ٹیڑھا

بنگا تڑنگا، (صفت) وِنگا تڑنگا

بُنگا: (فا،مذ) 1۔ رہن دی تھاں، گھر، مکان 2۔ دربار صاحب امرتسر دے دوالے سرداراں دیاں پائیاں اُچیاں حویلیاں وِچوں کوئی اِک 3۔ نہنگ سنگھ دا ڈُمالا 4۔ سنگھاں دے مقام دی تھاں

بنگارنا: (فعم) ونگارنا

بنگال: (مذ) بھارت دا اِک صُوبہ

پچھمی بنگال، (مذ) بنگال دا اوہ حصہ جو بھارت وِچ اے

پُوربی بنگال، (مذ) بنگال دا اوہ حصہ جو پہلاں پاکستان دا حصّہ بنیا تے فیر 1971ء وچ وکھ ہو کے بنگلہ دیش بن گیا

بنگالا: (مذ) 1۔ بنگال 2۔ سپیرا، سپادھا 3۔ اِک نیچ قوم دا بندہ

بنگالن: (مو) 1۔ بنگال دی وسنیک عورت 2۔ سپ پھڑن والی عورت

بنگالی: (صفت) 1۔ بنگال دا وسنیک 2۔ بنگلہ دیش دی زبان 3۔ بین

وجا کے سپ پھڑن والا

بنگالی جادُو، (مذ) اوہ جادو جیہڑا بنگال دے لوک کردے نیں

2۔ مجازاً ..... کمال دا جادو، چھیتی اثر کرن والا جادُو

بنگالی گُڑتا، (مذ) اِک طرحاں دا گُڑتا جس وِچ تریڑاں نہیں ہوندیاں

بنگالی لکڑ، (مو) جادو دی تاثیر والی لکڑ

بنگر: (حرفِ تشبیہ) ونگر، وانگوں، طرحاں

بنگڑ: (مذ) مُنج دِیاں رسیاں دا بنیا ترنگڑ جو دُور دُراڈے بھیجے جان والے سامان دوالے لپیٹیا جاندا اے

بنگڑی: (مو) 1- وِنگ، ونگڑی 2- کُشتی دا اک داء 3- کماد دی گوڈی کرن لئی ورتیا جان والا اِک طرحاں دالما اوزار

بنگڑی: (مو) ونگ، چُوڑی

بنگڑیاں: (مو) ونگڑیاں، ونگی: سُجان پُرے دا میلا لے دیوں بنگڑیاں دوُ (امرتا)

بنگسُوآ: (مذ) بکسُوآ، لوہے دا چھلاّ جیہدے نال کِسے شے نوں بنھدے یاں اُنکاندے نیں

بنگلا: (صفت) 1-بنگال دا (مو) بنگلہ دیش دی بولی دا ناں، بنگالی 2۔(مذ) چونہہ پاسیوں کُھلی جگہ چھڈ کے بنایا برآمدے والا مکان 3۔ اُپر والی چھت تے بنایا چھوٹا کمرا، چُبارہ

ڈاک بنگلا، (مذ) 1- اوہ کوٹھی جتھے آ کے مسافریاں سرکاری کامے ٹھہردے نیں 2- اُچے سر دی اِک طرحاں دی گُندھائی

بنگلا: (مذ) ویکھو: بنگلا

بنگلہ: (مذ) 1- مکان 2- پان دی اِک قسم

بنگلی: (مو) چھوٹا بنگلہ

بنگنا: (مذ) جانوراں، ڈنگراں دیاں دو لتّاں نوں مخالف سمت وِچ رکی دے نال بنھ دینا تا کہ اوہ ایدھر اودھر بھج نہ سکے

بنگو: (مذ) اوڑا، بھچکا، بڈاوا، ڈراوا، جھکاوا، بنگھو

بنگوڑی: (مو) کماد دی گوڈی کرن لئی ورتیا جان والا اِک طرحاں دا لما اوزار

بنگھ: (مذ) ٹل، ڈگھ

بنگھ: (مو) کھائی، گہرا کھڈ، دو پہاڑاں دے درمیان نوکیلے پتھراں دی گہری کھائی

بنگھیارِی: (مو) ویکھو: بنگیارن

بنگی: (مو) ونگی، ٹیڑھی

بنگیارا: (مذ) ونگاں ویچن والا، ونجارا

بنگیارن: (مو، صفت) ونگاں ویچن والی، بنجارن

بنگیسہ: (مذ) 1۔ قلعی تے پارے نوں رلا کے بنایا ہویا کُشتہ 2۔ بنگال دا راجا

بن واڑ: (مو) کپاہ دی فصل

بنن: (مصدر) ویکھو: بننا

بنن تنن، (محا) سج پھب کے رہون

بننا: (فل) 1۔ تیار ہونا 2۔ ٹھیک ہو جانا، راس ہونا 3۔ مرمت ہونا 4- پکنا، رِجھنا (دال سبزی وغیرہ) 5- کسے عہدے تے مقرر ہونا 6- طے ہونا، فیصلہ ہونا 7- سجنا پھبنا 8۔ صلاحیت توں ودھ کے وِکھاوا کرنا 9۔ کمائی ہونا 10۔ دوستی ہونا 11۔لکھی ہوئی ہونا (کتاب) 12۔ کسے شے دا دُوجی شے وچ بدل جانا 13۔رُوپ دھارنا 14۔ شطرنج دی کھیڈ وِچ پیادے دا اخیرلے گھر وِچ پہنچ کے دُوجا مُہرا بن جانا 15۔ کھوٹا ہونا

بنا بناونا، (محا) بنا، ہونا

بنا پھبنا، (محا) سج سجا کے رہنا

بنا تننا، (محا) ویکھو: بنا پھبنا

بنا ٹھننا، (محا) شنگار کرنا، سجنا پھبن

آ بنا، (محا) مصیبت آ ونا، بپتا وچ پھسنا

اپنے مونہہ میاں مٹھو بننا، (محا) اپنی تعریف آپ کرنا

الو بننا، (محا) بے وقوف بننا

بنیا شنگاریا، (صفت) سجیا، پھبیا، ونگی: 'خواہش اساڈی ماں پیو تیرے، آون بنے شنگاری (سیف)

راجیاں رانیاں اُتے وی بن دیاں ہن، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ امیر توں امیر آدمیاں نوں وی مصیبتاں پیندیاں نیں اودوں کہندے نیں

ملیدا بننا، (محا) کچومر نکل جانا

موجو بننا، (محا) مخول اُڈنا

بُننا: (فعم) اُننا

بنّو: (مو) 1۔ لاڑی، دُلہن، ووہٹی 2۔ عزت والی عورت 3۔ نکیاں کُڑیاں نُوں لاڈ نال بُلاون لئی وی آکھدے نیں

بنّوا: (مذ) جُتی دا اُپرلا چمڑا، پنا، ونگی: بنو کرؤ گور پاس' (دمودر)

بنواڑ: (مو) کپاہ دی فصل، کپاہ دا بوٹا

بنوان: (مصدر) 1۔ گھڑ واون، اُسروان 2۔ پھبان 3۔ بُدھو بنوان، شرمندہ کران 4۔ پُورا کران، مکمل کران 5۔ مرمت کران، ٹھیک کران 6۔ ہانڈی پکوان 7۔ میل ملاپ کران، صلح کران 8۔ ساکھ قائم کران

بنوانا: (متعدی المتعدی) چنڈانا، تیار کروانا

بنواں: (مذ، صفت) 1۔ بنیا ہویا، بُنیا ہویا، تیار 2۔ جنگلی، جانگلی

بُنواں: (مذ) رُوں دا پھیہا، زخماں اُتے لاون دا ملھماں دا پھیہا

بنواون: (مصدر) ویکھو: بنواونا

بُنواونا: (متعدی المتعدی) اُنن دا کم دُوسرے توں کروانا

بنوائی: (مو) کروائی، چنڈائی، بناون دی مزدوری

بُنوائی: (مو) بُنواون دا کم یاں مزدوری، اُنواون دا کم یاں مزدوری

بنوت: (مو) بنائی ہوئی گل، من گھڑت گل

بنوٹ: (مو) ہُنر، بناوٹ

بنوٹ بناونا، (محا) کوئی گل منوں گھڑنا

بنوٹا: (مذ) 1۔ ٹھوٹا، چھوٹا رُکھ 2۔ دلالی یاں دستوری لے کے کم کرن والا

بِنود: (مذ) 1۔ کھیڈ، تماشا 2۔ چاء، اُمنگ

بِنودی: (صفت) بنود کرن والا

بنوریجن: (مصدر) بدحواس ہوون، پاگل ہوون

بنوڑا: (مذ) بنھ، ٹوبھا

بُنوک: (مو) بندوق دا وِگڑیا رُوپ

بنولی: (مو) 1۔ بجری 2۔ نکے گڑے

بنوں: (پو، مو) ووہٹی، منگیتر

بِنوں: (مذ) 1۔ کچھی یاں کھجور دے پتیاں دا ابنیا ہویا لیٹواں مُوڑھا 2۔ کپڑے یاں رسیاں نوں ول کے پہیے وانگ گول بنایا ٹھُھنا یاں اڈا جس نوں سر تے گھڑے وغیرہ تھلے رکھدے نیں، اِنّوں

بنوئی: (مذ) بھنویا، بہنوئی

بنویّا: (مذ، صفت) بناون والا، کاریگر

بِنھو: (مو) التماس، اُمید، توقع

بنھ: (فا، مذ) 1۔ بنھن دا عمل 2۔ روک، بندھیج 3۔ قبض 4۔ ہڑھ وغیرہ

دے پانی نوں روکن لئی بنایا گیا پُشتا 5۔ ندی، دریا وغیرہ دے پانی نوں قابو وِچ رکھن لئی بنائی گئی بہت وڈّی اُچی موٹی کندھ، ڈیم 6۔ بنھ مار کے روکیا پانی 7۔ پاجامہ 8۔ شلوار وغیرہ دا نالا بنھن دی تھاں (مو) 9۔ ڈھگّے دی دھون دے نیڑے پِٹھ اُتے نکلیا قدرتی اُبھار 10۔ چھپڑ

بنھ بجھ جاون/ بنھ بجّھن، (محا) 1۔ پُشتہ بنن، ڈکّا لگن 2۔ شدید قبض ہوون

بنھ بنتر، (مذ) بنتر، ونگی: 'نالے اوہ زمانہ دی قومی بن بنتر دا سی' (پنج۔د)

بنھ بنّھن، (محا) بنھ مارن، ڈکّا مارن، روک کھڑی کرن

بنھ بھیج، (مذ) 1۔ روک، رکاوٹ 2۔ پرہیز

بنھ بہانا، (محا) مجبوراً بٹھائی رکھنا، ونگی: 'جاوے پرت گھراں ول جلدی، کاہنوں بنھ بہانا' (گُل)

بنھ بہاون، (محا) دھکّو زوری بٹھائی رکھن

بنھ ٹُٹ جاون/ بنھ ٹُٹن (محا) 1- ہڑھ آون، بھرمار ہوون 2- صبر دا مونہہ کھُل جاون

بنھ ٹُٹنا، (محا) ہڑھ آونا، بھرمار ہونا

بنھ رُنّھ، (مذ) روک، ڈکّا

بنھ رُنّھ کے، (فم) مجبور ہو کے، لاچار ہو کے

بنھ سُبّ، (مو) حیلہ، حجت، کوشش

بنھ کے بٹھالوَن، (محا) مجبور کر کے روکی رکھن

بنھ کے بٹھالینا، (محا) مجبور کر کے روکی رکھنا

بنھ لاون، (محا) حد بندی کرنا

بنھ لگّن، (محا) بہت زیادہ قبض ہوون، سخت قبض کارن سُنڈ ھے

بن جاون

بنھ مارنا، (محا) ویکھو: بنھ لاونا

بُنھ: (فم) بیٹھاں، تھلے

بُنّھا/ بُنھا: (صفت) 1۔ مُورکھ، بے وقوف، ڈُن وٹّا 2۔ (فم) ہیٹھلا، تھلّے والا ہیٹھاں، ہیٹھ

بنھاں: (مو) پوٹھوہار دی اِک مشہور برساتی ندی

بنھاونا: (متعدی المتعدی) بنھن دا کم دُوسرے توں کراونا

بنھائی: (مذ) پوٹھوہار دی بنھاں ندی دے کنڈھے دے وسنیک

بنھائی: (صفت) بنھن دی مزدوری، پانڈی پُنا

دنھائی: (مو) وِنھائی دا کم، کن نک چھیدن دا کم

بنھلا: (مذ) ہیٹھلا، تھلّے دا

بنھن: (مذ) 1۔ رسی وغیرہ جس نال کوئی چیز بنھی جائے 2۔ بندھن، بندش 3۔ میل، اتفاق

بنھنا: (فعم) 1۔ رسی کپڑے وغیرہ نال کسے چیز نوں کسنا، جکڑنا یاں گنڈھ پاونا 2۔ پھڑ کے بند یاں قید کرنا 3۔ پگ یاں دستار وغیرہ ولھیٹنا یاں سجاونا 4۔ پابند کرنا 5۔ جوڑنا 6۔ بناونا (جلد) 7۔ وِسارنا (پنڈ) 8۔ لاونا (شرط) 9۔ مقرر کرنا (خرچا)

بانھنوں بنھنا، (محا) منصوبہ گھڑنا، کوئی سکیم بنانا

پڑ بنھنا، (محا) 1۔ اکھاڑا لاونا، مجمع لاونا 2۔ جھگڑا کرنا

ٹھٹھ بنھنا، (محا) روکن لاونا

ٹھگّ بنھنا، (محا) سما بنھنا، روکن لاونا

رنگ بنھنا، (محا) سما بنھنا، ٹھگ بنھنا

سر تے کفن بنھنا، (محا) مر مٹن لئی تیار ہونا، سر دھڑ دی بازی لاونا سماں بنھنا، (محا) روکن لاونا

کُھڈے چوہا میوے نہ تے ڈھاکے بنھے چھج، (اکھا) جدوں کسے دا اپنا تاں گزارہ نہ ہووے اتے دوسریاں نوں سدا دیندا پھرے اودوں کہندے نیں، وَنگی: 'اپنے جوگی تھاں نہیں، بِچ پیر نال نے'

لک بنھنا، (محا) کسے کم نوں کرن لئی تیار ہونا

لک بنھیاں اروڑیاں تے، مُنا کوہ لاہور، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ نیت نال کم کر دیئے تاں چھیتی مُک جاندا اے اودوں کہندے نیں

مُڈھ بنھنا، (محا) شروع کرنا

ہتھ بنھنا، (محا) 1۔ منتاں کرنا، معافی منگنا 2۔ مجبوری کرنا

بِنھنا: (فعم) وِنھنا، کناں یاں نک وِچ چھید کرنا

بنھنی: (مو) سریر دی بناوٹ، وَنگی: 'سوہنی بنھنی، نازک جُثہ، قد سرو جیویں اُچا' (سیف)

بنھواں: (مذ،صفت) بجھواں

بنھواون: (مصدر) 1۔ گنڈھ مرواون، جکڑواون، کسواون 2۔ قید کرواون، پابند کرواون 3۔ بنھ مرواون، ڈکا لواون

بنھوری: (مو) نِکا چھپڑ، چھپڑی

بُنھوڑ: (مو) راولپنڈی توں پُورب ول دا علاقہ، وَنگی: 'رُکھ بنجے کھوہ بُنھیڑے، ڈھوکاں کھیت گرائیں' (میاں محمد بخش)

بنھوڑا: (مذ) 1۔ چھپڑ، جوہڑ 2۔ بنھ، ٹوبا 3۔ بنھ مارن والا، بنھن والا

بنھوگیری: (مو) 1۔ بندش، رکاوٹ 2۔ فرض، شرط، ذمہ داری

بنھی: (مو) برساتی پانی دا چھوٹا جیہا چھپڑ

بنھی رُنھی کے، (فم) ویکھو: بنھ رُنھ کے

بنھیا رُنھیا، (مذ،صفت) مجبور، لاچار

بنھیج: (مذ) بنھ، بندھن

بنھیرا: (فم) ہیٹھلا، تھلے دا

بُنھیرے: (پو،فم) ہور ہیٹھاں

بنھیڑ: (مو) راولپنڈی توں پُورب ول دا علاقہ

بُنھیلا: (مذ) راولپنڈی توں چڑھدے وَل دا رہن والا

بنھیلن: (مو) راولپنڈی توں پورب ول دے علاقے دی وسنیک

دُنھیں: (صفت) ہور، دُوجے

بنھیوا: (مذ) بانھ، بندش، روک، پرہیز

بنھیون: (مصدر) 1۔ گنڈھیون، جکڑیون، کسیون 2۔ قید کیتا جاون، پھدھیون 3۔ پانی ڈکن لئی بنھ وجن

بنی: (مو) 1۔ اوہ لال مٹی جس نوں گھمیار بھانڈیاں نوں رنگن لئی ورتدے نیں 2۔ پھلاہی دے پھلاں یاں پیلے رنگ نال رنگیا دھاگا

بنّی: (مو) 1۔ چھوٹا بنا 2۔ گھٹ اُچی وٹ 3۔ گھٹ اُچا بنیرا 4۔ بچیاں ولوں کوڈی کھیڈن سے مٹی دی بنائی وٹ 5۔ سلیمان دیاں پہاڑیاں دے نال نال دی تلہٹی والا علاقہ 6۔ پرانے سندھ دے کنڈھیاں نوں توڑن والا اُچا زمین دا خطہ 7۔ لاڑی، ووہٹی 8۔ نشے دا سرور، خماری 9۔ کھرے سونے نوں تولن لئی اِک وزن گیرٹ، قیراط 10۔ چھوٹا بن

بنّی تھپن، (محا) حد بنے ٹھیک کرنا

بنی: (عر، مذ) بنین دی تخفیف...... جیہڑا بن یاں ابن دی جمع اے، اولاد، نسل، پُتر، پوترے

بنی آدم، (مذ) انسان، منکھ، بندہ

بنی اسرائیل، (عر، مذ) حضرت یعقوبؑ دی اولاد جیہناں دا لقب اسرائیل سی

بنی نوع، (مذ) بنی نوع انسان، منکھ جاتی

بنی: (مو) 1- تیار ہوئی، مکمل ہوئی 2- سکھ دا ویلا، سکون آرام دا سما 3- مصیبت، اوکڑ، ونگی: 'بنی ویلے کوئی سجن نہیں بن دا'

بنی بتری، (مو) 1- بنی ہوئی، تیار 2- بالکل اوہوای، ہو بہو

بنی بنائی گل وِگڑ جاون، (محا) 1- پیار سلوک نہ رہون 2- ہویا ہوایا کم خراب ہو جاون، سرے چڑھی گل خراب ہو جاون

بنی بنائی گل وِگڑن، (محا) ویکھو: بنی بنائی گل وِگڑ جاون

بنی بنائی وِگڑنا، (محا) 1- بے سلوکی ہونا 2- سرے چڑھی گل دا خراب ہو جانا

بنّی پا دیون، (محا) ویکھو: بنّی پاون

بنّی پاون، (محا) 1- حد پا دیون 2- دونہہ نُوں نکھیڑ دیون، پھٹ پاون 3- میل ورتن چھڈ دیون 4- وکھریاں ہو جاون

بنّی پوڑن، (محا) گل گالن، بیڑی بوڑ دیون، کم خراب کر دیون

بنی تجوی، (مو) دُکھ سکھ دا ویلا

بنی دا بھائی وال بننا، (محا) اوکھے ویلے ساتھ نبھاونا

بنی دے سارے بھائی وال، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ سکھ ویلے ہر کوئی مِتر بن جاندا اے اودوں کہندے نیں

بنی رہنا، (محا) سلوک بنیا رہنا

بنی رہون، (محا) پیار محبت دا سلوک بنیا رہون، میل ورتن چلدا رہون

بنی سر جھلنا، (محا) مصیبت دا خوشی نال مقابلہ کرنا: 'ونگی جیہڑی بنی مینوں سر جھلساں میں' (قادر یار)

بنی وچ کم آون، (محا) اوکھے ویلے کم آون، مشکل سمے ساتھ دیون

بنی ہوئی ہوون، (محا) 1- دوستی قائم ہوون، بھرم قائم ہوون 2- مصیبت پئی ہوون

بنّے: (مذ) بنا دی جمع 1- بنیرے، منڈیر، بنیرے اُتے 2- کھیت دے وَٹ 3- (فم) اک پاسے، لانبھے

بنّے بنّے، (فم) 1- ہل واہن لگیاں ڈھکیاں نُوں بنّے والے پاسے ہون لئی آکھدے نیں 2- وٹو وَٹ، من دے اُتے اُتے

بنّے بوڑ، (مذ) 1- ہڑھ، سیلابی پانی، زیادہ پانی 2- مجازاً...... نقصان دہ

بنّے جٹ نہ چھیڑیے، ہٹی وِچ کراڑ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اپنے ٹکانے تے کمزور آدمی وی دلیر ہو جاندا اے اودوں کہندے نیں

بنّے سواندھرے، (فم) آنڈھ گوانڈھ

بنّے لاون، (محا) انجام تیکر اپڑانا

بنّے لاونا، (محا) 1- پار کرنا، ختم کرنا 2- مار مُکاونا

بنّے لگ جاون، (محا) ویکھو: بنّے لگن

بنّے لگن، (محا) اخیر تیکر اَپڑنا

بنّے لگنا، (محا) مکمل ہونا، نیپرے چڑھنا

اِک بنّے، (فم) اِک پاسے، لانبھے

بنے: (مو) بینتی، عرض، عرضوئی

بنے پتر، (مذ) عرضی، درخواست

بنیا: (صفت) بناون والا، بنیا بنایا

بنیا بنایا، (فم) پہلاں توں تیار شدہ، بنیا ہویا، سیتا ستایا، تیار، سجیا سنوریا

بنیا تنیا: (صفت) بنیا ہویا، سجیا ہویا، ہاریا ہویا، سنگاریا ہویا، سجیا سنوریا

بناٹھنیا: (صفت) ویکھو: بنیا تنیا

بنیا: (مذ) بانیا، وپار کرن والی اک ہندو ذات

بنیاد: (فا، مو) 1۔ نینہہ 2۔ جڑ، مول 3۔ اصلیت 4۔ زمین دی ملکیت دا حق

بنیاد رکھنا، (محا) شروع کرنا

بے بنیاد، (صفت) 1۔ جھوٹھا 2۔ جس وچ کوئی اصلیت نہ ہووے

بنیادار: (مو) زمین دی ملکیت والی زنانی

بنیادی: (صفت) 1۔ بنیاد دے حوالے نال 2۔ مُڈھلا 3۔ جڈی

بُنیادی پتھر، (مذ) نینہہ پتھر

بُنیادی سِکھیا، (مو) پرائمری تعلیم جو پہلی توں پنجویں تیک چلدی اے

بنیان: (ہ، مو) بُنین، قمیض دے ہیٹھاں پاون والی اک طرحاں دی بِنا بٹن توں چھوٹی کُرتی جو عام طور تے بُنی ہوئی ہوندی اے

بنیاندرا: (مو) اوہ بندہ جس نوں زمین دی مکمل مالکی دا حق حاصل ہووے

بنیائی: (مو) 1۔ بانیا ذات دی سوانی 2۔ بانیے دی تیویں

بنیت: (صفت) بدنیت، بھیڑی نیت والا

بنیت: (صفت) حلیم، عاجز، نرم سُبھاء والا

بنیٹی: (مو) لاڑی، دُلہن، ووہٹی، وَنی: 'الوں گگن بھویندی اے، بنیٹی آدم لیت، ترکشوں کڈھا میں کانیاں، چیراں تیرا پیٹ'

بنیر: (مذ) بنیرا دی تخفیف 1۔ منڈیر، مکان دی دیوار دا اُپرلا حصہ 2۔ نک دا اِک گہنا

بنیرا: (مذ) ڈگن توں بچن لئی چھت دے چوفیرے بنائی گئی بنی یاں کندھ، بنّا

کوٹھے دی دوڑ بنیرے توڑی، (اکھا) اپنے آخری حیلے وسیلے دا ذکر کرن لگیاں آکھدے نیں، جیویں: 'مُلّاں دی دوڑ مسیت تیک (اکھا)'

بنیرڑا: (مذ) بنیرا دی تصغیر

بنیکا: (مذ) بنیا قوم، ہندوواں دی اِک قوم جیہڑی تجارت کردی اے

بنیلا: (مذ، صفت) جنگلی، جنگل نال تعلق رکھن والا

بنین/ بُنین: (مو) ویکھو: بنیان

بنیندا: (مذ، صفت) بناون والا

بنیندڑ: (صفت) ویکھو: بنیندا

بنیوا: (مذ) 1۔ بناوٹ 2۔ پھب، سج دھج 3۔ دوستی، یارانہ، میل جول

بنیوَن: (مصدر) بن جاون، ٹھیک ہو جاون، سَور جاون

بنیئر: (پو، مو) بین کرنا، میت تے رونا، رونا پٹنا

ب......و

بو: (فا، مو) اصل لفظ 'بُو' اے پر پنجابی وچ زیادہ تر 'بُو' ای ورتیندا اے 1۔ بدبو، مُشک، ہمک 2۔ ہنکار، آکڑ، گُھمنڈ، آن بان 3۔ ڈھنگ، طور، طریقہ 4۔ خبر، بھیت، کنسو، تھوہ پتا 5۔ شک، شُبہہ

بوآلا، (صفت) بدبودار، مُشکیالا

بو آون، (محا) 1۔ مندی ہمک آون، بھیڑی بو آون 2۔ بھنک پَون، خبر پَون

بو آونا، (محا) 1۔ مشک مارنا 2۔ کسے چیز دا جھاولا پینا

بو اُڈ جاون/ بو اُڈن، (محا) 1۔ خوشبوواں بدبو جاندی رہون، بے بو ہو جاون 2۔ آکڑ پھاکڑ نکل جاون، غرور نہ رہون

بو اُڈاون، (محا) بھیت دسن، بھانڈا بھنن، بدنام کرن

بو باس، (عر، مو) خوشبو، بو، بدبو، مُشک

بو بو کرن، (محا) 1- بکرے دا مسلسل بولن 2- رولا پاون، شور کرن 3- توہین آمیزی کرن 4- کسے نوں چھیڑن، تنگ کرن

بو بو ہوون، (محا) 1- بکرے دا مسلسل بولن 2- رولا پون، شور پون 3- کسے دی بے عزتی ہوون

بو پاون، (محا) 1- اُگ سُگ ہوون، اتا پتا لگن، خبر سُنن 2- کُتے دا کسے شے دی بو سُنگھ کے اوہدے پچھے پچھے جاون

بو پھیل جاون / بو پھیلن، (محا) 1- بد بو کھِلرن 2- شہرت ہوون، ناں ہلّن 3- کسے بُرے وتیرے دا عام ہوون

بو تے لگن، (محا) دُوجے دی عادت اختیار کرن، اثر قبول کرن، پچھے لگن

بو جاون، (محا) 1- آکڑ نہ رہن، گھمنڈ مُک جاون، پھُوں پھاں نہ رہن 2- اثر جاندا رہون

بو چھڈ دیوَن / بو چھڈن، (محا) 1- گل سڑ جاون، بیہا ہو کے بو دیون 2- گندی ہوا خارج کرن

بودار، (صفت) بو والا، بد بودار

بو دینا، (محا) مُشک مارنا، مُشک چھڈنا

بو کڈھن، (محا) 1- بو دیون، بو چھڈن 2- مُونہوں مندی گل کڈھن، بلی سڑی گل کرن

بو کرن، (محا) 1- نفرت کرنا 2- کنارہ کرنا

بو کھلّرن، (محا) ویکھو: بو پھیلن

بو مارن، (محا) 1- بد بو دیون، مشک دیوَن 2- آکڑ مکا دیون، میں نوں چھڈن 3- گیس خارج کرنا

بو مارنا، (محا) بو دینا، مُشک مارنا

بو مزاج تیا گن، (محا) غُرور چھڈ دیون، عاجزی اختیار کرن

بو نکل جاون / بو نکلن، (محا) 1- آکڑ جاندی رہون، پھوں پھاں نہ رہون 2- بو ظاہر ہوون 3- بھیت کھلن، گل باہر نکلن

بو نکلنا، (محا) 1- آکڑ نہ رہنا 2- بُری خبر پھیلنا، بدنام ہو جانا

بو ہوون، (محا) 1- آکڑ ہوون 2- سڑاند ہوون 2- کسے شے دی خاصیت دا کُجھ اثر ہوون

آدم بو، (مو) انسانی سریر دی مُشک

امیری تے فقیری دی بو چالھی ورھے نہیں جاندی، (اکھا)

جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ امیر ختم ہون تے وی امیر پُنا نہیں جاندا تاں کہندے نیں

نک چوں بو نہ جانا، (محا) آکڑیاں ہنکار نہ جانا

بو (Bow): (انگ، مو) بنھی بنھائی نک ٹائی

بو: (مو) بھین

بو: (مذ، مو) 1- کھیڈ وچ ہار دی گل، پتنگ کٹی جان تے کٹن والا اپنی جت تے مخالف دی ہار دسن لئی ایہہ آواز لاوندا اے 2- بکرے دے بولن دی آواز

بوکاٹا، (مذ) 1- پتنگ دے کٹے جان دی حالت 2- پتنگ کٹی جان تے ورتیا جان والا لفظ

بوکاٹا ہونا، (محا) ختم ہونا

بُو / بوں: (مذ) 1- جولاہے دا کم کرن والا، چمیار 2- کھڈی وچ لگے سنگھی دار اوہ دھاگے جس وچوں تانا لنگھدا اے

بو بھننا، (محا) جولاہیاں دا تانے دی پھٹی وچ دھاگے پاونا

بو پینا، (محا) ویکھو: بو بھننا

بُو: (او)1- دُکھ یاں سوگ وجھوں اچانک نکلن والا شبد 2- بکے بال دے پانی منگن دی آواز

بُو بُو، (مو) ویکھو: بوبہڑی

بُو بُو پاکے، (محا) اُوئیو کر کے، حال دہائی کر کے، رولا پا کے

بُو بُو کرن، (محا) دُکھ یاں کسے مشکل ویلے مونہہ وچوں آواز کڈھن، حال دہائی کرن

بُو بُو گھتن، (محا) ویکھو: بُو بُو کرن

بُو بُو مارن، (محا) مونہہ اگے پُٹھی تلی یاں بانہہ رکھ کے آواز کڈھن

بُو بہڑی، (مو) حال دُہائی، حال پاہر یا

بُو پاہر یا، (مذ) ویکھو: بو بہڑی

بُو دُہائی، (مو) حال پاہر یا، چیک چنگھاڑا

بُو : (مو) بُو آ دا مخفف 1- پُھپھی، پیو دی بھین، بھوآ 2- بُڈھی زنانی 3- بھین 4- زنانیاں دا اِک دُوجی لئی تخاطب دا لفظ

بُو : (عر، مذ) 1-ابو دی تخفیف، باپ، پیو 2- مالک

بوآ : (مذ) پاگل، مورکھ، جھلا

بوآ : (مذ) 1-ہینا پے جانا، کھیڈ وچ ہار ہو جانا 2- بو

بوآ / بوا : (حرفِ حیرت و استعجاب) افسوس یاں حیرانگی دا اظہار کرن ویلے بولیا جان والا لفظ، ہیں ایہہ کیہہ؟

بُوآ : (مو) 1-بھوآ، پُھپھی 2- بُڈھی زنانی 3- بھین

بوآر : (مذ) ویکھو: بوآڑ

بُوآڑ : (مذ) 1- تِلاں دا بُوٹا جیہنوں ہِی نہ پون 2- گھاہ دی اک قسم 3- ناکارہ، نکما، نکھند

بوآلا : (مذ، صفت) 1- خوشبودار، بساندا 2- بدبودار، سڑاند والا

بُوا : (مو) 1- عربی لفظ وباء دا وِگاڑ، پھیلن والی بیماری، مصیبت، آفت 2- مُرلی، تُوتی 3- کُڑی، عورت، لڑاکی تیویں

بوّا : (مذ، صفت) بھوَر، حیران، بوتھلیا، بدحواس، پریشان

بوا : (مو) ویکھو: بوآ

بُواڑ : (مذ) ویکھو: بوآڑ

بواسیر : (عر، مو) اِک طرحاں دا روگ جس وِچ پاخانے والی تھاں دے اندر موکے بن جاندے نیں جیہناں وِچوں کئی وار خون دی آوندا اے

بادی بواسیر، (مو) بواسیر دا اِک روگ جس وِچ خون نہیں آوندا اتے موہکیاں وچ چیساں پیندیاں نیں

خونی بواسیر، (مذ) بواسیر دا اک روگ جس وچ پاخانے نال خون آوندا ہے

بواسیریا : (مذ) بواسیر والا، بواسیر دا روگی

بوال : (مذ) 1-وبال، مصیبت آفت، دُکھ 2-مینہہ نہ پین کر کے پیا کال، قحط، ونگی: 'جو پھس گیا اوہ نہ پھڑک سکیا، ایہہ بوال تیرا جان کیہا اے' (سسی پنوں)

بوالہوس : (عر، صفت) ابوالہوس، حرصی، ہوس والے

بوان : (مذ) ویکھو: بہان، ونگی: 'بنیا بوان، شاہی شان نال اُٹھیا ہے'

بوانا : (فعم) پاؤنا، ڈالنا، ہل چلاونا

بواند : (مو) 1- فصل دی بیجائی 2- بیجائی دا موسم

بوانگ : (صفت) سجا، سجے ہتھ دا، سجے پاسے دا

بواں : (مذ) ویکھو: بوا

بواون : (مصدر) بیجواون، کاشت کراون، پنیری لواون

بواہ : (مذ) ویاہ، شادی

بوائی: (مو) اڈیاں پاٹن نال پین والیاں تریڑاں

بوائے(Boy): (انگ، مذ) 1- مُنڈا، لڑکا 2- ہوٹل دا بیرہ

بوبا: (مذ) 1- مال اسباب 2- جائیداد 3- دولت 4- ڈنگر، ڈھور، پشو

بوبا بھر دیؤن، (محا) 1- اُدھار دے دیون 2- جرمانہ دے دیون، چٹی بھر دیون

بوبا بھرن، (محا) 1- اُدھار لاہون 2- جرمانہ دیؤن، چٹی بھرن

بوبا تار دیؤن/ بوبا تارن، (محا) ویکھو: بوبا بھرن

بُوبا: (ہ، مذ) 1- ڈِھڈ، پیٹ، طنزاً آکھدے نیں 2- نک وِچ جمع ہویا سینڈھ 3- مُونہہ 4- چُمی، پیار 5- بچے دا چہرہ 6- عورت دی چھاتی

بُوبر: (مذ) بُلبلا، حباب

بُوبک: (مذ، صفت) 1- بُڈھا، وڈیری عمر دا 2- اُجڈ، احمق، مورکھ 3- کمینہ، پاجی 4- بکواسی 5- مسخرا، مخولیا

بُوبک: (مو) 1- کواری، ان ویاہی 2- گھاہ دی اِک قسم 3- ہُد ہُد، پرندہ

بُوبلا: (مذ) 1- بُلبلا 2- باجرے دا پھوک 3- ریت

بوبن: (صفت) 1- مُونہہ، سِرا 2- بُبا، چوچی، پستان دا اگلا سِرا 3- بیوقوف، احمق، نادان 4- دُدھ پیندا بال، ایانا، ونگی: 'کھنکن بوبن کھاکھراں ہاتھی اُتے ساز' (حامد)

بُوبنا: (مو) ویکھو: بوبن

بُوبنی: (مو) سُندر، سوہنی

بوبو: (مو) ویکھو: بوبی

بُوبو: (مو) پھوپھی، بُوآ، پیودی بھین

بوبی: (مو) 1- سس، اماں، ماں 2- بھین

بُوبی: (مو) 1- مُونہہ 2- چہرہ 3- چُمی

بوبے: (مو) ویکھو: بوبی

بوبے: (صفت) ویکھو: بہتے

بوپڑا: (مذ) بھولا بھالا، پیارا، معصوم ونگی: 'بھولی شکل تے بوپڑا مکھ سوہنا، ہر اِک دے دِل نوں بھاوندا سی' (محمد بوٹا)

بُوپھا: (مذ، صفت) 1- اُجڈ، جاہل 2- انسوہا، بے خبر

بوت: (مذ، مو) ویکھو: بوٹ

بوت: (صفت) ویکھو: بہت

بوتا: (صفت) ویکھو: بہتا

بوتا: (ج، مذ) 1- مجسمہ، بُت، قد کاٹھ، بتارو، بُوزا 2- اُونٹھ، شُتر

بوتا بناون، (محا) بُت بناون، تصویر بناون

بوتا بنن، (محا) بُت بنن، سکتے وِچ آ جاون، تصویر بنن

اُوٹھ چالھی بوتا بتالی، (اکھا) جدوں کوئی چھوٹی چیز دا مُل اوسے ہی قسم دی وڈی چیز دے مُل نالوں ودھ دسّے اودوں کہندے نیں

بُوتا: (ہ، مذ) بَل، وس، طاقت، زور

بوتا پا: (مذ) زور، طاقت، سختی، آکڑ

بوتات: (عر، مذ) 1- بُوتے دی جمع الجمع 2- گھر دے خرچیاں دا حساب کتاب 3- مرن والے دی جائیداد دا حساب کتاب رکھن دا دفتر

بُوتاڑو: (مذ) بوتا، اُوٹھ دا بچہ

بوتان: (مذ) بُہتان دا وِگاڑ، الزام تراشی، تہمت

بوتل(Bottle): (انگ، مو) 1- وڈی شیشی 2- کن دا بوتل نما گہنا، سنزہ 3- شراب، سوڈے وغیرہ دی بھری شیشی

بوتل اُڈاونا، (محا) ویکھو: بوتل چاڑھنا

بوتل چاڑھنا، (محا) ساری شراب پی جانا

بوتل چڑھا جاون، (محا) ویکھو: بوتل اُڈاونا

بوتل دا غلام، (مذ،صفت) بہت شراب پین والا، پکا شرابی

بوتل دا مُونہہ کھولن/ کھولنا (محا) شراب پینی شروع کرنا

بوتل دا نشہ، (مذ) بوتل بھر شراب دا نشہ، بہتا نشہ

بوتل دی بوتل اُلٹ دیون، (محا) 1- ساری شراب پین لئی پا دیون 2- ساری شراب پی جاون

بوتل دی بوتل اُلٹن ، (محا) ویکھو: بوتل دی بوتل اُلٹ دیون

بوتل منگنا، (محا) شراب دی منگ کرنا

بوتل نما، (صفت) بوتل دی شکل دا، بوتل ورگا

بوتل والا دارُو، (مذ) شراب

بوتل وِچ پھوک مارنا، (محا) ساری شراب پی کے بوتل خالی کرنا

پُرانی شراب نویاں بوتلاں وِچ، (اکھا) جدوں کسے پُرانی چیز نوں نویں رُوپ وِچ پیش کیتا جاوے اودوں کہندے نیں

بوتنا: (مذ،صفت) چھوٹی عمر دا کھوتا، کھوتے دا بچہ

بوتنی: (مو) بوتنا دا مؤنث روپ

بوتہ: (تر، مذ) 1- بچہ، چھوٹی عمر دا 2- اُوٹھ دا بچہ، ٹوڈا، بتارُو 3- مجازاً...... بدصورت، کوجھا، کوڑھا

بُوتھ: (مذ) بُوتھا، چہرہ، مُونہہ

بُوتھ بدھن، (محا) چُپ کرن، خاموشی اختیار کرن

بُوتھ بھنن، (محا) مُونہہ توڑن، مارن کُٹن

بُوتھ بھنواون، (محا) 1- مُونہہ تڑواون، مارکھاون 2- کسے دا مُونہہ تڑوان، مار پواون

بُوتھ چاڑھنا، (محا) 1- نکو نک بھرنا 2- تنگ کرنا

بُوتھ سجا دیون، (محا) ویکھو: بُوتھ سجاون

بُوتھ سجاون، (محا) 1- مُونہہ پھلاون، رُس جاون 2- بہت مارن

بُوتھ کُٹن، (محا) بُوتھ بھنن، مارن کُٹن

بُوتھ لگن، (محا) بس ہو جاون، ہِسھ جاون

بُوتھ لواونا، (محا) ساریاں پاسیوں دُکھی کرنا

بُوتھ (Booth): (انگ، مذ) چون گھر وِچ ووٹ پاون لئی کھڑے ہو کے اُڈیکن دی تھاں

پولنگ بُوتھ (Polling Booth)، (انگ ،مذ) ووٹ پاون دی تھاں

بُوتھا: (مذ) 1- مُونہہ، چہرہ (جنوراں دا) 2- بھیڑا مُونہہ، بُتھاڑ

بُوتھا بنا لوَن/ بُوتھا بناون، (محا) رُس جاون، ناراض ہو جاون، مُونہہ سُجاون

بُوتھا بنن ، (محا) ویکھو: بُوتھا تھی وَنجن

بُوتھا بھناونا، (محا) 1- پرواہ نہ کرنا 2- بہت مارنا

بُوتھا بھنّنا، (محا) 1- بُہت، بُری طرحاں مارنا 2- بہت بُری طرحاں ہرادنا

بُوتھا بیٹھا ہوون، (محا) بے حس ہو کے بیٹھنا، بُت بنیا ہونا

بُوتھا تھی وَنجن، (محا) بے حِس ہو جانا، جم جانا، بے حرکت ہو جانا

بُوتھا جھلسنا، (محا) ویکھو: بُوتھا ساڑنا

بُوتھا ساڑنا، (محا) گلوں لاہنا، گھروں لاہنا

بُوتھا سُجاونا، (محا) 1- رُس جانا، نراض ہونا 2- بہت زیادہ مارنا

بُوتھا سُجنا، (محا) غصّے وِچ ہونا

بُوتھا سِدّھا نہ ہونا، (محا) رُسیا رہنا، خوش نہ رہنا

بُوتھا سیکنا، (محا) بہت زیادہ مارنا

بُوتھا وٹنا، (محا) نراش ہونا، غصّے وِچ آونا

بُوتھا وڈا کرنا، (محا) ویکھو: بُوتھا وَٹنا

بُوتھاڑ: (مذ) بُوتھاڑ دا مکبّر، مُونہہ، وڈّا مُونہہ

بُوتھاڑُو: (مذ) 1- گھوڑے اُوٹھ دی لگام دی تھاں ورتی جاون والی رسی، کھبّی 2- تھوتھنی، مُونہہ 3- وڈّے مونہہ والا

بُوتھاڑی: (مو) 1- چھوٹی بُوتھی 2- چھکّی، چنگھن چرن توں روکن لئی مُونہہ تے چڑھایا ہویا چھکو

بُوتھاون: (مصدر) نکو نک بھراون، کنڈیاں تائیں بھراون

بُوتھر: (مو) مچھی دی اِک قسم

بُوتھراون/بُوتھرن: (مصدر) ویکھو: بُوتھاون

بُوتھریا: (مذ، صفت) نکو نک بھریا ہویا

بُوتھرِیجن/بُوتھریوَن: (مصدر) نکو نک بھرن، کنڈیاں تیکر بھرن

بُوتھڑ: (مذ، صفت) 1- مُونہہ، بھوتھا 2- بھدا تے بھیڑا مونہہ 3- بدشکل، کوجھے مونہہ والا

بُوتھڑا: (پوا، مذ) ویکھو: بُوتھا

بُوتھڑی: (مو) بوتھی دی تصغیر، چھوٹا مونہہ

بُوتھن: (مصدر) بوتھرن، مونہوں مونہہ بھرن، ٹھوک کے بھرن، نکو نک بھرن، دنداں تائیں بھرن

بُوتھنا: (فعم) نکو نک بھرنا

بُوتھنی: (مو) ویکھو: بُوتھری

بُوتھواں: (مذ، صفت) مُونہوں بھریا ہویا

بُوتھی: (مو) بُوتھا دی تصغیر 1- چھوٹا مُونہہ، چھوٹا بُوتھا 2- جنوراں دے مُونہہ اُتے چاڑھن دا چھکا

بوتھی اُڈا دیوَن، (محا) مار مار کے بُرا حال کرن

بُوتھی اُڈاونا، (محا) ویکھو: بُوتھی اُڈا دیون

بُوتھی پھیر ڈیون، (محا) 1- ہُرکس کڈھ دینا 2- مُونہہ پھیرنا

بُوتھی پھیرن، (محا) ویکھو: بُوتھی پھیر ڈیون

بُوتھی چِتھی یاں مرن ویلے تھیندی اے یاں سوال کرن ویلے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ منگن ویلے مُونہہ دی حالت بہت بھیڑی ہوندی اے تاں کہندے نیں

بُوتھی سُجا دیون/سُجاون (محا) ویکھو: بوتھی اُڈاون

بُوتھی سُجھانن، (محا) 1- پچھانن، سیہانن 2- سمجھ لوَن، نبیڑن

بُوتھی سِدّھی نہ کرن، (محا) 1- سِدّھے مُونہہ گل نہ کرن 2- رُسیا ہویا ہوون 3- بہت شرمندہ ہوون

بُوتھی کڈّھن، (محا) رُس بہوَن، ناراض ہو جاون

بُوتھی کھابن، (محا) مُونہہ بند کرنا، کھُبھی چاڑھنا

بُوتھی لمکائی پھرن، (محا) 1- بہت زیادہ دُکھی تے مجبور ہوون، بہت بھیڑی حالت ہوون 2- رُسیا پھرن

بُوتھی لمکائی پھرنا، (محا) ویکھو: بُوتھی لمکائی پھرن

بُوتھی نکلنا، (محا) بہت کمزور ہو جانا، ماڑا ہو جانا

بُوتھی نُوں وَٹ چڑھنا، (محا) غصہ چڑھنا، غصہ آ جانا

بُوتھیا جاون، (محا) 1- بُجھن، مُونہہ دا چنگی طرحاں بھریون 2- گندہ ہو جاون

بُوتھیاں چٹنا، (محا) گُھلیا ملیا ہونا، گھیو کھچڑی ہونا

بُوتھے: (مذ) بُوتھا دی جمع

بُوتھے ڈاہنا، (محا) مصیبت وِچ پھساونا

بُوتھے وِچ اِٹ اڑنا، (محا) اُکا ای نہ بولنا، ڈُن وٹا ہونا

بوتی: (مذ، صفت) جو براہمن دے باورچی دا کم کرے

بوتی: (مو) اُونٹھنی، ڈاچی

بوتیمار: (مذ) بگلا

بوٹ: (مذ) 1- چڑی دا چھوٹا بچہ جس دے کھنب نہ نکلے ہون 2- پنچھی دا چھوٹا بچہ

بوٹ دل، (صفت) کمزور دل والا، بزدل، کائر

بوٹ دِلی، (مو) کائرتا، بزدلی

چنگڑ بوٹ/ چینگڑ بوٹ/ چیکھر بوٹ، (مذ) 1- بال بچے 2- چھوٹے چھوٹے بچے

بوٹ: (مو) وڈی بوٹی، ماس دا وڈا ٹکڑا، گوشت دا وڈا ٹکڑا

بوٹ(Boat): (انگ، مو) 1- کشتی، بیڑی 2- بیڑی نما بھانڈا 3- اچار یاں شراب وغیرہ پاون دا وڈا بھانڈا، مرتبان 4- دانے پاون دی بھڑولی

اگن بوٹ، (مو) بھاپ دے زور نال چلن والی بیڑی

بوٹاں دے بوٹ خالی ہونا، (محا) بہت زیادہ شراب پینا

ہاؤس بوٹ(House Boat)، (انگ، مو) اوہ بیڑی جس وچ رہائش دا بندوبست وی ہوندا اے

بُوٹ: (صفت) 1- ہریاول 2- ہرے چھولے، چھولیا 3- (مذ) بُوٹا 4- قوم، تخم، نسل

بُوٹ(Boot): (انگ، مذ) اک قسم دی تسمے والی جُتی

بُوٹ نما، (فا، صفت) بُوٹ دی شکل دا، بوٹ ورگا

بُوٹا: (مذ) 1- پودا 2- جھاڑی 3- کانا، سرکنڈا 4- کپڑے یاں کاغذ تے چھاپیا پھُل 5- کھپ تاں دا پودا 6- چاولاں دی پنیری، لاب 7- گنے دی اوہ گنڈھ والی پوری جو بی دے طور تے ورتی جاندی اے

بُوٹا بچہ، (مذ) چھوٹا بُوٹا، ہرے ہرے نکے پودے

بُوٹا پٹ دیؤن /بُوٹا پٹن، (محا) مُڈھ مکاؤن، ختم کر دین، اُجاڑ دیون، بہت زیادہ کوشش کرن

بُوٹا پٹنا، (محا) ساری نسل مُکا دینا، خاندان ختم کرنا

بُوٹا چاد یؤن /بُوٹا چاون، (محا) 1- ٹکانے لاون 2- مار دیون، پتا چاون 3- خرچ کر دیون، مُکا دیون

بُوٹا پٹون، (محا) 1- برباد ہوون، بے گھر ہوون 2- مرمُک جاون

بُوٹا چھیمبن، (محا) ٹُھگکاری کرن

بُوٹا قائم رہنا، (محا) خاندان چلدا رہنا

بُوٹا قائم رہوؤن، (محا) ویکھو: بُوٹا قائم رہنا

بُوٹا کم کرن، (محا) 1- جڑ توں اُکھیڑنا 2- پُورا برباد کرنا

بُوٹا لادیؤن /بُوٹا لاون، (محا) 1- پودا لاون، بیجن 2- بنیاد رکھن، مُڈھ بنھن، شروع کرن

بُوٹا لاونا، (محا) ویکھو: بُوٹا لاون/بُوٹا لا دیون

بُوٹا لگ جاون/بُوٹا لگن، (محا) پُتر ہوون، خاندان ودھن

بُوٹا مریجن، (محا) 1- جڑ توں کڈھنا 2- پُورا برباد کرنا

بُوٹا وٹن، (محا) ناراض ہوون، بُوتھا وٹن

بُوٹا وڈھنا، (محا) مُڈھوں وڈھنا، بالکل ختم کر دینا، تہس نہس کر دینا

بنس بُوٹا، (مذ) 1- خاندان 2- پُتر

پوستا دل دوستا، تیرا سونے دا مڑھاواں بوٹا، لکھ دی ٹوں پینک دینا ایں، تے کروڑ روپئے دا جھوٹا، (اکھا) جدوں پوست دی صفت کیتی جاوے تاں کہندے نیں

پوستا دل دوستا، تیرا مُڈھوں پٹاواں بوٹا، وسدے گھر اُجاڑ کے ہتھ پھڑانا ایں ٹھوٹھا، (اکھا) جدوں پوست دی نکھیدھی کرنی ہووے تاں کہندے نیں

تِل گھنا، موٹھ چھِدرا، ڈڈ ٹپ جوار، کوئی کوئی بوٹا واڑ دا، کدی نہ آوے ہار، (اکھا) جدوں تِل، موٹھ، جوار اتے واڑ

وچوں کسے دے لاون لئی فاصلہ دسنا ہووے تاں کہندے نیں

سنڈھیاں دا بھیڑ بوٹیاں دا کھوہ، (اکھا) جدوں دو بلوان لڑدے ہون تے غریب نوں نقصان پہنچے تاں کہندے نیں

مُڈھوں بوٹا پٹنا، (محا) خاندان دا کُھرا کھوج مٹا دینا، ونگی: 'وسدے جھگڑے چوڑ کراونے نوں، مُڈھوں پُٹ بوٹا لے جاونے نوں' (وا)

بوٹا: (مذ) ڈولے تے بنھن دا اِک تویت یاں گہنا

بوٹڑا: (مذ) چھوٹا بوٹا، بوٹا

بوٹنگ (Boating): (انگ، مذ) بیڑی وچ سیر کرن دی حالت

بُوٹھا: (مذ) بُوتھا، مُونہہ

بوٹی: (مذ) رسویا

بوٹی: (مو) ماس دا چھوٹا ٹکڑا، قتلا، بیرا، بوٹ دی تصغیر، گوشت دی بوٹی

بوٹی بوٹی آون، (محا) حصے وچ بہت تھوڑا تھوڑا آون

بوٹی بوٹی آونا، (محا) ویکھو: بوٹی بوٹی آون

بوٹی بوٹی پھڑکن، (محا) 1- جسم دے کسے حصے دا تھرکن، انگ انگ ہلنا، سارا جسم بے چین ہونا 2- بہتا تِرکھا تے ٹپنا ہوون، شرارتی ہوون

بوٹی بوٹی کُتیاں کولوں تُڑواونا، (محا) بُرا حال کراونا

بوٹی بوٹی کردیؤن / بوٹی بوٹی کرن، (محا) 1- ٹوٹے ٹوٹے کرن، بیرے کرن، پھیتی پھیتی کرن 2- ونڈ ونڈا دیؤن، کھلار دیؤن

بوٹی بوٹی کنبن، (محا) غصے یاں ڈر پاروں جثے نوں کانبا لگن

بوٹی بوٹی وچ پیڑ ہوون، (محا) سارے بدن وچ تکلیف ہوون

بوٹی بوٹی ونڈنا، (محا) ٹکڑے ٹکڑے کرنا

بوٹی توڑن، (محا) 1- زور نال چونڈھی وڈھن 2- کُتے وغیرہ دا چک وڈھن

بوٹی چڑھن، (محا) جثے تے بُہتا ماس آون، موٹا ہوون، صحت چنگی ہوون

بوٹی دے کے بکرا لوَن، (محا) تھوڑا احسان کر کے بُہتا بدلا لون

بوٹی لاہوَن، (محا) 1- جثے نالوں ماس لاہون 2- چونڈھی وڈھن 3- کسے شے دا بُہتا مُل لے لوَن

بوٹی نہ تھیاونا، (محا) ویکھو: بوٹی نہ ہتھ آونا

بوٹی نہ ہتھ آونا، (محا) بالکل ہی اُگھ سُگھ نہ ملنا، کُھرا کھوج نہ ملنا

سِیخے بوٹی چاڑھنا، (محا) بہت تنگ کرنا، بہت دُکھی کرنا

بُوٹی: (مو) 1- چھوٹا پودا 2- بھنگ 3- کپڑا، کاغذ یاں چمڑا وغیرہ تے پھُل 4- چھوٹا بُوٹا

بوٹی اُلنگھن، (محا) 1- کسے اجیہی بُوٹی توں لنگھ کے آون جس دا طبیعت تے خراب اثر پے جاوے 2- بے سُریاں گلّاں کرن

بُوٹی پیوَن، (محا) بھنگ پین

بُوٹی چڑھ جاون/بُوٹی چڑھن، (محا) بھنگ یاں کسے ہور شے دا نشہ چڑھن

بُوٹی لاہون، (محا) 1- بھنگ دا نشہ دُور کرن 2- سزا دیؤن 3- آکڑ بھنن

بُوٹی مار، (مذ، صفت) 1- جنگل دی صفائی کرن والا، جنگل دا ٹھیکیدار 2- امتحاناں وچ نقل کرن والا

بُوٹی ماری، (مو) جنگل صاف کرن دی حالت

بُوٹی وِڈیا، (مو) 1- جڑی بُوٹیاں دا علم 2- حِکمت

بچھو بُوٹی، (مو) اک قسم دی کنڈے دار بُوٹی جو پہاڑاں وچ عام ہوندی اے

ٹھگ بُوٹی، (مو) اوہ بُوٹی جس نوں ٹھگ لٹن ویلے بندے نوں بے ہوش کرن لئی ورتدے نیں، ٹھگوری

جنگلی بُوٹی، (مو) اوہ بُوٹی یاں بُودا جو جنگل وچ اپنے آپ اُگیا ہووے

جیئون بُوٹی، (مو) 1- سنجیونی (بوٹی) 2- جس چیز پاروں کسے دی جان جاوے 3- ان، اناج 4- حکمت، حکیمی

سرجیونی بُوٹی/ سنجیونی بُوٹی، (مو) اک جڑی بُوٹی جس بارے تصور کیتا جاندا اے کہ ایہہ بُوٹی مویاں نوں مُڑ جیوندا کر سکدی اے

کوئی بُوٹی پِنی، (اکھا) عام روایت موجب کوئی ناں دی بُوٹی اے جس نوں اَنگھن والا ہر کسے نال بلا وجہ لڑائی چھیڑ لیندا اے، ایسے کرکے جدوں کوئی کسے نال بلاوجہ لڑائی چھیڑ بیٹھے تاں کہندے نیں

کھوہ بُوٹی، (مو) پرشوشاں، ہنس راج

بُوٹے: (مذ) ہرے چھولے، چھولیا، بُوٹیاں دی جمع

بُوٹے پُٹ، (صفت) دشمن، ویری، خاندان دا ناس کرن والا

بُوٹے پٹن، (محا) 1- دشمنی کرن 2- کسے دے خاندان نوں مار مکاون 3- بہت زیادہ جتن کرن، پوری کوشش کرن

بُوٹے دار، (صفت) بُوٹیاں والا، پھلاں دی کڈھائی والا

بُوٹے دی چھاں نہ نیندر نہ آرام، (اکھا) چھوٹے رُکھ دا کوئی سُکھ نہیں

بُوٹے مار، (مذ) اوہ بندہ جیہڑا جنگل نوں صاف کرکے زمین اک خاص عرصے واسطے حاصل کردا اے

بُوٹے ماری، (مو) 1- جنگل نوں صاف کرن دی حالت 2- جنگل دی کٹائی کروا کے دھرتی نوں واہی جوگ بناون دی ذمے واری

امب کھانے نیں کہ بُوٹے گِنے نیں، (اکھا) جدوں مطلب نال ہی مطلب رکھن اتے وادھو گل نہ کرن لئی کہنا ہووے تاں کہ کہندے نیں

بھڑن ساہن، پٹیجن بوٹے، (اکھا) جدوں دوسرے دے جھگڑے وچ کسے ہور دا نقصان ہو جاوے تاں کہندے نیں

ڈھائی بُوٹے تے میاں باغبان، (اکھا) ویکھو: ڈھائی بُوٹیاں تے پھتو باغبان

وسّے پھگن تے بُوٹے لگن، (اکھا) بسنت بہار آون تے بنسپتی خوب مولدی اے

وسّے مانہہ تے بُوٹے کانہہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ماگھ وچ مینہہ پین نال کاہی بہت ہوندی ہے تاں کہندے نیں

بوٹیاں: (مو) بوٹی دی جمع

بوٹیاں اُڈ جاون /بوٹیاں اُڈن، (محا) ٹوٹے ٹوٹے ہوون، بہت مار کھاون

بوٹیاں اُڈا دیون، (محا) ویکھو: بوٹیاں اُڈاونا

بوٹیاں اُڈاونا، (محا) بہت زیادہ مارنا، بُری طرحاں قتل کرنا

بوٹیاں اِلّاں کانواں اگے پا دیون/ پاون، (محا) 1- بُرا بھلا آکھن 2- برباد کرن، ضائع کرن 3- حماقت کرن

بوٹیاں پٹن، (محا) 1- چُونڈھیاں وڈھن 2- تنگ کرن، زچ کرن

بوٹیاں تروڑن، (محا) ویکھو: بوٹیاں توڑ لون

بوٹیاں توڑ توڑ کھانا، (محا) بہت زیادہ تنگ کرنا، بہت دُکھ دینا

بوٹیاں توڑ توڑ کھاون، (محا) ویکھو: بوٹیاں توڑ لون

بوٹیاں توڑ لون / بوٹیاں توڑن، (محا) 1- چونڈھیاں وڈھن 2- تنگ کرن، زِچ کرن، دُکھ دیون 3- طعنے دیون، چوبھاں لاون

بوٹیاں کٹن، (محا) 1- ٹوٹے ٹوٹے کرن، نِکے نِکے حصے کرن 2- بہت غصّے ہوون 3- کھٹل وغیرہ دا دندی وڈھن

بوٹیاں کھان نوں پھرنا، (محا) لہو یاں جان دا پیاسا ہونا

بوٹیاں لا ہونا، (محا) بہت زیادہ مارنا

بوٹیاں نوچنا، (محا) بہت زیادہ تنگ کرنا

بُرا حال بوٹیاں مُردار، (اکھا) جدوں کوئی فریب یاں مکر کرے اودوں کہندے نیں

ڈھائی بُوٹیاں تے پھتو باغبان، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وکھاوا کرے تاں کہندے نیں

بوٹھی: (مو) ویکھو: بوہٹی

بوٹینیکل (Botanical): (انگ، مذ) بُوٹیاں دا علم رکھن والے، پودیاں نال متعلقہ

بوج: (مذ) ویکھو: بوجھ

بوجا: (فا، مذ) 1- کاکا، اِیانا 2- لڑکا، مُنڈا 3- بچا، بوجھا

بوجڑا: (مذ) 1- بچا 2- نِکما کپڑا

بُوجل: (مو) 1- کن دا گہنا 2- ڈھرا

بُوجلی: (مو) ویکھو: بُجلی

بُوجلی پونی، (محا) 1- کن دی پیپڑی وچ گہنا پاونا 2- کھوہ وچ نال پاونا

بُوجلی لگنا، (محا) کھوہ وچ نال دا لگنا

بُوجلی لونی، (محا) کُھوہ وچ نال لاونا

بُوجنا: (مذ) باندر

بوجو: (مو) بیجو، باندری

بوجو باندری، (مو) ویکھو: بیجو باندری

بوجھ: (مذ) 1- بھار، وزن 2- تکلیف، آفت، سختی، اوکھ 3- چنتا، فکر

بوجھ اُتارن، (محا) 1- بھار لاہون، ہولا کرن 2- ذمے داری ختم کرن 3- قرض لاہون 4- لاپروائی کرن، بے دھیانی کرن 5- ونگار ٹالن، مگروں لاہون

بوجھ اُتر جاون / بوجھ اُترن، (محا) ویکھو: بوجھ اُترنا

بوجھ اُترنا، (محا) 1- بھار ہولا ہونا 2- ذمے داری توں سرخرو ہونا

بوجھ اُٹھنا، (محا) ویکھو: بوجھ اُترنا

بوجھ بُجھکّڑ، (صفت) 1- سمجھدار، عقل مند، سیانا 2- طنزاً: مورکھ، ناسمجھ، بُدھو، بے وقوف

بوجھ بننا، (محا) کسے لئی مصیبت یاں دُکھ دا کارن بننا

بوجھ پادیون، (محا) ویکھو: بوجھ پاون

بوجھ پاون، (محا) 1- مصیبت پا دیون 2- ذمے داری لدن 3- دبا پاون 4- پریشان کر دیون

بوجھ پکڑنا، (محا) ہنکاریا جانا، گھمنڈی بننا

بوجھ پے جاون / بوجھ پون، (محا) ویکھو: بوجھ پینا

بوجھ پینا، (محا) 1- سر تے بھار آ ڈِگنا 2- فالتو خرچ آ جانا 3- فکر پے جانا

بوجھ چُکاون، (محا) 1- بھار چُکاون، کسے دے سر تے وزن رکھن 2- ذمے داری دیون 3- جبر کرن 4- قرض دیون

بوجھ چکّن، (محا) 1- بھار چکّن، وزن اُٹھاون 2- ذِمّے داری

سنبھالن 3- قرض چکن 4- خرچ برداشت کرن

بوجھ دھون تے چک لوَن / بوجھ دھون تے چکن، (محا) 1- ذمہ داری قبول کرن، کوئی مشکل کم اپنے ذمّے لین 2- قرض لین 3- احسان لین

بوجھ دھون تے رہوَن، (محا) 1- کوئی ذمّے داری ہر ویلے موجود رہوَن 2- ہر وقت کسے مشکل وچ پھسیا رہون 3- قرض دا سر تے رہون 4- احسان رہون 5- فکر رہون، چنتا لگی رہون

بوجھ دھونوں لتھ جاون (محا) ویکھو: بوجھ اُتارن

بوجھ سرتوں لاہ دیون، (محا) ویکھو: بوجھ اُتارن

بوجھ سر تے رکھ لون، (محا) ویکھو: بوجھ سر تے رکھن

بوجھ سر تے رکھن، (محا) 1- ذمے داری لین 2- خرچا برداشت کرن 3- الزام لاون

بوجھ سر تے ہوون، (محا) 1- ذِمے داری ہوون 2- مقروض ہوون 3- فکر ہوون 4- احسان مند ہوون

بوجھ سروں لاہون، (محا) ویکھو: بوجھ سرتوں اُتارن

بوجھ سنبھالن، (محا) ذِمّے داری قبول کرن، فرض نبھاون

بوجھ سنبھلن، (محا) 1- مشکل تے قابو پاون 2- ذِمّے داری ادا ہو جاون

بوجھ لدن، (محا) 1- بھار چکاون 2- ذِمّے داری دیوَن 3- فکر مند کر دیوَن، چنتا لاون 4- ونگار پاون

بوجھ لدواون، (محا) 1- بھار برداشت کرلین 2- ذِمّے داری قبول کرن 3- ونگار من لین

بوجھ ونڈائی، (مو) بھار ونڈائی، دُکھ وچ حصہ لین دا عمل

بوجھ ونڈن، (محا) دُکھ ونڈن، مصیبت وچ حصہ لین دا عمل، مصیبت وچ شرکت کرن

بوجھ ہونا، (محا) 1- کسے تے بھار بننا 2- قبض ہونا 3- خوراک نہ پچنا

چھاتی توں بوجھ اُترنا، (محا) 1- ڈر بھے دور ہونا 2- فرض پورا ہو جانا

سر تے بوجھ لینا، (محا) ذمے واری چکنا

کندھے تے بوجھ ہونا، (محا) کسے چیز دی ذمے واری ہونا

بُوجھ: (مو) 1- سمجھ، سیانپ 2- عقل، بُدھی، دانائی 3- بجھارت دا بُجھنا

بُوجھ بجھکڑ، (صفت) مُورکھ، بے وقوف

بُوجھ لینا، (محا) 1- سُوہ کڈھنا، پتا کرنا 2- بُجھارت بُجھ لینا

سُوجھ بُوجھ، (مو) 1- سمجھ، سیانپ 2- عقل، بُدھی

بوجھ: (مذ) ویکھو: بُوجھا

بوجھا: (مذ) 1- بوجھ، بھار 2- جیب، کھیسا

بوجھا پونا، (محا) ویکھو: بوجھ پاونا

بوجھا پینا، (محا) 1- سر تے بھار آ ڈگنا 2- فالتو خرچ آ جانا 3- فکر پے جانا

بوجھا چکونا، (محا) 1- بھار ڈھوہاونا 2- وگار دا کم کراونا

بوجھا ڈھونا / ڈھوون (محا) وگار دا کم کرنا

بوجھا کڈھنا، (محا) منجی تے پا کے دوسرے پنڈ چھڈ کے آونا

بوجھے بھرنا، (محا) بہت زیادہ مال اکٹھا کرنا

بُھکھا شوقین تے بوجھے وچ گاجراں، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وکھاوا کرے اوددوں کہندے نیں

بُوجھا: (مذ) 1- گنّے جوار وغیرہ دا مُڈھ، سلواڑ دا مُڈھ، جھاڑی 2- سر کنڈے جھاڑ وغیرہ دا جھنڈ، جھاڑ

بُوجھاپٹّنا، (محا) جڑھ پُٹ دینا، اُکا ای ختم کر دینا

بُوجھاپٹّیا جانا، (محا) مُک جانا، اُجڑ جانا

بُوجھار: (مو) ویکھو: بُوچھاڑ

بُوجھڑ: (مذ، صفت) 1- گنّے، جوار، باجرے وغیرہ دا مُڈھ 2- سرکنڈے جھاڑیاں وغیرہ دا جُھنڈ، جھاڑ 3- مُورکھ، بے سمجھ، نادان

بوجھکّا: (مذ) جھلّا، پاگل، سودائی

بوجھل: (صفت) 1- بوجھ والا، بھارا، بگر 2- چھیتی نہ پچّن والا

بوجھل دار، (صفت) ویکھو: بوجھل

بُوجھل: (صفت) بُجھن والا، سمجھن والا

بوجھن: (مصدر) 1- دباء پون، بھار پاون 2- خرچ ودھن، فکر پے جاون، مصیبت آون 3- ذمے داری پون

بُوجھنا: (فعم) بُجھنا، بُجھن والی گل، بجھارت

بُوجھنہار: (صفت) بُجھن والا، سمجھن والا

بُوجھو: (صفت) بے عقل، بیوقوف، مورکھ، بُدّھو، موجو

بوجھی: (صفت) 1- بھار ڈھون والا 2- قلی

بُوجی: (مو) 1- بوجا دی تانیث، باندر، بوزنہ 2- لَے تے سنگھنے والاں والا، کھِلرے ہوئے والاں والا 3- اجیہا کُتا جیہدے مونہہ اُتے لمّے لمّے وال ہوون 4- کاکا، ایانا، نیانا، مُنڈا، لڑکا 5- احمق، جاہل، اُجڈ، مورکھ

بُوچ: (مذ) 1- اُت بُت، بُدّھو، بیوقوف 2- ستھل، چگل، لتا، لم ڈھینگ 3- ڈاٹ، کاک

بوچ: (فعمر) بوچن مصدر توں فعل امر، سانبھ کے رکھ، اپنے کول رکھ

بوچ بوچ رکھنا، (محا) سانبھ کے رکھنا، بہت سنبھال کرنا

بوچ بوچ کے، (فم) سنبھال سنبھال کے

بوچ کا، (فم) ویکھو: بوچ کے

بوچ کے، (فم) سنبھال کے، خیال نال

بوچ لون، (محا) ڈِگدے نوں سانبھ لون، جُپ لون

بوچ لینا، (محا) ڈِگدے نوں سانبھ لینا

ٹکڑ بوچ، (صفت) دوسریاں دے ٹکڑیاں تے پلن والا، جھولی چُک

دل دی گل بوچنا، (محا) دل دی گل نوں سمجھ لینا

بُوچا: (مذ) 1- بُچّا 2- ڈاٹ، ڈھکنا 3- وراچھ، باچی، کھاکھ

بُوچا پینا، (محا) باچی بند ہونا

بُوچا کُھلنا، (محا) باگھا اڈنا

بوچر: (مذ) مکئی یاں باجرے دے توہ

بوچر: (صفت) ویکھو: بونتر

بُوچر: (مذ) موٹی عقل والا، بے عقل آدمی

بوچرا: (مذ، صفت) 1- دندیاں والا 2- درز پیا ہویا، تریڑیا ہویا 3- بھرے ہوئے کنڈھے والا

بُوچڑ: (پوا، مذ) ویکھو: بھُچر

بُوچڑ (Butcher): (انگ، صفت) قصائی، قصاب

بُوچڑ خانہ، (مذ) اوہ تھاں جتھے جانور ذبح کیتے جاندے نیں

بُوچڑی: (مو) چھوٹی جھاڑی، سراں چھولیاں دا پودا

بوچکی: (مو) ویکھو: بوسکی

بوچن: (مصدر) ڈِگدے نوں سانبھن، جُپّن

بوچنا: (فعم) دبوچنا، کسے ڈِگ رہی چیز نوں پھڑ لینا، جھوپنا، جھپ لینا

بوچھ: (پو، مذ) وَچھ، وَچھی، وَچھا، مال ڈنگر

بوچھ: (مو) پاپ، بدی، گناہ

بوچھار: (مو) ویکھو: بوچھاڑ

بوچھاڑ: (مو) 1- تیز ہوا کارن زور دار ترچھا مینہہ، واچھڑ، جھنب 2- بھرمار

بوچھاڑ پون، (محا) 1- واچھڑ پون 2- تیراں یاں گولیاں دا کثرت نال ورھن 3- ہر پاسیوں توئے لعنت ہوون، گالی مندا ہوون

بوچھاڑ کر دیون / بوچھاڑ کرن، (محا) 1- تیر یاں گولیاں کثرت نال ورھن 2- توئے لعنت کرن 3- ڈھیر گلاں کرن 4- روپیا پیسا لاڑے اُتوں چھنّا مار کے سٹّن 5- بخشش کرن

بوچھاڑ لا دیون، (محا) 1- تانتا بنھ دیون، بھرمار کر دیون 2- اٹو رتی آون

بوچھاڑ لاون، (محا) ویکھو: بوچھاڑ لا دیون

بوچھاڑ لگن، (محا) 1- تانتا بجھن، بھرمار ہوون 2- اٹو رتی آوا جائی ہوون

بوچھاڑ ہو جاون/ ہوون، (محا) ویکھو: بوچھاڑ پون

بوچھاڑی: (مو) واچھڑ نوں ڈکا لاون والا کھند لایاں کوئی چادر وغیرہ

بوچھن: (پو، مو) چُنی، دوپٹہ، شال، کڑیاں دی اوڑھنی، اُتلا

بوچھن پیراں تے سٹّن، (محا) منت کرنا

بوچھن سٹّن، (محا) منگنی ویلے منڈے والیاں ولوں کڑی نوں گوٹے والا دوپٹا پاون

بوچھنا: (فعم) ویکھو: بھوچھن

بوچھنی: (مو) بوچھن دی تصغیر، چھوٹا دوپٹا، چُنی

بُوچھی: (مو) کتیاں وچھیاں دے مونہہ اُتے چڑھاون والی چھکّی تاں جے اوہ مٹی نہ کھاون یاں مجھ گاں دے ہوانے نوں مونہہ نہ مارن

بُوچی: (مو) بُچا دی مونث 1- کن کٹی 2- بے شرم، بے حیا

3- جس زنانی دے کناں وچ کوئی زیور نہ ہووے

بود: (مو) بودا پن، پُرانا پن

بود پینا، (محا) بہت کمزور ہو جانا

ہڈاں وچ بود پینا، (محا) بڑھاپا آونا، شریر کمزور ہو جانا

بُود: (فا، مذ) 1- ہوند، ہستی، وجود، قائم ہون دی حالت، ونگی: 'توں آزاد باقی ہست بود لیلیٰ' (قادری) 2- فارسی مصدر بُودن توں، ماضی مطلق صیغہ واحد غائب، فعل ناقص بمعنی سی، ہے سی، ہائی

بُود کرنا، (محا) ہوند وچ لیاونا، پیدا کرنا، ونگی: 'کیتی بود مخلوق نابود وچوں' (محمد بوٹا)

بُود و باش، (فا، مو) 1- رہن سہن 2- رہائش 3- بیہت

بود و نابود، (مو) ہون تے نہ ہون دی حالت

نابود، (مذ) 1- نانہہ یاں ناس ہون دی حالت 2- (صفت) فناہ ہون والا، فانی، ناش وان، ونگی: 'میں نابود فناہی نابود اندر' (قادری)

نیست و نابود، (مذ) نانہہ یاں ناش ہون دی حالت، فنا

بودا: (مو) 1- زنانی دے وال 2- پراندہ 3- وڈی بودی (پنڈت دی)

بودا کھوہی کرنا، (محا) کسے چیز توں کُکڑاں وانگ لڑدے ہوئے کھوہنا، لُگڑ کھوہی کرنا

بودا: (صفت) 1- کھوکھلا 2- پھوکا، پھوکلا 3- پُرانا کیڑیاں کھادا 4- نکما 5- کمزور، ماڑا 6- بیہا 7- تھوڑ دِلا، ڈراکل

بودا پن، (مذ) کھوکھلا پن، پُرانا پن، بھربھرا پن

بُوداں: (مو) لگے ہوئے انگ تے اُگے وال، لُوں

بُوداں پُٹنا، (محا) بہت زیادہ مارنا

بودل: (صفت) 1- کمزور، ماڑا 2- پُرانا

بودل: (مذ) اِک رُکھ دا ناں

بودلا: (مذ) 1- مسلمان فقیراں دی اک جماعت جو ہلکے کُتے دے وڈھن دے اثر نوں دور کرن وچ مشہور منی جاندی اے 2- بودا، کمزور، ماڑا 3- پُرانا

بودلانی: (صفت) 1- بودلا دی مونث، احمق، سادہ لوح، بے وقوف، نادان 2- منچلا، رنگیلا، شوقین 3- لِٹ والا بندہ 4- بے آسرا، بے سہارا 5- ہلکے کُتیاں دے وڈھے دا دم کرن والا، بودلیاں دی عورت، بودلیانی 6- بودا، کمزور، ماڑا، پرانا 7- اک ذات تے اوہدا فرد

بودلائی: (مو) سادگی، کم عقلی

بودلی: (مو) 1- بودلا جیہدی ایہہ تانیث اے 2- لاوارث عورت 3- فقیراں وچ رہون والی عورت

بودن: (مصدر) 1- بیجن، فصل گڈن، بی پاون، پنیری لاون 2- مُڈھ بنھن

بُودن: (صفت) نرا بُدھو، احمق، بے وقوف، مورکھ

بُودھ: (مذ) بُدھ مت دا پیروکار، مہاتما بُدھ

بودھ دھرم، (مذ) بُدھ مت

بودھ گرنتھ، (مذ) بودھیاں دے گرنتھ

بودھ: (مذ) 1- سمجھ، سیانپ 2- گیان 3- واقفیت، جانکاری (صفت) لاجواب، چُپ

بودھ گرنتھ، (مذ) بودھیاں دے گرنتھ

بودھ ہین، (مذ) 1- جس نوں بودھ نہیں، اگیانی، بے سمجھ 2- مُورکھ

اگادھ بودھ، (مذ، صفت) ڈھیر علم رکھن والا

بودھا: (صفت) ویکھو: بودھی

بودھاونا: (متعدی المتعدی) بودھ کراونا، جتاونا

بودھر: (مذ) چھ مہینیاں توں اک سال تک دی عمر دا بھیڈو، چھترا

بودھڑ: (صفت) معصوم، بیچارہ

بودِھک: (صفت) بُدھ (عقل) نال جڑیا، عقلی

بودِھکتا: (مو) عقلمند

بودھی: (صفت) 1- سیانا، سوجھوان 2- بُدھ مت نوں منن والا

بودھی ترو، (مذ) اوہ رُکھ جس ہیٹھ مہاتما بُدھ نوں گیان حاصل ہویا سی

بودھی ستو، (مذ) مہاتما بُدھ دے پچھلے جنماں دا نَو چکناں

بودھی ہین، (صفت) بے سمجھ، نادان، مورکھ

بودی: (مو) 1- سر دے وال 2- پراندی 3- سر دے وچکارلے والاں دی گنڈھ (پنڈت دی) 4- رُکھ دا اُپرلا سرا 5- گھوڑے دے متھے دے اگلے وال 6- درخت دا اُپرلا سرا، ٹیسی

بودی بات، (مو) نکمی گل، فضول گل

بودی بودی ولی ہوون، (محا) لتاں رکھ کے نیک بنن، دھوکھا دیون

بودی تک نہ دِسنا، (محا) اُکا ہی نہ دسنا

بودی دار، (صفت) بودی والا

بودی کھولنا، (محا) کسے کم نوں توڑ چاڑھن دا وعدہ کرنا

بودی کھوہا کرن، (محا) لڑن، جھگڑن

بودی گل، (مو) نکمی گل، فضول گل

بودی والا تارا، (مذ، صفت) پُوچھل والا تارا، دُمدار ستارہ

بودی والا تارا جاں چڑھے تاں ہوئے اُجاڑا، (اکھا) جدوں بودی والے تارے دا چڑھنا بھیڑا دسیا جاوے تاں کہندے نیں

بودی وڈنا، (محا) ہاڑھی وڈھن یاں چکن توں مگروں سلیگراں لئی کجھ حصہ چھڈنا

گٹو بودی ہونا، (محا) لڑائی وچ گتھم گتھا ہونا

بودیاں بجھن، (محا) 1- قابو آ جاون 2- اُدھار سر چڑھن

بودیاں پٹن، (محا) بہت مارن، وال کھوہن

بودیاں پٹنا، (محا) ویکھو: بودیاں پٹن

بودیاں دا بیلی، (مذ، صفت) نکے ہوندیاں دا یار، گوڑھا سجن، بہت پیارا

بودیاں سنوارن، (محا) کنگھی پٹی کرن، بن ٹھن کے بہون

بودیاں سنوارنا، (محا) کنگھی پٹی کرنا

جیوں دے جمے بودیوں لمے، (اکھا) جدوں کسے دے سدیویں نحش منحوس ہون بارے گل ہووے اودوں کہندے نیں

بودے: (مذ) بودا دی جمع 1- ناکارہ، خستہ، کمزور، بودا، کھدا 2- بُزدل، ڈرپوک، ڈراکل، بے حوصلہ، تھوڑ دِلا 3- گھسیا ہویا، کھادھا ہویا، کھوکھلا 4- متھے دے اُتلے وال 5- انگریزی طرز دی حجامت 6- سر دی لٹ، بودی توں مکبر 7- گُت نال بنھن والا اِک گہنا

بوڑ: (مو) 1- ہڑھ، چھل 2- ڈونگھا پانی، سیلاب

جے بوڑ آوے تاں بخت ودھاوے، جے نہ آوے تاں پُرا کھاوے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مینہہ دے پانی دا ہڑھ خوشحالی لیاوندا ہے تاں کہندے نیں

بوڑا: (مذ) 1- زیور دی اک قسم 2- پھلاں یاں پھلاں دا گچھا 3- تھکیا ہویا، لاغر

بوڑا: (صفت) ویکھو: بوڑا

بوڑا: (مذ) بے ہوشی، ڈوبا، غوطہ

بوڑاون/بوڑواون: (مصدر) بڈاون، ڈباون، غرق کراون

بوڑر: (مذ) حد، بنا، بارڈر

بوڑڑا: (مذ) 1- غشی، بیہوشی 2- سیلاب، ہڑھ 3- ڈُبیا ہویا

بوڑل: (مذ) ویکھو: بوڑھل

بوڑن: (مصدر) بڈن، ڈُبن، غرق ہوون

بوڑنا: (فل) ڈُبنا، غرق ہونا، ونگی: 'چارے پلے میرے چکڑ بوڑے، کیہڑا مل دھوندا ای' (موہن سنگھ دیوانہ)

بوڑھا: (صفت) ویکھو: بڈھا

بوڑھا مارنا کرنا، (مذ) ویکھو: بڈھا مارنا کرنا

بوڑھر: (مذ) چھترا، بھیڈو

بوڑھل: (صفت) گھِرنا وجھوں یاں کجھ وجھوں وڈی عمر دے بے تھوے بندے نوں کہندے نیں

بوڑھیپا: (مذ) بڈھیپا

بوڑی: (مو) پُرانا اتے سلھیا بیہا ہویا اناج

بوڑی: (مذ) لوک گیتاں دی اِک قسم دا ناں

بوڑی بنواون، (محا) انگریزی طریقے دے وال بنواون، حجامت کراون

بوڑے بنھن: (محا) ویکھو: بوڑے بھننا

بوڑے بھننا: (محا) تماکو دے پھلاں نوں توڑنا

بور: (مذ) 1- ہرن پھساون والا جال 2- ماس

بور: (مذ) اک قسم دا سونے یاں چاندی دا گہنا جو عام طور تے پیراں، لک اُتے بانہہ تے بنھیا جاندا اے، کتے کتے چھنکن والا وی ہوندا اے

بور (Bore): (انگ، مذ) 1- اُکتا دین والا، مغز چٹ 2- ورمے نال کیتی گئی موری 3- بندوق دی نال دی چوڑائی

بور کر دیون / بور کرن، (محا) 1- اُکتا دیون، کھپاون، مغز چٹن 2- نلکا یاں ٹیوب ویل لاون لئی مشیناں نال ٹویا کڈھن

بور ہوون، (محا) ویکھو: بور کر دیون/بور کرن

بارھاں بور، (مذ) بندوق دی اک قسم

بُور: (مذ) 1- امب، بیری وغیرہ دا کن ورگا پھُل جو پچھوں پھل بن جاندا اے، اَمب داپھُل جیہنوں موروی آکھی دا اے 2- پراگ 3- گھمنڈ، ہنکار، گمان ونگی: 'جوڑی مرد تے ناردی آدھوئی، کر دور توں دل دا بور راجا' (دولت رام) 4- پانی اُپر ہرے رنگ دی کاہی جمنا، پانی دی اُلی، ونگی: 'من تن اِکو روپ ہے جیوں پانی تے بُور' (بھگوان سنگھ) 5- لکڑ دا بورا، برادا، چھان، چوکر 6- پانی دی پھوار 7- باریک، مہین 8- ویاہ دے موقعے تے کیتی گئی خیرات جیہڑی عموماً ہندوواں وچ رائج اے 9- کوڑا کرکٹ، وادھو شے

بُور آون، (محا) بیری یاں امب وغیرہ نوں بُور لگن

بُور آونا، (محا) ویکھو: بُور آون

بُور بُور، (مذ) ٹوٹے ٹوٹے، بیرے بیرے، چُورا چُورا، کرچی کرچی

بُور بُور کرن، (محا) ٹوٹے ٹوٹے کرن، بیرے بیرے کرن، چُورا کرن

بُور بُور ہوون، (محا) ٹوٹے ٹوٹے ہوون، بیرے بیرے ہوون، چُورا چُورا ہوون

بُور پَون، (محا) بُور آون، بُور چاون، بُور لگن

بُور پے جاون، (محا) ویکھو: بُور پَون

بُور پینا، (محا) 1- پھل لگنا 2- بر آونا

بُور چاون، (محا) بُور آون، بُور پین

بُور دا لڈو، (مذ) 1- پھک وغیرہ دے بنے ہوئے لڈو جیہڑے سستے ہوون پاروں غریب لوکی عام خرید لیندے نیں 2- بناسپتی مٹھائی، ناخالص مٹھائی 3- دھوکھے دی گل، چالبازی 4- اوہ بندہ جیہڑا اُتوں چنگا تے وِچوں مندا ہووے 5- سوہنی پر بے سوادی شے

بُور لگن، (محا) ویکھو: بُور آون

بیری بیر تے سجن ڈھیر، بیری بور تے سجن دور، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پیسے والے دے سبھ متر ہن تے غریب دا کوئی نہیں تاں کہندے نیں

بورا: (مو) ٹوڈی، بوتی، جوان عمر دی اُوٹھنی

بُورا: (مذ) بھوُرا توں بنیا ہویا 1- پاگل، سودائی، دیوانہ 2- لالچی، لوبھی، حرص 3- اک جنور داناں

بورا: (صفت) بولا، بہرا

بورا: (س، مذ) 1- وڈی بوری 2- اناج دا اِک ماپ جو 6 من 16 سیر توں لے کے 10 من تک ہوندا اے

بورے وانگ ڈِگنا، (محا) دھڑم دے نال ڈگنا

اُوٹھ نہ کُدے بورے کُدے، (اکھا) جدوں کوئی بے واسطہ دخل دیوے تاں کہندے نیں

کالے کرماں والے، گورے گُونہہ دے بورے، (اکھا) جدوں کالے رنگ والے دی تعریف کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بُورا: (مذ) 1- اَدھ رڑکیا دُدھ 2- بھیڑا

بورا: (مذ) 1- چوکر، چھان 2- کھنڈ نوں صاف کر کے بنایا مٹھا 3- لکڑ دا چُورا 4- پُورا بھورا (جھوٹا)

بُورا پاونا، (محا) آئے مہمان نوں عزت وجھوں کھنڈ گھیو کھان لئی دینا

بُورا سوڑھا، (مذ) کنک دے آٹے دا چھان تے چھولیاں دی سُوڑھی

بُراسوڑھی، (مو) ویکھو: بُراسوڑھا

چھان بُورا، (مذ) چھان

کھنڈ بُورا، (مذ) کھنڈ نوں صاف کر کے تیار کیتا بُورا

گھر دی شکر بُورے ورگی، گُڑ چوری دا مٹھا، (اکھا) جدوں اپنی چیز نالوں دوسرے دی چیز زیادہ چنگی لگے تاں کہندے نیں

بوراک: (صفت) گھبرو، جوان، نڑیل

بورانا: (صفت) پاگل، جھلا

بوراں: (مذ) ویکھو: بور

بوراونا: (فعم) بولا بنا دینا

بورائی: (مو) بولا پن

بُورجا/بُوررا: (صفت) ویکھو: بُرزوا

بورجت: (فعل نہی) منع کیتا ہویا، ورجیا ہویا، منع

بُورجوازی: (مو) ویکھو: بُرجوازی

بُورچی: (ج، مذ) باورچی توں وِنڑیا ہویا، لانگری، رسوئیا، ہانڈی روٹی کرن والا، پکاون والا

بورچی خانہ، (مذ) باورچی خانہ دا وگاڑ، رسوئی، رسوئی گھر

بورچیانی: (مو) بُورچی دی تانیث

بورڈ (Board): (انگ، مذ) 1- کمیٹی، کونسل 2- ادارہ، سبھا 3- پھٹا، تختہ 4- سیاہ تختہ، بلیک بورڈ

بورڈ آف ریونیو (Board of Revenue)، (انگ، مذ) محکمہ مال دا اک اعلیٰ اختیاراتی ادارہ

بورڈ سکول (Board School)، (انگ، مذ) اوہ سکول جو ضلع بورڈ دے ماتحت ہووے

بلیک بورڈ (Black Board)، (انگ، مذ) سیاہ تختہ

ڈرائینگ بورڈ (Drawing Board)، (انگ، مذ) لکڑ دا اوہ چھوٹا پھٹا جو ڈرائینگ دا کم کرن لئی ورتیا جاندا اے

سائن بورڈ (Sign Board)، (انگ، مذ) کسے دُکان یاں دفتر وغیرہ دا پتا دَسن لئی لکھ کے لایا تختہ

ضلع بورڈ، (مذ) کسے ضلع دے چُنے ہوئے نمائندیاں دا اوہ بورڈ جو ضلع دی بھلائی لئی کم کردا اے

کارڈ بورڈ (Card Board)، (انگ، مذ) سخت قسم دا گتا

میونسپل بورڈ (Municipal Board)، (انگ، مذ) کسے شہر دے چُنے ہوئے نمائندیاں دا اک بورڈ، بیٹھک، نگر سبھا، میونسپل کمیٹی

ہارڈ بورڈ (Hard Board)، (انگ، مذ) اِک قسم دا سخت گتا

بورڈر (Boarder): (انگ، مذ) بورڈنگ وچ رہن والا طالب علم

بورڈنگ (Boarding House): (انگ، مذ) سکول دی انتظامیہ دی نگرانی ہیٹھ پڑھیاراں دے رہن اتے روٹی کھان دی تھاں، ایہنوں بورڈنگ ہاؤس اتے بورڈنگ ہوم دی آکھیا جاندا اے

بورڑا: (مذ) مینہہ دا ماڑا جیہا چھٹا

بُورڑا: (مذ) سپ دی اک قسم، ونگی: 'تندورڑا، بورڑا پھنی پھنیئر، سبھا آئی کے سیس نواوے نیں' (وا)

بورزوا: (صفت) بُرزوا

بورک ایسڈ: (مذ) ویکھو: بورک

بُورن: (مصدر) خراد نال بورا لاہنا

بورنا: (فعم) ویکھو: بوڑنا

بُورنا: (فل) آس برآونا، ونگی: 'مہک پینے ساڈے دل کھیت آساں والے سٹے بُورنے'

بورنگ: (مو) ورمے نال سوراخ کرن دا عمل یاں حالت

بورواون: (مصدر) جھلا کرواون، پھاوا کرواون

بوری: (مو) سکھی، سہیلی، بجی

بوری: (مو) 1- چھوٹا بورا 2- روپے پاون والی موٹی تھیلی 3- کھوتے تے پاون والی گون، چھٹ 4- اُوٹھ تے لایا جان والا اک قسم دا بورا جس وچ ست اٹھ من اناج آ جاندا اے

بوری بسترا، (مذ) سارا سامان، ہر چیز، ٹِنگ ٹنگ

بوری بسترا بنھ لینا، (محا) ویکھو: بوریا بنھن

بوری بسترا بنھنا، (محا) کسے تھاں تے جان لئی تیاری کرنا

بوری بسترا چُک کے ٹُر پینا، (محا) 1- سبھ کجھ لے کے چل پینا 2- تھاں ٹکانا چھڈ کے چل پینا

بوری بسترا گول کر دیوَن، (محا) کسے نوں کوئی تھاں چھڈ دین تے مجبور کر دیون

بوری بسترا گول کرلوَن، (محا) اُٹھل جاون، ٹُر جاون، کسے تھاں توں چلا جاون

بوری بسترا گول ہو جاون، (محا) کسے تھاں نوں چھڈ دین تے مجبور ہو جاون

بوری دا مُونہہ کُھل جانا، (محا) کُھل دِلی نال خرچ کرنا

بوری دا مُونہہ کھول دیوَن، (محا) 1- کُھل دِلی نال خرچ کرن 2- بخشش کرن، سخاوت کرن

بوری دا مونہہ کھولن، (محا) ویکھو: بوری دا مُونہہ کھول دیون

بوری وانگ لمے پینا، (محا) مطمئن ہو کے بہنا

کھنڈ دی بوری نوں کُتا ٹکرنا، (محا) کسے چنگی چیز دا نااہل ہتھاں وِچ چلے جانا

گدڑاں نوں کھنڈ دی بوری لبھنا، (محا) گھٹیا بندے نوں کوئی چنگی چیز لبھ جانا

بوری: (مو) ویکھو: باوڑی

بین بوری، (مو) ویکھو: بین باوَلی

بُوری: (مو) بھورے رنگ دی مَجھ

بُورے رس: (مذ) اک پودا

بوریا: (مذ) 1- بازی گراں دی اک ذات 2- پھاہی وال، پھندھک، چڑی مار

بوریا: (فا، مذ) کھجور دے پتیاں دی چٹائی

بوریا بستر بنّھن، (محا) سفر دی تیاری کرن، جان نوں تیار ہوون

بوریا بستر گول کرلوَن، (محا) کسے تھاں توں جان لئی مجبور کر دیوَن

بوریا بسترا گول کرنا، (محا) چلے جانا

بوریا بسترا گول ہونا، (محا) کسے تھاں توں کڈھیا جانا

بوریا بستر وَلھیٹن، (محا) 1- کسے تھاں توں چلے جان دی تیاری کرن 2- کسے تھاں توں چلے جان لئی مجبور کرن

بوریا بسترا، (مذ) ویکھو: بوری بسترا

بوریا بسترا ولھیٹنا، (محا) ویکھو: بوریا بستر ولھیٹن

بوریا بنھ لوَن، (محا) ویکھو: بوریا بنّھن

بوریا بنّھن، (محا) سفر دی تیاری کرن، جان نوں تیار ہوون

بوریا بھرلوَن، (محا) ویکھو: بوریا بھرن

بوریا کچھے مارلوَن، (محا) ٹُر جاون لئی تیار ہوون

بوریا کچھے مارن، (محا) کدھرے ٹُر جاون

بوریاں: (مو) ویکھو: باوریاں

بوریاں بھرن، (محا) 1- بوریاں وِچ مال پاون 2- مال دولت جمع

کرن، جمع جوڑ کرن

بوریاں ڈھونا، (محا) 1- پلے داری دا کم کرنا 2- محنت مزدوری کرنا

بُوریوا: (صفت) ویکھو: بُرزوا

بوڑ: (مذ) بوہڑ

بوڑ پھٹنا، (محا) کسے کم نوں بار بار کرنا

بوڑ: (مو) بہتا بولن دا عمل

بوڑ: (مذ) 1- بوڑا ہون دا عمل، بوڑا پن 2- وِرل، تریڑ 3- قطار وچوں اک دے نہ رہن دا عمل 4- گرمی توں ہوا دا بند ہونا، حبس 5- گھٹ، وٹ، ہُمس، ہُسڑ، ہُم 6- پانی وچ ڈُبن دی حالت، ہڑھ 7- رِنھیا ہویا ماس

بوڑ پون، (محا) 1- گھٹ سُنیون 2- دنداں وچ وِرل آ جاون، کسے دند دا ٹُٹ جاون 3- ہڑھ آون

بوڑ پوون، (محا) ویکھو: بوڑ پون

بوڑ ڈیون، (محا) 1- ڈوب دیون، غرق کرن 4- برباد کرن

بوڑ کھوڑ کر ڈیون، (محا) 1- انبار لا دینا 2- ڈھیر لا دینا

بوڑ ونجن، (محا) برباد کر جانا

بوڑ ہوون، (محا) 1- ڈوبو ہوون، بہتا پانی ہوون 2- اگلا دند ٹُٹ جاون 3- وِرل ہوون، تیز آون 4- برباد ہوون

جے بوڑ آوے تاں بخت ودھاوے، جے نہ آوے تاں کُرا کھاوے، (اکھا) جے ہڑھ آوے تاں رزق ودھاوے نہ آوے تاں سوکا پاوے

بوڑ: (مو) بڑھک

بوڑ مارنی، (محا) بڑھک مارنا

بُوڑ: (صفت) مُورکھ، بُدھو، ونگی: 'اودے ای مریاں کیوں بُوڑ دے بوڑے، کیہ لینا سیراوی تے آکے' (با، ڈھو)

بوڑا: (مذ، صفت) 1- ٹٹے ہوئے دند والا آدمی 2- ٹٹے ہوئے گل والا مٹی دا بھانڈا 3- ڈوبا، ونگی: 'درد ڈکان للاری گُم چی، ول ول رہندا بوڑے چڑھن مروڑے' (عبدالستار)

بوڑا دیئن، (محا) ڈوبا دیئن

بوڑا ڈیون، (محا) 1- بھڑکانا 2- گن بھرنا

بوڑا کھوہ، (مذ) 1- اوہ کھوہ جس دی مَن ہی نہ بنھی ہووے یاں مَن ٹُٹی ہووے 2- بچیاں دی اِک کھیڈ جس وچ دو دو گھیریاں نال دو بچے کھیڈدے نیں

بُوڑا: (صفت) 1- بوڑا 2- بنا گل دا (گھوڑا وغیرہ)

بوڑاون: (مصدر) ڈُباون، غرق کراون

بوڑکیں: (صفت) مستی، مدہوشی، خماری

بوڑکیں وِچ ہوون، (محا) مدہوش ہونا، مستی وچ ہونا

بوڑما: (مذ) گھیو وچ تَل کے بنایا اِک قسم دا پراونٹھا، ونگی: 'ڈُپڑاں پکاونڈیاں میں بوڑ میں بناونیاں' (ہرچرن سنگھ پردانہ)

بوڑن: (مصدر) 1- ڈُبون، غوطہ دیون 2- ڈُب جاون دا سبب بنن 3- غرق کرن، بے بس کر دیون

بوڑنا: (فعم) ویکھو: ڈوبنا

بوڑو: (صفت) ڈوبن والا، غرق کرن والا

بوڑواون: (مصدر) ڈُبواون، غرق کرواون

بوڑھ: (مذ) اِک مشہور رُکھ، بروٹا

بوڑھ داڑھنا، (مذ) بوڑھ دی داڑھی ورگی لمی داڑھی

بوڑھ داڑھیا، (مذ) بوڑھ ورگی لمی داڑھی والا آدمی

بوڑھن: (مصدر) اپڑن، پہنچن، مدد لئی ویلے سر آون، پکڑن

بوڑھنا: (فل) ویکھو: بُہڑنا

بوڑھی: (مو) ویکھو: بُہڑی

بوڑھیاں پونیاں، (محا) حال دُہائی کرنا

بوڑھیاں پیٹیاں، (محا) حال دُہائی ہونا

بوڑی: (مو) 1- بوڑا دی تانیث، جیہدے ساہمنے دے دند ڈِگ گئے ہوون، لٹے ہوئے دنداں والی عورت، بڈھی عورت 2- برچھی دا پھل

بوڑے: (ہ، صفت) چھڈے، تور پھر جاون

بوڑیا: (مذ) کھوہ دا چکلی نال مِل کے رِڑن والا ڈھول، خراس دے چکر دا دندا

بُوڑیاں: (مذ) 1- دند بوڑا، بوڑا 2- گھیڑو کھوہ دا کنڈھیاں والا حصہ، وَنگی: 'بوڑیاں چکلی گل لگ ملدے جیویں بھرا بھراواں' (سیف) 3- ہلٹ دی چکلی دا پُرزہ

بوڑیاں پونیاں: (محا) ویکھو: بوڑیاں پینا

بوڑیاں پینا، (محا) بُہڑی بُہڑی ہونا

بوڑیندا: (مذ، صفت) ڈوبن والا، غرق کرن والا

بوڑیندڑ: (صفت) ویکھو: بوڑیندا

بوڑیوَن: (مصدر) ڈُبیوَن، غرق کریوَن

بوز: (صفت) احمق، بیوقوف، بدّھو، مورکھ، اُجڈ، اناڑی، جانگلی

بوزا: (پو، مذ) 1- بزدل 2- بگلا

بُوزلی: (مو) بُوجلی، وَنگی: ''بند یا ٹلا ک ڈھیڈو بوزلی بھاز والی'

بوزنگی کڈھن: (محا) احمقانہ گل کرنا

بُوزنہ: (فا، مذ) باندر، وَنگی: 'بوزنیاں دی فوج از غیبوں آن پھرے چوگردے' (سیف)

بُوزنہ گر، (فا، مذ، صفت) 1- مداری 2- قلندر

بُوزو: (مو) باندری

ہجّاں بوزو (باندر) ٹکُر قلندراں، (اکھا) جدوں محنت تاں کوئی کرے تے پھل کوئی کھاوے تاں کہندے نیں

بُوزہ: (فا، مذ) 1- روزے دی ضد، روزہ نہ ہونا 2- بگلا، وَنگی: 'حمد ثنا الٰہی آکھن آہلنیاں وچ بُوزے' (سیف)

بوزہ اُبھرن، (محا) بہت اُبھار ہونا، بے تُکا کھلر جانا (جسم)

بُوزی: (مو) بگلے دی مدین، بگلی، وَنگی: 'اُچے رُکھ دی چوٹی اتے ذِکر کریندی بوزی' (سیف)

بوس: (مذ) بوسا، چُمی

بوس و کنار، (فا، مذ) 1- بوسہ بازی، چُما چاٹی 2- چُمنا تے کلاوے وِچ لینا 3- پیار کرنا

بوس: (مو) بنگالیاں دی اِک گوت

بوِس: (نم) چنگی طرحاں وَس کر کے، بے وَس، مجبور کر کے

بوّس: (نم) ویکھو: بوس

بوسا: (فا، مذ) چُمن، چُمی، چُمنا، پیار کرنا

بوسا دینا، (محا) پیار کرنا، وَنگی: 'قبر اُتے جا بوسا دینا، جائز شرع بتایا' (گل)

بِوسائی: (مذ) کِرت، پیشہ، دھندا

بوستان: (فا، مذ) باغ، باغیچہ، وَنگی: 'کُھلی باغ بہار بہشت وانگوں، چارے طرف ویکھو بوستان یارا' 2- شیخ سعدی دی اک مشہور فارسی لِکھت، وَنگی: 'گلستان بوستان نال بہاردانش' (وارث)

بِوستھا: (مو) 1- عُمر، زندگی 2- رستہ، سمت 3- شاستر موجب کے گل دا فیصلہ

بُوسر: (مذ، صفت) لمّا تے ہٹا کٹا پر عقلوں سکھنا

بُوسرنا: (فعم) توڑنا، ٹُٹنا

بوسکی: (مو) اِک قسم دا ریشمی کپڑا

بوسکی ہنڈاونا، (محا) ارامی وچ سما لنگھاونا، سکون والی زندگی

دوگھوڑیاں دی بوسکی، (مو) اَک قسم دی ودھیا بوسکی

بوسہ: (فا، مذ) چپّی، چُمّن، چُمّی

بوسہ دیوَن، (محا) گاھ چماون، مٹھی دیون، چپّی دیون

بوسہ کرن، (محا) گاھ چُمّن، چُمّی لون

بوسی: (مو) بوسہ لین داعمل

قدم بوسی، (مو) 1- پیر چُمّن داعمل 2- خوشامد، چاپلوسی

بوسیدگی: (فا، مو) گلن یاں سڑن دی حالت، پُرانا پن، ٹُٹیاں شیواں

بوسیدہ: (فا، صفت) 1- سڑیا، گلیا 2- پُرانا، بودا

بوشرٹ(Bow Shirt): (مو) اَک قسم دی قمیض جوا گلے پاسیوں کُھلی ہوندی ہے اتے بٹن لگے ہوندے ہن

بوغ: (مذ) نَکا کھجوراں دا رُکھ، اوہ کھجور جس نوں پھل نہ لگے، نرکھجور

بوغبند: (فا، مذ) 1- گٹھڑی دالیڑا 2- وڈا بقچہ

بوکْ: (عر، صفت) مُورکھ، بے وقوف

بوک: (س، مو) بُک توں، چُلّو، دو ملے ہوئے ہتھ جیہناں وِچ کجھ سما جاوے

بوک: (مذ) 1- چنگی نسل دا بکرا 2- بکرے یاں بھیڈ دی آواز 3- شور، رولا 4- شہوت، مستی، شہوت پرستی، نفس پرستی، کام واشنا 5- شوق، شیفتگی، جنون، عشق

بوک اُڈنا، (محا) زور نال رونا

بوک بلاون، (محا) 1- مُونہہ نال بکرے وانگوں آواز کڈھن 2- للکارن، جوش دلاون، ونگارن

بوک بلاونا، (محا) مُونہہ راہیں بوک وانگ آواز کڈھنا، بکرا ئیلاونا

بوک بلاوندے پھرنا، (محا) آوارہ پھرنا، بیکار پھرنا

بوک پٹن، (محا) 1- شور کرن، چیکن، رولا پاون 2- مُونہہ اُڈ کے رووَن، باگھا اڈّن

بوک ٹڈنا، (محا) ویکھو: بوک جھونا

بوک جھونا، (محا) اُچی اُچی رونا

بوک چڑھن، (محا) جنون ہوون، جوان ہوون، جوانی دے ٹہن بھڑن، مستی چڑھن، خبط ہوون

بوک داڑھیا، (مذ، صفت) بوک دی داڑھی (ٹھوڈی توں لمکدے وال) ورگی داڑھی والا

اُوٹھ تے چڑھ بوکدا جوائی سارے لوک دا، (اکھا) جدوں کوئی وادھو رولا رپا پاوے تاں کہندے نیں

بکریاں وچ بوک پھرنا، (محا) چھوٹے قد والیاں نال وڈے قد والے دا پھرنا

بُوک: (پو، مذ) پتلا گوبر

بوکا: (مذ) 1- بکرا 2- کھوہ وِچوں پانی کڈھن لئی چمڑے یاں ربڑ دا بنایا ہویا ڈول

بوکاٹا: (مذ) جد گڈی یاں پتنگ پیچا لگن نال کٹی جاوے تاں کہندے نیں

بوکاٹا کرن، (محا) گڈی کٹیون والے نوں گڈی کٹن دا 'اوئے ہوئے' آکھن، جت دا اعلان کرن، جت تے خوشی دا اظہار کرن

بوکاٹا ہوون، (محا) ہار ہوون، اوئے ہوئے ہوون، بے عزتی ہوون

بوکر: (مو) بوہکر، جھاڑو، تنکے نال بنھی گٹھی جس نوں فرش صاف کرن

لئی ورتیا جاندا اے

بوکر پھر جاون، (محا) 1- صفایا ہوون، ککھ نہ رہون 2- اُجاڑ ہو جاون

بوکر پھرن، (محا) ویکھو: بوکر پھر جاون

بوکر: (مذ،صفت) چنگی نسل دا بکرا، سانھ بکرا

بوکرا: (مذ) بکرے ورگی زور دی اواز، للکار

بوکرنا: (فل) بکرا بکاونا

بوکری: (مو) 1- بوہکر، جھاڑو، مانجھا 2- چنگی نسل دی بکری

بوکڑا: (مذ) بوک توں مکبّر 1- بوک، بکرا 2- شور، چیک، کرلاٹ، مستی

بوکڑا اٹھن، (محا) شور کرن، چیکن، رولا پاون

بوکس(Box): (انگ، مذ) 1- سینمے وغیرہ وچ فلم ویکھن والیاں لئی بنیا وکھرا کمرہ 2- بکسا، صندوق، ڈبہ

بوکس کیمرہ(Box Camera)، (انگ، مذ) اوہ چھوٹا کیمرہ جو ڈبے دی شکل دا ہوندا ہے

لیٹر بوکس(Letter Box)، (مذ) ویکھو: لیٹر بکس

بوکسر(Boxer): (انگ، مذ) مکّے باز، گھسن باز

بوکسنگ(Boxing): (انگ،مو) مکے بازی دی اک کھیڈ

بوکلا: (مذ) بُغچا، بچکا، تھیلا

بوکلیاں: (مو) ویکھو: بکلیاں

بوکن: (مصدر) 1- میں میں کرن 2- چیک چہاڑا پاون، شور کرن

بوکنا: (فل) 1- للکارا مارنا، اُچی اُچی کہنا 2- بکرے دا بولنا، بھیڈ و دا بولنا، ونگی: 'وٹاں جھکھڑاں رتھاں وچ بوکدے نیں' (قادری) 3- رونا، کُرلاونا، بکنا

بوکنا: (مذ) ونگنا

بُوکنی: (مو) ویکھو: بھوکنی

بوکواون: (مصدر) بکرے دا بُلواون

بوکھا: (مذ) ویکھو: بوکا

بُوکھر: (مو) ویکھو: بوکھڑ

بُوکھر: (مو) ویکھو: بُوسر

بوکھڑ: (صفت) بُڈھا، عمر رسیدہ، بُو بک

بوکھڑو: (صفت) 1- بُھکھا، غریب، نادار 2- کمینہ، ذلیل

بوکھڑی: (صفت) حرصی، لالچی، کنجوس

بوکھلانا: (فل) حیران پریشان ہونا، گھبراونا

بوکھلا اُٹھنا، (محا) اِک لخت تڑف پینا

بوکھلاہٹ: (مو) گھبراہٹ، پریشانی، تڑفن

بوکھن: (مذ) گہنا، زیور، ٹُونباں

بُوکھنا: (فل) رونا، کُرلاونا

بوکی: (مو) 1- چھوٹا بوکا 2- چمڑے دی بنی ہوئی ڈبی جیہی جو نلکے وچ ہوندی ہے 3- پین دی ربڑ دی نلکی، ٹیوب 4- بچے دا چھوٹا پاجامہ

بوگ بند: (فا، مو) 1- اوہ کپڑا جس وچ کوئی گنڈھ بنھی جاوے 2- تھیلا، ونگی: 'بوگ بند تے انبری باڈھوا سی' (وا) 3- اک قسم دا تویت جو کپڑے دا بن دا ہے

بوگا: (مذ) اِک قسم دی دال، موٹھ

بوگس(Bogus): (انگ، صفت) جعلی، جھوٹھا

بوگھ: (مذ) گھٹیا قسم دی اِک کھجور جس دا پھل پھوکا ہوندا ہے

بوگھ: (مو) 1- شیر دی دہاڑ 2- ڈنگراں دا پتلا گوبر

بوگھ: (صفت) مُورکھ، احمق

بوگھڑے: (صفت) ویکھو: باگھڑے

بوگھلا: (صفت) مورکھ، اُجڈ، احمق

بوگھو: (مذ) گلی مٹی نال بنیا کولی وانگ دیوا جس نوں بچے زمین تے پُٹھا مار کے پٹا کے وجاوندے نیں

بوگی (Bogie): (انگ،مو) ریل دا ڈبہ

بول: (عر،مذ) پیشاب، مُوتر

بول نکل جاون، (محا) بہت زیادہ ڈر خوف یاں سہم نال پیشاب نکل جاون

بول نکلنا، (محا) بہت زیادہ ڈر جانا یاں گھبرا جانا، ونگی: 'جیوں شیراں دے ویکھد یاں ہی، بول نکلدا مادی' (سیف)

بول: (مذ) باولا پن، جھل، شدا،

بول کھنڈاونا/ بول مارنا، (محا) جھلیاں والیاں گلاں کرنا

بول: (مذ) 1- مُونہہ وِچوں نکلی گل، اواز 2- بچن، اِقرار 3- بولن دا ڈھنگ 4- بولی دا اوہ مصرعہ جس نوں واری واری دُہرایا جاندا ہے 5- منتر، گورومنتر

بول اُٹھنا، (محا) 1- بول پینا، کجھ کہہ دینا 2- جھگڑ پینا

بول اُلٹاونا، (محا) آکھا نہ منّنا، کہیا موڑنا

بول اواز اُٹھنا، (محا) کسے گل دا پرچار ہونا، ونگی: 'چنگی مندی ہر ہلچل دا، ایتھوں ای اُٹھدا بول اواز'

بول بالا، (مذ) 1- خوشحالی 2- کامیابی، پھلتا 3- اک توں دوجے دا ودھیرے چنگا ہون دا عمل

بول بالا رہوَن، (محا) آبرو قائم رہون، شہرت حاصل رہوَن

بول بالا کر دیوَن، (محا) شہرت دیون، آبرو ودھاون، چرچا کرن

بول بالا ہو جاون، (محا) آبرو حاصل ہوون، شہرت ہوون

بول بانکے مرد سوہے، لاجونتی گوریاں، (اکھا) جدوں مجھ گھوڑی، آدمی یاں عورت دا خاص گُن دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بول بانی، (مو) ویکھو: بول وانی

بول برتھا نہ جانا، (محا) کسے دُعایاں بددُعا دا پورا ہونا

بول بکارا، (مذ) ویکھو: بول بُلارا

بول بگاڑو، (صفت) ویکھو: بول وگاڑو

بول بُلارا، (مذ) زبانی لڑائی جھگڑا

بول بلاس، (مذ) 1- بول بلاوا، گل بات 2- وچار وٹاندرا

بول بلاوا، (مذ) بول چال

بول بول وچ امرت گھولنا، (محا) بہت مٹھے سُر نال بولنا

بول بھارا ہونا، (محا) ویکھو: بول بیٹھنا

بول بھرڑاونا، (محا) اواز پاٹنا

بول بھڑاس، (مو) دِل دی ہواڑ

بول بھڑاک، (مو) ویکھو: بول بھڑاس

بول بیٹھنا، (محا) اواز دا بھاری ہونا، سنگھ بیٹھنا

بول پالنا، (محا) کیتا وعدہ پُورا نہ کرنا، اقرار پُورا کرنا

بول پگاونا، (محا) اِقرار پُورا کرنا

بول پوون، (محا) 1- برداشت مُک جانا 2- تنگ پینا

بول پینا، (محا) 1- رُٹھیاں ہویاں دا آپو وِچ صُلاح کر لینا 2- لڑ بھڑ پینا 3- گئو مجھ دا نر دی خواہش کرنا 4- آواز نال زخم وِچ درد ودھ جانا

بول تول، (مذ) کتھنی تے کرنی، ونگی: 'بول تول نوں توڑ چڑھون والا'

بول چال، (مو) 1- بولن دا ڈھنگ 2- گل بات 3- وطیرہ، رویہ 4- واقفیت 5- جھگڑا

بول چال ختم ہو جاون، (محا) ویکھو: بول چال نہ رہون

بول چال نہ رہون، (محا) ناراض ہوون، رنجگی ہوون

بول چال نہ سکن، (محا) ڈریاں شرم پاروں مونہوں کُجھ نہ نکلن

بول چال ہوون، (محا) 1- ناراضی دُور ہوون، صلح صفائی ہوون 2- گل بات ہوون 3- تُوتکار ہوون

بول درازی مارن، (محا) طعنے مارنا

بول دھرن، (محا) 1- وعدہ کرن، زبان دیون 2- بہتان لاون، الزام لاون

بول دیوَن، (محا) حکم دیون، گل آکھن

بول سانجھے کر لوَن، (محا) وچار وٹاندرا کرن، اِک مِک ہو جاون، رَل بہون

بول سانجھے کرنا، (محا) وچار وٹاندرا کرنا

بول سیت ہونا، (محا) بولیا نہ جانا، چُپ ہو جانا

بول کبول، (مذ) 1- چنگی ماڑی گل 2- ہر قسم دی گل 3- نری بھیڑی گل، مندے بول

بول کبول بولنا، (محا) 1- مندا بولنا 2- گالھاں کڈھنا

بول کبول مُونہوں کڈھنا، (محا) 1- گالھاں کڈھنا 2- مندے بول بولنا

بول کڈھن، (محا) 1- بولن، کوئی گل کھول دیون 2- کسے شے دی قیمت دسن 3- ہنکار کڈھن 4- طعنہ مارن

بول کُھرنا، (محا) بولن دی طاقت نہ رہنا

بول کے آکھنا، (محا) نجھک ہو کے کہنا

بول مارنا، (محا) 1- آواز دینا 2- بولی مارنا، طعنہ دینا

بول مر بونا، (محا) 1- اواز دواونا، سدواونا 2- بولی مراونا

بول نبھاونا، (محا) اقرار پورا کرنا، وعدہ پورا کرنا

بول نکل جاون/ بول نکلن، (محا) 1- کوئی گل بُلّن، اُگ سُگ ہوون 2- کسے ساز نال گاوَن دے بول ادا ہوون

بول نکلن، (محا) 1- کوئی گل بُلّن، اُگ سُگ ہوون 2- کسے ساز نال گاوَن دے بول ادا ہوون

بول نوں توڑ چڑھاونا، (محا) اقرار پورا کرنا

بول نہ پوہنا، (محا) 1- کسے دی گل چنگی نہ لگنا 2- کسے دی گل سہار نہ سکنا 3- کسے دی گل دا اثر نہ ہونا

بول نہ پوہون، (محا) کسے دی گل چنگی نہ لگن، کسے دی گل سہار نہ سکَن

بول نہ سکن، (محا) ویکھو: بول چال نہ سکن

بول نہ سُکھانا، (محا) کسے دی گل چنگی نہ لگنا

بول وانی، (مو) گل بات، بول چال

بول وٹالوَن/ بول وٹاوَن، (محا) 1- آواز بدلن 2- اک دُوجے نال بول وچن کرن، وعدہ کرن، وچار سانجھے کرن

بول وٹاونا، (محا) 1- وچار سانجھے کرنا 2- آواز بدلنا

بول وِچ مِٹھت ہوون، (محا) گفتگو وِچ مٹھاس ہوون

بول ودھاون، (محا) کسے شے دا مُل ودھا دیون، بھاء چڑھاون

بول ودھن، (محا) شے دا مُل وَدھن، بھاء چڑھن

بول وِگاڑا/ بول وِگاڑُو، (صفت) 1- کوڑا بولن والا 2- بھیڑے سُبھا والا 3- کبول بول کے کم وگاڑ لین والا

ابول، (صفت) نہ بولن والا، خاموش، چُپ چاپ

اُچا بول بولنا، (مذ) 1- ہنکار وچ بولنا 2- لڑنا جھگڑنا 3- کسے نوں دُرکارنا

اُچانیواں بول بولنا، (محا) کوڑے مٹھے بچن کہنا

بولاں تے پہرہ دینا، (محا) بچناں تے قائم رہنا، زبانوں نہ پھرنا

بولاں وِچ مِسری گھلی ہونا، (محا) ویکھو: بول چال وچ مٹھاس ہونا

بولیاں نے بول وگاڑے، میہنیاں نے پنڈ اُجاڑے، (اکھا) جدوں طعنہ بازی یاں میہنے پن دی نندیا کرنی ہووے تاں کہندے نیں دُدھ بانکے میہیں سوہے، چال بانکی گھوڑیاں،

ہتھ وِچ پھڑی آ تسمی، مونہہ وچ رکھی آ کابل، مالا ایتھے رہونا، بول چلن گے نال، (اکھا) جدوں مالا جپن نالوں مٹھا بولنا چنگا دسیا جاوے تاں کہندے نیں

بُول: (مو) نک دا اِک گہنا

بولا: (صفت) اوہ مجھ جس دے متھے تے چٹا نشان ہوون

بولا: (مذ، صفت) جس نوں سنائی نہ دیندا ہووے، بہرہ، ڈورا، پاگل، جھلا

بولا بدل، (مذ، صفت) اوہ آدمی جس نوں اُکا ہی سُنائی نہ دیوے

بولا پتھر، (مذ، صفت) بولا بندہ، بہرا پتھر

بولا پن، (مذ) بولے ہون دی حالت

بولا کرنا، (محا) بہت رولا پاونا

بولے اگے بین وجاونا، (محا) بے فائدہ کم کرنا

بولا: (مذ) بولی دا مذکر رُوپ

بولا چالی، (مو) 1- بول چال، گل بات 2- لڑائی جھگڑا

بولا چالی کرن، (محا) 1- گل بات کرن 2- دھی دا ساک منگن

بولا چالی ہوون، (محا) 1- گل بات ہوون 2- رشتے داری ہوون

بولا چلی، (مو) ویکھو: بولا چالی

بولا دینا، (محا) جے کارا جگاونا

انھا بولا، (صفت) بہت زیادہ کالا (بدل)

انھے نوں بولا گھڑیسے، نہ اوہنوں سُنے نہ اوہنوں دِسّے، (اکھا) جدوں ہنیر گردی دا ہی بول بالا ہووے تاں کہندے نیں

انھے نوں بولے دا گھسیٹنا، (محا) ہنیر گردی ہونا، ظلم دا دور ہوون

کالا بولا، (محا) بہت زیادہ کالا، کالکھی وچ ہوون

کالی بولی، (مو) بہت تیز اتے قہر والی ہنیری

کن بولے کرنا، (محا) بہت زیادہ رولا پاونا

کن بولے ہونا، (محا) گھٹ سُنائی دینا

گڑ گج بولا، (مذ) کھڑکے دڑکے والی بولی

بُولا: (مذ) 1- بلاق ورگا نک دا اِک گہنا 2- مچھلی

بولا کُتا: (مذ) ہلکیا کُتا

بولار: (صفت) ویکھو: بُلاکڑ

بولارا: (مصدر) 1- بولن والا 2- بُلاون والا

بولاکڑ: (مذ) ویکھو: بُلاکڑ

بولاوا: (مذ) ویکھو: بُلاوا

بولاون: (مصدر) مُونہوں گل کڈھاون، گل بات کراون، کہاون

بولت مُکرن: (محا) وعدے توں مُکرنا، اپنی گل توں پھر جانا

بولتی: (مو) بولن دا ڈھنگ، کتھنی

بولٹ (Bolt): (انگ، مذ) 1- بُوہے نوں لگن والی چٹکنی 2- بندوق دا گھوڑا 3- پیچ، کابلا

بولد: (مذ) بلد، ڈھگا، داند، بیل

بولد مُوتنا، (مذ) بے معنیاں ڈِنگ پڑنگیاں لکیراں، ٹیڈھیاں میڈھیاں لکیراں جیہناں دا کوئی مطلب معنی نہ نکلے

چلدے بولد نوں چوبھڑ نہیں دینی چاہیدی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کم کر رہے بندے نوں تنگ کرنا یاں ستاونا نہیں چاہیدا تاں کہندے نیں

ہل تھڑکے کن گڑکے بولد جائے اِک واسا، ہالی دا کیہ بھرواسا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہل واہن دے آلے چنگے نہ ہون تاں کھیتی چنگی نہیں ہو سکدی، تاں کہندے نیں

بولدا: (مذ) آتما، دل، من

بولڑی: (مو) بولی، زبان

بُولڑی: (مو) بُولا دی تصغیر، نک دا چھوٹا گہنا

بولک: (مذ) گولک، گلہ، چندہ

بولن: (مصدر) مُونہوں کُجھ بولن، آکھن، جواب دیون

بولن جوگا نہ رہنا، (محا) جواب دین جوگا نہ رہنا، بہت شرمندہ ہونا

بولن چلن، (مذ) بول چال، گل بات، گفتگو

بولن ڈھنگ، (مذ) 1- گل کرن دا طریقہ 2- اُچارن

بولن مہنگا پَون، (محا) مُونہوں کڈھی ہوئی گل پاروں نقصان اُٹھاون

بولن مہنگا ہونا، (محا) آکڑ وجھوں کئی وار اکھوا کے گل دا جواب دینا

بولن مہنگا ہوون، (محا) ویکھو: بولن مہنگا ہونا

بولن نہ جاننا، (محا) بہت بھلے مانس ہونا

بولن ہار، (صفت) بولن والا، بُلارا

بولنا: (فل) 1- مُونہہ وِچوں کجھ کہنا، گل کہنا، آکھنا 2- لڑائی جھگڑا کرنا 3- سدّنا، بُلاونا 4- گاں، مجھ وغیرہ دا نر دی خواہش کرنا 5- ظاہر کرنا

بولنا چالنا، (محا) بولنا، گل بات کرنا

بولنا گونا، (محا) بولنا

اباتبا بولنا، (محا) بُرا بھلا کہنا، گالی گلوچ کرنا، مندا بولنا

اُبڑواہے بولنا، (محا) اچانک گھبراہٹ نال بولنا

اُچانیواں بولنا، (محا) 1- مندا بولنا 2- لڑنا

اِکوساہ بولنا، (محا) لگاتار بولنا

اِکوساہ بولی جانا، (محا) لگاتار بولی جانا

اکھاں بول پینا، (محا) اندرلا دُکھ اکھاں راہیں ظاہر کرنا

اُکھڑی کہاڑی، اُنکر بولے ناری، جی بھر مانگے داماں، تِنے نپھل کاواں، (اکھا) جدوں ساہویں جواب دین والی تیویں نوں نندنا ہووے تاں کہندے نیں

اِکے تاں مُردا بولے نہ، اِکے تاں کفن پاڑے، (اکھا) جدوں کوئی یاں تاں چُپ ہی رہے یاں جدوں بولے تاں مندا ہی بولے تاں کہندے نیں

اگے بولنا، (محا) 1- وڈّے نوں بے ادبی دے بچن، شبد، بول کہنا 2- سوال جواب کرنا 3- برابری کرنا، گستاخی کرنا

اُلو بولنا، (محا) سُنسان ہونا، اُجاڑ ہونا، بیابان ہونا

اوکھا اوکھا بولنا، (محا) ویکھو: اوکھا بولنا

اوکھا بولنا، (محا) ناراض بولنا، غصے نال بولنا

اُول جلُول بولنا، (محا) بے تھویاں گلاں کرنا، فضول بکی جانا، بے تکیاں گلاں کرنا

بلغم بولنا، (محا) 1- چھاتی وِچ بلغم جمع ہونا 2- مرن کنارے ہونا

بمب بولنا، (محا) بہت زیادہ کم ہونا، تھک جانا، ہِسّہ جانا

بھیاں بولنا، (محا) ویکھو: بھیں بولنا

بھیں بولنا، (محا) بُری طرحاں ہارنا

پار بولنا، (محا) 1- مر جانا 2- نس جانا

پین بولنا، (محا) 1- لڑن نوں پینا 2- سدھا جواب نہ دینا

تتر بولنا، (محا) چنگا شگن ہونا، وَنگی: 'جوگی چلیا روح دی کلاء ہلی، تتر بولیا شگن مناوندے نوں' (وا)

ٹِک بولنا، (محا) حملہ کرنا، دھاوا بولنا

جھوٹھ بولنا جھکھ مارنا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جھوٹھ بولنا بہت بُرا ہے تاں کہندے نیں

دِنے گدڑ بولنا، راتیں بولن کاں، مرے بستی دا بادشاہ، یاں اُجڑے گراں، (اکھا) جدوں دن وچ گدڑ دا بولنا اتے راتیں کاں دا بولنا منحوس دسنا ہووے تاں کہندے نیں

دھاوا بولنا، (محا) حملہ کرنا

ڈھڈ بولنا، (محا) بھکھا ہونا، فاقے دی حالت وچ ہونا

رُکھا بولنا، (محا) بے لحاظی نال بولنا، بے مروتی نال بولنا

زبان سنبھال کے بولنا، (محا) ہوش نال گل کرنا، سوچ سمجھ کے گل کرنا

سزا بولنا، (محا) مجسٹریٹ دا مجرم نوں سزا سناونا

سفید جھوٹھ بولنا، (محا) بالکل ہی جھوٹھ بولنا

کاں بولنا، (محا) 1- کسے مہمان دے آون دی اُمید آس ہونا 2- سُنسان ہونا

کُسوتا بولنا، (محا) 1- مندا بچن کہنا 2- ناراضگی نال بولنا 3- اُلٹا کہنا

کفن پاڑ کے بولنا، (محا) اُبڑواہے بولنا، اچانک چیکاں مار کے اُٹھنا

کُکڑ بولنا، (محا) 1- جھوٹھ بولنا 2- بے دینی دیاں گلاں کرنا

کمان بول جانا، (محا) جنگ تے جان لئی ڈیوٹی لگنا، نوکری بولنا

کھوہ وچ بولنا، (محا) بہت ہولی تے نیویں اواز وچ بولنا

گِدڑ بولنا، (محا) 1- کال پین دی نشانی ظاہر ہونا، کشگن ہونا 2- اُجاڑ ہونا، سُنسان ہونا

گھگو بولنا، (محا) اُجاڑ ہونا، سُنسان ہونا

گھورڑو بولنا، (محا) مرن کنارے ہونا

ناں بولنا، (محا) 1- ذکر ہونا 2- حاضری پینا

نمبر نہ بولنا، (محا) واری نہ آونا

نوکری بولنا، (محا) کمان بول جانا (فوج)

نیلامی بولنا، (محا) 1- سبھ کجھ وِک جانا 2- دوالیہ نکلنا، نیلامی

ہاڑ بولنا، (محا) 1- بھٹکدی رُوح دا پانی منگنا 2- پیاس کارن واری واری پانی منگنا

ہباتبا بولنا، (محا) ابا تبا بولنا، برا بھلا کہنا

ہلّا بولنا، (محا) حملہ کرنا، دھاوا بولنا

بولدے دی جیبھ نہیں پھڑی جا سکدی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے نوں بولنوں نہیں روکیا جاسکدا تاں کہندے نیں

بولنوں باز نہ آونا، (محا) گل کرن توں بنا نہ رہنا، گل کرن توں نہ ہٹنا

بولوں رام ہونی، (محا) ختم ہونا، مر جانا

بولیا چلیا معاف کرنا، (محا) غلطی معاف کرنا، درگزر کرنا

جادو اوہ جو سر چڑھ بولے، (اکھا) جدوں کوئی گل یاں کوئی شے اپنا اثر چھیتی وکھاوے تے اوہنوں غیر دی فن تاں کہندے نیں

جو بولے سو گنڈا کھولے، (اکھا) جدوں کوئی کسے کم بارے تجویز

پیش کرے اتے اُلٹا اوسے نوں کم کرن لئی کہیا جاوے تاں کہندے نیں

چھج تاں بولے چھانی کیہ بولے، جس وِچ سو چھیک، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ خود ہی وڈا قصور وار ہو کے اوہ دُوجے تے نکتہ چینی کرن دا حق نہیں رکھدا تاں کہندے نیں

کاں بولے پپے گئے روے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کاں دے بولن تے لوکی جاگ اُٹھدے نیں تاں کہندے نیں

بولنی: (مو) بولن دا ڈھنگ، کتھنی، گل بات دا ڈھنگ

بولو اون: (مصدر) مُونہوں گل کڈھوان، گل بات کرواون، اکھوان، کہلواون

بولوٹھولی: (مو) بولن بُلارا

بولو ماہیا: (مذ) 1- اِک مشہور لوک گیت 2- لوک گیتاں دی اک مشہور طرز

بولھ: (مذ) 1-اناج دا لگا ڈھیر 2- پیر دا سالانہ چڑھاوا یاں بھینٹا

بولھا: (مذ) گاں مجھ دے سُون مگروں ہفتے کو دا دُدھ جیہڑا سیک لوایاں پھٹیاں والا گاڑھا ہو جاندا اے، کھیس

بولھڑ: (مذ) جیہدے وِچ بولھ رکھیا جاوے، بھڑ ولا، کوٹھی

بولھڑا: (مذ) ویکھو: بولھڑ

بُولھکا: (مذ) ڈونگا، پیالہ

بُولھی: (مو) ویکھو: بہلی

بُولھی: (صفت) بُلھاں والا، موٹیاں بُلھاں والا، عموماً کُتیاں دی اک قسم نوں آکھدے نیں جیہدے بُلھاں تے بہتا ماس ہوندا اے ایہہ بڑی کوڑی نسل ہوندی اے

بولھیاں: (مو) بولھی دی جمع 1- بانہہ، بغل، کچھ 2- پھوڑے وچ کیڑیاں دا اکٹھ 3- ترن ویلے بانہواں مارن دی حالت

بولھیاں مارن، (محا) 1- ترن لئی بانہواں تیز تیز ہلاون 2- خوشی دا اظہار کرن، بغلاں وجاون، کچھاں مارن 3- مذاق کرن 4- ونگارن

بولی: (مو، صفت) اوہ زنانی جس نوں سُنائی نہ دیندا ہووے

بولی: (مو) 1-اوہ کھوہ جیہدے پانی تیکر پوڑھیاں جان، بوڑی، باؤلی 2- ڈِکری، کنکری، بجری، روڑی

بولی: (مو) 1- زبان، بھاشا 2- اواز، شبد 3- مُونہوں کڈھی گل 4-طعنہ، مہنا، جھڑک، جھاڑ 5- اک خاص قسم دی پنجابی شاعری، کلی 6-کنایہ، اشارہ 7- نیلامی

بولی آبِ کوثر نال دھوئی ہوون، (محا) 1- پاکیزہ زبان ہوون، خوش اخلاقی دی زبان 2- فصیح زبان ہوون

بولی آون، (محا) 1-زبان توں واقف ہوون 2- گل بات کرن دا چج آون

بولی باز، (صفت) بولی مارن والا، مہنا مارن والا

بولی بولن، (محا) 1- کوئی زبان بولن 2- گلاں کرن 3- نیلامی وچ مُل لاون

بولی بھوم، (مذ) زبان دا علم، لسانیات دا علم

بولی پاونا، (محا) گِدھے وچ کسے اک دا گیت گاونا

بولی توں واقف ہوون، (محا) زبان توں جانو ہوون

بولی تے چڑھن، (محا) دُوجے دیاں گلاں وِچ آون، فریب کھاون، چال وچ پھسن، ڈھائے چڑھ جاون

بولی ٹُٹ جاون/بولی ٹُٹن، (محا) ویکھو: بولی ٹُٹنا

بولی ٹُٹنا، (محا) کسے چیز دے پورا مُل پین تے نیلامی ختم ہونا

بولی ٹھٹھولی، (مو) ویکھو: بولی ٹھولی

بولی ٹھولی، (مو) 1- مہنا، طعنہ، باسا، ٹچکر 2- اَوازاں کسنا، طعنے دینا

بولی جانن، (محا) ویکھو: بولی سمجھن

بولی چڑھنا، (محا) نیلامی وِچ کسے چیز دا مُل بہت ودھنا

بولی چُکنا، (محا) 1- گدھے وغیرہ وِچ کسے دے گیت ختم کرن تے اخیرلے مصرعے نوں ساریاں نے مِل کے اُچی اواز نال بولنا 2- نیلامی وچ بھاء ودھائی جانا

بولی چھڈنا، (محا) نیلامی سمے کسے چیز دی پوری قیمت بین تے ویچ دینا

بولی دینا، (محا) نیلامی وِچ کسے چیز دا مُل پاونا

بولی ڈِگنا، (محا) بولی وِچ کسے چیز دی قیمت دا گھٹ جانا

بولی ڈیون، (محا) پٹی پڑھانا

بولی سادی ہوون، (محا) رواں تے سلیس زبان ہوون، خوبصورت زبان ہوون

بولی سمجھ لون/ بولی سمجھن، (محا) 1- زبان سمجھن، بولی جانن 2- گل دا مفہوم سمجھن، اشارہ سمجھن

بولی سہون / بولی سہہ جاون، (محا) ویکھو: بولی کھاجاون

بولی کاج وِگاڑیا جیوں مولی بیتا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کوڑے بول کم وگاڑ دیندے نیں تاں کہندے نیں

بولی کھا جانا، (محا) کسے دے طعنے سُن کے دُکھی ہونا

بولی کھانا، (محا) 1- مخول یاں نندیا کراونا 2- طعنے مہنے سُننا

بولی کھاون، (محا) 1- طعنے مہنے سُنن، ٹچکر سہون 2- مخول کراون، مذاق کراون

بولی کے آکھنا، (محا) کھل کے آکھنا، دل دی بھڑاس کڈھنا

بولی گھنن، (محا) 1- دُوجے دے مشورے تے ٹُرن 2- مشورہ لون

بولی لاونا، (محا) 1- بولی پاونا 2- طعنہ دینا

بولی لگ، (صفت) لائی لگ، کسے دے آکھے وِچ آجان والا

بولی لگن، (محا) دوجے دیاں گلاں وِچ آون، کسے دی آکھت تے چلن

بولی مارنا، (محا) چُبھویں گل کہنا، مہنا مارنا، طعنہ دینا

بولی مُکرن، (محا) وعدے توں مُکرنا، اپنی گل توں پھر جاون

بولی مِلن، (محا) زبان دا اِکو جیہا ہونا، گل کرن دا انداز اکو جیہا ہونا

بولی وجن، (محا) کسے دی کوڑی گل سُن کے دُکھی ہوون

بولی ودھ جاوَن/ بولی وَدھن، (محا) کسے شے دا مُل بہتا ہوون، بھاء چڑھ جاون

بولی ودھا دیوَن، (محا) ویکھو: بول ودھ جاون

بولی ویاہوَن، (محا) 1- طعنے راہیں آکھی گل نوں پورا کر وکھاون 2- گل تے پہرہ دیون

بولی ویاہونا، (محا) طعنے راہیں آکھی گل نوں کر وکھاونا

بولی ہٹن، (محا) نیلامی ہوون

دریا ٹپو بولی بدلی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ تھاں تھاں دی بولی وِچ کجھ نہ کجھ فرق ضرور ہوندا ہے تاں کہندے نیں

گجھی بولی/ گُپت بولی/ بند بولی، (مو) نیلامی دا اِک ڈھنگ جس وِچ بولی راہیں دسّی قیمت دا کسے غیر نوں پتا نہیں لگ سکدا

بولیاں: (مو) بولی دی جمع

بولیاں بولن، (محا) 1- وَن وَن دیاں آوازاں کڈھن 2- طنز کرن، ٹچکر کرن، گلاں کرن 3- گالھاں کڈھن 4- نیلام ویلے مُل لاون لئی آواز کڈھن 5- اپنی اپنی رائے دیون 6- نقص کڈھن

7- نخرے کرن

بولیاں بولنا، (محا) 1- طرحاں طرحاں دِیاں آوازاں کڈھنا 2- بھانت بھانت دِیاں گلّاں کرنا3- چھچھاونا 4- میہنے مارنا 5- بُرا بھلا کہنا، گالھاں کڈھنا6- جانوراں دیاں اوازاں دیاں نقلاں کرنا

بولیاں پاون، (محا) خوشیاں مناون، نچن گاون، گیت گاونا

بولیاں ٹھٹھولیاں مارنا، (محا) میہنے مارنا، ہاسے مخول دیاں گلّاں کرنا

بولیاں ٹھولیاں مارن، (محا) 1- طنز کرن، طعنے دیون، آواز کسن 2- مذاق کرن، بکھیڑا کرن

بولیاں ڈیون، (محا) 1- بھڑکانا 2- غصہ دوانا

بولیاں سُناون، (محا) 1- ٹچکراں کرن، طعنے میہنے مارن 2- لوک گیتاں دی اک خاص قسم دے بول سُناون 3- گلّاں سُناون

بولیاں سُنن، (محا) 1- ٹچکراں سُنن، طعنے میہنے سُنن، اُچّی نیویں سُنن 2-لوک گیتاں دی اک خاص قسم دے بول سُنن

بولیاں کڈھنیاں، (محا) ودھ گھٹ گلّاں کہنیاں

بولیاں مارن، (محا) ٹچکراں کرن، طعنے دیون، چوبھاں لاون، آواز کسن، لنگھدے نوں چھیڑن، لالا کے سُناون

بولیاں مارنا، (محا) 1- طعنے دینا2- اوازا کسنا، میہنے مارنا

بولیاں نے بول وگاڑے، منیاں نے پنڈ اُجاڑے، (اکھا) جدوں میہنے بندے نوں بھیڑا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بُولی: (مو) 1- پانی دی ندی2- پانی وِچ حصّہ ہون دا عمل یاں اجیہے پانی نال سنجی جان والی زمین وِچ حصّہ 3- واہی وان والی پیلی یاں پانی دے وِچ حِصّہ ہوون4- نک دا اِک گہنا

بُولی کُتّا: (مذ، صفت) کُتیاں دی اوہ نسل جیہدے بُھاں تے موٹا ماس ہوندا اے

بُولی کُتی: (مذ) کُتے دی اِک قسم

بولیر: (صفت) 1- باتونی، گالڑی 2- جھگڑالو، لڑاکا

بولیندا: (مذ) ویکھو: بولیندڑ

بولیندڑ: (صفت) بولیندا، بولن والا، بُلاون والا

بولیواں: (مذ) بولن دا ڈھنگ، لہجہ

بُوم: (فا+ س، مذ) 1- اُلو 2- بنجر زمین، بھومی 3- مُلک، علاقہ، دِگی: 'جمن تے بُوم کیچم میرا' (غلام رسول) 4- مجازاً..... بے وقوف، بُدھو، تنہائی پسند

بُوم اُل حشر: (فا، مذ) قیامت دا دِن، دِگی: 'پڑھنے والے نوں غم کوئی بُوم اُل حشر ہوئی' (گُل)

بُومبا: (مذ) 1- پانی دی تیز دھار، چشمہ 2- فوارہ 3- ٹونبا، پھوہیا، رُوں دا پھبا

بُومبی: (مو) 1- کسے چیز دا نوکدار سِرا 2- پانی دی چھوٹی تیز دھار

بومی: (مذ) راجپوتاں دی اِک گوت

بون: (مذ) ویکھو: بونا

بونا: (فعم) 1- بیجنا 2- بجائی دا موسم، فصل **بیجن** دی رُت

بونا: (مذ) 1- جولاہیاں دا کم کرن والا 2- چمیار

بونا: (صفت) 1- بہت مدھرا، ٹھگنا، گینڈا، گٹھ مٹھ 2- مدھرے قد دا آدمی

بُونار: (مذ) بلُوط دے درخت دی چھڑی

بُونب: (مو) 1- چوٹی، بلندی، اُتلا سرا 2- نخرا، غرور، گھمنڈ

بُونبا: (مذ) 1- بُلبُلہ 2- پٹاری 3- کرونبل 4- پھُمن، بُنبل 5- پھوہیا، پھاہیا، رُوں دا ٹونبا، پھبا

بوُنبل پانداں: (مذ) گنے دی آک

بونبھاٹ: (مو) مچھر دی آواز

بونبی: (مو) چھوٹی پٹاری

بونتر: (مذ، صفت) گھبرایا ہویا، پریشان

بونترا: (صفت) بے سُرتا، گھابریا ہویا، ونگی: 'کوئی بونتراں وانگ مونہہ چک تُر دی، جیویں اُونٹھنی بناں مہار پھر دی' (گشتہ)

بونترنا: (فل) سُرت نہ رہنا، مت ماری جانا، گھابر جانا

بونتریا: (مذ، صفت) سُرت گوا بیٹھا بندہ، گھبرایا ہویا

بونتریا ہونا، (محا) بونتریا پھرنا، گھبرایا ہویا ہونا

بونتریا ہوون، (محا) حیران ہویا ہوون، گھابریا ہویا ہوون، بوندل جاون، حیران ہو جاون، ہکا بکا ہو جاون

بونتلن: (مصدر) بوندرن، بونترن، پریشان ہوون، ڈورا بھورا ہوون، چکراون

بونٹ (Bonnet): (انگ، مذ) ٹرک، کار وغیرہ دے انجن دا اُپرلا ڈھکن

بونجا: (صفت، عدد) پنجاہ جمع دو، 52

بونجل: (مذ، صفت) آڈا، ترچھا، اُریب

بونجواں: (عدد، صفت) بونجا دی گنتی پوری کرن والا، پنجاہ تے دونہہ دی واری والا

بونجی: (مو) تاش دے سارے پتیاں دی بازی ہر جاون

بونچ: (مذ) سنگھنا بن یاں جنگل

بونچھل: (لہند، مو) پوچھل، دُم

بوند: (مو) 1- ٹیپا، تُپکا، قطرہ 2- مینہہ دی کنی 3- بند، منی 4- کپڑے تے بندیاں دا چھاپا، بونداں والا کپڑا، ٹمکدیاں والا کپڑا

بوند بوند مل کے ہی ساگر بن دا ہے، (اکھا) جدوں چھوٹی توں چھوٹی بچت دی اہمیت دسنی ہووے تاں کہندے نیں

بوندبھر، (صفت) قطرے جنا، رتا کو، رواں کو تھوڑا جیہا، ماسا کو

چکنے گھڑے تے بوند نہیں ٹھہردی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ڈھیٹ تے کسے گل دا کوئی اثر نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

سوات بوند/ سوانت بوند، (مو) مینہہ دی اوہ کنی جو سواتی نچھتر والے دن سدھی سپی دے مونہہ وچ پے کے موتی بن جاندی ہے

بوندا: (صفت) بوندلیا ہویا، گھبرایا ہویا

بوندا: (مذ) 1- ڈوڈا، پھل 2- بوند دا مکڑ 3- پھُہار

بوندا باندی، (مو) کن من، کوئی کوئی کنی ڈگنا

بوندا باندی کرن، (محا) رودن، اتھرو کیرن

بوندا باندی ہوون، (محا) پھوہار ہوون، تھوڑا تھوڑا مینہہ پون، باجری ڈگن

بوندار: (مو) بچھاڑ، واچھڑ

بونداں: (مو) بوند دی جمع، قطرے

بونداں آجاون/ بونداں آون، (محا) مینہہ پون، بارش لتھن

بونداں آونا، (محا) مینہہ پینا، کنیاں ڈگنا

بوندر: (صفت) بونتل، پریشان، بدحواس، بے سُدھ

بوندرنا: (فل) بونترنا، بونتلنا، گھبرا جانا

بوندکی: (مو) چٹ، چھٹ، نشان

بوندل جانا: (محا) گھبرا جانا، سُرت نہ رہنا، مت ماری جانا

بوندلا: (مذ، صفت) گھبرایا، جس نوں سُرت نہ ہووے

بوندلاونا: (فل) سُرت مار دینا، مت مار دینا

بوندلاہٹ: (مو) بوندلاپن، گھبراہٹ

بوندلنا: (فل) سُرت نہ رہنا، مت ماری جانا، گھبرا جانا

بُوندی: (مو) 1- ویسن دی پھکّی تے چھوٹے سائز دی گُندی، پکوڑی 2- دہی وِچ پائی ویسن دی گُندی، پکوڑیاں 3- نِکّے چھالے والے پگ 4- گھنگلیاں، بُلکیاں 5- چھاپے والے کپڑے دی اِک قسم 6- بُوند، قطرہ

بُوندی دے لڈّو، (مذ) ویسن دی بُوندی دے بنائے لڈو

بُوندیاں: (مو) ویکھو: بُوندی

بُونڈا: (مذ) 1- گاجر، مُولی وغیرہ دا پچھلا حصّہ جتھوں ہرے پتّے شروع ہوندے نیں 2- پُونچھ، چھوٹی جیہی پُونچھ، کٹی ہوئی پُونچھ 3- پچھلا حصّہ، لکڑی دا اوہ دُم والا حصہ جتھے وال اُگّے ہوندے نیں 4- مُڈھ 5- ڈھوئی، پٹھ

بُونڈا اچّی پھِرنا، (محا) ہنکار وچ پھِرنا، غرور کرنا

بُونڈا اکڈھنا، (محا) سر دھڑ نالوں وکھ کرنا

بونڈلا: (مذ) واورولا، بگولہ

بُونڈن: (مو) سُورنی

بونڈو: (مذ) ویکھو: بونڈی

بونڈی: (مذ، صفت) مُنڈے بازی کراون والا مُنڈا

بُونڈی: (مو) ویکھو: بُونڈا

بُونڈے: (فم) بُونڈ نُوں، ڈھوئی نُوں

بُونڈے اگ لاون (محا) غصہ چڑھاون

بُونڈے اگ لاونا، (محا) چُک دینا، اُکساہٹ دینا

بُونڈے اَگ لگ جاون/ بُونڈے اگ لگن، (محا) غصہ کھاون، سڑن بھجن

بُونڈے اَگ لگنی، (محا) دُکھی ہونا، سڑنا

بونس (Bouns): (انگ، مذ) اوہ پیسے جیہڑے ملازماں نوں تنخواہ توں علاوہ بطور انعام دِتے جاندے نیں

بونسری: (مو) بنسری، مُرلی

بونک دیہاڑے: (محا) بانکے دیہاڑے، مندے حال

بونگ: (مو) 1- شیر دی آواز، چنگاڑ 2- گُونج، گرج 3- تیزی، کاہلی

بونگ پُنا وکھاون، (محا) اُوت پُنا وکھاون، بے وقوفی وکھاون

بونگ پُنے توں کم لَون، (محا) بے وقوفی کرن، اُوت پُنے توں کم لَون، کھچ مارن

بونگا: (مذ، صفت) اُوت، جھلّا، بے وقوف، بُدھو، بے عقل، بے وصفا

بونگا پُنا، (مذ) جھلّا، اُوت پُنا، مورکھتا

بونگا ہوون، (محا) بے وقوف ہوون، کچّا ہوون، اُوت ہوون، جھلّا تے بُدھو ہوون

بُونگا: (مذ) ویکھو: بُنگا

بُونگا: (مذ) 1- گونگا 2- گُونج، گرج

بُونگاٹ: (مو) 1- شیر دے مسلسل بولن دی اواز 2- گُونج، گرج

بُونگاں: (مو) ویکھو: 'بونگ' جیہدی ایہہ جمع اے

بُونگاں بنّھن، (محا) بہت تیز چلن

بُونگاون: (مصدر) 1- بُوکاون، بُکاون 2- گجاون 3- گونجاون

بُونگرے: (مذ) مُولی دیاں پھلیاں، پکاون والی اِک سبزی، منگرے، مونگرے

بُونگن: (مصدر) 1- بُکّن، بوکن، شیر دا دھاڑن، گجّن 2- گُونجن، لاٹو دا آواز کڈھن

بونگھ: (ج، مو) شیر دی گرج دار آواز، دھاڑ

بونگی: (مو) 1- بونگا دی تانیث 2- جھلّی تے کچّی گل، فضول گل، ہتھلی

بونگی مارن، (محا) فضول گل کرن، جھلّیاں والی گل کرن

بونگیاں: (مو) بونگی دی جمع

بونگیاں مارنا، (محا) جھلیاں جھلیاں گلاں کرنا، بے وقوفی دِیاں گلاں کرنا

بُونگیوَن: (مصدر) 1- بوکیون، دھاڑ مریون، بکیون، گجیوَن 2- گونجیوَن

بونہڑی: (مو) ویکھو بُہنی

بونہنسا: (فل) ویکھو بہسن

بُونہہ: (اعوان) بہوں، بہت، ونگی 'کایاسی میں بُونہہ سوہنا'

بونی: (مو) 1- جولاہیاں دا کم کرن والی چمیاری 2- جولاہیاں دا کم کرن والے چمیار دی گھر والی 3- بوہنی، پہلی وٹک

بُوں باں: (مو) پھوں پھاں، آکڑ شاکڑ، ٹوہر

بوں بوں: (مذ) 1- کتے دے بھونکن دی اواز 2- ویہلا رولا 3- بے کارجتن 4- کم وزن تے ہون والی دُرگت

بوں بج گئی، (اکھا) جدوں کم وزن تے بے عزتی ہو جاوے تاں کہندے نیں

بووائی: (مذ) چرواہا، آجڑی

بوونا: (فعم) بیجنا

بوہ: (صفت) بہت، بہت زیادہ، ڈھیر، بہوں

بوہ: (ضم) اوہ

بُوہا: (مذ) 1- در، دروازہ 2- ڈیوڑھی 3- کھڑکی 4- تختہ

بُوہا آباد ہو جاوَن، (محا) ویکھو: بُوہا آباد ہونا

بُوہا آباد ہونا، (محا) گھر وسنا، گھر آباد ہونا، ونگی: 'بُوہا پرت کے نہیں آباد ہونا، داغ ہرنیاں وانگ لگایا وے'

بُوہا بھڑن، (محا) 1- گھر والی دا مر جاوَن 2- سُنج ہو جاوَن، ویران ہو جاوَن

بُوہا بھھن، (محا) 1- زور نال بوہا کھڑکاوَن 2- بار بار کسے دے گھر جاوَن

بُوہا بھننا، (محا) ویکھو: بُوہا بھھن

بُوہا بھیڑ دیوَن / بُوہا بھیڑن، (محا) 1- دروازہ بند کر دیوَن 2- مِلن ورتن چھڈن 3- جواب دے دیوَن

بُوہا بھیڑنا، (محا) گھر والی دا مر جانا

بُوہا پٹ مارن، (محا) 1- تکرار کرنا 2- بار بار آن دھمکنا

بُوہا ٹھکورن/ بُوہا ٹھکورنا، (محا) 1- پھیرے پاوَنا، کسے دے گھر وار وار جانا 2- بُوہا کھٹکھٹاوَنا

بُوہا چِنا، (مذ) گھر بار، ونگی: 'بوہا چِنا سکھ رکھیں' (سسّی)

بُوہا دینا، (محا) بُوہا بند کرنا

بُوہا دیوَن، (محا) بوہا بند کرن، دروازہ ڈھو دیوَن

بُوہا ڈھو دیوَن، (محا) بُوہا بھیڑ دیوَن، دروازہ بند کر دیوَن

بُوہا ڈھولوَن، (محا) بوہا بھیڑ لوَن، دروازہ بند کر لوَن

بُوہا ڈھونا، (محا) دروازہ بھیڑنا پر کُنڈا نہ لاوَنا

بُوہا ڈھووَن، (محا) ویکھو: بُوہا بھیڑن

بُوہا ڈین، (محا) دروازہ بند کرنا

بُوہا کھڑکاوَن، (محا) 1- گھروں بُلاوَن 2- مدد طلب کرن، منت کرن، ترلا مارن 3- چوکنا کرن

بُوہا کھل پوَن، (محا) 1- رستہ بن جاوَن 2- گھر وسّن 3- ویاہ ہو جاوَن

بُوہا کُھلا ہونا، (محا) آوَن دی اجازت ہونا

بُوہا کُھلنا، (محا) 1- گھر وسّنا 2- ویاہ ہونا

بُوہالاہن/بُوہالاہوَن، (محا) بُوہا کھولن، دروازہ کھولن

بُوہالاہنا، (محا) دروازہ کھولنا

بُوہالگّن، (محا) 1- بُوہا وجن 2- قسمت کھُوٹی ہوون

بُوہا مار دیوَن / بُوہا مارن، (محا) قطع تعلق کرنا

بُوہا مارنا، (محا) ویکھو: بُوہا ڈین

بُوہا مَل کے بہہ رہوَن/بُوہا مَل کے بیٹھن، (محا) ویکھو: بُوہا مَلن

بُوہا مَلن / بُوہا مَلنا، (محا) 1- دروازے تے اَڑ کے بیٹھ جانا 2- کِسے دے آسرے ہو بیٹھنا

بُوہا وس پوَن، (محا) ویکھو: بوہا آباد ہوون

بُوہا وسنا، (محا) 1- گھر آباد ہونا 2- وِیاہ ہو جانا

بُوہا ولا لوَن/بُوہا ولاوَن، (محا) دروازہ بند کرن، بُوہا بھیڑن

آئے نی نِہنگ، بُوہا کھول دے نِشنگ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ نِہنگ سِنگھاں دا اثر ودھن کارن پنجاب دے لوک اپنے آپ نوں محفوظ محسوس کرن لگ پئے سن تاں کہندے نیں

اکھیں ڈِٹھا چھوڑے تا نہہ، بُوہے آیا موڑے نا نہہ، (اکھا) جدوں کِسے نوں بہت لوبھی دسنا ہووے تاں کہندے نیں

چور بُوہا، (مذ) گُپت راہ، خُفیہ رستہ

گھر دا بُوہا دُوجے پاسے (بنّے) لاونا، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وِکھاوا کرے تاں کہندے نیں

گھر دا بُوہا دُوجے دا ہونا، (محا) کِسے دوسرے واسطے بے لوڑا خرچ کرنا

بوہار: (مذ) 1- بوہکر دین ویلے اُڈیا گردا، دھوڑ 2- جھاڑو دین دا عمل 3- گندگی، مَیل، کوڑا، فضلہ، نجاست 4- کمرے دی چھت ہیٹھ بنایا چھوٹا جیہا کمرا، جھلانی، میانی

بِوہار: (مذ) وِوہار، ورتارا، ونگی: 'مہر بیشک بِوہار کریئے، وچے اندروں کام دی تار مائیؔ'

بوہارا: (مذ) 1- کھجوراں دے ڈُنڈلاں توں کھجوراں لاون توں بعد جھاڑو بناون دے کم آوندا اے 2- جھاڑو، بُرش، بوہکر

بوہارنا: (فعم) ویکھو: بُہارنا

بوہیٹ: (مو) بھج نٹھ، نس بھج

بوہیٹ کرنا، (محا) مار دینا

بوہتھ: (مذ) ویکھو: بہتھ

بوہٹ: (مذ) ویکھو: بوہٹا

بوہٹا: (مذ) 1- پنچھی، بوہیا، چھکو 2- بازو بند، ناڈ، بے حد، بے شمار 2- بانہہ تے بنھن والا تعویذ

بوہٹی: (مو) چھوٹی پچھی، چھوٹا چھکو، چھوٹا بوہیا

بوہجا: (مذ) بھار

بوہر: (صفت) اُجڈ، جاہل، بے وقوف

بوہر کھُل جاون/بوہر کھُلن، (محا) مال دولت آون

بوہرا: (صفت) 1- مسلماناں دی میمن قوم دی اِک ذیلی ذات جیہڑی تجارت دے پیشے نال جُڑی اے 2- ساہوکار

بوہڑ: (مذ) اِک رُکھ دا ناں، بوڑھ

بوہڑ داڑھیا، (مذ) بوڑھ دی داڑھی ورگی داڑھی والا بندہ

بوہڑ دی داڑھی، (مو) بوڑھ دے رُکھ دیاں لمکدیاں پتلیاں، لمیاں شاخاں جو زمین وِچ جا کے مُڑ جڑھاں بن جاندیاں نیں

بوہڑ: (مو) بڑھک

بوہڑ مارنی، (محا) بڑھکنا، بڑھک۔ مارنا

بوہڑ: (فعمر) بوہڑنا دا فعل امر، پھیر، پھر

بوہڑن: (مصدر) ویکھو: بوڑھن

بوہڑی: (مو) ویکھو: بوڑھی

بوہڑی پاون، (محا) ویکھو: بوڑھی پاون

بوہڑیو: (فعمر) بوہڑنا دا فعل امر، بوڑھیو، پرتیو، واپس آؤ

بُوہسَر: (مذ،صفت) طنزاً موٹے تے سُست آدمی نوں کہندے نیں

بوہکر: (مو) تھاں صاف کرن والا مانجا، جھاڑو، بہاری

بوہکر پُٹھی کری پھرنا، (محا) کسے دا بُرا منگدے رہنا

بوہکر پھرن / بوہکر پھر جاون، (محا) 1- صفایا ہو جاون، ککھ نہ رہون 2- اُجاڑ ہو جاون، رڑی ہو جاون 3- بربادی ہو جاون، تباہی پھر جاون

بوہکر پھیر دیون، (محا) 1- صفائی کر دیون 2- صفایا کر دیون، ککھ نہ چھڈن 3- اُجاڑ دیون، رڑی کڈھ دیون 4- بربادی کر دیون، تباہی پھیر دیون

بوہکر پھیرن، (محا) ویکھو: بوہکر پھیر دیون

بوہکر دیون، (محا) جھاڑو دیون، صفائی کرن

بوہکر مارن، (محا) ویکھو: بوہکر دیون

بُوہکنا: (فل) اُچی اُچی رونا

بُوہکی: (مو) کپاہ دا پھل

بوہل: (مذ) غلے دا ڈھیر، ونگی: بوہل زندگی دا دِنے راتیں ڈھووِیں، تولی جاوندے وانگ دھڑوائیاں اے (عارف)

بوہل چانگنا، (محا) بوہل نوں پِنجھے چھج نال پدھرا کرنا

بوہل سانبھنا، (محا) بولھ دا ڈھیر لاونا

بوہل لاونا، (محا) 1- ڈھیر لاونا 2- کسے چیز نوں اکٹھا کرنا

چھولیاں (جواں) دا بوہل کھوتا رکھوالا، (اکھا) جدوں کوئی چیز کسے اجیہے آدمی دے سپرد کر دتی جاوے جس توں ہر حالت وچ نقصان ہونا ہووے اودوں کہندے نیں

بوہُل: (مذ) ویکھو: بولھ

بوہلا: (مذ) 1- اُوٹھ دے مُونہہ تے چڑھاون والا ماسک یاں چھکا 2- تازہ دُدھ دین والی گاں یاں مجھ دا دُدھ، گاں مجھ دے سُون مگروں تقریباً (لگ بھگ) ست دِناں دا دُدھ جیہڑا سیک لوایاں پھٹیاں والا گاڑھا ہو جاندا اے، کھیس

بوہلا دُدھ، (مذ) ویکھو: بوہلا

بوہلتا: (مو) کثرت، وادھ، زیادہ ہون دی حالت

بوہلی: (مذ) تَرن سے بانہاں مارن دی حالت

بوہلی: (مو) 1- بولھ وانگ لگی ڈھیری، چھوٹا بولھ، ڈھیری 2- پھوڑے وغیرہ وِچ کیڑیاں دا اِکٹھ

بُوہلی: (مو) قمیض یاں کوٹ وغیرہ دی بانہہ، آستین، بانہہ

بُوہلی کُتا: (مذ) انگریزی لفظ "Bull Dog" دا پنجابی رُوپ، چوڑے مُونہہ والا اِک قسم دا کُتا

بُوہلیاں مارن: (محا) بغلاں وجانا، ہتھ پیر مارنا

بوہنا: (فل) ویکھو: بہنا

بوہنا: (فعم) 1- تکرار کرنا، بحث کرنا، تُو تُو مَیں مَیں کرنا 2- واہنا، بجائی کرنا

بوہنی: (مو) 1- دُکان کھولن تے سبھ توں پہلی وِٹک 2- پہل

بوہنی کرن، (محا) 1- دُکان کھولن مگروں نقداں دا سودا ویچن 2- پہلی وَٹک کرن 3- ابتداء کرن

بوہنی کرنا، (محا) پہلی وار سودا نقد ویچنا

بونی نہ ہونا، (محا) کوئی وی سودا نقد نہ وِکیا ہونا

بونی ہو جاون / بونی ہوون، (محا) 1- دُکان کھولن مگروں نقداں دا پہلا سودا وِکن 2- پہلی وَٹک ہوون 3- ابتدا کرن

پہلی بونی سدا ہی سونی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پہلی وَٹک چنگی ہووے تاں سارا دِن وَٹک چنگی ہوندی ہے تاں کہندے نیں

بوہی: (ضم) اوہ ہی، اوہ، آپے

بُوہے: (مذ) ویکھو: بُوہا جیہدی ایہہ جمع اے

بُوہے آئی جنج، وِنھّو کُڑی دے کن، (اکھا) جدوں کوئی کم وقت سِر تاں نہ کیتا جاوے پر عین موقعے تے کاہلی نال کرنا پوے تاں کہندے نیں

بُوہے اگے کِکری، رہی سواری سِکری، (اکھا) جدوں کوئی کسے تھاں تے جان لئی بالکل تیار رہے پر اچانک جا نہ سکے تے آساں تے پانی پھر جاوے تاں کہندے نیں، جیویں کہ: 'نہاتی دھوتی رہ گئی تے مونہہ تے مکھی بہہ گئی'

بُوہے بٹھاون، (محا) ویاہی کُڑی نوں پیکے چھڈ دیون

بُوہے بٹھاونا، (محا) ویکھو: بُوہے بٹھاون

بُوہے بُوہے اپڑن، (محا) ویکھو: بُوہے بُوہے پھرن

بُوہے بُوہے پھرن / بُوہے بُوہے پھرنا (بھونا)، (محا) 1- در در دھکے کھانا 2- پِنّا، بھیکھ منگنا

بُوہے بُوہے ٹُرن / بُوہے بُوہے منگدے پھرن، (محا) ویکھو: بُوہے بُوہے پھرن

بُوہے بُوہے جاون، (محا) 1- در در جاون 2- خیرات منگنا

بُوہے بیٹھنا (بہنا)، (محا) 1- کسے کُڑی دا اپنے ماپے گھر ہی رہنا، بیوہ یاں طلاق یافتہ ہونا 2- دھرنا مارنا

بُوہے پٹ مارن، (محا) 1- تکرار کرنا 2- وار وار آن دھمکنا

بُوہے تک پھیلنا، (محا) بہت نزدیک آ جانا

بُوہے چھِر مارن، (محا) ویکھو: بُوہے پٹ مارن

بُوہے دی مٹی پٹنا، (محا) 1- گھڑی مُڑی پھیرے پاونا 2- منگن لئی وار وار جانا

بُوہے دی ہمسائی بنن، (محا) پرائے گھر جاون، دِھی ویاہی جاون

بُوہے غم دا ہاتھی بنھنا، (محا) بہت ہی غم سہیڑ لینا، ونگی: 'دِلا نہ بن سُستاں دا ساتھی، نہ بنھ بُوہے غم دا ہاتھی' (امرداس)

اوہ رن کیہ ویاہی، جیہدے بُوہے جنج نہ آئی، (اکھا) جدوں اُدھلی ہوئی تیویں نوں نِندنا ہووے تاں کہندے نیں

سدّیا نہ بُلایا، تُبر بُوہے آیا، (اکھا) جدوں بُلایا تاں اک نوں وی نہیں تے سارا ٹبر ماہی آ جاوے تاں کہندے نیں

کُتا اوہ جان، جو دِھی دے بُوہے بیٹھے آن، (اکھا) جدوں کوئی آدمی اپنی دھی دے گھر زیادہ رہے تاں کہندے نیں

ہاتھی بُوہے تے بنھنا، (محا) مفت دا خرچ کھڑا کر لینا

یرانے لاونے ہاتھیاں نال تے بُوہے رکھنے نیویں، (اکھا) جدوں اپنے توں وڈے نال دوستی لاون تے پگا نہ سکے تاں کہندے نیں

بوہیوں اُٹھاونا، (محا) دِھی بھین دا ویاہ کرنا

بُوہیوں کڈھن، (محا) گھروں کڈھن، دھکا دیون

بوہیا: (مذ) 1- نِکی ٹوکری، چھکو، چھِچھی، باسکٹ 2- شگناں دی مٹھیائی

بوہیا بھیجنا، (محا) ویکھو: بوہیا گھلنا

بوہیا گھلنا، (محا) کسے تہوار وغیرہ دے موقعے تے ویاہیاں دھیاں

نوں مٹھیائی وغیرہ بھیجنا

بوہیہ: (مذ) اکٹھ، سموہ، اجتماع

بوھٹا: (ج، مذ) 1- بازو تے بھنن والا اک تعویذ 2- اک زیور، بازو بند، ونگی: 'وینی نوں تکن تے پچھے تھا ئب بوھٹیاں دی' (باڈھو)

بوھڑوی: (مو) بوہنی دا وکاؤ، دھن

بُوھٹی: (مو) بوہنی، وکری دی شروعات، پہلی خریداری

بوھل: (مو) سالانہ تحفہ جیہڑے مسلمان اپنے مُرشد نوں دیندے نیں

بوئی: (مو) چھوٹی جھاڑی، جڑی بوٹی، لدھی ہوئی ویل یاں پھُل

بُوئی: (مو) 1- اک پودا جیہڑا بیریاں تے اُوٹھاں لئی بطور چارا ورتیا جاندا اے تاں ایہدے پتے بطور دوائی استعمال ہوندے نیں 2- بُوتھی، جھبو

بُوئی چوئی، (مو) چھوٹے قد دی بوٹی جو دوائیاں وچ ورتی جاندی ہے

بُوئی کلاں، (مو) وڈے قد دی بوٹی جس دا پھوس سرہانے بھرن دے کم آوندا ہے اتے دوائیاں وچ وی ورتیا جاندا ہے

بُوئی: (اعوان، حرفِ ندائیہ) اُوئی، ہائے

بُوئی بُوئی، (اعوان) ہائی ہائی، اُوئی اُوئی

بُوئی بُوئی کرنا، (محا) حال دُہائی کرنا

بوئے: (حرفِ استعجاب) حیرانی ظاہر کرن سے ورتیا جان والا شبد، ہیں ایہہ کیہ، اوئے

بُوئیاں: (مو) بُوئی دی جمع، بُوٹی

بوئیلا: (مذ) بووالا، ہمک والا

بوئیں: (مو) بُوئی، اک خوشبودار بُوٹی جیہڑی بطور دوائی ورتیندی اے نالے گُگل وانگوں فضا نوں خوشبودار کرن لئی وی دُھکھائی جاندی

اے، رضائیاں وِچ وی بھردے نیں

بویا: (مذ) رُپے پیسے دا ڈھیر، ڈھگ

بویسیان: (مذ، صفت) اوہ جس نوں بواسیر دی بیماری ہے، بواسیر دا روگی

بویسیاں: (مو) بواسیر دے موکے

بِو یک: (مذ) ویکھو: بیک

بِو یکی: (مو، صفت) ویکھو: بیکی

ب...... ہ

بہا: (فا، مذ) مُل

بہا: (مذ) 1- چوڑائی 2- روہ دا بھریا گھڑا

بہا: (صفت) جیہڑا اجرایاں تازہ نہ ہووے، باسی

بہاتہا، (صفت) ویکھو: بہاشِہا

بہاشِہا، (صفت) بہا پیا ہویا

نہ بہابچے نہ کُتا کھائے، (اکھا) جدوں آئی چلائی ہووے اوددوں ورتدے نیں

بہابا: (مذ) چراند وِچ بھیڈاں نوں چراون وجھوں دتی جان والی رقم یاں ٹیکس

بہابی: (مذ) وہابی، ونگی: 'مرزئی بہابی سارے سُنن یاں اوس دا ناواں' (گل)

بہاجھنا: (فعم) دیاجھنا، سہیڑنا

بہاجی: (مو) بیاج، سُود، سُود دی رقم

بہاجی کھانا، (محا) سُودی کاروبار کرن والے کولوں تھوڑی رقم اُدھار لینا

بہادر: (صفت) سُوربیر، سُورما، دلیر

بہادر شاہ ظفر (1862-1775ء): (مذ) مغل راج دا آخری بادشاہ جو اُردو دا مشہور شاعر وی سی

بہادراں دی موتے مرنا، (محا) اپنے فرض نوں نبھاوندیاں ہویاں شہید ہونا

بہادرانہ: (صفت) بہادری والا، دلیرانہ

بہادری: (مو) ہمت، سُورمتائی، دلیری

بہادریاں: (مو) نِکیاں مُرکیاں جو کنّاں وِچ پائیاں جاندیاں نیں

بہار: (مذ) ویہار، ورتارا

بہار: (مو) رُت، موسم، بسنت رُت، سُوبھا، سُہپن، اَنند، خوشی

بہار آونا، (محا) 1- موسم آونا 2- کھیڑا جوانی آونا

بہار آونی، (محا) موسم آونا، کھیڑا، جوانی آونی

بہار پھرنا، (محا) رُت بدلنا، موسم بدلنا

بہاراں کرنا، (محا) بہاراں لُٹنا، عیش کرنا، ونگی: 'باقی جتنیاں ہَیسن کیتیاں نال وزیر بہاراں' (امام بخش)

بہاراں لُٹنا، (محا) مزے اُڈاونا، خوشی منانا

بِہار: (مذ) بھارت دے جنوب ول، اُتر پردیش اتے مغربی بنگال دے وِچکار دا اک صوبہ

بُہارا: (مذ) کھجوراں توڑن توں مگروں کھجوراں دے ڈنڈل، کھجور دی اِک لمّی ٹاہنی

بہارنا/بُہارنا: (فعم) بوہکر دینا، جھاڑو دینا، صاف کرنا

بہارُو: (مذ) بوہکر

بہاری: (مو) زنانیاں دی گالھ

بہاری: (صفت) 1- بہار نال نسبت رکھن والا، بہار دا، موسمی 2- پیلا، زرد، ونگی: اِک کرلئی بہاری (نجم)

بِہاری: (مو) گُرمکھی لپی وِچ ای لئی ورتی جان والا ماترا

بِہاری: (مذ) 1- وِچرن والا 2- کرشن دیوتا دا ناں 3- بِہار دا وسنیک 4- ہندی دا اک مشہور شاعر

بُہاری: (مو) ڈنڈی، جھاڑو، بوہکر

بُہاری پھرن / بُہاری پھرنا، (محا) ہُونجھا پھرنا، بربادی ہو جانی، سبھ کجھ تباہ ہو جانا، ککھ نہ رہنا

بُہاری پھر وَنجن، (محا) ویکھو: بُہاری پھرن

بُہاری پھیرن، (محا) سبھ کُجھ لُٹ لینا

بُہاری دا بنھ کھولنا، (محا) پھُٹ پاونا

پوہ مانہہ دی دیہاڑی، چُلّھا چونکا تے بہاری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پوہ ماگھ دے دِن چھوٹے ہون کر کے روٹی ٹُکر وِچ ہی بیت جاندے نیں اودوں کہندے نیں

چھکّا نہ بُہاری کاہدی بھٹھیاری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اوزاراں بنا کوئی کم نہیں ہو سکدا اودوں کہندے نیں

بہاسنا: (صفت) بچیا کھُچیا

بہاگ: (مذ) بھاگ، قسمت، نصیب

بہاگ: (مو) اوہ جگہ جتھے پشو پانی پین توں پچھوں یاں دن دی گرمی ویلے بیٹھدے نیں

بِہاگ: (ہ، مذ) بلاول ٹھاٹھ دا اِک راگ جیہڑا ادھی رات ویلے گایا جاندا اے، ایہدا مزاج پُرسکون ہوندا اے، ونگی: 'تے آندھ گوانڈھ نے جوگ بہاگ تے کانہڑے چھوہے' (نجم)

بہاگ: (مذ) سویرا، تڑکا، فجر ویلا

بڑی بہاگ، (مو) پوہ پھٹالا، سویرے سار

بہا گڑا: (مذ) ویکھو: بہاگ

بہالنا: (فعم) 1- بٹھاونا، بہاونا 2- قائم کرنا، تھاپنا

بہان: (مذ+ مو) 1- وچھیرا، وچھیری 2- نِکی عمر دی گھوڑی 3- شوخ کُڑی 4- اُجڈ، بے وقوف، احمق، اناڑی

بہان: (ہ، مذ) ویکھو: بہاگ

بہانتا: (مذ) کھوتے دا بچہ

بہانہ: (فا، مذ) 1- ٹال مٹول، عذر، پَج 2- حیلہ، وسیلہ

بہانہ بنانا، (محا) ٹال مٹول کرنا

بہانہ جوڑنا، (محا) بہانہ گھڑنا، بہانہ بناونا، وَنگی: 'عاشق یاں گلانور دا آیا جوڑ بہانہ'

بہانے: (فا، مذ) 1- بہانہ دی جمع 2- (فم) حیلے نال، سبب نال

بہانے باز، (صفت) بہانے لاون والا، بہانے خور

بہانے بازی، (مو) بہانہ لاون دا عمل، بہانے بازی

بہانے بناونا، (محا) ٹال مٹول کرنا

بہانے خور، (صفت) بہانے باز

بہانے خوری، (مو) بہانے بناون دی عادت

بہانے ساز، (فا، صفت) بہانہ لاون والا، بہانے باز

بہانے گھڑنا، (محا) بہانے بناونا

آنے بہانے، (فعم) 1- کسے بہانے نال پج پا کے 2- فضول حیلے

رِزق، بہانے موت، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر کم کسے نہ کسے بہانے نال ہی ہوندا ہے اودوں کہندے نیں

بہاں: (فم) اوتھے

بہاں: (مذ) فصلاں وِچ عارضی قیام، کھیڈ اں وِچ عارضی ڈیرہ

بہاں/بانہہ: (مذ) دستہ، ہتھا

بہاولپور: (مذ) پاکستان دا اِک علاقہ جو پاکستان بنن توں پہلاں اِک ریاست سی

بہاولپوری: (صفت) بہاول پور دا، بہاولپور دا وسنیک

بہاولپوریا: (مذ، صفت) ویکھو: بہاولپوری

بہاونا: (فعم) بٹھاونا

بہاؤ: (مذ) پانی دی روانی

بہاؤنا: (فعم) ویکھو: بہاونا

بہائی: (مو) واہی، کاشت کاری

بہبت: (مو) وہبت داوگاڑ

بہبتی: (مو) ویکھو: بہبتی

بہبل: (مذ) 1- بے چین، بے قرار، وِیاکل 2- اُتاولا، کاہلا، وَنگی: 'میں ہاں دُکھیا برہوں لُوٹھا ببہل کام ستایا'

بہبلتا: (مو) 1- بے قراری، بے چینی، وِیاکلتا 2- اُتاولا پن، کاہلا پن، تجسس

بہبلو: (صفت) بہت، زیادہ، وادھو

بہبُود: (فا، مو) بھلائی، چنگیائی، فلاح، وَنگی: 'ہاشم سمجھ بہبود پیارے، توں خاکی ہیں بن خاکی' (ہاشم)

بہت: (مذ+مو) رہت بہت، رہنا سہنا، طریقہ، وسیب، مجلس، صحبت

بہُت: (صفت) 1- زیادہ، کافی، چوکھا 2- کئی، چنگی طرحاں

بہُت اچھا، (کلمۂ ایجاب) بہت بہتر، ٹھیک، درست، اچھا جی، سر متھے تے

بہُت اُچیرا اُڈ جاون/ بہُت اُچیرا اُڈّن، (محا) 1- بہت ترقی کرن 2- حیثیت توں ودھ گلّاں کرن 3- مغرور ہیا جاون

بہُت باریک پیہوٗن، (محا) 1- بہت سوچ وچار کرن 2- نکتہ

چینی کرن، مین میخ کڈھن

بہُت باریک کتن ، (محا) ڈھیر سوچن، وہم دی حد تائیں گوہ وچار کرن

بہُت بُرا کرن، (محا) 1- ڈھیر بھیڑا کم کرن 2- وڈّی غلطی کرن

بہُت بُرا ہو جاون/ بہُت بُرا ہوون، (محا) 1- بہُت مندا کم ہوون 2- وڈّی بھُل ہوون

بہُت بُری کر دیون/ بہُت بُری کرن، (محا) 1- ڈھیر بے عزتی کرن، بہت ہتک کرن 2- وڈّی بھُل کرن

بہُت بُری ہوون، (محا) 1- بہُت ہتک ہوون، ڈھیر بے عزتی ہوون 2- بہت وڈّی بھُل ہوون

بہُت بڑی بھُل ہو جاون/ بہُت بڑی بھُل ہوون ، (محا) بڑی وڈّی غلطی ہوون

بہُت بہُت ، (صفت) بہت زیادہ، ڈھیر سارا

بہُت بہُت پچھن ، (محا) کسے دی خیریت بارے چنگی طرحاں پتا لوٗن

بہُت بہُت پُچھنا ، (روزمرہ) کسے نوں دُوجے دی خیریت پچھن بارے تاکیداً آکھدے نیں

بہُت بہُت سلام آکھن ، (محا) تاکیداً سلام کہون

بہُت بہُت سلام آکھنا، (روزمرہ) کسے بندے نُوں کسے ہور بندے نال مِل کے سلام پہنچاؤن دا آکھنا

بہُت بہُت سلام آکھیں، (روزمرہ) کسے راہیں تاکیداً سلام اپڑان لئی آکھیا جاندا اے

بہُت بہُت سلام کہنا ، (روزمرہ) ویکھو: بہُت بہُت سلام آکھنا

بہُت بہُت سلام کہون، (محا) ویکھو: بہُت بہُت سلام آکھن

بہُت بہُت سلام کہیں ، (روزمرہ) ویکھو: بہت بہت سلام آکھیں

بہُت پُتّیں کُل مہنا ، بہت میہیں کم گھٹ ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بہتے پُتر اں چوں کوئی نہ کوئی بھیڑا نکل ہی آوندا ہے اتے کُل نوں بدنام کر دیندا ہے، اوددوں کہندے نیں نالے بہتے لوکاں نال کم گھٹ ہوندا اے

بہُت چل نِکلن ، (محا) 1- بہت وِکن لگ پین 2- بہت مشہور ہوون 3- بہت چالاک ہوون 4- بڑا گستاخ ہوون 5- ڈھیر گھمنڈ کرن

بہُت خاک اُڈ جاون/ بہُت خاک اُڈّن ، (محا) 1- بڑی کھجل خواری ہوون 2- بڑی مٹی پلیت ہوون ، بہت ذلیل ہوون

بہُت خاک چھان لوٗن / بہُت خاک چھانن، (محا) بہت کھجل ہوون، ڈھیر جتن کرن

بہُت خوب ، (کلمۂ ایجاب) بہت اچھا، ٹھیک اے

بہُت دم دلاسا دیوٗن ، (محا) بہت تسلی دیون، ڈھیر حوصلہ دیوٗن

بہُت دِن چڑھ آون ، (محا) سورج بہت اُتانہہ آ جاون، دن دا بہتا حصہ گزر جاون

بہُت دِن چڑھا دیوٗن ، (محا) ڈھیر چر کر دیون، بہت دیر کر دیون

بہُت دِن چڑھے آون ، (محا) چر کا آون ، دیر نال آون

بہُت دِن چڑھے جاون ، (محا) چرکا جاون، دیر نال جاون

بہُت دِن یاد آون ، (محا) ڈھیر یاد آون ، دُکھ ہوون ، کلیجہ مونہہ نوں آون

بہُت دند پیہوٗن ، (محا) 1- غصّے نال لال پیلا ہو جاون 2- ڈھیر لالچ تے حرص کرن

بہت دور نکل جاون / بہت دور نکلن، (محا) 1- ڈھیر پرانہہ چلا جاون 2- بہت اگے نکل جاون، ترقی کر جاون 3- بڑا چالاک ہو جاون

بہت رات ہو جاون، (محا) کافی ساری رات گزر جاون

بہت رات گئے آون، (محا) رات نوں بہت چر کا آون، کویلے آون

بہت رات ہوئے تے آون، (محا) ویکھو: بہت رات گئے آون

بہت سارا، (مذ، صفت) بہت سارا، بہت زیادہ، کافی، چوکھا

بہت سر مارن، (محا) بڑی کھیچل کرن، بہت کوشش کرن، ڈاڈھا جتن کرن

بہت کجھ، (صفت) 1- بہت، کافی، وڈا، وادھو 2- دھن، دولت، جمع جوڑ

بہت کجھ آکھ دیوٗن، (محا) 1- سمجھا دیون 2- اُچی نیویں آکھ دیوٗن، بُرا بھلا کہون

بہت کجھ آکھن / بہت کجھ کہون، (محا) 1- چرتا ئیں آکھن ویکھن، سمجھاون 2- منتاں ترلے کرن 3- اُچی نیویں آکھن، بُرا بھلا آکھن

بہت کر کے، (فر) بہتا توں بہتا، زیادہ توں زیادہ، اکثر، بار بار، عام طور تے، عموماً

بہت کرن، (محا) 1- حد کرن 2- بُری کرن، بےعزتی کرن

بہت کھیہہ اُڈ جاون، (محا) ویکھو: بہت خاک اُڈن

بہت کھیہہ اُڈاون، (محا) 1- بہت خاک اُڈاون، ڈھیر کھیچل کرن، چوکھا جتن کرنا 2- بڑی آوارگی کرن

بہت کھیہہ اُڈن، (محا) ویکھو: بہت خاک اُڈن

بہت کھیہہ کھاون، (محا) بہت آوارگی کرن، ڈھیر بدکاری کرن

بہت گھول میل ہوون، (محا) گوڑھی یاری ہوون، بہت زیادہ تعلق ہوون

بہت مبارک، (کلمۂ ایجاب) بہت اچھا، برکت دا موجب ہووے

بہت مٹی اُڈ جاون / بہت مٹی اُڈن، (محا) ویکھو: بہت خاک اُڈن

بہت مٹی اُڈا دیوٗن، (محا) ویکھو: بہت خاک اُڈاون

بہت مٹی پلیت کر دیوٗن / بہت مٹی پلیت کرن، (محا) بہت ذلیل کرن، ڈھیر بےعزتی کرن

بہت مٹی پلیت ہو جاون / بہت مٹی پلیت ہوون، (محا) بہت زیادہ ذلیل ہوون، ڈھیر بےعزتی ہوون

بہت وڈی بھُل ہو جاون / بہت وڈی بھُل ہوون، (محا) ویکھو: بہت بڑی بھُل ہوون

بہت ہوون، (محا) 1- حد ہوون 2- زیادہ ہوون، کثرت نال ہوون 3- بڑی ہوون، بےعزتی ہوون

بہتا: (مذ، صفت) کثرت نال، کافی، ڈھیر سارا، چوکھا، کئی، زیادہ

بہتا باریک پیہن / بہتا باریک پیہوٗن، (محا) 1- بہت سوچ وچار کرن 2- نکتہ چینی کرن، مین میخ کڈھن

بہتا باریک کتّن، (محا) ویکھو: بہت باریک کتّن

بہتا بن بن بہوٗن / بہتا بن بن بیٹھن، (محا) ویکھو: بہتا بن بن دسّن

بہتا بن بن دسّن، (محا) جھوٹھی بُرائی ظاہر کرن، اپنی اوقات توں

وڈھ ظاہر کرن

بہتا دُور نِکل جاون، (محا) 1- ڈھیر پرانہہ چلے جاون 2- بہت اگے نکل جاون 3- بڑا چالاک ہو جاون

بہتا دُور نِکلن ، (محا) ویکھو: بہتا دُور نکل جاون

بہتا سارا ، (مذ،صفت) ویکھو: بہُت سارا

بہتا سجّن بن جاون/بہتا سجّن بنن ، (محا) بہت نیڑے ہون دا جتن کرن، ایویں کُھل کُھل پَین، خواہ مخواہ دا بیلی بَن بَن بیٹھن

بہتا سِر مارن ، (محا) بڑی کھیچل کرن، بہت کوشش کرن، ڈاڈھا جتن کرن

بہتا کر کے، (فم) بہت کر کے، وڈھ توں وڈھ، زیادہ توں زیادہ

بہتا کُجھ ، (صفت) ڈھیر، بہت سارا، کافی ، وڈا، وادھو

بہتا گھول میل ہو جاون، (محا) بہت بِتا ہوون، گوڑھی یاری ہوون، ہُکھی دوستی ہوون

بہتا لوبھ کرن ، (محا) ڈھیر لالچ کرن

بہتا لوبھ ہوون ، (محا) ڈھیر لالچ ہوون

بہُتات: (مو) بہت زیادہ ہون دی حالت، کسے شے دی کثرت، ودھیرا پن، بڑھوتری، بہتا ہون دی حالت

بُہتان : (عر، مذ) تہمت ،عیب ، بدنامی، الزام، کلنک

بُہتان بنھ دیون/ بُہتان بنھن ، (محا) تہمت لاون، الزام لاون

بُہتان جوڑ دیون/بُہتان جوڑن، (محا) اِلزام لاون، تہمت لا دیون، بُہتان بنھن

بُہتان دھر دیون /بُہتان رکھ دیون ، (محا) ویکھو: بہتان جوڑ دیون

بُہتان لا دیون ، (محا) ویکھو: بہتان جوڑن

بُہتان لگ جاون /بُہتان لگن، (محا) تہمت لگن، اِلزام لگن

بہُتایت: (مو) ویکھو: بہُتات

بہتر : (فا،صفت) چنگیرا، ٹھیک، ودھیرا چنگا، بہت ٹھیک، سوہنا، دو جے نالوں چنگا

بہتر : (عدد،صفت) ستر اُتے دو، 72

بہتّر : (مذ) بار برداری والے جانور، اوہ جانور جیہناں راہیں بار برداری کیتی جاندی اے

بہتّرا/بہتّر یا: (صفت) بہتر سال دا

سترا بہترا / ستّر یا بہتّر یا،(محا) جس دی عقل بُڈھیپے وجھوں ٹھکانے نہ رہے

بہتّر ما/ بہتّر واں: (صفت، عدد) بہتر دی گنتی پوری کرن والا ،اِکتر توں مگرلا، تہتّر توں پہلا

بہتری: (مو) 1- چنگیائی، بھلیائی، اچھائی 2- خوبی، ترقی 3- خیریت

بہتّر یا: (مذ،صفت) بہتا بُڈھا ہون وجھوں جس دی عقل ٹھکانے نہ رہے

بہتّر یا ہویا، (مذ،صفت) ستر یا بہتر یا، بُڈھا

بہتر ین: (فا،صفت) سبھ توں چنگا، سبھ توں ودھیا، اعلیٰ ترین

بہتڑا : (مذ،صفت) بہت زیادہ، ودھیرا

بہتڑی : (مو) بہتڑا دی تانیث

بہتو بہت : (صفت) بہت ای زیادہ

بہتھ : (مذ) بیڑا، جہاز

بہُتی : (صفت،مو) بہُتا دی تانیث

بہُتی چاہنا تھوڑیوں دی جانا، (اکھا) ویکھو: بہُتی نُوں پینا

تھوڑیوں وی جانا
بھتی خاک اُڈاون، (محا) 1- ڈھیر کھیچل کرن، گھنا جتن کرن 2- بھتی آوارگی کرن 3- بہت ذلیل کرن
بھتی خاک اُڈّن، (محا) 1- بڑی کھیچل ہوون 2- بڑی مٹی پلیت ہوون، بہت ذلیل ہوون
بھتی خاک چھانن، (محا) بہت کھجل ہوون، ڈھیر جتن کرن
بھتی رات گئے آون، (محا) رات نوں بہت چر کا آون، کویلے آون
بھتی رات گئے جاون، (محا) رات نوں بہت چر کے جاون
بھتی رات ہوئے تے آون، (محا) ویکھو: بھتی رات گئے آون
بھتی کتھنی، تھوڑی کرنی، (اکھا) جدوں کوئی آدمی گلاں تاں بہت زیادہ کرے پر اصلی کم کجھ نہ کرے تاں کہندے نیں
بھتی کرن، (محا) بڑی کرن، بےعزتی کرن، بہت لاہ پاہ کرن
بھتی کھیہہ اُڈاون، (محا) ویکھو: بھتی خاک اُڈاون
بھتی کھیہہ اُڈّن، (محا) ویکھو: بھتی خاک اڈّن
بھتی کھیہہ کھاون، (محا) بھتی آوارگی کرن، بہت بدکاری کرن
بھتی گئی وِہا، تھوڑی رہ گئی، (اکھا) جدوں کوئی آدمی اپنی عُمر دا ودھیرا حصہ بھوگ لوے اتے بھتے جنجالاں وچ نہ پینا چاہوے اوددوں کہندے نیں
بھتی مٹی اڈاون، (محا) ویکھو: بھتی خاک اڈاون
بھتی مٹی اُڈن، (محا) 1- بڑی کھیچل ہوون 2- بڑی مٹی پلیت ہوون، بہت ذلیل ہوون
بھتی نوں پینا تھوڑیوں وی جانا، (اکھا) جدوں کوئی آدمی ودھیرے لالچ کردیاں ہویاں اپنے کول دی تھوڑی چیز توں وی ہتھ دھو بیٹھے اوددوں کہندے نیں
بھتی وڈی بھُل ہو جاون، (محا) ویکھو: بھتی وڈی بھُل ہوون
بھتی وڈی بھُل ہوون، (محا) بڑی وڈی غلطی ہوون، فاش غلطی ہوون
بھتی ہوون، (محا) بُری ہوون، بےعزتی ہوون
بھتے: (مذ) 1- تولن سے تولے ولوں تیجے دھڑے لئی ورتیا جان والا اکھر 2- بہت سارے، کافی
بھتے اُڈّے مُونہہ وِچ مکھیاں ہی پیندیاں نیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھتا لالچ کرن نال بُرا نتیجہ بھگتنا پیندا ہے اوددوں کہندے نیں
بھتے گھراں دا پروہنا بھُکھا ہی رہندا ہے، (اکھا) جدوں کوئی آدمی کسے کم بارے بہت ساریاں تے آس لائی بیٹھا ہووے پر اوس دا کم بھرے نہ چڑھے اوددوں کہندے نیں
بھتیرا: (صفت) بھتا، زیادہ، بتھیرا، کافی، وادھو
بھتیرڑا: (صفت) بھتیرا، ونگی: 'پیاداؤ بھتیرڑے کھیلدا ہے، جس دی اندروں نیت بدنیت ہووے' (دولت رام)
بُھتا: (مذ) اِک گہنا جو ڈولے تے بنیا جاندا ہے، بانہہ دا اک گہنا، بازوبند
بُھتڑی: (مو) دوہتی، دیاہک
بھتھ: (مو) وِتھ، غلاظت
بھتھ: (فم) بیٹھ کے، ونگی: 'کجل ریکھ نہ سہندیاں پنچھی سُوئے بھتھ' (فر)
بھچھرنا: (فعم) 1- گاڑنا 2- شرارتاں کرنیاں
بھر: (فا،فم) واسطے،لئی
بہر: (فا،مو) 1- خواہش، جنسی عمل دی خواہش 2- ضد، آکڑ

بہر بیٹھنا، (محا) آکڑ بیٹھنا، ونگی: 'قاضی سدّیا پڑھن نکاح نوں جی، ہیر بہر بیٹھی نہیں بولدی ہے' (وارث شاہ)

بہُر : (فم) مُڑ، پھیر، دوبارہ

بہُر بہُر، (فم) بار بار، مُڑ مُڑ

بہرا: (مذ، صفت) 1- جس نوں گھٹ سُنے یاں بالکل ہی نہ سُنے، بولا 2- مجازاً...... بے دھیانا، لا پروا

بہرام: (فا، مذ) 1-ایران دا اک بادشاہ، ونگی: 'سو جمشید ایس محفلوں نسے، سو بہرام رہے ایس مکان' (امر رس) 2- مریخ، پنجویں اَسمان دے اِک ستارے دا ناں، سیّارہ

بہُرڑ : (مذ) پہنچ، امداد، مدد تے آونا

بہرحال : (فا+عر،فم) ہرحالت وِچ، جیویں کیویں، بہ ضرور

بہرصورت : (فا+عر،فم) ہرطرحاں، ہرطریقے نال، جیویں کیویں

بہرنا: (فل) 1- تھرتھر کنبنا، ونگی: 'دیندار مواس ہو بہر بیٹھا، لینے دار ہی اک کے آیا ای' (وارث شاہ) 2- آکڑ نا، ضد وِچ پے جانا

بہرناں : (پو،مذ) لٹو ہونا، عاشق ہونا

بہرنگ: (صفت) باہرلا، باہردا

بہُروپ: (ہ،مذ) 1- نقل، سوانگ 2- بھیس، وکھو وکھ بھیس دھارنا 3- دھوکھا، مکر، شعبدہ فریب، ونگی: 'کنیں سمندراں گانیاں پا گلوچ، سِنگی ناد بہروپ سجاونا اے' (قادری)

بہُروپ بدل لون/ بہروپ بدلن، (محا) سوانگ بھرن، بھیس بدلن، دھوکھا دیون، نقلی روپ بناون

بہُروپ بھرن، (محا) ویکھو: بہروپ بدلن

بہُروپی: (صفت) بہت سارے رُوپاں والا

بہُروپیا: (مذ، صفت) 1- نقلی رُوپ دھارن والا، بھیس بدلن والا، سوانگ بھرن والا، دھوکھے باز، فریبی 2- اوہ شخص جیہڑے طرحاں طرحاں دے سوانگ بھر کے روٹی کماندا اے

بہروں: (فم) باہر ولوں، باہرے پاسیوں

بہرہ : (فا، مذ) 1-فائدہ، حصہ 2- قسمت، نصیب 3- حوصلہ، دلیری

بہرہ مند، (فا،صفت) حصے دار، بھاگوان، نصیباں والا، فائدہ لین والا

بہرہ مندی، (فا،مو) 1- حصے داری 2- خوش نصیبی 3- فائدہ

بہروہل: (مذ) چکّی دا ڈھرا

بہری: (مذ) باز دی نسل دا اِک شکاری پنچھی، جیہڑا گھگیاں کبوتراں نوں شکار کردا اے

بہری بچہ، (مذ) بہری ناں دے پنچھی دا نر

بہری پَون، (محا) 1- بہری دا شکار تے جھپٹن دا عمل 2- گُم صُم ہو جاون

بہری ڈِگن، (محا) ویکھو: بہری پَون

بہرے: (مذ) بہرا دی جمع

بہرے اگّے گانا، گونگے اگّے گل، انھے اگّے نچنا، تنے ال ولل، (اکھا) جیہناں نوں قدر نہ ہووے، اوہناں لوکاں اگّے گل کر کے بے قدری نہیں کروانی چاہیدی

بہڑ : (مو) وہڑ، بہڑکی، وچھی

بہُڑ: (صفت) بے شمار، ڈھیر، بے اَنت

بہڑا : (مذ) 1- وِیہڑا، صحن 2- نوجوان بیل جس نوں خصی نہ کیتا گیا ہووے، وَیہڑا، وَچھا

بہڑکا: (مذ) ویہڑکا، بہڑکا، وچھا

بہڑنا : (فعم) اوڑھنا، ڈُپٹا، چادر یاں کمبل وغیرہ پُورے بدن تے

اوڑھنا

بُہڑنا: (فل) 1- پہنچنا، اپڑنا 2- مدد لئی ویلے سر آونا، مددگار ہونا

جنگلیں گئے نہ بُہڑدے، جوگی کس دے مِت، (اکھا)

جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جوگی کسے دے مِتر نہیں ہوندے، ایہہ تاں ٹُردے پھِردے ہی رہندے نیں اودوں کہندے نیں

بہڑی: (مو) وہڑی، چھوٹی وچھی، نوجوان مجھ، بہڑا دی تانیث، وَیہڑی

بُہڑی: (مو) مدد لئی کیتی گئی پُکار

بُہڑی پاونا، (محا) دُہائی پاونا، چیک چنگھاڑا پاونا، رولا پاونا

بہڑے: (مذ) 1- بہڑا (جوان بیل) دی جمع 2- بہڑنا دا امر، یعنی 'اوہ اوڑھے'

بہزاد: (فا، مذ) اِک مشہور نقاش دا ناں جیہڑا شاہ اسماعیل صفوی دے زمانے وچ سی

بہشت: (فا، مذ) سورگ، جنت

بہشتا: (مذ) ماشکی (طنز نال)

بہشتن: (مو) بہشتی دا مؤنث رُوپ، ماشکن

بہشتی: (فا، مذ، صفت) 1- گلی محلیاں وِچ پانی لیاون والا، ماشکی، سقہ 2- جنت نال جُڑیا، جنت وِچ رہن والا

بہک: (فعم) بہکن توں فعل امر، بہک جا، کُراہے پے جا

بہک جاون، (محا) 1- بھُل جاون، اُک جاون 2- دھوکھا کھاون، کسے دے بھلیویں وِچ آون 3- نِکھڑ جاون

بہک: (مو) 1- پنڈ دے لاگے دی کُھلی تھاں جتھے ڈنگر اکٹھے ہوندے نیں 2- ڈنگراں دی اوہ کمزوری یاں بیماری جس کر کے اوہ اُٹھ بیٹھ نہ سکن 3- ورھیال تھاں 3- جانوراں تے مزارعیاں دی رہائش توں دُور پرے دی تھاں 4- پاکستان دے شمالی علاقہ جات وچ پہاڑاں دی چوٹیاں تے بنائی گئی اجیہی تھاں یاں عارضی مکان جیہناں وچ موسم گرما وچ لوک (زیادہ تر گوجر) اپنی بھیڈ بکریاں یاں دُوجے جانور رکھدے نیں 5- پُٹھیاں سِدھیاں گلّاں 6- بھُل، غلطی

بہکار: (مو) خوشبو دے پھیلن دا اثر، مہکار، مہک، خوشبو

بہکاوا: (مذ) بھُلاوا، دھوکھا، فریب، مکر

بہکاوے وِچ آ جاون/ بہکاوے وِچ آون، (محا) دھوکھے وِچ آون، بھُلیوے وِچ آون

بہکاوٹ: (مو) 1- بہکاوا، ترغیب 2- دھوکھا، فریب

بہکاون: (مصدر) بھُلاون، دھوکھا دیون، جھانسا دیون، کُراہے پاون

بہکاونا: (فعم) 1- جھانسا دینا، دھوکھا دینا 2- کُراہے پاونا، بھٹکاونا

بہکڑ: (مذ، صفت) بیمار ڈنگر، کُردیاں کُردیاں بہہ جاون والا ڈنگر

بہکڑ: (مو) جنگلی بُوٹی، کَوڑی جڑی بُوٹی

بہکڑا: (مذ) 1- بہہ رہون والا ڈنگراں دا اِک روگ 2- سُستی، کالھی، آہلکس 3- (مو) عادت، سبھا، وتیرہ

بہکل: (صفت) اوہ ڈنگر جو کم کردیاں وِچکار ہی بیٹھ جاوے یاں جتن کرن تے وی کم کرن لئی تیار نہ ہووے

بہُکل: (صفت) ویکھو: بہکل

بہکنا: (فل) 1- کسے دے جھانسے وِچ آونا، دھوکھا کھانا 2- کُراہے پیا، بھٹکنا 3- غلطی کرنا، بے عقلی دا کم کرنا 4- تھڑکنا 5- نشے وِچ بکنا 6- ڈنگراں دا کمزوری وجھوں اُٹھ نہ سکنا

بہکھڑنا: (فل) بخشنا، جرح کرنا

بہکیا: (صفت) بہکنا دا صیغہ ماضی مطلق، بہکاوے وِچ آیا ہویا، بھرمیا ہویا

بہل: (مذ) 1- کھتریاں دی اِک ذات 2- بیل، بلد، ڈھگاں 3- (مو)

بیل گاڑی، بہلی، ونگی: 'چاڑھ صاحباں بہل لے جا راوی اتھے کاس نوں محکمہ پایا ای' (محمد بوٹا)

بہل وان، (مذ) بیل چلاون والا، گاڈی

بہل : (مذ) 1- دُوجی واری ہل واہون 2- چھیتی، کاہلی، پھرتی 3- فرصت، ویلھ

بہل کرنا، (محا) جلدی کرنا، چھیتی کرنا، کاہلی کرنا

چِروں بہل کرن، (محا) کسے مندے واقعیاں دے واپرن نوں نیڑے لیاون

چِروں بہل ہون، (محا) بُرا واقعہ چھیتی واپر جاون

بُہل : (ج، مذ) رُوحانی اُستاد (مرشد) لئی سالانہ تحفہ

بُہل : (صفت) 1- موٹا، تُھلّھا، ٹھوس، ٹگر 2- چوڑا، وڈا، وافر 3- من موجی

بہلا : (صفت) 1- بالھا، کالھا 2- بولھ، دانیاں دا ڈھیر 3- ویلا

بہلا : (پو، مذ) جلدی، فوری، فٹافٹ

بہلا بہلا، (فم) جلدی جلدی، چھیتی چھیتی

بہلا : (پو، مذ) کمینہ آدمی، گھٹیا

بُہلا : (صفت) بُہلی، بوہلی بن جان والا (دُدھ)

بہلانا : (فعم) ورچاؤنا

بہلاوا : (مذ) 1- بھلاوا، دل بہلاؤن دا ذریعہ، پرچاون والا 2- بطور لاحقہ دل بہلاوا

دِل بہلاوا، (مذ) جی پرچاوا

بہلاون : (مصدر) بٹھاون، بہاون

بہلاونا : (فعم) دِل خوش کرنا، پرچاونا

بُہلتا : (مو) بہتات، فراوانی

بہلنا : (فل) دِل خوش ہونا، دِل پرچنا

بہلی : (مو) اِک طرحاں دی سواری گڈی جس نوں بیل کھچدے نیں

بُہلی : (مو) نویں سُوئی ہوئی گاں یاں مہیں دا پہلے دو چار دن دا سنگھنا دُدھ، جس نوں گرم کرن تے پھٹیاں بن جاندیاں نیں اتے اوس وچ مٹھا پا کے کھاندے نیں

بہم : (فا، فم) ویکھو: باہم، ونگی: 'پھیر نال وزیر مشیر ہو کے، کرے سوچ تدبیر بہم میاں' (فضل)

بُہم : (مذ) وہم دا وِگاڑ

بُہمُلا : (صفت) وڈمُلا، قیمتی

بہمن : (فا، مو) 1- ایرانی ورھے دے یارہویں مہینے دا ناں 2- اک بُوٹی جو دوائی وجھوں ورتی جاندی ہے، سفید تے سُرخ دو طرحاں دی ہوندی اے تے دِل دماغ لئی طاقت دا مُوجب ہوندی اے نالے نزلہ، یرقان تے خفقان لئی فائدے مند ہوندی اے

بہن : (مذ) اِک طرحاں دا رُکھ

بہن : (مصدر) 1- بیٹھنا، بیٹھن، ٹکانا کرن 2- دَب جاون 3- غرق ہوون، رُڑھ جاون 4- وہن، وگن، جاری ہوون، بیٹھن دا کم کرن

بہن اُٹھن، (مذ) بول چال، میل ملاپ، مل ورتن، میل ملاقات

بہن کھلوون، (فم) بہن اُٹھن، میل ملاپ

بہن نہ ڈیون، (محا) سکون نہ لین دیون

بہن : (مو) 1- ماں پیو دی دھی، بھین 2- چاچے، تائے، مامے، ماسڑ، پھپھی وغیرہ دی دھی 3- زنانیاں اک دُوجے نوں بُلاون لئی یاں مخاطب کرن لئی بولدیاں نیں

بہن بھلی نہ بھیّا، سبھ توں بھلا روپیا، (اکھا) جدوں دسنا ہووے کہ پیسہ سبھ توں وڈی تے اہم شے اے اودوں آکھی دا اے

بہن سو ورھیاں دی، بھرا پنج سو ورھیاں دا، (اکھا) بھرا بھاویں رِکنا دی نکا کیوں نہ ہووے پر اوہنوں ہر طرحاں دے حق حقوق دے حساب نال وڈا جانیا جاندا اے

بہن گھر بھائی کُتا، سوہرے گھر جوائی کُتا، (اکھا) بھین دے گھر بھرا تے سوہرے دے گھر جوائی نوں کُتے برابر حیثیت حاصل ہوندی اے، جیویں کُتا ذلیل جانور جانیا جاندا اے ایویں ایہناں دا حال ہوندا اے

بہنا: (مو) بیٹھن دی تھاں، آسن، سنگھاسن

بہنا: (مذ) لوہے وِچ چھیک کرن والا سُنبا

بہنا: (فل) 1- بیٹھنا 2- دب جانا 3- غرق ہو جانا

بہنا اُٹھنا، (مذ) میل ملاپ، میل ملاقات

اُٹھنا بہنا، (مذ) بہنا اُٹھنا

چھتری پا کے بہنا، (محا) کوئی کم کرن وِچ بہت چِر لاونا

گھر بہنا، (محا) 1- نوکری توں ہٹ جانا 2- دُوجا کھسم کر لینا

گھر پا بہنا، (محا) کِدھرے ضرورت توں زیادہ ٹھہرنا اتے جان دا ناں نہ لینا

گھر پیہن پا بہنا، (محا) اجیہا کم چھوہنا جو مُکن وِچ نہ آوے

بُہب / بہلبھو: (مذ) بھُچال، زلزلہ

بہندا: (مذ) پینڈو عورتاں دی اِک رسم جس مُوجب اوہ ماگھی والے دِن مِلن والے بندے کولوں پیسے تے کپڑے وغیرہ کھوہ لیندیاں نیں، یعنی ایہناں نُوں راہیاں کولوں کُجھ منگ لین دی کھُل ہوندی اے

بہندول: (مذ، صفت) واہیا ہویا

بہندیاں اُٹھدیاں: (فم) ہر ویلے

بہنڈا: (مذ) اِک جنگلی جانور، وَنگی: 'شینہ بہنڈے چیتے مونی، سبھ تماشے آئے' (دمودر)

بہنگم: (مذ) 1- پنچھی، وَنگی: کرت ہین نہال چال چلے ہیں بہنگم کی' (کالی داس) 2- جس آدمی دا کوئی گھر گھاٹ نہ ہووے 3- سادھو، جوگی

بہنگی: (مو) 1- وانس یاں لکڑی دا اوہ موٹا ڈنڈا جیہدے دووِیں سِریاں تے رسّی دے نال ٹین بنھ کے تے اوہنوں موڈھیاں تے رکھ کے پانی ڈھوندے نیں 2- خوانچے والے عموماً استعمال کردے نیں 3- دو بانساں یاں ڈنڈیاں وِچکار پھٹیاں کانے لا کے بنایا ہویا سٹریچر جیہدے ذریعے گوہا وغیرہ ڈھوندے نیں

بہنُو: (مو) اِک طرحاں دی شال جس نوں عورتاں اُتے لیندیاں نیں

بہنوئی: (مذ) بھنویا، بھین دا خاوند

بہنی: (مو) 1- بیٹھن دا ڈھنگ یاں وَل 2- بیہن والی تھاں 3- ڈنگراں دے بنھن دی تھاں، بہک 4- سنگت، ساتھ، صحبت، مجلس، محفل 5- گھڑونجی، گندی نالی، موری، کھالی، دیہنی 6- اوہ اڈا جس اُتے گُڑ بناؤن ویلے رس دا کڑاھیا رکھیا جاندا ہے

رہنی بہنی، (مو) 1- رہن سہن دا ڈھنگ یاں وَل، رہت بہت 2- طور طریقہ 3- اچرن

بہنی: (مو) کنی یاں ڈھیڈی تے لوہا رکھ کے چھیک کرن والا چھینی دی قسم دا اوزار، جس دا مُونہہ تکھا گول ہوندا ہے

بہنیر: (مذ) گھبرا، ڈر، خوف

بہو: (صفت) بہوں، بہت، زیادہ، ڈھیر

بہو اَنگا، (صفت) 1- انیک پکھاں والا 2- بہت سارے ایکٹاں والا ناٹک 3- بہت سارے انگاں والا

بہو بچن / بہو وچن، (مذ) گرائمر وِچ اوہ لفظ جیہڑا اِک توں زیادہ

معنیاں یاں شبداں دا تعارف کراوے، جمع دا صیغہ

بہو بدھ، (صفت) 1- کئی طرحاں دا 2- اُستاد، سیانا

بہو بدھیا، (مذ) ویکھو: بہو ودھیا

بہو بھاشی / بہو بھاشیا، (مذ، صفت) بہت ساریاں بولیاں جانن والا؛ مفت زبان

بہو بھانت، (صفت) کئی طرحاں دا، کئی قسماں دا

بہو بھانتا / بہو بھانتی، (صفت) ویکھو: بہت بھانت

بہو بھانتک، (صفت) ویکھو: بہو بھانت

بہو بھج، (صفت) بُہتیاں بانہاں والا

بہو بھنیا، (صفت) کئی طرحاں دا، بہو بھانت دا

بہو بیٹ کر جاون / بہو بیٹ کرن (محا) نس بھج جاون

بہو بیٹ ہوون / بہو بیٹ ہونا، (محا) 1- نس جانا، 2- مر مُک جانا، ختم ہونا

بہو پاتر، (مذ، صفت) بہت سارے کرداراں والا

بہو پکھا / بہو پکھی، (صفت) کئی پہلوواں والا، کئی پاسیاں والا

بہو پکھتا، (صفت) بہت پکے ہوون دی حالت

بہو پھلی، (مو) اِک طرحاں دی بُوٹی، کُرنڈ

بہو درسی، (صفت) 1- جس نے بہت کجھ ویکھیا ہووے 2- ناٹک کرن والا، نقلیا

بہو رنگا / بہو رنگی، (صفت) 1- بہت سارے رنگاں والا 2- کئی طرحاں دا، کئی بھانت دا 3- بہت رُوپ وٹاون والا

بہو رُوپ، (صفت) ودھیرے رُوپاں والا، سانگ

بہو رُوپن، (مو، صفت) 1- بہت چلاک زنانی 2- بہت سارے رُوپ دھارن والی عورت

بہو رُوپی، (مذ، صفت) بہت سارے رُوپاں والا، بہروپیا، سانگ

بہو سمتی، (مو) کسے دے پکھ وچ بہت ساریاں راواں ہون دی حالت، راواں

بہو گنا، (صفت) 1- اوہ انسان جس وچ بہت سارے گُن ہوون 2- اوہ بھانڈا جیہڑا کئی کم آوے

بہو گنتی، (مو) بہومت، بہوسمتی

بہو گنیا، (مذ، صفت) بہت سارے گُناں والا

بہو ماترک، (صفت) بہت سارے پکھاں والا، بہت سارے پہلوواں والا

بہومت، (مذ) اتفاقِ رائے نال، سہمتی نال

بہو ملا، (صفت) بہت زیادہ قیمتی، وڈ مُلا

بہو ودیا، (مو) کئی طرحاں دا علم

بہو ویاپی، (صفت) بہت پرچلت، بہت عام، مشہور

بہو: (مذ) 1- دھوکھا، چھل 2- جتن، نس بھج

بہو مارنا، (محا) اپنا اُلو سِدھا کرن لئی جھوٹھا بہانہ لاونا

بُہو: (مو) 1- ووہٹی، گھر والی 2- نُونہہ

بہو آئی پھگواڑے دی، پٹھ بھنّے لاڑے دی، بہو آئی نکودر دی، کھاندی پنیدی اودردی، (اکھا) 1- جدوں پھگواڑے اتے نکودر دیاں کڑیاں بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں 2- اتھری زنانیاں بارے کہندے نیں

بُہو بیٹی، (مو) دِھی بھین

بُہو بیٹی ساریاں دے ہوندی ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ عورتاں دی عزت کرنا ہر اِک دا فرض ہوندا ہے اودوں کہندے نیں

ہُو سی کواری، سس سی واری، بہو آئی ویاہی، سس کیتی خواری، (اکھا) منگنی پچھوں نونہہ دی بڑی آدر بھا تے سیوا کیتی جاندی اے پر ویاہ مگروں سستاں ہر ویلے تنگ کردیاں رہندیاں نیں

ہُو گئی پکّے، پروہنا مُڑ مُڑ متھا ٹیکے، بہو آئی سوہرے، پروہنا مُڑ کے نہ بہوڑے، (اکھا) جدوں تائیں کسے نوں مطلب ہووے تاں اوہ مُڑ مُڑ پھیرے پاؤندا اے اتے مطلب نکلن توں بعد کوئی پُچھدا وی نہیں

گھیو سوادلے سالنا تے وڈی بہو دا ناں، (اکھا) جدوں کسے آدمی نوں بنا بہت محنت کیتے خوشی مل جاوے اودوں کہندے نیں

بہُوت: (صفت) بہت، وادھو، چوکھا، ڈھیر

بہوتری: (مو، صفت) ویاہی ہوئی زنانی

بہوت پُنا: (مذ) پتنی ہون دا سُن

بہوٹا: (مذ) اک گہنا جو ڈولے تے پایا جاندا ہے

بہوٹی: (مو) ووہٹی دا وگاڑ

بہوچ: (صفت) دُھوش، پاجی، اتھرا

بہوچھرنا: (فل) مچھرنا

بہودا: (صفت) بے ہودہ، واہیات، فضول

بہودہ: (صفت) بے ہودہ، بکواس، فضول، ونگی: 'اوکھد وید نہ جس دا کوئی، سنتر یوے بہودہ' (ہاشم)

بہورا: (مذ) 1- گیڑ، چکر، گول کیتر 2- موڑیا ہویا

بہورنا: (فعم) پھیر لیاونا، موڑنا، واپس کرنا

بہوریا: (مو) ووہٹی، لاڑی، بنو

بہوڑ: (فعمر) بہوڑن (مصدر) توں فعل امر، بوڑھ مُڑ کے آ، پھر کے آ، واپس آ

بہوڑا: (مذ) 1-ویاہ ویلے مُنڈے دے ماپیاں نوں ملے ہوئے کپڑے 2- کھیس یاں چادر دے بنے اُتے پھُل بوٹیاں دا حاشیہ

بہوڑنا: (فعم) موڑنا، واپس کرنا

بہوس: (ع، صفت) مُورکھ، جھلاّ، احمق، بے وقوف

بہوش: (صفت) ویکھو: بے ہوش، ونگی: 'صاحباں گھت پیالی عشق دی ہوشوں بنی بے ہوش'

بہوشی: (مو) بے ہوشی دا وگاڑ

بہوگ: (مذ) وِہوگ دا وگاڑ

بہوگن: (مو) وِہوگن دا وگاڑ

بہوگی: (مذ) وِہوگی دا وگاڑ

بہولا: (مذ) بہولا، رنبا، کھرپا، تیسا

بہولی: (مو) رنبی، کھرپی، وہولی

بہون: (صفت) رِہت بہت، اُٹھن بیٹھن

بہونا: (صفت) 1- لوڑوند، غریب 2- رہت، بغیر

بہوں: (صفت) بُہتا، کافی، زیادہ، چوکھا سارا، بہت، وافر، وادھو

بہوں اُلاون، (محا) 1- بہت زیادہ بولن، ٹر ٹر کرن 2- گستاخی نال بولن

بہوں اُلاون قدر جاون، (اکھا) بُہتا بولیاں بندہ بے قدر ہو جاندا اے

بہوں بھگتی چور دے لچھن، (اکھا) ظاہر بھلا تے وچوں بُرے آدمی دی بُرائی ظاہر ہوون تے آکھدے نیں

بہوں پُتریں بہوں مُونہہ کالا، (اکھا) بہتے پُتر بدنامی دا موجب بندے نیں کیوں جے اوہناں وچوں کسے نہ کسے دا اُلاہما آوَندا ای

رہنداا ے

بہُوں پُتریں بہوں مہنے، (اکھا) ویکھو: تہوں پتریں بہوں مُونہہ کالا

بہُوں تھیون، (محا) 1- پھٹکار پون، بے عزتی ہوون 2- ودھن، پھلن

بہُوں چترائی سمجھ دا گھاٹا، (اکھا) بہتا چتر چالاک بن بن دن والا اصل وچ بے وقوف ہونداا ے

بہُوں سارا، (مذ) بہتا، چوکھا، زیادہ، کافی سارا، گھنا سارا

بہُوں کپڑیں بہُوں پالا، (اکھا) سردیاں وِچ جنے بہتے کپڑے پا پاہیے، اونی ای ٹھنڈ زیادہ لگدی اے

بہُوں کجھ ہوون، (محا) 1- سبھ کجھ ہوون، اللہ دا فضل ہوون 2- بہت کجھ کرگزرن

بہُوں کرن، (محا) 1- بے عزتی کرن، لاہ پاہ کرن 2- وادھا کرن

بہُوں کوں تھوڑا کرن، (محا) لمے معاملے نوں نِکا کرنا

بہُوں کئی، (صفت) کئی، انیک، ڈھیر

بہُوں گُنا، (مذ) ویکھو: بہت سارا

بہُوں ودھ جاون/ بہُوں ودھن، (محا) حدوں ودھن، زیادتی کرن

بہُوں ہوون، (محا) لاہ پاہ ہوون، بے عزتی ہوون، توئے لعنت ہوون

تھوڑا کھٹیا تے بہُوں سُود، (اکھا) جدوں بہت زیادہ محنت تے منافع گھٹ ملے تے نقصان چوکھا ہووے اودوں آکھدے نیں

بہہ: (فعمر) بہنا دا امر، بیٹھ جا، تشریف رکھ

بہہ جانا، (محا) ویکھو: بہہ چلنا

بہہ چلنا، (محا) 1- وگن لگنا (پانی) 2- سچائی تے دھرم دا راہ چھڈنا، بے اصولے ہونا

بہہ سمجھاون، (محا) اطمینان نال دَسنا، تسلی نال سمجھنا

بہہ ونجن، (محا) 1- تباہ ہو جانا 2- ناکارہ ہو جانا، بے کار ہونا

اِکو گل پھڑ کے بہہ جانا، (محا) کسے گل دی ضد بنھ لینا

جُھگا بہہ جانا، (محا) برباد ہونا، تباہ ہونا

مُوت دی جھگ وانگ بہہ جانا، (محا) چھیتی آ کڑ بجھ جانا

بہہ: (مذ) چھیک، سُوراخ، موری

بُہہ: (مو) گھمن مجھ دے اندروں شروع وِچ نکلن والا لیس دار مادہ

بھہر نا: (فل) 1- برسنا، بدلاں دا ورھنا 2- غصے ہونا، ناراض ہونا

بھیڑوا: (مذ) لعنت، پھٹکار، علّت

بہی: (فا، مذ) ناکھاں ورگا اِک پھل، بیہہ، سیب وانگ اِک پھل، جیہڑا حکیمی دوائیاں وِچ ورتیا جاندا اے اتے ایہدا مربہ وی پایا جاندا اے

بہی دانہ، (مذ) بیہہ دانہ، اِک جڑی بُوٹی دا پھل جیہدا حکیم لوگ دوائی تے مربا پاؤندے نیں

بہی: (فا، مذ) 1- لین دین دا حساب 2- بہی کھاتے رجسٹر، آمد تے خرچ والا رجسٹر، وہی

بہی خواہ، (صفت) ہمدرد، مہربان

بہی کھاتا، (مذ) وہی کھاتا، حساب کتاب دا رجسٹر

بہی: (مو) 1- کھوتیاں تے چھت لان والا موٹا بانس، چواڑی 2- باسی، دوسرے تیسرے دیلے دا کھانا 3- گلی، کوچہ، گھر دے اگے پچھے بیٹھ ودھیا ہویا تھڑا

بھیا: (مذ) بیہا، باسی، بُسیا

بھیتا: (مذ) پنساری دوائی، جڑی بُوٹی

بھیر: (فا، مو) 1- لشکر دے بازاری لوکی 2- بھیڑ 3- قطار

بھیڑا: (مذ) 1- اک وڈے قد دا رُکھ جس نوں گول پھل لگدا ہے، ایہہ پھل دوائیاں وِچ ورتیا جاندا ہے، وہتر 2- پنسار دی دوائی، جڑی بوٹی

بھیکڑ: (مذ، مو) 1- لون دیاں پہاڑیاں وچ مِلن والی اک عام جھاڑی 2- اک جنگلی بُوٹا جس نوں سُکا کے (Adhaitoda Vasica) تندور وِچ بالدے نیں۔ ایس دے چِٹے چِٹے پھُل دوائیاں وِچ ورتے جاندے نیں

بھیل: (مو) نکمی پھرن والی عورت، ویہلی رہن والی زنانی

بھین: (مو) 1- بیہن والی، وگن والی 2- نالی، کھائی

بھین: (حرفِ استثنا) رہت، بِنا، وِنگی: 'جات بھین سُڈیل ترے ار شیل بھین تری گنگا'

ب......و

بورا: (مذ، صفت) ویکھو: بورا

بورا اوَرا، (صفت) ویکھو: بورا

بورانا: (مذ، صفت) ویکھو: بورانا

بوراوَنا: (فعم) بورے ہونا، پاگل ہونا، باولا ہونا

بول: (مذ) بول، گل، بات

بولی: (مو) بولی، گل، بات

بئی: (کلمۂ تخاطب) کسے نوں وڈیاں کردیاں ہویاں عزت لئی ورتیا جان والا شبد، پئی، بھائی

بئی: (مو) بیا دا مؤنث رُوپ، دُوسری، دُوجی، ہور، وِنگی: 'ہاں شائق پڑھن سُنن دا، میں تاں غرض نہیں بئی کائی' (میاں نورن گدائی)

بئی دربئیں، (صفت) وکھرا، اڈرا، وکھرے رُوپ وِچ

بئی سھاں، (مو) آؤن والے کل توں اگلا دن، پرسوں

بئی بان: (مذ، صفت) بیابان، اُجاڑ

بئے: (مو) بیا دی جمع، دُوسرے، دُوجے، ہور

بئے دی آئی مرن، (محا) پرائی مصیبت نوں گلے لانا

بئے دی رت وِچ دھاون، (محا) دُوجے توں مفاد لینا

بئے دی قبر وِچ پوون، (محا) دُوجے دا دُکھ گل نال لانا

بئے دی قبر وِچ وَنجن، (محا) ویکھو: بئے دی قبر اِچ پوون

بئے دے دِل تے وَنجن، (محا) دُوجے تے شک کرنا

بئے دے ہتھ داڑھی ڈیون، (محا) اپنی عزت دُوجے دے ہتھ دینا

بئیا: (مذ) اِک مشہور پکھیرو، جو اپنا آلھنا اُن کے بناؤندا ہے تے درختاں نال لمکدا ہوندا ہے، بجڑا

بئیال: (مذ) شام دا ویلا، ترکالاں

بئیالیس: (مو) ویکھو: بیالی

بئیر: (مو، صفت) ویاہی عورت

بئیڑا: (مذ) ویکھو: بئیا

بئیں: (مو) ندی، وگ، وئیں

ب......ی، ے

بی: (صفت) دُوجی، غیر

بی: (مو) بی بی

بی: (حرف ربط، تاکید) وی، بھی

بی: (مذ) 1- پھلاں والے پودیاں یاں اناج وغیرہ دے اوہ دانے جس نوں بیجن تے نواں پودا اُگدا اے، بیج، بیں 2- کارن، واسطے 3- مُول، جڑ، مُڈھ، بنیاد 4- منگھ یاں پشو دی بند 5- پُتر

بی بیجنا، (محا) 1- فصل لئی پیلی وِچ دانے پاون، بیج سُٹن 2- کسے گل دامُڈھ بنھن، ابتدا کرن

بی پاونا، (محا) 1- بی بیجنا 2- مول کارن بننا

بی پھُٹنا، (محا) بی وِچوں نِکا بُوٹا نکل آونا، بی داپنگرن

بی کھی ہونا، (محا) اولاد نکمی ہونا

بی مکاونا، (محا) کُھرا کھوج مٹا دینا

بی ناس ہونا، (محا) خاندان ختم ہونا، ستیا ناس ہونا

وِیاہ وِچ بی دا لیکھا، (اکھا) جدوں کسے چنگے کم وِچ رُکاوٹ پاون لئی بھیڑا کم کیتا جاوے اودوں کہندے نیں

بی اے (Bachelor of Arts, B. A.): (انگ، مذ) چودھویں جماعت اتے اوس دا امتحان، چودھویں پاس دی تخفیف

بی ایس سی (Bachelor of Science ،B.Sc): (انگ، مذ) سائنس دی چودھویں جماعت دے ناں دی تخفیف، سائنس دا چودھویں پاس

بی بی: (فا، مو، کلمہ تخاطب) 1- کُڑی نوں پیار نال بُلاون دا اکھر 2- عورتاں نوں عزت نال بُلاون ویلے ورتیا جان والا لفظ 3- ووہٹی، بیگم، خاتون 4- بھلی مانس، شریف زادی 5- ماں، وڈی ماں 6- عورتاں دے ناں دے نال لگن والا حصہ

بی بی آپ نہ رجے تے ٹھوٹھا کتھوں چھڈے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھا کسے نوں کیہ رجا سکدا ہے اودوں کہندے نیں

بی بی جمالو، نہ کم نہ دھندا تے گلاں دی گڑ مالو، (اکھا) جدوں کوئی آدمی کم تاں اُکا ہی نہ کرے اتے گلاں دا دھنی ہووے اودوں کہندے نیں

بی بی داڑھی، (مو، صفت) 1- بھلا مانس 2- (طنز نال) بدمعاش (مو) سِکھ رہت موجب پُوری داڑھی

بی بی وسّے کسیماں بیلے دِل فرید آباد، (اکھا) جدوں کوئی بہت بے دھیان ہووے تاں کہندے نیں

اُتوں بیبیاں داڑھیاں وِچوں کالے کاں، (اکھا) جدوں کوئی اُپروں تاں ساؤ جاپے پر اندروں مَن دا پاپی ہووے اودوں کہندے نیں

باہر میاں پنج ہزاری، گھر بی بی جھولے دی ماری، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وکھاوا کرے اودوں کہندے نیں

پرائے سِر جُتیاں بی بی دا دل دریا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے نوں دُوسرے دے خرچ دا کوئی دُکھ نہیں ہوندا اودوں کہندے نیں

تنے بی بی دے کپڑے ستھن نالا کچھ، (اکھا) جدوں کسے دی مندی حالت نوں ظاہر کرنا ہووے اودوں کہندے نیں

چبری دا چہرہ تے نہ نور بیبا، (اکھا) جدوں کوئی بھیڑی شکل والا اپنے روپ دا پھوکا ہنکار کرے اودوں کہندے نیں

چونڈا بگا تے بی بی اجے کُڑی ہے، (اکھا) جدوں کوئی وڈی عمر دا بندہ چھوٹی عمر دا دِسّن دی کوشش کرے تاں اودوں کہندے نیں

ڈھڈوں بھکھی دولتاں بی بی ناؤں، (اکھا) جدوں کوئی پھوکی شان وکھاوے اودوں کہندے نیں

سائیں مُونہہ نہ لائے تے بی بی گُڑ ونڈائے، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وکھاوا کرے تاں اِہندے نیں

غریبی بڑی بی بی، (اَکھا) جدوں کوئی مجبوری کر کے غریب نوں چنگا دسے اوددوں کہندے نیں

کرے گنگا تے بھرے بی بی، (اکھا) جدوں کرے کوئی تے بھرے کوئی اوددوں کہندے نیں

میاں نہیں گھر بی بی کون کریندا ڈر، (اکھا) جدوں کسے نوں کسے دا ڈر نہ ہووے اتے اوہ اپنی مرضی کرے اوددوں کہندے نیں

نہ بُرقعہ نہ بُگّل بی بی مستورا اے، (اکھا) جدوں کسے دے پلّے تاں کجھ نہیں ہوندا اتے شیخی بہت ماردا ہے اوددوں کہندے نیں

ہِک دمڑی بی بی دے پلّے، بی بی راہ گھتنے کیہ چھلّے، (اکھا) جدوں کسے دے پلّے تاں جھ نہ ہووے پر شیخیاں بہت مارے اوددوں کہندے نیں

بے: (کلمۂ تخاطب) ہئی، وے، اوئے

بے: (مو) وائی، بادی

بے: (مو) بے بے، ماں، دادی

بے: (مو) فارسی حروفِ تہجّی دا دُوجا اکھر جو قِصیاں وِچ سی حرفیاں لکھن ویلے ورتیا جاندا اے، وَنگی: 'بے بہت حکایتاں چھڈ کے میں' (ہا)

بے: (فا، مذ) 1- بغیر، بنا 2- (سابقہ) اسم توں پہلاں آ کے صفت بنا دیندا اے، جس طرحاں بے فائدہ، بے رونق، بے شرم وغیرہ

بے آب، (فا، صفت) 1- پانی توں بنا، وَنگی: 'ایس دُکھ اندر رانی زُندی سی، جیویں مین دا حال بے آب ہویا' (دولت رام)
2- جس وِچ چمک نہ ہووے، لِشک توں خالی، شان توں وانجھی، وَنگی: 'بیٹی اپنی جاندے شاہ عدل، بھاویں دِھی مسکین بے آب سائیں' (فضل شاہ)

بے آباد، (فا، صفت) سُنجا، ویران، اُجاڑ، بے رونق

بے آبرو، (فا، صفت) 1- بے شرم، بے حیا 2- بے عزت

بے آبروئی (مفت) وَنگی: 'موتی ویکھ سمندر اندر بے آبی وِچ مردے' (فضل شاہ)

بے آبی، (مو) 1- بے رونقی 2- پانی نہ ہون دی حالت 3- بے عزتی،

بے آزار، (فا، صفت) دُکھ نہ دین والا، نقصان نہ پہنچاؤن والا

بے آزاری، (مو) دُکھ نہ دینا

بے آس، (فا، صفت) 1- جس نوں آس نہ ہووے 2- نِراس، نااُمید

بے آسا، (فا، صفت) ویکھو: بے آس

بے آسرا، (فا، صفت) جس دا کوئی آسرا نہ ہووے، بے سہارا

بے آسیں، (فم) 1- بے آس ہو کے 2- نااُمید ہو کے، وَنگی: 'ٹُردا رہو آسیں بے آسیں'

بے اباد، (فا، صفت) اُجاڑ، غیر آباد

بے ابادی، (مو) اوہ تھاں جتھے وسّوں نہ ہووے، اُجاڑ تھاں

بے ابروہا، (فا، صفت) ویکھو: بے ابروئیا

بے ابروئی، (مو) بے عزتی

بے ابروئی نالوں موت چنگی، (اکھا) جدوں بے عزتی دی زندگی دی تذلیل کرنی ہووے تاں آکھدے نیں

بے ابروئیا، (فا، صفت) 1- بے عزت، جیہدی تذلیل ہوئی ہووے، بے آبرو 2- کمینہ

بے اُپا، (فا،صفت) لاعلاج، جس دا روگ علاج نال ٹھیک نہ ہو سکے

بے اتبار، (فا،صفت) ویکھو: بے اعتبار

بے اتباری، (مو) ویکھو: بے اعتباری

بے اُتر، (فا + ہ، صفت) لاجواب، جس کول کوئی دلیل یاں جواب نہ ہووے

بے اتفاق، (فا+عر،صفت) جیہناں وِچ ایکتا نہ ہووے

بے اتفاقی، (مذ) 1- نفاقی، اَن بن 2- دُشمنی، لڑائی جھگڑا

بے اثر، (فا+عر،صفت) جس تے کوئی اثر نہ ہووے

بے احتیاط، (فا+عر،صفت) لاپرواہ، بے دھیانا

بے احتیاطی، (مو) لاپرواہی، بے دھیانی

بے احساس، (فا+عر،صفت) جو دُوسریاں دی تکلیف محسوس نہ کرے

بے اختیارا، (فا+عر، صفت) جس دے اختیار وِچ کجھ نہ ہووے، بے وَسّن، بے وسا، آپ ہُدرا

بے اختیاری، (فا+عر،مو) مجبوری، بے وسی، لاچاری

بے ادار، (فا + ہ،صفت) تنگ دل

بے ادب، (فا،صفت) گستاخ، شوخ، بدتمیز

بے ادبا، (فا،صفت) ویکھو: بے ادبی

بے ادبی، (مو) 1- نرآدری، بےعزتی 2- گستاخی، شوخی، بدلحاظی

بے اُدما، (فا،صفت) آہلسی، سُست، نکما

بے ادھیکار، (فا + ہ،صفت) جس دا کوئی اختیار نہ ہووے

بے ارام، (فا،صفت) اشانت، بے چین، بے تاب

بے ارامی، (مو) بے ارام ہون دی حالت، بے چینی، (محا) بے ارامی نے ٹِک کے نہ بیٹھن دینا

بے ارتھ، (فا+سن،صفت) جس دا کوئی مطلب نہ ہووے، بے معنی، بِنا مطلب توں، فضول، بے فائدہ

بے ارتھا/ بے ارتھک (فا+سن،صفت) ویکھو: بے ارتھ

بے ارمان، (صفت) بے ارام، بے چین، ونگی: 'ساڈا نال جہان دے سیر کیہا اے، چت دوہاں دا بے ارمان رہندا' (دولت رام)

بے ارمانی، (مو) بے ارامی، بے چینی، ونگی: 'اوس دا وال نہ ہووے ڈِنگا ہووے نہ بے ارمانی' (سیف)

بے اُستاد، (فا،صفت) جس دا کوئی اُستاد نہ ہووے، بے اُستادا

بے اصولا، (فا + عر،صفت) جس دا کوئی اصول نہ ہووے، نگّا

بے اصولی، (مو) بے اصولا ہونا

بے اطلاع، (فا+عر،مو) اطلاع دِتے بِنا، اِطلاع توں بغیر

بے اعتبار، (فا+عر، صفت) جس اُتے اعتبار نہ ہووے، بے یقین

بے اعتبارا، (فا،صفت) ویکھو: بے اعتبار

بے اعتباری، (مو) اعتبار نہ ہونا، بے یقینی، بے بھروسا

بے اکرا، (مذ،صفت) جس وچ پیار نہ ہووے، رُکھا، کورا

بے امن، (فا+عر،صفت) بے چین، بے آرام، ویاکل ہونا، بے حسابا ہونا

بے امنی، (مو) 1- دنگا فساد، انارکی 2- بے چینی، ونگی: 'اگے نالوں وی بے امنی دل دے اندر ہوئی' (گُل)

بے اُمید، (فا،صفت) نراش، نا اُمید، مایوس، بے آس

بے اُمیدی، (مو) نا اُمیدی، مایوسی، نراشا

بے اَن، (صفت) ہور، دُوجا، بیا، اوپرا، ونگی: 'تُوں یا ساں پریت،

جولائی بے ان سیئو'

بے انت، (فا+سن،صفت) 1-جس دا انت نہیں، ان گنت بے شمار
2-رب،خُدا

بے انتا، (فا+سن،صفت) بے انت ہونا

بے انتہا، (فا + عر،صفت) بے انت، بے شمار، بہت زیادہ، بے حد، حدوں ودھ، ونگی: 'جل تھل پانی قادرا، چڑھیا بے انتہا' (قادر یار)

بے انداز، (فا،صفت) بے حد، بہت ودھ، بے حساب، بے اندازہ، ونگی: 'کندھا کو تھے ھوندے، خطرہ بے انداز' (حامد)

بے اندازی، (فا،مو) 1- بے حد 2- بے حد ہون دی کیفیت

بے انصاف، (فا+عر،صفت) انصاف نہ کرن والا، انیائی

بے انصافی، (صفت) انصاف نہ ہونا، انیاں، دھکا

بے اَنکھ، (فا،صفت) جس وچ انکھ نہ ہووے، بے غیرت، نرلج، بے حیا، بے شرم

بے اَنکھا، (فا،صفت) ویکھو بے انکھ

بے اَنکھی، (مو) انکھ نہ ہوون دی حالت، بے غیرتی، بے حیائی

بے اواز، (فا،صفت) بن اوازاں والا، جس وچوں اواز نہ آوے

بے اوٹ/ بے اوٹا، (صفت) بے سہارا، بے آسرا، نا اُمید

بے اوڑ/ بے اوڑا، (صفت) ویکھو: بے اوڑک

بے اوڑک/ بے اوڑکا، (صفت) بے حد، ان گنت، بے انت

بے اوڑکانہ، (صفت) ویکھو بے اوڑک

بے اولاد/ بے اولادا، (فا+عر،صفت) جس دے کوئی اولاد نہ ہووے، اونترا، اُوت

بے ایمان، (فا+عر،صفت) 1- ایمان داری نال کم نہ کرن والا، دِلوں کھوٹا 2- دھوکھے باز، دغا باز، مکار، ونگی: 'ڈھوئی ملے درگاہ نہ پاپیاں نوں غیرعمل جیہڑے بے ایمان بھائی'

بے ایمانا، (صفت) ویکھو: بے ایمان

بے ایمانی، (مو) دھرم ایمان توں ڈِگ جانا، دھوکھے بازی، دغے بازی

بے ایمانی تے لک بنھنا، (محا) ہر وقت دھوکھے دی گل کرنا

بے بادی، (مو) جیہڑی شے بادی نہ ہووے

بے بارا، (مذ) اپمان، بے عزتی، نرآدری

بے باراتھیون، (محا) بے عزت ہونا

بے بارسا، (صفت) ویکھو: بے وارثا

بے باس/ بے باستا، (فا+ہ،صفت) جس وِچ خوشبو نہ ہووے، خوشبو نہ ہوون دی کیفیت

بے باق، (عر،صفت) چکتا، چکایا ہویا (حساب وغیرہ)، جیہدے ذمے قرضہ نہ ہووے

بے باقی، (فا،مو) ادائیگی، چکوتی

بے باک، (فا،صفت) نڈر، نربھے، دلیر، بے خوف، ان جھک، ونگی: 'ایتھوں تائیں لُدے کوئی ہوبے باک' (حامد)

بے باکی، (فا،مو) نڈرتا، نربھتا، دلیری، بے خوفی

بے باہ، (مو) ویکھو: بے واہ

بے باہا/ بے باہاں (فا،صفت) جس دی بانہہ نہ ہووے، ٹنڈا

بے باہرا، (فا،صفت) حُکم نہ منن والا، حکموں باہرا

بے بت، (فا،صفت) 1- بے وَس، بے وسا 2- جس دا وَس نہ چلّے

بے بجا، (فم) ویکھو: بے وجہ

بے برکت، (فا+عر،صفت) ویکھو: بے برکتا

بے برکتا، (فا+عر، مذ،صفت) جس وچ برکت نہ ہووے، تھوڑا جیہا

بے برکتی، (مو) برکت نہ ہون دی کیفیت

بے بس، (فا،صفت) بے وس، بے اختیار، بے مجبور

بے بسا، (فا،صفت) ویکھو: بے بس

بے بسواس، (فا + ہ،صفت) بے اعتبارا، جس دا اعتبار نہ کیتا جا سکے، ونگی: 'بھادوں کہیاؤ ہم دلے، بسیو بے بسواس' (فضل شاہ)

بے بسی، (مو) ویکھو: بے وسی

بے بلائے، (فم) بنا بلایاں، اَن سدّے، سدّے بنا

بے بنا، (صفت) بے مریادا

بے بناوٹ، (فا + ہ،صفت) کمزور، بے طاقت، جس وچ کوئی طاقت نہیں

بے بنیاد، (فا+عر، صفت) 1- جس دی کوئی بنیاد نہ ہووے، زر اُدھار 2- جھوٹھ، غلط

بے بنیادا، (صفت) ویکھو: بے بنیاد

بے بودتھیون، (محا) پاگل ہو جانا، حواس گوا چنا

بے بول، (فا + ہ،صفت) نہ بولن والا، گونگا، خاموش، چُپ

بے بہا، (فا،صفت) 1- املاً، وڈمُلا 2- بہت زیادہ، بے حد

بے بہار، (فا، مذ،صفت) ویکھو: بے بہارا

بے بہارا، (فا،صفت) جس دا موسم نہ ہووے، بے موسما، بے رُتا

بے بہرہ، (فا،صفت) 1- بد بخت، بدنصیب، جس دا کوئی حصّہ نہ ہووے 2- جس نوں کوئی نفع نہ ہووے

بے بھروسا، (فا + ہ،صفت) جس تے بھروسا نہ ہووے، ناقابلِ اعتبار

بے بھروسی، (مو) بھروسا نہ ہون دی کیفیت، بے اعتباری

بے پاسکو، (فا،صفت) جیہدا کوئی پاسکو نہ ہووے، جیہدا کوئی ثانی نہ ہووے، اَن جوڑ

بے پَت، (فا،صفت) 1- جس دی پَت نہ ہووے، بے عزت 2- اجیہا رُکھ جس دے پتے نہ ہون، رُنڈ مُنڈ

بے پتا، (فا، صفت) 1- جس دا کوئی پتا نہ ہووے، لا پتا، گُم 2- جس رُکھ دے پتے نہ ہون، رُنڈ مُنڈ 3- بے پت، بے عزت

بے پتی، (مو، صفت) 1- بے پت ہونا، بے عزتی، اپمان، نرآدری، لاہ پاہ 2- بے عزت زنانی

بے پیچ، (فا،صفت) جس دا اعتبار نہ ہووے، بے اعتبارا

بے پچھاتا، (فا،صفت) جس نوں پچھانیا نہ جا سکے

بے پچھان، (فا،صفت) 1- جو پچھانیا نہ جا سکے 2- اوپرا

بے پر، (فا،صفت) 1- جس دے کھنب نہ ہون 2- جس دا کوئی سرپیر نہ ہووے 3- بے آسرا 4- کمزور، غریب، بے سہارا، محتاج

بے پرا ہوون، (محا) بے بس ہونا

بے پرانا، (فا،صفت) 1- جس دے ساہ مُک گئے ہوون، مُردہ 2- بے جان شیواں (دھرتی تے تارے) 3- لُولھا، لنگڑا، اپاہج، نِکھل 4- لِستا، ماڑا، نمانا

بے پرباہ/بے پرباہا، (فا،صفت) ویکھو: بے پرواہ

بے پرتیت، (صفت) جس دا اعتبار نہ ہووے، بے اعتبارا

بے پرتیتا، (صفت) بے ترتیبا، بے ڈھنگا

بے پرتیتی، (مو) بے اعتباری، بے وساہی

بے پرد، (صفت) ننگا، پردیوں بنا

بے پردگی، (مو) بے پردہ ہوون دا عمل، بے شرم، ننگا پن

بے پردہ، (صفت) 1- پڑدہ نہ کرن والی (عورت) 2-برلج سوانی

بے پردہ کر ڈیون، (محا) عزت خاک وِچ ملانا

بے پردی تھیون، (محا) بھرم جاندا رہنا

بے پردی کرن، (محا) عزت خاک وِچ رلانا

بے پروان، (صفت) بے جان، نرجند، مُردہ، ہاریا ہویا

بے پروانگی، (مو) نامنظوری، پروانگی نہ ہونا

بے پرواہ، (فا + ہ، صفت) 1- جس نوں کوئی پرواہ نہیں 2- جو کسے دی پرواہ نہیں کردا 3- بے فکر

بے پرواہا، (فا، مذ، صفت) پرواہ نہ کرن والا

بے پرواہی، (مو) 1- بے پرواہ ہون دا عمل 2- بے فکری 3- الغرضی، لاپرواہی، ان ہیں، بے فکری، بے محتاجی

بے پرواہی ورتنا، (مح) ان ہیں کرنا، بے پروائی کرنا

بے پرہیز، (ف + ع، صفت) بد پرہیز، بے احتیاط

بے پرہیزی، (فا، مو) بد پرہیزی

بے پڑد، (صفت) 1- جس دا کوئی پردہ نہ رہے، ننگا 2- نلج، بے شرم

بے پڑدا، (فا، صفت) پردہ نہ رکھن والا، ننگا

بے پڑدگی، (مو) 1- پردے توں بنا ہون دی حالت 2- نلجتا، بے شرمی 3- بھید کھلنا

بے پناہ، (فا، صفت) 1- بہت زیادہ، اتھاہ، بے حد 2- جس نُوں پناہ یاں آسرا نہ ہووے

بے پندھ، (فا، صفت) جو سدھے رستے نہ چلے

بے پوشاک، (فا، صفت) پوشاک توں وانجھیا ہویا، جس کول کپڑے نہ ہون

بے پہنچ، (فا + ہ، صفت) 1- جس تائیں پہنچ نہ ہووے، اپہنچ 2- جو پہنچ نہ سکے، جس دی رسائی نہ ہووے

بے پہیہ، (فا، صفت) جس دے پہیے نہ ہون

بے پھل، (فا، مو، صفت) 1- بِنا پھل والا 2- جس دا کوئی نتیجہ نہ نکلے 3- نسپھل

بے پھلا، (فا، صفت) جس نوں کوئی پھل نہ لگے

بے پھلی، (ج، مو) اِک جھاڑی

بے پھند، (فا + ہ، صفت) بندھن توں مُکت، آزاد، وِنگی: 'سوداگر جوتشی قول نوں اُٹھ تُریا، کر گیا جہاز بے پھند سائیں' (دولت رام)

بے پید، (فا، صفت) جس وِچ کجھ پیدا نہ ہووے، بنجر، رکڑ

بے پیر، (فا، صفت) جس دا کوئی پیر اُستاد نہ ہووے، نگورا، بے مُرشد

بے پیڑ، (فا، صفت) 1- پیراں دے نشان توں بنا 2- جس وِچ پیڑ نہیں، بے رحم، ظالم

بے پینداِ، (فا، صفت) جس دا تھلا نہیں، پیندے توں بغیر

بے پیندا لوٹا، (مذ) اوہ بندہ جو اِک گل تے نہ ٹکے

بے تاثیر، (فا+عر، صفت) جس دا اثر نہ ہووے، بے اثر

بے تاج، (فا، صفت) جس دے سر تے تاج نہ ہووے، بادشاہی توں وانجھیا ہویا

بے تار، (فا، صفت) جس وِچ تار نہ ہووے، تار توں بِنا

بے تار برقی، (مو) وائرلیس

بے تارا، (فا + ہ، صفت) ابھاگا، بدقسمت

بے تال، (فا+ہ، صفت) 1- لے تال نوں نہ جانن والا 2- جس دی تال ٹھیک نہیں، بے سُرا

بے تالا، (فا، مذ،صفت) 1-بے سُرا 2- گُراہے پیا ہویا، گمراہ، آوارہ

بے تالی، (فا+ہ،مو) بے تالا ہون دی حالت، تال توں خالی ہونا

بے تبار، (صفت) ویکھو: بے اعتبار

بے تباری، (مو) ویکھو: بے اعتباری

بے تجویز، (فا+عر،صفت) بغیر تجویز توں

بے تجویزی، (مو) بے تجویز ہون دی حالت، بغیر منصوبہ بندی توں

بے تحاشا، (فا+عر،فم) انھے واہ، بڑے زور نال، بہت زیادہ

بے ترتیب، (فا+عر،صفت) جس دی ترتیب نہ ہووے، ترتیب توں سکھنا، اُگھڑ دُگھڑ

بے ترتیبی، (فا+عر،مو) بے ترتیب ہون دی کیفیت، گڈمڈ ہون دی حالت

بے ترتیبی وِچ ہونا، (محا) ٹھیک ڈھنگ وچ نہ ہونا، اُگھڑ دُگھڑ ہونا، اُلجھے ہونا

بے ترس، (فا،صفت) بے رحم، ظالم

بے ترسی، (مو) بے رحمی، ظالمانہ پن، سنگ دِلی

بے ترٔپ، (فا،صفت) جس وِچ ترٔپ نہ ہووے، پتھر دِل، ظالم

بے تسکین، (فا+عر، صفت) 1- جس دے دِل نوں تسلّی نہ ہووے، بے چین، ویاکل 2-غیر مطمئن

بے تعصب، (فا+عر،صفت) جس وِچ تعصب نہ ہووے، مذہبی وِتکرے توں پاک

بے تعصبی، (مو) بے تعصب ہونا، کُھل خیالی، کسے دا وَیری نہ ہونا

بے تعلقی، (فا+عر، صفت) 1- جس نال کوئی تعلق نہ ہووے 2- جس دا کوئی تعلق نہ ہووے، تعلق نہ ہونا

بے تقریب، (فا + عر، مذ) بے موقع، ہتھ گھڑی ویکھے بِنا، وَنگی: 'اُٹھ گیا دُکھن بتقریب کھلا پکارے عشق رقیب' (بارھاں ماہے)

بے تقصیر، (فا+عر،صفت) نِردوش، بے گُناہ، بے قصور، وَنگی: 'بے تقصیر تا ئیں بُرا بولنی ایں نالے دینی ہیں بُری دعا مائے' (فضل شاہ)

بے تقصیرا، (فا+عر،صفت) بے گُناہ، معصوم، بے قصور، وَنگی: 'بے دوشا تے بے تقصیرا قیدی ہویا بچار' (عارف)

بے تقصیری، (فا+عر،مو) بے تقصیر ہونا، بے گُناہی

بے تُکا، (فا + ہ،صفت) 1- تُک یاں دلیل توں خالی 2- بے سوادا 3- بے تھہوا، فضول، اُوٹ پٹانگ

بے تکلف، (فا+عر،صفت) 1- اُیچ توں بغیر 2- بِنا جھجک دے

بے تکلفی، (مو) بے تکلف ہونا

بے تُکیاں مارنا، (محا) اُوٹ پٹانگ گلّاں کرنا، فضول بکواس کرنا

بے تمیز، (فا+عر،صفت) جس نوں تمیز نہ ہووے، اُجڈ، بدتمیز

بے تمیزی، (فا+عر،مو) بے تمیز ہون دی حالت، بدتمیزی

بے توجہ، (فا+عر،صفت) 1- جس ول دھیان نہ دِتا گیا ہووے 2- دھیان نہ دین والا، بے دھیانا

بے توجہی، (مو) بے توجہ ہون دی حالت، بے دھیانی

بے تھہڈا، (فا،مذ،صفت) اڑیل بندہ، ضدی، من مرضی والا

بے تھیاناں، (فا+پو، صفت) بے دھیانا، خیالاں وچ مست الست، اپنے خیالاں دا مالک

بے تھتھا تھیون، (محا) ہوش وحواس دا جاندے رہنا، گھبرایا ہونا

بے تھتھا کرن، (محا) گھبراہٹ وِچ پانا، بے چین کرنا

بے تھڑک، (فا،صفت) نہ تھڑکن والا، پکّا، اڈول

بے تھوا، (فا،مذ،صفت) ویکھو: بے تھوہا

بے تھوکا، (فا،صفت) بے اعتبارا، بے ٹُھکا

بے تھوہا، (صفت) 1- جس دا کوئی تھوہ نہیں، کسے پتے مقام توں بغیر 2- بے فائدہ، فضول، بے معنی 3- کڈھبا 4- اُگھڑ دُگھڑ 5- بے حساب، بہت زیادہ

بے تھوہا پن، (مذ) بے تھوا ہون دی حالت

بے تھوہیاں مارنا، (محا) بے سر پیر دیاں گلاں کرنا

بے تھوی، (صفت، مو) بے بس، بے ٹھور، بے ارادہ

بے تھہوا، (فا،صفت) ویکھو بے تھوہا

بے تھہیہ، (فا،صفت) جس دا کوئی تھہیہ نہ ہووے، بے حسابا

بے تیار، (فا+عر،صفت) جو تیار نہ ہووے، خام، کچا

بے تیاری، (مو) تیار نہ ہون دی حالت

بے ٹکانا، (فا،صفت) جس دا کوئی تھاں ٹکانا یاں گھر بار نہ ہووے

بے ٹکٹ، (فا+انگ، مذ) بنا ٹکٹ توں، ٹکٹوں بنا

بے ٹکٹا، (صفت) 1- جس کول ٹکٹ نہ ہووے 2- ٹکٹ توں بنا

بے ٹکٹی، (مو) بنا ٹکٹ توں، مفت

بے ٹھک، (فا،صفت) ویکھو: بے ٹُھکا

بے ٹھکا، (فا،صفت) 1- اجوڑواں، اغولواں 2- جس دا کوئی اصول نہ ہووے 3- بے ترتیب ہونا، ٹھک نہ ہونا، کڈھبا پن

بے ٹھکانا، (فا،صفت) ویکھو: بے ٹکانا

بے ٹھکانے، (فم) ٹھکانے توں بنا

بے ٹھور، (فم) بے ٹکانے

بے ٹیک، (فا+ہ،صفت) بنا کسے ٹیک دے، بنا سہارے توں

بے ٹیم، (فا+انگ) بے وقت، کویلا

بے ٹیما، (فم) بے وقتا، بے موقع

بے ثابتی، (مو) 1- ثابت نہ ہونا 2- منکھاں دا فانی ہونا

بے ثبات، (فا+عر،صفت) 1- چھیتی ختم ہو جان والا، ناپائیدار 2- فنا ہو جان والا، فانی

بے ثباتی، (مو) بے ثبات ہونا، ناپائیداری

بے ثمر، (فا+عر،صفت) 1- جس نوں پھل نہ لگے 2- بے فائدہ، بے کار، ناکام

بے جا، (فا،صفت) 1- بے موقعہ 2- ناقابل، نامناسب 3- ناجائز (قید) 4- بہت باہلا، فضول، بے لوڑا (خرچ وغیرہ)

بے جا مارنا، (محا) جھوٹھے بہانے بناونا، چلاکیاں کھیڈنا

بے جان، (فا،صفت) 1- جس وچ جان نہیں، نرجند، بے حس 2- کمزور، ماڑا

بے جُرم، (فا+عر،صفت) ویکھو: بے جُرما

بے جُرما، (فا،صفت) بے قصور، نردوش

بے جُرمی، (مو) جُرم نہ کرنا، بے قصوری

بے جگرا، (فا،صفت) 1- جو جگرے والا نہ ہووے 2- بے درد، بے ترس

بے جماعت، (فا+عر،صفت) بے جماعتا، دھڑے بندی توں پاک، جیہڑا کسے درجہ بندی وچ نہ آوے

بے جمنا، (فا،صفت) بے برکتا

بے جمنی، (مو) بے برکتی

بے جند، (فا،صفت) جس وچ جان نہ ہووے، مُردہ، بے جان

بے جندا، (فا،صفت) مُردہ، بے جان، ونگی 'توڑے طلب اوسے

دی اندر، ہو چکا بے جندا' (سیف)

بے جنس، (فا+عر، صفت) جس وِچ نر مادہ دا اختلاف نہ ہووے، نر لنگ

بے جواب، (فا+عر، صفت) 1- چُپ 2- لاجواب، لاثانی، بے مثال

بے جوت، (فا + ہ، صفت) 1- انھا 2- روشنی توں خالی، انھیرا

بے جوڑ، (فا، صفت) 1- جس ورگا ہور کوئی نہ ہووے، بے مثال، اڈُتی، لاثانی 2- جس دا کسے نال میل نہ ہووے، کڈھبا، بے ڈول، بے سُرا

بے جھک، (فا، صفت) بِنا شرم دے، اَن جھک، بے خوف، نڈر، دلیر

بے جے / بے جیں، (فا، صفت) 1- بہت زیادہ، لوڑ توں ودھ 2- فالتو، فضول

بے جیون، (فا + ہ، صفت) جیون توں وانجھیا ہویا، مُردہ، بے جان

بے چارگی، (فا، مو) 1- وچارہ ہون دی کیفیت، مجبوری 2- لاچاری، نماناپن

بے چارہ، (فا، صفت) آسرا، لاچار، عاجز

بے چراغ، (فا، صفت) 1- اُجاڑ 2- انھیری (رات)

بے چراغ تھاں، (فا، مو) اُجاڑ تھاں، ویران جگہ

بے چگون، (فا، صفت) شک توں بغیر، شُبہے توں خالی

بے چمک، (فا + ہ، صفت) جس وِچ چمک نہ ہووے

بے چوبا، (فا، صفت) بِنا چوباں (لکڑاں) یاں کسے سہارے توں کھڑا

بے چوبھ، (فا، صفت) نہ چُبھن والا، دُکھ نہ دین والا

بے چونا، (فا، صفت) بے چوں، لاثانی، ونگی: 'آپ بنایا شہر عجائب ہے بے مثل بے چُونا' (امام بخش)

بے چوں، (فا، صفت) بے مثال، اڈُتی، لاثانی، ونگی: 'واہ خالق بے چوں منشا جس نے کیتی ظاہر' (سیف)

بے چیتا تھیون، (محا) یادداشت گواچنا

بے چین، (فا + ہ، صفت) جس نوں چین نہ ہووے، ویاکل، گھبرایا ہویا، اُتاولا، کاھلا، فکر مند، چِنتاوان

بے چینی، (مو) بے چین ہون دی کیفیت، گھبراہٹ، فکر، چِنتا

بے حاضر، (فا+عر، صفت) غیر حاضر

بے حال، (فا+عر، صفت) 1- بُرے حال، مندے حال 2- ویاکل، بے چین 3- برباد، تباہ، خراب 4- بیمار، غریب، ونگی: 'ویکھن آئے صدیق نوں بہت پیا بے حال' (حامد)

بے حال کرن، (محا) بدحال کرنا، ذلیل و خوار کرنا

بے حالا، (فا، صفت) بُری حالت والا، مندے حال والا، ونگی: 'رو رو یاد کریندا خاباں ہویا ان بے حالا' (گُل)

بے حالی، (فا+عر، مو) بے حال ہون دی کیفیت، مند حالی

بے حجاب، (فا+عر، صفت) بے پردہ، بے شرم

بے حد، (فا+عر، صفت) بہت زیادہ، اتی انت، اپار، بے شمار

بے حدّا، (فا، مذ، صفت) بے شمار، بے حد، بے انت، حدوں ودھ، ونگی: 'ماتم بہت کیتا بے حد، سوگ وڈا وچ دھرتی' (سیف)

بے حدّی، (فا+عر، صفت) ویکھو: بے حد، ونگی: 'کیونکر بچیاں ہوسی اندر مشکل بے حدی دے' (سیف)

بے حدّیں، (فا، صفت) ویکھو: بے حد

بے حرص، (فا+عر، صفت) ویکھو: بے حرصا

بے حرصا، (مذ، صفت) 1- حرص نہ کرن والا 2- حسد نہ کرن والا

بے حرکت، (فا+عر، صفت) جس وِچ حرکت نہ ہووے، اہل

بے حرکتی، (مو) حرکت نہ کرنا، اڈولتا

بے حُرمت، (فا+عر، صفت) بے پت، بے عزت، اپمانت، ذلیل کیتا ہویا

بے حرمتی، (مو) بے پتی، بے عزتی، اپمان

بے حس، (فا+عر، صفت) جس وِچ ہلن جُلن دی شکتی نہ ہووے، بے جان، بے حرکتی، سُن

بے حساب، (فا+عر، صفت) ان گنت، اپار، بے حد، جو گنتی وچ نہ آوے

بے حسابا، (صفت) ویکھو: بے حساب

بے حسابی، (مو) حساب کتاب ٹھیک نہ ہونا، بے حساب

بے حسی، (فا+عر، مو) بے حس ہون دی کیفیت، اہلتا

بے حسی تھیون، (محا) بدمزگی ہونا، تُو تکار ہونا

بے حقیقت، (فا+عر، صفت) 1- حقیقت توں خالی، نقلی، ونگی: 'زندگی اِک بے حقیقت بوجھ جاپے' (اجیت کور) 2- جھوٹھا، فضول

بے حل، (فا+عر، صفت) جس دا حل نہ ہووے، مشکل، اوکھا

بے حواس، (فا+عر، صفت) 1- جس دی ہوش ٹکانے نہ ہووے، بدحواس، بے ہوش 2- مُورکھ، پاگل

بے حواسا، (فا، صفت) جس دے ہوش قائم نہ رہن، بوتلیا ہویا

بے حوصلہ، (فا+عر، صفت) 1- بے ہمتا، سُست 2- کائر، بُزدل، ڈرپوک

بے حیا، (فا+عر، صفت) بے شرم، نرلج

بے حیا دے تھلے رُکھ جمیا، اوہنے کہیا چھاں ہوئی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بے شرم آدمی بُری توں بُری گل دا کوئی بہانہ لبھ لیندا ہے تاں کہندے نیں

بے حیاؤ، (فا، صفت) ویکھو: بے حیا

بے حیائی، (مو) بے حیا ہون دی کیفیت، بے شرمی

بے حیائی تے لک بدھن، (محا) بے حیائی تے کمر بنھنا، بے حیائی اختیار کر لینا

بے حیائی ملن، (محا) بے شرم ہو جانا

بے خارا، (مذ، صفت) آزاد، بے خوف، اَن جھک

بے خبر، (فا+عر، صفت) 1- انجان 2- اویسلا، غافل 3- لاپرواہ

بے خبرا، (فا، صفت) ویکھو: بے خبر

بے خبری، (فا+عر، مو) 1- غفلت 2- کسے گل دا پتہ نہ ہونا، بے خبر ہون دا عمل

بے خبری وِچ پئے رہنا، (محا) بھلیکھے وِچ پینا، پتا نہ لگنا

بے خُدا، (فا، صفت) 1- جس دا رب تے عقیدہ نہ ہووے، ملحد، ناستک 2- جس دا کوئی حمایتی نہ ہووے

بے خرچ، (فا + ہ، صفت) ویکھو: بے خرچا

بے خرچا، (فا + ہ، صفت) جس تے خرچ نہ ہووے، مفت

بے خطا، (فا+عر، صفت) بے قصور، بے گناہ، نردوش

بے خطر، (فا+عر، صفت) 1- بے خوف 2- امن امان نال، محفوظ

بے خطرہ، (فا + عر، صفت) خطرے توں بنا، ڈر توں بنا، ونگی: 'ہے بے خطرہ ہر موسم وچ اوس دے وچ کھلوویں' (گل)

بے خواب، (فا+عر، صفت) جس دیاں اکھاں وچ نیندر نہ ہووے، بے آرام، بے چین، ونگی: 'بے کار، بے چین، بیدار، بے

دم، بے نوا، بے ہوش، بے خواب مجنوں' (قادری)

بے خود، (فا،صفت) بے ہوش، مست، بے سُدھ، آپے توں باہر، ونگی: 'بے خود ہو پتنگاں وانگوں، گرد ٹُساڈے پھردے' (گُل)

بے خودی، (مو) بے ہوشی، مستی

بے خودی وِچ گواچنا، (محا) اپنے آپ توں باہرا ہو جانا، اپنی سُدھ بُدھ نہ رہنا

بے خوف، (فا+عر،صفت) ندھڑک، دلیر، لاپرواہ، نربھے، نڈر، ونگی: 'مجنوں پاس بے خوف ہو جاندا کہندا' (فضل شاہ)

بے خوفی، (مو) بے خوف ہون دی حالت، نِڈرتا، نربھتا، دلیری

بے خیال، (فا+عر،صفت) بِنا خیال توں، بے دھیانے

بے خیالا، (مذ،صفت) بے دھیانا، لاپرواہ

بے خیالی، (فا،مو) بے تصوری، بے دھیانی

بے دار، (فا،صفت) 1- جس کول کجھ نہ ہووے، غریب 2- نیند توں جاگیا ہویا، جیہنوں نیندر نہ پے رہی ہووے، ونگی: 'بے قرار، بے چین، بے دار، بے دم، بے نوا، بے ہوش، بے خواب مجنوں' (قادری)

بے دارو، (فا+ہ،صفت) 1- بِنا دوائی دے 2- بِنا شراب دے

بے داری، (مو) کول کجھ نہ ہون دی حالت

بے داغ، (فا، صفت) 1- جس نوں کوئی داغ نہ لگیا ہووے 2- بے عیب، پوتر، پاک

بے دام، (فا) 1- بِنا پیسے دے، مفت 2- (صفت) مفت کم کرن والا، سیوادار، خادم

بے دائیتا، (مذ، صفت) بے ہدایتا دا وِگڑیا رُوپ، وِگڑیا آدمی، ناسمجھ، بدتمیز

بے دخل، (فا+عر،صفت) جس دا کوئی دخل نہ رہیا ہووے، جس دا کوئی حق یاں قبضہ نہ رہیا ہووے، بے قبضہ

بے دخل کرنا، (محا) قبضہ کھوہ لینا

بے دخلی، (محا) دخل نہ ہون دا عمل، قبضہ نہ ہون دا عمل

بے در، (فا،صفت) نتھاواں، بے آسرا، جیہدا کوئی تھاں ٹکانا نہ ہووے

بے در کرن، (محا) ذلیل و خوار کرنا، گھروں بے گھر کرنا

بے درا، (صفت) 1- جس دا کوئی تھاں ٹکانا نہ ہووے، نتھاواں 2- بے آسرا

بے درد، (فا،صفت) جس نُوں کسے دا کوئی درد نہ ہووے، ظالم، سنگدل، بے حس، بے رحم

بے دردانہ، (فا،صفت) ظلم بھریا، وحشیانہ

بے دردن، (مو،صفت) 1- بے رحم (زنانی) 2- معشوق، محبوبہ

بے دردی، (فا،مو،صفت) 1- نِردئی، بے ترس، بے رحم، ظالم 2- پریمی، عاشق، بے درد ہون دی حالت

بے درودہ، (پو،صفت) اوترا بندہ، بے نسلا

بے دریغ، (فا،صفت) 1- بِنا ہچکچاہٹ دے، نجھک 2- بے رحمی نال 3- بے رحم، نِردئی، بے کِرک، ونگی: 'بے دریغ ہو مارنی تیغ ایس نوں' (کالی داس)

بے دریغی، (فا،مو) بے دریغ ہون دی کیفیت، بے رحمی، بے کِرکی

بے دستور، (فا+عر،صفت) ویکھو: بے دستورا

بے دستورا، (فا،صفت) جس دا کوئی اصول نہ ہووے، بے اصولا، بدتمیز

بے دعوی، (فا+عر، مذ) 1- حق نہ ہون دی کیفیت 2- بے دعوی

پتر(خط)

بے دعوئی پتر، (مذ) اوہ پتر جو چالھی مُکتیاں نے سری گورو گوبند سنگھ جی نوں لکھ کے دِتا سی، جس راہیں اوہناں اپنے آپ نوں اوہناں توں وکھرا کر لیا سی

بے دِل، (فا،صفت) دِل چھڈ جان والا، بے ہمتا

بے دِلا، (فا،صفت) 1- بے دِل، بے ہمتا 2- دِلوں گل نہ کرن والا

بے دِلا پن، (مذ) بے دلی، بے دِل ہون دی کیفیت

بے دِلی، (مو) 1- بے دل ہون دی کیفیت 2- دلچسپی نہ ہونا 3-جکو تکی، جھجک

بے دِلی وکھاونا، (محا) بُزدلی دا کم کرنا

بے دلیل، (فا + عر،صفت) دلیل توں خالی، دلیل توں بِنا

بے دلیلا، (فا،صفت) 1- دلیل توں بِنا، دلیل توں سکھنا 2- جکو تکی وِچ پیا ہونا، دوچتی

بے دلیلی، (مو) بے دلیلا ہون دی کیفیت، دوچتی

بے دم، (فا+عر،صفت) 1- جس نوں ساہ چڑھیا ہووے (محنت کر کے)، ہفیا ہویا 2- تھکیا ہویا

بے دمی، (مو) بے دم ہون دی کیفیت

بے دوا، (فا،صفت) جس دی کوئی دوا نہ ہووے، لا علاج

بے دوس، (فا + ہ،صفت) بے قصور، مظلوم، نِردوش، بے گناہ

بے دوسا/بے دوشا، (صفت) ویکھو: بے دوس

بے دوسی/بے دوشی، (مو) نِردوشی، بے قصور

بے دوش، (فا + ہ،صفت) ویکھو: بے دوس

بے دوشے نوں دوشنا، (محا) کسے اُتے جھوٹھا الزام لاونا

بے دھرا، (فا،صفت) 1- جس دا کوئی سہارا نہ ہووے 2- جو کسے دھڑے وِچ نہ ہووے، نِرپکھ

بے دھرم، (فا + ہ،صفت) 1- جو اپنا دھرم چھڈ جاوے، جس دا کوئی دھرم نہ ہووے، بے مذہبا 2- ظالم 3- بے ایمان

بے دھرم ہونا، (محا) دِل بے ایمان ہونا، ونگی: 'ماتر ماں نوں ویکھ بے دھرم ہویا' (دولت رام)

بے دھرما، (فا+ہ،صفت) ویکھو: بے دھرم

بے دھڑک، (فا + ہ،صفت) 1- نڈر، بے خوف، ان جھک 2-سُور بیر، سُورما

بے دھڑکی، (فا+ہ،مو) بے دھڑک ہون دی کیفیت، ڈر نہ منن دی کیفیت، دلیری

بے دھیان، (فا + مفت) 1- بِنا دھیان دِتے 2- دھیان وِچ آون توں بِنا، دھیان نہ دین والا 3- بے خیالا، لاپرواہ

بے دھیانا، (مذ،صفت) 1- ہر پاسے دھیان نہ دین والا، مست، بے خیالا 2- لاپرواہ

بے دھیانی، (مو) بے دھیانا ہون دی کیفیت، بے خیالی، انگہلی، اویسلا پن

بے دھیانے ہونا، (محا) گل نوں نہ گولنا

بے دیانت، (فا+عر،صفت) بُری نیت والا، بد دیانت

بے دِید، (فا،صفت) 1- بے لحاظا، رُکھا 2- بے حیا 3- بے ترس، ظالم 4-مُنا کھا، انھا

بے دِیدہ، (فا،صفت) ویکھو: بے دِید

بے دِین، (فا+عر،صفت) جس دا کوئی دِین ایمان نہ ہووے، بے دھرما

بے ڈِینا، (فا+عر، صفت) 1- بے دِین 2- بے ایمان، ونگی: 'لوک کہن میں پیناں پیناں، مست ملنگ فقیر بے ڈِینا' (مو) 3- بے دِین ہون دی حالت

بے ڈر، (فا، صفت) ڈرتوں خالی، نڈر، بے خوف، دلیر

بے ڈول، (فا، صفت) اَن گھڑیا، کڈھبا، بے ڈھنگا، بدصورت، کُروپ

بے ڈولا، (فا، صفت) ویکھو: بے ڈول

بے ڈولتا، (مو) اڈول ہونا

بے ڈھب، (فا، صفت) 1- کڈھب، بُری شکل دا، کوجھا 2- بے ترتیبا، کڈھبا، کویلا

بے ڈھبا، (فا، صفت) ویکھو: بے ڈھب

بے ڈھبا پن، (مذ) بے ڈھبا ہونا

بے ڈُھکواں، (فا، صفت) ان ڈُھکواں، کڈھبا، غیر مناسب

بے ڈھنگ، (فا، صفت) ویکھو: بے ڈھنگا، ونگی: 'رنگ بے ڈھنگ سیاہ دا لیلیٰ دا' (صادق)

بے ڈھنگا، (فا، صفت) جس دا ڈھنگ ٹھیک نہ ہووے، کڈھبا، بے ترتیبا

بے ڈھنگا پن، (مذ) بے ترتیبی، کڈھب

بے ذوق، (فا+عر، صفت) 1- بے سوادا، پھِکا 2- بَنج سواد توں سکھنا

بے ذوقا، (فا، صفت) ویکھو: بے ذوق

بے ذوقی، (فا+عر، مو) بے سوادی، پھکا پن، ونگی: 'سجناں دی بے ذوقی اندر دل بے ذوقی پاوے' (گل)

بے ربط، (فا+عر، صفت) بے جوڑ، بے میل، ونگی: 'ایہہ بے ربط جملے بے ترتیب فقرے' (قادری)

بے رَت، (صفت) جس وِچ خون گھٹ ہووے، کمزور، ماڑچو

بے رُتا، (فا، مذ، صفت) جس دی رُت نہ ہووے، بے موسا

بے رحم، (فا+عر، صفت) بے ترس، ظالم، بِردئی

بے رحمانہ، (فا، صفت) ظالماں ورگا، ظلم بھریا، رحم توں خالی

بے رحمی، (فا+عر، مو) بے رحم ہون دی کیفیت، ظلم، زیادتی

بے رُخ، (فا+عر، صفت) 1- رُکھا 2- ناراض

بے رُخی، (فا، صفت) 1- رُکھا پن 2- مُونہہ وٹن دا عمل، معمولی ناراضگی

بے رُخی اختیار کرنا، (محا) 1- کنڈ موڑنا، مُونہہ وٹنا 2- چھپا دینا

بے رُخی دسنا، (محا) 1- رُس جانا 2- ساتھ چھڈنا 3- کنڈ موڑنا 4- لاپرواہ ہونا

بے رُخی ورتنا، (محا) رُکھا ہونا، رُکھا سلوک کرنا

بے رس، (صفت) 1- رس توں خالی، پھکا 2- رُکھا، پھوکا

بے رسک، (فا+ سن، صفت) جس وِچ پیار دا جذبہ نہ ہووے، رُکھا

بے رسی، (مو) 1- رَس توں خالی ہون دی حالت 2- پھِکا، پھِکا پن

بے رشتگی، (مو) رشتہ نہ ہون دی حالت

بے رشتہ، (فا، صفت) 1- جس دا کوئی تعلق نہ ہووے 2- ٹُٹیا ہویا

بے رضا، (فا+عر، صفت) 1- جو رضامند نہ ہووے 2- بنا مرضی، بنا اجازت

بے رُعب، (فا+عر، صفت) جس دا رُعب نہ ہووے، جیہدی گل کوئی من دا نہ ہووے، جیہدا ڈر خوف نہ ہووے، ونگی: 'تیز کمینے،

بے رُعب، نہ پی ایویں رنج نہ پال' (امرس)

بے رنگ، (فا+س، صفت) 1- جس دا کوئی رنگ نہ ہووے 2- پھکا، بے رونق، ونگی: 'بھاویں رتاں رنگیلیاں آساں بے رنگ یارا' (برتے) 3- بد رنگ

بے رنگا، (فا،صفت) ویکھو بے رنگ

بے رُوآ، (فا،صفت) ویکھو بے رُویا

بے رواج، (فا+عر، صفت) ویکھو بے رواجا

بے رواجا، (فا،صفت) جس دا رواج نہ رہیا ہووے

بے رواجی، (مو) رواج نہ ہون دی حالت، پرچلت نہ ہونا

بے روایت، (فا + عر، صفت) روایت توں خلاف، رواجوں اُلٹ، بے رواجا

بے روایتی، (مو) بے روایت ہون دی کیفیت

بے روپ، (فا + ہ، صفت) 1- اَروپ، بے ڈول 2- بدصورت، بدشکلا، ونگی: 'بے رُوپاں نوں انگ نہ لاندے سوہنے یار گُمانی' (سیف)

بے روح، (فا+عر، صفت) جس وِچ رُوح نہ ہووے، مُردہ، بے جان

بے روحانگی، (مو) روحانیت توں خالی

بے روزگار، (فا، صفت) جس کول روزگار نہ ہووے، بیکار، ویہلا

بے روزگاری، (فا، مو، صفت) روزگار نہ ہون دی حالت

بے روک، (فا + عر، صفت) جس وچ رُکاوٹ نہ ہووے، اڑک، لگاتار

بے روک ٹوک، (صفت) بنا کسے رکاوٹ دے، بنا جھجکے، لگاتار

بے رونق، (فا+عر، صفت) 1- جتھے کوئی رونق نہ ہووے، سُنسان، اُجاڑ 2- اُداس (چہرہ) 3- سُنا سُنا (بازار)

بے رونقا، (صفت) ویکھو: بے رونق

بے رونقی، (مو) 1- رونق نہ ہونا 2- اُداسی 3- چُپ چاپ، سنسان، ویرانی

بے رُویا، (مذ، صفت) 1- بے رُخا، اکھڑ مزاج، خشک، بدمزاج 2- بدشکل، کوجھا

بے ریا، (فا+عر، صفت) 1- جیہدے وچ ریاکاری نہ ہووے 2- بناوٹ توں پاک، اصلی، بے لوث 3- پوتر، پاک، ونگی: 'میرا عشق اے بے ریا پیارے'

بے ریائی، (مو) پاکی، پوترتا

بے ریش، (فا، صفت) ان داڑھیا، الوں، ونگی: 'حوراں ہار بہار بنائی خدمت گار بے ریشاں' (سیف)

بے زبان، (فا، صفت) 1- جس دی زبان نہ ہووے، گونگا 2- لِسا، نمانا، غریب، وچارا 3- نقصان نہ پہنچاون والا، دُکھ نہ دین والا 4- جانور، حیوان 5- گھٹ بولن والا

بے زبانا، (مذ، صفت) ویکھو: بے زبان

بے زبانی، (مو) 1- بے زبان ہون دی حالت 2- بے زبانا ہون دی حالت، نگلا پن

بے زحمت، (فا+عر، صفت) تکلیف یاں دُکھ نہ دین والا

بے زر، (فا، صفت) جس کول پیسہ نہ ہووے، غریب، نِردھن

بے زمین، (فا، صفت) جس کول زمین نہ ہووے

بے زمینا، (فا، مذ، صفت) ویکھو: بے زمین

بے زور، (فا، صفت) 1- جس دا کوئی زور نہ ہووے 2- جس تے کوئی قابو نہ ہووے 3- بے طاقتا، کمزور

بے ساتھ، (فا،صفت) جس دا کوئی ساتھی نہ ہووے، اِکلّا
بے ساختگی، (فا، مو) آپ مُہارا پن، بھول پن، سادگی، سِدھا پن
بے ساختہ، (فا، صفت) آپ مُہارے، خود بخود، بِنا سوچوں، بے ارادہ
بے ساز، (فا،صفت) بِنا سُرتوں، بِنا سازتوں، بغیر سامان توں
بے سازاں دا ساز، (صفت) بے آسریاں دا آسرا، وَنگی: 'موڈھیوں لاہ شہیدنوں آپے زمین دراز، صبر کرو در رب دے بے سازاں دا ساز' (حامد)
بے ساک، (فا،صفت) جس دا کوئی ساک نہ ہووے
بے ساکا، (فا،صفت) ویکھو: بے ساک
بے ساکھ، (فا + ہ،صفت) جس تے لین دین بارے کسے نوں اعتبار نہ ہووے
بے سانجھ، (فا + ہ،صفت) جس وِچ کسے دی سانجھ نہ ہووے
بے ساہ، (فا + ہ) ساہ لین توں بِنا، تیزی نال
بے ساہ ست ہونا، (محا) جان نہ رہنا، بہت تھک جانا
بے سبب، (فا+عر،صفت) جس دا کوئی کارن نہ ہووے، بلاوجہ
بے ستارہ، (فا،صفت) ابھاگا، بدقسمت، اجیہا بندہ جس دے ستاریاں دی چال اوس دے حق وچ نہ ہووے
بے سُدھ، (فا،صفت) بے سُرت، بے ہوش
بے سُدھی، (مو) سُدھ نہ ہون دی کیفیت، بے ہوشی
بے سر، (فا،صفت) 1- سُرتوں کُھنجیا 2- سُر وچ نہ رہن والا، جس دی تال نہ رلے، بے تال، بھیڑی آواز والا
بے سر پیر، (فا،صفت) 1- جس دا کوئی تھوہ پتا نہ ہووے، بے تھوہا 2- فضول، بے تُکی گل
بے سِرا، (صفت) 1- جس دا سر نہ ہووے، صرف دھڑ والا 2- بے تُکا
بے سُرا، (فا،صفت) 1- سُر تال توں خالی، بے تالا 2- بے سوادا، وَنگی: 'اوہدا سُر نے من بے سُرا کیتا' (تیر) 3- بے وقت 4- نکما، کسے نہ کاردا، بے ڈھبا 5- بے عقل، بے وقوف
بے سُرا پن، (مذ) بے سُرا ہونا
بے سُرت، (صفت) 1- جس نوں سُرت نہ ہووے، بے ہوش 2- بے وقوف، احمق
بے سُرتا، (فا،صفت) 1- جس دی مَت ماری گئی ہووے 2- بے سُدھ، بے ہوش
بے سُرتی، (مو) 1- سُرت نہ ہون دی حالت، بے ہوشی، غشی وَنگی: 'تیر دن راتیں وِچ بے سُرتی، اوویں رہیا شہزادہ' (سیف) 2- مُورکھتا، بے عقلی
بے سرور، (فا+عر، صفت) جس وِچ مستی نہ ہووے، خُماری توں خالی
بے سروسامان، (فا،صفت) مُتھاج (محتاج)، غریب، نمانا
بے سروسامانی، (مو) مُتھاجی، غریبی، کنگالی، بے سروپا
بے سری تال الاپنا، (محا) 1- کَوڑھی گل کرنا 2- بے موقعے دی گل کرنا
بے سریاں مارنا، (محا) فضول گلاں کرنا، بے تھہویاں مارنا، اُول جلُول بکنا
بے سریر، (فا + ہ،صفت) سریرتوں بِنا، سریرتوں آزاد
بے سُریلا، (فا،صفت) جو مِٹھے سُر والا نہ ہووے

بے سکن، (فا، صفت) ویکھو: بے شگن

بے سکنا، (فا، صفت) ویکھو: بے شگنا

بے سگنی، (مو) ویکھو: بے شگنی

بے سلا، (مذ، صفت) بے اولادا، اوترنکھتر

بے سلامت، (فا + عر، صفت) جو ٹھیک ٹھاک نہ ہووے، جو راضی خوشی نہ ہووے

بے سلیقہ، (فا + عر، صفت) پُجیا، اناڑی، بدتمیز، غیر مہذب

بے سمجھ، (صفت) سمجھ توں کم نہ لین والا، بُدھو

بے سمجھا، (فا، صفت) بے عقل، مُورکھ، نادانی، بُدھو پنا، سمجھ توں کم نہ لین والا

بے سمجھی، (مو) بدھوپنا، بے وقوفی، نادانی، بے عقلی، مُورکھتا

بے سمجھی دی مار پوون، (محا) کم عقلی غالب آنا

بے سُنت، (صفت) 1- نیکی توں وانجھا، بُرا، بھیڑا، بدخصلت، مندیاں عادتاں والا 2- بے پیر، بے اُستاد 3- بے اصول 4- انموڑ، بے ہدایتا

بے سُنتا، (مذ، صفت) ویکھو: بے سُنت

بے سنتر، (مو) ویکھو: بسنتر

بے سنتوکھ، (صفت) جس نوں صبر نہ ہووے، بھکھا

بے سنتوکھا، (مذ، صفت) بے صبر، باہڑیا ہویا

بے سنجم، (فا، صفت) صبر توں کم نہ لین والا

بے سنجمی، (فا، صفت) صبر توں کم نہ لین والا (مو) صبر نہ کرن دی حالت

بے سنکوچ، (فا، صفت) بنا کسے جھجک دے، کُھل دِلی نال

بے سنگ، (صفت) جس دا کوئی ساتھی نہ ہووے، اکلا کارا

بے سنگا، (فا، صفت) جس دے سنگ نہ ہوون، اِکلّا

بے سواد، (فا، صفت) سواد توں خالی، بھیڑے سواد والا، بے لُطف

بے سوادا، (مذ) ویکھو: بے سواد

بے سوادی، (مو) بے مزگی، بے زاری، بے رونقی

بے سوجھ، (صفت) بے سمجھ، بے عقل، مُورکھ، بے سُدھ، بے ہوش

بے سوجھی، (مو) عقل مت نہ ہون دی کیفیت، بے ہوشی، بے سمجھی، مُورکھ پنا

بے سوچ، (فا، صفت) 1- سوچ توں کم نہ لین والا 2- لاپرواہ، بے سمجھ 3- (فم) لاپروائی نال، بے دھیانی نال

بے سوچے سمجھے، (فم) ویکھو: بے سوچ

بے سُود، (فا، صفت) 1- بے فائدہ 2- بے مطلب، فضول، بے معنی

بے سوز، (فا، صفت) سوز توں خالی، پیڑ توں خالی، جیہدے وچ سڑن نہ ہووے، ونگی: 'لوکی کہن مخمورے سوز بھر دا' (پنج دریا)

بے سوکھالا، (فا، صفت) بے چین، ویاکل

بے سُول، (مذ) وائی بادی کر کے ڈھڈ وچ ہون والی پیڑ، واء گولا

بے سُوہ، (فا، صفت) 1- جیہدی سُوہ نہ لگے، نامعلوم، لاپتا 2- رب دی ذات، ونگی: 'دُھر ڈوگھائیں مُستیاں ہی نئے ہندیاں، اچھوہ ان چھیڑ پیا بے سُوہ'

بے سہارا، (صفت) جس دا کوئی سہارا نہ ہووے، بے آسرا

بے سہاگی، (مو، صفت) 1- واہی ہوئی اوہ بھوئیں جس وچ سُہاگا نہ پھیریا ہووے 2- اوہ سوانی جیہڑی سہاگ توں بغیر ہووے، بیوہ،

رنڈی

بے سہور، (صفت) فارسی اکھر 'بے شعور' دا وِگڑیا رُوپ، ناسمجھ، بے عقل

بے سہوری، (مو) بے شعوری

بے سیتی، (مو،صفت) بدقسمت عورت، ابھاگن

بے سیل، (فا،صفت) بے پردہ، نرلج، بے شرم، بے غیرت

بے سیما، (فا،صفت) 1- بے حد، اپار 2- اتھاہ 3- مراد رب دی ذات

بے شان، (صفت) جس وِچ کوئی شان نہ ہووے، وَنگی: 'کائی نہیں اُوگل شان ہوئی' (وا)

بے شبد، (صفت) بے اواز، شبدتوں بنا، چُپ چاپ، خاموشی نال

بے شخصیت، (صفت) غیر مؤثر شخصیت، عام جیہا بندہ، معمولی بندہ

بے شردھی، (مو) شردھا نہ ہون دی کیفیت، اشردھا، غیر عقیدت مندی، بے اعتقادی، ایمان توں خالی

بے شرم، (صفت) بے حیا، بے غیرت، بے دیدہ، گُستاخ، نرلج، بے حیا

بے شرم جیوے بھیڑے حال، (اکھا) معاشرے وچ بے شرم بندے دا کوئی مقام نہیں ہوندا اوہ ذلت دی زندگی گزار دا اے

بے شرم دی پِٹھ تے رُکھ اُگ پیا، آکھن لگا چلو یار چھاویں اِی بیٹھاں گے، (اکھا) جیہڑا بندہ بُہتا ای بے شرم تے ڈِھیٹھ ہوگیا ہووے تے اوہنوں اپنی بے عزتی دا کوئی خیال نہ ہووے، اوہدے بارے کہندے نیں

بے شرم ہڈی، (صفت) ڈھیٹھ، بے شرم، بہت بے شرم

بے شرمی، (مو) 1- بے شرم ہون دا عمل، بے حیائی 2- ڈھیٹھ پُنا، ڈھیٹھتا

بے شرمی آن جان والی شے اے بندہ ڈھیٹھ ہونا چاہیدا اے، (اکھا) جدوں کسے دا ڈھیٹھ پُنا دسنا ہووے اودوں کہندے نیں، بے شرم بندے اپنی بے شرمی ٹالن لئی کہندے نیں

بے شرمی تے لک بنھن، (محا) بہت ڈِھیٹھ ہو جاون، بے حیائی کرن

بے شرمی تے لک بنھنا، (محا) بہت زیادہ ڈِھیٹھ ہونا

بے شرمی دی زندگی توں عزت دی موت چنگی، (اکھا) جدوں انکھی جیون ہی گزارنا چنگا اے تے بے عزتی دے جیون دی نکھیدھی کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بے شریک، (فا+عر،صفت) جس دا کوئی شریک نہ ہووے، رب دی ذات

بے شستا، (فا،صفت) نشانے توں بغیر، بے نشانہ

بے شعور، (فا،صفت) بے عقل، بے سمجھ، مُورکھ، کُچجا

بے شعوری، (مو) کُچجا پن، بے عقلی، بے سمجھی

بے شک، (فا + عر،فم) 1- بھاویں 2- یقینی، پک دے طور تے بولدے نیں

بے شکل، (فا+عر،صفت) بھیڑی شکل والا، بدصورت

بے شکلا، (فا،مذ،صفت) کرُوپ، کوجھا، بدشکل، بدصورت

بے شکلی، (مو) بے عزتی

بے شگن، (مذ) 1- نحس 2- شگناں توں بغیر 3- ناخوش

بے شگنا، (فا،صفت) بھیڑے شگناں والا، نحس، کُسکنا، نیش

بے شمار، (فا،صفت) 1- جو گنتی وچ نہ آوے، شمار وچ نہ آوے،

بے حساب، ان گنت 2- جس دی کوئی سار نہ لوے

بے شمارا، (فا، صفت) بے شمار، بے حساب، ونگی: 'چال لٹکدی، شکل دمکدی، جوبن بے شمارا' (سیف)

بے شماری، (صفت) بے شمار تے ان گنت ہون دی حالت، ونگی: 'گریہ زاری بے شماری چُھٹے آہیں نالے' (سیف)

بے شناس، (مذ) ویکھو بے شناسا

بے شناسا، (مذ) بدتمیز، بے قدرا، پچھان نہ کرن والا

بے صبر، (فا + عر، صفت) ویکھو بے صبرا

بے صبرا، (فا، مذ، صفت) 1- جس نوں صبر نہ ہووے، بھکھا 2- کاہلا، اُتاولا

بے صبرا پن، (مذ) بے صبر ہون دی حالت، بے صبری

بے صبراڈا/ بے صبرایا، (صفت) ویکھو بے صبرا

بے صبری، (مو) 1- بے صبر ہون دی حالت، ادھیرتا 2- کاہلی، اُتاولی 3- بےچینی، بے قراری

بے صبرے ہونا، (محا) باہرے ہونا، لالچی ہونا

بے صِدق، (فا + عر، صفت) بے صدقا، بے صبرا

بے صِدقا، (فا، صفت) 1- صدق نہ رکھن والا 2- بھروسا نہ رکھن والا، صدق نہ ہون دی کیفیت

بے ضابطہ، (فا+عر، صفت) جو قانون مُوجب نہ ہووے، بے قانونی

بے ضبط، (فا + عر، صفت) آپے توں باہر، جس نوں اپنے آپ تے قابو نہ ہووے، بے قابو

بے ضبطی، (مو) ضبط نہ ہون دی کیفیت، بدانتظامی

بے ضرورت، (فا + عر، صفت) جیہدی لوڑ نہ ہووے، ایویں

بے ضمیر، (فا+عر، صفت) جیہدا کوئی ضمیر نہ ہوئے، بے شرم

بے ضمیرا، (فا+عر، صفت) 1- جو کوئی نقصان نہ پہنچاوے 2- نقصان نہ کرن والا

بے طاقت، (فا +عر، صفت) کمزور، لِسا، ماڑا

بے طاقتی، (مو) کمزوری، لِسا پن

بے طرحاں، (فا + عر، صفت) 1- بھیڑی طرحاں، عجیب طریقے نال 2- اپنی طرحاں دا بندہ، بے طریقہ، بے وسا

بے طعام، (فا+عر، صفت) روٹی کھادے بِنا، بھکھیاں، ونگی: 'بے آب تے بے طعام سیدٔ' (قادری)

بے طلب، (فا + عر، صفت) بِنا منگیوں، بِن بلایوں، بغیر چاہ دے

بے طمع، (فا + عر، صفت) جیہنوں کوئی حرص نہ ہووے، طمع توں خالی، قناعت پسند، جس نوں لالچ نہ ہووے، ونگی: 'سہتی آکھدی نہیں بے طمع کوئی، دسے مطلبی کُل جہان میاں' (مقبل)

بے طور، (فا+عر، صفت) بُری طرحاں، بدحواس

بے عدل، (فا+عر، صفت) بے انصاف، انصاف نہ کرن والا، انیائیں، ونگی: 'کرے عدل بے عدل نہ مول کریے، جے عدالتی نام پرائے اوئے' (قادر یار)

بے عدلی، (فا، صفت) 1- انصاف نہ کرن والا، ناانصاف، ونگی: بھئے بے عدلی پاتشاہ' (بھاگ) 2- (مو) بے انصافی، زیادتی

بے عذاب، (فا، صفت) دُکھ نہ دین والا

بے عُذر، (فا + عر، صفت) عذر نہ کرن والا، جیہدے کول کوئی عذر نہ ہووے

بے عُذرا، (فا، صفت) 1- جس دا کوئی عذر نہ ہووے، ونگی:

'کم تیرے دے حیلے لگے اسیں بندے بے عُذرے' (سیف)
2- بے قصور

بے عُذری، (مو) بِنا کسے عُذر دے، ونگی: 'لکھی جو تقدیر اساں پر جھل لئی بے عُذری' (سیف)

بے عزت، (فا + عر، صفت) 1- جس دی کوئی عزت نہ ہووے 2- نِرلج، بے شرم، بے آبرو، بدنام

بے عزت کرن، (محا) لاہ پاہ کرن، بے آبرو کرن

بے عزت کرن نوں پھرن، (محا) بدنام کرن لئی کھیڑے پے جاون

بے عزت کرنا، (محا) ویکھو: بے عزت کرن

بے عزتی، (مو) عزت نہ ہون دی حالت، بے قدری، ملامت، تذلیل، بدنامی، لاہ پاہ

بے عزتی ہو جاون/ بے عزتی ہوون، (محا) عزت نہ ہوون، کسے گل توں لاہ پاہ ہو جاون

بے عقل، (فا + عر، صفت) بے وقوف، مُورکھ، احمق، نادان

بے عقل پُنا، (مذ) بے عقلی، مُورکھتا

بے عقلا، (فا+عر، مذ، صفت) بے وقوف، کم عقل

بے عقلی، (مو) بے وقوفی، مُورکھتا، حماقت، نادانی

بے عقولی، (مو، صفت) ویکھو: بے عقلی

بے عقولی کرن، (محا) بے وقوفی کرن، حماقت کرن

بے عقولی ہو جاون / بے عقولی ہوون، (محا) بے وقوفی ہو جاون، بھُل ہو جاون

بے علاج، (فا+ عر، صفت) لا علاج، اسادھ، جیہدا علاج نہ ہو سکدا ہووے

بے علاجا، (فا، صفت) ویکھو: بے علاج

بے علم، (فا + عر، صفت) اَن پڑھ، اُمّی، جیہنوں کسے چیز دا علم نہ ہووے

بے عِلما، (فا، صفت) ویکھو: بے علم

بے علمی، (مو) 1- اَن پڑھتا، جہالت 2- (صفت) جاہل، ان پڑھ

بے عمل، (فا+عر، صفت) ویکھو: بے عملا

بے عملا، (مذ) عمل نہ کرن والا، سُست، آلھکسی، نکما

بے عملی، (مو) عمل نہ کرنا

بے عنوان، (فا + عر، صفت) جس دا کوئی عنوان نہ ہووے، سُرخی توں بِنا، بے نام، سرناویں توں بنا

بے عنوانی، (مو) بے عنوان ہون دی حالت، بے نامی، بے اصولی، بے قاعدگی، بے انتظامی

بے عہد، (فا + عر، صفت) مُنکر، نابر، وعدہ خلاف، بے وفا، ونگی: 'اوہ بے عہد ہووے جے میتھوں، میں اوس توں نہ ہوواں' (امام بخش)

بے عہدی، (مو) وعدہ خلافی، انکار

بے عیب، (فا + عر، صفت) ویکھو: بے عیبا

بے عیب ذات خدادی، (اکھا) اللہ دی ذات ای عیباں توں پاک اے باقی ہر بندے وچ کوئی نہ کوئی عیب ضرور ہوندا اے

بے عیبا، (صفت) 1- جس وچ کوئی نقص نہ ہووے 2- قصور توں بِنا 3- جس نوں کوئی داغ نہ لگا ہووے، اوگُناں توں خالی 4- اچھا، کھرا، صاف سُتھرا

بے عیبی، (مو) کوئی نقص نہ ہوون دی حالت، اوہ ذات یاں شے

جیہدے وچ کوئی عیب نہ ہووے

بےغرض، (فا + عر، صفت) جس نوں کسے دی غرض نہ ہووے، بے پرواہ، بےلوث

بےغرضانہ، (فم) بےغرضی نال، بے پروائی نال

بےغرضاہی کرنا، (محا) بےتوجہی ورتنا

بےغرضی، (فا، صفت) 1- جس نوں کسے دی غرض نہ ہووے، بےمفاد، بےلوث 2- بے پرواہ، لاتعلق

بےغسل، (فا+عر، صفت) بنا نہائے دھوائے، نہاتے دھوتے بغیر، ناپاکی دی حالت وچ، ونگی: 'بےغسل بےکفن دفنا دیویں' (قادری)

بےغسلی، (مو) نہایوں بنا ہون دی حالت

بےغم، (فا + عر، صفت) 1- جس نوں غم نہ ہووے، بےفکر، بے پرواہ 2- سَکھی

بےغمی، (مو) بےفکری، اطمینان

بےغور، (فا + عر، صفت) 1- دھیان نہ دین والا، لاپرواہ 2- جس ول دھیان نہ دِتا گیا ہووے

بےغورا، (فا، صفت) بےخیالا، بےدھیانا، لاپرواہ

بےغوری، (مو) بےدھیانی، لاپروائی، دھیان نہ کرن دی حالت

بےغیرت، (فا+عر، صفت) جس وچ اَنکھ نہ ہووے، بےانکھ، نرلج، بےحیا

بےغیرتا، (صفت) کسے نُوں بےغیرت آکھنا

بےغیرتی، (مو) غیرت نہ ہون دی حالت، ڈِھٹائی، بےحیائی، بےانکھی، اَنکھ توں خالی، ونگی: 'پرہیں وِچ بےغیرتی گل ہوئی، چوبھ وچ کلیجے دی چمکدی ہے' (وا)

بےغیرتی پہن لون/ بےغیرتی پہنن، (محا) بہت زیادہ بےحیابنن

بےغیرتی تے اُتر آون، (محا) بےحیائی دا وتیرہ اپناؤن، ڈھیٹھ پُنا ورتن

بےغیرتی تے اُترن، (محا) ویکھو: بےغیرتی تے اُتر آون

بےغیرتی تے چوتابدّھن، (محا) بےشرم بن جاون

بےغیرتی دا ٹھیکرا اکھاں تے رکھن، (محا) بےغیرتی اختیار کرن، بےحیابن جاون

بےفائدہ، (فا+عر، صفت) بےمعنی، فضول، بےکار، جس دا کوئی لابھ نہ ہووے، بےسبب، ایویں

بےفرمان، (فا+عر، صفت) 1- حکم نہ منن والا 2- باغی، عاقی، سرکش، ونگی: 'جوکوئی حکم خدا نہ منّے، بےفرمان ہو جاوے' (گل)

بےفرمانی، (مو) 1- حکم نہ منن دی حالت 2- بغاوت، سرکشی، نافرمانی، ونگی: 'جے دساں تاں باب نبی دی ہوسی بےفرمانی' (گل)

بےفضول، (فا+عر، صفت) فضول دا غلط استعمال، مجازاً...... فضول، بیکار

بےفکر، (فا + عر، صفت) 1- جس نوں کوئی فکر نہ ہووے، فکراں توں خالی 2- بےپرواہ

بےفکرا، (مذ) ویکھو: بےفکر

بےفکری، (مو) فکر نہ ہوون دی حالت، بے پروائی، بےفکر ہونا

بےفیصلہ، (فا+عر، صفت) جس دا کوئی فیصلہ نہ ہویا ہووے

بےفیض، (فا+عر، صفت) 1- جس توں کسے نوں کوئی فائدہ نہ پہنچے، ونگی: 'دُکھ سُکھ پُن پاپ دے پچھے، لہنوں نہ بےفیض گوا'

2- کیتی نوں نہ جانن والا، احسان فراموشی

بے فیضی، (مو) بے فیض ہون دی حالت، شوم ہوون دی حالت، کنجوسی، بخیلی

بے قابو، (فا + عر، صفت) جو قابو وِچ نہ ہووے، وسّوں باہرا، مُونہہ زور

بے قاعدہ، (فا+عر، صفت) 1- کسے قاعدے قانون توں بغیر، بے اصولا 2- بے ترتیب

بے قاعدگی، (مو) 1- کسے قاعدے قانون توں بغیر، بے اصولی 2- بے ترتیبی

بے قافیہ، (فا + عر، صفت) جس شاعری وِچ کوئی قافیہ نہ ہووے، قافیے توں خالی، سرکھنڈی

بے قانونا، (فا + عر، صفت) جو قانون مُوجب نہ ہووے، قانون دے خلاف، غیر قانونی

بے قانونی، (فا + عر، مو) بے قانون ہون دی حالت، قانون خلاف ہون دی حالت

بے قبضہ، (فا+عر، صفت) جس دا قبضہ نہ رہیا ہووے، بے دخل

بے قدر، (فا+عر، صفت) 1- قدر نہ کرن والا 2- جس دی قدر نہ ہووے، ناقدرا

بے قدرا، (فا+عر، صفت) ویکھو: بے قدر

بے قدری، (مو) قدر نہ ہونا، نر آدری، ناقدری

بے قدری نال ویکھنا، (محا) عزت نہ کرنا، نفرت نال ویکھنا

بے قدری ہوون، (محا) عزت نہ ہوون، آدر بھانہ ہوون

بے قرار، (فا + عر، مذ، صفت) بہبل، ویاکُل، بے چین، فکرمندی، بے تاب، پریشان، ونگی: 'مچھی جس طرحاں پانی دے ول ویکھے، ایداں ہو ہو کے بے قرار ویکھنا' (تیر)

بے قرار کر دیون، (محا) بے چین کر دیون، پریشان کر دیون، چنتا لا دیون

بے قرار کرن، (محا) بے چین کرن، پریشان کرن

بے قرار ہو جاون، (محا) بے چین ہوون، پریشان ہوون

بے قراری، (مو) اچمی، بے چینی، بے تابی، پریشانی، بہبلتا

بے قربا، (فا+عر، صفت) بے قدرا، جس دی کوئی قدر نہ کرے، جس دا کوئی انگ ساک نہ ہووے

بے قربی، (مو) ویکھو: بے قدری

بے قسمت، (فا + عر، صفت) ویکھو: بے قسمتا

بے قسمتا، (فا، صفت) ابھاگا، بد قسمت، بدنصیب، ونگی: 'جو بے قسمتا کرماں سڑیا ہتھ ملیندا جاوے' (گل)

بے قصور، (فا+عر، صفت) جس دا کوئی قصور نہ ہووے، نردوش، بے عیب

بے قصورا، (فا، صفت) ویکھو: بے قصور

بے قصوری، (مو) بے قصور ہون دا عمل، بے عیبی، بے قصوری

بے قصوریں، (ضم) بے قصورا ہو کے، قصور نہ کردیاں ہویاں دی

بے قضا مارن، (محا) بے موت مارن، انیائی موت مارن

بے قول، (فا + عر، صفت) بے زبانا، جھوٹھا، فریبی

بے قوم، (فا+عر، صفت) جس دا تعلق کسے قوم نال نہ ہووے، بے تہذیب

بے قیاس، (فا + عر، صفت) 1- بے اندازہ، خیال توں بہتا، اندازے توں ودّھ 2- سوچ توں کم نہ لین والا، ونگی: 'لا کے داغ پر کسے دی آبرو نوں تیرے جیہے پچھوں بے قیاس ہوندے'

بے قیاسا، (فا+عر، مذ،صفت) 1- جو نیاں نہ کرے 2- جو کیتی نہ جانے 3- بہت زیادہ، بے اندازہ

بے قیاسی، (مو) بے انصافی، احسان فراموشی

بے قید، (فا+عر،صفت) ازاد، خود مختار

بے قیمت، (فا + عر،صفت) 1- جس دی کوئی قیمت نہ ہووے، بے مُلا، مفت 2- بیش قیمت، وڈ مُلا

بے قیمت ہونا، (محا) بے قدرا ہونا، قدر نہ ہونا

بے قیمتا، (مذ،صفت) 1- جس دی کوئی قیمت نہ ہووے 2- مفت، بے قدرا، ناقدرا 3- سستا 4- وڈ مُلا، بیش قیمت، ونگی: 'آیا ہتھ بے قیمتا لعل تیرے پائی قدر ایس دا محرم حال ہوکے' (دولت رام)

بے کاٹھیا، (فا + ہ،صفت) جس اُتے کاٹھی نہ ہووے، کاٹھی توں بنا

بے کار، (فا،صفت) 1- نکما، کسے نہ کم دا 2- خراب، جو کم آون جوگا نہ ہووے 3- فضول 4- ویلھا، بے روزگار

بے کار بہون، (محا) ویکھو بے کار بیٹھن

بے کار بیٹھن، (محا) ویلھا رہون

بے کار پھرن، (محا) ویلھا رہون، آوارہ گھُمن

بے کار رہون، (محا) ویکھو بے کار بیٹھن

بے کار کنوں ونگار چنگی/ بے کار نالوں بے گار بھلی (اکھا) 1- ویلھیاں رہون نالوں بگار دا کم کرنا چنگا ہوندا اے 2- جدوں ویہلے رہن نُوں نند نا ہووے تاں کہندے نیں

بے کارن، (فا + ہ،صفت) بنا وجہ توں، بنا کارن توں

بے کاروں بھلی وگار، (اکھا) ویکھو: بے کار کنوں ونگار چنگی

بے کاری، (مو) بے کار ہونا، بے روزگاری، ویلھا رہن دی حالت، بے روزگاری

بے کاری بدکاری سِکھاندی اے، (اکھا) ویلھا بندہ شیطان دا وی مُرشد ہوندا اے

بے کاریے تپ دق دی مارئیے، تُوں اِی بناویں چور ڈاکو تے جواریے، (اکھا) جدوں بے روزگاری نوں سبھ عیباں دی جڑ دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بے کام، (فا،صفت) نکما، بے کار

بے کاو، (فا + ہ،صفت) تُک بندی توں بنا، قافیے دی پابندی توں آزاد

بے کتا، (فا،صفت) بے ڈول، بدشکل

بے کراں، (فا،صفت) جس دا کنڈھا نہ نظر آوے، اتھاہ، بہت وڈا، بہت چوڑا، اتھاہ سمندر، ونگی: 'جاری ہنجوواں دا بیکراں ہویا' (فضل شاہ)

بے کرن، (مذ،صفت) ویکھو: بے کرنا

بے کرنا، (فا + ہ،صفت) اوہ تھاں جتھے سُورج یاں چن دیاں کرناں نہ پین، روشنی توں خالی، انھیری تھاں

بے کرک، (صفت) 1- نردئی، بے رحم، بے ترس، ظالم 2- بے غیرت، بے انکھا

بے کرکی، (مو) بے کرک ہون دا عمل، بے رحمی

بے کس، (فا+عر،صفت) جس دا کوئی ساتھی نہ ہووے، غریب، ماڑا، بے سہارا، غریب، تنگدست، ونگی: 'بمب نکارے ماردے بے کس کُل لحاظ' (حامد)

بے کسی، (مو) بے سہارا ہون دی حالت، غریبی، تنگدستی

بے کفن، (فا+عر،صفت) جس نُوں کفن نہ ملیا ہووے، کفن توں بنا، ونگی: 'عمر درِے خانہ شہید اپنا، بے غُسل بے کفن دفنا دیویں'

(قادری)

بے کفنا، (فا،صفت) ویکھو: بے کفن

بے کفنایا، (فا،صفت) بے کفنا، جس نُوں کفن نصیب نہ ہووے، ونگی: 'بے کفنائے پیاراں مُڑ مُڑ کرداواں کیوں یادٗ (ستھیارتھی)

بے کفنوں، (فم) کفن توں بِنا، جیہنوں کفن نصیب نہ ہووے

بے کفنی، (مو) کفن نہ مِلن دی حالت، انتہائی غریبی

بے کل، (فا،صفت) بے عقل دا وِگڑیا رُوپ، ویاکل، بے چین، بے قرار

بے کما، (صفت) جس نوں کوئی کم نہ ہووے، ویلھا، نکما

بے کنا، (مذ،صفت) 1- بُچا، کن کٹیا 2- بے دِید، گستاخ

بے کنارا، (فا،صفت) جس دا کنڈھا نہ ہووے، اتھاہ، بہت لما چوڑا، ونگی: 'خونی لہر عشق دے وگے، بے کنار ڈُونگھیریٗ (سیف)

بے کندا، (فا،صفت) بے غیرت، بے انکھ، نلج

بے کنگرا، (مذ،صفت) جس دے کنگرے نہ ہون، بوڑا، بُوڑا

بے کویزا، (مذ) بے قاعدہ، بدتمیز، گُستاخ

بے کہند، (مذ،صفت) کہے وِچ نہ ہون والا، اموڑ، ضدی

بے کہند پُنا، (مذ) کہن وچ نہ ہون دی حالت، اموڑ پُنا

بے کھٹک، (فا + ہ،صفت) بِنا کسے روک ٹوک دے، بِنا کسے جھجک یاں ڈر دے

بے کھٹکے، (فا + ہ،فم) بِنا روک ٹوک دے، بِنا کسے جھجک دے

بے کھچ، (فا،صفت) جس وِچ کھچ نہ ہووے، کشش توں خالی

بے کھر وکھاب، (فا،صفت) بِنا کھادے پیتے، ونگی: 'جو کتنے روز آ ہے بے کُھر وکھابٗ (غلام رسول)

بے کھڑاک، (فا + ہ،صفت) بِنا اواز دے، کھڑاکے توں بغیر

بے کھسما، (فا،صفت) عربی لفظ 'خصمٗ دا وِگڑیا رُوپ، جس دا کوئی کھسم نہ ہووے، نکھسمی

بے کھنبھا، (مذ،صفت) بے قصور، بے گناہ، نِردوش

بے کھنس، (فا،صفت) دُشمنی توں پرے، جس وچ کسے لئی وَیر یاں نفرت دے جذبات نہ ہوون

بے کھوٹ، (فا + ہ،صفت) جس وِچ کھوٹ نہ ہووے، خالص

بے کھیڑا، (فا،صفت) 1- جس وچ خوشی نہ ہووے 2- خشک، اُداس رُوح والا، رُکھے سبھاء والا

بے کیف، (فا+عر،صفت) بے سوادا، بے ذائقہ، بے مزہ، پھکا

بے گانگی، (مو) اوپرا پن، اوبھڑ پن، رُکھا پن، اجنبیت، بے تعلقی

بے گانہ، (فا،صفت) 1- اوپرا، اوبھڑ، پرایا، غیر 2- دُوجے دا، کسے دا 3- پردیسی، اجنبی

بے گانہ سرکدو برابر، (اکھا) دُوجے دی قیمتی تے اعلیٰ شے دی قدر نہ ہووے تاں کہندے نیں

بے گت، (صفت) 1- جیہدی سُرتال دُرست نہ ہووے 2- جس دا کوئی حال نہ ہووے 3- جیہدی چال صحیح نہ ہووے 4- بے وقوف، بُدھو، مُورکھ، اناڑی

بے گتا، (فا + ہ، مذ،صفت) ویکھو: بے گت

بے گزر، (فا،صفت) جس نوں پار کرنا اوکھا ہووے

بے گل، (فا،صفت) ویکھو: بے گلماں

بے گلا، (فا،صفت) جس دی گل دا اعتبار نہ ہووے، بے اعتبارا، نگلا، اپنی گل توں مُکر جاون والا

بے گلما، (مذ) اوہ گُرو تا جیہدا گل نہ ہووے، بِنا گل والا

بے گلے، (فا،صفت) بِنا گل توں، بِلا وجہ، بِنا کسے کارن دے

بے گم، (صفت) بے غم دا وِگڑیا رُوپ، جس نُوں کوئی غم نہ ہووے، خوش

بے گمان، (فا، صفت) 1- جس وِچ گھمنڈ نہ ہووے، حلیم 2- بے شک، بے شبہ

بے گمی، (مو) بے غمی دا وِگڑیا رُوپ، بے پروائی

بے گنا، (مذ، صفت) بے گیانا، بے سمجھ

بے گناہ، (فا، صفت) بے قصور، جیہنے کوئی گناہ نہ کیتا ہووے، بے جُرم، پاک دامن

بے گناہ ماریا جاون، (محا) انیایاں ماریا جاون، بے قصور ماریا جاون، جرم کیتیوں بنا پھس جاون

بے گناہی، (مو) بے گناہ ہون دا عمل، پاکدامنی، جرم نہ کرن دی حالت

بے گنت، (فا + ہ، صفت) ان گنت، بے حساب

بے گندھ، (مو) پھوہڑ تے بے سلیقہ عورت نوں کہندے نیں

بے گواں، (صفت) 1- بے پرواہ 2- نڈر 3- بے لاگ

بے گون، (فا، صفت) جس دا کوئی رنگ نہیں، بے رنگ، ونگی: 'خالق پاک بے ذات بے چُون بے گُون جیہڑا'

بے گونا، (مذ، صفت) لاثانی، اَدُتی، بے مثال، ونگی: 'آپ بنایا شہر اجیہا بے مثل بے گُونا' (امام بخش)

بے گویں، (مو) بے گواں ہون دی حالت

بے گہر، (فا، صفت) بغیر موتی دے

بے گہیا، (فا، صفت) دھیان نہ کرن والا

بے گھر، (فا، مذ) جس دا کوئی گھر گھاٹ نہ ہووے، نِگھرا، بے گھرا

بے گیانا، (فا، صفت) جس نوں کوئی گیان نہ ہووے، انجان، بے سمجھ

بے گیانی، (فا+ہ، مو) گیان نہ ہون دی حالت

بے لابھ، (فا + ہ، صفت) جس دا کوئی فائدہ نہ ہووے، فائدے توں خالی، بے کار

بے لاج، (فا + ہ، صفت) نرلج، بے شرم

بے لاگ لپیٹ، (فا + ہ، صفت) 1- تعصب توں پاک، نرپکھ، بغیر لاگ لپیٹ دے، صاف سُتھرا، غیر جانبدار 2- خالص، تازہ

بے لاگتا، (فا + ہ، مو) بے لاگ ہون دی حالت

بے لاگی، (فا + ہ، صفت) بے لاگ ہون دی حالت، نرپکھتا

بے لائق، (فا+عر، صفت) نالائق، بے عقل

بے لائقی، (فا+عر، مو) نالائقی، بے عقلی

بے لباس، (فا+عر، صفت) جس نے کپڑے نہ پائے ہون، ننگا

بے لباسی، (فا+عر، مو) ننگا پن

بے لتے دِتے، (فم) بنا خرچ کیتے

بے لج، (مذ، صفت) لج ہین، نلج، جیہنوں شرم حیا نہ ہووے

بے لجا، (مذ، صفت) ویکھو: بے لج

بے لجی، (مو) بے شرمی، بے حیائی، ڈھٹائی

بے لچک، (صفت) جس وچ لچک نہ ہووے، لچک توں خالی

بے لچکا، (فا، صفت) ویکھو: بے لچک

بے لحاجا، (مذ، صفت) بے لحاظ دا وگڑیا روپ، بے حیا، بے شرم

بے لحاجی، (مو) ویکھو: بے لحاظی، ونگی: 'کہہ گئے گل سیانے سچی، جت تے بے لحاجی' (تیر)

بے لحاظ، (فا+ عر، صفت) 1- جس نوں کوئی لحاظ نہ ہووے، بے

حیا، بے شرم 2- کورا، رُکھا 3- بے لاگ، نر پکھ، گستاخ 4- بے مروت، بے دِید، بے ادب

بے لحاظ ہو جاون / بے لحاظ ہوون، (محا) بے مروت ہوون، گستاخ ہوون، بے دِید ہوون

بے لحاظی، (مو) 1- بے لحاظ ہون دا عمل، بے حیائی، بے شرمی 2- بے ادبی، گستاخی 3- رُکھا پن، بے سلوکی، بے مروتی

بے لحاظی کرن، (محا) بے مروتی کرن، بے رُخی کرن، آدر بھاء نہ کرن

بے لحاظی ورتن، (محا) ویکھو: بے لحاظ ہوون

بے لذت، (فا+عر، صفت) بے سواد، بے سوادا

بے لذتی، (مو) بے سوادی، بے مزگی، بے لُطفی

بے لذتی کرن، (محا) ویکھو: بے لذتی ہوون

بے لذتی ہو جاون / بے لذتی ہوون، (محا) بے سوادی ہوون، بے لُطفی ہوون، بے مزگی ہوون

بے لڑا، (فا، صفت) بنا لڑاں توں، لڑ توں بغیر

بے لشک، (صفت) جس وِچ لشک نہ ہووے، لشک توں خالی

بے لُطف، (فا+عر، صفت) بے سواد، سواد توں خالی

بے لُطفی، (مو) بے سوادا پن

بے لُطفی کرن، (محا) ویکھو: بے لذتی کرن

بے لُطفی ہو جاون / بے لطفی ہوون، (محا) ویکھو: بے لذتی ہوون

بے لفظ، (فا+عر، صفت) بنا کُجھ کہیاں، چُپ چاپ

بے لکھتا، (صفت) بدسلیقہ، بے وصف، کُچجا

بے لگ، (صفت) بنا پکھ پات توں، نر پکھ، بنا تعصب توں

بے لگام، (صفت) 1- اوہ گھوڑا جیہنوں لگام نہ ہووے 2- آوارہ 3- بے ادب، سرکش، بے قابو، وَسّوں باہرا، گُستاخ

بے لگاما، (مذ، صفت) ویکھو: بے لگام

بے لگامی، (مو) 1- بے قابو ہون دا عمل 2- گستاخی، بے ادبی، سرکشی 3- کُھلی چھُٹی، گھوڑے دی لگاموں بنا ہوون دی حالت 4- آوارگی

بے لگان، (فا + ہ، صفت) جس تے معاملہ (ٹیکس) نہ لگا ہووے، لگان توں پاک

بے للّا، (مذ، صفت) 1- بے سلیقہ، پھوہڑ، کُچجا 2- بللہ، احمق، بے وقوف، سادہ لوح 3- ناتجربہ کار

بے للّی، (مو) ویکھو: بے للّا

بے للّے، (صفت) ویکھو: بے للّا

بے لِنگ، (صفت) بنا لِنگ توں، بے شرم، بے حیا

بے لوبھ، (فا + ہ، صفت) جس نوں لالچ نہ ہووے، لوبھ توں خالی، قناعت پسند

بے لوث، (فا+عر، صفت) پاک، پوتر، جیہدے وِچ ملاوٹ نہ ہووے، لالچ توں پاک

بے لوثی، (مو) بے لوث ہون دی حالت، لالچ یاں مفاد توں پاک ہون دی حالت

بے لوچ، (صفت) لوچ توں بنا، لوچ توں خالی، بے غرض، لالچ نہ کرن والا

بے لوڑ، (فا، صفت) بے ضرورت، جیہنوں کوئی لوڑ نہ ہووے، بے غرضا

بے لوڑ خرچ، (مذ) بغیر ضرورتوں کیتا ہویا خرچ، فضول خرچ

بے لوڑا، (صفت) 1- جس دی لوڑ نہ ہووے، وادھو، فضول 2- غیر ضروری، بے غرضا، الغرض

بے لوڑواں، (مذ،صفت) جس دی لوڑ نہ ہووے، فضول

بے لوڑی، (مو) بے لوڑ ہون دی حالت

بے لوڑی مت دیون، (محا) بنا منگیوں صلاح دیون، بے وقوفی دا کم کرن

بے لُونا، (فا،صفت) نمک توں بنا، پھکا

بے لہر، (صفت) جس وچ ہر نہ اُٹھے

بے لے دِتے، (نم) بنا خرچ کیتے

بے مالک، (صفت) ویکھو بے مالکا

بے مالکا، (صفت) جس دا کوئی مالک نہ ہووے

بے مالکی، (مو) ملکیت نہ ہون دا عمل

بے مان، (فا + ہ، صفت) جس دا مان نہ ہووے، جس دی عزت نہ ہووے

بے مانند، (فا،صفت) جس ورگا کوئی نہ ہووے، لاثانی، ونگی: 'نہ اوس جند نہ جُثا جامہ، بے مانند الٰہی' (سیف)

بے مانی، (مو) مان نہ ہون دی حالت

بے ماہنا، (مذ،صفت) جس دا کوئی معنی نہ ہووے، بے معنی

بے مائیگی، (فا،مو) غریبی، محتاجی

بے مایا، (فا+ ہ، صفت) نردھن، غریب، مفلس، بے پُونجیا، ونگی: 'اوس دن اوہ پردیسی شوہدا عاجز سی بے مایا' (سیف)

بے مایہ، (فا،صفت) غریب، محتاج

بے مت، (صفت) 1- جس نوں مت نہ ہووے، بے وقوف، بے عقل، بُدھو، ناسمجھ، نادان 2- بے مذہب، بے عقیدہ

بے متا، (مذ،صفت) 1- بے عقل، ناسمجھ، جس وچ مت ا سمجھ نہ ہووے 2- اڑیل، غیر مہذب، اُجڈ، ضِدی

بے متاج، (صفت) ویکھو: بے مُتھاج

بے متاجی، (مو) ویکھو: بے مُتھاجی

بے متھاج، (صفت) بے محتاج، جس نوں کسے تائیں غرض نہ ہووے

بے متھاجی، (مو) بے متھاج ہون دا عمل

بے متیا، (صفت) ویکھو: بے مت

بے مثال، (فا + عر، صفت) اڈوتی، لاثانی، بے نظیر، اچھوتا، نویکلا، ونگی: 'ایسے واسطے جگ نے منیا اے، بے مثال وچار پریم دی اے' (تیر)

بے مثل، (فا+عر،صفت) ویکھو: بے مِثلا

بے مِثلا، (مذ،صفت) اڈوتی، بے مثال، نویکلا، اچرج، لاثانی، ونگی: 'ایس دولت تھیں محروم نہ رکھیں بے مثلا، بے چُونا' (یوسف زُلیخا)

بے محبتا، (فا،صفت) محبت نہ کرن والا، محبتوں سکھنا، نرموہی

بے محبتی، (فا،مو) 1- محبت نہ ہون دی حالت 2- (صفت) محبت نہ رکھن والا، نرموہی

بے محتاج، (فا+عر، صفت) جیہڑا کسے دا محتاج نہ ہووے، خود مختیار، خود کفیل

بے محتاجی، (فا+عر،مو) بے مُتھاج ہون دی حالت

بے محصول، (فا+عر،صفت) جس تے محصول نہ لگے، محصول توں بنا

بے محصولا، (مذ،صفت) ویکھو: بے محصول

بے مذہب، (صفت) جس دا کوئی دین دھرم نہ ہووے، بے دھرما، بے دین

بے مذہبا، (صفت) ویکھو: بے مذہب

بے مذہبی، (مو) کسے دِین دھرم دا پابند نہ ہون دی حالت

بے مراد، (فا+عر، صفت) جیہنوں کوئی لوڑ نہ ہووے، جیہدی مُراد پُوری نہ ہووے

بے مرادا، (فا+عر، صفت) 1۔ جس دی مُراد پوری نہ ہووے 2۔ اولاد

بے مرادی، (صفت) کھوٹا، بھیڑا، نامُراد، وَنگی: 'رب کدی نہ اوہناں نوں توڑ چاڑھے، جیہناں نیتاں بے مُرادیاں وے'(وا)

بے مرجاد، (صفت) جیہنوں کوئی لوڑ نہ ہووے، بے آرزو

بے مُرشد، (مذ، صفت) 1۔ نِگرا، بے پیر2۔ بے ایمان3۔ بے ہُنر، بے وصف

بے مُرشدا، (مذ، صفت) ویکھو: بے مُرشد

بے مروّت، (فا + عر، صفت) جس نوں کسے دا لحاظ نہ ہووے، بے لحاظ، طوطا چشم

بے مروتا، (صفت) رُکھا سلوک کرن والا، بے لحاظ، کورا، رُکھا

بے مروتی، (مو) بے مروّت ہون دی حالت، بے لحاظی

بے مروتی کرن، (محا) بے لحاظی توں کم لون، بے صبری کرن، بدسلوکی کرن

بے مریاد، (فا + ہ، صفت) مریادا مطابق کم نہ کرن والا، رسم رواج مطابق نہ کُرن والا

بے مریادا، (مو) 1۔مریادا توں خالی عمل 2۔(صفت) مریادا توں اُلٹ چلن والا

بے مریادگی، (مو) ویکھو: بے مریادا

بے مزگی، (مو) بے مزہ ہون دا عمل، بے سوادی، بد مزگی، بے لُطفی

بے مزگی کرن، (محا) بے سوادی کرن، بے لُطفی، رنگ وچ بھنگ پاون

بے مزگی ہو جاون/ بے مزگی ہوون، (محا) بے سوادی ہوون، بے کیفی ہوون

بے مزہ، (فا، صفت) بے سواد، رُکھا، بے لطف

بے مزہ کر دیون/ بے مزہ کرن، (محا) بے سواد کرن، بے لُطف کرن

بے مزہ ہو جاون/ بے مزہ ہوون، (محا) بے سواد ہوون، بے لُطف ہوون

بے مطبل، (صفت) بے مطلب دا وگاڑ

بے مطلب، (فا + عر، صفت) جس دا کوئی مطلب نہ ہووے، بے معنی، بغیر کسے غرض دے

بے مطلبا، (مذ، صفت) ویکھو: بے مطلب

بے مطلبی، (مو) بے غرضی، بے لوثی

بے معلوم، (فا + عر، صفت) 1۔ نہ معلوم ہون والا، نامعلوم، ان پچھاتا 2۔ تھوڑا جیہا

بے معنی، (فا + عر، صفت) جس دا کوئی مطلب نہ ہووے، فضول، بے معنی

بے معنے، (فا+عر، صفت) ویکھو: بے معنی

بے معیاد، (فا+عر، صفت) جس دی کوئی معیاد نہ متھی گئی ہووے، معیاد توں سکھنا

بے معیادا، (فا+عر، صفت) ویکھو: بے معیاد

بے مغز، (فا + عر، صفت) جیہدے وچ مغز نہ ہووے، خالی،

کھوکھا، بے عقل، بُدھو، اُجڈ

بے مغزا، (صفت) ویکھو: بے مغز

بے مقابلہ، (فا+عر، صفت) بِنا مقابلے توں، بلا مقابلہ

بے مقبول، (فا+عر، صفت) جس نوں عام لوک پسند کرن، جو ہر من پیارا نہ ہووے

بے مقدار، (فا+عر، صفت) 1- جس دا کوئی اندازہ نہ ہووے، تھوڑا 2- بے وقار، بے قدر

بے مقداری، (مو) تھوڑا پن، بے وقاری، بے آدری

بے مقصد، (فا+عر، صفت) 1- جس دا کوئی مقصد نہ ہووے، بے مطلب 2- نیچے توں بنا، بلا مقصد

بے مقصدی، (مو) بے مقصد ہوون دی حالت، فضولی

بے مُکھ، (فا + ہ، صفت) 1- حکم نہ من والا، آپ ہُدرا، بے مُوہاں 2- باغی، نابر، سرکش 3- مُلحد، جو رب نوں نہ من دا ہووے 4- بے ادب، گستاخ، من مُکھ 5- بے دید، بے لحاظ 6- اپنے مُرشد توں مُونہہ موڑن والا 7- ننگا

بے مُکھ ہونا، (محا) اپنے مرشد دی حکم عدولی کرن والا

بے مُکھا، (مذ، صفت) ویکھو: بے مَکھ

بے مُکھاری، (صفت) ویکھو: بے مُکھ

بے مُکھائی، (مو) ویکھو: بے مُکھتا

بے مُکھی، (مو) بے مُکھ ہون دا عمل

بے مُل، (صفت) ویکھو: بے مُلا

بے مُلا، (مذ، صفت) 1- جس دا کوئی مُل نہ ہووے، مفت 2- بہتی قیمت والا، وڈ مُلا

بے مُلا کرن، (محا) بے عزت کرنا، بے توقیر کرنا

بے ملاوٹ، (صفت) جس وچ کوئی رَلا یاں کھوٹ نہ ہووے، اصلی، خالص، نرول، شُدھ

بے ملوم، (صفت) ویکھو: بے ملوما

بے ملوما، (مذ، صفت) 1- نہ ہون برابر، معمولی، بہت تھوڑا، ناں ماتر 2- جیہدا تھوہ پتا نہ ہووے

بے ملوے، (فم) انجانے ای

بے من، (صفت) سرکش، خودسر، احسان فراموش، ضدی، اڑیل

بے منا، (فا، صفت) 1- دوچِتا، اَن منا 2- اُداس

بے مناسب، (فا + عر، صفت) جو مناسب نہ ہووے، غیر موزوں، غیر مناسب

بے مناسبی، (مو) نامناسب ہون دا عمل

بے منزل، (فا، صفت) جس دی کوئی منزل نہ ہووے

بے منصف، (فا+عر، صفت) انصاف نہ کرن والا

بے منصفی، (فا+عر، مو) بے انصافی، زیادتی

بے منورتھ، (فا + ہ، صفت) بِنا کسے مقصد دے، بلا مقصد

بے منیاد، (صفت) 1- بے بنیاد دا وگاڑ، جیہدی کوئی بنیاد نہ ہووے 2- جھوٹھا، غلط، بِنا سر پیر دے

بے منیادا، (صفت) بے معیادا، ونگی: 'آکھ دمودر بے مُنیادا کیہا جواب کریندا' (دمو)

بے منیادی، (مو) ویکھو: بے مُنیاد

بے موت مارن، (محا) 1- بلاسبب تنگ کرنا 2- بلاوجہ تنگ کرنا

بے موت مر جاون / بے موت مرن (محا) برباد ہوون، انیائی موتے مرن، کسے حادثے وچ موت ہو جانا

بے موت مرنا، (محا) 1- چھوٹی عمرے مرنا 2- اچانک کسے

حادثے وغیرہ کارن مرنا

بے موت مریجن، (محا) بے وجہ عذاب وِچ پھسنا

بے موسم، (فا+عر،صفت) کُرتا، بے وقت

بے موسما، (صفت) جو موسم مطابق نہ ہووے، بے رُتا، بے وقتا، بے وقت

بے موسمی، (مو) بے رُتی، موسم توں ہٹ کے

بے موقع / بے موقعہ، (فا + عر ،صفت) 1- جو موقعہ مطابق نہ ہووے، کوقتا، بے وقتا 2- نامناسب، بےضرورت

بے موقعیا، (صفت) کوقتے، کویلے

بے مُونہا، (فا، صفت) 1- جس دا مُونہہ نہ ہووے 2- بدشکل، بدصورت

بے موہا، (فا،صفت) جس وِچ موہ پیار نہ ہووے، نِرموہی

بے موہی، (فا،صفت) ویکھو: بے موہا

بے مہار، (صفت) 1-بے لگام، آوارہ 2- آزاد، آپ ہُدرا

بے مہارا، (مذ،صفت) قابوتوں باہر

بے مہارا پن، (مذ) آپ ہُدرا پن، کُھل، ازادی

بے مہارا پھِرنا، (محا) من مانی کردے پھِرنا، ازاد پھرنا

بے مہارتا، (مو) بے مہارے ہون دا عمل، آپ ہُدرا پن

بے مہاری، (مو) بے مُہارے ہون دا عمل

بے مہذب، (فا + عر، صفت) جس نوں تہذیب نہ ہووے، بدتمیز، گستاخ، جاہل، اُجڈ

بے مہر، (فا، صفت) 1- جس وِچ رحمدلی نہ ہووے، ظالم 2- جس وچ محبت پیار نہ ہووے، بے دردی

بے مہری، (فا،مو) بے ترسی، بے رحمی، سنگدلی

بے میچ، (صفت) 1- جو میچ مطابق نہ ہووے 2- اڈتی، لاثانی 3- بہت زیادہ 4- اڈھکواں، جو وڈا چھوٹا ہووے

بے میر، (صفت) جس تے کوئی میر نہ ہووے، جس وچ قبضے دی خواہش نہ ہووے

بے میل، (صفت) 1- جس وِچ میل، ملاوٹ نہ ہووے، خالص 2- جس ورگا ہور کوئی نہ ہووے، لاثانی 3- جس دا کسے نال میل ملاپ نہ ہووے، بے جوڑ، بے ڈھبا، بے ربط

بے میلتا، (مو) بے میل ہون دا عمل

بے نادھا، (صفت) برباد ہون والا، ختم ہون والا، تباہ ہوون والا

بے ناغہ، (فا،صفت) 1- ناغے توں بِنا، بلا ناغہ، بِنا کُھنجے 2- ہر روز 3-لگاتار

بے نام، (فا،صفت) ویکھو: بے نام

بے ناما، (مذ) ویکھو: بے نام

بے ناں، (فا،صفت) جس دا کوئی ناں نہ ہووے، گم نام

بے ناواں، (فا، مذ،صفت) بِنا ناں دا، جس دا کوئی ناں نہ ہووے

بے نایاں، (مذ) بے ناں، جیہدا کوئی ناں نہ ہووے

بے نروار، (صفت) انیائیں، بے انصاف

بے نشان، (فا،صفت) جس دا نشان نہ ہووے

بے نشان ہونا، (محا) کُھرا کھوج نہ رہنا، نام نشان نہ رہنا

بے نصیب، (فا+عر،صفت) بدنصیب، ابھاگا، بدقسمت

بے نصیبی، (مو) بدقسمتی، بدبختی

بے نظام، (فا+عر،صفت) 1-جس دا نظام نہ رہے 2- بے ترتیبا

بے نظر، (فا+عر،صفت) جس نوں کجھ نہ دِسے، انّھا

بے نظیر، (فا،صفت) اڈتی، لاثانی، بے مثال، لاجواب، جس دا

کوئی ثانی نہ ہووے

بےنظیری، (مو) بےنظیر ہون دی حالت، بے مثالی

بےنقاب، (صفت) 1- بے پردا 2- ظاہر، واضح، عیاں

بےنقاب کرنا، (محا) 1- بھیت کھول دینا 2- ننگا کر دینا

بےنقش، (فا+ عر، صفت) 1- جس دے نین نقش سوہنے نہ ہون، بدشکل، کوجھا 2- فانی، فنا ہو جان والا

بےنقص، (فا+عر، صفت) جس وچ کوئی نقص نہ ہووے، نقص توں پاک

بےنقصا، (فا، صفت) ویکھو بےنقص

بے نکا، (مذ، صفت) 1- جس دی کوئی خوشبو نہ ہووے 2- بے عزت، بے شرم، بے آبرو

بے نکاحا، (مذ، صفت) 1- جس دا نکاح نہ ہویا ہووے، جس دا دیاہ نہ ہویا ہووے 2- ناجائز تعلق رکھن والا

بےنم، (فا، صفت) سُکا، خشک

بےنماز، (فا، صفت) نماز نہ پڑھن والا، بےنمازی

بےنمازا، (صفت) ویکھو بےنماز

بےنمازاں دے ایہہ فرقے، سون سویلے جاگے چڑکے، (اکھا) جدوں کسے دی لاپرواہی بابت دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بےنمک، (فا، صفت) پھکا، بے مزہ، بے رونق

بےنمکی، (مو) پھکا پن، بے مزگی، بے سوادی، بے رونقی

بےنمو، (فا، صفت) ویکھو بےنظیر

بےننگ، (فا، صفت) نلج، بے حیا، بے شرم، بے عزت

بے نوا، (فا، صفت) ایہہ لفظ فارسی دا اے جیہدے معنی بے سامان، فقیر دے نیں، پر ہندکو لہجے وچ ایہدے معنی گالھ یاں بددُعا دے مفہوم وِچ ورتیندے نیں، جیویں: 'بے نوا داپتر' وغیرہ، جیہدی کوئی آواز نہ ہووے، بے سہارا، غریب، لِستا، ماڑا، کنگال، غریب، نردھن، جیہدی کوئی آواز نہ ہووے، جیہدی کوئی سُنوائی نہ ہووے، وِنگی: 'بے قرار، بے چین، بیدار، بے دم، بے نوا، بے ہوش، بےخواب مجنوں' (قادری)

بےنوائی، (مو) بے آواز ہون دی حالت، غریبی

بے نُور، (صفت) 1- جس (اکھ) وِچ روشنی نہ ہووے 2- انھا 3- جس دے مُونہہ تے کھیڑا نہ ہووے، بے رونق

بےنوری، (مو) بےنور ہون داعمل

بےنوک، (فا+عر، صفت) 1- جس دی نوک نہ ہووے 2- کھنڈا

بے نیاز، (فا، مذ، صفت) 1- جس نوں کسے نال غرض نہ ہووے، بے پرواہ، لاپرواہ 2- رب، پرماتما

بے نیازی، (فا، صفت) بے غرض تے بے پرواہ ہون دی حالت، بے نیاز ہون داعمل، بے پرواہی، لاپرواہی

بے نیام، (فا، صفت) 1- ننگ پڑنگ بندہ 2- میان توں باہر، ننگی (تلوار)، وِنگی: 'ہلکے جہی چیراں وِچ پئی، بے نیام تلوار' (سیکھوں)

بے نیاں، (فا، صفت) نیاں نہ کرن والا، ظالم

بے نیائی، (فا، مو) انیاں، بے انصافی، ظُلم

بے نیتی، (فا+ ہ، مو) نیتی نہ ہون دی حالت، انیتی

بے نیر، (فا+ ہ، صفت) جس وِچ پانی نہ ہووے، خُشک

بے نیم، (صفت) جس دا کوئی اصول نہ ہووے، بے اصولا

بے نیا، (صفت) 1- جس دا کوئی نیم یاں اصول نہ ہووے، بے اصولا 2- بے قاعدہ

بے نیمگی، (مو) ویکھو: بے نیمی

بے نیمی، (مو) بے اصولی، بے قاعدگی

بے نیندا، (صفت) اُنیندا، اُنیندرا، رَت جگا

بے واٹا، (مذ، صفت) گمراہ، راہ بھلاّ

بے واجب، (فا+عر، صفت) جو مناسب نہ ہووے، غلط

بے وار، (صفت) پانی توں بنا، ونگی: 'دل تڑفدے نیں لوکاں ساریاں دے جیسے مینہہ دا حال بے وار ہوئے'

بے وارث، (صفت) جس دا کوئی وارث نہ ہووے، لا وارث، نمانا، جیہدی کوئی اولاد نہ ہووے، جیہدا کوئی سہارا نہ ہووے

بے وارثا، (صفت) ویکھو: بے وارث

بے وارثی، (مو، صفت) اوہ عورت جس دا کوئی کھسم، سائیں نہ ہووے

بے وارثی بیڑی ڈاواں ڈول، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مالک توں بنا ہر چیز دا ستیاناس ہو جاندا ہے تاں کہندے نیں

بے واسطہ، (فا+عر، صفت) 1- جس دا کوئی تعلق نہ ہووے، اڈرا 2- خوامخواہ، اُنج ای

بے واکی، (فا + ہ، صفت) 1- آکھے نہ لگن دی حالت 2- متفق نہ ہوون دی حالت، رضا مند نہ ہوون دی حالت

بے واگ ہوون، (محا) شتر بے مہار ہونا، قابو توں باہر ہونا

بے واگا، (فا، صفت) بے لگام، آپ ہُدرا، سرکش، بکواسی، بدزبان

بے واگی، (فا+ ہ، صفت) ویکھو: بے واکی

بے واہ، (صفت) 1- بے وس، مجبور 2- جس تے کسے دا وس نہ چلے، خودمختیار 3- (مو) بے وسی، مجبوری

بے وپاری، (فا، مو، صفت) 1- اصول دے اُلٹ، بے اصولا 2- رواجوں اُلٹ

بے وتا، (مذ) وِتروں بنا، زمین وتر نہ ہوئی ہووے، سُکی رڑی زمین

بے وِتکرا، (فا، صفت) بنا کسے وِتکرے توں، بنا کسے فرق توں

بے وجود، (فا + عر، صفت) جس دا سر پیر نہ ہووے، ونگی: 'باوجود وجود شہود سیتی، تینوں سمجھیا بے وجود لیلیٰ' (قادری)

بے وجہ، (فا + عر، صفت) بنا کسے وجہ توں، بے مطلب

بے وچارگی، (فا، مو) وچار توں کم نہ لین دا عمل

بے وچاریا، (فا، صفت) جس بارے سوچیا نہ گیا ہووے

بے وِدیا، (فا + ہ، صفت) اَن پڑھ، جاہل، گنوار

بے ورتوں، (فا، فم) 1- ورتوں وِچ نہ لیاون دا عمل 2- ٹھیک ڈھنگ نال ورتوں وِچ لیاون دا عمل

بے وزن، (صفت) جس دی اہمیت نہ ہووے، جیہدا کوئی بھار نہ ہووے، ہولا، بے قدرا، بے وقار، بے اعتبار

بے وزنا، (صفت) 1- جس دا بھار بہت گھٹ ہووے 2- اوہ (شعر) جس وِچ بحراں یاں وزن گھٹ ودھ ہون

بے وزنا اُلاون، (محا) بدتمیزی کرنا، بے سر پیر دیاں گلاں کرن

بے وزنی، (مو، صفت) جیہدا کوئی وزن نہ ہووے، بے سر پیر دے، بے بنیاد

بے وزیر، (فا + عر، صفت) منتری بنا، جس نوں وزیر دی ضرورت نہیں

بے وس، (صفت) جس دا وَس نہ چلے، مجبور، لاچار، بے اختیار

بے وساہ / بے وساہا، (صفت) 1- جس دا وساہ نہیں 2- وساہ نہ کرن والا

بے وساہی، (مو) وساہ نہ ہون دا عمل، بے اعتباری

بے وسواس، (صفت) بنا شک توں، نجھک، ہر حالت وچ، ونگی: 'ہاشم شاہ جو وخت سمھالدا اے، کم اوس دا بے وسواس ہووے' (ہاشم)

بے وسی، (مو، صفت) بے وس ہون دا عمل، لاچاری، مجبوری

بے وسیلہ، (فا+ع، صفت) جس دا کوئی وسیلہ نہ ہووے

بے وسیوں، (فم) لاچاری وچ، مجبوری وچ

بے وشواس، (صفت) 1- بے وساہیا 2- دھوکھا دیون والا 3- بے اعتباری

بے وشواسا، (صفت) ویکھو: بے وشواس

بے وطن، (صفت) پردیسی، وطن توں باہر کڈھیا ہویا، جلاوطن، ونگی: 'بے کس تے بے وطن شہزادہ، عاجز حال فقیراں' (عارف)

بے وطن کرنا، (محا) دیس توں نکالا دینا، نکال دینا، جلاوطن کرنا

بے وطنا، (صفت) پردیسی، ونگی: 'بے وطنے پردیسی تائیں دُکھ نہ دینا آیا' (گُل)

بے وطنی، (مو) پردیسی ہون دی حالت، بے وطنی، جلاوطنی

بے وفا، (فا+ع، صفت) 1- توڑ نہ نبھاون والا، قولاں دا کچا 2- دھوکھے باز، جھوٹھا، بدعہد

بے وفائی، (مو) بے وفا ہون دا عمل، بدعہدی، جھوٹھ، دھوکھا

بے وفائی کرنا، (محا) دھروہ کرنا، ساتھ نہ نبھاؤنا، بدعہدی کرنا، دھوکھا کرنا

بے وقت، (فا+ع، صفت) 1- بھیڑے ویلے، کویلے، بے موقعہ 2- اچانک (موت)

بے وقت ہونا، (محا) سا لنگھ جانا، سمے تے نہ ہونا

بے وقتا، (محا) بے وقت، بے موقعے دا، کویلے دا، بے موسما

بے وقوف، (فا+ع، صفت) مُورکھ، جھلا، ناسمجھ، کجھ نہ جانن والا، نادان، احمق، بے عقل ہونا

بے وقوف بننا، (محا) مت ماری جانا، بُدھو بننا

بے وقوف زادہ، (صفت) بے وقوف، مُورکھ، بندہ، انسان

بے وقوفاں دے سر تے کیہ سینگ ہوندے ہن، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ شکل توں نہیں بلکہ اوس دے کماں توں بے وقوفی ظاہر ہوندی ہے، تاں کہندے نیں

بے وقوفی، (مو) بے عقلی، مُورکھتا، جھل، ناسمجھی، نادانی

بے ولا، (مذ) ناہموار، غیر ہموار راہ

بے ون کرن، (محا) 1- شرمندہ کرنا 2- ناراض کرنا

بے ویلا، (فا+ہ، مذ) 1- کویلا 2- بے موقعہ

بے ویلے دا الاپنا، (محا) بے موقعہ گل کرنا

بے ہان، (فا، صفت) جس دا کوئی ہان نہ ہووے، کلا، تنہا

بے ہانی، (فا، صفت) ویکھو: بے ہان

بے ہتھیار، (فا+ہ، صفت) خالی ہتھ، ہتھیار توں بغیر

بے ہتھیارا، (فا+ہ، صفت) ویکھو: بے ہتھیار

بے ہجھکا، (فا، صفت) جس وچ ہجھکا نہ وجے، اڈول

بے ہتّی، (فا، مو) 1- بے عزتی 2- نقصان 3- بے سوادا

بے ہدایتا، (فا، صفت) جو کسے گل توں جانو نہ ہووے، بے سمجھ

بے ہُدرا ا بے ہُدرہ، (فا، صفت) 1- آپ ہُدرا، من موجی، اپنی مرضی دا مالک، قابو توں باہر 2- لاپرواہ، بدسلیقہ، ونگی: 'گلاں بہتیاں کرن بے ہُدریاں جو، پچھوں انت نوں اوہ پچھتاندڑے جی' (محمد بوٹا)

بے ہُدرا پن، (مذ) آپ ہُدرا پن

بے ہُدری، (فا،مو) ویکھو: بے ہُدرا

بے ہماں، (پو،صفت) بغیر حساب کتاب دے، کسے شے دا حد توں ودّھ ہونا

بے ہمت، (فا+عر،صفت) ویکھو: بے ہمتا

بے ہمتا، (فا، صفت) جس وِچ کجھ کرن دی ہمت نہ ہووے، بے حوصلہ

بے ہمتی، (مو) 1- بے حوصلہ ہون دی حالت 2- آلھکس، سُستی 3- ڈر، خوف

بے ہُنر / بے ہُنرا، (فا، مذ،صفت) جیہنوں کجھ وی نہ کرنا آوندا ہووے، جس وچ کوئی ہُنر نہ ہووے، ہُنروں سکھنا، اناڑی

بے ہُنری، (مو، صفت) ہُنر نہ ہون دا عمل، اناڑی پن، بے ہُنری زنانی، کچّی زنانی

بے ہنگارا، (فا،صفت) بِنا جواب دِتے

بے ہودرا، (صفت) وس توں باہر، اختیار وچ نہ ہونا

بے ہوش، (فا ،صفت) بے سُدھ، بے سُرت، جیہنوں ہوش نہ ہووے، بے عقل، ناسمجھ، بدحواس

بے ہوشی، (مو) بے ہوش ہون دا عمل، بے سُرتی، غشی، بے عقلی، ناسمجھی، بدحواسی، ہوش نہ رہن دی حالت

بے ہوشی طاری ہونا، (محا) بے ہوش ہونا، غش کھانا

بے ہوشیاں پانا، (محا) بے سُدھ کرنا، بے ہوش کرنا، وِنگی: 'پھیر نبی نوں غماں درداں نے آن بے ہوشیاں پائیاں' (گُل)

بے ہوند، (فا،صفت) جس دا وجود نہ ہووے، ہوند توں بِنا

بے یار، (فا،صفت) جس دا کوئی دوست مِتر نہ ہووے، اِکلّا

بے یقین، (صفت) 1- جیہڑا یقین نہ کرے 2- جیہدا کوئی یقین نہ کرے، اعتبار توں بغیر

بے یقینا، (صفت) جس نوں کسے گل تے یقین نہ آوے یاں جیہڑا دُوجیاں تے اعتبار نہ کرے

بے یقینی، (مو) یقین نہ ہون دی کیفیت، بے وساہی، بے اعتباری

الف توں بے نہ کہنا، (محا) کجھ وی نہ بولنا

الفوں بے نہ آکھنا، (محا) اُکا ای مخالفت نہ کرنا، کجھ وی نہ کہنا

ایس غریبی دے تن نام، دیُوس، دلّا، بے ایمان، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ غریب دی کوئی عزت نہیں ہوندی اتے اوس تے ہر کوئی تہمت لاوندا ہے تاں کہندے نیں

بھُکھے بھُکھے جِپھی پائی، دوہاں نوں بے ہوشی آئی، (اکھا) جدوں اکو جیہے دُکھی رل جان تاں کہندے نیں

تالوں کھُنجھی دُومنی گاوے تال بے تال، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ وقتوں کھُنجھے بندے نوں خواری ہوندی اے تاں کہندے نیں

جنہاں چِٹیاں قبراں اونے ہی مُردے بے ایمان، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جِنّا باہر دا وکھاوا چنگا ہوندا اے اونا ای اندروں کھوٹا ہوندا اے، تاں کہندے نیں

حالوں بے حال ہونا، (محا) بھیڑی حالت ہونا، مندی حالت ہونا

دو دِناں دی مہمانی تیجے دن دی بے ایمانی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بہتے دِن رہن نال مہمان دی قدر گھٹ جاندی اے تاں کہندے نیں

قبر چِٹی تے مُردہ بے ایمان، (اکھا) جدوں کوئی باہروں تاں شریف بن دا وکھاوا کرے اتے دِل دا کھوٹا ہووے تاں کہندے نیں

قبر پُونے گچ، مُردہ بے ایمان، (اکھا) ویکھو قبر چِٹی تے مُردہ بے ایمان

قصور بے دستور، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ قصور یاں غلطی کرن والا کسے اصول دا پابند نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

گھروں بے گھر ہونا، (محا) اُجڑ جانا، در بدر پھرنا

گھڑی دی بے شرمی سارے دن دا ارام، (اکھا) جدوں تھوڑی جیہی بے شرمی جھلن نال چِر مل سکدا ہووے تاں کہندے نیں

گھوڑا چلاک بھلا، پُت بہشتن بھلا، لیکھا بے باق بھلا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ تِن چیزاں برابر ای چنگا ہوندا ہے، تاں کہندے نیں

مال مفت دِل بے رحم، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مفت دے مال دی ورتوں ویلے جھلن توں منہ نہیں پیا جاندا تاں کہندے نیں

وقت بے وقت نہ ویکھنا، (محا) ٹھیک موقعے دا خیال نہ کرنا

وقتوں بے وقت ہونا، (محا) بہت دیر ہونا، موقعہ کھُنج جانا

یا بے ایمانی تیرا ہی آسرا، (اکھا) جدوں ہر کم بے ایمانی نال کڈھیا جاوے تاں کہندے نیں

بے بی (Baby): (انگ، مو) بچہ، نیانا، بال

بے بے: (مو) وڈی عمر دی بزرگ عورت، والدہ، ماں، نانی، دادی

بے بے نی میں رہ نہ سکاں، (اکھا) جدوں کوئی اپنی عادت پوری کرن توں باز نہ آوے تاں کہندے نیں

میں تے بے بے اکّی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جنیاں دا میل بڑی طاقت بن جاندا ہے تاں کہندے نیں

وڈی بے، (مو) 1- وڈی بے بے، دادی 2- نانی 3- دادی، اماں

وڈی بے بے بننا، (محا) بہت سیانے اتے بزرگ بننا

بیا: (مذ،صفت) 1-دُوجا، دُوسرا، نالے، ہور، ایس توں اڈ 2- دوبارہ، پھیر 3- وادھو، 4- بیگانہ، غیر 5- بی، پنیری، بیج 6- گھر 7- کھُسرا، ہیجڑا 8- چڑی جیڈا پیلے رنگ دا دھاریاں والا اِک پرندہ جیہڑا بڑے سوہنے آلھنے بناندا اے، بجڑا

کھاوے بیا مرے بیا، (اکھا) جدوں کرے کوئی اُتے بھرے، کوئی اودوں کہندے نیں

بیابان/ بیاباں: (فا، مذ) 1-اُجاڑ، سُنسان صحرا 2- سُنا تے ویران جنگل، جنگل نال تعلق رکھن والا، جنگل دا، جانگلی، ونگی: 'بڈھے کنت دی مرے نہ نار یارو، جھگا ہوندا ہے بیابان بھائی'

اُجاڑ بیابان، (مذ) سُنا جنگل

بیاپار: (مذ) بیوپار، لین دین

بیاپاری: (مذ) وپاری، بیوپاری، تاجر، ونگی: 'بیا پاری بُسدھا جیویں پھرتا' (باو)

بیاپت: (صفت) 1- پھیلیا ہویا، کھلریا ہویا، بھریا، وسیع 2- (مو) بدقسمتی، بدنصیبی

بیاپن: (مصدر) چوڑا ہوون، پھیلیا ہویا ہوون، پسرن

بیاپنا: (فل) واپرنا، ونگی: 'روم روم اندر تیرا واس ہے، جیویں بیاپیا مہا اکاش ہے'

بیاج: (مذ) 1-وِیاج، سُود 2- (مو) زیادتی

بیاج پڑبیاج، (محا) ویاج اُتے ویاج، سُود اُتے سُود

بیاجڑ: (صفت) سود خور

بیاجڑا: (صفت) ویکھو: بیاجڑ

بیاجڑی: (مو،صفت) سُود خور، سُود تے لئی ہوئی، بیاجی

بیاجڑیا: (صفت) ویاجڑیا، سُود تے اُدھار پیسے دین والا

بیاجو: (صفت) سُود دی رقم یاں کوئی ہور شئے، بیاجی

بیاجھنا: (فعم) وِیاجھنا، خریدنا، بیوپار کرنا

بیاجی: (مذ، صفت) ویکھو: بیاجو

ہٹ کرائے، دم بیاجی، اوس بھیڑے دی پُوری باجی،
(اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ وپار وچ کرائے دی دُکان تے
وِیاج تے لیا سرمایہ بہت دُکھدا اے تاں آکھدے نیں

بیاجی: (صفت) ساہوکار

بیادھ: (مذ) 1- شکاری 2- بیماری، روگ، مرض 3- دُکھ، مصیبت
4- پاپ، گناہ، قصور 5- جھگڑا فساد

بیاڈر: (مذ، صفت) ویاندھڑ، ویاہیا ہویا

بیار: (مذ) 1-اِک رُکھ جو پہاڑاں وچ ہوندا ہے اتے جس دی لکڑی
فرنیچر وغیرہ بناون دے کم آوندی ہے 2- زنانیاں دے کپڑے،
کُرتی، دُپٹا وغیرہ 3- بی واسطے چھڈیا گیا کوئی پھل یاں سبزی

بیارا: (مذ) بیج بیجن سے زمینداراں ولوں ترکھاناں وغیرہ نوں دِتا
گیا اناج

بیاڑ: (مو+مذ) 1- دراڑ، درز، وِتھ 2- جتھے پنیری لائی جاوے 3- شام
بیاڑ دینا، (محا) پاٹنا، راہ دینا

بیاڑ/بیاڑی: (مذ+مو) اِک چیڑ دی طرحاں دا رُکھ جیہڑا سطح سمندر
توں اِک خاص بلندی تے ہوندا اے، عموماً ایہہ پہاڑاں تے ہوندا
اے

بیاڑنا: (فعم) وِیلے دسنا، ویلا لنگھانا

بیاز: (ہ، مذ) 1- بیاج دی آکھی دا اے 2- سُود، منافع

بیازاری: (مو) 1- بے آزاری 2- اوازاری

بیاس: (مذ) وِیاس، پنجاب دا اِک دریا جیہڑا ستلج تے راوی دے
وِچکار اے

بیاسا: (مذ) بیاس دریا، ونگی: 'نینوں اُچھلاں وانگ بیاسا'

بیاسی: (عدد، صفت) اسی اُتے دو، اکاسی توں اگلی گنتی والا، 82

بیاسیا/بیاسیواں: (صفت) بیاسی دی گنتی پوری کرن والا

بیاسیاں: (صفت) اسی اُتے دو دی گنتی پُوری کرن والا

بیاض: (عر، مو) 1- سفیدی، چِٹیائی، چِٹا پن 2- یادداشت دی کتاب
3- نکی کتاب جیہدے وچ کجھ چنگے مضامین تے شعر وغیرہ لکھی
دے نیں 4- علمِ رمل دیاں سولاں شکلاں وِچوں اِک شکل

بیاکرن: (ہ، مذ) ویاکرن، صرف ونحو دے قاعدے، گرائمر

بیاکل: (صفت) 1-ویاکل، حیران، گھبرایا ہویا، بے چین 2- بے عقل،
ونگی: 'عاشق جیڈ بیاکل نہ کوئی، جس جان سمجھ نت جپنا' (با)

بیاکلتا: (مو) ویاکلتا، بے چینی، گھبراہٹ، حیرانی

بیاکھ: (مذ) کھوٹ، ونگی: 'پھنک نہ بھجن بیریاں اوئے بھرے بیاکھ'

بیال: (مو) پیر دی بیائی، بجائی، فصل دی بیائی

بیال: (مذ، صفت) 1- پاجی، بھیڑا بندہ 2- ہاتھی، فیل 3- کمینہ، شرارتی،
ظالم 4- گھٹیا، پاپی، گنہگار 5- بدزبان، گستاخ 6- سپ

بیالی: (عدد، صفت) بتالی، چالھی تے دو، 42

بیالی: (مذ) اروی، کچالو

بیان: (مذ) بھائی وال، حصے دار، پتی دار، ونگی: 'دولت رام ہُن اپنا دس
نسچا، کرنا دھرم دے نال بیان شاہا'

بیان: (عر، مذ) 1- گل بات، کسے موضوع بارے تفصیل نال دسنا
2- تعریف 3- حال، احوال، قول، تقریر، گفتگو، ذکر، ظاہر کرنا کسے
گل دا 4- عدالت وغیرہ وچ مُدعی یاں استغاثہ راہیں لِکھ کے یاں
زبانی دِتا گیا بیان، عدالتی گواہی 5- فصل، باب 6- خبر 7- اِک علم دا

ناں جیہدے وچ تشبیہ استعارے وغیرہ دا ذکر ہوندا اے

بیان بدلنا، (محا) ملزم یاں گواہ وغیرہ دا اپنے پہلے دِتے بیان توں مکر جانا، کوئی گل کر کے پھر جانا

بیان دینا، (محا) عدالت وچ کسے مقدمے دے حوالے نال کسے بندے دا اپنے مونہوں گل دے حال دسنا

بیان لینا، (محا) حاکم دا ملزم یاں گواہ وغیرہ دے مونہوں اوس دا حال سُننا

حلفیہ بیان، (مذ) کسے عہدے دار اگے سونہہ کھا کے دِتا گیا بیان

دھرمیا بیان، (مذ) ویکھو: حلفیہ بیان

بیانا/ بیانہ: (مو) کسے خاص موسم وچ پہاڑی دریا تے چلن والی ٹھنڈی برفیلی ہوا

بیانا/ بیعانہ: (مذ) 1- کسے چیز دا سودا کرن تے اوس دی کُل رقم وچوں دِتی گئی پیشگی رقم، سائی 2- دوشاخہ لکڑی، دوسانگی

سائی بیانا، (مذ) بیعانہ

بیانمیں : (عدد، صفت) بانوے، اکانوے توں مگرلا، ترانوے توں پہلا، 92 واں

بیانوے: (صفت، عدد) بانوے

بیانہ/ بہانہ/ بُہانہ : (فعم) پاؤنا، بیجنا

بیانیا: (صفت) کہانی وغیرہ دیاں ہور گوئی بیتی ہوئی دسن والی

بیانیاں کہانیاں پُت سپُت ای کر دے نیں، (اکھا) اپنے وڈیاں نوں نیک اولاد ای وڈیاندی اے

بیاوت: (فم) علاوہ، ہور

بیاہ: (ہ،مذ) 1- سنسکرت وچ 'وواہ' تے 'بواہ' کہندے نیں 2- ازدواج، نکاح

بیاہ کرنا، (محا) شادی کرنا، نکاح کرنا، ویاہ کرنا

بیاہے دا، (صفت) ویاہیا ہویا، شادی شدہ

بیاہ : (مو) باسی، رات دا پکیا ہویا کھانا، بیہا

بیاہ: (پوا، مذ) 1- وِرل، وِتھ 2- وٹ، بنا 3- کھالا، نالا

بیاہتا: (صفت) ویاہتا

بیاہنا: (فعم) ویاہنا، شادی کرانا

بیاہنو: (صفت) ویاہنو

بیائی: (مو) 1- سردی وغیرہ دی وجھوں اَڈیاں دے پھٹ جان دا عمل - 2- فصل بیجن دا کم، بجائی، بیجن دا سما 3- زمینداراں ولوں بیجن ویلے ترکھاناں وغیرہ نوں دِتا جان والا اناج

جاں جٹ دی پئی بیائی، کسے نوں پچھی، کسے نوں تائی،
جاں جٹ دے سٹے پکے، سکی بھین نوں دیوے دھکے،
(اکھا) جدوں کوئی آدمی مطلب ویلے ہر آدمی نوں جی جی کرے پر مطلب نکلن تے کسے دی گل نہ پچھے اودوں کہندے نیں

جس دے پیر نہ پھٹے بیائی، اوہ کیہ جانے پیڑ پرائی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دوسرے دے دُکھ دا احساس تے ادراک اوہو ہی کر سکدا اے جس نے خود دُکھ اُٹھا کے ویکھیا ہووے اودوں کہندے نیں

بیب: (مو) ویکھو: بے بے

بیبا : (مذ،صفت) 1- ساؤ، بھولا، شریف آدمی، اچھا، بھلا مانس، نیک 2- پیارا، چھوٹا، پیارا بچہ 3- محبوب، چنگے سبھاء والا، زنانیاں دا کسے مردنوں بُلاون دا لفظ 4- راجا 5- سفید، چٹا

بیبارانا، (صفت) ویکھو: بیبا لانا

بیبا لانا (صفت) بھلا مانس، ساؤ، سیانا بچہ

بیبان: (مذ) ویکھو: بیابان

بیٹر: (مذ) 1- سبزی یاں پھل جو بی لئی رکھیا جاندا ہے2- زیادہ پکے کھیرے کدو وغیرہ جو کھان دے قابل نہ ہون 3-(صفت) جُھریاں والا، کوجھا، کرُوپ

بیڑا: (مذ،صفت) بُہتا بیبا، بہت چنگا

بیڑی: (مو) چھوٹا بیڑ

بیڑیاں: (مو) چُڑیلاں، ڈائناں

بیو: (مو) ویکھو: بی بی

بیبھا: (صفت) ویکھو: بیا

بیپار: (مذ) وپار

بیپارن: (مو) وپارن

بیپاری: (صفت) وپاری

بیپھلی: (مو) جھاڑی دی اِک قسم

بَیت: (مذ) فارسی لفظ 'بید' دی لسانی تبدیلی مگروں صورت، اِک رُکھ جیہدیاں ٹہنیاں نازک تے باریک ہون پاروں ہر ویلے ہلدیاں رہندیاں نیں

بیت: (مو) زمیندار دے کامے نوں کھیتی لئی دِتے دانے

بیت: (مذ) بیعت دا وِگاڑ، وَنگی: 'مینوں حکم بجید با بیت تمام' (حامد)

بیت: (عر، مذ) 1- گھر، مکان 2- اِکو وزن والے دو مصرعیاں دا شعر 3-اِک چھند

بیت الحرام، (عر، مذ) 1- پاک گھر، مراد بیت اللہ 2- مکہ شریف 3- خانہ کعبہ، اللہ دا گھر

بیت الخلا / بیت الخانہ، (عر، مذ) پاخانہ کرن دی تھاں

بیت العقیق، (عر، مذ) اوہ مکان جو حضرت ابراہیمؑ تے حضرت اسماعیل نے بنایا سی، خانہ کعبہ، پُرانا گھر، وَنگی: 'پہلا گھر جو گھر اں پُرانیاں چوں رہنا آخرے بیت العقیق ہے نہیں'

بیت اللہ، (عر، مذ) 1- رب دا گھر 2- خانہ کعبہ، بیت الحرام، وَنگی: 'مُکھ محبوباں دا بیت اللہ، اوہ محبوب اُچیرے' (سیف)

بیت المال، (عر، مذ) 1- سرکاری خزانہ، مال گھر 2- لاوارث مال جو سرکار دے خزانے وِچ جمع ہووے

بیت المعمور، (مذ) اک مسجد جو مسلماناں دے عقیدے مُوجب خانہ کعبہ دے اُتے چوتھے اسمان وِچ ہے، فرشتیاں دا کعبہ، وَنگی: 'ہو بیت المعمور وِدیا پھیر بُراقے چڑھیا' (قادر یار)

بیت المقدس، (عر، مذ) 1- پاک گھر 2- مسلماناں دا قبلہ اول جو فلسطین وِچ واقع اے، وَنگی: 'بیت مقدسوں شہر مصر وچ اگ آئی اک بھائی'

بیت الوصل، (عر، مذ) وصل دی تھاں، وَنگی: 'بیت الوصل اندر دِن راتیں مانن عیش اندر دی' (سیف)

بیت ربی، (عر، مذ) خانہ کعبہ، وَنگی: 'منزل منزل آیا پُہتا بیت ربی' (حامد)

بیتا: (فا،صفت) جانن والا، گیانی

بیتاب: (فا،صفت) 1- بے چین، بے قرار، کاہلا، ویاکل، وَنگی: 'بچے بھکھ دے نال بیتاب ہوئے' 2- جس وِچ تِیَمک نہ ہووے

بیتابی: (مو) بیتاب ہون دی کیفیت، بے چینی

بیتال: (مذ) بھوت، پریت (خاص کر کے مڑھیاں وِچ رہن والا)، بدرُوح، اوہ مُردہ جس وِچ بھوت نے ڈیرہ لایا ہووے، بھوتنا

بیتالا: (مذ) ویکھو: بے تالا

بیتالی: (عدد،صفت) ویکھو: بتالی

بیترنی: (مو) ویترنی

بیترا: (مذ) جوان بدمعاش

بیتل: (عر،صفت) 1- [illegible] 2- بے وقوف، آوارہ 3- بے تال، بے سُر 4- بدنصیب، بدقسمت 5- [illegible] شرارتی، غنڈہ 6- بکریاں دی اک نسل، بیتل نسل دا

بیتلی: (صفت) 1- بے سُری 2- [illegible] 3- [illegible]، بدمعاش عورت، ہیجڑ

بیتن: (مو) ویتن

بیتنا: (فل) 1- لنگھ جانا، [illegible] جانا 3- تھک جانا، وانگ: 'میں رو رو چلیاں بیت، [illegible]'

صدیاں بیتنا، (محا) بہت [illegible]، بہت ویلا لنگھنا

بیتھی: (مو) بیتھکا، گلی، [illegible]

بیتی: (مو) پنچھیاں نوں [illegible] آنایاں بھت

بیتی: (لاحقہ) لفظاں دے بعد [illegible] والا دے معنی اُگھیڑ دا اے، جیویں: بذبیتی، جگ بیتی

بیتی نہ بانا، (محا) بات نہ پچھن

بیتیا: (مو) ویکھو بت

بیٹ: (مذ) 1- دریا دی [illegible] زمین، [illegible]، دریائی ریت، بریتا 2- جزیرہ، ٹاپو، [illegible]

بیٹ بھوء نہ واہیے، [illegible] نہ چھیڑیاں، بال بُدھ نہ سکھائیاں، [illegible] (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کم سے سر کرنا چنگا ہوندا اے تاں [illegible] نیں

بے وسندڑ بیٹ، نہ تن [illegible] نہ روٹی پیٹ، (اکھا) جدوں بیٹ دا وسیبا چنگا نہ [illegible] ہووے تاں [illegible] نیں

بیٹ(Bat): (انگ،مذ) بلا (کرکٹ دا)

بیٹ: (مو) 1- چڑیاں کاواں دا فُضلہ، وِٹھ 2- بالاں دی اِک کھیڈ جیہدے وچ گلی مٹی دے پیڑے وچ موری کڈھ کے کے پکی تھاں ماردے نیں، جے کر اواز باریک نکلے تے بیٹی آکھدے نیں تے جے کر اواز بھاری آوے تاں بیٹا آکھدے نیں

بیٹا: (مذ) 1- پُتر، لڑکا 2- چیلا، شاگرد 3- کاکا

بیٹا بناونا، (محا) دُوسرے دے پُتر نوں گود لینا، مُتبنیٰ بناونا

بیٹا بیٹی، (مذ+مو) بال بچے، دِھی پُتر، آل اولاد

بیٹا ہویا تاں جانیے جے پوتا کھیڈے باہر، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پُتر دا جنم تاں ہی کامیاب ہے جے کُل یعنی نسل نوں چلدی رکھے تاں کہندے نیں

باپ نہ مارے پدڑی بیٹا تیر انداز، (اکھا) جدوں کوئی پھوکے دم گجے اتے پھوکیاں شیخیاں مارے تاں کہندے نیں

بُڈھے وارے جایا پُوت، باپ بیٹا دونوں اُوت، (اکھا) جدوں وڈیری عمر وچ اولاد جمن دی ہندیا کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بیٹا: (مذ) گیٹا

بیٹری(Battery): (انگ،مو) 1- ٹارچ 2- موٹر وغیرہ نوں چلاون اتے روشنی دین لئی ورتیا جان والا مسالیاں دا سیل 3- توپ خانے دی ٹکڑی

سُکی بیٹری، (مو) بجلی پیدا کرن والے سُکے مسالے دے سیل

بیٹڑا: (مذ) بیٹا، پُتر، وانگ: 'بابل بیٹڑا نھاتڑا وے اوہنے ڈوہلیا پانی'

بیٹڑی: (مو) بیٹی، دِھی، پُتری، وانگ: 'میں جمگٹاں دی بیٹڑی، نِچ ہے ساڈی ذات' (باوابدھ)

بیٹکی: (مو) بیٹی، دِھی

بیٹنگ(Batting): (انگ، مو) کرکٹ دی کھیڈ وِچ بلّا لے کے کھیڈن دا عمل

بیٹھ: (پو، مذ) مروڑ، بل، وست لگنا

بیٹھ: (مو) تریہہ، تیاہ، پیاس

بیٹھ: (فعمر) بیٹھن مصدر توں امر، بہہ جا، تشریف رکھ

بیٹھ جانا، (محا) 1- بیٹھنا 2- کھڑا ہون دا اُلٹ 3- ڈھے جانا 4- دست بردار ہونا، مقابلے توں پرے ہو جانا 5- ٹھیک لگنا، ٹھیک ہونا 6- دِل چھڈنا 7- سوار ہونا، وکھ ہونا 8- ویاہی دا رُس کے پیکے آ جانا 9- نڈھال ہونا، گھبرانا 10- تھک جانا، ہمت ہارنا 11- ڈیلے دا وگ جانا 12- تیر دا نشانے تے لگنا 13- جم جانا 14- چنبڑ جانا 15- مُکرنا 16- پانی وِچ تھلّے نُر جانا 17- کسے زنانی دا ویاہ کر لینا

بیٹھ رہنا، (محا) دیر لاونا، بیٹھے رہنا

آئی اگ لین بن بیٹھی گھر والی، (اکھا) جدوں کسے نُوں تھوڑا جیہا حق دِتا جاوے اگوں اوہ سارے تے قبضہ کر بیٹھے تاں کہندے نیں

بیٹھا: (صفت) قائم، ثابت، پھیلیا ہویا

بیٹھا بانیاں کیہ کرے ایدھر دے وٹے اُدھر دھرے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ویہلا آدمی کوئی نہ کوئی فضول کم کردا ہی رہندا ہے، تاں کہندے نیں

بیٹھا پیر کھڑا فرید، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ گورو پیر دا ادب احترام ہوندا ہے اتے چیلے دا کم خدمت وچ رہنا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بیٹھالنا: (فعم) ویکھو: بٹھالنا

بیٹھاونا: (مصدر) ویکھو: بٹھالنا

بیٹھک: (مو) 1- بیٹھن دی تھاں 2- ڈرائنگ رُوم، مجلس، محفل، گھر دے مکان دا اوہ حصہ جتھے اکثر گھراں دے مرد اپنے یاراں تے ملن والیاں نوں بٹھاندے نیں، جیہناں نوں گھر دے اندر لیانا بھیڑا سمجھیا جاندا اے، یاں جیہناں توں گھر دِیاں زنانیاں دا پردہ ہوندا اے 3- کسرت کرن دا اک ڈھنگ، اُٹھک بیٹھک

بیٹھک جمنا، (محا) محفل لگنا، ڈیرہ بھکھاونا

بیٹھک کرنا، (محا) 1- اکٹھے بیٹھنا 2- پنچایت کرنا

اُٹھک بیٹھک، (مذ) اک ورزش جس وِچ بندے نوں بار بار اُٹھنا بیٹھنا پیندا ہے

بیٹھکاں پیلنا، (محا) بیٹھکاں کڈھنا

بیٹھکاں کڈھنا، (محا) اُٹھک بیٹھک دی ورزش کرنا

ڈنڈ بیٹھکاں کڈھناں، (محا) ورزش کرنا

بیٹھل: (مذ، صفت) رب، اللہ تعالیٰ، سارے عالم تے پھیلیا ہویا، ہر تھاں موجود، ونگی: 'ملھیرے بیٹھلا لے باہڑی ولائی'

بیٹھن: (مذ) 1- اوہ موٹا کاغذ جیہڑا کاغذاں دے رم دوالے ولھیٹدے نیں، بیٹن 2- میز تے وچھاون والا موٹا کپڑا

بیٹھن: (مصدر) بیٹھ جاون، ٹکن، بڑھنے پون

بیٹھن اُٹھن، (محا) 1- رہن سہن دا ڈھنگ 2- میل ملاپ، آدن جان 3- میل ورتن رکھن، رل کے بہون 4- بہون تے کھڑے ہوون 5- بے قراری دسّن، بے چینی ہوون

بیٹھن دا کم، (مذ) ٹِک کے کرن دا کم

کر بیٹھن، (محا) اجیہا کم کر چکنا جس توں مُڑنا اوکھا ہووے

نک تے مکھی نہ بیٹھن دینا، (محا) بہت زیادہ آکڑ ہونا

بیٹھنا: (فل) 1- بہنا 2- پکّی طرحاں ٹِک جانا 3- ٹھیک تھاں تے رکھیا جانا (بورڈ، پتھر) 4 ڈُگ پینا (چھت وغیرہ) 5- اثر ہونا (نصیحت

وغیرہ)6۔بیٹھاں لگ جانا (گند، گھٹا وغیرہ) 7۔آہرے لگنا، کسے کم لگنا8۔تجربے کار ہونا9۔ ویلھے ہونا10۔ پڑھنے پینا (سکول)

بیٹھنا نہ ملنا، (محا) 1-ہر ویلے کم وچ رُجھے رہنا، کوئی نہ کوئی کم کردے ای رہنا2-آرام دا سمانہ ملنا

اُونٹھ ویکھیے کس کروٹ بیٹھدا اے، (اکھا) جدوں کسے معاملے دے نتیجے دا پتانہ ہووے تاں کہندے نیں

بھیڈ لیاندی اُن نوں بیٹھی چرے کپاہ، (اکھا) جدوں لاہے خاطر لیاوندی چیز اُلٹا نقصان کرے اودوں کہندے نیں

بیٹھی چیلھ ڈیون، (محا) آسانی نال بار من لینا

بیٹھے بٹھائے، (فم) ویلھے بیٹھے، بیٹھے ہوئے، بنا کم کیتیاں، بنا ہتھ پیر ہلایوں

بیٹھے بٹھلائے، (فم) ویکھو بیٹھے بٹھائے

بیٹھے بیٹھے، (فم) 1- بہت دیر بیٹھن کر کے 2- اچانک

پھوڑا بیٹھنا، (محا) پھوڑے نوں آرام آ جانا

تھپنا مار کے بیٹھنا، (محا) کسے تھاں جا کے اجیہا بیٹھنا کہ آون دا ناں ہی نہ لینا

ٹک کے بیٹھنا، (محا) ارام نال بیٹھنا

جی بیٹھنا، (محا) دِل بیٹھنا

دِل بیٹھنا، (محا) دل دا بہت زیادہ گھبراونا، بے چینی ہونا، بے قراری ہونا

دِل وِچ بیٹھنا، (محا) من نوں بھا جانا، دل وچ سما جانا

ڈھلے ہو کے بیٹھنا، (محا) ہمت ہار جانا، طاقت نہ بچنا

ڈھیری ڈھاہ بیٹھنا، (محا) حوصلہ چھڈ دینا، ہمت ہار جانا

ڈیرا پا بیٹھنا، (محا) اڈا جما لینا

سر پھڑ کے بیٹھنا، (محا) بہت اُداس ہونا، پریشانی وچ ہونا

سنگھ بیٹھنا، (محا) اواز دا چنگی طرحاں نہ نکلنا، گلہ خراب ہونا

سُوت بیٹھنا، (محا) راس آونا

کتن بیٹھی دیوا بالے، دن کھویا آیا بالے (دن گوایا پھر کے آلے دوالے)، (اکھا) جدوں کوئی مناسب سا کھنجا کے بے وقتا کم شروع کرے، تاں کہندے نیں

کنڈھا کڈھن آئی تے گھنڈی بھنا بیٹھی، (اکھا) جدوں بجائے فائدے دے اُلٹا نقصان ہو جاوے تاں کہندے نیں

کوٹھے بیٹھنا، (محا) 1- گھر بیٹھنا2- رنڈی دا پیشہ اختیار کرنا

گلا بیٹھنا، (محا) سنگھ بیٹھنا، اواز نہ نکلنا

گھر بیٹھنا، (محا)1-بیکار ہونا 2- کم، عمل 3- دُوجی شادی کرنا، نکاح کرنا

مُوتر دی جھگ وانگ بیٹھنا، (محا) جوش اِک دم ٹھنڈا پے جانا

مینہہ پیا تاں کال نہیں، میانے بیٹھیاں وگاڑ نہیں، (اکھا) جدوں میانے یاں مینہہ دی تعریف کرنی ہووے اودوں کہندے نیں

نیویں بیٹھے اُچے موڑے، تا کھاوے مرے ڈکھنوتے، ہار جاندا سرکڑا سوتے، تنوں کم کسُوتے، (اکھا) جدوں کسے نوں غلط کم کردیاں ویکھ کے اوس دی مندیائی یاں بند یا کرنی ہووے تاں کہندے نیں

ہتھ تے ہتھ دھر کے بیٹھنا، (محا) 1- ویلھے بیٹھنا 2- ویلھے ہونا 3- کسے کم دا نہ ہونا

ہتھ دھو بیٹھنا، (محا) 1- نراش ہو جانا2- کسے چیز دی آس مُکا بیٹھنا

بیٹھکا: (ہ، مذ) ویکھو: بیٹھک

بیٹھوا: (صفت) 1- چپٹا، بیٹھیا ہویا 2- بیٹھن والا، جس وِچ بیٹھنا پوے

بیٹھواں: (صفت) 1- بیٹھیا ہویا، پھسیا ہویا 2- تہہ دار، چوڑا

بیٹھواں جوڑا، (مذ) جُتیاں دا اوہ جوڑا جس دی اڈی بیٹھی ہوئی ہووے

بیٹھی: (پو، مو) نِکیاں لتاں والی

بیٹی: (مو) پُتری، دِھی، لڑکی، کنیا

بیٹی: (مو) گیٹی

بیج: (مذ) 1- بی، تخم، نطفہ، جڑ 2- بُنیاد، مُڈھ

بیج پتر، (مذ) اُدھار دِتے بی دے بوہل وچوں سنے سود وصولی کرن دا عمل

بیج بیجائی، (مو) بیجن دا عمل

بیج ماتر، (صفت) تھوڑا جیہا

بیج (Badge): (انگ، مذ) کپڑے وغیرہ دی بنائی نشانی، بلا، پٹا

بیج گنت، (مذ) ریاضی دی اوہ قسم جس وچ ہندسیاں دی تھاں اکھراں دی ورتوں کر کے نامعلوم قیمت یاں تعداد لبھی جاندی ہے، الجبرا

بیج منتر، (مذ) کسے بانی یاں منتر دا اکھریاں شبد

بیجا: (مذ) 1- بیجیا ہویا، بیج لئی کٹی ہوئی گنے دی پنیری 2- لونگ یاں کوکے دا کِل، لونگ، کوکے وغیرہ دی چاندی دی رِپٹی جیہی جو نک دے اندروں ہو کے لونگ دے چھیک وِچ پے جاندی ہے 3- کاغذ وغیرہ دا مصنوعی بنایا ہویا ڈراؤنا چہرہ، ڈراوا 4- دُوسرا، دُوجا

بیجار: (صفت) 1- بیجن والا، اُگاون والا 2- فارسی لفظ بیزار دا وِگڑیا رُوپ

بیجا رلاون، (محا) کماد بیجنا

بیجائی: (مصدر) بیائی، بوائی، بوون دی اُجرت، کاشتکاری

بیجک: (ہ، مو) 1- جنساں دی فہرست 2- مال دی قیمت، شرح، محصول تے دُوجے خرچیاں دی فہرست 3- اصل زر، پُونجی 4- نشان، علامت

بیجل: (مو) بجلی

بیجل: (صفت) بیج والا

بیجن: (مصدر) بیجنا، بونا، تخم ریزی کرنا، کاشت کرنا، پیلی وچ دانے کیرنے

بیجنا: (فعم) اُگاون لئی بی پاونا

اپنے اگے کنڈے بیجنا، (محا) اجیہا کم یاں گل کرنا جس دا پھل اوس دے اپنے ہی خلاف جاوے، ایسا کم کرنا جس نال آپ نوں ای نقصان پہنچے

بیجی پوہ تے ہتھیں کھوہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پوہ وِچ بیجی فصل توں کوئی فائدہ نہیں ہوندا اودوں کہندے نیں یعنی کولے کیتا کم بہتا پھل نہیں دیندا

بیجیا لینا، (محا) محنت دا پھل پاونا

بیجیا نہ واہیا، گھڑپ پلا ڈاہیا، (اکھا) جدوں کوئی جتن کیتے بنا ای مُفت ہی کسے چیز نوں لین دی کوشش کرے اودوں کہندے نیں

پوہ ماگھ وِچ بیجے جو، لبھنی اک نہ دینی دو، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پوہ ماگھ دے مہینے وچ بیجی فصل نال نقصان ہی ہوندا ہے اودوں کہندے نیں

جیہا بیجیا تیہا وڈھیا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جیہو جیہا کوئی عمل کردا ہے اوہو جیہا پھل ملدا ہے اودوں کہندے نیں

سینجی دے وڈھ کمائی بیجی اندر وڑ کے سوں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ سینجی دے وڈھ وچ بیجیا کماد بہت ہی چنگا ہوندا ہے اودوں کہندے نیں

بجو: (مو) باندری

بجّو: (صفت) 1- بیجن والا 2- واہی جوگ بھوئیں نوں واہن والا

بجّو باورا: (مذ) اِک مشہور گویا

بجھڑ: (مذ، صفت) 1- ملی جلی فصل 2- ملیا جلیا اناج، بیرڑا، گوجرا 3- دوغلا، کُنسلا 4- جوگی

بجھڑنا: (فعم) وِچھڑنا

بیجیو: (سن، صفت) دوسرا، دوجا، وِنگی: 'بیجیو سوجھے کونہیں'

بیچ: (فعم) وِیچن مصدر توں امر، وِیچ، فروخت کر

بیچار: (مذ) سوچ، گوہ، وِچار

بیچارا: (مذ، صفت) وِچارا، نمانا

بیچاری: (مو، صفت) وِچاروان، وِچاری، نمانی

بیچک: (مذ+مو) بھیجے مال دا چِٹھہ، بیجک

بیچکی: (صفت) بیچک موجب، مُل دے حساب نال

بیچن / بیچنا: (مصدر) وِیچنا، فروخت کرنا

بیچن ہار، (صفت) وِیچن والا، فروخت کرن والا

بیچی: (مو) دنداں دی بیڑ، بتیسی

بیچی بنی، (محا) چُپ سادھنی

بیچی ملنی، (محا) دندل پینی

بیخ: (فا، مو) جڑ

بیخ کڈھن، (محا) 1- ذلیل کرنا 2- اُجاڑ دینا

بیخ وبُن، (فا، مو) 1- جڑ 2- بنیاد

بیخر: (مذ) کھجوراں دا اوہ وپاری جیہڑا کھجوراں دے اَن پکے رُکھ خرید کے اوہناں دی دیکھ بھال کردا اے تے خشک کر کے بازار وچ ویچدا اے

بید: (فا، مذ) بید دا رُکھ جیہڑا زیادہ استعمال پاروں بیت دے ناں نال مشہور ہو گیا اے، وِنگی: 'بید نوں ٹُھر کبا لگا، خوف خدائیوں ڈر کے' (سیف)

بید اِنجیر، (فا، مذ) اِرنڈ دا رُکھ

بیدِ مجنوں، (مذ) بید رُکھ نال جُڑی اِک اصطلاح، جس دیاں ٹاہنیاں ہیٹھاں نوں جُھکیاں رہندیاں نیں، شاعر لوک ایہنوں مجنوں نال تشبیہہ دیندے نیں کیوں جے اوہ عشق وچ کمزور ہو کے جُھک گیا سی

بیدِ مُشک، (مذ) بید ناں دا اِک رُکھ، جس دے پُھلاں دا عرق کھچدے نیں جو خوشبودار تے فرحت بخش ہوندا اے

بید: (سن، مو) 1- ویاہ شادی وغیرہ دے موقع تے بنائی جان والی سکیم یاں طریقہ کار 2- ویاہ وغیرہ دے موقعے تے پروہت نوں دِتا جان والا دان

بید: (مذ) وید، حکیم، طبیب، سیانا

بید رہت، (صفت) اَن پڑھ، اگیانی، ناسمجھ، مُورکھ، بے عقل

بید رِیت، (مو) ویدک مریادا

بید وکھانِ، (صفت) ویداں دی تشریح کرن والا، ویداں دے اکھراں دے معنی بیان کرن والا

بید بیاس: (مذ) ویاس جی نُوں دِتا گیا خطاب

بیدا: (فا، مو) بُھکھ، غربت، افلاس

بیداد: (فا، مو) بے انصافی، انیاں، ظلم، بے ترس، بے رحم

بیدادگری، (مو) اوہ تھاں جتھے انصاف نہ ہووے، وِنگی: 'قادر یار پھیر ہوئی بیدادگری' (قادر یار)

بیدار: (فا، صفت) جاگدا ہویا، جاگرت، باشعور

بیداری: (مو) جاگن دا عمل، جاگن دی حالت، جاگنا

بیدانت: (ہ، مو) ویدانت، ہندوواں دے علم فلسفہ دی شاخ

بیدانتی: (صفت) ویدانت دے علم دا جانُو

بیدانہ: (مذ) بہی دانہ، اِک پودا تے اوس دا بی

بیدڑا: (مذ،صفت) 1- جھوٹھا وید 2- انجان وید 3- مُشٹنڈا

بیدس: (صفت) بارھاں، وَنگی: 'بیدس ماہ' (بارہ ماہ)

بیدک: (مو) 1- ویدک، طبابت، حکمت، ہندی طریقہ علاج 2- وید جانن والا، ویدتوں متعلق

بیدک گھوٹنا، (محا) ویدک نہ آوندیاں ہویاں وی دوا دارو دسنا

بیدکی/ بیدگی: (مو) ویدگی، حکمت، طِب، دانائی

بیدن/ بیدنا: (ہ، مو) 1- دُکھ، درد، تکلیف، روگ، بیماری، مرض 2- ادراک، احساس، وَنگی: 'تتے رہتے پیاں تڑفاں، بیدن کسے نہ جانی'

بیدن: (مو،صفت) بیدی ذات دی زنانی

بیدن باوی، (مو) ست گرو نانک دیو جی دی نسل دی کوئی زنانی، بیدن

بیدنُو: (مو) ویدنا، پیڑ

بیدنی: (مو) ویدنی

بیدی: (مو) 1- ویاہ شادی دے موقع تے لاواں دین سے بنائی تھاں، جس وچ چوک وغیرہ پوردے نیں 2- ہندوواں ولوں مقدس رسم ہوَن کرن دی تھاں، ہندو عبادت خانہ، مندر، چبوترہ، قربان گاہ 3- بے داد، ظلم 4- بیابان، اُجاڑ، ویرانہ 5- سِکھاں دا اِک فرقہ

بیدی: (مذ) کھتریاں دی اک ذات

بیدین: (مذ) وید دا وِگاڑ

بیڈ(Bed): (انگ) 1- بسترا 2- اوہ پلنگ جس تے بسترا وچھایا ہووے، وچھونا، منجا، چار پائی

بیڈ ٹی(Bed Tea)، (انگ، مو) اوہ چاء جو سویرے سویرے اُٹھدیاں سار پیتی جاندی ہے

بیڈ روم(Bed Room)، (انگ، مذ) سوون دا کمرا

بیڈ سوئچ(Bed Switch)، (انگ، مذ) بجلی دا اوہ سوئچ جو منجے دے کول لمکدا ہووے تاں جو لیٹیاں ہی بجلی جگائی یاں بُجھائی جا سکے

بیڈ شیٹ(Bed Sheet)، (انگ،مو) منجے تے وچھاون دی چادر

بیڈ کور(Bed Cover)، (انگ، مذ) بسترے دی چادر

بیڈا: (مذ) ٹیلہ، ٹیلیاں دا سلسلہ

بیڈمنٹن(Badminton): (انگ، مو) اک طرحاں دی کھیڈ، چڑی چھکا

بیڈنگ(Beding): (انگ، مذ) بستر بند

بیڈِنگ(Beading): (انگ،مو) کروشیے نال کپڑے دے کناریاں تے دھاگے وغیرہ نال جھالر بناون دا کم

بیڈھا: (مذ،صفت) اوہ جانور جس دے کُھر پہاڑی علاقے وچ چلن دے قابل نہ ہون

بیڈھنا: (فعم) گھیرنا، لپیٹنا

بیڈھی: (مذ) ترکھان

بیڈھی: (مو) 1- گھاہ بوٹ دا چھپر 2- بیڈھا دی تانیث

بیر: (ہ، مذ) 1- وَیر، دُشمنی، عداوت، کرودھ، کینہ 2- بدلہ 3- واری، نوبت جٹ تے سنڈے دا بیر نہیں جاندا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جٹ تے سنڈا بہت کھوری ہوندے نیں اودوں کہندے نیں

بیر: (مذ) 1- بیری دا رُکھ 2- بیری دے رُکھ دا پھل جس نوں بیر آکھدے نیں

بیراں وٹے نہ سیانا، (محا) کسے دی کوئی خاص قدر نہ کرنا

بیراں وانگ کھِنڈ نا، (محا) ایدھر اودھر کھلرنا

پیوندی بیر، (مو) پیوند دا دتا بیری دا رُکھ اتے اوس دا پھل، سئیو بیر

درتے بیر نہ لائیں، سپاہی نوں یار نہ بنائیں، (اکھا) جدوں

بُوہے بیری دا رُکھ لاؤنا اتے سپاہی نال پریت کرنا دُکھ دا کارن دسنا

ہووے تاں کہندے نیں

ڈُلھے بیراں دا کُجھ نہیں وگڑیا، (اکھا) جدوں ہون والے

نقصان نوں سنبھالیا جا سکدا ہووے تاں کہندے نیں

سئیو بیر، (مذ) پیوندی بیر

کاٹھا بیر، (مذ) اک قسم دا بیر جو چھوٹا اتے گول ہوندا ہے

کوکن بیر، (مذ) ھیٹھے دا بیر، جنگلی بیر، جھڑ بیری دے بیر

گدڑاں آکھے بیر نہیں پکدے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے

کہ اُمیداں حسب مُراد پوریاں نہیں ہوندیاں تاں کہندے نیں

گل گھوٹو بیر، (مذ) اک قسم دا کھٹا بیر جس دے کھاون نال گلا

پھڑیا جاندا ہے

نصیب جیہناں دے بانکناں، سدا بیری بیٹھ، (اکھا) جدوں

ایہہ دسنا ہووے کہ نصیباں توں بناں کجھ وی نہیں ملدا تاں کہندے نیں

بیر: (مذ) ویکھو: بیڑ

بیر: (مو) بیڑ (دنداں دی)

بیر: (ہ، مذ، صفت) 1- ویر، بھائی، عزیز، خویش، عورتاں اپنے (ویر)

بھائی یاں کسے اجنبی تے غیر مرد نوں وی بیر کہہ کے مخاطب کردیاں

نیں 2- ویلا، وقت، سماں 3- بہادر، دلیر، سُورما، شجاع، طاقتور،

زبردست، پہلوان 4- ہمزاد، جن، مؤکل

بیرا: (مذ) ویلا، وقت، زمانہ، دور

بیرا: (مذ) 1- ہوٹل یاں گھر وغیرہ دا نوکر، آئے گئے اگے خوراک رکھن والا،

ٹہل سیوا کرن والا 2- ٹکوا، گوشت، ٹوٹا، تِکّا، ڈکرا (ماس دا)، بوٹی،

ونگی: 'کڈھ کلیجا کیتم بیرے، سوبھی لائق ناہیں تیرے' (موہن سنگھ

دیوانہ) 3- چھت دیاں ونگیاں کڑیاں نوں جما کے ٹکاون لئی دو کڑیاں

وِچکار پھسایا لکڑ دا ٹکڑا 4- مضبوطی لئی کندھ وِچ چنی ہوئی لکڑی

بیرا بیرا، (فم) ٹکڑا ٹکڑا، بھورا بھورا

بیرے بیرے کر ڈیون، (محا) تہس نہس کر دینا

بیرا: (کلمہ ندائیہ) بھائی، وِیر، وِیرا، عام طور تے عورتاں کسے غیر مرد

نوں مخاطب کرن لئی پکار کے بولدیاں نیں

بیراٹھ: (صفت) ویراٹ، بہادر، دلیر

بیراڑ: (مذ) ویکھو: براڑ

بیراڑی: (مو) اِک راگنی دا ناں

بیراگ: (ہ، مذ) جوگ، فقیری، نفس کشی، دُنیا دی لذتاں نوں ترک کر

دینا، ریاضت کرنی، خواہشاں نُوں چھڈ دینا

بیراگ انندی، (ہ، صفت) ویراگ وچ سواد مانن والا

بیراگ دھارنا، (محا) جوگ لینا، دُنیا داری ترک کرنا

بیراگر: (مذ) ہیریاں دی کان

بیراگر: (صفت) ویراگ یاں وچھوڑے دا ماریا، اُداس

بیراگری: (صفت) ویراگی، دُنیا داری ترک کرن والا، سادھو

بیراگن: (مو، صفت) ویراگن، ونگی: 'گل وِچ مالا ہتھ بیراگن، سر

مُونہہ خاک رمائے' (سیف)

بیراگنا: (ہ، مو، صفت) بہادر عورت

بیراگنی: (ہ، مو، صفت) اوہ عورت جو سنسار دا موہ جال چھڈ کے کنارہ

کش ہو گئی ہووے، دُنیا توں کنارہ کرن والی زنانی، جوگن سوانی

بیراگی: (ہ، مذ، صفت) من مار سادھو، جوگ لین والا، گوشہ نشین

بیراگیڑا: (ہ، مذ، صفت) ویکھو: بیراگی

بیران: (صفت) ویران، سُنجھا

بیرانا: (مذ) ویر، دُشمنی

بیرانی: (مو) ویرانی، اُجاڑ

بیراونا: (فعم) شادی کراونا، ویاہ کراونا

بیراہ: (مذ) 1- سُور، خنزیر، اُدھا 2- مجازاً...... بہادر 3- اِک اوتار دا ناں

بیرائی: (صفت) 1- مخالفت کرن والا، وَیری 2- (مو) وَیر، دُشمنی

بیربلی: (مو) کناں وِچ پاون والا اِک گہنا

ماے کنیں بیر بلّیاں، بھنواں آ کڑیا پھرے، (اکھا) جدوں کوئی پرائی چیز دے سِر تے مان کرے تاں کہندے نیں

بیربہوٹی: (مو) اِک اَت سوہنا برساتی کیڑا

بیرتا: (مو) دلیری، جوانمردی، بہادری، ویرتا

بیرتائی: (مو) ویکھو: بیرتا

بیرتھار: (مذ) ویروار دا دن، جمعرات دا دِن

بیررس: (مذ) جواں مرد، بہادر، دلیر

بیرڑا: (مذ) 1- کنک اتے چھولے ملی فصل، گوجوی، گوج 2- ملیا جُلیا اناج 3- دوغلا، دونسلا 4- حرامی

بیرسٹر (Barrister): (انگ، مذ) وکیل، بیرسٹر، عموماً انگلستان وچوں وکالت دی تعلیم حاصل کرن والے نُوں کہندے نیں

بیرسٹری: (مو) بیرسٹر دا کم، وکیلی، وکالت

بیرق: (مو) 1- جھنڈا، علم 2- نشان، ونگی: 'پینگھے پھرے بیرقاں رنگ کرن نظارے' 3- بیرک، فوج دے کوارٹر، کوٹھیاں دی قطار

بیرک: (مو) چھوٹا جھنڈا

بیرک (Barrack): (انگ، مو) 1- چھاؤنی یاں جیل وِچ بنیاں رہائشی کوٹھڑیاں دی قطار، بارک 2- دُھجا، جھنڈا، ونگی: 'بیرک سُرخ نشان ہزاراں، شام گھٹاں شمیانے' (ہاشم) 3- قبر اُتے لایا گیا کپڑا، جھنڈا وغیرہ

بیرکھ: (مذ) ویکھو: بیرک

بیرکھڑی: (مو) ویکھو: بارا کھڑی

بیرن: (مو) وَیرن، دُشمن (سوانی)

بِیرن: (مذ) وِیر، بھرا، ونگی: 'رُوپ جگاوے بیرن تائیں، رویا امرت ویلا'

بِیرنا: (مذ) ویکھو: بیرن

بیرنگ (Bearing): (انگ، مذ) تیز چلن والیاں مشیناں دا گولیاں والا پُرزہ جو مشین نوں چھیتی گھُمن توں روکدا اے

بیرنگ (Bearing): (انگ، مذ) ایسی چِٹھی جس دے ٹکٹ دا خرچہ وصولن والے نُوں سہارنا پوے

بیرنگ آونا، (محا) خالی آوَنا/ بغیر ٹکٹ توں آونا

بیرنگ چِٹھی وانگ پہنچنا، (محا) ضرور پہنچنا

بیرنگ مُڑنا، (محا) خالی واپس آوَنا

بیرنگ واپس آونا، (محا) خالی مُڑنا

بیرنگ ہونا، (محا) کسے چِٹھی وغیرہ دا کسے وجہ کر کے خرچہ بھرنا

بِیرُو: (کلمۂ تخاطب) بھراوا، زنانیاں اکثر اپنے بھرانوں لاڈ نال بِیرُو کہہ کے وی مخاطب کر دیاں نیں

بیروا: (مذ) ویروا، تفصیل، وِستھار

بِیروار: (پو، مذ) جمعرات دا دیہاڑا، وِیروار

بیرومیٹر (Barometer): (انگ، مذ) ہوا دے دباء نوں ماپن والا اِک آلہ

بیرونی: (فا، صفت) باہر والا، باہر دا، باہرلا

برہڈی: (مو) گھوڑے دی لت دی رسولی، ہڈی، جوڑ والی ہڈی جیہڑی گھوڑے دے گٹیاں یاں گوڈیاں وچ ہوندی اے

بُری: (س، صفت) وَیری، دُشمن

بیری: (فا، مذ) سیج، بسترا

بیری: (ہ، مذ) کھتریاں دی اک ذات تے ایس ذات دا آدمی

بیری: (مو، صفت) بیر دا رُکھ

بیری بیر تاں کنکاں ڈھیر، (اکھا) گّی تے وصفی بندہ کدی وی بھکھا نہیں مردا

بیری بیر تے سجن ڈھیر، بیری بُور تے سجن دُور، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دولت مند دا ہر کوئی متر ہوندا اے، غریب دا کوئی نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

بیڑ: (صفت) ویکھو: بھیڑا

بیڑ: (مو) بیہڑ، جنگل، اُجاڑ، چراند

بیڑ: (مذ) 1- دنداں دی بتیسی 2- وکھ وکھ حصیاں نوں اکٹھیاں کر کے بنایا گرنتھ 3- سری گورو گرنتھ صاحب، گرنتھ دی پنجی بیڑ صاحب 4- کتاب دی جلد دا پچھلا حصہ 5- کتاب دی جلد 6- کھیتاں وچکارلا حد، بنا 7- پال، قطار

بیڑ بندی، (مو) حد بندی

بیڑ بھننا، (محا) آکڑ بھننا

بیڑ ڈیون، (محا) بھینچ دینا، بند کرنا

بیڑ گھتن، (محا) 1- بھینچ لینا، بند کر لینا 2- کنجوس بن جانا

بیڑ: (مذ) 1- اوہ رسی جس نال چرخے دے دوویں پھلھڑ آپو وچ کسے رہندے ہن، کسن 2- بلٹ دا اوہ چکر جس اُتے ماہل ہوندی ہے 3- دھکے نال سونپیا کم، وگار 4- پرالی گھاہ وغیرہ دا وٹیا رسا، سُب 5- لکڑی دا اوہ آلہ جس نال ایہہ رسا وٹیا جاندا ہے

بیڑ بٹنا، (مذ) گھاہ یاں سن دا رسا وٹن والا لکڑی دا اِک آلہ

بیڑ بھنی، (محا) ویاہ کرنا

بیڑ چھڈنی، (محا) لکھاں دا رسا بناونا

بیڑا: (مذ) 1- فوجی دستہ، رجمنٹ 2- دریا یاں نہر دے آر پار جان لئی بنایا گیا ڈھانچا، بیڑی کشتی، ناؤ 3- ندی وغیرہ نوں پار کرن لئی لکڑی وغیرہ دا بنیا ڈھانچا، تُلّا 4- بہت ساریاں بیڑیاں یاں جہازاں وغیرہ دا ڈھیر یاں اکٹھ 5- فوج، فوجی دستہ 6- مشکل کم آسان ہونا

بیڑا اُرار ہونا، (محا) کم سرے نہ چڑھیا ہونا

بیڑا ابھاونا، (محا) 1- کم خراب کر دینا 2- سبھ کجھ برباد کر دینا

بیڑا ابڑنا/ بیڑا ڈُبنا، (محا) تباہی بربادی ہو جانا، وڈا نقصان ہو جانا، ونگی: 'جیس ویلے بیڑا ڈُبن تے آوے' (با۔ ڈھو)

بیڑا اپنے لاونا، (محا) کم نیپرے چاڑھنا

بیڑا بوڑنا، (محا) تباہ کرنا، برباد کرنا

بیڑا بھر کے ڈُبنا، (محا) کسے چیز دا چوٹی تے پہنچ کے ختم ہو جانا

بیڑا بھنور وچ ہونا، (محا) مصیبت یاں خطرے وِچ ہونا

بیڑا بیٹھنا، (محا) سبھ کجھ تباہ ہو جانا، ناس ہو جانا

بیڑا پار لاونا، (محا) ویلا سنبھالنا، کم توڑ چاڑھنا

بیڑا پار ہونا، (محا) 1- کم سرے چڑھنا 2- من دی مُراد پُوری ہونا 3- مر جانا

بیڑا تارنا، (محا) کم سرے چاڑھن وچ مدد کرنا

بیڑا ترن/بیڑا ترنا، (محا) 1- کامیاب ہونا، پار ُتارا ہونا 2- کم سرے چڑھنا 3- بہت کجھ مِل جانا

بیڑا ٹانگ لاونا، (محا) کم سرے چاڑھنا، ونگی: 'نوح نبی دا وچ

طوفانے بیڑا اٹانگ لگایوس (سیف)

بیڑا ڈبنا، (محا) سبھ کجھ تباہ ہو جانا، کجھ نہ رہنا

بیڑا ڈوبنا، (محا) تباہ کرنا، برباد کرنا

بیڑا ڈولنا، (محا) 1- خطرے وِچ ہونا 2- ڈاواں ڈول ہونا

بیڑا رُڑھنا، (محا) برباد ہونا، تباہ ہونا

بیڑا سکھر جانا، (محا) بیڑا ڈُب جانا، وڈّا نقصان ہو جانا

بیڑا غرق کرنا، (محا) پُوری تباہی کرنا

بیڑا غرق ہونا، (محا) سبھ کجھ تباہ ہو جانا، کجھ نہ رہنا

بیڑا کھولنا، (محا) سمندر وِچ جہازاں نوں چلا دینا

بیڑا گالنا، (محا) تباہ کر دینا، غرق کر دینا، برباد کر دینا

جنگی بیڑا، (مذ) لڑاکے جہازاں دا گروہ

سمندر بیڑا، (مذ) سمندر وِچ چلن والے جہازاں دا گروہ

ہوائی بیڑا، (مذ) ہوائی جہازاں دا گروہ

بیڑے چڑھاونا، (محا) 1- راہ پاونا 2- پار کرن لئی آسرا دینا

بیڑے دی خیر منگنا، (محا) خاندان دے محفوظ رہن دی دُعا کرنا

بَیڑا: (صفت) ویکھو: بھیڑا

بَیڑاپُنا، (مذ) بھیڑا ہون دی حالت

بیڑا: (مذ) ویڑھا دا وِگاڑ

بِیڑا: (مذ) 1- بوتل دا ڈاٹ 2- کپڑے یاں دھاگے دا بنیا ہویا بٹن 3- بھارا ذمہ 4- لاہیا ہویا کپڑا 5- چرخے دے تکلے وِچ پایا دمکڑا 6- تیر دا دندرا 7- چھینی 8- بٹن دی گھنڈی 9- ذمّے داری 10- پان دا پتّہ

بِیڑا اُٹھاونا/ بِیڑا چکنا، (محا) کسے اوکھے کم دے کرن دا ذمہ لینا، اوکھے کم لئی لک بنھنا

انتی بیڑا، (مذ) کُرتے یاں چوغے نوں بند کرن لئی لگیا بٹن اتے گھرا، چھیک وغیرہ

بیڑے دار، (صفت) ذمے وار

بَیڑکا/ بَیڑھکا: (مذ) ویہڑکا، جوان وَچھا

بیڑنا: (فعم) 1- ترتیب وار کرنا 2- جڑنا 3- کسنا (گھوڑا) بیڑنا، بار برداری دے جنوراں دی پُشت تے پلان (بوری دے گدے وغیرہ) پا کے بوجھ پاون لئی تیار کرنا، وِنگی: 'پردیسی پریتم آوندے بانکے گھوڑے بیڑ کے' (نوتیج) 4- بُوہے دے دووِیں پٹ چنگی طرحاں بند کرنا 5- موڑنا، گول کرنا، ولھیٹنا 6- اکٹھا کرنا

بیڑواں: (مذ،صفت) بیڑیا ہویا

بیڑھا: (مذ) 1- وَیہڑا، وچھا 2- وِنگا، ٹیڈھا، ترچھا

بیڑھن: (مو،صفت) ویسوا، کنجری، فاحشہ

بیڑھویں: (مو) اوہ روٹی یاں پُوڑی جو پیٹھی پا کے تلی جاوے

بیڑھی: (پوا،مو) کسے دے کیتے ہوئے احسان دا بدلہ، بھاجی

بیڑی: (مو) 1- چھوٹا بیڑا (چرخے وِچ پاون والا) 2- پوست دے ڈوڈے دے تھلے دی مگھوڑی 3- پان دی چھوٹی گلوری 4- اِک قسم دی سگریٹ جو کاغذ دی تھاں پتے وِچ تماکو پا کے بنائی جاندی ہے 5- پان یاں سپاری چباون مگروں بلھاں نوں چڑھیا لال رنگ 6- مالا دا دھاگا 7- دنداں نُوں ملن والا سک، دنداسا 8- دند کُھرچنی، چھِنگ 9- نک دی گھوڑی 10- پیچ تے چڑھاون دی ڈھبری 11- کشتی، تلّا، نوکا 12- وَیہڑی، وچھی 13- کسے دے کیتے ہوئے احسان دا بدلہ، بھاجی

بیڑی اِچ وَٹے پون، (محا) نحوست داخل ہونا، مصیبت وِچ پے جانا

بیڑی بڈّا، (مذ،صفت) بیڑی ڈُبا، منحوس، نحوست لاون والا

بیڑی بُڈّن، (محا) 1- بیڑی ڈُبنا 2- تباہی ہو جانا، نقصان ہو جانا

بیڑی بنے لگنا، (محا) مہم سرے چڑھنا، کامیاب ہو جانا

بیڑی بوڑنا، (محا) تباہ کرنا، برباد کرنا، وِنگی: 'اسیں ایہناں دی بیڑی بوڑن آئے سبھ حضوروں' (گُل)

بیڑی بہا دینا، (محا) بالکل تباہ کر دینا

بیڑی بہی جانا، (محا) ویکھو بیڑی بیٹھ جانا

بیڑی بیٹھ جانا، (محا) تباہ ہو جانا، برباد ہو جانا

بیڑی پار ہونا، (محا) مہم سرے چڑھنا

بیڑی پینا، (محا) 1- بیڑی راہیں دریانوں پار کرنا 2- بندوبست ہونا

بیڑی تارن، (محا) کامیاب کرنا

بیڑی ترن، (محا) مصیبت وچوں نکل آنا

بیڑی تُلّا، (ند) کشتی، بیڑی

بیڑی داپُور، ترنجن دیاں کُڑیاں، سبب نال ہون کٹھیاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ وچھڑے بندے مشکل نال ہی ملدے نیں، تاں کہندے نیں

بیڑی ڈُبنا، (صفت) بالکل تباہ ہونا، کجھ نہ رہنا، اِک بدّعا

بیڑی ڈولنا، (محا) 1- خطرہ پیدا ہونا 2- بیرا اُکھڑ جانا

بیڑی کندھی لگن، (محا) کامیاب ہونا

بیڑی کنّیں بوڑی؟ خواجہ خضر نے، (اکھا) ایہہ اکھان اوس ویلے ورتدے نیں جدوں کوئی اپنا مہربان ای نقصان دیوے

بیڑی لاہنا، (محا) بیڑی نوں پانی وِچ ٹھیلنا

پاپ دی بیڑی بھر کے ڈُبدی ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پاپی انت نوں بہت دُکھی ہوندا اے تاں کہندے نیں

پاپاں دی بیڑی چڑھنا، (محا) بُرے کرم کماونا

جیون بیڑی، (مو) جہاز وچ رکھی اوہ چھوٹی بیڑی جو جہاز دے ڈُبن سمے مسافراں دے بچاؤ لئی ورتی جاندی ہے (life boat)

راہ وِچ بیڑی پینا، (محا) 1- مشکل پیش آونا 2- رستے وِچ دریا، ندی وغیرہ پار کرنا پینا

کاگتاں دی بیڑی دا باندر میو، (اکھا) جدوں کوئی مشکل کم غلط یاں انجان ہتھاں وِچ دِتا جاوے تاں کہندے نیں، وِنگی: 'بیڑی کاگتاں دی باندر میو بنیا شوہ دریا دے پار لنگھاونے نوں' (وارث)

کسے بیڑی وِچ سوار ہونا، (محا) 1- کئی آدمیاں دا اِکو جیہی حالت وِچ ہونا 2- اِک مُرشد دی اگوائی قبول کرنا

ککھاں دی بیڑی وِچ باندر ملاح، (اکھا) ویکھو: کاگتاں دی بیڑی دا باندر میو

کوڑا بولے بیڑی ڈولے، (اکھا) جدوں کسے نال کوئی ماڑا کلام کردا ہے اوس دے بدلے وِچ نقصان اوسے نوں ہون دا ڈر ہوندا ہے تاں کہندے نیں

کھوتی نوں بیڑی چاڑھنا، (محا) مشکل کم نجھٹنا

ویاہ دی بھکھ، بیڑی دی دُھپ، زمیندار دی چُپ، متیری دی مک، (اکھا) چارے حالتاں بہت خطرناک ہوندیاں نیں ایہناں نوں سہارنا بہت ای اوکھا ہوندا اے

بیڑیاں رڑھنا، (محا) سبھ کجھ برباد ہو جانا

بیڑیاں وِچ وٹّے پاون، (محا) بہت زیادہ نقصان کرن

بیڑیاں وِچ وٹّے پینا، (محا) 1- بہت زیادہ نقصان ہونا 2- تباہ ہونا، برباد ہونا

تھل اُوٹھاں جل بیڑیاں تے مہیں دریاواں دے کنھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر چیز اپنے تھاں سر ہی پھبدی

اے، تاں کہندے نیں

ٹھلے مہانا بیڑی گوں تے کپ گھن لاہاں، (اکھا) جدوں کوئی دھوکھے نال کسے دی چیز دب لوے تاں کہندے نیں

جدھر گئیاں بیڑیاں اودھر گئے ملاح، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ وڈے نقصان وچ تھوڑے نقصان دا کوئی وچار نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

دو بیڑیاں تے لت رکھنا، (محا) 1- اک توں زیادہ کماں وچ پھسیا ہویا 2- دوچتی وچ ہونا

دو بیڑیاں دا سوار، (صفت) ہر پاسیوں پیتا وچ پھسیا ہویا

بیڑی: (مو) 1- قیدیاں دے پیراں وچ پاون والی لوہے دی موٹی سنگلی 2- پینکھڑ، زنجیر جیہڑی مجرماں یاں ہاتھی نوں پوائی جاندی اے

بیڑی پینا، (محا) 1- بنھن پے جانا 2- ویاہ ہو جانا 3- بال بچے ہو جانا

بیڑی سونے دی وی ماڑی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ غلامی بہت بری چیز ہے بھاویں کنا ای ارام کیوں نہ ہووے، تاں کہندے نیں

ڈنڈا بیڑی، (مو) بیڑی دی اک قسم جس وچ سنگل دی تھاں لوہے دا موٹا سریا پادتا جاندا اے جس نال قیدی ارام نال بیٹھ نہیں سکدا

راہ وچ بیڑی پینا، (محا) 1- کوئی مشکل پیش آونا 2- رکاوٹ ہونا

بیڑیاں پاونا، (محا) غلام بناونا

بیڑیاں ٹٹنا، (محا) ازاد ہونا، رہا ہونا

بیڑیاں کٹنا، (محا) ازاد کرنا، رہا کرنا

پیراں وچ بیڑی پینا، (محا) قبیل دار ہو جانا

بیڑے: (مذ) 1- بیڑا دی جمع، پان 2- بٹن

بیزار: (فا، صفت) 1- اوازار، تنگ، اوکھا، دکھی، بے چین 2- اک پاسے ہو جان والا

بیزار تھیون، (محا) سبھ کجھ چھڈ چھڈا کے اک پاسے ہو جانا

بیزاری: (فا، مو) 1- اوازاری، بیزار ہون دی حالت 2- نفرت 3- کسے شے وچ دھیان نہ لگنا

بیزتی: (صفت) بے عزتی دی تخفیف

بیس: (مذ، صفت) ویس دا وگاڑ

بیس (Base): (انگ، مذ) 1- سمندری بیڑے دے ٹھہرن دی تھاں 2- نینہہ، بنیاد 3- آدھار، ماخذ

بیس: (مو) 1- بحث دی وگڑی ہوئی شکل، بحثن 2- دشمنی 3- کڑک

بیس پینی، (محا) بحث یاں ضد ہونا، جھگڑنا

بیس لگنی، (محا) بحث ہونا، جھگڑا ہونا

بیس/ بینس: (مو) جٹاں دی اک ذات

بیس: (عدد، صفت) ویکھو: ویہہ

بیسا: (مذ) 1- ویہہ نہوواں والا کتا (کسے دے انھاراں دی ہوندے نیں) 2- بھیڑی نظر توں بچن لئی پہنیا جان والا تعویذ

بیساختہ پن: (فا، مذ) 1- سادگی، بھولا پن 2- سادہ حلیہ ہونا

بیساک: (مو) پانی پین توں مگروں یاں دھپ توں بچن لئی جانوراں دے ارام کرن دی تھاں

بیساکھ: (مذ) وساکھ، بکرمی سال دا دوجا مہینہ

بیسالنا/ بیساونا: (فعم) ویکھو: بٹھاونا

بیسٹ: (مو) مینہ، ورکھا

بسٹالا: (مذ) گندگی دی کمائی، وڈھی، رشوت

بیسٹن: (صفت) گھیریا ہویا، ڈھکیا ہویا

بیسر: (مذ) 1- نک دا اک گہنا، نتھ 2- (ہ، مو) نتھنی

بیسرانترُ: (مذ) اگ، اگنی

بیسرنا: (فل) وِسرنا، بُھرنا، بھُل جانا

بیسرہ: (فا) اِک قسم دا باز

بیسکنا: (فل) بُڈھے بیل دا بار ہونا، بیل دا چلن توں جواب دینا، ڈھگے دا بہکل ہونا

بیسلا: (صفت) ویسلا دا وگاڑ

بیسن: (مذ) ویسن

بیسن کڈھن، (محا) [illegible] پٹیت کرنا

بیسن ہار، (صفت) 1- بیٹھن والا 2- وسن والا

بیسنا: (فل) بیٹھنا، وسنا، [illegible]، ونگی: 'وار پرائی بیسنا سائیں مجھے نہ دے' (ونگی)

بَیسنا: (پو،فل) ویکھو [illegible]

بیسنکھ: (صفت) ان گنت، بے حساب، شمار توں باہر، ونگی: 'کھپ کھپ موئے بسنکھ'

بیسھو: (صفت) وشنو، اک دیوتا دا ناں

بیسنی: (صفت) ویسنی

بیسو: (پو،مو) 1- بشو، جگ 2- [illegible] دی حد، بیگانی تھاں، ونگی: 'جیوں بیسوے تھیہہ کر، پچھوتاوے ساتھ نہ دے' (بھاگ)

بیسُوآ / بیسوا: (مو) بیسوا، رنڈی، فاحشہ

بیسوآ پُوت، (مذ، صفت) حرام دی اولاد

بیسواں: (عدد، صفت) ویہواں، 20 واں

بیسی: (مو، صفت) 1- ویہہ دی گنتی 2- کوڑی 3- ویہہ نہوواں والی گنتی 4- ویہہ سال دی عمر دی کُڑی

بِیسی: (مو) قسط، کمیٹی، عموماً گھریلو زنانیاں ولوں ہر مہینے اِک مقررہ رقم دی قسط پا کے قرعہ اندازی راہیں اِک وڈی تے معقول رقم کسے اِک ممبر نوں دے دتی جاندی اے، ایس نوں بیسی کہندے نیں

بیسیوں / بیسیاں: (پوا، صفت) ویہہ (20) توں، کئی ویہاں، انیکاں، بے حساباں

بیش: (مذ) ویش دا وگاڑ

بیش: (فا، صفت) 1- زیادہ، ودھیرے 2- چنگا ٹھیک

بیش قیمت، (صفت) بہومُلا، قیمتی، وڈمُلا

بیش قیمتی، (صفت) ودھ مُلا، بیش قیمت

بیشتر: (فا، صفت) بہت زیادہ، ودھیرا، بہتا

بیشٹا: (مذ) وشٹا دا وگاڑ

بیشک: (مذ، صفت) بے شک دا وگاڑ

بیشی: (فا، مو) 1- بُہلتا، زیادتی، اِدھکتا 2- بلی

کمی بیشی، (مو) گھاٹا وادھا

بیشہ: (فا، مذ) جنگل، بیابان

بیضوی: (عر، مو) آنڈے دی شکل دا

بیضہ: (عر، مذ) 1- انڈا، آنڈا، ونگی: 'گھوڑا پُشت صفائی بیضہ، مور برابر دُنبہ' (قادر یار) 2- فوطہ، پتالو، ٹٹا 3- سفید، سفیدی مائل

بیضے دار، (مو) انڈے دین والی (ککڑی)، ونگی: 'نقراں جوگیاں ہور سوالیاں نوں، بیضے دار ککڑی وانگ کُڑکدی اے' (وا)

بیع: (عر، صفت) وِیچن دا عمل

بیع پٹا، (مذ) پٹے راہیں کیتی گئی خرید

بیع جائز، (عر، مذ+مو) کسے چیز نوں قانون موجب وِیچن دا عمل

بیع خرید، (عر، مذ) خریدیا ہویا، مُل لیا ہویا، زرخرید

بیع دار، (عر، مذ) جس نوں کوئی چیز وِیچی جاوے، کسے چیز نوں

مُل لے کے بنن والا مالک

بیع سلطانی، (مو) کسے چیز نوں سرکاری حکم نال ویچن دا عمل

بیع غیر مشروط، (مو) کسے چیز نوں بنا کسے شرط دے ویچن دا عمل

بیع فریبی، (مو) کسے چیز نوں دھوکھے نال ویچے جان دا عمل

بیع قطعی، (مو) کسے چیز نوں مکمل طور تے ویچ دین دا عمل

بیع لکھواونا، (محا) زمین وغیرہ نوں ویچ کے یاں مُل لے کے رجسٹری کروالینا

بیع معیادی، (عر، مذ+مو) بیع شرطی، معیاد، موجب بیع

بیع ناجائز، (مو) بنا حق توں کوئی چیز ویچن دا عمل

بیع ناقص، (مو) اوہ سودا جس وِچ قانونی طور تے کوئی کسر رہ جاوے

بیع نامہ، (مذ) اوہ لکھت جس راہیں کسے چیز دی خریدن یاں ویچن نوں پکا کیتا جاوے

بیع نمائشی، (مو) فرضی طور تے ویچن دا عمل

بیعانہ: (عر، مذ) سائی، اوہ رقم جیہڑی شے خریدن توں پہلے مالک نوں زبان دے طور تے دتی جاوے

بیعت: (عر، مذ) کسے دی اگوائی نوں باقاعدہ طور تے پُورے رُوپ وِچ منن دا عمل، مُرید بنن دا عمل، ونگی: 'نبیاں ولیاں دی جو بیعت، قسم اوہدی وِچ جاواں' (سیف)

بیعت کرنا، (محا) مُرید بننا، چیلا بننا

بیک (Back): (انگ، مو) 1- پِٹھ 2- پچھلا پاسا

بیک ڈور (Back Door)، (مذ) چور دروازہ، خفیہ راہ

بیک کرنا، (محا) ٹرک موٹر وغیرہ نوں پچھانہہ نوں چلاونا

بیک مارنا، (محا) 1- واپس آونا 2- پچھانہہ آونا 3- پچھے ہٹنا 4- اِقرار کر کے مُکرنا

بیکٹیریا (Bacteria): (انگ، مذ) اِک جراثیم جو اکھاں نال نظر نہیں آوندا بلکہ خوردبین دی مدد نال ویکھیا جاسکدا اے

بیکر (Beaker): (انگ، مذ) شیشے دا بنیا اک قسم دا کوئی چوڑائی دا گلاس جو سائنسی تجربیاں وِچ ورتیا جاندا ہے

بیکری (Bakery): (انگ، مو) بسکٹ یاں ڈبل روٹی وغیرہ بناون دا دھندا یاں دُکان

بیکن: (مصدر) 1- چمبڑن، اک بک ہون 2- ٹھیک بیٹھن

بیکنٹھ: (مذ) جنت، بہشت، سورگ

بیکنٹھ دھام، (مذ) 1- بیکنٹھ 2- سورگ 3- بہشت ورگا مکان

بیکنٹھ سدھارنا، (محا) مر جانا، پرلوک سدھارنا

بیکنٹھ نواس، (مذ) جنت واسی ہونا

بیکنٹھ واسی، (صفت) جنت وچ رہن والا، جنت مکین

بیکنٹھی: (مو، صفت) ویکھو: بیکنٹھ واسی

بیکو: (مذ) اک طرحاں دا گھاہ

بیکھ: (مذ) ویکھو: بھیکھ

بیکھ: (فا، مو) جڑھ، مول، ونگی: 'پٹ چھڈی بیکھ بنیاد تیری ہوسی دادفریاد نہ گل میاں'

بیکھ اُڈاونا، (محا) جڑھاں پُٹنا، کُھرا کھوج مٹاونا

بیکھ پٹ دینا، (محا) ناش مارنا، تباہ کر دینا

بیکھ مارنا، (محا) 1- خراب کرنا 2- تباہ کرنا، برباد کرنا

بیکھر: (فا، صفت) 1- دلال، آڑھتی 2- کھجوراں دا ٹھیکے دار

بیکھڑی: (مو) مُونہہ راہیں اُچاری گئی بانی

بیکھو: (مذ) درخت، رُکھ

بیکھیان: (مذ) وِکھیان دا وگاڑ

بیگ: (مو) ویگ دا وگاڑ، جوش و تیزی، سردار، ونگی: 'رکھی چت میں
ایہہ دلیل کر کے، بیگ پون دے وانگراں دھایا ای'

بیگ(Bag): (انگ، مذ) 1- تھیلا 2- بوری 3- چھوٹا سوٹ کیس

بیگ پائپ(Bag Pipe)، (مذ) اک قسم دا واجا جس وچ کئی
بنسریاں تھیلے وچ لگیاں ہوندیاں نیں، وجاون سمے مونہہ وچ ہوا
بھر کے ایہہ پچھو وچ رکھیا جاندا اے

پوسٹ بیگ(Post Bag)، (انگ، مذ) ڈاک دا تھیلا

کِٹ بیگ(Kit Bag)، (انگ، مذ) کاریگراں یاں فوجیاں دے
سامان دا بیگ

منی بیگ(Money Bag)، (انگ، مذ) پیسے رکھن والا تھیلا، وڈا
بٹوا

ہینڈ بیگ(Hand Bag)، (انگ، مذ) ہتھ وِچ پھڑن دا بیگ

بیگ: (تر، مذ) عزت احترام دی نشانی ترکاں دے ناں دے اخیر تے
آوندا اے، جیویں امیر، سردار، صاحب

بیگا: (مذ، صفت) بیگھہ

بیگار: (فا، مذ) مفت وچ لیا جان والا کم، وگار، بغیر پیسے دتیاں کسے توں
زبردستی کم لینا

بیگار پاونا، (محا) بنا معاوضے توں کسے توں کم کراونا

بیگار ٹالنا، (محا) بے پرواہی نال کم کرنا

بیگار کٹنا، (محا) چنگی طرحاں کم نہ کرنا

بیگار گل پینا، (محا) بنا معاوضے توں کوئی کم کرنا پینا

بیگار گلوں لاہنا، (محا) مفت دے کم نوں چنگا بھیڑا کر کے مکاونا

بیگار وڈھنا، (محا) کسے کم نوں بے دھیانے ہی کاہلی کاہلی نال کرسٹنا

بیگارو: (ہ، صفت) اوہ بندہ جیہڑا مفت کم کرن تے مجبور کرے

بیگاری: (مذ) وگار دا کم کرن والا آدمی، وگار، بیگار

بیگالی: (فم) ویگ نال، تیزی نال، ونگی: 'گورو سیوہ بیگ بیگالی' (گر)

بیگِ بیگالی، (فم) بہت ویگ نال، بہت تیزی نال

بیگلی بیگالی، (فم) بہت زیادہ تیزی نال

بیگانا: (ہ، صفت) ویکھو: بے گیانا

بیگانڑا: (مذ، صفت) بیگانہ، اوپرا

بیگانگی: (مو) بیگانہ پن، اوپرا پن

بیگانگی چھاہ تے مُچھاں مناونا، (محا) جدوں کسے کولوں کسے چیز
دے ملن دی آس تے کوئی اپنا نقصان کر بیٹھے تاں کہندے نیں

بیگانہ: (فا، مذ) 1- غیر، پرایا، اجنبی، دوسرے دا 2- اوپرا، ونگی: 'اتے گور
ہو بیگانہ'

بیگانہ سر پنسیری برابر، (اکھا) جدوں کوئی پرائے سر دی سونہہ
کھاندا اے تاں کہندے نیں

پہلاں اپنا پچھوں بیگانہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر
کوئی اپنیاں دا ہی خیال رکھدا اے تاں کہندے نیں

بیگل: (صفت) 1- تیز چال والا، پھرتیلا 2- آدر بھریا

بیگم: (تر، مو) بیگ دی تانیث 1- رانی 2- مسلمان زنانیاں نوں عزت دیون
لئی ورتیا جاون والا اکھر 3- گھر والی، ووہٹی 4- تاش دا اک پتا، بیگم
بھنگ کہے میں رنگ برنگی، پوست کہے میں شاہ جہاں، افیم
کہے میں چمنی بیگم، مینوں چھڈ کے جاؤ کہاں، (اکھا) جدوں
نشیاں نوں سلاہیا جاندا اے تاں کہندے نیں

بیگم پُر: (مذ) ویکھو: بیگم پورہ

بیگم پورہ: (مذ) 1- اوہ تھاں جتھے غم فکر نہ ہووے، علم، حقیقت تیکر
اپڑن دی حالت 2- لاہور دے اِک علاقے دا ناں

بیگمی: (صفت) 1- بیگم نال متعلقہ 2- اِک قسم دا پان 3- اِک قسم دے چاول

بیگھا: (مذ) وِگھا، چار کنال اراضی

بیگھڑ: (مو) بیہڑ، اُچھل کود، کھلبلی

بیگی: (مو) ویکھو: بیگم

بیل: (مو) دوستی، مترتا، وٹگی: 'اوکھی بیل پالنا بیلیا' (رندھاوا)

بیل: (مذ) ہل ناں دا رُکھ اتے اوسدا پھل

بیل: (مذ) بلد، ڈھگا

بیل گڈی، (مو) اوہ چھوٹا گڈا جس اگے ڈھگے جُودے ہن

بیل نہ کدے، کدے ہان، (اکھا) جدوں بے لوڑا دخل دتا جاوے اودوں کہندے نیں

بھکھے کم نہ آوندے بیل، مہاج، راج، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھے ڈِھڈ کم نہیں ہو سکدا اودوں کہندے نیں

خراس دا بیل ہونا، (محا) بہت کمزور ہونا

سکھیو! ساون گرجیا، مورا تھر تھر کنبیا جی، اوس نوں ساون کیا کرے، جس گھر بیل نہ ہی، (اکھا) جدوں چنگے حالات توں لابھ اُٹھاون دے وسیلینہ ہون، تاں کہندے نیں

کد بابا مرے، کد بیل (ونڈیے) بھیے، (اکھا) جدوں بہتا ظاہر کیتا جاوے اودوں کہندے نیں

کرم ہین جو کھیتی کرے، بیل مرن یاں سوکا پڑے، (اکھا) ویکھو: کرم ہین کھیتی کرے، سوکا پئے یاں بیل مرے

کرن ہین کھیتی کرے، سوکا پئے یاں بیل مرے، (اکھا) جدوں کسے دی بدنصیبی سمبندھی دسنا ہووے اودوں کہندے نیں

نونہہ تے بیل نوں کھوایا برباد نہیں جاندا، (اکھا) جدوں گھر دے بندے تے خرچ کرن دی پریرنا کرنی ہووے اودوں کہندے نیں

واہ ڈھاکے دیا بیلا، دو چٹے تے اک میلا، (اکھا) جدوں بے میل جوڑ جوڑیا جاوے اودوں کہندے نیں

بیل: (مو) 1- اِک ویل دی قسم جیہڑی پھیل جاندی اے 2- دُوجی واری ہل واہنا 3- اُونٹھاں دی اِک بیماری 4- گھوڑ سوار دے پچھے بہن والا 5- ویل، ول، اوہ پھُل بوٹے جیہڑے کپڑیاں وغیرہ تے بنائے جاندے نیں 6- پنچیتی بھانڈے، وٹگی: 'صاحباں بیل خان مرزے دی چڑھ گئی' (با۔ ڈھو)

بیل بُوٹا، (مذ) ویل بوٹا

بیل جُوہی، (مو) اِک پھُل دا ناں

بیل سِٹنی، (محا) بہت سارے بھانڈے مفت بیل وجھوں دینا

بیل ودھنی، (محا) ویل ودھنا

بِیل: (مذ) تخم، بیج

بیلا: (مذ، صفت) 1- ڈِھڈ وِچ اُٹھن والا سُول، درد 2- روندو (کھیڈ وِچ) 3- بُزدل

بیلا پَون، (محا) شرمندہ ہونا

بیلا پئے وچن، (محا) حوصلہ ہارنا

بیلا کرن، (محا) شرمندہ کرنا

بیلا: (مذ) 1- دریا دے کنڈھے دا ساتھا یاں گلا حصہ 2- چکڑ، دلدل، دریا دے کنڈھے تے اوہ تھاں جتھے گھاہ، کانے وغیرہ اُگے ہودن، جھنگی، جھڑی 3- جنگل 4- اوہ تھاں جتھے بڑھاں دا پانی مار کردا ہووے 5- دلدلی تھاں، دلدل 6- کھوہ یاں گڈے وغیرہ تے جوئی دُوسری یاں تیسری بلداں دی جوڑی

اِک بیلے وِچ دو شیر نہیں رہندے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا

ہووے کہ اکو جیہیاں دو طاقتاں اکٹھیاں نہیں رہ سکدیاں تاں کہندے نیں

بی بی وتے کسیماں نیئے، دل فرید آباد، (اکھا) جدوں کوئی آپ کدھرے ہووے تے دھیان کدھرے ہور تھاں لایا ہووے تاں کہندے نیں

بیلا(Ballad): (انگ، مذ) اک ناچ، پورپی، یورپ دا لوک ناچ

بیلا ڈونا (Belladona) (انگ، مذ) اک قسم دی ملھم، بلاڈونا

بیلانی: (مو) کسے جنے دی سنگی، پریمکا، معشوقہ

بیلٹ (Belt): (انگ، مو) 1- پیٹی، چمڑے دا کمر بند 2- تڑاگی 3- گھیرا

بیلٹ (Ballot) (انگ، مذ) ووٹ پرچی، بند ووٹ

بیلٹ بکس (Ballot Box)، (انگ، مذ) ووٹ پاون لئی رکھیا گیا ڈبہ

بیلٹ پیپر (Ballot Paper)، (انگ، مذ) ووٹ پرچی، ووٹ

بیلچہ: (فا، مذ) مٹی پٹن دا اک اوزار جو کہی ورگا ہوندا ہے، پھاوڑا، کدال

بیلدار: (مذ، صفت) 1- ویلی، بدمعاش، لُچا، عیبی 2- نہر یاں سڑک وغیرہ تے کم کرن والے مزدوراں دا انچارج، مزدور ٹھیکیدار

بیلداری: (مو) ویلداری، ویلپ

بیلڈ (Ballad) (انگ) 1- قصہ، سرودی کہانی 2- لمی بیانیہ نظم

بیلڑا: (مذ) ویکھو بیلا، دگنی 'رہے نیر سے بیلڑے پھر دے ترہائے'

بیلف (Bailiff) (انگ) قرقی کراون والا پیادہ، کسے ناجائز طور تے قید کیتے بندے نوں رہائی دواون والا عدالتی عملہ

بیلن: (مو) 1- بیلی دا مونث روپ، ساتھن، سہیلی 2- معشوق

بیلنا: (فعم) روٹی وغیرہ ویلن دا کم

بیلنا کار، (صفت) ویلنے دی شکل دا

بیلنا: (مذ) لکڑ دا گول تختہ جس تے روٹی بنائی جاندی اے، کپاہ دے بنولے وکھرے کرن والا لکڑی دا ٹھیا

بیلنس(Balance): (انگ، مذ) 1- کریانے تے منیاری وغیرہ دیاں دُکاناں وچ ورتیا جان والا اِک خاص قسم دا کنڈا 2- پاسکو، پاسنگ 3- جمع ہویا بقایا، کُل جمع رقم

بیلنس کرنا، (محا) 1- اِکو جیہا کرنا 2- پاسنگ دور کرنا

بینک بیلنس(Bank Balance)، (انگ، مذ) بینک وچ جمع رقم

بیلنی: (مو) ویلنی

بیلنے پیلنا: (محا) سخت محنت کرنا

بیلُوآ: (مذ) کولا، چھنا، دگنی: 'بعد پھیریاں تے مایا دان کیتا، موہراں بیلُوئے بیچ میں پاوندا ای'

بیلوا: (مذ، صفت) 1- کھجھن والا، کھجھو 2- جنگل دا، جنگلی

بیلُون (Balloon): (انگ، مذ) بھُکانا، غبارہ

بیلی: (مذ، صفت) 1- مِتر، دوست، میت، سجن 2- عاشق 3- اِک قسم دی دھات دی پیالی

اللہ بیلی، (اکھا) رب راکھا

بانہہ بیلی ہونا، (محا) پکا مددگار ہونا

ڈُوم نہ بیلی، گنگ نہ ہتھیار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ڈُوم کسے دا مِتر نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

رب بیلی ہونا، (محا) خُدا دی حفاظت وِچ ہونا، خوش قسمت ہونا

سائیں گھلے ملتان، بیلی ونجے خُراسان، (اکھا) جدوں بھیجیا کِتے جاوے تے آدمی پہنچ کِتے جاوے تاں کہندے نیں

بیلیال: (پو، مذ) گوجر خان دے علاقے دی اِک قوم

بیم (Beam): (انگ، مو) شہتیر، تھم

بیم: (فا،مذ) خوف، ڈر، وہم

بیمار: (فا، صفت) 1- جس نوں کوئی بیماری ہووے، روگی، مریض 2- وِگڑیا ہویا

بیمار پُرسی، (مو) روگی دا حال پُچھن دی حالت

بیماری: (مو) 1- روگ، مرض 2- عادت (بھیڑی)

بیماری آوندی ہے گھوڑے دی چال، جاندی ہے جُوں دی چال، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بیماری لگ تاں جھٹ جاندی ہے پر ہٹدی مشکل ہی ہے اودوں کہندے نیں

بیماری پلّے پینا، (محا) 1- کسے لیچڑ بندے نال واہ پینا 2- مصیبت گل پینا

بیمہ: (فا، مذ) 1- کسے طرحاں دے مالی نقصان وغیرہ نوں پُورا کرن دی ذمے واری جو کجھ مِتھی رقم لے کے اوس دے بدلے لئی جاندی ہے 2- کوئی چیز پارسل یاں خط پتر وغیرہ جس دی اُپروکت ڈھنگ نال ذمے واری لئی گئی ہووے

بیمہ پتّر، (مذ) اوہ پتر یاں اقرار نامہ جس وچ بیمے دے حوالے نال اکٹھی شرطاں اتے گلّاں درج ہوندیاں نیں

بیمی: (صفت) وہمی دا وگاڑ

بَین: (عر،مذ) درمیان، وچکار

بَین الاقوامی، (عر، مو) قومانتری، جگت پدھر، انٹرنیشنل، عالمی، پُوری دُنیا وِچ

بَین السطور، (عر، مذ) اوہ فاصلہ جیہڑا دو سطراں دے درمیان ہوندا اے

بَین: (مذ) وَین، مر جاون والے تے روون دے نال نال اوہدیاں گلّاں کرن دا کم

بَین پاونا، (محا) میت دے دوالے بیہہ کے رونا

بین: (مذ) بانی، بچن

بِین: (فا، لاحقہ) اک لاحقہ جو شبداں دے اگے لگ کے ویکھن والا دے معنی دیندا اے، جیویں: تماش بین، دُور بین

بِین: (مو) 1- ڈھول تاشے وجاون والیاں دا اک ساز، اک چمڑے دی بنی ہوئی مشک دے اگے دو نالاں لگیاں ہوندیاں نیں اک نال نوں مُونہہ نال لا کے اوہدے وِچ ہوا بھری جاندی اے تے دوجی سُوراخاں والی نال نُوں اُنگلیاں دے نال وجایا جاندا اے 2- جوگیاں دی بین، تونبے دا بنیا ہویا مُونہہ دے نال وجاون والا ساز، سپیریاں دے وجاون دا اک قسم دا واجا جس دی اواز سُن کے سَپ مست ہو جاندا اے 3- وِینا، اک طرحاں دی بین جس وچ چمڑے دا اک تھیلا لگا ہوندا اے، ایس وچ ہوا بھری جاندی اے تے ایس نوں نپ کے وجایا جاندا اے

بِین تے لڑن، (محا) شدید اذیت دا سبب ہونا

بِین کار، (مذ) بین وجاون والا

بِین وجاونا، (محا) رونا (بچے دا)

بینا: (مذ) کستوری والا ہرن

بِینا: (فا،صفت) 1- ویکھن والا 2- سُجا کھا، دور اندیش

بینا کار، (فا،صفت) سمجھدار، سیانف

بینا کاری، (فا،مو) 1- سمجھ، سیانپ، سوجھ 2- چلاکی

دانا بِینا، (صفت) سیانا اتے دُور اندیش

بِینا: (مو) وینا، اِک قسم دا ساز

بینائی: (مو) 1- نظر، نجھ 2- سیانپ

بینبر: (مو) ویکھو: بنبر

بیٹر: (مذ) دیکھو: بیٹر

بیت: (صفت) بے انت، بہت

بیت: (عر، مذ) 1- اکو وزن والے دو مصرعیاں دی نظم 2- اک چھند

بیت باج، (صفت) دیکھو بیت باز

بیت باجی، (مو) دیکھو بیت بازی

بیت باز، (صفت) بیتاں لکھن یاں بولن والا

بیت بازی، (مو) بیت بازی، مقابلے وچ شعر بولن دامقابلہ، شعراں دا مقابلہ

بیت بناون، (محا) شاعری لکھنا

بیت بندی، (مو) بیت لکھن دا عمل

بیت: (فا، مذ) 1- اک رُکھ دا ناں، بید 2- اک رُکھ دی ٹہنی 3- چھڑی، سوٹی، بیت ناں دے رُکھ دی ٹاہنیاں توں لاہی چھلتر جس نال کُرسیاں بُن دے ہن

بیت لاونا، (محا) بیتاں دی سزا دینا

بیت مارنا، (محا) بیت ناں سزا دینا

بیت: (مو) دیکھو: بینتی

بیتر: (مو) اگ، آتش، اگنی

بیتر دیوتا گھر لگے تاں جاپے یاں جانے، (اکھا) جدوں کوئی دُوسرے دے دُکھ نوں تاں گولے نہ تے آپ دُکھی ہون تے دُکھ محسوس کرے تاں کہندے نیں

اپنے لگی اگ، دُوجے دے لگی بیتر، (اکھا) جدوں بندہ دُوسرے دے نقصان نوں نقصان نہ سمجھے تے اپنے نقصان نوں ہی نقصان سمجھے تاں کہندے نیں

گُرگھی میدہ تیرا، جل پھوک بیتر میرا، (اکھا) جدوں کوئی لالچ نال اپنا ہی فائدہ سوچے، تاں کہندے نیں

گھر لگے تاں اگ، باہر لگے بیتر، (اکھا) دیکھو: اپنے لگی اگ دُوجے دے لگی بیتر

بینتی: (مو) 1- عرض، عرضوئی، منت 2- پرارتھنا، دُعا، اسیس

بینتی پتر، (مو) درخواست، عرضی

بینتی کار، (مذ) بینتی کرن والا، عرضی دار

بینٹا: (مذ) بنٹا (کھیڈن والا)

بینجن: (فل) بنایا جانا

بینجنی: (مذ، صفت) بینگنی

بینجو (Banjo): (انگ، مذ) تاراں والا ساز جس نوں مضراب نال وجایا جاندا اے

بینچ (Bench): (انگ، مذ) 1- لما تختہ جس دے ہیٹھ پاوے لگے ہوندے ہن تے بیٹھن دے کم آوندا ہے 2- اک توں وَدھ جج

بینچھر: (مذ، صفت) 1- موٹا اتے تگڑا 2- بے وقوف آدمی

بینڈ (Band): (انگ، مذ) 1- واجا وجاون والیاں دا گروپ 2- اک قسم دا انگریزی واجا

بینڈ ماسٹر (Band Master)، (انگ، مذ) 1- بینڈ وجاون والیاں دا ماسٹر 2- سکولاں وچ بچیاں نوں بینڈ سکھاون والا ماسٹر

بینڈ ماسٹری، (مو) بینڈ ماسٹر دا پیشہ

بینڈ وجاونا، (محا) رون لگ پینا

بینڈ: (مو) 1- کسے اوکڑ وچ پھسن دی حالت، بین 2- کچے کھوہ دے اندر لے پاسے دی مٹی ڈگن توں روکن لئی گھاہ وغیرہ دا وٹیا ہویا تے ولیا ہویا رسا

بینڈا: (مذ) 1- اک نکا جیہا جنور جو گرمیاں وچ ہر ویلے چیں چیں کردا

رہندا ہے 2-بچیاں دا اک کھڈاونا جس نوں گھماون تے چیں چیں دی آواز نکلدی ہے 3- کُہاڑی وغیرہ دا دستہ 4- اِک قسم دی ساگ والی کسے خاص چیز دے وِیہہ پتیاں دا بنڈل جو کھادلئی کم آوندا ہے

بینڈا: (مذ،صفت) 1- ٹیڈھا، وِنگا 2- اڑب، کبّا

بینڈرنا: (فل) بڈیڈرنا

بینڈریا: (صفت) ڈور بھور، ہکّا بکّا

بینڈھل: (پوا،مو) وٹ، کنگرا، کنڈھا

بینڈی: (مو) 1- بھارے گڈے اگے ٹیک وجھوں لائی گئی بلداں دی جوڑی یاں اِک ڈھگا وغیرہ 2- گول جیہی لکڑ دا ٹکڑا جو کوہلو وغیرہ دے ڈھگے دی دھون تے رکھیا جاندا ہے

بینڈیا: (مذ) گڈے وغیرہ وِچ بیلاں دی جوڑی دی مدد لئی اگے جوڑیا تیسرا یاں دُوجا جانور

بینر(Banner): (انگ، مذ) 1- جھنڈا 2- سائن بورڈ

بینرجی: (مذ) بنگالیاں دی اِک گوت

بینس: (مذ) اِک رُکھ جیہڑا عام طور تے ندی نالیاں دے کنڈھے تے ہوندا اے یاں پانی والی تھاں تے

بینسر: (مذ) نتھ، ونگی: 'نک میرے دی بینسر پئی دے دُہائیاں، نال پونجی سجے ہتھ دی' (با۔ ڈھو)

بینسری: (مو،صفت) نہ سُون والی (مجھ وغیرہ)

بینش: (فا،مو) 1- ویکھنا 2- بینائی

بینفری: (مو) ویکھو: بینسری

بینک (Bank): (انگ، مذ) اِک ادارہ یاں تھاں جتھے روپے دا لین دین ہوندا ہے، بنک

بینک بیلنس(Bank Balance)، (انگ، مذ) بینک وِچ جمع روپیہ

بینک ڈرافٹ(Bank Draft)، (انگ، مذ) رقم دی منتقلی واسطے بینک توں بنایا جان والا مسودہ

زمیندارا بینک، (مذ) زمینداراں دا مِل کے سانجھا بنایا بینک جس وِچوں قرضے وغیرہ لے کے اپنا کم کردے نیں

سیونگ بینک(Saving Bank)، (انگ، مذ) بینک یاں ڈاک خانے دی اوہ برانچ جتھے بچت جمع کرائی جاندی ہے

کواپریٹو بینک(Cooperative Bank)، (انگ، مذ) شریک کار بینک، سانجھا بینک

بینکی: (صفت) بانکی، ونگی: 'بینکی چال چلن سبھ کھیڑے' (پنجاب دے ہیرے)

بینگ: (مذ) ونگ دا وگاڑ

بینگا بولا: (پوا،صفت) سدھا پدھرا

بینگر: (پو،مذ) 1- آکڑ، تناؤ 2- (صفت) غصیلا، غرور کرن والا

بینگرنا: (فل) اترانا، آکڑ کے رہنا، غصے دی حالت وِچ لڑائی دی تیاری

بینگرو: (مو) وِنگا، ڈِنگا

بینگن: (مذ) اک پودا جس دے پھلاں دی سبزی بن دی ہے، وتاؤں

بینگناں: (مذ،صفت) بینگن دی جمع

بینگنی: (مذ،صفت) بینگن ورگے رنگ دا، اک رنگ جو بینگن دے رنگ ورگا ہوندا اے

بینا: (فعم) چُننا، چھانٹنا

بنی: (مو) ویکھو: بانی

بنی: (فا، مو) 1- نک، ونگی: 'ٹھوڑی سیب الف جیوں بنی' (گل) 2- کسے چیز دا اگلا حصہ 3- تلوار دی مُنھ دا اوہ حصہ جو ہتھ نوں

بچاوندا ہے4- کتاب دی جلد دا ودھیا ہویا حصہ جو کتاب بند کرن تے اگانہہ ودھیا ہوندا ہے5- بوہے دے اک تختے تے لگی اوہ لکڑ جو دُوسرے تختے تے آ جاندی ہے

بِینی: (مو) وِینی، کلائی، ہتھ تے بانہہ دا درمیانی حصہ

بینی تے رکھن، (محا) ویکھو سر وار کرنا

بنی: (مذ) اِک بھگت جس دی بانی وغیرہ گورو گرنتھ صاحب وِچ درج ہے

بِیِیا: (صفت) ویکھو بینا

بیں: (مو) ویکھو بھیں

بیں بولنا، (محا) ویکھو بھیں بولنا

بیں: (مذ) ویکھو بِی

بیوپار: (سن، مذ) 1- ویہار، لین دین، کم کاج، تجارت2- واسطہ، تعلق 3- طریقہ، دستور، ڈھنگ

بیوپاری: (مذ) کاروبار کرن والا، بزنس مین

بیور: (مذ) 1- شلوار اتے قمیض، کپڑیاں دا جوڑا، عورت نوں دِتا گیا کپڑیاں دا جوڑا 2- ووہٹی نوں رشتے داراں ولوں دتا گیا کپڑیاں دا جوڑا، کُرتا، دوپٹا، پہنن دے دو کپڑے، ونگی: 'پہن بیور تیور زیور چن تارے، بلی چھاپ چھلے لیلی چلی گئی آ' (قادری)

بیورا: (مذ) فرق، وکھریواں، نکھیڑ

بیوڑ: (مو) 1- وِرل، وِتھ 2- وِٹ، بنا

بیوگ: (مذ) وکھریواں، ویوگ، وچھوڑا، ہجر

بیوگنی: (مو) جُدائی، وچھوڑا

بیوگی: (صفت) ویکھو بیوگ

بیونا: (فعم) بیجنا، ونگی: 'اساں اگانہہ دے واسطے بیونا اے'

بیونت: (مو) 1- کاٹ، تراش 2- تجویز 3- ویلا، موسم 4- اتفاق

بِیُوہ: (مو) 1- زہر 2- جُدائی

بیوہ: (فا، صفت) 1- وِدھوا، بیوہ 2- رنڈی، جو ایدھر اودھر پھرے 3- آوارہ جانور

بیوہار: (مذ) وِیوہار دا وگاڑ، ونگی: 'کہے حسین فقیر سائیں دا، جھوٹ سبھ بیوہار' (شاہ حسین)

بیوہاری: (صفت) کاروباری

بیوہدا: (مذ) ویاہ پچھوں عورت نوں گھر لیاون دا عمل، مُکلاوا

بیوی: (فا، مو) عورت، سوانی، پتنی، گھر والی

بہادر میاں صوبے دار، گھر وِچ بیوی جھوکے بھاڑ، (اکھا) جدوں کوئی آدمی شیخی تاں بہت مارے پر اصلوں اجیہا نہ ہووے اودوں کہندے نیں

میاں بیوی راضی، کیہ کرے گا قاضی؟ (اکھا) جدوں دو آدمیاں دا آپس وِچ چنگا سلوک ہووے تے تیسرا کجھ وگاڑ نہ سکے اودوں کہندے نیں

بیوی بائی: (مذ) ہرے رنگ دا انڈا

بیوی بائی دی پینگھ، (محا) دھنک

بیہا: (مذ، صفت) رات دا بچیا ہویا، پُرانا، باسی، جو تازہ نہ ہووے

بیہا پن، (صفت) بیہا ہون دا عمل، باسی

بیہا تیہا، (صفت) بیہا، کچیا

بیہا سِنا، (مذ) بچیا کھچیا، ونگی: بیہا سِنا جواناں دے مار متھے (قادری)

بیہا سیہا، (صفت) بیہا، باسی

بیہی کڑھی نوں اُبال آونا، (محا) وادھو غصہ یاں جوش آونا

بیہے کڑاہ وانگوں پینا، (محا) ہاڑ کے پینا، بھکھیاں وانگ کھانا

نہ بیہا بچے نہ کُتا کھائے، (اکھا) جدوں آئی چلائی ہی رہے تاں

کہندے نیں

بیہاج/پیہاج: (مو) 1- بیاج سُود تے غلہ اناج خریدنا یاں حاصل کرنا 2- آئندہ فصل تے واپسی دی اُمید تے اناج لے کے گزارہ کرنا

بیہاجُو/پیہاجُو: (مذ) 1- بیاج کرن والا، آئندہ فصل تے واپسی دی امید تے غلہ خریدن والا 2- بازارتوں غلّہ لین والا

بیہٹھواں: (پو،صفت) وَل چڑھیا رسّا، مروڑا

بیہد: (پو،مذ) سوراخ، کن یاں نک دا سوراخ

بیہرا: (مذ،صفت) 1- بولا 2- بَیرا، ہوٹل یاں گھر دا نوکر

بیہری: (مو،صفت) بہری، بولی

بیہڑ: (ہ،مو) 1- اُچا نیواں رستہ 2- اُچی نیویں زمین، بھوئیں 3- دریا دے کنڈھے اُپر تھلے لگیاں دو جھلاراں، ہیٹھلی جھلار پانی نوں دریا وِچوں کڈھ کے اُپرلی جھلار تک پچاوندی تاں اُپرلی جھلار زمین تک پہنچاوندی اے 4- بکھیڑ 5- بِیڑ، مُونہہ وِچ دنداں دی قطار

بیہڑ: (مذ،صفت) 1- اوکھا، کٹھن 2- بنجر 3- اُچی نیویں، جو پدھری نہ ہووے (زمین)، جنگل چراند

بیہڑا: (مذ) 1- جوان بیل، تازہ بیل جس دے پھل لگے ہوون 2- دالان، صحن، برانڈہ، ویڑھا

بیہڑنا: (فل) ویکھو: بہنا

بیہڑی: (مو) ہریجناں دی بستی

بیہکل: (صفت) 1- ویاکل، بے چین 2- کمزور، سُست 3- اوہ جانور جو کمزوری پاروں ہل نہ سکے یاں چلدے چلدے بہہ جاوے

بیہگورو: (مذ) واہگورو

بیہل: (مذ) دوہریائی

بیہل: (مو) ویہل

بیہلا: (صفت) ویہلا، خالی، بے روزگار

بیہم: (پو، مذ) 1- بیج، دانہ، بی 2- نطفہ، اولاد

بیہماں: (پوا،صفت) 1- وِیہواں، 20واں 2- زہر

بیہن: (مذ) 1- وَیہن، پانی دا بہاؤ 2- سوچ، فکر

بیہن: (مذ) 1- دھنیے دے بی 2- دھنیا

بیہنا: (مذ) 1- بیٹھن دی تھاں، آسن، سنگھاسن 2- لوہے وچ چھیک کرن والا سُنبا 3- کچاوا

بیہنا: (فل) بہنا، پانی داوگا، پانی دا بہاؤ

بیہنگھا: (مذ) بوجھ ڈھوون لئی وانس دے ڈنڈے دے دوواں سِر یاں تے ٹنگے دو چھکو

بیہنگھی: (مو) بیہنگھا دی تانیث

بیہواں: (عدد) ویہواں داوگاڑ

بیہودگی: (مو) 1- بیہودہ ہون دا عمل 2- غیر مہذب پنا، بدتمیزی، بے وقوفی 3- ہوچھا پن

بیہودہ: (فا، مذ،صفت) 1- فضول، بے فائدہ 2- واہیات، خراب، نکما 3- غیر مہذب

بیہودہ پن، (مذ) بیہودہ ہون دا عمل، بیہودگی

بیہُون: (فا، مذ،صفت) وِہُونا، خالی، محروم

بیہہ: (فا، مذ) اک رُکھ اتے اوس دا سیب ورگا پھل

بیہہ دانہ، (مذ) سیب ورگے اک پھل بیہہ دے سُکائے ہوئے بی

بیہہ: (مو) کن یاں نک وِچ زیور پاون دا سوراخ

بیہہ: (عدد، صفت) وِیہہ، 20

بیہہ وِسولے، (فعم) ویہہ وِسوے

بیہی: (مو) 1- وِیہی، تنگ گلی، وِنگی 'پنڈ دی میں نار چونویں، وَرلبھیا بیہی دا گوڑا' 2- مکان دے بوہے دے اگے بر پاسے کندھ نال بنی چھوٹی تھڑی

بیہی ملنا، (محا) گلی وِچ جم کے بیٹھنا

بیئر (Beer): (انگ، مو) کنک دی جوں توں تیار کیتی شراب

بیئر: (صفت) بی نوں ختم کرن والا

بیئر: (مذ) زہریلا سپ

بیو: (صفت) دُوسرا، دُوجا

بیُو: (مذ) ویکھو: بی، وِنگی 'دھرتی تیرہ بیجوں، جس پھلایا' (بھاگ)

بیہہ: (مو) بیج، وَتھین دا مُل

بیئی: (مذ، صفت) دُوسرا، ہور کوئی، وِنگی 'لوں لوں رچیا دھید و آئے، بیئی وِتھ نہ سائوں بھانے' (محمود)

بیئی: (ضم) اوہ ہی، اوہی

بیئیں: (مو) ندی، وَگ، نالہ

چٹی بیئیں، (مو) ضلع ہوشیارپور دے نگر گڑھ شنکر پاسوں نکلن والی اک ندی دا ناں

کالی بیئیں، (مو) اوہ ندی جو سلطان پور کولوں لنگھدی ہے اتے گورو نانک دیو جی دیاں ساکھیاں (حالاتِ زندگی) نال جُڑی اے

بھ

بھ: پنجابی دی شاہ مکھی اکھر پٹی دا اکھر جو خالص دیسی اکھر اے عربی فارسی لپی وِچ ایہ نہیں ہوندا

بھِ: (کلمہ ربط) بھی

بھ......ا

بھا: (مذ) بھرا دا مخفف، بھائی، پیار دا لفظ

بھا ہونا، (محا) لاہا ہونا، فائدا ہونا

بھا: (مذ) 1- نرخ، مُل، قیمت، در 2- بھے، جھولا، شباہت، جھلک 3- بھرا دی تخفیف، وِیر 4- دوست، سجن، بیلی 5- عزت واسطے بلاون دا اکھر 6- لہجہ، سُبھا 7- ڈر، فکر، خوف، تراہ، ترونہہ 8- بھاگ دی تخفیف......نصیب، قسمت، حصہ، لیکھ، وِنگی: 'کنڈل لام دا یار دی زلف وانگوں ایہو بھا اساڈرے دام ہووے' (بوٹا) 9- مصیبت، سیاپا، آفت

بھا اُتر جاون، (محا) بھا گھٹ ہوون، مُل گھٹن، سستا ہوون

بھا اُترن، (محا) ویکھو: بھا اُتر جاون

بھا بن جاون، (محا) ویکھو: بھا بنن

بھا بناون، (محا) مُل مقرر کرن، قیمت طے ہو جاون

بھا بنن، (محا) سودا ہو جاون، قیمت طے ہو جاون

بھا بننا، (محا) سودا ہو جانا

بھا بھاڑا، (مذ) اُجرت دا نرخ

بھا بھتا، (مذ) نرخ، بھا

بھا پتا، (مذ) ویکھو: بھا بھاڑا

بھا پکن، (محا) قیمت دا وارا کھانا

بھا پَون، (محا) 1- کسے شے دا مہنگا ہوون، قدر ہوون 2- پلے پون، وَس پون، نصیبے وِچ ہوون 3- آ بنن، وکھت پے جاون 4- ذمے واری پے جاون

بھاپیا، (فم) بھاگاں وِچ لکھیا گیا اے، قسمت وچ
بھا پینا، (محا) پلے پینا، وس پینا، ونگی: 'شالا بھا نہ پوے کسے دے،
جو میرے سر ورتی' (سیف)
بھا پینی، (محا) 1- پیش آونی، بھانا ورتنا 2- نرخ، مُل
بھا تیز ہو جاون، (محا) بھا ودھ جاون، بھا چڑھ جاون
بھا تیز ہونا، (محا) ویکھو: بھا تیز ہو جاون
بھا تیز ہوون، (محا) بھا ودھن، بھا چڑھن
بھا ٹُٹنا، (محا) بھا دا مندا ہو جانا، بھا ڈِگنا
بھا ٹِکنا، (محا) کسے چیز دی قیمت اک جگہ تے ٹھہر جانا
بھا ٹھہرن، (محا) 1- بھا ٹِکنا 2- کسے چیز دا بھا ٹھہرنا
بھا جانا، (محا) چنگا لگنا، پسند آ جانا
بھا جاون، (محا) من نوں چنگا لگ جاون، دل وچ کُھبھن
بھا چڑھ جاون، (محا) ویکھو: بھا تیز ہو جاون
بھا چڑھن/ چڑھنا، (محا) مُل ودھن، قیمت زیادہ ہو جاون، مہنگا
ہو جاون، بازار وچ تیزی آونا
بھا چُکانا، (محا) ویکھو: بھا چُکاونا
بھا چُکاونا، (محا) مُل پاونا، قیمت دا فیصلہ کرنا
بھا چُکایا جانا، (محا) سودا ہونا، سودا بن جانا
بھا دسن، (محا) مُل دسن، قیمت پاون
بھا دے بھا، (فم) لگے مُل، خرید دے مُل
بھا ڈِگ پوَن، (محا) ویکھو: بھا ڈِگن
بھا ڈِگ جاون، (محا) ویکھو: بھا ڈِگن
بھا ڈِگن، (محا) قیمت گھٹ جاون، قدر گھٹ جاون
بھا ڈِگنا، (محا) ویکھو: بھا ڈِگن

بھا ڈوب دیوَن، (محا) ویکھو: بھا ڈوبن
بھا ڈوبن، (محا) قیمت خراب کرن، قدر گھٹاون
بھا ڈھنڈ بھا، (مذ) فصل نوں پنج حصیاں وچ ونڈن دا ڈھنگ
بھا سر، (فم) ٹھیک بھا نال، مناسب بھا تے
بھا کڈھن، (محا) ویکھو: بھا کڈھنا
بھا کڈھنا، (محا) کسے چیز دی وکری دے بھا دا پہلی واری
اعلان کرنا
بھا کرن/ بھا کرنا، (محا) مُل دا فیصلہ کرن، (کسے چیز دی) قیمت
طے کرن
بھا کو بھا، (مذ) چنگا مندا بھا
بھا کھلنا، (محا) کسے چیز دا کسے بھا تے پہلی واری وِکنا
بھا گولا، (مذ) 1- اگ لاون والا بمب 2- آتش بازی دا انار، گولا
بھا گھٹ جاون، (محا) ویکھو: بھا گھٹن
بھا گھٹن، (محا) بھا ڈِگن، سستا ہوون
بھا گھٹنا، (محا) 1- بھا ڈِگنا، سستا ہونا 2- قدر گھٹ جانا
بھا لا دیون، (محا) ویکھو: بھا لاون
بھا لاون، (محا) مُل لاون، قیمت دسن
بھا لگن، (محا) قیمت چنگی ہوون، قدر ہوون، مہنگا ہوون، مرضی
موجب مُل لبھن
بھا لگنا، (محا) 1- چنگی قیمت پینی 2- تعلق، واسطہ 3- پریم
بھا مارن، (محا) 1- سگواں لگن 2- جھولا پین، شبہ پین
بھا نکلن، (محا) کسے چیز دا منڈی وِچ پہلی واری مُل پوَن،
قیمت مقرر ہوون
بھا نکلنا، (محا) ویکھو: بھا نکلن

بھا نوں اگ لگ جاون، (محا) دیکھو: بھا نوں اگ لگن

بھا نوں اگ لگن، (محا) بہت مہنگائی ہوون

بھا نوں اگ لگنا، (محا) ویکھو: بھا نوں اگ لگن

بھا نوں بنن، (محا) مصیبت آون

بھا نوں بننا، (محا) مصیبت آونا

بھا نہ بنن، (محا) قیمت دا فیصلہ نہ ہوون، سودا وارا نہ کھاون

بھا نہ بننا، (محا) قیمت دا فیصلہ نہ ہونا، سودا نہ ہوسکنا

بھا نہ بھنا، (فم) مفت ومفت، بغیر قیمت طے کیتے

بھا نہ لاون، (محا) غرض یاں تعلق نہ ہوون

بھا ودھ جاون، (محا) ویکھو: بھا ودھن

بھا ودھن / بھا ودھنا، (محا) قیمت دا چڑھ جانا، کسے شے دا مہنگا ہو جانا

بھا ہونا، (محا) 1- لابھ ہونا 2- لبھت ہونا

بھا ہوون، (محا) 1- لابھ ہوون 2- مُل ہوون

آٹے دال دا بھا معلوم ہو جانا، (محا) اپنی وِت دا بھلیکھا نکل جانا

آٹے دانے دا اکو بھا ہونا، (محا) چنگے مندے وچ کوئی فرق نہ رہنا

اگ دے بھا ہونا، (محا) بہت مہنگا ہونا

ان گُجھ نوں گُجھا یئے نہ، گُجھے دا بھا گوایئے نہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے نوں بہتا سِر اُتے نہیں چڑھائی دا تاں کہندے نیں

بُری بھَکھ نہ سوکھا پالا، بھا گو بھا نہ ویکھے ہالا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہالا بھرنا لازمی ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھائیں کی بھا ہونے، (اکھا) پیار نوں پیار ہوندا ہے

جٹ کیہ جانے لونگاں دا بھا، (اکھا) جدوں کوئی کسے چیز دی قدر نہ جانے تاں کہندے نیں

جھوٹھ سچ دے بھا وِکنا، (محا) سچی گل دی کوئی قدر نہ پینا

چالُو بھا، (مذ) موجودہ بھا، چالو قیمت دے مطابق

سونے دے بھا، (صفت) بہت مہنگا

کوڈیاں دے بھا پینا، (محا) بہت سستا مِلنا

کوڈیاں دے بھا جانا، (محا) بہت سستا وِکنا

کوڈیاں (کوڈاں) دے بھا وِکنا، (محا) ویکھو: کوڈیاں دے بھا جانا

کولیاں دے بھا، (اعوان) بہت سستا

کھل گُرو دا اِکو بھا، (اکھا) گھٹیا ودھیا چیزاں وچ کوئی تمیز نہ ہونی

گدھا کیہ جانے زعفران دا بھا، (اکھا) جدوں کوئی کسے چنگی چیز دی قدر نہ جانے تاں کہندے نیں

مٹی دے بھا، (اعوان) ویکھو: کولیاں دے بھا

بھا: (فم) دے پاسے، دے ول

بھا: (مذ) 1- آدر، ستکار 2- واسطے، لئی، جوگا

آدر بھا، (مذ) آدر مان، عزت

کئے نوں من دُدّھ دا کیہ بھا، (اکھا) جدوں دُوسرے دے دُدّھ تے پھوکی شیخی مارن دی نکھیدھی کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بھا: (مو) 1- اگ، آتش 2- لاہا، لابھ 3- غصہ، وٹ، کینہ 4- گرمی، تپش، سیک 5- گرم، تتا، وتّی: 'پک کتابی خبراں اگے، دوزخ بھا الیھے' (سیف)

بھا بھڑک اُٹھن، (محا) اگ وانگ کھلر جانا، اگ مچ پین

بھا بھڑ کا دیون، (محا) ویکھو: بھا بھڑ کاون

بھا بھڑ کاون، (محا) 1-اگ نوں ہوا دیون 2- فساد کھڑا کرن 3- بے قرار کرن

بھا بھڑ کن، (محا) 1- بھانبڑ مچن 2- غصہ ودھن، لڑائی جھیڑا پھیلن، فساد ودھ جاون 3- بے قراری تے چنتا ودھن

بھا پانی دا ویر، (مذ) اگ پانی دا ویر، ازلی دشمنی، مخالفت

بھا دا ماریا، (محا) غصے والا، گرم مزاج، رپھڑی، بھیڑا

بھا دے لنبے، (محا) اگ دے شعلے

بھا رکھن، (محا) وٹ رکھن، کینہ رکھن

بھا سماون، (محا) 1- اگ بُجھاون 2- فساد مُکاون، جھگڑا ختم کرن

بھا کڈھ دیون، (محا) ویکھو: بھا کڈھن

بھا کڈھن، (محا) 1- ارمان کڈھن، خواہش پوری کرن 2- غصہ کڈھن، دل دی بھڑاس کڈھن

بھا لا دیون، (محا) ویکھو: بھا لاون

بھا لاون، (محا) 1- جھگڑا چھیڑن 2- اگ بالنا

بھا لگ جاون، (محا) ویکھو: بھا لگن

بھا لگن، (محا) 1- اگ لگن 2- غصہ لگن، وٹ لگن

بھا لگنا، (محا) ویکھو: بھا لگن

بھا مِٹ جاون، (محا) ویکھو: بھا مِٹن

بھا مِٹن، (محا) 1- ارمان نکلن، خواہش پُوری ہوون 2- سکون ہوون

بھا نکلن، (محا) اگ نکلن، سیک نکلن

بھابٹ: (مذ) ویکھو: بھانبڑ، ونگی: 'لگے بان جُدائیاں والے، عشقے بھانبٹ بالے' (گل)

بھابر: (مذ) کیری، اِٹاں دے بھٹھے توں خشک ہوئی لال یاں کالے رنگ دی مٹی

بھابڑ: (مو) 1- بھابی نوں لاڈ نال تے بعضے ویلے کھجھ نال آکھدے نیں 2- اک قسم دا لمبا لمبا گھاہ جس دا کاغذ بن دا ہے 3- کالی مٹی

بھابڑا: (مذ) 1- جینیاں دی ذات، جین مت دے منن والیاں دی اِک ذات یاں ایس ذات دا کوئی آدمی 2- آواجاوی دے محکمے دا وڈا افسر 3- (صفت) سادہ، سِدّھا

بھابڑی: (مو) 1- لوڑ، منگ، مطلب 2- بھابڑا ذات دی عورت 3- بھابی

بھابو: (مو) 1- بھابی، بھرجائی 2- ماں 3- تاش دی اک کھیڈ

بھابھڑا: (مذ) ویکھو: بھابڑا

بھابھوتا: (مذ) نرکھ، نرخ، مُل

بھابھی: (مو) 1- بھرا دی بیوی، بھرجائی 2- ماں لئی ورتیا جان والا شبد 3- تاش دی اک کھیڈ

بھابھی دا سُوت دیور دلال، (اکھا) جدوں کوئی آدمی کسے چیز تے اپنا دعویٰ جتاون لئی اپنے ہی بندے توں حامی بھراوے تاں کہندے نیں

بھابھی لنگھ گئی ایں تے سانوں کیویں لنگھاویں گی، (بجھارت) ویلنا، کپاہ، بنولا

سکھتے (سکتے) دی بہو، بھابھی کون کہو، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ طاقتور توں سارے ہی ڈردے نیں تاں کہندے نیں

غریب دی جورُو سبھ دی بھابھی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ غریب تے ہر کسے دا زور چلدا ہے تاں کہندے نیں

بھابی: (مو) ویکھو: بھابھی

بھابی ٹھلاّ، (مذ) تاش دی اک کھیڈ دا ناں

بھاپ: (مو) دھواں، بھاپھ

بھاپا: (مذ) 1- وڈا بھائی، وڈا بھرا 2- پیو، پتا، ابا، پاپا 3- ہندکو لہجے وچ مرداں لئی عزت وجھوں ورتیا جان والا اکھر

بھاپن: (مصدر) تاڑن، سہانن، جانن، معلوم کر لون

بھاپن: (مو) ہندو علاقے دے بندے دی تیویں یاں ایس علاقے دی عورت

بھاپنا: (فعم) ویکھو: بھانپنا

بھاپھ: (مو) اُبلدے پانی وچوں نکلن والی ہواڑ، دُھواں، بھڑاس، بخار

بھاپھ آونا، (محا) ہواڑ چھڈنا، بھڑاس نکلنا

بھاپھ انجن، (مذ) بھاپ دے زور نال چلن والا انجن

بھاپھ چھڈنا، (محا) ہواڑ کڈھنا

بھاپھ دیون، (محا) 1- سٹ پھیٹ یاں ورم والی تھاں نوں اُبلے ہوئے پانی نال ہواڑ دیون 2- جسم دے دُکھی حصے نوں مُونہہ رکھ کے پھوک مارن

بھاپھ کڈھ دیون، (محا) ویکھو: بھاپھ کڈھن

بھاپھ کڈھ لون، (محا) ویکھو: بھاپھ کڈھن

بھاپھ کڈھن، (محا) 1- طبیعت کھولن 2- غصہ کڈھن 3- گِلہ کرن، شکایت کرن

بھاپھ لگنا، (محا) جنے نوں بھاپ لگن پاروں چھالہ وغیرہ پے جانا

بھاپھ لون، (محا) اُبلے ہوئے پانی دی ہواڑ لون

بھاپھ نکل جاون، (محا) ویکھو: بھاپھ نکلن

بھاپھ نکلن، (محا) 1- ہواڑ باہر آون 2- غصہ دور ہو جاون

بھاپھ نہ کڈھن، (محا) 1- بھیت ظاہر نہ کرن 2- غصہ نہ کڈھن 3- گِلہ نہ کرن

بھاپھاں چھڈنا، (محا) بہت گرم ہونا، بہت غصے وچ ہونا

بھاپھنا: (فل) 1- بہت گرم ہونا 2- بہت غصے وچ ہونا 3- پرکھنا

بھات: (مذ) 1- ڈھنگ، طریقہ، سلیقہ 2- رستہ 3- نکر 4- اُبلے چاول، گُٹھ، کھچڑی

بھات سُوڑھی، (مذ) اُبلے ہوئے چاول، بھت

بھات کھانا، (مذ) ویکھو: بھت کھانا

بھات ہووے تاں کاں بتھیرے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے دولت ہووے تاں خوشامدی اتے دوستاں دی کوئی گھاٹ نہیں رہندی تاں کہندے نیں

دال بھات، (مذ) 1- دال چاول 2- عام سادہ بھوجن، دال روٹی

بھاتِ: (اعوان) ویکھو: بھانت

بھاتا: (مذ) بوٹا، اک نبات

بھاتاں: (مذ) ویکھو: 'بھات' جیہدی ایہہ جمع اے

بھاتی: (مو) 1- کسے حاکم ولوں براہمن نوں دان دتی ہوئی زمین 2- بھات، کھچڑی، اُبلے ہوئے چاول

بھاتی: (صفت) 1- بندہ، شخص، آدمی 2- ضمیر

بھاتے: (صفت) بھانت دا، قسم دا، جیہا

بھاتیج: (مذ) ویکھو: بھتیجا

بھاٹ: (مذ، صفت) 1- بھٹھ، تندور 2- کُھڈا، کھوہ، ٹویا 3- کُل دا جَس گا کے جائز ناجائز تعریف کر کے انعام پاون والی قصیدہ گو قوم

بھاٹِ: (س، مو) 1- اُجرت، کمائی 2- طوائف دی کمائی

بھاٹا: (مذ) سمندر دے پانی دا اُتار

جوار بھاٹا، (مذ) سمندر دے پانی دا اُتار چڑھا

بھاٹڑا: (مذ) ویکھو: بھٹ

بھاٹھا: (مذ) سفوف، پاؤڈر، اک قسم دا نرم پتھر

گیا بھاٹھا، (مذ) ویکھو: بھاٹھا

بھاٹھی: (مو) ویکھو: بھٹھی

بھاٹی: (مو) ویکھو: بھاتی

بھاٹی دار، (مذ) اوہ بندہ جس نوں بھاٹی وجھوں زمین دتی گئی ہووے

بھاٹے: (مذ) جُھلسا، بھٹ، ریتلے ٹیلے

بھاٹیا: (مذ) 1- کھتریاں دی اک ذات 2-ایس ذات دا بندہ

بھاج: (مو) 'بھجن' توں حاصل مصدر 1- بھج نس، دوڑ، کوشش، جتن، بھج نٹھ، دوڑ بھج 2-ہار، شکست، ونگی: 'جدوں دینہہ دا بھاج نموشی لیکھا'

بھاج کھانا، (محا) بھانج کھانا، ہار جانا

بھاج کھاون، (محا) بھانج کھاون، ہار جاون، شکست ہوون

بھاج: (مذ) گُنھیا ہویا آٹا

بھاجڑ: (مو) 1-دوڑ جان دی حالت، بھج نٹھ، دوڑ بھج، بھگدڑ، افراتفری، کاہلی، جلدی، بھسوڑی، ہُرذُڑ 2- گھر دا سامان، بھانڈے 3- ڈر سے نس لکیاں نال چک کے لے جایا جان والا سامان، کھلواڑا 4- بربادی، تباہی

بھاجڑ پوون، (محا) بھگدڑ مچنا، افراتفری پینا، ہُرذُڑ مچن

بھاجڑ پے جانا، (محا) ہفڑا دفڑی پے جانا، نس بھج پے جانا

بھاجڑ پے جاون، (محا) ہفڑا دفڑی پے جاون

بھاجڑ مچ جاون، (محا) ویکھو: بھاجڑ مچن

بھاجڑ مچن، (محا) ہفڑا دفڑی پین

بھاجڑ مچنا، (محا) ہفڑا دفڑی پینا، نس بھج پے جانا، افراتفری دی حالت ہونا

بھاجڑ وچ ہونا، (محا) کاہلی وِچ ہونا، چھیتی وِچ ہونا

بھاجڑ: (مذ) ویکھو: بھاجوڑ

بھاجڑاں: (مذ) ویکھو: 'بھاجڑ' جیہدی ایہہ جمع اے

بھاجڑاں پینا، (محا) جان نوں بننا، مصیبت ویکھ کے نسنا

بھاجن: (مذ) برتن، بھانڈا

بھاجور: (مذ) ویکھو: بھاجوڑ

بھاجوڑ: (مذ) اناج گاہن دی تھاں، پڑ

بھاجی: (مو) 1- سالن، ہانڈی، ردھا، سبزی، ماس 2- شادی ویاہ تے بھائی چارے دا لین دین، واری، نیوندرا

بھاجی بٹ جانا، (محا) 1- کسے شے دا تقسیم ہو کے مک جانا 2- کسے کم یا گل دا عام ہو جانا

بھاجی برادری، (محا) خاندانی تعلقات، آپس دا میل ورتن، سانجھ سجھا

بھاجی بنن، (محا) تعلقات قائم ہو جانا

بھاجی پاون، (محا) 1- نیوندرا پاون 2- ویاہ تے آئے بیلیاں نوں مٹھیائی دین 3- چھیڑ چھیڑن، جھگڑا کھڑا کرن

بھاجی پاؤنا، (محا) بھاجی لاہنا، جیہے نال تیہا ورتارا کرنا، بدلا موڑنا

بھاجی تھیون، (محا) تعلقات قائم ہو جانا

بھاجی جانجی، (مو) ویکھو: بھاجی داری

بھاجی جوائیں، (مو) بھاجی داری، شریکا، اک دوجے دے ویاہ

شادی وچ شامل ہونا

بھاجی جیہی بھاجی تے کیہی مُتھاجی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ برادری وچ لین دین دونہاں پاسے اکو جیہا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھاجی چاڑھن، (محا) نیوندرا پاون، وادھا کرن، ودھیکی کرن

بھاجی چاڑھنا، (محا) ویکھو بھاجی چاڑھن

بھاجی دار، (مذ) اوہ آدمی جس نال لین دین داویار ہووے، شریکا، سنگی، ساتھی

بھاجی داری، (مو) بھ برادری وچ لین دین، شریکا، خاندانی تعلقات

بھاجی دی سانجھ ہونا، (محا) آپس وچ لین دین ہونا، ورت ورتاوا ہونا

بھاجی رکھن، (محا) تعلقات رکھن، میل ملاپ رکھن، آپس دا میل ورتن، سانجھ سبھا

بھاجی لاہنا، (محا) جیہے نال تیہا ورتاوا کرنا، بدلہ موڑنا

بھاجی مُکّن، (محا) تعلقات مُک جانا، سانجھے داری مُکنا

بھاجی وٹیجن، (محا) نقصان ہوون

بھاجی ونڈی جاون، (محا) 1- ونڈ ونڈائی گھروں کسے شے دا مُک جاون 2- کسے گل دا پھیل جاون، مشہور ہو جاون

بھاجی ہوون، (محا) تعلقات ہوون، میل ملاپ ہوون

اندھ (انھیر) نگری بیداد راجا، ٹکے (ٹکے) سیر بھاجی ٹکے (ٹکے) سیر کھاجا، (اکھا) جدوں بھلے بُرے نال اکو جیہا سلوک ہووے تاں کہندے نیں

پکی بھاجی، (مو)1- ویاہ وغیرہ سمے بھائی چارے وِچ بھیجیاں جان والیاں پُوڑیاں اتے کڑاہ وغیرہ 2-(طنز نال) دُشمنی، ویر

شریک دی بھاجی ڈھڈ دُکھدے وی کھانی پیندی ہے، (اکھا) 1-جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھائی چارے توں وکھ نہیں رہیا جا سکدا تاں کہندے نیں 2-جدوں شریکاں نال ایرکھا دی حد دسنی ہووے تاں کہندے نیں

شریکے دی بھاجی نہیں چھڈنی بھاویں اوکھیاں کرے، (اکھا) ویکھو: شریک دی باجی ڈھڈ دُکھدے وی کھانی پیندی اے

کچی بھاجی، (مو) ویاہ وغیرہ سمے بھائی چارے وچ بھیجی کچی رسد

نویں بھاجی چڑھنا، (محا) پہلی وار کسے نال ودھیکی کرنا

بھاجیاں: (مو) 'بھاجی' دی جمع، اوہ پیسے، کپڑے، لتے مٹھیائی یاں ہور شیواں جو ویاہ یاں کسے ہور خوشی دے موقعے اُتے دِتیاں جاندیاں نیں

بھاجیوں جانجیوں جانا: (محا) شریکاں بھراواں دی سانجھ ٹُٹنا، تعلقات جاندے رہنا

بھاچوں: (فم) بھانال

بھاخ: (مو) جان پچھان

بھاخ داخ، (مو) ویکھو: بھاخ

بھادرا: (مذ) ویکھو: بھادروں

بھادروں: (مذ) بکرمی سن داچھیواں مہینہ

بھادروں دی دُھپ ویکھ کے جٹ فقیر ہویا: (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھادروں داہُمس اتے گرمی ودھیرے اوکھا کردے نیں تاں کہندے نیں

بھادروں دے بھدرنگ، کالے گورے اکو رنگ، (اکھا)

جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھادروں دے ہُم کر کے ساریاں دا رنگ کالا پے جاندا ہے تاں کہندے نیں

بھادروں ماریا جٹ فقیر، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھادروں دا مہینہ سبھ توں ودھ ہُسڑ اتے گرمی دا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

جے سر بجھے سون، بھادروں تہائی جائی، بھٹ کہے سُن بھٹنی، چُلیاں نیر وگائی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون وچ مینہہ تھوڑا پوے تے بھادروں وچ پوے ہی نہ تاں سا کجھ نہیں لگدا تاں کہندے نیں

جے سر بجھے سون دا، بھادروں بجھے پٹھ، بھٹ کہے سُن بھٹنی، سا نہ لگے رُگٹھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون بھادروں وچ مینہہ نہ پین تے فصل چنگی نہیں ہوندی تاں کہندے نیں

جیٹھ جیٹھیاں، ہاڑ پچھیاں، ساون سُوئیاں تے مجھیں کہیاں، بھادروں سوئیاں کھڑیاں جیہیاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھادروں دی سُوئی مجھ گھٹ دُدّھ دیندی ہے تاں کہندے نیں

چیت وساکھ بھنوئیے، جیٹھ ہاڑ سنوئیے، ساون بھادروں نہائیے، اسُو کتے تھوڑا کھائیے، پھیر حکیم پچھن کیوں جائیے، (اکھا) جدوں سریر صحت مند رکھن لئی وکھو وکھ مہینیاں وچ اُتے دسیاں گلاں دا دھیان رکھن لئی دسنا ہووے تاں کہندے نیں

دو ساون دو بھادروں، دو کتک دے ماس، ڈنڈا ڈگا ویچ کے، دانا پھکا دِیاج، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مینہہ گھٹ پین تے ہمیشہ ہی فصل گھٹ ہوندی ہے تاں کہندے نیں

ساون بھادروں رُکھیں، تے جیٹھ ہاڑ گُھٹھیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون بھادروں وِچ رُکھ بیٹھ رہنا چاہیدا ہے تاں کہندے نیں

ساون بھادروں سارڑا، ادھار اسُو دا پکھ، نراں، ترنگاں، ناریاں، ڈھائی مہینے رکھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مرد، تیویں اَتے گھوڑے نوں اُتے دسے ڈھائی مہینے گھر ہی رہنا چاہیدا ہے تاں کہندے نیں

ساون بھادروں نہ ورھے تے کتک کنیاں، کھنی روٹی دو دو جنیاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون بھادروں وچ جے مینہہ نہ پوے اتے کتک وچ معمولی کنیاں پین تاں فصل نہیں ہوندی تاں کہندے نیں

ساون چاندی بھادروں سکہ، اسوں کتے جیہا سُتا جیہا نہ سُتا، (اکھا) فصل دی بیجائی لئی کھیت نوں تیار کرن لئی کس مہینے وچ واہنا چنگا ہوندا ہے ایہہ دسیا ہے، ہاڑ دا ہڑھ ساون دا سو بھادروں دے تریہہ اسوں دا اک ہاڑ وچ ہڑھ اتے ساون وچ بہتا، بھادروں وچ کتے کتے تے اسوں وچ نام دا ہی مینہہ پیندے

ساون دی جھڑی بھادروں دے چھڑا کے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون وچ مینہہ جھڑی دی شکل وچ اتے بھادروں وچ مینہہ دے چھڑا کے پیندے نیں تاں کہندے نیں

ساون گیا سُکّا تے بھادروں کیتی دیا، سونے دا گھڑا اوندی سی، رُوپے دا وی گیا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون وچ مینہہ نہ پین کر کے ساریاں آساں اُتے پانی پھر جاندا ہے تاں کہندے نیں

ساون وسے رِنت رِنت، بھادروں دے دن چار، (اکھا)

جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون بھادروں وچ بُہتا نہاون اَتے تھوڑا کھانا فائدہ مند ہوندا ہے تاں کہندے نیں

ہاڑ دا ہڑھ، ساون دا سو، بھادروں دے تریہہ، اُسوں دا ہِک، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ باڑی دا بیجائی پچھوں ہر روز مینہہ اتے ساون وچ کافی اتے بھادروں وچ کتے کتے اتے اسوں وچ نہ ہویاں ورگا ہووے تاں فصل چنگی ہوندی ہے اوددوں کہندے نیں

ہاڑ دی ہِک، ساون دیاں دو، بھادروں دیاں چار، (اکھا) جدوں ہاڑ دی اِکو واہی نوں بھادروں دیاں چار واہیاں دے برابر دسنا ہووے تاں کہندے نیں

ہاڑ سونا ساون چاندی، بھادروں سکہ، اسوں کتے جیہا جُتا، جیہا نہ جُتا، (اکھا) جدوں فصل دی بیجائی لئی ہر مہینے دی خاصیت دسنی ہووے تاں کہندے نیں

بھادرِہوں/ بھادریں/ بھادریوں: (نذ) ویکھو: بھادروں

بھادوں: (نذ) بکرمی سن دا چھیواں مہینہ، بھادروں

بھادوں دی بھرنی، (مو) بھادروں دا مینہہ جیہدے پاروں ٹوئے ٹِبے ہر تھاں پانی ای پانی نظر آوندا اے

بھادوں مینہہ نہ پیا، تیلا لگ کمادیں لگا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ فصلاں لئی بھادوں دا مینہہ چنگا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھادُو: (نذ) ویکھو بھادروں

بھادی: (مو) 1- مصیبت، اوکھ 2- ہفڑا دفڑی، بھاجڑ

بھادی بھننا، (محا) 1- مصیبت آونا 2- بھاجڑ پینا، ہفڑا دفڑی پینا

بھادی پون، (محا) ہفڑا دفڑی پین، مصیبت پین

بھادی پینا، (محا) ویکھو: بھادی پون

بھاڑ: (مو) 1- اُبلے پانی وچوں نکلن والی ہواڑ، بھڑاس 2- کھُدائی دا کم

بھاڑ ڈھِبھا: (لہند، نذ) ڈیوڑھا حصہ جو کسان بی دے دانیاں دا وصولدے نیں

بھاڑا: (نذ) ویکھو: بھانڈا

بھار: (فا، نذ) 1- بوجھ، وزن 2- تول 3- لد، بھری 4- ذمے واری 5- اَٹھ ہزار تولہ وزن 6- ویہہ پیسری وزن 7- جن بھوت یاں جادو وغیرہ دا اثر 8- قرض 9- دُکھ، تکلیف، اوکھ، وقت 10- (لاحقہ) پرنے، بل جیویں: سر بھار، پتاں بھار

بھار اُتار دیون، (محا) ویکھو: بھار اُتارن

بھار اُتارن، (محا) 1- ذمے واری لاہونا، سُرخرو ہونا 2- اپنا فرض پورا کرنا 3- قرض ادا کرن، اُدھار لاہون 4- دِھی بھین دا ویاہ کرن 5- ونگار ٹالن، گَروں لاہون 6- لاپروائی کرن، بے دھیانی کرن 7- بوجھ لاہون، ہولا کرن

بھار اُتر جاون، (محا) ویکھو: بھار اُترن

بھار اُترن، (محا) 1- بوجھ لہہ جاون، ہولا ہوون 2- ذمہ داری مُکن 3- قرض لہون

بھار اُٹھاون، (محا) 1- ذمے داری لون 2- احسان لون 3- مدد حاصل کرن 4- قرض چُکن

بھار اُٹھاونا، (محا) 1- ذمے واری لینا 2- دوسرے دی مدد کرنا

بھار باہک، (صفت) ویکھو: بھار واہک

بھار باہی، (صفت) ویکھو: بھار واہی

بھار بردار، (صفت) بھار ڈھوون والا

بھار برداری، (مو) بھار ڈھون دا کم

بھار پاون، (محا) 1- ذمے واری دیون 2- احسان چڑھاون 3- قرض دیون 4- مجبور کرن، زور دیون، دباء پاون 5- پریشان کرن 6- مصیبت پاون

بھار پاونا، (محا) مزدوری کرنا، کسے نوں زور دینا

بھار پوَن، (محا) 1- ذمے واری سر پے جاون 2- اِحسان چڑھن 3- قرض چڑھ جاون 4- مجبوری آون 5- خرچ ودھن 6- مصیبت آون 7- فکر پے جاون

بھار پئے ملیاری نوں، چنگا آئیاں کھاری نوں، (اکھا)
جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ گاہکاں دے ودھیرے ہون تے مال والا نخرے وکھاوندا ہے تاں کہندے نیں

بھار پے جاون، (محا) ویکھو: بھار پون

بھار پینا، (محا) 1- کوئی ذمے واری سر پوَن 2- اوکڑ آونا

بھار چاڑھنا، (محا) ویکھو: بھار چڑھاونا

بھار چانا، (محا) بھار چکنا، زور دینا، مجبور کرنا

بھار چاون ویلے چنگا بھلا، گھال بھرن ویلے ڈورا، (اکھا)
جدوں مطلبی دے مطلب بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھار چڑھ جاون، (محا) ویکھو: بھار چڑھن

بھار چڑھا دیون، (محا) احسان کر دیون

بھار چڑھانا، (محا) ویکھو: بھار چڑھاونا

بھار چڑھاون/بھار چڑھاونا، (محا) اِحسان کرنا

بھار چڑھن/بھار چڑھنا (محا) احسان یاں قرضہ سر ہونا

بھار چک لوَن، (محا) ویکھو: بھار چکن

بھار چکا دیون، (محا) ویکھو: بھار چکاون

بھار چکاون، (محا) 1- بوجھ چکن وچ ہتھ پاون 2- ذمے واری سونپن 3- احسان کرن 4- بھار لاہون 5- قرض ادا کرن

بھار چکّن، (محا) 1- بوجھ اُٹھاون 2- کوئی ذمے واری لین 3- قرض لوَن 4- احسان مند ہوون 5- خرچ برداشت کرن

بھار چکنا، (محا) 1- ذمے واری لینا 2- دوسرے دی مدد کرنا

بھار چواون، (محا) بھار پانا، ذمہ داری پانا

بھار دھون تے چک لون، (محا) دیکھو: بھار دھون تے چکن

بھار دھون تے چکن، (محا) 1- ذمے داری قبول کرن، کوئی مشکل کم اپنے ذمے لوَن 2- قرض لین 3- احسان لین

بھار دھون تے رہون، (محا) 1- کوئی ذمے واری ہر ویلے سر اُتے موجود رہون 2- ہر وقت کسے مشکل وچ پھسیا رہون 3- قرض دا سر تے ہون 4- احسان ہوون 5- فکر رہون، چنتا لگی رہون

بھار دھونوں لاہ دیون / بھار دھونوں لتھ جاون، (محا) ویکھو: بھار اُتارن

بھار دھونوں لاہون، (محا) ویکھو: بھار اُتارن

بھار دھونوں لتھن، (محا) ویکھو: بھار اُترن

بھار ڈھون، (محا) ذمہ داری پوری کرنا

بھار ڈھوون، (محا) 1- کوئی وزنی شے اک تھاں توں دوجی تھاں لے جاون 2- ونگار کٹن 3- بے دلی نال کم کرن

بھار ڈھووَ، (صفت) ویکھو: بھار بردار

بھار سر توں لاہ دیون، (محا) ویکھو: بھار سر توں لاہون

بھار سر توں لاہوَن، (محا) 1- قرض ادا کرن، ذمے واری پوری کرن 2- قرض لاہون 3- احسان دا بدلہ دیون

بھار سر تے رکھ دیون، (محا) 1- احسان چڑھا دیون 2- ذمے

واری سونپ دیون

بھار سر تے رکھ لون، (محا) 1- ذمے واری قبول کرلون 2- کسے داخرچا برداشت کرلون

بھار سر تے رکھن، (محا) 1- ذمے واری لون 2- خرچہ برداشت کرن 3- الزام لاون 4- احسان کرن 5- ذمے واری سونپن

بھار سر تے ہوون، (محا) 1- ذمے واری ہوون 2- مقروض ہوون 3- فکر ہوون 4- احسان مند ہوون

بھار سروں لاہ دیون، (محا) ویکھو: بھار سروں لاہون

بھار سروں لاہون، (محا) قرض ادا کرن، ذمے واری پوری کرن

بھار سنبھالن، (محا) ذمے واری قبول کرن، فرض نبھاون

بھار سنبھلن، (محا) 1- مشکل تے قابو پاون 2- ذمے داری ادا ہو جاون

بھار لاہ دیون، (محا) ویکھو: بھار لاہون

بھار لاہنا، (محا) ذمے واری توں سُرخرو ہونا

بھار لاہون، (محا) 1- قرض لاہون، اُدھار لاہون 2- ذمے واری پوری کرن 3- احسان دا بدلہ چُکاون

بھار لدن، (محا) 1- بوجھ چُکاون 2- ذمے واری دیون 3- فکرمند کر دیون، چنتا لاون 4- ونگار پاون

بھار لدواون، (محا) 1- بوجھ برداشت کرلین 2- ذمے داری قبول کرلین 3- ونگار منّ لین

بھار مارنا، (محا) بہت بھار لانا

بھار مُلت، (مذ) ذمے واری توں بَری، سرخرو

بھار نال دبنا، (محا) بہت وڈی ذمے واری سرتے ہونا

بھار واہک، (صفت) بھار ڈھون والا، بھار چکن والا

بھار واہی، (صفت) ویکھو: بھار واہک

بھار وٹالوَن، (محا) ویکھو: بھار وٹاون

بھار وٹاون، (محا) 1- اِک دُوجے دا بھار بدلاون 2- بھار ونڈ لون، کسے دی ذمے واری اپنے سرلوَن 3- اوکھے ویلے کم آون

بھار وِچ آونا، (محا) 1- ہنکار کرنا 2- بھاراں تے پینا، نخرے کرنا

بھار ونڈ لون، (محا) ویکھو: بھار ونڈن

بھار ونڈا لون، (محا) ویکھو: بھار ونڈن

بھار ونڈاون، (محا) ویکھو: بھار ونڈن

بھار ونڈاونا، (محا) کسے دی اوکھ ویلے مدد کرنا

بھار ونڈائی، (مو) بوجھ ونڈائی، دُکھ وچ حصہ لین دا عمل

بھار ونڈن، (محا) دُکھ ونڈن، مصیبت وِچ رَلت کرن

بھار ونڈنا، (محا) 1- اوکھے ویلے مدد کرنا 2- کسے دی ذمے واری اپنے تے لَے لینا

بھار ہولا کرلوَن، (محا) دُکھ ونڈا لون

بھار ہولا کرن، (محا) 1- دُکھ ونڈاون 2- مدد کرن

بھار ہولا کرنا، (محا) دُکھ ونڈاونا

بھار ہولا ہو جاون، (محا) 1- دُکھ ونڈیا جاون 2- مدد ہو جاون

بھار ہولا ہوون، (محا) ویکھو: بھار ہولا ہو جاون

اپنا بھار آپ چکنا، (محا) اپنی ذمے واری آپ نبھاونا

اپنے ای بھار دبی جانا، (محا) اپنیاں کیتیاں کر کے دُکھی ہونا

اُٹھ بھار نہ چائے، جٹ پُوچھل نوں چک پائے، (اکھا) جدوں کسے دی ڈھیٹھتائی یاں بے شرمی بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھنڈا بھنڈاریا کِتنا گو بھار، اک مُٹھ چک لے دُوجی نوں

(پہلی جلد)

تیار، (اکھا) 1-جدوں گھر دی دھندیاں تے خرچ دے نہ ممکن بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں (مذ)2-بچیاں دی اِک کھیڈ

پباں بھار، (فم) پیراں دیاں اُنگلاں تے سریر دا بھار پا کے، پیراں دے اگلے حصے اُتے زور پا کے

پباں دے بھار چلنا، (محا) بہت ہولی ہولی ٹُرنا

پباں دے بھار ہونا، (محا) پورا پورا زور لاونا

دِل دا بھار ہولا (ہلکا) کرنا، (محا) اپنا دُکھ دُوجے اگے دسنا

دھرتی تے بھار بننا، (محا) دُنیا تے آ کے کوئی چنگا کم نہ کرنا

ڈھائی من کھوتی تے پنج من بھار، کیا کریسی سید ستار، (اکھا) جدوں کسے اُتے حدوں ودھ بھار پایا جاوے تاں کہندے نیں

رناں گھرے دیاں رانیاں تے مرد ڈھونددے بھار، جیہڑا رَن پتیاوندا، سوہی اُترے پار، (اکھا) جدوں تیویں تاں عیش کرے اُتے گھر والا کم کرے تاں کہندے نیں

سر بھار، (فم) سردے بھار، سردے سہارے

سر بھار سہنا، (محا)1-ذمے واری نبھاونا 2-نرباہ کراونا

سر بھار لینا، (محا)1-ذمے واری چکنا 2-کسے دی بدخوئی کرنا

سر بھار ہونا، (محا)1- گناہ چڑھنا 2-ذمے واری ہونا

سر تے بھار بجھے آونا، (محا)1-مجبور ہو کے ہر حالت وچ آونا 2-خوشی وچ بہت کاہلی کاہلی آونا

سر تے بھار پینا، (محا) ذمے واری آونا

سر تے بھار لینا، (محا) ذمے واری چکنا

سروں بھار (اُترنا) لہنا، (محا) ذمے واری توں بری ہونا، سرخرو ہونا

سوجنے دی لکڑی، اک جنے دا بھار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بہت ساریاں آدمیاں ولوں کسے لوڑ وند دی تھوڑی تھوڑی مدد کرن نال اوس دا بہت کجھ بن جاندا ہے اتے مدد کرن والیاں دا کجھ نہیں وگڑدا تاں کہندے نیں

قانونی بھار، (مذ) آئینی ذمے واری

گناہ دا بھار بنھنا، (محا) بہت زیادہ گناہ کرنا

مونہہ دے بھار ڈِگنا، (محا)1-بہت بُری طرحاں ڈِگنا 2-بالکل تباہ ہو جانا

ہِک دے بھار ٹُرنا، (محا) بہت اوکھیاں ہونا

ہولے بھار ساتھ دا موہری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ تھوڑیاں ذمے واریاں والا بندہ سوکھا رہندا اے تاں کہندے نیں

بھارِ: (سن) شیر

بھارُ: (صفت) پرکاش والا، نُور بھریا

بھارا: (مذ، صفت)1- ذِمّہ واری، جن بھوت دا سایہ 2- بھار والا، بوجھل، وزنی، موٹا 3- مچھیاں پھڑن دی قیمت ادا کرن 4- وڈمُلّا 5-ہنکاری، مجاجی 6- تگڑا

بھارا پتا، (مذ) تاش دی کھیڈ وچ اوہ پتا جس دی کافی قدر ہووے

بھارا پتھر، (مذ)1- کوئی وزن دار شے 2- وسوں باہرا کم یاں شے

بھارا پتھر چُم کے چھڈ دیون، (محا) کسے کم نوں اوکھا جان کے نہ کرن

بھارا پن، (مذ)1- بوجھل ہون دی حالت 2- ثقالت، بھاری پن 3- موٹائی، موٹا پن

بھارا پون، (محا)1- ٹال مٹول کرن 2- بھاراں تے پون 3-

نخرے کرن

بھارا پیر، (مو) اُمید واری، حاملہ ہون دی حالت یاں علامت

بھارا پینا، (محا) بھاراں تے پینا، ٹال مٹول کرنا

بھارا تول، (اکھا) بھارا تولن، بھاراں تے پے کے

بھارا تولا، (صفت) 1- بھارے تول والی 2- عزت والی

بھارا گوڑا، (صفت) گمبھیر، سادھ، نیک صفت، تیاگی، مرنجاں مرنج

بھارا لاہونا، (محا) ذمے واری اتارنا، سروں بھار لاہنا

بھارا لگنا، (محا) چنگا نہ لگنا، پسند نہ آونا

بھارا (بھاری) ویچ موہوں نوں کھاوے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جتنے دا توں تنگ آ کے دین دار اصل رقم وی مارلیندا ہے تاں کہندے نیں

بھارا ہو چھٹنا، (محا) 1- بھاراں تے پینا 2- سر بھارا ہونا، معمولی سر پیڑ ہونا 3- کم پورا کرنا

اگا بھارا (بھاری) ہونا، (محا) حاملہ ہونا

پچھا بھارا ہونا، (محا) پیکا گھر تگڑا ہونا، رشتے داری زیادہ ہونا

پلڑا بھارا (بھاری) ہونا، (محا) پکھ مضبوط ہونا، گل پکنا

پنجاں اُنگلاں توں پونہچا بھارا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بندے نوں پرمان دی لوڑ نہیں پیندی تاں کہندے نیں

پیٹ بھارا (بھاری) ہونا، (محا) اپھریواں ہونا

جی بھارا (بھاری) ہونا، (محا) غم ہونا، رنج ہونا، اُداس ہونا

سر بھارا ہونا، (محا) معمولی سر پیڑ ہونا

کناں نوں بھارا (بھاری) لگنا، (محا) کسے شبد یاں آواز دا چنگا نہ لگنا

کوئی تولوں بھارا (بھاری) کوئی مولوں بھارا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر چیز دی اپنی اپنی خاصیت ہوندی ہے تاں کہندے نیں

گڈی ویکھ کے پیر بھارے ہو جانا، (محا) موقعہ ویکھ کے ارام لئی بہانہ کرنا

بھارا: (مذ) مچھیاں پھڑن دی فیس

بھارا ٹھار: (مذ) اٹھارں پُراناں والا گرنتھ، مہا بھارت

بھاراں: (مذ) ویکھو 'بھار' جیہدی ایہہ جمع اے

بھاراں تے پوَن، (فم) نازنخرے کرن، ٹال مٹول کرن

بھاراں تے پینا، (محا) 1- نخرے وکھادنا 2- کوئی کم کرن لئی دُوجے توں کئی وار اکھواؤنا 3- آکڑ وکھادنا

بھاراں وِچ پینا، (محا) ویکھو: بھاراں تے پینا

بھارت: (س، مذ) 1- راجا بھرت نال متعلقہ 2- کسے زمانے وچ ہندوستان نوں راجا بھرت دے ناں دی نسبت نال بھارت دیش کہندے سن تے اج وی بھارت آکھدے نیں

بھارت واسی، (صفت) بھارت دا وسنیک، ہندوستانی

بھارت ورش، (مذ) ہندوستان، بھارت

بھارت ورکھ، (مذ) بھارت ورش، ہندوستان

بھارتی: (صفت) 1- بھارت دا وسنیک، ہندوستانی 2- بھارت نال جُڑیا

بھارتی آریا، (مذ) آریا لوکاں دا اوہ گروہ جو ہند وچ آ کے وسیا، انڈو آرین

بھارتی پن، (مذ) بھارتی ہون دی حالت

بھار دواج: (مذ) ہندوواں دی اک گوت

بھارڑا: (صفت) ویکھو: بھارا، ونگی: 'چارے مان بے کساں دے

بھارڑے نی' (محمد بوٹا)

بھارڑے: (مذ) 'بھاڑ' دی وگڑی ہوئی شکل

بھارکس: (صفت) 1- بارکش داوگاڑ، چھکڑا، بھار لدن والا ٹھیلا 2- اوہ تسمہ جیہڑا ابگھی یاں یکے دے ڈنڈیاں نوں جوڑے رکھدی اے

بھارگو: (مذ) ویکھو: بھاردواج

بھارن: (مصدر) بھٹھے وچوں باہر کڈھنا، اگ دا مچان کرن، الاؤ کرن

بھارو: (مذ) ویکھو: بھارا

بھارُو: (صفت) 1- بھار والا، بوجھل، جس دا بھار نہ چکیا جاسکے، مقابلے وِچ تگڑا، پہلوان 2- بھیڈ بکری، مجھ گاں وغیرہ 3- منحوس، چندرا 4- سامی، وِنگی: 'کنڈ تھاپڑ تلوار بھارُو سر کرلو'

بھارُو ہونا، (محا) کسے لئی بوجھ بننا

بھارواں: (مذ، صفت) بھرواں، بھرپور

بھاروسا: (مذ) ویکھو: بھروسا

بھاروں: (مذ) پہارُو، بھیڈ بکری

بھاری: (مو) گھاہ دے موٹے تیلیاں دی بوکر، مانجھا

بھاری: (صفت) 1- بھار والی، بوجھل 2- ہضم نہ ہون والا 3- موٹا ٹُھلھا 4- گھنا، ڈھیر سارا 5- اوکھا، تکلیف دہ

بھاری بھرکم، (مذ، صفت) 1- بہت بھارا 2- موٹا تازہ

بھاری پتھر، (مذ) وزنی پتھر مجازاً قابوتوں باہر

بھاری پتھر چُم کے چھڈ دینا، (محا) اوکھا سمجھ کے کسے کم توں ہتھ چُک لینا، چھڈ دینا

بھاری پن، (مذ) ویکھو: بھاراپن

بھاری تھاں، (مو) اوہ تھاں جتھے بھُوت پریت رہندے ہون

بھاری جا، (مو) کسے پیر فقیر دی قبر

بھاری رات، (مو) دُکھاں بھری رات

بھاری منزل، (مو) دور دراز دا سفر، اوکھا پینڈا

اواز بھاری ہونا، (محا) سنگھ بیٹھنا، موٹی آواز ہونا

جیب بھاری ہونا، (محا) جیب وِچ بہت پیسے ہونا، امیر ہونا

جیوں جیوں بھجے کمبلی، تیوں تیوں بھاری ہوئے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جیوں جیوں خاندان ودھدا ہے تیوں تیوں ذمے واریاں وی ودھدیاں چلیاں جاندیاں نیں تاں کہندے نیں

گنڈھڑی بھاری ہونا، (محا) 1- زورآور ہونا، تگڑا ہونا، بہادر ہونا 2- بہت گناہ کیتے ہونا

بھارے: (مذ) 'بھارا' دی جمع

بھارے بنھنا، (محا) تیاری کرنا

بھارے پیا، (مذ) بھاراں تے پین والا، پھنیا ہویا

بھارے پینا، (محا) بھاراں تے پینا

بھارے چاون، (محا) مشکلات وِچ پینا، اوکڑاں وِچ پینا

بھارے ساہ لینا، (محا) ساہ دا اوکھا چلنا

پیر بھارے (بھاری) ہونا، (محا) حاملہ ہونا

بھاریاں: (مو) 'بھاری' دی جمع

بھاریاں گوریاں، (صفت) معتبر، سوچ سمجھ والیاں، وِنگی: 'بھاریاں گوریاں تکو بتکاں آئیاں نیں'

بھاڑ: (مذ) 1- تنور، تندور 2- لوہے دا وڈا توا 3- انگیٹھی، چلھا

بھاڑ جھوکنا، (محا) 1- بھٹھی یاں تندور وِچ بالن پاونا 2- لسا ماڑا کم کرنا 3- اوکھے دن گزارنا

بھاڑنوں سیک لاونا، (محا) [illegible] تاونا، [illegible] دیوں ویلے ڈیگر دے، بھُنے جو مُچھانیں، [illegible] (اکھو)

بھاڑ وچ پینا، (محا) [illegible] ضائع ہونا

بھاڑو چوں کڈھیں [illegible] (اکھا) جدوں کسے نوں اک مصیبت وچوں کڈھ [illegible] وچ [illegible] جاوے تاں کہندے نیں

باہر میاں صوبے دار [illegible] بھاڑ، (اکھا) 1-جدوں کوئی [illegible] 2-اندروں کجھ تے باہروں [illegible]

بھاڑ: (د، مذ) [illegible] رشتے دار دی پیشے دی کمائی [illegible]

بھاڑ دا تیل ہوون، (محا) [illegible]

بھاڑ کھانی، (محا) [illegible]

بھاڑا: (مذ) 1-[illegible] 3-[illegible] وغیرہ نوں پسماوان لئی لاگ وجھوں [illegible] 4-[illegible]

بھاڑا بھرنا، (محا) [illegible] بھاڑے تے کم کرنا، کرائے تے کم کرنا 2-[illegible]

بھاڑا پاونا، (محا) [illegible]

بھاڑا ڈھونا، (محا) بھاڑے تے [illegible] ڈھونا، مال وغیرہ نوں ایدھر اودھر [illegible]

بھاڑا کھانا، (محا) [illegible]

بھاڑا گڈی، (مو) بھاڑے تے چلن والی گڈی، ٹیکسی، تانگہ، رکشہ

بھاڑا لینا، (محا) [illegible] وصول کرنا

بھاڑا مل جانا، (محا) اُجرت وصول ہونا

بھاڑا واہونا، (محا) بھاڑا ڈھون دا کم کرنا

ہنڈا بھاڑا، (مذ) اک تھاں توں دوسری تھاں مال بھیجن دا ٹھیکہ جس وچ محصول یاں جگات ٹھیکے دار دے ذمے ہوندی ہے

بھاڑچی: (مذ) بھاڑائے کے اُوٹھ خچر وغیرہ واہن والا آدمی

بھاڑن: (مو) بھاڑیے دی زنانی

بھاڑُو: (مذ) بھڑوا، رنڈی دا دلال، زنانیاں دی دلالی کرن والا

بھاڑی: (صفت) پہاڑاں دا، پہاڑاں دا وسنیک

بھاڑی: (مذ) 1-بھاڑے تے پیا ہویا جانور 2-بزدل، کم چور، بے حوصلہ 3-اُونٹھ چارن والا

بھاڑی پوون، (محا) ہمت ہارن، کھا پی کے ای کوئی کم کرن

بھاڑے: (مذ) ویکھو 'بھاڑا' جیہدی ایہہ جمع اے

بھاڑے پینا، (محا) کھا پی کے ہی کوئی کم کرنا

بھاڑے تے (لاونا) پاونا، (محا) گاں مجھ وغیرہ نوں دانے وغیرہ دا لالچ دے کے دُدھ دین تے لا دینا

بھاڑے تے پینا، (محا) ویکھو: بھاڑے پینا

بھاڑے تے کم کرنا، (محا) دیہاڑی تے کم کرنا

بھاڑے دا ٹٹو، (مذ) 1-اُجرت لے کے کم کرن والا بندہ 2-سوارتھی، مطلبی بندہ 3-اوہ آدمی جس تے عارضی قبضہ ہووے، جس نوں بُری طرحاں ورتیا جاوے، وگاری 4-کرائے تے لیا خچر یاں، گھوڑا وغیرہ

بھاڑے دا ٹٹو کرنا تاں گوماں دا کیہ کرنا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مُل دے کے تاں کسے توں وی کم کروایا جاسکدا ہے پھیر رشتے دار دا احسان کیوں لیا جاوے تاں کہندے نیں

بھاڑے دا عشق، (مذ) مطلبی پیار

بھنگ دے بھاڑے، (فم) 1-حرام، مفت وچ 2-بہت سستی

بھنگ دے بھاڑے روڑھ دینا، (محا) کوئی چیز بہت سستی ویچ دینا

بھاڑیا: (مذ،صفت) 1-بھاڑے تے کم کرن والا، بھاڑے تے پیا ہویا جانور، بھاڑا اواہن والا بندا2- پہاڑیا 3-بزدل، کم چور

بھاس: (مذ) چانن، روشنی، پرکاش

بھاس آونا، (محا) چنگا لگنا، ونگی: 'پورن سُن سادھ نوں دھاریا سی، گل بیٹھیاں چِت نوں بھاس آئی' (کالی داس)

بھاس مان، (صفت) روشن، چمکیلا

بھاسا: (مو) ویکھو: بھاشا

بھاسرنا: (فم) بولنا، کہنا

دِکھن گھٹ نہ اُگّے جے اُگّے تاں برس، موتہہ مرد نہ بھاسرے جو بھاسرے تاں کرے، (اکھا) جدوں ایہہ دِسنا ہووے کہ مرد زبان توں نہیں پھردا تاں کہندے نیں

بھاسکر: (مذ) سورج

بھاسن / بھاسنا: (مصدر) 1-دِسنا، جاپیا جانا، جاپنا2- چمکنا، لشکنا

بھاش: (مذ)1- ٹِکا2- تعریف

بھاشا: (مو)1-بولی، زبان 2-ہندی، ناگری

بھاشا شاستر، (مذ) اوہ کتاب جس وچ کسے بولی دے جنم وکاس وغیرہ دا اتہاس لکھیا گیا ہووے

بھاشا شاستری، (مذ) کسے بولی دے جنم اتے وِکاس دی جانکاری رکھن والا بندہ

بھاشا گیان، (مذ) بھاشا وگیان، زبان دانی دا علم

بھاشا گیانی، (صفت) بھاشا وگیانی، ماہر لسانیات

بھاشانتر، (مذ) اک بولی توں دوسری بولی وچ اُلتھا کرن دا عمل

بھاشا وگیان، (صفت) 1-زبان دانی دے علم نال تعلق رکھن والا 2-بھاشا وگیانی

بھاشا وگیانی، (صفت) بھاشا وگیان وچ ماہر

بھاشاوی، (صفت) بھاشا نال جُڑی

سرب دیشی بھاشا، (مو) سارے دیش دی سانجھی بولی

سنگھ بھاشا، (مو) نہنگ سنگھاں دی بولی

بھاشکار: (صفت) ٹیکا کار، ویاکھیا کار

بھاشن: (مصدر) دسن، جاپن، لگن

بھاشن: (مذ) تقریر، لیکچر

بھاشن جھاڑنا، (محا) فضول بولنا

بھاشن کار، (مذ) بھاشن دین والا، لیکچرار

بھاشن کاری، (مو) بھاشن دین دا کم

بھاشن کرتا، (صفت) 1-بھاشن کرن والا2- وکتا، تقریر لکھن والا

بھاشیا: (مذ) بھاشن کرن والا، لیکچرار، بولی والا

غیر بھاشیا، (صفت) پرائی بولی بولن والا

بھاف: (مو) 1-اُبلدے پانی وچوں نکلن والی ہواڑ 2-ہُمس

بھاف آونا، (محا) 1-ہواڑ چھڈنا 2-ہُمس نکلنا

بھاف انجن، (مذ) 1-بھاف دی طاقت نال چلن والا انجن 2-ریل دا انجن

بھاف چھڈنا، (محا) ہواڑ کڈھنا

بھاف دینا، (محا) 1-روگ دا علاج کرن لئی دوائی پا کے اُبلے پانی وغیرہ دی ہواڑ دینا2- کپڑیاں نوں بھٹھی چاڑھنا3- گرم ساہ

راہیں کپڑا وغیرہ گرم کر کے سٹ تے تھاں نوں سیکنا

بھاف کڈھنا، (محا) 1-بھیت ظاہر کرنا 2-دل دی ہواڑ کڈھنا

بھاف لینا، (محا) 1-کسے روگ دے علاج لئی دوائی پا کے اُبالے پانی دی ہواڑ ساہ راہیں اندر کھچنا، ہواڑ لینا 2-سوہ کڈھنا

بھاف نکلنا، (محا) ہواڑ باہر آونا

بھاف نہ کڈھنا، (محا) بھید ظاہر نہ ہون دینا، سوہ نہ کڈھنا، اپنے دل دی گل کسے نوں نہ دسنا

بھاف کڈھنا، (محا) 1-بہت گرم ہونا 2-بہت غصے وچ ہونا

بھافنا: (فل) دوائی دی ہواڑ لینا

بھافنا: (فم) ویکھو بھانپنا

بھاک: (مذ+مو) 1-بھیڈ یا بکری دی میں میں کرن دی اواز 2-چبھی، گلوکڑی، بھکل، بغل گیری 3-اوہ تھاں جتھے ڈنگر پانی پین توں بعد دن دی گرمی ویلے بیٹھدے نیں

بھاکا: (صفت) 1-اوہ بندہ جو بھید نوں لکا کے نہ رکھ سکے 2-دھماکا

بھاکل: (مو) ویکھو بھاک

بھاکن: (مو) تھالی، روٹی رکھن والا بھانڈا

بھاکن: (مصدر) 1-بولن، کہن، آکھن 2-بکن، بکواس کرن 3-سدن، بلاون

بھاکنا: (فعم) گجنا، اُچی اُچی بولنا

بھاکھ: (مذ) کھان دی حالت، کھان پین

بھاکھ: (مو) ویکھو بھاکنا

بھاکھ واکھ، (مو) جان پچھان

بھاکھا: (لہند، مو) 1-آکھیا 2-بھاشا، زبان، بولی

بھاکھائی: (مو) ویکھو بھاشائی

بھاکھنا: (مصدر) 1-بولنا، کہنا، آکھنا 2-جاننا پچھاننا، وَنگی: 'کاہنوں گل کسے دی کریے، شاعر نے میں بھاکھے' (سیف)

بھاکھیا: (مو) 1-بھاشا، بولی 2-ناگری، ہندی 3-پنچھیاں دی اواز 4-مونہوں نکلیا بول 5-گل بات، بول 6-بھیت، خبر

بھاکھیا پوری ہونی، (محا) کہی ہوئی گل دا سچا ہونا

بھاکھیا چاکھیا، (صفت) چنگی طرحاں ویکھیا ہویا

بھاکھیا دینا، (محا) 1-پُچھیا دینی، خبر دینی، سنیہا دینا 2-دوسرے دے من دی گل دسنا

بھاکھیا غولی، (مو) جناں بھوتاں دی بولی

بھاکھیا کڈھنا، (محا) کوئی اُلٹا بول بولنا

اُلٹی بھاکھیا، (مو) 1-بھیڑا بول، مندا بچن 2-سراپ

بُرے آدمی دی بُری بھاکھیا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بُرے آدمی دے مونہوں کدی وی چنگی گل نہیں نکلدی تاں کہندے نیں

جنے مونہہ اُتنیاں بھاکھیا، (اکھا) جدوں بہت سارے اکٹھ وچوں کوئی کجھ کہے اتے کوئی کجھ کہے تاں کہندے نیں

ویکھیا بھاکھیا، (صفت) چنگی طرحاں پڑتالیا ہویا

بھاگ: (مذ) 1-قسمت، لیکھ، نصیب، مقدر، تقدیر 2-خوش قسمتی 3-حصہ 4-ونڈ ونڈارا، بٹوارا 5-اک ڈگری دا زاویہ

بھاگ آونا، (محا) نصیب جاگنا، قسمت جاگنا

بھاگ اگھڑنے / بھاگ اگھڑنا، (محا) قسمت چمکنا، بھاگ جاگنا

بھاگ الٹنا، (محا) قسمت بدلنا

بھاگ بھری، (مو، صفت) بھاگاں والی زنانی، قسمت والی، آل

اولاد والی

بھاگ پاونا، (محا) حصہ شامل کرنا

بھاگ پرتیاونا، (محا) تقدیر ازمائی کرنا، قسمت ازماونا

بھاگ پھُٹنا، (محا) قسمت ماڑی ہونا، بدنصیب ہونا

بھاگ ٹُٹنا، (محا) تقدیر بھیڑی ہونا

بھاگ ٹھڑا، (صفت) ویکھو: بھاگٹھ

بھاگ ٹھنڈے ہونا، (محا) مندی قسمت ہونا

بھاگ جاگنا، (محا) قسمت کُھلنا، چنگے دن آنا

بھاگ جگاونا، (محا) قسمت چمکاونا

بھاگ چمکنا، (محا) قسمت جاگنا

بھاگ چنگے ہونا، (محا) قسمت تیز ہونا، خوش قسمت ہونا

بھاگ دا ستارہ ڈھلن، (محا) بدبختی آنا، بُرے دیہاڑ آنا

بھاگ دی، (صفت) بھاگاں تے اعتبار کرن والا

بھاگ دینا، (محا) 1-دوسرے نوں حصہ ونڈ کے دینا 2- تقسیم کرنا

بھاگ سُدھا، (صفت) بھاگ وان، خوش نصیب

بھاگ سُدھے ہونا، (محا) چنگے دن ہونا، قسمت جاگنا

بھاگ سڑنا، (محا) ماڑے دن آنا، بدنصیب ہونا

بھاگ سور، (صفت) بھاگ شالی، بھاگ وان، چنگے لیکھاں والی

بھاگ سول، (صفت) ویکھو: بھاگ سور

بھاگ سون، (محا) مندے دن آون

بھاگ شالتا، (مو) خوش قسمت ہون دا عمل

بھاگ شالی، (صفت) بھاگ وان، خوش قسمت، سُبھاگا

بھاگ شیل، (صفت) بھاگاں والا، بھاگ وان، خوش قسمت

بھاگ کالے ہونا، (محا) تقدیر ماڑی ہونا، بدقسمتی ہونا

بھاگ کرنا، (محا) اک قسم نوں دوسری قسم نال ونڈنا، تقسیم کرنا

بھاگ کھلنے، (محا) ویکھو: بھاگ چمکنا

بھاگ کھوٹے ہونا، (محا) بدقسمت ہونا، مونہہ باگا ہونا

بھاگ لاونا، (محا) خوش قسمت بنا دینا، بختاور بنا دینا

بھاگ لگاونا، (محا) 1-حصہ پاونا 2- حصہ ونڈ کے دینا

بھاگ لگنا، (محا) 1- خوش قسمت ہونا، قسمت جاگنا 2-بال پروار دا سُکھ ہونا 3- گھر وچ بال بچہ ہونا

بھاگ لینا، (محا) شامل ہونا، حصہ لینا

بھاگ مارے جانے، (محا) ماڑے دن آون

بھاگ مان، (صفت) ویکھو: بھاگ وان

بھاگ مانی، (مو) چنگی قسمت، خوش قسمت

بھاگ مسڑنا، (محا) ماڑے دن ہونا، بدقسمت ہونا

بھاگ مندے ہونا، (محا) تقدیر کھوٹی ہونا، بدنصیب ہونا

بھاگ پچھتر، (مذ) قسمت دا ستارہ

بھاگ نکھٹنے، (محا) بھیڑے دن آونے

بھاگ وان/بھاگ مان، (مذ، صفت) 1-چنگے بھاگاں والا، خوش قسمت 2-امیر 3-ایماندار، سچا (مو) گھر والی، ووہٹی

بھاگ وانی، (مو) خوش قسمتی، بختاوری

بھاگ ودھاتا، (مذ) قسمت دے لیکھ لکھن والا

بھاگ ونت، (صفت) ویکھو: بھاگ وان

بھاگ ونتی، (مو) خوش قسمت عورت، چنگے بھاگاں والی عورت

بھاگ وند، (صفت) 1- خوش قسمت 2-بختاور

بھاگ ونڈ، (مو) حصہ ونڈ، حصے موجب تقسیم

بھاگ ونڈ تھیون، (محا) چنگے دن آنا، دن پھرن

بھاگ ونڈ کرنا، (محا) ونڈیاں پاونا

بھاگ ہین، (صفت) ابھاگ، بدقسمت، بدنصیب

ارداس نوں بھاگ لگنا، (می) دعا قبول ہونا

بہوں پتریں بھاگ، کوئی ٹیوے لکڑیاں، کوئی لیاوے ساگ، (اکھا) جدوں بتے پتراں دا سکھ دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھاگوں بے بھاگ ہونا، (می) چنگی قسمت دا ماڑا ہو جانا، بُرے دن آونا

سُتے بھاگ جاگن، (می) قسمت کھل جانا، چنگے دن آونا

سُکھ دلدر، کشت بھاگ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ عیش ارام دکھ تے آہمس بدقسمتی دی وجہ ہوندے نیں، پرمحنت تے مزدوری نال بھاگ بندا ہے تاں کہندے نیں

کسے دے بھاگ کھانا، (محا) کسے دی چنگی قسمت دے سہارے زندگی گزارنا

کھان چین نوں بھاگ بھری تے دھون بھنون نوں جُما، (اکھا) جدوں کسے چلاک بندے دی کرتوت بدلے ڈنڈ (سزا، نقصان) کسے ہور نوں بھگتنا پوے تے فائدہ چلاک بندہ اُٹھالوے تاں کہندے نیں

مند بھاگ / بے بھاگا، (صفت) بدقسمت، ابھاگا

نبھاگ، (صفت) بدقسمت

بلے نوں ہلایئے نہ تے بلے دا بھاگ گوایئے نہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ چنگا تاں ایہہ ہے کہ کسے نال ناجائز رعایت نہیں کرنی چاہیدی تے جے اجیہا کر لیئے تاں اوس نوں اجیہی رعایت ہمیشہ ہی دیندے رہنا چاہیدی ہے تاں کہندے نیں

بھاگا: (صفت) 1- بدقسمت 2- بھیڑا، عیب والا 3- خراب، بھیڑا، غصیلا تے پاگل (کتا)

بھاگا بھاگ، (مو) نس بھج، بھاجڑ، دوڑ بھج

بھاگا تھیون، (محا) بدمزہ ہونا، طبیعت بے چین ہونا

بھاگا چھوہر، (مذ) بھیڑا منڈا

بھاگا کتا سائیں پٹوایئے بھیڑا کتا خصم نوں گالھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ عیباں والے بندے نال یاری لاون نال اپنی وی عزت چلی جاندی اے تاں کہندے نیں

بھاگا کرن، (محا) بھیڑا کم کرنا، شرمناک کم کرنا

بھاگا لگن، (محا) بھیڑا سمجھنا، نفرت کرنا، گھرنا کرنا

بے بھاگا، (صفت) ویکھو: مند بھاگ

رُٹھے دا بھاگا گُرو گنے مِٹھا، (اکھا) جدوں رُسے بندے دا حصہ کسے دوسرے نوں مل جاوے تے اوہ بہت خوش ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھاگا بھاگا: (مو) نس بھج، دوڑ بھج

بھاگاں: (مذ) بھاگ دی جمع

بھاگاں بھریا، (مذ، صفت) چنگا، خوش قسمت، سُبھاگا

بھاگاں بھنیا، (صفت) قسمت دا ماریا، بدقسمت

بھاگاں دا رونا رونا، (محا) قسمت نوں کوسنا، بدقسمتی دی شکایت کرنا

بھاگاں دی کھٹی کھانا، (محا) بناں محنت توں ہی چنگی کمائی ہونا

بھاگاں دی کھیڈ، (محا) لیکھا، مقدر، تقدیر

بھاگاں دی گل ہونا، (محا) قسمت یاں نجوگاں وجھوں کوئی چنگی گل واپرنا

بھاگاں دے سر مڑھنا، (محا) اپنے آپ نوں بے قصور دسدے ہوئے تقدیر نوں قصوروار ٹھہراونا

بھاگاں سڑی، (مو، صفت) بدقسمت عورت

بھاگاں سڑیا، (صفت) بدقسمت، منحوس

بھاگاں والا، (مذ، صفت) چنگی قسمت والا، سُبھاگا، کرماں والا، بختاور

بھاگاں والی، (مو، صفت) 1- خوش قسمت عورت 2- گھر والی، ووہٹی

بھاگاں وٹ کھانا، (محا) بدقسمت ہونا

بھاگاں وچ لکھیا ڈھوڈی تے ساگ عام آدمی نوں سدھارن کھان ہی نصیب ہے، (اکھا) جدوں کسے دی قسمت دا گلہ کرنا ہووے تاں کہندے نیں

بھاگاں وچ نہ ہونا، (محا) ویکھو: بھاگاں وٹ کھانا

جو کجھ لکھیا بھاگاں اندر سوئی ہو کے رہندا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ قسمت دا لکھیا ہی ملدا اے تاں کہندے نیں

بھاگتا: (صفت) بھجدا ہویا، دوڑدا ہویا

بھاگتے: (صفت) ویکھو: 'بھاگتا' جیہدی ایہہ جمع اے

بھاگٹھ: (صفت) بھاگاں والا، قسمت والا

بھاگر: (مذ) راجپوتاں دا اک گوتر

بھاگڑ: (مو) بھاجڑ، افراتفری، بھج نس، فرار

بھاگڑ مچن، (محا) بھاگ دوڑ ہونا

بھاگڑبلا: (مذ) ویکھو: باگڑبلا

بھاگل: (مذ) کھردا کمبل

بھاگم بھاگ: (مو) ویکھو: بھاگ بھاگ

بھاگن: (صفت) 1- چنگے بھاگاں والی، خوش قسمت 2- جگتن 3- حصے دار

بھاگو: (مو، صفت) گھر والی، ووہٹی، بھاگاں والی، کرماں والی، خوش قسمت عورت

جدھر میری بھاگو جائے، اودوں بھاگ اگیرے دھائے، (اکھا) جدوں کسے دی بدقسمتی بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھاگوان: (صفت) 1- خوش قسمت چنگے بختاں والا 2- ایماندار، سچا

بھاگوان گھڑی، (مو) چنگا وقت، سبھ کاریں

بھاگوت: (مذ) 1- اٹھاراں پُراناں وچوں اک مشہور پُران 2- بھگوت گیتا 3- پرمیشر دا بھگت

بھاگوت پُران، (مذ) اٹھاراں پُراناں وچوں اک پُران

بھاگونتی: (مو، صفت) خوش قسمت عورت، چنگے بھاگاں والی زنانی

بھاگوند: (صفت) 1- قسمت، تقدیر، نصیب، بخت، لیکھ 2- خوش قسمت، چنگے بختاں والا 3- مالدار، دولت مند، امیر

بھاگئوت: (صفت) بھگوان دے نال متعلقہ

بھاگی: (مو) 1- بھاگاں والا، خوش قسمت 2- حصے دار، سانجھی، بھاگیں 3- ناراضی، غصہ، رنجی، وٹ

بھاگی کرن، (محا) بے چین کرن، بے اعمل کرن، بدمزہ کرن

دُکھ سُکھ دا بھاگی ہونا، (محا) اوکھ سوکھ ویلے مدد کرنا

نرکاں دا بھاگی، (صفت) پاپی، گناہ گار، گھور پاپی

بھاگے بھریا: (مذ، صفت) بھاگاں والا، سو بھاگا، زنانیاں دی اسیس، دعاواں

بھاگیرتھ: (مذ) پُراناں موجب اک سورج ونشی راجے دا ناں، جس تے تپ کر کے گنگا جی نوں مرت لوک وچ لیاوندا سی

بھاگیرتھی: (مو) گنگا ندی، دریائے گنگا

بھاگیں: (فم) قسمت نال، تقدیریں

کھاؤ پیو سووں باگیں، پچھلے جیون گے اپنیں بھاگیں، (اکھا) جدوں کوئی اپنی عیش خاطر باقی قبیلے دا کوئی خیال نہ کرے، تاں کہندے نیں

مندے بھاگیں، (فم) بدقسمتی نال

بھال: (فعمر) 1- بھالن مصدر توں امر 2- تلاش کرنا، نگرانی کرنا، دیکھ بھال کرنا، لبھن دی حالت، ڈھونڈ، تیر یاں نیزے دی نوک 3- برچھی 4- غور، سوچ، انتظار 5- جھاک، آس 6- چیتاونی دین والا

بھال بھالن، (محا) خبر گیری کرنا، نظر عنایت کرنا

بھال لہن، (محا) پرواہ کرنا، توجہ دینا

دیکھ بھال، (مو) 1- نگرانی 2- پالنا، پرورش

کھوج بھال، (مو) ڈھونڈ، تلاش

بھالا: (مذ) برچھا، نیزہ، بلم

بھالا بردار، (صفت) 1- برچھے والا، بلم والا 2- قلعے وغیرہ دے بوہے تے برچھا پھڑ کے پہرہ دین والا

بھالا تھیون، (محا) حقیقت سمجھ آنا

بھالم: (س) 1- ظاہر ہونا 2- جانن 3- علم

بھالن/بھالنا: (مصدر) 1- لبھنا، ٹولنا، ویکھنا، تلاش کرنا، ڈھونڈنا، جھاک رکھنا 2- کھوجنا، بھال کرنا، پڑتال کرنا 3- منگ کرنا، چاہونا

جھوٹیاں والے گھروں لسّی بھالنا، (محا) جتھے کوئی چیز نہ ہووے اوتھوں اوس چیز دی آس کرنا

چارے کوٹاں بھالنا، (محا) چنگی طرحاں لبھنا، پوری پوری بھال کرنا

چھٹریاں دے گھروں اگ بھالنا، (محا) ویکھو: جھوٹیاں والے گھروں لسّی بھالنا

بھالو: (ہ، مذ) 1- رچھ 2- ڈھونڈن والا، لبھن والا 3- کھوجکار

بھالے: (فعم) ویکھو: بھالن

بھالے تھیون، (محا) منتظر ہونا، ونگی: 'اج کل عید ہے آون والی، فیض کوں چن دے بھالے تھی گئے' (فیض بلوچ)

اسو بھالے میگلا، بھُلی پھرے گوار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اسو وچ مینہہ دی منگ کرنا مورکھ دا کم ہوندا ہے تاں کہندے نیں

انھا کیہ بھالے (لوڑے) دو اکھاں، (اکھا) جدوں کسے نوں لوڑیندی شے آپے ہی مل جاوے تاں اودوں کہندے نیں

بھالیا: (صفت) ویکھیا، جاچیا

بھالیا ڈٹھیا، (صفت) ویکھو: ویکھیا بھالیا

ویکھیا بھالیا، (صفت) جاچیا، پرکھیا، ویکھیا ورتیا

بھالیں: (لہند، فم) کھلیاں اکھاں نال

بھام: (مو، صفت) سُندر عورت، سوہنی سوانی

بھاماں: (اعوان، حرف عطف وتردید) ویکھو: بھاویں

بھامڑ: (مو) ویکھو: بھانبڑ

بھامڑی: (مذ) ویکھو: بھانبڑی

بھامنی: (س، صفت) سبھ توں زیادہ چمکن والا، نازک، خوبصورت، سوہنا

بھامیں: (اعوان، حرف عطف وتردید) ویکھو: بھاویں

بھان: (مذ + مو) 1- کھلوتی فصل نوں ونڈن لئی لایا نشان یاں لکیر 2- ٹوٹا، وڈی کرنسی دے چھوٹے حصے، ریزگاری 3- ٹُٹے پیسے، کسے

سِکے دے مُل دے چھوٹے سِکے 4- بھن، کمک، پیڑ، بھن کٹ
5- اک رُکھ دا ناں 6- آسرا لین دی تھاں، رات گزارن دی تھاں،
کرائے دا کمرہ 7- ویاہ شادی دیاں شیواں دی خرید 8- سورج
9- سورج دیاں کرناں

بھان بھان، (صفت) سورج نوں روشنی دین والا

بھان پاونا، (محا) بھن پاونا، پچھتاوا لاونا

بھان پینی، (محا) دُکھ ہونا، پچھتاوا لگنا

بھان تھیون، (محا) ویران ہونا

بھان سالی، (مذ) ٹھٹھیار، کسیرا

بھان لاون، (محا) اکھ کرنا

بھان متا، (مذ) مداری، چالاک

بھان متی، (مو) 1- مداری دا تماشا، ہتھ دی صفائی، چالاکی
2- راجے بھوج دی رانی دا ناں

بھان متی دا سوانگ (تماشا)، (مذ) 1- اوہ تماشا جیہڑا بھان متی وکھاندے نیں 2- مجازاً اوہ معاملہ جیہڑا سمجھ وچ نہ آوے، حیرت بھری گل

بھان ہونا، (محا) 1- پچھتاوا ہونا 2- پرتیت ہونا

چان بھان، (مذ) پو پھٹالا، پربھات

بھان: (ہ، مذ) 1- قسم دا سوانگ یاں ڈرامہ 2- اداکاری 3- ریزہ، ٹکڑا

بھان متی دا پٹارا، (مذ) 1- وکھ وکھ چیزاں دا اکٹھ 2- ٹک ٹک دا اکٹھ

بھان متی دا کنبہ، (مذ) لکا ٹکا، لٹرم پٹرم، ٹک ٹک

بھان متی دی پٹاری، (مو) اجیہی پٹاری جس وچ ون سونیاں شیواں ہوون

بھانُ: (س، مذ) 1- اظہار، وکھالا 2- ادن 3- راجا

بھانا: (مذ) 1- ربی حکم، ربی رضا، رب دی مرضی، ہونی، بھاوی
2- مرضی، اِچھا، چاہ

بھانا بیتنا، (محا) رب دی رضا وچ راضی رہنا

بھانا خالی تھیون، (محا) ویرانی ہو جانا، گھر برباد ہونا

بھانا کرتار دا، (روزمرہ) ربی حکم، رب دی مرضی

بھانا مٹھا کر کے منّنا، (محا) ویکھو بھانا منّنا

بھانا مکڑی، (مذ) اک گہنے دا ناں

بھانا منّنا/بھانے تے شاکر ہونا، (محا) ویکھو بھانا بیتنا

بھانا موڑنا، (محا) ہونی واپرن نہ دینا، ذاتی خواہش حق دی قسم تقدیر وگی، موت کون اللہ دیاں بھانیاں نوں (ا)

بھانا ورتنا، (محا) 1- کوئی پتا پینا 2- کسے نزدیکی رشتے دار دا مر جانا

تیرا بھانا میٹھا لاگے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ رب دی رضا وچ ہی رہنا ٹھیک ہے یاں اوہدے نوں ہر شے متھے پروان کرنا ہی ٹھیک ہے تاں کہندے نیں

رب دا بھانا، (مذ) 1- ربی رضا، رب دی مرضی 2- قسمت

بھانا: (مذ) 1- جانوراں دا واڑا 2- کانجی ہاؤس

بھانبڑ: (مذ) 1- اگ دا مچان، الاؤ، اگ دی لپٹ، شعلہ، لانبو
2- بہت وڈی ہلچل

بھانبڑ بالنا، (محا) بھڑکاونا، اگ لاونا

بھانبڑ بلنا، (محا) افراتفری پھیلنی

بھانبڑ بننا، (محا) 1- بہت تیز ہو جانا 2- چھوٹی گل دا وڈا بننا

بھانبڑ بھڑکنا، (محا) 1- گڑبڑ ہو جانا 2- روہ چڑھ جانا 3- لڑائی ہو جانا

بھانبڑ مٹھے کرنا، (محا) امن لیاونا، پُرسکون کرنا

بھانبڑ مچاونا، (محا) فساد پاؤنا، لڑائی کراونی، اگ لاونی

بھانبڑ مچنا، (محا) اگ لگنا

اگ دا بھانبڑ، (مذ، صفت) بہت غصیل آدمی

اریکھا دا بھانبڑ، (مذ، صفت) بُہت غُصہ کرن والا

دکھاں دے بھانبڑ، (محا) بلنا، بہت زیادہ دُکھی ہونا

بھانبڑا: (مذ) ویکھو: بھانبڑ

بھانبڑی: (مو) چھوٹا بھانبڑ

بھانبھاں: (صفت) خالی، سکھنا

بھانبھڑ: (مذ) ویکھو: بھانبڑ

بھانبھڑ بھڑکن، (محا) اگ لگن، عشق ہوون

بھانبھڑا: (مذ) ویکھو: بھابڑا

بھانبھنے پینا: (فل) بچے دا رڑھنا شروع کرنا

بھانبھیری: (مو) ویکھو: بھنبیری

بھانپ: (فعمر) بھانپنا مصدر دا صیغہ امر

بھانپ لینا، (محا) اندازہ لا لینا، پچھان لینا

بھانپنا: (فم) اندازہ لاونا

بھانپو: (مذ) بھانپن والا، تاڑو

بھانت: (مذ) طرحاں، جیویں، قسم، ریت، طریقہ، ڈھنگ

بھانت بھانت دا، (صفت) بہت طرحاں دا، کئی طرحاں دا، قسم قِسم دا، ون ون دا، ڈھنگ ڈھنگ دا

بھانت بھانت دی بولی بولنا، (محا) 1-وکھو وکھریاں راواں دینا 2-اپنی اپنی ماری جانا، بھلیاں مارنا

بھانت سُہانت، (فم) ویکھو: بھانت بھانت دا

بھانت سُہانتا، (صفت) ون سُونا، طرحاں طرحاں دا

بھانت سُہانتی، (صفت) کئی قسم دا

بھانت سُہانتی بولی بولنا، (محا) ویکھو: بھانت بھانت دی بولی بولنا

بھانتا، (صفت) کئی طرحاں دا

بھانتوں بھانت، (صفت) ویکھو: بھانت بھانت دا

بہوں بھانتیا، (صفت) بہت قسم دا، کئی طرحاں دا

کئی بھانتا، (صفت) ویکھو: بھانتا

بھانتی: (مو) ویکھو: بھانت

بھانتیاں: (مو) اکو جیہا ہوون دی حالت، مشابہت

بھانج: (مو) 1-لڑائی وچوں نسن دا عمل، شکست، ہار 2- کپڑے یاں کاغذ نوں پئی بھان، بھن، بھان دا وگاڑ، ریزگاری، ٹُٹے پیسے، چکر پھیر، مروڑا، دند

بھانج دینی، (محا) ہرا دینا، میدان وچوں نسا دینا

بھانج کھانا، (محا) ہار ہونا، شکست ہونا، ونگی: 'فوج شرم دی نس گئی

بھانج: (فم) باجھ توں وگڑ کے بنیا ہویا......سوائے، بغیر، بنا

بھانج بہو/ بھانج نونہہ، (مو) بھین دی نونہہ

بھانج جوائی، (مذ) بھین دا جوائی

بھانج ووہٹی، (مو) ویکھو: بھانج بہو

بھانجا: (مذ) بھین دا پتر، بھینوال

بھانجو: (مو) ویکھو: بھاجڑ

بھانجن: (مصدر) گول کرن، مروڑن، کاغذ وغیرہ نوں تہہ کرن، کپاہ دیاں چونیاں نوں دتی پُٹائی

بھانجی: (مو) 1- بھین دی دھی، بھینیویں 2- شریکے برادری دی سانجھ

3- روک 4- خرابی

بھانجی مار، (مذ) ویکھو: بھانی مار

بھانجی: (مو) ویکھو: بھانجیں

سیر چُھنے تے ادھ سیر بھانجی، (اکھا) جدوں کسے کم دی مزدوری ودھیرے منگی جائے یاں دتی جاوے تاں کہندے نیں

بھانجیں: (ج، مو) کپاہ چُنن والیاں زنانیاں نوں بطور اُجرت کپاہ دیون

بھانڈ: (مذ) 1- بھنڈ، مراسی 2- پسند، مشابہت 3- ڈنڈ

بھانڈا: (مذ) 1- برتن 2- گودام، بھڑولا 3- سٹور 4- پاتر 5- بھنڈن والا 6- پنجیری 7- بھنڈیا ہویا 8- بھانگا حصہ

بھانڈا بھانڈا اوک جانا، (محا) پلے کجھ نہ رہنا

بھانڈا بھجنا، (محا) بھیت کُھلنا

بھانڈا بھرپور ہونا، (محا) رج پُج جانا، خوش حال ہونا

بھانڈا بھننا، (محا) بھیت کھولنا، بھانڈے نال بھانڈا ٹھیکنا، لڑائی جھگڑا ہونا

بھانڈا پھٹنا، (محا) بھیت کُھلنا، بھانڈا بھجنا

بھانڈا پھوڑنا، (مذ) بھیت کھول دینا

بھانڈا تک کے خیر پاونا، (محا) جیہو جیہے ورتاوے دا کوئی حق دار ہووے اوس نال اوہو جیہا ورتاوا کرنا، ونگی: 'ولیلا دے بھانڈے تک کے پاندے خیر حضوروں' (سیف)

بھانڈا تکی کے، (محا) ویکھو: بھانڈا تک کے خیر پاوَنا

بھانڈا تیاگنا، (محا) برادری وچوں کڈھ دینا

بھانڈا ٹنڈر، (مذ) ویکھو: بھانڈا ٹینڈا

بھانڈا ٹھیکر، (مذ) ویکھو: بھانڈا ٹینڈا

بھانڈا ٹینڈا، (مذ) 1- گھر دا سامان، بھانڈے 2- بھاجڑ 3- نِک سُک

بھانڈا ٹینڈا چکاونا، (محا) باہر کڈھ دینا

بھانڈرا ٹینڈر، (مذ) ویکھو: بھانڈا ٹینڈا

بھانڈا چھیکنا، (محا) برادری وچوں کڈھ دینا

بھانڈا کھڑکنا، (محا) گھر وچ جھگڑا ہونا

بھانڈا مودھ وجنا، (محا) 1- کجھ نہ رہنا 2- بہت غریبی آ جانا 3- کسے چیز دا مُک جانا

بھانڈا مودھا مارنا، (محا) ختم کر دینا، مکا دینا

بھرڑ بھانڈا، (صفت) کسے گل نوں دل وچ نہ لکا سکن والا

جٹ جیہا راٹھ نہیں، جے تڑے نہ، منڈ جیہا بھانڈا نہیں، جے رڑھے نہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ منڈ بھانڈا تاں بہت چنگا ہے، پر ایس نوں نکا کے رکھن دی لوڑ ہے تاں کہندے نیں

جیہا بھانڈا تیہا اوازہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جس اصلے دا کوئی آدمی ہوندا ہے، اوس دا گل بات کرن دا ڈھنگ اتے ورتارا اوس دے مطابق ہی ہوندا ہے تاں کہندے نیں

چونکا بھانڈا، (مذ) باورچی خانے دا م

رون بھانڈا، (صفت) 1- جھٹ رو پین والا، رونڈو 2- رونڈ پاون والا، رپھڑی

سچ بھانڈا، (صفت) کرم دھرم دا سچا، پکا مذہبی

کسے سر بھانڈا بھننا، (محا) کسے نوں نقصان یاں تکلیف دا ذمے دار ٹھہراوَنا

کورا بھانڈا، (صفت) 1- مٹی دا ان ورتیا بھانڈا، ان لگ برتن 2- رُکھا بندہ

ویلھا بانیا کیہ کرے، ہٹھیلے بھانڈے اُتے دھرے، (اکھا)
ویلھا بندا فضول دے کم کردا رہندا ہے تاں کہندے نیں

ہولا بھانڈا بہوں کھڑکے، (اکھا) جدوں کسے دے ہوچھے پن
نوں ظاہر کرنا ہووے تاں کہندے نیں

بھانڈے: (مذ) ویکھو 'بھانڈا' جیہدی ایہہ جمع اے

بھانڈے پاونا، (محا) بچت کرنا، کُجھ نہ کُجھ بچا کے رکھنا

**بھانڈے دا مونہہ کھلا ہووے دوجے نوں تاں شرم چاہیدی
ہے،** (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے دی مہربانی دا ناجائز
فائدہ نہیں اُٹھائی دا تاں ہندے نیں

بھانڈے رنگ برنگے، تھلے اکو جیہے، (اکھا) جدوں وکھ وکھ
چیزاں دا گُن اکو جیہا ہووے تاں کہندے نیں

بھانڈے کھڑکنا، (محا) لڑائی جھگڑا ہونا

بھانڈے نال بھانڈا کھڑکنا وجنا، (محا) ویکھو: بھانڈے کھڑکنا

بھانڈے نہ پاونا، (محا) قدر نہ کرنا

**اِک پُتر نہ جائیں رنّے، باہرویسے تاں انی ہووے گھر
آوے تاں بھانڈے بھنّے،** (اکھا) اکلوتا پُتر بے جا لاڈ پیار
وجھوں وگڑ جاندا ہے

**اک پُتر نہ جائیں رنّے، گھر ونجے تاں بھانڈے بھنّے باہر
ونجے تاں بھوانھے،** (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اکلوتا پُتر
لاڈ وجھوں وگڑ جاندا ہے تاں کہندے نیں

اُونے بھانڈے ہی چھلکدے نیں، (اکھا) جدوں کوئی گھٹیا
آدمی شیخی مارے تاں کہندے نیں

بھریاں (وڈیاں) بھانڈیاں دیاں وڈیائیاں ہی نہیں مان،
(اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ امیر بھاویں کتنا وی غریب کیوں
نہ ہو جاوے پھیر وی اوہدے کولوں کافی کُجھ نکل آوندا ہے تاں
کہندے نیں

**تھندے بھانڈے دی تھندھیائی ہولی ہولی ہی جاندی
ہے،** (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ امیر نوں غریب ہون لگیاں
دی کافی دیر لگ جاندی ہے تاں کہندے نیں

جس بھانڈے وچ کھانا اوسے وچ چھیک کرنا، (اکھا) جدوں
ایہہ دسنا ہووے کہ جس توں فائدہ ہووے اوسے دا ہی نقصان کیتا
جاوے تاں کہندے نیں

دو بھانڈے ہون تاں ٹھہکدے ہی ہن، (اکھا) جدوں ایہہ
دسنا ہووے کہ اکٹھے رہن والے کدی نہ کدی لڑ ہی پیندے نیں
تاں کہندے نیں

سکھنا اتے ہلکا بھانڈا بہت (بہُو کھڑکے) کھڑکدا ہے،
(اکھا) ایہہ اکھان پھوکیاں شیخیاں مارن والے لئی ورتدے نیں

شیرنی دا دُدھ سونے دے بھانڈے وچ ہی پیوی دا ہے،
(اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ آدر یوگ شے لئی یوگ تھاں ہی
لوڑیندی ہے تاں کہندے نیں

**کہی، کُہاڑی، ترنگلی سنبھل آتا گُن، پہلے بھانڈے پائیکے
پچھوں تھن نوں چُنگھ،** (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کہی،
کُہاڑی تے ترنگلی نوں سنبھال کے پھیر ہور کوئی کم کرنا چاہیدا ہے
تاں کہندے نیں

کھادا پیتا پایا سنتوکھ، بھانڈے مانجنے بڑا ہی اوکھ، (اکھا)
جدوں کوئی کھان پین نوں اگے رہے اتے کم کرن ولوں جی چُراوے
تاں کہندے نیں

گاں میری بگا آنڈا مارے چھڑیاں بھنّے بھانڈا، آپ نہ

بولے، (اکھا) جدوں کوڑی گاں بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

گھر دے بھانڈے سِدھے ہونا، (محا) مالی حالت چنگی ہونا

گھر دے بھانڈے مُودھے ہونا، (محا) مالی حالت خراب ہونا

گُھمیار دے بھانڈے تد تک نہ سلاہیے، جد تک پک کے باہر نہ آ جان، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے چیز دی صفت ویکھ کے ہی کرنی چاہیدی ہے سُن کے نہیں تاں کہندے نیں

گُھمیاری اپنے ہی بھانڈے نوں سلاہوندی ہے، (اکھا) جدوں کوئی اپنے کم دی بہت تعریف کرے تاں کہندے نیں

ہور کسے چیز دا گھاٹا نہیں پر گھر بھانڈے وچ آ نا نہیں، (اکھا) جدوں کسے دی ات دی غریبی بارے گل کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بھانڈسال: (مو) 1-سوداگری دا سامان رکھن دا مکان، مال گودام، سٹور

بھانڈی: (مذ) اک طرحاں دا بوٹا اتے اوس دا پھل

بھانس: (مذ) ویکھو: 'بانس' جیہدا ایہہ وِگاڑاے

بھانسا: (مذ) 1-مہندی 2-اک رُکھ دا ناں جیہدیاں پتیاں وچوں لال رنگ نکلدا اے اتے جو دوائی لئی ورتیا جاندا اے

بھانسالی: (ج، مذ) انگیٹھی

بھانگ: (مو) ویکھو: بھنگ

بھانگا: (مذ) 1-پتی، حصہ 2-وَتے دار 3-کسر، نقصان، گھاٹا

بھانگا پورا کرنا، (محا) 1-کسر کڈھنا 2-نقصان پورا کرنا، بدلہ لے لینا

بھانگا پے جانا، (محا) کم ہوندے ہوندے رُک جانا، وگھن پے جانا

بھانگا کڈھنا، (محا) ویکھو: بھانگا پورا کرنا

بھانگا لگنا، (محا) گھٹ حصہ منا، کسر لگنا

بھانگا موڑنا، (محا) کسر پوری کرنا، کسر کڈھنی

بھانگا نکلنا، (محا) 1-کسر پوری ہونا 2-نقصان پورا ہونا 3-بدلہ پورا ہونا

اگلا پچھلا بھانگا کڈھنا، (محا) ساری کسر پوری کرنی

بھانگری: (صفت) راجپوتاں دی اک ذات

بھانگڑا: (مذ) بھنگڑا، اک قسم دا ناچ

بھاننا: (فعم) ویکھو: بھننا

بھانور: (مذ) 1-ناچ ویلے بانہواں اُوپر چپ ہے ہانا 2-شمر قندی وانگ دا اک بوٹا

بھانویں/بھاواں: (حرف عطف وتردید) ویکھو: بھاویں

بھانی: (مو) ربی حکم، بھانا

بھانی: (مو) 1-اڑکا، چغلی، مخالفت، روک 2-بھانجی

بھانی بِھک تے ہوون، (محا) حیاتی عارضی ہوون

بھانی پانا، (محا) ویکھو: بھانی مارنا

بھانی مار، (صفت) 1-بنن رہے کم وچ روک پاون والا 2-چغلی کرن والا

بھانی مارن، (محا) چغلی کرن، روڑے اٹکاون، لت مارن

بھانی مارنا، (محا) ہو رہے کم وچ روک پاونا، وگھن پاونا، ونگی 'دوسر جُڑدیاں نوں چندرا ماردا بھانی' (لوک گیت)

بھانے: (نم) بھانے موجب، اپنی مرضی موجب، خیال وچ، جاچے

بھانے وچ خوشی مناونا، (محا) پتا وچ وی خوش رہنا

بھانے وچ رہنا، (محا) رب دی رضا وچ راضی رہنا

بھانیں: (اعوان،فم) ویکھو: بھانے

بھاں: (مو) 1- اُجاڑ، ویران 2- خالی، سکھنا 3- بھنبھناہٹ، ونگی:

عشق دے ولوں میری بھاں (پریم گرنتھ)

بھاں بھاں، (صفت) خالی سکھنا (شہر، تھاں، مکان)

بھاں بھاں بلیاں، (مو) بچیاں دی اک کھیڈ جس وچ اوہ بھوندے نیں

بھاں بھاں بولنا، (محا) سُنسان ہونا

بھاں بھاں کرنا، (محا) اُجڑیا ہونا، سکھنا ہونا

بھاں بھاں ہونا، (محا) 1- کوئی رونق نہ ہونا 2- سُنسان ہونا

بھاو: (مذ) 1-خیال، وجود 2-ہونا، انداز، طریقہ، ڈھنگ، مراد، معنی، جذبہ

بھاوارتھ، (مذ) بھاو، خلاصہ، سچا عمل

بھاواک مِکتا، (مو) بھاواں دی سانجھ ہون داعمل

بھاواگلنا، (محا) دل دا غبار کڈھنا

بھاواویش، (مذ) جذبات

بھاو بہلتا، (مو) جذبات بھرپور ہون داعمل

بھاو بھریا، (صفت) 1- جذباتی 2- بامعنے

بھاو پرگٹا، (مذ) جذبات نوں ظاہر کرن داعمل

بھاو پورت، (صفت) اُمنگاں بھریا، جذباتی

بھاو چتر، (مذ) اوہ تصویر جس وچ جذبیاں دا دکھاوا ہوندا ہووے

بھاو سنجھالی، (مو) خیالاں دی سانجھ

بھاو مئی، (صفت) 1- بھا بھرپور، جذبے 2- بھرپور معنی

بھاو واچک، (صفت) بھاو دسن والا، جذبیاں دا اظہار کرن والا

بھاو وِبھور، (صفت) خیالاں وچ ڈبیا رہن والا

آپا بھاو، (مذ) ہنکار، غرور، گھمنڈ

اہن بھاو، (مذ) ویکھو: آپا بھاو

ہاو بھاو، (مذ) نازنخرے

بھاو: (مذ) ویکھو: بھا

بھاو بھتا، (مذ) بھا، قیمت، مُل

جوں جواری کپڑا ڈُھٹے اُتے بھاو، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے چیز دا بھا اوس چیز نوں ویکھ کے ہی کیتا جا سکدا اے تاں کہندے نیں

بھاوری/بھانوری: (مو) لاواں، پھیرے

بھاوڑا: (مذ) ویکھو: بھابڑا

بھاوڑی: (مو) ویکھو: بھابڑی

بھاوس: (مذ،صفت) بھاوے سو، اوہنوں چنگی لگے، بھاندا سُو

بھاوک: (صفت) جذباتی

بھاوکتا: (مو) جذباتی ہون دی کیفیت

بھاول: (مو) فصل دی نگرانی

بھاولی: (مو) 1- فصل دی ونڈ 2- فصل دا اوہ حصہ جو سرکار نوں مالیے وجھوں دتا جاندا اے 3- سانجھی بیجی فصل دی کٹائی دی نگرانی داعمل

بھاون/بھاونا: (مصدر) چنگا لگن، پسند آون، جی کرن، سکھاون، خوش ہوون

اسوں دی رُت، نہ چھاں بھاوے نہ دُھپ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اسوں دے مہینے دُھپ یاں چھاں دوویں ہی چنگیاں نہیں لگدیاں تاں کہندے نیں

اک اکھ نہ بھاونا، (محا) اُکا ہی چنگا نہ لگنا

اکھاں نوں بھاونا، (محا) سوہنا لگنا

پھُٹّی اکھ نہ بھاونا، (محا) ویکھو: اک اکھ نہ بھاونا

جگ بھاوندا، (صفت) 1-دنیا نوں چنگا لگن والا 2-رواج موجب

لدی آوے کیوں نا بھاوے، (اکھا) نونہہ جے کر چوکھا داج لئیکے آوے تے کیوں نہ چنگی لگے گی

کھایئے من بھاوندا، ہنڈایئے (پایئے) جگ بھاوندا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کھانا من پسند دا اتے پہراوا رواج موجب ہونا چاہیدا ہے تاں کہندے نیں

من بھاوندا، (صفت) دل نوں چنگا لگن والا، دل پسند

بھاونا: (مذ) 1-وچار، خیال 2-اچھا، چاہ، ارادہ 3-ویدک وچ چورن وغیرہ نوں کسے مائع شے وغیرہ وچ گھوٹن دا عمل

بھاونی: (مو) ویکھو: بھونی

بھاوھی: (مو) ویکھو: بھاجی

بھاوی: (مو) 1-ہونی، ہوون ہار، ربی بھانا 2-بدقسمتی، ماڑے بھاگ ہونا

بھاوی بڑی بلوان ہے، (اکھا) ویکھو: بھاوی نوں کون ٹالے

بھاوی نوں کون ٹالے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہونی ہو کے ہی رہندی ہے تاں کہندے نیں

بھاوی ورتنی، (محا) بھانا ورتنا، ہونی واپرنا

بھاوی وس، (فم) قسمت دے وس

بھاویں: (حرفِ عطف و تردید) خواہ، چاہے، جے دل کرے، ہو سکدا اے

ہونی ہوئی امٹ، بھاویں رو تے بھاویں پٹ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہونی نہیں ٹلدی تاں کہندے نیں

بھاہ: (مو) 1-اگ، اگنی، گرم، تا 2-پیار، محبت 3-چمک، لشک، ونگی:
موئے جل جو عشق دی اگ اندر دوزخ بھاہ نے اوہناں نوں ساڑنا کی' (بوٹا)

بھاہ بھڑکاواں، (محا) اگ بالاں

بھاہ بھڑکنا، (محا) اگ بھڑکنا

بھاہ بھکھنا، (محا) 1-اگ بلنا 2-ہوکے لئن، ونگی ہیر نال فراق دے آہ ماری، ربا ویکھ اساڈیاں بھکھن بھاہیں (و)

بھاہ تاون، (محا) مصیبت کھڑی کرن

بھاہ چاون آئی تے چونکے دی سیئن بن بیٹھی، (اکھا) کا موں بہانہ بنا کے کسے شے تے قبضہ کرن والے بارے آکھدے نیں

بھاہ دے لمبے اُٹھن، (محا) اگ بھڑکن

بھاہ ڈساون، (محا) حقیقت دسن، مزاج درست کرن

بھاہ ڈہن، (محا) بہت گرمی ہونا، اگ برسنا

بھاہ سٹن، (محا) 1-اگ دینا، جھگڑا ودھانا 2-تیلی لانا

بھاہ کپاہ دا ویر ہوون، (محا) ہمیش دی دشمنی ہونا، فطری عداوت ہونا

بھاہ کرن، (محا) حساب کرنا، مول تول کرنا

بھاہ لاون، (محا) جھگڑا چھیڑنا، جان دینا، اگ بالنی

بھاہ ماردا، (صفت) چمکیلا، چمکدار، دمدا، آب دار، لشکدا

بھاہ مارن، (محا) جوش ٹھنڈا کرنا

بھاہ مارنا، (محا) لشک پینا، چمک دینا، رنگ دا جھلکارا پینا

بھاہ وچوں کڈھن، (محا) 1-عذاب وچوں کڈھنا 2-مشکلاں توں بچانا

بھاہ وسن، (محا) اَگ برسنا، شدید گرمی ہونا

بھاہ ہوون، (محا) غصہ ہونا

...اہ: (مذ) بھوہ، تُوڑی، ککھ کانے

...اہڑی: (مو) اگ، اگنی

...اہوں: (فم) پریم نال

...اہی: (مو) بھاہ، اگ

...اہیں: (فم) بھانبڑ بلن

بھاہیں بھڑکنا، (محا) بھانبڑ مار کے بلنا

بھاہیں لاون، (محا) فساد پیدا کرنا

ککھاں بھاہیں گلاماں دوستی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ گھاہ وچ اگ اتے نوکر نال عشق لُکیا نہیں رہندا تاں کہندے نیں

...ء: (مذ)1- آدر بھاء، رعایت، عزت والا سلوک2- مُل، نرخ، در، قیمت3- بھے، جھولا، شباہت، چمک، جھلک 4- بھرا دی تخفیف ویرا 5- دوست بیلی، سجن 6- عزت واسطے بلاون دا لفظ، لہجہ، سبھا، ونگی: 'فاتح آباد چا دتا ای کھیڑیاں نوں، بھ ءِ رانجھنے دے ویرو وال کیتو' (وا) 7- ڈر، خوف، تراہ، ترونہہ، بھاؤ، ونگی: ' کاہے پچھے بھاءِ کستوریاں دے' (وا) 8- مرضی، اچھا 9- پریم پیارا 10- بھاونا 11- بھاگ، حصہ 12- بھرا

بھاءِ بھگت، (مو) بھگتی بھاو، آدر ستکار

بھاءِ سُبھائی، (فم) قدرتی طور تے

بھاءِ (بھائے) کیہہ بھا ہونے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پیار نوں پیار ہوندا ہے تاں کہندے نیں

...ائپ: (مذ) بھائی پُنا، بھراتری، برادری

بھائتا: (مو) نور، تیج، جلوہ (چہرے دا)

بھائر: (مذ) ویکھو: بھرا

بھاؤ: (مذ) 1- بھاء، قیمت 2- ناچ وچ انداز دسنا، ناز انداز نال اشارے کرنا3- پریم 4- وڈا بھرا، وڈ وڈیرا5- کُھدائی، کُھدائی دا کم 6- اک خیالی بلا، نکے بالاں نوں ایہہ کہہ کے رون توں باز رکھن لئی ڈرایا جاندا اے کہ ''اوہ بھاؤ آیا'' یعنی اوہ بلا آئی، چپ ہو جا نہیں تے کھا جائے گی7- لابھ 8- عزت8- آدر بھاو، آدر ستکار 9- لابا 10- پریم 11- ہوند، موجودگی

بھاؤ ابھاؤ، (مذ) 1- ہوند اتے ان ہوند 2- بھاونا

بھاؤ بھگت، (مو) ویکھو: آدر بھاؤ

آدر بھاؤ، (مذ) آدر، ستکار، عزت، مان، خاطر تواضع

کھائیے من بھاؤندا ہنڈائیے جگ بھاؤندا، (اکھا) کھانا من پسند دا اتے پہناوا رواج مطابق ہونا چاہیدا اے

بھاؤ: (مذ) پربھاؤ، اثر

بھاؤُ: (مذ) 1- بھرا 2- (کانگ) چھوٹا مُنڈا 3- راجپوتاں دی اک ذات

بھائی: (مذ)1- ماں پیو جایا، بھرا 2- چاچے، تائے، مامے ماسی تے پھپھی دا پتر 3- گوردوارے دا گرنتھی، گرمکھی پڑھاون والا آدمی

بھائی بند، (مذ) بھین بھرا، رشتے دار، سربندھی شریک

بھائی بندھ، (مذ) ویکھو: بھائی بند

بھائی بندھی، (مو) ویکھو: بھائی بندی

بھائی بندی، (مو) بھائی چارا، ساکا داری، رشتے داری

بھائی بندی پونی، (محا) محبت پیدا کرنا

بھائی بھاجی، (فم) لین دین، ورت ورتارا

بھائی بھائی ہو کے رہنا، (محا) سلوک رکھنا، میل ملاپ نال رہنا

بھائی بھائیاں نالوں رُسن، تنگیاں ہوون کنڈاں، (اکھا) جدوں گھر دی بے اتفاقی نوں بُرا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھائی بھائے دا، نہیں اوہ جو ہووے جائے دا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اصلی بھرا اوہ ہے جو پیار تے مان کردا ہے، چلاک تے داءتکن والے نوں بھرا نہیں آکھیا جاندا تاں کہندے نیں

بھائی پھیرو تیری کار، (اکھا) ایہہ اکھان پنجاب واسی واورولے ویکھ کے بولدے نیں

بھائی جان، (مذ) بھراجی

بھائی جی، (مذ) 1- گوردوارے دا گرنتھی 2- وڈا بھرا، خاوند دا واڈا بھرا (جیٹھ)

بھائی چارا، (مذ) 1- بھراواں دا میل جول یاں لین دین 2- اک برادری دے لوگ، شریکا، اپنا کوڑما 3- لین دین 4- بھراواں والا تعلق

بھائی چارک، (صفت) بھائی چارے والا

بھائی چارے اگے کس دا وارا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھائی چارے اگے کسے دی نہیں پُگدی تاں کہندے نیں

بھائی دوج، (مو) دیوالی دے بعد دی دوج جد بھیناں بھراواں نوں ٹِکا لاندیاں ہن

بھائی کا/بھائی کے، (مذ) سکھاں وچ بھائی بہلو وغیرہ بھگتاں (جیہناں نوں عزت وجھوں بھائی دی پدوی دتی گئی سی) دے ونش (نسل) دا کوئی آدمی

بھائی وال، (صفت) بھیالی پاون والا، بھائی والی کرن والا، شریک، حصے دار، پتی دار

بھائی والتا، (لہند، مو) ویکھو: بھائی وال

بھائی والی، (مو) بھیالی، بھائی والی، بھائی بندی، سانجھا کم، سانجھے داری، حصے داری

بھائی ولایا، (مذ) بھائی والی، حصے داری

بھائی ونڈ، (محا) بھراواں دا آپس وچ جائیداد ونڈن دا عمل

بھائی ونڈ پونی، (محا) بھائی ونڈ کرنا

بھائی ونڈ پینی، (محا) جائیداد دا بھراواں وچ ونڈیا جانا

آون پرائیاں جائیاں، نکھیڑن سکیاں بھائیاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ووہٹیاں سکے بھراواں نوں سکھاں کے لڑا دیندیاں ہن تاں کہندے نیں

پگ وٹ بھائی، (مذ) ویکھو: پگ وٹ بھرا

پھگن آکھے چیتر نوں توں سُن بھائی، میں تاں آیا چھُن چھُن، توں ہتے لائی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پھگن وچ لہلہاوندی فصل نوں چیتر وچ پکن تے وڈھ لیندے نیں تاں کہندے نیں

جان بھائی، (مذ) سواری دا گھوڑا

جوائی تاں نت، جوائی دا بھائی کت، (اکھا) جدوں کدی کدائیں آون والے مہمان دا مان آدر وودھیرے کرن بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

دھرم بھائی، (مذ) دھرم بھرا، ہم مذہب

دیکھ بھائی بالیا رنگ کرتار دے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ رب دا بھانا منناہی ٹھیک ہے تاں کہندے نیں

روپے دی وڈیائی آ بہہ بھائی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے

کہ دنیا وچ پیسے والے دی ہی قدر ہوندی ہے تاں کہندے نیں

سٹو من مٹو، کب گھولوں کب چکھوں کھچڑی پکائی کھائی،

چل میرے بھائی، (اکھا) جدوں کوئی چلاکی نال چنگی چیز لوے تاں کہندے نیں

سُنہریا بھائی، (مذ) اکو سے اک بھانڈے وچ امرت چھکن والیاں وچوں ہراک

سوہرے گھر جوائی کُتا، بھین گھر بھائی کُتا، سبھ کُتیاں دا سردار، سوہرا رہے جوائی بارے، (اکھا) جدوں سوہرے گھر جوائی، بھین گھر بھرا تے جوائی گھر سوہرے دے رہن نوں ہندنا ہووے تاں کہندے نیں

گُر بھائی، (مذ) اکو گورو کولوں گیان اتے تعلیم لین والے چیلے، پیر بھائی

گنے نالوں گُنیرے مٹھی، گُروتوں مٹھا لالا، پُتر نالوں جوائی مٹھا، بھائیوں مٹھا سالا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پُتر نالوں جوائی اتے بھرا نالوں سالا ودھیرے پیارا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھائے: (قم) بھاگاں نال، بھاگاں وچ

بھائیا: (مذ) 1-پتا، باپ 2-وڈا بھرا 3-وڈے رشتے دار لئی عزت لئی بولیا جان والا اکھر 4-متر، ساتھی 5-جیجا

بھائیانی: (لہند،مو) بھائی دے گھر والی، بھابی

بھائیانے: (مذ) بھائیاں دا خاندان

بھائیاں دا بھائی: (صفت) بھائی چارے وچ عزت پاون والا

بھائیوں مٹھا سالا: (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پُتر نالوں جوائی اتے بھرا نالوں سالا ودھیرے پیارا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھائیڑا، (مذ) ویکھو: بھائی

بھایانا: (مذ) (سکھ گرنتھیاں) بھائیاں دا خاندان یاں اوس دا اک بندا

بھ......ب

بھُب: (مو) 1-رون دی اُچی اواز، ڈھاہاں مار کے رون دی اواز 2-شیر دی بھبک

بھباکا: (مذ) ویکھو: بھماکا

بھباکڑا: (مذ) بھماکا، بھبوکا، اگ تے شعلیاں دا اچن چیت بھڑک اُٹھن

بھُباں: (مو) ویکھو: 'بھُب' جیہدی ایہہ جمع اے

بھُباں مار کے رونا، (محا) بہت اُچی اُچی رونا

بھُباں مارنا، (محا) 1-بہت دُکھ نال رونا 2-اُچی اُچی رونا، دھاہاں مارنا

بھُباں نکلنا، (محا) رونا آونا، چیکاں نکلنا، کُرلاونا

بھُباں نہ رُکنا، (محا) رونا روکیا نہ جانا

بھبٹ: (مذ) بھبنٹ، پتنگا، پروانہ، کیڑا

بھبّر: (صفت) 1-گلھڑ دا روگی 2-پھلے ہوئے ڈھڈ والا 3-موٹا

بھبرا: (صفت) ویکھو: بھبر

بھبرو: (مو) موٹی پھلی ہوئی زنانی

بھبری: (مو) لال چلائی، لال یاں کالی سُول

بھبّڑ: (مذ) اک قسم دا گھاہ

بھبڑ: (مذ) وڈا سارا چھالا

بھبڑا: (مذ) ویکھو: بھابڑا

بھبک: (مو،صفت) 1-شیر دی گرج 2-اگ دی اچانک نکلی تیز لاٹ، بھبُوکا 3-بدبُو، سڑانڈھ 4-جوش، گرمی، غصے دا شور 5-پاگل پن 6-ہلکے کُتے دا وڈھیا ہویا 7-بلیا ہویا

بھبک بھبک بلنا، (محا) اگ دیاں لاٹاں اُٹھ اُٹھ بلنا

بھبک کے پینا، (محا) کھان نوں پینا، وڈھن نوں پینا

بھبک مارنا، (محا) بھڑک مارنا، غُصے نال بولنا، گجنا، ونگارنا، للکارنا

بھبکا: (مذ) 1-عرق شراب وغیرہ کڈھن دا اِک آلہ 2- تانبے یاں شیشے دی صُراحی یاں گاگر جو عرق وغیرہ کڈھن سمیں ورتی جاندی ہے 3- ٹین دا ڈبا، دُدھ وغیرہ مِن کے دین والا بھانڈا 4- دھمکی، تڑھی، ڈراوا

بھبکا مارنا، (محا) دھمکی دینا، ڈراوا دینا

بھبکار: (مو) ویکھو: بھبک

بھبکارن: (مصدر) للکارن، ونگارن

بھبکارنا: (فعم) بھبکنا، بھبکاں مارنا، پھوکا رُعب دینا

بھبکانا: (فعم) 1- جوش دوانا 2- غصہ چڑھانا، کھجانا 3- بھونکن دینا

بھبکاں: (مو) بڑھکاں، بہتا رُعب

بھبکاں مارنا، (محا) پھوکا رُعب دینا، بڑھکاں مارنا، ونگی: 'کرن ہیلیو ہیلیو مار بھبکاں، دین دھیریاں تے کِھلی ماریاں نیں' (وا)

بھبکاون/بھبکاونا: (فعم) 1-جوش دیواونا 2-غصہ چڑھاونا، کھجاونا 3-بھونکن دینا

بھبکو: (مذ) ویکھو: بھمکو

بھبکن/بھبکنا: (مصدر) 1- گجنا، بھبکاں مارنا 2- کسے تے ٹُٹ کے پے جانا 3-چھیتی ہی غصہ چڑھ جانا 4-اگ دا بل پینا 5- بھونکنا 6-چھتھا پینا، غصے نال لال پیلا ہونا

بھبکواون: (مصدر) 1- بھڑکواون، بھکواون، غصہ چڑھواون 2- مرچ تمباکو وغیرہ دی بُو اُٹھواون

بھبکھ مَنگا: (مذ) بھیک منگن والا، منگتا، بھکاری، غریب، کنگلا

بھبکھنا: (فل) بھکھنا، گرم، ہونا، گمان کرنا

بھبکی: (مو) 1- گھُرکی، دھمکی، ڈراوا 2- عرق کڈھن والا چھوٹا بھبکا 3-بھبکا دی تصغیر، ٹین دا چھوٹا ڈبا

بھبکی دیون، (محا) دھمکاون، ڈراون

بھبکی مارن، (محا) دھمکی دیون، گھوری وٹن

بھبکی مارنا، (محا) دھمکی دینا

بھبکی وچ آون، (محا) دھمکی وچ آجاون، ڈر جاون

گدڑ بھبکی، (مو) پھوکا دبکا، سکا ڈراوا

بھبکیاں: (مو) ویکھو: 'بھبکی' جیہدی ایہہ جمع اے

بھبکیاں وچ آون، (محا) دھمکیاں وچ آجاون، ڈر جاون

بھبکیون: (مصدر) 1- بھڑکیون، بھلیون 2- مرچ تمباکو وغیرہ دی دھس اُٹھیون

بھُبل: (مو) بلے ہوئے گوہے دی گرم راکھ، تتی سواہ

بھبل بھُوسا: (مذ) گنجھلاں، مشکلاں، مصیبتاں

بھبل بھوسیاں وچ پینا، (محا) گنجھلاں وچ پینا، مشکلاں وچ پیناں، کسے انجانی مصیبتاں وچ پینا

بھُبلاسن: (مصدر) بھلسن، جھلسن، بھُبل وچ بھُنن

بھُبلاکھن: (مصدر) ویکھو: بھُبلاون

بھُبلاکھنا: (فعم) بھُبل وچ کوئی چیز بھُننا

بھُبلاکے: (فم) بھُبل وچ گرم کرکے، سواہ وچ رگڑ کے

بھُبلاون: (مصدر) بھُبلی وچ گرم کرن، سواہ وچ بھُنن

بھُلاونا/ بھبلونا: (فعم) بھُبل وچ گرم کرنا

بھُبلیکھن: (مصدر) ویکھو: بھبلا کھن

بھُبلیکھنا: (فعم) ویکھو: بھبلا کھنا

بھُبناں: (مذ) ویکھو: بھباں مارنا

بھِبنّل: (صفت) 1- بھجیا ہویا، بھج گیا ہویا، بھج جان والا 2- ٹُٹیا ہویا یاں ٹُٹ جان والا

بھبو: (مذ) 1- کیڑے مکوڑے 2- ڈراؤنی شے، فرضی ہوا، فرضی بھوت، عموماً بالاں نوں ڈراون نئی بولدے نیں 3- کن پیڑے، گھنوے، کینڈو 4- بھنگو 5- تاش دی کھیڈ گھڑ ونج وچ حکم دے یکے دا ناں 6- بُجّر

بھبوت: (مو) 1- کسے پوتر تھاں دی سواہ جیہڑی سادھو وغیرہ اپنے جُثے تے مل لیندے نیں، سادھواں دی دھونی دی سواہ، بھبھل، ہندواں وچ مرے ہوئے مردے دی سواہ 2- دولت، سایہ 3- زندگی دے کم کاج، دھندے، بکھیڑے

بھبوت بھسمنا، (محا) جُثے تے کولیاں دی سفید راکھ ملنا

بھبوت رماونا، (محا) سادھو بننا، گوشہ نشین ہونا

بھبوت لاون، (محا) ویکھو: بھبُوت ملن

بھبوت مَلن، (محا) سادھواں یاں فقیراں دا اپنے جُثے اُتے سواہ ملنا

بھبوت مِلن، (محا) فقیری روپ دھارن، بیراگی ہوون، جوگ لین

بھبُّو تارے: (مذ) ویکھو: بھنبر تارے

بھبُّو تارے وکھاونا، (محا) نانی چیتے کراونا

اکھاں اگے بھبُّو تارے نچنا، (محا) کمزور ہونا، ماڑا ہونا

بھبُوترنا: (فل) بھُوترنا

بھبُوتی: (مو) ویکھو: بھبُوت جیھدی ایہہ تصغیر اے

بھبُوتیا: (مذ، صفت) سر تے بھبُوت ملن والا سادھو، فقیر، جوگی

بھبوڑن: (مصدر) پیراں ہیٹھ مدھن، مسلن، پنجیاں نال رولن، نوہندھراں نال کھنوہن یاں کُھرچن

بھبوکا: (مذ) 1- گندی بودا بھبکا، بھبا کا 2- شعلہ، چنگیاڑا، شعلے دی بھڑک

بھبوکا اُٹھن، (محا) 1- رہ رہ کے غصہ آون، ڈھیر غصہ آون 2- تاپ چڑھن 3- شعلے نکلن

بھبوکا بنن، (محا) 1- غصے نال لال ہوون 2- تاپ چڑھن 3- اگ لگن

بھبوکا نکلنا، (محا) 1- بھانبڑ مچنا، لاٹ نکلنا، غُصّے نال سڑنا

بھبوکا ہوون، (محا) ویکھو: بھبوکا بنن

بھبُّوکُتّا: (مذ، صفت) 1- بیری تے بنن والی اک سُنڈی جیہڑی بندے دے بدن اُتے پھر جاوے تے دھپھڑ پے جاندے نیں 2- بھُچر کُتا، جت والا کُتا

بھبُوکن: (مصدر) زیور، گہنا، ٹوماں

بھبُول: (مذ) کمی، نیلوفر دا پھُل

بھبولا: (مذ) اک قسم دی جھاڑی جس دا پھل چھوٹا اتے لال رنگ دا ہوندا ہے، ایس جھاڑی دے پتر دوائی وجہوں ورتے جاندے نیں

بھبُّوں: (مو) بھبُّوڈیاں والاں والی، فرضی ڈین، بھُوت

بھبھ: (مو) 1- ڈھاہاں مار کے رون دی چیک 2- شیر دی گرج

بھبھا: (مذ) گورومکھی حروف تہجی دے 'بھ' اکھر دا تلفظ

بھبھاکا: (مو) ویکھو: بھبھاکھیا

بھبھا کھیا: (مو) کھان دی اِچھا، بھکھ

بھبھڑ: (ج، مذ)1-بیّر، ڈھڈ سینےتوں ہیٹھلے دھڑ دا حصہ 2-پھُلّے ہوئے ڈھڈ والا، ڈھڈل

بھبھڑ: (ہ، مذ) 1- بندیاں دا ہجوم 2- لوکاں دا اکٹھ 3- رولا، کھپ

بھبھک: (ہ،مو) ویکھو: بھبک

بھبھک چڑھاون، (محا) دھمکانا

بھبھک ڈیون، (محا) دھمکیاں دینا

بھبھکا: (مذ) ویکھو: بھبکا

بھبھکا مارنا، (محا) رُعب وکھاونا، دھمکی دینا

بھبھکار: (مو) ویکھو: بھبکار

بھبھکارنا: (فم) للکارنا، ونگارنا

بھبھکاریاں: (مو) بہ توں، بھبھکے، للکار

بھبھکی: (مو) ویکھو: بھبکی

گدڑ بھبھکی، (مو) ویکھو: گدڑ بھبکی

بھبھّل: (مو) تتّی سواہ، راکھ، چُلھے دی کھیہہ، گھٹا، دھدّل

بھبھنا: (لہند، مذ) گھن، بھُنا

بھبھوت: (مذ،صفت) ویکھو: بھبوت

بھبھوٹا: (مذ) پتنگا، بھنبھٹ

بھبھوکا: (ہ، مذ) ویکھو: بھبوکا

بھبھوکا نکلنا، (محا) کسے چیز دا اک دم اگ لگ کے سڑ جانا

بھبھولے: (مذ) اک رُکھ جس نوں ہوکڑی یاں مرگھونے وانگ پھل لگدا اے

بھبھون: (مذ) گھر (اِک کیڑے داناں) گھرنی

بھبھوں: (مذ) کالا بھونڈ، اُڈن والا کیڑا

بھبھیکھن: (مذ) لنکا دے راجے راون دا چھوٹا بھرا

بھبیں: (مو) ویکھو: بھب

بھبیں رونا، (محا) بہت زیادہ اتے اُچی اواز وچ رونا

بھبیں روون، (محا) بہت اُچی آواز نال روون، ارڑاون، ڈھائیں مار کے روون

بھ......پ

بھپا: (مذ) 1-ماں باپ ولوں بچیاں لئی ورتیا جان والا پیار بھریا اکھر 2-چُما 3-پتلے چول، کھچڑی، دلیا

بھپا ہو جاون/بھپا ہوون، (محا) رجھ کے رل جاون، اگو جیہا ہو جاون

بھپّا: (مذ) تتی یاں بودار ہوا دا بُلّا، بھپکارا

بھپال: (مذ) 1- بھوپال، بھارت دے علاقے دی اک مسلمان ریاست 2- دھرتی دا مالک، حاکم، بادشاہ

بھپکّا: (مذ) ویکھو: بھپا

بھپکارا: (مذ) ویکھو: بھپا

بھپکاون: (مصدر) دبکاون، دھمکاون، گھوری نال بُجھ آکھن

بھپکی: (مو) دبکا، دھمکی، گھوری

بھپّو: (مذ) موٹی گلھاں والا

بھپھّا: (مذ) ویکھو: بھپا

بھپھارا: (مذ) 1-روگ دے علاج لئی بھاپ راہیں دتا گیا سیک 2-بھاپ دین دا عمل 3-بھاپ اشنان، Steambath

بھپھن: (مو) پلکاں دے وال، جھمنی، پسمن وال

بھپھنی: (مو) ویکھو: بھپھن

بھپی: (مذ) چُمی، بوسہ، مِٹھی، پپی

بھپے: (صفت) موٹیاں گلھاں والی

بھ......ت

بھت: (مذ) 1-اُبلے ہوئے چول، چولاں وانگ رِنھیا ہویا تے ملی ہوئی کوئی ہور شے 2- گُڑ والا دلیا 3-بہیاں روٹیاں دا گُڑ پا کے رِنھیا چورا

بھت کھانا، (مذ،صفت) چول کھان والا، چول کھان دا شوقین

بھت کھاون، (محا) عیش اُڈانا

بھت گھاٹا (گاڑھا) تھیونا، (محا) مطلب حاصل ہونا

پشوری (سُلفئی، پہاڑی) یار کسے دے، بھت کھا کے کھسکے، (اکھا) جدوں کسے نوں مطلبی دسنا ہووے تاں کہندے نیں

رکھ دیہہ، کھاہ کھیہہ، ڈولھ رت، کھا بھت (اکھا) جدوں دسنا ہووے کہ محنت کرنا چنگا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھت: (حرفِ تشبیہ) وانگوں، ورگا، مانند

بھت بن ونجن، (محا) فائدے نقصان دی پرواہ نہ کرن

بھت پچھوں قرآن چاون، (محا) معمولی فائدے لئی وڈا نقصان کرن

بھت پچھوں مُچھیاں مناون، (محا) ویکھو: بھت پچھوں مُچھیاں مناون

بھت پچھوں مُچھیاں مناون، (محا) معمولی جیہے فائدے دی خاطر اپنی عزت دا دھیان نہ کرن

بھت ڈیون، (محا) پٹی پڑھاون

بھت ساڑن، (محا) نقصان کرنا، ستیاناس کرنا

بھت کڈھن، (محا) دیوار کھچنا، فاصلے پیدا کرنا

بھت گھاٹا کرن، (محا) اپنا اُلو سِدھا کرنا

بھت وچ مونہہ ڈاہون، (محا) حرص نال کھاون

بھت: (مذ) 1-دروازہ، بوہا، کواڑ 2- بھیت دی تخفیف

بھت پسماں، (مو) دروازے دی بنی، ونگی: 'شیش محل سنہری سارا چھت بوہا بھت پسماں'

بھت بھت: (مذ) پلپلا، پولا

بھت بھت کرن، (محا) پل پل کرن

بھت بھت ہوون، (محا) پل پل ہوون

بھتا: (فم) بھانت نال، ڈھنگ نال

بھتا: (مذ) 1- دن چڑھے دوپہر دا کھانا 2- واہی واناں نوں کھیتاں وچ اپڑایا جان والا کھانا 3- سرکار ولوں لگا ہویا خرچہ، الاؤنس 4- اُبالویں چاول، ٹکر، روٹی، کھانا 5- طلب توں علاوہ ملازماں نوں دتی جان والی وادھو رقم، الاؤنس

بھتا ڈھونا، (محا) زنانی دا لوڑوں ودھ مجبوری وچ باہر کم کرنا

بھتا ویلا، (مذ) دوپہر دا کھانا

سپشل بھتا، (مذ) طلب توں علاوہ کسے خاص کم دے کرن وجھوں دتی جان والی وادھو رقم

سفر بھتا، (مذ) کسے وی ملازم نوں باہر جان سے مالک ولوں باہر جان دا خرچ کرن لئی دتی جان والی رقم، راہ خرچ، T.A

مہنگائی بھتا، (مذ) کسے وی ملازم نوں مہنگائی کر کے طلب توں علاوہ دتی جان والی رقم، D.A

بھتا: (مذ) 1- کپڑے وچ لپیٹن دا عمل 2- کپڑے پاون دی حالت

بھتا: (مذ) ویکھو: بھت

بِھتا: (صفت) ویکھو: بھانتا

بھتار: (مذ) 1-پالن والا 2-پتی، خاوند، کھسم، ونگی: 'رخصت دیکے یار بھتار تائیں، سیداں رانجھے دے نال لڑاونا ای' (وا)

اکھ دُکھے بھتار دی لال دِسے اکھ نار دی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پتی دی تکلیف دا بُہتا دُکھ پتنی نوں ہوندا ہے تاں کہندے نیں

جیسا دیہہ ویسا کھائے، پُت بھتار دے اگے آئے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جیہو جیہا کوئی کرے اوس نوں اوہو جیہا پھل ملدا ہے تاں کہندے نیں

بھُتار: (مذ) دھرتی دا مالک، زمیندار

بھُتاری: (مو) 1-یار، بیلپا، سجنائی، دوستی 2- بھوئیں دی ملکیت

بھُتان/بھتاں: (مذ، صفت) 1-انجان، ناواقف 2-جھلا

جٹ بھُتان، (مذ) بُدھو، جھلا، سِدھرا

بھُتاون: (فعم) جانور نوں مارن دا ارادہ کرنا

بھتتر: (مذ) چھوٹا تتر، جنگلی ککڑ

بھتر: (صفت) بہت زیادہ ڈریا ہویا

بھتراونا: (فعم) مستاونا، خرمستی وچ لیاونا

بھترس: (لہند، مو) خاوند یاں بیوی دی چاچی، پتیہس

بھتروا: (لہند، مذ) خاوند یاں بیوی دا چاچا

بھتری: (مو) بھرا دی دھی، بھتیجی

بھتریا: (مذ) بھرا دا پُتر، بھتیجا

چاچا چور بھتریا قاضی، (محا) اپنا ہی آدمی کیہ انصاف کرے گا

بھُتریا ہویا: (صفت) خرمستیا ہویا

بھتریجو نونہہ: (مذ) ویکھو: بھتریوں نونہہ

بھتریجی: (ج،مو) ویکھو: بھتری

بھتریو جوائی: (مذ) بھتری دا خاوند

بھتریوں جوائی: (مذ) ویکھو: بھتریو جوائی

بھتریوں نونہہ: (مذ) بھتیجے دی ووہٹی

بھترئی: (مو) بھرا دی دھی، بھتیجی

بھترا اچھلا: (مذ، صفت) گنڈلیا سپ، جو بہت زہریلا ہوندا ہے، جلیبی سپ، کوڈیاں والا زہریلا سپ

بھتکرا: (مذ) بِتا، پھل

بھتکل: (مو) پیلے پھُلاں والی اک بوٹی

بھتکول: (مذ) ویکھو: بھتلوک

بھتل: (مذ) اِک بوٹا جیہڑا ٹھنڈے پن دی خاصیت رکھدا اے

بھتلوک: (مذ) گھمسان، بھڑتھو

بِھتنی: (مو) بھیت، وِرل

بھتو: (مو) ٹھیکری دے گول ڈکڑے، ونگی: 'شہرت روون پھکناں وچ روغن بھتو بیاج' (حافظ)

بھتو کھانا: (مذ) 1-ڈر جانا، ڈر، دھڑکو، خوف، دہشت 2- دنیا جہان

بھتو گسن: (محا) جھوٹیاں گلاں کرنا

بھتھا: (مذ) چم وغیرہ دا بنیا اوہ تھیلا جس وچ تیر رکھے جاندے نیں، ترکش

بھتھا بردار، (مذ) جیہدے کول بھتھا ہوندا ہے، تیر انداز

بھتھرول: (مذ) گھمسان، بھڑتھو

بھتھرول پینا، (محا) بھڑتھو پینا

بھتھورُو: (مذ) ویکھو: بھتھوڑا

بھتھونا: (صفت) پاگل

بھتی: (فم) بھانت، طرحاں

بھتی: (مو) 1- کوڑے وٹے دی روٹی، مرگ والیاں نوں ساکاں ولوں دِتی گئی روٹی 2- زمینداراں ولوں کمیاں نوں دتے گئے دانے، ونگی: 'ہُن شریکاں دے گھر دی بھتی چھک' (پریم گرنتھ)

بھتی: (س، مذ+مو) 1- پرندیاں نوں پھساون لئی کھلاریا دانہ چوگا وغیرہ 2- دھوکھا، فریب، چھل، چال، ونگی: 'اک بار کے میں چُپ دھار لیتی، قابو آوندی نہیں ہے کسے بھتی' (ویر سنگھ)

بھتی پڑھاونا، (محا) پُٹھے رستے پاونا

بھتی دینا، (محا) ویکھو: بھتی مارنا

بھتی ڈے ونجن، (محا) دھوکا دے جانا

بھتی سُٹنا، (محا) لالچ دینا، بھرماونا، پرندیاں وغیرہ نوں پھساون لئی چوگا پاونا

بھتی مارنا، (محا) دھوکھا دینا

بھتی: (مو) چھوٹا دروازہ، باری، کھڑکی

بھتے ویلا: (مذ) دُوپہر ویلا، دوپہر دے کھانے دا ویلا

بھتے ہار: (فم) بھتا لے جان والا

بھتے ہارا: (مذ) بھت کھان والا

بھتے ہاری: (مو) بھتا لے جان والی زنانی

بھتے ہارے: (فم) دوپہر ویلا، ونگی: 'آکھ دمودر کھیڑے آئے جان ہُن بھتے ہارے' (دمو)

بھتیا: (مذ) ویکھو: بھتریا

بھتیار: (مذ) بھتا لے جان والا آدمی

بھتیارا: (مذ) ویکھو: بھتیار

بھتیج: (مذ) ویکھو: بھتریا

بھتیج بناونا، (محا) 1- بے عزتی کرنا 2- نیواں وکھاونا

بھتیج بہو، (مو) بھتریئے (بھتیجے) دی ووہٹی

بھتیج جوائی، (مو) بھتری (بھتیجی) دا گھر والا

بھتیج نونہہ، (مو) ویکھو: بھتیج بہو

بھتیجا: (مذ) بھرا دا پُتر، بھتریا

چاچا چور بھتیجا سادھو، (اکھا) جدوں اکو گھر وچ اک تاں شریف ہووے تے دوسرا خرابی تے تُلیا رہے تاں کہندے نیں

چاچا چور بھتیجا (بھتریا) قاضی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اپنے ہی چوری کرن والے اتے اپنے ای فیصلہ کرن والے نیں تاں کہندے نیں

کدے چاچے دیاں کدے بھتیجے (بھتریے) دیاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر اک نوں اپنی واری بھکتاونی پیندی ہے تاں کہندے نیں

بھتیجی: (مو) بھرا دی دھی، بھتری

بھتیر: (مذ، صفت) مُکھ رسویا، بھتے ہار، روٹی والا

بھتیری: (مو) ویکھو: جھنمنی

بھتیری بھنواون، (محا) چکرا دینا، کسے دی مت مار دینا، ایسی تیسی کرنا

بھتیہ: (مو) ویکھو: بھتری

بھ......ٹ

بھٹ: (مذ) 1- ریتے دا ٹیلہ 2- (مو) چھوت

بھٹ آون، (محا) بھٹیا جانا، ناپاک ہو جانا

بھٹ تھی لگن، (محا) چمبڑ جانا

بھٹ: (مذ) ویکھو: بھَٹھ

بھٹ جھوکنا، (محا) ویکھو: بھَٹھ جھوکنا

چنا بھُڑکو تے بھٹ ڈھاؤ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ چھوٹا آدمی پورا زور لا کے وی امیر نوں نقصان نہیں پہنچا سکدا، اوودوں کہندے نیں

بھٹ: (مذ) 1-راج دربار وچ راجے دا اتے یودھیاں داجَس گاون والاآدمی 2-بخشیش لین واسطے لوکاں دے گُن گاون والے، اک ذات اتے اوس دا منکھ، ڈھاڈھی 3-براہمناں دی اک ذات 4-وِدوان 5-جیہناں بھگتاں نے پہلے پنجاں ست گُرواں دی مُہماں وچ سوہتے لکھے نیں اوہناں وچوں کوئی اک بھگت

جے سر بھجے سون دا، بھادروں بھجے پتھ، بھٹ کہے سُن بھٹنی، سما نہ لگے ہتھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون دے مُڈھ وچ معمولی مینہہ پے جاوے اتے پھیر بھادروں دے اخیروچ پے جاوے تاں فصل گھٹ ہی ہوندی ہے تاں کہندے نیں

جے سر بھجے سون دا، بھادروں تہایا جائے، بھٹ کہے سُن بھٹنی، چلیاں نیر وگائے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون مہینے دے شروع وچ مینہہ پے جاوے اتے بھادروں وچ اُکا ہی نہ پووے تاں پانی دی بہت تھُڑ ہو جاندی ہے تاں کہندے نیں

ساون لوڑے میگھلا، بھادوں لوڑے دُھپ، بھٹ لوڑے بولنا، سادھ لوڑے چُپ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر آدمی دی خواہش اوس دی لوڑ موجب ہوندی ہے تاں کہندے نیں

گیت سوہے بھٹ نوں کھیتی سوہے جٹ نوں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر آدمی لئی اوس دا خاندانی پیشہ ہی ہے تاں کہندے نیں

بھِٹ: (مو) 1-بھِٹن دا عمل، چھوہ، چھُہہ 2-چھوہن نال ہوئی ناپاکی، چھوت چھات

بھِٹ تھیون، (محا) گواچ جانا، غائب ہونا

بھِٹ منّنا، (محا) چھوت چھات تے یقین رکھنا

بھَٹ: (س، مذ) سپاہی، جنگ باز، کرائے دابندہ

بھِٹا: (صفت) 1- بھٹیا ہویا 2- باہمناں دی اک اِل، گاؤن والا بندہ

بھِٹا: (مذ) اک قسم دی مٹی جس نوں پانی وچ گھول کے سَول دے بچے سیاہی وجھوں ورتدے نیں

بھِٹا: (مذ) ویکھو: بھِکا

بھِٹا بجھنا، (محا) ویکھو: بھِٹا جمنا

بھِٹا بناونا، (محا) ویکھو: بھِٹا بنھنا

بھِٹا بنھنا، (محا) برجماونا، بھِکا جماونا

بھِٹا جمنا، (محا) برجھنا، بھِکا بجھنا

بھٹا: (مذ) سِٹا، چھلی

بھٹاچاریہ: (مذ) 1-بنگالی براہمناں دا اک گوتر 2-پنڈت، وِدوان

بھٹانا: (فعم) ویکھو: بھِٹاونا

بھٹانن: (مصدر) ناپاک کرنا

بھٹانی: (مو) ویکھو: بھٹیانی

بھٹاں دے سوَییے: (مذ) اوہ بانی جیہڑی گرنتھ صاحب وچ ایس ناں دے ہیٹھ درج اے

بھٹاون: (مصدر) ویکھو: بھٹاونا

بھٹاونا: (فعم) چھوت نال ناپاک کر دینا

بُھٹاونا: (فل) دھوکھے وچ آونا، دھوکھا کھانا

بھٹائی: (مو) بھٹن دا کم، چھوت چھات، چھوہ
بھُٹائی: (مو) جھانسے وچ آون دا عمل، دھوکھا، خوشامد، چالبازی
بھُٹائی کھانی، (محا) دھوکھے وچ پھسنا، جھانسے وچ آونا
بھٹرا: (مذ) بھکھڑا، اک کنڈیالی بوٹی جو دوائی دے طور تے ورتی جاندی اے
اُٹھ، جویں، بھٹرا، چوتھا گاڑی بان، چارے مینہہ نہ منگدے بھاویں اُجڑ جائے جہان، (اکھا) جدوں مطلب ظاہر کرنا ہووے تاں کہندے نیں
بھٹڑ: (صفت) بھِٹیا ہویا، اپوتر، پلیت، ناپاک
بھٹک: (مو) بھٹکن دا عمل
بھٹک جانا، (محا) 1-راہ بھُل جانا 2- بھرم وچ پینا
بھٹکا: (مذ) ویکھو: بھٹکی
بھٹکاونا: (فم) 1-پُٹھے راہ پاونا، کُراہے پاونا 2- چھل کرنا، دھوکھا دینا 3-ترساونا 4- بھجاوَنا 5-حیران کرنا
بھٹکاؤ: (مذ) 1- راہ بھُل جانا 2- کھٹکا 3- شک
بھٹکٹیا: (مو) اِک کنڈیاں والی گھاہ
بھٹکدا: (صفت) 1- بھٹکن والا 2 - جاہیوان
بھٹکدے پھرنا: (محا) ایدھر اودھر اوارہ پھرنا، ٹکراں ماردے پھرنا
بھٹکن: (مو) راہوں کُراہے پین دا عمل
بھٹکن لگنا، (محا) بے چین رہنا، لابھ ودھنا
بھٹکنا: (فل) 1-رستہ بھُل جانا، کُراہے پے جانا 2- بھوندے پھرنا (مو) 3- بھٹکن، بھٹک 4- لوبھ لالچ، اِچھیا
بھٹکنا لگنا، (محا) 1-بے چین رہنا 2- خواہش ہونا
اٹکے گا سو بھٹکے گا، چلے گا سو ولے گا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ زندگی دا راز چلدے رہن وچ ہی ہے اتے اٹکے رہن وچ موت ہے تاں کہندے نیں
جی (من) بھٹکنا، (محا) 1-دل نوں کسے چیز دی خواہش ہونا 2- طبیعت نوں چین نہ آونا 3- خیال ایدھر اُدھر ہونا
روح بھٹکنا، (محا) موئے بندے دا کسے خواہش کر کے بھوت پریت بن کے بھٹکدے پھرنا
بھٹکی: (مو) 1- بھٹکنا 2- فکر 3- چاہ 4- سنسا، ڈر
بھٹکی لگانا، (محا) 1- من بھٹکنا 2- کدھرے وی دل نہ لگنا
بھٹکیلا: (صفت) بھٹکاون والا
بھِٹن / بھِٹنا: (مصدر) 1 - تباہ ہوون، برباد ہوون، خراب ہوون 2- چھوت نال ناپاک ہونا 3- نیڑے ہونا، ملنا
نیڑے نہ بھٹنا، (محا) نیڑے نہ جانا، بہت چھوت چھات کرنا
بھُٹنا: (صفت) بُھجیا ہویا
بھِٹنہار: (صفت) ویکھو: بھٹیار
بھٹنی: (مو) 1- بھٹ ذات دی عورت 2- بھٹ دی ووہٹی، بھٹیانی
بھٹورا: (مذ) 1- خمیرے آٹے دی اک قسم دی تلی ہوئی روٹی، پٹھورا 2- ماش دی دال پا کے بنائی روٹی
بھٹورُو: (مذ) ویکھو: بھٹھورا
بھٹوہر: (مو) چُلھے دی ادھ سڑی مٹی جو لال ہو جاندی ہے
بھٹوہرا: (مذ) ویکھو: بھٹورا
بھٹّھ: (مذ) 1- خواب 2- نظر دا دھوکا، سراب
بھٹھ: (مذ) 1 -دانے بھُنن والی وڈی بھٹھی 2- تندور، وڈا چُلھا 3- سڑدی بلدی گرم ریتلی تھاں 4- آوا، بھٹھا 5- گرم تھاں توں اُٹھن والی ہواڑ، لو، اک قسم دی گالھ یاں بد دعا

بھٹھ پئے اوہ سونا جیہڑا کناں نوں کھاوے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کوئی چیز کنی وی قیمتی کیوں نہ ہووے پر جے اوہ نقصان دین والی ہے تاں اوس دا کوئی فائدہ نہیں، تاں کہندے نیں

بھٹھ پیا دتا، جیہڑا ساڑے پتا، (اکھا) جدوں کُجھ دے کے مہنا ماریا جاوے تاں کہندے نیں

بھٹھ پیا گہنا جیہڑا کن پھاڑے، (اکھا) ویکھو: بھٹھ پئے اوہ سونا جیہڑا کناں نوں کھاوے

بھٹھ پینا، (محا) 1-سڑنا، برباد ہونا، ونگی: 'بھٹھ پیا تیرا نج جمنائی' (فضل شاہ) 2-ناس ہونا، نہ رہنا،

بھٹھ جھکا، (مذ) بھٹھ (بھٹھی) وچ بالن پاون والا

بھٹھ جھوکنا، (محا) 1-مندا کم کرنا 2- تکلیف وچ پینا، ونگی: 'سُلیمان بھی جیہے پیغمبراں نوں تختوں سُٹ کے بھٹھ جھکایا ای' (ہاشم رچناولی)

بھٹھ رناں دی دوستی کُھری جیہناں دی ست، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ زنانیاں عام کرکے اعتبار دے قابل نہیں ہوندیاں تاں کہندے نیں

بھٹھ کھیڑیاں دے طول وہانے مینوں بھاندی رانجھنے نوں لوہی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جتھے پریم ہووے اوتھوں دا دُکھ وی سُکھ جاپدا ہے اودوں کہندے نیں

بھٹھ وِچ پینا، (محا) 1-بہت مصیبت وچ ہونا 2-تباہ ہو جانا

بھٹھ وے جوبن تینڈی یاری، وِداع نہ کیتو ای جُلدی واری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جوانی تھوڑے دن ہی رہندی ہے تاں کہندے نیں

بھیڈاں سٹھ، ہور پئیاں بھٹھ، (اکھا) جدوں بھیڈاں وغیرہ دا مقرر تعداد وچ ہی رکھن دا فائدہ دسنا ہووے تاں کہندے نیں

پنج بھٹھ تاپ (بخار) چڑھنا، (محا) بہت تیز بخار ہونا

نونہہ کانی دھی گنجی، کھوہ تے وِنگی لٹھ، گئو راہ سیتی کھیتری، چارے پئیاں بھٹھ، (اکھا) جدوں اُتے دسے چونہاں وچوں کسے اک نوں نندنا ہووے تاں کہندے نیں

بھٹّھا: (مذ) 1-اٹاں پکاون دا پجاوا، وڈا آوا 2-وڈی بھٹھی، تندور 3-بینگن، بتاؤں

بھٹھا بٹھاونا، (محا) 1-بہت نقصان پُچاونا 2-تباہ کر دینا، برباد کر دینا

بھٹھا بیٹھ جانا، (محا) تباہ ہو جانا، برباد ہو جانا

بھٹھا بیٹھنا، (محا) 1-نقصان ہونا، برباد ہونا

بھُٹھا: (مذ) اک قسم دا سُکا گھاہ

بھٹھاری: (مو) ویکھو: بھٹھیاری

بھٹھانے / بھٹھیانے: (مذ) اوہ تُوئے جتھوں مٹی پُٹ کے لیاوندے نیں، کھتان

بھٹھورا: (مذ) 1-خمیرے میدے دی اک قسم دی روٹی 2-پیٹھی والی پوڑی

بھٹھوہڑو: (مذ) ویکھو: بھٹھورا

بھٹھی: (مو) 1-دانے بھُنن دا اک قسم دا تنور 2-حلوائی، کلال، لوہار وغیرہ دی وڈی چُلھ 3-آوی 4-اوہ تھاں جتھے نیل سُکایا جاندا ہے 5-جتھے شراب بنائی جاندی اے

بھٹھی بھرن، (محا) نیل نوں سُکاون لئی باہر کھلیرنا

بھٹھی چاڑھنا، (محا) دھوبی دا کپڑا دھون لئی کپڑیاں نوں مسالے وچ پا کے اُبلن لئی رکھنا

بھٹھی وانگ تپنا، (محا) 1-بہت گرم ہونا 2- گرمی ہونا
پنڈا بھٹھی وانگ تپنا، (محا) بہت بخار ہونا
چُونے دی بھٹھی، (مو) اوہ بھٹھی جس وچ چونے دے پتھریاں گھونگھیاں نوں بھسم کر کے چُونا تیار کیتا جاندا ہے
بھٹھے پکوڑے، (محا) بینگن دے پکوڑے، ونگی: وڑے کرارے بھٹھے پکوڑے پاپڑ اے بنجورے' (سیف)
بھٹھے دی اٹ وانگ دُگنا، (محا) 1-غصے وچ لال ہونا 2- جلال ٹپکنا
بھٹھیار: (مذ) ویکھو: بھٹھیارا
بھٹھیار پُنا، (مذ) بھٹیارے دا کم، بھڑبھونجے دا کم
بھٹھیار خانہ، (مذ) 1-بھڑبھونجے دی ہٹی، مہرے دی ہٹی 2-سراں 3- تندور
بھٹھیارا: (مذ) 1-بھٹھ تے دانے بھُنن والا، بھڑبھونجا، مہرا 2-مسافراں توں پیسے لے کے رہن لئی تھاں دین، دال اتے روٹی کھواون والا آدمی
بھٹھیارن: (مو) 1-بھٹھیارے دی ووہٹی، بھڑبھونجن 2- بھٹیارے دی کُڑی
بھٹھیاری: (مو) 1-بھٹھیارن 2-دانے بھُنن والی بھٹھی 3-بھُنے ہوئے دانے ویچن والے دی ہٹی
چھکا ناں بُہری کاہدی بھٹھیاری، (اکھا) جدوں کسے کاریگر کول کم دا لوڑیندا سامان نہ ہووے تاں کہندے نیں
ماں بھٹھیاری پُتر آکڑ خان، (اکھا) جدوں کوئی پھوکی شیخی مارے تاں کہندے نیں
بھٹھیالا: (مذ) 1-بھڑبھونجے دی دُکان 2-دانے بھُنن والی بھٹھی
بھٹھیالی: (مو) ویکھو: بھٹھیالا
بھٹی: (مو) 1- بھٹھی دی وگڑی املا 2- راجپوتاں دی اک اَل
بھِٹی: (مو) اوہ زنانی جس نوں کپڑے آئے ہون (ایہہ اوہناں دناں وچ بھِٹی سمجھی جاندی ہے)
بھٹیار: (صفت) بھِٹی ہوئی، بھِٹ چکی
بھٹیارا: (مذ) ویکھو: بھٹھیارا
بھٹیاری: (مو) ویکھو: بھٹھیاری
بھٹیانی: (مو) 1- بھٹ ذات دی زنانی 2- بھٹ دی ووہٹی
بھٹیاں: (مذ، صفت) ویکھو: 'بھٹ' جیہدی ایہہ جمع اے، ونگی: 'اج بھٹیاں نال نچ'
بھٹیٹا: (مذ) 1- بھٹ دا پُتر 2- بھٹ، ذات دا کوئی مُنکھ (طنزاً)
بھٹیڑ: (مذ) 1-اک قسم دا تتر 2-بَن تتر
بھٹیٹی: (مو) 1- بھٹ دی بیٹی 2- بھٹ جاتی دی کوئی عورت (طنزاً)

بھ......ج

بھج: (فعمر) بھجن توں فعل امر 1-دوڑ، نس 2- محنت کر
بھج بھج پینا، (محا) 1-وڈھ وڈھ پینا، کھان نوں پینا 2- من پسند چیز نوں بہت چھیتی لین دی کوشش کرنا
بھج ٹُٹ، (مو) 1-ٹُٹن دا عمل 2- نقصان
بھج جانا، (محا) 1-دوڑ جانا، کھسک جانا 2- گاں مجھ دا دودھ دینو ہٹ جانا 3- ساتھ نہ دینا 4- پِٹھ وکھاونا
بھج دوڑ، (مو) 1- نس بھج، بھج نٹھ 2- کوشش، اُپرالا، جتن
بھج دُھرک کرن، (محا) دوڑ بھج کرنا، محنت کرنا
بھج کھاون، (محا) 1-دل پینا، بھن پینا 2- کُنڈل پینا

بھج کھڑے ہونا، (محا) کھسک جانا

بھج کے پینا، (محا) کھان نوں پینا، کھروا بولنا

بھج نٹھ، (مو) ویکھو: بھج دوڑ

بھج نکلنا، (محا) 1-جان بچا جانا 2-دوڑ جانا

دوڑ (نٹھ) بھج داکم، (مذ) باہرلا کم

کھا کے جایئے سوں تے مار کے جایئے بھج، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ودھیکی کر کے کھسکنا ہی چنگا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

گدڑ تے چور بھجدیاں لاہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ گدڑ تے چورلئی نس جانا ہی فائدے مند ہوندا ہے تاں کہندے نیں

گدڑ دی موت آوندی اے تاں شہر ول بھجدا ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڑے دناں وچ مت ماری جاندی ہے اتے اُلٹے کم کرن لگ پیندا ہے تاں کہندے نیں

لڑدیاں (نٹھدیاں) دے پچھے، بھجدیاں دے اگے، (اکھا) جدوں کسے ڈرپوک بارے گل کرنی ہووے تاں کہندے نیں

نس بھج، (مو) بھج نٹھ، بھج دوڑ

بھج: (مو) رواج، ٹُٹ جانا

بھج جانا، (فل) ٹُٹ جانا، ٹوٹے ہو جانا

بُھج: (فعمر) بُھجن مصدرتوں امر

بُھج کے سواہ ہونا، (محا) ویکھو: بُھج کے کباب ہونا

بُھج کے کباب ہونا، (محا) 1-سڑبل جانا، بہت غصہ چڑھنا 2-بہت زیادہ دُکھی ہونا

سڑبُھج جانا، (محا) سڑبل جانا، بہت غصہ چڑھنا

بُھج: (مو) 1-بُھجا، بانہہ 2-حمایتی، مِتر 3-سہارا 4-دو دی تعداد دا سمجھاون والا اکھر

چتر بُھج، (مو) چار بانہواں والی شکل، چوکور (شکل)

بھجا: (فعمر) بھجاون مصدرتوں امر

بھجا بھجا مارنا، (محا) 1-ارام نہ لین دینا 2-بہت بھجائی کراونا

بھجا دینا، (محا) 1-ہرا دینا، بھانج دینا 2-کھسکا دینا

بُھجا: (مو) 1-بانہہ، بازو، بُھج 2-(صفت) کسے شکل دا کوئی پاسا، مددگار، حمایتی، مِتر

بھجاکل: (صفت) بھجن والا، دوڑن والا

بھجاون: (مصدر) نساون، دوڑاون، دور کرن

بھجاونا: (متعدی المتعدی) بھیجن دا کم کراونا، بھجواونا، وَنگی: 'رضاءِ خُدائی نہ ٹلے ہرگز لکھ تُرت بھجایا ای' (وا)

بھجاونا: (فعم) بھیونا، تر کرنا

بھجائی: (مو) بھرجائی، بھابی

بھجبل: (مذ) بانہواں دا زور، بانہواں والا

بُھجبند: (مذ) بازوبند، بہٹا

بھجدے چور دی لنگوٹی بھلی: (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جو کجھ مل جاوے اوسے نوں ہی کافی سمجھ لین چنگا ہے تاں کہندے نیں

بھجدیاں نوں واہن (برابر) اکو جیہے: (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مقابلے وچ ہر اک نئی اکوجیہے حالات ہوندے نیں تاں کہندے نیں

بھجڑ: (صفت) 1-بھج جان والا 2-ڈرپوک 3-نساونا، نٹھاونا

بھجڑ: (صفت) مینہہ نال بھجیا (اناج)

بھجس: (مذ، صفت) بھجن توں بھجس، بھجن والا، مغرور، بھگوڑا

بھجک: (صفت) توڑن والا، بھنن والا
بھجن: (مذ) دوڑن نسن
بھجن نوں راہ نہ ملنا، (محا) 1-اوکڑ وچ پھسنا 2- گھر وچ آ جانا
3-تتر ہو جانا
بھجن: (مصدر) ٹٹن، تڑکن
بھجن: (سن، مذ) 1-بُتاں دی تعریف لئی گایا جان والا گیت، بھگتی، بندگی، سمرن 2 ۔ پوجا 3- جپ 4- ہندوواں دا کوئی مذہبی گیت
بھجن بندگی، (مو) بھگتی، پوجا پاٹ
بھجن سمرن، (مذ) ویکھو بھجن بندگی
بھجن منڈلی، (مو) کیرتنی جتھا، گورو گرنتھ صاحب نوں گاون والا جتھا
بھجن وان، (صفت) بھجن کرن والا
بُھجن: (مصدر) 1-بھنن، غصے نال گرم ہوون 2- پکنا، بھنیا ہونا
بھجنا: (فل) دوڑنا، نسنا
اگ لا کے پانی نوں بھجنا، (اکھا) جان بُجھ کے جھگڑا پواونا اتے پھیر اوس نوں جھوٹھ مُوٹھ مناون دا جتن کرنا
ہتھ دا چھڈ کے اُڈیاں مگر بھجنا، (محا) بہت زیادہ لالچ کرنا
بھجنا: (فل) ٹٹنا، ٹوٹے ٹوٹے ہو جانا
آکڑ بھجنا، (محا) شیخی نہ رہنا، گھمنڈ نہ رہنا
بانہواں بھجنا، (محا) کسے ہمدردی یاں بھرا دا مر جانا
پہاڑ نال سِر لائیاں ہی سر بھجدا اے، (اکھا) ڈاڈھے نال ٹکر لین والے دا ہمیشہ ہی نقصان ہوندا اے
کنڈ بھجنا، (محا) مُکھ ڈھلی ہونا، مار کھا کے بہہ جانا، کھنب پٹے جانا

کاٹھی تے کاٹھی مرتیجے، آخر بھج پیند، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جتن کردیاں کردیاں کامیابی مل ہی جاندی اے تاں کہندے نیں
گھاگا بھجنا، (محا) بھیت کُھل جانا، وگی کسیں نوں اوحد بھجنا۔
اک دن نی گھاگا بھجنا، (شریف کنجاہی)
ہڈ گوڈے بھجنا، (محا) ستاں لگنا
بھجنا: (فل) 1- گلا ہونا، تر ہونا 2- پسیجنا، رتجنا
پریم وچ بھجنا، (محا) پیار کرنا، محبت وچ ڈُبے ہونا
بُھجنا: (فل) 1- بھٹھی وچ تلیا جانا، بھُبل یاں اگ اُتے تپنا 2- غصہ چڑھنا
جے دن ہون سولڑے، بُھجے اُگن موٹھ، (اکھا) جدوں کسے دے بہت ہی خوش قسمت ہون بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں
دُکھاں دی بھٹھی وچ بُھجنا، (محا) بے حد مصیبت وچ گھرنا
بُھجنگ: (مذ) سپ، ناگ
بُھجنگ پریات، (مذ) اک چھند دا ناں
بُھجنگما: (مو) یوگیاں دے مت موجب اک تصوراتی عورت
بُھجنگن: (مو) بُھجنگی دا مؤنث روپ
بُھجنگی: (مو) سپنی
بُھجنگی: (مذ) پُتر، منڈا
بھجنوں: (مو) 1- بھجن کرن والی زنانی 2- بھجنیک عورت
بھجنی: (مذ) 1- بھجن توں، دوڑن، نسن، ٹٹن، تڑکن 2- بھجن کرن والا یاں والی
بھجنی: (مو) بھجن توں، گلی ہونا، بھجی ہونا

بھچھ: (مذ) 1-اوہ چیز جس دا کھانا ٹھیک سمجھیا جاوے، چُپ رہنا 2- پھڑ لینا 3- گُراہے پاونا 4- ورغلاون
بھچھ ابھچھ، (صفت) کھان پین دی ہر چنگی مندی (چیز)، بھکھ ابھکھ
بھچھا: (مو) ویکھو: بھچھیا
بھچھا بھچھ، (صفت) ویکھو: بھچھ ابھچھ
بھچھانا: (فعم) بھڑکاونا
بھچھایا: (مذ) 1- بھچھان توں بھچھایا 2- چھکاویا، کھوایا
بھچھک: (صفت) کھان والا
بھچھک: (مذ) ویکھو: بھکھک
بھچھنا: (فل) چھکنا، کھانا، ونگی: 'سہتی ماندری پھن دا ناگ بھچھیا، دند مار کے خون اُلٹیونیں' (وارث)
بھچھنا: (فعم) برڑاونا
بھچھنا: (مذ) نگونا
بھچھی: (مذ) ویکھو: 'بھچھیا' جیہدی ایہہ تصغیر اے
بھچھے: (مذ) بھچھیا وچ منگے ہوئے بال ونگی: 'دوہاں نوں رب بیٹے دتے آئے نی دب بھچھے'
بھچھیا: (مذ) بھکھ، خیر، اک قسم دی آتش بازی جو کہ بانس وچ بارود بھر کے بنائی جاندی اے۔ جس وچوں رنگ برنگی روشنی نکلدی اے
بھچھیا پاونا، (محا) خیرات دینا
بھچھے: (پو، مذ) بٹن، بچ بٹن
بھچیا: (مذ) اک طرحاں دی آتش بازی جو کہ وانس وچ بارود بھر کے بناندے نیں، جیہدے وچوں رنگ برنگی روشنی نکلدی اے
بھچیڑنا: (فم) ویکھو: جھپیڑنا

بھ......خ

بھخ: (مو) ویکھو: بھکھ
بھخا: (مذ) ویکھو: بھکھا
بھخنا: (مذ) ویکھو: بھکھنا

بھ......د

بھدّ: (مذ) دراڑ، درز، شگاف، تریڑ
بھد: (صوت) 1- کسے شے دے ریت یاں کسے نرم شے تے ڈگن دی آواز 2- ذلت، بدنامی
بھد بھد، (صوت) 1- موٹے بندے یاں بُجّ دے ترن دی اواز 2- ریت یاں مٹی گھٹے تے کسے شے دی اُگن دی اواز
بھدا: (صفت) بھیڑا، کوجھا، کڈھبا، بے وقوف، مورکھ، انجان، سِدھا سادا، سدھرا، جو چنگی طرحاں گھڑیا نہ ہووے، ان گھڑ، سُنیارا
بھدا پن، (مذ) بھدا ہون دا عمل
بھدانوں: (مذ) گھماؤندا، ونگی: 'اک چکی چکی آوندا راہ بھدانوں کو' (حافظ)
بھد باڑی: (مو) 1- بھادروں دے مہینے پکن والا انب 2- بھادروں دے مہینے دی پیدوار
بھدر: (مذ) بھدروں ہندوواں وچ کسے دے مرن اُتے سر تے داڑھی دے وال مناون دی رسم
بھدر: (صفت) چنگا، بھلا، نیک، سجن
بھدر پُرش، (مذ) ویکھو: بھدر پُرکھ
بھدر پُرکھ، (مذ) بھلا مانس، نیک آدمی

بھدکارا، (مذ) ویکھو: بھدرکا

بھدرکاری، (مو) 1-لابھ، فائدہ، نفع 2-نیکی

بھدکاری وکھاونا، (محا) اُلٹا کم کر دینا

بھدرکالی، (مو) دیوی دُرگا دی عبادت، پوجا

بھدرلوک، (مذ) نیک منکھ

بھڈر: (پو،مو) سن دی فصل نوں پانی وچ نرم کرن توں بعد لائی ہوئی چھل، سنتولے

بھدرا: (مذ) بھادروں دا مہینہ

بھدرا: (مذ) 1- جوتش دی ولوں منحوس دن، چن دی دوجی، ستویں تے بارہویں تاریخ 2- کسے عزیز دی موت تے سر، مُچھاں، داڑھی دا مُنڈانا 3- (مو) سری کرشن جی دا اک زنانی دا ناں

بھدرا کرنا، (محا) آخری رسومات یاں فیر کسے مقدس تھاں تے جاون لئی سر، داڑھی تے مُچھاں مُنڈوانا

بھدرا ہونا، (محا) چار ابرو دا صفایا ہویا

بھدراں: (مو) علم نجوم وچ بھیڑا وقت

سر مُنا کے بھدراں پچھیاں، (اکھا) جدوں کوئی پہلاں تاں کم شروع کر بیٹھے اتے اوس وچ نقصان ہو جاوے، پھیر کسے دی جا کے صلاح لوے تاں کہندے نیں

بھدرک: (ہ،مو) 1- تمیز 2- خوبی 3- سلیقہ 4- شعور

بھدرکا: (مذ) لابھ، نفع، فائدہ

بھدرکا: (مو) دیوی دا اک ناں، جس نے چنڈمُنڈ ناں دے راکھش مارے سن، ونگی: 'قہر کریں جیوں بھدراں کوک ساری، چنڈمُنڈ مہکھے اُتے دھایا ای' (وا)

بھدرُو: (مذ) ویکھو: بھادروں

بھدرول: (مذ) ویکھو: بھتھرول

بھدرول پینا، (محا) بھڑتھو پینا

بھدروں/ بھدریں: (مذ) ویکھو: بھادروں

بھدرے: (مذ) ویکھو: بھدرا

بھڈریں: (مو) اوہ سُوئی ہوئی گاں جو مُڑ چھیتی ہی نویں دُدھ ہو جاوے

بھدکرا: (مذ) 1- نفع، فائدہ 2- نیکی (طنز نال)

بھدکل: (مو) اک جنگلی پودا جو دوائی وجھوں ورتیا جاندا ہے

بھدکن: (مصدر) اکھاڑے وچ پچھاڑنا، کُشتی وچ ڈیگ دینا

بھدن: (مذ) 1-وکھ نہ رہن دا عمل 2-دوالیا پن

بھدن کرواونا، (محا) 1- ککھ نہ رہنا 2-دِوالیا نکل جانا

بھدن: (مذ) 1- کسے وڈے دے مرن تے ہندوواں وچ سر مناون دی ریت 2- بچے دا سر مُنڈن

بھدن کراونا، (محا) کسے وڈے دے مرن تے سر مناونا

بھدنا: (فل) سر مُنتا

بھدی: (مو) بھادروں دے مہینے نال وابستہ فصل، ونگی: 'کھیتاں وچ مکی ساواں دھان، بھدی لہراوے پئی' (مٹی دیاں مورتاں)

بھ......ڈ

بھڈ: (مو) ویکھو: 'بھیڈ' جیہدی ایہہ تخفیف اے

بھڈ وال، (مذ) آجڑ، ایالی

بھڈ: (صفت) مُورکھ، جھلا

بھڈرے: (مذ) ہروریائی گاں

بھڈریں: (ج، مو) گاں دی جوان وَچھی، اوہ گاں جو سُون توں

مگروں چھیتی ہی نویں ڈُڈھ ہو جاوے

بھڈ لی: (مو) موسم دے حوالے نال اکھاناں وچ خطاب وجھوں ورتیا جان والا اکھر

پچھوں چمکے بدلی، پُریوں لگے ون، کہے ڈک سُن بھڈ لی وچھے اندر بنھ، (اکھا) جدوں پچھم وچ بدل ہون تے پُرے دی ہوا چلے تاں مینہہ ضرور پینڈا ہے تاں کہندے نیں

دکھنوں اُٹھی بدلی، پچھوں جائے چھا، کہے ڈک، سُن بھڈ لی برسے باجھ نہ جا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دکھنوں اُٹھیا بدل جے پچھم تک پھیل جاوے تاں مینہہ ضرور پینڈا اے، تاں کہندے نیں

دنے پوے کیرکی راتیں وگے واؤ، کہے ڈک سُن بھڈ لی (بھنڈلی) نہیں ورہن دا چاؤ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے دِنے ست رنگی پینگھ پوے اتے رات نوں ہوا چلے تاں مینہہ نہیں پینڈا تاں کہندے نیں

شکروار دے بدل رہے سنیچر چھاء، کہے بھٹ سُن بھڈ لی، برسے باجھ نہ جائے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ شکر وار دے بدل جے سنیچر وار تک جُڑے رہن تاں مینہہ ضرور پینڈا ہے

لہندے آوے بدلی، چڑھدے جُھلے واء، ڈک کہے سُن بھنڈلی (بھنڈنی) اندر منجی ڈاہ، (اکھا) ویکھو: پچھوں چمکے بدلی، پُریوں لگے ون، کہے ڈک سن، بھنڈلی وچھے اندر بنھ

ہاڑھ ہنیری اُٹھی، بدلیوں نکلیا چن، ڈک کہے سُن بھڈ لی، (بھنڈنی) گدھے نہ کھاون ان، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے ہاڑ دے مہینے دی ہنیری نوں بدل ہون تاں مینہہ ضرور پینڈا ہے اتے فصل بہت ہوندی ہے

بھڈُ و: (مذ) پتّل دا پتیلا

بھڈُ وآ: (مذ) ویکھو: بھڑوآ

بھڈُ ورا: (مذ) بھیڈ دا بچہ، لیلا

بھیڈ دا بھڈُ ورا، نکا پورے دا پورا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڈاں دے وپار وچ کدی گھاٹا نہیں پینڈا تاں کہندے نیں

بھ......ر

بھر: (حرف ربط) پر، مگر، لیکن

بھر: (مذ) 1-بھار، بوجھ 2-بھرے ہوئے ہون دی حالت 3-فراوانی، بُہتات 4-ستا، زور 5-(صفت) پورا، سارا، سُچا، جیویں گز بھر، سیر بھر (اعوان) توزی، تیک (اگے) شبداں دے اگے لگ کے بھرے ہوئے دے معنی دیندا ہے جیویں بھر جوانی، بھر جوبن

بھر آون، (محا) زخم دا ٹھیک ہو جانا، پھٹ مِل جانا

بھر بہن، (محا) پورا کرنا، پُر کر لینا

بھر بھُکّن کے، (فم) مونہہ تک بھر کے، نکو تک بھر کے

بھر پاونا، (محا) 1-اپنا حق یاں اُدھار وصول کر لینا 2-تسلی ہو جانا 3-اپنی سیوا دا پھل نہ ملن تے صبر کر لینا

بھر پیٹ، (محا) رجواں

بھر جانا، (محا) 1-بھرنا 2-چکڑ وغیرہ نال لبڑنا 3-بہت بھیڑ ہو جانا 4-پک جانا (پھوڑا)

بھر جوان، (صفت) پوری جوانی تے آیا بندہ، گبھرو

بھر جوانی، (مو) بھر جوان ہون دا عمل، پورا جوبن

بھر جوانی وچ ہونا، (محا) پورے گبھرو ہونا، بھر پور جوان ہونا

بھر دینا، (محا) ویکھو: بھرنا

بھر ڈیون، (محا) ادا کرنا

بھر سونی ہونا، (محا) بہت سوہنا ہونا، ونگی: 'کجھ چر نوں گندل ہو گئی اے بھر سونی (با۔ ڈھو)

بھر ٹنال چھاندی، پھکن نہیں سی جاندی، (اکھا) جدوں کوئی بہت فضول خرچی کرے تاں کہندے نیں

بھر لینا، (محا) 1۔ پُر کر لینا 2۔ وصول کر لینا 3۔ آلودہ کر لینا

بھر مار، (صفت) کثرت، بہتات

بھر مار کرنا، (محا) بہت زیادہ کرنا، کثرت کرنا

بھر مٹیار، (مو) پوری جوان زنانی

بھر مردان، (صفت) 1۔ حوصلے والا، دلیر 2۔ سہن شیل

بھر مردانہ، (صفت) 1۔ دلیر، بہادر 2۔ نڈر، ساؤ، ونگی: کامل پیر کرے گا مدد ہو جا بھر مردانہ، (سیف)

بھر مقدور، (فم) واہ لگدے، جتا ہو سکے

اکھاں بھر آونا، (محا) اتھرو آ جانا

اُنگل بھر، (محا) بھورا جتا، تھوڑا جتا، معمولی

پاپاں دی بیڑی بھر جانا، (محا) بہت پاپ کرنا

پل بھر، (فم) تھوڑے چر لئی

پیٹ بھر، (صفت) رجواں

جی (من) بھر آونا، (محا) اُداس ہونا

چٹکی بھر، (فم) تھوڑا جتا، معمولی (وزن وچ)

دل بھر بھر آونا، (محا) رودن نوں چت کرنا

دم بھر، (فم) تھوڑے چر لئی

دنیا بھر دیاں گلاں کرنا، (محا) بہت زیادہ گلاں کرنا

ڈھڈ بھر نہ ملنا، (محا) بہت اوکھا گزارہ چلنا، رجویں روٹی نہ ملنا

زخم بھر آونا، (محا) پھٹ مل جانا

کر پرائیاں تے بھر، جائیاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے نونہہ نوں تنگ کرو تاں دھیاں نوں سہنا پیندا ہے تاں کہندے نیں

گٹھ بھر، (فم) تھوڑا جتا، معمولی (لمبائی وچ)

لابھ بھر، (فم) ویکھو: گٹھ بھر

مُٹھ بھر، (صفت) تھوڑا جتا، معمولی (ماترا وچ)

بھر: (مذ) 1۔ کنڈھا، من، بنا، کنارہ، دندا 2۔ ریتلی زمین 3۔ بھار، وزن 4۔ زور، طاقت 5۔ (فم) تک، تائیں تیکر

بھر چھنواون، (محا) خاک چھنوانا، بہت بھج دوڑ کروانا

بھُر: (مو) پنچھیاں دے اُڈن توں پیدا ہون والی آواز، پھُر، ہُر

بھُر: (مذ) چورا، بھور

بھُر بھُر جانا، (محا) بہت چھیتی بھُرنا

جند بھُر بھُر جانا، (محا) دنوں دن ماڑے ہوندے جانا

کراڑ پتر جتی ٹُریا اُتی بھُریا، (اکھا) جدوں بانیے نوں ڈرپوک دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھُرآ: (مذ) ویکھو: بھڑدا

بھرا: (مذ) 1۔ ماں جایا 2۔ پیو دے پتراں وچوں ہر اک 3۔ ماں دے پتراں وچوں ہر ایک 4۔ چاچے، تائے، ماسی یاں بھوآ دا پتر 5۔ عزت دیون والا شبد 6۔ دوست، متر 7۔ اکو گوت دا آدمی 8۔ عورتاں ولوں غیر مرداں نال تعلق جوڑن دا اک لفظ

بھرا بھائی، (مذ) سکے رشتے دار، سکے بھین بھرا

بھرا بھرا داویری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ شریکا بہت

بُری چیز ہے تاں کہندے نیں

بھرا بھراواں دے، چچڑ کاواں دے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اوکھ ویلے اپنا رشتے دار ہی کم آوندا ہے تاں کہندے نیں

بھرا بھراوں دے، ڈھوڈر کاواں دے، (اکھا) ویکھو: بھرا بھراواں دے، چچڑ کاواں دے

بھرا بھکنا، (صفت) بھرا بھرایا، بھریا بھکنا

بھرا لواں تے وَلّن، (محا) اپنیاں نال دغا کرنا

بھرا پری، (مو) بھراواں والی سانجھ، بھراواں والے تعلق، بھراپُنا

بھرا پڑی، (مو) بھراواں والی سانجھ، بھراواں والے، رشتے دار، برادری

بھرا پیتا، (صفت) غصے نال چُپ، بھریا پیتا

بھرا دُور گوانڈھی نیڑے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڑ . چین تے گوانڈھی ہی کم دے سکدا ہے تاں کہندے نیں

بھرا پا چاری، (مو) بھائی چارا، بھرپن

بھرا گتی، (مو) 1- بھراواں والا سمبندھ، بھراپُنا 2- پیار

بھرا مارو، (صفت) اپنیاں دا ویری

بھرا ماری، (مو) اپنیاں نال ویر کماون دا عمل

بھرا ہوون، (محا) اپنا ہونا

پگ وٹ بھرا، (مذ) اوہ دو آدمی جیہناں نے آپس وچ پگ وٹا کے اک دوجے دی مدد کرن دا اقرار کیتا ہووے

جات بھرا، (مذ) اپنی ذات دا آدمی

دور پار دا بھرا، (مذ) دور دی رشتے داری وچوں بھرا

دھرم بھرا، (مذ) اوہ دو آدمی جو سکے بھراواں وانگ رہن یاں ورتن، پگ وٹ بھرا

گوتی بھرا، (مذ) ویکھو: جات بھرا

بھَرا: (صفت) 1- بھریا ہویا 2- موٹا تازہ 3- موجود، آباد 4- (مذ) بوجھ 5- گولی بارود 6- (فعل) بھرنا مصدر دا ماضی 7- کسے اسم دے مگروں آ کے اوہنوں صفت بنا دیندا اے، جیویں: زہر بھرا، ہرا بھرا

بھرا بھرا، (صفت) 1- آباد 2- موٹا تازہ، برگوشت

بھَرا بیٹھا، (محا) 1- غصے وچ ہونا، ناراض ہونا 2- روون دے قریب ہونا

بھَرا پُرا، (صفت) 1- آباد 2- صاحب اولاد 3- دولت مند، خوش نصیب

بھَرا جانا، (محا) 1- پُر ہو جانا 2- آلودہ ہو جانا 3- حاملہ ہو جانا

بھَرا گھر، (مذ) 1- آباد گھر 2- شیواں تے بندیاں نال بھریا ہویا گھر

بھَرا گھر برباد ہونا، (محا) گھر دی رونق جاندی رہنا، تباہ ہو جانا

بھَرا ویلا، (مذ) شام، جدوں دوویں ویلے ملن

بھَرا ہونا، (محا) 1- رون ہاکا ہونا 2- کثرت نال موجود ہونا 3- پُر ہونا

بھُرا: (صفت) بھُریا ہویا، پہاڑی وادی وچوں مٹی پُٹ کے بنایا ڈونگھا تلاء، جیہدے وچ بارش دا پانی اکٹھا کیتا جاندا اے، ونگی: 'اگوں سخت اُجاڑیں آیا کس بھُرے تے ریتوں'

بھُرا: (صفت) بہت کالا، بھنورا دا مخفف

بھڑا: (ہ، مذ) 1- فریب، ترغیب، دم، دھوکہ، جھانسا 2- استعمال 3- اینجھے دم دینا

بھرا دینا، (محا) 1- جھانسا دینا، دھوکہ دینا، کبوتراں نوں اک واری اچ اُڈانا

بھرات: (مو، صفت) 1- بھٹکیا ہویا، پریشان 2- بھلیکھا 3- دھرم توں انجان 4- شکی، بھرمی 5- (مو) بھرم، بھلیکھا، شک

بھراتِ: (مو) ویکھو: بھرانتی

بھراتا: (مذ) بھرا، بھائی

بھراتری: (مو) 1- بھراپن، بھراپُنا 2- (صفت) بھراواں ورگا

بھراتری بھاو، (مذ) بھراپن، بھراپُنا

بھراٹا: (مذ) پرندیاں دے اُڈن دی اواز

بھراڑ: (مذ) ویکھو: بھریاڑ

بھرانا: (فل) بھرائی آواز وچ بولنا

بھرانا: (فعم) پرندیاں دے پراں وچوں اُڈن دی اواز نکلنا

بھرانتی: (مو) 1- بھرم، بھلیکھا، شک 2- (مذ) اک النکار

بھراند: (مو) بھلیکھا، بھرم، نکما، گھٹیا، بھیڑا، ونگی: 'صاحب دی کرِ چاکری، دل دی لاہ بھراند' (فر)

بھراواں: (مو) بھراواں والی، شریکا برادری

بھراواں بِنا باہیں نہیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھراواں دا بہت سہارا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

پیکے ماواں نال تے مان بھراواں نال، (اکھا) ماں مرن پچھوں دھیاں دا پیکیاں نال اوہ رشتہ نہیں رہندا پر بھیناں دا مان بھراواں نال ای ہوندا اے

بھراولی: (مو) بھراپُنا، بھائی چارہ، برادری

بھراون/ بھراونا: (مصدر) لڑادین، نکو نک کراون، پُر کراون، مکمل کراون، جرمانہ دواون، سیراب کراون

بھرائن: (مو) 1- بھرائی دا مؤنث روپ 2- بھرائی قوم دی زنانی

بھراو: (مذ) بھرتی، گڈھے وغیرہ بھرن دی مقدار

بھراؤ: (مذ) بھرا، بھائی، ونگی: 'ڈِٹھس دُکھ بھراؤ سندا، تاں دل بیلے آہا' (دمو)

بھراوٹ: (مو) بھرن دا ڈھنگ

بھرائی: (مذ) 1- نگاہیے پیر دے گیت گاون والے اتے بھیٹیاں پاون والے پنجابیاں دی اک ذات، سخی سرور دے مُرید 2- بھرائیاں ڈھول وجاون والا 3- اُکت ذات دا اک آدمی 4- ڈھولی 5- مجبور

بھرائی: (مو) بھرن توں حاصل مصدر 1- بھرن دے کم دی اُجرت 2- بھرن دا عمل یاں کم 3- بھراواں والی 4- رونی، رون ہاکی (آواز)

بھرایو: (مذ) ویکھو: بھرا

بھرباب: (مو) ویکھو: پربھات

بھرباتی: (مو) ویکھو: پربھاتی

بھرباٹا: (مذ) ویکھو: بھرواٹا

بھرباؤ: (مذ) ویکھو: پربھاو

بھرباؤ: (مذ) 1- ریت، ورتارا 2- سے دا ہیر پھیر

بھربٹا/ بھربھٹا: (مذ) ویکھو: بھروٹا

بھربھا: (مذ، صفت) بھار ڈھون والا

بھربھارا: (مذ) پوری ذمے واری، پورا بھار

بھربھٹا: (مذ) ویکھو: بھروٹا

بھربھرا: (صفت) 1- چھیتی بھُر جان والا، خستہ، مُرکنا، کُرکیلا 2- چُورا چُورا ہویا ہویا 3- نکما (چونے دا کم)

بھربھران: (مصدر) 1- خستہ ہوون 2- بکھرن 3- ولولہ پیدا کرن 4- فریفتہ ہوون 5- سفوف چھڑکن

بُھر بُھراونا: (فل) چورا چورا ہو جانا، بُھر بُھر ہو جانا، (فم) چورا کر دینا، پیہنا

بُھر بُھری زمین: (مو) ریتلی زمین

من دا بُھر بُھرا، (صفت) دوچِتا

بُھر بی: (مو) ویکھو: بُھر جی

بھرپا: (مذ) ویکھو: بھراپن

بُھر پرا: (صفت) ویکھو: بُھر بُھرا

بھرپن: (مذ) 1- بھراپُنا، بھراتری بھاو 2- بھائی چارا

بھرپور: (صفت) 1- بھریا ہویا، نکونک بھریا ہویا 2- پورا پورا

سرب کلاء بھرپور، (صفت) سرب شکتی مان، پرمیشور، پرماتما، رب

بھرپورا: (صفت) بھریا ہویا، پورن

بھرپورتا: (مو) بھرپور ہون داعمل، پورنتا

بھرپورنا: (محا) پورا کرنا، بھرنا

بھرپوری: (مو) ویکھو: بھرپورتا

بھرپی: (مو) 1- بھائی پُنا، بھائی چارہ، بھراپن کرنا 2- بھائی والی کرنا

بھرپی کرن، (محا) بھائی چارہ بناونا

بھَرَت: (س، مذ) 1- پالن والا 2- جنگلی، پہاڑی 3- شکنتلا تے دُشینت دا پُتر، کیکی دا پُتر 4- مہا راج دشرتھ دے پُتر دا ناں جو سری رام چندر جی دا چھوٹا بھرا سی 5- روپ کاو (ناٹک) دا آچاریہ اک رِشی جیہنے ناٹک دے نیم بنائے 6- شکنتلا دے حمل توں راجا دُشنت دا پُتر جس دے ناں نال ایس دیش دا ناں بھارت پیا

بھرِت: (مذ) نوکر، سیوک، سیوادار

بھرت: (مو) 1- اوہ چیز جس نال خالی تھاں بھری جاوے، بھرتی، بھری جاون والی شے، خالی تھاں جیہنوں بھریا جا سکے 2- چٹی، جرمانا 3- دو دھاتاں نُوں ملا کے بنائی گئی تیجی دھات پتل، سٹین لیس سٹیل وغیرہ

بھرت بھرنا، (محا) 1- تَن کے ڈھڈ بھرنا، رج کے کھانا 2- گھاٹا پورا کرنا

بھرت پاونا، (محا) کسے خالی تھاں نوں مٹی، ملبے وغیرہ نال بھرنا

بھرت پونی، (محا) کسے خالی تھاں نوں بھرن لئی مٹی ملبہ وغیرہ سُٹنا

بھرت پینی، (محا) ویکھو: بھرت پونی

بھرت ملاپ، (مذ) ویکھو: بھرت ملاوا

بھرت ملاوا، (مذ) سری رام چندر جی دا چودھاں ورھیاں دا بن باس کٹن مگروں بھرت جی نال ہویا میل، بھرت ملاپ

بھرت واک، (مذ) ناٹک دے مُکلن تے اشیرواد وجھوں گایا جاون والا گیت

بھرت نہ بھرنا، (محا) 1- نہ رجنا 2- ڈھڈ نہ بھرنا

بھرتا: (مذ) 1- سوامی، پتی، خاوند 2- آسرا دین والا، سہارا دین والا

بھرتا: (مذ) ویکھو: بھڑتھا

بھرتار: (مذ) بھتار، بھرتا، پتی، سوامی

بھرتری: (مذ) اک راجے دا ناں، بھرتھری

بھرتھا: (مذ) بھڑتھا، اک طرحاں دا سالن، بینگن یاں کدوں نوں اگ وچ ساڑن مگروں سالن بناؤندے نیں

بھرتھا بناونا، (محا) ویکھو: بھڑتھا بناونا

بھرتھری: (مذ) 1- دھارا نگری دا راجا 2- سانھ، ڈھٹھا

بھرتھو: (مذ) ویکھو: بھڑتھو

بھرتھوں: (مذ) ویکھو: بھڑتھا

بھرتی: (مو) 1- بھرن دی حالت 2- اوہ چیز جس نال خالی تھاں بھری

جاوے 3-بوجھ، بھار 4-ڈھوائی دا ساڈھن 5-فوج یاں پُلس وچ بھرتی ہون دا عمل 6- نکما آدمی 7- دانے وغیرہ دا ٹوپا بھرن دا اک ڈھنگ

بھرتی بورڈ، (مذ) رنگروٹ بھرتی کرن والی کمیٹی دا دفتر

بھرتی بھرنا، (محا) 1-لاڈو جانوراں تے بھار لدنا 2-خالی اسامی بھرنا 3- گدی نوں لیراں نال بھرنا

بھرتی پاونا، (محا) 1-خالی تھاں بھرنا

بھرتی چاڑھنا، (محا) بہت زیادہ کھانا، ونگی: 'نہ میں بہت نمازاں پڑھ کے، بھرتی چاڑھی ہوئی' (گل)

بھرتی دا شعر، (مذ) جس شعر وچ کوئی خاص گل یاں خوبی نہ ہووے صرف غزل پوری کرن واسطے ایہنوں وچ پایا ہووے، معمولی شعر

بھرتی دا مال، (مذ) گھٹیا چیز

بھرتی دفتر، (مذ) اوہ دفتر جتھے نویں رنگروٹ بھرتی کیتے جاندے نیں

بھرتی کرنا، (محا) 1-اسباب بھرن 2-اکٹھا کرنا 3-جواناں نوں فوج وچ نوکر رکھنا 4-طاقت والی خوراک رج کے کھواونا

بھرتی کھلنا، (محا) فوج وچ نوکری ملنی شروع ہو جانی

بھرتی ہونا، (محا) فوج یاں پُلس وچ نوکر ہو جانا

فوجی بھرتی، (مو) فوج وچ نویں رنگروٹ بھرتی کرن دا کم

کُھرگین دی بھرتی، (مو) گھٹیا مال، نکمی چیز

بھرِتیا: (مذ) سیوک، سیوادار

بھرِتیا پریہ، (صفت) سیوکاں دا پیار

بھرتیا: (صفت) بھرت دے بھانڈے بناون والا

بھُرٹ: (مو) کانٹے دار جھاڑی دا ناں اک کنڈیالی جھاڑی

بھرٹی: (مو) راجپوتاں دی اک ذات، بھاٹی

بھُرج پتر: (مذ) ویکھو: بھوج پتر

بھرجائی: (مو) بھراواں دوست دی ووہٹی، بھابی

بھرجل: (مذ) کھوہ یاں ہلٹ دا تیرا، چڑخری، دُھرا

بھُرجو: (صفت) بھُربھُرا، خستہ، پھیتی، بھُرن والا (اخروٹ وغیرہ)

بھُرجو اخروٹ، (مذ) کاغذی اخروٹ

بھرجھیٹا: (مو) من چھٹی

بھُرجی: (مو) رِجھی ہوئی سُکی بھاجی

بھردان: (صفت) ویکھو: پردھان

بھرڈال: (مو) کندھ یاں دھرتی وچ آئی تریڑ دراڑ

بھرڑاونا: (فل) آواز دا پاٹنا، اواز دا چیکنا

بھرڑ بھانڈا: (مذ) 1-بڑبولا مُنھ 2-دل وچ کوئی گل نہ رکھن والا مُنھ

بھرڑی: (مذ) اوہ اناج جیہڑا گاہن مگروں دالان وچ رہ جاوے

بھرِسٹ: (صفت) ویکھو: بھرِشٹ

بھرِسٹ تھاں، (صفت) دھرم توں ڈگیا ہویا

بھرِسٹیا: (صفت) 1- بھرشٹ توں، گندا کیتا ہویا 2- سراپیا ہویا

بھرِسنا: (فل) بھُر جانا، ٹوٹے ہو جانا

بھرشٹ: (س، صفت) دھرم توں ڈگیا ہویا، پتت، جس دی مت ماری گئی ہووے، نیچ وچاراں والا، پلیت، ناپاک، چھوت، ذلیل، نیچ، ونگی: 'اُٹھ بِگلان جگت وچ، ورتے پاپ بھرشٹ سنسارا' (بھاگ)

بھرشٹ کرنا، (محا) گندا کرنا، ناپاک کرنا

بدھ بھرِشٹ، (صفت) بھرشٹ بُدھی والا، بد دماغ، بے عقل

پتھ بھرشٹ، (صفت) بھُلیا، بھٹکیا ہویا، گمراہ

جات بھرِشٹ، (صفت) جس دی ذات وِگڑ جاوے

جنم بھرِشٹ، (صفت) پاپ کماون پاروں جس دا جنم بھرشٹ ہو گیا ہووے

دھرم بھرِشٹ، (صفت) کسے وی دھرم نوں نہ منے، مُلحد

دین بھرِشٹ (صفت) ویکھو: دھرم بھرِشٹ

بھرشٹاچار: (مذ) 1-سماج وچ بھیڑا منیا جان والا منکھی ویہار 2-کرپشن

بھرِشٹاچاری: (صفت) 1-بھیڑے آچرن والا 2- کرپٹ

بھرِشٹنا: (فل) بھرشٹ ہونا، اپوتر ہونا، پلیت ہونا، بھرشٹ کرنا، پلیت کرنا، پھٹکارنا

عقل بھرِشٹنا، (محا) مت ماری جانا، بھیڑے کم کرنا

بھرشٹیا: (صفت) بھرشٹیا ہویا

بھرشٹیا گیان، (مذ) اوہ علم جس دے جانن نال عقل بھرِشٹ ہو جاندی ہے

بھرَ صَرَ: (سن، مذ) 1-عاشق 2- وارہ، گھمیار دا چاک

بھرِ کُٹی: (مو) بھروٹا، بھوں

بھرکڑی: (مو) بھروٹا، بھوں سیلھی

بھُرکس: (مذ) ریزہ، چُورا، بھوسی

بھُرکس کڈھنا، (محا) مار مار کے ہڈی پسلی بھن دینا، کچومر کڈھ دینا

بھرگلنا: (فل) جی للچاونا

بھرِگو: (مذ) اک رِشی دا ناں

بھرِگوسنگھتا، (مو) جوتش دا اک مشہور گرنتھ، ونگی: 'بھر گوسنگھتا تے رُدرسنگھتا وی، یتن جنم دی کبرنوں گایا اے' (دولت رام)

بھُرل ہونا: (محا) اُڈنا (نشہ وغیرہ)

بھرلاونا: (فم) اواز کرنا، ونگی: 'دن تیئیوں میں ترنجن بیٹھی، ماہل میری بھرلاوے، تکلے نال نہ چھلی اٹکے، پُونی اُڈ اُڈ جاوے' (پدم)

بھرم: (مذ) بھورا

بھرم: (ہ، مذ) 1- بھُل، بھُلیکھا، غلط خیال، وہم، مہنا، دھوکھا، حیرت، غلط فہمی، گھمنا، چکر لانا 2- بھٹکنا، کُراہے پے جانا 3- اعتبار، ساکھ، بھروسہ 4- شک

بھرم بنا رکھنا، (محا) لوکاں دیاں نظراں وچ عزت دار رہنا

بھرم بنھنا، (محا) ساکھ جمانا، اعتبار قائم رکھنا

بھرم بھا بناونا، (محا) ویکھو: بھرم بھا بننا

بھرم بھا بننا، (محا) بھڑیاں پرتیت ہو جانی

بھرم بھری، (صفت) بھرم ٹیکت، بھرم دی تصدیق کرن والی

بھرم بھلاوا، (مذ) بھرم، بھُلیکھا

بھرم بھُلیکھا، (مذ) ویکھو: بھرم

بھرم بھیت، (مو) بھرم دا پردہ، وہم

بھرم بھید، (فم) وِتکرا

بھرم توڑ، (صفت) بھرم ناس کرن والا

بھرم رکھنا، (محا) لاج رکھنا، ساکھ خراب نہ کرنا

بھرم جانا، (محا) نیتوں بدنیت ہو جانا

بھرم چت، (صفت) بھرم وچ پھسیا ہویا، وہمی

بھرم دا کوئی دارُو نہیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ وہم دا کوئی علاج نہیں تاں کہندے نیں

بھرم دار، (صفت) 1- شکی، شک والا 2- جس دا بھرَ بنیا ہووے

بھرم کھل جانا، (محا) ویکھو: بھرم کھلنا

بھرم کُھلنا، (محا) اعتبار ماریا جانا، ساکھ نہ رہنا

بھرم رگرہ، (مو) جاہل گُراہے پیا ہویا

بھرم گڑ، (مذ) بھرم پوری قلعی

بھرم گلپھیا، (صفت) وہم وچ ڈُبیا ہویا، وہمی

بھرم گواونا، (محا) 1-اعتبار گوا بیٹھنا 2-شک دور کرنا

بھرم گیانی، (مذ) جس نوں روح دا گیان نہیں، بھرم وچ پھسیا ہویا

بھرم لگنا، (محا) افسوس لگنا، پچھتاوا ہونا

بھرم مارنا، (محا) وہم وچ پھسنا

بھرم ہٹاونا، (محا) وہم کڈھنا

بھرم ہین، (صفت) جس وچ کوئی شک نہ ہووے

بہتا جایئے بھرم گنڈھائیے، (اکھا) جدوں بُہتے میل ملاپ نوں چنگا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھرما بھرم: (صفت) اک تھاں چھڈ کے دوجی تھاں بھون والا

بھرمار: (ہ، مو) 1-بھرپور ہون دی حالت، بُہتات 2-پُرانے ڈھنگ دی بندوق، تُپک 3-وادھا، زیادتی

بھرمانا: (فعم) ترغیب دینا، ورغلانا، دھوکا دینا

بھرماندا: (فم) شک وچ پاؤندا، وہم وچ پاؤندا، وِنگی: 'نِت چت نوں بھرماندا'

بھرماں: (صفت) ویکھو: بھرواں

بھرماونا: (فعم) 1-پھراونا، گھماونا 2-بھُلاون، دھوکا دینا 3-لُبھاونا 4-ورغلاؤنا، گمراہ کرنا

بھرماؤ: (صفت) بھرماون والا، دلکش، دل کھچواں

بھرمائی: (مو) بھرم، بھُلیکھا

بھرمت: (مذ) بھرم، بھٹکنا

بھرمتا: (صفت) بھرم وچ پیا

بھرمٹا: (مذ) بھروٹا

بھرمچا: (مذ) بھانبڑ

بھرمردانا: (مذ) مصیبت دا بھار جھلّن والا، دلیر، ساؤ، وِنگی: 'کامل پیر کرے گا مدد ہو جا بھرمردانا'

بھرمن: (مصدر) 1-وہم کرن والی زنانی، وہمن، بھرم وچ پوون، شک وچ پوون، بھٹکن، بھُلن، ڈولن، تھڑکن 2-گھمن، پھرن، بھون

بھرمن ورتانت، (مذ) سفرنامہ

بھرمنا: (فل) 1-بھرم وچ پینا 2-گھمنا، پھرنا، بھونا 3-اوارہ پھرنا 4-نیت بدنیت ہونا، بھٹکن، بھرم، وہم، وِنگی: 'چت راجے دے بھرمنا آن لگی، رانی نظر آئی مندے حال ہوئی'

بھرمنڈ: (مذ) ویکھو: برہمنڈ

بھرمنی: (مو) چکر، بھٹکن

بھرمونا: (فعم) ویکھو: بھرماونا

بھرمی: (صفت) بھرم کرن والا، بھرماں دا ماریا ہویا، وہمی، شکی، اُکیا ہویا، گُراہے پیا ہویا

بھرمیا: (صفت) بھرمن والا

بھرمیجا: (مذ) 1-بھرم، وہم 2-متھیا گیان

بھرمیلا: (صفت) بھرم کرن والا، وہمی

بھرن: (مصدر) 1-پُر کرن، بھر دیون 2-بھر جاون 3-ادا کرن، جرمانہ دیون، قرض واپس کرن 4-لبیڑن، گندا کرن، پلیت کرن 5-پورا

ہوون، پُر ہوون، نکو نک ہوون 6۔ غصے وچ آون 7۔ دُکھی ہوون

بھرن پوشن/ بھرن پوکھن، (مذ) راکھی کرن والا، رکھوالا، حفاظت کرن والا

بھرن پھسن، (مذ) اک طرحاں دا پھوڑا

جو کرن گے بھرن گے توں کیوں ہوت اُداس، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جو بُرے کرم کرن گے اوہ اوہناں دا پھل ضرور بھگتن گے تاں کہندے نیں

نہ کرن کھیتی نہ بھرن ڈھڈ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ویہلے رہن نال کجھ نہیں ملدا تاں کہندے نیں

بھِڑن: (مصدر) لڑن، جھگڑن، گل پون، گُتھم گُتھا ہوون، مقابلہ کرن

بھُرن: (مصدر) 1- نِکے نِکے ٹوٹے ہوون، چورا ہو کے ڈِگن، بھورا بھورا ہوون، خستہ ہوون، کھڑ پڑ لتھنا 2- غریب ہوون، کمزور ہوون 3- ہولی ہولی تھلے بہنا، گھٹنا

بھرنا: (فعم) 1- پُر کرنا 2- ادا کرنا (چیک یاں مُل) 3- توپ یاں بندوق وغیرہ وچ گولی سکہ پاونا 4- پھل پاونا، سہنا 5- خالی تھاں دا پُر ہونا 6- میل چکڑ وغیرہ لگنا 7- قرضہ چکایا جانا 8- زخم مِل جانا 9- سریر دا تکڑا ہونا 10- گھوڑی وغیرہ دا حاملہ ہونا

بھرنا بھرن، (محا) نقصان پُورا کرنا

اکھاں بھرنا، (محا) 1- ہنجھو آونا 2- روون ہاکا ہونا

اِین بھرنا، (محا) 1- کسے دا رُعب منا 2- ماتحت رہنا

پانی بھرنا، (محا) 1- سیوا کرنا 2- اطاعت وچ رہنا

پلانگھاں بھرنا، (محا) وڈے وڈے قدم چکنا

پیر بھرنا، (محا) پیراں دی مٹی چکڑ وغیرہ نال لبڑ جانا

ٹھنڈا ساہ بھرنا، (محا) 1- افسوس ظاہر کرنا، دُکھ ظاہر کرنا 2- ہوکا لینا

جرمانہ بھرنا، (محا) ڈنڈ وجھوں پیسے وغیرہ ادا کرنا

جھنیاں بھرنا، (محا) پنجابیاں دی اک رسم، کڑی دے ویاہ سے دی اک رسم ادا کرنا جس وچ ویاہ والی کڑی دا بھرا اتے بھرجائی دوویں باہروں پانی بھر کے لیاوندے نیں

جھولیاں بھرنا، (محا) 1- اُمیداں پوریاں کرنا 2- بہت کجھ دینا 3- مالا مال کرنا

جیب (کھیسا) بھرنا، (محا) رشوت دینا

چٹی بھرنا، (محا) 1- جرمانہ ادا کرنا 2- وگار کرنا

چوکڑیاں بھرنا، (محا) خوشی وچ چھالاں مارنا

چُولیاں بھرنا، (محا) وڈ وڈیریاں نوں پانی دینا

چونکی بھرنا، (محا) 1- کسے پاک تھاں تے جگراتا کرنا 2- حاضری دینا

حامی بھرنا، (محا) 1- کسے دا ذمے وار بننا، ذمے واری چکنا 2- تصدیق کرنا 3- حمایت کرنا 4- ہاں کرنا

حقہ بھرنا، (محا) وگار کرنا

خزانے بھرنا، (محا) بہت روپیہ اکٹھا کرنا

دل بھرنا، (محا) 1- اک جانا 2- رج جانا

دم بھرنا، (محا) حمایت کرنا

ڈھڈ بھرنا، (محا) رج کے کھانا، گزارا کرنا

ڈھڈ تاں کھوتا وی بھر لیندا ہے، (اکھا) جدوں کسے ویہلڑ بندے نوں طعنے وجھوں دُھرکارنا ہووے تاں کہندے نیں

ڈھڈ نہ بھرنا، (محا) 1- صبر نہ آونا 2- نیت نہ بھرنا

رنگ بھرنا، (محا) کسے تصویر وغیرہ تے بھانت بھانت دے رنگ

چاڑھنا
زخم بھرنا، (محا) زخم راضی ہونا
زور بھرنا، (محا) پوری پوری طاقت آ جانا
ساکھی بھرنا، (محا) 1- گواہی دینا 2- حامی بھرنا
سانگ بھرنا، (محا) 1- کسے ڈرامے وغیرہ وچ کپڑے وغیرہ بدل کے ہور شکل بناونا 2- نقل لاہونا
سریر بھرنا، (محا) 1- صحت چنگی ہو جانا 2- موٹا تگڑا ہونا
سسکیاں بھرنا، (محا) ہٹکورے لینا
شاہدی بھرنا، (محا) گواہی دینا، حامی بھرنا، ذمے داری چکنا، تصدیق کرنا، حمایت کرنا
صبر دا گھٹ بھرنا، (محا) برداشت کرنا، سہن کرنا
غصے وچ بھرنا، (محا) بہت زیادہ رعب وچ آونا
قدم بھرنا، (محا) 1- اُلانگھ پُٹنا 2- چلنا
قضا بھرنا، (محا) جھنجھی نماز پڑھنا، بے وقتی نماز پڑھنا
کاسہ بھرنا، (محا) 1- دان دینا 2- مُراد پوری کرنا
کُٹ کُٹ کے بھرنا، (محا) چنگی طرحاں تُنّنا
کُکھ بھرنا، (محا) حاملہ کرنا
کلمہ بھرنا، (محا) مسلمان بنن سے کئی واری کلمہ پڑھنا
کن بھرنا، (محا) چغلی کر کے بھڑکاونا
کوٹھے بھرنا، (محا) دھن مال بہت جوڑنا
کھپّا بھرنا، (محا) گھاٹ پوری کرنا، کمی دور کرنا
کھچا کھچ بھرنا، (محا) بہت بھیڑ ہونا
گچ بھرنا، (محا) کسے دُکھ وجھوں سنگھ دا رُک جانا
گلا بھر آونا، (محا) بہت جذبات وچ آ جانا

گھر بھرنا، (محا) لڑکے دے ویاہ تے کُڑی والیاں ولوں بہت مال آونا
گھڑولی بھرنا، (محا) ویاہ دی رسم ادا کرنا (ایس وچ چھوٹے جیہے گھڑے وچ پانی باہروں بھر کے لیاوندے نیں اتے مُنڈے نوں نہلاؤندے نیں)
مال بھرنا، (محا) 1- وپار وچ اناج وغیرہ اکٹھا خرید کے رکھنا 2- ویلڈنگ کر کے پتل لوہا وغیرہ کسے ٹُٹی تھاں وچ پنگھار کے پاونا
مانگ بھرنا، (محا) 1- لڑکی دا ویاہ کرنا 2- مانگ (چیر) وچ سندور پاونا
مٹھیاں بھرنا، (محا) گُھٹنا، مُٹھی چاپی کرنا، رشوت دینا
مونہہ وچ پانی بھرنا، (محا) دل للچاونا
نکو نک بھرنا، (محا) چنگی طرحاں بھرنا
ہنگارا بھرنا/ہنگورا بھرنا، (محا) 1- ہاں نال ہاں ملاونا 2- کہانی وغیرہ سُن دیاں ہاں ہاں کہنا
ہوکے بھرنا، (محا) 1- ساڑا کرنا 2- دُکھ بھرے ٹھنڈے ساہ لینا
چھڑے کرماں دے سڑے، آپے پکیندے آپ بھریندے گھڑے، (اکھا) جدوں چھڑیاں دی زندگی نوں بُرا دسنا ہووے تاں کہندے نیں
بھرنال: (مذ) سمندر، ونگی: 'پو بلیاں بھرنال لکھ تر ندیاں
بھرِنڈ: (مو) پیلے رنگ دا بھونڈ، ڈیمو، دھموڑی
بھرِنڈ لڑنا، (محا) کیتی گل دا غصہ کرنا
بھرِنڈاں دا چھتا: (مذ) 1- ایویں کھجھ جان والا بندہ 2- کھکھر
بھرِنڈاں دا چھتا چھیڑنا، (محا) کسے لیچڑ نوں چھیڑ بیٹھنا
بھرِنڈی: (مو) ویکھو: بھِنڈی

بھرنڈی توری، (مو) ویکھو: بھِنڈی توری

بھرِنگ: (مذ) بھورا

بھرِنگی: (مذ) اک طرحاں دا کیڑا جو کندھاں اُتے اپنا مٹی دا گھر بناوندا ہے، گھرین، ونگی: 'گُر اُپدیس اویس کر، کیڑی بھرِنگی وانگ وڈانے

بھرنی: (مو) 1- سیراب 2- کرنی دا پھل 3- اکھاں وچ پاون والی دوائی دی چونڈھی، ونگی: 'ڈُلھی شیشی صاف نظر دی، گھت بھرنی کیہ بھرنی' (میاں محمد بخش)

جیہی کرنی تیہی بھرنی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ منکھ جیہا کرم کردا ہے تیہا ہی اوس نوں پھل ملدا ہے تاں کہندے نیں

کرنی سو بھرنی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر کوئی اپنے کیتے دا پھل پاوندا ہے تاں کہندے نیں

بھُرنی: (مذ) بھرنی نچھتر، ستائی نچھتراں وچوں دوجا نچھتر

بھُرنی: (مو) ویکھو: بھرَونی

بھرنیں: (ج) ویکھو: بھرن

بھرنیں بھَرن، (محا) خسارہ پورا کرنا

بھرو: (مذ) اوہ تھاں جتھے راہیاں دے پیون لئی پانی رکھیا جاندا ہے، سبیل، پیاؤ

بھرُوآ: (صفت) ویکھو: بھڑوا

بھروآ پن، (مذ) ویکھو: بھڑوآ پنا

بھُروا: (مذ) بھروآ، دَلا، لگری

بھروات: (صفت) ویکھو: پربھات

بھرواس: (مذ) ویکھو: بھرواسا

رتی کھائے رت نوں، ماسا کھائے ماس، تولہ کھائے ہڈیاں، دم دا کیہ بھرواس، (اکھا) جدوں افیم کھان نوں ہندنا ہووے تاں کہندے نیں

بھرواسا: (مذ) 1- بھروسا، وِشواس 2- سہارا، تسلی

دم دا کیہ بھرواسا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ زندگی ختم ہوون والی شے اے تاں کہندے نیں

کچھے توسا آپنا بھرواسا، (اکھا) اپنے کول اپنی چیز ہووے تاں کوئی فکر نہیں ہوندی

گھڑی پل دا بھرواسا نہ ہونا، (محا) 1- مرن کنڈھے ہونا 2- زندگی دا کوئی وساہ نہ ہونا

ہتھ تھڑکے، کن گڑکے، بولدا جائے اکواسا، اوس کالھی دا کیہ بھرواسا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہل واہن دے سادھن چنگے نہ ہوون تاں کھیتی چنگی نہیں ہو سکدی تاں کہندے نیں

ہل دھڑکنی، رن کڑکنی، ڈھگا جائے کواسا، اوس ہالی دا کیہ بھرواسا، (اکھا) ویکھو: ہل ہڑکے تے رن کھڑکے، جاوے داند اکواسا، اوس ہالی دے جیون دا کیکن بھرواسا

ہل ہڑکے تے رن کھڑکے، جاوے داند اکواسا، اوس ہالی دے جیون دا کیکن بھرواسا، (اکھا) جدوں بھیڑا ہل، لڑاکی تیویں اتے آپ مہارے بلد نوں جیون لئی مارو دسیا جاوے تاں کہندے نیں

بھرواسڑا: (مذ) ویکھو: بھرواسا

بھرواکا: (فم) بھرواکے، بھراکے

بھرواکے: (فم) ویکھو: بھرواکا

بھروال: (صفت) بھریا ہویا، پورے زور والا، زور دار

بھروانا: (متعدی المتعدی) ویکھو: بھرواَنا

بھرواں: (مذ،صفت) 1-بنیا ہویا، بھریا ہویا 2- نگھر، پورے زور والا، زوردار 3- ٹھوس

بھرواں بدن، (مذ) سڈول جُثہ

بھرواں پن، (مذ) بھریا ہویا ہون دا عمل، گٹھواں ہون دا عمل

بھرواں قدم، (مذ) 1-لما قد 2- پلانگھ

بھرواں ہلاّ، (مذ) زوردار ہلاّ

بھُر واں: (صفت) بُھر بُھرا، بھُرنہار

بھرواون / بھرواونا: (مصدر) 1 -پُرکرواون، لبالب کرواون مکمل کرواون 2- ادائیگی کرواون، 3- واپس کرواون

بھروائی: (مو) بھرواون دا کم یاں مزدوری

بھروپیا: (صفت) بہروپیا، بھیس وٹاون والا، سوانگ رچاون والا

بھروٹ: (مذ) مکھورے وغیرہ نوں بھرن دی حالت یاں ڈھنگ

بھروٹا: (مذ) 1۔اکھاں دے اُپرلے کنڈھے دے وال، بھوں، ابرو 2۔ ڈولے دا اِک گہنا 3- گھاہ، لکڑی وغیرہ دی پنڈ، چھوٹی بھری

بھروٹڑ: (مذ) بھرُوٹا توں مکبّر

بھروٹڑا: (مذ) 1- بھروٹا 2- وڈی بھری

بھروٹڑی: (مو) چھوٹی بھری، بھری، ونگی: 'سرچا ئیو جوگ بھروٹڑی نوں' (وا)

بھروٹی: (مو) بھروٹا دا مؤنث روپ

بھروٹے: (مذ) اکھاں دے اُپرلی ہڈی دے وال

بھروَٹے تانن، (محا) غصے وچ آون، غصے وچ کھجن

بھروَٹے تاننا، (محا) کھجھنا، غصے ہونا

بھروَٹے تننا، (محا) غصے وچ ہونا، غصہ آونا

بھروَٹے چڑھاونا، (محا) ویکھو: بھروٹے تاننا

بھروَٹے چڑھنا، (محا) ویکھو: بھروٹے تننا

بھروَٹے کسنا، (محا) غصہ وکھاونا

بھروٹیاں: (مذ) ویکھو: 'بھروٹا' جیہدی ایہہ جمع اے، ونگی: 'کنجی کترے چونے رنگ بھروٹیاں اُپر پک دا ول کجھ ڈھلا ہوگیائے'

بھروچی: (صفت) بھیرا دا رہن والا، بھیرا نواسی

بھروڑن: (مصدر) ہتھاں دیاں تلیاں نال مل مل کے بُھر بُھرا کرن، بھورا بھورا کرن، چوری بناون، بھورن

بھروڑنا: (فعم) چُور چُور کرنا، بھربھرانا، خستہ کرنا

بھروسا: (مذ) 1-یقین، اعتبار، وِشواس 2-نشچا 3- ساکھ 4- اُمید، آس، بھرواسا

بھروسا بجھنا، (محا) بے اعتبارا ہو جانا

بھروسا دواونا، (محا) مدد دا یقین کراونا

بھروسا دینا، (محا) یقین دواونا

بھروسا رکھنا، (محا) 1-یقین کرنا 2- کسے تے کوئی گل چھڈ دینا

بھروسا نہ ہونا، (محا) بے اعتباری ہونا

اپنا توسا آپ بھروسا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اپنی چیز ہی ویلے سر کم آوندی ہے تاں کہندے نیں

پل دا بھروسا نہ ہونا، (محا) ویکھو: دم دا بھروسا نہ ہونا

دم دا بھروسا نہ ہونا، (محا) زندگی دا کوئی وساہ نہ ہونا

دم دا کیہ بھروسا، آوے آوے، نہ آوے نہ آوے، (اکھا) جدوں جیون دے فنا ہوون بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

سوے بھروسا، (مذ) اپنے آپ اُتے یقین کرنا، خود اعتمادی

سوے بھروسا، وڈا ہوشا، (اکھا) جدوں سوے بھروسے نوں ترجیح دینی ہووے تاں کہندے نیں

کچھے توشا، اپنا بھروسا، (اکھا) جدوں اپنے کول اپنی چیز ہووے تاں کوئی فکر نہیں ہوندی ہے تاں کہندے نیں

لکڑی تے کھکھڑ تے کیہ بھروسا، (اکھا) جدوں دنیاوی چیزاں دی بے وساہی دسنی ہووے تاں کہندے نیں

بھروسے: (مذ) ویکھو: بھروسا

بھروسے مند، (مذ، صفت) اعتبار دے قابل، لائق

بھروسے ہین، (صفت) بے اعتبارا

بھروسے یوگ، (صفت) جس تے یقین کیتا جا سکے، با اعتبار، اعتباری

رام بھروسے، (فم) رب دے آسرے

بھرول: (مذ) بلٹ وغیرہ وچ لیٹویں چکلی دا ڈھرا

بھرولا: (مذ) ویکھو: بھڑولا

بھرولے: (مذ) پُٹھی تے لراں وچ دتے پھانے

بھرون: (مذ) مالک اتے مزارعے وچکار داݨیاں دی ونڈ کرن والے نوں دتی جاون والی مزدوری

بھرُونا: (فعم) ویکھو: دھرُونا

بھُرونا: (فل) پُورا پُورا ہونا

بھرونی: (مو) کھوہ دے اُتے رکھیا وڈا لما شہتیر جس اُتے بلٹ ٹِکدا اے، لیٹن، کانجن

بھروہڑ: (صفت) 1-پھوہڑ، بد سلیقہ، گوار 2- اُجڈ، مورکھ 3- کپتی زنانی

بھروہل: (مذ) ویکھو: بھڑول

بھروہی: (مو) ویکھو: بھروٹے

بھروئی: (مذ) ویکھو: بھرویا

بھرویا: (مذ) سبیل تے پانی پیاون والا

بھرویل: (مذ) بلٹ وغیرہ وچ لیٹویں چکلی دا ڈھرا، بھرول توں

بھری: (مو) بھرن توں 1-پٹھیاں وغیرہ دی بجھی ہوئی گنڈھ 2-پنڈ 3-اوہ بھار جو سر اُتے چکیا جا سکے، سر دا بھار 4- کسے شے دا بھریا ہونا 5- لکڑاں دا چھوٹا بنڈل، لکڑاں دی گنڈھ

بھری برسات، (مو) بارش دا موسم، برسات

بھری بنھنا، (محا) 1- مکئی جوار وغیرہ دے پٹھیاں نوں رسی وغیرہ نال بنھنا 2- دنیا بھر دی دولت اکٹھی کرنا

بھری بھکنی، (مو، صفت) حاملہ یاں گربھ وتی زنانی

بھری بھکنی، چپ چپیتی، کھڑ کے بُچلے سکھنی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہوچھے بندے ہی بولدے نیں تاں کہندے نیں

بھری چکاونا، (محا) بھار سر اُتے رکھواونا

بھری کچہری، (مو) سبھ دے ساہمنے، بھری پریہیا

بھری کچہری وچ، (مو) سبھ دے ساہمنے

بھری نظر نال ویکھنا، (محا) گوہ نال ویکھنا، دھیان نال ویکھنا

پوہ دی مُٹھ، ماہ دی بھری، پھگن جیہی چری نہ چری، (محا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پھگن وچ جانوراں نوں چارا پیتا گھٹ لگدا ہے تاں کہندے نیں

گرُو دی بھری بنھنا، (محا) پاپ ماونا

مگھ مُٹھ، کھوہ سٹھری، ماگھ دی بھری، پھگن جیہی چری نہ چری، (اکھا) ویکھو: پوہ دی مُٹھ، ماہ دی بھری، پھگن جیہی چری نہ چری

ہری بھری، (مو، صفت) 1- حاملہ، گربھ وتی 2- جس کول بہت

بچے ہوون 3- خوشحال

بھرے: (مذ) ویکھو: بھریا

بھرے گھراں دیاں گھر وڑیاں نہیں مان، (اکھا) جدوں رجے بچے گھر وچ کجھ نہ ہون تے وی کجھ نہ کجھ ہر حالت وچ مل ہی جاندا ہے تاں کہندے نیں

اگلا کرے پچھلا بھرے، (اکھا) جدوں کسے بے گناہ دے سر گناہ تھوپیا جاوے تاں کہندے نیں، کرے کوئی بھرے کوئی

برسے ادھ ہاڑ تاں بھرے بھنڈار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے ادھے ہاڑ توں مینہہ پین لگے تاں فصل چنگی ہوندی ہے تاں کہندے نیں

کرے کوئی بھرے کوئی، (اکھا) جدوں کسے بے گناہ سر گناہ تھپ دتا جاوے تاں کہندے نیں

کرے گنگا تے بھرے جی جی، (اکھا) ویکھو: کرے کوئی تے بھرے کوئی

کرے مائی تے بھرے جائی، (اکھا) ویکھو: کرے گنگا تے بھرے جی جی

گھڑے گھمیار بھرے سنسار، (اکھا) جدوں کوئی بھلے دا کم کردا ہے تاں کہندے نیں

ی: (س) پالنا، پرورش

یا: (مذ، صفت) 1- پُر، نکونک، کنا تائیں 2- پُورا، مکمل، موٹا 3- سیراب، رجیا ہویا 4- بھریا ہویا، لبڑیا ہویا، آلودہ

بھریا بھراتا، (صفت) بھر پور

بھریا بھرایا، (صفت) 1- چنگی طرحاں بھریا ہویا 2- جس نوں ہت غصہ چڑھیا ہووے

بھریا بھریا، (مذ، صفت) چنگی طرحاں بھریا ہویا، بھرپُور

بھریا بھکئیا / بھریا بھکنا، (صفت) ویکھو: بھریا پیتا

بھریا پیتا / بھریا پیتیا، (صفت) جس نوں بہت غصہ چڑھیا ہووے

بھریا پھرنا، (محا) غصے وچ ہونا

بھریا ہویا، (صفت) ویکھو: بھریا پیتا

اُوٹھ خالی وی اڑاوے تے بھریا وی، (اکھا) جدوں کوئی بندہ ہر ویلے ہی اوکھا رہے تاں کہندے نیں

ڈھڈ بھریا تے کم سریا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ڈھڈ بھرنا لازمی ہے اتے بھکھیاں کم نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

ہریا بھریا، (صفت) 1- لہلہاندا، سرسبز 2- خوشحال

بھریاڑ: (مذ) 1- کپڑے وغیرہ وچ پیا لنگار 2- وڈی موری، مورا، بھراڑ

بھریاڑ آونا، (محا) بہت وڈا مورا ہو جانا

بھریاڑ سینا، (محا) ٹاکی لاونا، جوڑ لاونا

بھریاڑ کرنا، (محا) 1- مگھورا کرنا، مورا کرنا 2- لیراں لیراں کر دینا، پاڑنا

بھریاڑ کھلنا، (محا) 1- مار کے سر پاڑ دینا 2- مگھورا ہونا

بھریاڑ لگنا، (محا) 1- ٹاکی لتھنا 2- مگھورا ہونا

بھریاڑ لونا، (محا) ٹاکی لاہونا، مگھورا کرنا

بھریاڑ ہونا، (محا) کپڑے وغیرہ وچ لنگار پینا

بھریاں بھانڈیاں دیاں گھروڑیاں نہیں مان: (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ امیر بھاویں کنا ہی ماڑا کیوں نہ ہووے پھیر وی اوہ عام ساتھیاں نالوں چنگا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھریائی: (مو) 1-پورے داماں دی رسید 2- ہندوواں دی اک گوت

بھریجن: (مصدر) 1-بھریا جاون، بھروجن 2- پرندیاں دی بھُخی یاں مستی تے آون

بھریجن: (مصدر) بھُر جاون

بھریجنا: (فل) بھُر چنا

بھریڈ: (صفت) حیرانی، پریشانی

بھریرا: (مذ، صفت) 1-ہور بھارا، بھارا توں مکبر، بُہتا بھارا 2- بہتا موٹا 3-وڈیرا 4-وڈملا

بھریڑ: (مذ) ویکھو: بھریاڑ

بھریلی: (مو) پہیلی، بجھارت

بھرین: (مذ) 1-بھراپُنا، برادرانہ جذبات، بھائی چارا 2- (مو) بھرائی ذات دی عورت

بھرینا: (فل) بھریا جانا

بھرینا: (فل) بھُر جانا

بھریونا: (فل) ویکھو: بھرین

بھ......ڑ

بھڑ: (مذ، صفت) 1-ظاہری ٹھاٹھ باٹھ، اندرلی حالت دے منداں ہون دے باوجود ظاہری حالت دا ٹوہر 2-اگ دے بھانبڑ دی آواز، سڑدی لکڑی دی آواز 3- شعلے دی لپک، بھانبڑ

بھڑ بنیا رہنا، (محا) باہرلی پھوکی شان قائم رہنا

بھڑ بھاشک، (مذ) دھواں دھار تقریر کرن والا

بھڑ بھڑ، (مذ) اگ دے بھانبڑ دی اواز

بھڑ واؤ، (مو) بھڑ بھڑ کرن دی اواز

بھڑ واہٹ، (مو) ویکھو: بھڑ واؤ

بھڑ ہار، (صفت) بھڑ بھڑ شبد کرن والا

بھڑ: (مو) اک پراں والا کیڑا جیہدے ڈنگ وچ زہر ہوندا اے، ڈیمو

بھڑ دا چھتا، (مذ) ڈیمو واں دے رہن دی تھاں

بھِڑ: (مذ) تھیہہ

بھڑ پینا، (محا) 1-لڑائی ہو جانا، لڑ پینا 2- ٹکر ہونا

بھڑ تھیون، (محا) ڈھیر ہو جاون، ڈھیہہ جاون

بھڑ کرن، (محا) تباہ کرن، برباد کرن

بھڑ آ ک: (مو) بہت تپی وال

بھڑ آنڈا: (مذ) کھُلے مونہہ والا مٹی دا بھانڈا، دورا

بھڑ وال: (مذ) بھڈ وال، آ جڑی

بھڑاس: (مو) 1- گرم ہوا، مینہہ پین توں مگروں زمین وچوں نکلن والی ہواڑ 2- دل دے ارمان، دل دا اُبال، غصہ، کینہ، عداوت، خراش، کجھ کہہ کے دل دا غبار کڈھنا، غصے نوں ٹھنڈا کرنا، بول بُلارا کر کے غصہ کڈھنا

بھڑاس کڈھنا، (محا) 1- کسے نوں اپنا دُکھ دس کے دل ہولا کرنا 2-اُچی اُچی بول کے غصہ ٹھنڈا کرنا، کسے نوں کجھ کہہ کے اپنا غصہ ٹھنڈا کرنا

دل دی بھڑاس کڈھنا، (محا) ویکھو بھڑاس کڈھنا

دل دی بھڑاس لینا، (محا) دوسرے دے دل دی گل سمجھنا

بھڑاسن / بھڑاسنا: (مصدر) سلھے پن کر کے کسے چیز دا ہواڑاں مارنا، بھیڑی بو چھڈنا

بھڑاسیا: (مذ، صفت) جس وچوں ہواڑ نکل رہی ہووے

بھڑاکا: (مذ، صفت) 1- دھماکہ، پٹاکا 2- لڑاکا

بھڑاکو: (مذ) پڑھن والا، طالب علم

بھڑان: (مصدر) لڑاونا، مقابلہ کرانا

بھڑانا/بِھڑاونا: (متعدی المتعدی) بھڑاوَنا، لڑاوَنا

بھڑاند: (مو) لڑائی جھگڑا، بھیڑ، فساد، اَن بن

بھڑانکنا: (فل) گلے وچوں زور دی آواز کڈھنا، مال ڈنگر دا اواز کڈھنا

بھڑاون: (مصدر) مدد کرنا

بِھڑاون: (مصدر) لڑاون، جھگڑا فساد کرا دیون، بھیڑ کراون، مقابلہ کراون

بھڑاونا: (فعم) بھڑاونا، لڑاونا

بھڑائی: (مو) بھڑوائی، لڑائی کرن داعمل، بھڑن داعمل

لڑائی بھڑائی، (مو) لڑائی جھگڑا

بھِڑ بھِڑ: (مو) ویکھو: بُڑ بُڑ

بھڑ بھڑ کرنا، (محا) بُڑ بُڑ کرنا، غُصے نال ہولی ہولی بولنا

بھڑ بھڑانا/بھڑ بھڑاوَنا: (فل) 1-اگ دا اچانک بھانبڑ مار کے بلنا 2-سُتیا ڈر کے ابھڑ واہے اُٹھنا 3- گھابر جانا 4- خوشی نال رنگ لال ہونا

بھڑ بھڑی: (مو) 1-اناج دے بھاواں دا اک لخت چڑھ جان داعمل 2-حیرانگی 3-ڈر

بھڑ بھڑیا: (صفت) صاف دل، سادہ، ڈھڈ دا ہولا

بھڑ بھونجا: (مذ،صفت) بھٹھی وچ دانے بھُنن والا

بھڑ بھُونجن: (مو) 1-بھڑ بھونجے دی زنانی 2-دانے بھُنن والے دی عورت

بھڑ بھونجی: (مو) ویکھو: 'بھڑ بھونجا' جیہدا مؤنث روپ اے

گُڑی بھڑ بھُونجے دی ٹِکا کیسر دا، (اکھا) جدوں کوئی اپنی حیثیت توں ودھ کم کرے تاں کہندے نیں

بھڑ پُونجا: (مذ) ویکھو: بھڑ بھونجا

بھڑ پُونجن: (مو) ویکھو: بھڑ بھونجن

بھڑ تنگا: (مذ) شور شرابا، غل غپاڑا، ہنگامہ

بھڑتھا/بھڑتھا: (مذ) بتاؤں وغیرہ نوں ساڑ کے بنائی گئی سُکی سبزی

بھڑتھا بناونا، (محا) مار مار کے کچومر کڈھنا

بھڑتھا کرنا، (محا) 1-بُری طرحاں مِدھنا 2- ساڑ دینا

بھڑتھا ہونا، (محا) 1-بُری طرحاں مدھے جانا 2-سڑ جانا

بھڑتھُو: (مذ) 1- ہلچل، بے قراری، افراتفری، تھرتھلی 2- بے صبری، بے چینی 3-شور شرابا، چیک چہاڑا، کھپ، رولا رپا 4- بھاجڑ، کالھ، سوڑ 5- جھگڑا

بھڑتھُو پاونا، (محا) تھرتھلی مچاونا، ہلچل مچاونا

بھڑتھُو مچاونا، (محا) شرارتاں کرنا، کھپ پاونا

بھڑتھُو مچنا، (محا) تھرتھلی پینا، کھلبلی مچنا

بھڑتھو ہونا، (محا) سڑ بل کے سواہ ہو جانا

بھُکھے بھڑتھُو پایا لگا کلیجے ڈوں، بھُکھیاں نیند نہ آوندی جے کوئی آکھے سوں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھُکھ بہت بڑی بلا ہے تاں کہندے نیں

بھڑ چِنا: (فعم) ویکھو: بچنا

اسانوں ڈگی بھوئیں بھڑ چی، (اکھا) جدوں اوکھے سے کسے دی مدد کیتی جاوے تاں کہندے نیں

بھڑ دا: (مو) ویکھو: بھڑاس

بھڑ دا اونی، (محا) بھڑاس آونا

بھڑ دالگنی، (محا) بھڑاس لگنا

بھڑ دا مارنا، (محا) 1- بھڑاس نکلنا 2- سیک دینا

بھڑ دا ہونی، (محا) بھڑاس ہونا

بھڑ داہ: (مو) 1- سخت، تریہہ، بھڑکی 2- دُھپ دا ڈاڈھا سیک

بھرساں: (صفت) احمق، بے وقوف، بدھو

بھڑسیہ: (مو) ویکھو: بھڑاس

بھڑک: (ہ، مو) 1- چمک دمک، نمائش 2- پیاس 3- رونق 4- گرمی، بھڑکاؤ 5- اگ دا روشن ہونا 6- خوبصورتی، شان 7- چھال، ٹپوسی

بھڑک اُٹھنا، (محا) جوش وچ آونا، غصہ چڑھنا

بھڑک پینا، (محا) 1- اک دم غصے وچ آونا 2- اگ دا بل پینا

بھڑک والا، (صفت) چمک والا

بھڑوک: (مذ) اُچھل، اُبل

بھڑوک بھڑوک پینا، (محا) 1- غصے نال ٹپنا یاں چھالاں مارنا 2- مارن نوں پینا، کھان نوں پینا

بُھڑوک بُھڑوک کے آونا، (محا) کھان نوں پینا، مارن نوں پینا

بھڑوک کے بیٹھنا، (محا) لگ کے بیٹھنا، اڑ کے بیٹھنا، نیڑے بیٹھنا، ڈُھک کے بہنا

بھڑکا: (مذ) اگ دا تیزی نال بلن داعمل

بھڑکار: (مذ) 1- "بھڑکن" توں حاصل مصدر 2- بھانبڑ، لاٹ، شُعلے 3- بھڑک کے بلن دی کیفیت 4- بھانبڑ

بھڑکارا: (مذ) ویکھو: بھڑکار

بھڑکارا مارن، (محا) اچانک جوش وچ آون

بھڑکاری: (مو) 'بھڑکارا' دا مونث روپ

بھڑکارے: (مذ) بھانبڑ مچن دی آواز، ونگی: 'بھانبڑ بھڑک اُٹھی بھڑکارے' (میاں محمد بخش)

بھڑکانا / بھڑکاؤ / بھڑکاونا: (فم) 1- اگ نوں تیز کرنا، اُکسانا 2- غصہ چڑھاؤنا

بھڑکاو / بھڑکاؤ: (مذ، صفت) بھڑکاؤن والا

بھڑکاون: (مصدر) 1- غصہ چڑھاؤن، اشتعال دلاون 2- اگ نوں بھکھاون، بالن، مچاون

بھڑکاہٹ: (مو) بھڑکن دا عمل یاں حالت

بھڑکدا / بھڑکدا: (صفت) بلدا بلدا

بھڑکن / بھڑکنا: (مصدر) 1- مچن، بھڑکن، اگ دا بھانبڑ مچن، لاٹاں مار کے بلن دی صورت 2- غصے وچ آون 3- نچن ٹپن، اُچھلن کدن، چھال مارن، ٹپوسیاں مارن 4- خوش ہوون، پھنڈن 5- گیند دا زمین تے لگ کے نیا کھاون، اُچھلن 6- لڑن نوں آون، گل پون، فساد ہوون، بغاوت یاں جنگ دا اچانک تیز ہو جاون

ایویں بھڑکنا، (محا) بنا گلوں غصے وچ آونا

بُھڑوکنا: (فل) گیند دا دھرتی نال لگ کے ٹھپا کھانا، اُبھلنا، اُچھلنا، چھالاں مارنا، ٹپوسیاں مارنا، خوش ہونا

بُھڑوکو: (صفت) بُھڑوکن والا

بھڑکواں: (صفت) ویکھو بھڑکیلا

بھڑکی: (مو) 1- سخت پیاس، ڈانجھ 2- ڈراوا، دھمکی، ونگی: 'ایہہ بھڑکی جیہی کیوں رہندی اے دل نوں' (نجم)

بھڑکی لگنا، (محا) 1- ڈاڈھی پیاس لگنا 2- ڈاڈھی لوبھ ہونا

بھڑکی: (مو) اچانک چل پین یاں اُڈن دی حالت

بھڑکیا ہویا: (صفت) گرم (کپڑے وغیرہ) سردیاں وچ آرام والا

بھڑکیل: (مذ) 1- جھٹ ڈر جان والا، ڈراکل 2- وحشی، جنگلی

بھڑکیلا: (مذ، صفت) 1- بھڑک والا، شوخ، چمکیلا 2۔ خطرناک، ڈراونا 3- جوشیلا

بھڑکیلا پن، (مذ) بھڑکیلا ہون دا عمل

بھڑکیلی: (صفت) ڈراکل، چھیتی ڈر جان والی

بھڑگھیلا: (مذ، صفت) بھارے سریر والا، بھڑولا، موٹا

بھڑمچ: (مذ) 1- بھانبڑ 2- انگیارا

بھڑمچا: (مذ) اگ دا انگیارا، بھانبڑ

بھڑمچاں مارنا، (محا) اگ دا بھانبڑ مار کے بلنا

بھڑمل: (مذ) 1- بہت تکڑا، پہلوان 2- ہٹا کٹا تے تکڑا آدمی

بھڑن: (مصدر) 1- بوہے دا بند ہوون 2- ٹکرن، مقابلہ کرن، لڑن، جھگڑن، گھل پون، گتھم گتھا ہوون 3- نجڑن، نیڑے نیڑے ہوون 4- کھوہن

بھڑن ساہ نہ پٹیجن بوئے، (اکھا) جدوں کسے دی لڑائی وچ کسے ہور دا ہی مفت وچ نقصان ہو جاوے تاں کہندے نیں

بھڑنا: (فل) 1- ٹکرنا، کھیہنا، مقابلہ کرنا، لڑنا 2- بوہے وغیرہ دا بند ہو جانا، بھڑ جانا 3- نیڑے نیڑے ہونا

بھڑنت: (مو) ویکھو: بھڑوتی

بھڑنگ: (مو) اک قسم دی پہاڑی لکڑی جو دوائی وجھوں ورتی جاندی ہے

بھڑنگ: (مو+مذ) 1- چرخے دیاں تناں گڈیاں وچوں وچکارلی گڈی جس دے وچوں دی ماہل لنگھدی ہے 2- سکم سکا، بالکل سکا

بھڑنیاں: (مو) ٹڈیاں اکھیاں

بھڑوآ/ بھڑوا: (مذ) 1- رن مرید 2- جھڈو 3- نرلج آدمی، نیت دا بھیڑا 4- دلا، اک گالھ

بھڑوآ پُنا، (مذ) حلال، بھڑوا، دوجیاں دی شہوت دی دلالی کرن والا

اک (نالے) گھر گوایا، دوجے (نالے) بھڑوآ اکھوایا، (اکھا) جدوں کوئی اپنے پلیوں خرچ وی کرے اتے بُرا وی بنے تاں کہندے نیں

دتی کھل نہ کھائے بھڑوآ کوہلو چٹن جائے، (اکھا) جدوں کوئی بندہ مل رہی چیز نوں نہ لے کے اوس دے حصول لئی اُلٹے وسیلے کرے تاں کہندے نیں

دیکھ بھڑوے دی عقل گئی، مہیں ویچ کے گھوڑی لئی، دُدھ پینوں گیا لِد چکنی پئی، (اکھا) جدوں کوئی بندہ نفعے والا کم چھڈ کے نقصان والا کرے تاں کہندے نیں

ہاڑھ نہ واہی ہاڑھی، پھٹ بھڑوئے دی داڑھی، (اکھا) جدوں کسے آدمی دے موقعے سر کم نہ کرن دی نکھیدی کرنی ہووے تاں کہندے نیں

ہٹ کرائے دم بیاجی، اوس بھڑوے دی پوری بازی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ وپار اپنے پیسیاں نال ہی ٹھیک طرحاں چل سکدا اے تاں کہندے نیں

بھڑواونا: (متعدی المتعدی) لڑواونا

بھڑوائی: (مو) دلالی، بھڑواپنے دی کمائی

بھڑورن: (مصدر) ویکھو: بھورنا

بھڑول: (مو) ہلٹ دی لٹھ

بھڑولا: (مذ) 1- مٹی وچ کوانہہ دے پتر یاں توڑی وغیرہ گو کے دانیاں نوں محفوظ رکھن لئی بنایا ہویا گودام، گہی، اُچا مٹا، وڈی بھڑولی

2-مجازاً......موٹا آدمی، موٹا تے بے ڈول آدمی

بھڑولا ہونا، (محا) 1-موٹا ہونا 2-سُج جانا

اُجڑے پنڈ بھڑولا محل، (اکھا) جدوں مال و دولت کے نکّو نے توں مختیار ول جاوے تاں کہندے نیں

اکھوں اوہلے گھت بھڑولے، (اکھا) جدوں اکھاں توں اوہلے ہون والے دی پرواہ نہ کرن بارے کہنا ہووے تاں کہندے نیں

پھُل کے بھڑولا ہو جانا، (محا) بہت موٹا ہو جانا

چائیں چائیں وتاں، سبھ بھڑولے گھتاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کالھی دا کم خراب ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھڑولے پاونا، (محا) لکا لینا، چھپا لینا

سُج کے بھڑولا ہونا، (محا) 1-بہت زیادہ سوج چڑھنا 2-بہت زیادہ موٹا ہونا

نائیاں دا بھڑولا، (مذ) مداریاں ولوں رِچھ لئی ورتیا جان والا اکھر

کتک جٹ نوں پئی بیائی، موئی ماں بھڑولے پائی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کتک مہینے وچ جٹ نوں سوائے بیجائی توں ہور کجھ نہیں سُجھدا تاں کہندے نیں

مونہہ بھڑولے ورگا کرنا، (محا) رُس جانا

بھڑولی: (مو) 1-اناج وغیرہ رکھن لئی بنایا مٹی دا چھوٹا جیہا ڈھول 2-دُدھ وغیرہ کاڑھن لئی مٹی دا چھوٹا جیہا گول انگیٹھی نما چلھا، ہارا

بھڑولی کرنا، (محا) ویاہ توں پہلاں دی اک رسم ادا کرنا (ایس وچ لاڑھا گھر توں باہر لے کے کھوہ یاں نلکے توں پانی دا گھڑا بھر کے لیاوندا ہے)

بھڑولے: (مذ) ویکھو: 'بھڑولا' جیہدی ایہہ جمع اے

بھڑووا: (مذ) ویکھو: بھڑوآ

بھڑوی: (مو) 1-غیر محرماں نوں آپس وچ ملاون والی 2-بھڑوا، عورت، دلّی

بھڑہٹ: (مو) 1-بے عزتی، دُھرکار 2-روگ توں اُٹھن مگروں کیتی کھیچل

بھِڑی: (مو) چھوٹا تھیہہ

بھُڑی: (س) محنت، مشقت، گھال، گھالنا، ونگی: 'پانی بھرماں چکی پیہساں بھُڑی مزدوری کرساں'

بھُڑی قبول پینا، (محا) محنت راس آونا، گھال کامیاب ہونا

بھُڑی ہتھا، (صفت) 1-مزدوری کر کے روٹی کماون والا 2-محنتی 3-احسان کرن والے توں وی کجھ لے کے کم کرن والا

بھُڑیا: (مذ، صفت) مزدوری کر کے کھان والا، محنتی

بھڑیاک: (مو) بہت پتلی دال

بھڑیانڈا: (مذ) دور

بھڑیانیاں: (مو) ٹڈے آنے

بھڑیں: (مو) 1-وٹ 2-خندق، کھڈ

بھڑیوں: (مو) ویکھو: بھڑیں

بھ......س

بھس: (مو) 1-بھسم، سواہ، راکھ 2-لڑائی 3-بے عزتی

بھس بھسٹر، (مو) خاک، غبار

بھس پاونا، (محا) بے عزتی کرنا

بھس خرابہ، (مذ) 1-تباہی 2-مصیبت

بھس خرابہ کرنا، (محا) 1-لڑائی جھگڑا کرنا 2-وگاڑنا

بھس ڈراک، (مذ) 1-ہاضمہ خراب ہون دا عمل 2-کھٹے ڈکار

بھس مڑے، (مو) راکھ دی ڈھیری

بھس منت، (صفت) فانی، ناش وان

بھس مندر، (مذ) راکھ دا بنیا مکان یعنی فانی

آلی بھولی ست پتر تے ٹونے والی بھس، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ٹونے وغیرہ کیتیاں کجھ نہیں بن دا تاں کہندے نیں

اگ بھس، (مذ) کھان والی گھٹیا چیز، گند بلا، بد بلا

جوانی ویلے بھس، بڈھیپے ویلے چھائی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے کر بندا جوانی وچ کم نہیں کر سکدا اتاں بڈھیپے وچ وی نہیں کر سکدا، تاں کہندے نیں

جائیں جائیں وتاں، بھس بھڑولے گھتاں، (اکھا) جدوں کوئی چاہ وچ یاں کالھی وچ کم کرے اتے کم وگڑ جاوے تاں کہندے نیں

چغل مارے چغلی، کاں سبون چیٹن، کتا پاڑے چھاننی، تریہے بھس پیئن، (اکھا) جدوں نندیاون والے دی نکھیدی کرنی ہووے تاں کہندے نیں

دو ڈھائی، بھس چھائی، تیجی پائی، تاں سرت آئی، (اکھا) جدوں کوئی بہت پٹیو ہووے تاں کہندے نیں

بھس: (مذ) 1-عادت 2- جھس، چتی، چسکا، سواد 3- بالاں دی مٹی کھان دی عادت، اک روگ جس پاروں وجود وچوں رت گھٹ جاندی اے

بھس: (مو) کنول پھل دی نالی یاں جڑھ، بھیں

بھس: (مذ) 1-بھیڑی عادت 2- وادی، بان، جھس 3 -لہو گھٹن دی حالت 4-(مو) ٹوڑی

بھس بھس، (مو) غم نال مونہہ وچ کجھ بولنا

بھس پینا، (محا) بھیڑی عادت پینا

بھس: (مو) خاک، کھیہہ، یرقان دی بیماری، بھسم، سواہ، راکھ

بھس ڈکار، (مذ) ویکھو: بھسا ڈکار

بھس ماریا، (صفت) جس وچ (بیماری کر کے) خون گھٹ جائے

بھسا: (مذ، صفت) 1- کھٹا ڈکار 2-بگا، چٹا، نمیالا 3- مٹی، ریت وغیرہ دا بنیا کچا پہاڑ

بھسا ڈکار، (مذ) کھٹا ڈکار

بھسا گو: (مذ) ہلکا تمباکو

بھسانا: (فعم) ویکھو: بھروساونا

بھسانا: (فعم) مغلوب کرن، شکست دیون، فتح حاصل کرن

بھساون: (مصدر) 1-ہراون، جتن 2- دل چھڈاون، حوصلہ ڈھاون، بے دِل کراون 3- کسے اُتے قابو پالون

بھسبھا: (صفت) ویکھو: بھسا ڈکار

بھست: (مذ) بہشت، جنت

بھستا: (مذ) ماشکی، مہرا (جھکر وجھوں)

بھستن: (مو) "بھستی" دا مؤنث روپ

بھستی: (مذ، صفت) 1-بہشت وچ رہن والا، بہشتی 2- مسلمان ماشکی 3-ماشکی، سقہ

بھسٹ: (مو) ویکھو: بھس

بھسٹ باہنی، (محا) گھٹیا کم کرنا

بھسٹل: (ہ، صفت) نفرت دے قابل، گھناؤنا

بھسدہ: (ج، صفت) 1- خاکستری رنگ 2- ریت دا پتھر

بھسر: (مذ) ہابڑیاں وانگ کھان دا عمل

بھسر بھسر، (فم) کالھی کالھی ہابڑیاں وانگ کھان دا عمل

بھسر بھسر کھانا، (محا) 1-ہابڑیاں وانگ کالھی کالھی کھانا 2-جو کُجھ ملے ہڑپ کر جانا

بھسّر: (مو) کھیہہ والی دھرتی

بُھسرا: (مذ، صفت) بھوسلا، نُیالا

بھُسری: (مو) 1-مُولی، گڑ، کھنڈ وغیرہ پا کے پکائی روٹی 2-بھوئیں نوں تپا کے اوس اُتے پکائی روٹی، من، روٹ

بھسٹر: (مو) جھکھڑ، واورولا

بھسٹر پاونا، (محا) کھیہہ مٹی اُڈاونا

بھُسڑ: (مو) سواہ، بھس

بھِسک جانا: (صفت) بدنیت ہو جانا، جواب دے جانا

بھسکدے پھرنا: (محا) منگدے پھرنا

بھِسکنا: (فل) بدنیت ہونا

بھسکو: (مو) بہتا کھان پین والی زنانی

بھسکیا ہویا: (صفت) بھیڑی نیت والا، بدنیتا

بھُسلا: (صفت) ویکھو: بھُسا

بھسم: (مو) 1-سواہ 2-بھُوت 3-دوائی لئی ماری ہوئی دھات، کُشتہ 4-سڑ کے سواہ ہویا ہویا 5-بالکل سڑیا ہویا

بھسم بھوت، (مذ، صفت) 1-بھسم ہویا ہویا 2-تباہ، برباد

بھسم بھوت ہونا، (محا) مٹی وچ مل جانا

بھسم پتری، (مو) اک نشہ آور شے جیہڑی بطور تماکو پیندے نیں، گانجھا

بھسم رماونا، (محا) سادھو ہو جانا

بھسم کرنا، (محا) 1-کُشتہ تیار کرنا 2-تباہ کرنا، برباد کرنا

بھسم لگاونا، (محا) پنڈے تے سواہ ملنا

بھسم ہونا، (محا) 1-ہضم ہونا 2-تباہ ہونا، سڑ جانا، ونگی: 'تہاں بھسم لگائیکے بھسم ہونا' (وا)

بُرا غریب دا مارنا، بُری غریب دی آہ، موئے بکرے دی کھل توں لوہا بھسم ہو جا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ غریباں نوں دُکھ دینا چنگا نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

بھسما: (مو) ویکھو بھسم

بھسما بھوت، (صفت) ویکھو بھسم بھوت

بھسما بھوت ہونا، (محا) نام نشان مٹ جانا

بھسما دھاری، (صفت) پنڈے تے بھسم ملن والا

بھسمائُر: (مذ) اک راکھشس دا ناں جس بارے کہانی مشہور ہے کہ جس دے وی سر تے ہتھ رکھ دیندا ہے، اوہ بھسم ہو جاندا ہے

بھسمایا: (مو) کُشتہ بناون دا عمل

بھسمتی: (مو) رسوئی، لنگر خانہ، باورچی خانہ

بھسمڑ: (مو) سواہ دی ڈھیری

بھسمک: (مذ) اک روگ جس وچ بہت زیادہ تے مُڑ مُڑ بھُکھ لگدی ہے

بھسمنت: (صفت) تباہ ہون والا، فانی

بھسمندر: (مذ) سواہ دا بنیا مکان

بھسمی: (مو) ویکھو: بھسم

بھسمی بھُوت، (صفت) ویکھو: بھسم بھوت

بھُسنا: (فل) 1-نقصان دین والی چیز 2-کھان دی عادت ہونا 3-بھُس دا شکار ہونا

بھسنا بھُوس: (صفت) بالکل مُکیا ہویا، ختم ہویا ہویا

بھسُو: (مو) ویکھو: بھس

بھسونپنا، (محا) فضول پھرنا، آوارہ پھرنا

بھسُوڑی: (مو) 1- جھگڑا، کلیش 2- بھج نٹھ، بھاجڑ

بھسُوڑی پاونا، (محا) 1- جھگڑا کھڑا کرنا 2- بھاجڑ پاونا

بھسُوہا: (صفت) سواہ نال لبڑیا ہویا

بُھسہ: (صفت) 1- خاکستری رنگ 2- ریت دا پتھر

بُھسی: (مو) 1- کھیہ، بھسم، سواہ 2- تُوڑی، چوکر، چھان، سُوڑی

بُھسیا ہویا: (صفت) بُھس روگ دا شکار

بھسیجن: (مصدر) 1- دِل چھڈن، تھک جاون، بے دل ہوون، حوصلہ ہارن 2- مغلوب ہوون

بُھسیرا: (صفت) 1- بُھس دا روگی 2- بھیڑی عادت والا، گند بھس کھان والا

بھسین: (مذ) کھتریاں دی اک ذات

بھسیئے: (مذ) 1- اُونھ، اُٹھ، اونٹ 2- بد دل

بھ......ش

بھشتی: (صفت) بہشتی، بہشت وچ رہن والا، بہشتی مسلمان، جنتی

بھشٹا: (مذ) غلاظت، گوبر

بھِشٹل: (صفت) 1- پلید زنانی، غلیظ سوانی، ناپاک عورت 2- پھوہڑ، بد سلیقہ

بھُشنڈی: (مو) اوہ توپ جو اگ ورساوندی اے

بھ......ک

بھک: (مو) 1- دریادی مار نال کنڈھے دی ڈگن والی مٹی، اُچا کنڈھا 2- بھارا، وزنی، سخت، تودہ 3- چمک، لشک 4- گپ، بھڑ 5- بھچھیا 6- گلی مٹی نوں وٹ کے بنائی کچی اٹ 7- سخت ہو جان والی شے 8- بہت سنگھنی 9- دال، دلیا، کھل وغیرہ دا بنیا ہویا وڈا تھیلا 10- خیرات وجھوں دِتی گئی روٹی

بِھک: (مذ) 1- ڈھیم ڈھیلا، روڑا، ڈلا 2- جم کے نگر ہوئی مٹی

بِھک بجھنا، (محا) سلھ پاروں گُڑ، کھل وغیرہ دا اکو ڈھیلا بن جانا

بھک تروڑن، (محا) 1- بھیڑی خبر سُنانا 2- مصیبت سر تے لینا

بِھک ہونا، (محا) ویکھو: بِھک بجھنا

بُھک: (مذ) بُھکا پن، تھوتھا پن

بھک بھک: (مو) انجن وچوں دھوں نکلن ویلے دی اواز، پھچھ پھچھ

بھک بھک کرنا، (محا) چمکنا، لشکنا، بھکھنا (خاص کر کے دھاتاں اتے سوہنے چہریاں دا)

بھکا: (مذ) بھکو، ڈھیلا

بُھکّا: (مذ) ویکھو: بُھک

بُھکّا پیر، (مذ) بہت کھان والا، لالچی

بُھکا: (مذ) 1- بھکاون، بُھکا 2- گھماون دا عمل

بُھکّا سٹن، (محا) نظر انداز کرن، گھما کے دُور وگاون

بُھکا مارن، (محا) بھواں کے سُٹنا

بھکاٹ: (مو) بُھکاٹ، پیاز ورگی اک بُوٹی، اِک خودرو بوٹی، بھوکل

بھکارن: (مصدر) 1- غصے نال پرے سُٹن 2- بُھکھا مارن 3- منگتی

بھکاری: (مذ) بھک منگن والا، فقیر، گدا

بُھکاڑ: (مذ) ویکھو: بُھوکر

بُھکانا: (مذ) 1- کندھ وچالا چھیک یاں ٹُٹی ہوئی تھاں 2- واڑ وچ رکھیا راہ 3- مثانہ، پیشاب دی تھیلی 4- پتلے ربڑ دا گولا، غبارہ

بُھکانے: (مذ) ویکھو: "بُھکانا" جیہدی ایہہ جمع اے

بُھکانیاں: (مذ) بُھکانا دی جمع، غبارے، پھلُوس، وِنگی: 'بُھکانیاں نال ایہہ جتنے کھیڈ دے نیں' (نجم)

بھکّاں: (مو) 'بھک' دی جمع، گپ، پھڑ، ٹربل، وِنگی: خورے آ ئیاں بھکّاں کتھوں'

بُھکاون/بُھکاونا: (مصدر) 1- بھونکن تے مجبور کرن، بکواس کراون 2- کسے نوں چھیڑن، تنگ کرن 3- دھڑاون، جھڑ کاون، بھراون 4- غصے نال کسے شے نوں وگاون، غصے نال کوئی چیز پرانہہ سُٹنا

بھکاونا: (فعم) 1- گُلی ڈنڈے وغیرہ دی کھیڈ وچ گھر کاونا، پداونا 2- جھکاونا

بھکائی: (مو) 1- کسے نوں بکواون دا کم یاں کوشش 2- بکواس

بھکائی بازی، (مو) بھکاون دا عمل یاں حالت

بھکائی پینا، (محا) محنت دا ضائع جانا

بھکائی مارنا، (محا) فضول بکواس کرنا

کُتے بھکائی، (محا) کھجل خواری، فضول جتن

بھکت: (س، مذ) بھگت، عقیدت مند، پجاری

بھکتی: (مو) سنساری سُکھ، بھوگ

بھکر: (مذ) ڈھیلا، ڈلا

بھکر بھن دینا، (محا) چولاں دے کھیتاں وغیرہ وچ مُونگی وغیرہ نال مٹی دے ڈھیلے بھننا

بھُکر: (صفت) ویکھو: بھُچر

بھکرانا: (فعم) بدبو دینا

بھکراندا: (ہ، صفت) بدبودار

بھکر بھکر: (فم) ویکھو: بھسر بھسر

بھکرُول: (صفت) دُھوڑ نال بھریا ہویا

بھکرُولنا: (فعم) کسے نوں مٹی نال لبیڑنا

بھکرین: (مذ) 1- مٹی دے ڈھیلے توڑن والا ڈنڈا یاں تھاپی، ڈھمی 2- ہتھوڑا 3- موگڑا، دموسانا

بھِکو: (مذ) 1- ڈھیلا، ڈلا 2- کھل یاں گُڑ وغیرہ دا سلھ پاروں بنیا اکو ڈھیلا

بھِکو بجھنا، (محا) سلھ پاروں گُڑ، کھل وغیرہ دا اکو ڈھیلا بن جانا

بھِکو ہونا، (محا) ویکھو: بھکو بجھنا

بھکڑا: (مو) پوریاں دی اک بیماری

بھکڑی: (مو) جو دی فصل دی اک بیماری

بھُکڑی: (مو) ویکھو: بھُگڑی

بھکڑی بننا، (محا) بہت کمزور ہونا

بھکڑی پیر لتاڑیا میں کیکن جیواں، (اکھا) جدوں اپنی نرم مزاجی بارے دسنا ہووے تاں ایہہ اکھان آ کھدے نیں

بھکڑی ورگا نکل آونا، (محا) بہت کمزور ہونا

بھکسار: (صفت) لوہا کھان والا، وِنگی: 'اسنکھ سُورمہہ بھکھار'

بھکشا: (س، مو) بھِک، خیرات

بھکشن: (مو) "بھکشو" دا مؤنث روپ

بھکشو: (مذ) 1- بھیک منگن والا، منگتا 2- بودھی سادھو

بھکّل: (مو) بند کمرے دی گرم ہوا

بھکن: (مو) چنگا بجھ جان دا عمل، تھر، بجھ جان دا عمل (دہی وغیرہ دا)

بھکنا: (فعم) چھڑکنا، روڑھنا

بھکندر: (مذ) ویکھو: بھگندر

بھکوآ: (صفت) مُورکھ، بے وقوف، احمق

بھکواونا: (متعدی المتعدی) بھکّن دا کم کراونا

بھکوسنا: (فعم) کھانا، نگلنا، ڈکنا

بھکونا: (فعم) کنڈھیاں تیک تُن کے بھرنا

بھکوی: (ہ،صفت) بھکوا دی تانیث، نادان عورت، مسخری

بھکھ: (مو) 1-بُھکھ 2-لاتاں مار کے بلن دا عمل 3-پنڈا گرم ہون دا عمل، معمولی بخار، مٹھی جیہی کس

بھکھ بھکھ پینا، (محا) بہت زیادہ بھکھنا

بھکھ بھکھ کرنا، (محا) بہت زیادہ چمکنا

بھکھ لاونا، (محا) ریت وغیرہ دا بہت ہی گرم ہون تے اوس دی سطح اُتے اُٹھن والی گرم ہوا دی لہر دا چلنا

بھکھ میچو، (مذ) تھرمامیٹر

بھکھ ہونا، (محا) 1-بخار چڑھنا 2-سر ریٹنا

ہڈ بھکھ، (مو) معمولی بخار

بھکھ: (مو) بھیک، خیرات

بھکھ منگا، (مذ) 1-خیرات منگن والا، منگتا 2-غریب، کنگال، فقیر

بھکھ منگا پن، (مذ) منگن دا کم یاں عمل

بھکھ منگاونا، (محا) بُری طرحاں کنگال کرنا، ننگ ملنگ بنا دینا

بھکھ منگنا، (محا) ترلے منتاں کرنا

بھکھ منگی، (مو،صفت) منگتی

بھُکھ: (مو) 1-کھان دی خواہش 2-ترشنا، لالچ 3-غریبی، مُتھاجی 4-لوڑ، حاجت 5-کال، قحط 6-فاقہ، کھان دا ناغہ

بھُکھ اُترنا، (محا) کسے چیز نوں ویکھ کے بہت خوش ہونا، بھُکھ لتھنا

بھُکھ اُڈنی، (محا) بھُکھ ماری جانی

بھُکھ بھڑکنا، (محا) تیز بھُکھ لگنا

بھُکھ بھُکھ کرنا، (محا) 1-بہت زیادہ بھُکھے ہونا 2-غریبی دسنا

بھُکھ پیاس، (مو) ویکھو: بھُکھ تریہہ

بھُکھ پینا، (محا) ہاڑبا پینا، ہابڑ جانا، کسے چیز دی بہت لوڑ ہونا

بھُکھ تریہہ، (مو) کھان پین دی خواہش، بھُکھ پیاس

بھُکھ چمک آونا، (محا) 1-بہت زیادہ بھُکھ لگنا 2-حرص ودھنا

بھُکھ چمکاؤ، (صفت) بھُکھ لاون والا، بھُکھ تیز کرن والا

بھُکھ چمکنا، (محا) بہت زیادہ بھُکھ لگنا، بھُکھ تیز ہونا

بھُکھ دا بھانبڑ، (مذ) بہت تیز بھُکھ لگنا

بھُکھ دا جھکھڑ جُھلنا، (محا) بہت بھُکھ لگنا

بھُکھ دی اگ بُجھنا، (محا) بھُکھ مِٹ جانا

بھُکھ سنوارنا، (محا) خواہش پوری کرنا، بھُکھ لاہونا، ونگی: 'توں نہ ساڈی بھُکھ سنواری'

بھُکھ کٹنا، (محا) بُھکھ برداشت کرنا، غریبی دے دن گزارنا

بھُکھ گل آونا، (محا) ات درجے دی غریبی ہونا

بھُکھ لاؤ، (صفت) بھُکھ لاون والا

بھُکھ لتھنا، (محا) 1-چاہ مُکنا 2-بہت خوش ہونا

بھُکھ لگنا، (محا) کُجھ کھان دی خواہش ہونا

بھُکھ لگے تنور دی پیٹ بھرے تاں دور دی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھُکھ ویلے سبھ کُجھ سوادی لگدا ہے تاں کہندے نیں

بھُکھ لہنا، (محا) ویکھ کے خوش ہونا، بھُکھ نہ رہنا

بھُکھ لہہ لہہ جانی، (محا) ویکھو: بھُکھ لہنا

بھُکھ مارُو، (صفت) بھُکھ نوں مارن والی، بھُکھ دور کرن والی

بھُکھ مٹاونا، (محا) دلی مراد پوری کرنا

بھکھ مر جانا، (محا) 1- کھان پین دی خواہش نہ رہنا 2- بھکھ لگ کے ہٹ جانا

بھکھ مردے پاوّلی (پاولی) چُن چُن رِگتاں کھان، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ ویلے ہر چیز چنگی لگدی ہے اتے بھیڑی توں بھیڑی چیز وی پسند آوندی ہے تاں کہندے نیں

بھکھ نال کالجا تھلّے لگنا، (محا) ویکھو: بھکھ نال مرنا

بھکھ نال لُوسنا، (محا) بھکھ پاروں بہت دُکھی ہونا

بھکھ نال مرنا، (محا) بہت زیادہ بھکھ لگنا

بھکھ ننگ، (فم) غریبی، تنگی، ترشی، بھکھ، ننگ دستی

بھکھ ننگ جھاگنا، (محا) ننگ بھکھ دا ساہمنا کرنا، ونگی: بھکھ ننگ نوں جھاگ کے پندھ کردا، راتیں وچ میست دے آیا ای' (وا)

بھکھ ننگ دا دُکھ اُترنا، (محا) تنگی یاں غریبی جاندے رہنا

بھکھ ننگ دا راج ہونا، (محا) اَت دی غریبی ہونا

بھکھ ننگ وِچ کھیڈنا، (محا) ویکھو: بھکھ گل آونا

بھکھ نوں رج نہ آونا، (محا) صبر شکر نہ ہونا

بھکھ نہ اُترنا، (محا) تسلی نہ ہونا، نہ رجنا

بھکھ نہ پچھدی سالنا عشق نہ پچھے ذات، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ ویلے جو چیز وی ملے اوہ ہی سوادی لگدی ہے تاں کہندے نیں

بھکھ نہ مِٹنا، (محا) لالچ پورا نہ ہونا

بھکھ نہ ویکھے سُکی ٹاپ، عشق نہ ویکھے ذات کُذات، (اکھا) ویکھو: بھکھ نہ پچھدی سالنا عشق نہ پچھے ذات

بھکھ نیندر حرام ہونا، (محا) 1- بہت بے چینی ہونا، بہت بے آرامی ہونا 2- بہت زیادہ فکر مند ہونا

بھکھ وچ چھولے وی (بادام) مکھانے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ وچ ہر چیز سوادی لگدی ہے تاں کہندے نیں

بھکھ ودھنا، (محا) بہت زیادہ لالچی ہونا

بھکھ ورتنا، (محا) 1- غریبی ہونا 2- لالچ نہ مٹنا

بھکھ وسنا، (محا) 1- لالچ ہونا، بھُکھڑ ہونا 2- غریبی ہونا

بھکھ ویکھنا، (محا) غریبی دے دن کٹنا

بھکھ ہڑتال، (مو) روسے وجہوں کھانا نہ کھان دا عمل یاں حالت

بھکھ ہڑتالی/ بھکھ ہڑتالیا، (مذ، صفت) بھکھ ہڑتال کرن والا

امباں دی بھکھ امباکڑیاں نال لاہونا، (اکھا) جدوں کسے نوں گھٹیا چیز دے کے ورچاون دا جتن کیتا جاوے تاں کہندے نیں

بڑی بھکھ نہ سوکھا پالا، بھا کھا نہ دیکھے بالا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ بہت بُری بلا ہے تاں کہندے نیں

بھُل گئی نماز مارے بھکھ دے، (اکھا) بھکھ ہووے تے رب وی بھُل جاندا اے

پوہ دی کھیتی، بھکھ تے کال، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ پوہ وچ فصل بیجن نال فصل چنگی نہیں ہوندی تاں کہندے نیں

جیون دی بھکھ مُک جانا، (محا) جیون نوں جی نہ کرنا، زندگی توں تنگ آونا

چانن اکھ دا، سونا سُکھ دا، پانی کُج دا، کھان بھکھ دا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ روٹی بھکھ لگن تے کھانی ہی چنگی ہوندی ہے تاں کہندے نیں

درشن کیتیاں بھکھ لہنا، (محا) کسے نوں ویکھ کے بہت خوش ہونا

درشناں دی بھکھ ہونا، (محا) ملن نوں بہت جی کرنا

رُسیا پُت بھکھ لگن تے گھر پرتدا ہے، (اکھا) اوکھ ہووے تے بندہ آپے سِدھے راہے آ جاندا ہے

رُسیا پُت بھکھ لگی تے ہی گھر پرتدا ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ اوکھ ویلے بندہ اپنیاں ول ہی پرتدا ہے تاں کہندے نیں

سُتی بھکھ جاگنا، (محا) دُوسری واری فیر بھکھ لگنا

کلّر کھیت نہ لگے رُکھے، کھیتی لگ لگ جاندی سُک، بھاویں کتنی رہیاں پُٹ، اوتھوں مول نہ لبھے بھکھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کلّر والی دھرتی وچوں کجھ حاصل نہیں کیتا جا سکدا تاں کہندے نیں

گھر بھکھ ننگ بُوہے تے ڈیوڑھی، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وکھاوا کرے تاں کہندے نیں

نماز ماری بھکھ وی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ ویلے کجھ نہیں سُجھدا تاں کہندے نیں

نیند بھکھ حرام کرنا، (محا) بہت پریشان کرنا، بہت دُکھ دینا

ہتھ کڑے دِل بھکھاں نال سڑے، (اکھا) جدوں کوئی آدمی کول ہوندیاں سوندیاں وی کھان ولوں کنجوسی کرے تاں کہندے نیں

بھکھا: (مذ) تیج، لالی، نور، چمک

بِھکھا: (مذ) اٹھاں بھٹاں وچوں اک بھٹ، جس دی بانی سری گورو گرنتھ صاحب وچ آوندی ہے

بھُکھا: (مذ، صفت) 1- جس نوں بھکھ لگی ہووے 2- لوبھی 3- چاہیوان 4- ان رجیا، بھکھڑ 5- چندر 6- کنگال، غریب 7- منگتا، مہاتڑ، مانگت، گداگر، فقیر

بھکھا بٹیرا بہت لڑدا ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ لوڑوند بہت ہتھ پیر ماردا ہے تاں کہندے نیں

بھکھا بنگالا، (صفت) ویکھو: بھکھا بنگالی

بھکھا بنگالی، (محا) غریب، کنگالی

بھکھا بھانا، (محا) 1- بالکل بھکھا 2- غریب

بھکھا تراہیا، (محا) جس نے کجھ نہ کھادا پیتا ہووے

بھکھا تہایا، (محا) بالکل بھکھا پیاسا

بھکھا جٹ مُولی کھائے، مولی الگلیری لائے، (اکھا) جدوں کوئی آدمی پیاس مٹاون لئی اجیہا کم کرے جس نال پیاس ہور ودھے تاں کہندے نیں

بھکھا چھٹی دا، (صفت) بہت بھکھا

بھکھا، سوُرکھا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھے آدمی دا کسے نال پیار نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

بھکھا شوقین تے بوجھے وچ گاجراں، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وکھاوا کرے تاں کہندے نیں

بھکھا شیر، (صفت) وڈھ کھانا، خونخوار

بھکھا کراڑ وہیاں پھولے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھا آدمی بھکھ مٹاون لئی ہر حیلہ کردا ہے تاں کہندے نیں

بھکھا مردا کیہ نہ کردا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ غریبی وچ بندہ ہر ماڑا چنگا کم کرن تے مجبور ہو جاندا ہے تاں کہندے نیں

بھکھا مرے تے کیہ نہ کرے، (اکھا) ویکھو: بھکھا مردا کیہ نہ کردا

بھکھا مویا ہویا، (صفت) 1- بھکھ دا ماریا ہویا 2- لوبھی، لالچی

بھُکھا ننگا، (صفت) بہت غریب، نمانا، مفلس

آپ مرے بھُکھا، ادھی کُتیاں (بھن) پائی، (اکھا) جدوں کوئی پھوکا وکھاوا کرے تاں کہندے نیں

ٹبر بھُکھا مرے تے بکرا سیجاں تے چڑھے، (اکھا) جدوں کسے دی گھر دیاں ولوں لاپرواہی دسنی ہووے تاں کہندے نیں

جٹ جٹ دا رہندا کاماں، بھُکھا مرے تاں کرے سلاماں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جٹ لوڑ ویلے ودھ توں ودھ عاجزی وکھاوندا ہے تاں کہندے نیں

چھڑی جھڑی دینہو گیا، پچّھی دا ٹبر بھُکھا مویا، (اکھا) جدوں پچّھی تیویں نوں نندنا ہووے تاں کہندے نیں

جیہدے ہتھ ڈوئی، بھُکھا مرے سوئی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ورتاون والا عام طور تے بھُکھا ہی رہندا ہے تاں کہندے نیں

دل بھُکھا ہونا، (محا) لالچی ہونا، کسے چیز دی تانگھ ہونا

دو تے دو بھُکھا کیہے چار روٹیاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ لوڑ وند آدمی نوں اپنی لوڑ دا ہی خیال رہندا ہے تاں کہندے نیں

دو دن چھوڑی کے اک دن کھائے، بھُکھا ہوئے جنتی جائے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھُکھا آدمی مُفت دا مال لین لئی ودھ توں ودھ تکلیف برداشت کرلیندا ہے تاں کہندے نیں

دو گھراں دا پروہنا بھُکھا ہی مردا ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دو پاسیں آس رکھن والے نوں کسے پاسیوں وی کُجھ نہیں ملدا تاں کہندے نیں

ڈھڈوں بھُکھا، ڈکار گز گز دے، (اکھا) ویکھو: آپ مرے بھُکھا، ادھی کُتیاں (بھن) پائی

رجے گھر دا کُتا بھُکھا، (اکھا) جدوں کوئی رجے پُجے گھر دا بندہ کوئی کمینی گل کرے تاں کہندے نیں

بھکھ ابھکھ: (فم) ہر اک چنگی ماڑی (چیز)

بھکھارا: (مذ) گرم پانی دی دتی بھاپ یاں ہواڑ

بھکھارن: (مو) 'بھکھاری' دا مؤنث روپ، بھکھیارن

بِھکھاری: (مذ) خیرات منگن والا، منگتا، بھیک منگن والا، بھکھیاری

بھُکھان/بھُکھانی: (مو) بھُکھ دی اگ

بھکھاں: (مذ) شیخیاں، چولاں، فضول گلاں

بھکھاں چھانٹنا، (محا) جھل پنے دیاں گلاں کرنا، فضول گلاں کرنا

بھُکھاں: (مو) بھُکھ دی جمع

بھکھاں بھکھاں کرنا، (محا) ویکھو بھکھ بھکھ کرنا

بھُکھاں جالنا، (محا) فاقے کٹنا

بھُکھاں جرنا، (محا) غریبی دے دن کٹنا

بھُکھاولا: (مذ) بہت بھُکھا، جس نوں بہت بھُکھ لگی ہووے

بھکھاونا: (فعم) 1-اگ بالنا، مگھاونا 2- غصہ چڑھاونا، بھڑکاونا

بھکھدا بھکھدا: (صفت) سڑدا بلدا، بہت گرم

بھکھرا: (مذ) ترکش

بھکھرول: (مذ) رولا رپا، ہاچل، گڑ بڑی

بھُکھڑ: (مذ، صفت) 1-بہت بھُکھا 2-جو رجدا نہ ہووے 3-لالچی، ماڑی نیت والا 4-غریب، کنگال

بھُکھڑ بھانا، (صفت) ویکھو: بھُکھن بھانا

بھکھڑا: (مذ) 1-اک کنڈیالی بوٹی جو دوائی دے طور تے ورتی جاندی ہے، بھاکھڑا، اک کنڈیالا پھل جو پیہہ کے آٹا بناون دے کم دی

آونداے 2-چہڑے دے بوٹاں دے تلے تے لاون والا موٹی ٹوپی والا کِل

بھُکھڑی: (مو) ویکھو: بھُکھ

بھُکھڑی وانگ چنبڑنا، (محا) کھیہڑا نہ چھڈنا، مگروں لہن دا ناں نہ لینا

سروں گنجی بھُکھڑے وچ قلا بازیاں، (اکھا) جان بُجھ کے اپنے آپ نوں اوکھا کرن سے آکھدے نیں

بھکھشنی: (مو) 'بھکشو' دا مؤنث روپ

بھکھشو: (مذ) ویکھو: بھکشو

بِھکھک: (مذ) خیرات منگن والا، منگتا، بھکاری

بھکھلا: (مذ) اُبال، اُبالا

بھکھلاونا: (فعم) 1-پنڈے نوں لوڑوں ودھ گرم کرنا، مٹھی کس چاڑھنا 2- کسے نوں چُبھویاں گلاں کہہ کہہ کے غصہ دواونا

بھکھلاونا: (فل) نیندر یاں بخار وچ اوا توا بولنا، بُڑبُڑاونا

بھکھن: (مصدر) 1- بلن، گرم، ہوون 2- غصہ کرن

بھُکھن بھانا: (صفت) بالکل بھُکھا، جس نے بالکل کجھ نہ کھادا ہووے

بھُکھن بھانے: (فم) بھُکھیاں ہی، بھُکھے رہ کے

بھُکھن بھُکھا: (مذ) ویکھو: بھُکھن بھانا

بھکھنا: (فل) 1-اگ بلنا، مگھنا 2-سریر دا لوڑوں ذرا کو ودھ گرم ہونا، مٹھی جیہی کس ہونا 3-چہرے وغیرہ تے تیج چمکنا 4-غصے وچ ہونا 5-لوہے ریت وغیرہ دا بہت ہی گرم ہون تے اس دی سطح اُتے گرم ہوا دی لہر اُٹھنا

اکھاں وچ انگیارے بھکھنا، (محا) بہت غصے وچ ہونا

بھکھنے تے تیل پاونا، (محا) کسے گل نوں ہور ودھیرے بھڑکاونا، بلدی تے تیل پاونا

جیل دی ہوا بھکھنا، (محا) قید ہونا

سر یہ بھکھنا، (محا) بخار ہونا

ہوا بھکھنا، (محا) سیر کرنا

بھکھنا: (فم) کھانا، چکھنا

بھکھواں: (صفت) جوش دواون والا، جوشیلا

بھُکھی: (مو) 'بھُکھا' دا مؤنث روپ

بھُکھی گھیاڑی وانگ پینا، (محا) 1-ٹُٹ کے پینا 2-بہت برا سلوک کرنا

ڈھڈوں بھُکھی تے ڈکار کھانیاں دے، (اکھا) ویکھو: ڈھڈوں بھُکھا تے ڈکار گزگز دے

ڈھڈوں بھُکھی دولتاں بی بی ناؤں، (اکھا) ویکھو: ڈھڈوں بھُکھا تے ڈکار گزگز دے

رجیا مُلا بھُکھی مہیں جُتی کھائے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ امیر مُلاں تے بھُکھی مہیں بہت کھورو پاوندے نیں تاں کہندے نیں

صبر بھُکھی، (صفت) ہر چنگی مندی چیز کھا جان والا

نظر بھُکھی ہونا، (محا) صبر نہ ہونا

نیت بھُکھی ہونا، (محا) بہت لالچی ہونا

ہوا بھُکھی، (صفت) ہوا کھا کے گزارہ کرن والا جاندار

بھُکھیاں: (فم) بھُکھے رہ کے، بھُکھا رہن نال

آندراں بھُکھیاں تے مُچھاں تے چاول، (اکھا) ویکھو: آپ مرے بھُکھا، ادھی کُتیاں (بھن) پائی

بھکھیاں اکھاں نال تکنا، (محا) 1-لالچ بھری نظر نال ویکھنا2-ہوس بھری نظر نال ویکھنا

بھکھیاں بھجن نہیں ہوندا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھے رہ کے آدمی کوئی وی کم نہیں کر سکدا تاں کہندے نیں

بھکھیاں مارنا، (محا) 1- کھان پین نوں کجھ نہ دینا2- ظلم کرنا

بھکھیاں مرنا، (محا) 1- کھان پین ولوں تنگ رہنا2- غریب ہونا

بھکھیاں نظراں نال ویکھنا، (محا) لالچ بھری نظر نال ویکھنا

بھکھیاں نیند نہ آوندی جے کوئی سوں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ وچ آدمی ارام نال سو نہیں سکدا تاں کہندے نیں

بھکھے اگے بات پائی، آکھے ٹُک، (اکھا) ویکھو: بھکھے اگے بات پائی، اوس کہیا روٹی

بھکھے اگے بات پائی، اوس کہیا روٹی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جس نوں جد کجھ لوڑیندا اے اوس نوں اوس توں علاوہ ہور کجھ نہیں سُجھدا تاں کہندے نیں

بھکھے اگے جوں جلیبی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ وچ ہر چیز سوادی لگدی ہے تاں کہندے نیں

بھکھے بانکے ٹاپاں دے ویری، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ لگن تے شوقین آدمی وی بھیڑی توں بھیڑی اتے بہت زیادہ چیز کھا جاندا ہے تاں کہندے نیں

بھکھے بھڑتھو پایا، لگا کلیجے ڈوں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھ بُری چیز ہے تاں کہندے نیں

بھکھے بھکھے نچھی پائی، دونہاں نوں بے ہوشی آئی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دو دُکھیے اک دوجے دی مدد کرن نال ہور وی دُکھی ہو جاندے نیں تاں کہندے نیں

بھکھے جٹ کٹورا لبھا، پانی پی پی آپھریا، (اکھا) جدوں کسے بندے نوں کوئی مفت چیز مل جاوے تے اوس دی اوہ بہت ورتوں کرے تاں کہندے نیں

بھکھے دی دھی رجی، تے کھیہہ اُڈاون لگی، (اکھا) جدوں کوئی ہوچھا پن وکھاوے تاں کہندے نیں

بھکھے ڈھڈ کتورے نچنا، (اکھا) بھکھ نال بے حال ہونا، بہت زیادہ بھکھ لگنا

بھکھے ڈھڈیں لڑائیاں نہیں ہوندیاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھے رہ کے کوئی وی کم چنگی طرح نہیں ہو سکدا تاں کہندے نیں

بھکھے شیر وانگ پینا، (محا) 1- کھان نوں پینا2- بھج کے پینا

بھکھے کم نہ آوندے، بیل، مہاجن، راج، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھکھا بندہ کجھ کم نہیں کر سکدا تاں کہندے نیں

بھکھے کم نہ آوندے، رجے وی نہیں مان، اکو سوہندے پندے، اک سوہن گستان، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ فقیر منگدے ہی سوہنے لگدے نیں تاں کہندے نیں

بھکھے مرنا، (محا) 1- کنگال ہونا، غریب ہونا 2-بھکھ نال مرنا 3-دُکھی ہونا

جٹ، بیل تے بکرے، چوتھی ودھوا نار، ایہہ چاروں بھکھے بھلے، رجے کرن خوار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جٹ، بیل، بکرا تے ودھوا عورت بھکھے ہی چنگے رہندے نیں تاں کہندے نیں

کُتے کھان جلیبیاں، پروہت بھکھے، (اکھا) جدوں چنگے یاں حق دار لوک بھکھے مرن اتے کمینے موجاں کرن تاں کہندے نیں

ہتھ سکے، پٹھان بھکھے، (اکھا) جدوں پٹھان دے ظالم ہون بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھکھیا: (مو) خیرات، خیر

دیس چوری پردیس بھکھیا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ گھروں باہر جا کے بندہ نیچ توں نیچ کم وی کر لیندا ہے تاں کہندے نیں

بھکھیار: (صفت) چراں توں بُھکھا

بھکھیارن: (مو) 1- بھیک منگن والی زنانی، منگتی 2- فقیرنی

بھکھیاری: (مذ) 1- بھیک منگن والا، منگتا 2- فقیر

بھکھیک: (مذ) بھکھ منگتا، بھکھاری، منگتا

بھکھیل: (صفت) جس نوں بہت بھکھ لگی ہووے، بہت بھکھا

بھکھیواں: (مذ) ویکھو: بھکھ

بھکی: (مو) 1- دُھکی، پاؤڈر 2- پوست دے ڈھوڈے

بھکیجن: (فل) غصے نال سڑیا جانا

بھ......گ

بھگ: (مو) زنانی دا گپت انگ، یونی، شرمگاہ

بھگ: (مو) تھوڑ، گھاٹ، کمی

بھگ وتر، (مذ) تھوڑا وتر

بھگ دیوتا: (مذ) اک دیوتے دا ناں

بھگا: (مذ) لڑائی وچوں نسیاں ہویا بٹیر، اوہ جانور جیہڑا لڑائی وچوں ہار کے بھج جاوے

بھُگا: (صفت) 1- وچوں کھاہدا ہویا 2- سڑیا گلیا، سلھ نال خراب ہویا ہویا 3- چھیتی پاٹ جان والا 4- تلاں وچ مٹھا پا کے کٹ کے بنایا

5- کھانا کمزور

بھگانا: (فعم) ویکھو: بھگتانا/بھگتاونا

بھگاون: (مصدر) ویکھو: بھگتانا/بھگتاونا

بھگاونا: (فعم) ویکھو: بھجونا

بھُگائے: (مذ) چکھائے، سواد، چکھایا، ونگی: 'عجیب عجائب چیز نعامت بہت بھُگائے کھانے' (سیف)

بھگت: (ہ، مذ) عزیز، پیارا، خدادا پیارا، بھجن کرن والا، عبادت گزار، جتی ستی، پرہیزگار

بھگت باز، (مذ) ہندوواں دا اوہ فرقہ جیہڑا منڈیاں نوں نچاندا اے تے نالے سانگ وغیرہ لوا کے تماشا وکھاندا اے

بھگت بانی، (مو) بھگتاں دی اوہ بانی جو سری گورو گرنتھ صاحب وچ درج ہے

بھگت بنانا، (محا) ایہو جیہی شکل بنانا جیہدے تے لوک ہسن، مسخرہ بنانا

بھگت بننا، (محا) اپنے تائیں نیک بننا، اپنے آپ نوں نیک ظاہر کرنا، دھوکھے باز بننا

بھگت پھلن، (صفت) بھگتی دا پھل دین والا

بھگت جن، (مذ) بھگت لوک، بھگت، سادھو، فقیر

بھگت کانڈ، (مذ) دھرم دا اوہ حصہ جس وچ بھگتی دا بیان ہے، بھگتی مارگ

بھگت لینا، (محا) 1- برداشت کر لینا 2- کیتے دی سزا پا لینا 3- بدلہ لینا

بھگت مال، (مو) اِک مذہبی کتاب جس وچ بھگتاں دا جیون درسایا گیا ہے

بھگت مالا، (مو) ویکھو: بھگت مال

بھگت ناردی، (مذ) محبت نال کیتی خدمت

بھگت وچھل، (مذ) بھگتاں دا پیارا، دھرماتما

بھگت وچھلتا، (مو) بھگت وچھل ہون دا عمل

بھگت ہریا، (صفت) بھگتی کرن والا، بھگت، بندگی کرن والا

بھگت ہونا، (محا) مٹی پلید ہونا، دُرگت ہونا

جٹ بھگت تے گنڈیاں دی مالا، چپی گئی تاں جپ لئی نہیں تاں پاؤ سکھالا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کے جٹ نوں بھگتی کرنی وی نہیں آوندی تاں کہندے نیں

بھگت: (مو) گت، حالت

بھگت سنوارن، (محا) کھنب ٹھپن، سدھا کرن

بھگت سنوارنا، (محا) خوب کُٹائی کرنا، بہت مارنا

بھگت سوارنی، (محا) ویکھو: بھگت سنوارنا

بھگت سورنا، (محا) بہت مار پینا، اوکڑ وچ پھسنا

بھگت ہونا، (محا) 1- گت ہونا، گت بننا 2- مٹی پلید ہونا، دُرگت ہونا

بھگت: (مو) دنیاوی سکھ

بھگتا: (مذ) ویکھو: بھگت

بھگتا: (مذ، صفت) بھوگن والا

بھگتان: (مذ) نبیڑا، ادائیگی، بے باقی

بھگتان کرنا، (محا) دین جوگ رقم ادا کرنا

بھگتان ہونا، (محا) دین جوگ رقم دے کے وہیلے ہو جانا

نقد بھگتان، (مذ) 1- نقد دتی جان والی رقم 2- نقد پیسے دین دا عمل

بھگتانا / بھگتاونا: (فعم) پورا کرنا، نبھاونا، قرض اُتارنا، لیکھا مکاونا

کم بھگتانا، (محا) کم کراونا، کم سرے چاڑھنا

کم بھگتاونا، (محا) 1- بُتا سارنا، کم کراونا 2- کم سرے چاڑھنا 3- کم سارنا

بھگتائی: (مو) 1- بھگت ہون دا عمل، بھگت پُنا 2- بھگتی، پوجا، بھجن، عبادت

بھگتمان: (صفت) جو بھگت رہیا ہووے، ورتمان، موجودہ

بھگتن: (مو) ویکھو: بھگتنی

بھگتنا: (فعم) 1- بھوگنا 2- جھلنا، سہنا 3- ورتنا، خرچنا 4- نبھانا، 5- گواہی دینا

تریکاں بھگتنا، (محا) عدالت وچ پیشی تے جانا

کم بھگتنا، (محا) 1- کم نبڑ جانا، کم ہونا 2- کم سر جانا

کیتا بھگتنا، (محا) اپنی کرنی دا پھل بھگتنا تاریخاں بھگتاون عدالت وچ پیشی تے جانا

گواہی بھگتنا، (محا) شہادت وجھوں پیش ہونا

بھگتنی: (مو) 1- بھگت دی ووہٹی 2- بھگتی کرن والی زنانی، بھگتن

بھگتوانا: (متعدی المتعدی) سہن کراونا، نبھاونا، برداشت کراونا

بھگتی: (صفت) 1- کسے دیوی دیوتے یاں رب دی بندگی دا کم 2- عبادت کرن والا، عبادت گزار، پوجا کرن والا 3- بھجن، بندگی 4- سیوا 5- استقبال، آدر بھاء، سیوا 6- نچن والا، بھنڈ، رقص کرن والا

بھگتی بھاو، (مذ) سیوا دی عادت، عاجزی دا عمل

بھگتی بھاء، (مذ) ویکھو: بھگتی بھاو

بھگتی بھگت نتارو نہیں، (اکھا) عبادت توں گویڑ نہیں کیتا جاسکدا، خورے کیہڑے بھگت دی عبادت رب نوں پسند آ جاوے

بھگتی جوگ، (مذ) ویکھو: بھگتی یوگ

بھگتی مارگ، (مذ) 1- پرمیشر دے بھجن کرن نال مُکتی ملدی ہے، بھگتاں نوں منن والا مت 2- بھگتاں دا پنتھ

بھگتی مت، (مذ) ویکھو: بھگتی مارگ

بھگتی ہین، (صفت) 1- جس وچ بھگتی نہ ہووے 2- جو بھگتی نہ کرے، بھگتی رہت

بھگتی یوگ، (مذ) بھگتی راہیں پرماتما دے ملن والا راہ، رب دی حمد نال من نوں رب نال جوڑن دا عمل

پریما بھگتی، (مو) اوہ بھگتی جس وچ رب نال پیار کیتا جاوے

بھگتیا: (مذ) 1- نچن والے منڈیاں دے نال گاون والا منگھ، راس دھاریا، ونگی: 'کنجر تے کلونت مراثی، بھگتیے نٹ مداری' (میاں محمد بخش) 2- مندراں وچ گاون والیاں دی سیوا کرن والا آدمی

بھگتیجا: (مذ) جس دی بھگت پوجا کردے نیں، پرماتما

بھگجن: (فل) بھوگیا جانا

بھگدر: (مو) ویکھو: بھگدڑ

بھگدڑ: (مو) بھج دوڑ، ہفڑا دفڑی

بھگدڑ مچنا، (محا) ہفڑا دفڑی پینا، بھاجڑ پینا، آپو دھاپی پینا

بھگدوڑ: (مذ) ویکھو: بھج دوڑ

بھگر: (مذ) گلیا ہویا اناج، کھتے دا اناج

بھگرا: (مذ) درگاہ توں لیاندی مٹی، سخی سرور دے مزار دی مٹی

بھگڑ: (صفت) ویکھو: بھجڑ

بھگڑی: (مو، صفت) 1- سکے سیب 2- کھجوراں یاں چھوہارے 3- چھترے دی چکی نوں اُبال کے چربی کڈھن پچھوں بچیا رہند کھوند 4- کھرلی دا رہند کھوند

بھگڑوے: (مذ) بھجے چھولے

بھگل: (مذ) 1- بھڑ، اوہلا، پڑدا 2- بنا راس یاں پُونجی توں، دیوالیہ 3- ہاریا ہویا بٹیرا

بھگل بنانا، (محا) عزت بناونا

بھگل لاہنا، (محا) بے عزتی کرنا

بھگل: (مذ) 1- گہرے رنگ دا کمبل، کھیس، بھورا، جلا، دوڑا 2- بزدل، ڈرپوک، بدحواس 3- ہریا ہویا، دھوکھا 4- فریب، بناوٹ

بھگل بدیا، (مو) پاکھنڈ بازی، فریب دہی

بھگل بنانا، (محا) 1- دھوکہ دینا 2- جھوٹھا افلاس ظاہر کرنا

بھگل کانٹھنا، (محا) فریب کرنا، شعبدہ بازی کرنا، مکر کرنا

بھگل ہونا، (محا) لفظ بھگل بدحواس دے معنیاں وچ ورتیا جاندا اے، کسے دے بدحواس ہو جاون اُتے آکھدے نیں ''بھگل ہو گیا ای''

بھگلی: (مذ) 1- چال، دھوکھا، جھانسا، دغا 2- منافقت

بھگلیا: (صفت) 1- جس نے دیوالیہ کڈھیا ہُووے 2- بے وساہیا (وپار وچ) 3- انھے واہ ویہار کرن والا 4- پکھنڈی

بھگنا: (فل) ویکھو: بھجنا

بھگنا: (مذ) گُھن

بھگندر: (مذ) 1- بواسیر دا پھوڑا 2- مغلئی پھوڑا

بھگنی: (مو) ویکھو: بھین

بھگو: (مذ) ویکھو: بھگوُ

بھگو: (س، مو) 1- جلال 2- روشنی، لو 3- اثر

بھگوا: (مذ) گیروے رنگ دا، گیروا رنگ

بھگوان: (مذ) پرماتما، پرمیشر، نارائن

گرڑ بھگوان، (مذ) اک پنچھی جس نوں نارائن بھگوان دی سواری منیا جاندا ہے

بھگوانہ: (متعدی المتعدی) ویکھو: بھگتوانا

بھگواں: (مذ) 1- گیرُ وا رنگ 2- گیرے وچ رنگیا ہویا کپڑا 3- شکار کھیڈن ویلے ورتیا جان والا بھگویں رنگ دا کپڑا 4- (صفت) گیری رنگا، گیروواں

بھگواں دھارن کرنا، (محا) سادھو بننا

بھگواں ویس، (مذ) سادھوواں سنتاں والا پہراوا

بھگواون: (مصدر) 1- بھگتواون، جھلواون، چرواون 2- ہنڈواون

بھگوت گیتا: (مو) شری کرشن جی دا اُپدیش روپ (ہندوواں دی) اٹھارھاں باباں دی اک مذہبی گرنتھ

بھگوتر: (صفت) جس دی مت ماری گئی ہووے، بے وقوف

بھگوتی: (مو) 1- تلوار 2- دیوی دُرگا، دُرگا ماتا

بھگود گیتا: (مو) ویکھو: بھگوت گیتا

بھِگوڑا/بھگھوڑ: (صفت) مینہہ وچ بھجیا ہویا (کنک وغیرہ دا ڈھیر)

بھگوڑا: (صفت) 1- بھجیا ہویا 2- ڈراکل 3- فرار سپاہی 4- کسے نوں کُجھ تے کسے نوں کُجھ آکھن والا، بے تکیاں بولیاں بولن والا 5- بے وساہیا

بھگُوڑا: (مذ) ویکھو: پنگھوڑا

بھگوڑن: (صفت) 1- بھجن والی زنانی 2- ڈراکل 3- جو کسے نوں کُجھ کہے اتے کسے نوں کُجھ 4- جس (زنانی) دی بے وساہی ہووے، بے وسہن

بھگوڑو: (صفت) ویکھو: بھگوڑا

بھگوڑی: (مو) 'بھگوڑا' دا مؤنث روپ

بھگُوڑی: (مو) ویکھو: پنگھوڑی

بھگونا/بھگوونا: (فعم) ویکھو: بھیونا

بھگونت: (مذ) پرمیشر، پرماتما، رب

بھگونتُ: (صفت) بھاگاں والا

بھگونتی: (صفت) 1- بھگونت نال تعلق رکھن والا، ربی 2- عبادت گزار

بھگوو: (صفت) ویکھو: بھگواں

بھگویں: (مذ) ویکھو: بھگواں

بھگویں پاونا، (محا) سادھو بننا

بھگویں پہرنا، (محا) ویکھو: بھوگیں پاونا

بھگویں دا شکار، (مذ) بھگویں کپڑے دی اولھ وچ ہولی ہولی جا کے کیتا گیا شکار

بھگویں نوں لاج لاونا، (مہا) سادھو مہاتما بن کے بھیڑے کم کرنا

بھگھا کے: (فم) وگھا کے، زور نال

بھگھا مارنا: (محا) وگھا مارنا

بھگھاونا: (فعم) 1- وگاہون 2- بھکاونا 3- گلی ڈنڈے دی کھیڈ وچ گھر کاونا 4- جھکاؤنا

بھگَوتی: (مو) ویکھو: بھگوتی

بھگی: (ج، مو) 1- چھیتی، جلدی، فوراً، تُرت، خوف، ڈر، افراتفری، بد حواسی، بے چینی 2- رُلی ہوئی، تھکی ٹُٹی، ہپھی ہوئی، کھادی ہوئی، وچاری، نمانی، تھوتھی

بھگی پاون، (محا) بھاجڑ پین، افراتفری مچن

بھگی پوون، (محا) بھگدڑ مچنا، نفسانفسی ہونا، افراتفری مچنا

بھگی لاون، (محا) بھاجڑ پاون، افراتفری مچاون، کاھلی کرن،

چھیتی کرن

بھگی: (مو) کھادی ہوئی کنک وغیرہ

کنک بھگی نہیں، گھر جھگی نہیں، (اکھا) جدوں اناج وچوں کنک اتے اپنا گھر سبھ توں چنگا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھگیاڑ: (مذ) بھیڑیا، گرگ، اِک جنور دا ناں

بھگیاڑے: (مذ) ویکھو: 'بھگیاڑ' جیہدی ایہہ جمع اے

بھگیرتھی: (مو) گنگا ندی دا اک ناں

بھگیل: (صفت) ویکھو: بھگوڑا

بھگیلا: (صفت) اوہ پرندہ جیہڑا لڑائی وچوں بھج گیا ہووے، بھگوڑا

بھ......ل

بھل: (کلمہ تحسین) بلکہ، سگوں، بھلا، واہ، خوب، بلّے بلّے

بھل: (مو) 1- مشہوری، سوبھا 2- وڈیائی 3- بھلیائی، نیکی

بھل بنی ہونا، (محا) بھڑ بنیا ہونا

بھل بھال، (صفت) بہت ودھیا، بہت اعلیٰ، اُچ پدھر دا

بھل بھائی، (اعوان، صفت) 1- منیا پرمنیا، عزت والا، اُگھا 2- چنگی ودھی پھلی (فصل) 3- چنگی طرحاں کیتا ہویا (کم)

بھل بھلایا تے ٹبرلے کے بوہے آیا، (اکھا) جدوں کوئی اُپرلے دلوں کیتی ہوئی پیشکش نوں قبول کر لے تاں کہندے نیں

بھل بھنوانی، (محا) جھوٹھی موٹھی پیشکش کرنی

بھل بھوانا، (محا) جھوٹھی موٹھی کہنا

بھل پن، (مذ) بھلیائی، بھل مانسی

بھل کھٹن، (محا) 1- بھلا کھٹن 2- کھالے وغیرہ وچوں بھل کڈھن

بھل کھٹنی، (محا) بھلا کھٹنا، بھلاوا، بُلاوا

بھل منساؤ، (مذ، صفت) شریف، ساؤ، سدا سادھا انسان

بھل: (مو) 1- سوج (خاص طور تے لتاں دی) 2- دریا وچ پانی نال آئی چیکنی گلی مٹی

بھُل: (مو) 1- بھُلن دی حالت یاں عمل 2- غلطی، یاد نہ رہن، بھُلیکھا 3- خطا، قصور، غلطی، دوش 4- بھرم، وسارا

بھُل آونا، (محا) کسے چیز نوں کسے تھاں تے غلطی نال چھڈ آونا

بھُل بخشنا، (محا) معاف کرنا

بھُل بہنا، (محا) اُکا ہی وسار دینا

بھُل بھُل جانا، (محا) بار بار بھُلنا، ہر واری بھُلنا، کئی واری بھُلنا

بھُل بھُلا جانا، (محا) اُکا ہی بھُل جانا

بھُل بھُلا کے، (فم) کدے کدے، کِتے کِتے

بھُل بھُلانا، (محا) جھوٹھی موٹھی کہنا، اُتو واری کہنا

بھُل بھُلاوڑا، (فم) ویکھو: بھُل بھُلیکھا، ونگی: 'تیرے بھُل بھلاوڑے اُٹھ جانی، لکھ واری تعظیم نوں جھکی آں میں' (ہدایت اللہ)

بھُل بھلاوڑے، (فم) بھُل بھُلیکھے، کدے کدے، ونگی: 'کیوں بھُل بھلاوڑے آوڑیا' (وا)

بھُل بھُلاوے، (فم) کدے کدے، کِتے کِتے، بھُلے چُکے

بھُل بھُلائی، (مو) 1- بھُلن دا عمل 2- بچیاں دی اک کھیڈ 3- بھُل بھلئیاں

بھُل بھُلائیاں، (مو) ویکھو: بھُل بھلئیاں

بھُل بھلئیاں، (مو) 1- اک قسم دا باغ یاں نقشہ وغیرہ جس وچ وڑ کے بندہ نکلن دا رستہ بھُل جاندا اے 2- گنجھلدار رستے

بھُل بھلئیاں پاونا، (محا) بُجھارتاں پاونا، صاف گل نہ کرنا
بھُل بھلئیاں وچ پاونا، (محا) چکر وچ پا دینا، مشکل وچ پھسا دینا
بھُل بھلئیاں وچ پینا، (محا) کسے نتیجے تے نہ اپڑنا، کشمکش وچ رہنا
بھُل بھلیکھا، (مذ) ویکھو: بھُل بھلیکھے
بھُل بھلیکھے، (مذ) 1- کدی کدائیں، بھلے چُکے 2- غلطی نال
بھُل بھلیکھے رب دے لیکھے، (اکھا) جدوں کوئی غلطی بھلے چُکے ہو جاوے اتے اوس غلطی نوں وی کھرے متھے من لیا جاوے تے کہندے نیں
بھُل بیٹھنا، (محا) اُکا ہی یاد نہ رکھنا
بھُل پواونا، (محا) غلطی کروا دینا
بھُل پونی، (محا) کم کرن ویلے کوئی غلطی پا دینا
بھُل پینی، (محا) کوئی کم کردے کردے غلطی ہو جانا، اُکائی ہو جانا
بھُل جانا، (محا) بھُلنا، وسارنا
بھُل چُک، (مو) 1- بھُل، غلطی 2- خطا، دوش، قصور
بھُل چُک بخشاونا، (محا) قصور دی معافی منگنا
بھُل چُک لینی دینی، (اکھا) جدوں حساب وچ رہی غلطی دے بھگتان دی ذمے واری بعد وچ وی منن لئی کہیا جاوے تاں کہندے نیں
بھُل چوہ، (محا) بھُل، یاد نہ رہن، بھلیکھا، غلطی، خطا، قصور، دوش، ونگی: 'بھُل چوہ نالے، نہر سلابے کھالے'
بھُل سودھنا، (محا) ہوئی غلطی نوں ٹھیک کرنا
بھُل کے وی نہ کرنا، (محا) اُکا ہی نہ کرنا

بھُل گئی نماز ماری بھُکھ دی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھُکھے کولوں کُجھ نہیں ہو سکدا تاں کہندے نیں
بھُل گئی نماز ماری چھتراں دی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ڈر نال بندہ ہر گل بھُل جاندا ہے تاں کہندے نیں
بھُل گئے راگ رنگ، بھُل گئیاں پھکڑیاں، تنے تھوک یاد رہیاں، لُون، تیل، لکڑیاں، (اکھا) جدوں ویاہ توں مگروں گھر وکی دھندیاں تے گل پین والی ذمہ داریاں بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں
بھُل وجن، (محا) ویکھو: بھُل ونجن
بھُل ونجن، (محا) بھُل جانا، وِسر جانا
بھُل ہونا، (محا) اچانک غلطی ہو جانا
ابھُل، (مذ، صفت) 1- نہ بھُلن والا 2- جس نوں بھلیا نہ جا سکے
اپنے آپ نوں بھُل جانا، (محا) سُدھ بُدھ نہ رہنا، ہوش ٹکانے نہ رہنا
کنک کمادی چھلنا، تے ہور جو کھیتی کُل، روڑی باجھ نہ ہوندیاں، توں نہ جائیں بھُل، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ چنگی فصل لین لئی ریہہ دا پاونا بہت ضروری ہوندا ہے تاں کہندے نیں
ہوش بھُل جانا، (محا) ہکا بکا ہو جانا
بھل بھل: (حرفِ تحسین) بلّے بلّے، شاباش، ونگی: 'کوئی نیک کستوریاں کھول اتھے، ہووے جگ اُتے بھل بھل میاں' (دولت رام)
بھلا: (مذ) 1- سرین کھتریاں دی اک ذات یاں گوت، ایس ذات دا بندہ، 2- ماںہہ یاں مونگی دی پیٹھی تل کے دہی وچ بنایا کھاون، دہی

بھلے، دہی وچ پائے وڑے

کانجی بھلا، (مذ) چھولیاں دی دال دا بنایا وڑا جس نوں کانجی وچ پا کے کھاندے نیں

بھلا: (مذ) 1-چنگا، نیک، اچھا، ٹھیک 2-فائدہ، بھلیائی، بہتری 3-خیریت، سلامتی 4-سچ مچ 5-فقیراں دی صدا (بھلا ہووے) 6-چنگیاں چیزاں، چنگا کم

بھلا آدمی، (صفت) رب نوں پہنچیا ہویا آدمی، دھرماتما، صوفی، بزرگ، ولی

بھلا بچہ، (صفت) چنگا بچہ، اچھا بچہ

بھلا بُرا، (صفت) ماڑا چنگا، اُچا نیواں (جملہ، بچن، بول وغیرہ)

بھلا بُرا نہ وِچارنا، (محا) نتیجہ سوچے بناں کم کرنا، ہان لابھ نہ سوچنا

بھلا بھائی، (مذ) نیک آدمی، ونگی: 'پتاں لاہ سُٹن بھلیاں بھائیاں دیاں' (وا)

بھلا چنگا، (صفت) ٹھیک ٹھاک، صحت نال

بھلا کرنا، (محا) 1-اچھا کرنا 2-نیکی کرنا، چنگا سلوک کرنا، خیرات کرنا

بھلا گھوڑا چلاک، بھلا پُتر ہُشناک، بھلا لیکھا بیباک، بھلا چُست گھوڑا، (اکھا) سیانا پتر اتے لیکھا مُکا ہی چنگا ہوندا ہے

بھلا لگنا، (محا) پسند آونا، سوہنا جاپنا

بھلا لوک، (صفت) نیک آدمی، شریف بندہ

بھلا مانس، (صفت) 1-سجن بندہ، نیک آدمی 2-شریف آدمی 3-نمانی 4-بے وقوف (طنزاً) 5-دھوکھے باز 6-بدمعاش

بھلا مانگھ، (مذ) ویکھو: بھلا مانس

بھلا منانا، (محا) کسے دی بھلائی یاں بہتری چاہنا

بھلا منسائی، (مو) ساؤ، شریف

بھلا منگنا، (محا) خیر چاہونا، سلامتی چاہونا

بھلا ویلا، (مذ) چنگی گھڑی، مہورت

بھلا ہونا، (محا) خوشی حاصل ہونا، بھلائی ملنا

جنج کپتی سُتھرا بھلا مانس، (اکھا) جدوں کوئی کسے چنگے نوں اپنے توں گھٹیا سمجھے تاں کہندے نیں

جیہناں دے ہتھ وچ کھلاّ، اوہناں دا جگ وچ بھلا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ طاقت والے دا ست ویہہ سو ہوندا ہے تاں کہندے نیں

چنگا بھلا، (صفت) ٹھیک ٹھاک، راضی بازی

دینا بھلا نہ باپ کا، بیٹی بھلی نہ ایک، (اکھا) جدوں قرض دی نکھیدی کرنی ہووے تاں کہندے نیں

سخی نالوں شُوم بھلا جو دیوے تُرت جواب، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جھوٹھے لارے لاون نالوں کورا جواب دے دینا چنگا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

کٹھے دل جو بھلا کماوے، اوہ احسان وی برتھا جاوے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بُری نیت نال کیتے چنگے کم دا وی کوئی لابھ نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

کر بھلا ہو بھلا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ نیکی دا پھل چنگا ہی ملدا ہے تاں کہندے نیں

کر بھلا ہووے بھلا، انت بھلے دا بھلا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ نیکی کرنا چنگی گل ہے اتے ایس دا پھل چنگا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

مالی بھلا میگھلا، دھوبی بھلی دُھپ، بھنڈی بھلا بولنا، چوراں بھلی چُپ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مالی نوں ورکھا، دھوبی نوں دُھپ بھنڈ نوں بُہتا بولنا اتے چوراں لئی چُپ فائدے مند ہوندی ہے تاں کہندے نیں

بھُلّا: (مذ، صفت) 1-بھُلن والا 2-بھُلیا ہویا، بھٹکیا ہویا

بھُلا اوہ نہ جانیے جیہڑے مُڑ گھر آوے، (اکھا) جدوں کوئی تھوڑی جیہی غلطی کر کے سنبھل جاوے تاں کہندے نیں

بھُلا بھٹکا، (صفت) بھُلن والا، راہ بھُلن والا

بھُلا بھٹکیا، (مذ، صفت) ویکھو: بھُلیا بھٹکا

بھُلا بیٹھنا، (محا) اُکا ہی بھُلا دینا، بھُل جانا

بھُلا چُکا، (صفت) ویکھو: بھُلیا چُکیا

بھُلا وسریا، (صفت) ویکھو: بھُلیا وسریا

جوگی بھُلا دُونا لاہا، (اکھا) جدوں کسے آدمی نوں غلطی کرن نال وی فائدہ رہے تاں کہندے نیں

سویر دا بھُلا (بھُلیا) شام نوں جاوے تاں بھُلیا نہیں سمجھنا، (اکھا) جدوں بندہ تھوڑی جیہی غلطی کر کے اگے لئی سنبھل جاوے تاں کہندے نیں

بھلاما: (صفت) ویکھو: بھلاواں

بھُلا میں: (صفت) بھلاویں، بھُل بھلیکھے

بھُلا نا: (مذ) بھلاوَنا، جھکاوَنا، بھُلیا ہویا

بھُلا ندرا: (صفت) بھلاون والا، دھوکھا دین والا

بھلانواں: (صفت) بھُلیکھے پاون والے

بھُلا نویں اکھر: (مذ) اوہ اکھر جیہڑے ترتیب توں اُلٹ ہون

بھلاں: (اعوان) ویکھو: بھلا

بھلاوا: (مذ) 1-بھُل، غلطی 2-بھُلیکھا، وہم، سنسا، بھرم 3-چھل، دھوکھا، دھوکھا دین والا 4-اک رُکھ اتے اوس دا زہریلا پھل جو دوائی دے طور تے ورتیا جاندا ہے

بھلاوا دینا، (مذ) پتا نہ لگن دینا، دھوکھا دینا

بِھلاوان: (ہ، مذ) اِک پھل دا ناں اے جس دا داغ کدی نہیں جاندا، تے جسم تے جتھے ملیا جاوے اوہ تھاں پھُل سُج جاندی اے

بھُلاواں: (مذ) ویکھو: بھلاوا

بھُلاوڑا: (مذ) بھلیواں، دھوکھا، فریب، ونگی: 'کوئی پائی بھُلاوڑا ٹھگیو ای، سرگورو دے جادوڑا پائی لیڑو' (وا)

بھلاون: (مصدر) وسارن، یادوں لاہون، بھُلیکھے پاون

بھلاونا: (فل) ویکھو: بھُلنا

بھلاونی: (مو) بھُل، غلطی

بھُلاویں: (صفت) بھلاواں دی جمع (فم) بھُل بھلیکھے

بھُلاویں داغ: (مذ) 1-بدنامی 2-نہ مٹن والا داغ

بھُلاوَ: (مذ، صفت) بھُلاون والا، بھُلیکھا پاون والا

بھُلاوَ بیر، (مذ) گل گھوٹو بیر

بھلائی: (مو) 1-نیکی، چنگیائی، بھلے ہون دا گن، فائدہ، لابھ، بہتری 2-لبھن دی حالت یاں عمل

بھلائی رہنا، (محا) نیک نامی رہنا، چنگیائی رہنا، نیکی قائم رہنا

بھلائی کرنا، (محا) نیکی کرنا، احسان کرنا

بھلائی لینا، (محا) دعا لینا، نیکی یاں ثواب لینا

لوک بھلائی، (مو) عام لوکاں دے بھلے لئی کم کرن دا عمل

بھُلائی: (مو) بھُلاون دا عمل

بھُلائی دینا، (محا) 1-دھوکھا دینا، دغا کرنا 2-کُراہے پاونا

بُھلائی کھانا، (محا) 1-دھوکھا کھانا 2- کُراہے پینا

بھلایو: (صفت) ویکھو: بُھلاؤ

بھلایو بیر، (مذ) ویکھو: بھلاؤ بیر

بھلبھلانا: (فل) بہنا، پانی وغیرہ دا کثرت نال وگنا

بھلبھلانا: (فعم) 1- بھوبل یا بھاڑ وچ کسے شے نوں بھننا 2- نیم گرم کرنا، ادھ بُھنی کرنا

بھلپن: (مذ) بھلیائی، بھلمانسی

بھلت: (مو) بُھلیکھا، بُھل

بُھلتن: (مو) بُھل جان دا عمل

بھلتھا: (مذ) 1-دھکا 2-زور 3- گُھلن دا اک داء 4- گتکے دی کھیڈ

بھلتھا باز، (مذ) ویکھو: بھلتھے باز

بھلتھا مارنا، (محا) دو پہلواناں وچوں کسے اک دا خاص داء مارنا

بھلتھے: (مذ) ویکھو: 'بھلتھا' جیہدی ایہہ جمع اے

بھلتھے باز، (مذ) بھلتھا کھیڈن والا، گتکے باز

بھلتھے بازی، (مو) گتکے بازی

بھلجنا: (فم) پیاریاں جھگڑے وچ پھسایا جانا

بھلچانا: (فعم) ورچاؤنا

بھلچنا: (فل) ولچنا، پرچنا

بھلچینا: (فل) ورچایا جانا

بھلچیوا: (مذ) ورچیوا، ولچیوا

بھلر: (ج، مذ) 1- بھوسا، چھلکا، چوکر، توڑی، بھو 2- جٹاں دی اک ذات 3- اوہ ڈھیمو جس دا ڈنگ رہ گیا ہووے 4- گُٹ

بُھلٹر: (صفت) 1- بُھل جان والا، بُھلیا ہویا 2- بُھل کرن والا 3-ہنکاریا ہویا، ونگی: 'چندن دی سنگت وچ بُھلڑ بانس مہک نہ دھارے' (اُہوجا)

بُھلس: (صفت) 1-جھلسیا ہویا 2- بُجھیا ہویا (شکر قندی، بینگن وغیرہ) 3- غصے والا

بُھلسانا: (فعم) 1- دُکھ دینا، تکلیف پہنچانا 2- جھلسان، جلانا

بھلسنا: (فل) 1- گرم سواہ وچ بھننا 2- سانھ وغیرہ دا کھلڑی نوں ساڑ کے نشان لاونا، داغنا 3- سڑنا (ہتھ، پیر وغیرہ دا) 4- بُجھنا، سڑ کے کوئلہ ہونا

بُھلسے جانا: (فل) ویکھو: بُھلسنا

بھلک: (مو) آون والا کل، ونگی: 'بھلک ہویا تاں ککڑاں بانگ دتی' بھلک کس نے ویکھی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ زندگی دا کوئی بھروسا نہیں تاں کہندے نیں

اج بھلک، (فم) 1-ایہناں دناں وچ ہی 2-اج یاں کل 3- تھوڑا چر

اج بھلک تے ہونا، (محا) ممکن والا ہونا

اج بھلک کرنا، (محا) بہانے بناونا، لارا لاؤنا، ٹال مٹول کرنا

بھلک نوں: (ع+ فا، حرف عطف) بلکہ، پر

بھلکا: (مذ) ویکھو: بھلک

بھلکڑ: (مذ، صفت) بُھلن والا، بُھلنہار

بھلکنوں: (ج، حرفِ عطف) سگوں، بلکہ، بھلا، لیکن، پر

بھلکھا: (مذ) دھکا، زور، گُھلّن دا اک داء، گتکے دی کھیڈ

بھلکے: (فم) آون والا کل، آون والا دن، مستقبل، موت دا دیہاڑ

بھلکے تے پاونا، (محا) ملتوی کرنا، اگانہہ تے پا دینا

اج بھلکے، (فم) ویکھو: اج بھلک

بھلمانسی: (مو، صفت) بھلے مانس ہونا، ساؤپُنا، شرافت، شریف ہونا

بھلمنسات: (صفت) بھلا مانسی، شرافت

بھلمنسائی: (مو) بھلمانسی، شرافت

بُھلّن / بُھلنا: (ج، مصدر) غلطی کرنا، تھڑکنا، وِسرنا، وسارنا، بُھلا دینا، گراہے پینا

بُھلن اندر سبھ کو، ابُھل صرف گورو کرتار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دنیا دا ہر آدمی غلطی کر جاندا ہے پر رب توں غلطی نہیں ہوندی تاں کہندے نیں

سُدھ بُدھ بُھلنا، (محا) ہوش نہ رہنا

کسے تے بُھلنا، (محا) عاشق ہونا

بُھلنہار: (صفت) غلطیاں کرن والا

بندہ بُھلنہار اے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دنیا دا ہر بندہ غلطیاں دا پُتلا ہے تاں کہندے نیں

بھلو: (اعوان، مذ) ویکھو: بھلا

بھلو بھلی ہونا، (محا) اک توں اک ودھ کے ہونا

بُھلو: (مو، صفت) موٹی گُڑی

بُھلوا: (مذ، صفت) ویکھو: بُھلواں

بھلوال: (مذ) 1۔ بھلویاں، بُھلیکھا 2۔ سرگودھا وچ اک علاقے داناں

بھلوان: (فا، مذ، صفت) 1۔ گھول گُھلن والا آدمی، مل 2۔ موٹا تگڑا آدمی 3۔ بہادر آدمی 4۔ (طنز نال) مارچو بندہ

کاغذی بھلوان، (مذ، صفت) مارچو بندہ، کمزور تے لِسا آدمی

کانگڑی بھلوان، (مذ، صفت) ویکھو: کاغذی بھلوان

گاما بھلوان، (مذ، صفت) 1۔ بہت تگڑا بھلوان 2۔ تگڑا آدمی

بھلوانا: (فعم) بُھلا دینا

بھلوانی: (مو) بھلوان دا مؤنث، روپ

بھلوانی: (مو) بھلوان دا کم یاں پیشہ

بھلوانی کرنا، (محا) اکھاڑے وچ زور کرنا

بھلوانی وکھاونا، (محا) طاقت یاں زور دا وکھالا کرنا

بُھلواں: (مذ، صفت) 1۔ بُھلا دین والا 2۔ بُھل جان والا 3۔ بھلیواں، بُھلیکھا

بھلواون: (مصدر) بُھلا دیون، وسرنا، یاد نہ کرنا

بھلُون: (صفت) پہلن (جھوٹی)

بھلونا: (فل) مٹھیاں گلاں کر کے کسے نوں اپنے وس وچ کر لینا

بھلونگڑا: (مذ) پنگھوڑا، چھوٹا منجا

بھلونگڑی: (مو) چھوٹی پنگھوڑی

بھلونی: (مو) بُھل بُھلائی، بھلاونی

بھلھ: (مو) 1۔ عادت، وتیرہ 2۔ خواہش 3۔ تعریف، شہرت

بھلھ پوری ہونی، (محا) تعریف ہونی

بھلھ پونی، (محا) 1۔ مٹی دی بھرت پواونا 2۔ مشہور کراونا

بھلھ نہ پچنی، (محا) تعریف برداشت نہ ہونی

بھلھ ہونی، (محا) مشہور ہونا

بھلھا: (مذ، صفت) موٹا، تُھلھا

بھلنو: (صفت) ویکھو: بھلا

بھلی: (صفت) 1۔ چنگیائی، بھلیائی 2۔ اچھائی، نیک، سوہنی 3۔ جس وچ کوئی بھلائی ہووے، بھلا دی تانیث

بھلی او بھلی، (فم) لگدے ہتھ، سبب نال

بھلی او بھلی پئی ہوئی، (اکھا) اک توں اک چنگا ہونا، دنیا وچ دکھ وکھ سُبھا دے لوک ہن

بھلی بھانت، (فم) چنگی طرحاں، بھلی قسم

بھلی چلائی، (محا) چنگی کیتی گل، خوب آکھیا

بھلی کرنا، (محا) طنزاً...... کسے نال بُرا سلوک کرنا، کنایۃً...... چنگیائی کرنا

بھلی گزارنا، (محا) چنگی کرنا، سُتھری کرنا

اپنی بھلی (نبھانا) سنبھالنا، (محا) اپنے کم نال کم رکھنا

ات نہ بھلا میگھلا، ات نہ بھلی دُھپ، ات نہ بھلا ہاسڑا (بولنا)، ات نہ بھلی چُپ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے وی چیز دا حدوں ودھ جانا ٹھیک نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

بھلیو بھلی، (مو) لگدے ہتھ، سبب نال، چنگی توں چنگی، بھلی توں بھلی، اک توں ودھ اک

بھلیوں بھلی پئی ہونا، (محا) اک توں اک چنگا ہونا

کھان پین نوں چنگی بھلی، کم کرن نوں ڈوری، (اکھا) جدوں کسے نوں کم چور دسنا ہووے تاں کہندے نیں

کھیتی کو بھلا میگھلا، بودھی کو بھلی بُدھ، کنچن کو بھلا ہنسنا، ناری کو بھلی چُپ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ واہی لئی بدل، دھوبی لئی دُھپ، بیوہ لئی ہسنا اتے زنانی لئی خاموشی ہی فائدے مند ہوندی ہے تاں کہندے نیں

مائی بھلی کہ کھائی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ورتن ورتان وچ لوک اپنا ہی فائدہ سوچدے نیں تاں کہندے نیں

بُھلّی: (صفت) غلط راہ پئی، کُراہے پئی، گُمراہ ہوئی، بُھلیکھے وچ، بھرم وچ

بُھلّی پاون، (محا) گمراہ کرن، کُراہے پاون، بُھلا دیون، بُھلیکھے وچ پاون

بُھلّی پاونا، (محا) گمراہ کرنا، کُراہے پاونا، بُھلیکھے وچ پاونا، بُھل جانا

بُھلّی پوون، (محا) بُھل جانا، راہوں کُراہے پے جانا

بُھلّی پینا، (محا) بُھلّی پون، بُھل جانا

بُھلّی کھاون، (محا) بُھل جانا، غلطی کر بیٹھنا

بھلے: (مذ، صفت) ویکھو: 'بھلا' جیہدی ایہہ جمع اے

بھلے بھلیرے، (صفت) بہت زیادہ چنگے، چنگے توں چنگے، بہتر توں بہتر، ودھیا، ونگی: 'سیف بھلیرے نورانی، انت نہ سیوے داراں' (سیف)

بھلے دا بھلا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ نیکی دا بدلا نیکی ہی ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھلے دا زمانہ نہیں، (اکھا) یعنی ایہو جیہا پُٹھا زمانہ جیہدے وچ بھلائی کرو تے بریائی پلے پے جاندی اے

بھلے دن، (مذ) خوشحالی دے دن، چنگے دن

بھلے دن آنا، (محا) چنگے دن آنا، خوشحالی دا زمانہ آنا

بھلے مانس، (مذ، صفت) شریف آدمی، نیک آدمی

بھلے مانس دی ہر طرحاں خرابی ای اے، (اکھا) شریف بندے نوں ہر حالت وچ دشواریاں ای پیش آندیاں نیں

بھلے مانسی، (مو) ویکھو: بھل مانسی

بھلے منسیاہی، (مو، صفت) بھلمنسایت، بھلمانسی

بھلے ویلے، (فم) مناسب وقت تے، ٹھیک سمے سر

انت بھلے دا بھلا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ انت وچ بھلیائی دا پھل چنگا ہی ملدا ہے تاں کہندے نیں

چارے نیوندے نہ بھلے، چیتا، شیر، کمان، بہتا نیویں جو آپ کو تن سے بھلا نہ جان، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے

کہ حدوں ودھ نرمی وکھاون والا آدمی خطرناک ہوندا تاں کہندے نیں

دڑ وٹ زمانہ کٹ، بھلے دن آون گے، (اکھا) جدوں کسے دُکھی بندے نوں ڈھارس دیندیاں ایہہ کہنا ہووے کہ کدی چنگے دن وی آون گے تاں کہندے نیں

دیہوں بھلے تاں مِتر بھلے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ چنگے متر بھاگاں نال ہی ملدے نیں تاں کہندے نیں

سنت رمتے بھلے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ سنیاسی تے بڑے نیک بندے لئی اک تھاں ٹِک کے رہنا ٹھیک نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

بھلّے: (مذ) ویکھو: 'بھلا' جیہدی ایہہ جمع اے

بھلّے پکوڑیاں، (مو) دہی وچ پائے وڑے اتے پکوڑیاں

دہی بھلّے، (مذ) دہی وچ پائے وڑے

بُھلے: (مذ) ویکھو: 'بُھلا' جیہدی ایہہ جمع اے

بُھلے چُکے، (فم) کدے کدے، کِتے کِتے

بُھلے وسرے، (فم) کدی کدائیں، کِتے کِتے

بھلیا: (صفت) ودھیا، اُتم، اعلیٰ، اچھا

بُھلیا: (صفت) 1-جس توں بُھل ہو گئی ہووے 2-بُھلیا ہویا، گمراہ 3-گھمنڈی 4-کُراہے پیا ہویا

بُھلیا بھٹکیا، (صفت) بُھلیا، کُراہے پیا ہویا

بُھلیا چُکیا، (صفت) 1-بُھلیاں ہویا 2-(فم) کدی کدائیں، کِتے کِتے

بُھلیا وسریا، (صفت) 1-بُھلیا ہویا 2-(فم) کدی کدائیں

بھلیاٹ: (مو) اوہ گاں یاں مجھ جیہڑی سُون پچھوں کافی چِر دُدھ دیندی رہے پر نویں دُدھ نہ ہووے

بھلیاں: (صفت) چنگی مت والے، عزت دار، بھلے مانس

بھلیاں دی دھی تے بھلیاں دی نونہہ، لوکاں ول کنڈاں تے کندھاں ول مونہہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ خاندانی زنانیاں پرایاں دے ساہمنے نہیں آوندیاں تاں کہندے نیں

بھلیاں مونہاں توں بُرے پینا، (محا) 1-وگاڑ پے جانا، لڑائی ہو جانا 2-بدنام ہونا

بُریاں دے سنگ بیٹھ کے بھلیاں دی پت جائے، (اکھا) جدوں بھیڑی سنگت دا نتیجہ بھیڑا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بُھلیاں: (فم) بُھل کے

پرمیشر تے بُھلیاں ویاپن سبھے روگ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ رب نوں بھلاون نال انسان دُکھی رہندا ہے تاں کہندے نیں

بھلیائی: (مو) 1-نیکی، چنگیائی، بھلے ہون دا گُن 2-فائدہ، لابھ 3-اُپکار، احسان

بھلیائی کھٹنا، (محا) سوبھا لینا، نامنا کھٹنا، واہ واہ لینا

بھلیائی کھٹنی، (محا) نامنا لینا، واہ واہ لینی، سوبھا لینی

بھلیائی کھٹنی سوبھا لینی، (محا) نامنا کھٹنا، واہ واہ لینی

بھُلیجن: (مصدر) لبھیا جانا، بھُلایا جانا

بھلیدا: (صفت) بھالدا، لبھدا

بھلیرا: (صفت) بھلا توں مکبّر، ودھیرے چنگا بھلا، ونگی: 'جی عشق بھلیرا پاتنی کسے نہ چاڑھے پار' (حافظ)، نسبتاً بھلایاں چنگا، شریف آدمی

بھلیرڑا: (صفت) ویکھو: بھلیرا

بھلیرے: (صفت) چنگے توں چنگے، ودھیا، بہتر توں بہتر

بھلیکھا: (مذ) بھُل، غلطی، وہم، بھلاندر، تھڑکا، بھرم، شک، تشبیہہ، جھولا، بھلاوا

بھُلیکھا پاؤ، (مذ، صفت) 1- بھُلیکھا پاون والا 2- بھرماون والا

بھُلیکھا پائیو، (مذ) ویکھو: بھُلیکھا پاؤ

بھُلیکھا پوون، (محا) غلط فہمی ہونا

بھُلیکھا کھانا، (محا) غلطی لگنا

بھُلیکھا گھتّن، (محا) غلط فہمی پیدا کرنا

بھُلیکھڑا: (مذ) ویکھو: 'بھُلیکھا' جیہدا ایہہ وگاڑ اے

بھُلیکھڑا لینا، (محا) 'بھُلیکھا' کھانا، غلطی کھانا

بھُلیکھے: (مذ) ویکھو: 'بھُلیکھا' جیہدی ایہہ جمع اے

بھُلیکھے پوون، (محا) ویکھو: بھُلیکھے کھاون

بھُلیکھے کھاون، (محا) بھُل ہوون، غلط فہمی پیدا ہوون

بھلیکھیاں وچ کھڑنا: (محا) غلط فہمیاں وچ پینا، اصلیت توں پرے جانا

بھلینا: (فل) بھُلایا جانا

بھُلیں: (فم) بھلیکھے وچ، بھرم وچ

بھلیواں: (مذ) ویکھو: بھلاواں

بھلیہ: (مذ) گورو نانک جی دا جس گاون والا اک بھٹ

بھ......م

بھم: (مذ) بھنب، بھچال، زلزلہ

بھما/ بھماں: (اعوان) ویکھو: بھاویں

بھماکا: (مذ) دھماکا، کھڑاکا

بھمالی: (مو) بھوں، بھولی، بھوانٹی، بھوانظلی، گردانی، چکرّ، ونگی: یاداں دی نہ لتھے کدے بھمالی' (پریم گرنتھ)

بھمالی اونی، (محا) چمک آونا، گھیرنی آونا

بھمالی دینی، (محا) گیڑے دینا، بھوانٹی دینا

بھمالی کھانی، (محا) بھوانٹنی کھانا، چمک کھانا

بھمب: (ج، مذ) زلزلہ، بھچال

بھمباٹ: (مذ) ویکھو: بھنبٹ

بھمباکا: (مذ) وڈا سوراخ، اوہ وڈا مورا جیہڑا آر پار ہو جائے

بھمبٹ: (مذ) پروانہ، پتنگا، بھبھکڑ، ونگی: 'لوء تے بھلے بھمبٹ اوڑک سڑنا ای نیں' (نجم)

بھمبری: (مو) بھمبیری، پروانہ، پتنگا

بھمبری بھواونا، (محا) ویکھو: بھمبیریاں بھواونا

بھمبڑ: (مذ) اک رُکھ داناں

بھمبو: (مو، صفت) موٹی عورت

بھمبی: (مذ) سارسُت براہمناں دا اک گوتر

بھمبیرا: (مذ) اک قسم دا کیڑا جو نیل اتے موٹھاں دیاں فصلاں نوں کھا جاندا ہے، ٹِڈا، دھمکڑ

بھمبیری: (مو) 1- گھُمن والی کوئی شے، بالاں لئی بنیا کاغذ یاں لکڑی دا کھڈونا، پھرکی 2- تتلی، پتنگا، اُڈن والا اک قسم دا کیڑا 3- مجازاً تیز تیز بھجن والی، پھرتیلی 4- بھمیری 5- اک گھنے داناں

بھمبیری بننا، (محا) ویکھو: بھمبیری ہونا

بھمبیری گیڑا، (مذ) بھوانٹی، چکر، گیڑا

بھمبیری وانگ بھونا، (محا) پھرتی نال چکر لاونا

بھمبیری ہونا، (محا) بڑی تیزی نال نس جانا، تتر ہونا

بھمیریاں: (مو) ویکھو: بھمیری، جیھدی ایہہ جمع اے

بھمیریاں بھلاونا، (محا) ویکھو: بھمیریاں بھواونا

بھمیریاں بھواونا، (محا) بہت حیران کرنا، بے چین کرنا

اُڈ بھمیرے ساون آیا، (اکھا) جدوں خوشی ظاہر کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بھمتر جانا: (فل) بوندل جانا

بھمترتا: (فل) بھوترنا، بوندلنا

بھمتری: (مو) بھچکا، بھُلیکھا، مغالطہ، چکر

بھمتری لگنی، (محا) بھچکا لگنا، بھُلیکھا لگنا

بھمتری لونا، (محا) بھواٹنی دینا، چکر دینا، گھماونا

بھمتریَ لینا، (محا) بھواٹنی لینا، خوشی نال گُھمنا

بھمر: (مذ) ویکھو: بھنور

بھمرا: (مذ) بھورا، ڈبّا

بھمک: (مو) 1- سڑاند 2- ہواڑ 3- کُرتن 4- دھماکا، بھبک

بھمکا: (مذ) بھبکا، دُڈھ پاون والا ڈبّا

بھمکڑ: (مذ) دھمکڑ، دھرواتا

بھمکنا: (فل) 1- دھماکا پینا، کھڑاک ہونا 2- اُچی بولنا 3- کُتے نوں ہلکاون، کُدنا 4- دیوے دا تکھا ہو کے مچنا

بھمکنی: (مو) بھاہ، لشک، چمک

بھمنا: (فل) بھونا، بھاونا

بھُمنا: (مذ) ان نوں لگن والا اک کیڑا

بھمو/ بھموں: (اعوان، حرف عطف و تردید) بھاویں

بھمُول: (مذ) ویکھو: بھبُول

بھمونا: (فم) ویکھو: بھواونا

بھمی: (مو) 1- گُجراں دی اک ذات 2- پنجابی کھتریاں دی اک ذات

بھمیا: (مذ) پرانا سپ

بھمیرا: (مذ) ویکھو: بھبیرا

بھمیری: (مو) ویکھو: بھمبیری

بھمیری بننا، (محا) دوڑ جانا، نس پینا

بھمیری وانگ گُھمنا، (محا) کاھلی کاھلی کم کرنا

بھمیری ہونا، (محا) ویکھو: بھمیری بننا

بھمیں: (اعوان، حرف عطف و تردید) ویکھو: بھاویں

بھ......ن

بھن: (مذ+ مو) 1- ٹھار، ٹھنڈک 2- بھنن توں، ٹُٹنا، توڑنا، بھن لینا، کپڑے یاں کاغذ وغیرہ نوں موڑن یاں دوہرا کرن تے پیا نشان 3- رضامندی کرلینا 4- رُوں وِچلے ٹُٹے ہوئے وڑیویں

بھن بھننا، (محا) کسے کپڑے وغیرہ نوں وچوں بھن پاونا

بھن پینا، (محا) تہہ موڑ کے سیونا

بھن تروڑ کرن، (محا) 1- اپنا بنانا، اپنے ول لیان دی ترغیب دینا 2- رقم وچوں پیسے کڈھن والا

بھن تریڑ، (مو) ٹُٹ بھج، بھن کٹ، بھن گھڑ

بھن تڑک کرنا، (محا) بہانے بازی کرنا

بھن توڑ، (صفت) ویکھو: بھن تریڑ

بھن توڑ کرنا، (محا) 1- لائی بُجھائی کرنا 2- کُجھ نہ کُجھ کردے رہنا

بھن توڑ کے، (فم) توڑ تاڑ کے، توڑ بھن کر کے

بھن توڑنا، (محا) اصلی شکل وگاڑنا

بھن چاڑھنا، (محا) بہت زیادہ مارنا

بھن ڈھاہ کرن، (محا) موقف وچ تبدیلی پیدا کرنا

بھن ڈھاہ کرنا، (محا) توڑ مروڑ کرنا، کوئی جگت بناونا

بھن سُٹنا، (محا) ویکھو: بھن چاڑھنا

بھن سُٹنا گولی مار کے، (اکھا) 1-جانوں مار دینا 2-ات دُکھی کرنا

بھن کُٹ، (مذ) بھان، ریزگاری

بھن کڑ، (مذ) ویکھو: بھن کٹ

بھُن کے کھانا، (محا) مقابلے وچ بہت کمزور سمجھنا، بہت دُکھی کرنا، تپا دینا

بھن کھانا، (محا) بہت زیادہ مار کھانا، بہت دُکھی کرنا، ونگی: 'جیہناں ماؤ تے باپ نوں بھُن کھادا، مُنگ چنے کواریاں کھیلیاں نی' (وا)

بھن گھر، (مذ) ریزگاری، کریانہ

بھن گھڑ، (مذ) ویکھو: بھن کٹ

بھن گھڑ کراونا، (محا) ٹٹے بھجے گہنیاں نوں اکٹھا کر کے کوئی نواں گہنا بناونا

بھن گھڑاونا، (محا) عادت بدلنا، من نوں سدھے راہ تے پاونا

بھن لینا، (محا) رضامند کر لینا، نالوں تروڑ لینا

بھن نہ رہن دینا، (محا) مار مار کے بالکل سدھا کر دینا

بھن نہ نکلنا، (محا) ول چھل دور نہ ہونا، کپڑے توں وٹ یاں نشان دور نہ ہونا

بھن وارن، (لہند، فعم) بھنواونا

بھن وال، (صفت) ٹُٹواں، ٹھمی (جُتی)

بھن ہونی، (محا) کپڑے دی تہہ موڑ کے سیونا

تیلا (ڈکا) بھن کے دوہرا نہ کرنا، (محا) بالکل کُجھ نہ کرنا

جٹ کیتا ہاسا تے بھن ماریا پاسا، (اکھا) جدوں کسے دے ہاسے ہاسے نال دوجے دا نقصان ہو جاوے تاں کہندے نیں

ککھ بھن کے دوہرا نہ کرنا، (محا) ویکھو: تیلا بھن کے دوہرا نہ کرنا

ہڈ بھن کے کم کرنا، (محا) بہت محنت کرنا

بِھن بِھن: (حرفِ صوت) 1- ہولی ہولی بولن دی آواز، سرگوشی دی آواز کھسر پھُسر 2- مکھیاں دی بھنبھناہٹ، ونگی: 'بن گُردے بِھن بِھن ہاں' (نجم)

بِھن بِھن بھُون، (ج، مذ) ویران، اُجاڑ، سنسان، بیابان

بِھن بِھن بھُوں کرن، (محا) تباہ تے برباد کرنا، ستیاناس کر دینا

بِھن بھناونا، (فل) 1-(مکھیاں دا) اکٹھے ہو کے بِھن بِھن کرنا 2-(مکھیاں دا) اکٹھیاں ہو کے ایدھر اودھر اُڈنا

بِھن بِھناہٹ، (مو) ویکھو: بِھن بِھن

بھنا: (مذ، صفت) بھجیا ہویا، ٹُٹیا ہویا

بھنا ترٹا، (لہند، مذ) بھجا ٹُٹا

اپنیاں دے گِٹے بھنّاں، چُماں پیر پرایاں دے، (اکھا) جدوں اپنیاں نالوں پرایاں نوں چنگا سمجھیا جاوے تاں کہندے نیں

بِھنا: (صفت) بھجیا ہویا، گروند، رتا، ونگی: 'رانجھے دی میں درد دوانی، ہنجھو چولا بِھنا' (دمو)

بھنا لینا، (محا) ویکھو: بھناونا

رت بِھنا، (صفت) 1-لہو دا بھریا ہویا 2-لہو نال بھجیا ہویا

کنک بِھنا، (صفت) کنک ورگے رنگ والا، گندمی

بھُناس: (مذ) ہاتھی دے بِنھن دا موٹا کلا

بھنانا: (متعدی المتعدی) تڑواونا

بھُنانا: (متعدی المتعدی) ویکھو: بھجواونا

بھناون: (مصدر) ویکھو: بھجاون

کھان پین نوں باندری (بھاگ بھری) دھون بھناون نوں جُمّا (رِچھ)، (اکھا) جدوں محنت کوئی ہور کرے اتے پھل کسے ہورنوں ملے تاں کہندے نیں

بھناونا: (فعم) 1-تڑواونا 2-بھان (ریزگاری) لینا 3-مار پواونا

ناساں بھناونا، (محا) بہت بری طرحاں مار کھانا

ہڈ بھناونا، (محا) 1-مار پواونا 2-کُٹ کھانا

ہڈ گوڈے بھناونا، (محا) سٹاں کھانا

بھناونی: (مو) ویاہ یاں غمی دے موقعے تے دتے جان والے کپڑے

بھناؤنا: (متعدی المتعدی) بھُنن دا کم کرواونا

گوں بھناوے جو (بھاویں گلے ای ہون)، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مطلب کڈھن سے بندہ ماڑے توں ماڑا کم کر لینداے تاں کہندے نیں

بھُنائی: (مو) 1-بھُنن دی مزدوری 2- بھنن دا کم، مارکُٹائی

بھُنائی دی چنگی، (مو) دانے بھُنن دی اُجرت وجھوں کڈھے دانے

نوٹ بھنایا تے گیا، پتر ویاہیا تے گیا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ نوٹ بھناون اتے پتر ویاہون تے ہتھوں نکل جاندے نیں تاں کہندے نیں

بھنب / بھنبھ: (مذ) بھچال، زلزلہ

بھنبتر تا: (فل) ویکھو: بھمبتر تا

بھنبٹ: (مذ) بھمبٹ، پروانہ، پتنگا

بھنبر تارے: (مذ) کمزوری وغیرہ دی وجھوں اکھاں دے ساہمنے پھرن والے روشنی دے تاریاں ورگے کن، بھنبو تارے

بھنبر تارے وکھاونا، (محا) نانی چیتے کراونا

بھنبڑ: (مذ) ویکھو: بھانبڑ

بھنبڑ بھوسے: (لہند، مذ) بھنبل بھوسے، بھیڑیاں سوچاں، مشکل

بھنبڑا: (صفت) بھانبڑ والا، ونگی: 'جوبن بھنبڑا قہر طوفان دا جی' (وا)

بھنبڑا بھُوں: (صفت) ناس ہویا ہویا، جس دا کُھرا کھوج نہ رہے

بھنبکڑ: (مذ) دھمکڑ، بھمکڑ

بھنبل بھوسا/ بھنبل بھوسے: (مذ) شش و پنج وچ پین دا عمل، بھٹکن وچ پین دا عمل، بدحواسی تے پریشانی وچ بے مقصد چکر گیڑے

بھنبل بھُوسے کھانا، (محا) ویکھو: بھنبل بھوسے وچ پھسنا

بھنبل بھوسے وچ پھسنا، (محا) بھٹکن وچ پینا، بھٹکدے پھرنا، شش و پنج وچ ہونا

بھنبل تارے، (مذ) ویکھو: بھنبر تارے

بھنبل تارے وکھاونا، (محا) ویکھو: بھنبر تارے وکھاونا

بھنبو: (مذ) حکم دا اکا

بھنبورنا: (فم) 1-راہ توں پرے کرنا 2-ہلونا دے کے پرے سُٹنا 3-نہوندرا، وڈھنا (جیویں کُتے وغیرہ دا)

بھنبھر: (مذ) ویکھو: بھنور

بھنبھرتا: (فل) ویکھو: بھمبترنا

بھنبھڑے: (مصدر) بھنبھوڑن توں، نوچ کھاون، نوچن، وڈھن، کھوکھلا کر دیون، کمزور کر دیون

بھُنبھُنا: (مذ) اُڈن والا اک چھوٹا جیہا کیڑا، بھُنہنا

بھنبھنانا: (فل) ویکھو: بھنکنا

بھنبھُو: (مذ) 1- اُڈن والا اک کیڑا جو مٹی نال کندھاں وغیرہ اُتے اپنا آلھنا بناوندا اے، گھرین، گھر گھین 2- بینڈا

بھنبھُول: (مذ) ویکھو: بھنبُول

بھنبھی: (مذ) ویکھو: بھنبی

بھنبھے: (مذ، صفت) گھنیرے، سنگھنے، سیاہ کالی رات وانگ کالے وال

بھنبھیری: (مو) ویکھو: بھنبیری

بھنبھین: (مو) اک ڈیمو جس دا ڈنگ نہیں ہوندا

بھنبے: (مذ) ناشپاتی ورگا اِک کھٹا مِٹھا پھل

بھنبیرا: (مذ) 1- اِک قسم دا کیڑا جو نیل موٹھاں دیاں فصلاں کھا جاندا اے 2- اِک ڈیمو جس دا ڈنگ نہیں ہوندا

بھنبیری: (مو) 1- بھنبھیری 2- تتلی 3- کاغذ دا بچیاں دا اِک کھڈونا جو ہوا وچ گھُمدا اے

بھنبیری بھُو آنا، (محا) بہت حیران کرنا، ویاکُل کرنا

بھنتا: (مو) وکھریواں، وکھراپن

بھنتر: (فم) ویکھو: بھیتر

بھنج: (مو+ مذ) بھان، وٹ، سِلوٹ

بھُنجا: (فم) بھُنجے، (مذ) فرش، زمین

بھنجال: (مذ، صفت) حصّے دار، بھائی وال، ونگی: ’کہے شہزادہ سائد تائیں توں بھنجال غماں دا‘ (سیف)

بھنجالن: (مو، صفت) بھائی وال، زنانی

دُکھ سُکھ دی بھنجالن، (مو) زنانی، ووہٹی، دھرم پتنی

بھنجالی: (مو، صفت) بھیالی، حصے داری

بھنجائی: (مو) ویکھو: بھنائی

بھنجن: (مذ) 1- توڑن والا، ٹکڑے کرن والا 2- دور کرن والا

دُکھ بھنجن، (مذ، صفت) دُکھ دور کرن والا، دُکھ مٹاون والا

بھُنجن / بھُنجنا: (مصدر) بھُنن، تپاون، بھُنیا ہوون

بھنجنی: (مو) ویکھو: بھنجن

دُکھ بھنجنی، (مو) ہر مندر صاحب دے گُردوار دے کنڈھے تے اُگی بیری جس بارے ایہہ مشہور ہے کہ اوس ہیٹھ نہاون نال سارے دُکھ مِٹ جاندے نیں

دُکھ بھنجنی بیری، (مو) ویکھو: دُکھ بھنجنی

بھُنجے: (فم) زمین اُتے، بھوئیں اُتے، فرش اُتے

بھُنجے اُتارنا، (محا) بندے نوں مرن ویلے منجی توں اُتار کے زمین اُتے لٹاونا

بھُنجے اُترنا، (محا) 1- ہنکار نہ رہنا 2- سودے وچ بہت گھٹ پیسے دینا

بھُنجے بٹھاونا، (محا) آکڑ کڈھ دینا، ہرا دینا

بھُنجے ڈِگنا، (محا) ہنکار نہ رہنا، آکڑ چلی جانا، برباد ہونا

بھُنجے سُٹنا، (محا) ہرا دینا، بھجا دینا، برباد کر دینا

بھُنجے لاونا، (محا) ہرا دینا، آکڑ بھن دینا

بھُنجے لا ہونا، (محا) 1- بے عزتی کرنا 2- ہرا دینا 3- مرن کنارے بندے نوں منجے توں ہیٹھاں اُتارنا

بھُنجے لتھنا، (محا) 1- غریب ہو جانا 2- سودے وچ بہت گھٹ پیسے دسنا

بھُنجے نہ پین دینا، (محا) آکھی گل جھٹ من لینا، ونگی: ’بتیاں منداں وچوں اوہ جو وی کڈھے روپاں بھُنجے نہیں پین دیندی‘ (نانک سنگ)

ایویں بھُنجے لہنا، (محا) تھوری جیہی گل تے دل چھڈ نا

پیر بھُنجے نہ لاون دینا، (محا) بہت سیوا کرنا، بہت زیادہ خاطر کرنا

پیر بھُنجے نہ لگنا، (محا) 1- بہت خوش ہونا 2- کم وچ بہت زیادہ رُجھے ہونا

بھُنجیاں: (فم) بھنجے، بھوئیں

بھنچال: (مذ) ویکھو: بھُچال، وَنگی: 'ڈھول دھرمدا ہل کھلوتا، بھنچالاں داٹُٹیا سوتا' (مان)

بھنچال ہونا، (محا) افراتفری پینا، وَنگی: 'سخت بھُنچال زمین تے ہوئی، عشر وانگو پوری' (گل)

بھُنچنا: (فعم) 1- کھانا 2- بھوگنا 3- وِنڈنا

بھُند لاونا: (فم) ویکھو: بھُتاونا

بھند یہر: (مذ) جٹاں دی اک ذات

بھنڈ: (مذ) 1- نقلیا، مسخرہ، جُگتاں کرن والے جُگتیے، ڈھوم، بھنڈن والے 2- نقلاں راہیں کسے دے پاج اُگھیڑن والا، بھنڈی کرن والا آدمی، ہِندک 3- جس دے ڈھڈ وچ گل نہ پچے، کھپی، وَنگی: 'دھواں لاگی جدی مانگت دھواں بھنڈ سیاسی' (نجم)

بھنڈ پُنا، (مذ) جھگڑا، بکھیڑا، بھنڈ دے کم کرن دی کوشش

بھنڈ دا پُتر، سوداگر دا گھوڑا، کھاون نوں ڈھیر، کماون نوں تھوڑا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ویہلیاں کھان والا کم نہیں کر سکدا، اودوں کہندے نیں

بھنڈ سرادھی، (مو) بھنڈن دا عمل، نندیا، بُرائی، بھنڈی

بھنڈ نال رلی کھیتی کیتی، گا وجا اپنی کر لیتی، (اکھا) جدوں کوئی جھوٹھی خوشامد نال دوسرے دا مال ہضم کر جاوے تاں کہندے نیں

بھنڈ: (مو) زنانی، عورت

بھنڈا بھنڈاریا: (مذ+مو) بچیاں دی اک کھیڈ جس وچ کئی بچے میٹی دین والے بچے اُتے اپنے اپنے ہتھاں دیاں بند مُٹھاں تھلے اُتے رکھ لیندے نیں اے، وَنگی: 'بھنڈا بھنڈاریا کتنا کُو بھار اک مُٹھ چک لے دوجی تیار' ایہہ کہہ کے اک اک مُنڈا اپنی مُٹھ چُکی جاندا ہے اتے انتلی مُٹھ چُکن تے واری دین والا بچہ او ہناں وچوں کسے نوں پھڑ دا ہے، پھڑیا گیا مُنڈا پھیر میٹی دیندا ہے

بھنڈا بھنڈاریا کتنا، (کنا) کُو بھار، اک مُٹھ چک لے دوجی نوں تیار، (اکھا) جدوں گھر وکی دھندیاں تے خرچیاں دے نہ مُکن والے سلسلے دا ذکر کرنا ہووے تاں کہندے نیں

بھِنڈا: (مذ) 1- تماکو دا ڈلا 2- صابن دا بھٹا 3- کھجوراں دا بنیاں ہویا ڈھیلا

بھنڈار: (مذ) 1- کتن والیاں زنانیاں دا اکٹھ، ترنجن 2- اوہ تھاں جتھے رسد رکھی جاوے، گودام، خزانہ، ڈھڈ 3- تبرک، نیاز دا کھانا، لنگر، لنگروں ملن والا کھانا یاں خوراک

بھنڈار بھنا، (محا) بھنڈاروں اُٹھ کھڑونا، کتنوں ہٹ جانا

بھنڈار بیٹھنا، (محا) بھنڈار میلنا، ترنجن لئی کتن والیاں نوں اِکٹھا کرنا، ترنجن وچ بیٹھنا

برسے ادھ ہاڑھ، تاں بھرے بھنڈار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے ہاڑ دے ادھ وچ مینہہ پین لگ پوے تاں فصل چنگی ہوندی ہے تاں کہندے نیں

شبد بھنڈار، (مذ) شبد کوش، ڈکشنری

گورو دا بھنڈار، (مذ) گورو دا لنگر

بھنڈارا: (مذ) سادھواں یاں فقیراں دی رسوئی یاں بھوجن، سادھواں نوں کھوایا جان والا بھوجن جگ، وَنگی: 'ہت مٹی چکھ شفاء نی، پنجویں جیھدا

بھنڈارا‘ (بار دی وار)

بھنڈارا کرنا، (محا) 1- فصل دی پیداوار ودھیرے ہون کر کے ودھیرے اناج دا گھر آونا 2- خوش یاں راضی کرنا، رجاونا 3- سادھواں فقیراں اتے غریباں نوں کھانا دیون

بھنڈارا ورتنا، (محا) سادھوواں فقیراں اتے غریب غریباں نوں بھوجن ونڈیا جانا، لنگر ورتانا

بھنڈاران: (مو) 1- بھنڈاری دا مؤنث روپ 2- سادھواں دی رسوئی تیار کرن والی زنانی

بھنڈارڑا: (مذ) ویکھو: بھنڈارا

بھنڈاری: (مذ، صفت) 1- بھنڈار دا انچارج 2- خزانچی 3- سادھو سنتاں دا رسوئیا 4- کھتریاں دا اک گوتر 5- جٹاں دا اک گوتر 6- گڈے دے ہتھ یاں موٹر وچ ڈرائیور دی سیٹ ہیٹھ مرمت دا لوڑیندا سامان رکھن دی صندوقڑی

داتا دان کرے بھنڈاری دا پیٹ پھٹے، (اکھا) جدوں کسے نوں دان کردیاں ویکھ کے کوئی دوسرا سڑے تاں کہندے نیں

کُبیر بھنڈاری، (مذ) دیوتیاں دے خزانے دا ملک، کُبیر

بھنڈاریا: (صفت) بھنڈار دا انچارج، بھنڈاری

بھنڈر: (مذ، صفت) توڑن والا، بخشن والا، خراب کرن والا (وضو وغیرہ)

بھِنڈر: (مذ) 1- ملبا 2- سکھاں دی اک گوت

بھنڈریاں: (مو) کھڈاں والی دھرتی

بھنڈکی لاون: (محا) بدنام کرنا

بھنڈن: (ج، مذ) ماتم، سوگ غم، دُکھ، واویلا

بھنڈن تے الاون، (محا) بھینٹ چڑھانا

بھنڈنا: (فعم) بھنڈی کرنا، نندیا کرنا، بدنام کرنا، پاج اُگھیڑنا

بھنڈنی: (ج، مو، صفت) چرواہے دی تیویں

دکھنوں چڑھی بدلی گھُلی پُرے دی واء، ڈک کہے سُن بھنڈنی، اندر پلنگھ وچھا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ دکھن ولوں بدل اُٹھے اتے پُرے دی ہوا وگے تاں مینہہ ضرور پیندا اے، تاں کہندے نیں

بھنڈُوآ: (مذ) بھنڈی پاون والی گل یاں گیت، سِٹھ، سِٹھنی

بھنڈی: (مو، صفت) 1- بدنامی، بُرائی، نموشی 2- اڑی، ضد، ریڑکا، بھنڈن والا، رپھڑی، ضدی، اڑیل، رپھڑ، لڑائی، جھگڑا

بھنڈی پا دیون، (محا) کسی دے پچھے پے جانا، معاملے نوں اُلجھا دینا

بھنڈی پاون، (محا) 1- جھگڑن، لڑن، رپھڑ پاون 2- بدنامی کرن

بھنڈی پاونا / بھنڈی پاؤنا، (محا) 1- رولا پاونا، بدنامی کرنا 2- بچے دا ضد کرنا اتے رونا، وِٹر بہنا

بھنڈی پاؤنی، (محا) 1- رولا پاون 2- بھنڈی پینی، بدنامی ہونی، ریڑکا پینا، بھنڈی مچنی

بھنڈی پٹن، (محا) بدنامی کرن

بھنڈی پٹنا، (محا) بدنامی کرنا

بھنڈی پون، (محا) 1- جھگڑا کھڑا ہوون، رپھڑ پون 2- بدنامی ہوون

بھنڈی پے جاون، (محا) ویکھو: بھنڈی پون

بھنڈی پینی، (محا) 1- بدنامی ہونا 2- ریڑکا پینا، ونگی: ’دوویں ہتھ جُڑا لے دیورا، گھر وچ بھنڈی پیندی وے‘ (جگتار پپیہا)

بھنڈی تاون، (محا) چھیتی چھیتی دا رولا پانا

بھنڈی خواری، (مو) بے عزتی

بھنڈی خور، (صفت) اڑیال، رولا پاؤن والا، بھنڈی لاون بدنامی کرنا، ضدی، ضدل

بھنڈی خورا، (مذ) ویکھو: بھنڈی خور

بھنڈی خوری، (مو) اڑ، ضد، ہٹھ، بدنامی

بھنڈی لا دیون، (محا) جھگڑا کرن، رپھڑ پاون، کل کل لاون

بھنڈی لاون، (محا) بدنامی کرنا، کسے دی بھیڑی شہرت کرنا، بدنام کرنا

بھنڈی لگ جاون / بھنڈی لگن، (محا) 1- جھگڑا ہوون، فساد ہوون 2- رپھڑ پون، کل کل پون

بھنڈی مچ جاون / بھنڈی مچن، (محا) 1 - بہتا جھگڑا ہوون 2- بدنامی ہوون، رولا پون

بھنڈی مچنا، (محا) بدنامی ہونا

بھنڈی ہوجاون / بھنڈی ہوون، (محا) ویکھو: بھنڈی مچن

بھنڈی ہونا، (محا) بدنام ہونا

بھِنڈی: (مو) 1- اِک سبزی داناں، توری دی اک قسم جس دا بوٹا تے پتر کپاہ ورگے ہوندے نیں، لیڈی فنگر (Lady Finger)، بھنڈی توری 2- پھُل ماتا

بھِنڈی توری، (مو) اک مشہور بھاجی، بھنڈی

بھنڈیاں: (مو) ویکھو: 'بھنڈی' جیہدی ایہہ جمع اے

بھنڈیاں لاون، (محا) برائی کرن، بدنامی کرن، برائی نال منسوب کرن

بھنڈیاں نکلن، (محا) پھل ماتا نکلن، چیچک دے پھلوہے نکلن

بھنڈیجن: (مصدر) ویکھو: بھنڈیون

بھنڈیر: (مو) 1- رولا کھپ 2- بدنامی، رسوائی

بھنڈیر: (مذ) جٹاں دی اک ذات بھنڈے

بھنڈیلا: (مذ) بھنڈ دی تصغیر...... 1- مسخرہ، پھکڑی، جگتی 2- جٹاں دی اک ذات بھنڈے

بھنڈیون: (مصدر) بدنام ہوون، نندیا جاون، بھنڈیا جاون

بھُنسار: (مذ) سورج نکلن دا سما

بھنک ربھنک: (مو) 1- سُونہہ لگنا، کسے گل دا پتا چلنا، اُڈ دی ہوئی خبر، مکھیاں دی اواز، اوائی، خبر سُوہ، اُگ سُگ، کنسو، سرگوشی 2- مکھیاں وغیرہ دے کھنباں توں پیدا ہوئی بھنکا، بھِن بھِن، بھیں بھیں

بھنک پون / بھنک پے جاون، (محا) اُگ سُگ لگن، سونہہ لبھن، کنسوملن

بھِنک پینا، (محا) خبر ملنا، اُگھ سُگھ نکلنا، کنسُو آ ملنا

بھِنک تک نہ پین دینا، (محا) کسے گل دی سُوہ تک نہ نکلن دینا

بھنک تک نہ پین دیون، (محا) کسے شے دی سوہ نہ نکلن دیون

بھنکاٹ: (صوت) 1- ہولی ہولی بولن دی اواز، سرگوشی دی اواز، کھسر پھُسر 2- مکھیاں دی بھِن بھِن

بھنکار: (ہ، مو) 1- مکھیاں یاں مچھراں دی آواز، مکھیاں دی بھِن بھِن، ونگی: 'مونہہ پر ہتھ مریندے تھکن مکھیاں دے بھنکاروں، (سیف) 2- اواز

بھنکاون: (مصدر) مکھیاں نوں بھنکن دیون، مکھیاں نوں چھتے پچھوں اُڈاون، بھن بھن کراون

بھنکاونا: (متعدی المتعدی) بھنکنا دا دوجا روپ

کھانا بھنکاونا، (محا) پروسے ہوئے بھوجن دے کھان وچ دیر لاونا

مکھیاں بھنکاونا، (محا) 1- کھان والیاں شیواں نوں ننگیاں رکھنا

2-ویہلے رہنا، کُجھ نہ کرنا

بھنکائے: (فم) مارے

بھنکٹ: (مذ) ریز گاری، بھان، بھنگھڑ

بھنکڑ: (مذ) بھنکٹ، ریز گاری

بِھنکن: (مصدر) 1- بھنبھناون، بِھن بِھن کرن، مکھیاں دا بھیں بھیں کرن 2-ویلھیاں بیٹھن، سستی کرن

بھنکنا: (فل) 1-بِھن بِھن کرنا (مکھیاں دا)، بھنک بھنک کرنا، مکھیاں دے پراں دی اواز 2-ہُم ہُما کے آونا (مکھیاں دا) 3- مکھیاں وغیرہ دے بیٹھن کر کے کسے کھان پین والی چیز دا خراب ہونا 4-ورتوں نہ کرن کر کے کسے چیز نوں اُتی لگنا

مکھیاں بِھنکنا، (محا) 1-ویہلے بیٹھنا 2-خراب ہو جانا (کسے چیز دا)

بِھنکنا ہٹ: (مو) مکھیاں بِھنکن دی آواز

بھنکواون: (مصدر) 1-بِھن بِھن دی اواز پیدا کرواون 2- تنگ کرواون، زچ کرواون، فضول گلاں کرواون

بِھنکھ: (مو) ویکھو: بِھنک

بھنکی: (مو) تماکھونوں لگن والا کیڑا

بھنکیوَن: (مصدر) بِھن بِھن ہوون، بھنبھنیون

بھنگ: (ہ، مو) 1-نشے والی اک بوٹی، سکھا، جڑی بوٹی، جیہنوں سبزی وی آکھیا جاندا اے اتے دوائیاں وچ وی ورتی جاندی اے 2- گھمنڈ، ہنکار

بھنگ بھاڑے، (فم) اجائیں، فضول، مفت

بھنگ بھجنا، (محا) 1- گھر وچ کجھ نہ ہونا، بہت غریبی ہونا 2-بہت زیادہ گرمی ہونا

بھنگ بھنجن، (محا) گھر وچ کجھ نہ ہوون، اُلو بولن

بھنگ بھنُنا، (محا) ویکھو: بھنگ بھجنا

بھنگ بھوانی، (مو) بھنگ، سکھا

بھنگ پی کے سونا، (محا) بے فکر ہونا

بھنگ پیون، (محا) 1-بہت ستا، ایویں کیویں، مفت 2- فضول

بھنگ دے بھا، (محا) ویکھو: بھنگ دے بھاڑے

بھنگ دے بھا روڑھ دیون، (محا) ویکھو: بھنگ دے بھاڑے گوا دیون

بھنگ دے بھا ویچ دیون، (محا) ویکھو: بھنگ دے بھاڑے گوا دیون

بھنگ دے بھاڑے، (فم) مٹی دے مُل، بہت ستا

بھنگ دے بھاڑے گوا دیون، (محا) مٹی دے مُل وِکن، بہت ستا ویچ دیون

بھنگ دے بھاڑے (جانا) گواچنا، (محا) کسے چیز دا ایویں فضول ہی

بھنگ دے بھاڑے گواونا، (محا) 1-اجائی گوا دینا 2-لُٹا دینا

بھنگ دے بھاڑے وک جاون، (محا) برباد جاون، ضائع جاون، بے فائدہ ہوون

بھنگ دے بھانے، (فم) ویکھو: بھنگ دے بھاڑے

بھنگ دے بھانے روڑھ دیون، (محا) ویکھو: بھنگ دے بھانے روڑھن

بھنگ دے بھانے روڑھن، (محا) بہت ستا ویچ دیون

بھنگ دے بھانے روڑھنا، (محا) 1-بہت ستا ویچ دینا 2-اجائیں گوا دینا

بھنگ رہون، (محا) چپ رہون، مست رہون، بدحواس رہون، پریشان رہون

بھنگ کرن، (محا) وگاڑن، توڑن، بھنن، خراب کرن، برباد کرن

بھنگ کھانی (پینی) سوکھی اے پر موجاں تنگ کر دیاں نیں، (اکھا) کوئی شے حاصل کرنا سوکھا اے پر اوہنوں جرنا بڑا اوکھا اے

بھنگ کھاون، (محا) بدحواس ہو جاون

بھنگ گھتا، (محا) کم خراب کرنا، وِگھن پاونا، ونگی: 'مل سراں نوں وچھوڑ دیندا، بھنگ گھتنا وچ کُڑمائیاں دے' (وا)

بھنگ گھتن، (محا) کم خراب کرن، کم گل قند کرن، کم وگاڑن

بھنگ گھتنا، (محا) دشمناں والیاں کرتوتاں کر کے دوستی تڑوا دینا

بھنگ گھٹن، (محا) 1- فضول کم ہوون 2- اُلو بولن، غریبی نچن

بھنگ گھوٹن، (محا) فضول کم کرن، ویلا ضائع کرن

بھنگ ہسیرا، (مذ، صفت) 1- بھنگ ویچن والا 2- بھنگ پین والا، بھنگڑ، بھنگی

پوست منگے ریوڑیاں، افیم منگے گنے، بھنگ نمانی آلی بھولی، جو آوے سو ہتے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھنگ دے نشے وچ آدمی ملن والی ہر چیز کھا جاندا ہے تاں کہندے نیں

پیو بھنگاں سو باگیں، پچھلے جیون گے اپنے بھاگیں، (اکھا) جدوں کوئی دوسرے دا خیال نہ کر دیاں ہویاں اپنی ہی عیش تے زور دیوے تاں کہندے نیں

واہ وا! ویکھو رب دے رنگ، کدھرے دودھ ملائیاں کدھرے بھُجے بھنگ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ایس سنسار وچ امیری اتے غریبی ربی قدرت کر کے ہن تاں کہندے نیں

بھنگ: (مذ) 1- ٹُٹن دا عمل 2- وگاڑ 3- ناس 4- اٹکا، روک

بھنگ پاونا، (محا) وِگھن پاونا، ونگی: 'لنگ اُٹھاون، ڈنگ لگاون، بھنگ پاون ہر ہر وچ' (سیف)

انگ بھنگ ہونا، (محا) سریر دا کوئی انگ ماریا جانا

چھتر بھنگ ہونا، (محا) وِدھوا ہو جانا، رنڈی ہو جانا

رنگ وچ بھنگ پاونا، (محا) خوشی دے کم وچ وِگھن پاونا

ست بھنگ کرنا، (محا) پرائی زنانی نال کھیہہ خرابی کرنا

کولوں بھنگ پینا، (محا) بچناں توں پھرنا، اقرار کر کے پورا نہ کرنا، ونگی: 'ایہہ مُڑنا کرنا محل ہے، پر کولوں پوے نہ بھنگ' (حافظ)

بھُنگ: (مذ+مو) 1- بھونگ، جھب، کپڑے دے سیون وچ پیا وٹ، کپڑے وچ پئی جھول یاں کان 2- اک قسم دا کپڑا

بھُنگ بھُنگ کے کھاون، (محا) جو کُجھ کسے کولوں مل سکے دھوکھے نال کھاون

بھُنگ پون/بھُنگ پے جاون، (محا) جھول پے جاون، وٹ پے جاون، خراب ہو جاون

بھُنگ کڈھ دیون/بھُنگ کڈھن، (محا) جھول دُور کرن، خرابی ہٹا دیون، کان کڈھن

بھُنگ نکل جاون/بھُنگ نکلن، (محا) جھول نکل جاون، خرابی دور ہوون، کان نہ رہون

بھُنگا: (مذ) 1- چوری ہویا مال ڈنگر واپس لین لئی رساگیراں نوں دتے گئے پیسے، چٹی 2- جھول، وٹ، خرابی 3- اِک چھوٹا جیہا پراں والا کپڑا

بھنگار: (مذ) 1- گُوڑا کرکٹ 2- ورکھا دے پانی نال مٹی کُھر کے بنیا گارا 3- (سن) اک دھات جس دے بھانڈے بندے نیں، کہن، ونگی: 'سونا کدے بھنگار نہ ہو سکے' (تیر)

بھنگار: (صفت) 1- اپنے آپ ٹُٹ جان والا، بھربھرا 2- (مو)

بھر بھری لاکھ

بھنگارا: (مذ) 'نگا ہیے فقیر' دی درگاہ توں لیاندی ہوئی مٹی

بھنگارا: (مذ) ویکھو: بھگارا

بھنگارنا: (فعم) ویکھو: پنگھارنا

بھُنگانا: (مذ) 1- پاگل، دیوانہ، سودائی، آوارہ 2- بھُکانا، غبارہ، پھُنپھنا

بھُنگانے: (صفت) 1- آوارہ پھرن والے، گلیاں کچھن والے 2- پاگل، سودائی

بھُنگاون: (مصدر) 1- آوارہ پھرن، گلیاں کچھن 2- پاگل ہوون، سودائی ہوون

بھنگت: (مو) 1-وِگھن 2-اٹکا، روک

بھنگرا: (مو) اک بوٹی دا ناں جیہڑی بطور دوا ورتی جاندی اے

بھنگرا: (مذ) ویکھو: بھنگڑا

بھنگڑ: (صفت) 1-بہت بھنگ پین والا 2-مُورکھ 3- بکواسی، بھنگی

بھنگڑ خانہ، (مذ) اوہ تھاں جتھے بھنگ گھٹدی ہووے یاں وکدی ہووے

بھنگڑا: (مذ) پنجاب دا اک مشہور لوک ناچ، خوشی دا ناچ

بھنگڑا پاون، (محا) خوشیاں مناون، نچن ٹپن

بھنگڑا پاونا، (محا) خوشیاں مناونا

بھنگڑا پون، (محا) ناچا ٹاپا ہوون، خوشیاں ہوون

بھنگڑا کھیڈن، (محا) ویکھو: بھنگڑا پاون

بھنگڑا گھتن، (محا) ویکھو: بھنگڑا پاون

بھنگُس: (ج، مذ) اک قدیم قبیلہ یاں گروہ

بھنگن: (مو) 1- بھنگی دا مونث، بھنگ دا کم کرن والی عورت، بھنگی دے گھر والی 2- بھنگ پین والی عورت

بھُنگن: (مصدر) 1- چُم لون 2- دھوکھا دے کے لے لون

بھِنگنا: (مو) 1- بھنگ کرن دا عمل، اُلنگھنا 2- وِگھن، رکاوٹ، روک

بھنگنا پونی، (محا) بھنگنا پاونا

بھنگنا پینا، (محا) بھنگنا پینی

بھُنگنا: (فم) 1-چُم لینا 2-دھوکھا دے کے لے لینا

بھنگو: (مذ) جتّاں دی اک اَل

بھُنگو: (مذ) دو-یاں دو توں ودھ پٹاں والا کپڑا (ایہہ بھُنگی توں وڈا ہوندا ہے) ایس نوں سر تے لیندے نیں

بھنگو کُتا: (مذ) اک سُنڈی نما کیڑا، بھبوکُتا، بھنگوا

بھنگور: (مذ) 1- چھولیاں یاں موٹھاں دیاں کچیاں یاں تلیاں ہویاں گھنگھنیاں، بھجے ہوئے چھولے 2- گلے موٹھ

بھنگوئی: (مذ) بھنگئی، بھنگی، بھنگ پین والا

بھنگھڑ: (مو) تھان، ریز گاری

بھنگھڑ: (مذ) ویکھو: بھنگٹ

بھنگھوڑ: (مو) ویکھو: بھنگھڑ

بھنگئی: (صفت) ویکھو: بھنگوئی

بھنگئی نشئی، (مذ، صفت) نشے دا عادی، عیبی، ویلی

بھنگی: (مذ، صفت) 1- بھنگ پین والا، بھنگ دا عادی 2- جھاڑو دین والا، صفائی کرن والا، خاکروب، جمعدار

بھنگی باغ وچ گئے بیر گٹکاں سنے کھا گئے، (اکھا) کمینے تے ہابڑے ہوئے بارے کہندے نیں

بھنگی: (مو) سکھ سرداراں دیاں بارھاں مِسلاں وچوں اک مِسل، ونگی: 'تم سردار بھنگی ہم افغان باشے' (نجم)

بھُنگی: (مو) بھُنگ دی تصغیر، جھنی، جھنبر، جھُمیل، جھول

بھُنگی مارنا، (محا) ویکھو: بُمبٹ مارنا

بھُنگی: (مذ) 1- اُڈن والا اک چھوٹا جیہا کیڑا، بھونگا 2- اک قسم دا کیڑا جو فصل نوں نقصان پہنچاوندا ہے

بھنگیاں دی توپ: (مو) پنجاب یونیورسٹی نیڑے مال روڈ تے پئی احمد شاہ ابدالی دی بنوائی اک مشہور توپ جیہدا ناں پہلے 'زمزمہ' سی پچھوں سردار جھنڈا سنگھ بھنگی نے اوہدا ناں ایہہ رکھیا، جیہڑا بھنگی مسل دا سردار سی

بھنگیاونا: (فم) بھنگ دا نشہ چڑھنا، نشئی ہونا

بھنگیرا: (مذ) بھنگ پین والا، بھنگ ویچن والا آدمی

بھنگیرن: (مو) بھنگ ویچن والی زنانی

بھنگیر یا ہویا: (صفت) 1- بھنگ نال نشیایا ہویا 2- بے وقوف، مورکھ

بھنگیڑ خانہ: (ہ+فا، مذ) 1- بھنگ ویچن والے دی دُکان 2- بھنگ گھوٹن یاں ویچن دی تھاں 3- گپیاں دی تھاں

بھنگیڑ خانے دی گل: (مو) افواہ، جھوٹھی گل، گپ، اوائی، ہوائی

بھنگیڑا: (مذ) ویکھو: بھنگیرا

بھنگیڑن: (مو) ویکھو: 'بھنگیڑا' جیہدی ایہہ تانیث اے

بھنگیل: (صفت) ویکھو: بھکیل

بھنّل: (صفت) 1- بھجیا ہویا، گلا 2- رس مس گیا ہویا 3- خوشبودار، مہک والا

بھنماں: (صفت) ویکھو: بھنواں

بھنمدا: (مذ) بھاندا، سوہندا، چنگا لگن والا

بھنّن: (مصدر) 1- مارن کٹن 2- بھجن دوڑن، دوڑ کے جاون 3- توڑن، ٹوٹے کرن، تروڑن 4- دوہرا کرن، بھان پاون، موڑن 5- سماں پاس کرن

بھنن توڑن، (محا) توڑ دیون، شکل وگاڑن، خراب کرن

اکھ بھنن طے کرنا، (محا) دانے بھُنن، اُدھار رقم دے بدلے طے شدہ بھاتے اناج لینا

اگھ بھنن، (محا) مُل پاونا، قیمت مقرر کرنا

دانیں بھننا، (محا) مقرر بھا اُتے دانیاں دی شکل وچ موڑن دے اقرار اُتے اُدھار لینا

بھِنن: (صفت) 1- وکھرا، اڈرا، الگ 2- ہور کوئی 3- کسر، بٹا

بھِنن بھِنن، (فم) کئی قسم دا، الگ الگ، وکھو وکھ

بھِنن بھیت، (مذ) ویکھو: بھِنن بھید

بھِنن بھید، (مذ) فرق، وکھریواں، بھید بھاو

بھُنن / بھُننا: (مصدر) بھُنن، بھٹھی، بھُھل یاں اگ وغیرہ دے سیک اُتے کوئی چیز پکاون، دُکھی کرن

بھننا: (فل) کہنا، آکھنا

بھننا: (فعم) توڑنا، موڑنا، مروڑنا، مارنا، کٹنا

آکڑ بھننا، (محا) کسے دا ہنکار توڑنا، سریر دے ڈھلے ہون کر کے آکڑاں لینا

اکھ بھننا، (محا) مار کے کانا کر دینا

اکھاں بھننا، (محا) انھا کرنا

اُگاڑی بھننا، (محا) آکڑ لینا، آکڑاں بھننا

اُنگلاں بھننا، (محا) ویہلے بیٹھنا

پسلیاں بھننا، (محا) 1- بڑی بے رحمی نال مارنا 2- گُھسیاں سٹاں مارنا

تیلا (ڈکا) نہ بھننا، (محا) ویہلے بیٹھنا، کُجھ نہ کرنا

ٹھوٹھا بھننا، (محا) کسے دے سر ٹھیکر بھننا، کسے دے سر ذمے

واری پا دینا

جُھگا بھنّا، (محا) پاڑ لاونا، سنھ لاونا

دند بھنّا، (محا) بُری طرحاں مارنا

زور بھنّا، (محا) ہنکار دور کرنا

سر بھنّا، (محا) 1-مارنا 2-جانوں مار دینا (سپ نوں)

گاٹا بھنّا، (مذ، صفت) 1-جانوں مار دینا 2-مارنا

نک بھنّا، (محا) بہت زیادہ مارنا

ہڈ گوڈے بھنّا، (محا) ویکھو: نک بھنّا

بُکّل وچ روڑی بھنّا، (محا) بھیت لُکا رکھنا

کھان پین نوں ڈھائی منیاں کم کرن نوں بانہواں بھنیاں،

(اکھا) جدوں کوئی ویہلا رہ کے وقت گزاردے تاں آکھدے نیں

بُکّل وچ روڑی بھنّا، (محا) بھیت لُکا رکھنا

بِھنّا: (صفت) 1-بھجیا ہویا، گڑ وند، گلا، کنک بھنّن، کنک دے ورگا،

گندمی 2-پریت بھنّا پریم وچ رسیا ہویا، رنگ بھنّا، مست

بُھنّا: (فم) 1-بھٹھی، بھُبل یاں اگ وغیرہ دے سیک اُتے کوئی چیز

پکاونا، سیکنا، ساڑھنا 2-دُکھی کرنا

بھنّاونا: (فل) سرنوں چکر آونا، جی گھبراونا

بھنواٹ: (صفت) آوارا، بھوندو

بھنواٹنی: (مو) ویکھو: بھواٹنی

بھنوالی: (مو) ہریالی، سبزہ، بھواٹنی، گردانی، چکر، بھوں، گھیری

بھنوالی کھاون، (مو) چکرنا، چکر کھانا

بھنوانا: (فعم) گھُمنا، چکر دینا، مڑوانا، تڑواؤنا

بھوانکے مارنا: (محا) غصے نال سُٹنا

بھنواں: (صفت) 1-ٹُٹواں 2-ٹُھسی (بجتی) 3-بھنوواں، بھجیا ہویا

بھُنواون: (متعدی المتعدی) بُھنّن دا کم کرواونا

بھنواؤنا/بھنواونا: (متعدی المتعدی) تڑواونا، ریز گاری لینا

گھر بھنواونا، (محا) پاڑ لواونا، سنھ لواونا

بھُنوائی: (مو) دانے وغیرہ بُھنّن دی مزدوری، بُھنّن دا کم یاں

مزدوری

بھنوترنا: (فم) ویکھو: بھمترتا

بھنوتریا: (صفت) بوندلیا ہویا

بھنوتی: (مو) 1-قیمت مقرر کرن دی حالت 2-متھے ویلے اُتے دانیاں

دی شکل وچ موڑن دے اقرار تے اُدھار لینا، بھاچُکاؤنا، اُدھار رقم

دے بدلے اناج دین دا اقرار

بھنوُجا: (مذ) بھین دا گھر والا، جیجا، بھنوئیا

بھنور: (مذ) 1-پانی وچ پین والا چکر، گھُمن گھیری 2-شہد دی مکھی، بھورا

بھنور برتی، (مو) بھوروانگر پریم کرن دی عادت

بھنور جال، (مذ) گھمن گھیری

بھنور کلی، (مو) ویکھو: بھورکلی

بھنور وچ پوون، (محا) 1-مصیبت وچ پے جاون 2-گرداب،

پانی دا چکر

بھنور وچ پھسنا، (محا) مصیبت وچ پینا

بھنوُر: (مذ) ویکھو: بھور

بھنورا: (مذ) ویکھو: بھنور

بھنوری: (مو) کھجوراں یاں اوس دے پتیاں وغیرہ دا بنیا وا ورولا

بھنوڑا: (مذ) ٹوبھا، چھپڑ

بھنونا: (فل) بھونا، پھرنا، گھُمنا

بھنونجا: (مذ) ویکھو: بھنوُجا

بھنوہ: (مذ)1- بھوہ، تُوڑی 2- بھونسہ کر دینا، چنگی کُٹ چڑھاونا

بھنوئی: (مذ) ویکھو: بھنوئیا

بھنوئیا/بھنویا: (مذ) ویکھو: بھنوجا

امیر دے سالے بہت غریب دا بھنوئیا کوئی نہ، (اکھا) جدوں امیری دی صفت اتے غریبی دی بُری حالت بارے دسنا ہووے اودوں کہندے نیں

بھنویا: (صفت) وِنگا، ڈِنگا، ٹیڈھا

سر بھنویا، (صفت) پاگل، مُورکھ

بھُنھنا: (مذ) اک قسم دا مچھر ورگا چھوٹا اُڈن والا کیڑا، ونگی: 'اوتھے ٹکے نہ بھُنھنا، چل نہ سکے اُپر کیڑی' (بھاگ)

بھنی: (مو) بار، بھانج

بھنی: (مو)1- بھنن توں، توڑنا، خراب کرنا، توڑ دتی، بھج ٹُٹ 2- ہار، شکست

بھنی تُرٹی گل نال لاون، (محا) خراب اولادنوں اپنا بنانا

بھنی کھاون، (محا) 1- ہار کھانا 2- توڑیا جانایاں ٹُٹنا

بھنّی: (ج، مو)1- بھجن توں، رچی بسی، معطر، بھجی، سڑی، بھرجی، بھوجی 2- تلاء، تالاب، ٹوبھا، چھپڑ

بھنی بھنی، (صفت) مِٹھی مِٹھی (خوشبو)

بھنّے: (مذ) بھنّا دی جمع، بھجے، ترٹے، وِنگی: 'نمدا بُدھا بھنّے کن' (پریم گرنتھ)

بھنے جانا، (فم) بڑی تیزی نال دوڑنا، وِنگی: 'اک جان بھنے بہت نال خوشیاں' (وا)

بھنے گھڑے کپاہ باہنی، (محا) بے معنی کوشش کرنا

پوے ککر بھنّے پتر، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ککر پین نال اُگی ہوئی ہر چیز دا نقصان ہوندا اے تاں کہندے نیں

بھُنے: (صفت) بھُجے ہوئے

بھُنّے تتر اُڈاون، (محا) شیخی بھگارنا، فضول آکڑ وکھانا یا بنانا

بھُنّے تتر اُڈاونا، (محا) ویکھو: بھُنّے تتر اُڈاون

بھُنّے دانے اُگنا، (محا) انہونی گل ہونا

بھُنّے دانے جمنا، (محا) 1- انہونی گل ہو جانی 2- بہت خوشی قسمت ہونا، وِنگی: 'جدوں کرم سولڑے آن ہوندے، کھیت جمدا بھُنیاں دانیاں دا' (وا)

بھُنیا: (صفت) بھُجیا ہویا، گڑوند، رتا

بھُنیا: (مذ) ویکھو: بھنوایا

بھُنیا بھُنایا، (صفت) بھُن کے تیار کیتا ہویا، بھُجیا ہویا

سڑیا بھُنیا، (صفت) چڑچڑے سبھاو والا، کُڑھیا ہویا

بھُنیا: (مذ) ویکھو: بھنوئیا

بھنیجا: (ج، مذ) بھین دا پتر، بھانجا، بھنیواں

بھنیجن: (مصدر) بھنیا جاون، توڑیا جاون، توڑن، بھنن

بھنیجی: (مو) بہن دی دھی، بھانجی

بھنیجے نونہہ: (لہند، مذ) ویکھو: بھنیوں نونہہ

بھنیڑا: (صفت) بھنیا ہویا، بھجیا ہویا

بھنیلے: (پو، مذ) مجھاں گاواں دے بیوپاری

بھنینا: (فل) بھنیا جانا

بھُنیں: (فم) ویکھو: بھُنجے

بھنیواں: (مذ) ویکھو: بھنیجا

مامے کِنی دور (بیر بلیاں) بھنیواں آ کڑیا پھرے، (اکھا) جدوں کسے دوسرے دی شہہ تے کوئی آکڑے تاں کہندے نیں

بھنیویں: (مو) بھین دی دھی، بھانجی

بھنیئی: (مو) ویکھو: بھنیویں

بھنیئے نونہہ: (لہند، مو) بھین دی نونہہ، بھانجے دی بیوی

بھنییں: (مو) ویکھو: بھنیویں

بھنیی: (لہند، مو) بھنیویں، بھانجی

بھنیا: (مذ) ویکھو: بھنیواں

بھ......و

بھو: (مذ) 1- چھولیاں دی توڑی 2- دالاں دا چھلڑ

بھو بناونا، (محا) بہت زیادہ مارنا

بھو بننا، (محا) بہت زیادہ تھکنا

بھو چلنا، (محا) جھانسا دینا

بھو دے بھا، (مذ) سستا، بہت سستا

بھو دے بھانے جانا، (محا) بھنگ دے بھاڑے جانا

بھو دے بھاوِکنا، (محا) بہت سستا وکنا

بھو وانگ کٹنا، (محا) انھے واہ سوٹے مارنا

بھو ہونا، (محا) بہت زیادہ تھک جانا، ساہ ست نہ رہنا

دماغ وچ بھو بھریا ہونا، (محا) عقل پلے نہ ہونا، بے عقل ہونا

مار مار کے بھو کرنا، (محا) بہت زیادہ مارنا

بھو: (مو) 1- آکڑ، غرور، گھمنڈ، پھوں پھاں 2- دھرتی، زمین، بھوں، بھوئیں 3- بھوت 4- سور دی مادہ سورنی

بھَو / بھَوَہ: (سن، مذ) 1- جنم ہونا 2- نکلدا ہویا 3- دنیاوی زندگی، دنیا 4- ہستی 5- ڈر، خوف، اوکھ، دُکھ، مصیبت، خطرہ، دھڑکو، دہشت، دنیا جہان، جنم

بھَو بھنجن، (ہ، صفت) ویکھو: بھوکھنڈن

بُھو پال، (مذ) راجا

بھُو پردکھنا، (مو) دھرتی دوالے پھرن دا عمل

بھَو تارن، (ہ، صفت) دنیا توں پار کرن والا

بھَو چکر، (مذ) چُراسی دا گیڑا، آواگمن

بھُو دان، (مذ) دان وجھوں دھرتی دین دا عمل

بھُو دان یوگ، (ہ، مذ) دھرتی دان کرن دا عمل، زمین کسے دوجے نوں دے دیون دا عمل

بھَو ساگر، (ہ، مذ) سنسار، دنیا

بھَو ساگر ترنا، (محا) رب دی عبادت کر کے آواگمن دے بندھناں توں نجات حاصل کر لینا

بھُو کمب، (ہ، مذ) بھچال

بھُو کَھچ، (ہ، مو) دھرتی دی کھچن دی طاقت (کشش)

بھُو کھنڈ، (مذ) دھرتی دا حصہ

بھوکھنڈن، (ہ، صفت) جنم مرن توں نجات کراون والا، رب

بھُو لاہ دینا، (محا) آکڑ بھن دینا

بھُو لوک، (ہ، مذ) مات لوک، پرتھوی لوک

بھُو مدھ ریکھا، (مو) دھرتی دے وچکار اک مصنوعی لکیر جس دے اُتے سورج دیاں کرناں سدھیاں پیندیاں ہن

بھُو منڈل، (مذ) بھُولوک، دھرتی

بھِوندر، (مذ) سمندر دا ورولا، سمندر جھکھڑ یاں طوفان

بھُو وِدیا، (ہ، مو) دھرتی وگیان، بھُوئیں بارے جانکاری

چاڑھیا سولتھا بھُو، (اکھا) جدوں کوئی کسے چیز دے بھار ہیٹھ بہت دب جاوے تاں اوہ لاپرواہ ہو جاندا ہے تاں کہندے نیں

ڈر بھَو، (مذ) ڈر، خوف، بھے

بھو: (مذ) ویکھو: بھید

بھَو: (مذ) بھوت، تتو (جو پنج ہن)

بھَوآ: (مذ) 1- کپاہ یاں کیسر دا اوہ حصہ جو چُنن والے نوں مزدوری دے طور تے دتا جائے 2- نرس دا کم کرن والا بندہ

بھوآ: (مو) 1- باپ دی بھین، پھُپھی، بُوآ 2- بُڈھی زنانی 3- وڈی بھین 4- وڈیاں نوں بلاؤن دا لفظ 5- کپڑے دی اک قسم

نہ سَد وچ نہ پُچھ وچ میں مُنڈے دی بھُوآ، (اکھا) جدوں کسے دی ڈھٹائی ظاہر کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بھَوآٹلی: (مو) بھون، چکّر گھمیر، بھوانٹلی، گردانی

بھَوآڑا: (مذ) 1- بھوآوندا پھردا، بھوں رکھن دی تھاں، دھڑ گپ 2- دھوڑ ڈنگراں دا واڑا

بھَوآنٹی: (مو) ویکھو: بھَوآٹلی

بھَوآں: (مو) ویکھو: بھواں

بھوآون: (ج، مصدر) بھوں آون، چکّر آون، گھمیر آجاون

بھَوا: (مو) ویکھو: بھَو

بھوا دینا، (محا) 1- تنگ کر دینا 2- چکر وچ پا دینا

بھوا مارنا، (محا) بہت چکر لواونا

کنڈ بھوا جانا، (محا) 1- رُس جانا، بے مُکھ ہو جانا 2- ساتھ چھڈنا، بے وفائی کرنا، منگ کے چلنا

کنڈ بھوا کے تُرنا، (محا) ویکھو: کنڈ بھوا جانا

مونہہ بھوا دینا، (محا) 1- بہت زیادہ مارنا 2- کسے چیز توں مونہہ موڑ دینا

مونہہ بھوالینا، (محا) 1- تعلقات توڑ لینا 2- غصے ہو جانا

بھواٹڑی: (مو) ویکھو: بھوآٹلی

بھواٹلی: (مو) ویکھو: بھوآٹلی

بھواٹنی: (مو) ویکھو: بھُوآٹلی

بھواٹنی چڑھ جانا، (محا) گُھمیر آ جانا، چکر آ جانا

بھواٹنیاں: (مو) پھیرے، لاواں

بھواٹنیاں دینا، (محا) 1- چکر کھاونا 2- ویاہ کرنا، گُڈی دا ویاہ کرنا لاواں دینا

بھواٹنیاں کھانا، (محا) چکر کھانا، گُھم جانا

پُٹھی بھواٹنی آونا، (محا) عقل ماری جانا، مت پھرنا

بھوار: (مذ) چکر، گیڑا

بھواری: (مو) گُھمیری، بھواٹنی

بھواڑا: (مذ) پنڈاں دے باہر جھنگاں دا واڑا جتھے زمیندار لوک اپنے جانور بنھدے نیں، واڑا

بھوال: (مذ) بھواٹنی، چکر، بھوں

بھوالی: (مو) ویکھو: بھواٹنی

بھوان: (مصدر) بھواون، گھماون

بھوانا: (فعم) ویکھو: بھواونا

بھوانٹلی: (مو) اندھالی، بھیرنی، چکر، گھیری

بھوانٹنی: (مو) ویکھو: بھواٹنی

بھوانلی: (مو) ویکھو: بھواٹنی

بھوانلی کھاون، (محا) بھوانٹنیاں کھاون، چکر کھاون

بھوانی: (مو) 1- دیوی دُرگا، سیتلا ماتا، پاربتی، بھونی، شیو جی دی تیویں 2- بھواٹنی

کنجکا بھوانی، (مو) 1- دیوی، بھگوتی 2- کنواری کُڑی 3- بالڑی

کھیر بھوانی، (مو) دُدّھ دین والی دیوی جس دا مندر کشمیر وچ ہے

بھواں: (مو) بھروٹے، ابرو، بھو

بھواں بھواں مارنا، (محا) بہت چکر لواونا، کنڈھ بھوانا' پیٹھ کر کے بیٹھ جانا، چکریاں بھوانیاں، بہت زیادہ تنگ کرنا

بھواں تاننا، (محا) غصے وچ آونا

بھواں چڑھاونا، (محا) ویکھو: بھواں تاننا

بھواں مروڑنا، (محا) پھوں پھاں کرنا، وٹ کھاون

بھواون: (مصدر) وارن، گھماون، چکر دیون، پھیرن، وِنگی: 'ریاں شیاں پیاں ہوا وی لنگھے کولوں کن بھواون' (نجم)

بھواونا: (فعم) 1- پھیرنا، گھماونا، چکر دینا 2- ایدھر اودھر گھلنا 3- موڑنا

چکریاں بھواونا، (محا) بہت زیادہ تنگ کرنا

کانٹا بھواونا، (محا) پاسا پلٹنا، اُکا ہی حالت بدل دینا

کنڈ بھواونا، (محا) پٹھ کر کے بیٹھ جانا، رُسنا

گڈیاں بھواونا، (محا) بہت تنگ کرنا، بہت بھکاونا

بھواونی: (مو) 1- بھواٹنی 2- بھواون والی

بھوائی مار: (صفت) اوہ جس دا کوئی فائدہ نہیں

بھوبا: (مذ) ویکھو: بوبا

بھوبھر: (ج، مو) 1- بھورا، چُورا، ٹکڑا، ٹوٹا، تھوڑا جیہا، معمولی جیہا، رتا 2- روٹی دا ٹکڑا

بھوبھل: (ہ، مو) تپدی راکھ، بھخدی راکھ

بھوپ: (مذ) بادشاہ، راجا

بھوپال: (مذ) 1- راجا، بادشاہ 2- رب، پرماتما

بھوپالی: (مذ) اک راگ دا ناں

بھوپت: (مذ) ویکھو: بھوپ

بھوت: (ہ، مذ) 1- خبیث، بدروح، بھوتنا، پریت، جن 2- پانی 3- بیتیا ویلا 4- جٹاں دی اک اَل 5- بھوتن توں حاصل مصدر

بھوت آ جانا، (محا) 1- کسے تے بھوت پریت دا اثر ہونا 2- ہفڑا دفڑی پے جانا

بھوت اُترنا، (محا) 1- بھوت پریت دا اثر دور ہونا 2- خبط نہ رہنا

بھوت بلاونا، (محا) کسے بندے دے اندر وڑے ہوئے بھوت نوں منتر وغیرہ پڑھ کے بلاونا اتے اوس توں گلاں پُچھنیاں

بھوت بلک، (مذ) بھیڑا سُبھا

بھوت بننا، (محا) 1- بدشکل ہونا 2- کملا رملا بننا

بھوت بولنا، (محا) اُجاڑ ہونا، سُنسان ہونا

بھوت بھاکھا، (مو) پیشاچی، اپ بھرنش

بھوت بھیتی، (مو) بیتی گل

بھوت پریت، (ہ، مذ) جن بھوت، اوپری شے

بھوت پنا، (ہ، مذ) بھوتاں ورگا ہون دا عمل

بھوت پھر جانا، (محا) اُجاڑ ہو جانا

بھوت چمبڑنا، (محا) اوپری روح دا اندر آ وڑنا، جن بھوت وغیرہ دا اثر ہو جانا

بھوت رسوئی، (ہ، مو) جس رسوئی وچ پکاون تے کھان دا کوئی حساب ہی نہ ہووے

بھوت سر تے سوار ہونا، (محا) کم یاں مخالفت دا زور ہونا

بھوت سوار ہونا، (محا) کسے گل دے کھہڑے پے جانا

بھوت کال، (ہ، مذ) بیتیا ہویا سما

بھوت کڈھنا، (محا) 1- منتراں نال بھوت دا سایہ دور کرنا 2- بھوتے ہوئے نوں سختی نال سدھیاں کرنا

بھوت منڈلی، (ہ، مو) بھیڑے آدمیاں دی ٹولی، چنڈال چوکڑی، ونگی: 'چور چودھری یار نی پاک دامن، بھوت منڈلی اک دو چار ہوئی' (وا)

بھوت ناتھ، (ہ، مذ) شنکر، مہا دیو

بھوت نکلنا، (محا) بھوت دا اثر دور ہونا

بھوت نواونا، (محا) جن بھوت وغیرہ نوں قابو کرنا، ونگی: 'وارث شاہ ایہہ مار ہے وسٹ ایسی جن بھوت تے دیو نوانے دے' (وا)

بھوت نوں چھیڑنا، (محا) کسے شرارتی نوں گل پالینا

بھوت وانگو چمبڑنا، (محا) بہت بُری طرحاں مگر پینا

بھوت وڑنا، (محا) کسے وچ اوپری روح دا آ جانا

بھوت وس، (مذ) قابو کرن دی حالت، ونگی: 'پنج دُوت کر بھوت وس

بھوت وس وچ کرنا، (محا) منتر وغیرہ نال بھوت پریت نوں وس کر کے اوہناں توں مرضی موجب کم لینا

بھوت ہو کے چنبڑنا، (محا) کسے دے مگر بُری طرحاں پینا

بھوت ہن پنج بھوتک، (مذ، صفت) پنجاں تتاں نال جڑیا سریر، دیہہ

پنج بھوت، (مذ) دھرتی، پانی، ہوا، اگ، اکاش، ایہہ پنج تت پنج ڈر موہرے بھوت نچدے نیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ڈر دے کے یاں رعب نال ہر کم کروا لیا جاندا ہے تاں کہندے نیں

سر تے بھوت سوار ہونا، (محا) خبط ہونا

کاواں کولوں ڈھول وجاونا، بھوتاں کولوں مُراداں، (اکھا) جدوں کوئی انہونی گل دی خواہش کرے تاں کہندے نیں

لتاں دے بھوت گلاں نال نہیں مندے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڑے آدمی توں کم لین لئی اوس نوں مارنا لازمی ہے تاں کہندے نیں

بھوت پِنا: (مذ) مکئی، جوار وغیرہ دے بھُجے ہوئے دانیں وچ گڑ پا کے بنایا پنا

بھوتا: (مذ) 1-سر نال ماری ٹکر 2- ڈھڈ، مورکھ

بھوتار: (مذ) بھوئیں دا مالک، زمیندار

بھوتاسی: (مذ) بھوت، پریت، ونگی: 'سلیمان ہے جن بھتاسیاں دا' (وا)

بھوتاں: (مذ) بھوت دی جمع

بھوتاں دا ڈیرا، (مذ) سُنسان مکان، جتھے کوئی نہ رہندا ہووے

بھوتاں دا اکھاڑا ہونا، (محا) کھلارا کھلر یا ہونا

بھوتاں دا گھر، (مذ) سُنسان مکان

بھوتاں دا واسا ہونا، (محا) اُجاڑ بیابان ہونا، کھلارا، کھلریا ہونا

بھوتر: (صفت) 1- اُجڈ، بُدھو، جاہل مورکھ 2- بھوت 3- بھوتیا ہویا، بھوہے چڑھیا ہویا

بھوتر جانا، (محا) مستی وچ آ جانا، مچھر جانا

بھوترا: (مذ) کھجور دا پتا

بھوترن: (مصدر) بھوتن، بھوہے چڑھن، مچھر جاون، مستی وچ آ جاون

جٹ بھوترن تے اللہ نگہبان، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مستے جٹ نوں سنبھالنا بہت اوکھا ہے تاں کہندے نیں

بھوترنا/بھوسرنا: (فل) 1-مستنا، مچھرنا 2- جانوراں وغیرہ دا ترٹھنا

کچا بھوترنا، (صفت) گھٹ شرارتی

بھوتریا/بھوسریا: (صفت) مستیا ہویا، مچھریا ہویا

بھوتک: (مذ،صفت) حواسِ خمسہ

پنج بھوتک، (مذ،صفت) پنجاں حساں ناں جڑیاں سریر

بھوتن: (مو) 1-اک گالھ جو تیویاں نوں کڈھدے نیں 2- جن، خبیث روح

بھوتنا: (مذ) 1-بھوت، پریت، بھیڑی روح، ڈین 2-(فل) بھوترنا، مچھرنا

بھنڈ، بھنڈاری، بھوتنا، رنگھڑ، رنڈ، شیطان، ظاہری کردے دوستی، دغا دین میدان، (اکھا) جدوں کسے دوست دی دغا بازی بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھوتنی: (مو) 1-بھوتنا دا مؤنث روپ 2-انھیری 3-ریل گڈی 4-لڑاکی 5-ریل گڈی نوں وی مزاقاً آکھیا جاندا اے

بھوتنی بھُل رہنی، (محا) مت ماری رہنی، بوندل پن دی حالت رہنی

بھوتنی دا، (مذ) 1-اک گالھ، بھوتنی دا پتر، بھوتنی نال 2- بھوتنی نال جُڑت 3- بھوتنی دی ملکیت

پریاں دے پریہہ تے بھوتنے پنچ، (اکھا) جدوں چنگے بندیاں وچ منددیاں نوں اہمیت دتی جاوے تاں کہندے نیں

کل دی بھوتنی، سِویاں وچ ادھ، (اکھا) جدوں کوئی نواں نواں آدمی کسے چیز وچ حق توں ودھ منگے تاں کہندے نیں

بھوتنیاں: (مو) بھوتنی دی جمع

بھوتنیاں بھلاونا، (محا) مت ماردینا، بوندلا دینا

بھوتنیاں بھُلنا، (محا) مت ماری جانا، بوندل جانا

ہوا وچ بھوتنیاں نچنا، (محا) واء ورولے اُٹھنا

بھوتو: (مذ) 1- پہاڑیا 2- موڑھ

بھوتھا: (مذ) لک بنھن دی اکہری تے چوڑی دھوتی، تہمند

بھوتی: (مو) 1- کسے شے دا دام یاں بھا مقرر کرن دا عمل 2- وعدے دے مطابق اُدھارلئی ہوئی رقم دی تھاں تے دانے دیون 3- راکھ، سواہ، بھسم

بھوتی پنگا، (مذ) کمل، شُداپُنا، جھل پُنا

بھوتی پنگا چڑھنا، (محا) بھوت سوار ہونا

بھوتی پنگا دینا، (محا) اُکساونا، دماغ وچ خلل پیدا کرنا

بھوتی پنگا ونا، (محا) کمل چڑھنا

بھوتے: (مذ) سرنال ماریاں ٹکراں، ڈھوڈاں

بھوتے پھرنا، (محا) بھوترے پھرنا، غصے نال بھرے ہونا

بھوتے ڈیون، (محا) سرنال ٹکراں مارنا، ڈھڈاں مارنا

بھوتیا: (مذ، صفت) بھوتریا ہویا، مچھریا ہویا، ونگی: 'ویڑھے آن وڑیا منڈا بھوتیانی'

بھوتیاں بھواونا، (محا) مزہ چکھا دینا

بھوتیش/ بھوتیشور: (مذ) 1-بھوت (پرانیاں) دا سوامی، کرتار 2-شو، مہادیو

بھوتیم: (مذ) بھوت پُنا، بھوتاں والا سُبھا

بھوٹ: (مذ) بھوٹان دا وسنیک

بھوٹ لینا، (محا) دھوکھے نال لے لینا، مُچھ لینا

بھوٹا: (مذ) جٹاں دی اک ذات تے اوس ذات دا آدمی

بھوٹا: (مذ) ویکھو: بھروٹا

بھوٹنا: (فعم) 1- بھرماونا، چھلنا، ماٹھنا 2- مطلب کڈھن لئی خوشامد کرن، داء لا کے مطلب کڈھ لین والا، خوشامدی

بھوٹو: (صفت) جھلی، پگلی، کملی

بھوٹھا: (مذ) اک قسم دا سُکا گھاہ، چھیل گھاہ

بھوٹی: (مو) بھوٹان دی بولی

بھوج: (مذ) 1- بھوجن، کھانا 2- پتر دے جمن تے بزرگاں دی خوشی لئی کرایا جان والا کھانے دا اِکٹھ 3- اک راجے دا ناں جو راجا بکرماجیت دے ماتحت سی، ونگی: 'تساں بھوج وزیر ہر انیاں جی' 4- اک رُکھ دا ناں

بھوج پتر، (مذ) اک پہاڑی رُکھ جس دا چھلکا کاغذ ورگا پتلا ہوندا ہے جس اُتے پُرانے زمانے وچ گرنتھ لکھے جاندے سن

بھوج پر بندھ، (مذ) راجا بھوج دے حالات بارے لکھی کتاب

بھوج کراونا، (محا) بھوجن چکھاونا، روٹی کھوانا، ختم پڑھوانا یاں ختم دی محفل

برہم بھوج، (مذ) کسے خاص تہوار وغیرہ اُتے براہمناں نوں کرایا جان والا بھوجن

کتھے راجا بھوج، کتھے گنگو تیلی، (اکھا) جدوں دو دھراں وچ بہت زیادہ فرق دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھوجکی: (مذ) کانگڑے اتے جوالا مُکھی دیویاں دے پجاری

بھوجل: (مذ) 1- بھاجڑ 2- ڈر، خطرہ

بھوجل توں پار ہونا، (محا) مُکتی حاصل کرنا، بخشش پاونا

بھوجل جگت، (مذ) سنسار، ساگر، دنیا

بھوجل مچنا، (محا) افراتفری پینا

بھوجل ہرن، (صفت) آواگون توں مُکت کرن والا

بھوجلی: (مو) ویکھو: بھاجڑ

بھوجن: (مذ) 1- کھانا، روٹی، پرشاد 2- خوراک، اَن، رسد

بھوجن بھنڈار، (مذ) اوہ تھاں جتھوں بھوجن ملے، ہوٹل، ڈھابا، تندور

بھوجن پاونا، (محا) روٹی کھانا، پرشاد کھانا

بھوجن شاد کرنا، (محا) ویکھو: بھوجن پاونا

بھوجن شالا، (مو) رسوئی، لنگر خانہ

بھوجن کرنا، (محا) ویکھو: بھوجن پاونا

بھوجن ونڈیا جانا، (محا) لنگر ورتاؤنا

پریتی بھوجن، (مذ) پارٹی، فیسٹ، دعوت

جیہناں دے گھر دا بھوجن ایہہ ہے، منڈا تکن دی لوڑ کیہ ہے، (اکھا) جدوں اک چیز نوں ویکھ کے دوسرے دا اندازہ لایا جا سکے تاں کہندے نیں

بھوجھل: (لہند، مذ) بُھچال، بمب، بھوئیں ہنبھ

بھُوچ: (مذ) بھونڈے وال، گندے میلے وال

بھُوچ مچاون، (محا) گندگی مچانا، کباڑ خانے والی حالت پیدا کرنا

بھوچال: (مذ) 1- بُھچال، اچانک دھرتی دے ہلن یاں کنبن دی صورت 2- شرارتی مُنڈا

بھُوچر: (صفت) 1- اُجڈ، گنوار، بُرچھا 2- موٹے مونہہ والا کُتا

بھوچرا: (مذ، صفت) 1- بُھچرا، گورا، ہٹا کٹا، موٹا 2- بے یار ومددگار، بے سہارا، نمانا، ونگی: 'وِلوں وِلوں غریباں دے کرن بچے، اللہ گوچرے بھوچرے رہن پھر بھی' (کُشتہ)

بھوچکا: (مذ) 1- بُھچکا، اُچنا، اُچکا 2- بوتلیا ہویا

بھوچلنا: (فل) بھرماونا، بھوندلاونا

بھوچن: (مذ) 1- تختہ، چادر، بسترے دی چادر، پلنگ پوش 2- اخبار، رسالہ، صحفہ

بھوچنا: (فل) ویکھو: بھونچنا

بھوچہ: (مذ)1- موٹا، ہٹا کٹا آدمی 2- بہت موٹا کُتا

بھِوچھ: (مذ) ویکھو: بھوِکھت

بھوُچھ: (مذ) مستیواں

بھوُچھ: (مو) بکواس، فضول گل بات

بھوچھا: (مذ) طاقت، زور، جان (عام طور تے نہ دے مطلب دین لئی ورتیا جاندا ہے) وِنگی: 'میرا بھوچھا نکل گیا، ارتھات میرے وچ طاقت نہیں رہی'

بھُوچھرنا: (فل) بھُوسرنا، مچھرنا

بھوچھن: (مذ) 1- بھوشن 2- زنانیاں دا سِر اُتے لین والا ڈوپٹہ 3- خوبصورت وِستر، اُتلا کپڑا

بھوچھنی: (مو) چھوٹا دوپٹہ، چُنی

بھوڈ: (مو) چنگی لگن والی چیز

بھوڈ: (مذ) نوکر، سیوک، داس، وِنگی: 'بھاویں چاک سیالاں دا بھوڈ ہو کے، وچ ویڑھیاں دے داؤ لاوندا سی' (وا)

بھوڈا: (مذ، صفت) 1- جس دے سینگھ نہ ہون 2- مُنے سر والا 3- بدشکل، بھدا، بھونڈا

بھور: (مو) سویر دا ویلا، تڑکا، پربھات

بھور: (مذ) 1- بھوریا ہویا، بھورا، چُورا، تھوڑا، ذرا گو 2- آتما، اوہ روح جیہڑی اخیر تے جسم نوں چھڈ جاندی اے 3- ہرجائی، بے وفا، بھرم، بھلیکھا، بھلاوا 4- متھے دے والاں دی چکری 5- ساہ، حیاتی 6- دیوانہ، شیدائی، عاشق 7- پریشان

بھور اُڈنا، (محا) جان نکلنا، مرجانا

بھور بھورا/ بھور بھور، (صفت) ویکھو: بھورا بھورا

بھور تازی، (مذ) اک قسم دا گھوڑا، دُلدُل

بھور چُور، (محا) ویکھو: بھورا بھورا

بھور کلی، (مو) 1- عورتاں دے سر دا اک گہنا جو متھے تے ٹکے دی تھاں تے ہوندا ہے 2- پھاہی دے کھِسکویں گنڈھ والی رسی، پٹا 3- سنگل دی اک خاص گھنڈی جو چوفیرے پھر سکدی ہے تے سنگل نوں وٹ نہیں پین دیندی

بھُور: (مو) ویکھو: بھور

بھُور برھنی، (محا) ویکھو: بھُور پینی

بھُور پینی، (محا) پھُوہر پینا

بھُور: (مذ) بھُوت کال، بھُوت

بھُور: (صفت) بھُورا، گھسمیلا، وِنگی: 'داڑی ہوئی بھُور' (فر)

بھُور: (مو) ویاہ سمے براہمناں وغیرہ نوں دتا جان والا دان

بھور بھار: (مذ) چُور چار

بھورا/ بھوراہ: (مذ، صفت) 1- تہہ خانہ، کُھڈا، حُجرہ، ٹویا 2- چُورا، بھورے، ریزے، چھوٹے ٹکڑے 3- ٹوٹے 4- تھوڑا کو 5- خراب آدمی، وِنگی: 'اوہا نظر جھرو کے والی بھورا دے سائیں' (ہا)

بھورا بھر، (فم) تھوڑا جیہا

بھورا بھورا، (صفت) جس دی مت ٹکانے نہ ہووے، حیران، ہکا بکا

بھورا چورا، (مذ) 1- لکڑی روٹی وغیرہ دا بھور 2- بچی کُھچی چیز

بھورا گو، (صفت) معمولی، بہت تھوڑا

بھورا گو مونہہ نکلنا، (محا) 1- شرمندہ ہونا 2- بہت کمزور ہونا

بھَورا: (مذ) 1- اک طرحاں دا کالے رنگ دا بھونڈ جو پھُلاں تے مست رہندا ہے 2- اک طرحاں دی شہد دی مکھی 3- آتما، روح 4- کالا کُتا، عاشق 5- (صفت) خوب صورت 6- مست، بے پرواہ

بھُورا: (مذ، صفت) 1- گھسمیلا، مٹیالا، خاکی رنگ 2- بلی اکھا 3- کمبل، کھر وا کمبل 4- دھاری دار کمبل

بھُورا پاونا، (محا) کسے دی موت تے سوگ وجھوں پھوہڑی پاونا

بھُورا جوان، (مذ) پالتو رِچھ

بھُورا گھتنا، (محا) افسوس وچ بیٹھن لئی کمبل، دری وغیرہ وچھاونا، ونگی: 'وچ سنگھنی چھاواں دے گھت بھُورا' (وا)

بھُورا: (مذ) جٹاں دی اک ذات

بھوراہا: (صفت) بھُرن والا، بھُر جان والا، بھُر بھُرا

بھورن: (مصدر) 1- بھورن (مکئی دے دانے) چورا کرن، بھورے کرن، کسے چیز دے ہتھاں نال مل کے باریک باریک یاں نکے نکے ٹکڑے کرنا 2- دوجے دا مال ہولی ہولی کھسکا کے کھا جانا

بھورنا: (فعم) ویکھو: بھورن

بھُورنا: (فل) 1- پہلیاں کرناں چھڈنا 2- (چن) چڑھن والا ہونا

بھُورُو: (صفت) بھُورے رنگ دا آدمی

بھورُو وٹا: (مذ) ریتلا وٹا، بھپورنا وٹا

بھورھا: (مذ) 1- زمین وچ بنیا لکواں کمرا، گپھا، تہہ خانہ 2- اوہ ٹویا جس وچ گھمیار نویں بنائے بھانڈیاں نوں سلھا رکھن لئی رکھدے نیں

بھوری: (مو) 1- گول چکر دی شکل وچ سر یاں کنڈھ تے اُگے وال 2- چرخے دے تکلے نال لائی گول ٹکڑی جس دی وجہ توں مُڈھا اگے نہیں جا سکدا، منحوس گھڑی 3- پیراں دیاں اُنگلیاں اُتے بنن والی گول اٹن، چنڈی 4- گنڈھ

بھوری لڑنی، (محا) سر یرنوں اچوی لگنا، سر یر دا ارام نال بیٹھ نہ سکنا تھالے دے وچ سنگر بھوری، آ کھاں تینوں سناواں ہوری، (اکھا) جدوں کوئی کسے نوں لا کے گل کرے تاں کہندے نیں

بھوری: (مو) 1- بہت باریک دُھوڑا 2- منتر پڑھ کے دھوڑیا جان والا سواہ دا دھوڑا 3- (فم) تھوڑا جیہا، بھورا کو

بھوری: (مو) بھرماون دی حالت یاں عمل، چھلن دا عمل

بھُوری: (مو) 1- چھوٹا بھُورا 2- بھُورے رنگ دی لوئی

بھُوری اکھ، (مو) کرنجی اکھ، بلی اکھ

بھُوری کیڑی، (مو) لکی کیڑی

بھورے: (مذ) چُوری، چھوٹے ٹکڑے

مُورکھ نوں کیہ پند نصیحت، پتھر نوں کیہ پالا، بھُورے نوں جد دھوون لگیے، پھر کالے دا کالا، (اکھا) جدوں کسے تے کسے گل دا اثر نہ ہووے تاں کہندے نیں

موئی ریجھاں نال، کفن بھُورے دا، (اکھا) جدوں کسے دی خواہش موجب پھل نصیب نہ ہووے تاں کہندے نیں

بھُورے: (مذ، صفت) 1- گھسلیے، خاکی رنگ دے 2- کمبل، اک کھر وا کمرا

بھورے وچ اُترنا، (محا) لُک جانا، روپوش ہو جانا

بھورے بھورے لئی ترسنا، (محا) بہت کنگال ہونا، کجھ وی پاس نہ رہنا

بھُورے جیڈ نہ کپڑا، جٹاں جیڈ نہ راٹھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کمبل ویلے کویلے ہر قسم دا کم سار سکدا ہے تاں کہندے نیں

بھوریاں والے راجے کیتے، مغلاں زہر پیالے پیتے، (مصرعہ) ایہہ مصرعہ بلھے شاہ دی کافی وچوں لیا گیا اے جس وچ اوہناں مغلاں دے زوال دے سمے سکھاں دی چڑھت ہوون

دے نتیجے وچ انتشار بدامنی تے لُٹ کھوہ نوں رواج مِلن دا تذکرہ کیتا اے

بھُوریا: (صفت) بھُورے جیہے رنگ والا

بھوڑ: (مذ) بُوٹ یاں جُتی وجن دی اواز

بھوڑ بھوڑ چھتر وجنے، (محا) بہت زیادہ مار پینا

بھُوڑ: (صفت) ویکھو: بھوہڑ

بھوڑا: (مذ) گوہا وغیرہ ہونجھن دا لکڑی دا بنیا اک کہی ورگا اوزار، پھہوڑا

بھوڑا: (صفت) سنگاں توں بغیر گھوہنا، گنجا

بھوڑن: (صفت) بھڑن والا، بھڑ بھڑا

بھُوڑی: (صفت) ویکھو: بھڑی

بھُوڑی قبول پینا، (محا) محنت بر آونا

بھوڑی: (مو) چھوٹا بھوڑا، پھہوڑا

بھوڑے: (مذ) اوہ رسم یاں ریت جو پہلی وار حاملہ ہون تے کیتی جاندی ہے

بھوس: (صفت) 1- احمق، بے وقوف، مورکھ 2- توڑی، بھُس

بھوسا: (مذ، صفت) 1- مٹا رنگا، ڈھلم ڈھلا، وچوں کھادا ہویا 2- ریتلا پہاڑ، توڑی

بھوسرنا: (فل) ہنکاریاں غصے نال پھُلنا

بھوسری: (مو) 1- بھروائیں روٹی، بھرواں پرونٹھا، گڑ والا پرونٹھا 2- اروڑیاں دی اک ذات یاں اوس ذات دا کوئی آدمی

بھوسڑ: (مو) بے کار دی محنت، فضول محنت

بھوسڑا: (مذ) عورت دا گپت انگ

بھوسڑی: (مو) ویکھو: بھوسڑا

بھُوسلا: (مذ، صفت) گھسمیلا، خاکی، مٹیالا، سیاہی مائل، بھُورا، چوہے رنگا

بھُوسن: (مذ) ویکھو: بھُوکھن

بھُوسنا: (فل) ویکھو: بھونکنا، ونگی: 'سوان بھُوس کے مرت ہے

بھُوسی: (مو) اناج دا چھلکا، سُوڑی، سُکی

بھُوش: (صفت) اُجڈ، احمق، مورکھ، غیر مہذب، وحشی

بھوِش: (مذ) ویکھو: بھوِکھت

بھوِش اُجلا ہونا، (محا) آون والا سما چنگا نظر آونا

بھوِش بانی، (مو) پیشین گوئی

بھوِشت: (مذ) ویکھو: بھوِکھت

بھُوشِت: (صفت) سجیا ہویا

بھوشن: (مذ) ویکھو: بھوچھن

کُل بھُوشن، (صفت) خاندان دا ناں چمکاون والا، ہونہار

بھوک: (مو) 1- کُتے دے بھونکن دی اواز 2- کھان دی خواہش

بھُوک: (مو) 1- پیاز دے پتے 2- واڈھی دے دنیں خیرات لئی دِتا جان والا اناج

پیلا بھُوک، (صفت) بہت پیلا، پیلا زرد

پیلا بھُوک ہونا، (محا) بہت زیادہ کمزور ہونا

گٹھے دی بھُوک وانگ پھُلنا، (محا) بادی وجھوں بہت زیادہ پھلنا

بھوکا: (مذ) ویکھو: بھبکا

بھوکاڑ: (مو) گنڈے دی بھوک ورگا اک پودا

بھُوکرا/بھوکل:- (مو) 1- بھوکاں والا، بھوکہ 2- اک خود رو پودا، بھگھاٹ، پیازی

بھُوکردا: (مذ،صفت) ڈراونا

بھُوکم / بھوکھم: (مذ) بھچال، زلزلہ

بھُوکمپ: (مذ) ویکھو: بھوکم

بھوکن: (مصدر) بھونکن، کُتے دا اواز کڈھن

بھوکن آلا، (صفت) ویکھو: بھونکو

بھُوکن: (مصدر) 1- پھوک مارن، کن وچ گانا گاون 2- گُھسر پُھسر کرن 3- کن سن وچ گل کرن 4- کنک وغیرہ پورن دی بانس وغیرہ دی نالی، پور

بھوکنا: (صفت) بھونکن والا، بکواسی، کُتے دا بولن

بھُوکنا: (مذ) بانس دی اوہ پوری جو وچوں خالی ہووے، پھُوکنی

بھُوکنی: (مو) بھوک دی تصغیر......نلی 1- بانس دی اوہ پوڑی جو وچوں کھلی ہووے 2- پھُونکنی 3- وڈی دھار 4- دست آونا

بھُوکنی چلنی، (محا) دست آونے

بھُوکنی چھٹنا، (محا) دست آونا

بھُوکنی وگنا، (محا) ویکھو: بھوکنی چلنی

بھوکنے: (مذ) دست

بھُوکھ: (مو) ویکھو: بھُوک

بھِوکھ: (مذ) مستقبل

بھِوکھ بانی، (مو) آون والے سمے بارے پہلوں دسی گئی جانکاری

بھِوکھ واچک، (صفت) آون والے سمے بارے دسن والا، پیشن گوئی کرن والا، نجومی

بھوکھا: (مذ) ویکھو: بھوکھڑا

بھُوکھا: (صفت) ویکھو: بھُکھا

بھُوکھا بھُکھنا، (صفت) ویکھو: بھُوکھن بھُکھ

بھِوکھارتھی، (صفت) بھوِکھ دا جانکار، نجومی

بھوِکھت: (مذ) 1- آون والا سما 2- ہونی

بھوِکھت بانی، (مو) ویکھو: بھوِکھ بانی

بھوِکھت پُران، (مذ) اٹھارھاں پُراناں وچوں اک پُران

بھوِکھت ویتا، (صفت) 1- بھوِکھت نال واسطہ 2- گیان رکھن والا

بھوکھڑا: (مذ،صفت) 1- تیز بھُکھ، سخت بھُکھ 2- کال، بحران، بھُکھا

بھوکھڑا لگنا، (محا) بہت بھُکھ لگنا، ہابڑا لگنا

بھوکھڑا ماریا، (صفت) بھُکھ دا ماریا ہویا، بہت بھُکھا

بھوکھڑا مرنا، (محا) کھان نوں کُجھ نہ لبھنا، بُرا حال ہونا

بھُوکھن: (مذ) 1- گہنا، زیور 2- بھُکھا

بھُوکھن بھُکھ، (صفت) ہمیشہ بھُکھا، جس نوں صبر نہ ہووے

بھوگ: (مو) بھُسا پن، تھوتھا پَن

بھوگ: (مذ) 1- لنگر، تبرک، کھانا، چڑھاوا 2- کوئی ودھیا شے 3- اک راگنی دا ناں جیہڑی سویرے کرشن جی دی بھوگ دی تعریف وچ گاوندے نیں 4- عیش وعشرت، خوشی 5- گالھ مندا 6- کیتے کماں دا پھل، صِلہ، بدلہ 7- تخلّص 8- مال و دولت 9- سپ تے سپ دا پھن 10- جُثہ، بدن، سریر، جسم 11- جزا، سزا، اوکھ، دُکھ، اذیت، مصیبت، دکھ تکلیف دا پھل 12- مذہبی کتاب داپڑھنا

بھوگ بلاس، (مذ) عیش وعشرت، موج میلا

بھوگ بھگاونا، (محا) بھوگ بھوگن دا متعدی

بھوگ بھوگن، (محا) عذاب برداشت کرنا، اوکڑاں توں لنگھنا

بھوگ بھوگنا، (محا) اپنے کیتے کرماں دا پھل پاونا

بھوگ پاونا، (محا) 1- نیپرے چاڑھنا، ختم کرنا، مُکا دینا 2- کے

دی مذہبی گرنتھ دا پاٹھ کرن توں بعد رسم موجب کڑاہ پرشاد وغیرہ ورتاونا 3- جانوں مکا دینا

بھوگ پونا، (محا) ویکھو: بھوگ پاونا

بھوگ پینا، (محا) 1- قرض دی واپسی 2- مرجانا 3- نعمت، نیاز، پرشاد

بھوگ تیار کرنا، (محا) پرشاد بناونا، دیگ بناونا

بھوگ دیون، (محا) 1- تبرک لیاون، خیر پاون 2- گالھ مندا کرن، دُکھ دیون

بھوگ لاونا، (محا) ویکھو: بھوگ لگاونا

بھوگ لگاونا، (محا) 1- کھانا کھانا، بھوجن کرنا 2- کھان پین دی چیز کے دیوتا اگے بھیٹ کرنا

بھوگ لواونا، (محا) 1- لنگریاں کڑاہ پرشاد نوں تیار کر کے کرپان بھیٹ کرنا 2- کے دیوتا اگے کوئی کھان شے رکھنا

بھوگ لیاونا، (محا) کھانا کھانا، بھیٹ دینا، کھانا کھوانا، نیاز ونڈنا، تبرک ونڈنا

بھوگ ورتاونا، (محا) پرشاد ونڈنا

بھوگ ولاس، (مذ) ویکھو: بھوگ بلاس

بھوگاں وچ پھسنا، (محا) عیش عشرت وچ ہونا

بھوگا: (صفت) بھوگن والا

بھوگانی: (فم) بھوگن لئی، بھوگن واسطے

بھوگدی: (مصدر) 1- بھگتن، سہون، برداشت کرن، جھلن، سہارن کیتی دا پھل پاون، دُکھ جالن 2- موجاں مانن، عیش کرن، سواد لون 3- ہنڈاون 4- دُکھ اُٹھاون، سزا پاون

بھوگن: (مصدر) ویکھو: بھوگدی

بھوگن بھوگنا، (محا) 1- دُکھ تکلیف سہنا 2- کیتے دا پھل بھگتنا

بھوگن ہارا، (صفت) بھوگ بھوگن والا

بھوگن ہاری، (مو) بھوگن ہارا دا موئنث روپ

بھوگنا: (فعم) 1- موجاں ماننا، عیش کرنا، سُکھ لینا 2- کیتے دا پھل پاونا 3- دُکھ کٹن 4- سواد لینا 5- گزارنا، بتیت کرنا (جیون)

بھوگ بھوگنا، (محا) کیتے کرماں دا پھل پاونا

بُو بھوگنا، (محا) ویکھو: نرک بھوگنا

دسوٹا بھوگنا، (محا) کشٹ کٹنا، مصیبت جھلنا

سورگ بھوگنا، (محا) عیش کرنا، موجاں ماننا

نرک بھوگنا، (محا) دُکھ بھری زندگی جینا

بھوگی: (صفت) 1- بھگتن والا، مشکل سہون والا 2- کنایۃً ہندو فقیر، بھوگ ولاس وچ رہن والا، وگی: 'بھوگی قید حیاتی مُنے لنگ دھڑوکے' (پریم گرنتھ)

حکیم دا یار روگی، ویسوا دا یار بھوگی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر آدمی دا میل ملاپ اوس دی نجی لوڑ موجب ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھوگیا: (صفت) ویکھو: بھوگی

بھوگینا: (فل) بھوگیا جانا

بھول: (مذ، مو) 1- لکھن وچ ہوئی غلطی 2- نسیان، فرق، اختلاف، شک، شُبہ 3- ترغیب، لالچ، بہکاوا، ہر غلطی پچھے مِلن والی اک سزا 4- لوبھ، لالچ

بھول بنن، (محا) پرکھ کرن، ازماون

بھول بھٹک، (مو) غلطی، بُھل، بھلیکھا

بھول بھلائیاں، (مو) ویکھو: بُھل بھلائیاں

بھول بھلیاں/ بھول بھلیا، (مو) اِک قسم دی عمارت جیہد ے وچ اِک ہی طرحاں د ے بہت سار ے درواز ے ہوند ے نیں، جیہڑا بندہ اوس مکان وچ جانداا ے راہ بھُل جانداا ے، گورکھ دھندا

بھول بھننا، (محا) پرکھ کرنا، پرکھیا کرنا

بھول چوک، (ہ،مو) غلطی، قصور

بھول دینا، (محا) بچیاں نوں لکھن وچ کیتیاں غلطیاں پچھے سزا دینا

بھول لینا، (محا) بچیاں دا لکھائی وچ کیتیاں غلطیاں بدلے مار کھانا

بھولا: (صفت) 1-سدھا سادہ، معصوم، سدھڑ، مورکھ، بُدھو2۔ ول چھل توں بناں، بھُل جان والا، بھُلکڑ، بھُلڑ

بھولا بادشاہ، (مذ،صفت) 1- سدھا سادہ 2- مورکھ

بھولا بگلا، (مذ) چالاک آدمی

بھولا بھالا، (صفت) ست سدھا، بہت بھولا، شریف آدمی

بھولا بھنڈار، (مذ) 1-سدھا سادہ 2- صاف، پوتر

بھولا بھَنّن، (محا) اَزمالینا، شک دور کرنا

بھولا پاتشاہ، (صفت) ویکھو: بھولا بادشاہ

بھولا پاون، (محا) غلط فہمی پیدا کرنا، لُک کے غلطیاں پیدا کرنا

بھولا پن، (مذ) بھولا ہون داعمل، سادگی

بھولا پنچھی، (مذ) بھولا آدمی، معصوم بندہ

بھولا تھی وبخن، (محا) بے وقوف بن جانا

بھولا تِھیون، (محا) معصومیت، نادانی اختیار کرنا

بھولا کبوتر، (مذ) سدھا سادہ آدمی، اوہ بندا جس وچ ول چھل نہ ہووے

بھولا کرن، (محا) بھُلا دینا، کسے گل نوں ختم کرنا

بھولا ناتھ، (مذ) شِو، مہادیو

آلا بھولا، (صفت) ویکھو: بھولا بھالا

اتوں بھولا وچوں بمب دا گولہ، (اکھا) 1۔ دِسن بھولا پر اصولوں بہت چالاک 2۔ سنیاریاں دی اک ذات

بھولا: (صفت) ویکھو: بھُلیا

بھُولانا: (فعم) ویکھو: بھُلاونا

بھولاوڑا: (مذ) ویکھو: بھلاوڑا

بھولاونا: (فعم) ویکھو: بھلاونا

بھولِتن: (مو) ویکھو: بھُلتن

بھولڑ: (صفت) 1-بولھڑ، مُورکھ 2-الھڑ، انجان

بھُولڑا: (صفت) ویکھو: بھُلڑ

بھولڑے: (فم) بھلیکھے وچ

بھولنا: (فم) ویکھو: بھُلنا

بھولنی: (مو) باندری، بندری

بھولُو: (صفت) باندر، بھولا

جٹ جٹاں دے بھولُو نرین دا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھولے آدمی دارب ہی راکھا ہے تاں کہندے نیں

بھُولوک: (مذ) دھرتی، مرت لوک

بھولی: (مذ) 1-معاملے یاں پتی وجھوں مالک نوں دتا جان والا فصل دا حصہ 2 ۔حصہ داراں ولوں فصل دی کٹائی وغیرہ دی نگرانی وجھوں دتی جان والی اُجرت

بھولی: (صفت) بھولا دامؤنث روپ

آلی بھولی ست پتر تے ٹونے والی بھس، (کھا) جدوں بُرا

کرن والے دا اپنا ہی ناش ہو جاندا ہے تاں کہندے نیں

بھولیاں گلاں کرنا، (محا) سادیاں گلاں کرنا، معصومانا گلاں کرنا

بھولے: (فم) بھُلیکھے وچ

بھولے پاتشاہ، (مذ) ویکھو: بھولا پادشاہ

بھوم: (مذ) 1-بھچال، بھنب 2-منگل وار

بھُوم: (مو) 1-سمجھ، سوجھ، عقل، فہم، شعور 2-واقفیت، وتیرہ، ڈھنگ، عادت 3-تھاں، دھرتی، زمین 4-دنیا، سنسار، جگ 5-دیس، ملک، ولایت

بھُوم جا، (صفت) دھرتی توں پیدا ہوئی ہوئی

بھُوم دان، (مذ) 1-دھرتی دان کرنا 2-ہندوواں دے ویاہ وچ کُڑی دے پیوولوں مُنڈے نوں دتا جان والا لاگ

بھُوم ونت، (صفت) زمین دا مالک

بھوما: (سن) 1-مرکز، قرار 2-رب

بھومت: (سن، صفت) 1-راجا 2-خدا

بھُومکا: (مو) کسے کتاب دے مُڈھ وچ لکھے جان والے کجھ شبد، مُکھ بند

بھُومکا بنھنا، (محا) اصلی گل کہن توں پہلاں اوس گل بارے واڈھو گلاں کہنا تاں جو اصل گل دا اثر ودھیرا ہووے

بھُومکئی: (صفت) بھُومکا لکھن والا

بھُومن: (صفت) بھُومی (دھرتی) دا مالک، زمیندار، بِسوے دار

بھُومی: (سن، مو) 1-دھرتی نال منسوب 2-بھوئیں، زمین، مٹی، مقام 3-گھر دا فرش 4-کہانی

بھُومی پتی، (مذ) جاگیردار، زمیندار

بھُومی دار، (مذ) ویکھو: بھومی پتی

بھُومی دان، (مذ) بھُودان

بھُومی کنب، (مذ) بھچال، زلزلہ

بھُومی ہین، (صفت) جس کول زمین نہیں

جنم بھُومی، (مو) اوہ تھاں جتھے کسے دا جنم ہویا ہووے

ہڑھ بھُومی، (مو) اوہ نیویں دھرتی جتھے ہڑھ دا پانی پھر جاندا ہے، بیٹ، دابڑ، ہٹھار

بھُومیا / بھُومیاں: (صفت) 1-زمین دا مالک، بھُومی پتی 2-وسنیک 3-دیسی 4-سپ

بھون: (مصدر) 1-دیوی دا مندر 2-کیڑیاں دا گھر 3-بھو، توڑی 4-چکر کٹن، سر گھُمن، گھُمن پھرن 5-مرن، واپس آون 6-باز آون، ہٹ جاون، ونگی: 'شمع سمجھ معشوق دا مُکھ عاشق گردے وانگ پتنگ دے بھون پئے' (بوٹا)

بھوناں والی، (مو) دیوی، دُرگا

کیڑیاں دے بھون تے بٹھاونا، (محا) 1-بہت دُکھ دینا، تنگ کرنا 2-سخت سزا دینا

بھُون: (مو) تیویاں نوں کڈھی جان والی اک گالھ

بھوَن: (مذ) 1-گھر، حویلی، مکان 2-دیوی ماتا دا مندر (خاص کر کے جوالا مُکھی جی دا) 3-دِشا، پاسا، طرف 4-تھاں، ٹکانا

بھوَن چتُر دم، (مذ) چودھاں لوک

ماتا دا بھوَن، (مذ) دیوی ماتا دا مندر

بھوَن: (مذ) 1-دھیان، خیال 2-آواگون دا چکر

بھُوَن: (مذ) دنیا، سنسار

بھونا: (فل) 1-چکر کٹنا، گھُمنا، پھرنا 2-مُڑنا، واپس آونا 3-سر چکراونا 4-اوارہ گردی کرنا 5-باز آونا، مُڑنا

بھونا چونا، (محا) گُھمنا پھرنا

بھونپو: (مذ) دُھوتا، مائیک، اک طرحاں دا واجا، بگل

بھونتریا: (صفت) پریشان

بھونتلنا: (فل) ویکھو: بوندلنا

بھونجاں: (فم) بھُنجے

بھونجناں: (فل) ویکھو: بھُنجنا

بھونجی: (فم) بھُنجے

بھونجے: (فم) زمین اُتے، بھوئیں اُتے

بھونجیا: (مذ) بھڑ بھونجا

بھونچال: (مذ) زلزلہ، بھُچال، بھوئیں دا کنبن، زلزلہ

بھونچرن: (مو) کرلا، سانڈا

بھونچکا: (صفت) حیران

بھونچل: (مذ) 1-بھُچال 2-تھرتھلی 3-افراتفری، گڑبڑ، ہلاگُلا

بھونچنا: (فل) دُکھ سہنا

بھونچھن: (مذ) بھوچھن، دوپٹا، وِنگی: 'کدے لئے سالو کدی لئے بھونچھن کدی چھاکاں چھوپ سلاریاں نوں' (فضل شاہ)

بھونچیرن: (مو) اک قسم دا کرلا، سانڈھ، سانھا

بھوندو: (مذ، صفت) بدھو، بھونڈو، جھلا، بے وقوف، جاہل، پھرنتو

بھوندو بناونا، (محا) کسے دا مخول اُڈاونا، بے وقوف بناونا

بھوندی: (مو) گُھمدی، چکر لاوندی، پھردی

بھوندیاں جھوندیاں، (فم) تُردیاں پھردیاں

ایویں ای بھوندیاں رہن والا، (محا) ٹک کے نہ بہن والا

بھونڈ: (مذ) 1-کالے رنگ دا اک اُڈن والا کیڑا جو گوہے وچوں خوراک کھاندا ہے 2-ڈیمو، تتیا، کِھل، وِنگی: 'بھونڈ ہوس دا اندروں لڑن لگا' 3-اک قسم دا چھوٹا تے بہت زہریلا سپ جس دی سِری کالی تے چِٹی ہوندی ہے تے عام طور تے گوہے وچ رہندا ہے، وِنگی: 'کلغی دار تے اُڈنا بھونڈ آ جی، اسرال گھرال ڈر کھاوندے نیں' (وا) 4-سُوری، سُورنی 5-اک ناچ

بھونڈ پٹاکا، (مذ) 1-اک قسم دا چھوٹا پٹاکا جو اگ لاون تے چڑ چڑ کر کے ٹپدا ہے 2-(طنز نال) شرارتی مُنڈا

بھونڈ پٹاکا بننا، (محا) غصے ہونا، ناراض ہونا، وِنگی: 'بس جی، پل وچ کاکا بندا، تڑ تڑ بھونڈ پٹاکا

بھونڈاں دی کھکھر نوں چھیڑنا، (محا) لڑاکے آدمی نوں چھیڑ بہنا

قابلی بھونڈ، (مذ) اک قسم دا ڈیمو جس دا رنگ کالا اتے پیلا ہوندا ہے

کالا بھونڈ، (مذ) 1-اوہ بھونڈ جو بالکل ہی کالے رنگ دا ہوندا ہے 2-(طنز نال) بہت کالے رنگ دا بندہ

بھونڈا: (مذ، صفت) کوجھا، کُروپ، بدشکل، بھیڑا

بھونڈڑا: (مذ) ویکھو: بھونڈا

بھونڈلیا: (صفت) بھونتریاں، بوندلیا

بھونڈن: (مو) جنگلی سُورنی، کھلرے ہوئے کوجھے والاں والی، کوجھی شکل والی، بھوتنی

بھونڈنی: (مو) بھونڈ دی مادہ

بھونڈھیں: (مو) ویکھو: بھونڈی

بھونڈی: (مو، صفت) 1-سورنی، سور، بدصورت 2-بھونڈ دا مؤنث روپ

بھونر: (مذ) ویکھو: بھورا

بھونکلی، (مو) ویکھو: بھورکلی

بھونرا: (مذ) اِک کالا کپڑا جیہڑا پھُل دا عاشق سمجھیا جاندا اے

بھونری: (مو) بھنورہ دی ماتا

بھونس: (مو) گاہی ہوئی کنک، بھوسا، توڑی، پھک، ککھ

بھونسلا: (صفت) ویکھو: بھوسلا

بھونک: (مو) کُتے دی آواز، مجازاً...... بکواس، بک بک

بھونکا: (مذ، صفت) بہت بکواس کرن والا، بڑبولا

بھونکاونا: (متعدی المتعدی) بھونکنا روپ

بھونکن / بھونکنا: (مصدر) 1- بھونکن، کتے دی اواز کڈھن 2- چیخن، بھیڑیے دی اواز کڈھن 3- بکواس کرن، مجازا...... بُڑ بُڑ کرن، کُتے طرحاں بولن

بھونکن والا، (مو) فالتو بولن دی عادت

بھونکن والگنی، (محا) 1-ہر ویلے بولدے رہن دی عادت پینا 2-مندا بولن دی عادت پینا

جو بھونکدے نیں اوہ وڈھدے نہیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کم کرن والے بندے رولا نہیں پاوندے تاں کہندے نیں

چار دن شوق دے مڑ اوہو کُتے بھونکدے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ نویں چیز دا چاہ تھوڑا چر ہی رہندا ہے تاں کہندے نیں

کُتا بھونکے، بدل گجے، اوہ نہ وڈھے، اوہ نہ وسے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ عام طور تے بھونکن والے کُتے گھٹ وڈھدے نیں اتے گجن والے بدل گھٹ ورھدے نیں تاں کہندے نیں

کُتا بھونکے وڈھ کھائے آدمی بھونکے کجھ نہ وگڑے، (اکھا) جدوں بُرے آدمی دی بکواس یاں بُرے لچھن نقصان دے سکدے نیں اتے چنگے آدمی دی بکواس یاں نکتہ چینی نال کوئی نقصان نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

کُتے بھونکدے رہندے نیں، قافلے نکل جاندے نیں، (اکھا) جدوں کم کرن والے بندے کسے دی نکتہ چینی دی کوئی پرواہ نہیں کردے تاں کہندے نیں

کُتے بھونکدے ہی رہندے نیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڑے آدمی بھیڑا کم کردے ہی رہندے نیں تاں کہندے نیں

کُتے بھونکن تاں چندنوں کیہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ چنگے بندے نوں ہوچھے آدمی مندا کہن تاں کوئی فرق نہیں پیندا تاں ایہہ اکھان کہندے نیں

کُتے وانگ بھونکنا، (محا) 1-مندا بولنا 2-بہت بولنا

کھانا حلوائیاں دا، بھونکنا قصائیاں دا، (اکھا) جدوں کسے دی احسان فراموشی تے نیچ پن ظاہر کرنی ہووے تاں کہندے نیں

نہ آوے چور نہ کُتا بھونکے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مُول نوں ہی مُکاون نال جھگڑا ختم ہوندا ہے تاں کہندے نیں

نہ بیہا بچے نہ کُتے بھونکے، (اکھا) ویکھو: نہ آوے چور نہ کتا بھونکے

نہ کتا ویکھے گا، نہ بھونکے گا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بُرے آدمی دے اگے جانا ہی نہیں چاہیدا تاں کہندے نیں

بھونکنی: (مو) بھونکن دی حالت یاں عمل

بھونکو: (مذ، صفت) بھونکن والا، بکواسی

بھونکوا: (صفت) بھونکن دا روگ

بھونکھار: (مو) کلّر

بھونکھڑا: (مذ) بھکھڑا، اک خودرو بوٹی

بھونکھلنا: (فل) ویکھو: بھوندلنا

بھونگ / بھونگا (مذ) ویکھو: بھُجنگ

بھَونگ: (مذ) اک قسم دا سپ

بھُونگ: (مذ) جھنب، جھنبا

بھُونگ لینا، (محا) جھنب مارنا

بھُونگ مارنا، (محا) جھنب مارنا، بھُونگی مارنا

بھُونگا: (صفت) سدھے سنگاں والا (بیل)

بھُونگا: (مذ) 1-چوری دے مال نوں ہضم کرن لئی چور ولوں دتی وڈھی، بھُنگا 2-ڈنڈ، تاوان، جُرمانہ

بھونگا: (صفت) ویکھو: بھینگا

بھونگم: (مذ) 1- بھُجنگم 2- بھُجنگما ناڑی

بھُونگی: (مصدر) 1- چھوٹا جھنب، بُنبی 2-اوہ کپڑا جو ہندو لوک ماں پیو یاں کسے نزدیکی رشتے دار دے مرن تے سر تے بنھ لیندے نیں

بھونواں: (مذ، صفت) ویکھو: بھُنواں

بھونون: (مصدر) سر چکراون، آوارہ گردی کرن، مُڑن

بھونویں چنے ڈیون: (محا) نکّوں چنے چبوانا، کسے کولوں اوکھے کم کرانا، کسے نوں بہت بھیڑی سزا دینا

بھونویں مال کھواون: (محا) بہت خاطر مدارت کرنا

بھونہہ: (مذ) توڑی، بھوسا، کنک دیاں ناڑاں دا چورا

بگّا بھونہہ، (مذ) کنک تے جواں دی تُوڑی

مِساں بھونہہ، (مذ) رلے ملے اناجاں دی توڑی

بھونہہ: (مو) بھرو ٹا

بھونہاں تن جانا، (محا) بھواں چڑھ جانا، غصے وچ آونا

بھونی: (مو) 1-پاک تھاواں تے نہاون تے درشن کرن واسطے جانا 2- بھون والی، کھوہ دی چرخی، کھوہ دی پُنی، کھڈی دا پہیہ، جُلاہے دی چکری، چرکھڑی 4- بھوانظی

بھَونی: (مو) ویکھو: بلی

بھَونیاں: (مو) بھونی دی جمع 1- بھَون والی 2- چرکھڑی، کھوہ دی ٹوپی، چرخی 3- کھڈی دا پہیا، جولاہے دی چکری 4- بھوانٹنی، بھوانظی، ونگی: 'ڈھیری اُتے لگیاں لیکاں ای مکھی بن بن بھَونیاں نیں'

بھونیویں: (فم) ویکھو: بھُنجے

بھوں: (ج، مو) 1- جوان سُورنی 2- اوہ سُورنی جیہڑی افزائش نسل واسطے پالی جاوے

بھوں: (مو) 1-اَبرو، بھروٹے 2- گھیری، چکر، سر چکراونا

بھوں آون، (محا) چکر آونا، گھیرنی کھا کے ڈگ پینا

بھوں جانا، (محا) ویکھو: بھونا

بھوں چڑھاونا، (محا) 1- بھروٹے چڑھاونا 2- سر چڑھاونا

بھوں چڑھنا، (محا) گھیرنی آونا

بھوں چکنا، (محا) ہنکار بھرنا، خرمستنا

بھوں چوں کے، (فم) گُھم گُھما کے

بھوں چیرن، (مو) سانڈھا، ساٹھا

بھوں دینا، (محا) بھوانٹنیاں دینا

بھوں کٹنا، (محا) مصیبت جھلنا، اوکھت سہنا

بھوں لاہ دینا، (محا) آکڑ بھن دینا

بھوں لوک، (مذ) مات لوک، پرتھوی لوک

بھوں لینا، (محا) چکر کھانا، بھواٹنیاں کھانا

اسمانوں ڈگیا بھوں پڑچھیا، (اکھا) جدوں کوئی اک مصیبت وچوں نکل کے دوسری مصیبت وچ پھس جاوے تاں کہندے نیں

جے کھوائیں نہاری تاں ترپیاں محل ماڑی، جے کھوائیں دانا تاں ترپیاں کاہے تے لانا، جے کھوائیں بھوں تاں اوہ سنجھ تے ایہہ توں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے ہے کہ چنگی خوراک نال ای ہر کوئی چنگا کم کرسکدا اے تاں کہندے نیں

بھوں: (مو) 1-دھرتی، زمین 2-دیس، علاقہ

بھوں بسترا، (مذ) زمین تے سون داعمل

بھوں بناونا، (محا) زمین نوں واہ کے بیجائی لئی تیار کرنا

بھوں بھانڈا، (مذ) مال اسباب، مال متاع

بھوں بیجائی، (مو) دھرتی وچ بی پاون داعمل یاں حالت

بھوں توڑنا، (محا) بنجر تے سخت زمین وچ ہل چلا کے اوس نوں بیجن لائق بنانا

بھوں دار، (مو) پٹہ، پٹے داری

بھوں داستا، (مو) جاگیرداری

بھوں روہی تلوار سروہی مہیں لوہیں، (اکھا) جدوں روہی دی دھرتی نوں چنگا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھوں سور، (مذ) گونگلو، شلغم، ٹھیپر

بھوں کھنڈ، (مذ) دھرتی دا ٹکوا

بھوں مالک، (مذ) زمیندار

بھوں منڈل، (مذ) بھوں، زمین، دھرتی

بھوں نیائیں تے دھن گائیں، رعیت رائیں، (اکھا) جدوں نیائیں دی زمین نوں ودھیا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

رڑی بھوں نکھاندی، پانی دیندیاں جل جل جاندی، نہ مینہہ پوے تاں کھسماں نوں کھاندی، (اکھا) جدوں رڑی دھرتی نوں بھیڑا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

روہی بھوں سپُوت گھر، گھر ستونتی نار، گھوڑیاں اُتے چڑھنا، چارے سورگ سنار، (اکھا) جدوں روہی دھرتی، چنگے پتر، پتی برتا تیویں اتے چنگے گھوڑے دا ہونا خوشحال جیون دی نشانی دسیا جاوے تاں کہندے نیں

بھُوں: (مذ) 1-چھلکا، چوکر، بھُوسا 2-مہاٹھ، دروازے دی چوگاٹھ دی ہیٹھلی لکڑ

بھُوں دے رَسّے وَٹّن، (محا) 1- تلی تے سروں جمانا 2- ناممکن کم نوں مُمکن کرنا

بھُوں وِچ چنگ سٹّن، (محا) بلدی تے تیل پانا، لڑائی ودھانا

بگا بھُوں، (مذ) ویکھو: بگا بھونہہ

مِسّا بھُوں، (مذ) مٹر چھولیاں وغیرہ دا بھو

بھُوں بھُوں: (صوت) 1-بھِن بھِن دی اواز 2-موٹر وغیرہ دے ہوا نال وجن والے ہارن دی آواز

بھُوں بھُوں کرنا، (محا) 1-ہارن وجاونا 2- گندی ہوا چھڈنا 3-بھِنکنا

بھوونا: (فعم) ویکھو: بھونا

بھوہ: (مذ) ککھ، پھک، بھُوسا، توڑی

بھوہ بھر دینا، (محا) 1-مار مار کے دُھوں کڈھ دینا، بُرا مارنا 2-ویری نوں ہرا دینا

بھوہ بھُکا، (مذ) توڑی وغیرہ، ونگی: 'بھوہ بھُکا ڈھو باقی ہوسی

ڈنگراں اگے پاسن' (گل)

بھوہ دے بھا، (فم) ویکھو: بھوہ دے بھاڑے

بھوہ دے بھاڑے، (فم) بہت ستا، اجائیں، ایویں

بھوہ کر دینا، (محا) ویکھو: بھوہ بھر دینا

بھوہ کری دینا، (محا) بہت بُری طرحاں مارنا

بھوہ ہو جانا، (محا) بہت تھک جانا، ساہ ست مُک جانا

دماغ وچ بھوہ بھریا ہونا، (محا) مُورکھ ہونا، بے عقل ہونا

کھل بھوہ بھرنا، (محا) بہت مار کٹائی کرنا، مار مار کے بھوہ کر دینا

بھوہا: (مذ) ویکھو: بھوآ

بھوہار: (مو) پھوہار، نکیاں نکیاں کنیاں، کن مِن

بھوہر: (مو) پھوہر

بھوہر ڈیون، (محا) پھڑ کڑا مارنا

بھُوہر: (مو) پدھری ریت ملی دھرتی، ہلکی ہلکی بارش، بوندا باندی

بھوہرا: (مذ) گُھپا، بھجن بندگی لئی بنایا چھوٹا جیہا کمرہ، کتن والیاں کُڑیاں دی اک تھاں بہنا، ترنجن

بھوہرے پاونا، (محا) ویکھو: بھورے پاونا

بھُوہرا: (صفت) ویکھو: بھورا

بھوہرنا: (فل) چن چڑھن والا ہونا

بھُوہڑ: (صفت) ضدی، اڑیل

بھُوہڑ کرنا، (محا) غصہ کرنا

بھُوہڑ ہونا، (محا) غصہ ہونا

بھُوہڑا: (صفت) پھُوہڑ، کچی

بھوہنے بھاہ: (مذ) بہت ستا، ایویں

بھوہی: (مو) 1- پھوہی و پھوہار 2- عطر چھڑکن دا آلہ

بھُوہے: (صفت) 1- غصے، ناراض 2۔ گستاخ، اڑیل

بھُوہے چاڑھنا، (محا) لاڈ کر کے وگاڑنا

بھُوہے چڑھنا، (محا) ستنا، مچھرنا

بھُوہے ہونا، (محا) لاڈ کر کے وگڑ جانا، بھوسرنا، جس بال نوں زیادہ لاڈ کیتا جاوے تے اوہ وگڑ جاندا اے

بھوءِ: (مو) ویکھو: بھوئیں

بھوءِ بھار، (صفت) اوہ جس دا کوئی فائدہ نہیں، دُکھ والی

بھوءِ بھانڈا، (مذ) 1- امیری 2- مال اسباب 3- جائیداد

کلراچھی بھوءِ راہیں، تاں حاصل مٹی چاہیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کلر دھرتی واہن نال پلے کجھ نہیں پیندا تاں کہندے نیں

نرک نشانی چار، گداں لدان (لدن) بھوءِ سَون، وصلاں نال پیار، باہروں آوے کھٹ کے، گھر کلچھنی نار، (اکھا) جدوں بھُنجے سون نوں اتے کلچھنی عورت نوں نندنا ہووے تاں کہندے نیں

بھوئبھار: (صفت) دھرتی دی پالنا کرن والا

بھوئچال: (مذ) ویکھو: بھُچال، ونگی: 'نادر شاہ توں ہند پنجاب تھرکے، میرے باب دا تدھ بھوئچال کیتوں' (وا)

بھوئنگ: (مذ) سمندر، بھُجنگ، سپ

بھوئنگا: (مو) بھُجنگی، سپنی

بھوئنگم: (مذ) 1- بھُجنگم 2- اِک مصنوعی ناڑی

بھوئنگن: (مذ) بھُجنگ، (مو) بھُجنگی

بھوئی: (مو) 1۔ زمین، بھوئیں، تھاں، ونگی: 'بھارے بھوئی اکرت گھن مندی ہے منڈ' (بھاگ) 2۔ اِک جھاڑی جس نوں گاواں بھیڈاں

وغیرہ خوشی خوشی چردیاں نیں، مڑنا، سوہنے پیلے پھلاں دی اک جھاڑی 3- (مذ) پالکی چکن والا کہار، ونگی: 'بھوئی میٹھ مہاوت میرا' (بھاگ)

بھوئی بھار، (صفت) دھرتی تے بوجھ، ان چاہے

بھوئے: (صفت) غصے، ناراض، گستاخ، اڑیل

بھوئے چاڑھنا، (محا) مچھراونا، چھلاونا

بھوئے چڑھنا، (محا) لاڈ کر کے وِگڑ جانا، چامھلنا

بھوئے کرنا، (محا) ویکھو: بھوئے چاڑھنا

بھوئے ہونا، (محا) مچھرنا، چامھلنا

بھوئیاں: (فم) ویکھو: ابھونیویں

بھوئیں: (مو) 1- بھوں، دھرتی، زمین، تھاں، پیلی بنا 2- دنیا، دیس، سنسار، خطہ 3- ملک، ولایت 4- سوہنے پیلے پھلاں والی اک جھاڑی، ونگی: 'بھوئیں چڑھی پٹوار ناویں مالکیاں' (نجم)

بھوئیں بھانڈا، (مذ) مال اسباب، مال متاع

بھوئیں پھوڑ، (مذ) 1- دھرتی پاڑ اک کیڑا 2- ریتلے علاقے دا اک پودا

بھوئیں تتر، (مذ) ویکھو: بھچال

بھوئیں ترا، (مذ) چھوٹے تتر، بھڑ

بھوئیں تے اڈی (پیر) نہ لگنا، (محا) چائیں چائیں پھرنا

بھوئیں تے پیر نہ لگن دینا، (محا) 1- بہت سیوا کرنا، بہت ٹہل کرنا 2- ٹکن نہ دینا، ساہ نہ لین دینا

بھوئیں تیار کرنا، (محا) دھرتی وچ ہل واہ کے بیجن لئی تیار کرنا

بھوئیں جھاکنا، (مذ، صفت) دھرتی ول ویکھن والا، منھا

بھوئیں دے مارنا، (محا) 1- زمین تے پٹکا مارنا 2- تباہ کر دینا

بھوئیں سور، (مذ) شلجم، گونگلو

بھوئیں چھن، (محا) 1- خاک چھاننا، اوارہ پھرن 2- زمین دی پیائش کرن

بھوئیں کمب، (مذ) ویکھو: بھچال

بھوئیں کمڑا، (مذ) ویکھو: بھچال

بھوئیں گھوڑیاں تے رناں کسے نہ لکھ دتیاں: (اکھا) لگدے واہ بندا عزت تے غیرت ہتھوں نہیں نکلن دیندا، ایہہ اکھان ایسے ای موقع اُتے بولیا جاندا اے

بھوئیں لاہ دینا، (محا) 1- ہرا دینا 2- اہنکار بھن دینا 3- مرن کنارے آدمی نوں منجے وغیرہ توں چک کے زمین تے لٹا دینا

بھوئیں لاہنا، (محا) بھنجے لاہونا، زمین تے لاہ دینا

بھوئیں لاہی دینی، (محا) بھنجے لاہ دینا

بھوئیں لت نہ لگنا، (محا) ٹکانا نہ ملنا، ارام نہ ہونا

بھوئیں لہنا، (محا) 1- بھنجے لہنا، زمین تے لہنا 2- حالت خراب ہونا

بھوئیں مار، (صفت) زور نال مار کے چلایا جان والا (پٹاکا)

بھوئیں نیائیں، دھن وہیں تے رعیت ارائیں، (اکھا) جدوں نیائیں دی بھوں نوں چنگا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھوئیے، (فم) ویکھو: بھنجیں

بھویں: (اعوان) ویکھو: بھاویں

بھ......5، 6

بھہہ: (مذ) اک رنگ وچ کسے دوسرے رنگ دا معمولی جیہا جھولا، بھاہ

بھہہ مارنا، (محا) کسے خاص رنگ دا جھولا دینا

بھُہارا: (مذ) پہارا، لوہار یاں سنیارے دی بھٹی، ونگی: 'کہیا دیور نوں مٹی لیا، لے آیا بھُہارا' (رندھاوا)

بھُہاڑا: (مذ) بھوہ (تُوڑی) نوں ودھیرے چِر لئی سنبھال کے رکھن واسطے اک اُچیری سکیم نال بنایا تے اُتوں مٹی نال لپیا ڈھیر

بھہاونا: (فعم) ویکھو: بھیاونا

بھُہبھُرا: (صفت) ویکھو: بھُربھُرا

بھہوڑا: (مذ) 1-ہندوواں دی اک رسم جو پہلے حمل دے ستویں مہینے کیتی جاندی ہے 2- ریت

بھہوڑا چڑھنا، (محا) بھہوڑے دی ریت مناونا

بھئُوری: (مو) ویکھو: بھور

بھو: (مذ) ویکھو: بھو

بھوجل، (مذ) ویکھو: بھوجل

بھوجلی، (مو) ویکھو: بھوجلی

بھوہارا، (صفت) 1- بھے والا 2- بھیاونا، ڈراونا

اُدھار نہ لئو تے پھیر کاہدا بھو، (اکھا) جدوں اُدھار لین دی نندیا کرنی ہووے تاں کہندے نیں

چڑھیا سو تے لتھا بھو، (اکھا) جدوں آدمی نے دھرتوں اُدھار لے رکھیا ہووے اتے اوہ بے شرم ہو جاوے تاں کہندے نیں

ڈر بھو لتھنا، (محا) 1- نڈر ہو جانا 2- ڈھیٹھ ہونا

بھو: (مذ) بھوجل دا مختصر روپ، سمندر دا پھیلاوٗ، دنیا

بھئو: (مذ) ویکھو: بھاؤ

بھئو: (مذ) ویکھو: بھئو

بھئور: (مذ) ویکھو: بھور

بھورکلی، (مو) وچھیریاں یاں کُتیاں دے گل وچ پائی گلیوے دی رسی

بھئورا: (مذ) ویکھو: بھورا

بھئوری: (مو) ویکھو: بھوری

بھئوکاونا: (متعدی المتعدی) بھکاونا، ونگی: 'مائیں آکھدی باپ تے نال قاضی، ایس سبھناں نوں بھئوکایا اے' (وا)

بھئوکنا: (صفت) بھونکن والا، بکواسی

بھئون: (مذ) گیڑا، چکر

بھئونا: (فل) 1- گھُمنا، پھرنا، چکر کٹنا 2-واپس پرتنا

بھئونکنا: (فل) ویکھو: بھونکنا

بھئونی: (مو) ویکھو: بھونی

بھئوں: (مذ) ویکھو: بھوں

بھئوں چڑھنے، (محا) چکر آکے ڈِگ پینا

بھئوں دینا، (محا) ویکھو: بھوں دینا

بھئوں لینا، (محا) ویکھو: بھوں لینا

بھئوں بھئوں: (صوت) کُتے دے بھونکن دی اواز

بھئی: (مذ) ویکھو: بھے

بھئی: (کلمہ تخاطب) بھائی، بئی، بائی

بھئی اعلیٰ، (صفت، جملہ) رب تے ہے، محسوس نہ کر

بھئی ولیا، (مذ) بھائی والی کرن والا

بھئیں / بھوئیں: (مو) زمین، بھُنجے، جائیداد

نئیں بھئیں / بھوئیں، (مو) جائیداد، دھن دولت، ونگی: 'گھروں بھائیاں چاءِ جواب دتا، نئیں بھوئیں دی پٹیا چار اُتے' (وا)

بھئیوال: (صفت) بھائی وال

بھئیوالی: (مو) بھائی والی

بھئیوالی کرن، (محا) کوئی سانجھا کاروبار کرنا

بھ.....ی، ے

بھی: (حرف ربط) وی، ہور، اگے نالوں ودھ جیویں، بھی چنگا

بھی اللہ: (محا) 1-رب راکھا 2-پرواہ نہیں

بھی دانہ: (مذ) بدانہ، بھیہہ دانا

بھے: (مو) ویکھو: بھاہ

بھے مارنا، (محا) ویکھو: بھاہ مارنا

بھے: (مذ) سنسار، جگت، ڈر، خوف، خطرہ

بھے آونا، (محا) ڈرلگنا

بھے بھاءِ، (مذ) ویکھو: بھے بھاؤ

بھے بھاؤ، (مذ) ڈراتے بھاء (پیار)

بھے بھمبیر ہونا، (محا) بھے بھیت ہونا، ڈر جانا

بھے بھنجن، (صفت) ڈر دور کرن والا

بھے بھکو، (مذ) ویکھو: بھربھو

بھے بھیت، (صفت) ڈریا ہویا

بھے پاوک، (مو) بھیانک اگ

بھے پور، (صفت) ڈراونا

بھے پورن، (صفت) ڈراونا، بھیانک، خوفناک

بھے جنک، (صفت) ویکھو: بے پورن

بھے چکیا جانا، (محا) 1-نڈر ہو جانا 2-بے شرم ہو جانا، نلج ہو جانا

بھے دینا، (محا) ڈراونا

بھے رہت، (صفت) ڈرتوں بناں، جس وچ ڈر نہ ہووے

بھے ساگر، (مذ) بھوساگر، سنسار، دنیا، جگ

بھے ساگرو، (مذ) ویکھو: بھے ساگر

بھے کار، (صفت) ڈراونا، بھیانک

بھے کھانا، (محا) ڈرنا

بھے مان، (مذ، صفت) 1-ڈریا ہویا 2-ڈراونا، ڈراون والا

بھے منّنا، (محا) دباؤ منّنا، رعب منّنا، ڈرنا

بھے ناسن، (صفت) بھے ناس کرن والا، ڈرلاہون والا

بھے نہ منّنا، (محا) پرواہ نہ کرنا

بھے ہین، (صفت) بے خوف، نڈر

بھے ہیتا، (مو) نڈر ہون دا عمل

بھیا: (مذ) 1-یُوپی وغیرہ یاں پورب دے علاقے دا وسنیک، پوربیا 2-بھرا

بھیا چارا، (مذ) ویکھو: بھائی چارا

بھیا دُوج، (مذ) ویکھو: بھیا دوج

بھیاس: (مذ) ابھیاس، مشق، سکھلائی

بھیاک: (مو) اوہ تھاں جتھے دن دی گرمی وچ جانور دوپہر گزار دے نیں

بھیاگا: (مو) سویر، پربھات، ونگی: 'بھیاگا تاں اُٹھی راجا سوچے وچارے' (رندھاوا)

بھیال: (صفت) 1-بھاری لوک، بھائیوال، سنجھال 2-حصے دار، سانجھی، پتی دار

بھیال پُنا، (مذ) بھائی والی، سانجھ

ہل نہ پھال، میرا بُدھو بھیال، (اکھا) جدوں سانجھی دے سادھن ہین اتے نکمے ہون بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھیالی: (مو) بھائی والی، سانجھ، سیر، ونگی: 'شہریں آن کے ہکناں جٹاں کھوجیاں کھتریاں نال بھیالی پاونی' (نجم)

ڈاڈھے نال بھیالی، اوہ منگے حصہ، اوہ کڈھے گالھی، (اکھا)
جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے سخت بندے نال سانجھ پا کے گھاٹا
ہی رہندا تاں کہندے نیں

سانجھ سانجھ بھیالی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ سالی نال
مذاق کرنا سماجک طور تے بُرا نہیں سمجھیا جاندا تاں کہندے نیں

بھیان: (صفت) ویکھو: بھیانک

بھیانا: (فعم) ویکھو: پہاونا

بھیانا: (فعم) ڈریا ہویا، بھے بھیت، گھبرایا ہویا

جی بھیانا، (محا) دل گھبراونا گھبرایا ہونا، سہمیا ہویا

بھیانک: (صفت) 1-ڈراونا، خوفناک 2- خطرناک

بھیانکتا: (مو) بھیانک ہون داعمل

بھیانی: (مو) ویکھو: بیانی

بھیاونی: (صفت) بھیانک، ڈراونا

بھیاں: (صفت) ویکھو: بھیاں

بھیاں: (مو) بھیں، ہار، شکست

بھیاں بلُوناں، (محا) ویکھو: بھیں بُلاونا

بھیاں بولنا، (محا) بھیں بولنا

بھیاں کرنا، (محا) ہارمنا

بھیاں ہونا، (محا) ویکھو: بھیاں بولنا

بھیبرنا: (فل) مستنا، ہنکار کرنا

بھیت: (مو) 1- کندھ، دیوار 2-ریت 3- موری، چھیک 4-(چنا)
پہاڑ دی ڈھلوان جو بہت تکھی ہوندی ہے

بارُو بھیت، (مو) ریت دی کندھ

بھیت: (مذ) 1- گجھی گل، بھید، راز 2- فکر 3- ڈریا ہویا

بھیت بھریا، (صفت) راز بھریا، گجھا

بھیت بھننا، (محا) راز کھولنا، بھیت ظاہر کرنا

بھیت پاونا، (محا) جانکاری حاصل کرنا

بھیت دار، (صفت) بھیت رکھن والا، بھیتی

بھیت داری، (مو) بھیت رکھن داعمل

بھیت دینا، (محا) رمز دسنا، گجھی گل دس دینا

بھیت سمجھاونا، (محا) رمز دسنا، بھید دسنا

بھیت کڈھواونا، (محا) راز دا پتا لینا

بھیت کہندے کہ توں مونہوں کڈھ تے میں تینوں شہروں
کڈھا ساں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھید دی گل دسن
نال ہمیشہ نقصان ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھیت کھولنا، (محا) رمز دسنا، راز ظاہر کرنا

بھیت لینا، (محا) دل اندرلی گل جانن دا جتن کرنا

بھیت نہ پاونا، (محا) کسے دے دل دی تھوہ نہ پاونا

بھیت نہ دینا، (محا) اوہلا رکھنا، چھپا رکھنا

بھیت واندا کرنا، (محا) گجھی گل ظاہر کرنا، ونگی: 'کول ہے تاں
بول نہ دسے، بھیت نہ کردی واندے' (سیف)

بھیتِ: (مو) ویکھو: بھیتی

بھیتا: (مو) بھیت، بھت، کندھ، دیوار

بھیتر: (حرف جار) اندر، وچ

بھیتری: (صفت) بھیتر دا، اندرلا

بھیتل: (مذ) راز جانن والے، بھیتی، رمزیہ شاعر، ونگی: 'شاہ
عبداللطیف اک بھیتل صوفی نیں' (نجم)

بھیتن: (مو) بھیت جانن والی عورت

نھوواں دی بھیتن ہونا، (محا) پورا پورا بھیتی ہونا

بھیتھ: (مو) پہاڑی پیلی وغیرہ دی ڈھلوان یاں کنڈھا

بھیتی: (مذ) بھیت جانن والا بندہ

گھر دا بھیتی بڑا ہوندا ہے، (اکھا) ویکھو: گھر دا بھیتی لنکا ڈھائے

گھر دا بھیتی لنکا ڈھائے، (اکھا) جدوں اپنا ساک سمبندھی ہی نقصان پہنچاوے تاں کہندے نیں

بھیتیا: (صفت) ویکھو: بھیتی

بھیٹ: (مو) 1-بھیٹا 2-ملن دا عمل

بھیٹ پُنا، (مذ) دَل پُنا، دَلاّ گیری

بھیٹ پُوجا، (مذ) وڈیاں نوں پیش کیتا گیا نذرانہ

بھیٹ چڑھاونا، (محا) 1-نذر دینا، چڑھاوا چڑھاونا 2-بھیٹا کرنا، بلیدان کرنا

بھیٹ چڑھنا، (محا) 1-چڑھاوا چڑھنا 2-قربان ہونا، بلیدان ہونا

بھیٹ دین، (محا) 1-بلّی دینا، قربانی دینا 2-چڑھاوا چاڑھنا

بھیٹ کرنا، (محا) ویکھو: بھیٹ چڑھنا

بھیٹ کسی، (مو) دَل پُنا

بھیٹ لینا، (محا) 1-بلّی لینا، قربانی لینا 2-نذرانہ لینا

بھیٹ ہونا، (محا) بلیدان ہونا، قربان ہونا

بھیٹا: (مو) 1-نذرانہ، تحفہ 2-مقدس کتاباں دا مُل، قیمت، ہدیہ 3-قربانی، بلّی 4-دیوی دیوتیاں دی نذر

بھیٹا چڑھاونا، (محا) 1-چڑھاوا چڑھاونا 2-قربانی دینا، بلّی دینا 3-رشوت دینا

بھیٹا چڑھنا، (محا) 1-نذرانہ آونا 2-رشوت ملنا

بھیٹا منگنی، (محا) کسے دیوی دیوتا وغیرہ دا ناراضگی وجھوں اپنا نذرانہ منگنا

بھیٹِن: (مو) دَتی، وچولی، بدکار عورت

بھیٹنا: (فل) ملنا، ملاپ ہونا

بھیٹو: (مذ) دلاّ، بھڑوآ

بھیٹے: (مو) ویکھو: بھیٹا

بھیجا: (ہ، مذ) 1-مغز 2-دماغ دا اندرونی حصہ

بھیجا کھپاون، (محا) سر کھپانا، دماغ لڑانا

بھیجل: (مذ) سنسار، سمندر

بھیجنا: (فعم) 1-گھلنا، ٹورنا، گھلیا جانا 2-پچاونا

بھیجوال: (صفت) بھیجن والا

بھیچرنا: (فل) وِچلنا

بھیچک: (مو) ویکھو: بھیں

بھیچکڑا: (مذ) بھیچک، بھیں

بھیچکڑا بولنا، (محا) 1-بھیں بولنا 2-بھیں بُلاونا

بھیچنا: (فعم) پیچنا

بھید: (ہ، مذ) 1-بھیت، راز 2-دل دی گل، گجھی گل، رمز، انتر، قسم 3-سُراغ، پتا 4-فرق، تفرقہ، ٹٹنا، چیرنا، ونڈنا، تبدیلی

بھید بھاو، (مذ) وتکرا، فرق، وکھریواں

بھید بھاوتوں بری ہونا، (محا) چھوت چھات نوں نہ مننا، وتکرا نہ رکھنا

بھید بھاو نہ رکھنا، (محا) وتکرا نہ رکھنا

بھید بھریا، (صفت) ویکھو: بھیت بھریا

بھید پاونا، (محا) ویکھو: بھیت پاونا

بھید جاننا، (محا) اصلی گل دا پتا کڈھ لینا

بھید دینا، (محا) ویکھو: بھیت دینا

بھید رکھنا، (محا) گجھی گل چھپا کے رکھنا

بھید کُھلنا، (محا) راز دی گل دا پتا لگ جانا، بھیت ظاہر ہونا

بھید کھولنا، (محا) راز فاش کرنا، بھید دی گل دسنا

بھید لینا، (محا) ویکھو: بھیت لینا

بھید نیتی، (مو) پھٹ پاؤ نیتی

اُپ بھید، (مذ) 1- ماتحت، فرمانبردار 2- قسم (Sub-Clause)

بھرم بھید، (مذ) بھلیکھا، فرق، بھیت

مت بھید، (مذ) اک رائے نہ ہون دا عمل

بھیدانا: (مذ) تُوت دا چِٹا چھوٹا، پھل، بدانا

بھیدُو: (مذ) ویکھو: بھیدی

بھیدی: (مذ) بھید جانن والا، بندہ، بھیتی

بھیدیا: (مذ) ویکھو: بھیتیا

بھیڈ: (مو) 1- لیلی، بھیڈو دی مونث، مشہور چوکھا جوان تے دُدھ لئی پالیا جاندا اے، جیہدی اُن گرم کپڑے بناون دے کم آوندی اے تے ایہدا گوشت وی کھادا جاندا اے 2- مجازاً ڈراکل بندہ 3- پھلاہ دے درخت دی ڈوڈی

بھیڈ بکریاں وانگ وِکنا، (محا) بہت سستے ڈگنا (آدمیاں دا)

بھیڈ بھوری، مہیں ڈبدی، داڑھی والی رن، تینے چیزاں چھڈ کے سودا کریں نِشنگ، (اکھا) جدوں بھورے رنگ دی بھیڈ، ڈبی مہیں اتے داڑھی والی تیویں نوں ننداہووے تاں کہندے نیں

بھیڈ تاپ، (مذ) بھیڈاں نوں ہون والی اک خطرناک بیماری

بھیڈ تے اُن نہ رہنا، (محا) جدوں کسے دا کسے حیلے وی بچاؤ نہ ہووے تاں کہندے نیں

بھیڈ جتھے وی جاؤ مُنی ہی جاؤ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ غریب نوں ہر تھائیں مار پیندی ہے تاں کہندے نیں

بھیڈ چال، (مو) ریس، بنا سوچے سمجھے کسے دوجے پچھے لگ ٹرن دا عمل

بھیڈ چال چلنا، (محا) ریسو ریسی کم کرنا، ریس کرنا

بھیڈ دا بھڈ ورا ٹکا پورے دا پورا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڈاں دے وپار وچ کسے قسم دا گھاٹا نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

بھیڈ دی چھڑ گوڈے تائیں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کمزور بندہ دوجے دا کُجھ نہیں وگاڑ سکدا تاں کہندے نیں

بھیڈ دے خون اُٹھ نہیں ماری دا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ تھوڑے جیہے نقصان پچھے بدلا لینا چنگا نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

بھیڈ ڈُب موئی تے مینگن تر پئی، (اکھا) جدوں لوڑیندی چیز تاں خراب ہو جاوے تے بے مطلب چیز ملے تاں کہندے نیں

بھیڈ رنبھنا، (مذ) بھیڈاں وانگ رنبھن دا عمل

بھیڈ کے جانے پو پلے پڈّ بہیڑے کھا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کسے دی عادت بدلنی بہت اوکھی ہوندی ہے تاں کہندے نیں

بھیڈ لگے گی جھڑی پٹے گی کھڑی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڈ نوں برسات چنگی نہیں لگدی تاں کہندے نیں

بھیڈ لیاندی اُن نوں بیٹھی چرے کپاہ، (اکھا) جدوں فائدے لئی کیتے کم وچ اُلٹا نقصان ہووے تاں کہندے نیں

بھیڈ معشوق تے کُتا عاشق وچ گدھا وکیل سمانا بھیڈ موئی وچ رڑھے دے، گدھا بھرے جُرمانہ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے پئی وچولا بننا گھاٹے وند ہوندا ہے، تاں کہندے نیں

بھیڈ مُنّن، (محا) ناکارہ کم کرنا، ڈنڈ پانا

بھیڈ مُننا، (محا) کسے کولوں کوئی چیز مفت لینا

بھیڈ نوں پوے گا ٹاٹکا پئے گی جھاٹکا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڈ نوں ساڑویں دُھپ چنگی نہیں لگدی تاں کہندے نیں

باکرے اجڑ دا آجڑی گھوڑے چڑھیا، بھیڈے اجڑ دا آجڑی مُنڈا ٹیڈا، (اکھا) جدوں بھیڈاں نالوں بکریاں نوں ترجیح دتی جاوے تاں کہندے نیں

تویں گیانن، بھیڈ شنانن بھورے کُھنب نہ چڑھدے، بانر نہ تولن تکڑی تے رِچھ نہ گہنے گھڑے، (اکھا) جدوں کسے ناممکن گل بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

جیہڑی بھیڈ مر جائے اوہ پھتّو دے سر، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر کسے دا نقصان بدنام ہی گل پیندا ہے تاں کہندے نیں

کالی بھیڈ، (مو) 1-چُغل خور آدمی 2-اپنی منڈلی نوں دھوکھا دین والا بندہ

مُنی بھیڈ ہو جانا، (محا) بہت لسا ہو جانا

ییٹھوں بھیڈ دا کھر، اُتوں بائی رنگ، (اکھا) جدوں اُتلی ٹیپ ٹاپ بارے دسنا ہووے تاں کہندے نیں

کھانگھڑ بھیڈ شاگرد جولاہیا، نفع نہیں الیس مالوں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ کھانگھڑ بھیڈ اتے جولاہے نوں شاگرد بناون تے گھاٹا ہی گھاٹا ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھیڈا: (مذ) 1-بھیڈ دا نر، چھترا، بھیڈو 2-(صفت) بھیڈ نال واسطہ

بھیڈا چال، (مو) ویکھو: بھیڈ چال

بھیڈار/بھیڈارا: (مذ) بھیڈو، چھترا

بھیڈاں: (مو) بھیڈ دی جمع

بھیڈاں دا واڑا، (مذ) گھٹیا تھاں طنزاً آکھدے نیں

بھیڈاں دی کھل وچ بگھیاڑ، (اکھا) جدوں کوئی آدمی اُپروں کجھ اتے اندروں کجھ ہووے تاں کہندے نیں

بھیڈاں سٹھ، ہور پئیاں بھٹھ، (اکھا) جدوں سٹھ بھیڈاں رکھنیاں کافی دسیاں جاوے تاں کہندے نیں

بھیڈاں نوں وی زکام ہونا، (محا) جدوں کوئی بندہ اپنی عادت توں اُلٹ کرے تاں کہندے نیں

بھیڈاں والے سدا سُکھالے، بھاویں مر جان سبھے، (اکھا) جدوں بھیڈاں دے ونجن نوں سبھ توں ودھیا دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھیڈاں وچ اُوٹھ، (اکھا) جدوں کوئی لمے قد دا بندہ بہت چھوٹے قد دے آدمیاں وچ کھڑا ہووے تاں کہندے نیں

بھیڈاں وچ اُوٹھ پچھاننا، (محا) عقل دا گھٹ ہونا

سبھ بھیڈاں (مونہہ کالیاں) مُکالیاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ہر کوئی عیب دار ہے تاں کہندے نیں

بھیڈاں: (مو) 'بھیڈ' دی جمع

ماما گواہ تے بھیڈاں اپنیاں، (اکھا) جدوں کسے چیز تے حق دسن لئی گواہی اپنیاں دی ہی ہووے تاں کہندے نیں

ہُن تاں بھیڈاں وی کے چلیاں، (اکھا) جدوں کوئی اپنی

اوقات توں باہرا کم کرے تاں کہندے نیں

بھیڈک: (مذ) اِک چٹا نرم پتھر جیہدے نال سنگِ مرمر بنایا جاندا اے

بھیڈکشی: (مو) ویکھو: بھیڈکسی

بھیڈو: (مذ) بھیڈ دا نر، چھترا، میڈھا، بکرے چھترے دی اک نسل

بھیڈوری: (مو) بھیڈ ورگی، بھیڈ دی، ونگی: 'ہستِ چال ہے سچ دی، گوڑ کڈھنگی چال بھیڈوری' (بھاگ)

بھیڈی: (مو) 1-بھیڈ 2-بھیڈ دی کھل

بھیر: (مو) بھیڑ، بھیڑا، تنگ

بھیر: (مذ) 1- نگارا2- ڈھوکھا

بھیرا: (مذ) ویکھو: بھیر

بھیراں: (مذ) ویکھو: بھیر

بھیراں گُھریاں، (مو) شہنائیاں وجیاں، ونگی: 'حُجرے اندر گُھریاں بھیراں دینی ڈنگے مارن'

بھیراں گج، (فم) طوطیاں دے مونھوں گج کے ایہہ آواز نکلدی اے، ونگی: 'شاہ مراداں تے مست قلندر بھیراں گج سناون' (سیف)

بھیر بھٹا: (مذ) ویکھو: بھروٹا

بھیرسی: (مو) ویکھو: بھیروی

بھیرسی چکنا، (محا) کملی کرنا، ہڑبڑی پاونا

بھیرسی لیاونا، (محا) تھرتھلی مچاونا

بھیرمی: (ہ، مو) 1-سویر ویلے گایا جاون والا گیت 2- بھیروں نال جُڑیا ہویا ''بھیروں دی تیویں'' دُرگا دا اک خاص روپ، کالی دیوی 3-بھے دین والی 4-ڈراونی، خوفناک 5- اِک راگنی داناں جیہڑی سویرے گائی جاندی اے

بھیرو: (مذ) ویکھو: بھیروں

بھیروں: (مذ) 1-ہندوواں دا اک دیوتا 2-شو جی دا اک ناں 3-اک راگ داناں

بھیروں راگ، (مذ) اک راگ دا ناں

بھیروی: (مو) 1-بھیروں نال تعلق دار 2-اک دیوی 3-ڈراونی، بھے دین والی 4-سویرے گاون دی اک راگنی

بھیروی مچنا، (محا) تھرتھلی مچنا

بھیروی لیاونا، (محا) تھرتھلی پاونا

بھیرہ: (مذ) ویکھو: بھیر

بھیری: (مو) نفیری نال وجاون والا نگارا، مونہہ نال وجاون والا اک ساز، توتی

بھیڑ: (مذ) 1-بھیڑن دا عمل 2-ڈنگراں دا آپس وچ لڑن دا عمل 3-جنگ، لڑائی 4-مقابلہ، ٹکر

بھیڑ مچاونا، (محا) جنگ کرنا

بھیڑ کراونا، (محا) لڑائی پوا دینا

پشوواں دے بھیڑ وچ پینا، (محا) دو جابر دھڑیاں وچ پھس جانا

جھاباں دا بھیڑ کرنا، (محا) بکواس کرنا

جھوٹیاں دا بھیڑ، (مذ) وڈے آدمیاں دی لڑائی

جھوٹیاں دے بھیڑ وچ پھسنا، (محا) وڈے آدمیاں دی لڑائی وچ ماڑے آدمی دا قابو آونا

جھوٹیاں دے بھیڑ وچ فصلاں دا گالا ہونا، (محا) وڈے آدمیاں دی لڑائی وچ کسے غریب دا نقصان ہونا

دروازے بھیڑے رکھنا تے لنگھاونے ہاتھی، (اکھا) جدوں

وڈیاں نال ہتر تا ہووے اتے اوہناں دی حیثیت موجب آ وَ بھگت
نہ کیتی جاوے تاں آ کھدے نیں
سانھاں دا بھیڑ، (مذ) وڈے آدمیاں دی لڑائی
سانھاں دے بھیڑ وچ تخت پوش بانیاں دے ٹُٹدے نیں،
(اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ تکڑیاں دی لڑائی وچ نقصان
غریب دا ہو جاندا ہے تاں کہندے نیں
ہڑباں دا بھیڑ، (مذ) زبانی بحث یاں جھگڑا
بھیڑ: (مو) بھیڑی عادت، بان، بُریائی
بھیڑ اُٹھاونا، (محا) پاپ کماونا، بُرا کم کرنا
بھیڑ باب کرنی، (محا) بُری حالت
بھیڑ بھڑتھا، (مذ، صفت) بہت بُرا، بھیڑا، ماڑا
بھیڑ بھیڑ بولنا، (محا) اوا توا بولنا
بھیڑ پُن، (مذ) بُری عادت
بھیڑ پُنا، (مذ) بھیڑا پن، بُریائی
بھیڑ چِتا، (صفت) کھوٹے دل والا
بھیڑ دِلا، (صفت) ویکھو: بھیڑ چِتا
بھیڑ دندلا، (صفت) نکمے منداں والا
بھیڑ کماونا، (محا) کسے دا بُرا کرنا
بھیڑ کھنڈاونا، (محا) اپنی بُری عادت ظاہر کرنا
بھیڑ کھویا، (صفت) بھیڑی خویاں عادت والا
بھیڑ مونہہ، (صفت) ویکھو: بھیڑ مونہاں
بھیڑ مُونہاں، (مذ، صفت) 1- بھیڑے مُونہہ والا، بدشکلا 2- مونہوں
بھیڑیاں گلاں کرن والا
بھیڑ: (ہ، مو) 1- ہجوم، جمگھٹا 2- مشکل، مصیبت، آفت، اک تھاں
تے بہت ساریاں دے اکٹھے ہو جان دی علامت، جھرمٹ، اِکٹھ،
بڑاپن، سوڑ
بھیڑ آونا، (محا) مصیبت پینا، اوکھ وچ پینا
بھیڑ بننا، (محا) ویکھو: بھیڑ آونا
بھیڑ بھاڑ، (مو) 1- بھاڑ مہمل اے 2- بھیڑ بھڑکا، اکٹھ، مجمع، ہجوم،
وڈا اکٹھ، بہتارش 3- دھوم دھام
بھیڑ بھڑکا، (ہ، مذ) 1- بھڑکا لفظ مہمل اے 2- رَش 3- ہجوم
بھیڑ بھڑکا لگنا، (محا) بہت بھیڑ ہونا
بھیڑ پتلی ہونا، (محا) بھیڑ دا گھٹ جانا
بھیڑ پئی، (محا) بپتا وچ پھسنا، مصیبت وچ گھرنا
بھیڑ پینا، (محا) ویکھو: بھیڑ پئی
بھیڑ جھیڑ، (مو) تنگی، مصیبت
بھیڑ دھنگیڑ، (مو) ویکھو: بھیڑ جھیڑ
بھیڑ سھیڑ، (مو) تنگی تُرشی، مصیبت
بھیڑ سنگھیڑ، (مو) ویکھو: سھیڑ
بھیڑ کرنا، (محا) اک تھاں تے بہت سارے لوکاں دا جمع ہونا
بھیڑ لاونا، (محا) ویکھو: بھیڑ کرنا
بھیڑ لگنا، (محا) اک تھاں تے بہت سارے لوکاں دا اکٹھ ہو جانا
بھیڑ ونڈاونا، (محا) دُکھ ونڈاونا، مصیبت وچ ساتھ دینا
سوڑ بھیڑ، (مو) بھیڑ، اوکھ
بھیڑا: (صفت) 1- بھیڑ والا، بُرا، ماڑا، بدکار 2- خراب، نکما 3- بدشکل،
کوجھا 4- سادہ 5- تنگ، گھٹیا ہویا
بھیڑا بننا، (محا) ناراضگی مُل لینا
بھیڑا اَبھچھنا، (صفت) نیواں، نیچ، کمینہ

بھیڑا پن، (مذ) بھیڑ، بُریائی

بھیڑا پوون، (محا) شرمندہ ہونا

بھیڑا پینا، (محا) 1-بُرا اکھواونا 2-شرمندہ ہونا 3-کسے چیز دے دین توں ہچکچاونا 4-دل ہارنا

بھیڑا اٹھنا، (محا) بھیڑ پینا، مصیبت آونا

بھیڑا ڈھگا کھسماں نوں کھائے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ماڑے جانور دا رکھنا اُلٹا نقصان دہ ہی ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھیڑا مونہہ بناون، (محا) بدمزگی دا اظہار کرنا، ناپسندیدگی دا اظہار کرنا

پچھا بھیڑا ہونا، (محا) 1-پیکا گھر چنگا نہ ہونا 2-نیچ خاندان وچوں ہونا

دل دا بھیڑا، (صفت) کھوٹا، چالباز، دھوکے باز

سریر بھیڑا پینا، (محا) بیمار ہو جانا، سریر وچ طاقت نہ رہنا

کھٹن نہ کھان، بھیڑا چندرا ججمان، (اکھا) کسے نوں نکھٹو دسنا ہووے تاں کہندے نیں

ہاتھیاں نال یاریاں تے در بھیڑا رکھنا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ وڈیاں نال دوستی کردیاں کُھل دلی توں ہی کم لینا ٹھیک ہے تاں کہندے نیں

بھیڑکا: (صفت) ویکھو: بھیڑا

بھیڑنا: (فم) 1-لڑائی جھگڑا کرواونا 2-حساب کتاب میلنا 3-بدلے وچ کجھ دینا، قرضہ اُتارنا 4-نہ کر دینا 5-جندرا مارنا 6-بھیڑنا (دروازہ وغیرہ ڈھونا یاں بند کرنا) 7-نال لاونا، ونگی: 'جتم نہ بھیڑی انگ' (فر)

ججت بھیڑنی، (محا) اعتراض لاونا، گُھتر کڈھنا

سر بھیڑنا، (محا) لڑائی کرواونا

بھیڑُو: (مذ، صفت) بھیڑن والا، لڑاکا

بھیڑوا: (صفت) ویکھو: بھیڑو

بھیڑی: (مو، صفت) بھیڑن والی، لڑاکی

بھیڑی دا، (مذ) اک معمولی گالھ

بھیڑی رن دی بھیڑی چال، چُلھے اُتے رِدّوس بال، آٹا گُنھدیاں کُھرکے وال، نک پونجھدی گوڈیاں نال، (اکھا) جدوں بھیڑی زنانی دا کُجھ دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھیڑی رن گھرے دی چٹی نہ جائے ماری نہ چائے سٹی، (اکھا) کوئی مجبوری کر کے کسے بھیڑی چیز نوں چھڈ نہ سکے اُلٹا نقصان برداشت کری جاوے تاں کہندے نیں

بھیڑی کِھڑنا، (محا) اگے لائی چلنا

بھیڑی کھیڈ مچاونا، (محا) مندا کم کرنا، ونگی: 'دتی حاکماں کھیڈ مچا بھیڑی'

بھیڑی گئو دے بھیڑے وچھے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ خاندانی اثر کدی نہیں جاندا تاں کہندے نیں

بھیڑی نیت دھارنا، (محا) بدنیت ہو جانا

ہِکی رنّو دی بھیڑی چال آٹا گُنھے سرکُھلے نال، روئی پونجھے مجھلے نال، گھر آوس مزمان تے مارے بال، (اکھا) جدوں بھیڑی تیویں دا کُجھ دسنا ہووے تاں کہندے نیں

بھیڑے: (صفت) بھیڑا دی جمع

بھیڑے اصلے والا، (صفت) نیچ، کمینہ، کم ذات

بھیڑے بھیڑے یار میری پھتو دے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا

ہووے کہ بُرے دے ساتھی وی بُرے ہی ہوندے نیں تاں کہندے نیں

بھیڑے دن، (مذ) مصیبت دے دن، بُرے دن، بدقسمتی

بھیڑے دن آونا، (محا) مصیبت دے دن آونا، بدقسمت ہونا

بھیڑے دناں وانگ بیتنا، (محا) بہت ہولی ہولی گزرنا

بھیڑے دے بھیڑتوں ڈرنا پیندا ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھیڑے آدمی دیاں حرکتاں توں ڈرنا ہی پیندا ہے تاں کہندے نیں

بھیڑے کماں دا بھیڑا پھل، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جیہا کرے تیہا بھرے تاں کہندے نیں

بھیڑے مونہہ ہسنا، (محا) بناوٹی ہاسا ہسنا

دیہیں بھیڑے ہونا، (محا) مصیبت دے دن ہونا، ونگی: 'ستی دیہیں نیں بھیڑے بلوچاں نوں'

سُکھ سلطان دی، لین پٹھان دا دوویں بھیڑے، (اکھا) جدوں پٹھاناں نوں نندنا ہووے تاں کہندے نیں

سُکھ نہ سُتیو تھوڑیا، جمیوں بھیڑے وار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ تھوڑی ذات والیاں نوں اوکھی زندگی بتیت کرنی پیندی ہے تاں کہندے نیں

ہٹ کرائے دم بیاجی، اوس بھیڑے دی پوری بازی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ وپار وچ تاں ہی فائدہ ہے جے دُکان اتے راس اپنی ہی ہووے تاں کہندے نیں

بھیڑیا: (مذ) اِک درندہ جانور اے جیہنوں فارسی وچ گرگ آکھی دا اے

بھیس: (ہ، مذ) 1- کپڑے، پوشاک 2- حلیہ 3- حلیہ بدلنا، کپڑے پاون دا ڈھنگ، سانگ 4- شکل، صورت، وضع 6- فقیراں جوگیاں دا کوئی وتیرہ یاں مت، ونگی: 'پھرن کالڑے ماتمی بھیس کر کے عاشق بھور مشتاق جو پھلدے نی' (بوٹا)

بھیس بدلنا، (محا) ویکھو: بھیس وٹاونا

بھیس بناونا، (محا) ویکھو: بھیس دھارنا

بھیس دھارنا، (محا) کوئی نواں روپ اختیار کرنا

بھیس وٹاونا، (محا) روپ بدلنا، حُلیہ بدلنا

جھوٹھ چاہے بھیس، سچ کہے میں ننگا چنگا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جھوٹھ نوں لُکاون لئی کئی بہانے گھڑنے پیندے نیں تاں کہندے نیں

جیہا دیس تیہا بھیس، (اکھا) جدوں کوئی آدمی جتھے رہے اوسے تھاں دا رہن سہن اتے پہراوا اپنالوے تاں کہندے نیں

بھیسا: (مو) بھس بھیں

بھیسلا: (مو) پُرانی عادت کر کے پئی بھُل، بھُلیکھا

بھیسلا پونا، (محا) بھلاوا پاونا

بھیسلا دینا، (محا) ویکھو: بھُچلاونا

بھیسلی: (مو) بھیسلا دا مونث روپ

بھیشم: (مذ) مہا بھارت دے یُدھ وچ کوروواں دا اک مشہور سیناپتی جو راجا شانتو دا پُتر سی اتے بال برہم چاری سی، ایہناں نوں ہی بھیشم پتاما کہیا جاندا سی

بھیشم پتاما، (مذ) ویکھو: بھیشم

بھیشن: (صفت) بھیانک، ڈراونا

بھیک: (مو) 1- خیرات 2- دریا دا کاچھا، منڈا اُچا، کرار 3- بچھیا، بھکیے

بھیکر: (پوا، مذ) ٹھیکری

بھِیکوڑ: (مذ) اک رُکھ دا ناں جیہدے پتے کوڑے ہوندے نیں

بھیکھ: (مو) بھکھیا، خیرات، خیر، مکر، چلتر، بھیس

بھیکھ: (مذ) 1-لباس، پوشاک، بانا 2- کپڑے پاون دا ڈھنگ، سانگ 3-جوگی وغیرہ فقیراں دا کوئی مت، ونگی: 'خلقت اُٹھے ہو کے خالق لاہے بھیکھی بھیکھ' (نجم)

بھیکھ بناونا، (محا) سانگ بھرنا، سانگ بدلنا

بھیکھ دھارنا، (محا) کوئی نواں مت اختیار کرنا

بھیکھ دھاری، (مذ) 1- فقیر، سادھو 2-بے اعتباری، دل دا کھوٹا، پکھنڈی

بھیکھ کرنا، (محا) پکھنڈ کرنا

بھیکھ منگا، (مذ، صفت) بھِکھ منگا، گداگر

بھیکھ منگاونا، (محا) 1-بہت تنگ کرنا، بُرا حال کر دینا 2- کنگال کر دینا

بھیکھ منگنا، (محا) در در تے منگدے پھرنا

اُتم کھیتی، مدھم وپار، نِکھدھ چاکری، بھیکھ (دوار) نکار، (اکھا) جدوں بھیکھ منگن دی نکھیدھی کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بن مانگے موتی مِلیں مانگے مِلے نہ بھیکھ، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جو قسمت وچ لکھیا ہوندا ہے اوہ ہی ملدا اے، جتن کیتیاں کجھ نہیں بندا تاں کہندے نیں

سنگھی بھیکھ، (مذ) شیراں (بہادراں) والا لباس

کپٹ بھیکھ، (مذ) پکھنڈ، وکھاوا، دھوکا

کرم پھلن تاں سبھ پھلن، بھیکھ، ونج، وپار، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ قسمت چنگی ہووے تے ہر تھاں فائدہ ہی ہوندا ہے تاں کہندے نیں

کھیتی راج رجائے، کھیتی بھیکھ منگائے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ فصل چنگی ہون تے کسان خوشحال ہو جاندا ہے تے جے کھیتی چنگی نہ ہووے تاں کسان دی بُری حالت ہی ہوندی ہے تاں کہندے نیں

بھیکھا چار: (مذ) 1-بھیڈ چال 2- پکھنڈ

بھیکھا دھاری: (صفت) 1-بھیکھ دھارن والا، بھگویں کپڑے پاون والا 2- پکھنڈی

بھیکھم: (مذ) ویکھو: بھیشم

بھیکھن: (مذ) اک بھگت دا ناں جیہناں دی بانی سری گورو گرنتھ صاحب وچ ہے

بھیکھوان: (صفت) بھیکھ دھارن والا

بھیکھوانی: (صفت) ویکھو: بھیکھ دھاری

بھیکھی: (صفت) بھیکھ دھارن والا، پکھنڈی

بھیکھے: (فم) بھیکھے وچ، پہراوے وچ

بھیکھیا: (مو) ویکھو: بھِکھیا

بھیگنا: (فل) بھجنا، گِلا ہونا

بھیل: (مذ) بھارت دے آدی واسیاں دی اک قوم جو اپنا گزارہ لُٹ مار کر کے کردی سی

بھیل: (صفت) ملیا ہویا، نال جُڑیا ہویا

بھیلا: (مذ) 1-ملیا ہویا 2-(مو) دہی دی لسی، چھ

بھیلا: (مذ) وڈی بھیلی

بھیلڑ: (مذ) آگاں، پرالی یاں چھوئی وغیرہ دا وٹیا موٹا رسا جس نال کُپ وغیرہ بنھدے نیں

بھیلڑی: (مو) لج وچ پایا دوجی لج دا ٹوٹا

بھیلنی: (مو) 1- بھیل ذات دی عورت 2- بھیل دی ووہٹی 3-اک مشہور بھگت عورت جو سری رام چندر جی دی بہت خدمت گزار سی

بھیلی: (مو) گُڑ وغیرہ دا پتھیایاں وٹیا ہویا روڑا جو لگ بھگ چار پنج سیر تک دا ہوندا ہے

بھیلی پھٹُو تاں حصہ مِلُو، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے کوئی چنگا مقصد ہووے گا تاں کھان پین نوں ملے گا اودوں کہندے نیں

جٹ گنا نہیں دیندا بھیلی دے دیندا ہے، (اکھا) جدوں کوئی معمولی کم نوں تاں انکار کر دیوے پر وڈا کم کر دیوے تاں کہندے نیں

دو باندراں وچکار بھیلی سُٹنا، (محا) پھٹیک پوا دینا، لڑا دینا

بھیم: (مذ) 1-پنجاں پانڈواں وچوں اک داناں جو یُدھشٹر توں چھوٹا سی، پانڈواں دا اک شہزادہ، پانڈواں دا اک بہادر جنہنے مہا بھارت دی لڑائی وچ دریودھن نوں قتل کیتا سی، شو جی دا اک روپ 2- قوت برداشت، جرأت، بھرم 3- وڈھیا

بھیم بھرم، (مو) عزت، مان، دبدبہ

بھیم پلاسی: (مذ) اک راگ داناں

بھیم سین: (مذ)1- بھیم وڈے اکار دا بندہ، بلوان آدمی 2-بہت کھان والا، پیٹو

بھیم سینی: (صفت) سوادی، ذائقے دار، چنگا

بھیم سینی سُرمہ، (مذ) اک وڈھیا قسم دا سُرمہ

بھیم سینی کافور، (مذ) ویکھو: بھیم سینی کپور

بھیم سینی کپور، (مذ) اک وڈھیا قسم دا کافور

بھیم سینی کھیر، (مو) بہت وڈھیا کھیر

بھیم گوڈا: (مذ) اک مقدس ندی جتھے لوکی ثواب دی نیت نال نہاوندے نیں، جو ہردوار وچ گنگا دے کنڈھے تے ہے

بھیماگ: (مذ) اِک راگ داناں

بھِین: (مذ) چوراسی دا گیڑا

بھین: (مو) 1-ماں پیو جائی، بوبو 2-زنانیاں لئی ورتیا جان والا اکھر عزت وجھوں آکھدے نیں

بھین بھرا، (مذ)1-اک ماں باپ دی اولاد 2-رشتے دار، انگ ساک 3-پیارے

بھین پُنا، (مذ) بھیناں ورگا ورتاوا، بھین دے رشتے توں

بھین جی، (مو)1- اُستانی، ماسٹرانی 2- ہسپتال دی نرس 3-عزت جوگ اکھر

بھین دا مُل بھنویا، (اکھا) جدوں دی وٹے دے ساک سمبندھی گل کرنی ہووے تاں کہندے نیں

بھین گھر بھائی کُتا، سوہرے گھر جوائی کُتا، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ویاہی بھین کول بھائی دا بہتے دن رہنا چنگا نہیں ہوندا تاں کہندے نیں

چونکے بیٹھی بھین، لگے ڈین، چونکے بیٹھی ماں، مٹی تے سواہ، چونکے بیٹھی رن، چوکا ہو گیا دھن دھن، (اکھا) جدوں بھین اتے ماں نالوں ووہٹی نوں ودھیرے چنگا سمجھیا جاوے تاں کہندے نیں

دھرم بھین، (مو) اوہ تیویں جس نوں بھین دا درجہ دتا جاوے تاں کہندے نیں

کالے کالے بینگنوں، کالے کالے نین، جیسا سالا ویکھیا،

تیسی سالے دی بھین، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ بھین بھائیاں دی شکل آپس وچ ملدی جُلدی ہے تاں کہندے نیں
لُوٹھے دیاں مشکریاں ماؤ بھین نال، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ مُورکھ بندہ سوچ سمجھ کے گل نہیں کردا تاں کہندے نیں

بھینا: (صفت) ویکھو: بھنا

بھینا: (فل) بھونا، گھمنا پھرنا، ونگی: 'ڈیگر ویلے کُتی وانگو، بھے آون بھ دائیں' (گل)

بھینبھے: (مذ) مکر، فریب، دھوکا

بھینبھے چاڑھن، (محا) گلاں وچ لیانا، دام وچ لیانا

بھینبھے چڑھن، (محا) گلاں وچ آنا، دھوکا کھانا

بھینبھے لاون، (محا) گلاں وچ لانا

بھینبھے لگن، (محا) گلاں وچ لگنا

بھینٹ: (ہ، مذ) 1- قربانی 2- نذر نیاز جیہڑی کسے دیوی دیوتا دے ناں تے دتی جاندی اے

بھینڈ: (مو) 1- مٹی دی ڈھیم 2- کُتے دی اِندری

بھینڈی: (مو) 1-بھنڈی 2-اک کنڈے دار پودا جس نوں پیلے رنگ دا پھُل لگدا ہے اتے جو دوائی وجھوں ورتیا جاندا ہے

بھینڑی: (مو) ویکھو: بھین

بھینس: (مذ) مُجھ، گاں

بھینسا: (مذ) مجھ، گاں دا نر

بھینسُر: (مو) 1- نتھلی 2- مادہ عقاب یاں باز

بھینسیا گُگل: (مو) اک ودھیا قسم دی گُگل

بھینکا رکھن: (محا) پرواہ کرن، خیال کرن

بھینگا: (صفت) ٹیری نظر نال ویکھن والا، ٹیرا

بھُینگم: (مذ) ویکھو: بھُجنگم

بھینگی: (صفت) بھینگا دا مؤنث روپ

بھینگے دی اک رگ ودھ ہوندی ہے، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ٹیرا بہت شیطان ہوندا ہے تاں کہندے نیں

بھینہہ: (مو) ویکھو: بھیں

بھینی: (مو) 1- خوشگوار 2- ہلکی 3- محلہ، پتی، چھوٹی آبادی

بھیں: (مو) 1-ڈر دی آواز، ہار، شکست، بھانج، اک طرحاں دی بے کار اواز 2- کنول پھُل دی نالی یاں جڑھ، بھِس

بھیں بلاونا، (محا) ہرا دینا

بھیں بول جانا، (محا) ویکھو: بھیں بولنا

بھیں بولنا، (محا) 1- بس ہو جانا، شیخی نکل جانا 2 - دیوالا نکلنا، ہار ہونا

بھیں بھیں، (صوت) 1- مکھیاں یاں ڈیمووا ں دے اُڈن نال کھنبھاں وچوں نکلی اواز، بھنبھناہٹ 2- بھیڈ دے بولن دا لفظ

بھیں بھیں کرنا، (محا) 1-بھیڈ وانگ بولنا 2-فرمانبردار ہو جانا

بھیں کڈھنا، (محا) 1-بُری طرحاں ہرا دینا، مجھ کڈھنا 2- تھکا دینا

بھیں نکلنا، (محا) 1-ہار جانا، مجھ نکلنا 2- تھک جانا

بھیو: (مذ) 1- بھید، فرق 2- گُپت بات، راز

بھیولا پا: (مذ) بھائی والی (خاص طور تے زمین دی)

بھیولا پا چونے پاٹا، (اکھا) جدوں بھائی والی کرن وچ نت جھگڑا ہووے تاں کہندے نیں

بھیون: (مصدر) 1- گلا کرن، پانی نال تر کرن 2- پرت آون، مُڑ کے آون

بھیونا: (مذ) ڈِھل مٹھ، ٹال مٹول

بھیونا: (فعم) گِلا کرنا، پانی نال تر کرنا

بھیونتا: (صفت) بھجیا ہویا

بھیوں: (مذ) ویکھو: بھیون

بھیوں بھیوں کے جُتیاں مارنا، (محا) بہت ذلیل کرنا، بے حد شرمندہ کرنا

بھیوں بھیوں کے مارنا، (محا) بہت زیادہ شرمندہ کرنا

مُسو بھیوں ہونا، (محا) مس پھُٹ ہونا، داڑھی پھُٹنا، جوانی چڑھنا

جٹ بھیویں اٹّی تاں کراڑ جڑاوے وٹّی، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ جے کوئی کسے نال دھوکا کرے تاں اوس نال وی دھوکا ہو جاندا ہے تاں کہندے نیں

جے نہیں بھیوں سنگر کا کرا، کاہنوں گھِسینے اے لاکڑاں، (اکھا) جدوں ایہہ دسنا ہووے کہ ساون بھادروں وچ مینہہ نہ وسن تاں فصل نہیں ہو سکدی تاں کہندے نیں

بھیویں: (مذ) ویکھو: بھیون

بھیہ: (مذ) ویکھو: بھے

بھیہ بھنجن، (اعوان، صفت) بھے دور کرن والا

بھیہار: (صفت) بھیانک، ڈراونا

بھیہارا: (صفت) بھے دین والا، بھیانک، ڈراونا

بھیہاریا: (صفت) ویکھو: بھیہارا

بھیہاولا: (صفت) 1-ڈر نال پریشان 2- بھیانک، ڈراونا

بھیہر: (مذ) وڈا ڈھول یاں نقارا

بھیہہ: (مو) ویکھو: بھیں

☆☆☆☆☆☆

ورتیاں ڈکشنریاں

- ☆ پنجابی اردو ڈکشنری، پاکستان پنجابی ادبی بورڈ، لاہور:2009ء
- ☆ پنجابی اردو لغت، تنویر بخاری، اردو سائنس بورڈ، لاہور:1989ء
- ☆ پنجابی ڈکشنری، مرتب، بھائی میا سنگھ، وین گارڈ، لاہور: س ن
- ☆ پنجابی کوش، بھاشا وبھاگ، پٹیالہ:1990ء
- ☆ پنجابی لغت، ارشاد احمد پنجابی، پنجابی ادبی لہر، لاہور:1999ء
- ☆ پنجابی لغت، کیمبلپوری لہجہ، طاہر اسیر، جمالیات پبلی کیشنز، اٹک:2017ء
- ☆ پوٹھوہاری شبد کوش، بھاشا وبھاگ پنجابی، بھارت، پٹیالا:1960ء
- ☆ پہلی وڈی سرائیکی لغت، محمد سعد اللہ کھیتران، شعبہ سرائیکی بہاالدین زکریا یونیورسٹی، ملتان:2007ء
- ☆ جامع سندھی لغات، ڈاکٹر نبی بخش بلوچ، سندھی ادبی بورڈ، حیدر آباد، س ن
- ☆ سرائیکی سمّل، سرائیکی ادبی مجلس، بہاولپور: س ن
- ☆ سرائیکی محاورے، شوکت مغل، سرائیکی ادبی بورڈ، ملتان:2005ء
- ☆ سندھی اردو لغت، ڈاکٹر نبی بخش بلوچ، سندھی ادبی بورڈ، سندھ: س ن
- ☆ سنسکرت کلاسیکل ہندی ڈکشنری، سنگ میل پبلی کیشنز، لاہور: س ن
- ☆ شبد کوش، ہرکیرت سنگھ، پنجابی یونیورسٹی، پٹیالا:1989ء
- ☆ شیراز لغت، پوٹھوہاری، شیراز طاہر، گندھارا اکیڈمی، پشاور:2016ء
- ☆ عربی اردو لغت، اورینٹل بک سوسائٹی، لاہور: س ن
- ☆ فرہنگِ آصفیہ، مولوی سیّد احمد دہلوی، اردو سائنس بورڈ، لاہور:1995ء

☆ فرہنگِ جامع، دکتر سیّد علی رضا نقوی، نیشنل بک فاؤنڈیشن، اسلام آباد:1994ء

☆ فرہنگِ عامرہ، عبداللہ خان خویشگی، مقتدرہ قومی زبان، اسلام:1989ء

☆ لغاتِ سرائیکی ا، محمد بشیر احمد ظامی بہاولپوری، سرائیکی ادبی مجلس، بہاولپور:1965ء

☆ لغاتِ فریدی، ڈاکٹر مہر عبدالحق، سرائیکی ادبی مجلس، بہاولپور:1984ء

☆ لہندی کوش، ڈاکٹر ہردیو باہری، پبلی کیشنز بیورو، پنجابی یونیورسٹی، پٹیالہ:2005ء

☆ مختصر پنجابی لغت، شریف کنجاہی، شعبہ پنجابی، پنجاب یونیورسٹی، لاہور:1981ء

☆ معین الشعراء، منشی غلام حسین خان، سنگ میل پبلی کیشنز، لاہور:2003ء

☆ مہاں کوش، بھائی کاہن سنگھ، بھاشا وبھاگ، پٹیالا:1989ء

☆ نسیم اللغات اردو، سیّد مرتضیٰ حسین، شیخ غلام علی اینڈ سنز، لاہور:1989ء

☆ ہفت زبانی لغت، اشفاق احمد، اردو سائنس بورڈ، لاہور:1988ء

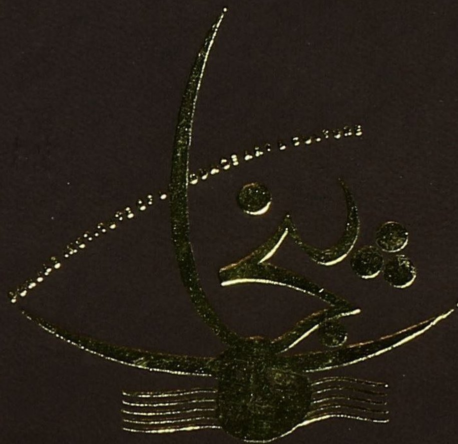
☆ ہندی اردو لغت، راجیسور راؤ اصغر، سچیت کتاب گھر، لاہور:2003ء

☆ Dictionary of the Jatki or Western Panjabi Language, A. Jukes,Edit:

☆ Liaquat Ali Niazi Dr., Punjab Institute of Language Art and Culture, 2010

PILAC DICTIONARY

Punjabi to Punjabi

Vol. 1

Punjab Institute of Language,
Art & Culture, Lahore

